Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 ₰ a na němskich póstach 1 ℳ, z přinjesenjom do domu 1 ℳ 15 ₰ Kóžde čisło płaći 8 ₰

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni Serb. Nowin na rózku zwonkneje lawskeje hasy čisło 688 wotedać, płaći so wot rynčka jeno 10 ₰

Zamolwity redaktor a wudawaŕ J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 1. **Sobotu, 1. januara 1881.** **Lětnik 40.**

Cźeŕki pyncźk.

Schwedski general Torstenson běše we tśicecźilětnej wójnje kheźorskeho generała, hrabju Gallaßa, pschi Lóbju sbił a jeho zyke wójsko rospróschił. Duž bě strach, so Schwedojo dale do awstriskich krajow pocźahnu a je wurubja. Teho dla kheźorskaj generalej Hatzfeld a Götz nowe wójsko shromadźischtaj a, ſ bajerskimi wojakami poßylnjenaj, do Cźech cźehnjeschtaj, so byschtaj tam na njepschecźela wotcźaknykoj a jemu dale do kheźorskich krajow sacźahnycź njedałoj.

To sta ßo w nalěcźu 1545. Kheźorowe wójsko pschi tutej składnoscźi ßwoje lěhwo teź w někotrych, hrabinzy Chotkowej ßluschazych wßach sakoźi, a generalej Hatzfeld a Götz w hrabinskim hrodźe bydlischtaj. Młoda hrabinka bě tehdy w srudnych wobstejnoscźach. Jeje mandźelski, kotrehoż běše wutrobnje lubowała, bě psched lětom wumrjeł a ju se schtyrilětnym ßynkom Boleßławom sawostajił. Tajkich wschak, kiž bychu ßo ſ tej rjanej a bohatej wudowu ženili, běše drje doscź. Woßebje ßo jedyn wuj jeje njebocźiczkeho mandźelskeho k njej cźischcźeše, so by ſ jeje ruku teź chotkowske wulke a rjane kubła dostał. Ale hrabinka Chotkowa ßo ſ nowa woženicź nochzyše.

Běše to 5. měrza 1545, jako ßo tam bitwa blisko Jankowiz sta. Schwedojo běchu dobywarjo; woni hrabinski hród wurubichu a sapalichu. Hrabinka Chotkowa bě ßo se ßwojim ßynkom a ſ małym pyncźkom njedaloko hrodu w lěßu skhowała. Tam wona se stysknoscźu cźakasche, hacź satraschne sakhadźenje rubjazeje ßyły wocźichny. Nětko wona se ßwojeje khowanki wustupi, so by sa ßebje a ßwoje dźěcźo pomoz pytała. Jeje stróźele a boloscźe běchu wulke, jako město wyßokeho a hordeho hrodu jenoż rospadanki namaka, kotreż ßo hischcźe dymjachu. Wona ßwojeho ßynka k wutrobje cźischcźeše a Boha wo pomoz proscheše. Dha jedyn schwedski wojak, kiž bě sa jenym tołstym schtomom stejał, njejabzy wuskocźi a ßo se ßwojej tśělbu na nju měrješe. Tola wón njewutśěli, ale ßo ſ hrubym kłoßom praschešе, hacź je wona hrabinka Chotkowa. Jako wona „haj“ praji, wón jej ßynka ſ rukow wudrě. Hrabinka pak teho twjerdźe dźerźeše. Duž ju tón wojak ſ tśělbu tak dyri, so wona k semi padźe, hdźeź bjes myßlow leżo wosta, hacź bu tam wot ßwojeje cźeledźe namakana. Wot teje bu wona na kubło jeneho bliskeho pschecźela dowjesena, hdźeź wjele njedźel khora leżeše. Ale jeje ßynka njemóżachu nihdźe wußlědźicź a tón pyncźk bě ßo teź shubił.

Njeśbożomna hrabinka teho dla do cźeźkich myßlow sapany a jeje pschecźelstwo ju dla lěpscheho wothladanja do jeneho klóschtra da. Wuj jeje njeboheho mandźelskeho pak sawostajene kubła do wobßedźeństwa wsa, dokelź ßuědźeše je po ßwójbnym postajenju jenoż muski herba dostacź.

Po někotrych lětach hrabinka pod dobrym wothladanjom, kotreż ßo jej w klóschtrje w połnej měrje dosta, saßo na cźěle a duschi wotkhorje. Nětko wona saßo na ßwojeho ßyna ßwěru spominasche a radu składowasche, kak by jeho saßo dostała. Mjenujzy wona twjerdźe wěrješe, so tón wojak małeho Boleßława njeje skónzował, ale so je jeho ßobu wsał. Tuta wěra ju troschtowasche a skónczńje tu nadźiju w njej płodźi, so ßnadź ßynka saßo namaka. Duž hrabinka wobsankny, ßo na pucź podacź, so by jeho pytała. Westfalski měr, kotryż bu w lěcźe 1648 wujednany, hubjeństwu tśicecźilětneje wójny kónz sczini. Duž bě jej skerje móżno, ßwoje wotmyßlenje do skutka stajicź.

Jej ßo to sa najmudrische sdasche, ßo runy pucź do Schwedowskeje podacź; pschetoż tam hólzowy rubjeżnik, je-li so běše hischcźe żiwy, najskerje bydleschе. Tam ßnadź móżeše jeho wußlědźicź a pódla ßwojeho ßynka nadeńcź. Duž ßo wona w Bożim mjenje na pucź poda a w lěcźe 1650 do Stokholma, schwedskeho hłowneho města, pschijědźe. Hacź runje ßebi ta wschu prózu dawasche,, dha tola niczo wußlědźicź njemóżeschе. Jeje pytanje bě sa nju cźim cźeźsche, dokelź ßo wona ani na tamnu rěcź njewustejeschе. Ale jako hižom myßleschе, so budźe wscho jeje pytanje a napraschowanje podarmo, jej Bóh luby Knjes pomoz póßła.

Mjenujzy jako wona jedyn dźeń w ßwojich myßlach a staroscźach po měscźe khodźeschе, jedyn mały pyncźk k njej pschiběża a ſ wjeßelosczе wokoło njeje skakasche. Wona chzyschе ßwojimaj wocźomaj lědom wěricź, pschetoż tón pyncźk běše dźě jeje małyj ßwěrnuschk, kaž běše jeho doma narjekła, a kiž běše ßo tehdy ſ jeje ßynkom shubił. Wona teho pyncźka ſ jeho prjedawschim mjenom sawoła a wón na nje poßłuchasche a bu dale bóle wjeßoły. Duž jeho wona na ruku wsa a jeho lubosnje majkasche a wón ßo wschón sbożomny k njej tłóczeschе. Ale njenadźujzy jedyn muž k njej stupi. Wona drje ßłowam njerosymjeschе, kotreż wón k njej rěcźeschе, tola pak na jeho cźinjenju widźeschе, so je wón knjes teho psa a chze jeho wot njeje měcź. Wona jemu teho dla sa psa móscheń pjenjes poskicźi, ale wón ſ hłowu tschaßeschе a nochzyschе ju bracź. Na poßledku ßo jedyn pschihladowaŕ pschibliži a ßo w franzowskej rěcźi, kotruż tehdy woßebni knjeża nimale wschitzy snajachu, na nju wobrocźi a hrabinku a teho muża k temu nawabi, so wonaj ſ nim k najwyschschemu kralowskemu sastojnikej dźěschtaj, so byschtaj temu tu należnoscź k nawjedźenju dałoj. (Pokračowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 15. dezembra.

(B. N.) Dźěłacźerjej Handrij Seyfried a Jan Hendrich Pjetschka 18. novembra wjecźor ſ Trautmannez khlamarnje w Drożdźiju domoj dźěschtaj a duzy Seyfried Pjetschzy rěcźeschе, so byschtaj w nozy na knježim dworje żito kranykoj. Po někotrym sapjeranju Pjetschka do teho swoli, dźěschе se Seyfriedom do jeho

wobydlenja, hdźež ßo na kanapej lehny, doniż jeho w 2 hodźinomaj Seyfried wubudźi. Wobaj ßo na pucź k rycźerkubku podaschtaj, a Seyfried rěbl, schtryk a jedyn kij ßobu wsa. Na pucźu pocza ßo Pjetschka strachowacź a wón praji: „hdyž naju jenoż njedoßahnu", ale Seyfried jeho saßo směrowa. Do dwora pschischedschi wonaj po rěblu na ßwinjazy khlěw salěseschtaj, kotryž bě k twarjenju pschitwarjeny, hdźež bě žitna kubja. Potom rěbl sa ßobu horje scźehnjeschtaj a k wóknu druheho poskhoda skožischtaj, tón kij pak rěblej podpokožischtaj, so by tón twjerdscho stał. Potom Seyfried po rěblu, kotryž Pjetschka dźerżeše, horje lěseše a ſ woknom na kubju salěše, kotrež bě Pjetschka, kiž bě tam dźeń prjedy dźěłał, se samyßkom njesacźińjene wostajił. Dołho njetraješe a prěni měch žita, wot Seyfrieda se schtrykom dele puschcźeny, na khlěwowu tšěchu pschibimba. Pjetschka jón wotwjasa a Seyfried schtryk saßo horje scźahny. Bórsy druhi měch pschińdźe, hacź bě jich skónczńje schěsćź. Hacź runje wulki wětr knjeżeše, běchu jeju pschescźeranje tola saßłyscheli. Nutska ßo poczachu hibacź a něchtó praji: „paduschi tu ßu!" Seyfried hnydom cźěkasche a chzyše też hischcźe měch žita ßobu wsacź, ale dokelž běsche cźežki, dha jón stejo wostaji a ßo też sbožomnje wotsali. Pjetschka pak měješe to njesboże, so ßo pschi deleléšenju ſ tšěchi rěbl skama a wón na semju padźe. Wón drje ßo hnydom shraba, ale jako bě lědom 20 krocźeli běžał, jeho knježi inspektaŕ pschimny, a ßo nětko dopjelni, cźehoż bě ßo prjedy bojał: wón bě doßahnjeny. — Žito, kotrež běschtaj kranykoj, bě 70 hriwnow (markow) hódne; Pjetschka bu k jenemu lětu khostaŕnje wotßudźeny, Seyfried pak k tsjom lětam, dokelž běsche hižom prjedy jedyn krócź wotschtrafowany.

Sawniski ßud 21. dezembra:

Sskužobna žónska Helena Ernestina Běhmarjez ſ Wujeźka pola Bukez, hižom jedyn ras wotschtrafowana, k temu steješe, so je ßo 29. oktobra do hornjeje stwy khlamarja Mětracha we Wujeźku ßunyła a ſ njeje něschto zokora a mydła, 2 mk. 48 np. hódneho, skradźu wotnjeßła, so by to sa ßebje wužiła. Wona dosta sa to tsi njedźele jastwa pschißudźene.

Wjecźor 9. novembra setka fabrikski inspektaŕ Jhla ſ Hnaschez na schcźeżży, ſ Pschischez do Budyschina wjedźazej, wotrocźkow Jana Augusta Błažu (Bläsche) a Korle Hermanna Mjedaka, wobeju ſ Pschischez. K Jhli pschischedschi, jemu Błaża se ßwojim pschebeschcźnikom do nohow dyri a do Mjedaka tak ßylnje praßny, so tón do Jhle storcźi. Jako Jhla Błaži tajkeho njekasanstwa dla poróki cźinjesche, Błaża jemu ſ hrosnymi ßkowami wotmolwjesche a wysche teho kamjeń sběže, so by jón do Jhle cźißnył. Teho wscheho dla Błažu k tsjom njedźelam jastwa wotßudźichu.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sańdźenu póńdźelu je kral Albert po pscheproschenju awstriskeho khěžora do Wina pschijěł, so by ßo ſ tutym do schtyrskich hor na hońtwu podał. Wón ßo 31. dezembra saßo domoj wrócźi, pschetoż dźeń noweho lěta ßo na kralowskim hrodźe wot ministrow a druhich woßebnych knježi kralej a kralowej nowolětne sbožopschecźa pschinjeßu.

— Ministerstwo kultuża g sjawneho wucźeństwa je postajiło, so ßo njedźelu a ßwjate dny w tym cźaßu, hdźež ßo Boża ßłużba wotdźerżuje, žana schulska wucźba měcź njeßmě, kaž ßu to we wscheląkich městach, haj też na wßach hacź dotal cźinili.

— W Delnim Sohlandźe nad Sprewju je ßo 28. dezembra rano w druhej hodźinje jena knjeża brózeń wotpalika. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

— (B. N.) W Großhennersdorfje ßu ßo hodownicźku wjecźor Dutschkez domske wotpalile.

— Gläserez mandźelskaj w Reibersdorfje, kotrajż wóndano ßwój skoty kwaß ßwjecźeschtaj, pschi tutej składnoscźi wot krala Alberta 90 mk. jako kwaßny dar dostaschtaj.

Nimale wschitke wjetsche pruske města ßu hižom wobsankke, kak wjele chzedźa na dary wažicź, kotrež maja ßo wot nich starschemu ßynej pruskeho krónprynza pschi jeho kwaßu dacź. Ssu to tu a tam khětro wulke summy. Tak ßu sastupjerjo města Kralowza (Königsberg) k temu 15,000 mk. pschiswolili.

— Na barlinskim universitecźe je w tu khwilu 4107 studentow, po tajkim je tam 971 studentow wjazy, dyžli na universitecźe w Lipsku. Dźiwno pak, so ßo tym, kiž na duchomnstwo studuja, w Lipsku bóle lubi, dyžli w Barlinje, pschetoż na lipskim universitecźe je 190 studentow duchownstwa wjaz, dyžli na barlinskim.

— Němski khěžor je pschi dobrej strowoscźi. Wjerch Bismark hischcźe na ßwojim kuble Friedrichsruh pschebywa.

Awstrija. Jako sakski kral 27. dezembra popołdnju do Wina pschijědźe, jeho awstriski khěžor na tamnischim dwórnischcźu (bahnhof) wutrobnje witasche. Hižom w 5 hodźinach wonaj do Schtyrskeje wotjědźeschtaj, so byschtaj ßo tam něhdźe dwaj dnjej na hońtwje wobdźělikoj.

— Awstriski khěžor se sastupjerjemi města Wina pschezo hischcźe tak prawje ſ pokojom njeje, dokelž běchu wudawali, so wón smachi a domjazu nadobu sa hospodarstwo krónprynza, kiž ßo bórsy woženi, we wukraju kupuje, a běchu to jenoż ludźo sekżeli. Khěžor teho dla winskemu měschcźanoscźe (burgermejstrej), kotryž chzyše psched khěžora pschińcź a ßo jemu sa jeho wulki pjenježny dar sa winskich khudych dźakowacź, k nawjedźenju da, so wón tajkeho dźaka njeżada. — a měschcźanosta njeßmě ßo po tajkim psched khěžorom pokasacź.

— Madźarjo, hacź runje ßu po prawym turkowskeho rodu, tola pak hižom se starodawnych lět kscheścźijenjo, w tu khwilu we Wuherskej knjeża, a tamnischich Sskowjanow a Němzow a jich rěcź a waschnje podcźischcźuja, hdźež móża, a jich nusuja madźarscźy wuknycź. Psched někotrym cźaßom běchu we wuherskim khownym měscźe sakasali, so ßo tam w dźiwadle (theatrje) wjazy němski hracź njeßmě, w nowschim cźaßu je pak to saßo dowolene.

— Też w nastupanju Sskowjanow ßo wuherske knjeżerstwo poczina trochu lěpje sadźerżecź. Tam je mjenujzy krajina, kotraż hacź do njedawnych cźaßow khrowatska wojerska hraniza rěkasche, dokelž běchu tamnischi wobydlerjo wschitzy, tak rjez, wojazy, kiž mějachu kraj psched Turkami a turkowskimi rubježnikami wobarnowacź. Psched někotrym cźaßom je pak tajke wojerske srjadowanje spanyło, dokelž wjazy trjeba njeběsche, a ta krajina by ßo skerje a lěpje Khrowatskej pschisanknycź měła. Ale to wuhersko-madźarske ministerstwo stajnje wotstorkowasche, dokelž by ßkowjanska Khrowatska psches to wjele wjazy wobydlerjow dostała a to ßkowjanskich. Ale nětko je spomnjene ministerstwo do tajkeho pschisanknjenja swoliło.

Franzowska. Franzowsojo pschezo hischcźe na wójnu myßla, ſ kotrejż ßo nadźijeja Němzam Elsaß a Lothringsku saßo wotdobycź. To běsche wóndano sjawnje widźecź, jako dźěcźom elsaßskich dźěłacźerjow, w Parisu bydlazych, wschelazy knjeża a knjenje k Božemu dźěscźu wobradźachu. Pschi tym ßo wjele wo tym rěcźeschе, so Franzosowje w ßwojim cźaßu pschińdu a Elsaß wot němskeho knjejstwa wumóża.

Jendźelska. Tak mjenowane pschedhoriwo dobreje nadźije

(vorgebirge der guten hoffnung) w Afriźy něhdy Hollandſkim ßłuſcheſche, potom pak Jendźelcźenjo pſchińdźechu a Hollandſkim tutón kraj wſachu. To pak ßo tamniſchim hollandſkim wobydlerjam, kiž běchu ſ wjetſcha burja, njelubjeſche a woni teho dla kraj, wot Jendźelcźanow wſaty, po cźaßu wopuſchcźichu a ßo kruch dale ſaßydlichu a tam tak mjenowanu hollandſku burſku republiku ſakoźichu. Ale Jendźelcźenjo jich też tam na pokoj njewoſtajichu a wójſko ſa nimi póßłachu, kotreż tutu republiku wobßadźi a hollandſkich burow ſaßo do jendźelſkich poddanow pſchewobrocźi. Tajka njeprawda pak tych ſtajnje paleſche, a jako woni ſpósnachu, ſo ma jendźelſke knjeżerſtwo doſcź ſ tym cźinicź, ſo by w Afghanſkej a Zullukaferſkej a ſkóncźnje też w Irlandſkej ſ pomozu wjetſcheho dźěła ßwojich wojakow měr ſdźerżało, dha woni też dale ſ měrom njewoſtachu. Woni ßu ßo wóndano poſběhnyli a jendźelſke wójſko, w jich kraju pſchebywaze, ſ brónju w ruzy nadpanyli a khětro ſbili.

Grichiſka. So njeby bjes Grichiſkej a Turkowſkej teho dla wójna naſtała, dokelž ſultan grichiſkemu kralej tón kraj dacź nochze, kaž je to barlinſki kongreß poſtajił, nětko europiſcy wulkomóznarjo turkowſkemu ſultanej a grichiſkemu kralej dobru radu dawaja. Ale hacź budźetaj na nju poßłuchacź, to ßo praſcha, — Grichiſka ßo ſ najmjeńſcha dale a bóle na wójnu hotuje.

Nowe lěto.

(Zionſke hłoßy II.)

Pójcźe ſpěwacź w nowym lěcźi
Bohu Knjeſej naſchemu
Wſchitcy, kiž ſcźe Boże dźěcźi,
S wobnowjenej nadźiju!
Pomhaj dale! Nam ßo ſtyſchcźe,
Dokelž mamy cźežki cźaß.
Sdźerżeni ſo byli byſchcźe,
Proſchmy: Knjeże, wumóž naß!
Pójcźe khěrluſch nowy ſpěwacź!
Njebojcźe ßo we bróni!
Boża móz-chze ſ nami dźěłacź,
Khodźimy we ßwětloſcźi.
Njepſchecźeljo budźa padacź
W ßwojej wulkej hordoſcźi,
My pak chzemy ſtroſchtni hladacź
Do prědka we nadźiji!
Pójcźe ſpěwacź khěrluſch nowy
Bohu Knjeſej naſchemu!
Spěwaj, ludo Khryſtußowy!
Poßyłń ßebi wutrobu!
Njech wſchak mamy cźaßy cźmowe,
Khryſtuß naſche ßwětło je;
Wón chze cźinicź wſchitko nowe,
Sbóżny, ſchtóž ſ nim dale dźe.

M. Domaſchka.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sſerbſke dźiwadło, kotreż ßo ſańdźenu njedźelu w Lejnje pola Khróſcźiz hrajeſche, je ßo, kaž ßmy ßłyſcheli, derje radźiło. Podróbniſchu rosprawu budźemy drje ſa tydźeń pſchinjeſcź móz.

— „Bramborſke Nowiny", kaž ßo dotalny „Bramborſki ſerbſki zaßnik" nětko mjenuje, ßu ßo tydźenja na pruhu pokaſałe. Wone ßo nam lubja a proßymy teho dla wſchěch nawjedźitych Sſerbow, ſo bychu ßebi wot noweho lěta „Bramborſke Nowiny" ßobu dźerżeli. Delnjołużiſka rěcź je drje hinaſcha, dyžli hornjołużiſka, ale hornjołużiſki Sſerb w njej bórſy dowuknje, jenož ſo ßebi ſ woprědka kuſk prózy dawa. „Bramborſke Nowiny" ßu hiſchcźe jedyn krócź wjetſche, hacź „Zaßnik"; wone płacźa pak na ſchtwórcźłěto jenož 1 mk. a ſ domojpſchinjeßenjom 1 mk. 15 np.

S Němſkich Paſliz. Tudomna wudowa-wumjeńkarka Madlena Schüßowa bu 24. dezembra w jenym pſchěrowje, ſ wodu napjelnjenym, morwa namakana. Wona běſche 3. dezembra do lěßa ſchła, ſo by tam brußnizy ſchcźipała, na domojpucźu je ßo najſkerje po cźmje ſabłudźiła a do teho pſchěrowa panyła.

S Wóſporka. Herbja tudomneho njebocźiczkeho k. Dr. Kaniga ßu 300 mk., wot njeho ſa khudźinu wotkaſane, tudomnemu měſchcźanſkemu ſarjadniſtwu pſchepodali.

Přilopk.

* W Habrachcźizach (Ebersbach) w Hornjej Łužizy je wóndano ſakoźeŕ jeneje ſekty, kotraž ſapočatk tyßazlětneho njebjeſkeho kraleſtwa w bliźſchim cźaßu wotcźakowaſche, mjenujzy wikowaŕ Hendrich, wumrjeł. Wón pak w rowje hiſchcźe żadyn měr namakał njeje, pſchetož wyſchnoſcź je jeho lěkaŕſkeho pſchepytanja dla daka wuhrjebacź. Hendrich je ßo pjecźa pſched ßwojej ßmjercźu ſ jenym ſe ßwojich wěrybratrow w pjanoſcźi do pukow dał a pſchi tym ßu jeho tak ſe ſtoła na ſemju cźißli, ſo ßnadź je na ſnutſkomne wobſchkodźenje wumrjeł.

* W Serkowizach pola Draźdźan je ßo w nozy pſched hodownicźku njehańbicźiwy rubjeżny nadpad ſtał. Dwaj njedocźinkaj jeneho wobſtarneho muża w jeho domje nadpanyſchtaj a jeho ſwjaſawſchi na żadławe waſchnje bijeſchtaj a martrowaſchtaj. Rubiwſchi ſkoty cźaßnik (ſegeŕ) a 6 hriwnow ßo rubjeżnikaj bjes ſadźěwka wotßaliſchtaj.

* Gmejnſka rada w Glasħěcźe je poſtajiła, ſo mkody lud, kiž njeje hiſchcźe 17 lět ſtary, njeßmě dlěhe hacź do 10 hodźin wjecźor na pſchaſach woſtacź.

* W Plawenje je wóndano jedyn ſchulſki hólcźez jenemu mużej, kotryż cźaſto pola jeho ſtarſchich pſchebywaſche, 500hriwnowſku pjenjeżnu papjeru ſe ſaka kranył. Paduchſtwo ßnadź ſ zyła njeby na ßwětko pſchiſchło, hdyż njebudźiſchtaj dwaj druhaj hólzaj, kotrymajż bě mkody paduch něſchto pjenjes darił, tu wěż pſcheradźiłoj. Na tym jenož dyrbimy ßo dźiwacź, kak je paduſchnemu hólzej móżno było, tajku wulku pjenjeżnu papjeru wuměnicź, a to bjes teho, ſo ßo jeho ludźo njejßu praſcheli, cźeji je a ſwotkał tu papjeru ma.

* Sſrjedu, 22. dezembra, je jedyn khětro mkody rubjeżnik, 14lětny ſchulſki hólz Huy ſ Falkenſteina, rubjeżny nadpad na 8lětneho hólza Thomaßa ſcźinił. Wón wjedźeſche, ſo je Thomaß něhdźe po pjenjeſy był, wotkaka jeho pſchi falkenſteinſkej dróſy a jemu jeho pjenjeſy — 9 mk. 80 np. — wurubi. Żandarm je mkodeho njekmanika hižom ſajał.

* Barlinſke nowiny, kotreż ßo ſ wjetſcha wot żidow pißaja a wudawaja, pſchi kóżdej ſkładnoſcźi kſcheſcźijanow a kſcheſcźijanſku wěru hanja a wußměſchuja. Tak bě poßlenje hody w żidowſkich barlinſkich birżowych nowinach ßlědowazy njeknicżomny naſtawk, w kotrymż ßo ſe ſazpicźom na porod naſcheho Sbóżnika ſpomni, cźitacź: „Też luby ſkót chze měrne hodowne ferije měcź. Wſchak běchu woły a wóßky pſchi Khryſtußowym narodźenju na tak woßebne waſchnje wobdźělene, ſo dyrbimy k temu radźicź, jim też wjeßekoſcźe tuteho ßwjedźenja wużiwacź dacź." Dokelž wyſchnoſcź żidam hanjenje na kſcheſcźijanſku wěru njeſakaſuje, ßo kſcheſcźijenjo w Barlinje pſched żidami ſ tym wobaraja, ſo w ſhromadźiſnach a w kſcheſcźijanſkich nowinach ludźi napominaja, ſo njebychu wjazy żidowſke nowiny cźitali. Na tajke waſchnje bychu najlěpje njehańbicźiwe żidowſke nowiny podtkócźili.

* W Europje ßu wopizy jenoż na jenym jeniczkim měſtnje żiwe a to w ſkalinach polkupy Gibralty. Tutón ſplah ßo k berberiſkim pavianam liczi, wot kotrychż ßu někotre poltſecza łóhczi dołhe a móża ßo w ßylnoſczi ſ najßylniſchim mużom měricz. Wóndano jenu wulku mużſku wopizu w tamniſchej twjerdżiſnje popanychu. Wona ßo ſe wſchej khróbkoſczu pſched tſjomi artilleriſtami wobaraſche. Wojazy móżachu ju jenoż ſ tym pſchemóz, ſo ju do ßwojich mantlow ſawalichu. Běſche to wodżiczeŕ ßwojeho ſplaha. Jako běchu ju do wſchěch bokow pſchemërili a wobhladali, jej ſaßo ßwobodnoſcz dachu. Wopizow na Gibralcze je wſcho do hromady 25 a woni ſtajnje na tym boku ſkałow bydła, kotryż je pſched wětſikom krył.

* W Streumenſu pola Großenhaina prěni dżeń hodow w nozy w 11 hodżinach w domſkich kublerja Erdmanna woheń wudyri. Dokelż běſche Erdmann, kiż je wudowz, wo wßy na kſchczżiſnach, dha pěſtoncza, kotraż mějeſche ſa tſjomi młódſchimi dżěczimi hladacz, do wßy běżeſche a wo pomoz wołaſche, dżěczi w ſparnej komorje woſtajſchi. Jako nan domoj pſchiběża, bórſy do tuteje komory po dżěczi ſkoczi, ale ßo ſ njeje njewróczi. Druſy ludżo, kiż ßo ſkónczńje do komory dobychu, tam nana a dżěczi na ſemi leżazych wuhladachu a też ſkónczńje ſ woknom won wucżahnychu. Ale dwě dżěſczi běſchtej ßo hižom w kurje ſadußnyłej, Erdmann pak a jene dżěczo ſaßo wożiwiſchtaj.

* W Lothringſkej ßu pſches ſtajny deſchcz rěki tak pſchibyłe, ſo pſches brjohi wuſtupiwſchi nětko pſchibrjóżne krajiny powodżuja. Do měſta Venlo móża jenoż hiſchcze pſches jene wrota khodżicz. Po haßach dyrbja ßo ludżo ſ wjetſcha na cżołmach woſycz, je-li ſo chzedża dale. Do Maſtrichta żane żeleſne cżahi wjazy njejěſdża, dokelż je żeleſniza a dwórniſchczo powodżene. Jena ßwójba ſe 4 dżěczimi a hiſchcze ſchtyri druhe woßoby, kiż na cżołmje pſched wulkej wodu cżěkachu, pſchińdżechu k njeſbożu. Cżołm ßo powróczi a dżeßacz ludżi namaka w ſymnych żołmach ßmjercz. Fabriki ßu ſ dżěłom pſcheſtałe, pſches cżoż wjele dżěłacżerjow khlěb a ſaßłużbu ſhubi.

* W Egiptowſkej knjeżi w tym cżaßu ßurowa ſyma, tak ſo cżahi po żeleſnizy wjazy porjadnje njejěſdża. W tajkej ſymje ßo wſchitzy Egiptcżenjo, jenoż na ſtajnu cżopkotu ſwucżeni, jara boja, ſo pſchi pucżowanju na żeleſnizy ſmjerſnu.

* Tydżenja ßmy po wſchelakich němſkich nowinach powjedali, ſo pak je ſły lud ſ nowa chzył nadpad na ruſkeho khěżora ſczinicz a to na to waſchnje, ſo ßu hacz pod żeleſnizu podſemſki khód wuryli, ſ kotrehoż chzychu potom khěżora moricz, hdyż tam wón na pucżu ſ Livadije do Petersburga pſchijědże. — Nětko pak te ßame němſke nowiny ſaßo powjedaja, ſo na tej wězy żane ßłowo wěrne njeje.

* W Bajerſkej, Württembergſkej a Heſſenſkej ßu rěki a rěczki wjele kraja powodżiłe a wjele ſchkody naczinike. Mjerſnjenje budże w tutych krajach rad witane.

* W Małych Skrownizach pola Reichenawa naſta w bróżni jeneho kublerja mjes jenym dżěłacżerjom a dżowku ſwada hubjeneho krucha płatu dla. Dżěłacżeŕ ßo pſchi tym tak roſſkobi, ſo dżowku ſ zypami do hłowy praßny, kotraż na ſemju panywſchi ſa někotre minuty wumrje. Hrubeho cżłowjeka ßu do jaſtwa wotwjedli.

* W někotrych krajinach Jendżelſkeje maja też wulke wody. W Broughtonje ßu zyłe haßy powodżene. W młynach a fabrikach pſchi rězy Irrwellu ßo dżěłacz njehodżi, dokelż ßu połne wody. Schkodowanja ludżi ßu wulke.

* Też w Schpaniſkej ßu ſtajne deſchcze na tym wina, ſo je měſto Coruna a jeho wokolnoſcz khětro jara powodżena. Na polach, ſahrodach a twarjenjach je ßo wulka ſchkoda ſtała.

* Se Smyrny pißaja, ſo ßu tam 12. dezembra wjecżor khětro ßylne ſemjerżenje měli.

* S měſta Bremena pißaja: Hody běchu ſa naß dżěła a ſtaroſcze połne, a nětko je też hiſchcze tak. Woda rěki Weſery a Ochtuma ſ kóżdym dnjom pſchibywa a nižo leżaze haßy měſta ßu hižom powodżene. Wßy wokoło měſta ſteja też hižom ßrjedź wody, kotraż ßo wjele mil daloko roſpſcheſczera a ſ kotrejež jenotliwe dwory każ kupy ßrjedź morja ßo wuſběhuja.

* Na rybowych wikach w Kaßelu chzyſche wóndano jena knjeni wulku ſchczuku kupicz. Bjes tym, ſo teho dla ſ rybakowej rěczeſche, wona někak ſ jenej ruku bliſko k ſchczuzynej hłowje pſchińdże. Schczuka pſchi tym ſe ßwojimi wótrymi ſubami jedyn porſt hrabny a jón wjazy njepuſchczi. Knjeni żakoſczi a krej ſ porſta kapa. Wſchě poſpyty, ſchczuzynu klamu wotewricz, ßu podarmo, doniż jedyn knjes pſchiſtupi a ſchczuzy ſ wótrym nożom hłowu wotrěſnje. Na tajke cżinjenje ßo rybakowa, kiż je ſchczuku na pſchedań pſchinjeßła, roſſtobi, prajizy, ſo jej nětko nichtón tu ſchczuku njewotkupi. A ta knjeni też wo prawdże niczo wo tajkej rybje wjedżecz nochze, kotraż je jej pſchi ßamym jedyn porſt wotkußnyła, a druſy ludżo też wo nju njerodża. Duż tón dobrocżiwy knjes, ſo by żakoſczazu rybakowu ſměrował, rybu kupi, hacz runje, każ praji, ryby njerady jě.

* Pſched někotrym cżaßom běſche turkowſki ſultan jeneho wyßokeho pruſkeho ſaſtojnika, Wettendorfa, teho dla do ßłużby wſak, ſo by jemu tón radu dawak, kak bychu ßo w Turkowſkej hubjene pjenjeżne należnoſcze porjedżiłe. Wettendorf drje je ſultanej a jeho ſaſtojnikam wjele krócz požadanu radu dak, ale żadyn cżłowjek tam ani jedyn ras po njej njeje cżinił. Duż chze Wettendorf nětko ſ turkowſkeje ßłużby wuſtupicz a ßo ſaßo do Pruſkeje domoj wrócżicz.

Dopomnjeńka.

Wczera mi jene cżißko ßerbſkeho bramborſkeho „zaßnika," kiż ßo w Khocżebuſu w delnjołużiſkej ßerbſkej rěczi wudawa, pſched woczi pſchińdże, a jako do njeho pohladach, wuhladach, ſo ßo tam też wo wulkim ßerbſkim ſpěwanſkim ßwjedżenju rěczeſche, kiż ßo 29. ſeptembra w Budyſchinje wotdżerża. Nó, pomyßlich ßebi, ſchto dha w „zaßniku" pißaja? A hlaj, tole ßym tam naſchoł, ſchtoż ßebi dowolam też naſchim lubym hornjołużiſkim Sſerbam k nawjedżenju dacz. W „zaßniku" ßo takle powjeda:

„Wczera (30. ſept.) wjecżor ßmy ßo ſ Budyſchina wrócżili ſ teho rjaneho ßerbſkeho ßwjedżenja a wuſnawamy ßo, ſo běſche tam rjenje, jara rjenje! A kak ßu naß jow ſ Delnjeje Łużizy tam witali a cżeſczili, to je wjeßele! hacz runje tam jenoż pjeczo běchmy a jena knjeni w delnjołużiſkej ßerbſkej draſcze. To běſche hladanje a praſchenje, ſchtó jenoż ta zuſa knjeni je?

Wokoło ßedmich wjecżor ßo ſpěwanje ſapocża; běſche tam 150 ſpěwarkow a ſpěwarjow a na 1000 poßłucharjow. Spěwaſche ßo tón ras wóßomnacze ßerbſkich ſpěwow a to tak rjenje, ſo my, hdyż woczi ſandżelichmy, ßebi myßlachmy, ſo Boże jandżelki ſpěwaja, a hdyż woczi wotewrichmy a na ſpěwarki pohladachmy, dha běchu te wo prawdże tak rjanuſchke a tak pyſchne, każ Boże jandżelki jenoż bycz móża. Wſchitke ſpěwy ßu ßo nam derje ſpodobali, a poßłucharjo ſ rukomaj jenoż tak kleſkachu, hdyż bě żadyn ſpěw wuſpěwany. Najrjeńſcho běſche, hdyż wſchitzy w hromadże ſpěwachu, — ßym ßam ſpěwar a ßym hižom wjele ſpěwacz ßłyſchak, ale tak rjenje hiſchcze nihdże, jako tón krócz w Budyſchinje. Hdyż jedyn abo dwaj abo jenoż někotſi ſpěwachu, běſche wſchak też jara rjane, najrjeńſcho pak ſpěwaſchtej knjeżnje dżówzy minakaſkeho knjeſa fararja Kórdiny. Tej ſtej ßerbſke ſpěwanje najprjedy doma nawukkej a potom na

dražďańskim konserwatoriju a nětko sašo doma tak pilnje šerbski spěwatej, so je to radosćź, a by někotryžkuliž ſ nascheje delnjeje strony też luboscź k šerbskemu spěwanju dobył, hdyž by tajke knježny ſ tajkej pilnoscźu spěwacź słyschał.

Wjeczor wokoło dźešaczich běsche spěwanja kónz a pocźa šo wulka hoscźina, na kotrejž 500 ludźi wosta. Na njej šo też wjele „šłakow" wunješe a to też w naschej delnjołužiskej šerbskej rěcźi. My wschak njejšmy sabycźi, ale maja naš lubo naschi bratśja w Hornjej Łužizy, kotśiž šu ſ nami šerbsku rěcź a šerbske mjeno wot Boha dostali. Bóh sarunaj jim tajku luboscź!

Kónz hoscźiny bě wokoło jeneje, a nětko šo sa młody lud pyschne, pyschne reje sapocźachu; też nasche delnjołužiske knjenje mějachu stajnje doscź rejwarjow. — Hischcźe někotryžkuliž luby pscheczel je šo ſ nami do rěczow dał — a běsche to jedyn ſ najrjeńschich dnjow nascheho žiwjenja. — A sa lěto sašo do Budyschina pojědźemy, je-li so śmeja tam sašo spěwanski šwjedźeń.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Handrij Scholta, dźěłaczeŕ pod hrodom, ſ Helenu Róblez ſ Komorowa. — Jan Korla August Hähnel, fabrikski dźěłaczeŕ na Židowje, ſ Hanu Khrystianu Peilez ſ Ehrenfriedersdorfa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Max Oskar, Jana Piwarza, dźěłaczerja, š.

Michalska zyrkej: Ernst Hermann, Handrija Běle, wobydlerja na Židowje, š. — Jan, Jana Augusta Kranza, khěžerja a murjerja na Židowje, š. — Hana Martha, Gustava Maxa Kaplerja, wucźerja na Židowje, dź. — Marja Augusta, Korle Augusta Ryczerja, khěžkarja a pohoncźa w Dobruschi, dź. — Marja Augusta, Jurja Kowarja (Schmidta), khěžkarja a krawza w Jeńkezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 18. dezembra: Hana Khrystiana rodź. Kühnez, njebo Handrija Ramscha, dźěłaczerja, sawostajena wudowa, 82 l. — 19. Michał Zyž, ökonom, 77 l. 4 m. — Khorla August Handrak, dźěłaczeŕ ſ Kumwalda, 43 l. 5 m. 28 d., wumrje w Nadźanezach, wot Bożeje ruczki sjaty.

W dźenšnischim, kaž też w prjedawschich czišłach „Serb. Nowin" je wosjewjenje wotczischczane, ſ kotrymž cigorijowa fabrika **F. F. Resag** w Barlinje šwój tak mjenowany **khěžorski khofej** porucźa. Tutón wschak tajkeho porucźenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorski khofej je; ale dokelž šu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž šo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón nětko ſ nowa porucźamy a to czim bóle, dokelž je sałožeŕ spomnjeneje firmy **Sserb** był a šo tehdy wěsczi Rěsak pišaśche, schtož je šo potom dla lózischeho němskeho wuprajenja na Resag pschepišało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju też wěsczе bjes Sserbami namaka, hdyž šo jim poskiczi.

K wobkedźbowanju.

Wschěm tym, kiž šu lohko k sajmnjenju (kaschelow, schnypje, katarrham, dybawosczi pokhileni abo hižom dlěschi czaš na chroniski abo klamowy katarrh khorują, husto spěschne pscheměnjenje wjedra w nasymje a w nałeču, tutych njelubosnych hosczi ſ nowa pschimjedu, t. r., wone tuteho, w czoplischim czašu wušnjeneho stajneho pschewodźerja sašo wožiwja. Runje tak husto hacź tute sthorjenja wusłupja, tak mnoholiczne šu też šrědki, kotrež maja k jich wotstronjenju šłužicź (kaž k. p. syropy, pastille, bonbony, theje atd.), a tola samoža najbóle jenož położenje dacź, ale njemóža spěschne, korjeńske wuhojenje pschinjesczź.

Po praktiskich pospytach, wot wědomnostnych mužow wschelko sczinjenych, to wušlědźichu, so šo sahorjenje, kiž šo pschi wschěch katarrhaliskich affekzijach, pschi schnypje, kaschelu, dybawosczi, klamowym a płuzowym katarrhu atd. namaka, šo husto psches kmany, symizu saczěrjazy šrědk wotstronicź a ſ tym też khorosczź šama sahnacź da. To šu wot haptykarja Dr. Ew. Voša (w hodlerskej haptyzy) w Frankfurcźe a. M. na sakładze tutych nashonjenjow dźěłane Dr. E. Voßowe katarrhpille, niz jeno psches jich spodźiwne spěschne, ale też dopokasane skutkowanje dospołnje wobšwědczikе. Woue šu teho dla powschitkomneho porucźenja hódne. — Dr. Voßowe katarrhpille šo jenož w blachowych tyskach (po 75 np.), kiž maja sakitansku markn a zyhlocźerwjeny swjask, na kotrymž je mjenosnamk Dr. Ew. Voša, w **Budyschinje** w **woběmaj haptykomaj** dostacź. Kaž wschelazy lěkarjo, jako Dr. med. Wittlinger w Frankfurcźe a. M. a stabslěkaŕ a Dr. Schmidt w Ahrweilenu pišaja, došahasche najbóle 20—30 pillow k spěschnemu położenju a jena tyska k dospołnemu wotstronjenju kóždeho też najšylnischeho kaschela, schnypy atd.

Jedyn **schrótowy mkyn**, hischcźe w dobrym rjedźe, kotryž šo k mlócźazej maschinje pschipoišnycź hodźi, ma na pschedań

kowaŕ **Ender** w Holeschowskej Dubrawzy.

Sporuschk

kupuje po kóždej dźělbje po najwyschschich płacźišnach

Otto Engert

na snutsknej lawskej haši 122.

Wjazore pscheměnjenje mojich **cigorijowych fabrikatow**, wošebje mojeho **němskeho khofeja** (Deutsch-Caffee) w módrych wobwalkach ſ czerwjenoczischczanej etikettu a mojeho **khěžorskeho khofeja** (Kaiser-Caffee) w žołtych rołkach ſ czerwjenej etikettu, je mje pohnuło, horka stejazu fabrikisku marku k sakitowanju trjebacź, kotraž budźe wot nětk na kóždym pakcźiku ſ mojeje fabriki nalěpjena. Ja proschu, so by šo na to kedźbowało a so by šo mi dowěrjenje, mi hacź dotal bohacźe spožczene, dobroczinje dale sdźerżało.

F. F. Resag

w Barlinje na draždźańskej drósy 50 a 51.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćź**; sbérka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Drjewowa aukzija.

Lětusche šuschizy w tudomnych knježich revierach, bjes kotrymiž šu też wužitkowe drjewa, budźa šo na šlědowazych dnjach rano wot 9 hodźin na pschešadźowanje pschedawacź:

póndźelu 3. januara t. l. na jeńscheczańskim revieru,

sapocźatk pschi běłych ladach:

wutoru 4. januara t. l. na ptaczej wumjeńzy a na trupinjanskim revieru,

sapocźatk na ptaczej wumjeńzy, pokraczowanje w czornych wólschach a pschi starej drósy;

šrjedu 5. januara t. l. na jitkowskim a koššlowskim revieru,

sapocźatk na wopuschi pola Jitka.

W Rakezach, 28. dezembra 1880. **R. Pelz,** wyschschi hajnik.

W wudawarni „Serb. Nowin" je k dostacźu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spisał J. A. Pohoncź. 50 np.

Oberlin. Jeho žiwjenje a skutkowanje. I. 25 np.

Kschižne wójny. 25 np.

Genowefa. Rjane powjedanczko se stareho czaša. Sa šerbske maczerje a dźěczi pschełožił M. Hórnik. 50 np.

Robinson. Rjane powjedanczko, wošebje sa młodych ludźi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Hród na shorjelskej horje Landskrónje abo Boże wodźenja šu dźiwne. Powjedanczko se starych czašow wot J. B. Mucźinka. 25 np.

Swěrnaj šušodaj. Powjedanczko se šerbskeho žiwjenja wot J. B. Mucźinka. S pschidawkom: „Straschna kwartira w Franzowskej." 30 np.

Towaršny spěwnik za serbski lud. (Z hłosami.) Zestajał K. A. Fiedleŕ. 1 M. 50 ₰.

Ernst a Albert, rubjenaj sakonskaj prynzaj. Wěrny podawk ſ lěta 1455. Napisał H. Jórdan. 30 np.

Dr. Jana Habermanowe kschesczijanske rańsche a wjeczorne modlitwy na wschě dny w tydźenju ſ někotrymi spowjednymi a druhimi modlitwami, w šerbskej ryczi poskiczene psches J. Kschižana, stud. theol. 20 np.

Jutrowne jejka. Z němskoho do serbskoho pschełożene powjedanczko wot Jakuba Kucźanka, kanonika kapitulara kantora w Budyschinje. 30 np.

Wuherski khěrlusch. 3 np.

Kschczišna. 3 np.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 24. dezembra 1880.

Žitowy dowos: 1917 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	61
Rožka " "	10	76	11	14	10	76	11	14
Jeczmjeń " "	7	61	8	15	7	61	8	15
Wowß " "	6	50	7	—	6	—	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	50	—	—	—	—
Sžyno 50 "	2	20	2	70	—	—	—	—
Sklóma 1200 pt.	18	—	21	—	—	—	—	—

Pšchiwos proßatow:
84 schtuk, schtuka po 9 m. 50 np. [3 tl. 5 ngl.] hacž 20 m. 50 np. [6 tl. 25 ngl.]

Symski jěsdny plan želesnizow,

płaczazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{1}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Polcžnizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Polcžnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

4. wosowa klassa na njedželach a ßwjatych dnjach wupanje.

Cžahi hornjoluzišteje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_{12}		1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}		2_{3}	5_{26}
Niskeje	6_{56}		2_{12}	5_{48}
Mikowa	7_{9}		2_{24}	6_{16}
Klětneho	7_{22}		2_{35}	6_{34}
Wujesda	7_{32}		2_{45}	7_{0}
Lasa	7_{43}		2_{55}	7_{19}
Wojerez	8_{3}		3_{14}	7_{52}
Wyßokeho Bukowa	8_{33}		3_{33}	8_{32}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{46}	9_{12}
Mückenberga	8_{55}	12_{6}	3_{59}	9_{44}
Plessa	9_{6}	12_{19}	4_{8}	9_{59}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{20}	10_{23}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{32}	10_{51}
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{50}	11_{14}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klassa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd se Ssokolzy		7_{30}	10_{14}	3_{47}	8_{5}
Rukowa		7_{58}	10_{36}	4_{9}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{47}	4_{21}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{29}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{4}	4_{42}	9_{56}
Ruhlanda	4_{15}		11_{17}	4_{56}	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{30}	5_{9}	
Wojerez	5_{30}		11_{48}	5_{31}	
Lasa	5_{59}		12_{2}	5_{46}	
Wujesda	6_{20}		12_{13}	5_{57}	
Klětneho	6_{41}		—	6_{6}	
Mikowa	7_{8}		12_{29}	6_{17}	
Niskeje	7_{40}		12_{41}	6_{31}	
Hórki	7_{56}		12_{48}	6_{38}	
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{27}		1_{13}	7_{4}	

Žiwnosćz něhdže ſ 20 kórzami pola ßo hnydom kupicz pyta. Wot koho? je shonicz pola **bratrow Měrschow** w drogowych khlamach na žitnych wikach.

Wupschedawanje

hotoweje symskeje drasty

pola

H. M. Kubascha

na garbařskej haßy cžißło 432.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dželbje a kóždy dzeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczišnach kupuje

Gustav Naucka

na garbařskej haßy 426.

Kosaze nasymske koże,

sajecże a korniklowe kóžki, cželaze a howjaze koże, khórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczišnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Dikowa concežionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žalba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np.: **Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku mkodosez.**

Brunizu,

derje sortirowanu, pschedawa a scźele se ßwojich podkopkow wot stazije „Teplitz-Waldthor" pschi sprawnym poßkuženju

Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedžer podkopkow.

Piwne drožđże,

najlěpscheje dobrosćze a wschědnje cžerstwe, porucza

nowonatwarjena piwarnja Johs. T. Littera

na swonknej lawskej haßy cžo. 819.

Ballhauserowe cžorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk pschi hněw, mjersatosez a jeju płód, mje nuizy pschi kólku, pschi satwjerdnjenje w žiwocze a ſ zyka k wuczišczenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacz, je kóždej bleschi pschipokoženo.

Jeniczki sklad je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podražuje. 1 blescha płaczi 40 np.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacz:

Pschedźenak. Protyka sa Sserbow na lěto 1881.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlèbrofabriki“** pschewsatny, ßo dla nusnych wulkich placzenjow a dospolneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenoż 14 markow jako lèdy sa pokojzu ßameje dżèlarskeje msdy da ßo ßlèdowaze woßebje hódne britannia-ßlèbro-blidne service,

kotrez prjedy 60 markow placzesche,

a ßo sa bèlowostacze pschedmjetow

25 lèt rukuje.

6 blidnych nożow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdż. jendż. britannia-ßlèbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlèbro jèdżnych łżizow,
6 nèżnych britannia-ßlèbro khosejowych łżiczkow,
1 cżèżki britannia-ßlèbro-sopowy cżerpak,
1 maßivny britannia-ßlèbro-mlókowy cżerpak,
6 nèżnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóżne podnożki s britannia-ßlèbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjecharkow,
6 cżèżkich britannia-ßlèbro-jejazych łżizow,
6 krażnych nèżnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschcżik,
1 thejzydżak, nèżneje drużiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwècżnikaj.

60 schtuk.

Wschè tu spomnjene 60 krażne pschedmjety placża w hromadże jenoż 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)“ abo se sapósłanjom pjenjes tak dołho hacż skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dżaknych a pschipósnawanskich pißmow leża k nawjedżenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Sswètoßławny

na druhej **pariskej wustajeńzy prämiirowany**

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wróthławja

najlèpschi polózazy a domjazy ßrèdk psche

kaschel, dybawosćj, sażwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: **Heinr. Jul. Lincka,**
w Kamjeńzu: **Herrmann Nächster,**
w Nowosalzu: **C. Hiecka,**
w Biskopizach: **Carl Meißner,**
w Lubiju: **W. Rotha,**
w Półcżnizy: **A. Endler.**

Khosej,

jara derje ßłodżazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacż 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucża

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Drjewowa aukzija.

Wuléßowanske khójnowe drjewa, na **njeßwaczilskim** revieru nastajane (płotowe ryhele, żerdże, knypple, dołhe hromady), budża ßo na ßlèdowazych dnjach na pschesadżowanje pschedawacż:

póndżelu, 10. januara 1881, rano wot 9 hodżin, w kocżowskim hacże pola Koßlowa — wotdżèlenje 28;
dopołdnja ½12 hodżin, pschi schußeju psched Rakezami — wotdżèlenje 25, 26;

wutoru, 11. januara 1881, rano wot 9 hodżin, sady Holeschowskeje Dubrawki — wotdżèlenje 11;
rano wot 10 hodżin w ßytych khójnach pola Noweje Wßy — wotdżèlenje 16, 17.

Wscho dalsche wukasaja pschibite wotcżischcże.

Drjewowa aukzija na njeßwaczilskim revieru

Pjatk, 14. januara 1881, dopołdnja wot ½10 hodżin

w hoscżeńzu w Holeschowje:

28 khójnowych schtomow, 13—21 cm. ßrènjeje tołstoscże, 10—11 m. dołhoscże,
128 khójnowych schtomowych kołow, 7—10 cm. hornjeje tołstoscże, 4 m. dołhoscże,
56 khójnowych rospaczenych drjewow, 11—15 cm. hornjeje tołstoscże, 4,5 m. dołhoscże,
128 khójnowych żerdżow, 7—15 cm. delnjeje tołstoscże, 6—11 m. dołhoscże,
192 Rm. khójnowych palnych schcżèpow,
161 Rm. khójnowych knyplow,
292 Rm. khójnowych pjeńkow,
188 Rm. khójnowych sbytkowych walczkow,
32 stotnjow khójnowych sbytkowych walczkow,
181 dołhich hromadow khójnowych sbytkowych walczkow,

W tymaj 2 drjewnischcżomaj: wotdżèlenje 7b pschi hermanczanskich mjesach, wotdż. 9a, b w sajeczim kucże.

Tute drjewa móża ßo prjedy w drjewnischcżach wobhladacż. — Wumènjenja ßo psched aukziju wosjewja.

W Njeßwaczidle, 27. dezembra 1880.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo.
Nowottne.

Powschitkomna assekuranza w Triescże.

(Assicurazioni Generali.)

Salożena w lècże 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schèßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.
Dale:			
W pósdnischich lètach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Khowne summy **kapitala** a **reserwow** ßu na leżomnoscże **pupilarischy** napołożene.

W lècże 1879 sa 20238 schkodowanjow wuplaczene **6,017,089** schèßnakow 46 krz. a wot salożenja hacż do 31. dezembra 1879 do hromady **135,336,752** schèßnakow 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawèscżuje:

a) **twory, mobilije, żnjeńske sarady** a t. d., każ też, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschèch druzinow** psche **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicżuje sawèscżenja na **żiwjenje cżłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **nèmskich pjenjesach** wustaja.

K kóżdemu wukasanju a k wobstaranju sawèscżenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolekar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Heinrich Großer w Großhennersdorfje.

Němski Phönix (Deutscher Phönix),

ſawěſćaze towarſtwo w Frankfurcze a. M.

Sakładny kapital: ℳ 9,428,580. Reſervy: ℳ 2,727,434.

Po ſmjerćži naſcheho dotalneho agenta knjeſa **Ewalda Brauna** w **Budyſchinje** je agentura hornjeho towarſtwa wote mnje

knjeſej pſchekupzej **C. A. Siems,**
w firmje **J. G. Klingſt Nachfolger**
w **Budyſchinje**

pſchepodata.

Němſki Phönix ſawěſćuje pſche **wóhnjowe ſchkodowanje: mobilije, twory, fabrikſku nadobu, pólne płody w brózńjach a w ſajmach, ſkót a ratarſke wězy wſchěch druzinow** po wſchomózno tunich, **twjerdych** prämijach, tak ſo ſmo na žane waſchnje dopłaćzowanja njeſtanu.

Knjes **Siems** je hotowy, tajke ſawěſćenja towarſtwa horjebraćz a ſmu pola njeho proſpekty a formulary **darmo** dostaćz, a chže wón tež na napraſchowanja wſchě trěbne wukaſanje rady dać.

W Lipſku, w dezembru 1880.

Julius Loewe,
generalny agent Němſkeho Phönixa.

Pſchekupſke, kopirſke a pißne knihi,

po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wſchitke pſchekupſke cźiſchćerſke dźěła najtuniſcho wobſtara

pſchekupſkich a pißnych knihi fabrika
N. Bernhardt
na bohatej haßy 91.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hoſpitalſkej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryčźam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hač do 5 hodźin. Khudym darmo.

Poručźenje.

Cźeſćenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſćze najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßwoju

nožerńju a točerńju

do domu knjeſa murjerſkeho miſchtra **Drósche** na ſchulſkich hrjebjach bliſko theatra cźißko 681 pſchepokožił.

Sa dowěrjenje, mi dotal ſpožćžene ßo najlěpje džakujo, proſchu wo daliſche wobkedźbowanje a lubju kóždemu pſchi ſprawnym dźěle najtuniſche płaćźiſny.

S počeſćźowanjom
W Budyſchinje. **Oscar Butter,** nožokowař.

So bych molenja wotſtronił, ja ßwojim cźeſćenym wotkupowarjam k nawjedźenju dawam, ſo ßu moje khlamy kaž prjedy tak tež dale **jenož** na **bohatej haßy 62** ſ napſchećza póſta, a ſo ja w tudomnym měſćze **žane druhe khlamy** nimam. S počeſćźowanjom

M. G. Freyberg,

en gros. manufakturowe a módotworowe khlamy. **en détail.**

W khlamach ßo **ßerbſki** rěcźi.

We wudaw. „Serb. N." je ſa 10 np. dostaćz:

Bibliſki pucźnik ſa wſchitke dny 1881.

Sestajany wot **M. Domaſchki,** fararja w Noßacźizach, a wudaty wot ßerbſkeho luther-ſkeho knihowneho towarſtwa.

Wubjerk

za wudaće Zelerjowych spisow

změje 3. jan. 1881 pop. w 3 hodź. posedźenje pola **M. Hórnika.**

Reje w Khaßowje

jutſje njedźelu 2. januara, na cźož najpodwolniſcho pſcheproſchuje

E. Säuberlich.

Reje w Jitku

njedźelu 2. januara, na kotrež najpodwolniſcho pſcheproſchuje

G. Pawlik.

Holzy, kotrež chzedźa wſchě móžne ſchicźe, ſchtrykowanje, wuſchiwanje a dźěłanje žonjazeje pychi derje nawuknycź, maja k temu najlěpſchu ſkładnoſcź pola podpißaneje. — Tež móža tajke pola njeje bydlicź, kiž w měſćze waricź wuknu.

Luiſa Peſchekowa,
bydlaza na Hoſchiz haßy (Goſchwitz)
w domje k. Jokuſcha.

Jedyn **krawſki** móže pola podpißaneho hnydom do dźěła ſtupicź.

W Bukezach. **Auguſt Pilak.**

Towarſtwo Pomozy.

Do pokładnizy k pomozy ſtudowazych Sserbow ßu dale ſapłaćźili: k. farař em. Rychtař w Budyſchinje 3 hr. (marki), knjeni Bretſchneiderowa w Draždźanach 5 hr., k. kubleŕ Khróſtak (Krostag) w Spytezach 1 hr., k. Dr. Petrenz, lěkař w Maleſchezach 1 hr., k. farař Jencź w Palowje 3 hr., k. ryčeŕkubleŕ Běbrach w Lejnje 1 hr., k. wučeŕ Babik w Hornim Wujeſdźe 1 hr., k. referendar Lahoda w Budyſchinje 1 hr. k. ryčeŕkubleŕ Nutniczanſki w Zyžezach 1 hr., k. diakonus Mrós w Budyſchinje 1 hr., k. farař Bergan w Wulkich Sdźarach 2 hr., k. farař Bróſka w Kſchiſchowje 2 hr., k. farař Delank w Krjebi 2 hr., k. farař Finger w Lucźu 2 hr., k. farař Schichhold we Wochoſach 2 hr., k. farař Teſchnař w Niedźe 2 hr., k. farař Rencź w Klětnom 2 hr., k. farař Kuring w Laſu 2 hr., k. archidiakon Wieder we Wojerezach 2 hr.

(Pokračźowanje.)

A. Měrſch, pokładnik „T. P."

S tutym ja cźeſćźranjaze ßkowa, pſcheczíwo **Hańži Hornikez,** mjenowanej Schandźiz, wuprajene, naſad bjeru a ju ſa cźeſtnu a ſprawnu holzu džeržu.

Marja Schilakez.

Lipa Serbska čo. 12

1880 je wušła.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rožku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 2. **Sobotu 8. januara 1881.** **Lětnik 40.**

Cžeski pśyczk.

(Pokracžowanje.)

Najwyschschi schwedski sastojnik w Stokholmje bě tehdy hrabja Torstenson, tón sam, kiž běsche prjedy w Cžechach s khěžorskim wójskom wojował. Wón w swojej stwě sedźesche, jako słužobnik sastupi a rjekny, so chce jena zusa knjeni s nim porěcžeć. Torstenson da jej prajić, so ma k temu khwile, a duž so tež ta knjeni — běsche to hrabinka Chotkowa — s tym mužom pschibliži, kiž teho pśyczka, wo kotrehož so wadźeschtaj, na ruzy njeześe. Wona so najprjódzy pśched Torstensonom samolwjesche, so je s tajkim pśchewodźeństwom k njemu pschischła, a proschesche jeho potom, so by jej k temu pśyczkej pomhał, kotrehož jej tón muž dacź nochze. Teho pśyczka, powjedasche wona, su jej w cžasu wójny w Cžechach rubili, a hdyž je jeho wona nětko w Stokholmje nadeschła, dha chcyła jeho sašo měcź a sa njeho sapłacźicź, schtožkuliž by sebi tón muž žadał; tón pak jeho, kaž wona dale powjedasche, na žane waschnje pśchedacź njecha. Duž chcył hrabja Torstenson tak dobry bycź a teho muža k temu nawabicź, so by jej wón teho pśyczka pśchedał.

Torstenson so bórsy na teho Schwedu wobrocźi a so jeho praschesche, schtó wón je a wot koho je teho pśyczka kupił. Tón muž wotmolwi, so je domownik (hausknecht) w jenym hosćeńzu a so je teho psa pśched nětkotrymi měšazami na hašy wot jeneje holczki tunjo kupił. Tón poš, wón pschistaji, móže wschelake khumschtne kušy cźinicź; duž wjele wjaz ludźi do hosćeńza khodźi, kiž chcedźa teho psa a jeho schtuki widźecź, a mój knjes ma psches tych ludźi nětko wjele wužitka, dokelž tam wjele pschecźinja. A wón (domownik) so pschi tym tež hubjenje njesteji, pschetož kóždy, kiž tam pschińdźe, tež jemu nějake myto da, tak so jeho knjesej a jemu tón poš tejko wunješe, so jeho wón tej knjeni pśchedacź njemóže.

Hrabinka Chotkowa nětko hrabju Torstensona proschesche, so by psches njeho teho psa sašo dostała, ale tón domownik praji, so jeho sa žanu płacźisnu njepscheda. Wón sebi tež wot Torstensona k lěpschemu rěcžeć njeda, tak so jeho tón s jeho psom puschcźi. A k hrabinzy wón, jako bě tón muž woteschoł, praji: „Wyšokocześćena knjeni, mi to jara žel cźini, so Waschu próstwu dopjelnicź njemóžu. Tón poš nětko bjes wscheho praschenja temu domownikej słuscha.“ Jako hrabinka pschi tutych słowach sapłakny, Torstenson rjekny: „Ale ja tola skoro wěricź njemóžu, so Wy wo teho pśyczka, tak dobry hacž wam tež je, takle płakacźe. Tu je nějake potajnstwo, cźehož dla chcecźe teho pśyczka rad měcź. Budźcźe stroschtna a dowěrcźe so mi; powjedajcźe mi, schtož wam na wutrobje leži; — je-li so je jenož nějak móžno, chcu Wam lubjerad pomhacź.“

Duž jemu hrabinka zyku srudnu należnosću powjedasche, kaž ju my hižom znajemy, a na pośledku rjekny: Ja so nadźijam, so mojeho syna tudy namakam. Nichtón druhi, hacž tón pśyczk, njemóže mi pucź k njemu pokasacź; ja chcu teho dla kóždy pjenjes sa njeho dacź, jeno so to swěrne skocźatko sašo dostanu. Na to hrabja praji: „Hacž je Wasche dźěcźo hischcźe žiwe, to wschak ja wjedźecź njemóžu; ale to chcył ja sa wěste prajicź, so je tehdy pschi žiwjenju wostało, jako bu wot teho wojaka rubjene. Wěscźe Wy schto? Wostańcźe w mojim domje; moja mandźelska a ja chcemoj Waš we Waschej srudobje troschtowacź pytacź a chcemoj so wyschе teho se wschěmi mozami prózowacź, so bychmoj Waschego syna wušlědźiłoj.“

Hrabinka drje po sdacźu niczo lěpsche cźinicź njemóžeše, hacž so w Torstensonowym domje wosta. Jeho knjeni ju jara lubosnje witasche a tež potom stajnje jara lubosnje s njej wobkhadźesche. A Torstenson jej po nětkotrym cźasu jeje pśyczka pschiwjedźe, prajizy, so je so jemu skóncźnje radźiło, teho domownika k jeho pschedacźu narěcźecź. A hewak sebi wón tež wschu próstu dawasche, so by teho cźłowjeka wušlědźił, kiž bě makeho Chotka rubił. Wón da teho dla po wschej Schwedskej wosjewicź, so tón jara dobre myto dostanje, kiž móže dopokasacź, swotkal tón poš je, kotryž je w jenym stokholmskim hosćeńzu pěkne khumschtny cźinił, a kotrehož je wón nětko sam kupił. Ale dale nichtón njepschińdźe, khiba mkoda holza, kotraž powjedasche, so je jeje njebocźicźka macź, kotraž je se schwedskim wójskom jako marketenderka na wójnje w Cžechach była, teho pśyczka sobu domoj pschiwjedła. Dale ta holza powjedasche, so je po smjercźi macźerje teho psa na hašy pschedała, so pak macź ženje njeje prajiła, kak je teho pśyczka dostała.

Duž hrabinka njebě niczo shonika, schtož by jej snadź k namakanju syna pomhacź mohło. Ale wona tola hischcźe dale w Stokholmje wosta, dokelž so nadźijesche, so móže jenož tam abo tola w Schwedskej skóncźnje swojeho syna wušlědźicź.

Bjes tym hrabja Torstenson nahle skhorje a 7. haprleje 1651 wumrje, jako běsche hakle 48 lět stary. Jeho knjeni da jeho cźěło na swoje, khětro daloko wot Stokholma leżaze kubło dowjesć, so by je tam khowacź dała. Na jeje próstwu hrabinka Chotkowa s njej sobu jědźesche, kiž to cźim radscho sczini, dokelž bě jej ta knjeni wudowa stajnje wschu luboscź a pschecźelniwoscź wopokasała.

Torstenson bu na jara wošebne waschnje khowany a bě k tutemu pohrjebej tež wjele starych wojakow pschischło, so bychu swojemu něhduschemu generalej poślenju cześcź wopokasali. — Po pohrjebje so wobej knjeni domoj podaschtej a lědom běschtej do hrodu sastupiłej, dha sašłyscheschtej, so je wonka nějaka hara. Duž wonej k wotewrjenemu wóknu stupischtej a wuhladaschtej, so sa jenym psom tójschto ludźi cźěri, kiž spochi wołaja: „Sarażcźe jeho! sarażcźe jeho!“ Tón poš pak se wschej spěschnoscźu k hrodej běżesche a hrabinka Chotkowa se sastróženjom spósna, so dźe je to jeje pśyczk, kotrehož běsche wona se Stokholma na wješ sobu wsała, hdyž bě wón najskerje wokoło běhał. Wona jeho teho dla s mjenom wołasche

a ludźom ſ rubiſchkom kiwaſche, ſo by jich ſměrowała a woni pſa na pokoj wostajili. Cźi też to bórſy ſcźinichu, jenož jedyn hólcźez też dale ſa tym pſom běžeſche a ſ kamjenemi do njeho mjetaſche, hacź wobaj na knježi dwór pſchiběžeſchtaj. Wona khětſje durje wotcźini a pſa nuts puſchcźi, ale dołho njetrajeſche, dha tón hólcźez, něhdźe 10 lět ſtary, pſched njej ſtejeſche a wot njeje žadaſche, ſo by tón poß ßurowe puki doſtał, dokelž je jeho nana ſkußał. Hrabinka, kiž bě bjes tym trochu ſchwedſki nawukła, pytaſche teho hólza ſměrowacź; tola na jene dobo pocźa poß radoſtnje wokoło njeho ſkakacź a ſ nim rjenje cźinicź. Wona na pſa ſawoła: Sswěrnuſchko, luby ßwěrnuſchko, ſchto dha tola maſch? Pſchi tutych ßkowach tón hólcźez kaž ſe ßona wokucźi, potom pak ßo k pſycźkej ſkhili, jeho wobja a ſawoła: „Haj, ty ßy ßwěrnuſchk, mój ſtary, luby ßwěrnuſchk; ale hdźe je jenož ta knjeni woſtała, kiž tehdy ſ namaj tak pěknje hrajkaſche?“ (Skónczenje ſa tydźeń.)

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 20. dezembra.

(B. N.) Pjekař E. F. Schöna w Radworju ßo 17. aug. ſe ßwojim woſom, jako bě khlěb roswoſył, ſaßo do Radworja wrócźi. Tam běchu pſchi ſkładnoſcźi jeneho kwaßa reje w hoſcźeńzu a wón teho dła ßwoju kedźbnoſcź bóle na hoſcźeńz hacź na ßwój wós wobrocźeſche, tak ſo tón tſilětneho hólza tyſcherja Měta pſcheje a jemu nohu wuwiny, tola bu noha ſa krótki cźaß wuhojena. Schöna bu ſa tajku njekedźbnoſcź k 50 hriwnam ſchtrafy wotßudźeny.

Ławniſki ßud 17. dezembra.

Bliſko budyſkeje piwarnje 26. oktobra wſchelazy ludźo wuhladachu, ſo tam wotrocźkaj Jan Kulka a F. W. Obſt ſe Subrniczki po dróſy, ſ kamjenjemi ſ nowa poßypanej, kóždy ſe ßwojim woſom jědźeſchtaj a ſe ßwojim ſkotom, dokelž ſ zyhlemi wobcźeżeny wós wucźahnycź njemóżeſche, ſlě ſakhadźeſchtaj. Sa to bu Obſt k 15, Kulka pak k 6 hriwnam ſchtrafy wotßudźeny.

Khěžeŕ Auguſt Patoka ſe Subrniczki běſche w tamniſchej Rjekez korczmje 16. ſeptembra wudawał, ſo je jemu jedyn ßudniſki póßelnik nalutowarſke knižki (ſparkaſſenbuch) wſał. Dokelž na tym niczo wěrno njeběſche, jeho k 15 hr. ſchtrafy wußudźichu.

Dźěłacźerka Hana Nowakowa ſ Horſchowa běſche na bartſkim hermanku 21. ſeptembra kruch płatu a jeje muž jedyn cźeßak kranył. Wona doſta ſa to 6 dnjow, jeje muž pak dwaj dnjej jaſtwa.

Dźěłacźerka Hana Nowakowa bě ſchußejowemu wothladowarjej Handrijej Schlezy w novembru ſa 60 np. ßyna ſ kubje wſała a Hana Auguſta Sauerka běſche jej, jeje wotpohladanje ſnajo, k temu jedyn měch pożczżika. Prěnſcha doſta ſa to dwaj dnjej, poßleńſcha pak 1 dźeń jaſtwa.

Ławniſki ßud 28. dezembra 1880.

(B. N.) Zyhledźěłaŕ Jan Auguſt Rencź ſe Subrniczki a wotrocźk Jan Wehla ſ Kubſchiz, nětko pak w Konjezach bydlazy, běſchtaj do krumarnje, hdźež ßłużobne dźówki ſpachu, ſalěſkoj, ſo byſchtaj tam nóż pſchebyłoj. Wonaj běſchtaj pſchi tutej ſkładnoſcźi tajku haru hnałoj ſo běſchtaj ſ njej nózny měr kaſyłoj. Duż ßud kóždeho k 6 hriwnam (mk.) ſchtrafy wotßudźi.

Murjeŕ A. M. Maſchka a hoſpodaŕſki pomoznik J. A. Matijenz ſ Budyſchina, kaž też ſtudnjetwarjeŕ J. G. Krawz (Schneider) ſ Hamora běchu ßo 18. novembra wjeczor w dźeßatej hodźinje na kamjeńtej haßy w Budyſchinje ſwadźili, ſ cźehoż mjes nimi tajka bitwa a hara naſta, ſo ludźo, kiž nimo dźěchu, ſtejo woſtachu. Kóždy wot nich bu tajkeho njekaſanſtwa dła też k 6 hriwnam ſchtrafy wotßudźeny.

Wjeczor 29. novembra běchu w Kaſchprez korczmje w Nowych Pſowjach (Njeradku) wſchelazy hoſcźo ſhromadźeni. Mjes nimi běſche też murjeŕ Moritz Liſchka, kiž ſ něktorymi druhimi kharty hrajeſche. Sa pódlanſkim blidom ßedźeſche pjecź handwerſkich, kiž to, ſchtoż běchu ßebi wo dnjo naproßyli, nětko na ſchcźipak wumě-njachu. Na tym pak doſcź njemějachu, ale pocźachu po něktorym cźaßu ſpěwacź a potom tak harowacź, ſo jim to Liſchka ſakaſa. Ale woni jeho na to jenož dale bóle wußměſchachu a jemu klubu cźinjachu. Pſches to rosnjemdrjeny, Liſchka jeneho tych dundakow dyri. Jako běſche ßo ſaßo ſa ßwoje blido ßynył, poſtaże jedyn druhi tych nje-docźinkow, ßukelnik Jan Samuel Weitzmann ſ Khocźebuſa, a ſ poknej bleſchu palenza Liſchku wot ſady ſ tajkim wotmachom do tyła dyri, ſo bleſcha do kuſkow roſlecźa a Liſchka, ſ krwju polaty, ſe ſtolza padźe. Hiſchcźe na tym dnju, jako mějeſche ßo tajka hroſnoſcź pſched ßudom wujednacź, njeběchu Liſchkowe rany ſaźike a wón njemóżeſche ßwoje dźěło cźinicź. Wobſkorżeny Weitzmann bu k 6 měßazam a 3 njedźelam jaſtwa wotßudźeny.

Dokelž běſche hajnik E. E. Zettwitz w Jatſjobju ſkórżbu, ſo ſtaj jeho gmejniſki prjódkſtejeŕ Bubnaŕ ſ Kobjelnja a wumjeńkaŕ J. R. Viehweg ſ Hamora na cźeſcźi ranikoj, naſad wſak, dha ßo tuteje naležnoſcźe dła żane dalſche ßudniſke jednanje njewotdźerża.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo.. Kral Albert, kotryž běſche wot awſtriſkeho khěžora na něktore dny do ſchtyrſkich horow na hońtwu pſcheproſcheny, je ßo wot tam 31. dezembra ſaßo do Draždźan wrócźił. Prěni dźeń ſpomnjeneje hońtwy njeběſche runje lubołny, dokelž jara hroſne a pſchi tym wulzy wětrojte wjedro wſcho kaźeſche. Ale ſa to bě druhi dźeń cźim rjeńſchi, ßkóncźko ßwěcźeſche a powětr běſche cźichi. Pſy wulke cźrjódy ſwěriny pſched hońtwjerjemi ſehnachu, tola njeßmjedźachu ßo jelenje tſělecź, ale jenož ßorniki, kotrychž běſche do wjecźora też 68 natſělanych.

— Miniſterſtwo ſnutskomnych naležnoſcźow je murjerjomaj J. M. Haſchzy a H. B. Lehmanej w Žitawje cźeßne myto wudźěliko, dokelž ſtaj 14. junija 1880 pſchi wulkej wodźe wſchelakich ludźi pſched ßmjercźu wobarnowałoj.

— Kral Albert je žitawſkemu hamtſkemu hetmanej, knjeſej ſ Zahn, rycźerſki kſchiž prěnjeje rjadomnje ſaßkużbneho rjadu ſpożcził a krajnoßudniſkeho radźicźela knjeſa Hardratha ſa pſchedßydu draž-dźanſkeho krajneho ßuda pomjenował.

— Wojazy ſakſkeju pólneju regimentow artillerije ßu kónz lěta dlěſche teßaki doſtali, dyžli je hacź dotal mějachu. — Pſchi cźehnjenju prěnjeje klaßy kralowſkeje ſakſkeje 99. krajneje lotterije najwjetſchi dobytk (30,000 mk.) na lóß cźißko 73658 padźe. Tón lóß bě wot kollekteura Heinricha w Draždźanach kupjeny.

— Na krajnym kuble Pakiſchu pola Mühlberga je ſkótny mór wudyrił a tam najſkerje ſaßo wjele ſchkody naczini; pſchetoż loni je tam na tutym kubli 70 howjadow kónz wſako.

— W hohenſteinſkej zyrkwi bu w tychle dnjach jena 24lětna knježna kſchcźena. Wona běſche hacź dotal w Amerizy pſchebywała.

S Barlina pißaja, ſo ſtaj khěžor a khěžorka hodownicźku wſchitke ßwoje dźěcźi a dźěcźidźěcźi, w Barlinje a bliſkoſcźi bydlaze, k ßebi pſcheproßyłoj a ſo ßebi potom wſchitzy w hromadźe k Božemu dźěſcźu wobradźachu. — Prěni dźeń hodow běchu khěžor a khěžorka, kaž też wſchě prynzojo a prynzeßyny do dwórſkeje zyrkwje ke mſchi pſchiſchli, hdźež dwórſki prědaŕ Stöcker prědowaſche. Tutón Stöcker je tón ßamy knjes, kotryž je pſchecźiwo pſchemozy židow w Němzach rěcźecź a ſkutkowacź pocźał a też dale pſchecźiwo nim ſkutkuje.

— Se wschelakich němskich městow je tamnischa wyschnoscź w tychle dnjach tójschto sozialdemokratow wupokasała. Tak bu jich w Hamburgu sa jedyn dźeń 31 s města wupokasanych. Woni su s wjetscha woženjeni a maja žonu a dźěcźi. Bjes nimi su też někotsi korcźmarjo.

— Jako zusy póstkanzy němskemu kněžorej k nowemu lětu swoje pschejachu, praji wón, so sebi wón žada a so też nadźija, so budźe też w nowym lěcźe měr bjes ludami sdźeržany. — Awstriskemu póstkanzej wón rjekny, so je wobsanknył, so pschi kwasu awstriskeho krónprynza wot swojeho syna (pruskeho krónprynza) sastupicź dacź a so tón teho dla do Wina pschijědźe.

Awstrija. Awstriski kněžor je skóncznje sastupjerjam města Wina dowolił, so smědźachu pscheđ njeho pschincź a so jemu dźakowacź, so je s krónprynzom winskim khudym teho dla, dokelž so krónprynz ženi, 40000 schěsnakow darił. Ale zyły wopyt jenož pjecź minutow trajesche. Na dźakownu rěcź winskeho měschczanosty kněžor s krótka wotmolwi a sastupjerjo města mózachu hicź. Hewak běsche sebi kněžor pschi tajkich składnoscźach sastupjerjow prjódkstajicź dał a pěknje s nimi rěczał, ale tón krócź to niczo njebu.

Franzowska. Stary revoluzionar a sběžkar Blanqui je pscheđ někotrymi dnjami w Parisu wumrjeł. Tamnischi kommunardojo chzychu jeho pohrjeb tak wosebny, hacź mózno, scźinicź a teho dla wschěch njeměrnikow na pschewodźenje pscheproschowachu. Kak je so radźiło, hischcźe njewěmy.

Jendźelska. Jedyn s tych Irlandskich, kotryž hacź dotal najbóle sa to rěczesche, so bychu tamnischi ratarjo też skerje a lěpje pola a luki dostali, je wobskorženy a pscheđ pschisažny sud žadany. Wón rěka Parnell a tón dźeń, hdźež tole pisachmy, njebě hischcźe žana powjescź pschischła, hacź su jeho sasudźili abo puschcźili. Lóhko je mózno, so jeho teho dla puschcźa, dokelž so pschisažni a sudnizy snadź boja, so budźa skónzowani, je-li so Parnella sa winowateho spósnaja.

— W nastupanju teho, so su so hollandszy burjo, na pschedhoriwu dobreje nadźije bydlazy a wot Jendźelcźanow podcźisnjeni, pschecźiwo tamnischemu jendźelskemu wójsku sběhnyli a je sbili, nětko jendźelske ministerstwo radu składuje, hdźe by wojakow nabrało, kotrychž by na spomnjenych burow póstało. Pschetož w Jendźelskej njetrjeba nichtón wojak bycź, zyło wójsko teho dla s tajkich ludźi wobsteji, kiž su se samsneje wole do wójska stupili. — Spjecźiwi burja su tsjóch mužow wuswolili, kiž maja jich naležnoscźe wjescź a rjadowacź, a cźi su nětko jendźelskemu ministerstwu k wjedźenju dali, so wschak chzedźa dobre pschecźelstwo s Jendźelcźanami dźerżecź, hdyž jich cźi na pokoj wostaja a jich dale njepodcźischcźuja.

Rußowska. Ruski minister pjenježnych naležnoscźow je postajił, so ma so zło na wukrajne twory (wory) wo 10 prozentow powyschicź. S tym chze wón dokhody (nutspschińdźenja) kraja tak pschisporicź, so budźe s nimi prjedawschi selowy dawk, kiž je wot noweho lěta spanył, zyle sarunany, a so budźe wón wysche teho s pomozu někotrych nowych dawkow, kotrež Rußam napokoži, w někotrym czasu 30 millionow rublow krajneho dokha wotpłacźicź móz. — So je zło na wukrajne twory powyschene, to so wosebje Němzam spodobacź njemóże, kotsiž s Rußowskej mjesuja, dokelž budźa so tajkeho powyscheneho zła dla někotre němske twory do Rußowskeje cźežo pschedawacź. Ale kaž w Němzach zło wot zusych tworow bjeru, kaž so jim spodoba, tak drje so to też ani Rußowskej ani žanemu druhemu krajej sakasacź njehodźi.

Turkowska. Wo turkowsko-grichiskej swadźe so we wschěch krajach a jich nowinach wjele rěczi a pische, ale nichtó hischcźe tak prawje njewě, hacź teho dla wójna wudyri abo niz. — Na grichiskim sejmje (landtagu) drje wóndano wo to jednachu, so by so tójschto millionow k wójnuwjedźenju pożczyło, a wjetschina sapósłanzow też to pschiswoli, ale hacź budźe něchtón Grichan na tajku wójnu pjenjesy pożczycź, to je tola jara njewěste. Duž drje budźa so Grichojo skónczynje s tym spokojicź dyrbjecź, schtož europiszy wulkomóznarjo sa nich s Turkowskeje s dobrymi słowami wudobudźa.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jena ruska knjeni, mandźelska Dr. Arndta, rodźena Soknzewna, je w swojim czasu knihi wudała pod napismom: „Jena lubostna episoda Ferdinanda Lasalle". W tutej knisy su też wschelake luboscźiwe listy tuteho njeboheho nawjedowarja sozialdemokratow wotcźischczane. Posdźischo je wěsty Kutschbach w Chemnitzu cźischczecź dał, so su tute Lasallowe listy falschowane. Tajke pschisłodźenje nochze sebi pak knjeni Arndtowa lubicź dacź, a je teho dla knjesa Kutschbacha wobskorźiła. K temu je sebi wona snateho serbskeho rěcźnika wuswoliła, kotryž derje ruski rosymi.

— Tudomne kralowske hamtske sudnistwo je k. kublerja Michała Wojnarja (Wagnera) w Ssmolizach sa smerza (friedensrichter) sa Židow, Ssmolizy, Cźemjerizy, Cźichońzy a Nowe Cźichońzy postajiło.

— Kral Albert je pschedsydźe budyskeho krajneho suda, knjesej s Koppenfels, rycźerski kschiż prěnjeje rjadomnje kralowskeho sasłużbneho rjadu spożczył.

S Budestez. W naschej wosadźe je so w lěcźe 1880 narodźiło 159 dźěcźi, 1 mjenje hacź lěto prjedy, 73 wjazy hacź pscheđ 25 lětami. Semrjeło je 98 wosobow, 18 mjenje hacź lěto prjedy, 14 wjazy hacź pscheđ 25 lětami. Psches snjesboženje su 7 smjercź namakali. Wěrowało je so 37 mandźelskich porow, 5 mjenje hacź lěto prjedy. Sswjate wotkasanje je wuziwało 6125 wosobow, 4568 Serbow, 1557 Němzow, 611 (444 Serbow a 167 Němzow) wjazy hacź lěto prjedy, 1433 wjazy hacź pscheđ 25 lětami. Psches zyrkwine kollekty je so nahromadźiło 393 hriwnow.

S Bukez. W naschej wosadźe narodźi so w lěcźe 1880 145 dźěcźi, a to 82 synkow a 63 dźowczyczkow, 3 pory dwójnikow, 7 morworodźenych a 29 njemandźelskich. Pschipowjedanych bu 31 a wěrowanych 27 porow. Wumrjeło je 115 wosobow, 52 wotrosczenych a 63 dźěcźi. Spowjednych běsche 6294, bjes kotrymiž 105 woprajanych a 60 pacźerskich dźěcźi, 5344 se serbskeje a 950 s němskeje wosady.

S Khanez pola Hodźija. 31. dezembra sańdźeneho lěta mějesche syn kublerja Hejny tudy to njesboże, so w brózni swojeho nana pschi pschemjetowanju pscheńzy s pschatrow na huno dele padźe a so pschi tym tak wobschkodźi, so hnydom do womory padźe a sa krótki czas swój duch wudychny.

S Ketliz. W lěcźe 1880 běsche w naschej wosadźe 5078 spowjednych, bjes nimi 125 woprajenych a 94 pacźerskich dźěcźi, 49 hólzow a 45 holzow. Po tajkim je w sańdźenym lěcźe 518 spowjednych ludźi wjaz było, dyžli lěto prjedy. Pscheđ 100 lětami běsche 5888 spowjednych a 78 pacźerskich dźěcźi. — Narodźiło je so 175 dźěcźi, 10 mjenje dyžli w lěcźe 1879; bjes nimi bě 86 hólczkow a 89 holczkow, 7 morwonarodźenych, 1 dwójniski por a 25 njemandźelskich. Pscheđ 100 lětami běsche so narodźiło 134 dźěcźi. — Semrjeło je 142 wosobow, mjenujzy 80 muskich a 62 žónskich, 4 psches njesboże žiwjenje shubichu a 3 sebi na leżomnoscźach nascheje wosady žiwjenje wsachu. S zyła su 6 wjaz wumrjeli, dyžli lěto prjedy. Pscheđ 100 lětami je 96 wosobow semrjeło. — Pschipowjedanych bu 45 porow, 3 mjenje kaž w

lěcźe 1879. Wot nich je ßo 39 porow tudy a 6 w druhich woßadach wěrowacź dako. Teź bu jedyn skoty mandźelski jubelski por tudy w zyrkwi pożohnowany. Pśched 100 lětami bu pśchipowjedanych 54 a tudy wěrowanych 36 porow. — Zyrkwinske kollekty a dobrowólne dary k lěpschemu mißionstwa a Gustav-Adolfskeho towarstwa wunjeßechu 928 mk. 22 np., bjes nimi 251 mk. pśchi Gustav-Adolfskim ßwjedźenju. Junior.

S Porschiz. Ssrjedu wjeczor stej ßo tudy dwě knjeźej fajmje wowßa wotpalikej.

Se Subrniczki. W tudomnych, knjesej hrabi s Lippe ßtuschazych, brunizowych podkopkach bu 3. januara dopołdnja hewjeŕ Jan Bohuwěr Hergott se Stróże (hewak Wilhelmsfelda) wot padazeje brunizy saßypnjeny, a jeho popołdnju morweho wucźahnychu.

S Jaßeńzy. Nascha ßerbska katholska Bjeßada budźe jutsje njedźelu 9. januara ßwój woßmy sakoźeński ßwjedźeń psches ßwjedźeńsku shromadźisnu, dźiwadło a bal ßwjeczicź. -a.

S Khróscźiz. W naschej woßadźe narodźi ßo w sańdźenym lěcźe 122 dźěczi, wumrjeło je 116 woßobow a wěrowanych bu tu 25 mandźelskich porow. -a.

S Rakez. (-č.) Konzert, kotryż ßo 29. dezembra tudy mějesche, je ßo jara derje radźił. Wuwjedźe ßo wón pod wjedźenjom knjesa wucźerja Krawza wot rakecźanskeho spěwanskeho towarstwa, a skutkowachu w nim ßlědowazy knjeźa: kantor Rada, wucźeŕ Wróbl, wucźeŕ Pawlik, seminaristojo Moesa, Rjelka, Keŕk, Martin, Krawz a knjeźna Krawzez. Bjes spěwami bě teź 8 ßerbskich. Wulku ßławu dobyschtaj ßebi pschi hracźu na klaviru k. kantor Rada a k. wucźeŕ Krawz, wulzy lubjesche ßo teź cello a hußle, na kotrychž k. wucźeŕ Krawz a k. seminarist Martin hrajeschtaj. Psches spěwanje dobychu ßebi najwjetschu ßławu: k. wucźeŕ Wróbl s prěnja, k. sem. Moesa a k. sem. Keŕk. Pschi spěwje wo małym Hanßu, kotryż knjeźna Krawzez a k. wucźeŕ Pawlik spěwaschtaj, ßo móznje pschikleskowasche. Najwjetscha khwalba pak ßłuscha k. wucźerjej Krawzej, kotryż je s napinanjom wschitkich ßwojich mozow na to dźěłał, so by ßo konzert tak derje radźił. Pschipoßłucharjow bě pschi konzercźe tak wjele, so jich skoro wjazy bycź njemóżesche. Po konzercźe mějachu ßo pěkne reje.

— (-č.) W lěcźe 1880 bě w rakecźanskej woßadźe s zyła 5178 spowjednych ludźi a to 699 němskich a 4479 ßerbskich, 461 wjazy dyžli w lěcźe 1879 a to s němskeje woßady 89 wjazy a se ßerbskeje 372 wjazy dyžli lěto prjedy. Mjes nimi běsche 72, kotsiž prěni ras k Bożemu blidu dźěchu, 18 s němskeje a 54 se ßerbskeje woßady, a 108 tajkich, kotsiž dyrbjachu pak khorosćze pak ßłabosćze dla doma Boże wotkasanje wuźiwacź, 11 s němskeje a 97 se ßerbskeje woßady — Pschipowjedako je ßo w sańdźenym lěcźe 33 porow, wot kotrychž je ßo 27 porow w rakecźanskim Bożim domje wěrowako, 2 wjazy dyžli lěto prjedy. — Narodźiko je ßo 126 dźěczi a to 66 ßynkow a 60 dźówkow, 8 mjenje dyžli lěto prjedy, mjes nimi běschtaj 2 poraj dwójnikow, 4 morwonarodźenych a 20 njemandźelskich. — Wumrjeło je 83 woßobow, 43 mużskich a 40 żónskich, 5 woßobow mjenje dyžli lěto prjedy.

S Noweje Wßy. Dwě khocźebuskej schmotlawje, hischcźe mkodej ale hižom paduschnej, khodźeschtej tudy żebricź. Pschi tej składnosćzi kranyschtej wonej w jenym domje khěżny klucź, w druhim tucźno a kołbaßy, w tsecźim punt butry, w schtwórtym pół punta butry a 18 nßl. So je klucź kranjeny, na to ßo ludźo cźaßa doscź dohladachu, a dokelž na tej holzy hódachu, dha ßo sa nimaj praschachu a shonichu, so stej ßo k wßy Hußu wobrocźikej. Duž ßo sa nimaj dachu a jej nasad pschiwjedźechu. Tón kranjeny klucź bórsy pschi nimaj namakachu, ale hewak niczo, a wonej teź wscho prějeschtej. Bjes tym bě ßo wjele ludźi w hromadu seschko. Jena teju proscheŕkow ßo na prósnu khanu, kiž tam stejesche, ßydźe. Jako pak ju dźówka pokhili, tam papjerku namaka a w njej 8 nßl. sawitych. Sjawne bě, so běsche je ta proscheŕka do njeje puschcźiła, ale wona to prějesche. Dha poczachu jeju ßwlěkacź a wschitko pschepytowacź, ale podarmo. Do naheho cźěła pak to runje cźinicź nochzychu a tak ßebi rady njewjedźachu. Duž s pschihladowarjow żónska pschistupi a rjekny:. „Wy muszy to pytanje hischcźe prawje njerosymicźe", a wona jej hódnje wupschepschima, a hlaj! sa nahi żiwot mějeschtej měch pschipaßany a w nim běchu kranjene wězy. — Ale hriwna (marka) pjenjes hischcźe pobrachowasche, tola wonej pschi prěczu wostaschtej. Duž bu protokoll napißany a dwaj mużej mějeschtaj tej paduschnizy do Piznja wjescź. Jako běchu pół pucźa, jedyn wot njeju, schibały krawz, praji: „Wěstej wy schto, holzy, dajtej namaj tu hriwnu, dha chzemoj waju puschcźicź a protokoll do rěcźki cźißnycź." A tej holzy temu wěrjeschtej, jena pschimny sa nadra — a wucźeże pytanu hriwnu. — Ale s teho puschcźenja njebu niczo. W Piznju ßo jena sa Lehmannez, druha pak Nowakez s Khocźebusa wudawasche; jako pak ßo polizija dale praschesche, ßo wupokasa, so bě to teź sehłane.

S Bórkow. Sańdźenu njedźelu wjesesche ßo tudomny kupaŕ Płaschnja na cźołmje do Lubnowa Domoj ßo wrócźejo, wón s cźołma padże a ßo tepi. Póndźelu jeho cźěło namakachu.

Wukasy wyschnoscze.

§ Pytanaj mużej. Cigarrydźěłaŕ Korla Bohulub Matusch s Biskopiz, kotryż ma někotre lěta khostańnje wotßedźicź, ßo wot polizije pyta. Teho runja polizija sa wotroczkom Ernstom Augustom Totkom, s pschimjenom Runarjom s Delnjeje Wólschiny ßlědźi.

Přilopk.

* W Dittersbachu pola Stołpnja mějesche 28. dezembra jena hońtwa srudny kónz. Někotsi hólzy, kotrymż bě ßo wós s jědźu a s picźom k wobstrażenju pschepodał, běchu ßo do palenzoweje blesche dali a s njeje tak jara woptowali, so dwaj hólzaj bjes myßlow na drósy leżo wostaschtaj. Jedyn wot njeju, ßyn kublerja Stangi, je dźeń posdźischo na palenzowy jěd wumrjeł.

* Każ we wschelakich druhich wjetschich městach tak nochzedźa teź w Draždźanach cźłowske cźěła wjazy pohrjebacź, ale psches spalenje do popjeła pschewobrocźicź. Wóndano ßu w Draždźanach prěni pospyt scźinili a cźěło jeneho wojeŕskeho ßamomordarja spalili. W Siemenskich khachlach, hacź do 800 gradow Celsiußa wutepjenych bě cźěło sa $1\frac{1}{2}$ hodźiny do cźista spalene. Najdlěje ßo wutroba a płuza schkrějachu, po tajkim te dźěle cźłowjeka, kotreż maja w żiwjenju najwjazy wutracź.

* W Zwikawje pózrje psched dwěmaj njedźelomaj jena holza ßwoje wopaczne suby. Dokelž suby hłuboko w schiji tczachu, dyrbjachu holzy schiju rosrěsnycź. Straschna operazija, pschi kotrejž běchu nawustojnischi lěkarjo pschitomni, ßo derje radźi.

* Paduchstwo, rubjeżnistwo a druhe njepoczinki bjes dźěczimi bóle a bóle pschibjeraja. W Meranje ßu saßo nekotrych hólzow w starobje wot 11 hacź 14 lět wußlědźili a do jastwa ßadźili, kotsiž ßu ßo sa schtyri njedźele dwanacźe ras na wschelakich městnach nutskamali. Dweju schtyrnacźelětneju wucźomnikow s Könnerna, wot kotrejuż bě jedyn ßwojemu nanej stomarkowsku pjenjeżnu papjeru kranył, ßu w Lipsku na dwórnischcźu w tym wokomiku popanyli, jako chzyschtaj runje do Draždźan jěcź, hdźeż chzyschtaj pjenjesy jako ludźom njesnataj po ßwojej woli pschecźinicź.

* Mike wjedro lětuscheje symy ßame mjetle moli, so ßwój kryw pschekamawschi počinaja wokoło lětacź, měnjo, so je ßo cźopke lěcźo pschibliźiko, wone pak Bohužel bórsy po sažnym wotucźenju ßmjercź psches mjersnjenje namakaja. Tak ßu wóndano w Roßweinje jenu mjetlu a w Seydźe jenu druhu popanyli.

* Barlinski generalsuperintendent Dr. Kögel bu wóndano sa kralowskeho pruskeho wyschscheho dwórskeho prědarja pomjenowany. Khěžor-kral je jemu pschi tym prawo spožčźik, so ßmě w źidźanej zyrkwinskej drascźe khodźicź.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Handrij Rychtař, murjeŕ a tkalz we Wětrowje, s Gerschu Brühlez swudowjenej Krecźlowej s Wulkeho Wjelkowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Helena, Jana Bohuwěra Kobanje, měschćana a rěsniskeho mischtra, dź.

Michalska zyrkej: Hana Marja, Bjedricha Korle Schrödera, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — August Pawol, Korle Augusta Bartuscha, murjerja pod hrodom, ß. — Helena, Augusta Schustera (Schewza), murjerja w Brěsowje, dź. — Jan Ernst, njemandź. ß. we Wulkim Wjelkowje. — Jan Mar, Jana Gustava Lorenza, cźěßle na Židowje, ß. — Hana Selma, Jana Handrija Zyža, žiwnoscźerja w Sslonej Borschcźi, dź. — Frieda Sera, Handrija Felsy, wikowarja na Židowje, dź. — Jurij Klemens, Khorle Bohumiła Thomasa, dźěłacźerja w Bórku, ß.

Katholska zyrkej: Jan Benno, Jakuba Augusta Wjeraba, murjerja, ß. — Emil, njemandź. ß. w Hajnizach. — Jan Jurij, Jana Jurja Bilki, wobydlerja, ß. — Jan August, Jana Ernsta Kólpy, dźěłacźerja, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 22. dezembra: Jan Bohuměr Rychtař, wobydleŕ a ßadpschedawaŕ w Małßezach, 74 l. 10 m. 10 d. — 23. Hańža Renczowa s Holeschowskeje Dubrawki, 40 l. — 24. Jana Taffle, murjerja, morwonarodźena dź. — Bjedrich Pawol, Bjedricha Augusta Mättiga, strażnika, ß., 7 l. 19 d. — 25. Hana Marja, Bjedricha Korle Schrödera, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź., 6 d. — 26. Hana Barthowa, wumjeńkarka we Wurizach, 92 l. 1 m. 12 d. — 27. Wilhelmina, Ernsta Eduarda Heidy, fabrikskeho dźěłacźerja na Židowje, dź., 5 m.

W prjedawschich cźišćach „Serb. Nowin" je wosjewjenje wotcźišchcźane, w kotrymž cigorijowa fabrika **F. F. Resag** w Barlinje ßwój tak mjenowany **khěžorski khosej** poruca. Tutón wschak takheho poruczenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóždy wjedźał, kak dobry tajki khěžorski khosej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón nětko s nowa poruczamy a to cźim bóle, dokelž je sakožeŕ spomnjeneje firmy **Sserb** byl a ßo tehdy wěsczi Rěsak pißasche, schtož je ßo potom dla lózscheho němskeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudźe dobru khwalbu namakał; duž ju tež wěsczе bjes Sserbami namaka, hdyž ßo jim poskicźi.

Wo hämorrhoidach.

Hämorrhoidy, wot luda skota žiła mjenowane, ßu hromada jara wschelakich sjewjenjow, woßebje hdyž ßo na bolosczе dźiwa, na kotrež pazijentojo skorža. Bolosczе a wobcźežnosczе salożuja ßo wschě na nakopjenju krwě w wotricźnym cźrjewje a w ricźi, hdźež mjenjsche abo wjetsche s krwju napjelnjene ßuki nastanu. Woßebje dyrbja ßydaze dźěle, klin, delni žiwot a žoldk wot nich cźerpicź. Najbóle ßo tajzy ludźo nadpanu, kiž ßo mało hibaja, wjele ßedźa abo psches napinanje pschibywanje krwě w delnim žiwocźe pschisporjeja.

Pazijent ma tyschniwe sacźucźe, twjerdy žiwot, spinanje psches žołdk a delni žiwot, bjesappetitnosć, pjerdźenje a cźežkosć we hłowje atd. S dobom ßo bolosć psches tschiž a rjap hacź do tyła a sadneje hłowy pschescźera. Wjele ludźi je na hämorrhoidy khorych a to njewjedźa a ßo psche tu khorosć najbóle ßrědki nalożuja, kiž žaneje pomozy pschinjesć njemóža, dokelž na tu korjeńsku khorosć žaneje mozy wopokasacź a teho dla niczo pomhacź njemóža; jich skutkowanje je s wjetscha ßylnje wotwodźaze, delnjožiwotne organy jenož poßłabjaze a kažaze. Ssu drje jenotliwe lěkarstwa, kiž ßu ßo pschi naspomnjenym cźerpjenju woßebje skutkowaze wopokasali a kiž na delnjožiwotne organy wubudźujy skutkuja a je k wjetschej dźěławosći kahodnje wabja.

Najwoßebnischo ßu ßo schwajzarske pille, wot haptykarja Rich. Brandta w Schaffhausenje dźěłane, dopokasałe, kotrež ßu hižom po wschěch Němzach dostacź, a so bychu ßo tež tudy jako sprawny, njeschkódny a kóždemu dostupny domjazy ßrědk saßydlike, je ßo zyły ryнk nahladnych lěkarjow wo tutych schwajzarskich pillach jara spodobnje wuprajił a móža ßo tajke wuprajenja kóždemu w ßlědowazej haptyzy dostacź.

W **Budyschinje** je **měschczanska haptyka** skład pschijała, a je tam tutón sprawny a njebolosnje skutkowazy ßrědk dostacź, a pschedawaja ßo haptykarja Rich. Brandta schwajzarske pille jenož w blachowych tyskach, 50 pillow wopschijazych, sa 1 mk., w małych spytanskich schachtliczkach s 15 pillami sa 35 np. Stajnje ma ßo na to kedźbowacź, so ßu schachtliczki s cźerwjenej etiquettu se schwajzarskim kschižom a s mjenosnamkom haptykarja Brandta wuhotowane.

Psche kaschel a naßmork.

Pschi naßmorku, kaschelu a s zyła katarrhu, kiž w tutym cźaßu najwjazy ludźi nadpaduja, dyrbjało sajimawe bycź, wo tajkej khorowatosći powucźenje dostacź, woßebje kak mózemy ßo psched tutym njelubosnym hosczom wobrucź. Po pospytach a nashonjenjach, wot wucźenych ludźi sćinjenych, nastanu katarrhalske skhorjenja powschitkomnje psches mjenje abo bóle ßylne skhorjenje židkokóžkow dychanskich pucźow, tak so psches jeho wotstronjenje tež kaschlowanje a pódlanske njespodobnosczе, je pschewodźaze, ßo shubja. — Wotstronjenje tajkeje sahorjenosczе sta ßo psches katarrhpille, wot haptykarja Dr. Ew. Voßa w Frankfurcźe a. M. sestajene, antiflogistiziy skutkowaze, w spodźiwnje krótkim cźaßu někotrych hodźin. — Tajke spěschne wuspěchi, kotrež ßo wote wschelakich praktiskich lěkarjow, kotsiž wo tutón nowy ßrědk rodźachu, potnje wobtwjerdźichu, k temu nawabichu, so nětko powschitkomnu kedźbnosć na tute Dr. Voßowe katarrhpille wobroczamy. Wone ßu w małych, se sakońskej sakitanskej marku a mjenosnamkom Dr. Ew. Voßa wuhotowanych blachowych tyskach po 75 np. w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** a w **Lubiju** pola haptykarja **Brücknera** dostacź. So by ßo žana smólka njestała, njech tam kóždy woßebje Dr. Voßowe katarrhpille žada.

Sahrodniska žiwnosć cźišćo 16 w Khaßowje pola Małeho Wjelkowa je na pschedań. **Herbja.**

Drjewowa aukzija.

Ssrjedu, 12. januara 1881 budźe ßo **na kupjanskim revieru**

100 Rm. ßuchich khójnowych pjeńkow,
24,00 stotnjow khójnowych walcźkow a
100 ßuschizowych dołhich hromadow

sa hotowe pjenjesy pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach pschi korczmje w Komorowje.

W Jatsjobju, 5. januara 1881.

F. Zettwitz.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak.

Protyka sa Sserbow na lěto 1881.

Wulka dźělba sbytkow (restow)

klejdowych stoffow, kattuna atd. po 1—20 łóhczow dołhosczе, kaž tež dźělba **nasad stajenych klejdowych stoffow** pschindu wot dźenża po **jara tunich** ale **twjerdych placźisnach** na pschedań, schtož dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

Julius Hartmann Sohn

na mjaßowym torhoschczu.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita žalba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju hojatu móz po wschěm ßwěcźe khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **ßudnischy wobtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupokoženych, wo tym ßwědcźi.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Płaćizna žitow a produktow
w **Budyschinje** 31. dezembra 1880.

Žitowy dowos: 2634 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	61
Rožka " "	10	76	11	20	10	76	11	14
Ječmjeń " "	7	61	8	33	7	61	8	15
Wowß " "	6	50	7	20	6	—	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	90	2	20	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	20	2	60	—	—	—	—
Sslóma 1200 pt.	18	—	21	—	—	—	—	—

Pšiwos proßatow:
144 schtuk, schtuka po 10 m. 50 np. [3 tl. 15 ngl.] hač 21 m. 50 np. [7 tl. 5 ngl.]

Žiwnosćz něhdže ſ 20 kórzami pola ßo hnydom kupicź pyta. Wot koho? je ſhonicź pola **bratrow Měrſchow** w drogowych khlamach na žitnych wikach.

W radworſkej woßadże je jena **khěža** ſe ſahrodu hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola korczmarja **Schebka** w Měrkowje.

Jedyn **pißanſki ſekretař** (ſchreibſekretär) a jenu **kommodu** ma tunjo na pſchedań tyſcheř **Kirſchner**
na hornczeřſkej haßy cžo. 540.

Sporuſchk

kupuje po kóždej dźělbje po najwyſchſchich płaćizſnach

Otto Engert
na ſnutsknej lawſkej haßy 122.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěło pſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Aukzija.

Po pſchedaczu žiwnoſcźe kat.=no. 9 w Sskonej Borſchcźi budźe ßo njedźelu 9. januara popołdnju wot 2 hodźinow ſawoſtaty ſuperinventar, jako: 1 draſtkhamor, 1 mjeńſchi khamor, 1 kanapej, 4 łoža, jene hiſchcźe dobre wucźahowanſke blido, jene druhe blido, jene żeleſne warne khachle ſ wodowej pónwju, 2 khanje wulkej, něſchto deſkow a hewak hiſchcźe wſchelaka kmana domjaza a hoſpodarſka nadoba ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Drjewowa aukzija.

Wulěßowanſke khójnowe drjewa, na **njeßwaczilſkim** revieru naſtajane (płotowe ryhele, żerdźe, knyple, dołhe hromady), budźa ßo na błědowazych dnjach na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

póndźelu 10. januara 1881, rano wot 9 hodźin, w kocźowſkim hacźe pola Koßlowa — wotdźělenje 28;
dopołdnja 1/2 12 hodźin, pſchi ſchußeju pſched Rakezami — wotdźělenje 25, 26;

wutoru 11. januara 1881, rano wot 9 hodźin, ſady Holeſchowſkeje Dubrawki — wotdźělenje 11;
rano wot 10 hodźin w ßytych khójnach pola Noweje Wßy — wotdźělenje 16, 17.

Wſcho dalſche wukaſaja pſchibite wotcźiſchcźe.

Drjewowa aukzija na njeßwaczilſkim revieru.

Pjatk 14. januara 1881, dopołdnja wot 1/2 10 hodźin,
w **hoſcźeńzu** w **Holeſchowje:**

28 khójnowych ſchtomow, 13—21 cm. ßrěnjeje tołſtoſcźe, 10—11 m. dołhoſcźe,
128 khójnowych ſchtomowych kołow, 7—10 cm. hornjeje tołſtoſcźe, 4 m. dołhoſcźe,
56 khójnowych roſpaczenych drjewow, 11—15 cm. hornjeje tołſtoſcźe, 4,5 m. dołhoſcźe,
128 khójnowych żerdźow, 7—15 cm. delnjeje tołſtoſcźe, 6—11 m. dołhoſcźe,
192 Rm. khójnowych palnych ſchcźěpow,
161 Rm. khójnowych knyplow,
292 Rm. khójnowych pjeńkow,
188 Rm. khójnowych ſbytkowych walcźkow,
32 ſtotnjow khójnowych ſbytkowych walcźkow,
181 dołhich hromadow khójnowych ſbytkowych walcźkow,

W tymaj 2 drjewniſchcźomaj: wotdźělenje 7b pſchi hermanczańſkich mjeſach, wotdź. 9a, b w ſajecźim kucźe.

Tute drjewa móża ßo prjedy w drjewniſchcźach wobhladacź. — Wuměnjenja ßo pſched aukziju woſjewja.

W Njeßwaczidle, 27. dezembra 1880.

Hrabinſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Nowottne.

Drjewowa aukzija.

Na **delnjoh̄órczańſkim revieru** budźe ßo
wutoru 11. januara t. l.
pod wuměnjenjemi, do aukzije woſjewjomnymi,
75 dołhich hromadow liſcźoweho drjewa, bjes nimi 8 dołhich hromadow wojnarſkeho wužitkoweho drjewa
na pſcheßadźowanje pſchedawacź.
Shromadźiſna dopołdnja w 9 hodźinach w korcźmje w Cźelchowje.
W Makej Dubrawzy, 3. januara 1881. **Preuss,** hajnik.

Drjewowa aukzija
na libochowſkim revieru.

Schtwórtk 13. januara t. l. budźe ßo
70 twjerdych dołhich hromadow, 16 wulěßowanych khójnowych hromadow, 4 brěſowe kloſtry, 3 khójnowe klozy
na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Sapocźatk w 9 hodźinach niże Kſchiweje Borſchcźe.

Jan Hajnka.

Bruniżu,

derje ſortirowanu, pſchedawa a ſcźele ſe ßwojich podkopkow wot ſtazije „Teplitz=Waldthor" pſchi ſprawnym poßkuženju
Turn b. Teplitz 131. **G. Fiedler,** wobßedźeř podkopkow.

Skótny pólver ſ cźerſtwych ſelow. **Korneuburgſki ſkótny pólver.**
Pólver pſche **kólku.** **Pólver** pſche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzſki balſam. **Ziſchankowy ſalſowy pólver**
porucza **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Piwne drožđże,

najlěpscheje dobroscże a wschědnje cžerstwe, porucža

nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**

na swonknej lawskej haßy cžo. 819.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Pschekupske, kopirske a pißne knihi,

po prjódkpißanju dźěłane, kaž tež wschitke pschekupske cźischcźerske dźěła najtunischo wobstara

pschekupskich a pißnych knihi fabrika

N. Bernhardt

na bohatej haßy 91.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryčzam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Hrajadła

4 hacž 200 kuskow hrajaze; s expreßiju abo bjes njeje, s mandolinu, bubonom, swónczkami, kastagnettami, njebjeskimi hłoßami, harfu atd.

Hrajaze tyski

2 hacž 16 kuski hrajaze; dale neceßäry, cigarrowe stejadła, schwajzarske khěžki, fotografijowe albumy, pißadła, rukajzowe kaschcźiki, listywobcźežerje, kwětkowasy, cigarrowe etuije, tobakowe tyski, dźěłoblida, blesche, piwne schkleńzy, portemonneje, stólzy atd., wscho s hudźbu. Stajnje najnowsche a najlěpsche porucža

J. H. Heller, Bern.

Jenož direktne kupjenje rukuje sa prawdźiwosću; zusy fabrikat je kóždy wudźěłk, kotryž moje mjeno nima. Fabrika w mojim ßamßnym domje.

100 najrjeńtdźich muschkětowe w hódnotach 20,000 frankow bo bjes tuposći wotpósćelu hač hdźesi hinak. Illustr. pracźikmotowanu ćełeźu franko.

We wudaw. „Serb. N." je sa 10 np. dostacź:

Bibliski pucźnik sa wschitke dny 1881.

Sestajany wot **M. Domaschki**, fararja w Noßacźizach, a wudaty wot ßerbskeho luthersskeho knihowneho towarstwa.

W wudawarni „S. N." je dostacź sa 10 np.:

Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku mkodosću.

Illustrirte Zeitung

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

Kosaze nasymske kože,

sajecže a korniklowe kóžki, cželaze a howjase kože, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płacźisnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Kosaze kože,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow po najwyschschich płacźisnach kupuje

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy falliteje **„wulkeje Britanniaßlěbrofabriki"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płacźenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo,

sa jenož 14 markow jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje mjdy da ßo ßlědowaze woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,

kotrež prjedy 60 markow płacźesche,

a ßo sa běłowostacże pschedmjetow

25 lět rukuje.

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khosejowych łžiczkow,
1 cžežki britannia-ßlěbro-sopowy cžerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cžerpak,
6 nježnje cisellirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki s britannia-ßlěbra,
6 rjanych maßivnych jejazych bjechaŕkow,
6 cžežkich britannia-ßlěbro-jejazych łžizow,
6 kraßnych nježnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschcźik,
1 thejźydźak, nježnje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcžnikaj.

60 schtuk.

Wschě tu spomnjene 60 kraßne pschedmjety płacża w hromadźe jenož 14 mk.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßłanjom pjenjes tak dołho hacž skład doßaha psches kk. generalneju depositeurow

Blau & Kann, Wien (Stadt)
Heinrichhof.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow leża k nawjedźenju w naschim bürowje.

Pschi skasanjach doßaha adreßa:

Blau & Kann, Wien, Heinrichhof.

Swětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wróthßławja

najlěpschi połózazy a domjazy ßrědk pschc

kaschel, dybawosću, sažwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w **Budyschinje: Heinr. Jul. Linca,**
w **Kamjenzu: Herrmann Nächster,**
w **Nowosalzu: C. Hiecka,**
w **Biskopizach: Carl Meißner,**
w **Lubiju: W. Rotha,**
w **Połcźnizy: A. Endler.**

Wosjewjenje.

Murjerske, cjesliske a tyscherske dźěła na tudomnym nowotwarjomnym farskim domje maja so bórsy wudacź.

Tajzy, kiž wo to rodźa, móža blankety pola fararja, hdźež su zejchnonki k wobhladanju wupokožene, dostacź.

Wupjelnjene blankety maja so najposdźišcho 12. januara t. l. pola fararja wotedacź.

Wuswolenje bjes konkurrentami, kiž su hacź do 20. januara na swoje offerty swjasani, je wuměnjene.

W Budestezach, 3. januara 1881.

Zyrkwine prjódkstejerstwo.

So bych molenja wotstronił, ja swojim cjesćenym wotkupowarjam k nawjedźenju dawam, so su moje khlamy kaž prjedy tak tež dale **jenoź** na **bohatej haśy 62** s napschecźa pósta, a so ja w tudomnym měsće **žane druhe khlamy** nimam. S poczesćowanjom

M. G. Freyberg,

en gros. manufakturowe a módotworowe khlamy. **en détail.**

W khlamach so **serbski** rěcźi.

Porucźenje.

Cjesćenym Serbam Budyschina a wokolnosće najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so sym swoju

nožerńju a toczerńju

do domu knjesa murjerskeho mischtra **Drósche** na schulskich hrjebjach blisko theatra cjišćo 681 pschepoložił.

Sa dowěrjenje, mi dotal spožćene so najlěpje dźakujo, proschu wo dalische wobkedźbowanje a lubju kóždemu pschi sprawnym dźěle najtunische płacźišny.

W Budyschinje.

S poczesćowanjom
Oscar Butter, nožokowar.

K dobroćiwemu wobkedźbowanju!

Wopišmo. Wumóžena wot mojeho 6létneho bolosneho rheumatisma, woźebje w prawej ruzy, cźuju so nucźena, Wam, cjesćeny knjes **H. Brendel,** swój najwutrobnischi dźak prajicź. Nutrnje dźakuju so Wam sa Waschu dołhu scźerpliwosćź a swědomniwe lěkarjenje w sańdźenych měšazach. Stajnje budu so na pschecźelniwosćź, w mojim cźerpjenju nasłonjenu, dopomnjecź. W nadźiji, so na wschón cźaš wot tuteho cźerpjenja wumóžena wostanu, wostanu s poczesćowanjom

W Pókcźnizy m. s. cźo. 3, 7. dezembra 1880.

Wilhelmina Lehnertowa, palenzpalerjowa mandźelska.

K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sprosćenjow, khorowatosće s lěkarstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khorosće, nerwoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, słabosće atd. po praktischich sašadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma sym ja sa cjesćenych khorowatych **dźenża hobotu a jutsje njedźelu k rěcźam w hosćeńzu k „słotemu słónzu“, pschi hornczerskej haśy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu w Biskopizach w „słotym słónzu“; srjedu a schtwórtk w Kamjeńzu w „słotej hwězdźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnosći wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Swojim lubym a cjesćenym kundam w Delnjej Hórzy a wokolnosći pscheje k nowemu lětu wutrobnje wjele sboża

Młyn w Delnjej Hórzy.

Handrij Schuba.

Najlěpschu **dürrenbergsku sukhu skótnu** a **jědźnu sól** porucźa

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Khojej,

jara derje sładźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry sładki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucźa

Hermann Kunack
na bohatej haśy.

Tuni płat

je na pschedań w prěnjej budźe wot nalutowarnje (sparkasse). Tajkim, kiž su mi snaczi, so tuni płat tež na pósnische sapłacźenje da. **Khorla Haschka.**

Reorg. **Technikum Buxtehude** (b. Hamburg). Baugewerk-, Mühlen- und Maschinenbau-, Tischler-, Maler- u. Architekturschule. Wiss. Meister- u. Dipl.-Prfg. Programme gratis d. d. Dir. Hittenkofer.

Dźiwoczanske serbske ev.-luth. mišionske towarstwo

smeje, dali Bóh, jutsje njedźelu 9. januara popołdnju w dwěmaj w Lehnertez domje w Zokowje mišionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Bukičanske serbske towarstwo

njezměje, kaž bě to hewak postajene, njedźelu 9. januara, ale njedźelu pozdźišo, **16. januara,** popołdnju z dypkom 4 hodźin swoju prěnju lětušu zhromadźiznu. — Dźeński porjad: 1) přednošk wot k. wučerja Suški z Wujezda, 2) zabawa.

Předsydstwo.

Holzy, kotrež chzedźa wschě móžne schicźe, schtrykowanje, wuschiwanje a dźełanje žonjazeje pychi derje nawuknyć, maja k temu najlěpschu składnosć pola podpišaneje. — Tež móža tajke pola njeje bydlicź, kiž w měsće waricź wuknu.

Luisa Peschekowa,
bydlaza na Hoschiz haśy (Goschwitz) w domje k. Jokuscha.

Pschistojna a sprawna **holza,** kotraž je žonjazeho dźěła wustojna, so k podpjerje hosposy bórsy do jeneje **pschedawarnje** pyta. Wschitko dalsche je shonicź pola **M. Pahlitzscha** na Hoschiz haśy (Goschwitz) 721.

Luby Bóh wobradźi namaj dźenża strowu dźowczicźku.

Bukezy, 4. januara 1881.

E. Hatnik, kantor,
Amalia Hatnikowa
rodź. Lorenzez.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka. 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 3. **Sobotu 15. januara 1881.** **Lětnik 40.**

Cžeŕki pyczk.

(Skónczenje.)

Bjes tym so tón hólczeż ſ pyczkom tak rjenje cžinjeſche, ßkużobnik ſaſtupi, prajizy, ſo chże tón muż, kotrehoż je pyczk kußnył, ſ jeho knjenju rěczeć. Hrabinka praji, ſo by jeho hnydom pſched nju puſchcžił. Jako tón muż dó jſtwy pſchińdże, wona po jeho wobliczu ſpósna, ſo je wón tón ßamy, kiž je jej jeje ßynka rubił. Prjedy hacž mózeſche wón ßkowczko prajicź, ßo wona ſ tymi ßkowami do njeho da: „Mam cże ſkónczńje, ty dźěczirubježniko? Wſchehomózny Bóh je cże do mojeju rukow dał! Wuſnaj ßo ßwojeje hroſnoſcże, tónle pyczk je cże pſcheradźił! Hdże ßy moje dźěczo woſtajił?“ Tón muż bě pſchi tutych ßkowach kaž wot błyſka trjechený. Wón tu wbohu żonu ſaßo ſpósna, kotrejż bě tajku cżeżku ſrudobu naczinił, a wón blědy a tſchepotajo k ſemi padże. Pyczk pak njemdrje na njeho ſkoczi, a mózachu jeho jenoż ſ prózu wotdźerżecź, ſo njeby kußał.

Skónczńje ßo tſchepotazy muż ſebra a rjekny: „Haj, knjeni hrabinka, ja ßym rubježnik waſcheho ßyna. Wodajcże mi, ja chzu ßo wſcheho wuſnacź a wam waſcheho ßyna ſaßo dacź.“ Wón powjedaſche: „Jako běſche po jankoczańſkej bitwje hrabinſki hród wurubjeny a ſpaleny, ja tam ſ někotrymi dundakami naſcheho wójſka też pſchińdżech. Ja pſchepytowach ßo kurjaze roſpadanki, w nadźiji, ſo tam něſchto namakam. Dokelž pak běſche wſcho próſne a puſte, ja wopalniſchczo njeſpokojny wopuſchczich. Duzy ſetkach woßebneho jěſdneho, kiž ßo mje praſcheſche, ſwotkal du a hacž ßym wjele nabrał. Jako jemu wotmolwich, ſo njeßym niczo namakał, mi tón muż praji, ſo bych ßebi móhł wjele pjenjes ſaßłużicź, hdy bych něſchto po jeho pſchikaſni dokonjał. Ja prajach, ſo chzu to ſczinicź. Duż wón rjekny: „„Tón wutupjeny hród ßłuſcha jenej hrabinzy, kiž chzyſche ſchwedſke wójſko khěżorſkim pſcheradźicź a běſche teho dla nawjedowarjow khěżorſkich wojakow k ßebi pſcheproßyła. Jeje ſte wotmyßlenje pak ßo njeje radźiło, dokelž je waſch general khěżorſkich prjedy ſbił. Ale ta pſcheradniza ma ßo ſa ßwoju ſłóſcź khoſtacź. Wona je ßo, kaž ßym ſhonił, tudy w bliſkoſczi ſkhowała. Hdyż ju wußlědźicże a ſ jejnym dźěſczom ſkónzujecże, dha mam poruczńoſcź, wam dźeßacź ſtów ſłotych dacź.““ Ja ßo pſchi tajkim lubjenju dołho njeſapjerach. Wſchak bě to dobry ſkutk, tajku pſcheradnizu khoſtacź, a ta wulka móz pjenjes ßo mi też lubjeſche. Jěſdny ßlubi, ſo chże w bliżſchej korczmje na mnje cżakacź. Tam bych jemu draſtu teho dźěſcża jako dopokaſmo pſchinjeſcź měł, ſo ßym jeho żadanje dopjelnił, a wón by mi na měſcże ßlubjene pjenjeſy wupłacził. Schtoż je ßo dale ſtako, to wěſcże. Ja chzych waß ſatſělicź, ale wy běſchcże hiſchcże tak rjana a nutrna. Ja chzych teho hólza ſkónzowacź, ale ßmilna myßliczka mi ruku dźerżeſche. Njewjedżo, ſchto ſczinicź, wam ſ najmjeńſcha waſcheho hólza wutorhnych. Jako běch waß, kaž ßebi myßlach, ſ ſlintu ſaraſył, ſ tym hólzom cżeknych a jeho marketendarzy (wojeńſkej korczmaŕzy), mi derje ſnatej, pſchepodach; pſchetoż ta mje na pucżu ſetka. Draſtu hólzej wßleczich a ju ſ krwju jeneho wojaka, morweho na bitwiſchczu leżazeho namaczawſchi, podach ßo do naſpomnjeneje korczmy. Tam ja jěſdnemu powjedach, ſo ßym wſcho dopjelnił, ſchtoż je mi porucził, a podach jemu tu hólzowu krawnu draſtu, na cżoż mi wón ßlubjene pjenjeſy wupłacźi. Ja potom ſaßo k marketenderzy khwatach, hdżeż běch hólza a pßa woſtajił. Ja wobſanknych teho hólza pſchi żiwjenju woſtajicź a jeho do ßwojeho wótzneho kraja ßobu domoj wſacź. Ja tej żonje pokojzu doſtatych pjenjes dach a wona mi ßlubi, ſo teho hólza do Schwedſkeje k mojej mandżelſkej pſchiwjedże, ſ kotrejż żanych dźěczi njemějach. Pyczka jej pſchiwdach, dokelž chzyſche mje tón ſtajnje kußacź. — Ta żona je dopjelniła, ſchtoż běch jej porucził. Jako po ſkónczenej wójnje domoj pſchińdżech, teho hólza w ßwojim domje namakach. Ja a moja żona ßmoj jeho potom wotczahnyłoj a lubowakoj, jako by wón naju ßamßne dźěczo było. Mój ſły ſkutk njebudźiſche ßnadź żenje na ßwětko pſchiſchoł, jeli ſo njebych na khowanje mojeho generala (Torſtenſona) pſchiſchoł. Pſchi tutej ſkładnoſczi je mje pyczk wuhladał, ſaßo ſpósnał a mje teho dla ſkußak. A nětko, knjeni hrabinka, tamle ſteji waſche dźěczo! Mi pak wodajcże, ſchtoż ßym wam ſczinił a cżehoż ßym ßo huſto doſcź kał!“

Hrabinka nětko ſ wyſkanjom ßwojeho ßyna wobja a jej ßo też bórſy radźi, ſo ßo wón ſaßo zyle na nju dopomni a ßo ſe wſchej luboſczu k njej dżerżeſche. Wona pak jeho rubježnikej ſ kſcheſczijanſkeje ßmilnoſcże woda tu żałoſcź, kotruż bě jeho ſłóſcże dla wjele lět měła.

Se wſcheho, ſchtoż bě hrabinka ßłyſchała, bě wona ſpósnała, ſo běſche tón łakomny wuj jeho njebocźiczkeho muża tu wěż ſapſchadł. Wona ßo teho dla najprjódzy do Stokholma poda, hdżeż hólzowy rubježnik pſched ßudom wſcho wupowjeda, ſchtoż bě na wabjenje tamneho jěſdneho ſawinował, a wón to ſ pſchißahu wobtwjerdźi. To bu wſcho napißane a wot ßuda wobßwědczene, knjeni hrabinka pak wopißmo wo tym doſta.

Duż wona wotpißmo tuteho wopißma na teho wuja póßła, kiž bě jeje njebocźiczkeho mandżelſkeho kubła na ßo ſczahnył, a jemu w liſcże pißaſche, ſo ma jej hnydom te kubła wotſtupicź a jej teho dla pißmo, w kotrymż je to prajene a wot wyſchnoſcże wobßwědczene, do Stokholma póßłacź. Je li wón to bórſy ſczini, chzyła jemu wona wodacź. Tón wuj jeju wolu hnydom dopjelni, dokelž derje wjedźiſche, ſo by ßurowu ſchtrafu doſtał, hdy by jeho hrabinka wobſkorżiła.

Hrabinka Chotkowa ßo potom ſe ßwojim ßynom, na tak ſpodźiwne waſchnje namakanym, do Czech wróczi a na próſtwu ßwojeho ßyna, teho muża, kiž bě jeho rubił, a jeho żonu ßobu wſa, pſchetoż tón hólczeż běſche ßo na njeju tak ſwucźił, ſo chzyſche wobeju rad ßobu měcź. Macź a ßyna na jeju kubłach ſ wulkej

radoſczu witachu. Taj ßo pak Bohu lubemu knjeſej dźakowaſchtaj, ſo je wſcho tak kraßnje a hnadnje k lěpſchemu wobroczik. Pſyczka pak mějachu wſchitzy ſtajnje lubo hacž do jeho ßmjercze.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 31. dezembra 1880.

Žandarm Röſeberg běſche 25. auguſta w Mjeſchizach wěſteho Meltku arretirowak a dokelž bě ßo pſchi tym wjele luda ſhromadźiko, dha wón pſchikaſa, ſo bychu ßo ludźo, kiž běchu po ſdaczu ſa Meltku, hnydom roſeſchli. Tkalz Ch. G. Wünſcha ſ Mjeſchiz teho dla na Röſeberga njehornje ßwarjeſche a ßud jeho ſa to k tydźenjej jaſtwa wotßudźi a Röſebergej to prawo da, ſo ßmě tajke wußudźenje w mjeſchiſkej korczmje wupojßnycz.

Něſchto podobne běſche ßo žandarmej Mittaſchej ſ Delnjeje Hórki w kſchiwoborſchczańſkej korczmje wot wobßedźerja zyhelnicze R. K. Möſchlera ſtako, kotryž bu teho dla k 20 hriwnam ſchtrafy wotßudźeny, a Mittaſch doſta tež to prawo, tajke wußudźenje w kſchiwoborſchczańſkej korczmje wupojßnycz.

Dźěłaczer Handrij Hanuſch ſ Wjeßela běſche ßebi 8. novembra wotmyßlik, khěžne durje ßwojeje, wot njeho dźěleneje žony rosraſnycz, wón teho dla ſ jenym kokom do duri ſtorkaſche a ſ tym něhdze ſa 3 hriwny ſchkody naczini. Teho dla a dokelž běſche pſchi tym hewak tež haru hnak a wokak, bu wón k 20 hriwnam ſchtrafy wotßudźeny.

Sſkužobna dźowka Helena Pjechez ſ Lutobcza běſche 4. novembra pſched domjazej dźowku pſchekupza Hórnika w Radworju wudawaka, ſo je wot ßwojeje hoſpoſy po wſchelake twory póßkana a wona jich tež ſa 1 mk. 49 np. doſta a je bjes ſapkaczenja ßobu wſa. Poſdźiſcho ßo pokaſa, ſo bě wona khaka a bu wona teho dla k 3 hriwnam ſchtrafy wotßudźena.

Žiwnoſczer Kieſch ſ Lemiſchowa běſche 17. novembra na dworje „mnichowſkeho dwora“ w Budyſchinje wyſchſchemu kontroleurej Freyej ſ jeho woſa kruch gratu, 4 mk. 50 np. hódneho, wſak. Wón bu teho dla k tydźenjej jaſtwa wotßudźeny.

4. januara 1881.

Jan Jurij Bilka ſ Budyſchina běſche w nozy 20. novembra w reſtauraziji budyſkeho dwórniſchcza ſa 80 np. khoſeja a palenza wužik, njeběſche pak ſapkaczicz móhk, prajizy, ſo to poſdźiſcho ſczini. Dokelž pak ſapkaczicz njepſchińdże, bu wobſkorżeny, a doſta jedyn dźeń jaſtwa.

Fabrikſku dźěłaczerku Paulinu Elfriedu Eſpigez, kotraž bě 29. novembra w Lauez hotelu na rejach byka, papjernikař Lehmann ſ Hnaſchez domoj pſchewodźeſche. Na naßypach njedaloko lazaretha wona k njemu praji, ſo byſchtaj ßo tam khwilu na kawku ßynkoj, ſchtož ßo tež ſta. Lehmann mějeſche portemonaij pſchi ßebi, w kotrymž bě 52 mk. 44 np., a jako wobaj na kawzy ßedźeſchtaj, bě ßo wón něktory krócz ſa ßobu pſcheßwědczik, ſo te pjenjeſy hiſchcze ma. Jako pak běſchtaj ſtanykoj a kruch dale ſchkoj, wón pytny, ſo ßu te pjenjeſy prjecz. Wón teho dla na nju tukaſche, ſo je te pjenjeſy wſaka, ale wona tak derje pſched nim, kaž tež na polizajſkej ſtraži prějeſche. Skónczńje pak tón portemonaij ſ pjenjeſami w jeje wkoßach namakachu. Wona doſta ſa tajke paduchſtwo ſchěſcz njedźel jaſtwa.

Khoſtanſka komora 5. januara 1881.

Czěßla Jurij Hoker ſ Njeßwaczidła, hižom wóßom krócz khoſtany, bu wſchelakich pſcheſtupjenjow dla pſched ßud pſchiwjedźeny. Najprjódzy wón jedyn wjeczor měßaza ſeptembra ſ holczeje komory Lehmannez hoſczeńza w Prěczezach jenej ßkužobnej dźowzy pjenjeżnu toſchku krany, dale naſajtra rano Lehmannej jedyn njeboſez, potom w nozy wot 18. k 19. novembra kublerjej Skopej w Njeßwaczidle ſ jeneje komory buſchkwiczku, w kotrejž běſche ſ najmjeńſcha 24 hriwnow, a w nozy 1. novembra w jenej hródźi hoſczeńza „k pokměßazu“ w Budyſchinje jedyn pjelz, 30 hriwnow hódny, a jenu piku. Wón bě ßebi dale w Bergmannez korczmje w Budyſchinje jědź pſchinjeſcz dak a ju ſjědk, potom pak njeſapkacziwſchi ßwoju ſtronu ſchok. Ssuknju, kotruž běſche jemu dźěłaczer Kalich ſ Jenkez na czaß pożczik, wón pſcheda, a ſkónczńje wón na jenej prěczańſkej gmejnſkej leżomnoſczi tſi ſchtomiki wutorhny, ſo by je pſchedak. Teho wſcheho dla jeho k dwěmaj lětomaj a dwěmaj měßazomaj khoſtarnje (zuchthauſa) wotßudźichu.

Loni 14. ſeptembra pytny jena ßkužobna dźówka w Sandmannez mkynje w Jěžowje, ſo jedyn muž jedyn laz bjerje. Wona teho dla wokaſche a tón muž laz khětſje prjecz czißny, ale ludźo pſchiběžachu a jeho jimachu. Wón drje potom ßwoje papjery leżo woſtajſchi czekny, bu pak poſdźiſcho po wudatych ſatykaczach (ſteckbriefach) doßahnjeny. Bě to dźěłaczer F. A. Städtner ſ Lubina, kiž bě hižom tſinacze krócz khoſtany. Hacž runje wſcho prějeſche, prajizy ſo ßwoje żiwe dny njeje do Sakſkeje pſchiſchok, dha jeho tola ßwědkojo hnydom ſpósnachu. Wón bu k 1 lětu khoſtarnje wußudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khežorſtwo. Prynz Albert, ßyn prynza Jurja, je na rózu, wokoło paßa wudyrjenu, khětro czežko ſkhorik. Teho runja je tež prynz Max khory, kaž drażdźanſke nowiny pißaja. — Na honſtwje, na kotrejž ßo ſańdźenu ßobotu kral Albert a prynz Jurij w graupſkim revieru wobdźěliſchtaj, bu 252 ſajazow tſělenych a dwaj ßornikaj. — Kral Albert je wyſchſchemu hamtſkemu ßudnikej, dwórſkemu radźiczelej Heinkej, kaž tež fararjej Steinbrückej w Euli, rycżerſki kſchiż prěnjeje rjadownje albrechtſkeho rjadu (ordena) ſpożczik. Wón je tež pſchiſwolik, ſo ßmě ſtazionſki aßiſtent Oelzner ßerbſki takowſki rjad pſchijecz a noßycz.

— Tſjo ſakſzy mkodźi ſemjenjo, mjenujzy hrabja (groſa) Vitzthum ſ Eckſtädt, hrabja Hohenthal nad Bergenom a hrabja Seebach ßu wobſankli, w hromadźe wokoło ſemje pucżowacz a chzedźa dwě lěcze na to ważicz. Woni ßwoje pucżowanje w bliżſchim czaßu naſtupja.

— W Lengefeldźe ßu ßo 9. januara hoſczeńz „k póſtej“ a domſke garbarja Thürmera wotpalike. — W Zwikawje 8. januara wjeczor w 9 hodźinach w jenej brózni woheń wuńdże a tutu, kaž tež wóßom druhich brózniow do prócha a popjeka pſchewobroczi. — Teho runja ßu ßo 8. janura wjeczor wſchitke twarjenja Bitterlichez kubka w Oberkunnersdorfje wotpalike. — W Altbernsdorfje je woheń 5. januara domſke a kólnju kublerja Steudtnera ſaniczik.

— Bliſko mkyna w Ebersdorfje pola Pirny mějachu 9. jan. dźěczi ßwoje wjeßele na lodze, na kotrymž tam a ßem jěždźachu. Pſchi tym ßo pak jich njejabzy ſchěſcz pſchepany, ſ kotrychž mózachu jenož dwě żiwej wucżahnycz, ſchtyri ßu ßo tepike.

S Barlina pißaja, ſo ſměje ßo kwaß prynza Wylema, kaž je nětko ſ wěſtoſczu poſtajene, 27. februara. Wſchě prynzojo a prynzeßyny kralowſkeho domu ßo tehdy w Barlinje ſhromadża, teho runja budże tež tójſchto němſkich wjerchow na kwaßny ßwjedźeń pſcheproſchenych, a jendźelſki krónprynz tež pſchijědże.

— Hacž runje miniſter Puttkamer w dezembru w jenym poßedźenju pruſkeho ßejma praji, ſo to njeje prawje, hdyž ßo w

pólskich schulach pólske dźěćźi s pomozu němskeje rěcže wucża, a so ßo to dale stacź nima, dha wón tola hischcże doscź krucże wustupowacź nochze pschecźiwo tak mjenowanym mejskim sakonjam, kotrež ßu na tym wina, so je wjele, wjele stow katholskich farow njewobßadźenych a wjele tyßaz pruskich katholskich poddanow duchownu nusu cźerpja.

— Wjerch Bismark je ßo skónczńje se ßwojeho kubła Friedrichsruh sańdźenu ßobotu do Barlina wrócźił. Po sdaczu bě wón, jako s wosa wustupi, zyle strowy, hacź runje ßo duzy trochu na kij sepjerasche. Nasajtra jeho zusy póßkanzy, kaž też wschelazy pruszy wyßozy sastojnizy wopytachu. Wón chze ßo pjecża bórsy na wuradźowanjach pruskeho ßejma wobdźělicź.

— W Barlinje 8. januara wjeczor w 10 hodźinach w domje pruskeho generalstaba, hdźež też marschal Moltka bydli, woheń wudyri. Hacź runje bu woheń hižom w dwanatej hodźinje hascheny, je wón tola tójschto schkody naczinił a wjele, we wójnskim nastupanju ważnych papjerow skasył.

— Tajke shromadźisny, w kotrychž ßo pschecźiwo židam a jich skutkowanju rěczi, ßo w Barlinje hischcże pschezo wotdźerżuja, a móże ßo rjez, so je jich s kóždym tydźenjom wjaz, hacź runje ßu też shromadźisny, hdźež židźi a židow pschecźeljo sa židow rěcża.

Awstrija. Kwaß awstriskeho krónprynza Rudolfa s belgiskej prynzeßynu Stefanijn běsche něhdźe sa ßrjedź februara postajeny, je pak nětko hacź do meje abo junija wotstorczeny. To ma ßo teho dla stacź, dokelž ßo njewjesćina macź boji, so by ßo prynzeßyna Stefanija w febrnaru lohko sasymnicź móhła. Mjenujzy prjedy hacź do khěžorskeho hrodu dojěźe, budźa ju tola wjele krócź witacź, a wona by ßebi tehdy, dokelž budźe ßnadź hischcże doscź syma, lohko na ßwojej strowosczi schkodźicź móhła. A wysche teho budźe wona tola lědy 16 lět stara, a je pjecża jeje strowosćź trochu kipra. Duž ma ßo pěknje na kedźbu bracź.

— Czi awstriszy Němzy a židźi, kotrymž ßo nětczische awstriske ministerstwo teho dla njelubi, dokelž chze wone też Sskowjanam a jich rěczi polne prawo dacź, na wsche waschnje pytaja lud pschecźiwo tutemu ministerstwu naschczuwacź. K temu chzychu też wóndano wulke shromadźisny wužicź, kotrež hornjoawstriszy burja wotdźerżachu. Tola tuczi burja na tych schczuwarjow njepoßłuchachu, ale potom, jako běchu ßwoje wězy rosomnje wuradźili, khěžorej a ministerstwu ßławu wunjeßechu, prjedy hacź ßo roseńdźechu.

Franzowska. Wóndano mějachu ßo sastupjerjo města Parisa s nowa wusmolicź a wschelazy kommunardojo ßo nadźijachu, so budźa wusmoleni, ale niczo njebu, ani jeneho njewusmolichu.

Jendźelska. Dokelž hollandszy burja w Afriki na pschedhoriwje dobreje nadźije, kotsiž ßu pschecźiwo jendźelskemu knjejstwu s brónju w ruzy postanyli, dale a bóle wójnszy wnstupuja, dha też jendźelske knjeżerstwo dale a bóle wojakow a wójnskeje potrjeby do Afriki na nich sczele.

— Prozeß irlandskeho nawjedowarja Parnella je hacź na dalsche pschetorhnjeny, dokelž je Parnell ßejmski sapóßłanz a je ßo do Londona podał, so by na wuradźowanjach jendźelskeho ßejma dźěl brał.

Rußowska. W tu khwilu ßo sda, so ßnadź budźa wobstejenja katholskeje zyrkwje w Pólskej s ruskim knjeżerstwom lěpsche. Mjenujzy kardinal Jakobini, bamžowy statny sekretař, kiž je pólskeho katholskeho duchownstwa dla wjele lět s ruskim knjeżerstwom jednał, je jedyn s najwoßebnischich ruskich rjadow (ordenow), to je: alexandronjewski rjad s brillantami wot ruskeho khěžora dostał.

Grichiska. Grichiske knjeżerstwo ßwoje wójsko dale a bóle powjetscha, tak so ßo sda, so chze wo prawdźe wójnu s Turkowskej sapoczecź; ale hacź to sczini, ßo tola hischcże prascha, pschetož Grichiska njeby ßama dosć mozy měła, s Turkowskej wójnu wjesć.

Ze Serbow.

S Hodźija. W naschej woßadźe je ßo w sańdźenym lěcże narodźiło 155 dźěczi, 83 hólzow a 72 holzow, 4 pory dwójnikow, 8 morwonarodźenych, 29 njemandźelskich a je ßo 19 dźěczi mjenje narodźiło, hacź lěto prjedy. Semrjeło je 126 woßobow, 70 muskich, 56 žónskich, 12 wjazy, hacź lěto prjedy. Paczerskich dźěczi běsche 73, a to 19 ßerbskich hólzow, a 22 ßerbskich holzow, 15 němskich hólzow a 17 němskich holzow. Pschipowjedanych bu 58 porow a tudy wěrowanych 38. Spowjednych bě 6128, Sserbow 4680 a Němzow 1448. Sserbow doma woprajanych 69, Němzow 25, wschěch spowjednych 272 wjazy, hacź lěto prjedy.

§* S Njeßwaczidła. W tym nětko s Boha dokonjanym lěcże 1880 je ßo w naschej woßadźe narodźiło: 66 hólzow a 52 holzow, w hromadźi 118. Pschipowjedanych běsche 36 a w naschim Božim domje wěrowanych pak 22 porow. Wumrjeło je 80 woßobow, mjenujzy 45 muskich a 35 žónskich. Spowjednych běsche 4751, bjes tymi 579, kiž ßu pschi němskej spowjedźi byli. 113 běchu doma Boże wotkasanje dostali.

S Hrodźischcża. W naschej woßadźe, kotraž mějesche pschi poßlenim ludliczenju 2145 duschow, ßu ßo loni narodźiłe 82 dźěczi, 8 wjazy hacź lěto prjedy, 49 hólzow a 33 holzow, 1 bě morwonarodźene, 14 bě njemandźelskich. Pschipowjedanych bě 23 porow, tudy wěrowanych 21, 4 wjazy hacź lěto prjedy. Wumrjeło je 45 woßobow, 26 mjenje hacź lěto prjedy, 21 muskeho a 24 žónskeho rodu, 20 dźěczi a 25 dorosczenych; najwyscha staroba je była 95 lět 3 m. Spowjednych bě 3794, 250 wjazy hacź lěto prjedy, 1573 muskich a 2221 žónskich, 3376 Sserbow a 418 Němzow, 57 doma woprajenych a 56 paczerskich dźěczi. Wunoschk 6 zyrkwinych kollektow bě 340 hriwnow.

S Klukscha. Knjes pschekupz Ernst Bohuwěr Postel tudy je sa kubłoweho prjódkstejerja sa wokrjeß ryczerkubłow Klukscha a Sakhowa wot kralowskeho hamtskeho hetmanstwa postajeny.

S Jěžowa. (B. N.) Tudy je ßo 10. januara wjeczor khěża, dźełaczerjej Försterej w Brunowje ßłuschaza, do czista wotpalika. Förster je tu khěżu hakle psched krótkim czaßom kupił a hischcże prjedawschi wobßedźer Welmann na njej bydlesche. Dokelž wona najbliże k dotalnymaj dwěmaj wopalnischczomaj stejesche, je drje woheń najskerje też saßo wot słóstniskeje ruki sakoženy.

S Kamjeńza, 9. januara 1881. Kaž hižom konsche lěto jedyn krócź, tak je też dźenßa, 1. njedźelu epifanije, knjes farar Ssykora se Ssmilneje naschu ßerbsku woßadu w tudomnej klóschtrskej zyrkwi nutrnje natwarił. — Jako by nusne było, shubjene drohe kubło saßo dobycź, tak běchu ßo ßobustawy ßerbskeje woßady k Božemu wotkasanju a k Božej ßłužbje jara bohacże shromadźili. Wobstejenja, kotrež ßu postajenje tsecżeho, ßerbskeje rěcże mózneho duchomneho w tutej wulkej woßadźe, kaž ju město Kamjeńz se ßwojimi 22 wßami wopschija, hacź dotal sadźěwake, ßu jara k wobżarowanju, a by teho dla pomoz, kotruž by ßerbski prědar jako tsecźi duchowny pschinjeßł, wěsćze s wulkim dźakom witana była. — Pschispomnjenje. Kaž ßłyschimy, je ßo w tychle dnjach jedyn Sserb dla spomnjeneho kamjeńskeho duchowneho města samołwjał.

S Kossobusa. Kak twjerdźe nětkryżkuliž hischcże ßłowam selowych žonow wěri, dopokaże tutón wěrny podawk: Sahrodnikej N. w Kossobusu běsche ßwinjo skhorjeło. Wón dźěsche teho

dla k ſelowej ẓonje C. do Golkojz. Ta jemu praji: „Dźi do měſta, a kup 4 kobolki (knoblauch, Allium sphaerocephalum), potom pſchińdź ſaßo ke mni, ja cźi dalſche wukaſam.“ Naſch N. dźe do měſta, ale niz po kobolki ale po klobuki. Wón ſaſtupi do klobukarnje a praſcha ßo ſa płacźiſnu. Klobukar praji: Jedyn 4 hriwny. To je burej trochu drohe lěkarſtwo, a wón teho dla ſteji a myßli, a ßkyſchi, ſo ßu mězy wjele tuniſche. Duż pſchi ßebi wobſankuje: 1 klobuk a 3 mězy kupicź, pſchetoż to móhło tola też pomhacź. S klobukom a ſ tſjomi mězami wrócźi ßo k ſelowej ẓonje, kiż ßo mało njedźiwaſche. A něktoryżkuliż ßo jemu nětko ßměje, kiż tola też wjele do ſelowych ẓonow dźerżi. J.

„Bramborſke Nowiny“ piſchu:

S Piznja. Sa wyſchſcheho fararja k nam ßu ßo jedyn Sserb a něktoſi Němzy pſchipowjedźili. Pſchi wuſwolenju pſches zyrkwinych ſtarſchich ſta ßo, ſo měſchcźanſzy (němſzy) ſtarſchi ſa jeneho Němza, wjeßni (ßerbſzy) pak ſa teho Sserba hłoßowachu. A dokelż maja wjeßne gmejny wjazy hłoßow, da Sserbja dobychu a bu knjes farař Latk ſ Hochoſy wuſwoleny. To je pěknje, ale nětko ßo ſaßo hochoẓanſka ſara wuprósni. Bóh daj, ſo też ſa nju Sserba namakaja.

S Rubyna. Na pſchaſu hicź a ſ holzami ẓortowacź, kóżdy ras derje njeje; to je ſańdźeny pjatk wotroczk Schwarz tudy ſhonił. Wón chżyſche jenej pſchelcźi mużik wot koleſka wotrěſnycź, pſchi tym pak ßo pſchehlada, kto ßo do nohi a pſcherěſny ßebi żiku, tak ſo dyrbjeſche hnydom do měſta k lěkarjej jěcź.

Přilopk.

* W kaſchcźu k nowenu żiwjenju wotucźił. S Komorna w Wuherſkej pißaja: Dźeń 8. januara popołdnju khowachu tu jeneho wyſchſcheho ſaſtojnika, Pſchicźahnywſchi k rowej, chżychu cźěło do ſemje puſchcźicź, jako na dobo ßylne klapanje ſ nutſka kaſchcźa ſaßłyſchachu. Strach a bojoſcź ßo bjes pſchitomnymi hiſchcźe powjetſchi, jako pſchi wotewrjenju kaſchcźa po ſdacźu morweho drje ſ měrom, ale zyle hinak leżazeho wuhladachu, hacź běchu jeho do kaſchcźa pokożili. Duż nichtó na tym njedwělowaſche, ſo je klapanje wot cźěła pſchiſchło. Po ſdacźu morweho nětko do koſcźernje donjeßechu, kotrejež durje dyrbjachu ßo wot ſchtyrjoch żandarmow wobſtražicź, dokelż lud ſ hromadami ſ měſta pſchicźeże, ſo by ßebi cźěło wobhladał. Lěkarjo hnydom ſpytachu, jeho ſaßo wożiwicź a po krótkim prózowanju ßo jim też wo prawdźe radźi, jeho k nowemu żiwjenju wubudźicź. Na druhi dźeń běſche hižom ſaßo tak wuſtrowjeny, ſo ßebi ßnědanje a pſchipołdnju wobjed derje ßłodźicź da. Tutón ſkoro njewěrjomny podawk je wſchudźom wulke ſpodźiwanje wubudźił.

* Kranjena tſělba. W Frankfurcźe nad Majnom ßu wóndano tſeczi ras hižom jenu tſělbu ſ tamniſcheje hłowneje ſtraże (hauptwachi) kranyli, hacź runje tam jedyn wojak ſtajnje tam a ßem na ſtraži khodźeſche.

* Waſchnje kawkaſkich żidow. Mrěje=li jedyn żid w Kawkaſkej, pſchiſtupja k jeho kożu jeho najbliżſchi pſchecźeljo a wobwjertnu jemu w wokomiku wumrjecźa ſchiju, tak ſo wobliczo do ſady hlada. Je=li ſo ßwójbni měnjo, ſo prawy moment tu hiſchcźe njeje, pſchecźiwo temu rěcźa, dha ßo tola na nich njepoſkha. Wobwjertnjenje ma ßo ſ khwatnym, ßylnym wotmachom ſtacź, tak bórſy hacź mrějazy poßlenje ſtonanje wudychnje, a ſo njebychu prawy cźaß ſakomdźili, radſcho hłowu do tuteho cźaßa wobwjertnu. Cźaſto ßo ſtanje, ſo khory měſto poßlenjeho ſtonanja żadławe rjejenje wot ßebje da a ßo pſchecźiwo wobwjertnjenju wobara. Haj wſchelazy żidźi ſaßo wotkhoriwſchi ſ ſchiwjeſwjertnjenej hłowu, jako ſnamjo ſpytaneje operazije, wokoło běhaja. Do rowa kawkaſzy żidźi morwemu ßekeru, piku, błózko a něſchto pjenjes ßobu dawaja. S tutym gratom ma ßebi wón pſches huſty lěß, ſ kotrymż ßu po jich měnjenju njebjeßa wobroſcźene, pucź wudobycź, pjenjeſy pak dyrbi njebjeſkemu ſtražnikej pſchepodacź.

* Schulſki inſpektař wopraſcha ßo ſchulſkeho hólza: „Schto to rěka, w pocźe ßwojeho wobliczа dyrbiſch ßwój khlěb jěſcź?“ — „To rěka“, wotmolwi derje kormjeny hólczeż, „ty dyrbiſch tak pilnje jěſcź, ſo ßo pocźiſch.“

* W Hausdorfje chżyſche jena żona w tychle dnjach ßwoje pollětne dźěczo kupacź a ßadźi je wußlěkane na blido, pódla kotrehoż wanja ſ horzej wodu ſtejeſche. Macź dźěſche nětko po ſymnu wodu, bjes tym pak ßo dźěczo do wanje wali a ßo tak wopari, ſo na druhi dźeń wumrje.

* W Oberzwocźe buſchtaj 27. dezembra dźěłacźeŕ Leonhardt a jeho mandźelſka ſajataj, dokelż je jeju 9měßacźne dźěczo ßnadź wot macźerje abo wot nana ſkónzowane. Leonhardt praji, ſo je jeho żona mordarka dźěſcźa, tuta pak ſaßo wobßwědcźa, ſo je jejny muż 26. dezembra dźěczo ſa khachle a ſa ſcźěnu wrjeßnył a tak ſaraſył.

* Wſchelake němſke nowiny powjedaja, ſo je ruſki khěżor pola ſnateho Kruppa w Eßenje ſa tſi milliony rublow cźehnjene kanony a druhu wójnſku potrjebu ſkaſał. — (Na tajkich powjeſcźach móże ßnadź něſchto wěrneho bycź; pſchetoż w ruſkich nowinach pſched někotrym cźaßom cźitachmy, ſo je Kruppowy ßyn do Petersburga pſchijěł. Red.)

* W bliſkoſcźi Bonna bu wóndano jena macź wot ßwojeho ßamßneho ßyna pſches njeſbożowny pſchipad ſatſělena. 26lětny dźěłacźeŕ Junkersfeld w Kudinghowenje pokaſowaſche jenemu towaŕſchej ßwoju tſělbu (flintu), pſchi tym kulka, w njej tcźaza, wupraßny a ſlecźa macźeri, kotraż runje blido kryjeſche, do hłowy, tak ſo běſche na měſcźe morwa. Njeſbożowneho ßyna ßu ßamßny dźeń do bonnſkeho jaſtwa dowjedli.

* We Vitryu w Franzowſkej młoda holza w kaſchcźu na marach leżeſche, kotraż by ßo naſajtra khowacź měła. Jena klóſchtrſka knjeżna, kotraż pſchi njej w nozy pſchebywaſche, holcźżyneho nana ſawoła, prajizy, ſo je ßo jej ſeſdało, jako by jeho dźowka hiſchcźe żiwa była. W tym ßamym wokomiknjenju ta holza ſawoła: Nano, nano, mi ſtej noſy ſymnej! Wona bě ſ dołhotrajazeje womory wotucźiła a je nětko ſaßo ſtrowa.

* Pſches wyßoku gotthardſku horu ßu podſeńſki pucź do ſkały wurubali, po kotrejż nětko ſe Schwajzarſkeje do Italſkeje jěſdźa. Bě to 21. dezembra, jako tam prěni ras 7 woſow jědźeſche.

* Jendźelſke miniſterſtwo pſchezo wjazy wojakow do Irlandſkeje ſcźele, dokelż tam lud pocźina dale a bóle njeměrny bycź. Parnell a něktoſi druſy njeměrnikojo ßu drje pſched ßud ẓadani, tola pak, każ nětotre nowiny měnja, drje njebudźa k ſchtrafje wotßudźeni, dokelż móhło ßo hewak ſtacź, ſo Parnellowi a druhich njeměrnikow pſchecźeljo ßudnikow a pſchißażnych pſchi prěnjej lěpſchej ſkładnoſcźi ſkónzuja.

* Turkowſki ſultan je wſchelakim albaneſyſkim nawjedowarjam do Konſtantinopla pſchińcź a jich tam do jaſtwa tyknycź dał. Woni ßebi myßlachu, ſo wot ſultana dobre myto ſa to doſtanu, dokelż ßu ſtajnje na ſultanowej ſtronje pſchecźiwo Cźornohórſkej ſtali, a nětko ßu ſa tajku ßwěrnu ßłużbu jaſtwo doſtali. Woni ßu hewak doſcź bohacźi, a duż ßebi ludźo myßla, ſo je jich ſultan teho dla ßadźicź dał, ſo by jich ſamóżenje do ßwojeje ruki doſtał, wudawajo, ſo ßu ßo pſchecźiwo njemu njeßwěrnje ſadżerżeli.

* We wſchěch krajinach połnózneje Ameriki knjeżi ſatraſchna

ſyma, woßebje je w rańſchich krajinach ſyma najkrućiſcha. We wjele měſtach drjewo a wuhlo njedoßaha. Wobydlerjo ßu teho dla, pſches nuſu cźerjeni, nadpady na żeleſne cźahi cźinili a ſ nich wſcho drjewo a wuhlo ſebrali, haj ßamu lokomotivu woni ſchtórmowachu a ſ njeje wuhlo wotnjeßechu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Hugo Bernhard Edel, hautboiſt w 59 kralowſkim infanterieregimencze, ſ Hanu Paulinu rodźenej Mrózej.

Michalſka zyrkej: Auguſt Hermann Oskar Fuchs, produkto-wikowař, ſ Marju Marthu Schraderez ſ Horneje Kiny.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Jurij Jan, Jurja Wylema Jakuba, měſchczana a pſchekupza, ß. — Hana Margaretha, Korle Auguſta Wylema Bieſolda, wobßydneho měſchczana a pjekarſkeho miſchtra, dź. — Korla Hermann, Michała Wuhlerja, wicźneho pomoznika, ß.

Michalſka zyrkej: Ota Korla, Emila Roberta Rößlera, młynſkeho na Żidowje, ß. — Korla Auguſt, Korle Ernſta Reymanna, kněžerja na Żidowje, ß. — Pawoł Ota, Jana Auguſta Hobjana, kněžerja a cźeßle, ß. — Melania Meta, Jana Korle Bohuwěra Hermanna, hamtſkeho ßłużobnika a wobydlerja na Żidowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 28. dezembra: Pětr Rěſyk, wóſka, 50 l. 3 m. — 29., Jan Auguſt Brühl, wicźny pomoznik, 42 l. 2 m. — 30., Hana Khryſtiana rodźena Rodigez, njebohego Handrija Matijenza, wóſki, ſawoſtajena wudowa, 42 l. 9 m. — 1. januara 1881: Handrij Wujanz, ſkakař ſ Hrubocźiz, 38 l. — Ota Korla, Emila Roberta Rößlera, młynſkeho na Żidowje, ß., 9 d.

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodźe, je kóżdy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacź wjecźor 9 hodźin.

Sſwěrne napominanje.

Druhdy ßo cźłowjek dny, tydźenje, haj měßazy ſ kaſchelom, khripawu abo ſ dybawoſcźu bědźi a wſchelake cźwile a njeſpodobnoſcźe njeße we wěrje, ſo ßrědki, pſche nje poruczene (ſyropy, paſtille, bonbony, theje atd.), tola niczo njepomhaja a tale bědnoſcź ßo ßama wot ßebje ſhubi, bjes tym ſo ßo tuta najbóle njeſnjeßna njeſpodobnoſcź ſpodźiwnje lóhko a rucże a bjes wulkeho wudawka wotſtronicź hodźi. — Po nowſchich wědomnoſtnych naſhonjenjach ßo tajka katarrhaliſka wobſtejnoſcź, kiž jenož pſches ſahorjenje żidkokóżkow dychawnych puczow naſtanje, ſa někotre hodźiny pſches pſchihódny antiflogiſtiſki ßrědk dospołnje wotſtroni, ſchtož ßo też pſchi ſcźinjenych praktiſkich pospytach dospołnje radźi. Wſchelazy lěkarjo, bjes nimi Dr. med. Wittlinger w Frankfurcze a. M., ſtabsſlěkař a. D. Dr. med. Schmidt w Ahrweileru poruczataj Dr. E. Voßowe katarrhpille, kotrež ßo wot haptykarja Dr. Ew. Voßa w hodleńſkej haptyzy w Frankfurcze a. M. we wulkim dźěłaja a ßu w haptykach w tyſkach po 75 np. dóſtacź; w **Budyſchinje** we **woběmaj haptykomaj** a w **Lubiju** pola haptykarja **Brücknera.**

Tute katarrhpille ſaßłużeja woßebje w nětcźiſchim kaſchelowym a ſchnupowym cźaßu powſchitkomne wobkedźbowanje a móhle drje k ſpytanju nawabicź. — — Wyſche teho njech ßo wopomni, ſo Dr. E. Voßowe katarrhpille w blachowych tyſkach, ſe ſakońſkej ſakitanſkej marku a ſ zyhloczerwjenej wobwalku a ſ mjenoſnamkom Dr. E. Voßa, ßo jenicźzy w haptykach pſchedawaja a ſo ßu zyle njeſchkódne.

W prjedawſchich cźiſłach „Serb. Nowin" je woſſewjenje wotcźiſchcźane, w kotrymż cigorijowa fabrika **F. F. Resag** w Barlinje ßwój tak mjenowany **thěžorſti khoſej** poruczа. Tutón wſchak tajkeho poruczenja wo prawdźe njeby trjebał, hdy by jenož hižom kóżdy wjedźał, kak dobry tajki khěžorſki khoſej je; ale dokelž ßu jón wſchelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy woſſewjak njeje, dha jón nětko ſ nowa poruczamy a to cźim bóle, dokelž je ſakožeŕ ſpomnjeneje firmy **Sserb** był a ßo tehdy wěſcźi Rěſak pißaſche, ſchtož je ßo potom dla lóſſcheho němſkeho wuprajenja na Reſag pſchepißako. Reſagez fabrika w Barlinje wobſteji hižom 73 lět a jeje cigorij je ſtajnje wſchudźe dobru khwalbu namakał; duż ju też wěſcźe bjes Sserbami namaka, hdyż ßo jim poſkicźi.

Wšě naweštki

każ ſa politiſke nowiny, provinzialne liſty, tak też ſa woßebite cźaßopißy bjes powyſchenja khóſtow **najtuńſcho** a **najruczíſcho** wobſtara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition"

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inſerzijow), każ też naczíſk khóſtow darmo a franko.

Pſchi wjetſchich poruczenjach najwyſchſchi rabatt.

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyſchinje** nawěſchtki wobſtara.

Drjewowa aukzija.

Póndźelu 24. januara rano w 9 hodź. maja ßo na **lutobcźanſkim revieru** něhdźe 60 dołhich hromadow ßylneho dubowego drjewa a 30 hromadow khójnowych ſchcźěpow a halosow na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Tſecźina napłaczenja ma ßo hnydom ſtacź, wſcho dalſche ßo pſched aukziju woſſewi. Drjewniſchczo je ſady knježej zyhelnicze.

W Lutobczu, 12. januara 1881.

Naucka, hajnik.

Na bohatej haßy nowe cźiſło 12.

Khoſej, jara rjany a cźiſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

petroleum, najlěpſchi cźiſcźeny, punt 2 np. tuńſchi, hacź dotal,

rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.

poruczа w jenož najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ſerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khłamy,
na bohatej haßy 12.

Cźeſcźene ßobuſtawy towarſtwa gmejnſkich prjódkſtejerjow kralowſkeho budyſkeho hamtſkeho hetmanſtwa ßo ſ tutym pſcheproſchuja, ſo bychu na ſhromadźiſnu w Sendźiz reſtauraziji ßobotu 22. januara popołdnju w 1 hodźinje prawje bohacze pſchiſchli.

W Scźijezach, 14. januara 1881.

J. Wittig,
ſaſtupny pſchedßyda.

Khoſej

woßebneje dobroſcze poruczа punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. poruczа

Gustav Poser.

Khoſeje,

zyle ßylne a cźiſtoßłodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płacźiſny hódny poruczа a pſchi wotewſacźu 10 puntow poměrnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Draždźanſke

konjaze loßy

(lětßa je 1000 dobytkow wjazy) poruczа **hłowny ſklad** ſa Budyſchin

M. Weiſer.

Saßopſchedawarjo doſtanu rabatt.

Wſchě druźiny

ſpěwarſkich knihi, ſerbſkich modlerſkich knihi, tunje ßuknjane toſle, ßuknjane a filzowe ſtupnje, pſchedeſchcźniki (regenſchirme) wot 2 mk. poruczа

M. Weiſer.

Holzy, kotrež chzedźa wſchě móżne ſchicze, ſchtrykowanje, wuſchiwanje a dźěłanje żonjazeje pychi derje nawuknycź, maja k temu najlěpſchu ſkładnoſcź pola podpißaneje. — Też móża tajke pola njeje bydlicź, kiž w měſcze waricź wuknu.

Luiſa Peſchekowa,
bydlaza na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) w domje k. Jokuſcha.

Ssylna ſerbſka **holza** (katholſka), wot 16 hacź 18 lět, ßo k dwěmaj knjenjomaj do ßłużby pyta wot

Koplanſkeho
na rěſniſkej haßy 28, II.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 8. januara 1881.

Žitowy dowos: 2790 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	57	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	10	95	11	27	10	76	11	24
Jećmjeń = =	7	61	8	15	7	61	8	15
Wowš = =	6	60	7	—	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	70	2	—	—	—	—	—
Pšeńčžna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	25	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	—	20	50	—	—	—	—
Proßata 172 scht., scht.	11	—	23	—	—	—	—	—

Khěža na pschedań.

W Budyschinku cžišćo 3 je jena maßiwna **khěža**, ša wscho skutkowanje ßo hodźaza, khorowatosćze dla hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Jena **leżomnosć** (grundstück) ſ 3 kórzami pola a łuki, ſ 1 kórzom lěßa, ſ maßiwnymi domskimi ſ teho runja brózńju a hródźu, se sahrodu a bjes wumjeńka, je ša twjerdu płaczišnu wot 3300 markow na pschedań. — Napłaczicź trjeba ßo jenoż pokoja kupnych pjenjes. — Wscho dalsche wukaże knjes rjemjenjerski mischtr **Noack** w Rakezach.

Jedyn kmany rólny **kóń**, bruny, je tunjo na pschedań w Njeßwaczidle cžišćo 69.

Žerdźe

k rěblam a žitnym rjeblisnam we wschelakich tołstosćzach ßu dostacź pola **Ruſſe** we Wyßokej pola Cžornoboha.

Jedyn **nawobłekař** (überzieher) je tunjo na pschedań pola domownika (hausknechta) w hosćzeńzu „k słotej krónje".

Kosaze nasymske koże,

sajecże a korniklowe kózki, cželaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kózki po najwyschschich płaczišnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Kosaze koże,

kaž tež wschě druźiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczišnach kupuje

Gustav Naucka

na garbařskej haßy 426.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Budyſka parna pjekařnja

rožku ša runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Piwne droždźe,

najlěpscheje dobroscże a wschědnje cžerſtwe, porucża

nowonatwarjena piwařnja Johs. T. Littera

na ſwonknej lawſkej haßy cžo. 819.

Dr. Schrammowy bróſt- a laxirthej,

doscź ſnaty jako woßebny ßrědk, ſkutkuje połózowazy a kahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcžikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje.

Wot zykeho rynka nahladnych lěkarjow pruhowane a jara porjedźene

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille

sepjeraja ßo na jene wote wschěch lěkařskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhaliske ſkhorjenja, jako **ſchnupa, kaſchel, dybawosćz, khripawa, klamowy, bróſtowy** a **pluzowy katarrh** atd. se sahorjenja židkokózkow dychawinych pucźow wobsteja, kajkeż sahorjenje ßo psches kmany antiflogiſtiſki ßrědk ša jara krótki cžaß bjes schkodowanja wotſtronicź a ßo tak khorosćz ßama sahnacź hodźi. W **nowschim** cžaßu se **ſpodźiwnym wuſpěchom** pſche to nakoženy ßrědk, kiž je dla ßwojeho **wo prawdze ſpodobneho** a **ſpěſchneho ſkutkowanja** powschitkomnu kedźbnosćz ſbudźił, ßu te wot hodlerſkeje haptyki w Frankfurcze a. M. **Dr. Ew. Voßowe katarrhpille** w tyſzy po 75 np., **jenoż prawdźiwe** w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** a w **Łubiju** pola **haptykarja Brücknera** dostacź. **Prawdźiwe** Dr. Ew. Voßowe katarrhpille ßo jenoż w blachowych tyſkach, kiž maja hornju ſakitanisku ſakońſku marku, kaž tež wobalku ſ pódlastejazym mjenoſnamkom pſchedawaja. **Kóždy paczink ßo ßudniſzy khoſta.**

Dr Ew. Vſs,

NB. Pokasař lěkařſkich, haptykařſkich a druhoſudźazych rosprawow ſ Němzow, Awſtrije atd., kiž wſchě woßebje dobre ſkutkowanja wobßwědcza, ßo cžiſchczi a ßo po dokonjenju kóždemu na požadanje darmo a franko pſchipóſcżele.

Sporuſchk

po wyßokej płaczišnje kupuje

hrodowſka haptyka.

Sporuſchk

kupuje po kóždej dźělbje po najwyſchſchich płaczišnach

Otto Engert

na ſnutsknej lawſkej haßy 122.

Swětoßławny

na druhej **pariſkej wuſtajeńzy prämiirowany**

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop

ſ Wrótßławja

najlěpschi połózazy a domjazy ßrědk pſche

kaſchel, dybawosćz, sazwanje, ſchiju- a bróſtbolenje

maja na pschedań w bleſchach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: **Heinr. Jul. Linck**a,
w Kamjenzu: **Herrmann Nächſter**,
w Nowosalzu: **C. Hiecke**,
w Biſkopizach: **Carl Meißner**,
w Łubiju: **W. Rotha**,
w Pótcžnizy: **A. Endler**.

Drjewowa aukzija.

Póndźelu 17. januara 1881 budźe ßo něhdźe 100 brěſowych dołhich hromadow pod wuměnjenjemi, pſched ſapoczatkom aukzije wosjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźišna dopołdnja w 9 hodźinach w korczmje w Lehmannsdorfje, k Sdźeri ßkuſchazym. **Jan Benad.**

We wudaw. „Serb. N." je ša 10 np. dostacź:

Bibliſki pucźnik ša wſchitke dny 1881.

Sestajany wot **M. Domaſchki**, fararja w Roßacźizach, a wudaty wot ßerbſkeho luthersſkeho knihowneho towařſtwa.

W wudawařni „S. N." je dostacź ša 10 np.:

Prěni wěnz ſpěwow ša ßerbſku młodoſcz.

We wudawařni „Serbſkich Nowin" je ša 25 np. dostacź:

Pſchedźenak.

Protyka ša Sserbow na lěto 1881.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot sarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniasilberfabrik“ pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich placzenjow a dospolneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo!

Sa jenoz **14 mk.** jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje msdy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne servize, kotrez prjedy 60 markow placzesche, a ßo sa bětowostacze** pschedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khojejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-sopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki krystall,
6 prawdź. jendźelske deßertne nože,
3 rjane maßivne jejaze bjechańki,
3 kraßnych nježnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 kraßne pschedmjety placza w khromadźe jenoz

14 markow.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)“ abo se sapóßlanjom pjenjes tak dołho hacź skład doßaha psches

Britanniasilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju ßo service we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow wot najwoßebnischich ludźi wo wubjera a sprawnosczi tuteho fabrikata, kiž dla njedostatka ruma ßo wosjewicź njehodźa, leża k sjawnemu nawjedźenju w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech ßo adreßa njesapomni a **haßa ßwěru wosjewi.**

Wot najwjetscheje ważnosczе sa

wocźi kóždeho.

Prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 ßwětoßtawna. Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóždy wěsche jenoz Dr. Whitowu wocźowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta żada.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Wóndano mi jedyn muż praji, so bu jeho dźěczo psches **prawdźiwu Dr. Whitowu wocźowu wodźiczku,** wot Waß kupjenu, wot ßylneho saharjenja wumóżene a wuhojene, teho dla Waß proschu (Skasanje). Neuswarts a. d. Röhn, 14. 2. 80. Jan Witzel. Dale: Kaž ßym shonił, je Wascha tak mjenowana **prawdźiwa Dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** tola ßlawna, duż proschu (Skasanje). Podusen, 10. 2. 80. Jan Döring, rólnik. Dale: Wot Waß pósłana **prawdźiwa Dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** je jara **derje** skutkowała; teho dla proschu (Skasanje). Wolmirsleben, 2. 2. 80. Karl Herzberg.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je na pschedań: **Spěwna radosćz;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Tabelle,

nastupace wuprajenja wo cyrkwinskim žiwjenju w evangelsko-lutherskej krajnej cyrkwi sakskeho kralestwa,

wot kotrychž ma so lětnje jedyn wupjelnjeny eksemplar cyrkwinskej wyšnosći přepodać a druhi tajki eksemplar do farskeho archiva zapołožić, su za **30 np.** po **10 eksemplarach** w **Smolerjec knihićišćerni** w **Budyšinje** na předań. Čisty wunošk je za powšitkomny cyrkwinski fond postajeny.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Mój podpißanaj s tutym knjesej **H. Brendelej** sjawnje ßwój najwutrobnischi dźak prajimoj sa pomoz, kotruż je naschej lubej dźowzy wopokasał, kiž je lěto dołho na żołdkowu khorosczź a na pschicźischczź krwe cźerpika, a bu po nětkotrych měßazach naturskeho hojenja wot jeje cźerpjenja wumóżena, tak so ßo nětko najlěpscheje strowosczе swjeßeluje. My żadamy ßebi s wutroby knjesej **Brendelej** dołhe żiwjenje a trajnu strowosczź, so by hischcze prawje wjele khorych pomoz namakacź móhło.

Waldau w Schlesynskej, 5. dezembra 1880.

Heinrich Thannert a mandźelska, khěžeŕ,
pschebywazy w tu khwilu w **Delnjej Kinje** w Budyschinje.

K wuhojenju dyskrasijow, wicze, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczе s lěkarstwa, chronischeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khorosczе, nerwoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłabosczе atd. po praktischich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźesczenych khorowatych **ßobotu 22. a njedźelu 23. januara k rěczam w hosczeńzu k „slotemu ßłónzu“, pschi hornczeŕskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; pónjelu 24. januara w Biskopizach w „slotym ßłónzu“; ßrjedu 26. a schtwórtk 27. januara w Kamjenzu w „slotej hwězdźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnosczi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel.

„Bramborske Nowiny.“

Dokelž je so „Bramborski serbski casnik“ hakle krótko před hodami do „Bramborskich Nowin“ přeměnił, njeje so hač dotal tuto přeměnjenje wšitkim póstskim zastojnstwam wozjewiło. Tych česćenych knježich, kotříž sebi „Bramborske Nowiny“ na pósće skazać chcychu a je njedostachn, prosymy teho dla należnje, zo bychu sebi „Bramborski ßerbski zaßnik“ skazali, a woni potom město njeho „Bramborske Nowiny“ dostanu.

W Khoćebuzu, 10. wulkeho rózka 1881.

Šwela. Jórdan. Kósyk.

Khojej,

jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Najlěpschu **dürrenbergsku ßuchu skótnu** a **jědźnu ßól** porucza

C. Hanska
na žitnych wikach 635.

Towarstwo Pomozy.

Do pokładnizy towarstwa Pomozy sa studowazych Serbow ßu dale sapkacźili: k. farar Jakub w Njeßwaczidle 34 hr. jako prěnju tsecźinu wot 100 hr., k. redaktor Smoleŕ 10 hr. jako prěnju dźeßacźinu wot 100 hr., k. póstski direktaŕ em. Wawrik-Jěsorka w Altenburgu 5 hr., k. kantor Jórdan w Popojzach 50 hr. jako prěnju pokojzu wot 100 hr., k. prof. Dr. Pful w Njeßwaczidle 3 hr., k. kantor Hatnik w Bukezach 2 hr., k. farar Gólcź w Rakezach 1 hr., k. wucźeŕ Nyczka w Mückenbergu 1 hr., k. pschekupz E. Měrsch w Budyschinje 1 hr., k. gmejnski prjódkstejeŕ Petzoldt w Pschiwczizach 1 hr.

(Pokracźowanje.)

A. Měrsch, pokladnik „T. P.“

Realna ſchula w Budyſchinje.

K pſchipowjedźenju hólzow, kotſiž chzedźa wot jutrow 1881 tudomnu realnu ſchulu wopytowacź, je podpiſany **wot nětk hacź k 16. měrza kóždu ſrjedu a ſobotu wot 10 do 12 hodźin wo ſtwě No. 13 realneje ſchule** k rěčam. Pſchi pſchipowjedźenju maja ſo **wěſcźe ſobu pſchinjeſcź:** 1. narodne abo kſchcźeńſke wopiſmo, 2. wopiſmo wo jětraſchcźěpjenju; wot tych, kiž ſu ſo pſched lětom 1869 narodźili, wopiſmo ſaſoſchcźěpjenja, 3. wopiſmo wo ſchulſkej wuczbje, hacź dotal dóſtatej, 4. wot konfirmirowanych konfirmazionſke wopiſmo. So ſo kóždy ſam prjódkſtaji, ſo rad widźi. Wuſwolenje penſije (bydlenja) podleži po ſchulſkim ſakonju pſchiſwolenju direktarja, kiž je rad hotowy, dopokaſane penſije wukaſacź.

W Budyſchinje, w januaru 1881.

Direktar realneje ſchule.
Dr. Vollhering.

Na dnju 16. januara 1881

jako k ſkotemu kwaſej

Handrija Cźeßle (Zimmermanna)

rodź. 3. oktobra 1803 w Maleſchezach

a jeho mandźelſkeje

Marje Cźeßlineje rodź. Sſymankez

6. měrza 1812 w Maleſchezach.

Kloß: Kak kraßne ſamóženje atd.

Dźenß ſkote ranje ßwita
We Waju mandźelſtwi,
Kiž dźenß pſches polſta lěta
Waj' naſad dopomni:
Hdźež Wój ßo ſjenocźiſchtaj
Pſches ſwjaſk tej' luboſcźe,
Pſched Bohom wobtwjerdźiſchtaj
Sſlub wěcźnej' ßwěrnoſcźe.

W tym domje, hdźež Wój dźěſchtaj
Wot ßwjatoh' woktarja,
Tam hiſchcźe pſchebywataj
Hacź do dźenßniſchoh' dnja.
Wój pok ſta lět tež ßwěrnje
W nim wſchitko dźěleſchtaj,
Schtož póßła Bóh, to měrnje
Wój ſtajnje njeßeſchtaj.

Dźenß na ſańdźene cźaßy
Sſo junkrócź dopomńtaj,
Kiž jako rjane ßony
Ssu hižom ſady Waj';
Kak Bóh je ſ Wamaj khodźił
We Waju žiwjenju,
Waj' k žohnowanju wodźił
Pſches ßwoju dobrotu.

Haj Bóh pſches ßwoju hnadu
Waj' teho pſchesſběhnje,
So pſchi Waj' ßmjertnym kožu
Ta ſrudnoſcź njebudźe,
Kaž je, hdźež wokoł' ſteja
Te małe ßyroty
A potom pſches ßwět dźeja
We cźělnej njemozy.

Tež Waju wóßom dźěcźi
To derje wopomnju,
Kiž wotroſcźene w ßwěcźi
Žno ßamßnu dróhu du:
Dźak praja ſa wſchě prózy,
Kiž we jich dźěcźatſtwje
Wój wo dnjo a tež w nozy
Staj ſnjeßkoj ſwólniwje.

Wój dźeßacź dźěcźi dźěcźom
Tež wulkaj ſtarſchej ſtaj,
Wo kotrež ſ wěcźnym ſbožom
Sſo ßwěru ſtarataj:
Te Wamaj wěnzy noſcha
Dźenß ſbožopſchejaze,
Wot Boha ſa Waj' proſcha
Tež dołhe žiwjenje.

Mat. 6, 28—30.

Ach knježe Jeſom Khryſchcźe,
Daj ſdobnje prajicź ßej,
Hdyž Ty na ßwěcźe běſche
Na horje prědarſkej:
Ssy ſbudźił makowěrnych
Pſches pólnu liliju;
Ach ſbudź tež twojich ßwěrnych
Pſches dróhu róžojtu;
Po kotrejž móhkoj khodźicź
Cźaß ßwojich ſbytknych dnjow,
Duch Boži chzył Waj' wodźicź
Po honach nadźijow,
Hdźež na ſelenej łuzy
Ta Bójſka paſtwa je
A žórko cźiſtej' wody
Po' Božej' wowcźerńje.
S tym dowěrjenjom k Bohu
S toh' ſemſkoh' zuſniſtwa
Nětk dźitaj ßwoju drohu
Do dalſchoh' pſchichoda:
Hacź Bóh Waj' wotſal woła
Do ßwojej' domiſny
S tych ſachodnoſcźow doła
Do měra krajiny.

Mat. 25, 1—10.

Po waſchnju mudrych knjeżnow
Waj' lampy ſaßwěcźtaj,
Hdyž pſchedwjeczornych ſerow
Nóz doſcźehnje tež Waj',
So byſchtaj po cźaßnoſcźi
Waj' ſemſkoh' rejžomnſtwa
Nuts ſaſchkoj k wjeßeloſcźi
Pſchi kwaßu jehnjecźa.

Guſta Hataß.

Bukicźanſke ratarſke towarſtwo.

Poßedźenje **póndźelu 17. januara ſ dypkom 5 hodźin.**

Pſchednoſchk knjeſa hamtſkeho ſkotolěkarja Walthera „wo jebanju pſchi wikowanju ſ konimi". **Pſchedßyda.**

Jutſje njedźelu 16. januara

reje w Rakojdach,

na cźož pſchecźelnje pſcheproſchuje

J. Schmoła.

Jedyn ſchewſki dostanje dźěło pola Auguſta Gartnarja we Luſku pola Pomorz.

Na row

njebocźicźkeje **Khryſtle Schiebrez**

ſ Kobliz.

Tam we tym khłódnym rowje w Sdźarach
Spi moja luba ßwakowa,
Kiž njebě hiſchcźe jara ſtara
A dźěſche tola ſe ßwěta;
Hdyž Bóh tón Knjes ju ſawoła,
So ma bycź w njebju njewjeſta.
Tam wona je nětk ſkotu krónu
Wot luboh' Boha dostała;
Hdźež Jeſuß rjeknje temu ludu:
Pój, ty ßy hiſchcźe bjes hrěcha;
Ty ßy tam wjele wuſtała,
Nětk dyrbiſch měcź te njebjeßa.
Tu wona jara dołho njeje
Na tutym ßwěcźe khodźiła,
Hdyž tola hiſchcźe njeje tudy
Lět pjatnacźe tu dózpiła,
Haj pſched lětom wſchak khodźeſche
Do Łaſa pilnje do ſchule.
A prěni raz k Božemu blidu,
Kaž je to ſnatym wědomne,
Je wona ſchła we Łaſu tudy
A wotrjekła ßo hrěchow wſchěch.
Tu wěſcźe njeje ſhrěſchiła,
Kaž to ßo mi tež zyle ſda.
A ſkóncźnje pocźa wona ſkoržicź
Na wulke, cźežke boloſcźe
A žadaſche ßej k ßwojim ſtarſchim,
Kiž w Koblizach po' Sdźarow ßu,
Hdźež ſchtyrnacźe tych njedźelow
Na khorym kožu leżeſche.
A wóßomnateho dezembra
Ju Bóh Knjes k ßebi ſawoła,
A pſchikaſa jej runy pucź
Hicź tam do paradiſa nuts,
Hdźež ſ jandźelemi wjeßokoſcź
Tam ſmeje wſcheho, wſcheho doſcź.

Tr. Buhł.

Dźak.

Sa ſpěſchne regulirowanje a k mojej ſpokojnoſcźi podate ſarunanje mojeho wóhnjoweho ſchkodowanja ßo ja hnuty cźuju, **ſchleſynſkemu wohenſawěſcźazemu towarſtwu** we **Wrótßławje,** kaž tež jeho agentej knjeſej **Joh. Wehli** w **Maleſchezach** mój najwutrobniſchi dźak prajicź, a móžu ja teho dla naſpomnjene wohenſawěſcźaze towarſtwo kóždemu porucźicź.

W Bukojnje, 11. januara 1881.

Jan Linak, kubleŕ.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 4. **Sobotu 22. januara 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwna pjenjezna khowanka.

Tyscheŕ Handrij Balak běsche po prawym doscź sbožowny muž. Wón bě strowy a czerstwy, tak so wo žanej bědnoscźi czěła a wo žanych bolosczach khorosćze niczo njewjedźesche. Jeho žona Hana běsche pilna a sprawna, a wón bě s njej w měrje a pokoju žiwy. Też nad swojim synkom Jurjom měješe radoscź a wjeżele. Wot sažneho ranja hacź do póldnjeho wjeczora bě stajnje dźěła doscź, a jeho dźěło jemu pěkny pjenjes njeżesche. A ludźo też hinak prajicź njemóžachu, khiba so je Balak ródny a kmany muž. Wón nad tym žaneho spodobanja njemějesche, w korczmje žydacź a to, schtoż je żebi wo dnjo s czežkim dźěłom saßłužił, wjeczor s lóhkej myßliczku pschepicź a pschěhracź. Jemu żo nihdźe bóle njelubjesche, hacź doma, hdźež pak něschto czitasche, pak se swojej mandźelskej wo tym powjedasche, schtoż je żo wo dnjo stało. Prjedy dyžli Jurk do loža dźěsche, wón najbóle khwilku s nanom hrajkasche a to jeju luboscź dale a bóle pschisporjesche. A hdyž bě żo njedźela pschibliżiła, dha wón dopołdnja też rad ke mschi dźěsche. A popołdnju żo se žonu a synkom wonka po brjožkach a dolinach pschekhadźowasche, a mějachu wschitzy swoje wjeżele nad Božej stwórbu. Schtóž takle Balaka s jeho žonu a dźěsczom widźesche, tón dyrbjesche jich wo prawdźe sa spokojnych a sbožownych ludźi dźerżecź.

Ale jedyn brach Balak měješe, kotryž jemu po czażu doscź nusy a horja naczini. Wón chzyische mjenujzy rad wobohaczicź a to jemu stajnje w myßlach leżesche. Dokelž bě pilny dźěłaczeŕ a dobry hospodaŕ, dha kóždy tydźeń něschto pjenjes wusbytkowa, kotrež s woprědka jenož sa sły czaż khowasche, hdy by żnadź tón pschischoł. To njesaßłużesche žaneho poróka a bě wjele wjazy khwalby hódne. Ale to njebě pěknje, so s wusbytkowanymi pjenjesami jeho žadanje, jich hischcźe wjazy měcź, psche wschu měru pschibjerasche a psches to jeho dotalnu spokojnoscź kažesche, dokelž żo dale a bóle bojesche, so móhł je na někajke waschnje shubicź. A pschi tym bě to jara wopaki, so wón w nastupanju tutych pjenjes žaneho dowěrjenja k swojej mandźelskej njemějesche. Jemu żo sdasche, jako by żo jeho Hana wo kubło a pjenjesy tak jara njestaraka, kaž wón to sa nusne dźerżesche. Teho dla měnjesche wón, so je mudre, hdyž jej wo swojich pjenjesach niczo njepraji, ale je psched njej sataji.

Balak bě sa něktore lěta dwě sczi toleŕ nalutowak a żebi dwě stotoleŕskej papjerje kupił. Ale nětko mějesche dale a wjetschu staroscź, hdźe by swój pokład (schaz) derje pschekhowak. Na nalutowaŕnju (sparkaßu) je donjescź nochzysche, pschetož jenemu jeho snatych bě paduch jeho nalutowaŕnisku knižku kranył, s njej na nalutowaŕnju schoł a żebi tam pjenjesy, w njej sapisane, wupłaczicź dał. Duž Balak myßlesche, jemu móhło żo też tak seńcź, a po tajkim njechasche s nalutowaŕnju niczo czinicź měcź. Wón wschak by swoje pjenjesy też wupożczicź móhł a dań s nich by żo jemu derje spodobała, ale dokelž bě tu a tam słyschak, so dołżniży też druhdy swojich wěriczelow (gläubiger) wobschudźa, dha żo też wupożczenja strachowasche. Najlěpsche by teho dla było, kaž wón měnjesche, hdyž by swoje pjenjesy sam w swojej bliskoscźi měł a stajnje sa nimi hladacź móhł. Ale kak by to najmudrischo sczinił, to żebi bórsy wumyßlicź njewjedźesche. Hdy by pjenjesy wschudźe żobu nosył, dha by je żnadź móhł shubicź. Hdy by je pak doma wostajił, dha by je żnadź jeho žona namakała abo je żnadź paduch kranył.

Po dołhim rosmyßlowanju wón po sdaczu na kraßnu myßliczku pschińdźe. Bliżschu njedźelu da wón swojej žonje samej ke mschi hicź, prajizy, so tak prawje strowy njeje. Hana hólza żobu wsa, tak so jeje muž sam doma wosta. Jako bě wona wuschła, wón swój stary nawożeńśki laz s khamora wucźeże, kotryž żo wjele lět wjazy njebě woblekał. Podschiwk (futr) w nim běsche hischcźe zyle dobry a móżesche hischcźe dołho dźerżecź. Balak jón rospró a swojej pjenjeżnej papjerje nuts tykny, tak daloko hacź żo jenož hodźesche. Rospróty kruch potom saßo saschi — a nětko běsche jeho pokład (schaz), kaž wón měnjesche, na kóždy pad derje skhowany. Hdyž bě wón w lazu, dha žane pjenjesy s njeho wupanycź njemóžachu, dokelž běchu derje a twjerdźe saschite. Je-li so pak by laz hdy doma wostajił, dha wschak bě wón też wěsty, so jeho žona niczo njepytnje. A też najmudrischi paduch njeby żebi pomyßlił, so żu w tym njenahladnym, wotnoschenym lazu žane pjenjesy, a by jón wěscze w měrje leżazy wostajił.

Balak běsche nětko po dołhim czażu saßo zyle spokojny a wjeżoły, so bě na tajku kraßnu myßliczku pschischoł a tajku wubjernu pjenjeżnu khowanku wunamakał. Mjes tym bě jeho žona wote mische pschischła. Wona pschi prěnim wohladnjenju bórsy widźesche, so je żo jeje muž stary nawożeńśki laz woblekł. „Ale Handrijo“, wona pokna dźiwanja sawoła, „schto dha je czi do khowy pschischko, so ży żo tu staru lodu woblekł!“

Jeje muž njewjedźische, schto dyrbi na to prajicź, tola żo rucze doscź shraba a rjekny: „Ach, wón wschak je pschezo hischcźe duschny a pschi tym tak pěknje czopły.“

„Ale wón je tola hižom jara wotnoscheny a barbu je też wupuschczał“, wotmolwi žona. „Doma njech to tak někak je, ale hdyž s domu dźesch, njeßměsch żebi jón woblez.“

Balakej żo tajke rěcze njelubjachu a wón teho dla, so by žonu na druhe myßle pschiwjedł, żo ju wopraschа: „Nó, wo czim je dha knjes duchomny dźenża prědował? Je cźe jeho prědowanje prawje natwariło?“

„To runje prajicź njemóżu“, wona wotmolwi. „Wón běsche żebi dźiwny text wuswolił a ja chzu jón czi czitacź.“ A wona wotewri bibliju a czitasche: Kajzy pak chzedźa żo wobohaczicź, tajzy panu do spytowanja a do życzow a do wjele hłupych a

schkódnych żadosczow. Pschetoż pjenjeżna luboscź je korjeń wschitkeho skeho. — Potom wona bibliju saßo saczini a praji: „Knjes duchowny je dźenßa wo pjenjeżnej luboscźi prědowak a so je korjeń wscheho skeho, niż jenoż hdyż ludźo hižom pjenjesy **maja,** ale też hdyż je měcź **chzedźa.** Hlaj, to bě prědowanje sa skupych a nahrabnych ludźi, ale mje to po prawym niczo njenastupasche, pschetoż mój dźě żanych pjenjes nimamoj a też sa żanymi njeżedźimoj. Wschak ßmoj s pokojom, so ßo cżeßnje seźiwimoj."

Balakej tajke ßkowa do ßwědomnja palachu, tola wón dale niczo njewotmolwi, ale rěcź ßwojeje żony pschetorhny a s krótka s tymi ßkowami rjekny: „Hdyż ßo cźi tón laz psched ludźimi njelubi, budu jenoż doma w nim khodźicź."

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud 7. januara.

W nozy 4. novembra bě Rosina Leunerowa s Khrósta s hromady walcźkow, żiwnoscźerjej Klótzy w Khróscźe ßkuschazych, tsi waly ßobu wsaka, so by je pschetepika. Wona dosta sa to dźeń jastwa.

Pjekarjej Nowakej s Wochos winu dawachu, so je 24. novembra wjeczor s hródźe hoscźeńza „k tsjom lipam" w Budyschinje wokleṕ ßkómy kranyk. Wón bu pak sa njewinowateho spósnaty.

Dundak Josef Hilla s Nixdorfa, ßo wot proscherstwa żiwjazy, bě też do Kamjenjeje trjechik, hdźeż jemu komorowski żandarm Mittasch praji, so jeho arretiruje. To ßebi pak wón nochzysche lubicź dacź, ale żandarma pschimny a storkasche. Tajkeho spjecźenja dla bu wón k 14 dnjom jastwa wotßudźeny.

Dźěłacźeŕ Hermann August Schneider s Małßez běsche psched korczmarjom Renczom w Nowych Małßezach wudawak, so wěsty Thomas, pola kotrehoż wón dźěłasche, sa njeho 4 mk. 84 np. Renczej sapłaczi a bě jemu teho dla tutón ßwoju stronu hicź dak a tak tele pjenjesy njedostak, dokelż Schneiderowe wudawanje wěrne njeběsche. Schneider bu teho dla k tsjom dnjam jastwa wotßudźeny.

Khostanska komora 8. januara.

Młynk-wobßedźeŕ Ackermann w Brěsynzy 12. oktobra wjeczor pytny, so młyn prawje njeńdźe. Wón teho dla sa tym pohlada a namaka, so bě młynski August Adolf Mickel na tym wina, cźehoż dla jemu porók cźinjesche. Mickel pak ßo na to tak roshněwa, so wón karu doßaże a s njej sa Ackermannom dyri, kiż pak ßo prěnjemu rasej wuwiny, pschi druhim pak jeho kara do hłowy praßny. Wón dó jstwy khwatasche, hdźeż ßo pokasa, so s rany, 4 centimetrow schěrokeje, krej běżesche a jeje tójschto wuběża. Jako bě rana sawjasana, Ackermann saßo do młyńzy dźěsche a Mickelej tu ranu pokasowasche. Tón pak ßo s nowa rosnjembri a Ackermannej s rukomaj hrożesche, prajizy: „Scźerbje saklaty, je-li so klamu njedźerżisch, cźe na měscźe saraźu!" Pschi pschebłyschowanju wón wscho prějesche, tola bjes tym też na ßwětko pschińdźe, so bě wón hižom prjedy junu s kopaczu na Ackermanna schot a potom wucźomnikej prajik: „Hdyż mi mischtr hischcźe ras něschto praji, jeho s jěsdźazeho stólza dele cźißnu!" — Wón bu teho wscheho dla k 6 měßazam jastwa wotßudźeny.

Skakaŕ Khrystian Wojda w Jeńkezach bě wobskorżeny, so je 11. novembra kruch kamjeńteho wuhla wsak, kowatskemu mischtrej Ducźmanej ßkuschazeho a 1 hriwnu hódneho. Wón drje ßo s tym samolwjesche, sa je tón kruch wuhla na schußeju namakak, ale dokelż ßo pokasa, so je tutón kruch hnydom pódla Ducźmanoweje bróżnje leżak a teho dla jemu ßkuschak, ßud Wojdu k jenemu dnju jastwa wotßudźi.

Dźěłacźerka Hana Weserowa běsche 20. novembra s jeneho hlinjanskeho knjeżeho pola něhdźe pók měcha běrnow (kulkow) ßobu domoj wsaka, a dosta sa to jedyn dźeń jastwa.

Wotrocźk Korla August Handrik s Horschowa běsche ßo 30. septembra 1880 żandarmej Klixej s Njeßwacźidła, w jeho wobydlenju wupytowanje dźerżazemu, njehórnje spjecźik a jeho s pjascźu do żiwota storcźik. Wón bu tajkeho pschestupjenja dla k tsinjedźelskemu jastwu wotßudźeny.

Żiwnoscźeŕ Khěżnik a jeho żona, dale ßkużobna dźowka Marja Henczez s Lipicza a ßkużobna dźowka Helena Schmidtez s Budyschina běchu wobskorżeni, so ßu kóżdy a kóżda woßebje abo też w hromadźe wikowarzy Thielowej w Lipiczu jeneho honacza pschekschiwili, dale s pola żiwnoscźerja Nowaka w Lipiczu tsi krócź dźecźel a rěpowe kopjena, s lipicżanskich knjeżich hatow dwójzy trawu, żiwnoscźerjej Donatej w Lipiczu s pola dźecźel a żiwnoscźerjej Bartkej dźecźel a pscheńzu kranyli. Po pscheßkyschenju ßwědkow buschtaj Khěżnikez mandźelskaj k 10 hriwnow (markow) schtrafy wotßudźenaj, Khěżnikowa pak wysche teho k dwěmaj dnjomaj a Marja Henczez k tsjom dnjam jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Prjedawschi sakski wojerski minister, general hrabja Holtzendorff ßwjecźesche wóndano ßwój 90. narodny dźeń. Kral Albert bě ßam pschijěł, so by jemu k tutemu dnju swoże pschak.

— Sakske pestalozzijske towarstwo, kotremuż ßu nimale wschitzy sakscy wucźerjo pschistupili, je w sańdźenym lěcźe 14,305 mk. na podpjeru 607 wucźerskich ßyrotow, 3800 mk. na wucźerske wudowy a hewak hischcźe woßebje 1746 mk. na 3 wucźerske dźowki a na 14 wucźerskich ßynow wudako.

— S lětneje rosprawy sakskeho hłowneho mißionskeho towarstwa je widźecź, so je ßo loni sa mißionstwo 43,869 mk. nawdako, (w sakskej Łużizy ßamej 7719 mk.).

— S Plauena w Voigtlandźe pißaja, so ßu tam 15. januara w nozy semjerżenje saczuli, tak so wóknowe schkleńzy saschcźerczachu. Schkoda njeje ßo żana stała.

S Barlina pißaja, so je ßo khěżor trochu sasymnik a dyrbi teho dla wó jstwje wostacź; tola pschi tym s jeho strowoscźu derje steji.

— Na jenym wuradźowanju pruskeho ßejma, hdźeż ßo jedyn Polak wobcźeżowasche, so ßo we wschelakich pólskich schulach kschescźijanska wucźba w němskej rěcźi wucźi, minister kultußa a schulskich należnoscźow, knjes s Puttkamer praji: so dyrbi ßo kschescźijanska wucźba pólskim dźěcźom stajnje w pólskej rěcźi dawacź a so budźe wón, je-li ßo to njewobkedźbuje a ßo jemu tajke pschestupjenje wosjewi, tajke cźinjenje wěscźe wotstronicź wjedźecź. — To móhli ßebi naschi pruszy ßerbszy bratsja pěknje k wutrobje wsacź, pschetoż hdyż knjes minister żada, so by ßo pólskim dźěcźom kschescźijanska wucźba pólszy podawała, dha budźe wón drje hischcźe wjele bóle żadacź, so by ßo ßerbskim dźěcźom kschescźijanska wucźba ßerbszy wudźěłała.)

— Wjerch Bismark, kiż nětko saßo w Barlinje bydli, běsche wóndano w pruskim ßejmje (landtagu) pschitomny, njeje pak tam niczo rěcźak.

— Na rajchstagu budźe sakoń k wujednanju prjódkpokożeny, po kotrymż budźa tajzy muszy, kiż k 1. abo 2. klaßy tak mjenowaneje „ersatzreserwy" ßkuscheja, tola pak ßkużicź njetrjebaja abo

njemóża, lětnje 4 mk. dawka dawacź dyrbjecź. Tajke dawanje budże 12 lět tracź.

Awstrija. Wjele rěcže to cźini, so je awstriski khěžor njejapzy dweju ministrow se ßkužby puschcźił, a hischcże wjazy ßo wo tym rěcźi, so je wón jeneho konservativneho Němza, knjesa Pino a jeneho Cźecha, knjesa rěcźnika Prażaka sa nowych ministrow pomjenował. Poßleńschemu je ministerstwo prawdy hacź na dalsche postajenje k wodźenju date, prěnschi je pak sa ministra pschekupstwa a wikowanja pomjenowany. — To pak ßo tym awstriskim Němzam, kotsiž bychu awstriskich Sskowjanow najradscho se wschěch prawow wusankli, na żane waschnje njelubi; pschetoż cźi chzedźa, so bychu wschě krajne sastojnstwa w němskich rukach byle. — Dale ßo tajkim Němzam njelubi, so je khěžor 12 nowych konservativnych mużow sa ßobustawy prěnjeje komory awstriskeho rajchsratha pomjenował, a hischcże bóle jich mjersy, so ßu bjes tutymi schescźo Sskowjenjo, bjes nimi schtyrjo Polazy a jedyn Cźech (prażiski profeßor Randa). Polazy ßu: rycźerkubleŕ hrabja Stadnizki, profeßor Schujski, rycźerkubleŕ hrabja Tarnowski a krakowski měschcźanosta Syblikewicź.

Franzowska. Też pschi druhej wolbje sastupjerjow města Parisa ßo żadyn kommunard njeje wuswolił, s cźimż ßu pariszy měschcźenjo sjawnje pokasali, so żanych powalerjow a palerjow, każ ßu ßo kommunardojo w ßwojim cźaßu wopokasali, sa ßwojich sastupjerjow měcź nochzedźa a jim też żaneje mozy do ruki dacź njechadźa.

Jendźelska. Doscź dźiwnje je to, so maja Jendźelcźenjo w tu khwilu runje s ratarjemi abo burskimi ludźimi ßwoju lubu nusu. W Irlandskej ßebi tamnischi ratarjo nochzedźa wjazy lubicź dacź, so ßmědźa jenoż najeńkojo (pachmanjo) bycź a njeje jim dowolene, so bychu wobßedźerjo też najmjeńscheje leżomnoscźe byli. A w Afrizy na pschedhoriwje dobreje nadźije, hdźeż běchu ßebi hollandszy burjo tak mjenowanu transwalsku republiku sakożili, kotruż ßu Jendźelcźenjo w ßwojej nahrabnoscźi wobßadźili, ßu ßo spomnjeni burjo s brónju w ruzy pschecźiwo nim spjecźili. — Hacź runje budże tak derje irlandskim ratarjam, każ też transwalsko-hollandskim buram cźeźko, ßo s jendźelskeje pschemozy wudobycź, dha ßnadź tola Jendźelcźanow k temu nusuja, so jim cźi wjazy prawa dadźa, hacź dotal mějachu.

Rußowska. W ßrjedźnej Asiji je dźiwi, rubjeżny lud, mjenujzy tak mjenowani Tekinzojo, kotsiž bjes pschestacźa ßußodne, pod ruskim knjejstwom stejaze wßy a města nadpaduja a pschi tym doscź wjele wobydlerjow skónzuja. Tekinzojo ßu khětro wulki lud a też, każ wschitzy rubjeżnizy, pschi tym dobri wojazy. Ruski khěžor je, dokelž cźim dale cźim hórje sakhadźachu, generala Skobjelewa s doscź małym wójskom na nich póßłał. Woni drje, jako wón pschicźeże, psched nim cźěkachu, tola pak ßo skónczńje do ßwojeje derje wobarnowaneje twjerdźisny Geo-Teke saßynychu. Duž dyrbjesche Skobjelew se ßwojim wójskom tutu twjerdźisnu woblehnycź, po khwili pak Tekinzojo s twjerdźisny nadpad na njeho sczinichu a ßnadź wjazy, dyžli 30,000 druhich Tekinzow ßo s druheje strony na Skobjelowowe, lědom 5000 muži wopschijaze wójsko walichu. Wojowanje běsche twjerde, pschetoż Rußojo njezosachu, hacź runje běchu s woprębka, dokelž běchu pschekhwatani, tsi kanony shubili. Woni ßo wjele wjazy bórsy shrabachu a ßo s tajkej khróbłoscźu a wuschiknoscźu do Tekinzow dachu, so dyrbjachu cźi na wschěch bokach cźěkacź, jako běchu wjele ludźi shubili. — Rětko je general Skobjelew twjerdźisnu wjele krucźischo woblehnył a ju drje skoro dobudże.

Turkowska. Turkowsko-grichiska swada je hischcże ta ßama, każ dotal. Se wschěch bokow ßu rěcże, hoke rěcże, ale skutka njeje nihdże żaneho widźecź. Tola budże drje sultan skónczńje tola saßo kruch kraja wotstupicź dyrbjecź.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tudomnej pětrowskej woßadże běsche loni 6670 spowjednych, mjes nimi 265 konfirmandow, 1505 wojakow, 266 gymnasijastow a 329 woprajenych. Pschipowjedało je ßo 116 porow a tudy wěrowało 111. Narodźiło je ßo 512 dźěcźi, mjes nimi 54 njemandźelskich, 6 porow dwójnikow a 1 krócź trójniki. Semrjeło je 405 woßobow. — W michalskej woßadże běsche loni 9938 spowjednych, 908 wjaz dyżli lěto prjedy; mjes nimi 99 konfirmandow a 270 woprajenych. Pschipowjedało je ßo 67 porow, 14 wjaz dyżli lěto prjedy, a wěrowało je ßo tu 63 porow. Narodźiło je ßo 215 dźěcźi, 31 mjenje dyżli lěto prjedy; 91 ßynkow a 124 dźówkow, 1 por dwójnikow a 29 njemandźelskich a 9 morworodźenych. Semrjeło je 203 woßobow, 36 wjaz dyżli lěto prjedy. — W katholskej woßadże běsche 5600 woprawjenjow. Wěrowanych porow 21. Narodźiło je ßo 131 dźěcźi, 80 ßynkow a 51 dźówkow, 7 morworodźenych a 16 njemandźelskich. Semrjeło je 126 woßobow.

— Schtoż wjedro nastupi, dha mějachmy w Budyschinje hischcże 29. dezembra 9 gradow cźopłoty, 31. dezembra 4 grady, 1. januara 1881 wjecźor pak 1 grad symy, 3. jan. 2 gradaj, 4. jan. 3 grady, 5. a 6. jan. nimale 1 grad cźopłoty, ale 7. jan. 7 gradow symy, 8. jan. saßo jenoż 2 gradaj, 10. jan. 6, 11. jan. 2—7, 12. jan. 9, 17. jan. 7, 18. jan. 12 a 20. jan. 3 gradow.

S Tumiz. Tudomny gmejnski prjódkstejeŕ Meißner 3. jan. 30lětni jubilej tuteho ßwojeho sastojnstwa ßwjecźesche.

S Jaßeńzy. (Kath. P.) Njedźelu 9. wulkeho rózka mějesche tudomna katholska bjeßada ßwój sakożeński ßwjedźeń, a běsche na wschěm widźecź, so w běhu ßwojeho (mam-li prawje) ßydomlětneho wobstacźa je bjeßada na żiwjenju, srósczе a kcźěwje na swjeßelaze waschnje pschibjeraka. So je też we sjawnym żiwjenju ßwoju cźesćź a dobre mjeno ßebi wobkhowała, to ßwědczesche jej mnohoscź hoscźi mużskeho a żónskeho splaha. Hdyż bu ßwjedźeńska bjeßada wot pschedßydy k. Cźeßle w 5 hodźinach wotewrjena, bě kubja jaßeńczańskeho hoscźeńza polna. Knjes kapłan Schołta s Khróscźiz, kiž ßo ßwěrnje sa kcźěw katholskeje bjeßady stara, mějesche ßwjedźeńsku rěcź a pokasa dokładnje powołanje, skutkowanje a wużitk katholskich bjeßadow powschitkownje a jaßeńczańskeje woßebje. Sswoju rěcź skónczi se ßławu na ßwjateho Wótza Leona XIII. Na to rěcźesche kapłan Skała wo powołanju naschich ßerbskich katholskich bjeßadow, so maja bycź mjesy pschecźiwo zusemu duchej, kiž ßo jako hordoscź a sawiscź mjes naschim ßerbskim ludom rosscherjecź hrosy. Wón pschejesche ßebi se ßwojej ßławu ßerbski lud jako poniżny, dobropschejazy a njeßebicźny. Ssobustawy khróscźańskeje Jednoty spěwachu potom dwaj spěwaj pod wustojnym wjedźenjom k. wucźerja Hile s Khróscźiz, kiž ßebi wo jaßeńczańsku katholsku bjeßadu pschipósnajomnu prózu dawa. S kukowskeho kasina pschinjeße postrowjenja „s woßebitej wjeßołoscźu w macźernej rěcźi" tamnischi pißmawjedźeŕ k. Bryl, kiž prawje pěknje wo hodownym cźaßu porěcźa a shromadźisnu se strowym żortom swjeßeli. Postrowjenja na bjeßadu běchu tu dóschle: telegrafiske wot k. Sparle s Wechselburka a pißomne wot k. Libscha a zyłeje Sserbowki s Prahi, wobeju ßwěrneju pschecźelow bjeßady. — Tola hižo palesche ßo tak rjez jewischcźo pschedßydstwu pod nohomaj, dokelž chzychu hraczzy dźiwadła na nje; duž sapocźa ßo w 7 hodźinach wjeßelohra „Ssußodow skórźba" a po njej druha „Die Räuber", kotrejż ßo

powschitkownje spodobaschtej a hraczkam mnohu khwalbu pschihotowaschtej. Pschi ßwjedźeńskej wieczeri, na to scźěhowazej, wunjeßechu ßo wschelake ßkawy: na J. M. krala Alberta, na hnadneho knjesa biskopa a druhe. Mjes hosczemi běsche tež k. kaplan Nowak s Khrósczišz bjeßadu poczeszczik. — Njemóžu skónczicz ßwoju rosprawu, so bych jaßeńczańskej bjeßadze njepschak: njech kczěje, roscze, pschibjera! s.

S Lichanja. (Krc.) Sańdźenu njedźelu 16. januara mějesche nascha wokolnosczź jara rjanu sabawu psches konzert, kiž ßo w hosczeńzu tudy wotdźerża. Pod wustojnej direkziju k. wuczerja Knoblocha buchu nam spěwy dobreho programma tež derje pschednoschene. Kobjelnjanske spěwanske towarstwo wschelake khóry pěknje spěwasche, tak so je pschipoßkucharjo s kleskanjom a plazanjom khwalachu. Sola běchu tež w rukach wustojnych spěwarjow; najwjetschu khwalbu pak ßebi dobu knjezna Hanka Kowarjez (Schmidtez) s Oderwitza a nasch snaty spěwar k. wuczer Wróbl. Wona je spěwarka a wón je spěwar, kajkichž rědko nadeńdźesch.

S wojerowskeho wokrjeża. Dokelž je wojerowski landrath knjes s Götz khorowaty a teho dla ßwoje sastojnstwo sastacz njemóże, je knjes ryczerkubler s Löbenstein nad Lasom atd. wot wyschnosczе sa jeho sastupnika postajeny. — Wot wyschnosczе ßu jako směrzy (schiedsmänner) postajeni a wobtwjerdźeni: tkalski mischtr August Hencz we Wojerezach, rychtar Bohußław Lohr w Nowym Měsczе, wuczer Jurij Wieder na Horach, rychtar Jan Rychtar we Wulkej Nydej a wuczer Gustav Kulman w Spalach. Sa dawkskeho běrku (steuereinheber) bu sahrodnik Handrij Motko w Mortkowje postajeny a wobtwjerdźeny.

Přilopk.

* Wschitke krajne kaßy ßu pschikasnju dostake, so maja pruske tolerje s lět 1750—1822 wobkhowacz, dokelž dyrbja ßo tute tolerje s wobkhada czahnycz a roseschkrěcz.

* W pschichodnym czaßu njebudźa ßo wjazy żelesniży wot lokomotivow czahnycz, ale budźa ßo s elektrizitätu dale hibacz. Prěnja tajka żelesniza ßo wot Barlina do Lichterfelda twari. Radźi ßo tutón prěni pospyt, budźa tež w druhich stronach tajke żelesniży nałożecz, dokelž je elektrizitäta wjele tunscha, hacz para.

* W Eibenstocku maja po tamnischim nowym schulskim srjadowanju czi ludźo najwjazy schulskich pjenjes płaczicz, kotsiž najwyschsche krajne a gmejnske dawki dawaja. Teho runja je schulski pjenjes sa kóżde dźěczo czim mjenschi, czim wjazy dźěczi něchtó do schule sczele. Khudźi ludźo maja po tutym srjadowanju jara mało abo niczo sa schulu płaczicz.

* W Osterwieku w Heßenskej padże wóndano jedyn skupy człowjek, kotryž běsche ßebi 80,000 mk. nadrapak, se schtoma a ßo saraßy. Wón běsche na njón saléšk, so by s njeho něschto ßucheho drjewa kranył a ßebi tak darmo stwu wutepił.

* W Seekirchenje je jedyn dźěłacźeŕ s pschewulkej slutniwosczu tak dołho tradał, so je w tychle dnjach na wosßłabnjenje mozow wumrjeł. Wbohi muż chżysche ßebi wo prawdże jěsczź wotwucźicz a żiwjesche ßo skónczńje wschědnje jenoż wot kuska khléba, kotryż ßebi w czistej wodże roswari. Jeho czělna ßłabosczź na poßledk tak pschibjerasche, so wjazy ßwoju stwu wopuschczicz njemóżesche. Dokelž ßo nihdże wjazy njepokasowasche, jeho samknjenu stwu s gławtom wotewrichu. Pschiwołany lěkaŕ chżysche jemu po kżizach poßylnjaze picze dawacz. Wón pak niczo njepschiwsa, dokelž to po jeho měnjenju pschewjele płaczesche. Tak wón wo prawdże hłodu wumrje. Po jeho ßmjerczi namakachu w jenej kschinje nalutowańske (sparkaßowe) knižki s někotrymi tyßazami (tawsynt) schéßnakami, w njej sapißanymi.

* We Winje ßo w tu khwilu spodźiwnaj dwójnikaj sjawnje pokasujetaj. Wobej dźěsczi, hólzy, s mjenom Baptist a Jakub, staj wot delnjeho schesteho rjapa w hromadu sroscźenej, matej jenoż jedyn delni żiwot a dwě nosy. Horni żiwot je pak pola wobeju hólzow dospołny, teho runja ßu duchowne dary pola wobeju normalne. Kóżde teju dźěsczi myßli, rěczi, spi, pije a je njewotwißnje wot druheho. Haj njewotwißnosczź je pjecza tak wulka, so ßo, hdyż je jene dźěczo khore, druhe najlěpscheje strowosczе swjeßeli. Dwójnikaj staj nětkole tsi lěta a schtyri měßaze staraj, strowaj a wjeßełych myßlow.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Kukeczańske holzy — to je lud pěkny a rjany!

Mots Tunka. Haj, a druhdy tež torny a pjany.

H. D. Ale Motso, kak móżesch jeno něschto tajkeho prajicz?!

M. T. Ach, schto! Hinak njeje; daj ßebi jenoż powjedacz.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Hlaj, wóndano tute holczki do Bethlehema dźěchu —

H. D. Schto? do Bethlehema w żidowskim kraju?

M. T. Ně wschak, ale do bethlehema na budyskej pschekupnizy, hdźež ßu wschelake podobisny wot Khrystußoweho naroda atd. widźecz a ßo bethlehem mjenuja.

H. D. Ach tak!

M. T. Haj. A jako běchu ßebi tam wscho wobhladake, dźěchu do jeneje korczmy, hdźež ßo jena tak wopi, so dyrbjachu te druhe wostajschi jeje domoj hicz.

H. D. Ale kak dha je ta pjaniza potom domoj pschischła?

M. T. Hm, jedyn ßłużbak je ju nasajtra domoj dowjedł.

H. D. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Hendrich Gustav Arnold, schtrympaŕ, s Marju Haasez.

Katholska zyrkej: Jan Bohuwěr Schubert, strażnik, s Hańżu Handrikez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Marja, Bohuwěra Schramy, strażnika, dź. — Jurij Max, Jana Jurja Ernsta Beyera, cźěßle, ß. — Ernst Hermann, Korle Augusta Wjeńki, wuwijadłostajerja, ß. —

Michalska zyrkej: Jan Bohuwěr, Jana Korle Duba, żiwnosczerja w Brěsowje, ß. — Marja, Handrija Scholty, dźěłacźerja pod hrodom, dź. — Gustav Adolf, Hermanna Pawoła Schmidta, fabrikskeho dźěłacźerja na Zidowje, ß. — Emma Bertha, Korle Augusta Nowaka, khěżkarja a kopmikarja w Sslonej Borschczi, dź. — Marja Martha, Jana Jencża, dźěłacźerja na Židowje, dź. — Emma Amalia, njem. dź. w Bobolzach.

Katholska zyrkej: Marja Helena, Handrija Augusta Deutschmanna, domownika, dź. — August Hermann, njebo Michała Augusta Krala, murjerja, ß. — Antonia Martha, Pětra Ernsta Kloßa, młynskeho wjedźiczerja, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 4. januara: Marja Amalija, Jana Grunda, schußejoweho wothladowarja, dź., 1 m. 4 d. — 7. Hańża rodźena Wiczasez, Jana Schönfelda, żiwnosczerja we Wulkim Wjelkowje, mandźelska, 46 l. 10 d. — 8. Hana rodź. Hajnkez, Jana Pětki, khěżerja, mandźelika, 58 l. 8 m.

W prjedawschich czišłach „Serb. Nowin" je wosjewjenje wotczišchczane, w kotrymž cigorijowa fabrika **F. F. Resag** w Barlinje ßwój tak mjenowany **khěżorski khofej** poruczа. Tutón wschak tajkeho poruczenja wo prawdże njeby trjebał, hdy by jenoż hižom kóżdy wjedżał, kak dobry tajki khěżorski khofej je; ale dokelž ßu jón wschelazy teho dla wotesnali, dokelž ßo wjele lět wjazy wosjewjał njeje, dha jón nětko s nowa poruczamy a to czim bóle, dokelž je założeŕ spomnjeneje firmy **Serb** był a ßo tehdy wěsczi Resak pißasche, schtož je ßo potom dla lóżscheho němskeho wuprajenja na Resag pschepißało. Resagez fabrika w Barlinje wobsteji hižom 73 lět a jeje cigorij je stajnje wschudże dobru khwalbu namakał; duż ju tež wěsczе bjes Sserbami namaka, hdyż ßo jim poskiczi.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 15. januara 1881.

Žitowy bowos: 2476 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pscheńza 50 kilogr.	11	57	11	61	10	42	11	61
Rožka " "	11	14	11	27	10	75	11	27
Jeczmjeń " "	7	61	8	19	7	61	8	15
Wowš " "	6	60	7	—	6	—	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	70	2	10	—	—	—	—
Pscheńčna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	25	—	—	—	—
Ssyno " "	2	20	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	—	20	50	—	—	—	—
Proßata 184 scht., scht.	11	50	22	50	—	—	—	—

Pschedawanje khěžneje ležomnoscze.

Khěžna ležomnoscz Cat.-No. 64 b w Bukezach s pschileżazej sahrodu ma ßo se ßwobodneje ruki psches wjeßne grychtu pschedacz a je tajke pschedawanje na póndżelu 7. februara t. l. postajene. Pschedawanje ßo dopołdnja wot 10 hacž do 12 hodźin w leżomnoscźi ßamej stanje a chzyli ßo cźi, kiž wo to rodża, w naspomnjenym cżaßu tam shromadźicz.

Jena **kruwa,** s druhim cżeleczom wyßokoscźelna, je na pschedań w Maleschezach cżo. 6.

Jedyn kmany rólny **kóń,** bruny, je tunjo na pschedań w Njeßwacźidle cźißko 69.

Kedźbu!

Kupju kóżdu dźelbu **ßłómy** a sapkacźu najwyschschu płacźišnu.

F. Fischer
na dwórnischcźu we Lasu.

Ja wuměnjam **rožku** sa **khlěb,** punt sa punt, kaž tež wschě drużiny **muki** sa wschě drużiny **žita.** S dobom poručam **majßowy schrót** jara dobreje dobroscze, kaž tež wschě druhe **pizowe wutki** (futterstoffe) k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

W Budyschinje.

A. Sieber, pjekarski mischtr
cżo. 5 na hospitalskej haßy cżo. 5.

Na bohatej haßy nowe cźißło 12.

Khosej, jara rjany a cźistoßłodżazy, punt po 100 np. a 110 np.,

syrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

petroleum, najlěpschi cźisczeny, punt 2 np. tuńschi, hacž dotal,

rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hacž 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucża w jenoż najlěpschej tworje pschi najsprawnischim **herbskim** poßkużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuschiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Pschedawarńja twarskeho drjewa

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Aug. Zimmermanna, cżeßliskeho mischtra.

Sswój skład ßuchich **schmrěkowych deskow** a **pósłow** we wschěch trěbnych dołhoscźach a tołstoscźach, **roschtowych pósłow, khójnowych tyscherskich deskow, khójnowych pósłow** we wschelakich dołhoscźach a tołstoscźach w I. a II. dobroscźi, **tschschne laty, lěpjerske laty, spakierske laty, pappowe laty, tschschne schpjeny, tschschne pappy,** dołhe **bunowe żerdki** atd. poruczam pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Piwne drožđże,

najlěpscheje dobroscze a wschědnje cżerstwe, porucża

nowonatwarjena piwarńja **Johs. T. Littera**
na swonknej lawskej haßy cżo. 819.

Wot zyłeho rynka nahladnych lěkarjow pruhowane a jara porjedżene

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille

sepjeraja ßo na jene wote wschěch lěkarskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhalske skhorjenja, jako **schnypa, kaschel, dybawosczi, khripawa, klamowy, bróstowy** a **płuzowy katarrh** atd. se sahorjenja żidkokóżkow dychawinych puczow wobsteja, kajkeż sahorjenje ßo psches kmany antiflogistiski ßrědk sa jara krótki cżaß bjes schkodowanja wotstronicź a ßo tak khoroscź ßama sahnacź hodźi. W **nowschim** cżaßu se **spodźiwnym wuspěchom** psche to nałożeny ßrědk, kiž je dla ßwojeho **wo prawdże spodobneho** a **spěschneho skutkowanja** powschitkomnu kedźbnoscź sbudźik, ßu te wot hodlerskeje haptyki w Frankfurcze a. M. **Dr. Ew. Voßowe katarrhpille** w tyszy po 75 np., **jenoż prawdźiwe** w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** a w **Lubiju** pola **haptykarja Brücknera** dostacź. **Prawdźiwe** Dr. Ew. Voßowe katarrhpille ßo jenoż w blachowych tyskach, kiž maja hornju sakitansku sakońsku marku, kaž tež wobalku s pódlastejazym mjenosnamkom pschedawaja. **Kóżdy paczink ßo ßudnischy khosta.**

Dr Ew. Erfs

NB. Pokasaŕ lěkarskich, haptykarskich a druholudżazych rosprawow s Němzow, Awstrije atd., kiž wschě woßebje dobre skutkowanja wobßwědcza, ßo czischczi a ßo po dokonjenju kóżdemu na pożadanje darmo a franko pschipóscżele.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita żalba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicz** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju hojatu móz po wschěm ßwěcze khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **ßudnischy wobtwjerdżenych wopißmow,** w haptykach wupokożenych, wo tym ßwědczi.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Khosej,

jara derje ßłodżazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacž 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucża

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Drjewowa aukzija.

Póndżelu 24. januara maja ßo na **lutobczanskim revieru** něhdże 60 dołhich hromadow ßylneho brěsoweho drjewa a 30 hromadow khójnowych schtomow a walczinu na pschesadżowanje pschedawacź.

Tsczina napłaczenja ma ßo hnydom stacź, wscho dalsche ßo psched aukziju wosjewi.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach w drjewnischczu sady knjeżeje zyhelnicze.

W Lutobczu, 12. januara 1881.

Maucka, hajnik.

Drjewowa aukzija
na kupjanſkim revieru.

Sa hotowe pjenjeſy a pod wuměnjenjemi, pſched ſapočatkom aukzije woſjewjomnymi budźa ßo na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

wutoru 25. januara 1881

51 loßow ſtejazych khójnowych žerdźow,
6,00 ſtytnjow khójnowych walcźkow a
24 ßuſchizowych khójnowych dołhich hromadow.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w korcźmje w Kobjelnju;

ßrjedu 26. januara 1881

106 brěſowych a wólſchowych dołhich hromadow, ſ dźěła wužitkowe drjewo,
13 ßuſchizowych khójnowych dołhich hromadow a
17 loßow ſtejazeho khójnoweho žerdźoweho drjewa.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach pſchi komorowſkej korcźmje.

W Jatſjobju, 18. januara 1881. **E. Zettwitz,** hajnik.

Drjewowa aukzija.

Srjedu 26. januara rano w 10 hodźinach budźa ßo na **Koblicźanſkim,** k majoratſkemu knjejſtwu w Njeßwacźidle ßkuſchazym lěßowym revieru we wotdźělenju 4d w torfniſchcźu ßlědowaze khójnowe drjewa w drjewniſchcźu ßamym na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

95	ſchtomow . . .	17—27 cm.	ßrjedźneje	tołſtoſcźe	10—14 m. dołhe,
97	klozow	26—46 =	hornjeje	=	2,5—4,5 = =
65	pacźenych drjewow	11—15 =	=	=	4,5 = =
29	žerdźow . . .	12—15 =	delnjeje	=	7,9 = =

65 Rm. palnych ſchcźěpow, 8 Rm. kupplow,
105 = pjeńkoweho drjewa, 248 = walcźiny.

Shromadźiſna na drjewniſchcźu w torfniſchcźu.

W Koblizach, 17. januara 1881. **A. Schieber,** hajnik.

Drjewowa aukzija
na ſdźerjanſkim revieru.

Schtwórtk 27. januara t. l. budźa ßo na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

něhdźe 100 brěſowych dołhich hromadow,
20 khójnowych = =
2,00 ſtotnjow brěſowych walcźkow a
3,44 = dubowych knyplow.

Tſecźina kupnych pjenjes ma ßo pſchi aukziji ſapłacźicź; dalſche wuměnjenja ßo pſched ſapočatkom aukzije woſjewja.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w korcźmje w Sdźerju.

Hajniſki dom w Sdźerju, 19. januara 1881. **G. Petrenz.**

Aukzija palneho drjewa.

Póndźelu 31. januara t. l. dopołdnja w 9 hodź. budźe ßu w revieru „marſchach"

60 Rm. khójnowych a ſchmrěkowych ſchcźěpow,
8 = = = = pjeńkow,
72 tajkich dołhich hromadow

pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Shromadźiſna w hoſcźeńzu w Dubrawźy.

W Njechornju, 19. januara 1881. **Gerber,** mkynk-wobßedźeŕ.

Aukzija
wužitkoweho a palneho drjewa na nowowjeſcźanſkim revieru.

Wutoru 1. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ßo na pſcheßadźowanje pſchedadźa:

5 wólſchowych wužitkowych kruchow,
10 brěſowych a wólſchowych wužitkodrjewowych dołhich hromadow,
73 dołhich hromadow brěſoweho a wólſchoweho palneho drjewa.

Shromadźiſna pſchi moſcźe na ſchußeju bjes Bartom a Subrniczku.

W Barcźe, 18. januara 1881. **Wiedemann,** wyſchſchi hajnik.

Sporuſchk bjes cźerwjoweho wobożranja kupuje punt po 70—100 np. po dobroſcźi

měſchcźanſka haptyka w **Budyſchinje** na hłownym torhoſchcźu nětko 6.

Koſaze naſymſke koże,

ſajecźe a korniklowe kóźki, cźelaze a howjaſe koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóźki po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje

H. Langa
pſchi ßerbſkokatholſkej zyrkwi
pſchi žitnych wikach.

Koſaze koże,

kaž tež wſchě druźiny njeharowanych kožow po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje

Gustav Naucka
na garbaŕſkej haßy 426.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěło-pſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneree domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Skoro darmo!

Hobŕſki ſkład, wot **ſarjadowanja** maßy **fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik"** pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płacźenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lědy ſa połojzu ßameje dźěłaŕſkeje miſy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne ſervice,**

kotrež prjedy 60 markow płacźeſche,

a ßo ſa běłowoſtacźe pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjerunymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khoſcźowych łžicźkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-ſopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne noże,
3 rjane maßivne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcźik,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacźa w hromadźe jenož

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)" abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź ſkład doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt
C. LANGER, WIEN,
II., Obere Donaustrasse 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcźi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicź njehodźa, leža k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a haßa **ßwěru woſjewi.**

W wudawarni „S. N." je dóſtacź ſa 10 np.:
Prěni wěnz ſpěwow ſa ßerbſku mkodoſcź.

Jena alarmirowaza khorosćz, ſ kotrejž ßu wjele-liczbne ludźaze rjadownje wobcźeżene.

Khorosćz ßo ſ małymi njeporjadnosćemi żołdka ſapoczina; tola, hdyž ſakomdźena, zyłe cźełko ſapſchija, kaž też jerchenje a jatra, ſ zyła jedźpſchetkazy ſyſtem cźini hubjenu exiſtenzu a jenoż ßmjercź móże wot teho cźerpjenja wumóz. Khorosćzi ßamej pazijent huſto wopak roſymi. Hdyž pak pazijent ßebje ßameho praſcha, tehdy budże jemu mózno ſpóſnacź, hdże a ſchto je jeho cźerpjenje. Praſchenja: Mam ja boloſcże, mam ja tłóczenje, wobcźeżnosćź pſchi dychanju po jedźenjach? Mam ja cźeźke cźucże pſchewodźane ſ hłowuwjercźenjom? Matej woczi żołtojty napohlad? Je też huſty żwak na jaſyku, dźaßnach a ſubach pſchi wotucźenju widźecź, pſchewodźany ſ hroſnym ßłodźenjom w hubje? Je jaſyk wobkładźeny? Ssu boloſcże w bokomaj abo w khribjecźe? Je ſaczucże poknoſcże prawego boka jako bychu ßo jatra powjetſchicź chzyłe? Je mucznoſcź a ſawjercźenoſcź, kiž mje nadpanje, hdyž ßo runje ſtupju? Ssu wotkhody ſ jerchenjow mało abo wulzy barbjene, ſjenocźene ſe ßadźeńkami, widomne pſchi ſtejowoſtajenju w ßudobju? Je po ſpóżeranju jedźe jeje pſchetłacźe ſ naduwanjom brjucha a horjeſtorkanjom ſjenocźene. Je też wutrobupukotanje cźaſte?

Tute wſchelake ſnamjenja ßo ſtajnje njepokaża, ale wone cźerpjazeho khwilu cźwiluja a ßu pſchedbeżerjo jara boloſneje khorosćze.

Je-li ſo ta khorosćź dlejſchi cźaß ſakomdźena woſtanje, dha ſakoži ßuchi kaſchel pſchewodźany wot ſlećzinjenja. Po dalſchim cźaßu płodźi wona ßuchu kożu po ſdaczu błukobruneje barby; ruzy a noſy ßo lóhko ſe ſymnym potom pſchikryjetej. Kaž ßu jatra po cźaßu bóle khore, naſtanu też rheumatiſke boloſcże a hewak nałożowane lekarjenje je zyle bjes wużitka pſche tule cźwilowazu khorosćź.

Jara ważne je, jo ßo pſchecźiwo tutej khorosćźi rucze a energiſzy bórſy pſchi ſpoczatku jeje naſtacza wuſtupi. Appetit ßo potom ſaßo wrócźi a pſchetłacźowe organy cźinja ßwoje nuſne dźełko.

Tuta khorosćź reka jatrowe cźerpjenje a je jeniczki a najwęſcźiſchi ßredk **Shaker-Extrakt,** vegetabilſka pſchihotka, dźełana w Amerizy ſa wobßedźerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lekarſtwo trjechi ſakład khorosćze a ju ſacźeri zyle pſches wſchitkon ſyſtem.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy.
Budyſchin: w wobèmaj haptykomaj.
Borna: lawſka haptyka.
Chemnitz: jendźelſka haptyka.
" mikkawſchſka haptyka.
" hrodowſka haptyka.
Coburg: L. Heil, haptykaŕ.
Dahlen: hodlerſka haptyka.
Eiſenach: dwórſka haptyka.
Eppendorf: w haptyzy.
Flöha: F. Kriebel, haptykaŕ.
Frankenberg: Knackfuß, haptykaŕ.
Geithain: w haptyzy.
Glauchau: krónſka haptyka.
Gotha: dwórſka haptyka.
Gr. Schönau: w haptyzy.
Großenhain: Dr. Leo, haptykaŕ.
Lauenſtein: w haptyzy.
Lipſk: rannſtädtſka haptyka:
Marienberg: w haptyzy.
Mittweida: w haptyzy.
Mutzſchen: Schürer, haptykaŕ.
Mylau: w haptyzy.
Neu-Schönefeld p. Lipſka: ßokolſka haptyka.
Oederan: A. Richter, haptykaŕ.
Radeberg: Th. Huth, haptykaŕ.
Reichenbach i/V.: hodlerſka haptyka.
Rochlitz: Naumann, haptykaŕ.
Ruhla: Hering, haptykaŕ.
Schöneck: Funcke, haptykaŕ.
Siebenlehn: w haptyzy.
Stołpnjo: F. Legler, haptykaŕ.
Tharandt: O. Lagatz, haptykaŕ.
Waldheim: w haptyzy.
Wittgensdorf: H. Abigt, haptykaŕ.
Zeulenroda: Poppe, haptykaŕ.
Zitawa: męſchcźanſka a janſka haptyka.
Zöblitz: G. W. Schulze, haptykaŕ.
Zſchopau: M. Scharff, haptykaŕ.
Zwickau: kołpjowſka haptyka.

Budyſka parna pjekarńja

rożku ſa runu wahu **khlèba** wumènja.

E. R. Lehmann
na hoſpitalſkej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

ſa njeboloſne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchędnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Sporuſchk

po wyßokej płacźiſnje kupuje
hrodowſka haptyka.

Sswětoßławny

na druhej **pariſkej wuſtajeńzy prämiirowany**

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wróthławja

najlěpſchi położazy a domjazy ßrědk pſche

kaſchel, dybawoſcź, ſażwanje, ſchiju- a bróſtbolenje

maja na pſchedań w bleſchach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w **Budyſchinje: Heinr. Jul. Linck,**
w **Kamjeńzu: Herrmann Nächſter,**
w **Nowoſalzu: C. Hieck,**
w **Biſkopizach: Carl Meißner,**
w **Lubiju: W. Rotha,**
w **Pókrjnizy: A. Endler.**

Wopiłſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcże wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakaŕ m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Skutkowanje je wot pazijentow pſched kral. pruſkimi a bajerſkimi wokrjeßnymi ßudami ſ pſchißahu wobtwjerdźene a wot jeneho ſanitätſkeho radźicźela pruhowane. Wopißma darmo a franko. Podrażerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž cźi mjeno a atteſty falſchuja, ſ zyła jebaja.

Atteſt. Dokelž ßym hižom pſches 1 lěto wot mojeho **20lětneho** wopiłſtwa zyle wuhojeny, dha praju ja knjeſej **Th. Konetzkemu** tyßazkróćny dźak. Teho runja moja ßwójba a pſchecźeljo, kiž ſe ſpodźiwanjom ſkutkowanje ßrědka widźachu. **Adolf Vogel** w Herndorfje. — Wěrnosćź wobtwjerdźa gmejnſki prjódkſtejeŕ a ſchołcźinſtwo, w juliju 1880. (podp.) **Wagner.**

Maćica Serbska.

Do pokładnicy M. S. su dale swój přinošk zapłaćili: k. farař Gólč w Rakecach, k. póstki direktaŕ Wawrik-Jězorka w Altenburgu (na 1879—83), k. wučeŕ Domašk we Wóslinku, k. wučeŕ Hoker w Hornjej Hórcy, k. kantor Šołta w Radworju (na 1879), k. farař Hadank w Kesselsdorfje w Ślezynskej (na 1878—79).

(Pokračowanje.)

M. Mjerwa, pokładnik „M. S."

Maćica Serbska.

Jako ßobuſtawy „delnjołużiſkeho wotrjada" ßu dale na lěto 1880 ßwój lětny pſchinoſchk (1 mk.) ſapłaćili a to ſ Delnjeje Łużizy kk.: 107. wudowa Hana Schandropka w Ssuſchowje, 108. wumjeńkaŕ Mato Rubun w Wjerbnje, 109. Mato Schołta, kubleŕ w Wjerbnje, 110. Liſa Ssmaliz w Wjerbnje, 111. żiwnoſcźeŕ Skórnja w Wjerbnje, 112. wumjeńkaŕka Hana Lapanowa w Borkowach; 113. kubleŕ Khryſtian Schötz w Popojzach, 114. wumjeńkaŕka Hana Dobrinkowa w Wjerbnje, 115. kubleŕ Khryſtian Budyſchin w Muſchinje, 116. wumjeńkaŕka Hana Dalizowa w Wjerbnje, 117. farař Latk w Hochoſy, 118. kubleŕſki ßyn Marcźin Pětſch w Wjerbnje, 119. kubleŕ Khryſtian Kuba w Wjerbnje, 120. khěžnik Fryzo Pětſch w Wjerbnje. (Pokračowanje.)

Ratarska schula w Budyschinje.

Lětuschi **lětni kursus** sapoczinje ßo póndźelu **25. haprleje.** Lětni kursus **ßadowneje a ßahrodniskeje schule,** s tutym wustawom sjenoczeneje, sapoczinje ßo teho runja **25. haprleje.** Wuczbny kursus sa **wothladowarjow schtomow** smeje **14. měrza** ßwój sapoczatk.

Pschipowjedźenja podpißany horje bjerje.

W Budyschinje, w januaru 1881.

Direktar:
Brugger.

Pschekupska wuczerńja w Budyschinje.

Sapoczatk **noweho (26. schulskeho lěta) 25. haprleje t. l.** — Wuczerńja wopschija pódla **schule sa wuczomnikow** tez wyschschu powołansku schulu sa młodych ludźi, kotsiż chzedźa **prjedy** ßwojeho sastupjenja do praktiki wschoßtronske wuwuczenje sa ßwoje powołanje nadobycz, kaz tez **selektu** sa srałschich. Kmanoscz k wotpołożenju **pruhowanja sa jenolětnych dobrowolnikow** ßo nadobudże. — Wscho dalsche wukaże a pschipowjedźenja horjebjerje knjes **direktar Sturm.**

W **Budyschinje,** w januaru 1881.

Pschedßydstwo pschekupskeje jednoty.

Realna schula w Budyschinje.

K pschipowjedźenju hólzow, kotsiż chzedźa wot jutrow 1881 tudomnu realnu schulu wopytowacz, je podpißany **wot nětk hacz k 16. měrza kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10 do 12 hodźin wo jstwě No. 13 realneje schule** k rěczam. Pschi pschipowjedźenju maja ßo **wěscze ßobu pschinjescz:** 1. narodne abo kschczeńske wopißmo, 2. wopißmo wo jětraschczěpjenju; wot tych, kiž ßu ßo psched lětom 1869 narodźili, wopißmo saßoschczěpjenja, 3. wopißmo wo schulskej wuczbje, hacz dotal dostatej, 4. wot konfirmirowanych konfirmazionske wopißmo. So ßo kóżdy ßam prjódkstaji, ßo rad widźi. Wuswolenje pensije (bydlenja) podleji po schulskim sakonju pschiswolenju direktarja, kiž je rad hotowy, dopokasane pensije wukasacz.

W Budyschinje, w januaru 1881.

Direktar realneje schule.
Dr. Vollhering.

Napominanje!

Wschitzy czi ßami, kotsiż ßu k sawostajeństwu w Niskej semrjeteho pschekupza F. H. Sieboergera nješchto winojeczi, ßo napominaja, so bychu nastupaze winojtoscze najposdźischo sa 14 dnjow na podpißaneho saplaczili, kiž ma poruczność, wusteja ze dołhy nutsczahnycz.

W Shorjelzu, 14. januara 1881.

Sprink, radźiczel prawdy.

Spěwarske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje koże swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Czesczenym wobydlerjam Budestez a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym w ßwojim domje pschedawarńju warjenja a muki wotewrik a poruczam wschě druzinu krupow, hróchu, raißa, ßoczkow, jejkojtych krupikow, hejduschki, jahlow, maka, běleneho hróchu, ßykaneho hróchu, pscheńczneje a rzaneje muki najlěpscheje dobroscze po tunjej płaczisnje k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

S poczesczowanjom
Ernst Schmeiss.

Karneval! Póstnicy! Překrasne a tunje **costumes** wšěch družinow, jenož na předań. Kotillonske předmjety.

Wrjeskate hrošatka à 100 štuk 35 np. Karnevalscy činjene wobrazy k wupyšenju salow (živjeńskeje wulkosće). Maski, -wobrubobordowe wutki atd. **Karnevalsko-towarstwowe kapy, Karnevalske artikle wšěch družinow!** Dekoracije za dźiwadła na stoff molowane. **Zapisy płaćiznow darmo a franko.**

Bonnska fabrika khorhowjow.
Bonner Fahnenfabrik. Bonn.

Möblowy magazin

na hórnczerńskej haßy. **Otto Walter** na hórnczerńskej haßy.

porucza derje dźěłane tyscherńske a półstrowane **möble** po tunich płaczisnach.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczisnach porucza

W. Hübner, tyscherński mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Schklenczane, porzellanowe a **steingutowe twory, schpihele** a **schpihelowe schklenzy,** kaz tez **poskoczane** a **polituske lejsty** w najwjetschim wubjerku a po tunich płaczisnach porucza

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy.

Schwejsowane gardinowe žerdźe pschedawa, so by s nimi wurumował, po poniżenych płaczisnach

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy.

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa“

zmeje swoje posedźenje jutře 23. januara a hewak kóždu 3. njedźelu w měsacu.

Krawc, starši.

Sa mój **comptoir** pytam młodeho, ßerbskeje rěcze mózneho muża, jako **wuczomnika.** Tajzy, kiž ßu wuczbu měschczańskeje schule wuzili, ßo prjódkczahnu. — Zyrobu a wobydlenje ma ßebi ßam wobstaracz, a móże wón hnydom sastupicz.

A. Lorenz,
pschedawarńja kalka, brunizy, kamjeńtneho wuhla a hnójnych ßrědkow.

Ssylna holza wot 15 hacz 16 lět ßo do jeneje měschczańskeje ßwójby sa podpjeru hospoßy k 1. haprleje pyta, teho runja tez starscha holza, kotraz je hižom służiła wot agenta **Kopłanskeho** na rěsniskej haßy 28 II.

Lipa Serbska čo. 1
1881 je wušła.

Pschipołożeny je: Prospect, betr. Gichtketten mit Flußableitung von **E. Winter,** Berlin SW., Gitschinerstraße 5, früher Bernburgerstr. 29.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 5. **Sobotu 29. januara 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwna pjenjezna khowanka.

(Pokračowanje.)

Balak potom tak cźinjesche, so ßo ßwój stary laz, do kotrehoż běsche pjenjesy saschił, wschědnje hakle potom woblecze, hdyż s dźěła domoj pschińdźe. Ale jako bě to tójschto njedźel cźinił, ßo jemu tajke wschědne pschewoblekanje wostudźi, tak so luby stary laz skoro stajnje sa komornymi durjemi wißasche a nichtón jara wo njón njerodźesche. Jenoż tehdy, hdyż bě ßebi Balak saßo jedyn papjerjany pjenjes kupił, wón laz s durjow wsa a tu papjeru skradźu do njeho saschi. Wón mějesche nimale tsi sta toleŕ w hromadźe, a na niczo druhe njemyßlesche, hacź na to, kak by tule summu skerje a lěpje poknu scźinicź móhł. Tajke žedźenje wo dnjo a w nozy se ßobu wokoło noschesche, a tajke žedźenje dale a bóle nad nim knježesche. Wón ßwojej žonje teho dla pschezo mjenje pjenjes do hospodarstwa dawasche, stajnje na hubjeny cźaß skorżo a so je saßkužba jara maka. Wón też ani ßebi ani žonje a dźěćcźu žaneho wokschewjenja wjazy njepopscha, je=li so by sa to też jenoż mały pjenjes sapłacźicź měł. Haj tu schkleńzu piwa, kotruż běsche hewak, hdyż ßo se žonu a ßynkom wukhadźowasche, porjedźicź dał, jimaj wotcźahny, a napominasche ßwoju mandźelsku pschi kóždej składnoscźi, so by ßo wschitkich njetrěbnych wudawkow wostajiła. Hanje ßo to druhdy trochu dźiwno sdasche, dokelž bě jeje muž prjedy tola zyle hinaschi był. Ale wona ani tróschku na to njepschińdźe, s kajkimi myßlemi a žadanjemi ßo wón noßy. Też běsche wona ßwojemu Handrijej dotal kóžde ßkowo wěrika a teho dla wona też měnjesche, so ßu jeho ßkowa też luta wěrnoscź. Duž wona też w hospodarstwje na wschěch bokach lutowasche, so by mandźelskemu też se ßwojeje strony staroscź polóżika a jeho w jeho prózowanju po możnoscźi podpjerała.

Junu Balak wjeczor s dźěła domoj pschińdźe a do komory dźěsche, so by ßo tam stary laz wobleki; ale k ßwojemu wulkemu stróżenju wón wuhlada, so na hosdźiku žadyn laz wjazy njewißy. Wón ßwoju žonu k ßebi sawoła a ju spěschnje woprascha: „Hdźe dha ßy mój stary laz scźinika?“

„Ach, tón wschak wjazy k niczemu njebě,“ wona njebojasnje wotmolwi. „Pomyßli jenoż ßebi, ja ßym jón jara derje pschedała, pschetoż jedyn muž, kiž se starej drastu wikuje, je mi pół tolerja sa njón dał. Pschi tajkim hubjenym cźaßu, kaž ty prajisch, je to pschezo schwarny pjenjes. Njeje to wěrno, Handrijo?“

Wbohemu Handrijej běsche pschi tutych ßkowach, jako by błyst pódła njeho do semje dyrił. Wón ßo na stólz wali a ruzy łamajo žałoscźesche: „Mój laz, ach mój rjany, luby laz! Tsi sta toleŕ, kotreż ßym pomału a spróżniwje wusbytkował, ßu s nim shubjene!“ A na to wón ßwojej nastróżenej žonje powjedasche, schtoż běsche cźinił. Duž ßo wona też jara srudźi a pocza žołoscźicź: „Ach a ja njewěm, kak tón muž rěka, kotremuż ßym laz pschedała, a hdźe wón bydli. Tón wěscże wjazy k nam njepschińdźe! O Handrijo, schto ßy ty cźinił? Kak ßy jenoż to ßwojej žonje samjelcźecź móhł! Ty ßy ßam wina na tym, so ßmoj te pjenjesy takle hubjenje wotbyłoj.“

Balak drje cźujesche, so je tajki porók saßkužił, a wón teho dla žaneho ßkowa njepraji, ale na ßwoje schkodowanje jenoż s cźicha myßlesche a je mjelczo se ßobu wokoło noschesche. Tola na jeho wutrobje a ßwědomnju leżesche kaž wulka cźeża, so je ßwoje njesboże ßam sawinował. Wón ßebje pschi ßebi mjelczo wobskorżowasche a jeho potajne rudźenje na jeho strowoscźi tak dołho żerjesche, hacź hłowjaza khoroscź jeho na khore kožo wali. Nětko ske, cźeżke dny na Balakez ßwójbu pschińdźechu, kotraż bě hacź dotal tak sbožowna była. Nusa wo wschědny khleb ßo też pschibliži a Balakowa dyrbjesche jedyn kruch domjazeje nadoby po druhim pschedacź a tójschto drasty sastajicź, so by w domje tak někak měła, schtoż k wschědnej potrjebnoscźi ßłuscha. Tsinacże njedźel khoroscź trajesche, prjedy hacź mózesche Balak saßo stanycź a na dźěło hicź. A Hana ßo Bohu dźakowasche, so bě jeje muž nowu strowoscź nadobył.

Tute dny cźeżkeho a bolostneho domapytanja běchu pak tola też žohnowane dny byłe. Balak bě tak prawje spósnał, kak ßo jeho žona sa njeho wopruje, hdyż wo dnjo a w nozy pschi jeho kožu ßedźesche a jeho njespróżniwje a ßwěru wothladowasche. A Bóh mikoscźiwy wótz bě jeje muża bjes tym też do ßwojeje schule wsał, tak so bě ßo Balak ßwojeje dotalneje skuposcże a nahrabnoscże zyle wotrjekł. Jako běsche saßo zyle strowy, wón junu wjeczor k ßwojej žonje praji: „Mi wschak stajnje w myßlach tczi to ßkowo: Wy njemózecże Bohu ßłužicź a mammonej. Ja prjedy pschezo myßlach, so ja Bohu ßłużu, hdyż njedźelu ke mschi du; ale ta ßłużba njeje drje hischcże doßahaza była; pschetoż zyły luby tydźeń ßym jenoż na ßwój stary laz spominał a na to myßlił, kak bych jenoż ßwój pokład, ßwój schaz pschisporicź móhł. Duž je ßnadź tola Boża wola była, so ßy jón temu mużej pschedacź dyrbjała a so ßo mammon, na kotryż běch ßwoju wutrobu powěßnył, takle s mojeje mozy wsa.

Hana wotmolwi: „Ja wschak też njejßym tajka była, kajkaż bych bycź dyrbjała. W cźaßu twojeje khoroscże ßym ßo žałoßnje wo te shubjene pjenjesy rudźiła a ßebi stajnje na to myßlika, kak derje bychmy je nětko móhli trjebacź. Mój ßmoj wobaj na wopacźnym a złym pucźu byłoj, luby mużo. Ale mój chzemoj nětko nowy sapoczatk scźinicź, ßo Bohu lubemu Knjesej dowěricź a jemu se wschej ßwěrnoscźu ßłużicź.“

Balak ßwoju lubu mandźelsku sa ruku wsa a rjekny: „Ty masch prawje, Hana, mój ßmoj na wopacźnym a złym pucźu byłoj. Ale hischcże wjetsche horjo budźische na naju pschińcź móhło, je=li so ßo Bóh njebudźische nad namaj ßmilił; pschetoż pjenjezna luboscź je wo prawdźe korjeń wscheho sleho, kaž wschak ßym to na mni ßamym doscź shonił. Ale nětko dyrbi pak s Božej pomozu pola

naß hinak bycź a pola mje dyrbi ſtajnje rěkacź: Ja a mój dom, my chzemy temu Knjeſej ßłužicź.

A Balakez cźlowjekaj kóždy dźeń bóle pokaſowaſchtaj, ſo chzetaj w hromadźe nowe žiwjenje ſapoczecź. A wonaj też tajke wjedźeſchtaj, ſchtoż bě woßebje pſchi prědku ſa njeju jara cźeźko, dokelž mějeſchtaj po Handrijowej khoroſcźi hiſchcźe doſcź nuſy. Ale wobaj mandźelſkaj běſchtaj nětko wjele ſbožomniſchaj, dyžli prjedy. Jeju twjerde dowěrjenje do Boha dawaſche jimaj wjeßołu wutrobu a ſpokojnu myßliczku. Wonaj běſchtaj nětko jena wutroba a jena duſcha; pſchi tym pilnje dźěłaſchtaj a też wſchomožno lutowaſchtaj, ſo byſchtaj ßwoju ſaſtajenu draſtu ſaßo wukupicź móhłoj Ale wonaj njecźinjeſchtaj to ſ makowěrjazej wutrobu abo nahrabnoſcźe dla, ně; pſchi wſchěm tym běſchtaj wonaj też w nuſy ſcźerpliwaj, a Boże žohnowanje běſche ſ nimaj, tak ſo móžeſchtaj po cźaßu najhórſchu nuſu pſchewinycź a ſaßo trochu lěpje žiwaj bycź.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 14. januara.

Wotroczk Louis Bjedrich Auguſt Bergmann ſ Lěſkeje w Pruſkej běſche 11. oktobra we komſcźanſkej korczmje ſ jeneho khamora 1 mk. 30 np. wſak. Wón doſta ſa to tſi dny jaſtwa.

Pohoncź Jan Ženich ſ Boſchez a wotroczk Handrij Kulka ßo 3. oktobra w měrkowſkej korczmje na rejwanju wobdźělíſchtaj. Wonaj ßo ſwadźiſchtaj a Ženich Kulku potom wonka na dróſy na ſemju cźißny a jeho ſe żeleſnym kluczom tak do hłowy praßny, ſo dyrjeny ſ khětro wulkej ranu woteńdźe. Ženicha k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wußudźichu.

Wotroczk Handrij Pawoł Klin běſche ßłužobnej dźowzy Madlenje Nowakez w Kſchiwej Borſchcźi 27. novembra 8 mk. 60 np. kranyk a bu teho dla k tydźenju jaſtwa wußudźeny.

Agent Auguſt Wylem Merſiowſky na Židowje běſche wobſkorżeny, ſo je 22 mk. 50 np., jemu wot wikowarja Schlenkarja k wotedaczu na wěſteho Tradlera pſchepodatych, ſa ßebje ßameho wobkhowak. Wobſkorżeneho k 20 hriwnam (markam) ſchtrafy wotßudźichu.

Dźěłaczerka Khryſtiana Karolina Thomaſowa a jeje 12lětna dźowka Johanna Emilia ſ Kſchiweje Borſchcźe běſchtej na budyſkim hermanku 30. oktobra ſchtrympařzy Naumannowej w Budyſchinje ſ jeje budy por ſchtrympow kranykej. Macź doſta ſa to 5 dnjow, dźowka pak dwaj dnjej jaſtwa.

Hoſpodařſki pomoznik Jan Ernſt Röczer ſ Hornjeje Hórki běſche 4. januara korczmarjej Lindnarjej w Hornjej Hórzy ſ jeneho kaſchczika dwaj tolerjej wſak. Wón bu teho dla k tydźenju jaſtwa wotßudźeny.

Studnjer Jan Guſtav Schneider a krawz Jurij Schuſter ſ Budyſchina běſchtaj ßo njepózcźiwje ſadźerżakoj a haru hnakoj, Schneider bě ßo pak wyſche teho pſchecźiwo żandarmej ſpjecźik. Kóždy wot njeju bu tajkeho njekaſanſtwa dla k 15 hriwnam ſchtrafy a k jenemu dnju jaſtwa wotßudźeny a Schneider doſta wyſche teho hiſchcźe tydźeń jaſtwa.

Powołanſka komora.

Sahrodnik Jan Bohuměr Marſchka w Trupinje bě ßo na wyſchſchi ßud powołał, dokelž ßo jemu ſchtrafa, w prěnim ßudźe wuprajena, pſchewyßoka ſdaſche, pſchetoż tón bě jeho nětkajkeho cźeźkeho ranjenja dla k tydźenju jaſtwa wotßudźił. Powołanſki ßud pak ſpóſna, ſo je ßo jenoż lóhke ranjenje ſtało a bu Marſchkowe khoſtanje pſcheměnjene a jenoż na 15 mk. ſchtrafy poſtajene.

Lawniſki ßud 18. januara.

Tſěchikryjeŕſzy wucźomnizy F. Meder ſe Somerawa, E. Vogel a K. F. Vogel, wobaj ſ Kumwałda, ale potom na Židowje bydlazaj, mějachu w novembru 1880 ſ porjedźenjom knježeho hrodu we Łupoj cźinicź. Pſchi tym woni na tu myßliczku pſchińdźechu, ſo chzedźa toporam ßwojich pinſłow dołhe hoſdźe pſchibicź a potom ſ tajkim naporjadkom ſ knježich rybnikow (fiſchhälter) karpy kojicź. Meder tajke kojenje dwaj krócź, E. Vogel pak jedyn raz ſpyta, ale hacź runje njeběſchtaj niczo popanyłoj, bu Meder k tſjom dnjam a E. Vogel k jenemu dnju jaſtwa wotßudźeny.

Wotroczk Jan Lukaß, w Nowym Bronju rodźeny, nětko pak w Sſulſchezach, běſche ßrěńka Ducźmana njejapzy ſ płuhowym cźrjóßłom, 5 kilogrammow cźeźkim, ſchtyri krócź do hłowy a do boka dyrił. Dyrjeny bu pſches to khětro wobſchkodźeny. A Lukaß k tajkemu bicźu ani najmjeńſcheho ſamyßłka njemějeſche, pſchetoż wón ßo do wězy měſcheſche, kotraż jeho na żane waſchnje njeſtaraſche. Ducźman mjenujzy wotroczkej Bayerej porókowaſche, ſo njebě ßwoju pſchißłuſchnoſcź cźinił. Pſchi tym pak Lukaß dale niczo njeprajiwſchi tak pſchecźiwo Ducźmannej ſkutkowaſche, kaž ßmy hižom powjedali. Wón bu ſa to k ſchěſcźnjedźelſkemu jaſtwu wotßudźeny.

Dźěłacźeŕ Michał Polan ſ Jeńſchez, žiwnoſcźeŕ Jan Wuhleŕ a khěžnik Handrij Schołta ſ Rakez, dale khěžnik Jurij Gano a kubleŕ Jurij Schibak ſ Komopowa mějachu ßo pſched ßudom ſamolwjecź. Prěńſchi tſjo běchu wobſkorżeni, ſo ßu pſchi ſkładnoſcźi, jako ßo w jenym hacźe, rakecźanſkemu knjejſtwu ßłuſchazym, karpy kojachu, ſ jeneho ßudobja ſa 9 mk. rybow kranyli, a Gano a Schibak běſchtaj wobſkorżenaj, ſo ſtaj tute rybы kupiłoj, hacź runje ſtaj wjedźiłoj, ſo ßu kranjene. Pſchi ßudniſkim jednanju buſchtaj jenoż Polan a Schołta ſa winowateju ſpósnataj a prěnſchi k jenemu tydźenju, druhi pak k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Kral Albert je wucźerjej a organiſtej Stöckerej w Pirnje ſaßłużbny kſchiž ſpożcźił. — Prynz Albert je hiſchcźe pſchezo khětro jara khory, hacź runje je róża, kotraż bě jemu wokoło paßa wudyrika, nětko ſaźika.

S Barlina w tychle dnjach pißachu, ſo ſ tobakowym monopolom niczo njebudźe. Mjenujzy hdy by ßo tajki monopol poſtajił, by jenoż kraj tobakowe fabriki měł a tobak pſchedawak. Żane druhe tobakowe fabriki njebychu potom ßměłe bycź a tobak by też wjele dróżſchi byk, pſchetoż wjerch Bismark hacź dotal woßebje teho dla na tajki monopol myßleſche, dokelž měnjeſche, ſo wón krajnej kaßy wjele pjenjes pſchinjeße, tak ſo bychu ßo krajne dawki ponižicź móhli. — Hdyž je ßo tajki monopol nětko wotſtorcził, dha tola hiſchcźe wěſte njeje, ſo Bismark zyle wot njeho wothlada.

— Němſki khěžor je ſaßo zyle ſtrowy, tola jemu lěkarjo hiſchcźe njejßu dowolili, ßo won podacź, dokelž ßo boja, ſo móhła jemu nětcźiſcha kruta ſyma ſeſchkodźicź.

Awſtrija. Dokelž je wěrowanje awſtriſkeho krónprynza Rudolfa ſ belgiſkej prynzeßynu Stefaniju hacź na cźopliſchi cźaß wotſtorczene, dha drje je krónprynz do teho ſwolił, tola njeje doma we Winje woſtał, ale ßo do Brüßela podał, ſo by tam ßwoju njewjeſtu wopytał. — Wón chze do ßameho kwaßa też hiſchcźe Jeruſalem a kruch Egiptowſkeje wopytacź a woßebje jutrowny cźaß w Jeruſalemje pſchebycź. Bamž Leo je jemu ßwoje ſpodobanje nad tym wuprajicź dał, ſo chze wón jutry pola Jeſußoweho rowa ßwjecźicź.

— Awstriski kněžor je Čzecha Habjetinka sa městopschedžydu najwyschscheho krajneho žuda pomjenowak.

— Winski arzybiskop, kardinal Kutschker, je cžežko skhorik a je pjecža mako nadžije, so saßo wotkhorje. Wón bě na cžaß hižom rěcž shubik.

— Italszy, kiž w awstriskich krajinach, s Italiju mjesowazych, bydla, bychu najradscho wsali, so bychu tute kraje skerje a lěpje k Italiji pschischli. Woni teho dla stajnu schkerjedu cžinja a Italszy w italskim kralestwje jim žwěru pomhaja. Duž chzedža w bližschim cžaßu wulku shromadžisnu w Romje žamym džerželecž, w kotrejž budže žo sa to rěcželecž, so by italske knježerstwo tež dale a bóle na wottorhnjenje naspomnjenych krajinow wot Awstrije džěkako. Na tu shromadžisnu chze tež stary Garibaldi pschińcž.

Franzowska. Gambetta, pschedßyda franzowskeho žejma, wóndanjo rěcž džerželesche, w kotrejž wudawasche, so budže sa Franzowsku najlěpje, hdyž žo wscheje wójny sminje. — Tajke měrkhwalaze žlowa mózemy jemu pak jenož cžežko wěricž; pschetož hacž dotal je wón pschi kóždej skladnoscži Franzowsow pschecžiwo Němzam schcžuwak, prajizy, so ma Franzowska tak bórsy, hacž budže franzowske wójsko saßo w dobrym rjedže, wójnu s němskim knježorstwom sapocžecž a Němzam Elsaß a Lothringsku wotdobycž pytacž. A na franzowske wójsko a jeho wójnske potrjeby Franzowszy satraschnje wjele pjenjes waža, so bychu je skerje a lěpje w dobrym rjedže měli. A dokelž woni pschi tym žwoje wójsko dale a bóle powjetschuja, dyrbi němske knježerstwo tež stajnje wulke wójsko džerželecž, haj tež powjetschecž. A to tola žakožnje wjele pjenjes khoschtuje, ale s tym rosdžělom, so w Franzowskej niske dawki niske wostanu, w Němzach pak žo powjetschuja.

Jendželska. Prozeß pschecžiwo Parnellej, kotryž irlandski lud woßebje pschecžiwo Jendželcžanam schcžuwa, je sa tón krócž skónczeny. Jendželske knježerstwo běsche jeho drje wobskoržiło, tak so wón psched pschißažny žud pschiúdže, ale pschißažni (geschworne) njeprajichu, hacž je winowaty abo njewinowaty, a s tym bě žudženja kónz. Duž bu Parnell puschcženy, a jako wón se žudniskeho domu stupi, jeho irlandski lud, s kotrymž běchu wschě bližsche haßy pschepjelnjeny, s wyskanjom witasche.

— W Afriky njeje hischcže žana bitwa bjes jendželskim wójskom a transwalskimi burami byka.

Rußowska. Ruske knježerstwo s wójskom hinak cžini, dyžli druhe knježerstwa, kiž žwoje wójska dale a bóle powjetschuja. Ruski kněžor je mjenujzy pschikasak, so ma žo 50,000 muži ruskeho wójska domoj puschcžicž, a so maja žo te milliony toler, kiž žo pscheš to wusbytkuja, na wotplacženje krajneho dołha nałožicž.

— Se žrjedžnjeje Asije, hdyž ruski general Skobjelew s džiwimi Tekinzami wójnu wjedže, je powjescž pschischka, so je wón se žwojim małym, ale khróbkym wójskom 12. januara tekinsku twjerdžisnu Geokttepe po 9 hodžinskim schtórmowanju dobył.

Turkowska. Hacž žo turkowski sultan a grichiski kral sjednataj abo hacž wójnu sapocžnjetaj, to žo pschezo hischcže s wěstoscžu prajicž njehodži.

Ze Serbow.

S Budyschina. Towarstwo gmejnskich prjódkstejerjow budyskeho hamtskeho hetmanstwa sandženu žobotu 22. januara w tudomnej Sendžiz restauraziji po pscheproschenju dotalneho městopschedßydy, k. kublerja Wittiga w Scžijezach, shromadžisnu wotdžerža. Po prjódkležazym dženskim porjadku žo wobsankny, so ma towarstwo dale wobstacž a so ma žo njedostatk pokładnizy, jenož 1 mk. 36 np. wopschijazy, wot prjedawschich žobustatwow nawdacž. Potom žo nowowólby stachu a bu k. kubler Schpótka (Spottke) w Lětonju sa pschedßydu, k. kubler Wicžežk w Pschischezach sa městopschedßydu, k. kubler Mucžer w Bórku sa pißmawjedžerja a sa pokładnika k. gmejnski prjódkstejer Valten na Židowje, jako wubjerkownikaj pak k. kubler Müller w Cžemjerizach a k. kubler Biesold w Tšelanach wuswoleny. Poßleńschi bu tež sa naměstnika pißmawjedžerja postajeny. — Na to buchu nowe žobustawy horjebrane. — Jako bě žo to stako, so pißmo makowjelkowskeho ratarskeho towarstwa k wuradžowanju prjódkpokoži, w kotrymž bě na to pokasane, kak bychu žo gmejny psched dundakami a vagabondami, dale a bóle k wobcžežnoscži kraja a ludži pschibjerazymi, najlěpje wobaracž móhke. To pak by žo najlěpje stacž hodžiko, hdy bychu žo sakonje, w tajkim nastupanju hacž dotal płacžaze, pschedžěkali a žo teho dla namjety a požadanja na ministerstwo snutskownych naležnoscžow póßkake. Shromadžisna tutu naležnoscž wschostronszy rossudžesche a pißmo makowjelkowskeho ratarskeho towarstwa, jako bě hischcže to a druhe pschispomnika, sa tak hódne wupraji, so ma žo s protokollom dženßnischeje shromadžisny kralowskemu hamtskemu hetmanstwu pschepodacž, s tej próstwu, so by je wone wokrjeßnej shromadžisnje (bezirksversammmlung) k dalschemu wujednanju prjódkpokožicž chzyko.

— Wóndano wjecžor wokoło 9 hodžin wobydlerjo jeneho domu w rybjazej haßy tsikrócžne tšelenje saßkyschachu. Jako sa tym hladacž džěchu, wuhladachu, so je wókno komory, hdžež jedyn mkody cžłowjek spasche, pschetšelene, tež jenu revolwerowu kulku we wudwjernach tcžazu namakachu. Schtó je tšělak a cžeho dla, njeje snate.

— Tudomneho rěsniskeho mischtra Rencža wucžomnik, wěsty Illig s Hamorow, běsche teho měnjenja, so žo džělba petroleja, kotraž bě žo pschelaka, najlěpje wotstronicž hodži, hdyž ju sapali. Wón to scžini, ale jako płómjenja móznje pschibjerachu, chzysche je se schórzuchom sahaßycž, pschi cžimž pak žo jeho drasta sapali. Wo pomoz wokajo wón do khěže skocži, hdžež ludžo palazu drastu haßnychu, ale Illig bě tak wopaleny, so dyrbjachu jeho do hojerńje donjescž.

S Roswodez. Tudomny 40lětny murjer Michał Bohuwěr Freitag bu 21. januara na schumbórnskim revieru smjersnjeny namakany.

S Bukez. Tudomne žerbske towarstwo mějesche 12. hodownika sandženeho lěta shromadžisnu, w kotrejž k. wucžer Wagner s Bukez dalschi pschednoschk wo sakskich stawisnach džerželesche. Wón pschednoschowasche cžaß wot reformazije hacž do pschitomnoscže, rěcželesche wo sakskich khurwjerchach a kralach teho žameho cžaßa, wo jich skutkowanju, najwažnischich podacžach, kotrež nasch kraj potrjechichu, wójnach, kiž jón domapytachu, a wo pscheměnjenjach, kotrež žo w nim stachu. Na tuto waschnje bu powschitkomny wobras se sakskich stawisnow nowischeho cžaßa podaty, schtož žo tež wot towarstwa s džakom pschipósna. — W tutym lěcže mějesche towarstwo žwoju lětnu shromadžisnu 16. januara. Knjes pschedßyda Kerk wotewri ju s rěcžu, w kotrejž na sandžene towarstwowe léto, jeho skutkowanje a shromadžisny pohlada a s wjeßelom prajicž mózesche, so je žo bukecžanske žerbske towarstwo psches pschistupjenje nowych žobustawow dale a bóle pschisporjako, so w nim žwěrny žerbski duch a žerbska myßl knježi a žo sahorjenoscž sa Sserbowstwo wopokasuje. — Na to džerželesche k. wucžer Suschka s Wujesda sajimawy pschednoschk wo najwoßebnischich nabožnischich pißmach cžłowjestwa stareho a noweho cžaßa. Tych samych žo džeßacž mjenowasche a běchu to: egiptowske, aßyriske, dwojake chinesiske,

dwojake indiske, parsiske, nowy a stary testament naschcje biblije a koran. Wo wschitkich tutych knihach, najbóle a dróbnischo pak wo naschej bibliji, ßo rěczeschе a to wo jich wschelakich spißaczelach a jich hłownym wopschijeczu a nastaczu; pschi tym, hdźež hischcże żadyn knihiczischcź njesnajachu, ale wschitko na pergament a koże wot swěrjatow pißachn. Pschi nowym a starym testamencze bu tež na wschelake rěcze spomnjene, w kotrychž je pißany, na pschiklad hebrejsku, grichisku, chaldejsku, kaž tež na najwoßebnische pschekożki do kaczanskeje a němskeje rěcze, do poßlenjeje psches reformatora M. Luthera. Po skónczenju pschednoschka ßo hischcże dalsche napraschowanja a rosprajenja wo tym ßamym cžinjachu a napoßledk ßo k. wuczerjej Suschzy saßkuženy dźak towarstwa wupraji. Pschi sabawje a ßerbskim spěwje ßo czaß rucze miny a towarstwo roseńdźe ßo s tym prjódkwsaczom, Sserbstwo stajnje po móżnoscźi hajicź a plahowacź a ßo sa roswiwanje a kczěw teho ßameho ßwěru prózowacź.

S Bukez. Ssobustawy naschcho zyrkwinskeho prjódkstejerstwa ßu nětko ßlědowazy knjeza: ryczerkubler s Rex-Thielau nad Rodezami, městopschedßyda, ryczerkubler hrabja s Breßler nad Kuskom, ryczerkubler Hähnel nad Koprzami, sahrodnik Albert w Rachlowje, kubler Benedix we Wadezach, khěžer Berghold we Wujezku, khěžer Bodlink w Żornoßykach, kubler Handrij Kowark w Kołwasy, kubler Měrczin w Bukezach, khěžer Ritter we Kusku, kubler Kerk w Rodezach a farar Lahoda jako pschedßyda.

S Maleschez. Nasch dołholětny kantor a wuczer, knjes Bohuwěr Pjech, je 15. januara po krótkej khoroscźi 65 lět stary wumrjeł a bu 19. januara na naschim pohrjebnischczu se wschej czeszu po kschescźijanskim waschnju khowany. Wón je 44 lět wuczer byk. (Sserbszy kk. wuczerjo, kiž wo tudomne wuczerstwo rodża, kotrehoż lětne dokhody ßo na 1590 hriwnow woblicza, maja ßo hacź do 9. febr. t. l. pola kralowskeho schulskeho inspektarja, knjesa Dr. Wilda w Budyschinje, samołwjecź. Wysche teho pschiwda ßo hacź do postajenja druheho wuczerja hischcże 288 mk. a sa wuczbu we wudokonjazej schuli (fortbildungsschule) 72 mk.

S Hucźiny. Tudy mějesche 18. januara 5lětny ßyn korczmarja Holdenera to żałostne njesboże, so s prawej ruku do ßykanjoweje maschiny pschińdże, s kotrejż ßo runje rěsasche, a so jemu wona ruku wysche porstow zyle wotrěsny.

S Delnjeho Wujesda. Pschi starej Sprewi ßo wós na lodojtym puczu swrócźi a konja do rěki storczi. Dokelž jeho Kulisch se ßamßnymi mozami njemóżesche s wody wuczahnycź, běżesche do Wujesda po pomoz. Na městno njesboża saßo pschischedschi, namakachu pak konja w żołmach płowazeho, wón bě ßo bjes tym satepił.

S Wochos. Se srudnej wutrobu Wam pißam, so nasch dotalny farar, k. Schichhold, naschu ßerbsku woßadu wokoło 1. měrza wopuschczi a ßo do jeneje němskeje fary pschesßydli. Naß to woßebje teho dla rudźi, so ßo tajke wopuschczenje runje w tajkim czaßu stanje, hdźež tak jara na ßerbskich duchownych pobrachuje, a dyrbjak teho dla kóżdy duchowny, w ßerbskim kraju a sastojnstwje stejazy, sa ßwoju ßwjatu pschißłuschnoscź měcź, w Sserbach s najmjeńscha tak dołho wostacź, hacź budże jich duchownej nusy někak wotpomhane.

S pola. W draždźanskich němskich nowinach „Dresdener Nachrichten" wóndano czitachmy, so je ßerbske towarstwo „Jednota" w Draždźanach tam 18. januara ßwój sakoženski ßwjedźeń na pyschne waschnje ßwieczisko, a so ßu ßerbske spěwy, pschi tutej składnoscźi spěwane, ßo wulzyschnje lubili. Na to spominajo ßměmy drje ßo sdobnje praschecź, 1. kak mjes budyskimi Sserbami, na kotrychž pschikład my pilnje kedźbujemy, se ßerbskim spěwom steji, a 2. hdy ßerbske kwartettne spěwy w notach a teksczе, nam hižom dawno ßlubjene, wukhadźecź póczmu. — Pschispomnjenje redakzije. Na poßleńsche praschenje mózemy wotmołwicź, so budże prěnje czißko tajkich spěwow najskerje hižom w tychle dnjach hotowe a so wone 6 kwartettow wopschija.

Přilopk.

* W Draždźanach je ßebi sańdźeny tydźen jedyn brodutruhar tón ßamy dźeń żiwjenje wsak, kotryż chżyschе ßo wěrowacź dacź. Dopołdnja w dźeßaczich hodźinach dyrbjeschе ßo wěrowanje stacź. W domje jeho njewjesty běschе wscho pschihotowane, jenoż na nawoženju czakachu, kotryż ßo dołho komdźeschе. Njewjesta skónczńje do jeho wobydlenja póßła, hdźež běchu wschě durje sanknjene. Duż ßo s gwaltom nutskamachu a namakachu, sastupiwschi do jstwy, nawoženju s pscherěsnjenym krkom na semi leżazeho.

* W Draždźanach bu sańdźene lěto 47,620 ßwini sarěsanych a 42,351 na trichiny a finny (wuhry) pschepytanych. W 32 ßo trichiny a w 94 ßo wuhry namakachu. Mjaßo tutych ßwini, kaž tež 44 trichinatych amerikanskich plezow bu pod kontrolu wyschnoscże saniczene.

* W němskich sakskich wßach ßo hischcże pschezo stanje, so jebarszy ludźo někoho pola jeho pschecźelstwa a snatych w druhich stronach falschnje sa morweho wossjewja a ßebi sa tajku powjesczź jědź, picże a pjenjesy żadaja. Tak je sańdźeny tydźeń jena żónska, hacź dotal hischcże njewußlědźena, tajki manöver s jenym kublerjom, kotryż ma jara rosschěrjene pschecźelstwo, s dobrym wuspěchom wuwjedła. Něschto dobreho pak je ta wěz tola pschinjeßła. Pschecźelstwo, kotreż ßo hewak sawischcże a druhich pschicźinow dla bjes ßobu njewopytowasche, setka ßo postajenu hodźinu w żarowanskim domje, hdźež jemu morwoprajeny wuj wulki khosej nawari a ßo ßrjedź wěnzow a hakosow sa jeho cźěko pschinjeßenych, se ßwojimi żelazymi wujemi a cźetami ßwojeho żiwjenja wjeßelesche.

* W Winje staj njedawno dwaj dźěkaczerjej psches njekedźbliwoscź druhich smjerskoj. Wonaj w jenej lodowej pinzy lód srjadowaschtaj. Jako běschtaj s dźěkom hotowaj a chżyschtaj pinzu wopuschczicź, pytnyschtaj, so je rěbl, po kotrymż ßo do pinzy kasy, prjeczschczehnjeny. Wscho wokanje a rjejenje wo pomoz bě podarmo, nichtó jimaj żadany rěbl njepschinjeßy. Syma bóle a bóle pschiběrasche, k czemuż ßo hłód a laczność pschiwda. Wot morjazeje mucznoscże pschemóżenaj shubischtaj wbohaj ßwoje myßle, hacź jeju skónczńje w żadwatych wobstejnoscźach saßo namakachu. Żiwjenje pak ßo jimaj njemóżesche wjazy sdźerżecź.

* Schpaniski kral Alfonso ßo w tychle dnjach na lodże pschekama. W bliskoscźi Madrida bě jedyn hat samjersnyk. Alfonso XII njemóżesche ßwoje požadanje podußycź, so by na lodże wokoło njejěsdźik, pschi tym ßo na czenke město swaži a ßo pschepany. K sbożu běchu ludźo w bliskoscźi, kotrymż ßo radźi jeho majestoscź se żołmow wucżahnycź.

* Schpaniske nowiny pißaja, so je tam po wulkich powodźenjach s dobom kruta syma se ßněhom do kraja saczahnyła. Hewak ßo jara porědko stanje, so ßněh haßy Madrida na khwilu pokryje. Lětßa pak ßněh wjele kóhczi wyßoko na wschěch dróhach leži. Ssamo w połodnischich winowych krajinach, hdźež je syma hewak njesnaty hóscź, je wscho samjersko, poßlednje dny mějachu tam 15 gradow symy. Żelesniski, póstowy a telegrafiski wobkhód mjes Madridom a mjes połodnischimi a połnóznymi provinzami je symy dla pschestał.

* Mjes žiwjenjom a ßmjercźu. Do New-Yorka staj dwaj morjakaj ſ jendźelſkeje łódźe „County of Richmond" pſchiſchkoj, kotrajž ſtaj jedyn zyły tydźeń, k jenej deſzy ſwjaſanaj, w morju wokoło płówałoj. 14. oktobra — tak wonaj powjedataj —, ponuri ßo jich łódź pſches ſtraſchny wětr, wſchitzy matroſojo žiwjenje ſhubichu, jenoż lieutenant Mac Donald a matroſa Lang ßo płówajo na wodźe ſdźerżeſchtaj a běſchtaj tak ſbožownaj, ſo jenn deſku wot łódźe doßahnyſchtaj, na kotruž ßo ſwjaſaſchtaj a tak ßmjercźi cźeknyſchtaj. Jeju ſtrach a bojoſcź ßo powjetſchi, jako njedaloko ßebje żerjawy (hajfiſche) wuhladaſchtaj, kotreż po ſdacźu jenoż na prawy wokomik cźakachu, ſo bychu ſa nimaj hrabnyłe a jeju pózrěłe. K temu pſchińdźe cźwila lacźnoſcźe, kotruž ſ cźaßami ſ tym podußycź ſpytaſchtaj, ſo ßebi někotre kapki ßeleneje mórſkeje wody do huby puſchcźiſchtaj. Kónz tſecźeho dnja poczeſche Lang błudnje rěcźecź a jeho pſchecźel bě tež hižom roſom ſhubił. Skónczńje dołho wotcźakana pomoz ſa njeju pſchińdźe. Łódź „Leander" ſ Boſtona jědźaza ßedmy dźeń na njeju trjechi a wobeju hižom we womorje leżazeju nadeńdźe a jejni matroſojo ßo pſchecźelniwje a kedźbliwje po njeſbožownymaj morjakomaj horjebjerjechu, tak ſo ſtaj ßwoju ſtrowoſcź ſaßo dobykoj.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Hana Martha, Wylema Nowaka, dźěłacźerja, dź. —

Michałſka zyrkej: Wanda Hilžbjeta, Korle Auguſta Seichi, kowarſkeho miſchtra w Cźichońzach, dź. — Korla Auguſt, Jana Auguſta Suby, kněžkarja a tyſcherja w Hrubocźizach, ß. — Marja, Korle Pawlika, dźěłacźerja na Židowje, dź.

Katholſka zyrkej: Ernſt Albert, Ernſta Huga Kubizy, ſwěrinupſchedawarja, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. januara: Pětr Auguſt Leſchawa, dźěłacźeŕ, 37 l. 5 m. — 15. Amalia Auguſta rodźena Thomaſez, Korle Adolfa Wetzki, kralowſkeho ſtawnika a kněžerja pod hrodom, mandźelſka, 44 l. 11 m. — 16. Eliſa Jenny rodźena Lehmannez, Khryſtiana Hendricha Fiſchera, pucźowanſkeho prědarja, mandźelſka, 26 l. 1 m. — 17. Marja Auguſta, Korle Auguſta Rycźerja, kněžkarja a pohoncźa w Dobruſchi dź., 1 m. 2 d. — 18. Marja, Korle Pawlika, dźěłacźerja na Židowje, dź., 7 d. — 19. Handrij Mužik, wójka na Židowje, 42 l. 2 m. mjenje 4 dnjow.

Płacźiſna žitow a produktow

w **Budyſchinje** 22. januara 1881.

Žitowy dowos: 2296 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	10	57	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	11	14	11	27	10	75	11	27
Jeczmjeń = =	7	61	8	19	7	61	8	15
Wowß = =	6	70	7	20	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	19	50	20	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	90	2	30	—	—	—	—
Pſcheńcźna muka 50 k.	9	50	16	50	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	80	—	—	—	—
Sſtóma . . .	18	—	20	50	—	—	—	—
Proßata 64 ſcht., ſcht.	11	50	22	—	—	—	—	—

Jena **khěža** ſe ſahrodu w jenym pſchedměſcźe měſta Budyſchina je pſcheměnjenja dla ſa 7200 toleŕ na pſchedań a trjebaja ßo jenoż 3000 toleŕ napłacźicź. Dalſche je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Pſchedawanje khěžneje leżomnoſcźe.

Khěžna leżomnoſcź Cat.-No. 64 b w Bukezach ſ pſchileżazej ſahrodu ma ßo ſe ßwobodneje ruki pſches wjeßne grychtu pſchedacź a je tajke pſchedawanje na pónděłu 7. februara t. l. poſtajene. Pſchedawanje ßo dopołdnja wot 10 hacž do 12 hodźin w leżomnoſcźi ßamej ſtanje a chžyli ßo cźi, kiž wo to rodźa, w naſpomnjenym cźaßu tam ſhromadźicź.

Jedyn **plonwós**, kiž je hiſchcźe w dobrym rjedźe, a jedyn nowy dwajpſchežny **hoſpodarſki wós** ma na pſchedań

Guſtav Schlenker w Ssmochcźizach pola Małeho Wjelkowa.

Jena **draſchka**, kotraž ßo derje ſa wjeßneho tyſcherja hodźi, je dla pobrachowanja měſta tunjo na pſchedań na Židowje cźo. 95.

Rżane kłoßy a **pluwy** ßu na pſchedań na Židowje cźo. 44, prjedy wulkeho młyna.

Sobotu 5. februara t. l.

ſměje ßo w naju khlamach na **bohatej haßy cźiſło 66**

aukzija

wſchitkich wěžow naju tworoweho ſkłada.

Heinrich Preu & Co.

Drjewowa aukzija na łupjanſkim revieru.

Schtwórtk 3. februara budźe ßo něhdźe

70 ßuſchizowych dołhich hromadow wſchelakeje tołſtoſcźe

ſa **hotowe pjenjeſy** ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapočzatk 1/2 10 hodźin pſchi łupjanſko-pſowjanſkim pucźu na wowcźej horje.

W Minakale, 27. januara 1881.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Wulke wupſchedawanje.

Jedyn lowry na bok ſtajeneho **porzellana**, kaž tež jedyn lowry na bok ſtajeneho **ſteinguta** ßo po kóždych, jenoż někak ſpodobnych płacźiſnach, ſo byſchtaj ßo wurumowałoj, pſchedawataj wot dźeńßniſcheje **ßoboty 29. januara hacž do 10. februara, po jenym ſkhodźe, na prawizu.**

Ernst Ullrich,

porzellanowe a ſchkleńzowe khlamy,

na ſchuleŕſkej haßy cźiſło 1.

Cźeſcźenym wobhdlerjam Budeſtez a wokolnoſcźe ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym w ßwojim domje pſchedawarńju warjenja a muki wotewrił a poručzam wſchě druźiny krupow, hróchu, raiſßa, ßoczkow, jejkojtych krupikow, hejduſchki, jahłow, maka, běleneho hróchu, ßykaneho hróchu, pſcheńcźneje a rżaneje muki najlěpſcheje dobroſcźe po tunjej płacźiſnje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

S poczeſcźowanjom **Ernst Schmeiss.**

Aukzija palneho drjewa.

Pódjelu 31. januara t. l. dopołdnja w 9 hodź. budźe ßu w revieru „marschach"
60 Rm. kłójnowych a schmrěkowych schćěpow,
8 " " " " pjenkow,
72 tajkich dołhich hromadow
pod wumĕnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź. — Shromadźisna w hoscźeńzu w Dubrawzy.

W Njechornju, 19. januara 1881. **Gerber,** młynk-wobßedźeŕ.

Aukzija

wužitkoweho a palneho drjewa na nowowjeścźanskim revieru.

Wutoru 1. februara t. l. dopołdnja w 9 hodźinach ßo na pscheßadźowanje pschedadźa:

5 wólschowych wužitkowych kruchow,
10 brĕsowych a wólschowych wužitkodrjewowych dołhich hromadow,
73 dołhich hromadow brĕsoweho a wólschoweho palneho drjewa.

Shromadźisna pschi moscźe na schußeju bjes Bartom a Subrniczku.

W Barcźe, 18. januara 1881. **Wiedemann,** wyschschi hajnik.

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Pschedawarńja twarskeho drjewa

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Aug. Zimmermanna, cźeßliskeho mischtra.

Sswój skład ßuchich **schmrĕkowych deskow** a **pfóstow** we wschĕch trĕbnych dołhoscźach a tołstoscźach, **roschtowych pfóstow, kłójnowych tyscherskich deskow, kłójnowych pfóstow** we wschelakich dołhoscźach a tołstoscźach w I. a II. dobroscźi, **tśĕschne katy, lĕpjerske katy, spalierske katy, pappowe katy, tśĕschne schpjeny, tśĕschne pappy,** dołhe **bunowe żerdki** atd. poruczam pschi potrjebje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Wot zyłeho rynka nahladnych lĕkarjow pruhowane a jara porjedźene

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille

sepjeraja ßo na jene wote wschĕch lĕkarskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhalske sthorjenja, jako **schnypa, kaschel, dybawoscź, khripawa, klamowy, bróstowy** a **płuzowy katarrh** atd. se sahorjenja żidkokózkow dychawinych puczow wobsteja, kajkeż sahorjenje ßo psches kmany antiflogistiski ßrĕdk sa jara krótki cźaß bjes schkodowanja wotstronicź a ßo tak khoroscź ßama sahnacź hodźi. W **nowschim** cźaßu se **spodźiwnym wuspĕchom** pscheto nałożeny ßrĕdk, kiż je dła ßwojeho **wo prawdźe spodobneho** a **spĕschneho skutkowanja** powschitkomnu kedźbnoscź sbudźił, ßu te wot hodleŕskeje haptyki w Frankfurcźe a. M. **Dr. Ew. Voßowe katarrhpille** w tyszu po 75 np., **jenoż prawdźiwe** w **Budyschinje** we **wobĕmaj haptykomaj** a w **Łubiju** pola **haptykarja Brückuera** dostacź. **Prawdźiwe** Dr. Ew. Voßowe katarrhpille ßo jenoż w blachowych tyskach, kiż maja hornju sakitansku sakońsku marku, każ też wobalku s pódlastejazym mjenosnamkom pschedawaja. **Kóżdy paczink ßo ßudnischy khosta.**

NB. Pokasaŕ lĕkarskich, haptykarskich a druhołndźazych rosprawow s Němzow, Awstrije atd., kiż wschĕ woßebje dobre skutkowanja wobßwĕdcźa, ßo cźischcźi a ßo po dokonjenju kóżdemu na pożadanje darmo a franko pschipóscźele.

Spĕwarske kniht,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje koże swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Sporuschk

bjes cźerwjoweho wobożranja kupuje punt po 70—100 np. po dobroscźi

mĕschcźanska haptyska w Budyschinje
ßna hłownym torhoschcźu nĕtko 6.

Kedźbu!

Kupju kóżdu dźĕlbu **kłómy** a sapkacźu najwyschschu płacźisnu.

F. Fischer
na dwórnischcźu we Łasu.

Möblowy magazin

na hornczeŕskej haßy. **Otto Walter** na hornczeŕskej haßy.

porucza derje dźĕłane tyscherske a półstrowane **möble** po tunich płacźisnach.

Khosej,

jara derje ßkodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Na bohatej haßy nowe cźisło 12.

Khosej, jara rjany a cźistoßkodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,
syrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,
petroleum, najlĕpschi cźisćeny, punt 2 np. tuńschi, hacź dotal,
rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoż najlĕpschej tworje pschi najsprawnischim **ßerbskim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuschiz khłamy,
na bohatej haßy 12.

Aromatisku wiecznu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.
sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,
bĕły bróstsyrop: bl. 75 np.,
schmrĕkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Wopilstwo, też w najwyschschej stopni, wĕscźe wotstroni s wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakaŕ m. a spezialist sa na wopilstwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerstr. 84. Skutkowanje je wot pazijentow psched kral. pruskimi a bajerskimi wokrjeßnymi ßudami s pschiłożahu wobtwjerdźene a wot jeneho sanitätskeho radźicźela pruhowane. Wopißma darmo a franko. Podrażerjo njech ßo na boku wostaja, dokelż cźi mjeno a attesty falschuja, s zyła jebaja.

Attest. Dokelż ßym hižom psches 1 lĕto wot mojeho **20lĕtneho** wopilstwa zyle wuhojeny, dha praju ja knjesej **Th. Konetzkemu** tyßazkrócźny dźak. Teho runja moja ßwójba a pschecźeljo, kiż se spodźiwanjom skutkowanje ßrĕdka widźachu. **Adolf Vogel** w Herndorfje. — Wĕrnosćź wobtwjerdźa gmejnski prjódkstejeŕ a scholcźinstwo, w juliju 1880. (podp.) **Wagner.**

Kosaze nasymske koże,

sajecze a korniklowe kóžki, cźelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczisnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi zitnych wikach.

Kosaze koże,

kaž tež wschě druziny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneretz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot **sarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniasilberfabrik"** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płaczenjow a dospolneho wurnmowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lědy sa pokojzu ßameje dźěłarskeje msdy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service, kotrež prjedy 60 markow płaczesche, a ßo sa běłowostacze** pschedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nězjnych britannia-ßlěbro khosejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-sopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nězjnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nózne podnožki krystall,
6 prawdź. jendźelske deßertne noże,
3 rjane maßivne jejaze bjecharki,
3 kraßnych nězjnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, nězjneje druziny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěczniknaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 kraßne pschedmjety płacza w hromadźe jenož

14 markow.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapósłanjom pjenjes tak dołho hacź skład doßaha psches

Britanniasilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju ßo service we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow wot najwoßebnischich ludźi wo **wubjer a sprawnosczi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedostatka ruma** ßo wosjewicz njehodźa, leża k **sjawnemu nawjedźenju** w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech ßo adreßa njesapomni a **haßa ßwěru wosjewi.**

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np.: **Prěni wěnz spěwow sa ßerbsku mlodosczi.**

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Jena alarmirowaza khorosczi, s kotrejž ßu wjeleliczbne ludźaze rjadownje wobczežene.

Khorosczi ßo s makymi njeporjadnosczemi žołdka sapoczina; tola, hdyž sakomdźena, zyke cźeko sapschija, kaž tež jerchenje a jatra, s zyka jědźpschětkazy system czini hubjenu existenzu a jenož ßmjercz móže wot teho cźerpjenja wumóz. Khorosczi ßamej pazijent husto wopak rosymi. Hdyž pak pazijent ßebje ßameho prascha, tehdy budże jemu mózno spósnacz, hdże a schto je jeho cźerpjenje. Praschenja: Mam ja bolosczе, mam ja tłóczenje, wobczežnosczi pschi dychanju po jědźenjach? Mam ja cźežke czucze pschewodźane s hłowuwjercźenjom? Matej wocźi žołtojty napohlad? Je tež husty žwak na jasyku, dźaßnach a subach pschi wotucźenju widźecz, pschewodźany s hrosnym ßkodźenjom w hubje? Je jasyk wobkkadźeny? Ssu bolosczе w bokomaj abo w khribjecze? Je saczucze poknosczе praweho boka jako bychu ßo jatra powjetschicz chzyke? Je mucznosczi a sawjercźenosczi, kiž mje nadpanje, hdyž ßo runje stupju? Ssu wotkhody s jerchenjow mako abo wulzy barbjene, sjenocźene se ßadźenkami, widomne pschi stejowostajenju w ßudobju? Je po spóżeranju jědże jeje pschetkacze s naduwanjom brjucha a horjestorkanjom sjenocźene. Je tež wutrobupukotanje cźaste?

Tute wschelake snamjenja ßo stajnje njepokaża, ale wone cźerpjazeho khwilu cźwiluja a ßu pschedběžerjo jara bolosneje khorosczе.

Je-li so ta khorosczi dlějschi cźaß sakomdźena wostanje, dha sakoži ßuchi kaschel pschewodźany wot slěczinjenja. Po dalschim cźaßu płodźi wona ßuchu kožu po sdaczu bukobruneje barby; ruzy a nosy ßo lóhko se symnym potom pschikryjetej. Kaž ßu jatra po cźaßu bóle khore, nastanu tež rheumatiske bolosczе a hewak nakožowane lěkarjenje je zyle bjes wužitka psche tule cźwilowazu khorosczi.

Jara wažne je, so ßo pschecźiwo tutej khorosczi rucze a energiszy bórsy pschi spoczatku jeje nastacza wustupi. Appetit ßo potom saßo wrócźi a pschetkacźowe organy cźinja ßwoje nusne dźěło.

Tuta khorosczi rěka jatrowe cźerpjenje a je jenicźki a najwěsczischi ßrědk **Shaker-Extrakt,** vegetabilska pschihotka, dźěłana w Amerizy sa wobßedźerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lěkarstwo trjechi saklad khorosczе a ju saczěri zyle psches wschitkon system.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy.
Budyschin: w woběmaj haptykomaj.
Borna: lawska haptyka.
Chemnitz: jendźelska haptyka.
" mikkawschska haptyka.
" hrodowska haptyka.
Coburg: L. Heil, haptykar.
Dahlen: hodlerska haptyka.
Eisenach: dwórska haptyka.
Eppendorf: w haptyzy.
Flöha: F. Kriebel, haptykar.
Frankenberg: Knackfuß, haptykar.
Geithain: w haptyzy.
Glauchau: krónska haptyka.
Gotha: dwórska haptyka.
Gr. Schönau: w haptyzy.
Großenhain: Dr. Leo, haptykar.
Lauenstein: w haptyzy.
Lipsk: rannstädtska haptyka:
Marienberg: w haptyzy.
Mittweida: w haptyzy.
Mutzschen: Schürer, haptykar.
Mylau: w haptyzy.
Neu-Schönefeld p. Lipska: ßokolska haptyka.
Oederan: A. Richter, haptykar.
Radeberg: Th. Huth, haptykar.
Reichenbach i/V.: hodlerska haptyka.
Rochlitz: Naumann, haptykar.
Ruhla: Hering, haptykar.
Schöneck: Funcke, haptykar.
Siebenlehn: w haptyzy.
Stolpnjo: F. Legler, haptykar.
Tharandt: O. Lagatz, haptykar.
Waldheim: w haptyzy.
Wittgensdorf: H. Abigt, haptykar.
Zeulenroda: Poppe, haptykar.
Zitawa: měschczańska a janska haptyka.
Zöblitz: G. W. Schulze, haptykar.
Zschopau: M. Scharff, haptykar.
Zwickau: kolpjowska haptyka.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Dźĕlbu lama

(cźista wolma)

pschedawa tak kaž je **ßam kupił**

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

S tutym dowolam ßebi, najpodwolniſcho k nawjedźenju dacź, ſo ßwoju w tudomnym měſcźe hacź dotal pod firmu

Julius Lange

wjedźenu **ſchatowu fabriku** wot dźeńßniſcheho dnja pod firmu

A. Tschentscher

po njepſcheměnjenym waſchnju dale powjedu.

Wo daliſche dobrocźiwe wobkedźbowanje proſcho lubju kóždemu ſtajnje ſprawne poßłuženje. S poczeſcźowanjom

A. Tschentscher,

ſchatowa fabrika a njewjeſcźinſki magazin

na lawſkich hrjebjach 8, ſ napſchecźa noweje měſchcźańſkeje ſchule.

Pſcheměnjenje khlamow.

Na dźeńßniſchim dnju ßym ja ßwoje **kolonialtworowe, ſpirituoſowe** a **cigarrowe khlamy** knjeſej **Wilh. Schamlottej** pſchedał, tola pak ja ßwoje **winowe khlamy** w pſchebytku, hiſchcźe woſjewjomnym, na njepſcheměnjene waſchnje dale powjedu.

Sa dowěrjenje, mi dotal ſpožczene ßo najlěpje dźakujo, proſchu ja, ſo by ßo to ßamo na mojeho naßlědnika dobrocźiwje pſchenjeßło.

S poczeſcźowanjom

G. A. Dietrich.

Na horejſche dźiwajo, mam cźeſcź ſ tutym k nawjedźenju dacź, ſo ßym **kolonialne, ſpirituoſowe, tobakowe** a **cigarrowe khlamy** knjeſa **G. A. Dietricha** tudy dźeńßa pſchewſał.

Pſches krucźe ſprawne poßłuženje budu ßo prózowacź, ſo bych dowěrjenju, mi ſpožczenemu, ſtajnje doſcź cźinił a podpißuju ßo ſ poczeſcźowanjom a podwolnoſcźu

Wilh. Schamlott.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. S tutym radoſtnje k nawjedźenju dawam, ſo ßym pſches naturſke hojenje knjeſa **H. Brendela** wot mojeje bědnoſcźe, to je, wot dyſkraſije, żołdkbolenja a ſahorjenja woczow, na kotrejž ßym dołho cźerpił a ſchtož ßo pſches lěkarſtwo njeje wotſtronicź dało, nětko doſpołnje wuhojeny a ßo po hojenju, horka pomjenowanym, zyle derje mam. Teho dla ja to dźakownje cźerpjazym k wobkedźbowanju poručam.

W Budyſchinje, 29. februara 1880. **Wilhelm Poitzſch,** pod bórklinom cźo. 290.

☞ K wuhojenju dyſkraſijow, wicźe, rheumatiſma, ſproſcźenjow, khorowatoſcźe ſ lěkarſtwa, chroniſkeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcźe, nervoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcźe atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lěkowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cźeſcźenych khorowatych **ßobotu 5. a njedźelu 6. februara k rěcźam w hoſcźeńcu k „ſłotemu ßłónzu“ pſchi hornczerſkej haßy, w prěnim poſkhodźe, wó jſtwje No. 2 w Budyſchinje; póndźelu 7. februara w Biſkopizach w „ſłotym ßłónzu“; ßrjedu 9. a ſchtwórtk 10. februara w Kamjeńcu w „ſłotej hwěźdźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſcźi wopokaſane dowěrjenje najlěpſchi dźak.

H. Brendel.

Ssucha bruniza,

hruba, ßrěnja, dróbna, dróbniſcha a **ßypna,** je po poniżenych płacźiſnach na pſchedań w Khróſcźe pola Minakała. **Klotka.**

Sa knjejſtwo w **Jamnom** pola Klětneho ßo k naležcźu něhdźe 100 kóp 3lětnych **karpow** kupicź pyta. Poſkicźenja ſ naſpomnjenjom płacźiſny njech ßo na ſpomnjene knjejſtwo póſcźelu.

K ßwinjereſanju

poručataj:

naliki,
popjeŕ, běły a cźorny,
nowu wèrzu

bratraj Měrſchej (Gebrüder Mierſch)

na żitnych wikach.

Pſche cźerpjenje włoßow

poručamoj **worjechowy extrakt,** k cźornobarbjenju hłoßow pak **Eau de Quinine,** dale **mjedowu wodu, franzpalenz** a **Woytowy wodowy ſpiritus**

bratraj Měrſchej na żitnych wikach.

Nowe poknojerje, mandl 45, 55, 60 hacź 1 mk., ſchtuku ſa 3, 4 hacź 10 np.,
nowe ſardellojerje, punt 14 np.,
żokorowy ſyrop, jara ßłódki, pt. 20 np. a pſchi 5 pt. 18 np.,
rajß, wulkoſornjaty a rjany, pt. 20 np., 5 pt. 90 np.,
łamany rajß I, pt. 18 np., 5 pt. 80 np.,
łamany rajß II, pt. 16 np., 5 pt. 75 np.,
pólcź, nowu tworu bjes mjaßa, pt. 70 np., pſchi 5 pt. tuniſcho,
petroleum, pt. 18 np., pſchi 5 pt. tuniſcho,
ßwinjazy ſchmalz, nowu tworu, pt. 64 np.
ßłówki, pjecźene, pt. 26 hacź 40 np.,
khołej, ßyluy a nježny, pt. 90, 100, 110, 120—140 np., pſchi 5 pt. wjele tuniſcho,
żokor żyły, wubjerny ſa pcźołazu pizu, w kruchach wot 8—20 np., pt. 42, jenotliwje dróżſcho,
żokor żyły, w kehelach a jenotliwje, dale
żokor mſéty, cźiſteje twory, po najtuniſchich płacźiſnach porucża ßwojim cźeſcźenym wotebjerarjam

Ad. Rämſch,

nowe khlamy pſchi butrowych wikach.

Bukicźanſke ratarſke towarſtwo.

Wurjadne poßedźenje **póndźelu 31. januara t. l.**

Pſchednoſchk: Nadpad pola Bukez. — Sapočzatk w 5 hodźinach. Hoſcźo ßu witani.

Pſchedßydſtwo.

Jena **holza** ſe wßow, ſa wſche dźěło kmana, ßo wot **Kſchiżanez reſtaurazije** na garbarſkej haßy pyta, a móże hnydom ſaſtupicź.

Wot redakcije. Knjezej W. w S.: Za tydźeń; tón króć hiżom pozdźe.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 6. **Sobotu 5. februara 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwna pjenjezna khowanka.

(Skónczenje.)

Běšche to kónz měšaza novembra. Balak bě sašo tši tolerje wusbytkowak a bě se šwojej žonu w tym pšches jene, so sa tute pjenjesy jeje symski mantl w sastawarni wukupitaj. Wonaj šo teho dla jene popołdnje na pucź do sastawarnje podaschtaj. Jako běschtaj kruch póschłoj, dźěczo, něhdźe pjecź lět stare, nadeńdźeschtaj, kotrež płakajo a wot symy dyrkotajo na rózku hašy steješe. To dźěczo bě jimaj derje snate; běšche to dźowczičźka khudeho fabrikskeho dźěłaćerja, kotryž w jenej stwiczźy pod tšechu teho domu bydleše, w kotrymž tež wonaj šwoje wobydlenje měješchtaj. Balakowa šo ju pšechczelniwje woprascha: „Čzeho dla płaczješ, Maruschka?“

Ta wotmolwi: „Nan je mje šem póšłał, so bych na hašu prošyła, ale ja šo boju, a wyše teho je tak jara syma. Nan dyrbi pjenjesy sa wotnajecze wobydlenja sapłaczicź, hewak naš hospodar s domu wucźěri. Nan je khory a ma sły kaschel.“

„Tu masch dźešacź nowych pjenjes“, rjekny Balak a se šwojej žonu dale dźěše. Jeho žona pak šo hischcze wjazu krócź sa tej holczku wohladny, kotraž płakajo a dyrkotajo nimoduzych wo šmilny dar proschesche. Skónczjnje Balakowa stejo wosta a praji: „Wěsch ty schto, Handrijo, ja drje móhła hischcze něschto njedźel bjes mojeho mantla wutracź, wschak mam wulke rubischko, kiž mje doscź wohrjewa. To wbohe dźěczo dyrbi pak hłódu tradacź a symy mrěcź, a jeje nanej šo drje hischcze hubjeńscho dźe. Je-li so chzemoj lubemu Bohu a knjesej Jesušej wo prawdźe słužicź, dha drje móhłoj te tši tolerje wěscze lěpje nałožicź, hacź so je do sastawarnje donješemoj.“

Nasch tyscheŕ njeběše drje s wotmyšlenjom šwojeje žony tak prawje s pokojom, ale dokelž jeho wona pěknje proschesche, wón do teho swoli, a wonaj šo wrócźischtaj. Wonaj sašo do domu pschińdźeschtaj a šo schtyri skhody wyšoko hacź na łubju podaschtaj, hdźež tón dźěłaćeŕ w małej a niskej stwiczźy bydleše. W jenym wóknu bě jena schkleńza rosbita a šněh dó jstwy lětasche. W małych želesnych khachliczkach šo njetepješe, dokelž tam niczo k tepjenju njeběše, tak so bě wó jstwje njemało syma. W jenym rózku tón dźěłaćeŕ na hromadzy stareje šłómy leješe, jenož wot něka jkich lodow hubjenje wodźety.

„Mój tež w tutym domje bydlimoj“, Balakowa praji, „a je namaj žel, so njejšmoj hacź dotal k wam pschischkoj. Dźenša šmoj Maruschku setkałoj a ju šobu pschiwjedkoj, pschetoź wonka je jara syma, a wona nješmě dlěhe na hašy wostacź; wona by šo w šmjercź sasymniła.“

„Ale hospodar naju jutsje s domu wucźěri, hdyž jemu pjenjesy sa wobydlenje njesapłaczu“, skorželeše tón muž.

„Ach, teho dla šebi žaneje staroscze njeczjińcze“, Balakowa wotmolwi. „Ja a mój mandźelski jemu potom te pjenjesy donješemoj. Tola nětko chzu pschede wschitkim sa tym pohladacź, hacź wam tudy něka pomhacź njemóžu. Handrijo, budź tak dobry a pschinješ mi šwězu!“

Handrij dźěše, so by to sczinił. Mjes tym tón khory muž žałostcźeše: „Ja njebudu wjazy dołho žiwy, ale na hašy wschak tež nochzył wumrjecź. Bóh žohnuj waš, luba žona, schtoż wy na mni a na mojim dźěsczu czinicze. Ale ja njemóžu wjazy dźěłacź a mi teho dla móžno njebudże, wam te pjenjesy sašo dacź.“

„To dźě tež trjeba njeje“, Balakowa praji. „Mój je takle Sbóžnikej woprujemoj a wón je namaj w šwojim czašu bohacze saruna. Tola, mój muž se šwězu dźe, a ja chzu wam nětko wasche lěhwo něschto spodobnischo pschihotowacź.“ Wona k khoremu bliže stupi, a Handrij jej šwěczeše, so by lěpje widźała. Pschi tym pak šo wobaj mandźelskaj njemało stróžischtaj. Mjenujzy bjes tej drastu, s kotrejž běšche tón khory muž wodźety, leješe tež Handrijowy — stary laz. Wobaj běschtaj jón na měscze spósnałoj, a wonaj šebi tež s dobom pomyšlischtaj, so drje móhłe te pjenjesy hischcze w nim bycź.

„To je mój stary laz“, pocza Balak rěczecź, „a njebudźich šebi myšlił, so jón sašo wuhladam.“

„Ja šym jón psched nětkotrym czašom wot jeneho muža sa tši nórty (2 mk. 25 np.) kupił“, khory praješe. „Wón je mje pěknje wohrjewał, ale nětko drje šo jón wjazy woblekacź njebudu.“

„Ja dam wam sa njón wulke wokmjane pschikrywadło“, Balak sawoła. „Moja žona je tón laz bjes mojeho wjedźenja pschedała; ja pak bych jón rad sašo měł, dokelž mje na mój kwaš dopomina.“

„Ach wsmicze jón, haj wsmicze jón hnydom šobu“, khory rjekny, „wy mi sa njón niczo winojty njejscze, dokelž mi dźě nětko tajku dobrotu czinicze.“

Balakowa po šlubjene pschikrywadło dźěše a jako běsche je horje pschinješła, teho khoreho s nim kedźbliwje sawodźe, schtoż temu njemało derje czinješe, pschetoź sa czaš šwojeje khoroscze wón hischcze njebě tak czopko sawaleny był. A wón teho dla s nowa rjekny, so by šebi Balak tón laz wsak.

Balakej pak tuteho dla hižom zyku khwilu wutroba pukotasche, a jeho žonje drje tež wjele hinak njebě, hdyž wona widźeše, so laz bjerje a s nim dele dźe. Tola wona sa nim wczipnoscze dla njeběžeše, ně, wona šwoje požadanje pschewiny a tak dołho horka wosta, hacź bě wóknowu dźěru satykała, do khachlow satepika a stwiczku wurjedźika. Potom hakle k šwojemu mandźelskemu dele khwatasche. Tu wuhlada šwojeho muža, kak sa blidom šedźeše a laz w ruzy dźerżeše; pschetoź njeběše jón prjedy rosprócź chzył, hacź wona pschińdże. Nětko pocza wón prócź a dźěra bu pschezo wjetscha. Wón do njeje hrabny a bórsy jenu pjenjezu papjeru

wucźahny a potom druhu, tsećźu a tak dale, hacź bě jich na tsi sta toleŕ w hromadźe. Niczo žo njeběsche shubiło.

„Ach, luby mužo", Balakowa ſ płaczitymaj woczomaj praji, „budźesch=li nětko te pjenjesy saßo tak lubowacź, kaž prjedy?"

Balak pak ßwoju žonu ſa ruku wſa a praji: „Widźisch, Hana, hdy bych ßebi myßlicź dyrbjał, ſo móhł saßo tajki pjenjeżny wotroczk bycź, dha bych tute papjerjane pjenjesy radscho do wóhnja cźißnył. Wſmi je ty a donjeß je na nalutowarńju (ſparkaßu). Ja ßo Bohu dźakuju, ſo ßym je shubił, a teho runja Bohu dźak praju, ſo ßym je saßo namakał. Ale ſa ßwojeho wotroczka mje pjenjesy wjazy ſcźinicź njeßmědźa."

Balak a jeho žona teho khoreho muża ßwěru hacź do jeho ßmjercźe wothladaſchtaj a daſchtaj jeho ſa ßwoje pjenjesy pohrjebacź. Maruſchku pak k ßebi wſaſchtaj a dźerźeſchtaj ju kaž ßwoje ßamßne dźěcźo. A wona běsche dźakomna a poßkuſchna a tež ſtajnje tajka wosta. Posdźisch ßebi ju jedyn tyſcheńſki miſchtr ſa žonu wſa, dokelž wón wjedźische, ſo je ródna a pilna a pola Balakoweje tež waricź derje nawukka, a hewak bě ßo do njeje ſalubował, pschetož wona běsche tež rjana holza.

Bjes tym bě ßo pak pola Balakez wſcho jara porjedźiko a běsche widźecź, ſo běchu khětro ſamóžni ludźo.

„Ach, kak by to tola wſchitko hinak było", Balakowa druhdy dźesche, „hdyž budźichmoj tehdy naju tſi tolerje radscho na ſaſtawarńju donjeßkoj, hacź je temu khoremu mužej dakoj!"

„Haj, to je wěrno", Balak praji, „mój bychmoj wo tſi tolerje bohatſchej bykoj, ale tež wo tſi sta khudſchej. Tež nad namaj je ßo dopjelniko, ſchtož pißane ſteji: Schtóž ßo nad khudym ßmili, tón požcźuje temu Knjeſej, tón jemu saßo dobrotu ſapkacźi. Ale tež to je a wostanje wěrno, ſchtož je japoſchtoł pißał a wo cźimž je knjes duchowny prědował: Pjenjeżna luboſcź je korjeń wſchitkeho śleho, a kotſiž chzedźa ßo wobohacźicź, panu do ſpytowanja a do ßycźe a do wjele hłupych a ſchkódnych žadoſcźow."

Pſchi tym je Balak wostał a to je dźenßa hiſchcźe jeho měnjenje. A hdyž chzyſche ßnadź tola druhdy na druhu myßliczku pſchińcź, dha njebě dale niczo trjeba, hacź ſo jeho žona mjelczo ſ ruku na ſtary nawożeńſki laz pokaſa, kiž mějesche hiſchcźe pſchezo ßwoje cźeßne měſto na komornych durjach. Hdyž wona tak ſcźini, jejny muž ßmějkotajo ſ hłowu kiwny, jako by prajicź chzył: „Haj wſchak haj, ja wſchemu roſymju!" a wſchitko je saßo w dobrym porjadku. To je žohnowanje, kotreż je ta dźiwna pjenjeżna khowanka do domu pſchinjeßła.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 22. januara.

Dźěłacźeŕ Jan Auguſt Sieber ſ Delnjeje Hórki, hakle 2. novembra ſ jaſtwa puſchcźeny, hdźež bě paduchſtwa dla ßedźak, 17. novembra w Klukſchu po proſchenju khodźesche a tam ſe ſahrody kublerja Dórźana jene rubiſchcźo a w ßlědowazej nozy w Schpótkez ſkale bliſko Delnjeje Hórki 20 woſchkrotow krany. Wón bu k 1 lětu a 1 měßazu khoſtarńje (zuchthaus) wußudźeny.

Ławniſki ßud 21. a 25. januara.

Konjazy wotroczk Michał Ernſt Frenzel ſe Scźijez běsche 28. novembra na budyſkim hłownym torhoſchcźu pſches měru wótſje ſpěwał a wołał, pſches to pak dobry měr kaſył, a dokelž běsche tutón dźeń njedźela, tež ßwjatocźny porjad pſcheſtupił. Ssud jeho teho dla k 5 mk. ſchtraſy wotßudźi.

Dźěłacźerka Hańža Błažowa, dźěłacźerka Marja Klinowa, khěžkarka Marja Pětowa ſ Khwacźiz a khěžkarka Hańža Pjetſchkowa ſ Daliz běchu k temu ſtałe, ſo ßu 30. oktobra na jenym poli, ryczerkubleŕſkemu najeńkej Gießnerej w Boranezach ßłuſchazym, běrny kranyłe, a to Błažowa 5 měrzow, Pětowa a Klinowa kóžda ſchtyri měrzy, a Pjetſchkowa tež tak wjele. Ssud kóždu k jenemu dnju jaſtwa ſaßudźi.

Dźěłacźeŕ Jurij Handrik ſ Rakez běsche 11. dezembra wot knjeżeje młócźazeje maſchiny kruch rjemjenja ßobu domoj wſał, ſo by ſ njeho pódusche rěſał. Wón bu teho dla k tſjom dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Cźěßła Korla Ernſt Pjetſchka w Budyſchinje bě wobſkorźeny, ſo je ßo wopiłſtwu a próſnokhodźenju tak jara poddał, ſo ßo ſa seźiwjenje ßwojeje ßwójby (familije) wjazy njeſtarasche. Ssud jeho teho dla k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźi.

Khoſtanſka komora 25. januara.

Khěžeŕ Jan Róbel ſ Lětonja, hižom dwójzy ſa kranjenje wotſchtrafowany, bu pſchepokasany, ſo je kublerjej Wehli w Boſchezach 18. junija 8 kopjenow ßyna a hewak tež ſ Hetmanez dwora kruch drjewa kranył, a dosta ſa to ſchěſcź měßazow jaſtwa. Jeho pſchichodna dźówka, Marja Thereſa Subenez, běsche pak dźěłacźerźy Bukowej wſchelake ſmachi a 4 hriwny pjenjes wſaka. Ssud ju tajkeho pſcheſtupjenja dla k tſjóm njedźelam jaſtwa wußudźi.

Macźerna rěcź w ſchuli.

W němſkej pädagogizy abo w němſkim roswucźowanju płaczi ta saßada „Es iſt ein pädagogiſcher Unſinn, eine fremde Sprache vermittelſt dieſer fremden Sprache zu lehren", to rěka: „Je to wucźeŕſki njeroſom, zuſu rěcź ſ pomozu tuteje zuſeje rěcźe wucźicź." Teho dla žo we wſchěch **němſkich** wyſchſchich a nižſchich ſchulach **zuſe** rěcźe **němſkim** dźěcźom ſ pomozu **němſkeje** rěcźe wucźa, dokelž je němſka rěcź, kaž žo ßamo wot žo roſymi, tež macźerna rěcź němſkich dźěcźi; pſchetož jenož ſ pomozu macźerneje rěcźe dźěcźo zuſu rěcź najruczíſcho nawuknje, kaž móže to kóždy ſpósnacź, kiž ma woczi a chze to widźecź, a kiž ma wuſchi, a chze to ßłyſchecź. Hladaj a poßłuchaj, kak to Franzowſa cźini, hdyž je w Němzach wucźeŕ franzowſkeje rěcźe. Wón ßwojich ſchulerjow ſ pomozu franzowſkeje rěcźe franzowſki njewucźi, ale to žo ſtanje ſ pomozu němſkeje rěcźe, a hakle potom, hdyž woni franzowſku rěcź roſymja, wón ſ nimi franzowſzy rěcźecź ſapocźnje. Tak ma žo tež pſchi wuknjenju kacźanſkeje, grichiſkeje, jendźelſkeje rěcźe atd. Po tym, ſo žo to bjes Němzami a w němſkich ſchulach tak cźini, dyrbjał ßebi cźłowjek ſe wſchěm prawom myßlicź, ſo ma žo w ßerbſkich ſchulach tež tak ſkutkowacź, mjenujzy ſo maja žo **ßerbſke** dźěcźi **němſki** tež ſ pomozu **ßerbſkeje** rěcźe wucźicź. Ale temu, Bohu žel, wſchudźe tak njeje, pſchetož móżeſch tajkich mudroſtkarjow namakacź, kiž po ßwojej hłuposcźi měnja, ſo žo ßerbſke dźěcźo najruczíſcho **němſku** rěcź nawucźi, hdyž ju wucźeŕ wote wſcheho ſapocźatka ſ pomozu němſkeje rěcźe wucźi a pſchi tym macźernu rěcź ſ zyka njewuźiwa. Wo tych, kiž lubeje lěnoſcźe dla wſchitku ſchulſku wucźbu jenož ſ pomozu němſkeje rěcźe wucźa, nochcemy hakle dźenßa rěcźecź, jich njerodu chcemy ras poſdźiſcho podróbnje wopomnicź.

A kaž ßerbſke dźěcźi němſku rěcź hubjenje nawuknu, hdyž žo ju **jenož** ſ pomozu němſkeje rěcźe wucźa, tak tež ßerbſke dźěcźi mjenje abo bóle póhanjo wostanu, hdyž žo jim kſcheſcźijanſka wucźba **jenož** ſ pomozu němſkeje rěcźe podawa. Sa tym ßu w Sakſkej hižom dawno pſchiſchli a ßebi teho dla ſchulſki ſakoń krucźe žada, ſo dyrbi wucźeŕ ßerbſke dźěcźi kſcheſcźijanſku wucźbu tež

ſerbſki wucźicź. Kotryż to njeczini, teho móże kóżdy hicź wobſkorźicź a wyſchnoſcź budże ſo wěſcże ſa to ſtaracź, ſo ſo ſakoń dopjelni.

W Pruſkej ſu, każ ſo ſda, w nowſchim cźaſu też ſa tym pſchiſchli, ſo ma ſo kſcheſcźijanſka wucźba ſ pomozu macźerneje rěcźe wucźicź, je=li ſo ma ſo dźěcźo w ſchuli na wužitne waſchnje ſa ſwoje dalſche kſcheſcźijanſke žiwjenje ſe wſchej potrjebnoſcźu wuhotowacź, kiž je něhdy k ſbóžnoſcźi dowjedże.

Tak je pruſki miniſter kultuſa a wucźbnych naležnoſcźow, knjes ſ Puttkamer, 15. dezembra 1880 we wuradźowanju pruſkeje druheje komory, jako ſo wo pólſkich ſchulach rěcźeſche, ſjawnje takle prajił: „So ma ſo pólſkim dźěcźom bjes wumĕnjenja kſcheſcźijanſka wucźba na wſchěch ſtopjenjach (auf allen Stufen) ſ pomozu jich macźerneje rěcźe podawacź, to je ſa mnje (po mojim ſdacźu) abſolutna (wěſcźewĕrna) potrjebnoſcź. Kóżdy pad, hdźež je w tajkim naſtupanju wobcźežowanja trjeba, ſmě ſo ſ poknym dowěrjenjom pſchede mnje pſchinjeſcź.“

A jako bě ſo pſchi ſpocźatku ſańdźeneje naſymy ſe Schleſynſkeje na miniſtra, knjeſa ſ Puttkamer, petizija (próſtwa) póſłała, „ſo by ſo dźěcźom ſkowjanſkeje narodnoſcźe kſcheſcźijanſka wucźba w jich pólſkej, cźěſkej a morawſkej rěcźi podawała“, dha je wón wotmolwił: „Hižom mój pſchedkhodnik w ſaſtojnſtwje (miniſter Falk) je pſchikaſał, ſo ma ſo w hornjoſchleſynſkich ſchulach, kiž zyle němſke njejſu, kſcheſcźijanſka wucźba na delnim ſtopnju (unterſtufe) w macźernej rěcźi tamniſchich ſkowjanſkich dźěcźi podawacź, a ſo ſmě ſo też na ſrjedźnym ſtopnju (mittelſtufe) dla lěpſcheho wukładowanja ſkowjanſka rěcź nałožecź. Pſches to je móżno, ſo ſo naſpomnjenym dźěcźom dwě tſecźinje ſchulſkeho cźaſa (to je 5 lět 4 měżazy) ſbóžnocźinjaze wěrnoſcźe kſcheſcźijanſkeje wucźby w jich macźernej (pólſkej, cźěſkej a morawſkej) rěcźi podawaja.“

Schtož pak je ſa pruſkopólſke, pruſkocźěſke a pruſkomorawſke dźěcźi ſbóžnocźinjaze, to drje budże ſa pruſkoſerbſke dźěcźi też nuſne, ſo by ſo jim na najlóžſche waſchnje pucź k ſbóžnoſcźi pokaſał. A to móże ſo jenoż tak ſtacź, ſo ſo też pruſkoſerbſkim dźěcźom kſcheſcźijanſka wucźba w ſerbſkej rěcźi podawa.

Duž je to jara khwalobne, ſo ſu ſ pruſkich Sserbow petiziju na knjeſa miniſtra ſ Puttkamer póſłali, w kotrejž ſo wo to proſby, ſo by ſo w pruſkoſerbſkich ſchulach kſcheſcźijanſka wucźba też w ſerbſkej rěcźi wucźiła. Tuta petizija ma 1292 podpiſmow, hacź runje je wjele njepſchecźelow Sserbowſtwa ſ leſcźu, haj tu a tam ſ gwaltom pſchecźiwo njej dźěłako a ludźi wot podpiſowanja wotdźerżowało, tak ſo je ſo wjele bojaſnych Sserbow a pſchi tym najſkerje też liwkich kſcheſcźijanow ſatraſchicź dało a njeje teho dla petiziju podpiſało.

My pak ſo nadźijamy, ſo budże pruſki knjes miniſter na próſtwu ſwojich ſprawnych a kſcheſcźijanſzy ſmyſlenych Sserbow, kiž ſu tola najſwĕrniſchi poddani pruſkeho krala, ſwólniwje kedźbowacź a ju dobrocźiwje dopjelnicź chcycź.

Towaŕſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Hiſchcże w poſłenich dnjach ſańdźeneho lěta mějeſche tuto naſche towaŕſtwo to ſboże, ſo nĕkotſi nahladni němſzy knjeża do njeho ſaſtupichu. Woni ſu pſches to pokaſali, ſo maja ſobucźucźe ſa duchownu nuſu ſerbſkeho luda a ſo woni tym Němzam njepſchihłoſuja, kiž wudawaja, ſo je ſerbſka rěcź a ſerbſki pocźink jenoż ſadźĕwk powſchitkomneje němſkeje kultury. Też w tutym lěcźe je ſo pĕkna liczba k ſaſtupjenju do towaŕſtwa ſamołwiła, tak ſo ſo wone hižom 150 ſobuſtawow měcź ſwjeſeluje. Ale pſchezo hiſchcże naſch wjeſny lud k tej wězy mało pſchikhilenja pokaſuje. Dokelž pak ma towaŕſtwo runje na prĕnim měſcźe to wotpohladanje, ſo bychu ſynojo njeſamózitych wjeſnych ludźi, kiž hewak mało pjenjeżneje podpjery doſtanu, wot njeho tajku podpjeru doſtali, dha dyrbjeli tola też naſchi ratarjo a druſy wjeſni wobydlerjo to ſa ſwoju cźeſnu pſchiſłuſchnoſcź měcź, k tutemu towaŕſtwu pſchiſtupicź, hdyž też ſ cźaſnymi kubłami jara žohnowani njejſu. Wſchak je lětny pſchinoſchk jara mały mjenujzy, jenoż 1 mk. Duž ſerbſki hoſpodarjo, duž ſerbſka hoſpoſa, ſhrabaj ſo! Stuptaj do towaŕſtwa, kotrehož pjenjeżne podpjery móża też Waju dźěcźom, Waju dźěcźidźěcźom a Waju druhim młodym pſchecźelam k lěpſchemu ſłużicź. S tym Wy też ſwoju ſcherjepatku dataj k ſdźerżenju ſerbſkeje rěcźe a ſerbſkeho dobreho waſchnja, każ ſtaj je wot ſwojich prjedownikow doſtałoj.

Ssobuſtawy, kiž kónz ſańdźeneho lěta ſaſtupichu, ſu: a. porjadne: 103. k. profeſor Dr. Pfuhl w Njeſwacźidle, 104. k. pſchekupz Mróś w Hodźiju, 105. k. can. cap. senior Kucźank w Budyſchinje, 106. k. can. cap. cantor Schołta w Budyſchinje, 107. k. kubleŕ Žur (Sauer) w Delnym Hunjowje. b. wurjadne: 4. k. wyſchſchi ſtatny rěcźnik Petri w Budyſchinje, 5. k. direktaŕ tachantſkeje ſchule Dienſt w Budyſchinje, 6. knjeni ſwudowjena faraŕka Rĕſbaŕkowa w Budyſchinje.

W Budyſchinje 1. februara 1881.

Referendaŕ **Mütterlein**, t. cź. pſchedsyda.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Draždźan piſaja, ſo je kral Albert wóndano w Lipſku pobył a tam też pſchednoſchki wſchelakich profeſorow tamniſcheho univerſiteta wopytał.

— Po rosprawje ſakſkeho miniſtra finanzow, knjeſa ſ Könerity, kotryż ma ſa dokhodami a wudawkami ſakſkeho kraleſtwa hladacź, je pjecża wěſte, ſo budża po dokhim cźaſu ſkóncźnje ſaſo dokhody (nutsſpſchińdźenja) ſa wudawki doſahacź, tak ſo ſo njebudża pjenjeſy pożcźowacź ani dawki powyſchicź trjebacź.

— W Altenburgu je wóndano 92lětny pjenjeżnik Reichenbach wumrjeł, kotryż je ſwojemu herbi, rěcźnikej Urmakej jene ryczerkubko, dwě wulkej khěži a 600,000 mk. pjenjes ſawoſtajił, wyſche teho je wón 750,000 mk. univerſitetej w Jenje, 750,000 mk. k ſałoženju wſchelakich ſchulow, 450,000 mk. k ſałoženju wulkich ſchpitalnjow a hewak hiſchcże tójſchto pjenjes ſa ſmilne wuſtawy (inſtituty) wotkaſał.

— W Einſiedelu je ſo póndźelu tak mjenowany horni młyn wotpalił.

W Pruſkej je tak, ſo žadyn katholſki faraŕ ſ wonka ſwojeje woſady bjes woſebiteje dowolnoſcźe ſwětneje wyſchnoſcźe Bożu mſchu wotdźerżecź a ludźom ſwjate ſakramenty wudźělicź njeſmě a je=li ſo to tola ſcźini, budże khoſtany. W pruſkim ſejmje bě teho dla ſapóſłanz Windhorſt tón namjet ſtajił, ſo by ſo tajke ſkutkowanje dale njekhoſtało, ale jeho namjet bu wotpokaſany.

— Prynz Wylem a jeho knjeżna=prynzeſyna njewjeſta, kotrejuż kwaſ w tutym měżazu budże, najſkerje wjele darow doſtanjetaj. Tón dar, kotryż chzedża jimaj wjetſche a ſrĕnje pruſke měſta dacź, budże pjecża 70,000 mk. khoſchtowacź a ſe wſchelakeho ſlĕborneho ſudobja wobſtacź, kajkeż ſo pſchi woſebnych knjeżich na blido a ſa hoſcźiny trjeba. — Na kwaſ je też ſakſki kral pſcheproſcheny, hacź budża też druſy němſzy wjerchojo pſcheproſcheni, njeje hiſchcże ſnate.

— Kanzleŕ wjerch Bismark je ſwjaſkowej radże ſakoń pſche wopiſtwo k wujednanju prjódkpokożił. Po tutym ſakonju, hdyž ſo

wot rajchstaga pschipósnaje, budże tajki, kiż je wopiky k sjawnemu pohórschkej byk, hacż do 100 mk. schtrafy abo hacż do dweju njedżel jastwa wotßudżeny. Je=li ßo tajki wotschtrafowany saßo wopije a je s nowa k pohórschkej, ßo hnydom k jastwu saßudźi a wěste dny jenoż ßuchi khlěb k jědźi a wodu k picźu dostanje.

Awstrija. Awstriski krónprynz Rudolf ßo w tychle dnjach s Belgiskeje wot ßwojeje knjeżny njewjesty do Wina wróćźi, s wotkal ßo hnydom do Egiptowskej a wot tam na jutry do Jerusalema poda. W Egiptowskej chze wón 40 dnjow pschebycź.

— Krakowski měschćanosta (bürgermeister) je wot khěžora sa krajneho marschala w Galizyji pomjenowany. To ßo tamnischim Polakam a Makorußam (Ruthenam), s kotrejuż wobydlerstwo Galizyje wobsteji, derje lubi, woßebje pak Makorußam, kotsiż ßo husto dosćź sa podćźischćźowanych dźerżachu; pschetoż Syblikewicź je Makoruß a bndże drje teho dla też, je=li trjeba, k lěpschemu ßwojich krajanow rěcźecź.

— Schtoż Cźechow nastupa, dha ßo jich żadanja w nastupanju rěcźe a narodnosćźe pomaku dale a bóle dopjelnjecź pocźinaja. Minister=pschedßyda hrabja Taaffe je wóndano do teho swolik, so by ßo rada skkadowaka, kak by ßo w Prasy cźěski universitet pódla dotalneho s wjetscha němskeho skerje a lěpje sakożicź hodźak.

Franzowska. Gambetta, pschedßyda franzowskeho ßejma (landtaga), je w poßleńschim cźaßu pschi wschelakich skkadnosćźach rěcźe dźerżak, kotreż ßu ßo Franzowsam jara spodobake, a móże ßo teho dla stacź, so ßo wón njenadźujzy sa pschedßydu republiki wuswoli. Je=li so ßo to stanje, dha drje, każ ßebi politikarjo myßla, nowa wójna s Němskej wudyri; pschetoż to, so ma wón tajke wotpohladanje, je s jeho prjedawschich rěcźow sjawnje spósnacź. Wón drje njeje w poßleńschich ßwojich rěcźach na tajku wójnu spominak, cźim bóle pak s wójskom rjenje cźini a wyßokich offizierow k ßebi pscheproschuje.

Jendźelska. Transwalszy burja w Afriży, kotsiż dlěhe cźerpicź nochzedźa, so bychu Jendźelcźenjo jich kraj w ruży měli, ßu ßo — każ je snate — pschecźiwo jendźelskemu knjejstwu spjecźili a bróń do ruki wsali. Duż je jendźelske knjeżerstwo wójsko na nich póßlako a tuto wójsko je jich wóndano nadpanyko; tola burja wójnske dźěko tak derje snajachu, so najprjódzy wschěch wyschschich offizierow sesatsělachu a potom nadpad na wójsko scźinichu, so dyrbjesche to 4 mile cźěkacź. Wěrno wschak je, so běsche tuto jendźelske wójsko jenoż něhdźe 200 muži ßylne, ale wone mějesche 6 kanonow, a burja njemějachu żanych — a kanony, każ kóżdy wě, w bitwje wjele wucźinja.

— W Irlandskej njespokojnosćź dale a bóle rosćźe, a drje dołho wjazy njebudźe tracź a jendźelske wójsko tam s brónju w ruży sakrocźi. W jendźelskim ßejmje hižom teho dla wuradźuja.

Rußowska. Dobrcźe Skobjelewa nad Tekinzami je w Ruskej wulku radosćź wubudźiko a khěžor je jeho hnydom sa generala infanterije pomjenowak. Smużitosćź ruskich wojakow je cźim bóle khwalobna, dokelž bjes nimi hłód knjeżesche a cźeżke khorosćźe sakhadźachu, a woni tola njepscheczelow sbichu, kiż běchu 20 krócź ßylnischi a njetrjebachu hłód tradacź.

Turkowska a Grichiska. Wo woběmaj krajomaj ßu wschědnje bledźenja a to każ bjes kónza. Skutka w tu khwilu nihdźe żaneho widźecź njeje. Duż hakle dale niczo njeprajimy, so njebychmy tajke njewuschne bledźenje pschisporili.

Ze Serbow.

S Budyschina. (B. N.) Sańdźenu póndźelu rano najstraschnischemu kutej nascheho města s wóhnjom hrożesche. Mjenujzy pod bórklinom w domje ženjeneje Koplanskeje ßo s wobydlenja jeneho fabrikskeho dźěłacźerja ßylnje kuricź pocźa. Psches spěschnu pomoz bu pak woheń hascheny, prjedy hacż bě wjele schkody nacźinicź móhł. — Dźěcźi, kiż běchu ßame doma wostake, běchu s wóhnjom hrajkake a poßleschcźo sapalike.

— Bjes tymi kandidatami prawisnistwa, kotsiż ßu juristiski eksamen wutoru psched tydźenjom w Lipsku khwalobnje wobstali, staj też dwaj Sserbaj a to knjes Ota Hanowski s Budyschina a knjes Jan Kral s Cźemjerz.

— Naschi cźesćźeni cźitarjo s tuteho cźißka „Serb. Nowin" nawjedźa, so ßo tsi ßerbske duchowne města se Sserbami wobßadźa. To je jara kraßnje, ale pschi wschěm tym je duchowna nusa ßerbskich woßadow żałoßnje wulka. Tak pobrachuje duchowny 1. w Cźornym Khółmzu, 2. w Parzowje, 3. w Lejnje, 4. w Schprejzach, 5. we Wochosach, a pschi tym njejßmy hischcźe na nusu naschich delnjołużiskich ßerbskich bratrow spomnili. Duż staraj ßo Towarstwo Pomozy a shromadźuj pjenjes, wjele pjenjes, so by wjaz Sserbow studowacź móhło.

— Krajnoßudniski radźicźel Hofmann tudy ßo do ministerstwa prawdy pscheßadźi; na jeho město k. hamtski ßudnik Ackermaun s Zwikawa pschińdźe.

— S lětneje rosprawy draždźanskeho hłowneho biblijskeho towarstwa je spósnacź, so je budyske pobocźne biblijske sjenocźeństwo, woßebje pak ßerbske knihowne towarstwo, wot k. fararja Imischa w Hodźiju wodźene, s khwalobnej horliwosćźu sa rospscheschcźeranje biblijow skutkowako.

S Dobrusche. Tudy 26. januara na tym dźěłachu, so bychu fajmu, kotraż s wowßa wobstejesche a knjejstwu ßkuschesche, domoj swosyli, jako ßo jena flinta, jenemu knjeżemu sastojnikej ßkuschaza a k fajmje pschistajena, něłak wutsěli a sbytk fajmy sapali a s wjetscha do prócha a popjeła pschewobrocźi.

S Barta. Knjes wucźeŕ Wehser je sa zyrkwinskeho wucźerja tudy wuswoleny.

S Radworja. (K. P.) W sańdźenym lěcźe je ßo w naschej woßadźe narodźiko a tudy kschcźene 54 dźěcźatkow (27 hólcźatkow a 27 holcźatkow), 1 por dwójnikow, 2 staj nusnu kschcźeńzu dostakoj, 2 morwej na ßwět pschischkoj. Semrjeko je 47 woßobow, (29 muskich a 18 żónskich), 26 dźěcźi a 21 wotroscźenych. Pschipowjedako je ßo 8 porow, s kotrychż bu 7 tudy wěrowanych. K Bożemu blidu je byko 1700 woßobow, do bratrstwa Jesußoweje ßmjertneje stysknosćźe sapißanych 15 woßobow. Psched 100 lětami (1780) běsche 47 narodźenych (28 hólcźatkow a 19 holcźatkow), 36 semrjetych (19 muskich, 17 żónskich, 10 dźěcźi a 18 wotroscźenych), 23 porow pschipowjedanych a 12 porow wěrowanych. Psched 200 lětami (1680) namakamy kschcźenych 20 dźěcźi (8 hólcźatkow a 12 holcźatkow). W sańdźenym lěcźe je farska zyrkej nowu pychu dostaka. W lěcźe běsche ßo ßwjecźo ßwj. Marije s Jesußowym cźěłom na klinje wotpaliko. Mamy nětko wot Mayera w Mnichowje nowu wjetschu a dospołnje rjanu postawu. Podstawk, na kotrymż steji, je nasch tyscheŕ Robert Spitank wuschiknje wudźěłak. Wyßokaj żelesnaj ßwěcźnikaj s boka staj wot nascheho kowarskeho mischtra Jana Schmidta s wulkej prózu a wustojnosćźu wudźěłanaj. Wscho to ßo s dobrowólnych darow sapłacźi. *H. D.*

S Ralbiz. (K. P.) W sańdźenym lěcźe je ßo w naschej woßadźe narodźiko a w naschej farskej zyrkwi ßwjatu kschcźeńzu dostako 44

dźěćźatkow (loni 46), a to 21 hólćźatkow (loni 26) a 23 holćźatkow (loni 20). Wumrjeło a po kschesćźanskim waschnju jow hrjebanych je 43 woßobow (loni 31), a to 20 muskeho a 23 žónskeho splaha. Je ßo po tajkim 1 woßoba (loni 15) wjaz narodźika hacź je jich wumrjeło. Pschipowjedanych bu 19 porow, ſ kotrychž bu 9 porow pola naß wěrowanych. — Sswjatych woprawjenjow běsche pola naß (kaž loni) 5130. — Teź w sańdźenym lěćźe je wopornika luboscź nasch dom Boži debicź a wuhotowacź pomhała, schtož ßo teź tudy ſ nutrnym „Sapkacź Bóh" wopomina. Najnahladnischi dar běsche rjany moßasny a poskoćźany krónski ßwěčźnik sa 525 mark. Njech žohnuje tón, kiž kheluschk symneje wody njepkacźeny njewostaji, wschitkim dobroćźerjam ſ cźaßnym a wěčźnym mytom. *s.*

S Hucźiny. Knjes duchowny Mättig, w tu khwilu farař w Schönebergu w sakskim Voigtlandźe, je sa nascheho noweho fararja wuswoleny. Hdy ßem pschicźehnje, nam hischcźe snate njeje. — To pak je pěkne a wscheje khwalby hódne, so ßo wón ſ zusby saßo do Sserbow wróćźi.

S Kamjeńza. Žadanje, w cźißle 3 Serb. Nowin wuprajene, je ßo k naschej wulkej radoscźi dopjelniko; pschetož k. kandidat Jan Kschižank se Scźijez je sa tscźeho tudomneho duchowneho wuswoleny a ßo pjecźa hižom sa někotre njedźele ßem pscheßydli. Sserbam nascheje kamjeńskeje woßady je jara lubo, so tajkeho dobreho, sprawneho Sserba sa ßwojeho duschowpastyrja dostanu.

S Lahowa. Kaž ſ pschihotow widźimy, kiž ßo w tudomnym hoscźeńzu cźinja, budźe saryćźanske ßerbske towarstwo teź létßa saßo a to njedźelu 13. februara ßerbske dźiwadło hracź. Sskyscheli ßmy, so budźe to zyle nowy kruch, mjenujźy: „Sera, jata knjeżna w korsymskim rubjeżnym hrodźe", pschi cźimž wschelazy rycźerjo ßobu skutkuja. Skutk hraje ſ dźěla na Landskrónje, ſ dźěla w Korsymju. Nam je ßo loni wubjernje lubiło, wjeßelimy ßo teho dla teź létßa na tutón sabawny wjeczor a pschejemy wuwjedźerjam wutrobne sboże.

§* S Krónźy. Khwalobne, rjane a pěkne je to kschesćźijanske waschnje, hdyž srudźeni sawostajeni ßwojich lubych semrjetych ſ wěnzami a Božimi martrami wupyschuja, tak so je husto kóžko, w kotrymž jich luby spi, ſ pletwami, ſ palmowymi hakosami, ſ wěnzami a ſ druhej pychu móhł rjez pschikryte. Lubosny je tajki napohlad, ale dźiwny, haj ßamo bolosne je pak potom to saczucźe, hdyž tajki kraßnje wupyscheny kaschcź na wós na deski staja, ſ kotrymiž je ßnadź někotre hodźiny prjedy ßo hnój wosył. So pak by ßo nětko tajkim njelubosnoscźam wotpomhacź hodźiło, dha je nasch młynski mischtr k. Scholta nowy cźěkowy wós twaricź a k temu pschißłuschaze rjane płachty shotowacź dał. Dokelž ma młynk ſ dobom teź konje ßam, dha móże nětko kóždy k pschistojnemu a nahladnemu pohrjebej wscho w hromadźe pola njeho dostacź.

S Mužakowa. W nozy 24. januara ßo tudy villa knjenje Dr. Petersdórfoweje zyle wotpali. Krawski mischtr Kamenz njeroshladnje do pinzy khěže, ßo palazeje, dźěsche, hdźež jeho padaze murje a hrjady saßypnychu. Hakle nasajtra ßo radźi, jeho pokspalene cźěło ſ rospadankow wucźahnycź.

„Bramborske Nowiny" pischu: S Khocźebuza, 20. januara. Sańdźenu njedźelu dźerżesche k. farař Lany (wón je Skowjan a dotal na jenej schlesynskej němskej farje) tudy w ßerbskej zyrkwi ßwoje pruhuprědowanje. Prědowanje sta ßo drje (dla radnych knježi) w němskej rěcźi, ale wscho, schtož ma ßo pschi Božej ßkužbje cźitacź, to wón ßerbski cźitasche a bě jara derje rosymicź. Potom jako bě ßlubik, so chze ſ najmjeńscha sa pok léta teź ßerbski prědowacź, ßo žadyn hłóß pschecźiwo njemu njesběhny. — Bóh jeho poßylnjej k žohnowanju woßady.

Přilopk.

* We Wulkej Sswónźy pola Lubija je ßo sańdźeny tydźeń tamnischi rycźerkubleŕ Schmalz satjělik.

* Wo žadkawym skutku ſ Wina pißaja. Krawz Odehnal w Rudolfsheimje je ßwoje tsi dźěcźi sarasył a ßo potom sa ßwoje ßlě wobwěßnył. Wón ßebi ſ krawzowstwom a druhim dźěłom ſ nusu ßwój khléb warbowasche, w poßlednim cźaßu pak pschezo bóle a bóle do hubjenstwa pschińdźe a ßo teho dla do palenz-picźa da. Wóndano wón pjany a mjersazy domoj pschischedschi ßekeru hrabny a ſ njej ßwoje tsi dźěcźi sarasy. Najmjeńsche běsche hnydom morwe, tej druhej po pschenjeßenju do hojerńje wumrjeschtej; nan bě ßo sa durjowu klinku se ßlami wobwěßnył.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: August Kubasch, dźěłacźeŕ, ſ Emiliju Henriettu Lehmannez. — Oto Theodor Klemens Kschižank (Zischank), herz, ſ Ernestinu Wyleminu Emmu Měrschez.

Michalska zyrkej: Jurij Jazka, khěžeŕ pod hrodom, ſ Hanu Wyleminu Schwurakez ſ Kundracźiz. — Ernst Bohuwěr Sodan, dźěłacźeŕ na Židowje, ſ Hanu Augustu Krecźlez se Sajdowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Hedwiga, Augusta Jana Wyrgacźa, pohonca a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Ernst Alwin, Jana Korle Augusta Scholty, schewza w Jaßońzy, ß. — Ernst Hermann, Jana Augusta Kudźele, fahrodnika w Cźichońzach, ß. — Jurij Bernhardt, Bohumiła Augusta Wicźasa (Lehmanna), cigarrydźełarja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźen 19. januara: Michał Mět ſ Wujeźka pod Cźornobohom, 76 l. — 20. Marja rodźena Kozorez, njebo Pětra Augusta Zuschki, khěžnika w Małym Wjelkowje, wudowa, 49 l. 7 m. 27 d. — 21. Hanža rodźena Schubertez, Korle Augusta Wittiga, cigarrysortirarja, mandźelska, 41 l. 5 m. — Marja Bertha, Jana Ernsta Gustava Urbana, dźěłacźerja w Delnej Kinje dź., 10 m. 6 d. — 23. Marja Martha, Jana Augusta Hobjana, murjerja na Židowje, dź., 1 l. 2 m. 7 d. — Marja Theresia rodźena Pětschez, Jana Grunda, khěžkarja w Jeńkezach, mandźelska 63 l. 8 m. 4 d. — 25. Marja rodźena Schillerez, njebo Handrija Kochty, bywscheho cźěßle, wudowa, 51 l. 10 m.

Drjewowa aukzija.

Na Cźichonjanskim revieru budźe ßo **pjatk 11. februara t. l.** 60 twjerdych hromadow a něschto wužitkowych hromadow na pschehadźowanje pschedawacź. Sapocźatk w 9 hodźinach w haju. **Hajnk.**

Tuni płat

budźe wot 5. februara t. l. w prěnjej budźe wot měschcźanskeje haptyki. Ja pschedźeno jako **sapkacźenje** bjeru a pschedźeno ſ **płatom** wuměnjam. **Karl Haschka.**

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, kaž teź **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtunischo porucźa

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Traunngsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo létnje pola wyschnoscźe wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nałožuja.

Płaczišna žitow a produktow
w **Budyšchinje** 29. januara 1881.

Žitowy dowos: 2276 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	42	11	61	10	42	11	61
Rožka " "	11	14	11	33	10	75	11	27
Jačmjeń " "	7	61	8	11	7	61	8	15
Wowš " "	6	80	7	20	6	—	7	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	19	—	19	50	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	30	—	—	—	—
Pšeńčžna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	30	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	—	20	50	—	—	—	—
Prošata 256 schț., schț.	11	50	23	—	—	—	—	—

W Nowej Wšy pola Njeßwačzidła je **khěža** čzo. 10 ſ 4 kórzami leżomnoſcže, a teho runja **khěža** čzo. 33 też ſe 4 kórzami leżomnoſcže na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Jena **draſchka,** kotraż ßo derje ſa wjeßneho tyſcherja hodźi, je dla pobrachowanja měſta tunjo na pſchedan na Židowje čzo. 95.

Möblowy magazin
na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucza derje dźěłane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płaczišnach.

Möble
k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucza

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr
w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Rjane tučne howjaſe mjaßo, punt 40 np.,
ßwinjaze mjaßo, punt 60 np.,
czelaze mjaßo, punt 40—42 np.
porucza mjaßo- a kołbaßypſchedawaŕnja
C. Rötſchka w Budyſchinje
na ſchprewſkej haßy (ſpreegaſſe).

Na bohatej haßy nowe čzißło 12.
Khoſej, jara rjany a čzišťoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,
ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,
petroleum, najlěpſchi čzišćeny, punt 2 np. tuńſchi, hač dotal,
rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hač 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.
porucza w jenož najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłuženju
J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

Drjewowa aukzija na drobjanſkim revieru.
Schtwórtk 10. februara budźa ßo něhdźe
90 khójnowych a ſchmrěkowych ßuſchizowych dołhich hromadow
wſchelakeje tołſtoſcže a
4 klozy
ſjawnje ſa **hotowe pjenjeſy** na pſcheßadźowanje pſchedawacź.
Sapočzatk dopołdnja 1/2 10 hodźin pſchi kſchižu pola Miklíſchez pola.
W Minakale, 2. februara 1881.
Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Drjewowa aukzija.
Schtwórtk 10. februara t. l. budźe ßo na lutobčzanſkim revieru 50—60 loßow ſtejazych khójnow a 30 hromadow ſelenych khójnowych wulěßowanych žerdźow, ſ tſečzinu (1/3) napłaczenja, na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Shromadźišna rano w 9 hodźinach niže knjeżeje zyhelnicze w Měrkowje. **Maucka,** hajnik.

Drjewowa aukzija
na njeßwaczilſkim lěßowym revieru.
Sſrjedu 16. februara t. l. dopołdnja wot 1/2 10 hodźin budźa ßo na pſcheßadźowanje pſchedawacź:
134 dołhich hromadow khójnoweje walczíny w drjewniſchczu 9 ab. (w ſajeczim kucze),
Pjatk 18. februara t. l. dopołdnja wot 1/2 10 hodźin w hoſczeńzu w Holeſchowje:

160	khójnowych ſchtomow	12—25 cm. ßrjedźn. tołſt.,	10—14 m. dołh.,	
200	ſchtomowych kołow	8—10 " hornjeje "	4 " "	
100	paczenych drjewow	11—15 " " "	4,5 " "	
95	klozow (a rołow. drjew.)	16—36 " " "	2,5—5 " "	w drjewniſchczu wotdźěl. 11 ih (wyſche khaßowanje.)
100	žerdźow	9—15 " delnjeje "	8—10 " "	
200	Rm. khójnowych palnych ſchczěpow,			
80	" " knyplow,			
200	" " pjeńkow,			
50	ſtotnjow ſbytkowych walczkow.			

Tute drjewa (jara pěkneje dobroſcze) móża ßo prjedy wobhladacź. Schtomy ſ běkymi kſchižikami ßu pſchedate. Wuměnjenja ßo pſched aukziju woſjewja.
W Njeßwaczidle, 2. februara 1881.
Wyſchſchi hajnik **Nowottne.**

Aukzija
khachlow, khachlowych dźělbow też tuniſchich družinow, formow a ßyreho materiala ſměje ßo
ßobotu 12. februara 1881
dopołdnja wot 10 hodźin w Knoblochez hornczerni w Budyſchinje na hornczerſkej haßy čzißło 532, hdźež móża ßo tute wězy kóždy czaß wobhladacź.
Konkurſowe ſarjadniſtwo.

Wulke wupſchedawanje.
Jedyn lowry na bok ſtajeneho **porzellana,** kaž też jedyn lowry na bok ſtajeneho **ſteinguta** ßo po kóždych, jenož něłkak ſpodobnych płaczišnach, ſo byſchtaj ßo wurumowałoj, pſchedawataj wot dźenßniſcheje **ßoboty 29. januara hač do 10. februara, po jenym ſkhodźe, na prawizu.**

Ernst Ullrich,
porzellanowe a ſchkleńzowe khlamy,
na ſchulerſkej haßy čzißło 1.

Wuſbytk ſa hoſpodarſtwo.
Jědźny žonopowy półver (ſpeiſe-ſenf-pulver) k ßamopſchihotowanju pěkneho a čziſteho jědźneho žonopa (moſtricha) w buſchkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak ſo 1/2 kilo hotoweho jědźneho žonopa jenož 50—60 np. khoſchtuje maja prawdźiwy na pſchedań
měſchczanſka haptyka w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu a
knjeſaj **bratraj Měrſchej** na žitnych wikach.
☞ Wopißanje je kóždej buſchkwi pſchiwdate.

Wo
P. Kneifelowej
włoßowej tinkturje.

Tuta woßebna pod lěkarſkej wuſtojnoſću naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ßłuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by cźerjazej mozy, najbóle jenoż drěmazej, kaž tež mrějazym włoßowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaßo daka a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodźaka. Njech kóždy włoßobědny dowěrnje tutu tinkturu nakładuje, kiž niz jenoż wupadowanje włoßow kaž tež plěch wěſcźe wotſtroni, ale tež, hdźež je jenoż najmjeńſcha roſcźenja kmanoſcź, ßamo dołholětnym plěchacźam jich włoßy ſaßo napłodźi, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdźenych wopißmow wopokaže. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjejſche njeſpodobnoſcźe zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja. — Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenoż prawdźiwa pola **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy dostacź.

Sswětoßławne bróſtne karamele.

W němſkim khěžorſtwje je w lěcźe 1881 na ſchiju-, bróſt- a płuzoczerpjenje niz mjenje hacź pjecźdźeßacź tyßaz ludźi wumrjeło. Tuta liczba, kotraž njeſkónczńje wjele žałoſcźe a ßylſow wopſchija, je ſtatiſtiſzy dopokaſana.

Pſchi ſchiju-, bróſt- a płuzoczerpjenju — ßo ßwětoßławne bróſtkaramele Maria Benno von Donat pak njepſchihotowane ſjědźa abo 4—6 ſchtuk ßo w horzom kakao-theju abo w mlózy roßidnje, ale jenoż limke wupije.

Pſchi tych wſchelakich falſchowanjach, podražowanjach a ſawiſtnikach ßo na to kedźbne cźini, ſo je prawdźiwy kakao-thej wot Maria Benno von Donat runje w tajkich njebjomódrych kartonach, kaž bróſtkaramele, a jenoż 20 np. płacźi.

Kakao-thej Maria Benno von Donat, tuto tunje, derjeßłodźaze a žiwjaze picźe ſa dźěcźi a doroſcźenych, ma ßo pół hodźiny we wodźe waricź.

Skład ma w Budyſchinje knjes **W. Müller,** konditar na mjaßowym torhoſchcźu.

Nowe polnojerje, mandl 45, 55, 60 hacź 1 mk., ſchtuku ſa 3, 4 hacź 10 np.,
nowe ſardellojerje, punt 14 np.,
zokorowy ſyrop, jara ßłódki, pt. 20 np. a pſchi 5 pt. 18 np.,
rajß, wulkoſornjaty a rjany, pt. 20 np., 5 pt. 90 np.,
łamany rajß I, pt. 18 np., 5 pt. 80 np.,
łamany rajß II, pt. 16 np., 5 pt. 75 np.,
półcź, nowu tworu bjes mjaßa, pt. 70 np., pſchi 5 pt. tuniſcho,
petroleum, pt. 18 np., pſchi 5 pt. tuniſcho,
ßwinjazy ſchmalz, nowu tworu, pt. 64 np.
ßłówki, pjecźene, pt. 26 hacź 40 np.,
khoſej, ßylny a nježny, pt. 90, 100, 110, 120—140 np., pſchi 5 pt. wjele tuniſcho,
zokor zyły, wubjerny ſa pčzołazu pizu, w kruchach wot 8—20 np., pt. 42, jenotliwje drózſcho,
zokor zyły, w kehelach a jenotliwje, dale
zokor mlěty, cźiſteje tworу, po najtuniſchich płacźiſnach porucźa ßwojim cźeſcźenym wotebjerarjam

Ad. Rämſch,
nowe khlamy pſchi butrowych wikach.

Khoſej
woßebneje dobroſcźe porucźa punt po 95, 100, 105, 110—160 np.
Gustav Poser.

Zokor w kehelach,
wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucźa
Gustav Poser.

Khoſeje,
zyle ßylne a cźiſtoßłodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płacźiſny hódny porucźa a pſchi wotewſacźu 10 puntow pomérnje tuniſcho wobliczi
Gustav Poser.

Khoſej,
jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,
dobry ßłódki ſyrop,
punt po 20 np.,
rjane jerje,
kopu po 2 hacź 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucźa
Hermann Kunack
na bohatej haßy.

K ßwinjerěſanju
porucźataj:
naliki,
popjer, běły a cźorny,
nowu wěrzu
bratraj Měrſchej (Gebrüder Mierſch)
na žitnych wikach.

Wopiłſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcźe wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakař m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Skutkowanje je wot pazijentow pſched kral. pruſkimi a bajerſkimi wokrjeßnymi ßudami ſ pſchißahu wobtwjerdźene a wot jeneho ſanitätſkeho radźicźela pruhowane. Wopißma darmo a franko. Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž cźi mjeno a atteſty falſchuja, ſ zyka jebaja.

Atteſt. Dokelž ßym hižom pſches 1 lěto wot mojeho **20lětneho** wopiłſtwa zyle wuhojeny, dha praju ja knjeſej **Th. Konetzkemu** tyßazkrócźny dźak. Teho runja moja ßwójba a pſchecźeljo, kiž ſe ſpodźiwanjom ſkutkowanje ßrědka widźachu. **Adolf Vogel** w Herndorfje. — Wěrnoſcź wobtwjerdźa gmejnſki prjódkſtejer a ſcholeźinſtwo, w juliju 1880. (podp.) **Wagner.**

W. Müller
konditarſtwo a khoſejownja
na mjaßowym torhoſchcźu

porucźa cźeſcźenym knjeźim wulki wubjerk **tórtow, thejoweho** a **błidoweho pjecźiwa k** dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Dźenßa ßobotu **wiſchnjowe tykanz** ſ cźeſchnjow, woßebje derje ßłodźazy.

Na wßy póßłacź, jara tunjo. **H. M.**

Kmótſjaze wonjeſchka
(bukety)
ſ rjanych zokorowych kwětkow porucźa pſchi potrjebje we wulkim wubjerku
W. Müller, konditar.

Apfelſiny
ßym ſaßo ſ nowa doſtał, jara rjany ßłódki płód, a porucźam je jara tunjo.
W. Müller, konditar.

Karneval! Póſtnicy! Překrasne a tunje **costumes** wšěch družinow, jenoż na předań. Kotillonske předmjety.

Wrjeskate hrošatka à 100 štuk 35 np. Karnevalscy činjene wobrazy k wupyšenju salow (žiwjeńskeje wulkosće). Maski, wobrubobordowe wutki atd. **Karnevalskotowarſtwowe kapy, Karnevalske artikle wšěch družinow!** Dekoracije za dźiwadła na stoff molowane. **Zapisy płaćiznow darmo a franko.**

Bonnska fabrika khorhowjow.
Bonner Fahnenfabrik. Bonn.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** sběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Towarſtwo Pomozy.

Do pokładnizy Towarſtwa Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow ßu dale ſapłacźili: knjeni ſwudowjena farařka Rěſbarkowa rodźena Měrſchez w Budyſchinje 1 hr., k. pſchekupz Ernſt Glien w Budyſchinje 1 hr., k. knjeź hetman Schewczik (Schelzig) w Cźerwjenych Noßlizach 1 hr., k. kantor Jórdan w Popojzach 50 hr. jako druhu pokoju wot 100 hr., k. wucźeř Wróbel w Nowej Wßy 1 hr., k. referendař Krügař w Budyſchinje 3 hr., k. Wyrgacź w Raſchowje 2 hr., k. farař Krügař w Budyſchinku 3 hr., k. can. cap. senior Kucźank w Budyſchinje.

(Pokracźowanje.)

Maćica Serbska.

Jako ßobuſtawy „delnjołužiſkeho wotrjada" ßu dale na lěto 1880 ßwój lětny pſchinoſchk (1 mk.) ſapłacźili a to ſ Delnjeje Łužizy kk.: 121. twarſki miſchtr Dieſener w Khocźebuſu, 122. wobßedźer A. Langer we Wjelzej, 124. žiwnoſcźeř Mato Schneider w Bramje, 125. półbur Bramka w Popojzach, 126. kupař Wylem Krüger w Bórkowach, 127. murjeř Khryſtian Pawlik w Saſpach. (Pokracźowanje.)

S nakładom Maćicy Serbskeje ꝛu wuſchke a ſa 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowin“ a we wjetſchich dźĕlbach pola macźicznego pokładnika, k. pſchekupza Mjeŕwy (M. Mörbe) nĕſchto tuńſcho dostacź:

Bibliſke ſtawiſny ſa ꝛerbſko-nĕmſke ſchule,

po nahladach a ſ pomozu knjeſow kralowſkeju ſchulſkeju inſpektarjow, ſchulſkeho radźiczela **Grüllicha** a **Dr. Wilda**, ſeſtajał **Jan Bartko**, wucźeŕ w Noßacźizach. Tute knihi ꝛu na jenej ſtronje ꝛerbſke a na druhej nĕmſki, tak ſo móże ſ nich Sserb derje nĕmſki wuknycź. — Wone ꝛu też jenoż w nĕmſkej rĕczi wuſchke, płacźa też 80 np. a maja tole napißmo: **Biblische Geschichten für Volkschulen** nach den Plänen und unter Mitwirkung der Herren Königlichen Bezirksſchulinſpektoren Schulrath **Grüllich** und **Dr. Wild** bearbeitet von **J. Bartko**, Lehrer in Noſtitz. Verlag von Schmaler's Buchdruckerei in Bautzen.

Serbske dźiwadło we Łahowje

njedźelu 13. februara

Hrać budźe so:

Zera, jata knjeżna na rubjeżnym hrodźe w Korzymju,

ryćerſka činohra w 6 jednanjach.

Započatk wjećor w 8 hodźinach.

Realna ſchula w Budyſchinje.

K pſchipowjedźenju hólzow, kotſiż chzedźa wot jutrow 1881 tudomnu realnu ſchulu wopytowacź, je podpißany **wot nĕtk hacź k 16. měrza kóżdu ꝛrjedu a ꝛobotu wot 10 do 12 hodźin wo jſtwě No. 13 realneje ſchule** k rĕczam. Pſchi pſchipowjedźenju maja ꝛo **wĕſcze ꝛobu pſchinjeſcź:** 1. narodne abo kſchćeńſke wopißmo, 2. wopißmo wo jĕtraſchćĕpjenju; wot tych, kiż ꝛu ꝛo pſched lĕtom 1869 narodźili, wopißmo ſaßoſchćĕpjenja, 3. wopißmo wo ſchulſkej wucźbje, hacź dotal dostatej, 4. wot konfirmirowanych konfirmazionſke wopißmo. So ꝛo kóżdy ꝛam prijódkſtaji, ꝛo rad widźi. Wuſwolenje penſije (bydlenja) podleźi po ſchulſkim ſakonju pſchiſwolenju direktarja, kiż je rad hotowy, dopokaſane penſije wukaſacź.

W Budyſchinje, w januaru 1881.

Direktaŕ realneje ſchule.
Dr. Vollhering.

Pſchekupſka wucźeŕnja w Budyſchinje.

Sapoczatk **noweho (26. ſchulſkeho lĕta) 25. haprleje t. l.** — Wucźeŕnja wopſchija pódla **ſchule ſa wucźomnikow** też wyſchſchu powołanſku ſchulu ſa młodych ludźi, kotſiż chzedźa **prjedy** ꝛwojeho ſaſtupjenja do praktiki wſchoſtron ke wuwucźenje ſa ꝛwoje powołanje nadobycź, każ też **ſelektu** ſa ſrałſchich. Kmanoſcź k wotpołożenju **pruhowanja ſa jenolĕtnych dobrowolnikow** ꝛo nadobudźe. — Wſcho dalſche wukaże a pſchipowjedźenja horjebjerje knjes **direktaŕ Sturm.**

W Budyſchinje, w januaru 1881.

Pſchedßydſtwo pſchekupſkeje jednoty.

Ratarſka ſchula w Budyſchinje.

Lĕtuſchi **lĕtni kurſus** ſapocźnje ꝛo póndźelu **25. haprleje.** Lĕtni kurſus **ꝛadowneje a ſaꝛrodniſkeje ſchule,** ſ tutym wuſtawom ſjenocźeneje, ſapocźnje ꝛo teho runja **25. haprleje.** Wucźbny kurſus ſa **wothładowarjow ſchtomow** ſměje **14. měrza** ꝛwój ſapoczatk.

Pſchipowjedźenja podpißany horje bjerje.

W Budyſchinje, w januaru 1881.

Direktaŕ:
Brugger.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cźaßow dopokaſany, ſ najlĕpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwĕmaj łźizomaj wſchĕdnje kruwom abo wołam na prénju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźewa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 40 np. a je k dostacźu

w hrodowſkej haptyzy.

Chemiſka khumſchtna płókaŕnja.

Źidźane klejdy a banty, cźorne, bĕłe a pißane, teho runja półźidźane, wołmjane a kaſchemirowe wſchĕch barbow, źidźane rubiſchka, khrawaty atd. khumſchtnje wupłóka

Ch. Schmidt na butrowych wikach.

Wupłókane wĕzy ꝛu k dobrocźiwemu wobhładanju wupołożene; płacźiſny ꝛu jara tunje.

Cźi ꝛami, kiż maja do **hajniſkeje kaßy** w **Nowej Wjeſzy** hiſchcźe pjenjeſy płacźicź, ꝛo ſ tutym napominaja, ſo bychu je hacź do 1. měrza t. l. ſapłacźili.

W Nowej Wjeſzy pola Hucźiny, 30. januara 1881.

F. Uhras, hajnik.

Woſjewjenje.

Dźiwocźanſke ꝛerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje — da-li Bóh — jutſje ſa tydźeń, 13. małeho rózka, popołdnju w dwĕmaj w Lehnertez domje we Zokowje mißionſku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Jutſje njedźelu

reje we **Łupej,**

na cźoż pſcheproſchuje

A. Henda.

Dwě jſtwě,

kiż móżetej ꝛo do jutrow wobcźahnycź, ſtej na pſchenajecźe pod hrodom cźo. 55.

Schulerjo

móża nĕtko hiſcheźe tuni **penſion** dostacź. Wſcho dalſche na ſwonknej lawſkej haßy 56, po 1 ſkhodźe.

Schulerjo, kotſiż chzedźa ſchule w Budyſchinje wopytacź, doſtanu jutry dobry penſion (wobhydlenje a jĕdź) na jerjowej haßy cźo. 3 po 2 ſkhodomaj.

2 ſchulerjej, kiż tudomnu mĕſchcźańſku abo realnu ſchulu wopytataj, móżetaj wobhydlenje a zyrobu dostacź. Dalſche je ſhonicź na hornczerſkej haßy cźo. 14, po 1 ſkhodźe.

Jedyn ꝛerbſkeje a nĕmſkeje rĕcźe móżny, kmany a ſprawny muż, najradſcho woženjeny, ꝛo jako **pucźowaŕ** (reiſender) ſa jedyn jara kupowany artikel pſchi jara wyßokej ſaßkużbje a trajazym mĕſcźe pyta a móże **hnydom** ſaſtupicź. — Offerty ſ krótkim wopißanjom dotalneho żiwjenja wobſtara pod **X. Y. Z. 100** wudawarnja „Serb. Nowin.“

Wucźomnik pytany!

Ja pytam k jutram jeneho ꝛyna ſprawnych ſtarſchich pod ſpodobnymi wuměnjenjemi jako **wucźomnika.**

Otto Engert
na ſnutsknej lawſkej haßy.

†

Hanje Polleńkowej

w Njeßwacźidle.

Hana, dobre bĕdźenje
Ssy ꝛo bĕdźiła.
Wokſchewjenje njebjeſke
Budź Cźi pſches Khryſta!

Lipa Serbska čo. 2

1881 je wuſła.

(K temu cźißku jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czißku 6 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu, 5. februara 1881.

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Pschedawarńja twarskeho drjewa

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Aug. Zimmermanna, czeßliskeho mischtra.

Sswój skład ßuchich **schmrěkowych deskow** a **pfóstow** we wschěch trěbnych dołhosczach a tołstosczach, **roschtowych pfóstow, khójnowych tyscherskich deskow, khójnowych pfóstow** we wschelakich dołhosczach a tołstosczach w I. a II. dobrosczi, **tschesne laty, lěpjerske laty, spakierske laty, pappowe laty, tschesne schpjeny, tschesne pappy,** dołhe **bunowe zerdki** atd. poruczam pschi potrjebje k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

Wot zykeho rynka nahladnych lěkarjow pruhowane a jara porjedźene

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille

sepjeraja ßo na jene wote wschěch lěkarskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhalske skhorjenja, jako **schnypa, kaschel, dybawosczj, khripawa, klamowy, bróstowy** a **pluzowy katarrh** atd. se sahorjenja zidkokózkow dychawinych puczow wobsteja, kajkeż sahorjenje ßo psches kmany antiflogistiski ßrědk sa jara krótki czaß bjes schkodowanja wotstronicz a ßo tak khorosczj ßama sahnacz hodzi. W **nowschim** czaßu se **spodziwnym wuspěchom** psche to nałożeny ßrědk, kiż je dla ßwojeho **wo prawdze spodobneho** a **spěschneho skutkowanja** powschitkomnu kedźbnosczj sbudźił, ßu te wot hodlerskeje haptyki w Frankfurcze a. M. **Dr. Ew. Voßowe katarrhpille** w tyszy po 75 np., **jenoż prawdźiwe** w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** a w **Lubiju** pola **haptykarja Brücknera** dostacz. **Prawdźiwe** Dr. Ew. Voßowe katarrhpille ßo jenoż w blachowych tyskach, kiż maja hornju sakitansku sakońsku marku, każ też wobalku s pódlastejazym mjenosnamkom pschedawaja. **Kózdy paczink ßo ßudnischy khosta.**

Dr Ew. Vrfs.

NB. **Pokasaŕ lěkarskich, haptykarskich a druholudzazych rosprawow s Němzow, Awstrije atd., kiż wschě woßebje dobre skutkowanja wobßwědcza, ßo czischczi a ßo po dokonjenju kózdemu na pozadanje darmo a franko pschipósczele.**

Spěwarske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje koże swjasane, najtunischo poruczja

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Ballhauserowe czorne żołczowe a żoldkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatosczj a jeju płód, mjenujzy psche kólku, psche satwjerdnjenje w żiwocze a s zyka k wuczischczenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacz, je kózdej bleschi pschipokożene.

Jenicżki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kózdy na sygl a sakitanske znamjo dźiwa, dokelż ßo wschelako podrażuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita żalba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicz** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju hojatu móz po wschěm ßwěcze khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **ßudnischy wobtwjerdzenych wopißmow,** w haptykach wupokożenych, wo tym ßwědczi.

* Dostacz we **wschitkich haptykach.**

☛ Jenoż 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **sczěnski czaßnik** (wanduhr) s **hrajadkom,** kotrez duschny spěw hraje, kiż móże ßebi kóżdy pschi skasanju wuswolicz. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostaczu żane zło płaczicz.

J. Brunner, Uhrendepôt in Basel.

Schkleńczane, porzellanowe a **steingutowe twory, schpihele** a **schpihelowe schkleńzy,** każ też **posłoczane** a **polituŕske lejsty** w najwjetschim wubjerku a po tunich płaczisnach poruczja

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy.

Schwejsowane gardinowe żerdże pschedawa, so by s nimi wurumował, po poniżenych płaczisnach

Rudolph Wilhelm
na ßerbskej haßy.

Schokoladu psche hlistwje

(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach poruczja jara lóhko k nutsbranju

měschczanska haptyka
141 na hłownym torhoschczu nětko czißko 6.

Swětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja

najlěpschi polożazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawosczj, sażwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w **Budyschinje:** Heinr. Jul. Linck a,
w **Kamjenzu:** Herrmann Nächster,
w **Nowosalzu:** C. Hieck a,
w **Biskopizach:** Carl Meißner,
w **Lubiju:** W. Rotha,
w **Półcznizy:** A. Endler.

Ja wuměnjam **rożku** sa **khlěb,** punt sa punt, każ też wschě drużiny **mnki** sa wschě drużiny **żita.** S dobom poruczam **majßowy schrót** jara dobreje dobrosczje, każ też wschě druhe **pizowe wutki** (futterstoffe) k dobroczinwemu wobkedźbowanju.

W Budyschinje.

A. Sieber, pjekarski mischtr
czo. 5 na hospitalskej haßy czo. 5.

Sporuschk

bjes czerwjoweho wobożranja kupuje punt po 70—100 np. po dobrosczi

měschczanska haptyka w Budyschinje
na hłownym torhoschczu nětko 6.

Sporuschk

po wyßokej płaczisnje kupuje

hrodowska haptyka.

Kosaze nasymske koże,

sajecże a korniklowe kóžki, czelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczišnach kupuje

H. Langa

pschi žerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Kosaze koże,

kaž tež wschě družiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczišnach kupuje

Gustav Naucka

na garbarskej haßy 426.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dželbje a kóždy dżeń mechaniska dżěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje žo jenož **trjeny len**, a to jenož žobotu w Grützner ez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Skoro darmo!

Hobrski sklad, wot **sarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniasilberfabrik"** pschewsaty, žo dla nusnych wulkich płaczenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lěby sa pokojzu žameje dżěłarskeje msdy da žo žłědowaze **woßebje hódne britannia-žłěbro-blidne service, kotrež prjedy 60 markow płaczesche, a žo sa běłowostacże** pschedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdż. jendż. britannia-žłěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-žłěbro jědźnych łžizow,
6 nežnych britannia-žłěbro khojesowych łžiczkow,
1 czežki britannia-žłěbro-sopowy czerpak,
1 maßivny britannia-žłěbro-mlókowy czerpak,
6 nežnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki krystall,
6 prawdż. jendżelske deßertne noże,
3 rjane maßivne jejaze bjecharki,
3 kraßnych nežnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydżak, nežneje družiny,
2 nahladnaj blidnaj žwěczníkaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 kraßne pschedmjety płacza w hromadże jenož

14 markow.

Skasanja wobstaraja žo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapóßlanjom pjenjes tak dołho hacž sklad doßaha psches

Britanniasilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju žo service we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dżaknych a pschipósnawanskich pißmow wot najwoßebnischich ludźi wo **wubjera sprawnosczi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedostatka ruma** žo wosjewicz njehodża, leża k **sjawnemu nawjedżenju** w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech žo adreßa njesapomni a **haßa žwěru wosjewi.**

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np.: **Prěni wěnz spěwow sa žerbsku młodosczi.**

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

Jena alarmirowaza khorosczi, s kotrejž žu wjeleliczbne ludźaze rjadownje wobczežene.

Khorosczi žo s makymi njeporjadnosczemi žołdka sapoczina; tola, hdyž sakomdżena, zyke czěło sapschija, kaž tež jerchenje a jatra, s zyka jědźpschětłazy system czini hubjenu existenzu a jenož žmjercz móże wot teho czerpjenja wumóz. Khorosczi žamej pazijent husto wopak rosymi. Hdyž pak pazijent žebje žameho prascha, tehdy budże jemu mózno spósnacz, hdże a schto je jeho czerpjenje. Praschenja: Mam ja bolosczе, mam ja tłóczenje, wobczežnosczi pschi dychanju po jědżenjach? Mam ja czežke czucze pschewodżane s hłowuwjerczenjom? Matej wocži žołtojty napohlad? Je tež husty žwak na jasyku, dźaßnach a subach pschi wotuczenju widżecz, pschewodżany s hrosnym žłodżenjom w hubje? Je jasyk wobkładżeny? Ssu bolosczе w bokomaj abo w khribjeczе? Je saczucze poknosczе praweho boka jako bychu žo jatra powjetschicz chżyke? Je mucznosczi a sawjerczenosczi, kiž nje nadpanje, hdyž žo runje stupju? Ssu wotkhody s jerchenjow mako abo wulzy barbjene, sjenoczene se žadżenkami, widomne pschi stejowostajenju w žudobju? Je po spóżeranju jědże jeje pschetłacze s naduwanjom brjucha a horjestorkanjom sjenoczene. Je tež wutrobupukotanje czaste?

Tute wschelake znamjenja žo stajnje njepokaża, ale wone czerpjazeho khwilu czwiluja a žu pschedběžerjo jara bolosneje khorosczе.

Je-li so ta khorosczi dlejschi czaß sakomdżena wostanje, dha sakoži žuchi kaschel pschewodżany wot slěczinjenja. Po dalschim czaßu płodži wona žuchu kožu po sdaczu błukobruneje barby; ruzy a nosy žo lóhko se symnym potom pschikryjetej. Kaž žu jatra po czaßu bóle khore, nastanu tež rheumatiske bolosczе a hewak nakožowane lěkarjenje je zyle bjes wužitka pschе tule czwilowazu khorosczi.

Jara wažne je, so žo pschecziwo tutej khorosczi rucze a energiszy bórsy pschi spoczatku jeje nastacza wustupi. Appetit žo potom saßo wrócži a pschetłacżowe organy czinja žwoje nusne dżeło.

Tuta khorosczi rěka jatrowe czerpjenje a je jeniczki a najwěsczischi žrědk **Shaker-Extrakt**, vegetabilska pschihotka, dżěłana w Ameriży sa wobžedżerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lěkarstwo trjechi sakkad khorosczе a ju saczěri zyle psches wschitkon system.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy.
Budyschin: w woběmaj haptykomaj.
Borna: lawska haptyka.
Chemnitz: jendżelska haptyka.
= mikkawschska haptyka.
= hrodowska haptyka.
Coburg: L. Heil, haptykař.
Dahlen: hodlerska haptyka.
Eisenach: dwórska haptyka.
Eppendorf: w haptyzy.
Flöha: F. Kriebel, haptykař.
Frankenberg: Knackfuß, haptykař.
Geithain: w haptyzy.
Glauchau: krónska haptyka.
Gotha: dwórska haptyka.
Gr. Schönau: w haptyzy.
Großenhain: Dr. Leo, haptykař.
Lauenstein: w haptyzy.
Lipsk: rannstädtska haptyka.
Marienberg: w haptyzy.
Mittweida: w haptyzy.
Mutzschen: Schürer, haptykař.
Mylau: w haptyzy.
Neu-Schönefeld p. Lipska: žokolska haptyka.
Oederan: A. Richter, haptykař.
Radeberg: Th. Huth, haptykař.
Reichenbach i/V.: hodlerska haptyka.
Rochlitz: Naumann, haptykař.
Ruhla: Hering, haptykař.
Schöneck: Funcke, haptykař.
Siebenlehn: w haptyzy.
Stolpnjo: F. Legler, haptykař.
Tharandt: O. Lagatz, haptykař.
Waldheim: w haptyzy.
Wittgensdorf: H. Abigt, haptykař.
Zeulenroda: Poppe, haptykař.
Zitawa: měschczanska a janska haptyka.
Zöblitz: G. W. Schulze, haptykař.
Zschopau: M. Scharff, haptykař.
Zwickau: kolpjowska haptyka.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadżenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodżin. Khudym darmo.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 7. **Sobotu 12. februara 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwna kupa.

Savojska, kotraž k krótkemu ranju wot Franzowskeje leži, je jara horaty kraj. Hory, kiž jón na wschě strony pschećahuja, su jara wyšoke (k nim słuscha najwyschscha europiska hora, s mjenom Montblank, kotryž so 14,700 stopow [fuß] posběhuje) a su na swojich wjerschkach zyke lěto s lodom a sněhom pokryte. Duž je wěste, so tam ratarstwu mało tuje. Wobydlerjo tuteho kraja su teho dla tež jara khudźi. Jich synojo dyrbja teho dla hižom w dźěćažnych lětach do swěta hicź, so bychu sebi wschědny khlěb sami saslužili. Starschi jim bobu (murmelthier) abo cźwiczku tinty abo hornyczk wichsy abo něschto druhe na pucź sobu dadźa, so bychu s tym pjenjesy warbowali. Tajzy hólzy dawaja potom swojim bobam psched ludźazymi durjemi rejwacź, snadź tež nopawu sa pjenjesy pokasuja, pschedawaja tintu, cźiscźa stupnje a schkórnje ludźom na hasach abo so tež jako wuhnjerjo pschenajeja. Na tajke a podobne waschnje sebi wschědnje někotre słěborne sasłuža. Dokelž su jara slutniwje žiwi, cźasto w hródźach a bróžnjach pschenozuja abo w nozy tež w lěcźe na polu pod keŕkom abo w lěsu pod huscźinu leža, dha sebi po cźasu pěkny pjenjes wusbytkuja. Po dźesacź, dwanacźe, haj druhdy hakle po dwazyczi létach so sasso domoj nastaja a so k swojim lubym horam wrócźa. Tudy sebi maku khěžku sa swoje sobu pschinjesene pjenjesy kupja, žiwja so, tak derje hacž so hodźi, a hdyž jim Bóh dźěcźi wobradźi, dha se swojimi hólzami runje tak cźinja, kaž su jich starschi s nimi cźinili.

Junu tajki khudy, maly savojski hólz do pruskeho města Triera pschińdźe. Tam knjeješche tehdy, dokelž město hischcźe pruske njeběsche, khurwjerch a arzybiskop Klemens Wjazysław. Tón savojski hólz měješche dwě bobje pschi sebi. Jeho młódschi bratr, kiž běsche jeho na zusbje pschewodźak, bě sdaleny wot nana a macźerje, daloko wot lubeje domisny wumrjeł, a wot njeho bě wón jeho bobu herbował. Psched khěžnymi durjemi trierskich měschcźanow wón swojimaj pěknymaj bobomaj rejwacź dawasche, a někotryžkuliž pjenjes do jeho ruki padźe abo do mězy, kotruž wutykowasche.

Tón hólcźez tójschto dnjow w Trieru wosta. Jedyn dźeń, hdźež nalětnje słónczko s jasneho njebja dele swěcźeschе, wón tež psched arzybiskopski hród pschińdźe. Tam so na jedyn rózkny kamjeń syny, so by so wot mileho słónczka pschehrěcź dał, a sebi s měrom sedźo to rjane twarjenje wobhladowasche. Wón sebi pomyślli, so drje w jeho wjesy doma tajke wosebne twarjenja njejsu, ale sebi tež pomyślli, so su hory, kotrež je tam wschehomózny Bóh sestajał, tola wjele rjeńsche, dyžli tute twarjenja, wot cźłowskeje ruki natwarjene. Jeho wutroba na tu dolinu spomina, hdźež nan a macź pschebywatej, a pschi tajkich myślicźkach poczina so jemu po wótznym kraju a po lubymaj starschimaj styskacź, tak so jemu sylsy do woczow stupaja. Wón ruzy styknywschi, so k Bohu lubemu Knjesej modli, so by jemu nana a macź pschi žiwjenju sdźerżał, so by jeju hischcźe wohladał, hdyž so něhdy do wótzneho kraja wrócźi.

Bjes tym so wbohi savojardski hólz na kamjenju sedźi a so modli, trierski arzybiskop pschi wóknje steji a na teho khłópza shladuje. Wón widźi, kak sebi tón sylsy s woczow trěje a kak styknywschi ruzy so modli. To so jemu spodoba a wón jenemu słužobnikej pschikaže, so by teho hólza horje pschiwjedł. To so tež stanje a po někotrych minutach savojardski hólz psched dobrocźiwym arzybiskopom steji a dawa swojimaj bobomaj psched nim rejwacź.

Tón wosebny knjes hólzej a jeho skocźatkomaj pschecźelniwje a želniwje pschihladuje, doniž k njemu rjekne: „Cźeho dla njesaspěwasch pěsniczku, kaž to hewak drusy savojardszy hólzy cźinja?“

„Ja spěwacź njemóžu“, tón hólcźez strachocźiwje wotmolwi. W tym samym wokomiknjenju pak na swojeho lubeho, njebocźiczkeho bratsika pschi sebi spomni, kotryž móžesche tak lubosnje spěwacź, a pschi tym jemu s nowa sylsy do woczow stupaja. Arzybiskopej to wutrobnje žel cźini. Wón kasa jemu, so by so na stólz synył, a mikoscźiwje s nim rěcźi, prascha so sa jeho starschimaj a swotkal je. Duž dołho njetraje, a savojardski hólz jemu powjeda, kak staj jeho a jeho bratsika jedyn dźeń nan a macź sa ruku wsakoj, kóždemu kaschcźik s bobuschku na schiju pójsnykej a jeju se wšy hacź na dróhu dowjedkoj, hdźež je nan prajił: Nětko dźitaj w Božim mjenje! Budźtaj slutniwaj a sprawnaj a pschińdźtaj strowaj sasso. Macź pak je jeju wobjała a wokoschika, s płaczitymaj woczomaj jimaj prajizy: Budźtaj tež stajnje pobóžnaj a so pěknje modlitaj, dha so wamaj derje pójdźe na waju pucźach. Potom staj jeju starschej hischcźe jedyn krácź wokoschikoj a so srudnje k swojej khěžzy wrócźikoj. Wonaj pak staj wjesokaj a njebojasnaj psches hory do dalokeho, schěrokeho swěta schkoj. Wot tam staj do Franzowskeje pschischkoj a wosebje w rjanym a wulkim Parisu dleschi cźas pschebywakoj. Na to staj psches Schwajzarsku cźahnykoj, kotraž je so jimaj swojich wulkich horow dla nimale tak derje spodobała, kaž Savojska. Skónczinje staj do Němzow pschischkoj, hdźež staj nad reku Rheinom a Moselu wjele městow a wšow wopytakoj. Wschudźom su ludźo pschecźelniwi k nimaj byli a wosebje je so jim jeho bratsik lubił, dokelž je pěkne spěwy spěwacź móhł. Ale wón je skhorił a wumrjeł. Wón nětko na kerchowje jeneje němskeje wšy spi a njemóže so wjazy k starschimaj wrócźicź, kiž staj jeho tak lubo měkoj.

(Pokracźowanje.)

Sserbskim hospodarjam.

Wot měsaza měrza 1881 budźe so we wudawarni „Serbskich Nowin“ cźasopiš pod mjenom „Serbski Hospodar“ wudawacź.

Napiš pokasa wam, schto tutón nowy cźasopiš chze; wón chze mjeńschim buram a hospodarjam po Sserbach radźicźel a pschecźel bycź we wschěch domjazych hospodarskich należnosćach. Schtó

njechał wusnacź, so je nam Sserbam tajki cžaßopiß jara trěbny? W kóždym domje móże ßo ſ nim wjele ſchkody wotwobrocźicź, wjele wużitka pak dobycź. Nima cžłowjek wuknycź, doniż je żiwy? To płacźi też hospodarjej: wón dyrbi wuknycź, wobkedźbowacź a ratarſke wězy cžitacź, doniż hospodari.

Nowy cžaßopiß njebudźe ani wobſchěrny, ani drohi. Wukhadźa ſa měßaz jenoż junu, a to kóždu prěnju ßobotu měßaza. Móże ßo w Budyſchinje we wudawarni „Sserbſkich Nowin" wotebjeracź a płacźi tu na zyke lěto 50 pjenjeźkow; ſchtóż chze jón ſ póſtom do domu ßłany měcź, płacźi 1 marku ſa zyke lěto. Pjenjeſy dyrbja ßo hacź do 5. měrza pola redaktora „Serbſkich Nowin" na zyke lěto do prědka ſapokożicź.

Nowy cžaßopiß „Serbſki Hospodaŕ" budźe tak pißany, ſo móże jón kóżdy ßerbſki bur, kotryż je wjeßnu ſchulu wopytował, ſ wulkim wużitkom cžitacź. Njepſchinjeße wucźene wězy, każ to němſke ratarſke cžaßopißy cžinja, kotreż ßu ſ wjetſcha ſa wucźenych a wulkich ratarjow pißane a pódla doſcź drohe, ale dyrbi ſa duſchu roſomneho makeho hospodarja w Serbach to bycź, ſchtoż Boži khlěb ſa cźěko: dyrbi na lóhke waſchnje roswucźecź, dyrbi ſahorjecź, dyrbi warnowacź, dyrbi ſabawjecź.

Dokelż je ßo lěto hižom ſapocźało, ßo ſakomdźenej cžißle nakhwatatej a „Serbſki Hospodaŕ" pſchińdże w někotrych měßazach dwójzy, tak ſo ßo lětßa 12 cžißkow wuda.

Schto dha „Serbſki Hospodaŕ" pſchinjeße?

Wón pſchinjeße: 1. krótki naſtawk, kotryż tebje wo ważnej hospodarſkej wězy roswucźi; 2. roswucźowaze drobnoſcźe, na pſch. kotre ßrědki ßu pſchecźiwo khoroſcźam ſkotu dobre; 3. ratarſki praſcheńſki kaſchcźik, pſches kotryż ßo hospodarjam, kotſiż ßu ßo wo ratarſke wězy doprašchowoli, pſchiměrjene wotmołwjenje dawa; 4. płacźiſnu tucźneho ſkotu a żita a to po draźdźanſkich wikach a hacź horje abo dele lěſe; 5. móżne wjedro ſa 4 njedźele měßaza; 6. powjeda „Pſcheklepany Boſcźij" wjeßoku ſchtucźku ſ burſkeho żiwjenja.

S teho widźiſch, ſo cźi „Serbſki Hospodaŕ" ſa tuni pjenjes wjele lubi, a ſpißowaŕ budźe ßo prawje prózowacź, ſo móżeſch prjedy hacź ßo lěto minje prajicź: Tón muż wě, ſchto je nam mjeńſchim ßerbſkim hospodarjom wużitne a trěbne, tych 50 pjenjeźkow mi żel njeje, kotreż ßym na tutón cžaßopiß ważił.

Duż dha, wy lubi ßerbſzy hospodarjo zykeje Hornjeje Łużizy, ſmużcźe ßo a pſchedpłacźcźe w redakziji „Serbſkich Nowin" pak ßami abo pſches někoho, kotryż hacź do 5. měrza do Budyſchina pſchińdże, na

„Serbſkeho Hospodarja."

Sjawny liſt

na knjeſa referendara Mütterleina w Budyſchinje.

Wyßokocźeſcźeny knjeże!

Każ ßo mi ſda, dha ßo Wy na naß wjeßnych ludźi trochu hněwacźe, ſo do Towaŕſtwa Pomozy njeſaſtupimy. Ale Wy tola zyle prawje nimacźe, ale też trochu njeprawje. Pſchetoż my wjeßni ludźo, to móżecźe khróble wěricź, luby knjeże, my mamy ßerbſkich ſtudentow lubo a chzyli rad kóżde lěto 1 hriwnu a też wjazy ſa nich woprowacź, ale Wy, luby knjeże, dyrbjeli ßo ſa to ſtaracź, ſo bychmy ßwoje pjenjeſy hacź do Budyſchina noßycź njetrjebali. Pſchetoż ja ßam jenoż rědko do měſta pſchińdu a hdyż tam ras ßym, potom mam hłowu tak połnu a wobſtaranja je tak wjele, ſo na wbohich ſtudentow ſabudu, a wudawkow je w měſcźe też pſchezo doſcź a móſcheń na poßledku prózna, a woßebje lětßa, hdyż je nam lube żitko tak ſmjerſnyko a dyrbimy drohi khlěb kupowacź. — Ale doma, hdyż ras rjane knihi doſtanu, kiż nam Waſcha „Macźiza" wudawa, a te cžitam a pſchi tym ſabywam, něſchto dnjow do korcźmy hicź a palenz a piwo picź a tón drohi tobak njekurju, haj potom mam druhdy marku abo hriwnu, każ Wy prajicźe, wyſche a tu chzyk rad ßerbſkim ſtudentam dacź, ale do měſta je daloko. Nětko ßym ßebi tak myßlił, ßnadno byſchcźe Wy, luby knjeże, jako präſident towaŕſtwa naſchemu knjeſej fararjej abo knjeſej wucźerjej porucźili, ſo by jedyn wot njeju te pjenjeſy brał a moje mjeno ſapißał, ja mam k nimaj tu dobru dowěru, ſo moje pjenjeſy też wěſcźe ſa naſchich ſtudentow wotedataj. A nětko niczo ſa ſło, a ſtarajcźe ßo dale ßwěru ſa naſchich ßerbſkich ſtudentow. A hdyż ras k nam do wßy pſchińdźecźe, dha ſaſtupcźe też do mojeho niſkeho doma, ja chzu Waß wutrobnje powitacź. A tak ſawoſtanu

Waſch

poddany

Jan Hołanſki.

Pſchiſpomnjenje redakzije. Tam, hdźež žadyn ſarał abo wucźeŕ njeje, by wſchak tón abo druhi cžeßny hospodaŕ jako dowěrnik (vertrauensmann) ſa towaŕſtwo pjenjeſy ſhromadźowacź móhł. Też by ßo to derje ſa gmejnſkeho prjódkſtejerja abo też ſa běrku (einnehmer) hodźiło. Tola bychu ßo mjena tajkich cžeßnych mužow Sserbam pſches „Serb. Nowiny" k nawjedźenju dacź měle, ſo bychu ludźo wjedźeli, na koho móża pjenjeſy wotedacź.

Wußudźenja.

Ławniſki ßud 28. januara.

(B. N.) Khěžeŕ Handrij Handrik ſ Dubrawki běſche w ſapocźatku oktobra 1880 w jenej bróżni bartſkeho knjejſtwa něhdże ſa 4 mk. 50 np. żita wſak, ſo by je domoj donjeßł, knježi wulki wotrocźk běſche pak prjedy pſchiſchoł a jeho k temu nuſował, ſo by żito ſaßo ſ měcha wußypał. Handrik doſta ſa to dźeń jaſtwa.

W novembru 1880 běſche wudowa Sarinkowa ſ Halſchtrowa deſku, kublerjej Janej Domaſchzy w Komorowje ßłuſchazu a ſa jeho bróżnu leżazu, wſaka a domoj donjeßka, ſo by ju do koża położiła. Ta deſka bě něhdże 40 np. hódna. Sarinkoweje nan, khěžeŕ Jurij Kranz ſ Komorowa, kotryż wjedźeſche, ſo je ta deſka kranjena, je kruch teje ßameje wſał a ſa ßebje nałożił. Kóżdy wot njeju doſta jedyn dźeń jaſtwa.

Sskužobna dźowka Marja Ramſchez, pola ryczeŕkublerja w Kamjenjej ßkužaza, běſche tam něhdże ſa 2 mk. runklizow wſaka a k ßwojej macźeri donjeßka, a hewak też 4 abo 5 kulirěpow kranyka. Teho runja bě tam ßkužobna dźowka Khryſtiana Kaſchprez někotre kulirěpy wſaka a je dźěcźom ßwojeje ßotry k ſjědźenju daka. Wobej buſchtej k 1 marzy ſchtraſy wotßudźenej a Ramſchez wyſche teho k dwěmaj dnjomaj jaſtwa.

Murjeŕ Handrij Reſcha ſ Jitka a wotrocźk Kryſtian Hataß ſe Schprjow běſchtaj 16. dezembra w bróżni kublerja Jana Pawlika w Jitku ſ hromady njecźiſcźeneje rożki něhdże ſa 7 mk. wſakoj, a Hataß běſche měch dźeržał, jako bě Reſcha rożku do njeho ßypał. Potom běſchtaj tón měch tak ſkhowakoj, ſo jón njeby nichtón lóhko namakacź móhł, ſo byſchtaj jón pſchi cźmicźzy wunjeßkoj, rożku pſchedakoj a pjenjeſy, ſa nju doſtate, mjes ßobu roſdźeliłoj. Hataß, kiż njeběſche hiſchcźe 18 lět ſtary, doſta pjecź, Reſcha pak 10 dnjow jaſtwa.

Hamtſki ßud, 1. februara.

Dźěłacźeŕ Jurij Petrik ſ Bukojny běſche w kólni khěžnika Hajny w Dobruſchi ſchatowu lajnu a jenu twjelku kranył, hewak pak po kraju wokoło dundał a po proſchenju khodźił. Wón doſta ſa wſcho to 8 dnjow jaſtwa.

Cjeßla Korla August Schokta ſ Hósnizy běſche loni ſe ſchkleńčaneho khamora murjerſkeje mandźelſkeje Balzarki na Židowje jedyn dybſačny cžaßnik (taſchenuhr) kranył a jón pola aukzionatarja Wällnitza w Budyſchinje ſaſtajił. Wot tuteho bě jón dźěłacźeŕ Kalich ſ Jeńkez kupił a jón cžaßnikarjej Schneiderjej k porjedźenju dał a k njemu hiſchcźe ßlěborny rjecźaſk wot ſtótnika Reichi kupił. Kalich a Schokta ßo poſdźiſcho na Židowje trjechiſchtaj. Wonaj hacź do wjecźora pijeſchtaj a ßo potom do jeneje pſchidróżneje hrjebje lehnyſchtaj. Naſajtra rano Kalich pytny, ſo je cžaßnik prjecź a ſo bě jeho towarſch hižom ſtanył a chzyſche ßwoju ſtronu hicź. Kalich pak na njeho tukaſche a ßo jeho ſa tym cžaßnikom praſcheſche; Schokta pak niczeho praweho njewotmołwi, ale cźěkaſche a tež cźekny, dokelž jeho Kalich dóſcźahnycź njemóżeſche. Jako jeho poſdźiſcho jimachu, tón cžaßnik pola njeho namakachu, a wón bu, hacź runje prějeſche, ſa to, ſo bě jenu a tu ßamu wěz dwójzy kranył, k dwěmaj tydźenjomaj a k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wotßudźeny.

Khoſtanſka komora, 5. februara.

Gratdźěłaŕ Haudrij Krenz, 28 lět ſtary, běſche ßo pſchecźiwo ßwojemu ſtaremu nanej njehornje ſadźerźał a jemu pjecź pliſtow wotłożił. Wón bu teho dla k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Lětuſche wołmjane wiki w Sakſkej ſmějachu ßo w Kamjeńzu 13., w Budyſchinje 14., w Draždźanach 15. a w Lipſku 16. a 17. junija. — Dokelž je ßo ſtako, ſo ßu ludźo, kiž ßu jědź w hornykach, hubjenje glaſirowanych — w tak mjenowanym ſeidenbergſkim horncźeŕſkim ßudobju — warili a ju jědli, wot teho ſkhorili, dha wyſchnoſcź na to kedźbne cźini, ſo je tajke ßudobje jědojte, je-li ſo njeje doſcź glaſirowane, a ſo dyrbi teho dla pſchi kupowanju kóždy ſa glaſuru hladacź.

— Schleswigholſteinſka prynzeßyna Auguſta Viktoria, njewjeſta pruſkeho prynza Bjedricha Wylema, je 4. februara ſe ßwojej ßwójbu (familiju) do Draždźan pſchijěła a tam někotre dny pſchebyła. Wona je tež ſakſkeju wyßokeju kralowſkeju mandźelſkeju wopytała, kotrajž ſtaj, kaž je ſnate, wot němſkeho khěžora na jeje kwaß pſcheproſchenaj.

— Sakſka evangelſko-lutherſka krajna ſynoda ßo lětßa ſaßo w Draždźanach ſhromadźi. Wona wobſteji ſe 27 duchownych a 33 njeduchownych ßobuſtawow, a ßu ſ tutych 60 ſapóßłanzow wot poßlenjeje ſynody hacź dotal ſcheſcźo wumrjeli a ma ßo teho dla na jich měſto ſchěſcź nowych ßobuſtawow wuſwolicź.

S Barlina pißaja, ſo němſki rajchstag hižom na nowy tydźeń, mjenujzy 15. februara, w hromadu ſtupi a ßwoje wuradźowanje ſapocźnje.

— Sa kwaß prynza Bjedricha Wylema ſ prynzeßynu Viktoriju budźa te haßy, po kotrymž kwaßny cźah pojědźe, jara rjenje wupyſchene. K temu budźe ſ najmjeńſcha 20,000 metrow rjanych pletwow (guirlandow) a 8000 wěnzow trjeba. Jědlowe hałoſy, kotrež budźa trěbne, w tu khwilu 70 ludźi w debriźſkim a ſchönwaldſkim lěßu wurěſuje a w Hakenfeldźe 100 ludźi wěnzy wije.

— Wjerch Bismark wóndano ſjawnje praji, ſo ßo w bliźſchim a ßnadź tež w dalſchim cźaßu žaneje wójny bojecź njetrjebamy.

— Němſki khěžor je zyle ſtrowy, tak ſo móże wſchědnje wſchě knjeżeŕſke dźěła porjadnje wobſtaracź. Pſchi tym dawa ßebi pak tež huſto doſcź wukładowacź, kak daloko cźi ſ pſchihotami ßu, kiž maja wſchitko to wobſtaracź, ſchtož ma ßo pſchi kwaßu prynza Bjedricha Wylema w khěžorſkim hrodźe wuwjeſcź. So budźe tutón kwaßny ßwjedźeń jara pyſchny, móże ßebi kóždy myßlicź.

— W Shorjelzu je tamniſchi wyſchſchi měſchczanoſta (oberbürgermeiſter), knjes Gobbin, wóndano wumrjeł.

Awſtrija. W tutym kraju ßu burja w nowſchim cžaßu, tak rjez, politiſzy wotucźili. Woni počinaja dale a wjazy towaŕſtwa ſakožecź, w kotrychž niz jenož ßwoje rataŕſke naležnoſcźe wuradźuja, ale tež radu ſkkaduja, kak bychu ßo wot pjenježneje pſchemozy židow wumóhli, kotſiž jich na wſche móżne waſchnje wukłukacź pytaja. Tež chzedźa woni pſchichodnje burow jako ſapóßłanzow do krajnych ßejmow a do winſkeho rajchsratha wuſwolicź. — Mudri bychu byli, hdy bychu tak cžinili.

— Wuradźowanja, kotrež ßo hižom dlěſchi cžaß teho dla dźerža, kak maja ßo pſchekupſke a wikowanſke naležnoſcźe bjes Awſtriju a Sſerbiju ſrjadowacź, ßo ßwojemu kónzej bliža, a je pjecža wſcho tak wujednane, ſo drje budźa pſchedawarjo a kupowarjo we woběmaj krajomaj ſ tym ſpokojni.

— W Sahrjebje (Agram) ßu drje w poßleńſchim cžaßu ſaßo někotre ſemjerźenja byłe, njejßu pak žaneje ſchkody nacźinike.

Franzowſka. W tutym kraju počina ßo knjeżeŕſtwo w nowſchim cžaßu ſa to ſtaracź, ſo bychu wojazy, we wójſku ſtejazy, wjazy turnowali.

— Franzowſke wójſko wopſchija w tu khwilu 471,971 muži a 113,062 koni. To budźe khoſchtowacź něſchto pſches 630 millionow frankow (frank je něhdźe 80 np.), po tajkim 161 millionow mjenje, dyžli lěto prjedy.

— Gambetta, pſchedßyda franzowſkeho ßejma, běſche pſched dlěſchim cžaßom grichiſkemu knjeżeŕſtwu radźił, ſo by to wójnu ſ Turkami ſapočžało, je-li ſo ſultan Grichom te krajiny njewotſtupi, kaž je to barlinſki konkreß poſtajił. A Gambetta bě pſchi tym wudawał, ſo budźe Franzowſka w tajkim padźe Grichom pomhacź. — To pak na žane waſchnje po myßli franzowſkeho miniſterſtwa njeje a jedyn miniſter je teho dla woſjewił, ſo ßo Franzowſka jenož wo měr ſtara a ßo teho dla wſchěch wójnſkich ſapleczenjow ſdaluje, tak ſo bychu Grichojo derje cžinili, hdy bychu pěknje ſ měrom ßedźeli.

Jendźelſka. Irlandſzy, kaž ßo ſda, jendźelſkemu miniſterſtwu ſ kóždym dnjom wjazy ſtaroſcźe cžinja a ſda ßo, ſo chze wone, hdyž ßo to bórſy njepſchemění, pſchecźiwo nim ſ brónju w ruzy wuſtupowacź. So bychu Irlandſzy pſchi tym wjele ſchkodowali, je drje wěſte, ale to drje Jendźelcžanam tež njeby niczo pomhało.

— S Afriki ßu powjeſcźe pſchiſchłe, ſo tam transwalſzy burja hiſchcźe pſchezo dobywaja, hdyž ſ Jendźelcžanami wojuja. Ale dokelž je tam ſ Jendźelſkeje wjele wójſka wotjěło, kotrež ma na tych burow cžahnycź, dha drje móhła ßo ta wěz pſcheměnicź, dokelž transwalſzy burja pſchezo hiſchcźe žanych kanonow nimaja.

Rußowſka. General Skobjelew je Tekinzow ſ nowa ſbił, tak ſo woni cźěkaja, ſchtož móżeja. Wón je dwě wotdźěleni wójſka ſa nimi póßłał, kiž matej ſa nimi honicź, tak daloko hacź ßo hodźi. Jena tekinſka krajina je ßo teho dla hižom ruſkemu khěžorej podcźißła.

Turkowſka. Turkojo wudawaja, ſo pſches 100,000 (ſto tyßaz) muži turkowſkeho wójſka hotowych ſteji, kiž bychu, je-li budźe trjeba, ſ Grichami wojowali. Druſy ludźo pak měnja, ſo drje hižom połojza doßaha, dokelž ſultan k ſdźerźenju tak wulkeho wójſka doſcź pjenjes nima.

Grichiſka. Grichiſki kral je poručził, ſo ma ßo krajna wobora (landwehr) wot 31. hacź do 40. lěta pod bróń powołacź, pſches cžož by ßo grichiſke wójſko hacź na 100,000 muži pſchiſporiło.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschecźelam ßerbskeje wězy njeßu dźenßnische „Sserb. Now." prospekt wo nowym rataŕskim cźaßopißu s napißom: „Serbski Hospodaŕ." Dokelž je samyßk tuteho cźaßopißa tón, so by ßo cźaßne sbožo a roswucźenje w domjazym hospodaŕstwje w naschim ßerbskim ludu spěchowako, leži wjele w rukach kk. duchownych a wucźerjow wokolo Budyschina, so ßo po rosschěrjenju tuteho cźaßopißa horjebjeru a jón wjeßnym ludźom poruczeja. Jenož tak móže ßo po cźaßu tutón cźaßopiß roswicź, kotryž ßo, kaž ßo to w sapocźatku hinak njehodźi, w ponižnym a ßnadnym wuhotowanju do Sserbow puschcźi.

S Budyschina. S Draždźan pißaja „Katholskemu Poßłej": Sakoženski ßwjedźeń nascheje „Jednoty" je ßo derje poradźił a běsche jara wopytany. Niz jenož ßobustawy se ßwojimi ßwójbami běchu pschischli, ale też wjele ßobustawow druhich tudomnych towaŕstwow a wjele pschecźelow, kiž dobre wotpohladanje tuteho towaŕstwa cźesćicź wjedźa. Na spěwnym konzercźe widźachmy nimale wschitkich draždźanskich duchownych, někotrych woßobnych sastojnikow atd. Spěwachu ßo pod wjedźenjom towaŕstwoweho hudźbneho mischtra k. wucźerja Rößlera němske a ßerbske chory, duetty (dwójspěwy) a sola. Sserbske ßo derje pschiwsachu a běchu: Dobry wjecźor, macźerka — Chzyk je knjes hólcźik — (wobě ludowej pěßni jako choraj se solom) — Boże ßłónczko k domu dźěsche (wot Sejlerja, komposizija wot Kozora). Tutón tsecźi, wot k. Rjelki wubjernje spěwany, bu s da capo pocześcźeny. K programmej pschida hischcźe k. wucźeŕ P. Hila s Khróscźiz dwaj ßerbskaj spěwaj, kotrajž ßo teho runja jara spodobaschtaj. Po spěwje běsche shromadna wjecźeŕ a potom bal. Pschi wjecźeri wunjeße pschedßyda „Jednoty" k. registrator Saring, ßławu˙na krala, k. superior Buk na towaŕstwo, kotrehož woprawnjenosćź a pschihódnosćź sa draždźanskich Sserbow khwalesche, a na k. Rößlerja, k. inspektor Wagner na nowe ßobustawy, a drusy na druhe. Ssmy pscheßwědcźeni, so draždźanszy Sserbja, kiž ßo sa towaŕstwo pschihodźa a hischcźe ßobustawy „Jednoty" dotal njejßu, nětko wěscźe pschistupja, hdyž ma towaŕstwo hižo dobre mjeno a tak pschistojnje na sjawnosćź wustupuje. Sskawa „Jednocźe!" *mh.*

S Hornjeho Hunjowa. Kralowske hamtske hetmanstwo je tudomneho inspektarja, knjesa J. F. E. Winklerja, sa prjódkstejerja tudomneho rycźerkubła wobtwjerdźiko.

S Bacźonja. (Wucźah s „K. P.") Na Swěcźk-Marju popołdnju běsche tudy pod pschedßydstwom k. kanonikuße seniora Kucźanka shromadźisna wubjerka sa twarjenje nascheje zyrkwje a spomni ßo mjes druhim na to, so je k. professor Seeck plan pósłał, po kotrymž by ßo zyrkej twarika, s pschispomnjenjom, so by ßo tajka twaŕba sa 50,000 markow wuwjesćź hodźika. Tutón plan bu wot shromadźisny skónczńje sa dobry spósnaty. Nahromadźiko je ßo sa twaŕbu nascheje zyrkwje hacž dotal 43,000 mk., kaž bě to se slicźbowanja wubjerkoweho pokładnika, k. fararja Hórnika, widźecź. Twaŕba ßama ma ßo s nalěcźom 1882 sapocźecź.

S Ketliz. (B. N.) Jako 4. februara někotsi schulerjo do Karlsbrunna a Walowow domoj dźěchu, po tym ßamym pucźu też wós młynka Hohlfelda s Hłoschiny jědźesche. Woni chzychu ßo někak na sadnej dźělbje tuteho wosa pschißynycź, pschi cźimž ßo sta, so koleßo schórzuch woßomlětneho Augusta Wilmy s Walowow hrabny a jeho pod ßo scźeże. Psches to bu temu hólzej prawa noha słamana a wón na wobliczu tak wobschkodźeny, so dyrbjesche jemu lěkaŕ rany saschicź.

„Bramborske Nowiny" pißaja: Se Skjarboscźa, 22. januara. Wcźera wjecźor nasta ßrjedź wßy žałoßny kschik, ludźo ßo w hromadu sběžachu a shonichu, so staj runje dwaj paduchaj Klawkez Hanje dwě wowzy saréŝakoj. Někotsi hólzy sa nimaj cźerjachu a też jeneho doßahnychu. Tón powjedasche ßlědowaze: „Ja ßym s Barschcźa, mam doma žonu a dźécźi, ßym schewz, njemějach pak žaneho dźěła; teho dla chzych po proschenju hicź. Ssym po želesnizy do Khocźebusa jěł a tam mje na dwórnischcźu rěsniski setka, runje tak hłódny, kaž ja" Tón dźesche: „Pój ßobu, wěm hußy pola jeneho bura, hdźeź ßym ßwinje kupował." — Tak pschińdźeschtaj do Skjarboscźa, a hacž runje běsche pola Běliz pschasa, dha dźěschtaj tola do dwora k hußazemu khlěwu, ale tón běsche prósne. Srudnaj wonaj woteńdźeschtaj. Ale rěsniski běsche snaty a dźěsche k ßußodej, wotewri hródź a wußlědźi dwě wowzy. Paduchaj jej sakkóschtaj, wubraschtaj jenej cźrjewa a tyknyschtaj ju do měcha. Bjes tym pschińdźe hosposa, so by we pódlanskim khlěwje ßwinjecźu pizu daka. Paduchaj ßo stróžischtaj a wostajschi wscheho cźékaschtaj. Teho doßahnjeneho ßu do Khocźebusa dowjedli.

S Hródka. Njedźelu 23. januara rano wokoło 3 hodźin ßo tudy wobydlenje płatnikarja W. Koßaka wotpali. Jako ßo khěža hižom móznje palesche, ßo Koßak dohlada, so jena ßłužobna dźowka hischcźe na najstwje spi. Wón ruzy kamasche a proschesche, so bychu ju wumóhli. Ale njemóžachu ju, Bohu žel, žiwu dele pschinjesćź, dokelž bě ßo hižom sadußyła.

Přilopk.

* W Barabachu bě sańdźeny schtwórtk něhdźe tyßaz (tawsynt) ludźi na lodźe rěki Rheina, jako ßo na jene dobo lód pocźa s hrimotazym wrjeskotom dale hibacź. Wscho kschiczo a halekajo na brjóh cźékasche. Hdyž też ßo tu a tam jedyn pschepadźe, haj jena tolsta kucharka ßo w symnych žołmach zyle wokupa, dha tola nichtó žiwjenje njeshubi. Podobne njesbožo mějesche w ßamym cźaßu 40 ludźi, kotsiž ßo pola Kauba na lodźe ßmykachu a s kotrymž dołha schkruta po rězy dele płówasche. Wschitkim ßo radźi bjes schkody na lěwy abo prawy brjóh cźeknycź. Někotre minuty po łamanju loda bě woda na tsi łóhcźi pschibyła.

* Sa někotre dny ßu wschitke raki w kochelskim jězorje w Bajerskej na racźi mór seßlakale. Morwe raki maja wschě cźerwjenu barbu a płówaja s khribjetom po wodźe. Jich liczba ßo na 12 millijonow taksiruje.

* W Bernje w Schwajzarskej mějachu 28. januara ßylne semjerženje. Pschi tym ßo khachle, polzy atd. khabłachu, scźěny ßo pukachu, na wyßokich wěžach (tórmach) swony sadyrichu. Nětodźe 100 wuhnjow je ßo saßypnyło a někotre khěže běchu tak wobschkodźene, so dyrbja ßo se stołpami podpjeracź.

* Tyfußowa khoroscź ßo bjes wojakami w Tilsitu wschědnje bóle rosschěrjuju. Bjes wobydlerjemi ßo tyfuß jenož porědko pokasuje. Pschicźina khoroscźe je pjecźa tamnischa hubjena studnjaza woda. Po nowschej powjescźi běsche 29. januara hižom 83 dragonarjow skhorjeło.

* W Capo Sile w venezianskim wokrjeżu je ßo 23. januara srudne njesbožo podało. W jědnacźich hodźinach dopołdnja poda ßo kapłan s Musile na pucź k jenemu khoremu, so by jeho woprajił, kotryž na tamnym brjosy rěki Sile bydlesche. Wjazy dyžli 80 ludźi duchowneho po italskim waschnju pschewodźesche a sastupi s nim do cźołma, so bychu psches rěku pschejěli. Do ßrjedź rěki pschischedschi ßo cźołm ponuri a s nim wschitzy, kotsiž běchu na nim. Někotre łódźe jim drje hnydom na pomoz pschijědźechu, 37 woßobow pak tola žiwjenje shubi. 22 žónskich a 5 mužskich cźékow bu s wody wucźehnjenych, 10 woßobow hischcźe namakanych njeje. Bjes tymi, kotsiž

ßu ſołmam wucźekli, je też duchowny. Łódźnika ßu ſajeli, dokelž je wón pjecźa njeſbožo ſ njekedźbliwoſcźe ſawinował.

* „Kak horzo hakle budźe w cźopłych krajinach!“ tak my prajimy, hdyž ßo w pßowych dnjach pſchi 22 gradach po Reaumurje w khłódku ſchkrějemy, a troſchtujemy ßo ſ tym, ſo je druhdźe hiſchcźe cźopliſcho, dyžli pola naß. Hdźe dha pak ßu najcźopliſche krajiny ſemje? Najwjetſcha horzota na naſchej ſemi knježi w Murſuku w puſcźinje Saharje. W khłódku je tam cźaſto horzota wot 45 gradow, ſaharſki pěſk pokaže 56 gradow horzoty; tu je, kaž arabſke pſchißkowo praji, ſemja woheń a powětr (loft) płómjo. Teho runja je też w Siwiſtanje w Aſiji žadławje horzo, w jenej afghanſkej ſchtucźzy ßo praji: O Božo, jako mějeſche ty Siwiſtan, cźeho dla ßy hiſchcźe helu ſtworił? Pſchede wſchěm pak ma cźerwjene morjo ßwojeje horzoty dla ſko mjeno. Wěſty Braſſej piſche wo ßwojim pucźowanju na tutym morju: „Satraſchneje cźopłoty dla wjecźor ſarěſany ſkóp hižom naſajtra ßmjerdźi. Butra je kaž wolij běžaza; ßamy ſygelak doſpołnje roſßidnje a kaž ſyrup w kaſchcźiku płówa. Žiwjenje w tutych krajinach je jara njeſtrowe. Po horzocźe wo dnjo ſaſtupi na dobo w nozy wulka ſyma, tak ſo woda w ſtudnjach ſamjerſnje. Cźaſto ßo ſtanje, ſo maja w Saharje wo dnjo 25 gradow cźopłoty, kotraž ßo w nozy do 15 gradow ſymy pſcheměni. — Najkrucźiſchu ſymu nadeńdźeſch w Sibiriſkej w połnóznych ſtronach rěki Leny. Tu ßu hižom ſymu hacž do 50 gradow R. měli; ſchto ma tajka ſyma na ßebi, to ßebi ſ zyka myßlicź njemóžemy. Dwaj pucźowarjej Wrangel a Kane wo tym pißataj: Syma roſpuka ſemju 200 hacž 300 łóhcźi hłuboko. Broda, mikawcźki a włóſki na wuſchomaj doſtanu nježnoběły roßojty krym, pſchi hubje naſtawaja dyrkotaze lodowe parle. Wutyknjeſch jaſyk, tebi wón hnydom na tutym lodźe pſchimjerſuje a chžeſch-li jón ſaßo do huby ſcźahnycź, dyrbiſch jón ſ ruku wot loda wottorhnycź. Wſcha zyroba ſmjerſnje a je kaž kamjeń twjerda. Kißały kał ma podobnoſcź na granit. Butru a ſchmałz móžeſch jenož ſ hamorom roſbicź. Sſwinjaze a howjaſe mjaßo ßo njehodźi ſe ßekeru a ſ heju roſſchcźěpicź, ale dyrbi ßo ſ piku roſrěſacź. Wolij, kotryž bě ßo ſe ßuda walił, ſtejeſche tu kaž kamjeńtny ſtołp.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ně, pſched palenzpicźom chzu ßo tola pſchichodnje na kedźbu bracź!

Mots Tunka. Ale cźeho dla dha to?

H. D. Nó teho dla, dokelž cźłowjek potom, hdyž je palenz pił, wjele ſjě abo, tak rjez ſeźerje, kaž ßym ßo wóndano pſcheßwědcźił.

M. T. Hlej wſchak tola!

H. D. Haj, jeneho nawoženju ſe Schiſchkowa ßo jeho towarſchojo praſchachu, hdy budźe kwaß. Bjes tym braſchka pſchiſtupi a k njemu rjekny: „Hdyž ßo ty ženiſch, budu ja braſchka!“ a na to da wón ſa 10 np. ſchcźipaka porjedźicź.

M. T. Hm!

H. D. Haj wot tuteje łužiczki bě ßo tón nawoženja tak ſkurił, ſo pucź domoj njenamaka, ale ßo do Hajwobjedka ſabkudźi, tam padźe a ſ noßom runje do liſtoweho kaſchcźa trjechi.

M. T. Ach na to njebožatko!

H. D. Na to mjerſazy, ßebi hiſchcźe ſa dwaj nowej pjenježkaj cźiſteho kupi a potom domoj dźěſche. Jako bě domoj pſchiſchok, bě wón wſchón ſrudny a praji k macźeri: „Ach ty wſchak hiſchcźe ſa mojim kaſchcźom póńdźeſch!“ Bjes tym też ſtary trochu natorhnjeny domoj pſchindźe a ßebi wot žony něſchto kißakeho žadaſche.

M. T. Haj, to wěrju, ſo je ta kißake wobliczo cźinika.

H. D. Ach, wón chzyſche něſchto kißake jěſcź měcź, a wona teho dla ſchěſcźthanſki hornz cźerwjenych rěpow pſchinjeße. Po khwilzy ßo pak lubemu ßynkej też rěpow chzyſche a duž jemu je nan da, a jako bě ßyn wſchě ſ hornza ſjědł, wón ſawoła: „Hurah, nětko je mi ſaßo derje!“

M. T. Aj aj, tejko je wón k ßebi wſak; hm, to je khłódny palenz byk.

H. D. Haj, to ßo mi też ſda; brrrr!

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacž wjecźor 9 hodźin.

Wołjewjenje.

Dołhe hromady, na pucźu k łužiſkej maſchinowej fabrizy a pſchi tak mjenowanej łuži leżaze, maja ßo

wutoru 15. februara, popołdnju w 2 hodźinomaj

na ßamym měſcźe na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Na kupjenje ſmyßleni ßu proſcheni, ſo bychu ßo w naſpomnjenym cźaßu pſchi Büſchelez fabrizy ſhromadźili.

W Budyſchinje, 8. februara 1881.

Měſchcźańſka rada.
Löhr,
měſchcźanoſta.

Sobotu 19. februara t. l.

ſměje ßo w naju khlamach na **bohatej haßy cźißło 66**

aukzija

wſchitkich wězow naju tworoweho ſkłada.

Heinrich Preu & Co.

W khlamach ßo **ßerbſki rěcźi.**

Jedyn **pókłowanſki ßud** a jedyn **mukowy** abo **ßełowy kaſchcź** ſtaj na pſchedań pſchi mjaßowych hětkach cźo. 350 po 1 ſkhodźe.

Kedźbu!

Sſerbſke ſpěwarſke knihi, wulkeho pißma a ſe ſłotym wobrěſkom, wot 3 mk. 30 np., kaž też wſchě druhe druźiny ſpěwarſkich knihi do koże a ßomota ſwjaſane porucźa

Gustav Rämsch

na bohatej haßy, pódła winoweje kicźe.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtółzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płacźiſnach porucźa

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 5. februara 1881.

Žitowy dowos: 2491 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	42	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	11	8	11	27	10	75	11	27
Jačmjeń = =	7	61	8	19	7	61	8	15
Wowš = =	6	70	7	20	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	—	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	80	2	10	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Rža muka 50 kilgr.	9	50	16	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	—	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	—	20	50	—	—	—	—
Proßata 244 schť., schť.	12	—	23	50	—	—	—	—

Jena **khěža** se sahrodu w jenym pschedměsčze města Budyschina je pscheměnjenja dla sa 7200 toleŕ na pschedań a trjebaja ßo jenoż 3000 toleŕ napłačičź. Dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowin."

Jena **draschka,** kotraż ßo derje sa wjeßneho tyscherja hodźi, je dla pobrachowanja města tunjo na pschedan na Židowje čžo. 95.

50 hač 60 zentnarjow dobreho kučzneho **ßyna** je na pschedań w zykym, kaž też po jenotliwych zentnarjach w piwarni w Lejnje pola Bukez. **Spenka.**

K nawjedźenju,

so ßu **žerdźe** wschitkich tołstoščzow, kaž też **twarške drjewo** pola podpisaneho na pschedań. **Jan Russa**
we Wyßokej pola Budyschina.

Sporuschk

po wyßokej płaczišnje kupuje
hrodowska haptyka.

Kosaze nasymske koże,

sajecze a korniklowe kóžki, czelaze a howjaze koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczišnach kupuje
H. Langa
pschi ßerbskokatholskej zyrkwi
pschi žitnych wikach.

Kosaze koże,

kaž też wschě druźiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczišnach kupuje
Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźelbje a kóždy dźeń mechanišku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneŕez domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Aukzija

khachlow, khachlowych dźělbow też tunischich druźinow, formow a ßyreho materiala směje ßo

ßobotu 12. februara 1881

dopołdnja wot 10 hodźin w Knoblochez hornczeŕni w Budyschinje na hornczeŕskej haßy čźišło 532, hdźeż móża ßo tute wězy kóždy czaß wobhladacź.

Konkurſowe ſarjadnistwo.

Drjewowa aukzija
na njeßwaczilſkim lěßowym revieru.

Ssrjedu 16. februara t. ł. dopołdnja wot 1/2 10 hodźin budźa ßo na pscheßadźowanje pschedawacź:

134 dołhich hromadow khójnoweje walczźiny w drjewniſchczu 9 ab. (w ſajeczim kucze),

Pjatk 18. februara t. ł. dopołdnja wot 1/2 10 hodźin w hoſczeńzu w Holeſchowje:

160 khójnowych ſchtomow 12—25 cm. ßrjedźn. tołſt., 10—14 m. dołh.,
200 ſchtomowych kołow 8—10 = hornjeje = 4 = =
100 paczenych drjewow 11—15 = = = 4,5 = =
95 klozow (a rołow. drjew.) 16—36 = = = 2,5—5 = =
100 žerdźow 9—15 = delnjeje = 8—10 = =
200 Rm. khójnowych palnych ſchczěpow,
80 = = knyplow,
200 = = pjeńkow,
50 ſtotnjow ſbytkowych walczkow.

} w drjewniſchczu wotdźěł. 11 ih (wyſche khaßowanje.)

Tute drjewa (jara pěkneje dobroſcze) móża ßo prjedy wobhladacź. Schtomy ſ běłymi kſchižikami ßu pschedate. Wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

W Njeßwaczidle, 2. februara 1881.

Wyſchſchi hajnik **Nowottne.**

Drjewowa aukzija.
W hoſczeńzu w Mjedźoſſu

budźa ßo

ßrjedu 16. februara t. ł. dopołdnja wot 9 hodźin:

23 Rm. mjehkich ſchczěpow,
5 = twjerdych knyplow,
249 = mjehkich =
14,2 ſtotnjow mjehkich ſbytkowalczkow,
51 khójnowych dołhich hromadow,
47 ſchmrěkowych dołhich hromadow,

} ſ wuleßowanjow, ßuſchizow, wětroſleńkow w mjedźoſſkim ryczeŕ-kubleŕſkim lěßu;

w hoſczeńzu w Huſzy

ſchtwórtk 17. februara t. ł. dopołdnja wot 9 hodźin:

11 Rm. twjerdych ſchczěpow,
13 = mjehkich =
43 = twjerdych knyplow,
233 = mjehkich =
1 = twjerdych pjeńkow,
8 = mjehkich =
8,3 ſtotnjow mjehkich ſbytkowalczkow,
31,2 = twjerdeje walczźiny,
30 hromadow twjerdeje rěsneje a ſbytkowalczźiny,
23 = mjehkeje ſbytkowalczźiny,
33 twjerdych dołhich hromadow,
71 ſchmrěkowych a khójnowych dołh. hromadow,

} ſ niſkoleßowych drjewniſchczow, ſ wuleßowanjow, ßuſchizow a wětroſleńkow, w lěßowych wotdźělenjach: žiczeńſki haj, druźkeczanſke drjewo, wowczeŕnſke keŕki, kočzanſki haj, jěſor a ſkała; hewak hiſchcze w huſczanſkim haju a w brěſynczanſkich łukach,

pod wuměnjenjom naßadźenja a pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, jenotliwje a po dźělbach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Schtóž chze ßebi te drjewa najprjedy wobhladacź, njech ßo na lěßnika w **mjedźoſſkim** hajniſkim domje a w **huſczanſkim** hajniſkim domje wobroczi abo ßo też bjes dalſcheho ßam do tych lěßowych wotdźělenjow poda.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.

Hugo Opelt.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow. **Korneuburgſki ſkótny pólver.** **Pólver** pſche **kólku.** **Pólver** pſche **pripotawu proßatow.** **Lockwitzſki balſam.** **Ziſchankowy ſalſowy pólver**
porucza **hrodowska haptyka w Budyšinje.**

Drjewowa aukzija.

Jutsje njedźelu w 2 hodźinomaj budźe ßo w Boschezach pschi brěsowskim puczu dźělba brěsowych hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź. **Rachlitz.**

Aukzija.

Njedźelu 20. februara popoldnju w 2 hodźinomaj budźa ßo psches wjeßne grychty w Hornim Hunjowje we wobydlenju wjeßneho rychtarja mobiliar, k sawostajeństwu wotroczka Gustava Hermana Donatha w Leschawje ßkuschazy, jako 2 kschinje a něhdźe 50 czißkow wschelakeje drasty sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Jan Hala, wjeßny rychtar.

Möblowy magazin

na hornczerskej haßy. **Otto Walter** na hornczerskej haßy.

porucza derje dźěłane tyscherske a półstrowane **möble** po tunich płaczisnach.

Kaschczowy magazin.

J. T. Jyrch na rózku toschbarka porucza ßwoje czěłne kaschcze po najtunischich płaczisnach.

K wobkedźbowanju

poruczam ßwój derje wuhotowany skład **hotoweje mužazeje drasty,** kaž tež wulki wubjerk modernskeho ßukna a **bukskina.**

Skasanja po měrje ßo jara sprawnje a po najtunischich płaczisnach wobstaraja.

H. M. Kubasch, krawski mischtr na garbarskej haßy czo. 4.

Wo P. Kneifelowej

wloßowej tinkturje.

Wschitkim tym, kiž na wupadowanje wloßow, kaž tež na njedostatk wloßow czerpja, mózemy jenož wospjet a naležnje radźicź, so bychu horjejschu tinkturu, jako njedwelnje najlěpschi, je-li niz jeniczki wo prawdźe sprawny ßrědk pschе to, nakožowali. Maju w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdźiwu na pschedań **Heinr. Jul. Lincka.**

Swětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wróthßławja

najlěpschi polózazy a domjazy ßrědk pschе

kaschel, dybawosczj, sazwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Linca,
w Kamjenzu: Herrmann Nächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Pórczńizy: A. Endler.

Sa konfirmandow

porucza

kaschemir, rips a alpacca (czorne a brune)

po najtunischich płaczisnach

Eduard Hartmann

w Budyschinje na ßmutsknej lawskej haßy.

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a skótny pólver,

paket po 1½ punta po 1 mk. 25 np.,

porucza **měschczanska haptyka w Budyschinje,** 6 na hłownym torhoschczu 6.

Koncentrirowany nervowy balsam,

wubjerny domjazy ßrědk pschе

hłowubolenje, subybolenje, wicz, njemóz, rheumatismus

a podobne bolosczе,

½ bleschu sa 50 np., ¹/₁ bleschu sa 90 np.;

Wiczna wota, aromatiska; salicylkislik,

w pakczikach po 40—60 np. Wopißanje je pschiwdate.

Otto Schimmelowy wloßowy balsam,

k pschisporjenju a poßylnjenju rosczenja wloßow. Blescha 75 np.

Jenož **prawdźiwe** je porucza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hłownym torhoschczu 6.

Wótznokrajne krupobicze sawěsczaze towarstwo w Elberfeldze.

Akzijske towarstwo.

My s tutym k sjawnemu nawjedźenju dawamy, so ßmy knjesej **Janej Urbanej** w **Porschizach**

agenturu horjejscheho towarstwa pschepodali.

W Draždźanach N., 12. februara 1881.

Lüder & Kaumann
generalnaj pokmocznjenaj towarstwa.

Na horjejsche wosjewjenje dźiwajo, poruczam ßo k wobstaranju sawěsczenjow pschе krupobicze semskich wupłodow wschěch druzinow, kaž woknowych schkleńzow a tšechow.

Prämije ßu tunje a twjerde; dopłaczowanja **zenje** žaneho bycź njemóže. Jako wotschazowanski deputirta je knjes ökonom **Friedrich** w Lubiju postajeny.

W Porschizach, 12. februara 1881. **Jan Urban,** agent towarstwa.

K dobroczinwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Dołholetna khorosczmje, jako wschě nałożene ßrědki niczo njepomhachu, k knjesej **H. Brendelej** dowjedźe, kotryž psches ßwoje natursk hojenje pschi wubjernym wothladanju po nekotrych měßazach mi k połnej strowosczi dopomha, sa czož jemu najwjetschi dźak praju.

W Budyschinje, 9. januara 1881. **Hana Hofmannowa** na žitnej haßy 49.

☛ K wuhojenju dyskrasijow, wicze, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczе s lěkarstwa, chronischeje żołdkoweje a delnjoživotneje khorosczе, nervoweho a khribjetomosowzoweho czerpjenja, ßłabosczе atd. po praktischich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a živjeńskeho magnetisma ßym ja sa czesczenych khorowatych **ßobotu 19. a njedźelu 20. februara k rěczam w hosczenzu k „skotemu ßkónzu“ pschi hornczerskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu 21. februara w Biskopizach w „skotym ßkónzu“; ßrjedu 23. a schtwórtk 24. februara w Kamjenzu w „skotej hwězdźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnosczi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel.

S nakładom Maćicy Serbskeje ſu wuſchłe a ſa 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowin“ a we wjetſchich dźělbach pola macźiczneho pokładnika, k. pſchekupza Mjerwy (M. Mörbe) něſchto tuńſcho dostacź:

Bibliſke ſtawiſny ſa ſerbſko-němſke ſchule,

po nahladach a ſ pomozu knjeſow kralowſkeju ſchulſkeju inſpektarjow, ſchulſkeho radźiczela **Grüllicha** a **Dr. Wilda**, ſeſtajał **Jan Bartko**, wucźeŕ w Noßacźizach. Tute knihi ſu na jenej ſtronje ſerbſke a na druhej němſki, tak ſo móże ſ nich Serb derje němſki wuknycź. — Wone ſu tež jenoż w němſkej rěcźi wuſchłe, płacźa tež 80 np. a maja tole napißmo: **Biblische Geſchichten für Volksſchulen** nach den Plänen und unter Mitwirkung der Herren Königlichen Bezirksſchulinſpektoren Schulrath **Grüllich** und **Dr. Wild** bearbeitet von **J. Bartko**, Lehrer in Noſtitz. Verlag von Schmaler's Buchdruckerei in Bautzen.

Serbske dźiwadło we Łahowje

njedźelu 13. februara.

Hrać budźe so:

Zera, jata knjeżna na rubjeżnym hrodźe w Korzymju,

rycerſka činohra w 6 jednanjach.

Započatk wječor w 8 hodźinach.

Napominanje!

Wſchitzy cźi ſami, kotſiž ſu k ſawoſtajeńſtwu ſemrjeteho pſchekupza F. H. Sieboergera w Niskej něſchto winojcźi, ſo napominaja, ſo bychu naſtupaze winojtoſcźe direktnje na podpißaneho, kiž je ſam k jich horjebranju polnomócźnjeny, póſłali.

W Shorjelzu, 7. februara 1881.

Sprink, radźicźel prawdy.

Kóždu **ſobotu**, tež cźaſto **ſrjedu**, maja **Kloß** ſ Wjeßela a Komorowa, póſelnik ſ Kumalda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóſchtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huſki a wjele druhich póſelnikow ſwój pſchebytk

w měſchcźańſkej haptyzy w Budyſchinje,

6 na hłownym torhoſchcźu 6.

Schokoladu pſche hliſtwje

(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach porucza jara lóhko k nutsbranju

měſchcźańſka haptyka

141 na hłownym torhoſchcźu nětko cźißko 6.

Khumſchtne **palmowe hałoſy** a **Boże martry** na kaſchcźe ſu dostacź

na hrodowſkej haßy w piwopſchedawarni cźo. 4, po 2 ſkhod., ſwóncźk k prawizy.

Tež móża tam někotſi **ſchulerjo** pěkne wobydlenje ſ zyrobu dostacź.

Kóſłopiwny ſwjedźeń

(Bockbierfeſt)

w Hrodźiſchcźu.

Bliźiſchu njedźelu 13. februara kóſkopiwny ſwjedźeń .Sa ff. **kóſkokołbaſki** je najlěpje ſtarane. **Rjedkej darmo.**

W. Arnold.

Starſchi, kiž ſu ſmyßleni, ſwojich **ſynow** jutry do měſchcźańſkich **ſchulow** ſłacź, dostanu ſa nich pola jeneje pſchiſtojneje ſerbſkeje wudowy tunje a pſchecźelne horjewſacźe. Wſcho dalſche pola

Exnerki na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) cź. 9.

Starſchi namakaja ſa ſwojich ſynow, kotſiž chzedźa měſchcźańſke ſchule wopytacź, dobru a tunju **penſiju** a ſwěrne wothladanje na ſchulerſkej haßy cźißko 12 pola **Klugowej.**

Dwě jſtwě,

kiž móżetej ſo do jutrow wobcźahnycź, ſtej na pſchenajecźe pod hrodom cźo. 55.

Puczowaŕ (reiſender) pytany.

Kmany, ſerbſkeje a němſkeje rěcźe mózny muž, najradſcho woženjeny, dostanje jako **wikowanſki puczowaŕ** ſa jedyn artikel, kiž ſo derje pſchedawa, pſchi najwyſchſchej ſaſłużbje pěkne a trajaze měſto. Schtóž wo to rodźi, njech ſwoje dotalne žiwjenje ſ krótka němſki napiſche, k temu ſwoje mjeno a wobydlenje pſchipiſche a wopißma, kiž ma, na woßebitu papjeru wotpiſche, wſcho w hromadźe do kuwerta ſapakuje, na kuwert ſłowo „**Reiſender**“ napiſche, a jón we wudawarni „Serb. Nowin“ woteda, kotraž potom tu wěż dale wobſtara.

Jeneho

kowaŕſkeho wucźomnika

pyta k jutram

kowaŕſki miſchtr **Weinhold**

na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 34.

Wucźomnik pytany!

Ja pytam k jutram jeneho ſyna ſprawnych ſtarſchich pod ſpodobnymi wuměnjenjemi jako **wucźomnika.**

Otto Engert

na ſnutſknej lawſkej haßy.

Jedyn pjekaŕſki wucźomnik

ſo pod ſpodobnymi wuměnjenjemi do wucźby pyta wot

pjekaŕſkeho miſchtra **M. Pahlitzſcha**

na Hoſchiz haßy (Goſchwitz) 42.

Jeneho tyſcheŕſkeho wucźomnika

pyta **J. T. Jyrch,**

tyſcheŕſki miſchtr w Budyſchinje.

Jedyn ſylny **tſećak** ſ dobrymi wopißmami móże hnydom ſłużbu dostacź cźißko 9 w Hrubocźizach (Grubditz) pola Budyſchina.

Jena **faſka** ſwinjazeho ſchmalza je ſo ſańdźenu ſobotu na pucźu ſ Budyſchina do Laſa ſhubika. Sprawny namakaŕ njech ju w korcźmje, pſchi tutym pucźu leżazej a jemu najbliźſchej, ſa dobre myto woteda.

K wopomnjenju

na **Hańżu Frankez** ſ Tſjóch Żón,

wumrje 22 lět ſtara w Klipphauſenje, pohrjebana w Röhrsdorfje.

Kak ſahe, hlaj twój Sbóżnik cźe
S toh' ſwěta wotſal wołaſche
W tej najrjeńſchej młodoſcźi,
Ty bě lět dwaj a dwazycźi.
Tak twoje cźěło khowane
Nětk w khłódnym rowje wotpocźnje,
Ta duſcha dźěſche do njebja,
Je nětk po' ſwojoh' Jeſußa.
A ſ njebja dele wjeßoła
Nětk, lubaj ſtarſchej, pſchiwoła:
„Ach nano, macźi njepłacźcźe,
Mi nětk ſo jara derje dźe.
Haj, bratſja, ſotry — dobru nóz,
Bóh pſchewodź waß pſches ſwoju móz
Pſches ſwět tu horje do njebja,
Hdźež ja ſym, waſcha ſotſicźka.“

R. Franka.

Sjawny dźak.

Podpißanaj prajitaj knjeſej żandarmej **Röſebergej** ſa jeho pilnoſcź a roshladniwoſcź w ſaſtojnſtwje, kajkuż je wón w ſwojim dotalnym wokrjeßu wopokaſał, ſwój najwutrobniſchi dźak.

Jurij Zaŕ (Zähre) w Połpizy.
Jan Schurk w Sdźeri.

Jědnate čiſło 1879 zabyte njeje, a 2. čiſło 1881 budźe, je-li zo trjeba, tež pomnjene. **P.**

Wot redakcije. Naſtawk „wot Cźornoboha“ ſa tydźeń.

(K temu cźißku jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k czißlu 7 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu, 12. februara 1881.

K ßwinjerěsanju

poručataj:

naliki,
popjeŕ, běły a čorny,
nowu wèrzu
bratraj Měrschej (Gebrüder Miersch)
na žitnych wikach.

Nowe polnojerje, mandl 45, 55, 60 hač 1 mk., schtuku sa 3, 4 hač 10 np.,
nowe sardellojerje, punt 14 np.,
zokorowy syrop, jara ßłódki, pt. 20 np. a pschi 5 pt. 18 np.,
rajß, wulkosornjaty a rjany, pt. 20 np., 5 pt. 90 np.,
łamany rajß I, pt. 18 np., 5 pt. 80 np.,
łamany rajß II, pt. 16 np., 5 pt. 75 np.,
pólcz, nowu tworu bjes mjaßa, pt. 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
petroleum, pt. 18 np., pschi 5 pt. tunischo,
ßwinjazy schmalz, nowu tworu, pt. 68 np.
ßłówki, pjeczene, pt. 26 hač 40 np.,
khofej, ßylny a nježny, pt. 90, 100, 110, 120—140 np., pschi 5 pt. wjele tunischo,
zokor zyły, wubjerny sa pčzolazu pizu, w kruchach wot 8—20 np., pt. 42, jenotliwje drózschо,
zokor zyły, w kehelach a jenotliwje, dale
zokor mlčty, czisteje twory, po najtunischich płaczisnach porucza ßwojim czesczenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hač 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Na bohatej haßy nowe czißło 12.

Khofej, jara rjany a czistoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,
syrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,
petroleum, najlěpschi czisczeny, punt 2 np. tunischi, hač dotal,
rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hač 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoż najlěpschej tworje pschi najsprawnischim **ßerbskim** poßłuženju

J. T. Glien,
prjedy Liebuschiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

P. Strobelowy atelier

ßa njebolosne saßadźenje khumschtnych ßubow a plombirowanjow po najnowschim ßystemje.

Wotstronjenje ßubybolenja, ßubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hač do 5 hodźin. Khudym darmo.

Jena alarmirowaza khorosczć, ß kotrejž ßu wjeleliczbne ludźaze rjadownje wobczežene.

Khorosczć ßo ß makymi njeporjadnosczemi žołdka sapoczina; tola, hdyž sakomdźena, zyke cžełko sapschija, kaž tež jěrchenje a jatra, ß zyka jědźpschětkazy ßystem cžini hubjenu existenzu a jenoż ßmjercz móže wot teho czerpjenja wumóz. Khorosczi ßamej pazijent husto wopak rosymi. Hdyž pak pazijent ßebje ßameho prascha, tehdy budże jemu mózno spósnacź, hdże a schto je jeho czerpjenje. Praschenja: Mam ja bolosczе, mam ja tkóczenje, wobczežnosczć pschi dychanju po jědźenjach? Mam ja czežke czucze pschewodźane ß hłowuwjerczenjom? Matej woczi žołtojty napohlad? Je tež husty žwak na jasyku, dźaßnach a ßubach pschi wotuczenju widźecź, pschewodźany ß hrosnym ßłodźenjom w hubje? Je jasyk wobkładźeny? Ssu bolosczе w bokomaj abo w khribjeczе? Je saczucze polnosczе praweho boka jako bychu ßo jatra powjetschicź chżyke? Je muczнosczć a sawjerczenosczć, kiž mje nadpanje, hdyž ßo runje stupju? Ssu wotkhody ß jěrchenjow mako abo wulzy barbjene, sjenoczene se ßadźeńkami, widomne pschi stejowostajenju w ßudobju? Je po spóżeranju jědże jeje pschetkacze ß naduwanjom brjucha a horjestorkanjom sjenoczene. Je tež wutrobupukotanje czaste?

Tute wschelake snamjenja ßo stajnje njepokaża, ale wone czerpjazeho khwilu czwiluja a ßu pschedběżerjo jara bolosneje khorosczе.

Je-li so ta khorosczć dlějschi czaß sakomdźena wostanje, dha sakoži ßuchi kaschel pschewodźany wot slěczinjenja. Po dalschim czaßu płodźi wona ßuchu kožu po sdaczu błukobruneje barby; ruzy a nosy ßo lóhko se symnym potom pschikryjetej. Kaž ßu jatra po czaßu bóle khore, nastanu tež rheumatiske bolosczе a hewak nakožowane lěkarjenje je zyle bjes wužitka pschе tule czwilowazu khorosczć.

Jara ważne je, so ßo pschecziwo tutej khorosczi rucze a energiszy bórsy pschi spoczatku jeje nastacza wustupi. Appetit ßo potom saßo wróczi a pschetkacowe organy czinja ßwoje nusne dźěło.

Tuta khorosczć rěka jatrowe czerpjenje a je jeniczki a najwěsczischi ßrědk **Shaker-Extrakt,** vegetabilska pschihotka, dźěłana w Amerizy sa wobßedźerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lěkarstwo trjechi sakład khorosczе a ju sacžěri zyle psches wschitkon ßystem.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy. **Budyschin**: w woběmaj haptykomaj. **Borna**: lawska haptyka. **Chemnitz**: jendźelska haptyka, mikkawschska haptyka, hrodowska haptyka. **Coburg**: L. Heil, haptykaŕ. **Dahlen**: hodlerska haptyka. **Eisenach**: dwórska haptyka. **Eppendorf**: w haptyzy. **Flöha**: F. Kriebel, haptykaŕ. **Frankenberg**: Knackfuß, haptykaŕ. **Geithain**: w haptyzy. **Glauchau**: krónska haptyka. **Gotha**: dwórska haptyka. **Gr. Schönau**: w haptyzy. **Großenhain**: Dr. Leo, haptykaŕ. **Lauenstein**: w haptyzy. **Lipsk**: rannstädtska haptyka. **Marienberg**: w haptyzy. **Mittweida**: w haptyzy. **Mutzschen**: Schürer, haptykaŕ. **Mylau**: w haptyzy. **Neu-Schönefeld p. Lipska**: ßokolska haptyka. **Oederan**: A. Richter, haptykaŕ. **Radeberg**: Th. Huth, haptykaŕ. **Reichenbach i/V.**: hodlerska haptyka. **Rochlitz**: Naumann, haptykaŕ. **Ruhla**: Hering, haptykaŕ. **Schöneck**: Funcke, haptykaŕ. **Siebenlehn**: w haptyzy. **Stolpnjo**: F. Legler, haptykaŕ. **Tharandt**: O. Lagatz, haptykaŕ **Waldheim**: w haptyzy. **Wittgensdorf**: H. Abigt, haptykaŕ. **Zeulenroda**: Poppe, haptykaŕ. **Zitawa**: měschczanska a janska haptyka. **Zöbliz**: G. W. Schulze, haptykaŕ. **Zschopau**: M. Scharff, haptykaŕ. **Zwickau**: kolpjowska haptyka.

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, kaž tež **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serb. Nowin“.

W wudawarni „S. N." je dostacz sa 10 np.:
Prěni wěnz spěwow sa serbsku mkodoscz.

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot **sarjadowanja maszy** fallitneje **„Vereinigte Britanniasilberfabrik"** pschewsaty, so dla nusnych wulkich placzenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo!

Sa jenoz **14 mk.** jako lědy sa połojzu zameje dźěłarskeje mšdy da so slědowaze **wosebje hódne britannia-slěbro-blidne service, kotrez prjedy 60 markow płacźesche, a so sa běłowostacze** pschedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-slěbro-widliczki,
6 maszivnych britannia-slěbro jědznych łžizow,
6 nježnych britannia-slěbro khofejowych łžiczkow,
1 cžežki britannia-slěbro-sopowy cžerpak,
1 maszivny britannia-slěbro-mlókowy cžerpak,
6 nježnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 wosebne nózne podnožki krystall,
6 prawdź. jendźelske deszertne noże,
3 rjane maszivne jejaze bjecharki,
3 krasnych nježnych zokorowych schalkow,
1 wosebny popjerjowy abo zokorowy kaschczik,
1 thejzydźak, nježneje druzinu,
2 nahladnaj blidnaj swěczniknaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 krasne pschedmjety płacza w hromadźe jenoz

14 markow.

Skasanja wobstaraja so „gegen Postvorschuß (Nachnahme)" abo se sapósłanjom pjenjes tak dołho hacz skład doszaha psches

Britanniasilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju so service we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pismow wot najwosebnischich ludźi wo **wubjer a sprawnoszći** tuteho fabrikata, kiž dla **njedostatka ruma** so wosjewicz njehodźa, leża k **sjawnemu nawjedźenju** w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech so adresa njesapomni a **hasa swěru wosjewi.**

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

wocži kóždeho.

Tuta jenoz sama wěrnje prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringskej je wot lěta 1822 swětoznawna.

Dostacz w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech sebi pak kóždy wěscze jenoz wo wěrnje prawdźiwu Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada. Zanu druhu.

Wucźahi s listow: Knjesej **Dr. Ehrhardtej.** Ja sym s Waschej **prawdźiwej Dr. Whitowej wodźiczku** hižom někotremužkuliž wocžibědnemu radoscz pschihotował, duž proschu Waß (Skasanje). Merzig, 5./3. 80. Kühn, wobsedźer hótela. Dale: Ja běch sebi hižom raz Waschu **prawdźiwu Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku** pschinjesł dał, kotraž je mi **snamjenitu** słužbu cžinila, teho dla proschu (Skasanje). Bonn a. Rh. 11./3. 80. Julius Greva. Dale: Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka** je mi hižom sa krótki cžaß połóżnoscz pschinjesła, duž proschu (Skasanje). Woistenthin, 6./3. 80. Schwendkowa.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Salożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **refervow** su na ležomnoscze **pupilarischy** napołożene.

W lěcze 1879 sa 20238 schkodowanjow wuplaczene 6,017,089 schěßnakow 46 krz. a wot salożenja hacz do 31. dezembra 1879 do hromady 135,336,752 schěßnakow 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) **twory, mobilije, žnjenske sarady** a t. d., kaž tez, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch druzinow** psche **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicźuje sawěscźenja na **žiwjenje cžłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poruczataj so agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Julius Menzel w Kamjenzu.

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Pschedawarnja twarskeho drjewa

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Aug. Zimmermanna, cžěßliskeho mischtra.

Swój skład zuchich **schmrěkowych deskow** a **pósłow** we wschěch trěbnych dołhoscźach a tołstoscźach, **roschtowych pósłow, khójnowych tyscherskich deskow, khójnowych pósłow** we wschelakich dołhoscźach a tołstoscźach w I. a II. dobroscźi, **tsěschne laty, lěpjerske laty, spakierske laty, pappowe laty, tsěschne schpjeny, tsěschne pappy,** dołhe **bunowe žerdki** atd. poruczam pschi potrjebje k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Spěwarske knihi,

serbske a němske, trajnje w swjaskach se so mota a praßowaneje kože swjasane, najtunischo poruczа

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Schklenczane, porzellanowe a **steingutowe twory, schpihele** a **schpihelowe schklenzy,** kaž tez **posłoczane** a **politurske lejsty** w najwjetschim wubjerku a po tunich płacźisnach poruczа

Rudolph Wilhelm
na serbskej haßy.

Schwejsowane gardinowe žerdze pschedawa, so by s nimi wurumował, po poniženych płacźisnach

Rudolph Wilhelm
na serbskej haßy.

Tuni płat

budze wot 5. februara t. l. w prěnjej budze wot měschczańskeje haptyki. Ja pschedźeno jako **sapłaczenje** bjeru a pschedźeno s **płakom** wuměnjam. **Karl Haschka.**

Jenoz 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **scženski cžaßnik** (wanduhr) s **hrajadłom,** kotrez duschny spěw hraje, kiž móże sebi kóždy pschi skasanju wusmolicź. Wěste rukowanje a njetrjeba so pschi dostaczu žane zło płacźicź.

J. Brunner, Uhrendepôt in Basel.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 8. **Sobotu 19. februara 1881.** **Lětnik 40.**

Džiwna kupa.

(Pokračowanje.)

To wschitko savojardski hólčej milosćiwemu knjesej arzybiskopej w Trieru powjedasche. A tón kedźbnje na njeho poßłuchasche, pschetoż jeho powjesćź jemu wutrobu hnu a ju ſ pschecźelniwosćźu k temu hólzej napjelni. Skónčnje wón rjekny: „Wěsch ty schto? Ja mam tajkele bobuschki jara lubo. Ty móhł mi jene wot twojeju dweju skočatkow pschedacź, ja bych čźi je sprawnje a derje sapłaćźił.“

Tón hólčej ßebi tu wěz khwilku pschemyßli, doniž wotmolwi: Haj wschak, hdyž dyrbju takle dwaj kaschćźikaj noßycź, dha je mi to druhdy jara cźežko. Ale bobu mojeho bratsika njemóžu Wam pschedacź, pschetoż wón je ju tak lubo měł, so je ju krótko psched ßwojej ßmjercźu koschił. Ja chzu ßebi ju k dopomnjenju na njeho wobkhowacź. Ale moju bobu chzu Wam lubjerad pschedacź, je-li so chzecźe ju měcź.

Knjes arzybiskop bě ſ tutym namjetom ſ pokojom. Savojardski hólz jenoż mało pjenjes sa bobu žadasche, niz wjazy, hacź běschtaj jeho starschej doma sa nju sapłacźikoj. To ßo dobrocźiwemu knjesej lubjesche. Wón jemu dwójzy tak wjele da, kaž bě ßebi žadał, da jemu potom hischcźe w hrodźe tejko jěscź a picź, hacź wón chzyschе. A jako bě ßo to stało, tón hólčej ſ dźakownymi ßkowami bożemje praji a wjeßoły ßwój pucź dźěsche. Knjes arzybiskop pak kupjenu bobu jenemu ßwojich ßłužobnikow pschepoda, ſ poruczenjom, so by ju ßwěru ſ pizu wobstarał a ju tak hladał, kaž ßo ßłuscha. — A tak bě ta wěz po sdacźu skónčena.

Jedyn dźeń po druhim, jedyn tydźeń, jedyn měßaz po druhim ßo miny. Lěčźo bě pschischko a saßo saschko. Tež nasyma bě ßo w rheinskim kraju se ßwojimi winowymi kicźemi a ßadowymi płodami minyła. Syma bě ßo pschiblížiła. Dobrocźiwy knjes arzybiskop bě drje na hólza a bobu hižom dawno sabył. Ale jako wón jedyn dźeń k jenemu wóknu ßwojeho hrodu stupi a na torhoschcźo a na pódlanske haßy pohladowasche, wón něschto wuhlada, schtoż ßwojimaj wočźomaj skoro wěricź nochze. Na tym ßamym kamjenju, hdźež běsche na taunym nalětnim dnju savojardskeho hólza prěni krócź wuhladał, wón jeho saßo ßedźazeho widźi. Wón symy dla dyrkoze a strachocźiwje wokoło ßo hlada, tola pschi tym tak srudnje k hrodej horje pohladuje, jako by wot tam pomoz wotcźakował. Wón sda ßo jara srudny bycź. Jako pak knjesa arzybiskopa wuhlada, dha ßwój klobuk sejma a ßo pokornje, hdyž tež srudnje, psched ßwojim woßebnym dobrocźelom khila.

Knjes arzybiskop hnydom ßłužobnikej pschikaže, so by po teho hólza schoł a jeho psched njeho pschiwjedł. Sskužobnik woteńdźe a wboheho, dyrkotateho hólza bórsy psched njeho pschiwjedźe, kiž jemu kaže, so by ßo sa khachle ßynył a ßo tam wuwohrjewał, a so by ßo naßycźił ſ tym, schtoż jemu ßłužobnik pschinjeße. Jako běsche ßo to stało, knjes arzybiskop počźina saßo tak pschecźelniwje, kaž loni, ſ tym hólzom rěcźecź a ßo jeho milosćźiwje wuwoprašchowacź.

Prěnje praschenje, ſ kotrymž ßo na njeho wobrocźi, je to, so praji: „Kak dha ßo masch, mój ßyno?“ A schto dha twoja mała bobuschka cźini?“

Pschi tajkich ßkowach savojardski hólz hórko płakacź sapocźina a praji: Ach, wyßoki knježe, so mnu hubjenje steji. Moje skočatko je mi na pucźu wumrjeło a ja nětko njewěm, kak móhł ßo dale seźiwicź. Je dha ta boba hischcźe žiwa, kotruž scźe mi, hnadny knježe, wotkupili.

Knjes arzybiskop wotmolwi: „Moja boba je cźerstwa a strowa, ale kak dha je ßo stało, so je cźi twoje skočatko kónz wsało?“

„Ach“, hólčej wotmolwi, „ja wěrju, so je ßo wo mojeho bratsika, kotrehoż měješche jara lubo, ßmjercź rudźiła.“

A potom ma wón na požadanje knjesa arzybiskopa powjedacź, kak je ßo jemu na jeho pucźach bjes zusymi ludźimi schło. Wón je, kaž powjeda, někotryžkuliž srudny dźeń pschětrał a někotružkuliž nusu pschecźerpił. Wón to wscho na sprawne waschnje wukkaduje a knjes arzybiskop jemu luboscźiwje pschipoßłucha.

Savojardski hólz je se ßwojim powjedanjom skónčnje hotowy. Ale wón ma hischcźe něschto na wutrobje. Wón ßłój klobuk pak tak pak hinak w ruzy wjercźi a druhdy se wscheje dusche cźežko sdychnje. Knjes arzybiskop derje cźuje, schto wón chze, a jemu po khwili k sjawnemu wusnaczu jeho žadanja pomha, prajiży: „Ale swotkal dha nětko druhu bobu wosmjesch, mój ßynko?“

S tutym praschenjom bě drje knjes arzybiskop prawy pucź wutrjechił, ale tón wbohi hólz je hischcźe strachocźiwschi, hacź prjedy, wón klobuk ſ jeneje ruki do druheje bjerje a jón se wschěch bokow wobhladuje. Jemu njeje móžno, ßwoje žadanje sjawnje wuprajicź. Duž knjes arzybiskop ßwoje praschenje wospjetuje a pschi tym tak prawje dobrocźiwje na teho hólza shladuje. To temu dowěru dawa. Hacź runje se strachom a ſ tschepotazej hubu, dha wón tola skónčnje wuraſy: „Haj wschak — haj boby dla ßym saßo do Triera pschischoł. Ach, hnadny knježe, Wy mi to njeßměcźe sa sło wsacź. Ja chzych ßo Waß jeno praschecź, hacź mi njebyschcźe tu bobu saßo pschedacź chzyli. Widźicźe, Wy wschak ju tola njetrjebacźe, ale sa mnje je wona jara nusna. Hdyž mi ju pschedacźe, dha wschak to Wascha schkoda njebudźe.“

Knjes arzybiskop praji: „Ssnadź cźi ju pschedam, mój ßynko; ale praj mi, kak wjele chzesch mi sa to skočatko dacź?“

Hdyž tón widźi, so ßo jeho próstwa njeje wotpokasała, dha wón khróble praji: Ja chzu Wam lubjerad tejko pjenjes sa nju dacź, schtoż scźe mi Wy sa nju sapłacźili. Sa to móžecźe wschak mi to skočatko hižom wostajicź, je-li so chzecźe hewak tak dobry bycź; pschetoż wjazy ja pschi najlěpschej woli dacź njemóžu.

Knjesej arzybiskopej ßo tón hólczęz dale a bóle lubjesche, a so chzyshche jemu ſ tej bobu radoscź pschihotowacź, to ßo wě. Ale wón chzyshche też jeho ſprawnoscź pruhowacź. Teho dla wón k njemu rjekny: „Mój ßynko, ja to cźi tu bobu wo prawdże wostajicź njemóżu; pschetoż wona mi hacź dotal hischcźe żaneho wużitka njeje pschinjeßka, a pizu ßym jej tola dawacź dyrbjak. Tola, ty wschak njetrjebasch tajke ſrudne wobliczo ſczinicź. Wěsch ty schto? Ja cźi tu bobu na to waschnje pschedam, so mój ſ njej ſpoku wikujemoj."

Hólczęz na knjeſa arzybiskopa ſ wulkimaj woczomaj hladasche, dokelż njewjedźische, schto maja jeho ßkowa na ßebi.

Knjes arzybiskop teho dla praji: „Wěsch ty schto? Ja chzu cźi tu bobu zyle darmo dacź, ale pjenjesy, kiż ty pſches nju ſaßkużisch, te chzemoj bratrſzy bjes ßobu dźelicź. Ja ßo pschi tym na twoju ſprawnoscź ſpuſchczam. Ty kóżde lěto prěnjeho januara ke mni do Triera pschińdżesch a mi pokojzu tych pjenjes wotedasch, kiż ßy zyke lěto ſ tym ſkoczatkom ſaßkużik. Je-li cźi to ſpodobne, dha mi na to ruku daj."

Savojardſki hólz běsche ſ wulkej kedźbliwoscźu na te ßkowa poßkuchak; wón drje jim derje ſrosymi, ale wón njewjedźische, hacź njejßu jenoż k żortej prajene. Dokelż jemu pak knjes arzybiskop ruku poskicźi, wón ßwoju ruku radoſtnje do njeje pokoži, prajizy: „Haj dyż Wy chzecźe, da njech je tak w Bożim mjenje", — a ta dźiwna kup, kajkaż je drje ßo lědy hdy w tajkim woßebnym hrodże ſtaka, bě hotowa. Knjes arzybiskop pschikaſa potom ßkużobnikej, so by bobu ſa teho hólza pschinjeßk. Jako ju tón pschinjeße, běsche tón hólczęz pokny radoscźe. Wón ju ſ kaſchcźa wſa a ju ſ wjeßekoscźu k wutrobje cźischcźesche. A to ſkoczatko drje ßwojeho ſtareho knjeſa też ſaßo ſpósna; wone bě też wſcho wjeßeke a ßo też ſ wjeßokoscźu k temu hólzej cźischcźesche.

— Sbożowny hólczęz chzyshche nětko ſe ßwojej bobu wotſal hicź, jako bě ßo knjeſej arzybiskopej wutrobnje podźakowak; tón pak rjekny: „Poczakaj jenoż hischcźe khwilku; ja ßym mjenujzy pytnyk, so masch jara hubjenu draſtu. Duż je trjeba tebje ſ nowa ſ draſtu wuhotowacź, so mi ty njeby żaneje hańby cźinik." Duż tón hólz wosta, a knjes arzybiskop da jemu zyle nowu draſtu ſeschicź. A jako bě ßo ju ſavojardſki hólz wobleki, wón pěknje doscź wonhladasche, tak so ßo knjeſej arzybiskopej jeho „ſpołnik" derje ſpodobasche. Wón jeho napominasche, so by ßo ſprawnje a ßwěrnje ſadżerżak. To też tón hólczęz ſ hnutej wutrobu ßlubi a knjeſej arzybiskopej najwutrobnischi dźak prajiwschi, ſe ßwojej bobu radoſtnje ſ hrodu cźehnjesche, so by ſ njej w ſchěrokim ßwěcźe ßwoje ſboże ſpytak. (Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 4. februara.

(B. N.) Pjekarſki wucżomnik Jakub Groß w Budyſchinje 21. januara rano wokoło 7 hodźin do wobydlenja ſchewſkeho miſchtra Dittricha pschińdże, so by jemu zakty k ßnědanju pschinjeßk. W tu khwilu, hdźeż wó jſtwje nichtón njeběsche, tam wón portemonnaie ſ 1 mk. 40 np., na blidże leżaze, wſa a też wobkhowa. Jenu dźělbu pjenjes wón pschecźini, druhu pak Dittrichezy ſaßo doſtachu. Wón bu tajkeho kranjenja dla k jenemu dnju jaſtwa wotßudźeny.

Fabrikſki dźěłacźeŕ Michał Schokta w Mniſchonzu běsche khěżerku Marju Budarjowu wobſkorżił, jako budźische na njeho cźeſcźranjaze ßkowa rěcźaka. Wona bu pak wot ßuda ſa njewinowatu ſpósnata.

Dźěłacźeŕ J. K. A. Grohmann ſ Khelna, hižom dwójzy khoſtany, 12. dezembra wjecźor w Behrkez korczmje tam jako hóſcź pschebywasche a běsche ßo wſchelakich wuprajenjow dla, kotreż běchu druſy hoſczo na njeho rjekli, njóżnje roshněwak a potom tutych hoſczow pſches halekowanje wobcźeżowak, tak ſo ßebi Behrk żadasche, ſo by wón korczmu wopuſchczik. Grohmann pak to njeſcźini, a jako chzyshche jeho Behrk won wuwjeſcź, ßo wón ſ mozu ſpjecźi. Wón bu teho dla k 5 mk. ſchtraſy wotßudźeny.

Khoſtanſka komora 7. februara.

Dźěłacźeŕ Jan Hoker ſ Barta běsche ſ khelnjanſkich polow 2. oktobra něſchto běrnow (kulkow) a kakowych hłojczkow kranyk. Wón bu teho dla, a dokelż běsche hižom prjedy paduchſtwa dla dwójzy khoſtany, k tſjom měßazam jaſtwa wußudźeny.

Wotroczk Pětr Lehmann ſ Jaßeńzy, hižom jedyn krócź paduchſtwa dla cźeżko khoſtany a ſ wojeŕſtwa wuſtorczeny, 4. novembra ßrjedź běkeho dnja do wobydlenja ßwojeho prjedawſcheho hoſpodarja, kublerja Nowotneho w Khróſcźizach, ſ wotewrjenym wóknom ſaléſe a jedyn nadwoblekaŕ (überzieher), por ßukujanych kholowow, jene ſchawlowe rubiſchczo a tſi punty kołbaßy krany — wſcho 35 mk. hódne. Wjecźor 18. novembra do Nowotneho pódlanſkeho twarjenja ſaléſe a wotroczkomaj Krimlakej a Ulbrichej dźělbu draſty krany, 49 mk. hódneje. A w nozy 4. dezembra wón kublerjej Skali w Kopſchinje ſ jeho konjemza konja krany, kiż bě ſ najmjeńſcha 1000 mk. (hriwnow) hódny. Jako chzyshche potom tuteho konja w Kulowje ſa 450 mk. pschedacź, dha ßo tam tajkeje tunjoſcźe dla ludźom ſdasche, ſo drje pschi tutym pschedawanju wſcho w dobrym rjedże njeje, a kulowſka polizija jeho saja a do arreſta dowjedże. Lehmann bu tutych paduchſtwow dla k dwěmaj lětomaj a ſchěſcźim měßazam khoſtaŕnje (zuchthauſa) wußudźeny. — A trodleŕka Scholzowa w Kamjeńzu, kotraż bě wſchelake wězy wot Lehmanna ſa tak tuni pjenjes kupika, ſo běsche wjedźecź dyrbjaka, ſo ßu kranjene, doſta ſa tajke pschеſtupjenje jedyn tydźeń jaſtwa.

Dźěłacźeŕ K. A. Hempel ſ Wjeleczina, 34 lět ſtary a hižom 10 krócź khoſtany, lětuſche nowe lěto ſ tym ſapocza, ſo w nowolětnej nozy ſ brózhnje ökonoma Schreibera w Budyſchinje, pola kotrehoż w dźěle ſtejeſche, ſchtyri měchi wowßa krany, kotreż na jenym ruczhnym wosu wotwjeſe. Ssud jeho ſa to k dwěmaj lětomaj khoſtaŕnje wußudźi.

Powołanſki ßud 11. februara.

Tkalz K. A. Großmann běsche teho dla k pjecźim njedźelam jaſtwa wotßudźeny, dokelż bě ßo w wobydlenju khěżerki Hany Schützoweje w Roswodezach na jikoczanſkim wjeßnym ſtrażniku, k njej wot gmejnſkeho prjódkſtejerja póßkanym, pschepschimnyk. Dla wyßokoſcźe tuteje ſchtraſy bě ßo wón na wyſchſchi ßud powołak a bu po dalſchim pschepytanju jeho ſchtraſa na 30 hriwnow (markow) ponižena.

Swětne podawki.

Němſke khěżorſtwo. Schtoż khoreho prynza Alberta naſtupa, dha draždżanſke nowiny pißaja, ſo je ßo jenoż mało polěpſchik, ſo pak poczina trochu jěſcź, pſches cźoż ßu ßo mozy też trochu wrócźike; ale ßłaboſcź je pschezo hischcźe wulka doſcź.

— Nowaj ſakſkaj infanterie-regimentaj budźetaj cźißko (Nr.) 133 a 134 pomjenowanaj.

— W Draždżanach ßo ſańdżeny tydźeń ſhromadźiſna, wot 2000 ludźi wopytana, wotdżerża, w kotrejż wěſty Dr. Henrici pschecźiwo żidam jara wótrje rěcźeſche a jich ſchkódne ſkutkowanje bjes kſchеſcźijanami wukkadowasche. — Jena druha ſhromadźiſna, kotraż ßo tam nětotre dny prjedy wotdżerża a w kotrejż ßo żidźi khwalachu, běsche jenoż wot 30 cźłowjekow wopytana.

— Kral Albert je kowarſkeho Großu ſ Röderawa, kiž bě teho dla, dokelž bě ßwoju lubku do Lóbja ſtorczik a ſatepik, k ßmjerczi wotßudźeny, k czaßžiwjeńſkej khoſtarni (zuchthaus) wobhnadźik.

— W Rempesgrünje ßo njedźelu ſahe rano domſke a bróžeń kublerja Gehriſcha wotpalichu, a czi, kiž tam bydlachu, płómjenjam póknaſy lědom wuczeknychu. Woheń je 19lětny murjerſki Morgner ſakožik, ſo by, kaž wón prajeſche, ſaſtaranje w jaſtwje doſtak.

— Kral Albert a kralowa Karola budźetaj pſchi ſkładnoſczi kwaßa prynza Bjedricha Wylema, ßyna pruſkeho krónprynza, wot 24. februara hacž do 2. měrza w Barlinje pſchebywacz.

— Na namjet ſakſkich wojerſkich towarſtwow ßu nahladni ludźo we wſchelakich ſakſkich měſtach wobſankli, k temu pjenjeſy ſhromadźowacz, ſo by ßo njeboczičzkemu kralej Janej hódny pomnik ſtajił. K temu ßo hižom pjenjeſy dobrowólnje ſkładuja a to też w Budyſchinje.

S Barlina piſaja, ſo tam prjódkſtejazy kwaß prynza Bjedricha Wylema wſchu kedźbnoſcz na ßo czehnje. Na njón pſchijědu nimale wſchitzy němſzy a europiſzy wjerchojo abo tola jich ſaſtupnikojo.

— Němſki rajchstag bu 15. februara w Barlinje wotewrjeny a to po khěžorowej poruczноſczi wot Bismarkoweho ſaſtupnika, mjenujzy wot hrabje Hohenlohe. Khěžor pſches jeho ert ſhromadżenym ſapóßłanzam k nawjedżenju da, ſo ſmėja woni wuradźowacz, kajke pſchemėnjenja bychu ßo w dawkidawanju ſtacz móhke, ſo bychu te ſa nėkotre dźělby ludźi mjenje wobczeżne byke. — Dale ſmėja ſakoń wuradźicz, po kotrymž bychu dźėłaczerjo, kiž wjazy dźėłacz njemóża, nėkajku pjenjeżnu podpjeru doſtali. — Potom maja woni ſakoń wujednacz, kak bychu ßo rjemjeßniſke jednoty najlėpje ſrjadowake. Hewak budże jim namjet ſakonja pſchecźiwo wopikzam atd. k wujednanju prjódkpokożeny. Skónczнje hrabja Hohenlohe rjekny, ſo je najlėpſcha nadźija, ſo dobry měr woſtanje.

Awſtrija. Khěžorſki krónprynz Rudolf je ßo 9. februara na pucz do raniſcheho kraja podał. Wón ßo pjecża kónz haprleje wróczi. — Jeho knjeni macz, awſtriſka khěžorka, je ßo do Jendźelſkeje podała, ſo by ßo tam, kaž je to hižom druhe lėta czinika, też lėtża na pyſchnych liſchczich hońtwach wobdźėlika.

— W tu khwilu awſtriſke miniſterſtwo wuradźuje, kak by ßo Czechам to żadanje dopjelnicz móhko, ſo bychu woni woßebity czėſki univerſitet w Praſy doſtali. To ßo drje bórſy abo poſdźiſcho ſtanje a by w ſpomnjenym měſcże jedyn univerſitet ſ czėſkej a druhi ſ němſkej rėczu byk.

Franzowſka. Loni je Franzowſka pſches 100 millionow frankow (frank je 80 np.) wjazy dokhodow (nutspſchiňdźenja) hacž wudawkow měła a ßu ßo teho dla nėkotre krajne dawki pomjeńſchicz hodźili. A nėtko piſaja, ſo je ſ měßaza januara tuteho lėta hižom ſaßo nimale 19 millionow wyſche.

Jendźelſka. Jendźelczenjo maja runje nėtko ßwoju lubu nuſu ſe wſchelakimi ludami, ale woni ßu to ßami ſawinowali, dokelž ßu tute ludy żakoßnje podczíſchczowali a jim wſchu njeprawdoſcz czinili. Teho dla ßo woni pſched Irlandſkimi na wſchėch bokach boja a běchu wóndanjo bjes druhim to wunjeßli, ſo chzedża czi kralowſki hród ſ pólverom rosbuchnycz. W Afganiſtanje ßo njepſchecżelјo też ſaßo hibacz poczinaja a Aſchantiſzy ßo pjecża też na wójnu pſchecźiwo nim hotuja. A ſchtoż transwalſkich burow w Afriży naſtupa, dha ßu jim czi ſańdźeny tydźeń ſtaru ſchiwdu derje ſapłaczili. Mjenujzy woni ßu jendźelſkeho generala Colleya pola Ingoga żakoſtnje ſbili. Jich běſche tam nėhdże 500 a Colley na nich ſ wójſkom pſchicżeże, kotrež běſche pſches 2000 muži ßylne a khėtro wjele kanonow ßobu wjedżeſche. Ale dołho njetrajeſche, dha běchu burja, kiž ßu wubjernje dobri tſėlerjo, niż jenoż wſchėch wyſchkow, ale też wſchitkich kanonierow ſeſatſėleli, tak ſo dyrbjeſche Colley zoſacz, jako běſche nėhdże pokojzu ludźi ſhubił. A wón ani ranjenych ßobu njewſa, a budźichu jeho burja jateho wſali, hdy budźiſche wón w nozy pſches rėku njeczeknyk, pſchi czimž ßo też khėtro wjele ludźi ſatepi.

Rußowſka. General Skobjelew je do Petersburga piſał, ſo je pſchi woblehnjenju tekinſkeje twjerdźiſny Geoktepe na 8000 Tekinzow żiwjenje ſhubiło a ſo je jich, jako potom czėkachu, ruſke wójſko hiſchcże wokoło 2000 muži moriło.

Turkowſka. Kak ßo naležnoſcz bjes Turkowſkej a Grichiſkej hiſchcże wujedna, to je hiſchcże zyle njewėſte.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſched nėkotrym czaßom běſche hižom nėchtón pſches wókno jeneje komory Siebenhünerez domu, w kotrejž jedyn mkody człowjek bydleſche, wjeczor ſ revolvera ſe ſchrótom tſėlił. To ßo 13. februara wjeczor ſaßo ſta a bě widżecz, ſo dwaj człowjekaj wot domu prjecz czėkataj. Nėkotſi wobydlerjo tuteho domu a bjes nimi też tón naſpomnjeny mkody człowjek, ſa nimi czėrjachu, pſchi czimž jemu jedyn teju czėkazeju człowjekow kłobuk pſchetſėli, wobaj pak czeknyſchtaj. Naſajtra je ßo wuſłėdźiło, ſo je jedyn wobydleŕ pomjenowaneho domu tajki tſėleŕ byk, a też hižom k temu ſtak.

— Wußkużeny tudomny měſchczańſki komornik, k. Liebert, 10. februara ßwój 50lětny měſchczańſki jubilej ßwjeczeſche. Wón doſta pſchi tym wſchelake wopokaſma poczeſczowanja.

Se Židowa. Sańdźenu ßobotu wjeczor je tudomny murjeŕ Böhma ßwojeho $^5/_4$ lėta ſtareho ßynka ſkónzowak. Wón je pjecża, jako jeho żona runje doma njebėſche, to dźėczo, kotrež ßo ſměrowacz njechaſche, ſ prutom ſatraſchnje bik a jemu ſkónczнje gummijowy zyzak tak do dźaßnow ſatkóczik, ſo je ßo tón hólz ſadußył. Böhma je mkody człowjek, kotryž je we wójſku ſtak. Wón bu do jaſtwa wotwjedżeny a póndźelu ßo w jeho póblabyczu czėłko teho dźėſcża ſezirowaſche.

Wot Czornoboha. My ßmy 20. januara t. l. wot jeneho naſchich lubych, kiž je hižom 32 lėt w Awſtraliji, liſt doſtali. Tutón je wón 27. novembra w Melbournje na póſt dak a w nim bjes wjele druhim takle piſche: „Mój ßuboď, Jan Krumow, kiž běſche ßebi pſched 27 lėtami wulki kruch kraja pódla mojeho wobßedżeńſtwa kupił, tak ſo jeno dróha naju leżomnoſcże róſno dźėli, je pſched krótkim czaßom wumrjek. Dokelž pak njeje żanych herbow a żaneho teſtamenta ſawoſtajił, dha je tudomna wyſchnoſcz jeho ſawoſtajenſtwo do rukow wſaka. Wona je też nėtko piſmo k Wam do Němzow póßłaka, ſo by ſhoniła, hacž ma tam Krumow żanych herbow. Je-li ſo ßo ſa lėto a dźeń żani njenamakaja, dha budże potom wſcho, ſchtoż je ſawoſtajił, w hromadże pſchedate. Tuto herbſtwo wopſchija 1600 akrow abo 2400 ſakſkich kórzow leżomnoſczow, 2000 wowzow, 30 howjadow a 6 koni, wyſche teho twarjenje, grat a lėtuſche żnė, kiž ßo po nowym lėcże domoj khowacz ſapoczachu. Rjane herbſtwo! Jan Krumow běſche po prawym ſ Pruſkeje a to horbaty a jakocziwy krawz.“

S Kumſchiz. Kral Albert je tudomnemu gmejnſkemu prjódkſtejerjej a kublerjej Janej Gudże w pſchipóſnaczu jeho wjazy hacž 30lėtneho khwalobneho ſkutkowanja w jeho ſaſtojnſtwje „powſchit-

komne cžeßne ſnamjo" ſpożcził, kotrež jemu 11. februara knjes hamtſki hetman ſe Salza ßwjedżeńſzy pſchepoda.

S Nowych Porſchiz. Tudomny hoſczeńzar k. Dietrich je wóndano jene ßwinjo ſarẽſał, kotrež bẽſche 600 puntow cżeżke. Wón bẽ je jako proßo ſ Bjedrichoweje ßwinjekublarnje w Njechornje kupił.

S Panczíz. Jako 5. februara na jenej tudomnej knjeżej leżomnoſczi jenu ßkómjanu ſajmu wotrumowachu, tam jene cżẽko namakachu, kotrež bẽ hižo khẽtro nahnite. W ßukni, kotruż bẽſche morwy wobleczeny, namakachu wopißmo, w kotrymż ſtejeſche, ſo je to 49lẽtny rẽſniſki Joſef Miſch ſ Loſchwitza.

M. Se Semiz, 4. februara. Tudomna ſchulſka knihownja ma 356 knihi, kotrež ßo wot wucżerja k pſchihotej na wucżbu abo wot dżẽczi pſchi cżitanju atd. wużiwaja. Tež je tójſchto tajkich knihi pódla, kiž ßo na ludżi wupożczuja. Knihownja ſa dżẽczi ma 287 cżißkow, a bu w ſańdżenym lẽcże pſches 900 wot dżẽczi ßobu domoj wſatych a cżitanych. — Naſche ratarſke towarſtwo, kotrež pſches 12 lẽt wobſteji, ma knihownju, kotraż 252 cżißkow wopſchija. Njejßu pak w njej jenoż knihi, kiž wo ratarſtwje a pſchipódlanſkich wẽdomnoſcżach pißaja, ale tež ſabawne. — Pczołarſke towarſtwo w Tumizach, kotrež bu 20. julija 1856 ſakożene a po tajkim ſkoro 25 lẽt wobſteji, ma 156 knihow w ßwojej knihowni. — Mẽjachmy tudy dżenßa rjany, tola jara ſrudny pohrjeb. Bu 20lẽtny mkodżenz ſ wulkej cżeſczu khowany, kotremuż bẽ ßo pſched krótkim ßyrka roſtorhnyła, a cżehoż dla ßo wón tež operirowacż da. Knjes lẽkar F. ſ Biſkopiz a jedyn budyſki ſańdżenu njedżelu na wjeczor tajku operaziju ſcżiniſchtaj, ſchtoż ßo tež derje radżi. Tola póndżelu rano tón mkodżenz, ßyn wobydlerja Kariſcha, wumrje. Mkode towarſchki dachu jemu wotproſchenje pſched domom a cżẽlne prẽdowanje dżerżecż, a mkodżi hólzy pak bẽchu jemu hudżbu pſchi pohrjebje wobſtarali. — Każ ßo powjeda, budże druhe wucżerſke mẽſto w Ssmilnej jutry wuprósnjene, dokelż chże ßo knjes Simon do Draždżan podacż, ſo by ßo w hudżbje dale wudokonjał. — W Ssmilnej ßu nowe towarſtwo ſakożili, kotrehoż ßobuſtawy chżedża ßo we wſchelkich wẽdomnoſcżach powucżowacż a na wſchelke waſchnje k lẽpſchemu luda, woßady atd. ſkutkowacż.

S Bukez. Tudomne ßerbſke towarſtwo bẽ pſched nẽkotrym cżaßom wobſankko, ßerbſki ßwjedżeń ſrjadowacż, kotryż tež ßo ſańdżenu njedżelu, 13. małeho rózka, w Heimrichez hoſcżeńzu wotdżerżo. W prẽnich hodżinach wjeczora ſhromadżowachu ßo tam tak derje ßobuſtawy towarſtwa, każ tež pſcheproſcheni hoſczo. Sala ſpomnjeneho hoſcżeńza, w kotrejż ßo ßwjedżeń mẽjeſche, bẽſche jara rjenje ſ pletwami, ſ khorhojemi a ßerbſkimi napißmami wupyſchena. W dżewjatej hodżinje ſapocża ßo ßwjedżeńſka wjeczeŕ, na kotrejż nẽhdże 60 woßobow dżẽl bjeriſche. Dokelż, k wobżarowanju wſchitkich pſchitomnych, pſchedßyda towarſtwa, k. kubleŕ a ßejmſki ſapóßłanz Kerk ſ Rodez, khorowatoſcże dla na ßwjedżeń njebẽſche pſchińcż móhł, dha pſchi ſpocżatku wjeczerje k. wucżeŕ Wagner ſ Bukez ſhromadżenych powita a w krótkej rẽczi na to ſpominaſche, ſo je dżenßniſchi ßwjedżeń ſa dołhi cżaß ſaßo prẽni ßerbſki ßwjedżeń w Bukezach, kiž tež ſa to ßwẽdczi, ſo Sserbja, hdyż je naß tež jenoż mała liczba pſchecżiwo druhim wulkim móznym narodam, mamy runje te ßame prawa w naſtupanju naſcheje narodnoſcże, każ wſchitke druhe ludy. Runje to, ſo ßmy mały lud, dyrbi naß bjes druhim ßobu nucżicż a wabicż, ſa ſdżerżenje a hajenje ßwojeje narodnoſcże wſchẽ mozy napinacż, ſo bychmy ju, jako drohe herbſtwo naſchich wótzow, tež ßwojim potomnym ſawoſtajili. Pſchi wjeczeŕi ßamej ßo wſchelake ßławy wunjeßechu, n. pſch. wot k. wucżerja Wagnera na naſcheho krala jako tajkeho, kotryż Sserbow ßebi wyßoko waži, kotſiż ſtajnje ſ njekhabłatej ßwẽrnoſcżu k kralej a kralowſkemu domej ſteja. Dale ßławjeſche wón tudomne ßerbſke towarſtwo a ßerbſki lud jako dobry ratarſki lud. Knjes wucżeŕ Suſchka ſ Wujeſda pſchinjeße ßławu na pſchedßydu, k. Kerka, wo towarſtwo wulzy ſaßłużbneho, k. kubleŕ Cżemera (Zimmer) ſ Kotwaſy na pſchitomnych wucżerjow atd. Se ßławami wotmẽnjachu ßo pſchednoſchene każ tež ſpẽwane ßerbſke ſpẽwy. Po wjeczeŕi wotewri ßo pyſchny bal ſ polonaiſu a to ſe ſtaroßławnej ßerbſkej „meju", a hiſchże dołho na balu nimale wſchitzy pſchitomni, ſtari a mkodżi, radoſtnje dżẽl bjerichu, hacż ßo poßleni hakle w raniſchich hodżinach domoj wróczichu. Prajicż ßo hodżi, ſo je ßo tutón ßerbſki ßwjedżeń jara derje radżił a ſo drje je ſ nim wẽſcże kóżdy ſpokojeny był. Horliwy ßerbſki duch knjeżeſche nad nim a budże wón tež wẽſcże ßobu k temu ßłużicż, ßerbſku narodnu myßl w naſchich naranſchich ſtronach, jako na mrokach Sserbowſtwa, ſbudżowacż a ſdżerżecż.

S Minakała. Kralowſke hamtſke hetmanſtwo je tudomneho knjeżeho inſpektarja, knjeſa O. H. E. Bayricha, ſa prjódkſtejerja tudomneho ryczerkubka ſ Hatkom wobtwjerdżiko.

S Łahowa. Sańdżenu njedżelu 13. februara wuſtupichu tu ßobuſtawy ſaryczańſkeho ßerbſkeho towarſtwa druhi raz ſ dżiwadłom na ſjawnoſcż. Hrajeſche ßo „Zera", cżinohra w 6 jednanjach, kotraż je po powjedanczku „Hród na ſhorjelſkej horje Landskrónje" wot knjeſow Mkynka w Saryczu a Krawza w Łuſy wudżẽłana. Tón kruch je, każ ßo pſcheßwẽdczichmy, derje ſeſtajany, jene jednanje ßo na druhe tak pſchiſanka, ſo bẽ ſkutk jaßny a lohko ſroſymliwy. Jenoż w pjatym jednanju druhdy pſchedołhe mjelczenje knjeżi, pſches cżoż njelubośna próſnoſcż hry naſtanje, a tola by ßo tutón brach lohko dał wotſtronicż. Wſchitzy hrajerjo ßwoje róle wumjelſzy pſchednoſchowachu a mẽjachu tekſt tak derje w pomjatku, ſo ſufleura ſ zyła trjeba njebẽ. Woni we wſchẽm naſtupanju wſchẽ wotczakowanja a żadanja pſchitomnych pſchetrjechichu. Bjes nimi pak najwjetſcha khwalba knjeżnje Mkynkez pſchißłuſcha, kotraż mẽjeſche najczeżſchi dżẽl zyłeje hry wuwjeſcż. Dale dyrbi ßo tež na k. Krawza ſ woßebitym pſchipósnaczom ſpomnicż. So hrajerjo wyſche prózy tež pjenjeſy lutowali njejßu, bẽ ſ teho widżecż, ſo bẽſche wſcha draſta a bróń ſtarodawnemu cżaßej pſchiprawjena, w kotrymż ßo ſkutk podawa. Pſchipoßłucharjow bẽſche ßo tak wjele ſeſchko, ſo ſala wjazy ſa nich njedoßahaſche a ſo dyrbjachu ßo wſchelazy, kotſiż bẽchu ßo kuſk ſakomdżili, niczo njewohladawſchi, ſaßo domoj wróczicż. My pak, kotſiż ßmy wſcho derje widżecż móhli, prajimy wſchitkim, kiž na łahowſkim dżiwadle wuſtupichu, ßwoje najwutrobniſche pſchipósnacże: pſchetoż my ßmy dżiwadła wſchelakich rẽczow widżeli, ale żane ßo nam tak njelubjeſche, każ ßerbſke łahowſke.

S Cżißowa. Tudy ßo 15. februara wjeczor na pół ßedmich hodżin douſke a hródż korczmarja Ernſta Brjedako wotpalichu. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Krjebje. Naſch luby k. duchowny Delank, kotryż je 43 lẽt tudy farſke ſaſtojnſtwo ſaſtarał, naß 1. meje wopuſchczi, dokelż je ßo dla ßłaboſcże wocżow emeritirowacż dał. My jeho wotkhód jara wobżarujemy, pſchẽjemy pak jemu, ſo by we Wojerezach, hdżeż chże bydlicż, hiſchcże wjele lẽt ßwój derje ſaßłużeny wotpocżink w ſtrowoſczi wużiwacż móhł. Naſche farſke mẽſto je wupißane; wyſche darmotneho wobydlenja ma 1800 M. dokhodow. Patron je knjes hrabja a komornik ſ Einſiedel nad Krjebju.

S Krynhelez. Naſch knjes wucżeŕ naß ſ kónzom tuteho ſchulſkeho lẽta wopuſchczi a ßo do Nẽmzow pſcheßydli.

S pruskeje Lužizy. W Pruskej nowy sakoń wo pensionirowanju duchownych 1. haprleje t. l. do žiwjenja stupi. Pension pruskich duchownych je po tutym sakonju zyle tak srjadowany, kaž w Sakskej.

Přilopk.

* Sašo je powjesćź wo ludźižraćźu s pokodnischeho morja a to se Salowonskich kupow pschischła. Łódź „Borealis", kotraž do pschistawa (hafen) makeje kupy Nury pschijěđże, bu wot tamnischich džiwich wobydlerjow nadpanjena a po satraschnje mordarskej bitwje wurubjena. Kapitanej šo radźi, bjesbóžnikam na jenu šušodnu kupu cźeknyćź a tam pomoz nadeńćź. Jako wón s někotrymi łódźemi na bitwischćźo pschińđże, namaka šwoju łódź zyle prósnu. Skónčnje w jenym cźmowym kucźe łódźneho kucharja wušlěđźi, kotryž powjedasche, so šu džiwi wschitkich matrosow skónzowawschi sežrali. Bjes sežranymi je też kapitanowy šyn.

Hans Depla a Mots Tunka

Hanš Depla. Swotkal dha šy dženša pschischoł, luby Motso?

Mots Tunka. Ja běch w jenej wjesźy, kiž na hórzy leži, a tam mi džiwne wěźy powjedachu.

H. D. Nó, dha powjedaj to też nětko dale!

M. T. Moje dla. Mjenujźy tam mi powjedachu, so je w tej wjesźy stajnje dobry měr knjeźik a šu tam ludźo tak žiwi byli, so šo žadyn njeje na druheho hněwak.

H. D. Tak je prawje.

M. T. Haj wschak haj, ale jako šo jedyn wješny kubleŕ se žónsku s jeneje druheje wšy woženi a ju domoj pschiwjedźe, počźachu šo ludźo po cźašu na nju hněwacź.

H. D. Ale cźeho dla dha to?

M. T. Hlaj, wona šebi dwě džówzy pschistaji, kiž drje běschtej šyrocźe, ale jara rjanej. Tak žadyn džiw njebě, so mkodźi hólzy sa nimaj hladachu.

H. D. Hm, hm!

M. T. A na to šo wona samjersa, tola niz na tej holcźźy, ale na tych hólzow, dokelž cźi sa njej njehladachu.

H. D. Wschako ma wona muža — —.

M. T. Haj wschak haj, s tym wona njelubošnje wobkhadźa a hdy by na kemschazym pucźu byko.

H. D. Aw jaw tola!

M. T. A wona je też w tym džiwna, so šebi wot šwojeju šlužobneju džowkow drastu a stupnje požcźuje, hdyž ma do města hicź. A tak drje žadyn džiw njeje, so šo ludźo na nju huntorja.

H. D. Prawje masch.

Praschenje.

M. W němskich nowinach pišaja, so je šo w sańdźenym lěcźe šyka spowjednych w 5 městach wo 1638 a w 20 wšach wo 5144 wošobow powyschika pschecźiwo lětu 1879. — Bjes tutymi wošadami je jenož jena šerbska wošada pomjenowana, mjenujźy bukicźanska, w kotrejž bě 486. (W Ssmilnej bě 159 spowjednych wjazy.)

Njemóhka šo tuta statistika też w nastupanju wschitkich druhich šerbskich wošadow napišacź a w „Serb. Nowinach" wotcźischcźecź?

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Bohuwěr Kubiza, murjeŕ s Marju Rychtarjez. — Handrij Nowak, džěłacźeŕ, s Hanu Marju Kobaniz.

Michalska zyrkej: Jan Korla August Urban, džěłacźeŕ pod bórklinom, s Marju Madlenu Scholcźiz s Hornjeje Hórki. — Korla Pawlik, džěłacźeŕ na Židowje, s Madlenu Zimmerez s Rodez. — Matej Micźka, fabrikski džěłacźeŕ na Židowje, s Madlenu Bětnarjez s Dubeho.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Reinhold Max, Jana Korle Wodnarja, cźěšle, š.

Michalska zyrkej: Marja, Jana Bohumika Kerna, džěłacźerja w Libochowje, dź. — Pawoł Richard, Juliuša Fuchsa, cigarrydźěłarja na Židowje, š. — Pawoł Gustav, Augusta Janeza, khěžerja a skałarja na Židowje, š. — Marja Hana, n. dź. na Židowje — Hana Marja, Jana Augusta Bjenady, hospodaŕskeho pomoznika w Hněwšezach, dź. — Bjedrich Adolf Max, Bjedricha Adolfa Rennera, cźěšle na Židowje, š. — Minna, Jana Hasche, wobydlerja w Hrubocźizach, dź. — Gustav Pawoł, Handrija Khěžnika, džěłacźerja w Bórku, š. — Hana Augusta, Ernsta Bohuwěra Sodana, džěłacźerja na Židowje, dź.

Katholska zyrkej: Marja Martha, Jana Töppela, džěłacźerja na Židowje, dź. — Hana Frieda, Handrija Reichela, pišmikistajerja, dź. — Marja Madlena, Korle Fryčze, skałarja w Nadźanezach, dź. — Korla Bjedrich August, Franza Branša, schewskeho mischtra w Raschowje, š. — Miklawsch, Miklawscha Młynka (Müllera), kublerja w Sskonej Borschcźi, š. — Marja Helena, Miklawscha Möhna, džěłacźerja, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 29. januara: Jan Richard, Jurja Fürsty, džěłacźerja, š., 3 l. 3 m. — 30. Jan Hanisch, schewski wucźomnik s Jatsjobja, 16 l. — 31. Wylem Rudolf, Hendricha Adolfa Jakuba, khěžerja na Židowje, š., 1 l. 25 d. — 1. februara: Korla Pawoł, Korle Bohumika Georgija, wobydlerja na Židowje, š., 2 m. 16 d. — Rudolf, Jana Stumpa, dohladowarja w Hajnizach, š., 9 m. — 2. Max Emil, Jana Bohuwěra Schramy, strażnika, š., 1 l. 11 m. — Hana Khrystiana rodźena Jenczez, njebo Jana Kranza, džěłacźerja na Židowje, wudowa, 61 l. 4 m. 18 d. — Hana rodźena Krecźmarjez, njebo Pětra Reinicha, cźěšle w Splósku, sawostajena wudowa, 67 l. — Hana Amalija, n. dź. w Bobolzach, 24 d. — 3. Hana Marja, Louija Leberechta Riedla, pjekarja na Židowje, dź., 3 l. 7 m. 23 d. — 4. Hana Frieda, Handrija Reichela, pišmikistajerja, dź., 6 n. — 5. Marja Augusta, Jurja Schmidta, khěžnika a krawza w Jeńkezach, dź., 2 m. — Miklawsch, Miklawscha Müllera, kublerja w Sskonej Borschcźi, š., 5 d. — 7. Jan Cźarnak, wumjeńkaŕ w Delnjej Kinje, 73 l. 2 m. 8 d.

Po skónčenej inventurje ma šo

wutoru 22. februara

džělba

wurjadowanych tworow

po **jara poniženych placźisnach** wupschedawacź.

Jan Jurij Pahn

na torhoschcźu, pódla hlowneje straže.

Na bohatej hašy nowe cźišto 12.

Khoješ, jara rjany a cźistošłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

syrop, jara šłódki, punt wot 16 np.,

petroleum, najlěpschi cźišcźeny, punt 2 np. tuńschi, hacź dotal,

rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenož najlěpschej tworje pschi najsprawnischim **šerbskim** pošłužnjenju

J. T. Glien,

prjedy Liebuschiz khlamy,

na bohatej hašy 12.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 12. februara 1881.

Žitowy dowos: 2633 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burjy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	42	11	46	10	42	11	61
Rožka = =	10	76	11	20	10	75	11	27
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	7	61	8	15
Wowß = =	6	80	7	20	6	—	7	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	80	2	10	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	25	—	—	—	—
Ssyno = =	2	10	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 184 scht., scht.	11	50	24	—	—	—	—	—

W Haßlowje je **khěža** cžo. 8 se sahrodu na pschedań a je wscho dalsche shonicź pola wobßedžerja tam.

W Džiwocźizach pola Hodžija je jena **maßiwna khěža** s jenym kórzom pola a sahrody na pschedań. Wscho dalsche je tam cžißko 7 shonicź.

Na pschedań

steji jedyn 7lětny kóń, cžorny (rappen), dobry khodźeŕ, cźežki cźehnjeŕ, jehnjoskludny. Hdže? to je shonicź we wudawarni „Serb. Now."

Jedyn rjany bruny srěbz, 6/4 lěta stary, je w Cžornezach pola Panczij na kuble cžißko 1 na pschedań.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej džělbje a kóždy dźeń mechanisko džěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneroz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze nasymske koże,

sajecže a korniklowe kóžki, cźelaze a howjase koże, tkhórjaze a kunjaze (mordarjowe) kóžki po najwyschschich płaczišnach kupuje

H. Langa

pschi ßerbskokatholskej zyrkwi pschi žitnych wikach.

Sporuschk

po wyßokej płaczišnje kupuje

hrodowska haptyka.

Drjewowa aukzija.

Njedźelu popołdnju w 2 hodźinomaj budže ßo wysche Jeńkez pschi rěžy tójschto brěsowych a wólschowych dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź.

Bonich.

Wosjewjenje.

Brěsowe dołhe hromady, pschi schcźerkowej jamje w Nadźanezach leżaze, maja ßo

póndźelu 21. februara popołdnju w 3 hodźinach

na ßamym měscźe na pscheßadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni ßu pscheproscheni, ßo w postajenym cžaßu na měscźe pschedawanja shromadźicź.

W Budyschinje, 12. februara 1881. **Měschcźanska rada.**

Löhr, měschcźanosta.

Drjewowa aukzija.

Sslědowaze drjewa **połpiczanskeho krajneho lěßoweho reviera** maja ßo

pjatk 25. februara 1881

na ßamym měscźe w lěßu

jako:

3 Rm. khójnowych palnych schcźěpow,
111 = = tołstodrjewowych knyplow,
39 = = walcźnych knyplow,
0,60 stotnjow khójnowych palnych walcźkow,
126 dołhich hromadow khójn. palnych walcźkow,

} wulěßowane drjewa we wotdźělenju „boroschcźa", dźělba 54 a 53, k pucźam a cźaram sestajene,

jenotliwje a po dźělbach **sa hotowe pjenjesy** na pscheßadźowanje pschedawacź, a ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu ßo

dopołdnja w 10 hodźinach w hoscźeńzu w Kißlizy

shromadźili.

Ssobupodpißane revierske sarjadnistwo prjedy wukasanje wo drjewach k wobhladanju pschihotowanych da.

W Draždźanach a Połpizy, 9. februara 1881.

Kralowski lěßowy rentamt a kralowske lěßorevierowe sarjadnistwo.

Garten. **Bruhm.**

Drjewowa aukzija.

Schtwórtk 24. februara 1881 dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo na ßmochcźanskim revieru:

7 ßylnych schmrěkowych klozow,
15 lipow (wužitkowe kruchi a klozy),
42 loßow pjeńkow, korjenjow, ßyluych wjeŕschkow a dołhich hromadow, s wjetscha dubow a brěsow,

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. Wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja. Shromadźisna w korcźmje.

E. Immisch, inspektaŕ.

Drjewowa aukzija na minakalskim revieru.

Ssrjedu 23. februara t. l. maja ßo

107 twjerdych dołhich hromadow a
4 hromady gratoweho drjewa

sa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź. — Sapocźatk dopołdnja 1/2 10 hodźin pschi cźernskim hacże njedaloko budyskeje dróhi.

W Minakale, 15. februara 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija na kupjanskim revieru.

Schtwórtk 24. februara t. l. ma ßo

100 khójnowych ßuschizowych dołhich hromadow

sa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź. — Sapocźatk wot 1/2 10 hodźin dopołdnja pschi psowjanskim pucźu pod wowcźej horu.

W Minakale, 16. februara 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Drjewowa aukzija na drobjanskim revieru.

Schtwórtk 3. měrza t. l. maja ßo něhdže

200 loßow schtomoweho drjewa, twarske a wužitkowe drjewo wopschijaze,

sa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź,

Sapocźatk dopołdnja 1/2 10 hodźin w Dołhaczu pschi konschim drjewnischcźu.

W Minakale, 15. februara 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Wužitkowe a twaŕske drjewo.

Stejaze khójnowe drjewo ma na pschedań

Julius Liebscher w Khwaczizach.

Kedźbu!

Dokelž ja ßwoje galanterijowe, krótkotworowe a bělotworowe khlamy druhich pschedewsaczow dla zyle horjedam, ßym ja

wulke wupschedawanje

wotewril a woßebje saßopschedawarjow na mój en-gros-sklad kedźbnych cźinju.

Moritz Höniger

na ßerbskej haßy cźo. 4 (nowe).

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej,

doscź snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje polóżowazy a łahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcźikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschcźanska haptyka w Budyschinje.

M. G. Freyberg

62 na bohatej haßy 62

porucźa

k konfirmandskim drascźenjam

cźorne cźistowołmjane kaschemiry, łóhcź wot 100 np.,
" " **ripsy,** " " 60 "
" **mohairy,** . . . . . " " 40 "

Dale porucźam:

cźorny kaschemir k rubischcźam (3 łóhcźe schěroki),
cźorne kaschemirowe rubischcźa s franzami } we wschěch
" **cocklin** s nimi a bjes nich } wulkoscźach,
schottske klejdowe stoffy k selenoschtwórtkowskim klejdam,
łóhcź 30, 35, 40 np.

1000 schtuk **kattunowych restow** (3 łóhcźe sa 50 np.).

W khlamach ßo **ßerbski rěcźi.**

Tabelle,

nastupace

wuprajenja wo cyrkwinskim žiwjenju w evangelsko-lutherskej krajnej cyrkwi sakskeho kralestwa,

wot kotrychž ma so lětnje jedyn wupjelnjeny eksemplar cyrkwinskej wyšnosći přepodać a druhi tajki eksemplar do fařskeho archiva zapołožić, su za **30 np.** po **10 eksemplarach** w **Smolerjec knihićišćeŕni** w **Budyšinje** na předań. Čisty wunošk je za powšitkomny cyrkwinski fond postajeny.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe s lěkaŕstwa, chroniskeje żołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźeŕpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźescźenych khorowatych **dźenßa ßobotu a jutsje njedźelu k rěcźam w hoscźeńzu k „słotemu ßłónzu" pschi hornczeŕskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu w Biskopizach w „słotym ßłónzu"; ßrjedu a schtwórtk w Kamjeńzu w „słotej hwěsdźe".** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscźi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel.

Nowe połnojerje, mandl 45, 55, 60 hacź 1 mk., schtuku sa 3, 4 hacź 10 np.,
nowe sardellojerje, punt 14 np.,
zokorowy syrop, jara ßłódki, pt. 20 np. a pschi 5 pt. 18 np.,
rajß, wulkosornjaty a rjany, pt. 20 np., 5 pt. 90 np.,
łamany rajß I, pt. 18 np., 5 pt. 80 np.,
łamany rajß II, pt. 16 np., 5 pt. 75 np.,
półcź, nowu tworu bjes mjaßa, pt. 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
petroleum, pt. 18 np., pschi 5 pt. tunischo,
ßwinjazy schmalz, nowu tworu, pt. 68 np.
ßłówki, pjecźene, pt. 26 hacź 40 np.,
khofej, ßylny a něžny, pt. 90, 100, 110, 120—140 np., pschi 5 pt. wjele tunischo,
zokor zyły, wubjerny sa pcźolazu pizu, w kruchach wot 8—20 np., pt. 42, jenotliwje dróżscho,
zokor zyły, w kehelach a jenotliwje, dale
zokor mlěty, cźisteje twory, po najtunischich płacźisnach porucźa ßwojim cźescźenym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,

nowe khlamy pschi butrowych wikach.

Sa konfirmandow.

Cźorne kaschemiry

w 14 wschelakich sortach, 8/4 hacź 9/4 schěroke, łóhcź wot 95 hacź 300 np.,

cźorne lüstry

w 12 wschelakich sortach, łóhcź wot 35 hacź 120 np., woßebje pěkne k noschenju.

Płacźisna je pschi wschitkich tworach tak tunjo hacź jenož móžno postajena.

Pißane schottske drastne stoffy

w 20 wschelakich mustrach, kmane k selenoschtwórtkowskim daram, łóhcź wot 25 hacź 75 np.,

jenobarbne a karrirowane drastne stoffy,

cźistowołmjane a półwołmjane, teho runja tež

lüstry

w najnowschich barbach po jara tunich, ale twjerdych płacźisnach,

cźorne židźane stoffy,

cźorne hłowjaze rubischcźa

wschelakich wulkoscźow, se židy, kaschemira a cocklina

porucźa

M. Th. Pech

na hłownym torhoschcźu, pódla měschcźanskeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbski rěcźi.**

Jenož 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **scźěnski cźaßnik** (wanduhr) s **hrajadłom,** kotrež duschny spěw hraje, kiž móže ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicź. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostacźu žane zło płacźicź.

J. Brunner, Uhrendepôt in Basel.

Próstwa a napominanje na ßerbskich starschich a wuczerjow.

Wot nĕkotrych lĕt ßem poczinaju tak derje na naschich gymnasijach, kaž tež na universitetach w Lipsku, we Wrótßkawju a w Barlinje ßerbßzy mkodźenzojo wotebjeracź, kiž bychu na duchownstwo studowali a pschichodnje naschim ßerbskim woßadam jako pastyrjo a prĕdarjo ßłużicź chzyli. Bjes tym, so mĕjachmy hischcże psched nĕkotrymi lĕtami w Lipsku stajnje 4—6 ßerbskich, na duchownske sastojnstwo ßo pschihotowazych studentow, staj tam w tu khwilu jenož dwaj, a we Wrótßkawju a w Barlinje a na druhich nĕmskich universitetach njenamaka ßo w tu khwilu ani jedyn tajki ßerbski mkodźenz. A tež we wyschschich klassach na gymnasiju w Budyschinje ßu jenož 3, wot kotrychž mózemy ßo nadźecź, so budźa po wjele lĕtach jako duchowni sa Sserbow hotowi. S wĕstej bojoscźu hladamy teho dla do pschichoda, dokelž ßo strach pschibliżuje, so tež w Sakskej po krótkim czaßu ßnano k wobßadźenju duchownskich mĕstow bjes Sserbami doscź ßerbskich kandidatow wjazy njesmĕjemy a so ßo naschim ßerbskim woßadam potom tak póńdże, kaž ßo nĕtko hižom bohużel wjele tajkim woßadam w Pruskej dże, so dyrbja pak lĕta dołho bjes duchowneho bycź, abo dyrbja napoßledku s nĕmskim fararjom sa lubo wsacź, kiž jim njemóże Boże ßkowo w snatej macźernej rĕczi pschipowjedacź a tež duchowne potrjebnoscże a wschelake druhe wobstejenja ßwojich ßerbskich woßadnych tak njesnaje a njerosymi, kaž ßerbski farar, kiž je bjes ßwojim ßerbskim ludom wotrostk. To wscho nusuje naß, ßo na Waß, lubi ßerbßzy starschi, s tej próstwu wobroczicź, so chzyli tola ßwojim ßynam, kiž dary k temu maju, woßebje na duchownstwo studowacź dacź a jich hižom pschichodne jutry na gymnasij póßłacź. Tež proßymy wschitkich knjesow wuczerjow bjes Sserbami, so chzyli starschich tajkich dźĕcźi, kiž bychu ßo k temu hodźike, na nasche napominanje kedźbliwych scźinicź a jim teho runja radźicź, tajkim wobdarjenym ßynam studowacź dacź. Tola ma ßo pschi tym na to hladacź, so po mózhnoscźi tajzy hólzy njebychu wjele starschi byli, hacź nĕhdże 12 lĕt, dokelž dyrbi w naschim czaßu kóżdy, kiž chze studowacź, s tym sahe sapoczecź. Chzyli ßo starschi, kiž maju drje wobdarjeneho ßyna, pschi tym pak mało samoženja, wot jich khudoby satraschicź dacź a ßebi myßlicź, so njebudźa ßwojeho ßyna w lĕtach jeho studijow sdźerżecź a se wschĕm, schtož je k temu nusne, wobstaracź móz, dha wosjewjamy tajkim starschim k troschtej, so je w naschim czaßu, Bohu budź dźak, tež sa khudschich, pschi tym pak pilnych a ródnych studentow tak derje na gymnasijach, kaž tež na universitetach jara wjele stipendijow, so ßu krajne stawy pruskeje Hornjeje Łużizy tajke hižom psched lĕtami woßebje sa pruskich Sserbow sałożili a so smĕje drje, da-li Bóh, tež nasche loni sałożene ßerbske „Towarstwo Pomozy sa studowazych Sserbow" hižom po krótkim czaßu nĕkotre stipendije, s kotrymiž budże studowazych ßynow nascheho ßerbskeho luda podpjeracź móz.

Te żnĕ ßu wulke, ale mało je dźĕłacźerjow. Teho dla proschcże knjesa tych żnjow, so by dźĕłacźerjow póßłał do ßwojich żnjow!

W Budyschinje, 10. februara 1881.

Hłowna serbska prĕdarska konferenca.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spĕwna radoscź**; sbĕrka schulskich spĕwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Prawdźiwe würzburgske

runklizowe ßymjo

snateho wulkeho, żołteho, kulojteho płodu ma saßo na składze

Carl Noack

w Budyschinje na żitnej haßy.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Schpihele,

poskoczane a **politurske lejsty,** kaž tež wuschwejfowane **gardinowe żerdże** porucza po poniżenych płaczisnach najpodwolnischo

Rudolph Wilhelm

na ßerbskej haßy.

Woknowu schkleńzu,

jara rjanu a ßylnu, kaž tež **nuthowu** a **sahrodnu schkleńzu** porucza we wschĕch wulkoscźach po jara tunich płaczisnach

Rudolph Wilhelm

na ßerbskej haßy.

W wudawarni „S. N." je dostacź sa 10 np.:
Prĕni wĕnz spĕwow sa ßerbsku mkodoscź.

Wopilstwo, tež w najwyschschej stopni, wĕscże wotstroni s wjedźenjom abo tež bjes njeho, pod rukowanjom wunamakar m. a spezialist sa na wopilstwo cźerpjazych **Th. Kunetzky,** Berlin, Bernauerstr. 84. Wopißma, kotrychž prawoscź je wot kralowskich hamtskich ßudow a wot scholcźinstwow wobtwjerdźena, darmo. — Podrażerjo njech ßo na boku wostaja, dokelž jenož jebaja.

S tutym dowolam ßebi, cźesczenym Sserbam najpodwolnischo wosjewicź, so ja na pożadanje tež tehdy k wĕrowanju ßobu du a na kwaßu ßobu poßkużu, hdyż tež njeßym prjedy na kwaß proßył.

Ernst Freiberg, braschka w Hodźiju.

Starschi dostanu sa ßwojich **ßynow,** kotsiž maja jenu s tudomnych wyschschich schulow wopytacź, dobry a tuni pension a ßwĕdomniwe wothladanje na schulerskej haßy nowe cźißko 12 pola knjenje **Kluge.**

Jena sprawna swólniwa **holza** se wßy, kotraž jutry schulu wopuschcźi, k jenemu dwĕlĕtnemu dźĕscźu pytam a ma wona 1. haprleje do ßłużby sastupicź.

Ernst Schuster, friseur
na schulskich hrjebjach cźißko 6.

Jenu naschonjenu, ßwĕrnu a derje poruczenu **holzu** k **dźĕcźom** pyta

Frdr. Mörbitz,
twarski mischtr w Budyschinje.

Jeneho

kowarskeho wuczomnika

pyta k jutram

kowarski mischtr **Weinhold**
na swonknej lawskej haßy cźo. 34.

Brĕmjeschko masanych schatow je ßo na puczu s Budyschina do Wósporka shubiko. Sprawny namakar chzyk je sa myto w hoscźeńzu w Nowych Porschizach wotedacź.

Pschiwołanje

ßwĕrnemu mandźelskemu a nanej,
njebohemu **Jurjej Šalje,**
wumjeńkarjej w Minakale,
† 2. februara a pohrjebany 5. februara 1881.

Ach! nĕtko bĕh bu dokonjany,
Tón bĕh Twojeho żiwjenja.
My wulzy srudnje pschewodźachmy
To cźĕło Twoje do rowa.
Psches Twoju ßmjercź naß srudźił ßy,
So ßylsy horze płakamy.
Sa ßwoje dźĕcźi ßwĕrnje starał
Ssy w pocze Twojoh' wobliczja,
Hexempel rjany wschitkim dawał,
Ssy cźescźił Twojoh' Sbóżnika.
A we tym ßwjatym mandźelstwi
Bĕ lĕtow żiwy schtyrzecźi.
Hacź runje tebje dołhe lĕta
Drje ßłaboscże tu tyschachu
A wjeßeloscże tutoh' ßwĕta
Cźi radoscź żanu njedachu,
Dha cźĕła słaboscź poßlenja
Cźe njeje dołho cźischcźała.
Hdyż dźeń Cźi ßmjertny saßwitasche,
Sso woko Twoje rosjaßni,
A se rtom Twojim pożadasche
Ty bycź w njebjeskej kraßnoscźi
O, Knjeże, twojoh' wotroczka
Wsmi s mĕrom k ßebi do njebja!"
Dha wotpocźuj Ty nĕtko rjenje,
Nasch nano, luby mandźelski!
Cźe sabycź njebudźemy żenje,
Hacź Bóh naß w njebju sjenocźi;
Haj tam we wĕcźnej domisnje
Cźe Khrystuß s hnady krónuje.

Srudni sawostajeni.

Wot redakzije. „Spĕw wo lipje" sa tydźeń; teho runja tež nastawk „Se ßerbskeho luda."

(K temu cźißku jena pschitoha.)

Pschiłoha k czißku 8 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu, 19. februara 1881.

K ſelenemu ſchtwórtkej

porucza **ßerbſke ſpěwarſke** ſe ßerbſkim ſchpruchom, do koże a ßomota ſwjaſane, kaž tež hiſchcże hinaſche druzíny **ſpěwarſkich**, rjenje a trajnje wuhotowanych, w najwjetſchim wubjerku po najtuniſchich płaczíſnach

Fornarjez knihiwjaſarńja Oskar Klahre

na hoſpitalſkej haßy, na koßu ſ napſchecza knjeſa Mattheisa, a ßobotu pſchi měſchczańſkej haptyzy w knihiwjaſarſkim rynku.

Biblije ßo po ſkaſanju tunjo a pyſchnje ſwjaſaja.

Sa konfirmandow

porucza

kaſchemir, rips a **alpacca** (czorne a brune)

po najtuniſchich płaczíſnach

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutsknej lawſkej haßy.

Sa khorowatych

k dobroczíwemu wobkedźbowanju!

ſo je **pſchedawarńja „Dr. Schleithnerowcho univerſalneho präſervativneho Beatrice-liqueura“** pola knjeſa **Otto Engerta** w **drogowych khłamach** w **Budyſchinje** ſa měſto a wokolnoſcź.

Skutkowanje Schleithnerowcho żołdkowcho liqueura njeje w ßłědowazych podach wot żaneho druheho ßrědka pſchetrjechene (ſchtoż wſchědnje pſchikhadźaze dźakprajenja a atteſty wopokaſuja) a to: pſchi bjesappetitnoſcźi, hroſnje wonjazym dychu, żołdkowej ßłaboſcźi, naduwanjach, kißakym horjeſtorkanju, pſchi kólzy, żołdkowych widliſchczach a żołdkowym katarrhu, pſchi żahupalenju, tworjenju grießa a kamjenjow, pſchi żołtawje, hłowubolenju (hdyż je żołdk na tym wina), pſchi twjerdym żiwocze, pſchi wakach a khoroſcźi ßkoſyny a jatrow, pſchi hämorrhoidalnym cźerpjenju (ſkota żika). — Płaczíſna za 1 bleſchu 1 mk. 75 np., ſa półbleſchu 90 np.

Czeſczeny knjes Schleithnero!

S wjeßelom a dźakom Wam woſjewjam, ſo Waſch Beatrice-liqueur mjes mojimi pſchecźelemi a ſnatymi ſ najlépſchim wużitkom ſkutkuje a pſchezo wjazy luboſcźe dobywa a je hižom nětkotrehożkuliż cźłowjeka wuſtrowił. My njemóżemy bjes Waſcheho Beatrice-liqueura wjazy bycź, duż póſcźelcźe nam ſaßo 6 wulkich bleſchow „per Nachnahme“, pſchetoż mi je wón moje 16létne bróſtowe a żołdkowe cźerpjenje zyle ſahnał.

S poczeſcźowanjom

Joſef Michel,

Mankendorf pola Oderawa w cźeſkej Schleſynſkej,

5. junija 1880.

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lét ßławna prawdźiwa

Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a cźehnita żalba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody**, pſche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchěm ßwěcze khwalbu dobyła a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy wobtwjerdzenych wopißmow**, w haptykach wupokożenych, wo tym ßwědczi.

* Dostacź we **wſchitkich haptykach.**

Khoſej

woßebneje dobroſcze porucza punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Żokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucza

Gustav Poser.

Khoſeje,

zyle ßylne a cźiſtoßkodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płaczíſny hódny porucza a pſchi wotewſaczu 10 puntow pomérnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Skoro darmo!

Hobrſki ſklad, wot **ſarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik“** pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płaczenjow a dospołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niże taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lédy ſa położu ßameje dźełarſkeje mſdy da ßo ßłědowaze **woßebje hódne britannia-ßłébro-blidne ſervice, kotrež prjedy 60 markow płaczeſche, a ßo ſa bětowoſtacze** pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nożow ſ wubjernymi worzł. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßłébro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßłébro jédźnych łżizow,
6 nežnych britannia-ßłébro khoſejowych łżiczkow,
1 cźeżki britannia-ßłébro-ſopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßłébro-mlókowy cźerpak,
6 nežnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóżne podnożki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne noże,
3 rjane maßivne jeżaze bjecharki,
3 kraßnych nežnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchczik,
1 thejzydźak, nežneje druzíny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcznikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacza w hromadze jenoż

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)“ abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź ſklad doßaha pſches.

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźakownych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcźi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicź njehodźa, leża k ſjawnemu **nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſaponni a **haßa ßwěru woſjewi.**

Tuni płat

je wot 5. februara t. l. w pręnjej budźe wot měſchczańſkeje haptyki. Ja pſchedźeno jako **ſapłaczenje** bjeru a pſchedźeno ſ **płatom** wuměnjam. **Karl Haſchka.**

Khofej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Möblowy magazin

na hornczerskej haßy. **Otto Walter** na hornczerskej haßy.

porucza derje dźełane tyscherske a półstrowane **möble** po tunich płaczisnach.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczisnach porucza

W. Hübner, tyscherski mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Kedźbu!

Sserbske spěwarske knihi, wulkeho pißma a se słotym wobrěskom, wot 3 mk. 30 np., kaž tež wschě druhe druźiny spěwarskich knihi do kože a ßomota swjasane porucza

Gustav Rämsch
na bohatej haßy, pódla winoweje kicze.

Sswětoßławny

na druhej pariskej wustajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wrótßławja

najlěpschi polózazy a domjazy ßrědk psche

kaschel, dybawosćz, sazwanje, schiju- a bróstbolenje

maja na pschedań w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w Budyschinje: Heinr. Jul. Linck a,
w Kamjeńzu: Herrmann Rächster,
w Nowosalzu: C. Hiecka,
w Biskopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Półcznizy: A. Endler.

K wobkedźbowanju

poruczam ßwój derje wuhotowany sklad **hotoweje mužazeje drasty,** kaž tež wulki wubjerk modernskeho **ßukna** a **bukskina.**

Skasanja po měrje ßo jara sprawnje a po najtuńischich płaczisnach wobstaraja.

H. M. Kubasch, krawski mischtr
na garbarskej haßy czo. 4.

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Pschedawarnja twarskeho drjewa

W **Budyschinje** na hospitalskej haßy 23—25.

Aug. Zimmermanna, czěßliskeho mischtra.

Swój sklad ßuchich **schmrěkowych deskow** a **pfóstow** we wschěch trěbnych dołhosczach a tołstosczach, **roschtowych pfóstow, kłójnowych tyscherskich deskow, kłójnowych pfóstow** we wschelakich dołhosczach a tołstosczach w I. a II. dobrosczi, **tsěschne laty, lěpjerske laty, spalierske laty, pappowe laty, tsěschne schpjeny, tsěschne pappy,** dołhe **bunowe żerdki** atd. poruczam pschi potrjebje k dobrocziwemu wobkedźbowanju.

Spěwarske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje kože swjasane, najtuńischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźełane, kaž tež **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtuńischo porucza

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhóď.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Realna schula w Budyschinje.

K pschipowjedźenju hólzow, kotsiž chzedźa wot jutrow 1881 tudomnu realnu schulu wopytowacź, je podpißany **wot nětk hacź k 16. měrza kóždu ßrjedu a ßobotu wot 10 do 12 hodźin wo jstwě No. 13 realneje schule** k rěczam. Pschi pschipowjedźenju maja ßo **wěsce ßobu pschinjesc:** 1. narodne abo kschcźeńske wopißmo, 2. wopißmo wo jětraschczěpjenju; wot tych, kiž ßu ßo pscheđ lětom 1869 narodźili, wopißmo saßoschczěpjenja, 3. wopißmo wo schulskej wuczbje, hacź dotal dostatej, 4. wot konfirmirowanych konfirmazionske wopißmo. So ßo kóždy ßam prjódkstaji, ßo rad widźi. Wuswolenje pensije (bydlenja) podleži po schulskim sakonju pschiswolenju direktarja, kiž je rad hotowy, dopokasane pensije wukasacź.

W Budyschinje, w januaru 1881.

Direktař realneje schule.
Dr. Vollhering.

Ratarska schula w Budyschinje.

Lětuschi **lětni kursus** sapoczinje ßo póndźelu **25. haprleje.** Lětni kursus **ßadoweje a sahrodniskeje schule,** s tutym wustawom sjenoczeneje, sapoczinje ßo teho runja **25. haprleje.** Wuczbny kursus sa **wothladowarjow schtomow** smeje **14. měrza** ßwój sapoczatk. Pschipowjedźenja podpißany horje bjerje.

W Budyschinje, w januaru 1881.

Direktař:
Brugger.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 9. **Sobotu 26. februara 1881.** **Lětnik 40.**

Wosjewjenje.

Ministerstwo finanzow s tutym k wschomóžnemu pschisporjenju nowonaßadźenja lěßa na leżomnoscźach, hdźež bu drjewo spuschcźane, k sjawnemu nawjedźenju dawa, so je ßo wot njeho ßlědowaze srjadowało. Mjenujzy na požadanje ßo gmejnam a privatnym ludźom, kiž lěßy wobßedźa, pschi sałožowanju nowych kulturow na tajke waschnje podpjera dostanje, so jim krajno-lěßowi sastojnizy sa sakońšzy postajene pjenježne sarunanje roswucźenje a rospokasanje dawaja, je-li jim to jich dźěła w krajnych lěßach dowola. Tež ßmědźa woni w tajkich padach potrjebne ßadźeńki s krajnych lěßow po ßamokhóstnej płacźisnje pschedawacź. To ßo s tym pschispomnjenjom s nowa wosjewja, so maja ßo cźi, kiž chzedźa to wužicź, na sarjadowarja krajneho reviera wobrocźicź, kotryž jim najbliže bydli.

W Draždźanach, 19. februara 1881.

Ministerstwo finanzow.
Sswobodny knjes s Könneritz. Schubert.

Wuprósnjene farske město.

Evangelske farske město tudy ma ßo po emeritirowanju nětcźišcheho knjesa fararja 1. meje t. l. s nowa wobßadźicź. — Dokhody wopschijeja s wuwsacźom darmotneho wobydlenja a tepjenja 2400 ℳ, s kotrychž ma ßo hacź do 1. julija 1889 schtwórcźina sa emeritski fonds wotcźahnycź, po tajkim 1800 ℳ. — Tajzy, kiž wo to rodźa, dyrbja ßerbskeje rěcze mózni bycź, a chzyli ßo pola podpißaneho patrona samołwjecź.

W Krjebi, pruskeje Hornjeje Łužizy.

Hrabja s Einsiedel.

Dźiwna kup.

(Skónczenje.)

Syma bě ßo se ßwojim ßněhom a lodom minyła a nalěto bě sastupiło. Lěczo běsche khětro horze a płodydawaza nasyma sa njej pschińdźe. A po njej poczachu wětry s kóždym dnjom khłódnischo wěcź, doniž ßo s nowa symski czaß wrócźi. Darypschinoschaze hody běchu tež nimo a nowe lěto ßo bliżeschе. Duž ßo knjes arzybiskop na ßwojeho spólnika dopomni, s kotrymž běsche tajku dźiwnu kup sczinił. Wón pschi ßebi rjekny: „Nětko tež mój savojardski hólz skoro pschińdźe a budźe so mnu ßwój dobytk dźělicź chzycź. — Wón ßo wo prawdźe na teho khłópza wjeßelesche, dokelž běsche ßo jemu ßlubił. Nowolětny dźeń běsche pschischoł — ale — savojardski hólz tu njebě. Jeho dobrocźel wot ranja hacź do wieczora tuteho dnja na njeho cźakasche. Ale wón njepschińdźe. Tón dobrocźiwy knjes drje ßo nad tym dźiwasche, tola dokelž běsche tón hólz tajkeho sprawneho waschnja był, dha nochzyschе knjes arzybiskop wo nim slě myßlicź. Wón pschi ßebi měnjesche: Schtó wě, schto je jeho sadźěwało, so ßwoje ßlubjenje dopjelnicź njemóże. Wón ßnadź něhdźe khory leži, so ke mni pschińcź njemóże. W tajkej nadźiji wón jedyn dźeń po druhim, jedyn tydźeń po druhim na njeho wotcźakowasche. Druhe lěto ßo miny, druhi nowolětny dźeń bě sesthadźał — ale — savojardski hólz tu hischcźe njebě. Duž ßo knjes arzybiskop srudźi. Wón měnjesche, so drje je tón pachołk morwy abo so je na ske pucźe trjechił, tak so bě to ßlubjenje sabył, kotreż je knjesej arzybiskopej dał To pak, je-li so mělo tak bycź, tuteho hischcźe wjele bóle hrjebasche. Wón wo njeho żarowosche, jako wo shubjeneho ßyna, a ta myßliczka, so je ßo w nim takle molił, běsche jemu jara wobcźeżna.

Minychu ßo tři, schtyri, pjecź, haj skónczńje schěścź lět wot tamneho symskeho dnja, hdźež běsche knjes arzybiskop a savojardski hólz ßebi w Boże mje prajikoj. Saßo bě ßo nowolětny dźeń wrócźił a knjes arzybiskop běsche na hólza a na bobu zyle sabył. Po kemschach pak ßłužobnik k njemu do jstwy stupi, prajizy, so je młody muž wonka, kotryž by s nim dla pschekupskich naležnoscźow rad porěcźecź chzył. Knjes arzybiskop njemóżesche ßo pak pschi najlěpschej woli na żanu tajku naležnoscź dopomnicź, duž chze teho cźłowjeka wotpokasacź. Ale jako ßłužobnik pschińdźe a to temu młodemu mużej praji, dha tón jara naležnje proschesche, so by jeho knjes arzybiskop jenož khwilku psched ßo puschcźił — tak so tón skónczńje do teho swoli.

Durje ßo wotewrichu a młodźeńz sastupi, kiž běsche jara pschistojnje swoblekany a ßo tež pěknje sadźerżecź wjedźische. Knjes arzybiskop s dobrym spodobanjom na njeho shladowasche, njemóżesche pak ßo na żane waschnje dopomnicź, so budźische teho młodeho cźłowjeka ßwoje żiwe dny něhdźe widźał.

Tón młodźeńz knjesa arzybiskopa najpokornischo postrowi. Potom wón rjekny: „Wy ßnadź ßo dopomnicźe, najhnadnischi knjeże, so scźe něhdy khudemu savojardskemu hólzej bobu spoku pschedali? Tón hólcźez mějesche Wam po prawym na kóždym nowolětnym dnju wobliczicź, schto je sa zyle lěto saßłużił, so by potom pokojzu ßwojeho dobytka na Waß wotedał.“

„Ach haj“, praji knjes arzybiskop, „ja ßo na to dopominam; ale tón hólz je ßwoje ßkowo hubjenje dźerżał. Wěscźe ßnadź něschto wo nim?“

Tón młodźeńz s hnutym hłoßom wotmolwi: „Najhnadnischi knjeże, njeßudźcźe jeho ßurowje. Jako savojardski hólcźez wot Waß dźěsche, ßo wón blisko Koblenza psches Rhein pschewjescź da. Potom je wschelake krajiny pscheschoł, hacź je do Franzowskej a do Parisa pschischoł. Wón je tež stajnje na Waß a na ßwój dółh spominał. Ale wón bě tak daloko wot Triera, a pucźowanje

ßrjedź symy běſche jemu dwójzy wobcźežne. Wón běſche teho měnjenja, ſo budże drje poſdźiſcho ßwój dółh runjež tak derje ſapłacźicź móz, hdyž to na jedyn krócź ſcźini. Jako běſche do Pariſa pſchiſchoł, je jemu jeho luba maka bobuſchka wumrjeła. Ale Bóh luby knjes njeje jeho wopuſchcźił. Jedyn ſavojardſki krajan ßo ſa njeho ſtaraſche a ſ nim tež „ſpołu“ cźinjeſche. Wonaj ſtaj potom pilnje a ſprawnje wikowałoj a Bóh je ßwoje žohnowanje k temu dał. Nětko njeje wón tež ſapłacźenje ßwojeho dołha dlěhe wotſtorkowacź chzył. A jako wón wſcho wobliczi, dha wón połojzu ßwojeho dobytka wſa, mjenujzy dwaj tyßazaj ſchěßnakow, a te ßwojemu lubowanemu a wyßokocźeſcźenemu dobrocźelej njeße.“

A po tutych ßłowach wón zyły rynk pjenjes na blido połoži.

Knjes arzybiſkop ßo drje ſaßměwkny, ale wón bě pſchi tym wutrobnje hnuty. Wón rjekny: „Schto? Wy ſcźe wěſcźe tón ſavojardſki hólz? Scźe dha ſe ßwojej bobu tejko pjenjes ſaßkužili?“

„To drje niz“, wotmolwi młody cźłowjek, „ale to ſchtoż běch ſ njej wuſbytkował, je ſakožk mojeho wikowanja był. Duž macźe Wy ſe wſchěm prawom połojzu mojeho dobytka dostacź. A ja Waß nutrnje proſchu, ſo byſchcźe te pjenjeſy wſali. Sarunacź Wam tola nihdy njemóžu, ſchtoż ſcźe na tym wbohim hólzu cźinili.“

Nětko pak bě knjes arzybiſkop połny radoſcźe, ſo ßo njeběſche w tym hólzu a młodźeńzu molił. Wón k njemu praji: „Mój pſcheceźelo, te pjenjeſy wot Tebje njebjeru. Njejßy dha hižom dawno pytnył, ſo ßym ja jenož žorta dla połojzu dobytka żadał. Bohu budź dźak, kiž je Cźe tak bohacźe žohnował! Wſmi te pjenjeſy naſad, kotrež ßy ßebi tak ſprawnje ſaßkużił, wſmi je nětko jako dar ſ mojeje ruki. Bóh luby wócźez pak chzył Tebi Twoju ſprawnoſcź žohnowacź a Tebje dale ſwarnowacź!“

Młodźeńz ßo poſtróži, jako tajke ßłowa ſaßłyſcha. W ſpocźatku te pjenjeſy na žane waſchnje ſaßo bracź njechaſche a běſche wo prawdźe ſrudny, ſo ßwój dółh ſapłacźicź njemóžeſche. Na poßledk dyrbjeſche pak tola po woli knjeſa arzybiſkopa cźinicź a te pjenjeſy wróczo wſacź. To pak ßo ßamo roſymi, ſo jeho knjes arzybiſkop hiſchcźe nětkotry cźaß pſchi ßebi wobkhowa a jemu ßwoju luboſcź na wſchelake waſchnje wopokaſa. A jako ßo ſkónczńje dźěliſchtaj, ßo jemu ßyłſy po lizomaj ronjachu. Tón młody muž ßwojeho dobrocźela ſ najwutrobniſchimi dźaknymi ßłowami wopuſchcźi. A jako wón pſches torhoſchczo pſched hrodom dźěſche, knjes arzybiſkop ſaßo pſchi wóknje ſtejeſche a tak dołho ſa nim hladaſche, doniž ßo wón ſa rózkom bliżſcheje haßy ſhubi.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 11. februara.

(B. N.) Dźěłacźeŕ Jurij Petrik ſ Bukojny, kotrehoż běchu teho dla, dokelž běſche po proſchenju khodźił a próſny wokoło dundał, hižom nětkotry krócź wotſchtrafowali, bu 10. februara w Budyſchinje ſaßo pſchi proſchenju doßahnjeny a doſta ſa to tydźeń jaſtwa.

Loni 21. dezembra žiwnoſcźerka Hana Kružowa rodźena Donatez ſ Cźichońz ſe ßwojej ßłužobnej dźówku Hanu Madlenu Jencźez k konditarjej Trantzſchelej w Budyſchinje pſchińdźe a tam ſa 3 mk. wſchelakich zokorowych wěžkow wſa a tej dźówzy do dybſaka tykny. Ale to bu hnydom wußlědźene a ßud ju k tydźenju, tu dźówku pak k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wotßudźi.

Dźěłacźeŕ Jurij Wurſchka ſ Maleſchez, kranjenja dla hižom khoſtany, běſche 29. dezembra pjany domoj pſchiſchoł. Jako bu wón wot ßwojeje mandźelſkeje pjanoſcźe dla ßwarjeny, wón wotmolwi, ſo ju a jejneho ßyna ſaraſy a potom khěžu ſapali. Dla tajkeho hroženja, pſchi cźimž bě tež njewuſchnu haru hnał, bu wón k 10 mk. ſchtrafy abo k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wußudźeny.

Wumjeńkaŕ Michał Schpitank běſche wobſkorženy, ſo je na khěžerja Michała Cźunku w Khelnje rěcźał, jako budźiſche tón ſ jeneje twarby jenu motyku kranył a do Lukaßez kowaŕuje donjeßł. To njebě wěrno a Schpitank bu teho dla k 10 mk. ſchtrafy abo k dwěmaj dnjomaj jaſtwa wotßudźeny.

Khěžeŕ Jan Auguſt Kapleŕ na Židowje běſche Emmu ženjenu Merſiowſku, kotraž w jeho domje bydleſche, ſ hrubymi ßłowami hanił a ßo hewak tež hiſchcźe na njej pſchepſchimnył. Ssud jeho teho dla k 15 mk. ſchtrafy abo k tſjom dnjam jaſtwa wotßudźi.

Samkaŕſki Bjedrich Julius Reimann ſ Ketliz, w Eberhardtez domje na Židowje bydlazy, běſche Eberhardtowej ſ jeje bydleńſkeje ſtwy móſcheń wſak, w kotrejž běſche něhdźe 5 mk. pjenjes. Dale běſche jej wón, jako bě prjedy durje wotpacźił, na łubju ſchoł a tam ſ jeneje kſchinje jene poßleſchczo, jenu ßuknju a jaku wſak. Wón bu k jenemu lětu khoſtaŕnje (zuchthaus) wußudźeny.

Gmejnſki ſtarſchi Auguſt Micźka ſe Ssmochcźiz, zyhelniczeŕ Jan Auguſt Hejdan ſe Sskoneje Borſchcźe a dźěłacźeŕ Jan Marſchnaŕ ſ Khelna běchu wot żandarma wobſkorženi, ſo ßu 22. dezembra w Hänſelez korczmje w Ssmochcźizach w hromadźe njekaſanſtwo wobeſchli a buchu teho dla k pjecźom dnjam jaſtwa wotßudźeni. Woni běchu ßo pak na wyſchſchi ßud powołali a buchu, dokelž ßo jim żane njekaſanſtwo dopokaſacź njemóžeſche, ſa njewinowatych wuprajeni.

Dźěłacźeŕ Jurij Michałk ſ Pſowjow běſche na pſowjanſkim knježim revieru koßydła na kurotwje powlakł a běſchtej ßo tež dwě popanykej. Jenu wón Marji Wedelowej w Pſowjach ſa něſchto tworow (worow), druhu pak dźěłacźerjej Janej Ernſtej Polanej w Rakezach ſa 50 np. pſcheda. Sa tajke pſcheſtupjenje jeho ßud k pjecźim dnjam, Wedelowu a Polana pak k jenemu dnju jaſtwa wotßudźi.

Shorjelſki pſchißażny ßud.

Khěžkaŕ Kubko w Hamorach, kotryž bě, kaž ßu Serbſke Nowiny w ßwojim cźaßu powjedake, ßwoju żonu nimale ſaraſył a potom ßwoju khěžu ſapalił, je k 3 lětam a 3 měßazam khoſtaŕnje wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Drażdźanſke nowiny pißaja, ſo je mały prynz Albert ſaßo bóle khory. Krawjenje je wjetſche. — Kral Albert je wjeßnemu rychtarjej Leunerej w Bělmanezach powſchitkomne cźeßne ſnamjo ſpożcźił. — Kral a kralowa ſtaj ßo ſańdźeny ſchtwórtk do Barlina podakoj a tam wjecźor teho ßameho dnja pſchijěkoj. Wonaj ſtaj, kaž je ſnate, wot němſkeho khěžora na kwaß pruſkeho prynza Wylema pſcheproſchenaj.

Němſki khěžor je pſchikaſał, ſo infanterija krajneje wobory (landwehr) měſto dotalneho cźakowa tajki helm doſtanje, kaž ma jón infanterija linije, ſ tym wuměnjenjom ſo budże na helmje krajnowoborſki kſchiž ſ napißmom „S Bohom ſa krala a wótzny kraj.“

— Schleswigholſteinſka prynzeßyna Auguſta Viktoria, njewjeſta prynza Wylema, kotraž dźenża do Barlina nutscźehnje, po tym hacź je poſtajene, w kraßnej poſkocźanej kucźi jědże, do kotrejež je 8 najrjeńſchich cźornych koni ſapſchehnjenych. Kucźa je wot wſchelakich wyßokich knježich a ſ zykej ßyku ßłużobniſtwa wobdata. Prjedy njeje 40 poſtillonow jěcha, teho runja wotdźělenje trompetarjow,

džělba gardyartillerije, bjes tym pak gardykavalerija ſ kanonami tſěla. — Na woběmaj bokomaj haßow, po kotrychž prynzeßynanjewjeſta jědže, ſteji 10 tyßaz (tawſynt) muži wſchelakich wojeŕſkich towaŕſtwow (bjes nimi też něktre ſakſke), 10 tyßaz rjemjeßnikow (bjes nimi 700 murjerjow a 1000 cźeßlow), dale 2500 ſtudentow, 800 hórſkich akademikow a wjele towaŕſtwow, wſcho do hromady něhdže 40,000 ludźi.

— Dójka prynzeßyny-njewjeſty, wěſta Kruſchwizowa ſ Gaßyna w Delnjej Luſizy, je też do Barlina powołana, ſo by po ſtarym waſchnju njewjeſcźe jeje prěnje ſtupnje pſchi kwaßu pſchepodała.

Awſtrija. Boßnija a Herzogowina nětko k Awſtriji ßłuſcha a je teho dla awſtriſke knjeżeŕſtwo naležnoſcźe tamniſcheje katholſkeje zyrkwje ſ bamžom Leom do rjadu ſtajiło. Tamniſchi katholikojo doſtanu tſjoch biſkopow a jeneho arzybiſkopa. Poßleńſchi budźe w Sſerajewje bydlicź. — Wo ſrjadowanje tamniſcheje prawoßławneje (grichiſko-katholſkeje) zyrkwje awſtriſke knjeżeŕſtwo hiſchcźe ſ konſtantinopolſkim patriarchom jedna.

— Kwaß krónprynza Rudolfa ſměje ßo najſkerje w meji, kaž winſke nowiny piſaja.

— W Sahrjebje mějachu wóndano ſaßo ſemjerżenje, ale jara ßłabe, a ſda ßo, ſo tuta ſtraſchnoſcź dale a bóle wotebjera.

Franzowſka. Po wuradźowanjach franzowſkeho ßejma je zło na zuſe howjada, kiž ßo do Franzowſkeje pſchedadźa, jara powyſchene. Na franzowſkich mjeſach ma ßo ſa wola 24 mk. (8 toleŕ), ſa krowu 16 mk. a ſa wowzu 3 mk. zła ſapłacźicź. — Jedyn ſapóßłanz měnjeſche, ſo wſchak bohacźi ludźo najwjazy mjaßa ſjědźa, a ſo móża cźi tajke zło lóhko ßobu ſapłacźicź. Druſy ſapóßłanzy jemu pſchihłoßowachu a po tajkim bu zło ſ lóhkej prózu powjetſchene.

— Pſchedßyda franzowſkeje republiki je jeneho polkownika (oberſta) a dweju druheju wyſchkow do Barlina póßłał, ſo bychu jeho na kwaßu prynza Wylema ſaſtupili.

Jendźelſka. Jendźelſke miniſterſtwo je pjecźa transwalſkim buram k wjedźenju dało, ſo chże měr ſ nimi ſcźinicź, je-li ſo woni wojowacź ſaſtanu a ßwoju bróń ſłoża. Hacź ruuje do teho ſwola, je hiſchcźe njewěſte.

Rußowſka. General Skobjelew, dobycźeŕ nad Tekinzami, je khětro jara khorowaty a je teho dla kommando nad ßwojim dotalnym wójſkom generalej Kuropatkinej pſchepodał. Wón ßam chże ßo do Rußowſkej wrócźicź, ſo by ßo tam ſaßo wuſtrowił. — Tekinzow je wulki ſtrach pſched Rußami nadpanył, pſchetož tſecźi džěl jich woje ŕſkeho ludu je w poßlenich bitwach morjeny a ranjene. Dokelž běſche jim jendźelſki major Buttler jich měſto Geoktepe wobtwjerdźił a tam Dźengiltepe hiſchcźe wjele twjerdſcho wuhotował, dha ßebi woni myßlachu, ſo tam Rußojo njebudźa niczo dobycź móz, ale ſo budźa bórſy zoſacź dyrbjecź. Ale to zyle hinak pſchińdźe; Rußojo wobej twjerdźiſnje ſa krótki cźaß dobychu a Tekinzow, hacź runje běchu cźi wjazy hacź 10 krócź ßylniſchi, tak ſbichu, ſo pſchi tych cźěkanju dołho žaneho kónza njebě. Duž ßu woni wobſankli, ßo ruſkemu khěžorej podcźißnycź a tón chże do teho ſwolicź, je-li ſo bróń ſłoża a wſchěch ſchklovow na ßwobodu puſchcźa.

Turkowſka. Bjes Turkowſkej a Grichiſkej hiſchcźe pſchezo niczo wěſte wucźinjene njeje a drje hiſchcźe też dale wſcho w njewěſtoſcźi woſtanje.

— Po nowoſcźach, kotrež ſ Grichiſkeje pſchikhadźeja, ſda ßo wěſte bycź, ſo grichiſki kral ßwoje wójſko dale a bóle na wójnu pſchihotuje.

Lětne ßmjertne dny

tſjóch lubych dźěcźi

Auguſta Mlónka w Dźiwocźizach.

† 13., 26. a 29. februara.

Te ſrudne dny, hdźež w konſchim lěcźi
Ssmjercź tſi krócź naſch dom wopyta
A nam te tſi najlubſche dźěcźi
Tak nahle ſ teho ßwěta wſa:
Te lětßa ſaßo pſchiſchłe ßu
Se ſtyſkom a ſe ſrudobu.
Ach! haj, wy naſche lube dźěcźi,
Tón ſrudny cźaß nětk ſaßo je,
Hdźež Bóh tón Knjes waß w konſchim lěcźi
Wſchě tſi pſches ßmjercź prjecź wołaſche
A waß — po krótkej khoroſcźi —
K tym jandźelam wſchě pſcheßadźi.
My ßmy waß bóle lubowali,
Hacź Boha a toh' Sbóžnika,
Duž ßmy to bórſy docźakali,
So Bóh waß pſches ßmjercź prjecź nam wſa;
Ach! Boża luboſcź wótzowſka
Ta naſchu luboſcź pſchetrjechja.
Kak ſbožomne, wy lube dźěcźi,
Scźe tola nětk tam we njebju,
Kiž běſchcźe huſto na tym ßwěcźi
Tu wobcźeżene ſ khoroſcźu:
We njebju, tam, hdźež wy nětk ſcźe,
Tam njeje khoroſcź, cźerpjenje.
Duž pſchi wſchěm naſchim ßylſowanju
Tón kraßny troſcht naß wokſchewja,
So junu na tym ſbóžnym ranju,
Kiž poßleni dźeń ſaßwita,
Waß Boži hłóß też wubudźi
A naß wſchěch ſaßo ſjednocźi.
Tak chzemy też my ſtarſchi waſchi
Nětk Boha khwalicź troſchtniwje;
Jow bychmy pſchezo byli w ſtraſchi,
Schto waß tu trjechi na ßwěcźe;
Tam, tam do wſcheje wěcźnoſcźe
Wſcho ſke je wot waß ſdaleue.
Waſch row ßmy huſto wopytali,
K najmjeńſchom' kóždu njedźelu
A „wótcźe naſch" tam wuſpěwali
Se ßylſami, ſe ſrudobu.
Kak běchmy po tym troſchtniwi,
Kaž bychmy ſ wami rěcźeli.
Dha ſpicźe derje w khłódnym rowje,
Wy Minka, Marka, Ernſtelko,
We Hodźiju tam na keŕchowje,
Hdźež wjele ſnatych wokoło,
Też wowka, bratſik, ßotſicźka
Tam njedaloko wot waß ſpja.
Też pódla waß ſpi pohrjebana,
Ta luba Leńka Hurbanez,
Wot jeje ſtarſchich wopłakana,
Kiž njem'ża ju też ſabycź pſchez,
Ju macźe, — kaž na ßwěcźe tu, —
Też w njejbju tam ſa towaŕſchku.
A tak dha ſpicźe wſchitke rjenje
Nětk derje w khłódnych rowach tu;
My mamy wſchak to pſcheßwědcźenje,
Tu rjanu wěſtu nadźiju,
So Bóh waß wſchě ſaß' wubudźi,
A na wěcźnje naß ſjednocźi.

Waſch luby ſtary dźěd
Pětr Mlónk.

Ze Serbow.

S Budeſtez. Pola naß ma ßo létßa nowa fara twaricź a je ſtara hižom nimale wottorhana. Stara je pſches dwě ſćži lět ſtaka, pſchetož wona bu w létomaj 1677 a 1678 natwarjena, po tym ſo bě ßo prjedawſcha 30. haprleje 1676 pſches njeſbožomne wutſélenje jeneho hońtwarja wotpalika, abo kaž njeboh duchowny Frenzel w ßwojim prědowanju wo budeſtcžanſkej dupje powjeda, pſches nékotrych bjesbóžnych ludźi ſtóſcź ſpalika. Pódlaſtejaza korczma a jena druha khěža ßo ſ dobom wotpaliſchtej. — S naſchej ſtarej faru ßo jene ſa Sserbſtwo hiſtoriſke twarjenje minje, pſchetož w njej je ſakožeŕ ßerbſkeho pißmowſtwa, farař Michał Frenzel abo Branzel, pſchebywał a je w njej na 20 lět na pſchekoženju noweho teſtamenta dźěłał a na wſchelakich druhich ßerbſkich kuihach pißał. S naſcheje ſtareje fary ßu też prěnje modleŕſke knihi do Sserbow wuſchke, wot duchowneho Běhmarja ſeſtajane, a hacž do najnowſcheho cžaßa ßu fararjo, kiž ßu w naſchej ſtarej farje bydlili, ßo jako ßwěrni a pilni dźěłacźerjo na polu ßerbſkeho pißmowſtwa, kaž też w druhim naſtupanju jako ſprawni pſchecźeljo ßwojeho luda wopokaſali. Z. D.

S Bukez. Sańdźenu ßobotu wjecžor w dźewjatej hodźinje w twarjenjach ſwudowjeneje wudowy Bartuſchoweje woheń wudyri a ßo domſke ſ hrodźemi wotpalichu. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Maleſchez. Sa naſcheho noweho zyrkwineho wucžerja je knjes Handrij Bohuwěr Schmola, dotal wucžeŕ w Stróži, wuſwoleny.

S Njeſdaſchez. Hacž runje nam hiſchcźe doſcź khłódne wětry wokoło noßa hwiſdaja, dha běſchtaj ſańdźeny tydźeń tola hižom dwaj ſchkórzaj ßem pſchilecźakoj a też bórſy ßwoje fiſolenje ſapocžeſchtaj.

S Rakojd, 19. februara. Wcžera wjecžor po 11 hodźinach w bróžni tudomneho kowarja-wobßedźerja Kubaſcha woheń wuńdźe, kotryž tule bróżeń kaž też domſke ſ kruwjazej hródźu a kowaŕnju ſa krótki cžaß do prócha a popjeła pſchewobróćźi. Wyſche ſkotu ßo ſkoro niczo płómjenjam wutorhnycź njehodźeſche. Mobiliar njebě ſawěſcźeny. — Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate, najſkerje je jón ſłóſtniſka ruka ſakožiła.

S Warnołcźiz. Tudomny wobydleŕ Handrij Rychtaŕ bu 13. januara něhdźe 10 minutow wot ßwojeho wobydlenja ſmjerſnjeny namakany. Wón bě hewak ſtróſby a ſprawny cžłowjek a je po tajkim wjecžor prjedy wot mucžnoſcźe pſchemóženy ßo ßynył a pſchi tym ſmjerſnył.

S Noßacźiz. Ssobuſtawy naſcheho nětcžiſcheho zyrkwineho prjódkſtejeŕſtwa ßu ßlědowazy knjeża: ſahrodnik Jan Schebel ſ Noßacźiz, khěžnik Khryſtof Benjowſki ſ Trußez, kubleŕ Handrij Bartko w Krapowje, wumjeńkaŕ Handrij Kudźela a khěžnik Handrij Ssymank w Schpitalnjach, kubleŕ Handrij Pomhajbóh Gampa we Walowach, a farař Michał Domaſchka jako pſchedßyda.

S Njechornja. Tudy je ßo 20. februara 18létny wotroczk Guſtav Schmidt ſ Wukrancźiz ſa bróžnjowe wrota ßwojeho hoſpodarja wobwěßnył. Cžeho dla je to ſcžinił, je njewěſte.

S Bolborz. Sańdźenu wutoru w ßußodnej Leſchawje pola kublerja Jana Schmole pſchi mlócźenju ſ mlócźazej maſchinu ßłużobna dźowka Minna Hermanez ſ Nowych Błohaſchez na to waſchnje k njeſbožu pſchińdźe, ſo ſ njekedźbnoſcźe ſ prawej nohu k jenej maſchininej wali tak bliſko ſtupi, ſo ju ta ſhrabny a jej na ſwjeŕſchnej ſtopje zyku kožu ſ mjaßom hacž do koſczow a ſ jenym porſtom wottorhny. — S teho je ſaßo ſpóſnacź, kak nuſne tola je, ßo pſchi tajkich maſchinach na kedźbu bracź.

S Kamjeńza, 20. februara. Dźeńża běſche ſa naſchu woßadu ważny dźeń, pſchetož na nim naſch nowy tſecźi duchowny a ßerbſki prědaŕ, k. Jan Kſchiżan ſe Scźijez, ßwjecźiſnu doſta a bu do ßwojeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Jako bě nowy duchowny rano ½ 9 hodźin ſpowjedź pſched prěnim duchownym naſcheje woßady wotpokožił, ſhromadźichu ßo kk. duchowni a k. zyrkwinſki radźicźel k. Dr. theol. Schmidt ſ Budyſchina na farje a wot tam w 9 hodźinach w cžahu do zyrkwje dźěchu. Naſch Boži dom, kiž je jara wulki, bě na tutym dnju zyle polny. Jako naſch nowy duchowny, wjedźeny wot zyrkwinſkeho radźicźela a naſcheho prěnjeho a druheho duchowneho, do zyrkwje ſaſtupi, ſchulſki khor ſaſpěwa: „Budź khwalba Bohu ßamemu.“ Wokoło woltarja ßedźachu ßobuſtawy měſchcźanſkeje rady, ſaſtupjerjo měſta, kaž też zyrkwineho prjódkſtejeŕſtwa, bjes kotrymiž běſche też k. měſchcźanoſta Oertel a k. ßejmſki ſapóßłanz a ryczeŕkubleŕ Reicha nad Běkej, kaž też knjeża duchowni. Na to naſch k. archidiakon Schwarz ſcźenje na woltarju cžitaſche a po nim k. zyrkwinſki radźicźel na woltaŕne ſkhodźeńki ſtupi a na podłożku ßkowa 2 Korinth. 2, 8 nam rjanu woltaŕnu rěcź dźerżeſche. Potom nowy duchowny ßam pſched ſhromadźenej woßadu Boże wotkaſanje wuźiwaſche, kotreż jemu naſch prěni duchowny, k. licentiat theol. Leßmüller, wudźěli. Jako běſche potom naſch druhi k. duchowny žiwjenjoběh noweho duchowneho pſcheczitał, w kotrymž ßo na to ſpomni, jo je wón najprjódzy do michałſkeje ſchule w Budyſchinje wuknycź khodźił, potom na budyſkim gymnaſiju a na univerſitecźe w Lipſku a Tübingach ſtudował, k. zyrkwinſki radźicźel ſaßo na woltaŕ ſtupi, ſo by nowemu duchownemu ßwjecźiſnu wudźělił. To ßo tak ſta: Jako běſche k. Kſchiżan ßlubił, ſo chze cžiſtu wěru wucźicź, a bě ſapokaſne, wot krajneho konſiſtorſtwa wuſtajene pißmo doſtał, ßo wón na woltaŕ klakny a kóždy ſ tych tſjoch duchownych jeho ſ pſchihódnym ßkowom ßwjateho pißma požohnowa. S tym bě nowy duchowny do ßwojeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany, na cžož měſchcźanſki měſchany khor rjanu motettu ſanjeße, ſchtož ßwjedźeńſki dźeń hiſchcźe bóle poßwjecźi. Potom dźerżeſche nowy duchowny ßwoje naſtupne prědowanje. Wón rěcżeſche wo ſchtworej roli (Luk. 8, 4—15.) a wukładowaſche: Tſjoje ßkowo, kotreż naſch Sbóżnik w pſchirunanju ſchtworeje role ßwojim dźěłacźerjam na jeho poli pſchiwoła: 1. Budź ſtroſchtny w ßwojim dźěle, pſchetož tón Knjes ßam je ßo jako ßymjo wußywał; 2. budź ßwěrny w ßwojim dźěle, pſchetož ßwoje ßymjo je tón Knjes wußywał a 3. budź ſcźerpliwy w ßwojim dźěle, pſchetož rola njeje wſcha dobra. Běſche to wutrobu hnujaze prědowanje, w kotrymž nam wón kraßnje roſeſtaja, kak cžežke je ſamolwjenje duchownych pſched Bohom, a kak dyrbja teho dla na to kedźbowacź, ſo ßwěrni woſtanu Bohu a jeho ßkowu, njedźiwajo na ßwětnu cžeſcź, njedźiwajo na ßwětnu mudroſcź atd.; pſchetož wot nich ßo junu cźi ſaßo žadaja, kotſiž ßu jim dacźi. Pſchichodnu njedźelu (27. februara) ſměje wón ßwoje naſtupne prědowanje pſched ßwojej ßerbſkej woßadu. Bóh chzył jemu też k temu ßwoje žohnowanje ſpožcźicź, ſo bychu też Sserbja naſcheje woßady ſaßo porjadnu Božu ßłużbu měli.

Přilopk.

* Ssměſchna cžertowa hra je ßo w tychle dnjach njedaloko Hünfelda w Pruſkej podała. Jenej žonje, kotraž bě pſched krótkim cžaßom 3600 hriwnow doſtała, ßo w ßrjedź nozy woprawdźiwy cžert ſjewi a ßebi ſpomnjene pjenjeſy žadaſche. Žona jemu rjekny, ſo ma doma jenoż hiſchcźe 600 hriwnow, dokelž bě hižom 3000 hriwnow na nalutowaŕnju do Fuldy donjeßła. Cžert rucže tele

600 hriwnow hrabnywschi jej pschikasa, so ma nasajtra rano po sbytkne 3000 hriwnow na nalutowarnju hicź a so ßo jej pschichodnu nóz w 12 hodźinach saßo sjewi. Žona do Fuldy pucźowasche, shoni pak tam na nalutowarni, so ßo tajke wulke summy hakle po wupowjedźenju sa tsi měßazy wupkaczuja. Jejny strach běsche ßmjercź wulki, duž wona k landrathej dźěsche a jemu ßwoju nusu skorżesche. Tón ju směrowa a jej pschikasa, s měrom do koża ßo lehnycź hicź a cźerta wotczakacź, wscho dalsche ßo potom pokaże. Jako nětko djabol w 12 hodźinach dó jstwy sastupi, jemu żona praji, so móża ßo pjenjesy hakle sa tsi měßazy wobstaracź, s cźimż ßo wón spokoji. Cźert pak jej pschipowjedźi, so ßo w postajenym cźaßu wrócźi, hdyż pak tu pjenjesy njebudźa, dha żonu do hele ßobu wosmje. Na dobo pak bě ßlyschecź: cźercźe! my chzemy tebje ßobu wsacź, a dwaj skhowanaj żandarmaj jeho pschimnyschtaj. Pschi bliźschim wobhladanju ßo cźert jako snaty pscheklepany jebak se wßy wupokasa, kotryż běsche ßo do howjaseje koże tyknył. Wuklukane 600 hriwnow ßo hischcźe pola njeho namakachu.

* S kubła Grybina w Posnańskej chzychu sańdźeny tydźeń parnu młócźazu maschinu psches samjersnjeny jězor pschewjesecź. Jako cźeźki cźah do ßrjedź jězora pschijědźe, ßo lód, kotryż bě ßo psches tacźe smjehcźik, rosłama a maschina s 15 konimi, do njeje sapschehnjenymi, a wschitzy ludźo, kotsiž ju pschewodźachu, ßo pod lodom shubichu.

* Jedyn khudy, stary rólnik w Geraszellu w Badenskej mějesche khoru nohu, kotraż jemu wjele bolosczow cźinjesche. Skónczńje mějesche wón cźwilowanje ßyte. Bolazu nohu na pjeńk pokoźiwschi, ju wón s tsikróczným rubnjenjom se ßekeru wotrubny. Žona jeho półmorweho w krwi płówazeho namaka a farař jeho rucźe wopraješe. Wón pak ßo, jako běchu nohu swobaleli, saßo shraba a wjeßeli ßo nad tym, so jeho pschirubana noha wjazy njeboli.

* (K ßmjercźi rejwaka.) W jenej wßy pola Uekermündy w Pruskej běsche pscheđ dwěmaj njedźelomaj kwaß. Kwaßni hosczo njewjestu pospochi k rejwanju namołwjachu, tak so wona pschi rejwanju někotre rasy rjekny: „To budźe pschewjele, ja ßym zyle wustaka.“ Bórsy na to bu jej slě, wona ßo do koża lehny a żenje wjazy njestaże. Wona běsche ßo k ßmjercźi rejwaka.

* Schtoż hacź dotal lěkarjo sa njemóżne dźerżachu, je wóndano professor Billroth we Winje dokonjak. Jemu je ßo radźiko, jenu żonu wot żołdkoweho raka operirowacź. Wón jej brjuch rosrěsny, wotstroni wot żołdka kruch, wot raka nażrany, a wudźěła se sbytkneho dźěla nowy żołdk, kotryż wón k cźrjewam pschischi. Khora na druhi dźeń khanu młóka wupi a ma ßo nětko wjele lěpje, hacź do operazije. Pscheđ někotrymi lětami ßu s jenym cźłowjekom to ßamo spytali, tola ßo tehdom njeradźi.

* Jedyn Franzosa, wěsty Imbissier, kotryż 83 lět w parižskim domje wrótnych pschebywasche, je w tychle dnjach w starobje wot 103 lět wumrjeł. Wbohi cźłowjek ßebi myßlesche, so wschón se schkleńzy wobsteji a so ßo rosskama, hdyż ßkowczko rjeknje. Duž wón hacź do ßwojeje poßlenjeje hodźiny stajnje mjelczesche.

* S New-Yorka pišaja, so w wjetschim dźěle kraja straschne ßněhowe mjecźele a kruta syma knjeża, jěsdźenje kódźow w newyorkskim pschistawje je psches lód sadźěwane. Někotre żelesniske linije ßu wulkeho ßněha dla s jěsdźenjom pschestake. W Kalifornskej deschczowe sliwki dale traja a budźa žně, jeli so woda bórsy njewotběži, cźeźko schkodowacź.

* W Dietzu namaka w tychle dnjach jedyn hosczeńzař w kurjazym jeju jeneho schlebjerdźaka (bandwurm), kotryż běsche kóhcź dołhi a zentimeter schěroki.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ssměschki a płaczki w jenym měschku!

Mots Tunka. Schto dha ty s tym měnisch?

H. D. Jako wóndano psches Cźadmar pucźowach, ßwjecźachu tam wjeßele kschcźisna. A dokelž běsche jim cźaß dołhi, pocźachu na bratra jeneho pschitomneho kmótra ßwarjecź.

M. T. Njesakitowasche dha tón ßwojeho bratra pscheđ tajkim pschißkodźenjom?

H. D. Ně, wón drje bě jara mjersazy, ale jako sajecźa koża niczo njewotmołwi a wot hosczíny cźekny. A dokelž ßo wjazy njewróczi, sa nim babu póßłachu, kotraż jeho po dołhim pytanju wußlědźi. Hólczik pak, babu wuhladawschi, każ pscheđ wóhnjom wot njeje cźerjesche, hacź runje wona na njeho wołasche: „Wostań tola stejo! pschede mnu ßo njetrjebasch bojecź, ja tebi niczo njesczinju.“ Ale bóle baba proschesche, bóle hólczik do kerkow khwatasche.

M. T. Njeběchu dha cźi drusy kmótsja njemdri, jako baba s prósnymaj rukomaj domoj pschiczampa.

H. D. Woni ßo s hněwom tak pyrjachu. Woßebje pak bě jena młoda kmótra rossskobjena, kotraż s płaczitym khoßom skorżesche: „Hdyż budźich ja to prjedy wjedźała, njebudźich temu khadli nowy kmótsiski laz sa mój drohi pjenjes kupiła.“

M. T. Aw jaw tola na tajku sajecźu kożu!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Korla Zař, pohoncź w Nadźanezach, s Marju Madlenu Bajerez s Jeńkez. — Bjedrich Oskar Butter, nožer tudy, s Hanu Khrystianu Müllerez s Cźichońz.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Pawoł Bruno, Korle Roberta Schkody, měschczana a rěsniskeho mischtra, ß. — Marja Martha, Jana Bohuwěra Pjetrascha, dźěłacźerja, dź.

Michalska zyrkej: Marja Theresia, njem. dź. w Jeńkezach — Martha Helena, Jana Urbana, dźěłacźerja pod hrodom, dź. — Walter Pawoł, njem. ß. na Židowje. — Ida Bertha, Korle Augusta Rjeczki, khěžerja na Židowje, dź. — Ewald Erich, Gustava Emila Fischera, kowarja na Židowje, ß. — Gustav Max, Ernsta Gustava Paula, kowarskeho mischtra we Wulkim Wjelkowje, ß. — Marja Frieda, Alberta Gustava Bětnarja, fabriskeho dźěłacźerja na Židowje, dź. — Korla August, Handrija Mikanje, dźěłacźerja w Hněwßezach, ß. — Ernst Luji, Ernsta Lujia Linki, wuhnjerja na Židowje, ß. — Hana Marja, Jana Augusta Dejki, wulkosahrodnika w Sajdowje, ß.

Katholska zyrkej: Ernst Pawoł, Josefa Schpitanka, wikowarja, ß. — Pawoł, Jana Augusta Bohota, wóski, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 11. februara: Jan Korla Hobrak, wobydler, 39 l. — Hańża rodź. Wicźasez, Jana Augusta Meßerschmidta, hosczeńzarja na Židowje, mandźelska, 39 l. 5 m. mjenje 5 dnjow. — 12., Emil Willy, Korle Bohuwěra Böhmy, murjerja na Židowje, ß., 1 l. 4 m. — 13., Handrija Pjecha, wikowarja, morwonarodźeny ß. — Martha Helena, Jana Urbana, dźěłacźerja pod hrodom, dź., 13 d. — 14., Jan Richard, Jana Hermanna Bětnarja, kowarja na Židowje, ß., 5 l. 17 d. — 16., Jana Ernsta Ponicha, pohoncźa w Ssokolzy, morwon. dź.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóżdy dźeń wotewrjeny wot rano 8 hacź wjecźor 9 hodźin.

Wšě nawěstki każ sa politiske nowiny, provinzialne listy, tak też sa wołebite cźaßopißy bjes powyschenja khóstow **najtuńscho a najrucźischo** wobstara: „Zeitungs-Annoncen-Expedition“

Rudolph Mosse, Leipzig.

Sapiß nowinow (tarif inserzijow), każ też naczisk khóstow darmo a franko. **Pschi wjetschich poruczenjach najwyschschi rabatt.**

Knihikupz **F. A. Reichel** w **Budyschinje** nawěschtki wobstara.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 19. februara 1881.

Žitowy dowos: 2786 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	42	11	61
Rožka " "	10	76	11	14	10	76	11	8
Jeczmjeń " "	7	61	8	33	7	75	8	33
Wowš " "	6	90	7	30	6	50	7	30
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	80	2	10	—	—	—	—
Pšeničžna muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	25	—	—	—	—
Ssyno " "	2	—	2	60	—	—	—	—
Sstóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 324 scht., scht.	14	—	24	50	—	—	—	—

Symski jěsdny plan želesnizow,

płaczazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{5}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiž	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Džěžnikej	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_{1}	—	2_{9}	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{1}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Džěžnikej	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Poleźnizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{26}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Poleźnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

☛ 4. wosowa klassa na njedželach a ßwjatych dnjach wupanje. ☚

Čjahi hornjolužiskeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_{12}		1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}		2_{3}	5_{26}
Niskeje	6_{56}		2_{12}	5_{48}
Mikowa	7_{9}		2_{24}	6_{16}
Klětneho	7_{22}		2_{35}	6_{34}
Wujesda	7_{32}		2_{45}	7_{0}
Łasa	7_{43}		2_{55}	7_{19}
Wojerez	8_{3}		3_{14}	7_{52}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{33}	8_{32}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{46}	9_{12}
Mückenberga	8_{55}	12_{6}	3_{59}	9_{44}
Plessa	9_{6}	12_{19}	4_{8}	9_{59}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{20}	10_{23}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{32}	10_{51}
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{50}	11_{14}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klassa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd se Ssokolzy		7_{30}	10_{14}	3_{47}	8_{5}
Rukowa		7_{58}	10_{36}	4_{9}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{47}	4_{21}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{29}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{4}	4_{42}	9_{56}
Ruhlanda	4_{15}		11_{17}	4_{56}	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{30}	5_{9}	
Wojerez	5_{30}		11_{48}	5_{31}	
Łasa	5_{59}		12_{2}	5_{46}	
Wujesda	6_{20}		12_{13}	5_{57}	
Klětneho	6_{41}		—	6_{6}	
Mikowa	7_{8}		12_{29}	6_{17}	
Niskeje	7_{40}		12_{41}	6_{31}	
Hórki	7_{56}		12_{48}	6_{38}	
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{27}		1_{13}	7_{4}	

W Haßlowje je **khěža** čžo. 8 se sahrodu na pschedań a je wscho dalsche shonicź pola wobßedžerja tam.

W Khelnie je **khěža** cžißko 4 ſ 1 akrom 109 □ prutami pola a se ßadowej sahrodu hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań.

Jedyn bruny 2lětny rjeczasny **poß**, dobry strażnik (wajchtař), ßylny a wulki, je na pschedań w Maleschezach čžo. 92.

Dwě ßupróschnej **ranzy** prawdźiweje suffolskeje raßy ma na pschedań **R. Binner** w Rakezach.

Jene **kožo**, khamory, 1 kschinja, jedyn mukowy, ßelowy abo pizowy kaschcź, jena parjaza dóńza a jena dźěża ßu na pschedań pschi mjaßowych hětkach čžo. 350, po 1 skh

Dursthoffske

ßuche droždże

wschědnje cžerstwe porucza pschi najtunischich płaczišnach

Schmeißez pjekarnja w Budestezach.

Aukzija.

Schtwórtk 3. měrza t. l. dopołdnja ½10 hodźin budże ßo na prjedawschej **Sarjeńkez** žiwnosczi na **Lischej Horje**

50 łoßow jadroitych khójnowych pjeńkow,
20 hromadow schtomowych kuschkow,
52 ßylnych hakosowych hromadow,
12 łoßow stejazych khójnowych žerdźow,
2 stótni khójnowych walczkow

na pscheßadźowanje pschedawacź. — Wumĕnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

Ssmoła ſ Leschawy.

Topołowe schtomy,

gmejnje w Hlinje ßkuschaze a ßo k deskam a drjewjanzam hodźaze, budźa ßo

schtwórtk 3. měrza t. l.

dopołdnja w 10 hodźinach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Krahl, gmejnski prjódkstejeŕ.

Drjewowa aukzija na maleschanskim revieru.

Drjewa lětuschich niskoléßowych drjewnischczow maja ßo bliżschu **ßrjedu** a **schtwórtk** jako **2.** a **3. měrza** pod wumĕnjenjemi, tudy swuczenymi, na pscheßadźowanje pschedawacź a to

ßrjedu 2. měrza t. l. dopołdnja wot 9 hodźin

1. na brěsynskej kuzy w blischoszi lichańskeje zyhelnicze 34 stotnjow ßylnych sbitych walczkow;
2. w dubinje pola Stróže 34 dubowych a brěsowych dokhich hromadow, rjane dubowe wuléßowane žerdźe wopschijazych, 2 Rm. duboweho palneho drjewa a 2 dubowaj ßylnaj klozaj;
3. w hucźinjanskim hajku 19 stotnjow twjerd. sbitych walczkow a 2 Rm. kastanijow;
4. w rudlach $21_{,40}$ stotnjow twjerdych ßylnych sbitych walczkow;

schtwórtk 3. měrza t. l. dopołdnja wot 8 hodźin

pschi maleschanskim mużskim hacze a w blischoszi wßy

1 wjasowy kloz 60 cm. hornjeje tokstoszże 5,5 m. dołhi
1 wolschowy kloz 32 cm. hornjeje tokstoszże 3 m. dołhi;
něhdże 40 stejazych gratodrjewowych dubow a
47 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow.

Kupzy maja tsecźi dźěl kupnych pjenjes hnydom po skónczenej aukziji na nastupajezi parzelli sapłaczicź.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Maleschezach.

Wyschschi hajnik **Sachsa.**

Wosjewjenje.

Pschi pucžu bjes kužiskej maschinowej fabriku a restauraziju „k dołhej blejsche“ ležaze brěsowe dołhe hromady maja so

póndźelu 28. februara popołdnju w 3 hodźinach

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni so pscheproschuja, so bychu so w naspomnjenym cžaßu na postajenym měsce shromadźili.

W Budyschinje, 17. februara 1881. Měschczańska rada.
Heerklotz, měschczański radźiczel.

Wosjewjenje aukzije.

Wschitkón mobiliar konkursa, w nastupanju sawostajeństwa makosahrodnika a khlamarja **Jana Miczki** w Bukojnje wotewrjeneho, mjenujcy 3 krowy, wschelaka hospodarska a domjaza nadoba, möble, drasta, poßleschcża, schaty, ßyno, žito a ßłómjane sarady, kaž tež njebocźiczkeho tworowy skład zigarrow, tobakow, khofeja, zokora, spirituosow, jerjow atd., teho runja tež jeho khlamowe smachi, polzy, blida atd. ma so

ßrjedu 2. měrza t. l. dopołdnja $^1/_2$12 hodźin

w ßamym wobydlenju **sjawnje sa hotowe pjenjesy** na pscheßadźowanje pschedawacź.

Podróbny sapiß aukzijonskich wězow s pschistajenej taxu je pola starskeho muža **Jana Linaka** w Bukojnje k dobrowolnemu nawjedźenju wupołożeny.

W Budyschinje, 18. februara 1881.

Konkurske sarjadnistwo.

Drjewowa aukzija
na mikeczańskim a njeßwaczilskim lěßowym revieru.

Póndźelu 7. měrza t. l.

dopołdnja wot 9 hodźin pschi mikeczańskim młynje:
130 dołhich hromadow wólschoweje a brěsoweje walczźiny,
popołdnju w $^1/_2$3 hodźin na wětrnikowej horje:
80 dołhich hromadow brěsoweje walczźiny.

Wutorn 8. měrza t. l. rano wot 9 hodźin

25 Rm. wólschowych, brěs., schmrěk. schczěpow a knyplow,
104 = schmrěkowych walczkow,
130 dołhich hromadow brěs., wólsch., pßowodź. atd. walczźiny,
} w swěrinarni, wotdźěl. 29 d., zyhelski hat, wotdźělenje 30 i.

Shromadźißna w swěrinarni w Njeßwaczidle.

Ssrjedu 9. měrza t. l. rano wot 9 hodźin

1 schmrěkowy kloz, 38 cm. tołsty, 5 m. dołhi,
30 Rm. brěsowych, khójnowych, schmrěk. schczěpow a knyplow,
250 dołhich hromadow brěs., wólsch., pßowodź. atd. walczźiny,
} we Lomszy, wotdź. 32 d., pschi dołhej horje, wotdźělenje 34 fm.

Shromadźißna w drjewnischczu we Lomszy, pschi lischczim sahonje. Wuměnjenja so prjedy wosjewja.

W Njeßwaczidle, 23. februara 1881.

Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Wužitkowe a twarske drjewo.

Stejaze khójnowe drjewo ma na pschedań

Julius Liebscher w Khwaczizach.

Wosjewjenje.

Ssadplahowaze towarstwo we wokrjeßu budyskeho hamtskeho hetmanstwa chze pod wěstymi wuměnjenjemi hischcże někotrych ludźi tudomneho wokrjeża na ßwoje khósty jako wotkublarjow ßadowych schtomow wuwuežicź dacź. Wuczbny cżaß sa wotkublarjow ßadowych schtomow traje wot 14. měrza haež do 15. meje, kaž tež zyły měßaz oktober t. l. Czi, kiž wo to rodźa a ßu, je-li mózno, wobßydni, móża so hnydom pschipowjedźicź pola kujesa Baldewega, w firmje Baldeweg & Sachse w Budyšinje, kaž tež pola podpißaneho.

Hetzer nad Delnjej Kinu.

Ja **rožku** sa **khleb,** punt sa punt stajnje wuměnjam. S dobom tež wschě druźiny **pizowych hrědkow** (futtermittel) k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam.

W Budyschinje, na hospitalskej haßy 614.

A. Sieber, pjekarski mischtr.

Wosjewjenje.

Prěnjeho měrza a błědowaze dny budźe so w młynje w Skyczźinje **wolij** bicź.

Wawrik.

W hamorowskim młynje pola Rakez budźe pónđźelu 7. měrza **wolij bity.**

M. Kubiza.

Sa prjódkstejazy jutrowny cżaß a sa naležźo so ja k wuwjedźenju wscheho krawskeho dźěła poruczam; ja tež samołwjenja kóždeho waschnja horjebjeru, dokelž pola mje wulki wubjerk wschelakeho bukskina a ßukna pschi sprawnych płaczźisnach hotowy leži. Skasanja so po płaczźisnach, wschomózno tunich, s dobrym a spranym dźěłom rucže wuwjedu.

W Ralbizach, 23. februara 1881.

Jurij Wetzlich.

Maćica Serbska.

Do pokładnicy M. S. su dale swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 zapłaćili: k. Kózlik, diakonus emeritus w Złym Komorowje; k. Hoker, wučeŕ w Hornjej Hórcy; k. Ludwik Grabowski, ryćeŕkubleŕ w Polskej; k. Noak, tachantski vicar w Budyšinje; k. Räda, faraŕ w Mužakowje; k. Rätza, piwaŕski mištr a wobsedźeŕ piwaŕnje w Přěčecach; k. Kruświca, faraŕ we Wjeŕbnje; k. Pjech, knihikupc w Lipsku; k. Dr. Muka, gymnazijalny wučeŕ w Budyšinje.

(Pokračowanje.)

M. Mjerwa, pokładnik „M. S.“

Dwaj **schulerjej** dostanjetaj bliżsche jutry dobry a tuni pension na schuleŕskej haßy cźißło 12

pola knjenje **Klugoweje.**

Pschi wyßokej msdźi so pytaja wustojni hejtmanjo, domske a hródźne dźówki wot pschistajazeje žony **Heynoldoweje** w Budyschinje.

Jenu nashonjenu, ßwěrnu a derje poruczenu **holzu** k **dźěczom** pyta

Frdr. Mörbitz,
twarski mischtr w Budyschinje.

Wuczomnik pytany!

Sa nasche **kolonialnotworowe, tobakowe** a spirituosowe khlamy pytamy jeneho ßerbskeje rěcže mózneho wucžomnika.

Ginzel & Ritscher.

Bjes wuczbnych pjenjes

móże jedyn **pjekarski wuežomnik** pola mje do wuczby stupicź.

A. Paßlitzsch, pjekarski mischtr
w Hoschiz haßy (Goschwitz) cżo. 42.

Pschiwożowanje schczerka (kies) a drjewa, k twarbje **farskeho doma w Budeschezach** trěbneho, ma so wudacz.

K temu so **wutoru 1. měrza** dopołdnja w 9 hodźinach w tudomnym **Gruhlez hoschćenzu** termija wotdźerži.

Tón **zamy dźeń** dopołdnja w 10 hodźinach budźa wókna, durje, kaž tež drjewna stareje fary pschedawane.

Zyrkwine prjódkstejerstwo w Budeschezach.

Kraßne nowe rubischcza na hłowu

s franzami a bjes nich w dwěmaj wulkoschćomaj je runje sa naléczo dostał a porucza

H. Kayser
w domje knjesa Carla Noacka
na žitnej haßy.

Tabelle,

nastupace

wuprajenja wo cyrkwinskim žiwjenju w evangelsko-lutherskej krajnej cyrkwi sakskeho kralestwa,

wot kotrychž ma so lětnje jedyn wupjelnjeny eksemplar cyrkwinskej wyšnosći přepodać a druhi tajki eksemplar do farskeho archiva zapołožić, su za **30 np.** po **10 eksemplarach** w **Smolerjec knihićišćerni** w **Budyšinje** na předań. Čisty wunošk je za powšitkomny cyrkwinski fond postajeny.

Bukičanske serbske towarstwo

změje přichodnu njedźelu, 6. měrca, popołdnju w 4 hodźinach zhromadźiznu.

Dźeński porjad: 1) Přednošk: Sakske wójsko w ruskej wójnje 1812 a wójna w lěće 1813. 2) Zabawa.

Předsydstwo.

Po smérzowskim wujednanju ja cżeschćranjaze zkowa, pschecźiwo **Hanje** ženjenej **Jäßlowej** s Banez 10. februara t. l. wuprajene, nasad bjeru a s tutym sjawnje wo samolwjenje proschu.

August Schneider.

Knjesej **Janej Subinej** na rycżerkuble w Pschiwcżizach

9999 krócz zkawa

k jeho dźenźnischemu narodnemu dnju, so konje s dobom s kucżu polka rejwaja.

Nětk hudaj ras.

Palma měra

na row njebo **Jana Sahrodnika**

w Mjeschizach,

wumrje 73 lět stary.

Dha leżisch nětk, a spischeš Ty měrnje
We khłódnoh' rowa bydlenju,
Hdźež wachuje Bóh Knjes Cże zwérnje;
My mamy wschak tu nadźiju:
So Twoja duscha, wukupjena
Psches Khrysta krej a saßkužbu,
Psches hnadu nětk je wobleczena
Tu czistu drastu njebjesku.
Tón wotpoczink, kiž potrjebamy
Tu wschědnje, ma doscz sadźěwkow,
Wschak runje w cźěmnych nozach mamy
Najwjazy srudnych podawkow:
Pak khoroscże naß wobcżežuja,
Njej' nózna boloscz najwjetscha?
Haj, zamo zony wubudźuja
Naß jara husto se spanja.
Tež Twoje žiwjenje tu běsche
Na nashonjenjach bohate;
Kaž sprózny pucżowaŕ Ty dźěsche
Pucz dołhi k domej wěczność.
Na tutym puczu skożowasche
Sso Ty na staru bibliju;
Ta zama pak Czi podawasche
Troscht, wokschewjenje w žiwjenju.
Ty sprawny nan bě dźěczi zwojich,
Bratr luby, zwérny mandźelski!
To wobzwědcża te zylsy Twojich,
Ssmjercz Twoju luboscz wobnowi:
Psches Twoju zmjercz je wurudźena
Ta zyka gmejna mjeschiska;
Nětk hakle cżuje sastróżena,
Schto s tobu wscho je shubiła.
Dha wužiwaj nětk w khłódnym rowje
Tón wotpoczink bjes sadźěwkow;
Hdźež sdaleny po Božim zkowje
Ssy wot wschěch semskich stysknoscżow;
My s nadźiju zmy napjelnjeni,
Haj, Boże zkowo wuczi naß:
So junu b'dźemy sjenocżeni!
Tam njedźěli naß žadyn cżaß.

Jedyn na požadanje druhich.

Lětny dźeń semrjecża

njebocżiczkeje **Hańże Wawrikez**

s Běkeho Khółmza.

Dźenß saßo jara płakaja,
Tež wschitko saßo wopomnja
Tu Mlynkez zwójba we Khółmzu,
Kak běsche loni na tym dnju.
Na dwazytym a zedmym dnju
We februaru měßazu
Dha Bóh jich dźówku wotwoła,
Jej wot nich wotsalicz zo da.
A to we Lasu na hrodźe,
Hdźež běsche wona we zkužbje
To hižom lěto dźewjate,
Tam wona zwérnje zkużesche.
A woni zylsy pscheliwachu
A wjele nozow mało spachu
Zno w jeje zykej khoroscźi,
Kaž tež po jeje pohrjebi.
Tak płakaja tež dźenßa s nowa,
Hdyž steja pola jeje rowa
Taj starschej, bratr a zotry tři,
Tež hischcże druzy znajomni.
Dźenß widźa ju saß we duchu,
Kak khodźiła je wona tu
Wokoło prjedy na semi,
Nětk pak spi hižom we rowi.
Kóždu njedźelu w tym lěcźi
Staj taj starschej a jich dźěcźi
Jeje row tu wopytali,
Husto pschi nim popłakali.
Jara husto zu tež woni
We tym zykym lěcże loni
Saßo nowe wěnzy wili,
Jeje row tam wupyschili.
To je luta luboscz wscha,
S teho tež zo pokasa,
So ju noscha w pomjatku
A so njem'za sabycz ju.
A najbóle lubej macżeri
Leži wona we myßli,
Pschetoż schtoż je wutrobne,
To tež k wutrobje saß' dże.
Kaž Wy, ma jich wjele shonicz,
Duž sastańcże zylsy ronicz
Wo tu Waschu lubowanu,
Psched lětom nětk pohrjebanu.
Bóh je ju tak lubowak,
So je zej ju k zebi wsak;
Wona je nětk w Božim raju,
Hdźež cźi sbóžni radoscz maju.
Zarowanju měru stajcże,
Ssami pschi zebi tak prajcże:
Kak so zo na wěczne cżaßy
Skoro wohladamy saßy.

Hańża Scholcziz.

Wschitkim tym pscheczelam a znatym, kiž zu cźěłko naju njebocżiczkeho zynka s wěnzami a druhej pychu tak rjenje wudebili a naß luboscźiwje troschtowali s tutym zwój wutrobny dźak prajitaj

W Budyschinje, 20. februara 1881.

Jurij Jürsta,
Hana Jürstowa, rodź. Hankez.

(K temu cźišku jena pschiloha.)

Pschipołożeny je tež na pokasku „Serbski Hospodaŕ."

Pschiloha k czißu 9 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 26. februara 1881.

Kedźbu!

Dokelž ja ßwoje galanterijowe, krótkotworowe a bělotworowe khlamy druhich pschedewsaczow dla zyle horjedam, ßym ja

wulke wupschedawanje

wotewril a woßebje saßopschedawarjow na mój en-gros-sklad kedźbnych czinju.

Moritz Höniger

na ßerbskej haßy czo. 4 (nowe).

Spěwarske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje koże swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

M. G. Freyberg

62 na bohatej haßy 62
porucza

k konfirmandskim drasczenjam

czorne czistowolmjane kaschemiry, łóhcź wot 100 np.,
= = **ripsy,** = = 60 =
= **mohairy,** . . . . . = = 40 =

Dale porucźam:
czorny kaschemir k rubischczam (3 łóhcze schěroki),
czorne kaschemirowe rubischcza ſ franzami) we wschěch
= **cocklin** ſ nimi a bjes nich) wulkosczach,
schottiske klejdowe stoffy k selenoschtwórtkowskim klejdam,
łóhcź 30, 35, 40 np.
1000 schtuk **kattunowych restow** (3 łóhcze sa 50 np.).
W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Sa konfirmandow

porucza
kaschemir, rips a **alpacca** (czorne a brune)
po najtunischich płaczisnach
Eduard Hartmann
w Budyschinje na ſmutsknej lawskej haßy.

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, kaž tež **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serb. Nowin“.

Möblowy magazin

na hornczerskej haßy. **Otto Walter** na hornczerskej haßy.

porucza derje dźěłane tyscherske a pólstrowane **möble** po tunich płaczisnach.

Kedźbu!

Sserbske spěwarske knihi, wulkeho pißma a se slotym wobrěskom, wot 3 mk. 30 np., kaž tež wschě druhe druziny spěwarskich knihi do koże a ßomota swjasane porucza

Gustav Rämsch
na bohatej haßy, pódla winoweje kicze.

Skoro darmo!

Hobrski sklad, wot **sarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniasilberfabrik“** pschewsaty, ßo dla nusnych wulkich płaczenjow a dospolneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda
po tajkim
skoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy sa polojzu ßameje dźěłarskeje mjdy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne service,**
kotrež prjedy 60 markow płaczesche,
a ßo sa běłowostacze pschedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nězjnych britannia-ßlěbro khofejowych łžiczkow,
1 czězki britannia-ßlěbro-ſopowy czerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy czerpak,
6 nězjnje ciſellirowane präſentirske tabletty,
6 woßebne nózne podnožki krystall,
6 prawdź. jendźelſte deßertne noże,
3 rjane maßivne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nězjnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchczik,
1 thejzydźak, nězjneje druziny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěczjnikaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 kraßne pschedmjety płacza w hromadźe jenoż
14 markow.

Skasanja wobstaraja ßo „gegen Postvorschuß (Nachnahme)“ abo se sapóßlanjom pjenjes tak dołho hacź sklad doßaha psches

Britanniasilber-Depôt
C. LANGER, WIEN,
II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju ßo ſervice we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dźakanych a pschipósnawanskich pißmow wot najwoßebnischich ludźi wo **wubjera ſprawnoſczi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedostatka ruma** ßo wosjewicź njehodźa, leża k **ſjawnemu nawjedźenju** w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech ßo adreßa njesapomni a **haßa ßwěru wosjewi.**

Sa konfirmandow.

Cžorne kaschemiry

w 14 wschelakich sortach, 8/4 hacž 9/4 schëroke, kóhcž wot 95 hacž 300 np.,

cžorne lüstry

w 12 wschelakich sortach, kóhcž wot 35 hacž 120 np., woßebje pëkne k noschenju.

Płacžisna je pschi wschitkich tworach tak tunjo hacž jenož mózno postajena.

Pißane schottske drastne stoffy

w 20 wschelakich mustrach, kmane k seleno-schtwórtkowskim daram, kóhcž wot 25 hacž 75 np.,

jenobarbne a karrirowane drastne stoffy,

cžistowolmjane a półwolmjane, teho runja tež

lüstry

w najnowschich barbach po jara tunich, ale twjerdych płacžisnach,

cžorne židžane stoffy, cžorne hłowjaze rubischcža

wschelakich wulkoscžow, se židy, kaschemira a cocklina

porucža

M. Th. Pech

na hłownym torhoschcžu, pódla mëschcžanskeje haptyki.

☛ W khlamach ßo ßerbski rëcži.

Nowe poknojerje, mandl 45, 55, 60 hacž 1 mk., schtuku sa 3, 4 hacž 10 np.,
nowe sardellojerje, punt 14 np.,
zokorowy syrop, jara ßłódki, pt. 20 np. a pschi 5 pt. 18 np.,
rajß, wulkosornjaty a rjany, pt. 20 np., 5 pt. 90 np.,
kamany rajß I, pt. 18 np., 5 pt. 80 np.,
kamany rajß II, pt. 16 np., 5 pt. 75 np.,
półcž, nowu tworu bjes mjaßa, pt. 70 np., pschi 5 pt. tunischo,
petroleum, pt. 18 np., pschi 5 pt. tunischo,
ßwinjazy schmalz, nowu tworu, pt. 68 np.
ßłówki, pjecžene, pt. 26 hacž 40 np.,
khofej, ßylny a nëžny, pt. 90, 100, 110, 120—140 np., pschi 5 pt. wjele tunischo,
zokor zyky, wubjerny sa pcžolazu pizu, w kruchach wot 8—20 np., pt. 42, jenotliwje drózschо,
zokor zyky, w kehelach a jenotliwje, dale
zokor mkëty, cžisteje twory, po najtunischich płacžisnach porucža ßwojim cžescženym wotebjerarjam

Ad. Rämsch,
nowe khlamy pschi butrowych wikach.

☛ Jenož 6 mk. khoschtuje pëkny wutrajazy **scžënski cžaßnik** (wanduhr) s **hrajadkom,** kotrež duschny spëw hraje, kiž móže ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicž. Wëste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostaczu žane zło płacžicž.

J. Brunner, Uhrendepot in Basel.

Wot zyłeho rynka nahladnych lëkarjow pruhowane a jara porjedžene

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille

sepjeraja ßo na jene wote wschëch lëkarskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhalske skhorjenja, jako **schnypa, kaschel, dybawoscž, khripawa, klamowy, bróstowy** a **pluzowy katarrh** atd. se sahorjenja židkokózkow dychawinych pucžow wobsteja, kajkež sahorjenje ßo psches kmany antiflogistiski ßrëdk sa jara krótki cžaß bjes schkodowanja wotstronicž a ßo tak khoroscž ßama sahnacž hodži. W **nowschim** cžaßu se **spodžiwnym wuspëchom** psche to nakoženy ßrëdk, kiž je dla ßwojeho **wo prawdze spodobneho** a **spëschneho skutkowanja** powschitkomnu kedžbnoscž sbudžił, ßu te wot hodlerskeje haptyki w Frankfurcze a. M. **Dr. Ew. Voßowe katarrhpille** w tyszy po 75 np., **jenož prawdziwe** w **Budyschinje** we **wobëmaj haptykomaj,** w **Bjernaczizach** pola haptykarja **Stoffela,** w **Lubiju** pola haptykarja **Brücknera** a w **Neugersdorfje** pola haptykarja **Nauenburga** dostacž. **Prawdziwe** Dr. Ew. Voßowe katarrhpille ßo jenož w blachowych tyskach, kiž maja hornju sakitansku sakońsku marku kaž tež wobalku s pódlastejazym mjenoßnamkom, pschedawaja. **Kóždy paczink ßo ßudnischzy khosta.**

Dr Ew. Erfs

NB. Pokasaŕ lëkarskich, haptykarskich a druholudžazych rosprawow s Nëmzow, Awstrije atd., kiž wschë woßebje dobre skutkowanja wobßwëdcža, ßo cžischczi a ßo po dokonjenju kóždemu na požadanje darmo a franko pschipóscžele.

Sa khorowatych

k dobroczinemu wobkedžbowanju!

so je **pschedawarnja „Dr. Schleithneroweho universalneho präservativneho Beatrice-liqueura"** pola knjesa **Otto Engerta** w **drogowych khlamach** w **Budyschinje** sa mësto a wokolnoscž.

Skutkowanje Schleithneroweho žołdkoweho liqueura njeje w ßlëdowazych podach wot žaneho druheho ßrëdka pschetrjechene (schtož wschëdnje pschikhadžaze džakprajenja a atesty wopokasuja) a to: pschi bjesappetitnoscži, hrosnje wonjazym dychu, žołdkowej ßłaboscži, naduwanjach, kißakym horjestorkanju, pschi kólzy, žołdkowych widlischczach a žołdkowym katarrhu, pschi žahupalenju, tworjenju grießa a kamjenjow, pschi žołtawje, hłowubolenju (hdyž je žołdk na tym wina), pschi twjerdym žiwocže, pschi wakach a khoroscži ßkosyny a jatrow, pschi hämorrhoidalnym cžerpjenju (skota žika). — Płacžisna za 1 bleschu 1 mk. 75 np., sa półbleschu 90 np.

Cžescženy knjes Schleithnero!

S wjeßelom a džakom Wam wosjewjam, so Wasch Beatrice-liqueur mjes mojimi pschecželemi a snatymi s najlëpschim wužitkom skutkuje a pschezo wjazy luboscže dobywa a je hižom nëkotrehožkuliž cžłowjeka wustrowił. My njemózemy bjes Wascheho Beatrice-liqueura wjazy bycž, duž póscželcže nam saßo 6 wulkich bleschow „per Nachnahme", pschetož mi je wón moje 16lëtne bróstowe a žołdkowe cžerpjenje zyle sahnał.

S poczeßczowanjom

Josef Michel,
Mankendorf pola Oderawa w cžëskej Schlesynskej,
5. junija 1880.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlëba** wumënja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschëdnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodžin. Khudym darmo.

Wusbytk ſa hospodarſtwo.

Jědźny žonopowy pólver (ſpeiſe-ſenf-pulver) k ſamopſchihotowanju pěkneho a cźiſteho jědźneho žonopa (moſtricha) w buſchkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak ſo 1/2 kilo hotoweho jědźneho žonopa jenož 50—60 np. khoſchtuje maja prawdźiwy na pſchedań

měſchczańſka haptyka w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu a knjeſaj **bratraj Měrſchej** na žitnych wikach.

☛ Wopißanje je kóždej buſchkwi pſchiwdate.

Wo

P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Tuta woßebna pod lěkarſkej wuſtojnoſczu naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ßłuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by cźěrjazej mozy, najbóle jenož drěmazej, kaž tež mrějazym włoßowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaßo dała a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodźała. Njech kóždy włoßobědny dowěrnje tutu tinkturu nałožuje, kiž niz jenož wupadowanje włoßow kaž tež plěch wěſcźe wotſtroni, ale tež, hdźež je jenož najmjeńſcha roſcźenja kmanoſcź, ßamo dołholětnym plěchaczam jich włoßy ſaßo napłodźi, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdźenych wopißmow wopokaże. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjeſſche njeſpodobnoſcźe zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja. — Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwa pola **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy doſtacź.

Jena alarmirowaza khoroſcź, ſ kotrejž ßu wjeleliczbne ludźaze rjadownje wobcźeżene.

Khoroſcź ßo ſ makymi njeporjadnoſcźemi żołdka ſapoczina; tola, hdyž ſakomdźena, zyke cźěko ſapſchija, kaž tež jěrchenje a jatra, ſ zyka jědźpſchětkazy ſyſtem cźini hubjenu exiſtenzu a jenož ßmjercź móże wot teho cźerpjenja wumóz. Khoroſcźi ßamej pazijent huſto wopak roſymi. Hdyž pak pazijent ßebje ßameho praſcha, tehdy budźe jemu mózno ſpóſnacź, hdźe a ſchto je jeho cźerpjenje. Praſchenja: Mam ja boloſcźe, mam ja tłóczenje, wobcźeżnoſcź pſchi dychanju po jědźenjach? Mam ja cźeźke cźucźe pſchewodźane ſ hłowuwjercźenjom? Matej wocźi żołtojty napohlad? Je tež huſty żwak na jaſyku, dźaßnach a ſubach pſchi wotucźenju widźecź, pſchewodźany ſ hroſnym ßłodźenjom w hubje? Je jaſyk wobkładźeny? Ssu boloſcźe w bokomaj abo w khribjecźe? Je ſaczucźe poknoſcźe praweho boka jako bychu ßo jatra powjetſchicź chźyke? Je mucźnoſcź a ſawjercźenoſcź, kiž mje nadpanje, hdyž ßo runje ſtupju? Ssu wotkhody ſ jěrchenjow mało abo wulzy barbjene, ſjenocźene ſe ßadźeńkami, widomne pſchi ſtejowoſtajenju w ßudobju? Je po ſpóźeranju jědźe jeje pſchetkacźe ſ naduwanjom brjucha a horjeſtorkanjom ſjenocźene. Je tež wutrobupukotanje cźaſte?

Tute wſchelake ſnamjenja ßo ſtajnje njepokaża, ale wone cźerpjazeho khwilu cźwiluja a ßu pſchedběžerjo jara boloſneje khoroſcźe.

Je-li ſo ta khoroſcź dlějſchi cźaß ſakomdźena woſtanje, dha ſakoži ßuchi kaſchel pſchewodźany wot ſlěcźinjenja. Po dalſchim cźaßu płodźi wona ßuchu kožu po ſdaczu błukobruneje barby; ruzy a noſy ßo lóhko ſe ſymnym potom pſchikryjetej. Kaž ßu jatra po cźaßu bóle khore, naſtanu tež rheumatiſke boloſcźe a hewak nałożowane lěkarjenje je zyle bjes wužitka pſche tule cźwilowazu khoroſcź.

Jara ważne je, ſo ßo pſchecźiwo tutej khoroſcźi rucźe a energiſzy bórſy pſchi ſpocźatku jeje naſtacźa wuſtupi. Appetit ßo potom ſaßo wrócźi a pſchetkacźowe organy cźinja ßwoje nuſne dźěło.

Tuta khoroſcź rěka jatrowe cźerpjenje a je jeniczki a najwěſcźiſchi ßrědk **Shaker-Extrakt**, vegetabiliſka pſchihotka, dźěłana w Ameriży ſa wobßedźerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lěkarſtwo trjechi ſakład khoroſcźe a ju ſacźěri zyle pſches wſchitkon ſyſtem.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy. **Budyſchin**: w woběmaj haptykomaj. **Borna**: lawſka haptyka. **Chemnitz**: jendźelſka haptyka, mikławſchſka haptyka, hrodowſka haptyka. **Coburg**: L. Heil, haptykař. **Dahlen**: hodleŕſka haptyka. **Eiſenach**: dwórſka haptyka. **Eppendorf**: w haptyzy. **Flöha**: F. Kriebel, haptykař. **Frankenberg**: Knackfuß, haptykař. **Geithain**: w haptyzy. **Glauchau**: krónſka haptyka. **Gotha**: dwórſka haptyka. **Gr. Schönau**: w haptyzy. **Großenhain**: Dr. Leo, haptykař. **Lauenſtein**: w haptyzy. **Lipſk**: rannſtädtſka haptyka. **Marienberg**: w haptyzy. **Mittweida**: w haptyzy. **Mutzſchen**: Schürer, haptykař. **Mykau**: w haptyzy. **Neu-Schönefeld p. Lipſka**: ßokolſka haptyka. **Oederan**: A. Richter, haptykař. **Radeberg**: Th. Huth, haptykař. **Reichenbach i/V.**: hodleŕſka haptyka. **Rochlitz**: Naumann, haptykař. **Ruhla**: Hering, haptykař. **Schöneck**: Funcke, haptykař. **Siebenlehn**: w haptyzy. **Stolpnjo**: F. Legler, haptykař. **Tharandt**: O. Lagatz, haptykař **Waldheim**: w haptyzy. **Wittgensdorf**: H. Abigt, haptykař. **Zeulenroda**: Poppe, haptykař. **Zitawa**: měſchczańſka a janſka haptyka. **Zöbliz**: G. W. Schulze, haptykař. **Zſchopau**: M. Scharff, haptykař. **Zwickau**: kolpjowſka haptyka.

Na bohatej haßy nowe cźiſło 12.

Khoſej, jara rjany a cźiſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

petroleum, najlěpſchi cźiſcźeny, punt 2 np. tuńſchi, hacž dotal,

rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hacž 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenož najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khłamy,
na bohatej haßy 12.

Prawdźiwe würzburgſke

runklizowe ßymjo

ſnateho wulkeho, żołteho, kulojteho płodu ma ſaßo na ſkładźe

Carl Noack
w Budyſchinje na žitnej haßy.

Sswětoßławny

na druhej pariſkej wuſtajeńzy prämiirowany

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop

ſ Wróťßławja

najlěpſchi połožazy a domjazy ßrědk pſche

kaſchel, dybawoſcź, ſaźwanje, ſchiju- a bróſtbolenje

maja na pſchedań w bleſchach po 3 mk., po 1 1/2 mk. a po 80 np.

w Budyſchinje: Heinr. Jul. Lincka,
w Kamjeńzu: Herrmann Nächſter,
w Nowoſalzu: C. Hiecka,
w Biſkopizach: Carl Meißner,
w Lubiju: W. Rotha,
w Pólcźnizy: A. Endler.

K wobkedźbowanju

poruczam ßwój derje wuhotowany ſkład **hotoweje mužaceje drasty**, kaž tež wulki wubjerk modernſkeho **ßukna** a **bukſkina.**

Skaſanja po měrje ßo jara ſprawnje a po najtuniſchich płacźiſnach wobſtaraja.

H. M. Kubaſch, krawſki miſchtr
na garbařſkej haßy cźo. 4.

Schpihele,

poſłocźane a **polituŕſke lejſty**, kaž tež wuſchwejfowane **gardinowe žerdźe** porucza po poniżenych płacźiſnach najpodwolniſcho

Rudolph Wilhelm
na ßerbſkej haßy.

Woknowu ſchkleńzu,

jara rjanu a ßylnu, kaž tež **nuthowu** a **ſahrodnu ſchkleńzu** porucza we wſchěch wulkoſcźach po jara tunich płacźiſnach

Rudolph Wilhelm
na ßerbſkej haßy.

Sporuſchk

po wyßokej płacźiſnje kupuje

hrodowſka haptyka.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneretz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Swjerſchne koſchle,
chemiſetty,
khornarje, manſchetty,
ſhlipſy a khrawaty,
dźělarſke koſchle

porucza jara tunjo

A. Tschentscher

ſ napſchecza noweje měſchczańskeje ſchule.

Schokoladu pſche hliſtwje

(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach porucza jara lóhko k nutsbranju

měſchczańska haptyka

141 na hłownym torhoſchczu nětko cźißko 6.

Kaſchel,

ßuchocźina wuhojena.

Pſches mój ßrědk pſche kaſchelowe khoroſcze a ßuchocźinu (lungenſchwindſucht) je hižom wjele tyßaz (tawſynt) wuhojenych. Wón pomha k ſpěſchnemu saźiczu tuberklow a ſ tym k najruczißchemu wotſtronjenju krakanja. **Kóždy** kaſchel ßo pſches nałożowanje mojeho ßrědka doſpołnje wotſtroni. Jeniczki prawdźiwy recept. Rukowanje. Pſched falſchowanjom ßo warnuje. **Maria Benno v. Donat,** Paris 1671.

Ja wobßedźu pſchipóſnacze wot Jeho majeſtoſcze němſkeho khěžora a wot Jeho ßwjatoſcze bamža. Wot najwyſchſcheho ſaſtojnſtwa němſkeho khěžorſtwa bu mój ßrědk pruhowany a k pſchedawanju po wſchěch Němzach dowoleny. Ssudniſzy ſakitany. Stajnje czerſtwy ſ cźiſchczanym wukaſanjom w najtuniſchim ſapakowanju ma jón na pſchedań k. konditar **W. Müller** w **Budyſchinje.**

Sslěbrowe loßy po 1 ℳ, ſ kraßnym dobytkom,
konjaze loßy po 3 ℳ porucza
M. Weiser, knihiwjaſar.

Sa konfirmandow

wſchě druźiny ßerbſkich a němſkich **ſpěwarſkich knihi, biblijow** a **modlerſkich knihi** porucza

M. Weiser.

Wopilſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcze wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakać m. a ſpezialiſt ſa na wopilſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcź je wot kralowſtich hamtſkich ßudow a wot ſchołcźinſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenož jebaja.

Wupſchedawanje.

Dźenſa sobotu, 28. februara pſchedawam w ßwojich filialnych khlamach „ſ napſchecza ſtareje kaſerny" wjazore dźělby cigarrow po jara tunich płaczißnach, a kurjerjow kaž tež ſaßopſchedawarjow na tajku wo prawdźe wužitnu ſkładnoſcź ſ tutym kedźbuych cźinju.

W Budyſchinje, 22. februara 1881.

Wilh. Schamlott.

Sslómjane klobuki

ßo ſa prjódkſtejazy nalětni a létni cźaß k **płóſkanju, barbjenju** a **moderniſtrowanju** horjebjeru.

☞ Najnowſche modelly na wobhladanje. ☜

Alfred Töpler

na ſchulſkich hrjebjach cźißło 681.

Porjadne wobſtaranje paſſažirow

přez druhe europiske srjedźa ležace přiſtawy přez te, swojeje **zechernoſce** a **ſpěſneho** jědźenja dla ſławne póſtke parołódźe

„Allan Linie."

Z Hamburga do Bostona, Baltimore a New-Yorka

kaž tež do Halifaxa, Quebeka w Kanada a Texas.

Wotjězd kóždy pjatk. — **Srjedźny kryw** je do **kabinettow wotdźěleny.** Tuto parołódźne towaſtwo je w zjenoćenju z **najwjetšimi żeleznicowymi kompagnijami** a wudźěla **přewjezne billety** wot Hamburga na wšě żeleznicowe ſtacije połnócneje Ameriki po **jara poniżenych jězdnych płaćiznach.** Wšo dalše wukazaja přez wyšnoſć wobtwjerdźeni łódźni expedientojo.

Spiro & Co., Hamburg, Bahnhofſtr. 7.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Podpißany porucza ßo k wuhotowanju a wobſtaranju **ſchifrowych tſchow** a lubi kóždemu pod tunjej płaczißnu dobru tworu a ſprawne dźěło.

August Schumann,
ſchieferkryjeriſki miſchtr w Budyſchinje
na žitnych wikach 635.

Pſchepołożenje khlamow.

Mojim cźeſcźenym wotebjerarjam k nawjedźenju, ſo ßu moje **optiſke khlamy** nětko w domje knjeſa ſtótnika **Reichi,** a proſchu, ſo bychu dowěrjenje, hacź dotal ſpožczene, też do mojeho noweho pſchebytka pſchenjeſcź chzyli.

S poczeſcźowanjom

F. A. Sturm.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Dźak a poruczenje. Jako běch wjele lět na padazu khoroſcź cźerpika, ßo dowěriwje na knjeſa **H. Brendela** wobroczźich. Nałożowanje jeho naturſkeho hojenja bě ſ najrjeńſchim wuſpěchom krónowane. Ja ſraduju ßo ſaßo najwjetſcheho ſboża, dobreje ſtrowoſcze, a dźakuju ßo pódla Boha knjeſej Brendelej ſ najhłubſcheje wutroby, a poruczam jeho jako wobhladniweho a ßwědomiteho pomharja cźerpjazemu cźłowjeſtwu.

W Pólcźnizy, 9. februara 1881.

Alwina Hennigez, na hrodowſkej haßy cźo. 107.

☞ K wuhojenju dyskraſijow, wicze, rheumatiſma, ſproſcźenjow, khorowatoſcze ſ lěkarſtwa, chroniſkeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcze, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcze atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lěkowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cźeſcźenych khorowatych **ßobotu 5. a njedźelu 6. měrza k rěcźam w hoſcźenzu k „ſłotemu ßłónzu" pſchi hornczerſkej haßy, w prěnim poſkhodźe, wó jſtwje No. 2 w Budyſchinje; póndźelu 7. měrza w Biſkopizach w „ſłotym ßłónzu"; ßrjedu 9. a ſchtwórtk 10. měrza w Kamjenzu w „ſłotej hwězdźe".** Sa dotalne,mi tudy a we wokolnoſcźi wopokaſane dowěrjenje najlěpſchi dźak.

H. Brendel.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 10. **Sobotu 5. měrca 1881.** **Lětnik 40.**

Wuprósnjene farske město.

Evangelske farske město tudy ma so po emeritirowanju nětčišćeho knjesa fararja 1. meje t. l. z nowa wobsadźić. — Dokhody wopschijeja z wuwsaćom darmotneho wobydlenja a tepjenja 2400 M., z kotrychž ma so hač do 1. julija 1889 schtwórćina sa emeritski fonds wotćahnyć, po tajkim 1800 M. — Tajzy, kiž wo to rodźa, dyrbja serbskeje rěcze mózni być, a chzyli so pola podpisaneho patrona samokwjećeć.

W Krjebi, pruskeje Hornjeje Łužizy. Hrabja z Einsiedel.

Butrowa knježna w Sserbischću.

W schěsnatym lětstotku w jenym cźěmnym starym domje na torhoschću města Sserbischća (němski: Zerbst) dwě sotrje bydleschtej. Wonej běschtej z měrom a samoj sa sebje žiwej, tak so běschtej rědko widźeć. Měschćenjo też njewjedźachu, z čimž so žiwjeschtej; ale to wschitzy wjedźachu, so so wobej jara lubo měješchtej a we wutrobnej pschejenosći w hromadźe bydleschtej. Schtož jena měješche, to też druhej słuschesche; schtož jena chzyše, to sebi też druha žadasche. Pschi tym běschtej jara dźěławej a słutniwej; ale pschi tym też dobreho cźinjeschtej, schtož móżeschtej. Žadyn khudy njetrjebasche podarmo wo smilny dar prosyć a hewak so też pschi druhich dobrych skutkach stajnje wobdźělischtej. Ludźo jimaj rěkachu: „dwě sotsje w rózknej stwiczźy“ a pod tutym pomjenowanjom běschtej zykemu městu znatej.

Jedyn dźeń počzachu w Sserbischću powjedać, so stej wobej knježnje wjele herbowałej, a měnjachu, so nětko swoju rózknu stwiczku wopuschćitej a sebi rjany dom kupitej, so byschtej w nim se wschej kraznosću žiwej byłej. Ale wobej wostaschtej, kaž a hdźež běschtej prjedy byłej. S woprědka so měschćenjo nad tym dźiwachu, potom so pak směrowachu, prajizy, so drje jeju herbstwo njeje wulke było, kaž běchu ludźo prjedy powjedali. A skónczńje žadyn cźłowjek wjazy na to njespomni; něschto druhe a sa město wjele waźnische bě so stało, schtož bě měschćanow, wosebje pak jich hosposy do wulkeho njeměra stajiło.

Mjenujzy w starych czasach mějachu radni knježa wjele prawa a wobsanknychu druhdy wězy, kotrež so měschćanam z zyła njelubjachu. Tajke něschto so tehdy też w Sserbischću sta. Pschekupzy, kotsiž tehdy na radnej khěži knježachu, měnjachu, so jim to wjele schkodźi, hdyž burja na torhoschću a też w měschćanskich domach butru pschedawaja. Woni skorżachu, so so jim psches to jich žiwnosć a sasłużba pschikrótschuje, a so smědźa wjeźni ludźo, kiž tola k měschćanskim dawkam niczo njedawaja, zyle bjes sadźěwka w měsće wikować. A dokelž běchu radni knježa pschekupzow dobri pschecźeljo, dha też dołho njetrajesche a wjeźnym ludźom bu pschedawanje butry na torhoschću sakasane, a smědźachu jenoż na jenych hacźenjach, kiž teho dla butrowe hacźenja rěkachu, butru pschedawać a to jenoż jedyn jenicźki dźeń sa tydźeń. Pschekupzy so nad tutym nowym porjadkom sradowachu, kotryž jim nowy dobytk lubjesche. Měschćenjo pak a jich žony so na to jara hněwachu. Pucź na butrowe hacźenja bě daloki a so teho dla wjele czasa njewuschnje pschecźini, a hdyž bě mokre wjedro, so tam žony hacź do brischćow w błócźe sawjasychu. Je-li so chzychu sebi nětko czaś wulutować a so kaźenja sminyć, dyrbjachu butru pola pschekupzow kupować a tam sa nju wjele drózscho płacźić. Duž jara morkotachu a so też na radnej khěži wobcźežowachu; radni knježa pak na swojej pschikasni twerdźe dźerżachu a kóždeho surowje khostachu, kiž ju pschestupi.

Pschi wschěm tym pak tola burske žony butru skradźu do wschelakich měschćanskich domow noschachu a měschćanki ju wot nich kupowachu. Tola to bě se stajnym strachom sjenocźene, tak so njespokojnosć w měsće dale a bóle pschibjerasche a też jedyn dźeń sjawnje wudyri. To sta so pschi podawku, kotryž chzemy nětko powjedać.

Jenu sobotu dopołdnja sta so njejapzy na měschćanskim torhoschću wulki sběh. Wjele ludźi so z hromadami a pod wulkim hawtowanjom k radnej khěži cźischćesche. Mužojo wot swojeho dźěła poskoczichu a psched durje won khwatachu, so bychu widźeli, schto so tam podawa. Wobej knježnje też k wóknu stupischtej a na lud, kiž so tam tłóczesche, z wóknom dele hladaschtej.

„Pohladaj jenoż Martha“, rjekny młódscha sotra Marja; „pohladaj jenoż na tu wbohu staru žónku, kotruž su radni wotroczźy sajeli a se sobu dale wjedu. Wona korbik w ruzy dźerži, kotryž, kaž so sda, psched nimi wukhować pyta. Wona je wěsće pschikasń měschćanskeje rady pschestupiła a něhdźe w měsće butru pschedawać spytała“.

„To drje je lóhko móžno“, wotmolwi Martha, „pschetoż ja sym ju czasto na butrowych hacźenjach butru pschedawać widźiła. Wboha žona! Kak ju tola hrubi radźini wotroczźy storkaja a so z njej czahaja a kak so jej sylsy po lizach dele kuleja!“

„Pój, Martha!“ praji Marja, „mój chzemoj dele dóńć, snadź móhkej tej wbohej žonje pomhać.“

Wobej knježnje też bórzy z domu wustupischtej a bjes ludźi dźěschtej; wonej běschtej drje cźichej a smérnej, ale jeju wutroba bě njebojasna. Ludźo jimaj z pucźa stupachu a jej pschecźelnje strowjachu, a tak hacź k tej burskej žonje pschińdźeschtej a słyscheschtej, schto bě so stało. Měschćenjo drje starej macźerzy tak něhat pomhachu, ale na radźinych wotroczźkach so tola žadyn pschepschimnyć nochzyše.

„Lubi knježa" ta stara žona žakoscźesche; „ja Waß Boże dla proschu, wostajcźe mi moju butru. Pokojza dźe mojej ßußodźinzy ßkuscha. Ja wschak ßwoje žiwe dny žaneje butry wjaz w měscźe pschedawacź nochzu."

Ale jeje skorženje niczo njepomhasche. Jedyn wotroczk jej korbik s ruki wudrě a sawoka. „Wy scźe hižom tsecźi krócź tudy w měscźe butru pschedawaka, niz pak na butrowych haczenjach, kaž je wyßoka rada pschikasaka. Wy wěscźe, so je schtrafa kóždy ras wjetscha. Duž jenož ßo dale njesapjerajcźe, a pójcźe psched měschczanskeho ßudnika!"

Stara Borborka, kaž ta žona rěkasche, drje hórke ßylsy pscheliwasche, ale to jej niczo njepomhasche; wona dyrbjesche na radnu khěžu ßobu hicź. (Pokraczowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 21. a 23. februara.

Prjedawschi pschekupski pomoznik, potom pak dźěłaczeŕ Albert August Hantusch s Wjeleczina bu psched ßud pschiwjedźeny, dokelž běsche wschelake kranyk a pschekschiwik. Tak bě wón 9. oktobra s knjeżeje deleńzy we Wjeleczinje por schkórni a jenu ßuknju kranyk, wscho w hromadźe 22 mk. hódne. W nozy 15. oktobra wón tam saßo sa 50 mk. drasty krany, dale 25. oktobra s jeneho wosa we Wernarjezach pohonczej Wagnerej se Schěrachowa pjelz sa 75 mk., dale też tam a to 4. novembra wokrjeßnemu schulskemu inspektarjej Dr. Wildej s Budyschina jene pschikrywadło a mězu sa 10 m. Hewak bě wón hischcźe zyły rynk paduchstwow tu a tam wobeschoł a bu teho wscheho dla k schěscź měßazam a tsjom njedźelam jastwa wotßudźeny.

Wudowa Amalia Augusta Biedermannowa w Budyschinje k temu stejesche, so je cigarrydźěłaczerja Scholeskeho, kotryž běsche do ßwěta schoł a jej ßwój kofr na khowanje sawostajił, wschelako wobkranyła. Mjenujzy wona běsche najprjódzy s tuteho kofra, jako bě jón s něka jkim kluczikom wotewrika, 15 mk. pjenjes a sa něktore dny saßo 10 mk. wsała, dale posdźischo cźaßnik (segeŕ) sa 18 mk., dwaj skotaj pjerschczenjej sa 30 mk., nowu ßuknju sa 30 mk. a kholowy sa 18 mk. Hacź runje běsche wobkranjenemu posdźischo wschitko saßo sarunała, bu wona tola k scheścźim njedźelam jastwa wotßudźena.

Wjeczor 2. januara bě piwarz a paleŕ K. F. R. Schmidt s Wrótßławja (Breslau) napity do Schusterez korczmy w Klukschu pschischoł a tamnischich hosczow se spěwanjom a njewuschnym bledźenjom wobcźeżował. Dokelž Schmidt na to njepoßkuchasche, jako jemu Schuster tajke cźinjenje sakasowasche, dha jeho tón, kiž ma k temu polne prawo, dokelž je gmejństi prjodkstejeŕ, arretirowasche a wot njeho jenu palenzowu bleschu a něhdźe 70 np. saja. Schmidt pak žadasche, so bychu jeho saßo puschczili, a hrożesche, so Schustera skónzuje, je-li so ßo to njestanje. Tajke rěcze bě wón też měł, jako jeho do Budyschina do jastwa wjedźichu. Ssud jeho teho dla k dwěmaj měßazomaj a tsjom njedźelam jastwa wußudźi.

Dźěłaczeŕ Jan Schokta s Budyschina běsche 5. februara hosczeńzarjej-najenkej G. Böhmje tudy jenu kokosch, 1 mk. 50 np. hódnu kranyk, jej też hnydom hłowu wottorhnył a ju potom domoj wsał. Wón dosta sa to tsi dny jastwa.

Dźěłaczeŕ Korla August Kasper na Židowje bě loni wokoło ßwjatkow ßwojej maczeri jene poßleschczo wsał a do pinzy skhował, s wotkal je na jeho napominanje dźěłaczeŕ E. A. R. Schoßig wsa a s nim k wěstej Marji Kschižankowej donjeße, kotraž je sa njeju pscheda. To ßamo ßo sta s hłowakom, kotryž běsche Kasper też ßwojej maczeri wunjeßł. Poßleschczo a hłowak běschtaj 18 mk. hódnaj, a Schoßig bu ßwojeho pscheschupjenja dla k tydźenju jastwa wotßudźeny.

Gratdźěkaŕ Pětr Ernst Schmidt se Sakhowa bu k dźeßaczim dnjam jastwa saßudźeny, dokelž běsche po proschenju khodźił a hewak wokoło dundał.

Schěßnacze lět stary murjerski wuczomnik C. G. L. Pech se Smilneje pschińdźe 7. augusta do khlamow khlamarja Pětra Bjenady w Torońzach, so by ßebi tam jerja kupił. Bjes tym, so jón Bjenada wubjerasche, Pech do pjenjeżneho kaschczika hrabny a s njeho něhdźe 15 mk. pjenjes wsa. Sa to dosta wón dwě njedźeli jastwa.

Barbaŕski Korla August Seeliger s Holzy běsche loni w januaru s jenej běrnowej fajmy prěni krócź sa 4 mk. a druhi krócź sa 2 marzy běrnow kranył a je do wobydlenja ßwojeje maczerje donjeßł. Ssud jeho sa to k pjeczim dnjam jastwa wotßudźi.

Sjawny list

na redaktora „Serbskeho Hospodarja."

Wyßozy czesczeny knjeże! Prěnje czißko Wascheho noweho czaßopißa „Serbski Hospodaŕ" je ßo mi teho dla jara derje spodobało, dokelž s jenym nastawkom na pomoz sa něschto pokasuje, czehož dla mi stajnje wutroba saboli, hdyž ßebi na to pomyßlu. W jenej stronje nascheho kraja, kotruž derje snaju, tam mjenujzy khudoba hladajzy pschibjera, a hižom nětko by tam wjele proscherjow było, hdy by ßerbski człowjek ßo psched prosceŕstwom tak jara njehańbował, — wón radscho trada. So pak w tutej stronje khudoba tak straschnje pschibjera, je po mojim sdaczu to wina, so lud wot knjeżkow jara drohe ßkanje a selene kupuje. Kóżde lěto wudawa skoro kóżdy 30, 40, haj 100 toleŕ a wjazy sa ßkanje a ßyno, a hdyž je lěto wokoło, a wurachnuje, kak wjele je s hospodarstwa pschedał, dha namaka, so je knjeżim wjele wjazy winojty, hacź je na wikach w měscźe nawikował; wón dyrbi pożczowacź, so by móhł k lětu saßo drohe ßkanje a drohe ßyno kupowacź. Tak pschińdźe jich tak wjele w tamnej stronje dale a bóle do sadołżenja a hubjenstwa, a wjele wot nich, kiž niczo njepscherachnuja, też sa tym njepschińdu, schto jim schkodźi, skorża na hubjene czaßy, du a pschežłokaja poßleni krosch. To je srudnje.

Nětko scźe Wy, czesczeny knjeże, we Waschim nowym czaßopißu w „Serbskim Hospodarju" na to pokasali, kak móże bur wobstacź, bjes teho so by ßkanje a selene kupowacź dyrbjał. Luby knjeże, tajke ßkowa ßu sa tamnu stronu wěrny evangelijon, a ja bych chzył, so byschcźe Wy wjazy wot teho pißali a też tak prawje jednorje, so by temu kóżdy rosymicź móhł. Bóh tón knjes žohnuj Wasche pilne dźěło sa ßerbski lud. S tajkim pschecźom Waß wutrobnje postrowja dźakowny Jan W. w Delnjej Wólschinje, 1. měrza 1881.

Saryczańskemu ßerbskemu towaŕstwu

rakeczańska „Serbska Lipa."

Sserbska lipa kschescźańska
Sswoje halźki rosschěrja;
Hacź je runje podcźischczana
A wot dubow saßkonjena,
Tola stajnje pschibywa
A ßo kraßnje pschisporja.

Schtó je, kiž tu lipu haji,
To je Bóh knjes na njebju,
W Saryczu nam bratrow staji,
Kiž k nam radźi pschischli ßu,
Czi pak s Bożej pomozu
Nowu móz nam darichu.

Sa to ßo jim dźakujemy
Dźenßa a tež kóždy czaß,
Lubjerad k nim pohladnjemy
Na dźiwadło ßerbske saß;
Haj jim s Bożej wolu to
Je ßo kraßnje radźiło.

Tak tež dale wuhladajcze
Dobru ßerbsku sabawu,
Na naß pschi tym spominajcze,
Dajcze nam ju k wjedźenju:
To naß jara swjeßeli
A naß wěscze wokschewi.

Budźcze, to je nascha żadosćź,
W Bożim mjenje wjeßeli,
Tajki Sserb je Boża radosćź,
Kiž pschi kóždej składnosczi
Bohu k czesczi skutkuje,
Pschi tym Sserbstwo plahuje. *H. K.*

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždźan pißaja, so je kral Albert, emeritirowanemu fararjej Dr. Wippermanej rycźerski kschiž prěnjeje rjadownje albrechtskeho rjadu spożczik. — Kralowa Karola je sa nown němsku wójnsku lódź, kotraž je jeje mjeno dostała, jara rjanu khorhoj w Lipsku wudźěłacź dała.

— S draždźanskeho regimenta tsělzow ßo schtwórta, schesta a dwanata kompagnija wotdźěli a ßo nowemu 134. infanterie-regimentu pschidźěli, kotryż budże w Lipsku stejecź.

S Barlina pißaja, so je tam njewjesta prynza Wylema, schleswigholsteinska prynzeßyna Augusta Viktoria ßobotu 26. februara popołdnju w 2 hodźinomaj ßwój pschijěsd dźerżała. Wjedro bě dosćź pěkne a haßy po kotrychž ßo wjesesche, běchu najkraßnischo wupyschene. Po woběmaj stronomaj tutych haßow stejachu měschczenjo se ßwojimi khorhowjemi, ßobustawy měschczańskich a wojerskich towarstwow, studentojo atd., a hewak běchu haßy s pschihladowarjemi pschepjelnjene, kotsiž prynzeßynu se ßławuwokanjom pschecźelniwje postrowjachu. Wona ßo sa to s kiwanjom hłowy a ruki sjawnje dźakowasche. Bjes tym ßo 72 krócź s kanonami wutsěli. Pschi branibórskich wrotach ju barlinski měschczańasta wobdaty wot radnych knježi a sastupjerjow města, s pěknej rěczu witasche. Potom ßo wona dale do kralowskeho hrodu wjesesche, hdźež ju krónprynz a druhy kralowszy prynzojo witachu a ju horje do tak mjenowaneje schwajzarskeje sale wjedźichu, hdźež kralowske prynzeßyny na nju wotczakowachu a s njej do tak mjenowaneje braniborskeje komory dźěchu, hdźež ju khěžor a khěžorka, kaž tež shromadźeni wyßozy kwaßni hosczo pěknje witachu, a ju potom do jejnych stwów pschewodźachu. — Popołdnju wokoło na pół pjecźich hodźin ßo wobjed wotdźerża, kiž pak dołho njetrajesche.

— Njedźelu psched wjeczorom knjes se Schleinitz, minister a stawnik (standesbeamte) kralowskeho domu prynzeßynu-njewjestu a prynza-nawoženju zivilnje jako mandźelskeju w hromadu da, a wjeczor w 7 hodźinach sta ßo zyrkwinske wěrowanje psches hrodowskeho fararja a wyschscheho dwórskeho prědarja Dr. Kögela. Pschitomni běchu khěžor a khěžorka, prynzojo a prynzeßyny, zusy wyßozy hosczo a wschelazy woßebni knjeża. — Potom běsche pyschna hoscźina a bal w khěžorskim hrodże.

— Sańdźenu ßobotu je wjerch Bismark sakskeho krala w Barlinje wopytał. Wyßokaj sakskaj kralowskaj mandźelskaj staj ßo hakle ßrjedu saßo do Draždźan wrócźikoj.

— Dokelž ßo wjerch Bismark s hrabju Eulenburgom, ministrom snutskownych naležnosczow dale snjesćź njemóżesche, je tutón khěžora proßył, so by jeho se ßłużby puschcził. Khěžor je to tež sczinił, hacž runje jara njerady; schtó pak na Eulenburgowe město stupi, njeje hischcze wěste. Wschelake barlinske nowiny wudawaja, so budże to knjes s Puttkammer, nětczischi minister duchownskich a wucźbnych naležnosczow. — Po nowschich powjesczach chze Bismark ßam tuto wuprósnjene ministerstwo na ßo wsacź a to woßebje teho dla, so by pschi nowych ßejmskich abo rajchstagskich wólbach wjazy mozy wopokasacź móhł.

Awstrija. Awstriski krónprynz je ßo do ranscheho kraja podał a nětko po Egiptowskej wokoło pucźuje. Tam jemu egiptowski městokral wschu mózu czesczź wopokasuje a krónprynz je s tym, schtoż tam widźi a shoni, jara s pokojom. Wón ßo wot tam posdźischo do Jerusalema poda, so by tam w zyrkwi Jesußoweho rowa jutry ßwjecził.

— Na winskim ßejmje běsche němski pósłanz Lienbacher tón namjet stajił, so bychu dźěczi jenož schěsćź lět trjebake do schule khodźicź. W ßwojej rěczi, kotruż wón pschi tutej składnosczi dźerżesche, wón bjes druhim prajesche, so wóßomlětna schulska wucźba ludźi tež pěknischich njeczini, kaž móże kóżdy woßebje njedźelu na mkodych ludźoch we Winje widźecź. — Tajke ßłowa pak winszy studentojo jara sa sło wsachu a psched Lienbacherowe wobydlenje pschicźeżechu, a tam, hacž runje doma njeběsche, jemu k wußměschenju wulku haru cźerjachu. A dokelž ßo woni njeroseńdźechu, jako jim to polizistojo a żandarmojo pschikasachu, dha tucźi dwanacze studentow sajachu a do jastwa wotwjedźechu. Woni drje ßu saßo puschczeni, ale móże ßo tola stacź, so něka jaku schtrafu dostanu.

Franzowska. Grichiske knjeżerstwo je w Franzowskej tójschto pólvera a druheje wójnskeje potrjeby kupiło. Ale nětko, hdyż je franzowske ministerstwo to shoniło, dha nochze te wězy wotwjesćź dacź.

Jendźelska. Jendźelczenjo ßu pak se ßwojim wójskom, kotreż ßu na transwalskich burow w Afriży póßkali, saßo wulke njesboże měli. Mjenujzy general Colley, kotrehoż běchu burja hižom jedyn ras sbili, běsche ßebi wotmyßlił, jim to krawnje sapłacźicź. Wón teho dla s dosćź wulkim wójskom na nich cźehnjesche a jich 26. februara skónczńje na powyschenej městnosczi trjechi, kotraž „spitzkop" rěka. Dołho tež njetrajesche a burjo dyrbjachu cźěkacź. Ale po krótkim czaßu burja saßo pschicźeżechu a „spitzkop" schtórmowachu. Tsi krócź jich Jendźelczenjo wotrasychu, ale schtwórty ras burja dobychu. General Colley, kotrehoż bě kulka do hłowy trjechiła, morwy wosta a offizierojo s wjetscha wschitzy panychu. Wot jeneho regimenta żadyn muż żiwy njewosta, wot jeneho druheho regimenta jenoż ßedmjo ßmjerczi wucźeknychu a tsecźi ßo psches burow tak nětak pscheruba a do jendźelskeho wobtwjerdźeneho lěhwa cźekny. — S tutym dobyczom ßu drje transwalszy burja saßo pokasali, so drje ßu dobri wojowarjo; ale my ßo bojimy, so jich Jendźelczenjo tola skónczńje pschewinu, dokelž maja transwalszy burja jenoż dwě hubjenej kanonje a jim wysche teho pólver pobrachowacź poczina.

Rußowska. Njepschecźeljo ruskeho knjeżerstwa — a k tym słuscheja woßebje Jendźelczenjo — ßo hižom dołho na to wjeßelachu, so bjes Rußami a Chinesami wójna wudyri. Ale tež tuta radosćź je Jendźelczanam skażena; pschetoż w nowschim czaßu stej Ruska

a Chineſyſka ßwoje ſwadne naležnoſcże wuhładkowałej a měr bjes ßobu wujednałej. Pißmo, w kotrymž je to ſapißane, je hižom hotowe a budże, hdyž je wot chineſyſkeho khěžora podpißane, też wot ruſkeho khěžora ſa dobre ſpósnate.

— Schtož Tekinzow naſtupa, dha ßu cźi ſpósnali, ſo ßu hłupi byli, hdyž ßu ßo wot Jendżelcźanow pſcheczźiwo Rußam ſchcźuwacź dali — a pſches to žałoßnje wjele ludźi ſhubili. Woni ßo teho dla ruſkemu khěžorej dale a wjazy podcźiſkuja.

Turkowſka a **Grichiſka** ßo dale a bóle pſcheczźiwo ßebi brónitej a póßłanzy europiſkich wulkomóznaŕſtwow jimaj pilnje k měrej radża, tak ſo ani žadyn prawy měr, ale też žana wójna njeje.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Dokelž ſ wokrjeßa budyſkeho hamtſkeho ßuda **ßobotu,** jako tudomny wicźny dżeń, wjele ludźi do Budyſchina pſchińdże, dha by tón a druhi też na tutym dnju to a wono na hamtſkim ßudże ßobu wobſtarał. Schtóž měješche daloko do měſta tón pak to ſcźinicź njemóžeſche, dokelž dyrbješche dopołdnja ſa ßwojimi wicźnymi naležnoſcźami hladacź, popołdnju pak ßo ſ cźaßom na dompucź podacź. Pſchipołdnju by wón ßwoju wěz na ßudże wobſtaracź móhł, ale pſchipołdnju tam ſaſtojniży njeběchu, dokelž běchu ßo na wobjedowanje domoj roſeſchli. — Budyſki hamtſki ßud je pak ßebi tu wěz rosmyßlił a dźiwajo na potrjebnoſcże ßwojich podßudnych postajił, ſo budża ſaſtojniży też pſchipołdnju na ßudże. — Knjes wyſchſchi hamtſki ßudnik Meuſel je teho dla woſjewił, ſo budże ßo ſ pſchiſwolenjom kralowſkeho miniſterſtwa na hamtſkim ßudże kóždu ßobotu wot ranja hacź do dweju hodźinow popołdnju ſpochi ſkutkowacź, tak ſo žane pſchetorhnjenje njebudże. — Schtóž po 2 hodźinomaj na ßud pſchińdże a ma nuſnu wěz, na hrodże ßłużobnikow namaka, kotſiž jeho k tajkemu ſaſtojnikej poka̋ża, kiž wurjadnje dźěła wobſtara.

R. K. S pruſkich Sserbow. Sslědowazy wukas kralowſkeho knježeŕſtwa (regieronki) w Aachenje wot 29. dezembra 1880 móhł drje też ſa **ßerbſkich wucźerjow** pruſkeho kraleſtwa wulzy ſajimawy bycź. Wón ma ßo po ßwojich ßłowach tak: Po woßebnym poknomóznjenju knjeſa miniſtra duchownych atd. naležnoſcźow wot 26. novembra t. l. poſtajamy ſa walloniſke ſchule malmedyſkeho wokrjeßa k wobkedźbowanju ßlědowaze: 1. Wucźbna rěcź je we wſchitkich pſchedmjetach němſka. Wuwſate ſ teho je jenož roswucźowanje w kſcheſcźijanſkej wucźbje na delnim a ßrjedźnim ſtopnju (unter- und mittelſtufe); 2. Roswucźowanje w kſcheſcźijanſkej wucźbje, wot ſakonja poſtajene, ßo na delnim a ßrjedźnym ſtopnju w franzowſkej rěcźi dawa; 3. Franzowſka rěcź je pſchedmjet roswucźowanja . . . — Pſchiſpomnjenje redakzije: S tuteho wukaſa je ſjawnje widźecź, ſo je pruſke knježeŕſtwo też Wallonam pſchiſwoliło, ſo ma ßo w jich ſchulach kſcheſcźijanſka wucźba w jich macźeŕnej rěcźi wucźicź, pſchetož Wallonoju rěcża w franzowſkej wotrěcźi (dialektu) a je po tajkim franzowſka rěcź jich macźeŕna rěcź. — Duž drje žaneho praſchenja trjeba njeje, ſo ßmě ßo to ßamo też w pruſkoßerbſkich ſchulach ſtacź, mjenujży ſo maja ßo ßerbſke dźěcźi w ßerbſkich ſchulach w kſcheſcźijanſkej wucźbje ſ pomozu macźeŕneje rěcże roswucźowacź. — Schtož je pruſke knježeŕſtwo Wallonam pſchiſwoliło, kiž bychu tola najradſcho pod franzowſkim knjejſtwom byli, to wone tola też wěſcże pruſkim Sserbam pſchiſwoli a to cźim ſkerje, dokelž je ßwěrnoſcź pruſkich Sserbow k pruſkemu kralowſkemu domej a k němſkemu khěžorſtwu khwalobnje ſnata. Ale hdyž pruſzy Sserbja ßo ßami wo to njeſtaraja a ſa tym njehladaja, ſo by ßo kſcheſcźijanſka wucźba w jich ſchulach ſ pomozu ßerbſkeje rěcże wucźiła — dha je lohka wěz, ſo jim to něchtón ſkaſy. — Wſchak je liegnitzſke knježeŕſtwo w ßwojim cźaßu krucże pſchikaſało, ſo ma ßo kſcheſcźijanſka wucźba w pruſkich ßerbſkich ſchulach ßerbſki wucźicź a je k temu też hiſchcże 4 ßerbſke knihi cźiſchcźecź dało. A tola ſkoro kóždy tydźeń wot tamniſchich ßerbſkich burow liſty doſtawamy, w kotrychž na to ſkorża, ſo ßo kſcheſcźijanſka wucźba wjazy ßerbſki njewucźi a ſo jich dźěcźi teho dla lóhko doſcź ſatamanſtwu napſchecźiwo du. — Njemóže-li nam dha nichtón prajicź, ſchtó je wina na tym, ſo ßo pſchikaſnja liegnitzſkeho knježeŕſtwa tak žałoßnje pſcheſtupuje. Kóždy wě, ſo ßmy ßerbſke wucźeŕſtwo ſtajnje wyßoko ważili a je też nětko wyßoko ważimy, duž bychmy tola ſkerje a lěpje ſhonili, na kim tón hrěch wotpocźuje, ſo ßo kſcheſcźijanſtwo w jich ſchulach wjazy ßerbſki njewucźi.

„Bramborſke Nowiny" piſaja

S Kokrjowa. Tudy bu w nozy jenemu burej běła kruwa ſ hródże kranjena. Sslěd pokaſowaſche do Khocźebuſa a tam ßo też wupokaſa, ſo je ßo ta kruwa tam na wikach pſchedała a do Hródka hnała. Paducha też wußlědźichu a ſajachu jeho w Golkojzach w korcźmje. Wón bě hakle pſched krótkim cźaßom ſ jaſtwa puſchcźeny.

S Kocźebuſa. Tudy ßo hórje kranje, dyžli w Barlinje. Tamón ſchtwórtk dopołdnja bjes 10 a 11 hodźinami buſchtej hoſcźeńzarjej L. na nowoměſchcźańſkej haßy dwě ßwinjecźi kranjenej a wot paduchow pſches ßamu khěžu cźěrjenej. Hoſcźeńz běſche połny ludźi kiž nuts a won khodźachu, ale ſchtó dha bě ßebi na to pomyßlił, ſo paduſchi ßrjedź běłeho dnja ßwinje kranu a je tak khróble pſches dwór a khěžu cźěrja.

S Matyjoj. Khěžnikowa W. wóndano w nozy wußkyſcha, ſo w kuchni něſchto klepoze. Wona teho dla ßwěcźku ſaßwěcźi a do khěže ſtupi, a hlaj, do wuhnja bě rěbl ſtajeny a horka ſtejeſche paduch, kiž tucźno a mjaßo wotrěſuje. Wona wo pomoz wołaſche, ale prjedy hacź pomoz pſchińdże, tón ſkóſtnik dele ſkocźi, žonje ßwězu haßny a ſ dźěru cźekny, kotruž běſche do ſcźěny wukamał. Ale jeho cźěkanje jemu niczo njepomha, pſchetož ta žona bě jeho ſpósnała.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hm, khłóſchcźa holza ta ßo mi njelubi.

Mots Tunka. Ale cźeho dla niz?

H. D. Hlaj, to budże potom khłóſchcźa žona, a ty drje wěſch, ſchto tajka žona pſcheczźini.

M. T. Haj, pſchißłowo praji, ſo žona, kotraž njeje ſlutniwa, wjazy w ſchórzuchu rosnoßy, hacź muž ſ rěblowanym woſom domoj nawoſy. Tak je, ale kajku dha to holzu měniſch?

H. D. Nó tu Marku rjanu
A też ſchikowanu,
Kiž kaž róża kcźěje
A ßo ßłódko ßměje.

Ale, haj wſchak haj, wona móže ßo drje tam ßłódzy ßmjecź, hdyž ßebi pſchezo tajki dobry khoſej nawari, do kotrehož wulke dule zokora wała a najlěpſchu ßmjetanu do njeho lije.

M. T. Ssmě dha wona to tak cźinicź?

H. D. Ssmě a njeßmě — ale wona ßebi pomhacź wě. Hlaj, hdyž ßo hinak njehodźi, dha ſ khoſejom a druhej wobradu do pinzy ſalěſe, a tam ſ dobrej khwilu tutka.

M. T. Ale ma dha k temu khwile doſcź?

H. D. Ma a nima, — pſchetož hdyž wona w pinzy ßedźi, dyrbi cźeledź ſe ßnědanjom hacź do 9—10 hodźin cźakacź.

M. T. Aw jaw na tajku khłóſchcźawu!

Drjewowa aukzija.

Na **hermanczańskim revieru** maja ßo

póndźelu 7. měrza

klozy, w poßlenjej aukziji njepschedate, w hornim pscherěsku wot 24—56 cm., kaž tež tajke schćěpowe kloftry, dale 20 wólschowych wužitkowych kruchow (toflowe drjewo) a 16 wólschowych dołhich hromadow po poniženej taxy ßa hotowe pjenjesy pschedawacź.

Schimmrigk, wyschschi hajnik.

Dokelž dyrbi ſ kónzom tuteho měßaza nasch skład zyle wurumowany bycź, ßo wot dźenßnischeho dnja wschitke twory po kóždej móžnej płaczišnje pschedawaja.

Heinrich Preu & Co.

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a skótny pólver,

paket po 1½ punta po 1 mk. 25 np.,

porucza **měschczańska haptyka w Budyschinje,**
6 na hłownym torhoschczu 6.

Czistowołmjane 9/4 schěroke czorne kaschemiry

we wulkim wubjerku a ſnatej dobroſczi po woßebje tunich płaczišnach, 9/4 schěroki, staryy łóhcź po 1 mk. abo meter po 1 mk. 75 np., porucza

J. J. Pahn

na hłownym torhoschczu, pódla hłowneje straże.

Sslómjane klobuki

ßo ßa prjódkſtejazy nalětni a lětni czaß k **płókanju, barbjenju** a **moderniſtrowanju** horjebjeru.

Najnowsche modelly na wobhladanje.

Alfred Töpler
na schulskich hrjebjach czišło 681.

Do Texasa

po jara poniženych płaczišnach.

Knjes **L. Fries,** rodźeny Němz, pscheß 10 lět w Texasu wobßydny a general-agent Texas- a Pacific-żeleſnizoweho towarſtwa ßa Europu, chze 26. měrza 1881 ſ parołódźu „St. Louis" ßaßo koloniju němskich wucźahowarjow direktnje do Texasa pschewodźecź a jich tam ßastaracź. Pschewjesna płaczišna je po wujednanju bjes Texas- a Pacific-żeleſnizowym towarſtwom ſ nastupazymi parokłódźnymi a żeleſnizowymi kompagnijami ſczinjenym jara pomjeńschena. Wschitkim wucźahowarjam, kotsiž chzedźa ßo do Texasa pscheßydlicź, ßo ſ tutym najlěpscha ſkładnoſcź poskicza, ßo pod najſpodobnischimi wuměnjenjemi tutej koloniji pschiſanknycź. — Něhdźe trěbne napraschowanja po krajinach, po klimacźe a po hewajschich wobſtejenjach w Texasu ßo wot podpißaneho generalneho agentu Texas- a Pacific-żeleſnizoweho towarſtwa ſpěſchnje a franko na kóždu adreßu wobſtaraja.

L. Fries,
11 Kent Square, Liverpool (England).

Tež bliżſche wukaſanje wo pschejeſdźe a wotjeſdźe dadźa:

knjeża **J. Hartmann & Co., 15 Quai Jordeans, Antwerpen,** a
knjeża **Falck & Co., Admiralitätstrasse 38, Hamburg.**

Ša konfirmandow

porucza **chemiſety, ſhlipſy, khrawaty, dyßaczne rubiſchka, manſchety, khornarje, běłe ßuknje, korſety, rüże, ſhawle, rubiſchcza** atd. we wulkim wubjerku po ſprawnych płaczišnach.

August Reiss na ßerbſkej haßy 8.

Tunje cigarry,

ſto ša 1 mk. 80 np., kaž tež ſnatu a rad kurjenu **dołhu cigarru** Nr. 17. porucza hiſchcze po ſtarej tunjej płaczišnje, ſto ša 3 mk. 20 np. a 25 ſchtuk ša 80 np.

Moritz Mörba
na mjaßowym torhoschczu.

Ša konfirmandow.

Czorne kaſchemiry

w 14 wſchelakich ſortach, 8/4 hacź 9/4 ſchěroke, łóhcź wot 95 hacź 300 np.,

czorne lüſtry

w 12 wſchelakich ſortach, łóhcź wot 35 hacź 120 np., woßebje pěkne k noſchenju.

Płaczišna je pſchi wſchitkich tworach tak tunjo hacź jenoż móžno poſtajena.

Pißane ſchottſke draſtne ſtoffy

w 20 wſchelakich muſtrach, kmane k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram, łóhcź wot 25 hacź 75 np.,

jenobarbne a karrirowane draſtne ſtoffy,

czistowołmjane a półwołmjane, teho runja tež

lüſtry

w najnowſchich barbach po jara tunich, ale twjerdych płaczišnach,

czorne židźane ſtoffy, czorne hłowjaze rubiſchcza

wſchelakich wulkoſczow, ſe židy, kaſchemira a cocklina

porucza

M. Th. Pech

na hłownym torhoſchczu, pódla měſchczańſkeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbſki rěczi.**

Emma zwud. **Vorwerkowa**

ſ napſchecźa hłowneje ſtraże (hauptwachi) porucza ßwój bohacźe wuhotowany ſkład **jakow** a **jaketow** ſ dobreho **ßukna, ripſa, ßomota** a **plüſcha** po jara tunich płaczišnach.

Emma ſwud. **Vorwerkowa**

ſ napſchecźa hłowneje ſtraże (hauptwachi) porucza ßwój wulki ſkład **běłotworow** jako **pſchedkoſchliki, ſchlipſy, khornarje,** mužaze a žonjaze **manſchety** atd. atd. po najtuniſchich płaczišnach.

Khoſeje,

zyle ßylne a czistoßłodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płaczišny hódny porucza a pſchi wotewſaczu 10 puntow poměrnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Ja **rožku** ša **khlěb,** punt ša punt ſtajnje wuměnjam. S dobom tež wſchě druźiny **pizowych ßrědkow** (futtermittel) k dobroczi-wemu wobkedźbowanju porucźam.

W Budyſchinje, na hoſpitalſkej haßy 614.

A. Sieber, piekarſki miſchtr.

Lane dźěło

k pólſtrowanju kupuje po najwyſchſchich płaczišnach **T. Albert,**
rjemjenjeŕ (rymaŕ) na horncźeŕſkej haßy.

Ssyre **howjaſe koże** po jenotliwym ša najwyſchſchu płaczišnu kupuje

T. Albert,
rjemjenjeŕ na horncźeŕſkej haßy.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 26. februara 1881.

Žitowy dowos: 2902 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka " "	10	76	11	8	10	76	11	8
Jećmjeń " "	7	61	8	11	7	75	8	33
Wowš " "	6	90	7	50	7	—	7	50
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	90	2	20	—	—	—	—
Pšeńčžna muka 50 k.	9	75	17	25	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	50	16	25	—	—	—	—
Ssyno " "	2	20	2	70	—	—	—	—
Ssłóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 296 scht., scht.	13	50	23	50	—	—	—	—

W Brěsezach pola Wósporka je **khěža** cžišło 14 se ßolotowej sahrodu a $^7/_4$ kórzow leżomnoscże hnydom na pschedań.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucża

W. Hübner, tyscherski mischtr w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Kaschczowy magazin

J. T. Jyrch na rózku taschbarka porucża ßwoje cžékne kaschcże po najtunischich płaczišnach.

Tež mam stajnje wulki wubjerk **möblow** tunjo na pschedań.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanischka dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneroj domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Swjerschne koschle, chemisetty, khornarje, manschetty, shlipsy a khrawaty, dźěłarske koschle

porucża jara tunjo

A. Tschentscher

s napschecża noweje měschczańskeje schule.

Jenož 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy scžěnski cžaßnik (wanduhr) s **hrajadkom,** kotrež duschny spěw hraje, kiž móże ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicž. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostacžu žane zło płaczicž.

J. Brunner, Uhrendepot in Basel.

Drjewowa aukzija

na milkecžanskim a njeßwacžilskim lěßowym revieru.

Pónjelu 7. měrza t. l.

dopołdnja wot 9 hodźin pschi milkecžanskim młynje:
130 dołhich hromadow wólschoweje a brěsoweje walcžiny,
popołdnju w $^1/_2$3 hodźin na wětrnikowej horje:
80 dołhich hromadow brěsoweje walcžiny.

Wutoru 8. měrza t. l. rano wot 9 hodźin

25 Rm. wólschowych, brěs., schmrěk. schcžěpow a knyplow,
104 " schmrěkowych walcžkow,
130 dołhich hromadow brěs., wólsch., pßowodź. atd. walcžiny,
} w swěrinarni, wotdźěl. 29 d., zyhelski hat, wotdźělenje 30 i.

Shromadźišna w swěrinarni w Njeßwacžidle.

Ssrjedu 9. měrza t. l. rano wot 9 hodźin

1 schmrěkowy kloz, 38 cm. tołsty, 5 m. dołhi,
30 Rm. brěsowych, khójnowych, schmrěk. schcžěpow a knyplow,
250 dołhich hromadow brěs., wólsch., pßowodź. atd. walcžiny,
} we Lomßzy, wotdź. 32 d., pschi dołhej horje, wotdźělenje 34 fm.

Shromadźišna w drjewnischczu we Lomßzy, pschi lischcžim sahonje. Wuměnjenja ßo prjedy wossjewja.

W Njeßwacžidle, 23. februara 1881.

Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Drjewowa aukzija

na drobjanskim revieru.

Pónjelu 7. měrza t. l. budże ßo
69 khójnowych ßuschizowych dołhich hromadow a
36 " hałosowych hromadow
sa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk $^1/_2$10 hodźin w slinje pschi drobjansko-łupjanskim pucžu.

W Minakale, 2. měrza 1881. **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Drjewowa aukzija

na łupjanskim revieru.

Schtwórtk. 10. měrza t. l. budże ßo
130 khójnowych ßuschizowych dołhich hromadow
sa **hotowe pjenjesy** na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk $^1/_2$10 hodźin pod łupjanskim wětrnikom w Schusterez khójnach.

W Minakale, 2. měrza 1881 **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Drjewowa aukzija

na lipiczanskim revieru.

Wutoru 15. měrza t. l. maja ßo
46 ßylnych twjerdych dołhich hromadow,
46 łoßow stejazeho khójnoweho-drjewa a
24 khójnowych walcžnych hromadow
sa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk $^1/_2$10 hodźin pschi dubinskim hacże.

W Minakale, 2. měrza 1881. **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Wupschedawanje.

Dla pschetwarjenja mojich khlamow ßo pola mje pschichodnu **ßobotu** a dalschi cžaß **wupschedawanje wschitkich rjemjenjerskich** a **ßedlarskich artiklow** wotdźerži.

T. Albert, rjemjenjer na horncžerskej haßy.

So bych ßebi pschenjeßenje mojeho tworoweho sklada połóžił, ßo w mojich filijalnych khlamach hischcże něschto shytkow khoseja, zokora a tobaka tunjo pschedawaja.

Wilh. Schamlott

s napschecża stareje kaserny.

Wótznokrajne krupobicźe sawěsczaze towaŕstwo w Elberfeldźe

(Akzijske towaŕstwo)

sawěsczuje sa tunje a twjerde prämije, hdźež ßo ženje žane dopłaczowanje stacź njemóže:

semske wupłody, woknowe schkleńzy a **tsěchi**

psche krupobicźe.

Namjety ßo horjebjeru:

a) na pjecź lět, b) na njewěsty czaß, c) na jene lěto.

Pschi padźe a) a b) ßo psches wobliczenje rabatta sawěsczenym wulke dobytki poskiczuja; tež ßo pschi tajkich sawěsczenjach w sawěsczeńskim czaßu ßamym prämija ženje powyschicź njemóže.

Jako wotschazowanski deputirta w tudomnym wokrjeßu je knjes ökonom **Friedrich** w Lubiju postajeny.

Jan Urban,
agent w Porschizach pola Budyschina.

Sa konfirmandow

poruczam saßo snatu rjanu 9/4 schěroku **kaschemirowu tworu,** hłubokoczornu a módroczornu, stary łóhcź 100 np., **repsy, popeliny, alpaka** a **mohair** po wschitkich płaczisnach

H. Kayser

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.** w domje knjesa Carl Noack na žitnej haßy czo. 10.

Nalětnje jaquety

s **czeßaneje wołmy,** dołhe, pschiležaze, wot 9 mk., **měchojaquety** se **ßuknja, tricota, kaschemira** a **czeßaneje wołmy,** derje pschistejaze, porucza

H. Kayser

w domje knjesa Carl Noack na žitnej haßy czo. 10.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Kraßne nowe rubischcza na hłowu

s franzami a bjes nich w dwěmaj wulkosczomaj je runje sa **nalěczo** dostał a porucza

H. Kayser

w domje knjesa Carl Noack na žitnej haßy czo. 10.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Pschepołoženje khlamow.

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so ßu moje **optiske khlamy** nětko w domje knjesa słótnika **Reichi,** a proschu, so bychu dowěrjenje, hacź dotal spožczene, tež do mojeho noweho pschebytka pschenjescź chzyli.

S poczesczowanjom

F. A. Sturm.

Pschekupska wuczeŕnja w Budyschinje.

Sapoczatk **noweho (26. schulskeho lěta) 25. haprleje t. l.** — Wuczeŕnja wopschija pódla **schule sa wuczomnikow** tež wyschschu powołansku schulu sa młodych ludźi, kotsiž chzedźa **prjedy** ßwojeho sastupjenja do praktiki wschostronske wuwuczenje sa ßwoje powołanje nadobycź, kaž tež **selektu** sa srałschich. Kmanoscź k wotpołoženju **pruhowanja sa jenolětnych dobrowolnikow** ßo nadobudźe. — Wscho dalsche wukaže a pschipowjedźenja horjebjerje knjes **direktaŕ Sturm.**

W **Budyschinje,** w januaru 1881.

Pschedßydstwo pschekupskeje jednoty.

Wulke pomjeńschenje płaczisny.

Extra-pojěsdy

nazionalneho parołódźneho towaŕstwa

s Hamburga do New-Yorka

psches druhe europiske na puczu ležaze pschistawy. — **Wotjěsdy s Hamburga 11. a 12. měrza.** Psches parołódź w ßrjedźnym krywje jenož 70 mk. Dźěcźi sa połojzu. — Czěschne dźěcźi 10 mk. Jenož s tym, so ßo sa parschonu 10 mk. sawdawka do prědka póscźele, ßo města wěste wukhowaja psches łódźnych expedijentow, wot wyschnoscźe wobtwjerdźenych,

Louis Scharlach & Co.,
Hamburg, Stubbenhuk 8,

abo psches jich społnomóznjenych agentow.

Khofej

woßebneje dobroscźe porucza punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Wotewrjenje khlamow
w Budyschinje.

Cżeſcżenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcże ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ßym na dżeńßniſchim dnju

67 na bohatej hasy 67
na rózku hauenſteinſkeje haſki

manufakturowe, módo- a żidżanotworowe khlamy
en gros ſ jenocżene en détail

ſ knjenjazej konfekżiju

wotewrił.

Pſches moje dołhe ſkutkowanje w najwjetſchich pſchekupſkich domach tajkeho waſchnja ßym ßebi wężywnſtojnoſcź ſa kupowanje dobył a dawam ja teho dla cżeſcżenym Sserbam ſkładnoſcź, ſo móża wo prawdże dobru a ſprawnu tworu ſa tunju płaćiſnu kupicź.

Ja proſchu wo dobroćiwe podpjeranje mojeho prjódkwſacża a ſawoſtanu

ſ poczeſcżowanjom

W **Budyſchinje,** 26. februara 1881.

Alphons Schauseil
na bohatej haßy 67.

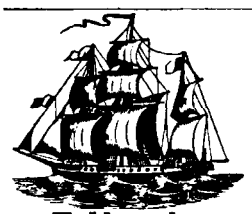

Porjadne wobstaranje pasažirow

přez druhe europiske srjedźa leżace přistawy přez te swojeje **zechernosće** a **spěšneho** jědźenja dla sławne póstke parołódże

„Allan Linie."

Z Hamburga do Bostona, Baltimore a New-Yorka

kaž też do Halifaxa, Quebeka w Kanada a Texas.

Wotjězd kóždy pjatk. — **Srjedźny kryw** je do **kabinettow wotdźěleny.** Tuto parołódźne towarſtwo je w zjenoćenju z **najwjetšimi żeleznicowymi kompagnijami** a wudźěla **přewjezne billety** wot Hamburga na wšě żeleznicowe ſtacije połnócneje Ameriki po **jara poniżenych jězdnych płaćiznach.** Wšo dalše wukazaja přez wyšnoſć wobtwjerdźeni łódźni expedientojo.

Spiro & Co., Hamburg, Bahnhofſtr. 7.

NB. Pſchewjeſna płaćiſna hacź do 12. měrza wot Hamburga 70 mark, dźěćźi dadża jenoż połowzu. Sswoje měſto na łódźi ma kóżdy wěſte, ſchtóż 20 mk. ſawdawka do prědka póſcżele.

Kóżdu **ßobotu,** też cżaſto **ßrjedu,** maja **Kłoß** ſ Wjeßela a Komorowa, póßelnik ſ Kumalda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóſchtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huſki a wjele druhich póßelnikow ßwój pſchebytk

w měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje,
6 na hłownym torhoſchću 6.

K dobroćiwemu wobkedźbowanju!

☞ K wuhojenju dyskraſijow, wicże, rheumatiſma, ſproſcżenjow, khorowatoſcże ſ lěkarſtwa, chroniſkeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcże, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcże atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lěkowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cżeſcżenych khorowatych **dźeńża ßobotu 5. a jutſje njedźelu 6. měrza k rěcżam w hoſcżeńżu k „ſkotemu ßkónzu" pſchi hornczerſkej haßy, w prěnim poſkhodże, wó jſtwje No. 2 w Budyſchinje; pónđelu 7. měrza w Biſkopizach w „ſkotym ßkónzu"; ßrjedu 9. a ſchtwórtk 10. měrza w Kamjeńżu w „ſkotej hwěſdże".** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſcźi wopokaſane dowěrjenje najlěpſchi dźak.

H. Brendel.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucża

Gustav Poser.

Sa **ratarſke kreditne towarſtwo** w ſakſkim kraleſtwje wobſtara **pſchedawanje ſaſtawnych liſtow** (pfandbriefverkauf) a wotpłaćomnych **pożcżonkow** ſa ratarſkich wobßedźerjow kaž też ſa gmejny a **nałutowarńſke ſkładki** (ſpareinlagen) horje bjerje

Fr. Höfgen w Hornim Wujeſdże.

Wojſjewjenje.

Dźiwoćańſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſmėje — da-li Bóh — jutſje ſa tydźeń, njedźelu 13. měrza, popołdnju w dwěmaj, w Lehnertez domje w Zokowje mißionſku hodźinu! **Pětr Mlónk.**

Hoſcżeńż w Droždżiju.

Pſchichodnu njedźelu 6. t. m.

póßnizowe reje,

k cżemuż najpodwolniſcho pſcheproſchuje

ſwudow. Kmochowa.

Jutſje njedźelu

reje a pampuchi we Łupoj,

na cżoż pſcheproſchuje **Handrij Senda.**

Dwaj **ſchulerjej,** kotrajž chzetaj po jutrach budyſki gymnaſij wopytacź, móżetaj zyrobu a wobydlenje dóſtacź na dwórniſchcżowej dróſy (bahnhofſtraße) cżo. 11 delka.

Wucżomnik pytany.

Hólcżeż, kotryž chze **ſchcżětkarſtwo** nawuknycź, móże jutry pola podpißaneho do wucżby ſtupicź.

Na jerjowej haßy cżo. 17.

Paul Mariſch jun.,
ſchcżětkar.

Wucżomnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe** a **deſtilazionſke khlamy** k jutram jeneho kmaneho, ßerbſkeje rěcże mózneho młodeho muża, ßyna ſprawnych ſtarſchich, jako wucżomnika pytam.

Arno Möckel
na ßerbſkej haßy 13.

Wucżomnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe** a **cigarrowe khlamy** pytam wucżomnika, kiž móże wokoło jutrow ſaſtupicź. **Moritz Mörba.**

Wucżomnik pytany!

Sa naſche **kolonialnotworowe, tobakowe a ſpirituoſowe khlamy** pytamy jeneho ßerbſkeje rěcże mózneho wucżomnika.

Ginzel & Ritſcher.

Jeneho **wucżomnika** pyta

Karl Barthel,
tyſcherſki miſchtr.

Serbski Hospodař

cżo. 3 1881 je wuſchoł.

(K temu cźišku jena pſchiloha.)

Pschiloha k czißku 10 „Serbſkich Nowin.“

Ssobotu 5. měrza 1881.

Möblowy magazin

na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucza derje dźěłane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płaczißnach.

Skoro darmo!

Hobrſki ſklad, wot **ſarjadowanja** maßy fallitneje „**Vereinigte Britanniaſilberfabrik**“ pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płaczenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niże taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy ſa połojzu ßameje dźěłarſkeje mſdy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne ſervice, kotrejž prjedy 60 markow płaczeſche,** a ßo ſa běłowoſtacze pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khoſejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbro-ſopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne nože,
3 rjane maßiwne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcźik,
1 theejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacza w hromadźe jenoż

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)“ abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź ſklad doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad wosmje.

Sta dźakownych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebnijſchich ludźi wo **wubjera a ſprawnoſcźi** tuteho ſabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicź njehodźa, leża k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěru woſjewi.**

Kedźbu!

Sſerbſke ſpěwarſke knihi, wulkeho pißma a ſe ſłotym wobrěſkom, wot 3 mk. 30 np., kaž tež wſchě druhe druźiny ſpěwarſkich knihi do koże a ßomota ſwjaſane porucza

Gustav Rämsch

na bohatej haßy, pódla winoweje kicze.

Sa konfirmandow

porucza

kaſchemir, rips a **alpacca** (cźorne a brune)

po najtuniſchich płaczißnach

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutſknej lawſkej haßy.

W khlamach ßo **ßerbſki rěcźi.**

Soſa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, kaž tež **kofry, toſche** a **ſchulſke ranzki** w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucza

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serb. Nowin“.

W khlamach ßo **ßerbſki rycźi.**

M. G. Freyberg

62 na bohatej haßy 62

porucza

k konfirmandſkim draſcźenjam

cźorne cźiſtowolmjane kaſchemiry, łóhcź wot 100 np.,
= = **ripſy,** = = 60 =
= **mohairy,** . . . . . = = 40 =

Dale poruczam:

cźorny kaſchemir k rubiſchcźam (3 łóhcźe ſchěroki),
cźorne kaſchemirowe rubiſchcźa ſ franzami } we wſchěch
= **cocklin** ſ nimi a bjes nich } wulkoſcźach,
ſchottſke klejdowe ſtoffy k ſelenoſchtwórtkowſkim klejdam,
łóhcź 30, 35, 40 np.
1000 ſchtuk **kattunowych reſtow** (3 łóhcźe ſa 50 np.).

W khlamach ßo **ßerbſki rěcźi.**

Spěwarſke knihi,

ßerbſke a němſke, trajnje w ſwjaſkach ſe ßomota a praßowaneje koże ſwjaſane, najtuniſcho porucza

A. Schöncke

1 na hauenſteinſkej haßy 1,
pſchi butrowych wikach.

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a cźehnita žalba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje porucźena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody,** pſche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchěm ßwěcźe khwalbu dobyła a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy woßtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupołożenych, wo tym ßwědcźi.

* Doſtacź we **wſchitkich haptykach.**

Sa khorowatych

k dobroczinemu wobkedzbowanju!

so je **pschedawarnja „Dr. Schleithnerowcho universalneho präservativneho Beatrice-liqueura“** pola knjesa **Otto Engerta** w **drogowych khlamach** w **Budyschinje** sa mesto a wokolnosch.

Skutkowanje Schleithnerowcho zolkkowcho liqueura njeje w zlehowazych podach wot zaneho druheho zrehka pschetrjechene (schtoz wschehnje pschikhadzaze dzakprajenja a attesty wopokasuja) a to: pschi bjesappetitnoschi, hrosnje wonjazym dychu, zolkkowej zlaboschi, naduwanjach, kisakym horjestorkanju, pschi kolzy, zolkkowych widlischczach a zolkkowym katarrhu, pschi zahupalenju, tworjenju griesa a kamjenjow, pschi zoltawje, hlowubolenju (hdyz je zolk na tym wina), pschi twjerdym ziwocze, pschi wakach a khoroschi zlosyny a jatrow, pschi hämorrhoidalnym czerpjenju (skota zila). — Placzisna za 1 bleschu 1 mk. 75 np., sa polbleschu 90 np.

Czeschceny knjes Schleithnero!

S wjeselom a dzakom Wam wosjewjam, so Wasch Beatrice-liqueur mjes mojimi pschecelemi a snatymi s najlepschim wuzitkom skutkuje a pschezo wjazy luboscze dobywa a je hizom nekotrehozkuliz czlowjeka wustrowik. My njemozemy bjes Wascheho Beatrice-liqueura wjazy bycz, duz poschczelcze nam saso 6 wulkich bleschow „per Nachnahme“, pschetoz mi je won moje 16letne brostowe a zolkkowe czerpjenje zyle sahnal.

S poczeschczowanjom

Josef Michel,
Mankendorf pola Oderawa w czeskej Schlesynskej,
5. junija 1880.

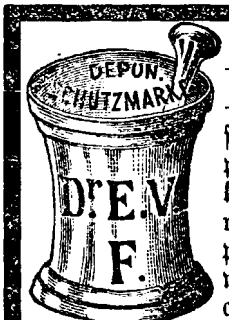

Wot zykeho rynka nahladnych lekarjow pruhowane a jara porjedzene

Dr. Ew. Bosowe katarrhpille

sepjeraja so na jene wote wschech lekarskich wustojnikow dopósnate dopokasmo, so katarrhalske skhorjenja, jako **schnypa, kaschel, dybawoscz, khripawa, klamowy, brostowy** a **pluzowy katarrh** atd. se sahorjenja zidkokózkow dychawinych puczow wobsteja, kajkez sahorjenje so psches kmany antiflogistiski zrehk sa jara krótki czas bjes schkodowanja wotstronicz a so tak khoroscz zama sahnacz hodzi. W **nowschim** czasu se **spodziwnym wuspechom** pschc to nakozeny zrehk, kiz je dla zwojeho **wo prawdze spodobneho** a **spechneho skutkowanja** powschitkomnu kedzbnosch sbudzik, zu te wot hodlerskeje haptyki w Frankfurcze a. M. **Dr. Ew. Bosowe katarrhpille** w tyszy po 75 np., **jenoz prawdzime** w **Budyschinje** we **wobmaj haptykomaj**, w **Bjernaczizach** pola haptykarja **Stoffela**, w **Lubiju** pola haptykarja **Brücknera** a w **Neugersdorfje** pola haptykarja **Nauenburga** dostacz. **Prawdzime** Dr. Ew. Bosowe katarrhpille so jenoz w blachowych tyskach, kiz maja hornju sakitansku sakonsku marku kaz tez wobalku s podlastejazym mjenosnamkom, pschedawaja. **Kózdy paczink so zudnischy khosta.**

NB. Bokasar lekarskich, haptykarskich a druholudzazych rosprawow s Nemzow, Awstrije atd., kiz wsche wosebje dobre skutkowanja wobzwedcza, so czischczi a so po dokonjenju kózdemu na pozadanje darmo a franko pschipóschczele.

Budyska parna pjekarnja

rozku sa runu wahu **khleba** wumenja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej hasy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sasadzenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschednje dopokduja a popokdnju wot 8 hacz do 5 hodzin. Khudym darmo.

Durfhoffske

Zuche drozdze

wschednje czerstwe porucza pschi najtunischich placzisnach

Schmeißez pjekarnja w Budestezach.

Na bohatej hasy nowe czisło 12.

Khojej, jara rjany a czistoslodzazy, punt po 100 np. a 110 np.,
syrop, jara zlódki, punt wot 16 np.,
petroleum, najlepschi czischczeny, punt 2 np. tunschi, hacz dotal,
rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hacz 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoz najlepschej tworje pschi najsprawnischim **zerbskim** posluzenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuschiz khlamy,
na bohatej hasy 12.

Prawdzime würzburgske

runklizowe zymjo

snateho wulkeho, zolteho, kulojteho plodu ma saso na skladze

Carl Noack
w Budyschinje na zitnej hasy.

Swetoslawny

na druhej **parskej wustajenzy prämiirowany**

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s **Wrótslawja**

najlepschi polózazy a domjazy zrehk psche

kaschel, dybawoscz, sazwanje, schiju- a brostbolenje

maja na pschedan w bleschach po 3 mk., po 1½ mk. a po 80 np.

w **Budyschinje: Heinr. Jul. Lincka,**
w **Kamjenzu: Herrmann Nächster,**
w **Nowosalzu: C. Hiecka,**
w **Bitkopizach: Carl Meißner,**
w **Lubiju: W. Rotha,**
w **Polczinizy: A. Endler.**

Schpihele,

poslocjane a **polirurske lejsty,** kaz tez wuschwejfowane **gardinowe zerdze** porucza po ponizenych placzisnach najpodwolnischo

Rudolph Wilhelm
na zerbskej hasy.

Woknowu schkleizu,

jara rjanu a zylnu, kaz tez **nuthown** a **sahrodnu schkleizu** porucza we wschech wulkoscznach po jara tunich placzisnach

Rudolph Wilhelm
na zerbskej hasy.

K wobkedzbowanju

poruczam swój derje wuhotowany sklad **hotoweje mushazeje drasty,** kaz tez wulki wubjerk modernskeho **zukna** a **bukskina.**

Skasanja po merje so jara sprawnje a po najtunischich placzisnach wobstaraja.

H. M. Kubasch, krawski mischtr
na garbarskej hasy czo. 4.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 11. **Sobotu 12. měrca 1881.** **Lětnik 40.**

Wosjewjenje,

ßerbsku Božu ßłužbu w Draždźanach nastupaze.

Sa protestantskich Sserbow, kotsiž w Draždźanach a jich wokolnosćži bydla, budże ßo, kaž dotal, też w tutym lěcże ſ cžaßami Boża ßłužba w ßerbskej rěcži w Draždźanach wotdžerżecź a budże ßo ta ßama

njedźelu Laetare, 27. měrza,
1. njedźelu po ßwj. Trojizy, 19. junija,
14. njedźelu po ßwj. Trojizy, 18. septembra, a
2. njedźelu adventa, 6. dezembra,

w tamniſchej kſchižnej zyrkwi dopołdnja wot 10 hodźin pſches jeneho ßerbſkeho duchowneho a pod ßobuſkutkowanjom ſpěwarjow ſ Hornjeje Łužizy, ſ dobom ſe ſpowjedźu a Božim blidom, wobſtaracź.

S tutym woſjewjenjom cźi fararjo tudomneho knjeżerſtwa, w kotrychž woßadach protestantſzy Sserbja bydla, poruczność doſtawaja, ſo bychu bliżſchu njedźelu tole woſjewjenje ſ Klětki woſjewili a tajke woſjewjenje njedźelu pſched kóždej tutych ſchtyrjoch Božich ßłužbow woſpjetowali.

W Budyſchinje, 28. februara 1881.

Krajſke hetmanſtwo
jako konſiſtorialne ſaſtojnſtwo.
ſ **Beuſt.**

Wuprósnjene farſke měſto.

Evangelſke farſke měſto tudy ma ßo po emeritirowanju nětcžiſcheho knjeſa fararja 1. meje t. l. ſ nowa wobßadźicź. — Dokhody wopſchijeja ſ wuwſacźom darmotneho wobydlenja a tepjenja 2400 ℳ, ſ kotrychž ma ßo hacž do 1. julija 1889 ſchtwórcźina ſa emeritſki fonds wotcźahnycź, po tajkim 1800 ℳ — Tajzy, kiž wo to rodźa, dyrbja ßerbſkeje rěcże mózni bycź, a chzyli ßo pola podpißaneho patrona ſamokwjecź.

W Krjebi, pruſkeje Hornjeje Łužizy.

Hrabja ſ **Einſiedel.**

Wuprósnjene ſchulſke měſto.

1. meje t. l. ßo pſches pſcheßadźenje dotalneho mějecźela ſchulſke měſto jenorjadowneje ludoweje ſchule w Krynhelezach w róſborſkim wokrjeßu wuprósni. Wyſche darmotneho wobydlenja w rjanym nowym ſchulſkim domje a darmotneho tepjenja wucžinja dokhody 810 mk., k temu pſchińdże hiſchcże něhdże 45 mk. ſe ſchulſkich polow. Tajzy, kotſiž wo to rodźa a ßu po mózność ßerbſkeje rěcże mózni, chzyli ßo pola podpißaneho patrona ſamokwjecź.

W jamnowſkim hrodźe pola Klětneho, 1. měrza 1881.

ſ **Blumenthal,**
premier-lieutenant à la suite 2. gard.-drag.-reg.

Butrowa knjeżna w Sserbiſchcźu.

(Pokracźowanje.)

Hdyž radźini wotrocźzy ſtaru Borborku na radnu khěžu wjedźichu, wjele měſchcźanow morkotajo ßobu cźehnjeſche. Dołho njetrajeſche a khěża a wſchě ſkhody běchu bórſy połne ludźi, a ſchtóž móżeſche, tón ßo też do ßudniſkeje ſale ßobu nuts cźiſchcźeſche. Stara Borborka płakajo a tſchepotajo pſched blidom ſtejeſche, ſa kotrymž ßurowy ßudnik ßedżeſche. Pódla njeho běſche měſchcźanſki pißař, kiž kóžde ßkowo ßwěru ſapißowaſche. Pſched nimaj ſtejeſche tón korbik, kotryž běchu wotrocźzy tej ſtarej żonje wſali.

Ssudnik poſtany a wſcho po wulkej ſali wocźichny. Wón ßo ważnje praſcheſche: „Sofija Borborka, wuſnajecże ßo, ſo tónle korbik ſ butru, kiž tudy pſchede mnu na blidże ſteji, Wam ßłuſcha?“

„Haj!“ Borborka płakajzy wotmolwi.

„Wuſnajecże ßo dale“, ßo ßudnik praſcheſche, „ſo ſcże tule butru tudy w měſcże pſchedacź chzyła?“

„Haj“, ta wboha żona ſe ſtrachom rjeknu.

„Dobre!“ ßudnik dźeſche, „Waſche pſcheſtupjenje je ſ tym dopołkaſane. Wyßoka měſchcźanſka rada je poſtajiła, ſo tudy w naſchim měſcże żane butrowe wiki bycź njeßmědża a ſo też ludźo żaneje butry pſchedawacź njeßmědża, khiba naſchi pſchekupzy. Schtóž jeje poſtajenje pſcheſtupi, dyrbi ſchtyri ſcheßnaki ſchtrafy dacź, a pſchi kóždym woſpjetowanju tajkeho pſcheſtupjenja ma ßo ſchtrafa podwojicź.“

W ſali po tajkich ßłowach khětro wótſje bórcżecź pocżachu a jedyn měſchcźan ſawoła: „To my dlěhe njeſnjeßemy! Cżeho dla dha my też ßwoje butrowe wiki ßrjedź měſta měcź njeßměmy, kaž druhe měſta?“

„S měrom!“ ßudnik pſchikaſa, „abo ja dam wſchitkich ſe ſale wuhnacź.“ Duż ſaßo wſcho wocźichny.

„Dokelž ſcże Wy, Sofija Borborka“, wón dale rěcżeſche, „dżenża hižom tſecźi krócź pſchikaſnju měſchcźanſkeje rady pſcheſtupiła, dha macże nětko woßom a dwazecźi ſcheßnakow ſchtrafy ſapłacźicź.“

Wboha ſtara žona ſ poſtróženja ſakſchicža a k ſemi padže; pſchihladowarjo pak žo ſ nowa huntorjachu a jedyn ſawoła: „To ta žona ſapkacźicź njemóže! Da jej tola radſcho jeje kněžku pſchedajcźe, tak ſo dyrbi po proſchenju khodźicź. Nĕ to my dale njecźerpimy; my chzemy butrowe wiki w měſcźe měcž.“

Lud pocža žo dale a bóle hibacź a ſkoro žo ſdaſche, ſo žo ludźo pſchecźiwo žwojej wyſchnoſcźi ſpjecźa. Ale, to žo njeſta; pſchetož w žwojej cžornej draſcźe ſtarſcha teju žotrow, mjenujzy Martha, ſ luda pſched žudnika ſtupi, mkódſcha pak pſchi durjach ſtejo woſta. Wſchón ſhromadźeny lud pak wocźichny a kedźbliwje na knježnu Marthu hladaſche.

„Schto Wy chzecźe?“ žo ju knjes žudnik trochu pokhmurjeny praſcheſche.

„Wyšokocžeſcźeny knježe žudniko!“ Martha ponižnje wotmolwi, „ſo je ta wboha žona wopak cžiniła, to je wěſte; ale je-li ſo dyrbi tu wulku ſchtrafu ſapkacźicź, dha móže kij do ruki wſacź a po proſchenju khodźicź. Ja žo Waš teho dla we wſchej ponižnoſcźi praſcham, hacž je dowolene, ſo žmě nĕchtón druhi wožom a dwazecźi ſchĕžnakow ſapkacźicź a ſtaru Borborku na tajke waſchnje wukupicź?“

Ssudnikej žo tajka ponižna a pſchiſtojna rĕcž lubjeſche a wón teho dla mikoſcźiwje wotmolwi: „Borborka je poſtajenje rady hižom tſecźi ras pſcheſtupiła, duž dyrbi ſa to ſprawne khoſtanje cźerpicź. Ale ſo bych Wam nĕſchto k ſpodobnoſcźi ſcźinił a dokelž je mje wſchak tež teje khudeje, ſtareje žony žel, chzu ja dowolicź, ſo Wy ſa nju ſchtrafu ſapkacźicźe. S tym njech je ta wěž ſkóncźena a ſabyta. Ale“ — pſchi tym žkowje žudnik poſtaže a žo k njemĕrnemu ludej wobrocźi, „ale wſchĕ morkotanje a žwarjenje je podarmo. Butrowe wiki žo nihdy a na nihdy do měſta njepſchepokoža, khiba ſo by žo na kóždu krocžel ſ butrowych hacźenjow hacž k durjam radneje khěže ſchĕžnak położił. Wy ſcźe to žłyſcheli, ludźo, a nětk džicźe žwoju ſtronu!“

Tola ludźo njezoſachu, ale wjele bóle bórcžachu a mórcžachu. Na dobo pak Martha wuſtupi a džeſche: „Dokelž to dowolicźe, wyšokocžeſcźeny knježe, chzu tu wbohu žonu wukupicź a ſchtrafu lubjerad ſa nju ſapkacźicź. Schtož pak Waſchu rĕcž w naſtupanju butrowych wikow naſtupa“, wona ſ luboſnym hłožom dale rĕcžeſche, „dha drje žnadź tola po njej cžinicź njebudźecźe?“

„Moja rĕcź je wěſta a wĕrna“, wotmolwi žudnik, „pſchetož tak je žo wot měſchcźanoſty a wyšokeje rady wobſankko: „Je-li ſo nichtón pucź ſ butrowych hacźenjow hacž žem k radnej khěži krocžel po krocželi ſe ſchĕžnakom (2 mk.) ſapkacźi, dha maja žo pſchichodnje butrowe wiki tam wotdźeržecź, hdźež budźe požleni ſchĕžnak ležecź.“

„To chzu rad ſcźinicź“, Martha praji, „ſo bych lubym hoſpoſam naſcheho měſta dołhi a huſto jara wobcźežny pucź ſalutowała.“

„Derje“, žudnik žmějkotajo wotmolwi, „njech tak budźe. Ale, hiſchcźe dźenža dyrbicźe to dokonjecź.“

„Ja žym k temu hotowa!“ Martha ponižnje rjekny.

„Dobre!“ žudnik džeſche, „měſchcźanſka rada dźenža popołdnju w tſjoch hodźinach k butrowym hacźenjam pſchińdže, ſo by widźiła, kak daloko Waſche ſchĕžnaki dožahaja. Hdźež požleni ſchĕžnak ležo woſtanje, tam budźa pſchichodnje butrowe wiki.“

Martha potom k žwojej žotſje dóńdže, kotraž hiſchcźe pſchezo pſchi durjach ſtejeſche. Jako bĕſche nĕkotre žkowa ſ njej porĕcžała, ſažo pſched žudnika ſtupi a ſchtrafu, tej ſtarej žonje napokoženu, ſapkacźi. Wſchitzy ludźo ſ radoſcźu na nju hladachu. Ssud pjenjeſy ſ blida wſa a pſchikaſa, ſo ma žo ta ſtara žona hnydom puſchcźicź. Jedyn radźiny wotrocžk jej tež jejny korbik da a wona pod radoſtnymi žylſami žwojej dobrocźelzy ruku koſcheſche. Pſchihladowarjo pak khwalbne žkowa rĕcžachu, tola Martha dlĕhe njewoſta, ale ſe žwojej žotru ſalu wopuſchcźi.

Na zyrkwi žwjateho Mikławſcha njebĕ hiſchcźe dwĕ hodźinje wotbiło, jako bĕchu butrowe hacźenja hižom ſ ludźimi pſchepjelnjene. Tež w měſcźe žamym bĕ haža, kotraž k hacźenjam wjedźeſche, pokna ludźi. Wſchitzy wo tym rĕcžachu, ſchto ma žo ſtacź a njemóžachu docžakacź, doniž by žo tón ſkutk ſtał.

Runje w tſjoch hodźinach knjes měſchcźanoſta (burgemejſtr) ſe žudnikom a dwĕmaj radnymaj knjeſomaj pſchińdže. Najmłódſchi wot njeju, kiž bĕſche pſchekupz, měſchcźanoſcźe do wucha ſchepny: „Ssnadź je tola móžno, ſo wobej knježnje žotſje wſchĕ žwoje pjenjeſy na tu wěž wažitej a ſkóncžnje butrowe wiki na měſchcźanſke torhoſchcžo pſchenjeżetej. To pak by nam pſchekupzam jara njelubo było.“

„Ach!“ měſchcźanoſta ſ cźicha wotmolwi, „tej knježnje wěſcźe tejko ſchĕžnakow nimatej, ſo byſchtej tu cžaru ſ hacźenjow hacž na torhoſchcžo ſ nimi pokłaſcź móhkej. Tola cźicho! wonej žo hižom pſchibližujetej!“

A tak tež bĕſche. Pſchihladowarjo jeju ſ wjeżelom poſtrowjachu, ale ſ bojaſnoſcžu jedyn na druheho pohlada, dokelž bĕſche móſchniczka, kotruž Martha w ruzy dźeržeſche, khětro móliczka.

„Pomhaj Bóh!“ wyšokocžeſcźeni knježa, Martha k měſchcźanoſcźe a radnym knjeſam praji. „Ja dowolam žo Waš hiſchcźe ras pſchi Waſchim cžeżnym mjenje praſchecź, hacž Wy wo prawdźe dowolicźe, ſo budźa pſchichodnje tam butrowe wiki, hdźež ja ſtejo woſtanu a žwój požleni ſchĕžnak pokožu?“

„To je naſcha wěſta a dobra wola, cžeſcźena knjeżniczka“, měſchcźanoſta wotmolwi.

„Dha dajcźe mi na to wopiżmo“, Martha proſcheſche, „ſo njeby w pſchichodnych cžažach nichtó tajke poſtajenje pſchemĕnicź móhł.“

Knjes měſchcźanoſta na to wotmolwi: „My žmy tajke wopiżmo žobu pſchinjeżli. Jowle macźe!“ A wón tež knjeżnje wulke pižmo pſchepoda, kotraž je pſchecźita a žwojej žotſje do ruki da.

(Skóncženje pſchichodnje).

Wužudźenja.

Lawniſki žud 22. februara.

Sahrodnik Bock ſ Měrkowa, na kotrehož tukachu, ſo je woheń ſakožił, mějeſche žo 20. dezembra wot hoſpodarſkeho pomoznika Jana Delanka a khežnika Michała Bjedricha ſ Lutobcža na ſtatne rĕcžniſtwo w Budyſchinje dowjeſcź. Bjes Libuchowom a Cźichońzami chzyſche Bock na ſtronu ſtupicź, ſchtož jemu Delank dowoli a tež ſchtryk wotwjaſa, ſa kotryž Bocka wjedźeſche. Wón jeho potom ſa njón ſwjaſa, ale ſchtryk w ruzy wjaz njedźerżeſche. To Bock wuži a na pucźu bjes Cźichońzami a Budyſchinom cźekny, tola tón žamy dźeń žam na ſtatne rĕcžniſtwo pſchińdže, prajizy, ſo je ſe žwojim cźĕkanjom jenož žortował. Wobej — Delank a Bjedrich — buſchtaj k 5 markam ſchtrafy wotžudźenaj, dokelž bĕſchtaj jatemu cžłowjekej cźeknycź dałoj.

Khežeŕ Brida ſe Salhowa, kotryž bĕ 27. januara nĕhdže ſa 4 mk. ſchmałza ſ wjelba hoſcźeńzarja Schuſtera w Klukſchu kranył, bu teho dla k 10 dnjom jaſtwa wotžudźeny.

Džĕłacźerka Madlena Domaſchkowa bĕſche nĕhdže 25 mk., wot jeje 12lĕtneje džowki 3. januara ſ Pohlenkez khlamow na garbarſkej haži kranjenych, ſa žebje a ſa žwoju žwójbu wužiła,

hacz runje bě wjedźała, so ßu to kranjene pjenjesy. Wona dosta sa to dwaj měßazaj jastwa.

Khostanska komora 1. měrza.

50létny dźěłaczeŕ J. Aug. Domschka s Hodźija, kotryż bě hakle kónz junija 1880 khostarnju (zuchthaus) wopuschcził, krany w oktobrje sańdźeneho lěta w Haßlowskej korczmje cigarrydźěłarjej Wenzy s Budyschina pschedeschczńik a 6. januara t. l. murjerjej Trani s khěže wjeßneho rychtarja w Spytezach por rukawnikow. Ssud jeho k ßydom měßazam jastwa wotßudźi.

Wußudźenje pschecźiwo sahrodniskemu žiwnoscźerjej a wotßadźenemu gmjenskemu prjódkstejerjej Bräuerej w Worklezach dla pschekschiwjenja w hamcźe a jebarstwa ßo s tym skónczi, so Bräuera sa njewinowateho spósnachu. Ssudnikojo ßo njemóžachu pscheßwědczicź, so je Bräuer w létach 1876—1879 pjenjesy s Loßoweho sawostajnstwa, kotrež bě wón wot krajnostawskej banki k podpjerje 84létneho skoro zyle woßlepjeneho a w januarje t. l. semrjeteho Michała Scholty w Worklezach dostał, k ßwojemu wužitkej trjebał. Hacz runje běsche Scholta pschi pscheßkyschenju s pschißahu pschecźiwo Bräuerej ßwědcził, dha bě wón tola posdźischo pschi wschelakich składnoscźach rěczał, so je ßo wón pschi wotpołożenju ßwojeho wuprajenja molił, so jemu to žel cźini a jeho ßwědomnje wobcźežuje.

Swětne podawki:

Němske khěžorstwo. S Draždźan. Lód na Łóbju je ßrjedu 9. měrza bjes wscheje schkody wotcźahnył a běsche woda tehdom khětro wyßoka. W Czechach je Łóbjo wjele pschiréczných wßow powodźiło, tola nihdźe ßo njeje žane njesboże stało.

S Barlina. Prjedawschi minister snutskomnych naležnoscźow hrabja Eulenburg, kotryż je njedawno dla njejednoscźe s wjerchom Bismarkom s ministerstwa wustupił, mějesche 7. měrza pola khěžora audijenzu. Pschi telej składnoscźi jemu khěžor sjewi, so je jemu dokhody tachantskeho kapitularneho městna w Braniborje (Brandenburg), kotrež městno létnje 12,000 hriwnow wunjeße, spožcźił. Tuta powjesć je jara ważna, pschetož s njeje je widźecź, so budźe ßnadź khěžor Wylem hrabju Eulenburga posdźischo saßo w politiskich naležnoscźach dale trjebacź.

— W bundesracźe je ßo 5. měrza njesbožesawěscźazy sakoń sa dźěłaczerjow, sakoń wo rjemjeßniskich jednotach a bróńsku dawk pschiwsał. Dale ßo w nim wo pschemènjenju 35. § rjemjeßniskeho porjada wuradźowasche, po czimž móże ßo dowolnosć rjemjeßniskeje wuczby sa rejwanje, pkuwanje a turnowanje, kaž tež dowolnosć rjemjeßniskeho wobstaranja zusnych prawisniskich naležnoscźow psches pißarjow a agentow atd. wot wyschnoscźe sakasacź, hdyž ßo pokasa, so tajzy ludźo, kotsiž ßo wot tuteho rjemjeßka žiwja, ßwoje dźěła njesprawnje wobstaraja. To ßamo płaczi sa wikowarjow stareje drasty a sa pschistajerjow cźeledźe a aukzionatarjow.

Awstrija. Sserbski wotpósłanz Jowanowicź je ßo s Belgrada do Wiena wrócźił a ßo nětko jednanje bjes Sserbiju a Awstriju wikowarskeho swjaska dla s nowa sapoczńje.

— Winska akademiska czitarnja je ßo wot knježerstwa rosswjasała, dokelž běchu ßo jeje ßobustawy pschi poßlednim halekowanskim sakhadźenju pscheđ Lienbacherowym wobydlenju woßebje wobdźěliłe. Knježerstwo bě tež shoniło, so ßu ßo w tymle towarstwje hižom wjazore rasy revoluzijonarne, awstriskemu knježerstwu schkódne rěcze dźerżałe.

— Czěski klub w Prasy je 3. měrza resoluziju pschijał, w kotrejž ßo krucze žada, so dyrbi czěska rěcź na prażskej universicze rune prawo s němskej rěczu dostacź, dokelž wjetschina studentow s Czechow wobsteji a dokelž je ßo czěskej rěczi pschi sakoženju prażskeje universitу rune prawo s němskej rěczu spožczińo.

Italska. W nozy wot 3. hacz do 4. měrza bu kupa Ischija, njedaloko Neapela ležaza, wot straschneho semjerženja potrjechena. Tsi sta człowjekow je pschi tym njesbožu žiwjenje shubiło a na 200 domow je ßo saßypko.

Franzowska. W franzowskim ministerstwje s roshorjenjom wo namjecźe noweho wólbneho sakonja, wot Gambettowych pschecźelow sakitowaneho, jednaja. Je-li so ßo tónle sakoń pschiwosmje, budźa republikanszy wschě druhe politiske strony w Franzowskej s lóhkej prózu pschewinycź.

— Pschiwißowarjo napoleonskeje strony ßo se wschěmi mozami na nowe wólby pschihotuja. Wóndano woni w Parisu a w Bellevillu programmy rosschěrjachu, w kotrychž ßo prynz Napoleon sa kandidatu wolerjam Bellevilla pschedstaji a ßo na republiku s wótrymi ßkowami ßwari.

— Roskorjenje bjes tunskim beyom a franzowskim knježerstwom njeje hischcźe wuhładkowane. W poßlednich dnjach běsche powjesć ßkyschecź, so je franzowske wójsko w Algirje poruczńosć dostało, so ma ßo na pschekroczenje tunskich mjesow hotowacź.

Jendźelska. Jendźelczanam njeje tu khwilu móżno, dobyczerskich transwalskich burow w Afrizy pschewinycź; duž ßu s nimi pschiměr na dwě njedźeli s tym wuměnjenjom wobsankli, so ßmě w tutym czaßu jendźelske wójsko ßwoje wotdźělenja wojakow, wot burow w twjerdźisnach woblehnjene, s zyrobu sastaracź.

— Jendźelske knježerstwo chze, powuczene psches njesboże w nětczischej traswalskej wójnje, na kotrejž je rosbrojenje jendźelskeho wójska do małych wotdźělenjow po wschěm ßwěcze wina, nowy armejski korps srjadowacź. Tute wójsko dyrbi stajnje na wójnu hotowe bycź, so bychu je móhli kóždy wokomik na to město jendźelskich kolonijow, hdźež sběžk wudyri, póßkacź.

— S Iriskeje hischcźe pschezo powjesćze wo skónzowanjach jendźelskich kublerjow a jich pschiwißowarjow pschikhadźeja. Nowy iriski czaßopis, kotryż ßo „Iriski ßwět" mjenuje, namołja Iriskich, kóždeho Jendźelczana, hdźežkuli jeho nadeńdu, sarasycź.

Rußowska. Ruske nowiny ßmědźa w poßlednim czaßu wo wschěm, schtož ßo w Ruskej podawa, s wjetschej ßwobodu, dyž-li hdy prjedy, pißacź. Wone ßu tutu khěžorsku dowolnosć derje wužiwake a hromadu brachow, na kotrychž ßu ruszy sastojnikojo wina, wotkryke. Ruski minister snutskomnych naležnoscźow Loris-Melikow je teho dla revisarjow wupóßłał, kotsiž maja se wschej ßurowoscźu kóžde pschestupjenje pschepytowacź. Kaž ßo sda, je ruske knježerstwo prawych ludźi sa tajke pschepytowanje wuswoliło, pschetož zyła ßyła njesprawnych sastojnikow je hižom wotßadźenych abo do jastwa wotwjedźenych.

Turkowska. Turkojo a Grichojo ßo nochzedźa na žane waschnje wujednacź, duž drje ßo hischcźe w pschichodnym nalécźe bjes nimaj wójna sapoczńje. Bołharjo w Mazedonskej a ranschej Rumeliskej se žadoscźu na wudyrjenje wójny czakaja. Woni chzedźa ßo, kaž bołharske nowiny „Bołharski hłóß" pischu, s Grichami sjenocźicź a s nimi pschecźiwo turkowskim czwilowarjam wojowacź.

Amerika. Nowy präsident sjenocźenych amerikanskich statow Garfield je do ßwojeho sastojnstwa sastupił. Wschitke nowiny na jeho nastupnu rěcź s khwalbu spominaja.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wutoru 8. měrza mějachmy tu na tšeleńi pěkny Sserbski wěnčk, kotryž bě Sserbske towarstwo „Bjeßada" wuhotowała. Kóždeho, kiž do sale sastupi, witasche mlódna selenina a druha pycha, s kotrejž bě zyła kubja bohacże wudebjena, a sabawjesche jeho, dóńž ßo rjane Sserbske spěwy njesanjeßechu. Wěso kraßnjesche ßo pschi taktej składnosczi mjes Sserbami, ßwěrnymi wótczinzami, tež kralowe ßwjeczo. Spěwy a pschednoschki lubjachu ßo tak, so pschipoßkucharjo skoro pospochi pschikleskowachu; woßebje hdyž knjeżnje Bandźiz a Kubizez wustupischtej. Po spěwje mějesche wjeßeła mlodosczi hischcże pschileżnosczi, ßo na rejach naskakacz. Runjež běsche tež jara wjele Němzow na sabawu pschischło, bě a wosta zyły ßwjedźeń tola wo prawdże Sserbski; to dopokasaja nam Sserbske spěwy, kotrež nimale hischcże s kónz zyłeho wjeßela mjes jenotliwymi rejemi hosczo ßami sanoschowachu; potom pak rejwachu tež Sserbsku reju, wěso bě tu wscho na nohach, so bychu něschto tak żadne widźeli. Bóh dał, so by Sserbski Budyschin skerje a lěpje saßo tajki abo podobny ßwjedźeń wotczakał!

— Pońdźelu 7. měrza ßo pod burklinom pola jeneho tyscherja hromada czěstkow na hischcże njewußlědźene waschnje sapali a ßo hakle teho dohladachu, jako hižom schpundowanje w płómjenjach stejesche. Wobydlerjam ßo sbożownje radźi, woheń s czaßom podußycz.

— Pschi pschewjesenju něhdże 18 centnarjow czežkeho pěskowza pschińdże rěsbař Wohl psches to k njesbożu, so ßo jena żelesna żerdź wußuże a kamjeń jemu ramjenjo rosmjecże.

— K wudospołnjenju noweho 9. sakskeho infanterie-regimenta Nr. 133, kotryž w Zwickawje garnisonu dostanje, je ßo s nascheho budyskeho regimenta 2., 8. a 11. kompanija wuloßowała. Tele kompanije 1. haprleje do ßwojej noweje garnisony pschiczahnu.

— Woda w Sprewi je psches njejabze tacże a stajne deschczowanje tak pschiběraka, so ßo żołmy hižom psches móst pola Lehmanez młyna pschewaleja a so tak mjenowana fabrikska korczma wo ßrjedź wody steji.

S Libuchowa. Na naschich polach ßu sańdźenu njedźelu 72lětneho prjedawscheho młynka a agentu Jana Brühla s Budyschina smjersnjeneho namakali.

S Bukez. Sańdźenu njedźelu 6. měrza mějesche tudomne ßerbske towarstwo saßo shromadźisnu. Knjes pschedßyda Kerk wotewri tu ßamu s rěczu, w kotrejž woßebje na sańdźeny, tak derje radźeny ßwjedźeń towarstwa spominasche a pschi tym wusběhny, so zyły běh ßwjedźenja s nowa wopokaże, kaž je ßo to hižom pschi podobnych składnosczach w ßerbskej metropoli Budyschinje stało, so je Sserbstwo jara derje „salonfähig". Na to dźerżesche k. gmejński prjódkstejeŕ Wojnař se Zornoßykow sajimawy pschednoschk wo wójnje s lětow 1812 a 1813. Wón wopißa najprjedy wójnu prěnjeho lěta, Napoleonowy wulki wójnski czah do Ruskeje, jeho pschebytk w Móskwje a na poßledk srudny kónz franzowskeho wójska psches satraschnu symu a hłód pschi zosanju s Ruskeje. Woßebje ßo tež na sakske wójsko spomni, kotrež běsche 20,000 muži ßylne, do Ruskeje ßobuczahnyło, ale hłownemu franzowskemu wójsku pschidźelene njebě a teho dla hłuboko do snutskowneje Ruskeje njepschińdże. W sjenoczenstwje s Rakuskimi Saksojo w namjesnych ruskich krajinach wostachu a tak wjele mjenje hacž Franzowsojo na ludźoch seschkodowachu. Wulkemu Napoleonowemu wójsku ßo jenoż 3 regimenty sakskich jězdnych pschisanknychu, kotsiž w krawnej bitwje psched Móskwje khróble wojowachu a tam połozu ßwojich ludźi shubichu. Pschi wustupje s ruskeje mějachu woni tak wulku nusu czerpicz, so ßo wot jeneho regimenta jenoż 7 offizierojo a 4 mużojo, wot druheho pak 13 offizierojo a 4 mużojo domoj wróczichu. Potom powjedasche ßo wo wójnje lěta 1813, najprjódzy powschitkomnje, potom saßo woßebje wobdźělenje sakskeho wójska pschi tej ßamej, jeho wojowanje pschi tehdomnych bitwach a pschekhód w lipsczanskej wulkej bitwje. Na żiwe a wustojne waschnje buchu wschitke wójnske podeńdźenja s wobeju lětow prjódknjeßene, tak so poßkucharjo jaßny wobras tamneho wulkeho stawisnarskeho czaßa dostachu. Pschi sczěhowazej debacże ßo to a druhe hischcże drobnischo rospomina a wukładowa a wobdźělichu ßo pschi njej kk. pschedßyda Kerk, kubleŕ Czemjera s Kowasy, pschednoscheŕ a wuczeŕ Wojnař s Bukez. Skónczńje ßo k. pschednoscherjej sa jeho pschednoschk derje saßkużeny dźak towarstwa wupraji. Na poßledk ßo shromadźisna, w kotrejž běchu saßo schtyri nowe ßobustawy k towarstwu pschistupike, se ßerbskim spěwom skónczi.

S Dubrawki. Sańdźenu ßobotu 5. je ßo tu domske s hródźu kněżnika Mattuschki na cziste wotpaliło. Woheń je psches wobschkodźeny wuheń nastał.

S Hucziny. Nasch nowy farař, kotrehoż běchu wutoru 1. měrza pschi jeho pschiczehnjenju s wulkej luboscżu powitali, bu njedźelu 6. měrza wot k. fararja Birnicha s Klukscha w ßerbskej Bożej ßłużbje naschej woßadże pschedstajeny. Knjes zyrkwinski radźiczeł dr. Schmidt jeho na to w němskej Bożej ßłużbje na ßwjedźenske waschnje do sastojnstwa sapokasa.

S Worzyna. Njedźelu w nozy ßu njedaloko nascheje wßy njesnateho zuseho człowjeka smjersnjeneho nadeschli.

S Tschadowa. W tudomnej knjeżej holi dźełaczerjo drjewo puschczachu. Dwaj wot nich schtom na ramjenjach njeßeschtaj, w tym pak jedyn druhi schtom tak njesbożownje na njeju padże, so bu tón prěni dźełaczeŕ k semi porażeny a tak czežko ranjeny, so tón ßamy dźeń popołdnju wumrje, żonu a dźeczi sawostajiwschi.

S Wojerez. Czitarjam „Serbsk. Nowin" we wojerowskich stronach ßo wosjewi, so ma k. pschekupz Jurij Valtin „Serbske Nowiny" na pschedań a so móże ßo pola njeho tež „Serbski Hospodaŕ" skasacz.

Přilopk.

* W Pirnje je ßo w tychle dnjach żałoßny podawk stał. Jako ßo hamtskohetmanski registrator Seidel póńdźelu pschipołdnju domoj wróczi, namaka wón ßwojej dźesczi, jeneho dwělětneho hólza a jenu schěsczměßaczńu holczku, s pscherěsnjenej schiju na semi leżazeju a w kuchini wuhlada ßwoju żonu w krwi płówazu s wulkim kuchinskim nożom w ruzy. Seidelez mandźelskaj běschtaj w dobrych wobstejnosczach a bjes ßobu stajnje w měrje a jednocze żiwaj, duż ßo tuton hrósbny njeskutk njeda hinak wukozicz, hacž so je żona w czežkich myßlach dźesczi a ßebje skónzowała.

* S Pirny pißaja, so ßo na czěskich mjesach czorne jětra dale rosscherjuja. Żadkawa khorosez najhórje w Nixdorfje a Hajnsdorfje sakhadźuje.

* Jedyn ratař njedaloko Riesy je wóndano na spodźiwne waschnje ßwojeho konja shubił. W nozy domoj jědźo wón s jenym druhim wosom w hromadu praßny, pschi tym ßo wojo zuseho wosa s tajkim wotmachom do żiwota jeho konja sastorczi, so ßo tón hnydom morwy na semju wali.

* W Khoczebusu je njedawno ßudnistwo jeneho wotroczka, kotryž bě s jenej tšelbu njewuschnje hrajkał a pschi tym jenu holzu do brjucha a druhu do ruki tšelił, k schěsczměßaczńemu jastwu wotßudźiło.

* W Khocźebuſu ßu w tychle dnjach jeneho dźěłaćerja, kotryž na němſkeho khěžora njehorne ßkowa rěčeſche, dla ranjenje Majeſtoſćе ſajeli.

* W Hródku ßu w domje A. Döhly, kotrehož běchu w Barlinje pſchi wudawanju wopaćznych papjerjanych pjenjes nadeſchli a potom do jaſtwa ßadźili, nětko lithografiſke kamjenje, ſ kotrymiž je wón tajke pjenjeſy cźiſchcźak, namakali. Polizija bě hižom nękotry króćź podarmo zyku khěžu pſchepytała, ſkóncźnje hnojowu jamu pſcherychu, a hlaj, kamjenje ßo tam namakachu. Na nich běſche hiſchcźe zyle jaßnje ryßowanka ſtomarkowſkich pjenjeźnych papjerow widźećź.

* Kruppowa kanonowa fabrika w Eſſenje njemějeſche hiſchcźe ženje tak wjele dźěła, kaž lětßa. Rumunſke knjeźerſtwo je 100 kanonow ſkaſało. Potom pſchińdźe Grichiſka ſ 700 pólnymi kanonami. Schwedſka žada ßebi 50 kanonow, Hollandſka 120 a Italſka 400 wobhlenjenſkich kanonow. Dokelž maja tute ſkaſanja bórſy hotowe bycź, dyrbja dźěłaćerjo pośpochi w nozy a wo dnjo dźěłaćź.

* Kajku wulku ſchkodu móže jena jeniczka liſchka ſa jenu nóz bjes pjerinu naczinićź, je wóndano jedyn pjerinukubłaŕ w Schreiersgrünje ſ mjerſanjom ſpóſnał. Jenej liſchzy bě ßo radźiło w nozy do kurjenza ſaléſćź, hdźež wona njeroſomnje mordujo 42 najlěpſchich kurow ſakuła.

* W Darbnjowſkej piwaŕni pſchińdźe 22. februara piwaŕſki Rychtaŕ k njeſbožu. Po waſchnju piwaŕzow ßo wón pódla piwoweho kótka lehny a wußny. Pſches hroſny ßón naſtróżeny, chzyſche wón ſtanycź, padźe pak Bohu žel do warjazeho piwa. Hacź runje mějeſche wón hiſchcźe tak wjele mozy, ſo ſ kótka wuléſy, dha běchu jeho wobſchkodźenja tola tak cźeźke, ſo wón ſa 10 hodźinow wumrje. Wbohi cźlowjek běſche dwójzy na wójnje pobył a we wjele bitwach ßo wobdźělił. Wón ſawoſtaji wudowu a ſchtyri dźěcźi.

* Do Frankfurtha ßu prěnje baczony pſchicźahnyke, kotreź ſe ſymu jenož tak kłapotaja.

* Jedyn bohaty bur w Koſtheinje pola Mainza mějeſche 10 tucźnych huß. Pſched nękotrymi dnjami pſchińdźe burowa žona do dwora a wuhlada tam, kak nękotre ſ jejnych huß na ſemi leżo mrěja, mjes tym ſo ßo druhe lědma na nohomaj dźerżachu, ſchije nacźahowachu, ßo wokołmotachu a ßo powalichu. Žona hnydom k ßußodźinje běżeſche, ſo by ßo ju wo radu praſchała, też druſy ßußodźa pſchihnachu, a wſchitzy ſ wěſtoſcźu wuprajichu, ſo je nękajki njedocźink hußam ſ jědom ſawdał. Dokelž ßo jich mjaßo trjebacź njehodźeſche, dha chzychu ſ najmjeńſcha pjerje wužiwacź, a wſcha cźeledź dyrbjeſche pośpochi ſkobacź, doniž běchu hiſchcźe hußy cźopke. W nozy woſtachu w kuchinje leżo, na druhi dźeń chzychu je ſahrjebacź. Kak wulke pak běſche ſpodźiwanje hoſpoſy, jako jej naſajtra rano wſchě dźeßacź hußy nahe a ſe ſymu dyrkotaze ſchkrěczo napſchecźo běżachu. Žona wo pomoz wołaſche, pſchetož jej ßo ſdaſche dźiw bycź, ſo běchu hußy wot morwych ſtanyke. Jejny muž pak, kotryž nětko też pſchiběża, běſche bórſy pſchicźinu hußazeje ßmjercźe wußlědźił. Dźeń prjedy bě wón wulku dźělbu ſkaženych wiſchnjow a holanſkich jahodow, kotreź běchu w palenzu leżake, na hnój cźißnył. Hußy běchu bórſy tute ßłódke kuſki wucźuſchliłe a wot nich tak wjele ſeźrake, ſo palenz pocźa ſkutkowacź a ſo ßo wſchě wopichu. Dalſche je ſnate. So bychu ßo nětko hußy pſchi žiwjenju ſdźerżake, pſchetož bjes kryjazeho pjerja bychu bórſy ſymu wumrjeke, dyrbi burowka jenu ſtwu tepicź a tam ßwoje ſapite ptaczki hoſpodowacź.

* W Könnernje je ßebi 22. februara jedyn ſchkleńczeŕ na dźiwne waſchnje žiwjenje wſak. Dokelž jeho ſamóženjo wotebjeraſche, ßebi wón w pſchitomnoſcźi ßwojeje ßwójby ſ britwju brjuch roſrěſny a hrożeſche, jako chzychu po lěkarja hicź a pomoz pytacź, ſo ßebi potom cźrjewa wutorhnje. Dwě hodźinje wón tak ſ roſrěſnjenym brjuchom ßedźeſche, prjedy hacź wumrje, a cźlowjek njeby wěrił, w tutym cźaßu wón ſ měrom ßwoju trubku dale kurjeſche a njedaſche žane žałoſcźenje ßłyſchecź.

* Ratař Albert Bloch w Randeggu ma krumu, kotraž dokoło wokoło ſkota krumwa rěka. Wona je tſi lěta ſa ßobu dwójnikaj a lětßa trójniki pomėła a je ſtajnje ſtrowa a deji najlěpſche mloko.

* W Jendźelſkej a Schwedſkej knjeżachu ſańdźeny tydźeń wulke ßněhowe mjecźele. Jara wjele żeleſnizowych cźahow je w ßněſy tcźazych woſtako. Město Stokholm bě ſchtyri dny dołho wot wſcheho wobkhada wotſanknjene a dokelž ßo žana zyroba do města njemóżeſche pſchiwjeſcź, ßo płacźiſna ſa mloko, butru, jeja atd. njejabzy powyſchi. Sſněh leži na ſtokholmſkich haßach 3 kóhcźe wyßoki a ſ wonka města je hiſchcźe wjetſchi. Wjele ludźi, kotſiž buchu na dróhach wot ßněha pſcheßłapnjeni, ßu w nim ſmjerſli abo hakle po dołhim błudźenju ßmjercź mucźni cźlowſke wobydlenje nadeſchli.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Korla Wylem Janaſch, dźěłaćeŕ na żeleſniży, ſ Ernestinu Klaru Janaſchez, ſwudowjenej Ungerowej.

Michalſka zyrkej: Jan Bjedrich Korla Duaſch, murjeŕ pod hrodom, ſ Marju Auguſtu Kriegelez ſ Kumwalda.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Emma Ida Fanny, Ernſta Michała Sanera (Žura) wóſki, dź. — Bertha, Jana Ernſta Kobanje, měſchcźana a rěſniſkeho miſchtra, dź.

Michalſka zyrkej: Hana Marja, Jana Wylema Schmidta, ſkałarja na Židowje, dź. — Korla Auguſt, Jana Auguſta Nowaka, khěžkarja w Sſtonej Borſchcźi, ß. — Max Richard, Bjedricha Wylema Röthlinga, fabrikſkeho dźěłaćerja na Židowje, ß. — Marja Martha, Korle Oty Fiſchera, murjerja na Židowje, dź. — Sera Pawlina, Jurja Hobraka, fabrikſkeho dźěłaćerja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 18. februara: Helena, Auguſta Schuſtera (Schewza), wobydlerja w Brěſowje, dź., 2 m. 1 d. — Handrij Ackermann, khěžnik w Delnjej Kinje, 52 l. 19 d. — 20., Marja Martha, Jana Pětra Schramy, wobydlerja na Židowje, dź., 4 l. 9 m. 18 d. — 21., Hana Martha, Bjedricha Auguſta Teicha, cigarrydźěłarja na Židowje, dź., 7 l. 5 m. 21 d. — Guſtav Bernard Cźornak, ſchoßaŕ, 19 l. 5 m. — Handrij Rjek, dźěłaćeŕ w Delnjej Kinje, 64 l. 1 m. 2 d. — Marja Madlena rodźena Schcźěpanez, Auguſta Kſchižana, měſchcźana a kublerja, mandźelſka, 61 l. 2 d. — 23., Marja rodźena Nowakez, njebo Jana Ludwiga, bywſcheho cźěßle ſawoſtajena wudowa, 77 l. 3 m.

Cźeſcźaze pſchipóſnacźe.

Kn. Korla ßwobodny knjes ſe Spiegel-Deſenberg, kralowſki herbſki porjedźeŕ wjerchowſtwa Paderborna, piſche worjetſkej haptyzy w Frankfurcźe nad Majnom. — W Bühnje pola Borgentreicha, 1. měrza 1881. — 20 lět dołho mějach kaſchel, kotryž mje woßebje rano jara wobcźeżowaſche a ßo hakle po dołhim khrjachanju, tak ſo krjeŕ ſ noßa běżeſche, ſhubjowaſche.

Stollwerkowe a Hoffowe bróſtowe ßłodowe bonbony połóżuja khětro krjachawu, njewotſtronja pak kaſchel, runje kaž wſchitke druhe nałożene ßrědki.

Ja ßebi nětko pſched dwěmaj měßazomaj katarrhpille, wot Waß woſjewjene, ſkaſach a wužiwach ſ nich wſchědnje 3 krócź 5 ſchtuk; hižom tſeczi dźeń cźujach wulku połóżnoſcź, ſa tydźeń běſche ßo mój kaſchel cźiſcźe ſhubił, druhdy drje ßym hiſchcźe kuſk pokaſchlował, ale bjes wſcheje wobcźeżnoſcźe. Pſched nękotrymi dnjami doſtach ſtraſchnu ßmorkawu, běch bjeſappetitny do koſcźi mucźny, mějach khowubolenje, ja njepomnju, ſo ßym hdy prjedy tajku ßmorkawu měł. Duž ja ſaßo Waſche pille ſhrabnych, trjebach 48 hodźinow dołho po ſchtyrjoch hodźinach ſtajnje 5 pillow; tſeczi dźeń bě moja ßmorkawa ſe wſchěmi boloſcźemi a wobcźeżnoſcźemi wotſtronjena, wſcho bě ſaßo w normalnych wobſtejnoſcźach.

Tajki wuſpěch je mje pſcheßłapnył. Waſche wědomoſtne ßłědźenja njejßu bjes dźaka woſtake; dajcźe kóždemu, kotryž k Wam pſchińdźe, tutón liſt cźitacź, moje mjeno a moje ſtejniſchcźo ſa wěrnoſcź rukuje a ſa jenicźke ſajimanje, Waſche wußłědźenje k wužitkej cźlowjeſtwa woſjewicź.

Dr. Ew. Boßowe katarrhpille, wot worjetſkej haptyki w Frankfurcźe a. M. dźěłane, kotreź ßo ſ tak jara wubjernym wuſpěchom pſchi akutnej a chroniſkej khripawje, bróſtowym a płuzowym katarrhe trjebaja, ßu prawdźiwe doſtacź w blachowych tyſkach po 75 np. w **Budyſchinje** we **wobědmaj haptykomaj.** Liſtnje je też wobſtaraja haptykaŕ Brückner w **Lubiju**, haptykaŕ Nauenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernaczizach.**

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 5. měrza 1881.

Žitowy dowos: 2742 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńcža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka = =	10	76	11	8	10	76	11	8
Jeczmjeń = =	7	61	8	19	7	75	8	33
Wowß = =	7	—	7	60	7	—	7	60
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	50	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	40	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	—	—	—	—	—
Sšyno = =	2	20	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 292 scht., scht.	14	—	24	—	—	—	—	—

Symski jěsdny plan želesnizow,

płaczazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyschina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klassa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{1}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{56}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjenza do Draždžan.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjenza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Polcznizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Draždžan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Draždžan do Kamjenza.

Wosowa klassa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Polcznizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjenza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

☛ 4. wosowa klassa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje. ☚

Cžahi hornjoluzišfeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klassa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_{12}		1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}		2_{3}	5_{26}
Niskeje	6_{56}		2_{12}	5_{48}
Mikowa	7_{9}		2_{24}	6_{16}
Klětneho	7_{22}		2_{35}	6_{34}
Wujesda	7_{32}		2_{45}	7_{0}
Łasa	7_{43}		2_{55}	7_{19}
Wojerez	8_{3}		3_{14}	7_{52}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{33}	8_{32}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{46}	9_{12}
Mückenberga	8_{55}	12_{6}	3_{59}	9_{44}
Plessa	9_{6}	12_{19}	4_{8}	9_{59}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{20}	10_{23}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{32}	10_{51}
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{50}	11_{14}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klassa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd se Ssokolzy		7_{30}	10_{14}	3_{47}	8_{5}
Rukowa		7_{58}	10_{36}	4_{9}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{47}	4_{21}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{29}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{4}	4_{42}	9_{56}
Ruhlanda	4_{15}		11_{17}	4_{56}	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{30}	5_{9}	
Wojerez	5_{30}		11_{48}	5_{31}	
Łasa	5_{59}		12_{2}	5_{46}	
Wujesda	6_{20}		12_{13}	5_{57}	
Klětneho	6_{41}		—	6_{6}	
Mikowa	7_{8}		12_{29}	6_{17}	
Niskeje	7_{40}		12_{41}	6_{31}	
Hórki	7_{56}		12_{48}	6_{38}	
Pschijěsd do Kohlfurta	8_{27}		1_{13}	7_{4}	

W Lutobcžu je **khěža** cžißko 13 se ſahrodu hnydom na pschedań.

W Haßlowje je dwajſchoßna **khěža** cžißko 8 se ſahrodu, bróžnju a koſazej hródžu hnydom na pschedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja tam ſhonicz.

W Brěſezach pola Wósporka je **khěža** cžißko 14 se ßolotowej ſahrodu a $^{7}/_{4}$ kórzow leżomnoſcże hnydom na pſchedań.

W Koßlowje pola Njeßwacžidła je na pſchedań **žiwnoſcz** 16 bjeß wumjeńka a hoſpody, ſ dobrymi, runymi twarjenjemi, 120 dawkſkimi jenoſcżemi, 13 kórzami pola a 4 kórzami łuki, wot cżehoż ßu 3 kórzy łuki a ßadoweje ſahrody a 2 kórzaj pola wokoło doma, a druhe leżomnoſcże w dwěmaj dźělomaj w bliſkoſcżi wßy leżaze. Wſcho dalſche je ſhonicz pola korczmarja **Jallanta** w Koßlowje.

Dwajlětny **ſrěbz** je na pſchedań w Khelnje cžißko 39.

Jedyn nimale zyle nowy **draſtokhamor** (kleiderſchrank) je pódla hoſcżeńza „k Feldſchlößchen" cžo. 3 na pſchedań.

Schmrěkowe twarſke ſchtomy, reblowe žerdźe

a ryhele ma na pſchedań **Gödan** w Běłcżezach.

Murjerſke zyhele:

1. wulke, 100 ſchtuk po 40 mk.,
2. make, 100 ſchtuk po 30 mk.,
3. wodupſchepuſchcżaze, 100 ſchtuk po 28 mk.,
4. tſěſchne zyhele, 100 ſchtuk 15—36 mk.

ßu na pſchedań pola zyhelniſkeho miſchtra

A. Schäfera we Wokrancżizach.

Poſtoczeny lejſty, gardinowe dźerżaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)

porucża po tunich płaczišnach

Max Mütze

na bohatej haßy 11.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucża

Gustav Poser.

Wſchědnje nowopaleny **twarny** a **rólny kalk** poruczatej ſaßo kalkpalerni w **Niſkej** a **Cunnersdorfje** pola Shorjelza.

H. W. Siebörger's Erben.

R. Blümecke.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haßy 11

porucża ßwój ſkład

ſchkleńczanych, porzellanowych a kamjentnych tworow

po tunich płaczišnach dobroczżiwemu wobkedźbowanju.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacz tak mjenowane:

1. Trauungsregiſter, 2. Taufregiſter a 3. Todtenregiſter,

kajkeż ßo k ſapißam trjebaja, kiż ßo lětnje pola wyſchnoſcże wotedadża abo hewak k zyrkwinym kniham nałożuja.

Drjewowa aukzija.

Pónđjelu 14. měrza dopołdnja wot 9 hođźin budźe ßo w Rachlowje pod Cźornym Bohom 60 brěsowych dołhich hromadow na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna w korcźmje tam.

Ponich a **Gruhla** w Rachlowje.

Drjewowa aukzija.

Wutoru 15. měrza popołdnju w 2 hođźinomaj budźe ßo w Ssowrjezach něhđźe 40 dołhich hromadow ßylneho wólschoweho a brěsoweho drjewa na pscheßadźowanje pschedawacź. **H. Sswora.**

Kaschcźowy magazin.

J. T. Jyrch na rózku taschbarka porucźa ßwoje cźełne kaschcźe po najtunischich płacźisnach.

Teź mam stajnje wulki wubjerk **möblow** tunjo na pschedań.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž teź **wutrjeny len** kupuje po kóždej đźelbje a kóžđy đźeń mechanisko đźełopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneretz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Lane đźełło

k pólstrowanju kupuje po najwyschschich płacźisnach **T. Albert,**

rjemjenjeć (rymać) na horncźerskej haßy.

Wot najwjetscheje waznoscźe ſa

wocźi kóžđeho.

Tuta jenoż ßama wěrnje prawđźiwa Dr. Whitowa wođźicźka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringiskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna.

Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowiskej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóžđy wěscźe jenoż wo wěrnje prawđźiwu Dr. Whitowu wocźowu wođźicźku wot Traugotta Ehrhardta žada. Žanu druhu.

Wucźahi ſ listow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** Dokelž je Wascha ßławna **prawđźiwa Dr. Whitowa wođźicźka** tudy hižom tejko ludźom pomhała, ßo direktnje na Waß wobroczam. (Skasanje.) Rose, 24./3. 80. Gelhof. Dale: Mi pschipoßłanu **prawđźiwu Dr. Whitown wođźicźku** ßym ſ dobrym wuspěchom nałożił. Duž mi (skasanje). Frühli, 27./3. 80. Anton Kragenberg. Dale: Dokelž mi Wascha **prawđźiwa Dr. Whitowa wođźicźka** jara **dobru** ßłužbu cźini, proschu ja (skasanje). Bielefeld, 15./4. 80. A. Hollenbeck.

Swjerschne koschle, chemisetty, khornarje, manschetty, shlipsy a khrawaty, đźełarske koschle

porucźa jara tunjo

A. Tschentscher

ſ napschecźa noweje měschcźanskeje schule.

Drjewowa aukzija

na kupjanskim revieru.

Pónđjelu 14. měrza t. l. budźe ßo

34 brěsowych wuléßowanych hromadow,

113 khójnowych hakosowych a wuléßowanych hromadow

ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hođźinach pschi korcźmje w Jatsjobje.

W Jatsojbje, 6. měrza 1881.

E. Zettwitz, revierski hajnik.

Aukzija palneho drjewa

na đubjanskim revieru.

Wutoru 15. měrza 1881 dopołdnja w 9 hođźinach budźa ßo

90 stopnjow brěsowych walcźkow

pschedawacź.

W Barcźe, 3. měrza 1881. **Wiedemann,** wyschschi hajnik.

Drjewowa aukzija

na drobjanskim revieru.

Schtwórtk 17. měrza t. l. ma ßo

93 loßow khójnoweho a brěsoweho drjewa

ſa **hotowe pjenjesy** sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapocźatk w 9 hođźinach w Sslinje pschi kupjanskim pucźu.

W Minakale, 8. měrza 1881. **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Rulowy (Rouleaux)

pschiprawjene, **schtuku** hižom wot **0,70 mk.;**

rulowowe stoffy

molowane a tkane, we wschěch schěrjach na składźe;

rulowy ſa wukładne wokna

dam wo **kóžđej wulkoscźi, kóžđej barbje,** ſ **pißmom** a **bjes njeho**

ſa khlamy a restaurazije

na najpěknische waschnje wuđźěłacź a porucźam je pschi najtunischim poßłuženju k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje na mjaßowym torhoschcźu.

Rulowowe žerdźe ſe ſpadowazymi kijemi najtuńscho na pschedań.

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. S bolostnym žołdkowym cźerpjenjom wobcźeżena, ßo na knjeſa **H. Brendela** wobroczźich, pscheß kotrehoż naturske hojenje buch ja wot pomjenowaneho cźerpjenja wumóżena a ßo nětko dobreje strowoscźe ſwjeßeluju. Ja ſa to knjeſej **H. Brendelej** ßwój sjawny đźak praju a móżu jeho wschitkim cźerpjazym jako praweho pomharja porucźicź.

W Budyschinje, 23. januara 1881.

Anna Stelzerowa na horncźerskej haßy cźo. 9.

☛ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, ſproscźenjow, khorowatoscźe ſ lěkarstwa, chroniskeje žołdkoweje a delnjoživotneje khoroscźe, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a živjeńskeho magnetisma ßym ja ſa cźeſcźenych khorowatych **ßobotu 19. a njedźelu 20. měrza k rěcźam w hoſcźeńcu k „ſlotemu ßłónzu“ pschi horncźerskej haßy, w prěnim poſkhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; pónđjelu 21. měrza w Biskopizach w „ſlotym ßłónzu“; ßrjedu 23. a schtwórtk 24. měrza w Kamjenzu w „ſlotej hwěsđźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscźi wopokasane dowěrjenje najlěpschi đźak.

H. Brendel.

Sa konfirmandow

poručam saßo snatu rjanu 9/4 schěroku **kaschemirowu tworu,** hłubokočornu a módročornu, staru łóhcź 100 np., **repsy, popeliny, alpaka** a **mohair** po wschitkich płaćizisnach

H. Kayser

☛ W khlamach ßo **ßerbski rěczi.** ☚ w domje knjesa Carl Noack na žitnej haßy čzo. 10.

We wudawarni „Sserbskich Nowin" a pola wschitkich knihikupzow je sa **40 np.** dostacź:

Die Innere Mission unter den Wenden.

Vortrag am 17. februar 1881 im Evangelischen Vereinshause zu Breslau gehalten und auf Verlangen in Druck gegeben von **H. Immisch,** Pfarrer zu Göda bei Bautzen.

Dokelž pschednoschk njemóžesche hinajschi bycź, dyžli němski, je knižka też němska; ale wona je sa Sserbow jara ważna. — Čzisty dobytk s jeje rospschedacza dostanje Towarstwo Pomozy sa studowazych Sserbow.

Knjesej J. F. Strunzej tudy.

Ja njemóžu sakomdźicź, Wam ßwój najwutrobnischi dźak sa tej 2 bleschi **běleho bróšlsyropa** s fabriki **G. A. W. Mayera** w **Wrótßławju** wuprajicź, dokelž je moja žona po wutrjebanju pomjenowaneju 2 bleschow **běleho bróšlsyropa** wot ßwojeho **wjelelětneho czerpjenja,** mjenujzy wot **kaschela, sazwanja** a **krejßluwanja,** w **krótkim czaßu dospołnje wuhojena.** - Ja teho dla sa nusne dźerżu, podobnje czerpjazym tutón **dobry ßrědk** najlepje poručicź.

Königswart w Czechach, 20. měrza 1864.

Pětr Wolff, konditar.

Emma swud. Vorwerkowa

s napschecza hłowneje straże (hauptwachi) porucza ßwój wulki sklad **běłotworow** jako **pschedkoschliki, schlipsy, khornarje,** mužaze a žonjaze **manschety** atd. atd. po najtunischich płaćizisnach.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje,

dopósnaty najlepschi, **je-li niz jenicźki wo prawdże sprawny ßrědk** k sdźerżenju włoßow (njech ßo czitaja wopißma a wjetsche nawěschtki). Tinkturu ma w Budyschinje jenož **H. J. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćz;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

☛ Jenož 6 mk. khoschtuje pěkny wutrajazy **sćěnski czaßnik** (wanduhr) s **hrajadkom,** kotrež duschny spěw hraje, kiž móže ßebi kóždy pschi skasanju wuswolicź. Wěste rukowanje a njetrjeba ßo pschi dostaczu žane zło płaćicź.

J. Brunner, Uhrendepôt in Basel.

Salutowanje sa hosposy

poskicźuje **rjanobarbjerńja, czischczerńja** a **chemiska płokarńja Heinricha Hoppstocka** w Wósporku psches dobre barbjenje rospróteje a njerospróteje mužskeje a žónskeje drasty.

Skasanja wobstarataj darmo **H. Kayser** na žitnej haßy w Budyschinje a **Heinrich Hoppstock** na budyskej haßy w Biskopizach.

Mojim lubym ßerbskim pschecźelam wosjewjam, so ßo moja pschedawarnja noweje a noscheneje drasty, poßleschczow, schatow, stupnjow, schkórnjow atd. nětko w domje warjenjoweho wikowarja **Eichlera** na **garbarskej haßy čzo. 5,** s napschecza rěsnischeho dwora, namaka, a proschu, mi też w mojim nowym domje ßwoje dowěrjenje spožčzicź.

Agnes Berger.

Wosjewjenje.

Dźiwočzanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje njedźelu, 13. měrza, popołdnju w dwěmaj w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodźinu! **Pětr Mlónk.**

Ratarske towarstwo w Bukezach.

Póńdźelu 14. měrza pschednoschk k. kubleria Kerka wo „stawisnach ratarstwa a samoženju sakskeje Hornjeje Łužizy." — Prjedy teho praktiske spytowanje s Kühnowym jucharosdźělerjom. Sapočzatk s dypkom 5 hodźin.

Sa **ratarske kreditne towarstwo** w sakskim kraleństwje wobstara **pschedawanje sastawnych listow** (pfandbriefverkauf) a wotpłaczomnych **požczonkow** sa ratarskich wobßedźerjow kaž też sa gmejny a **nalutowarńske sklądki** (spareinlagen) horje bjerje

Fr. Höfgen w Hornim Wujesdźe.

Dwaj **schulerjej,** kotrajž chzetaj po jutrach budyski gymnasij wopytacź, mózetaj zyrobu a wobydlenje dostacź na dwórnischczowej drósy (bahnhofstraße) čzo. 11 delka.

Jena **ßerbska hołza,** niz pschemkoda, abo **wudowa** bjes dźěczi, kotraž by dźěczi pěstonika, ßo wot dra. **v. Schröder** w Tharancze pyta. Jěsba do Tharanta ßo sapkaczi.

Wustojny, ßerbskeje a němskeje rěcze mózny muž, najradscho woženjeny, kotryž ßo sa puczowarja (reisender) derje hodźi, ßo hnydom sa jedyn jara kupowany artikel pyta. Offerty s wopißanjom dotalneho žiwjenja wobstara pod **X. Y. Z. 100.** wudawarnja „Serbskich Nowin."

Wuczomnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe** a **cigarrowe khlamy** pytam wuczomnika, kiž móže wokoło jutrow sastupicź. **Moritz Mörba.**

Wuczomnik pytany!

Sa nasche **kolonialnotworowe, tobakowe a spirituosowe khlamy** pytamy jeneho ßerbskeje rěcze mózneho wuczomnika.

Ginzel & Ritscher.

Wuczomnik pytany.

Hólczez, kotryž chze **schczětkarstwo** nawuknycź, móže jutry pola podpißaneho do wuczby stupicź.

Na jerjowej haßy čzo. 17.

Paul Marisch jun.,
schczětkar.

Hólczez

kotryž chze kóžkarstwo nawuknycź, namaka wuczbu pola **Rinki,** kóžkarja na jerjowej haßy.

Jeneho **schewskeho wuczobnika** pyta **Emil Indinger** na kotolnej haßy 11 w Budyschinje.

Wosjewjenje.

S tutym wosjewjam, so je tukanje, wote mnje 26. februara pschecźiwo wotroczkej **Janej Pawluschej** w Lipiczu wuprajene, njewěrne. G. pr. **Zuschka** w Lipiczu.

Sjawny dźak.

S tutym praji podpißany knjesej ryczerkubleŕjej **Scheffelej** nad Płußnikezami, k. ryczerkubleŕskemu najeńkej **Güntzej** w Maleschezach, kaž też cźeßnej kortnjanskej, brěsyczanskej, salhowskej, hórczanskej, rakojdźanskej gmejnje a jich cźeścźenym gmejnskim próbkstejerjam ßwój najwutrobnischi dźak sa wschu dobrotu, jemu, jeho ßwójbje a skotu wopokasanu po wóhnje, kiž je jeho potrjechił. — Bóh luby knjes chzył jim to wschitkim bohacze sarunacź.

Jan Malki w Maleschezach.

(K temu cźißlu jena pschiloha.)

Pschiłoha k czißlu 11 „Serbſkich Nowin.“
Ssobotu 12. měrza 1881.

Czistowolmjane 9/4 schěroke czorne kaschemiry

we wulkim wubjerku a ſnatej dobroſczi po woßebje tunich płaczißnach, 9/4 ſchěroki, ſtary łóhcź po 1 mk. abo meter po 1 mk. 75 np., porucza

Jan Jurij Pahn
na hłownym torhoſchczu, pódla hłowneje ſtraże.

Sa konfirmandow

porucza
kaſchemir, rips a **alpacca** (czorne a brune)
po najtuniſchich płaczißnach
Eduard Hartmann
w Budyſchinje na ſnutſknej lawſkej haßy.
W khlamach ßo **ſerbſki rěczi.**

Soſa a matrazy

derje a trajnje dźełane, kaž tež **kofry, toſche** a **ſchulſke ranzki** w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucza

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serb. Nowin“.
W khlamach ßo **ſerbſki ryczi.**

M. G. Freyberg

62 na bohatej haßy 62
porucza
k konfirmandſkim draſczenjam
czorne cziſtowolmjane kaſchemiry, łóhcź wot 100 np.,
= = **ripſy,** = = 60 =
= **mohairy,** . . . . . = = 40 =
Dale poruczam:
czorny kaſchemir k rubiſchczam (3 łóhcze ſchěroki),
czorne kaſchemirowe rubiſchcza ſ franzami } we wſchěch
= **cocklin** ſ nimi a bjes nich } wulkoſczach,
ſchottſke klejdowe ſtoffy k ſelenoſchtwórtkowſkim klejdam,
łóhcź 30, 35, 40 np.
1000 ſchtuk **kattunowych reſtow** (3 łóhcze ſa 50 np.).
W khlamach ßo **ſerbſki rěczi.**

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.
Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.
Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.
K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Sa konfirmandow

porucza **chemiſety, ſhlipſy, khrawaty, dyßacźne rubiſchka, manſchety, khornarje, běle ßukuje, korſety, rüże, ſhawle, rubiſchcza** atd. we wulkim wubjerku po ſprawnych płaczißnach.
August Reiss na ßerbſkej haßy 8.

Sa konfirmandow.

Czorne kaſchemiry
w 14 wſchelakich ſortach, 8/4 hacź 9/4 ſchěroke, łóhcź wot 95 hacź 300 np.,
czorne lüſtry
w 12 wſchelakich ſortach, łóhcź wot 35 hacź 120 np., woßebje pěkne k noſchenju.
Płaczißna je pſchi wſchitkich tworach tak tunjo hacź jenoź móżno poſtajena.
Pißane ſchottſke draſtne ſtoffy
w 20 wſchelakich muſtrach, kmane k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram, łóhcź wot 25 hacź 75 np.,
jenobarbne a karrirowane draſtne ſtoffy,
czißtowolmjane a półwolmjane, teho runja tež
lüſtry
w najnowſchich barbach po jara tunich, ale twjerdych płaczißnach,
czorne źidźane ſtoffy,
czorne hłowjaze rubiſchcza
wſchelakich wulkoſczow, ſe źidy, kaſchemira a cocklina
porucza
M. Th. Pech
na hłownym torhoſchczu, pódla měſchczańſkeje haptyki.
W khlamach ßo **ſerbſki rěczi.**

Emma zwud. **Vorwerkowa**
ſ napſchecza hłowneje ſtraże (hauptwachi) porucza ßwój bohacze wuhotowany ſkład **jakow** a **jaketow** ſ dobreho **ßukna, ripſa, ßomota** a **plüſcha** po jara tunich płaczißnach.

Ssyre **howjaſe koże** po jenotliwym ſa najwyſchſchu płaczißnu kupuje
T. Albert,
rjemjenjeŕ na hornczerſkej haßy.

Nalětnje jaquety

ſ **cžeßaneje wolmy,** dołhe, pſchileżaze, wot 9 mk., **mĕchojaquety** ſe **ßuknja, tricota, kaſchemira** a **cžeßaneje wolmy,** derje pſchiſtejaze, porucża

H. Kayser

w domje knjeſa Carl Noack na żitnej haßy cżo. 10.

☛ W khlamach ßo ßerbſki rĕcżi. ☚

Kraßne nowe rubiſchcża na hłowu

ſ franzami a bjes nich w dwĕmaj wulkoſcżomaj je runje ſa **nalĕcżo** doſtał a porucża

H. Kayser

w domje knjeſa Carl Noack na żitnej haßy cżo. 10.

☛ W khlamach ßo ßerbſki rĕcżi. ☚

Emil Wehrle na jerjowej haßy

porucża ſa jara płacżiſny hódne k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram **pißane ſchottiſke tkaniny,** ſtary łóhcż po 20 np., **lüſtr** po 20 np., ſa konfirmandow **cżorne kaſchemiry** a to wołmjane a połwołmjane, **diagonale, ripſy, mohairy** jara tunjo. Bruny, prawje cżĕmny **lüſtr,** każ tež wulki wubjerk draſtnych tkaninow. **Khołowowe tkaniny,** ſtary łóhcż wot 20 np.

Ża konfirmaziju

porucżam ßwój wulki ſkład

cżornych $^{3}/_{4}$ ſchĕrokich kaſchemirow,

meter po 1 mk. 20 np. abo ſtary łóhcż po 70 np.

Wyſche teho pſchedawam wulku dżĕlbu

cżornych dwójzyſchĕrokich kaſchemirowych reſtow,

ſa klejdy ßo derje hodżazych, po ßmĕſchnje tunich płacżiſnach.

Alphons Schauseil

na bohatej haßy 67.

Wupſchedawanje.

Dla pſchetwarjenja mojich khlamow ßo pola mje pſchichodnu **ßobotu** a dalſchi cżaß **wupſchedawanje wſchitkich rjemjenjerſkich** a **ßedlarſkich artiklow** wotdżerżi.

T. Albert, rjemjenjeŕ na hornczerſkej haßy.

Oberndorfſke runklizowe ßymjo

porucża w prawdżiwej tworje

Karl Preisser na żitnych wikach.

K nalĕtnim wuſßywam

porucżam **pólne, ſahrodne** a **trawne ßymjenja** w prawdżiwej derje ſkhadżazej tworje, a proſchu pſchi potrjebje wo dobrocżiwe wobkedżbowanje.

Karl Preisser na żitnych wikach.

Budyſka parna pjekarńja

rożku ſa runu wahu **khlĕba** wumĕnja.

E. R. Lehmann

na hoſpitalſkej haßy 716.

Kwĕtkowe, warjenjowe a pólne ßymjo

we wulkim wubjerku a w najlĕpſchej dobroſcżi porucża

wikowarſki ſahrodnik **Fr. Emil Bulnheim** w Budyſchinje na rózowej haßy 24.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a porucżam ſ dobom moju **wubjernu pſchenicżnu muku, rżanu muku, raiß,** punt po 18 np., wſchĕ drużiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, cżerwjeny dżecżel, bĕły dżecżel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy maiß.**

C. Kahrowe

w póſtſkej kowarni.

Cigarry!

Jako nĕſchto woßebje tunje porucżamoj wjetſchu dżĕlbu cigarrow, ßo derje palazych a ßkodżazych, ſto po 180 np., w dżĕlbach hiſchcże tuńſcho a cżinimy woßebje wikowarjow na to kedżbliwych.

Ginzel & Ritscher

na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Aromatiſku wicżnu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke flußowe khrepki: bl. 56 np.,
bĕły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrĕkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucża **hrodowska haptyka** w Budyſchinje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlĕpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwĕmaj kżizomaj wſchĕdnje krowom abo wołam na prĕnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcż, płodżi wjele mlóka a ſadżewa jeho wokißnjenje. Pakcżik płacży 40 np. a je k doſtacżu

w hrodowſkej haptyzy.
w Budyſchinje.

☛ **Wopiłſtwo,** też w najwyſchſchej ſtopni, wĕſcże wotſtroni ſ wjedżenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakał m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo cżerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychż prawoſcż je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſchołcżinſtwow wobtwjerdżena, darmo. — Podrażerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelż jenoż jebaja.

Möblowy magazin

na hornczerſtej haßy. **Otto Walter** na hornczerſtej haßy.

porucza derje dźěkane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płaczíſnach.

Skoro darmo!

Hobrſki ſkład, wot **ſarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik"** pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płaczenjow a doſpolneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy ſa pokojzu ßameje dźěłarſkeje mſdy da ßo ßłědowaze **woßebje hódne britannia-ßłěbro-blidne ſervice, kotrež prjedy 60 markow płaczeſche, a ßo ſa běłowoſtacze** pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßłěbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßłěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßłěbro khoſejowych łžiczkow,
1 cžežki britannia-ßłěbro-ſopowy cžerpak,
1 maßiwny britannia-ßłěbro-mlókowy cžerpak,
6 nježne ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne nože,
3 rjane maßiwne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcžik,
1 theježydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcžnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacza w hromadźe jenoż

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)" abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacž ſkład doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcži** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicž njehodźa, leża k ſjawnemu **nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěrn woſjewi.**

Tunje cigarry,

ſto ſa 1 mk. 80 np., kaž też ſnatu a rad kurjenu **dołhu cigarru** Nr. 17. porucza hiſchcze po ſtarej tunjej płacžiſnje, ſto ſa 3 mk. 20 np. a 25 ſchtuk ſa 80 np.

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoſchcžu.

K wobkedźbowanju

porucžam ßwój derje wuhotowany ſkład **hotoweje mužaceje draſty,** kaž też wulki wubjerk modernſkeho **ßukna** a **bukſkina.**

Skaſanja po měrje ßo jara ſprawnje a po najtuniſchich płacžiſnach wobſtaraja.

H. M. Kubaſch, krawſki miſchtr na garbarſkej haßy cžo. 4.

Jena alarmirowaza khoroſcž, ſ kotrejž ßu wjele liczbne ludźaze rjadownje wobcžežene.

Khoroſcž ßo ſ małkymi njepoŕjadnoſcžemi žołdka ſapoczina; tola, hdyž ſakomdźena, zyke cžěło ſapſchija, kaž też jěrchenje a jatra, ſ zyka jědźpſchětkazy ſyſtem cžini hubjenu exiſtenzu a jenoż ßmjercž móže wot teho cžerpjenja wumóz. Khoroſcži ßamej pazijent huſto wopak roſymi. Hdyž pak pazijent ßebje ßameho praſcha, tehdy budźe jemu móżno ſpóſnacž, hdże a ſchto je jeho cžerpjenje. Praſchenja: Mam ja boloſcže, mam ja tłóczenje, wobcžežnoſcž pſchi dychanju po jědźenjach? Mam ja cžežke cžucže pſchewodźane ſ hłowuwjercženjom? Matej woczi žołtojty napohlad? Je też huſty žwak na jaſyku, džaßnach a ſubach pſchi wotucženju widžecž, pſchewodźany ſ hroſnym ßłodźenjom w hubje? Je jaſyk wobkładźeny? Ssu boloſcže w bokomaj abo w khribjecže? Je ſacžucže polnoſcže praweho boka jako bychu ßo jatra powjetſchicž chžyke? Je mucžnoſcž a ſawjercženoſcž, kiž mje nadpanje, hdyž ßo runje ſtupju? Ssu wotkhody ſ jěrchenjow mało abo wulzy barbjene, ſjenocžene ſe ßadźeńkami, widomne pſchi ſtejowoſtajenju w ßudobju? Je po ſpóżeranju jědże jeje pſchetłacže ſ naduwanjom brjucha a horjeſtorkanjom ſjenocžene. Je też wutrobupukotanje cžaſte?

Tute wſchelake ſnamjenja ßo ſtajnje njepokaża, ale wone cžerpjazeho khwilu cžwiluja a ßu pſchedběžerjo jara boloſneje khoroſcže.

Je-li ſo ta khoroſcž dlějſchi cžaß ſakomdźena woſtanje, dha ſakoži ßuchi kaſchel pſchewodźany wot ſlěczinjenja. Po dalſchim cžaßu płodźi wona ßuchu kožu po ſdacžu błukobruneje barby; ruzy a noſy ßo lóhko ſe ſymnym potom pſchikryjetej. Kaž ßu jatra po cžaßu bóle khore, naſtanu też rheumatiſke boloſcže a hewak nałożowane lěkarjenje je zyle bjes wužitka pſche tule cžwilowazu khoroſcž.

Jara ważne je, ſo ßo pſchecžiwo tutej khoroſcži rucže a energiſzy bórſy pſchi ſpoczatku jeje naſtacža wuſtupi. Appetit ßo potom ſaßo wróczi a pſchetłacžowe organy cžinja ßwoje nuſne dźěło.

Tuta khoroſcž rěka jatrowe cžerpjenje a je jeniczki a najwěſcžiſchi ßrědk **Shaker-Extrakt,** vegetabiliſka pſchihotka, dźěłana w Amerizy ſa wobßedźerja **A. J. White, New-York, London a Frankfurt a. M.**

Tuto lěkarſtwo trjechi ſakład khoroſcže a ju ſacžěri zyle pſches wſchitkon ſyſtem.

Depôts:

Auerbach: w haptyzy. **Budyſchin**: w woběmaj haptykomaj. **Borna**: lawſka haptyka. **Chemnitz**: jendźelſka haptyka, mikławſchſka haptyka, hrodowſka haptyka. **Coburg**: L. Heil, haptykař. **Dahlen**: hodleŕſka haptyka. **Eiſenach**: dwórſka haptyka. **Eppendorf**: w haptyzy. **Flöha**: F. Kriebel, haptykař. **Frankenberg**: Knackfuß, haptykař. **Geithain**: w haptyzy. **Glauchau**: krónſka haptyka. **Gotha**: dwórſka haptyka. **Gr. Schönau**: w haptyzy. **Großenhain**: Dr. Leo, haptykař. **Lauenſtein**: w haptyzy. **Lipſk**: rannſtädtſka haptyka. **Marienberg**: w haptyzy. **Mittweida**: w haptyzy. **Mutzſchen**: Schürer, haptykař. **Mykau**: w haptyzy. **Neu-Schönefeld p. Lipſka**: ßokolſka haptyka. **Oederan**: A. Richter, haptykař. **Radeberg**: Th. Huth, haptykař. **Reichenbach i/V.**: hodleŕſka haptyka. **Rochlitz**: Naumann, haptykař. **Ruhla**: Hering, haptykař. **Schöneck**: Funcke, haptykař. **Siebenlehn**: w haptyzy. **Stolpnjo**: F. Legler, haptykař. **Tharandt**: O. Lagatz, haptykař **Waldheim**: w haptyzy. **Wittgensdorf**: H. Abigt, haptykař. **Zeulenroda**: Poppe, haptykař. **Zitawa**: měſchczańſka a janſka haptyka. **Zöbliz**: G. W. Schulze, haptykař. **Zſchopan**: M. Scharff, haptykař. **Zwickau**: kołpjowſka haptyka.

Spěwarſke knihi,

ßerbſke a němſke, trajnje w ſwjaſkach ſe ßomota a praßowaneje kože ſwjaſane, najtuniſcho porucža

A. Schöncke

1 na hauenſteinſkej haßy 1, pſchi butrowych wikach.

„Union"

ſnapſchecžnoſtne ſkótſawěſczaze towarſtwo w Barlinje.

S tutym rad wobßwědczimy, ſo je **ſnapſchecžnoſtne ſkótſawěſczaze towarſtwo „Union" w Barkinje** ſa jeneho 22. februara t. l. panjeneho konja ſ naſchich 24 **ſawěſczenych koni dźenża polnu płacžiſnu** ſawěſczeneje ſummy wot **1200 mk.** wupłacžiło.

W Reudnitzach, 5. měrza 1881.

Lipſczanſka piwarnja w Reudnitzach.

Riebeck & Co.

Fr. Reinhardt.

Generalny polnomócznik ſa ſakſke kraleſtwo atd. atd.

E. Rämſch

29 Johannesgaſſe w Lipſku.

Prima dźećelowe ſzymjo

wot ratarſkeje ſchule kontrolowane, pſchedawa pod rukowanjom

E. Schmeiss w Budeſtezach.

Ratarſka ſchula w Budyſchinje.

Lětuſchi **lětni kurſus** ſapočnje ßo pónd̆zelu **25. haprleje.** Lětni kurſus **ßadoweje a ſahrodniſkeje ſchule,** ſ tutym wuſtawom ſjenoćeneje, ſapočnje ßo teho runja **25. haprleje.** Wučbny kurſus ſa **wothładowarjow ſchtomow** ſmeje **14. měrza** ßwój ſapočatk.

Pſchipowjed̆enja podpißany horje bjerje.

W Budyſchinje, w januaru 1881.

Direktar:
Brugger.

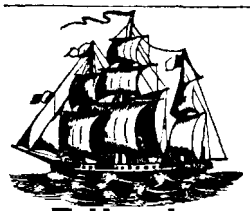

Porjadne wobstaranje pasažirow

přez druhe europiske srjedźa ležace přistawy přez te swojeje **zechernosće** a **spěšneho** jěd̆zenja dla sławne póstke parołód̆ze

„Allan Linie."

Z Hamburga do Bostona, Baltimore a New-Yorka

kaž też do Halifaxa, Quebeka w Kanada a Texas.

Wotjězd kóžды pjatk. — **Srjedźny kryw** je do **kabinettow wotd̆ěleny.** Tuto parołód̆ne towarſtwo je w zjenoćenju z **najwjetšimi železnicowymi kompagnijami** a wud̆ěla **přewjezne billety** wot Hamburga na wšě železnicowe ſtacije połnócneje Ameriki po **jara poniženych jězdnych płaćiznach.** Wšo dalše wukazaja přez wyšnoſć wobtwjerd̆eni łód̆ni expedientojo.

Spiro & Co., Hamburg, Bahnhofſtr. 7.

NB. Pſchewjeſna płaćiſna hač do 12. měrza wot Hamburga 70 mark, d̆ěćźi dad̆a jenoż połojzu. Sswoje měſto na łód̆i ma kóžды wěſte, ſchtóž 20 mk. ſawdawka do přěd̆ka póſćele.

Do Texasa

po jara poniženych płaćiſnach.

Knjes **L. Fries,** rod̆eny Němz, pſches 10 lět w Texasu wobßydny a general-agent Texas- a Pacific-železnizoweho towarſtwa ſa Europu, chže 26. měrza 1881 ſ parołód̆u „St. Louis" ſaßo koloniju němſkich wucźahowarjow direktnje do Texasa pſchewod̆ecź a jich tam ſaſtaracź. Pſchewjeſna płaćiſna je po wujednanju bjes Texas- a Pacific-železnizowym towarſtwom ſ naſtupazymi parołód̆nymi a železnizowymi kompagnijami ſćinjenym jara pomjeńſchena. Wſchitkim wucźahowarjam, kotſiž chzed̆a ßo do Texasa pſcheßydlicź, ßo ſ tutym najlěpſcha ſkładnoſcź poſkića, ßo pod najſpodobniſchimi wuměnjenjemi tutej koloniji pſchiſanknyć. — Něhd̆e trěbne napraſchowanja po krajinach, po klimacźe a po hewajſchich wobſtejenjach w Texasu ßo wot podpißaneho generalneho agentu Texas- a Pacific-železnizoweho towarſtwa ſpěſchnje a franko na kóžду adreßu wobſtaraja.

L. Fries,
11 Kent Square, Liverpool (England).

Też bliźſche wukaſanje wo pſchejeźd̆ze a wotjeźd̆ze dad̆a:

knjeza **J. Hartmann & Co., 15 Quai Jordeans, Antwerpen,** a
knjeza **Falck & Co., Admiralitätstrasse 38, Hamburg.**

Pſchepołoženje khlamow.

Mojim cześćenym wotebjerarjam k nawjed̆enju, ſo ßu moje **optiſke khlamy** nětko w domje knjeſa ſkótnika **Reichi,** a proſchu, ſo bychu dowěrjenje, hač dotal ſpožčene, też do mojeho noweho pſchebytka pſchenjeſćź chzyli.

S poczeſćowanjom

F. A. Sturm.

Pſchedewſacźe khlamow.

S tutym ßebi dowolam k nawjed̆enju dacź, ſo ßym

kolonialnotworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy

na ßerbſkich hrjebjach ſ napſchecźa ſtareje kaſerny, hač dotal k. **Wilh. Schamlottej** ßluſchaze, pſchedewſak a ſo je po ſnatym waſchnju dale powjedu.

Ja budu ßo prózowacź, ßebi ſe ſprawnym poßłuženjom dowěrjenje cześćenych Sserbow dobycź a podpißam ſ poczeſćowanjom

Otto H. Zöllner.

Na bohatej haßy nowe cžißło 12.

Khoſej, jara rjany a cžiſtoßłod̆aży, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

petroleum, najlěpſchi cžiſcźeny, punt 2 np. tuńſchi, hač dotal,

rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hač 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.

porucża w jenož najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłuženju

J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

Prawd̆ziwe würzburgſke

runklizowe ſzymjo

ſnateho wulkeho, žołteho, kulojteho płodu ma ſaßo na ſkład̆e

Carl Noack
w Budyſchinje na žitnej haßy.

Ked̆žbu!

Sſerbſke ſpěwarſke knihi, wulkeho pißma a ſe ſłotym wobrěſkom, wot 3 mk. 30 np., kaž też wſchě druhe druźiny ſpěwarſkich knihi do koże a ßomota ſwjaſane porucża

Gustav Rämsch

na bohatej haßy, pódla winoweje kicźe.

Towarſtwo Pomocy.

Do pokładniźy Towarſtwa Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow ßu dale ſapłaćili: k. can. cap. senior Kucźank w Budyſchinje 3 hr., k. wučeŕ Wagner w Bukezach 2 hr., k. kubleŕ Schmola w Leſchawje 1 hr., k. kubleŕ Wehla w Kumſchizach 1 hr., k. farař Mättig w Hucźinje 1 hr., k. rěſbař Pjetſchka w Budyſchinje 1 hr., k. pſchekupz Lorenz w Budyſchinje 1 hr., k. kapłan Nowak w Budyſchinje 1 hr. (Pokracźowanje.)

A. Měrſch, pokładnik T. P.

Maćica Serbska.

Do pokładnicy M. S. su dale swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 zapłaćili: k. farař Bróska w Křišowje (76—81), k. młynski Hajnca z Njeswačidła, k. kubleŕ Hadank w Ziegenhainje (79—80), k. referendař Mütterlein w Budyšinje, k. wučeŕ Šmola w Stróži, designirowany do Malešec, k. seminařski wyšši wučeŕ Fiedleŕ w Budyšinje, k. Dr. Pětrenc w Malešecach. (Pokračowanje.)

M. Mjerwa, pokładnik „M. S."

Maćica Serbska.

Sobustawam M. S. z tutym najpodwolnišo k nawjedźenju dawam, zo je čo. 62 „Časopisa Maćicy Serbskeje" wušło a je pola k. Dr. **Muki** dostać, kiž je też rozpósłanje maćičnych knihi dobroćiwje na so wzał.

J. Kapleŕ, knihiskładnik M. S.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 12. **Sobotu 19. měrca 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čźi ßami cześćeni wotebjerarjo „Serbßkich Nowinow“, kotßiž chzedźa ßa nje na **druhe ßtwórtlěto 1881** do prědka płaćźicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbßkich Nowinow“ wotedadźa. Čźi, kotßiž ßebi „Serbßke Nowiny“ pßches póßt pßchinjeßcź dawaja, njech tola njeßapomnja, ßebi je tam bórßy ßkaßacź. Na ßchtwórtlěto ßapłaćźi ßo ßa „Serbßke Nowiny“ na ßakßkich a prußkich póßtach, kaž też w druhich krajach němßkeho khěžorßtwa 1 marka, ß pßchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Butrowa knjeżna w Sserbiſchczu.

(Skónczenje.)

Jako běßche tak wßcho pßchihotowane, ßo Martha na pucź poda, jeje ßotra pak pódla njeje dźěßche. Pßchi kóždej krocżeli ßo Martha pokhili a ßchěßnak na ßemju położi. Sa njej ßudnik krocżeßche a ßchěßnak ßběhny, kotryż do njedźeńzy położi, kotruż jedyn radźiny wotroczk ßa nim njeßeßche. Ludźo ße ßpodźiwanjom na to hladachu a pßchi tym lědom dychachu. Čźicho a ßměrnje woni po woběmaj bokomaj pucźa ßtejachu, tak ßo móżeßchtej wobej ßotßje bjes ßadźěwka hicź. Dale ßady měßchczanoßta a radni knjeża ßa tymaj ßotromaj dźěchu. Ludźo pak pßchezo hißchcże bojaßni na tu maku móßchniczku hladachu, ßebi myßlo, ßo drje ßchěßnaki njebudźa doßahacź. Tych pak njebě kónza, pßchetoż hdyż bě Martha jenu móßchniczku wuprósniła, jej Marja hnydom druhu da. Tak ßo Martha dale a bóle ßamemu měßtu bliżeßche, a wjele pßchihladowarjow też dale a bóle pßchibjeraßche. Ssudnik pak ßebi njeßwaži, jim dom kaßacź, dokelž ßebi myßleßche, ßo ßo jemu ludźo wußměja. A ßtajne khilenje, ßo by ßchěßnaki ßpochi ßběrak, pocża jemu też wobcżeżne bycź. Wobliczo ßo jemu pyrjeßche, kaž żahły khachlonk, a pót jemu po lizomaj dele běżeßche. S cźicha pak wobej ßotßje dale dźěßchtej, jako byßchtej takle hacż do kónza ßwěta hicź chzyłej.

Na jene dobo pak ße wßchěch ßtronow wjeßoke juśkanje a halekowanje naßta. Ssotßje běßchtej hacż do wrotow měßta Sserbiſchcża dóßchłej a wot tam dale hacż na torhoßchczo ßtupaßchtej. Tu pak Martha ßaßta a jeje ßotra pódla njeje ßtejo woßta. Martha ßo pěknje pokhili a ß lubońnym hłoßom k ßudnikej praji: „Wyßokoczeßcźeny knjeże, ja żanych ßchěßnakow wjazy nimam. Po Waßchim ertnym a pißnym ßlubjenju budźa ßo nětko na wßchě cżaßy butrowe wiki tudy pßched radnej khěžu na torhoßchczu dźerżecź.“ Bjes tym běchu też měßchcźanoßta a radni knjeża pßchißtupili. Woni ßo pßched tymaj knjeżnomaj hłuboko pokkonichu, a knjes měßchcźanoßta (burgemejßtr) wótßje rěczeßche: „Tak budże, luba knjeżniczka, a tak dyrbi ßa wßchě cżaßy woßtacź!“ Druży radni knjeża też pßchißtupichu a pěkne ßłowa rěczachu.

Lud pak ßo ß radoßcże wokoło wobeju ßotrow cźißchcżeße a nětkotrażkuliž měßchcźanßka hoßpoßa jimaj ß dźakownoßcże ruku koßcheße. Wonej pak najpßchecźelniſcho wßchitkim bożemje prajeßchtej a do ßwojeho cźěmneho domu a dale do ßwojeje makeje, cźicheje rózkneje ßtwicźki khwataßchtej.

Wobej ßotßje běßchtej pak nowych butrowych wikow dla tejko ßchěßnakow wudakej, ßo běße ßo jeju ßamóżenje jara pomjeńßchiko. Ale wonej běßchtej dale a tak ß měrom żiwej, kaž prjedy, a nichtón njewidźeße, ßo by ßo też najmjeńße pßchi nimaj pßcheměniło. Měßchcźenjo měßta Sserbiſchcża a wobydlerjo tamniſcheje wokolnoßcże, kotrychż dla běßchtej wonej tejko pjenjes wudakej, chzychu jimaj rad ßwoju dźakownoßcź wopokaßacź, njewjedźachu pak wopředka, kak by ßo to najhódniſcho ßtacź móhło. Tola hacż do pßchichodneje ßoboty běchu to wunamakali. Na tutym dnju, hdźeż běchu ßo butrowe wiki prěni ras na torhoßchczu pßched radnej khěžu wotdźerżake, ßhromadźichu ßo měßchcźenjo a měßchcźanki, burßke hoßpoßy a holzy pßched domom teju dweju ßotrow a njeßaßtachu ße ßwojimi próßtwami, doniż wonej pßched khěžu pßchińdźeßchtej. A tam ßo wßchitzy prjedy njeßměrowachu, hacż wonej dowoliſchtej, ßo ßmědźichu jimaj kóżdy a kóżda ßłěborny kroßch do ruki dacź.

To drje runje wjele njeběße ßa tón wulki wopor, kotryż běßchtej wobej ßotßje ßa měßchcźanow a burow pßchinjeßkej. Cźim pěkniſcho bě pak po tajkim to, ßo běchu ßo burowki bliżßcheje wßy ßrěczake, ßo chzedźa jimaj kóżdu ßobotu tajki kroßch dacź. A jako to hoßpoßy a holzy ß druhich wßow ßhonichu, kotreż butru na wiki noßchachu, dha też kóżdu ßobotu ßwój kroßch pßchinjeßechu, a dołho njetrajeße, ßo to też měßchcźanßke hoßpoßy cźinjachu.

Na tajke waßchnje ßo ßta, ßo ßo ßamóżenje wobeju ßotrow ßaßo porjedźeße, haj, ßo běßchtej po nětkotrym cżaßu ß nowa trochu ßamóżitej. Wonej pak pßchi tym dobrocźiwej a ßmilnej dußchi woßtaßchtej a nuśnym a potřěbnym ludźom rad dawaßchtej. W měßcże a we wokolnoßcźi jej jara cżeßcźachu a kóżdy ß khwalbu na njej ßpominaße.

A kaž běßchtej wonej pßchi żiwjenju ßtajnje w hromadźe bykej, tak jimaj też Bóh ßpożcźi, ßo wobej nimale na jenym a tym ßamym dnju w hromadźe wumrjeßchtej. Wjele ludźi ß měßta a ße wßow jej k rowu pßchewodźeße a jimaj pßchi tym wßchu móżnu cżeßcź wopokaßa.

A jako potom, dokelž żaneho pßchecźelßtwa njeběßchtej ßawoßtajikoj, wyßchnoßcź jeju papjery pßchehladowaße, dha pißmo namaka, na kotreż bě napißane, ßo ßtej ßwój dom a ßwoje druhe ßamóżenje k temu wotkaßakej, ßo ma ßo dom natwaricź, w kotrymż bychu, tak daloko hacż by rum doßahak, khudźi ß měßta a ß wokolnych wßow wobydlenje darmo doßtali.

o pak dźakowne měschćanſk a wjeßne hoſpoſy tak ßylnje wubudźi, ſo wobſanknychu, jimaj pěkny pomnik ſtajicź. A po jich poruczenju wuſtojny rěſbař tajki pomnik wudźěła. Je pak to „butrowa knježna w Sserbiſchćanſkim“, mjenujzy žónſka, ſ kamjenja wurubana, kotraž na ßerbiſchćanſkim torhoſchću ſteji a kamjeń, na kruch butry podobny, w ruzy dźerži.

Tutón pomnik, kiž drje ßwojeje ſtaroby dla wjazy tak rjany njeje, kaž w prjedawſchich cžaßach, tola hiſche pſchezo na torhoſchću w Sserbiſchću ſteji. A je-li ſo tam hdy ſchtó wot tych pſchińdźe, kiž ßu tole powjedanczko hacž do kónza pſcheczitali, temu radźimy, ſo by ßebi tónle pomnik ſjenocźeneje měſchćanſkeje a burſkeje dźakownoſcźe wobhladał.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 2. měrza.

25lětny Korla Auguſt Rätza ſ Demjan, prjedy wóſka a nětko dźěłacźeŕ, kotryž je hižom ras paduchſtwa dla khoſtany, krany w naſymje ſańdźeneho lěta hoſcźeńzarjej Cźemjerje (Zimmerej) w „Mnichowſkim dworje“ w Budyſchinje, hdźež wón ſa dźěłacźerja ßkužeſche, jědnacźe ras ſa ßobu ſ winoweje pinzy: 18 bleſchow winoweho ekſtrakta, 14 bleſchow ſchampanſkeho wina a 10 bleſchow běłeho wina a je wón, kaž wupraji, tutu njemało wulku dźělbu wina po maku ßam wupił. Wón doſta ſa to 7 měßazow jaſtwa.

5. měrza.

Wotroczk Ernſt Auguſt Totka, rodźeny ſ Delnjeje Wólſchiny, ßo pod wſchelakimi mjenami na knježich dworach we Wohle, Wujerju a Wukdcźizach ſa wotroczka pſchiſtaji. Wón pak njemějeſche, kaž ßo wuſna, wotpohladanje, w ſpomnjenych wßach do ßkužby ſtupicź, ale chzyſche jenož ſ pſchiſtajenjom ſawdawk doſtacź. Wón też wo prawdźe 1 mk. 50 np. a dwójzy 2 mk. wukluka a tele pjenjeſy k ßwojemu wužitkej pſcheczini. Ssud jeho jebanſtwa dla k dwěměßacźnemu jaſtwu wotßudźi, kotruž ſchtrafu bě wón hižom ſ pſchepytowanſkim jaſtwom wotpokucźił.

28lětny tſěchikryjeŕ a dźěłacźeŕ Auguſt Rjek ſ Jeńkez, hižom tſi krócź paduchſtwa dla khoſtany, 8. julija w Małych Radmerizach do ßkužby ſtupi. Dokelž pak wón žane legitimaziſke papjery njemějeſche, ßo wón na namołwjenje ßwojeho miſchtra 11. julija 1880 po nje do ßwojeje domiſny wotßali. Na pucź ßebi wón wot ßwojeju ßobudźěłacźerjow cžornu ßuknju, kholowy a por ſchkórni požczi a wyſche teho ſkradźu židźane rubiſchko a jenu cžapku ßobu wſa. S tutymi wězami ßo wón ženje wjazy njewróczi, a jeho wjazy njewuhladachu, doniž jeho ſkónczńje w Neumarkcźe w Schleſynſkej wußlědźichu. Dokelž jemu ßud paduchſtwo njemóžeſche dopokaſacź, jeho jenož pſchekſchiwjenja dla k ßydom měßazam jaſtwa wotßudźichu.

Lawniſki ßud 1. měrza.

Dźěłacźeŕ Handrij Pětſch ſe Žornoßyk, kotryž bě 30. januara t. l. w Kochez korczmje w Žornoßykach bjes wſcheje pſchicźiny do jeneho pßyczka cźezki kij cźißnył, bu tajkeje hruboſcźe dla k ßydom dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Pjekaŕ a młynk F. O. Hausmann ſ Rychwałda, hižom 25 ras khoſtany, doſta dundanja a proſchenja dla dwě njedźeli jaſtwa.

Gmejnſki ſtarſchi Schołta w Bórku běſche 20. januara wotroczka Jana Auguſta Hantuſcha, kotryž ßo pſchecźiwo jeho pſchikaſnjam pſchi twarjenju gmejnſkeho pucźa ſpjecźeſche, ſ dźěła wuhnał. Jako ßamßny dźeń wjeczor Hantuſch nimo Schołty dźěſche, wón njedaloko njeho na hanjeŕſke waſchnje wubluny a k temu wótſje „pfuj“ rjekny. Dla ranjenja cźeſcźe ßud Hantuſcha ſ 10 mk. abo ſ dwěmaj dnjomaj jaſtwa pokhoſta.

19lětna zigarrydźěłarka M. Khr. Wyrgacźez ſ Mikkez, hižom dwójzy paduchſtwa dla khoſtana, wot 10. hacž do 23. novembra 1880 pola dźěłacźerja Stangi w Budyſchinje ſa hoſpoſu ßłużeſche. W tutym cžaßu wona Stangej nětkotre dźěcźaze hrajki a wſchelake druhe maliczkoſcźe wunjeße. Sa to ma wona dwě njedźeli w jaſtwje ßedźecź.

Dźěcźi žiwnoſcźerja Jana Kſchižana, žiwnoſcźerki Hany Heſchoweje, khěžnikoweje ſwudowjeneje Hany Höhnoweje a dźěłacźerja Korle Cźecha, wſchitzy ſ Bóſchiz, běchu 14. auguſta ſańdźeneho lěta na Hórſkich polach ryczeŕkublerja Lindnera pſcheńzu, w pupach ſtejazu, kranyke a ſtarſchi tychle dźěcźi běchu tute žito, hacž runje wjedźachu, ſo je kranjene, k ßwojemu wužitkej pſchetrjebali. Dokelž běſche ſ młodoſtnych paduchow jenož Marja Kſchižanez 12 lět ſtara, mózeſche ßo jenož poßlenja pſched ßud žadacź. Wona doſta jedyn dźeń jaſtwa, wot ſtarſchich paduſchnych dźěcźi buchu Höhnowa, Kſchižan a Cźech k dwěmaj dnjomaj jaſtwa, Heſchowa pak k ſchěſcź dnjam jaſtwa wotßudźeni.

Žiwnoſcźerzy Marja Rehorkowa a Lena Benſchowa, wobej ſ Manjowa buſchtaj 10. junija wot hajniſkeho pomoznika J. A. Zawnika pſchi ſakaſanym trawužnjecźu w komorowſkim ſtarym hacźe na kupjanſkim reviern nańdźenej. Jako jeju Zawnik po hacźenjach do bliſkeho lěßa k dźěłacźerjam wjedźeſche, ſo by jeju mjeno tam ſhonił, jeho wobej žonje tak dołho ſtorkaſchtej a cźahaſchtej, doniž jemu cźeknyſchtej. Wonej buſchtej tuteho paduchſtwa dla k wóßom dnjam jaſtwa wotßudźenej.

Skónzowanje zarja Alexandra II.

S Petersburga je powjeſcź pſchiſchła, tak žadława, ſo mózemy ju lědma wopſchijecź. Bjeſbóžnym nihiliſtam je ßo ſkónczńje radźiło, ßwoje cžertowe wotpohladanje dozpicź. Skóſtnikojo njejßu wotpocžowali, potajnje ale cźim ſtraſchniſcho woni ßwoje plany pſchihotowachu, ſo bychu ßwój njekniczomny njeſkutk zyle wěſcźe wuwjedli. Ta wěz je ßo takle měła.

Khěžor ßo njedźelu 13. měrza po ſkónczenju parady do hroda wulkowjeŕchowki Katharinу poda a tam krótki cžaß hacž do ßnědanja woſta. Něhdźe $^3/_4$1 hodźiny wón hród wopuſchcźi, ſo by domoj jěł. Jako bě lědma k ßrjedź muri hrodoweho parka pſchijěł, ßo ßylne rosbuchnjenje ſta, kotrež khěžorowy wós wobſchkodźi. Khěžor hnydom ſ woſa wuſtupi a na praſchenje jeho offiziera, hacž je ranjeny, wotmołwi: Bohu dźak, ně, njeſtrachuj ßo, ja dyrbju ſa ranjenymi hladacź. S tutych něhdźe dźeßacźo na ſemi leżachu, ſ dźěła wojazy a offizierojo, ſ dźěła runje pſchitomni měſchcźenjo. Khěžor ßo najprjedy k jenemu cźeźko ſranjenemu koſakej pſchibliži, pſchikaſa ſa njeho lěkarſku pomoz a wuhlada nětkotre krocźele pſched ßobu ſtóſtnika, wot rosnjemdrjeneho luda wobdateho. Jedyn wojak ſ preobraženſkeho regimenta bě ßo na njeho walił a mějeſche jeho ruzy twjerdźe wopſchimnjene, w kotrymajž wón dołch a revolver dźerżeſche. Nadpadnik je 21lětny cźłowjek, ſ mjenom Rußakow. Wón dwě lěcźe hórſku akademiju wopytowaſche, wot dezembra ſańdźeneho lěta pak jeho njeběchu tam wjazy widźeli. Khěžor k ſtóſtnikej njebojaſnje pſchiſtupi a pſchikaſa, jeho wobhladawſchi, do jaſtwa wotwjeſcź. Jako chzyſche ßo khěžor na to pěſchi do ſymſkeho hroda podacź, cźißny jedyn druhi młodźenz bombu khěžorej pſched noſy. Satraſchne rosbuchnjenje ßo ſta, wſchitzy pſchitomni buchu ſ mozu k ſemi wrjeßnjeni, na druhim boku kanala ßo wſchě wokna roſpuknychu. Jako bě kur wotcźahnył,

wuhladachu khěžora w krwi na semi leżazeho a wokoło njeho hromadu ranjenych. Bomba běsche ſ tajkim gławtom rospraßka, ſo buſchtej pſches to dwě hłubokej dźerje do pleſtra wurytej. Też nadpadnik bě na ſemju panył, tola wón ßo njebě wobſchkodźił. Lud ßo hnydom do njeho da a by na měſcźe njekniczomneho njedoczinka rostorhał, je-li ſo njebudźiſche polizija jeho do ßwojeje ßrjedźiſny wſaka. Wulkowjerch Michał a präfekt polizije Dworjezki buſchtaj wot bombowych drjebjenczkow ranjenaj. Wonaj najprjedy khěžorej, we womorje leżazemu, na pomoz pſchińdźeſchtej a jeho do ßani měſchczańſkeho hetmana Feodorowa położiſchtaj, tutón khěžora do ßwojeju rukow wſa a jeho hłowu, ſ krwju polatu, na ßwój bróſt położi. Tak dźěſche ſrudna ſjěſba do ſymſkeho hroda. Tam khěžora wußleczechu. Jeho rany běchu żałoßne. Jena noha běſche wſcha rostorhana, wona jenoż ſa nękotrymi mjaßowymi muſklami wißaſche, pola druheje bě hwiſdźel rosſchczěpjena. Delni żiwot běſche rosdrěny a wobliczo wobſchkodźene. Pſchiwołani lěkarjo prajachu, ſo wotrěſanje nohow niczo njepomha, dokelž żana nadźija na ſdźerżenje żiwjenja njeje. Duż jemu bandaże wokoło żiwota a nohow ſwjaſachu a na rany łód położichu, pſches cżoż khěžor wotucźi. Tutón wokomik měſchnik k temu wużiwaſche, ſo by khěžorej Boże wotkaſanje poſkicźił. Bórſy na to krej pſchesta w żiłach běżecź, khěžor wot ßebje poßlenje ſtonanje da. Wſchitke ßobuſtawy khěžorſkeje ßwójby na kolenach kleczo ßmjertne łożo wybdachu, mjes tym ſo arzyměſchnik ßmjertne modlitwy cźitaſche. Hromady luda pſched hrodom ſtejachu, wone nochżychu wěricź, ſo ßu khěžorowe rany tak ſtraſchne, każ ßo to powjedaſche. Powjeſcź wo khěžorowej ßmjercźi bu wot jeneho generała ludej pſched hrodom wosjewjena. Żałoſcźenje bě njewopißane. Poklecźe a ſatamanje pſchecźiwo mordarjam běſche wſchudźom ßłyſchecź. Swónczk hrodoweje khapały poł hodźiny dołho po khěžorowej ßmjercźi ſwonjeſche. Tak dyrbjeſche khěžor Alexander II. tola pod ſtóſtniſkimi rukami wumrjecź, po tym hacź běchu pjecź ras podarmo ſa jeho żiwjenjom ſtali. Prěni nadpad ſta ßo 16. haprleje 1866, hdźež ſozijaliſt Karakoßow na njeho wutſěli, ale khěžora njetrjechi, dokelž bě jemu pſchi wutſělenju burſki ßyn Komiżarow na ruku dyrił a teho dła kułka nimo khěžora ſlecźa. Druhi ras a to 6. junija 1867, jako bě ßo khěžor Alexander do Pariſa na tamniſchu ßwětnu wuſtajeńzu podał a ßo ſ tehdomniſchim khěžorom Napoleonom w jenym a tym ßamym wosu wjeſeſche, wutſěli tam Polak Bjerjeſowſki na ruſkeho khěžora, ale jeho też njetrjechi. Tſecźi krócź, 14. haprleje 1879, ßo wucżeŕ Ssokołowjew podarmo na njeho měrjeſche. Dale ſpytachu nihiliſtojo ſe ßamßnym njeradźenjom 2. dezembra 1879 na żeleſnizy njedaloko Moſkwy a 17. februara 1880 w ſymſkim hrodźe khěžorowe żiwjenje ſ dynamitowym rosbuchnjenjom ſaniczicź. Alexander II. Nikolajewicź je ßo 29. haprleje 1818 narodźił a mějeſche po tajkim ſtarobu wot nimale 63 lět. Wón bě miły knjeżeŕ a dobrocźel ßwojeho luda. Kóżdy Rußa wě, kajku luboſcź je ſkónzowany ruſki khěžor hiżom niſkemu ludej pſches to wopokaſał, ſo jón ſ putow wotrocźſtwa (leibeigenſtwa) wumóh, wſchitzy cźuja, kajku ßwobodnoſcź móża nětko w pſchirunanju ſ prjedawſchimi cżaßami wużiwacź, hdźež pſchekłócźiwi ſaſtojnikojo jenicżzy knjeżachu, pſchecźiwo kotrychż njeprawdźe nihdźe żanu pomoz njenamakachu.

Hróſbny nadpad bu po dotalſchim wußlědźenju wot revoluzijonarneho kluba w Petersburgu wobſankneny. Dokelž bě polizija, wo njekniczomnym wotpohladanju něſchto ſhoniwſchi, hiżom pjatk dweju podhladneju cźłowjekow ſajała, ſtóſtnikojo wuwjedźenje ßwojeho njeſkutka poſpěſchichu. Woni haßy, po kotrychż mějeſche ſańdźenu njedźelu khěžorowy wós pſchijěcź, tak ſe ßwojimi ludźimi wobßadźichu, ſo jim njeſbożowny khěžor na żane waſchnje cźeknycź njemóżeſche. Pſchi pſchepytowanju hórſkeje akademije ßo wupokaſa, ſo ßu tam bomby, pſchi nadpadze trjebane, dźěłane a też ſ rosbuchazym materijalom pjelnjene.

Wſchitke wukrajne nowiny ſ hidu wo hroſnoſcźi nadpada pißaja. Franzowſki preſident Grévy, němſki khěžor, awſtriſki khěžor, ſakſki kral a jendźelſka kralowa ruſkemu khěžorej Alexandrej III. telegrafiſzy ßwoje ßobużelenje wuprajichu. Sakſki kral a prynz Jurij běchu póńdźelu pſchi żarowanſkej Bożej ßłużbje w draždźanſkej ruſkej zyrkwi pſchitomni. Na khěžorowe pſchewodźenje knjeżerſtwa wſchěch europiſkich krajow ßwojich ſaſtupjerjow póſcźelu.

Po khěžorowej ßmjercźi hnydom wójſko ruſkemu naßlědnikej, jako ßwojemu nowemu khěžorej, ßwěru pſchißahaſche. Póndźelu wjecźor woſjewi hrimot kanonow pětro-pawołſkeje twjerdźiſny naſtupjenje tróna wot khěžora Alexandra III. a pſchißahanje miniſtrow a wyſchſchich ziwilnych a wojerſkich ſaſtojnikow w mikławſchowej ſali ſymſkeho hroda. Khěžor mějeſche tam, lědma ßyły pſchemózo, wutrobu hnujazu rěcź, w kotrejż ßo ſa cżucźa ßwěrnoſcźe, ßwojemu nanej wopokaſane, dźakowaſche a proſcheſche wſchitkich, ſo bychu jemu ßamßnu ßwěrnoſcź ſdźerżeli. Jeho rěcź ßo najprjedy ſ płakanjom, na kónzu pak ſ njepſcheſtawazym hurawołanjom pſchija. Popołdnju ßo khěžor ſe ßwojej mandźelſkej do zyrkwje poda, wſchudźom jeju lud ſe ſbożepſchejazym wołanjom powita.

Nowy ruſki khěžor njeje pſches prěni ród na trón powołany. Jako druhi ßyn njebocźiczkeho zarja wón hacź do 20. lěta żane wuhlady njemějeſche, ſo by hdy trón ruſkeho khěžorſtwa naſtupił. Jako pak jeho ſtarſchi bratr Mikławſch w młodych lětach w Nizzy na bróſtowu khoroſcź wumrje, herbowaſche Alexander ſa nim niż jenoż prawo na trón ale też jeho njewjeſtu, nětczíſchu ruſku khěžorku. Prynzeßyna Dagmar ſ Danſkeje běſche ßlubjena wulkowjerscha Mikławſcha, kotryż na ßmjertnym łożu jejnu ruku do teje ßwojeho bratra Alexandra położi.

Khěžor Alexander III. je ßo 10. měrza 1845 narodźił, 24. haprleje 1865 bu wón wot ßwojeho nana ſa naßlědnika tróna poſtajeny. Se ßwojej dwě lěcźe młódſchej żonu, prynzeßynu Dagmaru, ßo wón 9. novembra 1866 wożeni. Schtyri dźěcźi, tſjo ßynojo a 1 dźówka, ſ jeju mandźelſtwa wukcźěchu.

Wo nowym ruſkim khěžoru ßo powjeda, ſo wón njeje tak wulki pſchecźel němſkeho khěžora, każ jeho nan. Po jeho měnjenju ma ruſka politika bóle hacź dotal narodna bycź, to rěka, wona dyrbi jenoż na wużitk ruſkeho luda hladacź.

Styſknu bojoſcź, ſo ſ pſcheměnjenjom knjeżerja na ruſkim trónje ſchkódne ſcźěhwki ſa němſke khěžorſtwo naſtanu, ſa pſchekhwatane dźerżimy a ßmy pſcheßwědcżeni, ſo budźe nowy ruſki khěžor pſchi nětczíſchim powſchitkownym politiſkim ſtejniſchcźu měr wyßoko ważicź a jón ſdźerżecź pytacź. Jeho prěnja ſtaroſcź budźe bóle ſnutſkowna hacź ſwonkowna politika. Wón ſměje ważne reformy w Ruſkej, wot jeho nana ſapocżane, wuwjeſcź a je k ſbożu ßwojeho luda dale powjetſchicź a pſchiſporjecź.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Měſto w pruſkim miniſterſtwje ſnutſkownych należnoſcźow, pſches wuſtup hrabje Eulenburga wuprózſnjene, je nakhwilnje ſ Puttkamerom, miniſterom kultußa, wobßadźene. Miniſter Puttkamer je ßo w tychle dnjach pſched radźicźelemi miniſterſtwa wuprajił, ſo wón pſchichodne jutry wotdźělenje ſnutſkownych należnoſcźow na wěſte na ßo wosmje. S dobom wón też ſpomni, ſo na jeho měſto w miniſterſtwje kultußa knjes ſ Goßler ſtupi.

— Wjerch Bismarck je njedawno na jenu petiziju tobakowych fabrikantow wotmolwił, so wón na sawjedźenju tobakoweho monopola wobsteji. Tobakowym fabrikantam chże wón, je-li so monopol wot rajchstaga pschiwosmje, dobre sarunanje dacz. Tobakowi wikowarja pak nimaja niczo wotczakacz. Bismarck s lubjenjom skupy njeje. Pruskim konsche lěto tez poniżenje dawkow lubichu. 28 millijonow direktnych dawkow so poniži, sa to pak indirektne dawki wo 90 millijonow powyschichu, a so bychu so spomnjene 28 milliony spuschczicz móhli, dyrbjachu so k temu pjenjesy pożczicz. Tajke nashonjenje rajchstagowe dowěrjenjenje k Bismarckowym lubjenjam jara skabi, duż drje nětczischi rajchstag a tez żadyn pschichodny żenje tobakowy manopol dowolicz njebudże.

Awstrija. Prěni präsident awstriskeho sejma, hrabja Coronini, je swoje sastojnstwo skożił, dokelż jeho liberalne nowiny wótrje a na njepschistojne waschnje na jeho czesczi pschimachu, hacz runje wón sam liberalnej stronje skuschesche. Na jeho město je sejm prjedawscheho druheho präsidenta Polaka Ssmolku a se druheho präsidenta czeskeho wjercha Lobkowiza wuswolił. Pschi tutej wólbje je so pokasało, so je němska liberalna strona na sylnosczi hłosow bóle a bóle wosłabiła, psches czoż awstriski stat sawěsczje schkodowacz njebudże, pschetoż pod knjejstwom tuteje strony je Awstrija do wulkeho dołha a nusy pschischła.

Franzowska. Njepschejenosczż bjes franzowskim präsidentom Grévyjom a Gambettu dla pschichodnych wólbow je nětko psches to wuhładkowana, so je Gambetta do někotrych pscheměnjenjow w swojim wólbnym namjecze swolił. Na posledniej Grévyjowej hosczinje Gambetta, sawdawschi Grévyjej ruku, psche wschě salony dżesche a pschi tym bjes nimaj najwjetscha pschecżelnosczż knjeżesche.

— Franzowske knjeżerstwo je sandżeny tydżeń pożczonku wot jeneje millijardy (1000 millijonow) frankow cziniło. Po smjerczi ruskeho khěżora němske nowiny hnydom pisachu, so budża so tele pjenjesy sa pschichodnu wójnu pschecżiwo Němzam trjebacz. Parischke nowiny, k tajkim powjesczam napschecżiwo stupiwschi, měnja, so je 612 millijonow sa krajne twary wot komory postajenych, sbytk pożczonki pak sa druhe nusne wudawki trěbny.

Jendżelska. Jendżelczanam nowa wójna hrosy. Kolonistojo swobodneho Oranżestata w južnej Afrizy su w wulkim njemerje a chzedża so pschi prěnjej składnosczi skerje a lěpje s transwalskimi burami sjenoczicz. Jendżelczenjo mjenujzy, njedżiwajo na jednanje wo měr s transwalskimi burami, wschědnje nowe regimenty do Afriki sczelu. Psches to su so wobydlerjo swobodneho Oranżestata do stracha stajili, dokelż so boja, so budże jim Jendżelska, runje każ transwalskim buram, bjese wscheje winy a prawa s gwałtom swobodu a kraj rubicz. Po poslednich jendżelskich nowinach je so hižom 1000 oranżskich kolonistow s transwalskimi burami sjenoczilo.

Rumunska. W rumunskej komorje so wotpósłanz Vernesco praschesche, hacz je powjesczż wěrna, so ma so Rumunska k kralestwu posběhnycz, a hacz je so w tutym nastupanju pola europiskich wjerchow nješchto wuskutkowało. Prěni minister na to pod pschihłosowanjom zyleje komory wotmolwi, so je Rumunska swobodny stat, so ma po tajkim prawo, swojemu knjeżerjej kralowski, haj samo khěżorski titul dacz, je-li so jenoż to chże. — Rumunszy su khětro hordzi a nósz jara wysoko dżerża. Schto pomha jim wuwołanje jich wjercha sa khěżora, hdyż jeho tola nichtó s wonka rumunskich mjesow sa tajkeho njepschipósnaje.

Portugalska. Portugalski lud je na swojich sejmskich wotpósłanzow psche wschu měru rosnjemdrjeny. Tuczi su so wot Jendżelczanow dali s pjenjesami pschekłócz, so bychu jim kruch kraja w južnej Afriży pschedali, psches kotryż móże Jendżelska lózscho, dyżli prjedy, swoje wójsko pschecżiwo transvalskim buram skacz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Psches wysoku wukasń ministerstwa kulta a sjawneho wucżeństwa wot 15. februara 1881 je dotalny provisoriski wyschschi wucżeŕ na tudomnym gymnasiju, k. dr. phil. E. Muka wot 16. haprleje sem sa stateho wyschscheho wucżerja pomjenowany a dżeń 8. měrza psched kralowskej gymnasialnej kommissiju do pschisluschnosczże wsaty.

S Bójschwjez. Sandżenu njedżelu je so tu Ponichez kubło wotpaliko. Woheń 3/4 8 hodżin wudyri a so sa krótki czaż na domske, hródże, konjemz a kólnje rospschesczeri. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

Se Semiz. Nascha honitwa bu 9. měrza na pscheżadżowanje wudata a dosta wjesna rada sa nju 290 hriwnow. Prjedy bě jenoż sa 135 hriwnow pschenajata. W Biskopizach pak su hischcże wjele wjetschi dobytk sczinili, pschetoż tam dostachu we poslednim czasu 180 hriwnow, wot nětk pak dostawaja 2460 hriwnow. Tusamu je rěczńik k. Oehma s Drażdżan wotnajał.

M. Se Semiz. Ssobotu 12. měrza w nozy je tudy zyle blisko pschi sukelniskej fabrizy, kotraż knjesomaj Heinzy a Hanschej s Biskopiz skuscha, 30lětny dżełaczeŕ do rěki panył a tam smjercz namakał. Wón rěkasche Klemmer, bydlesche w Ssmilnej a sawostaji wudowu a 4lětneho synka. Wón běsche hischcże wieczor we wjeselym towarstwje a je pschi wustupjenju s fabriki najskerje mosczik smoliwschi do rěki panył. Tola so sda, so je so psches pad na rěczne kamjenje bóle sarasył, hacz we wodże tepił.

Se Saryczа. Psched někotrym czasom dostach list wot lubeho snateho k. H. s nascheje wsy, kiż je nětko sastupjeŕ ryczeŕkubła Medingen pola Drażdżan. Spisaczel spomnjeneho lista, hacz runje bjes Němzami bydlazy, tola jako dobry Sserb tez tam „Serbske Nowiny" sobu dżerży a czita. Wón w swojim runje naspomnjenym liscze pisasche, so je w „Serbskich Nowinach" w nastawku „s Lahowa" czitał, so je tu towarstwo pod mjenom „sarycżanske serbske towarstwo" a prascheschе so mje, hacz je to wo prawdże wěrno. Ja tutón list tez někotrym druhim pokasach a tón a druhi so na tym dżiwasche, so nasche serbske nowiny tez do Němzow pschińdu. Tola to njejsu jenoż někotsi, schtoż mózu se shonjenja prajicz, ale jich je wjele, kiż sebi myślа, so so „Serbskich Nowinow" jenoż czischczi a so potom te same tez jenoż tu a tam do naschich serbskich wsow pschińdżeja. Teho dla dowolam sebi s tutym redakziju prosycz, so by wona nam wosjewicz chzyła, kak wjele eksemplarow „Serb. Nowin" so czischczi, hdże a kak wjele so jich wschudżom rospósczele. My sebi myślimy, so snadź tez psches to Sserbowstwo pola někotrehożkuliż na nahladnosczi dobudże. To je jenicżka pschiczina, kotrejez dla tudy na wjazy krócz pomjenowany list spomnich. *J. M.* — Wotmolwjenje redakzije: „Serbske Nowiny" so w tu khwilu w 2100 eksemplarach czischcża. Wone su psches zyle němske khěżorstwo, hdżezkuli Sserbja pschebywaja, rosschěrjene. Tez we wukraju so wjele „Serb. Nowin" czita a to wosebje w Czechach. Do Ameriki a do Awstralije so „Serbske Nowiny" kóżde schtyri njedżele sczelu.

S Hasłowa. Nascha korczmarka chzyische na jenym wieczoru sandżeneho tydżenja petrolejowu lampu hasnycz, duny s horka do zylindra nuts, njebě pak prjedy swězu abo plomjo dele swjertnyła. Sswěza psches dunjenje do schkleńczaneje kule dyri, kiż běsche naj-

skerje s gasom napjelnjena. Gas abo pkun so sapali, kula rosbuchny a to s tajkej mozu, so kruch schkleńzy korczmańzy do ruki slecži a jej žiku pscherěsny. Ruka jara krawjesche, a dokelž krej sastajicź njemóžachu, dyrbjachu po lěkarsku pomoz póßkacź. Duž bjerćze so na kedžbu!

S Luha. Se wschelakich stronow je skyschecź, kak su tu a tam wulke wody byle, kiž su psches tacze a stajne deschcžiki nastale a kiž su tež mjenje abo wjazy schkody naczinile. Tež nascha Czorniza běsche se swojich brjohow wustupiła a zyle luki w jeje bliskoscži powodźiła, tak so sa wjele dnjów nichtón wjazy wot nasch do Krónzy njemóžesche. Pschi tajkej wodze móže tola kózdy widźecź a sjawnje doscź spósnacź, so je pucź, kiž chzedza s nascheje wsy do Krónzy twaricź, wo prawdze nusna wěz. Duž schtóž samóže, pomhaj k temu, so spomnjena wěz skerje a lěpje do skutka pschińdze.

Dalsche powjesćze s Ruskeje.

S Petersburgu, 16. měrza. W ministerskej radze a w krajnoradnych poßedźenjach wobsanknychu, so dyrbja so se wschěch gubernijow wotpóßlanzy powokacź, kotsiž maja s knjeżerstwom radu skladowacź, na kotre waschnje by so Ruska do praweho porjada stajicź mohła.

— Khěžor pschi holdowanju najwyschschich sastojnikow praji: „Je-li so mi Bóh samy dónt pschidźěli, kaž mojemu njebocźiczkemu nanej, dha wopokażcze mojemu synej samßnu swěrnoscź, kaž mojemu nanej.

S Petersburga, 16. měrza. Wczera su sceptar, króna a druhe knjeżerske insignije s Moskwy do Petersburga wotpóßlane. Moskwa sczele 15 měschczanskich póßlanzow, so bychu pschi kaschczu sa semrjeteho khěžora so modlili a nowemu khěžorej sboże pscheli.

— Dzenßa su nowy nihilistiski wotpohlad wußlědźili. Policija je shoniła, so je sadowa dróha podminirowana. Mina dyrbjesche rosbuchnycź, hdyž by khěžor pschipadnje psches nju jěł, abo tež bliskolezazy aniczkowy hród, dotalne wobydlenje trónskeho naßlědnika, nětczischeho khěžora, rostsělicź.

Přilopk.

* S Hanoverskeje pißaja: Spodźiwny hóscź sastupi wóndano wjeczor wokolo 8 hodźin tudy do „winoweje pinzy", chzysche snadź kusk sobu bjeßadowacź. S wulkim ropotom czampasche mjenujzy sylny wol po skhodze, kotryž mějesche pschezo swoje 9 skhodźeńkow, dele a wudobu sebi s mozu sastup dó jstwy, s wotkal, něschto ras horje a dele pokhodźiwschi a sebi wscho s rosomom wobhladawschi, saßo swój pucź stupasche. Pschi wopycze pak sadźerża so zyle derje, tak so niz najmjeńscheho seschkodźik njebě.

* W najwjetschej zyrkwi we Winje w domje swj. Schczěpana wotewrichu a wurubichu slóstnizy w nozy wot njedźele tydźenja hacź do póndźele wschitke woporowe kaschcze. S teho spósnajemy saßo tak prawje, kak njekniczomny lud sa nasch czaß je. Ale je to woprawdze bjes dźiwa. Hižom do wutrobow njewinowatych dźeczi saschczěpuje so njekhmane smyßlenje. Nabožnistwo a bohabojasnoscź njeßmě so jim wuczicź. Ssnano dohladaja so czi, kiž maja do tych wězow skowczko prajicź, tež skónczinje, so njemóže tak dale hicź.

* Wulkotny tworowy skład w Parisu, „du Printemps" mjenowany, 10. měrza surowy woheń dospołnje snicži, kotryž rano wot 5 hacź do 9 hodźinow trajesche. Jeno nahe murje wostachu stejo. Jedyn skužobnik dohlada so prěni, so na jenym kónzu twarjenjow czorna mróczel kura stupasche, sa wokomik widźesche swětke płomjo, bórsy sapali so gas, s kotrymž so hewak stwy a sale rossmětlachu. Hnydom czérjesche skužobnik druhich, kotsiž hischcze spachu, wokacź. Mjes tym saßkyschachu s nowa wulki wrjeskot. Kózdy hladasche, hdze by czeknył. Knjes zykeho domu, Jaluzot, wunjeße se swojimaj rukomaj žonu s płomjenjow; pschekupszy pomoznizy starachu so sa skužobne holzy. Pschi wschěm njesbožu bu 15 woßobow ranjenych, jedyn jeniczki so sarasy.

K dobroczinwemu wobkedźbowanju.

Wurjadnje pěkne kupowanje a powschitkowna khwalba, kiž su Dr. Ew. **Voßowe katarrhpille**, wote mnje dźěłane, tak derje bjes ludźimi, kaž pola wschelakich kk. lěkarjow psches swoje tak wěste, kaž spěschne skutkowanje namakane, (n. p. su so kk. sanitätszy radźiczeljo Dr. Blumenfeld w Osnabrücku a Dr. Boeddiger w Iserlohnje, kral. wokr. lěkar Dr. Schilling w Burglengenfeldu, Dr. Wittlinger w Frankfurcze a. M., stabny lěkar Dr. Schmidt w Ahrweileru atd. wo woßebnym skutkowanju pillow pschi katarrhalskich skhorjenjach dychawnych puczow, woßebje pschi chroniskich a akutnych płuzowych a khlamowych katarrhach, kaschelu, dybawoscži, schnypje atd. jara khwalobnje wuprajili) mje k temu wabja, cześcženym czitarjam k nawjedźenju dacź, so je hodlerska haptyka dźenßa na knjesa W. Voßa pscheschka a so budze wón te pille runje tak derje dźěłacź, kaž sym je ja dźěłał.

So bychmy podražerjow wotbyli, njech kózdy na to kedźbuje, so su prawdźiwe haptykarja W. Voßowe katarrhpille jenož w snatych zyhelczerwjenych schlebjerdkach a prawdźiwje dźěłane, teho runja tež w dotalnych skladach w na žołcź sawałkach s faksimilom haptykarja W. Voßa sa 75 np. w haptykach dostacź, w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj**. Listnje je tež wobstaraja: haptykar Brückner w **Lubiju**, haptykar Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykar Staffel w **Bjernaczizach**.

Frankfurt a. M., 15. februara 1881.

Dr. E. Voß.

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 12. měrza 1881.

Žitowy dowos: 2647 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pschenza 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka " "	10	91	11	8	10	76	11	8
Jecźmjeń " "	7	61	8	33	7	75	8	33
Wowš " "	7	—	7	70	7	—	7	60
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	40	—	—	—	—
Pschenična muka 50 k.	9	75	17	50	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	50	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	20	2	80	—	—	—	—
Ssłóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 294 scht., scht.	15	—	24	50	—	—	—	—

Wulke czerstwe jeja

kupuje kózdu dźělbu konditarnja

Berthy swudowjenej **Herzogowej**

na mjaßowym torhoschczu.

Lane dźěło

k pólstrowanju kupuje po najwyschschich płaczisnach **T. Albert,**

rjemjenjeŕ (rymař) na hornczerskej haßy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kózdej dźělbje a kózdy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje so jenož **trjeny len**, a to jenož sobotu w Grützneŕez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Butrowy pólver, pakczik po 40 np.,

kólkowy pólver sa konje, schachtliczku po 75 np.,

wobžerny pólver sa swinje, pakczik 50 np.,

bróstsyrop a **fenchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu fliżowu tinkturu, žiwjeńsku eßenzu** atd.

porucza **hrodowska haptyka.**

Schokoladu psche hlistwje

(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach porucza jara lóhko k nutsbranju

měschczańska haptyka

141 na hkownym torhoschczu nětko czišćo 6.

W Nowych Błohaſchezach je **khěža** cžo. 5 ſ 6/4 kórzami pola, łuki a ſahrody, ſchtož je wſcho pſchi khěži leżaze, na pſchedań.

Khěža na pſchedań.

Podpißany chze ßwoju khěžu cžißko 35 we **Łuſku** pola Pomorjez ſ dwěmaj kórzomaj pola a łuki ſe ßwobodneje ruki pſchedacź.

Bjedrich Ssymaczik we Łuſku.

W Koßłowje pola Njeßwaczidła je na pſchedań **ziwnoſcź 16** bjes wumjeńka a hoſpody, ſ dobrymi, runymi twarjenjemi, 120 dawkſkimi jenoſcźemi, 13 kórzami pola a 4 kórzami łuki, wot cźehoż ßu 3 kórzy łuki a ßadoweje ſahrody a 2 kórzaj pola wokoło doma, a druhe leżomnoſcźe w dwěmaj dźělomaj w bliſkoſcźi wßy leżaze. Wſcho dalſche je ſhonicź pola korczmarja **Fallanta** w Koßłowje.

Dźełaczerſki kóń

je na pſchedań na ryczerkuble w Ssokſchezach.

Murjerſke zyhele:

1. wulke, 1000 ſchtuk po 40 mk.,
2. małe, 1000 ſchtuk po 30 mk.,
3. pariſarje, 1000 ſchtuk po 28 mk.,
4. tſěſchne zyhele, 1000 ſchtuk 15—30 mk.

ßu na pſchedań pola zyhelniſkeho miſchtra

A. Schäfera we Wokranczizach.

Prawdźiwe würzburgſke

runklizowe ßymjo

ſnateho wulkeho, żołteho, kulojteho płodu ma ſaßo na ſkładze

Carl Noack

w Budyſchinje na żitnej haßy.

Ssyre **howjaſe koże** po jenotliwym ſa najwyſchſchu płacźiſnu kupuje

T. Albert,

rjemjenjeŕ na hornczerſkej haßy.

Walczkowa aukzija.

Póndźelu 21. měrza dopołdnja wot 9 hodźin budże ßo na **ryczerkublerſkich honach we Wujeżku**

114 wólſchowych a brěſowych dołhich hromadow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź. — Shromadźiſna pſchi gmejnſkim hacźe.

We Wujeżku, 15. měrza 1881.

Walde.

Drjewowa aukzija.

Wutorn 22. měrza dopołdnja wot 9 hodźin budże ßo we Łomſku pola Njeßwaczidła, njedaloko wßy,

10 ßażnjow (kloſtrow) khójnowych ſchcźěpow,
10 ßażnjow khójnowych pjeńkow,
400 khójnowych walczkow,
15 khójnowych klozow
a dźělba ſchmrěkowych klozow, hacź do kóhcźa ßylnych,

pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Jan Zur.

Drjewowa aukzija na łupjanſkim revieru.

Wutoru, 22. měrza t. ł. budże ßo 56 ßuchich ſchtomowych dołhich hromadow ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk w 1/2 10 hodźin na ſchczeńczańſkej drózy pſchi khaßowſkich mjeſach.

W Minakale, 16. měrza 1881. **Hrabińſka Einſiedelſka inſpekzija.**

Prima dźeczelowe ßymjo

wot ratarſkeje ſchule kontrolowane, pſchedawa pod rukowanjom

E. Schmeiss w Budeſtezach.

So je mje jenoż **běły bróſtſyrop** ſ fabriki k. **G. A. W. Mayera,** kotryż ja pola k. Curta Albanuża tudy kupich, wot mojeho żadławeho kaſchela wuhojił, ſ tutym wobßwědczu.

W Draždźanach, 16. haprleje 1864. **Eduard Roßbach,** pſchekupz.

Jahły, hejduſchku, kolij, łupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńczną muku, rjanu muku, raiß,** punt po 18 np., wſchě druźiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, czerwjeny dźeczel, běły dźeczel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy maiß.**

C. Kahrowe

w póſtſkej kowarni.

K twarjenju

poruczamy

żeleſne ſchěny a T-noſcherje

we wſchěch żadanych dołhoſcźach a wyßokoſcźach.

Gebr. Joachimsthal.

Na bohatej haßy nowe cźißło 12.

Khoſej, jara rjany a cźiſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.

poruczа w jenoż najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **herbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,

prjedy Liebuſchiz khłamy,

na bohatej haßy 12.

Khoſej,

jara derje ßłodźazy, punt po 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., poruczа

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Skoro darmo!

Hobrſki ſkład, wot ſarjadowanja maßy falliteje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik" pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płacźenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niże taxy pſcheda

po takim

ſkoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy ſa połojzu ßameje dźěłarſkeje miſdy da ßo ßłědowaze **woßebje hódne britannia-ßłěbro-blidne ſervice,**

kotreż prjedy 60 markow płacźeſche,

a ßo ſa běłowoſtacze pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nożow ſ wubjernymi worzł. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßłěbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßłěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßłěbro khoſejowych łžicźkow,
1 cźeżki britannia-ßłěbro-ſopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßłěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóżne podnożki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne nože,
3 rjane maßiwne jejaze bjechańki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcźik,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacźa w hromadże jenoż

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)" abo ſe ſapóßłanjom pjenjez tak dołho hacź ſkład doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustrasse 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcźi** tuteho fabrikata, kiż dla **njedoſtatka runa** ßo woſjewicź njehodźa, leża k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěru woſjewi.**

Emma zwud. **Vorwerkowa**

ſ napſchecźa hłowneje ſtraże (hauptwachi) poruczа ßwój bohacze wuhotowany ſkład **jakow** a **jaketow** ſ dobreho **ßukna, ripſa, ßomota** a **płüſcha** po jara tunich płacźiſnach.

Ballhauserowe cžorne žołcžowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk psche hněw, mjersatoscž a jeju płód, mjenujzy psche kólku, psche satwjerdnjenje w žiwocže a s zyka k wucžischcženju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poručene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacž, je kóždej bleschi pschipokožene.

Jeniczki skład je **měschczańska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske znamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podražuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej,

doscž znaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połožowazy a kahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcžikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje.

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, sofa wot 30 mk. a pjerowe matrazy wot 18 mk., kaž też **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtunischo poručza

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

K nalětnim wuſzywam

poručam **pólne, ſahrodne** a **trawne ßymjenja** w prawdźiwej derje skhadźazej tworje, a proschu pschi potrjebje wo dobroczinwe wobkedźbowanje.

Karl Preisser na žitnych wikach.

Oberndorfske runklizowe ßymjo

poručza w prawdźiwej tworje

Karl Preisser na žitnych wikach.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poručena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicž** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju hojatu móz po wschěm ßwěcže khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **ßudnischy wobtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupokoženych, wo tym ßwědczi.

* Dostacž we **wschitkich haptykach.**

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann

na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Möblowy magazin

na hornczerskej haßy. **Otto Walter** na hornczerskej haßy.

poručza derje dźěłane tyscherske a półstrowane **möble** po tunich płaczisnach.

Kaschczowy magazin.

J. T. Jyrch na rózku taschbarka poručza ßwoje czěłne kaschcže po najtunischich płaczisnach.

Tež mam stajnje wulki wubjerk **möblow** tunjo na pschedań.

S tutym ßebi dowolam wosjewicž, so ßym skład

czělowych kaschczow

we wschěch družinach sałożił. Dobre dźěło pschi mózno tunich płaczisnach lubjo, proschu, mje pschi potrjebje wopytacž.

Jurij Patoka, tyscherk w Njeßwaczidle.

Towarstwo Pomocy.

Do Towarstwa Pomocy za studowacych Serbow su dobroćiwje přinoški dali we Waršawje: k. hrabja Konstantin Przeździecki 50 rublow, knježna Jadwiga Łuszczewska 3 r., na wobjedźe w měšćanskej resursy (bjesadźe): k. dr. med. Nowakowski da dukat, za kotryž při licitaciji sadźi a zapłaći k. Alfons Parczewski 30 rublow, potom składowachu po namjeće k. advokata Bardzkeho, wot přitomnych horliwje přijateho: bjez mjena 6 r., knježa Stanisław Bełza, Bardzki, Karl Chojnowski, Włodzimir Powichrowski, Henkel, Max Poznański, professor Składowski, advokat Szaniawski, dr. Peszke, advokat Wierzchlejski, advokat Skurzyński, inženjer Roszkowski, Ołdakowski, Porzecki po 3 rublach, dale Władysław Nowca, Ludwik Wojno, dr. Kramsztyk po 2 r., dr. Kosmiński, Kucharzewski, Tadej Włoczek, professor Babiński, Bieńkowski, dr. Bernard, A. Świętochowski, rěčnik Jan Domaszewski, dr. Goldman, Eugenij Dziewulski, Jan Jeleński, inženjer Szokalski, Skryński, Zawadzki po 1 rublu, tak zo bě na tutym wobjedźe 100 r. w hromadźe. Na wječeri po namjeće k. Sulimierskeho po 1 rublu: wón sam, Viktor Szokalski, Kontkiewicz, dr. Baraniecki, professor Radliński, K. Zalewski, dr. Chmielowski, Z. Sulimierski, J. Leski, dr. Peszke, A. Szumowski, Krasnosielski, Bądzkiewicz, dr. Kwietniewski, E. Dziewulski, Slósarski, dr. Dudrewicz, prof. Mierzyński, direktor Górski, wučeŕ Trybulski, wučeŕ Wojno, duchowny Szczucki; hišće duchowny Karpiński 3 r., Jan Rembertowski 2 r.; dale k. rěčnik Ludwik Méyet 5 rublow.

(Přichodnje dale.)

A. Měrš, pokładnik.

Cžistowolmjane 9/4 schěroke cžorne kaschemiry

we wulkim wubjerku a snatej dobroscži po woßebje tunich płacžisnach, 9/4 schěroki, stary łóhcž po 1 mk. abo meter po 1 mk. 75 np., porucža

Jan Jurij Pahn

na hłownym torhoschcžu, pódla hłowneje straže.

Sa konfirmandow

poruczam saßo snatu rjanu 9/4 schěroku **kaschemirowu tworu,** hłubokocžornu a módrocžornu, stary łóhcž 100 np., **repsy, popeliny, alpaka** a **mohair** po wschitkich płacžisnach

H. Kayser

W khlamach ßo **ßerbski rěcži.** w domje knjesa Carl Noack na žitnej haßy cžo. 10.

We wudawaŕni „Sserbskich Nowin" a pola wschitkich knihikupzow je sa **30 np.** dostacž:

Die Innere Mission unter den Wenden.

Vortrag am 17. Februar 1881 im Evangelischen Vereinshause zu Breslau gehalten und auf Verlangen in Druck gegeben von **H. Immisch,** Pfarrer zu Göda bei Bautzen.

Dokelž pschednoschk njemóžesche hinajschi bycž, dyžli němski, je knižka tež němska; ale wona je sa Sserbow jara ważna. — Cžisty dobytk s jeje rospschedacža dostanje Towaŕstwo Pomozy sa studowazych Sserbow.

Mojim cžescženym wotebjerarjam k nawjedženju, so ßym

nowe nalětne a lětne stoffy

dostał a proschu teho dla pschi potrjebje wo dobrocžiwe wobkedžbowanje.

Wilhelm Rothe, krawski mischtr

na butrowych wikach, w domje k. pschekupza Rämscha.

K dobrocžiwemu wobkedžbowanju!

K wuhojenju dyskrasijow, wicže, rheumatisma, sproscženjow, khorowatoscže s lěkaŕstwa, chroniskeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khoroscže, nervoweho a khribjetomosowzoweho cžeŕpjenja, ßłaboscže atd. po praktiskich saßadach naturskowjedženskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cžescženych khorowatych **dženßa ßobotu 19. a jutsje njedželu 20. měrza k rěcžam w hoscženžu k „slotemu ßłónzu" pschi horncžeŕskej haßy, w prěnim poskhodže, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndželu 21. měrza w Biskopizach w „slotym ßłónzu"; ßrjedu 23. a schtwórtk 24. měrza w Kamjenžu w „slotej hwěsdže".** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscži wopokasane dowěrjenje najlěpschi džak.

H. Brendel.

Rukajzy

sa konfirmandow, woßebje derje džeržaze, kaž tež **schlipsy, pschedkoschliki ßlě** atd. porucža po móžnoscži tunjo

Karl Vogel

na snutskomnej lawskej haßy 3.

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75

porucža ßwój wulki skład trajnych

stupnjow a schkórnjow

sa žony, mužow a džěcži, kaž tež sa konfirmandow po hischcže ženje ßłyschanych tunich płacžisnach.

Filzowe kłobuki

sa mužskich a džěcži porucža po jara tunich płacžisnach

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75.

Zaryčanske serbske towaŕstwo

změje dźeń 27. měrca t. l. swoju 25. tón króć **hłownu zhromadźiznu,** na kotruž so sobustawy luboznje přeprošuja.

Dźeński porjad: Rozprawa wo skutkowanju towaŕstwa w zańdźenym lěće. Wotpołoženje zličbowanja. Rozprawa wo dźiwadłowym a spěwanskim wotdźělenju. Wuzwolenje noweho předsydstwa. Postajenje dla załoženskeho swjedźenja. Namjety atd. **Młynk,** předsyda.

Jena sprawna dźěłacžeŕska ßwójba namaka na rycžeŕkuble w Małej Borschcži dźěło a dostanje tam khěžu sa wobydlenje.

Wucžobnika

pyta k jutram

Oswald Kschižan, tyscheŕski mischtr

na hrodowskej haßy 11.

Wucžobnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe** a **destillazionske khlamy** k jutram jeneho kmaneho, ßerbskeje rěcže mózneho młodeho muža, ßyna sprawnych starschich, jako wucžobnika pytam.

Arno Möckel

na ßerbskej haßy 13.

Wucžobnik pytany!

Sa nasche **kolonialnotworowe, tobakowe a spirituosowe khlamy** pytamy jeneho ßerbskeje rěcže mózneho wucžobnika.

Ginzel & Ritscher.

Hólcžez

kotryž chze kóžkaŕstwo nawuknycž, namaka wucžbu pola **Rinki,** kóžkarja na jerjowej haßy.

Małeho wotrocžka, byrnjež hischcže tež pokracžowansku schulu wopytuje, kotryž móže ßycž a wschě druhe rataŕske dźěło, pyta

Jan Scholta w Khwacžizach.

Sjawny dźak.

S tutym cžeŕwjeno-noßlicžanskej a leschawskej młodoscži sa wschu cžescž, kotruž je wona pschi pohrjebje mojej dźówzy **Minje** wopokasała, a teho runja tež Korli Schołcže w Cžeŕwjenych Noßlizach sa luboscžiwe wothladanje na jejnym khorym łožu mój najwutrobnischi dźak wupraju.

Srudźena macž

swudowjena **Hermannka**

w Cžeŕwjenych Noßlizach.

(K temu cžißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czišku 12 „Serbskich Nowin.“
Sobotu 19. měrza 1881.

Nalětnje jaquety

ſ **czeſzaneje wolmy,** dołhe, pſchileżaze, wot 9 mk., **měchojaquety** ſe **ſzukuja, tricota, kaſchemira** a **czeſzaneje wolmy,** derje pſchiſtejaze, porucza

H. Kayser

w domje knjeſa Carl Noack na žitnej haſzy cžo. 10.

☛ W khlamach ſzo **ſzerbſki rěczi.** ☚

Kraſzne nowe rubiſchcża na hłowu

ſ franzami a bjes nich w dwěmaj wulkoſcżomaj je runje ſa **nalěczo** doſtał a porucza

H. Kayser

w domje knjeſa Carl Noack na žitnej haſzy cžo. 10.

☛ W khlamach ſzo **ſzerbſki rěczi.** ☚

Sa konfirmandow

porucza

kaſchemir, rips a **alpacca** (cžorne a brune)

po najtuniſchich płaczišnach

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutsknej lawſkej haſzy.

☛ W khlamach ſzo **ſzerbſki rěczi.** ☚

Sa konfirmaziju

poruczam ſwój wulki ſkład

cžornych 9/4 ſchěrokich kaſchemirow,

meter po 1 mk. 20 np. abo ſtary łóhcž po 70 np.

Wyſche teho pſchedawam wulku dźělbu

cžornych dwójzyſchěrokich kaſchemirowych reſtow,

ſa klejdy ſzo derje hodżazych, po ſzměſchnje tunich płaczišnach.

Alphons Schauseil

na bohatej haſzy 67.

Spěwarſke knihi,

ſzerbſke a němſke, trajnje w ſwjaſkach ſe ſzomota a praſzowaneje koże ſwjaſane, najtuniſcho porucza

A. Schöncke

1 na hauenſteinſkej haſzy 1,
pſchi butrowych wikach.

Emil Wehrle na jerjowej haſzy

porucza ſa jara płaczišny hódne k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram **pišane ſchottiſke tkaniny,** ſtary łóhcž po 20 np., **lüſtr** po 20 np., ſa konfirmandow **cžorne kaſchemiry** a to wołmjane a połwołmjane, **diagonale, ripsy, mohairy** jara tunjo. Bruny, prawje cžémny **lüſtr,** kaž tež wulki wubjerk draſtnych tkaninow. **Kholowowe tkaniny,** ſtary łóhcž wot 20 np.

Sa konfirmandow.

Cžorne kaſchemiry

w 14 wſchelakich ſortach, 8/4 hacž 9/4 ſchěroke, łóhcž wot 95 hacž 300 np.,

cžorne lüſtry

w 12 wſchelakich ſortach, łóhcž wot 35 hacž 120 np., woſzebje pěkne k noſchenju.

Płaczišna je pſchi wſchitkich tworach tak tunjo hacž jenož móžno poſtajena.

Pišane ſchottiſke draſtne ſtoffy

w 20 wſchelakich muſtrach, kmane k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram, łóhcž wot 25 hacž 75 np.,

jenobarbne a karrirowane draſtne ſtoffy,

cžiſtowołmjane a połwołmjane, teho runja tež

lüſtry

w najnowſchich barbach po jara tunich, ale twjerdych płaczišnach,

cžorne židžane ſtoffy,

cžorne hłowjaze rubiſchcża

wſchelakich wulkoſcżow, ſe židy, kaſchemira a cocklina

porucza

M. Th. Pech

na hłownym torhoſchcżu, pódla měſchczańſkeje haptyki.

☛ W khlamach ſzo **ſzerbſki rěczi.**

Sa konfirmandow

porucza **chemiſety, ſhlipſy, khrawaty, dybſaczne rubiſchka, manſchety, khornarje, běłe ſzukuje, korſety, rüže, ſhawle, rubiſchcża** atd. we wulkim wubjerku po ſprawnych płaczišnach.

August Reiss na ſzerbſkej haſzy 8.

Swjerſchne koſchle, chemiſetty, khornarje, manſchetty, ſhlipſy a khrawaty, dźěłarſke koſchle

porucza jara tunjo

A. Tschentscher

ſ napſchecża noweje měſchczańſkeje ſchule.

K wobkedźbowanju

poruczam ſwój derje wuhotowany ſkład **hotoweje mužaceje draſty,** kaž tež wulki wubjerk modernſkeho **ſzukna** a **bukſkina.**

Skaſanja po měrje ſzo jara ſprawnje a po najtuniſchich płaczišnach wobſtaraja.

H. M. Kubaſch, krawſki miſchtr
na garbarſkej haſzy cžo. 4.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: kamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaćiſnach porucza

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr
w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ßo derje palazych a ßkodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcze tuńſcho a cźininy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a
na wulkej bratrowſkej haßy.

Khoſej

woßebneje dobroſcże porucza punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucza

Gustav Poser.

Khoſeje,

zyle ßylne a cźiſtoßkodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płaćiſny hódny porucza a pſchi wotewſaczu 10 puntow poměrnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Poſtoczeny lejſty, gardinowe dźerżaki a roſetty, wobłuki ſa wobraſy (bildy)

porucza po tunich płaćiſnach

Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Kedźbu!

Sserbſke ſpěwarſke knihi, wulkeho pißma a ſe ſłotym wobrěſkom, wot 3 mk. 30 np., kaž tež wſchě druhe druźiny ſpěwarſkich knihi do kože a ßomota ſwjaſane porucza

Gustav Rämsch
na bohatej haßy, pódla winoweje kicze.

Wopitſtwo, tež w najwyſchſchej ſtopni, wěſcże wotſtroni ſ wjedźenjom abo tež bjes njeho, pod rukowanjom wunamakał m. a ſpezialiſt ſa na wopitſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky**, Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcź je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſchołcźinſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenož jebaja.

Rulowy (Rouleaux)

pſchiprawjene, **ſchtuku** hižom wot **0,70 mk.;**

rulowowe ſtoffy

molowane a tkane, we wſchěch ſchěrjach na ſkładze;

rulowy ſa wukładne wokna

dam wo **kóždej wulkoſcźi, kóždej barbje,** ſ **pißmom** a **bjes njeho**

ſa khlamy a reſtaurazije

na najpěknińſche waſchnje wudźěłacź a poruczam je pſchi najtuniſchim poßłużenju k dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Julius Hartmann Sohn
w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchcźu.

Rulowowe žerdźe ſe ſpadowazymi kijemi ßu najtuńſcho na pſchedań.

Max Mütze

w Budyſchinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój ſkład

ſchkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaćiſnach dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

Porjadne wobſtaranje pasažirow

přez druhe europiske srjedźa ležace přistawy přez te swojeje **zechernoſće** a **ſpěšneho** jědźenja dla ſławne póstke parołódźe

„Allan Linie."

Z Hamburga do Bostona, Baltimore a New-Yorka

kaž tež do Halifaxa, Quebeka w Kanada a Texas.

Wotjězd kóždy pjatk. — **Srjedźny kryw** je do **kabinettow wotdźěleny.** Tuto parołódźne towaŕſtwo je w zjenoćenju z **najwjetšimi żeleznicowymi kompagnijami** a wudźěla **přewjezne billety** wot Hamburga na wšě żeleznicowe ſtacije połnócneje Ameriki po **jara poniżenych jězdnych płaćiznach.** Wšo dalše wukazaja přez wyšnoſć wobtwjerdźeni łódźni expedientojo.

Spiro & Co., Hamburg, Bahnhofſtr. 7.

Do Texaſa

po jara poniżenych płaćiſnach.

Knjes **L. Fries,** rodźeny Němz, pſches 10 lět w Texaſu wobßydny a generalagent Texaſ- a Pacific-żeleſnizoweho towaŕſtwa ſa Europu, chze 26. měrza 1881 ſ parołódźu „St. Louis" ſaßo koloniju němſkich wucźahowarjow direktnje do Texaſa pſchewodźecź a jich tam ſaſtaracź. Pſchewjeſna płaćiſna je po wujednanju bjes Texaſ- a Pacific-żeleſnizowym towaŕſtwom ſ naſtupazymi parołódźnymi a żeleſnizowymi kompagnijami ſcźinjenym jara pomjeńſchena. Wſchitkim wucźahowarjam, kotſiž chzedźa ßo do Texaſa pſcheßydlicź, ßo ſ tutym najlěpſcha ſkładnoſcź poſkicza, ßo pod najſpodobniſchimi wumjenjenjemi tutej koloniji pſchiſanknycź. — Něhdźe trěbne napraſchowanja po krajinach, po klimacźe a po hewajſchich wobſtejenjach w Texaſu ßo wot podpißaneho generalneho agentu Texaſ- a Pacific-żeleſnizoweho towaŕſtwa ſpěſchnje a franko na kóždu adreßu wobſtaraja.

L. Fries,
11 Kent Square, Liverpool (England).

Tež bliżſche wukaſanje wo pſchejěſdźe a wotjěſdźe dadźa:
knjeża **J. Hartmann & Co., 15 Quai Jordeans, Antwerpen,** a
knjeża **Falck & Co., Admiralitätstrasse 38, Hamburg.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo pjatk hač do 9 hodźin rano wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 13. **Sobotu 26. měrca 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čji šami čjesćeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedźa sa nje na **druhe štwórtlěto 1881** do předka płaćicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Čji, kotsiž šebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjesećź dawaja, njech tola njesapomnja, šebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaći šo sa „Serbske Nowiny“ na sakskich a pruskich póstach, kaž też w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinješenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Tši měšazy w šnězy.

Wot Basela w Schwajzarskej šo do Franzowskeje tak mjenowane juraske hory cjahnu. To šu wyšoke hobrske hory: hdyž psched nimi stejisch, šo čji sda, kaž bychu hacź do njebješ doššahałe. Na wschelakich tajkich wyšokich horach šněh husto zyłe lěto ležo wostanje, ale na tychle juraskich horach wón w naléczu roseńdźe a potom tam trawa rjenje roscze, so mója ludźo hižom w meji se šwojimi stadłami horje na hory. To je pschezo wješeły a šwjedźeński dźeń, hdyž pastyr se šwojim skotom na horu cjehnje, hacź runje dyrbi šo na zyły lětny cjaš wot šwojich ludźi dźělicź, pschetoż tam na horje je husto lutki šam a dyrbi wschelake parowacź, schtoż hewak k žiwjenju a wješeln błuscha. Tajzy pastyrjo na horach šo s mlókom a w mlózy warjenym žiwja a dźěłaja wošebje dobre twarožki, kotrež šo do daloka na pschedań scjeku. Kóždy pastyr pak ma na horje šwoju maku murjowanu khěžku, kotraž je se schindźelemi abo s deskami kryta, na kryw pak šu wulke kamjenje nakładźene so by wichor kryw njewottorhnył. Tajka khěža ma s wjetscha tši wotdźělenja, w jenym je w nozy skót, druhi je k mlókej a tsecźi je wobydlenje sa cłowjekow, hdźež šebi šwój kusk jěde warja a hdźež w nozy spja. Tam je kóždy ras też wulki kotoł, w kotrymž šebi mlóko hrěja, hdyž chzedźa twarožki dźěłacź. Tón zyły cjaš, so šu pastyrjo na horach, jim dale nichtó blisko njepschińdźe, hacź někotsi zusy pucźowarjo. Čji jim sa rjanu šłódku šmjetanu, kotruž wot pastyrjow dostawaju, kruch mjehkeho khléba dadźa, schtoż je tamnym horakam žadny, dobry kusk. Pschi wschěm tym šu horazy spokojni ludźo, woni šwoje hory lubuja a šwoje dźěło też a wostanu šwojej domisnje šwěrni.

9. oktobra s wjetscha šwoje hory wopuschcźa a domoj cjahnu; to pak je stajnje wulki šwjedźeń sa nich, hdyž šaso k šwojim lubym domoj pschińdu.

W symje šebi wschelake sa dźěło cjinja, twarja šebi schtoż trjebaja, stoły a blida a teho runja wurěsuja też wschelake khumschtne wězy s drjewa, kotrež šo w wschelakich krajinach rad kupuja. Na dołhich wjecźorach też starschi šwoje dźěcźi šami roswucźuja, dokelž je pucź do schule daloki a wobcježny a husto šebi nješchto duschne a powucźaze cjitaju.

Schtoż chzu tu dale powjedacź, je tón hólcjež, wo kotrymž nasche powjedancźko rycźi, šam do knižkow napišał. My tu jeho pišmo podamy.

22. novembra 1870. Ja šym tu w naschej hórskej khěžzy se šwojim dźědom kaž do jastwa sawrjeny, duž chzu do knižkow napisacź, schto šmój w sańdźenych dnjach shonikoj, so bychu naschi pschecjeljo a snacźi, je-li dyrbjakoj tu wumrjecź, shonili, kak je šo tu namaj schło. Dźěd praji, so bych šwěru wscho napišał, duž chzu s tym sapocjecź, schto je šo sa wczerawschim stało.

Hižom někotre njedźele běchmy delkach wo wšy cjakali, hacź nan do wšy s hory njepschińdźe, dokelž je cjaš skót domoj hnacź, ale nan se skotom njepschińdźe. Wujojo a cjety wo wšy běchu měnili, so je na horach hischcźe dobra pastwa a móže skót hischcźe khwilu horkach wostacź. Ale dźěd bě njeměrny a bě prajił: Jutsje ja pohladam, schto Franza — mojeho nana — wotdźeržuje; rady bych hischcźe junkrócź na horu schoł, schtó wě, hacź to k lětu wjazy móžu. Chzesch so mnu šobu? šo mje dźěd prascha. Ja prajach: „Haj dźědo, ja s wami du“ a duž šo hromadźe na horu nastajichmoj. To pomału dźěsche. Jako mějachmoj k naschej khěžzy hischcźe schtwórcź hodźiny, skocźich we hłuposcźi na wišazu skału, ale dźěd, kiž bě w strasche, so móhł šo ja do hłubiny dele šunycź, rucźe sa mnu skocźi a mje sa ruku sapschimny; pschi tym šo wobšuny a tak njesbožownje padźe, so jeho jara bolesche, ale sa něschto wokomikow móžesche tola saššo dale hicź. Wón šo na šwój šylny kij sepjerasche a s druhej ruku šo mje sa ramjo dźerżesche; tak jow horje pschińdźechmoj.

Nan wschón spodźiwany na naju hladasche, jako tu běchmoj. Wón chzysche runje se skotom domoj, a budźichmoj hischcźe dźeń cjakakoj, by wón do wšy pschischoł a naschemu njeměrej kónz sczinił. Wón namaj powjedasche, so běchu jemu někotre kruwy skhorite byke, ale so šu nětkle saššo strowe; so je wotrocźka s twarožkami do wšy dele póšłał a so jutsje se skotom dele pschińdźe. My šebi nětko w kotole sopu swarichmy a potom wjecźerjachmy. Na to ja lehnycź dźěch; nan a dźěd šebi hischcźe khwilu powjedaschtaj.

Jako rano wotucźichmy, bě wscho běłe, w nozy bě wjele šněha padnyło; wětr jón khětsje wějesche. Nan a dźěd s pokhmurjenym wobliczom won hladaschtaj, ja šo trochu bojecź počjach, schto nětk budźe. Dźěd spyta stupacź, ale to njechasche hicź, noha bě jemu sacźekła a jeho jara bolesche. „Ssyno“, dźěd k mojemu nanej praji, „wsmi teho hólza a dowjedź jeho dele domoj, ja w tu khwilu jow wostanu; potom pschinješ noššydko šobu, so mje dele donješu.

„Nano", mój nan dźĕdej praji, „ja chzu waß radscho na khribjet wsacź a dele donjescź." Ale dźĕd to njechasche, wón mĕnjesche, so to njeńdźe, cźlowjeka na khribjecźe njescź a pódla stadło cźĕricź. „Ja chzu jeno radscho hische khwilu wostacź, pschińdź jenoż potom po mnje", wón praji. Duż ja pschistajich: „Ja tu pschi dźĕdźe wostanu, potom, nano, po naju pschińdźcźe. Bóh tón Knjes naju tu hižom swarnuje."

„Tón hólz ma prawo", dźĕd praji, „ßnĕh hižom khĕtro tolsty leži, wĕtr howri, duż tu mój wostanjemoj, ty pak jeno khróble cźiń, so se skotom domoj pschińdźesch. Puschcź krumy won a wostaj namaj jenu kosu, ta ma tu hischcźe doscź żiwnoscźe."

Nan ßo shotowa, puschcźi krumy won a nětk dźĕsche dele do doła; mój pak, dźĕd a ja, horkach na horje s kosu wostachmoj. Dźĕd struchły a mjelczo pschi woknje stejo k njebju hladasche a mĕjesche ruzy stynknjenej. Ja też ruzy stynknywschi w modlitwje nana Bohu poruczich. Takle mój dołho stejachmoj, wĕtr ßo móznischo sbĕże, tolste, cźorne mrócźele ßo hromadźe scźeżechu, na jene dobo bu cźma każ w nozy, nasch cźaßnik „tsi" wotbi. „Bożo Knjeże, ßmil ßo nad nim!" dźĕd sawoła. „Nětk smĕje lĕß sady khribjeta a njesmĕje wot wichora tak wjele cźerpicź."

Hacź dotal njebĕchmoj na to myßlikoj, nĕschto woptacź; nětkle pak sacźuch, so bĕch jara hłódny; kosa jara mjakotasche, duż dźĕda na to kedźbliweho scźinich.

„Wboha hila", dźĕd praji, „ju mloko cźischcźi; saßwĕcź lampu, chzemoj ju podejicź a potom powjecźerjecź." „A poßnĕdacź", ja pschistajich. Dźĕd poßmĕwkny, jeho wobliczo bu mĕrnische, schtoż też mje smĕrowa. Jako do hródźe stupichmoj, kosa hischcźe bóle mjakotasche, wona skoro paß rostorże, sa kotryż bĕ swjasana. Wscha żarliwa wona ßel sežra, kotruż jej poskiczich. — Mój mĕjachmoj zyły hornyk mloka, te mi derje seßkodźi.

Dźĕd mĕnjesche, so na wbohu hilu saßo sabycź njeßmĕmoj, ale ju ßwĕru rano a wjecźor dejicź, pschetoż mój nětko wot njeje wotwißujemoj. — Ja ßo dźĕda wopraschach: „Dźĕdo, mĕnicźe, so dyrbimoj tu dołho wostacź?"

„Njewĕm, lube dźĕcźo", wón praji, „cźlowjek dyrbi ßo pschezo najlĕpscheho nadźecź, ale też na najhórsche ßo pschihotowacź."

Ja kosy korto wurjedźich, jej pizu dach a ju hładkowach, wona pak bu wscha skludna; jako pak ju wopuschcźich, pocźa żakoscźiwje mjakotacź.

Dźĕd a ja pschi wóhnischcźu w hromadźe ßedźachmoj, ale to tak duschnje njebĕ, każ hdy bychmoj delkach w dole pschi wóhnischcźu ßedźałej. S wuhnjom dele ßnĕh padasche, so woheń wschón praskasche a padazy ßnĕh też naju drastu maczesche. Dźĕd prajesche: „To budźe namaj najlĕpje, hdyż ßo do koża lehnjemoj a Bohu tu poruczimoj. Bóh tón Knjes je tu horkach runje tak derje pschi namaj, każ delkach w naschej wjesy. Wón widźi, kak ruzy stykujemoj a ßłyschi naju sdychowanje, też hdyż naju tu ßnĕh pschikrywa. Mój tu bjes stracha pod khłódkom jeho kschidkow wotpocźujemoj."

Jako ja dźenßa rano wotucźich, bĕ wschudźom wscho cźma, duż ßebi pomyßlich, so drje ßym sażscho wotucźik, hacź hewak, ale saßłyschach, so dźĕd pó jstwje khodźi. „Dźĕdo," ja prajach, „psche cźo dha scźe tak sahe stanyli?" Wón praji: „Lube dźĕcźo, chzemoj cźakacź, hacź budźe ßwĕtko, dha móżemoj dołho we kożu leżo wostacź; mi je sa to, so ßnĕh psched naschim woknom leži." Pschi tym ja saschicźo s koża skocźich, lampu saßwĕcźich a nětk widźach se srudobu, so ma dźĕd prawo. Ja ßo s tym troschtowach, so je wĕtr wokno se ßnĕhom sawĕł a so budźe pucź tajki nĕkajki a so budźemoj móz woteńcź, a prajach: „Woni tola dźenßa po naju pschińdu?" Dźĕd praji: „Ja ßo teho nadźijam, ale ßyno, cźlowjek dyrbi ßo najbóle na Boha Knjesa spuschcźecź, potom też kusk na ßebje ßameho a niz jara na druhich ludźi. Je-li Boża wola, so dyrbimoj tu hischcźe dlĕhe wostacź, dha chzemoj ßo ßwĕru na to hotowacź a ßebi wscho na to nĕkak pschiprawicź."

Nasch cźaßnik „ßydom" wotbi; to jeno bĕ derje, so bĕch jón wczera naczahnył, to tola żenje sabycź nochzu. Nětk dźĕchmoj kosu podejicź, ja ßebi wothladach, kak dźĕd to cźini, jemu je to khilenje cźeźke, duż chzych ja to dejenje sa njeho wobstaracź. Ja to też spytach, ale to kosu bolesche, duż mje wona storkasche a skoro budźich wschĕ nadejene mloko wulak; tu wĕż dyrbju lĕpje nawuknycź. Po ßnĕdanju chzychmoj wjedźecź, kak s wjedrom steji, ja pod wuheń stupich a do losta hladach, duż widźach, so ßłónzo ßwĕcźi, ale horka wokoło wuhnja je wscho pokne ßnĕha. Dźĕd praji: „Hdy by jeno ty horje dolĕscź móhł a wot wĕka na tsĕsche, kotreż je twój nan scźinił, so by wuheń sacźinił, ßnĕh wotmjetał, potom njetrjebakoj wjazy symu a mokrotu cźerpicź."

Khwilu bĕchmoj pytakoj, duż namakachmoj khĕtru żerdź, tu do wuhnja tyknychmoj a potom ja po njej horje lĕsech, pschicźißnych dźĕdej bornizu (Bindfaden) a wón sa nju wĕjerśku kopacź pschiwjasa, kotruż sa ßobu horje scźeżech. Potom pocźach na krywje ßnĕh wußypowacź. Ssnĕh tam pokdra kohcźa wyßoki leżesche, wokoło khĕże pak bĕ wón hischcźe wyschschi, tam bĕ wĕtr wulke ßepje nawĕł. Wschudźom koło wokoło bĕ wscho bĕłe, każ rub, sady bĕ tu a tam nĕschto cźornych khójnow widźecź. — Nĕkotre schtomy bĕchu wot ßnĕha skamane, wĕtr s poknozy dujesche, schĕre mrócźele jena druhu cźĕrjachu a ßłónzo na ßnĕh ßwĕcźesche, so skoro cźlowjek hladacź njemózesche.

Mi bĕ jara syma. Jako bĕch ßo na krywje roshladał a schtryk wokoło koleska horka położił, so móhł wot delkach wuhnjowe wĕko lózo wotcźinjecź a sacźinjecź, saßo dele salĕsech. Moja drasta bĕ pschemokała, duż ßebi woheń sadźĕkachmoj, schischkow a walcźiny tu doscź bĕ, potom pschi wóhnju ßedźo ßwoju drastu ßuschach, wjecźor pak kosu podejich, lampu saßwĕcźich a tak tam khwilu ßedźachmoj. Sswĕcźenja tu Bohużel wjele nimamoj, duż dyrbimoj s nim slutniwje wobkhadźecź, pschetoż mi chze ßo skoro sdacź, so budźemoj tu khĕtru khwilu w naju jastwje wostacź dyrbjecź.

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Pschißażny ßud 10. mĕrza.

Schußejski nahladowaŕ Korla August Neumann s Jeńkez, hacź dotal njekhostany, bĕ wobskorżeny, so je pschi skórżbje, kotruż mĕjesche żandarma Röseberg pschecźiwo skakarjomaj Kucharjej a Pobigej s Kubschiz, 24. meje 1880 wopak ßwĕdcźił. Hacź runje wón na ßwojim prĕnim wuprajenju wobstejesche, jeho pschißażni tola sa winowateho spósnachu, dokelż bĕ wón w Pjetaschez korcźmje na lubijskej drósy w Budyschinje runje napschecźiwo temu rĕcźał, każ bĕ prjedy pschißahał. Wón bu njekedźbliweje wopacźneje pschißahi dla k tsi-mĕßacźnemu jastwu wotßudźeny.

Khostańska komora 10. mĕrza.

16lĕtny wotrocźk Korla August Wittig s Blózan, hižom dwójzy jebanstwa a wobschkodźenja dla khostany, ßebi 21. oktobra 1880 papjerku se ßlĕdowazym wopschijecźom wudźĕła: „2 puntaj kołbaßy, 1 punt połcźa. Jan Bohußław Schpjenka w Nowych Koprzach" a ju hoscźeńzaŕzy Heinrichowej w Bukezach se żadanjom pschedpołoži, so by jemu napißane sa ßwojeho knjesa Schpjeńku pschepodała. Heinrichowa pak temu khadli njewĕrjesche a jeho s

prósnymaj rukomaj prjecź póßka. Runy pucź wón nětko tamnischemu rěsnikej Donathej běżesche, pokasa Donathowej papjerku a dosta na to żadane wězy w płaćišnje wot 2 m. 40 np. Pśches tutón wuspěch skhróbleny, Wittig druhu papjerku se ßamßnym podpißmom wudźěła, w kotrejź ßo dwójzy tak wjele hacź prěni ras żadasche. Rěsnik Donath, kotremuż Wittig 26. oktobra tule papjerku „ſ dobrym wjecźorom wot Schpjenki" woteda, na jebanstwo tukasche a Wittiga ſ doma wuhna. Wittiga, dźiwajo na jeho młodostne lěta, ſ dwajmněßacźnym jastwom pokhostachu.

Pśchißażny ßud 14. měrza.

Murjeŕ K. B. Böhma se Steinbacha pola Moritzburga, w poßlenim cźaßu na Židowje bydlazy, pśchińdźe 12. februara t. l. napity domoj. W pjanoścźi ßo se ßwojej żonu wadźesche a rosnjembrjeny pśches to wón ßwojemu njemandźelskemu ßynkej bjes wscheje winy ſ hruboscźu gummijowy zyzak tak hłuboko do schije storcźi, so ßo wbohe dźěcźo sadußy. Böhma ßo pśchi wußudźenju prózowasche wopokasacź, so je ßo hólcźkej zyzak pśches njesbożowny pśchipad wot ßamo do schije ßunył a so je wón ßwoje dźěcźo stajnje lubo měł. Wězywustojni pak tajki njesbożowny pśchipad sa njemóżny spósnachu, wysche teho ßo też pśchi pścheßkyschenju ßwědkow pokasa, so je Böhma wbohe dźěcźo, kotrejź běsche jemu po wuprajenju jeho żony wschudźom na pucźu, cźasto na njeßmilne waschnje bił. Wobskorżeny bu wot pśchißażnych dla njekedźbliweho skónzowanja cźłowjeka k tśjom lětam jastwa wotßudźeny.

Lawniski ßud 8. měrza 1881.

12lětna Madlena Runarjeź ſ Pschiwcźiź běsche michała 1880 se Schołcźiź korcźmy w Plußnikezach por domjazych stupnjow, 6 mk. hódnych, kranyła a dosta sa to 3 njedźele jastwa.

Dokelź běsche ryćeŕkubleŕ Bohulub Benjamin Julius se Sahr n.d Debischkowom 24. januara 1881 w Hodźiju ßwojemu kußatemu pßej bjes pranza dał wokoło běhacź, dyrbjesche wón 5 mk. khostanja płacźicź.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Němski khěżor je 22. měrza cźiły a cźerstwy ßwój 84lětny narodny dźeń ßwjecźił. Dopołdnja w 11 hodźinach jemu pschitomne ßobustawy kralowskeje ßwójby ßboże pschejachu. ½ 12 hodźin offizierojo kralowskeho hrodu khěżorej ßwoje ßbożopschecźa pschinjeßechu.

— Krónprynz je 22. měrza w nozy do Petersburga wotjeł, hdźeż budźe ßo 25. měrza cźeło khěżora Alexandra II. khowacź.

— Runje każ tobakowym fabrikantam ßo też piwaŕzam kóżde léto ſ nowymi dawkami hrosy. Bismarck je rajchstagej pißmo wo ważnoscźi a dalschim wudospołnjenju dawkskeje reformy pschepodał a ßo w tymle pißmje sa powyschenje indirektnych dawkow wupraji. Wón ßebi żada, so ma ßo piwaŕski dawk podwojicź. Pschecźiwo tutemu dawkej ßo piwaŕzojo se wschej mozu sepjeraja. Woni ßu hižom wjele petizijow na rajchstag pósłali, w kotrychż ßo na ske scźěhwki noweho dawka sa zyłe němske piwaŕstwo pokasuje. Woni praja, so budźe, je-li so nowy dawk dowoli, wulka liczba piwaŕnjow runje każ w Bajerskej sastacź dyrbjecź, hdźeż je ßo w poßlednich lětach też tajki dawk wot ßejma wobsankнył. W Bajerskej psalzy je mjenujzy wot 280 piwaŕnjow pśches powyschenja dawka 170 saschło, tak so hischcźe jenoż 110 piwaŕnjow tam wobsteji. Dale chże Bismarck nowy dawk sa kwittónki a skónczńje dawk wot tajkich mużow měcź, kotsiź njetrjebaja we wojeŕstwje ßłużicź. Kóżdy khromy, hłuchi, ßlepy, horbaty atd. ma ßo po tajkim na nowy dawk wjeßelicź.

— W bundesracźe je ßo sakoń wo khostanju pjanych pschijał a ßo bórsy rajchsrathej pschedpokoži.

Awstrija. Cźeśki klub je njedźelu resolutiju pschijał, w kotrejź ßo mordaŕski nadpad na ruskeho khěżora sa satamansku njekniczomnoscź wosnamjeni. W njej ßo woßebje na to spomina so je semrjety khěżor dwaj wulkaj skutkaj w cźaßu ßwojeho żiwjenja wuwjedł, prěni je, so je wón ruskich burow ſ wotroczowstwa wumóhł, a druhi, so je ßkowjanskim ludam na balkanje ßwobodu dał. Sběhnjenje wotroczowstwa w Ruskej je skutk, kotryż w stawisnach bjes ßwojeho runjecźa steji. Wschudźom druhdźe móżesche ßo wotroczowstwo hakle po revoluzijach, teho dla do skutka stajenych, sběhnycź. K cźemuż běsche w Awstriji 100 lět trjeba a schtoż hischcźe dźenßa w Irlandskej dozpicź njemóża, to je Alexander II. — a to bjes revoluzije — w běhu někotrych lět ßwojeho knjeżerstwa pschewjedł. Teho runja je poßlednja ruska wójna pschecźiwo Turkam bjes pschikkada, pschetoż wona njeje wjedźena dla powjetschenja ruskeho knjejstwa, ale jenicźzy sa kschescźijanstwo, sa wußwobodźenje ßkowjanskeho luda. Alexander II. ma po tajkim w stawisnach město mózneho a miłeho knjeżerja a wulkeho reformatora.

Franzowska. Gambetta a Grévy ßo njemóżetaj nowych wólbow dla wujednacź, też drusy ministerjo njejßu w tutym nastupanju jeneje myßle, duż budźe ßo ßnadź w franzowskim ministerstwje někajke pscheměnjenje stacź.

— W prozeßu pschecźiwo tym komunardskim nowinam, kotsiź ßu nadpad na ruskeho khěżora sakitowali a tajki hrósbny njeskutk hischcźe na njehańbicźiwe waschnje porjeńschili, je ßo 22. měrza wußud stał. Po nim maja nowiny „Citoyen" 4000 frankow khostanja płacźicź a jejny redaktorjo 9 měßazow w jastwje ßedźicź. Nowiny „Jouvenal" dyrbja 2000 fr. a 6 měßazow jastwa, „Revolution sociale" teho runja tak wjele a „Internasigeant" 2000 frankow khostanja wotpokucźicź.

Jendźelska. Po poßlenich powjescźach budźe ßo ßnadź sa krótki cźaß měr bjes Jendźelcźanami a transvalskimi burami wobsankнycź.

— W Londonje ßu 17. měrza w muri mansion-khěże, hdźeż lordmajor, londonski měschcźanosta, bydli, kaschcź se 40 puntami pólvra, sa kotrymż sapalena lunta wißasche, namakali. Sawinowarja tuteho njeskutka hischcźe njejßu wußlědźili. S wěstoscźu móże ßo prajicź, so je to někajki komplott njespokojnych Irow był, kotsiź ßu ßo chzyli ſ tym nad lordmajorom wjecźicź. Tutón je mjenujzy, hacź runje je rodźeny Ira, njepschecźelskim sakonjam, njedawno w jendźelskim parlamencźe pschecźiwo Irlandskej wobsanknjenym, pschihłoßował.

Rußowska. Ssobotu 19. měrza cźeło Alexandra II. se symskeho hroda do pětro-pawolskeje twjerdźisny pschewjesechu. Kaschcźowy wós běsche ſ cźornym ßomotom pschecźehnjeny. Na słotym kaschcźu leżesche helm, mjecź a twjelzo njebocźicźkeho khěżora. Do wosa bě wóßom koni sapschecźehnjenych, kóżde wot jeneho konjemzskeho mischtra wjedźene. Po woběmaj bokomaj dźěsche 60 pażow ſ palazymi ßwězami. Pśched cźahom ßo wschitke króny ruskeho khěżorstwa njeßechu a to grusińska króna, bohacźe ſ dejmantami wudebjena, potom ßlědowasche tawriska króna, kotruż je Pětr Wulki sawostajił. Sa njej pschińdźe sibirska króna ſ léta 1684, pólska, astrachanska a kasanska króna. (Poßlednja běsche wot Jana IV. sa tatarskeho khana skasana. Jan IV. pak jemu ju żenje pschepodał njeje, pschetoż wón prjedy darjenja króny Tatarow pschewinу a ſ Ruskeje wuhna.) K temu ßo knjeżerske jabłuko, sceptar a ruska króna pschisankny. Na kóżdym boku stejeschtaj dwaj rynkaj wojakow,

tſělby ſ bajonnetami k ſemi pokhilene. Hnydom ſa kaſchczom dźěſche pěſchi khěžor Alexander III. w uniformje preobraſchenſkeho garde-regimenta ſe wſchěmi muźſkimi ßobuſtawami khěžorſkeje familije. Sa nimi ſczěhowachu na konjach zuſy wjerchojo ſ pſchewodom. W czahu běſche wyſche wulkeje czorneje khorhowje ſ khěžorſkim wo-ponom jedyn ryczeŕ w ſtotej bróni na kraßnje wupyſchenym konju ſ poſběhnjenym mieczom nadpadny. Tutón ryczeŕ je pjecza ſymbol ſemrjeteho khěžora. Sa nim ſtupaſche wobrónjeny ryczeŕ w czornym panzeru, wucźehnjeny mjecź k ſemi ſkhileny. Ludźo ßo hacź do najwjetſcheje bliſkoſcze czaha pſchipuſchczachu. Pſches papjery, na khěže nalěpjene, ßo měſchczenjo namołwjachu, ſo bychu porjad pom-hali ſdźerżecź. Pſchenajenje woknow, balkonow atd. na zuſych bě wot polizije ſakaſane. Czah trjebaſche wot ſymſkeho hrodu hacź do pětro-pawołſkeje zyrkwje pół hodźiny czaßa. W pětro-pawołſkej zyrkwi, w kotrejż wſchitzy ruſzy khěžorojo ſ Romanowſkeje ßwójby wot Pětra Wulkeho ßem w běłomarmorowych kaſchczach wotpoczuja, je bjes ſchtyrjomi ſtołpami katafalk, wóßom ſkhodźeńkow wyßoki, natwarjeny. Na nim ſteji ſkoty kaſchcź ſ khěžorowym czěłom. Na ſkhodźenkach katafalka ſtajnje generalojo a wyſchſchi offizierojo ſtra-žuja, wucźehnjeny mjecź k ſemi ſkhileny. Hacź runje je kóždemu zuſemu ſaſtup do zyrkwje krucze ſakaſany, dha tola po dołhim pro-ſchenju Alexandrowemu küraßier-regimentej dowolichu, ſo ßmě mor-wemu khěžorej bożemje prajicź. Wojazy ßo w dwěmaj czahomaj, wot offizierow wjedźeni, k katafalkej bližachu. Kóždy muż ßo po-klakny, koſcheſche khěžorej ruku a ßo pokſchiżowawſchi dale krocźeſche. Někotremu krutemu a njebojaſnemu wojakej, kotrehoż woko ßo żenje njebě pſched turkowſkimi brónjemi ſtrachowało, pſchi marach ßwo-jeho khěžora po lizomaj ßyłſy ſrudoby dele běžachu. — Bjes kraß-nymi wěnzami, kotrejż pódla khěžorſkeho kaſchcza leża, ßo woßebje jedyn bobjelowy (lorbeer) wěnz, ſ nutſka ſ běłym kſchiżom ſ hya-zinthow a fijawkow, wuſnamjenja. Czornaj delewißazaj bantaj mataj napißmo: „Naſchemu nanej, zarjej a wußwobodźerjej.“ Na kónzomaj ſteji w ßłěbornych pißmikach: „Wěczńje budźeſch żiwy w naſchich wutrobach. Moſkwjanſzy burjo.“

— Minu w małej ßadowej haßy ßu zyle wotkryli, W njej tajku hromadu dynamita namakachu, ſo by ßo ſ nim móhła zyła haßa roſtſělicź. Jejny nutſkhód je w jenych twaroźkowych khla-mach, kotrejż wěſty bur Kobołzew wobßedźeſche. 15. měrza khlamy ſawrjene woſtachu, pſches to ßo kedźbliwoſcź polizije na nje wobro-czi. Spody ſoſa zyhele, pjerſchcź a kamjenje namakachu. W ſtwiczźy pódla khlamow běſche ſczěna ſ deſkami ſabita, tele buchu wotorh-njene a podſeńſki minowy khód pſches to wotewrjeny. Mina je półdra łóhcza ſchěroka a jenoż tak wyßoka, ſo móże człowjek w njej jenoż na kolenach do prědka lěſcź. Jedyn wojak namaka ſelenu bleſchu, ſe ſchtrykami wobwitu. W njej běſche czěſtojta maßa, kotraż ßo jako czorny wuhlowy dynamit wupokaſa. Dale nań-dźechu kaſchczik, ſa dwěmaj grotomaj a niczemi ſwjaſany, kotrejż buchu hnydom pſcherěſnjene. Kaſchczik běſche ſ dynamitom pjelnjeny, tola ſnutſka njeho ſteji hiſchcze mjeńſchi kaſchczik ſ praſkatym ſłě-borom. Potom namakachu ſpodźiwny reſpirator, kotryż nóß a hubu każ khapa pokrywa, dale jenu motyku, kopacź a ſchwedſke ſapałki. W twaroźkowych khlamach běchu wſchitke ßudobja ſ kamjenjemi a pjerſchczu napjelnjene. Poliziji je ßo radźiło ſtraſchneho nihiliſtu popadnycź. Wón ßo Mylord mjenuje a bě ßebi na małej ßadowej haßy wo-bydlenje wotnajał. Jako wón ßrjedź februara do Petersburga pſchi-puczowa, bu polizija wot londonſkeho knjeżerſtwa na njeho kedźbna ſczinjena. Mylord czaſto ſ wěſtym Iwanowom wobkhadźowaſche. Wobaj ßo ſetkowaſchtaj w nóznej konditarni w ßußodnej khěži twaroźkowych khlamow, ſwotkał bu mina wuryta. Pſchi ſajeczu Mylorda pſchi nim ſpomnjeneho Iwanowa naźdźechu, kotrehoż ßobu arreſtowachu. Pſchi pſcheßkyſchowanju w Iwanowje tamneho Żelja-bowa ſpóſnachu, kotryż je też minu pola Alexandrowa w ſandźenym lěcze wurył. Dale je polizija wobydlenje Rußakowa, kotryż bu pſchi mjetanju bombow ſajaty, pſchepytała. Wobydleŕ, wěſty Nawrozki, ßo pſchi pokaſanju polizije ſatſělí, jena żona ſ mjenom Heſſe Helfmann, kotraż tam ſa hoſpoſu ßkużeſche, bu wot polizije ßobu wſata. Wyſche tutych ſkóſtnikow je polizija zyłu hromadu druhich podhladnych do jaſtwa ßadźiła. Polizija ßebi myßli, ſo ma nětko wſchěch hłownych nihiliſtiſkich nawjedowarjow w rukomaj.

— Polizajſzy ſaſtojnikoju, kotſiż do nadpada ßwoju pſchi-ßkuſchnoſcź dopjelnili njejßu, ßu ſe ßkużby puſchczeni. Bjes nimi je polizajſki hejtman Jeglew a general Mrawinſki. Poßledni měješche hiżom pſched dlěſchim czaßom twaroźkowe khlamy, hdźeż ßu nětko minu wotkryli, pſchepytacź. Wón pak tu wěz na łohke wſa a pſchepytowanje tak njelepje wuwjedże, ſo niz najmjeńſche njewußlědźi. Wón je khoſtanju ſa tute ſanjechanje ſ tym wucźeknył, ſo je ßebi w tychle dnjach ſ jědom ſawdał.

— Na tym měſcze, hdźeż je ßo na khěžora Alexandra II. mordarſki nadpad ſtał, budże ßo kraßna zyrkej twaricź.

— Krónowanje noweho ruſkeho khěžora ſměje ßo hakle w ſep-tembru w Moſkwje.

— Khěžor Alexander III. je wobſanknył, ſo ma ßo buram w 25 khudſchich gubernijach, hdźeż mějachu w poßlenich lětach hu-bjene žně, renta, kotruż maja woni ßwojim prjedawſchim knjeſam wot ſběhnjenja wotroczźſtwa ßem płaczicź, wo połoju a hiſchcze bóle pomjeńſchicź, tak ſo by knjeżerſtwo ſa nich lětnje něhdże 9 millijo-now rublow wudacź dyrbjało. Dale maja burjo ſ hubjenych do płódnych krajinow pſchecźahnycź, pſchi czimż budże jich knjeżerſtwo, hdźeż jenoż móżno, podpjeracź.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Każ w druhich měſtach też tu narodny dźeń němſkeho khěžora ſe ſwonjenjom ſwonow, ſ wuwěſchenjom khorhojow a ſ wojerſkej hudźbu, kotraż rano měſto pſchecźahaſche, ßwjecźachu. Wjecźor mějachu offizierojo a wyſchſchi měſchczańſzy ſaſtojniży ßwje-dźeńſku hoſcźinu. Prjedawſchi realni ſchulerjo ßamy dźeń ſkład-noſtnje 10lětneho wobſtejenja tudomneje realki tutej ſchuli kraßnu khorhoj pſchepodachu.

— Bjes lětuſchimi abiturijentami, kotſiż ßu na krajnoſtawſkim evangelſkim ſeminarje ſchtwórtk 24. měrza pruhowanje wobſtali, je też jedyn Sserb, Adolf Sommer, kandidaturu wucźerſtwa doſtał.

Přilopk.

* W Hundorfje je wóndano jedyn krawz jenu ſchitu jehłu pózrjeł, kotraż běſche ſ njekedźbliwoſczu do jeho pomaſki pſchiſchła. Wón drje ju hiſchcze w hubje czujeſche, jako pak chzyſche ju wucźahnycź, ßo wona ſe ßlěnami po ſchiji dele ßuny. S wopręda krawz żanych boloſczow njemějeſche, ſa někotre dny pak czujeſche kałanje w żołdku, hdźeż je ßo jehła najſkerſcho ſakłóła. Wbohi muż njemóże, dokelż ßo njeßmě hibacź, żane dźěło wjazy wobſtaracź a dyrbi ſ měrom czaß wotczakacź, w kotrymż jehła pak k ſbożu pak k njeſbożu dale pojědże.

* „Ja proſchu wo czaßżiwjeńſke jaſtwo“ běſche poßlenja próſtwa hiżom wjele krócź khoſtaneho 31lětneho dundaka Poſſelta ſ Zwickawy, kotryż běſche 9. dezembra ſańdźeneho lěta někotre

bróžnje teho dla ſapalik, ſo by w ſymje darmotne wobydlenje dostał. Ssudnikojo w Cžěſkej Lipje ßlěpzowe horze požadanje dopjelniwſchi jeho k jaſtwu na cžaß žiwjenja wotßudžichu. Poſſelt wußud ſ wulkim ſpodobanjom pſchija.

* W Małej Aſiſkej je cžorny mór wudyrił. Kóždu wjeß, w kotrejž ßo mór pokaſa, hnydom wotpala.

* Njedawno ßebi w narańſchej Pruſkej njedaloko Kralowza jedyn korcžmař, kotrehož pjeni hoſcžo chzychu wſcho rosbicž, haj ßami hrožachu, ßo do njeho ſ pukami dacž, žaneje druheje rady wjazy njewjedžiſche, hacž ſo pcžołowy kółcž mjes halekowarjow cžißny, ſchtož mějeſche wubjerny wuſpěch. Rosbudžene pcžołki ßu ſ hoſcžemi ſlě ſakhadžake. Jedyn muž, kotryž ßo runje ſe ßekeru do ſchpihela měrjeſche, bu wot nich 40 ras do noßa a 80 ras do wuſchow kaknjeny. Jeho hłowa běſche na druhi džen tak ſacžekała, ſo mějeſche podobnoſcž ſ bertelom.

* W Sielslebenje jedyn bur pſched nětkotrym cžaßom pytny, ſo jena mlócžna kruwa tak wulku džělbu, kaž hewak, njedejeſche. Pſchi ßlědženju ſa pſchicžinu mlókoweho wotebjeranja namakachu, ſo jedyn młody poß ſ dobrym ſpodobanjom ſa wumjenjom kruwy, we wſchěm měrje wupſcheſtrjenjeje, zyzaſche. Pßa běchu, dokelž wó jſtwje ſchkodu cžinjeſche, do cžopkeje hródže ſawrjeli, hdžež ßebi wón woſtudły cžaß ſ mlókowym woptowanjom wupjelni.

Wſchitzy, kotſiž na katarrhſke ſkhorjenje dychadłow, woßebje na płuzowy a krkowy katarrh (krjachazy kaſchel), kaſchel, dyhawoſcž, ßmorkawu atd. cžerpja, ßo wospjet na **W. Voßowe katarrhpille** worjelſkeje haptyki w Frankfurcže a./M. kedžbni cžinja, wo kotrychž wěſtym a pſcheßłapuje khwatnym ſtutkowanju ßyła nahladnych lěkarjow, kaž tež wſchelake lěkarſke cžaßopißy ſ khwalbu ſpominaja. So by kóždy prawdžiwe katarrhpille haptykarja W. Voßa dostał, njech ßo na to kedžbuje, ſo je kóžda błachowa tyſka ſ cžerwjenej ſawalazej ſchlebjerdku ſalěpjena, na kotrejž mjeno haptykarja W. Voßa, worjelſka haptyka w Frankfurcže a./M. ſteji. Tute pille ßu dostacž w **Budyſchinje** we **woběmaj haptykomaj.** Liſtnje je tež wobſtaraja: haptykař Brückner w **Lubiju**, haptykař Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykař Staffel w **Bjernacžizach.**

Frankfurt a. M., 15. februara 1881.

Dr. Ew. Voß.

Wulka aukzija a wupſchedawanje

džeńa ßobotu 26. hacž **póndželu 28. měrza**
w Schusterez tunich khlamach
pſchi mjaßowych hětkach.

Rukajzy

ſa konfirmandow, woßebje derje džerżaze, kaž tež **ſchlipſy, pſchedkoſchliki ßłě** atd. poručża po mózноſcži tunjo

Karl Vogel
na ſnutskomnej lawſkej haßy 3.

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75
poručża ßwój wulki ſkład trajnych
ſtupnjow a ſchkórnjow
ſa žony, mužow a dźěcži, kaž tež ſa konfirmandow po hiſchcže ženje ßkyſchanych tunich płacžiſnach.

Filzowe klobuki

ſa mužſkich a dźěcži poručża po jara tunich płacžiſnach

Paul Kristeller
na bohatej haßy 75.

Carl Noack

na žitnej haßy
poručża ßłědowaze twory:
cžiſty a ßylny khoſej, punt po 90—120 np.,
dróbny zokor, punt po 45 np.,
zokor w pokrotach, punt po 45 np., pſchi wotewſacžu 5 puntow tuńſcho,
cigarry, dobru tworu, 100 ſchtuk po 150 np.,
petrolej, punt po 16 np.,
łamany rajß, punt po 16 np., pſchi wotewſacžu 5 puntow tuńſcho,
runklizowe ßymjo tunjo,
wſchitke družiny **jednorych** a **ßłódkich palenzow,** w zyłym a jenotliwje jara tunjo,
ſoda, punt po 10 np., pſchi 5 puntach punt po 9 np. a wſchitke druhe družiny teho runja tunjo.

---

en gros. # M. G. Freyberg en détail.

manufakturowe a modowe twory

na bohatej haßy, ſ napſchecža póſta.

Cžorne cžiſtowołmjane kaſchemiry, $^7/_4$ ſchěroke, łóhcž po 100 np.
= = = $^9/_5$ ſchěroke, łóhcž po 120 np.
= = = 3 łóhcže ſchěroke, łóhcž po 3 mk.

Cžorne mohairy, łóhcž 40 hacž 100 np.

Nowoſcže ſa nalětne klejdowe ſtoffy ßym w bohatym wubjerku w kraßnych barbach dostał. Ja poručžam

beige,

łóhcž po 35, 50, 60, 70, 80 np.,
diagonale, łóhcž po 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80 np.,
lüſter, muſtrowany, łóhcž po 40, 50 np.

Cžiſtowołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcž po 110, 120 np.,
kattun, łóhcž po 17—40 np.,
pikej a **köper,** łóhcž po 25—30 np.,
módry cžiſchcž, łóhcž po 25—40 np.,
běły płat w kóždej ſchěrokoſcži,
módry płat w kóždej ſchěrokoſcži,
poßleſchcžowe tkaniny, łóhcž po 25—40 np.,
zychi, łóhcž po 35—40 np.,
półwołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcž po 40, 50 np.,
roſa-kattun, łóhcž po 25—30 np.,
gawlinen-kattun, łóhcž po 20—30 np.,
möbłowy kattun, łóhcž po 25—35 np.,
damaſt na ſofa,
khołowowe tkaniny,
klejdowe ſtoffy k ſelenoſchtwórtkowſkim daram, łóhcž po 25—35 np.

Cžorne židžane rubiſcheža, kocklinowe rubiſchcža, cžorne tibetowe rubiſchcža, nalětne rubiſcheža na hłowu a to **židžane, wołmjane a półwołmjane, kraßne muſtry. Mohairowe ſchórzuchi, moirejowe ſchórzuchi, módroplatowe ſchórzuchi, blidowe ruby** a to **wołmjane, płatowe** a **półwołmjane.**

Jutowe blidowe ruby, zyle nowe, jara praktiſke, **kožowe płachty, filzowe ßuknje, lětne ßuknje, pißane dyhſacžne rubiſchka, kattunowe rubiſchka, wulki wubjerk.**

Naſadſtajene draſtne tkaniny, łóhcž po 30 np.

Solidne twory, tunje płacžiſny.

W khlamach ßo **ßerbſki** rěcži. **M. G. Freyberg.**

Emil Wehrle na jerjowej haßy

poručża ſa jara płacžiſny hódne k ſeleno-ſchtwórtkowſkim daram **pißane ſchottiſke tkaniny,** ſtary łóhcž po 20 np., **lüſtr** po 20 np., ſa konfirmandow **cžorne kaſchemiry** a to wołmjane a półwołmjane, **diagonale, ripſy, mohairy** jara tunjo. Bruny, prawje cžěmny **lüſtr,** kaž tež wulki wubjerk draſtnych tkaninow. **Khołowowe tkaniny,** ſtary łóhcž wot 20 np.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 19. měrza 1881.

Žitowy dowos: 2806 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka " "	10	76	11	8	10	76	11	8
Jeczmjeń " "	7	61	8	33	7	75	8	33
Wowš " "	7	50	7	70	7	—	7	60
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	30	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	—	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 292 scht., scht.	15	50	27	—	—	—	—	—

Sahrodniska žiwnoscź na pschedań.

Wutoru 29. měrza t. l. dopołdnja w 11 hodźinach ma šo wot podpišaneho **Frenzelez** sahrodniska žiwnoscź w Drobach pola Minakała, s nowych twarjenjow wobstejaza, kotrejž 24 kórzow pola, wuki, lěša a wubjerne pochowischczo pschišłuscha, se žiwym a morwym inventarom pod wuměnjenjemi, w termiji postajomnych, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyßleni chzyli šo w spomnjenym czaßu w Böhmerez korczmje shromadźicź.

Wobkhodny agenta **O. John**
w Rakezach.

W Maleschezach je połdraschoßna **kěža** czišło 35 s 1/4 kórzom sahrody hnydom na pschedań.

Khěža na pschedań.

Podpišany chze šwoju khěžu czišło 35 we Lusku pola Pomorjez s dwěmaj kórzomaj pola a łuki se šwobodneje ruki pschedacź.

Bjedrich Synaczk we Lusku.

Džełaczerski kóń

je na pschedań na ryczerkuble w Ssokschezach.

Murjerske zyhele:

1. wulke, 1000 schtuk po 40 mk.,
2. małe, 1000 schtuk po 30 mk.,
3. parisarje, 1000 schtuk po 28 mk.,
4. tšeschne zyhele, 1000 schtuk 15—30 mk.

šu na pschedań pola zyhelniskeho mischtra

A. Schäfera we Wokranczizach.

Schczěpjene šadowe schtomiki

ma kóždu šobotu w Budyschinje pschi bohatych wrotach, kaž tež doma we wulkim wubjerku tunjo na pschedań

Wjela w Maleschezach.

Lany wolij,

stajnje czerstwy bity, porucza

Heinrich Lindner
w Budyschinje.

Sofa a matrazy

derje a trajnje džełane, sofa wot 30 mk. a pjerowe matrazy wot 18 mk., kaž tež **kofry, tosche** a **schulske ranzki** w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

W khlamach šo šerbski ryczi.

K nalětnim wuššywam

poruczam **pólne, sahrodne** a **trawne šymjenja** w prawdźiwej derje skhadźazej tworje, a proschu pschi potrjebje wo dobroczinve wobkedźbowanje.

Karl Preisser na žitnych wikach.

Oberndorfske runklizowe šymjo

porucza w prawdźiwej tworje

Karl Preisser na žitnych wikach.

Rulowy (Rouleaux)

pschiprawjene, **schtuku** hižom wot **0,70 mk.;**

rulowowe stoffy

molowane a tkane, we wschěch schěrjach na składze;

rulowy sa wukładne wokna

dam wo **kóždej wulkosczi, kóždej barbje,** s **pišmom** a **bjes njeho**

sa khlamy a restaurazije

na najpěknische waschnje wudźěłacź a poruczam je pschi najtunischim poßłużenju k dobroczinemu wobkedźbowanju.

Julius Hartmann Sohn
w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu.

Rulowowe žerdje se spadowazymi kijemi šu najtuńscho na pschedań.

Spěwarske knihi,

šerbske a němske, trajnje w swjaskach se šomota a praßowaneje koze swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wo
P. Kneifelowej
włoßowej tinkturje.

Tuta woßebna pod lěkarſkej wustojnoſczu naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ßłużi pſchede wſchitkim k temu, ſo by cžerjazej mozy, najbóle jenoż drěmazej, kaž tež mrějazym włoßowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaßo daka a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodżaka. Njech kóždy włoßobědny dowěrnje tutu tinkturu nałożuje, kiž niz jenoż wupadowanje włoßow kaž tež plěch wěſcże wotſtroni, ale tež, hdyž je jenoż najmjeńſcha roſcżenja kmanoſcż, ßamo dołholětnym plěchacżam jich włoßy ſaßo napłodži, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdżenych wopißmow wopokaże. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjejſche njeſpodobnoſcże zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja. — Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenoż prawdżiwa pola **Heinr. Jul. Linke** pſchi hrodowſkej haßy dostacż.

Skótny pólver ſ cžerſtwych ſelow. **Korneuburgſki ſkótny pólver.**
Pólver pſche **kólku.** **Pólver** pſche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzſki balſam. **Ziſchankowy ſalſowy pólver**
porucża **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Wulke cžerſtwe jeja

kupuje kóždu dżělbu konditarnja
Berthy ſwudowjenej **Herzogowej**
na mjaßowym torhoſchcżu.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dżělbje a kóždy dżeń mechaniſka dżěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poručżam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńcżnu muku, rjanu muku, rajß,** punt po 18 np., wſchě drużiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, cžerwjeny dżeczel, běły dżeczel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni.

Schleſiſke dżeczelowy ßymjo, rigaſke tunſke lane ßymjo
je w ſnatej dobroſcżi dostacż pola
E. Krauſy w Njeßwacżidle.

K twarjenju

poručżamy
żeleſne ſchěny a T-noſcherje

we wſchěch żadanych dołhoſcżach a wyßokoſcżach.
Gebr. Joachimsthal.

Möblowy magazin

na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucża derje dżěłane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płacżiſnach.

Poſloczeny lejſty, gardinowe dżerżaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)

porucża po tunich płacżiſnach
Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Khoſej,

jara derje ßłodżazy, punt po 100 a 120 np.,
dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,
rjane jerje,

kopu po 2 hacż 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucża
Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Na bohatej haßy nowe cžiſło 12.
Khoſej, jara rjany a cžiſtoßłodżazy, punt po 100 np. a 110 np.,
ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,
rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hacż 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.
porucża w jenoż najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ſerbſkim** poßłużenju
J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khłamy,
na bohatej haßy 12.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poručżamoj wjetſchu dżělbu cigarrow, ßo derje palazych a ßłodżazych, ſto po 180 np., w dżělbach hiſchcże tuńſcho a cžinimy woßebje wikowarjow na to kedżbliwych.
Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Butrowy pólver,

położuje butrowanje a pſchiſpori butrowy wužitk, je dostacż pola **Heinr. Jul. Linke.**

K wobkedżbowanju

poručżam ßwój derje wuhotowany ſkład **hotoweje mužazeje draſty,** kaž tež wulki wubjerk moderniſkeho **ßukna** a **bukſkina.**

Skaſanja po měrje ßo jara ſprawnje a po najtuniſchich płacżiſnach wobſtaraja.

H. M. Kubaſch, krawſki miſchtr
na garbarſkej haßy cžo. 4.

Emma ſwud. Vorwerkowa

ſ napſchecża hkowneje ſtraże (hauptwachi) porucża ßwój wulki ſkład **běłotworow** jako **pſchedkoſchliki, ſchlipsy, khornarje,** mužaze a żonjaze **manſchety** atd. atd. po najtuniſchich płacżiſnach.

Schwajzarſke pille,
35 ſchtuk po 1 mk.,
anilinowe barby,
10 ſchtuk po 25 np., k ßamobarbjenju draſty, tkaninow, wołmy a płata, njejědojte,
jejowe barby
po 5 np., 10 ſchtuk po 25 np., njejědojte, porucża
měſchczanſka haptyka
w Budyſchinje na hkownym torhoſchcżu.

Serbske spěwarſke knihi

we wſchelakich ſwjaſkach,
w najrjeńſchim ßomocże, wubjernje rjenje a cžiſcże wjaſane, ßu tunjo dostacż pola
M. A. Wetzki
w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchcżu 149.

Swjerſchne koſchle, chemiſetty, khornarje, manſchetty, ſhlipſy a khrawaty, dżełarſke koſchle
porucża jara tunjo
A. Tschentscher
ſ napſchecża noweje měſchczanſkeje ſchule.

Wopiłſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcże wotſtroni ſ wjedżenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakar m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo cžerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcż je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſchołczińſtwow wobtwjerdżena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenoż jebaja.

S tuthym ßebi dowolam woſſewicz, ſo ßym ſkład
cžełowych kaſchczow
we wſchěch drużinach ſałożił. Dobre dżěło pſchi mózno tunich płacżiſnach lubjo, proſchu, mje pſchi potrjebje wopytacż.
Jurij Patoka, tyſcheŕ
w Njeßwacżidle.

Cžistowolmjane 9/4 schěroke cžorne kaschemiry

we wulkim wubjerku a snatej dobroscźi po wossebje tunich płacźisnach, 9/4 schěroki, stary łóhcź po 1 mk. abo meter po 1 mk. 75 np., porucža

Jan Jurij Pahn

na hlownym torhoschcźu, pódla hlowneje straže.

Mojim cžescźenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so ßym

nowe nalětne a lětne stoffy

dostał a proschu teho dla pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rothe, krawski mischtr
na butrowych wikach, w domje k. pschekupza Rämscha.

Nakhwilne pschepołoženje khlamow.

Dokelž ma ßo w mojej khěži cžißko 7 na mjaßowym torhoschcźu dla powjetschenja mojich khlamow twaricź, budźe ßo moja **konditarnja** wot **4. haprleje** w khlamach

Heinleinez bleschopiwoweje pschedawarnje

na mjaßowym torhoschcźu cžißło 3

namakacź.

Tuto najpodwolnischo wosjewjo, praju sa dowěrjenje, mi hacź dotal w tak połnej měrje spožczene, mój najpokornischi dźak a proschu, mi to ßame też w mojim nětczischim pschebytku dobrocźiwje sdźerżecź a mje s poruczności, kotrež budu po starym snatym waschnju wobstaracź, też dale pschecźelniwje poczescźicź. S poczescźowanjom

W. Müller, wobßedźer konditarnje.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Mój ßo hnucźenaj cžujemoj, knjesej **H. Brendelej** s tutym sjawnje najwutrobnischi dźak wuprajicź, so je mje wot mojeho sastarjeneho cźerpjenja (wot dyskrasije, lischawy, wicže a chronischeho żołdkoweho katarrha) po nětkotrych měßazach spróżniweho dźěła a wutrajnoscże po ßwojim jednorym naturskim hojazym waschnju tak dospołnje wustrowił, so ßo tak strowy cžuju, kaž prjedy **dołhe lěta niz,** po tym so běch pola wschelakich lěkarjow a pschez krejpuschcźenje podarmo pomoz pytał. Duž móžu knjesa **H. Brendela** kóždemu cźerpjazemu ßwěru poruczicź a pscheju, so by wón hischcże prawje dołho cźerpjazemu cžłowjestwu k sbožu a żohnowanju sdźerżany wostał.

W Bornje, 21. augusta 1880.

Bjedrich Stopfkuchen a **żona.** Khěžeŕ a murjeŕ. Póstska haßa 415b.

☞ K wuhojenju dyskrasijow, wicže, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscże s lěkarstwa, chronischeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroscże, nerwoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłaboscże atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a żiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cžescźenych khorowatych **ßobotu 2. a njedźelu 3. haprleje k rěcžam w hoscźenzu k „skotemu ßkónzu“ pschi hornczerskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu 4. haprleje w Biskopizach w „skotym ßkónzu“; schtwórtk 7. haprleje w Kamjenzu w „skotej hwězdźe“.** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscźi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel s Draždźan (stareho města), Leubnitzerstraße Nr. 25.

S tutym s wjeßelom wobßwědczu, so je jenož **G. A. W. Mayerowy běły brósty-syrop,** se składa k. pschekupza Korle Neumanna w Haynawje, moju żonu wot żadławego kaschela, kotryż ju 1½ lěta cžwilowasche, dospołnje wumóhł.

We Wulkim Tschirbsdorfje pola Haynawa, 30. junija 1864.

Tilgner, kubleŕ.

W Budyschinje dostacź pola **Otto Engerta** na snutskownej lawskej haßy.

Khosej! Khosej!

punt po 95 a 100 np., pschi 10 puntach 90 a 95 np., ßym w derjeßkodźazej a rjanej tworje saßo dostał. **Th. Grumbt.**

Paleny khosej,

punt po 10 nßl., ¼ punta 25 np., je tydźeńszy dwójzy cžerstwy paleny dostacź pola **Th. Grumbt.**

Bukičanske serbske towarstwo

změje za tydźeń, njedźelu 3. haprleje, popołdnju w 4 hodźinach **zhromadźiznu.**

Dźeński porjad: 1) přednošk: Politiske stawizny z lětow 1848 a 1849 w němskim, wosebje pak w sakskim kraju. 2) Zabawa. **Předsydstwo.**

Někotsi schulerjo abo schulerki móża tunje a pschecźelne wobydlenje dostacź. Wscho dalsche na hrodowskej haßy cžißko 4, po 2 skhodomaj.

Dźěłacźerske wobydlenja

ßo wuprósnja na ryczerkuble w **Porschizach.**

Sprawna holza, kotraž ma luboscź k dźěcźom, ßo k 1. haprleje t. l. k pschistajenju pyta. Samołwicź pola **Ernsta Bergera,** wołmotworowe khlamy pschi butrowych wikach.

---

50 murjerjow

dostanje dźěło pschi 18 np. saßłużby sa hodźinu pschi twarje wulkeje brózńje na knjeżim dworje w Rakojdach. **C. Schneider.**

K jutram ßyna sprawnych starschich sa

wucžobnika

pod dobrymi wuměnjenjemi pytam.

Otto Engert.

Jeneho wucžobnika

pyta **Radon,** kowarski mischtr
w Sstonej Borschcźi.

Wucžobnik pytany.

Sa moje **kolonialtworowe** a **destillazionske khlamy** k jutram jeneho kmaneho, ßerbskeje rěcže mózneho młodeho muża, ßyna sprawnych starschich, jako wucžobnika pytam.

Arno Möckel
na ßerbskej haßy 13.

Hólcžez,

kotryż chze kóżkarstwo nawuknycź, namaka wucžbu pola **Rinki,** kóżkarja na jerjowej haßy.

Na knjeżim dworje w Jamnom ßo 1. haprleje město

sahrodniskeho wucžobnika

wuprósni. Tajzy, kotsiž wo tuto město rodźa, chzyli ßo pola rentskeho hamta knjejstwa w Jamnom pola Klětneho samołwicź.

Małeho wotroczka, byrnjez hischcże też pc kraczowansku schulu wopytuje, kotryż móże ßyz a wschě druhe ratarske dźěło, pyta

Jan Scholta w Khwaczizach.

Jene cžerwjene nalutowarske (sparkassowe) knjizki wot krajnostawskeho banka ßu ßo shubiłe. Sprawny namakaŕ chzyk je sa nyto we wudawarni „Serb. Nowiu“ abo na krajnostawskim banku wotedacź.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 14. **Sobotu 2. haprleje 1881.** **Lětnik 40.**

Tśi měšazy w śněży.

(Pokračowanje.)

23. novembra wón dale pische: Dźenża śym saźo na krywje pobył, so bych widźił, hacź nichtó po naju njepschińdźe. Pschezo śym śo dźěda praschał, hacź wón njewěri, so śo to bórsy stanje. Wón praji: Ja śo nadźijam, so je twój nan sbožownje domoj pschischoł, ale pucźe budźa drje tak hubjene, so nichtó njebudźe psches wyšoki śněh pscheléścź móz. — Luby Božo, hižom saźo śo počźina śněh hicź. To jenož je derje, so mam tu kusk papjery a tinty, so móžu něschto pišacź, tak śebi tola někak cźaś pschecźinju.

24. novembra. Wcźera móžachmoj prawe njesboże měcź. Hacź runje śmój pod śněhom kaž pohrjebanaj, budźichmoj śo skoro wobaj spalikoj. Mój pschi wóhnischcźu śedźachmoj a w hromadu liczachmoj — duž na dobo wulku cźopkotu saczuchmoj. Walczk śłómy bě wóhnej bliśko pschischoł a śo palicź počza, ja śo na njón walich, so bych woheń sahaschał a pschi tym śebi ruzy trochu wopalich. Dźěd pak jón shrabnywschi pod wuheń donjeśe a sawoła: „Jeno prjecź se wschěm, schtož móhło śo lóhko sapalicź.“ Duž stólzy a drjewo na bok smjetach. To bě žałośna khwila. Woheń wyśche a wyśche stupasche, mój palazy walczk s widłami dźerżachmoj, so by śo jeno cźim śkerje cźim lěpje spalił; kur pak bu tu tajki, so śo skoro saczknychmoj. Ale hdy budźichmoj walczk puschcźikoj, budźichmoj śo najśkerje wobaj śobu spalikoj. Jako bě śo walczk spalił, wuteptachmoj schkrě a saźo bě cźma wó jśtwje. Kur śo někak scźeże, potom śebi lampu saśwěcźichmoj a widźachmoj, so śmój wobaj cźornaj kaž wuhnjerjej a so śmój śebi ruzy kusk wopalikoj, ale hewak namaj tola, dźakowano Bohu, niczo njebě.

Dźěd śo na śo pohorschowasche, so śo njebě doscź s wodu sastarał a duž po mlókowu khanu dźěchmoj a ju se śněhom napjelnichmoj. Jako durje wocźinichmoj, stejesche śněh kaž murja psched khěžu. Tu s durjemi nihdy na nihdy njebudźichmoj móhkoj wóhnjowej śmjercźi wucźeknycź. Bóh tón Knjes je naju pschi wschěm strasche mikoscźiwje swarnował.

25. novembra. Mój śo na nikoho wjazy spuschcźecź njetrjebamoj hacź na Boha. Pschezo śo śněh dźe. Skoro wjazy wěko na tśésche wotewricź njemóžach, ale tola někak dźésche. Potom śym saźo na kryw slésć a śněh śypał. Tak śebi druhdy cźaś sacźerju a śym khwilu kaž s jastwa wupuschcźeny. Wschudźom je wscho cźicho, njebjo pomróczene, semja běła. Nasch wucźeŕ je nam ras w schuli powjedał, so śu ludźo na kódźach daloko do poknozy jěli a tam se śwojimi kódźemi samjerśli, ale tola saźo sbožomnje domoj pschischli; duž śo nadźijam, so naju Bóh tón Knjes tež do nascheje wjeski k naschim lubym domoj dowjedźe.

Dźakowano Bohu mamoj tu w naschej khěžzy hischcźe doscź žiwnoscźe, woźebje śyna a śłómy, so smeje kosa doscź, hdy by tež naju pschebytk tu dołho trał. Je=li namaj kosa stajnje mlóko dawa, namaj dale niczo njepobrachuje, a dyrbjała=li wona tež pschestacź dejicź, namaj tu tola něschto běrnow wostanje, kotreż śmoj se śłómu derje pschikrykoj, so namaj njesmjersnu. Tež je tu khětro hromada drjewa, ale słutniwaj dyrbimoj bycź, so doźaha.

Tśi pokruty khlěba tu běchu, ale twjerde, so dyrbimoj je se śekeru rubacź. Jenož jene kožo tu je, ale wulke, so móża w nim derje schtyrjo abo pjecźo spacź, tola jenož jene poźleschcźo; te sa naju prawje doźahacź nochze, tola wschak je tu śłóma a śyno; dha śo s tym wodźewamoj. Hdyž jenož ma dźěd kusk dobreho póśkanja; tajki stary muž dyrbi duschny wotpoczink měcź; ja chzu śo hižom sa śebje staracź, młody skerje něschto snjeśe a tež lěpje a twjerdscho spi, hacź stary a byrnje na deskowanej kawje było. Dźenża ja dźědej prajach: „Dźědo, schó by boba (murmelthier) był. Te swěrjatka tśi abo schtyri měšazy w symje spja, hacź naléczo pschińdźe.“ Ale dźěd praji: „Hólcźe, njepschehrěsch śo, ty śy lěpschi, hacź swěrjo, njewěsch ty to s Božeho śkowa: „Chże=li Bóh tón Knjes, so tu cźerpimoj, dha njedyrbimoj morkotacź, wón na naju njesabudźe.“

26. novembra. Schtó jenož by něschto knihow měł. Nan je wěscźe je s wotroczkom domoj póśkał. Hewak śu tu tola pschezo rjane natwarjaze knihi horkach měli, so bychu śebi njedźelu scźenje cźitali a spěwarske a modleŕske tu tež běchu. Ale nětko tu niczo njeje. To je hubjeństwo, hdyž cźłowjek žanych tajkich knihow nima. —

28. novembra. Dźakowano Bohu, dźenża śym sady khamora knižku namakał. Je to Domascha Kempenskeho „wo khodźenju sa Khryśtuśom.“ To bě wjeśele sa naju. Knižka bě sa khamor panyła a wscha saprószchena, ale ja śym ju wurjedźił a nětk w njej cźitamoj. Dźěd mi to a tamne se śwojeho žiwjenja powjeda, tež to, schtož je tu abo tam cźitał a to śo mi derje spodoba. Lampu jenož kóždy dźeń maku khwilu śwěcźimoj, hewak namaj śwěcźenje wuńdźe. — Wcźera bě śmjertny dźeń mojeje lubeje njebocźiczkeje macźerje, schtyri lěta je hižom morwa. Loni bě tón dźeń njedźelu. Nan a ja běchmoj ke mschi. Jako wote msche dźěchmoj, śo jeje row hischcźe selenjesche. Nan mje pschi rowje sa ruku wsa, ale ani śłowczka njepraji. Žadyn dźeń śo njeminje, kotryž nam wo macźeri njeby njepowjedał abo na nju njespomnił. Wón praji, so śym macźeri jara podobny a hdyž ryczu, je jemu, kaž by macź ryczała. Dźěd mi tež wo macźeri powjedasche, pschi tym pak pschi wóhnju se śłómy korbiki pleczachmoj. To śo jedyn dźeń po druhim minje. —

1. dezembra. Pschezo dale śněh śaje. Jako běch dźenża horjekach na krywje, so bych wěko wot śněha wucźiscźił, leżesche śněh wokoło wuhnja wyšoko, so bě tak wyšoki, kaž wuheń śam. O kak dołho nam sańdźeny měšaz trajesche. Budźe tónle nowy měšaz pośleni naschcho jastwa? Dźenża śo dźěda wopraschach: „Dźědo, schto wam najbóle pobrachuje, schto byschcźe najlubscho měli?“

Wón praji: „Boże błóncžko. Tola mój tak njesbožownaj njejßmoj, kaž wjele tajkich jatych, kotsiž ßnadź niczo sawinowali njejßu. Mój wschak móżemoj tola cžinicź, schtoż chzemoj a nimamoj żaneho njedowěrniweho abo hrubeho nakedźbowarja. To, schtoż Bóh namaj nakkaduje, njeje tak cžežko cžerpicź, hacž to, schtoż cžlowska njeprawda cžlowjekej nakkaduje. Mój ßmój dwaj a hacž runje mi żel cžini, so dyrbisch ty tu horkach ßobu so mu bycź, je mi tola wulki trosćht a wjeßele, so ßy ty pschi mni. Też hila nam naju ßamotne żiwjenje polóżuje, a niz jenoż se ßwojim mlokom, ale też se ßwojim mjakotanjom." — Dokelž bě kosy, kaž ßo mi sdasche, wostudko, ßama bycź, prajach: Dźědo, chzemoj ßebi hilu jowle dó jstwy ßobu wsacź, njech tamle w rózku steji. Duž ju dó jstwy ßobu wsachmoj a jej ßkanje sčzinichmoj, wona pak bě s tym jara s pokojom, a ßo, kaž by ßo sa to chzyła pola naju podźakowacź, wokoło naju lischcźesche. —

3. dezembra. Dźenßa běch saßo horkach na tšěsche. Sskónzo saßo prawje rjenje ßwěcźesche, ale ja ßo njeswažich dźědej prajicź, kak rjenje to bě, dokelž wón tola Boże błóncžko wužicź njemóże, po kotrymž ma tajku wulku żadoscź. Mi runje do myßlow pschińdże, hacž njemóhł tón ßněh psched durjemi někak wußypacź, so bychmój s durjemi won móhkoj. Duž hnydom poczach wußypowacź a zyły dźeń dźěkach, hacž mi napoßledk dźěd to wjazy njepschida. Nětk budże bórsy saßo Boże błóncžko widźecź móz.

5. dezembra. Wczera běch se wschej mozu wußypował, dźenßa je pucź ßwobodny, ja ßym jón twjerdże steptak a dźěda won dowjedł. Wón ßo na mnje sepjerasche a ßo s druhej ruku żerdże dźerżesche, kotruž běch s jenym kónzom k stołpej pschi khěži pschiwjasak. Krótku khwilku wonkach stejo wostachmoj, njebjo bě pokhmurjene a někajki rubjeżny ptak, kiž do doka dele lecźesche, bě jeniczke żiwe stworjenje, kotrež wuhladachmoj; wscho bě cžicho, kaž na kerchowje. Jako běchmoj saßo do khěžki sastupikoj, běchmoj cžischischej dyžli hewak: tola hischcźe wußwobodźenaj njejßmoj, hacž runje móżemoj s khěžki won. To nětkle prawje saczuwamoj.

7. dezembra. Dźěd měnjesche, hacž njebych też wot wokna ßněh wußypał, so by běły dźeń dó jstwy nuts móhł. Ale to budże cžežscha wěz, dokelž je pschi woknje wulka ßepiza.

(Pokračźowanje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 12. měrza.

Marja Hana Ssowez s Hajnspacha w Cžechach běsche po wupuschcźenju s khostanskeho wustawa (strafanstalt) w Voigtsbergu k dźěkacźerźy Johanje Khrystianje Kalauchowej na Židowje na hospodu pschicźahnyła. Město so by ßo nětko s prawdu żiwika, wona do stareho njepocźinka saßo stupiwschi sa krótki cžaß wschelake paduchstwa wobeńdże, pschi cžimž ju Kalauchowa po móżnoscźi podpjerasche. Wobskorżena k temu stejesche, so je na Židowje swudowjenej Rychtarźy por stupnjow, por toslow a jedyn ßydrowz, dźěkacźerźy Buschowej tsi schórzuchi, jenu koschlu, 1/2 khany butry a pola Jahnoweje, Hodźoweje a Krecźmarjoweje podobne wězy kranyła. Wscho to wona Kalauchowej domoj pschinjeße, kotraž kranjene wězy pak sakhowa pak sa pjenjesy pscheda. Ssowjez bu wospjetneho paduchstwa dla k 18 měßazam a Kalauchowa pschekhowanja dla k tsjóm měßazam jastwa wotßudźena.

So by ßwojim hłódnym dźěcźom khleb wobstarał, dźěkacźeŕ F. A. Rychtaŕ s Halschtrowa, tu khwilu w Budyschinje bydlazy, 20. novembra s wotewrjeneho konjemza Köglerez hoscźeńza dwě wusdże, kublerjej Skopej w Njeßwaczidle a żiwnoscźerjej Cžechej we Wulkim Pschěsdrjenju ßkuschazej, krany. Hacž runje je wón hižom schěscź ras khostany, jeho tola s wulkej mikoscźu wotßudźichu, wón dosta jenoż tsi měßazy jastwa.

Lawniski ßud 11. měrza.

Mandźelska dźěkacźerja Bärscha w Rakezach běsche 10lětnu dźówku pjekarja Emmericha w Rakezach nawabika, so by wona s pjenjeżneho kaschcźika ßwojeho nana wospjet pjenjesy wuwsała a je potom jej pschepodała. Ssud ju teho dla s tsjómi dnjami jastwa pokhosta.

Wotroczkojo Ssykora, Mjertlink a Miczka s Kamjeńtneje Woleschnizy, Bamsch s Maleschez, Miczka a Błażij s Kumschiz a Rychtaŕ s Lockwizy běchu wobskorżeni, so ßu 19. dezembra 1880 wokoło 12 hodźin w nozy w Handrikez hoscźeńzu w Porschizach njehornje spěwali, rejili, teptali a storkali, tak so dyrbjesche hoscźeńzaŕ Handrik, gmejnski prjódkstejeŕ Domaschka a nózny straźnik Wicźas wospjet, tola kóżdy ras podarmo, halekowarjam měr kasacź. Ssamy wjeczor ßo też se spomnjeneho hoscźeńza jedyn tóczník shubi, kotryž posdźischo s rosraženymi kromami njedaloko fary namakachu. Pschi wußudźenju njemózachu wußlědźicź, schtó je tóczník s hoscźeńza wunjeßł a potom rosbik, duž buchu Ssykora, wobaj Miczży, Bamsch a Mjertlink jenoż halekowanja dla k dwěmaj dnjomaj jastwa wotßudźeni, Błażij a a Rychtaŕ pak sa njewinowataj spósnataj.

15. měrza 1881.

13lětny hólczez Ernst Libusch s Maleschez, hižom ras leßneho paduchstwa dla khostany, běsche 24. dezembra s. l. s pola gmejnskeho prjódkstejerja Ehrta w Jeschizach schtyri dränirske roły kranył a s nimi potom se ßwojimi towaŕschemi hrajkał. Dokelž je wón po ßwojim wuprajenju roły sa njetrěbne měł a ßebi myßlił, so nikomu njeßkuscheja, jemu ßud khostanje spuschcźi.

Dźěkacźeŕ Jurij Hólcź s pschimjenom Graf s Ratarjez běsche sa krótki cžaß zyły rynk pakostnistwow a jebanstwow wobeschoł a ma teho dla dwaj měßazaj jastwa wotpokucźicź.

Na bětnarja Matyja Wagnera a jeho 20lětneho ßyna J. E. Wagnera tukachu, so staj 27. dezembra 1880 hoscźeńzarjej Rjekej w Subrniczży kosn, 18 mk. hódnu, s hródże kranyłoj a ju njedaloko Subrniczki sarěsawschi do kerkow skhowałoj. Hacž runje jene nohowe ßlědy w ßněsy s kerkow zyle jaßnje do khěże Matyja Wagnera pokasachu a druhe hacž do Dubow, hdźež ma E. Wagner ßwoje wobydlenje, wjedźechu, dha ßo tola ławnikojo (schöffen) njemózachu wo winje wobskorżeneju pscheßwědczicź a to woßebje teho dla, dokelž wuprajenja ßwědkow wschě psches jene njeběchu.

Dźěkacźeŕ J. A. Schokta se Sskonkez běsche w lěcźe 1877 s hnaschcźanskeho pólvernika sa 60 np. pólvra a 9. januara 1881 hospodarskemu pomoznikej Wicźasej w Sskónkezach mězu kranył. Wón dosta sa to tsi dny jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho majestoscź sakski kral je krajnemu starschemu Hornich Łužiz, knjeżerskemu radźicźelej s wonka ßłużby Hempelej nad Ohornom, komthurski kschiż II. rjadownje saßłużbneho rjada, emeritowanemu wokrjeßnemu schulskemu inspektorej a schulskemu radźicźelej Kretschmerej w Rochlitzy ryczerski kschiż saßłużbneho rjada a podkopskemu wyschschemu stuparjej Hahnej w Schneebergu powschitkowne cžeßne znamjo spožczik.

S Barlina. W rajchstagu ßo 28. měrza wo Bismarkowych dawkskich pschedmjetach a to wo kwittónskim a brónskim dawku a

wo powyschenju piwoweho dawka jednasche. Bismark na Laskerowu rěcz, kotryž pokasa, so ßo psches nowu dawksku politiku khudy lud jara s dawkami wobcżeži, wotmolwi, so ma ßo s tym runje na wopak, dokelž ßo dawksa cżeża khudeho luda na zyły stat pschenjeße. Pschi debacże wo piwowym dawku, w kotrejž nětkotsi wotpóßłanzy tež palenzowy dawk žadachu, wón spomni, so ßo palenz, picże khudeho muża, njeßmě podrózżschicż. Jeho pschecżiwnikojo pak napscheczo tajkemu wukkadowanju wustupiwschi měnjachu, so khudy lud w němskim khěžorstwje runje tak wjele piwa kaž palenza pschetrjebuje. W pokodnischich krajach, kaž w Bayerskej a Würtembergskej, najkhudschi s wjetscha wino abo piwo wuživaja. W ßrjedżnych Němzach ma bóle khosej a pschi połnóznym morju cżaj (thej) pschewahu. Jenož w Pruskej, woßebje w narańschich provinzach, palenz knježi, a to niz tamnischeho symnischeho wjedra dla, ale teho dla, dokelž piwarnje žane khmane piwo njewarja. Kaž ßo sda, rajchstag nowy piwny dawk njedowoli, je-li so ßo s dobom spiritußowy dawk njepowyschschi. Wón budże dale bróństi dawk wotpokasacż a wot schtemploweho dawka jenož bursowy dawk sa dobry spósnacż.

— Wulke spodobanje powjescż namaka, so budże ßo porjedżeny sakoń wo wasy a měry sa mokschiny (flüssigkeiten) rajchstagej pschedpołożicż. Po nim maja ßo mokschiny jenož w tajkich ßudobjach pschedawacż, na kotrychž je rumne wopschijecże po literach napalene, a wysche teho dyrbi na ßudach, w kotrychž mokschiny po wasy na pschedań pschińdu, tara, to rěka ßudowa waha, wosnamjenjena bycż. Dale sakoństi nacżisk postaji, so ma ßo w hoscżeńzach a korczmach jenož w tajkich ßudobjach wino, piwo atd. porjedżowacż, na kotrychž je snamjo praweje měry pschi hornej kromje sarěsnjene. Tute a podobne wukasy hižom w Sakskej dołhi cżaß płacża.

Franzowska. Gambetta skoro kóżdy dżeń wulku rěcz dżerži. S prěnja wón pschekupskim pucżowarjam nusnoscż dżěłacżerskich sjenocżeństwow a dżěłacżerskich sawěscżeńskich towarstwow rosjaßni, potom wón psched pschekupzami a fabrikantami sakoženje jednarskich ßudow bjes dżěłacżerskimi knjesami a dżěłacżerjemi sa jenicżki wumóżerski ßrědk pschе komunardske schcżuwanje khwalesche, tsecżi dżeń Gambetta saßo wo nowych wólbach rěcżesche a franzowsku republiku s poknymi ßkowami pschekraßnjowasche. Skóncżnje wón saßłużby Grévyja, s kotrymž ßo tola hewak njemóże snjesc, wusběhowasche, a jemu dołhe żiwjenje pschejesche.

Jendżelska. Dżiwi afrikanszy Basutojo ßu 27. měrza do jendżelskeho kapskeho kraja rubjeżny nadpad cżinili a wulku licżbu konjow, krowow a druheho skotu kranyli.

— Jendżelcżenjo ßu skóncżnje měr s transwalskimi burami wobsankli. Tola ßamy dżeń, na kotrymž ßo měrske wuměnjenja podpißachu, ßu hischcże wot burow puki dostali. Tucżi ßu ßo mjenujzy twjerdżisny Potschefstrom po wótrym wojowanju smozowali a pschi tym dwě kanonje a 3000 patronow dobyli. Wot jendżelskich wojakow 18 żiwjenje shubichu a 90 buchu ranjeni. — Na tsjóch Irrlandskich tukaja, so ßu chżyli mansion-house, wobydlenje londonskeho měschcżanosty, rostsělicż. Dweju s nich ßu hižom sajeli, tsecżi pak bě 24. měrza hižom do Ameriki wotjět; polizija drje sa nim na brjosy morja ßlědżesche, tola wón hischcże w prawym cżaßu cżekny.

Rumunska. Horze požadanje Rumunskich je dopjelnjene. Rumunska je po wobsanknjenju komory a senata 26. měrza ke kralowstwu posběhnjena. Rumunski wjerch pschi poskicżenju kralowskeje krony praji, so kralowski titl pschiwosmje, dokelž je to ludowa wola a so je kralowski titl sa pschichod Rumunskeje nusny a jeje wulkosczi a mozy pschiměrjeny.

Rußowska. 27. měrza ßu cżěło khěžora Alexandra II. na ßwjatocżne waschnje do ßwójbneho rownischeża w pětro-pawoskej zyrkwi khowali a běchu pschi tym wschitzy wyschschi sastojnikojo, ßobustawy khěžorskeje ßwójby a sastupjerjo zusnych krajow, bjes nimi němski kronprynz, jendżelski prynz s Wales a bołharski wjerch pschitomni. Alexander III. je hižom s cżaßom wscho srjadował, so by ßo sa jeho ßyna prawo na ruski trón sdżerżało, je-li so by wón, runje kaž jeho nan, pod stóstniskej ruku dyrbjał żiwjenje skóncżicż. Po ruskim domjazym prawje dostanu wulkowjerchojo hižom se 16 lětami połnolětnoscż. Nětczischi zarjewicż (krónprynz) Mikkawsch je pak hakle 12 lět stary; duż je ßo postajiło, so mataj wulkowjerchaj Wladimir a Michał knježerstwo hacż do 16. lěta zarjewicża Mikkawscha sarjadowacż, dyrbjał-li Alexander III. do tuteho cżaßa wumrjecż.

— 23. měrza ßu druhu dynamitowu minu w khěži hrabje Mengdena wußlědżili. Wona je 32 kóhczi dołha a prěki pod karawanskej haßu wuryta.

— W khěži, hdżež ßu nihilistow Żelabowa a Trigonju, kotryž bě tu pod mjenom Mylord pschipucżował, popadnyli, mějesche wěsta Sofija Perowskaja s nimaj wobkhad. Polizija teho dla sa njej stejesche a ju w tychle dnjach w tym wokomiku nadeńdże, jako wona w jenej drósczy na němskim prospekcże (drósy) jědżesche. Sajata knježna spyta poliziston pscheklócż a lubjesche jim 30 rublow, kotrež wona pschi ßebi mějesche. Wona je s dobreje a bohateje ßwójby, jeje nan běsche senator. Psched dwěmaj lětomaj ßo wona s gymnasija, hdżež czehnitbu dostawasche, shubi. Wot teho cżaßa ßo wona na wschěch nihilistiskich planach wobdżělesche. Dokelž ma rjane wobliczo, ju k temu wuživachu, so by młodych ludżi k nihilistiskej ßtronje wabiła. Wona je pjecża rosbuchnjenje symskeho hroda w sańdżenym lěcże wjedła a Rußakowej pschi poślednim nadpadże bombu s pschikasnju pschepodała, so ma ju na khěžora cżißnycż.

— Wschitke knježerstwa ßo prózuja, so bychu ßebi pschecżelstwo noweho rußowskeho khěžora dobyli. Němski khěžor woßebje by rady widżał, hdy by stare pschecżelstwo bjes Němzami a Rußami dale trało. Wón je teho dla krónprynza do Petersburga póßłał. Kaž Bismarkowe nowiny „Nordd. Allg. Zeitung" pißaja, je stary tsikhěžorski swjask bjes Němskej, Awstriju a Rußowskej saßo s nowa wobsanknjeny.

Ze Serbow.

S Budyschina. Póndżelu popołdnju padże małe dżěcżo na żitnych wikach w bliskoscżi rózoweje haßy psched kokom jědżazeho cżežkeho wosa na semju. Wós by sawěscże dżěscżowe cżěło rosmjatł, hdyż njebudżichu, w tutym wokomiku někotsi wucżomzy tudomneje ratarskeje schule dżěcżatko khwatnje sběhnyli a je tak psched hrosnej ßmjercżu wobwarnowali.

— Pschi ßerbskej Bożej ßłużbje, kotraż ßo sańdżenu njedżelu sa protestanskich Sserbow w kschižnej zyrkwi w Draždżanach wotdżerża, běsche 319 spowjednych ludżi, mjenujzy 154 mużskich a 165 żónskich. Knjes farar Ssykora se Ssmilneje mějesche prědowanje a knjes farar Imisch s Hodżija spowjednu rěcż. Pschichodna Boża ßłużba smeje ßo 19. junija t. l.

— Njedżelu 27. měrza je ßo tudy w ßwojim wobydlenju něhdże 30 lět stary woženjeny cżěßla Feska wobwěßnył. Cżeho dla je tajki njeskutk cżinił, njeje snate.

S Hucżiny. Do tudomneho zyrkwinskeho prjódkstejerstwa ßu ßlědowazy kk. wuswoleni: farar Handrij Matek sa pschedßydu,

gmejnſki prjódkſtejeŕ Jan Hatnik a ſiwnoſczeŕ Arnoſcht Hólnik ſ Hucźiny, gmejnſki prjódkſtejeŕ Auguſt Handrik a wumjenkaŕ Jan Pětka ſ Brěſyny, pokleńk Jan Jurk ſ Lemiſchowa a ſiwnoſczeŕ Pětr Ssykora ſ Hliny.

S Njeßwaczidka. Tudomniſche zyrkwinſke prjódkſtejeŕſtwo wobſteji nětko ſe ßlědowazych knjeſow: faraŕ A. J. J. Jakub, pſchedßyda; ryczeŕkubleŕ O. A. Höckner nad Lahowom, měſtopſchedßyda; dr. jur. Fr. Hermann, ryczerkubleŕ nad Wutokczizami; ſahrodnik a gmejnſki prjódkſtejeŕ Jan Scholta w Njeßwadzidle; ſahrodnik A. Sahrodnik w Pomorezach; korczmaŕ Jurij Fallant w Khoßlowje; khěžkaŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ Jan Czech w Nowej Wßy; ſahrodnik Michał Krawz we Wulkim Pſchěſdrjenje; ſahrodnik a korczmaŕ Handrij Kreczmaŕ w Saryczu; ſahrodnik Jan Hobrak w Luſy; korczmaŕ a ſahrodnik Handrij Prósk w Nowym Luſczu a khěžkaŕ Jakub Rychtaŕ w Wětrowje.

Towaŕſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Tuto nowe a wużitne towaŕſtwo měješche ſ nowa tu wjeßekoſcź, ſo mózeſche rjanu liczbu nowych ßobuſtawow pſchijecź. W poßlednim poßedźenju pſchedßydſtwa a wubjerka bu 21 rjadnych a 58 wurjadnych ßobuſtawow pſchiwſatych, tak ſo je prěniſchich nětko 128, druhich pak 64; ſchtoż je ſa krótki czaß wobſtacźa naſcheho towaŕſtwa hižom nahladna ßyła. Mjes wurjadnymi namakamy tón krócź woßebje Polakow, kotſiż ßu w ßwojim wótznym kraju ſaßkużbni a nahladni mużojo a pſchi tym ſa czeßne wobſtacźe naſcheho luda ßo pſchecźelnje poſtaraju. Mjes nimi je k. hrabja Konſtantin Przezdziecki 50 rublow na jedyn ras darił, wſchelazy druſy pak ßu nahladny kóždolétny dar ßlubili. Nowe rjadne ßobuſtawy ßu tón krócź wjazori kublerjo, ſchtoż dopokaſuje, ſo ßo na wßach też ſa naſche towaŕſtwo intereßuja. Njech pak dale pſchiběra mnohoſcź kublerjow a też wſchěch druhich ſtawow naſcheho ßerbſkeho wobydleŕſtwa. Tudy wobmjeſujemy ßo na to, ſo rjadne ßobuſtawy pomjenujemy, wurjadnych ſa woßebity ſapiß hiſchcze khowajzy, kotryż poſdźiſcho podamy. Prěniſchi ßu kk.: 108. diakonus Voigt w Hodźiju; 109. faraŕ Běrnich w Klukſchu; 110. póſtſki direktor Wawrik-Jěſorka w Altenburgu; 111. aſſiſtent Schuſter pſchi krajnoſtawſkim banku; 112. wucźeŕ Helm w Dźiwocźizach; 113. Lubenſki, dawkſki dohladowaŕ tudy; 114. Häßler, wobßedźeŕ zyhelnje w Tſjoch Hwěſdach; 115. Rjelka, aſſiſtent na požczeŕni tudy; 116. wucźeŕ Ssuſchko we Wujeſdże; 117. kubleŕ Ssmoła w Leſchawje; 118. faraŕ Krügaŕ w Budyſchinku; 119. wucźeŕ Robel w Nowej Wßy; 120. wucźeŕ Wyrgacź w Raſchowje; 121. wucźeŕ Wagner w Bukezach; 122. faraŕ Nowak w Hbjelſku; 123. pſchekupz Lorenz tudy; 124. kubleŕ Wehla w Kumſchizach; 125. faraŕ Mättig w Hucźinje; 126. czaßnikaŕ Schneider tudy; 127. kubleŕ Mlynk w Czemjerzach; 128. twaŕſki miſchtr Drósſcha. — So by ßo naſche towaŕſtwo ſpěſchniſcho roſchěriło a potom ſpomożniſcho ſkutkowacź móhło, je pſchedßydſtwo nowe poſtajenje ſcźiniło, kotreż nam wěſcze wjele wjeßnych ßobuſtawow dobudże. S wjazy ſtronow bě ßo nam rada dawała, ſo bychmy dowěrnikow wuſwolili, kotſiż bychu w ßwojej bliżſchej wokolnoſczi ſamokwjenja pſchiſtupej do towaŕſtwa pſchedßydſtwu podawali, każ też pjenjeżne pſchinoſchki ßobuſtawow do Budyſchina wobſtarali. Teho dla ßmy najprjedy wſchěch knjeſow ſararjow ßo ſ khartu praſcheli, hacź bychu chzyli měſto dowěrnikow w ßwojich woßadach na ßo wſacź. K temu ßu nětkotſi ßwoju ſwólniwoſcź nam pſchecźelnje woſjewili, druſy to wěſcze ſ luboſcze k wěży hiſchcze cźinja. Mjena tych, kotſiż chzedźa dowěrnikoju naſcheho towaŕſtwa bycź, ßu po rjedże ßwojeho woſjewjenja tuczi cześczeni knjeża: k. faraŕ kanonikus Barth ſ Khróſcźiz, k. faraŕ Hermann ſ Wotrowa, k. faraŕ Räda ſ Barta, k. faraŕ Gólcź ſ Rakez, k. faraŕ Domaſchka ſ Roßacźiz, k. faraŕ Kórdina ſ Minakała, k. faraŕ Jakub ſ Njeßwaczidła, k. faraŕ Krügaŕ ſ Budyſchinka, k. faraŕ Marczka ſ Wósporka, k. faraŕ Finger ſ Lucźa, k. faraŕ Ducźman ſ Radworja, k. kapłan Skała ſ Ralbiz, k. kapłan Kſchiżank ſ Kamjeńza, k. faraŕ Mättig ſ Hucźiny, k. faraŕ Trautmann ſ Porſchiz, k. faraŕ Ryczeŕ ſ Delnjeho Wujeſda, k. diakonus Rencź ſ Ketliz, k. faraŕ Garbaŕ ſ Kotez, k. faraŕ Brósk ſ Kſchiſchowa, k. faraŕ Wjelan ſe Sslepeho. Wſchitkim tutym knjeſam wuprajamy ſa jich ſwólniwoſcź najwutrobniſchi dźak. Myßlimy pak, ſo by we wjetſchich woßadach ſa naſche towaŕſtwo wużitne było, hdy bychu tam pódła knjeſa duchowneho hiſchcze jedyn abo druhi dowěrnik byk. Teho dla proßymy w mjenje dobreje wěży: Dobrowólni do prědka! Njech ßo nam tajzy woſjewja, kotſiż bychu też rad ſa naſche towaŕſtwo něſchto ſkutkowali! Hdyż ßmy nětko njedoſtatkej, kotryż je nam pſeudonymny k. Holanſki w „S. Nowinach" naſpomnik, po móżnoſczi wotpomhali, tak ſo móża wjeßni ludźo lohzy woßadnym dowěrnikam ßwoje woſjewjenja a pſchinoſchki pſchepodacź, nadźijemy ßo, ſo budże prawje wjele wjeßnych ludźi, kotſiż ßu ſ knjeſom Holanſkim jeneje myßle. Wón mjenujzy pißaſche, ſo je lěpje ßerbſke knižki a nowiny cźitacź, dyżli wjele na piwje a palenzu pſchecźinicź abo na drohim tobaku pſchekuricź; tak wuſbytkuje ßo jara lohko też kóždolétnje marka, kiż ßo na towaŕſtwo ſtudowazych Sserbow wopruje, kotſiż chzedźa ßo poſdźiſcho ſa duchownu zyrobu ßwojeho luda ſtaracź.

Mütterlein, referendar, pſchedßyda T. P.

Wukaſy wyſchnoſcze.

§ 30. haprleje 1881 ma ßo ſiwnoſcź Jana Auguſta Schöny w Tucźizach, kotraż je na 4500 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ 31. meje 1881 budże ßo polo Handrija Hetmana w Gobelni, kotreż je na 1200 mk. takſirowane, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přilopk.

* W Lipſku namakachu wóndano wjecźor 57létneho pakcźikinoſcherja na haßy leżo a donjeßechu jeho na ſtražu. Jako běſche ßo ſpomnjeny muż tam trochu poßylnik, wupraji, ſo hižom dwaj dnjaj niczo jědk njeje a ſo je teho dla na haßy leżo woſtak. Jako běſche něſchto pojědk, dachu jemu ßwoju ſtronu hicź. Tola po krótkim czaßu pſchinjeßechu ßamßneho muża ſaßo na ſtražu, ale tón ras — běſche morwy.

* (Żiwy ſpaleny.) Żałoßne njeſboże poda ßo pjatk 25. měrza w Barlinje. Dźěłacźeŕ Jan Karich, kotryż kalk haſcheſche, měješche njeſboże, ſo wopak ſtupiwſchi do jamy padże, kotraż běſche ſ warjazym kalkom napjelnjena. Jako jeho wucźahnychu, hižom w womorje leżeſche. Tónle njeſbożowny, kotryż ma njewuprajomne boloſcze wuſtacź, je hiſchcze żiwy, tola njeje żana nadźija, ſo żiwjenje wobkhowa.

* (Samurjowany a żiwy — ſpraženy.) W papjerniku w Pilſnje w Czechach je ßo ſańdźenu póńdźelu żałoßne njeſboże ſtało. Někotſi dźěłacźerjo mějachu tónle dźeń khachle a parny kotoł wucźiſcźicź. Pſches czeźke dźěło woſpróznjeny, lehny ßo 19létny dźěłacźeŕ Anton Kaczander do wotewrjeneje hrjebje pod khachle, ſo by tudy někotre wokomiki w měrje poſpał. Bórſy pak twjerdże wußny. Sa krótki czaß murjerjo ſpomnjenu hrjebju ſamurjowachu, a tepjeŕ woheń w khachlach ſatepi. Kajke ſtraſchne boloſcze měješche ſa-

murjowany wucźerpicź, móżemy ßebi myßlicź. — W fabrizy běchu Kaczandera mjes tym podarmo pytali. Skónczńje ßlědźachu někotsi dźěłaczerjo w tamnej hrebji sa nim a namakachu jeho, ale jako cźěło — jako žadławje spaleny kosczowz.

* 23. měrza wotpalischtej ßo w Hornim Ebersdorfje pola Benßena dwě khěži, pschi czimž wobßedźeŕ jeneje khěże žiwjenje shubi. Wón bě dźeń prjedy kruwu pschedał a wuwikowane pjenjesy w jenej stwě palazeho doma skhował. S njesbožom wón pschi wudyrjenju wóhnja na pjenjesy sabudźe a ßo na nje hakle dopomni, jako tśecha hižom pocza sapadowacź. Njedźiwajo na wscho wotradźowanje ßo wón do wóhnja wróczi, shrabny pjenjesy a chzysche runje khěžu wopuschczicź, jako ßo s hrimotom tśecha saßypny a jeho pod žahłymi rospadankami sahrjeba. Hakle po wurumowanju wopalnischcźa jeho swuhlene cźěło namakachu.

* Hrosny podawk, kotrehož pschiczińy hischcźe njejßu rosjaßnjene, je ßo sańdźenu wutoru w hrodźe w Kolditzy, hdźež je wustawk (anstalt) sa njewustrowjomnych hłupych, stał. Tam chzysche jedyn zusy knjes ßwojeho bratra, we wustawje pschebywazeho, widźecź. Jako teho pschinjeßechu, wucźeże zusy revolver a wutśěli na njeho, njetrjechi pak jeho. Na to wón hnydom na ßebje ßameho tśěli a ßo tak cźežko srani, so dyrbjachu jeho w korbje do hojeŕnje donjesćź.

* Kelko schkody satrasche wětry we Winje a we wokolnoscźi sańdźeny tydźeń naczinichu, móżemy hakle nětk trochu pschehladacź; wbosy ludźo pschißadźichu wscho do hromady tola na 100,000 schěßnakow. Też 23 woßobow bu pschi tym ranjenych, mjes nimi ßu 10 na ßmjercź khorych. Wo tychle shoni polizija. So hischcźe mnosy druzy do njesboża pschińdźechu, wo kotrychž pak dale nichtó na sjawne waschnje niczo njeshoni, móżemy ßebi myßlicź.

* S Nizzy. Wjeczor 23. měrza wudyri w tudomnym italskim dźiwadle (theatrje) straschny woheń. Dźiwadło je ßo zyle wotpaliło. Woheń nasta psches rosbuchnjenje gasa (płuna); pschi tym běsche w dźiwadle tołsta cźma. Hacź do ranja 3 hodź. bě w dźiwadle 59 cźěłow namakanych a do khapałki hrodowskeho porjebnischcźa donjeßenych. Liczba morwych je najskerscho jara wulka; wot njesboża potrjecheni ßu najbóle dźěłaczerjo. Jena ßwójba wot 5 a jena druha wot 3 woßobow stej w gasowych płómjenjach ßmjercź namakałoj. Wotdźělenje mórskich wojakow pschińdźe a haschesche. Wokoło 10 hodź. bu woheń potkóczeny. Sa khudych sawostajenych hromadźa ßo hižom pjenjesy.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndano ßym ßebi w holi delka, hdźež maja tunje drjewo, pola rochodźanskeho tyscherja polzu skasak.

Mots Tnuka. Dha ßy po tajkim sa tuni pjenjes nęschto hódneho dostał?

H. D. Haj wschak haj. Ale jako běch moju polzu w deschczowym wjedrje domoj dowjeśł a chzych ju s wosa sběhnycź, ßo mi wona w rukomaj rosßypny, tak so dyrbjach ju tyscherjej k porjedźenju saßo wróczo dacź. Pschi porjedźenju pak ßo khumschtaństi tyscheŕ do kolena kló, tak so dyrbjesche schtyri njedźele s tyscherjenjom pschestacź.

M. T. S cźim dha je ßo tak dołhi cźaß žiwił?

H. D. Dokelž je wuschikny cźłowjek, ßo wón do schewzowanja da a ßebi hižom prěni tydźeń wucźobnika wsa. Pschi nětczischich hubjenych cźaßach pak ßu jemu hosdźiki drohe, duž wón pódusche jenož se ßmołu na schkórnje pschißmoluje.

M. T. Ma dha tutón nowomódny schewz wjele sa dźěło?

H. D. Haj, ludźo k njemu s tajkimi hromadami khodźa, so sa zyły dźeń žaneho cźłowjeka pschi ßebi njewohlada.

Lěkarske nowoscźe.

Sa tych, kotsiž w symnischich cźaßach abo psches pschepschimanje hłoßa na katarrhskich affekzijach dychadłow cźerpja, budźe sajimawe ßłyschecź, so jene s najstarschich a najrosschěrjenischich lěkarskich nowinow, „Powschitkowne winske lěkarske nowiny," wo katarrhpillach haptykarja Boßa, w poßledníschim cźaßu tak cźasto trjebanych, w 5. cźißle pißaja: „Bórsy po wosjewjenju hojazeho waschnja dasche haptykaŕ Boß někotrym lěkarjam pille pschepytacź. Dobyte resultaty běchu wschitke psches jene a jara wubjerne a tym móża ßo rosprawy wot wschelakich lěkarjow, posdźischo pschikhadźaze, k wudospołnjenju k bokej stajicź. Boßowe katarrhpille ßu ßo po tajkim sa wubjerny ßrědk psche ßmorkawu, schijowy katarrh, chroniski a akutny nadkŕ a płuzowy katarrh wopokasałe, cźehož dla kedźbliwoscź lěkarjow na to wobroczimy."

Prawdźiwe katarrhpille haptykarja Boßa (a jeno sa tychle prawe pschihotowanje ßo rukuje) ßu jenož w blachowych tyskach po tunjej płacźisnje wot 75 np. w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** dostacź. Listnje je też wobstaraja: haptykaŕ Brückner w **Lubiju**, haptykaŕ Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernaczizach.** Kóżda tyska dyrbi s cźerwjenej sawalazej schlebjerdźu, na kotrejž mjeno haptykarja W. Boßa worjeńska haptyka w Frankfurcźe a./M. steji, załěpjena byc.

Frankfurt a. M., 15. februara 1881. **Dr. Ew. Boß.**

Anilinowe barby,

k barbjenju jejow, poruczataj

bratraj Měrschej.

Butrowy pólver, pakcźik po 40 np.,
kólkowy pólver sa konje, schachtliczku po 75 np.,
wobžerny pólver sa ßwinje, pakcźik 50 np.,
bróstsyrop a **fenchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńsku eßenzu** atd.

porucza **hrodowska haptyka.**

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje,

dopósnaty najlěpschi, **je-li niz jenicźki wo prawdźe sprawny ßrědk** k sdźerženju włoßow (njech ßo cźitaja wopißma a wjetsche nawěschtki). Tinkturu ma w Budyschinje jenož **H. J. Lincka** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

Na ßerbskej haßy. **Möblowy magazin** **Na ßerbskej haßy.**

porucza

August Jannasch,

tyscheŕski mischtr.

K dobroczińemu wobkedźbowanju!

☛ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczе s lěkarstwa, chronischeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khorosczе, nerwoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłabosczе atd. po praktischich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźesczenych khorowatych dźenża **hobotu 2.** a jutsje **njedźelu 3. haprleje k rěcźam w hosczenzu k „słotemu ßkónzu" pschi hornczerskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu 4. haprleje w Biskopizach w „słotym ßkónzu"; schtwórtk 7. haprleje w Kamjenzu w „skotej hwězdźe".** Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscźi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel s Draždźan (stareho města), Leubnitzerstraße Nr. 25.

Kóždu **hobotu,** też cźasto **ßrjedu,** maja **Kloß** s Wjeßela a Komorowa, póßelnik s Kumwałda, **Heinrich** s Barta, **Lehmann** s Klóschtra, **Allmer** se Sdźerja, **Nowak** s Hodźija, **Burgowa** s Huski a wjele druhich póßelnikow ßwój pschebytk

w měschczańskej haptyzy w Budyschinje,

6 na hłownym torhoschczu 6.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 26. měrza 1881.

Žitowy dowos: 2672 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	57	11	31	10	27	11	31
Rožka = =	10	76	11	1	10	76	11	1
Jeczmjeń = =	7	79	8	33	7	75	8	33
Wowß = =	7	30	7	60	7	—	7	60
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	19	—	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	40	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	50	16	—	—	—	—	—
Sžyno = =	2	—	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 272 scht., scht.	12	—	24	50	—	—	—	—

Wětrnik na pschedań.

Pónd̆želu 4. haprleje dopołdnja w 11 hod̆inach budže ßo wot podpißaneho po poručznoscži wobßed̆erja wětrnik w Komorowje pola Rakez, w dobrej mkynskej krajinje leżazy, kotremuž něhd̆že 4 kórzy pola a łuki pschißłuscheja, pod wumĕnjenjemi, w termiji wossjewjomnymi, na pscheßad̆owanje pschedawacź. — Kupzy ßo pscheproschuja, so bychu ßo spomnjeny cžaß w Liebigez hoscženzu shromad̆ili.

Wobkhadny agent **O. Johń**
w Rakezach.

W Maleschezach je poldraschoßna **kĕža** cžißko 35 ſ 1/4 kórzom sahrody hnydom na pschedań.

W Ssokschezach je khĕža cžißko 12 ſ bĕrtl kórzom rjaneje sahrody na pschedań.

W Hatku je žiwnoscź cžißko 13, maßivne twarjenje, ſ dwĕmaj stwomaj a 16 kórzami sahrody, pola, łuki a lĕßa hnydom na pschedań. Khĕža móže ßo tež bjes leżomnoscžow kupicź. Wscho dalsche je pola gmejnskeho prjódkstejerja w Minakale shonicź.

Khĕža na pschedań.

Nowonatwarjena khĕža se sahrodu w zyrkwinskej wßy, połdra hod̆iny wot Budyschina leżaza a tak derje sa rjemjeßnika kaž tež sa khlamarja ßo derje hod̆aza, je na pschedań. Wscho dalsche je w wudawarni „Serbskich Nowin" shonicź.

W Dubrawzy pola Hucźiny je khĕža cžo. 18 ſ wulkej ßadowej a ßolotowej sahrodu a poł kórzom łuki na pschedań.

Khlamarnja, ſ piwowym a palenzowym scheńkom, je pschenajecź cžo. 45 w Boschezach. Wscho dalsche je shonicź pola wobßed̆erja tam.

Jedyn **plonowy wós** je na pschedań w Haßlowje cžo. 11 pola Njeßwacžidła.

Khĕžne durje a wulke żelesne pinzowe durje w najlĕpschim porjed̆že ßu na pschedań pola kowarskeho mischtra **Weinholda** na swonknej lawskej haßy.

Drjewowa aukzija na maleschanskim revieru.

Wutoru 5. haprleje t. l. dopołdnja 1/2 9 hod̆. ma ßo w stróžanskej holi pola Stróže a Lemischowa

54 hromadow wulĕßowanych žerd̆žow a
7 hromadow ßylneho ßucheho drjewa, wot wětra skamaneho,

pod snatymi wumĕnjenjemi sjownje na pscheßad̆owanje pschedawacź. Tsecži d̆ĕl ßad̆enja płaczišny ma ßo po skónczenju aukzije sapłacžicź.

Hrabinske revierske sarjadnistwo w Maleschezach, 29. měrza 1881.

Wyschschi hajnik **Sachssa.**

Drjewowa aukzija na łupjanskim revieru.

Schtwórtk, 7. haprleje t. l. ma ßo
50 ßylnych brĕsowych dołhich hromadow,
4 hromady brĕsowych schcžĕpow,
20 hromadow brĕsowych pjeńkow a
9 łoßow stejazeho khójnoweho schtomoweho drjewa

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßad̆owanje pschedawacź.

Sapoczatk w 1/2 10 hod̆in w hajach pschi dubrawskich polach.

W Minakale, 30. měrza 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Dobrowólne pscheßad̆owanje.

Po poručznoscži herbow ma ßo w Bónjeżach khĕža cžißko 7 se satwarjenej hród̆u a bróżnju, rjanej ßadowej sahrodu, k cjemuž 5 kórzow 33 prutow pola a łuki pschißłuscha,

wutoru 19. haprleje t. l. dopołdnja w 10 hod̆inach

pod wjeßnorychtarskim wjed̆enju na pscheßad̆owanje pschedawacź.

Popołdnju wot 2 hod̆. ma ßo tam morwy a żiwy inwentar, bjes kotrymž je jena kruwa, dwĕ kosy a nĕschto ßłómy atd., na pscheßad̆owanje pschedawacź.

E. G. Leuner

w Budyschinje, na schulskej haßy cžo. 122B.

porucża ßwój wulki skład derje d̆ĕłanych **kuczowych gratow,** por wot **110 mk.,** kaž tež wschĕ druhe jĕsdne a konjemzske artikle dobrocźiwemu wobked̆bowanju.

K twarskemu cžaßej

poručataj ßwój bohaty skład **pjerschcžowych** a **molerskich barbow, firnißy** a **laki, krydu, cement** atd.

bratraj Mĕrschej.

Cžĕske hłubjaze kałowe ßymjo,

wubjerneje dobroscže, porucża tunjo **C. A. Mickan.**

Dwaj bykaj (cžĕlzaj), oldenburgskeho splaha, kaž tež ßyjny probstajski jeczmjeń a ßyjnu lĕtnu rožku ma na pschedań rycžerkubło w Splósku pola Budyschina.

Dźĕlba

strowych topołow

je na pschedań pola

W. Janka w Krebi.

Schcžĕpjene ßadowe schtomiki

ma kóžd̆u ßobotu w Budyschinje pschi bohatych wrotach, kaž tež doma we wulkim wubjerku tunjo na pschedań

Wjela w Maleschezach.

Twarske drjewo

poručuje ßo wschitkim, kotsiž je trjebaja, pschi poniżenju 1 prozenta drjewoweje taksy, w Mjeschizach cžißko 26.

Murjerske zyhele:

1. wulke, 1000 schtuk po 40 mk.,
2. małe, 1000 schtuk po 30 mk.,
3. parisarje, 1000 schtuk po 28 mk.,
4. tsĕschne zyhele, 1000 schtuk 15—30 mk.

ßu na pschedań pola zyhelniskeho mischtra **A. Schäfera** we Wokrancžizach.

Khamorowe simsy a **kónzy, blidowe stołpy** a **nohi, łożowe nohi, ßokle** a **kapitale, grat** wschelakeje drużiny ſ **jendźelskeho lateho worzła** ſ rukowanjom, **gratowe hosd̆iki** we wschĕch drużinach

porucża pschi potrjebnoscži tunjo

C. A. Mickan
na bohatej haßy nowe cžißko 29.

Krajnoſtawſki bank.

Wot nětko ßo k **3** a **3½** % **njewupowjedźomnym ſaſtawſkim liſtam krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho ſakſkeho markhrabinſtwa Hornich Łužiz** I. a II. ſerije pſchi pſchepodaczu talonow ſe ſapiſkami czißłow **tu a pola naſcheje filiale** w **Draždźanach nowe kuponowe liſtna wudawaja.**

W Budyſchinje, 21. měrza 1881.

Krajnoſtawſki bank kralowſkeho ſakſkeho markhrabinſtwa Hornich Łužiz.

Wupſchedawanje

wulkeho wubjerka **ſchottiſkich draſtowych ſtoffow,** ſa ſelenoſchtwórtkowſke dary ßo derje hodźazych, teho runja **khłokowowych tkaninow** a dźełby **rubiſchczow na khłowu** ſ wołmy a kattuna, ſo bychu ßo bórſy wurumowałe, po wurjadnje tunich płaczißnach.

S dobom poruczam ßwój derje ſrjadowany ſkład

klejdowych ſtoffow

wot najtuńſchich hacž do najdróżſchich druzinow, jenobarbne a muſtrowane, ſa naleczo a leczo, kóhcž wot 25 np. hacž do 3 mk.,

czorne židźane ſtoffy

we wulkim wubjerku a jara płaczißny hódne,

kattuny, pikéje a kroiſéj,

kóhcž wot 17—50 np., w rjanych nowych muſtrach,

módry, běły a rubjany płat

we wſchelakich ſchěrokoſczach.

Sa leczo

poruczam wulki wubjerk **rubiſchczow na khłowu** w najnowſchich muſtrach, ſe židy, wołmy a kattuna.

Płaczißny ßym tak tunjo poſtajił, ſo budże kóždemu, kiž mje wopyta, móżno, ßebi ſa mały pjenjes něſchto dobre kupicź.

M. Th. Pech

na khłownym torhoſchczu 140, pódla měſchczańſkeje haptyki.

W khłamach ßo **ßerbſki** rěczi.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khnmſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe, barbowe a ſpirituoſowe khlamy

Gustav Römer

w Budyſchinje, na ßukelńſkej haßy čo. 7

ßo pſchi potrěbnoſczi naležnje poruczeja, khwatne a ſprawne poßkuženje a dobru tworu po móżno tunich płaczißnach lubjo.

G. A. W. Mayerowy běły bróſtſyrop ſe ſkłada knjeſa pſchekupza F. Rychtarja je mje pſcheßwědcził, ſo ma wón wubjernu hojazu móz a woßebje khrjachiſnu pospěſchuje, woſkotanje w nadkrku ſběhnje a wuſku bróſt wotſtronjuje. Wſchitkim na bróſt czerpjazym ßo tutón ſyrop naležnje poruczuje. Ja czerpjach 8 lět na kaſchel ſ khrjachiſnu a běch po wutrjebanju tſeczeje bleſche tuteho ſyropa czißcze wot mojeho ſtareho bracha wußwobodźeny.

W Schczeczinje, w meji 1864. **Wilh. Schmidt,** wojerſki lěkař ſ. ßł.

W Budyſchinje dostacź pola **Otto Engerta** na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Jena półſchejſa a jedyn kuczowy wós ſtej na pſchedań na drjewowych wikach (holzmarkt) czißło 11 w Budyſchinje.

Njejědojte jejowe barby,

w najtraßniſchich barbach, w pakczikach po 10 np. poruczа

Otto Engert.

Konfirmandſke wobleczenja

ſa hólzow ſe ßukna a ſtoffa ßu tunjo dostacź w muźſkich draſtnych khlamach **W. Udicha** na hauenſteinſkej haßy 4.

Sofy a matrazy,

derje a trajnje dźěłane, poruczа tunjo

tapezirař **W. Cimburek**

na nowej haßy.

Jejkowu barbu, wubjernje rjanu,
khołej, njepaleny, czißcze a derje ßkodźazy, punt po mk. 1.00, 1.10, 1.20, 1.30, 1.40 a 1.50,
khołej, paleny, po mk. 1.20, 1.40, 1.60, 1.80 a 2.00,
zokor, dróbny a zyły, najtuniſcho,
zokor, žołty, punt po 44 np.,
rózynki, wulke a małe,

kaž tež wſchitke druzinу korjenjow a najlěpſche ßuche drožđże poruczа k jutram czeſczenym ßerbſkim hoſpoſam

Jurij Valtin we Wojerezach.

Kedźbu!

Mojim czeſczenym kupzam dawam ſ tutym k nawjedźenju, ſo ja pſchichodny hermank w mojej budże wjazy njepſchedawam, ale jenož w mojim ſkładże w „Skotej Hwězdźe," hdźež tež pſchedźeno kupuju a ſa płat wumenjuju.

August Haufe w Porchowje pola Biſkopiz.

Sſłómjanych kłobukow

płókanje, barbjenje a moderniſirowanje ßo wobſtara w modowych khlamach **Hany Roſtoweje** na žitnych wikach czißło 7.

Kłobukowe faßony ßu we wulkim wubjerku na pokaſku.

We wobkhadźe ßo ßerbſki rěczi.

Pletwa

a wſchitke **włoßowe dźěła** ßo rjenje a tunjo wobſtaraja. Teho runja poruczа ßwój ſkład hotowych pletwow

Ad. Herold,

barbierowe a friſeurowe khlamy na žitnych wikach.

S tutym najpodwolniſcho woſjewjam, ſo ßym dla wulkeje ſtaroby moje 30 lět dołho **pſchi pětrowſkej zyrkwi cžißko 5** pod firmu

Heinr. Jul. Lincke

wjedźene

khlamy kommißionſkich tworow

dźenßniſchi dźeń ſe wſchitkimi aktivami a paßivami knjeſej

Ernſtej Mittaſchej

pſchedał.

Sa dowěrjenje, mi w tutym cžaßu we wulkej měrje ſpožčžene, praju mojim cžeſcženym wotebjerarjam najwutrobniſchi dźak a proſchu ſ dobom, ſo by ßo to ßame też na mojeho knjeſa naßlědnika dobrocźiwje pſchenjeßło.

Hiſchcże proſcho wo wobkhowanje pſchecźelneho wopomnjenja podpißuju ßo

ſ počžeſcźowanjom

Heinr. Jul. Lincke.

Pokaſujo na horka ſtejaze, ßebi dowolam, najpodwolniſcho k nawjedźenju dacź, ſo ßym dźenßniſchi dźeń tu **pſchi pětrowſkej zyrkwi cžißko 5** wobſtejaze

khlamy kommißionſkich tworow

knj ſa

Heinr. Jul. Lincki

pſchedewſał a te ßame w ſjenocźeńſtwje ſ mojimi nowoſakoženymi

kolonialtworowymi a barbowymi, tobakowymi a cigarrowymi khlamami

pod firmu

Ernſt Mittaſch hewak Heinr. Jul. Lincke

dale powjedu.

Dowěrjenje, mojemu knjeſej prjedownikej w tak bohatej měrje ſpožčžene, proſchu też na mnje pſchenjeſcź a moje pſchedewſacże dobrocźiwje podpjeracź. Ja budu ßo ſtajnje prózowacź, ſo mje počžeſcźowazych wotebjerarjow ſe ſprawnym a khwatnym poßłużenjom, kaž też ſ pſchiměrjenej tunjoſcźu w kóždym naſtupanju ſpokoju.

S dobom ßebi dowolam, moje twory dobrocźiwemu wobkedźbowanju poručžecź.

W Budyſchinje, 2. haprleje 1881.

S počžeſcźowanjom

Ernſt Mittaſch.

Woſjewjenje.

Dźiwočanſke ßerbſke ev.-luth. mißionſke towarſtwo ſměje — da-li Bóh — jutſje ſa tydźeń, 10. haprleje, popołdnju w tſjóch hodźinach w Lehnertez domje w Zokowje mißionſku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Cžeſcženym Sſerbam Budyſchina a wokolnoſcże ßebi dowolam woſjewicź, ſo ßym ßebi **na rózowej haßy** pſchi žitnych wikach **Gärtnerez reſtaurazију** wotnajał. Lubjo, ſo budu mojim cžeſcženym Sſerbam ſ dobrej jědźu a wubjernym klóſchtrſkim a druhimi piwami kedźbliwje poßłużowacź, proſchu wo prawje bohaty wopyt. S počžeſcźowanjom

prjedawſchi ſdźerjanſki hoſcźeńzař

P. Ledźbora.

Cžeſcženym Sſerbam k nawjedźenju dawam, ſo ja na ſchuleŕſkej haßy wjazy njebydlu, ale ſo nětko na tak mjenowanej **nowej haßy (Neugaſſe)** cžißko 9, kotraž haſka prěki bjes hornczeŕſkej a kamjeńtej haßu wjedźe, bydlu. Róże a pletwa ke kmótſenju, kwaßam a ſa ſemrjetych pſchezo dale dźełam.

Hana Pětkez.

Dźěłacźeŕſke wobydlenja

ßo wuprójſnja na ryczeŕkuble w **Vorſchizach.**

Na knježim dworje w Delnjej Kinje ßo jedyn **wołazy** trjeba. Tón ßamy pak njeßmě wjazy pokracžowanſku ſchulu wopytacź. Saſtup do ßłużby móže ßo hnydom ſtacź.

Hólcžez,

kotryž chze rjemjenjeŕſtwo nawuknycź, móže do wucžby ſtupicź pola

Heinricha Schuſtera,

rjemjenjeŕſkeho miſchtra na bohatej haßy.

Jeneho wucžobnika

pyta **Auguſt Jannaſch,**

tyſcheŕſki miſchtr.

---

99 ras wjele ſboža wukrancžiſkemu **B—.** k jeho 50ſětnemu narodnemu dnjej ßrjedu 6. haprleje 1881, ſo bychu jeho ſchinki pókku rejwali.

Serbski Hospodaŕ

cžo. 4 1881 je wuſchoł.

Cžeßne dopomnjenje

na njebo

Jana Bohuwěra Hanuſcha,

Jana Hanuſcha ſ Jatſjobja

mandźelſkeho ßyna.

Kak ſprawna, fromna, pobožna
Bě pſchezo twoja wutroba,
Mój luby wujo Hanuſchez,
To njemóžu ja ſabycź pſchez'.
Tak dołho hacž bě ſtrowy ty,
Naß wopytał tak cžaſto ßy;
Ach nětko, hdyž ty wumrjeł ßy,
Nětk podarmo cźe hladamy.
Hlaj, wulkoh' rózka tſizetoh' —
Schtož njebě nichtó nadźał ßo —
Hdyž ſkoro bě lět ſchěßnacźe,
Sſo pſches ßmjercź wot naß dźělеſche.
Ty, kiž bě dotal ſtrowy tu,
Na hěznu khoroſcź hkowjazu
We Budyſchinje w hojeŕni
We ßmjercźi wocži ſaſidźeli.
Hdyž twoje cźěło ſemrjete
Bu ſ měſta domoj wjeſene,
Dha twojoh' luboh' bratra tu
Ssu ſkoro wjeſli ſa tobn.
Tak twoji ſtarſchi najlubſchi
Cźe wopłakuja ſtyſkniwi,
Też bratr cźi dobry pſchichodny
Tak ſrudnje wobžaruje cźe.
O Božo, ſ kajkej ſrudobu
Ssu pſched tydźenjom wutoru
Tu wſchitzy twoji najlubſchi
Twój narodny dźeń ßwjecźili.
Nětk twoje lube cźěło ſpi
We Klukſchu tam na keŕchowi,
Ta twoja duſcha pobožna
Pak dźěſche horje do njebja.
Nětk ſ njebja wón nam pſchiwoła:
„Mój luby nano! — macźeŕka!
Mi jara, jara derje je,
Duž wo mnje wjazy njepłacžcźe.“
„Ja, lubi ſtarſchi, na ßwět k wam
Ssej nětko wjazy njeżadam,
Ně, ně, kak rady bych ja chzył,
So bych waj' tu pſchi ßebi měł.“
„Mój luby bratſje — ßotſicźki,
Kiž ſcże 'ſchcże žiwe na ßwěcźi,
Mi tuto ſboże popſchejcźe,
Prjecž ßu wſchě moje boloſcźe.“
„Ja horzy dźak nětk pſchiwołam
Wſchěm bližſchim — dalſchim pſchecźelam,
Dźak młodoſcźi też pſchißłuſcha,
Kiž je mój kaſchcź tak pyſchiła.“
„Dźak wutrobny ja praju tej
Naſchom' gmejnſkom' prjódkſtejerjej,
Kiž ſ mojim nanom moje dla
Je ßobu khodźił do měſta.“
Dha ſpi nětk, luby młodźenzo,
Wſchak derje, hacž b'dźe ßwitacź ßo
Te ſbóžne ranje poßlenje,
Kaž biblija nam wopiſche.
Hdźež Bóh naß ſ nowa wubudźi
A na wěcžne naß ſjenocźi
A wosmje ſ hnady Khryſta dla
Naß horje domoj do njebja.

A. M.

pſches Pětra Mlónka.

(K temu cžißłu jena pſchiloha.)

Pschiloha k czißku 14 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 2. haprleje 1881.

Czistowolmjane 9/4 schěroke czorne kaschemiry

we wulkim wubjerku a snatej dobroscźi po woßebje tunich płaczisnach, 9/4 schěroki, stary łóhcź po 1 mk. abo meter po 1 mk. 75 np., porucza

Jan Jurij Pahn

na hłownym torhoschczu, pódla hłowneje straże.

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so ßym

nowe nalětne a lětne stoffy

dostał a proschu teho dla pschi potrjebje wo dobroczźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rothe, krawski mischtr
na butrowych wikach, w domje k. pschekupza Rämscha.

---

en gros. **M. G. Freyberg** en détail.

manufakturowe a modowe twory

na bohatej haßy, s napschecźa pósta.

Czorne czistowolmjane kaschemiry, 7/4 schěroke, łóhcź po 100 np.
= = = 9/5 schěroke, łóhcź po 120 np.
= = = 3 łóhcże schěroke, łóhcź po 3 mk.

Czorne mohairy, łóhcź 40 hacź 100 np.

Nowoscże sa nalětne klejdowe stoffy ßym w bohatym wubjerku w kraßnych barbach dostał. Ja porucźam

beige,

łóhcź po 35, 50, 60, 70, 80 np.,
diagonale, łóhcź po 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80 np.,
lüster, mustrowany, łóhcź po 40, 50 np.

Czistowolmjane ßukњowe tkaniny, łóhcź po 110, 120 np.,
kattun, łóhcź po 17—40 np.,
pikej a **köper,** łóhcź po 25—30 np.,
módry czischcź, łóhcź po 25—40 np.,
běły płat w kóždej schěrokoscźi,
módry płat w kóždej schěrokoscźi,
poßleschczowe tkaniny, łóhcź po 25—40 np.,
zychi, łóhcź po 35—40 np.,
półwolmjane ßukњowe tkaniny, łóhcź po 40, 50 np.,
rosa-kattun, łóhcź po 25—30 np.,
gawlinen-kattun, łóhcź po 20—30 np.,
möblowy kattun, łóhcź po 25—35 np.,
damast na sofa,
khołowowe tkaniny,
klejdowe stoffy k selenoschtwórtkowskim daram, łóhcź po 25—35 np.

Czorne żidźane rubischcża, kocklinowe rubischcża, czorne tibetowe rubischcża, nalětne rubischcża na hłowu a to **żidźane, wolmjane a półwolmjane, kraßne mustry. Mohairowe schórzuchi, moirejowe schórzuchi, módroplatowe schórzuchi, blidowe ruby** a to **wolmjane, platowe** a **półwolmjane.**

Jutowe blidowe ruby, zyle nowe, jara praktiske, **kožowe płachty, filzowe ßuknje, lětne ßuknje, pißane dybsaczne rubischka, kattunowe rubischka, wulki wubjerk.**

Nasadstajene drastne tkaniny, łóhcź po 30 np.

Solidne twory, tunje płaczisny.

W khlamach so ßerbski rěczi. **M. G. Freyberg.**

Khosej! Khosej!

punt po 95 a 100 np., pschi 10 puntach 90 a 95 np., ßym w derjeßkodźajej a rjanej tworje saßo dostał. **Th. Grumbt.**

Paleny khosej,

dunt po 10 nßl., 1/4 punta 25 np., je typjeńszy dwójzy czerstwy paleny dostacź pola **Th. Grumbt.**

Skoro darmo!

Hobrski skład, wot **sarjadowanja maßy fallitneje „Vereinigte Britanniasilberfabrik“** pschewsaty, so dla nusnych wulkich placzenjow a dospołneho wurumowanja pschebytkow

wo 75 prozentow nize taxy pscheda

po tajkim

skoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy sa połojzu ßameje dźěłarskeje msdy da so ßłědowaze **woßebje hódne britannia-ßłěbro-blidne service, kotrež prjedy 60 markow płaczesche, a so sa běłowostacze pschedmjetow**

rukuje

6 blidnych nożow s wubjernymi worzł. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßłěbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßłěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßłěbro khosejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßłěbro-sopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßłěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciselirowane präsentirske tabletty,
6 woßebne nóžne podnożki krystall,
6 prawdź. jendźelske deßertne noże,
3 rjane maßiwne jejaze bjechańki,
3 kraßnych nježnych zokorowych schalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaschcźik,
1 thejzydźak, nježneje družiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 schtuk.

Wschě tu spomnjene 54 kraßne pschedmjety płacza w hromadże jenoż

14 markow.

Skasanja wobstaraja so „gegen Postvorschuß (Nachnahme)“ abo se sapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź sklad doßaha psches

Britanniasilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,
II., Obere Donaustrasse 77.

Pschi njespodobanju so service we 8 dnjach nasad wosmje.

Sta dźaknych a pschipósnawanskich pißmow wot najwoßebnischich ludźi wo **wubjera sprawnoscźi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedostatka ruma** so wosjewicź njehodźa, leża k **sjawnemu nawjedźenju** w naschim bürowje.

Dla falschowanjow njech so adreßa njesapomni a haßa ßwěru wosjewi.

Swjerschne koschle, chemisetty, khornarje, manschetty, shlipsy a khrawaty, dźěłarske koschle

porucza jara tunjo

A. Tschentscher
s napschecza noweje měschczańskeje schule.

Rulowy (Rouleaux)

pschiprawjene, **schtuku** hižom wot 0,70 **mk.**;

rulowowe stoffy

molowane a tkane, we wschěch schěrjach na składźe;

rulowy sa wukładne wokna

dam wo **kóždej wulkosczi, kóždej barbje,** s **pißmom** a **bjes njeho**

sa khlamy a restaurazije

na najpěknische waschnje wudźěłacź a poruczam je pschi najtunischim poßłuženju k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Julius Hartmann Sohn

w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu.

Rulowowe žerdźe se spadowazymi kijemi ßu najtuńscho na pschedań.

Spěwaŕske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje kože swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke

1 na hauensteinskej haßy 1,

pschi butrowych wikach.

Sofa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, sofa wot 30 mk. a pjerowe matrazy wot 18 mk., kaž tež **kofry, tosche** a **schulske rauzki** w najwjetschim wubjeŕku najtunischo porucza

K. A. Benedict

pódla wudawaŕnje „Serb. Nowin".

☛ W khlamach ßo **ßerbski rycźi.** ☚

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój skład

schkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a cźehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju hojatu móz po wschěm ßwěcźe khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **ßudniszy wobtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupołoženych, wo tym ßwědczi.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a skótny pólver,

paket po $1^1/_2$ punta po 1 mk. 25 np.,

porucza **měschczanska haptyka w Budyschinje,**

6 na hłownym torhoschczu 6.

Emma zwud. **Vorwerkowa**

s napschecźa hłowneje straže (hauptwachi) porucza ßwój bohacźe wuhotowany skład **jakow** a **jaketow** s dobreho **ßukna, ripsa, ßomota** a **plüscha** po jara tunich płacźisnach.

Serbske spěwaŕske knihi

we wschelakich swjaskach,

w najrjeńschim ßomocźe, wubjernje rjenje a cźiscźe wjasane, ßu tunjo dostacź pola

M. A. Wetzki

w Budyschinje na mjaßowym torhoschczu 13.

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75

porucza ßwój wulki skład trajnych

stupnjow a schkórnjow

sa žony, mužow a dźěcźi, kaž tež sa konfirmandow po hischcźe ženje ßłyschanych tunich płacźisnach.

Filzowe kłobuki

sa mužskich a dźěcźi porucza po jara tunich płacźisnach

Paul Kristeller

na bohatej haßy 75.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoža, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płacźisnach porucza

W. Hübner, tyscheŕski mischtr

w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Khofej

woßebneje dobroscźe porucza punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Zokor w kehelach,

wuwaženy, punt po 40, 45 a 46 np. porucza

Gustav Poser.

Khofeje,

zyle ßylne a cźistoßłodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płacźisny hódny porucza a pschi wotewsacźu 10 puntow poměrnje tunischo wobliczi

Gustav Poser.

Kedźbu!

Sserbske spěwaŕske knihi, wulkeho pißma a se słotym wobrěskom, wot 3 mk. 30 np., kaž tež wschě druhe družiny spěwaŕskich knihi do kože a ßomota swjasane porucza

Gustav Rämsch

na bohatej haßy, pódla winoweje kicźe.

Rukowanje na kharth.

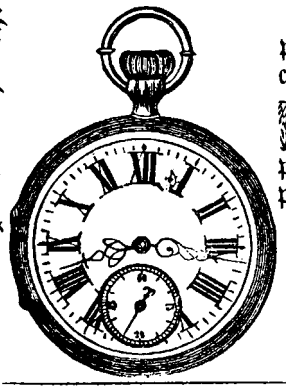

Psches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz psches kupowanja ſ druheje abo tſeczeje ruki, mózu czeßnym kupzam kózdu pożadanu druzinu

czaßnikow

po jara tunich płaczísnach w sprawnej dobrej tworje pschedawacz. — Wo pschecżelniwe wobkedżbowanje proßy

W Budyschinje, na ſnutſknej lawſkej haßy czo. 134/12.

J. G. Schneider,
czaßnikar.

S dobom pschistaju, so tez ßerbſki rěczu.

Czaßnikowy kład w khlamach a po jenym kkhodże.

Powschitkomna assekuranza w Trieſcze.

(Assicurazioni Generali.)

Salożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarſtwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobſtatki:

Sakładny kapital:	schßnakow	**4,200,000.**	—.
Reſervy w hotowych pjenjeſach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reſervy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W póſdniſchich lětach doſtajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hłowne ſummy **kapitala** a **reſervow** ßu na leżomnoſcze **pupilariſzy** napołożene.

W lěcze 1879 ſa 20238 ſchkodowanjow wupłaczene 6,017,089 ſchßnakow 46 krz. **a wot założenja hacz do 31. dezembra 1879 do hromady 135,336,752 ſchßnakow** 03 krz.

Powſchitkomna aſſekuranza ſawěſczuje:

a) **twory, mobilije, żnjeńſke ſarady** a t. d., kaz tez, je=li to krajne ſakony dowoleja, **twarjenja wſchěch druzinow** pſche **wohenjowu ſchkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **żiwjenje cłowjekow** na jara wſchelake waſchnje ſa **najtuniſche, twjerde prämije** a poliży w **němſkich pjenjeſach** wuſtaja.

K kózdemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtſki ſkotolekar **Ernſt Walther** w Budyſchinje.
Julius Menzel w Kamjenzu.

Pſchedeſchczníkowa fabrika

H. M. Schmidt

na rózku hłowneho torhoſchcza

porucza nowoſcze w **pſchesłónczníkach** a **pſchedeſchczníkach** w wulkim wubjerku wot najwoßebniſcheho hacz do najtuniſcheho.

Najtuniſche pſchedeſchczíniki wot 2 mk.

Wſchitke **porjedzeńki** a **poczehnjenja** pſchedeſchczníkow ßo kózdy czaß derje a tunjo wobſtaraja.

S poczeſczowanjom

H. M. Schmidt.

Wulke

wupſchedawanje poßleſchczowych pjerjow.

Jenoz. w czaßu hermanka wot.

Pjerje a **hotowe poßleſchcza** pſchedawam ja jenoz w czaßu hermanka wot hoſczenzu k „Münchner Hof", w nowej cziſtej tworje po ſłědowazych jenoz krucze w ſprawnych płaczíſnach: **poßleſchczowe pjerje,** punt po mk. 1.50, 2.00, 2.50, mjehke a nježne, punt po 3 mk.; **móſchk,** punt po mk. 3.50, 4.00, 4.50, najlepſchi, punt po 5 mk.; **kolpjaze pjerje** a **poßleſchczowe tkaniny,** kaz tez **ßkomniki,** jara tunjo.

Sa ſprawnu tworu a dobru wahu ßo rukuje. Pſchi wotewſaczu wjetſchich dżělbow wożebita tunja płaczíſna, na czoż ßo pjerjowi wikowarjo wożebje kedżbni czinja.

J. Kirſchberg,

najwjetſcha, najſprawniſcha a najſtarſcha poßleſchczowa wikowarnja w Frankfurcze n. O., w Lipſku a Shorjelzu.

Hotowe poßleſchcza, ſwjerſchne a ſpodne poßleſchcza a hłowat ſa 24 markow.

Möblowy magazin

na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucza derje dżěkane tyſcherſke a półſtrowane **möble** po tunich płaczíſnach.

K twarjenju

poruczamy

żeleſne ſchěny a T-noſcherje

we wſchěch żadanych dołhoſczach a wyßokoſczach.

Gebr. Joachimsthal.

Carl Noack

na żitnej haßy

porucza ſłědowaze twory:

cziſty a ßyſny kłhofej, punt po 90—120 np.,
dróbny zokor, punt po 45 np.,
zokor w pokrotach, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
cigarry, dobru tworu, 100 ſchtuk po 150 np.,
petrolej, punt po 16 np.,
kamany rajß, punt po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
runkkizowe ßymjo tunjo,
wſchitke druzíny **jednorych** a **ßłódkich palenzow,** w zykym a jenotliwje jara tunjo,
ſoda, punt po 10 np., pſchi 5 puntach punt po 9 np. a wſchitke druhe druzíny teho runja tunjo.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſchenczníu muku, rżanu muku, rajß,** punt po 18 np., wſchě druzíny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, czerwjeny dżeczel, běły dżeczel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaz tez **wutrjeny len** kupuje po kózdej dżělbje a kózdy dzeń mechaniſka dżěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoz **trjeny len,** a to jenoz ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kóſlaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach, ßyre koże ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

Kóſlaze kózki kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na ſeminarſkej haßy w Budyſchinje.

Cigarry!

Jako nĕschto wosebje tunje poruczamoj wjetschu dźĕlbu cigarrow, šo derje palazych a šłodźazych, sto po 180 np., w dźĕlbach hischcże tuńscho a cźinimy wosebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na swonkownej lawskej haßy a
na wulkej bratrowskej haßy.

Butrowy pólver,

położuje butrowanje a pschispori butrowy wužitk, je dostacź pola **Heinr. Jul. Linke.**

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žalba,

kotraž je šo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucźa šo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Na bohatej haßy nowe cźißło 12.

Khosej, jara rjany a cźistošłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

syrop, jara šłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, schtuku sa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl sa 40, 60, 75 a 100 np.

porucźa w jenož najlĕpschej tworje pschi najsprawnischim **šerbskim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuschiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

Khosej,

jara derje šłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry šłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucźa

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Posłoczeny lejsty, gardinowe dźeržaki a rosetty, wobluki sa wobrasy (bildy)

porucźa po tunich płaczišnach

Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Wopilstwo, też w najwyschschej stopni, wĕscże wotstroni s wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakar m. a spezialist sa na wopilstwo cźerpjazych Th. Konetzky, Berlin, Bernauerstr. 84. Wopißma, kotrychž prawosć je wot kralowskich hamtskich šudow a wot scholcźinstwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech šo na boku wostaja, dokelž jenož jebaja.

Rukomaj šmjercże wutorhnjeny.

W mĕstaczku Shawforth pola Rochdale bĕsche muž žiwy, kotrehož dźĕło w tym wobstejesche, so w podkopkowych wokrjeßach schachty ryjesche. Wón bě šylny a wulki a snjeßesche najwjetsche dźĕło, doniž wón, kaž wjetschi dźĕl ludźi s jeho klaßy, dóńt pruhowasche, najkrucźische strapazy na šo bjerjo, hacź móža šo wot cźlowskeho cźĕła žadacź.

Psched dwĕmaj lĕtomaj bu tutón cźlowjek wopor khorosce, kotraž jeho mozy dospołnje saniczi. Hacź dotal na šwoje mozy a šylnosć k sežiwjenju šwojeje šwójby pokasany, widźesche wón nĕtko žórko žiwnosce saprahnjene, a šwoje make nalutowanki, płody šwojeho dźĕła a prózowanja, kotrež mĕjachu wjelka nusy wot doma wotdźerżecź, na kónz hicź. Jena khorosć na druhu scźĕhowasche, doniž bĕsche nasch pschecźel tak drjechliwy cźlowjek, so móżesche lĕdma se jstwy cźampacź. Wón na asthmje a wiczi cźerpjesche, wbohi móżesche jenož s wulkej wobcźeżnosczu dychacź.

Dokelž bĕsche pschehordy, so by proßył a najwyschscha khudoba jeho nusowasche, nĕschto wupytacź, s cźimž by šwójbu psched hłodowej nusu wobarnował, wobstarachu jemu nĕkotsi pschecźeljo lóhke dźĕło (kotrež šo wot małych holzow dokonja). Tak lóhke hacź tež tute dźĕło bě, tutón prjedy tak šylny cźlowjek bě wot njemozy nusowany, šo njeho w sadwĕlowanju wsdacź. Cźežo hischcże hacź žiwnosć dobycź, bĕsche sa njeho, ju pschetkacź, dokelž bĕsche jeho žołdk wobschkodźeny a po sdaczu bjes nadźije skhorjeny. Bolosce jeho žołdka bĕchu njewopißomne, a lĕkarjo jemu žanu pomoz pschinjesc njemóžachu.

W tutej nusy jemu staroscźiwi pschecźeljo mały liscźik póßkachu, kotryž dobre šamotnosce Shäker-extrakta k hojenju dyspepßije a podobnych cźerpjenjow s khwalbu wusbĕhowasche. Kaž satepjazy sa šłómiczku hraba, tak pschimny khory muž poruczenje hojazeho šrĕdka. Kóždy drje wĕri, so bĕsche khory w tutym cźaßu kaž koscźowz seskhnjeny, psches trjebanje Shäker-extrakta bu jemu strowosć a móz saßo data a wón bu rukomaj šmjercże wutorhnjeny. Wicź a asthma, scźĕhwki skoro zyle saniczeneho žołdka šo shubichu, so šo njebychu saßo wrócźike, a po tym so bĕchu nĕkotre mĕßazy saschke, móżesche tón muž saßo šwoje cźežke dźĕło dokonjecź a šebi khlĕb s nowa warbowacź.

Kóždy budże pschidacź, so je to wubjerne a dźiwne hojenje a k temu hischcże tajke, kotrež móże šo wopokasacź, pschetož póstski mischtr abo nĕkajki druhi nahladny muž w Shawforthu budże prawdźiwosć horka cźinjenych wuprajenjow wobtwjerdźicź. Spomnjeny muž rĕka Thomas Breggs, w Peel Terrace, Shawforth pola Rochedala w Jendźelskej.

Tu powjedane njeje jenicźki tajki pad, pschetož šamy extrakt je najdźiwnische resultaty wuskutkował, a hdyž šebi cźitarjo wopokasma žadaja, dha njech mi pißaja, a ja jim sta druhich póscźelu, kotrež teho runja hódnosc Shäker-extrakta wopokasaja.

Nimale millijon (1,000,000) bleschow tuteho lĕkarstwa bu w bĕhu sańdźeneho lĕta 1880 w Jendźelskej pschedatych. Tute wulkotne pschedawanje bĕsche woßebje resultat poruczenjow ludźi, kotsiž bĕchu šo s wuživanjom lĕkarstwa wustrowili a tutón podawk šwojim pschecźelam a snatym s dźakom wosjewjachu. Tajke wobschĕrne pschedawanje šo wot žaneho lĕkarstwa w nĕkajkimžkuli kraju sa tak krótki cźaß sawjedźenje doscźahnyło njeje, a žadyn druhi scźĕhwk šo s teho cźahnycź njemóże, hacź kaž to wo prawdże je — so ma lĕkarstwo wubjernu saßłużbu. Wobßedźer: **A. J. White.** **Składy:** w **Budyschinje:** mĕschcźanska haptyka; we **Wulkim Hajnje:** Dr. Leo, haptykar; we **Wulkim Schönawje:** O. Springer, haptykar; w **Hohensteinje:** A. Kapphahn, haptykar; w **Lauensteinje:** v. Rapacki, haptykar; we **Wostrowzu:** L. Gerischer, haptykar; w **Radebergu:** Th. Huth, haptykar; w **Siebenlehnje:** O. Walcha, haptykar; w **Stolpnje:** E. M. Legler, haptykar; w **Tharancje:** O. Lagatz, haptykar; w **Žitawje:** mĕschcźanska a Janska haptyka.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlĕba** wumĕnja.

E. R. Lehmann
na hospitalskej haßy 716.

Pschekupska wucžernja w Budyschinje.

Sapocžatk **noweho (26. schulskeho lĕta) 25. haprleje t. l.** — Wucžernja wopschija pódla **schule sa wucžomnikow** tež wyschschu powołansku schulu sa młodych ludźi, kotsiž chzedźa **prjedy** šwojeho sastupjenja do praktiki wschostronske wuwucženje sa šwoje powołanje nadobycź, kaž tež **selektu** sa srałschich. Kmanosc k wotpołożenju **pruhowanja sa jenolĕtnych dobrowolnikow** šo nadobudże. — Wscho dalsche wukaże a pschipowjedźenja horjebjerje knjes **direktar Sturm.**

W **Budyschinje,** w januaru 1881.

Pschedšydstwo pschekupskeje jednoty.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 15. **Sobotu 9. haprleje 1881.** **Lětnik 40.**

Tři měšazy w ſněży.

(Pokračowanje.)

7. dezembra. Dźenża běch sapočał wušypowacź a běch ſněh wokoło mje wyšoko naſypał, ale na jene dobo ſo wětr ſběže a ta zyła ſej ſo na mnje dele wali. S wulkej prózy ſněh wysche hłowy wotmjetach a dźěda na pomoz wołach, dokelž ſe ſněha won njemóžach. Wón na pomoz pschińdźe a ſ wulkej nusu buschtaj mi ruzy ſwobodnej, ſo móžach ſo někak ſe ſněha wudrapacź.

9. dezembra. Dźenża ſmój žałostny dźeń pomětoj. Hacź dotal njejſym wjedźił, schto ma wichor na horach na ſebi. Najprjedy ſo žałostne schumjenje ſběže a jako durje wotewrichmoj, widźachmoj ſylne wěcźe. Wichor ſněh na khěžu cźěrjesche, ſo bě namaj lědom móžno, durje saſo sacźinicź. Woheń ſebi sadźěłacź njemóžachmoj, pschetoż kur nochzysche ſ wuhnjom won. Mój naju mlóko njewarjene pijachmoj, cźitachmoj w Domaschu Kempenſkim a potom lampu wuhaſnychmoj. Wscho bě cźma, wichor schumjesche, ale dźěd ſo wótsje k Bohu modlesche; też mje lubosnje troschtowasche. Wón praji: „Je-li ſo na Boha ſpuschcźeſch, budźe tebi tónle dźeń, tón najſtrachoſcźiwischi w twojim žiwjenju, twój najſbóžniſchi dźeń.“ Mój wobaj we kožu ſedźachmoj a jako dźěd pytny, ſo ja płakach, wſa wón mje do rukow a mje tak dołho dźerżesche, hacź widźesche, ſo ſym ſo směrował. Potom wón praji: „Spěwaj mi nětkle někotre schtuczki ſ khěrluscha, kotrež ſy w schuli nawuknył.“ Jako jemu runje spěwach, saschumi wichor, kiž skoro zyły kryw wottorže a durje počachu wrjeskotacź; mój wobaj ſ hrosu dyrkotachmoj. Dźěd lampu saſwěcźi, ſo by wohladał, hacź je schto na kruchi a nětk widźachmoj, jako durje wotewrichmoj, ſo je zyła hromada ſněha psched durje panyła a ſo ſmój saſo satykanaj, kaž prjedy. Dźěd pak mje troschtowasche, ſo bych ſo do wscheho namakał. Nětko ſebi wot schischkow woheńcźk sadźěłachmoj a kusk mlóka ſwarichmoj, ſo bychmoj něschto cźopłeho měkoj, potom w naju troschtarſkej knižzy cźitachmoj a k měrej dźěchmoj, proschachmoj pak też Boha lubeho Knjeſa, ſo by namaj pschi wschěm wichorje kusk ſpanja dał.

11. dezembra. Wichor je pschestał, ale ſněh dyrbi wyšoko na tšesche leżecź, pschetoż namaj móžno njeje, to wěko na wuhnju horje scźahnycź, duž dyrbimoj ſebi jeno mały wuheńcźk scźinicź, hewak ſo w kurje saczknjemoj. Schkoda, ſo je wókno saſypane. Budźe-li wjedro někak lěpsche, chzu spytacź wókno wot ſněha wurjedźicź.

13. dezembra. Dźenża hischcźe wschón tschepjetam wot stracha, kotryž ſmój wczera měkoj a tola hischcźe wschemu strachu wucźekkoj njejſmoj. Ja runje kosu dejach a dźěd woheń dźěłasche, duž kosa pocźa wuschi natykowacź, kaž by něschto dźiwne ſłyschała, potom pocźa tschepjetacź. Jako to dźěda prajach, wón sawoła: „Schto dha cźi je, wboha hilka?“ W tym wokomiknjenju saſłyschachmoj schcźowkanje wjelkow wysche naju hłowow. „To ſu wjelki“, ja sakschiczach. „S měrom, dźěcźo“, dźěd schepny, „skludź hilku.“ Wón k kosy pschistupi, da jej kusk ſele, ta pak wscha pschezo tschepotasche a wjelki pschezo hischcźe schcźowkachu.

„Hlaj, dźěcźo“, dźěd praji, „kak derje to je, so ſu wschě dźěry satykane; hdy by wuheń wotewrjeny był, bychu te hłódne a nažrane swěriſka lóhzy k nam dele móhłe; tak pak je jim pucź sawrjeny.“

„Ssmój dha tu bjes stracha?“ ſo dźěda wopraschach. „To ſebi myſlu“, wón praji, „jenoż majkaj kosu, so by ſo směrowała a dale njemjakotała, hewak naſ pscheradźi.“ Dźěd ſo ke mni ſyže, położi ruku na moje ramjo a ja móžach jemu do wocźow hladacź, wón bě wschón měrny a bjes stracha, tak też mi wscha bojoscź sańdźe. — Niczo mje tak nastróżało njeje, kaž wczerawschi strach. Mój pschezo wjelki schcźowkacź ſłyschachmoj, druhdy tak blisko, so ſebi myſlachmoj, so je tu nascha poſlenja hodźina. „Wone ſněh prjecź drapaju“, ja prajach, „wone naju spóżeraju.“ Dźěd pak mje do rukow sanknywschi wotmolwi: „Ně wschak, ſyno, ja ſo nadźijam, so tu wjelki dołho njewostanu; wone ſo w symje radscho do dolinow cźěrja. Ssnadź ſu ſebi tu kusk żratwy pschinjeſłe a ſo nětko wo nju bědźa. Pscheſ scźěny a kryw ſo tola dobywacź njemóża a pscheſ Boże wodźenje ſu wschě dźěry k nam satykane, kotrež běchmoj prjedy wotewrikoj. Kak derje ſa naju, so wjelki prjedy pschischłe njejſu! Mój dyrbimoj ſo bóle na kedźbu bracź!“ W nozy ſym mało spał; pschezo mi bě, kaž dyrbjał wjelki schcźowkacź ſłyschecź, a hischcźe dźenża mi we wuschomaj klincźi.

15. dezembra. Dźěd praji, so ſym wschón struchły a mi je też tak srudnje, so wjazy ſ jastwa won njemóžu, kaž prjedy, a hdy by też jenoż na krótki cźaſ było. Prjedy móžach tola kóždy dźeń khwilku won na loft, nětk pak ſu mje wjelki powucźiłe, so je to straschna wěc.

Dźenża je njedźela. Kak ſbožowni ſu cźi ludźo tam delkach wo wſy, kiž móża ſo bjes ſobu wopytowacź a wjecźor wokoło kadołka ſedźecź; mój pak ſmój tu sawrjenaj a jataj. Hacź też ſebi nichtó na naju njepomyſli? — Dźěd praji, so cźłowjek njedźelu žane srudne myſle měcź njeſmě, ale dyrbi ſo Bohu dźakowacź, so wón na naſ sapomnił njeje a so je stajnje pola naſ.

16. dezembra. Naju žiwnoscź wobsteji wschědnje ſ kosazeho mlóka, kusk twjerdeho khlěba a něschto běrnow se ſelu. Druhdy ſebi naju běrny też w popjeli pjecźemoj, ale mój dyrbimoj jich lutowacź, pschetoż wjele jich tu wjazy njeje. Kusk namlěteho khoſeja tu też mamoj, ale dźěd hacź dotal wo njón njerodźesche. Dokelž pak je w poſlenich dnjach kusk khorowaty, je mi wotpuschcźił, jemu kusk khoſeja ſwaricź, a je jemu też seſkodźił.

Hdyž je cźłowjek strowy, móże jara derje ſo ſ mlókom seživicź, wschako naschi pastyrjo w lěcźu też niczo druhe k jědźi nimaju, ale dźěd je stary a by wěscźe rady druhdy něschto druhe pojědł,

ale tu niczo druhe njeje. Wón pak je se wschěm ſ pokojom a njecźerpi, hdyž jeho wobžaruju, ſo dyrbi tak hubjenje žiwy bycź.

18. dezembra. „Nětko bórſy ſyma pſchińdźe", mi dźenža dźěd prajeſche, „pſchetož po protyzy žo wona 21. dezembra ſapoczina." Duž ja ſdychujo prajach: „Mój Bożo, ja žebi myßlach, ſo žmy dawno w ſymje, pſchetož w horach žo wona prjedy ſapoczina. Kak dołho jenož budźemoj tu ſawrjenaj!" — „Tak dołho, hacź budźe žo Bohu ſpodobacź", dźěd praji, „pſchetož, hdyž něktore dny ſa žobu cźopły wětr duje, móže wſchón žněh tak nahle ſańcź, kaž je pſchiſchoł."

Wot kak małych wězow tola naſche žiwjenje wotwißuje! Ja žo na to dopomnich, ſchto Domaſch Kempenſki wo tym praji a to dźědej prjódkczitach, wón pak žo na tym ſwjeßeli, ſo žebi ja też w tej knižzy wěm to a tamne namakacź a praji, ſo budźe mi to wěſcze k wulkemu wužitkej. Wón dźenža ſ zyła niczo jěſcź nochzyſche a ja dyrbjach jemu dołho pſchirěczowacź, ſo by tola kuſk khofeja wupił a žebi khlěb w nim tunkał. Jenož ſo by dźěd tola njeſkhorił! Pſched tym chzył naju Bóh wobarnowacź!

19. dezembra. Nuſa móže cźlowjeka wſchelake wězy nawuczicź. Dokelž bě tu tak jara ſyma žym nękajke khachle natwarił a poczał tepicź. Ta wěz dźěſche a nětk tu trochu cźopliſcho žedźimoj. Dźědej bě huſto tak ſyma, ſo wſchón dyrkotaſche, nětko je hinak.

21. dezembra. Ja běch do karana, w kotrymž mamoj wodu, kopnył, duž bě panył a woda bě wuběžała. Duž nětko nękajku jamu ſczinich a karan do njeje ſtajich, ſo by lěpje ſtejał. Pſchi tym namakach pod ſemju ſahrjebane nękotre bleſchki wina — jich bě pjecź — te ſtajich na blido a dźědej nětk hnydom ſchkleńczku porjedźich. To bě prawe wokſchewjenje a poßtylnjenje ſa ſtareho dźěda.

25. dezembra. Dźenža je hodownicźka. Mój žmój na ſbóžnikowy narod w Bethlehemje ſpominakoj a žwoju Bożu žkužbu tak derje hacź mózachmoj, wotdźerżakoj. Dźěd powjedaſche mi ſe žwjateho ſczenja a ja nękotre hodowne khěrluſche wuſpěwach. Mój žkyſchachmoj, kak delka w dole ſwonja. Ludźo tam ke mſchi dźeja a mój tu na wußwobodźenje cźakamoj. O kak ſbożowni žu moji žobuſchulerjo, kiž žu doma žwoje Boże dźěczo doſtali a nětko w Bożim domje w hromadźe lubośne khěrluſche ſpěwaja.

27. dezembra. Dźědej niczo nješkodźi, jeno mały kuſk mlóka je wużił a kuſk twjerdeho khlěba. Tola je wón wſchón ſ pokojom a wjeßeły. Mi pak žo ſda, kaž bychu jeho mozy wotebjerake. Wón prajeſche, ſo by Bohu dźakowny był, hdy by doczakał, ſo bych ja ſaßo pola mojeho nana był. Wón praji: „Ssyno, ja žo ſa tebje ſtaracź njemóżu, ty dyrbiſch žo nětk ſa naju wobeju ſtaracź. Ja žnadź tu dołho wjazy njebudu; žnadź bórſy woteńdu."

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Pſchißažny žud 24. měrza.

Wotroczk Auguſt Nowak ſ Tſělan běſche w tym cźaßu, w kotrymž pola žwojeho bratra, kublerja Nowaka we Łomſku, ſa wotroczka žkużeſche, žkużobnu dźówku Marju Hottaßez ſ Łucźa, na žamßnym kuble žkużazu, ſeſnał. Kónz lěta 1879 tuta žkużbu wopuſchczi a porodźi 21. meje 1880 jenu holczku. Sa nana žwojeho dźěſcźa wona Auguſta Nowaka wudawaſche. Nowak pak 23. ſeptembra 1880 pſched kral. žudniſkim hamtom pſchißahu wotpołoži, ſo njeje wěrno, ſo je žo w cźaßu wot 24. julija hacź do 24. novembra 1879 ſ Marju Hottaßez naßadźował. Na to Hottaßez Nowaka wopacźneje pſchißahi dla wobſkorži. Pſchi pſchepytowanju a wußudźenju žo ſjawnje pokaſa, ſo je Nowak wopak pſchißahał a bu wón teho dla k tſjom lětam khoſtarnje (zuchthaus), k 5lětnemu ſhubjenju cźežnych prawow a k trajazej njehódnoſczi k žwědczenju wotßudźeny.

Kralowſki žudniſki hamt 22. měrza.

Dźěłacźeŕ Ernſt Neumann ſ Lětonja, kotryž bě 18. februara 1881 w porſchiſkim hoſcźeńzu ſ wołanjom a halekowanjom njewuſchnu haru hnał, bu teho dla ſ 5 dnjami jaſtwa khoſtany.

Dźěłacźeŕ Michał Iſelt ſ Klětneho, hižom nękotre raſy paduchſtwa dla khoſtany, běſche 3. měrza 1881 dźěłacźerjej Voigtej w Lichanju ſe ſanknjeneje ſtwy zylindrowy cźaßnik, něhdźe 15 mk. hódny, kranył, žamßny dźeń w Lichanju po proſcheń khodźił a wot 20. februara teho lěta po kraju dundał. Wón doſta ſa to 4 njedźele jaſtwa.

Dźěłacźeŕ Jan Bohuměr Pětſchka ſ Kamjeńteje Woleſchnizy bě wobſkorżeny, ſo je 3. novembra 1880 Marji Polenzowej w pſchitomnoſcźi jejneho muża woſpjet porokował, ſo je wona w ſkórżbje žwojeho žyna Jana Bohuměra Pětſchki pſchecźiwo khlamarjej Janej Bjenadźe wopak pſchißahała a tele žkowa 5. novembra 1880 pola ſměrza Wjele w Kamjeńtej Woleſchnizy ſ nowa wuprajił. Wón bu tajkeho pſchißkodźenja dla k 12 mk. pjenježneho khoſtanja abo k 4 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Wotroczk Jan Hejtmank ſ Hornjeho Wujeſda k temu ſtejeſche, ſo je žrjedź novembra 1880 žwojemu prjedawſchemu knjeſej, rycźeŕkublerjej=najeńkej Nickej we Łupoj, ſ konjemza karteczu, 3 mk. hódnu, kranył. Teho dla ma wón 2 dnjaj w jaſtwje žedźecź.

Dokelž běſche dźěłacźeŕ Jurij Schkoda ſ Wulkeho Radſchowa, hižom wjele ras proſcheŕſtwa dla khoſtany, 13. měrza 1881 w Delnjej Hórzy ſ nowa po proſcheń khodźił, bu wón k dwěnjedźelſkemu jaſtwu wotßudźeny.

Pſchi poßedźenju gmejnſkeje rady w Dubrawzy, w kotrymž mějeſche žo gmejnſki prjódkſtejeŕ a hońtwjeŕſki pſchedſtejeŕ wuſwolicź, běſche ſahrodniſki žiwnoſcźeŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ Jurij Weńka ſ Dubrawki, jako gmejnſkeho rychtarja Striezela ſa wólbu poručzichu, prajił: „Wuſwolcźe jenož ſaßo Striezela, tón je hižom gmejnu tak pſchedał." Dale bě wón na ławniſkim liſtnje, kotrež bě w oktobrje 1880 w jeho domje wupowěßnjene, ſady Striezeloweho mjena „ſ tſjomi dnjami jaſtwa halekowanja dla khoſtany" pſchipißał. Dokelž Striezel žam pſchida, ſo je pſchiſtajeńka na ławniſkim liſtnje wěrna, bu Weńka jenož dla cźeſcźranjazych žkowow, pſchi poßedźenju gmejnſkeje rady wuprajenych, k 15 mk. abo k 3 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Žiwnoſcźerjej Matyjej Juriſchzy w Minakale běchu 27. novembra na žadanje jeho wěricźela, jeneho ſkótneho wikowarja w Kulowje, kruwu cźaſali. Njedźiwajo na warnowanje, ſo kruwu njeßmě nětko pſchedacź, bě ju wón tola 1. dezembra 1880 na ſkótnym hermanku w Njeßwacźidle ſa 157 mk. 50 np. woſtajił. Hacź runje Juriſchka wopokaſa, ſo je jenož teho dla kruwu pſchedał, ſo by žwojeho wěricźela ſpokojił, dyrbi wón tola cźežneho pſchepſchimanja dla 3 dny jaſtwa wotßedźecź.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Bjes petizijami, na rajchstag njedawno pósłanymi, žu 6 ſe Sakſkeje, kotrež žo na ſakonſki pſchedmjet wo njeſbożoſawěſcźenju dźěłacźerjow, na zywilne mandźelſtwo a na wotpokaſanje noweho piwneho dawka poczahuja. S zyłeho khěžorſtwa žu žo rajchstagej 1170 petizijow pſchecźiwo zywilnemu mandźelſtwu wotedałe, kotraž wſcho w hromadu 64,800 podpißmow wopſchija.

— Na Lipsk ma ßo pjecza dla tamnischich sozialdemokratow po žadanju Bismarka, runje kaž hižom na Barlin a Hamburg, małe woblehnjeńske postajenje (belagerungszustand) pokožicź, kotrehož najważnische prawo w tym wobsteji, so móża ßo sozialdemokratojo s města, hdźež tajke postajenje płaczi, wupokasacź.

S Barlina. Po dowolenju nusnych pjenježnych ßrědkow wot rajchstaga budże ßo liczba wjeßnych listynoscherjow wo 2000 hłowow powjetschicź, po tajkim wot 12,000 na 14,000 powyschicź. Něhdże 300 listynoscherjow dostanu wós s konjom. K temu ßo sakoženje 437 póstskich agenturow pschisanknje. Liczba krajnych listnych kaschczikow ßo na 30,000 powjetschi.

— Barlinski dwórski prědar Stöcker mějesche 2. haprleje w Karlsruhe w Badenskej rěcź wo židach a wo schkódnoscźi simultanskich schulow, to rěka tajkich schulow, kotrež ßo wot dźěczi wschelakeho wěruwusnacźa wopytuja a w kotrychž ßo nabožina (religija) jako pódlanska wěz wucźi. Pschitomni pschipoßłucharjo jemu po skónczenju pschednoschka s wótrym pschihłoßowanjom ßwój dźak sa sajimawu rěcź wuprajichu.

— W rajchstagu ßu Windhorstowy pschedmjet s wulkej wjetschinu pschijeli, so ma knježerstwo s druhimi statami do sjenoczeństwa stupicź, po kotrymž maja ßo mordarjo knježerjow tutych statow khostacź, a je=li so do wukraja czeknu, na žadanje do jich wótzneho kraja wróczo ßłacź.

— W Pósnanju je 4. haprleje ludowa shromadźisna katholskich Polakow, něhdże 800 woßobow ßylna, ßlědowazu resoluziju wobsankka: My žadamy ßebi na podłožku starych prawow, wot knježerstwa nam pschipósnatych: 1) runoprawo pólskeje rěcze s němskej na ßudnistwje a pschi wschěch hamtach a wyschnoscźach; 2) nałożenje pólskeje rěcze w schulach pschi kóždej wucźbje; 3) wobkhowanje zyrkwinskeho prawa pschi schulskej inspekziji a nabožniskej wucźbje. Telegrammy buchu bamžej a kardinalej Ledochowskemu póßłane.

— W Bajerskej dyrbjachu hacź dotal dźěczi 7 lět dołho schulu wopytacź. 6. haprleje je ßo tutón czaß wo 1 lěto ponižił. Bajerski ßejm je mjenujzy namjet Hafenbrädla, so bychu dźěczi jenož 6 lět do schule khodźiłe, s wjetschinu hłoßow pschijał.

Awstrija. Krónprynz Rudolf je ßo po nowschim telegrammje s Jaffy na pucź do Jerusalema podał. Jeho pschebywanje w Palästinje budże jenož krótki czaß tracź. — Kwaß krónprynza Rudolfa s belgiskej prynzeßynu Stefaniju je skónczńje na 10. meju t. l. postajeny. Stwy na Hradschinje w Prasy, hdźež budźetaj młodaj mandźelskaj trajnje pschebywacź, ßu dospoknje sa njeju pschihotowane. Madźarojo ßo nadźeja, so krónprynz se ßwojej mandźelskej hischcze w meji jich hłowne město Pescht se se ßwojim wopytom poczeszczi a ßu hižom teho dla wschě pschihotowanja srjadowali. — Awstriska khěžorka je ßo 3. haprleje s Jendźelskeje, do kotrehož kraja běsche ßo na lischczu hońtwu podała, do Wina saßo wróczika. — Ministerska rada we Winje je jenohłóßnje sakoženje czěskeje universitу wobsankka. Najprjódzy ma ßo filosofiska a prawiśniska fakulta s czěskej pschednoscherskej rěczu pschichodnu nasymu wotewricź.

Franzowska. Franzowska je na dobo do wójny sapleczena. Rubježniske splahi s Tunisa ßu nadpad do ßußodneho franzowskeho Algiera czinike, konje kranyke, żelesnizy rostorhake a franzowskich wojakow skónzowake. Wysche teho ßu Beduinojo expediziju franzowskeho wyschka Flattera, kotryž běsche s inżenerami a 60 wojakami puscźinu Saharu pschecźahnył, so by tam dźěło sa twarjenje żelesnizy pschihotował, na njekniczomne waschnje morili. Franzowska se spěschnoscźu tutu składnoscź wužiwa, so by Tunis sa to khostała a je=li mózno se ßwojej algierskej koloniju sjenoczika. S Tulona je 6 łódźow se wschěmi wójnskimi potrěbnoscźemi sa franzowske wójsko do Algiera wotjěło. W bliżschim czaßu ßo mobilisazija 15. a 16. armejskeho korpsa wotczakuje, kotrajž budźetaj ßo k podpjerje wójska na tunesiskich mjesach wotpóßłacź.

— Italska na nowu franzowsku wójnu a pschichodne powjetschenje franzowskeho Algiera psches anneksiju Tunisa se sawiscźu hlada. Wona je stajnje, runje kaž Franzowska, na prawy wokomik czakała, so by Tunis do saka tykła. Nětko widźi, so ßu wschě jejne nadźije a wotpohlady na tutón kraj do wody panyke.

Jendźelska. Na skórżbu khěžora Alexandra III. je jendźelske knježerstwo němskeho sozialdemokrata Mosta w Londonje, kotryž bu pscheb dwěmaj lětomaj s Barlina wupokasany, sajała, dokelž je wón w ßwojich nowinach „Sswobodnoscź" mordarski nadpad nihilistow na ruskeho khěžora jako dobry a wopomnjecza hódny skutk khwalił a wo njebocźiczkim ruskim khěžorje s njehornymi a hanjerskimi ßłowami pißał. Pschi pschepytanju Mostoweho wobydlenja ßu mjes jeho papjerami mjena najstraschnischich němskich a awstriskich sozialistow nadeschli a wschelake notizy namakali, kotrež na nowy nadpad na němskeho khěžora w Barlinje pokasuja. Kaž je ßkyschecź, ßu w tutych papjerach też někotsi barlinszy wyßokostejazy mużojo mjenowani a do tejele wězy woßebje jena woßoba, w Lipsku jara snata, sapleczena. Hacź budźa Mosta wotßudźicź, je jara njewěste. Najskerje budźa jeho s kraja wupokasacź.

Rußowska. Na wukas ruskeho khěžora ßu měschczenjo w Petersburgu 50 mużow do nakhwilneje rady wuswolili. Tuta rada je postajika, so maja ßo na wschěch pucźach, do Petersburga wjedźazych, schlahi twaricź, so bychu ßo tam wschitzy do města pucźowazy sapißowali. Też na dwórnischczach ma polizajska kontrolla knježicź. Pucźowarjo ßmědźa jenož potom dwórnischczo wopuschczicź, hdyž je polizija jich pschepytała a jim wós wobstarała. Ssobustawy rady ßu ßebi bjes ßobu ßlubili, so chzedźa haßy, na kotrychž ma khěžor jěsdźicź, na ßwoje samolwjenje wobkedźbowacź. — Dalschim ßlědźenjam je ßo radźiło, wěsteho Nikolaja Kibalczija psched ßudnistwo pschiwjesczź. Tutón je ßo wusnał, so ßu bomby, na khěžora Alexandra II. czißnjene, a też te, na teleschnej haßy namakane, wot njeho dźěłane. Rußakow w jastwje stajnje płaka a je jara ważne wězy wotkrył. Psches to je ßo wjele ludźi po wschej Ruskej sajało a to w Nowym Měscze njedaloko Petersburga dwaj człowjekaj, w Kownym jedyn student, ßyn wyschscheho lěkarja we wojerskim hospitalu, a na mjesach 4 woßoby, kotsiž ßo sa pschekupzow wudawachu a pola kotrychž wjele pjenjes, revoluzionarne pißma a bróń namakachu. Knježna Perowska, rjana schwižna żónska, niczo njepscheradźi, wscho prěje a czasto hischcze njehańbiczinje pschistaji, so niczo njewupraji, hdyž też bychu ju na ßmjercź czwilowali. — 31. měrza pschińdże młody człowjek k polizajskej straži pschi pětro=pawołskej twjerdźisnje a proscheschе wo sastup do njeje. Bjes tym ßo druhi młodźenz skradźu pschibliži a pschilěpi poliziśtej na khribjet wulku papjeru se ßlědowazym wopschijeczom: „Khěžor Alexander II. knježeschе 26 lět, khěžor Alexander III. pak budże jenož 26 dnjow knježicź." Hakle nimo=khodźazy ludźo polizistu na papjeru kedźbliweho sczinichu. — Khěžor Alexander III. ßo w symskim hrodźe ßwojeho żiwjenja wěsty njedźerži, woßebje teho dla, dokelž je Loris=Melikow pola jeneho stóstnika dospołny plan khěžorskich stwow nadeschoł. Duż budże khěžor w ßwojim dotalnym pschebytku, w anicźkowym hrodźe, hdźež

ßu najprjedy wschě pinzy pscheryli, bydlicź. — Khěžorowy wuj, wulkowjerch Konstantin, marinski minister, budźe sa krótki czaß ßwoje sastojnstwo skožicź. Wón je hižom dołho s nětczischim khěžorom w njepscheczelstwje żiwy, kotryž jemu porokuje, so ßo marina pod nim w żanym nastupanju njeje polěpschika, hacź runje wona s kóždym lětom wjazy pjenjes spózera. Runje tak ßo druhemu wujej Mikławschej póńdźe, wo kotrymž ßo powjeda, so je w poßlenjej turkowskej wójnje wulku hromadu pjenjes, sa zyrobu wójska postajenu, sa ßebje ßameho skhowak a s tym czeszi khěžorskeje ßwójby schkodźik a mjes wojakami a zykym ruskim ludom njespokojnosć wubudźik. Khěžor ßnadź jemu pak pschebytk w sdalenej krajinje ruskeho khěžorstwa pschikasa pak jeho do wukraja póscźele. — Pólska deputazija je ßo wot Loris-Melikowa pschijaka. Wón deputaziji ßlubi, so zaŕ w bliżschim czaßu do Warschawy pschijědźe.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž ßu wot tudomnych wojakow 3 kompagnije nowemu regimentej do Zwickawy pschidźělene, budźe liczba tudomnych wojakow psches to wudospołnjena, so dyrbja tak mjenowani „dispositionsurlauber" 11. haprleje saßo do ßkužby stupicź. — K ekserzizijam powołataj ßo lětßa lětnikaj 1875 reserwy a 1872 krajneje wobory (landwehr) a to: reserwy k 12- abo 13dźeńskim ekserzizijam wot 9. hacź 21. meje pola pěschkow, tšelzow, jegerjow, pionirow a pólneje artillerije; k 14dźeńskim ekserzizijam pola twjerdźisnischeje artillerije w Metzu wot 25. haprleje hacź 7. meje a k 16dźeńskim ekserzizijam w septembru abo oktobru pola traina. — Krajna wobora ekserziruje pola pěschkow woßebje wot 13. hacź 25. junija; pola jegerjow, pólneje a pěscheje artillerije pak s reservu. — S reserwy budźa k nasymnym ekserzizijam sa pěschkow, tšelzow a jegerjow hischcźe mużstwa s lětnika 1875 k dležschim ekserzizijam (hacź do 39 dnjow) powołane. — Nalětne kontrolle směja ßo w budyskim wokrjeßu wot 19. hacź 26. haprleje.

— Na pucźu wot Radworja do Khaßowa bu 3. haprleje rano w 7 hodźinach khěžeŕ a cźěßla Handrij Wicźas s Khaßowa smjersnjeny namakany. Wón mějesche drje hischcźe kusk żiwjenja, tola hižom hodźinu posdźischo wumrje w ßwojim wobydlenju, hdźež běchu jeho donjeßli. — Teho runja namakachu na bórkskich honach ßamßny dźeń dźěłacźerja Leberechta Pötbiga s Oppacha morweho. Wón běsche sańdźeny wjecźor trochu napity s Małßez woteschok a chzyschce ßo do Budyschina podacź; najskerje je ßo duzy po pucźu sabłudźik a je skónczńje leżo wostak a smjersnyk.

S Nowych Małßez. 30. měrza wjecźor ½10 hodźin wudyri tudy pola korczmarja Renczа woheń, kotryž Renczej domske a bróżeń do prócha a popjeła pschewobrocźi. Wscha ßłóma a ßyno, kaž też najwjetschi dźěl domjazeje nadoby je ßo spaliło. Khěže běchu se ßłómu kryte.

Na mjesy palowskeho ryczeŕkubła namakachu 29. měrza rano 64lětneho dźěłacźerja Säuberlicha se Schönbrunna morweho leżazeho. Kaž lěkaŕ wupraji, je morweho w prjedawschej nozy na dompucźu Boża ruczka sajała.

W Brunej ßu ßo 31. měrza wjecźor po 9 hodź. domske s kowaŕnju, kowarjej Gutschlichtej ßłuschaze, na cźiste wotpalike. Kak je woheń nastak, njeje snate; tola je jón najskerje nękajki stóstnik sakožik.

S Bohowa. Srudne njesboże poda ßo 25. měrza pscheđ kowaŕnju w Bohowje pola Kumwałda. Wóska Herrmann s Kumwałda dasche tu póstiski omnibus pola kowarja Böhmy porjedźicź. Jako po skónczenym dźěle Herrmannowy wotroczk spschahasche, dźerżeschtaj 32lětny Böhmarjowy ßyn a jeho pomoznik konjej w ßamym czaßu mischtr hischcźe nęschto na wós czißny. Psches nastaty wrjeskot ßo konjej spłóschischtaj a wleczeschtaj Böhmerowcho ßyna a pomoznika, kotrajž jeju dźerżeschtaj, nękotre sta kroczelow po semi ßobu. Kowarjowy ßyn bu pschi tym na hłowje tak czężko sranjeny, so hižom 28. měrza wumrje. Pomoznik je na khribjecźe a ramjenjomaj straschnje ranjeny a hischcźe dźenßa twjerdźe leži. Böhma je jeniczki ßyn ßwojeju starscheju a sawostaji żonu a tsi dźěczi.

S Dobriż pola Wóßlinka. 31. měrza w nozy w 1 hodźinje je ßo tudy maßiwny młyn, k dobriczańskemu ryczeŕkubku ßłuschazy, wotpalił. Woheń je na njesnate waschnje w mukowej stwi wudyrił a zyły młynski grat saniczik.

P. S Delnich Łużiz. W Skjarboscźu, hdźež ßo pscheđ wjazy lětami hischcźe ßerbski prědowasche, je ßo njedźelu Reminiscere nowy němski duchowny wuswolił. Hdyž pak je w Skjarboscźu hischcźe wjele Sserbow, ßměmy drje ßo nadźecź, so budźe nowy knjes faraŕ k lěpschemu ßerbskich woßadnych ßerbsku rěcź wuknycź.

S podhole. We Waschich nowinach, czeszczeny k. Smolerjo, bě wóndano tale wot Waß wudata knižka wosjewjena: „Die Innere Mission unter den Wenden. Vortrag am 17. Februar 1881 im Evangelischen Vereinshause zu Breslau gehalten und auf Verlangen in Druck gegeben von H. Immisch, Pfarrer in Göda bei Bautzen." Ja ßym ßebi tu knižku kupił: wona je mi czitazemu wutrobu hrěła; a nětko pschecźitawschi, ßo czim bóle wjeßelu, so k ßerbskemu ludej ßłuscham, so ßym Sserb. Duż ßo njemóżu sdźerżecź, Wam jako wudacźelej a s dobom też knjesej napißarjej sa tón luby, rjany dar a sa wscho mi psches njón poskicźene wokschewjenje ßo tudy sjawnje najlubosnischo podźakowacź. Pschi tym pak mi dowolcźe, Waschim czitarjam nękotre ryncźki napißacź, kiž bychu jich s nowa na tu knižku kedźbliwych sczinike, kaž daloko jeje hischcźe njesnaja. Najważnische myßle teho pißma, po mojim waschnju wuprajene, bychu nęhdźe tele byke. Sserb rady a husto na Boha spomni; wón n. psch. rjeknje: „Boże ßłónczko skhadźa, Boži deschczik dźe, Boži wschędny dar" atd. Takle ßo bohabojasnosć a pobożnosć psches żiwjenje ßerbskeho luda czehnje. Swonkowny płód pak nadobneho a kscheszczijanskeho smyßlenja, kotreż w ßerbskich wutrobach bydli a knježi, je njekhabłaza ßwěrnosć pschecźiwo naschej wyschnosczi a swólna wopornosć sa to knjejstwo, kotreż je Bóh tón Knjes nam stajił. Njech jeno dwaj pschikkadaj wusběhnu. Hdyž bě w Barlinje měrza 1848 sběżk pschecźiwo pruskemu knjeżeŕstwu wudyrił, tehdy ßerbszy wobydlerjo wokoło Khocźebusa ßebi wotmyßlichu, so ßwojemu pruskemu kralej do Barlina na pomoz póńdźeja, a woni wot teho wobsanknjenja hakle potom puschczichu, jako bě kralowski krajny radźeŕ (landrath), kiž móżesche ßerbski, jim ßerbski rosestajak, so a czeho dla tam pschińcź njetrjebaja. Sakſonskim Sserbam pak dosta ßo skkadnosć, ßwoju ßwěru a poddanosć wopokasacź, jako bu pschi drażdżanskim sběżku meje 1849 sakitanje sakskeho krala ßerbskim wojakam dowěrjene. Hdyž pak bohabojasnosć a jeje płody pola ßerbskeho luda knjeża a tyja, dha „snutskowne mißionstwo" pola naß nima na to dźěłacź, so by Boże ßłowo tudy żiwe bycź sapocźako, ale so by Boże ßłowo w ßerbskim ludu żiwe wostako. Mózemy ßo teho nadźecź? Haj a ně! Haj, budźa-li sakonje, kotreż we woběmaj krajomaj sa schule a zyrkwje bjes Sserbami wobsteja, ßo ßwěru wobkedźbowacź; ně pak, je-li so ßerbskim schulskim dźěczom ßerbske czitanje a ßerbsku kscheszczijansku wucźbu a doroscźenym ßerbskim kscheczijanam ßerbsku Bożu ßkužbu wosmjeja: pschetož schtož ßo

jako zuſy ſynk jeno do pomjatka ſaſchczèpi, to wutroby wodźicź a ſmyßlenja wobknjeżowacź njemóże. Hižom pſched tſi ſta lětami ßu wěſchczili, ſo budże bórſy po ßerbſkej rěczi. Naſcha luba maczérna rěcź pak je hiſchcże żiwa hacź na dźenßniſchi dźeń, a ſechze-li Bóh, budźa też naſchi póſdni potomnikojo Knjeſowu czeſcź ßerbſki powjedacź. Tak wjele tudy wo pomjenowanym rjanym pißmje (19 ſtronow). Wono ßo ßamo porucża, a tunje też je (30 np.). Schtoż ßo ſ pſchedawanja wusbytkuje, budże towarſtwu ſa ſchtudowazych Sserbow. Daj Bóh ſboże!

Wukaſy wyſchnoſcże.

§ Dla porjedźenja moſta w Bukojnje je hacź na dalſche kommunikaziſki pucź wot Bukojny hacź do Hliny ſa wobkhad ſawrjeny a ßo w tu khwilu na ſubniczańſko-hucźinſki kommunikaziſki pucź pokaſa.

§ Pſcheßadźowanje leżomnoſcże Handrija Hejtmana w Kobjelnju, na 31. meje 1881 poſtajene, je ſaßo ſběhnjene.

§ 10. junija 1881 budże ßo w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła khěża H. M. G. Berndta, kotraż je ſa horncżerſtwo ſrjadowana a na 7060 mk. takſirowana, a k temu ßluſchaze polo, na 500 mk. takſirowane, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ 8. julija 1881 budże ßo khěžkarſka żiwnoſcź Bohuměra Kruże w Lichanju, na 3110 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přilopk.

* Na kerchowje w Žitawje ßu ßo do herbſkeho pohrjebniſchcża rěcźnika Th.... nutſkamali a tſi wulke a tſi dźěcźaze kaſchcże ſ gwaltom wotewrili. Cźěła buchu pſchepytane a ſ porſta cźěła żony Berthy Klary Th.... ſkoty pjerſchczeń rubjeny. Potom ßo rubjeźnikojo do ßußodneju rowniſchczow Großez a Hirſchfeldez ßwójbow dobywachu a ßo do nich ſe ſchtrykami dele puſchczźiwſchi, tam kaſchcże a cźěła pſcherychu. Hacź ßu też tam ſkoto namakali, njeje ſnate. Njehańbicźiwi njedoczinkojo hiſchcże njejßu wußlědźeni.

* W Miſchnju ſtaj ſaßo dwaj ſchulſkaj hólzaj njedaloko měſta kamjenje na żeleſnizowe ſchěny kładkoj, kotreż pak buchu k wulkemu ſbożu hiſchcże w prawym cżaßu wot dohladowarja namakane. Hólzaj ſtaj wußlědźenaj a mataj ßelene puki wotczakacź.

* Rědki jubilej je njedawno jedyn 71lětny ßwójbny nan w Barlinje ßwjeczik. Wón kſchcźiſna ſa ßwoje 25. dźěczo hotowaſche.

* Podwyſchk Pude wot 19. infanterie-regimenta w Würzburgu, rodźeny Prußak, kotryż pſched lětom tam jeneho ſtudentu ſatſěli, dokelż jemu tón po ſajeczu cźeknycź ſpyta, je ßo na dobo ſhubił. Każ ßo powjeda, ßu ßo pſcheczeljo ſatſěleneho ſtudenta nad Pudu wjecźili a jeho ßnadż ſkradżu ſkónzowali.

* „Duż hladaj, ſchtóż ßo na wěk wjaſa,
Hacź wutroba ßej k druhej kaſa.“

Ssudniſtwo we Winje je w lěcże 1880 do dźělenja 225 mandźelſtwow ſwoliko. W 55 padach běchu mużojo, w 117 padach pak żony, kotreż chżychu ßo dźělicź, a w 53 padach běſchtaj wobaj ſwólniwaj. Jedyn por běſche wot lěta 1846 woženjeny: wón běſche 75, wona 67 lět — a nětko dźěchu rósno. Hinak běſche pola druheju, kotrajż běſchtaj hakle lěto w hromadże. Wón běſche 69, wona 26 lět ſtara!

* Gmejnſka rada w Unterhaltenje w Schwajzarſkej je młodym ludźom ſakaſaka do 15. lěta ſjawnje abo doma kuricź a do korczmow khodźicź, je-li ſo wot ſtarſchich ludźi pſchewodźeni njejßu.

* W bliſkoſczi Makeho Zambora w Wuherſkej ßu wóndano póſtſki wós porubili. Rubjeźnizy, pohoncża a polizajſkich pſchewodnikow pſchewinywſchi, jich cźeżko ranjenych na dróſy leżazych woſtajichu a ſ woſom prjecź jědźichu. Wot Makowſkeho póſta ßameho běſche 7300 ſchěßnakow w rubjenym woſu; wyßokoſcź druhich pjenjeżnych poßylkow hiſchcże njeje wuliczena. Pohoncź je na ßwoje rany hižom wumrjek.

* W Schpaniſkej na wulke powodźenje ſkorża. Měſta Granada, Sevilla a Kordowa ßu ſ wodu poczerjene. Pſchichodne żně ßu saniczene a wulki dźěl wobydlerjow je bjes khlěba.

* (Cźeżki pucźowař.) Pſched nětkotrymi dnjami pſchińdże na dwórniſchczo w Orleanſu pucźowař wot hiſchcże njewidźaneje tokſtoſcże a żadaſche ßebi billet II. klaßy do Bordowa. Jako nětko ſnamjo ſa ſaſtupjenje ſaklincża, ßo pokaſa, ſo běchu durje wſchitkich kupejow ſa bjeſbóżnje tolſteho pucźowarja pſchewuſke. Duż dwórniſchczowemu inſpektorej niczo dale wyſche njewoſta, hacź ſo tokſtaka, k njemakemu wjeßelu pſchitomnych ludźi, do próſneho ſkótneho woſa ſawrje. Tutón pucźowař je hakle 22 lět ſtary, waži 420 puntow a wobßahuje wokoło brjucha pſches 6 kóhczi.

* Na kupje Chios běſche 4. haprleje ſemjerżenje, kotreż je tſi ſchtwórcź měſta ſaniczilo. Kak wjele ludźi je pſchi tym wo żiwjenje pſchiſchło, njehodźi ßo hiſchcże prajicź. Runina a ſ napſcheczo leżaze měſto Tſcheſchme je ßylnje wobſchkodżene. Jena turkowſka a jena franzowſka kódź ſtej ſ zyrobu wotjěkej. Ludźo pſchebywaja pod hołym njebjom. Też w Syrje a Smyrnje pytnychu ſemjerżenje; tola ßo tam njeje żaneje ſchkody ſtało.

* Na mórſkim brjoſy njedaloko New-Yorka wuhladachu njedawno jeneho cźłowjeka, ſa kódźnu deſku ßo dźerżazeho, kotrehoż roſſkobjene żołmy tam a ßem mjetachu. Scheſczo matroſojo hnydom do cżołma ſkoczichu a jim ßo radźi po dołhim bědżenju, pſchi cźimż ſkoro ßami żiwjenje ſhubichu, zyle wuſtateho cźłowjeka morju wutorhnycź. Jako bě ßo tón ſaßo kuſk ſhrabał, wón powjedaſche, ſo Pětr Sala rěka, ſo je rodźeny Czech a ſo italſkej kódźi Ajace pſchißłuſcha, kotraż dyrbjeſche wot Antwerpena do New-Yorka jěcź. Wokoło 9 hodźin dopołdnja je kódź ſ tajkej mozu na dno morja ſajěła, ſo ßebi wulku dźěru wuſtorczi, na cżoż ju żołmy ſa krótki cżaß roſkamachu. Matroſojo widźo, ſo je kódź ſhubjena, pſchikaſnjam kapitana wjazy njepoßłuchachu, ale horje na ſcżeżory ſalěſechu, ſ wotkal żołmy jeneho po druhim wottorhnychu. Kódźny cżěßła a tſjo matroſojo, kotſiž njeſbożu ßwojich towarſchow pſchihladowachu, ßebi ſe ſadwělowanjom ſchiju pſcherěſnychu. S wumſaczom ſpomnjeneho Saly namaka zyke mużſtwo ponurjeneje kódże ßmjercź w morju.

Telegrafiſki bureau w prědkownym twarjenju póſta (na bohatej haßy), po jenym ſhodże, je kóżdy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacź wjeczor 9 hodźin.

Wſchitzy, kotſiž na katarrhſke ſkhorjenje dychadłow, woßebje na pluzowy a ſchijowy katarrh, (krjachazy kaſchel), kaſchel, dybawoſcź, ßmorkawy atd. cżerpja, ßo woſpjet na katarrhpille haptykarja W. Voßa, wot worjelſkeje haptyki w Frankfurcże a./M. dźěłane, kedźbni cżinja, wo kotrychż runje tak wěſte każ pſcheßłapnje khwatne ſkutkowanje ßyła nahladnych lěkarjow a wſchelake lěkarſke cżaßopißy ſ khwalbu ſpominaja. K wěſtoſczi, ſo ßo prawdźiwe katarrhpille haptykarja W. Voßa doſtanu, njech ßo na to kedźbuje, ſo je kóżda tyſka ſ cżerwjenej ſawalazej ſchlebjerdku ſalěpjena, kotraż ma podpißmo haptykarja W. Voßa, worjelſka haptyka Frankfurt a./M. Doſtacź w **Budyſchinje** we **woběmaj haptykomaj.** Liſtnje je też wobſtaraja: haptykar Brückner w **Lubiju**, haptykar Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykar Staffel w **Bjernaczizach.** Kóżda tyſka dyrbi ſ cżerwjenej ſawalazej ſchlebjerdku, na kotrejż mjeno haptykarja W. Voßa worjelſka haptyka w Frankfurcże a./M. ſteji, ſalěpjena bycź.

Frankfurt a. M., 15. februara 1881. **Dr. Ew. Voß.**

Płaczíſna žitow a produktow
w **Budyſchinje** 2. haprleje 1881.

Žitowy dowos: 3169 měchow.	Na wikach				Na bursy			
	wot		hacž		wot		hacž	
	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka „ „	10	76	11	1	10	76	11	1
Jeczmjeń „ „	7	75	8	19	7	75	8	33
Wowß „ „	7	40	7	70	7	—	7	70
Hróch „ „	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka „ „	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps „ „	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły „ „	14	50	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka „ „	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny „ „	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 „	2	20	2	60	—	—	—	—
Pſcheńczna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	15	75	—	—	—	—
Sſyno „ „	2	—	2	60	—	—	—	—
Sſłóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Proßata 332 ſcht., ſcht.	12	50	25	—	—	—	—	—

Symſki jěſdny plan železnizow,
płaczazy wot 15. oktobra 1880.

Se Shorjelza do Drazdźan.

Woſowa klaſſa	1-2.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{10}	2_{55}	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{20}
Rychbacha	—	3_{17}	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{45}
Lubija	2_{40}	3_{35}	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{9}
Budyſchina	3_{9}	4_{7}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biſkopiz	—	4_{36}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{56}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Drazdźan	4_{14}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Drazdźan do Shorjelza.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-2.
S Drazdźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{5}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{39}	5_{31}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{50}	5_{42}	9_{19}	12_{2}	—
Biſkopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{17}	6_{11}	9_{49}	12_{29}	—
Budyſchina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{47}	10_{28}	1_{7}	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	1_{45}	2_{15}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	2_{2}	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	2_{22}	2_{45}

S Budyſchina do Ebersbacha a Now. Měſta.

Woſowa klaſſa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěſd ſ Budyſchina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěſd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jaſonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jaſonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pſchijěſd do Noweho Měſta	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěſd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pſchijěſd ſ Ebersbacha	—	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Měſta do Budyſchina.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěſd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pſchijěſd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěſd ſ Noweho Měſta	5_{15}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jaſonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jaſonzy	6_{1}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pſchijěſd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěſd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Budyſchina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Drazdźan.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	7_{50}
Połcznizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{13}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{23}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	8_{51}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{1}
Do Drazdźan .	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{32}

S Drazdźan do Kamjeńza.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Drazdźan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{20}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	5_{58}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{20}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	6_{40}	9_{40}
Połcznizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	6_{53}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{19}	10_{19}

4. woſowa klaſſa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Czahi hornjołužiſkeje železnizy.

S Kohlfurta do Sſokolzy.

Woſowa klaſſa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěſd ſ Kohlfurta	6_{12}		1_{35}	4_{25}
Hórki	6_{47}		2_{3}	5_{26}
Niſkeje	6_{56}		2_{12}	5_{48}
Mikowa	7_{9}		2_{24}	6_{16}
Klětneho	7_{22}		2_{35}	6_{34}
Wujeſda	7_{32}		2_{45}	7_{0}
Laſa	7_{43}		2_{55}	7_{19}
Wojerez	8_{3}		3_{14}	7_{52}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{33}	8_{32}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{46}	9_{12}
Mückenberga	8_{55}	12_{6}	3_{59}	9_{44}
Pleſſa	9_{6}	12_{19}	4_{8}	9_{59}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{20}	10_{23}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{32}	10_{51}
Pſchijěſd do Sſokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{50}	11_{14}

Se Sſokolzy do Kohlfurta.

Woſowa klaſſa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěſd ſe Sſokolzy		7_{30}	10_{14}	3_{47}	8_{5}
Rukowa		7_{58}	10_{36}	4_{9}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{47}	4_{21}	9_{13}
Pleſſa		8_{31}	—	4_{29}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{4}	4_{42}	9_{56}
Ruhlanda	4_{15}		11_{17}	4_{56}	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{30}	5_{9}	
Wojerez	5_{30}		11_{48}	5_{31}	
Laſa	5_{59}		12_{2}	5_{46}	
Wujeſda	6_{20}		12_{13}	5_{57}	
Klětneho	6_{41}		—	6_{6}	
Mikowa	7_{8}		12_{29}	6_{17}	
Niſkeje	7_{40}		12_{41}	6_{31}	
Hórki	7_{56}		12_{48}	6_{38}	
Pſchijěſd do Kohlfurta	8_{27}		1_{13}	7_{4}	

W Hatku je žiwnoſcž cžißło 13, maßiwne twarjenje, ſ dwěmaj ſtwomaj a 16 kórzami ſahrody, pola, łuki a lěßa hnydom na pſchedań. Khěža móže ßo tež bjes ležomnoſczow kupicž. Wſcho dalſche je pola gmejnſkeho prjódkſtejerja w Minakale ſhonicž.

W Dubrawzy pola Huczżiny je khěža cžo. 18 ſ wulkej ßadowej a ßolotowej ſahrodu a poł kórzom łuki na pſchedań.

W Budyſchinje na róžowej haßy je khěža nowe cžißło 6 ſ pjeczimi ſtwami na pſchedań, kotraž ßo ſa kóždeho rjemjeßnika hodźi. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja ſhonicž.

W Meſchizach je dwajſchoßna khěža cžißło 40 bjes hoſpody na pſchedań.

W Hrodźiſchczu je khěža cžißło 40 bjes hoſpody na pſchedań.

W Hlinje je khěža cžißło 36 ſ polom a ſahrodu pſches wobßedźerja **K. Bohuwěra Kliemanna** na pſchedań.

W Minakale je maßiwna khěža cžißło 5b ſe ſahrodu hnydom na pſchedań.

Dwaj byk aj (cžělzaj), oldenburgſkeho ſplaha, kaž tež ßyjny probſtajſki jeczmjeń a ßyjnu lětnu rožku ma na pſchedań rycžerkubło w Splóſku pola Budyſchina.

W Krakezach cžißło 22 ßu někotre **kołcže** ſ pczołami na pſchedań.

3 kopy ſchczěpjenych wyßokich jabłukowych ſchtomikow ßu na pſchedań pola **Jana Czecha jun.** we Lomſku pola Njeßwaczidła.

Jendźelſke a němſke graty
porucža ſ rukowanjom tunjo
Paul Seidler
na ſwonkownej lawſkej haßy 16.

Twarſke drjewo
porucžuje ßo wſchitkim, kotſiž je trjebaja, pſchi poniženju 1 prozenta drjewoweje takſy, w Meſchizach cžißło 26.

Awkzija.
Pſchichodnu ßrjedu 13. haprleje wot dopołdnja 9 hodźin ma ßo w Hornjej Borſchczi cžißło 1 4 kruwy, 1 jałojza, 1 koſa, 2 hoſpodarſkaj a 1 rucžny wós, 1 ßykanjowa maſchina, 1 žitocžiſczaza maſchina, 1 mjezki, 1 radło, 1 płuh, 1 bróny, 2 grymmaraj, 1 patyr, 1 jěžowe bróny, 2 draſtnaj a 1 khlěbowy khamor, 1 komoda, 1 polza, 3 łoža, dwajzollowſke wólſchowe a wjaſowe pſóſty a druha domſka nadoba a hoſpodarſki grat ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacž.

Drjewowa awkzija
na njeßwacžilſkim revieru.
Sſrjedu 20. haprleje t. l. wot dopołdnja ½10 hodźin ma ßo w hoſczeńzu **w Holeſchowje** ßlědowaze drjewo w drjewniſchczomaj 16 fg. (ßyte khójny) a 23h (dołhi hat) ſtejaze, na pſcheßadźowanje pſchedawacž:

58 khójnowych ſchczěpow, 11—37 cm. ßrjedźneje tołſtoſcže, 11,5—19 m. dołhoſcže,
240 „ klozow, 16—50 „ hornjeje tołſtoſcže, 2,5—5 „ „
440 Rm. khójnowych palnych ſchczěpow I. a II. klaßy,
80 „ „ knyplow I. „
370 „ „ pjeńkow I. „
50 ſtotnjow khójnoweje walcžiny,
} w drjewniſchczu 16 fg.

14 Rm. brěſowych knyplow
12 ſtotnjow brěſoweje biteje walcžiny,
} w drjewniſchczu 23h.

Tute rjane a ßylne drjewa leža njedaloko ſchußeja pola Noweje Wßy a móža ßo tam wobhladacž. Wuměnjenja ßo do awkzije pſcheczitaja. Wſcho dalſche je pola podpißaneho ſhonicž.

W Njeßwaczidle, 1. haprleje 1881. Wyſchſchi hajnik **Nowottne.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje na torhoschczu pschi hlownej straži (hauptwache)

porucza

swój skład **nowych klejdowych stoffow sa lěczo** a k temu **sluschaze wobšadne wupyschenja,** wscho, schtož nowa móda žada, je tu we wulkim wubjerku.

Czorne židžane stoffy we wubjernych dobroscžach po wurjadnje tunich płaczisnach.

Lětne žakety, paletoty, wobwěschki a **deschczowe mantle** s **trikota, sukna, diagonala** a **czešanych stoffow** w hischcże njewidžanym **wubjerku.**

Pschi mojim nutskupowanju sym **najwjetschu kedźbliwosczu** měł, tak so sebi myslu, so budu mojich wotebjerarjow niz jenož s **dobrej tworu,** ale tež **s jara tunimi płaczisnami** spokojicz.

Schicze po měrje so **derje** a **tunjo** wobstara.

Jenož w czasu hermanka w Budyschinje w domje knjesa Kurta Rosenkranza na bohatej hasy czisło **9**:

wulke wupschedawanje.

Zwjern a **gazowe gardiny,** schtuka po 9 mk., **mulle, pikéje, pschelamane drastne battisty, tarlatany, podschiwsku gazu, banty wschelakich druzinow, somoty, atlas, pjera, agrassy, blondy** a **zaki, swjerschne koschle, schemisetty, khornarje, manschetty, schlipsy** a **cachenezy. Czělne jaki** a **kholowy, filzowe** a **lětne suknje, schórzuchi, garnitury, zónske khornarje, schtikowane schlebjerdki, sasadki** a **rüsche** we **wulkim wubjerku jara tunjo.**

Nowe elegantne pjerowe baretty po **3** mk.

Sslómjane klobuki sa **žony** we wulkim wubjerku po **40** np.

Wosebje rjane 2kneflate glacejowe rukajzy sa **zónske** po **1** mk. **25** np.

Na bohatej hasy czisło **9** w khěži.

Sasopschedawarjo maja wosebite płaczisny.

50 np. Bohaty wubjerk nowosczow 50 np.

tež tutón hermank w snatej dobroscži porucza a prošy wo bohaty wopyt w snatym pschebytku pola knjesa pschekupza **Pötschki** na **herbskej hasy**

Carl Herbst se Shorjelza.

Durschthoffske suche droždże!

porucza kóždy dźeń czerstwe a po najtunischich płaczisnach

Schmisez piekarnja w Budestezach.

K selenemu schtwórtkej

porucza **jutrowne tykanzy** we wulkim wubjerku, kaž tež wschědnje **czerstwe suche droždże** w snatej dobroscži, punt po 95 np.

konditarnja **B.** swud. **Herzogoweje**
na mjasowym torhoschczu.

Sasopschedawarjo dostanu wyšoki rabatt.

K twarjenju

porucžamy

želesne schěny a T-noscherje

we wschěch žadanych dołhoscžach a wyšokoscžach.

Gebr. Joachimsthal.

Wopilstwo, tež w najwyschschej stopni, wěsce wotstroni s wjedźenjom abo tež bjes njeho, pod rukowanjom wunamakar m. a spezialist sa na wopilstwo czerpjazych **Th. Konetzky, Berlin,** Bernauerstr. 84. Wopisma, kotrychž prawosczje wot kralowskich hamtskich sudow a wot scholczinstwow wobtwjerdzena, darmo. — Podražerjo njech so na boku wostaja, dokelž jenož jebaja.

Alphons Schauseil

židźane a módotworowe khlamy

fabrika žónskich mantlow

67 na bohatej hasy 67

najtuńsche kupowanske žórło

porucža:

wulku dźělbu

najnowschich drastnych stoffow

we wschěch družinach a barbach po ßměschnje tunich płaczisnach;

9/4 schěroke cžorne kaschemiry

we wulkim wubjerku, s najprěnischich fabrikow, meter sa 1 mk. 20 np. abo stary łóhcź sa 70 np.;

wysche teho

dźělbu 9/4 schěrokich

kaschemirowych restow,

kotrež ßo ßměschnje tunjo wupschedawaja;

barbunjepuschcźaze kattnny,

meter po 30 np. abo stary łóhcź po 18 np.;

žakety sa konfirmandow,

se ßukna, diagonala a ßomota, hižom sa 5 mk.;

žónske žakety,

se wschěch móžnych stoffow, cžorne a pißane, we wulkim wubjerku, hižom sa 6 mk.;

wopowěschki a **manteletty**

w najnowschich faßonach,

kaž tež

deschcźowe mantle

s khornarjom a bjes njeho, hižom sa 7 mk.;

dźěcźaze mantle,

sa kóždu starobu ßo hodźaze, we wulkim wubjerku.

Sprawne poßłuženje.

Generalna zhromadźizna towaŕstwa Maćicy Serbskeje

srjedu po jutrach, 20. haprleje,

popołdnju w 2 hodźinomaj w sali hosćeńca „k złotej krónje“ w Budyšinje.

Dźeński porjad: 1) Lětne rozprawy. 2) Wubjerkowe namjety. 3) Wólby. 4) Swobodne namjety.

Wšitke sobustawy na tutu zhromadźiznu najpodwolnišo přeprošuje

předsydstwo Maćicy Serbskeje.

Poprjanzaŕstwo M. Köchlera

s Połcžnizy

porucža na budyskim hermanku wschě družiny zokoroweho a mjedoweho tykanza, wubjernje dobre makarony a plestrske kamjenje, makaronski tykanz, jednory a pjelnjeny, kaž tež woßebje dobre zokorowe worjechi, palene mandle, zokor atd. Stejnischcźo na mjaßowym torhoschcźu 2 buda 2. Firma: Köchlerez póprjanzowa fabrika s Połcžnizy.

Möble na pschedań.

Wucźehnjenja dla je dźělba möblow, derje sdźeržanych a solidnje dźěłanych, sa hotowe pjenjesy na pschedań na hoschiz haßy cžißło 32 delka.

Schokoladu psche hlistwje

(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach porucža jara lóhko k nutsbranju

měschcźanska haptyka

141 na hłownym torhoschcźu nětko cžißło 6.

Pjelnjenje młodeho piwa

budźe we Lusy pschichodnu póńdźelu 11. a ßrjedu 13. haprleje popołdnju 2 hodźin.

Schołta.

Młode piwo.

Póndźelu 11. a schtwórtk 14. haprleje wjecžor 1/2 7 hodźin budźe ßo w piwaŕni w Njeßwacžidle młode piwo pjelnicź.

Porzellanowe platy

na rowy s němskim a ßerbskim pißmom moluje **Robert Möchel**

porzellanowy moleŕ na rěsniskej haßy 16.

S tutym ßebi dowolam wobydlerjow Bukez a wokolnoscźe na to kedźbliwych cžinicź, so wschu žónsku drastu rjenje a derje ßedźazu schiju.

Windleŕka w Bukezach.

W Delnjej Kinje cžißło 26 je jena stwa s komoru na Jana wotnajecź.

W Cźichonjanskich rěcźeŕkubleŕskich khěžach je wobydlenje sa młózkow prósne.

Na knježim dworje w Delnjej Kinje ßo jedyn **wolazy** trjeba. Tón ßamy pak njeßmě wjazy pokracžowansku schulu wopytacź. Sastup do ßłužby móže ßo hnydom stacź.

Pytaja ßo wustojny wowcžeŕ s dobrymi wopißmami, ßrěnkojo, wolazy, wulke dźówki, domske a hródźne dźówki wot pschistajazeje žony **Heynoldoweje** w Budyschinje.

Wucžobnika

pyta k jutram

Oswald Kschižan, tyscheŕski mischtr na hrodowskej haßy 11.

Hólcžez,

kotryž chze rjemjenjeŕstwo nawuknycź, móže do wucžby stupicź pola

Heinricha Schustera,

rjemjenjeŕskeho mischtra na bohatej haßy.

Jeneho **wucžobnika** pyta **Jan Voigt,** schewski mischtr pschi pětrowskej zyrkwi cžißło 3.

Jedyn **wucžobnik** móže sastupicź do młyna w Budyschinku.

(K temu cžißłu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 15 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 9. haprleje 1881.

en gros. **M. G. Freyberg** en détail.

manufakturowe a modowe tworỵ

na bohatej haßy, ſ napſchecża póſta.

Czorne czißtowolmjane kaſchemiry, $^7/_4$ ſchěroke, łóhcź po 100 np.
= = = $^9/_5$ ſchěroke, łóhcź po 120 np.
= = = 3 łóhcże ſchěroke, łóhcź po 3 mk.

Czorne mohairy, łóhcź 40 hacź 100 np.

Nowoſcże ſa nałětne klejdowe ſtoffy ßym w bohatym wubjerku w kraßnych barbach doſtał. Ja poruczam

beige,

łóhcź po 35, 50, 60, 70, 80 np.,
diagonale, łóhcź po 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80 np.,
lüſter, mnſtrowany, łóhcź po 40, 50 np.

Czißtowolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 110, 120 np.,
kattun, łóhcź po 17—40 np.,
pikej a **köper,** łóhcź po 25—30 np.,
módry czißchcź, łóhcź po 25—40 np.,
běły płat w kóždej ſchěrokoſcźi,
módry płat w kóždej ſchěrokoſcźi,
poßleſchczowe tkaniny, łóhcź po 25—40 np.,
zychi, łóhcź po 35—40 np.,
półwolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 40, 50 np.,
roſa-kattun, łóhcź po 25—30 np.,
gawlinen-kattun, łóhcź po 20—30 np.,
möblowy kattun, łóhcź po 25—35 np.,
damaſt na ſofa,
kßolowowe tkaniny,
klejdowe ſtoffy k ſelenoſchtwórtkowſkim daram, łóhcź po 25—35 np.

Czorne židźane rubiſchcża, kocklinowe rubiſchcża, czorne tibetowe rubiſchcża, nałětne rubiſchcża na hłowu a to **židźane, wolmjane a półwolmjane, kraßne muſtry. Mohairowe ſchórzuchi, moirejowe ſchórzuchi, módroplatowe ſchórzuchi, blidowe ruby** a to **wolmjane, płatowe** a **półwolmjane.**

Jutowe blidowe ruby, zyle nowe, jara praktiſke, **łožowe płachty, filzowe ßuknje, lětne ßuknje, piſane dybſaczne rubiſchka, kattunowe rubiſchka, wulki wubjerk.**

Nasadſtajene draſtne tkaniny, łóhcź po 30 np.

Solidne twory, tunje płaczíſny.

W khlamach ßo ßerbſki rěczi. **M. G. Freyberg.**

Rulowy (Rouleaux)

pſchiprawjene, **ſchtuku** hižom wot **0,70 mk.;**

rulowowe ſtoffy

molowane a tkane, we wſchěch ſchěrjach na ſkładze;

rulowy ſa wukładne wokna

dam wo **kóždej wulkoſcźi, kóždej barbje,** ſ **pißmom** a **bjes njeho**

ſa khlamy a reſtaurazije

na najpěknińſche waſchnje wudźełacź a poruczam je pſchi najtuniſchim poßłużenju k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Julius Hartmann Sohn

w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchczu.

Rulowowe žerdźe ſe ſpadowazymi kijemi ßu najtuńſcho na pſchedań.

Paul Kriſteller

na bohatej haßy 75

porucza ßwój wulki ſkład trajnych

ſtupnjow a ſchkórnjow

ſa žony, mužow a dźěcźi, kaž też ſa konfirmandow po hiſchcże ženje ßłyſchanych tunich płaczíſnach.

Filzowe klobuki

ſa mužſkich a dźěcźi porucza po jara tunich płaczíſnach

Paul Kriſteller
na bohatej haßy 75.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ßo derje palazych a ßłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcże tuńſcho a czinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Khoſej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Poſtoczeny lejſty, gardinowe dźerżaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)
porucza po tunich płaczíſnach

Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Paleny khoſej,

dunt po 10 nßl., $^1/_4$ punta 25 np., je typźeńſzy dwójzy czerſtwy paleny doſtacź pola

Th. Grumbt.

Khoſej! Khoſej!

punt po 95 a 100 np., pſchi 10 puntach 90 a 95 np., ßym w derjeßłodźazej a rjanej tworje ſaßo doſtał. **Th. Grumbt.**

Dźělba

ſtrowych topolow

je na pſchedań pola

W. Janka w Krebi.

Jahły, hejduschku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam s dobom moju **wubjernu pscheńcznu muku, rżanu muku, rajß,** punt po 18 np., wschě družiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, czeŕwjeny dźeczel, běły dźeczel, timothejowu trawu, saradellu, hobrski kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póstskej kowaŕni.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kóslaze kóžki

kupuje po najwyschschich płaczisnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbaŕskej haßy.

Kóslaze kóžki kupuje po najwyschschich płaczisnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na seminaŕskej haßy w Budyschinje.

Prawdźiwe wienske

ßuche droždźe

ßu dostacz pola

Hermanna Kunacka
na bohatej haßy.

Pianiny.

3 trjebane a derje sdźeržane pianiny, 7 oktavow a, jedyn po 255 mk. a 330 mk. Teho runja wubjerne nowe kschidła a pianiny porucza **Oscar Wiegner**
instrumentydźěłaŕ
na hospitalskej haßy nowe cžißło 7.

Durjowe
woknowe
möblowe
kaschczowe } **wobbitki**

porucza tunjo

Paul Seidler
na swonkownej lawskej haßy.

Na budyskim hermanku porucza ßwój

drastowy magazin

sa mužskich

s dobrych stoffow a po tunich płaczisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Ernst Kramer s Oberkunnersdorfa.

Stejnischczo pschi hłownej straži (hauptwache). Sesnacz na firmje.

K twaŕskemu czaßej

poruczataj ßwój bohaty skład **pjeŕschczowych** a **moleŕskich barbow, firnißy** a **laki, krydu, cement** atd.

bratraj Měrschej.

Koncentrirowany nervowy balsam,
wubjerny domjazy ßrědk psche
hłowubolenje, subybolenje, wicz, njemóz, rheumatismus
a podobne boloscze,
$^1/_2$ bleschu sa 50 np., $^1/_1$ bleschu sa 90 np.;
Wiczna wota, aromatiska; salicylkislik,
w pakczikach po 40—60 np. Wopißanje je pschiwdate.
Otto Schimmelowy włoßowy balsam,
k pschisporjenju a poßylnjenju roscźenja włoßow. Blescha 75 np.

Jenož **prawdźiwe** je porucza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hłownym torhoschczu 6.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój skład

schkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaczisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Pschedeschcznikowa fabrika

H. M. Schmidt

na róžku hłowneho torhoschcza

porucza nowoscze w **pscheßłóncznikach** a **pschedeschcznikach** w wulkim wubjerku wot najwoßebnischeho hacz do najtunischeho.

Najtunische pschedeschczniki wot 2 mk.

Wschitke **porjedźeńki** a **poczehnjenja** pschedeschcznikow ßo kóždy czaß derje a tunjo wobstaraja.

S poczesczowanjom

H. M. Schmidt.

Spěwaŕske knihi,

ßerbske a němske, trajnje w swjaskach se ßomota a praßowaneje kože swjasane, najtunischo porucza

A. Schöncke
1 na hauensteinskej haßy 1,
pschi butrowych wikach.

Budyska parna pjekaŕnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczisnje.

E. R. Lehmann
na róžku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

S tutym po wěrnosczi wobßwědczu, so staj, po tym hacz běch psche moju straschnu schijowu a bróstowu khoroscz wschelake ßrědki bjes wuspěcha trjebał, mje dwě bleschi **G. A. W. Mayeroweho běłeho bróstsyropa** cžiscze wot mojeho bracha wußwobodźiłej.

W Thornje, 5. měrza 1864. **Böttcher,** draschleŕski mischtr.

W Budyschinje dostacz pola **Otto Engerta** na snutskomnej lawskej haßy.

Möblowy magazin

na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucza derje dźĕłane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płaczíſnach.

Carl Noack

na žitnej haßy

porucza ßlĕdowaze twory:

czíſty a ßylny kßoſej, punt po 90—120 np.,
dróbny zokor, punt po 45 np.,
zokor w pokrotach, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
cigarry, dobru tworu, 100 ſchtuk po 150 np.,
petrolej, punt po 16 np.,
kamany rajß, punt po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
runklizowe ßymjo tunjo,
wſchitke druźiny **jednorych** a **ßłódkich palenzow,** w zykym a jenotliwje jara tunjo,
ſoda, punt po 10 np., pſchi 5 puntach punt po 9 np. a wſchitke druhe druźiny teho runja tunjo.

Skoro darmo!

Hobrſti ſklad, wot **ſarjadowanja** maßy fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik" pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płaczenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lĕdy ſa połojzu ßameje dźĕłarſkeje miſy da ßo ßlĕdowaze **woßebje hódne britannia-ßlĕbro-blidne ſervice, kotrež prjedy 60 markow płaczeſche,** a ßo ſa **bĕtowoſtacze** pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlĕbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßlĕbro jĕdźnych łžizow,
6 nĕžnych britannia-ßlĕbro kłofejowych łžicžkow,
1 cźeżki britannia-ßlĕbro-ſopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßlĕbro-mlókowy cźerpak,
6 nĕžnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne noże,
3 rjane maßiwne jejaze bjechařki,
3 kraßnych nĕžnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcźik,
1 thejzydźak, nĕžneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwĕcžnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchĕ tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacża w hromadźe jenož

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)" abo je ſapółkanjom pjenjes tak dołho hacž ſklad doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipósnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcźi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicź njehodźa, leża k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwĕru woſjewi.**

Wupſchedawanje

wulkeho wubjerka **ſchottiſkich draſtowych ſtoffow,** ſa ſelenoſchtwórtkowſke dary ßo derje hodźazych, teho runja **kłokowowych tkaninow** a dźĕlby **rubiſchczow na hłowu** ſ wołmy a kattuna, ſo bychu ßo bórſy wurumowale, po wurjadnje tunich płaczíſnach.

S dobom poruczam ßwój derje ſrjadowany ſklad

klejdowych ſtoffow

wot najtuńſchich hacž do najdróżſchich druźinow, jenobarbne a muſtrowane, ſa naléczo a léczo, kóhcź wot 25 np. hacž do 3 mk.,

cžorne židžane ſtoffy

we wulkim wubjerku a jara płaczíſny hódne,

kattuny, pikéje a kroiſéj,

kóhcź wot 17—50 np., w rjanych nowych muſtrach,

módry, bĕły a rubjany płat

we wſchelakich ſchĕrokoſcźach.

Sa léczo

poruczam wulki wubjerk **rubiſchczow na hłowu** w najnowſchich muſtrach, ſe židy, wołmy a kattuna.

Płaczíſny ßym tak tunjo poſtajik, ſo budże kóždemu, kiž mje wopyta, móżno, ßebi ſa mały pjenjes nĕſchto dobre kupicź.

M. Th. Pech

na hłownym torhoſchczu 140, pódla mĕſchczańſkeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbſki rĕczi.**

Rukowanje na kharth.

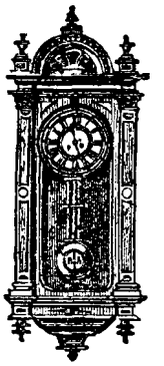

Pſches direktne kupowanje wot fabrikantow, niž pſches kupowanja ſ druheje abo tſecźeje ruki, móżu cźeßnym kupzam kóždu požadanu druźinu

cźaßnikow

po jara tunich płaczíſnach w ſprawnej dobrej tworje pſchedawacź. — Wo pſcheczelniwe wobkedźbowanje proßy

W Budyſchinje, na ſnutſknej lawſkej haßy cźo. 134/12.

J. G. Schneider,

cźaßnikař.

S dobom pſchiſtaju, ſo tež ßerbſki rĕczu.

Cźaßnikowy ſklad w khlamach a po jenym ſtkhodźe.

Soſa a matrazy

derje a trajnje dźĕłane, ſoſa wot 30 mk. a pjerowe matrazy wot 18 mk., kaž tež **kofry, toſche** a **ſchulſke ranzki** w najwjetſchim wubjerku najtuńſcho poruczа

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

Wulke

wupſchedawanje poßleſchczowych pjerjow.

Jenoj. w cźaßu hermanka.

Hotowe poßleſchczja, ſwjerſchne a ſpódne poßleſchczo a hłowak ſa 24 markow.

Pjerje a **hotowe poßleſchczja** pſchedawam ja jenož w cźaßu hermanka w hoſcźeńzu k „Münchner Hof", w nowej cźiſtej tworje po ßlĕdowazych jenož krucźe ſprawnych płaczíſnach: **poßleſchczowe pjerje,** punt po mk. 1.50, 2.00, 2.50, mjehke a nĕžne, punt po 3 mk.; **móſchk,** punt po mk. 3.50, 4.00, 4.50, najlĕpſchi, punt po 5 mk.; **kołpjaze pjerje** a **poßleſchczowe tkaniny,** kaž tež **ßłomniki,** jara tunjo. Sa ſprawnu tworu a dobru wahu ßo rukuje. Pſchi wotewſaczu wjetſchich dźĕlbow woßebita tunja płaczíſna, na cžož ßo pjerjowi wikowarjo woßebje kedźbni cźinja.

J. Kirſchberg,

najwjetſcha, najſprawniſcha a najſtarſcha poßleſchczowa wikowarnja w Frankfurcze n. O., w Lipſku a Shorjelzu.

S tutym najpodwolniſcho woſjewjam, ſo ßym dla wulkeje ſtaroby moje 30 lět dołho **pſchi pětrowſkej zyrkwi** cźišło 5 pod firmu

Heinr. Jul. Lincke

wjedźeńe

khlamy kommißionſkich tworow

dźenßniſchi dźeń ſe wſchitkimi aktivami a paßivami knjeſej

Ernſtej Mittaſchej

pſchedał.

Sa dowěrjenje, mi w tutym cźaßu we wulkej měrje ſpožčzene, praju mojim cźeſcźenym wotebjerarjam najwutrobniſchi dźak a proſchu ſ dobom, ſo by ßo to ßame tež na mojeho knjeſa naßlědnika dobrocźiwje pſchenjeßło.

Hiſchcźe proſcho wo wobkhowanje pſchecźelneho wopomnjenja podpißuju ßo

ſ poczeſcźowanjom

Heinr. Jul. Lincke.

Pokaſujo na horka ſtejaze, ßebi dowolam, najpodwolniſcho k nawjedźenju dacź, ſo ßym dźenßniſchi dźeń tu **pſchi pětrowſkej zyrkwi** cźišło 5 wobſtejaze

khlamy kommißionſkich tworow

knjeſa

Heinr. Jul. Lincki

pſchedewſak a te ßame w ſjenocźeńſtwje ſ mojimi nowoſakoženymi

kolonialtworowymi a barbowymi, tobakowymi a cigarrowymi khlamami

pod firmu

Ernſt Mittaſch hewak Heinr. Jul. Lincke

dale powjedu.

Dowěrjenje, mojemu knjeſej prjedownikej w tak bohatej měrje ſpožčzene, proſchu też na mnje pſchenjeſcź a moje pſchedewſacźe dobrocźiwje podpjeracź. Ja budu ßo ſtajnje prózowacź, ſo mje poczeſcźowazych wotebjerarjow ſe ſprawnym a khwatnym poßłużenjom, kaž też ſ pſchiměrjenej tunjoſcźu w kóždym naſtupanju ſpokoju.

S dobom ßebi dowolam, moje twory dobrocźiwemu wobkedźbowanju poručecź.

W Budyſchinje, 2. haprleje 1881. S poczeſcźowanjom

Ernſt Mittaſch.

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe, barbowe a ſpirituoſowe khlamy

Gustav Römer

w Budyſchinje, na ßukelńſkej haßy cźo. 7

ßo pſchi potrěbnoſcźi naležnje poručeja, khwatne a ſprawne poßłużenje a dobru tworu po móżno tunich płacźiſnach lubjo.

Na ßerbſkej haßy. **Möblowy magazin** **Na ßerbſkej haßy.**

porucza

Auguſt Jannaſch,

tyſcheńſki miſchtr.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Anilinowe barby,

k barbjenju jejow, poručataj

bratraj Měrſchej.

Na bohatej haßy nowe cźišło 12.

Khofej, jara rjany a cźiſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, ſchtuku ſa 3, 4, 5 hacź 8 np., mandl ſa 40, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoż najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,

prjedy Liebuſchiz khlamy,

na bohatej haßy 12.

Emma ſwud. Vorwerkowa

ſ napſchecźa hłowneje ſtraże (hauptwachi) porucza ßwój wulki ſkład **běłotworow** jako **pſchedkoſchliki, ſchlipſy, khornarje,** mužaze a żonjaze **manſchety** atd. atd. po najtuniſchich płacźiſnach.

Pletwa

a wſchitke **włoßowe dźěła** ßo rjenje a tunjo wobſtaraja. Teho runja porucza ßwój ſkład hotowych pletwow

Ad. Herold,

barbierowe a friſeurowe khlamy na żitnych wikach.

Sslómjanych klobukow

płókanje, barbjenje a moderniſirowanje ßo wobſtara w modowych khlamach **Hany Roſtoweje** na żitnych wikach cźišło 7.

Klobukowe faßony ßu we wulkim wubjerku na pokaſku.

We wobkhadźe ßo ßerbſki rěcźi.

Kedźbu!

Mojim cźeſcźenym kupzam dawam ſ tutym k nawjedźenju, ſo ja pſchichodny hermank w mojej budźe wjazy njepſchedawam, ale jenoż w mojim ſkładźe w „Skotej Hwězdźe," hdźež też pſchedźeno kupuju a ſa płat wuměnjuju.

August Haufe w Porchowje pola Biſkopiz.

Cźeſcźenym Sserbam k nawjedźenju dawam, ſo ja na ſchuleńſkej haßy wjazy njebydlu, ale ſo nětko na tak mjenowanej **nowej haßy (Neugaſſe)** cźišło 9, kotraż haſka prěki bjes horncźeńſkej a kamjeńtej haßu wjedźe, bydlu. Róże a pletwa ke kmótſenju, kwaßam a ſa ſemrjetych pſchezo dale dźěłam.

Hana Pětkez.

Cźeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe ßebi dowolam woſjewicź, ſo ßym ßebi **na rózowej haßy** pſchi żitnych wikach **Gärtnerez reſtauraziju** wotnajał. Lubjo, ſo budu mojim cźeſcźenym Sserbam ſ dobrej jědźu a wubjernym klóſchtrſkim a druhimi piwami kedźbliwje poßłużowacź, proſchu wo prawje bohaty wopyt. S poczeſcźowanjom

prjedawſchi ſdźerjanſki hoſcźeńzar

P. Ledźbora.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 16. **Sobotu 16. haprleje 1881.** **Lětnik 40.**

Tři měšazy w ßněży.

(Skónczenje.)

1. januara. Nowe lěto je ßo sapoczało. Schtó budźiśche mi loni prajił, so lětßa ßwoje nowe lěto tule sapoczńu. Loni we wjeßelu — lětßa w ßrudobje. Dźěd praji: „Daj mi twoju knižku, do kotrejež ßy pißał, ja chzu tam też něschto stajicź.“ Duž je tu tole napißał:

„W Božim mjenje — Hamjeń.

Lóhko je móžno, so mje Bóh tón Knjes se žiwjenja wotwoła, prjedy hacž móhł ßwoju poßlenju wolu ßwojim ludźom sjewicź a postajicź, schto ma ßo ſ mojim małym samoženjom stacź. Duž ſ tutym poruczu, so by mój wnuk, kiž je tudy pschi mni, mój cžaßnik, moju ſlintu a moju bibliju dostał, kotruž ßym ja po ßwojim nanje herbował, mój pjeczat dyrbi też jemu ßłuschecź, dokelž wón, kaž ja Louis rěka. To je moja wola.

W Azinſkej kněžzy, 1. januara 1870.

Louis Lopraz.“

2. januara. Wěscze ßaßo jara wjele ßněha dźe, pschetož ſ wuhnjom ßněh dele pada. Hdy by nasch cžaßnik pschestał hicź, njebychmoj wjedźikoj, kak je na cžaßu a hacž je dźeń abo nóz. Druhdy ßebi lampu na maku khwilku saßwěcźimoj, potom saßo, hdyž mamoj kusk ßwětła, ßmój wschej wjeßełaj a naju njesboże sabudźemoj. Hdyž běch delkach doma, běch ßebi husto myßlił, kak duschnje je to byko, jako Robinſon na pustej kupje ßamlutki bydlesche a ßebi khěžku twarjesche a wokoło ſwěrinu honjesche. Nětko ßym tu też ſ dźěbom ßamlutki, ale to žane wjeßele njeje. O hdy bychmoj tola skoro domoj móhłoj. Bóh tón Knjes chzył namaj naju žadanje bórsy dopjelnicź! —

4. januara. Dźěbej wczera niczo njeßkodźesche, hewak wón dale njeskorżesche. Wokoło wjeczora w hromadźe pschi wóhnju ßedźachmoj, na jene dobo dźěd woblědny a njebudźich rucze k njemu pschiskocził a jeho sdźerżał, budźiśche panył. Ja wótsje sakschiczach a jeho do rukow wsach. Pschi wschěm strasche mějach tak wjele mozow, so jeho do łoża někak dowjedźech, wón ßo do łoża ßydźe, potom ßo lehny; jeho hkowa a ruzy běschtej symnej, wscha krej k wutrobje stupasche, ale hdyž bě kusk poležał, ßo saßo ſhraba.

„Kak jeno ßym do łoża pschiſchoł?“ ßo mje wopraſcha. Ja prajach: „Dźěbo, wam bě ſlě a duž ßebi myßlach, so je najlěpsche, waß do łoża dowjesecź a lědma běch waß położił, scże saßo k ßebi pschiſchli.“

„Dźakowano Bohu“, wón praji, „so by to móhł, luby ßynko; cžim bóle moje mozy wotebjeraju, cžim bóle twoje pschibjeraju. To pak je ſa naju wobeju dobytk, ty móżesch mi dobrotu wopokasacź a ja mózu cże cžim bóle lubowacź.“ Ja pschi jeho łožu na kolena padźech a wón ßwoju ruku na mnje położi. Potom jemu něschto kapkow wina dach, ſ cžimž bu wón saßo poßylnjeny.

„Njerudź ßo, lube dźěczo“, wón praji, „ſtrach je nimo, mucžnoscź mje pschima a kusk ſpanja budże mi dobre.“ Bórsy też dźěd wußny a cžiſche ſpasche, ja pak ßo Bohu ſa to dźakowach a dźěda Božemu ſwarnowanju poruczich. — Dźenża ßym dźěda ſ wokmjanym rubiſchkom ſchudrował, duž bu saßo cžopły. Nětk saßo ſpi, Bóh daj, so by skoro lěpje ſ nim byko.

7. januara. Nětko ßebi pschezo ßwěcźimoj, pschetož khory cžmu dołho njeſnjeße a luby dźědk łožo wjazy wopuschcził njeje. Ja pschezo na njeho hladam a widźu, kak wón husto ruzy ſtykuje a potom na mnje pohlada. Wón husto praji, so cžuje, so ßo ßmjercź pschiblížuje a jeho mozy wotebjeraju a ja ßo pschezo na tym spodźiwam, ſ kajkej mudroscźu a ſ kajkim pokojom wón mje na ßwoje wotßalhicże pschihotuje a na Boha pokasuje. Dźenża wón praji: „Hdyž ßym wumrjety, wopokasaj mi tu luboscź a położ moje cžěko do semje. Tamle w komorzy ſcžiń jamu tak hłuboko hacž móżesch a położ do njeje moje cžěko. Tam njech potom leži hacž do nalěcża, potom njech je wosmu a do doka dele na keŕchow donjeßu. Ty budźesch tu potom ßam, ale dowěŕ ßo Bohu, wón budże ſtajnje pschi tebi.“ To wurěczawschi bě kaž wschón połóżeny, haj wjeßeły. Ja ßo nadźijam, so mi Bóh tu ſrudobu ſalutuje, wo kotrejž dźěd rěcżesche, a mi lubeho dźěda dale ſdźerži.

12. januara. O Božo, twoja wola je ßo ſtała. Nětk ßym tu ßamlutki, ßam a nichtó pschi mni, hižom tři dny. Mi móżno njeje, dale pißacź, schto ßym wschitko tu ſhonił a saczuł. Sſylſy mi we wocžomaj ſteja, hdyž tu pißam a papjera je zyle mokra wot mojich ßylſow.

14. januara. Dźeń po tſjóch kralach běch ßo połny dobreje nadźije lehnył, pschetož dźěd ßo mi wjele lěpschi bycź ſdasche, hacž hewak, ale jako chzych wußnycź, ßłyſchach jeho ſtonacź, duž ſ łoża ſkoczich, ßo ſwoblekach a ßo jeho wopraſchach, schto jemu je. Wón praji: „Mi je tak dźiwnje abo ßnadź —“ a dale niczo njepraji. Ja jemu kusk wina podach, ale wón wo nje njerodźesche, ale praji, so bych jeho w ſpanju ſchudrował a na rukomaj też, potom dyrbjach jemu ſ Domaſcha Kempenſkeho prjódkczitacź a khěrluſch wuſpěwacź.

Ja cžinjach, schtož chzyſche měcź, saßwěcźich lampu, kleczach pſched jeho łožom a cžitach: „Knjeże, kotremuž wſcho ßłuſcha, schtož je w njebju a na semi, tebi chzu ßo podacź ſa dobrowólny wopor, so bych wěcźnje twój wostał. Wſcho, schtož je we mni, tebi podam, hacž runje je ßłabe a njedokonjane, a cże proſchu, ty chzył je wobnowicź a wußwjeczicź, so by tebi ſpodobne byko a ja tón dobry, ſbóżny kónz namakał, hacž runje ßym njewuſchny a hubjeny wotroczł.“

Pschi tutych ßłowach mje dźěd ſa ruzy wſa a ßo počza modlicź. Potom dyrbjach ſ nim ßwjaty wótczenaſch wuſpěwacź a něktre

kherluschowe schtuczki, kotrež mózach s hkowy, wón wscho ßobu spěwasche, mi pak pschi tym ßylsy s wocžow běžachu.

Potom wocžichny, chzysche pak, so bych pschezo pschi nim wostał. Wón mje sa ruku dżerżesche a tak lubosnje na mnje hladasche. Jako běch jemu prjedy něschto luboszciwych ßkowow prajił, bu jeho wobliczo žiwische, duž ßo sebrach a prajach: „Bożemje, luby, skoty dżědo, w njebju ßo saßo wohladamoj. Ja chzu po tym czinicz, schtož scże mje wuczili, so bych tež do njebjeß pschischoł.“ S czicha wón moju ruku dżerżesche, jeho ruka bu pschezo symnischa, potom moju ruku puschczi — wón bě wudychał — czische, bjes bolosczże.

To bě žałoßne wokomiknjenje, jako ja saßo k ßebi pschińdżech. Nětk běch tu ßam a pschede mnu morwy dżěd. O kał ßym tu płakał a ßo modlił. Tola po wschěm pschińdżech saßo k měrej, so mózach ßwoju wěz ßebi wobstaracz. Nasajtra běch saßo srudny, jako wotuczich, nětk dyrbjach hladacz, kał bych jeho pohrjebał. Duž ßebi kopacz wsach a poczach w komorzy jamu rycz. To bě czežke dżěło a njechasche najprjedy prawje hicz, ale tola wokoło wjeczora běch s njej hotowy, dokelž bě tam wjele pěska. Ja běch jara mucžny a ßym potom w nozy derje spał. Nasajtra ßym dżěda do rowa położił a pohrjebał, na row ßym deßku położił, do kotrejež běch s nožom te ßkowa wurěsał: „Tu wotpocžuje Louis Lopraz, kiž je w nozy wot 7. do 8. januara 1870 w rukomaj ßwojeho wnuka semrjeł a bu tu wot njeho pohrjebany.“

16. januara. Wscho je nětko hinał, hacž prjedy. Nětko ßym tu ßamlutki; dżenßa běch wschón srudny a strachoscziwy, ja chzych runje ßwězu wuhaßnycz, jako buch prawje nastróżany, pschetož s wuhnja kruch hliny dele padże; wocži horje sběhnywschi wuhladach s wuhnjom won runje wysche wuhnja rjanu błyschczazu hwěsdu. Takle mje Bóh tón Knjes w mojej ßamotnoscži swjeßeli, ja pak na to spomnich, so wón mje s mojeje czěmnoscże wěscże saßo na ßwětko pschinjeße.

18. januara. Wczera wjeczor hladach, hacž saßo tu hwěsdu njewohladam, ale podarmo. Nětkle dale niczo njewěm pißacz. Mi ßo husto styska.

22. januara. Psched někotrymi dnjami běch pytnył, so je wjedro milische, pschetož ja jeno makko trjebach tepicz. Dżenßa popołdnju saßkyschach na jene dobo, so někak sawußny, skoro kaž hdyž ßo hrima. Ja wótsje sawołach, wschelaka nadoba spany a w komorje proch wokoło lětasche. Jako běch ßo saßo shrabał, ßo dżěch roshladowacz. W komorje, hdżež bě prjedy kosa staka, bě wscho polne kalka, jena scżěna bě ßo scżahnyła, dżěl krywa bě smjeczeny a na kruchi. Najskerje bě poczało tacz a ßněh bě ßo s hory dele na naschn khěžku ßunył a tam wißajo wostał. Bóh tón Knjes pak je saßo ßwoju ruku nade mnu dżerżał, so ßo khěžka saßypka njeje. —

26. januara. Saßo nowa staroscz. Kosa poczina mjenje mlóka dawacz a ßo pschezo bóle kormi. To czini ta dobra piza. Dżěd hižom ras prajesche, so móhko ßo stacz, so kosa žane mlóko wjazy njedawa, potom niczo wysche njewostanje, hacž ju sarěsacz, mjaßo naßelicz a ßo s nim žiwicz. To pak mi do myßlow nochze, dyrbjał tu kosu sarěsacz?

1. februara. Hila pschezo mjenje mlóka dawa; druhdy jej kusk ßele lisacz dam, potom ma saßo kusk wjazy, dokelž wjazy wody pije.

8. februara. Dżenßa spytach dejicz, ale hacž runje ßo jara prózowach, wona tola ani kapki mlóka wot ßo njeda. Duž poczach płakacz. Wumjo je kaž swjadke, wona storka, hdyž ju pschimnu. Ja drje budu ju hischcże na poßledk sarěsacz dyrbjecz. Tola mam hischcże tu na někotre dny jěscz, chzu tež lutowacz s jědżu.

17. februara. Dżenßa ßym wschě kuczíki pschepytał, hacž nihdże niczo k jědži njenamakam, ale podarmo. Tu niczo njeje, hkód mje póczńje czwilowacz, s jědżu k kónzej dże. Syma pschibywa, mi niczo wysche njewostanje, hacž kosu sarěsacz; hdyž dlěje czakam, nimam doscz ßele, mjaßo woßelicz. Schtó wě, kak dołho mam tu hischcże žiwy wostacz!

19. februara. Nětk wěm, schto czinicz! Jutsje khěžku wopuschczu a ßo domoj wróczu. Prjedy pak, hacž ßebi to swažu, chzu do knižkow napißacz, schto mje k temu czěri, so ßo won podam. Wczera ßo mi w nozy dżijesche, so ßwoju kosu rěsam a so mam krwawe ruzy. Na jene dobo kosa samjakota a ja ßo wjeßelach, so je hischcże žiwa, duž k njej skoczich a ju majkach. Bjes tym so ßebi satepich, ßebi pomyßlich, so móhł ßněh pschi tej symje tak twjerdy bycz, so mje njeße. Pschi tajkej myßli s wjeßeloscżu poskoczich. Radscho chzu ßo wjelkam setkacz, hacž moju kosu sarěsacz. Najskerje drje tu tež žane wjelki njebudża. Ja chzu ßebi někajki kusk ßanjow hromadu sbicz a hladacz, hacž dale njepschińdu. Wczera a dżenßa ßym na ßanjach dżěkał, wone ßu ßo tak někak radżike. Sady chzu na ßanje kosu pschiwjasacz, w prědku ßo ßam ßynu a potom chzu hladacz, kak ta wěz póńdże. S dżěła je pucz s hory jara nahły. Je-li so žaneho njesboża njesměju, pschińdu strowy a sbožomny domoj. Tak jara hacž ßo na to wjeßelu, tola s czežkej wutrobu prjecz du, dokelž dżědowe czěło tu wostaju.

Ssanje ßu hotowe, wołmjane wodżecże a lěhwo sa kosu je pschiprawjene, Domaschowe knihi tež ßobu wosmu, te budża mi czaß žiwjenja ważne. — Knižku, do kotrejež ßym pißał, schtož ßym tu shonił a pschecżerpił, tu w khěžzy wostaju, so bychu ludźo wjedżeli, kak je ßo mi schło, dyrbjał-li na dompucżu k njesbožu pschińcz abo kónz wsacz. Nětk pak chzu ßo poßleni krócz tu k měrej lehnycz a jutsje ßo dom podacz. Bóh tón Knjes mje sakitaj!

2. měrza. Dżakowano Bohu, ja ßym saßo doma pola lubeho nana. O kak je to rjenje. Nan je moje podeńdżenja, w knižzy wopißane, czitał a prajesche, jako bě wscho pschecżitał: „Ssyno, nětk hischcże wopißaj, kak bu wumóżeny.“ Duž tež to hischcże pschistaju. 21. februara bě jara syma, duž wobsanknych czaß njeskomdżicz. Najprjedy dyrbjach ßebi kruch pucża sa ßanje wumjetacz, tón krócz pak wschón ßněh do khěže nuts smjetach, to bě lóżscho. Ja ßo hnydom na tuto dżěło podach a tak horliwje dżěkach, so dyrbjach popschestacz a kusk wotpocżnycz. Potom ßebi hischcże junu satepich, ale lědom bě ßo kur sběhnył, wonka wulku haru wußkyschach. Ja ßo jara stróżich a chzych rucże durje saczinicz, dokelž měnjach, so wjelki du, ale dha saßkyschach jaßnje a wótsje moje mjeno. To bě luby snaty hkóß, ja wotmolwich tak wótsje hacž samóżach, a nětk wjeßele wokanje ßkyschach. Woni běchu mje ßkyscheli.

Bórsy psched durjemi ludżo rěczachu, poczachu ßněh wumjetowacz a dołho njetrajesche, bě haßa k durjam wumjetana. Mój nan bě prěni, kiž do khěžki pschiběża, wón s wjeßelom sawyska a ja w jeho rukomaj leżach.

„Hdże dha je dżěd?“ ßo wón mje wopraścha.

Ja njemóżach niczo prajicz a wjedżech jeho do komorki. Nan pak psched rowom na kolenje padże a jako chzych jemu nětk powjedacz, schto bě ßo stako, wón praji: „Powjedaj mi to posdżischo, luby ßyno; to je wjele, wjele sa tebje; my pak ßo njeßměmy komdżicz, ale ßo hnydom na pucz podacz. Pucz pak lóhki njeje.“ — Mużaj, kotrajž běschtaj s nanom ßobu, běschtaj nasch wuj Jan a nasch wotroczk Pětr. Wonaj mje wokoscheschtaj a prajeschtaj, so ßym ßebi ßwoju wěz derje natwarił. Woni běchu ßebi czrijam

deſki ßobu pſchinjeßli. Jenoż ja mójach je trjebacź. Ja je k nohomaj pſchiwjaſach. Pětr wſa ßanje. Potom wſchitzy hiſchcźe ras do komorki dźěchmy, běchmy wſchitzy cźiſchi a ſ měrom a nan praji: „Nětkle dyrbimy dźědowe cźěło tu woſtajicź, ale tak rucźe hacź wjedro dowoli, po nje póńdźemy, ſo bychmy jemu poßlenju cźeſcź wopokaſali.“

Se ßylſami we wocźomaj ßo wot khěźki dźělachmoj. S hory dele ſpěſchnje dźěſche, ja ſkoro wocźi wocźinicź njemójach, dokelź mje ßněh a Boże ßłónczko ßlepjeſche.

Bě khětro ſyma, ale ßylna ſyma bě mje a moju koſu wußwobodźika. Jako běchmy bje wſcheho njeſboża ſ hory dele, widźach, ſo běchu ludźo ſ wulkej prózu pucź k horje wußypali, a nan praji: „My budźichmy po tebje a po dźěda hižom w dezembru pſchiſchli, hdy budźiſche ſyma twjerda była ale ßněh bě mjehki a my dyrbjachmy to woſtajicź; my pak żanu prózu lutowali njejßmy a ßmy ſchtyri krócź ſaßo ſ nowa ſapocźeli wußypowacź. To nichtó njepomni, ſo je hdy tak wjele ßněha panyło, każ lětźa.

„Bě dha hižom prěnje dny tak wjele ßněha?“ ßo nana wopraſchach. Duż mi nan powjedaſche, ſo je wón, jako ſkót ſ hory domoj cźěrjeſche, njeſboże měł a ſo ßu jeho na pół morweho w něſtajkej ſkałobnej jamje namakali. Jako běchu jeho domoj pſchiwjedli, bě wón tſi dny bjes myßlow był. Bjes tym běchu ludźo ſe wßy mje a dźěda w ſkałobje pytali, horje do hórſkeje khěźki pak nichtón pſchiſchoł njebě. Jako bě nan ßo ſaßo ſhrabał, njebě cźłowjekej mózno, tam horje dóńcź. Schto je mój nan pſchi wſchěm tym cźerpił, a kak je ßo wo naju rudźił a pytał naju wußwobodźicź, to żadyn cźłowjek wopißacź njemóże.

Nětk pak wſchitzy ſnacźi a pſchecźeljo a ßußodźa k nam pſchińdźechu, ſo bychu mje wohladali a kóżdy chźyſche też tu koſu widźecź, kiž bě naß tak derje ſdźerżała.

Bóh tón Knjes pak budź khwaleny, kiž je mje ſe ßmjercźe wumohł. Jeho wola njebě, ſo by naſch dźěd ſaßo ßwojich wohladał a mi ßo pſchezo po nim ſtyſchcźe. Ale ja ßo Bożej woli porucźam a Boha proſchu, ſo bych ſ dźědom, kiž je mje k Bohu wjedł a jeho lubowacź wucźił, junu w njebju ſaßo ſjenocźeny był.

Wußudźenja.

Khoſtańſka komora 26. měrza.

Korla Auguſt Semmer ſ Porchowa, kotryż bě ſ dźěłacźerſkeje khěźe w Techniţy cźeknył, 13. oktobra 1880 pſched kowarńju w Komorowje pola Rakez wulku haru cźinjeſche a hroźeſche, ſo wſchitkich ſkónzuje. Jako jeho teho dla k gmejnſkemu prjódkſtejerjej dowjedźichu, też tam njehorne halekowanje njewoſtaji. Duż wobſanknychu, jeho do Njeßwacźidła dowjeſcź. Na pucźu wón ßwojim pſchewodźerjam do kerkow twochny. W dezembru Semmera w Biſkopizach ſajachu a pſchi pſchepytowanju ßo pokaſa, ſo je wón 3. dezembra w Pocźaplizach żiwnoſcźerjej Lohmannej draſtu, 18 mk. hódnu, kranył. Wobſkorżeny bu dla hroźenja, nuſowanja a woſpjetneho paduchſtwa k dwěmaj lětomaj a jenemu měßazej khoſtańnje (zuchthaus) wotßudźeny.

29. měrza.

Dundak Ferdinand Dabergotz ſ Hirſchberga pſchińdźe 9. februara t. l. pſchi ßwojim cźahanju po kraju do Bobolzy, hdźež wón ßynej wulkeho ſahrodnika Měta kholowy krany. Jeho pak hiſchcźe wo wßy doßażechu a jemu kholowy wotewſachu. Wón doſta dla woſpjetneho paduchſtwa a dweju pſchеſtupjenjow ſchtyri měßazy a jedyn tydźeń jaſtwa.

Dokelź běſche tyſcheſki B. W. Büſchel ſ Draźdźan 18. haprleje 1880 w khójnach, drożdźijſkemu ryczerkubku ßkuſchażych, ſe ſamyßkom woheń ſakożił, bu wón k ſchtyri měßazam jaſtwa wotßudźeny.

Johana Khryſtiana Hauſchowa ſ Kamjeneje bě wobſkorżena, ſo je dwójcź ſ běrnoweje fajmy korczmarja Säuberlicha běrny kranyka a doſta ſa to ſchtyri měßazy jaſtwa. Ssud pak ju dla wotewſacźa jeneho rubiſchka, kotrež bě wona pjecźa ſ khěże wěſteho Měta w Bjedrichezach pola Laſa wunjeßła, ſa njewinowatu ſpóſna.

1. haprleje.

30lětny dźěłacźeŕ Jan Döka ſ Bělcźez, hižom wjele ras khoſtany, w tu khwilu w dźěłacźerſkej khěźi w Radebergu pſchebywazy, bě w ſjenocźeńſtwje dźěłacźerja J. E. Nowaka ſ Budyſchina jenemu pſchekupzej pucźowarſki pakcźik pſchekſchiwił a bu teho dla k dwěmaj njedźelomaj jaſtwa wotßudźeny. Dokelź běſche Nowak w cźaßu wotßudźenja ſkhorił, budże jeho khoſtanje poſdźiſcho poſtajene.

Rano 27. januara t. l. pytny ßkużobna dźówka hoſcźeńzarja Schuſtera w Błózanach, ſo je wulke wokno, k ßwinjazemu khlěwej ßkuſchaze, rosraźene a ſo ſtej ßo ſ kurjenza, wyſche ßwinjazeho khlěwa leżazeho, dwě kokuſchi ſhubiłej. Sa nutſkamarja bu dźěłacźeŕ J. E. Iſrael ſ Wujeſda wußlědźeny. Wón pak wudawaſche, ſo ßo njeje nutſkamał, ale ſo je ßo wjecźor do wotewrjeneje bróżnje podał, hdźež je chźył pſchenozowacź. Dokelź je pak tam ſymu mrěł, je bórſy ſaßo ſtanył, ſo by ßo ſaßo wotßalił. Durje pak ßu ſamknjene byłe. Duż je ßebi pucź pſches wokno pytał a pſchi tym kury wuhladał a ſ nich dwě ßobu wſak. Hacź runje Iſraelowe wuprajenja na wěrnoſcź podobne njeběchu, dha jemu ßud tola khoſtanje ſa nutſkamanje ſpuſchcźi a jeho jenoż woſpjetneho paduchſtwa dla k jenemu lětu khoſtańnje (zuchthaus) wotßudźi.

Lawniſki ßud 29. měrza.

Wotrocźk Handrij Albinus k temu ſtejeſche, ſo je 22. januara t. l. w Subrnicźay dźěłacźeŕzy Kulkez kopacź, něhdźe 1 mk. hódnu, wſak. Wón ma teho dla, dokelź hiſchcźe hewak ženje niczo njeje ſawinował, jenoż 1 dźeń jaſtwa wotßedźicź.

W naſymje ſańdźeneho lěta porucźi mlókowa dźówka něhduſcheho kublerja Becka ſ Hunjowa w hoſcźeńzu „k ſkotemu ßkónzu“ w Budyſchinje 19lětnemu K. A. Handrikej ſ Wulkeho Wjelkowa, kotryż w ſpomnjenym hoſcźeńzu ſa pomoznika pola domownika (hausknecht) ßkużeſche, ſo by dał jejnemu konjej nowu pódkowu nabicź. Handrik, to wobſtarawſchi, ßebi 1 mk. 70 np. ſa pódkowanje żadaſche a też tele pjenjeſy doſta, hacź runje mějeſche ſa to pola kowarja jenoż 70 np. płacźicź. Ssamy cźaß wón ſ woſa żiwnoſcźerja Steglicha ſ Jatſjobja tobakowu trubku ſ tobacźnikom krany. Jebanſtwa a paduchſtwa dla bu wón k 10 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěżorſtwo. Jeho majeſtoſcź kral Albert je Bjedrichej Gotthelfej Leonhardtej w Budyſchinje ſaßkużbny kſchiż ſpożcźił.

— Draźdźanſke kralowſke hamtſke hetmanſtwo je ſozialdemokratiſke „Draźdźanſke wjecźorne nowiny“ a tydźeńſki cźaßopiß ſa żort a ßměchi „Hiddigeigei“, kotryż ßo k „Draźdźanſkim wjecźornym nowinam“ pſchidawaſche, ſakaſako.

Barlin. Sakoń wo khoſtanju pjanoſcźe ßo ßnadź w lětuſchim rajchſtagu pſchijecź njebudże, dokelź pſchecźiwo njemu wſchelake pſchicźiny rěcźa; duż budże ßo wón pak ſ nowa pſchedźěłacź dyrbjecź, pak budże cźiſcźe na bok położeny.

Runje każ w Bajerſkej je też w Pruſkej cźaſto wo njecźłowjeſkim draczowanju wojakow ßłyſchecź. Tak je kubleŕ Fromma

rajchstagej petiziju, ßwojeho ßyna naſtupazu pſchepodak, kotryž pſchi narańſcho-pruſkim jegerſkim bataillonje w Braunsbergu ſtejeſche a kotryž je pjecza dla ſtajneho cžwilowanja w ßkužbje ßmjercź w rězy pytak. Pſchi rosrěczowanju wo petiziji budza ßo wěſcże ßamomordarſtwa w wójſku a wojerſka diſziplina bliżſcho pſchepytacź.

Franzowſka. Bismark je pjecza w lěcże 1870 prajił, ſo Franzowſka kóżde dżeßacź lět pak revoluziju pak někajku wójnu k wotwjedżenju njeměrneho a njeſpokojneho ludoweho ducha trjeba. So je ßo tón ras wójna pſchecźiwo Tunisej wobrocźika, ßo wot Němzow ſa dobre ſnamjo ſdżerżenja europiſkeho měra wobhladuje. Italſka drje budże w ſapocżatku halekowacź, ſkónczńje pak ßo ſměrowacź a Franzowſku na wójnje njeſadżěwacź. Narodna hordoſcź Italſkich je tuniſkeje wójny dla pſche wſchu měru roshorjena. Nětcżiſche italſke miniſterſtwo je hižom wotſtupicź dyrbjało, dokelž ßo jemu porokowaſche, ſo njeje w Tunisu na dobytk Italſkeje doſcź hladako. Dokelž mobiliſazija dweju franzowſkeju armejkorpſow jara dołho traje, mnohe franzowſke nowiny wójnſkeho miniſtra Farre wótrje pſchimaja a wopokaſuja, ſo franzowſki mobiliſaziſki plan k niczemu njeje. Sa wjedżenje wójny pſchecźiwo Tunisej je knjeżerſtwo $5\frac{1}{2}$ millijona frankow żadało a wobej komorje ſtej jenohłóßnje do teho ſwolikej. Někotſi ſapóßłanzy drje wo rosjaßnjenje politiſkich wotpohladanjow tuteje wójny proſchachu, tola knjeżerſtwo na jich praſchenje niczo wěſte njewotmolwi. Wot 31. měrza ßo żane bitwy na tuniſkich mjeſach ſtałe njejßu; Franzowſojo chżedża hakle po pſchikhadże wotcżakaneho pomozneho wójſka do njepſchecźelſkeho kraja cżahnycź. Krumirojo ßu ßo do hór podali a tam ßwoje lěhwa wobtwjerdżili; woni ßylne pſchicźahi wot druhich ſplahow wotcżakuja. Jich liczba ßo na 15,000 wojownikow wudawa, wyſche teho ßo woni nadżijeja, ſo ßo 10,000 muži ſ druhich ſplahow ſ nimi ſjenocźi. Wójna ſ Krumirami budże ſa Franzowſow jara cżeżka a budża ßnadź woni w njej wjele ludźi ſhubicź. Krumirojo a jim pſchecźelne ſplahi maja wſchitzy dobre tſělby, ßu khróbli a bjes bojoſcże a móża ßwoje hory lohko ſakitacź. Do Bony na algierſkim brjoſy je 11. haprleje 4000 muži franzowſkeho pomozneho wójſka ſ konjemi a ſ wójnſkej zyrobu pſchijěko. Jeneho franzowſkeho wojaka, kotryž bě ßo pſchi bitwje pſchecźiwo Krumiram 30. měrza ſhubił, ßu żadkawje rosbiteho ſ wotrěſanym noßom a bjes wuſchi nadeſchli. Bórſy po namakanju wón na ßwoje rany wumrje. Tuniſki bey (wjerch) je europiſkim móznarſtwam, pola njeho pſches konſulow ſaſtupjenym, pißmo póßłał, w kotrymž ßo na njepſchecźelſke wuſtupowanje Franzowſow pſchecźiwo ßwojemu krajej wobcżeżuje.

Jendżelſka. Sozialdemokratojo ßu w tychle dnjach ſhromadżiſnu powołali, kotraž mějeſche pſchecźiwo ſajecźu němſkeho ſozialdemokrata Moſta proteſtowacź. Shromadżiſna, wot 8000 ludźi wopytana, bu wot njepſchecźelow ſozialdemokratow ſadżěwana a wot polizije ſběhnjena. — W Ballynamore ſańdżeny tydżeń bitwa bjes poliziju a bjes 200 żonami naſta, kotreż ßo do polizije ſ zypami a kamjenjemi dachu, ſo bychu jej wucźerjenje najeńkowſkeje ßwójby wobarali. Jena holza bu pſchi tym wot polizije pſches tſělenje ſtraſchnje ſranjena.

Rußowſka. Khěżorſzy nadpadżerjo ßu wſchitzy k ßmjercźi ſ wobwjeßnjenjom wotßudżeni. Tón cżłowjek, kotryž druhu bombu cżißny, kotraž khěżora morjeſche, hiſchcże njeje wußlědżeny. Kaž ßo ſda, je wón tón ßamy, kotryž bu pſchi nadpadże cżeżko ſranjeny a w lazarecże bjes wuſnacża ßwojeho mjena wumrje. Pſchi wußudżenju ßo nihiliſtojo bje wſcheje bojoſcże pokaſachu a wo nadpadże na khěżora kaž wo dobrym ſkutku rěczachu. Knjeżna Perowſkaja měnjeſche: „Schtoż ßym cżinika, je ßo ſa wótzny kraj ſtako, ja ßebi żadam dóńt mojich towarſchow dżělicź.“ Kibalczicź prajeſche: „Schto je ßmjercź? Niczo!“ Michailow rjekny: „Ja wo politizy nilžo njeroſymju, ja chżych jenoż dżěkacżerjow wot wotroczowſtwa wumóz. Żeljabow ßud namołwi, ſo jeho pſchecżel Michailow na natpadże winowaty njeje. Jenoż żidowka Heſſe Helſmannßo pſched ßmjercźu ſtrachowaſche a wo khěżorſku hnadu proſcheſche. Hacź datal ßo hiſchcże żane pſchihotowanja k wobwjeß njenju nadpadżeńzow ſtałe njejßu. Nihiliſtiſki ekſekutiwny komitej je w Petersburgu dwě proklamaziji po haßach rosſchěrił, jena je ſa Europu, w kotrejž chże wón ſkónzowanje Alexandra II., wot njeho wobſanknjene a nětko dokonjane, ſprawoſcźicź. Druha proklamazija je ſa nětcżiſcheho khěżora, a ßo w njej ßwobodne reformy, nowinarſka ßwoboda, prawo ſa towarſtwa a ſhromadżiſny a konſtituzija żada. Khěżorej je ßo dale pißmo pſchipóßłało, w kotrymż ßo jemu wotwjedżenje a ſkónzowanje jeho ßyna, 13lětneho trónſkeho naßlědnika (krónprynza), hroſy, je-li ſo ßo w wěſtym cżaßu doſpołne ſtatne reformy njeſtanu. — Wulkowjerch Mikławſch, ſ kotrymż ßo nětcżiſchi khěżor wěſtych pſchicżinow dla, kotreż wot poßlenjeje turkowſkeje wójny wukhadżeja, ſnjeſcź njemóże, je do wukraja ſapucżował. Sswojeho wuja Konſtantina je khěżor wot admiralſtwa wotßadżił a jeho ſ Petersburga wupokaſał, dokelž je wón pſchecźiwo njemu njeſprawnje ſkutkował. Konſtantinowy ßyn, kotryž bu wot prjedawſcheho khěżora ßwojeho lohkeho żiwjenja dla do Sibirije wupokaſany, bě ßo ſańdżeny tydżeń pſchecźiwo khěżorowej pſchikaſni na pucź do Petersburga podał. Khěżor pak da jeho na żeleſnizy pſched Petersburgom ſajecź a jeho hnydom do Sibiriſkeje wróczo póßłacź.

Ze Serbow.

Se Židowa. 8. haprleje je murjeŕ A. Schmidt, kotryž nětko w Goſtritzu pola Draždżan bydli, ßwoju żonu a dwě njewotcżehnjenej dżěſcźi wopuſchcźił, dokelž chżyſche najſkerſcho do Ameriki wucżahnycź. Wón je ßwojeje żonine nalutowarſke knižki ſe 150 hriwnami, kotreż hiſchcże ta wot ßwojeju ſtarſcheju mějeſche, a wyſche teho też 14 hriwnow ſpróznje nalutowanych pjenjes, wot żony k draſcże ſa dżěcźi ſkhowane, ßobu wſak.

S Maleſchez. Tudy je ßo 7. haprleje rano $\frac{1}{2}$5 hodżin domſke Marje Madleny Preſcheroweje ſ pſchitwarjenej hródżu wotpaliko a ßo wſcha domjaza nadoba ßobu ſpali. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate.

S Bukez. Njedżelu 3. haprleje mějeſche naſche ßerbſke towarſtwo ſaßo ſhromadżiſnu. Knjes gmejnſki prjódkſtejeŕ Wagner ſe Żornoßyk mějeſche w tej ßamej pſchednoſchk wo politiſkich ſtawiſnach ſ lětow 1848 a 1849. Wón roſkładowaſche najprjódzy podacża w němſkim kraju ſ prěnſcheho lěta, wſchelake żadanja ludu, němſki parlament w Frankfurcże, ſběżki, kiž ßo tu a tam ſtachu; potom to na podobne waſchnje też wot lěta 1849 powjedaſche. Jako běſche tak krótki powſchitkomny wobraz Němzowſtwa ſ tuteju lětow daty, powjedaſche pſchednoſcheŕ bóle wobſchěrniſcho ſtawiſny ſakſkeho kraja ſ tuteho cżaßa. Wón rěczeſche wo wſchelakich naſtatych towarſtwach a jich ſkutkowanju, wólbach ßejma, woßebitych ſakonjach, kiž tehdom wuńdżechu a napoßledk też wo draždżanſkim ſběżku; woßebje też pak bu wuſběhnjene, kak w tutym cżaßu ſ zyła Sserbjo ßwěru k ßwojemu knjeżerſtwu a k kralowſkemu domej ſtejachu, ſchtoż bu wot tuteho też ſjawnje pſchipóſnate a wyßoko ważene. Towarſtwo doſta pſches tutón derje prjódknjeßeny pſchednoſchk żiwy wobraz tamneho njeměrneho cżaßa, pſchi cżimż ßo też wupokaſa, ſo my nimale wſchě požadanja tamnych lět nětko mamy a je dżenßniſchi

dźeń wužiwamy. Pschi debacźe bu to a druhe hischcźe bóle rosskładźene a wujaßnjene a wupraji ßo napoßledk k. pschednoscherjej derje saßkuženy dźak towarstwa. K towarstwu s nowa tsi ßobustawy pschistupichu. Jako rady widźany a wutrobnje witany hóscź pschebywasche w tutej shromadźisnje knjes Krawz s Luha, kotryž je ßobustaw saryczanskeho ßerbskeho towarstwa.

S Lichanja. Kaž ßo tu powjeda, smèje ßejmski sapóßkanz a gmejnski prjódkstejeŕ Handrij Kerk s Rodez pola naß w bliżschim czaßu pschednoschk wo „hornjokužiskich naležnoscźach.“ My ßo hižom do czaßa na tutón sajimawy pschednoschk wjeßelimy, s kotrehoż wěscźe tež ważne rosjaßnjenja wo pjenježnych wobstejenjach Hornjeje Lužizy nashonimy.

S Wujesda. Robert Khèžor s Lucźa, kotryž na tudomnym ryczerkuble sa pohoncźa ßlužesche, sańdźeny pjatk psched tydźenjom ryby domoj wožesche. Psched knježim dworom ßo na dobo konjej spłóschischtaj a Khèžor s wosa panywschi pod koło pschińdźe, kotreż jemu psches hkowu dźésche. Wón bu hischcźe tónßamy dźeń do hojeŕnje w Niskej dowjesany.

Se Schcźeńzy. Ssobotu 9. haprleje je ßo tu w nozy ½11 hodźin bróżnja s pschitwarjenej kólnju żiwnoscźerja Jana Pètschki wotpalika a je ßo pschi tym tójschto hospodarskeho gratu saniczìko. Hižom psched schèscź lětami je woheń Janej Pètschzy żiwnoscź a wscho, schtoż wobßedźesche, do prócha a popjeła pschewobrocźił.

P. S Khoczebusa. Sańdźenu nasymu wuswoleny farar Lany chze tudomne duchownske sastojnstwo 1. julija nastupicź. My ßmy pschеßwědczeni, so smèjemy bórsy dobreho ßerbskeho prědarja: pschetoż pomjenowany knjes hižo loni pèknje ßerbski rěczesche, a wysche teho je, kaž nětko „Bramborske Nowiny“ powjedaju, zyrkwina wyschnoscź jemu dowuknjenje ßerbskeje rěcze na ßwědomnje położiła.

Přilopk.

* W Žitawje je ßo 9. haprleje w nozy tudy 17lětny pokraczowanski schuleŕ Mattes wobwjeßnył, dokelž ßo hanibowasche a bojesche psched khostanjom, kotreż mějesche jeneje njesprawnoscźe dla wotczakacź.

* W Dürkheimje namakachu pschi starej měschczanskej muri wulku żelesnu kschinju, kotraż běsche pokna słotych a ßlèbornych zyrkwinskich ßudobjow a wjele słotych pjenjes s 15. lětstotetka. Ludźo ßebi myßla, so je to klóschtrski pokład limburgskeje abtaje, kotryž bu něhdy w wójnskim czaßu psched njepschecźelemi tam skowany.

* W najnowschich „Bukarestskich nowinach“ steji tónle mały nawěschtk: Psched schtyrimi dnjemi je mi moja żona, kotraż je mi jeneho ßyna a schtyri dźówki porodźiła, wotwjedźena; tola je tež mózno, so je czekka. Ja lubju kóždemu, kotryž mi ju wróczo pschiwjedźe abo ju hnuczi, so ßo ßama wróczi, so jeho żołteho a módreho smkóczu. Potom pschińdźe mjeno a adreßa.

* Po nowschich powjescźach semjerżenje na kupje Chioßu dale traje. 16,000 czlowjekow je psches nje żiwjenje shubiło. Dokelž ßo czèka, pod rospadankami mèsta pohrjebane, dla jich pschetłacźa njehodźa wotnoßycź, dha ßo boja, so mór nastanje.

* W Monßu w Franzowskej rejwa ßo kóżde lěto na pschemo s mytami. Lětßa je tele wojowanje na pschemo tež jene czlowske żiwjenje sa wopor żadało. Młoda, 24lětna holza, knježna Callet, rejwasche tsi schtwórcź hodźiny bjes sastacźa a dosta sa to prènje myto. Lědma pak běsche rejwanje skónczika, wona do womory pany a někotre njedźele bjes rosoma wosta. W tychle dnjach je wumrjeła; jeje poßlenje ßkowa běchu: „Móże dha wjeßele też moricź?“ Wjele je wjele!

Na jutry.

(Zionske hłoßy II.)

K nam witaj ranje najrjeńsche,
Kiž jandźelio też ßwjecźa,
Hdyž spěwaja nam dobrycźe,
Psalm Bożi wot nalècźa:
„Nětk, dźèczi struchle, wotzucźcźe!
Wasch ßwjaty ryczeŕ żiwy je;
Khryst, kiž bè wotsal cźahnył,
Je saßo s rowa stanył.“
Schto ßwěczi ßo tak lubosnje
Wot hórki martrowneje?
Ssu słote kschidła jandźelske?
Je nowa drasta Meje?
O nè, mi ßwěczi do wocźow
Knjes Jesußowy prósny row.
Nětk njepschecźel je panył,
Knjes s rowa bèsche stanył.

Schtó rano sahe k rowu dźe
A pkuwa we srudobje?
We ruży wèży wonjaze
A horjo we wutrobje?
Te żónske s hrosu pósnaja
Ssmjercź pózrjetu do dobrycźa;
Strach je je sapopanył,
Knjes s rowa bèsche stanył.
Kak sdychuju we komorzy
Tam wbosy wucźomniży:
„My nětk ßmy srudne ßroty,
Prjecź wotsal cźehnmy wschitzy!“
Duż ßłyscha: „K rowu pobèhncźe!
Ssmy mèle sbóżne widźenje;
Nam s wutroby je panył
Nasch kamjeń: Knjes je stanył.“

Nětk wutrobne mam wjeßele,
Kiž nihdy njesahinje.
We wóczku radoscź widźicźe,
Mój kschiż ßo bórsy minje.
Sso ßmjercźe wjazy njeboju,
Sa Jesußom do njeje du.
Strach wschitkón je mi spanył,
Wschak Knjes je s rowa stanył.

Dopiß.

S najwužitnischich a najkmanschich maschinow sa ratarstwo je wysche ßykanjoweje maschiny drje bjes dwèla göplowa młócźaza maschina. S njej je mózno w czaßu nusnych żnjow też hischcźe nowe ßywne żito wumłócźicź, wona spomoże żadane khwatne wumłócźenje a dobytkne pschedacźe żita a salutuje w hospodarstwje wjele droheho czlowskeho dźèła, pschi czimż ßo hischcźe wot wužiwanja skota, w symje czasto sa njón prawje potrèbneho, wothlada.

Kaž wužitne a dobytkne pak dobre pschiprawjenje młócźazeje maschiny sa hospodarstwo je, tak drohotne, mjersaze a molaze je tajke pschiprawjenje, hdyž je hubjenje a njerosomnje wuwjedźene, a tutych je jara wjele, tak so ßo nèkotry, kotryž by ßebi rady maschinu kupił, psches to wottraschi.

Tajke njeradźene pschiprawjenja czasto wulki pjenjes spóżeraja a mało wunjeßu, pschetoż pschiprawa kaž też maschina je bjes dospołneho srosymjenja ratarskich potrèbnoscźow wuwjedźena.

Wjele maschinow je lohko a njeporjadnje twarjenych, a ßu też ßo wone prjedy sa tunju płaczisnu pschedake, dha ßu pschi nich posdźischo stajne porjedźenja nusne, psches czoż ßo czaß komdźi a pschezo njelubosne mjersanje nastanje.

Psched tajkimi maschinami ma ßo ratar hladacź a jenoż tam maschinu kupowacź, hdźeż ßo jemu rukowanje sa dobru, lohko dźèłazu a prawje twarjenu maschinu dawa. S najlèpschich a najsnaczischich fabrikow sa młócźaze maschiny je wěscźe bjes dwèla maschinowa fabrika a żelesolijeŕnja prjedy: G. Gräfner & Co. nětko: E. Berger & Nitsche w Połczniży, hižom dołhe lěta wobstejaza, kotrejež maschiny ßu wschudźom sa dobre spósnate, po stach eksemplarach też w Lužizy rosschèrjene a na wschèch wustajeńzach s prämijami wusnamjenjene. Spomnjena fabrika ßo k pschiprawjenju nowych maschinow a k pschetwarjenju starych pschiprawow doscź poruczecź njemóże, duż chzemy runje nětko, hdźeż je sa pschiprawjenje abo pschetwarjenje tajkich maschinow najkmanschi czaß, na to kedźbne czinicź.

Nèkotsi ratarjo.

(Pschipóßłane.)

Kaž je w nawěschtkowym dźèle wosjewjene, ßo jutrowne ßwjate dny w budyskim theatrje paßijonske hry smèja. Hižom sańdźenu ßrjedu ßo tu jena tajka hra pschedstajesche. Wona pschihladowarjam najważnische momenty s Khrystußoweho żiwjenja a czerpjenja psched wocźi pschiwjedźe a wobsteji s 20 szenow żiwych wobrasow. Bjes pschedstajenymi szenami ma ßo kschiżowanje Khrysta woßebje wusbèhnycź, schtoż woprawdźe hnujazy saczischcź sawostaji. Też druhe wustupy, kaž Jesußowe dźèczaństwo, Jesußa khód na Golgatha, położenje Khrysta do rowa bèchu jara sajimawe. Kóżdemu, kotryž je lubowaŕ nabożnych hrow, ßo wopytanje paßijonskich pschedstajenjow naležnje porucza.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 9. haprleje 1881.

Žitowy dowos: 3347 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	33
Rožka " "	10	76	11	1	10	76	11	1
Jeczmjeń " "	7	61	8	4	7	75	8	4
Wowš " "	7	30	7	60	7	—	7	60
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduška " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	40	2	70	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	—	2	60	—	—	—	—
Sstóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 172 scht., scht.	12	50	25	50	—	—	—	—

Khěža cžišło 21 w Ssowrjezach je se ßwobodneje ruki na pschedań. Dalsche je shonicź pola tyscherja **Bjara** w Schekezach.

W Haßlowje je khěža cžišło 8 ſ brózju, hródźu a sahrodu na pschedań. Wscho dalsche je pola gmejnskeho prjódkstejerja tam shonicź.

W Holeschowskej Dubrawzy je žiwnosćź cžišło 15 ſ 22 kórzami leżownosćze, 102 jenosćźemi, 2 mk. 64 np. létneje renty a bjes wumjeńka na pschedań.

W Hrodźischczu je khěža cžišło 25 bjes hospody na pschedań.

W Meschizach je dwajschoßna khěža cžo. 40 ſ dwěmaj stwomaj bjes hospody na pschedań.

Jendźelske a němske graty

porucža ſ rukowanjom tunjo

Paul Seidler

na swonkownej lawskej haßy 16.

Drjewowa awkzija.

Tsecźi ßwjaty dźeń jutrow budźe ßo 70 twjerdych hromadow popołdnju wot 3 hodźin na pscheßadźowanje pschedawacź.

Rhczéŕkubło w Hornjej Hórzy.

Awkzija.

Wutoru 19. haprleje, tsecźi ßwjaty dźeń jutrow, maja ßo popołdnju wot 3 hodźin w Njeßwaczidle cžišło 69 wschelake wosy, ßanje, ratarski grat, konjazy grat atd., też dźělba prósnych ßudow a nasad stajenych cigarrow a restow ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Awkzija.

Dźělenja herbstwa dla ma ßo njedźelu **24. haprleje t. l.** popołdnju wot 2 hodźin w Krakezach cžišło 29 wschelake sawostajene wězy, 1 krowa, 1 jenopschežny krowjazy wós, wschelaki hospodarski grat, cžěßliski grat a bjes tym jena hobanka kaž też něschto muzskeje drasty ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Po poruczności herbow ma ßo w Bónjezach khěža cžišło 7 se satwarjenej hródźu a bróżnju, rjanej ßadowej sahrodu, k cźemuż 5 kórzow 33 prutow pola a łuki pschißłuscha,

wutoru 19. haprleje t. l. dopołdnja w 10 hodźinach

pod wjeßnorychtarskim wjedźenju na pscheßadźowanje pschedawacź.

Popołdnju wot 2 hodź. ma ßo tam morwy a žiwy inventar, bjes kotrymž je jena krowa, dwě kosy a něschto ßłómy atd., na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewowa awkzija
na njeßwaczilskim revieru.

Ssrjedu 20. haprleje t. l. wot dopołdnja 1/2 10 hodźin ma ßo w hoscźeńzu w **Holeschowje** ßłědowaze drjewo w drjewnischczomaj 16 fg. (ßyte khójny) a 23h (dołhi hat) stejaze, na pscheßadźowanje pschedawacź:

58 khójnowych schczépow, 11—37 cm. ßrjedźneje tołstoscźe, 11,5—19 m. dołhoscźe,
240 " klozow, 16—50 " hornjeje tołstoscźe, 2,5—5 " "
440 Rm. khójnowych palnych schczépow I. a II. klaßy,
80 " " knyplow I. "
370 " " pjeńkow I. "
50 stotnjow khójnoweje walcźiny,
14 Rm. brěsowych knyplow
12 stotnjow brěsoweje biteje walcźiny,

} w drjewnischczu 23h.

} w drjewnischczu 16 hj.

Tute rjane a ßylne drjewa leża njedaloko schußeja pola Noweje Wßy a móża ßo tam wobhladacź. Wuměnjenja ßo do awkzije pschecźitaja. Wscho dalsche je pola podpißaneho shonicź.

W Njeßwaczidle, 1. haprleje 1881. Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Wupschedawanje

wulkeho wubjerka **schottiskich drastowych stoffow,** ſa selenoschtwórtkowske dary ßo derje hodźazych, teho runja **kholowowych tkaninow** a dźělby **rubischczow na hlowu** ſ wołmy a kattuna, so bychu ßo bórsy wurumowałe, po wurjadnje tunich płaczišnach.

S dobom poruczam ßwój derje srjadowany skład

klejdowych stoffow

wot najtuńschich hacź do najdróżschich druźinow, jenobarbne a mustrowane, ſa naléczo a léczo, kóhcź wot 25 np. hacź do 3 mk.,

cžorne židźane stoffy

we wulkim wubjerku a jara płaczišny hódne,

kattuny, pikéje a kroiſé,

kóhcź wot 17—50 np., w rjanych nowych mustrach,

módry, bély a rubjany płat

we wschelakich schěrokoscźach.

Sa léczo

poruczam wulki wubjerk **rubischczow na hlowu** w najnowschich mustrach, se židy, wołmy a kattuna.

Płaczišny ßym tak tunjo postajił, so budźe kóždemu, kiž mje wopyta, móżno, ßebi ſa mały pjenjes něschto dobre kupicź.

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu 140, pódla měschczańskeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbski rěcźi.**

Dr. Schrammowy bróſt- a laxirthej,

doscź snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połožowazy a kahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcźikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucza

hrodowska haptyka.

Möblowy magazin

na hornczerſkej haßy. **Otto Walter** na hornczerſkej haßy.

porucza derje dźěłane tyſcherſke a pólſtrowane **möble** po tunich płaczišnach.

Skoro darmo!

Hobrſki ſklad, wot **ſarjadowanja maßy ſallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik"** pſchewſatý, ßo dla nuſnych wulkich płaczenjow a dospolneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lěży ſa pokojzu ßameje dźěłarſkeje miſdy da ßo ßłěbowaze **woßebje hódne britannia-ßłěbro-blidne ſervice,** kotrež **prjedy 60 markow płaczeſche, a ßo ſa běłowoſtacze** pſchedmjetow

rußuje

6 blidnych nožow ſ wubjerunymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßłěbro-widliczki,
6 maßivnych britannia-ßłěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßłěbro khoſcjowych łžiczkow,
1 cžežki britannia-ßłěbro-ſopowy cžerpak,
1 maßivny britannia-ßłěbro-mlókowy cžerpak,
6 nježnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne nože,
3 rjane maßivne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcžik,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcžnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacža w hromadźe jenož

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)" abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacž ſklad doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipóſnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcži** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicž njehodźa, leža k **ſławnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěru woſjewi.**

Carl Noack

na žitnej haßy

porucza ßłěbowaze twory:

cžiſty a ßylny khoſej, punt po 90—120 np.,
dróbny zokor, punt po 45 np.,
zokor w pokrotach, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
cigarry, dobru tworu, 100 ſchtuk po 150 np.,
petrolej, punt po 16 np.,
łamany rajß, punt po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
runklizowe ßymjo tunjo,
wſchitke druźiny **jednorych** a **ßłódkich pakenzow,** w zykym a jenotliwje jara tunjo,
ſoda, punt po 10 np., pſchi 5 puntach punt po 9 np. a wſchitke druhe druźiny teho runja tunjo.

Rukomaj ßmjercže wutorhnjeny.

W měſtaczku Shawforth pola Rochdale běſche muž žiwy, kotrehož dźěło w tym wobſtejeſche, ſo w podkopkowych wokrjeßach ſchachty ryjeſche. Wón bě ßylny a wulki a ſnjeßeſche najwjetſche dźěło, doniž wón, kaž wjetſchi dźěl ludźi ſ jeho klaßy, dóńt pruhowaſche, najkrucžiſche ſtrapazy na ßo bjerjo, hacž móża ßo wot cžłowſkeho cžěła žadacž.

Pſched dwěmaj lětomaj bu tutón cžłowjek wopor khoroſcže, kotraž jeho mozy doſpołnje ſaniczi. Hacž dotal na ßwoje mozy a ßylnoſcž k ſeźiwjenju ßwojeje ßwójby pokaſany, widźeſche wón nětko žórko žiwnoſcže ſaprahnjene, a ßwoje małe nalutowanki, płody ßwojeho dźěła a prózowanja, kotrež mějachu wjelka nuſy wot doma wotdźeržecž, na kónz hicž. Jena khoroſcž na druhu ſcžěhowaſche, doniž běſche naſch pſcheczel tak drjechliwy cžłowjek, ſo móżeſche lědma ſe jſtwy cžampacž. Wón na aſthmje a wiczi cžerpjeſche, wbohi móżeſche jenož ſ wulkej wobcžežnoſczu dychacž.

Dokelž běſche pſchehordy, ſo by proßył a najwyſchſcha khudoba jeho nuſowaſche, něſchto wupytacž, ſ cžimž by ßwójbu pſched hłodowej nuſu wobarnował, wobſtarachu jemu něktoſi pſcheczelio lóhke dźěło (kotrež ßo wot małych holzow dokonja). Tak lóhke hacž też tute dźěło bě, tutón prjedy tak ßylny cžłowjek bě wot njemozy nuſowany, ßo njeho w ſadwělowanju wſdacž. Cžežo hiſchcže hacž žiwnoſcž dobycž, běſche ſa njeho, ju pſchetkacž, dokelž běſche jeho żołdk wobſchkodżeny a po ſdaczu bjes nadźije ſkhorjeny. Boloſcže jeho żołdka běchu njewopißomne, a lěkarjo jemu žanu pomoz pſchinjeſcž njemóżachu.

W tutej nuſy jemu ſtaroſcžiwi pſcheczelio mały liſcžik póßłachu, kotryž dobre ßamotnoſcže Shäker-extrakta k hojenju dyſpepſije a podobnych cžerpjenjow ſ khwalbu wuſběhowaſche. Kaž ſatepjazy ſa ßłómiczku hraba, tak pſchiſmy khory muž poruczenje hojazeho ßrědka. Kóżdy drje wěri, ſo běſche khory w tutym cžaßu kaž koſcžowz ſeſthnjeny, pſches trjebanje Shäker-extrakta bu jemu ſtrowoſcž a móz ſaßo data a wón bu rukomaj ßmjercže wutorhnjeny. Wicž a aſthma, ſcžěhwki ſkoro zyle ſaniczeneho żołdka ßo ſhubichu, ſo ßo njebychu ſaßo wrócžiłe, a po tym ſo běchu něktre měßazy ſaſchłe, móżeſche tón muž ſaßo ßwoje cžežke dźěło dokonjecž a ßebi khlěb ſ nowa warbowacž.

Kóżdy budże pſchidacž, ſo je to wubjerne a dźiwne hojenje a k temu hiſchcže tajke, kotrež móże ßo wopokaſacž, pſchetož póſtſki miſchtr abo něka jki druhi nahladny muž w Shawforthu budże prawdźiwoſcž horka cžinjenych wuprajenjow wobtwjerdźicž. Spomnjeny muž rěka Thomas Breggs, w Peel Terrace, Shawforth pola Rochedala w Jendźelſkej.

Tu powjedane njeje jeniczki tajki pad, pſchetož ßamy extrakt je najdźiwniſche reſultaty wuſkutkował, a hdyž ßebi cžitarjo wopokaſma žadaja, dha njech mi pißaja, a ja jim ſta druhich póſcželu, kotrež teho runja hódnoſcž Shäker-extrakta wopokaſaja.

Nimale millijon (1,000,000) bleſchow tuteho lěkarſtwa bu w běhu ſańdźeneho lěta 1880 w Jendźelſkej pſchedatych. Tute wulkotne pſchedawanje běſche woßebje reſultat poruczenjow ludźi, kotſiž běchu ßo ſ wuźiwanjom lěkarſtwa wuſtrowili a tutón podawk ßwojim pſcheczelam a ſnatym ſ dźakom woſjewjachu. Tajke wobſchěrne pſchedawanje ßo wot žaneho lěkarſtwa w něka jkimžkuli kraju ſa tak krótki cžaß ſawjedźenje doſcžahnyło njeje, a žadyn druhi ſcžěhwk ßo ſ teho cžahnycž njemóże, hacž kaž to wo prawdźe je — ſo ma lěkarſtwo wubjernu ſaßkužbu. Wobßedźer: **A. J. White. Składy:** w **Budyſchinje:** měſchcžańſka haptyka; we **Wulkim Hajnje:** Dr. Leo, haptykaŕ; we **Wulkim Schönawje:** O. Springer, haptykaŕ; w **Hohenſteinje:** A. Kapphahn, haptykaŕ; w **Lauenſteinje:** v. Rapacki, haptykaŕ; we **Woſtrowzu:** L. Geriſcher, haptykaŕ; w **Radebergu:** Th. Huth, haptykaŕ; w **Siebenlehnje:** O. Walcha, haptykaŕ; w **Stolpnje:** E. M. Legler, haptykaŕ; w **Tharancze:** O. Lagatz, haptykaŕ; w **Žitawje:** měſchcžańſka a Jańſka haptyka.

Rukowanje na tharty.

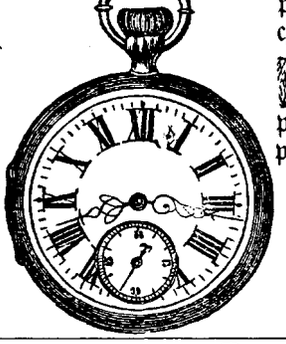

Pſches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz pſches kupowanja ſ druheje abo tſecžeje ruki, móżu cžeßnym kupzam kóżdu požadanu druźinu

cžaßnikow

po jara tunich płaczišnach w ſprawnej dobrej tworje pſchedawacž. — Wo pſchecželniwe wobkedźbowanje proßy

W Budyſchinje, na ſnutſknej lawſkej haßy cžo. 134/12.

J. G. Schneider,

cžaßnikaŕ.

S dobom pſchiſtaju, ſo też ßerbſki rěcžu.

Cžaßnikowy ſklad w khlamach a po jenym ſkhodže.

Soſa a matrazy

derje a trajnje dźěłane, ſoſa wot 30 mk. a pjerowe matrazy wot 18 mk., kaž też **kofry, toſche** a **ſchulſke ranzki** w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucza

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serb. Nowin".

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

Měschczańske dźiwadło (theater) w Budyschinje.

Jenoż 3 pschedstajenja.

Njedźelu 17., póndźelu 18. a wutoru 19. haprleje 1881:

Wulki

wujednarski wopor na Golgatha,

historija Khrystužoweho cźerpjenja a wumrjecźa,

wuwjedźene wot towarstwa starobajerskich passijonskich hrow pod direkziju **Ed. Allescha** wot 40 woßobow.

Wotewrjenje kaßy 1/2 8 hodź. Sapoczatk w 8 hodź. Kónz w 10 hodź.

Placzisny městnow:

	Dźeńska kaßa.	Wjecźorna kaßa.
Ssrjedźna loża Prosjenijum-loża Orchester-loża	billet po 1 mk. 25 np.,	1 mk. 50 np.
I. rjadna loża Parket-loża Parket	= 1 = — =	1 = 25 =
Parterr-loża	= — = 75 =	1 = — =
Parterre (liczbowane)	= — = 70 =	— = 80 =
Parterre k stacźu	= — = — =	— = 60 =
Sawrjene městno (II. rjad)	= — = 70 =	— = 75 =
I. gallerija	= — = 40 =	— = 50 =
II. gallerija	= — = — =	— = 25 =

Wo dnjo ßo billety po poniżenej placzisnje pschi theaterskej kaßy dopołdnja wot 1/2 10—1 hodźiny pschedawaja. Njedźelu popołdnju w 4 hodźinach směje ßo **extra-pschedstajenje,** pschi czimż dźěcźi jenoż połojzu sastupneho pjenjesa placza.

Sserbski konzert,

wuwjedźeny wot **ßerbskeju towarstwow budyskeju seminarow,** směje ßo **druhi ßwjaty dźeń jutrow, 18. haprleje,** w **Heimrichez hosczeńzu** w **Bukezach.**

Sapoczatk wjecźor s dypkom 7 hodźin. Po konzercźe směje ßo sa wopytarjow **bal.**

Generalna zhromadźizna towarstwa Maćicy Serbskeje

srjedu po jutrach, 20. haprleje,

popołdnju w 2 hodźinomaj w sali hosćeńca „k złotej krónje" w Budyšinje.

Dźeński porjad: 1) Lětne rozprawy. 2) Wubjerkowe namjety. 3) Wólby. 4) Swobodne namjety.

Wšitke sobustawy na tutu zhromadźiznu najpodwolnišo přeprošuje

předsydstwo Maćicy Serbskeje.

Aufn.-Anmeld. i. Technikum Buxtehude b. Hambg. erb. schleun. d. Direct.- Progr. grat.

Rěčespytny wotrjad M. S.

změje

srjedu 20. haprleje

dopołdnja wot 10 hodź. sem posedźenje w „złotej krónje". Přednošk k. Dr. Muki: „Analogiske twórby w serbskej deklinaciji." K temu přeprošuje z tutym sobustawy a hosći **předsyda.**

Tych samych česćenych knjezow spěwarjow, kotřiž noty łońšeho spěwanskeho swjedźenja hišće wrócili njejsu, podwólnje prošu, zo bychu mi je bórzy připósłać chcyli.

Fiedler, sem. w. wuč.

Sańdźenu ßobotu je ßo pjenjeżna mósčeń se 6—8 tolerjemi w ßlěborje na żitnych wikach pschi jenej poprjanzowej budże shubika. Sprawny namakar njech ju sa dobre myto we wudawarni „Serb. Now." woteda.

Palma měra

na row njebocźiczkeho

Jana Hendricha Valtena,

Jana Valtena w Huszy

mandźelskeho ßyna.

„Schtoż czini Bóh, wscho dobre je",
Tak wěrny kschescźan praji,
Hdyż Bóh pisches ßmjertne podacze
Joh' do srudoby staji:
S tym móża ßo też troschtowacź
We Huszy Valt'nez nan a macź,
Nětk we jich cźeżkej srudźbje.

Bóh je jim luboh' żyna wsak
Tak nahle s teho ßwěta
A pisches ßmjercź jeho wotwolak
Sa jeho mtode léta,
Hdyż bě lět tsi a dwazyczi
Tu skoro pobył na ßwěczi,
Bóh pisches ßmjercź jeho żada.
Hdyż dźěsche s Druzkez s dźěla dom
Na pucźu do Brěsynki,
Hdżeż steja pornjo Vogtezom
Tych khójnow zyle rynki:
Tam nadeńdże — o srudoba —
Joh' straschna khoroscź padaza,
Hdyż wón ßamlutki běsche.
Duż pschińdże tam, hlej, po drósy
A jeho leżo widźi —
Tón Schubiz nan we Druzkezy —
So se ßmjercźu ßo bédźi.
Duż wjesechu joh' na kari
Do korczmy tam do Brěsynki
A wot tam dom na wosu.
O Bożo! kajka srudoba
We domje starschich běsche,
Hdżeż luby nan a maczerka
Jom' napschecźiwo dźěsche;
Też běchu cźi jich najbliżschi
Cźi pschecźeljo a ßußodźi
Jim k pomozy a k radże.
Wón sawostaji po ßebi
Tych lubych starschich wbohich,
Pjecź bratrow a też ßotry tsi
A druhich lubych ßwojich,
Też bliżschich — dalschich pschecźelow
A sprawnych ßwěrnych towarschow,
Kiż rady tu s nim běchu.
Tak ty, mój luby Hendricho!
'Żno spisch we khłódnym rowje,
Schtoż njeby nichtó nadźak ßo,
We Huszy na kherchowje,
Hdżeż wóßomnatoh' měrza ty
Ssy se wschej cźesću hrjebany,
Wot mnohich pschewodźeny.
Ach, lubi starschi, njeptaczcźe!
Bóh je joh' derje skhował
A joh' pisches sażne wumrjecźe
S toh' hrěschnoh' ßwěta wolak.
Wón dźěsche horje do njebja,
Hdżeż nětko wěczną sbóżnosc ma,
Pisches Khrysta krej a rany.
Haj, bratsja, ßotry, njeptaczcźe,
Wón je wschem' slemu wuschoł
A do wěczneje sbóżnoscźe
Do Bożoh' raja dóschoł.
Jom' nětko jara derje jo,
Duż wy, wy lubi pschecźeljo
Jom' wotpocżowacź dajcźe.
Wón njem'żesche ßo swjeßelicź
Tej' strowoscźe tu żenje.
Hdyż měsche wón wot naß hicź,
Dha běschcźe wschitkży rjenje
Wo njeho w wulkej staroscźi
Schto ßnadź joh' duży potrjechi,
Hacź żiwy domoj pschińdże.
Nětk praju ja dźak wutrobny
We jeho starschich mjenje
Tom' Schubiz nanej w Druzkezy
A druhim wschitkim rjenje,
Kiż ßu jom' byli k pomozy;
Też swudowjenej Frenzelży,
Kiż w Malej Huszy bydli.
Haj, dale ßwój dźak prajitej
Tu Geringży tej lubej knjeni,
Też mischtrej Frenzlej pjekarjej,
Tym noscherjam a wschitkim rjeni,
Kotsiż joh' ßu s posawnami —
Kiż wobstarachu w luboscźi —
K tom' rowej pschewodźili.
Dha spi nětk luby młodźenzo
Te twoje ßmjertne spanje,
Hacź budże junu saßwitacź
To krażne sbóżne ranje,
Hdżeż Bóh naß saßo wubudźi
A na wěczne naß sjednocźi
A s huady sbóżnoscź dawa.

Na żadanje **Pětr Mjónk.**

(K temu cźißku jena pschiłoha.)

Pschiłoha k cžiſzłu 16 „Serbſkich Nowin.“
Ssobotu 16. haprleje 1881.

Jan Jurij Pahn

w Budyſchinje na torhoſchcžu pſchi hłownej ſtraži (hauptwache)

porucža

ſzwój ſkład **nowych klejdowych ſtoffow ſa lěcžo** a k temu **ſzłuſchaze wobſzadne wupyſchenja,** wſcho, ſchtož nowa móda žada, je tu we wulkim wubjerku.

Cžorne židžane ſtoffy we wubjernych dobroſcžach po wurjadnje tunich płacžiſnach.

Lětne žakety, paletoty, wobwěſchki a **deſchcžowe mantle** ſ **trikota, ſzukna, diagonala** a **cžeſzanych ſtoffow** w hiſchcže njewidžanym **wubjerku.**

Pſchi mojim nutskupowanju ſzym **najwjetſchu kedžbliwoſcž** měł, tak ſo ſzebi myſzlu, ſo budu mojich wotebjerarjow niz jenož ſ **dobrej tworu,** ale tež **ſ jara tunimi płacžiſnami** ſpokojicž.

Schicže po měrje ſzo **derje** a **tunjo** wobſtara.

K twaŕſkemu cžaſzej

poruczataj ſzwój bohaty ſkład **pjeŕſchcžowych** a **moleŕſkich barbow, firniſzy** a **laki, krydu, cement** atd.

bratraj Měrſchej.

Ballhauſerowe cžorne žołcžowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoſzebniſchi, najſtarſchi domjazy ſzrědk pſche hněw, mjerſatoſcž a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocže a ſ zyła k wucžiſcženju krwě, — wſchěm hoſpodaŕſtwam najlěpje a najnaležniſcho poruczene. Wułoženje, kak maja ſzo trjebacž, je kóždej bleſchi pſchipołožene.

Jeniczki ſkład je **měſchcžanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ſzo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płacži 40 np.

Max Mütze

w Budyſchinje na bohatej haſzy 11

porucža ſzwój ſkład

ſchkleńcžanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płacžiſnach dobrocžiwemu wobkedžbowanju.

Pſchedeſchcžnikowa fabrika

H. M. Schmidt

na róžku hłowneho torhoſchcža

porucža nowoſcže w **pſcheſzłóncžnikach** a **pſchedeſchcžnikach** w wulkim wubjerku wot najwoſzebniſcheho hacž do najtuniſcheho.

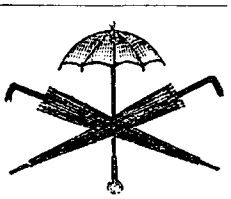

Najtuniſche pſchedeſchcžniki wot 2 mk.

Wſchitke **porjedźeńki** a **pocžehnjenja** pſchedeſchcžnikow ſzo kóždy cžaſz derje a tunjo wobſtaraja.

S pocžeſcžowanjom

H. M. Schmidt.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńcžnu muku, ržanu muku, rajſz,** punt po 18 np., wſchě družiny **warjenjow,** moje wubjerne **ſzymjenja, cžeŕwjeny dźecžel, běły dźecžel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majſz.**

C. Kahrowe
w póſtſkej kowaŕni.

Roſzowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ſzo jenož **trjeny len,** a to jenož ſzobotu w Grütznerez domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haſzy, kupuje.

Kóſlaze kóžki

kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach, ſzyre kože ſzo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbaŕſkej haſzy.

Kóſlaze kóžki kupuje po najwyſchſchich płacžiſnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na ſeminaŕſkej haſzy w Budyſchinje.

Emma zwud. **Vorwerkowa**

ſ napſchecža hłowneje ſtraže (hauptwachi) porucža ſzwój bohacže wuhotowany ſkład **ja, kow** a **jaketow** ſ dobreho **ſzukna, ripſaſzomota** a **plüſcha** po jara tunich płacžiſnach.

Lowriju cžerſtwje paleneho

twarſkeho a hnójneho kalka a hnójneje ſzele

ſzym runje dostał. **Tšěſchne** a **murjerſke zyhele,** kaž tež **thonowe roły** po najtuniſchich płaczíſnach pſchedawam.

F. Fiſcher
na dwórniſchezu w Laſu.

Rulowy (Rouleaux)

pſchiprawjene, **ſchtuku** hižom wot **0,70 mk.;**

rulowowe stoffy

molowane a tkane, we wſchěch ſchěrjach na ſkładze;

rulowy ſa wukładne wokna

dam wo **kóždej wulkoſczi, kóždej barbje,** ſ **pižmom** a **bjes njeho**

ſa khlamy a reſtaurazije

na najpěknijſche waſchnje wudžěłacz a poruczam je pſchi najtuniſchim poßłużenju k dobroczíwemu wobkedžbowanju.

Julius Hartmann Sohn
w Budyſchinje na mjaßowym torhoſchczu.

Rulowowe žerdže ſe ſpadowazymi kijemi ßu najtuńſcho na pſchedań.

---

en gros. **Piſzne knihi** **en détail.**

po prjódkpiſzanju porucza tunjo

N. Bernhardt, fabrika konto-knihow
6 na bohatej haßy 6.

Kwětkowe a kłobukowe khlamy

Pauline Feige
20 na bohatej hasy 20

poruczeja najnowſche khumſchtne **kwětki** a **pjera,** kaž tež wupyſchene a njewupyſchene **kłobuki** po najtuniſchich płaczíſnach a proſcha pſchi potrjebje wo dobroczíwe wobkedžbowanje.

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdžiwa

Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a czehnita žalba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody,** pſche **wicj** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchěm ßwěcze khwalbu dobyła a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy wobtwjerdženych wopiſzmow,** w haptykach wupokoženych, wo tym ßwědczi.

* Dostacz we **wſchitkich haptykach.**

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płaczíſnje.

E. R. Lehmann
na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadženje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodžin. Khudym darmo.

K twarjenju

poruczamy

żeleſne ſchěny a T-noſcherje

we wſchěch žadanych dołhoſczach a wyßokoſczach.

Gebr. Joachimsthal.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczíſnach porucza

W. Hübner, tyſcheríſki miſchtr
w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Anilinowe barby,

k barbjenju jejow, poruczataj

bratraj Měrſchej.

Khofej

woßebneje dobroſcze porucza punt po 95, 100, 105, 110—160 np.

Gustav Poser.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. porucza

Gustav Poser.

Khofeje,

zyle ßylne a czíſtoßłodžaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacz 160 np. jako jara płaczíſny hódny porucza a pſchi wotewſaczu 10 puntow pomérnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Na bohatej haßy nowe czíßło 12.

Khofej, jara rjany a czíſtoßłodžazy, punt po 100 np. a 110 np.,
ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,
rjane jerje, ſchtuku ſa 4, 5, 6 hacz 8 np., mandl ſa 50, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoz najlépſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khlamy,
na bohatej haßy 12.

Aromatiſku wiczuu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke flußowe khrepki: bl. 56 np.,
bély bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ßmolomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**
w Budyſchinje.

S nakładom Maćicy Serbskeje ꝛu wuſchke a ſa 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowin“ a we wjetſchich dźělbach pola macźičzneho pokładnika, k. pſchekupza Mjerwy (M. Mörbe) něſchto tuńſcho dostacź:

Bibliſke ſtawiſny ſa ſerbſko-němſke ſchule,

po nahladach a ſ pomozu knjeſow kralowſkeju ſchulſkeju inſpektarjow, ſchulſkeho radźiczela **Grüllicha** a **Dr. Wilda**, ſeſtajał **Jan Bartko**, wucźeŕ w Noßacźizach. Tute knihi ꝛu na jenej ſtronje ſerbſke a na druhej němſki, tak ſo móże ſ nich Sserb derje němſki wuknycź. — Wone ꝛu też jenoż w němſkej rěcźi wuſchke, płacźa też 80 np. a maja tole napißmo: **Biblische Geſchichten für Volksſchulen** nach den Plänen und unter Mitwirkung der Herren Königlichen Bezirksſchulinſpektoren Schulrath **Grüllich** und **Dr. Wild** bearbeitet von **J. Bartko**, Lehrer in Noſtitz. Verlag von Schmaler's Buchdruckerei in Bautzen.

We wudawarni „Sserbſkich Nowin“ a pola wſchitkich knihikupzow je ſa **30 np.** dostacź:

Die Innere Miſſion unter den Wenden.

Vortrag am 17. Februar 1881 im Evangeliſchen Vereinshauſe zu Breslau gehalten und auf Verlangen in Druck gegeben von **H. Immiſch**, Pfarrer zu Göda bei Bautzen.

Dokelž pſchednoſchk njemóżeſche hinajſchi bycź, dyžli němſki, je knižka też němſka; ale wona je ſa Sserbow jara ważna. — Cźiſty dobytk ſ jeje rospſchedacźa dostanje Towarſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe, barbowe a ſpirituoſowe khlamy

Gustav Römer

w Budyſchinje, na ꝛukelńſkej haßy cźo. 7

ꝛo pſchi potrěbnoſcźi naležnje poruczeja, khwatne a ſprawne poßłużenje a dobru tworu po mózno tunich płacźiſnach lubjo.

Terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
chemiſzy cźiſty bělobny (bleiweiß) oxyd w wolinju,
wſchitke druźiny
ꝛuchich barbow,
wubjerk
wubjernych lakow
pola
Ernſta Mittaſcha hewak **Heinr. Jul. Lincke**
pſchi pětrowſkej zyrkwi cźißko 5.

Khoſej, njepaleny, punt po 85—180 np.;
khoſej, paleny, punt po 120, 160, 180 a 200 np.;
zyły zokor, punt wot 48 np., w kehelach tuńſcho;
mlěty zokor, punt po 45 np.;
kuſkaty zokor, punt po 50 np.;
łamany rajß, punt po 16 np.;
zyły rajß, punt po 18, 20, 24, 30, 40 np.;
krupy, punt po 18, 24, 28, 30 a 36 np.;
bantowe a **niczowe nudle;**
maccaroni, italſki a němſki;
wſchitke druźiny **warjenjow;**
rajßowu a **pſcheńcźnu ſchterku**
porucza dobrocźiwemu wobkedźbowanju
Ernſt Mittaſch hewak **Heinr. Jul. Lincke**
pſchi pětrowſkej zyrkwi cźißko 5.

Durjowe
woknowe
möblowe
kaſchczowe } **wobbitki**

porucza tunjo
Paul Seidler
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ꝛo derje palazych a ꝛłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcze tuńſcho a cźinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Wolijowe barby
we wſchěch druźinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,
ſchpundowanſki ꝛwěcźazy lak,
teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,
terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
dwójny a **jednory lany wolijowy firniß,**
jara ſpěſchnje a twjerdźe ſkhnyjazy,
jantarjowy (bernſtajnowy) lak,
kopallak,
żeleſowy lak,
I. kölnſki klij a **murjerſki klij**
a wſchelake druhe druźiny,
myjerſku krydu a **gyps,**
I. portlandſki zement atd.
poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płacźiſnach
drogowe a barbotworowe khlamy
en gros **Otto Engert** en détail
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Dobre
moleŕſke a murjerſke barby
we wulkim wubjerku poruczeja
drogowe a barbotworowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Skótny pizowy pólver
w pakcźikach po 1 a ½ puncźe poruczeja
drogowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Butrowy pólver,
najlěpſchi ꝛrědk k ſpomoženju butrudźěkanja, poruczeja w pakcźikach po 50 np.
drogowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

We wudawarni „Serbſkich Nowin“ je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Salutowanje ſa hoſpoſy
poſkicźuje **rjanobarbjerńja, cźiſchcźerńja** a **chemiſka płokarńja Heinricha Hoppſtocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje mużſkeje a żónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtaratai darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

Porzellanowe płaty
na rowy ſ němſkim a ſerbſkim pißmom moluje **Robert Möchel**
porzellanowy moleŕ na rěſniſkej haßy 16.

S tutym ſzebi dowolam wobydlerjow Bukez a wokolnoſcźe na to kedźbliwych cźinicź, ſo wſchu żónſku draſtu rjenje a derje ſzedźazu ſchiju.

Windleŕka w Bukezach.

Cźeſcźenym Sserbam k nawjedźenju dawam, ſo ja na ſchuleŕſkej haßy wjazy njebydlu, ale ſo nětko na tak mjenowanej **nowej haßy (Neugaſſe)** cźißko 9, kotraž haſka prěki bjes hornczerſkej a kamjeńtej haßu wjedźe, bydlu. Róże a pletwa ke kmótſenju, kwaßam a ſa ſemrjetych pſchezo dale dźěkam.

Hana Pětkez.

Cźeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe ſzebi dowolam woſjewicź, ſo ſzym ſzebi **na rózowej haßy** pſchi žitnych wikach **Gärtnerez reſtauraziju** wotnajał. Lubjo, ſo budu mojim cźeſcźenym Sserbam ſ dobrej jědźu a wubjernym klóſchtrſkim a druhimi piwami kedźbliwje poßłużowacź, proſchu wo prawje bohaty wopyt. S poczeſcźowanjom

prjedawſchi ſdźerjanſki hoſcźeńzaŕ
P. Kedźbora.

Na ſerbſkej haßy. **Möblowy magazin** Na ſerbſkej haßy.

porucza

Auguſt Jannaſch,

tyſcherſki miſchtr.

Khoſej,

jara derje ſkłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ſkłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacź 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Poſtoczeny lejſty,
gardinowe dźerźaki a roſetty,
wobluki ſa wobraſy (bildy)
porucza po tunich płaczíſnach

Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Kuczowy grat,

derje a ſolidnje wuwjedźeny, por wot 110 mk., jěchaŕſki (rajtaŕſki) grat, ſkedka a ſkedkowe deki we wulkim wubjerku porucza, ſo by ſ tym wurumował, po tunich płaczíſnach

E. G. Leuner
na ſchulſkej haßy 122B.

Schulſke ranzki a ſchulſke toſche ßu ſtajnje na ſkładze.

Wot najwjetſcheje waźnoſcze ſa

woczi kóždeho.

Tuta jenoź ßama wěrnje prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot léta 1822 ßwětoßkawna.

Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menzнera w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kóždy wěſcze jenoź wo wěrnje prawdźiwu Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta źada. Zanu druhu.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** Wam wojſewju, ſo je Wascha **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** pola mojeho ßyna, kotryź je 5/4 léta na ſtraſchne ſahorjenje woczow cźerpił, dobre ßłużby cźinila (ßłěduje ſkaſanje). W Małej Huſzy, 11./4. 80. Korla Moritz Gärtner. Dale: Dokelź je mi Wascha wuwołana **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka** dobre ßłużby cźinila, proſchu (ßłěduje ſkaſanje). W Bielefeldźe, 15./4. 1880. A. Hellenbeck.

Sſłómjanych kłobukow

płókanje, barbjenje a moderniſirowanje ßo wobſtara w modowych khlamach **Hany Roſtoweje** na źitnych wikach cźiſło 7.

Kłobukowe faßony ßu we wulkim wubjerku na pokaſku.

We wobkhadźe ßo ſerbſki rěcźi.

Schwajzarſke pille,
35 ſchtuk po 1 mk.,

anilinowe barby,
10 ſchtuk po 25 np., k ßamobarbjenju draſty, tkaninow, wokmy a płata, njejědojte,

jejowe barby
po 5 np., 10 ſchtuk po 25 np., njejědojte, porucza

měſchczańſka haptyſka
w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu.

Hollandki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cźaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kźizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobźernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 40 np. a je k dostacźu

w hrodowſkej haptyzy.
w Budyſchinje.

Wopitſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcze wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakaŕ m. a ſpezialiſt ſa na wopitſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky**, Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychź prawoſcź je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſchołcźinſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podrażerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelź jenoź jebaja.

Kedźbu!

Kaſchcźowy magazin

Hermanna Hofmanna

(prjedy J. T. Jyrch)

na taſchbarku w Budyſchinje

porucza ßwoje kaſchcźe ſ wobbitkami a bjes nich po móżno tunich płacźiſnach a proßy pſchi potrjebje wo dobroczźiwe wobkedźbowanje.

Podpißany ßo teho runja k twarjenju möblow a twaŕſkich dźěłow po tunich płacźiſnach porucza. S poczeſcźowanjom

Hermann Hofmann,
tyſcherſki miſchtr.

Podpißany ßo porucza k wuwjedźenju wſchěch dźěłow do jeho rjemjeßka ßłuſchazych, a lubi ſprawne poßłużenje a ſprawne płacźiſny.

Oscar Hennig, moleŕ a lakiraŕ,
na burklinſkim měſcze (Burgplatz) nowe cźo. 1.
Tam ßo też jedyn **wucźobnik** pyta.

Holzy, kotreź chzedźa běłe ſchicźe, ſchwadliſtwo, pſchirěſowanje a wſchelake druhe ruczne źónſke dźěła nawuknycź, móża ßo ſamolwicź w Budyſchinje pſchi mjaßowych hětkach.

C. Aockowa.

Młode holzy móża ſchwadliſtwo, běłe ſchicźe, friſirowanje, mjenatykanje, włoßowe dźěła atd. doſpołnje nawuknycź a móża ſ dobom też penſiju doſtacź pola

Selmy Peuckertoweje
na Hoſchiz haßy cźo. 9 w Budyſchinje.

Pjekaŕſki wucźobnik ßo pyta wot pjekaŕſkeho miſchtra **Löſcha** w Klukſchu.

Hólczej,

kotryź chze rjemjenjeŕſtwo nawuknycź, móże do wucźby ſtupicź pola

Heinricha Schuſtera,
rjemjenjeŕſkeho miſchtra na bohatej haßy.

Dwaj krawſkaj móżetaj hnydom do dźěła ſtupicź pſchi garbaŕſkich wrotach 377/1.

Ssyn ſprawnych ſtarſchich, kotryź chze ſchewſtwo nawuknycź, móże do wucźby ſtupicź pola ſchewſkeho miſchtra **Erzgräbera** w Budyſchinje.

Na knjeźi dwór w Lutobcźu ßo wuſtojny **konjazy wotroczk** ſ dobrymi wopißmami pyta.

Wucźobnik pytany!

Sa kolonialtworowe a barbowe khlamy w Budyſchinje ßo młody cźłowjek, ßerbſkeje rěcźe mózny a ßyn ſprawneju ſtarſcheju, pod dobrymi wuměnjenjemi ſa wucźobnika pyta. Offerty njech ßo wotedadźa pod **G. S. No. 3** na póſcze w Budyſchinje.

Jeneho wucźobnika
pyta **Auguſt Jannaſch,**
tyſcherſki miſchtr.

Żeńtwa pytana.

Cźeſtny, frejny a ßamlutki ſtejazy ſamożity Sserb pyta ßebi na tutym puczu měrlubowazu mandźelſku, proteſtantſkeho wěrywuſnacźa. Cźeſtne wudowy bjes dźěcźi abo cźeſtne knjeźny ſe ßerbſkeje ßwójby ſ něſchto ſamoźenjom, kotreź chzedźa ßo tutemu ſprawnemu porucźenju dowěricź a myßle maja do ßwjateho mandźelſtwa ſtupicź, ßo proſcha, ßwoju cźeſcźenu adreßu we wudawaŕni „Serb. Nowin“ wotedacź. Na woběmaj bokomaj ma ßo ſamjelcźenje ßwěru wobkedźbowacź.

Waźne ſa wucźaharjow do Ameriki.

Hacź dotal kóždy wucźahowaŕ k ſapakowanju ßwojich wězow kaſchcźe abo kſchinje trjebaſche, njewjedźo, kak lóhko ßo kaſchcźe pſchi transporcźe wobſchkodźa, a dyrbjeſche ßebi poſdźiſcho nowe kaſchcźe wudźěłacź dacź. Tutemu njelubośnemu brachej je ßo pſches to wotpomhako, ſo ßo nětko pakowanſke korby, kotreź móża ßo poſdźiſcho też ſa bawmowe korby wužiwacź, trjebaja. Tute derje a twjerdźe dźěłane korby ßu w kóždej druźinje po najtuniſchich płacźiſnach doſtacź pola

Emila Saße, korbaŕſkeho miſchtra
w Neu-Odernitz pola Niſkeje.

Něktoſi wucźaharjo.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 17. **Sobotu 23. haprleje 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwny wumóžeŕ se ßmjercże.

Rěsnikojo w Kralowzu w Pruskej maja w wschelakich městowych wotdźělenjach ßwoje kutleŕnje, hdźež woni skót rěsaja a mjaßo tak dołho khowaja, doniž je na wiki njepschinjeßu. Na brjosy rěki Pegle, kotraž město do dweju stronow dźěli, leži tak mjenowana staroměschczańska kutleŕnja, s kotrejež roła, něhdże tołstoscź cłowjeka wobßahaza, do wody dele wjedże, psches kotruž ma nahromadźena krej a wschón njerjad wotběžecź. Runje s napschecźa na druhim brjosy rěki bydlesche rěsniski mischtr Schurk, kotrehoż dom a dwór s rěku mjesowasche.

Nětko ßo sta, so bu něhdże w dwazetym lěcże naschego lětstotetka se spomnjeneje kutleŕnje kóždźiczku nóz khětro hromada mjaßa, tam leżazeho, kranjena. Rěsnikojo, psches to schkodowazy, ßebi njemóżachu wumyßlicź, schtó je paduchstwo wobeschoł. Kutleŕnja a k temu ßłuschaze twarjenja běchu tak derje sawrjene, so běsche sa paduchow skoro njemóżne, ßo do mjaßoweho sklada dobywacź. Wysche teho njemóżachu pschi najwobhladniwischim pschepytowanju ani najmjeńscheho ßłeda wunamakacź, so je ßo żadyn cłowjek nutskłamał. Murja, kotraž dwór wobdawasche, běsche tak wyßoka, so ju nichtó bjes rěbła pscheleścź njemóżesche. Też na sankach njeběsche widźecź, so ßu wot někoho s paduschnym kluczom wotewrjene. Żadyn cłowjek ßebi njemóżesche rosjaßnicź, schtó po spochi mjaßo kranje a na kajke waschnje paduch do mjaßoweho sklada pschińdże. Tola paduchstwa njepschestachu; kóżde ranje bě ßo saßo wulka hromada cżerstweho mjaßa ßhubiła.

Skónczńje ßo někotsi rěsnikojo, psches potajne paduchstwa najbóle schkodowani, wobrěczachu, bliżschu noz w kutleŕni sawostacź a tam strażowacź, so bychu njekmanika wußlědźili a jeho po móżnoscźi pschi pakoscźenju popadli. Woni ßo tam skradźu, żanemu cłowjekej wo tym niczo prajiży, shromadźichu. Woni żaneho ßłowczka bjes ßobu njerěczachu, so njebychu psches to ßwoju pschitomnoscź pscheradźili, ale se wschej kedźbliwoscźu poßłuchachu, so bychu kóżdy wrjeskot pytnyli a potom paducha wěscże pschimnyli.

Někotre hodźiny tak s měrom a pomałku sańdźechu, bjes tym so ßo niz najmjeńsche njepokasa a njehibny. Runje 12 hodźin bijesche. Na dobo mischtrjo wonka w rězy wótry pluskot saßkyschachu, kotryż ßo jim bóle a bóle pschibliżuje. Na poßledk ßo něschto s wulkej prózu pomałku psches roku wije, kotraż s kutłarnje do wody wjedże. A hlej, s rokoweje dźěry ßo njenadźujacy hłowa wulkeho rěsniskeho pßa tyknje. Poß wschón s roky wulěse a, zusych ludźi cżujo, njespokojny mórczi. Dokelż pak strażnikojo s měrom wostanu, poß na bok běži, hdźež cżerstwe mjaßo wißa. Tu wón pokojzu cżelecża s hosdźa hrabny, wlecże ju k rokje, puschcźi mjaßo do dźěry a potom po ßamßnym puczu, po kotrymż je pschischoł, twóchny. Mużojo k woknam skocźiwschi wuhladaja, kak poß, kranjene mjaßo w klamje dżeržo, psches rěku nasad pluwa a s napschecża na druhim brjosy na dwór mischtra Schurka se ßwojim rubjeżnistwom wulěse.

Paduch běsche nětko wußlědźeny a s tym też hudanczko wujaßnjene, kotrehoż dla běchu ßebi prjedy rěsnikojo hłowu łamali. Nasajtra rano ßo wobkranjeni wschitzy w hromadże k mischtrej Schurkej podachu a jemu powjedachu, schto je ßo podało. Wón może nětko hnydom wuhudacź, s wotkal ßu hromady koscżow, kotreż wschědnje na jeho dworje leża. Jeho rjecżasnik Muraß, kotryż w nozy ßwobodnje wokoło běhasche, bě mjaßo s kutłarnje wotnoschował. Każ ßo rosymi, dyrbjesche wón nětko jako sprawny cłowjek schkodu wurunacź a wobkranjenym rěsnikam khětru hromadu pjenjes wupłacźicź.

Schurk běsche jara samożity muż a móżesche teho dla tutón wudawk, hdyż też bě wulki, jara derje snjescź. Cżeżki pjenjes pak, kotryż na tajke waschnje shubi, jeho tola mjersasche. Je-li ßwojeho pßa w nozy na rjecżas swjasa, jemu sa dwór żaneho wużitka njepschinjeße. Dawasche pak wón jemu, każ hacź dotal, też dale ßwobodnje wokoło běhacź, mějesche wotcżakowacź, so ßo ßwojeho pakoscżenja, s kotrymż běsche ßebi wschědnje dobre kuski wobstarał, njewostaji. Schtoż pak naschego sprawneho mischtra najbóle rosshori a pschecźiwo skocżatu rosnjembri, běsche strach, so budża na njeho skradżu tukacź, każ so je wón pßa k paduchstwu pschiwabił. Jeho cżestne a dobre mjeno, na kotreż běsche stajnje hordy był, móżesche ßo wohańbicź. Jenoż s jenym skutkom ßebi myßlesche wschitke ske scżěhwki s jenym dobom wotwobrocźicź. Duż wobsankny, paduschneho pßa bjes komdźenja satsělicź.

Jeho żona pak, kotraż ßwěrneho Muraßa lubowasche, njeběsche s wotpohladom ßwojeho muża psches jene. Dźěczi, kotreż rad a cżasto s pßom hrajachu, płakachu, saßkyschawschi, so dyrbi ßo nětko skónzowacź. Wone żakoscżachu a proschachu, schtoż jenoż móżachu, so by nan pßej, jich lubemu Muraßej, żiwjenje wostajił. Mischtrej Schurkej bu jeho wumyßł też jara cżeżki. Dokelż pak bě jón ras wobsanknył, njedasche ßo wot njeho s proschenjom a ßylsami ßwojich dźěczi wotwobrocźicź. Wón ßwojemu wotroczkej pschikasa, pßa psched město wjescź a jeho wonka satsělicź. Wotroczk je hnydom hotowy, pschikasnju ßwojeho mischtra wuwjescź. Wón tšelbu, kotruż jemu Schurk pschepoda, na ramjo powjeßnywschi s města a s wrotow khwata. Muraß swólniwje a wjeßoły ßobu běži, njesnajo srudny dóńt, kotryż na njeho cżaka. Wón radoscźiwje po wotroczku skaka a jemu s pschikhilenjom ruzy a wobliczo lisa. Tutemu je po cżaßu bóle a bóle cżeżko, ßwěrnemu skocżatu, kotreż je jeho tak cżasto na jeho pucżowanjach pschewodżowało, żiwjenje wsacź. Wón bóle a bóle pomałku wukracżuje, so by hrosny ßmjertny wußud tak posdże hacź jenoż móżno wuwjedł. Skónczńje je s Muraßom do lěßa dóschoł, psches kotryż dróha wjedże. Wscho cżakanje a komdźenje niczo njepomha, wón ma pschikasnju ßwojeho mischtra dokonjecź.

Wón pßa ſa ſchtom pſchiwjaſa a ßo njedaloko njeho ſtupi. Muraß je jemu runje ſaßo ruku liſak, kotraž jemu ſe ßmjercźu hroſy. Wotroczkej je pſches to wutroba cźežka a ſrudna. Tola wón, ßo khróble ſmuźiwſchi, tſélbu hrabny a ßo do ßwěrneho pßa měri, kotryž jemu ſ dowěrjenjom a wjeßele do woczow hlada.

Na dobo ßo ſady njeho ſawoła: „S měrom!“ a jedyn cźlowjek ßo praſcha: „Schto chzeſch ſ pßom cźinicź?“ Wotroczk, tſélbu wotpokoźiwſchi, ßo wohladuje, ſ wotkel wokanje a praſchenje pſchińdźe. S dobom wuhlada dweju pólſkeju źidow, kotrajž ſtaj, bjes teho ſo by wón to wjedźał, ſa nim ſchkoj. Wonaj bliže pſchińdźetaj a jedyn ſ njeju hižom ras wuprajene woſpjetuje. Nětko wotroczk powjeda, ſchto je jemu jeho miſchtr pſchikaſał, a ſchto je poß ſawinował.

Na to jedyn ſ pucźowarjow praji: „Schkoda tola rjaneho pßa! Woſtaj mi to ſkocźo, ja tebi ſa nje tſi tolerje dam.“

Wotroczk ßebi wěz dołho njepſchemyßli. Tſi tolerje ßu rjany pjenjes, kotryž by wón rady wſał a by też móhł derje trjebacź. K temu pſchińdźe, ſo ßo jemu pſches to mordarſke ſatſélenje, ſchtož je ſa njeho tak cźežke a hórke, ſalutuje. Jeho miſchtr pßa wotbudźe, wſchak njetrjeba wjedźecź, hdźe je woſtał. Wón źidej wuměnjenje poſtaji, ſo ßo poß nihdy a na nihdy do Kralowza wjazy wrócźicź njeßmě. Tón jemu to ſ ruku ßlubiwſchi tſi tolerje pſchepoda a ßo potom ſ pßom, kotrehož je runje wot ßmjercźe wumóhł, wotßali. Muraß ßam na ßwojeho noweho knjeſa rad poßłucha, kaž by wjedźał, ſo ma ßo jemu ſa ſdźerženje źiwjenja dźakowacź.

Rěſniſki, ßo domoj wrócźiwſchi, miſchtrej powjeda, ſo je po jeho pſchikaſni pßa wonka ſatſélił a w lěßu ſahrjebał. Sprawnemu Schurkej ßo poczina we wutrobje ſtyſkacź, jako tutu powjeſcź ſaßłyſchi. Wón hakle ßebi nětko pomyßli, kak lubeho a rad je wón pßa měł. Jeho żona a dźěcźi żałoßnje jeho ßmjercźe dla płakaja, a też miſchtr ßo ſkradźu teho kaje, ſchtož je pſchi prěnim rosnjemdrjenju wobſanknył a pſchikaſał. Tola wěz ßo njeda wjazy pſcheměnicź a wón dyrbi ßo do jeho ſhubjenja podacź.

Něhdźe lěto po tym, hacź bě ßo to ſtało, miſchtr Schurk do Pólſkeje pucźowaſche, ſo by tu tucźny ſkót kupował a jón do Kralowza dowjedł. Běſche to w měßazu februarje. Wón bě hižom, mjeſy pſchekrocźiwſchi, do bliſkoſcźe pólſkeho měſta Kolneho pſchiſchoł. Wjedro běſche tón dźeń ſymne a njelubośne było. Sſněh a deſchcź běſchtaj pucźowarja hacź do koſcźi pſchemaczałoj. Wjecźor běſche ßo pſchi pokhmurjenym njebju ſažo hacź hewak w tutym cźaßu pſchibliżił. Schurk běſche ßo wyſche teho w lěßu ſabkudźił a njemóżeſche, njedźiwajo wſcheho pytanja, prawu dróhu namakacź. (Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Ławniſki ßud 29. měrza.

Dźěkacźeŕ A. Weinhold ſe Židowa běſche tſi njedźele dołho ßłużobnu holzu Dannertez ſ Biehajna, kotraž ßo w tutym cźaßu ſ njekaſanſtwom żiwjeſche, w ßwojim wobydlenju hoſpodował. Dokelž pak wón tutu żónſku pola gmejnſkeho prjódkſtejerja njebě powjedźił, dyrbi wón 10 mk. khoſtanja płacźicź.

Hoſpodarſki pomoznik J. A. Mikel, dźěkacźeŕ K. A. Schurak, ſchewſki wucźobnik K. Mikel ſ Pßowjow, wotroczk Schurak ſ Wulkeje Dubrawy a ſchewz O. Rychtaŕ ſ Roßthala běchu ßo w nozy 30. ſeptembra 1880 pola hoſcźeńzarja Apicźa w Nowej Wßy do ſpańſkeje komory ßłużobnych holzow łamali. Pſches holcźe kſchicźenje a wokanje wotroczk Jan Wirth, w hoſcźeńzu ßłużazy, wotucźi a ßo teho dla na dwór dele poda. Tam wón wuhlada, kak nětkotſi ſ wobſkorżenych ſ hródźe, wyſche kotrejež je holcźa ſpańſka komora, cźěkaja. Jemu ßo radźi dźěkacźerja Schuraka doſcźahnycź a pſchimnycź. Schurakowi pſchecźeljo to widźiwſchi ßwojemu towarſchej na pomoz pſchińdźechu a ßo do Wirtha ſ pjaſcźemi dachu. Wſchitzy wobſkorżeni buchu kaźenja domjazeho měra a wobaj Schurakaj a Rychtaŕ wyſche teho ſtraſchneho cźělneho wobſchkodźenja ſa winowatych ſpósnacźi a buſchtaj poßlednjaj k 11 dnjam jaſtwa, Jan A. Mikel pak k jenemu tydźeńſkemu a J. K. Mikel k 3dźeńſkemu jaſtwu wotßudźeni.

Dźěkacźerka ſwudowjena Jähnchowa ſ Leſchawy běſche pſchi ſrjadowanju ſawoſtajeńſtwa ßwojeho nana nětkotre wot njeje ßameje wumyßlene ſlicźbowanja ſ tym ſaměrom wotedała, ſo by ßo pſches to ſawoſtajeńſtwo jejneho nana pomjeńſchiło, a wona na tajke waſchnje wjetſche prawo na wobßedźeńſtwo ßwojeho nana doſtała. Dale bě wona wobſkorżena, ſo je wot ßwojeho nana por ſchkórni a jedyn podpaß pſchedała a dźěkacźerjej Pietſchmannej w Bóſchizach butrobaß, pſched jeho khěżu ſtejazy, kranyła. Po wuprajenju Jähnchoweje, kotraž wſchu winu bjes pſchеſtacźa prějeſche, běſche cźěßła Michał Kokel ſ Holeſchowſkeje Dubrawy ſpomnjene ſlicźbowanja wuſtajił. Kokel pak pſched ßudniſtwom wopokaſa, ſo je wón jenoż na proſchenje Jähnchoweje a jej k woli ſlicźbowanja napißał, ßebi pſchi tym na niczo ſe a wopacźne myßlił a měnił, ſo ßu ludźo, kotrychž je jemu Jähnchowa pomjenowała, wo prawdźe wot njeje pjenjeſy doſtali. Teho dla ßo Kokel khoſtanja ſminy, Jähnchowa pak bu falſchowanja pißmow, jebanſtwa, pſchekſchiwjenja a paduchſtwa dla k jenemu lětu a ſchtyri měßazam jaſtwa wotßudźena. Pſchi pſcheßkyſchenju ßwědkow chzyſche jedyn ßwědk jenoż pod tym wuměnjenjom pſchißahacź, ſo ßmě prjódkpißanej pſchißaſy ßkowa: „pſches Jeſußa Khryſtußa a jeho ßwjate mjeno“ pſchiſtajicź, kotrež żadanje ßud hnydom bjes wobmyßlenja dowoli.

Khoſtanſka komora 8. haprleje.

18lětny J. A. Augſt ſ Mniſchońza, hižom ras paduchſtwa dla khoſtany, běſche kónz februara t. l. ßwojemu wujej Gruhlej ſe ſanknjeneje kſchinje, po tym ſo bě hoſdźiki, ſ kotrymiž běchu banty pſchibite, wucźahnył, 30 mk. wſał a jenemu podrożnikej ßamßneje khěże, dźěkacźerjej Stiebitzej, teho runja ſe ſanknjeneje kſchinje dwójzy hacź do 15 mk. kranył. Wón doſta tſikrócźneho cźežkeho paduchſtwa dla jene lěto a ſchěſcź měßazow jaſtwa.

Samkaŕ P. Micźka, żeleſo-wjercźeŕ J. Ponich ſe Židowa a ſamkaŕ Wojnaŕ ſ Budyſchina běchu wobſkorżeni, ſo ßu 29. januara 1881 na židowſkej haßy nimo khodźazych ludźi njewuſchnje ſe ßněhom mjetali a ſe ſamyßłkom wojaka Genſa pſchebili, kotremuż běſche ſkónczńje Micźka teßak wſał a jón pſches dyrjenje wo murju wobſchkodźił. Micźka bu k dwěmaj njedźelomaj a k tſjóm dnjam jaſtwa a Ponich k 10 mk. ſchtrafy wotßudźeny, Wagner pak ſa njewinowateho ſpósnaty.

Swětne podawki.

Němſke khěżorſtwo. S Draždźan. W pſchitomnoſcźi krala Alberta a ßwojeju ſtarſcheju prynza Jurja a jeho knjenje mandźelſkeje ßu krótko do jutrow tſjo mkodźi ſakſzy prynzojo w hrodźe ßwojeho nana gymnaſijalne pruhowanje wobſtali: Bjedrich Auguſt (16 lět), kotryž budźe w poſdźiſchich cźaßach ſakſki kral, a jeho wjazy lět mkódſchaj bratraj, Jan Jurij a Max. Prěniſchi ma wědomnoſcźe ſa delnju primu, poßlednjſchaj ſa delnju kwartu. Bjes tymi knjeſami, kotſiž tychle prynzow roswucźuja, je też jedyn Sſerb, dr. Jakub, ßyn njebocźiczkeho fararja Jakuba w Budyſchinje. Knjes dr. Jakub je ſ wucźerjom na kralowſkim nowoměſchcźanſkim

gymnasiju w Draždźanach, a prynzam katzanske a grichiske hodźiny dawa a jich teho dla tež w tymajle rěčźomaj pruhowasche.

Barlin. Khěžor je postajił, so dyrbi prěni braniborski ulanski regiment, kotryž mějesche hacž dotal mjeno khěžora Alexandra II., na wěčne čzaßy tuto mjeno wobkhowacź.

— Pschi druhim wuradźenju w bundesracźe dla porjedźenja ßudniskich pkacźisnow je sakske knjeżerstwo někotre namjety, kotrež ßo na poniženje wyßokich pkacźisnow pocźahuja, stajiło.

— Na nowe rajchstagske wólby, kotrež ßo hakle w nasymje tuteho lěta smějа, ßo w Barlinje hižom nětko hotuja. Woßebje ßo liberalna pokracźowanska strona, kotraž je w poßlednim czaßu psches ßwój pschecźelny swjask se židami wjele pschiwißowarjow shubiła, prózuje, so by ßwoje stare wokrjeßy wobkhowała a namołwja teho dla w ßwojich nowinach k sałoženju wólbnych komitejow a k sběranju nusnych pjenjesow sa wólby.

— Petizija pschecźiwo židam je ßo Bismarkej pschepodała. Wona wobsteji se 26 swjaskow a 14,000 petizijonskich listnow a wopschija 255,000 podpißmow.

Awstrija. Po nowschich powjescźach woda w Szegedinje, kotraž bě lětßa hischcźe wjetscha dyžli konsche lěto, saßo spaduje a je teho dla po sdacźu wschón strach nimo. — Horze požadanje Czechow je ßo dopjelniło. Po rosßudźenju khěžora, kotrež ßo sańdźenu ßobotu wosjewi, budźe ßo prażska, hacž dotal němska universita, do dweju universitow, do jeneje s czěskej a do jeneje s němskej pschednoscherskej rěczu dźělicź. Wobej universicźe smějetej mjeno Carolo — Ferdinandea. Ministrej kultußa je wuwjedźenja khěžorskeho rosßudźenja poruczene. 1. oktobra 1881 ßo najprjódzy dwě czěskej sakulcźe wotewritej a to prawisniska a filosofiska fakulta. — Krónprynz Rudolf ßo w tychle dnjach wot ßwojeho wulkeho pucźowanja domoj wrócźi. W Triescźe, hdźež jeho wotczakuja, ßo k jeho powitanju wulkotne pschihotowanja czinja.

— We Winje je polizija na jenej dunawskej parnej łódźi wulke kaschcźe nadeschła, kotrež pjecza pak muniziju, s twjerdźisny Komorna kranjenu, pak rosbuchazy material, kotryž mějesche ßo psches Awstriju s kradźu pschewjescź, wopschija.

Franzowska. Hacž runje ßo Franzowska žaneho sadźěwanja wot druhich móznarstwow w ßwojej tunisкej należnoscźi bojecź njetrjeba, dha wona tola njebudźe, kaž franzowske nowiny pißaja, Tunis annektirowacź, ale jenož s tunisкim beyom měr pod tajkimi wuměnjenjemi czinicź, so budźe tón psches to nusowany, franzowske knjeżerstwo nad Tunisom pschipósnacź. Expedizija pschecźiwo Krumiram s 32,000 mužow s nusnej artilleriju wobsteji. 16,000 muži je hižom k algierskemu brjohej pschijeło. W blizschich dnjach budźe zyły expedizijonski korps w Algierskej shromadźeny a poczehnje w tsjóch wotdźělenjach do njepschecźelskeho kraja.

Jendźelska. Něhduschi jendźelski minister-präsident lord of Beaconsfield je sańdźenu póndźelu wumrjeł. Wón běsche rodźeny žid a njeje ßwoje židowske mjeno d'Israeli a židowski ród ženje prěł. Jeho prjedownikojo po wucźerjenju židow se Schpaniskeje do Venediga pschicźahnychu. Jeho nan ßo wot tam do Hollandskeje a posdźischo do Jendźelskeje pscheßydli. Tež w ßwojich pißmach Beaconsfield židowski lud sa najlěpschi na ßwěcźe khwalesche a posdźischo jako minister je wón sa njón wjele prawow wudobył. W poßlednjej rusko-turkowskej wójnje ßo wón sa najwjetscheho njepschecźela kschescźijanow wopokasa, bjes jeho pomozy sultanej s zyła mózno njeby było, pschecźiwo Rußam dołhu a drohotnu wójnu wjescź.

Rußowska. Pjatk 16. haprleje ßu w Petersburgu na semjenowskim polu nihilistiskich nadpadnikow powjeschili. Skóstnikojo ßo na wosach k schibjeńzy pschiwjesechu. Wurjadnje wyßoka schibjeńza na nich žadławy sacźischcź czinjesche. Hrósbny bě napohlad nihilistow. Żeljabow a Kibalczicź drje spytataj na shromadźeny lud hladacź, tola pschezo saßo ßo jeju wocźi na schibjeńzu wobrocźitaj. Rußakow a Michajlow staj połnaj hrosy. Prěnischi ßo tak czumpa, so dyrbi jeho kat (dracź) podpjeracź. Rußakow hłowu powěscha a swaži ßebi, jenož skradźu wocźi k schibjeńzy sběhnycź, potom ßo wón s bojoscźu tschaße a je kaž shubjeny. Po czitanju wußuda pjecźo duchowni na schaffot stupja. Wotßudźeni ßo s nutrnoscźu s nimi modła, koscha na wospjet kschiž a dostanu wot duchownych požohnowanje. Żeljabow należnje s popom rěcźi, Michajlow a Rußakow ßo lědma na nohomaj sdźerżitaj. Popjo ßo wotßała a wotßudźeni ßebi poßlednje bożemje praja. Najprjedy bu Kibalczicź, kotryž je bomby a dynamit dźěłał, wobwěßnjeny. Schtryk ßo jemu wokoło schije czißnje, deska ßo pod nohomaj wotczehnje a sa někotre minuty je wón morwy. Michajlowe wobwěßnjenje běsche žadławe, dwójzy ßo pola njeho schtryk rostorże. Po Michajlowje pschińdźe knjeżna Perowskaja na rjad, wona ßo na deszy wußuże, a kaž bjes myßlow na semju padźe. Potom bu Żeljabow powěßnjeny. Rußakow běsche tak sprostnił, so běschtej jeho nosy kaž k deskam pschiroscźenej, jemu běsche ßo po sdacźu seznyło. Tak bórsy hacž ßo czěła pschestachu hibacź, buchu do kaschczow położene. Wone buchu na njesnatym městnje, najskerje w bliskoscźi morja, sahrjebane. Wobwěßnjenje Jesse Helfmannez je ßo, dokelž je ßamodruha, na posdźischi czaß wotstorczіło. — Psched jastwom, hdźež běchu mordarjo khěžora sawrjeni, ßu dwazecźoch nihilistow sajeli a pola nich 20 puntow dynamita namakali. Poliziji je ßo radźiło, straschneho nihilistu, wodźerja eksekutiwneho revoluzijonarneho komiteta, Aarona Czukocha, popadnycź. — Minister Loris-Melikow je khorowatoscźe dla wo puschczenje se sastojnstwa proßył. — W sawostajenych papjerach khěžora Alexandra II. ßu nacźisk konstituzije nadeschli, kotraž mějesche ßo khěžorowy narodny dźeń ludej pschepodacź. Tutón nacźisk, kotryž je wot Loris-Melikowa a Walujewa wudźěłany, je ßo jenej kommißiji k dalschemu wudźěłanju pschipokasał. — W Kijewje je polizija hižom saßo jenu tajnu knihicźischczernju wußlědźiła a buchu pschi tym tsi woßoby sajate.

Ze Serbow.

S Budyschina. Nascha Bjeßada wuhotowa nam ßrjedu 20. haprleje kraßny a wulzy sajimawy wjecźor se ßerbskim dźiwadłom a se ßwjedźeńskim balom. „Schtoż ßo s czicha plecźe, to ßo derje mjecźe"; młoda Bjeßada „skutkow" bě wschěch, woßebje pak macźicźnych hoscźow na najrjeńscho pscheßłapnyła. — Prěni kruch: Prażski wuj dźakuje ßwój pschistojny wuspěch wubjernej hrě ßobuskutkowazych woßobow. Tež tu widźachmy, so móże routinowany hrajeŕ tež se ßrěnjeje róle něschto hódneho wudźěłacź; a tsjoch tajkich wubjernych interpretow namaka Prażski wuj w knjeżnje Kubizez, w k. Hili a w k. Schusteru, kotrymž bu napinaze prózowanje s bohatym aplawßom sarunane. — Druha dwajaktowska wjeßelohra: Nankowe schkórnje dowjedźe naß do woprawdźiteho žiwjenja; pschede wschěm někotre figury nańdźechu woßebje pschiradźeneho wurasa, kaž Matyj k. Hile, Laps k. Kruže a Piczołka k. Kozora; tež druhe partije běchu sbožownje sastupjene. Woßebje dyrbi ßo naspomnicź, so k. Hila rólu Matyja s pschisprawnym, kharakteristiskim hłoßom rěczenja a se žiwej, njehnucźenej hibitoscźu, s krótka s zyłym wasch-

niczkom lóhkeho ptaczka k najwubjerniſchej placziwoſczi pſchiwjedże. Jemu po boku ßo czeſtnje a khwalobnje na ßwojich měſtach dźerżachu kż. Nowakez, kż. Kubizez, kż. Halkez, kż. Kaplerjez a kk. Pelz, Pětſchka a Rjelka. — Hrajerki a hrajerjo nańdźechu lube a wutrobne myto w żiwym, ßo huſto woſpjetowazym plazanju pſchipoßłucharſtwa. — Bjeßada je ſ tutym ſabawnym wjeczorom ſ nowa dopokaſała, ſo je prawy, wuſpěſchny pucz naſtupiła, pucz czikeho ſkutkowanja a hajenja ßerbſkeje myßliczki, a runje naſch czaß żada energiſke ſkutki. Polne pſchipóſnacze tajkich nadobnych prózowanjow doſta ßo pſchi hoſczinje k. pſchedßydże dr. Muzy a wubjerkej Bjeßady. — Po hoſczinje běſche pěkny bal, na kotrymż ßo naſchim wuſkoczným rejwarkam a rejwarjam hacz do běkeho dnja wubjernje ſpodobaſche. —r—

— Generalna ſhromadźiſna towarſtwa „Macicy Serbskeje“, kotraż ßo ſańdźenu ßrjedu 20. haprleje w hoſczeńzu k „ſłotej krónje“ mějeſche, běſche bohacze wopytana. Wobſchěrnu rosprawu wo njej w pſchichodnym czißle podamy. — W juniju tuteho lěta maja ßo w 25 ſakſkich wólbnych wokrjeßach ßejmſke ſapóßłanzy wuſwolicź. Bjes tutymi wokrjeßami je też jedyn ſ dźěła w Sſerbach leżazy, mjenujzy kamjeńczanſki wólbny wokrjeß, kotryż běſche w poßlednim czaßu pſches kublerja Beega w Brěſni na ßejmje ſaſtupjeny. —

— 14. haprleje padże cżeßła Jan Wiczas ſ Czornſkeje pola Róſborka pſchi kładżenju rjadow na Bergerez twarje na Hoſchiz haßy 6 łóhczi hłuboko dele a ßo tak ſtraſchnje wobſchkodźi, ſo dyrbjachu jeho w khorownym korbje do hojeŕnje donjeſcź. — Ssamßny dźeń wotroczk Guſtav Petzold ſ Burka pſches to k njeſbożu pſchiúdże, ſo bu pſched zyhelniſkimi wrotami pſchi ſajędźenju do jeneho dwora wot woſoweho woja k murji pſchicźiſchczany, pſches czoż buſchtaj jemu dwaj porſtaj praweje ruki roſmjeczenaj.

— Czi ßami wotebjerarjo „Serbſkeho Hoſpodarja“, kotſiż hiſchcze 3. czißko doſtali njejßu, móża ßebi nětko tuto czißko we wudawarni „Serb. Nowin“ wotewſacź.

S Dobruſche. Sańdźenu jutrowniczku ßu młodźi mużojo naſcheje wßy po ſtarym ßerbſkim waſchnju, ſchtoż ßo dołhe lěta wjazy njebě ſtako, pobożne ßerbſke khěrluſche pſched domami ſpěwali a ſ tym wſchitkich, kotſiż ßebi Boże ßłowo wyßoko waża, jara ſwjeßelili. Naſchi młodźi mużojo ßu wobſankli, w pſchichodnym czaßu jutrowniczku kóżdy ras na to ßame waſchnje ßwjeczicź.

Se Sſkoneje Borſchcze. 14. haprleje je tu ſchtyrilětna holczka kublerja Handrika w hródźi do jeneho kamjentneho korta, dwě łóhczi hłubokeho a runje ſ wodu napjelnjeneho, panyła a ßo tam tepiła.

S Pomorez. Pſchichodnu wutoru 26. t. m. ſměje ßo tu w hródźach rataŕſkeje ſpytowanſkeje ſtazije ſchczěpjenje dźěczi ſ czerſtwej czelazej lymfu. Czi ſtarſchi, kotſiż chzedźa ßwoje dźěczi ſchczěpicź dacź, maja te ßame do wobydlenja doktora Wenglera wot 11—12 hodźin dla pſchepytanja jich ſtrowoſcze pſchinjeſcź.

S Lahowa. Saryczańſke ßerbſke towarſtwo, kotreż, każ je ſnate, w tudomnym hoſczeńzu ßwoje poßedźenja wotdźerżuje, mějeſche njedźelu 27. měrza ßwoju 25., tón krócź hłownu ſhromadźiſnu. Dokelż běſche ta ßama ſakoŕeńſki dźeń ſpomnjeneho towarſtwa, dha pſchedßyda w ßwojej wotewrjazej rěczi też na to ſpomni, ſo kóżdy dobry kſcheſczijan, woßebje pak kóżdy pobożny a ßwěrny Sserb pſchi ſpoczatku jeneje wězy abo jeneho ſkutka Boha lubeho Knjeſa wo ſbożowne wuwjedźenje proßy a jemu po ſkónczenju derje radżeneho ſkutka potom ßwój dźak pſchinjeße, duż ma też naſche towarſtwo ſa dokonjane lěto ßo Bohu dźakowacź a ſa nowe naſtupjene lěto pak wo jeho hnadne żohnowanje proßycź. Po pſcheczitanju protokolla wot pißmawjedźerja dawaſche pſchedßyda rosprawu wo druholětnym ſkutkowanju naſcheho towarſtwa, ſ kotrejež by tak wjele naſpomnjenja hódne było: Shromadźiſnow ßmy měli 12, po tajkim porjadnje kóżdy měßaz jenu. Wjetſche pſchednoſchki ßo w ſańdźenym lěcze dźerżake njejßu, na to měſto pak ßu ßo ſ knihow a ſ cżaßopißow wſchelake powuczaze naſtawki prjódkczitake. 11. haprleje 1880 ßwjeczachmy naſch prěnilětny ſakoŕeńſki ßwjedźeń. — 17. meje wotdźerżachmy naſch wulět do Bukez a na horu Czornobóh, kiż je wěſcze hiſchcze dźenßa w żiwym wopomnjeczu. 13. februara 1881 ßmy druhi ras ßerbſke dźiwadło hrali. Liſtowali ßmy nětotre raſy tón krócź jenoż ſ bukiczańſkim towarſtwom. Każ ßmy wſchelake druhe ſjenoczeńſtwa a towarſtwa wopytali, tak ſtaj też naß dwaj ſtudowazej Sserbaj, k. stud. theol. Liebſch a k. ſem. Sommer, ſe ßwojim wopytom poczeſczikoj. Sapißanych ßobuſtawow wot ſakoŕenja towarſtwa je 68. Woprawdźitych ßobuſtawow mamy pak dźenßa hiſchcze 52, czi druſy ßu wſchelakich pſchiczinow dla wuſtupicź dyrbjeli. Nowych ßobuſtawow je w ſańdźenym lěcze 12 pſchiſtupiło. Też ßmjercź je bjes nami ßwój wopor żadała, mjenujzy naſch wot wſchitkich lubowany wuczeŕ k. Keßleŕ bu 19. haprleje ſańdźeneho lěta wot Boha lubeho Knjeſa do tamneje wěcznoſcze wotwołany. — Na to dawaſche pſchedßyda ſpěwanſkeho wotrjada, k. Korla Wanak ſ Banez, a pſchedßyda dźiwadłoweho wotrjada, k. Krawz ſ Luha, kóżdy wo ßwojim wotrjedże wobſchěrnu rosprawu a ſkónczńje poſkładnik, k. E. Engemann ſ Lahowa, ßwoje ſliczbowanja k powſchitkownej ſpokojnoſczi wotpokoży. Wſchitzy doſtachu ſaßkużenu ßławu. Na to pokroczichmy k wólbam a buchu prjedawſchi ſaſtojnikoju wſchitzy ſ nowa ſaßo wuſwoleni. Poſtajene też bu, ſo ma ßo ſakoŕeńſki ßwjedźeń 8. meje ſ pyſchnym balom a ſe ßwjedźeńſkej hoſczinu ßwjeczicź. Skónczńje mamy hiſchcze ſpomnicź, ſo běchmy k tutemu ſakoŕeńſkemu dnjej luby ſbożopſchejazy liſt doſtali wot njemjenowaneho ßobuſtawa bukiczańſkeho ßerbſkeho towarſtwa ſ podpißmom: H. K. Tutón luby knjes w ßwojim liſcze naſchemu towarſtwu ßwoje wutrobne, wo prawdże kſcheſczijanſzy ſmyßlene ſbożopſchecza pſchinjeße. My prajimy jemu teho dla ſa jeho luboſcze polne bratrowſke ſmyßlenje naſch najluboſniſchi dźak.

Se Stachowa. Wutoru 19. haprleje wjeczor w jědnatej hodźinje wudyri pola żiwnoſczerja Pětra Bieſolda tudy ſtraſchny woheń, kiż po krótkim czaßu jeho domſke a brózeń, każ też domſke a brózeń ßußoda tyſcherja Auguſta Schramma do prócha a popjeła pſchewobrocźi. Jenoż ſkót a nětotre poßleſchcza mózachu ßo wóhnjej wutorhnycź, wſcho druhe, każ też nětotre kury ßu ßo ßobu ſpaliłe. Też Bieſoldez mandźelſkaj ſtaj ßo pſchi wupuſchczenju ſkotu khětro wopaliłoj. Woheń je w Bieſoldez brózni wuſchoł a je najſkerje ſakoŕeny. z D.

S Jamneho. Tſeczi ßwjaty dźeń jutrow ßwjeczeſchtaj tu Bjarſchez mandźelſkaj rědki ßwjedźeń 50lětneho mandźelſkeho jubileja. Spomnjeny dźeń buſchtej wonaj w Klětnanſkim Bożim domje w pſchitomnoſczi ßwojich dźěczi a zyrkwinſkeje wołady ßwjedźeńſzy ſażohnowanaj a jimaj 30 mk., czeſtny dar němſkeho khěżora, pſchepodate.

Wukaſy wyſchnoſcze.

§ Pytany muż. 33lětny dźěłaczeŕ H. M. Müller ſ Błohaſchez, na poßledk w Holzy, kotryż ßo něhdże ſkhowany dźerżi, ma po wußudźenju kral. kawniſkeho ßuda w Budyſchinje 4 njedźele jaſtwa wotßedźecź.

Přilopk.

* Hnicže drjewa w semi ßo ſ wjetſcha pſches wopalenje drjewa ſadžełacž ſpyta. Nětko wudawaja, ſo hižom to doßaha, hdyž ßo koliki, katy atd. pſcheczíwo ſróſtej do ſemje tyknu, po tajkim tak, ſo horni kónz ſchtoma w ſemi tczi. Drjewo wot teho ßameho duba je pjecža w prawym pokoženju ſa 12 lět ſhnike, we wopacžnym pokoženju ßo w ßamym cžaßu ani najmjenje njepſchemĕni. Kaž ßo ſda, drjewo w tutym pokoženju žaneje wkohi do ßebje njeßrĕba.

* 14. haprleje je ßo w Biſkopizach pjekarſki wucžobnik F. Schlenkrich wobwĕßnyk. Cžežke myßle ßu pjecža jeho k ßamoſtónzowanju wabiłe.

* Cžichi pjatk $^1/_2$10 hodžin w Biſkopizach w kólni Hermannez ßukelniſtwa, w kotrymž ßo wokmowe wotpadanki a barbjena wokma khowaſche, woheń wudyri, pſches cžož ßo wſcha wokma a džĕl twarjenja ſaniczi.

* W Arternje pola Merſeburga je ßo jena ſtara wĕz, kotraž je ßo hižom pſched 18 lětami ſtaka, rosjaßnika. W lĕcže 1863 bĕſchtaj dwaj mkodaj lubowazaj wobſankkoj, w hromadže ßmjercz pytacž. Jako bĕſche luby ßwoju holzu ſatſĕlik, njemĕjeſche doſcz khróbkoſcže, ſo by tež ßwoje žiwjenje na ßamßne waſchnje ſkónczik. Wón k ßwojimaj bratromaj cžekny a tam dobru khowanku namaka. Jako chzyſche ßo mordać po nĕkotrym cžaßu ßam pſched ßudniſtwom ßwojeho njeſkutka wuſnacž, dowjedžeſchtaj bratraj jeho k brjohej rĕki Unſtruty, ſwjaſaſchtaj jemu wulki kamjeń wokoło ſchije a tepichu jeho w žokmach. Jako po nĕkotrych dnjach cžĕko namakachu, ßebi ludžo myßlachu, ſo je ßebi mkodžeńz ßam žiwjenje wſak, ſo by na tute ſrudne waſchnje ßwoju njeſbožownu luboſcž wotbyk. Pſched krótkim cžaßom pak ßo wobaj bratraj ſwadžiſchtaj a pſchi roſrĕczowanju jedyn ſ njeju ſ pſcheradženjom ſpomnjeneho podawka hrožeſche. Jedyn tſecži, kotryž k temu pſchipoßkuchowaſche, pola ßudniſtwa tu wĕz pſcheradži.

* Jedyn woženjeny reſerviſta ſe St. Johann-Saarbrücken wot 40. regimenta ßo 1870 w franzowſkej wójnje pſchi bitwje pola Spicherna wobdželi a ßo tam ſhubi. Jeho žona ßo ſa pjecž lĕt ſaßo woženi, je nětko w Forbachu žiwa a ma ſ druheho mandželſtwa dwĕ džĕſcži. Pſched nĕkotrymi dnjami ßo nětko prĕni mandželſki, wot wſchitkich ſa morwy dżerżany, wrócži; po jeho wuprajenju ßu jeho Franzowſojo pola Spicherna ſajeli a poſdžiſcho do Neuſeelanda póßkali.

* W St. Laurent d'Arce bu tſjom dżĕczom, pſches njekedźbliwoſcž jeneho haptykarja ſ jĕdom ſawdate, kotryž bĕſche mĕſto hliſtoweho ßymjenja ſtrychnin pſchedak. Dwĕ dżĕſczi, dwĕlĕtny hólz a ſchtyrilĕtna holza, ſtej hnydom wumrjeloj; najſtarſche dżĕczo, jena ſchĕſczilĕtna holza, jenož pſches khwatne nakoženje wróczazych ßrĕdkow pſchi žiwjenju woſta. Haptykaŕ njewĕ ſchto dyrbi ſe ſadwĕlowanjom ſapoczecž, wón dyrbi pak ßam pſchidacž, ſo je ßo w poßlednim cžaßu pſchi mĕſchenju pólvrow wjazy króczž ſ lĕkarſtwom molik.

Wſchitzy, kotſiž na katarrhiſke ſkhorjenje dychadłow, woßebje na pluzowy a ſchijowy katarrh (krjachazy kaſchel), kaſchel, dybawoſcž, ßmorkawy atd. cžerpja, ßo woſpjet na katarrhpille haptykarja W. Voßa, wot worjelſkeje haptyki w Frankfurcže a./M. dżĕłane, kedžbni cžinja, wo kotrychž runje tak wĕſte kaž pſcheßłapnje khwatne ſkutkowanje ßyła nahladnych lĕkarjow a wſchelake lĕkarſke cžaßopißy ſ khwalbu ſpominaja. K wĕſtoſczi, ſo ßo prawdžiwe katarrhpille haptykarja W. Voßa dostanu, njech ßo na to kedžbuje, ſo je kóžda tyſka ſ cžerwjenej ſawalazej ſchlebjerdku ſalĕpjena, kotraž ma podpißmo haptykarja W. Voßa, worjelſka haptyka Frankfurt a./M. Dostacž w **Budyſchinje** we **wobĕmaj haptykomaj.** Liſtnje je tež wobſtaraja: haptykaŕ Brückner w **Lubiju,** haptykaŕ Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernaczizach.** Kóžda tyſka dyrbi ſ cžerwjenej ſawalazej ſchlebjerdku, na kotrejž mjeno haptykarja W. Voßa worjelſka haptyka w Frankfurcže a./M. ſteji, ſalĕpjena bycž.

Frankfurt a. M., 15. februara 1881. **Dr. Ew. Voß.**

Płaczíſna žitow a produktow

w **Budyſchinje** 16. haprleje 1881.

Žitowy dowos: 2072 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka " "	10	95	11	39	10	91	11	39
Jeczmjeń " "	7	61	8	4	7	75	8	4
Wowß " "	7	40	7	90	7	—	7	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	40	2	80	—	—	—	—
Pſcheńcžna muka 50 k.	9	75	17	—	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	—	2	60	—	—	—	—
Sſłóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 124 ſcht., ſcht.	12	—	24	50	—	—	—	—

Khěža cžißko 50 we Wujeſchku je na pſchenajecže.

Awkzija.

Dżělenja herbſtwa dla ma ßo njedželu **24. haprleje t. l.** popołdnju wot 2 hodžin w Krakezach cžißko 29 wſchelake ſawoſtajene wĕzy, 1 krowa, 1 jenopſcheżny krowjazy wós, wſchelaki hoſpodarſki grat, cžĕßliſki grat a bjes tym jedyn waſchtot kaž tež nĕſchto mużſkeje draſty ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Dubowa awkzija

na maleſchanſkim revieru.

Pjatk 29. haprleje t. l. dopołdnja wot $^1/_2$10 hodžin ma ßo w **Dubinje** pola Stróže 36 dubow, nĕhdže 20—80 cm. ßrjedżneje tołſtoſcže na pjeńku, pod wumĕnjenjemi, pſched awkziju woſjewjomnymi, na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke lĕßne ſarjadniſtwo w Maleſchezach, 20. haprl. 1881.

Wyſchſchi hajnik **Sachßa.**

Tſĕſchne zyhele.

Swój ſkład **tſĕſchnych zyhelow** porucža pſchi potrjebnoſczi

G. L. Müller

w Hornim Mĕrkowje.

Sahrodniſka leżownoſcž

na pſchedań.

Wobſchĕrna wulka khěža w Jeńkezach cžißko 10, pół hodžiny wot Budyſchina, ſe 7 bĕrtlami leżownoſcže, kotraž je ſa ſahrodniſtwo ſrjadowana, je ſ inventarom na pſchedań abo na pſchenajecže. Pſchedewſacže móže ßo hnydom ſtacž. Wſcho dalſche je ſhonicž pola kublerja **Schorſcha** w Jeńkezach cžißko 40.

Žiwnoſcž na pſchedań.

Pſchemĕnjenja dla chzu moju žiwnoſcž ſe wſchĕm inventarom, 4 krowami, 1 konjom a 34 kórzami pola, bjes wumjeńka a hoſpody, ſa 3600 toleŕ hnydom pſchedacž. Dalſche je ſhonicž we wudawarni „Serb. Nowin".

W Budyſchinje na rózowej haßy je khěža nowe cžißko 6 ſ pjecžimi ſtwami na pſchedań, kotraž ßo ſa kóžděho rjemjeßnika hodži. Wſcho dalſche je pola wobßedżerja ſhonicž.

Na bohatej haßy nowe cžißko 12.

Khoſej, jara rjany a cžiſtoßłodżazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, ſchtuku ſa 4, 5, 6 hacž 8 np., mandl ſa 50, 60, 75 a 100 np.

porucža w jenož najlĕpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **herbſkim** poßkużenju

J. T. Glien,

prjedy Liebuſchiz khłamy,

na bohatej haßy 12.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju platu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucza

hrodowſka haptyka.

---

en gros. **Piſßne knihi** en détail.

po prjódkpißanju porucza tunjo

N. Bernhardt, fabrika konto=knihow
6 na bohatej haßy 6.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płaczíſnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěło=pſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kóſlaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

Kóſlaze kózki kupuje po najwyſchſchich płaczíſnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na ſeminarſkej haßy w Budyſchinje.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńeżnu muku, rżann mukn, rajß,** punt po 18 np., wſchě druźiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, ežerwjeny dźeczel, běły dźeczel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni.

Carl Noack

na žitnej haßy

porucza ßlědowaze twory:
czíſty a ßylny khoſej, punt po 90—120 np.,
dróbny zokor, punt po 45 np.,
zokor w pokrotach, punt po 45 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
cigarry, dobru tworu, 100 ſchtuk po 150 np.,
petrolej, punt po 16 np.,
łamany rajß, punt po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuńſcho,
runklizowe ßymjo tunjo,
wſchitke druźiny **jednorych** a **ßłódkich palenzow,** w zyłym a jenotliwje jara tunjo,
ſoda, punt po 10 np., pſchi 5 puntach punt po 9 np. a wſchitke druhe druźiny teho runja tunjo.

K twarjenju

poruczamy

żeleſne ſchěny a T-noſcherje

we wſchěch žadanych dołhoſczach a wyßokoſczach.

Gebr. Joachimsthal.

Khoſej,

jara derje ßłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacž 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., poruczа

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
chemiſzy czíſty běłobny (bleiweiß) oxyd w woliju,
wſchitke druźiny
ßuchich barbow,
wubjerk
wubjernych lakow
pola
Ernſta Mittaſcha hewak **Heinr. Jul. Lincke**
pſchi pětrowſkej zyrkwi czíßko 5.

Khoſej, njepaleny, punt po 85—180 np.;
khoſej, paleny, punt po 120, 160, 180 a 200 np.;
zyły zokor, punt wot 48 np., w kehelach tuńſcho;
mlěty zokor, punt po 45 np.;
kuſkaty zokor, punt po 50 np.;
łamany rajß, punt po 16 np.;
zyły rajß, punt po 18, 20, 24, 30, 40 np.;
krupy, punt po 18, 24, 28, 30 a 36 np.;
bantowe a **niežowe nudle;**
maccaroni, italſki a němſki;
wſchitke druźiny **warjenjow;**
rajßowu a **pſcheńeżnu ſchterku**
porucza dobroczíwemu wobkedźbowanju
Ernſt Mittaſch hewak **Heinr. Jul. Lincke**
pſchi pětrowſkej zyrkwi czíßko 5.

Wolijowe barby

we wſchěch druźinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,

ſchpundowanſki ßwěczazy lak,
teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,
dwójny a **jednory lany wolijowy ſirniß,**
jara ſpěſchnje a twjerdże ſkhnyjazy,
jantarjowy (bernſtajnowy) lak,
kopallak,
żeleſowy lak,
I. kölnſki klij a **murjerſki klij**
a wſchelake druhe druźiny,
myjerſku krydu a **gyps,**
I. portlandſki zement atd.
poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płaczíſnach

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros **Otto Engert** en détail
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Dobre
moleŕſke a murjerſke barby

we wulkim wubjerku poruczeja

drogowe a barbotworowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Skótny pizowy pólver

w pakczíkach po 1 a ½ puncże poruczeja

drogowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Butrowy pólver,

najlěpſchi ßrědk k ſpomoženju butrudźěkanja, poruczeja w pakczíkach po 50 np.

drogowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Poſtoczeny lejſty,
gardinowe dźerżaki a roſetty,
wobluki ſa wobraſy (bildy)
porucza po tunich płaczíſnach

Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Durjowe
woknowe
möblowe
kaſchczowe } **wobbitki**

porucza tunjo

Paul Seidler
na ſwonkownej lawſkej haßy.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje na torhoschczu pschi hlownej straži (hauptwache)

porucza

ßwój skład **nowych klejdowych stoffow sa lěczo** a k temu **ßluschaze wobßadne wupyschenja,** wscho, schtož nowa móda žada, je tu we wulkim wubjerku.

Czorne židžane stoffy we wubjernych dobroscžach po wurjadnje tunich płaczisnach.

Lětne žakety, paletoty, wobwěschki a **deschczowe mantle** ſ **trikota, ßukna, diagonala** a **czeßanych stoffow** w hischcże njewidžanym **wubjerku.**

Pschi mojim nutskupowanju ßym **najwjetschu kedžbliwoscž** měł, tak so ßebi myßlu, so budu mojich wotebjerarjow niz jenož ſ **dobrej tworu,** ale tež **ſ jara tunimi płaczisnami** spokojicž.

Schicże po měrje ßo **derje** a **tunjo** wobstara.

Wupschedawanje

wulkeho wubjerka **schottiskich drastowych stoffow,** sa selenoschtwórtkowske dary ßo derje hodžazych, teho runja **khokowowych tkaninow** a džělby **rubischczow na hkowu** ſ wokmy a kattuna, so bychu ßo bórsy wurumowake, po wurjadnje tunich płaczisnach.

S dobom poruczam ßwój derje srjadowany skład

klejdowych stoffow

wot najtuńschich hacž do najdróžschich druzinow, jenobarbne a mustrowane, sa naleczo a leczo, łóhcž wot 25 np. hacž do 3 mk.,

czorne židžane stoffy

we wulkim wubjerku a jara płaczisny hódne,

kattuny, pikéje a kroiséj,

łóhcž wot 17—50 np., w rjanych nowych mustrach,

módry, bély a rubjany płat

we wschelakich schěrokoscžach.

Sa leczo

poruczam wulki wubjerk **rubischczow na hkowu** w najnowschich mustrach, se židy, wokmy a kattuna.

Płaczisny ßym tak tunjo postajił, so budże kóždemu, kiž mje wopyta, móżno, ßebi sa mały pjenjes něschto dobre kupicž.

M. Th. Pech

na hkownym torhoschczu 140, pódla měschczanskeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbski rěczi.**

Na ßerbskej haßy. **Möblowy magazin** **Na ßerbskej haßy.**

porucza

August Jannasch,

tyscherski mischtr.

Kamjeniza, (prov. Pruska) 5. jan. 1864.

Luby knjes Rabowo (w Carthausu).

Póscželcże mi hnydom sa pschipokoženy toleř pół blesche **Mayeroweho bróstsyropa,** kotryž je mojej žonje wjele pomozy pschinjeßł, a kotrehož wschudžom naležnje poruczuju.

S postrowom **C. Möller,** ryczerkubleř.

W Budyschinje dostacž pola **Otto Engerta** na snutskownej lawskej haßy.

Emma swud. Vorwerkowa

ſ napschecża hlowneje straże (hauptwachi) porucza ßwój wulki skład **běłotworow** jako **pschedkoschliki, schlipsy, khornarje,** mužaze a žonjaze **manschety** atd. atd. po najtuńschich płaczisnach.

Salutowanje sa hosposy

poskicžuje **rjanobarbjerńnja, czischczerńnja** a **chemiska płokarńnja Heinricha Hoppstocka** w Wósporku psches dobre barbjenje rospróteje a njerospróteje mužskeje a žónskeje drasty.

Skasanja wobstarataj darmo **H. Kayser** na žitnej haßy w Budyschinje a **Heinrich Hoppstock** na budyskej haßy w Biskopizach.

Kedžbu!

Kaschczowy magazin

Hermanna Hofmanna

(prjedy J. T. Jyrch)

na taschbarku w Budyschinje

porucza ßwoje kaschcże ſ wobbitkami a bjes nich po móżno tunich płaczisnach a proßy pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedžbowanje.

Podpißany ßo teho runja k twarjenju möblow a twarskich džełow po tunich płaczisnach porucza. S pocześcžowanjom

Hermann Hofmann,

tyscherski mischtr.

Wopitstwo, też w najwyschschej stopni, wěscże wotstroni ſ wjedženjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakař m. a spezialist sa na wopitstwo czerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerstr. 84. Wopißma, kotrychž prawoscž je wot kralowskich hamtskich ßudow a wot scholczinstwow wobtwjerdžena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku wostaja, dokelž jenož jebaja.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Czeſczeny knjes Brendelo! Dokelž ßym pſches Waſche hojenje wot mojeho cźerpjenja, hämorhoidow, cźerpjenja w kſchižu a ſymy wuſtrowjeny, ßebi myßlu, ſo dyrbju Wam moje najdźakowniſche pſchipóſnacźe ſa to wuprajicź, wuſnajo, ſo je khoroſcź zyle po Waſchim do prědka prajenju ſaſchła. Po wěrnoſczi wobßwědczi to

W Budyſchinku cźo. 6 pola Budyſchina, 3. haprleje 1881.

ſ poczeſcźowanjom **Jan Gruhl.**

☛ K wuhojenju dyskraſijow, wicźe, rheumatisma, ſproſcźenjow, khorowatoſcźe ſ lěkarſtwa, chroniſkeje žołdkoweje a delnjoživotneje khoroſcźe, nervoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcźe atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lěkowanja a živjeńſkeho magnetisma ßym ja ſa cźeſczenych khorowatych **dźeńßa ßobotu a jutſje njedźelu k rěcźam w hoſcźeńzu k „ſłotemu ßłónzu" (na hornczerſkej haßy) w 1 etaži, wó jſtwje cźißło 2 w Budyſchinje. Póndźelu w Biſkopizach w „ſłotym ßłónzu" a pſchichodny ſchtwórtk w Kamjeńzu w „ſłotej hwěźdźe."**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſczi wopokaſane dowěrjenje najlěpſchi dźak.

H. Brendel ſ Draždźan (ſtareho měſta), Leubnitzerſtraße Nr. 25.

Zyblowe běrny

k ßymjenju pſchedawa

ryczerkubło w Saryczu.

Jendźelſke a němſke graty

porucźa ſ rukowanjom tunjo

Paul Seidler

na ſwonkownej lawſkej haßy 16.

Shäker-extrakt,

poßylnjazy a wotwjedźazy ßrědk, porucźa bleſchu po 1 mk.

hrodowska haptyka.

Njekaſchluj,

malzowy extraktowy ſyrop pſche kaſchel a dybawoſcź,

porucźa bleſchu po 85 np.

hrodowska haptyka.

Haptyka w Rakezach

porucźa w ſnatej dobroſcźi po najtuniſchich płaczíſnach **wužitkowy pólver, wobžerny pólver, mlókowy pólver, ſakſowy pólver, konjazy wobžerny pólver, ſluid pſche wſchu konjazu khromoſcź, wicźnu wotu,** najlěpſchi ßrědk pſche wicź a rheumatismuß, **dr. Whitowu wocźowu wodźicźku, dr. Alexandrowy wocźowy balſam, dźiwa-balſam,** rany ſa krótki cźaß hojazy, a wſchitke **homeopathiſke lěkarſtwa.**

Würzburgſke

runklizowe ßymjo

w prawdźiwej, wulkej, žołtej tworje

porucźa **Carl Noack**

na žitnej haßy.

Tunje dźěcźaze woſy.

Pſches tunje nutſkupowanje je mi móžno, dźěcźaze woſy po jara poniženych płaczíſnach, najtuńſche hižom wot 12 mk., pſchedawacź.

A. M. Bartusch,

korbarſki miſchtr na Židowje.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje porucźamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ßo derje palazych a płodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcźe tuńſcho a cźinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher

na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Bukičanske serbske towaŕstwo

změje 30. haprleje popołdnju w 4 hodź. **posedźenje.** Přednošk změje k. wučeŕ Suško z Wujezda. Važnych towaŕstwowych wobzanknjenjow dla so wšitcy sobuſtawy na wobdźělenje posedźenja proša, kotrež so ze zabawu skónči.

Keŕk, předsyda.

Keklija w Łupoj

pola hoſcźeńzarja **Sendy.**

Njedźelu 24. haprleje: **Sswjata Genovefa.** Na poßledk: **Genovefa na paradnym łožu.** Sapoczatk 1/2 9 hodźin. Pſchichodne pſchedſtajenja wutoru, ſchtwórtk atd.

Wo bohaty wopyt proßy

Auguſt Gruhl, wobßedźeŕ theatra.

Ważne ſa wucźaharjow do Ameriki.

Hacź dotal kóždy wucźahowaŕ k ſapakowanju ßwojich wězow kaſchcźe abo kſchinje trjebaſche, njewjedźo, kak lóhko ßo kaſchcźe pſchi transporcźe wobſchkodźa, a dyrbjeſche ßebi poſdźiſcho nowe kaſchcźe wudźěłacź dacź. Tutemu njelubośnemu brachej je ßo pſches to wotpomhało, ſo ßo nětko pakowanſke korby, kotrež móža ßo poſdźiſcho też ſa bawmowe korby wužiwacź, trjebaja. Tute derje a twjerdźe dźěłane korby ßu w kóždej družinje po najtuniſchich płaczíſnach dostacź pola

Emila Saße, korbaŕſkeho miſchtra w Neu-Ödernitz pola Niſkeje.

Někotſi wucźaharjo.

Cźeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe ßebi dowolam woſjewicź, ſo ßym ßebi **na rózowej haßy** pſchi žitnych wikach **Gärtnerez reſtauraziju** wotnajał. Lubjo, ſo budu mojim cźeſczenym Sserbam ſ dobrej jědźu a wubjernym klóſchtrſkim a druhimi piwami kedźbliwje poßłužowacź, proſchu wo prawje bohaty wopyt. S poczeſcźowanjom

prjedawſchi ſdźerjanſki hoſcźeńzaŕ

P. Ledźbora.

Cźeſczenym Sserbam k nawjedźenju dawam, ſo ja na ſchuleŕſkej haßy wjazy njebydlu, ale ſo nětko na tak mjenowanej **nowej haßy (Neugaſſe)** cźißło 9, kotraž haſka prěki bjes hornczerſkej a kamjeńtej haßu wjedźe, bydlu. Róże a pletwa ke kmótſenju, kwaßam a ſa ſemrjetych pſchezo dale dźěłam.

Hana Pětkez.

Podpißany ßo porucźa k wuwjedźenju wſchěch dźěłow do jeho rjemjeßła ßłuſchazych, a lubi ſprawne poßłuženje a ſprawne płaczíſny.

Oscar Hennig, moleŕ a lakiraŕ,

na burklinſkim měſcźe (Burgplatz) nowe cźo. 1.

Tam ßo też jedyn **wucźobnik** pyta.

Młoda holza, kotraž chze

ſchwadliſtwo

nawuknycź, móže ßo ſamołwicź w Budyſchinje na bohatej haßy cźißło 16, w ſadnym twarjenju.

Młode holzy móža ſchwadliſtwo, běłe ſchicźe, friſirowanje, mjenatykanje, włoßowe dźěła atd. doſpołnje nawuknycź a móža ſ dobom też penſiju dostacź pola

Selmy Peuckertoweje

na Hoſchiz haßy cźo. 9 w Budyſchinje.

Wucźobnik pytany.

Jeneho hólcźeza, kotryž chze **ſchewſtwo** nawuknycź, pyta **Emil Jndinger**

w Budyſchinje na kotołſkej haßy cźo. 11.

Jeneho wucźobnika

pyta **Wylem Jähna,** tyſcheŕſki miſchtr w Budyſchinje.

Na knježi dwór do Delnjeje Kiny ßo k naſtupej hnydom jedyn **wolazy** pyta.

Wuſtojneho wotroczka

ſ dobrymi wopißmami pyta hnydom

ryczerkubło we Wjeleczinje.

Na knježi dwór w Lutobczu ßo wuſtojny **konjazy wotroczk** ſ dobrymi wopißmami pyta.

---

3 hriwny pjenjes ßu na jeńkecźanſkim pucźu namakane a móže je tón, kotryž je te ßame ſhubił, pola **Ponicha** w Jeńkezach ſaßo dostacź.

Lipa Serbska čo. 3

1881 je wušła.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 18. **Sobotu 30. haprleje 1881.** **Lětnik 40.**

Dźiwny wumóžeŕ se ßmjercże.

(Skónczenje.)

Mischtr Schurk běsche ßo wysche teho w lěßu sabkudźił a njemóżesche praweho pucża se wschěm tam a ßem běhanjom namakacź. Pschemoknjeny a symu pschemrjety, mucżny a sprózny wón pó cźmje dale cźerjesche. Skónczńje pschińdże psched korczmu, kotraż ßamotna w lěßu leżesche. Maliczka ßwęza pśches niske wuske woknjeschko ßwěcźesche. Nasch pucźowaŕ pak bě, spadanu khěžku wuhladajo, wschón sbożowny a wjeßeły. Wschak pschińdże saßo k cźłowjekam a namaka tśěchu, hdźež móże w nozy spacź a wot dalokeho pucża wotpocżowacź. Wón wo sawrjene durje kłapa, kotrež ßo po dołhim cźaßu wotcźinja. W khěži nichtó dale njeje, hacź korczmaŕ a jeho żona. Wobaj cźłowjekaj drje ßo mischtrej Schurkej prawje lubicź nochzetaj. Wonaj jemu na jeho rěcże a praschenja ſ krótka wotmolwitaj, a wón jara derje pytnje, ſ kajkimaj worakawymaj a nahrabnymaj wocżomaj na njeho hladataj. Wó jstwje je pśche wschu měru masane a njeporjadne. Naschemu hoscźej pocżina pomałku hrósbnje bycź. Khěża leži w lěßnej ßamotnoscźi a ſ daloka dróhi. Wón ßo na wschě hrosne powjedancżka dopomni, kotrež je hdy wo tajkich lěßnych korczmach ßkyschał. Khudobna wjecźeŕ, kotruż korczmaŕka mórczo pschinjeße, jemu nochze ßkodźicź a dyrbi ßo k jěźi nuśowacź. Skónczńje je ju dojěźł a proßy wo komoru abo stwu, hdźež by móhł pschenozowacź. Korczmaŕ łuczlanu tschěśku sapaliwschi hoscża po rěblu horje do komory pod tśěchu wjedże, hdźež hubjene a njeczíste kožo steji. Potom wón ſ krótka: „dobru nóz!“ mórczi a ßo wotßali.

Mischtr Schurk je nětko ßam. Trubku ßebi saźehliwschi wón po komorje khodźi. Jemu pschi tej składnoscźi pschezo cźežo na wutrobu pada, hdyż ßebi pomyßli, kak staj korczmaŕ a jeho żona ſ nahrabnymaj wocżomaj na jeho polny pjenjeżny wopaß hladakoj a potom skradźu bjeś ßobu něschto pischpotałoj. Wón palazej a żadliwej wocźi pschezo na ßebje wobroczenej widźi a wón cźuje, so je w jara hrósbnym domje a bjeś najstraschnischimi cźłowjekami. Pschi cźěmnitym ßwětle palazeje łuczlaneje tschěśki wón komoru pschepytuje. Durje nimaja żaneho ryhela a sank żaneho klucża. Wón kožo wobhladuje a schpundowanje pod nim, a namaka se strachom — wulke krwawe blaki. Wón widźi, so je to, schtoż jemu prjedy myßle powjedachu, żadława wěstoscź. Wón je pscheßwědczeny, so je do mordaŕskich rukow panył, a so na njeho horza bitwa abo srudny kóuz cźaka. Wón chze spytacź ſ woknom won cźeknucź; tola to je tak małe a niske, so se wschěm nacźahowanjom a napinanjom pśches nje pscheléścź njemóże. Wón chze po rěblu dele léścź a skradźu ſ khěże twochnycź. Radscho by zyliczku nóz w ßněży a deschcźu pod hołym njebjom w lěßu wokoło błudźił, dyžli w telej njelubosnej a żadławej korczmje pschebywał. Tola durje wotewriwschi wón wuhlada, so je rěbl wotcźehnjeny a jemu pucź k cźeknjenju sadźěwany. Wón dyrbi w komorje wostacź a ßo na Bożu pomoz a na ßwoju ßamßnu móz spuschcźecź. Wón ßo klaknywschi staru wjecżornu modlitwu wuspěwa, kotruż je hižom w cźaßu ßwojeho dźěcźaństwa wuknył a ſ kotrejż je ßo wjele ras w strachu a bojoscźi ßwojemu Bohu porucźił. Też dźenża wón ſ nowa khróbłoscź a nadźiju we ßebi pschibywacź cźuje, po tym so je ßo pod schkit wschehomózneho Boha podał.

Nětko pak też ßam na to myßli, kak by ßo pśched nadpadom krył a ßo najlěpje na njón pschihotował. Wón hłowak w hromadu swije, staji na walczk cżapku, so by ſ daloka podobnoscź ſ cźłowjekom měł, a wupscheśtrje pśches to poßleschcźo. Ssam pak ßo sady khamora, w komorje stejazeho, skhowa a wótry nóż wucźehnje, so by ßo se sadwělowanskej mozu pschecźiwo kóżdemu nadpadej wobaraŕ. Tak wón stejo ſ pukotazej wutrobu na to cżaka, schto ma pschincź, a proßy wospjet nutrnje Boha, so by jeho schkitował a se wscheho stracha sbożownje wumóhł.

Płomjo łuczlaneje tschěśki, cźěmnje a pomałku ßo palazeje, je bjes tym wuschło a haßło. Měßaczk je seśkhadźał a scźele ßwoje żołte, błuke ßwětło pśches cźmowe mrócżele. Deschcź a ßněh hischcże pschezo ſ hrósbnym praskotom wo wokno bijetaj. Schurk steji ſ měrom a lědma dychajo na ßwojim měśtnje. Wón kedźbliwje na kóżde, też najmjeńsche hibnjenje w khěži delka poskha a dźerżi potom cźim twjerdscho ßwój nóż. S dobom wón — runje běsche cżaßnik jenu hodźinu wotbił — stupanje ßkyschi a potom ſ cźicha a pomałku cżerchanje po rěblu horje. Pschezo bóle a bóle ßo něschto pschibliżuje. Nětko ßo durje komory wotcźinja. Sslěpzowski korczmaŕ ſ tśělbu wobronjeny sastupi. Wón ſ cźicha, każ krejlacżna kócżka, k kožu lěse. Nózna cźmowota a pschiprawjenje, wot nascheho rěśnika mudrje wumyßlene, jeho ſ nahrabnoscźu ßlepjenej wocźi moli. Wón měni, hóscź leži ſ měrom a spizy we kožu, měri ßo, tłóczi sa tśělbu a hrimotajo kulka ſ njeje wrjeßnje. Nětko pak Schurk khróble sady khamora wulecźi a ßo bjeś bojoscźe na njekhmanika wali, kotryż je prěni wokomik zyle sastróżany, dokelż njewě, ſ wotkel nadpad njenadźujzy pschińdże. Wobaj mużaj staj skoro jenak móznaj a w ßmjertnym strachu wschě mozy napinataj. Wonaj ßo w dźiwjej rozżahkoscźi po semi walataj. S dobom korczmaŕ ſ wótrym hłoßom „Scherako! Scherako!“ sawoła. Dźiwje skakajo něschto po rěblu horje do komory slecźi. S rossłobjenym schcżowkanjom ßo wulki poß do Schurka da, lědma pak je ßo jeho dótknył, dha ßo rujo wobrocźi a ßo na rubjeżniskeho korczmarja se wschej mozu wali a jeho k semi potorhnje. Potom wón jemu na brjuch stupi a, żehliwej wocźi wuwalejo, wótre suby schcźěri, so by jeho pschi najmjeńschim wobaranju hnydom rostorhał. A nětko wón na nastróżaneho Schurka ſ mudrymaj wocżomaj pohladnje a ſ wopuschu tak pschecźelniwje wjechluje, każ by chzył prajicź: „Widźisch, nětko tu saßo ßym! Njeboj jenoż ßo! Ja hižom budu tebje krycź a schkitowacź.“ Nasch

mischtr, pßa wuhladajo, lědma ßwojimaj wocžomaj wěri. Wón njemóže dlěhe dwělowacź: to je jeho ßwěrny Muraß, kotrehož běsche psched lětom k ßmjercźi wotßudźił a kotryž je runje w prawym cžaßu pschischoł, so by ßwojemu knjesej žiwjenje sdźerżał. Sslěpzowski korczmař w hrosy psched rosnjemdrjenym pßom a wótrym nožom ßwojeho hoscźa ßo, na semi s měrom leżo, ani njehibny. Jeho žona bě bjes tym ras horje pschilěska, so by widźała, kak je ßo mužej mordarski nadpad schlachcźił. Na prěnje pohladnjenje pak wona nastróżana s komory cźekny, schtož jej też Schurk njesadźěwa. Wón ßwojeho ßwěrneho pßa lubosnje majkasche, kotryž bě ßo tak prawje jako wumóżeŕ s nusy wopokasał. Tak wonaj w hromadże njedocžinka wobstrażowaschtaj, so jimaj njeby cźeknył. Jena hodźina ßo sa druhej miny. Skónczńje ranje saßwita. Dwaj pucźowarjej pschińdźeschtaj po pucźu a sa durje klapaschtaj. Schurk s woknom won po pomoz sawoła. Wonaj spěschnje pschiběżeschtaj a, podawk ßłyschiwschi, swólniwje Schurkowu próstwu dopjelnischtaj. Mordař bu swjasany a do města Kolneho dowjedźeny. Jeho žona bě pokna stracha a bojoscże hischcże w tej ßamej nozy s doma cźekła, jako bě widźała, so ßo mordarstwow w tutej krajinje staka. Nichtó njebě skóstnikow wußlědźicź móhł, a nichtó niz najmjenje na ßlěpzowskeho korczmarja tukał. Nětko pak ßo wjele ßwědkow namaka, psches kotrychž wuprajenja najžadławische njeskutki na jaßnoscź pschińdźechu.

Nasch mischtr, kotrehož ßwědczenje běsche najwažnische, dyrbjesche někotre njedźele dołho w měscże Kolnom pschebywacź, so by pschi pschepytowanju pschitomny był a ßudnikam nusne wujaßnjenja dał. Sswoju žonu wón s listom, kotryž jej napiße, směrowa, wudawajo, so jeho pomałke wikowanje wot domojwróta wotdźerżuje.

Po dołhim cžaßu pschepytanje skónczichu a wußudźenje wosjewichu. Stóstniskaj mandźelskaj dostaschtaj saßkużene khostanje. Nětko ßo też Schurk w zusym měscże dlěhe njesadźerżesche, ale wjeßeły a radoscźiwy se ßwojim Muraßom domoj pucźowasche. Jeho žona a dźěcźi ßo njemało dźiwachu, jako Muraßa, hižom dawno sa morweho dźerżaneho, wuhladachu. Woni stareho lubeho pschecźela s juskanjom a wjeßeloscźu witachu. Ale kajke wocži hakle woni cžinjachu, jako jim nětko Schurk wo žadławym strachu powjedasche, w kotrymž je był, a kak stej mika Boża ruka a ßwěrny poß jeho s hrosneje ßmjercże wumóhkoj. Woni lědma wjedźa, kak dyrbja ßwoju radoscź wuprajicź a Muraßej dźak wopokasacź. Potom pak ßo s wumóżenym nanom sjenocża a Bohu dźaknu modlitwu se wschej nutrnoscże ßwojeje wutroby wuspěwaja.

Wotrocžk je ßo jara hańbował, so je ßo jeho kža wotkryła a na sjawne pschischka. Mischtr drje jemu rad a s zykej wutrobu woda, so je ßwěrne skocžo pscheđ ßmjercźu wobwarnował a jemu ßamemu psches to žiwjenje sdźerżał. Ale wón jemu tola jeho hrěch s khutnymi ßkowami pscheđ ßwědomnje staji, a derje měnjene poßwarjenje je też wo prawdże pomhało. Wotrocžk, kotryž ßo hłuboko hańbowasche, posdźischo w ßwojim zykym žiwjenju ženje wjazy khał njeje.

Na druhi dźeń Schurk wschěch rěsniskich mischtrow k ßebi pscheproßy a jim wobschěrnje ßwoje nasłonjenja rospowjeda. Wschitzy ßo na jeho dźiwnym wumóżenju se satraschneho stracha wulzy swjeßelichu. Wón pak ßwojeho ßwěrneho Muraßa dó jstwy puschcźi a ßwoju rěcž s tymle ßkowami skónczi: Tón paduch je ßwoje pakoscźenje se sańdźenych cžaßow saßo bohacże wuhkadkował. To ßo ßamo rosymi, so jeho pomoz a ßwěrnoscź, tak derje hacž samóżu, sarunam. Duž tu pschede wschitkimi wosjewjam, so sa wschu schkodu steju, kotruž wam, moji lubi pschecźeljo a ßobumischtrjo, pschichodnje naczini.

Tuteho ßlubjenja pak po prawym trjeba njebě, schtož dyrbimy k cžesczi pěkneho pßa woßebje pschispomnicź. Sprawny Muraß je ßo po jeho domojwrótu wjele lěpje a pschistojnischo sadźerżał a stare pakoscźenje ženje wjazy wobeschoł njeje. Mischtr Schurk, jeho žona a dźěcźi wopokasowachu pßej wschu móżnu dźakownoscź a luboscź. A jako běsche skónczńje sprawny rěsniski mischtr wumrjeł, wsa jeho najstarschi ßyn ßwěrne skocžo k ßebi do domu a je wumóżerja žiwjenja ßwojeho nana, kaž běsche ßebi wón to saßkużił, staroscźiwje a lubosnje žiwił hacž do jeho kónza.

Wußudźenja.

Lawniski ßud 8. haprleje.

Cžeßliski K. G. Fasold s Nowych Druzkez, kotryž běsche 7. februara t. l. tsělbu hodźijskeho żandarma Schmidta s wobydlenja hoscźeńzarja Kóczki w Hunczerizach, hdźež běsche ju Schmidt na khwilu sastajił, wotewsał a na bliske polo cźißnył, bu teho dla k 15 mk. khostanja, abo je-li so to njemóże sapkacźicź, k 5 dnjam jastwa wotßudźeny.

H. Khr. Lehmannez s Cžornjowa pola Kamjeńza bu dundanja po kraju a njekasanstwa dla s dwěnjedźelskim jastwom pokhostana.

Skakař Handrij Kapleŕ s Budestez k temu stejesche, so je 20. februara 1881 s wosa rěsnika Rossiga, pscheđ khěžu pschekupza Simona w Budestezach stejazeho, filzowe stupnje, 3 mk. hódne, kranył a ma sa tole paduchstwo 4 dny w jastwje ßedźecź.

Sskužobna dźowka H. A. Paulez s Wujeżka běsche ßebi 21. měrza t. l. we wurěsnych khlamach Th. Pjecha w Budyschinje na jebanske waschnje sa schwalczu Schusterez wschelake stoffy kasała a potom tele wězy k ßwojemu wužitkej pschetrjebała. Wona dosta sa to 4 dny jastwa.

Khostanska komora 13. haprleje.

Wumjeńkař Köppa s Rowneho bu dla jebanstwa pschi pschedaczu jeneje khoreje kruwy k dwajměßacznemu jastwu a 30 mk. khostanja a toczeŕ B. W. Räcka s Khoßlowa, wobßedźeŕ tuteje kruwy, dla wabjenja k jebanstwu k schtyrimeßacznemu jastwu a 60 mk. khostanja wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Narodny dźeń krala Alberta je ßo po wschej Sakskej pod wulkim wobdźělenjom wobydlerjow ßwjecźił. W městach běchu khorhoje wupowěßnjene a tam, hdźež wójsko steji, buchu parady wotdźerżane. Hewak běchu ßo też w mnohich městach kralowszy sastojnikojo, wucżerjo, wumjelzy atd. shromadźili a pschi hoscźinach kralowski narodny dźeń ßławjachu. W schulach mějachu ßo ßwjedźeńske rěcże a spěwy, w kotrychž ßo na krala a wótzny kraj spominasche. Też w Straßburgu a Metzu, hdźež sakszy wojazy w garnisonje leża, ßu k cžesczi kraloweho narodneho dnja parady wotdźerżeli.

— K lětuschim ekserzizijam krajneje wobory (landwehr) w cžaßu wot 13. hacž do 25. junija budże ßo lětnik 1872 krajnowoborneje infanterije a tsělzow nutsczahnycź. Tajzy, kotrymž je ßo loni swucżowanje teho dla spuschczikło, dokelž chzychu ßo hakle lětßa na ekserzizijach wobdźělicź, budża najprjedy nutsczehnjeni a teho runja też czi, kotsiž ßo hischcże s zyła na ekserzizijach wobdźělili njejßu, po tajkim krajna wobora s lětnika 1871.

— Tsecza porjadna evangelsko-lutherska krajna synoda ma so wutoru, 10. dźeń meje, wotewricź.

— W Zwickawje buchu 23. haprleje nowym regimentam nowe khorhoje na swjedźeńske waschnje pschepodate.

Pruska konservativna strona budźe so, kaž s Barlina piszaja, snadź schczěpicź, dokelž chze dźěl s njeje, tak mjenowani argrarszy, pschecźiwo Bismarkej do njepschecźelneho stejnischcza stupicź a tuteho saměra dla sańdźenu „Landeszeitung" pod wodźerstwom tajneho radźicźela Wagnera, prjedawscheho dobreho Bismarkoweho pschecźela, s nowa sakožicź.

— Kraj a wosebje město Braunschweig bě so 25. haprleje pschi swjedźenju 50lětneho knjeżerskeho jubileja wójwody Wylema krasnje wupyschił; wschitzy knjeżerjo němskeho khěžorstwa běchu sastupjerjow k sbožopschecźu póslali. Saksi kral a prynz Jurij, kotrajž staj s wójwodu wusko spschecźelenaj, běschtaj so samaj do Braunschweiga podakoj. Pschi hosćinje saksi kral na wójwodu rjanu sławu wunjese, kotraž na tuteho sylny a hnujazy sacźischcź sćini.

Franzowska. Franzowske wójsko je pod generalom Lagerot tunisce mjesy pschekrocźiło. Ssylne sliwy a stajny deschcź franzowskim wojakam marschirowanje jara wohidźa. Lěhwo w El Aioun je, hacž runje na hórzy leži, s wodu pocźrjene. Franzowske zyrobne wosy směja w skałatym khrumirskim kraju wjele sadźěwkow pschewinycź. Zyroba budźe so wot mjesow sem w tymle pustym kraju bjes dróhow wójsku na wósłach a wjelbłudach pschipósłacź dyrbjecź. Na deschcźowy cźaś sležuje w Tunisu žadława horzota a suchota, kotraž budźe franzowskim wojakam, na marschirowanje mało swucźenym, wulke wobcźežnosćze nacźinicź. — Tunisti bey je hižom wjazy krócź Jendźelsku a Italsku wo pomoz pschecźiwo Franzowsam prosył, tola wschitzy jeho w nusy tcźazeho wostaja, jeho dla so žana ruka nochze hibnycź. Duž drje hinak njebudźe, hacž so budźe Franzowska Tunis annektirowacź a beya wuhnacź. Kraj a lud też s tym niczo shubikoj njebyschtaj, pschetož bey a jeho wschehomózny minister staj najnjekniczomnischej njedocźinkaj a jeju knjejstwo by hižom dawno dyrbjało na kónz bycź. Hdyž bey a jeho ministrjo dawki dadźa sběracź, tola niz sa kraj, ale sa swoje samsne potrěbnosćze, scźeku woni k njesbožownym poddanam wojakow, kotsiž smědźa wscho kranycź a rubicź, schtož nadeńdu, a pschi tym najžadławische dracźowanje nałožuja, so bychu posleni kroschk wucźuchali. Woni wbohich wobydlerjow se žahkymi klěschcźemi schcźipaja, kładu jich nahich na mrowischcza abo jich sa nohomaj sa schtom powěsnu a pod nimi woheń sapala. Najnowschu a najžadławischu dracźinu psched dźesacź létami Mustapha wunamaka. Wschelake jědojte hady, waki a krokawy so do hłubokeje jamy puschcźichu, a tón wbohi cźlowjek, kotryž dawki sapłacźicź njemóžesche, bu nahi nuts storcźeny, so bychu drusy pschi žadławym napohladźe cźěkow, wot hrosnych wakow nažranych, posleni pjenježk bjes wobaranja rubježnym wojakam pschepodali. W hromadu honjenje dawkow je jenicźke dźěło tunistich wojakow a pschi tym dyrbja hladacź, so też swoju msdu dostanu, pschetož bey jim niczo njepłacźi. Na straži w měscze Tunisu wojazy schtrympy schtrykuja abo korby pletu, so bychu sebi něschto sasłužili. Zyłe wójsko, kotrež s 20,000 muži wobsteji, žanych schkórni nima, ale bosy khodźi. — Druhe wotdźělenje franzowskeho wójska je kupu Tabarku, njedaloko tunistkeho brjoha leżazu, dobyło. W prěnich dnjach mějachu franzowske łódże cźežko pod wulkim wětrom cźerpicź, kotrehož dla so njemóžachu k brjohej pschibliżicź. 25. haprleje panzerska łódź „Surveillante" twjerdźisnu na kupje Tabarzy bombardirowasche a ju rostsěła. Jako na druhi dźeń franzowszy wojazy na kupu cźehnjechu, namakachu, so běchu ju Tunesojo skradźu wopuschcźili.

Jendźelska. Prjedawschi jendźelski minister-präsident lord of Beaconsfield bu 25. haprleje pod wosebnym a mnohotnym pschewodom w Hughendenje s kralowskej cźesczu pohrjebany. W pohrjebnym cźahu běchu widźecź prynz s Wales, nětcźischi minister-präsident Gladstone a wschitzy drusy ministrjo a wulka sbyła parlamentskich sapósłanzow. Beaconsfieldowy nasłědnik a politiski pschecźiwnik Gladstone je w parlamencze namjetował, so by so jemu pomnik we Westminstrje stajił.

Rußowska. Khěžorska swójba je so na hród Gacźino njedaloko Petersburga pscheswydlika. Wobkhad s hłownym městom je na najmjenische wotkrótscheny. Wokoło hroda steji schěsćź wojerskich kardonow, kotrež nikoho bjes wosebiteho dowolenskeho pisma do hrodu abo s hroda won puschcźicź njesmědźa. Khěžorka je pjecza khorowata a jara nervosna. Wona běsche pola khěžora wo wobhnadźenje nihilistiskich skósnikow naležnje prosyła. Khěžor jej žaneho wěsteho wotmolwjenja njeda a ju na dalsche troschtowasche. Jako khěžorka shoni, so so wobhnadźenje dowoliło njeje a so su skósnikojo wobwěsnjeni, so na nju straschne widlischcza dachu, a lěkarjo so boja, so směje to, dokelž je samodruha, sa nju ske scźěhwki.

— W ministerskej radze, na kotrejž so też khěžor wobdźěli, su wosebje na Loris-Melikowe, Abasowe a Walujewowe namjetowanje wobsankli, so maja so reformske plany, kotrež buchu pod semrjetym khěžorom wudźěłane a wot njeho sa dobre spósnate, sa krótki cźaś do luda sawjescź. W kraju donskich kosakow je knjeżerstwo hižom s reformami s tym sapocźało, so je tam samostatne gmejnske sarjadnistwo do skutka stajiło. Najprjódzy budźe kommisija se 106 sobustawow w hromadu stupicź, kotraž so wot burow, pschekupzow a wot wschitkich, kotsiž dawki dawaja, wuswoli. Ruske nowiny na tutón knjeżerski wukas s wjeselosczu spominaja, so nadźizy, so so donska krajina knjeżerskeho dowěrjenja hódna wopokasa.

— Polizija je sasso wažne wusłědźenja cźiniła a teho dla někotrych nihilistow sajała; wona je też pjecza městno, hdźež so nihilistojo skradźu shromadźowachu a swoje plany wuradźowachu, skónczenje nadeschła. — Wjele materijala k prozesej dla skónzowanja khěžora je sobuwotsbudźena Jessi Helfmannez podała, kotrejž wobwěsnjenje je, dokelž s cźežkim žiwotom khodźi, na posdźischi cźaś wotstorcźene. Jako wona wo žadławym dopjelnjenju smjertneho wusuda na swojich sobuwinikach sasłyscha, so wona w nadźiji, so budźe so jej khostanje spuschcźicź, wschěch potajnstwow nihilistow wusna. — Kat Frolow, wobhnadźeny mordař, kotryž bě pschi wobwěschenju swoje dźěło jara hubjenje a njelepje wobstarał, je sa to 250 pukow napalene dostał. Jako jemu lěkař pschikasa, so dyrbi Rußakowej schtryk hinak wokoło schije pokožicź, wón wotmolwi: „Niczo wo to, ta wěz też tak póndźe. Je-li so tebje ras wobwěsnu, tebi schtryk runje na wopak wokoło schije pokožu."

Turkowska. Runje kaž Cźornohórzy, Sserbjo a Bołharjo, chzedźa też Albanojo a to muhamedanszy kaž też kschesćźijanszy, turkowske knjejstwo wotbycź. Prjedawschi turkowski general Ali-Pascha, kotryž w poslednjej rusko-turkowskej wójnje pschecźiwo Cźornohórzam a Rußam wojowasche, ale pschi tym wschudźom satraschne puki dosta, bě so pschecźiwo sultanej spjecźił a so sa wjerćha wot Albanskeje wuwołacź dał. Sultan pschecźiwo njemu Derwisch-Paschu s 10,000 mužimi a s někotrymi kanonami póssła, kotryž je Alija-Paschu bjes Prischcźinje a Prisrjendom pobił a potom dale do sběžkarskeho kraja cźahnył, so by jón sasso směrował

a ſultanej podczińnyk. — Hacz runje Grichiſka njeje tak wjele kraja wot Turkowſkeje doſtała, kaž je ßo to w barlinſkim měrje poſtajiło, dha je ßo wona tola ſ tym, ſchtož jej Turkowſka dobrowólnje dari, ſpokojiła, dokelž widži, ſo by lóhko doſcz we wójnje pſchecziwo Turkam pſchěhrała, je-li ſo ju europiſke móznarſtwa njebychu podpjerali, ſchtož pak czi tola Grichiſkeje ßameje dla ženje czinicz njebudža.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot lěta 1847 ma ßrjeda po jutrach wulku ważnoſcz ſa Sſerbowſtwo; pſchetož na tym duju dżerži ßo hkowna ſhromadżiſna literarneho towarſtwa „Maczizy Sſerbſkeje". Lětuſcha wotbywaſche ßo w ſalu hoſczeńza k ſkotej krónje a bě wot 57 ßobuſtawow wopytana. Dokelž bě pſchedßyda ſapuczował, wotewri a wjedżeſche ſhromadżiſnu tón krócz městopſchedßyda. Tón ßamy czitaſche naprjedy liſt k. pſchedßydy a potom lětnu rosprawu wo towarſtwje. S njeje wuſběhujemy, ſo je „Maczizа" wob lěto wudała: 1. Časopis w dwěmaj ſeſchiwkomaj ſ naſtawkami wot wyſchſcheho wuczerja J. Wehle, profeßora dr. Pſuhla, kapłana Róle, M. Kóſſyka, fararja Jencza, fararja Wjelana, dr. Muki a redaktora; 2. protyku „Pſchedżenak" a 3. bibliſke ſtawiſny wot J. Bartka. Nowych ßobuſtawow je wjazy pſchiſtupiło, dyžli w prjedawſchich lětach; wukrajni ßu hižo w „Serbſkich Nowinach" mjenowani, hdżež je jich lětny pſchinoſchk kwitowany, tukrajni abo rjadni pak běchu w běhu lěta abo ſa tule ſhromadżiſnu ſamołwjeni a pſchiwſaczi: k. diakonus Kóſlik w Skym Komorowje, k. ſarař Łahoda w Bukezach, k. wuczeŕ Pawlik ſ Minakała, k. kubleŕ Kokla ſ Khróſczicz, k. wuczeŕ Krawz ſ Rakez, k. pſchekupz Měrſch ſ Budyſchina, k. pokładniſki aſſiſtent Schuſter tudy, k. wuczeŕ Domaſchka ſ Wóßlinka, k. wuczeŕ Wrobl w Nowej Wßy pola Kluſcha, k. stud. chem. Hórnik ſ Rheydta, k. Jakub Juſt ſ Jaßeńzy, a k temu wukrajnikaj: k. direktor Karl Kheil ſ Prahi a k. profeßor Kopytczak ſ Tarnopola. Semrjek bě jenož jedyn ßobuſtaw, k. wuczeŕ Keßler ſe Sarěcza. Po hkownej rosprawje ßlědowachu rosprawy pokładnika, k. Mjerwy, knihownika, k. wyſchſcheho ſeminarſkeho wuczerja Fiedlerja, a k. knihiſkładnika, měſchczańſkeho wuczerja Kaplerja. Dokhodow bě było 3358 hriwnow 86 p., wudawkow pak 3329 hr. 26 p., tak ſo pokładniza ſa wudawanje knihow nětko 1041 hr. 96 p. wuczinja. Do knihownje běchu wſchelake rjane a ſ dżěła drohotne knihi wot wuczenych towarſtwow, akademijow, univerſitetow a wot jenotliwych dobroczerjow darjene byłe. Pſchi tym rěczi ßo wo wudoſpołnjenju maczicznеje knihownje, kaž też wo trěbnoſczi tajkeje ſa delnich Sſerbow. Se ſkłada „Maczizy" je ßo 6284 exemplarow pſchedało a mjes lud rosſchěriło. Mjenowanym ſaſtojnikam „Maczizy" bu ſa jich prózu a ßwěru ßława wunjeßena, kaž też k. dr. Muzy, kiž je roſeßłanje knihow na ßobuſtawy a towarſtwa wobſtarał. Na to podawaſche k. kantor Jórdan ſ Popoz rosprawu wo delnjołużiſkim wotrjedże w delnjoßerbſkej rěczi. Pſchedßyda Wotrjada je k. ſarař Teſchnař w Niedże, městopſchedßyda k. wyſchſchi ſarař Rocha ſ Wětoſchowa, ſekretař k. Jórdan w Popojzach, pokładnik k. Latk w Wjerbnje. Wotrjad je ßwojim ßobuſtawam, kotrychž nětko hižo pſches 200 liczi, wudżělił: 1. powjedanczko Bogumił wot Jórdana, a 2. pratyju, a pſchihotuje nětko pſchełożk Starkowych modleŕſkich knihow, wot duchownych a wuczerjow hižo nimale dokonjany. Po docźiſchczenju tychle knihow wudadża ßo też hižo pſchihotowane ſchulſke arijowe knihi. Sswoju wobſchěrnu rosprawu k. Jórdan takle ſkónczi: „Naßlědku pak hugronim żěkownu ßławu knězoju Parczewſkemu a żěkownu ßławu końſchej głownej ſgromażinje ſa ſakoženje wotrěda. Pſcheto Wy ſczo zynili ako ten ſmilny Samaritaŕ na drohe, Wy ſczo ße ſmilili na chorem a pobědnem bratſchu, kenž jo ſbity a ranjony, a kotregoż ßu wjele ſtow lět ßromoſchili a marſkali, a njejßu wjele ſtrowego na njom woſtawili. Pomogajſcho nam dalej! Bog kſchěk Wam to ſarownaſch!" To wſcho bu ſ radoſczu ßłyſchane a Delnjołużiczanam a jich wotrjadej ßława wunjeßena. Nětko ſtachu ßo nowe wólby; na město khoreho k. kapłana Róle, kiž nětko poßedżenja pſchedßydſtwa bohużel hiſchcze wopytacz njemóże, wuſwoli ßo k. wyſchſchi gymnaſijalny wuczeŕ dr. Muka ſa pißmawjedżerja a k. referendaŕ Mütterlein ſa wubjerkownika. Na to poſkiczi k. ſarař Jencz roſprawu wo maczicznym domje a k. dr. Muka roſpowjeduje wobſchěrnje, ſchto by w tym domje abo w pſchihotujomnym ßerbſkim muſeju wſchitko bycz dyrbjało. K wuwjedżenju wſcheho teho jara wużitneho pak je pſchede wſchěm horliwa pomoz wſchitkich ſtudowazych a wſchitkich ſamożitych Sſerbow trěbna; pſchetož tu płaczi ſnate ßłowo: Concordia res parvae crescant (ſ pſchesjenoſczu małe wěży roſtu)! Njech teho dla naſchi Sſerbja a jich pſchecželojo dale bóle „Maczizy" pſchiſtupuja a ju podpjeraju! Potom móże tute towarſtwo wſchitkim literarnym a narodnym potrěbnoſczam Hornich a Delnich Sſerbow po nětżim doſczczinicz. *M. H.*

S Ratarjez. Saňdżeny pjatk 22. haprleje tu pſches njewuſchne hrajkanje jeneje 6lětneje holzy ſe ſchtrychowanczkami w jenej komorje khěże, khěżkarjej Hajnje ßkuſchazeje, woheń naſta, kotryż pak bu hiſchcze czaßa doſcz ſbożownje poduſcheny.

S Hornjeje Kiny. Pſched tudomnej kowarńju a pſched hoſczeńzom k „dwěmaj lipomaj" je nětchto ßobotu 16. haprleje dynamitowe patrony rosbuchnycz dak, pſches czoż bu w prěnim twarjenju 8 a w druhim 19 woknowych ſchkleńzow rosraženych. Dalſcha ſchkoda ßo njeje ſtała. Hacz dotal ßo hiſchcze njekmanik, kotryż je tute ſtraſchne błaſniſtwo wobeſchoł, ſ wěſtoſczu wußlědżik njeje.

S Bukez. Druhi ßwjaty dżeń jutrow mějachmy tudy ßerbſki konzert, wuwjedżeny wot ßerbſkeju towarſtwow budyſkeju ſeminarow. Zyły konzert móżemy ſa derje radżeny poſnamjenicz, a mamy ßo to woßebje k. ſeminarſkemu Rjelzy dżakowacz, kotryż njeje żaneje prózy a żaneho dżěła lutował ſo by ßo ſa roſſchěrjenje Sſerbowſtwa pſches ßerbſki ſpěw też něſchto ſtało; a ſchtóż jenož ſ kuſka wě, ſchto rěka, ßyku ſpěwarjow tak daloko pſchinjeſcz, ſo móże ſjawnje wuſtupicz, budże k. Rjelzy wěſcze wſchu ßławu dacz. Konzert wotewri Selerjowy rekwijem: „Pój, wjeczorje, k nam rjany." Hacz runje ßo też njeplazaſche, ßměmy tola ſjawnje prajicz, ſo je ßo tónle ſpěw derje radżił. Sſkawu pak nadoby ßebi „Hdże ſtatok mój", kotryż ſpěw k. Rothenburg pſchednoſchowaſche, kaž też ſopran-ſolo „S horzej ßylſu rjana Hanka", ſchtož k. Keŕk ſ realneje ſchule ſpěwaſche. Jara ſpodobaſche ßo też ſpěw: „Trompejtaŕ na krawniſchczu", kotryż k. wuczeŕ Wrobl ſ Noweje Wßy ſe ſtarej ſnatej wuſtojnoſczu pſchednoſcheſche. Sa kónz prěnjeho dżěła běſche ßo kraßny ſpěw poſtajił: „Junu, junu dyrbi to." Po tym, ſchtož běchmy w prěnim dżělu ßłyſcheli, doczakachmy pſchi prěnim czißle druheho dżěła wuſtojniſchi pſchednoſchk ſpěwa: „Hórki, doły woßrědkate". W druhim dżělu mějachmy ſkładnoſcz, też dwě wěży wot k. Krawza komponowanej ßłyſchecz, běſche to: „Michał a Hanka" a „Stara baba hriby hraba." Prěniſche, duo ſa ſopran a tenor, ſpěwane wok knjeżny Krawzez a k. ſeminarſkeho Keŕka, ſpodobaſche ßo tak, ſo dyrbjeſche ßo na požadanje woſpjetowacz. S radoſczu ßłyſchachmy ſaßo: „Buriko, chzeſch-li bycz knjes." Tola pſchejemy, ſo njeby jenož pola ßměſchka woſtało, ale ſo by ßo tón „němſki nóß" w „ßerbſkim kraju" ſaßo do „ßerbſkeho noßa" pſche-

wobrocźił. Też wuſkyſchachmy ſaſo naſchu Selerjowu „Lubku liliju", hdźež ßo wyſche druhich woßebje druhi baß, kotryž k. Rěſak mějeſche, ſpodobaſche. Cźiſty wunoſchk konzerta je, kaž pſchezo, ſa wudacźe Selerjowych ſpißow a njebě teho dla ſaſtup wot 50 np. pſchewyßoki. Bóh daj, ſo by „ßerbſka młodoſcź ſjenocźena" dale „ſpěwała ßławu ßerbſkeho mjena!" Ž—.

S Njeßwacźidła. K cźeſcźi kraloweho narodneho dnja běchu ßo ßobuſtawy tudomneho wojeńſkeho towarſtwa ſeſchli. Pſchedßyda towarſtwa k. murjerſki miſchtr Handrij Winkleŕ w krótkej rěcźi na waźnoſcź a ſaměr tuteho ßwjedźenja pokaſa a ſkónczńje ßławu na Jeho Majeſtoſcź krala Alberta wunjeße, pſchi cźimž ßo wonka wjazore raſy ſ bellerami tśěleſche.

S Hucźiny. Schtwórtk 21. haprleje w nozy 1/2 12 hodźin wudyri tu w Halmez hoſcźeńzu woheń, kotryž wſchě twarjenja do cźiſta ſaniczi.

S Połpiz. Njedźelu 24. haprleje wudyri wjeczor w 8 hodźinach woheń w hródźi kowarja a hoſcźeńzarja Mießnera, kotryž ßo też na domſke wupſcheſtrje a ſa krótki cźaß wſchě twarjenja do próchа a popjeła pſchewobrocźi.

Přilopk.

* W Chemnizy ſkocźi ſańdźenu ßrjedu jedyn pſchekupz; ſo by ßebi źiwjenje wſał, do hata. Kaž ßo ſda, běſche jemu pak woda pſcheſymna a mokra, pſchetož wón ſpěſchnje ſaßo ſ njeje wulěſe a wſchón pſchemoknjeny po ſchtrympach domoj cźěrjeſche.

* W Noßenje ßo 19. haprleje w złonſkim hacźe dwaj cźłowjekaj na dobo ſatepiſchtaj. Jena młoda holza wot ſamoźitych ſtarſchich bě do njeho ſe ßamomordarſkim wotpohladom ſkocźiła, jeje ßuknje pak ju na wodźe ſdźerźachu, duž wona po pomoz wołaſche. Żeleſniſki nahladowaŕ Tannert holzu wuhlada a hnydom ſa njej ſkocźi. Hacź runje bě dobry płuwaŕ, je wón tola ßwoju woporniwoſcź ſe źiwjenjom ſapłacźił. Pak je jeho w ſymnej wodźe Boża ruczka ſajała, pak je jeho holza na dno hata ßobu ſtorhnyła.

* S Wilhelmshafena pißaja: Na ſchulſkej łódźi „Mars" je ſańdźenu wutoru jena 21 cm. granata w rokje rosbuchła a buchu pſchi tym dwaj kadettaj a ſchtyrjo mużojo morjeni, dźewjeczo mużojo buchu cźeźko, dwaj offizieraj a ßedmjo mużojo lóhko wobſchkodźeni.

* Żadławy pſchikład młodoſtneje ſkaźenoſcźe ßu w tychle dnjach w Biſchofsteinitzu nadeſchli. Po wóhnju jeneho kubła jeneho 12lětneho paſtyrja ſa ſakożerja wóhnja wußlědźichu, kotryž ßo hiſchcźe też wuſna, ſo je ſańdźene lěto w jenej druhej wßy dwě kuble k ßwojemu wjeßelu ſapalił a pſches to ſchkodu wot 24,500 ſchěßnakow naczinił.

* Sańdźenu ßrjedu w nozy je rekruta Oeſer w Lugawje ſ kowrótnym wjetowanjom źiwjenje ſhubił. Wón mjenujzy nětotre wulke ſchkleńźy palenza wupi a potom kaž morwy w korczmje leźo woſta. Jako běchu jeho domoj donjeßli, wón, mußle wjazy njedoſtawſchi, ſa krótki cźaß wumrje.

* W Reptenje pſchińdźe wóndano jedyn podkopkowy dźěłacźeŕ kěhtro pjany domoj a pſchepoda ßwojej żonje nětotre dynamitowe patrony. Kaž wón prajeſche, bě je wón duzy po pucźu namakał a kaſaſche ßwojej żonje, ſo dyrbi je, dokelž ßu ſmjerſnjene, na cźopke khachle k rostanju pokłaźicź. Żona też to cźinjeſche a je po khwilzy ſ khachlow dele wſa. Pſchi tym wona do jeneje patrony ſ nohcźom drapny, dynamit pſches to rosbuchny, teho runja też te druhe patrony, na khachlach leżaze. Żeleſne khachle pſches rosbuchnjenje do kruchow roſleczachu a żonine cźěło żadławje rostorhachu.

* 20. haprleje bu jena żona na pucźu do Adorfa na cźěſkich mjeſach wot jeneho rubjeźnika, kotryž ßo ſ lěßa won do njeje da, nadpanjena a jej 100 mk. kranjene. Njedocźink żonje kożanu toſchu ſ rukow wutorże a ſ njej pjenjeźnu móſcheń, w njej horka leżazu, wſa a potom, njepytnywſchi druhe 300 mk., kotreż pódła w papjerje ſawalene leżachu, do lěßa twóchny.

* Do Wina w tychle dnjach po żeleſnizy jedyn eleſant, kotryž dyrbjeſche tam w theatrje ßobu hracź, pſchijědźe. Jako eleſantowy wodźeŕ, dwórniſchcźo wopuſchcźiwſchi, eleſanta pſches zirkußowu haßu wjedźeſche, dźerźeſche wón 50ſchěßnakowſku papjeru w ruzy. Eleſant, kotryž běſche ßnadź pſchi dalokim pucźowanju hłód doſtał, ſ dobom ßwój nóß ſběże, ſhrabny papjerjany pjenjes a jón prjedy, hacź móżeſche jemu to jeho wodźeŕ wobaracź, pózrje.

Dopiß.

S najwużitniſchich a najkmanſchich maſchinow ſa rataŕſtwo je wyſche ßykanjoweje maſchiny drje bjes dwěła göplowa młócźaza maſchina. S njej je mózno w cźaßu nuſnych źnjow też hiſchcźe nowe ßywne żito wumłócźicź, wona ſpomoże żadane khwatne wumłócźenje a dobytkne pſchedacźe żita a ſalutuje w hoſpodarſtwje wjele droheho cźłowſkeho dźěła, pſchi cźimž ßo hiſchcźe wot wużiwanja ſkota, w ſymje cźaſto ſa njón prawje potrěbneho, wothlada.

Kaž wużitne a dobytkne pak dobre pſchiprawjenje młócźazeje maſchiny ſa hoſpodarſtwo je, tak drohotne, mjerſaze a molaze je tajke pſchiprawjenje, hdyž je hubjenje a njeroſomnje wuwjedźene, a tutych je jara wjele, tak ſo ßo nětotry, kotryž by ßebi rady maſchinu kupił, pſches to wottraſchi.

Tajke njeradźene pſchiprawjenja cźaſto wulki pjenjes ſpóźeraja a mało wunjeßu, pſchetož pſchiprawa kaž też maſchina je bjes doſpołneho ſroſymjenja rataŕſkich potrěbnoſczow wuwjedźena.

Wjele maſchinow je lohko a njeporjadnje twarjenych, a ßu też ßo nowe prjedy ſa tunju płacźiſnu pſchedate, dha ßu pſchi nich poſdźiſcho ſtajne porjedźenja nuſne, pſches cźoż ßo cźaß komdźi a pſchezo njelubośne mjerſanje naſtanje.

Pſched tajkimi maſchinami ma ßo rataŕ hladacź a jenož tam maſchinu kupowacź, hdźež ßo jemu rukowanje ſa dobru, lohko dźěłazu a prawje twarjenu maſchinu dawa. S najlěpſchich a najſnacźiſchich fabrikow ſa młócźaze maſchiny je wěſcźe bjes dwěła maſchinowa fabrika a żeleſolijerńja prjedy: G. Gräfner & Co. nětko: E. Berger & Nitſche w Połcźnizy, hižom dołhe lěta wobſtejaza, kotrejež maſchiny ßu wſchudźom ſa dobre ſpóſnate, po ſtach eksemplarach też w Łużizy roſſchěrjene a na wſchěch wuſtajeńzach ſ prämijami wuſnamjenjene. Spomnjena fabrika ßo k pſchiprawjenju nowych maſchinow a k pſchetwarjenju ſtarych pſchiprawow doſcź poruczecź njemóże, duž chzemy runje nětko, hdźež je ſa pſchiprawjenje abo pſchetwarjenje tajkich maſchinow najkmanſchi cźaß, na to kedźbne cźinicź.

Někotſi ratarjo.

Kn. Korla ßwobodny knjes ſe Spiegel-Deſenberg, kralowſki herbſki porjedźeŕ wjerſchowſtwa Paderborna, piſche worjelſkej haptyzy w Frankfurcźe nad Majnom. — W Bühnje pola Borgentreicha, 1. měrza 1881. — 20 lět dołho mějach kaſchel, kotryž mje woßebje rano jara wobcźeżowaſche a ßo hakle po dołhim krjachanju, tak ſo krej ſ noßa běżeſche, ſhubjowaſche.

Stollwerkowe a Hoffowe bróſtowe ßkodowe bonbony połóżuja kěhtro krjachawu, njewotſtronja pak kaſchel, runje kaž wſchitke druhe nałożene ßrědki.

Ja ßebi nětko pſched dwěmaj měßazomaj katarrhpille, wot Waß wojſewjene, ſkaſach a wużiwach ſ nich wſchědnje 3 krócź 5 ſchtuk; hižom tſeczi dźeń cźujach wulku połóżnoſcź, ſa tydźeń běſche ßo mój kaſchel cźiſcźe ſhubił, druhdy drje ßym hiſchcźe kuſk pokaſchlował, ale bjes wſcheje wobcźeżnoſcźe. Pſched nětotrymi dnjami doſtach ſtraſchnu ßmorkawu, běch bjesappetitny do koſczi mucźny, mějach hłowubolenje, ja njepomnju, ſo ßym hdy prjedy taſku ßmorkawu měł. Duž ja ſaßo Waſche pille ſhrabnych, trjebach 48 hodźinow dołho po ſchtyrjoch hodźinach ſtajnje 5 pillow; tſeczi dźeń bě moja ßmorkawa ſe wſchěmi boloſczemi a wobcźeżnoſczemi wotſtronjena, wſcho bě ſaßo w normalnych wobſtejnoſczach.

Tajki wuſpěch je mje pſcheßłapnył. Waſche wědomoſtne ßłědźenja njejßu bjes dźaka woſtałe; dajcźe kóždemu, kotryž k Wam pſchińdźe, tutón liſt cźitacź, moje mjeno a moje ſtejniſchcźo ſa wěrnoſcź rukuje a ſa jeniczke ſajimanje, Waſche wußlědźenje k wużitkej cźłowjeſtwa wojſewicź.

Dr. Ew. Voßowe katarrhpille, wot worjelſkeje haptyki w Frankfurcźe a. M. dźěłane, kotreż ßo ſ tak jara wubjernym wuſpěchom pſchi akutnej a chroniſkej khripawje, bróſtowym a płuzowym katarrhu trjebaja, ßu prawdźiwe doſtacź w blachowych tyſkach po 75 np. w **Budyſchinje** we **woběmaj haptykomaj**. Liſtuje je też wobſtaraja haptykaŕ Brückner w **Lubiju**, haptykaŕ Rauenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernacźizach**.

Płaczišna žitow a produktow
w **Budyšchinje** 23. haprleje 1881.

Žitowy dowos: 2391 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka = =	11	39	11	65	11	3	11	65
Ječmjeń = =	7	61	8	33	7	75	8	4
Wowš = =	7	90	8	30	7	—	7	90
Hród = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	10	—	17	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	75	—	—	—	—
Ssyno = =	2	20	2	60	—	—	—	—
Sstóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 244 scht., scht.	13	—	21	50	—	—	—	—

W Budyschinje na rózowej haßy je kheža nowe cžißko 6 ſ pjecžimi ſtwami na pſchedań, kotraž ßo ſa kóždeho rjemjeßnika hodži. Wſcho dalſche je pola wobßedžerja ſhonicž.

Jena **kheža** ſ dwěmaj ſtwomaj a ſe ſahrodu je na pſchedań. Wſcho dalſche je we wudawarni „Serb. Nowin" ſhonicž.

W Bónjezach je **maßivna kheža** ſ dwěmaj kórzomaj pola hnydom na pſchedań.
Wohuwěr Lehmann.

W Bónjezach je **maßivna kheža** cžo. 11 ſ 2¾ kórzami pola na pſchedań.

Wokna, 41 zolow wyßoke a 32 zolow ſchěroke, ßu tunjo na pſchedań pola **W. Mühlpforta** w Małej Borſchcži.

Reytrawu,
lane ßymjo,
ſaradellu,
konjazy majß,
bělu dżeczel,
luzernu,
lupiny,
trawowe ßymjo,
kaž tež druhe **pólne** a **ſahrodniſke ßymjenja** porucža w derje ſkhadżazej tworje

K. Preisser
na žitnych wikach.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoża, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płacžiſnach porucža

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Shäker-extrakt,

poßylnjazy a wotwjedżazy ßrědk, porucža bleſchu po 1 mk.

hrodowska haptyka.

Drjewowa aukzija
na łupjanſkim revieru.

Schtwórtk 5. meje t. l. ma ßo
125 kruchow brěſoweho wužitkoweho drjewa,
48 brěſowych dołhich hromadow a
5 łoßow ſtejazeho khójnoweho ſchtomoweho drjewa
ſjawnje ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacž.
Sapoczatk ½10 hodżin njedaloko wětrnika.

W Minakale, 27. haprleje 1881.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Dwórniſchczo we Łaſu.

Czerſtwy twarſki kalk a **hnojazy kalk,** kaž tež **hnojazu ſól** ßym doſtał a po tunich płacžiſnach poruczam. **F. Fiſcher.**

K lětuſchemu twarſkemu czaßej

poruczam ßwój ſkład **tſeſchnieje papy, theera, drjewoweje papy** atd. Skład je w dworje **Smolerjej kniſiczišchczernje** na lawſkich hrjebjach cžißko 2.

J. C. Schlage.

M. G. Freyberg,

en gros. manufaktury a módowe tworby en détail.

62 na bohatej haßy 62.

Nowoſcže w cžiſtowołmjanych a półwołmjanych **nalětnych klejdowych ſtoffach** ßu doſpołnje dóſchłe a poruczam te ßame w wulkim wubjerku a wurjadnje rjanych barbach po jara tunich płacžiſnach.

Jako něſchto woßebne poruczam:

beige	łóhcž po	35—90 np.,
cžiſtowołmjany diagonal (kruta twora)	= =	60 np.,
półwołmjany = = = =	= =	35—50 np.,
cžorne cžiſtowołmjane kaſchemiry . .	= =	1 mk.,
cžornu ripſowu židu	= =	3 mk.,
cžorne cžeßane ſtoffy k żaketam.		

Wſchitke klejdowe ſtoffy ßu ſ prěnich fabrikow.

Kattun, łóhcž po 17 np., **módrocžiſchcž,** łóhcž po 25 np., **modelowe** a **gardinowe kattuny,** łóhcž po 20—35 np., **kožowe kattuny,** łóhcž po 25—35 np., **běłe gardiny,** łóhcž po 25 np., **möblowy damaſt,** łóhcž po 100 np., **kožowe tkaniny,** łóhcž po 25 hacž 40 np., **zychi,** łóhcž po 35—60 np., ⅝ **běły płat,** łóhcž po 50 np., **módry płat** w kóždej ſchěrokoſcži, łóhcž wot 40—50 np., **běły piſkéj,** łóhcž po 25 np., **běły ſhirting,** łóhcž po 17 np., **ruby** a **kožowe płachty, židżane** a **półžidżane hłowjaze rubiſchcża, thibetowe rubiſchcża, hotowe moiréjowe** a **mohairowe ſchórzuchi, hotowe pißane ſchórzuchi, módre płatowe ſchórzuchi** w kóždej wulkoſcži, **ſtlejowe** a **mohairowe rubiſchcża, cžiſtołmjane ßuknjowe tkaniny,** łóhcž po 110 a 120 np., **ſtlžowe ßuknje, jaßne kattunowe rubiſchcża** po 35 np.

Naſad ſtajene klejdowe ſtoffy łóhcž po 25 a 30 np.

Njedżelu popołdnju 8. meje maja ßo někotre **kolcže ſ pcžołami,** kotrež ßu w dobrym porjedże, na pſcheßadżowanje pſchedawacž.
Lehmann we Wulkim Pſchesdrěnju.

Krajny wóſk

kupuje po kóždym dżělu mydłarnja **Roberta Adama** w Budyſchinje.

Ssólny ſkład

warneje a skótneje ſele

ſ dürrenbergſkich ßalinow
porucža **C. Hanske**
na žitnych wikach 35.

Poſłoczeny lejſty,
gardinowe dżerżaki a roſetty,
wobłuki ſa wobraſy (bildy)
porucža po tunich płacžiſnach
Max Mütze
na bohatej haßy 11.

Njekaſchluj,

małzowy extraktowy ſyrop pſche kaſchel a dybawoſcž,
porucža bleſchu po 85 np.

hrodowska haptyka.

We wudawarni „Serbſkich Nowin“ je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Skoro darmo!

Hobrſki ſklad, wot **ſarjadowanja** maßy **fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik“** pſchewſatý, ßo dla nuſnych wulkich płaćenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenoż **14 mk.** jako lědy ſa połojzu ßameje dźěłarſkeje mjdy da ßo ßlědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne ſervice, kotrejž prjedy 60 markow płaćeſche, a ßo ſa běłowoſtaćze** pſchedmjetow

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widliczki,
6 maßiwnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khoſejowych łžiczkow,
1 cźeźki britannia-ßlěbro-ſopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbro-mlókowy cźerpak,
6 nježnje ciſellirowane präjentirſke tabletty,
6 woßebne nóžne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne noże,
3 rjane maßiwne jejaze bjechaŕki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcźik,
1 thejźydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcźnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płaća w hromadźe jenoż

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)“ abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacź ſklad doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt

C. LANGER, WIEN,

II., Obere Donaustraße 77.

Pſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach nasad-wosmje.

Sta dźaknych a pſchipósnawanſkich pißmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjera ſprawnoſcźi** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo wosſewicź njehodźa, leża k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla ſalſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěru wosſewi.**

Butrowy pólver,

najlěpſchi ßrědk k ſpomoženju butrudźěłanja, poruczeja w pakcźikach po 50 np.

drogowe khlamy

Otto Engert

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Skótny pizowy pólver

w pakcźikach po 1 a ½ puncźe poruczeja

drogowe khlamy

Otto Engert

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Dobre

moleŕſke a murjeŕſke barby

we wulkim wubjerku poruczeja

drogowe a barbotworowe khlamy

Otto Engert

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Wolijowe barby

we wſchěch druźinach,

hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,

ſchpundowanſki ßwěcźazy lak,

teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij,

němſki a franzowſki,

dwójny a jednory lany wolijowy firniß,

jara ſpěſchnje a twjerdźe ſkhnyjazy,

jantarjowy (bernſtajnowy) lak, kopallak, żeleſowy lak,

I. kölnſki klij a murjeŕſki klij

a wſchelake druhe druźiny,

myjeŕſku krydu a gyps,

I. portlandſki zement atd.

poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płaćiſnach

drogowe a barbotworowe khlamy

en gros **Otto Engert** en détail

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Jendźelſke a němſke graty

poruča ſ rukowanjom tunjo

Paul Seidler

na ſwonkownej lawſkej haßy 16.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cźaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prénju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płaći 40 np. a je k dóſtaćzu

w hrodowſkej haptyzy.

w Budyſchinje.

Zokor w kehelach,

wuważeny, punt po 40, 45 a 46 np. poruča

Gustav Poser.

Khoſeje,

zyle ßylne a cźiſtoßkodźaze, punt po 95, 100, 105, 110 hacź 160 np. jako jara płaćiſny hódny poruča a pſchi wotewſaczu 10 puntow poměrnje tuniſcho wobliczi

Gustav Poser.

Haptyka w Rakezach

poruča w ſnatej dobroſcźi po najtuniſchich płaćiſnach **wužitkowy pólver, wobžerny pólver, mlókowy pólver, ſalſowy pólver, konjazy wobžerny pólver, ſluid pſche wſchu konjazu khromoſcź, wicźnu wotu,** najlěpſchi ßrědk pſche wicź a rheumatismuß, **dr. Whitown woczowu wodźiczku, dr. Alexandrowy woczowy balſam, dźiwa-balſam,** rany ſa krótki cźaß hojazy, a wſchitke **homeopathiſke lěkarſtwa.**

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a cźehnita žałba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody,** pſche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchěm ßwěcźe khwalbu dobyka a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy wobtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupołożenych, wo tym ßwědczi.

* Dóſtacź we **wſchitkich haptykach.**

S nakładom Maćicy Serbskeje ßu wuſchke a ſa 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowin“ a we wjetſchich dźělbach pola macźiczneho pokładnika, k. pſchekupza Mjeŕwy (M. Mörbe) něſchto tuńſcho dóſtacź:

Bibliſke ſtawiſny ſa ßerbſko-němſke ſchule,

po nahladach a ſ pomozu knjeſow kralowſkeju ſchulſkeju inſpektarjow, ſchulſkeho radźiczela **Grüllicha** a **Dr. Wilda,** ſeſtajał **Jan Bartko,** wucźeŕ w Noßacźizach. Tute knihi ßu na jenej ſtronje ßerbſke a na druhej němſki, tak ſo móže ſ nich Sserb derje němſki wuknycź. — Wone ßu tež jenoż w němſkej rěcźi wuſchke, płacźa tež 80 np. a maja tole napißmo: **Biblische Geſchichten für Volksſchulen** nach den Plänen und unter Mitwirkung der Herren Königlichen Bezirksſchulinſpektoren Schulrath **Grüllich** und **Dr. Wild** bearbeitet von **J. Bartko,** Lehrer in Noſtitz. Verlag von Schmaler's Buchdruckerei in Bautzen.

We wudawarni „Sserb. Now.“ a pola wſchitkich knihikupzow je ſa **30 np.** dóſtacź:

Die Innere Miſſion unter den Wenden.

Vortrag am 17. Februar 1881 im Evangeliſchen Vereinshauſe zu Breslau gehalten und auf Verlangen in Druck gegeben von **H. Immiſch,** Pfarrer zu Göda bei Bautzen.

Dokelž pſchednoſchk njemóžeſche hinajſchi bycź, dyžli němſki, je knižka tež němſka; ale wona je ſa Sserbow jara ważna. — Cźiſty dobytk ſ jeje rospſchedacźa doſtanje Towaŕſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Pomnik krala Jana.

Prόstwa krajneho komiteja pomnika ſa krala Jana wo ſhromadźenje pjenjeżnych darow, kotreż maja ßo na ſtajenje pomnika wyßokonjebocźiczkeho krala Jana nałożecź, je pſchi wyßokim cześcźowanju a luboſcźi, kotruż ſemrjety kral we wſchĕch rjadach ßwojeho luda mĕjeſche, też w naſchim mĕſcźe wjeßele pſchihłoßowanje namakało, tak ſo móże ßo na bohate dary k ſpomnjenemu ſamĕrej ſ wĕſtoſcźu liczicź. Podpißani ßu ßo teho dla, ſo by ſhromadźenje organiſowane było a ßo wſchitkim ſkładnoſcź poſkicźika, pſchinoſchki na tudomne ſhromadźeńſke mĕſtna wotedacź, k lokalnemu komitejej ſjenocźili a wobſankli, nĕkotre ſhromadźeńſke mĕſtna w tudomnym mĕſcźe wotewricź.

Krajnoſtawſki bank, dale knjeża **G. E. Heydemann, Reinh. Klemm,** cżaßnikaŕ **Köchler** a **J. G. Pahn** ßu ßlubili, ſhromadźeńſke mĕſtna pſchedewſacź, też podpißane ßobuſtawy komiteja ßu rad ſwólniwe, pſchinoſchki pſchijecź.

Komitej ßo teho dla na wobydlerjow mĕſta a wokolnoſcźe ſ prόſtwu wobrocźa, ſo chzyli pjenjeżne pſchinoſchki ſa pomnik krala Jana ſpomnjenym ſhromadźeńſkim mĕſtnam abo jenemu ſ podpißanych komitejowych ßobuſtawow pſchipόßłacź, każ też we wſchĕm wótcźinſki wotpohlad w kóżdym pſchihodźazym waſchnju ſpomożecź a podpjeracź.

W Budyſchinje, 15. haprleje 1881.

Lokalny komitej ſa pomnik krala Jana.

Mĕſchcźanoſta **Löhr,** pſchedß., pſchedßyda mĕſchcźanſkich wukaſanych **G. H. Reinhardt,** mĕſtopſchedß., mĕſchcźanſki wukaſany **Bodinus,** krajny ſtarſchi **Hempel,** mĕſchcźanſki radźicźel **Heydemann,** ratař **Wylem Jokuſch,** mĕſchcźanſki radźicźel **Klemm,** präſident ſ **Koppenfels,** paſt. prim. **Kuhn,** pſchekupz **Pahn,** mĕſchcźanſki wukaſany **Guido Reiche,** hamtſki hetman tajny radźicźel **ſe Salza,** mĕſchcźanſki wukaſany **Ed. Weigang,** mĕſchcźanſki radźicźel **Wetzlich.**

K dobroczźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Ja, podpißany, wobßwĕdczu, ſo ßym wot mojeje bĕdnoſcźe, dyskraſije, ßuchocźiny cźeła, nadbĕh krwe a żołdkoweho cźerpjenja pſches naturſke hojenje knjeſa H. Brendela dospoknje wußwobodźeny a móżu ßo nĕtko dobreje ſtrowoſcźe wjeßelicź, duż radżu kóżdemu khoremu, ßo knjeſej Brendelej dowĕricź.

W Biſkopizach, 10. januara 1881. **Guſtav Zerndt,** ſchkleńcźeŕ.

Wopißmo. Ja, podpißana, ßo hnuta cźuju, knjeſej H. Brendelej ſa jeho naturſke hojenje a wobſtajne lĕkowanje pſchi mojim **ſnutſkownym** cźerpjenju, kotreż mi nĕkotru nóż ſpacź njedaſche, mój najſprawniſchi dźak wuprajicź a pſcheju jemu ſtajnu ſtrowoſcź a dołhe żiwjenje, ſo by cźerpjazemu cźłowjeſtwu hiſchcźe prawje dołho ſdźerżany woſtał.

We Wilznitzu pola Borny, 16. januara 1881. **Emilie Bergerowa.**

☛ K wuhojenju dyskraſijow, wicźe, rheumatiſma, ſproſcźenjow, khorowatoſcźe ſ lĕkarſtwa, chroniſkeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcźe, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcźe atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lĕkowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cześcźenych khorowatych **ßobotu 7.** a **njedźelu 8. meje k rĕcźam w hoſcźeńcu „k ſłotemu ßłónzu“ na hornczerſkej haßy, w prĕnim poſkhodźe, wó jſtwje No. 2 w Budyſchinje; póndźelu 9. meje w Biſkopizach w „ſłotym ßłónzu“; ſchtwórtk 12. meje w Kamjeńcu w „ſłotej hwĕźdźe“.**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſcźi wopokaſane dowĕrjenje najlĕpſchi dźak.

H. Brendel ſ Draždźan (ſtareho mĕſta), Leubnitzerſtraße Nr. 25.

Kóżdu **ßobotu,** też cźaſto **ßrjedu,** maja **Kłoß** ſ Wjeßela a Kamjeneje pola Rakez, pόßelnik ſ Kumwałda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóſchtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huſki a wjele druhich pόßelnikow ßwój pſchebytk **w mĕſchcźanſkej haptyzy w Budyſchinje,** 6 na hłownym torhoſchcźu 6.

Wolijowe barby,

khwatnje ſkhnyjaze a k barbjenju hotowe,

pjerſchcźowe a **molerſke barby**

poruczataj we wulkim wubjerku

bratraj Mĕrſchej na żitnych wikach.

I. Portlandſki zement

w 1/1 a 1/2 tunach,

paleny gyps

poruczataj w cźerſtwej tworje

bratraj Mĕrſchej.

Dwójzy warjeny lany firniß

(jaßny a cźĕmny),

bleſchowany firniß,

kryſtallowy firniß

poruczataj **bratraj Mĕrſchej.**

Cześcźenym wobydlerjam Delnjeje Kiny a wokolnoſcźe k nawjedźenju dawam, ſo **rożku** ſa **runu wahu khlĕba** wuměnjam a **khlĕb** po **żitnej placźiſnje** pſchedawam. **Muka, wotruby** a wſcha **piza** je pola mje we woßebnej dobroſcźi a po tunich płacźiſnach na pſchedań. **J. Kober,** młynk.

Bukičanske serbske towaŕſtwo

zmĕje jutře, **njedźelu 1. meje,** w 4 hodźinach **posedźenje,** nic pak, każ bĕ to tydźenja wozjewjene, 30. haprleje.

Keŕk, předsyda.

Keklija w Łupoj

pola hoſcźeńcarja **Sendy.**

Njedźelu 1. meje dwĕ pſchedſtajeni: 1. popołdnju w 3 hodźinach, 2. wjecźor 1/2 9 hodźin. Popołdnju: **Njeradźeny ßyn** abo **Nanowe poklecźe.** Wjecźor: **Hrabina Elfrieda.** Na to: **Studowany nóżny ſtrażniſk** abo **Jena liſchka druhu ſjeba.** — Wſcho dalſche je ſnate. Najpodwolniſcho pſcheproſchuje **August Gruhl.**

☛ **Po theatrje reje.** ☚

Młoda holza, kotraż chze

ſchwadliſtwo

nawuknycź, móże ßo ſamołwicź w Budyſchinje na bohatej haßy cźiſßło 16, w ſadnym twarjenju.

Młode holzy móża ſchwadliſtwo, bĕłe ſchicźe, friſirowanje, mjenatykanje, wkłoßowe dźĕła atd. doſpoknje nawuknycź a móża ſ dobom też penſiju dostacź pola

Selmy Peuckertoweje

na Hoſchiz haßy cźo. 9 w Budyſchinje.

Jena **holza** wot 14—16 lĕt ßo hnydom do ßłużby pyta wot **J. Fiſchera** we Łaſu.

Jedyn **krawſki** móże hnydom do dźĕła ſtupicź pola krawza **A. Blauka** w Hodźiju

---

Jedyn **krawſki** ſe wßy, kotryż ßerbſki roſymi, móże hnydom dźĕło dostacź pola **J. Adlera,** krawſkeho miſchtra na małej bratrowſkej haßy nowe cźiſßło 6, po 2 ſchodomaj.

Hólcźeż, kotryż chze **młynſtwo** a **pjekaŕſtwo** nawuknycź, móże do wucźby ſtupicź w młynje w Budyſchinku.

Wucźobnik pytany.

Jeneho hólcźeża, kotryż chze **ſchewſtwo** nawuknycź, pyta **Emil Indinger** w Budyſchinje na kotołſkej haßy cźo. 11.

Wuſtojneho wotroczźka

ſ dobrymi wopißmami pyta hnydom **ryczeŕkubło we Wjeleczźinje.**

Rubišćo sym dostał,
Holičku pak nic.
Kak budźe dha to lĕtsa,
Hdyż meja b'dźe zas' kćĕć?

Lipa Serbska čo. 4

1881 je wuſła.

(K temu cźiſßłu jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czišłu 18 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 30. haprleje 1881.

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje na torhoschczu pschi hłownej straži (hauptwache)

porucza

ßwój skład **nowych klejdowych stoffow ša lěczo** a k temu **ßłuschaze wobßadne wupyschenja,** wscho, schtož nowa móda žada, je tu we wulkim wubjerku.

Czorne židžane stoffy we wubjernych dobroscžach po wurjadnje tunich płaczišnach.

Lětne žakety, paletoty, wobwěschki a **deschczowe mantle** ſ **trikota, ßukna, diagonala** a **czeßanych stoffow** w hischcže njewidžanym **wubjerku.**

Pschi mojim nutskupowanju ßym **najwjetschu kedžbliwosc** měł, tak so ßebi myßlu, so budu mojich wotebjerarjow niz jenož ſ **dobrej tworu,** ale tež **ſ jara tunimi płaczišnami** spokojicz.

Schicze po měrje ßo **derje** a **tunjo** wobstara.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój skład

schkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaczišnach dobroczinwemu wobkedžbowanju.

Kukowanje na harty.

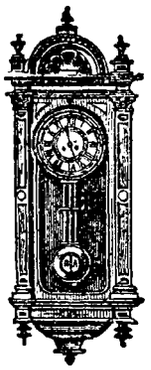

Psches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz psches kupowanja ſ druheje abo tsečeje ruki, mózu czeßnym kupzam kózdu požadanu družinu

czaßnikow

po jara tunich płaczišnach w sprawnej dobrej tworje pschedawacz. — Wo pscheczelniwe wobkedžbowanje proßy

W Budyschinje, na ſnutſknej lawſkej haßy czo. $^{134}/_{12}$.

J. G. Schneider,
czaßnikar.

S dobom pschistaju, so tež ßerbſki rěczu.

Czaßnikowy skład w khlamacha po jenym ſchodže.

Sšrědk k spěschnemu blejchowanju płatu

ſ wuloženjom, kak ma ßo nałožicz, porucza

hrodowska haptyka.

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a skótny pólver,
paket po $1^1/_2$ punta po 1 mk. 25 np.,

porucza **měschczańska haptyka w Budyschinje,**
6 na hłownym torhoschczu 6.

Budyska parna pjekarńja

rožku ša runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczišnje.

E. R. Lehmann
na rózku hospitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Khofej,

jara derje ßkodžazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,
punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacž 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kózdej dželbje a kózdy dzeń mechaniſka džełopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kóſlaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płaczišnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

Kóſlaze kózki kupuje po najwyſchſchich płaczišnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na ſeminarſkej haßy w Budyschinje.

Schokoladu pſche hliſtwje
(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych plazkach porucza jara lóhko k nutsbranju

měschczańska haptyka
141 na hłownym torhoschczu nětko czišło 6.

Na ßerbſkej haßy. **Möblowy magazin** Na ßerbſkej haßy.

porucza

Auguſt Jannaſch,

tyſcherſki miſchtr.

Wupſchedawanje

wulkeho wubjerka **ſchottiſkich draſtowych ſtoffow,** ſa ſelenoſchtwórtkowſke dary ßo derje hodźazych, teho runja **kholowowych tkaninow** a dźělby **rubiſchczow na hlowu** ſ wolmy a kattuna, ſo bychu ßo bórſy wurumowake, po wurjadnje tunich płaczíſnach.

S dobom poruczam ßwój derje ſrjadowany ſklad

klejdowych ſtoffow

wot najtuńſchich hacź do najdróźſchich druźinow, jenobarbne a muſtrowane, ſa nalěczo a lěczo, łóhcź wot 25 np. hacź do 3 mk.,

czorne źidźane ſtoffy

we wulkim wubjerku a jara płaczíſny hódne,

kattuny, pikéje a kroiſéj,

łóhcź wot 17—50 np., w rjanych nowych muſtrach,

módry, bělý a rubjany płat

we wſchelakich ſchěrokoſcźach.

Sa lěczo

poruczam wulki wubjerk **rubiſchczow na hlowu** w najnowſchich muſtrach, ſe źidy, wolmy a kattuna.

Płaczíſny ßym tak tunjo poſtajił, ſo budźe kóždemu, kiž mje wopyta, móźno, ßebi ſa małý pjenjes něſchto dobre kupicź.

M. Th. Pech

na hłownym torhoſchczu 140, pódla měſchczańſkeje haptyki.

W khlamach ßo **ßerbſki** rěczi.

en gros. Piſßne knihi en détail.

po prjódkpißanju poruczа tunjo

N. Bernhardt, fabrika konto-knihow

6 na bohatej haßy 6.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolośne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Fabrikſkemu wobßedźerjej **G. A. W. Mayerej** w Wrótßkawju ſ tutym ſ wjeßełoſcźu pod wuprajenjom mojeho najnutrniſcheho dźaka wobßwědcźu, ſo bu moja źona, kotraź na njewuſtajnu khrjachawu bjes nadźije khora leżeſche, po wuźiwanju 2 pokojcźnych bleſchow tuteho wubjerneho **bróſtſyropa** doſpołnje wot ßwojeho cźerpjenja wußwobodźena, ſchtoź mje pohnu, tutón ſyrop w domje měcź. **Chr. Bogner,** privatier w Mnichowje.

W Budyſchinje dostacź pola **Otto Engerta** na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ßo derje palazych a ßłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcźe tuńſcho a cźinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher

na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Wopitſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcźe wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakał m. a ſpezialiſt ſa na wopitſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcź je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſcholcźinſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenoż jebaja.

Emma zwud. **Vorwerkowa**

ſ napſchecźa hłowneje ſtraże (hauptwachi) poruczа ßwój bohacze wuhotowany ſklad **ja, kow a jaketow** ſ dobreho **ßukna, ripſaßomota** a **płüſcha** po jara tunich płaczíſnach.

Na bohatej haßy nowe cźißło 12.

Khoſej, jara rjany a cźiſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, ſchtuku ſa 4, 5, 6 hacź 8 np., mandl ſa 50, 60, 75 a 100 np.

poruczа w jenoź najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,

prjedy Liebuſchiz khłamy,

na bohatej haßy 12.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńcźnu muku, rźanu muku, raiß,** punt po 18 np., wſchě druźiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, cźerwjeny dźecźel, bělý dźecźel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe

w póſtſkej kowarni.

Würzburgſke

runklizowe ßymjo

w prawdźiwej, wulkej, żołtej tworje poruczа **Carl Noack**

na żitnej haßy.

Tunje dźěcźaze woſy.

Pſches tunje nutskupowanje je mi móźno, dźěcźaze woſy po jara poniżenych płaczíſnach, najtuńſche hižom wot 12 mk., pſchedawacź.

A. M. Bartusch,

korbarſki miſchtr na Židowje.

Ważne ſa wucźaharjow

do Ameriki.

Hacź dotal kóždy wucźahowar k ſapakowanju ßwojich wězow kaſchcźe. abo kſchinje trjebaſche, njewjedźo, kak lóhko ßo kaſchcźe pſchi transporcźe wobſchkodźa, a dyrbjeſche ßebi poſdźiſcho nowe kaſchcźe wudźěłacź dacź. Tutemu njelubośnemu brachej je ßo pſches to wotpomhało, ſo ßo nětko pakowanſke korby, kotrež móża ßo poſdźiſcho też ſa bawmowe korby wuźiwacź, trjebaja. Tute derje a twjerdźe dźěłane korby ßu w kóždej druźinje po najtuniſchich płaczíſnach dostacź pola

Emila Saße, korbarſkeho miſchtra w Neu-Oderniz pola Niſkeje.

Něktoſi wucźaharjo.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 19. **Sobotu 7. meje 1881.** **Lětnik 40.**

Snutskowne mišionstwo w Sserbach.

Na požadanje ſ wjazorych stron podawamy tu dźěl wulzy važneho a ſajimaweho pſchednoſchka, kotryž je knjes farar Jmiſch ſ Hodźija pſched mnohim a jara woßebnym poßłucharſtwom w domje evangelſkeho mißionſkeho towarſtwa we Wrótßławju měł, a na kotryž je wjele němſkich nowinow kaž też hižom ras naſche „Serbſke Nowiny“ ſ woßebnej khwalbu ſpominake:

W 2. dźěle ßwojeje rěcze powjeda k. far. Jmiſch takle: Do wjeßełoſcze nad wopißanymi wopokaſmami ſdźerżazeje a žohnowazeje Bożeje hnady ſa naſch ßerbſki lud měſcha ßo też hórka ból, kotraž kóždeho pſcheczela ſnutskowneho mißionſtwa jima, hdyž widźi dwaj wulkaj njedoſtatkaj, pod kotrymajž maja w tu khwilu naſchi ßwěrni pruſzy Sserbjo cźerpicź, dwaj njedoſtatkaj, ſa kotrejuž we wokrjeßach, zyrkwi njepſchecźelnych, žaneho doroſemjenja nimaja, kotrajž pak ßo też někotremužkuliž derje ſmyßlenemu cźłowjekej pſches njeprawe a wopacźne pſchedſtajenje mało važnej bycź ſdataj. K temu pſchińdźe, ſo ßo ſ nowa ſe wſchej khutnoſcźu hroſy: ßerbſki lud ſteji w prozeßu wumrjecźa, kotryž ma ßo jemu ſ wotcźehnjenjom žiwnoſcźe pospěſchicź a ſ potkócźenjom połóžicź. To je to ßame bjesbóžne ſchkódne wěſchcźenje, kotreż, jako ßo reformazyja po pſchikładźe fararja Pawoła Boßaka w Budeſtezach, kotryž hižom w lěcźe 1520 ßwojej woßadźe lutherſzy prědowaſche, ſa krótki cźaß ſ wjeßełoſcźu pſchija, naſchemu Marcźinej Lutherej na jeho wobſanknjenje: „Nó, dha dyrbimy ßo też ſa to ſtaracź, ſo by ßo Sserbam biblija do jich rěcze pſchełožiła“, wobarajo wotmolwi: „To njeje nuſne; ſa 50 lět je po Sserbach.“ Jako ßo pak też po tutych 50 lětach jedyn lětdźeßatk ſa druhim kónz Sserbowſtwa njewidźiwſchi miny, dyrbjeſche ßo tola — ale Bohužel 107 lět poſdźiſcho — prěni nakład ßerbſkeje biblije cźiſchcźecź. Kajke ſamolwjenje ſměje tamny ludarſki wěſchcźeć pſched Bohom ßudny dźeń dla teho naroda wotpołožicź, kotryž je wón pſches to wo hnadu Bożeho ßłowa ſjebał. Podobne njeſboże chze bjesbóžne wěſchcźenje pſchitomnoſcźe na nětcźiſchi ßerbſki lud pſchinjeſcź! Jenož po liczbje wobhładani ßmy drje my Sserbjo wot wjele lětſtotetkow ßem ßłabuſchke dźěcźo ſtata a zyrkwje. Kaž pak žadyn prawy nan a žana prawa macź ßłabuſchkemu dźěſcźu potrjebnu žiwnoſcź njeſapowjedźi, tak też ßo njebudźe dale — teho ßmy dobreje nadźije — nanowſka ßwěrnoſcź ſtata a macźerna luboſcź zyrkwje pſchi naſchej licźnej ßłaboſcźi wot ßwojeje winowatoſcźe wotrjez, wona budźe ßo ſa naſche ſdźerżenje a poßylnjenje po móžnoſcźi ſtaracź, naſche žiwjenje Bohu lubemu knjeſej pſchewoſtajo, kotryž je jako knjes nad žiwjenjom a ßmjercźu też ludam měru jich žiwjeńſkeje ſtaroby do prědka poſtajił.

Wot tukhwilneju njedoſtatkow pruſkich Sserbow leži jedyn na ſchuli a druhi na zyrkwi.

W naſtupanju ſchulow wužiwachu naſchi pruſzy Sserbja hacź dotal kóždy cźaß pädagogiſzy nuſnu dobrotu, ſo jich dźěcźi naboźinu w macźerńej rěcźi, jenicźzy wutrobu wokſchewjazej, doſtawachu a ſo ßo jim pſches ßerbſku cźitanſku wucźbu móžnota poſkicźi, ßo też po ſchulſkich lětach ſe ßwojeje ßerbſkeje biblije a ſe ßwojeho pózcźiweho ßerbſkeho ludoweho pißmowſtwa duchownje, cźehnidobnje a wótcźinſzy dale wudoſpołnicź, bjes tym ſo ßo, kaž ßo to ßamo roſemi, ſa njeſpuſchcźomne nawuknjenje němſkeje rěcźe, też ſa nich jara važneje, we wſchěch wucźbnych rjadach němſka rěcź ſa wucźbny ßrědk nałožowaſche.

Tale ſa naß Sserbow naturſka, ſe ßebje ßameho data a ſa dobru ſpósnata naprawa bu, jako bě njeboczicźki ſchulſki radźicźel Stolzenburg, žohnowaneho wopomjenja, najprjedy ſe ſuperintendentami, reviſorami a wucźerjemi ßerbſkich woßadow w liegnitzſkim knjeżerſkim wokrjeßu teho dla woßebite konferenzy wotdźerżak, 10. dezembra 1862 wot wyßokeho kralowſkeho knjeżerſtwa w Liegnitzy wokrjeßnym ſchulſkim inſpektoram, reviſoram a wucźerjam evangelſkich ßerbſkich a němſko-ßerbſkich ſchulow ſ wokolnikami wobkrucźena, ſo ma ßo pſchi naboźniſkej wucźbje ſ wjetſcheho dźěła ßerbſka rěcź wužiwacź, ſo njebychu dźěcźi ßerbſkeho naroda w doměnliwej intereßy pospěſcheneho poněmcźenja w naboźniſkim naſtupanju hłubſcheje ſałożby parowake a ſo ßo njebychu w tymle važnym dźěłu žiwjenja ſnutſka ſanjerodźike a pohubike.

Tute w tamnym wokolniku wyßokeho knjeżerſtwa w Liegnitzy ſaßudźene „ſanjerodźenje“ a „pohubjenje“ wbohich ßerbſkich dźěcźi ßo pak nětko, bjes teho ſo by tamna charta magna, ſa jenicźzy móžnu wužitnu ſchulſku wucźbu data, ſ někajkim wukaſom wyßokocżeſcźeneho kralowſkeho knjeżerſtwa wrócźo wſata była, kaž na tajne wobrěcźenje njedźiwajo na wobaranje ſe ſtron ſtarſchich a duchownych ſkoro we wſchěch ßerbſkich ſchulach pruſkeje Hornjeje Łužizy cźěri! Kajke cźucźe a wutrobu jimaze wopißanja tuteho ſchkodowanja ßu hižom nowiny pſchinjeßke! A tola da wotſtronjenje tuteho ſjawneho bracha hiſchcźe pſchezo na ßo cźakacź! Dokelž bě ßo cźiſchcźeŕſke porjedźenje a pſchehładanje noweho nakłada ßerbſkeje biblije, pſches kſchefcźijanſku ſtaroſcźiwoſcź a ſa pjenjeſy ſakſkeho hłowneho bibliſkeho towarſtwa w Draždźanach a pruſkeho hłowneho towarſtwa w Barlinje ßo cźiſchcźazeje, mi dowěriło, mějach na pſcheproſchenje ſuperintendenta Karaßa we Wojerezach 24. junija t. l. pſchi tamniſchim ßerbſkim bibliſkim ßwjedźenju ßwjedźeńſku rěcź a pſchednoſchk pod hołym njebjom. Wutroba bu mi hłuboko hnuta, jako ßo po mojej rěcźi na ßwjedźeńſkim měſcze ſe ßyły ßerbſkich nanow a macźerjow, mje wobdawazych, ſ dźěła pod płakanjom wſchoſtronſka ból ſtaroſcźiwych ſtarſchiſkich wutrobow ſkórżba ſjenocźi: „Wy ſcźe nam pilne wužiwanje naſcheje ßerbſkeje biblije na wutrobu a na ßwědomnje położili. Tola naſchim wbohim dźěcźom je pucź k Bożemu ßłowu, kotreż by jich duſche móhło ſbóžne cźinicź, ſawrjeny. Wone maja w ſchuli

jenoż hiſchcźe němſku wucźbu, kotraż jim k wutrobje njeńdźe! A jich ſerbſka biblija je na bok cźißnjena! Němſka biblija móże jim jenoż ſa ſchulſku knihu bycź, kotraż ßo po ſchulſkich lětach na bok połoži, kotraż pak jim ženje kniha żiwjenja ſa żiwjenje a do wěcźnoſcźe njebudźe. Ach, luby, luby knjes duchowny, njemóżecźe Wy nihdźe wotſtronjenje naſcheje nuſy wuproßycź? My ßmy khudźi ludźo; tola najſrudniſche a najhroſniſche je ſa naß duchowna bědnoſcź naſchich dźěcźi!“ Tutemu ſkoro ſyſtematiſkemu ſanjerodźenju a pohubjenju ſnutſkowne mißionſtwo każ bjes mozy napſchecźiwo ſteji! Bychu-li naſchi Sserbja njeßwěrny, worakawy, ſpjecźiwy lud byli, bychu tajke ſakhadźenje ſ jich dźěcźimi ſa Bože khoſtanje měcź dyrbjeli, kotryż je hroſyk, tych ſtarſchich hrěchi domapytacź na jich dźěcźoch! Sserbjo pak ßu najſprawniſchi lud, kotryż móżeſch ßebi myßlicź. Tutón bohabojaſny, ßwěrnje konſervativny, wótcźinſki ſerbſki lud njeje niczo ſawinował a ſ niczim ßebi ſaßłużił, ſo by modernſkej runjecźinjerſkej żadoſcźiwoſcźi, kotraż by najradſcho wſchě rosdźělne, wot Boha date woßebitoſcźe ſměſchała a ſaniczika, — jako wopor ßo pſchepodał a ſo dyrbi ſe ßamßnymaj woczomaj pſchihladowacź, kak ßo jeho wotroſcźaza młodźina k ßwojemu duchownemu a cźělnemu ſaniczenju ſ wobwarnowazych a kryjazych murjow woprawdźiweje narodneje bohabojoſnoſcźe won honi a ſtorka! S tajkim, wſchu duchownu zyrobu wotcźahazym pſcheněmczenjom ßo ani Bożemu kraleſtwu, ani ſtatej njeßłuži. Pruſki ßudniſki radźicźel Spitzner w Khocźebuſu, ſ rodu Němz, je ſtatiſtiſzy dopokaſał, ſo ßo w krajinach, kotrymż ßu na njenaturſke waſchnje narodnoſcź rubili, najwjazy ſłóſtnikow namaka. Pſchetoż lud, kotryż pſches wotnarodnjenje ßwoje ſnutſkowne duchowne żiwjenje ſhubi, wſda ßo ſ macźerinej rěczu też ßwojich narodnych dobrych poczinkow, pſchi tym pak dobre poczinki druheho naroda njepſchiwoſmje. Wjele generazijow dyrbi potom w puſcźinje duchowneho a cźehnidbneho ſanjerodźenja wumrjecź, doniż ßo kanaanſke mjeſy njedoſcźahnu!

Po prinzipijalnych wuprajenjach Jeho exzellenzy knjeſa miniſtra kultußa ſ Puttkamera, 15. dezembra ſ. l. na ßejmje wo nabożniſkej wucźbje ſa tajke dźěcźi cźinjenych, kotrychż macźerna rěcź němſka njeje, je też, każ bě do prědka widźecź, ſpóſnacź, ſo njeje jemu nětcźiſche nabożniſke pohubjenje a ſaniczenje w ſpomnjenych ſerbſkich ſchulach ſnate, każ móże ßo też ſ tamnych nadobnych kſcheſcźijanſkich wukładow dowěrna nadźija ſběhnycź, ſo petizija, wot 1092 ſerbſkich ßwójbnych nanow, jemu 24. januara pſchepodata, mike wobkedźbowanje namaka.

S tymi ßamymi nadobnymi kſcheſcźijanſkimi ſaßadami je wutroba Jeho exzellenzy ſakſkeho miniſtra kultußa ſ Gerbera napjelnjena, kotryż je pſchi ßwojim dokholětnym najwyſchſchim wodźerſtwje ſchulſkeje wucźby też potrěbnoſcźe Sserbow ſeſnał a kotryż je wſchelake żohnowanja połne ſrjadowanja jich dla poſtajił. Tak je wón wóndano dla khubſcheje duchowneje ſakożby też pola ſerbſkich dźěcźi ſa wudacźe ſerbſko-němſkich bibliſkich ſtawiſnow wot J. Bartka w Noßacźizach, ſ kotrychż je pſches dźaka hódne pſchedźěłanje a ładne powjetſchenje kralowſkeju ſchulſkeju inſpektorow, ſchulſkeho radźicźela Grüllicha w Lubiju a dr. Wilda w Budyſchinje, woprawdźe wuſnamjenita, wubjerna kniha naſtała, wulku ſummu pjenjes pſchipokaſał, ſo bychu ju też najkhudſche dźěcźi wużiwacź móhłe.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 12. a 19. haprleje.

Wſchelakich pakoſcźenjow dla bu wotroczk Handrij Schibak ſ Jeſchiz k 2 měßazomaj a 6 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Khěžeŕ Jan Grahnig ſ Dubrawki, hižom raz dla pſchepſchimanja na zuſym wobßedźeńſtwje khoſtany, běſche 12. měrza 1881 ſ wotewrjeneje bróżnje na kuježim dworje w Barcźe jenu ſchmrěkowu żerdź a 26 puntow żita, wſcho 2 mk. 73 np. hódne, wotewſał. Wón doſta ſa to ſchtyri dny jaſtwa.

Hana ſwudowjena Ramſchowa rodź. Schokcźiz ſ Kſchiżowa bu ſ jenym dnjom jaſtwa khoſtana, dokelž běſche wjecźor 19. auguſta ſ. l. na polu ryczerkubleŕſkeho najeńka Graſera w Bukojnje dźecźel, 15 np. hódny, wotżnjała a jón ßwojim hußezam żracź daka.

Jan Aug. Kowaſchik, ſ Wojerez rodźeny, bě w lěcźe 1880 w tym cżaßu, w kotrymż pola kublerja Kudźele w Delnim Hunjowje ſa wotroczka ßłużeſche, ſ Kudźeloweje bróżnje deſku, 1 mk. 50 np. hódnu, a ſ komory, jemu a wotroczkej Schönfeldej pſchipokaſaneje, gurtowe kholowy, 50 np. hódne, kranyk. Tajkeho pakoſcźenja dla ma wón ſchtyri njedźele w jaſtwje ßedźecź.

Korczmaŕſki wumjeńkaŕ M. E. Schmidt w Sderje bě w naſymje 1880 w nowoſdźerjanſkej korczmje ßo wuprajił, ſo je minakaſki korczmaŕ Hänſel w ßudniſkim pſchepytanju dla wopaczneho pſchißahanja, a ſo je jeho dźowka ßwoje nowonarodźene dźěcźo ſkónzowała a teho dla 9 lět khoſtańnje (zuchthaus) doſtała. Dokelž Schmidt pſched ßudniſtwom wěrnoſcź ßwojich rěczow wopokaſacź njemóżeſche, bu wón dla ranjenja cżeſcźe k 100 mk. khoſtanja abo, je-li ſo to ſapkacźicź njemóże, k 3 njedźelam jaſtwa wotßudźeny.

Lawniſki ßud 22. a 26. haprleje.

Pohoncź J. G. Lehmann a murjeŕ J. E. Kmoch ſe Żidowa běſchtaj ßo 17. meje 1880 w hoſcźeńzu „k cżornemu hodlerjej“ pola Radworja njehornje ſadźerżakoj a ßo do tam pſchebywazych hoſcźi ſ pukami dakoj. Pſchi wotměrjenju khoſtanja ßo na to dźiwaſche, ſo běſchtaj wobſkorżenaj pjanaj bykoj a doſta teho dla Lehmann jenoż 20 mk. khoſtanja abo 1 tydźeń jaſtwa, Kmoch pak 15 mk. abo 5 dnjow jaſtwa.

Dokelž běſche wóſka Michał Urban ſe Żidowa 25. februara 1881 na kwacźanſko-wulkodubrawſkim gmejnſkim pucźu ſchtomowy kolik ſ woſom powalił, bu wón ſ 5 mk. abo ſ 2 dnjomaj ſajecźa khoſtany.

Tkalz K. J. Müller ſ Neukallenberga bě 13. haprleje 1881 w khlamach pſchekupza Purſche na Żidowje njepſchiſtojnje halekował a ßo pſched żandarmom Römerom wopacźnje ſa ſahrodnika Nitſchu ſ Oberottendorfa wudawał a na tute mjeno falſchowanu legitimaziju pokaſał. Wón bu dla lepjenja ſaſtojnika a dla każenja měra k 15 dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Rubarjej E. Zachmann ſ Kóſkow a Wylem Wagner ſ Dobruſche, każ też J. Schneider ſ Delnich Jiłoz 3. februara 1881 wjecźor w Běbrachez ſkale njedaloko Kóſkow ßłómjane krywadło ſkakarja Gruhla ſ worakawſtwom ſapalichu, ſběżechu je, ſo by ßo ſpěſchniſcho paliło, wot ſemje a pſchihladowachu ſ woſchcźerjenjom, kak płomjo krywadła ſaniczi. Sa tute njewuſchne wjeßele ma kóżdy ſ nich 15 mk. płacźicź abo 5 dnjow ſajecźa wotpokucźicź.

Hacź runje wotroczk Michał Boh. Tempel ſe Sahorja njewuſtajnje prějeſche, ßo jemu tola dopokaſa, ſo je wón 26. februara 1881 we Wyßokej na Sſworjez kuble ſ cźeladneje komory wſchelake ſmachi, każ kholowy, laz, ſchkórnje atd. wotewſał a bu wón teho dla k dwajměßacźnemu jaſtwu wotßudźeny.

Towaŕſtwo Pomozy ſa ſtudowazych Sserbow.

Saßo je k naſchemu „Towaŕſtwu Pomozy“ nadobna mnohoſcź nowych ßobuſtawow pſchiſtupika. W poßlenim poßedźenju pſchedßydſtwa a wubjerka mjenujzy 20. t. m. bu 6 rjadnych a 51 wu-

rjadnych ßobuſtawow pſchiwſatych, ſ kotrychž poßlenich ßu hacž na jenu knjeni wſchitzy wukrajnizy. Nětko dha mamy ſ zyła 134 rjadnych a 115 wurjadnych ßobuſtawow, ſchtož je prawje nahladna liczba ſa towarſtwo, kotrež hiſchcże ani lěto njewobſteji! Tola nadźijamy ßo, ſo ßo hacž k pſchichodnej hłownej ſhrowadźiſnje ßrjedu po ßwjatkach liczba ßobuſtawow na 500 powyſchi. Tak ßměmy prajicź, dokelž naſchi dowěrnizy we Łužizach, w Němſkej a we wukraju ßo prózuja, ſo bychu nowe ßobuſtawy ſa naſche wužitne towarſtwo dobywali. Wjazy ßobuſtawow je nam też jara trěbnych, hdyž dyrbi towarſtwo pſchi tak małym lětnym pſchinoſchku tak wulke žadanja k wotpomhanju njedoſtatka ſtudowazych Sserbow ſa Hornju a Delnju Łužizu woprawdże ſpokojicź. Schtóž wopomni, kak wjele pjenježnych woporow je k wudźerženju jeniczkeho ſtudowazeho na wulkich a wyßokich ſchulach trjeba, tón ſpóſnaje, ſo ßu ßrědki naſcheho towarſtwa, byrnje na krótki czaß jeho wobſtacza nahladne, tola hiſchcże jara njedoßahaze. Teho dla pohnuwam ſ nowa naſchich Sserbow w městach a na wßach, ſo bychu naſchemu towarſtwu pſchiſtupili a tak ſe ßnadnym woporam k nabožnej a ßwětnej ſdźełanoſczi Sserbow a ſ tym też ſa czeſtne wobſtacze naſcheje maczerneje ßerbſkeje rěcze a wſcheho khwalobneho ßerbſkeho waſchnja ßobuſkutkowali. Kaž ſcże, lubi Sserbja! ſe wſchelakich ſtronow žadali, ßmy my ſa Towarſtwo Pomozy w naſchej bliſkoſczi dowěrnikow wuſwolili a hiſchcże dale wuſwolimy, pola kotrychž mózecze ßwój pſchiſtup ſjewicź a ßwój pſchinoſchk wotedacź. Duž ßebi nětko dołho njepſchekładujcże a njeprajcże: „Mój ßußod je bohatſchi, tón njech najprjedy pſchiſtupi!“ ale pomyßlcże: „ja a moji ßwójbni ßmy Sserbja a woſtanjemy dobri Sserbja“, teho dla je też naſcha pſchißłuſchnoſcź, něſchto ſa to ſkutkowacź, ſo Sserbja Sserbja woſtanu k czeſczi Bożej a ſ khwalbu pſched dobrymi człowjekami! Schtóž ſ tajkeho ſtejniſchcza na Towarſtwo pohladuje, njebudże ßo ſe ßwojim wotmyßlenjom dołho wotwlakowacź!

Nowe w poßlenjej ſhromadźiſnje pſchijate rjadne ßobuſtawy ßu: 129. kubleŕ Spotka ſ Porſchiz, 130. tyſcheŕ Mkynk ſe Sarěcza, 131. žiwnoſczeŕ Wiczas (Lehmann) ſ Janez, 132. wucžeŕ Garbaŕ ſ Pßowjow, 133. referendaŕ Hanowſki ſ Draždźan, 134. wucžeŕ Kubiza ſ Bolborz, 135. kubleŕ A. Kſchižan ſ Prěcžez.

Skónczńje chzu hiſchcże ſpomnicź, ſo ßu ßobuſtawſke liſtki hotowe a ſo je w krótkim roſpóſczelemy.

Mütterlein, referendaŕ,
t. cž. pſchedßyda Towarſtwa Pomozy.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. S Draždźan. Jeju majeſtoſczi ſakſki kral a kralowa ßrjedź meje do Emſa dla wužiwanja ſtrowotnych wodow wotpucźujetaj.

— Jeho majeſtoſcź kral Albert je knjeſej fararjej Jmiſchej w Hodźiju ſ pſchipóſnaczom jeho dołholětneho, wuſpěſchneho ſkutkowanja w duchownym ſaſtojnſtwje, kaž też woßebje jeho ſaßłużbneje dźěławoſcże pſchi wudaczu noweje agendy w ßerbſkej rěczi a ſa wuwucženje ßerbſkich theologow pſchi lipſczanſkej univerſicze rěczeŕſki kſchiž prěnjeje rjadownje ſaßłużbneho rjadu ſpožczik.

— Teho runja je kral wyſchſchemu żandarmej Bukej w Budyſchinje albrechtſki kſchiž ſpožczik.

Barlin. Bismarkowa rěcź w rajchstagu, ſo budże ßo wo pſcheſpołożenje khěžorſkich wyſchnoſczow ſ Barlina do jeneho druheho města hižom w pſchichodnym rajchstagu jednacź, je wulke ſpodźiwanje wubudźiła; ſa pſchichodne ßydło khěžorſkeho knjeżeŕſtwa ßo Kaſſel mjenuje, druhe ſnamjenja pak też na Potsdam pokaſuja. S wjetſcha maja ſa to, ſo Bismarkowe wuprajenja khutnje měnjene njejßu, ale ſo maja ßo wone jenož jako hroženje pſchecźiwo barlinſkemu měſchczańſkemu ſarjadniſtwu a pſchecźiwo pokracžowanſkej ſtronje, w nim knjeżazej a pſchecźiwo Bismarkej njepſchecźelnje ſmyßlenej, wobhladowacź a ſo dyrbja ßo pſches to wobydlerjo Barlina pohnucź, ſo bychu pſchi nowych rajchstagſkich wólbach tajkich mužow wuſwolili, kotſiž Bismarkowym planam we wſchěm naſtupanju pſchihłoßuja.

— W Kielu wſchelake pſchihotowanja na to pokaſuja, ſo w bliżſchim czaßu něktore łódże němſkeje wójnſkeje mariny do Tuniſa wotjědża.

— Braunſchweigſki wójwoda je pſchi ſkładnoſczi ßwojeho 50lětneho knjeżeŕſkeho jubileja 106 jatych ſkótnikow wobhuadźił.

Awſtrija. Awſtriſko-ßerbſki wikowarſki ſpołk je 29. ſ. m. ſkónczeny a je ßo we wſchěch dźělach pokne wujednanje dozpiło. — Sserbſki wjerch Milan ßo na jeho pucźowanju do Barlina, hdźež ßo wón na wopyt khěžorſkeho dwora poda, we Winje wotczakuje.

— W konferenzach wucźbneho miniſterſtwa we Winje je ßo ſ zyła 14 nowych profeßorſkich měſtnow ſa nowu czěſku univerſitu poſtajiło, wot tych ßu 3 prawiſniſkej a 10 filoſofiſkej fakulcże pſchidźělene. Wſchitke czěſke nowiny dla tuteho noweho miniſterſkeho poſtajenja ßwoju ſpokojnoſcź wupraja. — Czěſki ſapóßłanz Zeithammer je rajchsrathej ważny namjet wo pſcheměnjenju rajchsrathſkich wólbow w Czechach pſchedpołożił, kotryž je ßo dla prjedowneho wuradźowanja wubjerkej pſchipokaſał.

Franzowſka. Wobßadźenje tuniſkeho kraja pſches franzowſke wójſko khwatnje do prědka dże. Hacž dotal ßebi Franzowſojo wulku ßławu dobyli njejßu, w bitwje hiſchcże ßwoju khrobkoſcź pokaſacź njemóżachu, dokelž tuniſzy wojazy města, kaž je ßo to pola El Keſa ſtało, bjes wobaranja Franzowſam pſchepodawaja a Khrumirojo franzowſke wójſko jenož w małych czrjódkach nadpaduja. Wotdźělenje generala Logerota je 30. haprleje maku bitwu wobſtało. Suawſki regiment, kotryž bě k ſplahej Oueled Ben Halen póßłany, ſo by jón podczißnył, bu wot ſplahow Chiaja, Djeudaja a wot Khrumirow ſ tſělenjom powitany. Franzowſojo ſ tſělenjom wotmolwichu a jako běchu jim huſarojo a tſělzy na pomoz pſchiſchli, njepſchecźela tak ſbichu, ſo dyrbjeſche tón wſcho woſtajiwſchi zofacź. Pſchi czěkanju huſarojo 40 muži porubachu; něktore njepſchecźelſke wotdźělenja, kotrež ßo ſ nowa ſhromadźowachu, buchu ſ artilleriju roſſcherjene. Tute franzowſke dobycże je po zyłym kraju wulki ſaczíſchcź cźiniło, a je ßo hižom wjele ſplahow teho dla Franzowſam podczißnyło. 3. meje je 2000 Franzowſow pſchimórſke měſto Bicerta wobßadźiło a ßu po tajkim nětko Khrumirojo ſe wſchěch bokow wot franzowſkeho wójſka wobdaczi. Bicerta je mórſki pſchiſtaw, ſ kotrehož chzychu Italſzy konſche lěto żeleſnizu do Tuniſa twaricź, hacž runje mějachu Franzowſojo hižom dołhi czaß żeleſnizu ſ Goletty do Tuniſa, kotraž by pſches italſki projekt wjele ſchkodowała. Dokelž tehdom tuniſki bey na italſkej ſtronje ſtejeſche, naſta bjes nim a franzowſkim knjeżeŕſtwom prěnja ſwada, kotraž je hłownu pſchicżinu k nětczíſchej wójnje dała. Czim bóle ßo franzowſke wójſko k městej Tuniſej pſchibliżuje, czim bóle tam pſchecźelſtwo ſ italſkim knjeżeŕſtwom wokhłódnuje. Tuniſki bey je ßo mjenujzy jenož teho dla pſchecźiwo franzowſkim żadanjam ſpjeczik, dokelž jemu Italſka ſtajnje lubjeſche, ſo budże jeho, dyrbjała-li wójna ſ Franzowſkej wudyricź, ſe ßwojim wójſkom podpjeracź a Franzowſam

wobßadźenje tuniſkeho kraja wobaracź. Dokelž tuniſki bey nětko widźi, ſo Italſka ßwoje ßlubjenje njedźerži, by wón rady ſ franzowſkim knježerſtwo měr cźinił, do kotrehož chze Franzowſka jenož pod ßlědowazymi wuměnjenjemi ſwolicź: Bey dyrbi ßwojeho miniſterpſchedßydu Muſtaphu paſchu, kotryž je najbóle na italſke pohnucźe pſcheczźiwo Franzowſkej ſchczźuwak, ſe ßkužby puſchczźicź. Franzowſka doſtanje khrumirſke hory a mórſki pſchiſtaw Bicerta. Bey ma ßo pod franzowſke knjejſtwo podacź a płaczi hiſchcźe poſtajomny wójnſki ſarunanſki pjenjes, hacž do kotrehož ſapłaczenja tuniſki kraj wot franzowſkeho wójſka wobßadźeny woſtanje. Bey dyrbi dale wotpowołanje jendźelſkeho konſula Reade a italſkeho konſula Maccio pola teju knježerſtwow wuſkutkowacź a franzowſke wikowanje wſchudźom a jeniczźy podpjeracź.

Jendźelſka. Jendźelſke knježerſtwo je irlandſkeho agitatora Dillona dla ſchczźuwanja irlandſkeho luda pſcheczźiwo jendźelſkej wyſchnoſczi ſajecź dało. W ßwojej poßlednjej rěczi wón Irlandſkich namołwjeſche, ſo bychu ßo ſ brónju pſcheczźiwo Jendźelczźanam ſběhnyli, je-li ſo ßo irlandſzy najeńkojo, kotſiž końſchich hubjenych žnjów dla jendźelſkim knjeſam dań ſapłaczicź njemóža, ſ gławtom ſ jich kubłow wucźerja. — Pſchichodnu njedźelu budźe ßo pod pſchedßydſtwom arzybiſkopa Croke wulka ſhromadźiſna wotdźerżecź, na kotrejž budźe ßo pſcheczźiwo ſajeczu Dillona proteſt ſapokožicź. Parnell a druſy nawjedowarjo irlandſkich njeſpokojnych budźa na njej pſchitomni. — W Clydane w Irlandſkej je hromada wot 60 wobronjenych muži jeneho ßudniſkeho ßkužobnika w jeho wobydlenju nadpanyła a jemu ſ nožizami wobej wuſchi wobtrěſaka. Jako běchu pſchirěſaneho warnowali, ſo njeßmě pſchichodnje wjazy irlandſkim najeńkam wupokaſanſke liſty pſchinoſchowacź, ßo nadpadnikojo ſ měrom wotßalichu.

Rußowſka. W Eliſabethgradźe je ßo ſańdźene jutry wulka bitwa bjes kſcheſcźijanami a židami měła; pſchicźina k temu bě wadźenje židowſkeho korczmarja ſ ruſkim hoſczom, kotryž bě jemu ſchkleńzu rosraſył. Pſches to bicźe naſta, lud na haßach wołaſche: Jeneho wot naſchich bija, na cźož bu ſynagoga nadpanjena. Roshorjenoſcź roscźeſche, jako něktoſi židźa na kſcheſcźijanow tſělachu. Na 100 židowſkich khěžow bu ſchtórmowanych, papjerjane pjenjeſy roſtorhane a rosmjetane, ale niczo rubjene. Na 200 ludźi je ranjenych, 400 woßobow bu ſajatych. We wokolnoſczi Kijewa ßu ßo teho runja kſcheſcźijenjo pſcheczźiwo Židam ſběhnyli. Do Umana, Spole a Litira je wójſko póßłane, ſo by njeměr podußyło. Židowſke němſke nowiny wo tutym njemërje piſaja, kaž bychu jenož kſcheſcźijenjo na wſchěm ſkym wina byli, židźa pak wbohe njebožatka, kotrež žanu wodźiczku ſmucźicź njemóža. Hdyž žid kſcheſcźijana bije, pliſtuje a na njeho tſěla, woni kſcheſcźijana kóždy ras ſa ſtóſtnika wudawaja. Wo tym, ſo židźa ſ lichowanjom a jebanjom wurubjeny kſcheſcźijanſki lud do ſadwělowanja cźerja, ſchtož je ſtajnje hłowna pſchicźina k njepſchecźelſtwu pſcheczźiwo židam w němſkim khěžorſtwje, w Ruſkej a Rumunſkej nětko a w ſtarych cźaßach była, wo tym židowſke nowiny mjelcźa, ale pſchezo jenož wo wěrupſcheſcźahanju powjedaja, hacž runje kóžde dźěcźo wě, ſo nichtó židow jich wěry dla njehani, ale jenož teho dla, dokelž woni kſcheſcźijanſki lud wuzyzaja. —

— Ruſki khěžor hiſchcźe ſe ßwojej ßwójbu w hrodźe Gaczinom pſchebywa, tola ßo powjeda, ſo ßo wón ſa krótki cźaß do Warſchawy pſcheßydli. So ßo njeby žadyn nihiliſtiſki ſtóſtnik khěžorej bliżicź móhł, ßu wſchitke woßoby, kotſiž maja ſ khěžorom wobkhad, ßwoje fotografije ſe ßwojim mjenom doſtali. Tute fotografije dyrbja ßo ſa ſaſtupne kharty trjebacź a pſchi wopuſchczenju hroda a pſchi ſaſtupje do njeho ſtraži pokaſacź, — Polizija je njedawno jeneho młodźenza ſajała, kotryž w blagawjaſchenſkej zyrkwi na kemſchach ludźom revoluzijonarne proklamazije ſkradźu do ſakow tykaſche. Jako kemſcherjo ſhonichu, ſchto je młody cźłowjek ſawinował, chzychu ßo do njeho ſ pukami dacź a bychu jeho wěſcźe žakoßnje pſchebili, je-li ſo njebudźichu żadarmojo jeho do ßwojeje ſrjedźiſny wſali. Rosnjemdrjeny lud wołaſche: „Dele ſ mordarſkim prakom, wobwěſcźe jeho, ſarażcźe jeho!“ — Po najnowſchich powjeſcźach je khěžor poſtajił, ſo maja ßo w finanzſkim hoſpodarſtwje wurjadne ſalutowanja ſtacź, woßebje budźa ßo wudawki ſa wojerſtwo poniżicź a to w pſchichodnym lěcźe hižom wo 25 hacž 27 millijonow rublow. S teho je widźecź, ſo ßo Ruſka na žanu wójnu njehotuje, ale ſo je wobſankła, wſchě mozy na polěpſchenje ßwojich ſnutſkownych naležnoſcźow nałożowacź.

Turkowſka. Sběžkarſzy Albaneſojo ßu 6000 muži ßylni w bliſkoſczi Prisrenda tſi turkowſke regimenty nadpanyli. Derwiſch paſcha pſchińdźe Turkam ſe ſchtyrimi regimentami na pomoz a Albaneſow do cźiſta ſbi. Wobej ſtronje ſtej w tutej bitwje na 1800 muži ſhubikej.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Intonazije, porjad Bożeje ßkužby ſa evangelſko-lutherſku zyrkej ſakſkeho kraleſtwa, ßu nětko hotowe a po 6 np. we wudawarni „Serbſk. Nowin“ doſtacź.

— Pſchichodne rekrutirowanje ſměje ßo 7. a 8. junija w Lubiju, 9. a 10. junija w Nowoſalzu, 13., 14. a 15. junija w Budyſchinje, 16. junija w Biſkopizach a 17. a 18. junija w Kamjeńzu. Po nowſchich poſtajenjach budźa ßo tajzy, kotſiž hižom tſecźe lěto do měry pſchińdu a měru wot 1 m. 57 cm. hiſchcźe nimaja, ale ßo hewak po ßwojim cźěle a ſtrowocźe ſa wojerſtwo hodźa, do wójſka pſchijecź a budźa ßo tajzy woßebje reſerwje prěnjeje klaßy pſchidźělicź.

S Bukez. Sańdźenu njedźelu prěnjeho różownika mějeſche tudomne ßerbſke towarſtwo ſaßo ſhromadźiſnu. Po wotewrjenju teje ßameje pſches k. pſcheßydu Kerka dźerżeſche k. wucźer Ssuſchko ſ Wujeſda pſchednoſchk wo ſwěrjecźnych pſchiwěrkach ßerbſkeho ludu, kotrež je wone w ſańdźenych cźaßach měko a kotrež ßo ſ dźěła hiſchcźe dźenßa pola njeho namakaja. Wón rěcźeſche, ßo ſłożujo na 5. knihi Mójſaßa 18, 10—11, woßebje wo wohenkhodźenju, wěſchcźenju, dnjowwuſwolenju a kedźbowanju na ptakowanje. Wón waſchnja pſchi nałożenju tutych wězow roskładowaſche a dopokaſa, ſo je ßo wulki dźěl wſcheho teho ſ póhanſtwa do kſcheſcźijanſtwa pſchenjeßło a kak cźaſto cźłowjek pſchi wobkedźbowanju teho do błuda pſchińdźe. Na pſchednoſchk ßo ſ wulkej ſajimawoſczu poßłuchaſche, dokelž ßo wón tak prawje na żiwjenje luda pocźahowaſche a duž ßo tež pſchednoſcherjej derje ſaßkużeny dźak towarſtwa wupraji. Pſchichodnje chze knjes Ssuſchko pokracźowanje ßwojeho pſchednoſchka podacź, dokelž jón tón ras njebě mohł ſkónczicź. Potom żiwa debatta naſta, pſchi kotrejž ßo to a druhe hiſchcźe bóle rosjaßni, dopokaſa a rospomni. Na poßledk ßo wo wulěcźe k ſaryczańſkemu ßerbſkemu towarſtwu rěcźeſche a ßo wſcho nuſne w tutej wězy poſtaji. Jako lubje witany hóſcź pſchebywaſche pſchedßyda ſaryczańſkeho ßerbſkeho towarſtwa, k. Młynk, w ſhromadźiſnje. Knjes wucźer Błażij ſ Kotez jako nowy ßobuſtaw do naſcheho towarſtwa ſaſtupi.

S Huſki. Njedźelu 1. meje ßu w tudomnym ryczerkubleriſkim lěßu cźěło murjerja Kegela, kotryž je ßo pjecźa dla żiwnoſtnych ſtaroſcźow wobwěßnył, namakali. Wón ſawoſtaji żonu ſ pjecźimi małymi dźěcźatkami.

Se Sderje. Póndźelu je ßo w tachantſkim lêßu nêhdźe 50 arow 12lêtnych khójnow ſpaliło. Pſches khwatnu pomoz ßo radźi, rosſchêrjenje płomjenjow ſadźêwacź. Jako ſakoţeŕ wóhnja je jedyn 14lêtny hólz wußlêdźeny.

— Teź w kupjanſkim knjeźim lêßu je 19. haprleje woheń ſ dobom na dwêmaj mêſtnomaj naſtał, wón pak bu hiſchcźe cźaßa doſcź poduſcheny. S wêſtoſcźu móźe ßo prajicź, ſo je tu nêchtó woheń ſakoţił.

S Prêcźez. Wutoru 4. meje dopołdnja je ßo tu brózeń kublerja Semmera wotpaliła. Kak je woheń naſtał, njeje ſnate.

S Maleſchez. 21. haprleje mêjeſche maleſchanſki ſchulſki wokrjeß, haj zyła maleſchanſka woßada jara waźny a wjeßoły dźeń. Bê to dźeń, na kotrymź mêjeſche jeje nowy wucźeŕ a kantor ſacźahnycź. Hiźom dawno bê wſcho pſchihotowane, ſo by ßo dźeń wjeßele a hódnje ßwjecźił. Młodźi pacholjo a holcźki, zyła ſchulſka młodoſcź, khwatachu, ſ pißanymi wênzami a khorhojcźkami bohacźe wupyſcheni, noweho wucźerja powitacź a jeho do noweje domiſny pſchewodźecź. Popołdnju w 2 hodźinomaj pſchiſchedſchi wucźeŕ pſched zyłym cźahom ſ woſa wuſtupi. Tu powita jeho zyrkwinſki wótz k. Nowak a wjedźeſche jeho k derje ſarjadowanemu cźahej, kiž k. wucźeŕ Rachlowz ſe Stróże nawjedowaſche. Nêtk ſaŋeßechu ſ hudźbnym pſchewodom khêrluſch: „Budź cźeſcź a khwała Bohu wjerſchnemu". Potom poſtrowi jeho k. farać Handrik ſ wutrobnymi ßłowami, jemu Boże ţohnowanje na ſaſtup do noweho ſaſtojnſtwa pſchejo. Teź k. Rachlowz poruczeſche jeho Bożej ſchkitazej ruzy. Na to wuſtupichu ſ kóźdeje ſchulſkeje klaßy prênje hólcźki a holcźki a witachu jeho ſ ruku: „Budźcźe nam wutrobnje witani!" Hiſchcźe jene hróncźko prjedawſcheho khêrluſcha wuſpêwawſchi cźehnjeſche wjeßeła pißana ßyła pſchewodźerjow ſ pêknej hudźbu do Maleſchez. Hiźom ſ daloka witachu a ßławjachu ſe wßy ſwony zuſbnika a rosnoſchowachu ſ móznym hłoßom ßwjatocźnoſcź dnja. Pſched ſchulu bêchu kraßne cźeßne wrota natwarjene ſe ſnamjenjemi wêry, luboſcźe a nadźije. Hiſchcźe junu poſtrowi pſchikhadźazeho k. farać ſ nêmſkimi lubymi ßłowami a pſchepoda jemu rjanu nêmſku bibliju a ßerbſke ſpêwarſke, dar ſchulſkeje młodoſcźe. Knjes Schmola dźakowaſche ßo wutrobnje ſa drohe dary, ſa lube powitanje, pſcheczelne pſchiwſacźe a njeliczomne cźeſcźenja pſchejo, ſo by jeho kóźdy cźaß jeho ſkutkowanja po móźnoſcźi podpjerował, ſo by prawje nutrne pſchecźelſtwo ſchulu a ßwójbu, ſtarſchich a wucźerja ſjenocźało; jenoź tak wotcźahnu ßo dobri kſcheſcźijenjo. Radoſtny ſpêw ſkóncźi ßwjedźeń. Mjes tym dachu ßebi lube dźêcźatka piwo a zakty, ſ cźimź buchu dobrocźiwje wobdarjene, derje ßkodźecź. Wjetſchi pacholjo a holcźki ſawjeßelichu ßo ſ wjecźora hiſchcźe junu a ſaſkocźichu wjeßoku rejku.

Wukaſy wyſchnoſcźe.

§ Wot póndźele 9. meje t. l. popołdnju w 2 hodźinomaj budźa ßo wot budyſkeje ſaſtawnje (leihhaus) na tudomnej kupnizy (gewandhaus) prezijoſy, ßrjedu 11. meje pak poßleſchcźa na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ Pſcheßadźowanje leźownoſcźe cźißko 18 w Sderi, Barcźez herbam ßkuſchazeje, je ſbêhnjene.

§ Dla porjedźenja drjewjaneho moſta na pucźu ſ Lichanja do Sderje je tutón pucź na dalſche ſa wobkhad ſawrjeny.

§ Wutoru 10. meje 1881, dopołdnja w 11 hodźinach budźe ßo ſahrodniſka ţiwnoſcź cźißko 24 w Błózanach, ſawoſtajeńſtwu njeboh Michała Schlezy ßkuſchaza, kotraź je na 2520 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź. Sſrjedu 11. meje 1881 budźe ßo ſawoſtajeny inventar, bjes kotrymź ſtej teź dwê kruwje, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ Na poruczenje herbow njeboh Jana Witeka budźe ßo khêţa cźißko 10 w Sahorju, k jeho ſawoſtajeńſtwu ßkuſchaza a na 1950 mk. takſirowana, 19. meje 1881 dopołdnja w 10 hodźinach na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ 28. julija 1881 budźe ßo pjekarſka leźownoſcź cźißko 241 we Wjeleczinje, C. E. H. Bräuerej ßkuſchaza, kotraź je na 14,200 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Telegrafiſki bureau w prêdkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodźe, je kóźdy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacź wjecźor 9 hodźin.

Skótne wiki w Minakale

11. meje 1881.

Bêźazy ſchtomowy wósk,

jara derje ſa ſchcźêpjenje ßo hodźazy, w tyſkach po 40 a 75 np., 2 puntaj po 1 mk. 20 np., poruczа

mêſchcźanſka haptyka.

Reytrawu,
lane ßymjo,
ſaradellu,
konjazy majß,
bêły dźecźel,
luzernu,
lupiny,
trawowe ßymjo,

kaź teź druhe **pólne a ſahrodniſke ßymjenja** poruczа w derje ſkhadźazej tworje

K. Preisser
na ţitnych wikach.

Draźdźanſke konjaze loßy.

Cźehnjenje tutón mêßaz. Zoologiſke a Albertſke loßy poruczа **M. Weiſer.**

Cigarry!

Jako nêſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźêlbu cigarrow, ßo derje palazych a ßkodźazych, ſto po 180 np., w dźêlbach hiſchcźe tuńſcho a cźinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Njekaſchluj,

malzowy extraktowy ſyrop pſche kaſchel a dyhawoſcź,
poruczа bleſchu po 85 np.

hrodowska haptyka.

Wolijowe barby,

khwatnje ſkhnyjaze a k barbjenju hotowe,
pjerſchcźowe a **moleŕſke barby**
poruczataj we wulkim wubjerku
bratraj Mêrſchej na ţitnych wikach.

I. Portlandſki zement
w 1/1 a 1/2 tunach,
paleny gyps
poruczataj w cźerſtwej tworje
bratraj Mêrſchej.

Dwójzy warjeny lany firniß
(jaßny a cźêmny),
blejchowany firniß,
kryſtallowy firniß
poruczataj **bratraj Mêrſchej.**

Poſłoczene lejſty,
gardinowe dźerţaki a roſetty,
wobłuki ſa wobraſy (bildy)
poruczа po tunich płacźiſnach
Max Mütze na bohatej haßy 11.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 30. haprleje 1881.

Žitowy dowos: 3367 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka = =	11	8	11	58	11	8	11	55
Jećmjeń = =	7	61	8	11	7	75	8	33
Wowš = =	7	90	8	40	7	90	7	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Pšeničžna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	75	—	—	—	—
Ssyno = =	2	30	2	90	—	—	—	—
Sstóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 304 scht., scht.	13	50	25	50	—	—	—	—

Jutsje **njedželu 8. meje** budže ßo w Hněwßezach pola **Simona** w domje schewskeho mischtra Lehmanna wschelaka domjaza nadoba, bjes tym jena polza, stólzy, grat atd. na pscheßadžowanje pschedawacź.

Njedželu popołdnju 8. meje maja ßo někotre **kołcže ſ pczołami,** kotreż ßu w dobrym porjedže, na pscheßadžowanje pschedawacź.

Lehmann we Wulkim Pschesdrěnju.

Khěža

kat. cžißko 276, nowe cžißko 21, na jerjowej haßy ma ßo pschichodnu **ßrjedu 11. meje 1881,** dopołdnja w 10 hodžinach we wobydlenju podpißaneho na Hoschiz haßy cžo. 22 dobrowólnje na pscheßadžowanje pschedawacź. Wuměnjenja ßo do termije wosjewja.

Bruno Deuter, wobkhadny agent.

20 kloftrow pjeńkow, kloftr po 10 mk., a **20 kop walcžkow** wot dorosćeneho jadriweho drjewa ßu na pschedań pola **Handrija Smija** w Gobelni.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze kózki

kupuje po najwyschschich płaczišnach

H. Lange na žitnych wikach,
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Kóslaze kózki

kupuje po najwyschschich płaczišnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarskej haßy.

Kóslaze kózki kupuje po najwyschschich płaczišnach **A. Trepera,**
rukajzowa fabrika,
na seminarskej haßy w Budyschinje.

Dwórnischczo we Lasu.

Cžerstwy twarski kalk a **hnojazy kalk,** kaž tež **hnojazu ßól** ßym dostał a po tunich płaczišnach poručam. **F. Fischer.**

K lětuschemu twarskemu cžaßej

poručam ßwój skład **tšeschneje papy, theera, drjewoweje papy** atd. Skład je w dworje **Smolerjez knihiczischczernje** na lawskich hrjebjach cžißko 2.

J. E. Schlage.

Na ßerbskej haßy. **Möblowy magazin** **Na ßerbskej haßy.**

porucza

August Jannasch,

tyscheršski mischtr.

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej,

doscź snaty jako woßebny ßrědk, skutkuje połožowazy a kahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakcźikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje.

Koncentrirowany nerwowy balſam,

wubjerny domjazy ßrědk pſche

hkowubolenje, ſubybolenje, wicź, njemóz, rheumatismus

a podobne bolosćze,

1/2 bleschu ſa 50 np., 1/1 bleschu ſa 90 np.;

Wicźna wota, aromatiſka; ſalieylkiſlik,

w pakcźikach po 40—60 np. Wopißanje je pschiwdate.

Otto Schimmelowy włoßowy balſam,

k pschiſporjenju a poßylnjenju roſcźenja włoßow. Bleſcha 75 np.

Jenoż **prawdźiwe** je porucza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hkownym torhoschczu 6.

Wuſbytk ſa hoſpodarſtwo.

Jědźny žonopowy pólver (ſpeiſe-ſenf-pulver) k ßamopschihotowanju pěkneho a cžiſteho jědźneho žonopa (moſtricha) w buschkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak ſo 1/2 kilo hotoweho jědźneho žonopa jenoż 50—60 np. khoschtuje maja prawdźiwy na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje na hkownym torhoschczu a
knjeſaj **bratraj Měrſchej** na žitnych wikach.

Wopißanje je kóždej buschkwi pschiwdate.

en gros. **Pißne knihi** en détail.

po prjódkpißanju porucza tunjo

N. Bernhardt, fabrika konto-knihow
6 na bohatej haßy 6.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nakožicź, porucza

hrodowſka haptyka.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Wschitkim tym, kiž na wupadowanje włoßow, kaž tež na njedostatk włoßow cźerpja, mózemy jenoż wospjet a naležnje radźicź, so bychu horjejſchu tinkturu, jako njedwělnje najlěpſchi, je-li niz jeniczki wo prawdźe ſprawny ßrědk pſche to, nakožowali. Ma ju w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenoż prawdźiwu na pschedań **Ernſt Mittaſch** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Haptyka w Rakezach

porucza w ſnatej dobroſcźi po najtuniſchich płaczišnach **wužitkowy pólver, wobžerny pólver, mlókowy pólver, ſakſowy pólver, konjazy wobžerny pólver, ſluid pſche wſchu konjazu khromoſcź, wicźnu wotu,** najlěpſchi ßrědk pſche wicź a rheumatismuß, **dr. Whitowu woczown wodźicžku, dr. Alexandrowy woczowy balſam, džiwa-balſam,** rany ſa krótki cžaß hojazy, a wſchitke **homeopathiſke lěkarſtwa.**

Jan Jurij Pahn

w Budyschinje na torhoschczu pschi hlownej straži (hauptwache)

porucza

ßwój skład **nowych klejdowych stoffow sa lěczo** a k temu **ßluschaze wobßadne wupyschenja,** wscho, schtož nowa móda žada, je tu we wulkim wubjerku.

Czorne židzane stoffy we wubjernych dobroscżach po wurjadnje tunich płaczisnach.

Lětne žakety, paletoty, wobwěschki a **deschczowe mantle** s **trikota, ßukna, diagonala** a **czeßanych stoffow** w hischcże njewidżanym **wubjerku.**

Pschi mojim nutskupowanju ßym **najwjetschu kedżbliwoscż** měł, tak so ßebi myßlu, so budu mojich wotebjerarjow niz jenož s **dobrej tworu,** ale tež **s jara tunimi płaczisnami** spokojicż.

Schicże po měrje ßo **derje** a **tunjo** wobstara.

M. G. Freyberg,

en gros. manufaktury a módowe tworY en détail.

62 na bohatej haßy 62.

Nowoscże w czistowołmjanych a półwołmjanych **nalětnych klejdowych stoffach** ßu dospołnje dóschłe a poruczam te ßame w wulkim wubjerku a wurjadnje rjanych barbach po jara tunich płaczisnach.

Jako něschto woßebne poruczam:

beige	łóhcż po	35—90 np.,
czistowolmjany diagonal (kruta tworа)	= =	60 np.,
półwołmjany = = =	= =	35—50 np.,
czorne czistowołmjane kaschemiry . .	= =	1 mk.,
czornu ripsowu židu	= =	3 mk.,
czorne czeßane stoffy k žaketam.		

Wschitke klejdowe stoffy ßu s prěnich fabrikow.

Kattun, łóhcż po 17 np., **módrocżischcż,** łóhcż po 25 np., **modelowe** a **gardinowe kattuny,** łóhcż po 20—35 np., **kožowe kattuny,** łóhcż po 25—35 np., **běłe gardiny,** łóhcż po 25 np., **möblowy damast,** łóhcż po 100 np., **kožowe tkaniny,** łóhcż po 25 hacż 40 np., **zychi,** łóhcż po 35—60 np., $^{8}/_{4}$ **běły płat,** łóhcż po 50 np., **módry płat** w kóždej schěrokoscżi, łóhcż wot 40—50 np., **běły pikéj,** łóhcż po 25 np., **běły shirting,** łóhcż po 17 np., **ruby** a **kožowe płachty, židzane** a **półžidzane hlowjaze rubischcża, thibetowe rubischcża, hotowe moirójowe** a **mohairowe schórzuchi, hotowe pitßane schórzuchi, módre płatowe schórzuchi** w kóždej wulkoscżi, **filejowe** a **mohairowe rubischcża, czistowołmjane ßuknjowe tkaniny,** łóhcż po 110 a 120 np., **filzowe ßuknje, jaßne kattunowe rubischcża** po 35 np.

Nasad stajene klejdowe stoffy łóhcż po 25 a 30 np.

Budyska parna pjekarńja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczisnje.

E. R. Lehmann

na rózku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

Ssólny skład

warneje a skótneje sele

s dürrenbergskich ßalinow

porucza **C. Hanske**

na žitnych wikach 35.

Tunje dżěczaze wosy.

Psches tunje nutskupowanje je mi mózno, dżěczaze wosy po jara poniżenych płaczisnach, najtunsche hižom wot 12 mk., pschedawacż.

A. M. Bartusch,

korbarski mischtr na Židowje.

Shäker-extrakt,

poßylnjazy a wotwjedżazy ßrědk, porucza bleschu po 1 mk.

hrodowska haptyka.

Khojej,

jara derje ßłodżazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacż 3 mk., 1 schtuku po 3, 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Jahły, hejduschku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam s dobom moju **wubjernu pscheńczną muku, rjanu muku, raiß,** punt po 18 np., wschě druzziny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, czerwjeny dżeczel, běły dżeczel, timothejowu trawu, saradellu, hobrski kolij** a **konjazy maiß.**

C. Kahrowe

w póstskej kowarni.

Na bohatej haßy nowe czißło 12.

Khojej, jara rjany a czistoßłodżazy, punt po 100 np. a 110 np.,

syrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, schtuku sa 4, 5, 6 hacż 8 np., mandl sa 50, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenož najlěpschej tworje pschi najsprawnischim **ßerbskim** poßłuženju

J. T. Glien,

prjedy Liebuschiz khlamy,

na bohatej haßy 12.

Lěkař staba dr. **Koerner,**

prjedy aßistent pschi chirurgiskej klinizy lipscžanskeje universitty, bydli
na lubijskej drósy 2 (rózk walskeje dróhi).

Spezialny lěkař sa chirurgiske a wuschowe khoroscže.

☛ **Rěčny cžaß:** Rano w 8 hodžinach, popołdnju (s wuwsaczom njedžele) wot 1/2 3—4 hodžin.

Ja ßebi dowolam wosjewicž, so ßym w **Sslonej Borschczi** cžißło 2

pjekárnju

sałożił a proschu wo bohaty wopyt. **Jan Lukasch.**

A. Tschentscher,

schatowa fabrika

a

wuhotowanski magazin

w **Budyschinje**

s napschecža noweje měschczanskeje schule,
porucža po
jara tunich, twjerdych płaczisnach:

swjerschne koschle,
nózne koschle,
dżěłarske koschle,
puczowanske nózne koschle,
hólczaze koschle,
holczaze koschle,
żónske koschle,
chemisetty,
khornarje,
manschetty,
shlipsy, kravatty,
dybßaczne rubischka,
spódnje jaki,
kholowy,
spódnje ßuknje,
wleczaze ßuknje,
poßleschczowe płachty,
gardiny,
schórznchi,
korsetty,
koschkowe saßadki,
schtykowanja,
schatowe wobßadki,
shirting, chiffon,
koschkowe ßukno,
pikej, barchend,
6/4 a 9/4 **poßleschczowe damasty,**
błidowe a kožowe schaty.

Pschedewsacże zyłych njewjesczinskich a dżěczazych wuhotowanjow.

Dla wsdacża khlamow pschedawam **stoffowe** a **židżane cżapki (mězy)** po kóždej możnej płaczisnje.

H. Lange na bohatej haßy.

Emma swud. Vorwerkowa

s napschecża hłowneje straże (hauptwachi) porucża ßwój wulki sklad **bělotworow** jako **pschedkoschliki, schlipsy, khornarje,** mużaze a żonjaze **manschety** atd. atd. po najtunischich płaczisnach.

Cżesczenym wobydlerjam Delnjeje Kiny a wokolnosczże k nawjedżenju dawam, so **rožku** sa **runu wahu khlěba** wuměnjam a **khlěb** po **žitnej płaczisnje** pschedawam. **Muka, wotruby** a wscha **piza** je pola mje we wosßebnej dobrosczi a po tunich płaczisnach na pschedań. **J. Kober,** mlynk.

Dżiwocżanske ßerbske ev.-luth. mißionske towarstwo

směje jutsje, njedżelu 8. meje, popołdnju w 3 hodžinach w Lehnertez domje w Zokowje mißionsku hodżinu. **Pětr Mlónk.**

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa“

směje njedżelu 15. meje w 4 hodžinach popołdnju w hosczeńzu knjesa **Kuje** w Rakezach shromadżisnu a směje pschi tym pschedßyda pschednoschk. Proßy ßo należnje, so bychu ßo wschitzy ßobustawy seschke. Też ßobustawy druhich ßerbskich towarstwow budża rjenje witane. **Pschedßyda.**

Kedźbu!

Jutsje njedżelu **kolbaßywukulenje** w Splósku. **Scholta.**

Jutsje, njedżelu 8. meje, **kolbaßywukulenje** na **Ssokołzy,** na cżož pschecżelnje pschepro-schuje **J. Hałma.**

Włoßowe pletwa

s wucżeßanych włoßow ßo khwatnje a derje hižom sa 75 np. wudżěłaja, kaž też włoßowe rjecżasy a pjerschczenje wot

Friedrich Böhme, barbiera,
s napschecża stareje kaserny.

Murjerjow

pyta **Handrij Winkler** w Njeßwaczidle.

Pytaja ßo

ratarske hosposy, dżěczaze żony, wustojny njewożenjeny gratomischtr, wotroczkojo, domske, mlókowe a hródźne dźówki pola pschistajazeje żony **Heynoldoweje** w Budyschinje.

Wustojneho wotroczka

s dobrymi wopißmami pyta hnydom
ryczerkubło we Wjeleczinje.

Jena **konjaza deka** je ßo wot Klukscha do Sderje shubiła. Namakař njech ju sa dobre myto we wudawarni „Serb. Nowin“ woteda.

Cżeßny wěnz

na row
njebocżiczkeje **Miny Herrmanez,**
njebocżiczkeho **Jana Herrmana**
s Cżerwjenych Noßliz
mandżelskeje dżowki.

Tak je też twój běh dopjelnjeny,
Ty luba Mina Herrmanez,
Kiž bě cżi krótki wotměrjeny.
My njem'żemy to sabycź pschez,
Kak ty psches cżežke njesboże
Sso k ßmjerczi wot naß dżělesche.
Kaž praji ßo, dha bje wschej' winy
Na ßwojej ßłużbje w Leschawi
Ty s nohu pschiindże do maschiny,
Kiž cże tak straschnje wobschkodźi,
So żana pomoz lěkarska
Ju sahojicź njej' samóhła.
Tak ßy psches saźnu ßmjercź nětk' wuschła
Toh' ßwěta leßnym koßydłam
A k ßwojom' nawoženi doschła,
Kiž je we njebju horka tam,
A kotroh'ž luboscź pschetrjechi
Tu najßwěrnischu na ßwěczi.
Nětk ßy wot wscheho wumóżena,
Wscha twoja bolosczź ßwój kónz ma.
Ty cżeßna knjeżna njeżenjena
Ssy w njebju nětk p'la Jesußa,
Kiž je cże jara lubował
A sahe k ßebi domoj wsak.
Kak sczerpliwa ty pschezo běsche
Też hdyž bě khorosczź bolosna,
Wot tebje nichtó njeßłyschesche
Tu żane ßłowczko ßwarjenja.
Haj, ty bě cżicha, sczerpliwa
A zyle Bohu podata.
Hlej, hdyž ty dokonjała běsche
Tych lětow dwaj a dwaczczi,
Psches srudny podawk wotßał dżěsche
A ßo psches ßmjercź tu wotdżěli
Wot macżerje, tej' najlubschej',
Tej' bratrow, ßotry jeniczkej'.
Twój luby nan, kiž prjedy tebje
Tón hrěschny ßwět tu wopuschczi,
Tón ma cże nětko wokoł' ßebje,
Sso w njebju s tobu wjeżeli.
Kak s luboscżu wón tola cże
Do njebja domoj witasche.
Cżi, kiž ßu tebje derje snali
A s kotrymiž ßy ßłużiła,
Hlej, cżi ßu mi to powjedali,
So bě ty sprawna, pobożna,
A so masch dobre wopißma
Wot wschitkich, hdżež ßy ßłużiła.
Ach, luba macże wurudżena,
Nětk dale wo nju njepkaczcże,
Ta je we njebju pschekraßnjena,
Duž jej to sboże popschejcże,
Haj bratraj, ßotra, pschecżeljo,
To budź nasch troscht: Jej derje jo.
Też horzy dżak budź we jich mjenje
Tej mużikej, — żónskej młodosczi,
Kiž njebocżiczku ßu tak rjenje
We jeje kaschczu pyschili,
Tak derje kaž tej leschawskej
Tak też cżerwjenonoßłowskej.
Dżak sa to też, so pschewodżachu
Ju k rowu też s posawnami,
Kiž k jejnej cżesczi wobstarachu
Cżi młodżeńzy we luboscżi,
Dżak też tym, kotsiž s luboscżu
Jej k radże, troschtej byli ßu.
Tak spi nětk derje, luba Mina!
We Hodżiju na kerchowje,
Tu na ßwěcże wschak njeje hinak,
Tu njeje niczo wobstajne.
We njebju, hdżež nasch Jesuß je,
Tam budźemy saß' w hromadże.

Na żadanje **Pětr Mlónk.**

Serbski Hospodař

cżo. 5 1881 je wuschoł.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 20. **Sobotu 14. meje 1881.** **Lětnik 40.**

Swěrnosć hacž do smjercże.

Ruski semjan Jarosław pschijědże mjeczelojty symny wjeczor měšaza dezembra se swojej mandźelskej, swojej małej dźowczičku Helenu a swojim swěrnym słužownikom Pětrom psched jeniczki hosczeńz městaczka Kobryna, kotrež na rusko-pólskich mjesach leži. Puczowarjo w czežkich, njelepych sanjach, wot schtyri koni czehnjenych, sedźachu. Woni so wot dleschcheho puczowanja w Franzowskej a Italskej domoj wróczichu. Dokelž běsche Jarosław czaš, sa jeho pschebytk we wukraju postajeny, hižom dawno pschekrocził, a wjedro dźeń wote dnja pschezo njelubosnische pocza bycz, běsche jeho jeniczke požadanje, so by s najwjetschej spěschnosczu do lubeje domisny pschischoł. Kožuchowy khornar postillona, dołhe hriwy a wopusche koni, haj same koffry na sanjach běchu wot mrósa a symy wschě běke. Parne mróczele wot wustatych koni stupachu, kotrež buchu runje wupschahane a saczmowjachu swětko latarnje, kotruž hosczeńzarski wotroczk w ruzy dźerżesche. Hosczeńzar pak, kotryž bě, pschi durjach stejo, puczowarjow powitał, wospjet radźesche, so so hnadny knjes njeby dźensa s nowa na dróhu podał.

„Ja to tež njebych czinił“, wotmolwi semjan, „hdy bych jenoż na moju wošobu trjebał dźiwacz; ale ja dyrbju khwatacz, so tak rucże hacž mózno domoj pschińdu, a my dyrbimy hischcże dźensa s najmjenscha hacž do bližscheje stazije dojěcz.“

„Wona je pschezo 30 wjerstow (něhdże 9 hodźinow) wot naš daloka“, rjekny hosczeńzar, „a moji knježa, wy dyrbicże na waschim puczu psches rostowski lěš. Tam je czěr jara hubjena a sněh njemało khuboki. W poslednim czasu so tež powjeda, so khódne wjelki w mnohotnych stadłach w lěsu wokoło hanjeja. Je-li so chze hnadny knjes na moju radu posłuchacz“ — — —

„Ow, ja so psched wjelkami njeboju“, wotmolwi jemu semjan; „haj, hdy bychmy w februaru abo w měrzu byli, ale zenje hischcże njejsym słyschał, so su wone w sapoczatku symy sanje nadpanyke. Wobstarajcże nam jenoż khwatnje schtyri dobre konje, knjes hosczeńzarjo. Runje je we wošmich hodźinach. Je-li so sahe doscz wotjědźemy a czaš njekomdźimy, mózemy w dźesaczich hodźinach w bližschej staziji bycz.“

„Ja sym moju winowatosczcz czinił“, wotmolwi hosczeńzar mjersazy, „a hnadneho knjesa warnował, ja so boju, so budźecże so posdźischo waschcheho wobsanknjenja kacz.“ Wón so k swojemu wotroczkej wobroczi a sawoła: „Mikławscho, pschiwjedź khětsje schtyri konje!“ Potom pak wón k puczowarjam praji: „Nochzedźa hnadni knježa něschto czopkeho wupicz? Ja sebi myšlu, so budźe to sa waš na dołhim puczu psche symu najlěpschi srědk.“

Hosczeńzarjowy namjet so semjanej derje spodobasche. Wón dwě schkleńzy horzeho wina sa sebje a sa swoju mandźelsku, a runje tak dwě sa słužobnika skasa, kotryž, do wulkeho schěrokeho kožucha sawaleny, prědku pola pohoncza sedźesche a dyrbjesche po tajkim najwjetschu symu snjesczcz. Nowe konje buchu sa krótki czaš do sani sapschehnjene. Postillon s kschudom sapraska. Wscho běsche k wotpuczowanju hotowe. Hosczeńzar mězu sczahnywschi pschejesche swožowne puczowanje, a tak sanje s klinkotom s městaczka jědźechu.

Knjeni Jarosławowa sawali so twjerdscho do swojeho kožucha a wsa maku Helenu, so ju njeby tak syma pschimała, na swój klin. Potom wona so strachuje praji: „Dźensa je tola surowa syma a hrósbna nóz sa puczowanje.“

Jejny mandźelski wotmolwi: „Hdyž budźe měšaczk sesłhadźany, budźe nascha jěsba zyle rjana. A je-li to tež njeby było, luba Khatinka, dha pomyšł, so so Rušowka kusk sněha dla njeszmě pschejara bojecz.“

„Ach, ja so njeboju“, rjekny Khatinka, „ja so runje na tym swjeselu, so pschezo dale do prědka pschińdźemy, a so so s kóždej milu, kotruž pschejedźemy, naschej domisnje a naschim lubym dźěczom bóle pschibližujemy.“

Jarosław wotmjelcza. Dróha runje psches daloke, schěroke bahnischczo wjedźesche. Wětr hrósbnje wokoło sanjow wujesche a puczowarjam do woblicza sněh wějesche, kotryž pschezo husczischo s njebjes dele padasche. Ssanjowe latarnje psches sněhowe mjeczele na woběmaj bokomaj sanjow na dróhu swoje scherjaze swětko sczelechu. Jena schtwórcz-hodźina so sa druhej miny. Czěmne mróczele běchu so roscżahnyke a měšaczk swěczesche jasnje na běku sněhowu runinu. Nětko bahnischczo sady puczowarjow leżesche. Na woběmaj bokomaj dróhi tu a tam schtomy stejachu. To běsche snamjo, so so sanje rostowskemu lěsej bližachu. Schtomy so pschezo husczischo pokasowachu, hacž skónczcze puczowarjo do czorneho lěsa pschijědźechu.

„Poskhaj, schto bě to?“ sawoła knjeni, jako so s daloka dołhe žałosczaze rucże słyschecz da a potom s dobom wotmjelcza.

„To su wjelki“, wotmolwi Jarosław, „symne wjedro jim měra njewostaji.“

„Hižom sašo je słyschu“, knjeni se strachom rjekny, „a kaž so sda, wjele bliže, dyžli prjedy.“

„Pětrje“, sawoła Jarosław, „pohoń konje a jědź tak khwatnje hacž jenoż mózno. My dyrbimy so pospěchowacz, so bychmy wjelkam wucżekli.“

„Do prědka, do prědka“, Pětr na postillona sakschicza, „ja so boju, so naš wjelki wěscże doscżahnu.“

„Kak to?“ so semjan s njemérom woprascha.

„Stadło wjelkow je wulke“, wotmolwi słužobnik, „wone su naš wucżuchake, s najmjenscha su wone we wjele wjetschej bliskosczi, dyžli psched nětkotrymi minutami. Hižom sašo žałostnje saruja, wone su lědma hischcże schtwórcz hodźiny wot naš sdalene.“

„Schto dyrbimy sapoczecz?“ woprascha so staroscziwje Jarosław. „Ty dyrbisch jako Kurlandski najlěpje wjedźecz, kak mamy

ßo pſched tutymi ſwěriſchczami wobaracź, pſchetoż w Kurlandſkej je tola wot zykeje Ruſkeje najwjazy wjelkow."

„My ßo prjedy wo nje njeſtaramy", rjekny Pětr, „doniż ßo do naß njedadźa. Wjelki ßu hewak bojaſne a truchle. Ssnadź je ßwětko naſchich latarnjow a naſch napohlad roſſcheri. Wſchak mamy też hiſchcźe jenoż jenu hodźinu jěcź, potom ßmy w bliźſchej ſtaziji derje ſkhowani. Tola jenu radu chźu wam dacź. Wucźahajcźe kule ſ piſtolow a natykajcźe je ſ wjetſchimi ſchrótowymi kulkami. Je=li ſo ſ wjelkami w hromadu trjechimy, je pſchezo lěpje, wjetſchu liczbu ſ nich ſranicź, hacź jenoż jeneho abo dweju ſatſělicź."

„Ach nano", ſawoła Helena, jako Jaroßław piſtole ſ kaſchcźa wucźeże, „ſchto chzeſch ty cźinicź?"

„Moje lube dźěcźo", praji nan, „ja cźinju, ſchtoż ſamoźu, a ſchtoż je moja pſchißkuſchnoſcź a winowatoſcź. Wſcho dalſche dyrbi Bóh luby knjes ſa naß cźinicź. S zyka ßo pſched tutymi wjelkami njetrjebamy tak ſtrachowacź. Hakle w poßlednich ſymſkich měßazach, hdyż ßu dołho hłodu mrěli, ßu wone ſtraſchne. Je=li budźa dźenßa na naß nadpad cźinicź, budźe naß tón Bóh ſe wſcheje nuſy wumóz, kotryż je Daniela w lawowej jamje ſchkitował a wobwarnował."

„Wone hižom pſchińdu, knjeże", ſakſchicźa ßłużobnik. Jaroßław do lěßa pohlada. Na prawym boku, něhdźe dwě ſcźi krocźel wot njeho, cźěrjeſche pſches kerki ſchěra huſta hromada. Poſtillon ſe wſchej mozu do koni praſkaſche, ſo ßanje jenoż tak lecźachu. Nětko wjelki lěß wopuſchcźiwſchi po dróſy ſa pucźowarjemi hanjachu. Wone wjazy njerujachu, ale ſchcźowkachu każ roſſkobjene pßy. Poſtillon ſ kſchudom do wuſtatych koni bijeſche, kotreż ßame, ßwojich krwělacźnych njepſchecźelow cźuczźiwſchi, wſchě mozy napinachu, ſo bychu jim wucźekle. Tola ßanje, kotreż dyrbjachu pſches ßněh wlez, běchu cźeźke, bjes tym ſo běchu wjelki bje wſcheho wobcźeżenja.

„Měniſch, luby mužo, ſo nam tu ſtrach hroſy," praſcheſche ßo ſtyſknjwje knjeni.

„Ja njewěm?" wotmolwi jejny mandźelſki. „Każ ßo ſda, ßo wjelki do naß dacź nochzedźa, ale wone ßu tola dźiwje a hłódne. Najprjedy mamy ßo wbohich koni dla bojecź."

„Pſchińdu wone bliże?"

„Něſchto mało", rjekny Jaroßław; „ale wone tola žanu wulku khwatniwoſcź njepokaſaja. Je=li ſo bychu chzyli, bychu ſa někotre minuty w naſchej bliſkoſcźi móhłe bycź."

Ssanje bjes tym tak rucźe hacź móżno po ßněſy do prědka lecźachu. Pětr wocźi wot cźrjódy, kotraż ſa ßanjemi cźěrjeſche, njewotwobrocźi. Też Jaroßław ßo ſe ſtaroſcźiwoſcźu ſa nimi wohladowaſche.

„Ssu waſche piſtole natykane?" woprascha ßo Pětr.

„Haj, wſchitke, a to ſe ſchrótowymi kulkami", běſche knjeſowe wotmolwjenje.

„Ja ßym dwě ſ kulkami a dwě ſe ſchrótom natykał", praji ßłużobnik, „a tak drje ßměmy ßo ſ nimi měricź." Cźrjóda běſche nětko jenoż hiſchcźe dwazecźi krocźelow wot ßanjow ſdalena a wobſtejeſche něhdźe ſ dwě ſcźi wjelkow. Nětko ßo wone pſchezo bóle pſchibliżowachu. Jich wocźi ßo ſ krewlacźnoſcźu žehlachu, wone hrožo ſuby ſchcźěrjachu, a jaſyk jim daloko ſ klamy wißaſche. Na wjerſchku cźrjódy běżeſche jich wjedźicźeŕ, ſtary, ßylny, ſchěry wjelk. Wone pſchezo bóle a bóle bliże pſchińdźechu. S dobom ſkocźi prědkowny wjelk ſe żadławym ſaſchcźowknjenjom na jeneho konja. W ßamym wokomiku pak jemu ßłużobnik Pětr, kotryż běſche jeho ſtajnje wobkedźbował a ßo k tſělenju ſhotował, kulku do hłowy tſěli, tak ſo ßo ſwěriſchczo morwe do ßněha wali.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 29. haprleje.

Wotroczkaj J. K. Barcź, nětko w Kwacźizach, a A. Frenzel ſ Delnjeje Hórki běſchtaj ßo 21. oktobra 1880 do ſawrjeneje bróżnje na knježim dworje w Delnjej Hórzy dobywałoj a ßo potom do ſanknjeneje žitneje komory po rosraženju ſankow nutsłamałoj a tam 6 hachtlow njeczišcźeneje rożki kranykoj. Na to wobaj a wotroczk Jan Schmidt, kotryż bě pſchi kranjenju na ſtraži ſtał, roboczanej dźěłacźerjej Krjeńzej do Dobroſchiz ßwoje paduchſtwo doniеßechu, kotryż bě jich ſ pokaſanjom na ßwoju khudobu a ſ lubjenjom na dobry dobytk k kranjenju nawabił. Dokelż ßebi Krjeńz njeběſche myßlił, ſo budźe ßo kranjenje ſ nutsłamanjom ſtacź, bu wón dla wabjenja k jednoremu paduchſtwu ſ dwajměßacźnym jaſtwom, Barcź, Frenzel a Schmidt pak buchu cźeźkeho paduchſtwa dla ſe ſchěſcźměßacźnym jaſtwom khoſtani.

Sskužobny hólczez A. Rencź ſ Droždźija, w tu khwilu pola kublerja=najeńka E. B. Alberta w Jeńkezach ßkužazy, běſche ſ wotpohladom, ſo by pół lěta mjenje pokracźowanſku ſchuln trjebał wopytacź, na ßwojim ſchulſkim wopißmje ſa pokracźowanſku ſchulu datum 17. měrza wotdrapał a bě potom na měſto wudrapaneho datuma Albert na jeho prósſtwu 15. novembra napißał. Ssudniſtwo wobeju ſa njewinowateju urkundoweho falſchowanja wupraji, dokelż ſpomnjene wopißmo jako ſjawna abo privatna urkunda dla pobrachowazeho podpißma wjeßneho ſchulſkeho inſpektora płacźicź njemóże, a dokelż pſches pſcheměnjenje datuma na wopißmje żana tſecźa woßoba ſchkodowała njeje.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Runje każ je ßo też hižom ſ wojerſkim dawkom ſtako, kotryż by tajkich mužow potrjechił, kotſiż we wójſku ßkužicź njetrjebaja, budźe ßo też druhe Bismarkowe żadanje, piwny dawk, wot rajchſtaga ſacźißnycź. Bjes powyſchenja palenzoweho dawka ßo do wyſchſcheho piwneho dawka na żane waſchnje ſwolicź njemóże. Hewak ludkażazy palenz žiwnoſtne piwo ſacźiſchcźi a żadyn wopiſki ſakoń potom ſchkódne ſcźěhwki palenza njewotdźerži. Tak wot wſchěch Bismarkowych dawkow jenoż burſowy dawk wyſche woſtanje, kotremuż chze wjetſchi dźěl rajchſtagſkich ſapóßłanzow pſchihłoßowacź. Bismark ßo po prawym pſchecźiwo temu njeſpjecźi, ſo ßo jeho żadanje wo dawki njedopjelnja, pſchetoż nětko ſmeje wón pſchicźinu, pſchichodnemu rajchſtagej tobakowy monopol ſ nowa pſchedpołożicź. — Powjedanje wo pſchepołoženju khěžorſkich wyſchnoſcźow a rajchſtaga do jeneho druheho měſta je zyle wocźichko. Barlinſzy ßo nadźija, ſo je jich Bismark ſe ßwojim hroženjom jenoż do ſtracha chzył ſtajicź. Tola Bismark hiſchcźe ßwoje wotpohladanje njeje ſpanycź dał, pſchetoż ſakoń, po kotrymż ma rajchſtag pjenjeſy ſa nowe rajchſtagowe twarjenje dowolicź, njeje ßo bundesrathej pſchedpołożił, hacź runje bě hižom wot khěžora podpißany. — Kommißija ſa wuradźenje wopiſkeho ſakonja je na namjetowanje Reichenſpergera ſ Olpy ßlědowazy nowy paragraf tutemu ſakonjej pſchiſtajiła: Hoſcźeńzarjo a korczmarjo, kotſiż pjanym hoſcźam abo woßobam, kotſiż po ſwonkownym napohladźe hiſchcźe 16 lět ſtari njejßu a bjes pſchewoda doroſcźenych woßobow korczmu wopytaja, wopijaze picźe podawaja abo podawacź dadźa, maja ßo ſ pjenjeżnym khoſtanjom hacź do 100 mk. abo ſe 14 dnjami jaſtwa khoſtacź.

Awſtrija. Awſtrija a woßebje měſto Win běſche ſańdźeny tydźeń pſchi kwaßu krónprynza Rudolfa ſ belgiſkej prynzeßynu Steſaniju połneho wjeßela a radoſcźe. Kwaßny ßwjedźeń, na kotryż

běsche też pruski prynz Wylem se swojej młodej mandźelskej pschijěł, je s zyła po postajenym porjedźe wotběžał. Jenoż to je wobydlerjow Wina jara rosmjerjako, so wjetschi dźěl s nich krónprynza a jeho njewjestu pschi jeju nutsczehnjenju do Wina wohladał njeje. Wjazy dyžli 200,000 ludźi w pratorskej sahrodźe na khěžorsku swójbu czakasche. Njeporjadk a czischczenza běsche pak tam tak wulka, so běsche kwasnemu czahej njemóžne, swo psches ludowe hromady pschetłóczicz. Duž dyrbjeschtaj swo młodaj mandźelskaj wróczicz a swebi druhi pucz do dwórskeho hroda pytacz. Na wjerschku kwasneho czaha jěchasche eskadrona kavallerije a dwórszy sastojnikojo. Potom pschińdźechu tajni radźiczeljo a komornikojo na konjach, sa nimi komornikojo a tajni radźiczeljo w dwajpschežnych galaekwipažach, se schěsczimi dwórskimi trompetarjemi na konjach a s dwórskimi służobnikami. W schěsczpschežnym galawosu nětko służazy komornikojo a w druhim schěsczpschežnym galawosu wyschschi dwórski mischtr a wyschschi konjemzski mischtr słědowachu. K temu swo eskadrona jěsdnych wot gardy a wotdźělenje gardytrabantow w kraßnej rjanej drasce pschisankny. Nětko pschińdźe kraßny, se skotym swo błyschczazy wós, wot 6 najrjeńschich s humjelow czehnjeny, w kotrymž belgiska kralowa a njewjesta swedźeschtej. Tutón wós je hižom swam sa swo wopomnjenja hódny. Wón je 180 lět stary a bu w lěcze 1700 w Madridze twarjeny a wot tam k krónowanju khěžora Korle VI. do Wina pschiwjeseny. W swamym wosu swo też nětczischa awstriska khěžorka pschi swojim nutsczehnjenju do Wina wjesesche; pschi krónowanju khěžora sa wuherskeho krala bu wón w Pesczu poßledni ras trjebany. Njewjesczinski wós bě wot wschelakich wyßokich knježi a s zyłej syłu służobnistwa wobdaty. Wotdźělenje wuherskich gardyjěsdnych, kompagnija infanterije a dwórske służobnistwo swjedźeński czah wobsankny. Na druhi dźeń, 10. meje, mějesche so w augustinskej zyrkwi wěrowanje. Hižom dołho do sapoczatka běsche zyrkej s ludźimi khopata połna. Pod sapiskanjom trompetow swo kwasny czah do zyrkwje poda, hdźež bu wot kardinala wjercha Schwarzenberga a wot zyłeho duchownstwa wotczakany. Starschi krónprynza a jeho njewjesty so pod trónske njebjo podachu, wěrowanski por pak stupi k klakadnikej, hdźež modlitwu wuspěwa. Po krótkej narěczi a jako běschtaj slubjenaj swoje pschiprajenje wotedakoj, sta swo wuměnjenje pjerschczenjow pod swonjenjom swonow a tšelenjom wojakow, kotsiž běchu psched zyrkej pschiczahnyli. — Khěžor je pschi składnosczi krónprynzoweho kwasa 22 stipendijow po 300 skotych schěßnakach sa wschelake wyschsche schule sakoźił a w mjenje krónprynza 100,000 schěßnakow renty sa 10 swobodnych městow we wotczehnjeńskim wustawje sa offizierske dźowki darił. 331 jatych je s dźěła abo zyle wobhnadźenych.

Franzowska. Tuniska wójna budźe skoro skónczena. Wschudźom, hdźež so Franzowsojo pokasaja, so Khrumirjo bjes wobaranja a spjeczenja podczißnu. Dalsche pokraczowanje franzowskeje ekspedizije je tu w khwilu psches hubjene wjedro sadźěwane. Franzowske knjeżerstwo so nadźija, so budźe srjedź meje poczißnjenje zyłeho Tunisa skónczene, na czoż so potom diplomatiske wujednanja sapoczinu. Minister swonkownych należnosczow je hižom wospjet rosestajał, so Franzowska anekziju Tunisa njeżada, ale so wona jenoż na pschipósnacze franzowskeho wyschscheho knjejstwa nad Tunisom wobsteji. Ale bjes wottorhnjenja mjeńscheho abo wjetscheho dźěla tuniskeho kraja drje so żadyn měr njewobsankuje. Franzowska hordosczi swebi někajki wěsty wuspěch tuteje wójny żada, wójsko swebi njeje móhło żanu wójnsku sławu dobycz, duž dyrbi so nětko franzowski kraj s najmjeńscha něschto powjetschicz. Turkowski sultan, kotremuž po prawym wyschsche knjejstwo nad Tunisom pschisłuscha, je hižom někotre rasy pola wschěch europiskich móznarstwow podarmo pschecziwo temu protestirował, so su Franzowsojo do tuniskeho kraja sapanyli. Dokelž pak nichtó na jeho skórżby njeposkha, chze wón nětko sam tuniskemu beyej s wójnskimi łódźemi na pomoz pschijěcz. Na to je hnydom franzowski sapósłanz w Konstantinoplu sjewił, so budźe franzowske łódźe, je-li so turkowske k Tunisej pschijědu, tutych s kanonowymi kulemi powitacz. Franzowska njepschestajo wojakow do Tunisa sczele, wot kotrychž tam hižom 5400 steji. — Czi, kotsiž su wot franzowskeje Flatteroweje ekspedizije, kotraž měješe plan sa żelesnizu psches puszczinu Saharu wudźěłacz, żiwi wostali, su żadławe czerpjenja wunjeßli. Woni psched Khrumirjami do jeneje jamy czeknychu, hdźež 15 s nich, bjes tymi też podwyschk Pobeguin, s dźěła hłodu wumrjechu, a buchu potom wot swojich towarschow sezrani.

Rußowska. Khěžor je słědowaze namjety hrabje Loris-Melikowa, kotrež maja so jako sapoczatk dalschich wobschěrnych reformow wobhładacz, pschijał. Pospěschene srjadowanje burskich należnosczow a poniżenje burskich dawkow, wobkruczenje a powjetschenje prawow provinzijalnych sejmow a gmejnow, wotstronjenje njedostatkow w Pólskej, reforma sarjadowanskich wyschnosczow, wot gmejnow sapoczejo hacz do guberniskich wyschnosczow. Pschewjedźenje tutych reformow je hrabji Loris-Melikowej a redakzijskej kommißiji, wobstejazej se sapósłanzow zyłeho khěžorstwa, poruczene.

— W Kijewje su s nowa njepschecźelniwosczе bjes żidami a schescźijanami byłe. Polizija żidowskich pschekupzow namołwjesche, khlamy wjeczor do sedmich hodźinow saczinicz, a posdźischo też wo prawdźe w tutym czasu wjele njemérneho luda psches hasy czahasche. Hdźež so żidza na hasach pokasachu, buchu wot dźěłaczerskeho luda pschebiczi. Na dwórnischczu, hdźež běsche so wulka hromada żidow seczěrika, so teho runja do nich dachu, tola polizija hnydom njemér poduszy a něhdże 600 wosobow saja. Někotsi ludźo, bjes nimi też offizierojo, buchu sranjeni. Schkoda, kotraž je psches tute njepschecźelniwosczе nastała, wuczini někotre millijony rublow. — Też w Schwerinzy njedalako Kijewa běchu podobne tumulty a bu pschi tym wjele żidowskich khěžow rosbitych. — 10. meje su w Petersburgu politiskeho słóstnika sajeli, kotryž bě hkowne dźěło pschi kładżenju miny pod małej sadowej hasu wobstarał. Jeho mjeno je hižom wußlědżene. Jeho sotru, kotraž pola njeho bydlesche, su teho runja do jastwa sobu wsali.

Bołharska. Bołharski wjerch je knjeżenja syty. Sandźenu póndźelu je wón w jenej proklamaziji rosestajał, so je wón stajnje swoje mozy sa lepsche kraja a ludowy pokrok napinał, tola sła wola sejma a sastojnikow je kóżdy ras jeho dobre wotpohlady a namjety wotpokasała. Wón je prjedawschemu ruskemu generalej Ehrenrothej stworjenjom noweho ministerstwa hacz do powołanja noweho sejma dowěrił. Je-li so so tukhwilne wobstejenja njepschemenja, je wón wobsanknył, s wobzarowanjom ale s dobrym swědomnjom, dopjelnjeneje winowatosczе, trón wopuschczicz. Jako so tale proklamazija w měsczе Sofiji rosschěri, poda so wulka syła ludźi psched wjerchowy palast a na njeho tam sahorjene sławuwołanje wunjeße. Wjerch so shromadźenemu ludej tsi krócz pokasa a so sa sympathiske wopokasma ludoweje pschiwißnosczе wospjet dźakowasche. Metropolit wjercha proschesche, so by so swojeho wobsanknjenja wsdał a so by na bołharskim trónje wostał.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tydźenja pschinjeßechu nam nowiny tu wulzy wažnu powjesc, so je Jeho majestosc, nasch lubowany kral

Albert, wyßokodoſtojnemu knjeſej fararjej Jmiſchej w Hodźiju w pſchipóſnaczu jeho dokholětneje, žohnowanja-pokneje duchownſkeje dźěławoſcze, kaž tež dla jeho wulkich ſaßłużbow w naſtupanju noweje ßerbſkeje agendy a wudokonjenja ßerbſkich theologow lipſczanſkeho univerſiteta ryczeŕſki kſchiž ſaßłużbneho rjadu prěnjeje rjadomnje mikoſczíwje ſpožcził. Naß budyſkich Sserbow je tale luba powjeſcź ſ woßebitej radoſczu napjelnika, a to czim bóle, hdyž w ßwojich duſchach czujemy, ſo je tajke wulzy poczeſczazе wuſnamjenjenje ſe ſtrony wyßokodoſtojneho k. fararja Jmiſcha derje a połnje ſaßłużene, dokelž wón hižom dołhe lěta woprawdże ſ wurjadnej horliwoſczu a ſ njewuſtawazej pilnoſczu a ßwěrnoſczu Boże kraleſtwo mjes naſchim drohim ßerbſkim ludom twari. Haj, my wſchitzy mamy ſamyßła doſcź, ßo tuteje kralowſkeje mikoſcze, jemu wópokaſaneje, ßobu ſradowacź; pſchetož ſe ſpomnjenym kralowſkim wuſnamom njebu jeno wón ßam ſe ßwojej lubej hodźiiſkej woßadu ſwjeßeleny, ně, wſchón ßerbſki lud bu ſ nim ßobu poczeſczeny. Duž je nam budyſkim Sserbam wutrobnje naležaza wěz, derjeſaßłużbnemu wyßokodoſtojnemu k. fararjej Jmiſchej, naſchemu ßławnemu a lubodrohemu ßerbſkemu wótczinzej, k tajkemu wulzy poczeſczazemu wuſnamjenjenju naſche najhorzyſche ſbožopſchecze tudy ſjawnje wuprajicź: Bóh tón Knjes, kral wſchitkich kralow, wuhotuj jeho ſ njekhabłazej ſtrowoſczu, ſo móhł ßo wón wopokaſaneje kralowſkeje mikoſcze hacź do najwyſchſcheje ſtaroby w horjaprózdnym pſchichodze ſradowacź k czeſczi Božeho ßwjateho mjena a k duchownemu ſbožu naſcheho ßerbſkeho ludа! To ſpožcź Bóh ßwojeje mikoſcze w Khryſtußu dla!

— Naſchich czitarjow na to kedźbnych czinimy, ſo je w dźenßniſchim czißle „Serb. Nowin“ nowy létni porjad żeleſnizowych czahow, wot 15. meje t. l. ßem płaczazy, wotczíſchczany.

— Kaž kóżde léto, wotdźerża ßo też ſańdźeneje druheje meje hornjołużiſki provinzijalny ßejm. Tutón ras na nim żanych horzych debattow njemějachu, dokelž je ta ſtrona, kotraž je ſtajnje na dźělenje danje po jenoſczach kapitala, hornjołużiſkim gmejnam ßłuſchazeho, dźěłała, trochu womjelknyła. Wſchitke wudawki ſa duchakhorych a khorych we wſchelakich hojeŕnjach ßo też létßa gmejnam połnje ſarunaja; wudawki ſa khude ſanjerodźene ßyroty pak jenož tak daloko, hacź k temu dowolene pjenjeſy 15,000 mk. doßahaja. Runje tak ma ßo ſ błudnymi, ſa kotrychž bu 6000 mk. wuſtajenych. Sa porjedźenje a twarjenje pucźow bu 8000 mk. pſchiſwolenych, kotreż budźa ßo potrjebnym gmejnam wot kommißije, loni ſa tutón ſaměr wuſwoleneje, rosdźělicź. Wſcho w hromadźe je ßejm 125,025 mk. létßa ſa wudawki dowolik. Spodźiwnje je, ſo ſapóßłanzy fabrikſkich wßow poczinaja ſa to ſkutkowacź, ſo by ſamóżenje, něhdy ratarſtwu wupłaczene a do banka ſapołożene, niz jenicžzy ratarſtwu pſchißłuſchałe, ale do wobßedźeńſtwa zyłeje Łużizy pſcheſchko. S teho móże kóżdy widźecź, kak hubjenje ßu ratarſke naležnoſcze ſaſtupjene, hdyž ßo we wokrjeßach, ſ wjetſcheho dźěła wot ratarjow wobydlenych, němſki fabrikant wuſwoli, kaž je ßo pſchi poßlenich wólbach w jenym ßerbſkim wokrjeßu ſtało. K.

S Hornjeje Borſchcze. So ßnadź koſa ſchtyri abo pjecź kóſlatkow porodźi, je ßnadź tón abo tamny hižom ſaßłyſchał, ale ſo wona ßwojeho wobßedźerja ſe ßydom młodymi ſwjeßeli, kaž je ßo to ſańdźeny tydźeń pola żiwnoſczerja Weńka tu ſtało, to ßnadź hiſchcze nichtó naſhonił njeje. Wſchě kóſlatka ſ wuwſacźom ßedmeho, kotreż wot ſapoczatka njebu prawje wothladane, ßu zyle ſtrowe a hižom wjeßele po ſahrodze ſkakaja.

S Lichanja. Kaž hižom běſche ras w „Serb. Now.“ ſpomnjene, mějeſche tu knjes ßejmſki ſapóßłanz Keŕk ſ Rodez ſańdźenu njedźelu pſchednoſchk wo łużiſkich naležnoſczach. Wón w ßwojim roswucżazym pſchednoſchku na prěnje ſnate ludy, na Semnonow a Venedow, kotreż w tſeczim lětſtotetku Łużizu wobydlachu, ſpomniwſchi, pſchicźehnjenje Sserbow do Łużizy kónz pjateho lětſtotetka a jich nimale 400lětne krawne a ßurowe wojowanje ſ Němzami na jaßne, doroſymliwe waſchnje wopißa. Potom wón wo naſtaczu ryczeŕſtwa a czeżkich robotow, wo rubjeżnym ryczeŕſtwje a wo jeho ſkónczнym wutupjenju rěczeſche. Tež knjejſtwo nad Łużizu, jejne prjedawſche dawki a jich pſcheměnjenja w lěcze 1844 buchu wot rěcznika bliže roſeſtajane. Dale knjes Keŕk naſtacze łużiſkeho ſamożenja a jeho wyßokoſcź roskładowa a rosprawu wo nakożenju danje tuteho ſamożenja poda. So je ßo tutón ſajimały pſchednoſchk pſchipoßłucharjam wubjernje lubił, běſche na kónzu ſ njepſcheſtawazeho ßławuwokanja a kleſkanja pſchitomnych widźecź.

S Mużakowa. Ssobotu 23. haprleje je naſch tudomny derje ſaßłużeny knjes wyſchſchi farař Korla Julius Rect po krótkej khoroſczi ſemrěł. Njebocźiczki narodźi ßo jako ßyn duchowneho we Wulkim Łojowje (Groß-Luja) pola Hródka w lěcze 1808. S duchownym běſche najprjódzy w Jabłońzu, na to probſt w Zibalnje a poßlenje 15 lět wyſchſchi farař w Mużakowje. Nimale 25 lět běſche wón też ſuperintendenta druheje rosbórkſkeje diözeſy; tuto ſaſtojnſtwo pak kaž też wokrjeßne ſchulſke inſpektaŕſtwo wón 1. haprleje 1880 ſkoži a doſta pſchi tym rěczeŕſki kſchiž ſkoteje króny. Kak wjele je Mużakow kaž zyła druha rosbórkſka diözeſa na nim ſhubiła, wopokaſa jeho wulkotne khowanje wutoru 26. haprleje. Czělnych pſchewodźerjow běſche jara wjele. Se wſchěch ſtronow bě luboſcź k ſemrětemu widźecź. 12 duchownych běchu mjes druhimi we wulkim pohrjebnym czahu widźecź; teho runja wjele wucźerjow, a woßebnych knjeſow a ßwójbow. Knjes ſuperintendent Rect běſche jara wuſtojny, pilny dźěłacźeŕ; wot ranja, prjedy hacź ßłónczko ſkhadźeſche, hacź do nozy bě wón ſtajnje w dźěle. Jeho luboſcź k Sserbſtwu je wſchěm ſnata, kiž ſ nim wobkhadźecź mějachu. — Poßleni ſeleny ſchtwórtk bě wón dźěczi w mużakowſkej dwórſkej zyrkwi konfirmirował, na to ſkhori, hiſchcze na ßwjatym měſcze ſtejo, a kwatajzy dźěſche k kónzej. Wón wußny po 47lětnym dźěle w farſkim ſaſtojnſtwje. „Prawych wopomnjenje woſtanje w žohnowanju!“ — W druhej rosbórkſkej diözeſy (Mużakow) ßu nětko 4 farſke měſtna wuprózdnjene; mjenujzy dwě ßerbſkej: Wochos a Krebja, a dwě němſkej: Leippa (pola Pribuſa) a wyſchſche faŕſtwo w Mużakowje.

To hinak njeje.

Schto to rěka! njebjo jaßne,
Hory, doły nowe kraßne,
Schtož bě wczera w morwym ſchacze,
Dźenßa żiwe ſkacze.
Pupk ßo roswija a puka,
Fijałka tam ſ trawy kuka,
Rjeńſcho Boże ßłónczko ßwěczi.
W kwětkach boßy dźěczi.
Czopłoh' deſchcza wokſchewjenja
Schěru ſemju ſaſelenja;
Baczony ßej k hnězdu noſcha,
Hołbiki ßo koſcha.
Fifolenje, czikotanje,
Synczenje a dudlwanje —
Sskyſchu ſchkowronczka na roli,
Kokla kuka w holi.
Miły wětſiczk pſches kraj duje,
K ſpěwanju mje wſchitko hnuje,
Syma pſched łaſtojczku czěła,
Dźěd ßo kożuch ßlěka.

Młodosćź wjeßeli ßo meje,
Sawěsćże, to hinak njeje:
Nalěćże, to lube, miło
Trón je nastupiło. **Branibor.**

Přilopk.

* Teź w naschej Łužizy poćžinaja ßo sozialistojo njewuschnosćże schćěricź. Psched krótkim cźaßom ßu w Leutersdorfje a Johnsdorfje pola Žitawy pißma na khěže nalěpili, kotrež ßu na proklamaziju ruskich nihilistow jara podobne. Na jenej bróžni wißasche papjera, na kotrejž ßo hrożesche, so budźa ßo wobydlenja tych fabrikantow, kotsiž se stajnym poniżenjom msdy wbohich tkalzow hacź na krej wuzyzaja a ßo wot jich dźěła kormja a rjane żiwjenje wjedu, sapalicź a s pólverom a dynamitom rosbuchnycź. Żandarmojo sa wudźěkarjemi tutych papjerow pilnje ßlědźa, hacź dotal pak hischcże nikoho nadeschli njejßu.

* Pschi njewjedrje, kotrež póndźelu 2. meje wjecźor psches kamjeńcźansku wokolnosćź cźehnjesche, dyri Boże njewjedro do doma murjerja Freudenburga w Möhrdorfje. Woheń khěżu a pódlanske twarjenja na cźiste spali.

* W kerkach kublerja Sommera w Porchowje staj ßo póndźelu 2. meje dwě kopje walcźkow spalikej. Każ ßo sda, je woheń se samyßkom sakoženy.

* W Regensburgu bu 24. haprleje wjecźor 23lětny pschekupz Rothdauschar na dunawskim brjosy podskocźnje nadpadnjeny a na ßmjercź do brósta kłóty, tak so hnydom ducha wot ßebje da. Skónzowany mkodźenz je najskerje jako wopor pschemėnjenja s jenym druhim mkodym cźlowjekom żiwjenje shubik; mordaŕ hischcże hacź dotal namakany njeje.

* Na kehelnischcźu w Koschtjalnowje pola Litomirschiz wóndano kehele kulachu. S dobom jena kula s kehelnischcźa na pucź wulecźi, hdźež wona jenu schěsćźlětnu holzu tak njesbożownje do hłowy trjechi, so ta hnydom na semju padże.

* Na żadławe waschnje je w Köhrawje dźěłacźeŕ Heinemann żiwjenje shubik. Wón ßo pódla huna do hromady ßłomy lehny a tam twjerdże wußny. Sskużobna dźowka, kotraż po ßłómu pschińdże, kłó s widłom, njewjedźo, so w ßłómje cźlowjek leži, s wotmachom do njeho. Wona bu hnydom se żałostnym sakschicźenjom nastróżena a wuhlada s hrósbu, so je Heinemannej widło hłuboko do hłowy storcźika. Njesbożowny w bolosćach sa nėkotre hodźiny wumrje.

* Jendźelska łódź „Doterel", kotraż běsche w spocźatku tuteho lěta Chatam wopuschcźika, so by ßo s jendźelskej flottu w měrnym morju sjenocźika, je ßo w magellanskej drósy ponurika. Jenoż kommandant a 10 muži je pschi żiwjenju wostako. Liczba satepjenych ßo s najmjeńscha na 140 postaji. Każ ßo sda, je ßo rosbuchnjenje w pólverowej komorje stako.

Wschitzy, kotsiž na katarrhske skhorjenje dychadłow, wożebje na płuzowy a schijowy katarrh (krjachazy kaschel), kaschel, dybawosćź, ßmorkawy atd. cźerpja, ßo wospjet na katarrhpille haptykarja W. Boßa, wot worjelskeje haptyki w Frankfurcźe a./M. dźěłane, kedźbni cźinja, wo kotrychž runje tak wėste każ pscheßłapnje khwatne skutkowanje ßyła nahladnych lėkarjow a wschelake lėkarske cźaßopißy s khwalbu spominaja. K wėstosćźi, so ßo prawdźiwe katarrhpille haptykarja W. Boßa dostanu, njech ßo na to kedźbuje, so je kóżda tyska s cźerwjenej sawalazej schlebjerdku salėpjena, kotraż ma podpißmo haptykarja W. Boßa, worjelska haptyka Frankfurt a./M. Dostacź w **Budyschinje** we **wobėmaj haptykomaj.** Listnje je teź wobstaraja haptykaŕ Brückner w Lubiju, haptykaŕ Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernaczizach.** Kóżda tyska dyrbi s cźerwjenej sawalazej schlebjerdku, na kotrejž mjeno haptykarja W. Boßa worjelska haptyka w Frankfurcźe a./M. steji, salėpjena bycź.

Frankfurt a./M., 14. meje 1881. **Dr. Ew. Boß.**

Płaczisna żitow a produktow
w **Budyschinje** 7. meje 1881.

Żitowy bowos: 2771 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rożka " "	11	1	11	52	11	8	11	52
Jecźmjeń " "	7	62	8	4	7	61	8	4
Wowß " "	8	30	8	90	8	—	8	90
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	50	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	75	—	—	—	—
Ssyno " "	2	20	2	80	—	—	—	—
Sstóma . . .	18	50	21	50	—	—	—	—
Prożata 372 scht., scht.	13	—	25	50	—	—	—	—

W Pschiwcźizach je dwajschoßna **khěża** cźißko 36 se sahrodu na pschedań.

Turkowske ßłówki,
punt po 30 np., rjany, wulki a ßłódki płód, ßu saßo dostacź pola
C. A. Mickan
na bohatej haßy.

Shäker-extrakt,
poßylnjazy a wotwjedźazy ßrědk, porucźa bleschu po 1 mk.
hrodowska haptyka.

Medizinalny
dorschowy jatrowy wolij
(leberthran),
snate najlėpsche lėkarstwo pschе bróstowe a płuzowe khorosćże, skrofle, lischawu, kożowe wußady, żaksowe cźerpjenje, jendźelsku khorosćź a ßłabosćź pschi dźěcźoch atd. maja stajnje w najlėpschej a s najwjetschej kedźbliwosćźu cźiscźenej a cźerstwej tworje na pschedań w bleschach po 50 np. a wuważeny
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Najlėpschi
stettinski portlandski cement,
wubjernje derje dźerżazy a sporny, porucźa po 1/1 a 1/2 tunach, każ teź wuważeny w cźerstwej tworje
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Muchowu papjeru,
najlėpschi ßrědk k saniczenju muchow w hródźach, stwach, kuchenjach atd., każ teź gummijowe bale, k temu ßo trjebaze, porucźa tunjo
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

K saniczenju
molow
porucźam
kamfer, patchouly, pópjeŕ, naftalin, insektowy pólver, molowu tinkturu, molowu papjeru atd.
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Schcźónwjazu tinkturu,
w bleschach po 50 np.;
Schcźónwjazy pólver,
w paketach po 30 np. a 60 np.;
Schwobjazy pólver,
w tyskach po 10 np., 30 np. a 60 np.
porucźa pod rukowanjom
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Żołty wósk
kupuje we wschėch druzinach
drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Lětni jěsdny plan želesnizow,

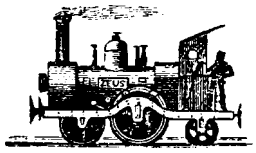

płaćazy wot 15. meje 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaša	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyschina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{31}	—	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{18}	—	2_{15}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{38}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	12_1	—	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaša	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klaša	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_1	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Połcžnizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{23}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połcžnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

☛ 4. wosowa klaša na njedźelach a ſwjatych dnjach wupanje. ☚

Na ſerbſkej haſty. **Möblowy magazin** Na ſerbſkej haſty.

porucža

August Jannasch,

tyſcherſki miſchtr.

K lětuſchemu twarſkemu cžaſej

porucžam ſwój ſkład **tſeſchneje papy, theera, drjewoweje papy** atd. Skład je w dworje **Smolerjez knihicžiſchcžerńje** na lawſkich hrjebjach cžißko 2.

J. E. Schlage.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju platu

ſ wukoženjom, kak ma ſo nałožicź, porucža

hrodowſka haptyka.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płacźiſnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haſty.

Roſtowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ſo jenož **trjeny len**, a to jenož ſobotu w Grützneroz domje, ſ mutskhodom ſ jerjoweje haſty, kupuje.

Koſaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach

H. Lange na žitnych wikach,

pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi.

Kóſlaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach, ſyre kože ſo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke

na garbarſkej haſty.

---

20 kloftrow pjeńkow, kloſtr po 10 mk., a **20 kop walcžkow** wot doroſcźeneho jadriweho drjewa ſu na pſchedań pola **Handrija Smija** w Gobelni.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a porucžam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńcžnu muku, rjanu muku, rajſ,** punt po 18 np., wſchě druźiny **warjenjow,** moje wubjerne **ſymjenja, cžerwjeny dźecžel, běły dźecžel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majſ.**

C. Kahrowe

w póſtſkej kowarni.

Dla wſdacźa khlamow pſchedawam **ſtoffowe** a **židźane cžapki (mězy)** po kóždej móžnej płacźiſnje.

H. Lange na bohatej haſty.

Njekaſchluj,

malzowy extraktowy ſyrop pſche kaſchel a dyhawoſcź,

porucža bleſchu po 85 np.

hrodowſka haptyka.

Cigarry!

Jako něſchto woſobje tunje porucžamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ſo derje palazych a ſłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſcźe tuńſcho a cžinimy woſobje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher

na ſwonkownej lawſkej haſty a na wulkej bratrowſkej haſty.

Khoſej,

jara derje ſłodźazy, punt po 100 a 120 np.,

dobry ſłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

rjane jerje,

kopu po 2 hacž 3 mk., 1 ſchtuku po 3, 4 a 5 np., porucža

Hermann Kunack

na bohatej haſty.

Tunje dźěcźaze woſy.

Pſches tunje nutskupowanje je mi móžno, dźěcźaze woſy po jara poniženych płacźiſnach, najtuńſche hižom wot 12 mk., pſchedawacź.

A. M. Bartusch,

korbarſki miſchtr na Židowje.

Poſtocźene lejſty, gardinowe dźerżaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)

porucža po tunich płacźiſnach

Max Mütze na bohatej haſty 11.

Rukowanje na kharth.

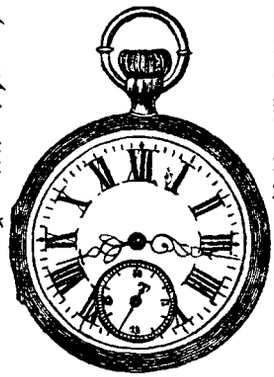

Psches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz psches kupowanja ſ druheje abo tſeczeje ruki, mózu czeßnym kupzam kóżdu požadanu druzinu

czaßnikow

po jara tunich płaczisnach w sprawnej dobrej tworje pschedawacz. — Wo pschecźelniwe wobkedźbowanje proßy

W Budyschinje, na ſuutſknej lawſkej haßy czo. $^{134}/_{12}$.

J. G. Schneider,
czaßnikaŕ.

S dobom pschistaju, so tez ßerbſki rěczu.

Czaßnikowy ſkład w thlamacha po jenym kłhodźe.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój ſkład

ſchkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaczisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Ballhauſerowe czorne żołczowe a żoldkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebniſchi, najſtarſchi domjazy ßrědk pſche hněw, mjerſatoſcź a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w żiwocze a ſ zyka k wuczisczenju krwě, — wſchěm hoſpodaŕſtwam najlěpje a najnaležniſcho poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóżdej bleſchi pſchipołożene.

Jeniczki ſkład je **měſchczanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóżdy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ßo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płaczi 40 np.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Tuta woßebna pod lekaŕſkej wuſtojnoſczu naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ßłuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by czěrjazej mozy, najbóle jenoż drěmazej, kaž tez mrějazym włoßowym koruſchkam nowe żiwjenje ſaßo daka a jim pobrachowazy żiwjazy wutk pſchiwodźaka. Njech kóżdy włoßobědny dowěrnje tutu tinkturu nakožuje, kiž niz jenoż wupadowanje włoßow kaž tez plěch wěſcźe wotſtroni, ale tez, hdźež je jenoż najmjeńſcha roſcźenja kmanoſcź, ßamo dołholětnym plěchaczam jich włoßy ßaßo napłodźi, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdźenych wopißmow wopokaże. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjeſche njeſpodobnoſcże zyle bjes wužitka, hdyž tez je wukhwaluja. — Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenoż prawdźiwa pola **Ernſt Mittaſch** hewak **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy dostacź.

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a czehnita żalba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody,** pſche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchěm ßwěcże khwalbu dobyka a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy wobtwjerdźenych wopißmow,** w haptykach wupołożenych, wo tym ßwědczi.

* Dostacź we **wſchitkich haptykach.**

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

A. Tschentscher,

ſchatowa fabrika

a

wuhotowanſki magazin

w **Budyſchinje**

ſ napſchecźa noweje měſchczańſkeje ſchule, porucza po

jara tunich, twjerdych płaczisnach:

ſwjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźekaŕſke koſchle,
puczowanſke nózne koſchle,
hołczaze koſchle,
holczaze koſchle,
żónſke koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
manſchetty,
ſhlipſy, kravatty,
dybſaczne rubiſchka,
ſpódnje jaki,
khołowy,
ſpódnje ßnknje,
wleczaze ßuknje,
poßleſchczowe płachty,
gardiny,
ſchórzuchi,
korſetty,
koſchkowe ſaßadki,
ſchtykowanja,
ſchatowe wobßadki,
ſhirting, chiffon,
koſchkowe ßukno,
pikej, barchend,
$^{6}/_{4}$ a $^{9}/_{4}$ **poßleſchczowe damaſty,**
błdowe a kożowe ſchaty.

Pſchedewſacze zylych njewjeſczińſkich a dźeczazych wuhotowanjow.

Na bohatej haßy nowe czißło 12.

Khoſej, jara rjany a cziſtoßłodźazy, punt po 100 np. a 110 np.,

ſyrop, jara ßłódki, punt wot 16 np.,

rjane jerje, ſchtuku ſa 4, 5, 6 hacź 8 np., mandl ſa 50, 60, 75 a 100 np.

porucza w jenoż najlěpſchej tworje pſchi najſprawniſchim **ßerbſkim** poßłużenju

J. T. Glien,
prjedy Liebuſchiz khłamy,
na bohatej haßy 12.

Wopiłſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcże wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakaŕ m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo czerpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcź je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſcholczińſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenoż jebaja.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Lěta dołho moja žona na cźežke delnjoživotne cźerpjenje skorżesche. Wscha lěkarska pomoz ßo bjes wuspěcha wopokasa a khorosćź hischcźe pohórschi. Duž ßo na knjesa **H. Brendela** w Draždźanach w starym měscźe, Leubnitzerstraße No. 25, wobroczích, kotryž je se ßwojim jednorym naturskim hojenjom sa schtyri njedźele mojej žonje k dospołnej strowosczi dopomhał. Teho dla móżemoj kóżdemu khoremu knjesa H. Brendela na najnaležnischo poruczecź a wuprajimoj jemu najwutrobnischi dźak. To po wěrnosczi wobßwědczitaj

W Draždźanach stare město, 21. haprleje 1881.

Johannes Hause a mandźelska, große Plauenscheſtraße No. 18.

☞ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sprosczenjow, khorowatosczе ſ lěkarstwa, chronischeje żołdkoweje a delnjoživotneje khorosczе, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźerpjenja, ßłabosczе atd. po praktiſkich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a żiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cźesczenych khorowatych **ßobotu 21.** a **njedźelu 22. meje k rěcźam w hosczeńzu „k ſłotemu ßłónzu“ na hornczerſkej haßy, w prěnim poſchodże, wó jſtwje No. 2 w Budyschinje; póndźelu 23. meje w Biſkopizach w „ſłotym ßłónzu“; ſchtwórtk 26. meje w Kamjeńzu w „ſłotej hwězdże“.**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnosczi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel ſ Draždźan (stareho města), Leubnitzerstraße Nr. 25.

Ja ßebi dowolam wosjewicź, so ßym w **Sslonej Borschczi** cźißło 2

pjekárnju

salożił a proschu wo bohaty wopyt.

Jan Lukasch.

Pjerschczowe a **molerſke barby, bernſteinowy lak** we wschelakich druźinach,
żelesowy lak,
damarſki lak,
ſiccativ, běžazy a w pólvrach,
lany firniß, dwójzy warjeny, spěschnje skhnyjazy,
terpentinowy wolij, němski a franzowski,
klij we wschelakich druźinach,
paleny gyps,
I. portlandſki zement
poruczа

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu cźo. 8.

Wolijowe barby,

khwatnje skhnyjaze a k barbjenju hotowe,
pjerschczowe a **molerſke barby**
poruczataj we wulkim wubjerku
bratraj Měrschej na żitnych wikach.

I. Portlandſki zement
w 1/1 a 1/2 tunach,
paleny gyps
poruczataj w cźerſtwej tworje
bratraj Měrschej.

Dwójzy warjeny lany firniß
(jaßny a cźěmny),
blejchowany firniß,
kryſtallowy firniß
poruczataj **bratraj Měrschej.**

Żołty wósk

kupujetaj po najwyschschich płaczisnach we wschěch druźinach
bratraj Měrschej na żitnych wikach.

Nowe **ručzne wosy** ßu na pschedań na hornczerſkej haßy cźißło 24.

Włoßowe pletwa

ſ wucźeßanych włoßow ßo khwatnje a derje hižom sa 75 np. wudźěłaja, kaž tež włoßowe rjeczasy a pjerschczenje wot

Friedrich Böhme, barbiera,
ſ napschecźa stareje kaserny.

Kedźbu!

Wschitkim mojim cźesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so jim khorowatosczе dla pschichodne ßwjatki **ſafran** njemóżu do domu pschinjesćź. Schtóż safrana potrjeba, njech ßobotu 21. a 28. meje do korczmy wudoweje Kapplerowеje, ſ napschecźa stareje kaserny, poda, hdźež je moja žona k rěcźam, kotraž budże jim požadane pschepodacź.

S poczesczowanjom
Ernſt Jazka w Holzy.

Ratarſke towarſtwo w Bukezach.

Póndźelu 16. meje t. l. w 5 hodźinach popołdnju: Pschednoschk knjesa assiſtenta Schlimpera wo kormjenju skota. — Rossjaßnjenje w dostaczu wjedrowych prognosow.

Pschedßydstwo.

Keklija

pola hosczeńzarja **Mitascha** we Lusy.

Njedźelu 15. meje: dwě pschedstajeni. 1. popołdnju w 3 hodźinach sa dźěczi: **Kunz von Kauffungen.** 2. wjeczor w 1/2 9 hodźinach: **Prynzeßyna Schneewittchen a ßedmjo ludkojo.** Wo bohaty wopyt proßy

August Gruhl, keklerſki direktar
ſ Rodez.

Pschichodne pschedstajenja: Wutoru, schtwórtk, pjatk atd.

Kołbasywukulenje,

jutſje, njedźelu 15. meje w Khaßowje. Pschecźelnje pscheproschuje

E. Sänberlich.

Dwaj **kramſkaj** móżetaj hnydom do dźěła stupicź na garbarſkej haßy 377/1.

Wuſtojnych murjerjow

pyta w bližschich njedźelach do trajazeho dźěła **J. Mörbitz.**

Wuſtojni

pilni murjerjo

dostanu trajaze dźěło pola **Roberta Scheibe** w Budyschinje na tuchorſkej dróſy cźißło 30.

Murjerjow

pyta **Handrij Winkler** w Njeßwacźidle.

Sa moje kolonialtworowe a delikateßowe khlamy pytam hnydom jeneho **wucźobnika.**

Jan Wannak na schulerſkej haßy 5.

Jedyn **wotroczk** móże hnydom do ßłużby stupicź. Hdźe? je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowin.“

Dźěłenje.

Wutołczańszy ſnaczi, lubi,
Ja waß nětko wopuſchczu,
Budyschin mje k ßebi trubi
Na tu wulku piwarnju.
Piwarź 'žno na porſty ſtupa,
Hlada, hdy ja pſchicźampam;
Nó, tam njeje warba hłupa:
Piwko tež tam darmo mam.
Duž kónz dalſchoh' ſapjeranja —
Pſchecźeljo tak Bożemje;
Ja ßym połny ſradowanja,
So běchmy tak pſches jene.
Wſchemu robocźańſkom' ludu
Wutrobne tež Bożemje,
Na waß huſto ſpomnicź budu,
Pěknje běchmy w hromadźe.
Na ßwěcźe je rjenje jara,
Hdyž ßmy pěkni pobožni;
Hdźež je ſwada, njemdra hara,
Helu maja na ſemi.
Budź mój naßlědnik tež ſ wami,
Kaž ja: derje ſmyßleny.
Wy tež woſtańcźe cźi ßami —
Hódni waſchoh' knjeſtwa ſdy.
Bożemje tež ſaryczańſke
Lube ßerbſke towarſtwo.
Towarſchojo! ſaklepańſke!
Wot waß cźežko dźělu ßo.
Tunu piwa walu wěſcźe
Saložeńſki ßwjedźeń wam,
Na waß njeſapomnju w měſcźe,
Wjerſchnemu wſchěch poruczam.

Mikławſch Wicźas, něhduſchi knježi hejtman a ßobuſtaw ſaryczь. ßerbſk. towarſtwa,
pſches Branibora.

Sjawny dźak.

S tutym ßebi dowolam knjeſej rěcźnikej **Stephanej** w Budyschinje ſa wſchu próżu, pſchi mojej ſkórżbje nałożenu, kotruž je wón po dwajlětnym ſkorżenju ſa mnje dobył, mój najwutrobnischi dźak wuprajicź.

Jakub Arban
w Holeſchowſkej Dubrawzy.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smoleŕjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 21. **Sobotu 21. meje 1881.** **Lětnik 40.**

Sswěrnosć hacž do smjercże.

(Skónczenje.)

„Podajcże mi tołstu a dołhu bórnizu!“ pschiwoła Pětr swojemu knjesej.

„Bórnizu?“ so Jaroslaw woprascha; „tu ju masch, tola schto chzesch s njej sapoczecź?“

„Wjelki su wot pschirody (natury) truchle a bojasne“, rjekny służobnik, „a maja stajnje hrosu psched nękajkej lescźu abo worakawoscźu. Ja chzu nětko sa bórnizu sylny kij swjasacź a jemu dacź sa wosom wlez. Psched tym budźa so wone bojecź a tak s najmjenscha nękotre minuty nasdala wostanu.“

Pětr so tez njebě molił. Wón kij sa bórnizu swjasa, wuczišny jón se sanjow a da jemu po semi wlez. Wjelki so psched kijom, kotryž kaž smij psched nimi jěsdźesche, nastróžichu a kruch pucźa sady sanjow wostachu. Ale to dołho njetrajesche. Skónczenje so sdasche, so su lescź wušlědźiłe. Wone nimo kija běhachu a runje kaž prjedy so se schczowkanjom na sanje dobywachu.

„Wone budźa hnydom saso pola nas“, sawoła Pětr, „a my dyrbimy so nascheho žiwjenja wobaracź, Hdyž wokam: „„Nětko!““ dyrbicze khwatnje tselecź a ja budu to samo czinicź.“

„Derje“, knjes rjekny. Helena běsche maczernu ruku pschimnyła a ju twjerdże dzerżesche. Wona do swěrneju maczerneju wóczkow hladasche, kaž by wot tam směrowanje a pomoz wocźakacź chzyła. Wobliczo knjenje Khatinki bě polne stysknosce, wona bě bóle na sdżerżenje żiwjenja swojeho dźěsca hacž na sebje samu smyślena a s horzymi modlitwami wo pomoz wschehomózneho Boha proschesche.

„Nětko!“ Pětr khwatnje a wótsje sawoła. Jaroslaw a jeho służobnik w tym samym wokomiku s pistolemi wutselischtaj. Prědkowne wjelki dźiwje saruchu a jedyn abo schtyri so w krwi na sněsy walachu.

„Natykajcze hnydom s nowa!“ sawoła służobnik; „je-li so hischcze to khwilu tak dale traje, budźemy wschitke nasche pistole musnje trjebacź.“

Wonaj hischcze nękotre rasy do swěrischczow tselischtaj. Tola wjelki so hižom psched pistolowym wuskanjom wjazy njebojachu. Wone so bóle a bóle k sanjam bližachu a je se wschěch bokow wobdawachu.

„Nětko jenoż hischcze jedyn srědk wěm“, praji Pětr; „my dyrbimy postronkaj jeneho konja rosrěsnycź a jeho wotehnacź. Wbohe skoczo budże wjelki tak dołho wot nas wotdżerżecź, doniž je wot nich rostorhane a sezrane. Bjes tym saso kruch pucźa dale pschińdźemy.“ Wón postillonej pschikasa, postronkaj prědkowneho brósnika pscherěsnycź. Postillon, kotryž hrožazy strach snajesche, hnydom pschikasnju dopjelni a nastróżane skoczo na prawy bok do lěsa czěrjesche. S wótrym schczowkanjom so zyła czrjóda wjelkow sa nim wali, so bychu jeho doscźahnyli.

„Bohu dźakowano“, knjeni Khatinka sawoła, „nětko smy wumóženi.“

„Je-li so je to Boża wola, haj“, wotmolwi służobnik, „tola tutón pokoj njebudże dołho tracź, ja so boju, so so wjelki bórsy saso wrócźa.“

„Kak daloko dha mamy hischcze hacž k bližschej póstskej staziji?“ so Jaroslaw woprascha.

„Wokoło pół hodźiny“, rjekny Pětr, „ale swěrischcźa budźa sa nami hacž psched wrota městaczka hanjecź. Ja jich hischcze czasz żiwjenja njejsym tak dźiwich widźał. Poskhajcze! nětko su konja doscźahnyli!“

W samym wokomiku psches lěs dźiwje žałostne rjehotanje rzesche. Schtóž je hdy tajki rjehot słyschał, tón jón ženje wjazy njesabudże. Niczo tak hrósbnje njeklinczi, kaž kschik konja w smjertnym strasche. Helenu a jejnu macź syna pscheběhny a wonej so praschestchtej: „schto je to?“

„To je wbohi kóń“, wotmolwi Jaroslaw, „kotrehoż nětko do kruchow rostorhaja a spózeraja.“

„Do prědka, do prědka, postillono, to wo nasche żiwjenje póńdże!“ Pětr saso sawoła; „wjelki tu bórsy saso budźa.“

Ssněh pocza pschezo hłubschi a pucź pschezo hubjeńschi bycź. A tsi konje, kotrez su sprózne a wustate, njemóża tak lóhko a spěschnje czahnycź, kaž schtyri. Na prawym boku so lěs bóle swětlesche. Tola hižom saso wjelki pschicźěrichu, a hrósbnischo dyźli prjedy rujachu. Wone běchu krej woptałe, a jich hłowy a klamy běchu krewczerwjene.

„My dyrbimy hischcze jeneho konja woprowacź“, praji Pětr, „je-li so chzemy wjelkam wucźeknycź. Ale najprjedy chzemy hischcze ras tselecź. A hdyž sym ja poslednju pistolu wutselił, Mikławscho“, s tutymi słowami so wón k postillonej wobroci, „potom druheho prědkowneho konja wot postronkow wotrěsu.“

Schtoż běsche wón pschikasał, so sta a saso czerjachu hłódne wjelki sa wbohim konjom. Wobaj konjej, kotrajž nětko wysche wostaschtaj, wschě swoje mozy napinaschtaj a běżeschtaj, schtoż jenoż móżeschtaj. Knjes Jaroslaw so bjes tym na swěrneho Pětra s tym a tamnym praschenjom wobroci, tola wón żaneho wotmolwjenja njedosta. S měrom a mjelczo służobnik sedżesche, kaž do khutnych, hłubokich myślow samyšleny. Pódla sanjow so nětko czara niskich hórkow czehnjesche. Psched pucźowarjemi so něhdże schtwórcź hodźiny daloko maka swěczka syboleschе.

„Bohu dźakowano! tam je městaczko Bolisow!“ sawoła wjesele Pětr, „nětko so nadźijam, knjeże, so smy wschemu strachej wucźekli.“

Sswěrny służobnik běsche lědma tute słowa wuprajił, jako hižom s nowa schěru czrjódu wjelkow nasdala hanjecź wuhladachu. Sswěza w staziji, kotruž widźachu, bóle a bóle pschiběrasche. Woni

ßo jej widźiźy bliżachu. Tola ſ kóždym wokomikom ßo też wjelki bóle pſchibliżowachu. Hiſchćże někotre minuty, a wone ßanje ſe wſchěch bokow wobdawachu.

„Nětko, mój luby, hnadny knjeże, woſtanje nam hiſchćże jenoż jedyn jeniczki wupucź wyſche", rjekny ſ khutnoſcźu Pětr. „Ja ßym wam a waſchemu knjeſej dwazeczi lět dołho, a kaž ßo nadźijam, ſprawnje a ßwěrnje ßkužił. Ale nětko ßo wo to jedna, wam poßlednju a najlěpſchu ßkužbu wopokaſacź. Je=li ſo w hromadźe woſtanjemy, budźemy wſchitzy wot wjelkow ſeźrani. Ja chzu nětko ſe ßanjow ſtupicź a ſ nimi wojowacź. Ja ßebi myßlu, ſo je ſ mojimi piſtolemi ſ najmjeńſcha někotre minuty wotdźerżu. Woſtajcże mje tu, a jědźcże potom ſe wſchej ſpěſchnoſcźu dale."

„Ně, Pětrje, ně!" ſawoła knjeni Khatinka, „to my njemóžemy a njeßměmy pſchidacź. Pak budźemy my wſchitzy ſe ßmjercże wumoženi, abo wſchitzy w hromadźe wumrjemy. Ja ſa moju woßobu tajke wumoženje wotpokaſam, kotreż dyrbiſch ty ſ twojej krwju wukupicź." — „Ně, ně, luby Pětrje", rjekny też maka Helena. Knjes Jaroßław na ßwoju żonu a na ßwoje dźěczo pohlada, njepraji pak ani ßkowczka.

„Ja budu ſpytacź, na ſchtom ſlěſcź", praji ßwěrny ßkužobnik, „je=li ſo mi wjelki k temu khwile woſtaja. Tola, komdźu=li ßo hiſchćże někotre minuty, ßmy wſchitzy w hromadźe ſhubjeni."

„Bóh żohnuj tebje, mój luby Pětrje", dźeſche Jaroßław, „Bóh żohnuj tebje, a wón budźe tebje żohnowacź. Je=li ſo ty wumrjeſch, chzu twoju żonu kaž moju ßotru měcź, a twoje dźěczo chzu wotcźahnyćź a lubowacź kaž moje ßamßne dźěczo."

„Ja ßo wam dźakuju, luby knjeże", praji ſ rosßudźenjom a ſ měrom ßwěrny ßkužobnik. „Bóh budź ſ wami wſchitkimi a ſo mnu! A nětko, knjeże, tſělcże hiſchćże ras ſ waſchimaj piſtolomaj!" Jaroßław wutſěli a bjes tym bě Pětr w ſkoku ßanje wopuſchczik. Poſtillon konjow k najwjetſchej ſpěſchnoſcźi pohonjowaſche. Wjelki pak, kotreż naſtróżene na wokomik ſtejo woſtachu, ſ rosſkobjenjom na ßkužobnika ſaſchcźowkowachu. Bórſy na to ſaßkyſchachu naſchi pucźowarjo piſtolowe ſawrjeßnjenje, po khwilzy hiſchćże ras, a ſa khwilu ſ nowa dwójzy tſělenje na dobo. Potom pak bu cźicho, zyle cźicho, a woni niczo wjazy njeßkyſchachu.

Nětko mějachu hiſchćże něhdźe ſto krocźelow k póſtej. Wjelki ſa nimi cźěrjachu a ßo pſchezo bóle pſchibliżowachu. Poſtillon bjes ſaſtacźa ſ kſchudom do wbohich koni pjerjeſche. Jaroßław tſěleſche a natykowaſche hnydom ſaßo piſtolu, ſo by móhł ſ nowa tſělecź. Wjelki běchu ſaßo w najwjetſchej bliſkoſcźi a pucźowarjo ßo na ßmjercź pſchihotowachu. Konje ſe ſadwělbwanſkej khwatnoſcźu k póſtej lecźachu. Sbożownje buchu póſtowe wrota doſcźehnjene, kotreż ßo hnydom wotewrichu. Jaßne ßwětko na cźmowu haßu padźe, wjelki, ßo ſtróżiwſchi, na bok twóchnychu, a ſemjan Jaroßław běſche ſe ßwojej ßwójbu żadkawej ßmjercźi wutorhnjeny.

Wot ßwěrneho Pětra na druhi dźeń żaneho ßlěda njenadeńdźechu. Jenoż jeho piſtole leżachu na tym měſcże, hdźež běſche w nozy ſe ßanjow ſkocził. Jena běſche hiſchćże ſ kulku natykana. Wón po tajkim njeběſche khwile měł, ju wutſělicź. Jaroßław ſe ßwojej mandźelſkej a dźowczičzku dale pucźowaſche. Wón je też ſbożownje a ſtrowy na cźěle do domiſniſkeho hroda pſchijěł. Ale wjeßekoſcź ſaßowidźenja běſche pokhmurjena pſches ſrudny podawk tamneje nozy. Ja mjelczu wo ßylſach, kotreż żona ßwěrneho ßkužobnika a jeho dźěczo płakaſchtej, jako żałoſtnu ale tola rjanu a nadobnu ßmjercź jeju muża a nana ſhoniſchtej. Ale ja dyrbju też ſ wjeßekoſcźu pſchiſtajicź, ſo je knjes Jaroßław ßlubjenje, kotreż je tehdom Pětrej dał, ſprawnje na jeho żonje a dźěſcźu dopjelnił. Wón jimaj ſ dźakownoſcźu a luboſcźu to wuruna, ſchtoż ſprawnemu ßkužobnikej Bohu żel njemóžeſche wjazy ſarunacź.

Wobaj mandźelſkaj na dźak pſchecźiwo Bohu ſabykaj njejſtaj, ale wonaj ſtaj też wopomnjenje ßwojeho Pětra w cźeſcźi měłoj. Na tym ßamym měſcże, hdźež běſche ßo wón ſa ßwojeho knjeſa na tak nadobne waſchnje woprował, ſteji hiſchćże dźenßa żeleſny kſchiż. Na nim je mjeno ſprawneho Pětra wurěſane a ſtawiſna jeho rjekowſkeho ſkutka. Na druhim boku ſteji ſe ſkotymi pißmikami hrónczko: „Nichtó nima wjetſcheje luboſcże, dyžli tu, hdyž wón ßwoje żiwjenje ſa ßwojich pſchecźelow woſtaji." (Jan. 15, 13.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 29. haprleje a 3. meje.

Wotrocźk J. A. Bartuſch ſ Toroń běſche 16. měrza 1881 ſ wotewrjeneho konjemza w Schröderez mlynje w Lindźe wotrocźkej Großerej nawoblekał, 15 mk. hódny, a 23. měrza ſ wotewrjeneho wumjeńkarſkeho twarjenja na Rädźiz kuble w Cźornych Noßlizach, hdźež chzyſche pſchenozowacź, hoſpodarſkemu pomoznikej Rädźe wſchelake wězy, wſcho w hromadźe 50 mk. hódne, kranył. Jeho khoſtanje wobſtejeſche w 4 měßazach jaſtwa.

Cźěßla J. Paul w Bukezach, kotryž bě wotrocźka Jana Böcka w Porſchizach na cźeſcźi hranił, bu k 5 mk. khoſtanja abo k jenodźeńſkemu jaſtwu wotßudźeny.

Jako chzyſche ßo 31. měrza 1881 hoſcźeńzař K. A. Farak w Pomorezach w korczmarſkej ſtwě ßwojeho hoſcźeńza na ſtólz ßynycź, ſmoli ßo wón a wali ßo na ßměch wſchitkich pſchitomnych na ſemju. Měnjo, ſo je liſtynoſcheŕ Kaulfuß jemu k lubu ſtólz wotcźahnył, mjenowaſche wón tuteho „hłupeho khadłu" a jemu někotre pliſty wotkoži. Dokelž pak běſche Kaulfuß pſchi ſpomnjenym podawku bje wſcheje winy a też Farak na ßudniſtwje njemóžeſche dopokaſacź, ſo je Kaulfuß ſtólz wotcźahnył, bu Farak k 45 mk. khoſtanja wotßudźeny a Kaulfußej prawo pſchipóſnate, ſo ßmě tutón rosßud w dwórniſkej reſtawraziji w Pomorezach ſa Farakowe pjenjeſy wupowěßnycź a woſjewicź.

Schoßař Thiela na knjeźim dworje w Hlinje bě ßkužobnym hólzam Pollenkej, Schołcźi a Bartkej w cźaßu poßlednich tſjoch měßazow woſpjet po ßwjatoku, 1/2 6 hodźin ßo mějazym, k dalſchemu dźěłu kaſak a jich tak wot porjadneho wopyta pokracźowanſkeje ſchule w Hucźinje wotdźerżał. Wón bu ſa tutu ßamopaſchnoſcź ſ 10 mk. abo ſ 2 dnjomaj jaſtwa khoſtany.

Dźěłacźeŕ Pětr Nowak ſ Rakojdow, hižom ras khoſtany, bu k jenoměßacźnemu jaſtwu wotßudźeny, dokelž je 23. měrza t. l. ßwojemu ßkužobnemu knjeſej kublerjej Peſchelej w Drożdźiju ſe żitneje kubje měch rożki, 8 mk. 80 np. hódny, a ſ cźeladneje ſtwy w Rakojdach kożanu falu, 9 mk., a ſchkórnje, 12 mk. hódne, kranył.

Khěžkař J. Heinza w Kamjenej, kotryž bě 4. februara 1881 dźełbu brěſowych żerdźow, něhdźe 25 np. hódnu, ſ kerkow, rakecźanſkemu ryczerkubku ßkuſchazych, wotrěſał a 29. dezembra ſ. l. něhdźe kórz pěſka ſ leżownoſcźe teho ßameho wobßedźerja wotewſał, ma ſa to 5 mk. khoſtanja płacźicź abo 5 dnjow ſajecźa wotpokucźicź.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Hacź dotal ßo w Sakſkej zyła ßyła wſchelako ſeſtajanych němſkich khěrluſchowych knihow trjebaſche. Dokelž pſches to wjele njelubosnych wobcźeżnoſcźow ſa kemſcheŕſki lud naſta, je evang. luth. krajna ßynoda w tychle dnjach wobſankka, němſke khěrluſchowe knihi, ſa zyku Sakſku płacźaze, wudacź, kotreż

maja pomalku na město druhich kherluschowych knihi stupicź. — Namjet knjesa fararja Imischa s Hodźija, so by synoda krajnemu konsistorstwu sa spróźniwe a wubjerne wudźěłanje noweje agendy potne pschipósnacźe a dźak wuprajiła, bu s wuwsacźom dweju kłoßow pschijaty. Pschecźiwo Imischowemu namjetej dwaj duchownaj, Sulze s Draždźan a Seydel s Gahlisa, sastupjerjo sjenocźeneje protestantiskeje strony, kotraž je w zyrkwinskich a wěrinych należnoscźach jara ßwobodnje a lohko smyßlena, rěcźeschtaj. Wonaj měnjeschtaj, so nowa agenda woßadam ßwobodnu wolu pschi liturgiskim porjedźe njedowoli, wobcźežowaschtaj ßo, so w njej niczo wo zivilnym mandźelstwje njesteji a mějeschtaj hischcźe wschelake druhe poroki na njej wustajecź. Dr. Rüling s Draždźan Sulzy a Seydelej wopokasa, so nowa agenda też pschikrótschenu liturgiju dowoli a starym waschnjam doscź prawa a ßwobody wostaji. Farař Schmeißer rosestaja, so je agenda, kaž wona nětko płacźi, hižom teho dla pschipósnacźa hódna, dokelž wona njeporjadk pschi Božej ßłužbje wotstroni a jednotu do zyrkwinych waschnjow pschinjeße. W poßedźenju krajneje synody, kotreż mějesche ßo 16. meje, knjes farař Imisch s Hodźija s dołhej rěcźu na dlěsche njewobßadźenje tsecźeho duchowneho města w jenej nawjecźornej němsko-ßerbskej woßadźe skorjesche, psches cźoż mózesche ßo tam dołhi cźaß Boża ßłużba jenoż s khwilemi wotdźerjecź a psches kotryż njedostatk je ßo woprajenje khorych jara sanjerodźiło.

Wot lěta 1860—1870, kajki njeměr a wójnu ßmy w tutym cźaßu měli. Jena wójna sa druhej khwatasche, w lětach 1864, 1866 a 1870 ßu ßo w Němzach wulke a njewotcźakane pscheměnjenja stake. A jako bu psched dźeßacź lětami 10. meje měr s Franzowskej w Frankfurcźe wobsanknjeny, ßo nichtó njenadźijesche, so dźeßacź lět dołho měr wobkhowamy. My pak ßmy ßo dźeßacźlětneho měra swjeßelili a budźemy ßo jeho też dale wjeßelicź, hdyž ßměmy ßo na Bismarkowe wuprajenje spuschcźecź. Pschi wotmolwjenju na telegramm někotrych wobydlerjow s Baropa we Westfalskej, kotsiž Bismarkej dla 10lětneho wobstacźa frankfurtskeho měra sboże pschachu, wón takle skónczi: K mojemu wjeßelu mamy wuhlady na dalsche njemolene tracźe měra. Bismark je ßwojim pschecźelam tutu swjeßelazu powjescź wěscźe jenoż na podłožku dobreje snajomoscźe nětcźischich europiskich wobstejnoscźow póßłał. Tute ßłowa pak njech rajchstag niz jenoż wobdźiwa, ale s nich też nusne scźěhwki cźehnje. Wón nětko njetrjeba wjazy nowe dawki, kotreż tola jenoż k poßylnjenju wójska ßłuża, dowolecź; pschetoż powyschenje dawkow by po Bismarkowej ßamßnej měrnej powjescźi zyle njenusne było.

— Kaž bě hižom do prědka widźecź, je rajchstag powyschenje piwneho dawka wotpokasał. Też druhi Bismarkowy namjet, so by ßo rajchstag jenoż kóždej dwě lěcźe powołał a rajchstagszy wotpóßłanzy ßo jenoż kóżde schtyri lěta wuswolili, je mało pschecźelow namałał a teho dla spanył. Duž tu khwilu hischcźe wscho pschi starym wostanje; rajchstagske wólby směja ßo też dale kóżde tsi lěta a wotpóßłanzy budźa ßo kóżde lěto w Barlinje na rajchstagu shromadźowacź.

Franzowska. Franzowska expedizija pschecźiwo Tunisej je skónczena. S krótkej a zyle njekrawnej wójnu je Franzowska wschitke ßwoje żadanja doscźahnyła, 10,000 □kilometrow kraja je wona s lohkej prózu dobyła. Pschitomnoscź franzowskeho wójska psched khownym městom Tunisom je beya bórsy skłudźiła. Do wschěch stronow bě wón podarmo wo pomoz wołał. Jendźelcźenjo dale niczo njecźinjachu,, hacź so ßo w parlamencźe na Franzowsow hórschachu, Italszy ßwoje ßlubjenja njedźerżachu a sultan bě ßo psched franzowskim hroženjom tak nastróżał, so też ßwoju pomoz beyej sapowjedźi. Duž jemu dale niczo wysche njewosta, hacź so do wschěch wuměnjenjow, kotreż jemu Franzowsojo pschedpołożichu, swoli. Franzowsojo směja wot nětka prawo, wschě města, kotreż ßo jim ważne bycź sdadźa, se ßwojimi wojakami wobßadźicź. Żelesnizy, póst, telegraf a zyke pjenjeżne należnoscźe budźa w jich rukach. Bjes jich dowolenja bey żane swjaski s druhimi móznarstwami wobsanknycź njeßmě. Wón po tajkim jenoż hischcźe po mjenje knježi.

Jendźelska. Knjeżerstwo je na wschě wjetsche města w Irlandskej woblehnjeńske postajenje położiło, dokelž s kóżdym dnjom stóstnistwa irlandskich burow bóle pschibjeraja. 12. meje bu w Korku John Heffermann, jedyn wjedźicźer burskeho sjenocźeństwa, dla schcźuwanja k revoluziji sajaty a do jastwa w Limericku wotwjedźeny.

Rußowska. Ruski khěżor je psched tydźenjom manifest na lud wudał, w kotrymž wón sjewi, so budźe wón runje tak kaž jeho nan ßamoknjeżerstwu móz wobtwjerdźicź a ju k sbożu luda wobkhowacź. Na kónzu khěżor wschěch poddanow namołwja, so bychu jemu a statej se ßwěrnoscźu a sprawnoscźu ßłużili k wutupjenju njeknicżomnych nihilistow, k wobtwjerdźenju dobrych poczinkow a wěry, k prawemu wotcźehnjenju dźěcźi a k saniczenju łżow a jebarstwa. — Po wosjewjenju khěżorskeho manifesta ßu minister snutskownych należnoscźow hrabja Loris-Melikow, minister wójny Miljutin a minister finanzow Abasa s ministerstwa wustupili. Sa noweho ministra snutskownych należnoscźow je hrabja Ignatěw postajeny, jako pschichodny minister wójny ßo general Cźernajew, kotryž w poßlenjej ßerbsko-turkowskej wójnje ßerbske wójsko wjedźesche, mjenuje. — Tón cźlowjek, kotrehoż ßu tydźenja sajeli, rěka Ssuchanow a je marinski offizier. Jako ßo jemu dopokasa, so je wón dynamit s krónskeho składa wotewsał, ßo wón wusna, so je wón tutón dynamit sańdźene lěto k rosbuchnjenju symskeho hroda trjebał, teho runja bě wón pschi kładźenju miny pod mału ßadowu haßu wobdźěleny. Też ßo powjeda, so je wón w kawczukowej wobalzy 20 puntow cźorneho dynamita, kotreż buchu w tychle dnjach w kanalu pod jenym kamjeńtnym mostom wußlědźene, tam skhował, so bychu nihilistojo tutón dynamit pschi składnoscźi wużiwacź móhli. — Pschescźěhanja żidow hischcźe pschezo pschestałe njeßu. Najwjazy ßu żidża w Kijewje 8. a 9. meje schkodowali. Lud, psches dołholětne lichowarske wuzyzanje żidow rosnjemdrjeny, je wscho, schtoż ßu żidża w dołhim cźaßu kschescźijanam s jebanjom a lichowanjom wotewsali, rosbił a sanicził. Delnje żidowske wobydlenja a khlamy buchu se ßekerami a pilopami roskłamane a horne schoßy s mjetanjom kamjenjow rosbite. Na tajke waschnje buchu sa krótki cźaß tsi żidowske haßy sapuscźene a wschě synagogi potorhane. W alexandrowskej haßy leżachu hromady wumjetanych tworow. Konditarnja żida Horowiza bě wscha pod rospadankami rosraženych lampow, schpihelow, wobrasow a schklenzow sahrjebana. Pschi tym njebu niz jena jenicźka kschescźijanska khěża wobschkodźena, lud psched tajkim domom kóżdy ras wołasche: njedótkaj ßo jeho, wón je nasch. Też bě doßahaze, so ßo w tajkich domach, kotreż ßu do żidowskich satwarjene, do woknow ßwjecźatko abo kschiż staji. Na rózku wladimirskeje a żitoměrskeje haßy ßo lud do khěże bankijeja Brodskeho da, rosbi wokna, stupi do jstwow, rosrasy wscho, wumjeta schpihele, wobrasy, kandelabry, möble atd. s woknow na haßu dele. Wójsko, kotreż běsche wucźahnyło, njemózesche pschecźiwo mnohemu ludu niczo wuskutkowacź, dokelž běsche njeměr psches zyke město rosschěrjeny. Jako běchu żidowske wobydlenja a khlamy na żitnym torhoschczu sapuscźene, wobrocźi ßo ludowa hromada

na meschigorsku a jaroßkawsku haßu, hdźež ßo do synagogi nutskamachu a ju potorhachu. Knihi a pergamentowe róle buchu do małych kuskow rosrěsane a do błóta smjetane. Pschezo wjazy a wjazy dźěłaćerjow ßo tam shromadźowasche, kotsiž se ßwojim gratom židowske khěže rosbijachu a wotnoschowachu. Se wschěch bokow na haßu kschinje, sofy, stolzy atd. dele lětachu, a delka bu wscho wot rosskobjeneho luda saniczene. Runje tak buchu też pschi „Kanawje" židowske twarjenja sapuscźene, tam buschtej dwě synagosy potorhanej a knihi w nich rostorhane. W ßamym cźaßu saniczenje w druhich haßach se ßamßnej rossskobjenoscźu dale dźěsche. Niczo, schtoż běsche židowske, zyke njewosta; schtoż ßo njedasche sahubicź, bu spalene. S bubnowanjom wojazy po sapuscźenych haßach cźahachu. Tola to niczo njepomhasche. Njeliczomne ludowe hromady ßo psched wojakami mjerwjachu, se spodźiwnej khwatniwoscźu wscho saniczo a postorkajo. Wjeczor 8. meje cźrjóda dźěłaćerjow palenzowy magazin žida Borispolskeho nadpadże. Palenzowe piczele buchu na haßu swalane a tam pak palenz wupity abo do hrjebje spuschcźeny. W Rußowskej dźerża jeniczzy žida khěže s njekasanskimi žónskimi a sastawarnje (pfandhaus), pschetož žadyn kscheschcźijan ßo tam s tajkim njeczistym a njesprawnym rjemjeßkniswom žiwicź nochze. Wschitke tute khěže buchu potorhane. Njerodne holzy buchu wucźerjene a sastajane cźasy po haßach rosmjetane. Lud pschi wschěm niczo wot židowskich wězow njekrany, wón ßo s tym spokoji, so zyku domjazu nadobu rosbi a papjerjane ruble (pjenjesy) rostorha. Schkodowanje, kotreż židża psches tute tumulty cźerpja, je njewobliczomne a millijony rublow wuczini. Tola schtóż wě, kak buchu tute bohatstwa nahromadźene, budże drje sakhadźenje kscheschcźijanow pschecźiwo židam saßudźicź, njebudże pak teho dla žakoscźicź a na ßamopaschnu pomoz kscheschcźijanow skorźicź. Jako bu tute wobßezdźeństwo kscheschcźijanskemu ludej po małku a skradźu wuzyzane, njeje nichtó na skórźby tych, kotsiž buchu psches lichownstwo do njesboża a nusy storczeni, kedźbował. Duž też nětko židża, kotsiž ßu na ßwojim schkodowanju ßami wina, žane wobžarowanje njesaßkluża.

Ze Serbow.

S Hucźiny. Tu ßu sańdźenu njedźelu 15. meje kraßneho ptaczka doßahnyli, kotryž pak je bórsy saßo cźeknył. Spomnjeny dźeń pschińdże mjenujzy jedyn handwjerski do tudomneje korczmy, kotryž ßo na pakoscźenje derje wustejesche a jenemu wußnjenemu Hucźanej hnydom pjenjeżnu móscheń se saka wucźahny. Tola drusy pschitomni hoscźo, to pytnywschi, lumpaka sa khornał wsachu a jeho do ßykawskeje khěžki dowjedźechu a, so njeby wot tam cźeknył, durje se schcźěpu drjewa sawrjechu. Tola jako rano sa nim pohladachu, bě ptaczk wuleczik, wón bě, kaž ßo pokasa, psches wokno twóchnył. Hucźenjo ßo pak s tym troschtuja, so polizija dundaka saßo popadnje, dokelž je wón pola gmejnskeho prjódkstejerja ßwoje wopißma wostajił. Też hewak mamy tu na paduchstwo skorźicź. W nozy wot ßoboty do njedźele je tu něchtó s jeneje pinzy 40 bleschow wina a w Brěsynje khlěb, butru a mjaßo kranył.

S Ketliz. Tu je ßo wóndano 54lětny rentier Friedland se Sserbskeho Paulsdorfa we wobydlenju jeneje wudowy satźělił, s kotrejž chzyschе ßo wón tón ßamy dźeń wěrowacź dacź.

Se Saryczа. Nasche ßerbske towarstwo mějesche dźeń 8. meje ßwój druholětny sakoženski ßwjedźeń, s pyschnym balom a se ßwjedźeńskej hoscźinu. Bal sapocźa ßo se „ßerbskej meju." Pschi hoscźinje, na kotrejž ßo 78 parschonow wobdźěli, buchu wschelake ßławy wunjeßene, prěnja wot pschedßydy po ßkowach: „bojcże ßo Boha, cześcźcże krala" jeho majestoscźi kralej Albertej, druha ßerbskemu ludej, wot městopschedßydy k. Krawza s Luha, tsecźa ßerbskemu towarstwu, wot pschedßydy, schtwórta pschedßydże, wot k. Krawza. Prěńschi dosta pschi tutej składnoscźi rjany, w ßerbskich barbach wudebjeny wěnz jako znamjo dźakowneho pschipósnacźa sa ßwěrne skutkowanje w towarstwowych należnoscźach. Spěwanske wotdźělenje towarstwa wuspěwa spěw, wot k. Hajnzy spěßnjeny a wot dirigenta k. Korle Wanaka do hudźby sestajany. Dale bu ßkawa wunjeßena ßerbskim knjeżnam a knjenjam wot k. Hajnzy, a wot pschedßydy spěwanskeho wotdźělenja k. K. Wanakej w Banezach. Wulke spodobanje namaka spěw, kotryž k. Krawz prjódk cźitasche, w kotrymž kóżda schtucźka na kóżdeho ßobustawa někajki žort wopschija. So je ßo wschitkim na tutym ßwjedźenju, kiž we wschitkej pschistojnoscźi, luboscźi a pschejenoscźi wobeńdźechmy, derje spodobako, běsche s teho widźicź, so ßo nikomu domoj nochzesche, hacź runje rańsche sera k dźělenju nusowachu.

S Běłeje Hory. Schtwórtk 12. meje je ßo mandźelska wojnarja Wicźasa tu we wopuschcźenej knjeżej skale, kotraż běsche s wodu napjelnjena, satepika. Wona chzyschе tam wodu cźerpacź, wobßuny pak ßo pschi tym a padże do hłubiny.

Přilopk.

* W Belgernje pola Lipska bu w tychle dnjach na drósy jedyn wós wot Bożeho njewjedra trjecheny; kóń bu hnydom saraženy, pohoncź pak jenoż pohluscheny.

* Sańdźenu póndźelu rano ßu pschi chemnitzskim dwórnischcźu w Frankenbergu hołbjazeho wikowarja Rudolfa bjes myßlow a s někotrych ranow krawjazeho namakali. Ssrjedu je wón w měschcźanskej hojerni, ßwoje myßle wjazy njedostawschi, wumrjek. Hdże a kak je wón rany dostał, je hacź dotal hischcże zyle njesnate, jenoż tak wjele wjedźa, so je wón njedźelu hischcże 30 mk. pjenjes pschi ßebi měł a so ßu ßo te ßame shubike.

* Ssobotu wjeczor je w podkopkach w Cainsdorfje pola Zwickawy jedyn parny kotoł dla njedoßahazeje wody rosbuchnył. Jedyn dźěłaćer bu lóhko, ßedmjo pak cźežko ranjeni. Žiwjenje pschi tym k sbożu nichtó shubił njeje.

* S Barlina pißaja, so ßu tam s domu jeneho wjerćha tysu s drohimi kamjenjemi, kotreż s najmjeńscha 60,000 mk. płacźa, kranyli. Wscho na to pokasuje, so je paduch cźłowjek, kotryž s wjerćhom we wuskim pschecźelstwje stejesche. Na žadanje wobkranjeneho wjerćha ßo ßlědźenje sa pakostnikom jara potajne dźerži.

* Dwórnik Bósa w Barlinje, kotryž běsche ßwoju žonu sarasył, psched ßudnistwom bjes pschestacźa wschu winu prějesche, tak so někotsi ßudnikoju skónczńje ßami do jeho njewinowatoscźe wěrjachu. Jako pak jeho pschißażni tola k 15 létam khostarnje (zuchthaus) wotßudźichu, ßo jeho łžě w hromadu ßypnychu, a wón ßo wusna: ja ßym ju skónzował.

* Jena žona, wěsta Georgowa w Barlinje, ßwojeho muża tak jara hidźesche, so jeho wopaczńje dla wohenśakoženja pscheradźi a jeho psches to 3 léta do khostarnje (zuchthaus) pschinjeße. Tola po dwěmaj létomaj ju ßwědomje hrjebasche; wona ßebje a ßwoju dźowku dla wohenśakoženja wobskorźi a psched ßudnistwom też wěrnoscź ßwojeje winy dopokasa.

* Sańdźenu ßobotu ßu w Buchu mandźelsku tamnischeho kowarja sajeli, dokelž na nju tukaja, so je wona spytała, ßwojemu mużej se sajědojcźenym khosejom sawdacź. W khoseju buchu někotre fosforowe pille namakane, jejny muż hižom po prěnim woptanju dźiwny ßkód pytny a ßebi tak žiwjenje sdźerża.

* W Geisy buchu njedawno jenemu snatemu lichowarjej w nozy wschitke wokna rosbite; wón by hischcźe wysche teho bjesbóžne puki dostał, hdyž jeho njeby polizija psched rosnjemdrjenym ludom schkitowała. Tutón krewzyzař je něhdźe 150 burow do proscherstwa pschinjeßł.

* Srudne njesboże je jenu ßłužobnu holzu we Wagelwitzy potrjechiło. Wona bu druhi ßwjaty dźeń hodow na pucźu do Sachsendorfa wot jeneho pßa, kotryž po njej horje lětasche, do porsta kußnjena. Psched někotrymi dnjami nětko, jako wboha runje ßwój narodny dźeń ßwjecźesche, pola njeje skaženosćź wudyri a dyrbjachu ju swjasanu na wosu do Grimmy dowjesćź.

* S Kremsa pißaja: Pjatk 15. meje je ßo w Eisengrabenamcźe žadławe mordarstwo stało. Jako khežeŕ Simlinger dopołdnja domoj pschińdźe, namaka wón ßwoju ßłužobnu dźowku psches to satepjenu, so běchu jejnu hłowu do dóńzy wody dźerželi. Pjenježny kaschcźik bě rosraženy a s njeho dwaj schèßnakaj rubjenaj. Słóstnik, kotrehož hacź dotal hischcźe wußlědźili njejßu, je w khèži revolver a patronu ležo wostajił.

* Kruppowa kanonowa fabrika w Essenje je tu khwilu najwjetscha w zykym němskim khèžorstwje; w poßlednim cźaßu tam psches 13,000 dźełacźerjow dźełasche.

* W Gartenbergowej naftowej (semski wolij) cźiscźerni ßo wóndano wulki kotoł pukny; w pkomjenjach 20 dźełacźerjow žiwjenje shubi.

* We Wonkenschwandźe w Delnjej Bayerskej bě jedyn hoscźeńzař, kotryž chzysche sawostajene samoženje ßwojeje žony samjelcźecź, 3000 mk. statnych papjerow a 200 mk. skotych do khachli skhował. Notar, kotryž mějesche žoniny inventar napißowacź, da, jako hoscźeńzař runje doma njebě, w spomnjenych khachlach satepicź. Tutón hakle saßo domoj pschińdźe, jako běchu hižom papjerjane pjenjesy spalene a skote do kule w hromadźe seschkrjene.

* W Lindawje pola Bodenseea ßu psched dwěmaj njedźelomaj prěni ras łuki ßykli. Kraj je tam tak płódny, so ßo wjetschi dźěł łukow 5 ras sa lěto ßycźe.

* We Winje je schewz Voigl žadławy njeskutk wobeschoł. Wón ßwojej žonje a schtyrjom dźěcźom s rěsniskim nožom krk pscherěsny. Voigl, kotryž běsche hewak porjadny cźłowjek, njedawno dźěło shubi a psches to do cźežkich myßlow padźe.

* W Tyrolskej je tydźenja wulki ßněh panył. Ssněh na wschelakich městach tsi łóhcźe wyßoko ležesche. Stadła wowzow a krumow, kotrež ßu hižom na hórskich pastwischcźach, buchu wschě sawěte a dyrbjachu pok tydźenja hłód cźerpicź, dokelž ßněh prjedy njerosta. Pola Trauenkirchena nastachu psches wulki ßněh lawiny, kotrež ßo na dróhi walichu, tak so ßo na nich wjazy jěsdźicź njemóżesche.

* Pod napißmom „Dwanacźo cźeßni dracźojo" pißaja franzowske nowiny ßlědowaze: Tuniski bey je wot wobydlerjow ßwjateho města Kairuan pscheproschenje dostał, so by ßo do jich murjow podał, hdźež by móhł wěscźe bjes stracha psched Franzowsami pschebywacź. Kairuan ma teho dla pschimjeno ßwjate, dokelž žadyn kschescźijan, póhan abo žid do njeho stupicź njeßmě. Lapnu-li tam jeneho kschescźijana, wlecźeja jeho hnydom do pscheddwora jeneje moscheje, k temu postajeneje, hdźež jemu jedyn marhabut (ßwjaty) hłowu wotrěsnje. Póhanjo pak ßo na měschcźanskim torhoschcźu sadaja, a židow na tym samym měscźe spala. Dokelž maja w Kairuanje skónzowanje sa skutk, Bohu ßo woßebje derje spodobazy, wuswoli měschcźanska rada dwanacźoch bohabojasnych muži, kotsiž darmo a jenož cźescźe dla popanjenych njewěrjazych s hłowurubanjom, sadajenjom a spalenjom do druheho ßwěta scźeku. Kschescźijanskim a póhanskim haremskim holzam a też schklovam je pak dowolene, do Kairuana pschińcź, jich wobßedźerjo dyrbja jenož ßlubicź, so woni sa dwanacźe měßazow k turkowskej wěrje pschestupja.

* W Rottenburgu w Schwabskej žona skakarja Josefa Ulmera na ßudnistwo pschińdźe a tam sjewi, so je ßwoje schtyri dźěcźi se ßekeru sarasyła. Pschepytanje wěrnosćź tuteho wuprajenja wobkrucźi. Schtyri dźěcźi, dwajlětny hólcźez, ßydomlětna holza, dźeßacźlětny hólcźez a 13lětna holza leżachu w ßwojej krwi w makej stwicźzy. Wschitkim běsche hłowa rosschcźěpjena abo sabita. Mordarka w jastwje ßedźi, wschelake snamjenja dadźa spósnacź, so je wona wowrótniwa a krawny njeskutk bjes strowych myßlow wobeschła.

* W Liverpoolu w Irlandskej ßu póndźelu do zentralneho bürowa polizije rołku, s dynamitom napjelnjenu, cźißli, kotraž pschi rosbuchnjenju tójschto schkody nacźini a woßebje wjele woknow rosrasy. Cźłowjekojo pschi tym k sbožu schkodowali njejßu.

* Bjes tym so ßo w Němzach hakle w poßlednich dnjach cźopłe nalětne wjedro sapocźa, knježi w połnóznej Amerizy hižom wot sapocźatka meje žadława horzota. Na wschelakich městach pokasowasche thermometer na 45 gradow cźopłoty. Skhorjenja na ßmjercź psches ßłóncźny wopar ßo cźasto nadeńdu; w New-Yorku a Brooklynje je hižom 7 cźłowjekow na tutu khorosćź wumrjeło.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Korla Herrmann Scholta, cźeßla a wobydleŕ tu, s Madlenu Kahlowej, swudowjenej Krawzez tu. — Handrij Bohuwěr Pětschka, dźełacźeŕ a wobydleŕ tu, s Hańžu Jeremiaßez s Delnjeje Kiny. — Jan Bohuwěr Wjela, lenik w Scźijezach, s Marju Augustu Wicźasez s Kralowego Mlyna.

Katholska zyrkej: Ernst Max Kost, zigarrydźełaŕ tu, s Johanu Khrystianu Ssymankez tu.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Marja Helena, Handrija Pětschki, hospodarskeho pomoznika, dź.

Michalska zyrkej: Martha Frieda Hedwiga, Korle Hendricha Liebausa, zigarrydźełarja pod hrodom, dź. — Emma Khrystiana, Korle Wicźasa, khèžerja a fabrikskeho dźełacźerja na Židowje, dź. — Marja Martha, Jana Dürrlicha, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Max Juliuß, Juliußa Meyera, dźełacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Jan, Jana Scholty, khèžerja a cźeßle na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 5. meje: Jan Jurij Holschka, murjeŕ a wobydleŕ, 39 l. — 7., Klara Mina, Jana Adolfa Ducźmanna, khèžerja a cźeßle na Židowje, dź., 1 l. — 11., Pětr Schramm, khèžniski žiwnosćeŕ we Wulkim Wjelkowje, 65 l. 10 m. 12 d.

Telegrafiski bureau w prědkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym skhodźe, je kóždy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacź wjecźor 9 hodźin.

Sa tych, kotsiž w symnischich cźaßach abo psches pschepschimanje hłoßa na katarrhskich affekzijach dychadłow cźerpja, budźe sajimawe słyschecź, so jene s najstarschich a najrosscherjenischich lěkarskich nowinow „Powschitkomne minske lěkarske nowiny", wo katarrhpillach haptykarja Voßa, w poßlednischim cźaßu tak cźasto trjebanych, w 5. cźißle pißaja: „Bórsy po wosjewjenju hojazeho waschnja dasche haptykaŕ Voß někotrym lěkarjam pille pschepytacź. Dobyte resultaty běchu wschitke psches jene a jara wubjerne a tym móża ßo rospratwy wot wschelakich lěkarjow, posdźischo pschikhadźaze, k wudospołnjenju k bokej stajicź. Voßowe katarrhpille ßu ßo po tajkim sa wubjerny strědk psche ßmorkawu, schijowy katarrh, chroniski a akutny nadkrk a pluzowy katarrh wopokasake, cźehož dla kedźbliwosćź lěkarjow na to wobrocźimy."

Prawdźiwy katarrhpille haptykarja Voßa (a jeno sa tychle prawe pschihotowanje ßo rukuje) ßu jenož w blachowych tyskach po tunjej płacźisnje wot 75 np. w **Budyschinje** we **woběmaj haptykomaj** dostacź. Listnje je też wobstaraja: haptykaŕ Brückner w **Lubiju**, haptykaŕ Neuenburg w **Neugersdorfje** a haptykaŕ Staffel w **Bjernacźizach**. Kóżda tyska dyrbi s cźerwjenej sawalazej schlebjerdku, na kotrejž mjeno haptykarja W. Voßa worjelska haptyka w Frankfurcźe a./M. steji, salěpjena bycź.

Frankfurt a./M., 14. meje 1881. **Dr. Ew. Voß.**

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 14. meje 1881.

Žitowy dowos: 3581 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	27	11	31	10	27	11	31
Rožka = =	11	1	11	55	11	8	11	52
Jačmjeń = =	7	61	8	4	7	61	8	4
Wowß = =	7	90	8	50	8	—	8	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	50	—	—	—	—
Pšeničžna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	75	—	—	—	—
Ssyno = =	2	20	2	80	—	—	—	—
Ssłóma . . .	19	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 384 schk., schk.	13	50	26	—	—	—	—	—

Lětni jěsdny plan želesnizow,

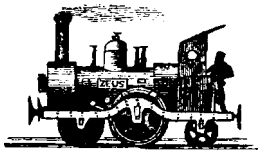

płaczazy wot 15. meje 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyšchina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyšchina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{31}	—	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{18}	—	2_{15}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{38}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	12_1	—	2_{45}

S Budyšchina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyšchina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pšchijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pšchijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pšchijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyšchina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pšchijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_1	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pšchijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pšchijěsd do Budyšchina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Połčžnizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{33}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połčžnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

4. wosowa klaßa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Čzahi hornjoluzišfeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_7		1_{35}	4_{22}
Hórki	6_{42}		2_4	5_{23}
Nisfeje	6_{54}		2_{13}	5_{45}
Mikowa	7_9		2_{25}	6_{21}
Klětneho	7_{22}		2_{37}	6_{39}
Wujesda	7_{32}		2_{46}	7_2
Łasa	7_{43}		2_{56}	7_{24}
Wojerez	8_3		3_{16}	7_{58}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{35}	8_{27}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{48}	9_{45}
Mückenberga	8_{55}	12_6	4_1	10_{17}
Plessa	9_6	12_{19}	4_{11}	10_{32}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{23}	10_{56}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{34}	11_{26}
Pšchijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{51}	11_{49}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klaßa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd se Ssokolzy		7_{30}	10_{21}	3_{50}	8_5
Rukowa		7_{58}	10_{43}	4_{12}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{54}	4_{25}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{33}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{11}	4_{46}	10_5
Ruhlanda	4_{15}		11_{24}	5_1	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{37}	5_{14}	
Wojerez	5_{30}		11_{55}	5_{36}	
Łasa	5_{59}		12_9	5_{51}	
Wujesda	6_{20}		12_{20}	6_2	
Klětneho	6_{41}		—	6_{11}	
Mikowa	7_8		12_{36}	6_{22}	
Nisfeje	7_{40}		12_{48}	6_{36}	
Hórki	7_{56}		12_{55}	6_{43}	
Pšchijěsd do Kohlfurta	9_7		1_{20}	7_9	

W Pschiwčzijach je dwajschoßna **khěža** czißko 36 se sahrodu na pschedań.

W Delnich Kotezach je khěža czißko 52 na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicz.

W Spytezach je maßiwna khěža czißko 9, sa rjemjeßtnika ßo derje hodźaza, se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola pschekupza **Mrósa** w Hodźiju shonicz.

Khosej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w snatych ßylnych, derjeßkodźazych druzinach a měschenjach

Arno Möckel,

kolonialtworowe a destillaziske khlamy

13 na ßerbskej haßy 13.

Awkzija palneho drjewa

na bartskim revieru pschi czerwjenej hlinje

póndźelu 23. meje 1881 dopołdnja w 9 hodźinach:

104 Rm. khójnowych schczěpow,

17,60 stotnjow khójnowych walczkow.

Wiedemann, wyschschi hajnik.

Drjewowe awkzije.

Palne drjewa, tute lěto w lěßu **kobliczanskeho** ryczerkubła we wojerowskim wokrjeßu puschczane, rakeczanskemu knjejstwu ßkuschaze, maja ßo ßlědowaze dny a na ßlědowazych lěßnych městnoscjach na pscheßadźowanje pschedawacz:

ßrjedu 25. meje t. l. rano wot 1/2 9 hodźin w jałoczu a w hadlerjach:

42,5 Rm. twjerdych schczěpow,
6 = teho runja pjeńkow,
9 = khójnowych schczěpow,
20,5 = teho runja kuleczkow,
30 = teho runja pjeńkow;

w komorowskej holi:

97 Rm. khójnowych schczěpow,
75 = teho runja kuleczkow,
180 = teho runja pjeńkow,
11,25 stotnjow teho runja walczkow.

Sapoczatk w jałoczu.

Pjatk 27. meje rano wot 1/2 9 hodźin pschi wulkej kupje pola Kobliz:

40 Rm. khójnowych schczěpow,
40,5 = teho runja pjeńkow,
4,75 stotnjow teho runja walczkow.

Wuměnjenja ßo do sapoczątka awkzijow wosjewja.

W hajnistim domje w Koblizach, 15. meje 1881.

J. Zschech, revierski hajnik.

Drjewowe awkzije.

Drjewa, tute lěto w revieru **rakeczanskeho** knjejstwa puschczane, maja ßo ßlědowaze dny a na ßlědowazych lěßnych městnoscżach na pscheßadźowanje pschedawacź:

póndźelu 30. meje t. l. dopołdnja wot 8 hodźin na khoßlowskim revieru pschi dobroschczanskich mjesach:

200 schtuk khójnowych klozow, 25—40 ctm. ßylnych, 3,5—4,5 mtr. dołhich,
111 Rm. teho rnnja schczěpow,
219 = teho runja pjeńkow,
31,00 stotnjow teho runja walczkow;

popołdnju wot 1 hodźiny na jitkowskim revieru, pschi wopuschi:

150 schtuk khójnowych klozow, 25—40 ctm. ßylnych, 3,5—4,5 mtr. dołhich,
51 Rm. khójnowych schczěpow,
129 = teho runja pjeńkow,
17,00 stotnjow teho runja walczkow.

Wutoru 31. meje rano wot 8 hodźin na jitkowskim revieru pschi schěrokej teli:

93 Rm. khójnowych schczěpow,
144 = teho rnnja pjeńkow,
22,45 stotnjow teho runja walczkow;

dopołdnja wot 11 hodźin pschi kosazym hacźe:

30 Rm. brěsowych schczěpow,
64,00 stotnjow teho runja walczkow.

Schtwórtk 2. junija rano wot 8 hodźin na jeńschczanskim revieru pschi kschižnym kamjenju:

154 Rm. khójnowych schczěpow,
384 = teho runja pjeńkow,
34,00 stotnjow teho runja walczkow;

popołdnju wot 1 hodźiny na nowowjescżanskim revieru pschi palazym hacźe:

63 Rm. khójnowych schczěpow,
120 = teho runja pjeńkow,
14,00 stotnjow teho runja walczkow.

Pjatk 3. junija dopołdnja wot 8 hodźin na schczeńczanskim revieru pschi ßrjedźnym puczu:

309 Rm. khójnowych schczěpow,
48 = teho runja kuleczkow,
465 = teho runja pjeńkow,
35,00 stotnjow teho runja walczkow,
136 hałosowych hromadow;

popołdnju wot 2 hodźin pschi Nowej Schczeńzy:

81 Rm. brěsowych schczěpow,
32 teho runja hałosowych hromadow.

Wutoru 7. junija rano wot 8 hodźin na kołbiczanskim revieru pschi dworje:

31 Rm. brěsowych a wólschowych schczěpow,
39 = khójnowych schczěpow,
18 = teho runja kuleczkow,
54 hałosowych hromadow.

Wuměnjenja ßo do sapoczatka awkzijow wosjewja.

W Rakezach, 17. meje 1881.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Skótny pólver s czerstwych selow. **Korneuburgski skótny pólver.**
Pólver psche **kólku.** **Pólver** psche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzski balsam. **Zischankowy salsowy pólver**
porucza **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Běłemu bróst-syropej, s fabriki **G. A. W. Mayera** we **Wrótßławju,** w pelowezskich nowinach wosjewjenemu, móžu a budu stajnje najwjetschu khwalbu pschipósnacź, dokelž ßym psches jeho wužiwanje niz jenož polóžnoscź, ale tež dospołnu strowoscź dostał.

Wschitkim, kotsiž na bróstowej abo płuzowej khoroscźi czeŕpja, móžu tutón wubjerny präparat najnaležnischo poruczecź.

We Wolfsbergu, 14. januara 1864. **Jan Sies,** wuměłski moleŕ.

W Budyschinje dostacź pola **Otto Engerta** na snutskomnej lawskej haßy

---

Wosjewjenje.

60 kop krutych khójnowych deskow je na pschedań pola tyscheŕskeho mischtra **Brucka** we Lasu.

Jahły, hejduschku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam s dobom moju **wubjernu pscheńcznu muku, rżanu muku, rajß,** punt po 18 np., wschě družiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, czeŕwjeny dźeczel, běły dźeczel, timothejowu trawu, saradellu, hobrski kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póstskej kowaŕni.

Tunje dźěcźaze wosy.

Psches tunje nutskupowanje je mi móžno, dźěcźaze wosy po jara poniženych płacźisnach, najtuńsche hižom wot 12 mk., pschedawacź.

A. M. Bartusch,
korbaŕski mischtr na Židowje.

Posłoczene lejsty, gardinowe dźeržaki a rosetty, wobłuki sa wobrasy (bildy)
porucza po tunich płacźisnach
Max Mütze na bohatej haßy 11.

Dla wsdacza khlamow pschedawam **stoffowe** a **židźane czapki (mězy)** po kóždej móžnej płacźisnje.

H. Lange na bohatej haßy.

Pjerschczowe a **moleŕske barby, bernsteinowy lak** we wschelakich družinach,
želesowy lak,
damarski lak,
siccativ, běžazy a w pólvrach,
lany firniß, dwójzy warjeny, spěschnje skhnyjazy,
terpentinowy wolij, němski a franzowski,
klij we wschelakich družinach,
paleny gyps,
I. portlandski zement
porucza

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoschczu czo. 8.

Wopiłstwo, tež w najwyschschej stopni, wěscźe wotstroni s wjedźenjom abo tež bjes njeho, pod rukowanjom wunamakaŕ m. a spezialist sa na wopiłstwo czeŕpjazych **Th. Konetzky,** Berlin, Bernauerstr. 84. Wopißma, kotrychž prawoscź je wot kralowskich hamtskich ßudow a wot schołczinstwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku wostaja, dokelž jenož jebaja.

Trawowa awkzija

na połpiczańskim lěßnym reviery.

Lětuscha trawa ſ kulturow połpiczańskeho reviera, wſcho w hromadźe něhdźe **200 hektarow,** ma ßo pod wuměnjenjemi, do ſapočatka awkzije woſſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź. K temu ßo terminy poſtaja:

póndźela 30. meje t. l. dopołdnja wot 8 hodźin

ſa **lichańſke, połpiczańſke** a **kißliczańſke** hona; ſhromadźiſna: **pſchi hajnkowni w Połpizach,** a

wutora 31. meje t. l. dopołdnja wot 8 hodźin

na **nowowjeſczańſkich** honach; ſhromadźiſna: **w hoſczeńzu w Nowej Wßy.**

Kral. hajniſki rentſki hamt w Draždźanach

a

kral. hajniſke revierſke ſarjadniſtwo w Połpizach,

16. meje 1881.

Garten. **Bruhm.**

Pčzołaŕſke towaŕſtwo w Delnim Dole Sprewje

ſměje **ſchtwórtk 26. meje** (Boże ſtpicze) **ſhromadźiſnu** w **Thiermannez** reſtauraziji w Budyſchinje. **Pſchedßydſtwo.**

Cjeſczenym wobydlerjam Rakez a wokolnoſcze ßebi dowolam ßo jako cžaßnikaŕ poručecź a proſchu pſchi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Benno Wirt,
cžaßnikaŕ w Rakezach.

Poručenje.

Magazin cžełowych kaſchczow

Hermanna Hofmanna

na taſchbarku cžißło 2 w Budyſchinje

poručza ßwoje kaſchcze ſ wobitkami a bjes nich po tunich płaczišnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju. Tam je tež dobre, ßuche lipowe drjewo k rěſnym deſkam ſa knihiwjaſarjow, ßedkarjow, rjemjenjerjow atd. na pſchedań.

Carl Noack

w Budyſchinje

na žitnej haßy, njedaloko hłowneho torhoſchcza, poručza

wſchě druźiny dobrych a jednorych palenzow po picželach a litrach po najtuniſchich płaczišnach, kaž tež

kłoſej, rjenje a cžiſcżeßkłodźaze druźiny, punt po 85, 90, 100, 110, 120 hacž 180 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 hacž 36 np.,
rołkaty tobak, hiſchcze ſtaru tworu, po 56 a 60 np.,
rěſany tobak, punt po 40, 50, 60 a 75 np.,
zigarry, najtuńſche druźiny, rjenje ßo palaze, 100 ſchtuk po 175 np., lěpſche druźiny 100 ſchtuk po 22, 24 hacž 28 nßl.,
petrolej po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 ptw. po 15 np.,
nowe matjesjerje, ſchtuka po 18 np.,
fulłbrandjerje, ſchtuka po 5—8 np.,
apfelſiny, wulki ßłódki płód,
nowe **lißabonſke běrny** w tychle dnjach.

Poßlednje

draždźanſke konjaze loßy

a **1-markowſke loßy,** 1. dobytk: 15,000 mk., poručza **M. Weiser.**

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,
jerje,
ſchtuka wot 5 np.,
zokor,
zyły a tokczeny,
wſchě dobre zichorije, ſoda, ſtärku, nudle, ſchwablcžki, rajß, kaž tež wſchě druhe kolonialtwory poručza w najlěpſchej dobroſczi pſchi ſprawnym poßłuženju a po najtuniſchich płaczišnach **Arno Möckel**
13 na ßerbſkej haßy 13.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: kamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach poručza

W. Hübner, tyſcheŕſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Spezies-tolerje

kaž tež wſchě druhe **ßłěborne pjenjeſy** ßo po najwyſchſchich płaczišnach kupuja wot

R. Märſkela, ſtótnika
na ßerbſkej haßy.

Žołty wóſk

kupujetaj po najwyſchſchich płaczišnach we wſchěch druźinach

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

K wuwjedźenju

wſchěch geometriſkich dźěłow poručza ßo **R. E. Kühne,** pruhowany geometer na dwórniſchczu w Lubiju.

Włoßowe pletwa

ſ wucžeßanych włoßow ßo khwatnje a derje hižom ſa 75 np. wudźěłaja, kaž tež włoßowe rjeczaſy a pjerſchczenje wot

Friedrich Böhme, barbiera,
ſ napſchecża ſtareje kaſerny.

Ja ſtajnje 1 punt **žita** ſa 1 punt dobreho **khlěba** wuměnjam.

Aug. Sieber, pjekaŕſki miſchtr
na hoſpitalſkej haßy cžißło 5.

Kedźbu!

Wſchitkim mojim cžeſczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, ſo jim khorowatoſcze dla pſchichodne ßwjatki **ſafran** njemóžu do domu pſchinjeſcź. Schtóž ſafrana potrjeba, njech ßo ßobotu 21. a 28. meje do korczmy wudoweje Kapplerowoje, ſ napſchecża ſtareje kaſerny, poda, hdźež je moja žona k rěczam, kotraž budże jim požadane pſchepodacź.

S poczeſczowanjom
Ernſt Jazka w Holzy.

Mißionſka hodźina w Hnaſchezach.

Dźiwoczańſke ßerbſke evang.-luth. mißionſke towaŕſtwo ſměje, da-li Bóh, pſchichodny **ſchtwórtk 26. meje,** jako na ßwjedźeń Khryſtußoweho k njebjuſtpicza, w domje knjeſa kublerja **Rädy** w Hnaſchezach mißionſku hodźinu.

Teho dla ßo ſ tutym wſchitzy pſchecźeljo a pſchecźelnizy mißionſtwa, woßebje pak wſchitke ßobuſtawy naſcheho towaŕſtwa lubje proſcha, ßo tam pomjenowany dźeń po nyſchporje, popołdnju w tſjóch, bohacze nuts namakacź. **Pětr Mlónk.**

Murjerjow

pyta **Handrij Winkler** w Njeßwaczidle.

Wuſtojni

pilni murjerjo

doſtanu trajaze dźěło pola **Roberta Scheibe** w Budyſchinje na tuchoŕſkej dróſy cžißło 30.

Wuſtojny wowczeŕ ſ dobrymi wopißmami ßo ſa dobru mſdu pyta pſches **Albert Kirche** na kamjentnej haßy.

Maćica Serbska.

Do pokładnicy M. S. su dale swój přinošk (4 hriwny) na lěto 1880 zapłaćili: k. kapłan Chejnovský w Marinym Dole (na 1881); k. Wjeńka, najeńk w Zdźerje; k. Křižank, diak. w Kamjeńcu; k. Dr. jur. Knizl w Prazy; k. Paděra w Křimicach w Čechach; k. Šołta, kapłan w Khróſcicach (też na 77—79); k. Matek, farař w Hućinje; k. Hórnik, farař w Budyšinje; k. Borš, wučeŕ w Koblicach (też na 78, 79, 81); k. Räda, farař w Barće; Bjesada w Jasońcy. (Pokračowanje.)

M. Mjerwa, pokładnik „M. S.“

(K temu cžißłu jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czišku 21 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 21. meje 1881.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneroj domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koſaze kóžki

kupuje po najwyſchſchich płaćišnach

H. Lange na žitnych wikach,
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Kóſlaze kóžki

kupuje po najwyſchſchich płaćišnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

Skoro darmo!

Hobrſki ſkład, wot **ſarjadowanja** maßy **fallitneje „Vereinigte Britanniaſilberfabrik“** pſchewſaty, ßo dla nuſnych wulkich płaćenjow a doſpołneho wurumowanja pſchebytkow

wo 75 prozentow niže taxy pſcheda

po tajkim

ſkoro darmo!

Sa jenož **14 mk.** jako lědy ſa połojzu ßameje dźěłarſkeje mſdy da ßo ſłědowaze **woßebje hódne britannia-ßlěbro-blidne ſervice, kotrež prjedy 60 markow płaćeſche, a ßo ſa běłowoſtacže pſchedmjetow**

rukuje

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzł. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbro-widličži,
6 maßivnych britannia-ßlěbro jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbro khoſejowych łžiczkow,
1 cžežli britannia-ßlěbro-ſopowy cžerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbro-mlókowy cžerpak,
6 nježnje ciſellirowane präſentirſke tabletty,
6 woßebne nózne podnožki kryſtall,
6 prawdź. jendźelſke deßertne nože,
3 rjane maßivne jejaze bjechatki,
3 kraßnych nježnych zokorowych ſchalkow,
1 woßebny popjerjowy abo zokorowy kaſchcžik,
1 thejzydźak, nježneje družiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcžnikaj.

54 ſchtuk.

Wſchě tu ſpomnjene 54 kraßne pſchedmjety płacža w hromadźe jenož

14 markow.

Skaſanja wobſtaraja ßo „gegen Poſtvorſchuß (Nachnahme)“ abo ſe ſapóßłanjom pjenjes tak dołho hacž ſkład doßaha pſches

Britanniaſilber-Depôt
C. LANGER, WIEN,
II., Obere Donaustraße 77.

Wſchi njeſpodobanju ßo ſervice we 8 dnjach naſad woſmje.

Sta dźaknych a pſchipóſnawanſkich piſmow wot najwoßebniſchich ludźi wo **wubjer a ſprawnoſći** tuteho fabrikata, kiž dla **njedoſtatka ruma** ßo woſjewicž njehodźa, leža k **ſjawnemu nawjedźenju** w naſchim bürowje.

Dla falſchowanjow njech ßo adreßa njeſapomni a **haßa ßwěru woſjewi.**

K lětuſchemu twarſkemu cžaßej

poručam ßwój ſkład **tſeſchneje papy, theera, drjewoweje papy** atd. Skład je w dworje **Smolerjej knihiczíſchczerńje** na lawſkich hrjebjach cžišło 2.

J. E. Schlage.

Sſrědk k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nałožicž, poručza

hrodowſka haptyka.

Pſchedeſchczńikowa fabrika

H. M. Schmidt

na rózku hłowneho torhoſchcza

porucza nowoſcže w **pſcheßłónczńikach** a **pſchedeſchczńikach** w wulkim wubjerku wot najwoßebniſcheho hacž do najtuniſcheho.

Najtuniſche pſchedeſchczńiki wot 2 mk.

Wſchitke **porjedźeńki** a **poczehnjenja** pſchedeſchczńikow ßo kóždy cžaß derje a tunjo wobſtaraja. S poczeſczowanjom

H. M. Schmidt.

Max Mütze

w Budyſchinje na bohatej haßy 11

porucža ßwój ſkład

ſchkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaćišnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Rukowanje na tharty.

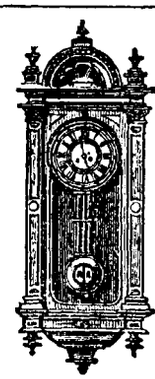

Pſches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz pſches kupowanja ſ druheje abo tſeczeje ruki, mózu cžeßnym kupzam kóždu požadanu družinu

cžaßnikow

po jara tunich płaćišnach w ſprawnej dobrej tworje pſchedawacž. — Wo pſchecželnjwe wobkedźbowanje proßy

W Budyſchinje, na ſnutſknej lawſkej haßy cžo. $^{134}/_{12}$.

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

S dobom pſchiſtaju, ſo tež ßerbſki rěcžu.

Cžahnikowy ſkład w thłaczmacha po jenym ſthodže.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płaćišnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poručamoj wjetſchu dźělbu cigarrow, ßo derje palazych a ßłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcže tuńſcho a cžinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a
na wulkej bratrowſkej haßy.

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicžuje **rjanobarbjerńja, cžiſchczerńja** a **chemiſka płokarńja Heinricha Hoppſtocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje mužſkeje a žónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtarataj darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wolijowe barby

we wſchěch družinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,

ſchpundowanſki ßwěczazy lak,
teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,

dwójny a jednory lany wolijowy firniß,
jara ſpěſchnje a twjerdźe ſkhnyjazy,

jantarjowy (bernſtajnowy) lak, kopallak, żeleſowy lak,

I. kölnſki klij a murjerſki klij
a wſchelake druhe družiny,

myjerſku krydu a gyps,

I. portlandſki zement atd.
poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płaczisnach

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros **Otto Engert** en détail
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Dobre

moleŕſke a murjeŕſke barby

we wulkim wubjerku poruczeja

drogowe a barbotworowe khlamy
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Sſrědk

k ſpěſchnemu blejchowanju płatu

ma na pſchedań a kak ma ßo nałożecź, wukaże **Otto Engert**
na ſnutskownej lawſkej haßy.

Medizinalny

dorſchowy jatrowy wolij

(leberthran),

ſnate najlěpſche lěkarſtwo pſche bróſtowe a płuzowe khoroſcze, ſkrofle, liſchawu, kożowe wußady, żałſowe czerpjenje, jendźelſku khoroſcź a ßkaboſcź pſchi dźěcźoch atd. maja ſtajnje w najlěpſchej a ſ najwjetſchej kedźbliwoſczu cziſczenej a czerſtwej tworje na pſchedań w bleſchach po 50 np. a wuważeny

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Najlěpſchi

stettinski portlandski cement,

wubjernje derje dźerżazy a ſporny, poruczа po 1/1 a 1/2 tunach, kaž też wuważeny w czerſtwej tworje

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Muchowu papjeru,

najlěpſchi ßrědk k ſaniczenju muchow w hródźach, ſtwach, kuchenjach atd., kaž też gummijowe bale, k temu ßo trjebaze, poruczа tunjo

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

K ſaniczenju

m o l o w

poruczam

kamfer, patchouly, pópjeŕ, naftalin, inſektowy pólver, molowu tinkturu, molowu papjeru atd.

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Schczónwjazu tinkturu,

w bleſchach po 50 np.;

Schczónwjazy pólver,

w paketach po 30 np. a 60 np.;

Schwobjazy pólver,

w tyſkach po 10 np., 30 np. a 60 np.
poruczа pod rukowanjom

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Žołty wósk

kupuje we wſchěch družinach

drogowe a barbotworowe khlamy
en gros, **Otto Engert** en détail,
na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Běżazy ſchtomowy wósk,

jara derje ſa ſchczěpjenje ßo hodźazy, w tyſkach po 40 a 75 np., 2 puntaj po 1 mk. 20 np., poruczа

měſchczańſka haptyka.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., poruczа

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Shäker-extrakt,

poßylnjazy a wotwjedźazy ßrědk, poruczа bleſchu po 1 mk.

hrodowska haptyka.

Njekaſchluj,

małzowy extraktowy ſyrop pſche kaſchel a dybawoſcź,
poruczа bleſchu po 85 np.

hrodowska haptyka.

A. Tſchentſcher,

ſchatowa fabrika
a
wuhotowanſki magazin
w **Budyſchinje**
ſ napſchecza noweje měſchczańſkeje ſchule,
poruczа po
jara tunich, twjerdych płaczisnach:

ſwjeŕſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźěkarſke koſchle,
puczowanſke nózne koſchle,
hólczaze koſchle,
holczaze koſchle,
żónſke koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
manſchetty,
ſhlipſy, kravatty,
dybſaczne rubiſchka,
ſpódnje jaki,
khołowy,
ſpódnje ßnknje,
wleczaze ßnknje,
poßleſchczowe płachty,
gardiny,
ſchórzuchi,
korſetty,
koſchlowe ſaßadki,
ſchtykowanja,
ſchatowe wobßadki,
ſhirting, chiffon,
koſchlowe ßukno,
pikej, barchend,
6/4 a 9/4 poßleſchczowe damaſty,
błidowe a kożowe ſchaty.

Pſchedewſacźe zylych njewjeſczinſkich a dźěczazych wuhotowanjow.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 22. **Sobotu 28. meje 1881.** **Lětnik 40.**

Holza w khamorje.

Něhdźe schěsćz mil wot Londona leži njedaloko żelesnizy farska wjeß Johnsfield. Pod hórku sady wßy pschi haju je małe kubleschko s pschecźelniwym napohladom natwarjene. Stary knjes, kotryž je wobßedźesche, je hižom dawno morwy. Jeho wuj, kotryž je po nim herbowasche, nochzyshe na wßy cźahnycź a běsche w nowinach wosjewik, so chze dom a hospodarstwo pschenajecź.

Po żelesnizy běsche pschekupz s Londona pschijěł a na sastawnischczu wustupik. Wón mějesche doma żonu a dwě małej lubej dźěsczi. Wone njedyrbjachu w lětnym czaßu we wulkim njestrowym měsczе wostacź. Duż běsche ßo wón na pucź podał, so by něhdźe we wjeßnej ßamotnosczi lětne wobydlenje sa ßwojich pytał. Krajina, hdźež běsche wustupił, ßo jemu spodobasche. Kubleschko tam pschi haju na njeho dobry, pschecźelniwy saczischcź sczini. Wotnajeński pjenjes, kotryž ßo sa nje żadasche, běsche jara małki, pucźował teho dla khwatasche, so by ßebi dom a wokolnosćź bliže wobhladał. Běsche to popołdnju měßaza měrza. Njebjo bě pomróczene a wjedro hischcze symne. Wjeßele ptaczki, kotrež nam nalěcze pschipowjedaja, běchu hižom pschiczahnyke a s radosczu w lěßu a polu fifolachu. Pschekupz dźěsche se spodobanjom po pucźu a hižom s wjeßelosczu na czaß spominasche, hdyž budźe se ßwojej mandźelskej a ßwojimaj dźěsczomaj tu pschebywacź a na tutych měrnych lubosnych honach pschichodne lěcze wuźiwacź.

Někotre krocżele psched nim dźěsche burik, kotryž běsche s tym ßamym cźahom pschijěł a teho runja na małym sastawnischczu wustupił. Pschekupz ßo s nim do rěczow da a ßo jeho woprascha: „Mój luby pschecźelo, wy drje budźecze skoro doma?“

„Tam wo wßy mam moju żiwnosćź, knjeże“, rjekny burik, na zyrkwinsku wěżu (thurm) pokasujo. „Druha tšěcha pódla zyrkwje je mój dom. W prěnim bydli knjes farař. Wy drje chzecze też do wßy, knjeże?“

„Ně“, wotmolwi zusy, „ja chzu tam do kubleschka pod hórku.“

„Do teho kubła w haju?“ woprascha ßo wón spodźiwajo pomałku.

„Haj, haj“, praji pschekupz. „Cźeho dla ßo wam to tak dźiwne sda? Ja ßym s Londona pschischoł, so bych je wotnajał.“

„Nětko wam ja rosymju“, dźesche jeho pschewodźeŕ. „Ale ja ßebi njeběch myßlił, so něchtó s města pschijědźe, so by chzył w tutym twarjenju bydlicź.“

„Cźeho dla niż?“ rjekny zusy.

„Dokelż je to sły dom“, wotmolwi bur. „Njejsce wy niczo wo tym ßłyscheli?“

„Żane ßłowczko“, praji pschekupz. „Powjedajcze mi tola, schto wo tym wěsce.“

„Nó“, wotmolwi bur, „to mózu hnydom cźinicź. Hlajcze, na tamnym kuble bydlesche něhdy stary ratař. Wón běsche, dokelż bě ßamotny żiwy, a jenoż jedyn wotroczk se ßwojej żonu a se ßwojim ßynom pola njeho ßłużesche, jenu bursku holzu, khudu ßamulutku ßyrotu, k ßebi wsał a mějesche ju każ ßwoje ßamßne dźěczo. Kóżde popołdnje do wjeczornych ßměrkow ßo wón tam w małych keŕczkach wukhadźowasche, kotrež ßo njedaloko dwora selenja. Holczиza jeho tam s khwilemi pschewodźowasche. Ras popołdnju je wona też pola njeho była, każ ßu to nimokhodźazy ludźo jaßnje widźeli. Wjeczor namakachu stareho knjesa morweho — s wulkej ranu w hłowje. Jeho běchu skónzowali.“

„A młoda holza?“ ßo zusy s wotczakowanjom praschesche.

„Wona je ßo wot teho czaßa ßem shubiła, każ by ju semja pózrjeła. Wschо ßu sa njej pschepytowali, kóżdy kucźik w dworje, kóżde twarjenje, kóżdu hródź wo wßy. Mile daloko we wokolnosćźi ßu sa njej ßledźili, ale nihdźe ju njemózachu nadeńcź. Jenoż rosrażeny pjenjeżny kaschcź, staremu knjesej ßłuschazy, a ßekeru, s kotrymż běchu jeho samordowali, ßu namakali. Po tym je jaßne, so je holza s cźertowej njedźakownosczu a nahrabnosczu ßwojeho dobroczela skónzowała a potom cźekła.“

„Hrosnje, njekniczomnje!“ sawoła pschekupz pokny roshorjenosczе dla tuteho żadławeho njeskutka a potom dale rěczesche: „Tak drje kubło wot tamneho hrósbneho podawka ßem prósdne a njewobydlene steji?“

„Haj“, dźesche bur. „Jenoż wotroczk se ßwojej żonu a se ßwojim ßynom je do njeho sacźahnył, dokelż ßebi młody knjes, kotremuż kubło nětko pschißłuscha, to tak żadasche.“

„Kajzy ßu to ludźo?“ woprascha ßo zusy.

„Stari, mórczazy ludźo, knjeże, ale hewak ßu sprawni a duschni. Żadyn cźłowjek wo nich niczo sle rěczecź njemóże. Jeju ßyn je teho runja pękny a pilny cźłowjek a dźěła pola jeneho cźěßle wo wßy. Zyła ßwójba je na kuble s měrom a w ßamotnosczi żiwa.“

„Njeje dha tu nichtó pobył, kotryž chzyshe twarjenja wotnajecź?“

„Ludźi doscź. Ale żadyn, kotryž podawk ßłyschesche, nochzyshe w nozy na starym, pustym dworje wostacź. Ssnadź je tola wěrno, so Boże poklecze na tajkim domje wotpoczuje, hdźež je ßo cźłowjecza krej pschelała, kotraż hischcze njeje wjecźena. Teho dla ja prajach, so je to sle kubło, a ja njebych chzył w nim pschebywacź.“

Bur wotmjelkny. Wobaj mużaj běschtaj bjes tym do wßy pschischkoj. Wokomik wosta zusy kondźizy stejo. Hacź by tola na kubło schoł a je wotnajał a tam se żonu a s dźěsczomaj w lěcze bydlił? To běsche praschenje, kotrež jemu měra njewostaji. Wón ßo khablasche. Ale schto móżesche kubło sa to, so bě ßo w jeho bliskosczi tajka żadławosćź stała? A hdyž jeho żona wo podawku niczo shonika njeby, by tam pschezo s měrom a s pokojom bydlicź móhła. Krajina ßo jemu jara lubjesche a dań běsche psches měru

tunja. Wón ßo se ßwojim pschewodźerjom, kotryž běsche nětko psched ßwój dwór pschischoł, pschecźelnje roszłohnowa a poda ßo na kubło, kotrehoż dla bě daloki pucź po żelesnizy pschijěł.

Pschekupzej tola dźiwnje myßle hrajachu, jako wón nimo kerkow dźěsche, hdźež běsche ßo potajne a hrósbne skónzowanje stako. Wón wosta stejo. Wjecźorny wětsik hakosy tschaßesche, kotrež běchu hischcźe nahe bjes liscźow. Rěcźka pódla schumjesche, kaž by chzyka hrosny, srudny podawk powjedacź. Cźmowa nóz běsche ßo hižom pschibliżika, jako psched dom pschińdźe, kotryž běsche pytał. Wón pschi żelesnych lěßicźnych durjach stejesche, s kotrymiž běsche dwór a dom sawrjeny. Hrosa a strach jemu k wutrobje stupasche, jako sa durje pschimny. S dobom ßo ßwěza w cźmowych woknach sasyboli. Jemu běsche, kaž bychu jemu jejne pruhi lubje pschikiwake. A schto dha mějesche ßo bojecź? wschako w jeho pucźowarskej toschi natykany revolver tcźesche. Wón by truchły bojasnik był, je=li by ßo chzył tak blisko psched khěžu wrócźicź. Wón sa swón sacźahny. W khěži běsche wótry klinkot ßkyschecź. Sswěza ßo hibasche a skónczńje ßo jene wokno na pół wotcźini.

„Je něchtó psched durjemi?" wokasche cźłowjek se schkropawym hłoßom. Potom bu wokno saßo sawrjene. Pschekupz s nowa sa swón scźahny. Nětko ßo ßwěza psched khěžu pokasa. Wona khwilku stejo wosta, potom ßo wona dale hibasche a ßo bliżesche. Stary muż njeßesche latarnju w ruzy. „Schtó je tam psched durjemi?" sawoka wón, jako běsche blisko doscź pschischoł, s njelubosnym hłoßom. (Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud 13. meje.

Wotroczk Jan Hilbjenz, kotryž běsche gmejnskeho prjódkstejerja Augusta Mucźeru w Bórku na cźesćźi ranik, bu k 20 mk. pjenjeżneho khostanja abo k 4 dnjam jastwa wotßudźeny.

Żiwnoscźeŕ Jakub Löschen s Dźiwocźiz běsche 29. haprleje 1881 rěsnikej Wylemej Thiemannej se sanknjeneje kólnje na lubijskej drósy pschi wotwoženju ßłómy 8 walcźkow ßyna wotewsał. Wón dosta sa tutu njesprawnoscź 4 dny jastwa.

Khostanska komora 16. a 18. meje.

Dźěłacźeŕ Jan August Soba s Jaßeńzy, hižom ras podobneho njekhmanstwa dla khostany, bu dla njekasanstwa s dźěcźimi k jenolětnemu jastwu wotßudźeny.

Něhduscha korcźmarka Johana Marja swudowjena Wünschowa rodź. Jacobez a jejny ßyn s prěnjeho mandźelstwa, něhduschi pschekupz K. M. W. Klätschka s Budyschina, běschtaj w skórźbje se żiwnoscźerku swudowjenej Pjekarjowej, kotruż běschtaj s wjechselom wo 602 mk. sjebałoj, mandźelsku zyhelnika Wojty w Budyschinje s pjenjesami k wopacźnemu ßwědcźenju pschecźiwo Pjekarjowej wabiłoj. Dokelż pak Wojtowa tajke żadanje wotpokasa, a też druhim ludźom wo tym powjedasche, wobrocźischtaj wobaj wobskorżenaj wěz a wupscheścźeraschtaj bjes ludźimi to měnjenje, so je ßo jimaj Wojtowa ßama sa 200 toleŕ k wopacźnemu ßwědcźenju podtykowała. Hacź runje Wünschowa a jejny ßyn też na ßudnistwje pschi ßwojim wuprajenju wostaschtaj, dha buschtaj tola wobaj sa winowateju spósnataj a Wünschowa k schěścźměßacźnemu jastwu, jejny ßyn Klätschka pak k jenolětnej khostarni (zuchthaus) a wobaj wobskorżenaj k 5lětnemu shubjenju krajnych cźeßnych prawow wotßudźenaj.

Khostauska komora 21. meje.

13. měrza t. l. rano w 2 hodźinomaj podaschtaj ßo 38lětny khěżeŕ a dźěłacźeŕ Handrij Handrik s Dubrawki, hižom ras khostany, a 19lětny wotroczk J. P. Polnik s Borschcźe w Pruskej, hacź dotal njekhostany, na knježi dwór w Barcźe, s kotrehoż městnoscźemi běschtaj wobaj snajomnaj. Polnik po błyskowodźe (blitzableiter) twarjenja, w kotrymż ßo żitna kubja namaka, horje lěsesche, rostłócźi wokno a sastupi do żitneje kubje. Tam wón dwaj měchaj po pokojzy se żitom napjelni a jej k Handrikej, kotryž na straži stejesche, dele cźißny. Na to ßo wobaj se ßwojim paduchstwom wotßalischtaj a, żito pschedawschi, wuwikowany pjenjes, 16 mk. 50 np., bjes ßobu dźěleschtaj. Dla cźeźkeho paduchstwa bu Handrik k jenolětnej khostarni a k dwělětnemu shubjenju cźestnych prawow, Polnik pak k wóßommeßacźnemu jastwu wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Wužiwanje strowotnych wodow w Emsu Jeho majestoscźi sakskemu kralej Albertej derje tyje. Kraßne nalětne wjedro jemu dowoli, wo dnjo s wjetscha wonka pschebywacź. W tychle dnjach je kral tsjoch sakskich poddanow, kotsiż tu khwilu w tamnischich kupjelach pschebywaja, s pscheproschenjom k kralowskemu blidu pocźeścźił.

Barlin. W rajchstagu ßu sańdźeny tydźeń wschelake pódlanske pschistajeńki sa rjemjeßkniski porjad wobsankli. Najważnische namjety, kotrež dyrbjachu móz jednotow (innungen) w rjemjeßknistwje powjetschicź, kaž prawo k wuwucźowanju wucźobnikow, sakońske nusowanje, so ma kóżdy rjemjeßknik k pohrjebnym, khorownym a pomoznym jednotskim kaßam pschistupicź, buchu wotpokasane. Namjet sapóßkanza Payera, so bychu ßo nětcźische wyßoke ßudniske płacźisny, pschi kotrychż ßo kóżdy poddan němskeho khěżorstwa w ßwojim prawje schkoduje, ponižike, bu s wulkej wjetschinu pschijaty. — Rajchstagske petizijonske kommißiji je ßo 1681 petizijow dla sběhnjenja abo pscheměnjenja zivilneho mandźelstwa pschipóßkało. Wot tutych petizijow je 326 s Pomorskeje, 109 s Meklenburga, 162 s Hanoverskeje, 436 s Bramborskeje, 27 s Bajerskeje, 43 se Sakskeje, 33 s Württemberga, 53 s Braunschweiga a wopschija wscho w hromadźe 150,000 podpißmow. — Khěżorske knjeżerstwo ma wotpohladanje, dźěłanje pólvera a dynamita k statnemu monopolej scźinicź, schtoż bu dla sadźěwanja njewužitneho trjebanja dynamita atd. hižom něktore rasy wot nowinow namjetowane.

— Wikowarski pokt (vertrag) bjes němskim khěżorstwom a Awstriju bu po dołhim wuradźenju a jednanju póndźelu 23. meje podpißany a płacźi hacź do lěta 1887.

— Hrabja Harry Arnim, něhduschi wotpóßłanz němskeho khěżorstwa w Parisu, je w Nizzy w Italskej wumrjeł. Wón bě ßo w lěcźe 1874 s Bismarkom, sa kotrehoż naßlědnika ßo wón powschitkownje wobhladowasche, swadźił a bu posdźischo, dokelż bě pjecźa ważne hamtske pißma wotewsał, dla krajneje pscherady k pjecźlětnej khostarni (zuchthausej) wotßudźeny. Sahe doscź warnowany, ßo pak wón tuteho khostanja s cźeknjenjom do wukraja sminy. Wschě jeho pospyty, s kotrymiž chzyschе ßwoju njewinowatoscź wopokasacź, a jeho wospjetne próstwy wo wobhnadźenje běchu podarmo. Jeho cźěło ßo s Nizzy do jeho domisny powjese a budźe ßo w Arnimez herbskim pohrjebnischcźu khowacź. W jeho sawostajeństwje ßo ważne, wot njeho ßameho nastajene pißma namakaja.

Awstrija. Krónprynz a krónprynzeßyna staj ßo s Peschta saßo do Wina wrócźikoj. Wonaj buschtaj w Peschtu na wulkotne waschnje powitanaj. Město běsche ßwjedźeńszy wupyschene a wjecźor kraßnje illuminirowane. Jako wonaj měschcźańsku deputaziju, kotraż jimaj woßebne dary pschepoda, pschijeschtaj, wotmolwi krónprynzeßyna

we wuherſkej rěczi, ſchtož je w zykym měſcze wulke ſahorjenje wubudźiło.

— Awſtriſka liberalna ſtrona bu po dokholětnym knježenju, w kotrymž cžaßu wona kraj a lud we wſchěm naſtupanju do hubjeńſtwa pſchinjeße, pſchi poßlednich rajchsratſkich wólbach wot konſervatiwneje autonomiſtiſkeje ſtrony pſchewinjena. Dokelž pak liberalni widža, ſo lědma hdy ßaßo knjejſtwo doſtanu, halekuja a ſchkerjedža woni ſ rosſkobjenoſcžu pſchecžiwo kóždemu wot autonomiſtiſkeje ſtrony poſtajenemu namjetej. Tak woni pſchi wuradženju Lienbacherowho namjeta, po kotrymž ma ßo ſchulſki cžaß ſa dźěcži, hdyž ßu nuſne wědomnoſcze w naboženje, cžitanju, pißanju a licženju ßebi nadobyke, wot 8 lět na 6 lět ponižicž, pod ſakhadženjom a hawtowanjom rajchsrat wopuſchcžichu. Na druhi dźeń pak ßo hižom ßwojeho wobſanknjenja kajachu a ßo na rajchsratſkim poßedženju ſaßo wobdźělichu. Tajke dźěcžaze ſakhadženje němſkeje liberalneje ſtrony ßo ßamo wot tych němſkich nowinow, kotrež hewak ſtajnje ſa liberalnych wuſtupowachu a jich ſkutki ſa dobre ſpósnawachu, ſaßudži.

Franzowſka. Skoro ßo ſda, kaž by ßo franzowſka wójna w Tuniſu ſ nowa ſapočžała. Dokelž ßo we wokolnoſcži měſta Mateura ſběžkarjo pokaſowachu, general Mauraud lěhwo pola Tuniſa wopuſchcži, ſo by w Mateurje njeměr podußył. Wón ßo pſched murjemi tuteho měſta ſ wójſkom wyſchka Perigroda ſjenocži, kotryž wot Biſerty pſchińdże. Franzowſojo po horzym wojowanju, w kotrymž Khrumirjo wjele ludźi ſhubichu, do Mateura nutſcžahnychu. Khrumirjo a wjetſchi dźěl wobydlerjow, kotſiž běchu w jich ſjenocženſtwje pſchecžiwo Franzowſam wojowali, ßo do cžěkanja dachu. — We wjecžornym Algierje ßu ßo Arabſzy pſchecžiwo Franzowſam ſběhnyli. Woni 19. meje we wokolnoſcži Chelally we wulkej hromadże franzowſke wotdźělenje wyſchka Innozentija nadpadžechu. Franzowſka algierſka kavallerija dyrbjeſche zoſacž, jako pak ßo infanterija do Arabſkich da, buchu tucži bórſy ſbicži. Njepſchecžel woſtaji na bitwiſchcžu 300 morwych a ranjenych, Franzowſojo pak 37 morwych a 46 ranjenych. — Gambettowy wólbny namjet, ſ kotrymž chze wón po jeho měnjenju republikanſku móz w Franzowſkej wobtwjerdźicž, je ßo ſ wjetſchinu wot 50 hłoßow w deputirtſkej komorje pſchijał. Präſident Grévy a ſ nim wjetſchina republikanſkich wotpóßłanzow běſche pſchecžiwo njemu, a wón jenož teho dla wjetſchinu hłoßow doſta, dokelž wſchitzy bonapartiſtiſzy wotpóßłanzy ſa njón hłoßowachu. Kaž wjedźicžeŕ bonapartiſtow, Caſſagnak, poſdźiſcho roſeſtaja, ßu tucži jenož teho dla ſa Gambettowy namjet ßwoje hłoßy wotedali, ſo by Gambetta ſkerje a lěpje na wjerſchk republiki pſchiſchoł; pſchetož pod jeho njeměrnej politiku, woni měnja, njeſměje republika tajkeje wobſtajnoſcže a trajnoſcže, kaž pod wjedźicžeŕſtwom nětcžiſcheho wobhladniwheho präſidenta Grévija.

Rußowſka. Ignatěv, nowy ruſki miniſter ſnutskownych naležnoſczow, je liſt na guvernerow wudał, w kotrymž ßo praji, ſo ßo pſchicžina žadławych podawkow njeßmě jenož pola nihiliſtow pytacž, ale ſo wona we wopacžnym, naboženu a dobre poczinki wotſtronjazym wotcžehnjenju dźěcži leži. Wobtwjerdženje wěry a naboženy a ſanicženje łžow a njeſprawnoſcže dyrbi po tajkim prěni nadawk ruſkeho luda bycž. Jebanſtwo dyrbi pſchеſtacž a ßo wſchudžom ſahnacž. Semjanſtwo, krajne ſtawy a měſta njech ßu pſcheßwědcžene, ſo jich prawa, jim něhdy ſpožcžene, po khěžorowej woli, ſdźerżane woſtanu, a ſo budże ßo knjeżeŕſtwo prózowacž, wſchě wobſanknjene reformy do ſkutka ſtajicž. Tež burja njeßmědža ſchkódnym ſekżanym powjeſcžam wěricž a móża doſpoknu dowěru měcž, ſo ßo ßwoboda a prawa, jim wot njebocžiczkeho khěžora date, niz jenož wobkhowaja, ale ſo budże knjeżeŕſtwo tež na to ſmyßlene, wſchě cžežkoty, kotrež na burſtwje leża, polóžicž a burſke naležnoſcže po móżnoſcži polěpſchicž. — Pomjenowanje Ignatěva je w Němzach wulki ſtrach a bojoſcž wubudźiło a woßebje liberalne nowiny wo nim kaž wo żiwym cžercže pißaja a jemu wſchě hroſne wudma nadawaja, měnjo, ſo budże ßo wón pſchi prěnjej lěpſchej ſkładnoſcži ſ němſkim khěžorſtwom do wójny dacž. So pak je tajke hanjenje a ßwarjenje bje wſcheho ſaměra, je jaßnje ſe ſnateje Bismarkowje nowiny „Nordd. Allg. Ztg.“ widžecž, kotraž takle piſche: Ignatěv njeby tež jako wjedźicžeŕ ſwonkowneje ruſkeje politiki bjes nuſowazych pſchicžinow měrny ziwiliſatoriſki nadawk ſ wójnſkej politiku wuměnił. Ignatěwowe diplomatiſke ſaßłużby ßu wulkotne a ßu jemu dowěru jeho luda dobyke a wukraj nima żaneje pſchicžiny, ſo by ßo jeho dla do ſtracha dał.

— Pſcheſcžěhanje židow je ſkónczńje pſcheſtało a kſcheſcžijenjo ßu ßo pomałku ſaßo ſměrowali. Knjeżeŕſtwo je w ſańdźenym tydženju wſchudžom, hdżež ßo njepokoj pokaſa, wojakow póßłało, kotſiž tumulty hnydom pſchi ſapočžatku potłócžichu. Khěžor je 23. meje deputaziju petersburgſkich židow pſchijał. Jako bě baron Günzburg jemu ßobuſtawy deputazije pſchedſtajił a ßo na njeho ſ krótkej narěczu wobrocził, khěžor takle wotmolwi: ſo ſa njeho żane rosdźěle w naſtupanju jeho poddanow njewobſteja, kajkehožkuli ſplaha abo wěrywuſnacža njech też woni ßu. Židża pak ßu na ßwojim njeſbožu w połodnych ruſkich provinzach ßami wina. Tola dyrbi ßo też na to dźiwacž, ſo jim tamniſche ſozialne wobſtejnoſcže woßebje lohko ſkładnoſcž k jebanju a lichowniſtwu dawaja. Na to jedyn ßobuſtaw deputazije ſpomni, ſo je nětcžiſchi njeměr ſcžěhwk wujimanja židow na wěſte měſtna ruſkeho kraja. Židża, ſ wjetſcheho dźěla wikowarjo, njenamakaja pola khudych burow żaneho druheho dźěła hacž korczmarjenje. (Dyrbi dha korczmař jebacž a ſ lichowanjom ludźi wuzyżacž a je na wſchě njekniczomne waſchnje do njeſboża a nuſy cžěricž? Cžeho dla dha židża na polach dźěłacž nochżedża? Ruſke knjeżeŕſtwo je jim hižom wjazy krócž krajiny darmo pſchipokaſało, ſo bychu ßo wot wikowanja k ratarſtwu wobroczili. Tola židża ſprawne ruczne dźěło ſazpija a, je kſcheſcžijanam pſchewoſtajiwſchi, ßo radſcho ſ jebanjom a lichowniſtwom żiwja.) — Ruſka polizija je żónſku ſajała, w kotrejež wobydlenju dynamit, pólver, cžiſchcžeŕnju a nihiliſtiſke proklamazije, tam cžiſchcžane, namakachu. Wona Terentjewa rěka a je ßo ſ inżeněrom Ssaſchku pſchi paduchſtwje w Cherſonje wobdźěliła a wot kranjeneje ſummy 10,000 rublow doſtała.

— Po nowſchich powjeſcžach chze ßo khěžor ſ Petersburga do Moſkwy pſcheßydlicž a do tuteho měſta na dalſchi cžaß khěžorſki dwór pſchepokożicž; pſchihotowanja k temu w khěžorſkich hrodach ßu hižom dokonjane.

Turkowſka. Wo ſultanje Abdulu Azizu ßo něhdy powjedaſche, ſo je ßebi wón ßam żiwjenje pſches to wſał, ſo ßebi ſ nożizami żiłu pſcherěſny. Nětko po dokhich lětach je na ßwětko pſchiſchło, ſo ſultan ßwoje żiwjenje ßam ſkóncził njeje, ale ſo ſtaj jeho wójnſki miniſter Huſſein Avri Paſcha a miniſter ſwonkownych naležnoſczow Midhat Paſcha ſkónzowałoj a jemu potom jenu żiłu puſchcžikoj. Wójnſki miniſter Huſſein Avri Paſcha poſdźiſcho ßam żiwjenje pſches jeneho mordarja ſhubi, Midhat Paſcha pak pola noweho ſultana do njehnady padże a bu do Aſije wupokaſany. Dokelž pak bu jeho wina bjes dwěła dopokaſana, doſta kommandant w Smyrnje pſchikaz, ſo ma Midhata ſajecž. Njedźiwajo na to, ſo buchu pſchihotowanja k jeho ſajecžu zyle ſkradžu cžinjene, Midhat

tola wo tym ſhoni a k franzowſkemu konſulej, w kotrehoż wobydlenju Turkojo nikoho njeßmědża pſchimacź, cźekny. Wón na żane waſchnje konſulat wjazy wopuſchcźicź nochzyſche a ßo hakle potom turkowſkej poliziji pſchepoda, jako jemu franzowſki konſul porucźnoſcź franzowſkeho knjeżeŕſtwa ſjewi, ſo ma jeho hnydom ſ konſulata wupokaſacź.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Póndźelu rano na poł ßedmich ſemrje po dołhej khoroſcźi k. kapłan Michał Róla na tudomnym tachantſtwje a bu ßrjedu ſ wulkej cźeſcźu pohrjebany. Njebocźiczki běſche horliwy ßerbſki wótcźinz a pilny ßerbſki ſpißowaŕ; wón je wjele pißał do Łuźiczana, Katholſkeho Póßła a też do Časopisa Maćicy Serbskeje, pſchi kotrejż je nimale ſchtyri lěta pißmawjedźeŕſtwo wobſtaral. Wot druheho poklěta 1877 hacź do kónza 1880 wjedźeſche wón jara wuſtojnje redakziju Kath. Póßła. Wón podpjeraſche rady a ßwěru wſchitke katholſke a też wſchě naſche ſhromadne ßerbſke towaŕſtwa. Teho dla je jeho mjeno bjes Sserbami ſ cźeſcźu mjenowane. Njeboh k. Róla narodźi ßo 25. ſeptembra 1841 w Ralbizach, ſtudowaſche w Draźdźanach, Praſy a Kölnje, duchowny bě wot 10. ſeptembra 1868. Jako duchowny ſkutkowaſche wón ßwědomicźe a ſe żohnowanjom w Oſtritzu, Ralbizach, hdźeż běſche pjecź lět, w Königshainje a wot poſta 1877 w Budyſchinje. Prjedy hižom khorowaty, ſkhori wón nowe lěto ſtraſchnje na organiſku wutrobnu njeprawidłownoſcź a ſahorjenje płuzow, ſ cźehoż ſkóncźnje wódniza naſta. W januaru hižom pſchihotowaſche ßo na ßmjercź, khwilu pomě nadźiju na wuſtrowjenje, hacź jeho nětko Bóh k ſrudobje jeho macźerje, jeho ßotrow, jeho duchownych ßobubratrow a jeho mnohich pſchecźelow ſ tuteje cźaßnoſcźe wotwoła. Cźeſcź jeho wopomnjecźu! Wěcźne ßwětło ßwěcź jemu!

— Sańdźeny ſchtwórtk pſchipołdnju ſapali ßo tudy na ſnutskownej lawſkej haßy w dworje pola droguiſta Oty Engerta pſches njekedźbliwoſcź ballon petroleja. Ballon roſlecźa a palazy petrolej ßo na dwór wuliny. Dokelž běſche wóhnjowa wobora hnydom k pomozy, buchu płomjenja bórſy poduſchene. Hodźinu poſdźiſcho na ßamym měſcźe ſ nowa woheń naſta a tón ras wjele hórſchi a ſtraſchniſchi, dyžli prěni ras. Palazy petrolej běſche mjenujzy pſchi prěnim wóhnju, bjes teho ſo bě to něchtó pytnył, do Engertoweje pinzy ſaběžał, hdźeż ßo nětko petrolej, terpentin, benzin a wſchě druhe ßo lóhko palaze wolije a kißliki ſapalichu. Jedyn wucźobnik, kotryż chzyſche woheń haſchecź, bu wot rosbuchnjenja palazych ßudow woſpjet ſa ſcźěnu wrjeßnjeny a ßebi włoßy, wobliczo a ruzy ſtraſchnje wopali. K ſbożu měješche pak hiſchcźe tak wjele mozy, ſo ßo ſhraba a ſe żadławeho kura, hdźeż by ßo lóhko doſcź móhł ſadußycź, wucźekny. Wóhnjowa wobora, kotraż běſche ßo lědma domoj wrócźiła, běſche ſa něktore minuty ſaßo na wóhnjowym měſcźe. Pinzyne dźěry, ſ kotrychż ßo cźorny kur w mróczelach wuwalowaſche, buchu hnydom ſamurjowane, ſo by ßo woheń, kotryż ßo dła petroleja a wolija ſ wodu njemóżeſche haſchecź, pſches kur ßam podußył. Dokelž pak woheń haßnycź nochzyſche, buchu do njeho haſchaze tyſy cźißnjene, kotreż pod hrimotom ſ tajkej mozu rosbuchnychu, ſo buchu zyhele, kotreż běchu do pinzynych dźěrow ſamurjowane, wuſtorcźene. Każ ßo pokaſa, ßo woheń też ſ tutym ßrědkom njeda podußycź; duż niczo druhe wyſche njewoſta, hacź pinzyne dźěry ſ nowa ſamurjowacź a wóhnjej ßo ßamenu wupalicź dacź.

— Wczera pjatk 27. meje měješche naſch regiment w pſchitomnoſcźi Jeho kralowſkeje Wyßokoſcźe prynza Jurja bataillonſke pſchedſtajenje.

Se Stróże. Sańdźeny pjatk 20. meje ßadźeſche Hadamez macź na polu běrny. Bliſko pſchi polu běhaſche a hrajkaſche jejne dwělětne lube holczatko. S dobom ßo wone, Bóh wě na kajke waſchnje, do wodoweho pſchěrowa ßuny, a hacź runje dźěcźatko hnydom wucźahnychu, běſche wone tola hižom żiwjeńczko wot ßebje dało. Boża ruczka bě je w ſymnej wodźe ſajała.

S Wukrancźiz. Póndźelu 23. meje wudhri tu woheń, pſches kotryż bu ſchěſcź cźißkow, wſchě mkyn-wobßedźerjam ßłuſchaze, do prócha a popjeła pſchewobrocźene.

Wukaſy wyſchnoſcźe.

§ 7. junija 1881 budźe ßo khěżkarſka żiwnoſcź cźißło 43/36 w Rakojdach, k ſawoſtajeńſtwu njebo Jana Lattki ßłuſchaza a na 3300 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ Wutoru 14. junija 1881 ſměje ßo w Budyſchinje wołmowy hermank.

§ Póndźelu 25. julija 1881 budźe khěżniſka leżownoſcź Korle Auguſta Rieſchki we Łupoj, kotraż je na 1920 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přilopk.

* Dła ſpytaneho dźěcźimorjenja bu w tychle dnjach w Lipſku 15lětna dźěcźaza holza Emilia Louiſa Neumannez k pjecźlětnemu jaſtwu wotßudźena. Wona běſche dźěcźom, kotreż dyrbjeſche wothladowacź, petrolej do mlóka laka.

* W Barlinje je żona knihiwjaſarja Stöhra ßebje a ßwoje tſi dźěcźi ſ wuhlowym płunom (gaſom) ſajědojcźiła. Jejny muż bě ßamy dźeń po dołhej khoroſcźi na ßuchocźinu wumrjeł. Dokelž běſche ßwójba pſches khoroſcź wokhudźiła a do dołha pſchiſchła a nětko hiſchcźe też jejny ſeźiwjeŕ wumrjeł, wboha żona ſadwělowa a bjeſbóżny njeſkutk wuwjedźe.

* Kſcheſcźijanſke barlinſke żónſke towaŕſtwo je w ßwojim poßlednim poßedźenju wobſankko, niczo wjazy pola żidow kupowacź. Kóżdy kſcheſcźijanſki pſchekupz, kotryż ßo ßwojeje wěry njehańbuje, doſtanje na żadanje maku blachowu taſliczku, kotraż ma ßo na durje pſchibicź. Wſchě ßobuſtawy towaŕſtwa dyrbjachu ßlubicź, po możnoſcźi jenoż w tutych khlamach ßwoje wězy kupowacź.

* Pſched něktorymi njedźelemi doſta w Barlinje cźeźki ſłóſtnik wó jſtwje pſchepytowanſkeho ßudnika, wot kotrehoż bě ßo jemu krótke rosrěcźenje ſ jeho mandźelſkej dowoliko, tuteje wopyt. Jaty ßwoju żonu wutrobnje powita a da jej hubu, kotraż pſches měru dołho trajeſche. Pſchihladowazy ßudnik pytny, ſo ßo ſ mużoweho rta pſchi hubkowanju w hromadu ſwjercźena papjera do żonineho rta pſcheßuny. Na to ßudnik k żonje ſtupi a ßebi papjeru ſ jejneho rta żadaſche. Naſtróżana wona jeho pſchikaſnju dopjelni, a nětko ßo pokaſa, ſo běſche to liſcźik ſ jara ważnymi pokiwami. Tola, doniż bě ßudnik jón do kónza cźitał, pſchiſkocźi jaty k njemu a jemu papjeru wutorże, kotruż do małych kuſkow roſtorha. Ssudnik wobkhowa jenoż mały kuſk liſta w ruzy. Pſches tutón podawk powucźeni, njebudźa ßudnikojo pſchichodnje żenje wjazy pſchibliżenje bjes jatymi a wopytowarjemi dowolicź.

* S Wiesbadena pißaja: Polizajſki präſident ſ Madai, kotryż bě pjecża dła wużiwanja ſtrowotnych wodow něktore dny po pſchijeſdu němſkeho khěżora ſ 15 wyſchſchimi polizajſkimi ſaſtojnikami ßem pſchiſchoł, je ſaßo wotpucźował. Hibicźiwoſcź, kotruż poliziſtojo w cźaßu khěżoroweje pſchitomnoſcźe pokaſowachu, bu wot kóżdeho pytnjena, ſchtóż na nich bóle kedźbowaſche. W poßlednich tydźenjach bu tu na 329 woßobow ſajatych, bjes nimi 42 na tajne pokiwy

wukrajneje polizije. So ßu ßo wyschschemu mĕschczanoscze a do hroda na wospjet hrożaze a warnowaze listy ßkali, je nĕtko sjawne potajnstwo, każ też, so ßu ßo hrodowe pinzy kedźbliwje sa dynamitom pschepytowake. 18. meje ßu tu sahe rano w nĕkotrych khĕžach sa sozialdemokratiskimi pißmami ßlĕdźili a wot tutych, każ ßo powjeda, nĕkotre waly namakali.

* Jedyn tolsty wulki muż w Frankfurcze ßo Bohu dźakuje, so wußmĕschane dróschkowe konje żani wulzy honjerjo njejßu. Wón w jenej dróschzy po haßach jĕdźesche, w kotrejż ßo na dobo dno roskama. Dokelż pohoncz dla haßoweho hołka jeho wokanje njeßkyschesche, dyrbjesche wón dołhu czaru do deskow saprjeny s konjom ßobu bĕżecz.

* W Neupfalzu w Badenskej bu njedawno nowonarodźene dźĕczo wot baby sa hólza spósnate a jemu posdźischo w kschczeniziy mjeno Theodor date. W zyrkwinskich knihach dźĕczo teho runja sa hólza sapißachu; tola na druhi dźeń dyrbjachu ßo pscheßwĕdczicz, so bĕsche nowy maczerny lubuschk — holza.

* Żadkawy podawk je wobydlerjow mĕsta Augsburga do njemĕra stajił. 17. meje ßu pok hodźiny wot Augsburga njedaloko dróhi w lĕßu czĕło mkodeje żony s grawoczźiwym napohladom namakali. Hkowa, lĕwa ruka a lĕwe nadro bĕchu wot zyle wußlĕkaneho czĕła wotrubane, brjuch wot delnjeho żiwota hacz do schije rosrĕsnjeny a s njeho schtyrimĕßaczne dźĕczo, czrjewa a wutroba wutorhnjena. Drasta a wutroba pódla czĕła leżesche, lĕwu ruku nĕhdże 1000 krocželow wot samordowaneje namakachu, hkowu hacz dotal hischcze wußlĕdźili njejßu. Skónzowana bu wot jejneje czety na drascze spósnata, wona je 20lĕtna fabrikska dźĕlaczerka Starkowa s Pserseea pola Augsburga; mordaŕ je, na tym nichtó njedwĕluje, jejny mandźelski, kotryż teho runja w pserseeskej fabriziy dźĕłasche. Wobaj buschtaj njedźelu popołdnju njedaloko mordarskeho mĕstna wot jeneje burowki widźenaj; tuta ßkyschesche, kak ßo mkoda żona s mużom wadźesche, kotryż jej mandźelsku njeßwĕrnosczi porokowasche. Po tajkim je jeho żarliwosc k żadkawej hrosnosczi pohnuka. Samordowanje je ßo po wuprajenju lĕkarjow se sadajenjom stako. Mordaŕ je też spytak, prawu nohu a nadra wotkamacz, na tym pak bu wón wot ludźi, ßo pschibliżowazych, sadźĕwany. S teho je widźecz, so je wón wotpohlad mĕł, s roskuskowanjom czĕła a s rosbrojenjom dźĕlow po lĕßu ßlĕdy ßwojeho njeskutka satajicz. Jena burska holza je póndźelu mordarja, kotryż hkowu skónzowaneje żony w ruzy dżerżesche, na kromje lĕßa widźaka. Wona to doma powjedasche, nichtó pak jej wĕricz nochzysche. Hakle wutoru ßu pschipadnje na poln żonine czĕło nadeschli a potom to wyschnosczi sjewili.

* Sańdźenu njedźelu je polizija w Hamburgu jenu mormonsku shromadźisnu wußlĕdźika a sbĕhnyka. W jenej khĕži bu 12 wożobow, s wjetscha wobstarne żónske, pschi spĕwanju modlitwow a paczerjow nadeńdźenych. Jako pschedstejeŕ tuteho swjaska, abo każ jeho mjenuja zionski bratr, bĕsche tam 41 lĕt stary moleŕ Hammer s Faaborga, kotryż je s Utah w Ameriży wot mormonskeho profety ßem pósłany, so by ludźi k mormonskej wĕrje wabił. Hammer je po sdaczu wożebje bjes starymi żónskimi wjele pschiwißowarjow namakał. Snate je, so je wón hiżom nĕkotrych na kobjowym brjosy po mormonskim waschnju kschcził. W hromadże je ßo 50 tajkich zionskich bratrow s mormonskeho stata do Europy pósłało.

* Franzowske nowiny „Figaro" pißaja: W Tunisu ßo rjanosczi żonow po jich tołstosczi mĕri; najtucznischa je najrjeńscha. Chze-li ßo wudowz saßo wożenicz a ßo jemu jeho nowa wuswolena ßuschischa dyżli prĕnja mandźelska sda, pschepoda wón starschimaj ßwojeje njewjesty paß semrjeteneje żony a starschej dyrbitaj potom ßwoju dźowku tak dołho kormicz, doniż jej spomnjeny paß zyle twjerdże pschileżi. Hdyż je njewjesta żadanu mĕru tołstosczże dostała, pósczele ßo nawożeni wo tym powjesczi, a kwaß móże ßo mĕcz.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pĕtrowska zyrkej: Jan Mihan, ßłużobnik ßudniskeho hamta, s Khrystianu Paulinu Jätzoldez.

Michalska zyrkej: Michał Graf, mały sahrodnik w Jeńkezach, s Hanu Ssworiz s Bónjez. — Matyj Rjek, hospodarski hetman w Małßezach, s Hanu Khrystianu Heduschkez s Czichońz.

Křćeni:

Pĕtrowska zyrkej: Pawoł Ota, Gustava Adolfa Krala, zigarrydźĕlarja, ß.

Michalska zyrkej: Emil Pawoł, Jana Korle Frömmiga, dźĕlaczerja a wobydlerja na Żidowje, ß. — Hana Augusta, njemandź. dź. w Delnjej Kinje.

Katholska zyrkej: Anton, Jana Klimanta, fabrikskeho dźĕlaczerja w Lejnje, ß. — Wylem, Domascha Herzuby, fabrikskeho dźĕlaczerja w Hajnizach, ß. — Reinhold Oswald, Emanuela Nyolta, fabrikskeho dźĕlaczerja s Lejna, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 13. meje: Emma Amalija, Jana Wjeńki, krawza a wobydlerja tu, dź., 9 d. — Hana Theresia, Pĕtra Ernsta Hofmanna, khĕžkarja a skalarja w Jenkezach, dź., 1 l. 2 m. — Ernst Jan, njemandź. ß. na Żidowje, 3 m. — 15., Pĕtr Urban, wumjeńkaŕ a strażnik w Delnej Kinje, 64 l. 4 m. 11 d.

Płaczisna żitow a produktow

w **Budyschinje** 21. meje 1881.

Żitowy dowos: 3481 mĕchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacz mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacz mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	10	27	11	31	—	—	—	—
Rożka = =	11	8	11	52	—	—	—	—
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	—	—	—	—
Wowß = =	8	—	8	60	—	—	—	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Bĕrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	60	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	75	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sstóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 292 scht., scht.	14	—	26	50	—	—	—	—

Wossjewjenje.

Lĕtuschi trawny wużitk na łukach pschi hospitalskim hacze a pola Wuriz a luzerne na sahonskich parzellach czißko 480 w pokodnju noweje kaserny a czißko 382 a 383 pschi starym tselanskim pucżu ma ßo

1. junija t. l., popołdnju w 2 hodźinomaj

na ßamych mĕstnach pschenajecz.

Na wotnajenje smyßleni ßo pscheproschuja ßo w spomnjenym czaßu najprjódzy na sahonskej parzelli czißko 480, pschi nowej kaserni, shromadźicz.

W Budyschinje, 23. meje 1881.

Mĕschczanska rada.

Buchheim, tukhwilny pschedßyda.

Turkowske ßlówki

w wubjernej ßłódkej tworje porucza tunjo

Moritz Mörbe

na mjaßowym torhoschczu.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spĕwna radosc;** sbĕrka schulskich spĕwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych desków swjasana **70 np.**

Drjewowa awkzija na ſderjanſkim revieru.

Póndźelu 30. meje t. l. budźe ßo:

30 khójnowych ſchtomow, 14—26 ctm. ßylnych, 8—12 mtr. dołhich,
25 = klozow, 25—37 = = $3{,}5$—$4{,}5$ = =
$10{,}_{00}$ ſtotnjow twjerdych walcźkow,
$25{,}_{16}$ = khójnowych =

pſchi napłaćenju tſećeho dźela płaćiſny na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach w drjewniſchću pola Cźelchowa.

Hajniſki dom w Sderi, 20. meje 1881. **G. Petrenz.**

Drjewowe awkzije.

Drjewa, tute lěto w revieru **rakeczańſkeho** knjejſtwa puſchćane, maja ßo ßlědowaze dny a na ßlědowazych lěßnych měſtnoſćach na pſcheßadźowanje pſchedawacź:

póndźelu 30. meje t. l. dopołdnja wot 8 hodźin na khoßłowſkim revieru pſchi dobroſchćańſkich mjeſach:

200 ſchtuk khójnowych klozow, 25—40 ctm. ßylnych, $3{,}5$—$4{,}5$ mtr. dołhich,
111 Rm. teho runja ſchćěpow,
219 = teho runja pjeńkow,
$31{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow;

popołdnju wot 1 hodźiny na jitkowſkim revieru, pſchi wopuſchi:

150 ſchtuk khójnowych klozow, 25—40 ctm. ßylnych, $3{,}5$—$4{,}5$ mtr. dołhich,
51 Rm. khójnowych ſchćěpow,
129 = teho runja pjeńkow,
$17{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow.

Wutoru 31. meje rano wot 8 hodźin na jitkowſkim revieru pſchi ſchěrokej teli:

93 Rm. khójnowych ſchćěpow,
144 = teho runja pjeńkow,
$22{,}_{45}$ ſtotnjow teho runja walcźkow;

dopołdnja wot 11 hodźin pſchi zyganſkim hacźe:

30 Rm. brěſowych ſchćěpow,
$64{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow.

Schtwórtk 2. junija rano wot 8 hodźin na jeńſchćańſkim revieru pſchi kſchiźnym kamjenju:

154 Rm. khójnowych ſchćěpow,
384 = teho runja pjeńkow,
$34{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow;

popołdnju wot 1 hodźiny na nowowjeſćańſkim revieru pſchi palazym hacźe:

63 Rm. khójnowych ſchćěpow,
120 = teho runja pjeńkow,
$14{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow.

Pjatk 3. junija dopołdnja wot 8 hodźin na ſchćeńćańſkim revieru pſchi ßrjedźnym puczu:

309 Rm. khójnowych ſchćěpow,
48 = teho runja kuleczkow,
465 = teho runja pjeńkow,
$35{,}_{00}$ ſtotnjow teho runja walcźkow,
136 hałoſowych hromadow;

popołdnju wot 2 hodźin pſchi Nowej Schćeńźy:

81 Rm. brěſowych ſchćěpow,
32 teho runja hałoſowych hromadow.

Wutoru 7. junija rano wot 8 hodźin na kołbicźańſkim revieru pſchi dworje:

31 Rm. brěſowych a wólſchowych ſchćěpow,
39 = khójnowych ſchćěpow,
18 = teho runja kuleczkow,
54 hałoſowych hromadow.

Wuměnjenja ßo do ſapoczatka awkzijow woſjewja.

W Rakezach, 17. meje 1881.

R. Pelz, wyſchſchi hajnik.

Woſjewjenje.

60 kop krutych khójnowych deſkow je na pſchedań pola tyſcheŕſkeho miſchtra **Brucka** we Łaſu.

Jahły, hejduſchku, kolij, lupiny ja kupuju a poruczam ſ dobom moju **wubjernu pſcheńcznu muku, rźanu muku, rajß,** punt po 18 np., wſchě druźiny **warjenjow,** moje wubjerne **ßymjenja, cźerwjeny dźeczel, běły dźeczel, timothejowu trawu, ſaradellu, hobrſki kolij** a **konjazy majß.**

C. Kahrowe
w póſtſkej kowaŕni.

Poſtoczene lejſty, gardinowe dźerźaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)
porucźa po tunich płaćiſnach
Max Mütze na bohatej haßy 11.

Tunje dźěczaze woſy.

Pſches tunje nutskupowanje je mi móźno, dźěczaze woſy po jara poniźenych płaćiſnach, najtuńſche hiźom wot 12 mk., pſchedawacź.

A. M. Bartusch,
korbaŕſki miſchtr na Źidowje.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaź teź **wutrjeny len** kupuje po kóźdej dźělbje a kóźdy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoź **trjeny len,** a to jenoź ßobotu w Grützneree domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koſaze kóźki

kupuje po najwyſchſchich płaćiſnach
H. Lange na źitnych wikach,
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Kóſlaze kóźki

kupuje po najwyſchſchich płaćiſnach, ßyre koźe ßo derje a tunjo haruja wot
Gustav Naucke
na garbaŕſkej haßy.

Schwajzaŕſke pille,
35 ſchtuk po 1 mk.,
anilinowe barby,
10 ſchtuk po 25 np., k ßamobarbjenju draſty, tkaninow, wołmy a płatu, njejěźdźte,
jejowe barby
po 5 np., 10 ſchtuk po 25 np., njejěźdźte, porucźa
měſchczańſka haptyka
w Budyſchinje na hłownym torhoſchću.

Drjewowa awkzija.

W hoscźeńzu w Huszy

ma ßo

ßrjedu 1. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodźin:

3 Rm. twjerdych schcźěpow,
267 = mjehkich =
18 = twjerdych kliplow,
135 = mjehkich =
1,3 stotnjow twjerdych walcźkow,
39 = mjehkich =
1 hromada twjerdeje walcźiny,
16 hromadow mjehkeje =
31 schmrěkowych dołhich hromadow

} ſ drjewnischcźa we wowcźerſkich kerkach pola Brěſynki, ſ drjewnischcźa pſchi demjanſkim pucźu w huſcźanſkim lěßu a wot ßucheho drjewa, wětroſlemkow atd. tam w diſtriktach: w kupjelnej khěži, na ßlěbornej kuzy, na nowym kerchowje a w dubowych kerkach (Badehaus, Silberwieſe, Neukirchhof und Eichbuſch);

w hoscźeńzu w Kleebuſchu pola Demjan

ſchtwórtk 2. junija t. l. dopołdnja wot 9 hodźin:

2 Rm. dubowych schcźěpow,
95 = mjehkich = cźo. 3 hacź ßobu 65,
13 = = kliplow,
22,2 ſtotnjow mjehkich walcźkow cźißko 1, 4 hacź ßobu 43

} ſ drjewnischcźa w diſtrikcźe liſchcźa hora pſchi demjanſko-jaſonſkej ſchcźeźży

pod wuměnjenjom naßadźowanja a pod druhimi, do awkzije woſjewjomnymi wuměnjenjemi na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Schtóž chze ßebi tute drjewa prjedy wobhladacź, njech ßo na lěßoweho dohladowarja w lěßowym domje pola Huſki wobrocźi abo ßo bjes dalſcheho na pomjenowane lěßowe měſtnoſcźe poda.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.
Hugo Opelt.

K lětuſchemu twarſkemu cźaßej

poruczam ßwój ſkład **tſeſchneje papy, theera, drjewoweje papy** atd. Skład je w dworje **Smolerjez knihiczińſchcźerńze** na lawſkich hrjebjach cźißko 2.

J. E. Schlage.

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a ſkótny pólver,

paket po 1 1/2 punta po 1 mk. 25 np.,

porucza **měſchcźańſka haptyka w Budyſchinje,**
6 na hłownym torhoſchcźu 6.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płacźiſnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Kóždu **ßobotu,** tež cźaſto **ßrjedu,** maja **Kloß** ſ Wjeßela a Kamjeneje pola Rakez, póßelnik ſ Kumwałda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóſchtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huſki a wjele druhich póßelnikow ßwój pſchebytk **w měſchcźańſkej haptyzy w Budyſchinje,**
6 na hłownym torhoſchcźu 6.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Běžazy ſchtomowy wósk,

jara derje ſa ſchcźěpjenje ßo hodźazy, w tyſkach po 40 a 75 np., 2 puntaj po 1 mk. 20 np.,
porucza **měſchcźańſka haptyka.**

Shäker-extrakt,

poßylnjazy a wotwjedźazy ßrědk, porucza bleſchu po 1 mk.

hrodowska haptyka.

Pjerſchcźowe a **moleŕſke barby, bernſteinowy lak** we wſchelakich družinach,
żeleſowy lak,
damarſki lak,
ſiccativ, běžazy a w pólverach,
lany firniß, dwójzy warjeny, ſpěſchnje ſkhnyjazy,
terpentinowy wolij, němſki a franzowſki,
klij we wſchelakich družinach,
paleny gyps,
I. portlandſki zement
porucza

Hermann Lemke
na mjaßowym torhoſchcźu cźo. 8.

Wolijowe barby

we wſchěch družinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,

ſchpundowanſki ßwěcźazy lak,
teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij,
němſki a franzowſki,

dwójny a **jednory lany wolijowy firniß,**
jara ſpěſchnje a twjerdźe ſkhnyjazy,

jantarjowy (bernſtajnowy) lak,
kopallak,
żeleſowy lak,
I. kölnſki klij a **murjerſki klij**
a wſchelake druhe družiny,
myjerſku krydu a **gyps,**
I. portlandſki zement atd.
poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płacźiſnach

drogowe a barbotworowe khlamy

en gros **Otto Engert** en détail
na ſnutſkownej lawſkej haßy.

Dobre

moleŕſke a murjerſke barby

we wulkim wubjerku poruczeja

drogowe a barbotworowe khlamy

Otto Engert
na ſnutſkownej lawſkej haßy.

Sſrědk

k ſpěſchnemu blejchowanju platu

ma na pſchedań a kak ma ßo nałožecź, wukaże **Otto Engert**
na ſnutſkownej lawſkej haßy.

Dla wſdacźa khlamow pſchedawam **ſtoffowe** a **židźane cźapki (mězy)** po kóždej mózhnej płacźiſnje.

H. Lange na bohatej haßy.

Dursthoffske ßuche droždże

porucza po najtuniſchich płaczíſnach kóždy dżeń nowe

Schmißez pjekarńja w Budeſtezach.

Pſchedeſchczńikowa fabrika

H. M. Schmidt

na rózku hlowneho torhoſchcza

porucza nowoſcże w **pſcheßłóncznikach** a **pſchedeſchczńikach** w wulkim wubjerku wot najwoßebniſcheho hacz do najtuniſchehо.

Najtuniſche pſchedeſchczńiki wot 2 mk.

Wſchitke **porjedżenki** a **poczehnjenja** pſchedeſchczńikow ßo kóždy czaß derje a tunjo wobſtaraja. S poczeſczowanjom

H. M. Schmidt.

Czeſczenym wobydlerjam Rakez a wokolnoſcże ßebi dowolam ßo jako czaßnikař poruczecź a proſchu pſchi potrjebje wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

Benno Wirt,
czaßnikař w Rakezach.

W Brěſynzy pola Delnjeje Hórki je **kněža** czíßko 2 ſe ſahrodu na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź w Dornſchnabelu czíßko 9 w Budyſchinje pola **Jurja Zyża.**

We Łahowje je **ſahrodniſka zímnoſcź** czíßko 14 ſ 20 kórzami a 23 prutami pola a łuki a ſ 222,23 dawkſkimi jenoſczemi hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

W Njeßwaczídle je **kněža** czíßko 6 ſe ßolotowej a ßadowej ſahrodu na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

W Spytezach je maßiwna kněža czíßko 9, ſa rjemjeßłnika ßo derje hodźaza, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je pola pſchekupza **Mróſa** w Hodźiju ſhonicź.

W Kubſchizach je **kněža** czíßko 32 ſe ßadowej ſahrodu pſcheměnjenja dla hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje,

dopóſnaty najlěpſchi, **je-li niz jeniczki wo prawdże ſprawny ßrědk** k ſdźerżenju włoßow (njech ßo czítaja wopißma a wjetſche nawěſchtki). Tinkturu ma w Budyſchinje jenoż **Ernſt Mittaſch** hewak **Heinr. Jul. Lincke** w bleſchach po 1, 2 a 3 mk.

Khofej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w ſnatych ßylnych, derjeßłodźazych družinach a měſchenjach

Arno Möckel,
kolonialtworowe a deſtillaziſke khlamy
13 na ßerbſkej haßy 13.

Khofej, punt po 80, 100, 120 np., ßylny a czíſcże ßłodźazy,
paleny khofej, punt po 85, 100, 120 hacz 160 np.,
tuczno, punt po 70 np., pſchi 5 puntach po 65 np.,
porucza **Ad. Rämsch**
pſchi butrowych wikach.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poruczamoj wjetſchu dźělbu zigarrow, ßo derje palazych a ßłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcże tuńſcho a czinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a
na wulkej bratrowſkej haßy.

Carl Noack

w Budyſchinje

na żitnej haßy, njedaloko hłowneho torhoſchcza, porucza

wſchě družiny dobrych a jednorych palenzow po piczelach a litrach po najtuniſchich płaczíſnach, kaž też

khofej, rjenje a czíſcżeßłodźaze družiny, punt po 85, 90, 100, 110, 120 hacz 180 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 hacz 36 np.,
rolkaty tobak, hiſchcże ſtaru tworu, po 56 a 60 np.,
rěſany tobak, punt po 40, 50, 60 a 75 np.,
zigarry, najtuńſche družiny, rjenje ßo palaze, 100 ſchtuk po 175 np., lěpſche družiny 100 ſchtuk po 22, 24 hacz 28 nßl.,
petrolej po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 ptw. po 15 np.,
nowe matjeſjerje, ſchtuka po 18 np.,
fullbrandjerje, ſchtuka po 5—8 np.,
apfelſiny, wulki ßłódki płód,
nowe **lißabonſke běrny** w tychle dujach.

Podpißany porucza czeſczenym Sſerbam Budyſchina a wokolnoſcże ßwoje derje dźěłane **ſtupnjowe** a **ſchłórnjowe twory** po jara tunich płaczíſnach a proßy wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

Heinrich Schäfer,
ſchewſki miſchtr
na ſadnej bohatej haßy czíßło 8.

Ja ſtajnje 1 punt **żita** ſa 1 punt dobreho **khlěba** wuměnjam.

Aug. Sieber, pjekarſki miſchtr
na hoſpitalſkej haßy czíßło 5.

Pjelnjenje młodeho piwa.

Póndźelu 30. meje a ßrjedu 1. junija wjeczor w 7 hodźinach budże ßo w piwarni w Njeßwaczídle **młode piwo** pjelnicź.

Młode piwo.

Póndźelu 30. meje a ßrjedu 1. junija budże ßo we Łuſy **młode piwo** pjelnicź.

Kedźbu!

Jutſje njedźelu **kołbasywukulenje** w Łubjeńzu. **Zwahr.**

Rakečanske serbske towarſtwo „Lipa“

změje ſo póndźelu 6. junija w Rakecach w Kužec hoſćeńcu w 4 hodź. popołdnju a přeproſa ſo z tutym wſitke sobuſtawy na zhromadźiznu. W tutej zhromadźiznje budże jedyn młody Serb přednošk dźerżeć. Też hoſćo z druhich serbſkich towarſtwow ſu rjenje witani. **Předſyda.**

Kedźbu!

Wſchitkim mojim czeſczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, ſo jim khorowatoſcże dla pſchichodne ßwjatki **ſafran** njemóžu do domu pſchinjeſcź. Schtóž ſafrana potrjeba, njech ßo ßobotu 21. a 28. meje do korczmy wudoweje Kapplerowеje, ſ napſchecża ſtareje kaſerny, poda, hdźeż je moja żona k rěczam, kotraž budże jim požadane pſchepodacź.

S poczeſczowanjom
Ernſt Jaźka w Holzy.

Scżénſke czaßniki

(wanduhren), kaž też wſchitke druhe družiny czaßnikow ßo derje a tunjo porjedża na **nowej haßy** (neugaſſe) **cżo. 7,** po 2 ſkhodomaj.

W Hucźinje je hoſpoda ſ rjanej ſtwu a kuchenju na pſchenajecże. Wſcho dalſche je pola **Jana Nowaka** tam ſhonicź.

Podpißana, kotraž ßerbſku a němſku rěcź roſymi, porucza ßo czeſczenym Sſerbam budyſkeje a lubijſkeje wokolnoſcże ſa kuchařku pſchi kwaßach, pohrjebniſchczach atd.

Helena Klarowa w Rodezach
pola Pomorez.

Łužičan čo. 10

1879—80 je wušoł.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 23. **Sobotu 4. junija 1881.** **Lětnik 40.**

Holza w khamorje.

(Pokračowanje.)

„Jedyn zuły ſ měſta“, běſche wotmolwjenje. „Tu je pißmo wot mkodeho knjeſa. Ja chzu khěžu wotnajecź a ßym pſchiſchoł, ſo bych ju wobhladał.“

„Dyrbicźe dha runje w nozy pſchińcź, ſo byſchcźe khěžu, kotruž chzecźe wotnajecź, pſchepytali?“ praſcheſche ßo mórczo ſtary.

Pſchekupz wotmolwi: „Wy wěſcźe, ſo żeleſnizowe cźahi jenoż w tutej hodźinje tu ſaſtawaja. Ja też nimam khwile, ſo bych tu po dnjach wokoło dundał. Wotewrćźe mi po tajkim wrota, pokažcźe mi ſnutskowne khěže a dajcźe mi ſa nóz hoſpodu. Jutſje rano chzu ßebi twarjenja wot wonka wobhladacź a potom ßo roſßudźicź, ſchto budu cźinicź.“

Stary muž morkotajo żeleſny ßuwak wotſtorcźi. Wrota ßo wotcźinichu a zuły ſaſtupi. Wón ſa ſchěđźiwzom pſches dwór a ſahrodu dźěſche a pſchińdźe ſkónczńje do bydlanſkeje wßy. Tu běſche na pjezaku woheń ſapaleny a ſtara żona ßo hotowaſche, na njón kotoł ſtajicź. Na ławje pſchi ſcźěnje leżeſche ſawality mkody cźłowjek ſ worakawym wobliczom wupſcheſtrjeny, hłowu do wobeju rukow ſaprjenu. Zuły ßo pola żony dla póſdneho wopyta ſamolwi, praji, ſ kotrym ſamyßłom je tu pſchiſchoł a praſcheſche ßo, hacź njeby ſa pjenjeſy a ſa dobre ßłowa wjecźeŕ a nóznu hoſpodu doſtacź móhł. Dokelž běſche mucźny, nochzyſche ßo jemu po wobhladanju twarjenjow ſaßo do wßy wróczo hicź.

„Nimacźe niczo k jěđźi?“ ßo pſchekupz hoſpoſy wopraſcha. „Haj, je-li ſcźe ſ plezom a jejami ſ pokojom. Niczo druhe w domje nimam. Sa pſchenozowanje mózu wam jenoż ſpanſku komoru a łożo ſtareho knjeſa dacź. Hdyž je wam to prawo, chzu je hnydom ſa waß poſcźełacź.“

Zuſeho hroſa ſatſchaßny, jako wón poßlednje ßłowa ßłyſcheſche. Tola wón ßo khwatnje ſhraba a praji: „Cźeho dla mi to njedyrbjało prawe bycź? Ja ßo wam do prědka đźakuju, luba żona, a waß proſchu, ſo byſchcźe, tak dołho hacź ſ waſchim mużom khěžu wobhladuju, wſcho do porjadka ſtajili.“

Stary muž njerady durje wotcźini. Wonaj pſches khěžu đźěſchtaj a ſaſtaſchtaj w napſcheczo leżazej ſtwě. Wona ſe ßwojimi ſtarymi, roſtorhanymi tapetami a ſaprójchenymi cźornymi möblami na zuſeho ſrudny njelubośny ſacźiſchcź ſcźini. Dokelž ßo njebě dołhi cźaß wotewrika, běſche powětr (loft) w njej ſtuchły a cźeżki a zuſemu na dych padaſche. So by mjelcźenje ſkóncził, ßo tón wopraſcha: „Sala, dobre ſtwy a ſpanſke komory ßu drje horka?“

„Na tych njeje wjele widźecź“, wotmolwi mórczo ſtary. „Tam je wſcho ſe żitnymi měchami, ſtarymi ſtokami a druhej domjazej nadobu ſaſtajene.“

„To dyrbi ßo wſcho wotnjeſcź“, đźeſche pſchekupz, „je-li khěžu wotnaju. Ale mój chzemoj ßo tola horje podacź, ſo bychmoj ßo pſcheßwědcźiłoj, kak tam ſteji.“

Jeho wjedźicźeŕ bu nětko hiſchcźe njeſdwórliwiſchi, dyžli prjedy, ſtupaſche pak na poßledk po kamjeńtnym ſkhodźe horje. Do prěnjeho ſchoßa pſchiſchedſchi, wón jenu ſtwu po druhej wotcźinjeſche. Zuły ßebi wſcho wobhlada a wopraſcha ßo, jako runje pſched małymi drjewjanymi durcźkami ſtejeſchtaj: „Schto dha macźe tu?“

„To żana ſtwa njeje“, wotmolwi rosmjerſany ſtary. „To je jenoż ſtara cźaporniza, a ja ßym klucź k njej ſhubił.“

„Nó, nó, njebudźcźe jenoż tak ſki“, rjekny pſchekupz, „mi njeje niczo na tym leżane, ſo bych komoru widźał. Đźimoj ſaßo dele. Ja ßo wam rjenje đźakuju, ſo ſcźe mje tu wokoło wodźili.“

Wonaj na to dele ſtupaſchtaj a dó jſtwy ſaſtupiſchtaj, hdźež běſche ſtara żona hižom blido kryła. Zuły ßo ſa nje ßyny a jěđźiſche, ſchtož běchu jemu pſchedſtajili. Stari ludźo niz ßłowcźka ſ nim njerěcźachu. Jako bě ßo naßycźił, wón ſtanywſchi wo łożo proſcheſche. Żona ßwězu ſaßwěcźiwſchi pſchekupza po ſkhodźe horje do ſpanſkeje ſtwy wjedźeſche nimo komory, kotruž jejny muž prjedy njebě wotcźinicź chzył. Pſchekupzej ßo tu nochzyſche doſcź ſpodobacź. Stoły a blido wó jſtwje běchu hižom ſtare, drjechliwe a ſ próchom pocźehnjene. Stara żona ſtaji ßwězu na blido. „To je ſpanſka ſtwa njebocźicźkeho —“ tute ßłowo jej w hubje tcźazy woſta, tola wona ſ nowa ſaßađźi, — njebocźicźkeho ſtareho knjeſa. „Dobru nóz!“ S tym ßo wona wotßali. Jeje cźeŕchanje ßo pomałku po kamjeńtnym ſkhodźe a po khěži ſhubi. Potom wocźichny, a zuły běſche ßamlutki wo jſtwje.

Wón ßo pomałku wußłeka, ſo by ßo, dokelž běſche wot dalokeho pucźowanja ſprózny, hnydom do łoża lehnył. Sswój revolver wón ſ toſche wſa a jón pódla łoża na ſtoł położi. Jako chzyſche durje ſanknycź, pytny ſe ſtrachom, ſo tam żadyn klucź njebě. Stary ßuwak w ſamku běſche tak ſaſerſawił, ſo jón pſchi wſchěm cźahanju ſaßunycź njemóżeſche. Bojoſcź a njeměŕ w nim roſcźeſche. Wulki połny měßaz ſ woknom nuts ßwěcźeſche, kotrež běſche ſ pawcźinami pocźehnjene. Naſch pſchekupz ßo lehny, wuſpěwa modlitwu ſa ßwoju żonu a đźěſcźi a proſcheſche Boha, ſo by też jeho tutu nóz krył a ſchkitował, a wußny na to ſa krótki cźaß. Jeho ſpanje pak běſche njeměrne, dokelž połne měßacźne ßwětło jemu do wocźow ßwěcźeſche. Wo ßrjedź nozy wón wotucźi a wuhlada ſe ſtrachom a ſ hroſu pſchi ßwojim łożu żónſku ſ roſpleczenymi włoßami a ſ blědym, ſtyſknjwym wobliczom. Jeho bojoſcź tſchaßy, wón chze wótſje wołacź. Tola podoba (ſchtalt) porſt na ßwoju hubu położi a jemu kiwa, ſo dyrbi mjelcźecź.

„Đźije ßo mi abo ßym ja wotucźeni?“ ſawoła ſ tſchepotatym hłoßom zuły.

„Wy ſcźe wotucźeni“, wotmolwi ſcźicha podoba. „Ale, Boże dla, budźcźe ſ měrom, hewak ſcźe ſhubjeni.“

Pschekupz, ſ koża ſtawajo, pokny ſtracha na nju hlada. „Njebojcże ßo!“ wona cžicho praji. „Ja ßym k wam pschiſchła, ſo bych ßebi wot waß hnadu wuproßyła. Moje njeſboże je žadławe a ſrudne. Sſłyſchcże je a prajcże potom, hacž mózecże mi pomhacź. Wy ſcże najſkerje wo ſtarym knjeſu powjedacź ßłyſcheli, kotrehož ßu ſkónzowali. Mje maja ſa mordarku. Tola ja ßym njewinowata. Ja mordarjow ſnaju, ja ßym pódla była, jako jemu žiwjenje wſachu. Ssyn ſtareho wotroczka je jeho ſe ßekeru ſaraſył. Jako wón na ſemju padże a wo pomoz wołaſche, je jemu wotroczk hubu ſadżerżał. Tola ja wołach a ſchiczach, jako žadławu hroſnoſcź naſdala widżach. Mordarjej ßo nětko do mnje daſchtaj a mi hubu ſ rubiſchczom ſatykaſchtaj. Wotroczkowy ßyn chzyſche też mje ſaraſycź, ſo jeju njebych pſcheradżiła. Tola jeho macź mi žiwjenje ſdżerża. Ja ßym ju pſchi cżežkej khoroſcźi, jako dołhi cżaß na ßmjercź khora leżeſche, wothladowała. To mi wona njemózeſche ſabycź. Wona hrożeſche, ſo hnydom na ßudniſtwo póńdże a mordarſtwo ſjewi, je-li byſchtaj mje ſkónzowałoj. To pomhaſche. Wonaj mje do tuteje khěże wleczeſchtaj a mje do komory ſanknyſchtaj, hdyž nětko hižom ſchěſcź měßazow jata ßedźu. Dżenßa klinkot wrotoweho ſwona ſaßłyſchach. Ja pytnych khodżenje po ſkhodże a khěži. Ja waſchu rěcź pſched durjemi mojeje komory ßłyſchaſch, kotraž je we mni khróbłoſcź a dowěrjenje k wam wubudźiła. Mi ßo ſdaſche, ſo waß do ſpanſkeje komory ſtareho knjeſa wjedu. Dżenßa abo ženje budżeſch wumożena, to běchu moje myßle, kotreż mje nochzychu wjazy wopuſchczicź. Ja ßym ſawěſcże ſhubjena, hdyž zuſy ludźo do khěże pſchińdu. Mje budża ſkónzowacź, ſo njebych niczo pſcheradżicź móhła. Sadwělowanje je mi móz a khróbłoſcź dało. Se ſtarym kluczom, kotryž w kucźiku mojeje komorki namakach, ßym durje mojeho jaſtwa po dołhim prózowanju wotewrika. Nětko ßym tu a ßo waß praſcham, hacž chzecże mje ßmjercźi wutorhnycź a mi wumożenje pſchinjeſcź.“

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Pſchißażny ßud 28. meje.

Wjeczor 8. julija 1880 ßo ſ pomorczańſkeho wiſchnjoweho wjeßela woßmjo ßłużobni wotroczkojo do Trjebjeńz domoj wróczichu. Jako woni duzy po puczu nimo jeneje wiſchnjoweje hěty pſchińdżechu, ſawoła wotroczk Kawſchka: „Hěta by ßo prawje derje paliła, hdyž by ju něchtó ſapalił“, wucżeże ßwoju ſchtrychowanczkowu tyſku a ßo praſcheſche: „Schtó chze ſchtrychowanczki měcź?“ Lukaſch, najmłódſchi ſ wotroczkow, rjekny: Jow ſ nimi! a Krawſchka jemu dwě ſchtrychowanczży da. Lukaſch khwatnje k hěcże ſkoczi, ſapali hnydom jene ſchtrychowanczko ſa kholowami, palazy kónz wotlecża a padże do ßłómy pódla hěty. Hacž runje bě Lukaſch palazu khopiczku wotlecźecź widżał, pytaſche wón hakle na Weikertowe namołwjenje ſa njej a teptaſche, jako ju bórſy njenamaka, na ßłómje. Kawſchka drje bě też w bliſkoſczi hěty ſchtrychowanczko ſapalił, wón pak je to ſpjecża jenož k ſażehlenju ßwojeje zigarry cżinił. Jako běchu młodźi hólzy lědma 100 kroczelow daloko ſchli, wuhladachu ſady ßebje hětu w płomjenjach, wona ßo ſ poßleſchczami, w njej leżazych, do cżiſta ſpali, pſches cżož ſa wiſchnjoweho najeńka ſchkoda wot 20—30 mk. naſta. Po roßßudżenju pſchißażnych bu Lukaſch dla ſamyßlneho woheńſakoženja a Kawſchka dla wabjenja k temu kóżdy k 3 měßazam jaſtwa wotßudżeny.

Lawniſki ßud 17. a 20. meje.

Dokelž běſche tſěchikryjer J. E. Schlage w Budyſchinje w nozy 1. haprleje w korczmarſkej ſtwě reſtawrazije, tehdom wot njeho wotnajateje, ſ bubonom měr kaſył a ſ tym ßußodow w nóznym ſpanju molił, ma wón 6 mk. khoſtanja płacźicź abo 2 dnjej ſajecża wotpokucźicź.

17. měrza 1881 běchu na knježim dworje w Delnjej Hórzy wotroczka Fricżu ſ pjaſcźemi bili a ſa włoßy torhali. Wot tych, kotſiž běchu ßo na tym wobdżělili, buchu wotroczk E. Rehork ſ Manjowa a J. Lohr ſ Lětonja k 10 mk. khoſtanja abo 2 dnjomaj ſajecża, dale A. Zoka ſ Cżelchowa a Handrij Garbař ſ Dubrawki k 5 mk. khoſtanja abo 1 dnjej ſajecża wotßudżeni.

Zíwnoſcźeŕ a khlamař J. Jeſchka w Měrkowje, kotryž běſche kowarja a korczmarja Jana Bruka w Kupej na cżeſczi ranił, bu k 20 mk. koſtanja abo k 4 dnjam ſajecża ſaßudżeny.

Wotroczk K. A. Socka ſ Wulkeho Wjelkowa doſta paduchſtwa dla tydżeń jaſtwa.

Schoßař Fr. O. Thiela a ratařſki wucżobnik Bruno Neumann ſ knježeho dwora w Hlinje běſchtaj wobſkorżenaj, ſo běſchtaj ßłużobneho wotroczka Pokleńka w Hlinje ſe ſamyßłom na cżěle krjudowałoj. Neumann běſche Pokleńka 2. haprleje 1881 ſ motyku a Thiela dżeń poſdżiſcho ſe ſchudom tak njeßmilnje bił, ſo běchu na nim wjazore wobſchkodżenja widżecź. Wobaj wobſkorżenaj derje ſaßłużene khoſtanje doſtaſchtaj a bu kóżdy wot njeju k 50 mk. abo 10 dnjam jaſtwa wotßudżeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Tſecża evang.-luth. krajna ſynoda bu 1. junija wot miniſtra kultußa dr. ſ Gerber ſ tſikróczнej ßławu na Jeho Majeſtoſcź krala wobſankujena.

— Powjeſcże, ſo ſtaj ſozialdemokrataj Bebel a Liebknecht ßwoje wobßedżeńſtwo w Lipſku pſchedałoj, dokelž ma ßo jeju dla woblehnjeńſke poſtajenje na Lipſk pokożicź, a ſo chzetaj němſke knježeŕſtwo wopuſchczicź, ßu njewěrne a wumyßlene.

— Jeho kralowſka Wyßokoſcź prynz Jurij ſańdżenu ßobotu w Žitawje tamniſchi regiment wobhladowaſche. Wjeczor prjedy ßo njelubosna wěz, tola Bohu dżak bjes njeſbożownych ſcźěhwkow, poda. Jako prynz Jurij, pſchewodżeny wot generallieutenanta ſ Hauſena a generalmajora ſ Einſiedela w jenym měſchczańſkim wosu do Žitawy jědżeſche, padże na torhoſchczu jedyn kóń. Duž Jeho kral. Wyßokoſcź pucź pěſchi do ßwojeho hoſcźeńza dóńdże. Njedżelu popołdnju prynz Jurij ſaßo do Draždżan pſchijědże.

Sswobodne měſto Hamburg, kotreż, hacž runje k němſkemu khěžorſtwu ßłuſcha, tola ſ wonka němſkich zkonſkich mjeſow leži, pſches cżož maja jeho pſchekupzy jara wulku ſaßkużbu a měſto dobry dobytk, budże ſkoro tute woßebite prawo ſhubicź. Pſcheczіwo tutemu prawu, kotreż zyłemu němſkemu pſchekupſtwu a němſkemu rjemjeßniſtwu ſchkodźi, dokelž ßo wukrajne twory pſches Hamburg tuńſcho, hacž pſches druhe zkonſke mjeſy do Němzow ſcźelu, je Bismark hižom loni w němſkim parlamencże wuſtupił. Tehdom pak němſki parlament do Bismarkowych planow njeſwoli, duž je tutón nětko na wſchelake waſchnje Hamburgej jeho wikowarſke woßebite prawo tak wohidne cżinił, ſo ßu ßo Hamburgſzy wotpóßłanzy ßami w tychle dnjach jeho wſdali. Tola tute wujednanje hiſchcże wot měſta Hamburga a němſkeho parlamenta wobkrucźene njeje a je po Hamburgſkich nowinach, kotreż na wujednanje jara ßwarja, wulka praſcheń, hacž ßo tak pſchije, kaž je wuradżene.

Awſtrija. W awſtriſkim parlamencże bu 31. meje ſakoń, ſo ma ßo prażſka němſka univerſita do cżěſkeje a němſkeje dżělicź, ſ wjetſchinu pſchijaty. Němſka liberalna ſtrona bě pſched wuradżenjom ſ konſervatiwnej autonomiſtiſkej ſtronu, k kotrejž ßo Cżechojo

dźerža, wujednała, so budźe wona sa universitny sakoń hłoßowacź. W parlamencźe pak liberalna němska strona, w nadźiji, so pśches to sakoń spanje, ßwój daty ßlub słama a pśhecźiwo sakonej hłoßowasche. Tola tajka njesprawnosćź liberalnym niczo pomhała njeje, pśhetoż konservativni běchu w poßedźenju tak ßylnje sastupjeni, so bu sakoń, pśches kotryż ßo dokholětne cźěśke žadanje dopjelni, pśhiwsaty.

— Kraßny wulki cźěśki narodny theater w Prasy budźe ßrjedu 8. junija, na kotrymž dnju awstriski krónprynz se ßwojej mkodej mandźelskej do Prahi pśhińdźe, wotewrjeny. Na tutón waźny ßwjedźeń sastupjerjo skoro wśhitkich ßkowjanskich splahow pśhijěchu, woßebje póśćźelu tu Polazy ßyku ßwojich najwoßebniśhich a najßkawniśhich mužow.

Franzowska. Najßkawniśhi muž, na kotrehoż ßu w tu khwilu wocźi wśhitkich Franzowsow wobroćźene, je Gambetta, kotryż pśhed nětkotrymi dnjami w ßwojim narodnym měśćze Cahorsu pśhebywasche. Wśho wobydleŕstwo ßo prózowasche, jemu kóždu móžnu cźeśćź wopokasacź. Jeho pućźowanje do Cahorsa bě na cźah dobyćźeŕskeho krala podobny. Wot cźaßa Napoleona II. Franzowska tajke posběhowanje jeneho cźłowjeka widźała njeje. Gambetta je wo prawdźe njewobmjesowany knjeźeŕ na Franzowsach. Jemu k luboścźi je franzowska komora sa jedyn dźeń wólbny sakoń pśheměnika. Präsident franzowskeje republiki, ministrojo, wśho ßo pśhed jeho wolu kloni. Jeho rěcźe, kotreź je wón w Cahorsu dźerźał, ßo jara rjenje cźitaja. Schtóź w nich, kaž w tamnej rěcźi, kotruž wón loni w Cherbourgu měješe, namołwjenje k wjećźenju sa ſhubjenu Lothringsku a Elsaß wotcźakowasche, je ßo cźeźko molił. Gambetta pśhi poßwjećźenju pomnika sa mobilgardy Lotskeho departementa praji: Franzowska je ßo rosßudźiła, ßwój nadawk w měrje pytacź, dokelž je wona měra potrjebna. Schtoż Franzowska, schtoż republikanszy žadaja, je porjad, měr w ßwobodźe a w pokroku, so by ßo franzowski duch móhł wutworicź. Tuta měrnosćźiwa rěcź ßo wot wśhelakich franzowskich nowinow, kotreź ßu pśhecźiwo Gambecźe njepśhecźelnje smyßlene, wußměśhuje a ßo ſ rěcźu Napoleona III. pśhiruna. W Bordowje praji Napoleon snate ßłowa: khěžorstwo rěka měr! kotreź ßu wot Krimskeje wójny hacź do Sedana ſrudne wopomnjenje sawostajiłe. Žadyn cźłowjek Gambettowym wobkrućźenjam, kotreź ßu pokne měra a pśhecźelstwa, wěricź nochze. Dokelž chze senat w Parisu Gambettowy wólbny sakoń, tydźenja wot deputirtskeje komory wobsanknjeny, sacźißnycź, je ßo Gambetta rucźe ſ Cahorsa do Parisa podał. Wón w ßwojich nowinach ſ najwjetśhej rossłobjenosćźu pśhecźiwo senatoram śhcźuwa a hrosy zyły senat rossehnacź, je-li ßo jeho woli njepodcźißnje. — Wójnska expedizija w Tunisu je na kónzu. Sa nětkotre dny ßo franzowske wójsko domoj wrócźi, sa měßaz też ſuavojo a tśělzy, kotśiž hiśhcźe we wjetśhich městach leža, Tunis wopuśhcźa. Ssrjedź Tunisa, w khrumirskim kraju, Franzowsojo ßylnu twjerdźisnu natwarja, so bychu móhli kóždy sběžk lóhko podußycź.

Jendźelska. Němski sozialdemokrat Most, kotryž bu po pśhijećźu sozialistiskeho sakonja pśhes němski parlament ſ němskeho khěžorstwa wupokasany, ßo tehdom do Londona pśheßydli a tam sozialdemokratiske nowiny wudawasche. Po skónzowanju ruskeho khěžora wón njekniczomnu hrosnosćź nihilistow ſ rjanymi ßłowami khwalesche a k dalschemu mordowanju wśhěch wjerchow namołwjesche. Tuteje njehańbicźiwosćźe dla jeho jendźelske knjeźeŕstwo do jastwa ßadźi a w tutych dnjach bu Most dla wabjenja k skónzowanju cźłowjeka wot pśhißaźneho ßuda saßudźeny. Wyßokosćź khostanja hiśhcźe njeje postajena, dokelž dyrbi ßo najprjedy sakitowanska rěcź Mostoweho advokaty pruhowacź. — W Mitcheltownje w Irlandskej nasta pśhi wupokasanju tśjoch burskich najeńkow ſ jich kubkow, kotśiž najeńkarski pjenjes sańdźenych hubjenych žnjow dla jendźelskim knjesam sapłacźicź njemóžachu, bjes 250 poliziśtami a kompagnije dragonarjow, kotśiž dyrbjachu wbohich burow wuhonicź, a bjes ludom straschna bitwa. Ludowa hromada pomakku na 12,000 mužow narosćźe, do polizije bu ſ kamjenjemi mjetane a nětkotśi poliziśtojo sranjeni. Dragonarjo a polizija sběžkarski lud ſ wospjetnymi nadpadami roscźěrichu. Jendźelske knjeźeŕstwo je nětko wot dalscheho wupokasanja burskich najeńkow wothladało.

Rußowska. Minister snutskownych naležnosćźow Ignatěw sapocźnje hižom to, schtoż je w ßwojim poßlednim liśćze ruskemu ludej lubił, po makku do skutka stajicź. Najprjódzy je wón porucził, so bychu ßo dawki kmansho hacź dotal rosdźěliłe, pśhes cźož budźa ßo woßebje burske cźeźkoty położicź. W nasymje budźa pjecźa krajne stawy powołane. — Nihilistojo hiśhcźe pśhezo wutupjeni njejßu. Sańdźeny tydźeń buchu ſ nowa nětkotśi mórszy offizierojo sajecźi a to Murawiew, wnuk generalguverneura Litawskeje, Filosofow, ßyn wójnskeho general-prokuratora, baron Stromberg, Glasow a Ssuchanow. — Njeměr bjes židami a ksche-scźijanami hiśhcźe nochze wocźichnycź. Se wśhěch powjesćźow je widźecź, so roskora bjes nimi skerje roscźe, hacź wotbjera. W Odeßy ßu židźa w stajnym strasche žiwi, magaziny a khlamy ßu sawrjene. W Charkowje ßu židźa do filiale statneho banka tajke hromady pjenjes a skoteho sapokożili, so bank niczo wjazy njepśhiwosmje. Dokelž židźa pósnawaja, so ßu sa nich dobre žně w Ruskej nimo a so ßo ruski lud nochze dale wot nich wuzyzacź dacź, woni tutón kraj pomakku wopuśhcźa a ßo do němskeho khěžorstwa cźahnu. Kajzy jebakojo a njekhmanikojo tucźi ruszy židźa ßu, najlěpje ſ teho widźimy, so ßamo naschi němszy židźa wo nich niczo wjedźecź nochzedźa a ßo wot nich wotlakuja, hacź runje, kaž je to doscź snate, hewak stajnje žid druhemu židej wupomha. Tak židowske nowiny „Wrótßławska preßa“ na prascheń, hacź ma ßo ruskim židam w Němzach statok a domisna wobstaracź, ně! wotmołwja. Wone radźa, wucźahazych židow něhdźe dwě njedźeli hospodowacź, a potom, hdyž je jich židowske pomozne towarśtwo ſ pjenjesami sastarało, jich do Ameriki póßłacź, hdźež njech hladaja, so ßo na sprawniśhe waschnje, hacź dotal w Ruskej, seźiwja.

— Pśheßydlenje khěžora ſ Gacźiny do Pětrodwora je ßo zyle potajnje stało a jenoż woßoby, khěžorej najbliže stejaze, ßu do prědka wo tym něschto shonili; ßamo cźi, kotśiž běchu pśhichodne ranje na awdijenzu skasani, ßo najprjedy do Gacźiny a wot tam hakle do Pětrodwora podachu.

K ßejmskim wólbam!

W nastupanju ßejmskich wólbow, kotreź ßo pśhichodnje w Kamjeńcźanskim wokrjeßu smeja, mi snate pśhißłowo: „Hdyž ßo dwaj bijetaj, ma tśecźi na tym wjeßele a dobytk“ do myßlow pśhińdźe, pśhetoż ja widźu, so ßo po Sserbach něschto podobne stanje. Dwaj Němzaj pjerjetaj ßo pjecźa ludźom na wocźi w „Kamjeńskich Nowinach“ (ja ßam je njecźitam, dokelž ßwoje sbytkne pjenjesy radscho na ßerbske cźaßopißy waźu, dyžli so zusnych podpjeram), jedyn, kiž je dotal sapóßłanz sa burski wotrjad w ßejmje był a ßebi myßli, so je ßwoju wěz derje cźinił, a druhi, prajo, so je něschto, kaž měschcźanosta w Kinspórku (hacź je studirowany, njemóžu prajicź), kiž ma sa to, so wuloßowane město w sakskim ßejmje jemu ßłuscha, a so budźe ßerbskich burow lěpje sastupowacź, hacź

je ßo to dotal ſtako. K ßwojemu wulkemu ſbožu njeſnaju žaneho wot tutych „wujkow", kotrajž ſ wjele pißmom a horzymi ßylſami wobkrucźitaj, ſo naſchich „ßerbſkich burow" wjele lubujetaj. Myßlu pak, ſo, je=li my Sserbja dale pſchihladujemy, njech ßo dotalny ſapóßłanz ſaßo wuſwoli, naſcheje njeſtaroſcźe a liwkoſcźe dla, abo njech kinſpórſki w papjerjanej bitwje ſe ßanzom woſtanje, nichtó druhi njebudźe, hacž my Sserbja, kiž ſchkodu cźerpja, a ſa naſchu dobrocźiwoſcź njeczaka niczo druhe na naß, hacž ſo tón, kiž je dobył, ſabudźo na to, ſo je wot ßerbſkich burow wuſwoleny, ſabudźo na wſchitko, ſchtož je lubił, ßo na poßledku — do naß da! Tak je wěczńje było, tak budźe dale! Ale dyrbi dha hacž do ßudneho dnja tracź, ſo Sserbja telko mudroſcźe nadobydu, ſo ma ßo w ßerbſkich woßadach pſchezo ßerbſki bur poſtajecź, ſo bychmy jeho na ßejm wuſwolili? — Kaž ßłyſchu, je ßo pjecźa hižom w Pancźizach a w Rakezach agitirowało — ſa Němza; ale Sserbſtwo ſpi hiſchcźe cźeżki ſpar, na niczo njemyßło, jako by jemu Němz ſnatu „němſku pudlměžu" pſches wocźi a wuſchi ſcźahnył. Sserbja, hibajmy ßo! Cźaß mamy! Se ßerbſkich woßadow ma ßo na ſakſki ßejm ßerbſki bur ſa ſapóßłanza ßłacź, a niz Němz; hewak ßebi Němzy wěczńje myßła, ſo ßu wſchu mudroſcź ßami ſjědli, a ſo ßmy my Sserbja tak — — lud, ſo po ſcheſcźich woßadach ani muža nimamy, kiž ma telko „krupow", ſo móhł ßwój lud hódnje ſaſtupowacź.

Pſchi poßlednjej wólbje doſta Beeg ſ Brěſnje 1500, Wojnař ſe Ssmoliz 800 hłoßow. Tute 800 hłoßy pſchińdźechu ſ ralbicźanſkeje, khróſcźanſkeje a wotrowſkeje woßady; Njebjelcźizy, Wóßlink, Rakezy a Njeßwaczidło wolichu dotalneho ſapóßłanza, pſchi wſchej prózy, kotruž ßebi „Serbſke Nowiny" tehdom dawachu, ſo bychu druheho Sserba (jedyn, k. Kerk ſ Rodez, je hižom w budyſkim wokrjeßu wuſwoleny) pſchecźiſchcźake.

Budźemy tón krócź ſaßo tajku kekliju ſehracź, ßebi k hańbje? To tola nam trjeba njeje, a proſchu ſ tym ſjawnje „Serbſke Nowiny", kaž tež druhe ßerbſke cźaßopiße, ſo bychu tutu narodnu naležnoſcź do rukow wſake. To dyrbjał dundyr njebycź, ſo dobudźemy a Sserba pſchecźiſchcźimy, je=li ſo wſchě ßerbſke woßady ßwoju winowatoſcź cźinja. Duž dha, lubi Sserbja, njekombźmy ßo, a njeroſſchcźěpmy ßwoje hłoßy. Wólba je ważna wěz a kóždy směje pſched Bohom cźeżke ſamolwjenje, je=li ſo ßo wo to njepoſtara, ſo ſprawny, wěriwy muž, kotremuž cźaßne a wěczne ſbožo ßerbſkeho ludu na wutrobje leži, ßo ſa tak ważne ſaſtojnſtwo wuſwoli.

Sserbſke „Bjeßady", ßerbſke „Towarſtwa", ſtawajcźe! -š.

Ze Serbow.

S Pomorez. Wutoru popołdnju ſtorcźi żeleſnizowy ſpěſchny cźah, ſe Shorjelza pſchijěždźazy, na lowriju, na ßamßnych ſchěnach ſtejazu, na kotrychž cźah jědźeſche. Lowrija bu roſkamana, cźahowa lokomotiva pak jenož lohko wobſchkodźena. Sa ſchtwórcź hodźiny běſche ſchkoda ſaßo tak daloko wuporjedźena, ſo móżeſche cźah dale do Budyſchina jěcź.

S Meſchiz. Njedźelu 29. meje rano w 2 hodźinomaj wudyri tu woheń, kotryž twarjenja khěžnika Małcharja a kólnju wulkeho ſahrodnika Urbana do prócha a popjeła pſchewobrocźi. Woheń je najſkerſcho ſałożeny.

S Jamneho. Wutoru 24. meje popołdnju w 5 hodźinach wudyri tu pola khěžkarja Jonaßa woheń. Płómjenja khěžu a wſchu domjazu nadobu do cźiſta ſaniczichu. We wóhnju je ßo tež jene ßwinjo ſpaliło.

Wukaſy wyſchnoſcźe.

§ Korczmarſka žiwnoſcź cźißko 64 w Nowych Pßowjach, herbam njebocźiczkeho korczmarja Jana Kaſchpora ßłuſchaza a na 5145 mk. takſirowana, budźe ßo 10. junija t. l. dopołdnja w 11 hodźinach na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

§ Sa khěžnu leżownoſcź cźißko 29 w Hornjej Hórzy, k ſawoſtajeńſtwu njebocźiczkeho cźěßle K. A. Mróſa ßłuſchazu, na kotruž je ßo 7800 mk. ßadźiło, je ßo na 9. junija t. l. wyſcha ßadźanſka termija poſtajiła.

Sswjedźeń ßerbſkich towarſtwow w Njeßwaczidle.

Kaž bě ßo wobſankło, wotjědźe bukicźanſke ßerbſke towarſtwo njedźelu 29. meje rano w 6 hodźinach ſ Pomorez a poda ßo ſ Budyſchina hnydom pěſchi na pucź do Njeßwaczidła, ſo by ßo tam ſe ſaryczańſkim a bukicźanſkim towarſtwom ſeſchło. Na dróſy njedaloko Małkeho Wjelkowa bu te ßame wot deputazije ſaryczańſkeho towarſtwa powitane. Po krótkim wodychnjenju we wjelkowſkim bratrowſkim hoſcźeńzu ßo wſchitzy w hromadźe na dalſchi pucź pſches rjane hona a łuki nimo Mikez do Łuha dachu, hdźež towarſtwo na rjanej ſahrodźe rjenje kryte blido nadeńdźe, ſa kotrež ßo ßynycź bu wone wot k. miſchtra Krawza, měſtopſchedßydy ſaryczańſkeho towarſtwa, luboſnje pſcheproſchene a hnydom wot knjenje Krawzoweje ſe ſnatej wuſtojnoſcźu a ſpěſchnoſcźu ßerbſkich hoſpoſow ſ najlěpſchim tykanzom a khoſejom poßłużene. Kn. Krawz chzyſche ſ tym bukicźanſkemu towarſtwu wopokaſmo luboſcźe a pſchiwißnoſcźe dacź, dokelž je wón w tej woßadźe wſchón cźaß ßwojeje młodoſcźe pſchebywał. Jemu budź ſa tajku luboſcź wutrobny dźak wuprajeny. Po krótkim wotpocźinku a wokſchewjenju dźěchu pod khłódkom dubow łuhowſkeho parka dale po pucźu do Njeßwaczidła. Sso pomału k Njeßwaczidłu bliżo, wuhladachmy tam pſchi nadobnej khěži k. murjerſkeho miſchtra Winklera kraßne cźeßne wrota natwarjene, njedaloko kotrychž běchu ßo Njeßwaczilſzy ßobuſtawy, twarzy cźeßnych wrotow, ſhromadźiłe. Ssobuſtaw towarſtwa k. H. Patoka ſ Njeßwaczidła wuſtupi ſ jara rjanej powitanſkej rěczu, w kotrejž bjes druhim praji, ſo wſchak w ßwojich delnich wßach wjele pokaſowanja hódne nimaja, ale ſo ßo tež něſchto woßebne pola nich namaka, a to je droha parła ßwěrnoſcźe, ſprawnoſcźe a bratrowſkeje luboſcźe ßerbſkeho luda; w dowěrjenju na to chzyłe ßo bukicźanſke towarſtwo k nim bliżicź a ßo ſ nimi ſjenocźicź. Pſchedßyda bukicźanſkeho towarſtwa k. ßejmſki ſapóßłanz Kerk wotmolwi, ſo ſa tajke poczeſcźowanje żanych ßłowow njenamaka, a ſo jeho towarſtwo to wſcho njeſaßłuži, hiſchcźe mjenje pak je to wocźakake. Hdyž pak je ßo to tola ſtako, dha njech nětko bjes ßerbſkimi towarſtwami luboſcź, bratrowſka jednota a ſahorjenje ſa Sserbſtwo roſcźe a pſchiběra. Wón pſchiſtaji, ſo w nětcźiſchim cźaßu woźiwjazy wodych pſches zyłe Sſłowjanſtwo dźe. Runje kaž ßo w dalokej ſłotej Praſy ſaſtupjerjo wſchitkich ßłowjanſkich ludow k poßwjecźenju wulkeho cźěſkoßłowjanſkeho dźiwadła (theatra), na kotrymž je ßo 13 lět dołho twariło, ſhromadźuja, tak ßo tež ßerbſke towarſtwa ßerbſkeje Łużizy w njeßwaczilſkej wokolnoſcźi ſkhadźuja. Po ſdalenju wot cźeßnych wrotow ßo k druhej Bożej ßłużbje ſaſwoni a wobej towarſtwje ßo pod wjedźenjom knjeſa Mkynka do Bożeho doma podaſchtej. Tu ßłyſchachmy prědowanje, kajkež ßo jenož pola knjeſa fararja Jakuba ßłyſchi. Bukicźanſke towarſtwo bě teho měnjenja, ſo je próza dalokeho pucźowanja ſe ßłyſchenjom tajkeho duſchu hnujazeho prědowanja doſcź a na doſcź ſarunane. Wokſchewiwſchi ßo na Bożej ßłużbje cźehnjeſche towarſtwo do knjeżcho

hoſcźeńza, hdźež ßo nĕhdźe na 50 woßobow na hoſcźinje wobdźĕli, k kotrejž bĕ hnadne knjejſtwo k. hrabja ſ Peralta-Renaud-Rieſch tunu piwa darniwje póßłako. Pſchi wubjernje pſchihotowanym wobjedźe, na kotrymž ßo wot wjazorych knjeſow ßławy a to wot k. pſchedßydy Mkynka, jeho ſaſtupjerja k. Krawza, k. wucźerja Ssuſchka a k. Błažija atd. wunjeßechu, ßo cźaß rucźe miny, tak ſo dyrbjeſche ßo towarſtwo na woßebite pſcheproſchenje k wopytej hrabinſkeho parka hotowacź. Jako pſched hród pſchicźahnychu, knjes hrabja a knjeni hrabinka na balkon wuſtupiſchtaj.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Přilopk.

* W nozy 23. meje je w Neugersdorfje pjekarſki Pawoł Horſchiz ſ Gersdorfa pola Rychbacha w popjełowej jamje, ſe żeleſnym wĕkom pokrytej, ſpał a je ßo tam w płunje (gaſu) ſadußył. Cźeho dla je do jamy ſaléſł, njeje hiſchcźe ſnate.

* Njewjedro na Boże ſtpicźe je w krajinje bjes Miſchnjom a Rieſu ſlĕ ſakhadźało. Najwjazy ſchkody krupy w Bonitzu a Merſchwitzu cźinjachu. Wone żita ſ mĕſtami do połozy ſbichu. Tež wino, kotremuž bĕ kruta ſyma hižom doſcź ſeſchkodźiła, je pod dele padazymi lodowymi kulkami cźežko cźerpiło. W zyrkwi w Bornizach bĕſche 35 woknow rosbitych. Hiſchcźe na druhi dźeń leżachu njedźiwajo cźopłeho wjedra krupy wot wulkoſcźe hołbjazych jejow na haßach we wjetſchich hromadach.

* Pjatk 27. meje je na Plauen, Tharandt a wokolnoſcź wulki, njeſboże pſchinoſchazy ſliw panył. Woda, wot hór ßo dele walaza, ſtorha khĕże, mosty, płoty atd. ßobu, a jako bĕ woda wotbĕżała, namakachu wſchelaki w żołmach ſatepjeny ſkót. Albertez reſtawrazija w Tharancźe płuwaſche w ßylnje żołmjazych wodach, jenož ſ wulkej prózu ßo radźi möble ſ wody wukojicź. Żeleſnizowe kolije bĕchu ſ pĕſkom a kamjenjemi ſaßypane. Cźah, kotryž dyrbjeſche pſchipołdnju w jenej hodźinje do Tharanda pſchijecź, woſta bjes Hainsbergom a Deubenom we wodźe tcźazy. Dokelž bĕſche wobkhad do Tharanda zyle njemóżny, bu khwatnje po pionirow w Draždźanach telegrafowane. Tón ßamy dźeń hiſchcźe na 100 muži wot nich na pomoz pſchińdźe. S druhich ſtron hiſchcźe hórſche powjeſcźe pſchikhadźuja. Na jenym kuble w Hainsbergu je ßo ſkót w hródźi tepił. W Neukoſchitzy buchu nĕkotre dźĕcźi, kotrež na moſcźiku ſ dźĕcźazym dźiwanjom na ſchumjaze żołmy hladachu, wot wody ßobu ſtorhnjene, jenož dwĕ ſtej ſ nich ßmjercźi wucźekkej. W Deubenje Berndtez ßomotowa fabrika hacź do prĕnjeho ſchoßa we wodźe ſtejeſche. W Zſchokez parnej zyhelniczi w ßamej wßy ßobotu runje zyhele palachu, jako na dobo na hornym kónzu doła wodowu ſcźĕnu, nĕhdźe dwaj metraj wyßoku, wuhladachu, kotraž ßo ſ njewocźaknej ſpĕſchnoſcźu na parne khachle wali, wſcho pak pod ßobu pohrjebajo, pak ßobu ſtorhajo. Khachle bĕchu w poknym żehlenju, jako ßo wodowe hromady do nich wulachu, a jenož młódſchemu ßynej, kotryž hnydom klapy wotewri, maja ßo dźakowacź, ſo ßo wulke khachle, zyku zyhelniczu rostorhajo, njerosbuchnychu. Pſches naſtatu ſatraſchnu paru moleni, ßebi wo wßy myßlachu, ſo ßo zyhelnicźa pali. Schkoda je njemało wulka, pſches 150,000 zyhelow je rosmokanych. Woda mĕjeſche tajku móz, ſo bu wot njeje 23 zentnarjow cźežki wós ßobuwjedźeny, zentnarcźežke kamjenje, kary, zyke hromady zyhelow atd. buchu nĕhdźe 1000 krocźelow daloko ßobu ſtornjene. Dwĕ dźĕſcźi w Niederhäßlichu ſtej na ſrudne waſchnje kónz wſakoj. Bĕ to ſchtyrilĕtny hólz a jĕdnacźelĕtna holza dźĕłacźerja Sommera, w gmejnſkej khĕži bydlazeho. Wonej wó jſtwje ſ wodu pocźehnjenej żałoſcźiwje wo pomoz wołaſchtej, runje macź k nimaj khwataſche, — w ßamym wokomiku dźiwje żołmy na gmejnſku khĕżu cźĕrjachu, wona ßo ſ dźĕła ſaßypny a pod macźerńymi wocźemi buſchtej njeſbożownej dźĕſcźi wot dele padazych hrjadow a kamjenjow ſaraženej. We Wyßokej bu żona jeneho podkopnika (bergmanna) wot Bożeho njewjedra trjechena a 8lĕtny hólcźež Neſtler ßo ſatepi. Richzenhajnſke a Reinsdorfſke rĕcźki pola Waldheima tak ſ wodu roſcźichu, ſo bu wot nich kamjeńtny Heiligenbornſki móſt, hižom wot lĕta 1830 ßem ßo njekhabkajo na tſjóch ſtołpach ſtejazy, potorhnjeny. W Zwickawje błyſk do dźewjecź khĕżow dyri, ale nihdźe njeſapali; w jenym twarjenju na herrmanſkej haßy je Boże njewjedro 30 dźĕrow do ſtwinſkeho wjercha wuraſyło a wſchĕ wobraſy (bildy) ſe ſcźĕnow ſmjetało.

* We Wjerbnje w Delnjej Łużizy ßu ſańdźeny tydźeń dźĕłacźerjo na knjeżich łukach mały hornz ſ pjenjeſami namakali. Tute pjenjeſy ßu nĕhdźe tyßaz lĕt ſtare a maja nacźerwjenu barbu. Wone maja wulkoſcź dźeßacźnowarſkeho pjenjeſa a ßu jara cźeńke, pißmo ßo na nich żane ſeſnacź njemóże.

* Saniczazy błyſk 21. meje do hródźow kubła Haßelburga pola Noweho Mĕſta w Holſteinſkej dyri a wſchĕ twarjenja do próchа a popjeła pſchewobrocźi. Jenož 70 howjadow bu płomjenjam wutorhnjenych, 134 kruwow, 24 jałojzow a 4 wowzy ßo ſpalichu.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałſka zyrkej: Hermann Auguſt, njemandź. ß. w Dobruſchi. — Richard, njemandź. ß. na Židowje. — Hana Auguſta, Auguſta Liſchki, wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 18. meje: Amalia Zenkerez, njeboh Wylema Domſchki, bywſcheho maſchinytwarza w Mĕrkowje, ſawoſtajena wudowa, 63 l. — 20. Jana Lehmanna, khĕżerja pod hrodom, morwonarodź. dź. — Marja Emma, Wylema Alberta, fabrikſkeho dźĕłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź., 6 m. — 22. Michał Haaſa, khĕżeŕ a fabrikſki dźĕłacźeŕ na Židowje, 45 l. 4 m. 14 d. — Pawoł Arno, Pawoła Arnoa Seilera, kublerja-najeńka w Bórku, ß., 7 m. 4 d. — 23. Michał Róla, tachantſki vikar a kapłan tu, 39 l. 8 m. — 24. Jan Jeńko, khĕżeŕ pod hrodom, 53 l. 11 m. 3 d.

Najlĕpſchi warjeny lany firniß, wſchelake laki, terpentinowy wolij, barby
do wolija rybowane,
pinſle
we wſchelakich druźinach, ſa tyſcherjow a murjerjow,
kaž tež ßwój ſkład
woknowеje a tſĕſchneje ſchkleńzy
porucza po tunich płacźiſnach
B. Hilbenz we Wósporku.

Dobre
moleŕſke a murjeŕſke barby
we wulkim wubjerku poruczataj
bratraj Mĕrſchej (Gebr. Mierſch)
na żitnych wikach.

Podpißany poruczа cźeſcźenym Sſerbam Budyſchina a wokolnoſcźe ßwoje derje dźĕłane **ſtupnjowe** a **ſchkórnjowe twory** po jara tunich płacźiſnach a proßy wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.
Heinrich Schäfer, ſchewſki miſchtr
na ſadnej bohatej haßy cźißko 8.

Tunje dźĕcźaze woſy.
Pſches tunje nutſkupowanje je mi mózno, dźĕcźaze woſy po jara poniżenych płacźiſnach, najtuńſche hižom wot 12 mk., pſchedawacź.
A. M. Bartusch,
korbaŕſki miſchtr na Židowje.

Serbski Hospodaŕ
cźo. 6 1881 je wuſchoł.

Lipa Serbska čo. 5
1881 je wuśła.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 28. meje 1881.

Žitowy dowos: 3127 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pschenža 50 kilogr.	10	27	11	49	10	42	11	49
Rožka = =	11	8	11	39	11	8	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	7	61	8	4
Wowš = =	8	—	8	30	8	—	8	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	50	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sstóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Prošata 372 scht., scht.	13	—	24	50	—	—	—	—

Khěža na pschedań.

W Budyschinku je khěža cžišćo 30 se 6 běrtlami pola se šwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je pola wobšedźerki wudoweje **Runerki** tam shonicź.

Jena **khěža** pod hrodom je hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola agenty **Koplanskeho** shonicź.

Dwajpschežny kruwjazy wós w dobrym porjadku je hnydom na pschedań cžišćo 21 w Sdźeri pola Klukscha.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoža, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucža

W. Hübner, tyscheŕski mischtr w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,
jerje,
schtuka wot 5 np.,
zokor,
zyły a tołczeny,
wschě dobre zichorije, soda, stärku, nudle, schwablczki, rajš, kaž tež wschě druhe kolonialtwory porucža w najlepschej dobrosczi pschi sprawnym pošłuženju a po najtunischich płaczišnach **Arno Möckel**
13 na šerbskej haši 13.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry šłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a šylnje šłodźazy, punt po 120 np., porucža

Hermann Kunack
na bohatej haši.

Drjewowa awkzija

na njeswaczilskim revieru.

Wutoru 7. junija t. l. popołdnju wot 2 hodźinow ma šo w drjewnischczu wotdźelenje 16 fg. (šyte khójny pola noweje wši p. N.)

13 khójnowych schtomow, 16—36 cm. šrjedźneje tołstosczje, 11—19 m. dołhosczje,
105 = klozow, 23—55 = hornjeje = 2,5—5 = =
pod wumenjenjemi, psched awkziju wosjewjownymi, na pschešadźowanje pschedawacź.

Na kupjenje smyšleni njech šo w spomnjenym cžašu na postajenym městnje shromadźa. Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Wulke wupschedawanje.

Wulka dźełba **zajkowych a kožanych stupnjow,** kaž tež **khěžnych stupnjow** a **kordowych tossow, kattunowych jakow** a **schórzuchow** wupschedawa po nutskupnych płaczišnach

E. Schuster,
prjedy w tunich khlamach, pschi mjašowych hětkach,
nětko w restauraziji „Deutsche Halle" pschi mjašowych hětkach po 1 skhodźe.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haši 11

porucža šwój skład

schkleńczanych, porzellanowych a kamjentnych tworow

po tunich płaczišnach dobroczinwemu wobkedźbowanju.

Wušbytk sa hospodarstwo.

Jědźny žonopowy pólver (speise-senf-pulver) k šamopschihotowanju pěkneho a czisteho jědźneho žonopa (mostricha) w buschkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak so ½ kilo hotoweho jědźneho žonopa jenož 50—60 np. khoschtuje maja prawdźiwy na pschedań

měschczanska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschczu a knjesaj **bratraj Měrschej** na žitnych wikach.

Wopisanje je kóždej buschkwi pschiwdate.

Koncentrirowany nerwowy balsam,
wubjerny domjazy šrědk psche
hłowubolenje, subybolenje, wicź, njemóz, rheumatismus
a podobne bolosczje,
½ bleschu sa 50 np., ¹/₁ bleschu sa 90 np.;
Wiczna wota, aromatiska; salicylkiselik,
w pakczikach po 40—60 np. Wopisanje je pschiwdate.
Otto Schimmelowy włošowy balsam,
k pschisporjenju a pošylnjenju rosczenja włošow. Blescha 75 np.

Jenož **prawdźiwe** je porucža **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hłownym torhoschczu 6.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět šławna prawdźiwa
Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita žalba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., wošebje poručena psches **wschitke swonkne schkody,** psche **wicź** a **drjenja** atd., je šebi psches šwoju hojatu móz po wschěm šwěcze khwalbu dobyła a wjele stow, wschelako **šudnišzy wobtwjerdźenych wopišmow,** w haptykach wupołożenych, wo tym šwědczi.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Pschedeschčznikowa fabrika
H. M. Schmidt
na rózku hlowneho torhoschcza

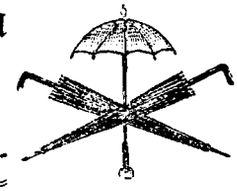

porucza nowoscze w **pschesßkónczniках** a **pschedeschčznikach** w wulkim wubjerku wot najwoßebnischeho hacz do najtunischeho.

Najtuniſche pschedeschčziki wot 2 mk.

Wschitke **porjedzenki** a **poczehnjenja** pschedeschčznikow ßo kózdy czaß derje a tunjo wobstaraja. S poczescžowanjom

H. M. Schmidt.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płaczišnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

S tutym po wěrnoſczi wobßwědczu, ſo buchu moje dźěczi, kotrež na ſły kaſchel cžerpjachu, kaž tež moja žona, kotraž bě měßazy dołho wot wulkich bróſtowych a ſchijowych boloſczow cžiwilowana, po trjebanju **běłeho bróſtſyropa H. A. W. Mayera** we Wrótßławju **doſpołnje** wot tuteho cžerpjenja wußwobodźene. Wſchitkim na podobne khoroſcze cžerpjazym mózu ſpomnjeny ßrědk jako něſchto derje ſkutkowaze a wo prawdźe hojaze poručzecź.

W Thornje, 20. haprleje 1864. **J. L. Deckert,** pſchekupz.

W Budyſchinje dostacź pola **Otto Engerta** na ſnutskomnej lawſkej haßy.

P. Strobelowy atelier

ſa njebołoſne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Carl Noack

w Budyſchinje

na žitnej haßy, njedaloko hłowneho torhoſchcza, porucza

wſchě druźiny dobrych a jednorych palenzow po picželach a litrach po najtuniſchich płaczišnach, kaž tež

khołej, rjenje a cžiſczeßłodźaze druźiny, punt po 85, 90, 100, 110, 120 hacz 180 np.,
raiß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 hacz 36 np.,
rołkaty tobak, hiſchcze ſtaru tworu, po 56 a 60 np.,
rěſany tobak, punt po 40, 50, 60 a 75 np.,
zigarry, najtuńſche druźiny, rjenje ßo palaze, 100 ſchtuk po 175 np., lěpſche druźiny 100 ſchtuk po 22, 24 hacz 28 nßl.,
petrolej po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 ptw. po 15 np.,
nowe matjeſzerje, ſchtuka po 18 np.,
fullbrandjerje, ſchtuka po 5—8 np.,
apfelſiny, wulki ßłódki płód,
nowe **liſabonſke běrny** w tychle dnjach.

Khołej, punt po 80, 100, 120 np., ßylny a cžiſcze ßłodźazy,
paleny khołej, punt po 85, 100, 120 hacz 160 np.,
tucžno, punt po 70 np., pſchi 5 puntach po 65 np.,

porucza **Ad. Rämsch**
pſchi butrowych wikach.

Cigarry!

Jako něſchto woßebje tunje poručzamoj wjetſchu dźělbu zigarrow, ßo derje palazych a ßłodźazych, ſto po 180 np., w dźělbach hiſchcze tuńſcho a cžinimy woßebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na ſwonkownej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Wot najwjetſcheje waznoſcze ſa

wocži kózdeho.

Tuta jenoż ßama wěrnje prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringiſkej je wot lěta 1822 ßwětoßławna.

Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy kujeſa **E. Menznera** w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kózdy wěſcze jenoż wo wěrnje prawdźiwu Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada. Zanu druhu.

Wucžahi ſ liſtow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** So je mi Waſcha **prawdźiwa Dr. Whitowa wocžowa wodźiczka** hižom ſa dwaj dnjej wot mojich ſacžěkanych a ſtajnje palazych a ßylſowazych wocžow wußwobodźiła a najlěpje ſkutkowała, tudy po wěrnoſczi wobkrucžu. Lauchhein, 11./4. 1880. Wilh. Kunz, murjerſki miſchtr. Dale: So ßym ſpěſchnu hojazu móz Waſcheje **prawdźiweje Dr. Whitoweje wocžoweje wodźiczki** pola mojeje žony naſhonił, wobßwědčcu a proſchu (ßłeduje ſkaſanje). Goſenbach, 8./5. 1880. Ferd. Zahn.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kózdej dźělbje a kózdy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kóſlaze kózki

kupuje po najwyſchſchich płaczišnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

A. Tschentscher,
ſchatowa fabrika
a
wuhotowanſki magazin
w **Budyſchinje**

ſ napſchecza noweje měſchczanſkeje ſchule, porucza po jara tunich, twjerdych płaczišnach:

ſwjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźěkarſke koſchle,
puczowanſke nózne koſchle,
hólczaze koſchle,
holczaze koſchle,
zónſke koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
manſchetty,
ſhlipſy, kravatty,
dybſaczne rubiſchka,
ſpódnje jaki,
khołowy,
ſpódnje ßuknje,
wleczaze ßuknje,
poßleſchczowe płachty,
gardiny,
ſchórzuchi,
korſetty,
koſchkowe ſaßadki,
ſchtykowanja,
ſchatowe wobßadki,
ſhirting, chiffon,
koſchkowe ßukno,
piſkej, barchend,
6/4 a 9/4 poßleſchczowe damaſty,
błkdowe a kožowe ſchaty.

Pschedewſacze zylnych njewjeſczinſkich a dźěczazych wuhotowanjow.

Poſtoczene lejſty, gardinowe dźerżaki a roſetty, wobluki ſa wobraſy (bildy)

porucza po tunich płaczišnach **Max Mütze** na bohatej haßy 11.

Prěnja lětna hłowna shromadźisna
towarstwa „pomozy studowazych Serbow“
shměje ßo ßrjedu po ßwjatkach 8. junija 1881
popołdnju w 2 hodź. w sali hosćeńza k „słotej krónje“ w Budyschinje.

Dźeńſki porjad:

1) Lětna rosprawa;
2) namjety pschedßydstwa;
3) powschitkowne rosrěčowanje.

Wschitke ßobustawy towarstwa ßo na tutn shromadźisnu pschećelnje pscheproschuja.

Pschedßyda
towarstwa „pomozy studowazych Sserbow.“

Sslómjane klobuki

a rjenje **garnirowane klobuki**, kaž tež wschě wězy k wupyschenju klobukow poručeja klobukowe khlamy

Hany Rostoweje
na žitnych wikach cźišło 7, po 1 shodźe,
s napschećza ratarskeje schule.

Mojim lubym wotebjerarjam dowolam ßebi tež tute lěto mój sklad **ßerpow** a **koßow** poručecź, wo kotrychž dobroscźi mi njeje nusne wjele rěčecź, dokelž ßu ßo te ßame pschi prawym wobkhadźenju sa dobre wopokasałe. Jenož na nowu druźinu mojich trawowych koßow chzu spomnicź, kotrymž bu němski krajny patent wudźělený. Tež poručam we wschelakich druźinach brußy, kaž tež brußowe rózki. Hischcźe dyrbju, so bych pscheměnjenje mjenow sadźěwał, spomnicź, so ja jenož w mojim domje s napschećza realneje schule pschedawam, žanu druhu pschedawarnju wysche teho pak nimam.

Rob. Jacob, gratowy kowar,
s napschećza realneje schule na ßerbskich hrjebjach.

I. kölnski klij a **murjerski klij**
a wschelake druhe druźiny,
myjerſku krydu a **gyps,**
I. portlandski zement,
wolijowe barby
we wschěch druźinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje skhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju schpundowanjow atd.,
schpundowanski ßwěcźazy lak,
teho runja we wschelakich barbach, bjes wonjenja skhnyjazy,
terpentinowy wolij,
němski a franzowski,
dwójny a **jednory lany wolijowy firniß,**
jara spěschnje a twjerdźe skhnyjazy,
jantarjowy (bernstajnowy) lak,
kopallak,
želesowy lak atd.
poručataj w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płacźisnach

bratraj Měrschej (Gebr. Miersch)
na žitnych wikach.

Do
Capstadta a Awstralije
scźele pucźowarjow s direktnej parnej łódźu
wot Hamburga 15. julija
C. A. Mathei,
Hamburg, Rödingsmarkt 57.

Wosjewjenje.

Dźiwocźanske ßerbske evang. luth. mißionske towarstwo shměje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń — 12. junija — jako na ßwjedźeń ßwjateje Trojizy w Lehnertez domje w Zokowje ßwoju lětnu hłownu shromadźisnu, w kotrejž budźe ßwój dwaj a tsizety lětny dźeń ßwojeho wobstacźa ßwjecźicź.

A dokelž ma ßo w tutej shromadźisnje, kaž kóžde lěto, nowe wuswolenje sastojnstwa, kaž tež slicźbowanje dokhodow a wudawkow stacź, dha ßo s tutym wschě stawy towarstwa lubje prosscha, ßo jutsje sa tydźeń popołdnju w tsjoch hodźinach w pomjenowanym Lehnertez domje w Zokowje bohacźe nuts namakacź a hnydom pschi sastupjenju ßwoje wuswolenske liscźiki wotedacź.

Pětr Mlónk.

Cźistu, pilnu khěžnu holzu k 1. julija pyta
M. Paßlitzsch, pjekarski mischtr
na Hoschiz haßy.

---

10 hriwnow myta

dostanje tón, kotryž mi teho njehańbicźiweho selharnika tak wosjewi, so móžu jeho wyschnoscźi pschepodacź; mjenujzy teho, kotryž tu kžu cźini, so ßym ja bankerot cźinił a psches to ludźi sjebał. Duž ja kóždeho napominam, je-li so ßym hischcźe někomu něschto winojty, so by mi to bórsy sjewił. Hacž runje ßym pola 325 dołžnikow psches 5000 mk. shubił, dha tola nichtó psches mje k schkodźe pschińcź njeßmě.

Jan Teutscher w Budyschinje,
prjedy w Porschizach.

Kschiwdu cźinjaze ßkowa pschecźiwo **Lehmannej** s tutym nasad bjeru.

L. Měrcźin w Ssowrjezach.

Sbožopschejazy spěw

k narodnemu dnjej
mojeho wuja **Korle Gusty Kippera,***

kotryž je ßo 26. junija 1857 w Jeschizach w Hornjej Łužizy narodźił, někto pak s wyschschim wucźerjom bratrowskeje gmejny w Sarepcźe pschi rězy Wolgi w połonschej Rußowskej.

Hnucźa połni spominamy
Dźenßa na Waß s luboscźu
A Wam tudy pschiscźelemy
K Waschom' narodnemu dnju
Khěrlusch sbožopschejazy
S naschej' ßerbskej' Łužizy.
Strowoscź, cźerstwoscź, Božu hnadu,
Zohnowanje njebjeske,
Wschitku poknoscź k wěcźnom' sbožu,
Cźělnje, kaž tež duchownje
My Wam nětko pschejemy,
Wujo, wot naß sdaleny.
S wótznoh' domu, w kotrymž běsche
Tehdy Wascha kolebka,
Wot kotrejž ßo spocźinasche
Prěnja krocźel žiwjenja,
Hdźež te hona dźěcźatstwa
W sbóžnych ßonach drěmaja.
Wot tam hižom Boża ßmilnoscź
Je hacž dotal s Wami schła
A psches wschelku cźmowu cźaßnoscź
Wobstajnje Wam pomhała
Na tej drósy pucźowstwa,
Kiž je była daloka.
Wy pak nětk we zusym kraju
Duschow ßwěrny pastyr scźe
A tam na duchownym polu
Boże ßłowo ßyjecźe,
So we Božim kralestwi
Byschcźe ßnopy noßyli.
Njech kaž w sahrodźe toh' sboża
Wam Wasch wußyw sakcźěje,
Hdźež ßo dusche pyschicź móża
S wěnzom bohabojoscźe,
S Wami schłe tón wusti pucź
K tamnom' paradisej nuts.
Junu, hdyž tón dobry pastyr
Sswoje stadło shromadźa
Sa kotryž je dał ßwój wopor
Tam na horje Golgatha
A psches ßwoju ßwjatu krej
Wěrnych nadobył je ßej.
Pschecźelstwa swjask wobarnowacź
Chzemy ßej cźaß žiwjenja,
Doniž na naß budźe leżecź
Pohrjebnischcźa runina,
Hdźež ta semja Knjesowa
Cźichi wotpocźink nam da.
Božo, ty chzył nasche pschecźa
Junu wschitke dopjelnicź
A we kraju wěcźnoh' bycźa
Wschitkich lubych sjenocźicź,
Tam, hdźež nasch duch shladuje
K domowinje wěcźnoscźe.

Na žadanje hornjołużiskich pschecźelow
pěßnik **Gusta Hataß.**

* Kn. Kipper w Ruskej je pilny cźitar „Serb. Now.“

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 24. **Sobotu 11. junija 1881.** **Lětnik 40.**

Holza w khamorje.

(Skónczenje.)

„To ja chzu a Bóh njech mi k temu pomha!“ sawoła s rosshorjenjom pschekupz.

„S czicha, s czicha!“ schepny holza; „je-li so delka jenoż najmjeńschi njeměr pytnu, ßmój wobaj shubjenaj.“

„Njeboj ßo wbohe dźěczo!“ rjekny zusy. „Hlaj, tu je mój dobry revolver; hischcze dźenßa dyrbisch ty ßwobodna bycz.“

„Ně, ně!“ praji holza. „To je njemóżne. Wy mordarski lud njesnajecze. Woni bychu mje a waß prjedy sarasyli, hacz so bychu naju s khěże puschczili. Pschi tym je wasche żiwjenje w strasche. Mój plan je lěpschi a wěschczischi. Ja ßo hnydom do mojeho jastwa wrócźu. Wy jutsje rano czinicze, każ so ßo niczo w nozy podało njeje. Wy na żane waschnje niczo pscheradźicz njeßměcze, je-li so dyrbi ßo wěz radźicz. Khěżu wopuschczíwschi ßo hnydom k gmejnskemu prjódkstejerjej podajcze a jemu słóstnistwo wosjewcze. Wón potom na měscze se żandarmami pschińdże a mje wußwobodźi, prjedy hacz ßo moji krjudowarjo teho dohladaja.“

Zusy nochzyschе ßo s tutym namjetom hnydom spokojicz. Jemu běsche czeżko wbohe dźěczo w mordarskich pasorach sawostajicz. Ale wona jeho skóncznje pscheßwědczi, so je jejny namjet najrosomnischi. Wón do njeho swoli, a wona ßo czischińko do ßwojeho jastwa wrócźi. Bjes měra ßo nětko pschekupz na ßwojim łożu walesche. Żałoßnje pomału ßo jemu jena hodźina po druhej miny. Po dołhim czakanju ranje ßwitasche. Skóncznje běsche běły dźeń. Wón staże, swobleka ßo a dźěsche dele. Żona běsche ßnědanje hižom pschihotowała. Wón proschesche, so by je jemu hischcze kusk skhowała, dokelż chze ßebi najprjedy sahrodu a kerki wobhladacz a potom s bliżschim żelesnizowym czahom do Londona puczowacz. Wón se sahrody do polow khwatasche. Wyßoku murju sady ßebje mějo wón po brjosy rěczki tak spěschnje hacz móżesche do wßy czerjesche. Psched domom gmejnskeho prjódkstejerja wón sasta. Dó jstwy sastupiwschi wón temu ßwoje nózne nashonjenja wupowjeda.

Gmejnski prjódkstejeŕ njewěrjo s khowu tschaßesche. „Pomyßlcze ßebi, schto wy czinicze!“ dźesche wón. „Wy ßwójbje, kotruż ludźo lěta dołho sa sprawnu a ßwěrnu mějachu, winu żadławeho mordarstwa, haj dwójneho njeskutka dawacze.“

„Ja wěm, schto ja czinju“, sawoła zusy, „a ja zyke samokwjenje na ßo wosmu.“

„Derje“, wotmolwi prjódkstejeŕ. „Ja ßym nusowany po waschej woli czinicz a wasche żadanje dopjelnicz.“ Wón dweju żandarmow k ßebi skasa, kotrajż dyrbjeschtaj natykane tšelby ßobu wsacz a tak ßo wschitzy schtyrjo do hrósbneho doma podachu. Woni sa swón scżahnychu, stary muż durje wotewri. Wón njeběsche niż kuska nastróżany abo bojasny, jako njeproschenych hoscżi wuhlada. „Hdże je wascha żona?“ ßo gmejnski prjódkstejeŕ do dwora sastupiwschi woprascha.

„Wona je wo wßy, knjeże“, stary muż s měrom wotmolwi.

„A wasch ßyn?“ ßo dale praschachu.

„Na ßwojim dźěle pola cżěßliskeho mischtra“, běsche wotmolwjenje.

„Tutón muż“, sapocża gmejnski prjódkstejeŕ po khwilzy, „wam tsjóm winu cżeżkeho słóstnistwa dawa.“

„Tak!“ rjekny stary, a pschi tym niż wobliczo njesacżahny.

„Dowjedźcże naß hnydom k komorje“, s tutymi ßłowami ßo prjódkstejeŕ k zusemu wobrocźi, „w kotrejż holza po waschim wuprajenju jata ßedźi — holza, kotraż budże wo mordarstwje ßwědczicz“, wón pschistaji a na stareho wótrje pohlada. Tutón pak czinjesche, jako tajke ßłowa rosymił njeby. „Budżecze dźenßa klucz namakacz?“ woprascha ßo pschekupz stareho muża. „Ja jón tu nimam, ale ja mózu jón pytacz“, wón symnje wotmolwi.

Woni w hromadże do doma stupichu. Tež poß gmejnskeho prjódkstejerja nuts twóchny. Stary pytasche a namaka bórsy klucz. Woni po skhodże horje dźěchu, komorne durje buchu wotewrjene — komora běsche prósna, wscha prósna. Niż jeneho ßlěda tu njebě widżecz, so je tu hdy cżłowjek bydlił. W zykej khěži, kotrejż stwy, komory a kucżiki buchu wschě s najwjetschej kedźbliwosczu pschepytane, żanu holzu njenamakachu. Zusy běsche każ pobity. Běsche ßnadź to jenoż ßón był, kotryż běsche jeho k tajkej cżeżkej skórżbje pscheczíwo njewinowatym ludżom pohnuł?

„Wěz je ßo wobrocźiła“, dźesche s khutnosczu prjódkstejeŕ. „Sakoń ßebi żada, so waß dla wopacżneje wobskórżby jimam a ßudnistwu pschepodam.“

Pschekupz ßo pomałku se stoła, na kotryż běsche ßo każ porażeny ßynył, posběhny. W ßwojim rosmucżenju ßo jemu sdasche, każ by cżiche poduschene stonanje a skiwlenje ßłyschał. Ale wón ßebi njeswěri wo tym rěczecz. Wón też njewjedźesche, s wotkal je pschischko. Na dobo wón pytny, so poß gmejnskeho prjódkstejerja stajnje pschi khamorje wokoło běha, kotryż na prawym boku pjeżaka steji a sa jeho schmary cżucha. Hwězda nadźije jeho duschu pscheßwětli. Wón polny sadwělowanja sawoła: „Ja ßebi hischcze żadam, so by ßo tutón khamor wotewrił.“

Stary muż wobłědny. „Njedowolcze to“, wón se strachocżiwym hłoßom prjódkstejerjej praji. „Njedowolcze, so ßo moja khěża, w kotrejż ßym hižom tak dołho s cżeścżu żiwy, dale wohańbuje.“

„Wobrocżcze ßo na zuseho knjesa!“ rjekny prjódkstejeŕ. „Ja k temu ani haj ani ně prajicz njemóżu. To prawo jemu pschißkuscha.“

„Ja ßebi żadam“, sawoła zusy, „so ßo khamor hnydom wotcżini.“

„Ja to njecżerpju“, sakschicża stary s polnej rossłobjenosczu; „mi njeje trjeba cżerpicz, so ßo do mojich khamorow dobywaja.“

„Swjasajcze stareho muża!“ pschiwoła pschekupz żandarmam. „Prjecz tam — a wotewrcze khamor!“

„Potom ßym ſhubjeny cžlowjek!“ ſtonaſche ſ cžicha ſtary a ßo k woknu cžumpaſche.

A wón běſche ſhubjeny cžlowjek. W khamorje namakachu holzu, ſkoro ſaduſchenu ale tola hiſchcže dychazu. Pomaku ßo w njej žiwjenje a myßle ſaßo wrócžichu.

S prěnim pohladnjenjom, ſ prěnim ßkowom ßo wona zuſemu pſchekupzej džakowaſche, kotryž bě ju wot ßmjercže wumóhł.

Potom wona powjedaſche, ſo ßu jejni krujdowarjo, jako bě zuſy ſ khwatkom khěžu wopuſchcžił, na pſcheradu tukali. Stary muž a jejny ßyn ſtaj ßo, njedžiwajo wotradženja a proſchenja žony, ſa khwatne ſkónzowanje rosßudžikoj. Stara žona je cžekka, ſo njeby dyrbjała krawnej hroſnoſcži pſchihladowacž. Teho runja bě ßo ßyn wotßalił, ſo ßo njeby na njeho móhło tukacž. Jenož ſtary muž bě do jejneje komory horje pſchiſchoł, ſo by ju dele dowjedł a tam ſadajił. Wona bě ßo dołho ſ nim běduła. Ale na poßledł by ju wón tola pſchemóhł, hdyž njeby na dobo jaßny ſwonowy ſynk ſaklinczał. Teho dla ju ſtary muž khětſje do khamora ſawrje, ſ kotrehož ßu ju nětko ſbožownje wumóhli.

Žandarmaj ſtareho hrěſchnika hnydom ſwjaſaſchtaj. Sa krótki cžaß běſche też žona a jejny ßyn w jeju rukach. Wſchitzy w hromadže buchu ßudniſtwu pſchepodacži a ſa ßwój njeſkutk ſaßkuženе khoſtanje doſtachu. Nan a ßyn namakaſchtaj na ſchibjenžy ßmjercž, žona pak bu k cžaßžiwjenſkemu jaſtwu ſaßudženа. Pſchekupz ßebi khežu, měſto tajkich hróſbnych njeſkutkow a dopomnjenjow, kaž ßo to lohko myßlicž da, ſa lětne bydło njewotnaja. Holzu pak, kotraž jemu ſ džakownoſcžu pſchiwißowaſche, wón do Londona ßobu do ßwojeho doma wſa. Tu běſche wona jemu a jeho žonje džakowna a ßwěrna ßkužobniza, jeho džěcžom pak dobra, luboſcžiwa pſchecželniza.

Hacž do wyßokeje ſtaroby wona w pſchekupzowej ßwójbje woſta a ßo we wjeßełych a w ſrudnych dnjach pſchezo ßwěrna a džakowna wopokaſa.

Wußudženja.

S wuſanknjenjom ſjawneho pſchipoßłuchařſtwa bu 30. meje wot pſchißažneho ßuda 21lětna ßkužobna džowka M. A. Neumannez ſ Debiſchkowa dla ſkónzowanja ßwojeho džěſcža k 2 lětomaj a dźewjecž měßazam jaſtwa wotßudženа.

Khoſtanſka komora 25. meje.

Džěłacžerjej Jan Ssykora a Jan Pětſchka ſ Khwacžiz wotewſaſchtaj dwójzy a to w nozy 5. a wjecžor 9. haprleje t. l. ſ dwora ſahrodniſkeho žiwnoſcžerja Heidy běrny, wſcho hromadže półdra kórza, a pſchi tym kóždy ras nutskhód pſches płót ſ gwałtnym wottorhnjenjom někotrych łatow wot njeho dobychu. Dla cžežkeho paduchſtwa bu J. Ssykora, dokelž bě hižom teho dla prjedy woſpjetnje khoſtany, k 13 měßazam jaſtwa, Pětſchka pak, hacž dotal hiſchcže njekhoſtany, k 3 měßazam 2 njedželomaj jaſtwa wotßudženy.

7. meje 1881 ſłeše 54lětny džěłacžeŕ Mikławſch Pjetaſch ſ Radworja, hižom 13 ras khoſtany, ſ wotcžinjenym woknom do ſawrjeneje khěže žiwnoſcžerja Wojnarja w Sdžeri a tam 10 mk. krany. Dla cžežkeho woſpjetneho paduchſtwa bu Pjetaſch k dwělětnej khoſtarni (zuchthaus), k ſchtyrilětnemu ſhubjenju cžeßnych prawow a k wobkedžbowanju pod poliziju wotßudženy.

Pſchißažny ßud 24. a 27. meje.

Khěžeŕ a khłamař Arthur Kanig w Minakale ma dla njedowoleneho palenzpſchedawanja 30 mk. khoſtanja płacžicž abo 6 dnjow ſajecža wotpokucžicž.

Jako w cžaßu ſańdženeho lěta w Maleſchezach a wokolnoſcži jětra ſakhadžachu, běſche hoſpodarjam kóždeho doma pſchikaſane, ſo maja kóžde ſkhorjenje, kotreż ßo w jich hoſpodarſtwje pokaſa, gmejnſkemu prjódkſtejerjej woſjewicž. Njedžiwajo na to njebě korcžmař H. Grülling, jako běchu na jeho dźěcžo jětra pſchiſchkle, tutu khoroſcž woſjewił, haj wón bě też ßwojemu dźěſcžu delka w korcžmařſkej ſtwě pſchebywacž dał. Dla wědomneho pſcheſtupjenja wyſchnoſcžowych wukaſow pſche roſſchěrjenje khoroſcžow ma Grülling měßaz w jaſtwje ßedžicž.

Maſchinowy tepjeŕ Herzog ſ Habendorfa w Schleſynſkej bu k dwanacželětnej khoſtarni a k 10lětnemu ſhubjenju cžeßnych prawow wotßudženy, dokelž je wón ßwojeho pſchirodneho ßynka woſpjet tak žadławje a njecžłowjecžnje bił a ſtorkał a ſ nim kaž ſ pßom ſakhadžał, ſo wbohe wobžaromne dźěcžo pſches tajke njekſcheſcžijanſke krjudowanje bolоſtnu ßmjercž namaka. Macž tuteho dźěſcža bu k połdralětnemu jaſtwu wotßudženа.

Pſchihotujmy ßo pomału k wólbam!

Kaž ſe wſchěch ſtronow ßłyſchimy, je ßo pominanje w poßlednim cžißle „Serbſk. Nowin“, po kotrymž wuprózdnjene měſto w 8. wólbnym wokrjeßu pſchi ſakſkich ßejmſkich wólbach Sſerbej ßłuſcha, a niz Němzej, wſchudže derje horje brało a wjeßeły wothłóß namakało wot Minakała hacž k kamjeńſkim pſchimjeſam. Tajka ßerbſka khrobłoſcž drje wuwołanym „kamjeńſkim“ noßam do noßa pojěže, ale, ſchto to wſcho pomha, — Sſerb też ſtworjenje bjes prawa na ßwěcže njeje a je derje, hdyž ras po ßwojej hłowje cžini, njekedžbujo na to, hacž je hordy Kamjeńž a Kinspórk ſ tym ſ pokojom abo niz.

Sſerbſke towaŕſtwa ßu ßo ſ dźěła hižom ſjawnje ſa poſtajeneho kandidatu kublerja Michała Koklu-Liſſaka ſ Khróſcžiz, pſchedßydu khróſcžanſkeho ßerbſkeho ſpěwanſk. towaŕſtwa „Jednoty“, wuprajiłe, kaž rakecžanſke, ſaryčzanſke towaŕſtwo a łaſkowſka „Bjeßada“, ſ dźěła ſtanje ßo to dženßniſchu njedželu, kaž w Kukowje: hdyž runje towaŕſtwa njewobſteja, kaž w Minakale, Njebjelcžizach, Njeßwacžidle, ßu nahladni mužojo to do rukow wſali, ſo bychu ważnoſcž wězy ßerbſkim hoſpodarjam roſeſtajili. By jenož hiſchcže Wóßlink był, hdyž měł něchtó wólbu ſa ßerbſkeho kandidatu do rukow wſacž: trjebamy k dobycžu tutu woßadu nuſnje a nadžijamy ßo wěſcže, ſo wóßlincžanſka woßada ßo wot ßotrowſkich ßerbſkich woßadow njewuſankujo do „njepſchecželſkeho“ koßydła ßamalutka njepocžěri.

Noßymy ßo ſ krutej nadžiju, ſo, je-li Sſerbja ßwoju wólbnu winowatoſcž dopjelnja, to dozpějemy, ſchtož móhło hižom dawno bycž: ſo ßo naſch ßerbſki lud, kaž je jeho prawej, dawkam a wobßedženſtwu pſchiměrjene, w ſakſkim ßejmje wot dweju Sſerbow ſaſtupuje.

Po wólbnym ſakonju maja ßo wólbne liſty w tutym měßazu ponowicž, do nich maja ßo wſchitzy wjeßni hoſpodarjo a wobydlerjo ſapißacž, kotſiž ſa lěto 3 mk. abo toleŕ krajnych dawkow wotwjedu, njech dokhodnych (einkommenſteuer), njech ſ jednotkow po ſtatoku (grundſteuer). Njech tu abo tam wjeßni tute ſjawnje pſchibite liſty pſchehladuja, hacž ßu wſchitzy ſapißani, kotſiž maja prawo k wólbje, a ßo pola gmejnſkeho prjódkſtejerja pohorſchuja, ßu-li tu abo tam mjena ſabyte.

„Serbſke Nowiny“ pſchinjeßu na kónz tuteho měßaza wobſchěrniſchi naſtawk, w kotrymž ßo ważnoſcž wólbow ſa naſche dny ludej na wutrobu położi. Wólbne zedle na kandidata: „Gutsbeſitzer Michael Kockel, gen. Liſſak in Kroſtwitz“ — roſeſcželu ßo w ßwojim cžaßu po woßadach, a njech ßo tajke ſa druhich kandidatow wſchudže wotpokaſaja. Zuſy njech pola ßebje po proſcheń du, — my pak ßerbſki! Proßymy wſchěch widžanych mužow po Sſerbach, ſo chžyli dobreje ßerbſkeje wězy dla ſ narodnej luboſcžu ßo po poſtajenym kandidatu horjebracž, w bjeßadach, towaŕſtwach atd. jeho poručzecž, liwkich wubudžecž, wſchitkich ſahorjecž. Potom njech Bóh ßmilnje na naſchu prózu pohlada a ju ſ dobycžom žohnuje.

-š.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Cžornohórska wjerchowka Milena Petrowna pschebywasche wot sańdženeho pjatka hacž do póndžele w Draždžanach. Pjatk wona rusku zyrkej, kotraž so jej k cžesczi w polnym swěžowym blyschczu syboleschе, wopyta; pschi jejnym sastupje bu wot spěwarjow a duchownych swjedženske Te Deum spěwane. W zoologiskej sahrodže njedželu psched wjecžorom dwaj nadobnaj Cžornohórzaj se swojej krasnej narodnej drastu w módrych, cžerwjenych a běłych barbach, kotraž běsche bohacze se slotom wuschita, ludowu kedźbliwosć na so cžahnyschtaj. Wonaj běschtaj jako pschewodžerjej swojeje wjerchowki do Draždžan pschijěkoj a mějeschtaj na makeho cžornohórskeho prynza Daniela Alexandra hladacž, kotryž teho runja w rjanej cžornohórskej drascze psched nimaj běhasche a sebi s wulkim spodobanjom dźiwje swěrjata wobhladowasche. Wutoru je wjerchowka Milena Petrowna do Petersburga wotjěka.

Wjerch Bismark je 31. meje swjatkowej radže (bundesratej) pschedmjet pschedpołożił, so by so liczba papjerjanych 5- a 20-markowskich pjenjesow, wot kotrychž je tu khwilu sa 40 millijonow markow bjes ludom rosschěrjenych, na 10 millijonow ponižiła. Wón swój namjet s tym wobtwjerdźi, so so tute pjenjesy wot luda njelubuja a so sa krótki cžas sasso do statnych pokładnizow (kassow) wrócza. Na město tutych nutsczehnjenych pjenjes chze wón 50-markowske papjerjane pjenjesy wudacž, kotrež budža hižom teho dla wot luda rad pschijate, dokelž budža so wone na rjepikojtej papjerje cžischczecž, kotraž so jenož cžežko podražowacž (falschowacž) da.

— Redaktoraj židowskich „Barlinskich bursowych nowinow" buschtaj kóždy k schtyrinjedželskemu jastwu wotsudženaj, dokelž staj sańdžene hody w swojich nowinach kschesczijanisku zyrkej a jejne waschnja na njehańbicžiwe waschnje wusměschkoj a hańkoj.

Awstrija. Hižom psched dwěmaj njedželomaj běsche so zyła Praha na pschijěsd awstriskeho krónprynza a jeho mandželskeje wjeselika, wjele tysaz (tawsynt) schěsnakow běsche so na wudebjenje a wupyschenje hasow a khěžow wudako, po tysazach běchu Cžechojo k powitanju krónprynza se wschěch stronow do Prahi pschijěli, tola wscha radosć bu sanicžena a zyła próza bě podarmo, krónprynz postajeny dźeń njepschińdže, dokelž bě jeho mandželska lohko skhorika. Jako nětko krónprynzowskaj mandželskaj sańdženu srjedu skónczinje do Prahi pschijědžeschtaj, chzychu Cžechojo s nowa awstriskej khěžorskej swójbje swoju pschiwisnosć a njekhabkazu swěrnosć s tym wopokasacž, so swoje město sasso krasnje wupyschichu. Ale tež tón ras běchu wobydlerjo Prahi tutón dźeń podarmo se žedženjom wocžakowali. Woni njemóžachu cžucza swěrnosćе a lubosćе krónprynzej a jeho mandželskej wopokasacž, dokelž taj zyle inkognito pschijědžeschtaj. Dwórnischczo bě, jako wonaj pschipucžowaschtaj, sa lud sawrjene. Wscho swjedženske pschijimanje bu sakasane. Ssamo ani cžěski naměstnik ani prazski měschczanosta njesmědžeschtaj krónprynza powitacž. Cžeho dla je so krónprynzowy pschijěsd na tajke dźiwne waschnje srjadował, sebi žadyn cžłowjek wukłasc njemóže.

— Cžěske krasne narodne dźiwadło (theater) so po dołhim wotstorkowanju dla krónprynzoweho pschijěsda sobotu 11. junija wotewri.

— Po Gablenzu a Tegethofje je Uchatius tsecži awstriski general, kotryž je sebi žiwjenje sam wsał. Wón je wunamakał noweje twjerdeje abo worzeloweje bronsy, kotraž so po jeho mjenje mjenuje a je nimale tak twjerda, kaž samy worzl. Wscha awstriska artillerija ma jenož kanony s uchatiusoweho worzła a su tute tsi króczi tunische, hacž Kruppowe worzłowe kanony. Uchatius so we winskim arsenalu se schrótowej tsělbu satsěli. Kulka dźěsche runje do wutroby a je jeho žiwjenju hnydom kónz sczinika. Njepschecželske hanjenje jeho wunamakanja je skawneho muža pjecža k samoskónzowanju pohnuło.

Franzowska. Franzowski senat (prěnja komora), kotryž chzyschе Gambettowy wólbny sakoń, hižom wot deputirtskeje komory wobsanknjeny, sacžišnycž, je so psched Gambettowym hroženjom tak nastróżał, so so wot njeho najskerje tutón namjet pschiwosmje. Republikanska lěwa strona senata mějesche 4. junija tehole namjeta dla poskedženje a najnahladnischi mužojo wot njeje nusnosc wusběhnychu, so so senat psched nowymi wólbami s wotpokasanjom noweho wólbneho sakonja s deputirtskej komoru snjepschecželicž njesmě, dokelž by pschеs to lohko senat kaž tež republika schkodowaka.

— W Mateurje w Tunisu nadpadžechu Arabszy, něhdže 10,000 muži sylni, w nozy franzowske lěhwo, skónzowachu wschě prědkowne straže a so na to nasad scžahnychu. Jako ranje switasche, wobtsělachu Franzowsojo město, měnjo so w nim sběžkarjo pschebywaja. Tucži pak běchu so do hor wrócžili, so bychu na jenym druhim měscze Franzowsow s nowa njenadžujzy nadpanyli. — Franzowski wucženy Littré, sobustaw senata a akademije, kotryž je wulki franzowski skownik sestajał, je w tychle dnjach w Parisu w starobje wot 80 lět wumrjek. Wón běsche cžas swojeho žiwjenja pohan, wón so mjenujzy w lěcze 1801, w cžasu prěnjeje franzowskeje republiki narodži, hdžež so w městach dźěcži s wjetscha wjazy njekschcžijachu. Hakle w posledních dnjach swojeje dołheje khoroscze dosta wón na namołwjenje swojeje mandželskeje a dźowki swjatu kschczenizu.

Jendželska. Dokelž so njeměr w Irlandskej s kóždym dnjom powjetschuje a wosebje w New-Palasu sběžk roscze, je so 400 gardewojakow s Dublina do New-Palasa póskało, kotsiž maja tamnischi kastell wobsadžicž a porjad sasso cžinicž. Wobstejnosce su w Irlandskej po wschěch powjescžach, kotrež wot tam pschikhadžeja, jara srudne. W Bodyku w provinzy Munstre spytachu někotsi sudnischzy eksekutarjo jeneho najeńka wot jeho kubka wucžericž. Wobydlerjo so we wulkich hromadach sběžachu, nadpadžechu wojakow a polizistow, kotsiž eksekutarjow pschewodžachu, a tsělachu do nich. Wojazy a polizistojo s tsělenjom wotmolwichu. Jedyn sběžkař bu satsělenу, někotsi drusy ranjeni.

Rusowska. Wójnski minister hrabja Miljutin a generalgouverneur wot Finnlandije, hrabja Adlerberg III., staj dla khoroscze se skužby puschczenaj. Na město Miljutina je general Wannowski sa wójnskeho ministra a na město Adlerberga hrabja Heyden II. sa generalgouverneura wot Finnlandije postajeny. Khěžor je hrabji Miljutinej swój wobras a tón semrjeteho khěžora spožczik, kotrajž mataj so w diamantach na broscze nosycž. — Wokrjesny sejm w Elisabethgradže je wo pschicžinach posledních židowskich njeměrow wuradžował a pschi tym so dopokasa, so hida pschecžiwo židam s wěry njewukhadža. Kschesczijenjo su so s posledním posběhnjenjom pschecžiwo židam jenož psched židowskim knjejstwom a podtłóczenjom wobaracž chzyli, s kotrehož so woni hacž dotal se sakońskimi srědkami wusswobodžicž njemóžachu. Woprawdźita pschicžina tuteje hidy leži w tym, so židža dowěru a lohkosmysslenosc ruskich burow njewužitnje trjebaja a jich na wsche waschnje jebaja. Liczba židow w Ruskej je pschewulka, wosebje tajkich, kotsiž žaneho wěsteho dźěła nimaja. Židža su w měschczanskich wyschnosczach tak sylnje sastupjeni, so so pschecžiwo nim po sakonju niczo naprawicž njeda. Se swojim wulkim kapitalom su woni wscho wikowanje

k ßebi storhali a nětko sakhadźeja, kaž ßo jim spodoba. Dokelž je ruski bur hischcźe mało sdźěłany, žid pak jebarski cźlowjek, kotryž lohko sakoń wobeńdźe, ruski bur w prozeßach pschecźiwo židam też najprawischu wěz pschěhraje. Židźa ßu w poßlednim cźaßu pschewjele prawow dostali, po jich wěrje pak woni tele prawa njemóża ſ prawdu wuźiwacź, ale jenoż ſ nimi kſcheſcźijanskemu ludej schkodźa, wschak ßo w židowskej bibliji, talmudźe, wucźi, so je to dobry, woßebny skutk, hdyž žid kſcheſcźijana wojeba a do njesboża pschinjeße. Hdyž po tajkim židźa hischcźe wjazy prawow dostanu, budźa wobstejnoscźe ruskich burow hischcźe wjele hubjeńsche a srudnische, hacź dotal. Nowiny „Nowy cźaß“ ßu statistiszy dopokasałe, so po wschej Rußowskej najwjetscha hromada skostnikow se židowskeho luda pschińdźe. — Sańdźeny tydźeń je polizija w Petersburgu na sabalkanskej haßy nihilistisku shromadźisnu, ſ 21 woßobow wobstejazu, sajała. Polizija powjesćź wo tutej shromadźisnje wot jeneho blidarja (tyscherja) dosta, kotryž w ßußodnym domje bydlesche a móżesche psches cźeńku scźěnu srosymicź, schtož jeho ßußodźa rěcźachu, hdyž wótsje bjes ßobu powjedachu. General Baranow skasa wobßedźerku spomnjeneho doma k ßebi a jej praji, so ma wona jeneho wyschscheho polizajskeho offiziera w ßwojim wobydlenju tak skhowacź, so móże wón wscho ßkyschecź, schtož ßo w nihilistiskej shromadźisnje rěcźi. Dokelž ßo žona bojesche, tutón plan wuwjesćź, jej Baronow hrożesche, ju ßamu hewak jako pschiwißowarku nihilistow sajecź. Offizier bu spody koża w spomnjenym wobydlenju tyknjeny; polizija bě ßo w bliskoscźi skhowała, so by offizierej hnydom k pomozy bycź móhła. Plan ßo dospołnje radźi. Offizier dyrbjesche drje schěscź hodźinow pod kožom ležecź, sa to pak jara ważne rosrěcźowanja nashoni. Pschitomni wo nadpadźe na ruskeho khěžora wuradźowachu. Runje pschi wuswolenju tych, kotsiž mějachu mordarski plan wuwjesćź, chzyschе ßo offizierej porskacź; so ßo njeby njenusnje pscheradźił, wón ſ khwatkom spody koża wuležy, skoczi ſ nacźehnjenym revolvrom do ßrjedźisny skóstnikow, wutsěli někotre rasy a pschiwoła pschitomnym, so prěnjeho, kotryž ßo hibnje, hnydom potsěli. Prjedy hacź ßo nastróżeni nihilistojo domaßachu a ßo do offiziera dachu, běchu strażowazy polizistojo durje roskamali a njekhmanikow sajeli. Woni běchu ſ wjetscha sastojnikojo, studentojo, haj ßamo gymnasijastojo ßo bjes nimi nadeńdźechu. S dźěłacźerjow běsche jenoż mało pschitomnych.

Sserbija. Po pschikładźe Rumunskeje žadaja ßebi też Sserbjo, so by ßo jich wjerchowstwo k kralestwu posběhnyło a woni maja k temu połne prawo, pschetoż jich kraj je wjazy dyžli tsi krócź tak wulki, kaž nascha Saksa. Na namołwjenje ßerbskeje skupschtiny (parlamenta) je ßo wjerch Milan na pucź k najwjetschim europiskim knježerjam podał. S Wina, hdźež jeho ſ woßebitym pscheczelstwom pschijimachu, je wón do Barlina pucźował a wot tam do Petersburga.

Ze Serbow.

S Radworja. Njedźelu popołdnju dyri tu pola Zyżez błysk do hromady walcźkow a je sapali. Woheń bu hnydom pschi nastaczu poduscheny.

-a. S Jatsjobja. Krupy, kotreż njewjedro, kiž prěni dźeń ßwjatkow na wjecźor psches naschu krajinu cźehnische, pschewodźachu, wschak w naschej wokolnoscźi slě sakhadźałe njejßu, tola pak ßu, woßebnje pósnischim žitam, wjele stwjelzow slemiłe. Też dyri błysk tón ßamßny wjecźor do nowotwarjenych, maßiwnych hródźow kupojskeho ryczerkubła, knjesej Fischerej ßłuschazeho, wobschkodźi trochu murju a korto a sajěźe po poßlenim do semje. Dwě krowje, kotrejž tam stejeschtej, hdźež błysk nuts sajě, běschtej hischcźe nješchto dnjow na to tak splóschenej, so ßo bojeschtej, ßo kortej bliżicź. Krowa, kotraž zyle na druhim kónzu korta stejesche, rostorże wobaj rjecźasaj a padźe pohłuschena k semi, pschińdźe pak bórsy saßo k ßebi, bjes teho so by někak wobschkodźena była. — Kaž ßłyschu, ßu pschi njewjedrje, kotreż druhi ßwjaty dźeń pschipołdnju w naschej wokolnoscźi stejesche, krupy wokoło Drěwzow wjele schkody nacźiniłe. Krupy padachu kaž hołbjaze jejka wulke.

Se Židźineho pola Wojerez. Prěni dźeń ßwjatkow buchu tu twarjeuja sahrodnika Handrija Bubana a pódlanske twarjenja bura Köhlera mjenowaneho Wuschko na cźiste spalene. Pola Wuschka domske, kotreż je maßiwnje twarjene, stejo wosta. Też w Sabródźe, Jaßnej, Dubrawje a w Sskomjenju pola Hródka běchu w nozy wot 6. do 7. junija straschne wóhnje.

Sswjedźeń ßerbskich towarstwow w Njeßwacźidle.

(Skónczenje.)

Potom podźakowasche ßo hnadne knjejstwo sa pěkne spěwanje a pscheproßy spěwarjow, so bychu ßebi kraßny park a wobaj hrodaj wobhladali; postrowi wschěch ſ ruku witajo w hornjej sali. Sskawa dobrocźiwemu knjejstwu!

Mjes tym dóńdźe też rakecźanske towarstwo. Jenoż njerady wopuschcźichu wcźipni zusomnizy park, hdyž běchu wschudźe pobyli, njemóżachu dźěn ßo nahladacź na jendźelski park se starym hrodom, hdźež ßu tamne snate koża, dwanacźe pinzow, ſ zyle skotym wosom a we hłubinje tsi drohotne króny.

Pschedßydźe bukicźanskeho a saryczanskeho towarstwa wopytaschtaj duzy też k. duchowneho Jakuba, kiž jeju pscheczelnje pschija. Wulki hoscźeńz, hdźež běchu ßo mnosy horliwi Sserbja sběżeli, bě ſ hoscźemi pschepjelnjeny. Po khwili posběhnychu ßo towarschnikojo, so bychu ßebi ſ hórki wětrnikoweje krajinu wobhladali; duzy po pucźu widźachu też hrabinske a woßadne pohrjebnischcźo. So by ßo cźaß skerje minył, saspěwachu ßebi někotre spěwy. Na hórku ßamu bě saryczanske towarstwo ßylne žórko piwa wobstarało. S hórki scźelechu ßo mnohe ßławy na žiwjenje Sskowjanstwa a na lubeho krala Alberta do dołow.

Wot tam dźěsche do Saryczа, hdźež ßo k. pschedßyda Młynk ſ wulkim wopytom a ßławjenjom pocześcźi. Nětk wjedźesche k. Młynk pyschny cźah do Lahowa, so bychu ßo tu wschitzy troschku poßylnili. Cźim rjeńscho bě było wjeßele, cźim cźeźsche bě nětk dźělenje, tola dyrbjesche bycź. Wutrobne bożemje doręcźawschi wotwjedźe najprjedy k. pschedßyda Krawz ßwoje towarstwo na dompucź, potom wrócźesche ßo też bukicźanske, pschewodźane wot Saryczanow a mnohich druhich Sserbow, hacź na wyschschinu mjes Lahowom a Ssmochcźizami, hdźež ßo k. pschedßyda bukicźanskeho towarstwa podźakowa wschěm, kotrychž saßkužba bě woßebje, so je ßo tajki ßwjedźeń seschoł. Bóh daj, so by ßerbski kraj a lud bórsy saßo něschto podobne widźał. To dźěn je woßebje dopokasmo sa cźerstwe nowe ßerbske žiwjenje; tola dyrbjesche też tu po tak rjanych ßkowach poßlednje srudne bożemje bycź. Pucźe do Bukez a do Saryczа dźěn ßo dźělachu.

Njesapomnity wostawa wěscźe kóždemu rjany dźeń tajkeho seńdźenja, na kotrymž ßebi luboscź a pscheczelnoscź, sprawnoscź a pschesjenoscź daloko dźělenych Sserbow bratrowske ruzy sawdawaja. Nadźejmy ßo, so nam hischcźe mnohe tajke kraßne dny saßwitaja.

H. K.

Přilopk.

* W Konnewitzu pola Lipska bu 7. junija wikowarjej Ziliackej 27. dźěcźo, jedyn hólczez, narodźeny. Pola jeho 25. dźěscźa je kral Albert kmótsik. Macź a dźěcźo mataj ßo derje.

* Drohi kóń kowarja w Ettendorfje je ßo se żracźom oleandrowych kopjenow sajědojcźił. Njedźiwajo lěkarskeje pomozy dyrbjesche skocźo ßlaknycź.

* Elektriska żelesniza w Lichterfeldźe njedaloko Barlina je ßo sa krótki cźaß tak dobra a wużitna wopokasała, so chzedźa ju hacź

do Teltowa a posdźišcho do Potsdama podlěšchicź. Je-li ßo wona hišchcźe bóle wudospołni, chzedźa też na druhich želeśnizach drohe parne lokomotivy na bok cźißnycź. Duž drje njeje cźaß wjazy tak daloki, hdźež budźe elektriska móz naśche želeśnizowe cźahi cźěricź.

* Na wustajeńzy w Frankfurcźe nad Majnom ßo wězy pokasuja, kotrež ßu ſ tajkej barbu wobarbjene, kotraž ßo w cźmowym ßwěcźi. Pšchi dospołnym wusanknjenju ſwonkowneho ßwětka błyschcźi ßo barba ſ kraßnej módrej ßwězu, kotraž pomaku woblědnje a ßo na poßledk zyle běli a tajka wjele hodźinow wostanje. Wunamakař tuteje barby, wěsty Balmains ſ Jendźelskeje, ßebi na to myßli, też khěže ſ wonka ſe ßwojej barbu wobarbicź, kotrež bychu w nozy nuśne ßwětko wot ßebje dawale a tak latarnje ſalutowale. Tute nałoženje — najważnišche bjes wschitkimi druhimi — je tón cźaß hišchcźe teho dla njemóżne, dokelž je Balmainska barba tu khwilu hišchcźe jara droha, tola wunamakař ßo nadźija, ſo budźe barbu posdźišcho tunišcho pšchedawacź móz.

* Schtyrjo bohacźi burjo w Altenburgu ßo njedawno ßobotu popołdnju k kharty hracźu ßynychu a mějachu na tym tajke ſpodobanje, ſo woni, tón cźaß wotliczeny, kotryž k jědźi a picźu trjebachu, pospochi hacž póndźelu rano do woßmich hodźin hrajachu. Burjo njeběchu tunjo hrali; jedyn, kotryž měješche ſtajne njeßboże, běſche něhdźe 1500 mk. ſhubił. Korczmař dosta wot schtyrjoch hracźkow psches 170 mk. jako khartowe a worcźišnowe pjenjesy, dźeßacź nowych khartow bě ßo wot hracźkow pschetrjebało, psches sto karancźkow piwa a 12 bleschow wina ßo wupiło a někotre pjecźene ſajazy a hußyzy pschi hracźu ßo ſjědke. Jako burjo póndźelu rano do ßwojich wosow ſtupichu, jědźechu woni do bliźšcheje wßy, ſo bychu tam dale hrali.

* W Dortmundźe ſtejeſche njedawno jena mkoda holza pšched kawniſkim ßudom, kotraž běſche wobſkorżena, ſo je jenemu dźěłacźerjej cźaßnik kranyła. Tutón bě paduchſtwo na poliziji ſjewił, njewjedźo, ſo je jeho njewjeſta ßama cźaßnik jemu wſaka, ſo by ßebi ſ pjenjeſami, ſ njeho wuwikowanymi, njewjeſcźinſku drastu kupiła. Nawożenja roſeſtaja, ſo wobſkorżena je a ſawoſtanje jeho njewjeſta, ſo jej woda a ßudniſtwo wo ſpuſchcźenje dalſcheje ſkórżby proßy. Ssudniſtwo bě k temu ſwólniwe a pſchichodnaj mandźelſkaj ßo wjeßołaj wotßaliſchtaj.

* W Lichtenbergu wotſkocźi 2. junija pſchi wjecźornym ſwonjenju wjetſcha pokoja ſwona a padźe na ſchpundowanje. Swónk njebu k wulkemu ſbożu niz najmjenje wobſchkodźeny. Dźiwnje je, ſo ſchpundowanje wot njemakeje cźeźkoty rosraźene njebu, ßylna hrjada, na kotruž ſwón runje padźe, je móz nadyrjenja pomjeńſchika.

* W Gacźinje ßu 4. junija njedaloko dwórniſchcźa ſpody ſchěnow dźěru wußlědźili, w kotrejž dwaj próſnaj blachowaj kaſchcźikaj ſtejeſchtaj. Dźěra běſche ſ deſku ſ mochom a trawu pokryta. Wot telegrafiſkeje ſtwy běſche grot psches pinzu ſtazijonſkeho doma k tutej dźěrje pokoženy, kotruž chzychu nihiliſtojo posdźišcho ſ dynamitom napjelnicź. Dwě hodźinje do khěžoroweho wotjěźda bu telegrafiſka ſtwa wot wojakow wobßadźena a ſaſtojnikojo ſajecźi.

* Ssywy tu khwilu w Awſtriji wſchudźom kraßnje ſteja. Jenož na rožki ſkorża, ſo ßu ſ měſtami khětro rědke. Wowß budźe we Wuherſkej (Ungarſkej) ßrjedźne żně dawacź, póſdne wußycźe a powodźenja ßu jemu wjele ſchkodźiże. Wo majßu ßo hišchcźe rosßudźicź njeda, jenož wjazy deſchcźa ßo ſa njón żada. Ssad budźe ßo po ſdacźu wurjadnje radźicź, teho runja wino, hdyż móże dosrawicź. Winowzy ßu w pſchirunanju druhich lět hišchcźe w roſcźenju něhdźe dwě njedźeli naſad.

* Na jězorje Ontario w połnóżnej Amerizy je ßo parna łódź Viktoria ponuriła. Njeßboże ßo pſches to ſta, ſo ßo pſchewjele paßażirow na łódź puſchcźi, na poßledk běſche jich tam 600 woßobow, hacž runje je po ſakonju ſakaſane, ſo tajke make jězorſke łódże wjazy dyżli 300 woßobow pſchiwoſmu. Jako běſche łódź hodźinu wot Woodlam Parka wotjěła, hdźež běſche 200 pucźowarjow na nju ſtupiło, ßo wona maliczkoſcź na bok khileſche a 600 pucźowarjow na druhi bok sběża. Pſches to ßo łódź powróćźi a ßo hnydom ponuri. Wot brjoha a ſ měſta pſchińdźechu rucźe cźołmy na pomoz a wjele cźłowjekow ſe żołmow wucźahnychu. Mużojo ßo prózowachu, ßwoje żony a dźěćźi pſched ßmjercźu wobwarnowacź, tola měſcheńża běſche tak wulka, ſo bě cźeźko wobliczа ſeſnacź, a wołanje a kſchiczenje tak wótre, ſo ßo nichtó na hłoßu ſpósnacź njemóżeſche. Se ſatepjenych ßu najwjazy nanojo, macźerje a dźěćźi, kotrež na nich wißacha. Wſcho w hromadźe je 238 ludźi w żołmach kónz wſako.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Ernſt Guſtav Kalich, cźeßla a wobydleŕ, ſ Hanu Wyleminu Trautmannez. — Korla Božidar Pollenk, pſchedźeŕ a wobydleŕ, ſ Auguſtu Wyleminu Domaſchez.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Bjedrich Auguſt Max, Auguſta Nowaka, dźěłacźerja a wobydlerja, ßt.

Michalſka zyrkej: Guſtav Hermann, Guſtava Ernſta Hencźa, wobßedźerja leżownoſcźow na Zidowje, ßt. — Jan Auguſt, Jana Kozora, żiwnoſcźerja w Howniowje, ßt. — Ota Arthur, Korle Bohuwěra Böhmy, murjerja a wobydlerja na Zidowje, ßt. — Minna Emma, Jana Bjedricha Auguſta Teicherta, fabrikſkeho kowarja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Bjedrich Hermann, Jana Bohuluba Hübnera, żiwnoſcźerja w Sſkonej Borſchcźi, ßt. — Marja Thereſija, njemandź. dź. w Jenkezach.

Katholſka zyrkej: Franz Joſef, Antona Maudora, fabrikſkeho dźěłacźerja w Mniſchońzu, ßt.

Zemrjeći:

Dźeń 25. meje: Johana Khrystiana Rychtarjez, bywſcha ſwudowjena Ryczerjowa, Auguſta Pětſchki, hoſcźeńzarja-najeńka, mandźelſka, 73 l. 10 m. — Marja Heinrichez, njebo Handrija Nowaka, bywſcheho dźěłacźerja, ſawoſtajena mandźelſka, 77 l. — Ernſt Emil, Jana Bohuwěra Albinuża, wulkeho ſahrodnika w Jenkezach, ßt., 5 m. 25 d. — Hana Martha, Michała Horjeńka, murjerſkeho poliera tu, dź., 2 l. 4 m. — 27. Marja Madlena Buſchez, njebo Mikławſcha Cźeßle, bywſcheho dźěłacźerja tu, wudowa, 67 l. 4 m. — 30. Michał Fryćza, bywſchi kubleŕ w Sſkonej Borſchcźi, 55 l. 11 m. — Max Richard, Korle Auguſta Domaſcha, dźěłacźerja a wobydlerja pod hrodom, ßt., 9 m. 2 d. — 31. Bjedrich Ernſt Prawjeżiw Purſcha, khěžeŕ a pſchekupz na Zidowje, 43 l. 10 m. 19 d.

Trawowa awkzija.

Na **hermancźanſkich** a **pßowjanſkich knježich ſprewſkich łukach** ma ßo **trawa** k ßynu

ſchtwórtk 16. junija t. l.

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźišna rano w 9 hodźinach pola hermancźanſkeho mkyna.

Kubleŕſke ſarjadniſtwo.
Schimmrigk.

Brunizowe płacźišny

podkopkow „Luſatije“ w Małej Subrniczzy:

Kruchata bruniza	hektoliter po	60 np.,
ßrjedźna bruniza	„	= 45 =
kuſkata bruniza	„	= 30 =
hruba ßypanſka bruniza	„	= 20 =

Sarjadniſtwo podkopkow „Luſatije.“
A. W.

We wudawarni „Serbſkich Nowin“ je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Kóſlaze kóżki

kupuje po najwyſchſchich płacźišnach, ßyre kože ßo derje a tunjo haruja wot

Gustav Naucke
na garbarſkej haßy.

Wopiłſtwo, też w najwyſchſchej ſtopni, wěſcże wotſtroni ſ wjedźenjom abo też bjes njeho, pod rukowanjom wunamakař m. a ſpezialiſt ſa na wopiłſtwo cźerpjazych **Th. Konetzky**, Berlin, Bernauerſtr. 84. Wopißma, kotrychž prawoſcź je wot kralowſkich hamtſkich ßudow a wot ſchołcźińſtwow wobtwjerdźena, darmo. — Podražerjo njech ßo na boku woſtaja, dokelž jenož jebaja.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 4. junija 1881.

Žitowy bowos: 2527 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	27	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	11	8	11	39	11	8	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	7	97	7	61	8	4
Wowš = =	8	—	8	50	8	—	8	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	60	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	25	—	—	—	—
Sšyno = =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sšlóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Prošata 172 schk., schk.	11	50	23	50	—	—	—	—

W Kubschizach je **khěža** cžišło 32 se šadowej sahrodu pscheměnjenja dla hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

We Łusy je sahrodniska žiwnosć na pschedań. Wscho dalsche je pola gmejnskeho prjódkstejerja tam shonicź.

W Měrkowje je khěžniska žiwnosć cžo. 9 s 5 kórzami pola, s rjanej šadowej sahrodu, spody kotrejež bruniza leži, a se 76 dawkskimi jenosćemi hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola **Jana Raka** w Khwacźizach cžišło 34 shonicź.

Dwajschošna khěža s dwěmaj stwomaj a bjes hospody je na pschedań w Meschizach cžišło 40.

Stary jenopschežny **wós** se želesnymi wóskami, hischcże w dobrym porjedże, je na pschedań pola hoscźeńzarja **Rudolfa** w Lichanje.

Wós, sa jenu kruwu šo hodźazy, je na pschedań w kowarni w Budyschinku.

Nowe polirowane worjeschinowe möble, khamory, kschinje, blida, stoły atd. šu płacźišny hódnje na pschedań. Wscho dalsche je shonicź na snutskownej lawskej haśy cžo. 6 po 1 skhodźe.

Tunje dźěcźaze wosy.

Psches tunje nutskupowanje je mi mózno, dźěcźaze wosy po jara poniženych płacźišnach, najtuńsche hižom wot 12 mk., pschedawacź.

A. M. Bartusch,
korbarski mischtr na Židowje.

Cigarry!

Jako něschto wošebje tunje poručamoj wjetschu dźělbu zigarrow, šo derje palazych a šłodźazych, sto po 180 np., w dźělbach hischcże tuńscho a cžinimy wošebje wikowarjow na to kedźbliwych.

Ginzel & Ritscher
na swonkownej lawskej haśy a na wulkej bratrowskej haśy.

Drjewowa awkzija na maleschanskim revieru.

Pjatk 17. junija ma šo w hlinjanskej a stróžanskej holi pola Stróže
165 Rm. khójnowych šylnych schcźěpow,
166 = khójnoweho pjeńkoweho drjewa,
3,80 stotnjow brěsoweje sbytkneje walcźiny,
37,10 = khójnoweje = =
na pschešadźowanje pschedawacź.

Awkzija šo w 9 hodźinach na drjewnischcźu njedaloko Rößelez zyhelnicže sapocźnje.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Maleschezach,
8. junija 1881. Wyschschi hajnik **Sachša.**

Trawowa awkzija.

Póndźelu 20. junija 1881 rano w 8 hodźinach ma šo **trawa k šynu** na knjeźich łukach na pschešadźowanje pschedawacź.

Wumënjenja šo do sapocźatka awkzije wosjewja.

Shromadźišna pschi parkowym mosće w Njeśwacźidle.

W Njeśwacźidle, 8. junija 1881.

Hrabinski rentski hamt.
Rentski mischtr **Bretschneider.**

Ballhauserowe cźorne žołcźowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwošebnischi, najstarschi domjazy šrědk psche hnëw, mjersatosć a jeju płód, mjenujźy psche kólku, psche satwjerdnjenje w žiwocże a s zyła k wucźišcźenju krwë, — wschëm hospodarstwam najlépje a najnaležnischo poručene. Wukoženje, kak maja šo trjebacź, je kóždej bleschi pschipoložene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske snamjo dźiwa, dokelž šo wschelako podražuje. 1 blescha płacźi 40 np.

Max Mütze

w Budyschinje na bohatej haśy 11

porucza šwój skład

schkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płacźišnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Wulke wupschedawanje.

Wulka dźělba **zajkowych** a **kožanych stupnjow,** kaž tež **khěžnych stupnjow** a **kordowych toflow, kattunowych jakow** a **schórzuchow** wupschedawa po nutskupnych płacźišnach

E. Schuster,
prjedy w tunich khlamach, pschi mjaśowych hětkach,
nětko w restauraziji „Deutsche Halle" pschi mjaśowych hětkach po 1 skhodźe.

Pschichodnu wutoru 14. junija dopołdnja wot 9 hodźin ma šo na **Schraderez** kuble w Hornjej Kinje pola Budyschina sa hotowe pjenjesy na pschešadźowanje pschedawacź: něhdźe 30 howjadow, 4 dobre dźěłacźerske konje a wschón morwy a žiwy inventar. Se skotom budźe sapocźane.

Roštowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje šo jenož **trjeny len,** a to jenož šobotu w Grützneroz domje, s nutskhodom s jerjoweje haśy, kupuje.

Postoczene lejsty, gardinowe dźeržaki a rosetty, wobluki sa wobrasy (bildy)

porucza po tunich płacźišnach

Max Mütze na bohatej haśy 11.

Khošej, punt po 80, 100, 120 np., šylny a cźišcże šłodźazy,
paleny khošej, punt po 85, 100, 120 hač 160 np.,
tucžno, punt po 70 np., pschi 5 puntach po 65 np.,
porucza **Ad. Rämsch**
pschi butrowych wikach.

Sslómjane klobuki

a rjenje **garnirowane klobuki**, kaž tež wschě wězy k wupyschenju klobukow poruczeja klobukowe khlamy

Hany Rostoweje
na žitnych wikach cžišło 7, po 1 skhodže,
s napschecža ratarskeje schule.

Mojim lubym wotebjerarjam dowolam sebi tež tute lěto mój skład **serpow** a **kosow** poruczecź, wo kotrychž dobroscźi mi njeje nusne wjele rěcźecź, dokelž su so te same pschi prawym wobkhadźenju sa dobre wopokasake. Jenož na nowu druźinu mojich trawowych kosow chzu spomnicź, kotrymž bu němski krajny patent wudźělany. Tež poruczam we wschelakich druźinach brusy, kaž tež brusowe rózki. Hischcže dyrbju, so bych pscheměnjenje mjenow sadźěwał, spomnicź, so ja jenož w mojim domje s napschecža realneje schule pschedawam, žanu druhu pschedawarnju wysche teho pak nimam.

Rob. Jacob, gratowy kowar,
s napschecža realneje schule na serbskich hrjebjach.

S dalschich skasanskich listow.

Wo
P. Kneifelowej **włosowej tinkturje.**

Cžesćeny knjes Kneifelo! Dokelž mam wulke wjesele na tym, so po trjebanju Wascheje tinktury nowe włosy na mojej hłowje nastawaja, proschu Was, dokelž hischcže zyle pokryta njeje, — slěduje skasanje. S poczesćowanjom Xaver Geßler, schewski mischtr. W Haigerlochu pola Sulza w Hohenzollern.

Cžesćeny knjes Kneifelo! Wam sjewjo, so sym nětk wot hołych blakow zyle wusswobodźeny, proschu — atd. — S poczesćowanjom Hermann Pietzold, posamentier. We Wolkensteinje, 1. julija 1880.

Knjesej P. Kneifelej! Praju Wam najwutrobnischi dźak sa Waschu tinkturu, kotruž sym s najlěpschim wuspěchom trjebał a proschu wo dalschu bleschu po 3 mk. — atd. — Najpodwolnischo Herm. Berner w Ingramsdorfje pola Schweidnitza w Schlesynskej.

Tuta tinktura je w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdźiwa pola **Ernsta Mittascha** hewak **Heinr. Jul. Lincke** pschi hrodowskej hasy dostacź.

W Cžornej Wodźe, awstriska Schlesynska, 1865.

Knjesej **G. A. W. Mayerej** we Wrótsławju.

Ja sym **běły bróstsyrop**, wot Was pschihotowany, pschi lěkowanju cžasto wužiwał a spósnał, so so wón pschi katarrhalischich a dychadłowych khorosćach jako srědk wopokasuje, kotryž kaschelowy woskot pomjenschuje a směruje, khrjachocźiwe kózki hoji a wotstronjenje khrjachisny pospěschi.

Med. Dr. **Jos. Lang,**
k. arzywójwodski distriktny a želesnizowy lěkar.

W Budyschinje dostacź pola **Otto Engerta** na snutskownej lawskej hasy.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wumënja a pschedawa **khlěb** po žitnej płacźisnje.

E. R. Lehmann
na rózku hospitalskeje a sahrodoweje hasy.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sasadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Schwajzarske pille,
35 schtuk po 1 mk.,

anilinowe barby,
10 schtuk po 25 np., k samobarbjenju drasty, tkaninow, wołmy a płatu, njejědojte,

jejowe barby
po 5 np., 10 schtuk po 25 np., njejědojte, poruczam

měschczanska haptyka
w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry słódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a sylnje słodźazy, punt po 120 np., poruczam

Hermann Knnack na bohatej hasy.

Kosaze kózki

kupuje po najwyschschich płacźisnach

H. Lange na žitnych wikach,
pschi serbskej katholskej zyrkwi.

I. kölnski klij a **murjerski klij**
a wschelake druhe druźiny,

myjerśku krydu a **gyps,**
I. portlandski zement,
wolijowe barby
we wschěch druźinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje schnyjaze, k bělenju khežow, barbjenju schpundowanjow atd.,

schpundowanski swěcźazy lak,
teho runja we wschelakich barbach, bjes wonjenja schnyjazy,

terpentinowy wolij,
němski a franzowski,

dwójny a jednory lany wolijowy firniß,
jara spěschnje a twjerdźe schnyjazy,

jantarjowy (bernstajnowy) lak,
kopallak,
želesowy lak atd.

poruczataj w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płacźisnach

bratraj Mjerschej (Gebr. Mjersch)
na žitnych wikach.

Najlěpschi warjeny lany firniß,
wschelake laki,
terpentinowy wolij,
barby
do wolija rybowane,

pinsle
we wschelakich druźinach, sa tyscherjow a murjerjow,
kaž tež swój skład

woknoweje a tšeschneje schkleńzy
poruca po tunich płacźisnach

B. Hilbenz we Wósporku.

Carl Noack

w Budyschinje

na žitnej hasy, njedaloko hłowneho torhoschcza, poruca
wschě druźiny dobrych a jednorych palenzow po picželach a litrach po najtunischich płacźisnach, kaž tež

khofej, rjenje a cžischcežłodźaze druźiny, punt po 85, 90, 100, 110, 120 hacž 180 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
syrop, punt po 18, 20, 24, 30 hacž 36 np.,
rołkaty tobak, hischcže staru tworu, po 56 a 60 np.,
rěsany tobak, punt po 40, 50, 60 a 75 np.,
zigarry, najtuńsche druźiny, rjenje so palaze, 100 schtuk po 175 np., lěpsche druźiny 100 schtuk po 22, 24 hacž 28 nßl.,
petrolej po 16 np., pschi wotewsacźu 5 ptw. po 15 np.,
nowe matjeszjerje, schtuka po 18 np.,
fullbrandjerje, schtuka po 5—8 np.,
apfelsiny, wulki słódki płód,
nowe **lißabonske běrny** w tychle dnjach.

Hłowna shromadźisna

požczeŕnje a lutowaŕnje sa Bart a wokolnoscź

(sapißane towaŕstwo)

njedźelu 19. junija t. l. popołdnju w 5 hodźinach

w sali **Dietrichec** hoscźeńza.

Dźeński porjad: 1. pschedpołoženje sliczbowanja a bilanzy na lěto 1880 a dobropósnacźe teju ßameju; 2. wobsanknjenje wo nałoženju cźisteho dobytka a wo wulkoscźi rosdźělomneho wunoschka; 3. wuswolenje ßobustawow direktorija a dweju wubjernikow, kotrejž mataj po statutach wustupicź. Wschitke ßobustawy ßo na tutu shromadźisnu pscheproschuja.

W Barcźe, 31. meje 1881.

Direktorij:
Wiedemann.

Po 2. a 3. § našich wustawkow na srjedu po swj. Trojicy, 15. junija, na druhu prusko-serbsku duchownsku konferencu pop. w 1 hodź. na dwórnišćo w Hórcy pola Nizkeje sobustawow a přećelow, kotrymž wukhowanje a přisporjenje duchowneho zboža serbskich wosadow je naležane, lubje přeprošuje

Wjelan, předsyda.

S jeneho krucha praßowane, kaž tež s dweju dźělow w hromadu sbite a zyle s zynom pokryte

mlókowe ßudobje,

mlókowe schklě, mlókowe blachowzy, mlókowe kschidy, mlókowe khany, jenož w najlěpschej tworje, porucza

Chr. Holtsch Nachf.
na mjaßowym torhoschcźu.

M. Th. Pech

porucza

barbunjepuschcźaze kattuny,

łóhcź wot 17 np., **pikéj,** łóhcź wot 25 np., **kroisej, köper** a **madapolamy** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach;

módry cźischcź,

bjes cźeŕwjeneho cźischcźa łóhcź po 23 np., s cźeŕwjenym cźischcźom łóhcź wot 26 np., w najlěpschich dobroscźach a najmłódnischich mustrach;

drastne stoffy,

a to wołmjane, półwołmjane a lüstrowe we wschelakich mustrach a po najtunischich płacźisnach;

dwójny lüster,

wot najtunischeje hacž do najlěpscheje błyschcźateje twory;

cźorne ßomoty a židźane stoffy;

rubischcźa na hłowu,

a to **židźane, wołmjane, półžidźane a kattunowe** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach; wysche teho **ruby, běły a módry płat,** 1/4 schěroki, łóhcź wot 46 np., **podschiwkowe stoffy, poßleschcźowe tkaniny, kholowowe tkaniny, módre cźischcźane schórzuchi, moiréjowe schórzuchi, běłe a pißane dybsacźne rubischka** po wurjadnje tunich płacźisnach w dobrej a sprawnej tworje.

M. Th. Pech
w Budyschinje na hłownym torhoschcźu,
pódla měschcźanskeje haptyki.

☞ W khlamach ßo ßerbski rěcźi. ☜

Najlěpsche kóslaze kóžki

kupuje a płacźi sa nje 1 mk. 90 np.

A. Trepera,
kožowa rukajzowa fabrika w Budyschinje na seminarskej haßy.

Kedźbu!

Pschedawaŕnja stupnjow a schkórnjow njenamaka ßo wjazy w khěži knjesa pschekupza Schanzy, ale je nětko w khěži knjesa pschekupza Brauna, s napschecźa pósta.

Ernst Ahl, schewski mischtr.

Dobre

moleŕske a murjeŕske barby

we wulkim wubjerku poruczataj
bratraj Měrschej (Gebr. Miersch)
na žitnych wikach.

Khofej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w snatych ßylnych, derjeßłodźazych družinach a měschenjach

Arno Möckel,
kolonialtworowe a destillaziske khlamy
13 na ßerbskej haßy 13.

Do

Capstadta a Awstralije

scźele pucźowarjow s direktnej parnej łódźu

wot Hamburga 15. julija

C. A. Mathei,
Hamburg, Rödingsmarkt 57.

Scźěnske cźaßniki

(wanduhren), kaž tež wschitke druhe družiny cźaßnikow ßo derje a tunjo porjedźa na **nowej haßy** (neugasse) **cźo. 7,** po 2 skhodomaj.

Jena dobra **dźówka** ßo pschi wyßokej msdźi pyta wot J. Miczki w Cźornym Hodlerju.

Na pucźu wot pósthorna hacž do Luha je ßo jena žonjaza **jaka** shubiła. Sprawny namakaŕ njech ju sa dobre myto pola Stillera w Bohowje pola Njeßwacźidła woteda.

Poldra sta hriwnow myta

dostanje tón, kotryž mi nětcźischi pschebytk mojeho duchakhoreho, 24 lět stareho ßyna Wylema, kotrehož ßu na poßledk 15. meje w hoscźeńzu „k słotej hwěsdźe" widźeli, tak wosjewi, so móžu po njeho pschińcź.

W Konjezach pola Budyschina, 26. meje 1881.

Böhmer sen.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 25. **Sobotu 18. junija 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čži ßami cześcźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedźa sa nje na **třeće štwórtlěto 1881** do prědka płaćicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Čži, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjesecź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćźi ßo sa „Serbske Nowiny“ na sakskich a pruskich póstach, kaž też w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Pomoz w poßlednjej hodźinje.

Běsche w auguscźe lěta 1800. Awstrisźy mějachu tehdom wójnu s Franzowsami a buchu 14. junija pola wßy Marengo wot Napoleona na cźiste sbicźi. Na torhoschcźu w Brünnje ßo mnohotne ludowe hromady cźischcźachu. Běchu to morawszy mužojo, kotsiž běchu ßo k wójsku powołali, so bychu awstrisku armeju, na wójnje w Italskej wośłabnjenu, poßylnili. Ludźo běchu teho dla jara mjersazy a rosnjemdrjeni. Wjetschi dźěl s nich bě hižom psched dołhimi lětami s cźeßnym wopißmom s wójska puschcźeny. Nětko běchu jich wot płuha, s khlamow, s rjemjeßnistwa, najwjazy s nich też wot žony a dźěcźi prjecź torhnyli. Jedyn s nich sjawnje rěcźeschе, schtož wschitkich wutrobu pohnuwasche. Wón s wótrymi ßkowami wołasche, kotreż běchu psches zyłe torhoschcźo ßkyschecź: „Naß njemóża nusowacź, so na wójnu cźehnjemy. Je-li bychu k temu prawo měli, bychmy hižom dawno we wójsku byli. Wojerisku winowatosćź a pschißkuschnosćź, sa kraj a khěžora wojowacź, ßmy hižom psched dołhimi lětami dopjelnili. Naß ßmědźa jenoż jako schkitowarjow nascheho města a kraja nutscźahnycź. Bychmy-li wo prawdźe wojazy byli, bychmy pschede wschěm najprjedy s nowa khěžorej pschißahacź dyrbjeli. My pak to cźinili njeißmy. Wot naß ßebi nichtó pscheßahu žadał njeje. Duž ßměmy hicź a wostacź, hdźež ßo nam spodoba. A, hdyž khěžorske ßkowo dźerżecź nochzedźa, też na nasch ßlub dźiwacź njetrjebamy. My ßo do Italskeje nochzemy wotwjesćź dacź a psches franzowske kule kónz wsacź. Połožmy nasche tšélby w hromadu a dźimy domoj.“

To běsche cźeżka njepoßkuschnosćź. Běsche to spjecźenje pschecźiwo khěžorej, a też hrěch psched Bohom, kotryž je prajił: „Kóždy budź poddany wyschnosćźi, kotraž móz nad nim ma.“ Tola wbosy sjebani a njembdri ludźo tutón wokomik na Boże ßkowo a pschikasnju njemyßlachu. Woni jenoż wopomnichu, so jich pschecźiwo khěžorskemu ßkowu s kraja powjedźa, a pschißaha, tón ras wot nich njewotpołożena, w jich wocźach jako samolwjenje sa njepoßkuschnosćź płacźesche. Woni ßwoje tšélby w hromadu połožichu abo je prjecź cźißnychu a dźěchu wschitzy s měrom domoj.

Khostanje sa tutu pschecźiwnosćź a njepoßkuschnosćź bórsy pschicźeże. Schtyri dny posdźischo běchu skoro wschitzy cźeknjeńzy saßo popanjeni a leżachu s rjecźasami saputani sady cźornych murjow twjerdźišny, kotraž ßo wysche města Brünna posběhuje. Wójnske ßudnistwo wo nich jednasche. Schesćźo s nich, kotsiž běchu ßo jako hkowni spjecźowarjo wopokasali, buchu k ßmjercźi s mjecźom, drusy k dołholětnemu abo cźaßżiwjeńskemu jastwu wotßudźeni.

Wótre skórżby a żałosćźenja běchu tehdle ßuroweho wußuda dla w měscźe Brünnje a po wschej Morawje ßłyschecź. Schesćźo mužojo, kotsiž hischcźe w poknej mozy žiwjenja stejachu, dyrbjachu tajku srudnu ßmjercź cźerpicź. Schěsćź żonow dyrbjachu wudowy a jich dźěcźi wbohe ßyrotki bycź. A mnosy drusy widźachu ßwojeho muża a nana na dołho abo też na ženje saßowidźenje do jastwa wjesćź. Srudoba żonow a dźěcźi ßo wopißacź njeda a wutrobu kóždeho cźucźiweho cźłowjeka se ßobuželniwosćźu napjelni. Najbóle farař Hendrich Rika njesbożownych wobżarowasche a jich bolosćź ßobu cźujesche. Hischcźe posdźe wjecźor wón k hrabji Berchtholdej, snatemu ludowemu dobrocźelej, khwatasche, so by s nim ßrědki wuradźował, s kotrymiž bychu wbosy wotßudźeni ßwobodu a żałosćźaze żony a dźěcźi mužow a nanow saßo dostali.

Wobaj mužaj khěžorskemu adjutantej hrabji Kawnizej a khěžorskemu generalnemu sekretarjej Martinej pißaschtaj a proscheschtaj jeju wo należne sakitowanje sa spjecźowarjow a wo jich wobhnadźenje pola khěžora. Dwaj dnjaj posdźischo pschińdźe s Wina wotmolwjenje, so ßo khěžor s tutej wězu naßadźowacź nochze, dokelž je wojerske ßudnistwo ßwojemu bratrej, arzybiskopej Korli, pschepodał, kotryž se ßwojej armeju w Italskej steji. Hrabja a farař hnydom nowe pißmo wo wobhnadźenje nastajeschtaj, a je s wośebitym kurierom k arzywójwodźe do Italskeje póßłaschtaj. S njescźerpliwym cźakanjom tydźeń sańdźe. Skóncźnje ßo kurier s wotmolwjenjom arzywójwody wrócźi. Wobhnadźenje bu wotpokasane a wußud wójnskeho ßuda wobkrucźeny.

Schesćźo njesbożowni ßo po tajkim krawnej ßmjercźi wutorhnycź njemóżachu. Jenoż nětotre dny mějachu hischcźe k tamnemu žiwjenju. Jich żony a dźěcźi se ßylsowazymi wocźemi na jastwo shladowachu, w kotrychž jich seźiwjerjo w rjecźasach leżachu. Njedaloko nich widźachu hołu hórku, na kotrejž schibjeńza stejesche. To běsche město, na kotrymž dyrbjachu lubi mužojo sa krótki cźaß ßmjercź psches kata dostacź.

Dwaj kataj, kotrajž buschtaj sa dokonjenje wußuda skasanaj, běschtaj s Wina pschijěkoj. Żałosćźenje a strach pschezo bóle rosćźesche. Skorżenje żonow bu s kóždym dnjom wjetsche a bóle żałosćźaze. Farař Rika a hrabja Berchthold ßo s cźeżkimi starosćźemi nosscheschtaj. Wonaj chzyschtaj tak rady pomhacź, a tola njewje-

dźeschtaj, na kotrym puczu móżesche ßo wobhnadźenje dozpicź. Bohaty pschekupz Herzogenrath, kotryż bęsche ſ nimaj w ſwjasku, bęsche jeneho kata ſ pjenjesami pokupił, ſo by ßo ſa khoreho wudawał. Na tajke waschnje ßo nadźijachu, cźaß dobycź a ßmjertny dźeń wotßunycź. Tola też tutón plan ßo njeradźi. Druhi kat bě ſwólniwy, hkowurubanje ßam wobstaracź. Wójnſke ßudniſtwo tajke poruczenje pschija. Wone postaji, ſo mataj ßo wotßudźenym hiſchcźe dwaj dnjej, ßrjeda a ſchtwórtk, ſpuſchcźicź, ſo bychu ßo na cźeźki ßmjertny khód derje pschihotowali. Ale pjatk mějesche ßo wußud bjes komdy dokonjecź.

Se ſtyſkniwej wutrobu ßedźeschtaj ſarař a nadobny hrabja wutoru wjeczor na farje. Wonaj bęschtaj ſpytakoj, ſchtoż w jeju mozy ſtejesche, ſo byſchtaj njeſbożownym żiwjenje ſdźerżakoj. Po ſdaczu Bóh ſ wěcźnej prawdu ßam wſchitke jich ßrědki a pucźe ſaniczi. Srudnaj wonaj na ßo hladaſchtaj, jedyn pola druheho troſcht pytasche. A wóczko ſararja padźe na wulku krajnu khartu, kotraż w jeho ſtudowanſkej ſtwě na ſcźénje wißasche. Wone na cźorny dypk padźe, hdźeż bęsche ſ wulkimi pißmikami mjeno „Wien“ napißane. Na dobo wón ßo poſběhnywſchi ſawoła: „My dyrbimy hiſchcźe poßledni ßrědk ſpytacź. Woßom a ſchtyrzeczi hodźinow hiſchcźe nam woſtanje, ſo bychmy wbohich ludźi ßmjercźi wutorhnyli. Knjes hrabja, wy dyrbicźe, tak khwatnje a ſpěſchnje, ſchtoż jenoż móżno, do Wina pucźowacź a khěżora parſchonſzy wo wobhnadźenje ſaßudźenych proßycź. Khwatajcźe, khwatajcźe, luby hrabja! Żakoſcź a ßylſy cźěßnych ßwójbow njech waß na pucźu pſchewodźa. A moje modlitwy njech ſ wami cźahnu a wo Boże pożohnowanje ſa waſche próſtwy wokaja. Sa ſchěßnacźe hodźinow móżecźe we Winje bycź. Je-li żaneho ſadźerżenja nimacźe a ßo njekomdźicźe, ſcźe hižom ſchtwórtk ſaßo domoj a njeſbożowni cźłowjekojo ßu ſ Bożej pomozu wumóżeni.“

Nadobny hrabja Berchthold hnydom ſ wjeßelokoſcźu do namjeta ßwojeho pſchecźela ſwoli. Wón domoj khwataſche, ſo by nuſne pſchihotowanja ſa pucźowanje porucził. Ssrjedu rano w dwěmaj hodźinomaj jeho wós ſ Brünnſkich wrotow jědźesche, wot kotrychż pucź do Wina wjedźe. Farař ßłyſchesche wrjeſkot jědźazeho wosa. Wón ruzy ſtyknywſchi horze a nutrne modlitwy k Bohu ſcźelesche. Wone ßwěrneho pſchecźela na ważnym pucźu k khěżorej pſchewodźachu. (Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 7., 8. a 11. junija.

62lětna pſchiſtajaza żona ſwudowjena Dubowa ſe Schpikakow, hižom pjecź ras khoſtana, bu k ſchtyri měßazam jaſtwa a k jenolětnemu ſhubjenju cźeßnych prawow wotßudźena, dokelż bě wona 2. januara t. l. ßłużobnej dźowzy pola kublerja Bartka w Schpikakach wokmjanu ßuknju kranyła. Duboweje dźowka, Marja Móßakowa, kotraż bě pſchekhowanja dla wobſkorżena, ßo khoſtanja ſminy, dokelż ßo jej njemóżesche dopokaſacź, ſo je wo njeſprawym pſchimozowanju ßuknje, kotruż bě wot macźerje darjenu doſtała, wjedźała.

24lětny wotroczk Handrij Jarſchk ſe Sdźerje, hižom wjele krócź paduchſtwa dla khoſtany, doſta, dokelż bě dźěłacźerjej Hübnerej w Sajdowje dybſacźny cźaßnik wſak, ſchěſcź měßazow jaſtwa. Dale bě wón wobſkorżeny, ſo je 30. januara t. l. do doma żiwnoſcźerki Wicźaſoweje w Hnaſchezach, hdźeż bě prjedy ras ßłużił, ſkradźu twochnył a tam w hornim ſchoßu 150 mk. kranył. Sswědkojo pak pſchi pſchepytanju doſpołne dopokaſmo jeho winy njepodachu, duż bu wón w naſtupanju tuteje ſkórżby ſa njewinowateho wuprajeny.

Wotroczk Handrij Schibak ſ Jeſchiz bu w haprleji t. l. wot pſchißażneho ßuda dla kranjenja dweju harmonikow k dwěmaj měßazomaj a ſcheſcźim dnjam jaſtwa wotßudźeny. Pſchi tymle wußudźenju na ßwětko pſchińdźe, ſo je Schibak wotroczka Nowaka k wopacźnemu ßwědcźenju wabił a jemu ſa to por nowych ſchkórni lubił, wotroczka Gartena pak bě k wopacźnej pſchißaſy ſa 6 toleř wobrěczecź ſpytał. Schibak doſta dla wabjenja k wopacźnej pſchißaſy 1 lěto 3 měßazy khoſtarnje (zuchthaus) a ſhubi na dwě lěcźe cźeßne prawa.

43lětny dźěłacźeř Otto ſ Beiersdorfa, kotryż je wjetſchi dźěl ßwojeho żiwjenja w khoſtarnjach wotßedźił, pſchińdźe 20. haprleje k ſawrjenej khěži murjerja Nawki w Mikkezach. S pſchipadom wón durjowu klinku namaka a ßebi ſ njej nutskhód do khěże wudoby. Dokelż pak, dó jſtwy ſaſtupiwſchi, tu njenadźujzy wobßedźerja we kożu leżazeho nadeńdźe, wopraſcha ßo wſchón ſaſtróżany: „Hdźe dha tu pucź do Njeßwaczidła wjedźe?“ a ßo, wotmolwjenje njewoczakawſchi, khětſje ſ doma ſhubi. Wot tam ßo Otto do Kuha poda. Tu wón runje wuhlada, ſo żona żiwnoſcźerja Kunzy pſchi woteńdźenju khěżny klucź w kólni ſkhowa. S pomozu tuteho klucza wón durje wotewri a wotewſa w khěži jenu mězu a wojeńſku medaillu. Sanknjenu kſchinju, w kotrejż po jeho ſdaczu pjenjesy leżachu, wón powrócźi a wot njeje ſe ßobupſchinjeßenymi klěchcźemi banty wottorhacź ſapocza. Jedyn bant ßo bórſy puſchcźi, tola druhi bęſche twjerdźe pſchibity. Pſches to pſchi wottorhanju dlěſcha khwila ſańdźe a Otto bu hiſchcźe ſ cźaßom popadnjeny k Kunzowemu ſbożu, kotryż mějesche w kſchini 60 mk. ſkhowanych. Wobſkorżeny doſta tſi lěta a ſchěſcź měßazow khoſtarnje (zuchthaus) a buchu jemu na ſchěſcź lět cźeßne prawa wotprajene.

Cźicho po Sserbach.

Sskyſchimy ſe wſchelakich ſtronow, ſo ßo naſtupajo wólby do ßejma wſcho ſtake njeje, ſchtoż měko, ſo bychmy ßo dobycźa nadźijecź móhli. Je wſchak prawje poſdźe, ſo ßo hibacź pocźinamy, ſkomdźene pak dotal niczo njeje. To, ſchtoż nam dobycźe pſchinjeße, je kruta a dobra wola, kotraż Sserbowſtwu rady wopor pſchinjeße. A k temu niczo ſakomdźene njeje, praju nawopak: derje, ſo ßmy wotczakowali, cźińmy jenoż nětko ßwoju winowatoſcź a wſchitko budźe derje. W politizy wſchak płacźi prawidło, ſo pſchecźiwnikej do cźaßa na nóß njepojßnjeſch, ſchtoż chzeſch cźinicź, a je-li hdy, dyrbimy pſchi wólbje do ßejma w kamjeńſko-rakeczanſkim ßudniſtwje ſ politiku a ſ roskładźenjom jednacź. — Njepoſtorczcźe ßo nad tym, lubi Sserbja, ſo dotal komitej na ſjawne ſtupił njeje. Njeßwědcza wſchě naſche towarſtwa a bjeßady wo tym, ſo je mjes nami wucźinjena wěz: „Michał Kokla-Lißak ſ Khróſcźiz“ je naſch kandidat?! Njejßu „S. N.“ w ßwojim cźaßu woſjewili, ſo je ßo wěz nahladnym mużam po woßadach do rukow położika? Njeje to doſcź, ſo wěricźe, a ſe ſcźerpnoſcźu wotczakacźe? Myßlu tola, ſo ßu naſche ßerbſke towarſtwa „komitej“ ßam we ßebi, ſorno naſcheho ßerbſkeho ludu, a derje wotpocźinaja we jich rukach naſche narodne naležnoſcźe. Schtoż ßo w ßerbſkich towarſtwach ſtanje, płacźi zyłemu ludej; kóżdy ßobuſtaw je pſches ßwój pſchiſtup tak rjez cźęſto, powołane, ſo wokoło ßebje ſe ßkowom a ſkutkom wabi a proßy, napomina a ſahori.

Po ſakſkim wólbnym ſakonju doßaha, hdyż kandidat tſecźinu wotedatych hłoßow na ßo ſjenocźi. To pſchińdźe nam Sserbam jara k wużitku. Sskyſchu, ſo ßo ſnatej Němzaj dale w kamjeńſkich a draždźańſkich nowinach wo wuloßowane męſto we 8. wokrjeßu dale pjerjetaj. Prawje tak, njech ßo ſchcźěpja, cźim-lózſche dźěło

smějemy, hdyž so hibamy a k wólbje pschistupimy. Pschihotujmy so po cžichim, a na dźeń 12. julija praßmy na sjawne, kaž poduscheny woheń!

Njejßym tež sa němsheju kandidatow w kamjenskich abo druhich nowinach „komitej" podpißany namakał, kiž by teho abo druheho wuwołał. Je-li pak so na gwałt žada, měł tajki wustupicź, schtož tola cźežko njebudźe, hdyž smy hewak mjes sobu psches jene.

Džak budź Bohu, so smy tak daloko a mamy swoje serbske cźaßopißy; mózemy so w narodnych wězach rosrěcźecź, ani so po zusbje běhamy, abo pschecźiwnikam Sserbowstwa wocźi wotcźinimy. Nasche cźaßopißy su naschi rodźeni rěcźnikojo, a maja prawo, so lud na nich poskha. Njedajcźe so samolicź, lubi Sserbja. Cźiń kóždy s naß s cźicha swoju winowatoscź, postajeneho serbskeho kandidatu Koklu-Ließaka porucźcźe wjeßnym a snatym. S tym je nam najwjaz pomhane. Na 12. julija pak na sjawne pschistupcźe wschitzy k wólbje a „funkajcźe" krucźe do nich bjes wscheje smilnoscźe. Potom nashoni swět, so „Hischcźe Sserbstwo njeshubjene".

—š.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho Majestoscź sakski kral Albert a kralowa Karola staj so wutoru 14. junija s Emsa do Draždźan wrócźiłoj. Jako kral dwórnischcźo wopuschcźi, bu wón wot pschitomneho luda s wótrym skawuwołanjom powitany.

Prjedy hacź je khěžor Wylem Barlin wopuschcźił, so by w Emsu strowotne wody wužiwał, je wón wschě nusne knjeżerske naležnoscźe do porjadka stajił. Wón khoreho Bismarka wopyta, kotrehoż bóle hacź hdy prjedy nervösnje napjateho nadeńdźe. Staremu wicźnemu cźerpjenju je so hischcźe sahorjenje wutrobowych žiłow pschidało. Wobej khoroscźi němskemu kanzlerjej tajke bolosćze cźinitej, so so wón bjes pomozy druhich ludźi wó jstwje wot jeneho městna na druhe podacź njemóże.

— Němski parlament (rajchstag) budźe dźenża 18. junija skónczeny. Bismark s nim wjele sboża měł njeje. Na žanym parlamencźe Bismark wot swojich namjetow tak mało pschecźiscźał njeje, kaž na poßlednim. Jeniczki dawk, do kotrehoż parlament swoli, bě bursowy dawk, a tón bu tak wobtsihany, so so prascha, hacź jón Bismark jako sakoń wuda.

Awstrija. Němska liberalna klika, kotraž ma hischcźe pschi khěžorskim dworje we Winje wjele mozy, je, kaž je so to nětko pokasało, na tym wina, so so najprjedy postajeny dźeń, na kotrymž mějeschtaj krónprynzowskaj mandźelskaj do Prahi pschijěcź, wotstorcźi, a so so pschi posdźischim pschijědźe wscho swjedźeńske powitanje sakasa. Liberalni njemózachu jako njepschecźeljo wscheho skowjanskeho snjescź, so by cźěsko-skowjanska Praha na tón samy skhodźeńk, na kotrymž Win a Pesscht stejitaj, stupiła. Tola schkerjedźenje a schcźuwanje němskich liberalnych je do wody panyło. Praha běsche so, njedźiwajo na winske wukasy, k cźescźi krónprynza a jeho mandźelskeje tak wupyschiła a wudebiła a tajke wulkotne pschihoty cźiniła, so krónprynz pschecźiwo wschěm prjedawschim postajenjam, wjecźor teho dnja, na kotrymž do Prahi pschijědźe, w měscźe, na najkraßnische waschnje illuminirowanym, pod radostnym wyskanjom wobydlerstwa wokoło jěsdźesche. Ssobotu bě krónprynz se swojej mandźelskej pschi swjedźeńskim wotewrjenju wulkeho cźěskeho dźiwadła (theatra) pschitomny. Pschedstajenje so se spěwanjom awstriskeje a belgiskeje ludoweje hymny, wot cźěskeho spěwanskeho towarstwa „Hlahola" pschednoscheneje, sapocża. Pschi skónczných schtucźkach so sadna scźěna dekorazije horjescźahny, a pschipoßłucharjam so kraßny wobras poskicźi. W mrócźelach so wumělszy wumyßleny tablow pokasa. Dwaj mikaj genijaj dźerżeschtaj dwójny wobras (bild) krónprynzowskeju mandźelskeju, wobwity s rózowym a kawrjenzowym wěnzom, spody njeho stejesche Cźechija s cźěskej krónu a cźěskim krajnym woponom. Zyły wobras bě wot elektriskeho swětka wobdaty. Radoscź pschitomneho luda bě psches měru wulka, howrjaze skawuwołanje schumjesche psches daloki rum dźiwadła. Na to błědowasche pschedstajenje Ssmjetanoweje swjedźeńskeje opery „Libuscha". Krónprynz wospjet pschi hracźu nadobnu kraßnu Ssmjetanowu hudźbu wusběhny a s khwalbu na wumělski twar dźiwadła a na jeho rjane pschiprawy a wuhoty spomni. Pschi wopuschcźenju krónprynz hischcźe ras swoje pschipósnacźe wupraji a rjekny w cźistej cźěskej rěcźi intendantej Schkardźe: „Mi je so tu wulzy lubiko, macźe kraßne dźiwadło a dobre mozy, mje je to jara swjeßeliko. Ja a moja mandźelska pschińdźemoj pschichodnje cźasto do cźěskeho dźiwadła."

Franzowska. Schtóż wyßoko steji, njech hlada, so njepanje. Tute skowa móża so na Gambettu nałożecź, kotrehoż pscheds dwěmaj njedźelomaj na jeho pucźowanju do Kahorsa a pschi jeho pschebywanju w tutym měscźe kaž noweho khěžora nad Franzowskej swjecźachu. Gambettowy nowy wólbny sakoń, s kotrymž chzyjsche so franzowskeho präsidentskeho stoła mozowacź a nětcźischeho präsidentu Grévyja wotcźischcźecź, je so wot senata (prěnjeje komory) sacźißnył, hacź runje bě jón deputirtska komora pschijała. Gambetta je psches wotpokasanje swojeho namjeta wschón poraženy a ma wotpohlad, so na jedyn měßaz politiki sdacź a so do St. Sebastianh podacź a tam wot swojeje porażki trochu wodychnycź. Njedźiwajo senatoweho spjecźenja Gambetta hischcźe nadźiju w skónczuym pschecźischcźenju swojeho wólbneho sakonja shubił njeje. Franzowski lud je po poßlenjej Gambettowej rěcźi w deputirtskej komorje, hdźež wón brachi nětcźischeho wólbneho systema rosestaja, swoje měnjenje w nastupanju wólbow pscheměnił. Njenadźana spjecźiwoscź senata, kotraž bjes Franzowsami mało pschecźelow namaka, je sahorjenje sa Gambettu hischcźe powjetschika. — W Franzowskej mějachu sańdźeny tydźeń runje kaž pola naß symu a deschcź. — Bjes konjemi franzowskeho wójska mór žadkawje sakhadźuje a je hižom wjetschi dźěl konjow psches njón kónz wsak. Jako general Deroja w Compignie 5. küraßierski regiment wobhladowasche, dyrbjesche tutón pěschi manövrirowacź, dokelž bésche hischcźe jenoż 132 koni sa służbu khmanych. — W pokodnischim dźěle Algierskeje běchu so pscheds něktorymi njedźelemi mohamedanszy, naschcźuwani wot swojich měschnikow, pschecźiwo Franzowsam sběhnyli. We wjazorych bitwach woni pod nawjedowanjom khróbkeho Bua Amema, franzowskeho generala Innozentiju, kotrehoż wojazy běchu psches daloki kraj w mjeńschich wotdźelenjach rosbrojeni, tak sbichu, so dyrbjesche tón pomałku pscheds sběžkarjemi zosacź. Po nowschich powjescźach s Orana je so skónczjnje generalej Detrie radźiło, mohamedanskich skludźicź. Po tym so je wón 400 sběžkarskich jěsdnych a 600 pěschkow sbił, prózuje so wón, so by nawjedowarja mohamedanskich, straschneho Bua Amema, se swojim wójskom wobdał a sajał.

Jendźelska. W Liverpoolu staj dwaj Irlandskaj spytałoj, tamnischu radnu khěžu s dynamitom, w schkleńczanej rołzy skhowanym, rosbuchnycź. Wonaj so skradźu, wobkedźbowanaj wot jeneho polizista, radnej khěži pschibliżischtaj a so, pokożiwschi na skhód měch s dynamitom, khětsje wotßalischtaj. Poliziſt měch shrabny a cźißny jón, jako w nim praskot palazeje schnórki pytny, srjedź na haßu, hdźež so žadkawe rosbuchnjenje sta, psches cźož so wjazy

dyžli schtyrzeczi woknow we wokolnoscži rospukny. Jedyn stóstnik bu hnydom na haßy sajaty, druhi pak twóchny a do rěki skoczi; po dołhim ßlědženju jeho w czołmje, hdyž jeho na mokrej drascže spósnachu, popanychu. Ssamßny wjeczor něhdže 300 mužow pschedjastwo, w kotrymž wobaj Irlandskaj ßedženschtaj, pschiczahny a chzychu jateju wußwobodžicz. Tola wyschnoscz běsche czaßa doscz wo tymle planje shonika a jastwo ßylnje s wojakami wobßadžika, tak so dyrbjachu ßo mužojo saßo wróczicz. — Wobstejnoscže w Irlandskej ßu tak hubjene, so hubjenische bycz njemóža, wscha Irlandska je pschecžiwo Jendželczanam postanyła. W Schullu, hdyž běsche ßo wopaczna powjescz rosnjeßka, so ßu Jendželczenjo fararja sajeli, ßo teho dla ludowy njeměr sběže. Halekowarjo plestr wutorhachu a telegrafowe žerdže porubachu. Lud bu hakle roscžerjeny, jako ßo polizija do njeho s bajonettami da. — Jako w tychle dnjach w Kilruschu jedyn eksekutar burow, kotsiž létnu dań jendželskim knjesam sapłaczili njeběchu, s jich kubłow wupokasowasche, nadpadže jeho hromada rosskobjenych žonow. Eksekutar ßwój revolver wucžeže a ßo do jeneje žony měrjesche. Teho dla ßo sto žonow kschiczo na njeho wali, porasychu jeho k semi, wutorženchu jemu revolver s rukow, wußleczechu jemu drastu a jeho naheho na drósy ležazeho wostajichu. W irlandskim sběžku maja s zyka žony wulku rólu; na ludowej shromadžisnje, kotraž ßo 6. junija w Tullu wotdžerža, knježna Parnellez s tribuny (klětki) dele lud namołwjesche, so dyrbja poliziju, dokelž je najwjetschi njepschecžel Irlandskeje, sanicžicz.

Rußowska. Hrabja Ignatěv je dwanaczoch ßobustawow provinzijalnych semstwow (ßejmow) sa wudžełanje plana pomjenował, po kotrymž ma ßo buram, kotsiž hischcže njejßu móhli rentu wotpłaczicz, renta poniżiła. Najprjódzy něhdže 80,000 burow na rjad pschińdže, kotsiž budža ßo wot knježerstwa s pjenjesami podpjerac. Tute Ignatěvowe postajenje ma ßo jako sapoczatk dalschich reformow wobhladacz. Powołanje sapóßłanzow se wschěch semstwow je hižom wobsanknjene a wot khěžora wobkrucžene. — Njepschecželske sadžerženje kschesczijanow pschecžiwo židam hischcže pschestało njeje. Prjedy židow s gwaltom wucžerjachu, nětko to po sakonju dozpicz spytaja. Wjele burskich gmejnow w jelißawetgradskim wokrjeßu je wobsanknyło, ßo na knježerstwo s próstwu wobroczicz, so bychu ßo židža s jich krajiny wupokasali. Hižom sandžene lěto někotre gmejny podobne próstwy knježerstwu pschedpokožichu, tola tehdom buchu jich žadanja sapowjedžene.

Bołharska. Bołharski wjerch Alexander chzyschе ßo po jeho prjedawschim wuprajenju hakle po nowych wólbach rosßudžicz, hacz na bołharskim trónje wostanje abo hacz jón wopuschczi. Dokelž pak liberalna, jemu njepschecželna strona, po sdaczu wschědnje wjazy pschiwißowarjow bjes ludom sa ßebje dobywa, a psches to na pschichodnym ßobranju (parlamencže) wjetschinu směje, je wjerch wobsanknył, sjawnje lud wothłoßowacz dacz, hacz je s jeho knježerstwom s pokojom. Budže wotmołwjenje s wjetscha „ně" dawacz, budže wjerch trón wopuschczicz dyrbjecz, bjes teho so by wotewrjenje parlamenta wotczakał. Je-li pak ßo wjetschina sa wostacže wjercha na trónje wupraji, směje wjerch s napschecza parlamenta twjerde stejnischczo, hdyž też by tutón po wjetschinje liberalnje smyßleny był.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu po ßwjatkach běsche tudy w hoscženzu słoteje króny prěnja létna hkowna shromadžisna Towarstwa Pomozy sa studowazych Serbow. Pschedßyda k. referendar Mütterlein wotewri a wjedžesche shromadžisnu. Pißmawjedžer k. farař Hórnik czitasche rosprawu wo skutkowanju pschedßydstwa a wubjerka, kaž też list k. městopschedßydy Smolerja, kotryž ßo woßebje we wukraju sa podpjeranje Towarstwa Pomozy stara. Rjadnych ßobustawow je dotal 143, wurjadnych hižo na 200. Mjes tutymi je najwjazy pólskeje narodnoscže a też ßu někotsi němskeje. Jedyn ßobustaw pschebywa w Buenos Ayres w južnej Amerizy a je wot tam wjetschi dar póßłał. Dokhody minjeneho léta wunoschachu, kaž k. pokładnik haptykar A. Měrsch ,rospraji, 1259 hriwnow a wudawki 71 m. 98 p. Tu khwilu dyrbja ßo dary hischcže kapitalisirowacz; hdyž wěstu wyßokosczdozpěja, nałoża ßo po statutach na stipendije. Woßebje wuradžowasche potom shromadžisna, na kajke waschnje by ßo liczba ßobustawow Towarstwa Pomozy powyschicz hodziła. Najjednorischo wěso je, hdyž Sserbja bjes wjele napominanja k towarstwu pschistupja, hdyž jeho potrěbnoscz spósnaja a psches Nowiny wo nim shonja. Pschinoschk je kóždolětnje s najmjeńscha hriwna; schtóż pak 100 hriwnow da, je ßobustaw na czaß żiwjenja.

S Maleschez. Sandženu ßobotu wjeczor w 10 hodžinach wudyri tu w domje tyscherja Mjerwy woheń. Płomjenja dom a pschitwarjenu brózeń na cziste spalichu. Wot domjazeje nadoby bu wjetschi dźěl wóhnju wutorhnjeny.

Se.Ssernjanow. (Saposdžene.) Druhi dżeń ßwjatkow czehnjesche wysche nascheje wßy straschne njewjedro. Błysk do domskeho swudowjeneje Marje Frenzeloweje dyri, kotrez bu s hródžu a pódlanskej brózu do prócha a popjeła pschewobroczene. Wot domjazeje nadoby je ßo nimale wscho w płomjenjach spaliko. Krupy, kotrez pschi njewjedrje padachu, ßu tu tsecži dźěl żita a wjele druhich rostlinow sahubiłe, wone běchu tak wulke, so wjele s nich tsi luty ważachu.

Wukasy wyschnoscze.

§ Sahrodniska żiwnoscz njebo Jurja Buckawa w Klukschu, no 15,500 mk. taksirowana, budže ßo 28. junija 1881 dopołdnja w 11 hodžinach na pscheßadžowanje pschedawacz.

§ Sa kuble czißko 1 a czißko 10 we Wujezku pola Wósporka, małoletnymaj Pětschez dżeścżomaj ßłuschazej, na kotrejż je ßo sa hospodarski inventar 6098 mk. a na leżownoscze 81,000 mk. ßadžiko, je ßo na 21. junija t. l. wjazyßadžanska termija postajiła.

§ W nastupanju lěßnych wóhnjow, w poßlednim czaßu ßo wospjetowazych, ßo na to kedžbne czini, so dyrbi kóżdy wobydler bliżscheje wßy woheń poduschecz pomhacz a so móże ßo, hdyż ßwoju pomoz sapowjedži, s pjenjesami hacz do 150 mk. abo se sajeczom khostacz.

Přilopk.

* Komitej konjazeje wustajeńzy w Draždżanach ma sajimawy prozeß wotczakowacz. Pschi sapoczatku lotterije wulecżichu dla njerodneho samknjenja s wulkeho bubona, w kotrymž 40,000 łoßow leżesche, wschě czißka pschi prěnim wobwjertnjenju na semju. Hacz runje buchu wone hnydom do zigarroweho kaschczika hromadżene a srjadowane, dyrbjachu tola dla polizajskeho sakasanja dalsche czehnjenje wotstorczicz. Wobßedžer jenicžkeho czißka, kotrez bu czehnjene — czißko 9 — żada ßebi prěnje dobycże a chze, dokelž jemu je nochzedża wudacz, teho dla skorżicz.

* Jedyn bur s Ullersdorfa, kotryž běsche ßwoju krowu do hródže hoscženza w Luborasu dowjedł a ßo, jako bě jej wodu dał, wotßalił, nadeńdże, po krótkim czaßu ßo do hródže saßo wróczo, ßwoju krowu morwu. Symna woda, kotruż bě krowa, po dołhim běhanju sczoplena, nahle złokała, je po sdaczu wina na jejnej ßmjerczi.

* Spodżiwne městaczko, hdyż chzyschе ßwoje żiwjenje skónczicz, je ßebi w Hochheimje pola Erfurta jedyn schewz wubrał. Wón ßo w kadnizy ßwojeho wuja ßrjedż plezow a kołbaßow wobwěßny.

* W Graudenzu je ßo pschi pruhowanju nowych bombow żałostne njeßoże stało. Psches njeßożowny pschipad ßo s kanony

do cžaßa wutšeli. Wojazy, kotsiž móz prjedawschich kulow na tšelnischczu pruhowachu, buchu wot bomby, njenadžujzy pschileczazeje, ſ dželа ſranjeni, ſ dželа rostorhani. Schtyrjo offizierojo, jedyn kanonier a wyschk Salbach wostachu hnydom morwi na ſemi ležo, dwaj kanonieraj a jedyn ziwilſki inženěr buchu cžežko ranjeni.

* Wulke wóhnjowe njeſboże je pólſke měſto Auguſtowo potrjechiło. Njedželu w nozy je ßo tam 250 hoſpodarſtwow ſe 400 wódlanſkimi twarjenjemi ſpaliło. Tak wjele hacž je dotal ſnate, ßu hacž dotal woßmjo cžlowjekojo w płomjenjach ßmjercz namakali. Woheň je pſches to naſtak, ſo jena žona, kotraž bě wjeczor dejicz ſchła, ßobuwſatu petrolejowu lampu powali, pſches cžož ßo hródž ſapali.

* Wumožeřſki pjenjes, kotryž dyrbi jendželſki pósłanz w Konſtantinoplu grichiſkim rubježnikam, pod nawjedowarjom Nikom Papaßom ſtejazym, ſa puſchczenje jateho inženěra Sutera płaczicz, wucžini 300,000 mk. Žadanja grichiſkich rubježnikow ßu ßo w běhu poßlednich lět ſtajnje powyſchiłe. W lěcze 1853 bu Mac Graith wot rubježnikow popadnjeny a jemu ſa płaczenje ſummy wot 8000 mk. ßwoboda ſaßo data, 1867 dyrbjeſche van Lennep hižom 30,000 mk. płaczicz. 1880 ßebi ſa wyſchka Syngu 120,000 mk. žadachu a nětko chzedža ſa Sutera 300,000 mk. měcz. To je kraßne wyßokowaženje cžlowſkeho žiwjenja.

* W pólnóznym Schottlandze knježeſche pſched nětkotrymi dnjami ßylne mjerſnjenje, pſches cžož běrnowe a rěpowe pola wulku ſchkodu cžerpjachu. Poßlednju ßobotu ßo na dobo ßurowa ſyma do lětneje horzoty pſcheměni. — Skoro ſe wſchěch europiſkich krajow pißaja, ſo ßu ſańdženy tydžeń hroſne ſymne wjedro a njelubosny deſchcz měli.

* W Belgradze wumrje 14. junija wulka wowka wjerčha Milana, Tomania Obrenowicz, w ſtarobje wot 90 lět.

* Aſtronomojo ßo wo tym wadža, hacž je komet, kotryž budze ßo w bliſchim cžaßu na njebju pokaſacz, tón ſ lěta 1807. Tak praji aſtronom Gould w Buenos Ayres, kotryž je jón wußlědžik. Druſy aſtronomojo pak na tym wobſteja, ſo ßo komet ſ lěta 1807 hakle w 33. lětſtotetku po Khryſtußu ſaßo wróczi.

* Ssudny dżeń. Po wěſchczenju Leonarda Aretina, kotreż je wón w pjatym ſwjaſku ßwojich knihow ſapißał, je kónz ßwěta na 15. novembra 1881 poſtajeny. Dżeńſki porjad pſchi kónzu ßwěta, kotryž budze ſ zyła 15 dnjow tracz, ſměje ßo takle: prěni dżeń pſchekroczi morjo ßwoje mjeſy a wali ßo druhi dżeń do ſnutskowneho kraja; tſeczi dżeń ßlaknu wſchitke rěczne, ſchtwórty dżeń wſchitke mórſke ſwěrjata a pjaty dżeń ryby; ſheſty dżeń ſaßypnu ßo wſchě twarjenja a ßedmy wſchě ſkały; woßmy dżeń naſtanje ſemjerženje; dżewjaty ßo hory powaleja; dżeßaty dżeń budža wſchitzy cžlowjekojo němi; jědnaty ßo rowy wotewrja; dwanaty hwěſdy padaja; tſinaty wumru wſchitzy cžlowjekojo; ſchtyrnaty pala ßo njebjeßa a ſemja a pjatnaty dżeń budze ſtanjenje wot morwych a ßudny dżeń.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schtóž chze w rjanej draſcze khodžicz, dyrbi k temu pjenjeſy měcz.

Mots Tunka. Ty drje ſ tym měniſch, ſo někotſi lapy na ßo powěſcheja, kotreż ſapkaczicz njemóža?

H. D. Tak nimale ßy ſhudak. Hlaj, w Hóſkach bě jedyn pachoł wſchě ßwoje pjenjeſy ßwjatki na rejach pſcheczinił, a ßebi teho dla nowy khornar kupicz njemóżeſche. Dokelž pak chze ßo njedželu rjenje wupikany holzam liſchczicz, wón ſpodžiwny kuſk wuwjedże. Wón ßo do kožucha ſaſchi a dawaſche ßo wot dobreho towarſcha wo wßy na rjeczaſu wokoło wodžicz a ßo ludžom jako bar ſa pjenjeſy pokaſowacz.

M. T. Je dha ßebi pſchi tym wjele pjenjes nahromadžił?

H. D. Kaž praja, něhdże 18 np., ſ kotrymiž je ßebi hnydom papjerjany khornar kupił. Njedželu ßo wón ſ nim njemało hordżeſche.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalſka zyrkej: Korla Auguſt König, żeleſolijer a wobhdleŕ na Židowje, ſ Hanu Auguſtu Bjarez ſ Hrubjelczicz. — Wylem Gruhl, korczmař-wobßedžeŕ w Sonnenbergu, ſ Marju Herminu Häußlerez ſ Nadżanez. — Hendrich Adolf Wolf, cžeßla a wobhdleŕ w Leubnitzu, ſ Marju Schwibßez ſe Židowa. — Auguſt Zimmer, ſerżant 8. kompagnije 4. infanterie-regimenta No. 103, ſ Marju Amaliju Libſchez ſe Židowa.

Křčeni:

Michalſka zyrkej: Hermann, Handrija Scholtý, dżełacżerja a wobhdlerja na Židowje, ß. — Hana Marja, Franza Božidara Blümela, knježeho ſahrodnika w Delnjej Kinje, dż. — Jan Ernſt, Jana Měta, żiwnoſczerja w Dobruſchi, ß. — Hermann Pawoł, Handrija Krawża, dżełacżerja a wobhdlerja na Židowje, ß. — Emil Karl, Alberta Emila Lěſki, maſchinuwjedżerja a wobhdlerja na Židowje, ß. — Marja Helena, Jana Nowaka, fabrikſkeho dżełacżerja a wobhdlerja na Židowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 1. junija: Hana Martha, Jana Pětſchki, fabrikſkeho dżełacżerja a wobhdlerja w Dobruſchi, dż., 2 l. mjenje 4 d. — 2. Hadam Dejka, dżełacżeŕ, 21 l. — Guſtav Ota Eduard, Handrija Ernſta Jermiſa, dżełacżerja a wobhdlerja, ß., 6 l. 1 m. — Guſtav Pawoł, Auguſta Janeza, khežerja a ſkakarja pod hrodom, ß., 4 m. 2 d. — 5. Guſtav Bjedrich, Korle Auguſta Kóczki, fabrikſkeho dżełacżerja a wobhdlerja na Židowje, ß., 3 m. — Korle Krakowſkeho, dżełacżerja a wobhdlerja w Nowych Małßezach, njekſchczeny ß., 1 d. — Martha Auguſta, Jana Ernſta Liſchki, żiwnoſczerja a mlynka w Czichońzach, dż., 1 l. 2 m. 2 d. — 6. Johanna Amalia, Korle Auguſta Mitracha, fabrikſkeho dżełacżerja a wobhdlerja na Židowje, dż., 7 m. 12 d. — 8. Margaretha Elſa, njebo Jana Auguſta Pětſcha, murjerja a wobhdlerja w Budyſchinje, dż. na Židowje, 1 l. 6 m. 3 d.

W Bónjezach je maßiwna khěža cžo. 17 ſ 2¾ kórzami pola hnydom na pſchedań.

Dwajſchoßna khěža ſ dwěmaj ſtwomaj a bjes hoſpody je na pſchedań w Meſchizach cžißło 40.

W Brěſynje pola Hucžiny je żiwnoſcź cžißło 42 ſ 9½ kórzami leżownoſcże hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola Jana Mikanje tam.

Jena kowarnja ſ tſjómi kórzami leżownoſcże, pokdra hodžiny wot Budyſchina, je hnydom na pſchedań. Hdże? je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowin.“

Kruch pola cžißło 34 ſahonſkich knihow Ratarjez, 277 prutow ſ 27,42 dawkſkimi jenoſczemi je na pſchedań. Wſcho dalſche je w Dżěchorjezach cžißło 4 ſhonicź.

Nowy dwajpſchežny hoſpodarſki wós je na pſchedań w kowarni w Budeſtezach.

Dwě rjanej ſczělnej kruwje ſtej tunjo na pſchedań w Plußnikezach cžißło 2.

Sslómjane klobuki

a rjenje **garnirowane klobuki,** kaž tež wſchě wězy k wupyſchenju klobukow poruczeja klobukowe khlamy

Hany Roſtoweje
na žitnych wikach cžißło 7, po 1 ſkhodże,
ſ napſchecza ratarſkeje ſchule.

Pſcheńczny a **rżany muku,**
domjazu muku, zentnar po 14 mk. 50 np.,
wſchě druziny warjenjow,
draždżanſki taſlowy raiß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, czornu muku, maiß, maißowy ſchrót,
k wußywej
hróch, woku, kolij, hejduſchku, lupiny porucża

C. Kahrowe
na žitnych wikach pſchi póſtnej kowarni.

Lětne czapki (mězy).

Czorne czapki, po 1 mk.,
jaßne „ „ 50 np.,
wikowarjo dóſtanu rabatt,
porucża we wulkim wubjerku

Hermann Müller,
czapkař (mězydżełař) na Serbſkej haßy cžißło 6.

Kedżbu!

Pſchedawarnja ſtupnjow a ſchkórnjow njenamaka ßo wjazy w khěži knjeſa pſchekupza Schanzy, ale je nětko w khěži knjeſa pſchekupza Brauna, ſ napſchecza póſta.

Ernst Ahl, ſchewſki miſchtr.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 11. junija 1881.

Žitowy bowos: 2503 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	61
Rožka = =	11	39	11	52	11	8	11	39
Jećźmjeń = =	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowš = =	8	—	8	40	8	—	8	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Bérny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	20	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	10	—	17	75	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	25	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sslóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 376 scht., scht.	12	50	27	—	—	—	—	—

Kuczowy grat

ša dweju konjow je tunjo na pschedań pola

Franza Zurecka

na swonknej lawskej haßy czißko 15.

Nowe polirowane worjeschinowe möble, khamory, kschinje, blida, stoły atd. ßu płaczišny hódnje na pschedań. Wscho dalsche je shonicź na snutskownej lawskej haßy czo. 6 po 1 skhodźe.

I. kölnski klij a **murjerski klij** a wschelake druhe druźiny,

myjerśku krydu a **gyps,**

I. portlandski zement,

wolijowe barby

we wschěch druźinach,

hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje skhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju schpundowanjow atd.,

schpundowanski ßwěczaży lak,

teho runja we wschelakich barbach, bjes wonjenja skhnyjazy,

terpentinowy wolij,

němski a franzowski,

dwójny a **jednory lany wolijowy firniß,**

jara spěschnje a twjerdźe skhnyjazy,

jantarjowy (bernstajnowy) lak, kopallak,

żeleśowy lak atd.

poručataj w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płaczišnach

bratraj Mérschej (Gebr. Mierſch)

na žitnych wikach.

Sshnowa awkzija.

Ssrjedu 29. junija t. l. ma ßo létusche łukowe ßyno na Cźornakej kuble czißko 21 w Konjezach pola Rakez na pscheßadźowanje pschedawacź.

Wuměnjenja ßo do sapoczatka awkzije wosjewja.

Shromadźišna popołdnju w 2 hodźinomaj w herbskej grychcźe. Sapoczatk blisko wßy.

W Konjezach, 7. junija 1881.

Wobßedźeŕ.

Trawowa awkzija.

Póndźelu 20. junija 1881 rano w 8 hodźinach ma ßo **trawa k ßynu** na knjeźich łukach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Wuměnjenja ßo do sapoczatka awkzije wosjewja.

Shromadźišna pschi parkowym mosczе w Njeßwaczidle.

W Njeßwaczidle, 8. junija 1881.

Hrabinski rentski hamt.

Rentski mischtr **Bretschneider.**

Trawowa awkzija.

Létuschi ßynowy wužitk na sprejskich łukach ryczerkubłow Kołbiza, Wyßokeje a Schczeńzy, rakeczanskemu knjejstwu ßłuschazych, ma ßo ßlědowaze dny na pscheßadźowanje pschenajecź:

schtwórtk 23. junija t. l., rano wot 8 hodźin w Kołbizu,

sapoczatk na hrodowej łuzy;

popołdnju wot 2 hodźin we Wyßokej,

sapoczatk pschi sprejskim hacźe;

pjatk 24. junija t. l., rano wot 8 hodźin w Schczeńzy,

sapoczatk pschi młynskim hacźe.

W Rakezach, 12. junija 1881. **R. Pelz,** wyschschi hajnik.

Drjewowa awkzija

na łupjanskim revieru.

Wutoru 21. junija t. l. ma ßo

54 Rm. brěsowych schczěpow,
12,63 stotnjow brěsowych walczkow,
5 Rm. khójnowych schczěpow,
5 = khójnoweho pjeńkoweho drjewa,
2,60 stotnjow khójnowych walczkow,
1 Rm. dubowych schczěpow,
11 = = kuleczkow,
12 = duboweho repuchateho drjewa,
5 hromadow dubowych pjeńkow a
1 hromada khójnowych pjeńkow

ša hotowe pjenjeßy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk w 1/2 10 hodźin niże łupjanskeho młyna.

W Minakale, 15. junija 1881. **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Drjewowa awkzija

na drobjanskim revieru.

Schtwórtk 23. junija t. l. ma ßo

1,85 Kub.-M. duboweho wužitkoweho drjewa,
0,34 = dubowych pjeńkow,
14 Rm. dubowych schczěpow,
20,5 = = kuleczkow,
30,5 = duboweho repuchateho drjewa,
13,5 = = pjeńkoweho drjewa

ša hotowe pjenjeßy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk w 1/2 10 hodźin pschi schischnym hacźe.

W Minakale, 15. junija 1881. **Hrabinska Einsiedelska inspekzija.**

Drjewowa awkzija

na wujezkowskim revieru.

Pjatk 24. junija t. l. dopołdnja wot 8 hodźin ma ßo na ßlědowazych lěßowych městnoscźach:

w ßrjedźnych kerkach, bědźerskich kerkach (Mittelbusch, Streitbusch)

a na mjeschczańskej horje:

36 twjerdych } hromadow sbytkneje walczźiny a } No. 142—382
165 mjehkich
40 ßylnych mjehkich dołhich hromadow

pod wuměnjenjemi, tu snatymi, na městcźe ßamym na pscheßadźowanje pschedawacź.

Awkzija sapoczńje ßo w drjewnischczu pschi dazinskim puczu w bliskoscźi wyschscheho hajnistwa.

We Wujezku, 15. junija 1881. **Walda,** wyschschi hajnik.

Brunizowe płaczišny

podkopkow „Łusatije“ w Małej Šubrniczy:

Kruchata bruniza	hektoliter po	60 np.,
šrjedźna bruniza	„ =	45 =
kuśkata bruniza	„ =	30 =
hruba šypańska bruniza	„ =	20 =

Sarjadnišťwo podkopkow „Łusatije.“
A. W.

M. G. Freyberg,

62 na bohatej haśy 62

porucza šwój wulkotny tworowy šklad po šlědowazych tunich płaczišnach.

Woše bitosćz

drašťne šťoffy, kattuny, módrocźišchcź a rubišchcźa.

7/4 **cźišťowokmjany pišany kaschemir** . .	łóhcź po	120 np.,
„ „ **diagonal** . .	= =	60 np.,
półwokmjany „ „ . .	= =	35—50 np.,
muśtrowane šťoffy	= =	40—50 np.,
mohairowy łüśtr	= =	40—80 np.,
dwójny łüśtr	= =	25—40 np.,

nasad šťajene drašťne šťoffy, łóhcź po 25 a 30 np.

Kattun, łóhcź po 17, 25, 28, 30, 35 np.,
madapołam, łóhcź po 40, 50, 60 np.,
köper a pikej, łóhcź po 28 np.,
möblowy kattun, łóhcź po 25—30 np.,
gardiny, łóhcź po 20—30 np.,
poźleschczowe kattuny, łóhcź po 25—50 np.,
módry cźišchcź, łóhcź po 23 np.,
poźleschczowe tkaniny, łóhcź po 25—40 np.,
wupjerki cźerwjene, łóhcź po 55—60 np.,
„ **šmuźkate,** łóhcź po 35—50 np.,
8/4 **běły a schěry płat,** łóhcź po 40—50 np.,
5/4 **běły płat,** łóhcź po 25 np.,
módry płat, łóhcź po 40, 45, 50, 55 np.,
trjenja po 20 np.

Cźišťowokmjane šuknjowe tkaniny, łóhcź po 110—120 np., **turnške šukno,** łóhcź po 50 np., **běły pikej,** łóhcź po 25—40 np., **šofowy damašt,** łóhcź po 110 np., **błkidowe krywy** wschelakich druźinow wot 2 mk., **kožowe płachty** po 2 mk. 25 np., **hotowe mohairowe, moirejowe, kattunowe a jendźelške kožane schórzuchi, módre płatowe schórzuchi** po 1 mk., pschi wotewšacźu pół duzenta po 90 np., **běłe płatowe dybšacźne rubišchka,** duzent po 3 mk. 50 np., **běłe bawmjane dybšacźne rubišchka,** duzent po 1 mk. 20 np., **pišane dybšacźne rubišchka,** duzent po 3 mk., **thibetowe rubišchcźa** se **źidźanymi kwětkami** po 2 mk. a 2 mk. 25 np., **cźorne thibetowe a kokšinowe rubišchcźa, cźorne źidźane rubišchcźa, filetowe rubišchcźa** po 75 np., **filzowe šuknje.**

Módry cźišchcź, khěžorški cźišchcź, łóhcź po 30 a 35 np.,
módry cźišchcź š cźerwjenym cźišchcźom, łóhcź po 35 np.,
pišany cźišchcź, łóhcź po 30 np.

Wschitke drašťne šťoffy šu š prěnich fabrikow a derje dźěłane.
Kattuny a módry cźišchcź barbu njepuschczeja.

Pschi sběhanju twarjenjow poruczam **źidźane, półźidźane a kattunowe rubišchka** po **en-gros-płaczišnach.**

K njewjeśczinšej draścźe

poruczam

cźorne źidźane šťoffy,
cźorny kaschemir.

M. G. Freyberg,
62 na bohatej haśy 62.

Stary jenopschežny **wós** se želešnymi wóškami, hišchcźe w dobrym porjedźe, je na pschedań pola hoscźeńzarja **Rudolfa** w Lichanje.

Roßowany šťwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniška dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje šo jenož **trjeny len,** a to jenož šobotu w Grützneręz domje, š nutskhodom š jerjoweje haśy, kupuje.

Tunje dźěcźaze wošy.

Pšches tunje nutskupowanje je mi móžno, dźěcźaze wošy po jara poniženych płaczišnach, najtuńšche hižom wot 12 mk., pschedawacź.

A. M. Bartusch,
korbaŕški mišchtr na Źidowje.

Do

Capstadta a Awstralije

scźele pucźowarjow š direktnej parnej łódźu

wot Hamburga 15. julija

C. A. Mathei,
Hamburg, Rödingsmarkt 57.

= Do Texasa =

po jara poniženych płaczišnach.

Knjes **L. Fries,** rodźeny Němc, dźeśacź lět w Texasu šaśydleny a generalny agent texašteho a pacifiškeho želešnicowego towaršťwa ša Europu, ma wotpohlad, 3. septembra 1881 š parnej łódźu „St. Louis“ šaśo koloniju němšich wucźahowarjow direktnje do Texasa pschewodźecź a šo ša jich šťatok staracź. Pschewiedźenška płaczišna je jara poniźena. Wscha daršcha wědomnosć wo tamnišich wobstejnosćach šo wot podpišaneho na kajtuźkuli adrešu darmo dawa.

L. Fries,
11 Kent Square Liverpool (England).

NB. Pschipošłanje šawdawka ša nadpołożenje łódźnych měšťow pschiwolnjetaj a dawataj daršchu wědomnosć dla wotjězda łódźnej expedientaj, wot wyschnosćje wobtrucźenaj, **Falck & Co.,** Admiralitätsstraße 38, **Hamburg.**

Wosjewjenje.

Kaž žłyschimy, pyta w naschej žerbskej krajinje póželnik, ša zuse wotpohlady najaty, **reformirtske žerbske biblije bjes apokriphow** ſ tym wudawanjom rospschedawacź, so ludźom narěčźuje, so njebudźa ženje wjazy žane lutherske žerbske biblije ſ apokriphami žo dostacź. Temu napscheczźiwo móžemy tu wosjewicź, so žu, džak budź Bohu, wot džeńžnischeho dnja žem **ſažo** dospołne **lutherske žerbske biblije ſ apokriphami** pola naschcheho knihisſkładnika knjeſa pschekupza **Ad. Rämscha** na žerbskej haždy w Budyschinje ša 2 hriwnje a 50 np. dostacź.

W Budyschinje, 16. junija 1881.

Hłowna konferenza žerbskich duchownych.

Krajnoſtawſki bank.

Daňske kupony naschich **ſaſtajenſkich liſtow** žo

wot 15. tuteho měžaza žem

na žlědowazych wupłaczeńſkich měſtnach **bjes wſcheho wotczehnjenja** ša hotowe pjenjesy wuměnjeja:

w **Budyſchinje** pola **krajnoſtawſkeho banka,**
w **Draždźanach** pola **jeho filiale, na ſchulſkej haždy 2,**
w **Lubiju** pola knjeſa **G. E. Heydemann,**
w **Herrnhuezje** pola knjeſa **C. F. Görlitz,**
w **Žitawje** pola knjeſow **Bormann & Co.,**
w **Lipſku** pola knjeſow **Becker & Co.,**
„ „ „ „ **Schirmer & Schlick,**
w **Chemnitzu** pola **chemnitzſkeho měſchczańſkeho banka,**
w **Freibergu** pola knjeſow **Ludwig & Co.,**
w **Plauenje i. V.** pola knjeſa **G. Steinhäuſer.**

W Budyſchinje, 11. junija 1881.

Krajnoſtawſki bank Kralowſkeho Sakſkeho markhrabinſtwa Hornjeje Łužizy.

Eduard Hartmann

na ſmutſkownej lawſkej haždy

porucža we wulkim wubjerku po najtuniſchich płaczišnach:

gurt, drell a **lětne ſtoffy** ša muſkich,
plat a **ſhirting** k koſchlam,
damaſt a **zwólch** k zycham,
blidowe ruby a **ſalvety,**
kattun, módroczišchcź a **nordſki plat,**
rulowy ſ płata a molowane we wſchěch ſchěrokoſczach,
kattunowe, wolmjane a **židźane rubiſchcza,**
plat ša plony a **kožane ſukno,**
wóſkowe barchenty a **gummijowe ſtoffy.**

Koždy

najlěpſcheje dobroſcze po tunich płaczišnach porucža

Paul Seidler

na ſwonkownej lawſkej haždy 16.

Jutſje njedźelu 19. junija

reje w Delnjej Hórzy

na czož pſchecźelnje pſcheproſchuje

H. Schokta.

Rakečanske serbske towarſtwo „Lipa“

změje njedźelu 19. junija w **Kužec** hoſcźeńcu popołdnju w 4 hodźinach zhromadźiznu. Serbjo z Rakečanskeje wosady, kotřiž chcedźa do towarſtwa zastupić, maja so pola předsydy, knjeza wučerja Krawca, abo měſtopředsydy, k. Klimanta, zamolwjeć.

Tſi rjane wobbydlenja žu na Jana k pſchenajeczu we Wutokczizach pola Jana Deleńka.

Porjadna džěkačerſka žwójba dostanje wobbydlenje na knježim dworje w Plužnikezach.

Dla khoroſcze prjedawſcheje žo **holza** ſe wžy, kotraž ma luboſcź k džěczom a chze w hoſpodarſtwje něſchto nawuknycź, 1. julija t. l. do žłužby pyta. Wſcho dalſche na žitnej haždy 51/12 w khlamach.

Lětny džeń žmjercze

njebo **Maksa,**

Jana Nemutha mandželſkeho žyna,
w želeſolijerni pola Budyſchina.

Tón ſrudny džeń džeńž saždwita,
Tón džewjatnaty junija,
Hdyž trjechi džeńža pſched lětom
Tón ſrudny podawk tón waſch dom,
So luby žyn, waſch Maks, pſchi hrajkanju
Do Sprewje padże a žo tepi tu.
Tak džeńž pſched lětom wſchitzy my
Joh' jara ſtyſknje pytachmy,
Hacž joh' pod pjeńkom wólſchowom
Po dołhim ſtyſknym pytanjom
My jeho cźěłko morwe namkachmy.
O to bě ša waž džeń tak ſtyſkniwy.
Tak jeho młode žiwjeńczko
Tak jara nahle ſkónczi žo,
Hdyž na žwěcze tu dokonja
Niž zyle lětow półſchtwórta
A žmjercźi ſawoſtaji ša žobu
Tych lubych ſtarſchich, bratra, žotſiczku.
Tež džeńža na tym lětnym dnju
Wy wěſcze ſ nowej ſrudobu
Tón podawk wopomnicze žej,
Kiž drje wam ſ myšlow pſchiſchoł njej',
Schtož cźini Bóh pak wſchitko dobre je,
Hdyž dopósnacź jo nětk tež njem'žecze.
Tón luby rowczk na kerchowje
Wam pſchezo žwjaty woſtanje,
Hdyž wy we wěrnej luboſcźi
Sso ſaczujecze cźehnjeni,
Po móžnoſcźi jón huſto wopytacź
A wótczenaſch tam pſchi nim wuſpěwacź.
Haj, huſto ſcze ſe ſrudobu
Joh' luby rowczk na Tuchorju
To lěto wopytali tam,
Hdyž bě wam, kaž by prajił wam:
Mój luby nano, luba maczerka,
Ach njepłaczcze nětk wjazy moje dła.
Ja žym nětk pola Jeſuža,
Kiž lubuje te džěczatka;
Haj, džěczatka žu jandželjo,
S tym troſchtujcze wſchak nětko žo,
Hlaj, my wſchak nětk po Bożoh' tróna žmy
A cześcź a khwalbu Bohu spěwamy.
Bóh wě jo, czemu by wón jow
Na žwěcze napſchecźiwo ſchoł,
Kak ſrudne, cźežke na žwěcze
By joh' žnadź tudy trjechiłe.
We njebju pak, hdyž wón nětk ſbóžny je,
Joh' niczo ſkeho trjechicź njemóże.
A tak nětk, luby Makso, ſpi
Na Tuchorju na kerchowi,
Hdyž, lube džěczo, loni my
Cźe ſ cześczu pohrjebali žmy,
Hacž Boži hłóš cźe junu wubudźi
A na wěczne naž sažo sjednocźi.

Jan August Harnay ſ Hrubjelczizu
pſches Pětra Mtónka.

(K temu cźišłu jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czißku 25 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 18. junija 1881.

M. Th. Pech

porucza

barbunjepuschczaze kattuny,

łóhcź wot 17 np., **pikéj,** łóhcź wot 25 np., **kroisej, köper** a **madapolamy** we wulkim wubjerku a w najnowschich muſtrach;

módry czíschcź,

bjes czerwjeneho czíschcza łóhcź po 23 np., ſ czerwjenym czíschczom łóhcź wot 26 np., w najlépschich dobroſczach a najmłódniſchich muſtrach;

draſtne ſtoffy,

a to wołmjane, półwołmjane a lüſtrowe we wſchelakich muſtrach a po najtuniſchich płaczíſnach;

dwójny lüſter,

wot najtuniſcheje hacź do najlépſcheje błyſchczateje twory;

czorne ßomoty a židzane ſtoffy;

rubiſch.za na hlowu,

a to **židzane, wołmjane, półžidzane a kattunowe** we wulkim wubjerku a w najnowſchich muſtrach; wyſche teho **ruby, běły a módry płat,** ¼ ſchëroki, łóhcź wot 46 np., **podſchiwkowe ſtoffy, poßleſchczowe tkaniny, kholowowe tkaniny, módre czíſchczane ſchórzuchi, moiréjowe ſchórzuchi, běle a pißane dybſaczne rubiſchka** po wurjadnje tunich płaczíſnach w dobrej a ſprawnej tworje.

M. Th. Pech
w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu,
pódla měſchczanſkeje haptyki.

W khlamach ßo ßerbſki rěczi.

Max Mütze

w Budyſchinje na bohatej haßy 11

porucza ßwój ſkład

ſchkleńczanych, porzellanowych a kamjeńtnych tworow

po tunich płaczíſnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Sakitanſka marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa
Ringelhardtſko-Glöcknerſka rany-hojaza a czehnita žalba*

w ſchachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje poruczena pſches **wſchitke ſwonkne ſchkody,** pſche **wicź** a **drjenja** atd., je ßebi pſches ßwoju hojatu móz po wſchëm ßwëcze khwalbu dobyła a wjele ſtow, wſchelako **ßudniſzy wobtwjerdjenych wopißmow,** w haptykach wupokoženych, wo tym ßwëdczi.

* Doſtacź we **wſchitkich haptykach.**

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlèba** wuměnja a pſchedawa **khlèb** po žitnej płaczíſnje.

E. R. Lehmann
na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczíſnach porucza

W. Hübner, tyſcheſki miſchtr
w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Khofej, punt po 80, 100, 120 np., ßylny a czíſcze ßkłodźazy,
paleny khofej, punt po 85, 100, 120 hacź 160 np.,
tuczno, punt po 70 np., pſchi 5 puntach po 65 np.,
porucza **Ad. Rämsch**
pſchi butrowych wikach.

Carl Noack

w Budyſchinje

na žitnej haßy, njedaloko hłowneho torhoſchcza, porucza

wſchë druzíny dobrych a jednorych palenzow po piczelach a litrach po najtuniſchich płaczíſnach, kaž tež
khofej, rjenje a czíſcześkłodźaze druzíny, punt po 85, 90, 100, 110, 120 hacź 180 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 hacź 36 np.,
rolkaty tobak, hiſchcze ſtaru tworu, po 56 a 60 np.,
rězany tobak, punt po 40, 50, 60 a 75 np.,
zigarry, najtuńſche druzíny, rjenje ßo palaze, 100 ſchtuk po 175 np., lépſche druzíny 100 ſchtuk po 22, 24 hacź 28 nßl.,
petrolej po 16 np., pſchi wotewſaczu 5 ptw. po 15 np.,
nowe matjesjerje, ſchtuka po 18 np.,
fullbrandjerje, ſchtuka po 5—8 np.,
apfelſiny, wulki ßkłódki płód,
nowe **kißabonſke běrny** w tychle dnjach.

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,
jerje,
ſchtuka wot 5 np.,
zokor,
zyły a tołczeny,
wſchë dobre zichorije, ſoda, ſtärku, nudle, ſchwablczki, rajß, kaž tež wſchë druhe kolonialtwory porucza w najlépſchej dobroſczi pſchi ſprawnym poßkuženju a po najtuniſchich płaczíſnach **Arno Möckel**
13 na ßerbſkej haßy 13.

Poſtoczene lejſty, gardinowe dzerzaki a roſetty, wobłuki ſa wobraſy (bildy)
porucza po tunich płaczíſnach
Max Mütze na bohatej haßy 11.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1879:

Pschitomne wobstatki:

Sakladny kapital:	schěßnakow	**4,200,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**19,316,833.**	36.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1880:	„	**10,690,689.**	86.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**12,069,253.**	99.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na ležomnoscze **pupilarischy** napoložene.

W lěcze 1879 sa 20238 schkodowanjow wuplaczene 6,017,089 schěßnakow 46 krz. **a wot saloženja hacž do 31. dezembra 1879 do hromady 135,336,752 schěßnakow** 03 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) **twory, mobilije, žnjenske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch družinow** pschе **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicźuje sawěscźenja na **žiwjenje cžlowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a poliży w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poručataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkař **Ernst Walther** w Budyschinje.
Julius Menzel w Kamjeńzu.

Rukowanje na kharth.

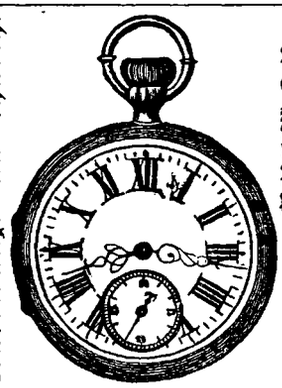

Psches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz psches kupowanja ſ druheje abo tseczeje ruki, mózu czeßnym kupzam kóždu požadanu družinu

cžaßnikow

po jara tunich płaczišnach w sprawnej dobrej tworje pschedawacź. — Wo pschecźelniwe wobkedźbowanje proßy

W Budyschinje, na ſnutſknej lawſkej haßy czo. 134/12.

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

S dobom pschistaju, so tež ßerbski rěcžu.

Cžaßnikowy skład w khlamacha po jenuym khodże.

S jeneho krucha praßowane, kaž tež ſ dweju dźělow w hromadu ſbite a zyle ſ zynom pokryte

mlókowe ßudobje,

mlókowe schklě, mlókowe blachowzy, mlókowe kschidy, mlókowe khany, jenož w najlěpschej tworje, porucza

Chr. Holtsch Nachf.
na mjaßowym torhoschczu.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacź tak mjenowane:

1. Trauungsregiſter, 2. Taufregiſter a 3. Todtenregiſter,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo létnje pola wyschnoscze wotedadźa abo hewak k zyrkwinym kniham nakožuja.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne saßadźenje khumschtnych ſubow a plombirowanjow po najnowschim ſystemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Dobre

moleŕske a murjeŕske barby

we wulkim wubjerku poručataj

bratraj Měrſchej (Gebr. Miersch)
na žitnych wikach.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Najlěpschi warjeny lany firniß, wschelake laki, terpentinowy wolij, barby

do wolija rybowane,

pinſle

we wschelakich družinach, ſa tyſcherjow a murjerjow,

kaž tež ßwój ſkład

woknowеje a **tſeſchneje ſchkleńzy**

porucza po tunich płaczišnach

B. Hilbenz we Wósporku.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Sa cžerpjazych na włoßy je tuta wschudźom najbóle poručena a wot wyschnoscze pruhowana tinktura bjes dwěla najlěpschi, **je-li niz jeniczki woprawdze reelny ßrědk** pschе wupadanje włoßow, kaž tež ſa ſaßo dostacze ſhubjenych włoßow a je wona **woßebje ſa žónſke** (kotrež włoßowe cžerpjenje cžasto psches pschesměrne trjebanje wolija a pomady dostanu) ſ wubjernje dobrym wuſpěchom. — Tuta tinktura je dostacź w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdźiwje pola **Ernſta Mittaſcha** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Wot najwjetſcheje waznoscze ſa

woczi kóždeho.

Tuta jenož ßama wěrnje prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot léta 1822 ßwětoßkawna.

Dostacź w ſlakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyschinje.

Rjech ßebi pak kóždy wěſcze jenož wo wěrnje prawdźiwu Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada. Zanu druhu.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** Psches knjeſa far. Tauberta ßym Waſchu **prawdźiwu Dr. Whitowu woczowu wodźiczku** ſeſnał a ju ſa dobru ſpóſnał, duž proſchu (ßłěduje ſkaſanje). Roſſau, 1./6. 80. J. Th. Dietrich, far. Dale: Prěnja bleſcha Waſcheje **prawdźiwеje Dr. Whitoweje woczoweje wodźiczki** je widźenje hižom polěpſchika, proſchu teho dla (ßłěduje ſkaſanje). Woldeck, 2./7. 80. Aug. Schütte, rentier. Dale: Dokelž je Waſcha **prawdźiwa Dr. Whitowa woczowa wodźiczka jara dobry** wuſpěch měła, bych (ßłěduje ſkaſanje). Gersfeld, 8./7. 80. Johann Müller.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 26. **Sobotu 25. junija 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čži šami čežeźeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotśiž chzedźa sa nje na **třeće štwórtlěto 1881** do prědka płaćicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Čži, kotśiž šebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjesećz dawaja, njech tola njesapomnja, šebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto sapłaćži šo sa „Serbske Nowiny“ na sakskich a pruskich póstach, kaž teź w druhich krajach němskeho khěžorstwa 1 marka, s pschinješenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Pomoz w poślednjej hodźinje.

(Pokračowanje.)

W pschedstwje khěžorskeje sparneje komory dwórskeho hroda we Winje leżeschtaj dwaj khěžorskaj komornaj šłužobnikaj w stołach a drěmaschtaj. Běsche skoro wo połnozy. Khěžor Franz spasche hižom někotre hodźiny. Nózny měr a spanje běsche jemu tak nusne, dokelž w tutym wójnskim čžašu kóždy dźeń nowe staroscże pschinješe. Na dobo buschtaj wobaj komornaj šłužobnikaj s drěmanja torhnjenaj. Wós jědźesche psches dwór khěžorskeho hroda a sasta psched jeho wrotami. Komornik hrabja Cobenzl do pschedstwy stupi, so by wobeju šłužobnikow budźił. Jeju wotucźeneju nadeńdźo, rjekny jimaj: „Wós je runje s wulkej spěšnosću pschijeł. Wón wěsće ważnu powjesć sa khěžora pschinješe, šnadź list s bitwischća. Ja šłyschach, kak muž, kotryž w nim pschijědźe, se strażu rěčežesche. Njedajcże pschinješerjej powjesće dale hacž do pschedstwy. My dyrbimy jara kedźbliwi bycź, je=li so powjestwa dobre njejšu.“

W tym šamym wokomiku šo wyšoke durje pschedstwy wotčinichu. Jedyn muž s wulkim khwatkom sastupi. Jeho wobliczo bě blěde, jeho włosy na hłowje w njeporjadku. Na jeho schěrej šukni leżesche schěroki słoty rjećas, s kotrehoż wyšoki rjad (orden) dele wisasche. Komornik a šłužobnikaj jeho na prěnje pohladanje sesnachu. „Hrabja Berchtholdo!“ woni jenohłósnje s dźiwanjom a s nastróženjom sawołachu. Hrabja k blidu stupiwschi na nje wał aktow cźišny a praji: „Wołajcże mi khěžora!“ Čži tsjo mužojo se spodźiwanjom na šo hladachu. Skónczńje komornik praji: „Ja mam nózny šłužbu pola Jeho Majestosće. Wy wěsće, so je sa nascheho knjesa, kotryž je s najwjetschimi staroscźemi wobčeženy, spar dwójzy nusna potrěbnosć. By šurowosć była, hdyž bychmy jeho teho porubili. Ja mam teź krutu pschikasnju, jeho jenoż w najwjetschej nusnosći budźicź.“

„Knjes hrabja“, wotmolwi nadobny Berchthold, „wy scże młody, duschny a dobry. Wěrcże mi, so wy khěžorej, je=li moju prósstwu dopjelnicże, najważnischu šłužbu wopokasacże. Moja wěz je tak nusna a ma tajku ważnosć, kaž žana druha. Je=li mje khěžor šłyschi, budże wot njeho wulke njesboże wotwobrocźene. Kóždy wokomik je drohi, knjes hrabja. Budźcże hnydom khěžora!“ Khutny šwjedźeński hłós, s kotrymž hrabja Berchthold rěčežesche, jeho wobliczo, jeho zyke sadźerżenje komornika do stracha staji. Wón wokomik mjelczeżesche a roskładowasche, schto ma cźinicź. Skónczńje wón praji: „Na wasche samolwjenje!“ a dźěsche do khěžoroweje komory. Někotre minuty strachocźiweho, bojasneho čakanja šo minychu. Hrabja Berchthold hladasche, wocźi njewotwobrocźo, na durje. Wón bě hischcże bóle blědy, hacž pschi šwojim sastupje. Po khwilzy šo komornik wrócźi. „Khwatajcże, knjes hrabja“, wón sawoła, „ja šym khěžora budźił, wón chze s wami rěčežecź.“ Cźiche wuwołanje radosće a wješełosće s huby nadobneho Berchtholda twóchny. Wón sa komornikom do khěžoroweje sparneje komory stupi.

Khěžor Franz bě šo w šwojim ložu posběhnył. Dwě šwězy, kotrejž na šlěbornym šwěcźniku stejeschtej, a kotrejž běsche komornik sašwěcźił, wobjašnischtej komoru. „Wy drje macże wošebite spodobanje na tym“, sawoła s mjersanjom khěžor na sastupnjeneho hrabju, „so s Brünna pschijědźecże, so byschcże mi drohe spanje kranyli. Schto dha je tak ważne? Je=li so wy njebyschcże byli, ja bych móhł prawje sły bycź. Mi je spar tu khwilu lubschi, hacž skoto. Rěcźcże spěšnje, so móžu potom dale wotpocźowacź, ja moje mozy trjebam. Njekomdźcże šo, prajcże hnydom, byrnjež by najhórsche było.

Komornik stwu wopuschcźi.

„Majestosćź“, nětko hrabja sapocża, „ja waš proschu, darcże mi a morawskemu krajej schěšcź cźlowskich žiwjenjow, kotrež dyrbja s katowym mjeczom kónz wsacź.“

Khěžor Franz s hłowu satschašny a sawoła: „Ja šebi hnydom myšlach, so budże šo mi prósstwa dla tych scheścźich słóstnikow hischcże ras pschedpołożicź. Ja pak jich njemóžu wobhnadźicź. Kajke měnjenje bychu potom moji poddanjo wo mni měli? Woni šu spjecźowarjo a sběžkarjo. Woni šu po prawym sašudźeni, a arzywójwoda je wušud wobkrucźił.“

„Ach Majestosćź“, proschesche hrabja, „wasche wyšoke, Boże prawo je, hrěschnikow wobhnadźicź. Hdyž byschcże wy srudobu widźeli a žałosćenje šłyscheli, wy byschcże jich wobhnadźili, wy byschcże jim žiwjenje spuschcźili. K temu pschiňdźe, so šu njeschožowni s njeprawdu sašudźeni.“

Khěžor s kedźbliwosću poślušnasche. Na pośledk wón dźesche: „Wy scże jara khróbły, knjes hrabja, jara khróbły. Kak móžecże wy prajicź, so šu tucźi ludźo s njeprawdu sašudźeni? Schtó dha je jim kasał, so dyrbjachu cźeknycź a poślušnosć sapowjedźicź, jako woni khěžorowu drastu a jeho bróń noschachu?“

„Mój kněžoro“, wotmolwi hrabja Berchthold, „tón ras žo wot nich wojeńska pschišaha žadała njeje.“ Nětko wón akty wotewri, žyny žo k blidu, staji žwězu bliže a čitasche s nich kněžorej. Tón jemu to mjelczo dowoli. Polnu hodźinu čitanje trajesche. Nadobny muž skónczi se žkowami: „A nětko mój kněžoro, schto Wascha Majestosć k temu praji? Wbosy dyrbjachu bjes wotpokoženeje pschišahi do wójska, haj, woni dyrbjachu pschečiwo žkowu mojeho kněžora na zusy kraj cahnyć. Tuto žkowo je jim žlubiko, so trjebaja jenož w mjesach wótzneho kraja wojować a jón psched njepschečelom sakitać. Tole žkowo je žo bjes wjedźenja kněžora skamało. Psches to bu dowěrjenje wbohich khabkate, psches to buchu woni k njepožkuschnosći sawjedźeni. My žo nadźijamy prawdy a hnady nascheho kněžora. To je mi też khróbkosć dało, do Wina khwatać, do dwórskeho hroda jěć, mojeho kněžora se sparja wutorhnyć, žo psched njeho stupić a jeho prožyć: „Kněžoro Franzo, rostorhń krawny wužud!“

Wjerch s twjerdym hložom praji: „Hrabja, mje wascha nadobna luboscć k čłowjekam hnuje. Ale, schtož scże mi wy čitali, mje njepschežwědczi. Čži ludźo žu prawy wužud dostali. Wón žo ma a dyrbi na nich dokonjeć.“

Hrabja wobłědny. Też poždednja nadźija sdasche žo jemu shubjena być. Wón žwoje akty w hromadu sawali a žo hischće ras k kněžorej wobroći: „Ja žym wscho móžne sa wobhnadźenje njesbožownych ludźi činik. Wone nježmě być. Bóh je hinak wobsanknył. Wón waschu wutrobu nam njeje pschiwobroćił. Wón wě, čeho dla dyrbi žo to tak a niz hinak stać. Njesbožowni dyrbja wumrjeć. Ssnadź maja woni wumrjeć, so by mój kněžor druhi ras k hnadże bóle pschikhileny był. Pschetož teho žym wěsty, mój kněžor dyrbi a budże žo žwojeje žurowosće posdźisho kać. Potom njech žo tuteje nozy a mojich należnych prósstwow wo wobhnadźenje dopomni. Ranje žwita. Budźće tu w Božim mjenje, mój knježe a kněžoro. Ja žo do Brünna wróću, hubjeńschi a srudnischi hač wbosy saždźudźeni.“

„A hdyž waž ja, mój knjes hrabja, sa dźak wascheje khróbkeje rěče sajeć dam a wam njedam do Brünna žo wróćić, schto potom?“

„Potom žym dwójzy žwoju winowatosć činił. Potom budże junu w knihach stawisnow rěkać: kněžor Franz je jeneho hrabju žwojeho kraja do jastwa čišnył, kotryž měješe khróbkosć, tuteho wo jeho žlubjene žkowo napominać.“

Kněžor w žwojim ložu staže. Wón žebi khwatnje žwoju židźanu drastu woblečze a s loža wuskoči. Wón saklinka a komornik sastupi. Wjerch dźěsche k žwojemu pižnemu blidku, wsa listno papjery a sčahny žam jedyn stok k žebi a sawoła: „Sswěčićí!“ Komornik žwězu shrabny a ju k kněžorej dźerżesche, kotryž khětsje wukas na papjeru pižasche. Khłuboka čischina běsche wó jstwje. Na papjerje běsche jenož čiche schkrabanje rosžudźazeho pjera žkyschecź. Skónczńje bě kněžor hotowy a sawoła: „Hrabja Berchtholdo, stupće bliže a čitajće!“ (Skónczenje pschichodnje.)

Wužudźenja.

Sawnisti žud 10. junija.

Wotroczk Korla Jank w Minakale, kotryž běsche wobskorżeny, so je žrjedź haprleje t. l. dźěłaćerjej Schillingej we Wulkej Dubrawje kilop (spitzhacke) s Wursigez skały w Jatsjobje kranył, bu wot žuda sa njewinowateho wuprajeny.

C. F. swudowjena Rychtarka s Liebethala, Hana Hawschtnikowa s Bohowa, Hana Fritzmannowa se Ssokschez, Salome Rychtarka, Madlena Bětnarka a Hańža Hrohaczez se Žiczeńka, Khr. Wünschowa, Rob. a Wyl. Wünscha, kotsiž běchu 29. augusta 1880 na polu ryczerkublerja-najeńka Schokty w Žiczenju do skónczenych žnjow klóski sběrali a je w žwojim wužitku pschetrjebali, dale Hana Wiczasowa s Jitka, jejny mandźelski J. E. Wiczas s Běczij, dźěłaćeŕ E. M. Urban se Sskoneje Borschcże a jeho mandźelska Marja Urbanowa se Spytez, kotsiž běchu na jenym polu, žiczeńskemu ryczerkubku žkuschazym, žitowu mjerwu kranyli, skónczńje Madlena Wobstowa se Žiczenja, kotraž běsche pscheńczny žnop, w bliskosći jejneho wobydlenja, s wosa ryczerkublerja-najeńka Schokty panjeny, sběhnyła a jón w žwojim wužitku pschetrjebała, buchu wschitzy k jastwu na jedyn dźeń wotžudźeni. To žamo khostanje dostachu Fr. M. Rychtaŕ s Liebethala, Hana Wernerowa s Kóskow, tkalz F. W. Wünscha s Leutersdorfa, kněžkaŕ Wolf s Jasońzy a jeho mandźelska Hana Wolfowa s Wulkich Sdźar, dokelž běchu woni klóski, kotrež běchu jich dźěczi pschi lonschich žnjach na žiczeńskich knježich polach sběrake, pschekhowali. Emma Wylemina Zyžez, kotraž běsche teho runja dla kranjenja klóskow wobskorżena, žo khostanja sminy, dokelž jej paduchstwo dopokasać njemóžachu.

Skórżba schewza Augusta Brühla w Dobruschi pschečiwo kublerjej Korli Wróblej w Hnaschezach bu po wobeju sjednanju sběhnjena.

Khostanska komora 8. junija.

22létny dźěłaćeŕ R. A. Steglich s Krakowa, hižom schtyri rasy khostany, krany 18. haprleje korczmarjej Rudolfej w Lichanju bleschu wina a dźeń posdźischo kněžerjej Grafej tam por kholowow. Dla kranjenja kholowow bu wón k 3 měžazam jastwa a k shubjenju czežnych prawow na jene lěto, dla wotewsateho wina pak k 3dźeńskemu jastwu wotžudźeny.

18létny wotroczk E. A. Tottka s pschimjenom Runaŕ s Delnjeje Woleschniży dosta tsi měžazy jastwa, dokelž bě s wotewrjeneje pinzy korczmarja Ercknera w Brěsynje bleschu palenza a jeneho jerja kranył.

Pschispomnjenje k wólbam.

Kaž žym se „Serbskich Nowin“ čitał, žu w Kamjeńskim wjeżnym wólbnym wokrjeżu tsjo kandidatojo postanyli, haj žamo jedyn měschczanosta je žo skhróblił, wjeżnych wuswolerjow narěczeć, so jich należnosće lěpje sastupi, hač móže žo to wot někoho druheho stać. To nimale tak wjele rěka, kaž so chze wón na wužitk burow smyżleny być, měschczanow wužitk pak do sad stajić a sanjerodźić, pschetož měschczanow a burow wěz žo njeda sjenoczić, burja a měschczenjo žebi na žejmje s wjetscha njepschečelnje s napschečo steja.

Ja žo nadźijam, so tajkim bladam žadyn Sserb njewěri a so tajkeho muża njewuswoli, kotrehož hižom sastojnstwo nusuje, so žo wo burow starać njeżmě. Pschi mojim dwanaczelětnym skutkowanju na žejmje žym dosć a na dosć nashonił a czasto se srudobu a hněwom pschihladować dyrbjał, kak měschczenjo, kotsiž žu wot burow na žejm wuswoleni, žwoju rěčniwosć a žwój hłóž na to nałožuja, so bychu měschczanske dawki pomjeńschili a wschě krajne czežkoty na burske ramjenja walili. So žo tajka njeprawda njeby stała, je knježerstwo měschczanske a wjeżne wokrjeży srjadowało. Hdyž žo po tajkim njedźiwajo na tutu khwalobnu pschiprawu tola wot burow měschczenjo wuswola, dha žu burja žami na tym wina, so žo na žejmje wobsanknjenja pschiwosmu, psches kotrež žo burstwo schkoduje.

Ja ßebi po tutym krótkim roseſtajenju wo ważnoſczi ßejmſkich wólbow dowolam ßerbſkim burſkim wuſwolerjam kamjeńſkeho wjeßneho wokrjeßa radźicź, ſo bychu khmaneho ßerbſkeho muża ſe ßwojeje ßrjedźiſny na ßejm póßkali, jenoż tutón móże tam burſke naležnoſcże ſ polnej mozu ſaſtupowacź. Ma tajki muż dar rěcźniwoſcże, je derje, tola też doßaha, hdyż je ſ dobrym roſomom ſpěßneho rosßudźenja a ſapſchimnjenja wobdarjeny.

Handrij Kerk,

ßejmſki ſapóßłanz budyſkeho wjeßneho wokrjeßa.

My ßo nadźijamy, ſo budźa ßerbſzy wuſwolerjo na radu k. Kerka poſkhacź, kotryż je jako dołholětny ſapóßłanz ſkładnoſcź měł naſhonicź, ſo móże jenoż bur burſke naležnoſcże ſakitowacź a ßo wo nje ſtaracź. Sserbſki kandidat kubleŕ Koḱla w Khróſcźizach je bur, kotryż ßo na ratarſtwo derje wuſteji a wyſche teho woßebny dar rěcźniwoſcże wobßedźi, ſchtoż je hižom cźaſto pſchi wſchelakich ſhromadźiſnach wopokaſał. Duż ßerbſzy wuſwolerjo kamjeńſkeho wokrjeßa, cźiińcże 12. julija waſchu winowatoſcź a wuſwolcże wſchitzy jenoż ßerbſkeho kandidatu kublerja Koklu w Khróſcźizach.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Němſki khěžor je dotalneho ſaſtupnika kanzlerja, hrabju ſe Stollberg-Wernigerode, na jeho žadanje ſe ßłużby puſchcźił. Hrabja ſe Stollberg bě ßo konſche lěto pſchi ſwadźe bjes Bismarkom a Eulenburgom na Eulenburgowu ſtronu ſtajił. To jemu Bismark ſabycź njemóżeſche. Jako Bismark ſańdźeny tydźeń na poḱlětny wotpuſk (urlaub) wupucźowa, njepſchepoda wón ſarjadniſtwo (verwaltung) ßwojeho ſaſtojnſtwa hrabji ſ Stollbergej, kaž by ßo to ßłuſchało, dokelž je tola tutón wot khěžora pſched tſjómi lětami ſa Bismarkoweho ſaſtupnika pomjenowany. Hrabja ſe Stollberg na to ſe žadanjom wo puſchcźenje ſe ßłużby wotmolwi. Tak je ßo też tuta Bismarkowa ſwada kaž wſchitke druhe prjedawſche ſkónczika. Wjerch Bismark je ſaſtupniſtwo ßwojeho ſaſtojnſtwa knjeſej ſ Böttigerej dowěrił, tutón je muż zyle po Bismarkowym žadanju, pſchetoż wón wſchudźom jeho myßle ſaſtupuje a ſtajnje kanzlerja ſakituje, hdyż jeho nihdże pſchimaja, wón też jara derje roſymi, ßo po Bismarkowych ßkaboſcźach ſkožowacź. — Pſchichodne wólby ſa nowy němſki parlament (rajchstag) ſměja ßo pak kónz ſeptembra pak ſapoczatk oktobra. Nowy parlament budże pjecża hnydom po wólbach powołany.

Awſtrija. Po nowſchich powjeſcźach pſchijědźetaj w auguſcże ruſki khěžor a jeho mandźelſka do Gmundena, ſo byſchtaj tu ſtrowotne wody wužiwałoj. Seńdźenje ſ awſtriſkim khěžorom, kotryż budże w ßamym cźaßu w njedalokim Iſchlu pſchebywacź, ßo njebudże wobeńcź dacź, duż ßo zyle ſ njeprawom njepowjeda, ſo ſměje wopyt ruſkeho khěžora w Gmundenje wulku politiſku ważnoſcź.

Franzowſka. Tuniſka wójna je pſcheczelſtwo bjes Franzowſami a Italſkimi ſkaſyła a ſańdźeny pjatk pſchicźinu k krawnej ſwadźe dała. Jako franzowſzy wojazy, ſ Tuniſa ßo wrócźazy, w Marſeillu nutsczahnychu, běſche wótre njehorne hwiſdanje ßłyſchecź, kotreż ſ italſkeho narodneho dźiwadła pſchińdże a bjes ludom pohórſchenje wubudźi. Franzowſki lud ßo też, jako běchu wojazy nimo, pſched kaſino poda a ßebi žadaſche, ſo by ßo napißmo: „Italſki narodny kaſino“ ſ khěže wottorhnyło. Dokelž poliziſtojo to njedowolichu, pocża rosſtobjeny lud ſlě ſakhadźecź a halekowacź, njeměr bóle a bóle roſcźeſche, ludowe hromady chzychu wrota italſkeho kaſinſkeho doma roſłamacź a dom potorhacź. W tutym wokomiku dwaj měſchczańſkaj radźicźelaj na balkon ſtupiſchtaj a pod wyſkanjom a ſpěwanjom delka ſtejazeho luda italſke napißmo wottorhnyſchtaj. Italſki dom bu wot kompagnije wojakow wobßadźeny a lud ßo pomałku rosběża. W Marſeillu na 70,000 Italſkich, ſ wjetſcha dźěłacźerjo, pſchebywaja. Wſchitke fabriki a twary, w kotrychž Franzowſojo a Italſzy w hromadźe dźěłaja, buchu wot polizije krucże wobkedźbowane. Njedźelu a póndźelu ßo njeměr ſ nowa ſapocża. Tutón ras běchu Italſzy nadpadźerjo; jako ßo wjeczor w 8 hodźinach jedyn ſakkóty Franzowſa po haßach njeßeſche, žadaſche ßebi lud wjecźenje pſchecźiwo Italſkim. Wón ßo też do italſkich da a wjele wot nich bu, hacź runje běchu ßo do khěžow ſkhowali, ſranjenych. Pſchedßyda italſkeho kaſina Oddo bu na pucźu do italſkeho konſulata wot luda pſchebity, ſ nohami teptany a po haßach wleczeny, rosnjemdrjeni Franzowſojo chzychu jeho do morja cźißnycź, jako hiſchcże runje w poßlednim wokomiku jeho polizija wußwobodźi. Krawne tumulty bychu hiſchcże wjetſchu wobſchěrnoſcź měłe, hdyż njeby polizija halekowarjam ßylnje wobaraka. Jako poliziſtojo w nozy khěže w italſkim běrtlu pſchepytowachu, lijachu Italſzy na nich palazy petrolej. Italſzy ſ nožemi a revolverami ludźi nadpadowachu, tſělachu do wojakow a mjetachu kamjenje do polizajſkeje khěże. Jedyn cźěkazy Italſki bě ßo w jenej reſtauraziji ſkhował, ludowa hromada khěžu woblehny a chzyſche Italſkeho ſkónzowacź; wojazy pak jeho wußwobodźichu. Ludźo w italſkich khlamach wokna a ſchpihele rosbichu, jenemu druhemu Italſkemu bu hłowa rosſchcźěpjena. Franzowſzy huſarojo ſkónczńje njeměr podußychu. Sſydomnacże ranjenych a pjecź morwych, bjes nimi jedyn wojak, bu do lazaretha njeßenych. 125 woßobow, ſ dźěła Italſzy ſ dźěła Franzowſzy, bu ſajatych. Italſki konſul woſjewi namołwjenje, w kotrymž wón Italſkich proßy, ſo bychu ßo ſ měrom ſadźerżeli a na ſchcźuwanje njepoſkhali, kotreż chze bjes Italſkimi a wobydlerjemi Marſeille njepokoj a ſwadu wubudźicź. — Franzowſojo ßu ſ nowa ſběžkarjow w Algierſkej pobili. Kommandant Joſſoyeux ſběžkarſke wotdźělenje, kotreż ſe 400 mužow wobſtejeſche, doſcźeże. Njepſcheczel 85 morwych a jenu khorhoj na bitwiſchcźu woſtaji. Wyſche teho Franzowſojo ſběžkarjam 1000 wjelbłudow (kameelow), 5000 wowzow a 250 wóßkow wotewſachu, 150 muži, 350 žonow a dźěcźi do franzowſkich rukow padże.

Rußowſka. Hrabja Ignatěv ma pſchezo wjetſche wuhlady, ſo ßo ſa miniſtra ſwonkownych naležnoſcźow pomjenuje. Gorczakow je pjecża do Petersburga pſchijěł, ſo by Ignatěvej pucź na tute wyßoke měſto pſchihotował. Po jeho měnjenju je Ignatěv najkmanſchi muż, kotryż by ruſke naležnoſcże w ſwonkownej politizy derje ſaſtejił.

— W Petersburgu ßu hižom ſaßo dwě dynamitowej minje wußlědźili. Spody lichnowſkeho moſta bu 110 puntow dynamita a ſpody rathowſkeho moſta 30 puntow ſ wody wuſběhnjenych. Wſchudźom běchu elektriſke groty pſcherěſnjene. Po wuprajenju wězywuſtojnych ßu tute dźěło naſhonjeni inżenerojo wuwjedli. Po ſdaczu je namakany dynamit ſ khěžorſkich arſenalow kranjeny. Nihiliſtojo ßu moſty teho dla podminirowali, ſo bychu je pſchi jenym pſchichodnym ſběžku hnydom roſtſělicź móhli a pſches to wojakam pucź k ſběžkarjam wotkamali.

Bołharſka. Wjedźerjej bołharſkeje narodneje ſtrony Zankow a Karawelow ſtaj na ruſkeho miniſtra Ignatěva telegramm póßłałoj, w kotrymž jeho proßytaj, ſo by wón bołharſku konſtituziju ſakitał, kotruż je ſemrjety ruſki khěžor Bołharam ſpożcził a kotruż chze nětcziſchi bołharſki wjerch, hacź runje je na nju pſchißahał, ſłamacź. Ignatěv na to wotmolwi, ſo ßo wón do bołharſkich naležnoſcźow měſchecź nochze, ſo pak Bołharam połne politiſke wuwicźe a měr pſcheje. Wón woßebje też prěje, ſo ruſke knjeżerſtwo bołharſkeho

wjerćha w jeho wotpohladach podpjera. W narodnej stronje maja saßo dobru nadźiju; 90 wßow w trnowſkim wokrjeßu je pſched popom pſchißahako, ſo chzedźa ßwěru ſa konſtituziju, wot ruſkeho khěžora doſtatu, ſtacź. Narodni wjedźerjo ßu też telegramm na jendźelſkeho miniſtra Gladſtona póßkali a jeho wo pomoz pſcheczíwo ßamopaſchnemu prózowanju bokharſkeho wjerćha proßyli.

Turkowſka. Turkojo mordowanje a pſcheſczěhanje kſcheſczijanow woſtajicź njemóža. Nětcziſche wobſtejnoſcze w Mazedonſkej ßu jara na tamne podobne, kotrež pſched poßlednjej turkowſkej wójnu w Rumeliſkej knježachu. Najßnadniſche wobaranje jeneho Bokharja pſcheczíwo paduſchnym turkowſkim żandarmam a ſaſtojnikam daßaha, ſo ßo hromada baſchiboſukow (turkowſkich rubježnych wojakow) do wßy wali, kotſiž maja měnjeneho revoluzijonara pytacź. Wóndano bu w jenej wßy jedyn żandarma, kotryž chzyſche jenu żonu wonjecźeſcźicź, wot jeneho bura ſkónzowany. Na to ßo 120 wojakow do wßy poda, ſo bychu winowateho wußlědźili. Woni wot jeneho doma k druhemu cźahachu, bijachu a draczowachu wobydlerjow, wonjecźeſcźachu wſchě żony a jako winowateho bura njenadeńdźechu, cźahnychu woni dale, rubjachu a kranychu w ßedmich druhich wßach, krjudowachu na ßurowe waſchnje wobydlerjow a ſpytachu wot dweju popow ſe żadkawym draczowanjom ſhonicź, hdźe pytany bur pſchebywa. Jako żadkawzy ſ njeju niczo wußlědźicź njemóžachu, wrócźichu ßo woni do měſta domoj, ſa ßobu hromadu burow wleczo, kotſiž buchu do mokrych jaſtwow cźißnjeni .... To je turkowſke prawo a turkowſki ßud! Żadyn dźiw njebudźe, hdyž Turkojo ſe ßwojim ſakhadźenjom po cźaßu ſběžk wubudźa, byrnjež ßebi dźenßa żadyn Bokhar na revoluziju njemyßli. Wulka ßyła burow je hižom dom a dwór wopuſchcźiła a ſ brónju do hor cźekła. Liczba tutych njedobrowólnych ſběžkarjow wſchědnje roſcze a Turkojo budźa ſkónczńje to namakacź, ſchtoż podarmo pytachu — revoluziju. Bokharjo pak podarmo europiſke mózmarſtwa a kſcheſczijanſku luboſcź europiſkich ludow wo pomoz proſcha.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Prěnju njedźelu po ßwjatej Trojizy mějeſche ßo w Draždźanach w kſchižnej zyrkwi lětuſcha druha ßerbſka Boża ßkużba. Prědowanje mějeſche knjes farař Imiſch ſ Hodźija, ſpowjednu rěcź pak knjes farař Mróſak ſ Hrodźiſchcza a kantorſku ßkużbu wobſtara emeritirowany kantor Michałk. Spowjednych ludźi běſche 209, mjenujzy 76 mużſkich a 133 żónſkich.

— Njedźelu rano namakachu na żeleſnizy bjes Budyſchinom a Kubſchizami ßkużobnu holzu Madlenu Rjelkez, w Tygelku pola Wojerez rodźenu, kotraż hacź dotal pola Wicźaſez w Tſělanach ßkużeſche, morwu na ſchěnach leżazu. Wona běſche hižom dźeń prjedy w nozy ſkradźu dom wopuſchcźiła a ßo po ßamlutkim wokolokludźenju ſe ßamomordarſkim wotpohladom wot lokomotivy pſchejěcź daka.

— Sańdźenu njedźelu popołdnju jena 22lětna holza, kotraż bě tu ſ Draždźan na wopyt pſchijěła, tak ſtraſchnje na widliſchcza ſkhori, ſo dyrbjachu ju w khorowſkim korbje do měſchczańſkeje hojerńje donjeſcź.

— Póndźelu 20. junija rano je ßo tudy pſchekupſki pomoznik Vollert ſatſělił.

S Mikowa. Ssyn tudomneho hoſcźeńzarja Nowaka, kotryž wo wßy kowarſtwo wuknjeſche, doſta wot ßwojeho miſchtra pliſtu wotkoženu. Krótki cźaß po tym ßo kowarnja wotpali. Dokelž na Nowaka tukachu, ſo je wón woheń ſakožił, ſo by ßo ſ tym ſa doſtatu pliſtu wjecźił, bu wón na ßudniſtwo do Niſkeje dowjedźeny. Tam je ßo hólz w cźaßu pſchepytanja, dokelž ßnadź bě jeho wina dopokaſana, w jaſtwje wobwěßnył.

S Njeßwacźidła. Pod wjedźenjom ſaryczańſkeho ßerbſkeho towarſtwa ſměje ßo tu njedźelu 26. junija popołdnju w 4 hodźinach w Hübnerez hoſcźeńzu ſhromadźiſna dla wuſwolenja noweho ſapóßkanza ſa 8. wjeßny ßejmſki wokrjeß (hl. nawěſchtk w tymle cźißle, ſtr. 244). Sſerbſki wólbny kandidat knjes kubleŕ Kokla budźe ßo na tutej ſhromadźiſnje pſchedſtajicź a pſchitomnym ßwój programm woſjewicź.

S Prěcźez. Wutoru tydźenja je ßo dwělětny ßynk kublerja Semmera tudy w Cźornej Wodźe ſatepił.

S Kamjeńza. Se ßerbſko-kamjeńſkeje woßady ßłyſchimy, ſo budźa w Němſkich Paſlizach, Jěžowje, Cźornjowje a Kſchidowje też ſa Koklu-Lißaka ſ Khróſcźiz hłoßowacź. Prawje tak! Runje tuta woßada ma winu, ſo ßo jako ßerbſka pokaſa, dokelž w Kamjeńzu hižom dawno ſa to dźěkaja, ſo bychu ſtaru woprawjenu ßamoſtatnoſcź ßerbſkeje woßady ſahnali a tute wßy w ſchuli a zyrkwi poněmcźili, ſo bychu, ßłyſchcźe to! — mſdu ſa ßerbſkeho duchowneho ſalutowali! To je judaſchowſtwo!

Z K. W Hórzy pola Niſkeje, 15. junija 1881. Na tudomnym dwórniſchczu mějeſche dźenßa, jako ßrjedu po ßw. Trojizy, pod pſchedßydſtwom k. fararja Wjelana Sslepjanſkeho **ßerbſka konferenza pruſkich duchownych** ßwoje porjadne poßedźenje. Konferenzni ßobuſtawy ßu nětko ſchtyrnacźo duchowni pruſkich ßerbſkich woßadow, bjes nimi też k. farař Golcź Rakecźanſki, do kotrehoż woßady też ſchěſcź pruſkich wßow ßłuſcha. Sa cźeßneho ßobuſtawa je konferenza k. fararja Imiſcha Hodźijſkeho pomjenowała. S podatych roſprawow a ſ dźerżanych wuradźowanjow, na kotrychż ßo wſchitzy pſchitomni wobdźělowachu, bě widźicź, ſo je tale konferenza hižom ſwjeßelaze płody ſa pruſke Sſerbowſtwo pſchinjeßła a ſ Bożej pomozu też dale pſchinjeße. Próſtwa, wot ßerbſkich hoſpodarjow podpißana, na k. kultusminiſtra w ſchulſkich naležnoſcźach je w Barlinje dobre pſchijecźe namakała. Wo njej a wo pſchednoſchku „Die Innere Miſſion unter den Wenden" je k. miniſter ſ Puttkamer w Barlinje ſ k. fararjom Imiſchom jara pſchecźelniwje ßo roſrěcźował a pſchi tym wulku luboſcź ſa duchowne narodne naležnoſcze pobożneho a ßwěrneho ßerbſkeho luda wopokaſał. Ta ßama pſchecźelniwoſcź je ßo też ſe ſtrony tajnych ſchulſkich radźicźelow na kultusminiſterſtwje jemu wuprajiła. — Pſchedmjety konferenznych wuradźowanjow běchu naležnoſcze towarſtwa „pomozy ſtudowazych Sſerbow" a ſkutkowanje ſa Boże kraleſtwo na poli ſnutſkowneho a ſwonkowneho miſſionſtwa. Podpjeranje teho khwalobneho towarſtwa, kaž też wabjenje a dobycze duchownje wobdarjenych młodźenzow ſa wuknjenje na prědarſtwo a na wucźerſtwo bu ſ wjazy ſtronow wutrobnje a naležnje porucźowane a jenomyßlnje pſchijate. — Też bu wobſchěrnje wo tym jednane, kak by w tych ſtronach, hdźež hiſchcze żaneho towarſtwa ſa miſſionſtwo nimaju, konferenza ſa tu ßwjatu naležnoſcź luboſcź a dźěławoſcź ſbudźowała, a hdźež hižom tajke ſjenocźeńſtwo maju, jo po móżnoſcźi pſches wopytanje ßwjedźenjow a t. d. podpjerała. Daj Bóh ßwoje żohnowanje a wubudźuj dale horliwe ßwěrne wutroby.

Se Schprejcźańſkeje woßady. S wulkej radoſcźu ßmy tu nam wutrobnje witanu powjeſcź doſtali, ſo je ſańdźeny pjatk a ßobotu naſch horzo pożadany nowy knjes duchowny J. ſ Dobruzki we Wrótßławju ßwoje duchowńſke pruhowanje měł a tam njedźelu pſched konſiſtorſtwom prědował, po tym ſo je ſa krótki cźaß naſchu lubu ßerbſku rěcź pod roſpokaſanjom k. fararja Imiſcha w Hodźiju

pokuje nawukuył. Wutrobna, horza luboſcź ſe żadoſcźu temu dnjej napſchecźiwo hlada, hdźeż budźe nam ſpożcźene, wyšozy doſtojneho k. duchowneho ſ Dobruzkeho jako naſcheho fararja k nam do Schprejzy witacź móz.

Nowy nadpad na ruſkeho kněžora.

Pſched dźešacź dnjami běchu pſchihoty ſa pſchešydlenje kněžorſkeho dwora ſ Gacźiny do Peterhofa cźinjene. W poślenim wokomiku doſta polizajſki miſchtr Baramow tajny liſt, hdźeż šo jemu radźeſche, kněžorſki cźołm, na kotrymž mějeſche kněžor ſ Gacźiny do Petersburga jěcź, pſched wotjěſdom šwěru pſchepytacź. Po pſchepytanju buchu jedyn lieutenant a dwaj podwyſchkaj (unteroffizieraj) ſajecźi. Pola nich buchu podobne rosbuchaze bomby namakane, kaž šu šo 13. měrza pſchi mordarſkim nadpacźe na ſemrjeteho kněžora trjebake. Tutón podawk je na kněžora hłuboki hróſbny ſacźiſchcź cźinił. W Peterhofje šo wſcha móžna kedźbliwoſcź nakožuje. Żeleſniza bjes Peterhofom a Peterburgom šo wot wojakow wobkedźbuje, kotſiž šu w dalokoſcźi po 50 krocźelach naſtajeni.

Přilopk.

* Hižom ſašo je jedyn cźłowjek na pšowu ſkaženoſcź wumrjeł. Ssyn jeneho tkalza w Oberleutersdorfje bu 20. meje wot jeneho pša, kotryž šo někotre dny poſdźiſcho ſhubi, do ruki kuſnjeny. 15. junija pola hólza ſkaženoſcź wudyri a po tſidźeńſkej khoroſcźi wón w žałkawych boloſcźach wumrje. Tutón podawk ſ nowa pokaſuje, ſo ſkaženoſcź bjes pšami w nowſchim cźaſu nadpadnje pſchibjera, a šłuži k warnowanju, ſo ma šo kóždy pſched pšami na kedźbu bracź.

* W jenym hacźe njedaloko Schleušiga chžyſche póndźelu popołdnju pohoncź jeneho bura konjow, do cźežkeho woſa ſapſchehnjeneju, napojecź. Na nahłym brjohu wós pſchewahu doſta, pocźa do prědka jěcź a ſtorcźi konjow a pohoncźa do wody, kotſiž šo wſchitzy tepichu.

* Podobne njeſbože, kaž pola wšy Geiſe, hdźeż jedyn kóžkaŕ na hońtwje měſto šornika jenu žonu, macź wot 5 dźěcźi, ſatſěli, je šo w bliſkoſcźi Wetzlara ſtako. Tu je njeſbožowny hajnik, jedyn rudnik (bergmann) ſe šušodneho rudniſtwa, w dalokoſcźi wot 15 krocźelow na wjecźornych šměrkach jeneho muža, kotrehož w roshorjenoſcźi, ſtrachu a hroſy ſa dźiwjeho kundroſa mějeſche, ſatſělik.

* Dwanacźelětny Robert Zimmer w Ssolnizach paššeſche 11. junija šamlutki na polowych ſchcźežkach jenu krowu na ſchtryku, kotryž běſche šebi wón wokoło brjucha wobwik. Skocźo šo na dobo ſpłóſchi a cźěrjeſche ſe wſchěmi mozami — dźěcźo ſa šobu po ſemi wlecźo — na pucźu do ſkały. Dwěmaj dźěłacźerjomaj šo ſkónczńje radźi, krowu popadnycź. Hólcźez, kotryž běſche myšle ſhubił a ſ wjele ranow na hłowje a na zyłym cźěle krawjeſche, bu wot mužow wotwjaſany a domoj k ſtarſchimaj donešeny. Hacź runje hnydom po lěkarja póšłachu, dyrbjeſche wón tola hiſchcźe tón šamy dźeń we wulkich boloſcźach wumrjecź.

* Bajerſke nowiny pišaja ſ dobom wo dwěmaj ſwješelazymaj podawkomaj: W kirchbergſkej wošadźe je šo 14. junija wěſcźe žadny podawk ſtał, ſo bu bur Joſef Brein w Seiningu ſ tſjómi ſtrowymi holcźkami žohnowany. Sbožowny nan pſchińdźe na tute waſchnje khětſje k dźešacź dźěcźom. S Allgäua pišaja tón šamy dźeń: Pſchi wcźerawſchim jětraſchcźěpjenju w Frauenzellu pſchinješe jena burowka ſchtyri ſtrowe dźěcźatka a to dwaj dwójniſkaj poraj, wot kotrejuž je prěni w nalécźu a druhi kónz ſańdźeneho lěta na šwět pſchiſchoł. Po wuprajenju macźerje trjebaja cźi ſchtyrjo hólzy wſchědnje maliczkoſcź wot 26 kan mlóka.

* W Praſy 27. meje pſchi ſtraſchnym njewjedrje krupy w tajkej mnohoſcźi panychu, kaž to tam wot 32 lět šem wjazy widźeli njeješu. Krupy, kaž włóſke worjechi wulke, ſ njebješ lětachu a bórſy měſto tak wyšoko pokrychu, ſo mějeſche zyle ſymſki napohlad. Lodowe kruchi zyliczki dźeń na hašach leżachu a hiſchcźe wjecźor roſtate njeběchu.

* We Winje bu w tychle dnjach baron Sothen, kotryž běſche šebi ſ lotterijowej kollekziju 5—6 millijonow ſchěšnakow warbował, ſkónzowany. Dźełacźerjo mějachu pola njeho jara hubjenu ſaškužbu, woni šo pola njeho najeſcź njemóžachu. Nichtó pola njeho dołho njewutra. Cźeledź na jeho wobšedźeńſtwje njemóżeſche ſa dźeń wjazy dyžli 10 np. ſaškužicź. Dźełacźerjo dyrbjachu šebi pola njeho khlěb kupowacź, pſchi kotrehož wupjecźenju wón někotre krajzarje wošebje warbowaſche; kóžde pſchehladanje wón šurowje ſ wotcźehnjenjom ſaškužby khoſtaſche. Rjemješnikam ſapkacźi tutón millijonar hakle po dołhim napominanju. Napošledk běſche wón lěšoweho nahladowarja Hietlerera, kotryž šwojeje wulkeje šwójby dla dźewjecź lět ſ jeho šłužby njemóżeſche, ſ dźěła puſchcźił; wón chzyſche jeho na dróhu wuſtorcźicź a ſankny šwoju wutrobu pſched žałoſcźenjom muža, kotryž njewjedźeſche, hdźe dyrbi ſe šwojimi pjecźimi dźěcźatkami, wot kotrychž běchu šebi někotre w ſpadanej hěcźe, kotraž běſche šo jemu ſa wobhydlenje pſchipokaſaka, nohi ſwoſabiłe. W ſadwělowanju wón šwojeho šuroweho, nahrabneho knjeſa ſaraſy. Mordaŕ hnydom šwój njeſkutk na šudniſtwje woſjewi. Dokelž šu šo baronzy Sothenowej liſty pſchipóšłake, w kotrychž jej hroža, ſo budźa też ju ſkónzowacź, je-li ſo šo ſa mordarjowe dźěcźi njepoſtara, je wona ſ hroſu hnydom 250 ſchěšnakow ſa khudych w Grinzingu a Sieweringu a ſa njewinowate dźěcźatka mordarja 2000 ſchěšnakow dariła.

* W Sahrjebje (Agramje), hdźeż je loni ſemjerjenje zyłe měſto ſapuſcźiło, šu w nozy wot ſchtwórtka hacź do pjatka ſašo ſchtyri šylne ſtorki pytnyli, pſchi cźimž běſche podſemſke howrjenje šłyſchecź.

* Wo wuhladach na pſchichodne žně w rańſchej Pruſkej a Ruſkej ſ Danziga pišaja: Skoro zyły tydźeń mějachmy deſchcź, kotryž naſche pola po dołhej šuchocźe hiſchcźe w prawym cźaſu pſched ſaniczenjom wobarnowa. Skutkowanje tuteho deſchcźa je ſa naſche pola jara dobre, powjeſcźe ſe wſchěch ſtron šu dobreje nadźije na wurjadnje bohate žně. Podobne powjeſcźe ſ poknózneje Ruſkeje pſchikhadźeja, kotraž mějeſche też pod šuchotu cźerpicź a hdźeż je pośledni deſchcź teho runja nowu nadźiju wubudźił. Najlěpſche powjeſtwa pak ſe šrjedźneje a pokodneje Ruſkeje ſcźelu, ſo tam pola najlěpſche žně lubja a budźa pjecźa lěto 1878, kotreż ruſkim ratarjam wulki dobytk pſchinješy, pſchetrjechicź.

* Runje kaž w Kawkaſu, pokaſuja šo w někotrych ſtronach Turkowſkeje tajke hromady ſkopcźkow, ſo je turkowſke a ruſke knjeżerſtwo nuſowane, pſchecźiwo nim wurjadne šrědki trjebacź. Ruſki kawkaſki guvernement doſta 100,000 rublow, kotreż maja šo na to waſchnje nakožecź, ſo šo ſa kóždy punt nahromadźenych a wotedatych ſkopcźkow pjenježne myto wupłacźi. Wošebje ſchkódna ſkopcźkowa družina šo w Bodirje pola Ssmyrny roſcheŕi, hdźeż dyrbi zyłe wobydleŕſtwo ſtraſchny njerjad wutupicź. Najbóle pak angorſka krajina pſches ſkopcźki ſchkoduje. Tam buchu po pſchikaſni guverneura wſchě khlamy na tſi dny ſawrjene a wſchitzy wobydlerjo dyrbjachu na pola cźahnycź, ſo bychu šo na ſaniczenju ſkopcźkow wobdźělili. Wyſche teho buchu we wſchěch zyrkwjach modlitwy poruczene a kóždemu wobydlerjej pſchikaſane, ſo ma ſ najmjeńſcha 20 khan ſkopcźkow knjeżerſtwu wotedacź. Tute ſkopcźki šo do hłubokich dźěrow ſahrjebaja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Katholſka zyrkej: Jakub Buſch, zyhlekryjeŕ w Khelnje, ſ Amaliju Sidoniju Schubertez.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Frieda Hilžbjeta a Ernſt Richard, Iwana Weißbacha, pjekaŕſkeho miſchtra w Małym Wjelkowje, dwójnikaj. — Hedwiga Linda, Jana Auguſta Ryſeka, ſarjadnika w papjerniku w Dobruſchi, dź. — Marja Minna, Jana Bohuwěra Wobſta, dźełacźerja a wobhydlerja w Hrubjelcźizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 7. junija: Hana Auguſta, Matyja Schenka, fabrikkeho dźełacźerja a wobhydlerja na Zidowje, dź., 9 m. 2 d. — 8. Hana Hedwiga, njemandź. dź. na Zidowje, 4 m. — 9. Jan Ernſt Dejka, němy tyſcheŕ w Jenkezach, 33 l. 4 m. 18 d. — 11 Emilija Henrietta Jordanez, njebo A. M. Döringa, bywſcheho krajneho ſtarſcheho a ryczeŕkublerja nad Schcźeńzu, ſawoſtajena wudowa, 67 l. 8 m. — Handrij Pjetaſch, kněžkaŕ w Delnjej Kinje, 43 l. 10 d. — 13. Ernſt Auguſt, Jana Auguſta Noppera, dźełacźerja a wobhydlerja na Zidowje, š., 9 m. 3 d. — Hana Martha, njemandź. dź. na Zidowje, 2 l. 1 m. 11 d. — Jurij Zur, kubleŕſki wumjeńkaŕ w Sſkonej Borſchcźi, 76 l. 6 m.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 18. junija 1881.

Žitowy dowos: 3002 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	49	10	42	11	61
Rožka = =	11	8	11	55	11	24	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	7	61	7	97
Wowš = =	8	—	8	40	8	—	8	30
Hród = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	60	2	—	—	—	—	—
Pšeńcžna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Sslóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 364 scht., scht.	13	50	28	—	—	—	—	—

Lětni jěsdny plan želesnizow,

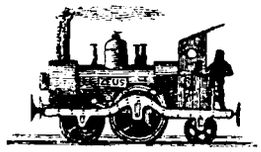

płaczazy wot 15. meje 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyšchina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyšchina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{31}	—	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{18}	—	2_{15}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{38}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	12_1	—	2_{45}

S Budyšchina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyšchina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pšchijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pšchijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pšchijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyšchina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pšchijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_1	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pšchijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pšchijěsd do Budyšchina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Polczinizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{23}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Polczinizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

4. wosowa klaßa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Cžahi hornjolužiskeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_7		1_{35}	4_{22}
Hórki	6_{42}		2_4	5_{23}
Niskeje	6_{54}		2_{13}	5_{45}
Mikowa	7_9		2_{25}	6_{21}
Klětneho	7_{22}		2_{37}	6_{39}
Wujesda	7_{32}		2_{46}	7_2
Łaša	7_{43}		2_{56}	7_{24}
Wojerez	8_3		3_{16}	7_{58}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{35}	8_{27}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{48}	9_{45}
Mückenberga	8_{55}	12_6	4_1	10_{17}
Plessa	9_6	12_{19}	4_{11}	10_{32}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{23}	10_{56}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{34}	11_{26}
Pšchijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{51}	11_{49}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klaßa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd ſe Ssokolzy		7_{30}	10_{21}	3_{50}	8_5
Rukowa		7_{58}	10_{43}	4_{12}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{54}	4_{25}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{33}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{11}	4_{46}	10_5
Ruhlanda	4_{15}		11_{24}	5_1	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{37}	5_{14}	
Wojerez	5_{30}		11_{55}	5_{36}	
Łaša	5_{59}		12_9	5_{51}	
Wujesda	6_{20}		12_{20}	6_2	
Klětneho	6_{41}		—	6_{11}	
Mikowa	7_8		12_{36}	6_{22}	
Niskeje	7_{40}		12_{48}	6_{36}	
Hórki	7_{56}		12_{55}	6_{43}	
Pšchijěsd do Kohlfurta	9_7		1_{20}	7_9	

W Boschezach cžišło 45 je khlamarja se schenkom na pschenajecže.

W Džiwocžizach je **žiwnosć** cžo. 1 ſ 12 kórzami pola bjes hospody a wumjeńka na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicž.

W Cžornjowje pola Bukez je khěža cžišło 20 ſ rjanej ßadowej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicž pola **Jana Wěbracha** na knježim dworje w Koprzach pola Pomorez.

Kruch pola cžišło 34 sahonskich knihow Cžemjerz, 277 prutow ſ 27,42 dawkskimi jenoscžemi je na pschedań. Wscho dalsche je w Dźěchorjezach cžišło 4 shonicž.

Dwě rjanej scžělnej krowje stej tunjo na pschedań w Plußnikezach cžišło 2.

Trawowa awkzija.

Jutsje, **njedźelu 26. junija t. l.**, popoldnju wot 4 hodźin, budže ßo ßyno na hněwßecžanskej gmejnskej kuzy na pscheßadźowanje pschedawacž, na cžož ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja.

Mój skład hotoweje **muzskeje** a **hólcžazeje drasty**, kaž tež najnowschich **ßuknjanych** a **bukskinowych stoffow** ſ tutym należnje poruczam.

Schicže po **měrje** ßo solidnje a tunjo wobstara.

H. M. Kubasch, krawski mischtr
w Budyschinje na garbarskej haßy cžišło 4.

Poslocžene lejsty, gardinowe dźeržaki a rosetty, wobluki sa wobrasy (bildy) porucža po tunich płaczišnach **Max Mütze** na bohatej haßy 11.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosć**; sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Brunizowe płaczišny

podkopkow „Lusatije" w Malej Subrnicžzy:

Kruchata bruniza . . . . . hektoliter po 60 np.,
ßrjedźna bruniza . . . . . „ = 45 =
kuskata bruniza . . . . . „ = 30 =
hruba ßypanska bruniza . . . . . „ = 20 =

Sarjadnistwo podkopkow „Lusatije."
A. W.

W wudawarni „Serb. Nowin" ßu dostacž tak mjenowane:

1. Trauungsregister, 2. Taufregister a 3. Todtenregister,

kajkež ßo k sapißam trjebaja, kiž ßo létnje pola wyschnoscže wotedadźa abo hewak k zyrkwinym knihám nałožuja.

Pißne dźěła w kóždym nastupanju, **knpne listy** atd. ßo tunjo wudźěłaja, teho runja ßo nutscžehnjenje pjenježnych žadanjow atd. wěscže a sprawnje wobstara wot

G. Webera,
wobkhadneho agenta na bohatej haßy 20.

Schwajzarſke pille (Schweizerpillen)

haptykarja Richarda Brandta

ßu najlěpſchi ßrědk pſche **naduwanje, ſoldkowu kißalinu, hämorrhoidy, hubjene pſchetlacże, ſatykanje, jatrowe** a **ſolczowe czerpjenje, njecziſtu krej, ſtupanje kreje do hlowy** a **bróſta.**

Tute pille wobſteja ſ wjetſcha ſe ſchwajzarſkich lěkarſkich ſelow. — Lěpje ſkutkowaze a tuńſche hacž wſchě jerke wody. — Po woßebitej lěkarſkej poruczności dźěłane. — Nuſne ſa kóždy dom. — Sſo derje a lohko trjebaja. Milje roſpuſchczaze a njeboloſtne. — **Pſche jětſjenja, wumpjeru, wicz, rheumatismuß, dokelž ma krejcziſczazu móz. — Pſche ſkażene jědźepſchetlacże (bjesappetitnoſcź), hämorrhoidalſke wobczeżenje, czerpjenje w delnim żiwocże ßo tute pille jako najlěpje tyjazy a najbóle ſkutkowazy domjazy ßrědk poruczeja.**

Po jenohłóßnym roßßudźenju wulkeho rynka nahladnych ſchwajzarſkich, němſkich a awſtriſkich praktiſkich lěkarjow a wſchelakich lěkarſkich nowinow ßu ßo **ſchwajzarſke pille,** wot haptykarja R. Brandta w Schaffhauſenje (w Schwajzarſkej) pſchihotowane, **pſches jich ſbožownje ſeſtajane, ſtrowoſczi njeſchkodźaze wutki, we wſchěch padach ſa ßrědk wopokaſake, kotryž ſatykanje czrjewow, nahromadźenje żołcża wotſtroni, krej cziſczi, kaž też żyle pſchetlacże ſ nowa woživi a poßylni.** Kóždemu je pſchewoſtajene, ſo ßebi pſched trjebanjom pillow doſpołny ſapiß, kotryž mnohotne wopißma lěkarjow wo jich trjebanju wopſchija, w delka pomjenowanych haptykach, kotrež maja ſchwajzarſke pille ſtajnje na ſkładźe, pokaſacź da. ☛ Njech ßebi kóždy jenoż ſchwajzarſke pille haptykarja R. Brandta žada, kotrež ßo jenoż w blachowych tyſkach, wopſchijazych 50 pillow po 1 mk., a w mjeńſchich ſpytowanſkich tyſkach, 15 pillow po 35 np., pſchedawaja. ☚ Kóžda tyſka ma czerwjenu papjeru ſ běłym kſchižom nalěpjenu, w kotrymž ma ßo pódla ſtejazy mjenoſnamk wudźěłarja namakacź.

R. Brandt

Prawdźiwe ſchwajzarſke pille hiſchcże w Budyſchinje doſtacź njejßu, duž njech ßo kóždy wobroczi na haptyki w Lubiju, Großröhrsdorfje, Nowoſalzu, Stołpnju, Zitawje, Nowym Gersdorfje. — Pſched podražowanjom ßo warnuje.

Sofa a matrazy.

Derje a trajne dźěłane **ſofa** wot **30 mk., pjerowe matrazy** wot **20 mk.,** kaž też **koſry** a **toſche,** ßamßne dźěło, w najwjetſchim wubjerku poruča tunjo

K. A. Benedict

pódla wudawarnje „Serbſkich Nowinow".

Kłoßowy mlókowy, wužitkowy a ſkótny pólwer,

paket po 1½ punta po 1 mk. 25 np.,

poruča **měſchczańſka haptyka w Budyſchinje,** 6 na hłownym torhoſchczu 6.

Žónſke a holcże kłobuki,

pyſchene a njewupyſchene,

kaž też wſchitke **wupyſchenſke artikle** pſchedawam dla póſdneho czaßa po płaczińſnje, kaž mje ßameho khoſchtuje.

Alfred Töpler,

kłobukowe, modowe a bělotworowe khlamy

11 na ſchulſkich hrjebjach 11.

Mydło pſche piwalzy, theerowe ſchwablowe mydło

ſ fabriki Bergmann & Co. w Frankfurcze nad Majnom, je najlěpſchi ßrědk k porjeńſchenju kože a je jenoż na pſchedań pola

Herrmanna Puya, mydłarja

na ßerbſkej haßy.

Rjany wóſk

kupuje ſtajnje

Herrmann Puy,

mydłař,

na ßerbſkej haßy.

Kóždu ßobotu, też często **ßrjedu,** maja **Kloß** ſ Wjeßela a Kamjeneje pola Rakez, póßelnik ſ Kumwałda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóſchtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huſki a wjele druhich póßelnikow ßwój pſchebytk **w měſchczańſkej haptyzy w Budyſchinje,** 6 na hłownym torhoſchczu 6.

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicźuje **rjanobarbjerńja, cziſchczerńja** a **chemiſka płokarńja Heinricha Hoppſtocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje mužſkeje a žónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtararaj darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

Woſjewjenje.

Kaž ßłyſchimy, pyta w naſchej ßerbſkej krajinje póßelnik, ſa zuſe wotpohlady najaty, **reformirtſke ßerbſke biblije bjes apokriphow** ſ tym wudawanjom roſpſchedawacź, ſo ludźom narěczuje, ſo njebudźa żenje wjazy żane lutherſke ßerbſke biblije ſ apokriphami ßo doſtacź. Temu napſchecźiwo móżemy tu woſjewicź, ſo ßu, dźak budź Bohu, wot dźeńßniſcheho dnja ßem **ſaßo** doſpołne **lutherſke ßerbſke biblije ſ apokriphami** pola naſcheho knihiſkładnika knjeſa pſchekupza **Ad. Rämſcha** na ßerbſkej haßy w Budyſchinje ſa 2 hriwnje a 50 np. doſtacź.

W Budyſchinje, 16. junija 1881.

Hłowna konferenza ßerbſkich duchownych.

Seźeńſke czaßniki

(wanduhren), kaž też wſchitke druhe drużiny czaßnikow ßo derje a tunjo porjedźa na **nowej haßy** (neugaſſe) **čo. 7,** po 2 ſkhodomaj.

Wosjewjenje.

Dla wuſwolenja noweho ſapóßlanza ſa 8. wjeßny wólbny wokrjeß ma ßo

njedźelu 26. junija popołdnju w 4 hodź.

w Hübnerez hoſćeńzu w Njeßwaćidle

ſhromadźíſna

wotdźerżeć, na kotruż ßo wſchitzy ßwěrni Sserbja, woßebje pak tež gmejnſzy pródkſtejerjo k bohatemu wopytej najluboſniſcho pſcheproſchuja. Wólbny kandidat k. kubleŕ Kokla po ßwojim ßlubjenju tež na ſpomnjenu ſhromadźíſnu pſchińdźe, ſo by ßo ſeńdźenym prjódkſtajił a, je=li trěbne, to a druhe roſeſtajił.

Sarynčzanſke ßerbſke towarſtwo.

Wosjewjenje.

Po wukaſni majoratneho knjeſa nad Njeßwaćidłom atd. je ſběrarjam hribow a jahodow pſchiſtup do tudomneho majoratſkeho lěßa bjes dowolenſkeho pißma ſakaſany, kaž ſ zyła wſcho **njewuſchne** khodźenje w tutym lěßu, kaž hač dotal, kruće ſakaſane woſtanje.

Temu, kotryż jeneho powlakowarja koßydłow podpißanemu ſarjadniſtwu tak woſjewi, ſo móże ßo wón na ßudniſtwoje khoſtać, ßo prämija ſ najmjeńſcha wot 50 mk. lubi.

S dobom ßo woſjewja, ſo je wſcho njewuſchne rybykojenje w knjeźich hatach a rěčkach pſchi khoſtanju wot 30 mk. ſakaſane.

W Njeßwaćidle, 20. junija 1881.

Hrabinſke hajniſke ſarjadniſtwo tam.

Pſchepołoženje wobydlenja.

Dr. med. Rätza w **Biſkopizach**

bydli wot nětka na **dwórniſchćowej dróſy (Bahnhofſtraße)** w **Frenzelez** domje (pódla A. Lützenberga).

Direkzija **Bremenſkeho žiwjenje ſawěſćazeho banka** w **Bremenje** je mi agenturu tuteho banka ſa **Budyſchin** a **wokolnoſć** pſchepodała.

Duž ßo čeſćenym Sſerbam k pſchedewſaću poručenjow ſa **žiwjenje, wojeŕſke ßłužbne** a **wuſtajeńſke ſawěſćenja** poručam a rady na kóžde praſchenje roſeſtajenje dawam.

W Budyſchinje, 22. junija 1881.

G. Weber, wobkhadny agent na bohatej haßy 20.

Najtuńſcho a najlěpje

kupujeſch **ſwjerſchne koſchle, nózne koſchle, dźěłaćerſke koſchle, dźěćaze koſchle, žónſke koſchle, chemiſetty, khornarje, manſchetty, ſhlipſy, krawatty, dybſaćne rubiſchka, ſpódne jaki, ſpódne khołowy, ſpódne ßuknje, kožowe płachty, gardiny, korſetty, koſchłowe ſaßadki, ſchórzuchi, ſchłykowanja, ſhirting, ſchiffon, koſchłowe ßukno, pikéj, parchend, damaſt, błidowe** a **poßleſchćowe ſchaty** pola

A. Tschentschera ſ napſchećza noweje měſchćańſkeje ſchule,

ſchatowy a wuhotowanſki magazin.

Lětne čapki (mězy).

Čorne čapki, po 1 mk.,
jaßne „ „ 50 np.,

wikowarjo dóſtanu rabatt, porucza we wulkim wubjerku

Hermann Müller,

čapkaŕ (mězydźełaŕ) na ßerbſkej haßy čišło 6.

Rakečanske serbske towarſtwo „Lipa“

změje **njedźelu 3. julija** popołdnju w 4 hodźinach w znatym hoſćeńcu zhromadźiznu nuzneho wuradźenja dla. Wšitke sobustawy towarſtwa přeproša so z tutym k bohatemu wopytej.

Předsydstwo.

Pytaja ßo pſchi wyßokej mſdźe ßrěnkojo, domſke, mlókowe a hródźne holzy wot pſchiſtajazeje žony **Heynoldoweje** w Budyſchinje.

Po ſměrzowym ſjednanju bjeru ſ tutym čeſćźranjaze ßłowa, kotreż ßym pſchećiwo žiwnoſćerjej **Bjedrichej Auguſtej Herzogej** ſ pſchekhwatanjom a bjes pſchičžiny rěčak, naſad.

Korla Wittenberger w Roswodezach.

Lětny dźeń wóhnjoweje nuſy

Korle Dökerta

w Nowej Wßy pola Njeßwaćidła.

Kak huſto nahle na tym ßwěće
Sſo wjeßele ſe ſrudźbu pſcheměnja,
To ſhonili ßmy w lonſchim lěće
Tón dwaj a dwazety dźeń junija,
Hdźež tehdy w nozy wokoł' dwanaćzi
Naſch dom nam ſtóſtna ruka ſapali.
Hdyž Boži woheń horje dźěſche,
Dha ja, tež luba macz a dźećatka
Móhł rjez, wſcho w prěnim ſpanju běſche,
So na pół naſy my — o ſrudoba —
Tom' płomju lědom cźekнyćz mózachmy
A ſ nuſu ſkót ſ tej' hródźe ſpuſchćzachmy.
A hdyž my nětk we naſchej nuſy
Wo pomoz hnadnoh' Boha proſchachmy,
Dha dobri pſchećeljo a druſy,
Kiž ſ daloka nam běchu k pomozy,
Haj ſ troſchtom, ſ darom, ſ ruku, ſ woſami
Ssu nam tu horjetwaricz pomhali.
Duž horzy dźak nětk wuprajamy
Tom' njeßwaćilſkom' hnadnom' hrabinſtwu,
Se ßylſami ßo dopomnjamy,
Schto nam we nuſy dobroh' cźinjachu,
Haj, horzy dźak ſa wulku pomoz tej
Budź knjeni najeńzy Ewaldowej.
Tež dźak budź druhim wſchitkim rjenje
Sa pomoz, dary, troſcht a druhe wſcho,
My njeb'dźemy to ſabycź ženje,
Schto cźinili ſcźe nam tu dobreho;
Dźak tež tym ſpróznym mużſtwam ßykawow,
Kiž ſ Njeßwaćidła, ſ Bóſchiz běchu jow.
Bóh žohnuj ſa to wſchitkich rjenje
A wſcho, ſchtož w waſchich lubych domach jo,
Bóh ſwarnuj waſche wobydlenje,
So njeby ßo wam ženje ſpaliło,
Bóh ſpožcź wam dobru ſtrowoſcź po hnadźi
A junu ſ hnady ſbóžnoſcź po ßmjercźi.
Cźi pak, o luby hnadny Božo,
Budź pſchede wſchěm naſch dźak najhorzyſchi
Sa twoju hnadu, troſcht a ſbožo,
Haj, ſa wſcho, ſchtož ßy cźinił nad nami,
My mamy k tebi krutu nadźiju,
So ſarunaſch nam wſchitko ſ luboſcźu.
Schto je pak tebje nawabiło —
To praſcham ßo nětk tebje, ſtóſtniko —,
Kiž chzyſche, ſo by wotpaliło
Tón naſch dom a tež druhe wſchitko ßo,
Hdyž tež cźe pſchi tym nichtón widźił njeź,
Bóh wobhladał je twój ſkutk derje ßej.
A wunźe tež tu na tym ßwěcźi
Twój hrěſchny ſkutk bjes wſcheho khoſtanja,
Dha budźa wěſcźe twoje dźěcźi
Jo dyrbjecź cźežźy cźerpicź twoje dła.
Bóh w ßwojich kaſnjach ſjawnje prajił je,
So ſtarſchich hrěchi na nich khoſtacź chze.
Duž wopomń, wopomń tola ßebi,
Ty njebudźeſch tu wěcźnje na ßwěcźi,
Schto budźe Bóh tam prajicź tebi,
Kak cźežki ßud tam tebje potrjechi,
Ach, njewotcźakuj ſ wěrnej pokutu,
Hač ßmjercź je cźi — móhł rjez — na jaſyku.

Korla Dökert a jeho mandźelſka **Hana**
(pſches Pětra Mlónka).

Łužičan čo. 11

1879—80 je wušol.

(K temu cźišłu jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czišku 26 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 25. junija 1881.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry šłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a šylnje šłodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Khofej, punt po 80, 100, 120 np., šylny a czišcże šłodźazy,
paleny khofej, punt po 85, 100, 120 hacž 160 np.,
tuczno, punt po 70 np., pschi 5 puntach po 65 np.,
porucza **Ad. Rämsch**
pschi butrowych wikach.

Khofej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w šnatych šylnych, derjeßkodźazych druzinach a měschenjach

Arno Möckel,
kolonialtworowe a destillaziske khlamy
13 na šerbskej haßy 13.

Pschenczinu a **rzanu muku, domjazu muku,** zentnar po 14 mk. 50 np.,
wschě druziny warjenjow, drazdźanski taflowy rajš, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, czornu muku, majš, majšowy schrót,
k wušywej
hróch, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucza

C. Kahrowe
na žitnych wikach pschi póstnej kowarni.

Koßy

najlěpscheje dobrosczе po tunich płaczišnach porucza

Paul Seidler
na swonkownej lawskej haßy 16.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje šo jenož **trjeny len,** a to jenož šobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Skótny pólver s czerstwych selow. **Korneuburgski skótny pólver. Pólver** pschе **kólku. Pólver** pschе **pripotawu proßatow. Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver**
porucza **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Eduard Hartmann

na šnutskownej lawskej haßy

porucza we wulkim wubjerku po najtunischich płaczišnach:

gurt, drell a **lětne stoffy** sa muskich,
plat a **shirting** k koschlam,
damast a **zwólch** k zychам,
blidowe ruby a **salvety,**
kattun, módroczischcz a **nordski plat,**
rulowy s płata a molowane we wschěch schěrokosczach,
kattunowe, wolmjane a **židźane rubischcza,**
plat sa plony a **kožane šnukno,**
wóskowe barchenty a **gummijowe stoffy.**

M. Th. Pech

porucza

barbunjepuschczaze kattuny,

łóhcz wot 17 np., **pikéj,** łóhcz wot 25 np., **kroisej, köper** a **madapolamy** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach;

módry czischcz,

bjes czerwjeneho czischcza łóhcz po 23 np., s czerwjenym czischczom łóhcz wot 26 np., w najlěpschich dobrosczach a najmódnischich mustrach;

drastne stoffy,

a to wolmjane, półwolmjane a lüstrowe we wschelakich mustrach a po najtunischich płaczišnach;

dwójny lüster,

wot najtunischeje hacž do najlěpscheje błyschczateje twory;

czorne šomoty a židźane stoffy;

rubischcza na hlowu,

a to **židźane, wolmjane, półžidźane a kattunowe** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach; wysche teho **ruby, běły a módry plat,** 1/4 schěroki, łóhcz wot 46 np., **podschiwkowe stoffy, poßleschczowe tkaniny, kholowowe tkaniny, módre czischczane schórzuchi, moirézowe schórzuchi, běłe a pißane dybsačne rubischka** po wurjadnje tunich płaczišnach w dobrej a sprawnej tworje.

M. Th. Pech
w Budyschinje na hlownym torhoschczu,
pódla měschczanskeje haptyki.

W khlamach šo **šerbski** rěczi.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczišnje.

E. R. Lehmann
na rózku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

M. G. Freyberg,

62 na bohatej haßzy 62

porucza ßwój wulkotny tworowy ſkład po ßlědowazych tunich płaczíſnach.

Woßebitoſcź

draſtne ſtoffy, kattuny, módroczíſchcź a rubiſcheza.

7/4 czíſtowołmjany pißany kaſchemir	. .	łóhcź po	120 np.,
„ „ diagonal	. .	= =	60 np.,
półwołmjany „ „	. .	= =	35—50 np.,
muſtrowane ſtoffy	. . . . .	= =	40—50 np.,
mohairowy lüſtr	. . . . .	= =	40—80 np.,
dwójny lüſtr	. . . . .	= =	25—40 np.,

naſad ſtajene draſtne ſtoffy, łóhcź po 25 a 30 np.

Kattun, łóhcź po 17, 25, 28, 30, 35 np.,
madapołam, łóhcź po 40, 50, 60 np.,
köper a pikej, łóhcź po 28 np.,
möblowy kattun, łóhcź po 25—30 np.,
gardiny, łóhcź po 20—30 np.,
poßleſchczowe kattuny, łóhcź po 25—50 np.,
módry czíſchcź, łóhcź po 23 np.,
poßleſchczowe tkaniny, łóhcź po 25—40 np.,
wupjerki czerwjene, łóhcź po 55—60 np.,
„ **ßmuźkate,** łóhcź po 35—50 np.,
8/4 **běły a ſchěry płat,** łóhcź po 40—50 np.,
5/4 **běły płat,** łóhcź po 25 np.,
módry płat, łóhcź po 40, 45, 50, 55 np.,
trjenja po 20 np.

Czíſtowołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 110—120 np., **turnſke ßukno,** łóhcź po 50 np., **běły pikej,** łóhcź po 25—40 np., **ſofowy damaſt,** łóhcź po 110 np., **błkidowe krywy** wſchelakich druźinow wot 2 mk., **łožowe płachty** po 2 mk. 25 np., **hotowe mohairowe, moirejowe, kattunowe a jendźelſke kožane ſchórzuchi, módre płatowe ſchórzuchi** po 1 mk., pſchi wotewſaczu pół duzenta po 90 np., **běłe płatowe dybſaczne rubiſchka,** duzent po 3 mk. 50 np., **běłe bawmjane dybſaczne rubiſchka,** duzent po 1 mk. 20 np., **pißane dybſaczne rubiſchka,** duzent po 3 mk., **thibetowe rubiſchcza ſe źidźanymi kwětkami** po 2 mk. a 2 mk. 25 np., **czorne thibetowe a koklinowe rubiſchcza, czorne źidźane rubiſchcza, ſiletowe rubiſchcza** po 75 np., **ſiłzowe ßuknje.**

Módry czíſchcź, khěźorſki czíſchcź, łóhcź po 30 a 35 np.,
módry czíſchcź ſ czerwjenym czíſchczom, łóhcź po 35 np.,
pißany czíſchcź, łóhcź po 30 np.

Wſchitke draſtne ſtoffy ßu ſ prěnich fabrikow a derje dźełane.
Kattuny a módry czíſchcź barbu njepuſchczeja.

Pſchi ſběhanju twarjenjow poruczam **źidźane, półźidźane a kattunowe rubiſchka** po **en-gros-płaczíſnach.**

W khlamach ßo **ßerbſki ryczi!**

K njewjeſczínſkej draſcze

poruczam

czorne źidźane ſtoffy,
czorny kaſchemir.

M. G. Freyberg,
62 na bohatej haßzy 62.

P. Strobelowy atelier

ſa njebołoſne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Tunje dźěczaze woły.

Pſches tunje nutskupowanje je mi możno, dźěczaze woły po jara poniżenych płaczíſnach, najtuńſche hižom wot 12 mk., pſchedawacź.

A. M. Bartusch,
korbařſki miſchtr na Źidowje.

Aromatiſku wiczną watu: 50 np. a 80 np.,
ſenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke flußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.
porucza **hrodowska haptyka**
w Budyſchinje.

Do

Capſtadta a Awſtralije

ſcźele pucźowarjow ſ direktnej parnej łódźu

wot Hamburga 15. julija

C. A. Mathei,
Hamburg, Rödingsmarkt 57.

Do Texasa

po jara poniżenych płaczíſnach.

Kupes **L. Fries,** rodźeny Němc, dźeßacź lět w Texaßu ſaßydleny a generalny agent texaſſkeho a pacifiſkeho żelezniżoweho towarſtwa ſa Europu, ma wotpohlad, 3. ſeptembra 1881 ſ parnej łódźu „St. Louis“ ßabo kolonizu němſkich wucźahowarjow direktnje do Texaßa pſchewodźecź a ßo ſa jich ſtatok ſtaracź. Pſchewjedźenſka płaczíſna je jara poniżena. Wſcho daſcha wědomoſcź wo tamniſchich wobſteinoſcźach ßo wot podpiſaneho na kaſtuźtuli adreßu darmo dawa.

L. Fries,
11 Kent Square Liverpool (England).

NB. Pſchipóßłanje ſawdawka ſa nadpołożenje łódźnych mieſtow pſchiwołmjetaj a dawataj daſchu wědomoſcź dla wotjeſda łódźnaj expedientaj, wot wyſchnoſcźe wobſtrucźenaj, **Falck & Co.,** Admiralitätsſtraße 38, **Hamburg.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 27. **Sobotu 2. julija 1881.** **Lětnik 40.**

Pomoz w poßlednjej hodźinje.

(Skónczenje.)

Skónczńje běsche khěžor hotowy a sawoła: „Hrabja Berchtholdo, stupćе bliže a čitajćе!“ Hrabja pschistupi a čitasche, psches ramjo ßwojeho khěžora hladajo. Wón se ßylsami we wocžomaj słowa čitasche, kotrež běchu tam napißane. Běsche wukas, so maja ßo schesczo saßudźeni wobhnadźicź. Wón psched khěžorom ßo klaknywschi jeho dobroczinu ruku koschesche. Khěžor jemu ruku wuczahny, so by papjeru saschibnył a sasyglował. Skónczńje běsche wón hotowy.

„Tu!“ wón praji, hrabji pißmo pschepodajo, „wsmicze a khwatajcze do Brünna. Pschinjeßcze hnadu, sbožo a měr. Ja wam kaženje nózneho spanja wodam, dokelž scze wy jako ßwěrny njebojasny człowjek mój prawy pschecźel.“ Wón pschecźelnje na ramjo hrabje klepajo jeho se ßkowami wot ßebje puschczi: „Dobru nóz, mój luby Berchtholdo, nětko budu w czichim měrje spacź.“

Hrabja, hischcze ras s horzym dźakom khěžorowu ruku wokoschiwschi, spěschnje se spanskeje komory a s khěžorskeho hroda khwatasche. Jako ßkónzo skhadźesche, jědźesche jeho wós hižom saßo do Brünna, hdźež na njeho wjele tyßaz ludźi se žedźenjom czakasche.

Ranje srudneho pjatka, na kotrymž dyrbjachu wotßudźeni ßmjercź czerpicź, běsche saßwitako. W haßach města Brünna ludowe hromady s njeměrom a se strachom tam a sem žołmjachu. Pschi wrotach stejachu mnohotni měschczenjo. Ssamo daloko won na dróhu běchu ßo wschelazy wobydlerjo Brünna podali. Woni wschitzy nasdala na tu stronu hladachu, hdźež khěžorske město Win leži. Wot tam dyrbjesche wotczakowany hrabja Berchthold s wumózerskim listom pschińcź. Kóžda próchowa mróczałka bu s nadźiju a wjeßełoscźu witana. Ssnadź běsche to hrabja, kotryž ßo s Wina wróczesche. Ale pschezo saßo běchu skórźby a žałoscźenja myleneje nadźije ßłyschecź. Hrabja njepschińdźe, wscha jeho próza bě ßnadź podarmo była.

Pschezo bóle a bóle ßo hrósbna, srudna hodźina bliżesche. Kommandant twjerdźisny běsche ßurowy wojak. Wón mějesche ßwoju pschikasnju, a tuta pschikasnja žaneje ßmilnoscze njesnajesche. Kóždy wjedźesche, so budźe ju wón s dypkom wuwjescź. W czmowym jastwje twjerdźisny ßedźachu schesczo saßudźeni. Woni běchu do běłych hrěschnikowych koschlow swoblekani. Jich woblicza mějachu měrny, symny napohlad. Wschak hischcze ßwojim žonam a dźěczom poßlednje hórke bożemje prajili njeběchu. Bjes saßudźenymi khodźachu tsjo mnichojo, kotsiž mějachu njesbožownych na blisku ßmjercź pschihotowacź.

Wonka psched murjemi twjerdźisny ßedźachu žony a dźěczi wbohich mužow. Wone běchu hižom tak wjele płakałe a žałoscźiłe, so ßo s jich wocžow žane ßylsy wjazy ronicź njemóžachu. Wone s měrnym sadwělowanjom na wokomik czakachu, hdźež budźe jim dowolene, poßledni ras ßwojich lubych widźecź a jim poßlednje žałostne bożemje do ßmjercze dacź.

Wysche žonow a dźěczi stejesche na wyßokej do pół spadanej muri farař Riecka. Wón njeběsche hischcze wschu nadźiju shubił. Tak wjele dźěła a woporow njemóžesche shubjenych bycź. Tak wjele próstwow a modlitwow njemóschesche psched Bohom njewußłyschanych wostacź. Wón s měrom, bjes hibanja kaž kamjenty stołp stejesche. Wón wocži njewotwobroczo na dróhu hladasche, po kotrejž mějesche jeho pschecźel, nadźaty wumóźnik pschińcź.

A swónczk saklinczi, hrósbny swónczk. Jeho swuki psches wutrobu rěsaja. Khětsischo a pschezo khětsischo jón swonja. Pod horu s klóschtra druhi swónczk saklinczi. Sswójbam saßudźenych mužow je pschi tutym synczenju, kaž by krej w jich žiłach sastała. Staj to ßmjertnaj abo hrěschnikowaj swónczkaj. Tsi krócź ßo wonej swonitaj. Hdyž staj tsecźi ras wuklinczakoj, je schěsćź człowskich žiwjenjow shubjenych.

Minuty pomałku jena po druhej sańdu. Hrósbne bubnowanje sawrjeska. Wojazy s twjerdźisny czehnjeja. Woni maja schibjenzu wot wschěch bokow wobsanknycź a wobßadźicź. Mnichojo spěwaja khutny a srudny ßmjertny khěrlusch.

Jastwowe durje ßo wotewrja. Kommandant twjerdźisny k jatym stupi. Sa nim du mužojo wójnskeho ßuda, kotsiž ßu ßurowe wußudźenje wotedali. Ssmjertny wußud ßo prjódkczita. Schesczo njesbožowni na njón s měrom a s podaczom poskhaja. Czaßnik na pół dźeßacź bije. Hischcze pół hodźiny. W dźeßaczich hodźinach je wscho nimo.

Na dobo nastanje wonka wołanje. Wone je daloke, jara daloke. Wone bliže a bliže pschińdźe. „Sastańcze!“ ßo woła, „něschto dobre ßo bliži.“ Žony wótsje sakschicza a dźerža ßwoje dźěczi wyßoko. „Hdźe, hdźe?“ tak wschitzy wołaja a jedyn druheho s wotczakanjom do prědka ßuwa a storka. Farař mjelczo a s tschepotazej ruku na dróhu pokasuje. Próchowa mróczel ßo wysche njeje sběha. Wona ßo bóle a bóle pschibliżuje. Jedyn wós s lecźazej spěschnoscźu jědźe, wot dweju rospoczeneju konjow czehnjeny. Wschitkich wocži ßu s njesczerplìwym žedźenjom na tutón wós wobroczene. Žane ßłowczko ßo njeschepnje. Skónczńje poduschene bórbotanje nastanje. „Wón tu je, wón tu je!“ Tak juska na dobo s jenym hłoßom czakaza ludowa hromada. Haj, wón tu je, nadobny hrabja Berchthold. Wón we wosu stejo s běłym rubischkom kiwa. Wón wulke pißmo posběhuje, kotrež ßo w ßłóncznym ßwětle nasdala błyschczi. Kóždy widźi rubischko a pißmo. „Wón dyrbi hnadu a pomoz pschinjescź; duž jemu napschecźo!“ Tak klinczi s huby zykeho mnohotneho luda. Tyßazy po dróhy czerja, napschecźo wosej, so bychu hrabju witali a nadźatu wjeßełu powjescź ßłyscheli.

„Hnada!“ woła hrabja. „Hnada! hnada!“ tak juſka tyßaz hłoßow ſa nim. „Tu macźe khěžorowy wukas“, nadobny muž praji. „Njeſbožowni ßu wumóženi, naſcha próza, naſche modlitwy ßo podarmo ſtałe njeßu.“ S tutymi ßłowami wón kaž bjes mozow do rukow ßwojeho pſchecźela panje, kotryž běſche połny radoſcźe jemu napſchecźo khwatał. „Mój luby hrabja!“ ſawoła farař, „wy ſcźe naſchemu měſtu wulke ſboże, w poßlednjej hodźinje ſcźe pomoz a wumóženje wbohim ſaßudźenym pſchinjeßli!“

Lud ßo ſ wjeßełoſcźu a radoſcźu k wosu nadobneho hrabje cźiſchcźeſche. Woni jeho ſ wosa wuſběhnychu a jeho na twjerdźiſnu donjeßechu. Tu wobjimachu wumóženi ſcheſcźo jecźi ßwoje žony a dźěcźi. S měrom dźěſche farař pſches juſkazy lud. Wón wjedźeſche tych ſcheſcźoch wumóženych k hrabji. A jako woni ſ dźakom pſched ßwojim wumóžerjom na kolena padźechu, jako jich žony a dźěcźi ſe ßyłſami wjeßełoſcźe jemu ruzy napſchecźo wupſchěſtrjechu, a zyły lud jemu khwalbu ſpěwaſche, dha doſta nadobny muž bohate myto a ßłódki dźak ſa ßwoju luboſcź a ßwěrnoſcź. Popołdnju teho ßameho dnja cźahnychu ſcheſcźo wußwobodźeni, bohacźe wobdarjeni, ſe ßwojimi žonami a dźěcźimi wjeßele do ßwojeje domiſny.

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 14., 17. a 21. junija.

Dokelž běſche Auguſt Fietza na knježim dworje w Delnjej Kinje, hdźež ſa wotroczka ßłużeſche, běrny, kotrež běchu jemu k jědźi pſchipokaſane, pſchedał a pſches to pſchekſchiwjenje wobeſchoł, bu wón k dwěnjedźelſkemu jaſtwu wotßudźeny.

Blidař (tyſcheř) E. J. Ducźka ſe Subrniczki a žiwnoſcźeř Jan Schuba ſ Noweje Wßy, wobaj hižom prjedy khoſtanaj, k temu ſtejeſchtaj, ſo ſtaj 10. meje t. l. kublerjej Wolfermannej w Subniczźy w teho ſahrodźe ſ njeſawodźeteje rybniźy karpy a liny, něhdźe 15 mk. hódne, kranykoj. Sa to mataj měßaz w jaſtwje ßedźecź.

Swěrinſki wikowař Měrcźin ſ Draždźan a wóſka K. H. Młynk ſ Wósporka buſchtaj dla wikowanja ſe ſwěrinu, w ſakaſanym cźaßu we wokach wot tajkich ludźi kojenu, kotſiž k hońtwje žaneho prawa nimaja, k ſtſiměßacźnemu jaſtwu wotßudźenaj, ſwěrinſki wikowař Pöthig ſ Wósporka, kotryž běſche pſchi tym pomozny byk, doſta 5 dnjow jaſtwa.

Skórźba dla cźeſcźranjenja žiwnoſcźerja-najeńka K. A. Pětſcha w Minakale pſchecźiwo kublerjej H. Polanej bu ſběhnjena. Teho runja bu ſkórźba dla cźeſcźranjenja ryczeřkublerja-najeńka K. Brühla we Luſy pſchecźiwo Hanje Krembkowej a wumjeńkařzy Hanje ſwudowjenej Feiſtarzy w Khaßowje na poruczenje ſkórźbnika naſad cźehnjena.

Fabrikſki dźěłacźeř H. Wünſcha ſ Lejna běſche w haprleji t. l. wot fabrikſkeho dźěłacźerja Kocha w Hajnizach dybſacźny cźaßnik, 6 mk. hódny, ſ poruczenjom doſtał, ſo by jón pola cźaßnikarja Měta w Raſchowje porjedźicź dał a jón potom ſaßo wróczo pſchinjeßł. Wünſcha drje cźaßnik Mětej donjeßy, tola Kochej jón wróczo njeda, ale jón ſa 6 mk. pſcheda a tele pjenjeſy pſchecźini. Dla pſchekſchiwjenja ma wón tydźeń w jaſtwje ßedźecź.

Sſkužobnej dźowzy Marja Oppitzez a Marja Math. Pfeiferez ſ Komorowa buſchtej dla kranjenja žita ſ łubje kublerja Wróbla w Komorowje k jaſtwu wotßudźenej a to Oppitzez na dwaj a Pfeiferez na jedyn dźeń. Dla pſchekhowanja a kranjenja drjewa doſta Em. Erneſtina Schimankowa ſ Komorowa 6 dnjow a dźěłacźerka Hana Sofija ſwudowjena Betramowa ſ teje ßameje wßy dla kranjenja drjewa 3 dny jaſtwa.

Hana Wollmannowa w Njeßwacźidle ma dla kranjenja žiwnoſcźe (jědźe) 5 mk. khoſtanja płacźicź abo dwaj dnjej ſajecźa wotpokucźicź.

Schulſki hólz E. Libuſch, krawſki wucźobnik J. A. Pannach a kowařſki wucźobnik J. A. Koban, wſchitzy w Maleſchezach, běchu 1. meje t. l. ſ hněſda jeneho dźiwjeho hołbja jeja wuběrali a maja ßo jenož ßwojej młodoſcźi dźakowacź, ſo ſa tute pſcheńdźenje jenož wótre poßwarjenje doſtachu.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Na měſto Lipſk je ßo wobłehnjeńſke poſtajenje połožiło! Sakſke knježeřſtwo je po wjazykrócźnym namołwjenju ſ Barlina namjet wo połoženju wobłehnjeńſkeho poſtajenja na Lipſk ſwjaſkowej radźe (bundesrath) pſchedpołożiła a ta je hnydom namjet ſa dobry ſpóſnała. Sozijaldemokratojo ßu pjecźa w Lipſku po ſakaſanju ßwojich revoluzijonařſkich nowinow wſchelake towařſtwa ſ njewinowatymi mjenami ſałożili, w kotrychž woni ſkradźu ale hiſchcźe ſ wjetſchej ſaßakloſcźu na powrócźenje nětcźiſchich ſtatnych wobſtejnoſcźow dźěłaja, hacź je ßo to prjedy ſtało. Woßebje je pſchicźehnjenje ſozijaldemokratow ſ Barlina a Hamburga do Lipſka w tutym měſcźe agitaziju pſches měru powyſchiło. Sozijaliſki ſakoń je ſ wobhlehnjeńſkim poſtajenjom wyſchnoſcźi wótru brón do rukow dał. Wot ſańdźeneje ßrjedy ma wokrjeßne hejtmanſtwo w Lipſku prawo, kóždu woßobu, kotraž je po jeho ſdacźu dla kaženja měra a porjada ſtraſchna, ſ měſta wupokaſacź; po doſtacźu wupokaſanſkeho wukaſa ma tajki cźłowjek ſa krótki cźaß lipſcźanſke mjeſy wopuſchcźicź. Pſchi wuwjedźenju ſakonja ßo ſchkodowanje ßwójbneho a wobkhadneho (geſchäftlich) žiwjenja ſminycź njemóže; žony a dźěcźi wupokaſanych ſozijaldemokratow dyrbja ßo najbóle wobžarowacź, wone maja najwjazy ſa revoluzijonarne ſmyßlenje ßwojich ſeźiwjerjow cźerpicź.

— Lipſcźanſka wyſchnoſcź prawo, kotrež je ſ połoženjom wobłehnjeńſkeho poſtajenja doſtała, hižom wužiwa a je njeßmilnje nałożuje. Schtwórtk buchu ſozialdemokratojo Bebel, Liebknecht, Haſenclever a ſchěßnacźo runjeſmyßleni mužojo ſ Lipſka wupokaſani.

Barlin. Swjaſkowa rada je w ßwojim poßedźenju 25. junija pſchedpołożeny njeſboże-ſawěſcźazy ſakoń wotpokaſała, wikowařſki połk (vertrag) ſ měſtom Hamburgom pak pſchijała.

Awſtrija. Němſke liberalne nowiny ßu nowy ßrědk wunamakale, ſ kotrymž druhe ludy na awſtriſkich Sſkowjanow a woßebje na Cźechow ſchcźuwaja. Wone ſ khwilemi ſekźane powjeſcźe wo pſcheſcźěhanju Němzow pſchinjeßu, tak ſo dyrbi w kóždym cźitarju měnjenje naſtacź, kaž ſo žadyn Němz w Praſy wjazy ßwojeho žiwjenja wěſty njeje. Tute łžě ßo wot runjeſmyßlenych nowinow w němſkim khěžorſtwje rad pſchiwoſmu, kotrež je, ſo bychu hiſchcźe ſajimawſcho a hróſbniſcho klincźake, wyſche teho ſ někotrymi wumyßlenymi žadławoſcźemi wupyſcha a je tak ßwojim cźitarjam poſkicźa. Schtóž wobſtejnoſcźe w Praſy ſnaje, wě, ſo na tutych powjeſcźach niz wěrneho ßłowcźka njeje, ſo ßu Němzy ßami pſches ßwoje ſtolětne potłócźowanje a horde wuſtupowanje pſchecźiwo Cźecham na tym wina, hdyž ßo jim w tutym měſcźe ſ njepſchecźelſtwom napſchecźo pſchińdźe. Na tym pak njech ßo nichtó njedźiła, ſo wobydlerjo Prahi njehorne ſakhadźenje němſkich ſtudentow, kotſiž cźeſku narodnoſcź pſchi kóždej ſkładnoſcźi hanja, njecźerpja, ale jim pokaſaja, kak ma ßo pſchiſtojny cźłowjek ſadźeržecź. — Winſke nowiny piſaja, ſo budźe ßo němſki khěžor Wylem ſapocźatk auguſta ſ awſtriſkim

kněžorom Franzom Josefom w Salzburgu sećź. — We Wuherskej (Angarskej) žu wólby sa nowy parlament skoro skónczene. Knjeżerska a revoluzijonarna strona s wólbow žylnischaj wuńdżetaj, bjes tym so je žrjedźna strona wjele hłoßow shubika. Nětczischе ministerstwo budże s wulkej wjetschinu hłoßow w nowym parlamencze wustupicź. Njedźiwajo na to pak ju tola wulkotne wólbne dobycźa revoluzijonarneje strony do njemëra staja. Wot tuteje strony, kotraž je dospołne wottorhnjenje Wuherskeje wot awstriskeho kněžorstwa na žwoju korhoj napißaka, žu žo sapóßkanzy žamo w tajkich krajinach wuswoliki, hdźež mějesche wona hacź dotal mało pschiwißowarjow. Pomałku ale njepschestawajo žo Wuherska po kóždej nowej parlamentskej wólbje k wobstejnosczam lěta 48 bliži.

Franzowska. Nawjedowar muhamedanskich sběžkarjow w Algieru, Bu Amena, je žo sa straschneho a mózneho njepschecźela franzowskeho wójska pokasał a budże žnadź Franzowsam hischcze wjele staroscźow cźinicź. 23. a 24. meje žu jeho rubjezne bandy schpaniske kolonije w Algieru nadpanyli a pschi tym žadławe hrosnoscze wobeschli. Jedyn franzowski offizier wo tym pische: Wschitzy kschescźijanszy mužojo buchu wot sběžkarjow saraženi, dźěcźi w rukomaj žwojich macźerjow sadajene, holzy wonjecźeschcźene a potom skónzowane. Po mordowanju buchu kněže sapalene. W Tafarnje a Kralfalu žu wschě twarjenja wot płomjenjow sanicźene. Wjazy dyžli 420 kschescźijanow je pod rukami dźiwich muhamedanskich kónz wsako. Wina tuteho njeschoża na algierskeho gouverneura Alberta Grésyja a na franzowskich generalow pada, kotsiž tamne schpaniske provinzy ani njesakitowachu, ani njewarnowachu. Franzowske nowiny žebi krucźe wotžadźenje a wobskorženje tutych njelepych a njerosomnych generalow žadaja. — Pschezo bóle žo pokasuje, so je sawiscź a njepopschecze franzowskich dźěkacźerjow pschecźiwo italskim dźěkacźerjam hłowna pschicźina poßlednich krawnych podawkow w Marseillu była. Franzowsojo hižom dawno s njemdroscźu na to hladachu, kak Italszy saßkužbu dźěkacźerjow dele tłóczachu. Franzowskemu dźěkacźerjej njeje móžno, so by žo wón s tajkej hubjenej jěždu žiwił, tak hubjenje drascźił, a pschi najnižschej saßkužbje hischcze pjenjesy w hromadu drapał, kaž to italszy dźěkacźerjo cźinja. Franzowsojo nětko hladaja, kak buchu najlózscho Italskich s Marseilla wucźischcźeli. Jako buchu njedawno franzowszy dźěkacźerjo k wußypanju wuhla skasani, chzychu woni jenoż s tym wuměnjenjom dźěło sapocźecź, so žo Italszy s dźěła puschcza; žadanje Franzowsow bu dopjelnjene a 30 italskich dźěkacźerjow prjecź póßłanych. Nětko pak Franzowsojo sjewichu, so budża jenoż potom dźěkacź, hdyž žo jim saßkužba powyschi. Nětko buchu Franzowsojo prjecź póßłani a Italszy wróczo wołani; tola cźi dźěkacźerskim knjesam prajicź dachu, so w Franzowskej žane dźěło wjazy njepschiwosmu a so žo do italskeje domisny wrócza.

Rußowska. Po wuprajenju ruskich nowinow žu powjescze wo wotpohladanym nadpadże w kněžorskim cźołmje na ruskeho zarja, kotrež tydźenja jendźelske nowiny do žwěta trubjachu, wschě wumyßlene. Wo nihilistach w poßlednich tydźenjach niczo žłyschecź njeběsche. — Krótko psched wotjědźenjom cźornohórskeje wjerchowki s Petersburga je pschewodźer wjerchowki, senatora Plamenaz, njelubosny podawk měł. Jedyn Cźornohórz s mjenom Džurajkowicź, kotryž bu dla spjecźiwoscze pschecźiwo něhduschemu cźornohórskemu wjerchej psched dołhimi lětami s kraja wupokasany, pschińdże njenadźujzy k Plamenazej a žo do njeho s teßakom da. Plamenaz žebi hłowu s ruku pokry, na kotruž teßak praßny a ju hacź do koscźi srani. Nadpadźeny s lěwej ruku revolver s paßa wucźeże a na Džurajkowicza wutsěli, kotryž s druhim dyrjenjom Plamenazowy paß rosrubny. Nětko hakle bratr nadpanjeneho, Dimitrij Plamenaz, kotryž w Moskwje studuje, pschiskocźi a Džurajkowicza tak s teßakom srani, so tón sa 10 minutow žwoje žiwjenje wudychny.

Bołharska. Póndźelu žu Bołharjo s wulkej wjetschinu wobsankli, so ma Alexander tež dale jich wjerch wostacź. Jenoż w Tirnowje dosta Alexandrowa strona poraženje. Měr njebu nihdże kaženy. Na žrědki, s kotrymiž je wjerch wjetschinu hłoßow dobył, wón njetrjeba hordy bycź. Petizije wo sdźerženje konstizije, kotrež buchu jemu na jeho pucźowanju po kraju pschepodate, wón se žamžnymaj rukomaj rostorha. Wólby buchu w mnohich městach wot wjerchowych sastojnikow wjedźene a falschowane. Hdyž po tajkim Alexander na bołharskim trónje wostanje, dha žo to po žwobodnej woli luda njestanje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jutsje, njedźelu 3. julija, sapocźnje žo nasche wulke měschczańske tšélenje (schießblejcha) a traje, kaž druhe lěta, hacź do pschichodneje njedźele 10. julija.

— So bychu wobydlerjo Budyschina tež w nozy wjedźeli, kotry cźaß maja, žo na radnej wěži wysche stareho cźaßnika jedyn nowy twari, kotryž budże w nozy wobžwěcźeny.

— Dźeń žedmich spanzow žo njeje kaž loni deschcźik schoł, samróczene njebjo žo po deschcźowej njedźeli rjenje wujaßni. Hdyž žměmy žo na stare burske prawidła spuschczecź, smějemy pschichodne žydom njedźel s wjetscha rjane wjedro.

S Hajniz. Tudomna katholska zyrkwicźka je hižom tak daloko natwarjena, so mózachu ju sańdźeny schtwórtk na žwjedźeńske waschnje sběhacź.

S Maleschez. Sańdźenu njedźelu je tu na dźiwne waschnje jedyn cźłowjek žiwjenje shubił. Dźěkacźer Pawoł Jurk, kotryž tu pola bura Sendy wot dweju njedźel žem dźěkasche, žebi w žwojej komorje pschi wobuwanju schkórnjow trup na nosy wotstorcźi. Pschi tym žebi wón jenu wulku žiku rostorže a žo, dokelž jemu nichtó na pomoz njepschińde, wukrawi. Jako sa poł hodźiny pschipadnje do komory pschińdźechu, bě wón hižom morwy.

Se Stróže. Tudomnych M—ez 13lětna holcźiza je žo psched tydźenjom na hacź dotal njewußlědźene waschnje shubika a njeje hacź dotal niczo wo njej žłyschecź było.

S Meschiz. Sańdźenu žobotu w nozy w dwanacźich hodźinach žu tu płomjenja njewobydlenu kněžu kowarja Krujaza, w kotrejž tójschto drjewa a žłómy leżesche, na cźiste sanicźike. Kaž žo sda, je woheń wot nětkajkeho słóstnika sakoženy.

S Njeßwacźidła. Kaž běsche tydźenja w „Serb. Now.“ wosjewjene, mějesche žo sańdźenu njedźelu popołdnju 26. junija pod wjedźenjom saryczańskeho žerbskeho towarstwa w naschim hoscźeńzu shromadźisna dla wuswolenja noweho sapóßkanza na sakski žejm. Spomnjena shromadźisna běsche bohacze wopytana, tak derje wot knjesow gmejnskich prjódkstejerjow, kaž tež wot druhich nahladnych mužow s Njeßwacźidła, s Rakez a wokolnych wßow. Jako běsche žo k. kubleŕ Kokla s Khróscźiz shromadźisnje w dležschej rěcźi pschedstajił, dha tež ta žama hnydom jenohłóßnje knjesa Koklu sa wólbneho kandidatu sa 8. wólbny wokrjeß postaji.

S Rakez. Byrnjež naschе žerbske towarstwo hakle krótki cźaß wobsteji, žo wone tola hižom psches žiwe skutkowanje sa Sserbstwo wusnamjenja. Jako bě žo tu psched dwěmaj njedźelomaj žerbski kandidat sa žejm knjes kubleŕ Kokla-Lißak s Khróscźiz pschedstajił a žwój program sjewił, towarstwo wobsankny, žo po móžnoscźi wo wuswolenje Kokle-Lißaka w rakecźanskej woßadźe

ſtaracź. Pola měſtopſchedßydy ßerbſkeho towarſtwa knjeſa kublerja Klimanta w Rakezach ßu papjerki ſa ßejmſke wólby doſtacź.

S Wóßlinka. Teź w naſchej woßadże, kotraż na wjeczornych ßerbſkich mjeſach leži, ßo poczina ßerbſki duch móznje ſběhacź a hibacź. Po pſchikkadże druhich ßerbſkich towarſtwow je tudomne ratarſke towarſtwo ſańdźenu njedźelu pſchi ßwojim poßedźenju w Schołcźiz hoſcźeńzu jenohłóßnje wobſankko, ſo chże pſchi pſchichodnych ßejmſkich wólbach ßerbſkeho kandidatu kublerja Koklu ſ Khróſcźiz na ßejm wuſwolicź. Wone tute wobſanknjenje pſchija, dokelž je pſcheßwědczene, ſo kubleŕ Kokla wſchě ßamownoſcże wobßedźi, kotreż ßu ßejmſkemu ſapóßłanzej nuſne, ſo je wón dobry Sserb, wótry rěczník, pobożny muž a woßebje wuſtojny ratař, kotryż móże, kaž to tydźenja knjes H. Keŕk jaßnje w „Serbſk. Nowinach" pokaſa, jenoż na prawe waſchnje naležnoſcże ßerbſkich burow ſaſtupowacź a pſched ſchkodowanjom ſakitowacź.

S 8. wólbneho wokrjeßa. Němſkej kandidataj ſa 8. kamjeńſki wokrjeß pſchecźiwo ßebi w kamjeńſkich nowinach wótrje wojujetaj. Je to prawje njelubosna wěz, hdyž mużojo, kotſiž chzedźa lud w ßejmje ſaſtupowacź, tak rjez ſ juchu do ßo ßykaja. Sapóßłanzej Beegej ßo jara porokuje, ſchtož je w 22 lětach na ßejmje cźinił abo njecźinił. A ſaßo Heinzu wuſběhuja, jako by to wěſte byko, ſo, hdyž wón Kinspórk regiruje, ſ tym też hižom roſymi, ſchto ßerbſkim buram k ſbożu tyje. Prawe ßkowo bě to w prawym cźaßu, kotreż k. Keŕk w poßlenim cźißle do Sserbow piſche a ſjawny dźak jemu ſa to! Sserb, kiž ßebi myßli, ſo ſ Kinspórka jemu ſbóżnoſcź pſchińdże, je runje tak njeroſomny, kaž žid, kotryž hiſchcźe na narod meßiaßa cźaka. My Sserbja wo prawdże nimamy żanu pſchicźinu k temu, ſo bychmy Beega abo Heinzu wolili. Wužijmy tudy na 12. julija datu pſchileżnoſcź, ſo ßwoju politiſku doſrawjenoſcź pokaſamy ſ wuſwolenjom ßerbſkeho ſapóßłanza kublerja Koklu-Lißaka. Dobycźe je wěſte, hdyž Sserbja w ßwojim intereßu wſchitzy w hromadu dźerża a wſchitzy woprawnjeni (berechtigte) też wo prawdże ßwój hłóß wotedadźa. To daj Bóh! —š.

S Wojerez. Na konjazej wuſtajeńzy, kotraż ßo tu 22. junija mějeſche, běſche pſches ſto konjow, wſchitke ſ wojerowſkeho wokrjeßa, wuſtajenych. Prěnju pjenježnu ſtohriwnowſku prämiju doſta pokleńk Schimjenz ſ Brětneje, a ßlěbornu medaillu ryczerkubleŕ ßwobodny knjes ſ Magnus nad Delnjej Woleſchnizu.

Wukaſy wyſchnoſcże.

§ 25. julija t. l. budże ßo khěžna leżownoſcź Korle Auguſta Rieſchki we Lupoj, kotraż je na 1920 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přilopk.

* Kraßny, jaßny komet ſ 5 kóhcźi dołhej wopuſchu ßo hižom pſches tydźeń na poknóznym njebju ſyboli. Wokoło dwanacźich hodźin ßo wón w najwjetſchim ßwětle pokaſuje; wón je najrjeńſchi komet wot lěta 1858 ßem. Dokelž ßo khwatnje wot pokodnja k poknozy hiba, budże bórſy ſa naſche wocźi ſhubjeny.

* Pſches njekedźbliwe pjelnjenje ſpiritußa do jeneje palazeje ſpiritußoweje lampy je njedźelu wjeczor jena dźěcźaza holza w Draždźanach cźežke njeſboże ſawinowała. Spirituß w bleſchi ßo ſapali, bleſcha rosbuchny a płomjenja ßo na holzu a na małe dźěcźo, kotreż mějeſche wona pěſtonicź, wulinychu. Maczeri, kotraż na dźěſcźowe kſchicźenje na pomoz pſchiběża, drje ßo radźi woheń podußycź, tola dźěcźo je ßo tak wopaliło, ſo ſa dwě hodźinje wumrje, też holzyne rany ßu ſtraſchne a ßo hiſchcźe dwěluje, hacž pſchi żiwjenju woſtanje.

* W Noßenje ſańdźeny pjatk jedyn ßydomlětny hólcźež jeneho konja ſkobaſche a bu ſa to na měſcźe khoſtany. Kóń ſ nohu wudyri a hólza tak ßylnje do hkowy praßny, ſo tón bjes myßlow na ſemju padże. Hacž budże jemu żiwjenje ſdźerżane, ßo hiſchcźe praſcha.

* Sskužobny hólz pſchekupza Stichela w Lipſku, kotryž je njedawno ſ 31,000 mk. cźeknył, hiſchcźe njeje doßahnjeny, byrnjež je na jeho ſajimanje 2000 mk. lubjenych. Hacž do Kaßela je polizija ſa nim ßlědźiła, wot tam pak je ßo wón ſ jejnych wocźow ſhubił.

* W Oberſtejnje wußlědźi wóndano ßudniſki ekſekutaŕ pſchi wurumowanju wſchelakich wězow jedyn korb, w kotrymž wſchón naſtróżany make dźěcźo namaka, kotreż mějeſche żadkawy napohlad. Ruzy a noſy běſchtej ſeſhibowanej a ßo njemóżeſchtej hibacź, jenotliwe ſtawy běchu ſaroſcźene a wobliczo ſtorhane. Pſchepytanje pokaſa, ſo ßo wbohe ſtworjenje, kotreż ßo ſdaſche lědma jenolětne dźěcźo bycź, hižom pjecź lět na tute żadkawe waſchnje w njecźiſtym korbje żiwjeſche. Sswoje požadanje ſa jědźu móżeſche dźěcźo jenoż ſ njeſroſymliwym bórbotanjom ſjewicź; nětko wone wotſběrane mlóko doſtawa. Macź wboheho njebożatka je jena ßkużobna dźowka, kotraż w ßamej khěži ßkuži.

* W Dobrſanje w Cźechach je 25. junija wulki ſliw ſ krupobicźom panył a je pſches to ſtraſchne powodźenje naſtało. Lětuſche żně ßu zyle ſahubjene.

* Se Schpaniſkeje pißaja: Na moreloſkej żeleſnizy je ßo 26. junija w nozy żeleſnizowy cźah pola Kuratla do San-Antoniowſkeje rěki walił. Na 200 ludźi je pſchi tym żiwjenje ſhubiło, wjele druhich je cźežko ranjenych. Pucźowarjo běchu ſ wjetſcha wojazy.

* Spodźiwne a ßměſchne wěſchcźenje kónza ßwěta, kotreż běſche njedawno we wſchelakich nowinach cźitacź a po kotrymž je na 15. novembra tutón dźeń poſtajeny, je kaž ruſke nowiny „Golos" (hłóß) pißaja, we wokolnoſcźi měſta Ssamary bjes tamniſchimi ruſkimi roskaknikami (ſtarowěrzami) połnu wěru namakało a tucźi lóhkowěriwi ludźo nětko ſ bojoſcźu na ßudny dźeń cźakaja. Wjele wot nich je ßwoje domy a kubła pſchedało, ßluby wotprajiło atd. Wſchitzy ßo na ßmjercź pſchihotuja. Kak wulka je tola bjes ludźimi hiſchcźe pſchiwěra!

* Cźeßanje konjow ma ßo wjeczor a niz rano, kaž ßo to ſ wjetſcha cźini, wobſtaracź. Hdyž ßo ſ nimi tak wobkhadźuje, wone w nozy dobry měr wužiwaja a ßo na druhe ranje tak lohko njenaſymnja, kaž hdyž ßo rano ſe ßylnym cźeßanjom kožowe dźerki pſchejara wotewrja.

Sserbam w kamjeńſkim a rakecźanſkim ßudniſtwje.

S nowa naſtawa pola derjeſmyßlenych a nahladnych mużow kamjeńſkeho a něhduſcheho rakecźanſkeho ßudniſtwa požadanje, ſo by ßo tuta, ſ wjetſcha zyle ßerbſka krajina, w ſakſkim ßejmje też wot Sserba hódnje ſaſtupowała. Tute pſchecźe je krej a mjaßo na ßo wſako ſ tym, ſo ßu wſchě „ßerbſke towarſtwa a bjeßady" w naſchich woßadach, kaž w Rakezach, w Sarycźu, w Jaßeńzy, w Kukowje a Laſku, ſa prawe ſpósnałe, ſo ßo ſ 8. wólbneho wokrjeßa Sserb do ßejma ſcźele, kotryž, kaž ma ſahorjenu wutrobu ſa ßwój lud a jeho cźaßne derjemécźe, tak też wuſtojny je, ſo by tajke cźeſtne póßłanſtwo hódnje ſaſtał. Wone ßu ßo w tym ſjenocźiłe, ſo pſchi pſchichodnych wólbach na dźeń 12. jul. t. l. ſa

k. kublerja Michała Koklu-Lißaka ſ Khróſcźiz,

pſchedßydu khróſcźańſkeho ſpěwarſkeho towarſtwa „Jednoty" a ßobuſtawa „Macźizy Sserbſkeje" hłoßujemy.

Na poruczenje tutych naſchich towarſtwow je to też wjele wjetſcha mnohota gmejnſkich pſchedſtejicźerjow a widźanych hoſpodarjow minakalſkeje, rakecźanſkeje, njeßwacźilſkeje, khróſcźańſkeje, ralbicźanſkeje, wotrowſkeje, njebjelcźanſkeje, ßerbſko-kamjeńſkeje a wóßlincźanſkeje woßady ſa dobre ſpósnała, ſo poſtajeneho kandidatu podpjeraja.

Wschitzy jako kschesczijenjo derje wěscze, kak ważne ßu wschě wólby w naschich dnjach. Mamy-li ßo něhdy psched Bohom samołwjecz kóždeho ßłowa dla, kotrež ßmy njetrjebawschi rěczeli, potom czim wěsczischo ſ teho: hacz ßmy pschi wólbach ßwój hłoß derjesmyßlenemu, nabożnemu a bohabojasnemu mużej dali, abo najatemu, nam Sserbam zusnikej, kotryż ſa nasche należnosczе, woßebitosczе a naschu we wschelakim trěbnu ßamostatnosczі ani czucza nima. Njeby-li teho wěsta nadzija była, so postajeneho kandidatu pscheczischczimy, hdyż wschě ßerbske woßady sjenoczene k wólbam pschistupja, bych prajił: Wostańcze doma, schkoda prózy! Ale temu tak njeje. My Sserbja wuczinjamy w 8. wólbnym wokrjeßu wjetschinu wobydlerstwa, płaczimy wjele wjetschi dźěl krajnych dawkow a teho dla ßłuscha po wschěm prawje wuprósnjene město w ßejmje Sserbej ſ nascheje ßrjedźisny.

Njeponižmy ßo psches to, so Sserba sazpějo ſa jeho pschecziwnika pschi wólbje hłoßujemy, a so ßwoju narodnosczі a dowolenu woßebitosczі człowjekej do rukow położimy, kotryż, njech też druhich derje saſtupuje, nam jako Sserbam niczo pomhacz njemóże a njecha, mjes tym so nasch kandidat wěso Němzam na żane waschnje schkodźicz njeſamóże a nochze!

Sserbſzy bratſja! Mużojo ſe wschěch ßerbskich woßadow, lutherskich a katholskich, rukuja wam ſa to, so tón, kotrehoż ßmy jako ſapóßłanza wuwołali, ßwoje ważne, czeżke a ſamołwite saſtojnſtwo w ßejmje derje saſtara. Wón chze a budże we wschěm kedźbowacz na wolu nascheho ludu. Tuta wola pak je: So ßmy Sserbja a so chzemy Sserbja wostacz; so ßo nam w starodawnym czaßu posticzene prawa na żane waschnje njepschikrótscha; so ßo ßerbska rěcz w schulach a pschi Bożich ßłużbach wschudże nałożuje, każ daloko to ßerbski lud ßwojeho sboża dla żadacz dyrbi a naturske a napißane prawo na to ma; so ßo pschi krajnych wudawkach na najwjetschu ſlutniwosczі kedźbuje; so ßo ßamostatnosczі nascheho lubeho ſakſkeho kraleſtwa we wulkim němſkim ſwjaſku wobkhowa. Też lubi wam, so po kóżdym ßejmje nasche ßerbske woßady wopyta, so by rosprawu dał wo ßwojej a druhich ßejmſkej dźěławosczі a so by ßłyſchał pschecża ßerbſkeho ludu, kajkeż bychu ßo knjeżerſtwu wosjewicz měke.

Njedajcze dha ßo, lubi ßerbſzy bratſja, nawabicz, so byſchcze ſa někoho hłoßowali, kotryż żaneje luboſcze k ßerbſkemu ludej nima; njeſapřejcze Sserba, so byſchcze trjebaj ßebi do ſchkody ſa zuſnikom běżeli!

Czin kóżdy Sserb ßwoju wólbnu winowatosczі! Sběhńmy na dżeń 12. julija ßerbſku khorhoj w poknym pſcheßwědczenju dobreho prawa ſa naſchu ßerbſku wěz! Njerosſchczěpmy ßo w tak ważnej narodnej wězy, so by tajka njepſchesßenosczі nam nowu ßmjertnu ranu njepſchinjeßła a ßo nad nami ßłowo dopjelniło: „Kóżde kraleſtwo, kotrež je w ßebi rosſchczěpjene, budże wukorjenjene!“ Rosemcze derje ważnosczі wězy a wokomika: Njech budże 12. julij czeſtny a ſbożowny dżeń ſa naſch ßerbſki lud! -š.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalſka zyrkej: Jan Lipka, hoſpodarſki pomoznik w Hrubocźizach, ſ Thereſiju Fryczej ſ Boſchez. — Ernſt Edmund Käſtner, murjeŕ a wobydleŕ pod hrodom, ſ Lenu Jokuſchez ſ Czornych Noßliz.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Guſtav Richard, Korle Ernſta Pětſchki, czěßle a wobydlerja, ß. — Pawoł, Jana Matyja Jurka, ſkakarja a wobydlerja, ß. — Bjedrich Auguſt, Bjedricha Auguſta Krönitza, ſerżanta w 4. infanterie-regimencze czißko 103, ß.

Michalſka zyrkej: Bohuwěr Korla Auguſt, Korle Auguſta Riedela, makeho ſahrodnika w Hrubjelczizach, ß. — Luiſa Melanija, Ernſta Pětra Bohuwěra Eberhardta, pjekarja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Bjedrich Max, Jana Bohuwěra Motſka, zyheledźěkarja a wobydlerja na Zidowje, ß. — Hana Madlena, Jana Malcharja, wobßedźerja leżownoſczow na Zidowje, dż. — Arno Adolf, Hermanna Adolfa Römera, żandarma a wobydlerja na Zidowje, ß.

Katholſka zyrkej: Hermann Franz, Antona Pfeifera, fabrikſkeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß. — Thekla Antonia, Antona Witeka, fabrikſkeho dźěłaczerja w Budeſtezach, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 17. junija: Jurij Żur, wumjeńkaŕ w Skłonej Borſchczi, 76 l. 6 m. — Bertha Selma, Jana Bohuluba Schöny, dźěłaczerja a wobydlerja na Zidowje, dż., 10 l. mjenje 7 d. — 19. Bohumĕr Daniel Schreiber, wobydleŕ na Zidowje, 69 l. 2 m. 2 d. — Madlena Rjelkez ſ Tyhelka, ßłużobna dżowka w Tſelanach, bu na żelesnizowych ſchěnach pſchejědżena namakana. — 21. Hana Valtenez, Bjedricha Auguſta Krönitza, ſerżanta w 4. infanterie-regimencze czißko 103, mandżelſka, 21 l. 8 m. 5 d. — Hana Martha, Guſtava Maxa Kaplerja, dżuheho wuczerja na Zidowje, dż., 6 m. 11 d. — 22. Jan Leſchawa, thěżeŕ na Zidowje, 76 l. 6 m.

Płaczisna żitow a produktow

w **Budyſchinje** 25. junija 1881.

Żitowy dowos: 2186 měchow.	Na wikach				Na burſy			
	wot		hacz		wot		hacz	
	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	10	71	11	49	10	42	11	61
Rożka = =	11	39	11	65	11	24	11	39
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	7	61	7	97
Wowß = =	8	—	8	40	8	—	8	30
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	60	2	10	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Sslóma . . .	19	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 376 ſcht., ſcht.	13	50	26	50	—	—	—	—

Khěża czißko 5 pschi michalſkej zyrkwi je pschemenjenja dla na pschedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicz.

W Pſchiwczizach je dwajſchoßna **khěża** czißko 36 ſe ſahrodu na pschedań.

Leżownosczі na pschedań.

Ssrjedu 13. julija t. l. dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo wot kubła kat. czißła 10 w **Konjezach** pola Rakez něhdże 30 kórzow pola, łuki a łęża po jenotliwych parzellach pod wumĕnjenjemi, do awkzije woſjewjomnymi, na pschеßadźowanje pschedawacz. Też budża ßo ſ dobom ſtejaze rjane żně po małych parzellach, pſched pſcheßadźowanjom leżownoſczow, na pſcheßadźowanje pschedawacz.

Sawoſtajaze něhdże 51 kórzow wulke ſbytkne kubło ma ßo po awkziji teho runja pschedacz.

Shromadźisna w herbſkej grychcze tam. Wobßedźeŕ **Michał Czornak.**

S jeneho krucha praßowane, każ też ſ dweju dźělow w hromadu ſbite a zyle ſ zynom pokryte

mlókowe ßudobje,

mlókowe ſchklě, mlókowe blachowzy, mlókowe kſchidy, mlókowe khany, jenoż w najlěpſchej tworje, poruczа

Chr. Holtsch Nachf.

na mjaßowym torhoſchczu.

W Czornjowje pola Bukez je khěża czißko 20 ſ rjanej ßadowej ſahrodu ſe ßwobodneje ruki na pschedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola **Jana Běbracha** na knjeżim dworje w Koprzach pola Pomorez.

We wudawarni „Serbſkich Nowin“ je na pschedań: **Spěwna radosczі**; sběrka ſchulſkich spěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Tunje dźěcźaze wosy.

Psches tunje nutskupowanje je mi móžno, dźěcźaze wosy po jara poniženych płacźisnach, najtuńsche hižom wot 12 mk., pschedawacź.

A. M. Bartusch,
korbaŕski mischtr na Židowje.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoža, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płacźisnach porucźa

W. Hübner, tyscheŕski mischtr w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Pscheńcźnu a **ržanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,
wschě družiny warjenjow, draždźanski taflowy rajß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, cźornu muku, majß, majßowy schrót,

k wußywej

hróch, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucźa

C. Kahrowe
na žitnych wikach pschi póstnej kowaŕni.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucźa

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,
jerje,
schtuka wot 5 np.,
zokor,
zyły a tołcźeny,
wschě dobre zichorije, soda, stärku, nudle, schwablcźki, rajß, kaž tež wschě druhe kolonialtwory porucźa w najlěpschej dobrosczi pschi sprawnym poßłuženju a po najtunischich płacźisnach **Arno Möckel**
13 na ßerbskej haßy 13.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Awkzija duboweho drjewa.

Pjatk 8. julija t. l. maja ßo na **njeßwacźilskim** lěßowym revieru ßlědowaze dubowe, wužitkowe a palne drjewa na ßamym měscźe a pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź:

26 klozow, 20—70 cm. hornjeje tołstoscźe, 2,5—5,5 m. dołhoscźe,
12 Rm. wužitkowych schcźěpow,
138 „ palnych schcźěpow,
90 „ knyplow,
95 „ repuchow,
67 „ pjeńkow.

Shromadźisna:

Rano w 8 hodźinach pschi dołhej horje pola lischeje hory — wotdźělenje 34 ncf.
Dopołdnja ½10 hodźin we Łomskej (Łomske) pschi lischcźej hońtwje (Fuchstreibe) — wotdźělenje 32 d.
Popołdnju w 2 hodźinomaj w swěrinskej sahrodźe pola Njeßwacźidła — wotdźělenje 29 e.
„ w 5 hodźinach pschi Stillerez najatym polu pola Wbohowa.
Wscho dalsche je pola podpißaneho shonicź.

W Njeßwacźidle, 24. junija 1881.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo tam.
Nowottne.

M. Th. Pech

porucźa

barbunjepuschcźaze kattuny,

łóhcź wot 17 np., **pikéj,** łóhcź wot 25 np., **kroisej, köper** a **madapolamy** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach;

módry cźischcź,

bjes cźeŕwjeneho cźischcźa łóhcź po 23 np., s cźeŕwjenym cźischcźom łóhcź wot 26 np., w najlěpschich dobroscźach a najmłódnischich mustrach;

drastne stoffy,

a to wołmjane, półwołmjane a lüstrowe we wschelakich mustrach a po najtunischich płacźisnach;

dwójny lüster,

wot najtunischeje hacź do najlěpscheje błyschcźateje twory;

cźorne ßomoty a židźane stoffy; rubischcźa na hłowu,

a to **židźane, wołmjane, półžidźane a kattunowe** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach; wysche teho **ruby, běły a módry płat,** ¼ schěroki, łóhcź wot 46 np., **podschiwkowe stoffy, poßleschcźowe tkaniny, kholowowe tkaniny, módre cźischcźane schórzuchi, moiréjowe schórzuchi, běłe a pißane dybsacźne rubischka** po wurjadnje tunich płacźisnach w dobrej a sprawnej tworje.

M. Th. Pech
w Budyschinje na hłownym torhoschcźu,
pódla měschcźanskeje haptyki.

☛ W khlamach ßo **ßerbski** rěcźi. ☚

K njewjescźinskej drascźe

porucźam

cźorne židźane stoffy, cźorny kaschemir.

M. G. Freyberg,
62 na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski rycźi!**

Powschitkomna assekuranza w Trjescźe.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcźe 1831.

Wobsanknjenje sliczbowanja na lěto 1880 dopokasuje, so towarstwo sledowaze rukowaze fondsy wobsedži:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**5,250,000.** —.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**21,236,440.** 92.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1881:	„	**11,560,359.** 89.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**13,676,187.** 60.

W lěcźe 1880 bu **27,063 schkodowanjow** se snamjenitej summu wot

8 millionow 4 tyßaz 562 schěßnakow 73 krajzarjow

sapłaczenych. Wot kóždeho agenta towarstwa móże ßo cźischczany sapiß wschěch schkodowanjow dostacź.

Wot wobstacźa towarstwa bu s zyła ta wulzyschna summa wot

143 millionow 341 tyßaz 314 schěßnakow 76 krajzarjow

sa sapłaczenje schkodowanjow wudatych.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) pschе **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje: twory, mobilije, žnjenske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja** wschěch družinow;

b) poskicźuje sawěscźenja na **žiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poručataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.

Julius Menzel w Kamjeńzu.

Eduard Hartmann

na snutskownej lawskej haßy

porucza we wulkim wubjerku po najtunischich płaczisnach:

gurt, drell a **lětne stoffy** sa muskich,
plat a **shirting** k koschlam,
damast a **zwólch** k zycham,
blidowe rubhy a **salvety,**
kattun, módroczischcź a **nordski plat,**
rulowy s płata a molowane we wschěch schěrokosczach,
kattunowe, wolmjane a **židźane rubischcźa,**
plat sa plony a **kožane ßukno,**
wóskowe barchenty a **gummijowe stoffy.**

Žónske a holcźe klobuki,

pyschene a njewupyschene,

kaž tež wschitke **wupyschenske artikle** pschedawam dla pósdneho cźaßa po płaczisnje, kaž mje ßameho khoschtuje.

Alfred Töpler,

klobukowe, modowe a bělotworowe khlamy

11 na schulskich hrjebjach 11.

Mydło pschе piwalzy, theerowe schwablowe mydło

s fabriki Bergmann & Co. w Frankfurcźe nad Majnom, je najlěpschi ßrědk k porjeńschenju kože a je jenož na pschedań pola

Herrmanna Puya, mydlarja

na ßerbskej haßy.

Rjany wósk

kupuje stajnje

Herrmann Puy,

mydlař,

na ßerbskej haßy.

Mój sklad hotoweje **muzskeje** a **hólczazeje drasty,** kaž tež najnowschich **ßuknjanych** a **bukskinowych stoffow** s tutym naležnje poručam.

Schicźe po **měrje** ßo solidnje a tunjo wobstara.

H. M. Kubasch, krawski mischtr

w Budyschinje na garbarskej haßy cźißko 4.

Najtuńscho a najlěpje

kupujesch swjerschne koschle, nózne koschle, dźěcźace koschle, žónske koschle, chemisetty, khornarje, manschetty, shipsy, krawatty, dybjacźne rubischka, spódne jaki, spódne khołowy, spódne ßuknje, łožowe plachty, gardiny, korsetty, koschlowe saßadki, schórzuchi, schtykowanja, shirtingy, schiffon, koschlowe ßukno, pikéj, parchend, damask, blidowe a poßeschczowe schaty pola

A. Tschentschera s napschecźa noweje měschczańskeje schule,

schatowy a wuhotowanski magazin.

Budyska parna pjekarnja

rózku sa runu wahu **khlěba** wumělnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczisnje.

E. R. Lehmann

na rózku hospitalskeje a jahrodoweje haßy.

Koßy

najlěpscheje dobroscźe po tunich płaczisnach porucza

Paul Seidler

na swonkownej lawskej haßy 16.

Na měschczańskim tšělenju w Budyschinje.

Jeana Baesa zyrkus a wopizowy theater.

W czażu měschczańskeho tšělenja wschědnje 3 pschedstajenja w 4, 6 a 8 hodźinach. Pschedstajenja žo wot 80 najlěpje wuwuczenych wopizow a pžow woženebneje raży wuwjedže.

Płaczišny městnow:

Czišłowane městno na stole 1 mk. 20 np., saprjene městno 1 mk., prěni rang 75 np., druhi rang 50 np., gallerija 20 np. Dźěczi pod 8 lětami płacza 60, 50, 40, 30, 20 np.

S poczeščowanjom

J. Baesa.

Wosjewjenje.

Po wukasni majoratneho knjesa nad Njeżwaczidłom atd. je sběrarjam hribow a jahodow pschistup do tudomneho majoratskeho lěża bjes dowolenskeho pižma sakasany, kaž s zyka wscho **njewuschne** khodźenje w tutym lěżu, kaž hacž dotal, krucze sakasane wostanje.

Temu, kotryž jeneho powlakowarja kożydłow podpižanemu sarjadnistwu tak wosjewi, so móże žo wón na żudnistwje khostacź, žo prämija s najmjeńscha wot 50 mk. lubi.

S dobom žo wosjewja, so je wscho njewuschne rybłojenje w knježich hatach a rěczkach pschi khostanju wot 30 mk. sakasane.

W Njeżwaczidle, 20. junija 1881.

Hrabinske hajniske sarjadnistwo tam.

Pschepołożenje wobydlenja.

Dr. med. Rätza w **Biskopizach**

bydli wot nětka na **dwórnischczowej drósy (Bahnhofstraße)** w **Frenzelez** domje (pódla A. Lützenberga).

Lětne czapki (mězy).

Czorne czapki, po 1 mk.,
jażne „ „ 50 np.,

wikowarjo dostanu rabatt,
porucza we wulkim wubjerku

Hermann Müller,

czapkař (mězydźełař) na żerbskej haży czišło 6.

Wschitkim lubym Sserbam k nawjedźenju dawam, so na wjelestronske żadanje wot nětka **na kważy proschu,** s tym wuměnjenjom, so proschenje jenož bjes wěnza a bjes bantow wobstaram.

S poczeščowanjom

Korla Berchhold we Wuježku.

Jutsje, njedźelu 3. julija,

reje

pola **Wehle** w Maleschezach.

Reje

jutsje njedźelu pola **H. Sendy** we Łupoj.

Wobydlenja

sa dźěłaczerjow móża žo wobczahnycź na knježim dworje w Porschizach.

We wokolnosczi Budyschina žo wobydlenje sa jeneho rjemjeżnika na wotnajecze pyta. Wscho dalsche je shonicź pola

Jana Arbana w Porschizach.

Wuczobnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy en gros a en détail pytam hnydom jeneho **wuczobnika**

August Bartko.

Woženicź

chże žo jedyn strósby, pschistojny żiwnosczeŕ s dobrym waschnjom. Żónske, w starobje wot 26 hacž 40 lět, kotrež chzedźa žo s prawdu jemu dowěricź, njech se spomnjenjom żwojeho samoženja a wobstejnosczow żwoje mjeno we wudawarni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Prěni dźeń żwjatkow żu pola mje jene **żerbske spěwarske knihi** ležo wostałe a żu po sapłaczenju nawěschtkoweje płaczišny sażo dostacź.

Robert Jacob,
gratokowař w Budyschinje.

Lětny dźeń żmjercze

Augusty, Jurja Herza se Spytez, nětk w Margarethenhěcze pola Dubrawy mandźelskeje starscheje dźowki.

Spi nětk derje, Gustelka!
We Klukschu tam na kerchowje;
Twoja bolosczź żwój tónz ma,
Czišche spisch ty nětk we rowje;
Czežke żu tu pschětrala,
O ty wboha dźowczičźka.
Se Spytez ty wot wowki
Czehnische psched poldra lěta
K starschimaj do fabriki
S mjenom „Margarethenhěta",
Tam, hdźež ty — o srudoba —
Pschińdże do toh' njesboża.
Runje dżenża psched lětom —
Lonsche lěto pjatk to běsche —
Popoldnju, psched wieczorom,
Hdyž ty s tej' fabriki dźěsche,
Dha maschinska walza cze
Tam sa nohu dożaże.
Nimale dwě hodźinje
Bjes walzami s nohu tčesche,
Dokelž — kaž je prajene —
Sastajicź żo njehodźesche,
Tak bu prawa noha czi
Rosmjeczena na kruchi.
Nowa bolosczź nasajtra —
Tuta noha prjecź bu brana
A wot jeje lěkarja
Wysche kolen wotrěsana;
Na druhi dźeń dopoldnja
Bóh pak psches żmjercź prjecź cze wsa.
Snatu schtuczźu khěrluscha:
„Modl żo, dźi po Božej schczeżży"
Bě żo runje modlika,
Dha 'schcze junkrócź sdychny czeżży,
Potom — luba dźowczičźka —
Dźěsche psches żmjercź do njebja.
Njedź'lu żno bu hrjebana,
Hacž najrjeńscho wupyschena,
Na kerchow tam do Kluscha,
S wulkej czrjódu pschewodźena;
Młodych hólzow dwanacze
Tebje k rowu njeżesche.
Něschto psches lět połwożma
Bě ty tudy dopjelnika,
Dha ży ty żo wot żwěta
A wot żwojich wotdźělita,
Lubych starschich, żotsiczku
Wopuschczi ty nahle tu.
Swój dźak nětk czi starschi tej'
Dadźa prajicź, kaž żo żluscha,
Lubej Hanje Worczinej,
Kak bě tuta sprawna duscha
Pschi naż pschi tym njesbožu
S troschtom, s radu, s pomozu.
Lubowani, njepłaczcze,
Wona je wscho pschecerpika,
Jej nětk w njebju derje je,
Tam je wona zyle czika,
Jeje noha bolaza
Je jej s molom sażika.
Jeje row wy sawěscze
Pschede wschěm dźenż wopytacze
A tam pschi nim nutrnje
„Wótcze nasch" tež wuspěwacze,
Kaž jo lěto sańdźene
Czinili tak husto scze.
Junu, junu budźecze
W njebjeżach ju sażo dostacź,
Junu do wschej' wěcznosczе
Pschi wami tam budże wostacź,
S tym żo, lubi, troschtujcze
A nětk wjazy njepłaczcze.

Na żadanje **Pětr Młónk.**

Lipa Serbska čo. 6

1881 je wušła.

Serbski Hospodař

čo. 7 1881 je wuschoł.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 28. **Sobotu 9. julija 1881.** **Lětnik 40.**

Dobycze prawa.

W Jendźelskej a w Amerizy je kschescźijanska sekta, kotrejež pschiwißowarjo ßo kwäkarjo mjenuja. Woni nimaja žanych prědarjow a žanych zyrkwjow. W salach, w kotrychž ßo njedźelu seńdu, njeje žaneho woktarja, žaneje klětki, žanych pischczelow. Tam jenoż lawki steja, na kotrychž ßobustawy gmejny s měrom w hromadze ßedźa, doniž ßo tón abo tamy hnuty cźuje, ßo posběhnycź a psched shromadźisnu krótku abo dołhu rěcź dźerżecź. Ssamo žony ßmědźa pschi Božich ßłużbach rěcźecź. Kwäkarjo ßwjatu kschcźenizu njewuźiwaja, kotruž sa njetrěbnu maja, dokelž dyrbi ßo kóždy se ßwjatym duchom kschcźicź. Żeńtwy ßo na tajke waschnje stanu, so ßo po dowolnoscźi nastupazych starschich mkodaj mandźelskaj psched gmejnu pschipowjedataj. Woni kóždu pschißahu sapowjedźa, ßo powołajo na Khrystußowe ßłowa: „Ja praju wam, so byschcze ßo niczeho njerocźeli.“ Woni rad žaneho wyschnoscźoweho sastojnstwa njepschiwosmu a wójnu a wojerśku ßłużbu saßudźa. Jich drasta je s prosteho schěreho ßukna schita, bjese wscheje pychi. Kłobuk se schěrokej kromu je woßebite snamjo kwäkarskich mužow. Tutón kłobuk woni psched nikim s hłowy njescźahnu, też niz psched kralom, dokelž maja woni sa hrěch, cźłowjekam cźescź wopokasacź, kotraž jenoż Bohu pschißłuscha. Jenoż hdyž chzedźa w ßwojich shromadźisnach rěcźecź, scźahnu ßebi kłobuk. Woni kóždemu cźłowjekej, też kralej „Ty“ rěkaja a maja to sa hłupu njewěrnoscź, hdyž ßo jenotliwemu cźłowjekej „Wy“ praji. Pschi wschěm tym ßu woni pobožni a pěkni ludźo. Woni měrne spokojne žiwjenje wjedu. Wschě wjeßele, kaž rejwanje, hońtwu, hudźbu a hry, maja woni sa hrěch. Skóstniństwo, njepózcźiwoscź a njekasanstwo pola nich njenamakasch. Pschi wikowanju woni njepostorcźimnu sprawnoscź pokasuja, so mózesch ßo na jich ßłowo wěscze spuschcźecź. Sa khudych w ßwojej woßadźe ßo woni ßwěru a kschescźijanszy staraja. S zyła ßo woni psches měrne, pobožne waschnje a psches ßwoju wutrobnu dobrocźelsku bratrowsku luboscź wusnamjenja; duž też ßo „pschecźelow“ bjes ßobu bjes pschicźiny njemjenuja.

Toby Simpton, bohaty kubleŕ w Jendźelskej, ßłuschesche kwäkarskej gmejnje. Wón běsche ßwoje kubło, dwě hodźinje wot Londona sdalene, pschenajak, a ßo s danju ßwojeho samoženja žiwjesche. Jeho žona běsche jemu psched někotrymi lětami wumrjeła a běsche jemu ßydomnacźelětnu dźowku Marju sawostajiła. Wón s njej rjanu khěžku, kotruž běsche ßebi w londonskim pschedměscze kupił, wobydlesche. Jeho dźowka běsche sbožowna njewjesta jeneho mkodeho molerja, s mjenom Edward Weresford. Moleŕ mějesche bohateho pjenjeżnika sa nana, kotryž běsche, pschekupzskeho wikowanja ßo wsdawschi, ßamlutki na małym kubleschku njedaloko Londona žiwy. Wón běsche skupy, cźłowjekam njepschecźelny muž, a ßo wo ßwojeho ßyna niz kuska njestarasche. Wón jemu poknu ßwobodu we wschěm da, ale też jeho na žane waschnje s pjenjesami njepodpjerasche. K ßynowej żeńtwje běsche wón ßwoju dowolnoscź dał s tym wuměnjenjom, so tu khwilu wot njeho žane pjenjesy njedostanje. Mkody moleŕ njeběsche po tajkim, byrnjež mějesche bohateho nana, na žane waschnje samožity. Ale wón se ßwojim wumjekstwom doscź saßkużesche, so by ßebi hospodarstwo sakožicź a ßwoju ßwójbu pschistojnje a derje sežiwicź móhł. Wysche teho wot ßwojeho nana zyke samoženje jako dźěcźaze herbstwo wotcźakowasche. Tutych pschicźinow dla, a dokelž mkodeho molerja se wschej wutrobu cźescźesche a lubowasche, běsche Toby Simpton do jeho żeńtwy se ßwojej dźowku swolił. Cźim bóle wón ßwojeho pschichodneho ßyna sesnawasche, cźim bóle ßo wón jemu pschikhilesche. Wón ßo na sbožu a luboscźi mkodeju cźłowjekow wjeßelesche a hladasche s měrniwej radoscźu a wjeßekej nadźiju na jeju sjenocźenje a jeju pschichod.

Kwaßny dźeń běsche na 4. oktobra postajeny. Toby Simpton chzysche najprjedy dań wot ßwojeho kubła wotewsacź, so by s dźełom tutych pjenjes kwaß wuhotował. Jako ßo dźeń prěnjeho oktobra pschibliži, ßyny ßo wón na ßwojeho konja a jěchasche na kubło. Tam wón 200 sterlingowych puntow (něhdźe 4000 mk.) dosta a ßo wokoło wjecźora domoj na pucź poda. Běsche ßo hižom khětro sacźmiło, tola měßaz s poknym ßwětkom krajinu wobßwěcźesche. Toby dasche konjej pomału hicź, kaž ßo jemu spodobasche. Jemu ßamemu myßliczka wo bliskim kwaßu a sbožu jeho dźěscźi hrajesche. Tak běsche ßo k poßlednim khěžam pschedměsta pschibliżił, jako njedaloko ßebje jěsdneho wuhlada, kotryž bě na drósy sastał a po sdacźu na njeho cźakasche. To ßo jemu straschne bycź sdasche. Wón se ßwojim konjom sastawschi roskładowasche, hacź ma ßo wrócźicź abo po pucźu dale jěchacź. Bjes tym běsche zusy jemu bliże pschischoł. Toby Simpton spósna, so, hdy by też chzył, wjazy cźeknycź njemóże. Jeho kóń běsche hižom wustaty a by jeho zusy bórsy doscźahnył. Wón mějesche twjerdu nadźiju, so jeho Bóh móże a budże krycź, a so ßo bjes Božeje wole jemu žaneje kschiwdy njestanje. Duž wón ßwojemu konjej s měrom dale stupacź dasche a khróble zusemu napschecźiwo jěchasche. Jako běsche jeho skóncźnje doscźahnył, pytny wón, so mějesche njesnaty cźłowjek masku na wobliczo swjasanu. Hižom tuto snamjo pokasa na sły wotpohlad, pschetož jěsdny njeby trjebał, je-li by na dobrym pucźu był, ßwoje wobliczo pokrycź. Schtož Toby Simpton s bojoscźu wotcźakowasche, to ßo sta. Zusy wucźeże pistolu, měrjesche ßo s njej do kwäkarja a sawoła se schkrěcźatym hłoßom: „Daj mi twoje pjenjesy.“

Toby Simpton běsche khróbły a ßylny muž. Ale wón běsche zyle bjes brónje a ßo tak wobaracź njemóżesche. Jemu běsche też po kasnjach jeho wěry sakasane, cźłowsku krej pschelecź. Duž ßebi wón na žane wobaranje njemyßlesche, ale se wschěm měrom ßwoju móscheń s 10 guinejami (60 tlr.) se saka wucźeże a ju jěsdnemu

pschepoda. Tutón ju wsawschi skote pscheliczi a dasche potom kwäkarjej dale czahnycz. Nasch stary pschecźel ßo nadźijesche, so je ßo rubjeżnikej tunjo wukupił a pohoni ßwojeho konja, so by po móżnosczi bórsy straschnemu ßußodej wucźeknył. Ale hlej, tale nadźija běsche jeho molika. Rubjeżnik, kotryż běsche s khwatkom a s lóhkej prózu hromadu pjenjes dostał, myßlesche ßebi, so wot dobrocźiweho a njewobrónjeneho muża hischcże wjazy wukluka. Wón teho dla sa czeknjeńzom czérjesche a jeho tež sa nětkotre minuty doscźahny. Wón jemu s nowa pistolu s hroženjom napschecźiwo dźerżesche a sawoła s hrubym hłoßom: „Jow s twojim czaßnikom!"

Toby Simpton běsche pscheßłapnjeny, ale niz wustróżany. Wón ßwój czaßnik s měrom s laza wucźeże, pohlada, kotry je czaß a jón potom rubjeżnikej se ßłowami pschepoda: „Tu jón masch, nětko pak mje wostaj na pokoj, pschetoż moja dżowka smėje dla mojeho póśdneho domojwróta wulke staroscże."

„Czakaj hischcże wokomik", wotmolwi rubjeżnik, „a pschißahaj mi, so dale żanych pjenjes pschi ßebi nimasch!"

(Pokracżowanje.)

Wußudźenja.

Sawniski ßud 21. a 24. junija.

Korczmar K. F. A. Wojnar w Konjezach ma dla njewuschneho tśélenja w jutrowniczży 15 mk. khostanja płaczicz.

Ssyn cżéßle Jakuba Měrczinka w Radworju, hižom ras khostany, bu k tydźenju jastwa wotßudźeny, dokelż je w nozy 14. februara t. l. schéścz ßnopow ßłómy s radwořskeho knjeżeho dwora kranył a pschi wußudźenju jeneho ßwědka k wopaczнemu ßwědczenju wobrěczecz spytał.

Schulski hólz Jan Bohuwěr Petrik s Wjeßela ma spytaneho kranjenja dla dźeń w jastwje ßedźecz.

Dźěkacźer Korla August Schied s Khaßowa, kotryż běsche wjeczor 9. meje 1881 w Hänselez korczmje w Ssmochczizach w pjanosczi schkleńzy a stoły rosbił a posdźischo, jako dyrbjesche schkodu sapkaczicz, ßo do korczmarja s pukami dał, bu s 15 mk. abo s 2 dnjomaj sajecża pokhostany.

Korczmar Ernst Jakub w Małych Debßezach, kotryż běsche wobskorżeny, so je 25. meje t. l. sahrodnika Korlu Augusta Mörbitza w ßwojim domje wospjet bik a potom s durjemi won cżißnył, bu pschi wußudźenju sa njewinowateho spósnaty.

Schulski hólczez Jan Bohuwěr Helaß w Njeßwaczidle krany, jako 29. meje t. l. lěkarjej Kürschnarjej po lěkarstwo pschińdże, tutemu toschu s chirurgiskimi instrumentami, něhdże 50 mk. hódnu, měnjo, so ßu w toschi pjenjesy skhowane. Toschu pschepytawschi, wón namakane instrumenty rosbroji, rosrěsa toschu a ju potom do wody cżißny. Wobskorżeny ma ßo jenoż ßwojej młodosczi a ßwojemu swólniwemu wusnaczu dźakowacz, so jenoż dwaj dnjej jastwa dosta.

Pschißażny ßud 1. a 4. julija.

Skakar Bjedrich Ernst Żur s Delnjeje Jasońzy bu 21. měrza t. l. dla skónzowanja kowarja Horna w Nowej Wßy k ßmjerczi saßudźeny. Dokelż pak běchu ßo pschißażni tehdom pschi ßudźenju na schkodu wobskorżeneho molili, bu tutón wußud sběhnjeny. Pschißażnym buchu s nowa tsi praschenja na wotmolwjenje pschedpołożene, prěnje na samordowanje, druhe na saraženje a tsecże na wotpohladane cżélne wobschkodźenje se ßmjertnym wukhodom. Wußud pschißażnych Żura sa winowateho wotpohladaneho „cżélneho wobschkodźenja se ßmjertnym wukhodom" spósna a bu wobskorżeny k dźeßaczlětnej khostarni (zuchthaus) a k schubjenju cżeßnych prawow na 10 lět wotßudźeny.

Nożerjej Gustavej Ludwigej Dietrichej w Nowym Měscże pola Stołpnja wumrje kóżde lěto tsi lěta sa ßobu jene dźěczo někotre njedźele po narodźenju, hacz runje běchu tele dźěczi ßylne a strowe na ßwět pschischke. Wschitke tsi dźěczi cżerpjachu krótki czaß do ßmjercże na wróczenje, běżazu khoroscz a na womoru podobny spar. Bjes ludźimi nasta powjedanje, so ßu dźěczi na njenaturske waschnje ßmjercz namakale a wyschnoscz, kotraż wo tym schoni, da dźěczaze cżéła wuhrjebacz a je wot haptykarja Kinna w Herrnhucże wuhrjebacz a tutón namaka we wschěch tsjoch cżélach arsenik. Też s wuprajenjow ßwědkow běsche sjawnje widżecz, so je Dietrich se ßwojimi dźěczimi njelubosnje wobkhadżał, jim njedoßahazu zyrobu dawał a jich rady wotbycz chcył, so njeby sa nje pjenjesy wudawacz trjebał. Wußud pschißażnych wupraji Dietricha „sa winowateho spytaneho samordowanja w tsjoch padach" a jeho mandźelsku rodźenu Emiliu Lawru Krawsez „sa winowatu wostajeneho wosjewjenja". Dietrich bu k 15 létam khostarnje (zuchthaus) a jeho żona k jenemu létu jastwa wotßudźena.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Jako sańdźenu wutoru rano sahe prynz Jurij se ßwojej mandźelskej na konju psches kraßnu kastanijowu alleju pola Oberpoyritza jěchasche, skoczi na dobo kóń knjenje prynzeßyny na bok a to tak njenadźujcy, so ßo prynzeßyna, byrnjez je dobra jěsdna, se ßedła ßuny a na lěwym boku konja, po tym so bě hischcże na wulke sboże nohu s tschemja wucźahnyła, na semju padże. Prynzeßyna je ßebi pschi tym s lóhka lěwu ruku skamała, hewak pak, Bohu dźakowano, żane wobschkodźenja na cżéle cżerpika njeje. Na měscże pschiwjesseny wós s Pilniz je knjenju prynzeßynu hnydom do Hosterwiz dowjesł. Konja prynzeßyny, kotryż w spěschnym poskoku dale cżérjesche, ßu saßo popadnyli. Lěkarjo ßo nadźija, so budże ruka prynzeßyny bórsy saßo sahojena.

Strowoscz němskeje khěżorki, kotraż bě w Koblenzu cżeżko skhorika a ßo teho dla operirowacz daka, ßo pomaku polěpschuje. Lěkarjo ßu jej dla jejneje wyßokeje staroby — wona je ßo 30. septembra 1811 narodźika — najwjetschi měr poruczili.

— Wjerch Bismark je 1. julija do Kißingenskich kupjelow pschijěł. Wón drje je pschipóßłanje sastojnskich a njesastojnskich pißmow sakasał, tola so ßo wón njebudże zyle dźěła wsdacz, schonimy s powjescżow, po kotrychż je wón awstriskemu ministrej swonkownych należnoscżow, baronej Haymerlej, požadanje sjewił, so by tutón ßwoje létne pucżowanje tak naprawił, so by ßo s nim w Kißingenu parschonsży senicz móhł.

— Po nowschich powjescżach je dżeń 20. septembra sa pschichodne parlamentske (rajchstagske) wólby postajeny.

Awstrija. Swada bjes cżéskimi a němskimi studentami w Chuchli pola Prahi a posdźische tumulty w Prasy ßamej ßu němskim liberalnym nowinam witanu wěz poskicźiłe. Powjescże tutych nowin ßu tak sełżane a pschewjercżene a wěrnoscżi tak do woblicża bija, so ßami Němzy tutym njehańbicźiwym łżam wjazy njewěrja. Awstriske němske nowiny żanu składnoscz njepschepuschcża, s kotrejż njebychu najnjekniczomnische hanjenja na cżéski lud bluwałe, cżésku narodnoscz womasałe, cżésku rěcz a wótcżinske wotpohlady Cżechow do błóta cżahałe. So Cżechojo pschicżinu k njelubosnym swadam dali njejßu, kóżdy s teho spósnawa, so ßu cżéske nowiny stajnje k měrej radźike a cżéski lud namołwjałe, so ßo

njeby pſches njehorne ſadźerżenje nĕmſkich ſtudentow k ßamopaſchnej pomozy potorhnyćź dał. Pſchede wſchĕm pak ßu najlĕpſchi ſaćźiſchćź deputazije cźĕſkich ſtudentow cźiniłe, kotreż ſjawnje ſpomnjene tumulty wobżarowachu a ſaßudźachu. So ßo njebychu njepſchećźelnoſćźe bjes Nĕmzami a Cźechami woſpjetowałe, je miniſterſtwo we Winje cźitanja na prażſkej univerſićźe wot 3. julija hacź do 1. oktobra w tutym lĕćźe ſbĕhnyło. — Prażſki mĕſchćźanoſta je wukas wudał, po kotrymż ma ßo wot nĕtka liſtny wobkhad gmejnſkeje wyſchnoſćźe bjes ßobu w Prahy w cźĕſkej rĕcźi ſtacź. Wotmolwjenja na wobydlerjow budźa w tej rĕcźi wudźĕłane, w kotrejż ßu praſchenja ſeſtajane. Se ſtatnej wyſchnoſćźu a ſ gmejnami ſ nutſka a ſ wonka Cźĕſkeje maja prażſke hamty jenoż cźĕſki liſtowacź. Tutón wukas je ſa runoprawoſćź cźĕſkeho luda jara nuſny, kotryż ma w Prahy wulku wjetſchinu a ſ kóżdym lĕtom bóle pſchibjera, każ to ſtatiſtika pokaſuje, po kotrejż bĕſche w lĕćźe 1856 w Prahy bjes 124,000 wobydlerjemi 74,000 Nĕmzow a 50,000 Cźechow, bjes tym ſo bĕſche pſchi poßlednim ludliczenju w dezembru ſandźeneho lĕta w Prahy 124,000 Cźechow a jenoż 30,000 Nĕmzow. Niż jenoż w Prahy, ale też po zyłym cźĕſkim kraju ßo Nĕmzy pſched Cźechami wobaracź njeßu móhli. Nĕmſka rĕcź w Cźechach hladajźy wotbjera a ßo ſ kóżdym dnjom bóle bjes dobywazej Cźĕſcźinu ſhubjuje.

Franzowſka. Njelepej franzowſkaj generalej w Algierje a Oranje, Osmont a Cerez, ſtaj wotßadźenaj a na jeju mĕſćźe ßu druſy wuſtojni offizierojo poſtajeni. Wonaj ſtaj ßo tak ßmjercź hłupaj, bojaſnaj a njekedźbliwaj wopokaſałoj, ſo ſtaj ſ połnym prawom tute wohańbićźaze khoſtanje ſaßkużikoj. S małej kedźbliwoſćźu byſchtaj franzowſkemu ludej wulku hańbu ſalutowałoj. Lĕnje hibanje wojakow, njeleposćź pſchi manövrach, bojoſćź pſched njepſchećźelom — to wſcho je ßo tamnymaj rjekomaj jaßnje dopokaſało. Pſchi wotßadźenju njekhmaneju generalow drje woſtacź njebudźe, też gouverneur wot Algiera, Albert Grévy, budźe nuſowany, ßwoje ſaſtojnſtwo ſkożićź. A franzowſkemu miniſtrej wójny, Ferrej, drje ßo też hinak njepóńdźe, hacź ſo ſ miniſterſtwa wuſtupi. Nahladnoſćź Franzowſow pola Arabſkich je hłuboko ſpanyła. Mózny ſbĕżk je ßo pſchećźiwo Franzowſam w Algieru a Tuniſu poſbĕhnył, kotryż ßo bóle a bóle wupſchĕſćźera. Franzowſka ma ßo na cźeżku wójnu po zyłej połnóznej Afriży hotowacź, pornjo kotrejż bĕ expedizija do Tuniſa dźĕćźaza hra. 70,000 beduinow w połodnym Tuniſu a Tripolißu ſe żadoſćźu na wokomik cźakaja, hdźeż bychu ßo na Franzowſow, jich dołholĕtnych njepſchećźelow, walili. Jich nawjedowaŕ Bu Anema bjes bojoſćźe pſches franzowſke wójſko tam a ßem cźaha. Muhamedanſzy, kotſiż w franzowſkim wójſku ſa wojakow ßkuża a ßo gumojo mjenuja, ßo runje tak ſadźerża, każ Italſzy w awſtriſkim wójſku w lĕćźe 1866. Pak woni pſched njepſchećźelom zoſaja a pſches to franzowſkich wojakow do njeporjada ſtorhnu, pak ßo ſ muhamedanſkimi ſbĕżkarjemi ſjenocźa a ßo wot nich dadźa jatych wſacź. Tak bĕſche njedawno franzowſke wójſko Bu Anemu ſe wſchĕch bokow wobſtajało, ſo jemu njebĕſche wjazy móżno, Franzowſam twóchnyćź. Mĕſto teho, ſo bychu nĕtko gumojo pſchećźiwo njepſchećźelej marſchirowali, cźißnychu ßo woni pſched nim na ſemju; woni pſched nowym profetom kleczachu a ſe ſahorjenjom jemu „Allah! Allah!“ wokachu. — W tuniſkim pſchiſtawſkim mĕſćźe Sfaxu ßu ßo muhamedanſzy do kſcheſćźijanow dali, jich twarjenja ſpalili a nĕkotrych kſcheſćźijanow ſkónzowali. So też w druhich mĕſtach muhamedanſzy njebychu pſchećźiwo Franzowſam poſtanyli, dyrbjachu Franzowſojo mĕſto Sfax ſatraſchnje khoſtacź a ßu je zyle potſĕleli. — Wucźomzy pariźſkich ſchulow budźa ßo wſchitzy wobronićź a wojeŕſzy wuwućźowacź. Sa ſchulſke tſĕlby, wot kotrychż jena nĕhdźe 12—16 frankow płacźi, je ßo we wójnſkim budgetu 1,500,000 frankow wuſtajiło.

Amerika. Jako knjeżeŕ najwjetſcheho europiſkeho khĕżorſtwa, ruſki khĕżor, pod mordaŕſkej ruku ßwoje żiwjenje ſkónczi, njepomyßli nichtó, ſo budźe ßo ſa krótki cźaß mordaŕſka bróń też pſchećźiwo wjedźerjej najßwobodniſcheho ſtata na zyłym ßwĕćźe, pſchećźiwo präſidentej wulkeje połnóżneje amerikanſkeje republiki, ſbĕhnyćź. Präſident general Garfield bu 2. julija, jako na dwórniſchćźo we Waſhingtonu pſchijĕdźe, ſo by ßo po żeleſnizy do New-Yorka podał, ſ najwjetſcheje bliſkoſćźe ſ revolverom tſĕleny. Kulka jemu prawu ruku wobſchkodźi a ſleczi do khribjeta w bliſkoſćźi rjapa. Po nowiſchich powjeſćźach jeho rany żija a mozy ſaßo pſchibĕraja, tola lĕkarjo ßo ſtrachuja, ſo budźe wucźehnjenje kule jara cźeżke. Nĕkotre nowiny pißaja, ſo je nadpadaŕ na präſidentu, wĕſty Jules Guiteau, teho dla Garfielda ſkónzowacź ſpytał, dokelż bĕſche wón jemu żadane ſaſtojnſtwo ſapowjedźił. Druhe nowiny ßaßo powjedaja, ſo je ßo njeſkutk politiſkich pſchicźinow dla ſtał. Snate je, ſo tej ſtronje, kotraż je Garfielda ſa präſidentu wuſwolika, ſtrona generala Granta napſchećźiwo ſteji, kotraż chze rad ßaßo knjejſtwo k ßebi ſcźahnyćź, ſo by po ſtarym waſchnju amerikanſku republiku ſ nowa wurubićź a wuklukacź móhła. K telej ſtronje pſchißłuſcha mĕſtopräſident Arthur, kotryż by po ßmjercźi Garfielda na cźaß präſidentſtwa Garfieldowe mĕſto naſtupił.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Na naſchim wulkim mĕſchćźanſkim tſĕlenju bu w prĕnjej tarcźi (ſcheibe) ſ kralom k. ſłótnik Boëtius a ſ marſchallom k. kantor Pjekaŕ, w druhej tarcźi pak k. rĕſniſki miſchtr Roſſig ſ kralom a k. korcźmaŕ Peſto ſ marſchallom. — Pſchi wucźahu tſĕlzow ßo lĕtßa też budyſzy rĕſniſzy miſchtrjo wobdźĕlichu, pſched kotrymiż ßo rjana rĕſniſka khorhoj ſmahowaſche. Tutu khorhoj ßu rĕſnizy w lĕćźe 1407 wot cźĕſkeho krala Wjazßława jako pſchipóſnacźe wopokaſaneje ßwĕrnoſćźe pſchi jenym mĕſchćźanſkim ſbĕżku doſtali. Dokelż bĕſche khorhoj po dołhich lĕtach nĕkotrych lĕtſtotetkow barbu a napohlad ſhubiła, bu wona wot ſemrjeteho ſakſkeho krala Jana na požadanje rĕſnikow w lĕćźe 1856 ponowjena.

S Maleſchez. Na požadanje a namołwjenje ſ wjazych ſtron ſmĕje knjes ßejmſki ſapółłanz Handrij Kĕŕk ſ Rodez njedźelu 16. julija t. l. w tudomnym Wehliz hoſcźeńzu pſchednoſchk „wo kużiſkich należnoſćźach“, kotryż je njedawno w Lichanju wurjadne dobre ſpodobanje a pſchećźelniwe pſchijimanje namakał.

Se Stróże. Mudrez 13lĕtna holcźiza, kotraż je ßo, każ pſched tydźenjom ſpomnichmy, pſched dwĕmaj njedźelomaj ſhubiła, je do jeneje hłubokeje ſ wodu napjelnjeneje brunizoweje jamy njedaloko Rößelez zyhelnizy panyła a ßo tam tepiła.

S Njeßwacźidła. Sańdźenu njedźelu pſchicźampa k nam nĕhduſchi ßejmſki ſapółłanz Beeg ſ Brĕſowa, ſo by naß Sſerbow narĕcźał, ſo bychmy jeho na ßejm wuſwolili, dokelż Nĕmzy wo njeho wjazy njerodźa. Nĕmzy jeho wot ßwojich durjow wotpokaſachu, duż nĕtko k Sſerbam po proſcheń pſchińdźe. Dokelż Beeg ßam dar rĕcźniwoſćźe njewobßedźi a je tak rjez na hubu plaznjeny, bĕ ßebi wón wĕſteho Hornoſſa ßobu pſchiwjedł, kotryż Beegowe ſaßłużby a ſkutki ſ wulkej prózu ale ſ małym wuſpĕchom wuſbĕhowaſche a wukhwalowaſche. Żadyn derjeſmyßleny Sſerb drje tutym bladam njewĕri, ale wĕ, ſo móże jenoż ßerbſki bur na ßejmje Sſerbow we wſchĕm naſtupanju nanajlĕpje ſaſtacź. l—k.

S Čzornjowa. Sańdźenu ßrjedu je ßo tu mkody cźlowjek, 16létny Wylem Rösler ſ Kumwałda, kotryż pola tudomneho wischnjoweho najeńka Eduarda Kruże wischnje schcźipacź pomhasche, lědma ßmjercźe sminył. Wón pschi kupanju w naschej skale do hłubiny pschińdźe a by ßo wěscźe tepił, hdyż njeby w poßlednim wokomiku ryczerkubleŕ-najeńk Schmola nad Čzornjowom a Łuskom na konju nimo jěchał. Wuhladajo porsty cźlowskeje ruki, wysche wody ßo hibaze, ßo wón hnydom ſ konja ßuny, skoczi do wody a płuwasche na spomnjene městno, hdźeż ßo jemu ſ Bożej pomozu radźi, mkodeho cźlowjeka shrabnycź a jeho ſ wulkej prózu na ßuche pschinjesecź. S wopŕědka ßo mkody cźlowjek hižom morwy bycź sdasche, tola po dołhim a ßylnym rybowanju w jeho žiłach krej saßo pocźa běžecź a wón wocźi k nowemu žiwjenju wotewri.

S Wukrancźiz. Sańdźenu ßrjedu wjecźor cźehnjesche wysche naschеje wßy cźeźke njewjedro. Błysk do jeneho schtoma pola sahrodnika Jana Grafa dyri, sajędźe wot tam ſ woknom do hródźe a sarasy jenu kruwu; dwě druhej kruwje, kotrejż pódla saraženeje stejeschtej, njebuschtaj niz najmjenje wobschkodźenej. — Tón ßamy dźeń padźe ßkužobna dźowka kublerja Pjecha ſ fóry ßyna a ßo pschi tym tak wobschkodźi, so dyrbjachu lěkarsku pomoz pytacź.

Se Skanez. Sańdźenu wutoru w nozy wudyri tu w bróźni žiwnoscźerja Pawlika woheń, kotryż bróźnju a kólnju na cźiste spali. Domske bu psched płomjenjami wobarnowane. Kak je woheń nastał, njeje hischcźe wußlědźene.

S Bukojny pola Wulkich Sdźar. Ssrjedu 6. julija ßo w naschej rěźy pschi kupanju dwaj hólzaj, 16létny Jan Matika a 11létny Max Duncź, tepischtaj.

S Minakała. Jutsje njedźelu 10. julija směje ßo tu w hrabinskej schkleńczerni ßerbski konzert. Dokelż je pjenjeżny wunoschk sa ßmilny dar postajeny, njech nichtó, kotremuż je móżno někotre ßlěborny parowacź, njeskomdźi, konzert wopytacź.

S Wóßlinka. Ssym w poßledním cźaßu wjele składnoscźe měł, so ßo ſ Němzami wólbow dła rosrěcźowach. Pokasajo na to, so je ßo Beeg psches ßwoje skutkowanje (abo traż lěpje njeskutkowanje) w ßejmje njemóźneho scźinił, a so kinsbórkski měschcźanosta tola pschihódna woßoba njeje, kotraż by prawo a ßamostatnosćź burstwa, a woßebje ßerbskeho sastupowacź móhła, pocźinach Koklu-Lißaka poruczecź. Aj dundyr, to jim trjechich, a němcźikojo ßo sapyrichu, każ hdyż ſ kjeschkom do woßazeho hněsda kakasch: „Schto, my Sserba wolicź? To by było, skerje hischcźe kinsbórkskeho, a byrnjeż nam ſ nowymi dawkami pjenjesy se saka kranje. Tajki ßerbski bur ani na to motany njeje, so móhł w ßejmje ßydacź!“ — Tu widźicźe, lubi Sserbja, kak ßu zusy pschecźiwo nam smyßleni; my móhli jim pschezo pschi wschěch wólbach k woli bycź, jako bychmy jenoż teho dła na ßwěcźe byli, so „bolki“ teptamy, a potom jich wulke pischcźele prawje hwisdaja. Hdźeżkuliż pak my Sserbja ßamostatnje wustupujemy ßwojeho prawa wužijo, tam sadźerża ßo zusy pschecźiwo nam Sserbam, każ hdyż ma něchtón mkodeho pßa na wucźbje. Każ dołho mkody poß posłha, njepraji mischtr niczo, njecha-li pak prawje poßłuchacź, plaznje jeho. — To njech budź nam Sserbam wucźba! Njedajmy ßo wot zusych satraschicź a do jich draczkary sapschahnycź; stejmy muż sa mużom k postajenemu ßerbskemu kandidatej Michałej Kokli-Lißakej ſ Khróscźiz. Spomnju do kónza, luby nowinarjo, so ßu twoje nastawki wo wólbach w naschej wóßlinczańskej a kamjeńsko-ßerbskej woßadźe jara spomożnje skutkowałe, a so je jich dła hibanje a sahorjenje sa powschitkownu ßerbsku należnosćź do ludu pschischłe, jako hdyż dobre drożdże do pschenczneho cźésta linjesch.

S Wujesda. Ssrjedu 6. julija ßwjecźeschе tu biskopske Gustav-Adolfske sjenoczeństwo w naschim kraßnje wudebjenym Bożim domje ßwój lětuschi ßwjedźeń. W 2 hodźinomaj ßo ßerbska Boża ßkužba sapocźa, pschi kotrejż mějesche knjes farař Mrósak ſ Hrodźischcźa kraßne jadriwe prědowanje. Wokŧarnu ßkužbu mějeschtaj knjes farař dr. Kalich tu a knjes farař Micźka ſ Halschtrowa. Na němskich kemschach prědowasche knjes farař dr. Hoffmann ſ Pózkowow. Pschi ßerbskej a němskej kollekcźe bu 142 hriwnow nahromadźenych, kotreż buchu sa kupjansku a wostrowczańsku zyrkej postajene.

S Nuknizy ßłyschimy, so chże tudomny skałař Krawz ßwojim dźěłacźerjam wutoru 12. julija trěbny cźaß k wólbam poskicźicź, ani so by jim teho dła něschto wot mśdy wotcźahnył. Jeho pschikład chże też murjerski polier w Khróscźizach scźěhowacź a pschi druhej składnoscźi nakhwatacź, schtoż je ßo sakomdźiło. Cźescź a ßkawa tajkim mużam! Krawz ma ßam 40 dźěłacźerjow, a to hižom — něschto waži.

S Khróscźiz. Njemějcźe nam sa złe, lubi Sserbja wokoło Budyschina, so wólbow dła wjazy do „Serb. Now.“ dopißujemy. Nasche prawa w kamjeńskim ßudnistwje sakitajo, wojujemy też sa waß. — „Kamjeńske Nowiny“ ronja hórke ßylsy, so ßmy Němzam wocźi wutrěli, prjedy hacź ßu wo tym něschto pytnyli. A też nětko hischcźe niczo wo tym nawjedźili njebychu, njeby-li Judasch se Sserbow to do Kamjeńza dopißał. Rěcź pscheradźi, so pißał dobre ßwědomnje nima, dokelż kóźde ßkowo tschepoze tak rjez każ kopjeno na woßyzy. Porokuje ßo nam, so ßmy wschitko bjes ßobu tak „ſ cźicha“ wucźinili. To móżemy spokojni bycź ſ tajkim porokom. Je to cźescź sa nasch ßerbski lud, so je tejko mudroscźe nabył, so ßo bjes wadźenja a pschekory w tak ważnych wězach, każ wólby ßu, w naschich nowinach rosomnje rosrěcźujemy a wschitzy ßo teho dźerża, wo cźimż ßu pscheßwědcźeni, so budźe jim k sbożu. — Sskyschu też, so ßo do Sserbow schpiony scźelu, so bychu nashonili, hacź mamy po Sserbach „cźiste schaty“. Tak chzyschе też njedawno ptacźk ſ Kinsbórka Khróscźanam hłowu sawjercźecź. To pak trjechi! Prajachu jemu: so je w Khróscźizach ßamych wulki profeta wustupił a so hłupakstwo khróscźanske waschnje njeje! To pocźinasche schpionej cźopke bycź, hrabny klinku a wulecźa bjes wotpocźinka do — kinsbórkskeje hole. — Něschto druhe saßo! To ßłyschu też, so ßu do Sserbow listy pschischke, saßo ſ Kinsbórka, hacź my Sserbja ſ nimi někajki kompromiß t. r. pscheradu cźinicź njechamy, tak so, hdyż ma snaty měschcźanosta wjazy nadźije dobycźa, nasche ßerbske wójstwo ßo ſ kinsbórkskim sjenoczi, so by „kralika“ w Brěsynje porasyko. Na, ßłyschcźe, „studirowaneho“ bych tola sa mudrischeho měł, hacź so bych ßo pschi nim tajkeje hłuposcźe nadźijał. My Sserbja njecźinimy kompromiß, cźujemy ßo a njewjasamy ßo, so bychmy ßo wjasani ßwojemu njepschecźelej podali! — Ssu to prawje roswucźowaze wězki sa naß Sserbow. A tajka skhrobłosćź pokasa ßo hižom nětko, hdźeż ſ zusby tak rjez k nam jenoż na ßlub kaja; schto bychu tola ſ nami sapocźeli, hdyż ßmy jim pschiwěrowani, psches to, so jich do ßejma wolimy. — Mnosy po Sserbach pscheja ßebi, so by mjena „komiteja“ w „Serb. Now.“ wotcźischcźak. To drje jim rady k woli cźinisch, luby nowinarjo? —w.

S Blunja pola Wojerez. Bur Dubraw, kotryż bě ßo tu 21. junija pschi wulkim wóhnju żałoßnje wopalił, je psched někotrymi dnjami na ßwoje rany wumrjeł.

-a. S hole. Raczi mór, na kotryż ſ južnych Němzow skorża a kiż w Schlesynskej knjeżi, też naß pschelutował njeje.

W Sprewi a jeje pobocznych hrjebjach, kotrež druhe lěta wjele rakow hospoduja, lětša žaneho raka njenamakasch, khiba dyß a dyß jeneho morweho. Bóh wě, schto je temu wina! Hacz je to po zyłej rězy tak, njewěm; wo klukschanskim, kobjelnjanskim, komorowskim, kupjanskim, hermanczanskim a wschelakich druhich dźělach Sprewje tudy w holi pak to płaczi. — Wjele czerpjele ßu psched něschto njedźelemi też łastowczki. Pschi trajazym symnym deschczu, kajkiż tehdy mějachmy, běchu ßo waczki a bruczki a muschki wschě skhowałe; duż łastowczki žaneje zyroby njemějachu. Wbohe swěrjatka běchu tak ßłabe, so móżesche je na kerkach s ruku doßahnycz. Po stach morwe na semi leżachu. Na jenym knjeżim dworje tudy jich sa dwě hodźinje tsi kopy nasběrachu. Runjež te, kotrež hischcże běchu żiwe, do czopkleje jstwy pschinjeßechu, dha tola žana pschi żiwjenju njewosta.

— Pschi straschnym njewjedrje, kotrež ßrjedu popołdnju 6. julija w naschej krajinje ßurowje sakhadźesche, dyri błysk do twarjenjow sahrodnika Klimanta w Trupinje, kotrež buchu wot płomjenjow do prócha a popjeła pschewobroczene. W ßamym czaßu dyri Boże njewjedro do domskeho małeho sahrodnika Kołodźeja w Koblizach a saraßy jenu jałojzu a dwě hußyzy. Woheń bu hischcże czaßa dosczs na wulke sboże wuhascheny.

Wukaßy wyschnoscże.

§ Pucz s Gimpla do Lichanja ma ßo na požadanje sahnacz a ßo na dalsche jenož hischcże sa ratarske hospodarstwo trjebacz. Schtóż chze ßo tutemu wotpohladej napschecźiwicz, njech to w běhu tsjóch njedźel na hamtskim hetmanstwje wosjewi.

§ Póndźelu 11. julija t. l. budże ßo na hrodże w Budyschinje jedyn wós a dwaj brunej konjej na pscheßadźowanje pschedawacz.

§ Ssrjedu 13. julija 1881 dopołdnja w 11 hodźinach budże ßo wulka sahrodniska żiwnosczs czißko 20 w Hornich Maleschezach, herbam njebo K. A. Donatha ßkuschaza, kotraż je na 15,200 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacz. Dżeń posdźischo, 14. julija, budże na ßamej żiwnosczi sawostajeny żiwy a morwy inventar na pscheßadźowanje pschedawacz.

Přilopk.

* Rěsniski wotroczk, kotrehoż ßu 23. meje w Kinsbórku sajeli, bě ßo wusnał, so je 13 ras woheń sakożił a je nětko nastacże wschěch wóhnjowych njesbożow s poßlednjeju dweju lět wujaßnjene.

* Ssobotu wjeczor je jene małe dźěczo w Hródku na spodźiwne waschnje żiwjenje shubiło. Dźěsczowa wowka dźěsche, na khribjecże s korbom, w kotrymż dźěczatko leżeshe, psches młynski hat. Tam ßo wona s nohu sa kamjeń storczíwschi na semju czißny, bjes jeje wědomnja ßo dźěczo s korba wukuli a do Sprewje padże. Niże wara hakle bu małe dźěczo morwe s wody wuczehnjene.

* 22létna holza jeneho żiwnosczerja w Prösenje pola Halschtrowa je ßwojemu żiwjenju 29. junija s tym žadławy kónz sczinika, so bleschu schwabloweje kißaliny, kotraż bě sa spěschnu blejchu kupjena, wupi. Hakle sa tsi hodźiny ju ßmjercz wot satraschnych bolosczow wumóh.

* Spodźiwny por psched někotrymi dnjami w Barlinje psched stawnikom (standesbeamter) mandźelstwo wobsankny. Njewjesta běsche hižom schtyri krócz woženjena była a ßo w mandźelstwje kóżdy ras wot muża dźělicz daka. Poßledni ras je ßo nětko żona saßo s mużom se ßwojeho prěnjeho mandźelstwa woženika.

* W Alsalteru pola Hersbrücka bě njedawno wulki kwaß, pschi kotrymż ßo jědź a picże njelutowasche. Dwaj dnjaj posdźischo 150 kwaßnych hosczi a mkodaj mandźelskaj na — trichiny skhorichu.

* Na žadławe semjerżenje na kupje Chios, psches kotrež buchu tyßazy (tawsynty) wot człowjekow do ßmjercze a njesboża storczene, ßo naschi czitarjo drje hischcże dopomnja. Tutych njesbożownych je jich turkowski gouverneur Sadyha Pascha wo 20,000 mk. pomoznych pjenjes sjebał.

Lubi wuswolerjo kamjeńskeho a rakeczanskeho wokrjeża!

S wulkej mudrosczu a s khwalobnej prawdosczu je psches sakoń postajene, so dyrbja sa města woßebite wuswolerske wokrjeßy bycz, a so dyrbi wjeßne wobydlerstwo też ßwoje woßebite wuswolerske wokrjeßy měcz. Hewak by měschczanske wobydlerstwo ßo wschitkich krajnych wólbow jara lóhko mozowało. Wulki je rosdźěl bjes tym, schtoż města ßebi žadaju, a bjes tym, schtoż je nam na wßach sa nasche burske naležnosczże trěbne a nusne. Móżno njeje, so by měschczan se ßwojeho shonjenja a pscheßwědczenja snał a wjedźił, kak móże ßo naschim burskim a wjeßnym potrjebnosczam najlěpje pomhacz. Hdyż chze kinsbórkski měschczanosta Heinza rad ßejmski sapóßłanz bycz, dha njech ßo něhdże někajkemu měschczanskemu wuswolerskemu wokrjeßej poruczi. My pak trjebamy sa nasch wjeßny wuswolerski wokrjeß wjeßneho burskeho muża, kiż nasche potrjebnosczże, nusy a wobczežnosczże na wßach se ßwojeho wschědneho shonjenja snaje a teje srěczniwosczże a njebojaslíwosczże ma, sjawnje a sprawnje na ßejmje sa lěpsche wjeßneho luda ßwěru wustupowacz. A sa tajkeho muża snajemy k. kublerja Michała Koklu-Lißaka s Khrósczizh. Teho wuswolmy w Bożim mjenje pschichodnu wutoru 12. julija sa nascheho sapóßłanza na krajny ßejm. Schtó njedyrbjał ßo sradowacz a Bohu sa to dźakowny bycz, so je nam w naschim serbskim ludu tajkeho, pokneho dowěrjenja hódneho muża wobradźił, kiż móże hacz nanajlěpje nasche ludowe naležnosczże na ßejmje sastupowacz. Duż njeskomdź žadyn Serb, pschichodnu wutoru w prawym czaßu ßwoju wuswolersku papjerku sa k. kublerja Michała Koklu-Lißaka s Khrósczizh do wuswolerskeho města wotedacz a też druhich sa jeho wuswolenje dobycz.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Ernst Max, Handrija Měrczina, klobukarskeho pomoznika, ß. — Richard Pawoł, Jana Korle Gudy, czeßle a wobydlerja, ß.

Michalska zyrkej: Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje. — Marja, Jana Steinerta, dźełaczerja a wobydlerja w Ratarjezach, dź.

Katholska zyrkej: Hańża, Michała Bjedricha, dźełaczerja na Židowje, dź. — Hańża, Jana Měscherja, dźełaczerja w Konjezach, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 22. junija: Korla August Kahrowe, produktowy wikowar, 31 l. 1 m. — Korla Arthur, Korle Bohuluba Weickerta, schewza a wobydlerja pod hrodom, ß., 8 m. 5 d. — Jan Leschawa, khěžeŕ na Židowje, 76 l. 6 m. — 26. Hana Karolina Kilianez, Jana Augusta Förstera, krawza a khěžkarja w Brěsowje, mandźelska, 38 l. 3 m. 18 d.

☞ **K tym czißtam „Serbskich Nowin", kotrež ßo we 8. wjeßnym wólbnym wokrjeżu czitaja, ßu jako pschiłoha wólbne papjerki na mjeno Michała Kokle-Lißaka w Khrósczizach pschipołożene.**

W Maleschezach je sbytkne burske kubło czißko 36 s 18 kórzami a 223 □prutami leżownosczże a se 454 dawkskimi jenosczemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola wjeßneho rychtarja **Jana Nowaka** tam.

Dwaj **pultaj,** hischcże w dobrym rjedże, staj na pschedań na kotolskej haßy czißko 10.

Pschichodnu

ßrjedu 13. julija 1881

skótne wiki w Ninakale.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 2. julija 1881.

Žitowy dowos: 2493 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	61	11	55	10	71	11	61
Rožka = =	11	39	11	65	11	24	11	55
Jeczmjeń = =	7	61	8	4	7	61	7	97
Wowš = =	8	—	8	50	8	—	8	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	80	2	10	—	—	—	—
Pšeničžna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	20	2	70	—	—	—	—
Ssłóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 272 scht., scht.	12	50	24	—	—	—	—	—

W Pschiwczizach je dwajschoßna **khěža** cžišło 36 se sahrodu na pschedań.

W Brěsynzy pola Delnjeje Hórki je **khěža** cžišło 2 se sahrodu na pschedań. Wscho dalsche je shonicz w Dornschnabelu cžišło 9 w Budyschinje pola **Jurja Zyža.**

Tunje dźěczaze wosy.

Psches tunje nutskupowanje je mi mózno, dźěczaze wosy po jara poniženych płaczišnach, najtuńsche hižom wot 12 mk., pschedawacz.

A. M. Bartusch,
korbařski mischtr na Židowje.

Pšeńczny a ržanu muku, domjazu muku, zentnar po 14 mk. 50 np.,
wschě druzziny warjenjow, drazdzanski taflowy rajß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, czornu muku, majß, majßowy schrót,
k wußywej
hróch, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucza

C. Kahrowe
na žitnych wikach pschi póstnej kowarni.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernosc, płodži wjele mlóka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowskej haptyzy.
w Budyschinje.

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba, kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Leżownosc na pschedań.

Ssrjedu 13. julija t. l. dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo wot kubła kat. cžišła 10 w **Konjezach** pola Rakez něhdże 30 kórzow pola, łuki a lěßa po jenotliwych parzellach pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz. Tež budża ßo s dobom stejaze rjane žně po małych parzellach, psched pscheßadźowanjom leżownosczow, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sawostajaze něhdże 51 kórzow wulke sbytkne kubło ma ßo po awkziji teho runja pschedacz.

Shromadźišna w herbskej grychcze tam. Wobßedźer **Michał Cžornak.**

Wusbytk sa hospodarstwo.

Jědźny žonopowy pólver (speise-senf-pulver) k ßamopschihotowanju pěkneho a cžisteho jědźneho žonopa (mostricha) w buschkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak so ½ kilo hotoweho jědźneho žonopa jenoz 50—60 np. khoschtuje maja prawdźiwy na pschedań

měschczańska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschczu a knjesaj **bratraj Měrschej** na žitnych wikach.

Wopißanje je kóždej buschkwi pschiwdate.

Koncentrirowany nerwowy balsam,
wubjerny domjazy ßrědk psche
hłowubolenje, subybolenje, wicz, njemóz, rheumatismus
a podobne bolosczе,
½ bleschu sa 50 np., 1/1 bleschu sa 90 np.;
Wiczna wota, aromatiska; salicylkißlik,
w pakczikach po 40—60 np. Wopißanje je pschiwdate.
Otto Schimmelowy włoßowy balsam,
k pschisporjenju a poßylnjenju rosczenja włoßow. Blescha 75 np.

Jenoz **prawdźiwe** je porucza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hłownym torhoschczu 6.

Sofa a matrazy.

Derje a trajne dźěłane **sofa** wot **30 mk., pjerowe matrazy** wot **20 mk.,** kaž tež **kofry** a **tosche,** ßamßne dźěło, w najwjetschim wubjerku porucza tunjo

K. A. Benedict
pódla wudawarnje „Serbskich Nowinow".

Najtuńscho a najlěpje

kupujesch swjerschne koschle, nózne koschle, dźěczaźerske koschle, dźěczaze koschle, žónske koschle, chemisetty, khornarje, manschetty, shlipsy, krawatty, dybsaczne rubischka, spódne jaki, spódne khołowy, spódne ßukńje, kožowe płachty, gardiny, korsetty, koschlowe saßadki, schórzuchi, schtykowanja, shirting, schiffon, koschlowe ßukno, pikéj, parchend, damast, błidowe a **poßleschczowe schaty** pola

A. Tschentschera s napschecza noweje měschczańskeje schule,
schatowy a wuhotowanski magazin.

Srědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wukoženjom, kak ma ßo nakožicz, porucza

hrodowska haptyka.

Budyska parna pjekarnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płaczišnje.

E. R. Lehmann
na rózku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

Schwajzarske pille (Schweizerpillen)

haptykarja Richarda Brandta

ßu najlěpschi ßrědk pschе **naduwanje, žoldkowu kißalinu, hämorrhoidy, hubjene pschetlacje, ſatykanje, jatrowe** a **žolczowe czérpjenje, njeczißtu krej, ſtupanje kreje do hlowy** a **bróſta.**

Tute pille wobſteja ſ wjetſcha ſe ſchwajzarſkich lěkarſkich ſelow. — Lěpje ſkutkowaze a tuńſche hacž wſchě jěrke wody. — Po woßebitej lěkarſkej poručnoſczi dźěłane. — Nuſne ſa kóždy dom. — Sſo derje a lohko trjebaja. Milje rospuſchczaze a njeboloſtne. — **Pſche jětſjenja, wumpjeru, wicz, rheumatismuß, dokelž ma krejczißczazu móz. — Pſche ſkažene jědźepſchetlacje (bjesappetitnoſcz), hämorrhoidalſke wobczeżenje, czérpjenje w delnim žiwocze ßo tute pille jako najlěpje tyjazy a najbóle ſkutkowazy domjazy ßrědk poruežeja.**

Po jenohłóßnym roßßudźenju wulkeho rynka nahladnych ſchwajzarſkich, němſkich a awſtriſkich praktiſkich lěkarjow a wſchelakich lěkarſkich nowinow ßu ßo **ſchwajzarſke pille,** wot haptykarja R. Brandta w Schafffhauſenje (w Schwajzarſkej) pſchihotowane, **pſches jich ſbožownje ſeſtajane, ſtrowoſczi njeſchkodźaze wutki, we wſchěch padach ſa ßrědk wopokaſale, kotryž ſatykanje czrjewow, nahromadźenje žolcza wotſtroni, krej czißczi, kaž tež zyke pſchetlacje ſ nowa woživi a poßylni.** Kóždemu je pſchewoſtajene, ſo ßebi pſched trjebanjom pillow doſpołny ſapiß, kotryž mnohotne wopißma lěkarjow wo jich trjebanju wopſchija, w delka pomjenowanych haptykach, kotrež maja ſchwajzarſke pille ſtajnje na ſkładze, pokaſacz da. ☛ Njech ßebi kóždy jenož ſchwajzarſke pille haptykarja R. Brandta žada, kotrež ßo jenož w blachowych tyſkach, wopſchijazych 50 pillow po 1 mk., a w mjeńſchich ſpytowanſkich tyſkach, 15 pillow po 35 np., pſchedawaja. ☛ Kóžda tyſka ma czerwjenu papjeru ſ běłym kſchižom nalěpjenu, w kotrymž ma ßo pódla ſtejazy mjenoſnamk wudźěkarja namakacz.

A. Brandt

Prawdźiwe ſchwajzarſke pille ßu doſtacz w hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje, dale w haptykach w Lubiju, Großröhrsdorfje, Nowoſalzu, Stołpnju, Zitawje, Nowym Gersdorfje. — Pſched podražowanjom ßo warnuje.

Woſjewjenje.

W nowych ſałożenych brunizowych podkopkach, **Bräuerej** a **Frenzelej** w Khwaczizach ßluſchazych, kotrež ſ něhduſchimi Knježkez brunizowymi podkopkami mjeſuja, ßu wot dźenża wſchě družiny rjaneje ßucheje **brunizy** na pſchedań, a ßo czeſczeni wotebjerarjo proſcha, ſo bychu ßo jow wobroczili.

W Khwaczizach, 5. julija 1881. **Bräuer** a **Frenzel.**

P. P.

Ja ßebi dowolam, ſ tutym najpodwolniſcho woſſewicz, ſo

pſchedawarńju hnójnych ßrědkow, kalka a wuhla,

hacž dotal wot mojeho njeboczičžkeho muža

Moritza Recka

wjedźenu, ßama dale powjedu.

S dobom mój najwutrobniſchi dźak wupraju ſa dowěrjenje, mojemu mandźelſkemu w bohatej měrje ſpožczene, a proſchu ſ tym ßamym tež mje poczeſczicz, ja budu ßo we wſchěm naſtupanju ſa ſprawne a ſpěſchne poßłużenje ſtaracz.

S poczeſczowanjom

Auguſta ſwudowjena Reckowa.

W Žiczenju, 28. junija 1881.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym na **ßerbſkich hrjebjach** **czißło** 28 ſ napſchecza ſtareje kaſerny

mukowu a pizowu pſchedawarńju

wotewrik.

Spěſchne a ſprawne poßłużenje mojim czeſczenym wotebjerarjam lubju.

W Budyſchinje, 1. julija 1881. **Oskar Meckwitz.**

Khoſej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khoſej,

derje a ßylnje ßkodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Khoſej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w ſnatych ßylnych, derjeßkodźazych družinach a měſchenjach

Arno Möckel,

kolonialtworowe a deſtillaziſke khlamy

13 na ßerbſkej haßy 13.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneree domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Wſchitkim tym, kiž na wupadowanje włoßow, kaž tež na njedoſtatk włoßow czérpja, móžemy jenož woſpjet a naležnje radźicz, ſo bychu horjejſchu tinkturu, jako njedwělnje najlěpſchi, je-li niz jeniczki wo prawdze ſprawny ßrědk pſche to, nałožowali. Ma ju w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwu na pſchedań **Ernſt Mittaſch** hewak **Heinr. Juk. Lincke.**

Mój ſkład hotoweje **mužſkeje** a **hólczazeje drasty,** kaž tež najnowſchich **ßuknjanych** a **bukſkinowych ſtoffow** ſ tutym naležnje poručam.

Schicze po **měrje** ßo ſolidnje a tunjo wobſtara.

H. M. Kubasch, krawſki miſchtr

w Budyſchinje na garbarſkej haßy czißło 4.

Khoſej,

jara ßylnje ßkodźazy, punt po 100, 110, 120, 130 a 140 np., porucza jara dobry

Otto H. Zoellner

ſ napſchecza ſtareje kaſerny.

Zokor

w pokrutach, kaž tež mlěte **raffinady** porucza nanajtuńſcho

Otto H. Zoellner

ſ napſchecza ſtareje kaſerny.

Wſchelake družiny **tobaka** w **rołkach** a **pakczikach,** kaž tež ßwój bohaty **zigarrowy ſkład** porucza

Otto H. Zoellner

czißło 28 na ßerbſkich hrjebjach.

Namolwjenje k ßejmskej wólbje!

Pschi ßejmskej wólbje, kotraž ßo pschichodnu **wutoru 12. julija** we 8. wjeßnym wokrjeßu smëje, dowoleja ßebi podpißani naležnje cześćenych wuswolerjow proßyćź, so bychu

knjesa kublerja Michala Koklu-Lißaka w Khróśćizach

(Herrn Gutsbesitzer Michael Kockel gen. Lissak in Crostwitz)

jako sapóßłanza wuswolili. Wón je muž, kotryž se ßwojeho wschëdneho shonjenja burske potrjebnosćze a žadanja snaje a teje srëčźniwosćze a njebojasliwosćze ma, so by sjawnje a sprawnje sa lëpsche wjeßneho luda na ßejmje wustupował.

Jurij Herrman w Khróśćizach, **Pëtr Just** w Jaßeńzy, **Miklawsch Donat-Rëčerja** w Nuknizy, **J. Lehman-Wicźas** w Prawocźizach, **J. Zyž**, ryčerkubleŕ na Horje, **M. Jórsch-Cźiban** a **Jakub Schołta** we Wotrowje, kubleŕ **Klimant** w Rakezach, gmejnski prjódkstejer **Domaschka** w Komorowje, zyrkw. pr. **Schołta** w Trupinje, gm. pr. **Jan Herrmann** w Kamjenej, gm. pr. **Jetzold** w Jeńschezach, gm. pr. **Nowotny** w Jitku, gm. pr. **Schelzig** w Niżej Wßy, gm. pr. **Schołta** w Njeßwaczidle, gm. pr. **Kilian** w Khaßowje, kubleŕ **Wanak** w Banezach, tyscheŕ **Mkynk** w Saryczu, połleńk **Piwarź** we Wëtrowje, **Krawz** we Kusy, **Tranja** w Krónzy, **Schołta** we Wóßlinku, **J. Reda, P. Woleńk** a **J. Pjech** w Sywizach, **M. Ryncź** w Cźaßezach, **M. Pjech** w Sswinjarni, **P. Libsch** w Kanezach, **M. Hawsch** w Kanezach, **M. Krawczik** w Jaworje, **M. Wornacź, M. Julk** a **M. Jawork** w Mikocźizach, **J. Kokla**, mkynk w Kukowje, **P. Walter** we Wudworje, **J. Jałowski** a **M. Rjelka** we Worklezach, **M. Kummer**, mkynk we Łastu, **Michał Lipicź** a **Michał Beńsch** se Ssernjan, **Miklawsch Wezlich** s Ralbiz, **M. Schołta** a **Jakub Hławsch** w Róžeńcze, **G. J. Kubasch** w Njebjelcźizach, **M. Hauptman** w S. Paślizach, **M. Nasdalak** w Pëskezach, **J. Ssmoła** w Kaschezach.

Müllerowa konditarńja a khofejownja

na mjaßowym torhoschczu czißło 7.

Po tym, so ßym mój etabliżement wulkotnje powjetschił a jón, po žadanju nowscheho cźaßa, na najwoßobnischo a pschihódnischo srjadował, dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicź, so ßym do njeho nëtko saczahnył a jón wotewrił.

Ja ßo hnuty czuju, sa dobrocźiwe wobkedźbowanje mojeje konditarńje w cźaßu pschetwarjenja mojich khlamow mój najpodwolnischi dźak wuprajicź a sjenoczu s tym lubjenje, so budu ßo pschichodnje se wschëmi mozami njewustawajo prózowacź, so bych ßebi se spëschnym poßłużenjom a s najkrucźischej sprawnosczu wyßokowažene dowërjenje cześeżenych Serbow dobył.

W Budyschinje, 6. julija 1881.

S pocześcźowanjom

W. Müller, konditaŕ.

P. P.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo wosjewicź, so **ßuknowe a bukśkinowe khlamy,** wot mojeho njebocźiczkeho muża wjedźene, pod dotalnej firmu bjes sadźëwka dale wobsteja.

S dobom ßo ja sa dowërjenje, jemu w bohatej mërje spožczene, dźakuju a proschu, so by ßo to ßame też na mnje pschewjedło.

W Budyschinje, w juniju 1881.

S pocześcźowanjom

A. swudowjena Truólowa.

Hoffmannowu

rajsowu stärku,

punt po 36 np., pschi wotewsaczu 5 puntow tunischo, porucźa

P. Mickel w Ketlizach.

Lipowe kczenje

kupuje po najwyschschich płaczisnach

hrodowska haptyka.

Dźiwocźanske ßerbske ev.-luth. mißionske towaŕstwo

smëje, da-li Bóh, jutsje popołdnju 10. julija w **Lehnertez** domje w Zokowje mißionsku hodźinu.

Pëtr Mlónk.

Wschitkim lubym Serbam k nawjedźenju dawam, so na wjelestronske žadanje wot nëtka **na kwaßy proschu,** s tym wumënjenjom, so proschenje jenož bjes wënza a bjes bantow wobstaram.

S pocześcźowanjom

Korla Werchhold we Wujezku.

Wobydlenja

sa dźëlaczerjow móża ßo wobcźahnycź na knjezim dworje w Porschizach.

Hólczez, kotryž chze **žoltolijerstwo** a **želesowjercźenje** nawuknycź, móże darmo wucźbu dostacź pola žoltolijerja **Gliena** na jerjowej haßy.

Dwaj **krawzaj** móżetaj wobstajne dźëło dostacź pola **Schneidera** w Barcze.

Pytaja ßo hnydom s dobrymi wopißmami jedyn wowczi wotroczk, konjazy wotroczży, ßrënkojo, jedyn mlókowy hólz, wulke, domske, mlókowe a hródźne dźówki psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Woženicź

chze ßo jedyn strósby, pschistojny žiwnosczeŕ s dobrym waschnjom. Žónske, w starobje wot 26 hacź 40 lët, kotrež chzedźa ßo s prawdu jemu dowëricź, njech se spomnjenjom ßwojeho samoženja a wobstejnosczow ßwoje mjeno we wudawarni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Dźak.

Po pschedaczu mojeje ležomnosczе njemóżu ßo sminycź, so bych mojim cześcźenym hosczam a wotebjerarjam, kaž też ßobustawam wschëch rakeczanskich towaŕstwow sa dobrocźiwy wopyt mój najwutrobnischi dźak wuprajił s prósstwu, so bychu mi pschecźelniwe wopomnjenje wobkhowali.

O. Kuscha w Rakezach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 29. **Sobotu 16. julija 1881.** **Lětnik 40.**

Dobyćze prawa.

(Pokraczowanje.)

„Ja ženje njepschißaham“, wotmolwi kwákar ſ krótka.

„Derje“, praji zuſy, „daj mi wěſtoſcź, ſo žanych druhich pjenjes pſchi ßebi nimaſch. Ja budu twojim ßkowam wěricź a tebje potom dale njewobcźežuju.“

Naſch ſprawny Toby ßo khwilku rosmyßli a ſ hkowu tſchaßyſche. Potom wón praji: „Ty ßy ſhudak, ſo ßym kwákar a žanu njewěrnoſcź rěczecź njeßměm, byrnjež bych ſ tym žiwjenje ſhubił. Duž k temu ſteju, ſo hiſchcźe pjenjeſy mam. Tu pod ßedkom je 200 ſterlingſkich puntow (4000 hriwnow) ſkhowanych.“

„Dwě ſcźi puntow!“ ſawoła rubježnik, kotrehož wocźi ßo ſe žadliwoſcźu a ſ nahrabnoſcźu pſches maſku bkyſkachu, „daj mi je khětſje!“

„Je-li maſch hiſchcźe w ßebi maliczkoſcź cźlowſkeho ſacźucźa“, ſkorżeſche wbohi kwákar, „mi ſ najmjeńſcha tute pjenjeſy woſtajiſch. Ja chzu ſa tſi dny moju dźowku woženicź a k temu ßu mi pjenjeſy jara nuſne. Wboha holza ßwojeho nawoženju wutrobnje lubuje, a by ſ hrěchom byko, hdy by ty jeju kwaß wotſtorcźił. Ssnano maſch też dźěcźi, kotrež lubujeſch. Ty budźeſch potom moju próſtwu cźim ſkerje wußkyſchecź a mi pjenjeſy woſtajicź.“

„Schto mje twoja dźowka a jejny nawoženja ſtarataj?“ ſawoła ſe ßměchom rubježnik. „Hladaj, kak na druhe waſchnje kwaß wuhotujeſch. Njeczíń tak wjele ßkowow a daj mi pjenjeſy, ja mózu je wjele lěpje dyžli ty trjebacź.“

„Wopomń“, dźeſche nětko Toby Simpton ſ khutnym a doſtojnym hkoßom, „wopomń, ſo je wſchehomózny Bóh prajił: Ty njedyrbiſch kranycź. Byrnjež naß žane cźlowſke wócźko njewidźi, wón wě, ſchto ty cźiniſch a budże něhdy wo tym ßudźicź a tebje khoſtacź.“

„Hkupe žwanje!“ ſawoła rubježnik. „Ja tu njeißym pſchiſchok, ſo bych na twoje woſtudke prědowanje poßkuchał.“ Wón kwákarjej piſtolu k wutrobje ſtaji a dźeſche potom ſ hroženjom dale: „Nětko ßo dale njeſpjecź a daj mi pjenjeſy.“

Stonajo ſběhny naſch pſchecźel ßedko a wucźahny pod nim khětro cźežki měch pjenjes a pſchepoda jón pomałku mużej ſ maſku. Potom chzyſche wón ßwojeho konja pohonicź a dale jěchacź. Tola zuſy konjej do wotežkow pſchimnywſchi praji: „S měrom, mój pſchecźelo! Do Londona pſchijěchawſchi budźeſch mje wyſchnoſcźi pſcheradźicź a ja tebi to też ſa ſko nimam. Ale ty ßo njebudźeſch dźiwacź, hdyž hladam, ſo bych tak rucże hacź móżno ſ wokolnoſcże Londona cźeknył. Moja kobła je khětro kahodna a wyſche teho wuſtata. Twój kóń pak ßo mi ſda wjele ßylniſchi a lěpſchi bycź, dokelž je wón tajki měch polny pjenjes bje wſcheje wobcźežnoſcże njeßł. Stuj teho dla ſ konja a daj mi jeho! Je-li ſo ßo tebi ſpodoba, móżeſch ßebi ſa to mojeho wſacź.“

Też najſcźerpliwiſchi cźlowjek by ßo ſkónczńje rosnjemdrił, hdyž by tak jene žadanje ſa druhim ßkyſchecź a dopjelnicź dyrbjał. Tola Toby Simpton ßo pſches to wſcho w ßwojim měrje a pokorje molicź njeda. Wón ſ krótka rjekny: „Kaž ty měniſch“, ßuny ßo ſ konja a ßyny ßo ſ pokojom na drjechliweho kłapotaka, kotrehož jemu rubježnik poſkicźi. „Bych-li ja to wjedźał“, wón pſchi ßebi pomyßli, „bych ßo hnydom pſchi prěnim ſeńdźenju na zoſanje dał a wón mje wo prawdże njeby ſ tutym hubjenym ſkocźecźom doſcźahnył.“ Tola, ſchto to wſcho pomhaſche? Wěz bě ßo hižom ſtaka a njedaſche ßo wjazy pſcheměnicź. Rubježnik ßo wbohemu mużej ſe ßměchom ſa jeho ſwólniwoſcź podźakowa, ſchwikny konja a jěchaſche rucże do dalokoſcże.

Toby Simpton nětko bjes dalſchich ſadźěwkow domoj pucźowaſche. Wón mějeſche cźaßa doſcź, ſo by na njeſboże a ſrudobu ßwojeju dźěſcźi pomyßlił, kotrejž dyrbjeſchtej dźeń ßwojeho ſjenocźenja a ſboża nětko na daloki cźaß wotſtorcźicź. Pjenjeſy, kotrež běchu jemu wſali, běchu na ženjeſaßowidźenje ſhubjene. Jemu njebě móżno byko, njehańbicźiweho rubježnika ſpósnacź, abo ßebi jeho wobliczo wobhladacź. Kak móżachu jeho wußlědźicź a pokhoſtacź? Na dobo kwákarjej ßrědk do myßlow pſchińdże a jemu bě, kaž by jaßna hwězda jemu prawy pucź pokaſała. „Haj“, wón ſawoła, „na tajke waſchnje móże ßo mi radźicź. Je-li paduch w Londonje abo w bliſkoſcźi bydli, budu jeho wěſcże namakacź. Prawdźiwy Bóh je jemu prjedy njemudru myßl dał!“ S telej nadźiju ßo wón nękak troſchtowaſche. Wón wobſankny, wo njelubosnym podawku, kotryž bě dźenßa měł, ani ßwojej dźowzy nęſchto prajicź, ani mjerſanje a njeſpokojnoſcź pokaſacź, ſo ju njeby do njeměra ſtajił a ſrudźił. Tak wón na poßledk domoj pſchińdże, dowjedże zuſeho konja do hródże a poda ßo dó jſtwy, hdźež jeho dźowka hižom dołho ſe žadoſcźu wotcźakowaſche. Wón ßebi wjecźeŕ derje ßkodźicź da a ßebi ſe ßwojej Marku lubosnje powjedaſche, kotraž niz najmjeńſche wot dźenßniſcheho podeńdźenja njepytny.

Naſajtra rano naſch kwákar ſahe ſ koża ſtany a dele do hródże dźěſche. Wón zuſeho konja wot žłoba wotwjaſa, pokoži jemu wotežku wokoło ſchije a da jemu ſ hródże a ſ khěże běžecź. Wón pak ſa konjom dźěſche w krutej nadźiji, ſo budże pucź k ſnatemu domej a hródźi ßwojeho knjeſa pytacź a namakacź. Tak wobaj ſa ßobu ſtupaſchtaj. Běſche ſpodźiwny pucź, po kotrymž kóń běhaſche, pak na lěwy pak na prawy bok cźampaſche. Wón po ſdacźu k žanemu wěſtemu měſtej nochzyſche. Naſch wbohi kwákar ßo pocźa pomałku ſtrachowacź, hacź je jeho plan prawy a dobry byk. „Ssym prawu kłupoſcź ſworak“, pſchi ßebi rjekny, „ſo ßym na hubjeneho kłapotaka moju nadźiju ſtajił. Rubježnik ßo njeſda w Londonje bydlicź, pſchetož ſkocźo njewě, hdże ma ßo wobrocźicź. Wjele mudriſcho by byko, hdyž bych cźaßa doſcź wěz ßudniſtwu woſjewił, měſto teho ſo ſa konjom wſchě haßy a haſki w londonſkich pſchedměſtach pſchebłudźu.“

Na dobo bu Toby Simpton w ßwojich myßlach ſatorhnjeny pſches kſchicźenje dźěcźi, kotrež běſche kóń ſkoro poteptał. Skocźo,

kotrež běšche hacž dotal pomałku do prědka stupało, bě žo njejabzy do wješekeho poskoka dało. „Džeržće, džeržće!“ wołachu ludźo a dźěći na haßy. „Njedźeržće!“ wołasche kwakar, „dajće jemu Boże dla dale běžeć!“ Jako wón se strachom spěšnje sa konjom khwatasche, wuhlada wón, kak skoczo s dobom do wotewrjenych wrotow saběža. „Po tajkim tu!“ myßlesche žebi kwakar, žwojej wozi k njebju posběhnywschi, so by žo Bohu dźakował, kotryž běšche jemu prawy puć pokasał. Wrotam žo pschibliżiwschi, widźesche wón, kak žkužobnik na dworje konja majkasche a jeho potom do hródże wjedźesche. Toby Simpton žo nětko jeneho muża woprascha, kotryž runje nimo dźěsche, komu wulkotna khěža žkuscha. „Wy drje hischće ženje pola naß byli njejsće“, muž rjekny; „kóžde dźěćo wě, so bohaty pschekupz Weresford tu bydli.“

Kwakar žo pschi tutym wotmolwjenju tak wustróża, so ani žłowczka prajicź njemóžesche. „Weresford dyrbjał rubježnik bycź?“ pschi žebi myßlesche, „Edwardowy, mojeho pschichodneho žyna nan, tutón bohaty, widźany muž? To tola móžno njeje.“

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 2. julija.

Žiwnoscźeŕ Bjedrich August Staruß s Czelchowa, hižom ras czělneho wobschkodźenja a pschekhowanja dla khostany, bu k jenemu měßazu jastwa wotßudźeny, dokelž běsche wón loni do hata, wot žiwnoscźerja Barta w Czelchowje wotnajateho, schczuku žadźił, kotraž s najmjeńscha poł kopy mkodych rybow, 60 mk. hódnych, sezra.

18létny August Halma, žobuwobßedźeŕ burskeho kubka w Pschischezach, kotryž bě pschi stórżbje Hany Kißalez s Brěsyny dla sežiwjenja jejneho dźěsća wopak pschißahał, bu k jenemu lětu jastwa a k trajazej njekmanoscźi, so by hdy saßo žwědczicź abo pschißahacź móhł, wotßudźeny. Khostanje běsche teho dla tak niske, dokelž žo na mkodoscź wobskorženeho dźiwasche a dokelž bě žo spomnjena holza pjecza też s někotrymi druhimi naßadźowaka.

Pschißažny žud 7. a 8. julija.

(B. N.) Jako 8. měrza t. l. dźowka Bernhardtez, pola kublerja Gruhla w Sahorju žkužaza, wjeczor po 7 hodźinach do kólnje stupi, so by na žynowu kubju po žyno schła, wuhlada wona psches kubjowu dźeru žwězowu jaßnoscź, kotraž na žkómjanu tšechu padasche. Jejna prěnja myßl bě: tu žu paduschi! Wona žo spěšnje wrócźi a sjewi widźane druhej dźowzy a hosposy. Wobej žonje měnjeschtej, so žu paduschi na kubi a dźěschtaj, dokelž žadyn muźski wo khěži njebě, po žußoda Marschnera. Jako tón do kólnje stupi a chzyšche po rěblu, hewak pschezo pschipokoženym, na kubju lěscź, njemóžachu rěbl namakacź. Jena dźowka žo bjes tym dopomni, so je widźała, kak je nan kublerja Gruhla tutón rěbl na wós w dworje położił. Rěbl pschinjeßechu, Marschner po nim horje slěsy a wuhlada wo žrjedź lóhkopalazych wězow njesawodźetu, žo s měrom palazu žwězu a to w žlědowazym położenju: wot hromady žkómjanych walczkow wobdata, stejesche žwęza w starym běrtlu bjes dna, lohko se starym blachom wodźeta, kotrejež pkomjo běsche hischće něhdże zentimeter wot dźěła, wokoło njeje leżazeho, sdalene. Marschner hnydom sawoła: „Tu žu woheń sakożili!“ póßła po gmejnskeho prjódkstejerja a hischće po dweju druhich žußodow a podußy tu khwilu, dokelž běsche dalsche žwěczenje a wuducze sa dom straschne, žwězu psches satkóczenje s ruku. Pschi žwězy pschinjeßeneje latarnje bu pschiprawa wot schtyrjoch muži bliże wobhladana a žlědowaze namakane. Na někotrych schczěpkach a na jenej deszy stejesche běrtl, wo žrjedź njeho bě do kruch katy žwęza nuts tyknjena; tam hdźež bě žwęza satyknjena, běsche wureśk, s dźěłom wodźety. Wot běrtla hacž do narańscheje tšechi wißasche powrjestko, s lóhka s dźěłom wobwite. Tute powrjestko a dźěło a spody njeho žłóma a žyno žylnje po petroleju wonjachu a žo tucznje pschimachu. Tam, hdźež žo powrjestko s tšechu sjenocźi, běsche prjedy schmara bjes tšechu a murju była. Tale schmara, něhdże poł kóhcża wyßoka, běsche s nutska twjerdże se žynom satykana. Bjes tym běsche nan kublerja, kotryž bě žo hižom popołdnju w tšjóch hodźinach na wopyt do Budeštez k žwojej tam woženjenej dźowzy podał, wo namakanym powjescź dostał. Wón drje bě pschi tym naštróżany, tola pschi wobhladanju wóhnjoweje pschiprawy žo wón na tym jara njedźiwasche. W nozy žo też mkody Gruhl, wobßedźeŕ kubka, domoj wrócźi; tutón běsche dopołdnja w 11 hodźinach žwój wós do Khaßowa, narodneje wßy žwojeje žony, póßłał, běsche se želesnizowym cźahom w dwanacźich hodźinach s Budeštez do Budyschina jěł a žwój wós na Židowje doscźahnył. Mkody Gruhl drje hischcże w nozy do kólnje stupi, jako pak jemu straźnik napschecźo pschińdże a žo jeho wopraścha, hacž chze žebi wěz wobhladacź, wón praji, so chze ju hakle jutsje widźecź. Też na nim njeběsche woßebita sajimawoscź dla spodźiwneho wóhnjoweho twara widźecź. Tukanje žo najprjódzy na stareho Gruhla wobrocźi. Jako žebi wot njeho psched natwarom roseštajenje žadachu, wotmolwi wón, ani so by jeho něchtó k temu namołwjał: „Dopokażcże mi jenoż, so bèrtl mi žkuscha.“ A město teho, so by mkody Gruhl žo žam sa wobstražowanje wóhnjoweho pschihota starał, praji tutón: „Ja njemóžu sa to stejecź, schto moji ludźo cźinja, sa skót žo žyno trjeba, tak móže něschto prjecź pschińcź.“ So žo tutych pschicźinow dla hacž do pschikhada žudniskeje deputazije ważna wěz žwěru wobstražowasche, žo žamo wě. Stary Gruhl bu hnydom sajaty, na druhi dźeń też jeho žyn. Wobaj buschtaj dla spytaneho woheńsakoženja s jebarskim wotpohladom wobskorženaj. Khostanska komora kral. žudniskeho hamta w Budyschinje pak pschi pschedběžnym pscheypytanju wußlědźi, so je mkody Gruhl woheń sakożił, jeho nan pak jemu pschi tym pomozny był. W tutej formje bu hkowne wußudźenje pschecźiwo 1) 34létnemu kublerjej Janej Augustej Gruhlej a 2) pschecźiwo jeho 59létnemu nanej, kublerskemu wumjeńkarjej a žiwnoscźerjej Michakej Gruhlej se Sahorja, kotrajž wobaj hacž dotal njeběschtaj khostanaj, psched pschepjelnjenymi tribunami wotewrjene. Wobaj wobskorženaj hacž do kónza wußudźenja k niczemu njestejeschtaj. Schtož dźěle, s kotrychž wóhnjowy pschihot wobstejesche, nastupa, bu dopokasane, so žo schczěpki se žameho drjewa w tamnej kólni we wulkej hromadźe namakachu, so je žo tamna schtyrirózkata descźiczka hacž do sańdźeneho lěta w Gruhlez bydlanskej stwě k wodźewanju pinzoweje dźěry trjebała, a so je žo s podobnymi žwězami loni pschi kwaßu mkodeho Gruhla a też pschi posdźischich składnoscźach žwěczikło. Jenoż wobßedźeństwo běrtla wobskorženymaj dopokasacź njemóžachu. Tola zyły natwar sjawnje pokasa, so jón žadyn zusy pschihotował njeje. Hnydom w žlědowazej nozy praji žama pschichodna macź mkodeho Gruhla: „Wěz žo mi dźiwna bycź sda a budże žo też druhim dźiwna sdacź, woni drje budźa žo wobeju mužow (Gruhlez nana a žyna) dźerżecź.“ Wobskorženaj drje wudawaschtaj, so je žo něchtó chzył nad nimaj wjecźicź a woßebje na podeńdźenje pokasaschtaj, so je jedyn cźěski dźěłacźeŕ, kotremuž běchu khodźenje po Gruhlez leżownoscźi sakasali, prajił: „Wy dyrbicże cźaß žiwjenja na mnje spominacź.“ Tola tón žwoju njewinowatoscź psched žwědkami dopokasa a pschi wußudźenju też sacźischcź njecźinjesche, kaž by skóscźi pokhileny był. Wysche teho dyrbi žo też na to kedźbowacź, so je k natwarjenju tamneho natwara s najmjeńscha poł hodźiny cźaża nusne było. Rjecźasnik na dworje, kotryž po wuprajenju wschelakich jara derje straźuje, pak sa zyły dźeń njebě nadpadnje schcźowkał. Mkody Gruhl bě dopołdnja spomnjeneho dnja pschecźiwo hewaschemu swucźenju walczk žyna sa konjej do Khaßowa a na zyły dźeń sa 13 schtuk skotu potrjebne žyno žam s kubje dele smjetał, stary Gruhl pak w kólni žyno w hromadu hrabał a potom rěbl, kotryž na kubju wjedźische, prjecź wsak, so by, schtož nichtó prěcź ale też dopokasacź njemóže, sady kólnje a bróžnje schcźěpki se schtomow kamał. Po roseštajenju wězywustojnych žo stearinowe žwězy, kajež žo pola Gruhlez trjebachu, 9 hodźinow žwěcża, a běsche žo, kaž bě na sbytknym žwězowym kónczku widźecź, žwęza 7 hodźinow w běrtlu palika. Wětsik běsche tehdom wot domskeho na sahrodu stał, wóhnjowy strach sa maßivne, se schifrom kryte domske po tajkim njebě. Tamna se žlómu kryta brózeń a kólnja běsche pschicźina, so dyrbjesche Gruhl sa mobiliarne sawěscźenje wyßoku prämiju wot 6 mk. sa tyßaz (tawsynt) mk. płaczicź. Mkody Gruhl běsche hižom dawno na nowy twar bróżnje atd. žebi myßlił a też loni nahladnu hromadu twarskich kamjenjow swosył. W skórżbje žo wupraji, so

ſtaj wobſkorženaj, kotrajž běſchtaj tež po woženjenju mkodeho Gruhla w hromadźe na kuble hoſpodarikoj, ſa doſtacźom palneje kaßy wot 1400 hacž 1700 mk. hladakoj; tute měnjenje tež pſches ſkupoſcź, žadliwoſcź a nahrabnoſcź wobeju wobſkorženeju, kaž bě to pſchi pſchepytowanju ſjawnje widźecź, wěſte dopokaſmo doſta. Nadpadne běſche ſkónczńje, ſo ßo w bróžni a kólni žane wjetſche dźělby ßkómy a ßyna njenamakachu, na wyſchſchej kubi domſkeho pak nahladne hromady leżachu, a ſo bě bróžeń ſtareho Gruhla, něhdźe 100 kroczelow ſdalena, ſe ßkómu a ßynom wſcha ſatykana; tež běſche wſchelaki grat, woſy, ßanje atd. pola ßußodow ſeſtajane. Wurěcź wobſkorženeju, ſo je ßo poßleńſche tež w druhich lětach ſtako, ßo drje wobßwědczi. Wußud pſchißažnych praji mkodeho Gruhla ſa winowateho ſpytaneho wohenſakoženja ſ jebarſkim wotpohladom a ſtareho Gruhla ſa winowateho dla pomozy k tutej ſkóſczi. Mkody Gruhl bu k jenemu lětu a ſchěſcź měßazam khoſtarńje (zuchthaus), 2000 mk. pjenježneho khoſtanja a k pjeczlětnemu ſhubjenju czeßnych prawow, ſtary Gruhl k jenemu lětu jaſtwa, 1000 mk. pjenježneho khoſtanja a k jenolětnemu ſhubjenju czeßnych prawow wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. W Draždźanach je w antonſkim měſcze konſervatiwna ſtrona wulke dobycze czinika. Tutón wokrjeß bě hacž dotal na ßejmje pſches liberalnu pokracźowanſku (fortſchritt) ſtronu ſaſtupjeny. Tola pſches ßwoje wulke pſchecźelſtwo ſe židami běſche pokracźowanſka ſtrona w Draždźanach dowěrjenje wobydlerjow ſhubika, kotſiž ſańdźenu wutoru ſ wulkej wjetſchinu konſerwatiwneho kandidatu dr. Schmidta wuſwolichu. Ssamo ſozialdemokratiſki kandidata hoſczeńzař Münch ſe Žitawy doſta wjazy hłoßow hacž pokracźowanſki rěcźnik E. Lehmann ſ narodom žid, Münch mějeſche mjenujzy 480 a Lehmann jenož 361 hłoßow. W draždźanſkim wjeßnym wokrjeßu je po ſdacźu konſerwatiwny kubleŕ Käferſtein ſozialdemokrata Bebela pſchewinył. By pak tola hiſchcze Bebel ſ wólby jako dobycźeŕ wuſchoł, wón tola do ßejma njeby móhł ſaſtupicź, dokelž wón 30 mk. ſtatnych dawkow, kaž je to ſa ßejmſkeho ſapóßłanza nuſne, njepłacźi. W lipſczanſkim wjeßnym wokrjeßu je ßo Bebel ſ wulkej wjetſchinu wuſwolił. Sozialdemokratojo hižom do prědka wjedźachu, ſo ßo Bebel po ſakonju wuſwolicź njeßmě; jeho wólba ma ßo po tajkim jako proteſt pſchecźiwo jeho wupokaſanju ſ Lipſka wobhladacź.

Awſtrija. W Prahy ſaßo połny měr bjes Czechami a Němzami knježi. Winſke němſke nowiny, kotrež njepſcheſtawajo ſekżane powjeſcze wo Prahy pſchinjeßechu ſ wotpohladom, ſo bychu ßo pſches to njepſchecźelnoſcze bjes Němzami a Czechami ſ nowa wubudźiłe, buchu wot wyſchnoſcze we Winje konfiſzirowane. — Dla ſańdźenych njelubośnych podawkow w Prahy je naměſtnik wot Czěſkeje, baron ſ Weber, ßwoje ſaſtojnſtwo ſkożił. Czechojo ßo jeho dla rudźicź njebudźa, pſchetož wón je ſtajnje Czecham ſ njepſchecźelnoſczu napſchecźiwo wuſtupował. Na Weberowe měſto je khěžor pólneho marſchalla ſ Krauża powołał. Wo nim ßo piſche, ſo wón Czecham a Němzam ſ napſchecza njeſtroniſzy ſteji. To ßo Němzam na žane waſchnje ſpodobacź nochze, hacž dotal běchu woni ſwucźeni, ſo ßo w Czechach jenož tajzy ludźo ſa naměſtnikow poſtajachu, kotſiž běchu ßo najprjedy ſa pſchecźiwnikow czěſkeho luda wopokaſali. — Sańdźenu njedźelu a póndźelu pſchebywaſche w Prahy ßerbſki wjerch Milan ſe ßwojej mandźelſkej Natalliju. Pſchi pſchijěſdźe bu wón na dwórniſchczu wot awſtriſkeho krónprynza Rudolfa pſchijaty a wot luda, kotryž bě ßo pſched dwórniſchczom nahromadźił, ſe ſahorjenym „ßława“- a „žiwjo“-wołanjom powitany. Póndźelu wjerch Milan, wot krónprynza Rudolfa pſchewodźany, po měſcze wokoło jěſdźeſche, ſo by ßebi rjanoſcze a woßebitoſcze „ſłoteje Prahi“ wobhladał.

Italſka. W poßlednich dnjach ßłowjanſzy putnikojo wſchu kedźbliwoſcź wobydlerjow měſta Roma na ßebje czahnychu. Někotre tyßazy (tawſynty) putnikow ßu do Italije pucźowali, ßu bamžej hołdowali a buchu wot njeho žohnowani. Běchu to jenož Sſkowjenjo, Polakojo, Ruſzy, Czechojo, Bołharjo, Boßnjakojo, Ruthenojo, Khrowatojo, Sſkowakojo a Morawjanojo. Pſchiczina k temu je bamžowa enzyklika wot 30. ſeptembra konſcheho lěta, w kotrejž wón ßłowjanſkeju japoſchtołow ßwjateju Cyrilla a Methodija zyłej katholſkej zyrkwi czeſczicź pſchikaſa a dźeń 5. julija ſa jeju ßwjedźeń poſtaji. Kaž wjele němſkich, franzowſkich, ſchpaniſkich, jendźelſkich a druhich putnikow je hižom do Roma pucźowało, žani njebuchu wot bamža ſ tajkim wuſnamjenjenjom a ſ tajkej pſchecźelnoſczu a czeſczu powitani a pſchijecźi, kaž Sſkowjenjo. Leo XIII. pokaſa ßo w ßrjedźiſnje tutych tyßazow wot wulkotneje pychi wobdaty a njeßeny na ſtole kaž hewak jenož pſchi najwjetſchich ßwjedźenjach. Zyłe ſchtyri hodźiny bamž bjes kleczazymi putnikami pſchebywaſche a jich žohnowaſche. Hiſchcze bóle nadpadne je, ſo bamž na rěcź wjedźerja putnikow, khrowatſkeho biſkopa Stroßmayera, ſtejo ſ połhodźinu dołhej rěczu wotmołwi.

Franzowſka. Bu Anema, nawjedowaŕ arabſkich ſběžkarjow w Algieru, je ſ nowa franzowſkich generalow ſjebał. Wón prěki pſches jich wójſka marſchirowaſche, a to niz ſ někotrymi jěſdnymi, ale ſ wulkim wójſkom a proviantſkimi kolonnami. Franzowſojo dołhi czaß žaneje wěſtoſcze njemějachu, na kotrym měſcze ſtraſchny njepſchecźel wuſtupi. Nuſne wojeŕſke pſchihoty ſa ſchkitowanje wbohich koloniſtow ßu ßo ſabyłe, kóždu hodźinu ßo nowych powjeſczow boja, ſo ßu arabſzy ſ nowa bjes kſcheſczijanami mordowali. Póſczelcze nam wojakow! tak koloniſtojo we wſchěch depeſchach proſcha. W Pariſu pak chzedźa lěczneho horzeho wjedra dla najprjedy naſymu wotczakacź, doniž ßo na ſběžkarjow ſ nahladnej wojeŕſkej mozu wala a jich potkócza. Arabſzy, kotſiž ßu na kakate ßkónzo ßwojeje domiſny ſwucźeni, lědma tak dołho ſ měrom pſchihladuja, hacž ßo Franzowſojo w doßahazej liczbje do nich dadźa. Franzowſzy wojazy, kotſiž hacž dotal w Algieru a Tuniſu wojowachu, ßo do Franzowſkeje wrócźo ſczelu. Na jich měſto ßo 20,000 nowych wojakow do połnózneje Afriki póſczele. Hacž do poßlednich dnjow běſche ßo hakle 2000 muži ſ Tulona do pſchiſtawſkeho měſta Goletty pſchewjeſko. Franzowſki wójnſki miniſter Farre je ſjawnje ßwoju njelepoſcź a njekmanoſcź w ſarjadowanju franzowſkeho wójſka pokaſał. Wón budźe, dokelž je franzowſki lud ſ nim jara njeſpokojny, ßwoje wyßoke ſaſtojnſtwo ſkożicź dyrbjecź. Po nowſchich powjeſczach je ßo Bu Anema njejabzy na wjecźornych algierſkich mjeſach pokaſał, duž ma ßo wot tam nowy nadpad na kſcheſczijanow wotczakacź. Wón chze marokkowſkeho ſułtana ſa knježerja noweho muhamedanſkeho kraja, zyłu połnóznu Afriku wopſchijazeho, wuwołacź dacź a bjes tym ſo wón tak we wjecźorje ßwoju móz roſſchěrja, pyta wón w ranju ſe ſběžkarjemi w Tripoliſu do ſjenocźeńſtwa ſtupicź. Nawjedowaŕ tuniſkeho ſběžka je Ali ben Khalifa, kotryž je ßwój wojeŕſki talent hižom w Sfaxu pſchi wucźerjenju Franzowſow wopokaſał. Wón wſchón muhamedanſki lud nuſuje, ßo jemu pſchiſanknycź. Schtóž dobrowólnje do jeho wójſka njeſaſtupi, temu wón ſ hłowurubanjom, wurubjenjom, wotwjedźenjom ſkotu, dźěczi a žonow hroſy. We wokolnoſczi Tuniſa ſakhadźuja rubježniſke arabſke bandy, wojazy tuniſkeho beya na ſkładnoſcź czakaja, ſo bychu czekli a ßo ſ njepſchecźelom ſjenocźili. Franzowſojo ſ bombardementom na měſto Sfax niczo wuſkutkowali njejßu, woni njemějachu pſchi naſtupjenju mórſkeho brjoha doſcź wojakow a buchu wot Arabſkich tak ſbiczi, ſo dyrbjachu ßo

khětšje saßo na ßwoje kódźe wrócźicź. Franzowsojo budźa jara wjele wójska potrjebacź dyrbjecź, je-li so ßo muhamedanšzy nawjedowarjo w Afriziy sjenocźa a bjes muhamedanskim ludom hischcźe wjazy tajkich fanatiskich a krejlacźnych mužow nastanje kaž Bu Anema a Ali ben Khalifa.

Rußowska. Cźim dléje Alexander III. na ruskim trónje knježi, cźim bóle ßo pokasa, so wón prawe ßrědki k poduschenju njeměrnych elementow nakožuje a so je ßebi kmanych a ßwěrnych mužow k sarjadowanju ßwojeho knježerstwa wubrał. Pomakku ale wěscźe ßo na pucźu reformow do prědka krocźi. Wuradźowanja sa poniženje burskeje renty ßu hižom skónczene a maja burjo nětko bórsy położenje cźežkich dawkow wotczakacź. — Dobry facźischcź je nowschi polizajski wukas na wobydlerjow Moskwy cźinił. Po nim ßo wot moskowskeho rjemjeßniskeho towarstwa sa tym ßlědźi, hacź ßo cźi židźa, kotsiž ßu do Moskwy pschicźahnyli a ßo na poliziji sa rjemjeßnikow samokwili, woprawdźe też s rjemjeßnistwom žiwja, abo hacź s lichowarstwom a s druhimi sakasanymi ßrědkami ruski lud wuklukaja. Wuspěch tuteho polizajskeho wukasa njeje dołho na ßo cźakacź dał. Židźa s hromadami Moskwu a też druhe strony ruskeho khěžorstwa wopuschczuja. Želesnizowe cźahi k němskim mjesam ßu se židami pschepjelnjene. Knježerstwo k tutemu wucźehnjenju žadyn sadźěwk napschecźiwo njestaji, ale je wjele bóle hischcźe pospěschi.

Amerika. Powjescźe wo měczu präsidenta Garfielda ßu wobstajnje smérowaze. Dokelž mordarske kulki nježnische cźélne dźěle wobschkodźike njejßu, maja nadźiju, so ßo rany spěschnje wuhoja. Kak wulka je ßobuželniwosć sa ranjeneho Garfielda po wschej poknóznej Ameriziy, je s resoluzije, wot wikowarskeje komory w New-Yorku pschijateje, widźecź, w kotrejž ßo polna hida pschecźiwo mordarjej Guitowej a wutrobne ßobucźucźe sa präsidenta a jeho ßwójbu wupraji. Někotsi knježa ßu wobsankli, so chzedźa summu wot 250,000 dollarow nahromadźicź a w amerikanskich statnych papjerach sapołožicź. Daň tutych pjenjes ma ßo jako pschipósnacźe nadobneho skutkowanja präsidenta jeho mandźelskej a po teje wumrjecźu jeho dźěcźom létnje wupłacźicź. 40,000 dollarow bu hižom prěni dźeń nahromadźenych.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž ßo wólbne papjerki s woßmeho wólbneho wokrjeßa hakle ßobotu 16. julija w Brěsowje pola Kamjenza licźa, njemóžemy hischcźe prajicź, schtó je pschi wólbnym wojowanju dobył. Tola ßo po pschipósłanych wólbnych powjescźach nadźijamy, so je nasch ßerbski kandidata kubleŕ Kokla s Khróscźiz ßwojeju pschecźiwnikow pschewinył. W Njeßwacźidle, Scheschowje, Holeschowje, Holeschowskej Dubrawzy, Lomsku a Lischej Horje dosta Kokla 42, Beeg 63 hłoßow; w Bóschizach a wokolnych wßach Kokla 72, Beeg 38; we Lahowje, Sarěcźu, Banezach, Wutołcźizach, Mikezach, Wulkim a Małym Pschědrjenju Kokla 31, Beeg 12; w Minakale Kokla 42, Beeg 5, w Rakezach Kokla 50, Beeg 55; w Trupinje a Komorowje Kokla 40, we Wóßlinczanskej woßadźe Kokla 35, Beeg 99; w Khróscźizach a Kosarzach Kokla 76; we Worklezach s Nowej Wjesku Kokla 75, Beeg 1; w Hórkach, Ssernjanach a Hrańzy Kokla 65; w Horje a Nowej Jaßońzy Kokla 71, Beeg 31; w Kukowje Kokla 91, Beeg 12; w Schunowje a Konjezach Kokla 66, Beeg 1; we Wotrowje Kokla 46; w Nowym měscźe Kokla 2, Beeg 2; w Jělizach Kokla 4, Beeg 2; w Kaschezach, Žurizach, Hłupońzy a Bukowzu Kokla 28, Beeg 1; w Nuknizy Kokla 15, Beeg 1. Kokla ma hacź dotal 869 hłoßow, s tych stron, s kotrychž hischcźe wólbne liczby nimamy, mamy wěste powjescźe, so je ßo Kokla s wulkej wjetschinu wuswolił a móże ßo s najmjeńscha na 300—400 hłoßow sa njehó liczicź. Dokelž ßu ßo Němzy dźělili a sa jich dweju kandidatow jenož hischcźe 1200 hłoßow wysche wostanje, njetrjebamy skoro na tym wjaz dwělowacź, so je Kokla jako dobycźeŕ s horzeje bitwy wuschoł, so je Hainza pschěhrał a Beeg na ßejmje wubeegował. — Dźěłacźeŕ Bamž s Hucźiny, kotryž bu w lěcźe 1871 dla spytaneho skónzowanj a paduchstwa k 15 létam khostarnje wotßudźeny, je 9. julija we Waldheimje wumrjeł.

M. Se Semiz, 11. julija. Sańdźeny tydźeń bu tudy 18létny dźěłacźeŕ sajaty, dokelž běsche ßo na njepótsiwe waschnje na 12létnej holzy sawinował. — W tutych dnjach chzyische 7létna holczka jeneho tudomneho bura ßebi někotre wischnje wuschcźipacź wot schtoma, kotryž pschi płocźi stejesche. Wona salěsy teho dla na płót a jeje 3létny bratsik wosta delka na wischnje cźakajo. Pschi nacźahowanju sa hałosu ßo holczka wobßuże, padźe dele a runje na bratsika, kotremuž bu psches to noha wysche kolena slemjena.

S Minakała. Konzert minakalskeho spěwanskeho towarstwa, kotryž ßo njedźelu 10. julija w tudomnej knježej hrabinskej schklenczeŕni měješe, wusnamjenische ßo psched prjedawschimi skutkami psches to, so ßo wulka ßyła poßkucharjow powschitkomje spokojena domoj wrócźische. Skutkowaschtej tola też dwě najwustojnischej spěwarzy ßerbskeho naroda ßobu: knježna Bohumiła a Hilža Kórdinez. Knježna Bohumiła Kórdinez spěwasche se snatej wustojnosczu: „Mój prědny pucźik" atd., kaž też „Ssyrotku" w snatym ludowym spěwje „Syrotka." Pschispomnicź tudy niczo njetrjebam a też njemožu. — Wschak je nam derje snate mjeno hižom wschitko prajiło. „Macźeŕ" w „Syrotcy" spěwasche knježna Hilža Kórdinez. Se ßwojim wobschěrnym, tak derje we wyßokosczi, kaž też we hłubokosczi synka poknym altom, kotryž s wulkej rutinu a wustojnosczu wobknježische, pschednoschesche „macźeŕ" nanajlěpje. Saspěw, intonazija, kaž też zyły pschednoschk dopokasa wulku wěstocź, s kotrejež ßo hischcźe poetiski kolorit, prawe dramatiske sacźucźe a kraßne nuanße motiwow a pschekhodow towarschichu. Jenož khwalobny rosßud móżemy też wo Rubinstajnowym duecźe „Jandźel" dacź, kotryž też spomnjenej ßotsje spěwaschtej. We „Khwalena budź fijałka" spytaschtaj mužskaj hłoßaj podarmo, sopran a alt we wustojnosczi doscźahnycź. Zastaničko: „Dopołmjeniko ßłónczko je" atd. bu porjeńschene, so knjes wucźeŕ Pilk s Draždan s hußlemi pschewodźowasche. Knjes wucźeŕ młody Garbaŕ spěwasche nam: „S dychom ßwjatoh' Jana." Mózne plazanje pschinjeßy spěwarjej dźak poßkucharjow. Wysche teho wußkyschachmy s radosczu hischcźe lubosne: „Rjeńscha w wěnzu njewjesta", a „W hajach, polu, holi —." Też někotre němske spěwy ßo nam poskicźachu, mjes nimi jedyn wot knjesa Garbarja sa 6 hłoßow wobdźěłany. Knjesej Garbarjej pschejemy, so by w tamnych ßerbskich holach ßwěru dale skutkował sa nasch ßerbski narod a so by nam bórsy saßo Lumira pschiwjedł! Mužskemu khorej pak, kotryž někotre němske spěwy sa ßwoje wobstejenja derje dosczi spěwasche, pschejemy, so by też pschichodnje ßwoje narodne ßerbske cźucźe w sahorjenju a horliwosczi w narodnym ßerbskim spěwje ßwjecźił!

-r.

— Nascha wjeß je wot 16. julija nowu póstsku agenturu dostała a ßkuscheja do jejneho wokrjeßa Bukowka, Khróst, Lipicź, Lómsk, Pßowje, Nowe Pßowje, Wjeßel a Hatk.

S Rakez. 5. julija ßwjecźesche nasch knjes farar Golcź ßwój 50létny narodny dźeń. Sa tutón dźeń běchu ßo wot jeho woßady wulzy ßwjedźenske pschihoty cźiniłe. Zyrkwinszy prjodk-

ſtejerjo bjes wuwſacźa Sserbjo, kotſiž ſ zykej wutrobu na ßwojim duchownym wißaja, pſchepodachu jemu kraßne ßlëborne pißadło a ßlëborny ſwónczk. Tež druſy Sserbjo jeho wobdarichu, wón doſta ßerbſke ſpěwarſke a ßerbſke ſbožepſchejaze pěßnje wot zykeje woßady. My wutrobnje pſchejemy, ſo bychmy naſcheho duchowneho, kotryž je na nětko pſches 20 lět wodźił, tu wobkhowali, a ſo by jeho ſkutkowanje pola na Serbow tež dale, kaž hacž dotal, ſbožowne woſtałe. My jemu tež na tutym měſcźe wutrobne ſboże na jeho pſchichodne lëta pſchějemy. -t.

Se Stróže. Kał nëkotru ßwójbu njeſboże doma pyta, ßo w tudomnej M—ez ßwójbje pokaże. M—eho bratr ßebi pſched nëſchto lëtami w Maleſchezach ſ powßnjenjom žiwjenje wſa. Jeho dźowka pſched nëſchto lëtami w Draždźanach do Łobja ſkoczi. Loni jeho 14lëtny hólczez ſe ſchtoma padże a bórſy na to wumrje. A nëtko ßo jemu ſaßo, kaž „Serb. Now.“ hižom pißachu, 13lëtna holczíza ſatepi.

S Palowa. Naſch dotalny prëni wucźeŕ, k. kantor Kſchiżank, chze na Michała ſtaroby dla ßwoje ſaſtojnſtwo ſkožicź, po tym ſo je to ßame wot lëta 1838 ßem ſe wſchej ßwërnoſcźu wobſtaraŕ. Jeho měſto, kiž ma nëhdże 1320 hriwnow dokhodow, je w nëmſkich nowinach wupißane, a maja ßo ſamołwjenja wo nje hacž do 15. julija pola k. ſchulſkeho inſpektarja Dr. Wilda w Budyſchinje ſtacź. Je-li chze nowy wucźeŕ wucźbu w ſchuli ſa daliſche roswucźenje a jeho mandźelſka wucźbu holczkow, kiž ſchicźe wuknu, na ßo wſacź, dha ßo dokhody hiſchcźe wo nëſchto powjetſcha. — Tež naſch dotalny druhi wucźeŕ nas w krótkim cźaßu wopuſchcźi.

S Błózan. Pjatk 8. julija wjecźor wudyri tu pola khëžkaŕſkeho žiwnoſcźerja Bartka woheń, kotryž ßo ſa krótki cźaß na Loſerez khëžkaŕſku žiwnoſcź a na brózeń žiwnoſcźerja Schletzki wupſchëſtrje a wſchë tele twarjenja do cźiſta ſpali. Woheń je pjecźa Bartkez hólz ſamiſchkrik.

S Wojerez. Schtwórtk tydźenja ſpyta jena 22lëtna dźëkacźerka, pola ſchewza Kaminſkeho tu ßkužaza, ßwojemu lubemu, kotryž teho runja pola Kaminſkeho jako ſchewſki w ßkužbje ſteji, ſ jëdom ſawdacź, dokelž jej w luboſcźi ßwërny woſtał njebë. Wona jemu khoſej, ſe ſchwabliczkowymi khłojczkami ſajëdojcźeny, picź da, tola dokelž ſchewſki na dobo khëtro wjele jëdojteho khoſeja wupi, dyrbjeſche wón na ßwoje wulke ſboże wrócźecź, tak ſo jëd jeho ſtrowoſcźi niczo ſchkodźił njeje. Holza ßo pſched pſchiwołanym lëkarjom hnydom ßwojeje ſkóſcźe wuſna.

S hole. Sańdźenu ßrjedu pſched tydźenjom mëjachmy w holanſkich krajinach wulke njewjedno, kotrež pak wjetſchu ſchkodu njeje nacźiniło. Bëſche wjecźor wokoło 6 a 7 hodźin., jako tołſte cźorne mróczele ſe wſchëch ſtronow hromadu cźahnychu a wulki wëtſik ſapocźa ſchumicź. Tu a tam je błyſk do khëžow a do ſchtomow dyrił, ale njeje Bohu dźak dale niczo ſchkodźił. Jenož w Dubzu je ßo jena khëža wotpaliła. — Lëtßa tudy žita rjane ſteja a mamy dobru nadźiju na wubjerne žnë; to je cźim bóle ſwjeßelaze, dokelž je loni wjetſchi dźël žita ſmjerſnył a tehodła khëtro khudoba bjes ludom knježi. Daj Bóh, ſo bychmy wſcho derje do brožnjow móhli khowacź.

-a. S hole. So my Sserbjo, a woßebnje tež my holenjo, tak hłupi njejßmy, kaž tón abo druhi Němz rady wëri, wo tym hižom je nëkotry hewak pſcheklepany Němz ßo pſcheßwëdcźicź ſkładnoſcź mëł. Wóndano n. pſch. pſchińdże jedyn holan do měſta a rosrëcźowaſche ßo wo tym a druhim ſ Němzom, kiž chze hewak rady jaka jara mudry a pſcheklepany płacźicź. Skóncźnje ßo wón naſcheho holana tež wopraſcha, k cźemu dha je wrjóß po prawym dobry, hacž ſa ludźi abo ſa ſkót? A naſch holan wotmołwi: nó ſa ſkót tola ženje, ale ſa ludźi; my w holi wrjóß jëmy nëhdże kaž ßołotwju. Naſchemu Němcźkej wſchak ßo to dźiwno ſda, ale wón tu wëz tola wërjeſche; pſchetoż to ßebi wón tola myßlicź njemóżeſche, ſo móhł nëkajki holan tajkeho mudreho Němza ſ měſta k lëpſchemu poměcź!

Přilopk.

* W Barlinje je w tychle dnjach jedyn korczmaŕ pſchi wupiczu ſchkleńzy lódſymneho piwa njejabzy ßmjercź namakaŕ. Njech tutón podawk druhim ſa warnowanje ßłuži.

* Njewjedra ßu w poßlednich dnjach po zykych Němzach ſlë ſakhadźake. Pola wßy Karlsruhe w Hornjej Schleſynſkej buchn wot ſchtyrjoch mużow, kotſiž bëchu ßo pſchi dźëłanju ßyna pſched njewjedrom do ßynoweje khopizy ſkhowali, tſjo wot błyſka ſaraženi a ſchtwórty tak cźežko wobſchkodźeny, ſo ßo na jeho wuſtrowjenju dwëluje. — S Großſchönbacha w Badenſkej pſchińdże ſrudna powjeſcź, ſo tam njedźelu rano pſchi Bożej ßkužbje Boże njewjedro do zyrkwineho tórma dyri, potom do zyrkwje ſjëdże, ſaraſy tſi żony, ſapali nëkotrym holzam wënzy na hłowje a pohłuſchi dźeßacź cźłowjekow. Wjele woßobow pſches ßylne ſchwablowe wonjenje do womory padże, ſtrach a rosmucźenje bëſche bjes kemſcherjemi żałoßne. Wſcho ßo k durjam cźiſchcźeſche, ſo by ſ zyrkwje pſchiſchko, dokelž mënjachu, o zyła zyrkej w płomjenjach ſteji.

Telegrafiſki bureau w prëdkownym twarjenju pósta (na bohatej haßy), po jenym ſkhodże, je kóżdy dźeń wotewrjeny wot rano 7 hacž wjecźor 9 hodźin.

Płacźiſna žitow a produktow

w Budyſchinje 9. julija 1881.

Žitowy dowos: 3062 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſchenża 50 kilogr.	10	71	11	55	10	60	11	61
Rožka " "	11	8	11	27	11	8	11	27
Jeczmjeń " "	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowß " "	7	80	8	20	7	80	8	20
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Bërny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	1	70	2	10	—	—	—	—
Pſchenczna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	50	—	—	—	—
Ssyno " "	2	30	2	70	—	—	—	—
Szłóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 252 ſcht., ſcht.	12	—	21	50	—	—	—	—

W Schcźeńzy je **khëža** cźißko 22 ſ rjanej ſahrodu a nëſchto polom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja ſhonicź.

W Maleſchezach je ſbytkne burſke kubło cźißko 36 ſ 18 kórzami a 223 □prutami leżownoſcźe a ſe 454 dawkſkimi jenoſcźemi na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola wjeßneho rychtarja **Jana Nowaka** tam.

Woſjewjenje awkzije.

Njedźelu 31. julija, popołdnju wot 3 hodźin budźa ßo w Małej Dubrawzy cźißko 6 pola Delnjeje Hórki 4 kołcze ſ pcźołami a 7 próſnych kołczow, kaž tež wſchelake ſtwinſke möble, jako jene wucźahanſke blido, 1 łożo, 2 poßleſchcźi atd. a tež dźëlba wuleżaneho lenu na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

W Sdźeri je žiwnoſcź cźißko 18 ſ 5 kórzami pola a ſahrodu ſe ßwobodneje ruki hnydom ſ połnymi žnjami na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Awkzija.

Schtwórtk 21. julija, dopołdnja w 9 hodźinach maja ßo pſcheměnjenja dła w hoſcźeńzu w Nowych Porſchizach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź: 2 konjej, 4 kruwy, 2 jałojzy, 1 cźëłz, 2 cźeleczi, 4 hoſpodarſke woſy, 1 korbowy wós, 2 kucźowaj woſaj, 1 ſpazierſke ßanje, 1 žitocźiſcźaza maſchina, 1 ſchërokoßyjaza maſchina, 1 ßykanjowa maſchina, płuhi, bróny, krymarje, konjazy grat atd.

Hendrich Dietrich,
hoſcźeńzaŕ w Nowych Porſchizach.

Wosy na pschedań.

Schkleńczane wosy, jenopschežne a dwajpschežne, nowe a trjebane, kaž tež druhe lóhke wosy ßu na pschedań pola wosytwarza **Zimbureka** na hornczeŕskej haßy.

Tunje dźěczaze wosy.

Pśches tunje nutskupowanje je mi mózno, dźěczaze wosy po jara poniženych płaczišnach, najtuńsche hižom wot 12 mk., pschedawacź.

A. M. Bartusch,
korbaŕski mischtr na Židowje.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucża

W. Hübner, tyscheŕski mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Pschenczny a **rżanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,
wschě druziny warjenjow, draždźanski taflowy raiß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, czornu muku, maiß, maißowy schrót,
k wußywej
hróch, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucża

C. Kahrowe
na žitnych wikach pschi póstnej kowaŕni.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucża

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Mój skład hotoweje **muźskeje** a **hólczazeje drasty,** kaž tež najnowschich **ßuknjanych** a **bukskinowych stoffow** s tutym naležnje poruczam.

Schicze po **měrje** ßo solidnje a tunjo wobstara.

H. M. Kubasch, krawski mischtr
w Budyschinje na garbaŕskej haßy czišćko 4.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneree domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Drjewowa aukzija
na wuježkowskim revieru.

Wutoru 19. julija t. l. wot dopołdnja 8 hodźin ma ßo na lěßowych městnach: na meschiskej horje, pschi wotpoczinku, wojowaŕskich kerkach, hornich a ßrjedźnych kerkach, kamjeńtnej horje a zippchenje (streitbusch, ober- u. mittelbusch, steinberg und Zippchen)

42 ßylnych, twjerdych a mjehkich dołhich hromadow a
210 hromadow sbytkneje walczíny } No. 392—643

pod wumĕnjenjemi, tu snatymi, na městnje ßamym, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźišna dopołdnja w 1/2 8 hodźin pschi hajnistwje.

We Wuježku, 8. julija 1881. Wyschschi hajnik **Walde.**

Rjany pólski hróch,

kaž tež **woku** a **kolij,** dołhi a krótki porucża knjesam ratarjam k wußywej po tunich płaczišnach

Ernst Schmeiß w Budestezach.

Sŕědk k spěschnemu blejchowanju płatu

s wukoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucża

hrodowska haptyka.

Sofa a matrazy.

Derje a trajne dźěłane **sofa** wot **30 mk., pjerowe matrazy** wot **20 mk.,** kaž tež **kofry** a **tosche,** ßamßne dźěło, w najwjetschim wubjerku porucża tunjo

K. A. Benedict
pódla wudawaŕnje „Serbskich Nowinow".

M. Th. Pech

porucża

barbunjepuschczaze kattuny,

łóhcź wot 17 np., **pikéj,** łóhcź wot 25 np., **kroisej, köper** a **madapolamy** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach;

módry cźischcź,

bjes cźerwjeneho cźischcza łóhcź po 23 np., s cźerwjenym cźischczom łóhcź wot 26 np., w najlĕpschich dobroscźach a najmłódnischich mustrach;

drastne stoffy,

a to wołmjane, półwołmjane a lüstrowe we wschelakich mustrach a po najtuńschich płaczišnach;

dwójny lüster,

wot najtuńscheje hacź do najlĕpscheje błyschczateje twory;

cźorne ßomoty a židźane stoffy;
rubischcza na hłowu,

a to **židźane, wołmjane, półžidźane a kattunowe** we wulkim wubjerku a w najnowschich mustrach; wysche teho **ruby, běły a módry płat,** 1/4 schěroki, łóhcź wot 46 np., **podschiwkowe stoffy, poßleschczowe tkaniny, kholowowe tkaniny, módre cźischczane schórzuchi, moiréjowe schórzuchi, běłe a pißane dybßacźne rubischka** po wurjadnje tunich płaczišnach w dobrej a sprawnej tworje.

M. Th. Pech
w Budyschinje na hłownym torhoschczu,
pódla měschczańskeje haptyki.

W khlamach ßo ßerbski rěcźi.

Ballhauserowe cžorne žołcžowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebniſchi, najſtarſchi domjazy ßrědk pſche hněw, mjerſatoſcź a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocże a ſ zyła k wucžiſcźenju krwě, — wſchěm hoſpodarſtwam najlěpje a najnaležniſcho poručene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleſchi pſchipokožene.

Jenicžki ſkład je **měſchcźanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ßo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płacži 40 np.

Wo

P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Tuta woßebna pod lěkarſkej wuſtojnoſcźu naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ßkuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by cžerjazej mozy, najbóle jenož drěmazej, kaž tež mrějazym włoßowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaßo daka a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodźaka. Njech kóždy włoßobědny dowěrnje tutu tinkturu nakožuje, kiž niz jenož wupadowanje włoßow kaž tež plěch wěſcźe wotſtroni, ale tež, hdyž je jenož najmjeńſcha roſcźenja kmanoſcź, ßamo dołholětnym plěchacžam jich włoßy ſaßo napłodźi, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdźenych wopißmow wopokaže. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjejſche njeſpodobnoſcże zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja.

Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwa pola **Ernſta Mittaſcha** hewak **Heinr. Ink. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy dostacź.

Najtuńſcho a najlěpje

kupujeſch ſwjerſchne koſchle, nózne koſchle, dźěłacžerſke koſchle, dźěcźaze koſchle, ſónſke koſchle, chemiſetty, khornarje, manſchetty, ſhlipſy, krawatty, dybſacžne rubiſchka, ſpódne jaki, ſpódne khołowy, ſpódne ßuknje, kožowe płachty, gardiny, korſetty, koſchłowe ſaßadki, ſchórzuchi, ſchtykowanja, ſhirting, ſchiffon, koſchłowe ßukno, piķéj, parchend, damaſt, błidowe a poßleſchcžowe ſchaty pola

A. Tſchentſchera ſ napſchecźa noweje měſchcźanſkeje ſchule,
ſchatowy a wuhotowanſki magazin.

K njewjeſcźinſkej draſcźe

poručam

cžorne židžane ſtoffy,
cžorny kaſchemir.

M. G. Freyberg,

W khlamach ßo **ßerbſki rěcži!** 62 na bohatej haßy 62.

S wjeßełoſcźu ja wobßwědcźu, ſo je mje **Mayerowy běły bróſtſyrop,** wot knjeſa Großkopfſa kupjeny, wot mojeje **bróſtoweje bołoſcże** a **widliſchcžoweho kaſchela** doſpołnje wußwobodźił, a mózu jón teho dla kóždemu naležnje poručecź.

W Neuſtadtu nad Aiſchom, 10. julija 1864.

Chr. Seyboth, barbjerſki miſchtr.

W Budyſchinje dostacź pola **Otto Engerta** na ſnutſkownej lawſkej haßy.

Budyſka parna pjekarńja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płacźiſnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Nowe połnojerje

w rjanej dobroſcźi poručza

Heinrich Lindner.

Jerje,

rjane wulke, poručza kopu po 2—3 mk.

Wylem Schamlott ſ napſchecźa theatra.

Lipowe kćenje

kupuje po najwyſchſchich płacźiſnach

hrodowska haptyka.

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,

jerje,
ſchtuka wot 5 np.,

zokor,
zyły a tołcźeny,

wſchě dobre zichorije, ſoda, ſtarku, nudle, ſchwablcźki, rajß, kaž tež wſchě druhe kolonialtwory poručza w najlěpſchej dobroſcźi pſchi ſprawnym poßkuženju a po najtuńſchich płacźiſnach

Arno Möckel
13 na ßerbſkej haßy 13.

Butrowy pólver, pakcźik po 40 np.,
kólkowy pólver ſa konje, ſchachtliczku po 75 np.,
wobžerny pólver ſa ßwinje, pakcźik 50 np.,
bróſtſyrop a **fenchlowy měd, univerſalny** a **winſki balſam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńſku eßenzu** atd.

porucza **hrodowska haptyka.**

Schwajzarſke pille,
35 ſchtuk po 1 mk.,

anilinowe barby,
10 ſchtuk po 25 np., k ßamobarbjenju draſty, tkaninow, wołmy a płatu, njejědojte,

jejowe barby
po 5 np., 10 ſchtuk po 25 np., njejědojte, porucza

měſchcźanſka haptyka
w Budyſchinje na hłownym torhoſchcźu.

Khofej,

we jenož wubjernej cžiſtoßłodźazej dobroſcźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucza wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuſchiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Rołkaty tobak,

portoriko, . . . punt po 1 mk. — np.,
- poł ßylny = = — = 70 =
- ßkaby . = = — = 60 =
- rěſany . = = — = 45 =

zigarry w rjanej dobroſcźi po 3, 4 a 5 np.
porucza **C. Hanske.**

Najlěpſchi **provanſki wołij,** punt po 1 mk.,
ſyrop, punt po 20, 25, 35 np.,
dobry **kißały ſprit,** liter po 18 np.,
pjecżene ßkowki, punt po 30 np.,
wulke **jerje,** kopu po 3 mk. 60 np.,
khofej, punt po 90—150 np.,
zokor, warjenja atd.,
ßwój ſkład **warneje** a **ſkótneje ßele**
porucza **C. Hanske**
na žitnych wikach 635.

Serbska studowaca młodosć

změje swoju

lětušu hłownu skhadźowanku w Rakecach

6., 7. a 8. augusta w Křižanec hosćeńcu.

Sobotu 6. augusta w 3 hodź. ma **wubjerk** posedźenje, na kotrež kóžde towarstwo tšoch zastupnikow póscele.

Dale přeprošuju na tuto posedźenje Serbow do žaneho studentskeho towarstwa njesłušacych, přede wšěm zastupnikow realneje a ratarskeje šule w Budyšinje.

Sobotu wječor zhromadne rozrěčowanje a bjesadowanje swjedźeńskeho a studentskeho wubjerka.

Njedźelu popołdnju w 3 hodź. wotewrjenje hłowneje zhromadźizny.

W 8 hodź. wulka **spěwanska zabawa** pod wjedźenjom k. wučerja Krawca a pod sobuskutkowanjom studentskeho chora, zjenoćena ze **swjedźeńskim karančkowanjom** pod wjedźenjom studentow.

Póndźelu 8. augusta w 9 hodź. rano **hładkowanje škropawych šijow,** w 11 hodź. **zhromadny wulět na wozach** do Minakała. W Minakale wječor w 8 hodź. w škleńčerni hrabinsko-Einsiedelskeho parka **swjedźeński koncert** Minakałskeho towarstwa pod wjedźenjom k. wučerja Garbarja a pod sobuskutkowanjom spěwanskeho chora budyskeju seminarow.

Po koncerće **swobodna zabawa.**

Wšitcy studowacy Serbja so z tutym najnaležnišo přeprošuja. Hosćo a přećeljo młodych Serbow budźa wulcy witani.

Jakub Bart, cand. theol., hłowny starši.

Pšeměnjenje khlamow.

Mojim cześćenym wotebjerarjam Budyšchina a wokolnosće k nawjedźenju, so ßo moja dźěłarnja niz wjazy na ßukelnskej haßy, ale wot nětka na **kschidarskej haßy cźißko 7** namaka. Sa dowěrjenje, mi spožčene, wutrobny dźak wuprajo, proschu, mi te ßame też dale wobkhowacź, moje prózowanje budźe na to složene, ßo jeho hódny wopokasacź.

W Budyschinje, 17. julija 1881.

S počeścźowanjom
Otto Brandt, draschleŕ.

Wosjewjenje.

Cześćenym Sserbam w **Rakezach** a **wokolnosćźi** k nawjedźenju dawam, so ßym ßo psches kup w Rakezach jako pjekaŕ saßydlił a khlěb, zakty atd. nanajlěpje pjeku.

S dobom poručam moju s pjekarnju sjenoćenu **warjenjowu** a **pizowu pschedawarnju.**

Stajnje budu ßo prózowacź, wschě žadanja dopjelnicź a poručam ßo s počeścźowanjom

W Rakezach, 7. julija 1881.

Herrmann Boitz, pjekaŕ.

Wokna, 41—32zolske, ßu tunjo na pschedań pola **B. Mühlpforta** w Małej Borschćźi.

Dźělba starych **tšeschnych zyhelow** je tunjo na pschedań pola

Heinricha Langi
na žitnych wikach.

Murjerske zyhele.

Něhdźe 10 wosow starych, zykych a roskamanych zyhelow móže ßo darmo wotwosycź pola

Moritza Mjerwy
na mjaßowym torhoschćźu.

Kuczowy grat,

trajnje a derje dźěłany, porucźa hižom wot 110 mk.

T. G. Leuner
w Budyschinje na schulskej haßy 122B.

Schulski ßwjedźeń

jutsje, njedźelu 17. julija,

na kuzy hoscźeńzarja **Dietricha** w Nowych Porschizach. Pschećźeljo dźěćźi ßu pscheproscheni, ßo na tutón dźeń k dobremu karancźkej piwa seńcź.

Jutsje, njedźelu 17. julija,

wischnjowy ßwjedźeń

w hoscźeńzu we Lahowje. **H. Kühnowa.**

Wobydlenja

sa dźěłaczerjow móža ßo wobcźahnycź na knježim dworje w Porschizach.

Pytaja ßo ßrjedźaki, konjazy wotrocźkojo, mlokowe holzy, straźnikojo na knježe dwory, dźěłaczerske ßwójby, domske a hródźne dźowki psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Cźista, ßylna **holza** se wßow s dobrymi wopißmami móže 1. oktobra t. l. sa domsku holzu na knježim dworje w Saryczu sastupicź. Ta ßama ma ßwinje a pjerinu wothladowacź a dyrbi butrowanje, rjedźenje a płokanje derje rosymicź, kaž też w pjeczenju khlěba nashonjena bycź. Starsche, w tutym wschěm wustojne holzy ßo radscho wosmu.

Dwaj **krawzaj** móžetaj wobstajne dźěło dostacź pola **Schneidera** w Barcźe.

Hólcźez, kotryž chże **žoltolijerstwo** a **želesowjerczenje** nawuknycź, móže darmo wuczbu dostacź pola žoltolijerja **Gliena** na jerjowej haßy.

Dźenßa pschipołdnju w 12 hodźinach bu namaj s Božej pomozu strowy hólczik wobradźeny.

W Budyschinje, 14. julija 1881.

Ad. Rämsch, pschekupz,
Olga Rämschowa
rodź. Rychtarjez.

Lětny dźeń ßmjercźe

njebo

Augusta Seylerja w Hornjej Borschćźi

† wumrje 13. julija 1880.

Tak ßrjedu lěto saschło je,
So ßy, mój luby Gusta mje
Psches sažnu ßmjercź tu wopuschćźił
A do njebjes ßo pscheßyblił.
Haj, runje ßrjedu sańdźenu —
Schtož loni běsche wutoru, —
Tón tsinaty dźeń julija
Dha Bóh cźe psches ßmjercź wotwoła.
A wcźera, pjatk psched lětom, my,
Cźe se wschej cześću hrjebachmy
Na kherchow tam we Hodźija
Hdźež spisch nětk s twojej macźerju.
Tu twoju lubu macźerku
Pók lěta prjeb' se srudobu
Ssy strowy k rowu pschewodźał
A s luboscźu ju wopłakał.
Hlaj, dźenßa na tym lětnym dnju,
Kaž s wjetscha kóždu njedźelu,
Ssym na twój row też poklakka
A se ßylsami prajiła:
„Spi derje, luby mandźelski
We rowje też h'schcźe lubi mi,
Ja tebje sabycź njebudu,
Hacź junu pschińdu sa tobu."
Hlaj, ty też, pokny luboscźe,
Kiž rjanu žiwnoscź měješche
Mje khudu holzu ßłužobnu,
Ssy ßej mje wsał sa mandźelstu.
Ssy mje też sprawnje lubował,
Mi wschitko ßwoje wotkasał;
Tak dołho hacź b'du žiwa tu
To ženje sabycź njebudu.
Duž tam, hdźešch twoje cźěło spi,
Na twój row tam na kherchowi
Ssym wopomnik wot kamjenja
Cźi, luby Gusta, stajiła.
Tón sjawny ßwětk pschez wostanje
Wot sprawnej, wěrnej luboscźe
We naju krótkim mandźelstwje
A też we rowje po ßmjercźi.
A tak dha spi nětk derje, spi
We rowje tam na kerchowje,
Hacź Bóh cźe s njeho sawoła
A w njebju s hnady sbóžnoscź da.

Wudowa Augusta Seylerka.
(Psches Petra Młónka.)

Lipa Serbska čo. 7

1881 je wušła.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 30. **Sobotu 23. julija 1881.** **Lětnik 40.**

Dobyćże prawa.

(Skónčenje.)

Toby Simpton chzyńsche so hižom saso wróćićź a dalsche błědźenje wostajićź. Tola w tamnym czasu běsche so czasto podało, so mějachu bohaćźi a nahladni ludźo tajnje s rubježnikami wobkhad a so s nimi do paduchstwa dźělachu. K temu pschińdźe, so nichtó prajićź njemóżešche, na kajke waschnje je bohaty Weresford wulke bohatstwo sa krótki czaś nadobył. Jeho hrube waschnje a samotne, ludźom njepschećźelne žiwjenje, kotreź wón wjedźešche, móżešche drje tukanje wubudźićź. A, schtoż běsche hłowna wěź, kóń dyrbješche do teho dwora błuschećź a wo khěži snaty bycź. Duž kwákaŕ wobsankny, sa paduchom dale błědźićź w nadźiji, so snadź tola swoje pjenjesy saso dostanje.

Toby Simpton so do khěže poda a wopraścha so, hacž by s pschekupzom Weresfordom porěčzećź móhł. Tutón hischće we kožu leżešche, hacž runje běsche hižom posdźe dopołdnja. Kwákaŕ so psches wotmolwjenje słužobnika wottraschićź njeda, ale praji, so dyrbi s pschekupzom wo nusnych wězach rěčzećź a poł s gwaltom do spaŕneje komory sastupi. Weresford, runje wotućźiwschi, sebi woczi rybowasche a wopraścha so rosnjembrjeny s hrubym hłosom: „Schtó wy scże, mój knježe, a schto tu chzecże? Tutón hłóś běsche naschemu kwákarjej derje snaty a hischće w dobrym pomjatku. Wscho dwělowanje, kotreź běsche hacž dotal dla Weresforda měł, so psches to hnydom shubi. Wón khětsje sebi stoł wsawschi so na njón pódla kožu synu, klobuk po kwákaŕskim waschnju na hłowje wostajo.

To so pschekupzej jara njepschistojne bycź sdasche. Wón so hischće ras a hischće wjele hrubischo wopraścha: „Schtó dha wy scże a schto wote mnje chzecże?“ Potom wón pschistaji: „Schto ma to rěkaćź, so sebi w mojej stwje klobuk s hłowy njescźehnje?“

„Ja sym kwákaŕ“, wotmolwi Toby Simpton s měrom, „a ty wěsch, so je to pola naš tak waschnje.“

Pschi słowje „kwákaŕ“ so pschekupz we kožu posběhny a sebi zuseho bliže wobhlada. Nětko jeho sesna. Wón wobłědny a so tschepotajo praschesche, kak sebi czescź wyšokeho wopyta sašłuži.

Sprawny kwákaŕ s cźicha wotmolwi: „Ja chzych sebi jenož mój czaśnik saso wuprošyćź, kotryž sym tebi wczera wjeczor pożcził.“

„Kotry czaśnik?“ so Weresford se strachocźiwym njeměrom praschesche.

„Nó, ty wschak wěsch“, rjekny kwákaŕ. „Czaśnik sebi wyšoko waži, pschetož wón je wopomnjenje wot mojeje njebocźiczkeje żony, a ja jón hižom tejele pschicźiny dla parowacź nochzu. Mój swak, tón sudnik, mi ženje wodał njeby, hdyž bych so tak lohko wot jeneje wězy dźělił, kotraž mje na jeho sotru dopomina.“

Tež słowo „sudnik“ po sdaczu na Weresforda něschto sacźischcża cźinjesche. Wón bu pschezo bóle rosmucźeny a njeměrny a pytasche podarmo sa wotmolwjenjom. Toby Simpton žane rozestajenje njewotczakajo dale rěčzešche: „Tež by mi jara lubo było, hdyž by mi 10 guinejow (60 toleŕ) wróćo dał, kotreź sym tebi teho runja pożcził. Trjebasch-li je nusnje, chzu tebi je hischće dlěšchi czaś wostajićź, je-li mi pożczowanske wopismo wo tym dasch.“

Směrniwosćź naschego kwákarja stareho paducha do bojosće staji. Wón so njeswěri, wobsedźeństwo rubjenych wězow přećź. Ale jemu běsche tola cźežko, sjawne a sprawne wusnacże wotpołożićź. Duž so wón hischće pschezo s wotmolwjenjom komdźesche. Toby so psches to molićź njeda, ale s měrom dale powjedasche: „Tež dyrbju cźi bliske woženjenje mojeje dźowki wosjewićź. Kwaš bě na sajutsischi dźeń, 4. oktobra, postajeny. Sa tutón ważny swjedźeń a sa wuhotowanje mojeje dźowki běch dwě scźi sterlingskich puntow (4000 mk.) wustajił. Tele pjenjesy buchu mi wczera wjeczor na drósy wsate. Duž tebje proschu, so by twojemu synej dobrowólnje njewjesćźinske kubło, kotreź bych hewak na sudnistwje žadacź dyrbjał, wróćo dał.“

„Mojemu synej?“ sawoła pschekupz wustróżany.

„Haj, twojemu synej“, kwákaŕ dale rěčzešche; „njewěsch dha, so je wón nawoženja mojeje dźowki Marje?“

„Edward?“ stary hrěschnik s koža skočiwschi se spodźiwanjom praji.

„Edward Weresford“, wotmolwi Toby Simpton s krótka a sebi pschi tym prisu tobaka wsa; „tajkich pschicźinow dla budźesch něschto sa twojeho syna woprowacź dyrbjećź. Ja njebych rad widźał, so by Edward podawk wczerawscheho wjeczora shonił. Hdyž pak jemu pjenjesy, wote mnje jemu słubjene, sapowjedźisch, dyrbju jemu powjedacź, kak sym dwě scźi sterlingskich puntow psches rubježnika shubił.“

Weresford dźěsche k kschinje, wsa s njeje trójzy sanknjeny kaschczik, wotewri jón a pschepoda kwákarjej s tschepotajej ruku jeho móschniczku, czaśnik a czežki měch s pjenjesami. „Derje“, Toby Simpton praji, „ja so po tajkim njejsym molił, jako so na tebje a na twoju dobru wolu spuschczach.“

„Žadacże sebi hewak něschto wote mnje?“ wopraścha so pschekupz.

„Haj“, wotmolwi sprawny Toby, „ja sebi krucże žadam, so twój syn po tebi niczo njeherbuje.“

„Czeho dla? kajku macże k temu winu?“ so Weresford praschesche.

„Hlaj“, praji kwákaŕ, „ja nochzu s mojej dźowku, so by sebi ty myślił, kaž so sym pschi ženitwje někak na twoje samoženje hladał. Schtoż ja wobsedźu, sym sprawnje sašłužił, a Bóh chzył mje a moje dźěczo s hnadu wobarnowacź, so by tež niz naj-

mjeńschi njeprawy abo kranjeny pjenjeźk do mojeho doma njepschischok. S tutymi ßkowami wón stwu wopuschczi. Na dwór stupiwschi wón hischcże pschekupzej, kotryž pschi woknje stejesche a sa nim hladasche, pschiwoka: „Ja ßym tebi twoju kobku saßo pschiwjedk; pschepodaj mi nětko mojeho konja.“

Na pschekupzowu pschikasnju dźěsche ßkužobnik khětsje po konja a jeho naschemu kwäkarjej pschepoda. Toby Simpton ßo s wjeßekosczu na njeho ßyny a rucże s pjenjesami, saßo dobytymi, domoj jěchasche. Jako wón k ßwojej dźowzy pschińdże, namaka pschi njej ßwojeho pschichodneho ßyna a jemu praji: „Edwardo, ja ßym runje twojeho nana wopytak, ja ßebi myßlu, so ßmój ßo ženitwy dla sjednakoj.“

Dwě hodźinje posdźischo sastupi na dobo a zyle njewotczakany stary Weresford do wobydlenja sprawneho kwäkarja. Wón proschesche, so by móhł s nim ßam porěczeć. Jako běschtaj nětko wobaj mužaj bjes ßwědkow w hromadże, praji Weresford k Simptonej: „Ja ßo wam s zykej wutrobu sa to dźakuju, schtož nade mnu scże czinili. Wy móżeschcże mi psched ßwětom czesć wsacź. Wy móżeschcże tež mojeho ßyna wonjecześcicź a jeho psches sapowjedźenje ženitwy do njesboża storczicź. Wy scże skutkowali, kaž muž, s rosomom a s wutrobu. Ja ßym ßebi pschedewsak, ßo polěpschecź, so ßo njebych druhi ras psched wami saczeŕwjenicź trjebak. Wsmicże tute papjery, wy mje ženje wjazy njewidźicże.“

Jako běsche Weresford dom wopuschcził, wotewri kwäkaŕ pschepodate listy. W nich běchu wechsle wot někotrych bankijejow a hromada papjerjanych pjenjes. Pódla nich leżesche sapiß, w kotrymž běsche zyły rynk mjenow naspomnjeny. Pschi tychle mjenach běchu mjeńsche a wjetsche pjenjeżne summy napißane. A na kónzu listna běchu ßlědowaze rynczki pschistajene: „Tele mjena wosnamjenja wschitkich ludźi, kotrychž ßym hdy wobkranył. Summy, kotrež ßym jim wotewsak, ßu pódla pschisjpomnjene. Dajcże ßebi pjenjesy pola bankijejow wupłaczicź, wot kotrychž ßu wechsle podpißane a dajcże w potajnosczi wschěm, kotsiž ßu psches mje schkodowali, rubjene pjenjesy wróczo. Schtož wysche wostanje, ßym ßebi sprawnje a ßwěru warbował a mojemu ßynej ßkuscha. Ja ženje njebudu sabycź, so pißane steji: „Ty njedyrbisch kranycź!“ A moje žiwjenje, kotrež mi hischcże hacź do ßmjercże wysche wostanje, budże ßo po japoschtokowych ßkowach skožowacź: „„Schtóž kranył je, tón njekrań wjazy, ale njech ßo prózuje a dźěła s rukomaj něschto dobre, so by dawacź měł potrjebnym.““ Proschcże sa mnje! John Weresford.“

Na druhi dźeń běsche Weresford London skradźu wopuschcził. Wón ßo do Franzowskeje poda a je ßo tam hacź do ßwojeho kónza, kaž to Toby Simpton posdźischo shoni, sprawnje s wikowanjom žiwił.

Wußudźenja.

Khostanska komora 6. julija.

Khěžerka Hana Schołczina s Noweje Wßy pola Njeßwaczidła bu k 10 mk. khostanja abo dwajdźeńskemu jastwu wotßudźena, dokelž běsche wona mandźelskej žandarma Klixa w Njeßwaczidle mlóko a butru jako dar podtykowała a posdźischo też Klixowej bleschu mlóka póßłała s tym wotpohladom, so žandarm jejneho pakoscziweho ßyna na ßudnistwje njeby wosjewił.

46lětny Jakub Wakda w Ralbizach, kotryž wot léta 1878 hacź 1880 stawnistwo (standesamt) w ralbiczanskej woßadże sastejesche, běsche pschi wobstaranju ßwojeho sastojnstwa w 23 jenotliwych padach wopaczność sche psches to wobeschoł, so njeběsche narodne a ßmjertne protokolle w pschitomnosczi wosjewjazych ludźi nastajał, ale je hakle posdźischo po ßwojich pschispomnjeńkach napißał a njedźiwajo na to wobkrucźił, so ßu ßo protokolle wobdźělenym ludźom prjódkczitake a ßo sa dobre spósnake, bjes tym so wón ßam podpißma spody stajesche a pschi tym wjele krócź město woprawdźitych wosjewjazych ludźi druhe woßoby mjenowasche. Młynkej Lipiczej w Ssernjanach, kotryž běsche sakoństi czaß k wosjewjenju narodźenja dźěsczja skomdźił, běsche Wakda hrosył, so budże jeho s 15 mk. khostacź, je-li so jemu 3 mk. 20 np., kotrež mějesche wón (Lipicz) sa rěsanje deskow žadacź, njedari. Dokelž ßo poßlednje pschenđźenje wobskorženemu se ßwědkami jaßnje doscź dopokasacź njemóżesche, bu wón w tutym padże sa njewinowateho spósnaty, sa wopaczne wjedźenje stawnistkich knihow pak k tsjóm měßazam jastwa wotßudźeny.

29lětny dźěłaczeŕ A. E. Libscheŕ s Wjelecźina běsche 16. meje s mjersanjom, so bě pschi khartyhraczu w zyhelniczi w Tuczizach wjele pjenjes shubił, zyhelnika Gochtu s krutwjazym rjeczasom psches hkowu praßnył a jeho s nožom do khribjeta, hkowy a do ruki kół. Libscheŕ ma sa to léto w jastwje ßedźecź a Gochcże 500 mk. pokutnych pjenjes płaczicź.

Lawnisti ßud 28. junija a 5. julija.

Dźěłaczeŕ E. G. Kindler s Delnjeje Kiny běsche 2. meje t. l. 10 mk., kotrež běsche jemu skałaŕ Mitasch s Hliny k wotedaczu na skałarja Fryczu w Budyschinku dowěrił, na ßwój wužitk pschetrjebak. Jeho khostanje wobsteji w 2 njedźelomaj jastwa.

Pohoncź Aug. Kschižan s Delnjeje Kiny bu k schtyri njedźelam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche wón 12. meje w rosnjemdrjenosczi pschi swadźe pohoncża Bohota se schkleńczanej bleschu tak na hkowu dyrił, so tón wjazore, s dźěła hacź do kosczże doßahaze rany dosta.

Dźěłaczeŕ Jan Winzer s Noweje Wßy, kotryž běsche 13. junija t. l. pola korczmarja Garbarja w Kißlizy halekował, posdźischo po kraju proßył a dundak a ßebi psched poliziśtom wopaczne mjeno pschidak, dosta dwaj dnjej jastwa a 12 dnjow arresta.

Khěžkaŕ Michał Kaschpr s Rudeje běsche 4. julija swudowjenej Sahrodnikowej w Hatku poßleschczo, hkowak a kožowu płachtu, jej wot žony schewza Frenzla w Libochowje k khowanju pschepodate, s lesczu wurěczał, wudawajo, so je Frenzel jemu 15 mk. winojty a so je jemu wjeßny rychtaŕ poruczność dał, spomnjene wězy wotewsacź. Kaschpr bu sa tute pschenđźenje k 15 mk. khostanja a k 5 dnjam jastwa wotßudźeny.

Khostanska komora 13. a 18. julija.

30lětny czěßla Teich se Stachowa, hižom ras dla paduchstwa a jebanstwa khostany, běsche wobskorženy, so je wot januara hacź do kónza haprleje t. l. sa dźeßacź krócź něhdże 250 czelazych kózkow, psches 1000 mk. hódne, garbaŕskemu mischtrej Bräunigerej w Małym Wjelkowje krał. Hacź runje wobskorženy paduchstwo njepschestawajo prějesche, bu jemu tola jeho wina psches ßwědkow dopokasana. Wón bu k 5 létam khostarnje (zuchthaus) a k pjeczlětnemu shubjenju czeßnych prawow wotßudźeny.

Dźěłaczeŕ J. A. Schwettan s Łuska pola Bukez bu 15. junija w Neumannez korczmje w Huczinje runje w tym wokomiku wot Halmoweje nadeńdźeny, jako chzysche wón jejnemu mandźelskemu pschi blidże w korczmaŕskej stwje wußnjenemu, s kholoweho saka pjenjeżnu mósceń s 12 mk. kranycź. Wobskorženeho wudawanje, so pschi spomnjenym podawku w pjanosczi njeje wjedźał, schto czini, psched ßudnikami žanu wěru njenamaka a bu wón dla spytaneho paduchstwa k dwajmeßaczńemu jastwu wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Němski kněžor žo w Gasteinje najlěpšeje strowoscże swježeli, jeho pschebywanje w tutych kupjelach je hacž do žrjedź augusta postajene. 6. abo 7. augusta smėje žo wěscże seńdźenje němskeho a awstriskeho kněžora a to pak w Ischlu abo w Salzburgu, kaž budże žebi němski kněžor žadacź. — Wustrowjenje němskeje kněžorki pomalku do prědka krocži. Hacž runje mozy pschibjeraja, móże žo tola dospokne wustrowjenje psches pschipadne sadźěwki hischcże dlěschi cžaž sakomdźicź. Tola powschitkomne derjeměcże móże žo spokojaze mjenowacź.

— Město wustupjenych 13 konservativnych, 9 liberalnych a 8 pokracžowanskich sakskich žejmskich sapóžłanzow je žo pschi poždlednich wólbach 19 konservativnych, 5 liberalnych a 6 pokracžowanskich wuswoliko. S teho je widźecź, so žu konservativni 6 sapóžłanzow dobyli, liberalni pak 4 a pokracžowanszy 2 shubili. Hischcże wjetsche dobycże hacž w Sakskej žu konservativni w Bajerskej scžinili. Pschi pschedpoždlenich wólbach mějachu konservativni na žejmje 79 a liberalni 77 hłožow. Tuta dwajhłóžna wjetschina je žo sa konservativnych wulkotnje powjetschika. W poždlednich wólbach konservativni 15 wokrježow liberalnym wotdobychu, tak so směja nětko konservativni na pschichodnym bajerskim žejmje 87 sapóžłanzow, liberalni pak jenož 71. Sakski a bajerski lud k liberalnym, kotsiž žu kraj do pjenježneje nusy pschinjeżli a dobre waschnje w zyrkwi a schuli se žwojimi njewěru rosschěrjazymi wucžbami pohubili, žaneho dowěrjenja wjazy nima. Liberalni hladajzy móz, kotruž běchu žebi po němsko-franzowskej wójnje nadobyli, shubjuja. Liberalne nowiny w žejmskich wólbach s bojoscžu snamjo widźa, so budże žo němski lud tež pschi rajchstagskich wólbach wot liberalneje strony wotwobrocźicź.

— Psches njehańbicźiwe sadźerženje židow bu sańdźenu njedźelu w Neustettinje wulki ludowy njeměr wubudźeny. Njesnatych pschicžinow dla nadpanyschtaj njedźelu popołdnju dwaj židaj, redaktor židowskich nowinow „Neustettiner Zeitung", s mjenom Cohn, a jeho bratr, twarskeho mischtra Luttoscha na promenadże a jemu s dołhim kněžnym kluczom a s cżežkom kijom, s tak mjenowanym sarażerjom hłowu rosbischtaj a jemu žydom hłubokich ranow, hacž do koscże doždahazych, sadyrischtaj. Powjescź wo tutym nadpadże žo bórsy psches zyke město rosschěri a wobydlerjow do roshorjenja a njeměra staji. Njeměr žo woždebje psches to lóhko rosnježy, so běsche runje njedźela a žo tak dźěłacźerski lud a wotrocźkojo rucże na haždach shromadźichu. Wjecžor w dźewjecźich hodźinach běsche zyke torhoschczo s ludom pschepjelnjene, kotryž žwój wotpohlad, žo na židow walicź, sjawnje s wótrymi žłowami wopokasasche. Ludowa hromada, wot Luttoscha wjedźena, žo na to wot torhoschcża do Herzbergez hoscżeńza poda. Tu wjetschi dźěl sastupi, bjes tym so žo polizija prózowasche, ludźi na haždy roshonicź. Wot polizije bu najprjedy Luttosch wotwjedźeny, dokelž žebi myžlachu, so žo potom lud směruje. To pak žo njesta; ludowe hromady sažo na torhoschczo cžahnychu a žadachu žebi s wołanjom a halekowanjom, so dyrbi žo Luttosch puschczicź. Wjele ludźi bu wot polizistow sajatych — kaž žo praji něhdże 30—40 wožobow — tola móżno njebě halekowarjow rosschěricź. Mała liczba polizistow njemóżesche, hacž runje měschczanosta žam pomhasche, nad ludom dobycź, a wot žandarmow, tam stazionirowanych, žo žadyn widźecź njeda. Wokoło 12 hodźinow žo lud s wołanjom „Židża dyrbja s města, wubijcże židow" atd. psches prusku haždu hibasche, tu najprjedy psched khlamami židowskeho wikowarja Wolfruma pschestajo. „Tu bydli žid" žo s hromady wokasche a hnydom buchu wokeńzy wottorhane, wokno rosbite a skoro zyke khlamy sapuscżene. Potom cżah na dwórnischczowu haždu dźěsche; prjedy buchu hischcże pola židowskeho draschlerja Behrenda wokna wubite, a jako hromada psched kněžu pschińdże, w kotrejž je cżischczerńja a redakzija „neustettinskich nowinow" — wot žida Adolfa Cohna wudawanych —, bě lud tak rosnjemdrjeny, so hnydom nadpad na kněžu scżini. Wokeńzy buchu rosrubane, zyhele wot bliskeho twara pschinoschene a s nimi Cohnowa kněža a wokna pomjetane. Cżischczerska maschina a pižmiki buchu na cżiste saniczene, tak so žo „neustettinske nowiny" wjazy wudawacź njemóża. Tumult zyku nóz hacž do ranja trajesche.

Italska. Pschewjedźenje cżěła bamża Piuża IX. s pětrowskeje zyrkwje do Lorenzowskeje zyrkwje, psched wrotami města Roma leżazeje, je pschicžinu k njelubosnym podawkam dało. Pschewjedźenje bamżowych cżěłow žo po starodawnym waschnju kóždy ras w uozy stanje, kaž žo w Italskej s zyka cżěła hakle posdże wjeczor khowaja. Jako bě cżěłowy cżah pětrowsku zyrkej wopuschcził a na Borgotorhoschczo pschicżeże, počžachu bamżowi njepschecżeljo Garibaldijowu hymnu spěwacź. Duchowni a pschewodźerjo na to s móznym hłožom žarowanske khěrlusche saspěwachu, so bychu s tym Garibaldijowu hymnu pschehłožowali. Cżim dale žo cżah hibasche, cżim bóle žo halekowanje a kschicżenje powjetschesche. Skónczinje žo bamżowi njepschecżeljo do pschewodźerjow s pjascżemi a kijami dachu, tak so dyrbjachu polizistojo a wojazy s gwaltom lud rosehnacź. Pod pschewodźenjom wojakow cżah bjes dalschich sadźěwkow Lorenzowsku zyrkej doscżahny. Rano w pjecźich hodźinach bě cżěłowy žwjedźeń skónczeny. Tutych skandalosnych tumultow dla je žo bamż Leo XIII. s hórkimi žłowami pola italskeho knježerstwa wobcżežował. Wón je kralej pižak, so je psches wohanibjenje bamża Piužoweho cżěła hłuboko srudźeny a so žo nětko bóle, dyžli hdy prjedy, jako jaty cżuje, dokelž wjazy žwojeho žiwjenja wěsty njeje, hdyž chze vatikan wopuschczicź a w jenej wot 5 basilikow (wulkich zyrkwjow) w Romje Bożu žłužbu wotdźerżecź.

Franzowska. W Tunisu a Algieru je žo po sdaczu Franzowsam sažo schlachcźiko. Franzowska wójnska flotta je pschistawske město Sfax, wot mohamedanskich s khróbkoscżu a sažakkoscżu sakitane, s bombardementom pschewinyła. Psched městom Sfaxom je žo bjes Franzowsami a mohamedanskimi sběžkarjemi krwawna bitwa měła, w kotrejž je wjetschi dźěl sběžkarskich nawjedowarjow žmjercź namakał. W měscże žamym je 400 muži psches bombardement kónz wsako, na 800 bu ranjenych. Franzowski wyschk Jamais (wupraj Zame), nětczischi kommandant wot Sfaxa, je pschikasał, so maja wobydlerjo wschu bróń Franzowsam wotedacź a jako wójnske sarunanje 15 millijonow pizowych razijow sa wjelbłudow (kamelow). — Sběžkarjo žu wokoło města Tunisa 2000 wjelbłudow, tunisskemu beyej žłuschazych, kranyli, leżownoscże tunisskeho generala Bentuquia sapuscżili a wot tam 1200 skopow a 250 howjadow wotwjedli.

— W Parisu je wulki strach dla saprahnjenja studnjazeje wody nastał. Woda hižom wjazy njedožaha, krjepjenje haždow je pschestało a wyschnoscź je wukas wudała, po kotrymž maja wobydlerjo Parisa s wodu po móżnoscżi lutowacź.

— Franzowske knježerstwo je prynza Don Karloża, kotryž w lěcże 1874 w Schpanijskej wo kralowsku krónu njesbożownje wojowasche a žo skónczinje po dołhim wokołobłudźenju po žwěcże w Parisu sažydli, s Parisa wupokasało, dokelž je wón wo franzowskej republizy njehornje rěczał a pschi wschelakich składnoscżach pschecżiwo njej njepschecżelszy wustupował. Don

Karlos je ßo do Londona podak, jeho žona a dźěćźi pak ßu w Pariſu woſtali.

Schpaniſka. Schpaniſke knjeżeŕſtwo běſche w cżaßu židowſkich njemĕrow w Ruſkej židowſkim cżeknjeńzam poſkicżenje cżiniło, ſo bychu ßo do Schpaniſkeje pſcheßydlili. Tola wo pucżowanju židow ſ Ruſkeje do Schpaniſkeje je nětko wſcho wocżichko. Ruſzy židźi, kotſiż tu khwilu w Konſtantinoplu pſchebywaja a kotſiż chżychu do Schpaniſkeje cżahnycż, ßu ßo najprjedy pola knjeżeŕſtwa w Madridu praſcheli, hacż budże jich te ßame pſchi pſcheßydlenju ſ pjenjeſami podpjeracż. Tola ſ Madrida pißachu, ſo pjenjeſy ßami nuſnje trjebaja a ſo chżedźa jenoż teho dla židow w Schpaniſkej měcż, ſo bychu ßebi wot nich pjenjeſy požcżili.

Bołharſka. Narodna ſhromadźiſna je 13. julija wuměnjenja, pod kotrymiż chże wjerch Alexander na trónje woſtacż, ſe ßława-wokanjom na wjerćha jenohłóßnje pſchijaka. Konſtituzija je nětko w Bołharſkej na 7 lĕt ſbĕhnjena a wjerćhej połnomóż k wodźenju a wobknjeżenju kraja bjes pomozy ludowych ſaſtupjerjow do rukow data. Wjerch je dźeń poſdźiſcho proklamaziju wudak, w kotrejż ßo wón narodnej ſhromadźiſnje ſa dowĕrjenje a wopokaſmo ßwĕrnoſcże dźakuje. Wón chże, njedźiwajo na połnomóż, jemu pſchepodatu, kóżde lĕto ßejmſkich ſapółßlanzow k wuradźenju dla krajnych pjenjeżnych wudawkow a dla powſchitkomnych krajnych naležnoſcżow powołacż. Wjerch wſchitkich wótcżinzow proßy, ſo bychu jeho podpjerali pſchi wulkim dźěle, ſ kotrymż chże wón politiſke a hoſpodarſke wuwicże Bołharſkeje ſpomożicż.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Pſchi ßejmſkej wólbje 8. wjeßneho wokrjeßa je kubleŕ Beeg 1289, kubleŕ Kokla 1175 a mĕſchcżanoſta Heinza 411 hłoßow doſtał. Na tym, ſo kubleŕ Kokla wjetſchinu hłoßow njeje doſtał, je jenicżzy njeßwacżilſka woßada wina. Tu běchu nĕkotſi gmejnſzy prjódkſtejerjo Kokli parſchonſzy ßlubili, ſo chżedźa jeho pſchi wólbje podpjeracż, tola pſchi wólbje ßamej ßwoje date ßkowo hanibnje njedźerżachu a ßo wjele bóle ſa Beegowe wuſwolenje prózowachu. Dla njeporjadkow, kotrež ßu ßo pſchi wolenju w njeßwacżilſkej woßadże ſtake, ßo praſcha, hacż budże Beegowa wólba płacżicż. Nam je ßo powjedało, ſo buchn w jenej wßy knježi dźĕłacżerjo, kotſiż dyrbjachu na kommando ſa Beega hłoßowacż, k wólbje pſchipuſchcżeni, hacż runje po ſakonju k temu žaneho prawa njemĕjachu, dokelż doſcż dawkow njepłacża. W Bóſchizach Beegowi pſchiwißowarjo, kaž ſ pſchipółßaneho liſta widźimy, hiſchcże njekniczomniſche ßrĕdki nałożowachu, ſo bychu Koklu pobili. Jedyn wulki kubleŕ tu ſjawnje ludźom Koklowe wólbne papjerki ſ gwaltom ſ rukow torhaſche a jim potom Beegowe papjerki podtykowaſche. We wólbnym lokalu ßo tutón cżłowjek jara njepſchiſtojnje ſadżerżeſche. Jedyn wuſwoleŕ běſche ßebi na blido ßwoju wólbnu papjerku położił a ßo ras won podał. Tutón wokomik Beegowy pſchiwißowaŕ k temu wužiwaſche, ſo by na blidże leżazu papjerku, na kotrejż Koklowe mjeno ſtejeſche, prjecż wſak. Spomnjeny wulki kubleŕ běſche też ßwojim dźĕłacżerjam krucże ſakaſał kublerjej Kokli ßwoje hłoßy dacż a běſche jim hroſył, ſo jich ſ dźĕła wucżĕri, je-li ſo Beega njewuſwola. Statny rĕcżnik budże drje bórſy wo njeprawdże, kotraž je ßo Kokli w njeßwacżilſkej woßadże ſtaka, ſhonicż a do wotewrjenja ſakſkeho ßejma wólby pſchepytacż dacż. Duž njech ßo Beegowi pſchiwißowarjo do cżaßa pſchejara njewjeßela, jich dobycżerſke juſkanje móże ßo lóhko doſcż pſchi nowowólbje do ſrudneje jeremiady pſchemĕnicż. My wſchitkich cżitarjow „Serbſkich Nowinow“ naležnje proßymy, ſo bychu, je-li ſo je ßo też w jich wólbnych wotdźĕlenjach njeporjadk w naſtupanju wólbow ſtał, nam bórſy powjeſcż wo tym dali.

— Mĕſto diakonußa pſchi ßerbſkej ev.-lutherſkej zyrkwi ßwjateho Michała tu, kotrehoż dokhody lĕtnje 2606 mk. 6 np. wyſche darmotneho wobydlenja wunjeßu, ßo w bliżſchim cżaßu wuprójſdni. Samokwjenja wo tute mĕſto maja ßo hacż do 15. auguſta t. l. budyſkemu mĕſchcżanoſcże k. Löhrej pſchipółßacż.

— Na tudomnej radnej khĕži ſ nowa k woſnamjenjenju wjedra pſchichodneho dnja kulojte tafliczki wupowĕſchuja. Jena tafliczka pokaſuje na hubjene, dwĕ na njewĕſte a tſi na rjane wjedro.

— Jako ßo ſańdźenu ßobotu knjeni Grimmowa po nowoſalzſkej dróſy domoj wrócżeſche, ſpłóſchiſchtaj ßo pſches lokomotiwowe hwiſdanje ſa żeleſnizowym moſtom konjej, kotrajž ſe żadkawej ſpĕſchnoſcżu do prĕdka cżĕrjeſchtaj. Njedaloko piwarnje konjej do kamjeńtneho ſtołpa, pſchi dróſy ſtejazeho, praßnyſchtaj. Grimmowa bu ſ woſa wrjeßnjena a na hłowje pſches nadyrjenje na pleſtr jara ſtraſchnje ranjena. Grimmoweje towarſchka, kotraž teho runja we woſu ßedżeſche, ſe ſtrachom do womory padże, hewak pak żaneje ſchkody cżerpika njeje. Wós bu wſchón roſkamany a jedyn kóń cżežko wobſchkodżeny.

S Hornjeje Hórki. Ssobotu 16. julija je w tudomnym papjerniku dźĕłacżeŕ Jan Michałk ſ Małych Debßez pſches panjenje ſ woſa ßmjercż namakał.

S Cżelchowa. Pſchi cżežkim njewjedrje, kotrež ſańdźenu ßobotu pſches naſchu krajinu cżehniſche, dyri błyſk ſ wuhnjom do domſkeho tudomneho gmejnſkeho pſchedſtejicżerja k. Połdraka a nacżini wſchelaku ſchkodu, wobſchkodźi durje a ſeßmudźi hrjady. Druhi błyſk dyri do duba bliſko kómorowſkeho moſta.

S Worklez. Sańdźenu ßobotu popołdnju w 2 hodźinomaj dyri tu błyſk do Pjekarjez khĕżki a ju ſapali. Płomjenja ßo ſpĕſchnje na khĕżki Jakuba Żura, Wórſchle Kozorez, Mikławſcha Glawſcha, Pětra Żura a Mikławſcha Kubaſcha roſſchĕrichu a wſchĕ do prócha a popjeła pſchewobrocżichu. — Schtwórtk tydźenja je wulki wĕtr w Koſarzach wjerbu, kotraž mĕjeſche wobßahu wot 3 kóhcżow, powalił.

S Liſcheje Hory. We Wjeßez żiwnoſcżi ßu njedawno murjerjo pſchi ſtajenju khachli horncżk ſ 12 ſkotymi namakali. Hacż runje ßu pſches 100 lĕt ſtare, ßu hiſchcże tak ßwĕcżate, kaž bychu hakle runje bite byke.

Se Scheſchowa. Pſchi wulkej horzocże ſchtwórtk tydźenja ſkhori tudy jena žona na ßłóncżnu khoroſcż.

S Holeſchowſkeje Dubrawy. Sańdźenu ßobotu popołdnju dyri tu błyſk pſchi ſtraſchnym njewjedrje do żiwnoſcże M. Kokle. Domſke a wſchĕ twarjenja ſe wſchej domjazej nadobu a hoſpodarſkim gratom buchu na cżiſte ſpalene. W płomjenjach ßu też hußy, kury a jedyn rjecżaſnik kónz wſake.

Se Sdźerje. Naſch dotalny wucżeŕ, k. ſchulſki vikar M. Cżoch, pſcheßydli ßo 1. auguſta do Němzow, do Schönefelda pola Woſtrowza, mjes tym ſo ßo naſche ſchulſke mĕſto hacż na dalſche najſkerje ſe ſeminariſtu, ßerbſkeje rĕcże móznym, wobßadźi. Po 1. auguſcże poczina ßo naſcha ſchula też wo jedyn ſchoß pſchitwaricż.

S Klukſcha. Njedżelu 17. julija bu naſch vikar diakonſtwa, knjes Wjazka, pſches knjeſa ſararja Birnika ſa ſtajneho diakonußa na ßwjedżeńſke waſchnje ſapokaſany.

S Minakała. W nozy wot ſańdżeneje njedżele k póndżeli wotpali ßo tudomna Henſelez korczma do zyka. Kak je wohenj wuſchoł, hiſchcże wußlĕdżene njeje. Skót je ßo, kaž ßłyſchimy, płomjenjam wutorhnył. Też ma k. Henſel ſawĕſcżene.

S Komorowa. Na naschich knježich ležomnoscźach, w kerkach pschi drósy mjes Komorowom a Lěskej, namakachu sańdźenu póndźelu dopołdnja mkodeho cźlowjeka wobwěßnjeneho. Po sdacźu je něhdźe 22—25 lět stary; swoblekany běsche zyle pschistojnje a po gracźe a po jenym liscźe, kotryž mějesche pschi ßebi, je schewski. Schtó a ſ wotkel je, ßo hacź dotal postajicź hodźiko njeje, dokelź wón žanych pißmow pschi ßebi njeměješche.

Přilopk.

* 19. julija wudyri w Seeligstadtu pola Stołpneho woheń, pśches kotryž bu jena korczma, 2 kuble a někotre khěžki do cźista saniczene. Pschi haschenju płomjenjow je ßo žadławe njesboże stako. Jako ßo tśecha korczmy saßypny, buschtaj samkař Kaman a Hausa pod rospadankami pohrjebanaj. Wonaj buschtaj hakle po 3 hodźinach, hacź na koscźe spalenaj, namakanaj. Hausa sawostaji žonu se 6 dźěcźimi. Woheń je pjecźa pśches dźěcźi samischkrjeny.

* W Nołzenje buchu w tychle dnjach jenemu seminarskemu wucźerjej a někotrym seminaristam, kotsiž ßo w rězy kupachu, wot jeneho bundaka wscha drasta, na brjosy leżaza, kranjena. Paduch běsche ßo w kerkach skhował, a jako mkodźenzojo wjeßeli we wodźe pluskotachu, wón skradźu wot nikoho widźany drastu prjecź wsa a ßo ſ njej wotßali.

* W Žilowizach w Cźechach je ßo 27. junija srudne njesboże stako. 39létny burski wotrocźk Franz Stehno slěsy na schtom, njedaloko kubła stejazy, so by mkode wróble ſ hnězda wuběrał. Jako bě na wjerschk schtoma pschischoł, roskama ßo pod nim hakosa a wotrocźk padźe ſ wyßokoscźe wot 60 łóhcźi wot jeneje hakosy na druhu, tak so wón pschi pjeńku schtoma ſ roskamanymaj nohomaj a ſ rosbitym nopom morwy leżo wosta.

* Njemako wulka wjelryba (wallfisch) bě ßo w tychle dnjach na schleßwigskim mórskim brjohu sabkudźika a njedaloko Sylta na mjel pschischka, hdźež mózesche niskeje wody dla jenož jara hubjenje płuwacź. Tamnische łódźe ßo na jejnu hońtwu podachu a ju sbožownje popanychu. Wona běsche něhdźe 30 łóhcźi dołha, wopuschowe pjero měrjesche ßamo połtsecźa łóhcźa.

* Gillenrěcźka, khětro wulka woda pola Rheina, je w tychle dnjach pśches wulku horzotu wuskhnyła. Też rěka Dunawa bě poßleni tydźeń skoro wschu wodu shubiła. Pola Tuttlinga w Schwabskej mózachu pśches nju khodźicź, ani so bychu ßebi nohu womacźeli.

* Sańdźeny tydźeń kubleŕ Grimm we Wolfspfützu pola Treuena ßyno na wós mjetasche. Pschi wobtwjerdźenju ßyna ßo kubleŕ sa žerdź pojßny, kotraž ſ dobom, dokelź ßo schtryk rostorhny, horje praßny a kublerja ſ tajkej mozu na semju wrjeßny, so ßebi tón schiju swiny a po někotrych wokomikach wumrje.

* W jenej kasernje w Metzu je poßledni měßaz jedyn poß 39 dnjow bjes jědźe a picźa byk a tola hischcźe pschi žiwjenju wostak. Jako regiment na schtyri njedźele do kantonnementa marschirowasche, běsche poß, wot nikoho widźany, w jenej stwě ßam wostak a bu sanknjeny. Jako jeho saßo namakachu, mózesche ßo wón ſ mucźnoscźu a drjechliwoscźu lědma hibacź a twjerdu jědź njesnjeßysche. Po tym pak, jako běchu jemu dwaj dnjej dołho mlóko do żiwota puschcźeli, pocźa saßo mjaßo žracź a běha nětko saßo wjeßeły pśched kasernu.

* W nawjecźornym Texasu je tak mako žonow, so niz jenož knježerstwo, ale też jenotliwi wobydlerjo žonam, kotrež chzedźa do wjecźorneho Texasa cźahnycź, prämije a wulkotne pjenježne dary lubja.

* W połnóznej Ameriży knježesche w poßlednich njedźelach pśche wschu měru wulka horzota. Někotre dny pokasowasche thermometer na 100 hacź 107 gradow horzoty. Wjele ludźi je pśches horze wjedro na ßłónczny khorosćź wumrjeło. W Cincinacźe wumrje na tutu khorosćź sa jedyn dźeń 27 cźlowjekow, a w druhich městach je hischcźe wjazy ludźi pśches horzotu ßmjercź namakało. W Jowje ßu po wulkich sliwach rěki pśches brjohi stupiłe a pschimjesowaze krajiny ſ powodźenjom sapuscźiłe.

* Tak wulke lodowe hromady, kaž tu khwilu pschi rańschim mórskim brjosy połnózneje Ameriki do połonja cźahnu, hischcźe ženje wuhladali njeßu. Bjes nimi ßu wyßoke lodowe hory, jena bě 1000 łóhcźi dołha a 250 łóhcźi wyßoka. Prjedy hacź lód k bliskoscźi Europy pschipłuwa, nadźijamy ßo, so budźe pśches ßłónzo rostaty, hewak dostanjemy symne dny, tak dołho hacź lód nimo naschich brjohow cźehnje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Handrij August Měrsch, haptykař, ſ Hanu Khrystianu Handrikeż.

Michalska zyrkej: Josef Peck, gratowy kowař a wobydleŕ tu, ſ Hanu Lenu Emiliju Mlynkeż na Zidowje. — Handrij August Uckermann, żiwnoscźeŕ w Khelnje, ſ Marju Holschkeż tam.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Ernst August, Jana Korle Langi, żiwnoscźerja w Hrubocźizach, ß. — Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Mjerwy, kublerja w Cźemjerzach, ß. — Jurij Bruno, Korle Ernsta Libscha, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja w Dobruschi, ß. — Jurij Richard, Bjedricha Rudolfa Lohsy, samkarja a wobydlerja na Zidowje, ß. — Jan August, Handrija Ssmoły, dźełacźerja a wobydlerja na Zidowje, ß. — Hana Ernestina, Michała Grafa, żiwnoscźerja w Jeńkezach, dź. — Alma Hilźbjeta, Bjedricha Hendricha Augusta Berndta, kowarja-najeńka w Hornjej Kinje, dź. — Ernestina, Ernsta Winklera, dźełacźerja a wobydlerja na Ssokolzy, dź. — Jan August a Korla Gustav, Handrija Scherbela, cźeßle a khěžkarja w Małßezach, dwójnikaj. — Pawoł Oskar, njemandź. ß. we Wulkim Wjelkowje. — Ernestina Margaretha, njemandź. dź. pod hrodom. — Hana Martha, njemandź. dź. w Małym Wjelkowje. — Marja Augusta, Wylema Augusta Pätzolda, tyscherja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Jan August, Jana Bohuměra Nowaka, skalarja a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß. — August Hermann, njemandź. ß. w Hownjowje. — Hana, Handrija Lorenczka, dźełacźerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, dź. — Marja Augusta, Jana Augusta Rěcźerja, żiwnoscźerja w Libochowje, dź. — Ernst, Jana Mulanskeho, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja w Dobruschi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. junija: Marja swudowjena Freundowa, rodź. Meldźiż, wumjeńkarka w Hněwßezach, 69 l. 10 m. 12 d. — Hanža, Michała Bjedricha, dźełacźerja na Zidowje, dź., 12 hodź. — 2. julija: Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Mjerwy, kublerja w Cźemjerzach, ß., 2 hodź. — 4. Marja Theresia, Handrija Bohuwěra Mużika, żiwnoscźerja w Cźichońzach, dź., 1 l. 3 m. 22 d. — Jan Ernst, Jana Krantza, dźełacźerja a wobydlerja na Zidowje, ß., 2 l. 2 m. — 5. Marja Theresia, Augusta Domscha, skalarja a khěžkarja w Delnjej Kinje, dź., 2 m. 23 d. — Korla Hendrich Pötschka, radny cźeßla tu, 67 l. 4 m. — 8. Julius Gustav, Pawoła Hermanna Schmidta, kowarskeho a wobydlerja na Zidowje, ß., 6 m. 18 d. — 9. Jana Theresia, Korle Augusta Mulki, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja na Zidowje, dź., 2 l. 5 m. 13 d. — Jana Kalicha, khěžerja a dźełacźerja na Zidowje, morwonarodź. ß. — 11. Korla August Klingst, maschinuwjedźeŕ w papjerniku, 41 l. 5 m. — Emma Ernestina, Jana Feistera, khěžkarja a półverniskeho dźełacźerja w Dobruschi, dź., 2 l. 2 m. — 13. Korla August, Ernsta Neumanna, khěžerja a fabrikskeho dźełacźerja na Zidowje, ß., 6 m. 22 d.

Na Zidowje cźišćo 95 je pscheměnjenja dla maßiwna **khěža** se sahrodu a polom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Sdźeri je żiwnoscź cźišćo 18 ſ 5 kórzami pola a sahrodu se ßwobodneje ruki hnydom ſ połnymi žnjami na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

3 kórzy dobreho pola na židowskich honach ßu pod dobrymi wuměnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola pjekarskeho mischtra **J. E. Oswalda.**

Sa małe kubko pytam hnydom **900 mk.** na 1. hypotheku.

G. Weber, wobkhadny agent na bohatej haßy 20.

Wosy na pschedań.

Schkleńcźane wosy, jenopschežne a dwajpschežne, nowe a trjebane, kaž też druhe łóhke wosy ßu na pschedań pola wosytwarza **Zimbureka** na horncźerskej haßy.

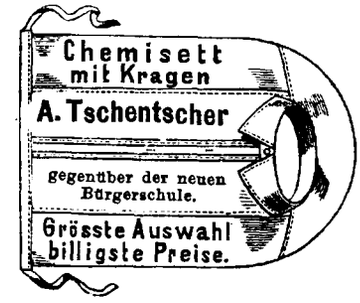

Pschedkoschlitt ſ khomarjom porucźa **A. Tschentscher** w Budyschinje.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 16. julija 1881.

Žitowy dowos: 2711 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	61	10	42	11	31
Rožka = =	10	12	10	76	10	44	10	76
Ječmjeń = =	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowš = =	7	40	8	—	7	40	8	—
Hród = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	1	90	2	40	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	10	—	16	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	—	2	70	—	—	—	—
Sskóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Prošata 224 schť., schť.	12	—	21	—	—	—	—	—

W Brěšynje pola Hucziny je **žiwnosć** cžišćo 42 ſ $9\frac{1}{2}$ kórzami leżownosćze hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Plußnikezach je **khěża** cžišćo 21 ſ kórzom pola a ſ łuku a rjanej trawowej a ßolotowej sahrodu na pschedań.

Len na pschedań.

18 hachtlow laneho ßywa, rjaneho stejazeho, ma na pschedań po zykym abo po parzellach po 2 hachtlomaj wußywa

najeńk **Schneider** w Splósku.

Jehnjata

ßu na knjeźim dworje w **Droždžiju** na pschedań.

Pšeńcžnu a **rjanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,

wschě druźiny warjenjow, draždžanski taflowy raiß, punt po 16 np.,

pizowy gries, wotruby, cžornu muku, majß, maißowy schrót,

k wußywej

hród, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucža

C. Kahrowe

na žitnych wikach pschi póstnej kowaŕni.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobroscźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucža wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuschiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

Ssrědk k spěschnemu blejchowanju platu

ſ wukoženjom, kak ma ßo nałožicź, porucża

hrodowska haptyka.

Skótny pólver ſ cžerſtwych ſelow. **Korneuburgski skótny pólver. Pólver** pſche **kólku. Pólver** pſche **pripotawu proßatow. Lockwitzski balſam. Ziſchankowy ſalſowy pólver**

porucża **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Schwajzarſke pille (Schweizerpillen)

haptykarja Richarda Brandta

ßu najlěpschi ßrědk pſche **naduwanje, žoldkowu kißalinu, hämorrhoidy, hubjene pſchetlacźe, ſatykanje, jatrowe** a **žołczowe cźerpjenje, njeczistu krej, ſtupanje kreje do hlowy** a **bróſta.**

Tute pille wobſteja ſ wjetſcha ſe ſchwajzarſkich lěkarſkich ſelow. — Lěpje ſkutkowaze a tuńſche hacž wſchě jerke wody. — Po woßebitej lěkarſkej poručnoſczi dźěłane. — Nuſne ſa kóždy dom. — Sso derje a lohko trjebaja. Mikje rospuſchczaze a njebolostne. — **Pſche jětſjenja, wumjeru, wicź, rheumatismuß, dokelž ma krejeczisczazu móz. — Pſche ſkazene jědźepſchetlacźe (bjesappetitnoſcź), hämorrhoidalſke wobeźeženje, cźerpjenje w delnim žiwocźe ßo tute pille jako najlěpje tyjazy a najbóle ſkutkowazy domjazy ßrědk poručeja.**

Po jenohłóßnym roßßudźenju wulkeho rynka nahladnych ſchwajzarſkich, němſkich a awſtriſkich praktiſkich lěkarjow a wſchelakich lěkarſkich nowinow ßu ßo **ſchwajzarſke pille,** wot haptykarja R. Brandta w Schaffhauſenje (w Schwajzarſkej) pſchihotowane, **pſches jich ſbožownje ſeſtajane, ſtrowoſczi njeſchkodźaze wutki, we wſchěch padach ſa ßrědk wopokaſake, kotryž ſatykanje cźrjewow, nahromadźenje žołcźa wotſtroni, krej cźiſczi, kaž tež zyke pſchetlacźe ſ nowa woživi a poßylni.** Kóždemu je pſchewoſtajene, ſo ßebi pſched trjebanjom pillow doſpołny ſapiß, kotryž mnohotne wopißma lěkarjow wo jich trjebanju wopſchija, w delka pomjenowanych haptykach, kotrež maja ſchwajzarſke pille ſtajnje na ſkładze, pokaſacź da. ☛ Njech ßebi kóždy jenož ſchwajzarſke pille haptykarja R. Brandta žada, kotrež ßo jenož w blachowych tyſkach, wopſchijazych 50 pillow po 1 mk., a w mjeńſchich ſpytowanſkich tyſkach, 15 pillow po 35 np., pſchedawaja. ☚ Kóžda tyſka ma cźerwjenu papjeru ſ běłym kſchižom nalěpjenu, w kotrymž ma ßo pódla ſtejazy mjenoſnamk wudźěłarja namakacź.

R. Brandt

Prawdźiwe ſchwajzarſke pille ßu doſtacź w hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje, dale w haptykach w Lubiju, Großröhrsdorfje, Nowoſalzu, Stołpnju, Zitawje, Nowym Gersdorfje. — Pſched podražowanjom ßo warnuje.

Nowe połnojerje

w rjanej dobroſczi porucża

Heinrich Lindner.

☛ Najtuńſcho a najlěpje ☚

kupujeſch **ſwjerſchne koſchle, nózne koſchle, dźěłaczerſke koſchle, dźěcźaze koſchle, žónſke koſchle, chemiſetty, khornarje, manſchetty, ſhlipſy, krawatty, dybſacźne rubiſchka, ſpódne jaki, ſpódne khołowy, ſpódne ßuknje, kožowe płachty, gardiny, korſetty, koſchłowe ſaßadki, ſchórzuchi, ſchtykowanja, ſhirting, ſchiffon, koſchłowe ßukno, piké, parchend, damaſt, błidowe** a **poßleſchczowe ſchaty** pola

A. Tschentschera ſ napſchecźa noweje měſchczańſkeje ſchule, ſchatowy a wuhotowanſki magazin.

Budyſka parna pjekaŕnja

rožku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po žitnej płaczišnje.

E. R. Lehmann

na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneroj domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Mój ſkład hotoweje **muzſkeje** a **hólczazeje drasty,** kaž tež najnowschich **ßukńjanych** a **bukſkinowych ſtoffow** ſ tutym należnje poručam.

Schicze po **měrje** ßo ſolidnje a tunjo wobſtara.

H. M. Kubasch, krawſki miſchtr
w Budyschinje na garbarſkej haßy czißko 4.

Aromatiſku wiczną watu: 50 np.
a 80 np.,
ſenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke ſlußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Rolkaty tobak,

portoriko, . . . punt po 1 mk. — np.,
- pok ßylny = = — = 70 =
- ßłaby . = = — = 60 =
- rěſany . = = — = 45 =

zigarry w rjanej dobroſći po 3, 4 a 5 np.
porucza **C. Hanske.**

Najlěpſchi **provanſki wolij,** punt po 1 mk.,
ſyrop, punt po 20, 25, 35 np.,
dobry **kißały ſprit,** liter po 18 np.,
pjeczene ßłowki, punt po 30 np.,
wulke **jerje,** kopu po 3 mk. 60 np.,
khofej, punt po 90—150 np.,
zokor, warjenja atd.,
ßwój ſkład **warneje** a **ſkótneje ßele**
porucza **C. Hanske**
na žitnych wikach 635.

Hoffmannowu

rajsowu ſtärku,

punt po 36 np., pſchi wotewſaczu 5 puntow tuniſcho, porucza

P. Mickel w Ketlizach.

Kattuny, 6/4 ſchěroke, w najnowſchich muſtrach, ſtary łóhcź wot 16 np.,

pikej, 6/4 ſchěroki, ſtary łóhcź wot 25 np.,

porucza **H. Kayser**
52 na žitnej haßy 52.

Lětne žakety

ſe ßamßneje dźěłarnje, derje ßedźaze, tež po měrje
porucza **H. Kayser.**

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Woſjewjenje.

Cześćenym Serbam w **Rakezach** a **wokolnoſći** k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo pſches kup w Rakezach jako pjekař ſaßydlił a khlěb, zakty atd. nanajlěpje pjeku.

S dobom poručam moju ſ pjekarnju ſjenoczenu **warjenjowu** a **pizowu pſchedawarnju.**

Stajnje budu ßo prózowacź, wſchě žadanja dopjelnicź a poručam ßo ſ poczeſczowanjom

W Rakezach, 7. julija 1881. **Herrmann Boitz,** pjekař.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** sběrka ſchulſkich spěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.,** do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicźuje **rjanobarbjerńja, cziſchczerńja** a **chemiſka płokarńja Heinricha Hoppſtocka** w Wósporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje muzſkeje a žónſkeje drasty.

Skaſanja wobſtaratej darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

woczi kóždeho.

Tuta jenoż ßama wěrnje prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ßwětoßławna.

Dóſtacź w ſlakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kóždy wěſcze jenoż wo wěrnje prawdźiwu Dr. Whitowu woczowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta žada. Žanu druhu.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelž je mi Waſcha **prawdźiwa dr. Whitowa woczowa wodźiczka** pſchezo **jara pomhała,** proſchu (ſlěduje ſkaſanje). Schöppenſtadt, 13./7. 80. Wylem Wenzel. Dale: Wot jeneho dobreho pſcheczela, kotremuž je Waſcha **prawdźiwa dr. Whitowa woczowa wodźiczka** tež **pomhała,** bu mi wona radźena a teho dla (ſlěduje ſkaſanje). Springe, 27./7. 80. Wudowa Humboldowa. Dale: Pſched dwěmaj lětomaj cźerpjach na woczowu khoroſcź, pſchi cźimž je mi Waſcha **prawdźiwa dr. Whitowa woczowa wodźiczka** pomhała, proſchu mi (ſlěduje ſkaſanje). Ahrſtedt, 17./8. 80. Knježna Ohningez.

Khofej,

punt po 80, 90, 100, 110, 120—160 np., **paleny,** punt po 100, 120, 140—200 np., porucza w ſnatych ßylnych, derjeßłodźazych družinach a měſchenjach

Arno Möckel,
kolonialtworowe a deſtillaziſke khlamy
13 na ßerbſkej haßy 13.

Khofej,

cziſcze a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroſći

Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucza wulku dźělbu

Gustav Poser.

Ja ſtajnje 1 punt **žita** ſa 1 punt dobreho **khlěba** wuměnjam.

Aug. Sieber, pjekarſki miſchtr
na hoſpitalſkej haßy czißło 5.

S wuczeßanych włoßow

ßo **pletwa** rjenje a tunjo wudźěłaja. Hotowe **włoßowe pletwa** (wopuſche) ßu tunjo na pſchedań pola. **A. Herolda,**
barbierſke a friſeurſke khlamy
na žitnych wikach.

K dobroczíwemu wobkedzbowanju!

Wopißmo. Mój ßo hnuczenaj cžujemoj, knjesej **H. Brendelej** ſ tutym ſjawnje najwutrobniſchi dźak wuprajicź, ſo je mje wot mojeho ſaſtarjeneho cžežkeho cžerpjenja (wot dyskraſije, liſchawy, wicže a chroniſkeho žołdkoweho katarrha) po nekotrych mešazach ſprózniweho dźeła a wutrajnoſcže po ßwojim jednorym naturſkim hojazym waſchnju tak doſpołnje wuſtrowił, ſo ßo tak ſtrowy cžuju, kaž prjedy **dołhe leta niz**, po tym ſo běch pola wſchelakich lekarjow a pſches krejpuſchczenje podarmo pomoz pytał. Duž mózu knjeſa **H. Brendela** kóždemu cžerpjazemu ßwéru poruczicź a pſcheju, ſo by wón hiſchcže prawje dołho cžerpjazemu cžłowjeſtwu k ſbožu a žohnowanju ſdžerżany woſtał.

W Bornje, 21. auguſta 1880.

Bjedrich Stopfkuchen a **żona.** Khežeŕ a murjeŕ. Póſtſka haßa 415b.

☛ K wuhojenju dyskraſijow, wicže, rheumatiſma, ſproſczenjow, khorowatoſcže ſ lekarſtwa, chroniſkeje žołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcže, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cžerpjenja, ßłaboſcže atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedżeńſkeho lekowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cžeſczenych khorowatych **pſchichodnu ßobotu 30. julija a njedżelu 31. julija k rěcžam w hoſczeńzu k „ſkotemu ßkónzu“ pſchi hornczerſkej haßy, w prěnim poſchodże, wó jſtwje No. 2 w Budyſchinje.**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſczi wopokaſane dowěrjenje najlepſchi dźak.

H. Brendel ſ Draždźan (ſtareho měſta), Leubnitzerſtraße Nr. 25.

Dla wumrjecża wobßedżerja doſpołne pospěſchene wupſchedawanje w manufakturowych, wolmjanych a bělotworowych khlamach.

E. Ernst Berger

w Budyſchinje pſchi butrowych wikach.

Rad wobkrucżu, ſo je mje **běły bróſtſyrop** wot **G. A. W. Mayera** we Wrótßławju, pola knjeſa Ludw. Lippa kupjeny, wot mojeho **dołholětneho kaſchela doſpołnje wuſtrowił.**

Pfarkirchen, 4. haprleje 1864. **Karl Loher.**

W Budyſchinje dostacź pola **Otto Engerta** na ſnutſkownej lawſkej haßy.

Naſtajenje kupnych liſtow,

zežionow atd. wobſtara

G. Weber, wobkhadny agent
na bohatej haßy 20.

Bukičanske serbske towarſtwo

změje njedźelu 24. julija popołdnju w 6 hodźinach w Heimrichec hoſcencu zhromadźiznu. Wšitke sobuſtawy ſo luboznje přeprošuja.

Dźeńſki porjad: 1. registranda, 2. přednošk k. wučerja Suški, 3. powšitkowna zabawa. **Předsydstwo.**

Rakecżanſke ßerbſke towarſtwo

ſměje njedźelu 31. julija **hłownu ſhromadźiznu.** Po pſchednoſchku budźa ßo nowowólby ſtacź. **Pſchedßyda.**

Wiſchnjowy ßwjedżeń

jutſje njedźelu 24. julija w Ratarjezach, na cžoż pſchecźelnje pſcheproſchuje

J. Hannſch.

Jutſje njedźelu 24. julija **wiſchnjowy ßwjedżeń** w Hlinje, na cžoż pſchecźelnje pſcheproſchuje **wiſchnjowy najeńk.**

Poß, ßrěnjeje wulkoſcże, bruny ſe żołtymi nózkami, ſ dobrym paßom, je ßo pſchidał a je po ſapłacźenju wukożkow ſaßo dostacź pola gmejnſkeho prjódkſtejerja w Saryczu.

Tón, kotryż je prěnju njedźelu pſchi měſchczańſkim tſělenju (ſchießblejſche) jenu **jaku** namakał, njech ju ſa dobre myto we wudawarni „Serbſkich Nowin“ woteda.

Żadanje po towarſchu.

Braniboro, ſchto to je?
Wot Tebje wſcho mjelczo je.
Hdże dha ßy ßo ſakhował?
Nikomu niż ſnamjo dał.
Wſchitke ßerbſke holicza
Sa Tobu ßo praſcheja;
Pſchecźelo, ſe ſtaroſczu
Na Tebje ßo dopomnju.
Bratſje, ßy ßo pſchemėnił?
Abo nekak pſchenėmcził?
Je wot kloka Amora
Wutroba Cži ſranjena?
Njeczíń dla tej' małkoſcże
Ssebi żanej' ſtaroſcże;
Wſchak bě pſchezo wjeßela
Twoja ßerbſka wutroba.
Duž mój ßerbſki towarſcho,
Njekomdź dlěhe lěni ßo,
Sjeń wſchak mi pſches Nowinu
Twoju nowu domiſnu.
Ja bych rad Cże wopytał,
Wſchelke ſ Tobu ſwuradźał,
K temu wjazy winow mam,
K blinzam muku potrjebam.
Luby! bórſy bych to wſał,
So by wotmołwjenje dał.
K Tebi pſchińdu na měſczi,
Hdyż ßym ſaßo w ſtrowoſczi.
Pſchetoż ja ßym ranjeny
A to dla tej' pſchicżiny,
So ßo pod wós ſaſchmjatach,
Ssebi pjatu rosjecź dach.
Duž mam khětro boloſcże,
To drje też ßo myßlicź wě,
Tola pſchi wſchěm njeſbożu
Tebje ſabycź njemóżu.
Nětk Cże, bratſje, k ſkónczenju
Bohu hiſchcże poruczu,
Sa tydżeń njech Nowina
Mi Twój ſtatok wojſjewja.
Pěßń ras ſaß' nęſchto nam,
Twojim lubym towarſcham,
To naß wulzy ſwjeßeli,
Nowinu też wudebi.

E. K. w Ł.

K dopomnjeczu

na njebo

Marthu Auguſtu,

Jana Liſchki w Cžichońzach mandźelſku dźowku.

Dha ſpi nětk, luba Martha, ſpi
Wſchak cžiſche w twojim khłódnym rowje,
Hdźeż ßmy cże ſ cżeſczu hrjebali
We Cžichońzach tu na kerchowje,
Hacź junu tón dźeń ſaßwita,
So Bóh cże ſ njeho ſawoła
A ſjednoczi naß ßaßo.
Ty lońſche lěto rodżena
Tón tſeczi haperleje běſche
A lětża pjatoh' junija
Żno ßaßo pſches ßmjercź wotßał dźěſche,
Hdyż lěto a dwaj mešazy
A dwaj dny tudy była ßy
To wjeßele tych ſtarſchich.
Hdyż pak ty lěto ſtrowa bě,
Dha bu ty hižom khorowata;
Kak bě to lubym ſtarſchim ſlě,
Hdyż bu jim ßaßo pſches ßmjercź wſata,
Też ja — twój kmótr — ſe ſrudobu
Ssym ſchoł k tom' twojom' pohrjebu,
O mótka lubowana.
Hlaj, wſchitka pomoz lekarja
Ta naložena ſ cžaßom běſche,
Ach, ale luba dźowczicżka,
Ta tebi pomhacź njemóżeſche.
Haj, wotkładanje najlepſche
Też tebje ſdżerżecź njem'żeſche,
Bóh khwataſche prjecź ſ tobu.
Schtoż cžini Bóh, wſcho dobre je,
Tak kóżdy wěrny kſcheſcź'jan praji,
Hdyż Bóh pſches cżežke podacże
Joh' tudy do ſrudoby ſtaji,
S tym ßo wy ſtarſchi troſchtujcże
A wo nju wjazy njepłacżcże,
Wſchak je we Bożim raju.
Haj, dźěcżatka ßu jandżelio,
Kiż nětko tam we Bożim raju,
Tam pola tróna Bożeho
Cżeſcź, khwalbu Bohu ſaſpěwaju,
Duż popſchejcże wſchak ſ wutrobu
To tola waſchom' dźěcżatku
A njerudźcże ßo wo nje.
Bóh wě, ſchto tudy na ßwěcże
By ju ßnadź cżežke potrjechiło,
Hacź khoroſcź, kſchiż a njeſbože
Ju njeby tudy wobcżeżiło.
Nětk wona wſchemu wuſchła je,
Schtoż by ju tudy na ßwěcże
Ssnadź ſleho trjechicź móhło.
Hlaj, wona wjazy njeżada
K wam ßej tudy na ßwět dele,
Tam w njebju pola Jeſuża,
Tam ma ßo wona lepje wjele,
Hacź by ßo tudy na ßwěcże —
By jej ßo ſchło hacź najlepje —
By jow hdy měcź ßo móhła.
Tak, luba mótka, derje ſpi
To cżełko tu we khłódnej ſemi,
Ta duſcha pak ßo wjeßeli
We njebju ſbóżna ſ jandżelemi.
Tón ſeleny ſchtwórtk poßleni,
Kiż dawam cżi tu na ßwěcżi,
To ßu nětk tute ſchtucżki.

Twój luby kmótr
Jan Manjoka ſe Židowa
(pſches Pětra Mlónka).

Dr. phil. Ernst Muka,
gymn. wyšši wučeŕ,
Loska Mucyna,
rodź. z Rekyčkow.
Mandźelskaj.

Ryceŕkubło Wulki Wosyk, 18. julija 1881.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 31. **Sobotu 30. julija 1881.** **Lětnik 40.**

Bjes zyganami.

W Heßenskej njedaloko města Hanawa leži w rjanej płódnej runinje wjeska, ſ mjenom Kilianſtädten. Tam bydleſche w cžaßu ßydomlětneje wójny, po tajkim pſched wjazy dyžli 100 lětami, bohaty bur Pětr Küppel ſe ßwojej žonu.

Po dołhim žedźenju a proſchenju bu mandźelſkimaj ſkónčnje hólčk wobradźeny. Nětko běſche wjeßele wulke. Samožity Pětr Küppel njewjedźeſche, ſchto by ſapočał, ſo by ßwoju radoſć ſjawnje ludźom pokałał. Pſchi dźěſćowym narodźe wón khudych bohače wobdari a na kſchćišnach ßwojeho ßynka wón khlěb, tykanz a mjaßo bjes nimi darniwje rosdźělić da. Mały Michał, tele mjeno běſche hólčej dostał, ßylnje a móznje roſćeſche, tak ſo maćerne a nanowe wóčko ſ wutrobnym ſpodobanjom na njeho hladaſche. Jako cžaß pſchińdźe, hdźež dyrbjeſche ſchulu wopytać, wuknjeſche wón tam, kaž ßo ßłuſcha. Pſchetož wón mějeſche dobre dary a jaßnu hłowu, tež wjedźeſche wučeŕ kruty prut, tak ſo ßo najdźiwiſchi hólzy pſched nim bojachu a ßebi njeſwěrichu pſchećiwo njemu ßo ſpječić. By jara derje było, hdyž by tež Pětr Küppel ſe ßwojej žonu ßwojeho ßynka na podobne waſchnje wotcžahnył. Tola temu tak njebě. Woni njemóžachu na małeho Michała, kotrehož pſche wſchu měru lubowachu, ſłě pohładać a woſtajichu jemu pſchi jeho pryſłach połnu wolu. Tak pſchińdźe, ſo mějeſche hólčej, hdyž ſe ſchule domoj pſchiběža, hłowu połnu hłupoſćow. Wón běſche prěni a poßledni pſchi wſchěch ſwadach a bitwach wo wßy. Žadyn płót njeběſche jemu pſchewyßoki, žane ptacže hnězdo na najſtraſchniſchim měſće wißaze pſched nim wěſte, wón dyrbjeſche je wuběrać. Žana woda jemu njebě pſchehłuboka, wón dyrbjeſche pſches nju lěſć. Pola wſchěch ßußodow wón do ſahrodow kažeſche a tam lute njewuſchnoſće wuwjedźe. Tola Pětr Küppel ßo temu ßmějeſche a praji: „Młodoſć dyrbi ßo wuhalekować.“ A dokelž nan njeroſemjeſche a nochžyſche roſemicž, ßwojeho ßyna do wotežki wſać, dyrbjeſche na poßledk Bóh ßam hólčeza, ſo njeby ßo zyle ſanjerodźił, do ßuroweje ſchule póßłać.

Michał běſche nětko dźeßać lět ſtary. Běſche ſaßo kermuſcha w Kilianſtädtenje. Na kermuſchu běſche tež cžrjóda zyganow do wßy pſchicžahnyła, kotſiž na jenej łuzy pſchede wßu ßwoju budu natwariwſchi ßwoje ſtraſchne khumſchty wot ranja hač do wjecžora pokaſowachu. Pacholojo a holzy na ſchtrykU rejwachu, pſches konje a wobrucže ſkakachu abo boßy pſches wótre mjecže. Běchu tež žony a holzy pſchi nich, kotrež po khěžach khodźachu, a tym, kotſiž ßebi žadachu a płacžachu, ſ ruki wěſchcžachu a kharty kładźachu.

To běſche něſchto ſa naſcheho Michała. Wón zyganam zyły dźeń ſ boka njeńdźeſche a njemóžeſche ßo na jich hrach a khumſchtach doſcž nahladać. Wón ßo ſ nimi wſchelako naßadźowaſche, praſcheſche ßo jich ſa tym a druhim, daſche ßo na ſchtryk ſběhać a ſa ruzy dźerżeć, ſpytaſche tež potom na nim ſtejeć a ßo njemako wjeßeleſche, hdyž ßo jemu tón abo tamny kuſk radźi. Dwě zyganſkej dźěſći, jedyn hólčej a holza, wobej nimale w tej ßamej ſtarobje kaž wón, běſchtej ßo bórſy ſ nim ſpſchećelikoj. Wonej jeho do lěßa ßobu wſaſchtej, hdźež ßo zyganjo w nozy ſhromadźachu, ſo bychu tam w hěcže, ſ hakoſow a liſćow natwarjenej, pſchenozowali. Tam wyſche praſkazeho wóhnja wißaſche kotoł, w kotrymž ſtara zyganka wſcho warjeſche, ſchtož běchu dźěćži wob dźeń nakranyli a naproßyli. Wokoło kótła potom zyła banda leżeſche, kóždy jědźeſche a pijeſche tak wjele hač móžeſche dostać. A Michał ßebi tež bjerjeſche a jemu derje ßłodźeſche. Jemu ßo nicžo rjeńſche bycž njeſdaſche, hač zyganſke žiwjenje. Tak ßo wón jedyn dźeń po druhim w lěßu waleſche, a tež zyganjo mějachu ßwoje wjeßele nad hólzom. Stara zyganſka macž běſche jara pſchećelniwa napſcheczo jemu, mjenowaſche jeho ßwojeho ſkotuſchka a hołbika atd. a praſcheſche ßo drje jeho tež, hač nima pokhilenje, ſ nimi ßobu cžahnycž a wuſtojny kekleŕ bycž.

Michał wotmołwi: „Ja bych rady ßobu ſchoł, a waſche žiwjenje ßo mi ſpodoba. Ale nan a macž byſchtaj płakałoj a ßo tyſchikoj, hdyž bych wot njeju ſchoł a jeju wopuſchcžił.“ Zyganka pſchećelniwe wobliczo ſcžeže a rjekny: „Schtó dha praji, ſo dyrbiſch nana a macž wopuſchcžić, moj ſkotuſchko? Ty dyrbiſch jenož cžaru pucža ſ nami cžahnycž. Tebi budże ßo wěſcże pola naß ſpodobać, pſchetož ty budżeſch wulki khumſchtaŕ a wuſchikny ſkakaŕ. Sa lěto, hdyž budże ſaßo kermuſcha, ßo do wßy wrócžimy. Aj kak budżetaj ßo nan a macž wjeßelicž, hdyž ſmeja cže ſaßo, a hdyž móżeſch pſched nimi tajke rjane khumſchty cžinić! — Hłaj jenož, moje jehnjatko“, wona jeho majkajo dale rěcżeſche, „ſ tuteho cžerwjeneho ßukna tebi kabat ſe ſwónczkami ſeſchiju a jón ſe ſkotymi ſchnórkami wuſchiju, a ſchkórnje ſ najrjeńſcheje koże tež doſtanjeſch. To budże kraßota! K temu tebi pſchezo wot najlěpſcheho dam, ſchtož mamy jěſć a picž. Ja tebi praju, my chzemy w hromadże wjeßeke žiwjenje wjeſć a tebi budże ßo ſkónčnje tak derje pola naß lubicž, ſo na poßledk žaneho žedźenja ſa nanom a macžerju wjazy njeſmějeſch.“

Michałowe myßle běchu tamny wjecžor kaž wot ßona wobdate. Wón njewjedźeſche, ſchto dyrbjeſche ſapočecž. Sſwědomnje drje jeho namołwjeſche, woſtań doma pſchi nanje a macžeri! Ale potom ſaßo ſbožowne žiwjenje, kotrež běſche jemu zyganka jako błyſchcžate a wjeßeke khwalika, pſched jeho wocžomaj ſtejeſche, doniž ſkónčnje ßwědomnje womjelkny. Wón ſ cžicha ſ koża ſtaže, jako ſtarſchej ſpaſchtaj, tſchepotajo ßo ſwobleka, ſlěſy ſ woknom na dwór won a cžěrjeſche pſches ſahrodu k lěßej do zyganſkeho lěhwa. Tu jeho ſ juſkanjom witachu, jako jim powjedaſche, ſo je ßo rosßudźił, ſ nimi cžahnycž. Potom buchu ſmachi zykeje bandy na woſyczk ſmjetane, kotoł na nje ſwjaſany, a bórſy Michał ſ zyganami do nozy cžahnyſche, daloko, daloko wot narodneje wßy.

W cžołmje, kotryž pschi brjosy nadeńdžechu, psches rěku Majn jědžechu. Potom dźěsche dale bjes sastacža psches pola, luki, lěšy. Nasajtra rano zyganjo nimo města Aschaffenburga cžahnychu a pschipołdnju běchu hory ſ cžmowymi bukowymi lěšami doscžahnyli. Tu bu na małej lěšowej kuczžy sastate, a Michał padže šmjercžmuczny do hłubokeho spanja.

W Kilianstädtenje běschtaj starschej rano sahe pytnyłoj, so je Michał w nozy ſ koža twóchnył, tola šebi pschi tym na niczo ske njemyšleschtaj, dokelž běsche Michał hižom cžasto tajke njewuschnoscže sworał. Jako pak šo jeju šynk ani pschipołdnju ani wjeczor njepokasa a też w nozy domoj njepschińdže, poczeschtaj šebi wulke staroscže jeho dla cžinicź. Macź dźěsche jeho wo wšy pytacź. Pschi tym wona wot jeneho hólza shoni, so je Michał ſ zyganami šobu cžahnycź chzył a so je też jeho k temu wobrěczecź spytał. Tukanje šo powjetschi, jako šłyschachu, so je šo zyganska banda na dobo w nozy wotšalika. Mužojo a pacholjo se wšy šo na konje šynychu a do wschěch schtyrjoch bokow sa cžeknjeńzami jěchachu. Ale nihdže wot bandy žaneho šlěda njewidžachu a nješkyschachu, a nasch Michał bě a wosta ſ nimi shubjeny. Do Küppelez kubła, hacž dotal tak sbožowneho, nětko žałoscženje a srudoba sacžeže. Byrnjež też lěto sa lětom sańdže, rudženje starschich šo psches to njepomjenschi, cžim starschaj wonaj buschtaj, cžim hłubscho a cžežscho wonaj wo shubjeneho šyna žarowaschtaj.

(Pokračžowanje.)

Wušudženja.

Khostanska komora 18. julija.

Cžešła Jan Micžka se Stróže, hižom 6 ras paduchstwa dla khostany, bu k šydommešacznemu jastwu a k dwělětnemu shubjenju cžešnych prawow wotšudženy, dokelž běsche 1) w Stróži pola khlamarki Rycžerjoweje, 2) pola kowarja Nowaka, 3) pola zyhelniskeho mischtra Holnika wschelake wězy wotewsał a 20 np., jemu wot korczmarja Pursche sa schulskeho prjódkstejerja Petrika w Stróži pschepodate, pschekschiwił.

Zigarrydźěłaŕ K. Fr. Rob. Reinhold ſ Plawena w Voigtlandže bě wobskorženy, so je jako mandželski 9. septembra 1878 w Brettnigu do noweho mandželstwa stupił, hacž runje jeho mandželstwo hischcže roswjasane njebě. Wobskorženy běsche šo prěni ras w lěcže 1866 ſ L. K. Böhmerez w Draždźanach woženił. Po dźělenju tuteho mandželstwa šo Reinhold w lěcže 1872 ſ Amaliju swudowjenej Sommerowej woženi. W juliju lěta 1877 Reinhold šwoju druhu mandželsku, ſ kotrejž šo snjescź njemóžesche, wopuschcźi a šo do šwojeje domowiny, do Plawena, wrócźi. Wot teho cžaša šo wón wo šwoju mandželsku wjazy njestarasche a šebi, hacž runje jeho druhe mandželstwo hischcže sběhnjene njebě, w lěcže 1878 Augustu Emiliju Wildez sa žonu wsa. Wobskorženy šo psched šudnikom šwojeje winy wusna a bu dla dwójneho mandželstwa k jenolětnej khostarni (zuchthaus) a tsilětnemu shubjenju cžešnych prawow wotšudženy.

Sawniski šud 12., 15. a 19. julija.

Dźěłacźeŕ Wylem Bock ſ Měrkowa, w Rychwałdže pola Krebje bydlazy, straschny cžłowjek sa wschěch wopytarjow budyskeho tydženskeho hermanka, k temu stejesche, so je wón šobotu 28. meje ſ jědnacže wosow wschelake wězy, někotre sta hriwnow hódne, kranył. Wón dosta sa šwoje wuschikne pakoscženje schtyri měšazy jastwa.

Dźěłacźeŕ Jan August Marczink ſ Delnjeje Hórki, hižom tsi rasy paduchstwa dla khostany, běsche w juniju t. l. por schkórnjow, jemu wot jeho nana k tukhwilnemu noschenju pschewostajene, někomu sa 1 mk. 50 np. pschedał. Dla pschekschiwjenja ma wón tydžeń w jastwje šedžecź.

Dla njewuschneho měrkaženja, halekowanja a rjejenja pschi swadže ſ dwěmaj druhimaj šobuwobydlerkomaj bu dźěłacźerka Marja Madlena Knopfowa na Židowje k tsidźeńskemu jastwu wotšudźena.

Hajniski pomoznik G. A. Rehda ſ Großschönawa, w kralowskim hajniskim sarjadnistwje w Połpizach šłužazy, bě šebi na jebanske waschnje měšacznu msdu dwójzy wupłacźicź dał. Dźiwajo na jeho dotalnu njenašwarnoscź a na to, so je schkodu połnje wurunał, bu wón jenož ſ 50 mk. khostany.

Sslužobna dźowka Minna Amalija Mickelez běsche wobskorżena, so je 2. dezembra 1880 w Lutyjezach ſ jeneho płota jenu jaku, dźowzy Hanje Halmez šłuschazu, wotewsała a 16. januara 1881 šłužobnej dźowzy Hołbjanez we Wurizach 6 mk. ſ kschinje kranyła. Dale je wona loni serżantej Bennewitzej list póšłała, w kotrymž pišasche, so je psches slěhanje ſ nim jene dźěczo porodźiła, kotrež pak je sa tsi dny wumrjeło; wscho w hromadže płacźi 15 mk. Wona bu dla dwojakeho paduchstwa a jebanstwa k scheschcźim njedźelam jastwa wotšudźena.

Powołanska komora.

Wotroczk Michał Tempel we Wyšokej bě wot budyskeho hamtskeho šudnistwa paduchstwa dla k dwajmešacznemu jastwu wotšudźeny. Pschi pschepytanju šo wina wobskorżeneho wopokasacź njemóżesche, duž bu wušud prěnjeje instanzy sběhnjeny a wobskorżeny sa njewinowateho wuprajeny.

Dla kranjenja jeneho hołbja bě kamjeńske hamtske šudnistwo žiwnoscźerja M. Zimmermanna w Khróscźizach k jenemu dnjej jastwa wotšudźiło. Druha instanza prěni wušud sacźišny a wobskorżeneho jenož pschekschiwjenja dla ſ 5 mk. pokhosta.

Powołanje žiwnoscźerja Jana Bětnarja w Mjedźojsu, kotryž je wot hamtskeho šudnistwa w Biskopizach k schtyrjom dnjam jastwa wotšudženy, bu wot šudnistwa druheje instanzy sacźišnjene a wobskorżenemu sapłacźenje khóstow poručzene.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Jeho majestoscź sakski kral Albert, kotryž je njedźelu do pokonscheje Němskeje wotpucźował, je póndźelu rano do Stuttgarta pschijěł. Kral wopyta tam wulku wustajeńzu a šo potom na pucź do Friedrichshafena nad Bodenseeom poda, hdźež šo ſ würtembergskim kralom Korlu I. seńdže.

Khěžor Wylem šo w Gasteinje, poštylnjeny psches wschědne kupanje a dlěžsche wukhody, najlěpscheje strowoscže šwježeluje. — Wjerch Bismark w Kissingenu wschě dźěła po starym waschnju wobstara a je pjecža w poštlednim cžašu wot šwojeho neuralgiskeho cžerpjenja pschelutowany wostał. Kak wjerch Bismark do swonkowneje politiki pschima, šo wot nikoho wobkedźbowacź njemóže. Jenož tak wjele je snate, so je jeho sańdżeny tydžeń prjedawschi italski ministerpräsident Kairoli wopytał a ſ nim pjecža wo swjasku bjes Němskej, Awstriju a Italskej jednał. Wažnische je pucźowanje wobeju bajerskeju ministrow ſ Lutz a Krailsheim do Kissingena. Wonaj pjecža k Bismarkej po radu pschińdźeschtaj, kak mataj šo psched nowym bajerskim šejmom sadžerżecź a schto mataj sapocźecź, so njeby konserwatiwna wjetschina pokojcżne liberalne ministerstwo powrócźiła.

— Na njemerje, kotryž běsche njedawno w Neustettinje bjes kschescźijanami a židami nastał, je jenicżzy, kaž je pschepytanje

pokasako, njehańbiczíwe wustupowanje dweju židow, wudawarjow a redaktorow neustettinskich nowinow, bratrow Cohnow, wina. Wobaj židaj w swojich nowinach na jenotliwych kschesczijanow na njepschistojne waschnje schczuwaschtaj, jich na czeszi pschimaschtaj a jich wohanibischtaj. Jedyn kschesczijan, twarz Luttosch, bě wot židow najbóle na czeszi ranjeny a so teho dla pola nich wobczežowasche. Pschi telej skladnosczi so židaj Cohnaj do njeho daschtaj a jeho straschnje na czěle wobschkodzischtaj. To běsche pschiczina posdzischich njelubosnych podawkow. Psches khwatne czeknjenje spomnjeneju židow je so do Neustettina bórsy sasso měr wrócził. Hdyž tež dyrbimy samopaschnu pomoz kschesczijanow krucze sasudzicz a wobzarowacz, dha dyrbimy tola hischcze ras spomnicz, so su židza njelubosne tumulty sami sawinowali, a radzimy jim, so bychu so pschichodnje swojeho njehańbiczíweho sakhadzenja pschecziwo kschesczijanam wostajili.

— Němske swjaskowe tšelenje w Mnichowje je so 24. julija pod mnohotnym wobdželenjom wot 7000 tšelzow, bjes nimi 800 s Awstriskeje, sapoczało. Sswjedzeńske hosczinske blido bě wot 3000 muži wobsadzene. Psched nim so 18 zentnarjow czežki wok na roženku wysche hołych płomjenjow pjeczesche, wosebite maschiny su k temu natwarjene, sylny roženk so wot jeneje lokomobile wjercži. Wulkotna pjeczeń je na 1000 puntow wobliczena a so 26. julija sapocza pjez. So by so wona spěschnischo sjědka, su woka do schtyrjoch dželow rosrubali a jeho w schtyrjoch restawrazijach pschedawali.

— S wjazorych stron so pische, so ma pruski minister Puttkamer wotpohladanje, stawnistwo (standesamt) wosebitej statnej wyschnosczi pschepodacz. Wón chze dotalne stawniske sarjadowanje teho dla pscheměnicz, dokelž so bjes stawnikami s rědka tajzy mužojo namakaja, kotsiž móża sastojnstwo k połnej spokojnosczi knježerstwa wobstaracz a wschě žadanja, s kóždym lětom bóle rosczaze, dokonjecz.

Awstrija. Sendzenje awstriskeho khěžora s němskim khěžorom smeje so po nowschich powjesczach 4. augusta w Gastajnje. Tež ruski khěžor sa tute sendzenje wulku sajimakosez pokasa. Jene ruske nowiny pischu, so so wobaj khěžoraj bjes wobdželenja Ruskeje njesendzetaj. Wone měnja, so khěžor Alexander III., je-li so sam do Gastajna njepschijědze, jeneho wosebiteho ruskeho połnomócznika s ważnej mišiju k woběmaj khěžoromaj póscżele. Ruski khěžor chze tež awstriskeho khěžora Josefa Franza pschi skladnosczi jeho pschebywanja na manövrach w Schlesynskej psches jeneho ruskeho khěžorskeho prynza powitacz dacz; tele wusnamjenjenje so we Winje jara wysoko waži.

— Czechojo na runoprawnosczi, kotraž je jim w sakonju s napschecza druhim awstriskim ludam, wosebje Němzam a Madzaram, rukowana, krucze wobsteja. Tak sebi woni tež runoprawnosez w nastupanju czischczaneho teksta na dzesaczschěsnakowych banknotach žadaja a su na tute banknoty, kotrež su jenož s němskim a madzarskim napismom poczischczane, w czěskej rěczi napisali „płaczi dzesacz skotych.“ Někotre awstriske banki, pod němskimi sastojnikami stejaze, tajke pschecžěsczene banknoty s njepschecželstwom pschecziwo Czecham pschijecz nochzychu, tak so běsche nusne, so awstriski minister finanzow Dunajewski na posledk wukas wuda, w kotrymž so pschijecze pschecžěsczenych banknotow pschi wschěch awstriskich bankach pschikasa. — W Krakowje mějachu pólszy lěkarjo a pschirodospytnikojo sandzeny tydzeń wulki kongreß. Se wschěch stron Pólskeje běsche so na nim na 600 lěkarjow a pschirodospytnikow shromadziło. Wopytanje kongreża psches czěskich lěkarjow powschitkowne dziwanje bjes Polakami wubudzi. Polakojo su wulzy swjeżeleni nad bratrowskim dželbraczom, kotrež su Czechojo psches wopytanje kongreża pokasali.

Franzowska. Situazija w Algieru a Tunisu je sa Franzowsow, hacz runje su město Sfax dobyli, straschnischa hacz hdy prjedy. 150,000 Arabskich pschecziwo Franzowsam czehnje. K poraženju sbězkarskeho wójska potrjeba Franzowska s najmjeńscha 240,000 muži. Dokelž psches to franzowske knježerstwo pokojzu swojeho wójska w Afriży trjeba, budze wone, doniž so muhamedanski sběžk njepodczišnje, na sdžerženje měra w Europje smyslene bycz dyrbjecz. Psches wobsadzenje Tunisa je sebi Franzowska Jendželsku a Italsku k njepschecželomaj sciniła, kotrajž krajej se žadliwej nahrabnosczu Franzowsam mały dobytk w Afriży sawidzitaj. Turkowski sultan a tuniski bey drje Franzowskej stajnje dobre słowa dawataj, tola w potajnosczi wonaj muhamedanski sběžk se wschěmi srědkami podpjerataj. Sultan skradzu turkowskich wojakow do Tripolisa sczele a chze tam na tuniskich mjesach podobnu twjerdzisnu, kaž w poslednjej rusko-turkowskej wójnje pola Plewny, natwaricz dacz. Po měnjenju Osmana Pasche, kotryž je plan tuteje twjerdzisny wudzěłał, by wona, hdyž je wot 25,000 muži sakitana, s najmjeńscha wójsko wot někotrych stow tysazow (tawsyntow) Franzowsow horjedzerzała. Duž žadyn dziw njeje, so franzowske knježerstwo k sultanej prawe dowěrjenje nima.

Jendželska. Někotsi nawjedowarjo irlandskich sběžkarjow, kotsiž w Ameriży, pschebywaja běchu sebi nowy czertowy plan pschecziwo Jendželskej wumyslili. Dwanacze helskich maschinow dyrbjesche so s Ameriki do Jendželskeje pschewjesez a tam kaserny, pólverowe sklady a druhe knježerstwowe twarjenja rosbuchnycz. Lódži „Malta“ a „Bavarian“ pschinjeseschtej tele czertowe kaschcziki do města Liverpoola. Jendželske knježerstwo mějesche powjesez wo tymle komplocze a da spomnjenej lódži pschepytacz a poliziji je so tež radziło, na nimaj někotre helske maschiny, kotrež běchu w zementowych sudach sapakowane, wusslědzicz. Prěnja hromadka sudow niczo straschne njepokasa, potom pak w jenym sudze s dobom 6 kaschczikow namakachu, w kotrychž běchu rjenje wudželane maschiny, kóžda s czasnikom (segerjom) a s masu, kotraž bu pschi pschepytanju jako dynamit spósnata. Jena maschina bu na pruhu naczehnjena, po schesczich hodzinach czasnik wotběža a potom pjero puschczi, kotrež psches prasnjenje na pólver tutón sapali, psches czož dynamit rosbuchnje. Ssudy, w kotrychž so maschiny nadeńdzechu, běchu s czornym kschizom wusnamjenjene. — Wuhlady na žně su w Jendželskej lětsa jara dobre, wosebje so nadzija, so budze so pschenza derje radzicz. W Irlandskej, hdyž so bóle trawa, běrny a warne korjenje wupkodzuja, tež dobre žně wotczakuja.

Rußowska. We wschelakich nowinach so wo nowych nihilistiskich nadpadach na živjenje ruskeho khěžora pische, po sdaczu pak su wschě tele powjesczе sekzane a wumyslene. Njedawno su pjecza jeneho nihilistu do marijneho hospitala pschiwjedli, kotryž běsche spytał sebi živjenje wsacz. Po jeho wuprajenju běsche na njeho lóš panył, so ma na khěžora nadpad czinicz. Dokelž pak so psched wuwjedzenjom mordarstwa strachowasche, je sebi radscho sam živjenje chzył wsacz. Na jeho dalsche wusnacze buchu wschelazy ludzo sajeczi a ważne pišma a dynamit namakany. Polizija je tež jenu tajnu nihilistisku czischczernju s nowa wusslědziła. Policajski ministr Baranow sam pschepytowanje wjedżesche, někotre woso by buchu do jastwa wotwjedzene. W Pětrodworje su teho runja 18 nihilistow sajeli, bjes nimi někotre wosebne knježny. Jena s nich je hrabji Woronzowej-Daschkowej ważne powjesczе sjewiła, schtož pak jeje sajecze njesběhny.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wjedrowe tasle, kotrež žo na radnej khěži wupowěschuja, žu hacž dotal stajnje wjedro pschichodneho dnja prawje wěschczili. — Sańdženu wutoru czahnyschе psches nasche město njewjedro se straschnym pokonschim wětrom, kotryž na žitnych wikach jenu lipu s korjenjemi se semje wuwali, jenu druhu pak wo žrjedž schtoma roskama. Wjele rosnjemdrjenischo hacž w Budyschinje je tutón wětr na žmusy wot Stokpnja žem na Maly Wjelkow a dale k poknozy sakhadžak. Na polach w bliskosczi želesnizoweho sastawnischcza w Žiczeńku wón wschě pópy do losta žobu wsa a je se žadkawej spěschnosczu hacž na tschi makožiczeńskeho knježeho dwora donježy abo na wjerschki schtomow smjeta. Najbóle bje wschěmi twarjenjemi je knježi dwór schkodowak. Wschitke tschi buchu wot howrjazeho wětra na cziste wotkryte, niz jene jeniczke wokno na wjeczornym a pokonschim boku zyke njewosta. Wulke, krute dwórske wrota buchn kaž listno papjery rosschczěpjene a rostorhane. Na sahrodach we wokolnosczi knježeho dwora buchu skoro wschě schtomy pak roskamane pak se semje wuwalene. Wožebje je praskowska wischnjowa haleja schkodu czerpika; wischnje žu wschitke swottorhane a jenož mjeńschi džěl schtomow je stejo wostak. Na drazdžanskej drósy je wětr njedaloko Bkohaschez někotre wulke žylne lipy wysche korjenjow wotwjertnyk a w Sskonej Borschczi stare wyžoke schmrěki spowalak. W bratrowskej sahrodže w Makym Wjelkowje wětr 20 kóhczi dołhu verandu rosbi a ju do pódlanskeho hata czižny; pschi tym buschtaj dwaj hólzaj, kotrajž se žwojim wucžerjom a někotrymi druhimi džěczimi na verandže stejeschtaj, czežko sranjenaj. Pópy, kotrež je wětr daloku czaru žobu wjedk, žu drje s wjetscheho džěla saža namakane, tola jich wobžedžerjam s tym wjele pomhane njeje. Wětr njeje jenož wschě sorna wupraskak, ale też wjele žkómy s pópow wutorhak.

S Ratarjez. W kerkach, naschemu ryczerkubku žkuschazych, žu 27. julija jeneho zuseho czlowjeka, kotryž běsche žo sa schtom powěžnyk, morweho namakali.

S Hornjeje Kiny. 20. julija staj žo w naschej skale 18-letny Wobst s Kamjentych Wołbramez a 23letny Bjedrich Werner s Delnjeje Jasońzy, kotrajž žo tam kupaschtaj, pak so je jeju Boža ruczka sajała, pak so staj do hkubiny pschischkoj, tepikoj.

S Wulkich Debžez. Schtwórtk 21. julija je žebi Jurij Wiczas, běbny czlowjek, kotryž dla czělneho njedostatka džěkacz njemóžesche, w czežkich myšlach žiwjenje psches to wsak, so žebi wulke žily rosrěsny.

S Klětna. Dołho hižom žmy žo na wojerski žwjedžeń wježelili. Sańdženu njedželu žo naspomnjeny žwjedžeń mějesche. Klětno bě rjenje wupyschene. Měrny dub bě s pletwami rjenje wobwity a khłódnizy natwarjene a khorhowje žo smahowachu tu a tam. Njebjo bě s mróczelemi pokryte a nochzysche mikemu žłónczku dacz na žwjedžeń hladacz, žylny deschcz žo skoro hodžinu džěsche. Mako pak žo jich dasche psches deschcz wottraschicz a s daloka a s bliska khwatachu do Klětneho. Czah starych wojakow, na kotrychž žo žwětke medalije błyschczachu, do Jamneho pschiczahny. Běchu to rjekojo s lětow 1866 a 1870/71. Wokoło 5 hodžin sestupa žo czah a czahnysche k ranju na polo, hdjež žo manöver wotdžerža. To bě krażny napohlad! Do wžy žo wróczíwschi, wotpołożichu wojazy tschelby a starachu žo, kak bychu laczhnosczz podużyli. Njeżměm džěczi sabycz; te wjeżelachu žo a spěwachu też žerbske spěwy, schtoż žo tym mnohim žerbskim ludžom jara spodobasche. Jich nawjedowar bě czesczeny a lubowany kantor k. Voigt. Wojerska kapela pschi wschelakich hrach konzertowasche. Jara je žo nam, też žkużenym wojakam, khróbke wustupowanje hólzow lubiko, kotsiž hižom też, kaž jich nanojo, eksaktnje marschirowachu. Je to sażkużba jich lubowaneho wucżerja k. Günthera. Wón je też wojak byl a wě, schto „parademarsch" je. Sskawa jemu. Psched Domschkez hoscżeńzom sestupachu žo wojazy a džěczi. Krażny wjeczorny spěw žo wot džěczi wuspěwa. Knjes kantor pokasa w krótkich žkowach na dub měra, kiž wudebjeny psched nim stejesche, a dopomni džěczi a starschich na czaż psched dżeżacz lětami. Potom wunjeże wón žkawu na lubych pschecżelow a dawarjow, kiž žu žo sa radżenje žwjedżenja starali a potom žkawu na hoscżi s daloka a s bliska. Sa haru a prózu pschi žwjedżenju žo jemu hrimotaza žkawa wot džěczi a starschich pschinjeży. Džěczi žo na to rospuschczichu abo žo na karoželu wjercżachu. To běsche krażny napohlad: Te žerbske spěschne holczki w žwojich pižanych drastach pschi błyskotatych lampach. Bě to sawěscże orientalisti, fantastiski wobras. Runje tak rjane běchu też liczkate holicża, kiž žo w jich pižanych drastach na sali Domschkez hoscżeńza shromadżichu. Lohka rejka žo piskasche a žerbske holicża se žwojimi lubymi hischcże dołho w radosczi poskakowachu. *W.*

Přilopk.

* W Biskopizach sańdżeny schtwórtk rano w tsjoch hodżinach dwaj strażnikaj (wajchtarjej) dweju paduchow pytnyschtaj, kotrajž běschtaj žo pola jeneho pschekupza nutskamakoj a tam runje won rumowaschtaj. Paduchaj psched strażnikomaj spěschnje cżekaschtaj a na njeju s pistolu tšeleschtaj. Wysche wschelakich tworow staj paduchaj s khlamoweje każy 40—50 mk. rubikoj, kranjene twory staj wonaj pschi cżekanju prjecz cżižkoj. W tym žamym czażu žu žo też pola dweju czażnikarjow nutskamacz spytali, tola tu buchu paduschi pschi žwojim dżele moleni.

* Na ryczerkuble w Raschowje pola Oelsnitzy dyri 21. julija błysk do wowczernje, kotraż žo do czista spali. W płomjenjach namaka psches 200 wowzow žmjercz.

* Na spodżiwne waschnje je njedawno kubler Schützhold w Prießnizach kruch woblicża shubik. Jedyn kóń, kotremuż wobżarujomny muż žyno podawasche, jemu nóż wotkużny a jón spózera.

* W Ahrensdorfu w Bramborskej buchu žydom džěczi, kotrež běchu na dompuczu s pola psched njewjedrom pod wulki schtom czekke, wschitzy w hromadże wot Božeho njewjedra skónzowane. Ssobużelniwosczz dla tuteho żakożneho njesboża je w zykej wokolnosczi jara wulka.

* Spodżiwny kónz żiwjenja je žebi kubler Winkler w Groß-rückerswaldże wuswolik. Najprjedy wón spyta, žebi hkowu s kożu wotrěsnycz. To pak žo jemu njeradži, duż žebi nop s wulkim kamjenjom rosraży.

* 26. julija popołdnju bu żona kublerja Täschnera w Pohlenzu pola Brandisa se žwojimaj džěsczomaj pschi džěle na polu wot njewjedra pschekhwatana a na dompuczu wot czežkeho njesboża potrjechena. Błysk psched woczomaj maczerje hólczeza saraży, bjes tym so bu holza jenoż s lohka pohkuschena.

* W Malachinje w Pósnanskej je njedawno Boże njewjedro do dwora kublerja Wieschnjewskeho pjecz ras sa žobu dyriko. Prěni krócz dyri błysk do semje, druhi krócz do dwórskeje murje; psches tsecże nutsdyrjenje buchu wokna domskeho rosbite a kubler wó jstwje se stoka na schpundowanje wrieżnjeny. Schtwórty ras prażny błysk do tschi domskeho a ju sapali. Delni džěl khěże bu drje wot błyska wobschkodżeny, ale psches pschijědżenje žykawy psched spalenjom wobarnowany. Pschi haschenju domskeho trjechi Boże njewjedro do hródże, tola wone njesapali a jenoż w bróżni jeneho cżělza a jenu kóczku saraży.

* Pjatk tydżenja je na běłym dnju w Prasy na žokolskej haży nědhuschi kubler a gmejnski prjódkstejeŕ Mathiaż Kosina twarskeho mischtra Eliaża, s kotrymż dla winojtych 34,000 schěżnakow hižom dołho w swadże leżesche, satsělik. Kosina běsche wot Eliaża w Prasy korczmu kupił a pschi tym se žwojim samożenjom tak

schkodowak, so dyrbjesche ßebi skónczńje jako dźěkawy muž ßwój khlěb saßkužicź a czasto se ßwojimi pjeczimi dźěczimi hłodu tradacź. Wospjet běsche wón Eliaßa wo ßmilnosćź a pomoz proßył, tola podarmo, teho runja też poßledni ras, hdźež jemu Eliaß schtyri krajzarje da, so by ßebi sa to schtryk k wobwěßnjenju kupił. Njeßmilnosćź tuteho muża, kotryż běsche na Kosinowym zykym njesbožu wina, tuteho tak rosnjemdri, so wón, nade wschěm sadwělowajo, na ßamoskónzowanje myßlesche. Hubjeństwo a běbnosćź ßwojeje ßwójby hischcze Kosinowu rosnjemdrjenosćź powjetschi a wón wobsankny, też ßwojeho schkodźerja skónzowacź. Kosina, kotryż na twarskeho mischtra hižom tři dny łakasche, wucźeże pistolu a tśěli dwójzy Eliaßa do hłowy, na czoż tón bjes myßlow na plestr padże a sa tři hodźiny wumrje. Kosina ßam na poliziju pschińdże a mordarski nadpad tam wosjewi.

* Najstarschi muž je w zykych Czechach drje Mathiaß Korotwizka, kotryż ßo w Prasy s proscherstwom żiwi. Wón je ßo, kaž jeho kschcźeńske wopißmo wopokasa, w lěcze 1767 narodźił a po tajkim w 114. lěcze steji. Hakle psched někotrymi dnjami je ßo tutón schědźiwz pěschi do ßwojeje někotre hodźiny dalokeje domowinskeje wßy podał a ßo potom też saßo pěschi do Prahi wrócził.

* Na ruskej żelesnizy bjes městomaj Tambowom a Scharakowom ßu w tychle dnjach spytali lokomotivu s nafty (na petrolej podobny wolij) tepicź. Spytowanje je ßo wubjernje radźiło; prěni pruhowanski cżah, s 15 tworowych waggonow (wosow) wobstejazy, sa 13 hodźinow 51 mil pschekhwata.

* Se wschěch stron němskeho khěžorstwa pschikhadźeja powjesce, kotrež wurjadne dobre żně, woßebje w nastupanju żita, lubja. Na drażdźanskej produktowej bursy sa dwě njedźeli sběhwo (wispel) żita w płaczisnje wo 25 mk. spadże; tak njejabzy ßo żitne płaczisny sa wjele lět pomjeńschike njejßu. Też wino budże po sdaczu bohacze dawacź. S Franzowskeje pißaja, so budże lěto 1881 winowe lěto, kaž ßo lohko żaneho druheho dopomnicź njemóża.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Handrij Cżěßla, hospodarski pomoznik w Bukojnje, s Johanu Augustu Kudźeliz s Cżichońz.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Jan Bohuwěr, Augusta Kschiżana, pohonicża a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß. — Hana Theresia, Augusta Fiezy, dźěłacźerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, dź. — Kurt Klemens, njemandź. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Hermann, Franza Melichara, krawza pod hrodom, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 15. julija: Ernst Götz, dźěłacźeŕ na Židowje, 44 l. — 16. Handrij Sszymank, murjeŕ se Żarkow, 54 l. — August Hermann, njemandź. ß. w Hownjowje, 13 d. — 17. Hańża Kokerez, bywscha swudowjena Küchlerowa, Jana Rädy, korczmarja, sawostajena wudowa, 57 l. 3 m. — Hańża Frenzelez, njebo Jana Petrika, bywscheho półverniskeho dźěłacźerja, mandźelska, 51 l. 9 m. — 19. Kurt Klemens, njemandź. ß. na Židowje, 6 hodźinow. — Bjedrich Wylem Wobst s Kamjentych Wołkramez, skałaŕ w Hornjej Kinje, 17 l. 7 m. 3 d., tepi ßo pschi kupanju w skale. — Jan Bjedrich Reinhardt Werner s Delnjeje Jasońzy, 22 l. 9 m. mjenje 3 d., tepi ßo teho runja pschi kupanju w skale.

Płaczisna żitow a produktow

w **Budyschinje** 23. julija 1881.

Żitowy dowos: 2421 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	10	42	11	31	10	42	11	31
Rožka " "	9	97	10	76	10	44	10	76
Jecźmjeń " "	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowß " "	7	—	8	—	7	—	8	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	—	2	40	—	—	—	—
Pschenicżna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	10	—	16	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	20	2	70	—	—	—	—
Ssłóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 164 scht., scht.	12	50	21	50	—	—	—	—

Nowe połnojerje,

rjane wulke a tucżne, kopu po 1 mk. 25 np.,

stare wulke jerje,

jara rjenje a cżiscże ßkodźaze, schtuku po 5 np.,

zokorowy syrop, saßo zyle husty a ßłódko ßkodźazy, punt po 20 np., pschi wjazorych puntach po 18 np., pschi 5 puntach po 15 np.,

rajß, punt po 16 np.,

majßowy grieß, punt po 10 np.,

khofej, punt po 85, 90, 100, 110, 120 a 140 np., pschi wotewsaczu 5 puntow 10 hacź 20 np. tuńscho,

zigorije a **runklizu** po tych ßamych płaczisnach, kaž ßo khlamarjam pschedawa, porucza **J. C. Hille**

we Wósporku pschi torhoschczu.

W Holeschowskej Dubrawzy je dwajschoßna **khěża** cżißło 20 s bróżnju a se 119□ prutami pola a sahrody na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Wulke

wupschedawanje poßleschczowych pjerjow.

Jenoż w cżaßu hermanka.

Hotowe poßleschcża, swjerschnje a spodnje poßleschczo a hłowak sa 24 mk.

Pjerje a **hotowe poßleschcża** pschedawam ja jenoż w cżaßu hermanka w hoscżeńzu k „Münchner Hof", w nowej cżistej tworje po błędowazych jenoż krucze sprawnych płaczisnach: **poßleschczowe pjerje,** punt po mk. 1.50, 2.00, 2.50, mjehke a nježne punt po 3 mk.; **móschk,** punt po mk. 3.50, 4.00, 4.50, najlepschi punt po 5 mk.; **kolpjaze pjerje a poßleschczowe tkaniny,** kaž też **ßkomniki,** jara tunjo. Sa sprawnu tworu a dobru wahu ßo rukuje. Pschi wotewsaczu wjetschich dźělbow woßebita tunja płaczisna, na czoż ßo pjerjowi wikowarjo woßebje kedźni czinja.

J. Kirschberg,

najwjetscha, najsprawnischa a najstarscha poßleschczowa wikowarnja w Frankfurcze n. O., w Lipsku a Shorjelzu.

K njewjesczinskej drascze

poruczam

czorne żidżane stoffy,

czorny kaschemir.

M. G. Freyberg,

W khlamach ßo **herbski rěczi!** 62 na bohatej haßy 62.

Wosjewjenje awkzije.

Jutsje njedźelu 31. julija, popołdnju wot 3 hodźin budźa ßo w Małej Dubrawzy cżo. 6 pola Delnjeje Hórki 4 kołcże s pczołami a 7 prósnych kołczow, kaž też wschelake stwinske möble, jako jene wucźahanske blido, 1 kožo, 2 poßleschczi atd. a też dźělba wuleżaneho lenu na pscheßadźowanje pschedawacź.

We Wósporku je **maßiwna khěża** cżo. 54 s tśjomi stwami, s dwěmaj kórzomaj pola, s jenej parzellu łuki a s kerkami na pschedań.

W Rodezach pola Pomorez je **maßiwna khěża** cżißło 38 s rjanej sahrodu a polom na pschenajecże. Wscho dalsche je tam shonicź.

Jan Korla Hilla

we **Wósporku.**

Materialtworowe, tobakowe a zigarrowe khłamy,

skład khumschtnych hnójnych srědkow,

kupowanje a pschedawanje żita, pizowych artiklow a wschitkich ßymjenjow,

skład warneje a skótneje ßele.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: kha-mory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod ru-kowanjom po jara tunich płaczíſnach porucza

W. Hübner, tyſcheŕſki miſchtr
w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Pſcheńczny a **rzany muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,
wſchě druzíny warjenjow, draždzanſki taflowy rajß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, czornu muku, majß, majßowy ſchrót,

k wußywej

hróch, woku, kolij, hejduſchku, lupiny porucza

C. Kahrowe
na zitnych wikach pſchi póſtnej kowaŕni.

Khofej,

czíſcże a derje ßłodzazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroſczi

Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucza wulku dżělbu

Gustav Poser.

Syrop,
punt po 16, 18, 20, 24—40 np.,
jerje,
ſchtuka wot 5 np.,
zokor,
zyły a tołczeny,
wſchě dobre zichorije, ſoda, ſtärku, nudle, ſchwablczki, rajß, kaž tež wſchě druhe kolonial-twory porucza w najlěpſchej dobroſczi pſchi ſprawnym poßłużenju a po najtuniſchich płaczíſnach **Arno Möckel**
13 na ßerbſkej haßy 13.

Khofej,

we jenoż wubjernej czíſtoßłodżazej dobro-ſczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucza wobkedżbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuſchiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Koncentrirowany nervowy balſam,
wubjerny domjazy ßrědk pſche
hłowubolenje, ſubybolenje, wicź, njemóz, rheumatismus
a podobne boloſcże,
1/2 bleſchu ſa 50 np., 1/1 bleſchu ſa 90 np.;
Wiczna wota, aromatiſka; ſalicylkißlik,
w pakczikach po 40—60 np. Wopißanje je pſchiwdate.
Otto Schimmelowy włoßowy balſam,
k pſchiſporjenju a poßylnjenju roſczenja włoßow. Bleſcha 75 np.
Jenoż **prawdźiwe** je porucza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hłownym torhoſchczu 6.

Wußbytk ſa hoſpodarſtwo.

Jědźny żonopowy pólver (ſpeiſe-ſenf-pulver) k ßamopſchihotowanju pěkneho a czi-ſteho jědźneho żonopa (moſtricha) w buſchkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak ſo 1/2 kilo hotoweho jědźneho żonopa jenoż 50—60 np. khoſchtuje maja prawdźiwy na pſchedań
měſchczańſka haptyka w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu a
knjeſaj **bratraj Měrſchej** na żitnych wikach.
Wopißanje je kóždej buſchkwi pſchiwdate.

Najtuńſcho a najlěpje

kupujeſch **ſwjerſchne koſchle, nózne koſchle, dźěkaczerſke koſchle, dźěczaze koſchle, żónſke koſchle, chemiſetty, khornarze, manſchetty, ſhlipſy, krawatty, dybſaczne rubiſchka, ſpódne jaki, ſpódne khołowy, ſpódne ßuknje, kożowe płachty, gar-diny, korſetty, koſchkowe ſaßadki, ſchórzuchi, ſchtykowanja, ſhirting, ſchiffon, koſchkowe ßukno, piſkéj, parchend, damaſt, błidowe** a **poßleſchczowe ſchaty** pola

A. Tschentschera
ſ napſchecża noweje měſchczańſkeje ſchule,
ſchatowy a wuhotowanſki magazin.

Soſa a matrazy.

Derje a trajne dźěłane **ſofa** wot **30 mk., pjerowe matrazy** wot **20 mk.,** kaž tež **kofry** a **toſche,** ßamßne dźěło, w najwjetſchim wubjerku porucza tunjo

K. A. Benedict
pódla wudawaŕnje „Serbſkich Nowinow".

Budyſka parna pjekaŕnja

rożku ſa runu wahu **khlěba** wuměnja a pſchedawa **khlěb** po żitnej płaczíſnje.

E. R. Lehmann
na rózku hoſpitalſkeje a ſahrodoweje haßy.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,
kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěło-pſchadownja w Hajnizach, tola w Budy-ſchinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutſkho-dom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Ja ſtajnje 1 punt **żita** ſa 1 punt dobreho **khlěba** wuměnjam.

Aug. Sieber, pjekaŕſki miſchtr
na hoſpitalſkej haßy czißło 5.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodżazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Wokna, 41:32 zolſke, ßu tunjo na pſchedań pola **B. Mühl-pforta** w Małej Worſchczi.

K hermankej

poručam

drastowe stoffy,

židźane, połžidźane, wołmjane a **połwołmjane.**

Čzistowołmjany diagonal, łóhcź po 60 np.,
„ **beige,** łóhcź po 60 np.,
łuster mustrowany, łóhcź po 40 a 50 np.,
połwołmjany diagonal, łóhcź po 40, 50 np.,
„ **beige,** łóhcź po 50 np.,
dwójny łuster, łóhcź po 25 np.,
čzorne a **pišane kaschemiry,** łóhcź po 100 np.,
patentžomoty, łóhcź po 80—300 np.,

k žnjeńskim a hermankskim daram

poručam kražne **drastne stoffy** we wschěch możnych barbach, łóhcź po 35 np.,
kattuny a **pikéje,** łóhcź po 17—50 np.,
gardinowy kattun, łóhcź po 20—30 np.,
möblowy kattun, łóhcź po 25, 30, 35 np.,
kroiśej, łóhcź po 30, 40 np.,
módrocźischcź (khežorski čźischcź), łóhcź po 25, 30 a 35 np.,
běłe gardiny, we wulkim wubjerku,
połwołmjane žuknjane stoffy w kražnych nowych mustrach, łóhcź po 50 np.,
pošleschčowe tkaniny, běły, módry a **rubjany płat, płat ša rukowy, shirting** a **pikéj** we wschěch schěrokosćach, **sofowy damast, turnařske žukno, létne khołowowe stoffy, blidowe ruby, kožowe płachty, mohärowe** a **moirépowe schórzuchi, módropłatowe schórzuchi, ślzowe** a **łustrowe žuknje, běłe** a **pišane dybsačne rubischka.**

Najwjetschi skład rubischčzow (w měšče).

Čzornožidźane rubischča, čzorne thibetowe a kokelinowe rubischka. Thibetowe rubischka we wulkim wubjerku, schtuka 1 mk.

en gros. **M. G. Freyberg** en détail.

62 na bohatej haßy 62.

W khlamach žo žerbski rěči.

Kattuny, 6/4 schěroke, w najnowschich mustrach, stary łóhcź wot 16 np.,

pikej, 6/4 schěroki, stary łóhcź wot 25 np.,

porucža **H. Kayser**

52 na žitnej haßy 52.

Létne žakety

se žamžneje dźěłarnje, derje žedźaze, tež po měrje

porucža **H. Kayser.**

Mój skład **porzelana, kamjentneje nadoby (steingut), sidrolitha, duteje, tafloweje** a **schpiheloweje schkleńzy, schpihelow, słotych lejstow** a **gardinowych žerdźow, ovalnych woblukow** a wschě druhe twory mojich khlamow poručam po najtunischich płaczisnach.

Ernst Ullrich

na schulerskej haßy čźišło 12.

Knjesej **Bjedrichej Rehmej** w **Ansbachu.**

W Leinburgu, 10. junija 1864.

Mnohotnym czerpjazym, žamemu mi, je **Mayerowy běły bróstsyrop** s Waschcho składa **wulke położenje,** haj **dospołne wustrowjenje,** wožebje pschi kaschelu, schijowych a bróstowych wobczežnosćach pschinjeßk. So temu tak je, widźicže s wjazorych skasanjow, kotrež žym pola Waß čźinik. Wasch syrop ma tu a we wokolnosći wulku nahladnosć a dowěrjenje. Hdyž chcecže pod mojim podpißmom podobnje czerpjazych na **Mayerowy běły bróstsyrop kedźbliwych** čźinicź, žym s tym we wschěm nastupanju psches jene; tutón žrědk žo pschi prěnim spytanju žam khwali. Se wschěm poczeščowanjom

Leuchner, wucžer a kantor.

N. N. Póschczelcže mi hischcže dwě pokojcznej bleschi.

W Budyschinje dostacź pola **Otto Engerta** na snutskownej lawskej haßy.

Rolkaty tobak,

portoriko, . . . punt po 1 mk. — np.,
- połžylny = = — = 70 =
- žłaby . = = — = 60 =
- rěsany . = = — = 45 =

zigarry w rjanej dobrosći po 3, 4 a 5 np.

porucža **C. Hanske.**

Najlěpschi **provanski wolij,** punt po 1 mk.,
syrop, punt po 20, 25, 35 np.,
dobry **kišały sprit,** liter po 18 np.,
pjeczene žłowki, punt po 30 np.,
wulke **jerje,** kopu po 3 mk. 60 np.,
khofej, punt po 90—150 np.,
zokor, warjenja atd.,
žwój skład **warneje** a **skótneje žele**
porucža **C. Hanske**
na žitnych wikach 635.

Wo P. Kneifelowej

wloßowej tinkturje,

dopósnaty najlěpschi, **je-li niz jeniczki wo prawdje sprawny žrědk** k sdźerženju włoßow (njech žo czitaja wopißma a wjetsche naměschtki). Tinkturu ma w Budyschinje jenož **Ernst Mittasch** hewak **Heinr. Jul. Lincke** w bleschach po 1, 2 a 3 mk.

Dickowa concežionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je žo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucža žo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

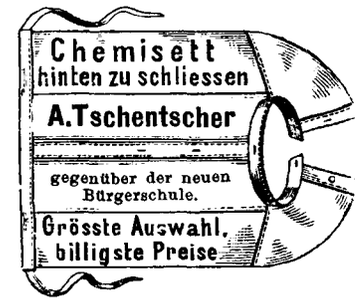

Pschedkoschlili sady sapnyčź porucža **A. Tschentscher** w Budyschinje.

Ručzne žykawy

s dobreho drjewa s ventilom, schtuku po 2 mk. 50 np., porucža

draschlerńja **Wylema Fuchsa**
pod bórklinom 283.

Pschispomnjenje. Tele žykawy žo psches žwoju trajnosć a tunjosć wusnamjenja a pschetrjechja w skutkowanju pjecź ras drózsche moßasowe blachowe žykawy.

Khimjelczkowe žymjo

kupuje

hrodowska haptyka.

S wuczeßanych włoßow

žo **pletwa** rjenje a tunjo wudźěłaja. Hotowe **włoßowe pletwa** (wopusche) žu tunjo na pschedań pola **A. Herolda,**

barbierske a friseurske khlamy
na žitnych wikach.

Němske woheńsawěsczaze akzijske towaŕstwo w Barlinje.

S tutym sjawnje k nawjedźenju dawamy, so ßmy knjesej **Janej Urbanej**, tyscherjej we **Wujesdźe** (Breitendorf) pola Pomorez, agenturu nascheho towaŕstwa pschepodali.

W Lipsku, 30. julija 1881.

Generalna agentura němskeho woheńsawěsczazeho towaŕstwa w Barlinje.

Richard Roch.

S tutym ßebi dowolam najpodwolnischo wosjewicź, so ßym w składźe, wot swudowjeneje **Barteldeßoweje** kupjenym, na privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof)

kamjeńtowuhlowu, brunizowu, kalkowu a hnójnoßrědkowu pschedawaŕnju a spedizijonstwo

wotewrił.

Czesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscźe najpodwolnischo proschu, moje pschedewsacźe podpjeracź a lubju, so budu ßo stajnje prózowacź, ßebi spožczene dowěrjenje s khwatnym a sprawnym poßłuženjom saßłužicź a sdźeržecź pytacź.

Mój komptoir namaka ßo **na žitnych wikach nowe czißło 5.**

W Budyschinje, w juliju 1881.

Se wschěm poczesczowanjom

C. Thiermann.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam w **Rakezach** a **wokolnosczi** k nawjedźenju dawam, so ßym ßo psches kuŕ w Rakezach jako pjekaŕ saßydlił a khlěb, załty atd. nanajlěpje pjeku.

S dobom poruczam moju s pjekaŕnju sjenoczenu **warjenjowu** a **pizowu pschedawaŕnju.**

Stajnje budu ßo prózowacź, wschě žadanja dopjelnicź a poruczam ßo s poczesczowanjom

W Rakezach, 7. julija 1881. **Herrmann Boitz**, pjekaŕ.

Dla wumrjecźa wobßedźerja dospolne pospěschene wupschedawanje w manufakturowych, wołmjanych a bělotworowych khlamach.

E. Ernst Berger

w Budyschinje pschi butrowych wikach.

Na Židowje czißło 95 je pscheměnjenja dla maßivna **khěža** se sahrodu a polom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Kubschizach je **khěža** czißło 32 na pschedań abo na pschenajecźe.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe k nawjedźenju, so na pschichodnym hermanku (6. augusta) w khěži knjenje wudowy **Dominikoweje** na **bohatej haßy** wulki wubjerk běłeho, módreho a ßuroweho płatu, woßebje zychow a wupjerkow, na pschedań směju.

Jan Pjech s Wjeleczina.

S tutym ßebi dowolam wosjewicź, so ßym w Budyschinje na **sprejskej haßy czißło** 5 po 1 skhodźe **kwětkowu dźěłaŕnju** wotewriła a proschu czesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscźe, mje pschi potrjebje kwětkow wopytacź. S poczesczowanjom

Sieberowa.

Jutsje njedźelu 31. julija **kołbaßywukulenje** w Boschezach.

Urban.

Wulki wischnjowy ßwjedźeń

31. julija w Bóschizach.

Nowe schczipane wischnje ßo pschezo po zyłym a jenotliwym pschedawaja.

August Rjencz.

Jena **stwa** s komoru a łubju je sa jenotliwych ludźi hnydom na pschenajecźe pola **Augusta Pilaka**, krawskeho mischtra w Bukezach.

Kommis pytany.

Kommis, kotryž derje ßerbski rěczi a je spěschny wustojny dźěłaczeŕ, móže hnydom sastupicź. Offerty njech ßo pod **M. 12** we wudawaŕni „Serb. Nowin" wotedadźa.

Hólczez, kotryž chze pjekaŕstwo nawuknycź, móže do wuczby stupicź pola pjekaŕskeho mischtra **Biesolda** na bohatej haßy.

Pytaja ßo wulke, khěžne a hródźne dźowki a jedyn zyle ródny wowczeŕ, kotryž rosymi jehnjata derje wotczahnycź, psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

---

5 hriwnow myta

temu lubju, schtóž mi teho czlowjeka tak pomjenuje, so móžu jeho na ßudnistwo žadacź, kotryž je powjedał, so je ßłyschał, so ßym 14. julija pschi stražowanju schatow halekował. Teho, kotryž je wo mni tak rěczał, mam sa ßlěpzowskeho lumpaka.

Pawoł Halma w khumschtnym młynje w Scheschowje.

Wschitkim pscheczelam w Porschizach a wokolnosczi pschi mojim pscheßydlenju do Wujesda (Breitendorf) pola Pomorez wutrobne Božemje praju.

Jan Urban,
tyscheŕ a agent.

Sjawny dźak.

S tutym praju wschitkim, kotsiž ßu pschi wóhnjowym njesbožu mój skót płomjenjam wutorhnyli a kotsiž ßu mje se ßmilnymi darami wobdarili, mój najwutrobnischi dźak. Bóh luby Knjes njech jim jich kschesczijansku luboscź bohacźe saruna.

M. Kokla
w Holeschowskej Dubrawzy.

Wopomnjenje.

21. julija wumrje po krótkej khoroscźi w Khelnje mój ródny a wustojny pohoncź

Jan Scholta,

po tym so bě pschi ßwěrnym dopjelnjenju ßwojeje winowatoscźe k njesbožu pschischoł.

S nim dźěsche ßwěrny, ßwojemu knjejstwu podaty ßłužobnik, kaž ßo s rědka namaka, s tuteho ßwěta. Czescź jeho wopomnjenju, — njech derje wotpoczuje.

Piwaŕnja w Prěczezach, 22. julija 1881. **H. Rätza.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. — Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćernje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 32. **Sobotu 6. augusta 1881.** **Lětnik 40.**

Bjes zyganami.

(Pokračowanje.)

Tež Michał dyrbješe ßo bórsy ßwojich hłupych, njewuschnych pryslow kacz. Jako se ßwojeho hłubokeho sparja na lěßnej łuzy wotucźi, cźuješe w ßwojim wobliczu spodźiwne palenje a ßwjerbjenje. Jako chzyše se ßwojimaj rukomaj ßebi do woczow pschimnycź, wuhlada nastrózany, so stej ßo w nozy zyle seßmalikoj. Tež jeho njedźelsku drastu, kotruż běše ßo kermusche dla swoblekał, běchu jemu wußlěkali a na njeho stare, rostorhane lapy spowěscheli. Wón běše se stróżelemi wschón sprostnjeny, běżeše k starej zyganzy, njedaloko njeho na semje ßedźazej, kschicźeše a torhaše ßebi włoßy ſ hłowy a żadaše ßebi, so bychu jeho domoj k nanej a macźeri dowjedli.

„S měrom, ſ měrom, mój ßynko“, praji stara, „ty ßebi lěpše pschał njejßy. Nětko ßy pola naß a dyrbisch kusk ſ nami po ßwěcźe cźahacź. A so tebje nichtó sesnał njeby a do cźaßa domoj dowjedł, ßmy tebje tak wobarbili a swoblekali, so by napohlad měł, kaž my zyganjo. Nětko pak budź tež rosomny, potom smějesch ßo pola naß derje.“

Wbohemu hólzej bu pschi tychle rěcźach pschezo srudnischo a stysknischo wokoło wutroby. Nětko wón spósna, schto je se ßwojej hłuposcźu sworał. Wón se strachom se wschej mozu: „Nano! macźe!“ wołasche, so psches zyły lěß jeho płacźity hłóß klincźesche, cźěrjesche po lěßu wokoło a cźißny ßo potom saßo psched zyganku na semju a ju kleczo proschesche, so by jeho tola saßo domoj puschcźiła, so nochze wjazy po kraju cźahacź.

Stara jemu dołho żaneho wotmołwjenja njeda, ale mjelcźizy na njeho se ßwojimaj wótrymaj woczomaj hladasche. Potom wona praji: „Mój ßynko, domoj tebje wjazy dowjesćź njemóżemy. Ty dyrbisch tak dołho pola naß wostacź, doniż staj twojaj starschej skludźenaj a tebje nam sa wyßoki pjenjes wukupitaj. Pola mje ßměsch skorżicź a żałoscźicź, tak wjele hacź chzesch, ale bjeŕ jenoż ßo ſ tym psched naschimi mużemi na kedźbu. To ßu ßurowi khadlojo a bychu tebi łohko styskanje po domisnje ſ kschudom sacźěrili.“

Wjeczor teho ßameho dnja běše hischcźe hórje, jako żony, dźěcźi a mużojo mjersazy do lěhwa pschicźeżechu. Woni běchu w hórskich wßach jara mało naproßycź a hischcźe wjele mjenje kranycź móhli. Duż bu jedyn jěż, kotrehoż bě zyganski hólcźej sbożownje w lěßu popadnył, na drjewjanym różenku wysche wóhnja pjecźeny a ſ wjelcźim hłodom spóżerany. Nasch Michał ßo ſ grawowanjom wot tuteho wobjeda wotwobrocźi. Dokelż pak ßo nichtó wo njeho njestarasche, dyrbjesche hłódny lehnycź hicź. Na druhi dźeń ßo zyganska banda dale na pucź poda, a wbohi hólcźej hłódny sa nimi. Woda lěßnych rěcźkow běše jeho jenicźke wokschewjenje. Pschipołdnju bu saßo sastate a jedyn jeleń spjecźeny a sjědźeny, kotrehoż běchu mużojo satšělili. Po wobjedźe dźerżachu dołhi wotpocźink. Potom bu bjes dwěmaj schtomomaj schtryk nacźehnjeny, a nětko ßo sa Michała, kotryż doma dobre dny snjesćź njemóżesche, ßurowa wucźba sapocża. Wón dyrbjesche wuknycź po schtryku khodźicź a psches njón skakacź, na hłowje stejecź, psches hłowu ßo mjetacź atd. Hrajka se wschěmi tymile wężami bě nimo, nětko ßo khutnosćź sapocża. A khutnosćź běše żadława. Kschud jemu pschi kóždym wopacźnym stupjenju psches khribjet abo do nohow praßny, a wußměschenje běše wotmołwjenje na jeho próstwy a ßylsy. Na podobne waschnje jedyn dźeń sa druhim sandźe. Tola Michałowa móz a lohkosćź daschtaj jemu wucźbu bórsy pschewinycź, a kschud tež po móżnoscźi wuknjenje spomoża. Jako zyganjo ſ lěßnych horow do wßow a městow bajerskeho kraja cźahnychu, běše Michał hižom ßlubjenu cźerwjenu ßuknju se swóncźkami a se skotymi schnórkami wobschitu dostał, móżeše hižom po schtryku rejwacź a rosymješe tež wschelake druhe khumschty.

Tola stysk w jeho wutrobje njewotběrasche, ale wjele bóle roscźeše. Hólcźez spósna, do kajkeho njesboża bě ßo se ßamßnym njerosomom a se ßamßnej winu podał. Nětko wschě napominanja jeho starscheju a jeho wucźerja, kotrymž běše ßo prjedy ßmjał, psched jeho ßwědomnje stupichu. Wón ßebi rosmyßli, schto bě doma ſ katechisma a biblije wuknył. Cźim dźiwischo běše póhanski lud, kotryż jeho ßobu wlecźeše, dźeń wotednja żiwy, cźim khutnischi a wobstajnischi bu nasch Michał a ßebi krucźe pschedewsa, ßo polěpschecź. Hdyż psches nękajku wjeß abo město pschińdźe a dźěcźi ſ knihami do schule khwatacź widźeše, potom jemu se jedźenjom ßylsy do woczow stupichu. Kóżdu pocźischcźanu papjerku, kotruż pschi pucźu namaka, wón sběże, ju cźitasche a ßebi ju wyßoko ważesche. A hdyż swony ke mschi swonjachu, wón skradźu płakasche, so njemóże do Bożeho doma hicź, a proschesche cźim bóle wo scźerpliwosćź a móz a wo domojwrót k lubowanymaj starschimaj. Na cźeknjenje ßebi njemóżesche myßlicź, dokelż jeho zyganjo żadyn wokomik ßameho a njewobkedźbowaneho njewostajichu. Tak wón ſ měrom ßobu cźahnysche, hdźež jeho wjedźechu, tak wón ſ cźicha wscho cźinjesche, schtoż jemu kasachu. Wón na schtryku rejwasche, wón proschesche, wón móżesche wěschcźicź, wón pomhasche w lěßach dźiwinu honicź a jej woka wlaz. Jenoż jene wón njecźinjesche, njedźiwajo wscheho hroženja a pukow, ſ kotrymiž chzychu jeho k paduchstwu nusowacź, wón nihdy na nihdy njekranysche.

Nasymu zyganska banda do Cźech pucźowasche. Tu ßo sa wboheho hólza nowa schula sapocża. Zyganjo kekleŕstwo na bok cźißnywschi ßo ſ piskanjom, ſ płatanjom kotołow a ſ konjazym wikowanjom żiwjachu. Michał dyrbjesche hußłowacź, na kosole hwisdacź a konje wuwucźowacź. Puki a ßwary tež tu rědscho njepadachu, hacź tehdom, hdźež chzychu jemu kekleŕstwo nawucźicź.

Tola też tele khumschty buchu sapschimnjene a k spokojnoscźi wuwjedźene. Tak běchu pomaku pschi wokolocźahanju po Cźechach a Wuherskej lěta sa lětami saschke, a hólcźez běsche jako mkodźenz wotrostk. Po waschnju, rěcźi a žiwjenju bu Michał pschezo bóle zygan, jenoż po swojich modlitwach a po wěrje wosta wón dobry kscheścźijan. Cźicha khutnoscź stajnje na jeho wobliczu leżeschе. Wón njemóżeschе domowinu a wótzny dom sabycź a wschědnje Boha proschеschе, so by jeho k starschimaj saßo dowjedk. Tola Michał lědma wjedźeschе, kak jeho domisniska wjeß rěkasche. W kotrym kraju wona leži, běchu jemu sabyli prajicź, a zyganjo jemu to njeběchu pscheradźili. Jako běsche nětko wotrostk, prajachu jemu, so móże swoju stronu hicź. Wón so pak wot nich njedźěli, dokelž so nadźijeschе, so snadź tola s nimi ras swoju domisnu nadeńdźe. Na to běchu wschě jeho myßle a wotpohlady složene. Pjenjesy, kotrež sebi wón saßkužeschе, njeßmědźischе wón wobkhowacź, duž je wón skradźu na jenym tajnym měscźe w lěßu sahrjeba, so by w swojim cźaßu po nje pschischok a so s jich pomozu k starschimaj wrócźik. (Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 27. julija.

Něhduschi hoscźeńzař-najeńk K. G. Mersiovsky s Kißlizy bě wobskorżeny, so je 1) 29. novembra 1879 w Komorowje hetmanej Schusterej piwowy karanczk s zynowym wobbitkom do hlowy cźißnyk a jeho psches to blisko lěweho wóczka cźežko sranik; 2) so je 19. dezembra 1879 pschi konjazym wikowanju sahrodniskeho žiwnoscźerja Paulika s Komorowa na semju cźißnyk a pschemkócźik. kublerjej Frenzelej s Manjowa pak pschi tej samej składnoscźi 30 mk, wunusowacź spytak; 3) so je po wotpalenju swojeho wotnajateho hoscźeńza barlinsko-kölnske wohenńsawěscźaze towarstwo s tym sjebacź spytak, so je wudawak, kaž bychu so wschelake wězy spalike, kotrež buchu tola płómjenjam wutorhnjene. Mersiovsky bu sa winowateho cźělneho wobschkodźenja a nusowanja wuprajeny a dosta dwaj měßazaj a jedyn tydźeń jastwa.

Lawnisti sud 22. a 26. julija.

Dźěkacźer E. W. Kästner s Loschwitzy běsche w cźaßu wot 19. hacź do 25. junija t. l. w domje murjerja Horschika we Worzynje se samknjeneje kschinje dźeßacźhriwnowski pjenjes, Horschikej skuschazy, kranyk, dale 28. junija t. l. w tej samej wßy dróhowemu nahladowarjej Löwje jedyn laz a por schkórni a murjerjej Löwje 23 mk. pjenjes a wschelake druhe smachi wotewsak. Sa tele pakoscźenje bu wón k dwěmaj měßazomaj a dwěmaj njedźelomaj jastwa wotsudźeny.

Žiwnoscźer Jurij Hłódny w Jeńschezach k temu stejeschе, so je 24. a 25. meje na swojim polu, se Schurakez žiwnoscźu mjesowazym, s myschazym jědom sajědojcźene khlěbowe kuski skak, so by s tym swěrjata, kotrež jemu s hrjebanjom w pjerschcźi schkodu cźinjachu, skónzowak. Dokelž pak běsche wón też do Schurakez sahrody sajědojcźeny khlěb mjetak s tym wotpohladom, so bychu Schurakez kury psches to kónz wsake, a też wo prawdże sa nękotre dny jena kokosch a jena kócźka psches žranje sajědojcźeneho khlěba wumrjeschtej, bu wobskorżeny dla samopaschneje pomozy k 10 mk. khostanja abo k 2 dnjomaj jastwa wotsudźeny. — Jako žandarma Klix s Njeßwacźidła 28. meje t. l. dla pschepytowanja tuteje wězy we Hłódnej dworje pschebywasche, wokasche Hłódneho mandźelska w pschitomnoscźi druhich na njeho: „Pola naß hnydom wscho widźicźe, pola druhich niczo njewidźicźe. Wy paduchaм pomhacźe atd.“ Sa tute cźescźranjenje ma Hłódnowa 25 mk. khostanja płacźicź, abo 5 dnjow jastwa wotsudźicź. Ssud Klixej wysche teho prawo da, so smě saßudźenje Hłódnoweje w běhu dweju njedźel na jejne khósty psches wupowěschenje w Jeńschezach wosjewicź.

Wumjeńkař K. M. E. Schmidt w Sderi, kotryž běsche 6. meje t. l. pschi wukadźenju pczołowych kolczow k temu trěbny kadźeńk dwě krocźeli daloko wot swojeho doma, se skómu kryteho, s brózńju gmejnskeho prjódkstejerja Schustera, teho runja se skomu krytu, mjesowazym, se schwabliczku sapalik, dosta dla tuteho straschneho wobkhadźenja s wóhnjom 3 mk. khostanja.

Dla wohanibjenja gmejnskeho prjódkstejerja Nowaka w Nowej Wßy bu skužobna dźowka Hana Winzerez k 3 mk. khostanja a Augusta Winzerowa rodź. Kawczikez k jenemu tydźenju jastwa wotsudźena. Marja Winzerez, kotraż běsche teje samеje wězy dla wobskorżena, bu sa njewinowatu spósnata.

Korczmař Handrij Hobrak s Mnischonza bu se schěscźdźeńskim jastwom pokhostany, dokelž běsche wón s tachantskeho lěßa njedaloko pomjenowaneje wßy dwaj schmrěkaj wotrěsak a jej do swojeho doma donjeßk.

Podkopkowy dźěkacźer K. W. Ketzler s Tschischdorfa so wusna, so je brunizowemu dźěkacźerjej Höhnje we Wulkej Dubrawje, s kotrymž w Hustej korczmje w jenej kubinej komorje w hromadźe lěhasche, 25. junija t. l. 40 np. a 28. junija t. l. jenu koschlu, laz a nękotre druhe maliczkoscźe, wscho w hromadźe něhdźe 3 mk. hódne, kranyk. Wón dosta sa to 14 dnjow jastwa.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Wschě nowiny wo seńdźenju awstriskeho khěžora Franza Josefa se sakskim a württembergskim kralom a s badenskim wulkowójwodom na kupje Mainau nad Bodenseeom wjele pißaja. Dokelž pschiczinu tuteho seńdźenja njesnaja a tola ju na kóždy pad swojim cźitarjam sjewicź chzedźa, wunamakaja wone najnjelepische khě, na kotrychž ani próschka wěrnoscźe njeje.

— W Barlinje pschebywa w tychle dnjach, s Jendźelskeje pschijěwschi, hdźež jeho s wulkej cźescźu pschijachu, kral hawaiskich kupow, Kalakawa I. Wutoru dopołdnja psched nim 2. bataillon 2. garderegimenta manövrirowasche. Posdźischo so kral do kadettoweho wustawa w Lichterfeldźe poda, pschi kotrejž składnoscźi sebi želesnizu, s Barlina do Lichterfeldy wjedźazu, kotraż so město pary s elektrizitetu do prědka hiba, wobhlada. Nękotre nowiny chzedźa wjedźecź, so je kral Kalakawa teho dla do Europy pschijěk, so by tu kmaneho kupza sa swoje 19,760 □kilometrow wulke kraleństwo se 57,000 wobydlerjemi, kotrež by rad pschedak, namakak. Wón je smyßleny, so wot Barlina do Draždźan a wot tam do Gastajna k němskemu a awstriskemu khěžorej podacź.

— S tsizetym julijom je němski parlament (rajchstag), kotryž bu 30. julija 1878 wuswoleny, po sakonju wobstacź pschestak, termija nowych wólbow so hischcźe wot knježerstwa postajika njeje. Wólbne hibanje bjes liberalnymi a konserwatiwnymi pschezo sylnischo roscźe a wosjewjenje dweju listow, kotrež je pjecźa wjerch Bismark wot liberalnje smyßlenych ludźi do Kissingena pschipósłane dostak, je wótroscź wólbneho wojowanja hischcźe powjetschiko. W prěnim liscźe Bismarkej hroża, so budźa jeho, je-li hischcźe dale ludźi s němskeho khěžorstwa wupokasuje, skónzowacź. Druhi list je hischcźe kolwrotnischo sestajeny. Tutón je w Frankfurcźe na póst daty a so w nim Bismarkej sjewi, so su tsinacźo mužojo w hromadu stupili, kotsiž su bjes sobu pschißahali, so chzedźa wjerchej Bismarkej žiwjenje wsacź, a so je wobsanknjene, so ma jedyn po druhim nadpad scźinicź, je-li so so prěni pospyt njeradźi.

Tych, kotsiž na prawdźiwoscźi spomnjeneju listow dwěluja a jeju wossjewjenje jako wólbny manöver dla pschichodnych rajchstagskich wólbow wudawaja a mënja, so chze Bismark s tym liberalnej stronje pschi wólbach schkodźicź, Bismarkowy organ „Nord. Allg. Zeitung" njekniczomnych pschißlodźerjow mjenuje.

— Bajerskaj ministraj Lutz a Krailheim, kotrajž běschtaj sańdźeny tydźeń do Kissingena pschijěkoj, staj s wjerchom Bismarkom pjecź hodźinow dołho wuradźowałoj. Wo nowym bajerskim ßejmje Bismark mënjesche, so móżetaj wobaj ministraj s nim derje wobstacź, hdyž s nim mudrje wobkhadźujetaj. Dale ßo pak Bismark jara njespokojnje wo tym wupraji, so Bajerska pschi wudaczu noweho wojerskeho prozeßneho porjada na sdźerżenju ßwojeho woßebiteho prawa wobsteji. Tute prawo w tym wobsteji, so ßo w Bajerskej wußudźenje wojerskich pschesudźenjow wot wojerskich ßudow ertnje a sjawnje stanje. Prozeßy wo njeczlowjeczbnym draczowanju wojakow, wo kotrychž we Würzburgu wospjet jednachu, ßu kóždemu snate. Psches pschinjeßenje wojerskich hruboscźow na sjawnoscź a pokhostanje tych ßamych psched sjawnoscźu ßo tajke ßurowoscźe skerje wotstronja, hacž hdyž ßo wone w potajnoscźi sa sanknjenymi durjemi wotßudźa. Duž ßo tež nichtón bajerskemu ludej njedźiwa, so wón ßwoje woßebite prawo w nastupanju wojerskich ßudow sdźerżecź pyta a so ßo nochze podwolicź, je po Bismarkowym żadanju dla němskeje jenoscźe woprowacź.

— Kak mało je ßo Němzam njedźiwajo jich prózowanja radźiło, pola luda w Lothringskej a Elsaßu sympathije sa němske khěżorstwo dobycź, běsche njedawno pschi gmejnskich wólbach w Metzu widźecź. Bjes 32 gmejnskimi sastupnikami buchu 26 Franzowsojo a jenoż 2 Němzaj wuswolenaj. W schtyrjoch wólbnych wotdźělenjach, hdźež maja ßo wukakanske wólby (stichwahl) stacź, ßo Němzy nadźijeja, ßwojich kandidatow pschecźischczecź.

Awstrija. S kupjel Gastajna. Awstriski khěżor je tu schtwórtk pschijěł a bu wot němskeho khěżora Wylema wutrobnje powitany. Wobaj knjeżerjej ßo wobjimaschtaj, koscheschtaj ßo a dźěschtaj, ßebi ruzy sawdawschi, żiwje bjes ßobu powjedajo do kupjelskeho hroda. Nimale po hodźinje ßo awstriski khěżor do hotela Straubingera wrócźi.

Franzowska. Wólby sa nowu franzowsku deputirtsku komoru ßu na 21. augusta postajene. Wschitke politiske strony ßu ßo se wschěmi mozami do wólbneje bitwy dale. Gambetta je ßo wot ßwojeho poraženja, kotrež bě w franzowskim senacźe dla noweho wólbneho porjada, wot njeho namjetowaneho, dostał, saßo shrabał a je s nowa na politiske jewischczo stupił. Wón chze we woběmaj wólbnymaj wokrjeßomaj parižskeho pschedměsta Belleville ßo wuswolicź dacź. W bližschim czaßu smëje wón psched 12,000 poßlucharjemi w jenym drjewjanym twarjenju, kotrež ßo woßebje teho dla twari, ßwoju wólbnu rěcź. Pódla Gambetty czëri dla pschichodnych wólbow prynz Jerome Napoleon Bonaparte najwjetschu haru. Wón ßebi żada, so ma franzowski lud ßam, niz pak jeho wotpóßłanzy a senatorojo, franzowskeho präsidentu wuswolicź. Wo republizy wón żaneho ßkowczka njerěczi a ßo sjawnje sa kandidatu präsidentskeho stoła postaja. Po nětczischich wobstejnoscźach w Franzowskej pak ßnadź ani Gambetta ani prynz Jerom ßwoje wotpohlady njedoscźahnu. — Po powjescźach franzowskeho kommandirowazeho generala Saussiera w Algieru ma ßo pschichodnu nasymu powjetschenje muhamedanskeho sběżka w polnóznej Afriży wotczakacź. K poduschenju teho ßameho je s najmjenscha wójsko wot 200,000 muži nusne. Wysche muhamedanskich sběżkarjow maja ßo franzowszy wojazy s druhim hischcże straschnischim njepschecźelom bědźicź. Bjes nimi w połodnym Algieru tyfuß na żadławe waschnje sakhadźuje. Strowina franzowskeho wójska je tak hubjena, so wone tu khwilu na wójnu pschecźiwo muhamedanskim kmane njeje.

Jendźelska. Wußlědźenje helskich maschinow w Liverpoolu je jendźelski lud do njeměra a stracha stajiło. Někotre nowiny na nusnoscź pokasuja, so maja ßo wschě kraje sjenocźicź, so bychu revoluzionarnych mordarjow wukorjenike a sanicźike. Po druhich powjescźach ßu ßo helske maschiny jenoż teho dla do Jendźelskeje pósßłake, so by ßo bjes iriskim ludom njeměr powjetschił a jeho njepschecźelstwo pschecźiwo Jendźelskej wobtwjerdźił.

— W Glasgowje buchu w jenej worzlowej fabriży spody schkrějerskich khachli někotre pakcźiki dynamita namakane, kotrež bychu doßahake, wulkotne twarjenje fabriki rosbuchnycź.

Rußowska. Najważnischi podawk poßlednich dnjow w Rußowskej je nahle pucźowanje khěżorskeje ßwójby s Petersburga do Moskwy. Po narodnym ruskim waschnju bu tu khěżor s pschepodaczom khlěba a ßele powitany; khěżor ßo pschi tym se ßlědowazej narěczu na moskowskeho měschczanostu wobroczi: „Po wulkim njesbożu, kotrež je mje a wschu Rußowsku potrjechiło, czuju ßo sbożowny, so móżu skóncźnje moje wutrobne požadanje do skutka stajicź a stare prënje hkowne ruske město wopytacź. Ja ßo sa ßwërnoduschne powitanje, mi, khěżorzy a mojim dźěczom wot waß wuhotowane, wutrobnje dźakuju. Mój njebocźiczki nan je ßo Moskwje wjazore rasy sa jejnu poddanoscź dźakował. Moskwa je stajnje zyłej Ruskej dobry pschikład dawała. Ja ßo nadźijam, so to tež w pschichodźe tak wostanje. Kaž prjedy, tak tež Moskwa nětko sa to ßwědczi, so staj w Ruskej lud a khěżor w pschecźelnoscźi twjerdźe sjenocźenaj." Jako ßo powjescź wo khěżorowym pschijěsdźe po Moskwje rosscheri, so bórsy wschě haßy, kotrež wot dwórnischcźa na kremel wjedu, njedźiwajo wulkeho deschcźa, s ludźimi napjelnichu. Najwjazy drje prajachu, so khěżor dla deschcźa we wotewrjenym wosu njepojědźe, a so jeho teho dla nichtó njewuhlada; duž běsche dźiwanje a wjeßekoscź cźim wjetscha, jako khěżor a khěżorka we wotewrjenym wosu jara pomałku we wulkim deschcźu psches ludowe cźrjódy jědźesche. Khěżorka, kotraž běsche do cźorneje żarowanskeje drasty swoblekana, njeběsche ani pschedeschczńik wotcźiniła. Khěżor ßo ludej, jemu enthusiastiszy pschijuskazemu, na najpschecźelnischo dźakowasche. W druhim wosu jědźeschtaj ruski krónprynz a jeho bratr wulkowjerch Jurij Alexandrowicź. Psched kapału iberiskeje macźerje Bożeje w kremlu khěżor s khěżorku wós wopuschczi a tam krótku modlitwu wuspěwa. W kremlu běsche pschipołdnju wulke pschedstajenje wyßokich sastojnikow psched khěżorom, cźemuż ßo Boża ßłużba w aspenskiskej zyrkwi pschisankny. K khěżorowej jěsbje wot dwórnischcźa do kremla dyrbi hischcże ßo pschistajicź, so běchu khěżorske ekwipaże wot mnohotneje liczby wyßokich offizierow wobdate. Khlamy a khěżne durje w tych haßach, psches kotrež cźah dźěsche, běchu sawrjene, a poliziśtojo a dwórnikojo, kotsiž mějachu psched cźahom spalier, tak sestajene, so běchu s wobliczom na lud a na khěże wobroczeni, pschi cźimż poliziśtojo lud, dwórnikojo pak khěżne wokna wótrje wobkedźbowachu. Sańdźenu póndźelu je ßo khěżor se ßwojej mandźelskej do Nižnjeho Nowgoroda podał. Na pucźu wot Moskwy bu wón na wschelakich městnach wot ludu s wutrobnej sahorjenoscźu powitany. W Nižnim Nowgorodźe bě khěżor pschi poßwjeczenju noweje zyrkwje pschitomny, kotraž je k wopomnjenju na khěżora Alexandra II. natwarjena.

— Amerikanske knjeżerstwo je na żadanje Ruskeje swólniwe, ruskeho nihilistu Hartmanna, kotryž je s Jendźelskeje do Ameriki pschijěł, ruskemu knjeżerstwu pschepodacź. Amerikanske nowiny

„New-York Herald" dołhi list wot Hartmanna wosjewja, w kotrymž je nadpad k skónzowanju Alexandra II. psches rosbuchnjenje na moskowskej żelesnizy na dróbne wopißany. Hartmann wobßwědczi, so bě plan wot njeho ßameho wudźěłany.

Turkowska. W Konstantinoplu je potajnstwo wo skónzowanju sultana Abdula Aziza skónčnje pscheradźene. Abdul Aziz bu po tajkim na pschikasnju jeho naßlědnika sultana Murada sadajeny. Pod tajkimi wobstejnosćemi běsche cźeźko, s mordarjemi ßurowje sakhadźecź, duž buchu wschitzy k jastwu wobhnadźeni. S wuwsacźom Midhata buchu woni do arabskeho pschistawskeho města Dźeddah dowjeseni, hdźež dyrbja ßwoje khostanje wotßedźecź. Dźeddah je po měnjenju Arabskich najstarsche město zykeho ßwěta a staj tam pjecźa hižom Hadam a Jěva dołho žiłaj bykoj. Jěviny row ßo tam hischcźe dźenßnischi dźeń pokasuje a ßo wot Arabskich cźesćzi; tola tón ßamy ma tajku dołhosćz, so móże s cźeźka row jeneho cźłowjeka bycź.

Ze Serbow.

S Budyschina. Nowy cźaßnik na radnej khěži je nětko dokonjany. S tym je dołholětne żadanje wobydlerjow nascheho města dopjelnjene, woni maja nětko runje kaž wschě druhe wjetsche sakske města w nozy poßwěcźeny cźaßnik.

Se Sskoneje Borschcźe. Sańdźenu njedźelu wjecźor mějesche tu schěsćlětny hólcźez August Kobanja to njesboże, so pod koła jeneho móschowskeho wosa pschińdźe. Wón bu pschi tym tak cźeźko ranjeny, so na měscźe ßmjercź namaka.

S Bukez. Tudomne sarske město ßo po pensionirowanju knjesa fararja Lahody 1. novembra wuprósdni. Samokwjenja wo tele sarske město, kotrehož lětne dokhody wysche sastojnskeho wobydlenja 5424 mk. 88 np. wunjeßu, maja ßo pola budyskeho tachantstwa, kotremuž patronatske prawo wo bukicźanskej zyrkwi pschisteji, stacź.

S Khwacźiz. Njedźelu rano w 2 hodźinomaj wudyri tu na brunizowych podkopkach Frenzela a Bräuera w jenej drjewjanej kólni woheń, kotraž bu wot płomjenjow na cźiste spalena. Lokomobila a woducźerpaza maschina, kotrejž spody kólnje stejitej, stej wulku schkodu cźerpikoj. Kak je woheń nastał, ßo hacź dotal wußlědźiło njeje.

S Porschiz. Spodźiwny khumschtarski kusk je schtwórtk tydźenja tu jedyn 14 zentnarjow cźeźki wół wuwjedł. Na knježim dworje běsche ßebi spomnjeny wół wothladał, s wotkal dźowki ßyno pschinoschuja a dokelž jemu cźasto po jeho měnjenju pschemało žracź dawachu, wón wobsankny, ßebi dobrotu pschi žórle ßamym sczinicź. Duž wón, cźłowjek njeby sa mózne dźerżał, na ßynowu kubju, tsizecźi skhodźeńkow wyßoku, slésy a ßo do ßyna wali, so by tu ßwój hłód spokojił. Jako na jeho rucźe dźowki na kubju pschiběžachu, nochzyschе wón na žane waschnje po skhodźe saßo dele, ale s wuhladkom wuskocźi. Wschitzy ßebi myßlachu, so je ßebi wół schiju swinył abo s najmjeńscha nětkotre nohi skamał. Tola wół běsche na wulke sboże na runu tsěchu spiritußoweje palerńje skocźił a wot tam na ludźi, na dworje spodźiwneho podawka dla shromadźenych, wulke wocźi wuwalesche. Dokelž ßo nadźijachu, so budźe wół s tsěchi na dwór skocźicź, namjetachu psched palerńju hromadu ßłomy. Tola wokej běsche khróbkosćz saschka, jemu ßo cźara wot tsěchi na dwór pschewyßoka sdasche. Dokelž wół, njedźiwajo wscheho honjenja a storkanja, tsěchu wopuschcźicź nochzyschе, niczo druhe wysche njewosta, hacź so jemu schtryk wokoło rohow wobwichu a jeho sa nim na dwór dele cźahnychu. Po dołhim prózowanju ßo skónczńje wół dele wali. Dołhi cźaß wón kaž sa morweho na ßłómje leżesche, wschitzy hižom jeho ßmjercź wobžarowachu, tola na poßledk ßo wón saßo hibacź pocźa, staże pomałku a cźerjesche potom w runej měrje do kruwarńje nuts.

Se Sserbskich Pasliz. Póndźelu 1. augusta wjecźor w 1/2 7 hodźinje je ßebi tu na kubi domskeho 51lětna mandźelska kublerja Mikławscha Wjeńki w cźeźkich myßlach, na kotrež wona s khwilemi cźerpjesche, s wobwěßnjenjom žiwjenje wsała.

Přilopk.

* Pschi manövrirowanju njedaloko Wurzena 3. eskadrony 2. husarskeho regimenta buchu 25 mužojo wubrani, kotsiž běchu jako dobri płuwarjo znacźi, so bychu rěku Muldu pschepłuwali. Bjes tym so eskadrona Muldu po bródźe pschejěcha, pschekrocźichu tamni wuběrani mužojo rěku na hłubschim měscźe. Pschi tym husar Lomacź hriwy konja, sa kotrymiž ßo dźerżesche, puschcźi a spody konja pschińdźe. Hacź runje běchu jemu jeho towarschojo hnydom k pomozy a njedźiwajo nikkeje wody, njemóžachu ponurjeneho saßo namakacź.

* W Freibergu sajachu póndźelu dźówku korbarja Rosta, dokelž bě, kaž ßo powjeda, ßwoje 30. julija rodźene dźěcźatko do „kschiżneho hata" cźiłka.

* Jenej młodej samožitej holzy w Prettinje bu wot jejneje macźerje sakasane, ßo se ßwojim dołholětnym lubym, s jenym wucźerjom, woženicź, kotryž wschak sa lěto někotre hriwny mjenje saßłużby dostawa, hacź holza danje. Duž wona s krótka rosestaja, so bjes njeho žiwa bycź njemóże, běżesche w runej měrje do Lóbja a ßo psched wocźomaj macźerje tepi, kotraž bě sa njej hladacź pschischła.

* S Barlina pißaja, so je tam schtwórtk tydźenja w hojerni schěsćlětne dźěcźo na sahorjenje žiwota teho dla wumrjeło, dokelž bě wjele wischnjowych pócźkow ßobu spóżerało. Starschi a dźěcźi, kedźbujcźe po tajkim na tajki straschny njepocźink, kotryž drje husto niczo njeschkodźi, druhdy pak ßo tola se ßmjercźu sapokucźicź dyrbi!

* W Oelheimje w Hannoverskej ßu ßylne petrolejowe žórło nadeschli. Petrolej s tajkej mozu se semje stupa, so ßudobja, do kotrychž ßo wolij puschcźa, wjazy njedoßahaja.

* Hnujazy podawk ßo njedawno pschi kóbjowym mostu w Hamburgu sta. Ssydomlětny hólcźez dó wody padże a bu hnydom wot žołmow ßobu torhnjeny, jako wulki poß sa dźěcźom skocźi. Sswěrne skocźo hólcźeza tak dołho se subami sa drastu wysche wody dźerżesche, doniž pomoz s kraja pschińdźe. Poß mějesche na ßwojim skutku wulku radosćz a wobskakowasche a lisasche s wjeßekosczu dźěcźo, kotrež bu psches njeho ßmjercźi wutorhnjene.

* Jedyn meklemburgski kubler pósła njedawno wotrocźka s kruwu do Barlina, so by ju tam pschedał. Wotrocźk to cźinjesche a dosta sa kruwu 105 hriwnow. Wschelake sawjedźerske wjeßekosczе, kotrež wulke město poskicźuje, naschemu wotrocźkej hkowu tak smucźichu, so wón sa krótki cźaß 105 mk. hacź do poßlenjeho pjenjeżka pschejuska. Dokelž jeho ßwědomnje hrjebasche, ßo wón nětko poliziji ßam staji, kotraž jemu hnydom — kaž ßo rosymi — měrne wobydlenje wobstara.

* Žadławe njesboże je ßo pola Bremerhafena na rězy Weserje stało. Kaž hewak chzychu někotsi wikowarjo se ßwojej tworu wot Waddenskeho hata na cźołmje na wiki jěcź. Cźołm běsche wot 6 cźłowjekow wobßadźeny a wysche teho se wschelakimi wězami pschepjelnjeny, tak so mějesche na 50 zentnarjow njesecź. Pschi

wětrje, nahle nastatym, žo cžołm powróćži a wschitzy žo do žołmjazeje rěki walichu, w kotrejž žo wschitzy tepichu. Cžěła hischcže hacž dotal namakane njejžu.

* W Hammerstajnje we wjecžornej provinzy Pruskeje, hdžež běchu někotre židowske žwójby s Neustettina pschicžahnyke, je židowski tumult wudyrił. Židam buchu wokeńzy rosrubane a wokna wubite.

* Jena młoda žona w Niederrodže tak žylnje poržny, so žo wschitzy strózichu. To pak běsche jej na strowoscź byko, pschetož wona zyku hromadu 5—6 ctm. dołhich wakow wupluny. Zyke hnězdo hischcže w nožu žedži; waki žnadź žu psches to do žony pschischke, so žebi wona wot žwojeho pža rad wokoło huby lisacź dawasche. Lěta dołho běchu ju lěkarjo na straschny katarrh lěkowali.

* S Reichenbacha. Psched něschto dnjami spytaschtaj Hermann Schäbitzer a Bjedrich Wilhelm Knabe s tudomneje džěłacžerskeje khěže cžeknycź. Wutoru tydženja puschcži žo tamny s tsecžeho poskhoda po schatowej lajnje do dwora dele a twóchny. Druhemu, kotryž njedželu w nozy tež tak wyšoko — mjenujzy 23 łóhcži — něschto drasty psched žobu cžišnywschi dele skocži, pak žo tak sbožownje njeseńdže. Nasajtra rano nadeńdžechu jeho morweho na kamjenjach ležazeho. Schäbitzera žu hižom sažo wušlědźili a do města pschiwjedli.

* W Moßlej w Jendželskej je žebi jena žona s mjenom Cogne na žadławe waschnje žiwjenje wsała. Wona žebi někotre blesche petroleja psches hłowu liny a potom žebi włoßy sapali. Sa wokomik běsche wona wot nohow hacž do hłowy wot płómjenjow sawalena a na zyłym cžele tak wopalena, so bórsy w žałoßnych bolosczach wumrje. Žona běsche k palenzpiczu jara pokhilena a je žwoje žiwjenje w pjanoscźi skónczika.

* *M.* Najwjetschi pczołar bydli w tu khwilu w Kaliforniji a rěka Jones. Tónžamy je w sańdženym lěcze sa 2000 dollarjow mjedu pschedał, lětža pak žo 10,000 dollarjow dobytka nadžija, dokelž je žwoje pczołarstwo wo 600 kołczow powjetschił. Kak wjele kwětkow dyrbjachu jeho pczołki wopytacź, prjedy hacž telko mjedu w hromadu snoschachu? Jedyn pczołar je wobliczik, so 125 hłojczkow dzeczela hakle gram zokora dawa. Hdyž ma kóžda hłojczka 60 trubkow, a měd 75 prozentow zokora wobžedži, dyrbja pczołki 2,800,000 hłojczkow wopytacź, prjedy hacž je punt mjedu w hromadže.

Wukasy wyschnoscże.

§ 23. augusta 1881 dopołdnja w 11 hodžinach budže žo pokleństwo (połkubło) njebo J. C. A. Königa w Kožarni, kotrež je na 16,950 mk. taksirowane, na pschežadžowanje pschedawacź. Dżeń posdźischo, 24. augusta, dopołdnja w 8 hodžinach budže žo žiwy a morwy inventar sa hotowe pjenjesy na pschežadžowanje pschedawacź.

§ 18. oktobra 1881 budže žo w Tucžizach herbska grychta, piwarzej G. Bergmannej žłuschaza, kotraž je na 22,200 mk. taksirowana, na pschežadžowanje pschedawacź.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Emma Marja, Bjedricha Ernsta Emila Rausendorfa, kowarja-najeńka w Bórku, dź. — Marja Emma, njemandź. dź. na Židowje. — Jan Willy, Jurja Wicžasa, khěžerja a džěłacžerja na Židowje, ž. — Martha Franziska, Ernsta Hendricha Pfuhla, młynka w Nadžanezach, dž.

Katholska zyrkej: Rudolf, Josefa Krazika, fabrikskeho džěłacžerja w Lejnje, ž.

Zemrjeći:

Dżeń 21. julija: Jan Scholta s mjenom Schattel, pohoncž w Khelnje, 26 l. 4 m. 16 d. — Jurij Rjeczka, mały sahrodnik w Hownjowje, 81 l. 4 m. — 22. Hana Hänselez, schwalcža w Brěsowje, 29 l. 7 m. 9 d. — 23. Korla August Schrader, bywschi kubler w Hornjej Kinje, 59 l. 8 m. — Hana Augusta, njemandž. dź. w Delnjej Kinje, 2 m. 15 d. — Ernst Alwin, Augusta Scholty, schewza w Jažońzy, ž., 6 d. — 28. Martha Franziska, Ernsta Hendricha Pfuhla, młynka w Nadžanezach, dž., 1 d.

Mojemu towarschej E. K. w L.

Staroscź wo mnje, pschecželo,
Na hosdźik powž khwatajo.
W Barcże žym a myßlu žebi
Tudy wostacź dlěžschi cžaž.
Pój, pój! wopytaj mje ras,
Wschak běch wěcžnje dobry Tebi;
Kak dha móhł žo pscheměnicź
Abo někak pscheněmcžicź?
Wschitke žerbske holicža
Mje drje tola njesnaja,
Kotrež ja pak snaju — cžescźu;
Postrow wschak je wote mnje.
Amor — Amor, sawěscże
Temu wuwinych žo s lescźu,
A hdyž by tež sranił mje,
Njeměł žanej' staroscże.
Srudžena njej' wutroba,
Maliczkoscź ju njejima.
Njech tež sły žwět na mnje jědže
A mje barbi wschelako,
Hłupym žlěpzam žměju žo,
Njewěm praweho wschak nihdže.
Wschak, hdyž wóndy pucźowach,
Njemólnych tež njenamkach.
Bjes pjenjes a pomaski
Maczerku hólz wopuschcźi —
„Fecht'wach", ha ha, dwór wot dwora
Wěcžnje s prósnym brjuchom hy,
Jako „Armer Reisendy",
Wobcźežnoscź wschěch, wschitkich „nora",
A kaž drusy we khłódku —
Drěmach, pachach trubczicžku.
Dyrbjach w korczmach nozowacź,
Njemóžach dla ptaczkow spacź,
Mje h'schcże dżenża koża spina —
Hu! wscho dalsche samjelczu,
Posdźischo Cźi pscheradžu.
Do Hamburka žym wot Wina
Pschinóžkowak sa pjecź dnjow;
By Ty tež tak nóžk'wacź móhł?
To pak rjana kermusch jo,
Pucźuj, komuž lubi žo;
Derje, so saž' móžu džěłacź,
Njej' tež statok skocźany;
Paradis tež nimasch Ty.
Pilnje saž' chzu mlěcź a spěwacź:
Njech dże, kaž dże, sbožomny,
Spokojny žym w Łužizy.
Luby, schto mi prajicź masch?
K blinzam muku potrjebasch?
Nó! hdyž budże pschenża domoj,
Dha Cźi měrzu semléju. —
Wobžaruju s wutrobu,
So masch haru s nohu khromej,
Tola stary wojako,
Wěscże bórsy shrabasch žo.
Skónczńje s Tobu wjerschnemu
Towarschow wschěch porucžu.
Bratsiko, hdyž sažo póndže,
Dha mje wěscże wopytasch.
Ssnadź, hdyž wulku kołbaž masch,
Branibor tež na nju dóndže,
Potom Cźi na jewischczu
Spěwam krażnu pěžniczku.

Płaczišna žitow a produktow
w **Budyšchinje** 30. julija 1881.

Žitowy dowos: 2347 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	31	10	42	11	31
Rožka " "	10	44	11	8	10	44	10	76
Jačmjeń " "	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowß " "	7	—	7	60	7	—	7	60
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny " "	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	40	—	—	—	—
Pšeničžna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	50	15	—	—	—	—	—
Sšyno " "	2	20	2	80	—	—	—	—
Sšlóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 302 scht., scht.	12	—	22	—	—	—	—	—

Lětni jěsdny plan železnizow,

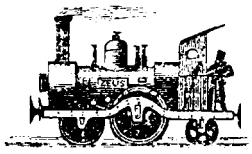

płaczazy wot 15. meje 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyschina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{31}	—	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{18}	—	2_{15}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{38}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	12_1	—	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Džěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_1	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Džěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Połcžnizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{23}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połcžnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

4. wosowa klaßa na njedželach a ßwjatych dnjach wupanje.

Čzahi hornjoluzišfeje železnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_7		1_{35}	4_{22}
Hórki	6_{42}		2_4	5_{23}
Niskeje	6_{54}		2_{13}	5_{45}
Mikowa	7_9		2_{25}	6_{21}
Klětneho	7_{22}		2_{37}	6_{39}
Wujesda	7_{32}		2_{46}	7_2
Łasa	7_{43}		2_{56}	7_{24}
Wojerez	8_3		3_{16}	7_{58}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{35}	8_{27}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{48}	9_{45}
Mückenberga	8_{55}	12_6	4_1	10_{17}
Plessa	9_6	12_{19}	4_{11}	10_{32}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{23}	10_{56}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{34}	11_{26}
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{51}	11_{49}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klaßa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd ſe Ssokolzy		7_{30}	10_{21}	3_{50}	8_5
Rukowa		7_{58}	10_{43}	4_{12}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{54}	4_{25}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{33}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{11}	4_{46}	10_5
Ruhlanda	4_{15}		11_{24}	5_1	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{37}	5_{14}	
Wojerez	5_{30}		11_{55}	5_{36}	
Łasa	5_{59}		12_9	5_{51}	
Wujesda	6_{20}		12_{20}	6_2	
Klětneho	6_{41}		—	6_{11}	
Mikowa	7_8		12_{36}	6_{22}	
Niskeje	7_{40}		12_{48}	6_{36}	
Hórki	7_{56}		12_{55}	6_{43}	
Pschijěsd do Kohlfurta	9_7		1_{20}	7_9	

Jena **khěža**, pšched 4 lětami nowa natwarjena, je ſa 600 tlr. hnydom se ßwobodneje ruki na pšchedań we Łupoji pola Radworja. Wscho dalšche je ſhonicź pola gmejnſkeho prjódkſtejerja tam.

W Rakojdach pola Wósporka je **ziwnosćz** cžißko 59 se 402 dawkſkimi jenosćzemi a 32 kórzami pola na pšchedań. Wscho dalšche je tam ſhonicź.

Awkzija.

Sbytkne kubło kat. cžißko 36 w Maleſchezach se $37\frac{1}{2}$ kórzom pola a łuki a se 454 dawkſkimi jenosćzemi ma ßo ßrjedu 10. auguſta 1881 dopołdnja w 10 hodžinach pola wjeßneho rychtarja Nowaka tam na pšcheßadžowanje pšchedawacź. Wumėnjenja ßo do awkzije wosjewja.

Wjeßny rychtar **Nowak** w Maleſchezach.

10 hacź 12 ßylnych **huß** ßo kupicź pytaja na Hoſchiz haßy 42 pola pjekarja.

Mój ſklad **porzelana, kamjeńtneje nadoby (Steingut), ídrolitha, dutеje, taflowеje a ſchpihelowеje ſchklenźy, ſchpihelow, ſlotych leiſtow a gardinowych žerdźow, ovalnych woblukow** a wſchě druhe twory mojich ſklamow poručam po najtuniſchich płaczišnach.

Ernst Ullrich
na ſchuleiſkej haßy cžißko 12.

Budyſka parna pjekarnja
rožku ſa ruunu wahu **khleba** wumėnja a pſchedawa **khleb** po žitnej płaczišnje.
E. R. Lehmann
na rožku hoſpitalſkeje a ſahrodowеje haßy.

Lětne žakety
ſe ßamßneje džełarnje, derje ßedźaze, tež po měrje
porucza **H. Kayser.**

Kattuny, $^6/_4$ ſchěroke, w najnowſchich muſtrach, ſtary łóhcź wot 16 np.,
pikej, $^6/_4$ ſchěroki, ſtary łóhcź wot 25 np.,
porucza **H. Kayser 52 na žitnej haßy 52.**

Dla wumrjecźa wobßedźerja doſpolne pospěſchene wupſchedawanje w manufakturowych, wolmjanych a bělotworowych khlamach.
E. Ernst Berger
w Budyſchinje pſchi butrowych wikach.

Wupschedawanje.

Podpißany budże **ßrjedu 10. auguſta t. l.** (na ßwj. Lawrjenza) popołdnju w 2 hodźinomaj wulki ſkład rjanych, dobrych **bukſkinow** w najnowſchich muſtrach, **draſtne ſtoffy**, cźiſtowołmjane **kaſchemiry, ripſy, lüſtry, diagonale, lazy**, wołmjane, półźidźane a źidźane **ſchawle** a **rubiſchka wokoło ſchije**, 9/4 a 10/4 wulke **żonjaze rubiſchka na hłowu** ſ kromami a hiſchcże wjele druheho pod wěſtymi wumĕnjenjemi na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Stoffy budźa po kruchach k ßuknjam, żaketam, kholowam a lazam wotmĕrjene, teho runja budźa tež kaſchemiry, ripſy, lüſtry a diagonale po wſchelakich pſchiprawjenych dźĕlbach pſchedawane.

W **Ralbizach**, 2. auguſta 1881.

M. Wezlich, khlamaŕ.

Sporuſchk (mutterkorn)

kupuja po najwyſchſchich płacźiſnach

drogowe khlamy

Otto Engert

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Tolerje

ſ ryczerjom ßwjatym Jurjom ſe ſmijom ßo po tym kaž ßu ſdźerżane wjele wyſche ßlĕborneje winojtoſcże kupuja, kaž tež wſchĕ druhe ſtare rĕdke pjenjeſy.

R. Märckel,

ſtótnik na ßerbſkej haßy cźißło 7.

Tolſty bakunaŕſki półcź,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np. porucża

Wilhelm Thiemann

w Luſaziji na lubijſkej dróſy.

Ja ſtajnje 1 punt **żita** ſa 1 punt dobreho **khlĕba** wumĕnjam.

Aug. Sieber, pjekaŕſki miſchtr na hoſpitalſkej haßy cźißło 5.

Do

Kapſtadta a Awſtralije

ſcźele paßażirow ſ direktnej parnej łódźu

ſ Hamburga 15. ſeptembra

C. A. Matthei

w Hamburgu, Rödingsmarkt 57.

Wot dźenßniſcheho dnja pſchedawam

lubijſke bĕle piwo

ſ piwaŕnje knjeſow Schreibera a Rätzy a porucźam tute piwo mojim cźeſcźenym hoſcźam a wſchĕm druhim Sſerbam jako woßebite dobre picźe.

Njech kóždy pſchińdźe a ßo ßam pſchewĕdcźi. S poczeſcźowanjom

A. Kaiser na żitnych wikach.

Dalſcheho pſchedewſacźa dla mam wotpohładanje ſ wjedźenjom mojich **płatowych a manufakturowych tworowych khlamow** pſcheſtacź a ſapocźnu dźenża

ßobotu 6. auguſta

ſ doſpołnym wupſchedawanjom

mojeho tworoweho ſkłada po **jara** tunich płacźiſnach.

Ja pſchi tym na ßo poſkicźazu ſkładnoſcź k wurjadnje tunjemu kupowanju

draſtnych ſtoffow, płatu a bawmjanych tworow, żaketow, mantlow, dźĕlacźerſkich jakow atd. atd.

woßebje kedźbne cźinju.

Reinhold Hartmann jun.

na ßerbſkej haßy.

Wuſtajeńza, ſchtuka 50 np.,

Carl Herbſta ſe Shorjelza

namaka ßo ſaßo w khĕži knjeſa pſchekupza **Pötſchki** na ßerbſkej haßy a je tež ſa tutón hermank ſe wſchelakimi nowoſcźemi wuhotowana. Wo dobrocźiwy wopyt proßy

Carl Herbſt ſe Shorjelza.

S tutym po wĕrnoſcźi wobßwĕdcźu, ſo je mi **bĕły bróſtſyrop** ſ fabriki **G. A. W. Mayera** we Wrótßławju, kotryż ßym pola pſchekupza Ludw. Lippa tu kupił, pſche moje **ſaßaſke bróſtowe bolenje** a ſ tym ſjenocźeny **kaſchel wubjernu pomoz pſchinjeßk.**

W Pfarrkirchenje (w Delnjej Bajerſkej), 11. haprleje 1864.

Falkner, kral. bajerſki penſ. wyſchſchi lieutenant.

W Budyſchinje doſtacź pola **Otto Engerta** na ſnutskownej lawſkej haßy

Sſelowy ſkład pod radnej khĕżu

Robert Pfeiffer

porucża ßwoju, jenoż ſ kralowſkich ſalinow w Dürrenbergu branu najlĕpſchu **jĕdźnu** a **ſkótnu ßól**, kaž tež erfurtſke **kamjeńte ßele** a **kamjenje** k **likanju** w ſnatej ßuchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Po tym ſo bĕſche moja żona dołhi cźaß na **rheumatismuß, nakhwilne ſahorjenje pſchetkazych organow, kſchiżne bolenje** a **hyſteriju** cźerpiła a wſchitke lĕkaŕſtwa podarmo nakoźiła, trjebachmy naturſke lĕkowanje knjeſa **H. Brendela** ſ Draždźan, ſtareho mĕſta, Leubnitzerſtraße Nr. 25, kotryż tehdom w Freibergu pſchebywaſche. Po żydowmĕßacźnym trjebanju jeho khury bu moja żona doſpołnje wuſtrowjena a cźujemoj ßo teho dla hnutaj, jemu ſa to najwutrobniſchi dźak wuprajicź. Hiſchcże wjele cźerpjazych je, kotſiż bychu na tutym pucźu móhli pomoz doſtacź.

W Forchheimje pola Lengefelda, 8. junija 1881.

Kubleŕ **Ernſt Robert Teichmann** a **mandźelſka.**

☛ K wuhojenju dyskraſijow, wicźe, rheumatiſma, ſproſcźenjow, khorowatoſcźe ſ lĕkaŕſtwa, chroniſkeje żołdkoweje a delnjożiwotneje khoroſcźe, nerwoweho a khribjetomoſowzoweho cźerpjenja, ßłaboſcźe atd. po praktiſkich ſaßadach naturſkowjedźeńſkeho lĕkowanja a żiwjeńſkeho magnetiſma ßym ja ſa cźeſcźenych khorowatych **pſchichodnu ßobotu 13. a njedźelu 14. auguſta k rĕcźam w Budyſchinje w hoſcźeńzu k „ſkotemu ßkónzu“ pſchi hornczeŕſkej haßy, w prĕnim poſkhodźe, wó jſtwje No. 2.**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoſcźi wopokaſane dowĕrjenje najlĕpſchi dźak.

H. Brendel ſ Draždźan (ſtareho mĕſta), Leubnitzerſtraße Nr. 25.

Sankaŕnja w Bukezach.

Cźeſcźenym Sſerbam ſ tutym najpodwolniſcho woſjewju, ſo ßym moju dźĕkaŕnju a wobydlenje do ßwojeje nowonatwarjeneje khĕże njedaloko zyrkwje pſchepokożił.

Ja ſa dowĕrjenje, mi hacź dotal ſpożcźene, najwutrobniſchi dźak praju a proſchu mi to ßame tež w nowym wobydlenju ſdźerżecź a porucźam ßo najnależniſcho k wudźĕkanju wſchĕch **ſankaŕſkich dźĕkow, lĕßyzow, rowowych wobhrodźenjow, porjedźenjow** atd. a lubju kaž hacź dotal dobre dźĕło a tunje płacźiſny.

W Bukezach, 5. auguſta 1881.

Robert Wagner, ſankaŕſki miſchtr.

S tutym k sjawnemu nawjedźenju dawamy, so ßmy, dokelž je knjes **J. A. Petrasch** na Židowje dla pschedewsacża gmejnskeho prjódkstejerstwa nasche sastupnistwo složik, to ßame

knjesej kublerjej **A. Mißgangej** w Ssmolizach pola Židowa

pschepodali.

W Lipsku, w juliju 1881.

Generalna agentura woheńsawěsczazeho towarstwa bajerskeho hypothekskeho a wechseloweho banka w Mnichowje.

Franz Wesser.

Dźiwajo na hornje wosjewjenje poruczam ßo s tutym k pschijeczu woheńsawěsczenjow po twjerdych a po mózhnosczi tunich prämijach sa domjaze mobilije, hruby material, fabrikske dźěła, twory, grat, maschiny, skót, žně a ratarski inventar, kaž tež na wschě druhe mobilije. K wudźělenju namjetow, prospektow, kaž tež k kóždemu rosestajenju ßym stajnje rady hotowy.

W Ssmolizach pola Židowa, w juliju 1881.

A. Mißgang.

Njedźelu 14. augusta t. l.

spěwanski koncert,

wuwjedźeny wot spěwanskich towarstwow z Klětneho, z Kózlow, Kobjelnja a dr. w **dubowym lěsku** w **Cymplu.** Započatk w 1/2 4 hodź. popołdnju. Zastupny pjenjez **25 np.** Přećelnje přeprošuje

Komitej.

Wulki khumschtny cžaßnik (segeŕ)

je tež w cžaßu hermanka, 6., 7. a 8. augusta, w sali **piwarskeje sahrodneje restawrazije** sa kóždeho na wobhladanje wustajeny.

Wukładowanje ßo stanje: Dopołdnja w 11 hodźinach a pschipołdnju w 12 hodźinach. Popołdnju w 2, 3, 4, 5 a 6 hodźinach, wjeczor w 1/2 9 hodźin.

Sastupny pjenjez: Prěnje město 40 np., druhe město 30 np., stejaze město 25 np., dźěcźi płacża połojzu.

Wo bohaty wopyt proßy **Khristian Martin** s Koblenza.

Poruczenje.

Dokelž ßym **horuczeŕnju** w Nowej Wßy pola Njeßwacžidła pschedewsał, a je tam nětko saßo horncžerska twora dostacź, proschu cžesczenych Sserbow we wokolnosczi na mnje pschi potrjebnosczi dźiwacź a moje pschedewsacże podpjeracź. Dobre dźěło a tunje płacźisny lubjo poruczam ßo

s poczesczowanjom

Bjedrich Barchmann, horncžeŕ.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske evang.-luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, 14. augusta, popołdnju w tsjóch w **Lehnertez** domje w Zokowje mißionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Hólczez, kotryž chze pjekarstwo nawuknycź, móże do wuczby stupicź pola pjekarskeho mischtra **Bieſołda** na bohatej haßy.

Jedyn **kowarski** a jedyn **wuczobnik** móżetaj hnydom sastupicź pola kowarskeho mischtra **Roberta Zimmermanna** we Lusy.

Pytaja ßo sa wyßoku msdu dobre kucharki, wulke, khěžne a hródźne dźówki, wustojny wowczeŕ a jedyn wowczi wotroczk pschesz pschistajazu žonu **Heynoldowu.**

Wustojny **konjazy wotroczk** abo **wolazy wotroczk** móże hnydom na knjeźim dworje w Delnjej Kinje do ßłużby stupicź.

Dźěłaczerjo

sa **drainirowanje** ßo do wobstajneho dźěła pschi dobrej saßłużbje wot **Jana Halle** w Hornim Hunjowje pytaja.

Na row

njebo

Hańže, Jana Petrika w Budyschinje

sawostajenu wudowu.

Tak je twój běh tu dopjelnjeny,
Ty sprawna luba macźerka,
Kiž bě cźi hižom wotměrjeny
Wot twojoh' cźělnoh' naroda,
A kotryž nichtón na ßwěcże
Tu pschekrocźicź wschak njemóże.

Ty běsche s wjetscha pschezo strowa,
Hacž poßlenje tsi njedźele
Psches khorosczi Bóh cże dohotowa
Na pucź dom do tej' sbóžnosczе;
Hlaj, Bóh jo wě ßam najlěpje,
Hdy nasch cžaß sbóžnje wumrjecź je.

Bóh je cże jara dźiwnje wodźił,
Ach tež psches cżežku srudobu,
Wón pak je pschezo s tobu khodźił
Se ßwojej hnadnej pomozu,
Wón tež we srudźbje najwjetschej
Cże sapomnił wschak ženje njej'.

Twój mandźelski tón wo žiwjenje,
Hdyž w pólverniku dźěłasche,
Psches pólverowe rosbuchnjenje
Tak njenadźizy pschischoł je;
O to bě stysknа srudoba,
Kiž nima ßwojoh' runjecża.

Haj to, o luba macźě, běchu
Tak stysła polne hodźiny,
Kiž kaž mjecź psches wutrobu dźěchu,
Hdyž macź a tež dwě dźowczicžży
Pschi kaschczu luboh' nana tu
Tak hórke ßylsy płakachu.

Hdyž, luba macźě, była běsche
Lět dźeßacź cżeßna wudowa,
Dha ty tu psches ßmjercź wotßał dźěsche
Tón wóßomnatoh' julija
A bě tak dokonjała nět
Tu jene a pjecźdźeßacź lět.

Haj s wudowu ßy sawostała
We ßwojim sbytknym žiwjenju
A s Jesußom ßo swěrowała
Se sprawnej horzej luboscźu
A waju swjasł tež wostał je
Tu njekhabłazy do ßmjercże.

Hacž nanajlěpje wothładana
Bu ty wot dźowkow ßwojeju,
Tež s lěkarjom bu wobstarana,
Kiž běsche tebi s pomozu,
Bóh pak, kiž je knjes žiwjenja,
Cże k ßebi domoj sawoła.

Prjedʼ hacž ty dźěsche s teho ßwěta,
Měcź chzysche khěrlusch cžitany:
„Ty, Knjeże, snajesch moje lěta",
Tón pjecź stow wóßom dźeßaty;
Tež s Božim wotkasanjom ty
Sso na pucź poßylnika ßy.

Ty sawostaji na tym ßwěcźi
Dwě dźowzy, bratra jeneho,
Kaž wowka tež tsi dźěcźidźěcźi
A bliźsche — dalsche pschecźelstwo,
A wysche tych wschak hischcże tejʼ
Dwejʼ lubejʼ ßynow pschichodnejʼ.

Twój row nam pschezo ßwjaty budźe,
Jón husto chzemy wopytacź
A pschi nim tak kaž nihdźe druhdźe
Na ßwoju ßmjercź tež spominacź,
Hacž sa tobu tež junu my,
Ty, luba macźě, pschinđźemy.

Nětk horzy dźak budź wschitkim rjenje,
Tym bliźschim — dalschim pschecźelam,
Wschěm, kotsiž wjazy abo mjenje
Ju wupyschicź ßu pschischli k nam,
Tež jeje dźělatowarschkam
A pschewodźerjam, noscherjam.

Nó, Knjeże Bożo teho ßwěta,
Ty jeje luby sbóžniko,
Kiž ßy na jeje stare lěta
Tak hnadnje na njej ßmilił ßo,
Budź horzy dźak cźi wutrobny
Sa wscho, schtož na njej cźinił ßy.

Dha spi nětk derje w khłódnym rowje
Pschi ßwojim lubym mandźelskim,
Na Tuchorju tam na kerchowje,
Hdźeż pohrjebana ßy pschi nim,
Hacž Bożi hłós cże wubudźi
A naß wschěch saßo sjednocźi.

Srudni sawostajeni

Ernst Pinzel a jeho mandźelska **Marja,**
Jurij Lowka a jeho mandźelska **Hana**
(psches Pětra Mlónka).

Serbski Hospodaŕ

cžo. 8 1881 je wuschoł.

(K temu cžißku jena pschiloha.)

Pschiłoha k cžißłu 32 „Serbskich Nowin."
Ssobotu 6. augusta 1881.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucža

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Pscheńcžnu a **ržanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,
wschě družiny warjenjow, draždźanski taflowy rajß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, cžornu muku, majß, majßowy schrót,

k wußywej

hróch, woku, kolij, hejduschku, lupiny porucža

C. Kahrowe

na žitnych wikach pschi póstnej kowaŕni.

Schwajzaŕske pille,

35 schtuk po 1 mk.,

anilinowe barby,

10 schtuk po 25 np., k ßamobarbjenju drasty, tkaninow, wołmy a płatu, njejědojte,

jejowe barby

po 5 np., 10 schtuk po 25 np., njejědojte, porucža

měschcžanska haptyka

w Budyschinje na hłownym torhoschcžu.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodźi wjele mlóka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płacži 40 np. a je k dostacžu

w hrodowskej haptyzy.

w Budyschinje.

Khimjelcžkowe ßymjo

kupuje

hrodowska haptyka.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

K hermankej

poruczam

drastowe stoffy,

židźane, połžidźane, wołmjane a **połwołmjane.**

Cžistowołmjany diagonal, łóhcž po 60 np.,
„ **beige,** łóhcž po 60 np.,
luster mustrowany, łóhcž po 40 a 50 np.,
połwołmjany diagonal, łóhcž po 40, 50 np.,
„ **beige,** łóhcž po 50 np.,
dwójny luster, łóhcž po 25 np.,
cžorne a **pißane kaschemiry,** łóhcž po 100 np.,
patentßomoty, łóhcž po 80—300 np.,

k žnjeńskim a hermankskim daram

poruczam kraßne **drastne stoffy** we wschěch móžnych barbach, łóhcž po 35 np.,
kattuny a **pikéje,** łóhcž po 17—50 np.,
gardinowy kattun, łóhcž po 20—30 np.,
möblowy kattun, łóhcž po 25, 30, 35 np.,
kroisej, łóhcž po 30, 40 np.,
módrocžischcž (khěžorski cžischcž), łóhcž po 25, 30 a 35 np.,
běłe gardiny, we wulkim wubjerku,
połwołmjane ßuknjane stoffy w kraßnych nowych mustrach, łóhcž po 50 np.,
poßleschcžowe tkaniny, běły, módry a **rubjany płat, płat sa rulowy, shirting** a **pikéj** we wschěch schěrokoscžach, **sofowy damast, turnaŕske ßukno, lětne kholowowe stoffy, blidowe ruby, łožowe płachty, mohärowe** a **moiréjowe schórzuchi, módropłatowe schórzuchi, filzowe** a **lustrowe ßuknje, běłe** a **pißane dybsacžne rubischka.**

Najwjetschi skład rubischcžow (w měscže).

Cžornožidźane rubischcža, cžorne thibetowe a kokelinowe rubischka. Thibetowe rubischka we wulkim wubjerku, schtuka 1 mk.

en gros. **M. G. Freyberg** en détail.

62 na bohatej haßy 62.

W khlamach ßo **ßerbski** rěcži.

K njewjescžinskej drascže

poruczam

cžorne židźane stoffy, cžorny kaschemir.

M. G. Freyberg,

W khlamach ßo **ßerbski rěcži!** 62 na bohatej haßy 62.

Hotowe poßleschcža, swjerschne a spódne poßleschcžo a hłowak sa 24 mk.

Wulke

wupschedawanje poßleschcžowych pjerjow.

Pjerje a **hotowe poßleschcža** pschedawam ja jenož w cžaßu hermanka w hoscžeńzu k „Münchner Hof", w nowej cžistej tworje po ßlědowazych jenož krucže sprawnych płacžisnach: **poßleschcžowe pjerje,** punt po mk. 1.50, 2.00, 2.50, mjehke a něžne punt po 3 mk.; **móschk,** punt po mk. 3.50, 4.00, 4.50, najlěpschi punt po 5 mk.; **kołpjaze pjerje** a **poßleschcžowe tkaniny,** kaž tež **ßłomniki,** jara tunjo. Sa sprawnu tworu a dobru wahu ßo rukuje. Pschi wotewsacžu wjetschich dźělbow woßebita tunja płacžisna, na cžož ßo pjerjowi wikowarjo woßebje kedźni cžinja.

J. Kirschberg,

najwjetscha, najsprawnischa a najstarscha poßleschcžowa wikowaŕnja w Frankfurcže n. O., w Lipsku a Shorjelzu.

Jenož w cžaßu hermanka.

Němſke woheńſawěſcźaze akzijſke towaŕſtwo w Barlinje.

S tutym ſjawnje k nawjedźenju dawamy, ſo ßmy knjeſej **Janej Urbanej**, tyſcherjej we **Wujeſdźe** (Breitendorf) pola Pomorez, agenturu naſcheho towaŕſtwa pſchepodali.

W Lipſku, 30. julija 1881.

Generalna agentura němſkeho woheńſawěſcźazeho towaŕſtwa w Barlinje.

Richard Roch.

Rukowanje na kharty.

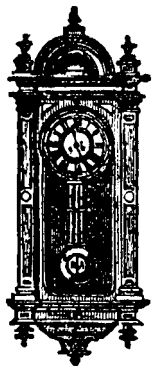

Pſches direktne kupowanje wot fabrikantow, niz pſches kupowanja ſ druheje abo tſecźeje ruki, móžu cźeßnym kupzam kóždu požadanu družinu

cźaßnikow

po jara tunich płacźiſnach w ſprawnej dobrej tworje pſchedawacź. — Wo pſchecźelniwe wobkedźbowanje proßy

W Budyſchinje, na ſnutſknej lawſkej haßy cźo. 134/12.

J. G. Schneider,

cźaßnikaŕ.

S dobom pſchiſtaju, ſo tež ßerbſki rěcźu.

Cźaßnikowy ſkład w khlamach a po jenym ſkhodźe.

Ballhauſerowe cźorne žołcźowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebniſchi, najſtarſchi domjazy ßrědk pſche hněw, mjerſatoſcź a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocźe a ſ zyła k wucźiſcźenju krwě, — wſchěm hoſpodaŕſtwam najlěpje a najnaležniſcho porucźene. Wułoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleſchi pſchipołožene.

Jeniczki ſkład je **měſchcźanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ßo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płacźi 40 np.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khnmſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

S tutym ßebi dowolam najpodwolniſcho woſjewicź, ſo ßym w ſkładźe, wot ſwudowjeneje **Barteldeßoweje** kupjenym, na privatnym tworowym dwórniſchcźu (privatgüterbahnhof)

kamjeńtowuhlowu, brunizowu, kalkowu a hnójnoßrědkowu pſchedawaŕnju a ſpedizijonſtwo

wotewrił.

Cźeſcźenych Sserbow Budyſchina a wokolnoſcźe najpodwolniſcho proſchu, moje pſchedewſacźe podpjeracź a lubju, ſo budu ßo ſtajnje prózowacź, ßebi ſpožcźene dowěrjenje ſ khwatnym a ſprawnym poßłuženjom ſaßłužicź a ſdźeržecź pytacź.

Mój komptoir namaka ßo **na žitnych wikach nowe cźißło 5.**

W Budyſchinje, w juliju 1881.

Se wſchěm pocźeſcźowanjom

C. Thiermann.

Woſjewjenje.

Cźeſcźenym Sserbam w **Rakezach** a **wokolnoſcźi** k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo pſches kuṕ w Rakezach jako pjekaŕ ſaßydlił a khlěb, załty atd. nanajlěpje pjeku.

S dobom porucźam moju ſ pjekaŕnju ſjenocźenu **warjenjowu** a **pizowu pſchedawaŕnju.**

Stajnje budu ßo prózowacź, wſchě žadanja dopjelnicź a porucźam ßo ſ pocźeſcźowanjom

W Rakezach, 7. julija 1881. **Herrmann Boitz,** pjekaŕ.

Khofej,

cźiſcźe a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucźa we wubjernej dobroſcźi

Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 ſchtuku po 2 np.
porucźa wulku dźělbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cźiſtoßłodźazej dobroſcźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,**
porucźa wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuſchiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

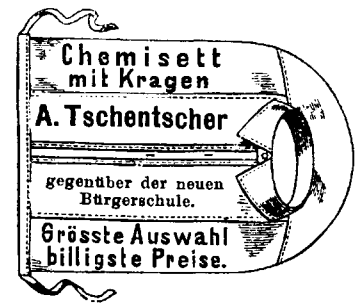

Pſchedkoſchliki ſ khornarjom porucźa **A. Tschentscher** w Budyſchinje.

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicźuje **rjanobarbjeŕnja, cźiſchcźeŕnja** a **chemiſka płokaŕnja Heinricha Hoppstocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje rospróteje a njerospróteje mužſkeje a žónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtarataj darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

S wucźeßanych włoßow

ßo **pletwa** rjenje a tunjo wudźěłaja. Hotowe **włoßowe pletwa** (wopuſche) ßu tunjo na pſchedań pola **A. Herolda,**

barbierſke a friſeurſke khlamy na žitnych wikach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 33. **Sobotu 14. augusta 1881.** **Lětnik 40.**

Bjes zyganami.

(Skónčenje.)

Sajo běchu něktore lěta sajchle. Michał žedźeše pódla wóhnja a hladajche ſ pomróčenym wokom pak do praſkazych płomjenjow pak posběhnje žwojej wočži ſtrachočiwje k wotewrjenym durjam zyganſkeje hěty. Tam nutska leješche na borku žłómy ſtara zyganſka macź. Wona běſche drje na ſto lět ſtara, tola nětko běſche k žwojemu kónzej doſchła, wona dyrbjeſche wumrjećź. Wſchitzy wot zyganſkeje bandy běchu ju wopuſchćili, dokelž jim wona jenož wobćežnoſće čzinjeſche a jim niczo wjazy pomhaćź njemóžeſche. Woni wſchak ſchtwórtu kaſnju a jejne žlubjenje njeſnajachu. Duž běchu karan wody k jejnemu lěhwu ſtajili a potom ſe ſelenjom a ſe žměchom dale cźahnyli. Jenož Michał běſche pſchi njej woſtał. Wón běſche ſtaru žonu, kotraž běſche jemu pſchezo, tak wjele hač bě móhła, luboſcź wopokaſała, ſ jědźu a picźom wobſtarał a žedźeſche nětko pſchi jejnym lěhwje, ſo by ju hač do žmjercźe wothladał. Stara žo ſe ſtonanjom wot borka ſběže a dźeſche ſe žłabym hłožom: „Ty žy duſchny, Michale, ty žy wjele lěpſchi hač wſchitzy, kotſiž mi macźeŕ rěkachu. Ty mi njejžy hłodu tradacź a lačnoſcź cźerpicź dał, kaž cźi druſy. To ſ teho pſchińdźe, ſo ty Boha kſchesćijanow lubujeſch a žo k njemu modliſch, kaž žym cźaſto widźała. Tutón je jara wulkomózny Bóh a cźini dobrotu tym, kotſiž jeho lubuja. Měj dźak ſa twoju luboſcź.“ „Macźě“, rjekny Michał k ſtarej, „je-li ſo chcźeće mi luboſcź wopokaſacź, dha prajcźe mi, hdźe mózu nana a macź namakacź. Moja wutroba po domiſnje požaduje, ja chcu ſtarſchimaj wſcho ſke wotproščyć, prjedy hač wumrjeja.“

Stara žo khwilu ſe žobu rosmołwjeſche a praji potom: „Ja žym pſchišahała, ſo tebje nochcu domoj puſchćicź a ſo tebi tež pucź njepokaſam. Ale nětko chcu moju pſchišahu ſłamacź a tebi wſcho pſcheradźicź, dokelž žy mje lubował. Hdyž žym morwa, dźi k rěcy a běž po jejnym brjoſy tak dołho, hač kněžorſke město Win dóńdźeſch. Wot Wina dale hač do Bajerſkeje pſchi rěcy dźeſch, hdźež wona poczina wuſka bycź. Potom žo wot njeje k wjeczorej wobroćźiſch, doniž k rěcy pſchińdźeſch, kotraž žo Majn mjenuje. Po brjoſy tuteje wody khwataj hač do měſta Hanawa, a tam žo praſchej, hdźe twoja wješ leži. Wěſch ty, kak wona rěka?“

„Kilianſtädten“, běſche młodźenzowe ſpěſchne wotmołwjenje.

„Prawje, tak wona rěka“, praji zyganka ſe žłabym hłožom, „a nětko božemje, mój lubuſchko!“ Wočži ſtareje žo ſańdźeliſchtej poſledni raz ſadychnywſchi, wona žo wupſchestrje a bě morwa. Michał jej w nozy row wury a ju do njeho położi. Potom žo wón do lěža poda a wuhrjeba pjenjeſy, kotrež bě prjedy ſhromadźował a tam ſkhował. Jako ranje ſajwita, ſtejeſche hižom wón pſchi Dunawje, kotraž dyrbjeſche jemu pucź do dalokeje domiſny pokaſacź. Nětko wón khwatnje a wjeśle pſchi rěcy běžeſche, nihdźe žo dołho komdźo. Lěžy běchu jeho nózne lěhwo a žórka pſchi pucźu jeho korczma. Po někotrych njedźelach běſche wón Majn doſcźahnył a bórſy pſchi jeho brjoſy město Hanaw dóńdźe. Tu žo njetrjebaſche ſa Kilianſtädtenom praſchecź, wſchón kraj běſche jemu tu ſajo ſnaty. Wón pſches pucźe a ſchcźežki, pſches łuki a pola khwataſche, a jako chzyſche žo runje žłónzo khowacź, wuhlada wón w pruhach wjeczorneho žłónza žwoju domowinſku wjeſku.

Pſchi pucźu, kotryž pſches poſłednju hórku wjedźe, ſteji ſtara kruſcheń. Pod nju žo Michał ſprózny žyže. Wſchitke jeho mozy, kotrež běchu jemu hacź dotal woſtałe, jeho wopuſchćichu. Wón płakaſche kaž dźěcźo, wón žwojej ruzy na wješ wupſchestrje, tola jeho noſy njemóžeſchtej jeho wjazy k njej njeſcź. Jedyn burik pſchijědźe ſ woſyczkom po pucźu nimo. Michał žo jeho wopraſcha: „Je hiſchcźe Pětr Küppel žiwy? a je tež jeho žona hiſchcźe žiwa?“ Bur wotmołwi „haj“. Młodźenzej myšle ſańdźechu a wón zyku khwilu we womorje pod kruſchenju leješche. Jako wón ſajo wotucźi, padachu hižom na wješ žmerki. Wón žo ſ wobcźežnoſcźu ſa žwojim kijom ſběže a cźerchaſche pomału pſches ſnate wjeżne haby k nanowemu dworej a domej.

Wón ſaſtupi; jeho prěnje pohladanje běſche do kuchinje. Tu ſtejeſche ſtara macźerka, kotraž wjeczeŕ warjeſche. Běſche to jeho macź, wón ju ſ prěnim pohladanjom ſeſna, jako pjezakowe płomjo jeje wurudźene wobliczo poščwěcźi. Nětko wona zuſeho pytnywſchi žo jeho praſcheſche: „Schto wy chzeće?“

„Pomhaj Bóh, luba macźě“, praji młodźenz, wot hłubokeho hnucźa pſchetorhnjeny, „tu žym žo ſajo wrócźił, waſch Michał je ſajo pola waš.“

Wón žebi myšleſche, ſo budźe wboha macź hnydom do jeho rukow panycź a jeho ſ horzej luboſcźu wobjimacź a koſchicź. Wón njewjedźeſche, ſo běſchtaj w dołhich lětach pola jeho ſtarſcheju dwaj jebakaj pobykoj, kotrajž běſchtaj žo ſa ſhubjeneho žyna wudawałoj a kotrajž buſchtaj, jako jeju jebańſtwa wotkrychu, ſ hańbu a ſ pukami ſ dwora wuhnataj. Duž ſtara macź a jejny muž nikomu wjazy njewěrjeſchtaj. Wona žwězu wſa a žwěcźeſche ſ njej zuſemu do wobliczа. Potom wona ju na ławu ſtajiwſchi wótſje ſawoła: „Pětrje!“ Muž pſchińdźe, teho runja ſ tyſchnoſcźu wſchón ſchědźiwy a potuleny. Jeho žona praji: „Hlej Pětrje, tu je ſajo zygan, kotryž chze naju w naſchej ſrudobje wužměſchecź a žo wudawa, ſo je Michał, naju žyn. Rjekń jemu, ſo dyrbi žwoju ſtronu hicź a ſo namaj njeżmě wutrobu cźežku cźinicź, kotraž je hižom tak doſcź ſtyſknoſcźe cźerpiła.“

„Ach, nano a macźě“, praji ruzy łamajo zuſy, „njemyšlcźe tajke ſke wote mnje! Njewěrcźe, ſo chcu waju ſjebacź. Ja žym ſawěſcźe waju žyn Michał. Bóh je mje ſa mój hrěch cźežko khoſtał, njepowjetſchcźe hiſchcźe moje njeſboże. Nochcźeće-li mje wjazy ſa waju žyna měcź, dajcźe mi ſ najmjeńſcha pola waju ſa wotroczka

ßkužicź, jenoż njewustorczćże mje ſ wótzneho doma. Pójcże ßobu dó jſtwy, ja chzu wamaj wſcho powjedacź!"

S tutymi ßkowami běſche wón ßwojeju ſtarſcheju ſa ruzy pſchimnył a tak dó jſtwy cźahnył. Wonaj ſ njedowěrjenjom a ſ dwělowanjom pſched mkodźenzom ſtejeſchtaj, kotryż ßo jeju ßyn mjenowaſche. Wonaj ßebi jeho wobhladowaſchtaj, tſchaßeſchtaj ſ hkowu a njewjedźeſchtaj, ſchto dyrbitaj prajicź. Wón dale rěcźeſche: „Schto dha mam cźinicź a rjez, ſo byſchtaj mje ſa waju ßyna ſeſnakoj? Dyrbju wamaj kóźde měſtaczko w khěźi a na dworje wopißacź? Dyrbju wamaj wſchěch ſnatych a pſchecźelow mjenowacź, abo ſchto žadataj hewak wote mnje? Tam na polzy leži ſtara biblija. Ja chzu kóźdy wobras roskkadowacź, kotryż nutska ſteji, wamaj tež wſchě mjena ſ lětom a dnjom pokaſacź, kotreż je tam naſch dźěd ſapißak."

Macź płakaſche a njewjedźeſche ßebi žaneje rady. Nan pak pó jſtwje khodźeſche a bórcźeſche: „Tak tamny zyganſki hólz tež cźinjeſche, tón běſche tež wſchudźom w khěźi a w pſchecźelſtwje ſnajomny, a wón běſche tola jebak."

S dobom ßo ſakkapa a ſtara žónka ſtupi, ßo na kij ſepjerajo, dó jſtwy. Wona khwilku mjelcźizy pſchipoßkuchaſche, pohlada pak na zuſeho, pak na ſtarſcheju a wopraſcha ßo potom: „Michale, ſnajeſch mje hiſchcźe?"

„Haj", wotmolwi mkodźenz, „wy ſcźe Delenkez cźeta."

„Bohu dźakowano", ſawoła ſtara, „ty mje hiſchcźe ſnajeſch, moje dźěcźo, tola ja tebje wjazy njeſnaju. Dajcźe mi nožizy, lubi ludźo, chzu widźecź, hacź je wón tón prawy."

Wona, ßo tſchepotajo klaknywſchi, nožizy ſh abny, rosrěſny mkodźenzej woßrjedź nohi khołowy, tak ſo bu léwe koleno wotwodźete. Potom wona ſawoła: „Pój jow Marja, ſchto widźiſch tu?"

„Ach, macźerne ſnamjeſchko, macźerne ſnamjeſchko! To je mój Michał, mój lubowany ßyn!" ſawoła ſ radoſcźu ſtara macź a padźe ßwojemu dźěſcźu wokoło ſchije.

Sboże a wjeßełoſcź ßo nětko ſaßo do kubła, hdźež běſche dołhi cźaß ſrudoba bydlika, wrócźi. Jako njepoßkuſchne, ßamopaſchne dźěcźo běſche je Michał wopuſchcźił, jako khutny muž běſche ſaßo do njeho pſchiſchoł.

Bóh běſche jeho a jeho ſtarſcheju do cźežkeje ſchule wſał, a woni běchu ſ jeho žohnowanjom ßwoje wopacźnoſcźe ſeſnali. Jako ßo Michał ſ cźicha na wobnowjenje kſchcźeńſkeho ßluba pſchihotowaſche, dźiwaſche ßo duchowny na hkubokim kſcheſcźijanſkim ſpóſnacźu, kotreż běſche mkodźenz ſ zuſby domoj pſchinjeßł. Boži duch běſche w nim ſ wuſpěchom dźěłał. Wón bu pobožny, ſprawny kſcheſcźijan. Sswojimaj ſtarſchimaj ßkužeſche wón ſ poßkuſchnoſcźu a luboſcźu a běſche radoſcź jeju ſtaroby. Pſchecźiwo khudym běſche wón darniwy, pſchecźiwo kóždemu pſchecźelny a ſdwórliwy. Jenoż pſchecźiwo zyganam bě a woſta wón twjerdy a jich wo wßy njecźerpjeſche; wón jim njemóžeſche wodacź, ſo běchu jemu jeho mkodoſcź k hórkemu cźerpjenju ſcźinili a jeho ſtarſchimaj na dołhe lěta ſtyſk a ſrudobu pſchihotowali.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 5. auguſta.

Wojnarſki K. A. Wünſcha ſe Schönbacha, hižom wjazy krócź dla paduchſtwa khoſtany, ßo wuſna, ſo je 17. junija t. l. hoſcźeńzarjej Mkynkej w Kokwaſy 99 zigarrow, něhdźe 3 mk. hódnych, wotewſał. Dla woſpjetneho paduchſtwa jeho k tſiměßacźnemu jaſtwu wotßudźichu.

Po pſchepytanju duchownych wobſtejnoſcźow K. W. Ssykory ſ Jaſońzy, kotryż je 13 ras w Kinspórku woheń ſakožił, bu dopokaſane, ſo je wobſkorženy pſchezo worakawy, ſekžany, roſſłobjeny a njekniczomny cźłowjek był a ſo je wſchě wóhnje pſchi ſtrowym roſomje ſe ſamyßkom a ſe ſkej wolu ſakožił. Dokelž Ssykora bjes ſapřečźa k wſchemu ſtejeſche, bu jeho wina jaßnje dopokaſana a wón k ſapkacźenju khóſtow a k ſchěſcźměßacźnemu jaſtwu wotßudźeny.

Lawniſki ßud.

Wotroczk Handrij Ssykora, cźěßła Jurij Měrſch ſ pſchimjenom Wjeńka, zyhelekryjeŕ Jurij Kruža, wſchitzy ſ Rakez, a mkynſki Jurij Bohuwěr Wjazka ſ Laſka běchu 15. meje t. l. wulku palenzowu bleſchu ſ poł litrom ruma, 1 mk. hódnu, a běrtlkhanſku palenzowu bleſchku, 10 np. hódnu, kotrejž buſchtej ſpomnjeny dźeń korczmarjej Weißbachej w Rakezach wot jeneho njeſnateho ſ rejwanſkeje kubje kranjenej, ſe ſnajomnoſcźu paduchſtwa ßwojeho wužitka dla k ßebi wſali. Wſchitzy ſchtyrjo wobſkorženi buchu pſchekhowanja dla ſaßudźeni a doſta kóždy ſ nich jedyn dźeń jaſtwa.

Hoſcźeńzaŕ Wylem Apicź ſ Noweje Wßy běſche ßo pſches to pſchecźiwo hoňtwjeŕſkemu ſakonjej pſcheſchoł, ſo bě wón w ſakaſanym cźaßu a to 10. junija t. l. na ßwojim wotnajatym revieru jeneho ſtareho ſajaza tſělił. Po jeho wuprajenju wón to njeje ſ nahrabnoſcźu cźinił, ale jenoż ſ tym ſamyßkom, ſo by ßwojeho mkodeho pßa na hoňtwje wuwucźował. Dźiwajo na dotalnu njenaßwarnoſcź wobſkorženeho a wěrupodobnoſcź jeho wuprajenja, bu Apicź w tutym padźe k jara niſkemu pjenježnemu khoſtanju wot 60 mk. wotßudźeny.

Dźěłacźeŕ Neumüller a jeho žona w Holeſchowſkej Dubrawje běſchtaj wobſkorženaj, ſo ſtaj wukas budyſkeho hamtſkeho hejtmanſtwa, pſche roſſchěrjenje jětrow wudaty, pſches to pſcheſtupikoj, ſo 10. měrza t. l. napſchecźiwo hamtſkej hejtmanſtwowej ſakaſni ßwój tehdomny dom w Rakezach, w kotrymž jedyn na jětra khory leżeſche, wopuſchcźiſchtaj a do Holeſchowſkeje Dubrawy cźahnyſchtaj. Dokelž pak ßo pſchi wußudźenju pokaſa, ſo je ßo wobſkorženymaj ſpomnjeny wukas na njeſroſymliwe waſchnje wot ſtražnika Thomaßa woſjewił, po cźimž njeběſche na kóždy pad pſcheſtupjenje wukaſa ſakaſane, ßo Neumüllerez mandźelſkaj khoſtanja ſminyſchtaj.

Wotroczk J. A. Połdrak ſ Rakojdow, hižom ras paduchſtwa dla khoſtany, ma ſaßo 6 njedźel jaſtwa wotßedźicź, dokelž je dźowzy Wanakez w Ratarjezach pjenježnu móſchniczku ſ 3 mk. a 50 np. a gratomiſchtrej Michałkej w tej ßamej wßy na dwaj krócź 6—9 mk. ſ kſchinje kranył.

Wotroczk Handrij Mjedak ſ Barta bě pſchecźiwo khoſtanſkej pſchikaſni, po kotrejž mějeſche ſa to, ſo běſche 13. junija t. l. na pucźu ſ Lětonja do Delnjeje Kiny jedyn mkody topoł pſchejěł, khoſtanje płacźicź, napſchecźiwjenje ſapokožił. Pſchepytowanje pokaſa, ſo ſtaj ßo pſchi ſpomnjenym podawku konjej wobſkorženeho pſched tſělbami wojeŕſkeho wotdźělenja, tam manöwrowazeho, ſpłóſchikoj, pſchi cźimž bu bjes ſawinowanja Mjedaka wot ſadneho woſoweho koła topoł ſhrabnjeny a wutorhnjeny. Duž bu wobſkorženy ſa njewinowateho ſpóſnaty.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Sakſki kral Albert je ßo po ßwojim ſeńdźenju ſ awſtriſkim khěžorom w Mnichowje ſańdźenu njedźelu domoj wrócźił. Jeho Majeſtoſcź jědźeſche hnydom do katholſkeje dwórſkeje zyrkwje a poda ßo po ſkónczenej Božej ßkužbje do Pillnitzy.

— Sakski ßejm 1. septembra ſ pschiczinu w hromadu ſtupi, ſo bychu krajne ſtawy 4. septembra pschi ßwjedźenju pschepodacźa konſtituzije ſakſkeho luda pschitomni byke. Wyſche pschitomnoſcźe pschi ßwjedźenju ſmějetej wobej komorje jenoż direktorij, wotdźělenja a deputazije, kaž tež noweho krajnoſtawſkeho archivara wuſwolicź a ßo potom hacź do ßrjedź oktobra roszohnowacź. Hakle potom ßo ſa ßejm parlamentariſka dźěławoſcź ſapocźnje, wo kotrejž ßo nadźa, ſo budźe hacź do hód ſkóncźena.

Kaž ßo powjeda, ſwißuje ſeńdźenje awſtriſkeho khěžora ſ němſkim khěžorom, ſe ſakſkim a würtembergſkim kralom a ſ bajerſkim prinzom Luitpoldom jako ſaſtupjerjom bajerſkeho krala wuſko ſ wotpohladom, po kotrymž ma ßo wulkowójwoda wot Badenſkeje ſa krala wot Badenſkeje poſběhnycź. Tele powyſchenje ma ßo pjecźa pschi ſkładnoſcźi ßlěborneho mandźelſkeho jubileja wulkowójwody a wulkowójwodźineje, kotraž je jena dźowka khěžora Wylema, ſtacź a ma jako jubilejſki dar němſkich wjerchow placźicź.

— Němſki khěžor je ßo wot ßwojeho pucźowanja w pokodniſchej Němſkej a po wopytanju ßwojeje khoreje mandźelſkeje w Koblenzu ſańdźenu ßrjedu do Barlina wrócźił a wot tam hnydom na hród Babelsberg pola Potsdama, hdźež budźe khwilu pſchebywacź, jěł.

— „Zyrkwinſka wójna“ ßo w Pruſkej hladajzy ßwojemu kónzej bliži. Tuta wjeßela powjeſcź hněw a rosmjemdrjenje wſchitkich tych wubudźi, kotſiž w tutej wójnje bjes pruſkim knjeżerſtwom a bjes pruſkimi katholſkimi poddanami ßwój wužitk pytachu. To ßu na jenej ſtronje ſtari katholikojo a na druhej wotmłócźeni liberalni, a woßebje židowſke nowinarſtwo. Liberalne němſke nowiny ſkorža, ſo ßo wjerch Bismark bamžej kloni a pſched nim pokutu cźini. Prěni naſtork k tutym ſkórźbam běſche powjeſcź, ſo je pruſki miniſter kultußowych naležnoſcźow Goßler ſtraßburgſkeho tachantſkeho knjeſa doktora Koruma ſa biſkopa wot Triera wuſwolił. Pomjenowanje doktora Koruma ſa trierſkeho biſkopa je ßo hižom pſches bamža ſtało a doſtanje nowy biſkop pſchichodnu njedźelu biſkopſke poßwjecźenje. Katholſke nowiny widźa w tutym podwolenju pruſkeho knjeżerſtwa napſcheczo katholſkej zyrkwi prěni poſtup k wotſtronjenju njeſbožownych mejſkich ſakonjow, kotrež buchu wot němſkeho rajchſtaga pod liberalnym židowſkim knjejſtwom k ſchkodźe zyłeho němſkeho khěžorſtwa wudate.

— Pruſke knjeżerſtwo je w kielſkim pſchiſtawje dwě parnej łódźi, kotrejž ſtej pjecźa ſa Grichiſku twarjenej, krótko pſched jeju wotjědźenjom wobßadźicź a maſchiny na nimaj roſebracź dało, dokelž bě to ßame naſhoniło, ſo ſpomnjenej łódźi njeběſchtej wot Grichiſkeje ale wot peruanſkich ſběžkarjow ſkaſanej. Peruanſzy buchu mjenujzy pſched dlěžſchim cźaßom wot Chilenow na kraju a na morju we wójnje pobicźi, jich knjeżerſtwo wotßadźene a jich flotta wot Chilenow prjecź wſata. Tola njedźiwajo wobſanknjeneho měra chzedźa peruanſzy pſchecźiwo Chilenam dale wójnu wjeſcź a ſkaſachu teho dla w Kielu dwě wójnſkej łódźi. Kaž jeju twarba na prěnje pohladanje pokaſa, ſtej wonej na to ſłożenej, ſo byſchtej ßo poſdźiſcho ſ kanonami wobronikej. Hdyž budźiſchtej wonej ſ kielſkeho pſchiſtawa wotjěkoj, byſchtej ßebi wonej bórſy něhdźe druhdźe wójnſku bróń wobſtarakoj a potom chilenſke pſchekupſke łódźe nadpadowakoj a ſaniczikoj, a němſke khěžorſtwo dyrbjało potom naſtatu ſchkodu Chilenam ſarunacź, dokelž je wotjědźenje wójnſkich łódźow ſ jeneho ßwojich pſchiſtawow dowoliko.

— Njepſchecźelne hibanje pſchecźiwo židam w němſkim khěžorſtwje pſchezo bóle a bóle roſcźe. Tak ßu njedawno němſzy ſtudentojo na horje Kyſhäuſerje w Thüringſkej wulzy pſchecźiwo židam demonſtrirowali a w ſadnej Pomorſkej ßo ſchcheſcźijenjo pſchecźiwo židam we wſchelakich měſtach ſběhaja. Kaž žołmy, kotrychž wukhód je měſto Neuſtettin, ßo tute tumulty wot jeneho měſta k druhemu roſſchěrjuja. W Falkenburgu pola Köslina běchu na rózkach khěžow papjery pſchilěpjene, w kotrychž ßo wſchitzy dobri ſchcheſcźijenjo namołwjachu, ſo dyrbja ßo wjecźor pſchi židowſkim templu ſ kijemi wobrónjeni k nadpadej na židow ſhromadźicź. W poſtajenym cźaßu ßo tež wulka hromada ludu na ſpomnjenym měſcźe ſeńdźe, kotraž pak ßo ſ měrom ſadźerżeſche. Tola jako ßo hep-hep-wołanje ſapocźa a poliziſtojo něktorych ſajachu, ßo ſhromadźeny lud rosnjembri. Jedyn poliziſt bu ſ kijom k ſemi pobity, na cźož ßo wótre juſkanje a ſchicźenje poſběže. Pleſtr bu roſtorhany a pſched durje židowſkich khěžow mjetany. Podobne tumulty ßu ßo w Jaſtrowje podałe. Hižom dlěžſchi cźaß ßo na haßach hrożaze ſhromadźenja ſtawachu. Tola ſhromadźiſny pocźachu pſchezo ſtraſchniſche bycź. Wjecźor 4. auguſta cźrjódy młodych ludźi pod hurrah- a bravo-wołanjom pſches haßy cźahachu, mjetachu kamjenje do wokeńzow a woknow židowſkich khěžow a ſchicźachu: „Židźa dyrbja won do Paläſtiny!“ Njedźelu ßedmeho auguſta ſcheſcźijanſzy duchowni w zyrkwjach ludźi k měrej napominachu, ſchtož měješe tón wuſpěch, ſo wjecźorne ſhromadźiſny pomałku pſcheſtachu.

— Hrożeŕſke liſty ſ Hamburga a Frankfurta nad Majnom ßu Bismarka do hroſy ſtajili. Žadyn cźłowjek ßo jemu pſchibliżecź njemóže, w nozy a wo dnjo je jeho wobydlenje wot 27 żandarmow a 16 tajnych poliziſtow woblehnjene (?). Po najnowſchim telegrammje ßo Bismark w tychle dnjach do Barliua wrócźi, hdźež budźe pjecźa ſ miniſtrom kultußa Goßlerom wo ważnych praſchenjach w naſtupanju katholſkeje zyrkwje wuradźowacź.

Franzowſka. Po dobycźu pſchiſtawſkeho měſta Sfaxa ßu ßo pjecźa franzowſzy wojazy w europiſkim kwartirje do ſchcheſcźijanſkich khěžow nuts łamali a w nich kranyli. W ſchpaniſkim konſulacźe bu khorhoj dele ſtorhnjena, wſchě möble rosbite a konſulatſke pißma pſcheryte. Franzowſki general Logerot je ßo dla pſchepytanja tuteje wěży do Sfaxa podał. — Wo wobſtejnoſcźach w Tuniſu pißaja franzowſke nowiny „Figaro“: Dla hubjeneho, njeſtroweho wjedra je ſběžkarſkim bandam móżno, dale bjes ſadźěwka we wokolnoſcźi měſta Tuniſa a ſ nutſka kraja kranycź, rubicź a kónzowacź. Symniza a ßkóncźna khoroſcź żałoßnje bjes franzowſkimi wojakami ſakhadźuje. Strowina je bjes nimi jara hubjena. Lazarethy ßu na njeſtrowe a njedoßahaze waſchnje ſrjadowane. Cźaſto pobrachuja kożowe płachty a lěkarſtwo. Druhdy ſa jedyn dźeń na 50 khorych wumrje. — Gambetta njeje ſe ßwojej wólbnej rěcźu w Tourſu wjele ſboża měł. Powitanje wot wobydlerjow běſche jara khłódne a ſa jeho rěcź ßo tež nichtó ſahoricź njemóżeſche. Politiſzy wjedrowuſtojni Gambecźe pſchi nowych wólbach hubjene wjedro wěſchcźa.

Jendźelſka. W Jendźelſkej ßu w parlamentariſkim naſtupanju njeßłyſchany podawk měli. Bradlaugh, halekowazy parlamentſki ſapóßłanz, bu njedawno ſ parlamenta won cźißnjeny. Dwaj parlamentſkaj ßłużobnikaj jeho ſa ruzy wſaſchtaj, jako chzyſche ßo wón do parlamenta dobywacź, a jeho na haßu won ſchmórnychu. Bradlaugh běſche konſche lěto pſched parlamentom wuprajił, ſo je atheiſt, to rěka, ſo do żaneho Boha njewěri a ſo teho dla prjódkpißanu pſchißahu njewoteda. Duž jeho parlament ſe ßwojeje ßrjedźiſny wuſankny. — Boerjo w Afriży ßu nětko pſches jednanje ſ wjetſcha wſcho doſtali, ſa cźož ſańdźene lěto ſ Jendźel-

cžanami wójnu wjedžechu. Jim je ßo dospokne ßamßne knježerstwo pod wyschschim knjejstwom kraloweje Viktorije spuschcžiko. Jenož wjedženje naležnoscžow s wukrajom je ßebi Jendželska wobkhowaka. — We Woolwichu ßo psched nadpadom sbežkarskich Irow na tamnischi wojerski arsenal boja. Schtwórtk tydženja wuhladachu polizistojo na tšésche teho magazina, w kotrymž ßo wschón iriskim sbežkarjam wotewsaty material, kaž pólver, dynamit, helske maschiny atd. khowaja, jeneho cžlowjeka pod podhladnymi wobstejnoscžemi. Jako wón pytny, so jeho wobkedžbuja, ßo wón khětsje se straschnoscže sa ßwoje žiwjenje do cžékanja da. Na skhodach žitneje bursy w Lutonje namakachu tón ßamßny džeń jemu helsku maschinu. Pschi bližschim wobhladanju ßo pak wěž, kotraž běsche s pólverom napjelnjena, njestraschna wupokasa.

Rußowska. Tak khwatnje a nahle, kaž ruska khežorska ßwójba 28. julija Petersburg wopuschcži a pucžowanje do Moskwy a do ßußodnych městow nastupi, runje tak njejabzy a spěschnje je ßo wona 5. augusta do Petersburga saßo wrócžika. Khežor je pokasak, so wón njeje jako jaty w ßwojich hrodach žiwy a so žanu hrosu psched nihilistiskimi nadpadami nima. Tute dopokasmo je ßo jemu derje radžiko a to jeho knježerstwu wulki dobytk pschinjeße. Tute pucžowanje do druheho ruskeho khownego města a do ßrjedžisny jeho luda je runje tak khežora we wocžach ßwojeho luda posběhnyko, kaž wopacžnu bojoscž psched nihilistami porasyko, kotsiž ßebi myßlachu, so khežora w strachu a hrosy džerža.

— Pschescžěhanje židow w Rußowskej hischcže pschezo nochze pscheschtacž. Židža ßami nětko pocžinaja pósnawacž, so tam bjes kschescžijanami niczo wuschni njeßu. Woni chzedža s europiskeje Rußowskeje wucžahnycž a ßo w Asiji saßydlicž. Dokelž pak k dalokemu pucžowanju doscž pjenjes nimaja, ßu ßo woni na knježerstwo s prósstwu wo pjenježne podpjeranje wobrocžili.

— Ruskim nowinam, kotrež ßo „Goloß" (Khóß) mjenuja, je wot ruskeho knježerstwa wukhadženje na 6 měßazow sakasane, dokelž ßu wone wospjet wopacžne a sekžane powjescže wo ruskich naležnoscžach pschinjeßke. — We wschelakich nowinach ßo wobscheine wopißanja nihilistiskich skóscžow namakaja, kotrež ßo ženje stake njeßu, a kotrež ßu jenož teho dla wumyßlene, so by ßo cžitarjam nowinow něschto sajimake poskicžiko. Tak pißaja, so ßu wóndano w Petersburgu w promenadach dweju tajneju polizistow namakali, kotrejuž běchu nihilistojo sa jedyn schtom pornjo ßebi wobwěßnyli. — Khežorej ßu na tajne waschnje tysku s modelami wschěch móžnych mordarskich instrumentow s liscžikom pschipóßkali, w kotrymž steji, so móže ßebi khežor instrument, s kotrymž chze wumrjecž, wolicž, dokelž je wot sozialrevoluzionarow k ßmjercži wotßudženy. Khežor na to njekedžbowasche. Tola pak bjerje ßebi Baranow wschu móžnu prózu, so by tych, kotsiž ßu tysku ßkali a kotsiž ßu ju pschinjeßli, wußlědžik. — Nihilista Hartmann, kotryž w tu khwilu w Amerizy pschebywa, ßo po sdacžu boji, so ßnadž jeho republika poknóznych amerikanskich statow ruskemu knježerstwu pschepoda. Duž je wón khětsje s New-Yorka twóchnyk a ßebi pjecža ßwój nowy statok w Kanadže, w jendželskej poknóznej Amerizy, wuswolik.

— Ruske knježerstwo ma wotpohladanje, wschě žitne wiki po zykej Rußowskej kontrolowacž dacž a s tym khumschtne powyschenje placžisnow psches wikowarjow sadžewacž.

Ze Serbow.

S Budyschina. So bychu naschi cžitarjo jaßny pschehlad wo poßlednich ßejmskich wólbach we 8. wjeßnym wólbnym wokrjeßu měli, podamy jim ßlědowazu tabellu. S njeje widžimy, so je Sserbow k wólbam pobyko psches 1600, a so je Kokla 1175 a Beeg 417 hłoßow wot nich dostak. Wot Němzow dosta Beeg 871, po tajkim se Sserbami a Němzami w hromadže 1288 hłoßow.

Město wólbow.	Prawo maja:	Pobyli ßu:	Sa Koklu:	Sa Beega:
1. Njebjelcžizy s	41!	30	25	5!!
Paslizami a	28	20	20	—
Pěskezami . .	35	24!	22	2
2. Ssmjecžkezy . .	—	49	48	1
3. Wotrow	72	56	52	4
4. Schunow	85!	66	65	1
5. Lask	—	62	62	—
6. Rózant	—	35	35	—
7. Worklezy	—	77	76	1
8. Khrósczizy . . .	91!	76	76	—
9. Nukniza	17	16	15	1
10. Milocžizy	—	40	39	1
11. Kukow	134!	103	91	12!!
12. Sswinarnja . .	—	37	36	—
13. Lejno	—	22	19	3
14. Kaschezy	52	29	28	1
15. Jaßeńza	—	102	71	31!!
16. Njeßwacžidko . .	—	105	42	63
17. Bóschizy	—	110	72	38!
18. Sarěcž	—	43	31	12
19. Minakal	—	47	42	5
20. Trupin	—	40	40	—
21. Ssernjany . . .	—	65	65	—
22. Wóßlink	—	60	12	48
23. Debrizy	—	28	16	11
24. Cžornjow	—	47	7	39
25. Koßlow	—	35	33	2
26. Rakezy	—	113	51	56
27. Luh	—	54	18	36
28. Lupoj	—	37	5	32
29. Lipicž	—	30	20	—
30. Njeradezy	—	17	4	12
31. S němskich wßow	—	—	12	—
Do hromady:	4800?	2889	1175	417

— Sskužobna holza Hana Knoblochez pola lichowarnika (pfandleiher) Bächmanna je sandženu wutoru rano psches njekedžbliwe wobkhadženje s petrolejom srudnu ßmjercž namakaka. Wona pschi satepjenju do khachlow s blesche petrolej na woheń liny. Schtož je ßo druhdže hižom wjele krócž stako, a psched cžimž kóžde lěto nowiny warnuja, ßo tež tu sta. Petrolej ßo w bleschi sapali, tuta rosbuchny a woheń ßo na holzu wukiny, kotraž bu na zykym cžěle žakoßnje wopalena. Hischcže tón ßamy džeń je holza we wulkich bolosczach w tudomnej hojerni wumrjeka.

— Jako chzyssche sandženu ßobotu pschekupz Bergar na Hoschiz haßy do ßwojich khlamow sastupicž, běchu wschě durje k nim wot nutska sanknjene. Po wotewrjenju psches sankarja pytnychu hnydom, so ßu tam paduschi, kotsiž běchu ßo po rosraženju wokna a wupacženju wokenzow nuts dobywali, pobyli a na 1400 mk. kranyli. Naschej wustojnej kedžbliwej poliziji ßo hischcže ßamßny džeń radži, paducha, wěsteho murjerskeho Emila Schützu, kotryž běsche sahe rano s kranjenymi pjenjesami po želesnizy wotjěk, w Radebergu doscžahnycž.

S Malecžiz. Ssobotu 6. augusta w nozy je ßo tu Jenczez kubko na cžiste wotpaliko.

S Cžorneho Khołmza. Džeń 1. augusta t. l. semrje w Shorjelzu nasch dotalny, psched 11 měßazami emeritirowany duschow-pastyr, k. farar Emil Stanga, jako běsche ßwoje žiwjenje

nětotre njedźele psches 72 lět pschinjeßł. W naschej woßadźe ßamej je wón psches 43 lět se wschej ßwěrnoscźu a s wulkim żohnowanjom skutkował. Njech nětko cźische wotpocźuje w tym Knjesu, w kotrehoż ßkužbje wón stejesche, a měr Boži kryj tu hórku, pod kotrejż wón spi to spanje naschich wótzow!

S Kulowa. Sańdźenu wutoru ßu tu dźěłacźerja Welsa sarasyli. Ssudnistwo je jeho ßrjedu wot lěkarja wobhladacź dako. Dalsche powjescźe wo njeskutku hischcźe snate njejßu.

S Małeho Cźiska pola Wojerez. Psches njewuschne hrajkanje s koßu je tu mała holcźka Hana Reebez k njesbożu pschischła. Jejny mały bratr ju s koßu do nohi praßny a jej ßuchu żiwu pscherubny. Wbohe dźěcźo budźe psches to ßnadź cźaß żiwjenja khrome.

Přilopk.

* S teho, so wrjóß lětßa ßwoje kcźenje hacź do wjerschka schischkow naßadźuje, wjedrowustojni wěschcźa, so budźe pschichodna syma jara kruta.

* 7. augusta je ßo 14lětny Ernst Lotza w Dipoldiswaldźe, kotremuż winu dawachu, so je pjenjesy kranył, 5 ras do krka rěsnył. Wón je hnydom lěkarsku pomoz dostał, tola hischcźe njeje wěste, hacź żiwjenje wobkhowa.

* S Lomacźa. 10., 11. a 12. septembra smějemy tu najskerje ratarsku wustajeńcu.

* Pjatk w nozy je ßo w Kleinzschocheru pola Lipska jedyn mkodźenz psched khěžu ßwojeje lubeje, kotraż wo njeho wjazy njerodźesche, s dołhim wótrym nożom sakłół a ßo tak cźeźko sranił, so ßo prascha, hacź budźa jemu żiwjenje sdźerżecź móz.

* W Taucha pola Lipska je ßo sańdźeny tydźeń jena tsi měßazy stara holcźka psches gummijowy wusoł sadußyła, na cźož bu jejna wowka, 61lětna Wylemina swudowjena Kummerowa, kotraż mějesche dźěcźo wothladacź, do jastwa wotwjedźena. W pschicźinje sajecźa Kummeroweje ßo ßlědowaze powjeda: Dźěcźo ßrjedu popołdnju wótsje wołasche, na dobo wone wotmjelkny. Dokelż běsche stara żona prjedy teho hrożerske ßkowa rěcźała, nadpadźe to ßußodam a woni sastup dó jstwy żadachu, w kotrejż dźěcźatko jako cźěło a staru żonu pschi tym nadeńdźechu, kak wona dźěscźu gummijowy wusoł s krka wucźahnycź spytasche. Wschelake wobstejnoscźe nětko na to pokasuja, so je Kummerowa dźěscźu wusoł s gwałtom do huby tykła a tak jeho ßmjercź, hdyż też niz s wotpohladom, sawinowała. Tutych pschicźinow dla bu stara żona sajata. Kummerowa na tym wobsteji, so je jej dźěcźo s klina panyło a pschi tym gummijowy wusoł pożrjeło.

* W Plawenje w Voigtlandźe bu njedawno agent Klein, snaty jebarski lichowar, wot tamnischeho ßudnistwa po nowym lichownym sakonju, dokelż bě nusu a njesnajomoscź małych sastojnikow, ratarjow a rjemjeßłnikow wużiwał a ßebi psches wupożcźenje małych summow sa dań wot 120 prozentow samoženje nahromadźił, k 2 lětomaj 6 měßazam jastwa, 3000 mk. khostanja a k shubjenju cźeßnych prawow wotßudźeny. To běsche prěnja stórźba dla sakasaneho lichowanja w tutym měscźe.

* Hermann Greiner s Barlina, kotryż je ßwoju macź na żadławe waschnje stónzował, je wot lěkarjow sa dospołnje wowrótnjeneho spósnaty. Wón bu do wustawa sa duchakhorych w Dalldorfje dowjedźeny.

* W Liptenje pola Kalawy wurěcźowaschtaj ßo psched krótkim cźaßom ßyzk a wotbjerańcźa. Nahły dźěłacźeŕ rjekny: „Na měscźe cźi hłowu wotrubnu!“ Hnydom saběhuje ßo też na nju a rubnje ju; żónska mějesche lědma cźaßa doscź, so ruzy psched hłowu posběże, a tak jenoż wobej ruzy nimale pschißadźi. Njebolaka wotwjedźechu na měscźe do jastwa.

* W Kötheńje doßahnychu wóndano zyke paßmo zyganow, kotsiż s dwěmaj kranjenymaj dźěscźomaj wokoło cźahachu. Jene s njeju, dźewjecźlětna holcźka, to pscheradźi. Na druhim mjeńschim dźěscźu ßedźesche stare zyganske drjechmo każ pata na kożu, tak so je dołho namakacź njemóżachu.

* W Nordhausenje wumrje psched něktorymi dnjami muż, s mjenom John, w starobje wot 71 lět, kotryż běsche 61 lět dołho khory był a w tutym cźaßu s khudźinskeje kaßy 6000 mk. jako podpjeranje dostał.

* Jedyn wrótny, kotrehoż běchu runje jako stroweho s hojernje we Warschawje puschcźili, dźěsche njedaloko města psches lěß. Tu schtyrilětny ßyn jeneho dźěłacźerja jeho trjechi. Wrótny cźłowjek shrabny njesbożowneho hólza a wotrubny jemu se ßekeru hłowu. Wot nimokhodźazych ludźi bu wón, s hłowu w pěsku hrajkajo a ju wokoło kulejo, nadeńdźeny.

* Po ßamej ßmjercźi móże ßo cźłowjek wjecźicź. Njedawno wumrje w Blanminsteru (Illinois) Němz, kotryż bě psched 36 lětami do Ameriki wucźahnył a ßebi tajke bohatstwo nahromadźił, so po ßwojej ßmjercźi na 2 millijonaj dolarow sawostaji. Tele samóženje wotkasa staremu pschezelej w domisnje, kotryż bě jemu żonu wotwjedł a teho dla wina był, so bě ßo do Ameriki pscheßydlił; tola jenoż s tym wuměnjenjom, so pschecźelk cźaß żiwjenja drastu po modźe s lěta 1820 noßy, mjenujzy krejcźerwjenu ßuknju, módre kholowy a seleny laz, a so ßo hinak njepschekhodźuje, khiba w żołtej kłasnjazej cźapzy s 12 swónczkami. To je wo prawdźe ßurowa wjecź. Pschiwosmje=li herba sawostajeństwo, budźa jeho wěso cźaß żiwjenja wußměschowacź, njepschiwosmje=li, budźa drje jemu żona a dźěcźi spochi na schiji a budźe drje ßo ßam na to hněwacź a mjersacź, so je ßebi tajke samoženje nimo hicź dał. Sa dwaj měßazaj dyrbi wbohi bohacźk cźeźku wólbu amerikanskemu ßudnistwu wosjewicź.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Gustav Adolf Martin, dźěłacźeŕ, s Marju Němzez. — Korla Ota Marschner, restawrateur, s Hanu Selmu Räpkez. — Handrij August Halma, wobßedźeŕ khěžniskeje leżomnoscźe, s Marju Lenu Warnacźez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hermann Alfred, Korle Hermanna Laraßa, měschcźanskeho kublerja, ß.

Michalska zyrkej: Hana Khrystiana, Pětra Schustera, wobßedźerja leżomnoscźe we Wulkim Wjelkowje, dź. — Ernst, Handrija Gudy, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Lena, Korle Felfela, żiwnoscźerja w Cźichońzach, dź. — Jan Bohuwěr, Augusta Jeremiaßa, dźěłacźerja a wobydlerja w Delnjej Kinje, ß. — Bruno Kurt, Korle Augusta Frenzela, murjerja a wobydlerja na Židowje, ß.

Katholska zyrkej: Marja Madlena, Miklawscha Rjecźki, żiwnoscźerja w Dźěżnikezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 28. julija: Susanna Luisa Bertha, Ernsta Hendricha Hermanna Töpfera, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź., 9 l. 3 m. mjenje 5 d. — 29. Marja Theresia, Handrija Bohuwěra Pětschki, żiwnoscźerja w Zyżezach, dź., 9 m. 28 d. — Friederika Angelika, Oty Reinharda Gräfy, ratarjanajeńka w Nadźanezach, dź., 11 m. 24 d. — 31. August, Jana Pětra Kobanje, żiwnoscźerja w Sskonej Worschcźi, ß., 6 l. 4 m. 2 d., bu wot wosa pschejěděny. — Ernst Hermann, Handrija Běłeho, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 7 m. 25 d. — 2. augusta: Julius Oskar, Adolfa Juliußa Bära, pěskoweho formarja we kużiskej maschinskej fabrizy a wobydlerja na Židowje, ß., 8 m. — 3. Jan August, Jana Bohuwěra Budera, dźěłacźerja a wobydlerja w Brěsowje, ß., 6 m. 9 d.

Dospołne wupschedawanje

dla wotedacźa khlamow. Wschitke wězy ßo **po jara poniżenych placźisnach** pschedawaja.

Ewald Braun.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 6. auguſta 1881.

Žitowy dowos: 2445 měchow.	Na wikach wot mk.	Na wikach wot np.	Na wikach hacž mk.	Na wikach hacž np.	Na bursy wot mk.	Na bursy wot np.	Na bursy hacž mk.	Na bursy hacž np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	11	31	10	42	11	31
Rožka = =	9	49	10	12	9	49	10	12
Jeczmjeń = =	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowš = =	7	—	7	70	7	—	7	70
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	70	3	20	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	40	—	—	—	—
Pšeńcžna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	15	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	70	—	—	—	—
Ssłóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 144 ścht., ścht.	12	—	22	50	—	—	—	—

Lětni jěšdny plan želesnizow,

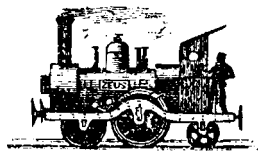

płaczazy wot 15. meje 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyschina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{31}	—	1_{46}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{18}	—	2_{15}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{38}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	12_1	—	2_{45}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{20}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	5_{54}	—	11_{41}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{15}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	5_{49}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_1	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{12}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{17}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{56}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Połčnizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{33}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połčnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

4. wosowa klaßa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje.

Čzahi hornjoluzišfeje želesnizy.

S Kohlfurta do Ssokolzy.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	2-4.
Wotjěsd ſ Kohlfurta	6_7		1_{35}	4_{22}
Hórki	6_{42}		2_4	5_{23}
Niskeje	6_{54}		2_{13}	5_{45}
Mikowa	7_9		2_{25}	6_{21}
Klětneho	7_{22}		2_{37}	6_{39}
Wujesda	7_{32}		2_{46}	7_2
Łasa	7_{43}		2_{56}	7_{24}
Wojerez	8_3		3_{16}	7_{58}
Wyßokeho Bukowa	8_{23}		3_{35}	8_{27}
Ruhlanda	8_{40}	11_{45}	3_{48}	9_{45}
Mückenberga	8_{55}	12_6	4_1	10_{17}
Plessa	9_6	12_{19}	4_{11}	10_{32}
Wikowa	9_{19}	12_{36}	4_{23}	10_{56}
Rukowa	9_{34}	12_{56}	4_{34}	11_{26}
Pschijěsd do Ssokolzy	9_{51}	1_{15}	4_{51}	11_{49}

Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Wosowa klaßa	2-4.	1-4.	1-3.	1-4.	2-4.
Wotjěsd ze Ssokolzy		7_{30}	10_{21}	3_{50}	8_5
Rukowa		7_{58}	10_{43}	4_{12}	8_{40}
Wikowa		8_{19}	10_{54}	4_{25}	9_{13}
Plessa		8_{31}	—	4_{33}	9_{26}
Mückenberga		8_{54}	11_{11}	4_{46}	10_5
Ruhlanda	4_{15}		11_{24}	5_1	
Wyßokeho Bukowa	4_{50}		11_{37}	5_{14}	
Wojerez	5_{30}		11_{55}	5_{36}	
Łasa	5_{59}		12_9	5_{51}	
Wujesda	6_{20}		12_{20}	6_2	
Klětneho	6_{41}		—	6_{11}	
Mikowa	7_8		12_{36}	6_{22}	
Niskeje	7_{40}		12_{48}	6_{36}	
Hórki	7_{56}		12_{55}	6_{48}	
Pschijěsd do Kohlfurta	9_7		1_{20}	7_9	

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucza

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Butrowy pólver, pakczik po 40 np., **kólkowy pólver ſa konje,** ſchachtliczku po 75 np., **wobžerny pólver** ſa ßwinje, pakczik 50 np., **bróſtſyrop** a **fenchlowy měd, univerſalny** a **winſki balſam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńſku eßenzu** atd. porucza **hrodowska haptyka.**

Khimjelczkowe ßymjo

kupuje

hrodowska haptyka.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźelbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Pšeńcžnu a **ržanu muku, domjazu muku,** zentnar po 14 mk. 50 np., **wſchě družiny warjenjow, draždžanſki taſlowy raiß,** punt po 16 np., **pizowy gries, wotruby, czornu muku, maiß, maißowy ſchrót,** k wuſzywej **hróch, woku, kolij, hejduſchku, lupiny** porucza

C. Kahrowe

na žitnych wikach pſchi póſtnej kowarni.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucza

Hermann Knnack na bohatej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cziſtoßłodźazej dobroſczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucza wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuſchiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

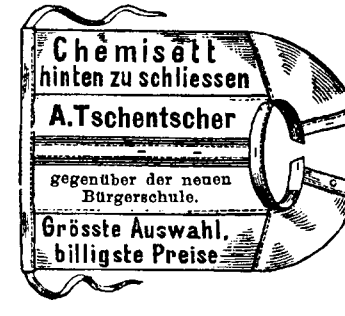

Pſchedrołožlitki ſadły ſapnyć porucża A. Tschentscher w Budyschinje.

Drjewowa awkzija.

Póndźelu 22. augusta t. l. ma ßo we Wjeßelu pola Minakała na **Petrikez** a **Würgaczez** holi:

117 metrow dobrych khójnowych schczěpow,
75 „ „ „ pjeńkow,
1,700 walczkow khójnoweje walczjny

hnydom sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. Sapoczatk w 9 hodźinach. Shromadźisna pschi lěßowskim hermanczanskim puczu.

A. Wauer.

Drjewowa awkzija.

We wotdźělenjach: Baroschi, lemischowskim, lichańskim a połpiczanskim lěßu **połpiczanskeho krajneho lěßoweho reviera** maja ßo ßlědowaze nakładźene drjewa, kaž:

3 topołowe klozy,
4½ Rm. topołowych palnych schczěpow,
27 „ khójnowych „ „ (wobělene),
2 „ topołowych „ knyplow,
66 „ khójnowych „ „ (wobělene),
10 „ „ walcznych „
100 „ „ „ hałosow,
1 stotnja topołowych walczkow,
6 dołhich hromadow khójnoweje walczjny,
2½ Rm. topołowych a brěsowych pjeńkow a
17 „ khójnowych pjeńkow

na městnach ßamych w lěßu jenotliwje a w dźělbach sa hotowe pjenjesy pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna:

Póndźelu 22. augusta t. l.
rano w 8 hodźinach
w hajniskim dworje w Połpizach.

Podpißane revierske sarjadnistwo prjedy wukasnje wo drjewach, na wobhladanje pschihotowanych, da.

Kralowske lěßowe revierske sarjadnistwo w Połpizach,
9. augusta 1881.

Bruhm.

Dalscheho pschedewsacźa dla ßym s wjedźenjom mojich **płatowych a manufakturowych tworowych khlamow** pschestał a ßym

s dospołnym wupschedawanjom

mojeho tworoweho składa po **jara** tunich płacźisnach sapoczał.

Ja pschi tym na ßo poskicźazu składnoscź k wurjadnje tunjemu kupowanju

drastnych stoffow, płatu a bawmjanych tworow, żaketow, mantlow, dźěłaczeŕskich jakow atd. atd.

woßebje kedźbne cźinju.

Reinhold Hartmann jun.
na ßerbskej haßy.

Budyska parna pjekaŕnja

rożku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płacźisnje.

E. R. Lehmann
na różku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacz do 5 hodźin. Khudym darmo.

Khofej,

cźiscźe a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroscźi

Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
„ „ 1 schtuku po 2 np.
porucza wulku dźělbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Běrnjaze korbiki,

s witkow dźěłane, s kralowskeho wustawa w Rakezach, schtuka po 25—30 np., ßu na pschedan pola **Zimmermanna,** korbarja w Kamjenej.

Ja stajnje 1 punt **žita** sa 1 punt dobreho **khlěba** wuměnjam.

Aug. Sieber, pjekaŕski mischtr na hospitalskej haßy cźißło 5.

Ja podpißany s tutym wobßwědczu, so ßym **Wrótßławski běły bróstsyrop** knjesa **G. A. W. Mayera** s haptyki knjesa Antona Paspergera k Sswj. Salvatorej w Raabje **psche saßakły katarrh, njepschestawazy kaschel a płuzowu khrjachoczinu s wubjernym wuspěchom trjebał,** a po wužiwanju někotrych bleschow **ßwoju strowoscź dospołnje porjedźił, duž jón ja kóždemu, kotryž je s tajkej khoroscźu wobcźeženy, s najlěpschim dowěrjenjom poruczam.**

W Raabje, 25. junija 1864.

Sigmund v. Deáky,
biskop w Casaropele a wulki probst raabskeho domskeho tachantstwa.

W Budyschinje dostacź pola **Otto Engerta** na snutskownej lawskej haßy

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucza ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu ßół,** kaž tež erfurtske **kamjeńte ßele** a **kamjenje k likanju** w snatej ßuchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Do

Kapstadta a Awstralije

scźele paßažirow s direktnej parnej łódźu

s Hamburga 15. septembra

C. A. Matthei
w Hamburgu, Rödingsmarkt 57.

Pschemĕnjenje khlamow.

Cžeſcženym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcže ſ tutym k nawjedženju dawamoj, ſo ßo naju

drogowe, kolonialne a barbotworowe khlamy

wot **póndžele 15. t. m.** w naju nowej khĕži

w hoſcženzu „k ſlotej hwĕſdže“ na žitnych wikach

namakaja.

Sa dotalne, namaj ſpožčžene dowĕrjenje prajimoj ßwój najpodwolniſchi džak a ſjenočžimoj ſ tym lubjenje, ſo budžemoj ßo pſchichodnje ſe wſchĕmi mozami njewuſtawajo prózowacž, ſo bychmoj ßebi ſe ſpĕſchnym poßłużenjom a ſ najkrucžiſchej ſprawnoſcžu wyßokowažene dowĕrjenje cžeſcženych Sserbow dobyłoj.

W Budyſchinje, 12. auguſta 1881.

S počžeſcžowanjom

Bratraj Mĕrſchaj (Gebr. Mierſch).

Cžeſcženym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcže k nawjedženju dawam, ſo móžu nĕtko

zementowe kamjeńtne platy,

ſ fabriki **zementowych kamjeńtnych tworow** knjeſow **Gebr. Pellmann** w Žitawje, po fabrikſkich płacžiſnach pſchedawacž.

Ja teho dla poručžam:

zementowe platy 0,30 □m., bĕłe a cžorne, □m. po 3 m. 20 np.,
„ „ 0,20 „ „ „ „ 3 „ 60 „
„ wóßomrózkate platy, bĕłe a pißane „ „ 5 „ 20 „

Dokelž mam jenož ſtaru, trajazu tworu na ſkładže, dawam mojim cžeſcženym wotebjerarjam w naſtupanju džeržliwoſcže połne rukowanje.

A. Lorenz,
kontor na Hoſchiz haßy 23.

Rjane **kubło,** 60 kórzow wulke, 20 kórzow dobreho drjewa, je ſe wſchĕmi žnjami a inventarom ſa 24,000 mk. pſchi napłacženju 12,000 mk. na pſchedań. Wſcho dalſche pola

G. Webera, wobkhadneho agenta
na bohatej haßy cžo. 20.

Jena **korcžma** na wßy, w dobrym położenju, je tunjo na pſchedań. Wſcho dalſche pola

G. Webera, wobkhadneho agenta
na bohatej haßy cžo. 20.

Wulke tunje jerje

ßym doſtał a poručžam ſ nich 10 ſchtuk po 54 np.

Ad. Rämſch
pſchi butrowych wikach.

Deki

ſa wucžaharjow poručža tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser
10 na žitnej haßy 10.

Ródny **hólz,** ßerbſkeje a nĕmſkeje rĕcže mózny, móže pola jeneho pſchekupza do wucžby ſtupicž. Hdže? je ſhonicž we wudawarni „Serb. Now.“

Palma mĕra na row

njebo **Hańže,**

k. **Jana Rädy,** hoſcženzarja w Budyſchinje,

mandželſkeje.

Tak ßy ty, Hańža lubowana,
Swój bĕh też hižom wobſankła
A ßy też hižom pohrjebana
Na Tuchor — luba ßwakowa —
Hdyž prjedy bĕſche khora była
Tu cžežko njedžel ſchtyrnacže
A boloſcže też wjele mĕła,
Dha Bóh cže ſe wſchoh' wumože.
Ty ženjena tu dwaj krócž bĕſche,
Krócž prĕni ſ Friedrich Küchlerjom
We Delnjej Kinje, kiž pak džĕſche
Tu bórſy ſ teho ßwĕta dom.
Haj, mandželſtwo ßmjercž roſtorhaſche
Sa ſchtyri lĕt a dwazecži,
Kiž Bóh tón Knjes tu žohnowaſche
Wſchak ſe ſcheſcžimi džĕcžimi.
A hlaj, wot tutych ſcheſcžich džĕcži,
Tſioch ßynow a tſioch džowcžičžkow,
Ssu hiſchcže žiwe na tym ßwĕcži
Dwaj ßynaj a dwĕ džowzy jow.
Ta ſtarſcha džowka — młoda jara —
Nĕtk pſched ßydomi lĕtami,
Jene a dwazecži lĕt ſtara,
Tych ßwojich pſches ßmjercž wopuſchcži.
Tón młódſchi ßyn, ach, tón pak bĕſche
Wot ßwojich lubych ſdaleny,
Tón pſches ßmjercž — hdyž rad domoj chžyſche —
Bu w Schleswigu prjecž hrabnjeny;
Też tón ſa ßwoje młode lĕta,
Hdyž bĕ lĕt tſi a dwazecži,
We zuſbje džĕſche ſ teho ßwĕta
A nĕtk pſchi mórſkim brjoſy ſpi.
To bĕchu cžežke podeńdženja,
Haj, ſrudne, ſtyſkne hodžiny,
Kiž ty pſches Boże dopuſchcženja
Też pſchecžerpicž tu mĕła ßy,
Ty pytaſche pak w Božim ßłowje
Ssej troſcht po' ßwojoh' ſbóžnika,
Hacž runje pſchi toh' ßyna rowje
Ssy wopłakacž joh' njemóhła.
Bóh pſchipóßła też ſaßo tebi
Tu ſprawnoh' wĕrnoh' pſchecželа,
Kiž ſ luboſczu je žadał ßebi,
So była ty joh' mandželſka,
To, hlaj, tón cžeßny wudowz bĕſche
Knjes Räda w Delnjej Kinje tu,
Kiž wotnajecž ßej hoſcženž chžyſche
Pſchi mĕſchczańſkim theateru.
Też tute mandželſtwo, te bĕſche
Kaž prĕnje, jara ſbožomne,
Kiž pak ßo bórſy dokonjeſche,
Lĕt ßydom jenož trajeſche.
Bóh wſa cže hižom ſ teho ßwĕta
Wot twojich lubowanych nĕt,
Hdyž pſchinjeßła bĕ ßwoje lĕta
Na ßydom a pjecždžeßat lĕt.
Twój mandželſki cže wopłakuje,
So Bóh waj' pſches ßmjercž dželit je,
A ßo też ſtyſknje dopomnjuje
Na dny a cžaßy ſbožomne,
Hdyž ty tak wokoł' njeho bĕſche
We ſprawnej wĕrnej luboſcži,
Schtož jedyn, to też druhi chžyſche,
A njebĕſchtaj we pſchekori.
Ty bu wot ßwojich wothladana
We khoroſcži hacž najlĕpje
A ſ lĕkarjemi wobſtarana,
Kiž wjaz hacž jenoh' mĕjeſche.
Bóh pak, kiž tebje lubowaſche
Pſches ßwojoh' Ssyna Khryſtußa,
Tón pſches ßmjercž tebi prajicž daſche:
„Pój domoj ke mni do njebja!“
Cže w ßmjercži ſrudnje wopłakachu
Schtyri džĕcži — luby mandželſki,
A wokoł' kaſchcža ſeſtupachu
Sso pſchecželjo też pornjo mi;
Też khudži tebje pſchewodžachu
A džaka ßylſy płakachu,
Kiž ty jim — kaž to wuprajachu —
Bĕ cžiniła wſchu dobrotu.
Bóh troſchtuj waß, hdyž wurudženi
Nĕtk ſa njej k njebju hladacže,
Tam junu wy ſ njej ſjednoczeni
Na wĕcžne ſaßo budžecže.
Hdyž je waſch bĕh ßo minył w ßwĕcži,
Haj, dha ta waſcha luba macž
Waß, luby mandželſki a džĕcži,
We njebju budže powitacž.
Tak ſpi nĕtk derje w khłódnym rowje,
Ty luba Rädžiz Hańža ty,
Na Tuchorju tam na kerchowje,
Hdžež ty nĕtk pohrjebana ßy;
Tam twoje cžĕło wotpočžuje,
Ta duſcha pak je we njebju,
Hdžež Božu khwalbu poſbĕhuje
Pſchi ßwojim lubym ſbóžniku.

Luba ßwakowa
Hana Pĕtſchyna ſ Brĕſy
(pſches Pĕtra Młónka).

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje

Čisło 34. **Sobotu 20. augusta 1881.** **Lětnik 40.**

Wampyŕ.

(Powjedančko wot B. D.)

Hanzyny nan běše bohaty bur, a jeje macź dobra hospoša; duź šo jim w hromadźe derje dźěše. A dokelź běše Hanka jeju jeniczke, ju paßeschtaj kaž šwoju serniczku a skubkowaschtaj w bohabojoscźi a pózcźiwoscźi. Hanka běše tsinacze lět. Ale hdyž šo njedźelu na wjeczor wjeßne holzy pod starej lipu psched Schołcźiz dworom shromadźowachu, młódše tu, starše tam, dha šo Hanka, kaž budźiše šo to šamo wot šo rosymiło, stajnje wjetschim holzam pschiwda a šo we wschěm s nimi runaše. A dźiwa doscź, kaž woskocźiwe a wumyßlene też te w tymle nastupanju hewak běchu, wone Hanku jako poknoprawnu towarschku do šwojeje šrjedźisny pschijachu.

Běše też wo prawdźe radoscź na nju hladacź: ramjenjate, saßadźite holczo, a tola runa, schwižna kaž jědła, hibicźiwa kaž wjewjerza; jeje włoßy, kaž šomot cźorne, po khribjecźe dele wißachu, wuschiknje splecźene do dołhich wopuschow, do kotrychž kónczkow běchu cźerwjene židźane banczíki swite; pod wyßokim cźołom błyschcźeschtej šo, schkitowanej wot hustych cźornych židźanych mikawczkow, dwě wóczźy, módrischej dyžli módrina njebjeska, a shladowaschtej do rjaneho šwěta wjeßele kaž běły dźeń; hdyž šo hubzy, cźerwjenej kaž krej, poßměwknyschtej, pokasa šo na kóždym tym młódnym liczku mała jamka; tajka jamka běše tež pod delnjej hubku; a kak wuschiknje ruzy wscho pschimaschtej, a kak spěschnje nosy stupaschtej! Tak rjanu šuknju s wjeßnych holzow žana njeměješe, kaž Hanka; a tón rózicźkaty židźany schórzuch, nad kotrymž šo scherołke židźane banty smahowachu! haj, tež lazk, pod kotrymž šo koschulka khowasche, běła kaž šněh, běše s luteje židy. Cźim bóle šo Hanka roswiwacź pocźa, cźim bóle šo pokasa, so drje je w Sserbach mało holzow jeje runjecźa. Je duź dźiw, so hólzy pocźachu sa njej hladacź a so běše kóždy stajnje swólniwy, jej schtožkuli k woli scźinicź, haj so běchu w tym psches jene, so je temu hódno sawidźecź, kiž směje něhdy sboże, rjanu Hanku šwoju mjenowacź?

A kaž běše widźecź, Hanka šama też wjedźeše, so je w njej něschto woßebite; pschetož hdyž s wjeßnymi towarschkami pod lipu šedźeše abo po wßy khodźeše, dha žanemu hólzej njedowoli, so by šo jej bliżił; wona drje jeho rad měješe, hdyž pytny, kak šo hólzam lubi, haj cźasto hischcźe to šwoje pschiczíni, temu abo druhemu hłowu sawjercźecź, a jich rady k lěpschemu pomě, wo prawdźe pak jich wschěch sdalenych wot šo dźerżeše. Teho dla też ju hordu Hanku mjenowachu a měnjachu, so šo, kaž je w Sserbach sa burske holzy waschnje, burskemu njewuda, ale so šebi knjesyka s manschetkami sa muża wubjerje. Hanka k wschemu temu šmějo haj praji, ale — hólzow měješe šebi s dala.

Sswojim towarschkam pak běše najlěpscha pschecźelniza, haj cźasto je s tym a druhim swjeßeli: pak jim plinzow napjecźe, pak w mlózy jahły nawari, hacź tak butra na nich steješe, pak je na khofej pscheproßy, pak jim saßo hornz warjenych šuscheńkow wobradźi: wschako też to derje móżeše, hdyž běše jenicźka dźowka najbohatscheho bura wo wßy. A běsche-li žana s wjeßnych towarschkow kmótra, dyrbješe ju Hanka hotowacź pomhacź a pyschicź, pschetož nichtó šo na to tak njewusteješe, kaž wona: jenož wona prawje wutrjechi, hdźe ma šo banczik abo šekla sawjasacź; wonjeschko, kotrež wona swjasa, bě sa dźiw rjane; haj, wona s niczeho wscho scźinicź wjedźeše; hdyž tu šnadź w symje žane kwětki njeběchu, wona s někotrych kopjeschkow a šłómjanych kwětkow, kotrež w jeje ruzy dźiwnje woživichu a womkodźichu, najrjeńschu pychu shotowacź wjedźeše. W tym nichtó psche nju njebě. A tola wona to nihdźe wuknyła njeběše, — to pola njeje šamo wot šo pschińdźe.

Nasyma tu běše, a po starym waschnju sapocźa šo po Měrczínje holcźa pschasa: wschě šo w jenym domje shromadźa, kóżda pschinješe dobry kusk šobu, pjeku šłódke kulki, warja šuscheńki, pschadu a jědźa a pija a wjeßela šo. Tak šo seńdźechu a Hanka s nimi, napjecźichu a nawarichu sa wschěch doscź. Wjecźor pschińdźechu też hólzy, jedyn s hußlemi, druhi s pischcźelu a spěwachu a rejwachu a běchu wschitzy wjeßeli. Też Hanka běše šobu wjeßela a spěwasche, ale k reji šo narěczecź dacź nochźyšche; wona bě pschehorda, hacź so budźiše šo jeje žadyn pachoł dótknycź šměł. Skóncźnje da šo k reji naproßycź, ale s tym wuměnjenjom, so šo jeje rejwar njedótknje, ale so šam rejwje, a wona też šama. Kaž pak sarejwa, šo wschitzy do njeje sahladachu; to běše jedyn hłóß, tak lubosnu rejwarku hischcźe widźeli njejßmy.

Na dobo sastupi do domu młodźenz, kotrehož tu prjedy nichtó widźał njeje: šam po šebje rjany hólz a tak cźiscźe a pyschnje sdrascźeny, kaž šo šamych najbohatschich burow dźěcźi rědko hdźe drascźa; jeniczka jeho bramata cźapka, schto je ta hódna! a kabat a kholowy s najcźeńscheho šukna! Wón wschěch postrowi, holzy witaja jeho na pschasu, a hnydom wucźehnje wón móscheń pjenjes a póscźele po piwo, po šłódki palenz a póprjanzy. Duź jena s pschelcźow šwojemu bratrej kiwnje, so by hnydom po te šłódkoscźe schoł, tón pak, dostawschi pjenjes wot zuseho młodźenza, steji a steji a pjenjes mjes porstami wjercźi. „Psche cźo dha njeńdźesch?“ Wón pak pokasuje, so je jemu zusnik w město dweju abo schtyrjoch šlěbornych woprawdźity cźerwjeny skoty dał! Zusy na njeho pohladnje a rjeknje: „Schto wo to, to je wscho jene; pschezo dźi, korczmar pjenjes wuměni; a je-li so niz, wsmi sa wscho; sjěscźe a wupijecźe-li wscho, — cźim lěpje . . . .“ Wschitzy pschitomni pohladnychu na njeho, potom jedyn na druheho, a womjelknychu: tajkich bohaczkow šebi w naschej wokolnoscźi pytaj! . . .

S piwom, šłódkim palenzom a póprjanzami sacźeže do pschasy nowa wjeßeloscź. Hanka zusnikej reju njesapowje, a tak je wón

zyliczki wjeczor jenicźzy ſ njej rejwak, ſo ßo ſdaſche, ſo je ßo ſ raſom do Hanki ſalubowak; ale też wona luboſniſcho na njeho pohladowaſche dyžli na Michaka a na druhich. A rejwaſche wón tak, ſo ßo na njeho nahladacź njemóžachu a wſchitzy prajachu, ſo je wón jenicźki Hanzy runjecźa.

Bližeſche ßo poknóz, a hóſcź praji, ſo je ſa njeho cźaß domoj, woſmje ßwoju bramatu cźapku, wutrěje ßebi ſe židźanym rubiſchkom pót ſ woblicźa a proßy Hanku, ſo chzyła jeho pſchewodźecź, runjeż jenož hacź pſched wrota. Dokelž wona hnydom do teho njeſwoli, jej pſchelcźe porokowacź poczachu: „Dźi“, wone rjeknychu, „pſche cźo tajkeho duſchneho cźlowjeka pſchewodźecź njedyrbjaka?“ Hdyž pak běſchtaj ſ domu wuſtupiłoj, wón Hanku wokoſchi a ßo jeje wopraſcha: „Chzeſch moja žona bycź?“ Wona wotmolwi: „Wy ſcźe, kaž ßo ſda, dobry cźlowjek; a ſechzecźe-li mje, cźeho dla ja njedyrbjała chzycź?“ Wón ju ſaßo wokoſchi a woteńdźe.

Sso wrócźiwſchi Hanka jenož krótki cźaß hiſchcźe na pſchaſy woſta, ſrudna, ſamyßlena, a nichtó ju ſwjeßelicź njemóžeſche. To je wěrno, wona wſchak běſche też prjedy horda była a ßama ſa ßo, a tola wona nětko ta njeběſche, ſchtož hewak; to wſchitzy pytnychu a teho dla ßmějo jenohłóßnje měnjachu, ſo je Hanka do zuſnika ſalubowana a nětko hakle prawje nikoho druheho ſa ßwojeho runjecźa njepóſnaje; tamón hóſcź pak dyrbjeſche bohaty kubleŕ bycź, je-li ſo niz ſemjan, ale nichtó njewjedźeſche, ſ wotkel je ßo wſak.

Michak, kotrehož naſpomnichmy, ßłyſcheſche też wſcho tole mjelcźo, běſche hiſchcźe ſrudniſchi dyžli Hanka a dźěſche bórſy w ßwoju ſtronu. To běſche duſchny, haj ßmjercźduſchny hólz, a niz tak bohaty, ale proſty a dźěławy, kotryž dawno hižom hordu Hanku lubowaſche, bjes teho ſo by ßebi ſwěrił jej to rjez, a žaneje nadźije njeměješe, ßwoje ſboże widźecź, dokelž wona na njeho njepohladny, a wón ſpóſna, ſo ßu jej jeho prózowanja, ßo jej ſpodobacź, woſtudke . . . Hłuboko ſdychnywſchi ßo wón wotßali, poßedźa hiſchcźe maku hodźinku na ławzy pſched ßwojej khěžku, ſ dała pſchipoßłuchajo, kak ßu na pſchaſy wjeßeli, a myßło na ßwoje horjo, potom pak dźěſche do khěžki, hdźež nan a macź hižom dawno ſpaſchtaj, a wupſchěſtrje ßo ſrudnuſchki na ßwoje póßło. „Ja žaneho ſboża widźecź njedyrbju“, wón pomyßli; „druhu pak ßebi njewoſmu, wo druhu wutroba njerodźi; tak chzu ßo ßam bědźicź, ſo dźeń wob dźeń ſańdźe, hacź do ßmjercźe . . .“

Hanka pſchińdźe domoj, a macź ßo ju wuwopraſcha, hacź je ßo ji lubiło a ſchto ßu tam ſapocźeli na pſchaſy? Hanka wupowjeda wſcho, a ſo je tam zuſy młodźenz byk, rjany a bohaty, a kotryž je zyły wjeczor jenož ſ njej rejwak a jej žeńtwu ßlubił. „Schtó dha wón je“, ßo macź wopraſcha, „a ſ wotkel?“ — „Njewěm.“ — „Tak tam ty, mój hołbiko, jutſje wjeczor ſaßo póńdźeſch, a ſwuwopraſchuj ßo jeho pěknje wo wſchěm!“

(Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 8. auguſta.

Něhduſchi pſchekupz J. A. Zimmer ſ Wrótßławja bě wobſkorżeny, ſo je 14. junija t. l. we Wehliz hoſcźeńzu w Maleſchezach jedyn kłobuk, 3 mk. hódny, kranył a bjes rjemjeßkniſkeho wopißma (gewerbeſchein) w budyſkim hamtſkim hetmanſtwje ſe ſchokoladu, thejom atd. wikował. Wón bu woſpjetneho paduchſtwa a njeſakonſkeho wikowanja dla k 10 mk. khoſtanja a dwělětnemu ſhubjenju cźeßnych prawow wotßudźeny.

Wotroczk Jakub Kozor ſ Wotrowa ßo paduchſtwa woſtajicź njemóże. W cźaßu wot jutrow hacź do julija je wón na wjazorych měſtach jebał, pſchekſchiwjał a pakoſcźił. Njepolěpſchomny njedocźink bu dla woſpjetneho paduchſtwa k tſjom lětam khoſtańnje (zuchthaus) a k ſchěſcźlětnemu ſhubjenju cźeßnych prawow wotßudźeny.

Lawniſki ßud 5. a 9. auguſta.

Krawz Pětr Marcźink ſ Dobroſchez běſche 7. junija t. l. w ßwojim domje pſchi ſwadźe ſe ßwojej žonu tutu ſe želeſnej, kóhcź dołhej hoku někotre raſy pſches khribjet a lěwe ramjo dyrił, tak ſo bě jejne cźěło na tychle měſtnach ſ krwju podběžane. Wobſkorżeny doſta dla cźělneho wobſchkodźenja dwě njedźeli jaſtwa.

Michał Haſcha w Radworju běſche w Poklenkez korczmje powjedał, ſo je ras wjeczor pſchi ſaſtupje do ßwojeje ſtwy w njej brěmjo palazych lapow namakał, kotreż je po ſdacźu ßyn kublerja M. Měta ſ Bronja ſ woknom nuts cźißnył. Dokelž běſche ßebi Haſcha tele rěcźe teho dla wumyßlił, ſo by ſ tym mjeno Mětoweho ßyna pſched ludźimi wonjecźeſcźił, bu wón k tydźenju jaſtwa wotßudźeny.

Skórżba żiwnoſcźerki J. E. Zachmannoweje ſ Hornich Jikoz pſchecźiwo hoſpodarſkemu pomoznikej Rjencźej w Kóſkach bu na ſkórżbnizyne žadanje ſběhnjena.

Hoſpodarſki pomoznik J. A. Wicźas ſe Sſkónkez ma pjecź markow khoſtanja płacźicź, dokelž je 19. junija t. l. na bärwałdſkim tſelniſchcźu pſchecźiwo jenemu podwyſchkej, kotryž tam w ßłużbje ßwoju pſchißłuſchnoſcź wobſtaraſche, cźeſcźranjaze ßłowa měł.

Pokroczowanſki ſchuleŕ Jan Zakta ſ Kamjeneje, kotryž bě 4. julija kublerjej Schreierej kſchud kranył, bu dla jeho młodoſcźe jenož ſ khutnym poßwarjenjom pokhoſtany.

Powołanſka komora 12. auguſta.

Wotroczkaj Hendrich Ernſt a Handrij Kſchidel w Dubrawzy a ſahrodniſka żiwnoſcźerka Madlena Kſchidelowa rodź. Nucźanez w tej ßamej wßy buchu 20. meje t. l. wot tudomneho ławniſkeho ßuda ſa njewinowatych ſpóſnacźi. Statny rěcźnik běſche pſchecźiwo tutemu wußudej powołanje ſapołożił, ſchtož mějeſche tón wuſpěch, ſo bu Hendrich Ernſt Kſchidel k jenemu dnjej jaſtwa wotßudźeny a jeho bratr Handrij poßwarjeny, Kſchidelowa pak ßo khoſtanja ſminy.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Po poßlednim ludliczenju wot 1. dezembra 1880 ma ſakſke kraleſtwo 2,972,805 wobydlerjow a to 1,445,330 mużſkich a 1,527,475 żónſkich, po tajkim 82,145 wjazy żónſkich, dyžli mużſkich. W lěcźe 1875 mějeſche Sakſka 2,760,586 wobydlerjow, duż je ßo wona ſa pjecź lět wo 212,219 wobydlerjow pſchiſſporika.

Hrożerſke liſty, kotreż je němſki khěžor w poßlednim cźaßu doſtawał, ßu, kaž je polizija wußlědźika, wot jeneho 18lětneho domjazeho wucźerja ſ mjenom Liedke w Stargardtu naſtajane a wotpóßłane. Liedka dawaſche liſty ßwojim ſchulerjm wotpißacź a je potom do póſtſkeho kaſchcźika w Hochſtieblawje cźißny. Dwaj liſtaj, kotrejż běſche wón ſhubił, jeho pſcheradźiſchtaj. Wyſche teho je tutón młody cźlowjek cźaſto pſched tajkimi ludźimi, kotrychž ſa ſozialdemokratow ſnajeſche, na khěžora ßwarił a pſchecźiwo njemu pohórſchaze rěcźe měł.

— Stajnje na to dźěłaja, kak bychu wójnſku bróń wudokonjeli a polěpſcheli. Nětko ßu nowu ſpěſchnje tſělazu tſělbu ſa infanteriju wunamakali, kotraż ſa jenu minutu 23—24 krócź wutſěli. Wona ſ 19 dźělow wobſteji a waži $10\frac{1}{2}$ punta.

— Dr. Emil Fleiſcher w Draždźanach je nowu maſchinu ſa łódźe (ſchiff) wunamakał. Tale maſchina, kotraż jenož jara mało

pary potrjeba a ßo ſ wjetſcha ſ wodu cźěri, je pruhowanſku jěſbu w kielſkim pſchiſtawje ſ dobrym wuſpěchom wobſtaka.

— W Stettinje, hdźež bě ßo hižom ſańdźenu póndźelu lud pſchecźiwo židam ſběhnyk ale ßo hiſchcźe wot polizije ſbožownje roscźěrik, ßu ßo židowſke tumulty ßrjedu wjecźor woſpjetowali. Ludowe cźrjódy na namołwjenje poliziſtow njepoſkhachu, ale do nich ſ bleſchemi a kamjenjemi mjetachu. Wot halekowarjow, kotſiž chzychu židowſke domy a khlamy ſchtórmowacź, buchu póndźelu 19 a ßrjedu 20 ſajecźi. Kaž dr. Stöcker w Barlinje wobkrucźi, ßo židowſke tumulty w ſadnej Pomorſkej a wjecźornej Pruſkej wot židow ßamych ſe ſamyßkom wubudźa a organiſiruja, ſo bychu ſ tym profit ſcźinili. Wſchu ſchkodu mjenujcy, kotruž jenotliwi židźa na ßwojim ſamoženju cźerpja, ma jim po pruſkim ſakonju gmejna ſarunacź. A po prawym ßu ßo też wſchě židowſke njemëry ſ pukami ſapocźake, ſ kotrymiž buchu kſchecźijenjo wot židow nadpanjeni. Njeſdźěwany lud, wot židow lěta dołho pſcheſcźěhany a na najhórſche ſjebany a wuzyzany, ßo roſymi, ßebi to lubicź njeda a potom lohko ſ rosnjembrjenoſcźu mjeſy pſchekrocźi. Tola pſches hrube ekſzeßy ßo židowſtwo njeda pſchewinycź, wone ßo wjele bóle ſ tym wobtwjerdźi, dokelž winu potom na kſcheſcźijanow ßunje; jenož pſches mërne wojowanje pſchecźiwo židam w ſjawnym žiwjenju móże kſcheſcźijanſtwo ßwoje prawo w kraju ſaßo dobycź.

Awſtrija. Cźěſki lud bu pjatk tydźenja wot hórkeho njeſboža potrjecheny. Nowe cźěſke narodne dźiwadło (theater), kotrež mějeſche ßo na nowy měßaz wotewricź, je wot žadkaweho wóhnja ſaniczene. Sa cźož je pilnoſcź a woporniwoſcź zykeho naroda lětdźeßatki dołho ſkutkowała, na cźož cźěſki lud ſ hordej wjeßekoſcźu a jeho njepſchecźeljo ſe ſawiſcźu hladachu, bu ſa něktore hodźiny ſapuſcźene. Tam, hdźež ßo kraßny twar ſe wſchej rjanoſcźu k njebju ſběhaſche, ſteja nětko cźorne, ſrudne rospadanki. Tſizecźi lět dołho ſchëßnak po ſchëßnaku, krajzar po krajzarju ſhromadźowachu, najkhudſchi ßwoju ſcherjepatku pſchinjeßy, ſo by ßo zykemu ßwětej pokaſało, ſo cźěſki lud ßobu na wjerſchku kultury ſteji; tſinacze lět ßo hromada pilnych rukow a ßyła cźěſkich wumjekzow prózowaſche, ſo by ßo twar natwarił, kotryž budźiſche dźiwanje wſchitkich wubudźił, kotſiž bychu na njón pohladali — a nětko leži wſcha kraßnoſcź w próchu a popjele. Žałoßne ſakhadźenje płomjenjow ſ nutſka dźiwadła ßo ſkoro wopißacź njeda. Wot ruma ſa pſchihladowarjow, na najrjeńſcho wudebjeneho, wot ſ wulkej pychu wuhotowanych lożow, wot galerijow, wot jewiſchcźa ßu jenož hołe, proſte murje wyſche woſtake. Delni ſchoß je wjele kóhcźi wyßoko ſe żeleſnymi żerdźemi, ſ roſpadankami a ſe ſaſhibowanej koprowej tſěchu pokryty. Jenož w ſwonkownym dźěle dźiwadła buchu drohe ſcźěnſke wobraſy pſched ſaniczenjom ſdźerżane. Woßobna dźiwadliſka garderoba, knihownja, hudźbne inſtrumenty a wſchelake wobraſy a wěży w dwórſkej loži buchu płómjenjam wutorhnjene. Pſchepytanſka kommißija je tak wjele wußlědźika, ſo je woheń pſches to wuſchoł, ſo klampnarjo na łubi pónoj ſe żahkymi wuhlami powalichu, wot kotrychž něktore ſchkrě pſches jenu ſchmaru do moleŕſkeje ſale padźechu, hdźež ßo, wot nikoho pytnjene, dale żehlachu a žałoßne njeſboże naczinichu. Kraßne twarjenje ßo po tajkim na najwyſchſchim měſtnje ſapocźa palicź a jenož pſches w hromadu trjechenje wſchelakich njeſbożownych pſchipadow bě móżno, ſo ßo dźiwadło kaž woklep ßkomy ſpali. Kak je ßo to ſtacź móhło, hiſchcźe dźenßa wopſchijecź njemóża, tak wjele je wěſte, ſo ſtrażnikojo a nahladowarjo ßwoju winowatoſcź niz najmjenje njedopjelnichu. Jako kur a ſchkrě hižom ſ hornich rumow ßapachu a ßo woheń ſ njewěrjomnej ſpěſchnoſcźu roſſchërjeſche, hakle ßo njeho dohladachu, wſchudźe bě měſcheńza a rosmucźenoſcź. Palaze ſtwy, do kotrychž ßo dobywachu, běchu ſanknjene a klucźe ßo njemóżachu namakacź. W twarjenju je jara drohi wodowód, ſ kotrymž dyrbjało ßo pſchi wudyrjenju wóhnja zyke dźiwadło powodźicź, tola jako jón wotewrichu, niz kapki wody ſ njeho njewuběża, a też wodowe reſevoary běchu próſne, hacź runje rěka Woltawa w najwjetſchej bliſkoſcźi nimo běži. Żeleſny ſawěſchk, kotryž nětkotre tyßaz ſchëßnakow płacźi a kotryž dźiwadło do dweju dźělow dźěli, tak ſo ßo pſchi wóhnju jedyn dźěl wot druheho twjerdźe wotſankny, ßo njemóżeſche dele puſchcźicź, dokelž běſche ſ hrjadami ſaſtajeny. Też wóhnjowy telegraf w domje w porjedźe njeběſche, a dyrbjachu hakle daloko běżecź, prjedy hacź móżachu wóhnjowu woboru po pomoz wołacź. Ta pak ſaßo pſchepoſdźe a w małej cźrjódźe pſchińdźe. Jako ſkóncźnje ſe wſchěch bokow wóhnjowe mużſtwa k wopalniſchcźu khwatachu, běſche woheń, wot ßylneho wětſika naduty, tajku wobſchërnoſcź dobył, ſo wo prawdźe niczo dale wyſche njewoſta, hacź ſo kraßne, rjane dźiwadło ſrudnemu dóńtej pſchewoſtajo, jenož ßußodne twarjenja pſched ſaniczenjom wobarnowachu, ſchtož ßo też ſkóncźnje ſ najwjetſchej prózu radźi. Wokoło dźewjecźich hodźin ßo wjerch pocza ſaßypowacź a něktore minuty poſdźiſcho padźe kraßny krónſki ßwěcźnik ſ ropotom a praſkotanjom wot wyßokoſcźe dele. Wobdźělenje luda pſchi wurumowanju běſche tak powſchitkowne, ſo je dźiw, hdyž nichtó pſchi tym žiwjenje ſhubił njeje. Wutrobu pſchetorhazy napohlad bě, jako na dobo ſ woknami won, wot płomjenjow jaßnje poßwěcźenymi, w najwyſchſchim poſkhodźe tſjo mużojo wo pomoz wołachu a ßo bórſy po tym ſhubichu. W bliżſchej ſekundźe ſ nowa dźěl wjercha ſ hróſbnym ropotom dele praſkotaſche a tſjóch mużow mějachu hižom ſa morwych. Wot wóhnjoweje wobory buchu płachty wupſcheſtrjene a jedyn wot nich na ßmjercź ſtrachowany ſ khróbkym poſkokom płomjenjam wucźekny, bjes tym ſo ßo taj druhaj po ſchtrykach dele puſchcźiſchtaj. Woheń ſnutſka pſchezo wjetſchu wobſchërnoſcź doſtawaſche a bórſy tam niz jedyn jeniczki palenity kruch wjazy zyły njebě. Wſcho ßo ßmudźeſche a paleſche, ßamo ſa woknowymi ramami płomjenja liſachu, tak ſo běſche zyły wulki twar po wſchej ſchërokoſcźi a dołhoſcźi jeniczke wulke hłuboke wohnjowe morjo. Mnohotne ludowe hromady, kotrež ßo pſched dźiwadłom cźiſchcźachu a tłóczachu, běchu naſtork k druhemu ſrudnemu njeſbožu. Njedaloko dźiwadła běſche ßo lud na dźiwadłowej haßy, niże kotrejež hłuboko delka ferdinandſka haßa leži, ſhromadźił. Cźrjódy pſchezo ßylniſcho pſchecźiwo żeleſnemu płotej cźiſchcźachu, doniž ßo tón roskama a tſizecźo mużojo na ferdinandſku haßu padźechu, ſcheſcźo ßo pſchi tym tak ſtraſchnje wobſchkodźichu ſo dyrbjachu jich w korbje do hojerńje donjeſcź. Schkoda, kotraž je pſches njeſbożowny woheń naſtaka, wucźini wjazy dyžli 1 millijonu ſchëßnakow. Dźiwadło je jenož ſa 400,000 ſchëßnakow ſawěſcźene. Njeſboże, kotrež je cźěſki lud potrjechiło, je cźeżke, tola cźěſki lud wot njeho poraženy njeje, wón je hižom wjele ſrudoby pſchewinył a wón też tele domapytanje pſchětraje. S nowymi mozami budźe nowe dźiwadło twarjene, ſa krótki cźaß ßo na wopalniſchcźu nowy twar k njebjeßam poſběhnje. Narodne dźiwadło je było, a kajkež je było, tajke wone ſaßo budźe. Hiſchcźe tu ßamu nóz Cźechojo ſa nowe dźiwadło ſapocźachu hromadźicź a naſběrachu hižom ſa něktore hodźiny na 12,000 ſchëßnakow. Krónprynz Rudolf póßka 5000 ſchëßnakow, wěſto Praha wobſankny 50,000 ſchëßnakow nowemu dźiwadłu daricź. Něktore dny poſdźiſcho po zykych Cźechach pjenjeſy hromadźowachu, njewuſtawaze woporniwoſcź cźěſkeho luda budźe bórſy ſaßo ſchkodu wurunacź, kotruž je wohnjowe njeſboże

nacźiniło. S nowa budźe ßo k dźiwadłu kamjeń na kamjeń pokładnyć, doniż budźe saßo stejecź se wschej pychu woßebne twarjenje s zykej sańdźenej kraßnoscźu a rjanoscźu. — Tak wjele kaž ßo sběrki sa cźěske nowe dźiwadło hacź do sańdźeneho schtwórtka pschewidźecź dachu, je hižom na 300,000 schěßnakow, po tajkim něhdźe pokojza pjenjes, sa twar nusnych, nahromadźenych. Sa dwě lěcźe móże dźiwadło s nowa natwarjene bycź. Sskawa narodnej woporniwoscźi cźěskeho ludu!

Franzowska. Franzowska ßo tu khwilu jenoż wo wólby stara. Jenoż schtoż ßo na nje pocźahuje, namaka pola Franzowsow kedźbliwoscź. Gambecźe ßo wot kommunardow dale najhrubische wudma dawaja. „Paduch" a „pakostnik" ßu hischcźe nježne wurasy. Woßebje Gambecźe winu dawaja, so je wón w lěcźe 1871 pschi wójnskej pożcźonzy Franzowsku sjebał. Wólba a shromadźizna w Charonnje, w kotrejž chzyschе Gambetta ßwój programm roswicź, bě wot dźeßacź tyßaz (tawsynt) ludźi wopytana a ßo s halekowanskim wokanjom sapocźa. Gambetta wospjet spytasche ßebi poßłuchanje dobycź, wón s kijom na blido pjerjesche, tola podarmo; jenoż jeho najbliżschi ßußodźa mózachu někotre ßłowa sroßymicź. Jako bě ßo Gambetta skoro pók hodźiny podarmo prózował, lud směrowacź, ßo wón wotßali a shromadźizna bu sběhnjena. W poßlednim cźaßu je Gambetta jene poraźenje po druhim dostał a to sa njeho na žane dobre wjedro pschi wólbach njepokasuje.

Jendźelska. Jendźelski prěni minister Gladston je skónczńje w parlamencźe krajny reformski sakoń sa Irlandsku pscheczźischczał. Ssnadź nětko psches to njemér a njepokoj bjes irlandskimi burami pscheschtanje. Je-li so ßo wot Irlandskich prawa, kotrež jim nowy sakoń poskicźuje, derje wužiwaja, móże ßo bjes nimi lohko ßwobodne burstwo roswicź.

Rußowska. S nowa ßo powjescź powjeda, so śmeje po skónczenju manövrow w Kraßnym Sselu pola Petersburga ruski khěžor s němskim a awstriskim khěžorom sendźenje. — Nihilistu Grünberga, kotrehož běchu w Belgradźe w Sserbiji sajeli, ßu ruskemu knježerstwu pschepodali. Ruske knježerstwo ßo nadźija, so budźe psches njeho cźim skerje wo nadpadach, kotrež ßo pscheczźiwo khěžorej Alexandrej II. we wukraju dźěkaja, snajomnoscź dostacź, dokelž je Grünberg jedyn s najprěńschich nihilistiskich wodźicźerjow.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu njedźelu rano w schescźich hodźinach ßo kóń hucźinjanskeho pósta na hłownym torhoschcźu spłóschi. Wón s wosom se satraschnej spěschnoscźu nimo hłowneje straże na rěsniske torhoschcźo cźerjesche, hdźež wós do latarnje, psched radnej khěžu stejazeje, s tajkej mozu praßny, so buchu cźi tśjo pucźowarjo, dwaj mužaj a jena žona, kotśiž w nim ßedźachu, na plestr wrjeßnjeni a jene koło wottorhnjene. Kóń nětko s tśikoleßatym wosom dale cźerjesche a storcźi pódla hoscźeńza „k skotemu hodlerjej" s wosom do sawrjenych khlamow optikuża Sturma. Wotmach běsche tak ßylny, so buchu wokeńzy na cźiste roslemjene, haj ßamo s nutska nich wulke durjowe wokno rosraźene. Spłóschany kóń budźische ßnano hischcźe wjazy schkody nacźinił, hdyž jeho na poßledk njebychu doscźahnyli a směrowali. Wot tych tśjoch ludźi, kotśiž buchu s wosa cźißnjeni, na wulke sboże nichtó žaneje schkody cźerpił njeje, khiba so bě ßebi jena žona wulku dźěru do ßuknje pschi tym rósdrěła.

— Knjes Handrij Měto s Wyßokeje pola Łasa je w tychle dnjach duchowne pruhowanje w Lipsku s dobrej khwalbu wobstał.

S Wujesda pola Pomorez. Sańdźenu njedźelu wjecźor 3/4 9 hodźin tu w twarjenjach kublerja Wicźasa woheń wudyri, kotryž sa krótki cźaß domske, brózeń a kólnju do prócha a popjeła pschewobrocźi. Kubło běsche wot jeneho najeńka wobydlene, kotremuž je ßo nimale wschitko spaliło. Jene ßwinjo a dwě kosy ßu w płómjenjach kónz wsałe. — Tón ßamy dźeń bu tu jedyn żelesnizowy nahladowar pschi wobstaranju ßwojeje ßłużby wot Božeje ruczki sajaty.

S Maleschez. Njedźelu 14. augusta rano w 3 hodźinach je ßo tu khěża a kólnja khěžkarja Handrija Raka wotpaliła.

-a. S Jatßobja. W naschich knježich hatach, knjesej rycźerkublerjej Fischerej nad Kupoj ßłuschazych, nadeńdźesch tu a tam rostlinu, nam hacź dotal zyle njesnatu, kotraž ßo traž po zykej Saksonskej wjazy njenamaka. Je to Cicania aquatica, ßerbski traž móhła ßo mjenowacź „wódny wowß". To je rostlina, naschemu wowßej podobna, ale wjele wjetscha we wschěch dźělach. Doroscźenu hischcźe ju njewidźach, ale to ßo do prědka prajicź hodźi, so někotre kóhcźe wyßoka naroscźe. Jena jeniczka kitka tehole hobrskeho wowßa ma na wschě 400 sornjatkow. Do hatow ßo tale wódna rostlina ßyje, dokelž ßu jeje płody abo sorna dobra a kormjaza piza sa ryby, woßebnje sa karpy. Domisna „wódneho wowßa" je Amerika, hdźež wón w hatach dźiwi roscźe. Knjes Fischer je ßymjo direktnje s Ameriki dostał, ale też po tym sapłacźił, — 26 markow sa punt! — Schtóż je traž psched lětami tudy pobył, tón ßo dźenßa wjazy njedopósnaje na naschim knježim dworje, na naschich honach: s dźěla nowe twarjenja, wscho na najlěpje a po najnowschim waschnju sarjadowane, wschudźe nowe haty, a pschezo wjazy nowych ßo hischcźe twari; a schtoż tu prjedy nichtó snał njeje, wjerba ßo we wulkim plahuje. Je to tajka wjerba, s kotrejež witkow ßo korby pletu; teje pak ßu saßo wschelake druźiny. Schtoż tule wjerbowu kulturu nastupa, dha je s njej, s najmjeńscha na wěsty cźaß lěta, w naschej stronje zyle nowa industrija nastaka. Hdyž ßo nalěto wjerbowe witki rěsaja, dha ma wjele stow rukow dźěło s bělenjom tychle witkow, njedźiwajzy tudy na to stajne dźěło, kotrež wjerbowa kultura psches zyle lěto žada, hdyž ma ßo wobkopowacź, plěcź, hußańzy sběracź a t. d. Bělenje wjerbowych witkow wobstaraja s mało wuwsacźemi dźěcźi s wokolnych wßow, a móże ßebi pilny hólcźeż pschi tym hacź do 70 a 80 np. saßłużicź, wo cźimž mějach wospjet składnoscź, ßo pscheßwědcźicź. To je sawěscźe s wužitkom sa naschn wokolnoscź, hdźež na dźěłacźerjoch njepobrachuje. Wschě tole dźěło a też ßamu wjerbowu kulturu wodźi nasch knježi hajnik, k. Zettwitz. Kóżde lěto ßo wjazy wjerbow ßadźa, tak so budźe nascha wjerbowa kultura we ßwojim cźaßu najskerje wulkotna.

S Wojerez. Sańdźenu ßrjedu ßu ßo tu na dobo tśi woßoby, dwaj mužaj a jena žona, wobwěßnyke. Žonje a jenemu wot mužow bu pak hischcźe žiwjenje sdźerżane, dokelž jeju cźaßa doscź wotrěsnychu. Druhi muž, kotryž je pytanu hrosnu ßmjercź namakał, ßo Popel mjenuje, wón bě dźěłacźeŕ na żelesnizy a sawostaji žonu a schtyri njewotroscźene dźěcźi. Pschicźiny tychle bjesbóżnych ßamomordarskich njeskutkow snate njeju.

Přilopk.

* Rano sahe je tu khwilu na njebju najnowschi komet widźecź. Wón ßo k dołhemu wjecźorej k wulkemu mjedwjedźej (barej) hiba, do kotrehož wón w tychle dnjach sastupi. Najwjetschu jaßnoscź śmeje komet wot 20.—27. augusta a budźe tehdom pod njebjeskej wahu stejecź.

* Prawe dźiwanje wubudźuje saßudźenje khudźinskeho prjódkstejerja Lipphardta w Barlinje. Tutón bu k 10 létam khostarnje (zuchthaus) wotßudźeny, dokelž je wón w 58 snatych padach khudźinske pjenjesy pschekschiwił a cźasto podpjeranych khudych nusował, so dyrbja w jeho khlamach po wyßokich płacźisnach twory kupowacź, na poßledk běsche wón też wjele kwittonkow falschował.

* W Landsbergu ßu wobydlerjo psches hrosne, žałoßne skónzowanje a ßamomordarstwo do njeměra stajeni. Steinez mandźelskaj běschtaj hižom dołho w swadźe bjes ßobu žiwaj bykoj, skónczńje ßo žona wot muża dźělesche. Wot wjecźerskich myßlow cźerjeny, ßo Stein 8. augusta w nozy wot 11—12 hodźin do wobydlenja ßwojeje žony poda, kotraž běsche s hrosu psched ßwojim mužom wótru ßekeru psched kožo pokładła. Stein namaka žonu w sparju leżazu. Ssekeru wuhladawschi wón s njej s tajkim wotmachom do žonineje hłowy dyri, so bu nop wschón rosschcźěpjeny a mosny daloko pó jstwje lětachu. Jako běsche ßo mordar pscheßwědcźił, so je jeho žona morwa, běżesche wón k rězy Warcźe a ßo na tajke waschnje tepi, so hłowu do wody tykny, bjes tym so hewak na ßuchim kraju leżesche. W tutym położenju bu wón wot dweju łódźnikow jako cźěło nadeńdźeny.

* W Němskej Lischi je jedyn hewak pilny a dźěławy muž (pohoncź) ßwoje tśi dźěcźi a potom ßebje ßameho wobwěßnył. Wón běsche ßebi sa dołhe lěta 3600 mk. s wulkej prózu nalutował a tele pjenjesy psches jebarskich židow shubił. Na jenu papjerku wón napiła, so tutu schkodu pschětracź njemóże a so chze ßwojej žonje staroscź dla dźěcźi wsacź.

* W Reinsdorfje skhori w tychle dnjach jena ßwójba po jěʒenju wot khlěba, w kotrymž běsche, kaž posʒíschо pschepytanje pokasa, schtwórteho dźěla sporuschk saměschany. Starschi ßyn drje ßo po cźežkej khoroscźi saßo wustrowi, tola 8lětny hólcžeż je na sajědojcźenje wumrjek.

* Ska mazocha, kaž hórscha bycź njemóže, je druha žona pohonczu Bjedricha Löttera w Friedrichsgrünje, Louisa Stangez ſ Hammerbrücka. Tjo hólzy ſ prěnjeho mandźelstwa běchu žonje na pucźu, duž wona tych ßamych njepschestawajo na žadławe waschnje dracžowasche a pschescźěhasche; starschemu 14lětnemu je wona tak njeßmilnje hłodu tradacź daka, so wón w schuli ßwojim towarschom khlěb ſ hłodom kranysche a teho dla nětko w polěpschazym wustawje w Bräunsdorfje ßedźi. Taj dwaj druhaj — tsinacźe a wóßomlětny — staj ſ hłodom hischcźe jenož kóscź a koža; starscheho je wona bjes druhim cźwilowanjom, cźasto jeho sa blido swjasawschi, tak njecźlowjecźnje se suwakom bika, so běsche jeho cźěło zyle ſ blakami pokryte, a jeho też wo durje a wo scźěnu mjetaka. Wóßomlětneho Ernsta je wona wo schpundowanje cźißka, jemu potom na žiwocźe teptaka, ſ rukomaj sa schiju dajika, jemu ſ mozu schalku petroleja do huby kinyka ſ hroženjom, so jeho skónzuje, je-li so wolij njepije. Jako hólcžeż potom wrócźesche, je jeho wona do kuchenje wlekka a jemu ſ myjazej lapu hubu satykaka. Dale je wona makemu Ernstej, jako tón prajesche, chzemy tola jěscź, horzu sopu do woblicža linyka. Temule hólzej je wona też wulku liczbu schwablczkowych hłójczkow do khoseja cźißka. Hólcžeż to pytny a dyrbjesche po picźu khoseja saßo wrócźecź. Dale je wona hólza Gustava k paduchstwu sawjedka. Wona hrožesche, so jeho saraſy, je-li so krawzej Klemmej w Falkensteinje kholowy njekranje. Hólcžeż to cźinjesche. Kajka hrosna, žadława, njekniczomna wutroba k temu ßkuscha, tajke cźwilowanja a schtož je hłowna wěz, lěta dołho wobeńcź. Pschecźiwo tajkej saßakkej njecźlowjecźnoscźi ßo też wschitkim wußud khostanskeje komory w Plawenje w Voigtlandźe: 3 lěta 5 měßazow jastwa — pschе niski bycź sda.

* We wokolnoscźi Paßawa ßu ßo žně lětßa wubjernje derje radźike. Nihdźe bróžnje doßahacź nochzedźa, nihdźe njemóža bohate žně zyle pod tšěchu khowacź. Wo dnjo a w nozy dyrbja pilnje mlócźicź, so by wonka leżaze žito rum w bróžnjach dostało. Rožka cźežka, pschenża rjana, wowßa wjele — tak wot tam pißaja.

* Najßylnischi cźlowjek po wschej Europje je bajerski piwarz Semmelmann w Irlbachu pola Paßawa. Wón njedawno kowarski nakow, 484 puntow cźežki, ſ jenym porstom sběže, a posʒíschо teho runja ſ jenym porstom 45 starych murjerskich zyhelow, wot kotrychž jedyn zyhel 12 puntow waži, po tajkim w hromadźe cźežu wot 540 puntow.

* Spěschny běhar Iwan Smjerticź je njedźelu dopołdnja w 11 hodźinach rjecźasny mósť w Peschcźe pschekrocźił a ſ tym wjetu dobył, po kotrejž dyrbjesche wón sa 30 dnjow wot Parisa hacź do Peschta běžecź. Wón je sa tónle daloki pucź jenož 28 dnjow a 3½ hodźiny trjebał.

Wukasy wyschnoscźe.

§ 23. auguſta t. l., dopołdnja w 11 hodźinach, ma ßo połeńſtwo (połkubło) njebo J. K. A. Königa w Koßarni, na 16,950 mk. taksirowane, na pschеßadźowanje pschedawacź. Dźeń posʒíschо, dopołdnja w 8 hodźinach, budźe ßo tam wschón morwy a žiwy inventar sa hotowe pjenjesy na pschеßadźowanje pschedawacź.

§ 15. oktobra t. l. ma ßo na Židowje khěžna leżomnoscź cźo. 40, J. A. Kapplerej ßkuschaza, kotraž je na 6000 mk. taksirowana, na pschеßadźowanje pschedawacź.

§ 25. oktobra t. l. budźe ßo w Hownjowje maka sahrodniska žiwnoscź njebo Jurja Rjecźki, na 4905 mk. taksirowana, na pschеßadźowanje pschedawacź.

Na žnjowy ßwjedźeń.

Nasche bróžnje pokne ſteja,
Nětko žnjowy ßwjedźeń je —
Boże domy wupyscheja,
Nasch Bóh hnadny wostanje.
K jeho blidu nětko dźemy,
Hdźeż tak wěcźnje rady ßmy,
Dźakowacź ßo jemu chzemy
Wobdarjeni zusniży.
Kraßne wěnzy zyrkej debja!
Ssmy kaž w Bożej sahrodźi;
Boże wěcźne ßwětko ſ njebja
Dusche jaßnje rosßwěcźi.
Ssmilny Wótcże, budź bjes nami,
Wschědny khlěb nam njewotcźehń,
Ssy-li wěcźna luboscź ſ nami,
Mamy ßwjaty žnjowy dźeń. *J. H.*

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Bohulub Emil Wicźas, murjerski polier, ſ Marju Libuschez.

Michalska zyrkej: Jan August Ssymank, želesnižowy dźěłacźeŕ a wobydleŕ w Budyschinje, ſ Marju Amaliju Dorschanez na Židowje.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Hugo Wilibald, Rudolfa Fahnauera, kublerja w Dźěžnikezach, ß. — Max Hermann, Jana Augusta Schmidta, fabrikskeho sankarja a wobydlerja na Židowje, ß. — Martha Frieda, Augusta Leberechta Schelziga, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Handrij Bohuwěr, Handrija Hanskeho, khěžkarja a skalarja w Nadźanezach, ß. — Hańža Mathilda, Korle Augusta Neumanna, rěsnika a wobydlerja pod hrodom, dź. — Marja Augusta, Jana Pětra, khěžkarja a dźěłacźerja w Hněwßezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 4. auguſta: Max Emil, njemandź. ß. pod hrodom, 1 l. — Ernst, Ernsta Handrija Gudy, dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Lena Hobrakez, Augusta Brühla, schewza a wobydlerja w Dobruschi, manźelska, 26 l. 29 d. — Morwonarodź. njemandź. dź. we Wulkim Wjelkowje. — 7. Pawoł, Michała Nowaka, dźěłacźerja, ß., 10 m. — Emma Marja Hilžbjeta, njemandź. dź. pod hrodom, 1 m. 12 d. — 8. Jurij August Kschiedel, dźěłacźeŕ, 45 l. 3 m. — Emil Korla, Alberta Emila Lěski, maschinuwjedźerja a wobydlerja na Židowje, ß., 3 m. — Jan Bohuwěr, Korle Bohuwěra Gottlöbera, khěžkaŕskeho žiwnoscźerja w Sslonej Borschcźi, ß., 14 l. 8 m. 12 d.

Někotre **małe wrota** (dwójne durje), ſ blachom wobbite, ßu ſ ryhelami jara tunjo na pschedań pola **Moritza Mörby** na mjaßnym torhoschcźu.

Petrolej, najlěpschi amerikanski, w ßudach a wuważeny,
khosej, wschě družiny,
zokor, drobny a zyły,
jerje, po ßudach, kopach a jenotliwje,
rajß, wot najtuńscheho hacź k najlěpschemu,
palenz, wschědny a ßtódki, w picźelach a jenotliwje
najtunischo kupujesch pola
Carl Noacka na žitnej haßy.

Wokna, 41:32 zolske, ßu tunjo na pschedań pola **B. Mühlpforta** w Małej Borschcźi.

Rajß,
punt po 16 np., pschi wotewsacźu 10 puntow tuńscho, porucźa
Richard Pötschke
pódla měschcźańskeje haptyki.

Khosej, ßyry,
punt po 90, 100, 110 a 120 np., porucźa we wubjernej dobroscźi
Richard Pötschke
pódla měschcźańskeje haptyki.

Khosej, paleny,
punt po 100, 110, 120—200 np., porucźa
Richard Pötschke
pódla měschcźańskeje haptyki.

Kedźbu!
Sswój wulki skład **lětnych a symskich żaketow, mantlow, jakow** ſe **ßukna, ßomota** a **kaschmira** porucźa po najtuńschich płacźiznach
Emma swud. **Vorwerkowa**
na hłownym torhoschcźu cźißko 5, ſ napschecźa hłowneje straže (hauptwachi).

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 13. auguſta 1881.

Žitowy dowos: 2496 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšcheńca 50 kilogr.	10	12	11	31	10	42	11	31
Rožka = =	9	49	9	81	9	49	9	81
Jeczmjeń = =	7	61	7	97	7	61	7	97
Wowß = =	6	50	7	25	6	50	7	25
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	18	50	19	50	—	—	—	—
Běrny = =	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	40	—	—	—	—
Pšcheńcžna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	15	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	20	2	70	—	—	—	—
Sskóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 164 ſcht., ſcht.	12	—	21	—	—	—	—	—

W Lejnje pola Budeſtez je **ſahrodniſka žiwnoſcź** cžišło 2 ſ 8 kórzami leżomnoſcże na pſchedań. Wſcho dalſche je w Małych Debßezach cžišło 28 ſhonicź.

Pšcheńcžnu a **ržanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,

wſchě družiny warjenjow, drażdżanſki taflowy rajß, punt po 16 np.,

pizowy gries, wotruby, ežornu muku, majß, majßowy ſchrót,

k wußywej

hróch, woku, kolij, hejduſchku, lupiny porucża

C. Kahrowe

na žitnych wikach pſchi póſtnej kowaŕni.

Běrnjaze korbiki,

ſ witkow dźěłane, ſ kralowſkeho wuſtawa w Rakezach, ſchtuka po 25—30 np., ßu na pſchedan pola **Zimmermanna,**

korbarja w Kamjenej.

Khofej,

cžiſcże a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucża we wubjernej dobroſcźi

Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucża wulku dźělbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Wulke tunje jerje

ßym doſtał a poruczam ſ nich 10 ſchtuk po 54 np.

Ad. Rämsch
pſchi butrowych wikach.

Dalſcheho pſchedewſacża dla ßym ſ wjedźenjom mojich **płatowych a manufakturowych tworowych khlamow** pſcheſtał a ßym

ſ doſpołnym wupſchedawanjom

mojeho tworoweho ſkłada po **jara** tunich płaczišnach ſapoczał.

Ja pſchi tym na ßo poſkicźazu ſkładnoſcź k wurjadnje tunjemu kupowanju

draſtnych ſtoffow, płatu a bawmjanych tworow, žaketow, mantlow, dźěłaczerſkich jakow atd. atd.

woßebje kedźbne cžinju.

Reinhold Hartmann jun.

na ßerbſkej haßy.

K prjódkſtejazym kermuſcham

porucża

cžerſtwu pſcheńcžnu muku Nr. 00 a 1

tunjo **Oscar Meckwitz**

ſ napſchecża ſtareje kaſerny.

Wſchě pizowe ßrědki, kaž

ržany a pizowy gries, ržane a pſcheńcžne wotruby,

porucża tunjo **Oscar Meckwitz**

ſ napſchecża ſtareje kaſerny.

Skótny pólver ſ cžerſtwych ſelow. **Korneuburgſki ſkótny pólver. Pólver** pſche **kólku. Pólver** pſche **pripotawu proßatow. Lockwitzſki balſam. Ziſchankowy ſalſowy pólver**

porucża **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

S dalſchich ſkaſanſkich liſtow.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Cžeſcżeny knjes Kneifelo! Dokelž mam wulke wjeßele na tym, ſo po trjebanju Waſcheje tinktury nowe włoßy na mojej hłowje naſtawaja, proſchu Waß, dokelž hiſchcże zyle pokryta njeje, — ßlěduje ſkaſanje. S poczeſcżowanjom Xaver Geßler, ſchewſki miſchtr. W Haigerlochu pola Sulza w Hohenzollern.

Cžeſcżeny knjes Kneifelo! Wam ſjewjo, ſo ßym nětk wot hołych blakow zyle wußwobodżeny, proſchu — atd. — S poczeſcżowanjom Hermann Pietzold, poſamentier. We Wolkenſteinje, 1. julija 1880.

Knjeſej P. Kneifelej! Praju Wam najwutrobniſchi dźak ſa Waſchu tinkturu, kotruž ßym ſ najlěpſchim wuſpěchom trjebał a proſchu wo dalſchu bleſchu po 3 mk. — atd. — Najpodwolniſcho Herm. Berner w Ingramsdorfje pola Schweidnitza w Schleſynſkej.

Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwa pola **Ernſta Mittaſcha** hewak **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy doſtacź.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki ſyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucża

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Khofej

w najlěpſchej dobroſcźi, punt po 90, 100, 110, 120, 130 a 140 np., porucża

Otto H. Zoellner
ſ napſchecża ſtareje kaſerny.

Nowe polnojerje

po najtuniſchich płaczišnach ßu pſchezo doſtacź pola **Otto H. Zoellnera**

cžišło 28 na ßerbſkich hrjebjach.

Aromatiſku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,

fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,

ſulzbergſke flußowe khrepki: bl. 56 np.,

běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,

ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,

ſchwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucża **hrodowska haptyka** w Budyſchinje.

Pscheměnjenje khlamow.

Cžesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym k nawjedzenju dawamoj, so ßo naju

drogowe, kolonialne a barbotworowe khlamy

wot **póndzele 15. t. m.** w naju nowej khěži

w hoscżeńzu „k słotej hwěsdźe" na žitnych wikach

namakaja.

Sa dotalne, namaj spožczene dowěrjenje prajimoj ßwój najpodwolnischi dźak a sjenoczimoj s tym lubjenje, so budźemoj ßo pschichodnje se wschěmi mozami njewustawajo prózowacź, so bychmoj ßebi se spěschnym poßłuženjom a s najkrucźischej sprawnosczu wyßokowažene dowěrjenje cžesczenych Sserbow dobyłoj.

W Budyschinje, 12. augusta 1881. S pocžesczowanjom

Bratraj Měrschej (Gebr. Miersch).

Dospołne wupschedawanje

dla wotedacźa khlamow. Wschitke wězy ßo **po jara poniženych płacźisnach** pschedawaja.

Ewald Braun.

Budyska parna pjekaŕnja

rožku sa runu wahu **khlěba** wuměnja a pschedawa **khlěb** po žitnej płacźisnje.

E. R. Lehmann

na róžku hospitalskeje a sahrodoweje haßy.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

K dobrocźiwemu wobkedźbowanju!

Wopißmo. Hižom dlěschi cžaß cźeŕpjach na dyskrasiju, lischawu atd. a wscho lěkaŕstwo nochzysche pomhacź. Duž ßo, so bych poßledni pospyt cžinił, s dowěrjenjom na knjesa **H. Brendela** wobrocźich a psches nałoženje jeho naturskeho hojazeho waschnja ßo radźi, mi sa krótki cžaß k strowoscźi dopomhacź. Ja ßo teho dla winowaty cžuju, knjesej Brendelej mój najwjetschi dźak sa jeho prózu a woporniwoscź prajicź a jemu s wutrobu dołhe žiwjenje pscheju, so by hischcźe wjele khorym wužitny bycź móhł.

W Delnjej Jasońzy cžißło 67 pola Biskopiz, 12. dezembra 1879.

Gottfried August Reinhold Lehmann.

Wopißmo. Po tym so bě moja žona dołhi cžaß na hysteriju, cžaßne sahorjenje žołdka, žołdkowe widlischcźa, na uterinske a hłowubolenje cźeŕpiła a wschě lěkaŕstwa podarmo nałožowała, trjebasche wona naturske hojaze waschnje knjesa **H. Brendela** a swjeßela ßo nětko moja žona po dźewjecźměßacznym nałoženju najlěpscheje strowoscźe. Hischcźe wjele cźeŕpjazych je, kotsiž bychu na tutym pucźu pomoz namakacź móhli.

W Połcznizy m. dź., 9. junija 1880.

Reinhold Schmidt a **mandźelska,** khěžeŕ a barbjeŕ.

☛ K wuhojenju dyskrasijow, wicźe, rheumatisma, sproscźenjow, khorowatoscźe s lěkaŕstwa, chroniskeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khoroscźe, nervoweho a khribjetomosowzoweho cźeŕpjenja, ßłaboscźe atd. po praktiskich saßadach naturskowjedźeńskeho lěkowanja a žiwjeńskeho magnetisma ßym ja sa cžesczenych khorowatych **pschichodnu ßobotu 27. a njedźelu 28. augusta k rěcžam w Budyschinje w hoscźeńzu k „słotemu ßłónzu" pschi hornczeŕskej haßy, w prěnim poskhodźe, wó jstwje No. 2.**

Sa dotalne, mi tudy a we wokolnoscźi wopokasane dowěrjenje najlěpschi dźak.

H. Brendel s Draždźan (stareho města), Leubnitzerstraße Nr. 25.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobroscźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucža wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuschiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

Tołsty bakunaŕski półcž,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np. porucža

Wilhelm Thiemann

w Lusaziji na lubijskej drósy.

Deki

sa wucźaharjow porucža tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

Schtwórtk 24. augusta t. l. popołdnju w 4 hodź.

chzetej

pczołarske towarstwo w Delnim Dole Sprewje

a

pczołarske towarstwo we Wósporku

sjenoczenu shromadzisnu w **Thiermanez restauraziji** w Budyschinje wotdźerżecź, na kotruż so sobustawy wobeju towarstwow s tym pscheproschuja.

Pschedsydstwje.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Rakez a wokolnosce sebi najpodwolnischo wosjewicź dowolam, so sym so jako **sankar** tu sasydlił a proschu wo dobrocziwe podpjeranje mojeho pschedewsacza. Moje prózowanje budże pschezo, so bych tym, kotsiż mje wopytaja, spěschnje a sprawnje posłużował.

W Rakezach, 12. augusta 1881. S poczesczowanjom

Carl Zug.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosce k nawjedźenju dawam, so mózu nětko

zementowe kamjentne platy,

s fabriki **zementowych kamjentnych tworow** knjesow **Gebr. Pellmann** w Žitawje, po fabrikskich placźisnach pschedawacź.

Ja teho dla poruczam:

zementowe platy $0{,}30$ □m., běłe a cžorne, □m. po 3 m. 20 np.,
„ „ $0{,}20$ „ „ „ „ „ 3 „ 60 „
„ wósomrózkate platy, běłe a pisane „ „ 5 „ 20 „

Dokelž mam jenož staru, trajazu tworu na składze, dawam mojim czesczenym wotebjerarjam w nastupanju dźerżliwosce połne rukowanje.

A. Lorenz,
kontor na Hoschiz hasy 23.

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucza swoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu sól**, kaž też erfurtske **kamjente sele** a **kamjenje k likanju** w snatej suchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Palma měra

na row njebo **Michala Haasy** se Židowa.

Sbóžni su cźi semrjecźi,
Kiž su tudy sa žiwjenje
Po tym wuskim pucźu schli
A su njesabyli ženje,
So te semske žiwjenje
K wěcznosczi tón pschihot je.
Tak też ty, mój Michale!
Ssy žno s teho swěta wuschoł
A do wěcznej' sbóžnosce
Do njebja tam domoj dóschoł;
O kak cźi nětk derje je,
Prjecź su wschitke bolosce.
Hdyž bě tudy na swěcze
Pjecź a schtyrzyczi lět žiwy
A bě s wjetscha wobstajnje
Wot młodosce strowy, czily,
Dha po krótkej khorosczi
W smjerczi woczi sańdźeli.
Haj, ty létsa naléto
Dwaj a dwazyteho meje
Ssy wot swojich dźělił so,
Schtoż sej nichtón myslik njeje,
Sa tydzeń — o srudoba —
Wumrje nahle na jětra.
Ty we swojej khorosczi
Wschitkim wschitko wodawasche,
Proschesche też, so by cźi,
Schtoż sej horzy požadasche —
W sprawnej, wernej luboszi
Wschitzy wschitko wodali.

Sprawna duscha pobožna,
Kiž ty Boha lubowasche
A po' swojoh' Jesusa
Jeno swój troscht namakasche,
Tón we twojej khorosczi
Jenicžzy cźe wokschewi.
Haj, ty mrějo poruczi
Sswojich lubych a też sebje
Temu Wótzej do ruki,
Kiž psches Jesom Khrysta tebje
S wěcznej' smjercze wumohł je,
Hdyž też twój hrěch njeseschе.
Luba macź a mandźelska
A też pjecź tych wbohich dźěczi
Zanoh' nana uimaja,
Kiž bě jim najlubschi w swěczi,
Wot nich dwě, kiž młódschej stej,
Do schule h'schcze khodźitej.
Wasch nan tón nětk wobstajnje
S njebjeß na waß dźěczi hlada,
Hacž scze pěkne, poßtuschne,
Cžinicze, schtoż macź sej žada;
Kak wasch nan pak srudny je,
Hdyž tu macź wy rudźicze.
Njeplacź, luba maczerka,
Njeplacź! Bóh je hischcze žiwy;
Ssy też sahe wudowa,
Njeplacź! Bóh je dobrocźiwy,
Prosch joh', hdyž cźi stysknо je,
Wón wschak troscht cźi póscźele.

O wy wbohe dźěczatka,
Schto je so wam tola stało!
Bóh wam luboh' nana wsa,
Hdyž scze s dźěla hischcze male.
Bóh b'dże waß a lubu macź
Wěscze derje wobstaracź.
Kak je cźi nětk jara slě,
Lubowana sotra, macze,
Kak wón cźi tak dobry bě!
Cźi so samo wot so placze.
Ach tón czaß snadź blisko je,
So sej pschindże po tebje.
Jeho row wy budźecze
Dale husto wopytowacź
A so swojej' smjertnosce
Wěscze pschi nim dopomnjowacź,
Hacź Bóh junu sawola
Waß też domoj do njebja.
Junu, junu saßwita
Tamne krasne sbóžne ranje,
Hdźej so saso dokonja
Tudy nasche smjertne spanje,
Tehdy — Bóh daj — wschitzy my
S hnady k njebju póndźemy.
Tak spi, luby pschecźelo,
Cźische w twojim khłódnym rowje,
Hacź tón czaß je minył so,
So Bóh cze po swojim słowje
Budże s njeho wubudźicź
A naß s nowa sjednocźicź.

Jedyn pscheczel srudnych sawostajenych
(psches Pětra Młónka).

Dla pschemenjenja wobydlenja pschedawam mój bohaty skład

hotowych rowowych pomnikow

po jara poniżenych placźisnach.

Ludwig Fiedler,
prjedy Santo Passo,
w Budyschinje na serbskim kerchowje 6,
s napschecźa michalskeje zyrkwje.

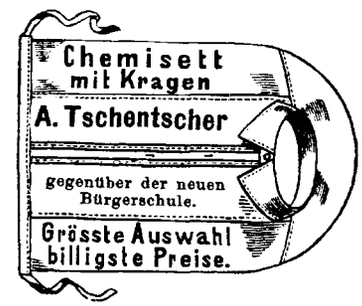

Wschedkostki
s thornarjom
porucza **A. Tschentscher**
w Budyschinje.

Do Ameriki

wobstara billety po originalnych placźisnach psches Hamburg bjes khóstow

F. A. Reichel w Budyschinje
na žitnej hasy czisko 2.

Do

Kapstadta a Awstralije

scźele pasažirow s direktnej parnej łódźu

s Hamburga 15. septembra

C. A. Matthei
w Hamburgu, Rödingsmarkt 57.

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa“

zmeje jutre njedźelu 21. augusta popołdnju w 5 hodźinach w **Eberweinec hosćeńcu** posedźenje.

Předsydstwo.

Jeneho wuczobnika

pyta **Rich. Droschütz,**
pjekarski mischtr
na rózku horncžerskeje a noweje hasy.

Za wutrobne powitanje a přećelniwe hospodowanje, kotrež je so nam wot Serbow w Rakecach a we wokolnosći bydlacych w rjanej měrje stało, so na najwutrobnišo dźakujemy.

Naš wosebity dźak pak płaći knjezam: fararjej Gólčej, Młynkej, Kliemandej, Pawlikej, Krawcej, Lukašej, Pohli, Krawcej, Hantušej, Měšerjej w Rakecach a Pawlikej w Jitku!

Wšěm mjenowanym knjezam hrimotaca sława!

Studowacy Serbja.

Łužičan čo. 12

1879—80 je wušoł.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 35. **Sobotu 27. augusta 1881.** **Lětnik 40.**

Wampyr.

(Powjedančko ſ luda wot B. D.)

(Pokračowanje.)

Na druhi wječor swobleka a wupyschi ßo Hanka na najrjeńscho a, dostawschi hischće ras wot maćerje dobru wucźbu, kak a schto ma ßo wscho praschećź, pschińdźe na pschasu; bórsy po njej sastupi tež wčerawschi zusy mkodźenz. Michał pak na žanu pschasu wjazy njepschińdźe, runjež jemu macź pschirěčźowasche, ale rjekny: „Rochzu; schto tam dyrbju? njech ßu bjese mnje.“ — Na pschasy běsche saßo wjeßele kaž wčera, saßo zusy móscheń wucźeže a da wscheho dobreho nanoßyćź doscź a na doscź a rejwasche ſ Hanku wschitkim sa dźiw; wona běsche tak wjeßela a sbožowna, so mějachu wschitzy ßwoje spodobanje na njej; hdyž pak jeje nawoženja domoj dźěsche a ju saßo proschesche, so jeho pschewodźa, ßo jeho wona duzy wopraschа, schtó je a ſ wotkel a kak rěka? Wón pak wotmolwi, so je knjeźskeho splaha a niz niskeho, a so ma wulke kubło a wjele skotu, a rěka kaž rěka: „Schto je wo to, hacž Pětra lubujesch abo Jakuba? njech rěkam tak abo hinak, wschako mje mjena dla njelubujesch.“ S tym tež woteńdźe.

Hanka runu ßmuhu domoj dźěsche a macźeri wscho wupowjeda; ta pak jej na druhi wječor kubuch pschedźena da a rjekny: „Hdyž cźi twój kubleŕ bożemje praji, pschipiń jemu nitku sa kabat, ßama pak stej a wotwij kubuch, doniž ßo nitka wjazy njecźehnje; potom dźi pěknje po nitzy sa nim a ty budźesch widźecź, po kajkim pucźu a hdźe je ßo twój nawožeń wotßalił.

Na druhi wječor dźěsche wscho kaž prjedy; pschelcźe doczakacź njemóžachu, so by darniwy zusnik, kiž jich se wschěmi ßłódkoscźemi sastara, tak pěknje rejwje a wschu pschasu roswjeßeli, skerje a lěpje pschischoł. Wón měješe saßo jenoż sa Hanku wocźi a powoła ju skónczńje sa ßobu na pschewod. Tu wona scźini, schtoż bě jej macź pschikasała, pschipiny lubemu nitku sa kabat, wotwiwasche kubuch, doniž ßo nitka wjazy njecźehnjesche, a dźěsche potom, nikomu ani ßłowcźka njeprajiwschi, ßama w nozy po nitzy, ßwojeho kublerja wußlědźicź. Nitka dołho po pucźu njepokasowasche, ale ßo wo rózk winywschi, dźěsche pśches płoty, dwory a ſ pośledńzami hacź w kónz wßy. Hanka posasta, ale, wokomik ßebi pomyßło, khrobłe po nitzy dale krocźeschе: „Budu ßo ßnadź ßwojeho lubeho bojecź? póńdu, hdźeź wón, tam tež ja; nětle dźě je cźma, wón mje widźecź njemóże; a runjež mje tež wohladał, — schto wo to? rjeknu, so ßym rady wjedźecź chzyła, ſ wotkal a schtó wón je!“ . . . Hanka sastróżena stejo wosta: nitka běsche ju hacź na kerchow dowjedła, kotryž hnydom sa wßu leżeschе. „Schto wo to?“ wona pomyßli; „hdyž je wón tu schoł, tež ja sa nim póńdu; tu mój dźěd leži, a tež moja wowka, cźeho měła ßo bojecź?“ Hischće dźeßacź krocźel Hanka scźini, a — nitki běsche kónz; wona dźěsche do semje. So by ßo pscheßwědcźiła, hacź ßo njemoli, Hanka sa nitku scźeże; duž něchtó nitku ßylnje k ßebi do semje storhny, wottorże ju w Hanzynymaj rukomaj a wotmolwi na jeje hrósbu niz ſ khoßom, ale ſ módrym płómjenjom, kotreź nad rowom ßapny a haßny. Ssmjercź wustróżana, pół we womorje, pocźa wbohe holcźo běžecź, pó cźmje ßo sakopowajo a padajo, a skónczńje pół morwa domoj doběža; tu khwilku wodychny a dźěsche potom mjelcźo do ßwojeje komorki.

Macź pak běsche ju wußłyschała a ßo wopraschа: „Běsche tam wón, mój hołbiko?“ — „Haj.“ — „A schto prajesche?“ — „Wón ßlubi, so ßebi mje wosmje.“ — „A ßy sa kubuschkom ßlědźiła?“ — „Haj, ale niz daloko; wón je nitku rostorhnył a prjecź cźißnył.“ — Dale wona niczo njepraji.

Nasajtra Hanka zły dźeń khodźesche, kaž by ßama ßwoja njebyła: ju khowa bolesche, a na niczo, schtoż běsche ßo wczera stało, ßo jaßnje dopomnicź njemóżesche; dźijesche ßo jej bjes pschestacźa, a to tajke wězy, so jej krej w žiłach sprostny; tak słyschesche, kaž budźische, hdyž to módre płómjo nad rowom ßapny, widźała, schto ßo pod semju stawa, w rowje, a kaž budźische tam jeje luby — ſ hrósbu ßo wupraji — wot cźełow semrjetych ßo žiwił . . . . Wona pak mjelcźesche a ßebi niczo prajicź njeswaži.

Wjecźor pschińdźe a macź ju saßo na pschasu póßła: „Dźi mój hołbiko, a spěkaj a rejwaj a budźcźe tam prawje wjeßeli.“ A macź, kotraž běsche Hanzy jeje hordoscź a njepschistupnoscź cźasto porokowała, dokelž ßo bojesche, Hanka móhła ſ tym skónczńje wschěch nawoženi wottraschicź běsche wulzy wjeßeła, so je jeje dźowcźiczka nětko nawoženju namakała, a to hischće tak bohateho kublerja . . . .

Dźowka dźěsche, a wscho běsche hacź do kónzo kaž hewak; ale wona ßo bojesche ßwojeho nawoženju pschewodźecź a budźische ßo jemu pschi ßamym sapowjeła, njebudźichu-li wschě druhe holcźki sa njeho sastupiłe a ju tak rjez ſ mozu ßobu won wuwjedłe: „Dźi wschak; cźeho ßo bojisch, ty cźelo? ſ tajkim hólzom! abo budźe to traž prěni ras, so jeho pschewodźesch? Pschezo won ſ tobu! — Wón posasta a wopraschа ßo saßo: „Chzesch moja bycź?“ Wona dale niczo prajicź njemóże a wotmolwi: „Haj.“ — Ssy wczera w nozy na kerchowje była?“ — „Ně“ „A ßy tam schto widźała?“ „Ně“ — „Sa to nasajtra twój nan wumrje“, wón dźesche a woteńdźe.

Hrósba wobja wbohu Hanku, a ßmjertna stysknoscź ju nadpadźe, ale rada a pomoz žana njeje; wona domoj pschińdźe a mjelcźi. Dźeń swita, wona pak hischće k wotpocźinkej pschischła njeje a błudźi po dworje kaž bjes rosoma. Schto ſ teho budźe? Rano dźe po wodu a wrócźiwschi ßo ſ bowomaj wot studnje nadeńdźe macź žałoscźizy a ruzy łamajo, — nan je zyle njejabzy wumrjeł . . . . Na wjecźor ßu jeho pohrjebali. Hanka pak ßedźi ßmjercźsrudna pschi pjezy sakrywschi ßebi wobliczo ſ rukomaj a nochze ani wo ßebi ani wo ßwěcźe niczo wjedźecź. Jeje towarschki pak pschińdu, ju ßobu na pschasu wsacź, so bychu ju trochu woziwiłe; wona drje nochze, ale macź tež pschirěcźuje: „Dźi jenoż, lube dźěcźo; schto dha tu tež chzesch! Pobudź tam ſ najmjeńscha khwilku a pschihladuj na druhich.“ Towarschki jej rěcźachu a cźehnjechu ju pscheceźelnje ſ mozu sa ßobu.

Hanka ßedźesche sarudźena w kucźe, ani njeśpěwasche, ani ßobu njehrajesche, ani njerejwasche. Hdyž pak jeje nawoženja pschińdźe a ßo praschecź pocźa, pschе cźo je tak srudna, pschelcźe sa nju wotmolwichu, so je jej wbohuschkej dźenßa nan semrjeł. Hanka ßo tschaßesche kaž list. Mkodźenź ju wobžarowasche, spytowasche ju troschtowacź, nakupi sa wschěch ßłódkoscźow kaž hewak, spěwasche a rejwasche, a woteńdźo saßo lubosnje proßyćź pocźa, so chzyła jeho Hanka pschewodźecź. Wona ſ hłowu satschaßny, ale towarschki ju ſ mozu posběhnychu a zusnikej do rukow podachu. Hanka satschepjeta, ßo satschaßny, ale kaž bjes wole dźěsche sa nim. „Hanka“, wopraschа ßo wón wonka, „ßy psched wčerawschim w nozy na kerchowje bobyła, ßy sa mnu ßlědźiła?“ — „Ně.“ — „Ssy tam schto widźała?“ — „Ně“ — „Sa to nasajtra twoja macź wumrje“ — A wón dźěsche ßam ßwoju dróhu.

Hanka padźe k semi, chzyſche wołacź, ale njemóżeſche; wona ani mozow ani hłoßa njemějeſche, runje kaž budźiſche jej něchtó ſ ruku rt ſapſchimnył, tak ſo dychacź njemóżeſche a do womora padźe. Pſchelczże ßo wo nju njeſtarachu, wone mějachu tam ßwoje wjeßele; a je-li ſo ßo ſchtó na nju dopomni, dha tola myßleſche, ſo je ſ młodźenzom ſchła, pak ßo domoj podała .... Hacź je tam dołho leżała, wona ßama njewjedźeſche; hdyž ſaßo k ßebi pſchińdźe, dźeſche domoj, lehny ßo a zyku nóz cźicho płakaſche. Naſajtra pocza macź na jene dobo ſtonacź a ſa hodźinu woteda ßwoju duſchu do Bożeje ruki. Wbohu holczku pſchewſa tajka hrózba, ſo ani płakacź njemóżeſche.

Ziwy njeje bjes měſta, a morwy niz bjes rowa: pohrjebachu też macź. Wboha Hanka woſta ßama, a jej bu tak tyſchno w puſtej khěžzy, ſo ju ſawrje a k ßußodej dóńdźe. Tam wona hacź do wjeczora ßedźeſche, a ſaßo pſchińdźechu jeje towarſchki, ſo bychu jej do ſtyſknoſcże a ſrudoby ſapanycź njedałe, a wotwjedźechu ju pſcheczíwo jeje woli ſe ßobu. Wona wbohuſchka běſche wſcha bjes myßlow, njeběſche ßo w ßwojej ßyrotſkej woßamoczenoſczi hiſchcże ſpóſnała a tu ßrjedź ſhromadneho wjeßela ßedźeſche, kaž budźiſche ſ druheho ßwěta pſchiſchła. S dobom dźěſche radoſtne hibanje pſches jſtwu: Hanka ſatſchepjeta — zuſnik k njej ſtupi. „Pſcheſtań ßo rudźicź", wón rjekny: „wſchako ßym ſaßo pola tebje; duž ſabudź ſrudobu! Chzemoj porejwacź!" — „Woſtajcże ju, njebožatko", dźachu holczki; „ji je dźenßa macź wumrjeła!" — „Schto?" rjekny tamny ßo dźiwajo na tymle nowym horju a hnuty wbohu Hanku wobżarujo; „wczera nan, a dźenßa macź? Je to waſch żort?" — „Schtó budże tak żortowacź! Bóh ſwarnuj!" — „Wboha luba moja!" tamny dźeſche; „kak dha chzeſch ty wopuſchczena ßyrota ßo wot nětka ßama żiwicź, ßama hoſpodaricź? Ty dyrbiſch ßebi dobreho cźłowjeka pytacź, kiž twoje ſtaroſcże ßobu na ßwoje ramjenja woſmje .... Abo ſchto wy wſchitzy k temu měnicze, nimam ja prawje?"

To poda winu k żortam; Hanka pak mjelczeſche na wſcho, ſchtož też prajachu, budźiſche najradſcho cźeknyła, ale njemóżeſche ſ měſta a ßedźeſche kaž pſchikowana. Hdyž pak ßo jeje wohidny nawożenja na dompucź hotowacź pocza, njedźiwajo na wſchě próſtwy pſchelczow, ſo by tola hiſchcże woſtał, ju wón ſaßo luboſczíwje na pſchewod pſcheproßy. Hanka na njeho pohladny, prěni ras ſa zyły wjeczor, ſtaże a dźeſche ſa nim. „Nětko ßo niczeho njeboju", wona pomyßli; njech cźini ſo mnu, ſchtož chze!"

„Lubujeſch mje, Hanka?" ßo jeje wón woprajcha. — „Ně." — „Budźeſch moja żona?" — „Ně." — „Po tajkim ßy mje k lěpſchemu pomęła?" — „Ty ßy mje prěni ſjebał." — „Nó, wuſnaj ßo: ßy ſa mnu ßlědźiła? ßy na kerchowje była?" — „Ně." — „A ßy tam ſchto widźała?" — „Ně." — „Sa to ty jutſe na wjeczor ßama wumrjeſch." — „Daj to Bóh!" rjekny wboha Hanka; „daj to Bóh! Schto tu hiſchcże chzu?" Ale lědma běſche to wuprajiła, jej na jene dobo, wona ßama njewjedźeſche ſ wotkal, Michał do myßli pſchińdźe, Michał, kotrehoż běſche pſchezo ſ tajkim ſazpěczom wot ßo honika, kotrehoż pak dołho wjazy widźała njeběſche, dokelž jej wón ſ teho wjeczora, hdyž běſche ßo zuſnik prěni ras pokaſał, ani ras wjazy pſched woczi njepſchińdźe. „Schto ſapoczecź, mój wbohi Michale!" wona pomyßli; „to je tak naju dóńt, twój kaž mój!" A wona hórko ſapłaka.

Bjeſtroſchtna, do ſrudnych myßli ponurjena, ßamu ßo poł ſabywſchi dale krocźo, namaka ßo na jene dobo pſched ßwojej próſdnej khěžku, pohladny na nju, ſatſchepjeta a ruzy łamajo hladaſche dołho na cźmowe woknjeſchka; potom ßo wobrocźi a dźěſche k ßußodźinej pſchenozowacź. Ta ju ſ macźerſkej luboſczu pſchija a ju dołho troſchtowaſche, njepytnywſchi ſo Hanka na jeje troſchtne ßłowa njepoßłucha, haj ſo je ani njeßłyſchi.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Powołanſke poßedźenje khoſtanſkeje komory 22. auguſta.

Hoſpodarſki pomoznik J. E. Hilbenz ſ Bórka, kotryž bu wot lawniſkeho ßuda k 20 mk. khoſtanja wotßudźeny, dokelž běſche tamniſcheho kublerja a gmejnſkeho prjódkſtejerja Mucźera ſe ßłowami na czeſczi ranił, pſcheczíwo tutemu wußudej powołanje ſběże. Hilbenz wobkrucźa, ſo pſchi tamnej ſkładnoſczi ani ſkórżbnika widźał njeje, a ſo jemu ſe ßwojimi rěczemi kſchiwdu czinicź chzył njeje. Khoſtanſka komora wobſkorżeneho, wěz hiſchcże ras pſchepytawſchi, ſa njewinowateho wupraji a ſkórżbnikej Mucźerjej ſapłacźenje khóſtow pſchipokaſa.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Jeho Majeſtoſcź kral Albert je też lětża pſcheproſchenje wot awſtriſkeho khěžora k wobdźělenju na honitwje na kamſyki w Schtyrſkich wyßokich horach doſtał. Honitwa budże ßo wot 5. hacź do 7. oktobra wotdźerżecź.

— W naſtupanju puſchczenja reſerviſtow ſe ßłużby je ßo wot najwyſchſcheje wojerſkeje wyſchnoſcże poſtajiło, ſo ma ßo to prěni a druhi dźeń po wróczenju wojakow ſ naſymſkich manövrow do jich kwartirow ſtacź. Puſchczenje ßo ſ dźěła 31. auguſta ſapoczńje a ßo w poßlednich dnjach ſeptembra ſkónczi. Nowi rekrucźa, ſ wuwſaczom ökonomiſkich rjemjeßłnikow, kotſiž ßo 1. oktobra nutſczahnu, maja ßo w dnjach wot 7. hacź do 10. novembra do ßłużby powołacź.

— Sſejmſzy ſapóßłanzy budźa ßo dla konſtituzijalneho jubilejſkeho ßwjedźenja 1. ſeptembra w Draždźanach ſhromadźicź. 2. ſeptembra ßo wuſwolenje präſidentow wobeju komorow ſtanje. 4. ſeptembra, na dnju pſchepodacźa konſtituzije, ßo ßejm w kralowſkim hrodże ſ trónſkej rěczu a ſ woßebitym zeremoniellom na ßwjedźeńſke waſchnje wotewri. Gala-hoſczina ßo 5. ſept. na albrechtſkim hrodże w Miſchnju wotdźerži. Na njej ßo wobdźěła kral a kralowa a druhe ßobuſtawy kralowſkeje ßwójby, ſapóßłanzy wobeju komorow, ſtatni miniſterjo a najwyſchſchi dwórſzy a ſtatni ſaſtojnikojo.

Dźeń ſa rajchſtagſke wólby hiſchcże pſchezo poſtajeny njeje, tola móże ßo ſkoro ſ wěſtoſcźu prajicź, ſo ſmėje ßo wón wo ßrjedź oktobra. Knjeżerſtwo woßebje na to wulku ważnoſcź kładże, ſo bychu na wólbnym dnju wſchě żnjowe a ßywne dźěła ſkónczene byłe, ſo ßo burſzy wolerjo pſches dźěło wot wuſwolenja wotdźerżeli njebychu, ale ſo bychu w prawej mnohej liczbje k wólbje pſchiſchli.

— Tobakowy monopol budże na nowym rajchſtagu ſ nowa naſtork k dołhim wuradźowanjam dacź. Rajchſtagſki kandidat profeßor Wagner njedawno w jenej wólbnej rěczi roſeſtajeſche, ſo je ßo wón ſ wjerchom Bismarkom roſrěczował, ſo ma ßo wunoſchk tobakoweho monopola k podpjeranju a ſaſtaranju wobſtarnych bědnych dźěłacźerjow nałożecź. Ani konſerwatiwni, ani liberalni wuwjedźenje tuteho plana ſa móżne njedźerża. Runje kaž wſchě druhe dawki, budże ßo też tobakowy monopol k powjetſchenju němſkeho wójſka trjebacź, a prjedy hacź ßo něktore millijony na podpjeranje khorych a běbnych dźěłacźerjow nałoża, drje hiſchcże wjele cźaßa ſandźe. K woprawdźiwemu do ſkutkaſtajenju njeſboże a ſtarobyſawěſczenja je ſ najmjeńſcha 500 millijonow hriwnow wob lěto nuſnych. A tajki pjenjes dyrbi tobakowy monopol wunjeſcź? Kóżdy widźi, ſo je to njemóżna wěz, dokelž tobakowy monopol żenje tak wjele njepſchinjeßy.

Awſtrija. Hakle mało cźaßa je po 12. auguſtu, po njeſbożownym dnju, na kotrymž bu cźeſke dźiwadło wot płómjenjow ſaniczene, ſaſchło, a hlaj, cźeſki lud je hižom wjazy, dyž-li połozu pjenjes, ſa nowotwar dźiwadła nuſnych, nahromadźił a na tym ßo njemóże wjazy dwělowacź ſo ſmėje cźeſki lud w bliżſchim cźaßu zyku wulku a nahladnu ſummu nahromadźenu. Cźechojo ßo nadźa, ſo budże hižom k lětu nowe dźiwadło ſaßo natwarjene.

Italſka. Powjeſcź, ſo italſki kral Humbert Wien a Barlin wopyta ſ tym wotpohladom, ſo by Italſka do němſko-awſtriſkeho

swjaska stupika, pschezo wjetschu wěrupodobnosćz dostawa. Na pschiczinach, kotrež Italsku k tajkemu swjaskej hnuja, njepobrachuje. Stary pschecźel Franzowska, kotrejž ma žo Italska s wjetscheho dźěla sa žwoju nětczischu wulkosćz dźakowacź, je žo po tunischej wójnje do saßakkeho njepschecźela pschewobrocźika. Italska žo pschecźiwo Franzowskej žama psche žkaba czuje, duž žo nětko prózuje, so by pola Awstrije a Němskeje pomoz namakała.

Franzowska. Wólbna bitwa je žo 21. auguśta bika a je tak wjele hacž je nětko snate, wulke dobycźe sa republikanskich a poraženje bonapartistow a monarchistow podała. Wot 540 wólbnych wunoschkow panje jich 345 na republikanskich, 35 na bonapartistow, 40 na monarchistow, 36 na radikalnych a 3 na kommunardow. Gambetta drje je w Bellevillskim wokrjeßu dobył, tola s jara žkabej wjetschinu, w jenym wotdźělenju je wón jenoż jedyn hłóß pschez abßolutnu wjetschinu, to je pschez połozu wotedatych hłoßow, dostał. Gambettowe dobycźe je njedźiwajo teho sa njeho poraženje, dokelž je žo nahladna žyła, kotraž w prjedawschich lětach sa njeho hłoßowasche, wot njeho wobrocźika. Haj hischcźe žo prascha, hacž je wón s zyła wuswoleny. Roshorjeni gambettistojo žu, so bychu žwojemu wjedźerjej k wjetschinje pomhali, płacźate hłoßy, kotrež na jeho pschecźiwnikow panychu, žamopaschnje saniczili; schtwórtk budźe pschepytowanska kommißija žwój wußud wo tym wosjewicź.

— W Tunisu hischcźe žo lud směrował njeke. Rosnjembrosćz muhamedanskich pschecźiwo europiskim wjele bóle pschiběra. W Susy je s nowa sběžk wudyrił. Franzowska łódź „Alma" je poruczhnosćz dostawa, do Susy wotjěcź. Mrěcźe bjes franzowskimi wojakami je tak straschne, so žo w horzym czaßu žani nowi wojazy do Afriki žłacź njemóža. — Fanatiski Arabski, kotryž je w Susy jeneho kschescźijanskeho pschekupza w jeho khlamach nadpanył a jeho s mjeczom sakkół, bu do Tunisa pschiwjedźeny, tam wot beya k žmjercźi wotßudźeny a tež hnydom wobwěßnjeny.

Rußowska. Ruski minister snutskownych należnosćzow Ignatěv je wschěm guvernéram a měschcźanostam pschistawskich městow czorneho a asowskeho morja wokolny list póßłał, po kotrymž žo tam tajkim židam, kotsiž žaneho wobßedźeństwa nimaja, pschebywanje sakasa. Zusy židźa s wukraja maja hnydom Rusku wopuschczicź a, je-li žami njeńdu, žo s pomozu polizije pschez mjesy dowjesćz. — Ruske nowiny hischcźe pschezo wo trajazej njepschecźelnosczi bjes kschescźijanami a židami pißaja. Woßebje straschny běsche tumult njedawno w Njeźinje. Ssrjedu wjeczor žo w měscźe powjesćz rosnjeßy: „Židow bija." W bliskosczi torhoschcźa nadpadźechu burjo, s wjetscheho dźěla wobydlerjo Njeźina, jenu židowsku korczmu a budu a ju na cziste rosbichu. Maka swada i temu nastork da. Jena žona žo se židowskim korczmarjom dla sapłaczenja roskori, jedyn bur žonine prawo, kotruž chzysche žid sjebacź, sakitowasche. Na to žo pschescźěhanje židow sapocźa a to s dobom na nětotrych měschcźanskich haßach. Njepschihotowana polizija njewjedźesche, hdźe dyrbi najprjedy halekowarjow roscźěricź, pschetož wschudźe jejnu pomoz trjebachu. Wjetschi dźěl wojakow běsche s wonka města na manövrach a po tajkim pschi poduschenju njeměra pomozny bycź njemóżesche. Jako nóz pschińdźe, žo powschitkomny strach powjetschi, a to czim bóle, jako kschiczenje halekowazych ludowych czrjódow žłyschachu, kotrež s torhoschcźa na mostowu dróhu czahnychu, so bychu tam magaziny bohatych židowskich pschekupzow sapuscźili. Wojazy, tam nastajeni, pak tutón wotpohlad sadźěwachu. Wot tam žo lud do lyzejskeje haßy poda, a wschо, schtož židam žłuschesche, bu rosbite, doniž na poßledk wojazy ludowemu sakhadźenju kónz scźinichu a žo lud do druheje strony města wobrocźi, hdźež bě hižom tumult wjetschu wobschěrnosćz nadobył a žo wscho židowske wobßedźenstwo saniczi. Na tajke waschnje njeměr hacž do dweju hodźinow rano trajesche. Hižom žo nadźachu, so je žo s tym lud směrował, tola nětko hakle žo hłowna wěz sapocźa. Komandirowazy offizier w městowym wotdźělenju Magerky, wobdaty a strachowany wot halekowazych ludowych czrjódow, bě nusowany do nich tšělecź dacź, pšches czoż schtyrjo człowjekojo morwi na semju padźechu. Tšělenje pak lud hischcźe bóle rosnjembri a jako morwe cźěła žwojich towarschow wuhladachu, dobywachu žo halekowarjo s wokanjom „sa kschescźijansku krej" do židowskich domow. Ani polizija ani wojazy njemóżachu ludowu rosnjembrjenosćz podußycź. Někotsi nawjedowarjo buchu sajecźi, tola pšches to žo lud hischcźe do wjetscheho njeměra staji, pschetož nětko wón żelesne żerdźe shrabny a žo na torhoschczo poda, hdźež buchu sa dwě hodźinje wschě židowske khlamy rosbite. Skónczhnje lud jenu palenzpaleŕnju a dwě winowej pinzy nadpadźe. Palenzowe žudy buchu na haßu skulane a palenz s nich na plestr wulaty, teho runja tež wschě winowe blesche na haßu smjetachu. Halekowarjo žo pschecźiwo wojakam spjecźiwajo dweju offizierow a nětotrych muži cźeżko sranichu. Nětko dale niczo wysche njewosta, hacž sa brónje pschimacź a s nowa tšělecź dacź. Najprjedy bu bjes kulkow tšélane, tola to na lud njeskutkowasche. Někotsi burja a žony žo žamo psched wojakow stajichu a kschiczachu: „Skónzujcźe naß, pschelijcźe kschescźijansku krej njeknicźomnych židow dla, kotsiž žu naschi krjudowarjo a wuzyzarjo." Druhy saßo wokachu: „Mózno njeje, so je nasch zar pschikasał, kschescźijansku ruśku krej jebarskich židow dla pschelecź!" — a sapocźachu s nowa židowske budy roskamacź a powalecź. Duž kommandirowazy general pschikasa na lud tšělecź. Schěscź cźěkow wosta na semi leżo ... Wopißacź žo njehodźi, schtož žo nětko sta. Wschudźe žakoscźenje, stonanje, žadkawe sadwělowanje! ..... Lud běsche wschón roshorjeny a žo se saßakkej rosskłobjenosczu a njembrosczu na židowske wobßedźeństwo wali a je rostorha. Lud pschi tym wokasche: „Sanicźcźe, pschetož kschescźijanska krej žo pscheliwa!" a sakasa, satšělenych wotnjesćz, kotsiž buchu s płatom, se židowskich khlamow wsatym, pokrycźi. Poliziji a wojakam niczo dale wysche njewosta, hacž němi žwědkojo hrósbneho skutka bycź! .... Jako czernigowski guvernér pschińdźe, žo nadźijachu, so budźa žo tumulty skónczicź, tola tež pschez to žo niczo njepolepschi. Na jeho namokwjenje a napominanje lud wotmolwi: „My póńdźemy naschemu zarej s prósstwu, my nochzemy žanych židow měcź! Bje wscheje winy žo kschescźijanska krej pscheliwa!" — Bóh wě, kak by žo krawny podawk skóncził, hdyž njebudźichu na druhi dźeń s manövrow husarojo pschijěchali, kotsiž lud nusowachu, žo domoj podacź. Wjele wot halekowarjow bu sajatych.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźenu póndźelu wudyri tu na łubi khěže murjerja Hantuscha w Dornschnablu na hacž dotal njesnate waschnje woheń. Na łubi je tojschto palenitych wězow nahromadźenych bycź dyrbjało, pschetož sa nětotre wokomiki płómjenja wyßoko k njebju žapachu a wobßwěcźachu s wótrym žwětkom měschcźanske wěże (turmy) a tšěchi wyschschich twarjenjow. Wóhnjowa wobora s khwalobnej spěschnosczu na wopalnischczo pschijědźe a woheń hižom sa nětotre mjeńschiny podußy. Woheń wosta na tšěchu wobmjesowany a mózesche žo teho dla skoro wscha domjaza nadoba saniczenju wutorhnycź.

— Rajchstagski sapóßłanz Eugen Richter, jedyn ſ najprěnſchich wjedźerjow pokraczowanſkeje (fortſchritt) ſtrony ſměje tu pjecza w prěnſchich dnjach pſchichodneho tydźenja politiſki pſchednoſchk. W Pirnje, hdźež wón njedźelu 22. auguſta wo nowych rajchſtagſkich wólbach rěczeſche, hórſcheſche ßo wón na hubjene hoſpodarjenje w němſkim wójſku pſchi twarjenju drohich kaſernow a hobrſkich njepotrěbnych kódźow. Nětczíſchu politiku wjerſcha Bismarka wón ſ pſcheſchczipnymi žortami wußměſcheſche. Debatta wo pſchednoſchku bě wuſankjena, dokelž běchu ßo jenož pſchiwißowarjo liberalneje ſtrony pſcheproßyli. (Hladaj nawěſchtk w dźenßniſchim czißle.)

— Kommißija provinzijalnych krajnych ſtawow, kotraž je direktorijej krajnoſtawſkeho banka dla rosdźělenja pjenjes, k twarjenju pucźow dowolenych, wuſwolena, mějeſche 25. auguſta poßedźenje. Te gmejny, kotrež mějachu ſa porjedźenje pucźow lětßa wjetſche wudawki nadawacź, maja nětko nadźiju, ſo w bliſchim czaßu poſtajene pjenjeſy wupłaczene doſtanu. H. K.

S Dźěžnikez. Sańdźenu njedźelu padźe na wojerſkim tſělniku njedaloko naſcheje mßy ßylny wichor, na běku mróczel podobny, ſ njebjes na ſemju dele. Dokelž ßu žně ſ wjetſcha ſ polow dom khowane, njemóžeſche wón wulku ſchkodu naczinicź. Tola ſ kajkej mozu je wón ſakhadźak, je ſ teho widźecź, ſo wón w kerkach dwě krutej, wyßokej khójnje roskama a na Klimantez a Rychtarjez polu pſcheńczne pópy ßobu ſhrabny a je w loſcze roſtorhajo na 800 krocželow daloko wotnjeßy. Jako na druhi dźeń rosbrojene borko w hromadu hrabachu, ſpósnachu, ſo je wětſik wjetſchi dźěl ſornow wupraſkał a ſ mnohich ſtwjelzow kloßy wotkamak. Naſtata ſchkoda wucźini ſa Klimanta a Rychtarja něhdźe 100 hriwnow. — Tón ßamy wichor, kotryž wot Dźěžnikez k ranju cźehnjeſche, je we wokolnoſczi Sréſchina, Kubſchiz, Brěſowa, Porſchiz atd. woßebje wjele ßadu ſe ſchtomow ſtorhak. Na ſchußeju w bliſkoſczi Kubſchiz je wón na 20 ßadowych ſchtomow ſe ſemje wuwalak.

S Hodźija. Pſchi ſtraſchnym njewjedrje, kotrež ſańdźenu njedźelu pſches naſchu krajinu cźehnjeſche, dyri błyſk tſi krócź do naſcheje wßy. Prěni ras praßny wón do wulkeje lipy na Kſchižanez kuble, ſ druha do błyſkowoda na wumožerſkim domje a tſeczi krócź do doma móſchnjerja Grundmanna. Tu wón ßwißle roſſchczěpiwſchi na kubi do ßyna ſjědźe a je ſapali. Wot tam wón po muri dele do najſtwy ſleczi a rosbiwſchi a roſßmaliwſchi tu ſchpihel, ſchklenzy a wſchelaku druhu nadobu, wón ſ nowa do murje ſkoczi a wot njeje w delnim ſchoßu wulki kruch wudyri. Grundmannez zyła ßwójba běſche runje pſchi blidźe ſhromadźena. Boże njewjedro ßrjedź do njeje praßny, tola na wulke ſboże nichtó wot njeje ani ſranjeny njebu. Jenož Grundmannez nan dlěſchi czaß pohłuſcheny na ſemi leżeſche a mějeſche, jako ſaßo k ßebi pſchińdźe, ſchwablowy ßłód w hubi. Palaze ßyno na łubi bu, prjedy hacź płómjenja wjetſchu wobſchěrnoſcź doſtachu, ſpěſchnje poduſchene.

S Łahowa. Saryczańſke ßerbſke towarſtwo, kiž je w tudomnym hoſczeńzu hižom dwójzy ßerbſke dźiwadło hrało, chze naß w bliſchim czaßu, kaž ßłyſchimy, njedźelu 4. ſeptembra (hladaj nawěſchtk w dźenßniſchim czißle) ſaßo ſ tajkim ſabawnym wjeczorom ſwjeßelicź. Hrate budźe: „Sſußodow ſtórźba“ a „Kak Pětr lěkari.“ Prěni kruch je tu hižom hraty a je ßo wſchitkim lubił. Druhi kruch wěſcze tež powſchitkomne ſpodobanje namaka, dokelž tež někotre žónſke ßobu hraja. My pſchejemy ſbožowne wuwjedźenje a bohaty wopyt.

S Jamneho. Tu je ßo ſańdźenu njedźelu ſrudne njeſboże podało. Jena žona bu wot naſcheho hajnika, kotryž w lěßu na ſwěrinu łakaſche, ſ njekedźbliwoſczu ſatſělena. Jako wona ſ jenej druhej žonu, ſ kotrejž jahody pytaſche, njedaloko łakazeho hajnika ſ lěßa ſtupi, myßleſche ßebi tón, ſo nětko wotczakany ßornik pſchińdźe a wutſěli do njeje ſ njeměrnej krwju ßwoju tſělbu, ani ſo by ßo prjedy ßwěru pſcheßwědcził, ſchto ßo pſched nim bjes ſchtomowymi hakoſami hiba. Tak ßo žadławe njeſboże ſta. Kulka žonu do ſadneje hłowy trjechi a to ſ tajkim wotmachom, ſo hłowu a cžołowu kóſcź pſcheraſywſchi dale wulecźa. Wboha žona, kotraž je na tajke ſrudne waſchnje žiwjenje ſhubika, je macź wot pjecźich hiſchcże njewotroſczenych dźěczi, wot kotrychž je najmłódſche hakle pół lěta ſtare.

S Lichanja. Na tudomnym ryczerkuble je bjes howjadami ſkótny mór wudyrił a teho dla wſchón wobkhad ſ tutym dworom wot wyſchnoſcze ſakaſany.

S pomjeſow. Kaž ßłyſchimy, ßu knjeſa farara Jmiſchowu knižku „Die innere Miſſion unter den Wenden“ w něktorych wßach ſa ſchulſku bibliotheku kupili a do kruteho ſwjaſka ſwjaſacź dali. Tak móhli tež druſy cžinicź, hdźež ßo to hiſchcże ſtako njeje: pſchetož ta knižka, kiž w ßwojim wotmyßlenju najprjedy a pſched wſchitkim ſa ſdźerżenje Božeho ßłowa a kſcheſczijanſkeho žiwjenja bjes Sserbami wojuje, wjedźe w dobo też na narodnu luboſcź a ſ tym na wótczinſke (patriotiſke) ſmyßlenje, na wopornitwu ßwěrnoſcź pſchecźiwo kralej a khejžorej. Naſcha ſrakſcha młodźina móże ſ teho woßebneho pißma wjele nawuknycź. A njech je wono też wſchitkim druhim, kiž je ßnadź hiſchcże njeſnaju, naležnje poruczene.

„Bramborſke nowiny“ w 26. czißle ſ Khocźebuſa bjes druhim takle pißaju: „Druhi dźěl wuradźowanja konferenzy běſche turnowanje, a mějeſche knjes rektor Hüttig ſ měſta (Khocźebuſa) pſchednoſchk. Wjeßele nam běſche, ſo pſchi tym knjes ſchulſki radźicźel Heuber praji: „„Dwaj a pjecźdźeßaty regiment ßu ſ wjetſcha Sserbjo, a cźi maju tajke mozy, ſo 52. regiment bjes wſchitkimi němſkimi regimentami pſchi marſchirowanju najdlěje wudźerżi.““

Přilopk.

* Žadławje je ßo njedźelſke njewjedro na Pirnu a wokolnoſcź puſchcźiło, hdźež běſche wone woßebje wot krupow pſchewodźene, kotrež kaž hołbjaze jeja wulke dele praſkotachu. W hojerſkim wuſtawje w Sonnenſtajnje je ßamo na 500 woknow rosraženych. W Hinterjeſſenje dyri błyſk do khěže ſchewza Jähnichena, pohłuſchi ſchewzowego nana tak, ſo tón hiſchcże dźenßa rěcź doſtał njeje a roſtorha tſěchu a murju ſ tajkej mozu, ſo dyrbja ßnadź twarjenje potorhacź. W Kopizu bu na 600 woknow rosbitych a 30 ſchtomow ſpowalenych. W Gröbernje pola Miſchna ßo pſches Boże njewjedro brózeń a hródźe kublerja Steſgena ſpalichu, w Krumenhennersdorfje na ryczerkuble hoſpodarſke twarjenja a pſchi tym 160 fórow ßyna a druheje pizy. W Naundorfje bu brózeń kublerja Langi powróczena a w Mohornje jedyn žiwnoſczer ſ Hutha, nan pjecźich dźěczi, wot błyſka ſaraženy. W Geyersdorje pola Annaberga ſapali błyſk Rebentiſchez kubło, kotrež ßo na cziſte wotpali; jedyn rjeczaſnik ßobu kónz wſa. — Tón ßamy dźeń dyri Boże njewjedro w Meusdorfje do brózńje kublerja Teichmanna runje w tym wokomiku, jako chżychu fóru žita do njeje dowjeſcź, wona hnydom w płómjenjach ſtejeſche a běſche bórſy hacź na dno wupalena.

* Saßo je ßo czaß pſchibliżał, hdźež je petrolejowa lampa nuſna a pſchi telej ſkładnoſczi my wſchitkim warnowanje damy, kotſiž chzedźa ſ lampami, dokhi czaß njetrjebanymi, saßo ßwěczicź.

Psches dołhe stejenje ßo w lampowej kuli petrolejowy nasta nahromadźi, kotryž ßo wjele lóźscho sapali, doniž petrolej, pschetoż bjes tym so petrolej pschi 52 gradach rosbuchnje, sapali ßo nasta hižom pschi 30 gradach. Wysche teho je też ßukžoh sapjelscźik, zyza teho dla hubjenje a naßadźuje s lohka wuhlo. Po tajkim dyrbi ßo pschi saßotrjebanju lampy stary ßukžoh prjecź cźißnycź a ßo stary petrolej, kotryž ßnadź je hischcźe w lampje, wulinycź.

* Njedaloko Lipska ßo jedyn hólcźeź s hkowu na żelesnizowe schěny lehny. Lokomotivny wjedźeŕ jeho cźaßa doscź wuhlada a cźah sastaji. Nětko hólcźeź cźekasche, tola wón bu doscźahnjeny. „Cźeho dla chzysche ßebi ty žiwjenje wsacź?" ßo jeho praschachu. — „Ja chzych rad wjedźecź, kak bjes hkowy je", běsche krótke wotmolwjenje.

* Njedawno je knježi hajnik w Peikwitzu jeneho tsinohateho jelenja satsělił. Schtwórta noha hacź do kolen wotsělena, běsche dospołnje sažita. Wbohi invalida, sa kotrehoż běsche dobrota, so jeho skóncźnje hajnikowa kulka doscźeże, ważesche 120 puntow.

* W Khocźebusu bu 17. auguśta s wulkim pschewodom lokomotivny wjedźeŕ Peschek pohrjebany. Wón bu wot jědojteje muchi do hornjeje huby kaknjeny. Huba sacźekasche a pomaku też zyke cźěło. Hacź runje lěkarsku pomoz nałożowachu, wumrje tola Peschek 15. auguśta na sajědojcźenje kreje.

* W Hohenmölsenje pola Weißenfelsa je ßebi jedyn polizist tsizolowski hósdź se žerdźu do cźoła sadyrił. Lěkaŕ mějesche wulku prózu, prjedy hacź hosdźik saßo wucźeże. Njesbožowny cźlowjek dyrbi ßnani wumrjecź. Pschicźina k njeskutkej snata njeje; kaž ßo powjeda, ßu wschelake hkowowe rany, kotreż běsche tutón cźlowjek w awstriskej wójnje dostał, na jeho mosy skutkowake, tak so je ßebi wón w khorych, pomrócźenych myßlach žiwjenje wsacź chzył.

* W Markneukirchenje, Erlbachu, Siebenbrunnje a wokolnosćźi je satraschny wichor sańdźenu njedźelu móznje sakhadźał, hromadu schtomow, pół kóhcźa w pscheměrje tolstych, rossłamał, tśěchi wot khěžow wotsběhał, bróžnje a kólnje spowalał. Jena žona, kotraž běsche s korbom na drósy wonka, bu dołhu cźaru psches loft njeßena, sajazy, kurwoty, ptacźki a druha swěrina bu s wulkeho dźěła wot krupow saražena.

* Pschi palazej horje njedaloko Solingena je ßo sańdźeny schtwórtk podawk stał, wo kotrymž ßlědowazu powjesćź pschinjeßu: Jako nětkotsi mužojo s wosom s Remscheida do Solingena jědźechu, ßłyschachu zyle derje howrjenje pod semju. Wschitzy dyrbjachu dla ßylneho hibanja semje a dla njeměrnosćźe konjow wós wopuschcźicź. Jako ßo nětko pěschi k horje bližachu, wotewri ßo na dobo psched nimi semja na 100 kwadratnych metrow schěroko, wyßoke płómjenja wußapajo. Blisko stejaza khěža jeneho dźěłacźerja bu wot wóhnja shrabnjena a ßo psched jich wocźami w palazej žumpawje shubi. Bohu žel ßu też někotsi wobydlerjo khěže žiwjenje shubili. Woheń po sdacźu psches sapalenje semskeho wolija nastawa.

Wukasy wyschnosćźe.

§ Póndźelu 12. septembra wot 2 hodźin popołdnju sapocźnje ßo w tudomnej kupnizy (gewandhaus) pscheßadźowanje sastajenych wězow měschcźanskeje pożcźowaŕnje (leihhaus). Preziosy budźa ßo póndźelu 12. septembra, poßleschcźa pak ßrjedu 14. septembra pscheßadźowacź.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska zyrkej: Jan Bjedrich Sprigoda, dźěłacźeŕ, s Karolinu Augustu Milkez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Helena Hilžbjeta, Jana Sarinka, krawza a wobydlerja pod hrodom, dź. — Marja Martha, njemandź. dź. na Židowje. — Pawoł Hermann, Jakuba Ernsta Töpfera, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Kurt Pawoł, Bjedricha Hermanna Ludwiga Weitzmanna, pokładniskeho pomoznika na hamtskim hetmanstwje a wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Ida, Ernsta Juliuża Fleischera, fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja w Hrubjelcźizach, dź. — Jan Bjedrich, njemandź. ß. w Hrubjelcźizach. — Jurij Max, Jana Hermanna Stelziga fabrikskeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß.

Kathholska zyrkej: Hana Marja, Jana Augusta Piskarja, murjerja tu, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 9. auguśta: Jan Burk, dźěłacźeŕ, 35 l. 3 m. — 13. Jan Ernst Hermann, Handrija Noaka, skakarja, ß., 3 m. 21 d. — Hana Theresia, Jana Bohuwěra Kocha, khěžerja a murjerja na Židowje, dź., 1 l. 1 m. 17 d. — 14. Pawoł Bjedrich, njemandź. ß. na Židowje, 5 m. — 15. August Jan Welz, nózny strażnik w Hrubjelcźizach, 43 l. 10 m.

Płacźizna žitow a produktow

w **Budyschinje** 20. auguśta 1881.

Žitowy dowos: 2887 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	10	42	11	31	9	52	11	76
Rožka " "	9	49	9	68	9	49	9	68
Jecźmjeń " "	6	52	7	61	7	61	8	33
Wowß " "	6	40	7	20	6	40	7	20
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	50	19	50	—	—	—	—
Bérny " "	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	40	—	—	—	—
Pschenicźna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	50	2	70	—	—	—	—
Sslóma . . .	20	50	22	50	—	—	—	—
Proßata 384 scht., scht.	12	50	21	—	—	—	—	—

W Holeschowje je **khěža** se **sahrodu** a **polom** na pschedań. Wscho dalsche je tam cźißko 16 shonicź.

Trawowa awkzija.

Póndźelu 5. septembra 1881, dopołdnja w 8 hodźinach, ma ßo **trawa k wotawje** na łukach, majoratskemu knjejstwu w Njeßwacźidle ßłuschazych, pod wuměnjenjemi, do sapocźatka awkzije wosjewjomnymi, na **pscheßadźowanje** pschedawacź.

Shromadźisna: pschi parkowym mosćźe w Njeßwacźidle.

W Njeßwacźidle, 25. auguśta 1881.

Hrabinski rentski hamt.
Bretschneider.

Wotawa na hněwßecźanskej gmejnskej kuzy ma ßo **njedźelu 28. auguśta** na pscheßadźowanje pschedawacź. Na kupjenje smyßleni njech ßo popołdnju w 1/2 4 hodźin na kuzy shromadźa.

W Lejnje pola Budestez je **sahrodniska žiwnosćź** cźißko 2 s 8 kórzami leżomnosćźe na pschedań. Wscho dalsche je w Małych Debßezach cźißko 28 shonicź.

W Rakojdach je **khěža** cźißko 3 se **sahrodu** hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Ssad ryczeŕkubła w Saryczu, a to jabłuka, ßłówki a reineklody, ma ßo hnydom pschenajecź. **M. Fiedler.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanika **dźěłopschadownja** w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneretz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Nowy **kruwjazy wós** je na pschedań pola **Hasche** w Małych Debßezach.

Dospolne wupschedawanje

dla wotedacża khlamow. Wschitke wězy ßo **po jara poniżenych placźisnach** pschedawaja.

Ewald Braun.

K kermuscham

poruczam ßwój psched lětom 1852 wunamakany a s kóżdym lětom bóle żadany, **wote mnje ßameho jenoż prawdźiwy fabrizirowany**

korjeński wolij (Gewürzöl) k tykanzy- a schtryzlepjeczenju.

Daj tutemu wolijej na pjeczny zokor, kotryż chzesch pjeczwu pschiwdacź, nakapacź. Tónle korjeński wolij njedawa jenoż tykanzam a schtryzlam najkraßnische dobroßkłodźenje, ale pschisporja też hibanje a hicże cześta. Jena schkleńza sa 30 np. je na 19½ litra (prjedy 3 měrzy abo hachtle) a schkleńza sa 50 np. k 39 litram (prjedy 6 měrzam) muki doßahaza a maja tutón wolij na pschedań w **Budyschinje** knjeża:

August Bartko,	**Herm. Kirschner,**	**Arno Möckel,**	**Gustav Römer,**
Wilh. Berger,	**W. Kögler,**	**G. A. Mager,**	**Wilh. Schamlott,**
Friedr. Braun,	**Hermann Kunack,**	**Ernst Mittasch** hewak Heinr. Jul. Lincke,	**C. H. Schmidt,**
Otto Engert,	**Hermann Lemke,**	**A. Niemschka,**	**J. T. Schulze,**
Ginzel & Ritscher,	**C. A. Lehmann,**	**Carl Noack,**	**Joh. Wannack,**
E. Glien,	**H. Lindner,**	**Carl Pötschka,**	**Otto H. Zöllner,**
J. T. Glien,	**C. A. Mickan,**	**Richard Pötschka,**	**J. Rämschez herbja** we Wósporku,
Th. Grumbt,	**Bratraj Mierschej,**	**Gust. Poser,**	**E. Krausa** w Njeßwaczidle pola Rakez,
Wilhelm Jacob,	**Joh. Mießner,**	**Ad. Rämsch,**	
J. G. Klingst Nachf.,	**Moritz Mörba,**		

P. Mickel w Ketlizach

a poruczam ja jich skład czesczenym Sserbam a Sserbowkam k dobroczinemu wobkedźbowanju.

Heinrich Müller, fabrikant w Lipsku.

NB. Dokelž ßo w nowschim czaßu wjele korjeńskeho wolija pschedawa, kotryż pjeczwo zyle skasy, dokelž ßo husto schkódne wutki nałożuja, dha proschu, so bychu ßo czesczeni wotebjerarjo psched schkodu wobarnowali a ßwěru na etiquettu hladali, hacž mjeno a firmu bleschka a etiquetta wopschija. **H. M.**

Dalscheho pschedewsacża dla ßym s wjedźenjom mojich **platowych a manufakturowych tworowych khlamow** pschestał a ßym

s dospołnym wupschedawanjom

mojeho troworeho składa po **jara** tunich placźisnach sapoczał.

Ja pschi tym na ßo poskicźazu składnosćź k wurjadnje tunjemu kupowanju

drastnych stoffow, platu a bawmjanych tworow, żaketow, mantlow, dźełaczerskich jakow atd. atd.

wosebje kedźbne czinju.

Reinhold Hartmann jun.

na ßerbskej haßy.

Drjewowa awkzija na łupjanskim revieru.

Wutoru 30. augusta t. l. ma ßo

29¾ Rm. brěsowych schczěpow,
5 Rm. khójnowych =
5½ Rm. = pjeńkow,
54 stotnjow brěsowych walczkow,
260 = khójnowych =

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pschesadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk ½10 hodźin pschi dubrawskej houtwje pod wětrnikom.

W Minakale, 23. augusta 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Běrnjaze korbiki,

s witkow dźełane, s kralowskeho wustawa w Rakezach, schtuka po 25—30 np., ßu na pschedan pola **Zimmermanna,** korbarja w Kamjenej.

Pschenczny a **rżanu muku, domjazu muku,** zentnar po 14 mk. 50 np.,

wschě druziny warjenjow, drażdżanski taflowy rajß, punt po 16 np.,

pizowy gries, wotruby, ezornu muku, majß, majßowy schrót,

k wuszywej

hróch, woku, kolij, hejduschku, łupiny poruca

C. Kahrowe

na żitnych wikach pschi póstnej kowarni.

Dickowa concesionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokasała, poruca ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Pscheměnjenje khlamow.

Cžesćenym Sserbam Budyschina a wokolnoscźe s tutym k nawjedźenju dawamoj, so ßo naju

drogowe, kolonialne a barbotworowe khlamy

wot **póndźele 15. t. m.** w naju nowej khěži

w hoscźeńzu „k slotej hwěsdźe" na žitnych wikach

namakaja.

Sa dotalne, namaj spožcžene dowěrjenje prajimoj ßwój najpodwolnischi dźak a sjenocźimoj s tym lubjenje, so budźemoj ßo pschichodnje se wschěmi mozami njewustawajo prózowacź, so bychmoj ßebi se spěschnym poßłuženjom a s najkrucźischej sprawnosćźu wyßokowažene dowěrjenje cžesćenych Sserbow dobyłoj.

W Budyschinje, 12. augusta 1881. S pocžesćowanjom

Bratraj Měrschej (Gebr. Miersch).

Najlěpschu pscheńcžnu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowaŕni pschi žitnych wikach.

K nasymskemu skasanju

poruczam cžesćenym ßerbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych ßrědkow po najtunischich płacźisnach, kaž:

ff. parjenu kosćźinu (muku),
ff. ßyru kosćźinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-supersossat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

s rukówanjom wopschijecźa pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches cžož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

W. Mattheis w Budyschinje.

⚒ C. Thiermann w Budyschinje,

wuhlowa, kalkowa a hnójnoßrědkowa pschedawaŕnja a spedizionstwo,

komptoir: na žitnych wikach cžo. 5, w domje knjesa Bitzki,

porucźa ßo najpodwolnischo k wobstaranju:

cžěskeje brunizy s najlěpschich podkopkow w Mariascheinje a Duxu,
hornjoschlesynske kamjeńte wuhlo,
prawdźiwe burgkcžanske a delnjoschles. kowaŕske wuhlo a
hornjoneundorfski (shorjelski) twarski kalk

w najwjetschich a najmjeńschich dźělbach se składa a hacž psched khěžu s lubjenjom tunich płacźisnow pschi krucźe sprawnym a khwatnym poßłuženju.

Skład: Pschi privatnym tworowym dwórnischcźu (privatgüterbahnhof prjedy Barteldes).

Cedlowe kašćiki: Na swonknej lawskej haßy pola knjesa pschekupza **Bartka;** na ßerbskej haßy pschi domje knjesa cžaßnikarja **Köchlera;** na Židowje pschi domje knjesa korbarja **Bartuscha** a pschi **komptoirje** na žitnych wikach cžißło 5.

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucźa ßwoju, jenož s kralowskich salinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědźnu** a **skótnu ßól,** kaž tež erfurtske **kamjeńte ßele** a **kamjenje k lisanju** w snatej ßuchej tworje k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Deki

sa wucźaharjow porucźa tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

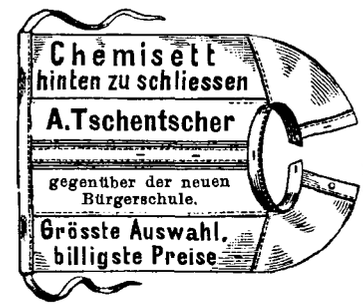

Pschedkoschliki sady sapnycź porucźa **A. Tschentscher** w Budyschinje.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry ßłódki syrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a ßylnje ßłodźazy, punt po 120 np., porucźa

Hermann Kunack na bohatej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobrosćźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucźa wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuschiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

Sjawny pschednoschk

rajchstagskeho sapósłanza **Richtera-Hagena** s Barlina **wutoru 30. augusta t. l.** wjeczor w 1/2 8 hodźin w **Lauez hotelu** w **Budyschinje** wo **„ważnosczi nowych rajchstagskich wólbow.“**

Wólbne sjenoczenstwo němskeje pokraczowanskeje strony.

Mißionska hodźina we Wulkim Wjelkowje.

Dźiwoczanske serbske evang.-luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydzeń, 4. septembra, jako dwanatu njedźelu po swjatej Trojizy, w schuli we Wulkim Wjelkowje mißionsku hodźinu. Teho dla so s tutym wschitzy pscheczeljo a pschecźelnizy mißionstwa, wosebje pak wschitke sobustawy naschcho towarstwa lubje prosca, so tam po nyschporje, popołdnju w tsjóch, bohacze nuts namakacź. **Pětr Mlónk.**

Serbske dźiwadwo we Łahowje

njedźelu 4. septembra. Hrać budźe so: I. **Susodow skórźba.** Wjeselohra w 1 jednanju. II. **Kak Pětr lěkari.** Wjeselohra w 1 jednanju.

Započatk wječor w 8 hodźinach.

Na **ratarskej schuli** kaž tez na **sadowej** a **sahrodniskej schuli** w **Budyschinje** so **18. oktobra nowe wuczbne kursy** sapoczinu. Dalsche wukasanja da

Direktar.
J. B. Brugger.

Wosjewjenje.

Czesczenym Serbam Rakez a wokolnosczje sebi najpodwolnischo wosjewicź dowolam, so sym so jako **sankar** tu sasydlił a proschu wo dobrocziwe podpjeranje mojeho pschedewsaca. Moje prózowanje budźe pschezo, so bych tym, kotsiż mje wopytaja, spěschnje a sprawnje posłużował.

W Rakezach, 12. augusta 1881.

S poczescźowanjom
Carl Zug.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne sasadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschédnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Nawoblekarje, sukuje, kholowy, jaki atd.,

wot skónza wucźehnjene, so njepróte derje a trajnje po najtunischich placźisnach s nowa barbja w barbjerni **W. Kellinga** w Budyschinje.

Sporuschk (mutterkorn) a pszowodźinu

kupuje **hrodowska haptyka.**

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich placźisnach porucza

W. Hübner, tyscherski mischtr w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Tolsty baknarski półcź,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np. porucza

Wilhelm Thiemann
w Lusaziji na lubijskej drósy.

Petrolej, najlépschi amerikanski, w sudach a wuważeny,
khofej, wschě druźiny,
zokor, drobny a zyky,
jerje, po sudach, kopach a jenotliwje,
rajs, wot najtuńscheho hacź k najlépschemu,
palenz, wschédny a skódki, w picźelach a jenotliwje
najtunischo kupujesch pola
Carl Noacka na żitnej haśy.

Dla pschemenjenja wobydlenja pschedawam mój bohaty skład hotowych rowowych pomnikow po jara poniżenych placźisnach.

Ludwig Fiedler,
prjedy Santo Passo,
w Budyschinje na serbskim kerchowje 6, s napschecźa michalskeje zyrkwje.

Zement

w czerstwej tworje poruczataj w 1/1 a 1/2 tunach

bratraj Merschej na żitnych wikach.

Durjowe woknowe möblowe a kaschczowe } **wobbitki**

porucza tunjo

Paul Seidler
na swonkownej lawskej haśy czo. 16.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 schtuku po 2 np.
porucza wulku dźélbu

Gustav Poser na jerjowej haśy.

Khofej,

czisczе a derje skłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroscźi

Gustav Poser.

Do

Kapstadta a Awstralije

scźele paśażirow s direktnej parnej łódźu

s Hamburga 15. septembra

C. A. Matthei
w Hamburgu, Rödingsmarkt 57.

Domkhowanka a reje

jutsje njedźelu 28. augusta w Drożdźiju. Pschecźelnje pscheproschuje

W. A. Kmoch.

Jutsje njedźelu 28. augusta

domkhowanka a reje.

Pschecźelnje pscheproschuje

A. Senda we Lupoj.

Jutsje njedźelu 28. augusta

domkhowanka s rejemi

w Lětonju, na czoż pschecźelnje pscheproschuje **H. Hoffmann.**

Dwaj **ratarskaj schulerjej** mózetaj tunje wobydlenje a jédź dostacź na snutskownej lawskej haśy czisko 3, po 1 poskhodźe.

Jedyn **tyscherski** dostanje hnydom wobstajne dźéło pola tyscherskeho mischtra **Jurja Patoki** w Njeśwaczidle.

S tutym praju knjesej piwarskemu mischtrej **Rätzy** w Prěczezach sa wschu dobrotu, mojemu synej po potrjechenym njesbożom wopokasanu, a teho runja prěczanskej mkodoscźi sa wośobne pschewodźenje k rowu mój najwutrobnischi dźak.

Hłuboko srudźeny nan
Michał Schattek w Khelnje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 36. **Sobotu 3. septembra 1881.** **Lětnik 40.**

Wampyr.

(*Powjedančko ſ luda wot B. D.*)

(Skónčenje.)

Nasajtra dźěšche Hanka sahe domoj, poßedźa w ßwojim woßamocźenym domje, pomodli ßo, napoji skót, dźěšche na row nanka a macźerki popłakacź, wrócźi ßo saßo domoj a sawrje ßo, kaž by tu njebyła. Wona chzyšche tak wumrjecź w ßwojej woßamocźenosćźi wěrjo ßkowam straschneho zusnika, kotryž běšche jej dotal jenož wěrnosćź wěschćźił; ale bórsy ju tajka tyschnosćź, haj hrósba pschewsa, so wona, spominajo na ßwoju ßlepu wowku, kotraž někotre hodźiny daloko wot njeje bydlešche, ſ khěže wuńdźe, wokow sapschahny a k wowzy, kotruž hižom dawno wjazy widźała njeběšche, dojědźe, jej ßwoje horjo wupłakacź. Wona měješe žadosćź sa něčim pschiwusnym, tu pak běšche ßama, mjes zusymi ludźimi, a też na wboheho Michała pomyßlicź njeßmědźišche, kotryž běšche jej nětko też počžak zusy bycź.

„Pomhaj Bóh, wowka!“ — „Wjerśch pomasy, moje dźěčźo! Cźeja ty ßy? po hłoßu cźe tak prawje njespósnaju . . .“ — „Ach, wowka, ty też mje dawno wjazy ßkyschała njeßy; ßym Badarjez Hanka, twoja wnuczka.“ — „Tak witaj, witaj, lube dźěčźo! ach, kak ßo sraduju nad tobu! A schto dha nank a macźerka?“ — „Wobaj staj wo prawdźe Bożej, — semrjekoj . . .“ — „Budź jimaj Bóh tón Knjes hnadny a ßmilny!“ dźešche ßlepa wowka; „ja tola tak daloko wot waß njejßym, wo tym pak hischcźe niczo njeshonich. Tebje je mi žel, lube dźěčźo; ßy tola hischcźe nježenjena?“ — „Haj, wowka; ja dźě hischcźe ßym młoda.“ — „Haj, haj, ßo dopomnju, ßy ßo narodźiła, hdyž je ßo nascha stara brójeń wotpaliła; to budźe něhdźe ßydomnacźe lět . . . haj, tak budźe; hdyž ßym woßlepiła, běšche ty w jědnatym lěcźe. Nó, kak dha ßo cźi nětkole dźe?“ — „Tak ßo mi dźe, wowka, so ßym k tebi wumrjecź pschischła . . . .“ — Njepschehrěsch ßo, dźěčźo! schto tola rěcźisch! Ty wumrjecź? Ssmjercź je sa naß, sa waß pak žiwjenje!“ — Wnuczka hórko sapłaka, wupowjeda ßlepej wowzy wscho, schtož běšche ßo ſ njej stako a skónczi ſ tym, so ji nětko hacž do wjecźora mako hodźin wyšche wostanje, doniž wnmrje. „Ach, lubscha wowka! ja ßym nana a macź sahubiła . . . . Hdyž je mi wón, mój njepschecźel, prajił, so też je mje rjad dójschoł, ßym ßo sradowała, kaž budźich raj wuhladała była; nětko pak, hdyž ßo cźaß bliži, je mi tak styskno!“ — „Dźěcźatko“, dźesche wowka, „schtož je ßo stako, je ßo stako, to wjazy wrócźicź njemóžemy; ty ßy dosćź cźerpjeła, a chzyła-li cźi žanych porokow cźinicź, cźi ſ tym ani najmjenšche pomhała njebych. Poßkuchaj na mnje: twój luby je — wampyr; wón stawa ſ rowa, mori a žerje ludźi . . . Ty nětle hnydom domoj jědź; tam wubjeŕ ßebi dobreho cźłowjeka, na kotrehož móžesch ßo spuschcźecź, a kotrehož ßkowo we woßadźe płacźi; daj jemu ßwojeju wokow — wschako jeju wjazy njetrjebasch — pod tym wuměnjenjom, so ßo wón sa to stara, so tebje po ßmjercźi ſ durjemi won njeßli njebychu, ale so pod khěžnym prohom doscź wulku dźěru wuryja, pšches kotruž móža cźe pod prohom ſ khěže wunjescź. Khěžu pak a wscho, schtož je dale twoje, daj zyrkwi sapißacź!“ — „Wschitko, wowka, schtož ty prajisch, wschitko sawěrno tak sčinju; ale powjes wschak mi, schto ſ teho budźe?“ — Nó hlej, moje dźěčźo: je-li na ßwěcźe cźłowjek, kiž cźe wo prawdźe a ſ zykeje wutroby lubuje, dha też cźe nadeńdźe.“ — „Kak to nadeńdźe, wowka? hdyž wumru?“ — „Wumrjesch, dha wumrjesch; wumrjecź dyrbimy wschitzy; wěso je-li so tajki cźłowjek njeje, kiž by cźe wěrnje lubował, potom je to druha wěz; ja niczeho njesamožu.“

Hanka sapłaka a praji ßlepej wowzy wboženje. Wowka pak, kaž dobra też ßwojej wnuczzy běšche, ani ßylski njewuroni; wona běšche dawno hižom wotwuknyła płakacź. Wnuczka jědźešche domoj. Tu ju wutroba bolicź počza wo teho cźłowjeka, kotrehož bě wona, se ßameje cźesćźelakomnosćźe, wot ßo sdalowała, mjes tym, so ju wón lubowasche; haj wona ßama budźišche jeho dawno hižom lubowała, hdy jenož budźišche ßwojej wutrobje wolu dała . . . . Schtož je nimo, ßo njewróćźi! „Ně“, wona pomyßli, „to žadyn cźłowjek njeje, kiž by mje lubował . . . Sa cźo dyrbjał mje Michał lubowacź?“

Hanka pschijědźe domoj. Hnydym počza wscho cźinicź, kaž běšche jej wukasane, a powoła ßo na ßwoju ßlepu wowku, pschecźiwo kotrejež wußudej ßebi nichtó njeswaži ßo spjecźowacź. Nichtó pak njewěrjesche, so je sa Hanku hižom cźaß ßmjercźe pschischoł; měnjachu, so je ſ horja a srudoby bledźicź počžała . . . . Na wjecźor, hdyž ßo hischcźe saßměrkło njeběšche, ßußodźina do Hanzyneje khěžki pohladny a ju na kožu ležo widźešche. „Pšche cźo wona pschezo leži a ßo rudźi“, dobra ßußodźina pomyßli a sastupi, so by ju won sawołała; ale wboha Hanka wjazy njeje: jeje wutroba je pschestała pukotacź . . . .

Seńdźechu ßo ßußodźa a wjeßni a njemóžachu ßo dodźiwacź, schto ßo to ſ Badarjez ßwójbu njecźini, so wo tři dny semru nan a macź a dźowka. Někotry sapłaka, hdyž tu młódnu róžu wuhlada, kotraž tu styknywschi ruzy leżešche kaž žiwa. A jeje towarschki a pschecźelnizy ßo wschě shromadźichu a ju hórko wopłakowachu; młodźi hólzy pak prajachu, so tajke rjane holcźo w kóždym kraju njenadeńdźesch.

Jedyn pak běšche, kotryž hižom tydźeń dołho nikomu na wocźi njeńdźešche; pak ßedźešche doma, pak dźěkasche na polu. Nětko pak pschińdźe do Hanzyneho domu, hdyž wona hižom na marach leżešche, wobleczena a wudebjena kaž njewjesta, ßyny ßo a ßedźešche tu pospochi hacž do ranja ßwitanja. Hdyž běšche khapon hižom druhi ras saspěwał, dha Michał pschezo hischcźe napscheczo Hanzy ßedźešche a na jeje bjeswocźe shladowasche, kotrež lampka ßnadnje wobßwěcźi; na jene dobo wótsje sapłaka, wokoscha Hanku, praji jej wboženje,

ſczeże jej mjedźany pjerſchczeń ſ porſta a tykny jón ßebi na porſt, jej pak tykny ßwój pjerſchczeń na porſt a ſtykny jej ſaßo ruzy kaž prjedy.

Rano pſchińdźechu mužojo a wurychu pod prohom jamu, doſcź wulku, ſo móhł ßo kaſchcź pſches nju won ßunycź. Potom pſchinjeßechu kaſchcź, wobarbjeny a wupyſcheny. Seńdźechu ßo ßußodźo a wjeßni ſ popom, wunjeßechu ſemrjetu, kaž běſche pſchikaſaka, pod prohom ſ khěže, donjeßechu ju na kerchow, wotſpěwachu jej a pohrjebachu ju.

Nichtó tu ſ Badarjez ßwojby wjazy njeběſche, tež Hanka niz. Khěžka bu pſchedata, a w njej bydli nětko zuſy cźlowjek; na Hanku pak tam nichtó wjazy njepomyßli . . . .

Naléczo je pſchiſchko, rjane, wjeßele, a tón ßamßny mkodźeńz, kotryž je ſ njebo Hanku na marach pjerſchczeń pſchemėnił, cźaſto pſchi wjeczorku na jeje row ßo pomodlicź pſchińdźe. Pytnywſchi ras, ſo ſ tehole rowa pjeńczk roſcźe, jemu njeſnaty, ſ hładkimi, dołhimi kopjeſchkami, Michał ſa nim hladacź pocza a jemu pſchiliwacź. Dokelž pak kerchow derje doſcź wobhrodźeny njeběſche, tak ſo ßo druhdy tež ſkót na njón ſabkudźi, Michał wobſankny, tamón kerczk ſ korjenjom wukopacź a jón do ßwojeje ſahrodki ßadźicź. Scźiniwſchi to dobry Michał, kiž ſ zyła kwětki jara lubowaſche a jich wjele w ßwojej ſahrodzy plahowaſche, khodźeſche a ſa tymle kerczkom hladaſche kaž ſa ßwojej ſernicźku. A cźim bóle tón pjeńczk roſcźiſche, cźim bóle ßo naſch ſahrodnik nad nim dźiwaſche a ſradowaſche, pſchetož tajke ſelo hiſchcźe wón widźał njeběſche: kopjeſchka wuroſcźechu dołhe, wuſke a hładke, wo ßrjedźa jedyn wyßoki pjeńczk, a na jeho wjerſchku naßadźowaſche ßo pupk. Michał jón ſtražowaſche kaž drohi pokład. Skóncźnje, na wjecźor do ßwj. Jana, ßo pupk na jene dobo pukny a wukcźě wulka kwětka, běła a cźerwjena. Michał ßo na nju nahladacź njemóżeſche; wón pſchi njej ßedźeſche hacź do póſdneho wjecźora, pſchezo na nju hladajo, pomyßli: „tu je cźopko, a mi je tak derje a wjeßele we wutrobje, — pſche cźo dyrbjał do domu hicź?“ a lehny ßo w ſahrodzy a to tak, ſo lubośna kwětka runje pſched nim ſtejeſche a, wot wjecźorneho wětſicźka ſhibowana, jemu ſ lohka ſ hłojcźku kiwaſche. S jenym dobom kopjeſchka ſ lohka ſaſchumichu, kwětka wotpadźe a ſ kerczka poſběhowaſche ßo pomaku, kaž wo mhli, ſchwižna, rjenje ſroſcźena knježna . . . . mhła ßo roſcźahny, a Michał poſkocźi a ſtrachocźiwje ſawoła: „Hanka!“ Wona pſchiſtupi k njemu a na ßwój pjerſchczeń pokaſujo dźeſche: „Tón, kiž je ßo ſ morwej ßlubił, njech tež je žiwej ſ nawoženju! Ty ßy mój wumožnik; bjes tebje budźich ſhubjena była we wěcźnych cźwilach.“

Kaž tež ßo ludźo dźiwachu, ſo je Hanka ſaßo wožiwiła, — pohladawſchi na nju dyrbjachu temu wěricź. Bjes wulkeho komdźenja bu kwaß hotowany, a kaž praja, njejſtaj hiſchcźe na ßwěcźe tak pěknaj a ſbožownaj mandźelſkaj byłoj, kaž — dobry Michał a rjana Hanka.

Wußudźenja.

Khoſtanſka komora 24. auguſta.

Na ryczerkuble w Budyſchinku naſta 31. meje 1880 w cźeladnej ſtwje bjes dźówkami ſwada. Pſchi tym ßo dźówzy Henczkez ſlě seńdźe, wona ſ krawym wobliczom płaczizy k inſpektarjej pſchiběža a jemu ſkorżeſche, ſo je dźówka Handrikez jej mlókowy blachowz ſa hłowu cźißka, dźówka Nowakez pak na nju wołała: Ty kleſkawa, je-li ſo hubu njedźerżiſch, tebje ſaražu a cźe na hnój cźißnu, ſo atd. Na wobſkorżenje ſtatneho rěcźnika pſchecźiwo Handrikez dla cźělneho wobſchkodźenja a pſchecźiwo Nowakez dla hroženja mějeſche ßo 13. julija 1880 wußudźenje kawniſkeho ßuda, kotrež ßo ſ tym ſkónczi, ſo bu Handrikez ſaßudźena, Nowakez pak ſa njewinowatu ſpósnata. Nowakez ßo woßebje teho dla khoſtanja ſminy, dokelž wotroczk J. A. Kruża ſ pſchißahu wobßwědczi, ſo Nowakez ženje tajke hroženje rěczała njeje. Tola poſdźiſcho pſchecźiwo wěromnoſcźi Kružoweho wuprajenja dwělowanje naſta, woßebje ßo ſ protokollow kubleŕſkeho prjódkſtejerja pokaſa, ſo je Kruża krótki cźaß po tamnym podawku ſpomnjene hroženje wobkrucźił a pſchi tym hiſchcźe pſchiſtajił, ſo je Nowakez tež Henczkez ſ hłowu ſa khlěbowy khamor wrjeßka. Kruża, kotryž mějeſche ßo nětko dla njekedźbliweho wopacźneho pſchißahanja ſamolwicź, wudawaſche, ſo ßo na tamniſchi podawk wjazy dopomnicź njemóże, a ſo ſe ßwojim ßwědczenjom njeje wotpohladanje měł, Nowakez wot khoſtanja wußwobodźicź. A dokelž tež pſchepytanje žane jaßne dopokaſmo Kružoweje winy njepoda, njemějeſche khoſtanſka komora ſa tamne hroženje doſcź wěſtoſcźe a teho dla wobſkorżeneho ſa njewinowateho ſpósna.

18lětny murjerſki wucźobnik Bohußław Zyž ſ Krjebje, hacź dotal hiſchcźe njekhoſtany, wudrapa na wopißmje lekarja Glitzſcha w Niſkej, na kotrymž běſche wobßwědczene, ſo je wón 8 dnjow khory był, „8“ prjecź a ſtaji měſto teho „14“ na wopißmo ſ tym wotpohladanjom, ſo njeby jenož na jedyn tydźeń, ale na dwě njedźeli podpjeranſki pjenjes, ſa tydźeń 6 mk. wucźinjazy, ſ tudomneje murjerſkeje jednoty (innung) doſtał. Falſchowane wopißmo wón pokładnikej jednoty, murjerſkemu miſchtrej Kubje, pſchedpokoži, kotryž pak njelepu jebanku hnydom ſpósnawſchi, Zyžej žane pjenjeſy njewupłacźi. Wurěcźe wobſkorżeneho, ſo je wo prawdźe dwě njedźeli, haj hiſchcźe dlěhe khory ležał, jemu khoſtanje pſchelutowacź njemóżachu a bu wón dla falſchowanja urkundy ſ nahrabnym wotpohladom k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Pjecźdźeßacźlětny jubilej pſchepodacźa ſakſkeje konſtituzije budźe ßo w Miſchnu ſe wſchej pychu tež wot tamniſchich wobydlerjow ßwjecźicź. Kral a kralowa pojědźetaj po wudebjenych haßach měſta wokoło a ßo wot měſchcźanoſty ſe ßwjedźeńſkej narěcźu powitataj. Knježa ſe ßejma ßo po parnej kódźi ſ Draždźan do Miſchna podadźa. W albrechtſkim hrodźe ſměje ßo potom wulka galahoſcźina.

— Evang. luth. krajny konſiſtorij w Draždźanach je porucził, ſo ma ßo wot evangelſkich lutherſkich duchownych njedźelu 4. ſept. pſchi prědowanju na pſchihódne waſchnje na konſtituzionalny ßwjedźeń ſpomnicź a ſa cźaß, w kotrymž ßo ßejm wotbywa, w powſchitkomnej zyrkwinſkej modlitwje po dobroproſchenju ſa kralowſki dom teho runja dobroproſchenje ſa ſkutkowanje ßejmſkich ſtawow pſchiſtajicź.

— Jeho Majeſtoſcź ſakſki kral je ryczerkublerja Th. H. Reicha nad Běłej pola Kamjenza ſa cźaßžiwjeńſkeho ßobuſtawa prěnjeje komory ſakſkich krajnych ſtawow pomjenował.

Jednanja dla wobßadźenja biſkopſkeho ſtoła w Trieru ßu k ſpokojnoſcźi katholſkich poddanow němſkeho khěžorſtwa ſkóncźene. Dotalnemu tachantſkemu knjeſej dr. Felixej Korumej w Straßburgu, kotryž je hižom ſ pſchiſwolenjom pruſkeho knježerſtwa wot bamža biſkopſke poßwjecźenje jako biſkop wot Triera doſtał, je ßo wot miniſterſtwa duchownych naležnoſcźow pſchipósnanſke wopißmo pſchepodało. Biſkop Korum běſche ßo ſańdźeny tydźeń do Varzina

podał a tam ſ Bismarkom wo zyrkwinſkich należnoſćach jednał. Sſrjedu měješe nowy trierſki biſkop awdijenzu pola němſkeho kněžora w Barlinje. Dr. Korum bu wot kultußminiſtra ſ Goßlera kněžorej pſchedſtajeny. Korum ßo najprjedy do Straßburga poda, ſ wotkel ßwojej woßadźe paſtrſki liſt póſćele. Na praſchenje jeneho nowinſkeho korreſpondenta, kotryž ßo na njeho na želeſnizy wobroćí, wón wotmolwi: ſo njebudźe ſa niczim tak pilnje hladacź, kaž na ſměrowanje luda, a ſo budźe ßo po wſchěch kaſnjach zyrkwje a po ſakonjach ſtata ſkłožowacź.

— Pjatnacźe lět je wot 1866, hdźež bu hannoverſke kraleſtwo ſ Pruſkej ſjenoćene, ſaſchko a pſchezo hiſchće hannoverſki lud ſ njewuſtawazej ßwěru ßwojej ſtarej kralowſkej ßwójbje pſchiwißuje. W programmje ſa nowe rajchstagſke wólby woſſewi hannoverſke ſemjanſtwo ſ jaßnymi ßkowami ßwoje pſcheßwědčenje wo annekziji Hannoverſkeje pſches Pruſku, wo wuhnaću ſtareho kralowſkeho doma ſ tróna a wotſtronjenju hannoverſkeje konſtituzije. Hannoverſke ſemjanſtwo twjerdźe dale dźerži na žadanju a nadźiji, ſo ßo hannoverſke kraleſtwo ſ nowa poſtaji, kotrež by němſkemu kněžorſtwu wjele wužitniſche było, hacž annektirowana provinza Hannoverſka. Pſchiwißowarjo ſtareho hannoverſkeho kraleſtwa gwałtne ßrědki, kaž wójnu a revoluziju, wotpokaſaja, woni wjele bóle „wſchehomóznemu Bohu“ dopjelnjenje ßwojich wutrobnych žadanjow pſchewoſtaja. Bjes kandidatami tuteje ſtrony namakamy tež něhduſcheho hannoverſkeho miniſtra Windhorſta, kotryž je w rajchstagu ſnaty wuſtojny wjedźićeŕ katholſkeho zentra.

— Židowſki pſchekupz Kantorowicź w Barlinje, kotryž běſche pſched dlěžſchim cźaßom we woſu konjazeje dróhi gymnaſijalnemu wucźerjej doktrej Förſterej ſ pliſtami hroſył, doktrej Jungferej pliſtu wotkožił a doktra Förſtera w židowſkim „Barlinſkim börſenkourieru“ na cźeſćźi pſchimał, bu w tychle dnjach wot barlinſkeho kawniſkeho ßuda k 93 mk. khoſtanja a k jenemu tydźenju jaſtwa wotßudźeny.

Awſtrija. Wulke dźiwanje wubudźuje ſajecźe dweju ruſkich offizierow w Pſchemyßlu, kotrež měſto je nowa wulka awſtriſka twjerdźiſna. Pſchi nimaj namakachu nahladnu ſummu pjenjes a jedyn ſ nich, kotryž pólſku rěcź derje ſnaje, wobßedźeſche wyſche praweho paßa jedyn druhi, na zuſe mjeno wuſtajeny. W jeju papjerach wſchelako nahlady a ryßowanki wot Krakowa a Pſchemyßla nadeńdźechu. Pſches tutón njeluboſny podawk ßo dobry měr bjes Ruſkej a Awſtriju kaſycź njebudźe, pſchetož to je ſnata wěź, ſo kóždе knježeŕſtwo ßwojich offizierow ſ wopacźnymi paßami do ßußodnych krajow ſcźele, ſo bychu ßebi woni tam twjerdźiſny a wojeŕſke pſchiprawy wobhladali a wo tym doma roſprawu dali. Jenož na tajke waſchnje móźemy wěrne powjeſcźe wo wojeŕſkich wobſtejnoſćach naſchich ßußodow doſtacź. — Wotdźělenje rumunſkich wojakow bě njedawno ſ njeſnajomoſću awſtriſke mjeſy pſchekrocźiło a tam maku ſtražnizu natwariło. Madźarſke nowiny, wo tym ſhoniwſchi, ßo tuteje maliczkoſcźe dla tak ſkobjachu a mějachu tajke wótre rěcźe pſchecźiwo Rumunſkej, ſo ßo ſdaſche, kaž by wo prawdźe hižom wójna pſched durjemi ſtała a kaž bychu awſtriſzy wojazy hnydom dyrbjeli na Bukareſcht marſchirowacź. — Cźechojo maja ſa nowe narodne dźiwadło hižom na 800,000 ſchěßnakow w hromadu, po tajkim jim hiſchće jenož 200,000 ſchěßnakow ſa nowotwar pobrachuje. Niz jenož Cźechojo, ale tež druhe ßkowjanſke ludy ſ njeſcźerpliwoſću cźaß wotcźakuja, hdźež budźe cźeſke dźiwadło ſaßo natwarjene. W Ruſkej a ruſkej Pólſkej běſche knježeŕſtwo ſakaſało ſa cźeſke dźiwadło pjenjesy hromadźowacź, dokelž chze ßo ruſke knježeŕſtwo ſdacza ſminycź, kaž ſo by wone ßebi ſ pjenjeżnym podpjeranjom ſympathije ßkowjanſkich ludow awſtriſkeho kněžorſtwa dobycź chźyło. Nětko ßu ßo w Ruſkej mnoſy jenotliwizy a wſchelake towaŕſtwa na knježeŕſtwo ſ próſtwu wobroćili, ſo by tola ſběranje pjenjeżnych darow ſa cźeſke dźiwadło dowoliło, ſ kajkim wuſpěchom, hiſchće njeje ſnate.

Franzowſka. Hacž runje je ßo Gambetta ſ najwjetſchej nuſu w jenym Bellvilliſkim wokrjeßu do deputirtſkeje komory wuſwolił, w druhim wokrjeßu pak hanibnje pſchepanył, ßo wón tola tak ſadźerżuje, kaž by hižom präſident franzowſkeje republiki był a miniſtrow pomjenowacź a wotßadźecź ßměł. So by ſkładnoſcź namakał, ßo pſched franzowſkim ludom pokaſacź a jeho kedźbliwoſcź k ßebi cźahnycź, je Gambetta w ſymſkim zyrkußu w Pariſu ludowu ſhromadźiſnu powołał. Deputirtſki ſapóßłanz profeßor Pawoł Bert, wot Gambetty ſa pſchichodneho ſchulſkeho miniſtra wuhladany, tam ßwoje nahlady wo nowym wucźenju w franzowſkich ſchulach roſeſtajeſche. Po měnjenju profeßora Berta je katholſka religija ſchkódna roſtlina, kotraž dyrbi ßo ſaniczicź a ſe ſchule wucźißnycź. Hiſchće ženje ßo w Franzowſkej katholſka wěra wot jeneho ludoweho ſapóßłanza tak cźežko pſcheſcźěhała a haniła njeje, kaž wot profeßora Berta pod pſchedßydſtwom a ſbožepſchejazym pſchihłoßowanjom Gambetty. Kaž ßo ſda, w Franzowſkej w tym ßamym cźaßu zyrkwinſke wojowanje wótry ſapocźatk doſtawa, w kotrymž ßo wone w němſkim kněžorſtwje ſbožownje ßwojemu kónzej bliži. — Kedźbliwoſcź franzowſkeho luda je ßo wot deputirtſkich wólbow na ſběžk Muhamedanſkich w Tuniſu wobroćiła. Wyſchk Négrier, kotryž ßwjate pohrjebniſchcźo Sidi Scheikha ſ tej pſchicźinu roſtorhacź da, ſo ßo tam Muhamedanſzy njebychu ſhromadźowali a ßo na wójnu pſchecźiwo Franzowſkej pſchihotowali, je ſ tym ßwojemu ludej hubjenu ßkužbu wopokaſał. Wón drje jenož pohrjebniſchcźo ßamo ſ pólverom roſtſělecź da, koſcźe muhamedanſkeho ßwjateho pak do moſcheje w Géryville pſchenjeßy, tola pola Arabſkich je hižom ſapuſcźenje pohrjebniſchcźa wulke pſchehrěſchenje a jich fanatiſzy měſchnikojo tajku ſkładnoſcź njepſchepuſchcźa, a po zyłej poknóznej Afrizy ſběžk pſcheciwo Franzowſam prěduja.

Jendźelſka. Po ßkowach katholſkeho arzybiſkopa w Dublinje ßo w Irlandźe ſa jene lěto ſa 120 millijonow hriwnow palenza wupije, kóždе lěto ßo wot ßudniſtwa na 100,000 ludźi dla grawocźiweho wobžłokanſtwa khoſta. Dokelž ßo Irlandſka jenož wot 5—6 millijonow duſchow wobydli, wot kotrychž móže ßo tola jenož ſchtwórty dźěl k ſroſcźenym woßobam liczicź, dha pſchińdźe na kóždu hłowu lětnje ſa 90 hriwnow palenza. Sa tajki khudy kraj, kaž Irlandſka je, ßu to wo prawdźe ſrudne wobſtejnoſcźe. — Irlandſzy revoluzijonarni, kotſiž maja ßwoje hłowne ßydło w Amerizy, ßu wot tam proklamaziju wudali, w kotrejž hroża, ſo chzedźa ſa jenu nóz wſchě jendźelſke kódźe we wſchěch morjach ſ dynamitom roſbuchnycź a warnuja kóždeho, ſo njeby wjazy wot 1. ſeptembra na jendźelſkich kódźach jěſdźił. Amerikanſzy ßo telej kowrotnej proklamaziji ßměja a měnja, ſo je ßo wona jenož teho dla woſſewika, ſo njeby njeměŕ w Irlandſkej bjes burami womjelknył.

Amerika. Po najnowſchich telegrammach ßo ſtrowina präſidenta Garfielda polěpſchuje. Präſident móže ßo jenož ſe židkej jěźu živicź, druhu hiſchće jeho žołdk njeſnjeße. S rany, kotruž je kula wuraſyła, ßo jětſjenje ßamo wuprózniwa a nima wjazy tak ſtraſchny napohlad. Duch khoreho je wſchón jaßny. Powſchitkomne ſacźucźe je ſpokojaze a dawa nadźiju, ſo ßo präſidentowa ſtrowoſcź pomału ale ſtajnje wróćí. — Je-li ſo präſident Garfield na ßwoje cźerpjenje wumrje, by poknózna amerikanſka republika wulzy ſchkodowała, pſchetož naměſtny präſident Arthur

je runy napschecźiwnik Garfieldoweje ßwěry a sprawnoscźe. Wón je hłowa teje strony, kotraž sa statnymi sastojnstwami żada, so by ſ jich pomozu lud cźim lóżscho wuzyzacź a jebacź móhła.

Ze Serbow.

S Budyschina. S jednanjow tsecźeje evangelsko-lutherskeje krajneje synody, kotraž bu lětßa w nalěcźu w Draždźanach dźerżana, je widźicź, ſ kajkej ßwěrnoscźu a wutrobitoscźu je tam jenicźki ßerbski duchowny, kotrehoż tam mějachmy, k. sarař Imiſch ſ Hodźija, skutkowak a bjes bojoscźe sa prawdu wustupowak. Dokelž bě snate, so ſ njewěrjazych stronow naschu nowu zyrkwinu agendu hanja, kotraž je ſ cźisteho Bożeho ßkowa po wěruwusnacźu nascheje lutherskeje zyrkwje psches krajne konsistorstwo sestajana, wón w tej synodze namjet staji, so by ßo konsistorstwej sa tole ważne a ßwěrne dźěko dźakne pschipósnacźe se strony synody wuprajiło. S wuwsacźom dweju, kotrajž k tak mjenowanemu protestantskemu towarstwu ßkuschataj, ßu po wobschěrnym a dokkadnym jednanju wschitzy druhy ßobustawy synody k. Imischowy namjet muž pschi mużu pschijeli. — Dale bě snate, kak hubjenje ßo naschim ßerbskim bratram a ßotram w kamjeńskej woßadźe dźěsche, hdźež bě něchtó na tu żałoßnu myßl sapadnył, Sserbam jich ßerbske prědarske město sahnacź a potom jeho dokhody tamnischimaj němskimaj duchownymaj pschiwobrocźicź. Tež njeběsche tamnische zyrkwine prjódkstejerstwo sa Sserbow żaneho duchowneho postajiło, kiž by jich sa tón dołhi cźaß, hdźež ßami żaneho ßwojeho ßerbskeho duchowneho njemějachu, sastarał, woßebje khorych woprajał a sa kemschenja ßo starał. Tak běchu Sserbjo kamjeńskeje woßady sa dołhi cźaß ßwojeho woßyrocźenja jenoż tsoje ßerbske kemschenje měli; teho runja njeběsche kamjeńske zyrkwine prjódkstejerstwo do teho swoliło, so by ßo Sserbam w jich macźernej rěcźi jich dostaty nowy duchowny psches druheho ßerbskeho duchowneho pschedstajił. Wschitke tele njesdobnoscźe k. sarař Imiſch sjawnje, każ ßo ßkuschesche, psched synodu wukożowasche. My ßo nadźijamy, so tole jeho ßwědcźenje bjes płoda njewostanje, hdyż tež kamjeński primarius Leßmüller nětko ßo jara prózuje, so by tamne njesdobnoscźe někak sahkadkowak. — Dokelž ßu psches nowische sakonje wěrowanja tež w martrownym tydźenju-móżne, k. sarař Imiſch sa to wustupi, so po tajkich wěrowanjach njedyrbi na żane waschnje dowolene bycź żane harowaze kwaßne wjeßele, dokelž ßo tola sa żaneho kschescźijana njepschisteji, so by w tym tydźenju, hdźež je nasch sbóżnik cźernjowu krónu njeßł, ßo kwaßnym wjeßelam podak, pschi cźimž jemu wjetschina synody pschihkoßowasche, tak so je ta sakasń do nětko płacźazeho wěrowanskeho sakonja pschijata. — Po dołholětnych pschihotowanjach ßu ßo nowe spěwarske sa lutherstu zyrkej sakskeho kraleństwa sestajake, kiž maja ßo po někotrych porjedźenjach sa wschě sakske woßady wudacź. Tu k. sarař Imiſch ſ tym ßwědcźenjom wustupi, so sa nasche ßerbske woßady żadyn samyßł njeje, cźehoż dla njedyrbjake ßwoje dotalne rjane a lube ßerbske spěwarske skhowacź. Wón rosestaji, so ßu němske nowe spěwarske teho dla sestajane, dokelž ßu w jenej woßadźe te a w druhej woßadźe hinasche spěwarske, a dokelž ßu bjes němskimi spěwarskimi, kotrež ßo w kraju trjebaju, někotre mjenje dobre, kiž wschudźom ſ Bożim ßkowom w pschesjenoscźi njesteja. Temu napschecźiwo wón nětko ßwědcźesche, so maja wschitke ßerbske woßady jenoż jene ßerbske spěwarske a so ßu wschitke khěrlusche w nich dobreje praweje a cźisteje wucźby. Psches tute jeho ßwědcźenje budźemy my Sserbjo psched kupowanjom nowych spěwarskich wobarnowani a ßměmy dale ßwoje dotalne ßerbske spěwarske wobkhowacź. — Tež je naß jara swjeßeliło, so buchu wschitzy ßobustawy synodalneho wubjerka po żadanju a namjecźe k. fararja Imischa jenohłóßnje postajeni a wuswoleni.

— Sańdźenu wutoru dźerżesche rajchstagski sapóßłanz Eugen Richter ſ Barlina psched něhdźe 1000 poßkucherjami w Lauez hotelu wólbnu rěcź, ſ kotrejž wón pschekupza Weiganga w Budyschinje sa kandidatu pschi pschichodnych rajchstagskich wólbach poruczesche. Richter najprjódzy rosestajesche, hdźe ßu franzowske millijardy wostake, so je ßo $^7/_8$ wot nich sa wójsko, $^1/_8$ pak sa żelesnizu trjebako. Wón pokasa, kak ßu ßo pjenjesy sa twary drohich kasernow a kadettskich hrodow rosbrojike, so ßo wjetschi dźěł dawkow wot wójska sežerje a to niż jenoż wot aktivneho, ale woßebje tež wot pensionirowanych offizierow, kotsiž lětnje 50 millijonow hriwnow krajej khoschtuja. Sakska ßama ma, każ wón wobkrucźesche, schtoż pak ßo nam k wěrje podobne njesda bycź, 14 aktivnych a 44 pensionirowanych generalow, liczba pensionirowanych offizierow wucźini pokojzu aktivnych. Spodźiwnje je, so ßo offizierojo ſ luda wjele sażscho pensioniruja hacź semjanszy, to pak ſ teho pschińdźe, so tamni jara pomału avansiruja a ßo stajnje wot semjanow we wyschschich městach pschescźahnu. Temule rjedźe ßo tež wina dawa, so bjes generalami w zykym němskim knjeżerstwje niż jedyn jenicźki ſ luda njeje, ale so ßu wschitzy jenoż wyßozy semjenjo. Bismark pak ßo hischcźe ſ nětcźischej wulkoscźu wójska spokojicź nochze a budźe wot noweho rajchstaga saßo nowe regimenty a ſ tym nowe pjenjesy żadacź. Potom ßo rěcźnik na tobakowy monopol wobrocźi, ſ kotrymż Bismark dźěłacźerjam sastaranje na stare dny lubi, każ pak ſ druhimi dawkami, tak budźe ßo tež ſ tobakowym monopolom stacź. Pjenjesy budźa ßo sa wójsko trjebacź a sa khudeho muża potom niczo wysche njewostanje. Rjemjeßniske jednoty (innungi) ma Richter sa sestarjenu, sa nasch cźaß ßo njehodźazu wěz, kotraž němsku industriju w konkurrenzy ſ wukrajom sadźěwa a sakitowanskemu złu, sa kotrež ßu konservativni na rajchstagu hłoßowali, wón winu dawa, so němska industrija a wikowarstwo kcźěcź njemóże. Na kónzu ßwojeje rěcźe Richter ſ rjanymi ßkowami roskkadowasche, kak móża jenoż mużojo liberalneje strony němske khěżorstwo wot wschěch tutych brachow wumóz a namołwjesche pschitomnych, so bychu pschi nowych rajchstagskich wólbach postajeneho kandidatu pokracźowanskeje strony wuswolili. Do debatty wo ßwojim pschednoschku ßo Richter podacź nochzysche, ßnadź ßo wón bojesche, so budźa jemu konservativni pod nóß dźerżecź, so ßu tola liberalni wot lěta 1870—1878 w rajchstagu knjeżili a so je pod jich knjejstwom kraj do khudoby a hubjeństwa pschischok. Po Richterowej rěcźi dźerżimy sa nusne, so tež konservativna strona ſ mjelcźenja stupi a ßwój politiski programm psched sjawnoscźu roswije.

S Huski. Schtwórtk tydźenja mějachu někotsi knjeży dźěłacźerjo ſ Demjan mlócźazu lokomobilu, kotraž běsche ßo w dworje Zenkerez hoscźeńza trjebaka, do Demjan dowjescź. Pschi jědźenju po dworowym plestrje lokomobiline żelesne koła ßylnje schcźercźachu a wrjeskotachu, psches cźoż ßo sapschehnjenaj konjej spłóschischtaj. 38lětny dźěłacźeŕ Rěcźeŕ ſ demjanskeho knjeżeho dwora ßo konjomaj napschecźiwo cźißny, so by jeju směrował. Tola taj jeho, ſ nohomaj dźiwje wukopajo, k semi steptaschtaj; żadkawy napohlad ßo nětko pschitomnym poskicźi. Psches pók morweho, ſ pódkowami roskopaneho Rěcźerja, spłóschenaj konjej cźerjeschtaj po ßobu wjele zentnarjow cźeżku lokomobilu cźehnizy, kotrejež koleßa Rěcźerjej hłowu a żiwot rosmjecźechu. Ssmjercź wboheho cźłowjeka hnydom sastupi. Wón sawostaji tsi njewotcźehnjene dźěcźi a żonu, w njedźelach leżazu. Pohoncź, kotryż mějesche konjej wodźicź, bu teho runja cźeżko wobschkodźeny a dyrbjachu jeho na wosu do Demjan

dowjesćź. Spodźiwne je, so je Rěčerjowy nan pšched krótkim cźaßom na te ßame waschnje žiwjenje shubił.

S Malescheź. Hižom wospjet je ßo pola naß paliko, tola ženje njemóžachu wußlědźićź, kak je woheń nastał. Nětko je skónczńje na ßwětko pschischko, so je stóstniska ruka woheń sakožowała. Jako chzyschе njedawno wjeczor ßyn korczmarja Grillinga do bróžnje sastupićź, sdasche ßo jemu po kuru wonjecź. Wón wěz bliže pschepyta a namaka pschi wrotach schwamp naßypany, wot kotrehož schlebjerdka pod wrotami do bróžnje k hromadźe ßłómy wjedźesche. Schwamp běsche pšched wrotami saźehleny a by, je-li so njebudźische nichtó niczo pytnył, ßo po hunje dale žehlił a na poßledk hromadu ßłómy sapalił, woheń by ßo potom dale rossčěrił a skónczńje bróžeń do prócha a popjeła pschewobrocźił. Njech ßo tola bórsy radźi, njekniczomneho njedocźinka, pšched kotrymž je nascha wjeß w stajnym strasche, bórsy wußlědźićź, so by saßkužene ßurowe khostanje dostał.

M. S Hermanez. Nasch hajnik, do kotrehož běsche ßo na njesbožowne waschnje jeho tšélba wutšélika a jeho pschi tym straschnje wobschkodźika, je 25. augusta na ßwoje rany wumrjeł.

S pruskeje Hornjeje Łužizy. Nasch provinzijalny ßejm lětßa najskerje w novembru w Shorjelzu saßo w hromadu stupi a pschi tutej składnosći wo wschelakich stipendijach wobsanknje. Bjes tymi ßu tež někotre sa naschich Sserbow, mjenujźy a) jedyn, 90 mk. wopschijazy, sa jeneho pruskeho hornjołužiskeho Sserba, kiž je schuleŕ primy abo sekundy gymnasija a chže posdźischo na duchownstwo studowacź, a b) druhi stipendij, tež 90 mk. wopschijazy, sa jeneho pruskeho hornjołužiskeho Sserba, kiž hižom na duchownstwo studuje. Prósstwy wo spožczenje tajkeho stipendija, wuhotowane s potrjebnymi wopißmami maja ßo hacź do 1. novembra póßłacź: An den Landeshauptmann und Landesältesten der Königlichen preußischen Oberlausitz, Herrn Grafen von Fürstenstein in Görlitz.

Přilopk.

* Lětßa wumustrowane wojeŕske konje budźa ßo 19. a 20. septembra a 24. a 25. oktobra w Draždźanach, 21. septembra w Großenhajnje, a 22. septembra w Pirnje na pschеßadźowanje pschedawacź.

* (Pschi rekrutirowanju.) Lěkaŕ: „Macźe wy někajki cźělny brach?“ Rekruta: „Haj, ja ßym woženjeny.“

* W Barlinje ßu jeneho młodeho jastwoweho nahladowarja, kotryž bě listy a porucźenja bjes jatymi tam a ßem noßył, k 3 lětam jastwa wotßudźili. Khostanje bě teho dla tak wyßoke, dokelž pschepytowanszy ßudnikojo hižom dołho na to skorżachu, so ßo pšches pokiwy, kotrež ßebi jecźi bjes ßobu dawachu, pschepytowanja jara cźežko cźinjachu.

* Dla pschеńdźenja pschecźiwo zyrobnemu sakonjej bu korczmaŕ Jüngling w Röhrsdorfje k 100 mk. pjenježneho khostanja abo 20 dnjam jastwa wotßudźeny, dokelž běsche wón mjaßo jeneho ßłaknjeneho ßwinjecźa ßwojim hoscźam k jědźi dawał, s dźěła po puntach pschedawał, s dźěła tež sapeklował. Pschedawaŕ ßłaknjeneho swěrjecźa, schewz Meißner w Kinspórku, ßo jenož teho dla khostanja sminy, dokelž ßo jeho wuprajenje, po kotrymž bě wón ßwinjo k wuschkrěcźu niz pak k jědźi pschedał, sa njewěrne wopokasacź njemóżesche.

* W Plessenje pšched krótkim na knježim dworje jedyn cźělz wowrótni, tak so dyrbjachu skocźecźu pizu jenož pšches jenu dźěru, do wjeŕcha wyschе hródźe wuraženu, dawacź, dokelž ßebi nichtó njeswěri, do hródźe stupicź. Ssedmjo rěsnikojo móżachu hakle dźiwjeho cźělza skónzowacź, po tym so běchu jemu wot wjeŕcha dele schtryk na hkowu cźißli. Skocźo bu sa nim po muri kruch horje scźehnjene a potom se ßekerowym nadyrjenjom saražene.

* So ma oleander ßylny jěd we ßebi, ßlědowazy podawk pokasuje. W Dobroluku běsche jedyn rataŕ ßwoje młode oleandrowe schtomiki na dwór stajił a schtyri hußy běchu sa skoru tychle rostlinow hrymsake. Jako chzyschе nasajtra rano hosposa pjerinu s kólnje won puschcźicź, wuhlada wona na ßwoju srudobu, so ßu tši wot gigotazych ptacźkow ßlakke.

* Bjes Mergweilerom a Schweighausenom bu 23. augusta żelesnizowy cźah powrócźeny a rosraženy. Jedyn bur se Suffenheima wotcźini s gwaltom hewak sawrjenu barrijeru, pšches kotruž ßmě ßo jenož s dowolenjom nahladowarja jěsdźicź, so by se ßwojim wosom, se schtyrjomi konjemi pschahanym, pšches żelesnizowe schěny jěł. Wós, na kotrymž bołhe schtomy leżachu, wosta bjes dwěmaj schěnomaj tcźazy a bjes tym ßo żelesnizowy cźah pschibliži. Lokomotiwa a 11 wosow bu dospołnje roskamanych, tepjeŕ, lokomotiwowy wjedźeŕ a 4 woßoby cźežko ranjeni. Bura ßu hnydom do jastwa wotwjedli.

* Pola Brandrübela sańdźenu njedźelu na krutwu hońtwu cźinjachu a ju satšélichu. Skocźo běsche mjenujźy wscho dźiwje, dokelž hižom pšches schtyri njedźele w tamnischej krajinje wokoło hanjesche. Wone běsche w ßwojim cźaßu jenemu skótnemu wikowarjej w Henkewaldźe cźežko.

* S Londona pißaja: Dźeń wote dnja pada deschcź s njebjeß; wjedro je tak symne, so ßo woheń w khachlach s wjeßekoscźu wita. Hižom tši njedźele je nětko njepschestawajo deschcźowako, a kaž hinak bycź njemóże, je nadźija na dobre žně jara spanyła. Lědma pokojza žita je pod ßuchim, wjetschi dźěl je pak w pópach pak hischcźe njeßyczeny mokremu wjedru wustajeny. Wicźne płacźišny roscźa, rataŕ hlada se sadwělowanjom k njebju, kotrež ßo wujaßnicź nochze. Strach je tak wulki, so je arzybiskop w Kanterbury duchownym nutrne prósstwy wo lěpsche wjedro pschiporucźił.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Wylem Ernst Lutza, pólvernikski dźěłacźeŕ w Forchheimje, s Marju Madlenu Nowakez s Hunjowa.

Křóenl:

Pětrowska zyrkej: Jan August Pawol, Jana Tempela, cźěßle a wobydlerja, ß. — Hana Marja, Hermanna Božidara Ducźmana, dźěłacźerja a wobydlerja, dź. — Ludwig Rudolf, Hermanna Adolfa Ramscha, měschcźana a pschekupza, ß.

Michalska zyrkej: Jan Felix njemandź. ß. na Zidowje. — Marja Martha, Jana Augusta Sterzela, dźěłacźerja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Bernhard Ota, Handrija Buscha, dźěłacźerja a wobydlerja na Zidowje, ß. — Zilla Hedwiga, Ernsta Hendricha Krawsy, dźěłacźerja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Emma Augusta, Michała Augusta Wicźasa, žiwnoscźerja a wobydlerja w Hrubocźizach, dź. — Hedwiga Selma, Bjedricha Augusta Teicha, zigarnika a wobydlerja na Zidowje, dź.

Katholska zyrkej: Josef, Vinzenza Grundmanna, fabrikskeho nahladowarja w Hajnizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 16. augusta: Marja Martha, Jurja Panascha, dźěłacźerja, dź., 1 l. 1 m. — 20. Jurij Frenzel, krawz a wobydleŕ pod hrodom, 68 l. 23 d. — Emil Pawol, Korle Jana Frömminga, dźěłacźerja a wobydlerja pod hrodom, ß., 4 m. mjenje 9 d. — 22. Selma Hilžbjeta, Bohußława Horaka, postillona, dź., 3 l. 3 m. 21 d. — Hana Khrystiana, Pětra Schustera, khěžnika a dźěłacźerja we Wulkim Wjelkowje, dź., 23 d. — 23. Marja, Augusta Rjencźa, dźěłacźerja w Hrubjelcźizach, dź., 2 l. — 24. Martha, Korle Hendricha Pawlika, wikowarja, dź., 21 d.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 27. auguſta 1881.

Žitowy dowos: 3151 měchow.	Na wikach				Na burſy			
	wot		hacž		wot		hacž	
	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.	mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	42	11	31	11	31	11	91
Rožka " "	9	18	9	49	9	18	9	49
Jećmjeń " "	6	66	7	43	6	66	7	43
Wowß " "	6	30	7	30	6	30	7	30
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 "	2	10	2	40	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Sžyno " "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sžóma . . .	20	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 376 ſcht., ſcht.	12	50	26	—	—	—	—	—

W Brěmjenju pola Klukſcha je **kněža** cžišło 14 ſ rjanej ßadowej ſahrodu a tſjómi kórzami pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

W Radworju je nowa maßiwna **kněža** ſ dobrym khlamarſtwom pſchi napłacženju 600 toleŕ hnydom na pſchedań.

W Holeſchowje je **kněža** ſe **ſahrodu** a **polom** na pſchedań. Wſcho dalſche je tam cžišło 16 ſhonicž.

Khlamarńja w Rachlowje, ſa jeneho ſchewza ßo derje hodźaza, dokelž žadyn wo wßy njeje, je pſcheměnjenja dla hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja ſhonicž.

Woſjewjenje.

Wutoru 6. ſeptembra dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo w Schcžeńzy cžišło 13 pſcheměnjenja dla wſchón ratarſki a hoſpodarſki grat, ſkót atd. ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacž.

Wobßedźeŕ.

Pšeńcžnu a **ržanu muku, domjazu muku,** zentnaŕ po 14 mk. 50 np.,
wſchě druźiny warjenjow, draždźanſki taſlowy raiß, punt po 16 np.,
pizowy gries, wotruby, cžornu muku, maiß, maißowy ſchrót,
k wuſžywej
hróch, woku, kolij, hejduſchku, lupiny porucža
C. Kahrowe
na žitnych wikach pſchi póſtnej kowarni.

Durjowe
woknowe
möblowe a
kaſchcžowe } **wobbitki**
porucža tunjo
Paul Seidler
na ſwonkownej lawſkej haßy cžo. 16.

Trawowa awkzija.

Pónjelu 5. ſeptembra 1881, dopołdnja w 8 hodźinach, ma ßo **trawa k wotkawje** na łukach, majoratſkemu knjeſtwu w Njeßwacžidle ßłuſchazych, pod wuměnjenjemi, do ſapocžatka awkzije woſjewjomnymi, na **pſcheßadźowanje** pſchedawacž.

Shromadźišna: pſchi parkowym moſcže w Njeßwacžidle.

W Njeßwacžidle, 25. auguſta 1881.

Hrabinſki rentſki hamt.
Bretſchneider.

Trawowa awkzija

ſchtwórtk 8. ſeptembra dopołdnja wot 9 hodźin
na **ſakhowſkich knjeźich łukach.**

W Klukſchu, 30. auguſta 1881. **Jěſorka.**

Ballhauſerowe cžorne žołcžowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),
najwoßebniſchi, najſtarſchi domjazy ßrědk pſche hněw, mjerſatoſcž a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocže a ſ zyka k wucžiſcženju krwě, — wſchěm hoſpodarſtwam najlěpje a najnaležniſcho poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacž, je kóždej bleſchi pſchipokożene.

Jeniczki ſkład je **měſchczańſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ßo wſchelako podražuje. 1 bleſcha płaczi 40 np.

Najlěpſchu pſcheńcžnu muku

ma na pſchedań
C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni pſchi žitnych wikach.

Pirnſku ſžywnu rožku,

ſ **Zehiſty** dostatu, porucža
J. Rämſche's Erben
we Wóſporku.

Koprowy vitriol (grünſpan)

zyły a cžiſcže tołczeny, k naczinjenju pſcheńzy, poruczeja tunjo
drogowe khlamy
Otto Engert na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Powſchitkomna aſſekuranza w Trieſcže.

(Aſſicurazioni Generali.)

Sałożena w lěcže 1831.

Rukowazy fond towarſtwa wopſchija po bilanzy wot 31. dezembra 1880:

Pſchitomne wobſtatki:

Sakładny kapital:	**ſchěßnakow**	**5,250,000.**	—.
Reſerwy w hotowych pjenjeſach: . . .	„	**21,236,440.**	92.
Reſerwy w prämijach a dani pr. 1881:	„	**11,560,359.**	89.
Dale:			
W póſdniſchich lětach dostajomne prämije:	„	**13,676,187.**	60.

Hłowne ſummy **kapitala** a **reſerwow** ßu na leżomnoſcže **pupilariſzy** napołożene.

W lěcže 1880 ſa 27063 ſchkodowanjow wupłaczene 8,004,562 ſchěßnakow 73 krz. a wot ſałożenja hacž do 31. dezembra 1880 do hromady 143,341,314 ſchěßnakow 76 krz.

Powſchitkomna aſſekuranza ſawěſcžuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńſke ſarady** a t. d., kaž też, je-li to krajne ſakony dowoleja, **twarjenja wſchěch druźinow** pſche **wohenjowu ſchkodu a parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poſkicžuje ſawěſcženja na **žiwjenje cžłowjekow** na jara wſchelake waſchnje ſa **najtuniſche, twjerde prämije** a poliży w **němſkich pjenjeſach** wuſtaja.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſcženjow poruczataj ßo agentaj:
hamtſki ſkotołčkaŕ **Ernſt Walther** w Budyſchinje.
Julius Menzel w Kamjenzu.

Dospolne wupschedawanje

dla wotedacza khlamow. Wschitke wězy ßo **po jara poniżenych płaczisnach** pschedawaja.

Ewald Braun.

K nasymskemu skasanju

poruczam czesczenym ßerbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych ßrědkow po najtunischich płaczisnach, kaž:

ff. parjenu koscżinu (muku),
ff. ßyru koscżinu (mukn),
prawdżiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopschijecża pod kontrollu ſpytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czoż ßo kóżdemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

W. Mattheis w Budyschinje.

Lama, póllama a koschlowy barchent

w najnowschich mustrach a we wulkim wubjerku porucża

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawskej haßy.

Gardiny, běle a pißane,

rulowowe tkaniny a **ſofowe deki** porucża po najtunischich płaczisnach

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawskej haßy.

Nawoblekarje, ßuknje, kholowy, jaki atd.,

wot ßkónza wucżehnjene, ßo njepróte derje a trajnje po najtunischich płaczisnach ſ nowa barbja w barbjerni **W. Kellinga** w Budyschinje.

Sselowy skład pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucża ßwoju, jenož ſ kralowskich ſalinow w Dürrenbergu branu najlěpschu **jědżnu** a **skótnu ßól**, kaž też erfurtske **kamjeńte ßele** a **kamjenje k lisanju** w ſnatej ßuchej tworje k dobrocżiwemu wobkedżbowanju.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne saßadżenje khumschtnych ſubow a plombirowanjow po najnowschim ſystemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodżin. Khudym darmo.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucża wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

czisćże a derje ßkodżazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucża we wubjernej dobrosczi **Gustav Poser.**

Khofej,

we jenož wubjernej czistoßkodżazej dobrosczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucża wobkedżbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuschiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž też **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniſka dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneree domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Deki

ſa wucżaharjow porucża tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser
10 na żitnej haßy 10.

Wot najwjetscheje ważnosczę ſa

woczi kóżdeho.

Tuta jenož ßama wěrnje prawdżiwa dr. Whitowa wodżiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ßwětoßkawna.

Dostacj w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyschinje.

Rjech ßebi pak kóżdy wěſcże jenož wo wěrnje prawdżiwu dr. Whitowu woczowu wodżiczku wot Traugotta Ehrhardta żada. Żanu druhu.

Wucżahi ſ liſtow: Knjeſej **Tr. Ehrhardtej.** Po tym, ſo bě moja żona dwě lěcże na ſahorjenje woczow cżerpiła, je wona Waſchu **prawdżiwu dr. Whitowu woczowu wodżiczku** trjebała a ßu nětko ſ Bożej pomozu jejne woczi dospołnje ſahojene, duż proſchu (ßłěduje ſkasanje). Schneidemühl, 13./7. 80. Guſt. Kaufmann. Dale: Dokelž mi Waſcha **prawdżiwa dr. Whitowa woczowa wodżiczka** dobru ßłužbu wopokasuje, proſchu ja (ßłěduje ſkasanje). Erfurt, 6./8. 80. Johannes Leipold.

Sporuſchk (mutterkorn) a pßowodżinu

kupuje **hrodowska haptyka.**

Serbske dźiwadło we Łahowje

jutře **njedźelu 4. septembra.** Hrać budźe so: I. **Susodow skórźba.** Wjeselohra w 1 jednanju. II. **Kak Pětr lěkari.** Wjeselohra w 1 jednanju.

Započatk wječor w 8 hodźinach.

Na **ratarśkej śchuli** kaž tež na **śadowej** a **śahrodniśkej śchuli** w **Budyśchinje** śo **18. oktobra nowe wuczbne kursy** śapočnu. Dalśche wukasanja da

Direktaŕ.
J. B. Brugger.

K dobroczińwemu wobkedźbowanju!

Khowne prinzipije „naturśkowědomneho hojazeho waśchnja" śkładuja śo na pśichwjedźenje cźiśtych, śtrowych wutkow a maśotow, ś kotrychž naśche cźěło w śtrowych dnjach wobśteji, dale na tworjenje śtajneho krejneho běha, pśeś cźož śo cźěło ś zyła pośbylni a khore maśoty śo wotśtronja, pśetož tak dołho hacž śu khore maśoty w cźěle, **njemóże śo žana khoroścź hojicź.** Nakładowaŕśke formy śu, kaž khoroścże, wśelake, a wobśteja wośebje w powětrje, śwětkoścźi, cźopkocźe, wodźe, pśchimĕrjenej zyrobje, hibanju, mĕrje, elektrizicźe, magnetismje, źiwjeńśkim magnetismje atd. Njech śu khoroścże jara cźeźke, khubokoleźaze a śeśtarjene, je-li so śo hiśchcźe kuśk źiwjeńśkeje mozy nadeńdźe, dha budźe pśchi śwědomnitym wobkhadźenju a wutrajnoścźi khory wĕścze wotkhoricź. Tute hojeŕśke waśchnje wuśanknje bjes druhim wśchě śmylki, ś kotrymiž śu śo lěta dołho nad khorej cźłowjecźinje pśeśchli, a kaśa cźłowjekej jenoż, so dyrbi śo ś nutśka a ś wonka cźiścźicź, so dyrbi śo se źiwnoścźu k naturje bliźicź a khory śo ś nowa woźiwi. Tyśazy śbožownje hojenych wobśwědcza, kotśiž prjedy lěta dołho bědni, khori a drjechliwi běchu a wśchě móżne śrědki podarmo nakładowachu, so je śo naturśkowědomne hojaze waśchnje śa najlěpśche wopokaśało.

K wuhojenju dyskraśijow, wicźe, rheumatisma, śproścźenjow, khorowatoścźe ś lěkaŕśtwa, chroniśkeje žołdkoweje a delnjoźiwotneje khoroścźe, nervoweho a khribjetomośowzoweho cźeŕpjenja, śkaboścźe atd. po praktiśkich śaśadach naturśkowjedźeńśkeho lěkowanja a źiwjeńśkeho magnetisma śym ja śa cźeścźenych khorowatych **pśichodnu śobotu 10. a njedźelu 11. śeptembra k rěcźam w Budyśchinje w hoścźeńzu k „śłotemu śłónzu" pśchi hórnczeŕśkej haśy, w prěnim pośkhodźe, wó jśtwje No. 2.**

Śa dotalne, mi tudy a we wokolnoścźi wopokaśane dowěrjenje najlěpśchi dźak.

H. Brendel ś Draždźan (śtareho měśta), Leubnitzerstraße Nr. 25.

Pścheměnjenje khlamow.

S tutym śebi dowolam mojim cźeścźenym wotebjerarjam wośjewicź, śo śo moje

klampnaŕśke khlamy

niź wjazy pśchi butrowych wikach, ale hnydom pśchi rózku pódla reśtawrazije **„k biertunnelej" na śadnej bohatej haśy cźiśło 15** namakaja. Sśo rjenje dźakujo śa hacź dotal śpożcźene dowěrjenje, prośchu mje ś tym śamym tež w mojich nowych khlamach pożeścźicź.

W Budyśchinje, 31. auguśta 1881. S pożeścźowanjom

Richard Müller, klampnaŕśki miśchtr.

Kedźbu!

Moja pśchedawaŕnja **cźrijow** njeje wjazy w domje knjeśa pśchekupza Schanzy, ale pornjo póśtej, w domje knjeśa pśchekupza **Brauna.** Śa trajne dobre dźěło pśchi tunich płacźiśnach śo rukuje.

S pożeścźowanjom

Ernst Ahl, śchewśki miśchtr.

Khofej,

punt po 80, 100 a 120 np.,

dobry śłódki śyrop,

punt po 20 np.,

paleny khofej,

derje a śylnje śłodźazy, punt po 120 np., porucźa

Hermann Kunack na bohatej haśy.

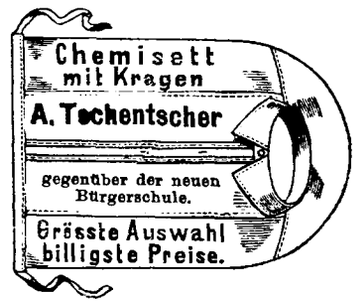

Richedośchlitt
ś thornarjom
porucźa A. Tschentscher
w Budyśchinje.

Petrolej, najlěpśchi amerikanśki, w śudach a wuwaženy,
khofej, wśchě druźiny,
zokor, drobny a zyły,
jerje, po śudach, kopach a jenotliwje,
rajś, wot najtuńścheho hacź k najlěpśchemu,
palenz, wśchědny a śłódki, w picźelach a jenotliwje
najtuńścho kupujeśch pola

Carl Noacka na žitnej haśy.

Zement

w cźerśtwej tworje porucźataj w 1/1 a 1/2 tunach

bratraj Měrśchej na žitnych wikach.

Wo P. Kneifelowej

włośowej tinkturje.

Śa cźeŕpjazych na włoś je tuta wśchudźom najbóle porucźena a wot wyśchnoścże pruhowana tinktura bjes dwěla najlěpśchi, **je-li niz jeniczki woprawdźe reelny śrědk** pśche wupadanje włośow, kaž tež śa śaśo dostacźe śhubjenych włośow a je wona **wośebje śa žónśke** (kotrež włośowe cźeŕpjenje cźaśto pśches pśchesmĕrne trjebanje wolija a pomady dostanu) ś wubjernje dobrym wuśpěchom. — Tuta tinktura je dostacź w bleśchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyśchinje jenoż prawdźiwje pola **Ernśta Mittaścha** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Ruczna śchijaza maśchina,

śylnje twarjena, w **dobrym** rjedźe, wośebje śa śchewzow k śtepowanju gummija atd. do noścheńych śchkórnjow, je **jara tunjo** na pśchedań. Wścho dalśche je śhonicź na garbaŕśkej haśy 368/11 po 1 śkhodźe.

Jutśje njedźelu 4. śeptembra

domkhowanka, kehelekulenje a reje

w Jitku, na cźož pśchecźelnje pścheprośchuje

J. Pawlik.

Dwaj **rataŕśkaj śchulerjej** móżetaj tunje wobydlenje a jĕdź dostacź na śnutśkownej lawśkej haśy cźiśło 3, po 1 pośkhodźe.

Pytaja śo pśchi wyśokej mśdźe tu a ś wonka wowcźerjo, wowcźeŕśzy wotrocźkojo, konjazy wotrocźkojo, śrěnkojo, wolazy, wulke, khěźne a hródźne dźowki pśches pśchiśtajazu žonu **Heynoldowu** w Budyśchinje.

Je-li zo by něchtón chcył knižku: Čelakowskeho „Wothłós pěsni ruskich, wot J. E. Smolerja z češkeje do serbskeje rěče přełoženy", předać abo tola z najmjeńša na někotry čas poždžić, tón daj to dobroćiwje wudawaŕni „Serb. Nowin" k nawjedźenju.

Cźeścźaranjaze śkowa, kotrež śym ś pśchekhwatanjom pśchecźiwo **Marji Winklerzy** rěcźała, ś tutym naśad bjeru.

Lena Frenzelez w Khelnje.

Serbski Hospodaŕ cźo. 9 je wuśchoł.

(Tutemu cźiśłu je němśka pśchiloha, wot knjeśa fararja Imiścha w Hodźiju śpiśana, pśchipołożena.)

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje

Čisło 37. **Sobotu 10. septembra 1881.** **Lětnik 40.**

Dobraj pschećelej.

Je ßnadź to nětko runje pjatnacźe lět, jako ßo na torhoschczu ßwjateho Jurja we Lwowje (Lemberg) w Galizyji dwaj rjemjeßniskaj towarschej (handwjerskaj) trjechischtaj. Wobaj mějeschtaj waczok na khribjecźe a wobaj ßo k měschczańskim wrotam měrjeschtaj. Hacź runje ßo njesnajeschtaj, dha ßo tola pschecźelniwje postrowischtaj a ßebi ſ krótkimi ßłowami prajeschtaj, hdźe ſtaj ßo nastajikoj. Wobaj běschtaj na puczu do Warschawy, schtož jeju jara swjeßeli; pschetož ßamotne puczowanje je wostudko a czini pucź daloki; dobry towarsch czini pak pucź lózschi a wjeßelschi. Jedyn towarsch ßo druhemu hnydom spodobasche, tak so po schußeju w dobrej pschejenoscźi dale krocźeschtaj, ßo wo wschelakich wězach rosrěczujo.

Jedyn ſ nju běsche kowarski, rěkasche Jan Hawron a bě ßo w małej wjeszy pod karpatskimi horami njedaloko města Ssandeza narodźił. Druhi rěkasche Michał Kleczko a běsche krawski. Wón bě ſ pěkneho města Żiwza, leżazeho blisko mjesow awstriskeje Schlesynskeje.

Po swonknoscźi běsche kóždy hinaschi. Prěnschi běsche móznischeho cźěła, ßrjedźneho srostu a dobreje strowoscźe; druhi pak bě trochu khuduschki a ßłabych mozow. Tola w smyßlenju běschtaj wobaj jenajkaj, wonaj běschtaj pobóżnaj, bojeschtaj ßo Boha, mějeschtaj scźerpliwoscź a luboscź k druhim, a wjedźeschtaj ßo pschistojnje sadźerżecź. Jedyn ßo druhemu ſ kóždym dnjom bóle spodobasche, tak so buschtaj bórsy najlěpschej pschecźelej. Teho dla też wobsanknyschtaj, w jenym a tym ßamym měscźe wostacź, hdy byschtaj něhdźe dźěło dostałoj, a ßlubischtaj ßebi, so chzetaj ßo ßwěru podpjeracź.

Hižom tři njedźele běchu ßo minyłe, so běschtaj na puczu, a nihdźe njeběschtaj dźěło namakałoj. So pak puczowarszy rjemjeßniszy towarschojo wjele pjenjes nimaja, to kóždy wě; pschetož woni měnja, so drje tola bórsy něhdźe dźěło dostanu. Naschimaj pschecźelomaj běchu pjenjesy po czaßu nimale wschě ſ móschnje wulětałe, tak so bu jimaj dale a hubjeńscho. Druhdy ßo sta, so wysche kuska ßucheho khléba, kotryż běschtaj ßebi wuproßyłoj, a wysche wody, se žórka czerpaneje, zyłe dny niczo druhe sa zyrobu njemějeschtaj. A tola běschtaj pschi wschěm ßwojim hubjeństwje spokojnaj a wjeßełaj, a hdyż běschtaj ßo wjeczor na ßłómu lehnyłoj, ßebi waczok pod hłowu pokoźiwschi a ßo se ßuknju wodźiwschi, spaschtaj lěpje, dyžli někotryžkuliž bohaczk w ßwojim łożu na najmjekschim pjerju a se židźanym krywom sawodźety. Schtož mějeschtaj a schtož wot ludźi dostaschtaj, to mjes ßobu dźělischtaj. Hłód a nusa, kotrejž jeju potrjechischtej, w nimaj pschecźelstwo hischcźe bóle wobtwjerdźischtej.

Skóncźnje czaß pschińdźe, hdźež mějesche ßo pokasacź, hacź je pschecźelstwo wobeju młodźenzow prawdźiwe a na kschesćijanstwo sałożene. Jan Hawron, hacź runje móznischeho srostu, pocza dale a bóle woßłabjecź a khodźenje bu jemu kóždy dźeń wobcźeżnische. Wón dale a wjazy na wotebjeranje mozow skorżesche, jěź jemu njeßłodźesche, ale so by pschecźela njesrudźił, wón ßwoju ßłaboscź pschewinycź pytasche a dźěsche dale. Hižom běschtaj mjesy pólskeho kralestwa pschekrocźikoj a namakaschtaj ßo w srudnej, pustej a pěßaczjnej krajinje, hdźež žaneho cźłowskeho wobydlenja widźecź njebě. Pucź pu ſ kóždej krocźelu wobcźeżnischi, jako Hawron na jene dobo sawoła: „Luby bratsje, ja njemóżu dale.“ S tutymi ßłowami wón na semju padźe. Jeho ruzy tschepjetaschtej, symny pót jemu na wobliczo wustupowasche, woczi ßo sańdźelischtej. Wón leżeshe każ morwy. „Ale Jano, Ty mi tola njewumrjesch?!“ sawoła Michał wschón saſtróżany.

Kowarski na to niczo njewotmolwi; w ßwojej womorje ani njewidźesche ani njeßkyschesche. Połny stracha ßo krawski k njemu ſkhili, koschesche jeho blěde lizo, ßylsy pscheliwajo, trějesche jemu czoło, wotepinasche jemu jeho drastu a pschi tym ßo nutrnje k Bohu modlesche, so by jemu w tutej straschnoscźi pomhał. Jeho modlitwa běsche horza a połna dowěrjenja. Wschak ßo stanje, so też tajzy, kiž modlitwu jenož sa někajke nawucźenje dźerża, pschi njesbožomnych podawkach abo pschi někajkim kschižu njejabzy ßo horzo modlicź poczinaja a ßo pschi tym pscheßwědcźa, so je modlitwa spodźiwna móz, najlěpschi troscht a najwěscźischi ßrědk k dostacźu Bożeje pomozy. Tajkeje pomozy běsche pak też naschimaj puczowarjomaj jara trjeba. Wonaj běschtaj ßrjedź pusteje krajiny, a daloko a schěroko njebě žana wjeska widźecź. Njenadźijzy krawskemu, kiž ßo ßwojim na semi leżazym pschecźelom na wsche waschnje naßadźowasche, so by jemu žiwjenje wrócźił, něchtón sa ramjo pschimny. Wón ßo wohladny a wuhlada burika, kotryż ßo jeho luboscźiwje praschesche, kajke njesboże je jeju podeschło.

„Ach, luby pschecźelo!“ wotmolwi krawski, njedaloko bura wós ſ dwěmaj wokomaj wuhladawschi, „Bóh je Tebje ßem póßłał, pomhaj mi. Hlaj, mój towarsch je straschnje skhorił a leži tu każ morwy.“

Bur ſ hłowu pokiwny a rjekny:

„Schtóż ßwojemu bližschemu w nusy njepomha, je podobny na Turku abo póhana. Pschimaj! Mój chzemoj Twojeho towarscha na wós donjescź a ja jeho potom do bližscheje wßy dowjesu.“

Wonaj khoreho, wo niczim niczo njewjedźazeho, na wós pokožischtaj a jeho dale wjeseschtaj. Krawski pódla wosa dźěsche a njewjedźesche, kak by ßo temu burej jenož doscź dodźakowacź móhł. Po hodźinje ßo maka wjeska pokasa. Tam bur psched korczmu dojědźe. Jako běschtaj khoreho do njeje donjeßkoj, chzyshe krawski sa wjesenje sapłacźicź, ale tón dobrocźiwy cźłowjek žanych pjenjes njebjerjesche, ale sawrócźi wós, so by na druhu stronu domoj jěł, jako běsche prajił, so khoremu skerje a lěpje wotkhorjenje pscheje.

Mjenje dobroczíwy ßo korczmař-žid bycź ſdaſche. Michał to bórſy ſpósna; pſchetož ſ jeho kißakeho pohladowanja bě widźecź, ſo wón wěſty njebě, hacź ſmėje ſ teho žadyn dobytk, hdyž teju zuſnikow pſchi ßebi wobkhowa. Krawſki teho dla hnydom ſchěßnak wuczeże a jón židej do ruki pokoži. Duž ßo židowe wobliczo na měſczże pſchemėni, a wón pocza ßo praſchecź, ſchto je ßo jeho towařſchej ſtako. Jako běſche Michał wſcho wupowjedał, židowa žona nėkajke ſtrowe ſela wotwari. Michał da ßo Janej teje wodźiczki napicź a ſmy jemu ſ njej jeho wobliczo, po czimž jeho towařſch wußny. Krawſki ßo k njemu ßyny a jeho wothladowaſche a po nėkotrych hodźinach kowařſki wotzuczi a ßwojeho pſcheczela ſ wuprajenjom nėkotrych ßkowow njemało ſwjeßeli. Potom pak wón bórſy ſaßo wußny a zyku nóz czíſche ſpaſche, naſajtra pak ßo k wobeju radoſczi pokaſa, ſo je najhórſchi ſtrach pſchėtraty. Ale Jan bě tola hiſchcże tak ßkaby, ſo na dalſche pucźowanje na žane waſchnje myßlicź njemóżeſche.

Tak ßo tydźeń miny; žid ſliczbowanje (rachnonku) pſchinjeße a ſapłacźenje žadaſche. Krawſki jemu dółh ſapłaczi, tola pak ſe ßwojimi poßlenimi pjenjeſami. Ale ſchto dale czinicź? ßo Michał pſchi ßebi praſcheſche. Sso na pucź puſchczicź, njebėſche móżno. Žid hnydom ſpósna, ſchto ßebi krawſki myßli, a teho dla rucże praji, ſo jeju bjes pjenjes dlėhe wobkhowacź njemóże a nochże. Michał khwilu ſamyßleny ßedźeſche, ſtany potom a wotewri ßwój waczok, ſ kotrehož ßwoju njedźelſku ßuknju wſa a ju židej pokaſa.

„Schto ſa nju dacźe?“ ßo jeho wopraſcha.

Žid ßebi ju dołho pręki a pó dlu wobhladowaſche a potom rjekny: „Hm, dwaj ſchėßnakaj ſa nju dam.“

„Ale, pſcheczelko!“ praji krawſki, „ja ßym tola dwanacźe ſchėßnakow ſa nju ſapłaczik a njejßym dołho w njej khodźik. Wóßom ſchėßnakow móżecźe khróble dacź a pſchi tym hiſchcźe dobry dobytk ſczinicźe.“

„Dwaj ſchėßnakaj dam“, wotmolwi žid, „a je-li ju ſa to pſchedacź nochzycźe, Waju tu dlėhe czerpicź njemóżu.“

„Nó, moje dla“, ſawoła Michał, „dha ju ſa to wſmicźe, ale tydźeń hiſchcźe pola Waß woſtanjemoj.“

„Derje“, rjekny žid, „na tak dołho chzu Waju hiſchcźe wobkhowacź.“ (Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Powołanſka komora 31. auguſta.

Kublerja Michała Schoktu we Wudworje, kotryž bě 28. měrza dränažu kublerja Fulka, pſches ßwoju leżomnoſcź wjedźazu, na kruchi roſtołk a dränirowazemu dźěłacźerjej Köhlerej pſchiwołał: „Njepſchińdźcźe na moju leżomnoſcź, hewak waß ſaražu!“ běſche ławniſke ßudniſtwo w Kamjeńzu dla wėzywobſchkodźenja a hroženja k 20 mk. khoſtanja wotßudźiło. Powołanje wobſkorżeneho mėjeſche tón wuſpėch, ſo ßo wón khoſtanja dla wėzywobſchkodźenja ſminy, dokelž pſchi kładźenju dränaże wo jeho dowolnoſcź proßyli njebėchu a ßo wón teho dla ſ dowolenej ßamßnej pomozu pſcheczíwo temu wobarał. W naſtupanju hroženja pak pſchi 20 mk., prjedy pſchipóſnatych, ſawoſta.

Wotroczk A. Fietza ſ knjeżeho dwora w Delnjej Kinje bě wot ławniſkeho ßuda w Budyſchinje k 2 njedźelomaj jaſtwa wotßudźeny, dokelž jemu winu dawachu, ſo je nėkotre měchi běrnow, ßwojemu knjeſej ßłuſchazych, k ßebi wſak a potom pſchedał. Druha inſtanza pak ſpósna, ſo ßu ßo ßwėdkojo molili, a bu teho dla Fietzy khoſtanje ſpuſchczene.

Zyhelekryjerjej B. M. R. Königej, nėtko w Kamjenej pola Rakez bydlazemu, bu też wot powołanſkeje komory dopokaſane, ſo je wón 13. měrza t. l., jako hiſchcźe w Schönbrunnje pola Biſkopiz pſchebywaſche, na tſjoch wſchelakich měſtach kury kranył. Po tajkim ma wón tſi tydźenje jaſtwa, jemu wot biſkopiſkeho ławniſkeho ßuda pſchipowjedźene, wotpokucźicź.

Ławniſki ßud 23. auguſta.

Murjeŕ Korla Eduard Bayer ſ Makeje Huſki bě wobſkorżeny, ſo je dwójzy w juliju, po tajkim w hajeŕſkim cżaßu, ſajazy tſėlał. Dźiwajo na dotalnu njenaßwarnoſcź wobſkorżeneho a jeho khudobu a nuſu, kotraż jeho k ſwěrinſkemu paduchſtwu pohnu, bu wón k 10 dnjam jaſtwa wotßudźeny a jemu tſėlba, pſchi ſajazytſėlenju trjebana, prjecź wſata.

Młynſki J. A. E. Schwarz ſ Hrodźiſchcża bě w cżaßu měſchczańſkeho tſėlenja po wuſkej haßy na taſchbarku ſ dwajpſcheżnym woſom ſ khwatkom dele jėł a, jako jeho jedyn ſtražnik teho dla ſaja, tuteho k ſemi ſtorhnył a pſchi tym rejił, halekował a njewuſchnu haru hnał. Wón ma ſa to ſchtyri njedźele jaſtwa wotßedźecź a 30 mk. khoſtanja płacźicź.

Dźěłacźeŕ K. G. Roſel ſe Židowa bě w nozy 26. junija t. l. na garbařſkej haßy ſtražnikej Bachej, kotryž jeho pſchi njekaſanſkim wobkhadźe nadeńdźe a jeho teho dla poßwari, wſchelake cżeſcźranjaze wudma nadawał. Na to jeho ſtražnik ſaja, tola Roſel ßo pſcheczíwo temu ſpjecźeſche, bijeſche ſ rukomaj wokoło ßebje a móżeſche ßo hakle ſ pomozu druhich nimo pſchiſchedſchich ludźi do jaſtwa wotwjeſcź. Wón bu dla ſpjecźenja pſcheczíwo ſaſtojnikej k dwėmaj njedźelomaj a tſjom dnjam jaſtwa wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němſke khčżorſtwo. Dźeń 4. ſeptembra, na kotrymž bu pſched 50 lėtami konſtituzija wot krala Antona a ßobuknjeżerja Bjedricha Auguſta ſakſkemu ludej pſchepodata, je ßo po zykej Sakſkej we wſchėch měſtach na ßwjedźeńſke waſchnje wobeſchoł. Jeho Majeſtoſcź ſakſki kral bě na tutym dnju ſapóßłanzow wobeju komorow do Draždźan powołał, ſo by w jich ßrjedźiſnje tutón ſa ſakſki lud wulzyważny dźeń ßwjecził a ſ dobom dźewjaty rjadny ßejm ſ trónſkej rėczu wotewrił. Najważniſche w kralowſkej rėczi bě woſjewjenje, ſo budźe na nowe lėta dokhodny (einkommen) dawk niżſchi, dyžli w prjedawſchich lėtach, měſto 50 prozentow budźe ßo nėtko jenoż hiſchcźe 20 prozentow pſchidawka k dokhodnemu dawkej płacźicź trjebacź. Tuta powjeſcź wo poniżenju dawkow je konſtituzionalny dar, kajkiż jón naſch kral ßwojemu ludej lėpſchi poſkicźicź njemóżeſche. Dołhe lėta bėchmy ſwucźeni, ſo ßo dawki pſchi kóżdym wotewrjenju ßejma powjetſcha a njepſcheſtawajo roſtu. A nėtko ßo nam wot nich nahladny dźėl ſpuſchczi. Spuſchczenje dawkow je woprawdźite a niz na ſdacźe darjene, kaž w Pruſkej, hdźež dyrbjachu hakle pożczonku wot 70 millijonow czinicź, jako chzychu delnim klaßam wobydleŕſtwa jenoż 14 millijonow na dawkach ſpuſchczicź. Sakſka njetrjeba ßebi hakle pjenjeſy k poniżenju dawkow pożczicź, ſarjadniſtwo ſakſkich żeleſnizow lėtnje wjazy dokhodow pſchinjeße. Wutrobna radoſcź, kotraż ſe ßkowow krala Alberta klinczeſche, jako wón ßejmſkim ſapóßłanzam wjeßeku powjeſcź woſjewi, budźe ſawėſcźe wot ſakſkeho ludu ſ wutrobnym dźakom pſchijata a pola njeho ſpokojne wopomnjenje na konſtituzionalny jubilej ſakhowa. — Na druhi dźeń, póndźelu, běſche w albrechtſkim hrodźe w Miſchnju wulka galahoſcźina. Ssobuſtawy komorow ßo tam na parnej kódźi, ſ guirlandami wupyſchenej, podachu. Sozialdemokratiſkaj ſapóßłanzaj Bebel a Lieb-

knecht ßo na telej hoſcźinje njewobdźělischtaj, wonaj běschtaj pſcheproſcheńſkaj liſcźikaj dwórſkemu marſchallej wróczo póßłakoj. — Pſchi prěnim poßedźenju 2. komory, hdźež ßo dla adreßy, kotraž ma ßo jako wotmolwjenje na trónſku rěcź kralej pſchepodacź, wuradźowaſche, Liebknecht ßwoje podpißmo pod adreßu ſapowje, a wuźiwaſche tutu ſkładnoſcź k najwótriſchim wupadam pſchecźiwo konſtituziji a knjeźerſtwu a woßebje pſchecźiwo położenju małeho woblehnjeńſkeho ſtawa na Lipſk, ſchtož je ßo po jeho měnjenju bje wſcheho prawa ſtało. Bebel, kaž ßo roſymi, Liebknechtowe ßłowa dale wukoźi a na podobne waſchnje dla potłóczeneje ßwobody ſozialdemokratow na knjeźerſtwo wrjeſkaſche. Präſident komory Haberkorn Bebelowe a Liebknechtowe pſchimanje energiſzy wotpokaſa. Bjes prawa w Sakſkej nichtó njeje; my mamy ſakonje. Po tych dyrbimy ßo ſkožowacź. Bjeſtaktnoſcź ſozialdemokratow, ſ kotrejž chzyſchtaj wjeßełoſcź pokſtałětneho konſtituzionalneho ßwjedźenja kaſycź, ßo wot wſchěch druhich ſapóßłanzow ſaßudźi.

Ruſki khěźor ſměje w tychle dnjach ſeńdźenje ſ němſkim khěźorom, to je najwaźniſchi podawk, wo kotrymž wſchě nowiny pißaja. Dźeń a měſto, hdźež budźe ßo to ſtacź, ßo nikomu njepſcheradźi. Najprjedy roſſchěrjachu, ſo ßo wobaj khěźoraj w Danzigu trjechitaj, potom ſaßo w Neufahrweſſeru pola Danziga, a nětko je ßłyſchecź, ſo ruſki khěźor ſ zyła němſki kraj njepoſtupi, ale ſo ſměje ßo ſeńdźenje na morju na khěźorſkej łódźi „Hohenzollern." Hacź budźe Bismark, kotryž tu khwili w Varzinje pſchebywa, pſchi ſeńdźenju pſchitomny, hiſchcźe wěſte njeje. Teź wo tym niczo ſnate njeje, hacź ruſki khěźor ſ pſchewodom Ignatěva pſchijědźe.

— Njedźiwajo woſpjetneho napominanja wyſchnoſcźe ßu ßo w Stolpje w Pomorſkej ßobotu wjeczor ſ nowa tumulty pſchecźiwo židam měłe. Po wopißanju wſchelakich nowinow ßu židźa ßami na ropocźe wina. Na torhoſchczu buchu ſ jeneje židowſkeje khěźe na czrjódu ludźi, kotſiž židam njeſpodobne „hepp, hepp!" wołachu, nětotre bleſche cźißnjene. Skoro w ßamym czaßu buchu kłozy, bleſche, kamjenje, haj ßamo horza woda ſe židowſkich domow mjetane a łate. Tuta njehańbicźiwoſcź lud do dźiwjeje rosnjembrjenoſcźe ſtaji. Kſchiki kaž: „Saraźcźe židow!" běchu ßłyſchecź. Nětko buchu židam wokna wubite, kłamy roſkłamane a w nich twory roſtorhane a ſaniczene. Na dobo pſchicźeżechu wojazy, kotſiž ßo do luda ſe ßwětłym mjeczom dachu. Lud ſpěſchnje do wſchěch bokow roſcźěka, jenoż trotoary woſtachu wobßadźene. Na to ßo njejabzy dźěł wojakow wobrocźi a rubaſche ſ wótrym teßakom do něhdźe ſchtyrzyczi, wot wojakow wobdatych woßobow. Pſchi tym buchu ſchěßnacźo cźłowjekojo, bjes nimi ſchěſcź żonow, cźeźko, haj na ßmjercź ſranjeni. Jenej żonje, ſ cźeźkim żiwotom khodźazej, bu hłowa tſi krócź roſrubana. Tajke ſakhadźenje najměrniſchich roſnjembri a nětko lětachu kamjenje, bleſche atd. do wojakow. Měſcheńza, roſmucźenje a ropot ßo pſches to hiſchcźe powjetſchi. Żandarmojo po haßach jěchachu, wojazy po nich cźahachu, wſcho, ſchtož jim do rukow padźe, ſ teßakom poraźo.

Awſtrija. Na jenej hórzy njedaloko wßy Lipana w Czechach je cźěſki lud něhduſchemu hußitſkemu nawjedowarjej Prokopej Wulkemu nahladny pomnik ſtajił. Na tutym měſcźe padźe w bitwje 30. meje 1424 cźěſki rjek Prokop, kotryž je po Žižkowej ßmjercźi hußitſke wójſka nawjedował a w mnohich bitwach ßebi a cźěſkemu mjenu njeßmjertnu ßławu dobył. Poßwjeczenje Prokopoweho pomnika bě ſa zyły cźěſki lud narodny ßwjedźeń. Wobdźělenje bě pſches měru bohate, na 25 tyßaz ludźi běſche ßo ſe wſchěch ſtronow Czechow ſeſchło, pſches 100 towarſtwow, bjes nimi 50 ſ kraßnymi towarſtwowymi khorhojemi. Na wjeŕſchku cźaha krocźeſche khorhojnik ſ hußitſkej khorhoju (cźerwjeny kheluch w cźornym polu). Pſchi poßwjecźenju ßamym ßo njelubosny podawk ſta. Dr. Ed. Grégr, kotryž w ßwjedźeńſkej rěcźi Prokopa Wulkeho ſaßłużby wo cźěſki lud, wo powſchitkomnu ßwobodnoſcź a rosjaßnjenje ſhromadźenemu ludu pſched wocźi ſtaji, bu wot wokrjeßneho hejtmana Korczmarja woſpjet w pſchednoſchku pſchetorhnjeny a na teho kaſanje wot żandarmow ſ bajonettami k wopuſchczenju tribuny nuſowany. Shromadźeny lud, hacź runje pſches hrube ſakhadźenje żandarmow roshorjeny a rosnjembrjeny, ßo njeda pſches to k ropotej nawabicź a móżeſche ßo teho dla ſ měrom dalſchi programm ßwjedźenja pſchewjeſcź.

Franzowſka. S franzowſkeje kolonije w Senegalu na wjeczornym brjoſy Afriki ßu ſrudne powjeſcźe pſchiſchłe. Mrěcźe je tam pſche wſchu měru wulke, khoroſcź ani europiſkich ani cźornych njepſchelutuje. Europiſkich je ſtrachocźiwa bojoſcź wobjała, dokelž je ßo pódla żołczeliny też w nětotrych padach cźorny mór pokaſał. — Najnowſche powjeſcźe ſ Tuniſa pokaſaja nam wobſtejnoſcźe franzowſkeho wójſka w najhubjeńſchim ßwětle. Lóhko móże ßo ſtacź, ſo ßo franzowſzy wojazy wot muhamedanſkich ſběźkarjow pobija. Ssamo hłownemu měſtu Tuniſej ſběźkarjo hroża. Franzowſke wotdźělenje, kotrež mějeſche pſchiſtawſke měſto Hammamet wobßadźecź, bu pola Gambelly wot Muhamedanſkich nadpanjene. Franzowſojo ſběźkarjow ſ nuſu pſchewinychu, pſches ſto franzowſkich wojakow na bitwiſchczu woſta. Na druhi dźeń bu Hammamet dobyty, kotrež měſto je nětko wot dweju bataillonow wobßadźene. Wojazy tuniſkeho beya ßu ſe ſběźkarjemi pſches jene, woni ßo ſpjecźa, pſchecźiwo nim na wójnu cźahnycź, haj, woni ßamo ßo ſ nimi do munizije a zyroby dźěła. Teź na ßwěrnoſcź tuniſkeho beya ßo Franzowſojo ſpuſchczecź njemóża. Franzowſke knjeźerſtwo ma njedwělomne wopokaſma, ſo bey ſběźkarjow potajnje podpjera a ſo je wón wot turkowſkeho ſultana pſchikaſnju doſtał, ſe wſchěmi mozami ſa tym ſtacź, ſo by ßo po zyłej połnóznej Afriży muhamedanſki ſběźk pſchecźiwo Franzowſam wubudźił. Duż franzowſkim miniſtram niczo dale pſchi poßlednim poßedźenju wyſche njewoſta, hacź wotßadźenje beya a anneksiju Tuniſa wobſanknycź. Najbliżſchi nadawk knjeźerſtwa budźe tón, franzowſke wójſko w Afriży pſches nowe mozy powjetſchicź, ſo by ßo tutemu móżnoſcź daka, cźim ſkerje ſběźkarjow podcźißnycź. W Marſeillu a Tulonje ßo ſ khwatkom nowe regimenty wuhotuja, kotrež budźa bjes komdźenja do Afriki póßłane. Hacź dotal ſteji hižom tam 94 bataillonow po 500 mużach, po tajkim něhdźe ſcheſty dźěł zyłeho franzowſkeho wójſka, kotrež ſ zyła 641 bataillonow liczi. Strowina wójſka w Algieru a Tuniſu njemóże hórſcha bycź, hacź w tu khwilu je, na 1000 wojakow pſchińdźe pſchezo 148 ſemrjetych, bjes tym ſo hewak we wójſku wot 1000 muži jenoż 10 wumrje. Tutón njedoſtatk ßo woßebje temu pſchipißuje, ſo wjetſchina wojakow ſ mkodych ludźi wobſteji, kotſiž hiſchcźe wuroſcźeni njeßu a po tajkim też horzy afrikanſki klima ſnjeſcź njemóża. Sa khěźora Napoleona ßo jenoż tajzy ludźo na wójnje w Afriży trjebachu, kotſiž běchu ßo pſches wjazylětne pſchebywanje w tutym kraju na afrikanſke palaze ßłónzo ſwucźili. Druha wina njeſpodobneje ſtrowiny wójſka w tym leži, ſo ßo wojazy njeporjadnje ſ zyrobu ſaſtaraja. S njeſroſymliwej lohkoſmyßlenoſcźu je ßo tute waźne dźěło też nětko, runje kaž w poßlednej němſko-franzowſkej wójnje, niſkim njewuſtojnym ſaſtojnikam pſchewoſtajiło. — Wukakanſke wólby ßu republikanſkej ſtronje nowe mozy pſchiwjedke. Republikanſzy ßu nětko w deputirtſkej komorje ſe 459, bonapartiſtojo (pſchiwißowarjo napoleonſkeho khěźor-

ſtwa) ſe 47, monarchiſtojo (pſchiwißowarjo kraleſtwa) jenoż ſ 41 hłoßami ſaſtupjeni. — Gambetta je bjes tym ſaßo wulku rěcź měł. Wón pſchecźiwo ßamoknjeżerſtwu rěcźeſche a roskładowaſche Franzowſam, ſo njeßmě Franzowſka w rukomaj jeneho cźłowjeka, ale w rukomaj zyłeho luda a w powſchitkomnym wólbnym prawje leżecź. S huby Gambetty, wo kotrymż je tola ſnate, ſo ßo wo knjejſtwo nad Franzowſku prózuje, ßo tajke rěcźe dźiwnje poſkhaja.

Jendźelſka. Jendźelſkemu knjeżerſtwu ßo hiſchcźe pſchezo radźicź nochze, njeſpokojnych irſkich burow w měrje ſdźerżecź. Tak mějeſche njedaloko Millſtreeta jendźelſka polizija krawnu bitwu ſ cźrjódu wobronjenych Irow, kotſiż mějachu wotpohładanje, dom jendźelſkeho ſemjana Pomeroya nadpanycź, ſo bychu ßo jeho brónjow mozowali. Irojo na poliziſtow tſělachu, kotſiż potom teho runja ßwoje tſělby trjebachu. Jedyn poliziſt bu cźeżko ranjeny a jedyn ziwiliſt ſatſěleny. Polizija ſchtyrjoch ſběżkarjow ſaja. Poſdźiſcho ßo wupokaſa, ſo ſatſěleny k bandźe njeßłuſcha, ale ſo je ßo w pjanoſcźi k njej pſchidał.

Rußowſka. Ignatěv je wot miniſterſtwa ſnutſkownych naležnoſcźow wotſtupił a wot khěżora miniſterſtwo ſwonkownych naležnoſcźow pſchepodate doſtał. Tele powyſchenje pokaſuje, ſo ßo Ignatěv pokneho dowěrjenja ruſkeho khěżora ſwjeßeli, duż je lohko móżno, ſo ßo tež kanzleŕſtwo, tu khwilu hiſchcźe wot Gorcźakowa ſarjadowane, do jeho rukow, każ by to Gorcźakow ßam rady widźał, położy. Wołanje nowinow, pſchecźiwo Ruſkej njepſchecźelnje ſmyßlenych, ſo ßo pſches Ignatěva europiſkemu měrej ſtrach hroſy, je błaſnoſcź, Rußowſka chze ſe wſchěm ßwětom w dobrym měrje żiwa bycź.

Amerika. Präſidenta Garfielda ßu ſ Waſhingtona, hdźež włóżne horze a njeſtrowe wjedro knježi, po żeleſnizy do jeho doma w Longbranchu dowjeſli. Pſcheßydlenje präſidenta je ßo bje wſcheho njeſboża ſtako. Jeho ſtrowoſcź ßo w Longbranchu hładajcy połěpſchuje. — Amerikanſke wójſko ma ſtajnje maku wójnu ſ dźiwimi indijanſkimi ludami. Sańdźeny tydźeń bu wotdźělenje wojakow wot Indijanſkich pſcheßłapnjene, kotſiż dweju offizierow a 10 wojakow ſkónzowachu.

Ze Serbow.

S Budyſchina. W michałſkej zyrkwi ſměje jutſje njedźelu 11. ſeptembra knjes farař dr. Kalich ſ Hornjeho Wujeſda hóſtne prědowanje. Sſerbſka Boża ßłużba ßo tón dźeń dopołdnja w 10 hodźinach ſapocźnje.

— Każ loni, budźe ßo tu też lětßa ßadowa wuſtajeńza wodźerżecź. — 25lětny jubilej budyſkeho ratařſkeho towařſtwa, budźe ßo 26. oktobra t. l. na wurjadne woßobne waſchnje ßwjecźicź. Wſchitke ßobuſtawy a pſcheproſcheni hoſcźo w pyſchnym cźahu po měſcźe pocźahnu.

S Nowych Cźichońz. Sańdźeny pjatk 9. ſeptembra rano w ½7 hodźinach je tu pola żiwnoſcźerja Kudźele Boże njewjedro nuts dyriło. Domſke je ßo wotpaliło. Skót bu płomjenjam wutorhnjeny. Żidowſka ßykawa běſche najprěnja, kotraż na pomoz pſchijědźe.

S Łahowa. Jako běſche ßo tudy powjeſcź rosnjeßła, ſo chze ßerbſke towařſtwo w naſchim hoſcźeńzu ßerbſke dźiwadło hracź, dha ßo hižom do prědka na tajki ſabawny wjecźor wjeßelechmy, ale jako njedźelu, na kotrymż dnju ßo dźiwadło hracź mějeſche, zyły dźeń deſchcźik dźěſche, dha běchmy wſchu nadźiju ſhubili a myßlachmy ßebi, ſo budźe wſchitko k wodźe. Tola pſchi wſchěm hroſnym wjedrje běſche ßo tak wjele ludźi ſeſchło, ſo móżeſche ßo dźiwadło hracź. Najprjódzy hrajeſche ßo: „Sſußodow ſkórżba.“ Tón kruch ßmy hižom ras tudy widźili, wón bu też tón krócź zyle derje wuwjedźeny. Na to ſcźěhowaſche: „Kak Pětr lěkari.“ Jako Marja w tutym kruſche miſchtrka Pětſchowa ſ Wutołcźiz jako nowa hrajerka wuſtupi; wona ßwoju rólu k powſchitkomnej ſpokojnoſcźi wuwjedźe. S zyła móże ßo prajicź, ſo je ßo wſchitko derje radźiło.

§* S Łuha. Kak móże Bóh tón Knjes druhdy tola jenu wěz żohnowacź, abo każ też druſy praja, kajke dźiwne wupkody tola druhdy pſchiroda pſchinjeße, wo tym dawa běrnjazy pjeńk ßwědcźenje, kiż je tudomny knježi ſahrodnik k. Donath plahował. Tutón pejńk mějeſche w ſelu 40 kijeſchkow abo ſtwjelzow, to najdlěżſche ſelo běſche 5¼ kóhcźa dołhe, wſchě hromadźe pak w pſcherěſku 4 kóhcźe. Běrnow mějeſche tón pjeńk 160, bjes nimi 6 cźornych, wone ważachu wſchě hromadźe 8 kilo a 200 gramow, to je nimale 16½ punta, te najwjetſche 20 wot nich ważachu jena kóżda něhdźe 120 gr., někotre wot nich 140 gr. 100 běrnow ßo derje k jědźi hodźa, te druhe 60 ßu něhdźe każ wkóſke a łěſchne worjechi wulke.

Přilopk.

* **Dźowka a ſemrjety.** (S luda.) W Hodźiju ßu holzy na pſchaſu khodźiłe, a fararjez dźowka, kiż je też pódła byka, je duzy domoj kóżdy ras pſches keŕchow hicź měła. — Něhdy je jej na pſchaſy jedyn wotrocźk ſe żortom hroſył, ſo ju ſeſcheri, hdyż wona ßama pſches keŕchow póńdże. A hlej, hdyż dźowka w nozy pſches keŕchow domoj dźe, widźi, ſo na rowje pſchi pucźu mużſki ßedźi. Wona ßebi myßli, ſo je to wotrocźk, kotryż chze ju ſchericź, hrabnje jemu cźapku ſ hłowy a khwata ſ njej domoj. Hdyż pak chze na druhi wjecźor na pſchaſy wotrocźkej cźapku wrócźicź, tón wobkrucźa a pſchißaha, ſo cźapka jemu njeßłuſcha, a ſo wcźera ani pobył njeje na keŕchowje. A na dobo ßo pſches wókno ſ błukim hłoßom wołacź pócźnje: daj mi moju cźapku ſaßo! daj mi moju cźapku ſaßo! Wſchěch ſtrach pſcheběża; jenoż fararjez dźowka ßo njebojeſche, dokelż wſchemu temu njewěrjeſche. Bjes bojoſcźe dźěſche wona duzy domoj ſaßo pſches keŕchow; tamón wotrocźk pak dyrbjeſche ju pſchewodźecź. Hdyż pak na tym ßamßnym rowje pſchi pucźu, każ wcźera, teho ßamßneho mużſkeho ßedźo widźeſche, ale bjes cźapki, ju hróſba wobja. Wona wuſna ßo knjeſej fararjej, ßo jeho wo radu praſchejo, ſchto ma cźinicź? Knjes farař pak jej niczo druhe radźicź njemóżeſche, dyżli ſo by, k Bożemu blidu pobywſchi, w nozy w Bożim mjenje ſemrjetemu jeho cźapku ſaßo na hłowu ſtajicź ſchła: njech pſchińdźe, każ pſchińdźe. — Duż je dźowka, k Bożemu blidu pobywſchi, w nozy w Bożim mjenje ſ cźapku na keŕchow ſchła. Semrjety je ſaßo na ßwojim rowje ßedźał. Hdyż pak je jemu wona cźapku na hłowu ſtajiła, je jej wón pliſtu wotkożił, ſo je ßo tak ſawjertnyła. Bórſy na to pak je ſkhorjeła a ſemrjeła.

Podawa Jan B. Scholta.

* Dokelż ßo ſedanſki dźeń pola wójſka jenoż hacź do 1880 jako ßwjedźeń wobeńdźe, njetrjebachu wojazy tón ras każ hewak helm a cźakow noßycź.

* Po ſtatiſtiſkim wuliczenju je w Sakſkej něhdźe 60,000 pcźołkowych kołczow, kotrež w hromadźe ſamoženje wot 2 millijonow markow pſchedſtaja. Wot jeneho kołcźa ßo lětnje 9—12 mk. wuſbytkuje. W prjedawſchich cźaßach běſche ſakſke pcźołkarſtwo hiſchcźe wobſchěrniſche.

* 18lětny ßłużobny hólz Deckner ſ Gohliſa, kotryż běſche 14. julija ßwojemu knjeſej, jenemu lipſcźanſkemu żitnemu wikowarjej, ſ 30,957 hriwnami cźeknył a kotryż bu hakle ſa někotre njedźele w Straßburgu ſajaty, po tym ſo bě wot pſchekſchiwjenych pjenjes-

3000 mk. pschecžinił, bu w tychle dnjach wot lipsčzanskeho ßudnistwa k 21ětnemu jastwu wotßudźeny. Deckner powjedasche, so je jeho žadosćz, ßebi ßwět wobhladacź, k pschekschiwjenju hnuła, a so je wobsankował, ßo satsělicź, je=li so bychu jeho pschimnyli, wón bě ßebi teho dla tež revolver kupił, kotryž pschi nim namakachu.

* Na sakško=czěskich mjesach straschny człowjek wokoło dunda, kotryž, nichtó njewě, s kajkim samyßłom, hdźež ßo jemu hodźi, skotej a woßebje konjam s jědom sawdawa. Dokelž ßo wón ßnadź tež do Sakskeje sabłudźi, njech ludźo ßwěru na skót hladaja. Tutón człowjek je něhdźe 40 lět stary, ma jene wyßoke ramjo a je pjecža dracź Turek s Nazeradez.

* Podawk, wo kotrymž wěscze czasto njeßłyschimy, je ßo 26. augusta w Langensalzu stał. Pola jeneho tamnischeho pschekupza sastupi młody por do khlamow a da ßebi židu k njewjesćzinskej drascze pokasacź. Po krótkim wubranju ßo kup sczini. Na dobo pak njewjesta woblědny, jej ßo sezny a wona kaž morwa na stoł pany, tak so dyrbjachu hnydom po lěkarja póßłacź. Jako tón khoru bliže pschepyta, pscheměni ßo strach pschitomnych do wjeßelosczе, pschetož wón sjewi, so je tu jeho pomoz mjenje trěbna, hacź baba. Poł hodźiny posdźischo bu młody por s narodźenjom czerstweho hólczka swjeßeleny.

* Kak njekraßnje je wichor s krupobiczom w holstajnskim wokrjeßu Stormannje sakhadźał, je s teho widźecź, so je jenicžzy w tutym jenym wokrjeßu sa něhdźe 6 millijonow mk. pólnych wupłodow wot krupow saniczenych. Pod tajkimi wobstejnosczemi někotry ratař s wulkej staroscźu pschichodnu symu wotczakuje, pschetož w tajkej wyßokosczi ßo žně s wjetscheho dźěła sawěscźiłe njejßu. Žito a ßłóma budźe bórsy na kónzu, sa kruwy piza njedoßaha a dyrbi ßo teho dla ßuchi skót sa tuni pjenjes pschedacź.

* Město Imola w Italskej je w tu khilu w njemałym njeměrje, jemu ßu mjenujzy psched někotrymi dnjami sararja Dona Virgilija Kostu, kotryž běsche sa pobožneho, ale tež jara bohateho muża snaty, wotwjedli. Wón dosta psched krótkim wot někotrych banditow list, w kotrymž jemu s wotwjedźenjom hroża, je=li so na postajenym městu summn pjenjes njesapołoži. Don Virgilij Kosta ßo nadźijesche, so jeho banditojo s czežka pschimnu, a teho dla na pißmo dale njekedźbowasche. Wóndano ßo wón w njedalokim lěßu wukhadźowasche, s kotrehoż pak ßo saßo njewróczi. Ssnadź ßu banditojo ßwoje hroženje wuwjedli.

* Pschi połodnischim afrikanskim mórskim brjosy je ßo jendźelska łódź „Teuton" ponurika. Łódź pschi pschedhorach Quoin na skału storczi, tola łódźnikojo ßebi myßlachu, so wona jara wobschkodźena njeje a ßo s njej teho dla s nowa do hłubokeje wody puschczichu. To běsche smylk, kotryž czežke njesboże pschinjeßy, pschetož „Teuton" ßo hnydom ponuri. Czołmy buchu po móżnosczi khwatnje dele puschczene, kotrež pak jenož mjeńschi dźěł puczowarjow dosczeże. Jedyn czołm ßo s łódźu ßobu ponuri. Kajku hrosnu ßmjercź ßu njesbožowni paßažirojo namakali, móże ßo někak s wopißanja wo ponurjenju łódże „Birkenhead" wuwsacź, kotraž bu 25. meje 1852 na tym ßamym měscze wot žołmow pózrjeta. Běsche to wojeńska łódź a njeßesche psches 600 offizierow, wojakow a matrosow, wot kotrychž 438 kónz wsa. Pschi rjanym wjedrje łódź na skału sjědze, rospraßnje do tsjóch dźělow a ßo hnydom ponuri. Dźěl wojakow bu wot ßylneho wětsika k brjohej czěrjeny, hdźež buchu pak wot žrawizow (haifisch) skojeni, pak ßo w hustych mórskich rostlinach saschmjatachu a ßo tepichu, pak buchu wot wobžernych rybow sežrani. Czi, kotsiž ßmjerczi wuczeknychu, ßo hischcze na hrósbne žałosczenje a wołanje dopominaja, s kotrymž buchu jich towarschojo, wot žrawizow shrabnjeni, do hłubokosczе czehnjeni. Komuž bu žiwjenje sdźeržane, tón dyrbjesche nahi, bjes stupnjow a sprózny po brjosy, s kakatymi rostlinami wobrosczenym, puczowacź, doniž sdalene burske dwory dosczeże. Tuta wobczežnosćz budźe paßažiram „Teutona" salutowana, pschetož pomoz bě tón ras bliska. Knjeżerstwo je hnydom dwě łódźi wotpóßłało, kotrejž matej ßo sa wschitkich, kotsiž ßu se žiwjenjom morjej wuczekli, s najwjetschej wobhladniwosczu staracź a jich, je=li nusne, do Jendźelskeje wróczo pschiwjesczź.

* (Kónz ßwěta.) Nadpadnje psches jene stej dwě wěschczeni, s kotrejuž ßo jene na kamjentnej tafli w zyrkwi w Oberemmelu nadeńdźe. Wone ma ßo s kaczanskeje rěcze pschekożene tak: Hdyž jutry na Marka (25. haprleje), ßwjatki na Antonija (13. junija), Božeho czěła na Jana (24. junija) panu, potom budźe wschón ßwět žałosczicź. Tajke w hromadutrjechenje róczných czaßow smeje ßo w lěcze 1886! Druhe wěschczenje, kotrež je pjecža wěschczeř a lěkař Michał Nostradame (rodź. 14. dez. 1503, wumrjeł w Sadonje 24. junija 1566) podał, rěka s franzowskej rěcze pschekożene: Hdyž czichi pjatk na Jurja (23. haprleje), jutry na Marka (25. haprleje), Božeho czěła na Jana kschczenika (24. junija) panje, — potom budźe kónz ßwěta! — W hromadutrjechenje tutych dnjow, kaž horka spomnjene, ßo teho runja w lěcze 1886 stanje. S tymajle wěschczenjomaj smeje drje ßo runje tak, kaž se wschěmi druhimi, ßo na kónz ßwěta poczahowazymi.

J. Bächmannowe starowěžowe khlamy

na wulkej bratrowskej haßy czišło 6.

Tam ßu na składze wulka dźělba czornoblachowych khachlowych rokow, platy, dźěczaze drascźenja, kožane a filzowe stupnje, koschle, spódne kholowy, wołmjane jaki. Tam je tež jene ßrjedźne wobydlenje s komoru, łubju, kólnju, pinzu a na požadanje tež maka hródź 1. novembra abo hody na pschenajecze.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 13. septembra t. l. ma ßo na

kupjanskim revieru

100 Rm. khójnowych schczěpow,
67 = dubowych kuleczkow,
18 = duboweho pjeńkoweho drjewa,
25 = khójnowych kuleczkow a
205 = khójnoweho pjeńkoweho drjewa

sa hnydom hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna rano w 9 hodźinach w korczmi w Komorowje.

W Jatsobju, 7. septembra 1881.

E. Zettwitz.

Koprowy vitriol,

zyły a **tołczeny,**

k naczinjenju pscheńzy poruczataj

bratraj Mërschej (Gebr. Miersch)

na žitnych wikach.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćz;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Salutowanje sa hosposy

poskicźuje **rjanobarbjerńja, czischczerńja** a **chemiska płokarńja Heinricha Hoppstocka** w Wósporku psches dobre barbjenje rospróteje a njerospróteje muzskeje a žónskeje drasty.

Skasanja wobstarataj darmo **H. Kayser** na žitnej haßy w Budyschinje a **Heinrich Hoppstock** na budyskej haßy w Biskopizach.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 3. septembra 1881.

Žitowy dowos: 3156 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	10	77	11	91	10	31	12	5
Rožka " "	9	11	9	49	9	18	9	37
Jeczmjeń " "	6	96	7	39	6	47	7	39
Wowß " "	6	30	6	80	6	30	6	80
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 "	2	30	2	60	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno " "	2	50	2	80	—	—	—	—
Sslóma . . .	20	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 164 scht., scht.	12	50	26	50	—	—	—	—

W Radworju je nowa maßiwna **khěža** ſ dobrym khlamarſtwom pſchi napkaczenju 600 toleŕ hnydom na pſchedań.

W Brěmjenju pola Klukſcha je **khěža** czißko 14 ſ rjanej ßadowej ſahrodu a tſjómi kórzami pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

We Wulkej Dubrawje je **khěža** czißko ?, na kotrejž je pjekarſtwo, ſ kórzom pola na pſchenajeczе.

We Wulkej Dubrawje je **khěža** czißko 50 ſ kórzom pola na pſchedań.

Khěža czißko 25 w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła, ſ 81 □prutami pola a rjanej ßadowej ſahrodu, je hnydom na pſchedań.

Jena **kowarńja** ſe 6 kórzami pola je hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je pola **Rjencza** w Komorowje pola Hucziny ſhonicz.

Kóń, 10lětny czorny wallach, je w Koperzach czißko 13 na pſchedań.

Sporuſchk (mutterkorn) a pßowodžinu

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneree domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prénju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, pkodži wjele mlóka a ſadźewa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Awkzija wotawy

na hermanczanſkich a pßowjanſkich knježich łukach ſa hotowe pjenjeſy a to:

ſchtwórtk 15. ſeptembra w Hermanezach,
pjatk 16. ſeptembra w Pßowjach.

Sapoczatk awkzijow dopołdnja w 9 hodźinach.

Knježe dwórſke ſarjadniſtwo.
Schimmrigk.

Prima gogolinſki

kaž tež

oberneundorfſki kalk

w najlěpſchich kalkowych družinach poruczam k twaram a hnojenju polow jako woßebje dobry.

A. Lorenz
na privatnym tworowym dwórniſchczu,
kontor na Hoſchiz haßy czißko 23.

K naſymſkim wußywam

noruczam czeſczenym ßerbſkim ratarjam ßwój ſkład khumſchtnych hnójnych ßrědkow po pajtuniſchich płaczíſnach, kaž:

ff. parjenu koſczinu (muku),
ff. ßyru koſczinu (muku),
prawdźiwy peru-guano,
ammoniak-ſuperfoſſat,
ſpodium-ſuperfoſſat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopſchijecza pod kontrollu ſpytowanſkeje ſtazije w Pomorezach, pſches czoż ßo kóždemu kupzej hnójne ßrědki, wote mnje wotewſate, darmo pſchepytaja.

W. Mattheis w Budyſchinje.

Najlěpſchu pſcheńczну muku

ma na pſchedań

C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni pſchi žitnych wikach.

Lama, póllama a koſchlowy barchent

w najnowſchich muſtrach a we wulkim wubjerku poruczа

Eduard Hartmann
na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Gardiny, běłe a pißane,

rulowowe tkaniny a **ſofowe deki** poruczа po najtuniſchich płaczíſnach

Eduard Hartmann
na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Koprowy vitriol (grünſpan)

zyły a cziſczе tołczeny, k naczinjenju pſcheńzy, poruczeja tunjo

drogowe khlamy
Otto Engert na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Schürerowy butrowy pólver

jenicžzy prawdźiwy pola

Ernsta Mittascha hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Nawoblekarje, ßuknje, kholowy, jaki atd.,

wot ßlónza wucżehnjene, ßo njepróte derje a trajnje po najtuniſchich płacżiſnach ſ nowa barbja w barbjerni **W. Kellinga** w Budyſchinje.

Sselowy ſklad pod radnej khěžu

Robert Pfeiffer

porucża ßwoju, jenož ſ kralowſkich ſalinow w Dürrenbergu branu najlěpſchu **jědźnu** a **ſkótnu ßól,** kaž tež erfurtſke **kamjeńte ßele** a **kamjenje k liſanju** w ſnatej ßuchej tworje k dobrocżiwemu wobkedźbowanju.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Ruczna ſchijaza maſchina,

ßylnje twarjena, w **dobrym** rjedźe, woßebje ſa ſchewzow k ſtepowanju gummija atd. do noſchenych ſchkórnjow, je **jara tunjo** na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicž na garbarſkej haßy 368/11 po 1 ſkhodźe.

Tolſty bakunarſki półcž,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np. porucża

Wilhelm Thiemann

w „Luſaziji"

na lubijſkej dróſy pódla noweje kaſerny.

Durjowe woknowe möblowe a kaſchczowe } **wobbitki**

porucża tunjo

Paul Seidler

na ſwonkownej lawſkej haßy čo. 16.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoża, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płacżiſnach porucża

W. Hübner, tyſcherſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

Deki

ſa wucżaharjow porucża tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser

10 na žitnej haßy 10.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 ſchtuku po 2 np.

porucża wulku dźělbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

cziſcże a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucża we wubjernej dobroſczi **Gustav Poser.**

Khofej,

we jenož wubjernej cziſtoßkodźazej dobroſczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucża wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien

Liebuſchiz khlamy

12 na bohatej haßy 12.

Petrolej, najlěpſchi amerikanſki, w ßudach a wuważeny,
khofej, wſchě druźiny,
zokor, drobny a zyły,
jerje, po ßudach, kopach a jenotliwje,
rajß, wot najtuńſcheho hacž k najlěpſchemu,
palenz, wſchědny a ßkódki, w picżelach a jenotliwje
najtuńſcho kupujeſch pola

Carl Noacka na žitnej haßy.

Zement

w czerſtwej tworje porucżataj w 1/1 a 1/2 tunach

bratraj Měrſchej na žitnych wikach.

Wolijowy barby

we wſchěch druźinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje ſkhnyjaze, k bělenju khěžow, barbjenju ſchpundowanjow atd.,

ſchpundowanſki ßwěcżazy lak,

teho runja we wſchelakich barbach, bjes wonjenja ſkhnyjazy,

terpentinowy wolij,

němſki a franzowſki,

dwójny a jednory lany wolijowy firniß,

jara ſpěſchnje a twjerdźe ſkhnyjazy,

jantarjowy (bernſtajnowy) lak, kopallak, żeleſowy lak,

I. kölnſki klij a **murjerſki klij**

a wſchelake druhe druźiny,

myjerſku krydu a **gyps, I. portlandſki zement** atd.

poruczeja w najwjetſchim wubjerku a po najtuniſchich płacżiſnach

drogowe a barbotworowe khlamy en gros, **Otto Engert** en détail,

na ſnutskownej lawſkej haßy 7.

Butrowy pólver, pakczik po 40 np.,
kólkowy pólver ſa konje, ſchachtliczku po 75 np.,
wobžerny pólver ſa ßwinje, pakczik 50 np.,
bróſtſyrop a **fenchlowy měd, univerſalny** a **winſki balſam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, żiwjeńſku eßenzu** atd.

porucża **hrodowska haptyka.**

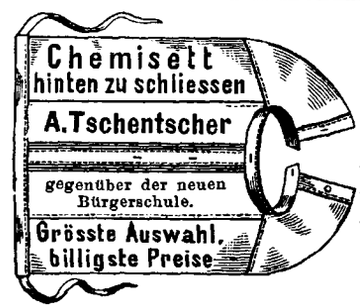

Pſchedtoſchtki ſady ſapjwcż w Budyſchinje. porucża A. Tschentscher

Khofej, ßyry, punt po 80, 90, 100 hacž 180 np.,
khofej, paleny, punt po 100 hacž 180 np.,
zokor, zyły a drobny,
rajß, punt po 16, 18, 20 hacž 40 np.,
jerje, rjane nowe,
ripikojty wolij, petrolej a **ſolarwolij,**
najlěpſche ſchtrychowanczki kupujeſch tunjo pola

Ernſta Mittaſcha

hewak Heinr. Jul. Lincke.

Rjane howjaſe mjaßo, punt po 40 a 30 np.,
tuczne ßwinjaze mjaßo, punt po 60 np.,
tuczno, polcž, ſchmalz, punt po 80 np.,
dobru kolbaßu, punt po 60 np., porucża

Rösler w garkuchini.

Na **ratarſkej ſchuli** kaž tež na **ſadowej** a **ſahrodniſkej ſchuli** w **Budyſchinje** ſo **18. oktobra nowe wuczbne kurſy** ſapoczną. Dalſche wukaſanja da

Direktaŕ.
J. B. Brugger.

Czeſczenym Sserbam ſebi dowolam woſjewicź, ſo ſym w mojich pſchetwarjenych a powjeczenych khlamach **wulki tworowy ſkład** ſałożiła a poruczam teho dla w bohatym wubjerku po jara tunich płaczíſnach **jaki, paletoty** a **ſakety** ſe **ſomota, plüſcha** a **ſukna,** teho runja **ſymſke ſakety** po najnowſchej modźe. Sa dowěrjenje, mi ſa krótki czaſ w bohatej měrje ſpoczczene, praju mój najwutrobniſchi dźak a proſchu najpodwolniſcho, mje ſ tym ſamym dale poczeſczicź. Pſches tunje nutskupowanje je mi mózno, mojim czeſczenym wotebjerarjam najtuniſche płaczíſny ſtajecź.

Emma ſwud. **Vorwerkowa**
na hłownym torhoſchczu czišło 5, ſ napſchecźa hłowneje ſtraže (hauptwachi).

☛ W khlamach ſo **ſerbſki ryczi!**

Dwójzywarjeny **lanywolijowy firniſ,** jaſny a czěmny, punt po 40 np.,
terpentinowy wolij, němſki, pt. po 30 np.,
„ „ franz., pt. po 50 np.,
chemiſzy czíſty **bleiweiſ,** punt po 36 np.,
wſchitke druziny **lakow, pjerſchczowych** a **moleŕſkich barbow** poruczа po tunich płaczíſnach
Ernſt Mittaſch hewak **Heinr. Jul. Lincke**
pſchi pětrowſkej zyrkwi czišło 5.

Poſledńja Kölnska poſledńja

cyrkwino-twarska lotterija.

Originalne loſy po 3 mk. 50 np. poruczа a ſcźele

Carl Heintze, lotterijowy a bankowy wobkhad
Berlin W., 3. Unter den Linden 3.

K poſwjeczenju korhoje

wukranczańſkeho wojeŕſkeho towaŕſtwa jutſje njedźelu 11. ſeptembra ſu wſchitzy pſchecźeljo ſ wokolnych wſow lubje pſcheproſcheni.

Müller, pſchedſydа
wukranczańſkeho wojeŕſkeho towaŕſtwa.

Dwaj **ratarſkaj ſchulerjej** mózetaj tunje wobydlenje a jědź doſtacź na ſnutſkownej lawſkej haſy czišło 3, po 1 poſkhodźe.

Róbna **holza** ſe wſy, w ſtarobje wot 16—18 lět, móże hnydom abo k prěnjemu oktobrej t. l. pola knjenje inſpektorki **Brüchneroweje** w tudomnym radźinym dworje na ſwonkownej lawſkej haſy do ſkužby ſtupicź.

Pytaja ſo pſchi wyſokej mſdźe róbne domſke holzy, kotrež ſu hižom ſkužike, dale wulke, hródźne a domſke dźowki wot pſchiſtajazeje žony **Heynoldoweje** w Budyſchinje.

Jedyn **ſtupjeń** je ſo wot Budyſchina hacž do Nowych Porſchiz ſhubił. Sprawny namakaŕ njech jón ſa myto we wudawaŕni „Serbſkich Nowin" woteda.

Czi ſami, kotſiž wo ſwjedźenju, 7. auguſta ſo tu měwſchim, njehańbicźiwe khže roſſchěrja, ſo na to kedźbliwi czinja, ſo jim podpiſane towaŕſtwo ſke huby ſ pomozu ſudniſtwa ſatyka, je-li ſo ſo dalſcheho pſchiſtkodźenja njewoſtaja.

Rakeczańſke ſerbſke towaŕſtwo.

Palma měra na row

njebo

Marije a Hanki,

Handrija Jehle w Debrikezach

dweju dźowkow.

Kajka wulka ſrudoba
Fehliž dom we Debrikezy
Njedawno je trjechiła,
To ja njem'žu ſabycź pſchezy,
Hdyž we jenym tydźenju
Jim dwě dźeſczi ſemrjechu.
Prěnja dźowka naſtarſcha,
Kiž žno ſchulu wopytaſche,
Wóſ'm a dwazyteho julija —
Kiž ſo hewak ſtrowa ſdaſche —
Hdyž bě ſkoro ſydom lět,
Wopuſchczi pſches ſmjercź tón ſwět.
Druha dźowka, najmłódſcha,
Kiž we ſteczim lécze běſche,
Sa njej pjatoh' auguſta
Też pſches ſmjercź ſ toh' ſwěta dźěſche;
Tak tej lubej dźeſczi tej
W jenym rowje leżitej.
Hdyž ta dźowka najſtarſcha —
Kotraž tydźeń khora běſche —
Wumrje, dha ta najmłódſcha —
Pjecź dnjow khora — ſa njej dźěſche
Pſches ſmjercź k Bożim jandźelam
Dom do Bożoh' raja tam.
Zana pomoz lěkaŕſka,
Kiž ſo ſ czaſom nałożeſche,
Jimaj njeje pomhała,
Dokelž jeju Bóh Knjes chzyſche
Sahe ſ teho ſwěta wſacź,
W njebju wěczną ſbóžnoſcź dacź.
Wo njej' ſrudnje plakaja
Lubi ſtarſchi wurudźeni;
Bratſik a też ſotſiczka
Njemóža jej' ſabycź ženje;
Wowzy dwě a dźěbaj dwaj
Jara ſrudnje płaczetaj.
Tak je waju dźowzy dwě,
Lubaj ſtarſchej, ſmjercź wam wſaka,
Kak je nětk wam wo njej ſlě, —
Jena wjetſcha, druha maka —
Tola luboſcź k woběmaj
Jenak wulku měješchtaj.
Kak wam tehdy ſtyſkno je,
Luby nano, luba macźe!
Druhe pſchińdu ſe ſchule:
Wam ſo ſamo wot ſo płacze,
Hdyž te waſche pódła njej',
Kaž je hewak było tej.
Hdyž wy jeju draſczicźku,
Kiž ſo kózda wobłekaſche,
Schulſke knihi, taſticźku,
Schtož ta ſtarſcha potrjebaſche,
Tu a tam h'ſchcze widźicze,
Nowy ſtyſk waš nadeńdźe.
Lubaj ſtarſchej, njepłaczitaj,
Wſchak nětk wěczną ſbóžnoſcź mataj,
Schto ſo wo njej rudźitaj,
Wſchak wam ſ njebja pſchiwolataj:
„Lubi ſtarſchi, njeplaczcźe,
„Nam nětk jara derje je.
„Junu, junu budźetaj
„Na wěczne naš ſaſo doſtacź,
„Junu wy też ſa namaj
„Pſchińdźetaj, hdźež chzemy woſtacź
„W njebju w wěcznej ſbóžnoſczi",
To budź waj' troſcht najlepſchi.
Tak dha ſpitej w hromadźe
Czíſche w waju khłódnym rowje,
Hacž Bóh — kaž wón prajił je
We tym ſwojim ſwjatym ſłowje —
Budźe ſ njeho wubudźicź,
Na wěczne naš ſjednocźicź.

Jedyn pſchecźel tych ſrudnych ſtarſchich
(pſches Pětra Mlónka).

Dźak

wſchitkim, kotſiž ſu namaj w naju nuſy luboſcź a pomoz wopokaſali.

Nětk naju domy natwarjene
Pſches Božu hnadu ſaſo ſu,
Kiž namaj loni wotpalene
Ssu na dwazytym auguſtu;
Ach tehdy naſche wutroby
Wſchě běchu polne ſrudoby.
Haj tehdy ſo nam zyle ſdaſche,
So wſchitko ſ nami na kónz dźe,
Naš wulka ſtaroſcź wobdawaſche
Wo naſche dalſche žiwjenje,
Kak budźemy ſo ſežiwicź
A ſebi ſaſo natwaricź.
Bóh pak po ſwojej hnadnej woli
Nětk je nam dał ſaš hoſpodu
A my też njeſšmy hłódni byli,
Wón dawaſche wſchu zyrobu,
Haj, hdźež je nuſa najwjetſcha,
Je Boża pomoz najbliſcha.
My ſa to ſ wutrobu dźak damy
Czi, Božo wſcheje dobroty,
Sa wſchitko, ſchtož nětk wužiwamy
A ſo naš dotal ſdźeržał ſy,
Haj, twoja hnadna wſchehomóz
Je ſdźeržała naš dźeń a nóz.
Też tebi ſaſo poruczamy
Te domy, kotrež mamy nětk,
Ty dawaſch nam, ſchtož potrjebamy,
Ty ſdźeržiſch też tón zyły ſwět,
Duž ſdźeržˇ też naſche domy nam,
Je njedaj ſkaſycź płomjenjam.
Daj ſwoje lube žohnowanje
Też, Božo, nětko do domu,
Njech pſchiſporja ſo kóždе ranje
S luboſczu, ſ wěru, ſ nadźiju.
Daj, ſo też měr a jednota
Tu pſchezo ſwoje bydło ma.
Wam dźakujemy ſo pak rjenje,
Kiž nam ſcze dali hoſpodu,
Hdyž khodźachmy my wurudźeni
We cźaſu po tym njeſbožu,
Wam chzemy być też pomozni,
Hdyž ſcze wy nětkdźe potrjebni.
Tym wſchitkim wulki dźak też damy,
Kiž naš tak podpjerali ſu
Tu ſ ſórami kaž też ſ darami
A ſe wſchej druhej potrjebu,
Bóh ſapłacź kóždom' bohacze
We njebju a tu na ſemi.
A wſchitkim mužſtwam my też damy
Nětk rjany dźak tu ſ wutrobu
Sa dźěło a wſcho prózowanje
Pſchi tutym zyłym twarjenju.
Dźak Bohu, ſo pſchi twarjenju
Njej' nichtó pſchiſchoł k njeſbožu.
Bóh ſapłacź wſchěm po ſwojej hnadźe
A ſwarnuj pſched wſchěm njeſbožom,
We nuſy njech je kóždom' k radźe,
So móže khodźicź ſ wjeſelom,
Daj derjehicze na ſemi
A ſbóžnoſcź w ſwojim kraleſtwi.

Jan Měrczink a **Jan Hanſko** we Łaſu
pſches Hańžu Scholczíz.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na nèmskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje

Čisło 38. **Sobotu 17. septembra 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čji šami čeśćeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotśiž chzedźa śa nje na **štwórte štwórtlěto 1881** do prědka płaćicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Čji, kotśiž šebi „Serbske Nowiny“ pśches póśt pśchinjeśćź dawaja, njech tola njeśapomnja, šebi je tam bórśy śkasacź. Na śchtwórtlěto śapłaćźi šo śa „Serbske Nowiny“ na śakśkich a pruśkich póśtach, kaž teź w druhich krajach němśkeho kněžorśtwa 1 marka, ś pśchinješenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakźija.

Dobraj pśchećźelej.

(Pokračźowanje.)

A druhi tydźeń šo miny a kowarśki njemóžeśche hiśchće ś łoža stanycź. Wón běśche hiśchće jara šłaby. Tón króćź Michał ś waćźoka šwoje poślenje wobšedźeństwo wucźahny, mjenujźy dwoje kholowy a je židej pokaśa. Po dołhim wurěčźowanju jemu tón śa nje teź wjazy njeśapłaćźi, khiba dwaj śchěšnakaj.

„Wśmićše je!“ śawoła Kleczko. „Tak móžemoj wśchak tu ś nowa tydźeń wostacź, a potom šnadź namaj Bóh pomoz póśćele.“

S nowa šo tydźeń miny a Hawron cźujeśche, śo je šylniśchi. Wón šebi myślešche, śo drje by pomałku wśchědnje dwě mili abo tśi hicź móhł.

Tola wón šo prjedy pruhowaśche. Ale jako běśche něktore śta krocźeli pścheśchoł, śasta wón, śdychny a praji: „Luby bratśiko, podarmo! Něktore dny dyrbju hiśchće cźakacź, hewak šo khoroścź wrócźi; ja to derje cźuju.“

Wonaj šo do korcźmy wrócźiśchtaj, hdźež Kleczko židej šwój waćźok da, ś tym wuměnjenjom, śo byśchtaj šmękoj tam hiśchće tydźeń wostacź. Žid bě ś tym ś pokojom, a krawśki rjekny: „Schto mi waćźok pomha, hdyž hižom niczo wjazy w nim njeje. Bjes njeho budźe šo mi wjele lěpje marśchirowacź.“

„Ale, luby bratśje“, jemu Hawron po tutych šłowach praji, „hdy by Ty wjedźał, kak mje to boli, hdyž widźu, śo šy moje dla nětko khudy proścheŕ!“

„Ach, njerěcź tak“, wotmolwi Kleczko, „to, śchtoź ja dźenša śa Tebje cźinju, budźe mi šamemu šnadź něhdy teź trjeba. A ja nadźijam šo do Boha w njebješach, śo mje tehdy njewopuśchcźi, kaž njeje Tebje wopuśchcźił. Teho dla jako pśchećźel šwoju pśchišłuśchnoscź śwólniwje dopjelnicź pytam. Hiśchće jedyn tydźeń tu wotpočźnješch, a potom Cźi Bóh luby Knjes wěśće mozy doścź na dalśche pucźowanje spožcźi.“

A kaž běśche krawz prajił, tak šo teź śta. Śa tydźeń šo Hawron tak móžny cźujeśche, śo móžeśche šo na dalśche pucźowanje podacź. Wobaj pśchećźelej židej božemje prajiśchtaj, kotryž śe šmějkotanjom śa krawśkim hladaśche, kotryž jenož ś kijom w ruzy po dróśy dale śtupaśche, drasta a waćźok běśchtaj w korcźmje wostałoj.

Tola tajka khudoba jeho na žane waśchnje njerudźeśche, wśchak měješche cźiśte šwědomnje a šo wutrobnje nad tym śradowaśche, śo běśche ś tym, śchtoź běśche pola žida wotbył, šwojemu pśchećźelej pomhacź móhł.

Wopuśchcźiwśchi korcźmu šo pśchećźelej ś nowa na pucź do Warśchawy naśtajiśchtaj. Pjenjes njeměješchtaj a dźěła žaneho njenamakaśchtaj, tak śo běśchtaj nuśowanaj, w tych wšach, pśches kotrež pucź wjedźeśche, tu wo kuśk khlěba a tam wo pśchenozowanje proššycź. Pśchi tym dyrbješchtaj doścź njelubośnych šłowow šłyśchecź, tak śo běśche jimaj khlěb, kiž dośtaśchtaj, husto doścź jara hórki, pśchetoź ludźo jimaj wumjetowachu, śo je tola hańba, śo tajkaj młodaj cźłowjekaj ludźi ś prośchenjom wobcźežujetaj. Wbohaj cźłowjekaj dyrbješchtaj śa tajkich hrośne šłowa šłyśchecź, kiž běchu wo prawdźe dundakojo a šo tola śa tajkich wudawachu, jako bychu wo prawdźe dźěło pytali. Skónczńje pak tola tak daloko pśchińdźeśchtaj, śo Warśchawu pśched šobu wuhladaśchtaj. Jako běśchtaj do tuteho wulkeho měśta pśchiśchkoj, hnydom poštajiśchtaj, hdźe chzetaj šo śkerje a lěpje trjechicź, a potom dźěśchtaj, śo byśchtaj šo śa dźěłom napraśchowakoj. Kowarśki hižom naśajtra dźěło namaka, ale krawśkemu šo ta njeradźi. Hacź runje šebi dołho wśchu móžnu prózu dowaśche, dha bě tola wścho podarmo; wón žaneho miśchtra njenamaka, kotryž by jeho do dźěła wśak. Jemu běśche jara žel, śo dyrbješche šwojeho lubeho towarścha wopuśchcźicź, ale hłodu wón tola teź wumrjecź nochzyśche. Duž wón Hawronej rjekny, śo Warśchawu wopuśchcźi. Tón na žane waśchnje niczo wo tym šłyśchecź nochzyśche.

„Luby bratśje“, wón praji, „wostań tu a ja chzu poślení kuśk khlěba ś Tobu dźělicź; pśchetoź ja šo Cźi nihdy njemóžu doścź dodźakowacź śa to, śchtoź šy śa mnje cźinił; wostań tu hiśchće, šnadź šo Cźi tola po khwili dźěło trjechi, tak śo móžemoj w hromadźe žiwaj bycź.“

„Ně, mój luby Jano“, Kleczko wotmolwi, „je to Boža wola, śo tu wostacź njemóžu. Ja dale póńdu.“

Hawron na wśchelake waśchnje šwojeho towarścha k temu nawabicź pytaśche, śo by we Warśchawje pśchi nim wostał, ale tón do teho njeśwoli. Hawron jeho hacź pśched měśchcźańske wrota pśchewodźeśche, tam šo roššohnowaśchtaj a pśchi tym kaž makej dźěśćźi płakaśchtaj. Skónczńje Kleczko praji: „Luby Jano, mój drje šo nětko po cźěle dźělimoj, ale wostańmoj śtajnje w duchu śjenocźenaj. Tak bórśy hacź něhdźe dźěło nadeńdu, Cźi hnydom list póśćeku, śo bychmoj ś najmjeńścha liśtnje śe šobu rěcźecź móhłoj.

Duž w Boże mje a měj žo derje!" Po tutych žkowach žo na pucź poda; kowařski stejeſche pak dołho a ſa krawſkim ſ płaczitymaj woczomaj hladaſche, doniž žo ſrudny do Warſchawy wróczi.

Po tſjóch měžazach wón wot žwojeho pſcheczela liſt doſta, w kotrymž jemu tón pižaſche, ſo je po wulkich wobczežnoſczach do Prahi w Czechach pſchiſchoł a tam pola hódneho miſchtra dźěło doſtał.

Na tutón liſt Hawron na měſcze wotmołwi, w nim pižajo, ſo je wutrobnje wjeżoły, ſo ma Kleczko nětk dźěło a pſchejeſche jemu, ſo by tam tak dołho woſtał, doniž zyle wot pſchětratych wobczežnoſczow njewuwotpoczńje.

Druhi liſt doſta wón hody a to runje poł lěta po prěnim, w kotrymž jemu krawſki pižaſche, ſo žo jemu derje wjedże a ſo je w Czechach pěknych ludźi nadeſchoł, kotſiž žo jemu jara lubja. Ale žaneho tſeczeho liſta jemu njepſchinjeżechu, hacž runje zyłe lěto na njón czakaſche. To jeho do tajkeho njeměra ſtaji, ſo žebi žaneje rady njewjedźiſche, wón wobſankny, Warſchawu wopuſchczicź a žo do Prahi podacź, ſo by tam pola Kleczkoweho miſchtra žnadź ſhonił, hdże je žo jeho pſcheczel podał. Do Pahi pſchiſchedſchi tež miſchtra wužłědźi, pola kotrehož běſche Kleczko dźěłał. Wot tuteho wón ſhoni, ſo bě Kleczko jara hubjeny pola njeho do dźěła ſtupił, ale ſo je ſa pół lěta žo ſažo zyle derje měł. Wón budźiſche tež dlěhe w Prazy woſtał, měnjeſche tón miſchtr, ale žadoſcź, wot Božeho žwěta hiſchcze wjazy nawjedźicź, jemu žaneho měra njewoſtaji, tak ſo je Prahu wopuſchcził a žo na pucź do Draždźan puſchczik. Duž žo tež Hawron ſa nim do Sakſkeje puſchczi. Ale w Draždźanach wón žwojeho lubowaneho towařſcha nihdże njenamaka. Wón po wſchěch hoſpodach, hdźež žo rjemjeżniſzy towařſchojo ſkhadźuja, khodźeſche, ale wo Kleczku njemóżeſche nihdże niczo ſhonicź. Hawronej teho dla ta ſrudna myżliczka do hłowy pſchińdże, ſo drje je wbohi Kleczko wumrjeł, dokelž wo nim tola ani žlěda njeje woſtało.

So pak by žebi pſchi žwojim žlědźenju ſa lubym pſcheczelom niczo wumjetowacź njeměł, chzyſche wón hiſchcze jene ſpytacź. Wón žebi pomyżli, žnadź je móżno, ſo je žo Kleczko do žwojeho narodneho měſta wróczik, w nadźiji, ſo móże jemu tam ſkerje ſboże ſakczěcź, dyžli mjes zuſymi ludźimi. „Tam žo hiſchcze podam", Hawron pſchi žebi rjekny, „a hdyž jeho tež tam njenadeńdu, dha dyrbju wěricź, ſo jeho ſa žwoje żiwe dny wjazy njewuhladam."

Na pucźu pſches Morawu ſaſtupi wón w jenym měſtaſchku do kowařnje, žo praſchejo, hacž njeby dźěło doſtacź móhł. Tam jeho lubjerad wſachu, dokelž běſche kowař ſ někotreho czaża khory a nikoho k pomozy njeměješe. Po tſjóch njedźelach wón wumrje a Hawron chzyſche žo po pohrjebje hnydom dale podacź, dokelž žwojeho pſcheczela ſtajnje w myżlach noſcheſche, ale nikoda wudowa jeho naležnje proſcheſche, ſo by tam woſtał a kowařnju dale rjadował. Wona mjenujzy wjele do njeho dźerżeſche, dokelž wón pobożne a pózcziwe żiwjenje wjedźeſche. Duž wón woſta a jako běſche tam něhdże dwě lěcze dźěłał, w kotrymajž běſche žebi luboſcź wudowy dobył, tež dołho njetrajeſche a wona žo ſ nim woženi. Wón bu pſches to wobżedźeř derje wuhotowaneje kowařnje, pěkneho domu a někotrych kórzow pola. Czim bóle pak žo wón tež nětko próżowaſche, tak ſo mějeſche dweju pomoznikow a dweju wucżomnikow. Wón bě ſbożowny. Ale tola žo jemu czoko huſto doſcź pokhmuri, hdyž na Kleczka ſpomni. Kak rady by jeho nětko pſchi žebi měcź chzył, a ſo by jemu wot žwojeho ſboża žobudźělicź móhł. Wóżom lět bě žo minyko a hiſchcze pſchezo njebě wón niczo wo žwojim pſcheczelu naſhonicź móhł, hacž runje běſche teho dla na wſchě boki wjele liſtow pižał.

Jenu žobotu popołdnju, hdyž Hawron ſe žwojimi ſchtyrjomi ludźimi pilnje dźěłaſche, ſo by žlubjene dźěło hiſchcze hacž do wjeczora dokonjał, do kowařnje człowjek ſaſtupi a wo pjenjezk na pucź proſcheſche. Hawron wſchón ſarża, jako jeho rěczecź ſażłyſcha, pſchetoż ſynk jeho rěczenja jemu jako něſchto ſnate do wuſchow bijeſche. Wón ſ tym zuſnikom k durjam ſtupi, ſo by jeho lěpje widźał. Jeho žuknja bě ſchpatna a dźěrawa; na ſpadnjenymaj a blědymaj lizomaj bě wulka nuſa widźecź, a tola w jeho woczomaj wěſty měr pſchebiwaſche, kaž by prajicź chzył, ſo nichtón njeje wopuſchczeny, kiž žo na Boha ſpuſchcza a pſchi tym žam žwěru dźěła.

Jako bě žebi jeho Hawron bliże wobhładał, žo jeho wobliczo na jene dobo radoſtnje rosjażni, žylſy žo jemu ſ woczow ronja a wón temu proſcherjej wokoło ſchije panje, wokajo: „Mój bratſje, mój najlubſchi bratſje! Tak žmój žo tola ſkónczńje namakałoj; Bohu budź dźak a khwalba ſa to!"

Kleczko na měſcze njewjedźiſche, ſchto to rěka, hacž po někotrych žkowach bórſy ſpósna, ſo je tón ſażadźity kowař, kotryž jeho tak pſchecźelniwje wita, jeho pſchecźel na dróſy do Warſchawy.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Wužudźenja.

Khoſtanſka komora 7. a 9. ſeptembra 1881.

Żiwnoſczeŕ Handrij Ssmoła w Lichanju bě wobſkorżeny, ſo je w nozy 30. haprleje t. l. žwojemu žužodej Maczinej dwaj žadowaj ſchtomikaj ſ wobhrodźeneje ſahrody kranył a poſdźiſcho, jako ſhoni, ſo je paduchſtwo wotkryte, woběmaj ſchtomikomaj wjerſchki wotkamał, ſo by ſ tym pſchepytanje paduchſtwa ſadźěwał. Ssmoła bě drje žo pſched żandarmom a ſtatnym rěczniſtwom kranjenja wuſnał, tola pſchi hłownym wužudźenju wón wupraji, ſo je wón chzył winu na žo wſacź, ſo pak je po prawym jeho 11lětny žyn ſpomnjenaj ſchtomikaj wotewſał a do jeho ſahrody žadźił. A pſchepytanje tež pokaſa, ſo Ssmoła w czaſu wobſchkodźenja ſchtomikow doma pſchebywał njeje a tež w naſtupanju paduchſtwa žo jeho prjedawſche wuprajenja ſa k wopokaſanju kmane wobhładacź njemóżachu, duž bu wobſkorżeny ſa njewinowateho ſpósnaty.

Kubleŕ K. A. Wolfermann ſe Subrniczki jědźeſche 25. februara t. l. khětro napity po pucźu ſe Sałhowa do Maleſchez. Jeho pjanoſczi ma drje žo pſchipižacź, ſo wón, jako krawz Fröda ſ karu, ſe ſczinu nalodowanu, ſ pola na dróhu pſchijědźe, runje na tymle měſcze ſe žwojim woſom ſaſta a tak Frödźe dalejědźenje njemóżne ſczini. Na Frödowe namołwjenje, ſo by Wolfermann ſ pucźa jěł, da žo tón do njeho ſ kſchudom a padźe pſchi tym ſ woſa. Sso poſběhnywſchi, wón ſchtryk, ſ kotrymž bě ſczina na karu ſwjaſana, ſ nožom rosrěſny a, ſczinu dele ſtorcziwſchi, karu na žwój wós czižny. Bjes tym ſo Fröda ſa jedyn kónz kary czahaſche, dźerżeſche Wolfermann druhi kónz a nóż wucżahnywſchi, žo ſ tutym do Frödy ſe žkowami da: „Ty ſcź—, ty dyrbiſch czucź." Tón, w ſtraſche wo žwoje żiwjenje, czekny a pſchiwoła ludźi k pomozy, kotrymž žo radźi, karu ſ woſa ſczahnycź a ju Frödźe pſchepodacź. Wolfermann bu, hacž runje k niczemu njeſtejeſche a podawk zyle hinak wopiżowaſche, dla tajkeho njewuſchneho ſakhadźenja k 50 mk. khoſtanja abo k 10 dnjam jaſtwa wotžudźeny.

Dźěłaczerka Madlena Domaſchzyna rodź. Rychtarjez w Budyſchinje, hižom dwójzy khoſtana, ma tſi njedźele jaſtwa wotžedźecź, dokelž je wona 11. měrza t. l. rěſniſkemu miſchtrej Reinhardtej na kamjeńtnej haży hornz ſchmakza, 5 mk. hódny, wotewſaka.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Seńdźenje ruskeho a němskeho kněžora w Danzigu je tak ważny podawk, so budźe žo na dołhi czaš wscha politika po nim složowacź. Němski kněžor, krónprynz a wjerch Bismark w 1 hodźinje pschipołdnju do Neufahrwaßera pschijědźechu a buchu se sahorjenjom wot luda powitani. Kněžor žo na wupyschenu łódź „Hohenzollern" poda, hdźež žo wón pódla admirala Stoscha na roskasarski mosczik staji. Kněžor měješche na žebi rusku uniformu a na paletotu módry rjadowy bant. Łódź „Hohenzollern" wupkuwa s pyschnje wudebjeneho pschistawa na rejdu, hdźež jej ruska łódź „Deržawa" napscheczo pschijědźe, powitana s tšelenjom wobronjeneje flotty. Wobej łódźi jědźeschtej nimo němskeje flotty a sastaschtej pornjo žebi. Wokoło 2 hodźinow stupi ruski zar na jachtu „Hohenzollern". Setkanje wobeju kněžorow běsche nanajwutrobnische. Krónprynza powitawschi, měješche zar s Bismarkom rosrěczowanje, kotrež pół hodźiny dołho trajesche, bjes tym žo němski kněžor s wulkowjerchom Wladimirom a statnym tajnym radźiczelom Gierßom sabawjesche. Bismark žo na to k Gierßej wobroczi a s nim dołho wo ruskich snutskownych a swonkownych należnosczach rěczeše a jemu pschi tym programm w finanznym a schulskim sarjadowanju sa Rusku roswi. Wokoło 4 hodźinow žo kněžoraj pod kanonowym hrimotom a swonjenjom swonow do Danziga podaschtaj. Zar měješche na žebi uniformu swojeho pruskeho ulanskeho regimenta. Pod radostnym juskanjom luda pschijědźeschtaj knjezerjej do artušoweho dwora, hdźež bu khwatnje hosczina pschihotowana. Wjeczor měješche žo w Danzigu wulka illuminazija. Po wošmich hodźinach žo zar, s němskim kněžorom wutrobnje rožohnowawschi, na swoju łódź pschewjesczi da. Němski kněžor žo teho runja tón žamy wjeczor s Danziga do Barlina wotžali. Nadpadne je, so Ignatěw zara pschewodźak njeje, jeho pschitomnosczi pschi kněžorskim seńdźenju by dowěru k měrej, kotraž bě w poślednim czašu pscheswschelake podeńdźenja do khabłanja pschischła, hischcze bóle wobtwjerdźiła. So žo njeby sdało, kaž by žo seńdźenje ruskeho a němskeho kněžora s njepschecźelskim wotpohladom pschecźiwo Awstriskej stało, staj wobaj kněžoraj awstriskemu kněžorej, kotryž w tu khwilu na manövrach w Miskolczu we Wuherskej pschebywa, powitanski telegramm póžłakoj. Awstriske, Rußam njepschecźelne strony, po sdaczu sjenocźenje zara s němskim kněžorom rad njewidźa, dokelž žo boja, so pscheš to němsko-awstriski swjask cźerpi a so Ruska, je-li so zar tež s awstriskim kněžorom do bližscheho pschecźelstwa stupi, nad balkanskimi ludami wulku móz dobudźe a potom Awstriju s Balkana wucźischczi. Tale bojosczi je njetrěbna a pschiúdźe pschepośdźe. Nahladnosczi Ruskeje je bjes Bołharjemi, Sserbami a Czornohórzami hižom tak wulka a je tak twjerdźe sakorjenjena, so drje žo nikomu radźicź njebudźe, tele ludy wot Ruskeje wotwobroczicź, wot kotrejež žu woni žwobodnosczi a njewotwižnosczi dostali a bjes kotrejež pomozy bychu woni hischcze dźenžnischi dźeń pod turkowskim pschahom stonali.

— Němski kněžor, kotryž je njedźiwajo napinazeho pucźowanja czily a strowy, je žo do Itzehoea w Holsteinskej na wulke manövry podał. Sańdźenu žrjedu kněžor, pschewodźeny wot krónprynza a prynza Wylema, Hamburg wopyta. Město bě na najrjeńscho wupyschene, nihdźe njeběchu khósty a próza dla wudebjenja lutowane.

— Pschi manövrach pola Halle žu žo 7. septembra někotre njesbožowne podawki stałe. Jedyn wyschk na jenej hórzy s konja padźe a žebi nohu słama. Dale bu jenemu artilleristej, kotryž žo s kanony dele žuny, pscheš nosy jědźene. — Pschi kavalleriskich manövrach w Konizach padźe lieutenant s Blumenthal, žyn žławneho generala, s konja a słama žebi dwójzy nohu. Jedyn kanonier tak njesbožownje s kanony skoczi, so žebi pschi tym schiju swiny.

— Bjes někotrymi pruskimi kavalleriskimi regimentami je bjes konjemi sła khorosczi wudyrika, kotraž je žo spěschnje rosschěrika. Husarojo w Paderbornje a küražierojo w Deutzu njemóža teho dla na manövry cźahnycź.

Italska. S Roma pišaja, so ma bamž wotpohladanje žwoje stare žydło „vatikan" wopuschczicź, je-li so jemu italszy demokratojo a sozijalistojo pschichodnje měra njewostaja. Kotre město je žebi bamž sa nowy pschebytk wuswolił, wo tym hischcze niczo wěste snate njeje. Někotsi pišaja, so chze žo na kupu Maltu, po druhich do Schpanieskeje pscheżydlicź.

Franzowska. Strowina bjes franzowskimi wojakami w Algieru a Tunisu je tak hubjena, so wojerszy lěkarjo wjazy njedožahaja, a so dyrbi teho dla knježerstwo zivilnych lěkarjow sa wójsko pytacź. Algierski guvernër, Albert Grévy, budźe dla žwojeje njekhmanosczi w sarjadnistwje se sastojnstwa stupicź dyrbjecź. — Njelubosne podeńdźenje je franzowskeho generala Galiffeta pschi kavalleriskich manövrach pola Aversa potrjechiło, pscheš kotrež bychu lohko dosczi njesbožowne sczěhwki nastacź móhłe. 16. jěsdny jegerski regiment žo wuwuczowasche a skakasche pscheš 12 łóhczi schěroki pschěrow. Prěni ras bě wón bjes schkody pscheš njón pschischoł, jako general druhi pospyt pschikasa a žo žam na wjerschk jěsdnych staji, so by žo pschi skakanju wobdźělił. Generalowy kóń pak žo sakopny a padźe s nim do pschěrowa dele a 32 drusy jěcharjo, kotsiž po nim jěchachu, žo teho runja do pschěrowa walichu. Prěni wokomik běsche njemała měscheńza. Potom generalej a wojakam na pomoz khwatachu, wot kotrychž běchu někotsi tak czežko franjeni, so dyrbjachu jich do spitala donjesczi. General žam bu jenož na czěle žylnje rostłóczeny; jeho do bližscheho želesnizoweho sastawnischcza dowjedźechu, s wotkel žo wón do Parisa poda.

Jendźelska. Wobstejnosczi w Irlandskej w nowschim czašu sašo na roscźazy njemër pokasuja. Sběžkarjo wschědnje najhrubische njeskutki wobeńdu. Jenemu dźěłaczerjej bu njedawno wot sběžkarjow wucho hacž do koscze wotrěsnjene, dokelž wón na jenym kuble dźěłasche, s kotrehož běsche žudnistwo iriskeho najeńka wuhnało. Jenemu protestantiskemu burej, kotryž bě jendźelskej poliziji mlóko pschedawał, bu najlěpscha kruwa saražena. Jenemu druhemu burej bu khěža spalena, dokelž běsche wón wot jendźelskeho knjesa žyno kupił. Pschižažni na žudnistwje kóždeho, kotryž pschecźiwo Jendźelczanam něschto sawinuje, sa njewinowateho spósnaja, a hdyž by wón tež sjawnje kranył abo někoho skónzował. — Na jene kubło, s kotrehož běsche jendźelski knjes iriskeho najeńka wuhnał a je potom wot polizije wobžadźicź dał, na dobo 500 muži s 10 žyczynymi a parnymi młócźazymi maschinami atd. pschicźežechu, žyczechu žito, wumłócźichu je, wotnjeßechu žito a spalichu žłónu. Polizistojo tak wulkej czrjódźe wobaracź njemózachu a dyrbjachu jich sakhadźenju s měrom pschihladowacź. — Na jene druhe kubło, hdźež zusy dźěłaczerjo pod polizajskim sakitowanjom žně domoj khowachu, žo teho runja 1000 muži puschczi, kotsiž maschiny a žito sanicźichu a 8 polizistow tak pschebichu, so žo dwěluje, hacž pschi žiwjenju wostanu. Pschi tutych podawkach niz jedyn jenicźki sběžkaŕ sajaty njebu. Polizistojo praja, so žu to zusy ludźo byli, kotrychž njesnaja. Je-li pak ras jeneho słóstnika pschimnu, dha jeho tola iriszy pschižažni njekhostaja, byrnjež by jeho wina jažnje dopokasana była.

Egyptowska. Egyptowski khediwa (vizekral) bu sańdźeny pjatk wot 4000 wojakow ſ 30 kanonami w ßwojim hrodźe wobdaty, kotsiž jeho nuſowachu, wſchěch wukrajnych miniſtrow ſe ßłużby puſchćicź. Wo pſchiczinach, kotrež ßu wojakow k ſběžkej hnucźili, hiſchćze žaneje jaßnoſćze nimaja. Pak je dołholětna njeſpokojnoſćź egyptowſkeho wójſka k temu naſtork daka, kotrež ßebi wot cžerkeßiſkich wyſchkow a generalow, jemu wot turkowſkeho ſultana pſchedſtajenych, roskaſowacź dacź nochze, pak je ßebi khediwa Tewfik ſběžk ßam ſkaſak, ſo by tak njeſpodobnych jendźelſkich a franzowſkich miniſtrow wotbył. Mózno też je, ſo je Jendźelſka tónle wojeńſki ſběžk pſchihotowała, ſo by ſ tym nětcźiſcheho khediwu k wopuſchćenju tróna nuſowała a na jeho měſto jeho wuja Hamila poſtajiła. Pſches wulki dołh, kotryž je tutón prynz pola Jendźelcźanow napraſkał, je wón zyle w jendźelſkich rukach. A je-li wón na trón pſchińdźe, doſtanu pſches njeho Jendźelcźenjo knjejſtwo nad Egyptowſku. Franzowſka pak, kotraž chze runje kaž Jendźelſka Egyptowſku do ßwojeje kapſy tyknycź, jendźelſkim planam wſchudźe ſadźěwki ſtaja.

Amerika. Strowoſcź präſidenta Garfielda ßo wſchědnje polěpſchuje, lěkarjo maja wěſtu nadźiju, ſo budźe ßo jemu žiwjenje ſdźerżecź. — Jako wojeńſku ſtražu pſched jaſtwom Guitowa, kotryž je nadpad na präſidenta cźinił, wotměnjachu, tſěli podwyſchk Maſon do Guitowa. Kulka kožu Guitoweje hłowy wobodrě a ſlecźi do ſcźěny. Maſon bu hnydom ſajaty. — We Waſhingtonje je ßo powjeſcź roſſchěriła, ſo je cźrjóda mužow ſjenocźiła, kotſiž maja wotpohładanje, nadpadnika Guitowa ſ jaſtwa wuwjeſcź a jeho ſkónzowacź, je-li ſo ßo wón wot ßudniſtwa k ßmjercźi njewotßudźi. Duž ſtajnje 1000 wojakow ſ 15 kanonami hotowi ſteja, ſo bychu ſchtórmowanje na jaſtwo w prawym cźaßu ſadźěwali.

Troſcht.

Hdyž ſtyſk cźe, moja duſcha,
A ſrudźba nadpadnje,
Wěř Bohu, kaž ßo ßłuſcha:
Wón ßam cźe troſchtuje.

Hdyž tu cźe ſrudnoſcź tyſchi,
Sſo ſpuſchcźej na Boha;
Wón twoju próſtwu ßłyſchi,
Cźi ſ nuſy wupomha.

Wón ſ prutom ſchwika teho,
Kohož wón lubuje,
A poſcźele na njeho
Tak wſchelke ſpyt'wanje.

Duž wojuj hacž do kónza
Sku bitwu žiwjenja;
Wſchak pruhi jeho ßłónza
Cźi ßylnoſcź ſkicźeja.

Tak tebje twoja wěra
Powjedźe do kraja,
Hdźež ſteja palmy měra
A ſchtomy žiwjenja.

W R... 1877. Š.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Naſchi wojazy ßu ßo ſchtwórtk wjecźor 15. ſeptembra ſ lětuſcheho wulkeho kantonnementa domoj wrócźili. Tak wot mokroty ſkažene manöwry, kaž lětża, ſa dołhi cźaß wjazy měli njejßu. Nimale žadyn dźeń njeſańdźe, na kotrymž woni njebuchu wot deſchcźa hacž na koſcźe pſchemoknjeni. Ssamo na dnjomaj kralowſkeje revüje 9. a 10. ſeptembra ßo njebjo nad wojakami ßmilicź nochzyſche, deſchcź njepſcheſtawajo ſ cźornych mrócźelow padaſche. Na polach, łukach a pucźach njemóžeſche teho dla kavallerija a artillerija do prědka pſchińcź. Konje a wojazy ßo cźaſto hacž do koleń do žumpateje ſemje pſchepadowachu a kanony móžachu ßo jenož ſ najwjetſchej prózu ſ łóhcźkubokeho błóta wucźahnycź. Stajnje hubjeneho wjedra dla dyrbjeſche też wotpohładany bivouak w nozy wot 12.—13. ſeptembra wuwoſtacź. Kwartiry, w kotrychž naſchi wojazy leżachu, běchu ſ wjetſcha dobre. 10. ſeptembra ßu ßo reſervy a diſpoſizijonſzy dowolnikojo (urlauber) ſe ßłużby puſchcźili.

S Nowych Cźichońz. Boże njewjedro, kotrež je tu pjatk 9. ſeptembra, kaž tydźenja pißachmy, do domſkeho Kudźelez žiwnoſcźe dyrko, ſa jedyn wokomik zyku ßłómjanu tſěchu do płómjenjow ſtaji. Woheń by na tajke waſchnje dom ſa krótki cźaß do prócha a popjeła pſchewobrocźił, hdyž njebychu cźichońſzy knježi dźěłacźerjo woſtajſchi wſcheho ſa něktore minuty ſe ßykawu pſchiſkhwatali a khwatnemu roſſchěrjenju płómjenjow wobarali. Pſches to bě móžno, ſ najmjeńſcha dźěl draſty a domjazeje nadoby ſ pěnjeho ſchoßa ſaniczenju wutorhnycź. Schtož na łubi leżeſche, je ßo wſcho ſpaliło, duž je ſchkoda, kotraž je pſches woheń naſtała, pſchezo khětro wulka. Kudźela nima niczo ſawěſcźene.

S Lutobcża. Pjatk 9. ſeptembra bu wotroczk Jakub Kaſchper, ſ Kamjeneje rodźeny, na tudomnym knježim dworje ßłużazy, wonka na polu wot Božeho njewjedra ſaraženy. Błyſk njeje ani jeho draſtu ani cźěło wobſchkodźił, jenož huba běſche módrje wobežana a na brózcźe běchu ſelene, na trawu podobne ßmuhi widźecź. Konjej, kotrejž bě wón runje wupſchahnył, pſches ropot ſpłóſchenaj, prjecź cźěrjeſchtaj, buſchtaj pak bórſy ſaßo popadnjenaj.

S Makeje Borſchcźe. Sańdźenu ßobotu 10. ſeptembra je ßo w Dźiwocźizach žiwnoſcźeŕ Jan Krawz rano w 7 hodźinach na hornim poſkhodźe ßwojeho doma wobwěßnył. Wón běſche muž w dobrych wobſtejnoſcźach a njehodźi ßo teho dla prajicź, cźeho dla je na tajke ſrudne waſchnje ßwojemu žiwjenju kónz cźinił.

S Milkez. Dźeńßa tydźenja, 10. ſeptembra, namaka na naſchim knježim dworje dźěłacźerka dźěłena Trinkſowa rodźena Gebertez pſches to nahłu ßmjercź, ſo ßo nalodowany wós, ßo powrócźiwſchi, na nju wali a ju ſaraſy. Wona jenu džowku po ßobu ſawoſtaji.

S Dobraſchez. Schtwórtk tydźenja je ßo tu kólnja dźěłacźerja Rjeka, w kotrejž bě pſches njekedźbliwoſcź woheń wudyrił, na cźiſte ſpaliła.

S Wukrancźiz. Sańdźenu njedźelu běſche w naſchej wßy wjeßele žiwjenje. Na tutym dnju dyrbjeſche ßo khorhoj naſcheho wojeńſkeho towarſtwa poßwjecźicź. Wjeß běſche rjenje wudebjena, tſi cźeßne wrota běchu ſa druhe wojeńſke towarſtwa, kotrež ßo na ßwjedźenju wobdźělichu, natwarjene. Khorhoj bu w ßwjedźeńſkim cźahu wot ſchěſcź młodych rjanych holzow na ßwjedźeńſku łuku njeßena a tam poßwjecźena. Popołdniſche hubjene wjedro wjeßeloſcź khětro podußy a dyrbjachu ludźo, je-li ſo hacž na koſcźe pſchemoknycź nochzychu, ſpěſchnje do korczmow khwatacź.

S Delnjeho Wujeſda. W naſchej wßy ßu njedawno ſpěwanſke towarſtwo ſałożili a ſa pſchedßydu teho ßameho kublerja Danneberga tu wuſwolili. Dokelž wulka wjetſchina ßobuſtawow ſe Sserbow wobſteji, nadźijamy ßo, ſo budźe ßo w towarſtwje woßebje ßerbſki ſpěw kubłacź a hajicź.

S Klukſcha. Schtwórtk 29. ſeptembra t. l. ſměje ßo tu guſtav-adolfſki ßwjedźeń.

S Khróſcźiz. Ssrjedu 7. ſeptembra je tudomny farař Bart, kotryž drje je najſtarſchi duchowny po zykej Sakſkej, w ſtarobje wot 85 lět 6 měßazow a 11 dnjow wumrjeł. Jeho pohrjeb 10. ſeptembra běſche jara nahładny. Niz jenož woßadni, też ſ druhich ſtron běſche ßo wjele ludźi w Khróſcźizach ſeſchło, ſo bychu njebocźiczkemu poßlednju cźeſcź rad wopokaſali. Semrjety ßo 27. februara 1796 na kuble narodźi, kotrež hiſchćze dźeńßniſchi dźeń Bartez rěka. Sswoju duchownſku ßłużbu wón jako druhi kapłan w Khróſcźizach naſtupi a bu w juniju 1831 ſa fararja tam poſtajeny. Sswojich ſaßłużbow dla doſta hižom w lěcźe 1844 cźeſcź

kanonikata. W lěcze 1872 ßwjeczeſche wón ßwój połſtalětny měſchniſki jubilej a pſchi tutej ſkładnoſczi ſpożczi jemu ſakſki kral Jan ryczerſki kſchiż Albrechtowego rjada. Nimale 59 lět je wón w ßwojej woßadze ſkutkował; pſches njeho a pod nim je ßo tam ſa zyrkej, ſchulu a woßadu wjele ſtało, ſchtož je wſchitko w dobrym wopomnjeczu jeho woßadnych.

Přilopk.

* Pſched Döbelnſkim ßudniſtwom ßo w tychle dnjach ſpodźiwna barſka wěz wußudźi. Njedawno jeneho kroatiſkeho barowego wjedźerja nadeńdźechu, kotryż młodemu barej k wjeßelu dźěczi na haßach rejwacź daſche. Wón pak běſche ſabył, ßebi nuſne dowolenſke wopißmo kupicź, a bě ßo ſ tym pſhecźiwo ſakońſkemu porjadej pſheſchoł. Dokelž wón khoſtanſki pjenjes ſapłaczicź njemóżeſche, bu wón ſajaty, bar pak do jeneje tamniſcheje korczmy tyknjeny. Lohko je móżno, ſo budźa Kroatej bara na ßudniſtwje pſchedacź.

* Wóndano bu jena kubleŕka w Gansgrünje pola Neuenſalza pſchi napojenju wokow wot jeneho ſ nich tak ßylnje do żiwota ſtorczena, ſo dyrbjachu ju dó jſtwy njeſcź, a nětko wona na ßmjercź khora leži.

* W Niederſeifenbachu ſańdźenu ßobotu někajki dundak jenu 19lětnu holzu nadpadźe a ju ſe ßukatym kijom ſ tajkej mozu pſches hłowu dyri, ſo wona bjes myßlow na ſemju padźe. Njedoczink je potom holzu hłubſcho do lěßa wlekł, a jej tam 10 mk. pjenjes kranył. Rubjeżnika, kotryż mějeſche ſchěrn draſtu, żidźanu mězu a dołhe ſchkórnje na ßebi, ßu poſdźiſcho w nětkotrych wßach widźeli.

* Schtyrilětny ßynk dźěłaczerja Zöpfela w Kainsdorfje ſhrabny ßekerku, wot maczerje po drjewokakanju leżo woſtajenu, a ſ njej hrajkaſche. Tola hrajka mějeſche ſrudny kónz, pſchetož hólczez wotrubny ßwojemu dwělětnemu bratſkej tſi porſty wot ruki. To je ſaßo warnowanje ſa ſtarſcheju, ſo dyrbja wſchón ſtraſchny grat na tajkich měſtnach khowacź, hdźež jón dźěczi doſczahnycź njemóża.

* Sabyczíwy nawożenja. W Sachſenhauſenje ßo wóndano jedyn bur ßlubi a poſtaji ſchtwórtk pſchichodneho tydźenja ſa kwaßny dźeń. Na dnju kwaßa pak wón wſchón wjeßeły, tſélbu na ramjenju, toſchu po boku, do lěßa won czahnyſche. Duzy po puczu pſchińdźe nimo doma ßwojeje njewjeſty, kotraż ßo jeho ſ wulkim ſpodźiwanjom praſcheſche, hdźe dha po prawym chze, wſchak dyrbi ſa hodźinu kwaß bycź. „Schto?“ wón na nju ſawoła, „dźenßa hižom? Bowſkobanezy, dha dyrbju ßo hnydom hinak ſwoblekacź!“ Wón ſpěſchnje domoj khwataſche a pſchińdźe hiſchcze w prawym czaßu ſbożownje k wěrowanju.

* W pinzy Schuhmannez reſtawrazije w Chemnitzu bu ßobotu popołdnju mordarſki nadpad na Schuhmannez 17lětnu dźowku czinjeny. Wboha holza bu hiſchcze czaßa doſcź namakana; wona mějeſche wokoło ſchije ſchnórkowe woko a leżeſche ſtonajo we womorje. Wſcho ſchtož móżeſche ßo, jako běchu po dołhim prózowanju holzu woživili, wußlédźicź, bě to, ſo bu wona ſ praßnjenjom, wot ſady na jejnu hłowu wuwjedźenym, k ſemi czißnjena a potom dajena. Jedyn muż, ſ kotrymż běſche ßama wó jſtwje, běſche pola njeje ſodawodu ſkaſał, a temu běſche wona prajiła, ſo po wodu do pinzy póńdźe. Duż tukaja, ſo je tutón człowjek njeſkutk wobeſchoł a ſo je holzu pokranycź chzył.

* W nozy 28. auguſta ſlěſychu w Gneſenje po rěblu dwanaczo pſchedraſczeni mużojo ſ woknom nuts do wobydlenja biſkopa Zybichowſkeho a jeho ſ hroženjom, ſo jeho ſkónzuja, k mjelczenju nuſowachu. Woni kſchinje, khamory a kaſchcze roskamachu, ſebrachu wſcho ſkote a ßlěboro, czaßniki, rjeczaſy a ſchaty atd., a potom na tym ßamym puczu ſ woknom won twóchnychu. Drohi kożuch chzychu też ßobu wſacź, tola jedyn rubjeżnik měnjeſche, ſo bychu jón ludźo lohko ſeſnali a ſo by tak paduchow pſcheradźił; duż jón tam leżo woſtajichu. Jeneho ſłóſtnika je hižom polizija pſchimnyła, też jedyn kranjeny kſchiż ßu pola jeneho ſkotnika w Póſnanju nadeſchli.

* Pſched nětkotrymi dnjami ßo w bołharſkej wßy Tatarje-Bunarje jedyn rybak ſahe rano k bliſkej Dunawje poda, ſo by tam ßwoje wſchědne dźěło wobſtarał. Kak wulke běſche jeho ſpodźiwanje, jako wón ßak wuſběhnywſchi w nim połny měch wuhlada. Wón ßo podarmo prózowaſche měch wotczinicź. Wón nětko po nim pſchimaſche a naſtróżeny pytny, ſo je do měcha człowſke czéło nuts ſwjaſane. Wón khwatnje po wjeßnu wyſchnoſcź běżeſche, w kotrejež pſchitomnoſczi měch wotczinichu. S nutſka njeho namakachu rjanu młodu żonu, do běłeje żidźaneje draſty ſwoblekanu. Do jejnych wkoßow bě ſloty rjeczas ſ drohimi kamjenjemi ſapleczeny, kotrychż błyſkot dźiwanje wſchěch pſchitomnych wubudźi. Na porſtach mějeſche morwa pjecź kraßnych ſlotych pjerſchczenjow. Czéło tu khwilu na pohrjebniſchczu w Tatar-Bunarje pohrjebachu. Sſlědźenja ſa winikom tuteho potajneho hróſbneho ſłóſtniſtwa ßu ßo hižom ſapoczałe.

* W Amerizy deſchczowe ſliwy, kotreż po dźeßaczńjedźelſkej ßuchocze pſchińdu, w Illinoiſu a w druhich wjeczornych krajinach dale traja, a palaze lěży nětkak haſcheja. Lěßne wóhnje w Pennſylwanſkej ßu ßo hacż k petrolejowym krajinam roſſchěriłe a naczinja wulku ſchkodu. We wokrjeßu Mackeanje je 20 petrolejowych żórkow wupalenych.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Bjedrich Wylem Kühnel, pinczník, ſ Hanu Khryſtianu Rjenczez. — Korla Wylem Müller, maſchinſki wothladař, ſ Khryſtianu Krakowſkez.

Michalſka zyrkej: Jan Bohuwěr Kral, cźěßla a wobydleŕ w Kſchiwej Borſchczi, ſ Marju Ssuſchkez ſ Khelna.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Alwin Richard, Jana Jurja Wjenki, dźěłaczerja, ß.

Michalſka zyrkej: Hana Marja, Ernſta Mikanje, dźěłaczerja a wobydlerja w Hněwßezach, dź. — Klara Margaretha, njemandź. dź. na Židowje.

Katholſka zyrkej: Bertha, Franza Borthiga, draſchlerja w Hajnizach, dź. — Wylem Bjedrich, Bjedricha Kowarja, fabrikſkeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß. — Rudolf, Wilibalda Benſcha, fabrikſkeho dźěłaczerja w Hajnizach, ß. — Marja, Antonija Pſchibilly, ſahrodnika w Drożdźiju, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 22. auguſta: Hana Khryſtiana, Pětra Schuſtera, khěžkarja a wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, dź., 23 d. — 24. Korla Bohuwěr Preuſcha, dźěłaczeŕ ſ Goldbacha, tu khwilu w dźěłaczerſkej khěži na Židowje, 76 l. 10 m. 12 d. — 25. Ernſt Hermann, Jana Grunda, ſchußejſkeho nahladowarja, ß., 2 l. 1 m. — 26. Johanna Karolina Höhnez, njebo Handrija Bjara, bywſcheho kowarja a wobßedźerja leżomnoſczow na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 52 l. 10 m. — Hana Lahodez, Jana Kſchiżana, ſahrodnika w Jeńkezach, mandźelſka, 60 l. 8 m. 20 d. — 29. Madlena Langez ſwudowjena Höhnina ſ Njeſdaſchez, tu khwilu w dźěłaczerſkej khěži na Židowje, 74 l. — 31. Jan Krawz, korczmaŕ w Czichońzach, 39 l. 7 m. 1 d. — Ernſta Bjedricha Henkera, faktora w pólverniku, morwonarodź. dź. — Dźeń 2. septembra: Hana Urbanez, Jana Mjedaka, pohonczza a wobydlerja, mandźelſka, 31 l. 1 m. 16 d. — 3. Johanna Khryſtiana Rychtarjez, njebo Korle Auguſta Schkleńczerja, plumpydźěłarja pod hrodom, wudowa na Židowje, 50 l. 10 m. 14 d. — 4. Marja, Handrija Scholty, ſkalarja a wobydlerja pod hrodom, dź., 8 m. 9 d. — 5. Pawoł, Handrija Domaſchki, dźěłaczerja a wobydlerja, ß., 10 m. 6 d. — 6. Pětr Jeremiaß, mały ſahrodnik w Delnjej Kinje, 70 l. — Morwonarodź. njemandź. dź. na Židowje. — 7. Auguſta Amalia Hennigez, Handrija Miſnarja, krawza a wobydlerja pod hrodom, mandźelſka, 33 l. 6 m. 14 d.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Ssrjedu 5. oktobra 1881, dopoldnja w 11 hodź.

ma ßo na poruczenje herbow k sawostajeństwu **Korle Bjedricha Rössela** w Stróži ßkuschaza **zyhelniska ležownosć** a **sbytkne pokleńkstwo** kat. no. 38 tam Fol. 1 a 56 ležomnostnych knihi tuteje wßy, ležomnostnu pscheſtrjeń wot 12 hektarow 84,$_{5}$ arow wopschijaze, ſ 452,$_{03}$ dawkſkimi jenosćemi napokožene a njedźiwajo dawkow a wobcźeženjow wjeßnogrychtſzy na 31,820 mk. taksirowane, se wschěmi domkhowanymi a stejazymi žnjami (kotrychž winojtosć w telej taksy njeje wopschijata) na **městnje** ßamym w **Stróži** na dobrowólne waschnje ßo pschedawacź.

Pokasajo na wuwěschtk, w tudomnym ßudnistwje a w stróžanskej korczmje wupowěßnjeny a wopißanje žiwnosćze, kaž tež pschedawanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheprosch, so bychu ßo na spomnjenym dnju a postajenej hodźinje w Rösselez ležownosći seschli, ßwoju płaćenja kmanosć dopokasali a dalsche wotcźakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń **po** pscheßadźowanskej termiji, 6. oktobra t. l., wot dopoldnja 9 hodźin žiwy a morwy inventar a druhe mobilije, k Rösselez sawostajeństwu ßkuschaze, sa hotowe pjenjesy psches wjeßne grychty w Stróži na pscheßadźowanje pschedawacź a so je sapisk tutych wězow w tamnischej korczmje wupowěßnjeny.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 12. septembra 1881.

W sast. kommiß. radźicźel **Drache**, aß. Mstr.

Płaćišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 10. septembra 1881.

Žitowy dowos: 2871 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	11	1	12	20	11	1	12	20
Rožka = =	9	18	9	65	9	18	9	65
Jećmjeń = =	7	25	7	97	7	25	7	97
Wowß = =	6	20	7	20	6	20	7	20
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	65	—	—	—	—
Pschenična muka 50 k.	10	—	18	—	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	80	—	—	—	—
Ssłóma . . .	20	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 292 scht., scht.	11	—	23	50	—	—	—	—

Jena khěžniska žiwnosć se 7 kórzami pola je na pschedań a trjeba ßo jenož 300 toleŕ napłaćicź. Wscho dalsche je shonicź pola **Ed. Rjencza** w Komorowje pola Hucźiny.

W Hornjej Borschcźi je sahrodniska žiwnosć cźišło 3 ſ 18 kórzami ležownosćze hnydom na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

Khěža cźišło 19 pod hrodom je hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań.

We Wulkej Dubrawje je **khěža** cźišło 50, na kotrejž je pjekarstwo, ſ kórzom pola na pschenajecźe.

Khěža cźišło 25 w Nowej Wßy pola Njeßwacźidła, ſ 81 □prutami pola a rjanej ßadowej sahrodu, je hnydom na pschedań.

Jeneho **kundroßa**, k skakanju kmaneho, ma na pschedań

Zschech jun.
we Lomsku pola Njeßwacźidła
pola Rakez.

Tolsty bakunarski półcź,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np. porucza

Wilhelm Thiemann
w „Lusaziji"
na lubijskej drósy pódla noweje kaserny.

C. Domaschke w Budyschinje

na tuchorskej drósy, pódla kralowskeho hamtskeho hejtmanstwa,

porucza sa nasymski cźaß ßwój skład stajnje cźerstweho **shorjelskeho** a **gogolinskeho kruchateho** a **pólneho kalka, cźěsku brunizu, hornjoschlesynske kamjentne wuhlo,** kaž tež **burgkcźanske** a **hornjoschlesynske kowarske wuhlo** w najlěpschej tworje po najtunischich płaćišnach.

Hohenfriedbergske ßymjowe žito,

kotrež njewumjersnje, porucza

Schmeiß w Budestezach.

Wowß ja kupuju a wuměnjam **krupy** sa **jećmjeń** a druhe warjenja.

Rulowy wschelakich družinow

se wschěm pschißkuschenstwom, najwjetschi skład pola

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoscheźa.

Cźorne źidźane stoffy,

kaž tež

njewjesćźinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoscheźa.

Pscheměnjenja dla pschedawam wschitku na skladźe ležazu

muzsku a hólczu drastu

po jara poniženych płaćišnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Piwarski jećmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyska piwarnja a ßłodźernja
(akzijske towarstwo).

A. Tschentscher,

schatowa fabrika a wuhotowanski magazin

w Budyschinje

s napschecza noweje mješchczanskeje schule,

porucza po jara

tunich, twjerdych placzisnach:

swjerschne koschle,
nózne koschle,
dżekarske koschle,
puczowanske nózne koschle,
flanellowe koschle,
hólczaze koschle,
holczaze koschle,
żónske koschle,
chemisetty,
khornarje,
manschetty,
shlipsy, kravatty,
dybsaczne rubischka,
spódnje jaki,
khołowy,
spódnje ßukinje,
wleczaze ßukinje,
poßleschczowe pkachty,
gardiny,
schórzuchi,
korsetty,
koschlowe saßadki,
schtykowanja,
schatowe wobßadki,
shirting, chiffon,
koschlowe ßukno,
pikéj, barchend,
$^{6}/_{4}$ a $^{9}/_{4}$ **poßleschczowe damasty,**
bkidowe a kożowe schaty.

Pschedewsaczе zykych njewjeschzinskich a dżeczazych wuhotowanjow,

kschezeńske

poßleschcza, koschliki, jupki, khapki, deki.

Sa kermusche

porucza

korjeński a zitronowy wolij

w bleschach a wuważeny,

tykanzowu barbiczku (safran),

ff. korjenje, zyke a tołczene,

czekazu ßól

(flüchtiges Salz) k pieczenju wurosczeneje pschenzy

hrodowska haptyka.

Maschinski wolij

sa mkóczaze maschiny, kaž tež sa wschě druhe maschiny porucza w najlepschej dobrosczi

Moritz Mörba

na mjaßowym torhoschczu.

Schlebjerdżak (bandwurm) s hłowu,

hlistwy a czerwje.

Tyßazy wot człowjekow na schlebjerdżak (bandwurm) czerpja. Mało s nich je wérneje pschiczinu stajneje njestrowosczе snajomnych a ßo s wjetscha jako khori na **blédnizu, krejkßndosczi a hubjeny żołdk** lekuja. **Schlebjerdżak** zyle **bjes straschnosczе a bolosczе** po ßamßnej methodże bjese wscheje prjedneje a hłódneje khury sa dwě hodżinje **(tež listnje)** wotstroni

Otto Flohr w Freibergu w Sakskej.

Wěste **znamjenja** bywazych **wakow** ßu: pytnjene woteńdżenje bibaskojtych a na kyrbsowe póczki podobnych stawow, abo hewasche waki. Ménliwe znamjenja ßu: blédosczi woblicza, błuke wóczko, nłódre woka wokoło wóczkow, ßuchoczina, krjachoczina, pschezo napołożeny jazyk, ßłabosczi pschetkacza, bjesappetitnosczi, wotménjejo s wjelczim hłodom, njeczerstwosczi, ßamo womora nacz wutrobu abo po wěstej jédži, horje stupanje dule hacz do schije, ßylne sbéżenje ßlénow w hubje, żołdkowa kißalina, zahupalenje, czasto horjestorkanje, wjercenje, czastne hłowubolenje, njeporjadne wuprósdnjenje, ßwjerbjenje w sadku, kolika, kulenje a żołmjaze hibanje, potom kałaze a zyzaze bolosczе w czrjewach, pukotanje wutroby, méßaczniwe molenje. Mój ßrédk wusankuje **kousso, granatny korjeń, santonin** a **kamalu,** je **lohko** nałożecz a może ßo hižom wot dwélétnych dżéczi trjebacz.

K rěczam ßym **ßrjedu 21. septembra** rano wot 8 hacz popołdnju do 3 hodżin (bjes pschipołdneho pschestawka) w **Budyschinje** w hoscenzu „k słotej hwězdże" wó jstwje czißko 2 po I. poskhodże.

Sa wuspěch ßo rukuje.

Mnohotne wopißma a dżakne atesty se wschěch stron Němskeje (tež s Budyschina a wokolnosczе) ßu k wobhładanju wupokożene. Ssrédk je njejédojty a na spytanje trjebane zyle njeschkódne. Jenoż w hoscenzu ßo njetrjeba.

Pschispomnjenje. Njech ßo ßwéru na dżeń a czaß mojeje pschitomnosczе kedżbuje. Listne praschenja atd. njech ßo direktnje s naspomnjenjom staroby do Freiberga w Sakskej scelu.

Na **ratarskej schuli** kaž tež na **ßadowej** a **sahrodniskej schuli** w **Budyschinje** ßo **18. oktobra nowe wuczbne kursy** sapoczну. Dalsche wukasanja da

Direktaŕ.

J. B. Brugger.

Wosjewjenje.

Ssadplahowaze towarstwo we wokrjeßu budyskeho hamtskeho hejtmanstwa smeje sa czaß **wot 6. hacz ßobu do 10. oktobra t. l. w Lanez hotelu tu wustajeńzu ßada a ßadowych produktow,** kotraż ma ßo, tak daloko kaž rum doßaha, na **k temu trébne apparaty** a **grat** wupschéstrjecz.

Czesez mějo, to k sjawnemu nawjedżenju dacz, dowolamy ßebi, ßo na wschitkich ßadplahowarjow, pschecelow ßadplahowanja a druhich, ßo sa to sajimowazych, s runje tak podwolnej, kaž naležnej prostwu wobrocicz, so bychu spomnjene pschedewsacze pschecelnje podpjerali a na wustajeńzu po możnosczi bohacze bjessmylne płody a k temu ßkuschazy grat póßkali.

K wobdżélenju wustajerjow s druhich wokrjeßow ßo rad pschiswolenje da.

Samołwjenja njech ßo hacz k **24. septembrej t. l.** s wěstym pschispomnjenjom wustajomnych pschedmjetow knjesej **wyschschemu wuczerjej Manskopfej w Budyschinje, w Lanez hotelu,** dobrocziwje wotedaja, na czoż ßo njepoßrédnje ßobudżélenje wo bliżschich wustajeńskich wuménjenjach a postajenjach s woßebitej poßykku na samołwjenych stanje.

Ssobustawy towarstwa pak dostanu hižom nětko a bjes prjedawscheho samołwjenja tele postajenja s potrébnymi sapißanskimi listnami pschidżélene a ßo proscha, so chzyli bjes dalscheho po spomnjenych postajenjach a we wosnamjenjenym czaßu pod pomjenowanej adreßu pschipóßłanje wustajomnych płodow a wézow wobstaracz.

Direktorij ßadplahowazeho towarstwa we wokrjeßu budyskeho hamtskeho hejtmanstwa.

Farar **Räda** w **Barcze,** druhi pschedßyda.

Shromadźizna

towarstwa gmejnskich sastupjerjow budyskeho hamtskeho hejtmanstwa

sobotu 24. septembra popoldnju w 2 hodźinomaj

w snatym lokalu **piwarnskeje restaurazije** w **Budyschinje** na **kotolskej hazy.**

Dźenski porjad: **Rajchstagske wólby.**

Bohaty wopyt je trěbny. Pschedsyda **Spotka** w Lětonju.

(Předběžnje.)

Budyska Bjesada

změje **wutoru 4. oktobra 1881** jubilejski swjedźeń k česći jeneho swojeho wulcy zasluženeho sobustawa w **Lauec hôtelu** w Budyšinje ze serbskim **spěwanjom** a **dźiwadłom,** z hosćinu a pyšnym balom, na čož so hižo nětko předběžnje wšitcy česćeni sobustawy a druzy horliwi Serbja a Serbowki najpodwólnišo přeprošuja. Wšo nadróbniše přichodnje!

Předsydstwo.

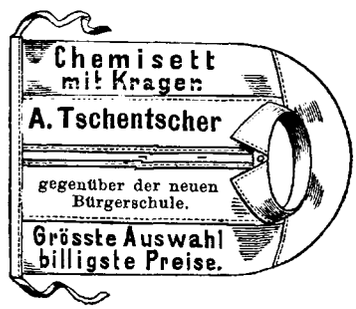

Pichedtschiti
j thornarjom
porucża **A. Tschentscher**
w Budyschinje.

Jutře njedźelu 18. septembra změje

Rakečanske serbske towarstwo „Lipa“

w 5 hodźinach popołdnju w znatym hosćeńcu posedźenje. Prosy so wo powšitkomny wopyt, dokelž ma so dla założeńskeho swjedźenja wuradźować.

Předsydstwo.

Młode holzy, kotrež chcedźa schwadlistwo, tykanje, nježne ruczne dźěła atd. dospołnje nawuknyć, dostanu pschecźelniwu a lubosnu wuczbu pola **Selmy Peuckertoweje** na Hoschiz hazy czisło 9.

Na knježi dwór w Delnjej Kinje pytaja so na nowe lěto jedyn wulki wotrocžk, jedyn gratmischtr (nježenjeny), prěni konjazy wotrocžk a dwě hródźnej dźowzy. Jenož tajzy, kotsiž maja dobre wopisma, so pschistaja.

Dränirowazy dźěłaczerjo

pytaja so na knježim dworje w Holeschowje.

E. Thomas.

Lipa Serbska čo. 8. 1881 je wušła.

Na

25lětny mandźelski jubilej

Jurja Paulika w Jitku

a jeho mandźelskeje **Hańže** rodź. **Stillerez** tam

wot jeju dźakownych dźěći

16. pożnjeńza 1881.

Pomhaj Bóh! nanko Wam, macźerka droha,
Swjeczitaj dźenża Waj' złeborny kważ.
Sbożownaj! strowaj a czilaj staj s Boha —
O kak to wulzyschnje swjeżeli naż.
Wutrobny horzy dźak, Bożo, Czi damy,
Wot Tebje pobożnej' starscheju mamy;
Tebje żno wuknychmy w kolebzy snacź,
Lubowacź — wschědny khlěb dźakowni bracź.
Dźakowni lubeju starscheju nětko,
Wótcže, Czi na dalsche poruczimy;
Sdźerž jeju hischcże nam nětotre lětko,
Wěscże też sa to Czi dźakowni żmy.
Wot Tebje, Knjeże, budź jimaj dar kważny:
Sbożowny pschichod, dosć czichi a jażny;
Požohnuj jeju a wotwobroczź sle,
S dźěczazej dowěru prożymy Cże.
Bratsja a żotry, nětk dale też rady
Wuski pucź chzemy se starschimaj hicź.
Nano a macże! też s Bożeje hnady
Możemy stoczane wenzy Wam wicź.
Lubowacź chzemy czaż żiwjenja Waju.
Sbóżnikko, pschihotuj we Bożim raju
Městaczko starschimaj — junu też naż
Pscheprosch wschěch na wěczny njebjesći kważ.

Přez J. H.

Lětny żmjertny dźeń

njebo **Madleny,**

njebo **Jana Nowaka** se Sajdowa

sawostajeneje dwójniskeje mandźelskeje dźowki.

Każ rózow kczenje wotpada,
Hdyż krótki czaż żu kczéże,
Tak husto czlowiske żiwjenja,
By runje krótke bylo,
Sso husto rucze pominu,
Też hdyż w najrjeńschim kczenju żu,
Ssmjercź pożyczże je nahle.
Tak, lubowana Madlena,
Hdyż hischcże mloda běsche,
Ssmjercź po tebje do Sajdowa
Do starschich domu dźěsche;
Haj sahe w twojej młodosczi,
Hdyż bě lět dwaj a dwazyczi,
Bóh żmjercź po tebje póżła.
Ty schěżnateho julija
Bu na żwět narodźena,
Wot dwójnikow bě najmlódscha,
Bu druhi dźeń żno kschczena.
Hacź runje běsche s wopředka
Ty żłaba a też khorojta,
Dha roscźesche pak horje.
Hlaj, ty wot sażnoh' dźěczatstwa
Tak Boha lubowasche,
Każ bě wot starschich wuczena,
Kiż jich rad pożłuchasche;
Hdyż khodźesche do schule tej',
Bě pożłuschna też wuczerjej
A wuknische tak rady.
A hlaj, hdyż běsche wotrostka,
Sslub kschczeńki wobnowiła,
Ssy schwalczistwo też nawukła
A potom nastupiła
We papjerniku w Dobruschi
To dźěło, hacź je wopuschczi,
Hdyż skhorila tam běsche.
Ty polne njedźel dwazyczi
Ssy doma khora była
A w tutej czeżkej khorosczi
Też wjele czerpicź měła,
Wscha żwérna pomoz lěkarska,
Kiż bu czi s czażom pytana,
Njej' pak cże sdźerżecź móhła.
Tak bu ty loni wokana
Psches żmjercź do Bożoh' raja
Toh' tsinatoh' septembera,
Hdźež wěczny sbóżnosć maja;
Tam powital je też cże nět
Tón luby nan, kiż dźeżacź lět
Je też we Bożim raju.
Duż bu do Wulkoh' Wjelkowa
Na kerchow pohrjebana,
Hdźež spisch — każ ży żej żadała —
Po' żwojoh' luboh' nana;
S posawnami żo piskasche,
Hdyż młodych hólzow dwanacże
Ssu tebje k rowu njeżli.
Ty sawostaji sa żobu,
Hdyż psches żmjercź wotżal dźěsche,
Tu wbohu lubu macźerku —
Nan prjedy wumrjel běsche —,
Te schtyri żotry srudźene,
Też schtyrjoch bratrow, kotsiż cże
Nětk srudnje wopłakuja.
A nětko żwój dźak wupraji
Macź wboha wschitkim rjenje,
Kiż běchu k radże, k troschtej ji
Tu wjazy abo mjenje,
Dźak lubym żónskim towarschkam
A wożebje tym noscherjam,
Też wschitkim pschewodźerjam.
O Bożo, hladaj s njebjeżow
Na wbohu macźer dele,
Kiż wupłakała je żno jow
Tych hórkich żylsow wjele,
Hdyż Bóh czi, luba macźerka,
Psches żmjercź toh' luboh' nana wsa,
A nětk saż lubu dźowku.
Wy bratsja, żotry, pschecźeljo,
Ach wo nju njepłakajcże,
Kak nětk jej tola derje jo,
Jej wotpocźowacź dajcże;
Wschak wona w njebju sbóżnosć ma
Psches krwawne rany Khrystuża,
To wopomńcże wschak żebi.
Haj, k Khrystużowej njewjesće
Bě s molom wuswolena,
Hdyż bu po twojim narodże
Na jeho mjeno kschczena.
Sswój kschczeński żlub żu dźerżała
Tu żwérnje żwój czaż żiwjenja,
Bóh wsa cże bórsy k żebi.
Twój luby row na kerchowje
Rad chzemy wopytowacź
A s płaczom w wérnej luboscźi
Sso na njón poklakowacź
A prajicź, każ żo husto sta:
„Spi derje, luba Madlena,
We twojim khłódnym rowje.“
Haj, junu, junu sażwita
Nam krażne sbóżne ranje,
Hdźež żo tu sażo dokonja
Te nasche żmjertne spanje,
Hdźež Bóh naż s nowa wubudźi
A na wěczne naż sjednoczi
We żwojim sbóżnym raju.

W mjenje srudnych sawostajenych

Pětr Mlónk.

Sjawny dźak.

S tutym praju czichońskim knježim dźěłaczerjam, knježemu schożarjej a knjejstwu, dale żykawowym mużstwam a wschitkim druhim, kotsiż żu mi we wóhnjowej nusy k pomozy byli, mój najwutrobnischi dźak.

Bóh tón Knjes njech jim wschu luboscź a podpjeru, mi wopokasanu, w bohatej měrje saruna.

Jan Bohuwěr Rudźela
w Nowych Czichońzach.

(K temu czisłu jena pschiloha.)

Pschiłoha k czišłu 38 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 17. septembra 1881.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuja po najwyschschich płaczišnach drogowe a barbotworowe khlamy

Otto Engert

na šnutskownej lawskej haßy 7.

Sporuschk (mutterkorn) a pßowodžinu

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany štwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dželbje a kóždy džeń mechaniska džełopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützner-ez domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Dwójzywarjeny **lanywolijowy štrniß,** jaßny a cžëmny, punt po 40 np.,
terpentinowy wolij, nëmski, pt. po 30 np.,
„ „ franz., pt. po 50 np.,
chemiszy czišty **bleiweiß,** punt po 36 np.,
wschitke druziny **lakow, pjerschczowych** a **molerskich barbow** porucza po tunich płaczišnach

Ernst Mittasch hewak Heinr. Jul. Lincke pschi pëtrowskej zyrkwi czišło 5.

Khofej, ßyry, punt po 80, 90, 100 hacž 180 np.,
khofej, paleny, punt po 100 hacž 180 np.,
zokor, zyły a drobny,
rajß, punt po 16, 18, 20 hacž 40 np.,
jerje, rjane nowe,
ripikojty wolij, petrolej a **solarwolij,**
najlëpsche schtrychowanczki kupujesch tunjo pola

Ernsta Mittascha
hewak Heinr. Jul. Lincke.

Wo **P. Kneifelowej**

włoßowej tinkturje.

Wschitkim tym, kiž na wupadowanje włoßow, kaž tež na njedostatk włoßow cžerpja, mójemy jenož wospjet a naležnje radžicž, so bychu horjejschu tinkturu, jako njedwëlnje najlëpschi, je-li niz jenicžki wo prawdže sprawny ßrëdk psche to, nakožowali. Ma ju w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdžiwu na pschedań **Ernst Mittasch** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Poßlednja Kölnska poßlednja

cyrkwino-twarska lotterija.

Originalne loßy po 3 mk. 50 np. porucža a sczele

Carl Heintze, lotterijowy a bankowy wobkhad

Berlin W., 3. Unter den Linden 3.

Prima gogolinski

kaž tež

oberneundorfski kalk

kotryž je w naschim mëscže jenož pola mje na pschedań, w najlëpschich kalkowych druzinach poruczam k twaram a hnojenju polow jako woßebje dobry.

A. Lorenz

na privatnym tworowym dwórnischczu, kontor na Hoschiz haßy czišło 23.

K nasymskim wußywam

noruczam czesczenym ßerbskim ratarjam ßwój skład khumschtnych hnójnych ßrëdkow po pajtunischich płaczišnach, kaž:

ſſ. parjenu koscžinu (muku),
ſſ. ßyru koscžinu (muku),
prawdžiwy peru-guano,
ammoniak-superfosfat,
spodium-superfosfat,
rybjazy guano,
hnojazy gyps

ſ rukowanjom wopschijecža pod kontrollu spytowanskeje stazije w Pomorezach, psches czož ßo kóždemu kupzej hnójne ßrëdki, wote mnje wotewsate, darmo pschepytaja.

W. Mattheis w Budyschinje.

Koprowy vitriol (grünspan)

zyły a czischže tołczeny, k naczinjenju pschenzy, poruczeja tunjo

drogowe khlamy

Otto Engert na šnutskomnej lawskej haßy.

Skótny pólver ſ czerstwych selow. **Korneuburgski skótny pólver.**
Pólver psche **kólku.** **Pólver** psche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzski balsam. **Zischankowy salsowy pólver**

porucza **hrodowska haptyka** w **Budyšinje.**

Najlëpschu pschenicznu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowarni pschi žitnych wikach.

Lama, póllama a koschlowy barchent

w najnowschich mustrach a we wulkim wubjerku porucža

Eduard Hartmann

na šnutskomnej lawskej haßy.

Gardiny, bële a pißane,

rulowowe tkaniny a **sosowe deki** porucža po najtunischich płaczišnach

Eduard Hartmann

na šnutskomnej lawskej haßy.

Schürerowy butrowy pólver

jeniczży prawdźiwy pola

Ernsta Mittascha hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

J. Bächmannowe starowĕžowe khlamy

na wulkej bratrowskej haßy czišło 6.

Tam ßu na składże wulka dźĕlba cžornoblachowych khachlowych rokow, platy, dźĕcźaze drascźenja, kožane a filzowe stupnje, koschle, spódne kholowy, wokmjane jaki. Tam je tež jene ßrjedźne wobydlenje ſ komoru, kubju, kólnju, pinzu a na požadanje tež maka hródź 1. novembra abo hody na pschenajecże.

Cžescźenym Sserbam ßebi dowolam wosjewicź, so ßym w mojich pschetwarjenych a powjetschenych khlamach **wulki tworowy skład** sałožika a poruczam teho dla w bohatym wubjerku po jara tunich płaczisnach **jaki, paletoty** a **žakety** se **ßomota, plüscha** a **ßukna,** teho runja **symske žakety** po najnowschej modże. Sa dowĕrjenje, mi sa krótki czaß w bohatej mĕrje spožczene, praju mój najwutrobnischi džak a proschu najpodwolnischo, mje ſ tym ßamym dale poczescźicź. Pisches tunje nutskupowanje je mi mózno, mojim czescźenym wotebjerarjam najtunische płaczisny stajecź.

Emma swud. **Vorwerkowa**

na hłownym torhoschczu czišło 5, ſ napschecża hłowneje straże (hauptwachi).

☛ W khlamach ßo ßerbski rĕczi!

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschĕdnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wolijowe barby

we wschĕch druzinach,
hnydom k barbjenju hotowe a jara khwatnje skhnyjaze, k bĕlenju khĕžow, barbjenju schpundowanjow atd.,

schpundowanski ßwĕcźazy lak,
teho runja we wschelakich barbach, bjes wonjenja skhnyjazy,

terpentinowy wolij,
němski a franzowski,

dwójny a jednory lany wolijowy firniß,
jara spĕschnje a twjerdże skhnyjazy,

jantarjowy (bernstajnowy) lak, kopallak, želesowy lak,

I. kólnski klij a **murjerski klij**
a wschelake druhe druziny,

myjerſku krydu a **gyps,**

I. portlandski zement atd.
poruczeja w najwjetschim wubjerku a po najtunischich płaczisnach

drogowe a barbotworowe khlamy

en gros, **Otto Engert** en détail,
na snutskownej lawskej haßy 7.

Khofej,

czišcże a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., poruczа we wubjernej dobroscźi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 schtuku po 2 np.
poruczа wulku dźĕlbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobroscźi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,**
poruczа wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuschiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Aromatisku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,
ſenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
sulzbergske slußowe khrepki: bl. 56 np.,
bĕły bróstſyrop: bl. 75 np.,
schmrĕkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,
schwablowe mydło, ßmolomydło, glycerinomydło atd.
poruczа **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Koprowy vitriol,

zyły a **tołczeny,**
k nacźinjenju pschenży poruczataj
bratraj Mĕrschej (Gebr. Miersch)
na žitnych wikach.

Zement

w cžerſtwej tworje poruczataj w 1/1 a 1/2 tunach
bratraj Mĕrschej na žitnych wikach.

Petrolej, najlĕpschi amerikanski, w ßudach a wuwaženy,
khofej, wschĕ druziny,
zokor, drobny a zyły,
jerje, po ßudach, kopach a jenotliwje,
raißß, wot najtunscheho hacž k najlĕpschemu,
palenz, wschĕdny a ßłódki, w picźelach a jenotliwje
najtunischo kupujesch pola
Carl Noacka na žitnej haßy.

Haptyka w Rakezach.

Najlĕpschi wužitkowy, mlókowy a **wobžerny pólver** ſa howjasy skót, **ſalsowy pólver, restituzijonski pólver** pschе wschе klazanje koni, **wobžerny pólver** ſa ßwinje, kaž tež **ßrĕdk pschе cžerwjenu, pólver pschе mole, papjeru pschе mole, jĕd pschе schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacź, **schmrĕkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje saczĕrjazu, **Dr. Whitowu woczowu wodźiczku, woczowy balsam, fenchlowy mĕd, bróſtſyrop, schokoladu, lĕkarſke mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. poruczа w snatej dobroscźi po najtunischich płaczisnach **R. Bredemann.**

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lĕt ßławna prawdźiwa **Ringelhardtsko-Glöcknerska**

rany-hojaza a cžehnita žalba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., wožebje **poruczena** pschе **wschitke swonkne schkody,** wicź a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu móz** po wschĕm ßwĕcże khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudniſzy wobtwjerdźenych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołożenych.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Deki

ſa wucźaharjow poruczа tunjo we wulkim wubjerku

H. Kayser
10 na žitnej haßy 10.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 39. **Sobotu 24. septembra 1881.** **Lětnik 40.**

K nawjedźenju.

Čźi ßami czeßczeni wotebjerarjo „Serbßkich Nowinow“, kotßiž chzedźa ßa nje na **štwórte štwórtlěto 1881** do prědka płaczicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbßkich Nowinow“ wotedadźa. Čźi, kotßiž ßebi „Serbßke Nowiny“ pßches póßt pßchinjeßczź dawaja, njech tola njeßapomnja, ßebi je tam bórßy ßkaßacź. Na ßchtwórtlěto ßapłaczi ßo ßa „Serbßke Nowiny“ na ßakßkich a prußkich póßtach, kaž też w druhich krajach němßkeho kněžorßtwa 1 marka, ß pßchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Dobrowólne pßcheßadźowanje.

SSßrjedu 5. oktobra 1881, dopołdnja w 11 hodź.

ma ßo na poruczenje herbow k ßawoßtajeńßtwu **Korle Wjedricha Rößßela** w SStróži ßłußchaza **zyheßnißka leżownoßcź** a **ßbytkne pokleńkßtwo** kat. no. 38 tam Fol. 1 a 56 leżomnoßtnych knihi tuteje wßy, leżomnoßtnu pßcheßtrjeń wot 12 hektarow 84,5 arow wopßchijaze, ß 452,03 dawkßkimi jenoßczemi napołożene a njedźiwajo dawkow a wobczeżenjow wjeßnogrychtßzy na **31,820 mk.** takßirowane, ße wßchěmi domkhowanymi a ßtejazymi žnjami (kotrychž winojtoßcź w telej takßy njeje wopßchijata) na **měßtnje** ßamym w **SStróži** na dobrowólne waßchnje ßo pßchedawacź.

Pokaßajo na wuwěßchtk, w tudomnym ßudnißtwje a w ßtróžanßkej korczmje wupowěßnjeny a wopißanje žiwnoßcźe, kaž też pßchedawanßke wuměnjenja wopßchijaze, ßo na kupjenje ßmyßleni pßcheproßcha, ßo bychu ßo na ßpomnjenym dnju a poßtajenej hodźinje w Rößßelez leżownoßczi ßeßchli, ßwoju płaczenja kmanoßcź dopokaßali a dalßche wotczakali.

S dobom ßo k ßjawnemu nawjedźenju dawa, ßo ma ßo dźeń **po** pßcheßadźowanßkej termiji, **6. oktobra t. l.**, wot dopołdnja 9 hodźin žiwy a morwy inventar a druhe mobilije, k Rößßelez ßawoßtajeńßtwu ßłußchaze, ßa hotowe pjenjeßy pßches wjeßne grychty w SStróži na pßcheßadźowanje pßchedawacź a ßo je ßapißk tutych wězow w tamnißchej korczmje wupowěßnjeny.

Kralowßki ßudnißki hamt w Budyßchinje, 12. ßeptembra 1881.

W ßaßt.: kommißß. radźiczel **Drache**, aß. Mßtr.

Jena zyrkwinßka należnoßcź.

(Na žadanje wjele SSerbow ß budyßkeje Michałßkeje woßady wotczißchczane.)

W ßerbßkich wjeßnych zyrkwjach ßo po ßerbßkim kemßchenju kóždu njedźelu też němßka Boża ßłużba wotdźerži; po wěßtej prozentualnej ßadźe pak maju Němzy ßwoju Bożu ßłużbu prěni: a tajka njedźela, na kotrejž je też němßka ßpowjedź ß Božim wotkaßanjom, ßo we wßchědnym žiwjenju ß wjetßcha němßka njedźela mjenuje.

W ßerbßkej Michałßkej zyrkwi měßta Budyßchina ßo w prjedawßchich czaßach ßa zyke lěto němßki prědowało njeje, a SSßerbjo mějachu też ßpowjedź ß Božim wotkaßanjom kóždu njedźelu, ße ßdobnym wuwßaczom ßchtyrjoch po lěcze roßpołożenych njedźelow, na kotrychž bě němßka ßpowjedź ß Božim wotkaßanjom. Tehdy rěkaßche: „Na prědowanje hodźi ßo Němzam do jeneje němßkeje zyrkwje měßta Budyßchina khodźicź“; a Michałßzy Němzy to też ßwólnje czinjachu, dokelž ßebi prajachu, ßo trjeba njeje ßerbßkemu ßußodej jeho ßwuczene porjadne prědowanje kaßycź, hdyž móże Němz ßwoje duchowne natwarjenje runje tak derje w jenej němßkej zyrkwi měßta Budyßchina pytacź a namakacź. W nowißchim czaßu pak, něhdźe pßched dwazyczi a wjazy lětami, je naprawa kemßcherjow budyßkeje Michałßkeje woßady ßo wulzy jara pßcheměniła, runjeż pßchezo hißchcźe tßizeczi ßerbßkich wßow do woßady ßłußcha, w kotrychž wjele Němzow njeje. Nětko je kóžda ßchtwórta njedźela němßka, tak ßo ßerbßke prědowanje, kotrež bě hewak ßtajnje po dźewjeczich hodźinach, ßo tehdy hakle po jědnaczich dźerži. Ja njewěm, po kajkej prozentualnej ßadźe je ßo Michałßkim Němzam kóžda ßchtwórta njedźela dostała; to pak wěm, ßo Michałßzy Němzy niczo njeßdobne a niczo wopaczne czinili njebychu, hdy bychu woni ß ßcheßczijanßkej luboßczu prjedawßchich czaßow Michałßkim SSßerbam jich porjadne prědowanja dopołdnja w dźewjeczich hodźinach ßkerje a lěpje ßaßo wróczo dali, dokelž dźě ma Němz druhu dobru ßkładnoßcź na ßłyßchenje prědowanja, bjeß tym ßo ßu michałßzy SSßerbja, hdyž chzedźa w Budyßchinje kemßchi hicź, na ßamu Michałßku zyrkej pokaßani.

Tola ß runje ßpomnjenym wobtßihanjom ßerbßkich kemßchenjow pßchezo hißchcźe doßcź njeje! „Bautzner Nachrichten“ ßu wóndano offizialnje woßjewiłe, ßo budźe jědnaty ßeptembra a hnydom ßa tym wóßomnaty ßeptembra němßke kemßchenje prěnje, tak ßo budźetej to dwě němßkej njedźeli ßa ßobu, a ßo SSßerbja dwójzy ßa ßobu žaneje ßpowjedźe njeßměja.

SSchto bychu Němzy czinili, hdy by něchtó jim jenu jeniczku jich němßkich njedźelow wßacź ßpytał? S kajkim prawom a wot koho ßo SSßerbam jich ßerbßka Boża ßłużba pßchikrótßchuje? SSßu konßtituzionalni SSßerbja runoprawni ß konßtituzionalnymi Němzami, abo njejßu? Njejßu dha w zyrkwinym prjódkßtejiczeŕßtwje Michałßkeje woßady žani SSßerbja? abo ßu SSßerbja pßcheßtali wo zyrkwinßke žiwjenje rodźicź? Abo, je-li ßo móz prjódkßtejerjow daloko doßcź njedoßaha, njewjedźa dha woni, hdźe w Budyßchinje tón muž bydli, kiž ma po ßwojim powołanju niz jeno Němzam, ale też SSßerbam k jich zyrkwinßkemu prawu pomhacź? — So ßo wóßomnaty ßeptembra wo „hóßtne“ prědowanje jedna, to na wězy niczo njepßchemění. „Hóßtne“ prědowanje nikomu jeho prawa wßacź njeßmě.

Hewak móhło ßo ſtacź, ſo by ßo ras ſchtyri a dwazyczi „hóſtnych“ prědowarjow w Michalſkej zyrkwi poſtajiło, a Sserbja bychu ſchtyri a dwazyczi krócź žaneje ſpowjedźe njeměli. Schtóž Sserbam jich kemſchenje bjes najwjetſcheje nuſy wobtſihuje, tón ſ Božim kraleſtwom derje njeměni, njech wón rěka, kaž chze! Pſchi wſchěm tym pak měnimy, ſo by hóſtne prědowanje w Michalſkej zyrkwi jako prěnje Sserbam ßłuſchało, dokelž ßu Sserbja wjetſchina woßady.

Je w prjedawſchich cžaßach, hdyž bě kóždu njedźelu jenajka Boža ßłužba, wjazy kemſcherjow do Michalſkeho Božeho doma w Budyſchinje khodźiło, abo widźi ßo jich nětko tam wjazy pſchi tej nowiſchej naprawje? Na ludźazu njekemſchnoſcź ßwaricź je lóhka próza; ale też tule prózu móže ßebi tón ſalutowacź, kiž ſtajnje a pſchezo tak cžini, ſo ludźo njeſapocžnu njekemſchni bycź. Sserb ßo cžežko Božeho ßłowa puſchczi; hdyž pak ßo ſ nim tak cžini, kaž by to wſcho jene było, hacž wón jenu abo druhu njedźelu ßwoju ſwucženu nutrnoſcź ma abo nima, dha wſchak móže po cžaßach pſchezo tak daloko pſchińcź, ſo budźa ßo podarmo praſchecź: „Hdźe dha je ßerbſka wěra a ßerbſka pobožnoſcź?“

Dobraj pſchecźelej.

(Skónczenje.)

„Jano, drohi mój Jano!“ wón ſpodźiwanja połny ſawoła, „Ty ßy tu wo prawdźe, a njehańbujeſch ßo, hubjeneho proſcherja tak luboſnje witacź?“

Ale Hawrou na te ßłowa njepoßłuchaſche. Wón doběža k durjam wobydlenja a wołaſche: „Hej, žona, luba mandźelſka, pój khětſje ßem! Hólzy, ſaſtańcze dźěłacź, njech je ßwjatok!“

Stwine durje ßo wotewrichu a młoda, ródnje ſwoblekana žónſka wuſtupi. Jej ßo dźiwnje ſdaſche, ſo jeje mandźelſki rósdrjeneho proſcherja koſchi a wobjima.

„Moja luba Hilžbjeta“, wón praji, „khwataj, ſchtož móžeſch a pſchinjeßk ßem nowu koſchlu a wſchu moju njedźelſku draſtu! Potom ſarěſaj tucžnu hußyzu a wopjecź ju! Dźenßa je radoſcź w mojim domje, radoſcź, kajkejež ßo njeběch ženje wjazy nadźijał!“

Jeho žona wróci ßo hnydom do wobydlenja, njecžakajo na wukładowanje, cžeho dla ßebi to muž žada, a po krótkim cžaßu wſchitko pſchinjeße.

Hawron pak ßwojeho pſchecźela dó jſtwy dowjedźe, jeho na mjehki ſtólz bliſko khachlow ßadźi, a ßam wokoło njeho běhaſche, wupſcheſtrěwajo ruzy a njewjedžo, ſchto ma ſ radoſcże cžinicź, doniž rjekny: „Wjeßelcże ßo ſo mnu, pſchetož ja ßym ßwojeho najlubſcheho bratra, pſchecźela a dobrocźela ſkónczńje namakał!“

„To je wjele prajene, Jano!“ ſawoła Michał wſchitkón wutrobnje hnuty, „to ja njejßym nihdy ſaßłužił!“

„Mjelcž!“ Jan wotmolwi, a pſchecźelej porſt na hubu połoži. „Tak mi njerěcž, Ty ßy w Pólſkej wſchitko na mnje ważił, hdyž khory kaž Lazarus leżach, a ja njedyrbjak dźenßa ſ tobu to dźelicź, ſchtož je mi Bóh wobradźił? To bych dźě ja najhórſchi ſtóſtnik pod ßłónzom był, hdy bych to njecžinił. S jenym ßłowom: Nihdy ja to njeſapomnju, ſchtož ßy mi dobreho cžinił, ſchtož ßy teho dla pſchětracź dyrbjak a ſchtož je ßnadź na Twojim póſdniſchim hubjeńſtwje wina było. Duž mi dowol, ſo ßo na ßwoje waſchnje nad Twojim namakanjom ſraduju.“

W tym wokomiknjenju jeho žona dó jſtwy ſtupi a draſtu pſchinjeße.

„Měj dźak, moja luba Hilžbjeta“, rjekny Hawron, „ſo ßy wſcho wobſtarała a nětko khwataj, ſo ty hußyzu bórſy ſpjecžeſch. Pokaž pſchi tym wſchu ßwoju kuchańſku wuſtojnoſcź. Hdyž budźeſch hotowa a ßo my wſchitzy w hromadźe ſa blido ßynjemy, chzu Tebi wſchitko wupowjedacź.“

Kleczko dyrbjeſche ßo potom wumycź a ßo kowarjowu njedźelſku draſtu woblekacź, pſchi cžimž jemu Jan poßłužowaſche. Potom ßebi powjedaſchtaj, kak běſchtaj po ßwojim roszohnowanju pſched warſchawſkimi wrotami žiwaj byłoj, kak běſchtaj po ßwěcźe wokoło pucźowałoj a kak běſchtaj ſke a dobre cžaßy mětoj. Tajke rosrěcžowanje knjeni miſchtrka pſchetorhny, jeju ſa blido pſcheproſchujo.

Nětko hakle mějeſche kowarjez měſchtr tejko khwile, ſo ßwojej mandźelſkej roſeſtaja, ſchtó je tón pucźowař. Wón praji:

„Ach Hilžbjeta, Ty hiſchcże njewěſch, koho pola naß mamy! Hladaj, to je tón Michał Kleczko, wo kotrymž ßym Tebi hižom wjele krócź powjedał. Widźiſch, to je tón mój najlubſchi a najßwěrniſchi pſchecźel.“

Miſchtrka Michałej hnydom ruku da a jeho luboſnje witaſche, prajizy: „Witam Waß wutrobnje, Wy hižom dawno wot naß požadany hoſcźo! Mój muž je mi jara huſto powjedał, kak ſcże ßwoje poßlenje ſmachi na to ważili, ſo byſchcże jeho wumóhli w jeho khoroſcźi. S teho cžaßa, ſo ßmój ßo brałoj, je ßo jemu ſtajnje ſa Wami ſtyſkało a wón je bjes pſcheſtacża Boha proßył, ſo by Waß tola móhł hiſchcże ras wohladacź. Nětko je ßo jeho a moje žadanje dopjelniło. Ja pak, ja jeho ſbožowna žona, dźakuju ßo Wam najluboſniſcho ſa wſchitko, ſchtož ſcże na nim dobreho cžinili!“

Kleczko njemóžeſche na to ani ßłowa wotmolwicź, tak hnuty běſche wón wot teje radoſcże, kotraž ßo ſ wocžow kowarjez miſchtrki ßwěcżeſche. Potom podachu ßo do druheje ſtwy, hdźež bě blido hižom kryte, ſa kotrež ßo ſ kowarſkimi a wucžomnikami wſchitzy w hromadźe ßynychu. Hawron ßwojeho pſchecźela na prěnje měſto ßadźi, a jako běchu blidowe modlitwy wuſpěwali, ſpokojnje Boże dary wužiwachu, kiž běchu jim na blido pſchinjeßene. Hdyž pak běchu ßo wſchitzy naßycźili, kowarjez miſchtr ßlědowaze ßłowa praji: „Moji lubi domjazy, ja ßebi myßlu, ſo chzecże też Wy wjedźecź, cžeho dla dźenßa w mojim domje tajka wjeßełoſcź knježi.“

A potom powjedaſche jim, kak ſtaj něhdy dwaj rjemjeßniſkaj towarſchej — jedyn krawſki a jedyn kowarſki — w hromadźe pucźowałoj pſches ſchěroki ßwět, a ſo ſtaj ßo na pucź k Warſchawje naſtajiłoj, kak je pak kowarſki ſkhorił a w jenej korcžmje leżo woſtał, hdźež je wot ßwojeho towarſcha, to je: wot krawſkeho Kleczka, na najlěpje wothladany byk, a ſo je tón, ſo by kowarſkemu ſaßo k ſtrowoſcźi pomhał, wſchitko pſchedał, ſchtož je měł.

A wón ßwoju rěcž ſ tymi ßłowami ſkónczi: „A tón kowarſki bě Jan Hawron a tón krawſki ßedźi też tudy mjes nami a mjenuje ßo Michał Kleczko.“ A na tuteho pokaſowajo wón ſtany, pſchibliži ßo k njemu, wobja jeho wokoło ſchije a koſcheſche jeho.

Domjazy buchu pſchi tym wutrobnje hnucźi a też Kleczko njemóžeſche dale žaneje jědźe woptacź, woßebje jako jedyn po druhim pſchiſtupi a jeho tak abo hinak khwaleſche abo jemu ſ najmjeńſcha ruku tłóczeſche.

Wón teho dla rjekny: „Wěſch Ty ſchto, Jano, njech ja nětko powjedam, kak je ßo mi dale ſchło.“ A wón powjedaſche, kak je wóßom lět daloko a ſchěroko po ßwěcże wokoło khodźił, ale ſo ßo jemu nihdże njeje tak prawje ſchlachcźicź chzyło. So je też do wójſka ſaſtupił, ſ kotrehož ßu jeho pak ßłabeje ſtrowoſcże dla bórſy ſaßo puſchcźili. Ale to jemu też niczo njepomhaſche, pſchetož wón dyrbjeſche ßo ſ nowa ßwoju ſtaru dźěrawu ßuknju woblez a ſaßo po ßwěcże wokoło khodźicź. Ale jeho rostorhana ßuknja w ludźoch mało dowěry k njemu wubudźeſche a wón teho dla rědko pola

teho abo tamneho krawskeho mischtra dźěło dosta. A žadyn jeho dołho w dźěle njewobkhowa, dokelž wschak ludźo khorowateho dźěłaczerja skerje a lěpje s dźěła puschczа. Duž jemu na poßledku niczo wysche njewosta, hacž so dyrbjesche poßleńsche lěta s wjetscha po kraju dundacź a ßo s wuproschenym khlěbom abo pjenjeżkom żiwicź. Wón pak ßebi pschi tym stajnje myßlesche, so jemu Bóh po jeho wschědnej nutrnej próstwje saßo strowosću a potom też dźěło spożczi. A strowosću bě ßo jemu wo prawdźe hižom psched někotrymi měßazami w połnej měrje wrócźiła, ale dźěła njebě hischcźe żaneho namakał a teho dla też do kowarnje stupił, so by tam ßwojeje nusy dla wo ßmilny dar proßył.

Pschi tutych ßłowach sawoła Hawron: „A nětko je kónz Twojeje nusy! Budź Bohu dźak, so je Cźe ke mni pschiwjedł' swotkalž hižom wjazy po proschenju njepóńdźesch. Hdyż Ty njebudźische w tajkej nusy był, njebudźische Ty ke mni do kowarnje stupił a ja njebych Tebje żenje wjazy widźał. Kak dźiwne ßu Boże pucźe!"

Hawron běsche gmejnski prjódkstejeŕ a mějesche nasajtra, jako njedźelu, wschelake gmejnske należnosćе s hospodarjemi wuradźowacź. Po skónczenych wuradźowanjach jim wón powjedasche, kak je s Kleczkom pucźował, schto je tón na njeho ważił a kak je jeho nětko saßo namakał, a so je jemu to jara lubo a myßli ßebi, so drje by wón tudy wostacź móhł.

Naspomnjeni hospodarjo na to měnjachu, so wschak by ßo Kleczko wo wßy jako krawz saßydlicź móhł, dokelž hischcźe żaneho nimaja a je wobcźeżne, hdyż dyrbja s kóždej lapku do druheje wßy abo do města hicź, je-li so chzedźa ßebi něschto seschicź dacź. A woni poruczichu Hawronej, Michałej prajicź, so bychu jeho woni rad do gmejny wsali, pschetoż na krawskim dźěle jemu pola nich pobrachowacź njebudźe.

Kleczko na to wotmolwi, so chze tam lubjerad wostacź, Hawron pak khěżu a něschto pola kupi a jemu to dari. Tón pak tajki dar bracź nochzysche, ale kowarjez mischtr njeda ßo jemu dołho sapjeracź, prajizy: „Bratsje, ja s tym jenoż maku dźělbu teho dołha sarunam, kotryż ßym Twojej dobrej pschecźelnjej wutrobje winojty. Hdyż mój dar wosmjesch, moje ßwědomnje směrujesch a mje hakle połnje sbożowneho sczinisch. Tak budźemoj blisko w hromadźe bydlicź a Bóh naju też dale njewopuschczi."

Schto chzysche Kleczko czinicź, hacž ßwojemu pschecźelej po woli bycź?! Ludźo jeho dobrocźiwosću potom też dale a bóle pósnawachu a běchu też s jeho dźěłom jara spokojni. A sa pół lěta rjekny Hawron jedyn dźeń k ßwojej ßotsje: „Luba Hańża, Ty ßy mojej bratrowskej wutrobje stajnje luba była, tola nětko ßy mi hischcźe lubscha, hdyż ßym spósnał, so mojeho lubowaneho pschecźela lubujesch a chzesch jemu ruku a wutrobu dacź. Njech Waju Bóh żohnuje."

Sa krótki czaß mějesche Kleczko s Hańżu kwaß a w njej staroscźiwu żonu a dobru hosposu dosta. A Hawron też dale pytasche, kak by ßo na tajke abo hinasche waschnje ßwojemu pschecźelej dźakowny wopokasacź móhł, tak so tón czasto doscź praji: „Ale, Jano, njebudźe dha żaneho kónza Twojeje dźakownosćе?" Na to pak Hawron najbóle wotmolwi: „Drohi bratsje, njepraj niczo a daj mi jenoż tak czinicź! Hlaj, to wscho je jenoż dań s teho kapitala, kotryż ßy mi w Pólskej pożcził!" *Sm.*

Wußudźenja.

Khostanska komora 16. septembra.

Murjerja Jana Krawza s Jiłoż běchu 3. junija k 2 lětomaj a 6 měßazam khostarnje wotßudźili, dokelž běsche wón pschi wußudźenju, w kotrymž ßo jemu wina dawasche, so je wón krawzej Petrichej w Lubiju buckskin kranył, wopak pschißahał. Posdźischo ßo hischcźe wupokasa, so je wón tehdom też krawza Libscherja w Budestezach s pomozu hospodarskeho pomoznika J. Freunda s Jiłoż k wopacznemu pschißahanju wabicź spytał a bu teho dla jeho khostanje wot khostanskeje komory na tsi lěta khostarnje powyschene. Freund bu sa njewinowateho spósnaty, dokelž njeběsche doscź wujaßnjeue, hacž je wón Krawzowy sły wotpohlad dospołnje snał.

Pschecźiwo kublerjej J. Gruhlej se Sahorja, kotrehoż běchu 8. julija t. l. dla wohenńskożenja k 1 lětej 6 měßazam khostarnje a k płaczenju 2000 mk. wotßudźili, bu s nowa skórżba a to dla wabjenja k wopacznemu pschißahanju a dla pschekłócźa posběhnjena a teho runja pschecźiwo ßudniskemu ekspedientej G. A. Lehmanne w Budyschinje dla pschekłócźa a sastojnskeho pschekschiwjenja a kublerży H. W. Schcźěpanowej rodź. Gruhlez s Budestez dla pschekłócźa a pomozy k temu. Gruhl běsche w jastwje tydźeń do jeho wotßudźenja dwaj listaj, jedyn na wotroczka J. Gudu w Hnaschezach a druhi na ßłużobnu holzu M. Bjenadźiz w Jeńkezach, napißał a jeju, ani so wo tym něschto pytnychu, s jastwa wotpóßłał. S tutymaj listomaj wón Gudu a Bjenadźiz, kotrajž běschtaj dołhi czaß pola njeho ßłużiłoj, namołwjesche, so njebyschtaj k jeho schkodźe na ßudnistwje rěczałoj. Na podłożku tuteju listow statny rěcznik pschecźiwo Gruhlej dla wabjenja k wopacznej pschißasy skorżesche, tola ßud tutu skórżbu saczißny, dokelž w listomaj wo pschißahanju niczo spomnjene njebě a teho dla Gruhla w tymle nastupanju sa njewinowateho spósna. Pschi składnosczi Gruhloweho pschesłyschowanja běsche ßudnisti ekspedient Lehmann w Gruhlu měnjenje wubudźił, kaž by wón pschi wußudźenju k Gruhlowemu lěpschemu spomożny bycź, haj jeho zyle wot khostanja psches snajomstwo s pschißażnymi atd. wumóz móhł. Gruhl tajkim rěczam wěrjesche a do Lehmannoweho żadanja, kotryż chzysche pola njeho pożczonku wot 300 mk. sczinicź, swoli a jeho na ßwoju ßotru, woženjenu Schcźěpanowu, pokasa. Ta běsche teho runja połneje nadźije, so Lehmann jejnemu nanej a bratrej s nusy wupomha a jemu teho dla 300 mk. wupłaczi, pschi tym běsche Lehmann spomnił, so drje budźe, je-li so ßo Gruhlaj khostanja sminjetaj, něschto darjene dostacź, wón běsche po tajkim mjenje na pożczonku, ale wjele bóle na pjenjeżny dar wothladał. Sa to běsche potom Lehmann pschi pschepytowanju Gruhlej wschelaku radu a Schcźěpanowej s khwilemi powjesczo wo wußudźenju dawał. So by ßebi Schcźěpanowa Lehmanna swólniweho sdźerżała, jemu wona dwaj tykanzaj, dweju hołbjow a hornz ßmjetany do domu pschinjesczo da. Lehmann ßo teho wscheho wusna a też k temu stejesche, so je wospjet wot Gruhla mjenńsche summy pjenjes a ßlěborny czaßnik w sastojnskej ßłużbje dostał a tele pjenjesy kaž też czaßnik na ßwój wużitk pschetrjebał. Gruhl bu po wotstorczenju khostanja, jemu wot pschißażneho ßuda pschipósnateho, k jenemu lětu a woßom měßazam khostarnje a Lehmann k jenemn lětu a schěsczo měßazam khostarnje wotßudżeny, bjes tym so ma Schcźěpanowa, pola kotrejež ßo na to dźiwasche, so je ßo wona pod czeżkosczu ßwójbneho njesboża pscheschła, jenoż 300 mk. khostanja płaczicź. — Hospodarska pomozniza Lena Ernestina Gruhlez se Sahorja a ßłużobna dźowka Bjenadźiz s Jeńkez, kotrejž běschtej pjecza ßłużobnu dźowku Bernhardez a Schołczinu s Debßez (něhduschu Gruhlez dźowku) k wopacznemu ßwědczenju hnukej, buschtej sa njewinowatej wuprajenej.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Khěżor Wylem bě 16. septembra pschi manövrach němskeje flotty pschitomny, kotrež ßo we wschěm

naſtupanju derje radźichu a khěžorej naſtork dachu, ſo wón admiralej Stoſchej pißmo pſchipółka, w kotrymž wón nade wſchěm ßwoju połnu khwalbu a pſchipósnacże wupraji a Stoſchej ßamemu cžorny worjełſki wotrjad ſpożcži. — 18. ſeptembra je ßo khěžor ſ krónprynzom a prynzom Wylemom ſ Kiela do Karlsruhe na kwaß ßwojeje wnuczki badenſkeje prynzeßyny Viktorije a ſchwedſkeho krónprynza podał. Njedźiwajo wobcźeżneho pucźowanja w ſańdźenych tydźenjach je khěžorowe ſtrowje ſpokojaze. Tež němſka khěžorka w Karlsruhu pſchebywa, wróczi pak ßo bórſy ſaßo po kwaßu do Baden-Badena, hdźež chze tak dołho woſtacź, doniž ßo jejna khoroſcź zyle ſhubi.

— Jednanja němſkeho khěžora pſches póßłanza Schlözera w Romje ſ bamžom dla ſkónczenja „zyrkwinſkeho wojowanja“ ßu k doſpołnej wobejſtronſkej pſchesjenoſczi wo ßrědkach a pucźach k wotſtronjenju wſchěch njerunoſcźow wjedźe a ßo teho dla wotcžakuje, ſo zentrum pſchi wuradźowanju zyrkwinſko-politiſkich ſakonjow knjeżerſtwu žane ſadźěwki napſchecźiwo njeſtaji.

Awſtrija. Ruſki khěžor ſměje po nowſchich powjeſcźach w bliżſchim cžaßu ſeńdźenje ſ awſtriſkim khěžorom; wo cžaßu a měſcże ſeńdźenja hiſchcże niczo wěſte poſtajene njeje. — Sa nowotwar cžěſkeho narodneho dźiwadła je hižom pſches millijonu ſchěßnakow nahromadźenych. Pjenjeſy, kotrež budźa wot twara wyſche, ßo poſdźiſcho cžěſkej ſchulſkej macźizy pſchepodadźa, kotraž w cžěſkich namjeſnych měſtach, hdźež jenož němſke ſchule wobſteja, ſchule ſa cžěſku rěczu ſakožuje. Najnowſchu taiku ſchulu, w kotrejž ßo cžěſki roswucžuje, ßu w Libjerzach w Czechach pſched někotrymi njedźelemi wotewrili.

Italſka. W měſcże Luganje ßu italſkeho ſozialdemokratu Kaſiera ſ pjecźimi towaŕſchemi ſajeli. Pſchi pſchepytowanju jeho wobydlenja nadeńdźechu pißne dopokaſma, ſo ßu wón a jeho pſchecźeljo nadpad na italſkeho krala Humberta wobſankli a ſo ßu jeneho pohoncża, kotryž je nětko też ſajaty, dobyli, ſo by krala ſkónzował.

Franzowſka. Prynz Napoleon, ſ pſchimjenom cžerwjeny prynz, je ßo ßwojeho prawa na khěžorſku krónu wſdał a prawo na nju ßwojemu ßynej Viktorej wotſtupił. Je-li ſo maja ras Franzowſojo republiku ßytu, potom wjedźa ſ najmjeńſcha, koho maja ſa noweho khěžora wuſwolicź. W tu khwilu pak hiſchcże niczo na to njepokaſuje, ſo w Franzowſkej požadanje po khěžorſtwu naſtanje.

— Wójna w Tuniſu ßo hiſchcże pſchezo k ſbožu Franzowſow ſchlachcźicź nochze. Franzowſke wotdźělenje pod generalom Sabattierom, kotrež mějeſche měſto Kairuan dobycź, bu na marſchu wot ſběžkarjow nadpanjene a dyrbjeſche ſ tutymi 5 dnjom dołho wojowacź. Pſchi tym Franzowſojo wjele ludźi a jenu kanonu ſhubichu a mnohotni njepſchecźeljo budźichu jich na poßledk pſchewinyli a ſaniczili, je-li jim wyſchk Correard ſe ßwojimi ludźimi na pomoz pſchiſchoł njeby. Sjenocźeni Franzowſojo ſtajnje wot muhamedanſkich ſběžkarjow traſcheni a ſ khwilemi nadpanjeni, do Zaghuana naſad cžahnychu. Jich wotpohlad nětko je, tak dołho na tutym měſcże ſawoſtacź, doniž ßo ſ nimi wjetſche wotdźělenje ſjenocźi a potom budźa ſ nowa ſpytacź, Kairuan, tute hłowne měſto ſběžka, dobycź a trajnje wobßadźicź. W Tuniſu, hdźež żadława horzota a ßuchota njepſcheſtanje, cžini wodowa nuſa Franzowſam wjele wobcźeżnoſcże. Ziſterny, kotrychž njecźiſta woda ßo po wyßokich placźiſnach pſchedawa, ſa krótki cžaß ſaprahnu. Wobſtejnoſcże, kotrež bjes franzowſkim wójſkom knjeża, ßu tak hubjene, ſo je njeſpokojnoſcź a wótre pohórſchenje po zyłej Franzowſkej pſchecźiwo wójnſkemu miniſtrej Farrej ßłyſchecź. Tutón ſamolwjenje njeporjada w Tuniſu na ßo wſacź nochze. Wón na to pokaſuje, ſo w Tuniſu general Logerot a w Algieru general Sauſſier połnomócznje roskaſujetaj, wón, miniſter Farre, jimaj jenož wojakow ſcźele, kotrychž wonaj ſa wójnuwjedźenje potrjebataj. Też miniſter póſta woſjewja, ſo ßo rosdźělenje liſtow na wojakow we wójnje — ſchtož je nanajhubjeńſcho ſrjadowane — niz wot póſtſkich ſaſtojnikow, ale wot wójnſkeho póſta wobſtara. Wójnſkeho miniſtra ſkoro wſchě nowiny dla njepraweho waſchnja, po kotrymž ßo wojazy na wojownicźo do Afriki ſcźeku, wótrje pſchimaja. Wſchitzy maja jeho pſchikas ſa njeſprawny a njeſakońſki, ſo cžile wojazy ſ wjetſcheho dźěla ſ tajkich ludźi wobſteja, kotſiž ßu hižom 5 lět wotßłużili a kotſiž dyrbjeli ßo po tajkim nětko ſe ßłużby puſchcźicź. Najwjetſchi njepokoj pak njeroda w proviantſkim ſarjadniſtwje wubudźuje. Żyroba je hubjena a ſkażena, cžaſto wojazy ſ zyła niczo k jědźi njedoſtanu, dokelž na ſkotu ſa transport pobrachuje. Strowje bjes wójſkom ßo hiſchcże też połěpſchiło njeje. — W Gabeſu, hdźež tſi bataillony leża, je bjes wojakami tyfuß a ſymiza wudyriła, tola hacž dotal tam žaneho lazaretha, lěkarſtwa a lěkarja njemějachu, khiba jenicźkeho młoduſchkeho pomozneho lěkarja. Sa tſi dny ßu tele tſi bataillony 48 muži ſhubili, w pſcherěſku połoja khorych wumrje. — Njemałe dźiwanje namaka woſjewjenje generala Gallifeta, kotryž ßo ſ prawej wojerſkej ſprawnoſcźu wuſnaje, ſo je franzowſka kavallerija pſchi poßlednich manövrach wopokaſmo daka, ſo dyrbi hiſchcże wſcho nawuknycź, je-li ſo chze ſa wójnu khmana bycź.

Jendźelſka. Na ſhromadźiſnje iriſkeho burſkeho ſwjaſka bu wobſanknjene, ſo ßo też w dalſchim cžaßu jendźelſkim knjeſam žana dań płacźicź njeßmě a dyrbja tak dołho jendźelſkim knjeſam žně kaſycź, doniž woni kraj dobrowólnje wopuſchcża.

— Dokelž ßo irlandſkim revoluzijonaram njeje radźiło, Jendźelcźanam ſ helſkimi maſchinami ſchkodźicź, ßu woni nětko na myßl pſchiſchli, w Illinojſu w Amerizy koloradowſke (běrnjaze) bruki nakojicź, kotrež chzedźa potom do Jendźelſkeje póßłacź a je tam na pola puſchcźicź. Jendźelke knjeżerſtwo je hižom do prědka złonſkim ſaſtojnikam w pſchiſtawſkich měſtach najwjetſchu kedźbliwoſcź poručiło, ſo njeby tutón ſtraſchny bruk pucź do Jendźelſkeje namakał.

Amerika. Połnózno-amerikanſke ſjenocźene ſtaty ßu ßwojeho präſidentu ſhubili. Wutoru 10. ſeptembra je Garfield po dołhej khoroſcźi w Longbranchu pola Waſhingtona wumrjeł. Jeho ßmjercź po zyłej Amerizy hłuboku ſrudobu wubudźi. Se wſchěch zyrkwjow klinczeſche żarowanſke ſwonjenje. S Garfieldom pohrjebaja Amerikanſzy jeneho ſ najlěpſchich präſidentow, kotſiž ßu jich republiku wodźili. Wón běſche lědma ſapocźał ſ krutej ruku jebanſtwo a wſchu njeſprawnoſcź, kotraž běſche ßo w amerikanſkim ſtatnym ſarjadniſtwje ſahněſdźiła, wumjeſcź, jako jeho mordarſka kulka Guitowa trjechi. Jeho naßlědnik Arthur je hižom jako präſident pſchiſßahu wotpołożił, wón da ßebi dweju rěcźnikow do ßwojeho wobydlenja pſchińcź a pſched nimaj na konſtituziju pſchiſßahaſche. Nowy präſident je po ßwojim powołanju rěcźnik. Pod präſidentom Grantom, ſa kotrehož cžaß najwjetſche jebanſtwo do ſarjadniſtwa ſatorże, bu Arthur ſa pſchiſtawſkeho miſchtra w New-Yorku pomjenowany. W tymle ſaſtojnſtwje ßebi wón, runje kaž jeho prjedownikojo, nahladne bohatſtwo nahromadźi. Präſident Hayes dyrbjeſche Arthura wot ßwojeho ſaſtojnſtwa wotßadźicź, dokelž wón pſche wjele do ßwojeje móſchnje padacź dawaſche. Pſchi poßlednich präſidentſkich wólbach bu wón wot teje ſtrony, kotraž chze ßo w ſtatnej ßłużbje ſ jebanſtwom wobohacźicź, ſa vizepräſidentu wuſwoleny. Je-li ſo bychu tehdom hižom wjedźeli, ſo něhdy pſches to

präsidentowy stoł nastupi, jeho ženje na tajke wažne město stajili njebychu. Prěni skutk noweho präsidenta drje budże, so wón sprawnych ministrow, s kotrymiž bě so Garfield wobdał, se słužby puschczi a tak nadźiju tych, kotsiž sa dobrymi statnymi hamtami steja, w kotrychž wobsedźeństwje móża na lóhke waschnje lud wuzyzacź, dopjelni.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sserbja, hotujcże so do Budyschina! Jedyn naschich najsławnischich serbskich wótczinzow a wo naschu narodnosć a rěcź najsasłużbnischich mužow, k. farař Michał Hórnik w Budyschinje, swjeczi dźenża 24. septembra swój 25lětny měschnisti jubilej. Na tutym dnju dostawa wón se wschěch stronow Sserbowstwa mnohe a wschelake wopokasma najwyschscheho poczescźowanja. Tež budyska serbska Bjeżada chze knjesej jubilarej jako swojemu swěrnemu sobustawej a serbske studentstwo jako swojemu wysokowaženemu podpjerarjej a dobrocźelojo swoju lubosć widomnje wopokasacź. Teho dla staj so wubjerkaj wobeju korporazijow sjenocźiłoj, so byschtaj k czescźi wysozylubowaneho knjesa jubilara wulki jubilejski swjedźeń tudy w Budyschinje wotdźerżałoj, na kotrymž móhli so wschitzy jeho pschecźeljo a czescźowarjo wobdźělicź. Jako najpschihódnischi dźeń sa tutón swjedźeń je so 4. oktober postajił. Sswjedźeń wotdźerži so w Lauez hotelu tudy a wobsteji se serbskeho dźiwadła, se swjedźeńskeje hosczinny a pyschneho bala. Hracź budże so nowa wjeselohra: Telegram, pschi czimž spěwanski khor Bjeżady někotre swjedźeńske spěwy sanjeże. Pomjenowany wubjerk czini hižom tójhdy wobschěrne pschihotowanja k swjedźenjej, so by serbskich hosczow w kóždym nastupanju spokojił. Na wami, Sserbja, nětko je, so byschcże w prawje bohatej liczbje do Budyschina na swjedźeń pschischli. S tym na najjasnischo wuprajicże, so sebi swojich wulkich mužow wysoko wažicź wěscże. Duž budź po wschěch Sserbach na dźeń 4. oktobra nascha parola: Do Budyschina, do Budyschina na jubilejski swjedźeń nascheho sławneho serbskeho wótczinza k. fararja Michała Hórnika.

— W posedźenju zyrkwinskeho prjódkstejerstwa Michałskeje zyrkwje bu sandźeny schtwórtk knjes farař dr. Kalich s Wujesda nimale jenohłósnje sa diakonusa wuswoleny.

— Wot tudomneho konserwatiwneho towarstwa je so ryczer-kubler Reich nad Běłej sa rajchstagskeho sapósłanza postajił. Tež gmejnszy prjódkstejerjo hamtskeho hetmanstwa, kotsiž maja dźenża dla rajchstagskich wólbow posedźenje, budźa s wěstoscźu pschi wóswolenju Reicha podpjeracź. — W lubijskim wokrjesu, kotryž běsche hacź dotal wot Grützera s Hajniz na rajchstagu sastupjeny, budźa konserwatiwni pjecźa sa krajnosudniskeho direktora Wiesanda hłosowacź, dokelž je so Grützner noweje wólby khorowatoscże dla wsdał.

S Porschiz. Sandźenu póndźelu jědźesche rěsnik Wiederwach s někotrymi pschecźelemi psches naschu wjeż do Barta domoj. W tokstej czmje, tehdom wot deschcża hischcże powjetschenej, wón s wosom, wot lětonjanskeho Schpótkoweho pohoncża wjedźenym, w hromadu prażny. Pschi tym wojo Schpótkoweho wosa Wiederwachowemu konjej s tajkej mozu do brjucha storczi, so so tón, sylnje sarjehotawschi, jako běchu jeho wupschahnyli, morwy na semju wali. Tutón njesbožowny podawk njech druhim k warnowanju słuži, so njebychu po czmje bjes latarnje jěsdźili.

Se Ssmilneje. Tu je hižom na tsjoch městnach hlistowa khoroscź bjes konjemi wudyrika. Budyske hamtske hetmanstwo wobsedźerjow konjow namołwja, so bychu tuczi hnydom sjewili, hdyž na swojich konjach snamjenja, na tule khoroscź pokasowaze, pytnu, je-li so nochzedźa prawo na sarunanski pjenjes shubicź a wysche teho hischcże khostanje płaczicź.

S Wojerez. Tym dobrym pschecźelam serbskeho luda, kotsiž tutemu stajnje bliski kónz wěschcża, wunoschk poslednjeho ludliczenja njespodobnje do noża bije. Psches tele liczenje shonja, so serbski lud a jeho rěcź we wojerowskim wokrjesu njeje wotběrał, ale wjele bóle pschiběrał. W lěcże 1840 běsche jich tam 15,308 Sserbow, bjes tym so bu w lěcże 1880 na 17,545 Sserbow naliczenych. Ssamo khoczebuske němske nowiny k temu pschispomnja, so sa nasch czaż s najmjeńscha Sserbstwo wostanje.

Přilopk.

* W Chemnitzu pschińdże w tychle dnjach khuda służobna holza, kotraž po dołhim pytanju žanu służbu namakacź njemóżesche, tak do sadwělowanja, so wona w hlinjanej jamje, s wodu napjelnjenej, smjercź pytasche. Tola też tele pytanje so jej njeradźi, pschetoż ludźo ju hischcże žiwu wucźahnychu a nětko drje wona skónczinje służbu dostanje.

* W Barlinje je w tychle dnjach žid Eliaš Kohn k kschesczijanstwu pschestupił. Kschczeniza měješche so w klóschtrskej zyrkwi, w kotrejž běsche so na 500 ludźi pschi telej składnosczi seschło, bjes nimi też wjele židow. Židźa běchu wobsankli, Kohna dla wustupa se židowstwa na haßy wonka pschesczěhacź, pschebicź a nablecź. Duž běsche wjele polizistow też w zyrkwi do luda sestajanych. Njedźiwajo teho poczachu tola někotsi židźa na haßy na Kohna wschelake wudma wołacź, woni pak buchu wot kschesczijanow bórsy k mjelczenju nusowani.

* 4. septembra je so w Lillu w Franzowskej žadławy njeskutk stał. Jedyn tamnischi pschekupz, kotryž běsche bankerott czinił, so nad swojimi njepschecźelemi s tym wjeczesche, so jim wón s jenym pohonczom helske maschiny do domu póßła. Pohoncź je w tsjóch khěžach woteda; w dwěmaj khěžomaj buchu wone wotewrjene a kóždy ras so žadławe rosbuchnjenje sta. Prěni krócź bu nan a jeho dźowka cźeżko ranjena, stwa bu zyle sapuscźena. Njedoczink je cźeknył.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla August Rieczka, pohoncź a wobydleŕ, s Amaliju Luisu Mittaschez.

Michałska zyrkej: Jurij Ernst Schwibs, fabrikski dźełaczeŕ na Židowje, s Emiliju Augustu Helserez s Wulkeho Wjelkowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Bernhard Moritz, Korle Oty Sswory, materialtworoweho wikowarja, sz. — Jan Jurij Pawoł, Jakuba Wawrika, dźełaczerja, sz.

Michałska zyrkej: Jan Ernst, Jana Rehorka, skalarja a wobydlerja w Brěsowje, sz. — Korla Ernst, njemandź. sz. w Delnjej Kinje. — Korla Bjedrich, Jana Bohuwěra Lukascha, pjekarja a wobydlerja w Sskonej Borschczi, sz. — Emma Augusta, Jana Siebarja, fabrikskeho dźełaczerja a wobydlerja w Dobruschi, dź. — Korla August, Handrija Schczepana, dźełaczerja a wobydlerja w Nadźanezach, sz. — Marja Ernestina, Jana Augusta Rjelki, kublerja w Sskonej Borschczi, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 7. septembra: Bjedrich Wylem Albert, Bjedricha Wylema Kloża, dźełaczerja, sz., 1 l. 21 d. — 9. Hana Fremderez, Jana Korle Augusta Janascha, murjerja a wobydlerja na Židowje, mandźelska, 38 l. 14 d. — 10. Jan Ssuk, dźełaczeŕ a wobydleŕ, 34 l. 21 d. — 11. Bernhard Moritz, Korle Oty Sswory, materialtworoweho wikowarja, sz., 1 m. 2 d. — Jakub Ernst, Jana Scholty, dźełaczerja tu, sz., 6 l. 7 m. — Hana Khrystiana Tyscherjez, Pětra Faltena, žiwnosczerja we Wulkim Wjelkowje, mandźelska, 58 l. 7 m. 11 d. — 12. Marja Theresia, njemandź. dź. w Hrubocźizach, 3 m. 22 d. — Emma Luisa Bertha Knügez, Bjedricha Juliuża Moritza Mrósa, zigarrydźełarja, mandźelska, 38 l.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 17. septembra 1881.

Žitowy dowos: 2612 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	71	12	38	10	71	12	38
Rožka = =	9	37	9	81	9	37	9	81
Jeczmjeń = =	7	25	8	11	7	25	8	11
Wowß = =	6	70	7	50	6	70	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 =	2	30	2	60	—	—	—	—
Pšeńcžna muka 50 k.	9	50	18	—	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	70	—	—	—	—
Sstóma . . .	20	—	21	—	—	—	—	—
Proßata 304 scht., scht.	11	50	24	—	—	—	—	—

W Pschiwcžizach je dwajschoßna khěža cžißko 36 se sahrodu hnydom na pschedań.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoža, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucža

W. Hübner, tyscheŕski mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Khofej,

cžišcže a derje błodžazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucža we wubjernej dobroscži **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 schtuku po 2 np.
porucža wulku dželbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodžazej dobroscži, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucža wobkedžbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuschiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Koprowy vitriol,

zyky a **tołczeny,**
k naczinjenju pscheńzy porucžataj
bratraj Mĕrschej (Gebr. Miersch)
na žitnych wikach.

Drjewowe awkzije
na njeßwaczilskim revieru.

Wutoru a ßrjedu, 27. a 28. septembra t. l., rano wot 8 hodžin:

260 Rm. ßuchich khójnowych schcžĕpow a knyplow,
33 = = = pjeńkow,
34 = = = walcžkow,
200 dołhich = = hromadow,
} po zykym revieru wokoło stejazych.

(Wscho dalsche praja wupowĕschne listna.)

Ssrjedu 28. septembra t. l., popołdnju wot 3 hodžin, w swĕrinskej sahrodže w Njeßwaczidle:

44 Rm. dubowych schcžĕpow (1. rjadownje).

Pjatk 30. septembra t. l., dopołdnja wot 9 hodžin, w drjewnischczu wotdželenje 24e (pschi schußeju):

21 khójnowych schtomow, 12—24 cm ßrjedžneje tołstoscže, 10—12 m dołhoscže,
4 khójnowe kłozy, 20—32 = hornjeje = 4 a 5 = =
15 khójnowych žerdžow, 12—15 = delnjeje = 10 a 11 = =
24 Rm. khójnowych schcžĕpow,
24 = = pjeńkow,
21 stotnjow khójnoweje sbytkneje walcžiny.

Wumĕnjenja ßo do sapocžatka awkzije wosjewja.

W Njeßwaczidle, 17. septembra 1881.

Wyschschi hajnik **Nowottne.**

Hnojazy kalk a cžĕske wuhlo

pschedawam po najtunischich płaczišnach. Wot ßłómy, s **zypami** a s **maschinu** młócženeje, kupuju kóždu dželbu a płaczu najwyschsche płaczišny.

F. Fischer
na dwórnischczu we Łasu.

C. Domaschke w Budyschinje

na tuchoŕskej dróšy, pódla kralowskeho hamtskeho hejtmanstwa,

porucža sa nasymski cžaß swój skład stajnje cžerstweho **shorjelskeho** a **gogolinskeho kruchateho** a **pólneho kalka, cžĕsku brunizu, hornjoschlesynske kamjentne wuhło,** kaž tež **burgkcžanske** a **hornjoschlesynske kowaŕske wuhło** w najlĕpschej tworje po najtunischich płaczišnach.

Najlĕpschu pscheńcžnu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowaŕni pschi žitnych wikach.

Piwaŕski jeczmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje
Budyska piwaŕnja a ßłodžeŕnja
(akzijske towaŕstwo).

Sa kermusche

porucža
korjeński a zitronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
ežĕkazu ßół
(flüchtiges Salz) k pjecženju wurosčeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Sporuschk (mutterkorn) a pßowodžinu

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dželbje a kóždy dżeń mechaniska dżĕłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneraz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Schtwórtk 29. a pjatk 30. septembra 1881

pschedawam ja wulku dźělbu nasad stajenych

drastnych stoffow, lama, ßuknjowych tkaninow, rubischczow, žaketow, paletotow a dźěczazych mantlow

po twjerdych ale jara tunich płaczisnach a cžinju woßebje na lonsche **symske žatety** kedźbliwe.

na žitnej haßy 10, **H. Kayser** na žitnej haßy 10,

w domje knjesa Carl Noacka.

Koschlowy lama,

stary łóhcź po 30 np., dobra twora, **cźěmne lüstre,**

porucža **H. Kayser** na žitnej haßy 10.

J. Bächmannowe starowězowe khlamy

na wulkej bratrowskej haßy cžißło 6.

Tam ßu na składźe wulka dźělba cžornoblachowych khachlowych rołow, platy, dźěcźaze drascźenja, kožane a filzowe stupnje, koschle, spódne kholowy, wołmjane jaki. Tam je tež jene ßrjedźne wobydlenje s komoru, łubju, kólnju, pinzu a na požadanje tež mała hródź 1. novembra abo hody na pschenajecźe.

Pscheměnjenja dla pschedawam wschitku na składźe ležazu

mužsku a hólcžu drastu

po jara poniženych płacźisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr

na bohatej haßy w Budyschinje.

Rulowy wschelakich družinow

se wschěm pschißłuscheństwom, najwjetschi skład pola

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcźa.

Cžorne židźane stoffy,

kaž tež

njewjescźinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcźa.

Najlěpsche dursthoffske ßuche droždźe

porucža pschi najtunischich płacźisnach stajnje cžerstwe

Schmißez pjekaŕnja w Budestezach.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi wužitkowy, młókowy a wobžerny pólver sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobžerny pólver** sa ßwinje, kaž tež **ßrědk psche cžeŕwjenu, pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacź, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sacźěrjazu, **Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku, wocžowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkaŕske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucža w snatej dobrosczi po najtunischich płacźisnach **R. Bredemann.**

Dickowa conceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucža ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Petrolej, najlěpschi amerikanski, w ßudach a wuwaženy,
khofej, wschě družiny,
zokor, drobny a zyły,
jerje, po ßudach, kopach a jenotliwje,
rajß, wot najtuńscheho hacž k najlěpschemu,
palenz, wschědny a ßłódki, w picželach a jenotliwje
najtunischo kupujesch pola

Carl Noacka na žitnej haßy.

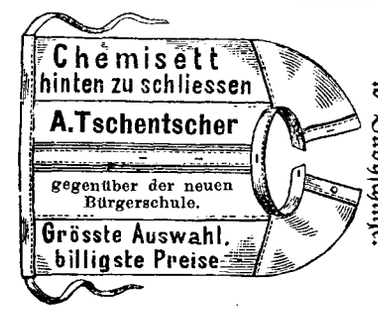

Pschedkoschliki sady sapnycź porucža **A. Tschentscher** w Budyschinje.

Nowe! Njesmylny, hnydom Nowe!

skutkowazy sakitowanski ßrědk psche natykowaze žadławe, duch a cźěło saniczaze tajne khoroscźe. Prjecž teho dla se wschěm njenaturskim. Tale ważna kniha je dostacź sa 50 np. listnych markow jenož direktnje pola

G. Schmidtsdorff,
haptykaŕ I. kl.
Berlin, Kastanien-Allee Nr. 1.

Podpjeraze towarſtwo pſchi khoroſczi a ßmjerczi
ſa Židow a wokolnoſcz.

Ajedżelu 2. oktobra t. l. wjeczor w 7 hodź. ſměje ßo w towarſtwowym lokalu (w hoſczeńzu „k kołpjej" na Židowje) lětuſcha hkowna ſhromadźiſna. Wo pſchitomnoſcz wſchěch ßobuſtawow ßo proßy. Tajzy, kotſiž chzedźa do towarſtwa ſaſtupicz, ßo na tule ſhromadźiſnu najpodwolniſcho pſcheproſchuja.

Dźeńſki porjad: 1) Wotpokoženje ſliczbowanja; 2) pſchijecze ſ nowa ſamokwjenych ßobuſtawow; 3) wobſanknjenje wo někotrych namjetach.

Pſchedßydſtwo.

Na **ratarſkej ſchuli** kaž tež na **ßadowej** a **ſahrodniſkej ſchuli** w **Budyſchinje** ßo **18. oktobra nowe wuczbne kurſy** ſapoczynu. Dalſche wukaſanja da

Direktaŕ.
J. B. Brugger.

Khěžne pſcheßadżowanje.

Na poruczenje mam
pjatk 30. ſeptembra, dopołdnja w 8 hodźinach,
khěžnu leżomnoſcz czišło 21 na jerjowej haßy tu, kotraž něhdże 650 mk. danje njeße, w mojim wobkhadnym lokalu, na **bohatej haßy 20** tu, ſjawnje na **pſcheßadżowanje** pſchedawacz. Kupne wumènjenja ßu pola mje ſhonicz.

G. Weber, wobkhadny agent.

Dobrowólne pſcheßadżowanje.

Pón dżelu 10. oktobra t. l. popołdnju w 2 hodźinomaj ma ßo khěžna leżomnoſcz ſe ßadowej ſahrodu czišło 14b we Lomſku pola Minakała dla dźělenja herbſtwa pſches podpißaneho w ſpomnjenej khěžnej leżomnoſczi na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

A. Klotka.

Sswój derje ſrjadowany ſkład
khoſeja, paleneho a ßyreho,
zokora, zyłeho a dróbneho,
łamaneho a jědźeneho raißa,
Ia. jendźelſkeho ſyropa,
zychorijow a druhich khoſejowych ſurogatow
poruczataj bratraj **Mèrſchej** na żitnych wikach.

Maſchinſki wolij

ſa mlócżaze maſchiny atd. poruczataj
bratraj Mèrſchej na żitnych wikach.

Maſchinſki wolij

ſa mlócżaze maſchiny, kaž tež ſa wſchě druhe maſchiny poruczża w najlěpſchej dobroſczi
Moritz Mörba
na mjaßowym torhoſchczu.

Katholſke modleŕſke knihi,

w jednorych a pyſchnych ſwjaſkach, ma w bohatym wubjerku
F. W. Pohl, knihiwjaſaŕ
na ſwonkownej lawſkej haßy czišło 4.

Poßledńja Kölnska poßledńja

cyrkwino-twarska lotterija.

Originalne loßy po 3 mk. 50 np. poruczża a ſczele
Carl Heintze, lotterijowy a bankowy wobkhad
Berlin W., 3. Unter den Linden 3.

Dźiwje kaſtanije

kupuje po wſchěch dźělbach
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je na pſchedań: **Spěwna radoſcz;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Aufn.-Anmeld. i. Technikum Buxtehude b. Hamb. erb. ſchleun. d. Direct.- Progr. grat.

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicżuje **rjanobarbjerńja, cziſchczerńja** a **chemiſka płokarńja Heinricha Hoppſtocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje mużſkeje a żónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtarataj darmo **H. Kayſer** na żitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

!

Podpißane towarſtwo ßebi dowola, ßwojich lubych ſtarych knjeſow, czeſtne ßobuſtawy a pſchecżelow k naſymſkemu konventej, kotryż ma ßo 26. a 27. ſeptembra t. l. w Budyſchinje wotdżerżecz, ſ tutym najpodwolniſcho pſcheproßycz.

Shromadźiſna ſměje ßo pón dżelu dopołdnja w 11 hodźinach w **Schubardtez** reſtawraziji (na dwórniſchczowej dróſy).

Łużiſke prědarſke towarſtwo w Lipſku.
Handrij Měto, cand. theol.

Dränirowazy dźělaczerjo

pytaja ßo na knjeżim dworje w Holeſchowje.

E. Thomas.

Na knježi dwór w Lutobczu ßo dla ſemrjecża konjazeho wotroczka khmany człowjek ſa konjazeho wotroczka hnydom pyta.

S tutym ſjawnje warnuju, ſo njeby nichtó mojej żonje niczo wjazy pożczik, ja ſa nju żadyn dołh wjazy njeſapłaczu.

Handrij Straßberger
w Nowych Koprzach.

Sjawny dżak

Auguſta Michałka a jeho **mandźelſkeje**
w Rachlowje.

Lěto ſtaroſcze a ſtyſka je ſajſchko. Loni 12. auguſta mój do noweho doma ſacżahnychmoj a hižom 7. ſeptembra jón namaj ſłóſtniſka ruka ſaniczi, tak ſo pod hołym njebjom ſtejachmoj, po tym ſo běchmoj hakle ſchtyri njedźele dom wobydlikoj. Kajku ſrudobu a tyſchnoſcz tehdom czerpjachmoj, kelko ßylſow w njeſbožu wuronichmoj. Tola Bóh tón Knjes naju njewopuſchczi. Wón ßo pſches pobożnych ludźi nad namaj ßmili, kotſiž naju troſchtowachu, wobdarichu a na kóżde waſchnje podpjerachu. Po natwarjenju noweho doma a doſtawſchi ſ Božeje ſchczedriweje ruki bohate żně, prajimoj wſchitkim, kotſiž ßu namaj k pomozy byli, naju najwutrobniſchi dżak, kotryż woßebje płaczi k. Saringej a jeho mandźelſkej, kotrajž naju ſe wſchej luboſczu hoſpodowaſchtaj a wothladowaſchtaj, dale Auguſtej Kubjeńzej, Janej Rabowſkemu a jeho ßynam, Janej Pjechej a jeho mandźelſkej, Janej Albertej, Ernſtej Kubjeńzej, Janej Ssokowizej, Janej Ssukej, Janej Ponichej, Auguſtej Petzoldej a wſchej rachlowſkej gmejnje. Dale dżakujemoj ßo knjeżim a Hanje ſwudow. Wjeńkowej a jejnemu ßynej w Zornoßyku, mjeſchiſkej, wujeſdżanſkej, żornoſczanſkej, ſchekeczanſkej, ßowrjeczanſkej, delanſkej a wſchěm druhim gmejnam, kotreż ßu naju w nuſy podpjerałe. Hnadny a ßmilny Bóh njech jich pſchede wſchěm njeſbożom wobarnuje a jim jich dobroczinoſcz w tymle a tamnym żiwjenju bohacze ſaruna.

K temu czišku ſa ſakſke eksemplary jena woßebita pſchiłoha.

Wosebita pschiloha k czišku 39 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 24. septembra 1881.

Wuswolerjo w měsćze a na wšach

III. sakskeho wólbneho wokrješa.

Wólby sa rajchstag psched nami steja a maja tón ras **najwjetschu ważnosć,** pschetož wot **rajchstaga, nětko wuswolomneho,** wotwišuje, hač **konservativna wjetschina** ludowe prawa a šwobodnosć, šamopostajenje, prawo a derjeměze jenej parschonskej woli wopruje, abo hač šo **šwobodnje smyšlenej wjetschinje** radźi, tele najwyschsche narodne kubła wyšoko ważicź a sdźerżecź.

Němski lud je s najhłubscha roshorjeny psches **pschezo nowe dawki a dawkowe pschedmjety,** sa knjejstwo poślednjeho rajchstaga roscźaze a psches wobstejnosć, so je knježerstwo pschi tym nahlady a prawidła, po kotrychž šo wone lětdźešatk słožowasche a sa dobre spósnawasche, wopuschćiwschi k runemu napschećiwnemu pscheschła, a narodne derjeměze s interešowej politiku traschi, kotraž jenož mješchinje, haj čzasto jenož jenotliwzam dobytk dawa na khósty powschitkomnosćze.

Dawkowa čežkosć, tak pschiběraza, pschezo bóle **čischći** a wubudźi, sjenoczena s poskutkowanjom, hischće niz s čišta wotstronjenymi, **ujestroweje špekulazijonskeje epochi,** we wulkich wokrješach mjenje šamožiteho, a s nowymi dawkami wošebje potrjecheneho luda njespokojnosć a žedženje po lěpschich wobstejnosćach, s tym pak tež čzasto lóhkowěrliwosć, kotraž pschećiwnikam praweje ludoweje šwobodnosćze jara husto składnosć poda, tón šamy w błudze wodźicź.

Reaktionarni, feudalni a **klerikalni,** kotsiž šo wschitzy s wopačznosću **konservativni** mjenuja, pytaja sjenoczeni s tutych wobstejnosćow wužitk čzahnycź a šwoje **kulturje njepschećelne interešy** spěchowacź.

Wěsći statni sozialistojo čzinja po sozialistach, psches wurjadne sakonje wjasanych, a na pschemo **rjemješnikam a dźěłačerjam lubjenja a nadźiju čzinja,** kotrež šo ženje dopjelnicź njemóža, kotrež pak šu tola, kaž **sakitanske zło** sa **wulku industriju** a **žitne zło** sa **ratarjow,** sa mnohotnych, wot politiskeho žiwjenja sdalenych, psche dobre wabjadła.

Reforma dawkow, s prawdu **powjetschenje dawkow** hischće njeje na kónzu, mnohotne nowe dawkowe pschedmjety šo sběhaja. Hischće 100 millijonow nowych dawkow ma šo dowolicź, **piwny dawk** dyrbi šo podwojicź, **kwittonkowy dawk** hischće njeje wot knježerstwa na bok położeny, **korčmarski dawk** hrosy hosćeńzarjam, a pschede wschěm je kčějaza, wošebje sa Sakstu wyšokowažna **tobakowa industrija,** kotraž šo psches hischće junkrócźne **powyschenje tobakoweho dawka** a psches **swjedźenje monopola** w stajnym njemèrje dźerži.

Prěnjosapočzany kharakter khěžorstwa šo psches sjawnje a tajnje spěchowany khěžorstwowy želesnizowy projekt a druhe, šamostatnosćzi jenotliwych statow schkodźaze prózowanja do praschenja staja.

Pod tajkimi wobstejnosćzemi trjebamy **jašnych, krutych, njewotwišnych a šwobodnjesmyšlenych** mužow w rajchstagu a teho dla **wschitkich wuswolerjow** III. wólbneho wokrješa, kotsiž **chzedźa ludowe prawa dźeržane a khěžorstwa šylnosć psches derjeměze jeho wobydlerjow powjetschenu widźecź,** namołwjamy, so bychu šo nam pschisankli a šwój hłós knjesej

fabrikantej Eduardej Weigangej w Budyschinje

dali, kotryž jašny a njewotwišny a po kharakteru kruty, kaž je šo wón w žiwjenju lěta dołho w čežnym sastojnstwje měschčzanskeho wukasanza wopokasał, žanej wězy, pschećiwo ludowemu derjemězu a šwobodźe složenej, njepschihłošuje.

W Budyschinje, 21. septembra 1881.

Prjódkstejerstwo wólbneho towarstwa němskeje doprědkowarskeje strony w III. sakskim wólbnym wokrješu.

Ludwig Bauer w Großröhrsdorfje. **Wienhold Gebler** w Bretnigu. **W. A. Herb** w Połčznizy.
Gustav Lehmann w Budyschinje. **Bjedrich Korla Lorenz** w Budyschinje.
Dr. med. Minckwitz w Großröhrsdorfje. **Max Minckwitz** w Kamjenzu.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 40. **Sobotu 1. oktobra 1881.** **Lětnik 40.**

Rěčeće ſerbſki ſ dźěćźimi.

Wſchelake ſrědki ſu w nowiſchim cźaſu też wſchelakorěčne, daloko rósno bydlaze ludy ſbližiłe. Duž też ſu w naſchim cźaſu rěčeće pſchećźiwo prjedawſchemu wjele na waźnoſćźi dobyłe, a ſ cźeźka ma dźenſa pódla pſchirodowědy žana wědomoſćź tajkeje waźnoſćeće ſa wſchědne žiwjenje, kaž ſnajomoſćź rěčow. Kóždy mudry cźłowjek jich tak wjele hač móžno nawuknje. Roſomni ſtarſchi ſo tak wjele hač móžno ſa to ſtaraja, ſo jich dźěćźi wjazy hač jenu rěčź nawuknu.

W młodoſćźi też ſo najlěpje wuknje; małe dźěćźo rěčź hrajkajo nawuknje, bjes teho ſo to pytnje; woprawdźite wuknjenje móže ſo to lědy mjenowacź. Pſchi tym je to najtuniſche wuknjenje: to žaneho kroſchka njeſteji. A ſchtož ſa małe hrajkajo a darmo nawuknjeſch, na to dyrbiſch, chźeſch-li jo poſdźiſcho w žiwjenju nawuknyć, cźeźku prózu a wjele pjenjes waźicź. Duž też dyrbja dźěćźi naſchich ſamožitych ſtužodow pódla němſkeje rěčeće hiſchćeće franzowſku abo jendźelſku, někotre też ſerbſku nawuknyć. Schtož w domje njenawuknu, dyrbi ſchula docźinicź.

Kak dha někto pola naſchich ſerbſkich dźěćźi? — Nó te ſmeja ſerbſki a němſki wuknyć: ſerbſki doma, němſki w ſchuli a we wobkhadźe ſ Němzami. Woſebnje dyrbi ſu doma wot małoſćźe na to dźerźeć, ſo dźěćźi derje a doſpołnje ſerbſki nawuknu, dokelž ſu jim ani w ſchuli, ani w poſdźiſchim žiwjenju ſkładnoſćź k temu njeſkicźa, abo tola niz ſ wěſtoſćźu.

Ale ſchto měſto teho pola naſ, woſebnje w měſćźe, cźaſto widźimy? Dokelž je nan ſerbſki, macź pak němſka, abo macź ſerbſka, nan pak němſki, doma ſ dźěſćźom žaneho ſłowa ſerbſki njerěčźa, tak ſo tajke dźěćźo wotroſćźe a žaneho ſłowcźka ſerbſki njeroſymi. Haj ja wjazy hač jenu ſwójbu w měſćźe ſnaju, hdźež ſtaj wobaj ſtarſchej ſerbſkaj a móžetaj ſu němſki lědma wumjakotacź, a tola ſ dźěſćźom jenož němſki, abo tola tak mało ſerbſki rěčźitaj, ſo dźěćźo ſ teho ženje ſerbſki njenawuknje. A cźeho dla to? Sſerbſki muž ſu boji, ſo jeho němſka žona dźěſćźu roſymiła njeby, a němſki muž ſ teje ſamſneje winy ſwojej ſerbſkej žonje ſakaſuje, ſ dźěſćźom ſerbſki rěčźecź. To pak je njetrěbna bojoſćź: wſchako móžetaj kóždy w ſwojej rěčźi ſ dźěſćźom wobkhadźecź, dha dźěćźo najlěpje wobej rěčźi nawuknje; a wſchako poſdźiſcho też niczo pſchećźiwo temu nimataj, hdyž jeju ſynk w ſchuli abo na gymnaſiju łacźanſki, franzowſki abo jendźelſki wuknje, runjeż wſchě tele rěčeće njeroſymiłoj! — A hdźež ſtaj wobaj ſtarſchej ſerbſkaj? Nó, to mi jena macź prajeſche, mój ſ dźěćźimi ſerbſki njerěčźimoj, dokelž chźemoj, ſo bychu derje doſcź němſki nawukłe. Jo! Wo to pokoj! němſki dźěćźi hižom w ſchuli uawuknu, woſebnje w měſćźe; haj na haſy, we wobkhadźe ſ němſkimi dźěćźimi, hižom to a druhe němſke ſłowo wißajo woſtanje. Ja žane měſchcźanſke dźěćźo njeſnaju, kotreż by doſcź němſki njenawuknyło było, runjeż ſo w ſtarſchiſkim domje wſcho ſerbſki rěčeſche. Ale tajkich ludźi doſcź ſnaju, kotſiž ſłowa ſerbſki njemóža, runjeż ſerbſkeju ſtarſcheju měli, a kotſiž to hiſchćeće ſtarſchimaj w rowje porokuja!

W mojim ſtarſchiſkim domje tudy w Budyſchinje ſo ani ſłowcźka němſki njerěčźeſche; a dokelž ſmědźach rědko hdy na haſu hicź, też na to waſchnje wot němſkich dźěćźi niczo němſki nawuknycź njemóžach. S dokonjanym ſcheſtym lětom ſaſtupich do jeneje tudomneje zyle němſkeje ſchule, bjes teho ſo bych němſki roſymił, mjes tym ſo moji wucźerjo ſerbſki njeroſymjachu: a tola ſym w ſchuli prawje derje němſki nawuknył; haj poſłednje ſchulſke lěta běch w ſwojim wotrjedźe bjes tymi, kotſiž ſu na němſku rěčź najlěpje wuſtejachu. Němſki wſchak ſu cźaſa doſcź nawuknje, k temu ſu wſchelaka ſkładnoſćź poſkicźa; ale hdyž ſerbſki rěčźecź ſe ſwojimi dźěćźimi wot maka njepócźnjemy, dha ſ zyła ſerbſki njenawuknu.

Schto to wo to? mi traž někchtó ſnapſchećźiwi: to žane njeſboże njeje; wſchako někotry ſerbſki njemóže. — Ale ja też někotreho ſnaju, kiž jara wobžaruje, ſo ſerbſki njemóže. Wjazy hač jedyn wulki knjes je ke mni prajił: Ja bych ſchtó wě ſchto ſa to dał, hdy bych ſerbſki móhł! — Jeneho młodeho cźłowjeka, ſtudentu, ſnajach, kiž ſwojej macźeri w rowje winu dawaſche, ſo dyrbi wón wſchelko tradacź: runjeż ſerbſka, jeho wona ſerbſki nawucźiła njeběſche; hdy pak budźiſche wón ſerbſki móhł, budźiſche ſtipendij doſtał, kiž je jenož ſa Sserbow, a kiž budźiſche jemu wjele pomhał.

Hdyž pak je ſa někotreho wo prawdźe njeſboże, ſo ſerbſki njemóže, dha je ſawěſćźe ſa kóždeho ſboże, kiž móže pódla druheje rěčeće też ſerbſki.

Pſchetož ſchtóž je dweju rěčźow mózny, je tola bóle ſdźěłany, abo tak rjez bóle wucźeny, hač tón, kiž jenož jenu roſymi; duž też je, ſchtóž móže ſerbſki a němſki, bóle ſdźěłany, hač tón, kiž jenož němſki roſymi. A hdyž jedyn abo druhi ſe ſazpiwanjom na ſerbſku rěčź pohladuje, dha je to tajki, kiž wo tej wěźy niczo njeroſymi, abo tajki, kiž ſo hněwa, ſo też ſerbſki njemóže, a ſo je Sserb mudriſchi hač wón.

Dale cźe kóžda wědomoſćź, kotruž wjazy pſchiwuknjeſch, pſchihotuje a kmaneho cźini, dalſche wědomoſćeće ſkerje a lěpje nawuknycź; abo, kaž wucźeni praja, kóžda wědomoſćź też formalnje ſdźěła. Tak też ſ rěčźemi. Schtóž dwě rěčźi roſymi, tſecźu a dalſche ſkerje nawuknje, dyžli někchtó, kiž móže jenož jenu. Duž też Sserb, kiž móže němſki, ſkerje franzowſku, łacźanſku a druhe rěčeće nawuknje, hač někchtó, kiž jenož němſki roſymi. Kak to pſchińdźe, tudy měſta doſcź nimam, wukładowacź. Schtóž pak to wěricź nochźe, temu chźu to na požadanje dopokaſacź. — Niz jenož w rěčźach, też w druhich wědomoſćźach w naſchich němſkich ſchulach ſerbſki hólcźeż dale pſchińdźe, dyžli jeho němſki ſtužod, kiž je hewak ſ nim jenak wobdarjeny. Wſchelazy wucźerjo ſ gymnaſijow, ſ realki a druhich

wyschschich schulow ßu mi jenohlóßnje wusnali, so ßu jim jich ßerbšzy wuczomzy najlubschi. — Mjes dżeßaczimi běchmoj w ßwojim czaßu dwaj Sserbaj we wotrjedże, a mój běchmoj stajnje prěnjej dwaj.

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud 9., 13. a 16. septembra.

Žiwnoscźeŕ Handrij Petschel s Pßowjow, ßłużobna dźowka Haschkez se Schczeńzy, Hana Mersiowskowa a Karolina Böhmowa s Budyschina běchu pschi składnoscźi ßwjeczenja dweju kschczisnow w Kaschprez korczmje w Nowych Pßowjach rejwali, bjes teho, so bychu ßebi najprjedy dowolne pißmo kupili, a dźěłacźeŕ W. E. Schołta s Mikkez běsche k temu na harmoniziy piskał. Dla pschestupjenja rejwanskeho regulativa ma kóždy s nich 15 mk. płaczicź.

Młynk E. M. Rätza we Łahowje běsche wot pjekarskeho mischtra Heßy w Radworju 12 kórzow żita mlěcź dostał a bělu muku drje Heßy wotedał, czornu pak wobkhował a sa 16 mk. pschedał. Dla pschekschiwjenja bu wón k schtyrinjedźelskemu jastwu wotßudźeny.

Gmejnski prjódkstejeŕ a sahrodnik J. G. Běrka w Schekezach běsche w kupeju na żelesnizy powjedał, so je na hamtskim hejtmanstwje w Budyschinje pobył a so, je-li směje něhdy saßo něschto pola hamtskeho hejtmana wobstaracź, jako ßwědka jeneho pschecźela ßobu pschiwjedże, so njeby hamtski hejtman ßwoje postajenja prěcź móhł. Hacź runje wobskorżeny na wěrnoscźi ßwojeho wuprajenja wobsta, njemóżesche wón tola dopokasma sa nje pschinjescź a bu teho dla k 25 mk. khostanja abo 5 dnjam arresta wotßudźeny.

Schulski hólczez Mikkawsch Hejdan s Radworja k temu stejesche, so je 24. julija t. l. s jeneho knjeżeho wowßneho pola 2—3 maski sornow wotschczipał. Wón dosta ßwojeje mkodoscże dla jenoż poßwarjenje.

Dźěłacźerja Michała Wiedera s Rakez, kotryż bě ßo rybow, pschi rjedźenju rěcznischcża czorneje wody nakojenych, mozował, wotßudźichu teho dla k 5 mk. khostanja abo k 2 dnjomaj arresta.

Dźěłacźeŕ K. A. Schuster s Czemjerz ma 1 dźeń jastwa wotßedźicź, dokelż je 11. julija t. l. pschekupzej Schołcże w Budyschinje żelesnu kopacź w pjanoscźi kranył.

Dźěłacźeŕ J. Pawlik a jeho mandźelska w Komorowje pola Hucźiny, kotrajż běschtaj wobskorżenaj, so staj schußejskemu nahladowarjej Połdrakej jenu motyku a teho runja jenu dźěłacźerży Pětschowej w Komorowje kranyłoj, buschtaj sa njewinowateju spósnataj; teho runja ßo tež wotroczk Michał Hendrich se Stróżischcża khostanja sminy, kotremuż winu dawachu, so je wotroczka Henku na czěle ranił.

Pjekarski J. H. Löhnert we Łupoj běsche agentej Franzej w Budyschinje s listom powjescź dał, so kubleŕ Schwarz na poßlednjej trunje piska, so kubło sanjerodźi a wscho rospschedawa. Sa tele Schwarzowemu kreditu schkodźaze łžě bu wón k jenemu měßazu jastwa wotßudźeny.

Horncżerjo H. A. Teutscher, F. M. Großmann, F. W. Domschka a wikowarka A. swudowjena Beegowa maja wschitzy po 10 mk. khostanja płaczicź, dokelż ßu hornzy, njedospołnje s glasuru wupalene, pschedawali. Każ wężywustojni pschi pschepytanju wußlědźichu, běchu tele hornzy s wokojowej glasuru poczehnjene, kotraż pschi warjenju jědże tak wjele wokoja puschczesche, so by wużiwanje tajkeje jědże człowskej strowoscźi wulzy schkódne było. Wjele schkódneje horncżerskeje twory, kotruż mějachu wobskorżeni doma na składże leżazu, bu jim wot ßudnistwa prjecź wsate.

Wotroczk J. Fietza s Mikowa, hižom wospjet dla njespraw noscże khostany, běsche na jenym polu pschi sakhowskich hatach wokmjanu jaku a hipl namakał a město teho, so by drastu wobßedźerjej pschepodał, ju wobkhował a noßył. Wón dosta sa to tydźeń jastwa.

Dla wotschczipanja klóskow s pola poßelnika Miczki w Rakezach ma Madlena swudowjena Helaßowa dźeń jastwa wotpokucźicź.

Schulska holza Th. M. Runarez s Plußnikez bu s poßwarjenjom khostana, dokelż běsche dwě namakanej wjerbje ßobu domoj wsała.

Skórżba bjes J. E. Rjenczom we Łusy pschecźiwo młynkej Stephanej w Holeschowje dla cźělneho ranjenja bu na żadanje skórżbnika sběhnjena.

Něhduschi hospodarski inspektaŕ na knjeżim dworje w Rakezach, O. Frauenholz, ma dla cźělneho ranjenja Marje Hidiaßoweje 35 mk. khostanja płaczicź.

Kubleŕ J. J. Rachlowz w Boschezach, kotryż běsche ßwojeho wotroczka Bukana s hrubymi ßkowami na czeszi pschimał, bu k sapłaczenju 10 mk. wotßudźeny.

Wischnjowy najeńk A. Dejo s Budyschina k temu stejesche, so je jeho żona 17. a 24. julija t. l. pschi wischnjepschedawanju tež s palenzom bje wscheho prawa wikowała. Sa tele pschestupjenje bu wona k płaczenju 6 mk. wotßudźena.

Dokelż bě żiwnoscźeŕ J. Błażij w Komorowje ßwojim hußam na polo żiwnoscźerja Wukascha běżecź dał, ma wón 3 mk. płaczicź.

Khostanska komora 20. a 21. septembra.

Bruno Berger, na poßledk dźěłacźeŕ w brunizowych podkopkach w Ssmjeczkezach, je njepołěpschomny pakoscźak. 22. meje t. l. spyta wón sahrodnikej Krawzej w Ssmjeczkezach s wotewrjeneje bróżnje něhdże 10 litrow běrnow a jedyn korbik kranycź a 18. junija wón ßwojemu towarschej Wittigej pjenjeżnu móscheń s kholowow wucźeże. Hacź runje jeho kóżdy ras pschi kranjenju nadeńdźechu, ßo wón tola pakoscźenja njewostaji a wsa 9. julija Wittigej s nowa w spanju 7 mk. Dla wospjetneho paduchstwa dosta wón 1 lěto a 3 měßazy khostarnje (zuchthaus).

S wotpohladom, so by saßo do dźěłacźerskeje khěże pschischoł, wotewsa dźěłacźeŕ Kalich s Hucźiny, hižom 11 ras khostany, s bydlanskeje stwy żiwnoscźerja Němza w Połpizach 60 np. a tobakowu trubku. Sa tele wospjetne paduchstwo jeho k 1 lětu khostarnje (zuchthaus) wotßudźichu.

Dźěłacźeŕ J. Kindermann s Kulowa, nětko w Kheluje bydlazy, běsche dźěłacźerjej Sommerej s Hněwßez hipl, wot njeho pódla pucźa położeny, kranył a ma teho dla tsi měßazy jastwa wotßedźicź.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. Kral Albert ßo w tychle dnjach do Schtyrskeje poda, so by ßo tam na pscheproschenje awstriskeho khěżora na kamsykowych hontwach wobdźělił. Jeho pschebytk je na něhdże 8—10 dnjow wobliczeny.

— Sakske konsistorstwo je pschecźiwo duchownemu dr. Sulzy w Draždźanach discźiplinarne pschepytanje poruczilo dla jeho wot wěry evangelsko-lutherskeje zyrkwje wotwjedźazeje konfirmandneje wuczby. Dr. Sulza je jedyn wot hłownych sastupowarjow we wěriwych wězach jara ßwobodnje smyßlenych protestantiskich swjaskowarjow.

Wo njesbożownym padże němskeho khěżora w Karlsruhe pisaja: Khěżor ßo pschi khodże do ßwojich stwow sa prohom sakopny a po zyłej dołhoscźi na schpundowanje padże. Tsi knjenje, kotreż

runje k njemu na audijenzu pschińdżechu, a ßłużbu mějazy żandarm kněžora sběhnychu, knjenje jemu drastu wutrěchu, pschepodachu jemu mězu a chzychu jeho dale wjesć. Na praschenje jeneje knjenje: „Majestosć tola njeje ranjena?“ wotmolwi kněžor: „Ně, ja ßo dźakuju, wscho je derje wotběžało.“ Kněžorowy lěkař, kotryż jeho hnydom pschepyta, namaka, so ßebi kněžor żaneje schkody sčinił njeje.

Awstrija. 24. septembra ßu w 10 krajach ßejmy w hromadu stupiłe, bjes nimi tež w Czechach. Czěski ßejm drje na ßebje najwjetschu sajimawosć pocźehnje, dokelž budże ßo tu wo wucźenju czěskeje rěcze we wyschschich schulach jednacź. — Wo seńdźenju ruskeho a awstriskeho kněžora hischcźe pschezo niczo wěste postajene njeje. Winske nowiny pißaja, so żane snamjenja na to njepokasuja, so ßo wobaj kněžoraj pschi składnosczi zaroweho pucźowanja do Warschawy powitataj. S tym pak nochzedźa prěcź, so ßo tajke seńdźenje sa bliższchi abo dlěższchi czaß stanje a so s zyła pschi nětczischim dobrym pschecźelstwje to żaneje ważnosczе nima, hacź ßo wobaj knjeżerjej měßaz prjedy abo posdźischo widźitaj.

Franzowska. Na wojownischczu w Tunisu ßo sańdźeny tydźeń żane bitwy měłe njejßu. Franzowske wójsko ßo hischcźe pschezo na czah do města Kairuana pschihotuje. Franzowsojo chzedźa w tsjoch wotdźělenjach na tele město czahnycź, sběžkarjow do Kairuana sehnacź a psched jeho murjemi bitwu bicź, město rostsělecź a tak sběžk rosbicź. Tutón plan ßo jara derje czita, tola czežko budże wuwjedźeny. Pschetoż Kairuan je wot 50,000 Arabskich wobßadźeny. Bjes nimi je 20,000 jěsdnych, kotsiž sawěscze tamnym tsjom franzowskim wotdźělenjam na marschu żaneho měra njewostaja. Kairuan ßamón je po nahladach Arabskich jara twjerde město, dokelž je s kamjeńtnymi murjemi a bastijonami wobdaty. Wokolnosczi je bje wscheho lěßa a wobłěhowarjam żaneho krywa njedawa. Franzowsojo chzedźa se 24 kanonami murju rostsělecź a potom město se schtórmom wsacź, je=li so ßo prjedy njepodda. Arabsźy ßu bjes ßobu pschißahali, so chzedźa ßwjate město Kairuan s najwjetschej khróbłosczu sakitacź. S teho je widźecź, so budźa ßo Franzowsojo hakle sa nětotre njedźele na Kairuan nastajicź móz. — Na poßledk ßu wußłědźili, czeho dla je Gambetta tunisku wójnu sapletł. Franzowski generalny konsul Roustan běsche ßo s jebarskim tunisim ministrom Sidi=Mustafa=paschu sjenocził, so by kraj wurubił. Gambetta ßo na tym rubjeżnistwje wobdźěli; sa 250 millijonow frankow bu dołha napraskaneho, wot teho tyknychu Mustafa, Roustan a Gambetta 65 millijonow do ßwojich sakow a nusowachu potom, so by Franzowska Tunis wobßadźiła a na to wulkotne woporу na wojakach a pjenjesach ważiła. Żid Erlenger wobstara pschi tym bursowe należnosczе. Tu widźimy, kak żid Gambetta se ßwojimi pschecźelemi Franzowsku wukluka. Żidźa wschak ßu w kóždym kraju jenak jara na sjebanje kschesczijanow smyßleni. W tu khwilu je ßo Gambetta psched porokami ßwojich rosnjemdrjenych krajanow nihdźe w Hollandskej skhował. — Po powjesczach s Tunisa je tam deschczowe wjedro sastupiło a ßo horzota pomjenschiła, duż tež je ßo nětko strowje franzowskeho wójska tójschto polěpschiło. Pschihotowanja k wójnskemu czahej do Kairuana ßo psches to wjele połóża.

Jendźelska. W Afghanskej je w tychle dnjach bjes emirom Abdurrahmanom a Ajub Khanom, kotrajž wobaj sa knjeżerstwom tuteho kraja stejitaj, k bitwje pschischło. Ajub Khan bu na cziste poraženy a je kanony a bagażu w njepschecźelskich rukach wostajschi do Herata czeknył. Wobej stronje stej wjele ludu shubiłoj. Poraženje Ajuba, kotryż ßo lědma saßo shraba, je Gladstonej a jeho ministram witana wěz, Jendźelskej ßo tak próza salutuje, s nowa pschecźiwo Afghanam drohu wójnu wjesć. A Ruskim je dobycze Abdurrahmana hischcźe lubsche, pschetoż tutón je dołhi czaß w Ruskej jako hósć pschebywał a ßo tehdom wot ruskeho knjeżerstwa s pjenjesami podpjeral. Duż ßo Rusźy nadźija, so jim nowy afghanski knjeżer w jich asiskej politizy żanych pschecźiwnosczow napschecźo stajicź njebudże.

Amerika. Semrjeteho präsidentu Garfielda ßu 26. septembra pod mnohotnym pschewodom w Klefelandże pohrjebali. Schěsćź milow dołhi pucź, po kotrymž ßo präsidentowe czěło wjesche, běsche wot czrjódow luda wobßadźene; jich liczba ßo na 25,000 liczi. Nowy präsident Arthur bě we Washingtonje wostał a ßwojeho nadobneho pschedměstnika k rowu njepschewodźa. Nadźija, so wón po duchu Garfielda ßwoje sastojnstwo sarjaduje, bě pschekhwatana. Jeho prěnje sastojnske wosjewjenje běsche drje s rjanymi ßłowami a lubjenjemi wobtykane, tola je=li by ßo wón khutnje wot jebarskeje strony wotrjez chzył, budźische wón Garfieldowych ministrow w ßłużbje wobkhowacź móhł. Město teho je wón dotalnych ministrow, kotsiž ßu ßebi khwalbu a pschipósnacze dla nowych reformow w sarjadnistwje dobyli, jenoż proßycź dał, so bychu na dalsche w sastojnstwje sawostali, doniž je ßebi mużow ßwojeho smyßlenja wubrał. Wustojnemu a sprawnemu ministrej finanzow je hižom wón běžecź dał a na jeho město něhduscheho senatora Konglinga postajił. Tutón Kongling běsche najhórschi njepschecźel präsidenta Garfielda a bu wot tuteho se senata wucźischczany. Nětko ßo tutón muż, kotrehoż njesprawnosćź a jebanstwo je po wschej Amerizy snate, sa ministra finanzow wuswoli. Pschekschiwjenje statnych pjenjesow budże pod nim na rjedże.

Ze Serbow.

S Budyschina. Nowe Sserbstwo s prócha stawa! Wulzy ßo wjeßelimy, so mózemy naschim wucźerjam wosjewicź, so ßu ßo Sserbja w Sakskej, kaž to poßlednje ludulicźenje 1. dezembra 1880 pokaże, po liczbje pschisporjeli: I. W lěcze 1875 běchu ßo mjenujzy 50,737 a w lěcze 1880 51,410 Sserbow nalicźili. W létach 1875—1880 pschibjerasche Sserbstwo po tajkim wo 673 hłowow abo wo $1\frac{1}{3}$ %. II. Najwjazy Sserbow bydli 1) w budyskim hamtskim hejtmanstwje, mjenujzy 35,944, 2) w kamjeńskim 7597, 3) w lubijskim 4817, 4) w Draždźanach (w měscze ßamym) 1285, 5) w draždźanskimaj hejtmanstwomaj 707. III. Po absolutnej a relatiwnej liczbje pschibjeraja Sserbjo najbóle w budyskim hamtskim hejtmanstwje, mjenujzy wo 921 hłowow abo wo $2\frac{5}{6}$ %. Dale pschisporjachu ßo w kamjeńskim hejtmanstwje a w Draždźanach wo 199 a 10 woßobow. W draždźanskimaj a lubijskim hejtmanstwje pak wo 161 a wo ßamo 185 woßobow wotebjerachu!!! Tute wotemrjecze rudźi naß czim bóle, dokelž je na wßach nadeńdźemy. W lubijskim wokrjeßu dźě powjetschi ßo liczba ßerbskich wobydlerjow w městach wo 43, na wßach pak pomjenschi ßo wo 228!!! Hacź runje bych rjekł, so móhło ßo Sserbstwo na wßach najlěpje sdźerżecź. Njechamy tu dale rospominacź a pschepytowacź, schto je na tym wina była. Czim wjeßelschi ßmy, so je budyske hejtmanstwo tejko wjele Sserbow pschidobyło. Spósnajesch, so ßo Sserbjo tu wjele bóle sa Sserbow czuja. Bóh dał, so by ßo tele czucze dale bóle woziwiło, so bychmy nahlad pessimistow skerje lěpje sa wopaczny wotpokasacź móhli, kotsiž měnja, so sa 50 lět ani Sserba wjazy njebudże. — S zyła mamy pschistajicź, so je ßo pschi ludliczenju w lěcze 1847 3. dezembra 45,060 Sserbow w Sakskej nalicziło.

— **Hacž a koho ſa wotpóßłanza do Barlina wuſwolimy?** Kaž dźeń a nóz ſtej ßebi napſchecźiwo ſtajenej konſervatiwna ſtrona a liberalna ſtrona. — Konſervatiwna ſtrona pyta ſdźerżecź a wobarnowacź, ſchtoż je hiſchcźe dobreho w ludowym a ſtatnym žiwjenju. Liberalna ſtrona pak pyta wſchě ſtołpy ludoweho ſboża powalecź a tajku njewobmjeſowanu ßwobodu ſawjeſcź, ſ kotrejež jenoż wulzy pjenjeżnizy, kiž ßu ſ wjetſcha židźi, wužitk a dobytk maju. Wſchitke te ſakonje, ſ kotrymiž je gmejnſke žiwjenje w nětczišchim cžaßu wobcźeżene ſe wſchelakej ßłużbu a ſ wulkim dawanjom, je liberalna ſtrona žadała a, dokelž móz k temu měješche, tež pſchewjedła. Wſchitke te ſakonje, ſ kotrymiž ßu wěrowanſke a druhe zyrkwinſke naležnoſcźe tak njetrjebawſchi wobcźeżene, liberalna ſtrona je tute ſakonje žadała a ſe ßwojej mozu tež wunucźiła. Liberalna ſtrona je te ſakonje, ſ kotrymiž ßłěborne pjenjeſy dyrbjachu ßwoje prjedawſche prawo ſhubicź, a ſkote pjenjeſy ßo na jich měſto poſtajicź, žadała a pſches to pſchewjedła, ſo mózachu liberalni na rajchſtagu wulke ßłowo wjeſcź. Pſches tute ſakonje ßu židowſzy pjenjeżnizy wjele millijonow dobyli a krajne ſamóženje je wo tute millijony pſchiſchło a je pſchißadźiło. — So njeby tuta liberalna ſtrona dale naſchim krajam a ludam ſchkodźicź móhła, dyrbi ßo na to dźěłacź, ſo njebychu mužojo tuteje liberalneje ſtrony ßo do khěžorſtwoweho ßejma wuſwolili, ale ſo bychu konſervativni kandidatojo wjetſchinu hłoßow doſtali. Na to ſkutkowacź je pſchißłuſchnoſcź kóždeho ſprawneho muža, kotremuž ludowe ſboże na wutrobje leži. — Duž, lubi ßerbſzy bratſja, njebudźmy boże dla w tej liwkej myßli, jako by na naſchim hłoßu niczo leżane njebyło. Schtóž ſ njerodźenjom abo ſ lěnjoſcźu ſkomdźi ßwój hłóß w prawym cžaßu wotedacź, tón hižom ſ tym podpjera tu ſchkódnu liberalnu ſtronu, kotraž wſchitke mozy a truny napina, ſo by dale móhła knjejſtwo wjeſcź na barlinſkim khěžorſtwowym ßejmje. Lubi ßerbſzy bratſja budyſkeje a kamjeńſkeje wokolnoſcźe, hłoßujmy muž pſchi mužu ſa knjeſa Reicha nad Běku, a lubi ßerbſzy bratſja lubijſkeho wokrjeża, hłoßujcźe muž pſchi mužu ſa knjeſa Dr. Wieſanda! —š.

— Na namołwjenje budyſkeho konſervatiwneho towarſtwa pſchednoſchowaſche k. krajnoßudniſki direktar dr. Wieſand w tudomnym Lauez hotelu 22. ſeptembra wo ważnych bliſku rajchſtagſku wólbu naſtupazych praſchenjach. Najprjódzy na to ſpomniwſchi, ſo je tudomna doprědkowarſka ſtrona ßebi ſ Barlina pſchednoſcherja ſapißacź dyrbjała, dokelž k ßwojemu porucźenju žaneje kmaneje rěcźewuſtojneje mozy w ßebi nima, na praſchenje wotmołwicź pytaſche, hacž je wot doprědkowarſkeje ſtrony k lěpſchemu wótzneho kraja něſchto wotcźakowacź, a hacž ßměmy ßo ſ dowěru ke krajnemu knjeżerſtwu bliżicź. — Doprědkowarjo ßu pſchecźiwo wſchelakemu hłoßowali, ſchtoż je ßo dawno ſa naſche lěpſche pſchipóſnało abo hiſchcźe budże, kaž n. pſch. ſakonjam pſchecźiwo ſozialdemokratam, ſakonjam ſa podpjeru khorych dźěłacźerjow atd. Hiſchcźe ženje doprědkowarjo ßamßneho wužitka bóle pytali njeßu hacž pſchi nětczišchej wólbje. Teho dla ma tež kóždy ßebi pſchemyßlicź, hacž by doprědkowarſkemu kandidatej ßwój hłóß dał, kotrehoż ſtrona je njepſchecźel najlěpſchich ſkutkow knjeżerſtwa a wot kotrejež ßo niczo k lěpſchemu wótzneho kraja wotcźakowacź njehodźi. — So by ratař, rjemjeßnik a fabrikanta ßwoje produkty lěpje a drózſcho wotbył, je ßo hižom dawno zkonſki tarif poſtajił, kotryž wukrajnym produktam, kiž ßami dobywamy, k nam wobaracź pyta. So bychu ludźo dawki lózſcho ſnjeßli, je ßo (indirektny) dawk na petrolej, khoſej, tej a tobak położił, kotryž ſaßo na druhej ſtronje direktny dawk (kaž dawk nutſpſchiiúdźenja) pomjeńſchicź pomha. So bychu poddanjo w měrje ßo žiwicź móhli, je ßo wojeńſka móz wo 150,000 muži pſchiſporiła a ſtrach ſtajnje hrožazeje wójny wotſtronił atd., wſchitko wězy, ſ kotrymiž knjeżerſtwo kraj wobſbožicź pyta a kotryž ma teho dla tež kóždy pſchecźel wótzneho kraja ſe wſchej mozu podpjeracź. To konſervatiwne towarſtwo cźini, hdyž muža do rajchſtaga wuſwoli, kotryž ma dobru wutrobu tak derje ſa wulki kraj kaž ſa najßnadniſcheho poddana. — Po pſchednoſchku ßo k. ryczerkubleŕ Reich nad Běkej ſa kandidatu do rajchſtaga porucźi, a kraj a zyrkej ſaſtupowacź ßlubi, kaž je to hacž dotal cźinił. Chzemy jeho pſchi tajkim pſchedewſacźu podpjeracź a jemu naſch hłóß dacź, ſo bychmy dobyli nad doprědkowarſkej ſtronje, kotraž ßo tež po ßerbſkich wßach pſches papjery połnych fraſow roſpſcheſcźěracź pyta.

— W měßazu ſeptembru ſemrjeſchtaj k. wucžeŕ em. Schneider, prjedy we Wujeſdźe pola Tuchorja, a k. farař em. Junghänel, prjedy farař we Wósporku. Prěniſchi je w Ruſkej Pólſkej wumrjeł, hdźež měješche w Nětzy kubło. Poßleńſchi je w rukopißu ßerbſki ßłownik ſawoſtajił, na kotrymž je wjele lět pißał.

S Palowa. Naſch dotalny prěni wucžeŕ a kantor k. Kſchižank, kiž 1. oktobra ſe ßłużby wuſtupi, je wot Jeho Majeſtoſcźe, naſcheho najhnadniſcheho krala, kſchiž albrechtſkeho rjada doſtał, kiž bu jemu pſched krótkim na ßwjedźeńſke waſchnje pſchepodaty. Na jeho měſto je k. wucžeŕ Nowak, w tu khwilu w Lomnizy pola Połcźnizy, wuſwoleny. Wón je rodźeny Sserb a pſcheßyhdli ßo 1. oktobra k nam. Sa druheho wucžerja ßmy k. Häntſchela, kiž je hacž do jutrow ſeminar w Annabergu wopytał, doſtali.

S Rakez. 25. ſeptembra ßwjecźeſche rakecźanſke ßerbſke towarſtwo „Lipa“ w hoſcźeńzu w Nowej Wßy ßwój prěnjolětny ſakożeńſki ßwjedźeń. Jako hoſczo běchu pſchitomni: k. farař Gólcź ſe ßwojej mandźelſkej, k. kantor Rada, deputazija ſaryczańſkeho ßerbſkeho towarſtwa, k. ſtudent Delencźka, k. wucžeŕ Pawlik a něktoſi ſtudowazy Sserbja. Sswjedźeń ßo ſapocźa popołdnju w 6 hodźinach ſ makym konzertom, wuwjedźeny wot knjeżnow Krawzez a Apicźez, kn. wucžerjow Krawza a Pawlika a ſeminariſta Krawza. Pſchi kóždym pſchednoſchku dobychu ßebi ſpěwarjo mózne plazanje. Po konzercźe ßłědowachu pěkne reje. Pſchi tym mamy wuſběhnycź, ſo ßo teho dla cźim lěpje rejwaſche, dokelž bě towarſtwo wuſtojnych herzow, mjenujzy wojeńſku kapellu ſ Budyſchina, wobſtarało. Hacž do 1/2 10 ſwjeżelichmy ßo na rejach, potom ßłědowaſche najważniſchi dźěł zyłeho ßwjedźenja, bě to ßwjedźeńſka hoſcźina. Prjedy pak hacž wo hoſcźinje ßebi powjedamy, pohladajmy, kak rjenje bě ſala, hdźež ßo ßwjedźeń měješche, wupyſchena. Wſchě boki běchu ſ kraßnymi wěnzami napowěſchane, na wjeczornej ſtronje wißachu mjes wěnzami ſakſke khorhoje a ßrjedźa tych ßamych wobras naſcheho ſakſkeho krala. Na rańſchej ſtronje wißaſche kraßny wěnz, w kotrymž ſ łużiſkimi barbami ſtejeſche: Witajće Serbjo a pod tutymi ßłowami běchu lipowe łopjena. Kajki wutrobuhnujazy ſacźiſchcź dyrbjeſche na kóždeho Sserba cźinicź, hdyž tu ſaſtupi a wſcho tak kraßnje wupyſchene wuhlada. W 10 hodźinach běchu ßo wſchitzy ſa blido ſeßydali. Wobdźělenje na hoſcźinje bě tak bohate, ſo něktoſi lědy měſto doſtachu. Pſchi hoſcźinje wunjeßy k. wucžeŕ Krawz ßławu na Sserbſtwo a na to na hoſczow. Potom ßłědowaſche ßława na Lipu, wunjeßena wot jeneho ſtudowazeho Sserba a na to na Łużizu wot k. wucžerja Pawlika. Na ßławy ßo ſpěwy ſanoſchowachu, kotrež běchu něktoſi pſchecźeljo ſa towarſtwo cźiſchcźecź dali. Wokoło 12 hodźin ſkónczi ßo hoſcźina a wjeßeli Sserbjo ßo ſ nowa na rejach ſabawichu. My ßo nadźijamy, ſo drje ßo žadyn Sserb njeſpokojny domoj

wrócźił njeje a so jemu kraßny ßwjedźeń hischcźe dołho we wopomnjeczu wostanje.

S Minakała. Nasch luby wucźeŕ k. Garbaŕ ßwjecźeśche schtwórtk 29. septembra ßwój pokstałętny sastojnski jubilej, s dobom też ßwój 50lętny jubilej, so je w Minakale. S mnohich stron dosta wopokasmo luboscźe a pschecźelnoscźe.

S wojerowskeho wokrjeßa. Nasch wokrjeß je s rosborkskim nětko wjazy lět dołho to sboże měł, so běchmy na kněžorstwowym ßejuje w Barlinje sastupjeni psches knjesa wyschscheho präsidentu se Seydewitz. K ßwojemu wulkemu wjeßelu ßmy ßłyscheli, so je ßo knjes wyschschi präsidenta se Seydewitz saßo swólniwy wuprajił, nasche nowe wuswolenje pschijecź. Duž, lubi ßerbšzy ßobuwuswolerjo we wojerowskim a rosborkskim wokrjeßu, s radoscźu dźimy na wuswoleŕskim dnju ßwój hłóß sa knjesa se Seydewitza wotedacź. Kak je tutón luby muž hižom prjedy jako krajnostarschi w Shorjelzu a nětko jako wyschschi präsidenta we Wrótßławju sa lěpsche nascheho lubeho Sserbowstwa a sa wschě naležnoscźe nascheho kraja se ßwěrnoscźu ßo starał a skutkował! Teho, teho wschitzy s nowa wuswolmy sa sastupjerja nascheho wokrjeßa. —*ski.*

S pola. Jako njedźelu 18. septembra duchowny jeneje sakskeje ßerbskeje woßady do kapałki stupi, namaka wón na blidźe do papjerki sawalenej dwě hriwnje a na papjerzy te ßkowa:

„To schtoż cźini prawiza,
To njech njewě lěwiza;
Po naschim samoženju my
Scher'patku tu dźělimy
Sa te wbohe woßady,
Hdźež njej' žadyn duchowny."

S dźakom buchu te pjenjesy pschiwsate a na k. fararja Imischa wotedate; to ßo njesnatemu dobrocźelej s tym pschecźom sjewi, so by ßo wjazy wutrobow sa tón dobry skutk sahoriło.

Přilopk.

* Stare burske prajidło, po kotrymž na mrósy, do Michała panjene, rjane wjedro sastupi, je ßo lětßa sa prawe wopokasało, zyły tydźeń ßmy s deschczom pschelutowani wostali. Chzemy ßo nadźijecź so hischcźe dlěžschi czaß tajke wjedro wobkhowamy, běrnam, kotrež w hlinjatej semi njemało hnija a czornja, je ßuchota jara nusna. S Rakez nam pißaja, so śmeja tam lětßa s hlinjanych polow s czežka wjazy běrnow dyžli loni.

* We wobydlenju jeneho twarza w Lipsku padźe w tychle wjecžorach petrolejowa lampa s blida dele a rosbuchny. Jenołětny hólczk, na stólczku pschi blidźe ßedźazy, bu Bohu žel tak njesbožownje wot palazeho petroleja nakluskany, so ßo wón straschnje wopali a bórsy we wulkich bolosczach ßwoje žiwjeńczko wudychny.

* Sańdźenu njedźelu ßu rubježnikojo na drósy wot Gera do Ronneburga tśi ras sa ßobu ludźi nadpadowali. Jedyn muž se ßwojim dźěśczom dyrbjesche ßwoje poßlednje kroschki njebolakam wostajicź. Jemu, kaž też druhemu mužej, kotremuž poknu mósceń pjenjes wsachu, se satsělenjom hrožachu. Jedyn wowczeŕ, kotrehož chzychu teho runja wurubicź, pak ßo njeda satraschicź, ale rubježnikej pistolu s ruki wudyri, tola to jemu niczo njepomhasche, pschetož druhi stóstnik jemu ßwoju pistolu do woblicza tśeli. Ranjeny mějesche hischcźe tak wjele mozy, so móžesche do města nasad běžecź a nadpad sjewicź. Tajke wězy ßo w Němzach stanu. Hórje wo prawdźe banditojo w italskich lěßach a horach sakhadźecź njemóża.

* W poßlednich dnjach je ßo město Orsogna w Italskej psches semjerženje skoro na czíste saniczíko. 4000 ludźi je bjes wobydlenja. Italske knježeŕstwo je 400 wojeŕskich stanow (zeltow) a pjenjesy k podpjeranju póßłako, schtoż pak hischcźe dołho njedoßaha hubjeństwo wotsběhnycź.

* W Melunje a w Chatresu w Franzowskej ßu njedawno bjes 100 wowzami na pruhu k wobarnowanju psche ßłosyniwy woheń (milzbrand) jětra schcźěpili a potom do jich kreje ßłosyniwy jěd ßykali, tola niz jena jeniczka schcźěpjena wowza njeskhori. Hacź dotal je ßo tam hižom na 20,000 wowzow schcźěpiło, bjes nimi hischcźe niz jedyn jeniczki ras ßłosynska khorosczź wudyrika njeje, byrnjež bychu tele wowzy s druhimi, na ßłosynu khorymi, w hromadu pschischli.

* Kak straschne a žadkawe ßu lěßne wóhnje w Ameriży, pische jedyn, kotryž je tajki woheń ßam widźał, takle: Pschi pschibliženju wóhnja ßo 3. a 4. septembra tokśta cźma na kraj połoži, posdźíscho ßo pocźa njebjo cźeŕwjenicź a mějesche na poßledk koprocźeŕwjenu barbu. Póndźelu 4. septembra saßo nowe sacźmowjenje sastupi, tak so móžachu ludźo pucźe jenoż s latarnju namakacź. Pschi tym běsche loft žahły a horzy a tak s kurom a dymom napjelnjeny, so dychanje ludźom jara cźežko padasche. A potom woheń ßam pschileczi a wscho saniczi, schtoż na ßwojim pucźu doscźeże. Cźasto bu wot sakhadźazeho wichora palaze drjewo wyßoko do lofta ßobu wsate, kotrež tam, hdźež dele pany, nowe wóhnje sapali. Cźłowjekam běsche njemóżne, pschecźiwo tajkemu wóhnischcźu ßo wobaracź, woni móżachu jeniczży spytacź, skót psched ßobu cźeŕicź, so bychu jón na kryte městna pschinjeßli. S wjetscha dyrbjachu cźeknjeńzy skót płómjenjam sawostajicź, haj woni cźasto ßami pschi cźěkanju ßmjercź pak psches sadußnjenje pak psches woheń namakachu.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hermann, Augusta Bobaka, domskeho służobnika, ß.

Michalska zyrkej: Jan Ernst, Korle Augusta Mulki, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Gustav Max, Augusta Helma, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja na Židowje ß. — Max Hermann, Ernsta Heyny, fabrikskeho dźełacźerja a wobydlerja, ß. — Ernst August, Ernsta Bohuwěra Mittascha, skałarja a wobydlerja w Jeńkezach, ß. — Hana Marja, njemandź. dź. w Nowych Makßezach.

Zemrjeći:

Dźeń 16. septembra: Marja Madlena, Miklawscha Rjeczki, žiwnoscźerja w Dźěžnikezach, dź., 2 m. — 13. Max Robert Thiema, pschekupz, tu khwilu w Dźěžnikezach, rodź. s Barta, 35 l. 1 m. — 16. Korla August Mittrach, dźełacźeŕ a wobydleŕ na Židowje, 30 l. 3 m. — 19. Handrij Rabowski, pjekarski mischtr w Löbtawje pola Draždźan, 26 l. 5 m. — Willibald Bjedrich Moritz, Bjedricha Wylema Kloßa, dźełacźerja a wobydlerja, ß., 4 l. 7 m.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoża, sosy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczisnach porucza

W. Hübner, tyscheŕski mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Tudomnym a swonkownym cźesczenym Sserbam najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym

„hosczeńz k skotemu hodlerjej"

wotnajał. Stajnje budu ßo prózowacź, mje pocześcźowazych hosczi s dobrej jědźu a picźom spokojicź.

W Budyschinje, w septembru 1881.

S pocześcźowanjom
Wilhelm Kühnel,
prjedy wyschschi pinczník w „běłym konju".

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Pschichodneho

13. oktobra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

ma ßo na poruczenje herbow **Handrija Krała,** w Dobranezach semrjeteho, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze **sbytkne kubło** kat. no. $^{10}/_{3}$ fol. 3 leżomnostnych hypothekskich knihow sa **Niżu Wjeß,** 13 hektarow $70,_{2}$ arow areala wopschijaze, ſ $259,_{95}$ dawskimi jenoscźemi napołożene a njedźiwajo dawkow a wobcźeżenjow na nim leżazych, na 12,000 mk. taksirowane, ſ domkhowanymi a hischcźe stejazymi žnjami na tudomnym **ßudnistwowym městnje dobrowólnje** na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wucźahi, na leżomnosćź ßo pocźahowazych leżomnostnych a sahonskich knihow, na tudomnym ßudnistwje a w korczmje w Niżej Wßy wupowěßnjene, a na wuwěschtki, pscheßadźowanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheprosch, so bychu ßo na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje tu seschli, ßwoju płaczenja kmanosćź dopokasali a dalsche wotczakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń po pscheßadźowanskej termiji, **14. oktobra t. l.,** dopołdnja wot 9 hodźin, k Kralez sawostajeństwu ßłuschazy żiwy a morwy **inventar** a druhe **mobilije,** bjes tym 1 kóń a 1 kruwa, w Kralez sawostajeńskej leżownosczi kat. no. 10 w Niżej Wßy sa hotowe pjenjesy psches wjeßne grychty na pscheßadźowanje pschedawacź, a so je sapiß tychle wězow w korczmje w Niżej Wßy wupowěßnjeny.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 22. septembra 1881. **Meusel.** Mstr.

Płaczisna żitow a produktow
w **Budyschinje** 24. septembra 1881.

Żitowy dowos: 3197 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pscheńza 50 kilogr.	10	95	12	38	11	31	12	38
Rožka " "	9	62	10	12	9	62	10	12
Jeczmjeń " "	7	61	8	26	7	61	8	23
Wowß " "	6	90	7	50	6	90	7	50
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny " "	2	30	3	—	—	—	—	—
Butra 1 "	2	30	2	50	—	—	—	—
Pscheńczna muka 50 k.	10	—	18	50	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	50	14	50	—	—	—	—
Ssyno " "	2	50	2	90	—	—	—	—
Sslóma . . .	20	—	21	50	—	—	—	—
Proßata 296 scht., scht.	10	50	20	50	—	—	—	—

W Pschiwczizach je dwajschoßna **khěża** czißko 36 se sahrodu na pschedań.

We wokolnosczi Hodźija je maßiwna **khěża** se 4 kórzami pola a rjanej sahrodu hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serbskich Nowin".

W Dobraschezach pola Rakez je **khěża** czißło 28 b ſ polom a łuku hnydom na pschedań. Wscho dalsche je pola wobßedźerja tam shonicź.

W Hucźinje je ſ zyhelemi kryta **khěża** pola **Hany Kiloboweje** sa 150 toler hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola **Henkerez** w Hucźinje.

Wowczeŕski poß
je na pschedań na knjeżim dworje w Krakezach.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

każ tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźełbje a kóżdy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosćź;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Prima gogolinski,

każ tež

oberneundorfski kalk

w najlěpschich kalkowych druzinach poruczam k twaram a hnojenju polow jako woßebje dobry.

A. Lorenz
na privatnym tworowym dwórnischczu,
kontor na Hoschiz haßy czißko 23.

Konjaze deki,

we wschěch wulkosczach a najnowschich mustrach, porucza tunjo

Eduard Hartmann
na ſnutskownej lawskej haßy.

Kosaze a nasymske koże

kupuje pschezo po najwyschschich płaczisnach

Heinrich Lange
na żitnych wikach, pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Sa njewjesczinsku drastu

poruczam

czornu ripsowu żidu, łohcź wot 2 mk. 75 np.,
czorny kaschemir, łohcź wot 1 mk.,
półżidźane drastne ſtoffy.

M. G. Freyberg
na bohatej haßy.

W khłamach ßo ßerbski rěcźi.

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so ßym nowe **symske** a **nasymske ſtoffy** dostał, duż proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rohde, krawski mischtr,
na butrowych wikach,
w domje knjesa pschekupza Rämscha.

Wulke wupschedawanje

nasad stajenych **porzellanowych** a **kamjeninych tworow** po móžnosczi tunich płaczisnach, so bych s tym rumował, wot 27. septembra hacž do 1. oktobra.

Ernst Ullrich,
porzellanowa a schkleńzowa pschedawaŕnja
na schuleŕskej haßy 12.

M. G. Freyberg

s napschecza pósta na bohatej haßy **s napschecza pósta**

dowola ßebi s tutym dóńdźenje ßwojich **nowosczow** sa **nasymu** a **symu** najpodwolnischo wosjewicź.

Woßebje na to kedźbliwe cźinju, so ßym ßwój **tworowy skład** wulzy powjetschił, duž je mi móžno, žadanja mojich cźesczenych wotebjerarjow bóle dyžli prjedy dopjelnicź.

Drastne stoffy

we wschěch móžnych barbach, łóhcź po 35 np., hacž k najlěpschim wězam,

cźorne patentowe ßomoty,

$^9/_4$ **plüsch,** łóhcź po 225 np., $^9/_4$ **astrachan,** łóhcź po 350 np.,

cźorny **dubel** sa jaki, łóhcź po 350 np.,

lama,

kraßne mustry, łóhcź po 100—300 np.

Cźistowołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 100—120 np.,
półwołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 40—50 np.,
barchent sa jaki, łóhcź po 40—50 np.,
barchent sa podschiwanje, łóhcź po 45 np.,
wupjeŕki, poßleschezowe tkaniny, pikej, běły, schěry a **módry płat.**

Koschlowy barchent, łóhcź po 30—40 np.

Najkraßnische nowoscźe we wołmjanych rubischcźach a khapotach,

wołmjane rubischcźa po 60 np., **lamarubischcźa** po 75 np., **barchentowe rubischcźa** po 40 np., **židźane krawaty** po 25 np., **półžidźane schawlowe rubischcźa** po 30 np., **filzowe ßuknje,** tsiłóhcźowske, **lamarubischcźa** po 5 mk. 50 np., **blidowe krywy, łožowe płachty, moarejowe** a **mohärowe schórzuchi, möblowe kattuny, gardinowe kattuny,** łóhcź po 20 np., **běłe gardiny, běły shirting** we wschěch schěrokosczach, **běłe** a **pißane dybsaczne rubischka.**

Pschi wjetschich kupjach postajam **woßebite płacźisny.** Sa schwalcźe a krawzow **najtunische žórło sa kupowanje podschiwskich stoffow.**

en gros. **en détail.**

W khlamach ßo **ßerbski** rěcźi.

Alfred Toepler

pychowy, módowy a běłotworowy bazar

25 na bohatej hasy 25

s napschecźa „winoweje kicźe"
porucźa ßwój

wulki skład

garnirowanych a **njegarnirowanych kłobukow, pychowych stoffow, kwětkow, pjerow, agraffow, wołmjanych kapottow** a **rubischcźow, filzowych ßuknjow, schórzuchow, schemisettow, khornarjow** atd. po wurjadnje tunich płacźisnach.

Pópjeŕ, nowu wyrzu,
mazißowe kwětki,
naliki, safran,
zymt a **muskatowe worjeschki,**
wscho zyłe a tež cźiscźe tołcźene,
kaž tež
korjenje a **zitronowy wolij,**
jelenjorohowy ßłód atd.
porucźeja tunjo
en gros, **drogowe khlamy** en détail,

Otto Engert
na snutskownej lawskej haßy.

Wosjewjenje.

S tutym ßebi dowolam k nawjedźenju dawacź, so ßym 1. oktobra moje pychowe a kwětkowe khlamy se žitnych wikow do **žitneje haßy,** do prjedawschich Hermannez pychowych khlamow, s napschecźa knjesa pschekupza Pahna, pschepołožiła a porucźam sa nasymski a symski cźaß **garnirowane** a **njegarnirowane kłobuki, kapuzy, kłobukowe** a **balske kwětki, kravaty, pjera, agraffy, židźane banty,** kaž tež wschě druhe do tuteho rjada ßłuschaze artikle w najwjetschim wubjerku. **Zarowanske kłobuki** ßo kóždy cźaß wudźěłaja, kaž tež ßo **pjera** myja, barbja a kudźerawja.

Sprawne poßłuženje. **Tunje płacźisny.**

S pocźesczowanjom
Hana Rostowa, prjedy Hermannowa,
na žitnej haßy, s napschecźa pschekupza Pahna.

W khlamach ßo **ßerbski** rěcźi.

Dźěłacźerjo

k sběranju běrnow ßo na knježi dwór w **Jamnom** pytaja.

Sa moje pychowe, módowe a běłotworowe khlamy pytam hnydom wucźomnu, ßerbskeje rěcźe snajomnu **holzu.**

Alfred Toepler na bohatej haßy 25.

Pytaja ßo jedyn knježi pohoncź, ßrěnkojo, konjazy wotroczkojo a wolazy, kaž tež khěžne a hródźne dźowki psches pschistajazu žonu **Heynoldowu** w Budyschinje.

Pytaja ßo hnydom do ßłužby hródźna dźowka, k nowemu lětu mlókowa dźowka, wulki wotroczk, kaž tež gratowy dźěłacźeŕ sa **knježi dwór w Delnjej Kinje.** Jenož tajzy, kotsiž maja dobre wopißma, ßo pschiwosmu.

Jubilejski swjedźeń k. fararja Michała Hórnika.

Swjedźeń wotdźerži so přichodnu **wutoru, 4. oktobra,** w **Lauec hôtelu** w Budyšinje a wobsteji ze serbskeho dźiwadła ze swjedźeńskim prologom, ze swjedźeńskeje hosćiny a bala. Hrać budźe so nowa wjeselohra: Telegram.

Započatk wječor w 7 hodź. Zastup za sobustawy Bjesady a serbskeho studentstwa: 50 np., za njesobustawy: 1 hr. Kuvert za swjedźeńsku hosćinu: 2 hr. — Čisty wunošk nałoži so po postajenju knjeza jubilara.

Prawje bohateho wobdźělenja so nadźijejo přeprošuje z tutym

Swjedźeński wubjerk Bjesady a serbskeho studentstwa.

Wotewrjenje khlamow.

Cžesćenym Sserbam Budyschina a wokolnosćże najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym tu dźenßnischi dźeń

na žitnych wikach cžißło 4,

w khěži knjesa Bitzki,

pod firmu

Paul Walther

želesowe a krótkotworowe khlamy,

sjenocźene s **zigarrowej pschedawarńju,** wotewrił.

S lubjenjom, so budu ßo stajnje prózowacź, ßebi dowěrjenje wschěch mje počžesćzowazych psches krucźe sprawne a kedźbliwe poßkuženje saßkužicź, poručam moje pschedewsacźe dobroczźiwemu wobkedźbowanju.

W Budyschinje, 1. oktobra 1881.

S počžesćzowanjom

Paul Walther.

Maschinski wolij

sa mkóczaze maschiny atd. poručataj

bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Katholske modleŕske knihi,

w jednorych a pyschnych swjaskach, ma w bohatym wubjerku

F. W. Pohl, knihiwjasaŕ

na swonkownej lawskej haßy cžißło 4.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske ßerbske ev.-luth. mißionske towaŕstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydźeń, **9. oktobra,** popołdnju w dwěmaj w **Lehnertez** domje w **Zokowje** mißionsku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Dwě **holzy,** kotrejž chzetej **schwadlistwo** nawuknycź, ßo hnydom pschijetej na rěsniskej haßy 19 po 1 skhodże.

Cžesćzranjaze ßkowa, s pschekhwatanjom pschecźiwo **Luisy Gödez** w Raschowje rěcžane, wupraju sa njewěrne.

Langowa w Raschowje.

Džak.

Pschi rowje nascheho pschesahe semrjeteho lubeho nana, njebo kantora **Handrija Kraka** w Klukschu, semrjeteho 16. septembra 1881, ßmy my se ßylsojtej wutrobu spósnali, so naß kscheseźijanska luboscź w naschej hłubokej srudobje troschtowacź pytasche. Sa wschitku temu semrjetemu a nam wopokasanu luboscź podamy my nětko nasch najwutrobnischi džak.

Liscźe nasymne nětk pokrywa rowy naschich lubych, nascheho lubeho nana, nascheje ßwěrneje macźerje a nascheho droheho bratra, kotrychž nam ßmjercź sa krótki cžaß je wsaka a s tym rostorhnyła sbožomnoscź na cžaß semskeho žiwjenja. Nětk wotpočźuja naschi lubi w hromadźe we wobliczu doma Božeho w Klukschu.

Boże wodźenje njech je nam ßwjate.

W Klukschu, 20. septembra 1881.

Hłuboko srudźene ßyroty.

Zjawny džak.

Lubowanym **wosadnym** w měsće a na wsach, česćenym **wustawam** a **towaŕstwam,** wosebje wubjerkej a předsydstwu **Maćicy Serbskeje, Towaŕstwa Pomocy** a **Bjesady,** redakciji **Serbskich Nowin** a **Smolerjec knihićišćeŕni,** draždźanskej **„Jednoće“,** kaž też wšitkim **sobubratram** a **sobudźěłaćerjam, přećelam** a **znatym** wuprajam za přećelske dobropřeća, počesćowanja a znamjenja přikhilnosće při přileżnosći mojeho 25lětneho jubileja **najnutrniši džak.**

M. Hórnik.

Wopomnik na row

njebo **Hany,**

Jana Mjedaka w Budyschinje

lubeje mandźelskeje.

Kak spodźiwne ßu Boże pucźe,
To dopósnacź my nětko njem'žemy,
Kak husto wumrje młody rucže,
Kaž psches tón podawk s nowa shonimy,
Bjes tym so stary schědźiwz braschniwy
Je ßebi ßam a ßwojim wobcźežny.
Tež ty ßy sahe wotwolana,
Haj, móhł rjez, na pok twojoh' žiwjenja,
Ty nascha jara luba Hana,
Ty mandźelska toh' Jana Mjedaka,
Kiž w Budyschinje nětko bydlesche
We rjanej khěži, kiž po' Sprewje je.
Ty w Błohaschezach narodźena
Bě wot tych fromnych starschich Hurbanez
A wot nich derje wotcźehnjena
Ssy pobožna a sprawna była pschez',
A hdyž twój schulski cžaß ßo dokonja,
Ssy potom tu a tam też ßłužiła.
A hdyž ty běsche dopjelnila
Tu nějchto psches lět schěsćz a dwazyczi,
Dha ßy ßo potom woženiła,
Bě schěsćz lět sbožowna we mandźelstwi,
Ach tehdom nichtón njej' ßej myßlił tu,
So sa schěsćz lět cže k rowu ponjeßu.
Tak dwaj a tsiżyczi lět stara
Ty lětßa druheho septembera,
Wot wschitkich wopłakana jara,
Te młode žiwjenje tu dokonja
A potom pjatoh' — njedź'lu popołdnju
Ssy s cžesczu hrjebana na Tuchorju.
Ty sawostaji nětk po ßebi
Toh' srudnoh' mandźelskoh', dwě ßyrocźi —
Też lubych starschich, kiž po tebi
Ssu wjele hórkich ßylsow płakali,
A jenu ßotru, kotraž młódscha je
A w khorosczi je wothladała cže.
Nětk horzy džak ßo wschitkim dawa,
Najwjetschi pak tej ßotsje jenicžkej,
Kiž je ju ßwěru wothladała
We khorosczi a była pschez' po' njej'.
Haj, wona s njebjeß nětk jej pschitwola:
„Měj horzy džak, ty luba ßotsicžka.“
Hlaj, prjedy hacž s toh' ßwěta dźěsche,
Ty prosche toh' luboh' mandźelskoh',
Kiž pschezo wokoł' tebje běsche:
„Ach luby nano, staraj nětko ßo
„Wo tute wbohe lube ßyrotki,
„Kiž nimaju macź žanu na ßwěczi.“
Ty też ßo prjedy wobstarasche
S tym Božim wotkasanjom w khorosczi
A macźeri też powjedasche,
Kak junu napschecźo pschińcź budźesch ji,
Hdyž kwona, prjedy abo posdźischo,
Psches ßmjercź s toh' ßwěta budże dźělicź ßo.
Ach, Bożo, hladaj s njebjeß dele
A troschtuj wschak toh' srudnoh' wudowza;
Ty kładźesch na njoh' jara wjele,
Sa ßyroty ßo nětk ßam staracź ma,
Wot kotrychž dweju nětk ta najmłódscha
Je lědom była lětow pot schesta.
Tón stary Bóh je hischcze žiwy,
To budź wasch troscht we waschej srudobi,
Wón je tón Wócźez dobroczźiwy,
Kiž sastara też wschitke ßyrotki,
Haj, lubowani, s tym ßo troschtujcze:
„Schtož cžini Bóh, wscho jara dobre je.“
Dha spi nětk derje, luba Hana,
We khłódnym rowje tam na Tuchorju,
Hacž budźesch s njeho sawołana
Psches Boži hłoß k tom' nowom' žiwjenju,
Hdźež budźemy ßo saßo wohladacź
A Bóh nam budże s hnady sbóžnosćz dacź.

Na žadanje srudnych sawostajenych

Pětr Mlónk.

Serbski Hospodaŕ cžo. 10 je wuschoł.

(K temu cžißłu dwě pschiłosy.)

Pschiłoha k cžißłu 40 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 1. oktobra 1881.

C. Domaschke w Budyschinje

na tuchořskej drósy, pódla kralowskeho hamtskeho hejtmanstwa, porucža sa nasymski cžaß ßwój skład stajnje cžerstweho **shorjelskeho** a **gogolinskeho kruchateho** a **pólneho kalka, cžěsku brunizu, hornjoschlesynske kamjeńtne wuhlo,** kaž tež **burgkcžanske** a **hornjoschlesynske kowařske wuhlo** w najlěpschej tworje po najtunischich płacžisnach.

Hnojazy kalk a cžěske wuhlo

pschedawam po najtunischich płacžisnach. Wot ßłómy, s **zypami** a s **maschinu** młócženeje, kupuju kóždu dźělbu a płacžu najwyschsche płacžisny.

F. Fischer
na dwórnischcžu we Lasu.

Najlěpschu pscheńcžnu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowařni pschi žitnych wikach.

Koschlowy lama,

stary łóhcž po 30 np., dobra twora, **cžěmne lüstre,**
porucža **H. Kayser** na žitnej haßy 10.

Rulowy wschelakich družinow

se wschěm pschißłuscheństwom, najwjetschi skład pola

Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcža.

Cžorne židžane stoffy,

kaž tež

njewjescžinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcža.

Pscheměnjenja dla pschedawam wschitku na składže ležazu

mužsku a hólcžu drastu

po jara poniženych płacžisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Piwařski jecžmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyska piwařnja a ßłodźeřnja
(akzijske towařstwo).

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobrosczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,** porucža wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuschiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Khofej,

cžiscže a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucža we wubjernej dobrosczi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 schtuku po 2 np.
porucža wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi wužitkowy, młókowy a **wobžerny pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobžerny pólver** sa ßwinje, kaž tež **ßrědk psche cžeřwjenu, pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacž, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sacžěrjazu, **Dr. Whitowu wocžowu wodźiczku, wocžowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkařske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucža w snatej dobrosczi po najtunischich płacžisnach **R. Bredemann.**

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a cžehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje **poruczena** psche **wschitke swonkne schkody, wicž** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu** móz po wschěm ßwěcže khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudniszy wobtwjerdźenych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołoženych.

* Dostacž we **wschitkich haptykach.**

A. Tschentscher,

ſchatowa fabrika a wuhotowanſki magazin

w Budyſchinje

ſ napſchecza noweje měſchczańskeje ſchule,

poruczа po jara

tunich, twjerdych płaczišnach:

ſwjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźěłarſke koſchle,
puczowanſke nózne koſchle,
ſtanellowe koſchle,
hólczaze koſchle,
holczaze koſchle,
żónſke koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
manſchetty,
ſhlipſy, kravatty,
dyhſaczne rubiſchka,
ſpódnje jaki,
khołowy,
ſpódnje ſhuknje,
wleczaze ſhuknje,
poſhleſchczowe płachty,
gardiny,
ſchórznchi,
korſetty,
koſchlowe ſaſhadki,
ſchtykowanja,
ſchatowe wobſhadki,
ſhirting, chiffon,
koſchlowe ſhukno,
pikéj, barchend,
6/4 a 9/4 **poſhleſchczowe damaſty,**
blidowe a kožowe ſchaty.

Pſchedewſacze zylych njewjeſczinſkich a dźěczazych wuhotowanjow,

kſchczeńſke

poſhleſchcza, koſchliki, jupki, khapki, deki.

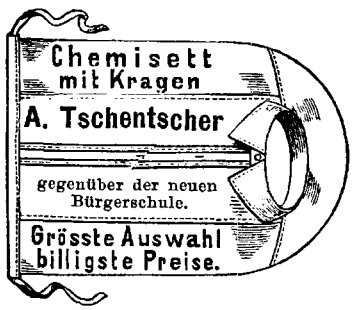

Pſchedkoſchliki

ſ khornarjom

poruczа A. Tschentscher

w Budyſchinje.

Tolſty bakunarſki półcž,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np.

poruczа

Wilhelm Thiemann

w „Luſaziji"

na lubijſkej dróſy pódla noweje kaſerny.

Ballhauſerowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoſhebniſchi, najſtarſchi domjazy ſhrědk pſche hněw, mjerſatoſcž a jeju płód, mjenujzy pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocze a ſ zyła k wuczišczenju krwě, — wſchěm hoſpodarſtwam najlěpje a najnaležniſcho poruczene. Wukoženje, kak maja ſho trjebacž, je kóždej bleſchi pſchipokožene.

Jeniczki ſkład je **měſchczańska haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſygl a ſakitanſke ſnamjo dźiwa, dokelž ſho wſchelako podražuje. 1 bleſcha płaczi 40 np.

Wo

P. Kneifelowej

włoſhowej tinkturje.

Tuta woſhebna pod lěkarſkej wuſtojnoſczu naſtata, ſaſtojnſzy pruhowana tinktura ſhłuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by cžerjazej mozy, najbóle jenož drěmazej, kaž tež mrějazym włoſhowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaſho daka a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodźała. Njech kóždy włoſhobědny dowěrnje tutu tinkturu nakožuje, kiž niz jenož wupadowanje włoſhow kaž tež plěch wěſczе wotſtroni, ale tež, hdyž je jenož najmjeńſcha roſczenja kmanoſcž, ſhamo dołholětnym plěchaczam jich włoſhy ſaſho napłodži, kaž to wjele, ſhamo ſaſtojnſzy wobtwjerdženych wopiſhmow wopokaže. Wolije, balſam a pomada ſhu pſche horjeſſche njeſpodobnoſcze zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja.

Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwa pola **Ernſta Mittaſcha** hewak **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haſhy doſtacž.

Sswój derje ſrjadowany ſkład

khoſeja, paleneho a ſhyreho,
zokora, zyłeho a dróbneho,
lamaneho a jědźeneho rajſha,
Ia. jendźelſkeho ſyropa,
zychorijow a druhich khoſejowych ſurogatow

poruczataj **bratraj Měrſchej** na žitnych wikach.

Na **ratarſkej ſchuli** kaž tež na **ſhadowej** a **ſahrodniſkej ſchuli** w **Budyſchinje** ſho **18. oktobra nowe wuczbne kurſy** ſapoczmu. Dalſche wukaſanja da

Direktaŕ.
J. B. Brugger.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaſhadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Sa kermuſche

poruczа

tykanzowu wirzu

w paketach po 10 a 20 np.,

korjeńſki a zitronowy wolij

w bleſchach a wuwaženy,

tykanzowu barbiežku (ſafran),

ff. korjenje, zyłe a tołczene,

ezékazu ſhól

(flüchtiges Salz) k pjeczenju wuroſczeneje pſcheńzy

hrodowska haptyka.

Sporuſchk (mutterkorn) kalmuſhowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaſhow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naſhypany, pſchiſporja wobžernoſcž, płodži wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokiſhnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k doſtaczu

w hrodowſkej haptyzy

w Budyſchinje.

Nowe! Njeſmylny, hnydom Nowe!

ſkutkowazy ſakitowanſki ſhrědk pſche natykowaze žadkawe, duch a czěło ſaniczaze tajne khoroſcze. Prjecž teho dla ſe wſchěm njenaturſkim. Tale waźna kniha je doſtacž ſa 50 np. liſtnych markow jenož direktnje pola

G. Schmidtsdorff,
haptykaŕ I. kl.
Berlin, Kaſtanien-Allee Nr. 1.

Wosebita pschiłoha k czišłu 40 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 1. oktobra 1881.

Wuswolerjam do khěžorstwoweho sejma
w tsečim sakskim wólbnym wokrjesu,
w Budyskim, Kamjeńskim, Biskopskim a Połčniskim wokrjesu.

Dotalny sastupjer tsečeho wólbneho wokrjesa

knjes ryčerkubler
Theodor Reich
nad Bělu pola Kamjenza

je so sa pschijecze swojeho sasowuswolenja swólniwy wuprajił.

Hižom na wjazy naschich khěžorstwowych sejmach je so knjes Reich sa swěrneho a horliweho sastupjerja konservatiwneho smysłenja a konservatiwneho skutkowanja wopokasował.

Se swědomliwej swěrnosču je tam stajnje sa lěpsche **ratarstwa, industrije, wikowanja, dźěłarstwa** a **rjemjesła** wustupował a sebi s tym też w dalschich stronach pschipósnacze a dowěrjenje dobył.

Po swojej swěrnej konservatiwnej myšli žada **swěrnosć pschečiwo khěžorej a khěžorstwu** a **swěrnosej pschečiwo naschemu kralej a naschemu sakskemu wótznemu krajej** jako taj stołpaj, na kotrymajž nasche statne a krajne sboże wotpočuje, a kaž chze **němsku wojerstwu móz** wobarnowanu widźić, tak je pak też pschečiwo wschemu powyschenju dawkow na wojerstwo.

Nětko kaž prjedy je knjes Reich pschečiwnik **tobakoweho monopola.** Schkódnu **wikowarsku swobodu,** kotraž je tak wjele njesboža na nasche kraje pschinjesła, wón s wutrobu hidži a dźerži wjele bóle sa sprawne a nusne, so so krajne ratarstwo a rjemjesło dźěłarstwo psched schkódnej wukrajnej konkurrenzu s někajkim złom wobarnujetej.

Wón dźerži sa zyle sdobne a nusne, so so dale pschepytaju a porjedźa **dźěłarske** a **ratarske** sakonje, kaž też wosebje te sakonje, kotrež su **wschě mjesy pschečahowanja** a **sasydlenja** saniczike a pschisłuschnosć gmejnskeho podpjeranja na krótki pschebytk swjasane; w prěnjschim nastupanju chze teho dla też dale na to skutkowacz, so by so **rjemjesnistwo w němskim khěžorstwje** psches dalsche srjadowanje należnosczow sa wuczomnych, sa towarischow a sa rjemjesniske jednoty posběhnyło a rossylniło.

Kaž je jeho skutkowanje na snutskomny měr složene, tak wón s nadźiju a se žadanjom steji sa **sjednanjom** bjes **statom** a **zyrkwju** a wopokasuje wobydlerstwu nascheho wokrjesa, **bjes rosdźěla wěruwusnaczow, Němzam** a **Sserbam** a jich należnosczam jenak czopku wutrobu.

Teho dla podpisani

knjesa ryčerkublerja Theodora Reicha
nad Bělu pola Kamjenza

sa

sapósłanza do khěžorstwoweho sejma
w tsečim wólbnym wokrjesu

wuswola a prosscha, so bychu druzy, kiž su s nami jeneje myšle, też tak czinili a jeho sa sapósłanza nascheho wólbneho wokrjesa wuswolili.

Konservatiwne wólbne towarstwo.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 41. **Sobotu 8. oktobra 1881.** **Lětnik 40.**

Rěčeće serbski s dźěćimi.

(Skónčenje.)

Kak ważna pola naš serbska rěč we wobkhadźe a sa wikowanje je, kóždy sam derje wě. Na naschich wšach so wscho, w měsće wjele serbski rěči. A tudy ważnosć serbskeje rěče najbóle tón spósnaje, kiž serbski njerosymi. Ssy-li hdy w towarstwje byk, hdźež rěčachu w rěči, tebi njesnatej, dha či wěsće derje bylo njeje. Tak so kóždemu Němcej dźe, hdyž wokoło njeho serbski rěča. — A schtóž hakle, kaž khlamar abo wikowar a rjemjeślnisk, serbsku rěč w swojim powołanju trjeba. Tajki, s najmjeńscha tudy w Budyschinje, bjes serbskeje rěče wobstacź njemóže. Hdyž pak sam serbski njemóže, dyrbi sebi serbskich pomocnikow dźerżecź. Duž tež so, hdyž so tudy žadyn pschekupsk pyta, wot njeho žada, so by serbskeje rěče mózny byk.

S němskej rěču wschak daloko pschińdźesch; dale pak hischće, hdyž mózesch tež serbski. Haj hdy by zyły swět němski byk, — ale to k wobžarowanju někotrych ludźi njeje. S němskim je bórzy kónz; schtóž chce dale, dyrbi zuse rěče wuknycź. So pak so to temu lěpje radźi, kiž hižom wjazy rěčow snaje, hacź temu, kiž jenoź jenu rosymi, sym hižom spomnik.

Wosebnje wužitna je serbska rěč sa wuknjenje słowjanskich rěčow. Schtóž móže serbski, lohzy cźěsku, pólsku, rusku a druhe słowjanske rěče nawuknje. A Sskowjanow je wjazy hacź 90 millionow na swěće, Němcow pak jenoź dobra pokojza teho. — So so druha słowjanska rěč sa naš lohzy nawuknje, je mjes druhim s teho widźecź, so naschi Sserbjo Sskowakam a brušarjam prawje derje rosymja; a stari ludźo hischće powjedacź wjedźa, kak su so anno 13 s kosakami derje doscź srěčecź móhli. Schtóž je sam druhe słowjanske rěče* wuknył, to rady wobswědczi. — A schtó wě, hdźe teho abo druheho něhdy sboże pyta? To móže tež w słowjanskim kraju bycź. A potom so pokaże, kak wužitne je, hdyž mózesch serbski! — Njedawno s młodym hajniskim rěčach, kiž jara wobžarowasche, so jeho starschej njejstaj serbski rěčecź nawucźikoj. A cźeho dla? Wón mózesche do Pólskeje na jara dobre město sa hajniskeho pschińcź, ale — pólski dyrbjesche nawuknycź. Haj, hdy budźische serbski móhł! — Wczera trjechich so s němskim ratarskim sastojnikom, kiž je so njedawno s Ruskeje do Němcow wrócźił. Wón powjedasche, so je swoje jara dobre město wopuschczicź dyrbjał, dokelž so se swojimi poddanymi dźěłacźerjemi srěčecź njemóżesche. „Ja, wenn ich wendisch gekonnt hätte!“ wón pschistaji . . . .

Wschelake hischće móhł naspomnicź. Se wscheho teho pak spósnajemy: serbska rěč je pschezo wužitna, wschelko pak trěbna.

Wy starschi, kiž macże składnosć k temu, njesakomdźće swoje dźěći serbski nawucźicź! Hižom wot kolebki s dźěsćom serbski rěčcźe! schtó wě, hacź so posdźischo składnosć k temu skicźa. Pschetoż wěsće traž, hdyž psched kolebku stejicźe, hdźe budźe sboże tole dźěćźo pytacź? Schtó wě, hacź wasche dźěćźo serbsku rěč w swojim cźasu sa swoje powołanje nusnje trjebacź njebudźe? Abo chcecźe wy na swoje swědomnje wsacź, so wasche dźěćźo něhdy do rowa sa wami praji: mój nan, moja macź je na tym wina, so tak daloko njepschińdu, kaž druhi, runjež sym lěpschi dźěłacźeŕ, mudrischi pschekupc, wuschiknischi wumělc, wucźenischi muž, hacź woni?!

Njedajcźe so tola wušmjecź wot samych Němcow! Ja wjele němskich ludźi, mjes nimi wosebnych knježich snaju, kotsiž swojim dźěćźom wot makosće serbski rěčecź dadźa. Woni hižom wjedźa, cźeho dla! . . . Njedawno wosebny němski knjes, kotremuž běsche Bóh tón Knjes synka wobradźił, ke mnje praji: „Ja sebi tak khětsje hacź móžno serbsku pěstońcźu pschistaju, a ta dyrbi s hólzom jenoź serbski rěčecź; němski a franzowski móže wón wote mnje a wot macźerje nawuknycź. To mi s zyła mjenje staroscźe cźini: druhe rěče móže na schulach nawuknycź; ale serbski dyrbi wot maka rěčecź wuknycź, hewak je posdźe. Pěstońcźa tež je mi najtunischi rěče wucźeŕ“. . . Wukńcźe s teho a **rěčcźe serbski s dźěćimi!**

J. B. Š.

* Pschispomnjenje: Po mojim sdacźu njedyrbjało so s zyła wo słowjanskich rěčach rěčecź, ale jenoź wo słowjanskich narěčach abo dialektach. Pschetoż serbski bur a rusk kosak abo słowjenski brušar sebi sawěsće wjazy mjes sobu rosymitaj, hacź pomorski grenadir a pastyŕ se schwabskich hór; haj ja so boju, poslednischej dwaj sebi ani słowcźka njerosymitaj: a tola so wo wschelakich němskich rěčach (wo frankskej, schwabskej, allemanskej a dr.) njerěči, ale jenoź wo narěčach. Spisacźel.

Wušudźenja.

Khostanska komora 1. a 4. oktobra.

Dźěłacźeŕ J. Michałk s Mnischonza bě wobskorżeny, so je 18. julija t. l. s Mjerwiz doma w Małych Debšezach jene poslescźo, wěstej Gochtowej słuschaze, kranył a 24. julija hoscźeńzarjej Jakubej w Małych Bobolzach s hoscźeńzarskeje stwy schkleńcźanu blescu wotewsał. Wobskorżenemu dopokasachu, so je so wón spomnjeny dźeń s połnym měchom na khribjecźe s Małych Debšez wotšalił a posdźischo poslescźo, jako bě s njeho dźělbu pjerjow doma wuspył, do Mjerwiz dwora cźišnył. W nastupanju kranjenja blesche so Michałk khostanja sminy, dokelž běsche wón blescu psched hoscźeńzarjowymaj wocźomaj w pjanoscźi k sebi tyknył. Sa prěnje pschenđźenje bu Michałk k jenemu lětu a dwěmaj njedźelomaj khostarnje a tsilětnemu shubjenju cźesnych prawow a wysche teho k tsi njedźelam arresta wotsudźeny.

Hospodarski pomocnik J. K. Schołta se Sdźerje běsche 2. meje t. l. pschi wulkim hacźe njedaloko Sdźerje trawu sapalował. Wón

drje woheń poduby, tola niz dospołnje, pschetoż 1/4 hodźiny po jeho wotbalenju stejesche lěb na tym samym měsce w straschnych płómjenjach, kotrež 250 □R. dwanacelětnych khójnow saniczichu; schkoda, psches to nastata, wucźini s najmjeńscha 250 mk. Dla njekedźbliweho sapalenja lěba dosta Schołta 4 njedźele jastwa.

Schulski hólczeź Michał Beust s Luha dosta 13. meje wot swojeho nana poruczność, so by po trawu jěł. Duż so hólczeź, schtrychowanczka a kuczko sobu wsawschi, na pucź puschczi a sapali město teho, so by swoje dźěło wobstarał, njedaloko tak mjenowaneho winizynoweho reviera suchu trawu we 8lětnej khójninje. Płómjenja so khwatnje rosschěrjachu, buchu pak psches spěschne haschenje bórsy poduschene, tak so jenoż sa 4 marki schkody nasta. Dźiwajo na mkodosć wobskorzeneho a na snadnu schkodu bu wón jenoż k tsjóm njedźelam jastwa wotsudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sakski kral Albert je 1. oktobra do Wina pschijěł a bu na dwórnischczu wot awstriskeho khěžora powitany. Khěžor, kral Albert, krónprynz Rudolf, arzywójwoda Ferdinand a bajerskaj krónprynzaj Leopold a Korla Theodor podachu so 2. oktobra na kamsykowu hontwu do Mürzstega.

Franzowska. Pod kajkimi njedostatkami ma franzowske wójsko w Afriźy cerpicź, je s lista, wot jeneho franzowskeho offiziera do franzowskich nowinow podateho, widźeć. Wón najcežsche poroki pschecźiwo sarjadnistwu posběhny. Njeporjad w póstskich a telegrafiskich naležnosćach so hischće pschewinyć da, so pak, kaž pisar lista praji, wojazy tsi měsazy do lapow swoblekani, haj samo bjes cžrijow wokoło běhaja, je hischće hórschi porok. Wot wojakow, kotsiž buchu w bitwach pola Chellala sranjeni, tón offizier pische, njeje so niz jenemu jenicžkemu žiwjenje sdźerżało, dokelž lěkarjo, spitale, wosy, s jenym słowom wschě wězy, kotrež su sa wothladanje khorych nusne, pobrachowachu. Tajke powjesće jara hubjeny sacźischcź cžinja. Duż je wójnski minister Farre wschěm generalam słědowazu poruczność dał: „Wójnski minister pschikasuje generalam, so bychu kóždeho wojaka na najkrucźischo khostali, kotryż nowinam powjesće wo wójnskich naležnosćach sćele.“ Minister Farre by sebi tutón wukas salutowacź móhł, pschetoż tak dołho hacž hubjene wojerske hospodarjenje traje, njebudźa nowiny wo tajkich njedostatkach mjelczeć. — Sběžkarjo w Tunisu su 3. oktobra żelesnizowe dwórnischczo w Kwedzergowje spalili a żelesnizowy cžah, na kotrymž wyschk Deport se 6 kompagnijemi wojakow jědźesche, powróczili. Franzowsojo hacž do wjeczora se sběžkarjemi wojowachu a wróczichu so, jako běchu pomoz dostali, stajnje wot njepschecźela nadpadowani, do Medjezelbaby. Kak wjele su Franzowsojo ludźi shubili, hischće snate njeje. — Turkowski sultan pschezo dale do Tripolisa, namjesneho kraja wot Tunisa, wojakow sćele. Wotdźělenje, w Tripolisu stejaze, kotrež běsche hacž dotal lědma 3000 muži sylne, je so na 10,000 muži s tsjomi batterijami powyschiło. Teho runja je so munizija a wscha druha wójnska potrjeba we wulkich hromadach do Tripolisa pschinjesła a maja Turkojo wotpohladanje, město Luara na tunisskich mjesach podobnje kaž Plewnu w rusko-turkowskej wójnje wobtwjerdźicź. Sultan wschě tele wójnske pschihoty teho dla cžini, dokelž so boji, so budźa snadź Franzowsojo skónczńje Tripolis runje tak, kaž su hižom Tunis wobsadźili, annektirowacź.

Jendźelska. Katholszy biskopojo w Irlandskej su na swojej poslednjej shromadźisnje wobsankli, so ma so lud nětko směrowacź a so dyrbja so burja powucźicź, so bychu spósnali, kajke cźežkoty su so psches nowy irlandski krajny sakoń, wot jendźelskeho ministra wudaty, wot irlandskich burow wotewsake. Tola njedźiwajo tajkeho napominanja irlandszy burja dale měr każa a slóstnistwa wobeńdu. W Pallasgreenje pola Limericka spytachu woni khěžu kublerja Lloyda s pólverom rostselicź. Pokojza khěže bu wscha rostorhana. Lloyd, sedmjo dźěkacźerjo a jědnacźo policistojo runje w khěži pschebywachu, tola nichtó wot nich njebu ranjeny. W Tuberkurry, hdźež běsche so hakle psched krótkim bitwa bjes policistami a ludom měła, bu nadpad na polizajstwo cžinjeny, tola policistojo jón psches sylne tsělenje wotrasychu. Nimale žadyn dźeń njesańdźe, na kotrymž njebychu burja Jendźelcźanam a jich pschecźelam domy sapaleli, skót kónzowali, khěže s pólverom rosbuchali, płacźenje danje sapowjedźili a druhe njeknicźomnistwa wuwjedli.

Rußowska. W liscże snutskowneho ministerstwa na guvernérow pósnawa knjeżerstwo sće scźěhwki židowskeho wikowanja sa rußowski lud. W poslednich dwazyczoch létach je knjeżerstwo na wschě waschnje spytało židow s kschescźijanami směschecź a židam rune prawa kaž kschescźijanam dacź. Poslednje ropoty su pokasałe, so su prózowanja knjeżerstwa podarmo byłe. So pak bychu so kschescźijenjo psched židowskim wobschudźenjom wobarnowali, maja so w kóždej guberniji kommisije powołacź, kotrež dyrbja pschepytacź, w cžim wosebje schkódnosć židow wobsteji a psches kotre srědki móhli so židza wot wikowanja s palenzom a wot lichowanja wotdźerżecź.

— Nihilistojo, kotsiž běchu dlěschi cžas wocźichnyli, s nowa wot sebje snamjenja dawaja. Njedawno su woni cźischcźane proklamazije bjes ludom rosschěrili, w kotrychž knjeżerstwo na jara wótre waschnje pschimaja. Dale je polizija pjecża dwě žónskej wusslědźika, kotrejž stej nadpad na khěžorsku swójbu cžinicź chzyłej. Jena wot teju wosobow běsche hižom ras do jeneho nihilistiskeho prozesa saplecźena, tola tehdom so jej žana wina dopokasacź njemóżesche a bu wona teho dla s jastwa puschczena. — W Moskwje su wěsteho Janowa sajeli, kotryż běsche spytał khěžu sapalicź, s kotrejž won běchu psched dwěmaj létomaj nihilistojo minu k żelesnizowym schěnam ryli, so bychu khěžorski cžah rosbuchnyli. Sajaty k niczemu njesteji. Palaze scźěny, s petrolejom polate, buchu spěschnje wuhaschene. — Na żelesnizy bjes Moskwu a Nižnym Nowgorodom bu jedyn telegrafowar, kotremuž winu dawaja, so je so na nihilistiskich wotpohladach wobdźělił, sajaty, teho runja su też w Petersburgu 60 nihilistow a dweju kadettow konstantinskeje wojerskeje schule do jastwa wotwjedli. S zyła s kóždym dnjom snamjenja pschiběraja, kotrež na nowe slóstnistwa nihilistow pokasuja.

Amerika. S dotalneho skutkowanja präsidenta Arthura we Washingtonje so hischće njeda prajicź, po kotrej politizy chze so wón skožowacź. Garfieldowi ministerjo su wosjewili, so nochzedźa pod Arthurom dale skužicź. Konkling, kotryż běsche najwjetschi njepschecźel Garfielda, ministerstwo finanzow (pjenježnych naležnosćow) pjecża dostanje a něhduschi präsident general Grant stupi na město statneho sekretara Blaina. Präsident Arthur so wonka psched ludom jenoż s najwjetschej kedźbliwosću pokasuje, dokelž chzedźa jeho, kaž so powjeda, jeho njepschecźeljo skónzowacź. Na polizajstwo we Washingtonje je powjesć doschła, so swjask pschecźiwo žiwjenju Arthura wobsteji.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wutoru 4. oktobra mějachmy tudy žadny a ważny swjedźeń, swjedźeń k cześći k. jubilara Michała Hórnika. Kaž je snate, měješe mjenujzy k. farar M. Hórnik 24. septembra

ßwój 25létny ſaſtojniſki jubilej a doſta na tym a w pſchichodnych dnjach dla ßwojich njeßmjertnych ſaßkužbow wo ßerbſku rěčž a narodnoſcž a dla ßwojeje mjes nami njepſchetrjecheneje wuczenoſcże w ßłowjanſkich rěčžach a literaturach ſ wjele ſtronow Sſerbowſtwa a Sſłowjanſtwa, haj ßamo ſe ſtrony Němcowſtwa mnohe wopokaſma wutrobneje luboſcże a najwyſchſcheho poczeſczowanja. Teho dla ſpósna ßerbſke ſtudentſtwo jako njebojaſliwy noſcheŕ ßerbſkeje narodneje myßle a njeßebiczíwy luboŵaŕ ßwojeje narodnoſcże ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcž a winowatoſcž, też na někajke widomne a ſjawne waſchnje ßwojemu ſtajnje ßo ſa nje wótzowſzy ſtarazemu pſchecželej a radžiczelej ßwoje wutrobne poczeſczowanje wopokaſacž. A tu ßamu myßl mějeſche wubjerk budyſkeje ßerbſkeje Bjeßady, kotrejež ßwěrny a powſchitkownje lubowany ßobuſtaw knjes jubilar je. Duž ßo wubjerk budyſkeje Bjeßady ſ wubjerkom ßerbſkeho ſtudentſtwa k ßwjedženſkemu wubjerkej ſjenoczi a wuradžiſchtaj ßebi, ſo chzetaj w hromadże knjeſej jubilarej tajki ßwjedžeń wuhotowacž, na kotrymž móhli wſchitzy jeho pſchecželjo a czeſczowarjo ßo wobdželicž. Pſchihoty ßo ſtachu a offizialne pſcheproſchenja ßo do wſchěch kónzow Sſerbowſtwa ſczelichu. Sſwjedžeń ßo poſtaji na 4. oktobra a program ßo wuradži tónle: 1) Spěwy. 2) Prolog. 3) Džiwadło. 4) Sſwjedženſka hoſczina. 5) Bal. Sſwjedžeń ßam běſche w Lauez hótelu tudy a wobdželenje na nim běſche drje bohate doſcž a powſchitkowne — bě tu pſches 300 ludži —, hdyž też dyrbimy ßo tu ſjawnje wuſnacž, ſo běchmy ßo hiſchcże wjetſcheje liczby ßwjedženſkich hoſczi na tutym wurjadnym ßwjedženju ſ wěſta nadželi; pſchede wſchěm powſchitkowne džiwanje běſche — a dyrbimy tu to teho dla ſpomnicž, tak njerady hacž to hewak czinimy — nad tym, ſo bě ſ jeneje ſtrony pſchecželow a ſnatych knjeſa jubilara jara mało ſaſtupjerjow pſchi ßwjedženju pſchitomnych. Sa to pak bě wobdželenje Sa to pak bě wobdželenje ßerbſkeho ratarſkeho ludu czim powſchitkowniſche a ſwjeßelazyſche, a to njeběchu tu jenož ratarjo ſ Budyſkeje a Khróſczanſkeje wokolnoſcże w mnohej liczbje pſchiſchli, ale też ſ Bukecžanſkeje, Njeßwaczidliſkeje, Hodžijſkeje a druhich ſtronow tu běchu. Tuczi wſchitzy wjedžachu, kajke ſaßkužby ma knjes jubilar wo zyke Sſerbſtwo a wutroba jich hnujeſche, ſo bychu ßami na jeho ßwjedžeń ſchli a jemu ras ſjawnje ßwoje poczeſczowanje wopokaſali, jemu, kiž je ſtajnje wot mkodoſcże ßem ſa pſchesjenoſcž a twjerde hromaduhicże zykeho Sſerbowſtwa ſkutkowak.

(Skónczenje pſchichodnje.)

— Schto je naſcha pſchißłuſchnoſcž pola pſchichodneje wólby do rajchſtaga? W poßledním czißle „Serbſkich Nowinow" běſchtaj dwaj dopißaj wo pſchichodnej wólbje do rajchſtaga, też jena woßebita pſchikoha jako napominanje a próſtwa na wuſwolerjow budyſkeho, kamjeńſkeho, biſkopiſkeho a połczniſkeho wokrjeża. Schto dha chzychu taj dopißaj a ta pſchikoha? Hacž runje ſtaj taj dopißaj krótkaj — tola ſaßkužitaj, ſo njebychmy jeju po pſchecżitanju na ſtronu położili, ale ßwěru roſpominali to, ſchtož ßo nam tam kóždemu na wutrobu kładże. Sa mnje ſtaj wobaj taj dopißaj kaž pſchecželſke napominanje, ſo tu pſchißłuſchnoſcž, kotruž mam jako poddan a ßobuſtaw naſcheho konſtituzionalneho khěžorſtwa pola pſchichodneje wólby, ßwědomliwje dopjelnicž dyrbju. A to je moje wutrobne žadanje, ſo by kóždy, kiž taj dopißaj czitaſche, też to wopomnił, ſo dyrbi ßo pola pſchichodneje wólby do khěžorſtwoweho ßejma jako ßwěrny a wutrobny luboŵaŕ ßwojeho wótzneho kraja wopokaſak! Kaž je ſnate, wolimy do ßejma ſapóßłanzow, to rěka do khěžorſtwoweho ßejma ſczelemy mužow, kiž dyrbja tam naſche naležnoſcże ſaſtupowacž, wo tym, ſchtož je ſa zyke khěžorſtwo nuſne ßo radžicž, to ſchtož lud czíſchczi, wotſtronicž, to ſchtož k naſchemu lěpſchemu ßłuži, podpjerowacž. Po tajkim dyrbja naſchi ſapóßłanzy do khěžorſtwoweho ßejma mužojo bycž, kiž maju wutrobu ſa lud, kiž czuja ſ nami naſchu nuſu, kiž maja to prjódkwſacże ßwěru na ſbožu ßwojich wuſwolerjow ſkutkowacž, kiž ſe ßwojim hłoßom jenož tajke a te ſakonje a porjady podpjeracž budža, kotrež krajne lěpſche poſběhuja. Temu mužej po tajkim, kotrehož wolimy, dawamy naſche dowěrjenje, ſo wón naß tam ſaſtupowacž budże. Tajki muž dyrbi bycž teho dla hódny naſcheho dowěrjenja! My Sſerbjo ßmy pſchezo ßwěru ſtali k naſchemu kralej. A pſchichodna wólba do khěžorſtwoweho ßejma ſtaji na naß to praſchenje: hacž chzemy ßo też nětko wopokaſacž jako ßwěrni poddanjo, jako prawe ſtawy naſcheho kraja, jako czi, kiž tajkich ſapóßłanzow na tónle ßejm wuſwola, kotſiž pſchi trónje a krónje, pod kotrymajž zyke němſke khěžorſtwo ſteji, ſtacž budža jako ßwěrni jeju pomozniży, pomhajo tak krajej a podpjerajo wſchitke naſche naležnoſcże, njech je to hoſpodarſtwo, rjemjeßło, wikowanje, induſtrija, a tak je wobarnuja pſched tymi, kiž na ſchkodże jenych chzedža ßwoje móſchnje napjelnicž. Teho dla njeßměmy ßo dacž ſawjeſcž wot tych, kiž wſchelake ßłódke ßłowa a hiſchcże ßłódſche lubjenja maja, wo prawdże pak we ßwojich ſkutkach hórke płody pſchinjeßu. Njedajmy ßo ſawjeſcž wot tych, kiž ßu tak liberalni — ßwobodni —, ſo móże ßo to ſ jich liberalnoſcże ſjednocżicž, ſo pſchecżiwo temu ſakonjej, kiž temu jědojtemu hadej, ſozialdemokratam, na hłowu ſtupi, hłoßnja. — Naſcha pſchißłuſchnoſcž po tajkim pola pſchichodneje wólby do khěžorſtwoweho ßejma njemóże bycž druha hacž ta, ſo naſche hłoßy a tak naſche dowěrjenje mužej damy, kiž je teho hódny, kiž njeczini haru ſe ßwojimi ßłubami, ale kiž ſ pſcheßwědczenja a ſ wutroby chze naß na ßejmje ſaſtupowacž, tak ſo we ßwojimaj woczomaj ſměje pſchezo jenož lěpſche zykeho wózneho kraja; ſ jenym ßłowom naſche hłoßy dajmy mužej, kiž je konſervatiwny! — Sa tajkich konſervatiwnych mužow ſnajemy w Sakſkej knjeſa Reicha nad Běku a knjeſa dr. Wieſanda w Budyſchinje, a w Pruſkej knjeſa wyſchſcheho präſidentu ſe Seydewitz we Wrótßławju. — Tak, luby ßerbſki bratſje, twoja pſchißłuſchnoſcž je ſa tym hicž, ſo bychu naſchi ſapóßłanzojo, kiž budža ſ naſcheho kraja wuſwoleni, konſervatiwni byli. Tajkemu ſa twój wuſwoleńſki wokrjeż poſtajenemu mužej daj ßwój hłóß a wěſcże twoje dowěrjenje, kotrež ſ tym jemu wopokażeſch, cże njeſjeba! — Roſpomń to ßebi, luby ßerbſki bratſje! Da-li Bóh, pſchichodnje ſaßo něſchto! —ski.

S Palowa. Sańdženu ßobotu 1. oktobra mějachmy pſchi dobrym ßkónczným wjedrje rjany ſchulſki ßwjedžeń w naſchej woßadże. Na tutym dnju pſchicżahny k nam naſch nowy prěni wucžeŕ, k. Handrij Nowak, dotal wucžeŕ w Lomnizach pola Pólczniży. Schulſke prjódkſtejeŕſtwo a ſchulſke džěczi džěchu jemu w rjanym cżahu ſ hudžbu a ſ khorhojemi hacž do biſkopſkeho lěża napſchecżiwo, hdžež bu wón pſchi ßwojim pſchijědženju wot k. fararja Jencża pſchecželniwje powitany a poſtrowjeny. Potom ſrjadowa ßo ßaßo dołhi cżah, kiž jeho hacž do Palowa pſchewodżeſche, hdžež pſched ſchulu rjane cżeßne wrota ſtejachu, wot palowſkeho ſpěwanſkeho towaŕſtwa natwarjene. Po wróczenju do Palowa mějachu ſchulſke džěczi na farſkej ſahrodże wſchelake hry a doſtachu tam też zakty a kołbaſki. Sapokaſanje k. wucžerja Nowaka do jeho zyrkwinſkeho ſaſtojnſtwa ſta ßo na druhi dżeń (njedżelu 2. oktobra) w Bożim domje pſchi ßerbſkej a němſkej Bożej ßłužbje. Bóh daj, ſo by w tajkim ßwojim nowym ſaſtojnſtwje dołhe lěta ſe žohnowanjom ſkutkowacž móhł. *z D.*

S Klukscha. Pschi tudomnym mißionskim ßwjedźenju 29. septembra, pschi kotrymž mějesche k. farař dr. Kalich ſ Wujesda ßerbsku, k. profeßor Kanig ſ Budyschina pak němsku Božu ßłužbu, je ßo 103 hr. 5 np. nadawało.

S Minakała. Na Michała, 29. sept., mějachmy pola naß žadny a važny ßwjedźeń. Nasch zyrkwinski wučeŕ, knjes Garbaŕ, ßwjećesche mjenujzy tón ßamy dźeń ßwój słoty jubilej, dokelž běchu ßo tehdy runje 50 lět jeho wučeŕskeje dźěławoscze a ſ zyła jeho sastojnstwa minyłe. Jemu dostachu ßo se wschěch stronow hnujaze wopokasma wutrobneje luboscze a dźakownoscze. Jako běsche jemu wječor prjedy spěwanske towarstwo sastaniczko wuspěwało, sapocza ßo ßwjedźeński akt rano w dźewječich hodźinach w schulskej stwě, hdźež běchu ßo kralowski schulski inspektaŕ k. dr. Wild, knjes duchowny Kordina a liczba jeho něhduschich wuczomnikow, kaž tež schulszy a zyrkwinszy prjódkstejerjo a dźěczi prěnjeje klaßy seschli. Najprjedy postrowi knjes duchowny Kordina jubilara ſ wutrobnymi ßłowami, spominajo na dołholětnu dźěławoscz teho ßameho a pschepoda jemu dar safarowanych wßow, wobstejazy ſ etwija se 6 ßlěbornymi łžizami. Na to pschipósna kralowski wokrjeßny schulski inspektaŕ dr. Wild jeho dołholětnu ßwěrnu a žohnowanu ßłužbu w schuli a zyrkwi ſ pschepodaczom woßebiteho pißma pschipósnacza a sbožopschecza wot schulskeje inspekzije. Posdźischo postrowichu jeho woßmjo kollegojo a jedyn wyschschi duchowny, wschitzy jeho něhduschi wuczomnikojo, kotsiž běchu hižom wječor prjedy ſ dalokich stron ßem pschischli, psches jich starscheho, knjesa zyrkwinskeho wučerja Bartka ſ Noßaczíz. W hnujazej rěczi khwalesche tón ßamy saßłużbu jubilara, wusběhowajo, so by bjes jubilara lědy jedyn ſ nich w tym sastojnstwje był, w kotrymž nětko steja. Kak je mjenujzy wón psches ßwoje khwalobne sadźerženje a dobre wobstejnoscze wučeŕske sastojnstwo tak k czeszczi pschinjeßł, so ßu ßebi jich starschi żadali, ßwojich ßynow něhdy w tym ßamßnym sastojnstwje widźicz; a kak je wón njedźiwajo na ßwój wužitk jich wschitkich tak derje kaž darmo sa wyschsche schule pschihotował, a pschepoda jubilarej ſ horzym dźakom a ſ wutrobnym dobropschecźom kraßnje wudźěłany wobłuk ſ dwanacze fotografijemi jeho něhduschich wuczomnikow. Na to sastupi minakalska wučeŕska konferenza, kotrejež dołholětny pschedßyda jubilar je, a w kotrejež mjenje knjes wyschschi wučeŕ Kral ſ Radworja jubilara postrowi, jemu ſ pschepodaczom słoteho rjeczasa a wěnza k jeho słotemu jubilejej wutrobnje sbožo pschejo. Posdźischo sjenocźi ßwjedźeńska hoscźina wschitkich pschitomnych pschecźelow w domje jubilara, pschi kotrejž ßo wschelake sahorjaze a wjeßele ßławy wunjeßechu. S wječora pschijědźe hischcze k. dir. Brugger po poruczności direktorija rataŕskeho wokrjeßneho towarstwa w Budyschinje a pschepoda jubilarej, jako dołholětnemu pißmawjedźerjej rataŕskeho towarstwa w Klukschu I. bronßowu medaillu a czeßny diplom, runje kaž wschitzy prjedomni ſ najwutrobnischim dobropschecźom. — Mjes wschelakimi bohatymi darami naspomnimy jenož kraßny Brüßelski teppich, dar minakalskeje gmejny, a dwaj mjeńschej wot schulskich dźěczi. — Bóh luby Knjes spožcž knjesej jubilarej dale ßwoje žohnowanje w sastojnstwje a w domje.

Wukasy wyschnoscze.

§ 29. oktobra ma ßo w Žiczenju khěžkarska žiwnoscz czißko 10, na 1500 mk. taksirowana, a 1. dezembra we Wuježku pola Bukez khěžna leżomnoscz czißko 7, na 900 mk. taksirowana, na pschesadźowanje pschedawacz.

Tutolakez Hanß na bartskim hermanku.

Wón ßam powjeda:

Bart na hermank wěczńje ſwoni
Wokoł' ßwjatoh' Michała.
Ja ßo skhilich k mojej žoni:
Luba, schto chzesch hermanka? —
Najlubschi, bunzlki;
Syma je psched durjemi.

Wſmi tam wowzy něschto ßobu,
Mandl jejow drje je doscz;
Njech tež běži „Ali" ſ tobu,
So ſ nim nimam wobcźežnoscz.
Nihdże ßo podarmo
Njedźerž horje. Božemko!

Do Barta je khětro schlapa,
Ssym ßo něschto wuhněwał:
Stara czeta bě kaž drapa,
Dónž ju njeběch ßobu wsał;
To je ta, kiž tši sta
Psched krótkim mi wotkasa.

Njeby pscheradźił mje „Ali",
W Bukezach bych czeknył jej.
Ju drje 'schcze to dołho pali —
Jenož haru mějach ſ njej;
W žiwocze bolenje,
Wutrobny spink mějesche.

W Wichowach jej hórki kupich,
Pschi tym mějach njesboże:
Alijej na wopusch stupich,
So ßo helszy klemjesche.
Na tón błud — hněwny lub
Na mnje rěsasche ßez prut.

Ja pak pschě wschě pola czěkach,
Wostajiwschi czetu tam,
Sabłudźich ßo w bartskich schmrěkach,
Wjeczor hermank doczampam.
Hischcze tu bunzle ßu,
Wósporskim por wotkupju.

Nětk ßej myßlach tobak kupicz,
Hańži něschto poprjanzow;
Prjedy běžach jedyn wupicz,
Wutrubju pak pschezo bok.
S radoscźu trjechich tu
Mkodu ſnatu klukschanſku.

W jenym rózku ßłyschach truby,
Khatka na mnje ßměkota —
Prědku, sady běch Hanſk luby.
By to Hańža wjedźała! —
Hura hej, pijach ſ njej,
Jenu reju kupich jej.

Hansko! na to Khata praji,
Tamle Delni Hórczan rži,
Hladaj, so cźe njesadaji,
Mje ßej rady njepuschczi.
Hi hi hi, po tebi
Wuwaluje nopachi.

Nó kóż milijonske! — tola
Puki hižom padachu.
Mje 'schcze dżenß wschě koscze bola —
Zarliwemu wuplaczu.
S hlebiju wěscze du
Do Hórki na kermuschu.

Wowka njej' mje wuhladała,
Jeja wot mje kapachu.
Khata je ßo něschto ßmjała —
To jej sabycz njebudu.
Bjes hnady, bjes winy
Tyknychu mje do dźěry.

Nasajtra ßo mózach ſdalicz
Bjes poprjanzow — tobaka,
Duž chzych pólferzaja walicz,
Tón mi na to plistu da;
Ssmjertna drje njeběsche,
Tola helszy palesche.

Hanß ßo nětk na dompucz poda,
Mějach nowe njesboże.
W Rakojdach, ach! wulka woda
Ssobu hrabny bunzele.
Sawěszi ja nimi
Plakach schtyri hodźinki.

Niże wußmužowej' hory
Schkórnje w błócze wostajich,
W Pomorezach na pok khory
Trubku ßebi sażehlich.
Poß pak tu pschede wßu
Łapny ßebi kurwotu.

Njemało drje směju khóstow,
Hajnik je mje napißał;
Czękacz njemózach dla wóstow,
Bych ßej nohi roskakał.
Rapßa chzu, hdyž hdże du,
Pschichodnje měcz na schtryczku.

W nozy, hdyž wschě ludźo spachu,
Domoj do wßy pschiczampach,
Duž ßo wschě pßy do mnje dachu,
S Alijom je rosehnach.
Wajchtaŕ mje satraschnje
Dła tej' hary potschaße.

Hdże ßym klobuk — móscheń ſhubił,
Hdże ßej drastu rostorhał,
Sswětej njeßßym prajicz ßłubił,
Hańžu pak ßym narěczał:
So mje śli, bjesbóżni
Nihilisty młócźili.

Hańžka płakasche kaž dźěczo,
Widźesche mje rosbitoh',
Praji mi do koża ßwěczo:
Spinkaj derje, jandźelko!
S wutrobu popscheju
Nihilistam schibjenżu.

Hdyž pak Hańžka wěrnoscz ſhoni,
Směju wulku wójnu ſ njej,
Lěta mi do wuschow ſwoni,
So ja njeßßym ßwěrny jej.
Bjes żony na nihdy
Njeßměm dale poßleńzy.

Wowka wulzy hněwna piża,
So ßym dale hłupischi,
Dokelž na Hańži pak wißa,
Wěscze bórsy woda mi.
Czeta hy! tele dny
Testament pak saczißny.

Branibor.

Přilopk.

* W Niederrödernje pola Radeberga je kubleŕ G. sańdźenu póndźelu ßwoju ßamßnu maczeŕ dła něka jeje swady ſ motyku do hłowy rubnył, so ßo jej krej psches wobliczo a schiju pscheliwasche. Lěkarjo dwěluja, hacz ßo wbohej żonje żiwjenje sdźerži. Jejneho ßyna ßu hižom do jastwa ßadźili.

* W Draždźanach stej w tychle dnjach dwě holzy, jena 17, druha 24 lět stara, myschi jěd sa zokor jědkej a na to skhorikej. Hacz runje ßo bórsy lěkarska pomoz trjebasche, je tola starscha holza na sajědojczenje wumrjeła.

* Sańdżenu njedżelu w Lipsku na konjazym torhoschczu jeneho saczneho paducha pschi kranjenju nadeńdżechu, pola kotrehoż jako płody jeho njedżelskeho dźěła 8 pjenjeżnych móschnjow a jedyn wot rjeczasa wotschczipnjeny czażnik nadeńdżechu. Pakoscżak — jedyn rukajzař s Wina — je potom spytał, żo w jastwje wobwěżnycz, wón bu pak hischcże wotrěsnjeny, prjedy hacz bě żwoju hrěschnu duschn wot żebje dał.

* W Möbendorfje we Wajmarskej je żo sańdżenu njedżelu, jako w tamnischim hoscżeńzu kermuschu żwjeczachu, żadławe njeżboże podało. Rejwanska łubja běsche s ludźimi pschepjelnjena, jako s dobom jedyn rejwař s ruku do petrolejoweje lampy storczi, tak so wona dele padże. Wscho chżysche pscheð wóhnjom nětko czěkacz. A bjes tym so żo ludźo na łubji k skhodej czischczachu, dobywasche żo wot wonka wjele luda na wołanje „woheń, woheń!" po skhodże horje. W tłóczeńzy, kotraż nětko nasta, żo skhód słama, tak so wjele ludźi do pinzy dele padże. Jako běsche żo měschenża někak wuschmjatała, pokasa żo, so bě 6 młodych holzow w starobje wot 16—18 lět a 2 hólzaj wot 8 a 15 lět k żmjerczi satłóczenych. Něhdże 30 druhich je czężko ranjenych, bjes tym so běchu żo 20 psches wobodrjenje kože a rostłóczenje wobschkodźili.

* Dźiwi czěłz sańdżeny schtwórtk pschi bruskowych wrotach w Prasy ludźi do wulkeho stracha staji. Wón powjas, sa kotrymż běsche swjasany, rostorhnywschi żo na jeneho konja, sa wós sapschehnjeneho, wali, czińny jeho k semi a jeho s rohomaj tak rosstorka, so na měscże żłakny. Skónczńje żo radźi dźiwjeho czěłza sputacz a jeho bjes dalscheho njeżboża k rěsnikej dowjescz.

* Wo sadołżenju małych hospodarjow w Bajerskej spomni na żejmje bajerski finanzny minister, so je w lěcże 1880 dżewjaty dźěł wschěch ratarskich leżomnoscżow w Bajerskej dla psche wulkeho dołha pod hamor pschischoł. W lěcże 1878 bu 698 hospodarstwow subhastirowanych, w sańdżenym lěcże pak dyrbjesche żo psches żudnistwo 3722 hospodarstwow pschedacz, kotrež nimale 150,000 hektarow ratarskeje semje wopschija.

* W Mnichowje dyrbjesche njedawno jedyn wojak teho dla 3 dny żrjedźneho arresta wotżedżecz, dokelž běsche wón na worakaweho konja żwojeho lieutenanta żłowa: „Ty sakramentske skoczo" wołał. Tole pschehrěschenje běsche s wurasom pomjenowane: „Dla njepschistojneho sadżerżenja napscheczo offizierskemu konjej." (?)

* W Gimmeldingenje je njedawno jedyn winowy żid, pola kotrehoż chżysche polizija w bliżschich dnjach pschepytacz, hacz je jeho wino prawdźiwe a strowoscżi njeschkódne, někotre sta żudow do hrjebje wuběżecz dał. To drje je leżna juschka była.

* S Kopenhagena pišaja, so je lětusche jerjekojenje na dänemarkskich brjohach tak wurjadne bohate, każ to dołhe lěta było njeje. Duż je płacżisna jara niska, tola njedźiwajo teho hischcże pschezo wschitzy rybakojo kupzow sa żwoje jerje nadeńcz njemóża. Wuwjedżenje do Němskeje je nahladne, do Kiela hižom kóżdy tydżeń na 20,000 puntow jerjow woża.

* Sanicżenje, kotrež je psches semjerżenje w Orsognje w Italskej nastało, je wjele wjetsche, hacz s prěnich powjescżow shonichmy. We wjazy dyżli 1000 khěżach żo bydlicz njemóże, dokelž hroża, so żo kóżdy wokomik sażypnjeja. Żyrkwje żu zyle rospadane, tak so móże żo Boża żłużba jenoż pod hołym njebjom měcz. Wot 7000 wobydlerjow dyrbja na 5000 pod stanami (zeltami), kotrež je knjeżerstwo póskało, bydlicz.

* 1. oktobra żu arabszy sběżkarjo w Tunisu żelesnizowe dwórnischczo Kwedzargwa nadpanyli. Hacz na dweju buchu wschitzy franzowszy sastojnikojo skónzowani. Dwórnischczoweho inspektarja żiweho spalichu, druhy buchu najprjedy draczowani a potom saraženi. Jedyn sastojnik, s mjenom Grand, żebi jenoż psches to żiwjenje sdżerża, so do jeneje zysterny skoczi. Tam wón 9 hodźinow, we wodże hacz do schije stejo, sawosta. Muhamedanszy bjes tym stajnje k zysternje po wodu pschikhadżowachu, tola jeho njepytnychu, dokelž psches maku zysternowu dźěru jenoż mało żwětka na wodu dele padasche. Strach, kotryż dyrbjesche wbohi człowjek w tymle czażu wutracz, jeho tak pschimny, so żaneho żłowczka prajicz njemóżesche, jako jeho franzowszy wojazy na druhi dżeń s wody wuczahnychu.

* W Moskwje je we wulkej kupnizy 27. septembra straschny woheń wudyrił; wjazy dyżli 20 magazinow bu do próchа a popjeła pschewobroczenych. Njedźiwajo wscheje prózy njemóżachu woheń podużycz. Schkoda je jara wulka.

Wupschedawanje.

Sslědowaze wězy pschedawam, dla dospołneho rumowanja tych żamych, po jara tunich płacżisnach:

50 schtuk
czistowołmjane żuknjowe tkaniny
łóhcz po 1 mk.,

100 schtuk
pożlescheczowe tkaniny
po kóżdej możnej płacżisnje,

50 schtuk
połwołmjane żuknjowe tkaniny
łóhcz po 40 np.

M. G. Freyberg
na bohatej haży.

W khlamach żo **żerbski rěczi.**

Wosy na pschedań.

Nowe a trjebane kryte **schkleńczane wosy,** sa wży żo hodżaze, każ tez **małe połscheśy** pschedawam tunjo.

J. Cimburek
na hornczerskej haży,
każ tez w mojim domje na mużakowskej drósy w prjedawschej zentralnej hali.

40 schtuk
jerjowych żudow każ tez
10 schtuk
prósnych kałowych żudow żu na pschedań pola
Richarda Pötschki
na khownym torhoschczu pódla męschczańskeje haptyki.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosczj;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobałki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

Salutowanje sa hospoży

poskicżuje **rjanobarbjerńja, czischczerńja** a **chemiska płokarńja Heinricha Hoppstocka** w Wósporku psches dobre barbjenje rospróteje a njerospróteje mużskeje a żónskeje drasty.

Skasanja wobstarataj darmo **H. Kayser** na żitnej haży w Budyschinje a **Heinrich Hoppstock** na budyskej haży w Biskopizach.

Nowe! Njesmylny, hnydom Nowe!

skutkowazy sakitowanski żrědk psche natykowaze żadławe, duch a czěło sanicżaze tajne khorosczże. Prjecz teho dla se wschěm njenaturskim. Tale ważna kniha je dostacz sa 50 np. listnych markow jenoż direktnje pola

G. Schmidtsdorff,
haptykař I. kl.
Berlin, Kastanien-Allee Nr. 1.

Dwě **hołzy,** kotrejż chzetej **schwadlistwo** nawuknycz, żo hnydom pschijetej na rěsniskej haży 19 po 1 skhodże.

Dobrowólne pschesßadźowanje.

Na poruczenje herbow njebo kublerja **Jana Lodneho** w **Jatschobju** ma ßo k jeho sawostajeństwu ßłuschaze **kubło** No. 25/3 palneho katastra a fol. 3 leżomnostnych a hypothekskich knihow sa tutu wieß, areal wot 41 hektarow $33{,}_{27}$ arow (= 74 akrow $205^2/_3$ □prutow) wopschijaze, ſ $507{,}_{75}$ dawkskimi jenoscźemi napołożene a njedźiwajo dawkow a wobcźeżenjow, na nim leżazych, wot wießnych grychtow na

30,988 mk. 60 np.

taksirowane,

21. oktobra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

na městnje ßamym w Jatschobju dobrowólnje na pschesßadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wuwěschtki, na tudomnym ßudnistwje a w jatschobjanskej korczmje wupowěßnjene, wopißanje leżownoscźe a pschesßadźowanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pschesproschuja, so bychu ßo na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje na Lodnyjez burskim kuble seschli, ßwoju płacźenja kmanoscź dopokasali a dalsche wotcźakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń **po** pschesßadźowanskej termiji, **22. oktobra t. l.,** dopołdnja wot 9 hodźin, k Lodnyjez sawostajeństwu ßłuschazy żiwy a morwy inventar, każ też wschě żně, teho runja w sawostanskim domje sa hnydom hotowe pjenjesy psches wießne grychty w Jatschobju na pschesßadźowanje pschedawacź, a so je sapiß tychle wězow w spomnjenej korczmje wupowěßnjeny.

W Budyschinje, 30. septembra 1881.

Kralowski ßudniski hamt.
Meusel. Trbr.

Dobrowólne pschesßadźowanje.

Pschichodneho

13. oktobra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

ma ßo na poruczenje herbow **Handrija Krala,** w Dobranezach semrjeteho, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze **sbytkne kubło** kat. no. $^{10}/_3$ fol. 3 leżomnostnych hypothekskich knihow sa **Niżu Wieß,** 13 hektarow $70{,}_2$ arow areala wopschijaze, ſ $259{,}_{95}$ dawskimi jenoscźemi napołożene a njedźiwajo dawkow a wobcźeżenjow na nim leżazych, na 12,000 mk. taksirowane, ſ domkhowanymi a hischcźe stejazymi żnjami na tudomnym **ßudnistwowym městnje dobrowólnje** na pschesßadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wucźahi, na leżomnoscź ßo pocźahowazych leżomnostnych a sahonskich knihow, na tudomnym ßudnistwje a w korczmje w Niżej Wßy wupowěßnjene, a na wuwěschtki, pschesßadźowanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pschesprosch, so bychu ßo na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje tu seschli, ßwoju płacźenja kmanoscź dopokasali a dalsche wotcźakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń po pschesßadźowanskej termiji, **14. oktobra t. l.,** dopołdnja wot 9 hodźin, k Kralez sawostajeństwu ßłuschazy żiwy a morwy **inventar** a druhe **mobilije,** bjes tym 1 kóń a 1 kruwa, w Kralez sawostajeńskej leżownoscźi kat. no. 10 w Niżej Wßy sa hotowe pjenjesy psches wießne grychty na pschesßadźowanje pschedawacź, a so je sapiß tychle wězow w korczmje w Niżej Wßy wupowěßnjeny.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 22. septembra 1881. **Meusel.** Mstr.

Płacźisna żitow a produktow

w **Budyschinje** 1. oktobra 1881.

Żitowy dowos: 2816 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	11	31	12	50	11	31	12	50
Rožka = =	9	81	10	12	9	81	10	12
Jeczmjeń = =	7	79	8	33	7	79	8	33
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Bérny = =	2	30	2	70	—	—	—	—
Butra 1 =	2	30	2	60	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	50	14	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	2	90	—	—	—	—
Sslóma . . .	20	50	22	—	—	—	—	—
Proßata 276 scht., scht.	10	50	21	—	—	—	—	—

W Pschiwczźizach je dwajschoßna **khěża** cźißko 36 se sahrodu na pschedań.

We wokolnoscźi Hodźija je maßiwna **khěża** se 4 kórzami pola a rjanej sahrodu hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serbskich Nowin".

Kamjentne korto, 5 wódnych khan wopschijaze, je na pschedań. Hdźe? je shonicź cźißko 1 w Janezach pola Zicźenja.

Drjewowa awkzija
na wujezcźanskim revieru.

Pjatk 14. oktobra t. l., dopołdnja wot ½9 hodźin, ma ßo na lěßnych městnach **kamjentej horje, zipchenje** a **ßrócźich kerkach** (steinberg, zippchen a elsterbusch)

44 ßylnych mjehkich dołhich hromadow
142 mjehkich walcźkow } No. 566—752,

pod snatymi wuměnjenjemi na městnje ßamym na pschesßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna pschi wyschschim hajnistwje.

We Wujezku, 4. oktobra 1881. **Walde,** wyschschi hajnik.

Piwarski jeczmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyska piwarnja a ßłodźernja
(akzijske towarstwo).

Kosaze a nasymske koże

kupuje pschezo po najwyschschich płacźisnach

Heinrich Lange

na żitnych wikach, pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Najlěpschu pschenicznu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowarni pschi żitnych wikach.

Prima gogolinski,

kaž tež

oberneundorfski kalk

w najlěpschich kalkowych družinach poručam k twaram a hnojenju polow jako woßebje dobry.

A. Lorenz
na privatnym tworowym dwórnischczu,
kontor na Hoschiz haßy cžißko 23.

Pschemĕnjenja dla pschedawam wschitku na skladźe ležazu

mužsku a hólczu drastu

po jara poniženych płacźisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Sswój derje srjadowany skład
khofeja, paleneho a ßyreho,
zokora, zyłeho a dróbneho,
łamaneho a jědźneho rajßa,
Ia. jendźelskeho syropa,
zychorijow a druhich khofejowych surogatow
poručataj bratraj Měrschej na žitnych wikach.

Konjaze deki,

we wschěch wulkosczach a najnowschich mustrach, porucza tunjo

Eduard Hartmann
na snutskownej lawskej haßy.

Koschlowy lama,

stary łóhcź po 30 np., dobra twora, **cźěmne lüstre,**
porucza **H. Kayser** na žitnej haßy 10.

Cžorne židźane stoffy,

kaž tež

njewjescźinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoscheźa.

Pschedkoschliki
sady sapnycź
porucza **A. Tschentscher**
w Budyschinje.

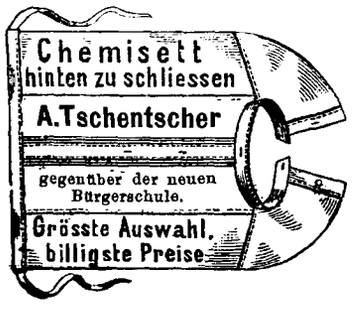

Khofej,

cžiscźe a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobrosczi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 schtuku po 2 np.
porucza wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

we jenož wubjernej cžistoßłodźazej dobrosczi, punt po **80, 90, 100, 110** a **120 np.,**

paleny khofej,

punt po **100, 120, 140—180 np.,**
porucza wobkedźbowanja hódny

J. T. Glien
Liebuschiz khlamy
12 na bohatej haßy 12.

Pópjeŕ, nowu wyrzu,
mazißowe kwětki,
naliki, safran,
zymt a **muskatowe worjeschki,**
wscho zyłe a tež cžiscźe tołcžene,
kaž tež
korjenje a **zitronowy wolij,**
jelenjorohowy ßłód atd.
poručeja tunjo
en gros, **drogowe khlamy** en détail,
Otto Engert
na snutskownej lawskej haßy.

Sa kermusche

porucza
tykanzown wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeński a zitronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzown barbicžku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołcžene,
cźěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjecženju wurosczeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Haptyka w Rakezach.

Najlěpschi wužitkowy, mlókowy a **wobžerny pólver** sa howjasy skót, **salsowy pólver, restituzijonski pólver** psche wsche klazanje koni, **wobžerny pólver** sa ßwinje, kaž tež **ßrědk psche cžeŕwjenu, pólver psche mole, papjeru psche mole, jěd psche schwoby, nervowy balsam,** jenož pola mje prawdźiwy dostacź, **schmrěkojehlinowy äther, algotinu,** hnydom subybolenje sacźěrjazu, **Dr. Whitowu wocžowu wodźicžku, wocžowy balsam, fenchlowy měd, bróstsyrop, schokoladu, lěkaŕske mydła, barby k ßamobarbjenju** žonjazych smachow po 10 a 15 np. porucza w snatej dobrosczi po najtunischich płacźisnach **R. Bredemann.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

K nazymskemu porjadnemu posedźenju
serbskeho duchomnstwa

13. oktobra dopołdnja w 10ćich w słóncu w Budyšinje należnje přeprošuje **předsydstwo.**

Sechze-li Bóh tón Knjes, wotdźerži so 18. **njedźelu po swjatej Trojizy (16. oktobra t. l.)** popołdnju w **hucźinjanskim Božim domje**

swjedźeń sa swonkowne mišionstwo.

Sserbska Boża słužba sapoczne so w 2 hodźinomaj, němska w 1/4 hodźinach, a směje pschi přěnschej k. duchowny **Dobruzky** s Moschowez, pschi poslenschej pak k. kaplan **Rjencź** s Ketliz swjedźenske předowanje.

Wschitkich pschecźelow mišionstwa pscheproschuje na tutón swjedźeń wutrobnje

Mättig, farař.

Wosjewjenje.

S tutym sebi dowolam k nawjedźenju dawacź, so sym 1. oktobra moje pychowe a kwětkowe khlamy se žitnych wikow do **žitneje haby,** do prjedawschich Hermannez pychowych khlamow, s napschecźa knjesa pschekupza Pahna, pschepołožiła a poruczam sa nasymski a symski czaš **garnirowane** a **njegarnirowane kłobuki, kapuzy, kłobukowe** a **balske kwětki, kravaty, pjera, agrafy, židźane banty,** kaž tež wschě druhe do tuteho rjada słuschaze artikle w najwjetschim wubjerku. **Zarowanske kłobuki** so kóždy czaš wudźěłaja, kaž tež so **pjera** myja, barbja a kudźerawja.

Sprawne posłuženje. **Tunje placźisny.**

S poczesczowanjom

Hana Rostowa, prjedy Hermannowa,
na žitnej haby, s napschecźa pschekupza Pahna.

☞ W khlamach so **serbski** rěcźi. ☜

Mojim czesczenym wotebjerarjam k nawjedźenju, so sym nowe **symske** a **nasymske stoffy** dostał, duž proschu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rohde, krawski mischtr,
na butrowych wikach,
w domje knjesa pschekupza Rämscha.

Mězowy a pjelzotworowy skład
O. Rinke na žitnej haby

porucza so s wubjerkom **symskich mězow,** kaž tež rjanych **kožuchowych** a **pjelzowych tworow. Kožuchowe kuty** wot 28 mk. (Pjelzowe garnitury we wschěch kožuchowych druzinach.) ☞ **Tkhorjowe, mordarjowe** a **sajecze kóžki** so po najwyschschich placźisnach kupuja.

Sprawna serbska **holczka,** kotraž ma tež luboscź k dźěcźom, so k nowemu lětu do jeneho schulskeho domu njedaloko Budyschina pyta. Wscho dalsche we wudaw. Serb. Now.

Dźěłaczerjo

k sběranju běrnow so na knježi dwór w **Jannom** pytaja.

Pjekař **Eduard Wolf,** prjedy we Wulkej Dubrawje, je mi wschě swoje wuwostanki pschepodał.

Duž s tutym wschitkich jeho dołžnikow napominam, so bychu swój dołh hacž do 30. t. m., je-li so nochzedźa wobskorženi bycź, mi sapłacźili.

K pschedpołoženju zeržije sym hotowy.

Knježi młyn w Delnjej Hórzy, 4. oktobra 1881. **A. Schuba.**

Wustojny skótny hospodař (wowczeř) a konjazy wotroczk so do słužby pytataj na ryczeřkublo w Lichanju pola Hucźiny.

Dźak.

Swjedźeńskemu wubjerkej Bjesady a **serbskeho studentstwa** za sprócniwe přihotowanja a krasne wuwjedźenje **wurjadneho počesćowanja,** kk. wjednikej spěwa, spěwarjam a spěwarkam, pěsnjerjomaj prologa a přispěwow, cyłemu Lumirej, hrajerjam a hrajerkam dźiwadła, kaž wšitkim, kotřiž su swjedźeń 4. t. m. ze swojej přitomnosću porjenšili, praju tež tudy **najwutrobniši dźak.**

M. Hórnik, redaktor.

Cżežne wopomnjenje

njebo

Jana Wicźasa w Sslónkezach,

pschedsydu

serbskeho evang.-lutherskeho mišionskeho towarstwa w Dźiwocźizach.

Spi nětk derje, pschedsyda
Mišionskoh' towarstwa,
Kiž we Dźiwocźizach my
Nětdy sakožili smy.
Haj, spi derje, Wicźaso,
Ty sy sahe dźěli so
Wot nas, twojich towarschow,
A sy dom do njebja schoł.
Hdyž tež twoje žiwjenje
Hacž najdlěžsche njeběsche,
Dha wschak we nim wschitke dny
Bohu Knjesej swjecźił sy.
Ty cżaš twojoh' žiwjenja,
Sprawna duscha pobožna,
Hacž na twoje stare dny
S khoroscźu so bědźił sy.
Twoje braschne cżěło tu
Ssy kaž drastu wobcżežnu
W swojej smjercźi wuslekł so,
O kak cźi nětk derje jo.
Nětk te cżěło braschniwe
Cźische w rowje wotpocżnje,
Dusch pak je we njebju
Tam pschi swojim sbóžniku.
Haj, nětk tebi derje je,
Prjecź su wschitke bolosce;
Twoja duscha wschitko ma,
Schtož je hdy sej žadała.
Kak su cże we njebju tam
Stary wócźez Abraham,
Isaak, Jakub a tež cźi
Stari snacźi witali.
Schtyrjoch naschich pschedsydow
We njebju sy nadeschoł,
Heinu, Dejku, Schlenkarja
A toh' luboh' Holana.
Haj, mój wěrybratsje ty,
Ty nětk na wschěm dobył sy,
Ssy po' swojoh' sbóžnika,
Wjazy duscha njeżada.
Bjes tym so tu hischcże my
Na swěcże so bědźimy,
Hladamy se žadoscźu
Horje k njebju sa tobu.
Ach, kak rady budźich ja,
Sprawna duscha pobožna,
Junkrócź tebje wopytał
A h'schcże s tobu porěcźał.
Bóh pak s tobu wo prawdźe
Jara prjecź tu khwatasche,
Duž ja wjaz' na swěcże tu
S tobu rěcźeć njebudu.
Junu horkach we njebju,
Hdyž ja pschidu sa tobu,
Hdyž Bóh tež mje hřeschnika
S hnady wosmje do njebja:
Dha tam chcemy w hromadźe
Boha khwalicź wjeżele
Tež sa khiž a cźerpjenje,
Kiž tež ja mam na swěcże.
Tež ja, kaž ty, pschecźelo!
S khoroscźu mam bědźicź so,
Kotraž wschak hacž najbóle
Wobcżežna we nozy je.
Bóh daj, so ja scźerpliwje,
Hdyž tak Boża wola je,
Bych swój khiž tež noženył tu,
Lěpje budźe we njebju.
Tak spi derje, Wicźaso,
Luby khižja noscherjo,
Hacž cże Bóh b'dźe sawołacź,
S hnady wěcźnu sbóžnosć dacź.

W mjenje serbskeho evang.-lutherskeho mišionskeho towarstwa w Dźiwocźizach

Pětr Mónk.

(K temu cźišku jena woženbita pschiloha.)

Wosebita pschiłoha k czišku 41 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 8. oktobra 1881.

Wuswolerjam do khěžorstwoweho sejma
w tsečim sakskim wólbnym wokrjesu,
w Budyskim, Kamjeńskim, Biskopskim a Polčniskim wokrjesu.

Dotalny sastupjer tsečeho wólbneho wokrjesa

knjes ryčerkubler
Theodor Reich
nad Bělu pola Kamjeńza

je so sa pschiječe swojeho sasowuswolenja swólniwy wuprajił.

Hižom na wjazy naschich khěžorstwowych sejmach je so knjes Reich sa swěrneho a horliweho sastupjerja konserwatiwneho smysłenja a konserwatiwneho skutkowanja wopokasował.

Se swědomliwej swěrnosču je tam stajnje sa lěpsche **ratarstwa, industrije, wikowanja, dźěłarstwa** a **rjemjesła** wustupował a sebi s tym też w dalschich stronach pschipósnače a dowěrjenje dobył.

Po swojej swěrnej konserwatiwnej mysli žada **swěrnosć pschečiwo khěžorej a khěžorstwu** a **swěrnosć pschečiwo naschemu kralej a naschemu sakskemu wótznemu krajej** jako taj stołpał, na kotrymajž nasche statne a krajne sboże wotpočuje, a kaž chze **němsku wojersku móz** wobarnowanu widźić, tak je pak też pschečiwo wschemu powyschenju dawkow na wojerstwo.

Nětko kaž prjedy je knjes Reich pschečiwnik **tobakowcho monopola.** Schkódnu **wikowarsku swobodu,** kotraž je tak wjele njesboža na nasche kraje pschinjesła, wón s wutrobu hidźi a dźerži wjele bóle sa sprawne a nusne, so so krajne ratarstwo a rjemjesło dźěłarstwo psched schkódnej wukrajnej konkurrenzu s někajkim złom wobarnujetej.

Wón dźerži sa zyle sdobne a nusne, so so dale pschepytaju a porjedźa **dźěłarske** a **ratarske** sakonje, kaž też wosebje te sakonje, kotrež su **wschě mjesy pschečahowanja** a **sasydlenja** saniczite a pschisłuschnosć gmejnskeho podpjeranja na krótki pschebytk swjasane; w prěnjschim nastupanju chze teho dla też dale na to skutkowacz, so by so **rjemjesnistwo w němskim khěžorstwje** psches dalsche srjadowanje należnosczow sa wuczomnych, sa towarischow a sa rjemjesniske jednoty posběhnyło a rossylniło.

Kaž je jeho skutkowanje na smutskomny měr složene, tak wón s nadźiju a se žadanjom steji sa **sjednanjom** bjes **statom** a **zyrkwju** a wopokasuje wobydlerstwu nascheho wokrjesa, **bjes rosdźěla wěruwusnaežow, Němzam** a **Serbam** a jich należnosczam jenak czopku wutrobu.

Teho dla podpisani

knjesa ryčerkublerja Theodora Reicha
nad Bělu pola Kamjeńza

sa

sapósłanza do khěžorstwoweho sejma
w tsečim wólbnym wokrjesu

wuswola a prosscha, so bychu drusy, kiž su s nami jeneje mysle, też tak činili a jeho sa sapósłanza nascheho wólbneho wokrjesa wuswolili.

Warnolczizy pola Wjeleczina: G. E. May, gm. pr. s Prosch, ryczerkubler. **Boschezy:** E. Wjela, gm. pr. **Budyschin:** F. Hellmuth Bleyl, filkirubarski mischtr. Korla F. Bodinus, privatier. Bartko, pschekupz. P. Deckart, wuczer. Hellmuth Drosscha, twarski mischtr. R. Dürbeck, wuczer. F. R. Engelmann, schewski mischtr. Emil Flegel, kózkar. N. Gall, wosotwarz. E. Grützner, fabrikski wobsedźer. Grüllich, seminarski wyschschi wuczer. C. A. C. Hofer, schewski mischtr. M. Hornig, farar. Jakob, rěcznik. Wylem Jockusch, ratar. Prof. Dr. Kreußler, rektor. A. Klingst, pschedsyda pjekarskeje jednoty. Reinhard Leuner, sedlarski mischtr. E. T. Lehmann, tyscherski mischtr. Löhr, měschczanosta. Gustav Lotze, czěsliski mischtr. Julius Mehl, powjasar. E. M. Monse, knihiczischczer. Julius Mattheis, pschekupz. Meusel, wyschschi hamtski sudnik. G. Reinh. Naumann, schtrympar. R. Pfeiffer, ajchowanski a draschlerski mischtr. C. Ad. Peschke II., kowarski mischtr. Hendrich Preu, direktar. Adolf Rachlitz, klampnarski mischtr. Rudolph Reinhardt, fabrikski wobsedźer. Ed. Roesky, fabrikski direktar. Albin Schirmer, pschekupz. Ad. Seydler, twarski mischtr. J. G. Schneckenberg, jerchar. A. Schückel, schewski mischtr. Schmidt, seminarski wyschschi wuczer a pschedsyda rjemjesniskeho towarstwa.

Seehaußen, krajny syndikus. Rěčnik Seyfert, konsistorialny assešor. Schönherr, gymnasialny wyschschi wuczeŕ. Tajny radźiczel se Salza. O. Tauer, wyschschi wuczeŕ. Wlochatz, schulski direktaŕ. Franz Wölfer, pschekupz. Dr. Wiesand, krajny šudniski direktaŕ. Wetzka, diakonuš. August Kschižan, rataŕ. **Belmsdorf:** Wemme, gm. pr. B. Päßler, šejmski sapóšlanz. **Brěsow:** Heiber, ryczeŕkubleŕ. **Biskopizy:** Sinz, měschczanosta. Manitius, hamtski šudnik. Bohumił Born, schewski mischtr a měschczanski wukasanz. Emil Böhmer, pschekupz. Bjedrich Döring, horńczerski mischtr a měschczanski wukasanz. Richard Engelmann, fabrikski direktor a pschedšyda rjemješlniskeho towarstwa. Emil Fürstenau, approb. lěkaŕ. Ota Gigas, koprnikski mischtr. Louis Großmann-Herrmann, šukelúski fabrikant. E. Großmann-Herrmann, prem.-lieutenant reserwy a šuk. fabrikant. August Grohmann, kóžkarski mischtr. Gustav Händler, partikulier. Adolf Heinš, šukelúski fabrikant. Ernst Heinš, šukelúski fabrikant. Dr. Höcker, hamtski rěčnik. Kletzsch, měschczanski radźiczel. Korla Krug, wikowaŕ wurěsnych tworow. Küchler, hamtski šudnik. Fischer, póstski direktaŕ b. šk. Berger, měschczanski radź. a stawnik. F. W. Kind, měschczanski radźiczel. Robert Kind, schewski mischtr. Korla Lehmann, jastwowy inspektaŕ b. šk., pschedšyda wojerskeho towarstwa. G. Langbein, pschekupz. Hendrich Lehmann, draschlerski mischtr. Robert Löhnert, želesowy wikowaŕ. Klemens Löhnert, pschekupz. Ad. Richter, barbjeŕ a měschczanski wukasanz. August Schmidt, horńczerski mischtr. Korla Schmidt, wikowaŕ galanterijowych tworow. Fr. Sporschuch, restawrateur. H. Schneider, dawkowy běrka. Adolf Täubrich, wikowaŕ produktow, měschczanski wukasanz a městopschedšyda rjemješlniskeho towarstwa. C. Wittig, dwórnischczowy inspektaŕ. B. Walther, czašnikaŕ. **Brěsow:** Glätta, gm. pr. **Bolborzy:** Seyffarth, ryczeŕkubleŕ. **Boranezy:** Gießner, ryczeŕkubleŕ. **Czěski Bollung:** J. G. Garten, gm. pr. **Bretnig:** E. Hartmann, gm. pr. Bohušlaw Gäbler, fabrikant. A. Schöne, fabrikant. Leb. Petzold, fabrikant. Gotthold Petzold, rentier. G. A. Petzold, fabrikant. **Brěsyna:** Handrik, gm. pr. **Bórk:** Muczera, gm. pr. **Borchowy:** König, gm. pr. **Chanezy:** Lahoda, gm. pr. **Darin:** ſ Zenker, ryczeŕkubleŕ. **Demizy:** Rätza, gm. pr. J. P. Harnapp, restawrateur. **Dobruscha:** J. Wagner, gm. pr. **Dobroschizy:** Měrsch, gm. pr. **Debischkow:** se Sahr, ryczeŕkubleŕ. **Debšezy ſ Lejnom:** J. Freischlag, gm. pr. **Delany:** Handrij Nuczan, gm. pr. **Halschtrow:** Schurig, měschczanosta. Bewiloqua, měschczanski radźiczel. Zillich, měschczanski wukasanz. **Frankenthal:** Preusche, gm. pr. Korla Aug. Grohmann, kubleŕ. **Friedersdorf ſ Thiemendorfom:** A. Seifert, gm. pr. G. Seifert, wješny rychtaŕ. **Geißmannsdorf:** Thunig, gm. pr. **Hlina:** P. Kral, gm. pr. Schwauß, ryczeŕkubleŕski najeńk. **Hnaschezy:** E. Wustmann, gm. pr. **Hodźij:** Imisch, faraŕ. **Goldbach:** J. G. Caspar, gm. pr. C. G. Hörnig, hamtski krajny šudnik. **Bulki Bošyk** M. dź.: König, gm. pr. **Großnaundorf:** C. A. Brückner, gm. pr. **Großröhrsdorf:** C. Schöne, gm. pr. C. G. Großmann, fabrikant. G. B. Schöne, fabrikant. Bjedrich Seidel, wješny rychtaŕ. **Hrubocźizy:** A. Pjech, gm. pr. **Hauswalde:** R. Körner, gm. pr. Bohuwěr Grundmann, gm. starschi. E. König, gm. starschi. **Harthau:** Richter, gm. pr. Böttcher, gm. starschi. **Jeńkezy:** Duczman, gm. pr. **Jeschizy:** Ehrt, šwob. kubleŕ. **Jělza:** Möbius, ryczeŕkubleŕ-najeńk. **Kleindittmannsdorf:** Schäfer, gm. pr. A. M. Döbel, wješny rychtaŕ. **Maly Wjelkow** (kolonija): Büttner, gm. pr. **Klukſch:** Börner, ryczeŕkubleŕ. **Rakezy:** Zimmermann, gm. pr. **Kubschizy:** Wjela, gm. pr. **Kumschizy:** Guda, gm. pr. **Lichań:** Demuth, ryczeŕkubleŕ. **Lutyjezy:** Hermann, gm. pr. **Lichtenberg:** E. Leipold, gm. pr. **Léton:** Schpotka, gm. pr. **Lahow:** G. Leschawa, gm. pr. Höckner, ryczeŕkubleŕ. **Lutobcź:** šw. kn. Uckermann, ryczeŕkubleŕ. **Maleschezy:** Güntz, ryczeŕkubleŕ-najeńk. **Měrkow:** P. Měscheŕ, gm. pr. **Mjeschizy:** Rychtaŕ, gm. pr. **Mittelbach:** A. Mager, gm. pr. **Nadźanezy:** Falke, ryczeŕkubleŕ. **Nowa Wješ** nad Sprewju: J. Nowak, gm. pr. Pfannenstiel, ryczeŕkubleŕ a pschedšyda wokrješneho towarstwa. **Njeswaczidło:** Hrabja Franz ſ Peralta Renaud Riesch. **Nowa Ssmilna:** Gnawk, gm. pr. **Delnja Kina:** Hetzer, ryczeŕkubleŕ. **Niederlichtenau:** G. Luntze, gm. pr. **Delnja Jasońa:** G. Heinrich, gm. pr. Korla Lehmann, gm. starschi. E. Berthold, fabrikski wobšedźeŕ. Korla Berthold, fabrikski wobšedźeŕ. C. G. Reitz, fabrikant. C. F. E. Lehmann. **Delni Póškow:** H. Lehmann, gm. pr. **Niedersteina:** W. Günther, gm. pr. G. Guhr, gm. starschi. **Delni Hunjow:** P. Fröda, gm. pr. **Hněwšezy:** H. Jokusch, gm. pr. **Aukniźy ſ Kopschinom a Prawoczizami:** Wawrik, gm. pr. **Oberlichtenau:** C. Platzmann, ryczeŕkubleŕ a major b. šk. F. W. Jenichen, gm. pr. **Hornja Jasońa:** šw. k. ſ Oppen-Huldenberg, ryczeŕkubleŕ. A. Ehrig, ryczeŕkubleŕ-najeńk. F. T. Schossig, gm. pr. A. Richter, gm pr. E. Wobst, gm. starschi. Eckhold, fabrikski wobšedźeŕ. **Horni Póškow:** H. Kühne, gm. pr. **Horni Hunjow:** Trautmann, ryczeŕkubleŕ. **Hownjow:** Lehmann, ryczeŕkubleŕ. **Ohorn:** A. Horn, gm. pr. H. Menzel, pschekupz. **Ossek:** Wehner, gm. pr. **Wóšlink:** Wanak, faraŕ. **Splósk:** Bebrach, gm. pr. **Banezy a Wutolczizy:** Tr. Jursch, gm. pr. **Plušnikezy:** Scheffel, gm. pr. **Poczaplizy:** K. Lehmann, gm. pr. **Polczniza:** ſ Posern, komornik. Dr. Krenckel, hamtski šudnik. Schubert, měschczanosta. A. Hauffe, měschczanski radźiczel. A. Hempel, měschczanski radźiczel. A. Brückner, pschekupz. E. Schneider, krawski mischtr. R. Kuring, měschczanski wukasanz a pschekupz. H. Mütze senior, měschczanski radźiczel b. šk. H. Mütze jun., fabrikant. R. Messerschmidt, posamentier. L. Resch, měschczanski wukaš. H. Sperling, měschczanski wukaš. H. Wiese, twarz. **Polczniza** M. dź.: C. Weitzmann, wješny rychtaŕ. H. Brückner, gm. st. **Porschizy:** Handrij Domschka, gm. pr. **Rachlow:** P. Dejka, gm. pr. **Rammenau:** Fichta, gm. pr. J. F. Hartmann, kubleŕ. Mor. Hanewald, wobšedźeŕ herbšk. grychty. Ernst Heinrich, kubleŕ. **Raschow:** Měto, gm. pr. **Sréschin:** Schkleńczeŕ, gm. pr. **Ringenhain:** A. Thomas, gm. pr. **Czerwjene Noškizy:** P. Stein, ryczeŕkubleŕ-najeńk. A. Schmuck, gm. pr. **Ssmilna:** C. A. Lehmann, gm. pr. O. A. Schmatz, ryczeŕkubleŕ. **Ssolschezy:** J. Zur, gm. pr. **Zidow:** Pjetrasch, gm. pr. Valten, khěžeŕ. **Spital p. Kamjenza:** Rehmus, gm. pr. **Spytezy:** C. Rätza, gm. pr. Króstak, wješny rychtaŕ. Kozor, kubleŕ. **Stachow:** Schreiber, gm. pr. **Sczijezy:** Rychtaŕ, gm. pr. J. O. Th. Wittig, kubleŕ. **Scheschow:** J. Michałk, gm. pr. **Tšelany:** Biesold, gm. pr. **Taschendorf:** G. Jordan, gm. pr. **Czemjerzy:** Mlynk, gm. pr. **Trjechow:** A. Steglich, gm. pr. **Trupin:** A. Hartstein, gm. pr. **Wadezy:** J. Klóš, gm. pr. **Wuhanczizy:** Gnawk, gm. pr. **Wutolczizy:** Dr. Herrmann, ryczeŕkubleŕ. **Weißbach:** F. Mager, wiczežny rychtaŕ. F. A. Gräfe, gm. pr. **Wujezk:** Walde, wyschschi hajnik. Schokta, gm. pr.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 42. **Sobotu 15. oktobra 1881.** **Lětnik 40.**

Dobrowólne pschesadźowanje.

Na poruczenje herbow njebo kublerja **Jana Lodneho** w **Jatschobju** ma so k jeho sawostajeństwu skuschaze **kubło** No. 25/3 palneho katastra a fol. 3 leżomnostnych a hypothekskich knihow sa tutu wjeß, areal wot 41 hektarow 33,27 arow (= 74 akrow 205 2/3 □prutow) wopschijaze, s 507,75 dawkskimi jenoscźemi napołożene a njedźiwajo dawkow a wobcźeżenjow, na nim leżazych, wot wjeßnych grychtow na

30,988 mk. 60 np.

taksirowane,

21. oktobra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

na městnje samym w Jatschobju dobrowólnje na pschesadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wuwěschtki, na tudomnym sudnistwje a w jatschobjanskej korczmje wupowěßnjene, wopißanje leżownoscźe a pschesadźowanske wuměnjenja wopschijaze, so na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu so na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje na Lodnyjez burskim kuble sešli, swoju płacźenja kmanoscź dopokasali a dalsche wotczakali.

S dobom so k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma so **póndźelu po** pschesadźowanskej termiji, **24. oktobra t. l.**, dopołdnja wot 9 hodźin, k Lodnyjez sawostajeństwu skuschazy žiwy a morwy inventar, kaž tež wschě žně, teho runja w sawostanskim domje sa hnydom hotowe pjenjesy psches wjeßne grychty w Jatschobju na pschesadźowanje pschedawacź, a so je sapiß tychle wězow w spomnjenej korczmje wupowěßnjeny.

W Budyschinje, 30. septembra 1881.

Kralowski sudniski hamt.
Meusel. Trbr.

Pjerschczeń we wrónjazym hnězdźe.

W hłubokim hórskim dole na mjesach Morawy a Schlesynskeje leži czicha wjeska Selenizy. Pódla na horje steji hród hrabje, kotremuž wjeska skuscha. Tu běsche psched něhdźe 60 lětami wudowa Halecźekowa se swojim synom Josefom žiwa. Jejny muž běsche pschi schtomypuschczenju nahle žiwjenje shubił, jako běsche hólczej lědma 10 lět stary. Žona pschińdźe po smjerczi swojeho mandźelskeho do cźežkeje nusy, kotraž so hischcźe powjetschi, jako wboha wudowa straschnje skhori a jej žane lěkarstwo pomhacź nochzyschce, tak so s koža wjazy stanycź njemóžesche. Duž žadyn dźiw njebě, so do jejneje khěžki najwjetscha khudoba sacźeže. Jejna jeniczka cźłowska pomoz a wjeßekoscź běsche jejny syn Josef. To běsche kraßny hólczej, kotryž derje schtwórtu kasnju snajesche a tež teho dla wscho, schtož móžesche swojej lubej macźeri na woczomaj wothladacź, cźinjesche a jej s dźěcźazej luboscźu skužesche. Wón kosu dejesche a pschinoschesche macźeri mlóko. Wón běrny warjesche, kotrež běsche s pomozu suzodow nasadźał a dom khował a wobstarasche hospodarstwo, tak derje hacź wón to samóža. Pola suzodźinki bě wón pschasczź a schicź nawuknył, tak so móžesche sebi swoju khuduschku drastu sam płatacź a w porjedźe dźerżecź. W lěcźe wón pola jeneho bura wo wßy kruwy a wowzy pasyschce, sa cźož pak jenož nisku msdu dostawasche. Pschi pastwje wón pilnje krywy pleczesche a w nasymje wón jahodki sběrasche, sa kotrež w měscźe něktory rjany pjenjes warbowasche. Tak so wón na kóžde waschnje prózowasche, so by swoju khoru macź podpjerał a sebi jejnu spokojnoscź sasłużił.

Hižom w najmłódschich lětach běsche Josef khróbły a wjertliwy hólczej. Wón po najnahlischich skałach a scźěnach horje a dele łażesche, so by truskalzy, tam roscźaze, wotschcźipał a je macźeri donjesł. W nasymje wón s dźiwich sadowych schtomow někotry korbik płodow domoj pschinjesy. Duž so tež druhdy hrabjowym hajnik na njeho wobrocźi, hdyž mějesche hnězdo rubjeżneho ptaka wuběracź abo hdyž dyrbjesche druhi nadawk na straschnym měscźe wuwjescź. Josef so wschemu rad trjebacź da a cźinjesche wscho k spokojnoscźi hajnika. A tón jemu cźasto sa tajku swólniwoscź někotre pjenjezki dari a jemu wysche teho dowoli, w knjezich lěsach suche drjewo sběracź a hromadźicź.

Na hrodźe běchu dołhi cźaß skludnu wrónu měli, kotraž bě hrabjowym dźěcźom wjele żorta cźiniła. Ptak wumrje, a dźěcźi běchu dla jeho shubjenja jara srudźene. Duž hrabja hajnikej pschikasa, so ma saso młodu wrónu wobstaracź, a jemu sa to dobre myto slubi. Nětko běsche na zyrkwinskim tórmje wrónjaze hnězdo, jeniczke w zykej wokolnoscźi. Hajnik so nascheho Josefa woprascha, hacź sebi swěri tam horje slěscź a młode wuběracź. So chze jemu sa to rjany swětły schěßnak daricź. Hólczej chzyschce sebi pjenjesy rad sasłużicź, kotrež bychu jeho macźeri k wulkej pomozy w jejnej nusy byłe. Wón teho dla s hajnikom na tórm dźěsche, so by sebi wěz bliže wobhladał. Wyßoko horka wysche tórmowych woknow běsche wrónjaze hnězdo w murjowej dźěrje. Młode ptaczki běchu słyschecź haj samo widźecź, hdyž hłowy s hnězda nacźahowachu. Josef dołho na hnězdo hladasche a praji skónczńje: „Wěz póńdźe, je-li so prawje sapocźnjemy. Tam horka pódla hnězda a to něschto wysche njeho je żelesna hoka pschibita. Je-li mamy schtryka, bychmy ju s wokom doscźahnycź móhli a potom druhi kónz tu w tórmje pschiwjasali. Je-li jón potom podwojimy, bych zyle derje po nim horje lěscź móhł. Ale straschne pschezo wostanje a ja njewěm hacź so mi radźi. Pschede wschěm dyrbju so najprjedy swoju macź praschecź, hacź smém to cźinicź.“

Pschi tym hólczez wosta, tak jara hacz chzyschе to jemu tez hajnik wurěczecz. Hajnik ßo wotßali, so by po schtryk schoł, Josef pak k ßwojej maczeri khwataschе. Wboha žona najprjedy w straschnej jěsbje niczo wjedžecz nochzyschе. Wona praji: „My bychmy schěßnak jara derje trjebacz móhli, tola sa to ty ßwoje žiwjenje strachej wustajicz njeßměsch. Bóh móže nam tez na druhe waschnje wschědny khlěb wobstaracz.“

„Ale macžě, hdyž chze je nam runje na tajke waschnje dacz?“ ßo Josef wopraschа a potom pschistaji: „mi ßo psched woczomaj niz najmjenje njewjercži, byrnjez bych na najwyschschе salěsk. Ja njebudu padnycz, hdyž jenož hoka džerži, a tu chzemy na tórmje derje doscz pschepytacz, prjedy hacz horje poléšu.“

Macz ßo dokhi czaß komdžeschе, do straschneho pschedewsacza swolicz. Tola ßlubjeny schěßnak běschе sa nju w jejnej nusy wulke wabidło. Pschedstajenja a próstwy jejneho ßyna skónczinje wschu bojoscz rosschěrjachu. Duž wona na poßled praji: „Dha dži w Božim mjenje. Ale budz prawje kedžbliwy, luby Josefo!“

Josef ßo nětko s hajnikom na zyrwinski tórm poda. Schtryk bu podwojeny a na jeho kónzu woko swjasane, kotrez na želesnu hoku wyschе hněsda powjeßnychu. Hajnik a hólczez nětko se wschěmi mozami sa schtrykom czahaschtaj, so byschtaj widžakoj, hacz hoka tez džerži. Wona ßo niz kuska njepuschczeschе, ale twjerdže w muri ßedžeschе. Wobaj kónzaj buschtaj w tórmje sa hrjady pschiwjasanaj. A nětko Josef s lohka a khróble won lěsyschе a horje k wrónjazemu hněsdu. Wón sbožownje horje pschińdže a namaka w nim dweju młodeju, skoro wurosczeneju ptaczkow, wón jeju rucže do toschе tyknje, kotruž běschе ßebi wokoło žiwota swjasak. Tak daloko běschе ßo wscho derje schlachczіko. Jako pak ßo nětko hólczez saßo dele ßuwaschе a hischcze ras k hněsdej horje pohlada, pytny wón se strachom, so ßo želesna hoka pocza shibowacz a ßo daloko dele czehnje. Wbohi hólz wschón wobłědnje, wón pak myßle njeshubi, ale ßo tak rucže hacz mózno po powjasu dele puschczi. Hajnik běschе teho runja saczuk, so ßo schtryk khlusta a hoka ßo roscżahuje. Duž wón ruzy daloko a wyßoko wutyknje, so by hólza khětsje shrabnył a to ßo jemu tez sbožownje radži. Wón jeho kedžbliwje do tórma nuts sczeže a snim tez powjas, sa kotrehož wokom hoka, psches ßylne satorhnjenje s murje wudrěna, wißasche. „Bohu dżakowano, so je ßo hischcze wscho tak derje skónczіko!“ sawoła nastróżany muž. Josef nětko ßwoju toschu wotczini. Jena młoda wróna bě ßo, jako bě hajnik hólza shrabnył, satkóczіła; druha pak bě hischcze żiwa a wscha wjeßeła. Josef dosta ßwój schěßnak a běžeschе s nim juskajo k maczeri, so by jej pjenjes pschinjeßł a jej sbožowne dokonjenje straschneho pschedewsacza rospowjedał.

Khora žona ßo wutrobnje wjeßeleschе, so ßwojeho ßyna stroweho a czerstweho saßo wuhlada a wot njeho schěßnak dosta. Ale kak ßo wona nastróża, jako shoni, w kajkim wulkim straschе je jejne džěczo było! „Bohu budž dżak a khwalba“, wona sawoła, so je tebje wón hnadnje wobarnował a schkitował, kaž ßym jeho wo to prjedy nutrnje proßyła. Ale nětko mi pak Josefo ßlub, so ßo ženje wjazy do tajkeho abo podobneho straha njepodasch, pschetož Boha njeßměmy spytowacz. Hólczez ßlubi, schtož macz w tymle wokomiku wot njeho žadaschе a je potom sa zyłe žiwjenje ßwoje ßłowo ßwěru džerżał.

Bjes tym so tak bjes ßobu rěczeschtaj, wucżeże Josef se saka kulojtu, ßwětku wěz a ju ßwojej maczeri se ßłowami pokasa: „Hlaj macžě, schto ßym we wrónjazym hněsdže namakał. Ja njewěm, schto to je, tola ßebi myßlach, so je pschezo ßobuwsacza hódne.“ Jako bě macz kulojtu wěz do rukow wsaka, wobłědnje a nastróži ßo wona skoro hischcze bóle, dyžli pschi prjedawschim powjedanju wo ßmjertnym straschе, w kotrymž bě jejny ßyn pobył. Wona móżeschе ßo lědma saßo shrabacz. Skónczinje wona ßwojej ruzy k njebju posběhnywschi praj: „Bohu budž wěczny dżak, so je wón tez potajnu wěz na ßwětko wjedł a nasche mjeno psched ludžimi saßo do cześcze pschinjeßł.“

Josef njemóżeschе wopschijecz, schto jeho macz tak hłuboko hnujeschе, a czakaschе se žadosczu na rosjaßnjenje. Po khwili wona praji: „Mój ßyno, schtož ßy ty tam horka we wrónjazym hněsdže s Božej pomozu namakał, je skoty pjerschczeń s dwěmaj drohimaj kamjenomaj, kotrejž ßo hischcze na wulke sboże wukamakej njejstaj. Dženßa wjeczor dyrbisch jón wucżischczicz, doniž ßo kaž něhdy njeshyboli a jutsje rano donjeß jón knjesej hrabi, tola jenož do jeho ßamßneje ruki jón wotedaj. Tak dołho psched kožhym człowjekom wo tej wězy mjelcz. Wě hižom hajnik něschto wo namakanju?“

„Ně!“ wotmolwi Josef; „najprjedy běch nastróżeny, so ßebi na to njepomyßlich, a posdžischo njemějach prózy hódne, so bych jemu to pokasał. Ja ßebi myßlach, so mje wußměschi, so ßym tajku maliczkosczu nuts tyknył a ßobu wsał.“

„Tutón pjerschczeń“, macz dale rěczeschе, „je na naschu ßwójbu wjele hańby a hubjenstwa pschinjeßł. Ssnadz ßy hižom ßam wo tym něschto ßkyschał.“

„Hólzy wo wßy“, praji Josef, „ßu mi czasto porokowali, so ßym s paduscheje ßwójby. Ja Tebi njejßym niczo wo tym spomnił, dokelž Tebje srudžicz nochzych. Ale to drje je, schtož Ty měnisch?“

„Haj, temu tak je“, wotmolwi macz, „ja chzu Tebi dženßa wjeczor wscho powjedacz.“ (Skónczenje pschichodnje.)

Wußudženja.

Khostanska komora 7. oktobra.

Dokelž běschе ßudnistwo džełaczerja Błažija w Khwaczizach podarmo namołwjało, so by ßwoje jastwowe khostanje wotßedźił, poda ßo 9. julija t. l. ßudniski ßłużobnik k njemu, so by jeho do jastwa dowjedł. Tola Błažij ßo pschecziwo jeho pschikasej spjeczeschе a nochzyschе ßobu do města hicz. Duž ßebi ßudniski ßłużobnik žandarma, runje wo wßy pschebywazeho, na pomoz wsa. Tola tez nětko ßo Błažij swólniwy njepokasa. Wón s rukomaj wokoło ßebje bijeschе, sepjeraschе ßo s nohomaj a czißny skónczinje žandarma na kschinju, dajeschе jeho sa schiju, rostorha jemu uniformu a chzyschе jemu teßak roskłamacz. S pomozu pschiwokanych ludži ßo radži, žandarma s Błažijowych rukow wumóz a jeho psched dalschim krjudowanjom wobarnowacz, na czož Błažij dobrowólnje se ßudniskim ßłużobnikom do města džěschе. Dla spjeczenja pschecziwo statnej wyschnosczi Błažija k schěsczměßacznemu jastwu wotßudżichu.

Džełaczerku E. Brüdermannowu w Rakezach, kotraž bě wobskorżena, so je 3. augusta murjerjej Skopej w Rakezach s jeho pola hachtl běrnow kranyła, sa njewinowatu spósnachu.

Kublerjej Horstej w Scheschowje běchu hižom wospjet běrny s jeho pola kranyli, duž ßo wón 3. augusta blisko pola w kerkach skhowa, so by pakosczakow popadnył. Dołho njetrajeschе a wón wuhlada, kak Madlena Rostokowa s Hory po puczu pschińdže a, ßo pschi polu skhiliwschi, běrny won torhaschе. Horst ßo do njeje da a ju pschimny. Wona dosta dżeń jastwa.

Skórżba wotroczka Rychtarja w Prawoczizach pschecziwo kublerjej Reinholdej Strieglerej w Prěczezach dla czeschczranjenja bu na žadanje skórżbnika sběhnjena.

Schewski wucžobnik F. A. Randig se Žornoßyk pschińdže w juniju t. l. k wumjeńkarjej Ssworje tam a spyta wot njeho 6 mk. wuklukacź, wudawajo, so jeho nan nusnje pjenjesy trjeba a so je teho dla jeho tu póßłał. Ssworа pak hólzej prawje njewěrjesche a tak ßo jebańka njeradźi. Dale krany Randig 11. julija dźěłaczerjej Prostej w Žornoßykach w komorje s jeneho kaschczika 6 mk. Dźiwajo na młodosć wobskorźeneho bu wón jenoż k wóßom dnjam jastwa wotßudźeny.

Dźěłaczeŕ Jan Michałk s Mnischońza ma 6 mk. khostanja płaczicź abo dwaj dnjej arresta wotßedźicź, dokelž je wón 4. junija t. l., jako s wosyczkom na pucžu s Hornjeje Hórki do Debßez jědźesche, žonu Michała Krügera w Mnischońzu, kotraž teho runja s wosyczkom pschijědźo jemu po jeho sdaczu derje dosć s pucža njeńdźesche, dwójzy na semju czißnył a ju pschi tym na hłowje, rukomaj a nohomaj sranił. Wobskorźeny dosta jenoż teho dla tak niske pokhostanje, dokelž běsche Krügerowa pschi wurěczowanju s nim na njeho někotre kschiwducžinjaze ßłowa wołała.

18lětny, hacž dotal njekhostany rěsniski wotroczk J. R. Weickert s Bukez ßo 23. haprleje t. l., jako běsche hischcże pola hoscźeńzarja a rěsnika Heimricha tam sa wucžobnika, w ßußodstwje do dźěłaŕnje rjemjenjerja Schreitera dobywasche a tam pjenježnu móscheń, 3 mk. hódnu, wotewsa. Teho runja bě ßo Weickert napschecźo ßwojemu mischtrej njesprawny pokasał a jemu s najmjeńscha tsi krócź kołbaßy, zigarry a palenz kranył. Dla lohkeho a czężkeho paduchstwa, kaž też dla wotewsacźa zyroby bu Weickert k 3 měßazam a k 3 dnjam jastwa a k 9 dnjam arresta wotßudźeny.

Czichi pjatk t. l. pschińdže schulski hólczez Wacker s Wulkeho Dažina s někotrymi towaŕschami do brěsyny, kublerjomaj Mjerwje a Dubje ßłuschazeje. Se schwablczkami Wacker ßuche liscże, na semi leżaze, sapali, tola jeho towaŕschojo woheń rucže poteptachu. Hacž runje jeho psched dalschim tajkim njewuschnym paranjom warnowachu, sałoži Wacker tola w trawje pod brěsami woheń, hascheńje ßo njeradźi, a płómjenja ßo khwatajzy rosschěrjejo ßamo brěsy pschimnychu a na 18 mk. schkody naczinichu. Wobskorźeny dosta s dźiwanjom na jeho młode lěta jenoż tsi dny jastwa.

Dźěłaczeŕ J. Hoffmann s Khołmza pola Niskeje, kotryż je njedawno khostaŕnju (zuchthaus) wopuschcził, hdźež je dwě lěcże wotßedźał, k temu stejesche, so je 30. augusta do wobydlenja kublerja Skale w Kopschinje s woknom nuts saléśt a tam wschelaku zyrobu a jenu blachowu khanu kranył. Wospjetneho paduchstwa dla bu Hoffmann k 2 lětomaj 6 měßazam khostaŕnje a k 5lětnemu shubjenju czeßnych prawow wotßudźeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sakski kral Albert bě sańdźenu njedźelu s nowa do Radmora w Schtyrskej pschijěł, so by ßo s awstriskim khěžorom na kamsyczich hontwach wobdźělił. Wscho w hromadźe bu 69 swěrjatow satsélenych. Wot nich potséli awstriski khěžor 4 jelenje a 6 kamsykow, sakski kral 4 jelenje a 1 kamsyka, druha swěrina bu wot krónprynza Rudolfa a bajerskeho prynza Leopolda stsélena. 12. oktobra je ßo sakski kral do Wina wrócźił a ßo hischcże ßamßny dźeń na dompucź do Strehlena podał, hdźež je 13. oktobra w najlěpschej strowoscźi pschijěł.

— W tychle dnjach ßo w Lipsku pschecźiwo 15 sozialdemokratam, kotsiž ßu dla knježeŕstwoweje pscherady wobskorźeni, wußudźuje. Kaž skórźba praji, ßłuscheja wschitzy k Mostowej powróczańskej stronje, kotrejež wjedźiczeŕ Most w Londonje s czertowej njehańbicźiwoscźu sozialdemokratow k krawnemu gwałtej, mordaŕstwu a palenju namołwja. Wschitzy ßu wobskorźeni, so ßu ßo pschi skutkach, k revoluziji wabjazych a schczuwazych, s poknym wotmyßlenjom a snajomstwom wězy wobdźělili. Kajkeho smyßlenja wobskorźeni ßu, spósnawamy s teho, so běchu jědy a kißaliny pola nich namakane, k temu postajene, so bychu ßo s nimi nadpady na poliziśtow czinike. Schwablowu kißalinu chzychu woni wot sozialdemokratow woßebje hidźenemu polizajskemu radźicźelej dr. Rumpfej w Frankfurcże do wocžow kinycź a jeho tak woßlepicź; dźeń a městno, hdźež mějesche ßo czertowy plan do skutka stajicź, běschtaj hižom wucžinjenej, tola psches to, so wobskorźenych hischcże czaßa dosć sajachu, bu na wulke ßoże nadpad sadźěwany. Naschi sozialdemokratojo wo prawdźe lěpschi njeißu hacž nihiliśtojo w Ruskej a ßu na nich podobni, kaž jene jejo na druhe.

— Gambetta je pjecza sańdźeny tydźeń wjerćha Bismarka w Varzinje wopytał. Hižom wospjet běchmy czitali, so je Gambetta na pucźu do snateho Bismarkoweho hroda w Pomorskej, tola ßo tele powjesćże sa wumyßlene a njewěrne dźerżachu. Schto je wón s Bismarkom wuradźował, njeje nichtó shonił a s czężka něchtó wobhoni. Posdźischo je ßo Gambetta do Draždźan podał, hdźež młody człowjek, kotryż k njemu jara blisko steji a kotrehoż je Gambetta k nawuknjenju němskeje rěcże tam póßłał, pschebywa.

Poßlenje ludliczenje je pokasało, so ma Pruska nětko 27 millijonow 278,911 wobydlerjow. Mjes nimi je 17 millijonow 645,493 evangelskich, 9 millijonow 205,136 katholskich, 363,790 židow, 42,517 wschelakich druhich wěruwusnawarjow a 22,006 tajkich, kiž žaneje wěry njeißu. Schlesynska, do kotrejež provinzy pruska hornja Łužiza ßłuscha, ma 4 millijony 7925 wobydlerjow, mjes kotrymiž je 1 millijon 867,489 evangelskich, 2 millijonaj 82,038 katholskich, 52,682 židow, 3428 wschelakich druhich wěruwusnawarjow a 2228 tajkich, kiž žaneje wěry njeißu. Ligniske knježeŕstwo (regierungsbezirk Liegnitz), do kotrehoż też pruske Sserby ßłuscheja, ma 850,120 wobydlerjow, mjes nimi 677,903 evangelskich, 164,887 katholskich, 5158 židow, 1592 wschelakich druhich wěruwusnawarjow a 580 tajkich, kiž žaneje wěry njeißu.

Awstrija. Awstriski ministr swonkownych naležnoscźow s Haymerle je 10. oktobra, wot Božeje rucźki sajaty, njejabzy wumrjeł. S nim je knježeŕstwo jeneho s najlěpschich statnych mužow shubiło. Haymerli běsche ßo radźiło, sjenocźeństwo bjes Awstriju a Němskej wobtwjerdźicź a stejnischczo s napschecża Ruskeje polěpschicź. Jako sapółłanz w Romje wón wjedźesche, kak mějachu ßo zyrkwinske naležnoscże najlěpje sarjadowacź a doby ßebi powschitkomnu pschikhilnosć italskeho luda. Wo woßobje jeho naßlědnika ßo wschelazy mužojo mjenuja, nětczische wobstejnoscże najbóle na to pokasuja, so budże hrabja Andrassy, kotryż bě jeho prjednik, też jeho naßlědnik. — 13. oktobra ßo we wschitkich czěskich evangelskich woßadach 100lětny jubilej tolerantneho wukasa (edikta) ßwjecźesche. Na tymle dnju psched 100 lětami awstriski khěžor Josef II. evangelskim awgsburgskeho a reformirtskeho wěruwusnacża a grichiskim katholikam dowolnosć da, so ßmědźa gmejny sałożicź, modleŕnje a schule twaricź a duchownych a wucžerjow powołacź. Tola niz woprawdźita ßwoboda naboźiny (religije), jenoż czerpjenje bu dowolene. Modleŕnje njeßmědźachu žadyn zyrkwiny napohlad, po tajkim žane tórmy a swony, žane wjetsche wokna a žadyn sjawny wukhód na haßu měcź. Hakle pod nětczischim khěžorom Franzom Josefom w lěcże 1848 někotre wobmjesowanja spanychu, doniž skónczńje w lěcże 1861 evangelska zyrkej rune prawo s katholskej zyrkwju po wschej Awstriji dosta.

Franzowska. Franzowske lěkarske nowiny su w tychle dnjach někotre listy wot wojerskich lěkarjow wosjewike, s kotrychž shonimy, so je hnydom pschi sapoczatku tuniskeje wójny najwjetscha njeroda w lěkarskich a zyrobnych wězach knježika. Hischcze prjedy hacž wojazy mjesy pschekroczichu, njemějachu dosez khlěba. 8. meje běchu woni hižom w najwjetschej nusy. Schtyri dny s zyka niczo jěsez njedostachu. Hakle 13. meje jim kusk plěsniweho khlěba podachu. Tajki njeporjad bjes pschestacza hacž do 25. meje trajesche. Niz jena jenicžka běrna njebu póssana. Lěkarjo žaneho lěkarstwa dostacz njemóžachu, kotrež sa tyfusowych khorych nusnje trjebachu. Tyfuß bjes wojakami žalossnje sakhadzesche. Wot 2500 muži je 500 w spitalu pobyło a 80 wumrjeło. Wo kožach sa wbohich khorych žane rěcže njeběchu. Hdyž jenož bychu dosez nossydłow, czistych płachtow a krywow měli! Ale ně, khori dyrbjachu, swoblekani, kaž běchu, bjes płachty na semi ležecz. Tyfusowi khori, kotsiž běchu hižom 12 dnjow khori leželi, buchu na wóssłach wot jeneho hospitala do druheho sšani. Lěkarjo nochzychu tychle njesbožownych, kotsiž, bje wscheho krywa na nahi wóssłowy khribjet sadzeni, wěstej smjercži napscheczo dźěchu, wot sebje puschczicz. Woni pak krutu pschikasnju dostachu, so dyrbja khorym czahnycz dacz. Wbosy wojazy buchu na wóssły sesadzeni a posdźischo na zelesnizy do hospitalow sšani, kotrež na pok morwi doscżežechu. Někotsi su pjecza hižom po puczu wumrjeli. Na podomne waschnje so w listach dołhe rynki dale skorži. Wójnski minister je swěrne pschepytanje poruczik, so by so pokasało, hacž su hornje skórzby wumysslene abo wěrne. Na wojownischczu w Tunisu so sandżeny tydżeń žane bitwy měte njejsu. Město Tunis su Franzowsojo póndżelu rano bjes wscheje prózy wobsadzili.

Ze Serbow.

S Budyschina. (Skónczenje s czisła 41.) Sswjedżeń sam běsche w Lauez hótelu tudy a sapocza so wjeczor po ½8 hodź., po tym so bě knjes jubilar do sale sastupił a so na rjenje wobwěnzowany stoł srjedź swojeju lubeju sotrow posynył, se swjedżeńskej ouverturu, hratej wot Bjesadźineho hudźbneho direktarja knjesa tachantskeho wuczerja Krala. Na to slědowasche spěw: „Njepuschczmy nadźiju rjanu!“ wuwjedżeny wot Bjesadźineho pyschneho khora pod nawjedowanjom swojeho hudźbneho direktarja. Po tutym spěwje pschednoschowasche nowowuswoleny starschi „S. stud. mkod.“, k. cand. med. Rachel, s wulkej wustojnoscżu swjedżeński prolog, kiž bě wot prjedawscheho starscheho, cand. theol. Jakuba Barta, wubjernje derje spěsnjeny. Temu pschisankny so khorny spěw: „Rjana Lužiza“. Wobej spěwaj buschtaj jara derje pschednoschowanej a dozpischtaj mózne plazanje. — Po wjetschej pschestawzy scżěhowasche pschedstajenje noweje wjeselohry „Telegram“, kotruž bě k. Jak. Bart sa tutón swjedżeń pschihotował. Kruch sam je prawje sajimawy a hodżesche so s najmjenscha po napißmu najlěpje sa tutón swjedżeń; běsche tola k. jubilar se wschech kónzow swěta sbožopschejaze telegramy dostał: s Ruskeje, Pólskeje, Czěskeje, Awstriskeje, haj sameje Franzowskeje. Tola pschedstajenje krucha njebě lóhke, ale žadasche wjele prózy a wuknjenja se strony skutkowarjow. Dwě nadobnej serbskej knježnje a swěrni serbszy mkodźenzojo pak wuknjechu a wumuczowachu so pilnje, byrnjež běchu khětro posdźe pscheprosceni, a pschinjeseschi lubje rad woporu k czesczi serbskeho mjena a swojeho wysozy czesczeneho pschecżela a sobustawa pschewinychu wschě sadźěwki a njewoczakane njelubosnoscże a wuwjedżechu swoju wěz k wulkej radoscżi knjesa jubilara a k dospołnej spokojnoscżi czesczeneho posłuchańskwa. Najwjetschu khwalbu a powschitkowne pschipósnacże dozpischtaj knježnje pschedstajerzy Marki a Hany a niz mjenje pschedstajerjo Hewrjekarja a Mudraczka. A tež wschitzy drusy prózowachu so najkhwalobnischo, swoje czežke róle tak derje kaž mózno pschewjesczi. Po dźiwadle sapocza so w 10 hodź. swjedżeńska hoscżina. Wobdźělenje na hoscżinje bě tak bohate, so bě wulka sala nimale pokna. Wokoło jubilara běchu města sa jeho pschiwusnych a dobrych pschecżelow a srjedź sale sa skutkowarjow sakhowane. Pschi dobrej jědži a schwarnym winje a pschi wjeselych synkach wojerskeje kapały bu blidna sabawa bórsy prawje živa a radostna. Sskławow k czesczi knjesa jubilara wunjese so wjele. Jich rjad wotewri pschedsyda serbskeje Bjesady, k. dr. Muka, w mjenje swjedżeńskeho wubjerka; na to skławjesche starschi serbskeje studowazeje mkodoscże knjes cand. med. Rachel w mjenje wschěch swojich komilitonow knjesa jubilara, pschi czimž so jemu wot nich czesny wěnz na rjanym puzawku psches jenu knježnu pschepoda. Dale wunjese skławu na knjesa jubilara w mjenje jeho a swojich něhduschich sobustudentow k. farař Herman s Wotrowa a w mjenje jeho něhduschich wuczomzow w serbscżinje a skowjanscżinje k. farař Duczman s Radworja, w mjenje serbskeho burstwa, sa kotrež ma knjes jubilar stajnje staroscżiwu wutrobu, knjes kubleř Kokla-Lißak s Khróscżiz, w mjenje serbskeho hospodarstwa sasso k. farař Duczman, a pólsku skławu knjes direktař Roesky s Budyschina. Knjes jubilar so wulzy hnuty podźakowa sa wschě wopokasy luboscże a poczesczowanja w dołhej horliwej rěczi, w kotrejž pschede wschěm mkodych Sserbow proschesche, so bychu s nim dale sa czesne wobstacże Sserbowstwa swěrnje skutkowali a sa jednotu mjes wschěmi Sserbami wojowali a wunjese skóncznje skławu na dalsche czesne wobstacże nascheho lubeho Sserbowstwa. Temu pschisankny so skławy k. kapłana Nowaka na skutkowarjow pschi dźiwadle a k. dr. med. Ducžmana na hudźbneho direktarja a spěwarjow budyskeje Bjesady. Pschi hoscżinje so tsi rjane blidowe spěwy spěwachu: 1) Na Michała 1881. 2) Telegram a 3) Mój statok. Prěnjej dwaj spěwaj bě nasch serbski basnik, k. wyschschi wucżer Wjela, wosebicże sa tutón swjedżeń pěsnik. — Hoscżina skónczi so po 12 hodź. a bórsy po njej so wotewri se serbskej meju wjeselý bal. Bal bě teho dla do programa sobu pschijaty, so bychu mkode knježny a mkodźi knježa, kiž běchu se swojim njesebicżiwym a prózypoknym sobuskutkowanjom swjatocznoscż swjedżenja wulzyschnje powjetschili, sa swoju prózu a luboscż někajke sarunanje dostali, a tute pschistojne a njewinowate wjesele mkodoscże, sa njeho sahorjeneje, njeje, kaž wěscże wěmy, knjesa jubilara na žane waschnje moliko, kaž tež so my njebudźemy molicz dacz s naschim knjesom jubilarom dale sa czesne wobstacże a mózne posběhnjenje nascheho Sserbowstwa skutkowacz. Duž skónczimy nasch referat s tym skowom, kotrež po dokonjanym swjedżenju s wjele ertow sklyschachmy: To běsche wubjerny serbski swjedżeń, tak rjany, wutrobity, radostny a wutrobu spokojazy serbski swjedżeń hischcże ženje měli njejsmy! — *z D.*

— Czeho dla dyrbimy tež my Sserbja konservativneho sapósslanza do khěžorstwoweho sejma wuswolicz? Czim bliže so dżeń wólby do khěžorstwoweho sejma bliži, s czim wjetschej prózu a napominanjom wschitke strony dźěkaja sa swojich kandidatow. Ale kak njedostojnje, kak njewěrnje liberalna strona pschi tym wustupuje a chze so pokasacz, kaž by wona jenicžzy lěpsche zykeho kraja a zykeho khěžorstwa pytała. Hdyž czitasch a klyschisch wschelke te rěcże a te slubjenja, kotrež liberalna strona s wulkej hubu rěczi a pisa, móhł so ty, je-li so twjerdże njestejisch, dacz k tej myšli sawjescz, kaž by rjekł, so wona nasche lěpsche pyta. — Psched

wólbami je to pschezo tak, so liberalny kandidat, kiž nasche dowěrjenje ßebi wudobycź chze, njelutuje žanych rjanych ßłowow a ſ zykej ſahorjenoſczu rěczi, so chze wón najprjódzy ſa lěpſche ßwojeho kraja dźěłacź. Ale wulke je praſchenje, ſchto wón pod tym lěpſchim roſymi a měni? Sa naß Sserbow, dźak Bohu, ſo to pschezo ſjawnje a khróble wuſnawamy, je khowna wěz: ſo chzemy naſchu lubu zyrkej ßwobodnu a njewobcźeženu měcź ſe wſchelkimi tymi njekſcheſcźijanſkimi porjadami, kotreż ſe ſchule, teje ſahrody Bożeje, hdźež ßo naſche dźěcźi k ſbóžnoſcźi wotcźehnjeja, kſcheſcźijanſku wěru wuſtorcźicź chzedźa, kotreż ſ tej pſchekhwalenej ßwobodoſmyßlenoſcźu naſcheho cźaßa bjes naſcheho khoſtanja dowola, ſo wſchelke židowſke, liberalne, a ſozialdemokratſke cźaßopißy a nowiny zyrkej hanja, wußměchuja, a hdźež jenož móža, jej ſłóſtnje ſchkodźa. — Hlaj, luby ßerbſki bratſje, chzeſch tajkemu kandidatej ßwój khłóß dacź, kiž je takle ſmyßleny, ſchtož twój najdrózſchi pokład, twoju wěru naſtupa? Kak kóždy kandidata do khěžorſtwoweho ßejma w naſtupanju wěry ſteji, wot teho potom wotwißuje też to lěpſche, ſa kotreż wón ſkutkowacź chze. To ßebi njedaj wſacź, ſa tón, kiž njepyta lěpſche Bożeho kraleſtwa, też lěpſche kraja njepyta. Kajke ſboże ßu pſchinjeßke te ſakonje ſa naſch kraj, kotreż ßu zivilne mandźelſtwo do žiwjenja ſawjedke? Kajke ſboże maſch ſ teho, ſo cźi ſakoń to prawo dawa, ſo ßwoje dźěcźi kſchcźicź njetrjebaſch dacź? Ssu te mandźelſtwa ſbožownſche, kotreż pſched ſtawnikom ßu ſcźinjene bjes ſwěrowanja? A ſchto dha ßu te dźěcźi ſbožowne, kotreż jeju ſtarſchej k ßwjatej kſchcźenizy njepſchipuſchcźitaj? A hladaj, to liberalna ſtrona ßebi ſa khwalbu ſ hordoſcźu pſchipißuje, ſo je tele ſakonje pſchewjedka! Tajkele „lěpſche" ßebi wěſcźe nježadaſch. A kak dha je też tale ſtrona hoſpodarſtwo, rjemjeßka a wikowanje poſběhnyka? Bur, rjemjeßnik, pſchekupz, kóždy ſkorži, ſo wukraj jemu konkurenzu cźini, ſo njemóže ßwoje płody a ßwoje twory tak pſchedawacź, ſo by ſ teho wužitk móhł měcź. Wěſcźe, ſo do prědka pſchezo hicź dyrbimy, a ſo to, ſchtož je ßo wopokaſało jako pſcheźite a ſchkódne, ſo ßo to wotſtronicź dyrbi. Ale to wſcho dyrbi hicź w ßwojej měrje, tak ſo to nowe a dobre, prjedy hacź do žiwjenja pſchińdźe, dyrbi měcź pſchihotowany pucź. — Niz wſchak kóžda nowota, niz kóžde pokracźowanje je wo prawdźe dobre a wužitne. Liberalni knježa, a kaž ßo wſchitzy doprědkarjo mjenuja, njeſnaja naſche woprawdźite potrjeby a najmjenje naſcheho luda. W ßwojich myßliczkach cźinja ßebi wěſte wotpohladanje a duž nětk do teho, hacź je to ſa naß wužitne abo niz, to je jim wſcho jene. Tajkimle kandidatam my tola naſche khołßy dacź njemóžemy, ſ tym bychmy ßami na ßebje kſchud ſwjaſali. Dyrbimy teho dla podacź naſche khołßy tym, kiž maja to ßwěrne prjódkwſacźe ſawěrnje lěpſche ſkutkowacź. Kiž pſchede wſchěm ßwěru wobaracź budźeja a ju wobaraja pſched nadpadami jeje njepſchecźelow. Dajmy naſche khołßy mužam, kiž też naſche ratarſtwo, rjemjeßka a wikowanje podpjeraja, ſakitaja a poſběhnycź ßo prózuja. — A hlaj, ſa tym dźe konſervatiwna ſtrona! — Sa tym dyrbi hicź też kóždy prawy Sserb. — Teho dla też my Sserbja dyrbimy kóždy konſervatiwneho ſapółkanza do khěžorſtwoweho ßejma wuſwolicź. —*ski.*

§* Se Sarycźa. Pſchi torhanju a pſchetwarjenju tudomneje kowarnje bu na wóhniſchcźu w pjerſchcźi ſahrjebany karancźk pjenjes namakany, w kotrymž běſche 555 kruchow, bjes nimi něhdźe 200 dwazycźi krajzarſkich kruchow, druhe běchu ſchtyri, dwaj a jedyn ßłěborny, też někotre wjetſche kruchi. Tute pjenjeſy je najſkerje něhduſchi wobßedźeŕ tudomneje kowarnje wěſty Zimmermann ſahrjebał, kiž běſche jara ſamózity muž; wón je też naſchu gmejnu teſtamentariſzy wobdarił, pſches to, ſo je 100 toleŕ wotkaſał. Daŕ wot tutych pjenjes ma ßo k temu nakožicź, ſo ßo ſa khude dźěcźi naſcheje gmejny ſchulſki pjenjes płacźi.

S Maleſchez. Sańdźenu njedźelu bě tu žiwnoſcźeŕ Handrij Bartko kruwy paßł. Jako je pſched wjecźorom domoj cźerjeſche, ßo dwě kruwje ſpłóſchiſchtaj. Bartko ßo pſchi tym do ſchtrykow, ſa kotrejuž kruwje wjedźeſche, ſaſchmjata a padźe tak njeſbožownje na ſemju, ſo ßo ſ nutska wobſchkodźi a jemu ſ huby a ſ wuſchow krej ſtupaſche. Na połmorweho jeho domoj donjeßechu a ſdaſche ßo na prěńſchi cźaß, ſo ſ cźeźka pſchi žiwjenju woſtanje, tola pſches lěkarſku pomoz ßo nětko trochu poläpſchuje, hacź runje ma jara wulke boloſcźe.

S Hucźiny. Sańdźenu ßrjedu mějachmy cźeſcź, ſo naß kolaturſki knjes hrabja Schall-Riaucour nad Huſku wopyta. Wón bě ſe ßwojej mkodej mandźelſkej teho dla pſchijěł, ſo by jej ßwoje rycźeŕkubko w Hucźinje, Maleſchezach, Brěſynje, Stróži a Hlinje pokaſał. Jimaj k cźeſcźi běchu rycźeŕkublerjo-najeńkojo ßwoje domy a dwory ſ pletwami wudebili a Brěſynſka gmejna bě pſchede wßu k powitanju wyßokich knježich rjane cźeßne wrota natwariła.

S Niſkeje. Na tudomnej ßadowej wuſtajeńzy — 9. a 10. oktobra — je knjes duchowny Rycźeŕ w Delnim Wujeſdźe na ßwój ßad, woßebje na ßwoje kruſchwy, kiž běchu najrjeńſche, prämiju doſtał.

Přilopk.

* Pſches njewuſchne hrajkanje ſe ſchwablcźkami je njedźelu jedyn 7lětny hólcźeż w Geißmansdorfje gmejnſku khěžu ſapalił, kotraž bu ſ pódlanſkej kólnju na cźiſte do próchа a popjeła pſchewobrocźena.

* W Voigtlandźe ßu lětßa ſ běrnami jara ſ pokojom, pola ßu ſ wjetſcha 15—18 ras tak wjele dawake, hacź je ßo ßadźako. Punt cźeźke běrny ßo cźaſto nadeńdu.

* W Plawenje w Voigtlandźe bě w tychle dnjach pjecźlětny hólcźeż ſ woknom won wuléſł, wón ßo pſchi tym wußuže a nimokhodźazy ludźo dyrbjachu widźecź, kak wón na tſěchu ßußodneje khěže dele padźe. Tu ßo dźěcźo pomałku hacź na kromu tſěchi kuli, hdźež ßo ſbožownje ſdźerža a potom, kaž by wo ſtraſche, w kotrymž ßo namaka, niczo njewjedźako, ſaßo po tſěſche k tſěſchnemu woknu horje léſyſche, pſchi kotrymž tak dołho ßedźo woſta, doniž je nuts ſcźeźechu.

* W Jänkendorfje ßo 4. ſeptembra dźěcźo bjes rukow narodźi. Dźěcźo měješche roſſchcźěpjene dźaßno a njewuroſcźene porſty na nohomaj. 7. ſeptembra bě hiſchcźe wbohe ſtworjenje pſchi žiwjenju.

* Bohate dźěcźaze žohnowanje. Sańdźenu ßobotu je w Barlinje žona jeneho pohoncźa ſchtyri holzy porodźiła. Wſchitke ßu cźiłe a cźerſtwe, bjes tym ſo je macź ſkhorjeła. Nan je pilny a porjadny muž.

* W Schönburgu w Morawſkej pſchińdźe ſchewſki wotrocźk Polter pſches to k njeſbožu, ſo ßo wón pſchi ſchcźipanju ßadu wußuže a runje ſe ſchiju bjes dwěmaj hakoſomaj wißajo woſta. Dokelž ßo pſches to hibacź a też dychacź njemóžeſche, ßo wón ſadußy.

* Pucźowarjam ſ Italſkeje ßo 5. oktobra w Alpach njewotcźakany napohlad poſkicźi. W poßlednich 24 hodźinach bě tak ßylny ßněh panył, ſo běſche zyła wokolnoſcź ľóhcź wyßoko ſ nim pokryta, a ſo ßo ſdaſche, kaž bychu hižom wo ßrjedź symy byli. Temperatura na nullgradźe ſtejeſche. 8 lět dołho na žanu tajku ſaźnu ſymu njepomnja.

* S Rakos-Paloty we Wuherſkej wo ßlědowazym krawnym ſkutku pißaja: Jedyn bur ßo ſe ßwojej žonu a woßomměßaczným dźěſczom na łuku poda, ſo by tam ßykł. Pſchipołdnju ßo bur wotßali a ſtaji koßu k jenemu ſchtomej. Po khwilzy ßo koßa powali a padże tak njeſbožownje na dźěczo, pod ſchtomom leżaze, ſo bu temu krk pſcherubnjeny a ſo wone hnydom ßwoju duſchu wudychny. Jako bur, ßo wrócźiwſchi, njeſbožo wuhlada, rosnjemdr ßo pſcheczíwo žonje tak jara, ſo jej ſ nožom k wutrobje kłó. Widžo krej běžecź, ßo wón ßwojeho ſłóſtniſtwa kajeſche a ßo ſa bliſchi ſchtom powěßny. Tam jeho někotſi po puczu nimo pſchińdźazy ludźo wuhladachu, wotrěſnychu jeho a donjeßechu jeho a žonu, wobeju morweju, do wßy.

* Žadławy ſkutk, kajkiž móże jón cźłowjek jenož w błudnoſczi a w najhłubſchim ſadwělowanju wobeńcź, je w Libjerzu (Reichenberg) 6. oktobra 28lětny ſchewz Geißler nad ßobu wuwjedł. Tón ßamy je ßebi ſ ruczńej piku nohu wotrěſał. K temule dźěku wón, kaž praji, cźaß wot dweju minutow trjebaſche. Wotrěſnjenu nohu wón po dokonjanym wotrěſanju pod kožo cźißny, krawjazy kónz nohi pak do wodoweho ßudobja tykny. Tak Geißlera jeho macź nadeńdże, kotraž běſche jenož na krótki cźaß ſ khěže ſchła. Sa pſchiczinu ßamßneho cźělneho wobſchkodźenja wudawa Geißler, kotryž je hižom w dźěczazych lětach na noſy wokhromił, ſo je ßo jemu tſi wjeczory ſa ßobu dźało, ſo dyrbi ßebi nohu wotrěſnycź, potom budże ſa njeho lěpje. Wboheho cźłowjeka, kotremuž je po ſdaczu roſom ſamucźeny, ßu do hojeŕnje donjeßli, hdźež budża jemu hiſchcźe ras nohu rěſacź dyrbjecź.

* S Franzowſkeje pißaja, ſo je tam ſymne wjedro ſaſtupiło. W někotrych krajinach je hižom krucźe mjerſko. W Nanßyju je prěni ßněh panył.

* Po powjeſcźach wot jendźelſkich hwěſdowucźenych pokaże ßo w bliſchim cźaßu ſaßo nowy komet na njebju. To je nětko hižom ſcheſty komet w tymle lěcźe.

* 23. ſeptembra je w Mexiku na dobo w horach Sierra de Azusco ſ jeneje hory woheń wupraßnył, ſ kotrehož ßo nětko njepſcheſtawajo bjeſkónczne ſliwy žahłeje lavy (roſſchkrěteje pjerſchcźe) wuliwaja a wokolne wßy ſapaleja a ſanicza. Traſcheni wobydlerjo dyrbja ſ cźaßom ßwoje domy wopuſchcźicź, je-li ſo nochzedża w płómjenjach kónz wſacź. Pſches 50 ludźi, kotſiž běchu ßo ſakomdźili, ßu žiwjenje w žahłej lavje ſhubili.

* Spěſchne twarjenje amerikanſkich měſtow. S Deadwooda w Dakocźe ßo ßlědowaze piſche: Pſched krótkim namaka jedyn ſtary ſkotopytař ſ njenom Radpath něhdźe dźeßacź mil wot Deadwooda bohaty ßlěborny ſkład. Hnydom bu tam měſto twarjene a „Weſt Virginia City" mjenowane. Sa 48 hodźinow mějeſche nowe měſto hižom 1000 wobydlerjow a běſche tam 12 korczmow natwarjenych. Tſeczi dźeń běchu hižom dwě hrajeŕſkej khěži k pſchěhraczu namakaneho bohatſtwa ſałożenej, ſchtwórty dźeń wukhadźachu hižom wſchědne nowiny „Carbonate Reporter." Poßledni tydźeń bě 80 khěžow natwarjenych, ſa twaŕſke měſta 500 dollarow žadachu. Měſto ſměje ßnadź ſa lěto na 100,000 wobydlerjow, dokelž tam wſchědnje wjele ßlěbora namakaja.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Michałk, dźěłacźeŕ, ſ Johanu Neumannez, bywſchej ſwudowjenej Rachlowzowej. — Jan Ernſt Pannach, hoſpodaŕſki pomoznik, ſ Marju Auguſtu Mannez.

Michałſka zyrkej: Handrij Rjencź, fabrikſki dźěłacźeŕ a wobydleŕ w Dobruſchi, ſ Marju Auguſtu Pötſhigez ſ Holzy.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Ernſt Max, Jana Ernſta Pannacha, hoſpodaŕſkeho pomoznika, ß.

Michałſka zyrkej: Hermann Max, njemandź. ß. pod hrodom. — Arno Arthur, Michała Khěžnika, krawza a wobydlerja w Dobruſchi, ß. — Bjedrich Hanß, Bjedricha Ernſta Thiemy, żeleſniſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Hermann Ernſt, Handrija Jurtza, khěžerja a rowarja na Židowje, ß. — Robert Alfred, Bjedricha Roberta Uſera, młynſkeho technikarja na Židowje, ß. — Auguſt Max, Handrija Auguſta Mitaſcha, khěžerja a cźěßle na Židowje, ß. — Bjedrich Max, Korle Auguſta Běrki, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Jan Max, Pawoła Wylema Petzolda, cźěßle a wobydlerja na Židowje, ß.

Katholſka zyrkej: Rudolf, Eduarda Haaſy, fabrikſkeho ſamkarja w Hajnizach, ß. — Marja Martha, Guſtava Adolfa Scholty, murjerja a khěžerja na Židowje, dź. — Jan Auguſt, Handrija Bohuwěra Pětſcha, kublerja w Hrubocźizach, ß.

Zemrjeł:

Dźeń 22. ſeptembra: Ernestina Margaretha, njemandź. dź. pod hrodom. — Korła Auguſt Beier ſ Delnjeje Kiny, 56 l. — 23. Jan Auguſt, Jana Bohuwěra Nowaka, khěžkarja w Delnjej Kinje, ß., 2 m. 24 d. — 25. Jan Auguſt Hórczanſki, krawz ſ Khójnzy, 55 l. — Ida Emma Fanny, Michała Ernſta Żura, pohonca, dź., 8 m. — 26. Jan Albert, Michała Auguſta Graſa, dźěłacźerja na żeleſniży, ß., 3 m. 9 d. — Korła Hermann Max, Korle Handrija Brody, murjerja tu, ß., 3 l. 6 m. — 27. Handrija Auguſta Hobraka, khěžkarja w Delnjej Kinje, morwonarodź. dź. — Jan Auguſt, Handrija Bohuwěra Pětſcha, khěžerja w Hrubocźizach, ß.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyſchinje** 8. oktobra 1881.

Žitowy dowos: 3176 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	11	13	12	20	11	13	12	20
Rožka = =	9	81	10	12	9	81	10	12
Jecźmjeń = =	7	79	8	48	7	79	8	69
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	14	50	—	—	—	—
Hejduſchka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	30	2	70	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	60	—	—	—	—
Pſchenczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	25	14	25	—	—	—	—
Sžyno = =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sſłóma . . .	20	50	22	—	—	—	—	—
Proßata 184 ſcht., ſcht.	10	—	19	—	—	—	—	—

1000 tolerjow pjenjes je wupożczicź na wěſtu hypotheku. Hdźe? je ſhonicź we wudawaŕni „Serbſkich Nowin."

Přenjeho novembra ßu 300 mk. a 600 abo 900 mk. na dobru hypotheku wupożczicź. Hdźe? je ſhonicź we wudawaŕni Serb. Now.

Na Židowje je jena khěža ſ rjanej ſahrodu na pſchedań. Wſcho dalſche je we wudawaŕni „Serb. Nowin" ſhonicź.

We wokolnoſczi Hodźija je maßiwna **khěža** ſe 4 kórzami pola a rjanej ſahrodu hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź we wudawaŕni „Serbſkich Nowin".

Khěža w pſchecźelnym położenju je pſcheměnjenja dla na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pſchi Michałſkej zyrkwi cźißło 5 w Budyſchinje.

W Bohowje pola Njeßwacźidła **je korczma** ſe wſchěmi prawiſnami na pſchenajecźe. Najeńk móże, je-li ſo wo to rodźi, tež něſchto pola a łuki k hoſpodaŕſtwu doſtacź. Wſcho dalſche je pola wobßedźerja ſhonicź.

Kamjentne korto, 5 wódnych khan wopſchijaze, je na pſchedań. Hdźe? je ſhonicź cźißło 1 w Janezach pola Žicźenja.

Awkzija

dła puſchcźenja wſchelakich artiklow **wutoru 25. oktobra** popołdnju w 1 hodźinje. Pſcheßadźowacź budża ßo wſchelake **draſtne ſtoffy, poßleſchcźowe zychi, łama, kattuny, pikéj** a dźěłba **ſtupnjow** atd.

J. Groſchk w Njeßwacźidle cźißło 64.

Najlěpschu pscheńczmu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowarni pschi žitnych wikach.

Piwarski jeczmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje
Budyska piwarnja a žłodzernja
(akzijske towarstwo).

Kosaze a nasymske kože

kupuje pschezo po najwyschschich płaczisnach
Heinrich Lange
na žitnych wikach, pschi žerbskej katholskej zyrkwi.

Ludwig Kuhlmann

w Budyschinje, na Hoschiz haßy,

porucza po snatych tunich płaczisnach
puczowanske deki wot 7 mk.,
konjaze deki wot 3 mk.,
6/4 schěroke **kattunowe gardiny,** meter po 35 np., stary łóhcź po 20 np.,
7/4 = = **(köper),** = = 60 = = = = 35 =
běle gardiny we wschěch wulkosczach, dale
möblowe stoffy, jako **rips, damast, kattun, kožowy płat,**
teppichi a **stwinske rubischcza,**
sosowe deki wot 1 mk. 75 np.,
blidowe deki, kommodowe deki.
Twjerde płaczisny. Wulki wubjerk.

Wupschedawanje.

Wot žwojeho wulkeho składa wołmjanych tworow žym
wschelake rubischcza, khapuzy, khornarje, lazy, shawle, mufki, dźěczaze jaki, khapy, mězy atd.
na wupschedawanje stajił a wotedawam ja tele mězy po jara tunich płaczisnach.

A. Rosencrantz,
prjedy M. Schanze,
na bohatej haßy czißło 9.

Emil Wehrle na jerjowej haßy

porucza sa woßebje płaczisny hódny **koschlowy barchent,** stary łóhcź po 25, 30, 40 a 45 np., **wulke hotowe barchentowe koschle,** schtuku po 1 mk. 80 np., **pißane barchenty,** stary łóhcź po 30 np., **mužski kachenez,** wot 20 np., **poßleschczowe tkaniny,** stary łóhcź wot 20 np., **lustry,** stary łóhcź wot 20 np., **khołowowe tkaniny, lama. poklama, podschiwski barchent (běły a módry), rußjany płat, cziischczane schórzuchi, podschiwske stoffy, rubischcza** atd. po jara tunich płaczisnach.

Dźělbu **symskich nawoblekarjow, hólczich paletotow** a **wobleczenjow** poruczam, so bych rucze w žwojich khlamach pschetwarjenja dla rum dobył, po jara poniženych płaczisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

Möblowy magazin

Auguśta Jannascha,

tyscherskeho mischtra
w Budyschinje na žerbskej haßy 16,
porucza najwjetschi skład najwoßebnischich a wschědnych möblow. Dospołne wuhotowanja na składze ☛ po jara tunich płaczisnach.

Tolsty bakunarski półcž,

punt po 80 np., wot 25 puntow po 75 np.
porucza
Wilhelm Thiemann
w „Lusaziji"
na lubijskej drósy pódla noweje kaserny.

Wo P. Kneifelowej

włoßowej tinkturje.

Sa cžerpjazych na włoßy je tuta wschudžom najbóle poruczena a wot wyschnoscže pruhowana tinktura bjes dwěla najlěpschi, **je-li niz jeniczki woprawdže reelny žrědk** psche wupadanje włoßow, kaž tež sa saßo dostacže shubjenych włoßow a je wona **woßebje sa žónske** (kotrež włoßowe cžerpjenje często psches pschesměrne trjebanje wolija a pomady dostanu) s wubjernje dobrym wuspěchom. — Tuta tinktura je dostacž w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdžiwje pola **Ernsta Mittascha** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisku dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje žo jenož **trjeny len,** a to jenož žobotu w Grützneroj domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze kože.

Howjase, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, sajecze a karniklowe kože kupuju po najwyschschich płaczisnach. — Wschě druzhiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe kože žu po najtunischich płaczisnach na pschedań pola

Gustav Naucki
na garbarskej haßy.

Ungerez
dźiwinska wikowarnja
w Draždźanach,
gr. Ziegelstraße 19,
płaczi sa žylne sajazy hacž 3 mk. 50 np., kurwoty hacž 120 np. sa schtuku. Kóždu žobotu k rěczam w destillaziji pschekupza **Brauna w Budyschinje** na sadnej bohatej haßy.

Pschedawarnja

khěžorskeje

tobakoweje manufaktury w Straßburgu

na bohatej hasy 13 **w Budyschinje** na bohatej hasy 13

porucza

zigarry, zigarrety, kurjerski, schnupowanski a **žwanski tobak**

en gros a **en détail**

po fabrikskich płaczišnach.

Skótny pólver s czerstwych selow. **Korneuburgski skótny pólver.**
Pólver psche **kólku.** **Pólver** psche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzski balsam. **Zischankowy salsowy pólver**

porucza

hrodowska haptyka w **Budyšinje.**

Wotewrjenje khlamow.

S tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ßym na **bohatej haßy czißło 19** tudy **mužske a žónske drastowe khlamy** wotewrił. S krucze sprawnym poßłużenjom, dobrej tworu a tunimi płaczišnami budu ßo stajnje prózowacz, ßebi dowěrjenje czeščenych Sserbow dobycz a sdžerżecz a proschu pschi potrjebje wo dobroczinwe wobkedžbowanje.

Wot ßwojeho derje srjadowaneho składa poruczam

sa mužskich:

symske nadwoblekarje s czistowołmjaneho diagonaloweho, sloko-nejoweho, eskimoweho a dubloweho stoffa;

dospołnu drastu po najnowschich mustrach, wulki wubjerk kholowow;

rjane spanske ßukuje.

sa žónske:

paletoty s kammgarnoweho, eskimo-weho a doubloweho stoffa s plüschowymi, krimerowymi a druhimi wobßadkami;

žakety, jaki

a t. d.

K **schiczu po měrje** poruczam najnaležnischo ßwój skład nowych, dobrych stoffow.

Moritz Wassermann,

krawski mischtr.

Přichodnu njedželu 16. oktobra změje **Rakečanske serbske towarstwo „Lipa“** w Eberweinec hoscenku swoje posedženje.

Předsydstwo.

Kedžbu!

Mojim czeščenym wotebjerarjam s tutym k nawjedženju dawam, so ßo moja pschedawarnja **czrijowych tworow** (ßobotu) w khěži k. pschekupza Brauna s napschecza pósta namaka.

S poczeščowanjom

Ernst Ahl,

schewski mischtr.

Młode piwo.

Póndželu 17. a wutoru 18. oktobra wjeczor w ½5 hodžinach budże ßo we Łusy młode piwo pjelnicz.

Młode piwo.

Póndželu 17. a ßrjedu 19. oktobra, wjeczor w 7 hodžinach budże ßo w piwarni w Njeßwaczidle młode piwo pjelnicz.

Do Awstralije

scžele paßažirow

s direktnej parnej łódju

s Hamburga

20. novembra a 15. dezembra

C. A. Mathei,

Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

Dwě **holzy,** kotrejž chzetej **schwadlistwo** nawuknycz, ßo hnydom pschijetej na rěsnischej haßy 19 po 1 skhodže.

Hospodarski hejtman.

Woženjeny hejtman, kotrehož žona ma snutskowne hospodarstwo wobstaracz a kotraž dyrbi ßo na wothladanje skotu derje wustejecz, ßo na jene ryczerkubło njedaloko Budyschina posdžischo abo hnydom do ßłużby pyta. — Jenož tajzy, kotsiž maja dobre wopißma, ßo pschija, a maja ßo pola knjesa inspektarja **Meisela** w Budyschinje samolwjecz.

K 25létnemu sastojnskemu jubilejej

knjesa

Korle Bohaboja Hilbricha,

wucžerja w Njeßwaczidle, 18. winowza 1881.

Dženß' mi harfa saklincz jaßnje,
Pschewodz mój spěw k wucžerjej,
Kiž mje roswucžował kraßnje,
Kak mam ßłużicz sbóžnikej:
Njelutujo prózy žanej',
So kaž maczeri a nanej
Bych był Bohu spodobny
A so junu móhł ja ßwěrny
Nastupicz kraj czichi měrny,
Hdžeż ßym wěczne sbožowny.
Jeho wucžby na tym ßwěczi
Njepschindu mi s pomjatka.
O kak sbožowne wy dźeczi
Pobožneho wucžerja:
Jeho wucžbam poßłuchajcze,
S mudrosczu ßej sakhowajcze,
Schtož wot njeho ßłyschicze;
To wam nichtó njesebjerje,
Ženje sersawz njepschežerje,
Woheń skasnycz njebudże.
Tutón pokład pschezo nowy
Ženje barbu njeshubi,
Rosßwětli nam czemne doły,
Njepscheczela saczeri.
Wón je žórleschko mi Boże,
S njeho czerpam wěczne sboże,
Wschitku ßwoju nadziju.
Wěra s njeho luboscz lije,
Psches njón troscht mi wenzy wije
W žiwjenju a wumrjecżu.
Stajnje w wopomnjeczu směju
Knjeże jubilaro, Waß.
S wutrobu Wam sboże pscheju,
Bóh Waß schkituj kóždy czaß
A Wam wobradz pschichod rjany,
S radoscżemi wenzowany,
Jaßny w sbožu, strowoscżi.
S Božej hnadu w słotym błyschczu
Sswjeczże junu s wjeßeloscżu
Pokstałetny jubilej!

Wasch džakowny něhduschi wucžomz

Jan Hajnza.

Džak.

Wysokej kralowskej šulskej inspekciji, direkciji krajnostawskeho towarstwa, čescenym cyrkwinym a šulskim k. prjódkstejerjam, k. hamtskim bratram z daloka a z blizka, lubym susodam, šulskim a cyrkwinym sobustawam, wotroscenej młodosci, šulerjam, wosebje tym, kotřiž hižom dawno w zastojnstwje skutkuja a z daloka sem khwatachu, praju za česne připóznaca, diplomy, rěče, zbožopřeca, dary atd. k překrasnjenju mojeho 50létneho jubileja mój poniżny, wutrobny džak. Boha wjeršneho žohnowanje, dobrota a smilnosć wotpočuj stajnje na wšitkimi.

W Minakale, 8. oktobra 1881.

Garbař, wučeř.

(K temu czißłu jena pschiłoha a dwě wożebitej pschiłoży.)

Pschiloha k czißku 42 „Serbſkich Nowin.“

Ssobotu 15. oktobra 1881.

Pópjeŕ, nowu wyrzu,
maziſſowe kwětki,
naliki, ſafran,
zymt a **muſkatowe worjeſchki,**
wſcho zyłe a też cziſćze tołczene,
kaž też
korjenje a **zitronowy wolij,**
jelenjorohowy ßłód atd.
poruczeja tunjo
en gros, **drogowe khlamy** en détail,
Otto Engert
na ſnutskownej lawſkej haßy.

A. Tschentscher,

ſchatowa fabrika a wuhotowanſki magazin
w Budyſchinje
ſ napſchecźa noweje měſchczańſkeje ſchule,
porucża po jara
tunich, twjerdych płaczißnach:

ſwjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
dźěkarſke koſchle,
pucźowanſke nózne koſchle,
ſtaneſſowe koſchle,
hólczaze koſchle,
holczaze koſchle,
żónſke koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
manſchetty,
ſhlipſy, kravatty,
dybſaczne rubiſchka,
ſpódnje jaki,
khołowy,
ſpódnje ßuknje,
wleczaze ßuknje,
poßleſchczowe płachty,
gardiny,
ſchórzuchi,
korſetty,
koſchłowe ſaßadki,
ſchtykowanja,
ſchatowe wobßadki,
ſhirting, chiffon,
koſchłowe ßukno,
piſkéj, barchend,
$^{6}/_{4}$ a $^{9}/_{4}$ **poßleſchczowe damaſty,**
błidowe a **kožowe ſchaty.**

Pſchedewſacźe zyłych njewjeſćźinſkich a dźěćźazych wuhotowanjow,
kſchcźeńſke
poßleſcheźa, koſchliki, jupki, khapki, deki.

M. G. Freyberg

ſ napſchecźa póſta na bohatej haßy **ſ napſchecźa póſta**
dowola ßebi ſ tutym dóńdźenje ßwojich **nowoſćow** ſa **naſymu** a **ſymu** najpodwolniſcho woſjewicź.

Woßebje na to kedźbliwe cźinju, ſo ßym ßwój **tworowy ſkład** wulzy powjetſchił, duž je mi móżno, żadanja mojich cźeſćźenych wotebjerarjow bóle dyžli prjedy dopjelnicź.

Drastne ſtoffy

we wſchěch móżnych barbach, łóhcź po 35 np., hacž k najlěpſchim wězam,
cźorne patentowe ßomoty,
$^{9}/_{4}$ **plüſch,** łóhcź po 225 np., $^{9}/_{4}$ **aſtrachan,** łóhcź po 350 np.,
cźorny **dubel** ſa jaki, łóhcź po 350 np.,
lama,
kraßne muſtry, łóhcź po 100—300 np.

Cźiſtowołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 100—120 np.,
półwołmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa jaki, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa podſchiwanje, łóhcź po 45 np.,
wnjeŕki, poßleſchczowe tkaniny, pikej, běły, ſchěry a **módry płat.**
Koſchlowy barchent, łóhcź po 30—40 np.
Najkraßniſche nowoſcźe we wołmjanych rubiſchczach a khapotach,
wołmjane rubiſchcźa po 60 np., **łamarubiſchcźa** po 75 np., **barchentowe rubiſchcźa** po 40 np., **źidźane krawaty** po 25 np., **półźidźane ſchawłowe rubiſchcźa** po 30 np., **ſilzowe ßuknje,** tſiłóhcźowſke, **łamarubiſchcźa** po 5 mk. 50 np., **błidowe krywy, kožowe płachty, moarejowe** a **mohärowe ſchórzuchi, möblowe kattuny, gardinowe kattuny,** łóhcź po 20 np., **běłe gardiny, běły ſhirting** we wſchěch ſchěrokoſcźach, **běłe** a **pißane dybſaczne rubiſchka.**

Pſchi wjetſchich kupjach poſtajam **woßebite płaczißny.** Sa ſchwalcźe a krawzow **najtuniſche žórko ſa kupowanje podſchiwſkich ſtoffow.**

en gros. **en détail.**

W khlamach ßo ßerbſki rěcźi.

Sa njewjeſćźinſku draſtu

poruczam
cźornu ripſowu źidu, łóhcź wot 2 mk. 75 np.,
cźorny kaſchemir, łóhcź wot 1 mk.,
półźidźane draſtne ſtoffy.

M. G. Freyberg
na bohatej haßy.

W khlamach ßo ßerbſki rěcźi.

Pſchedkoſchliki
ſ khornarjom
poruczа A. Tschentscher
w Budyſchinje.

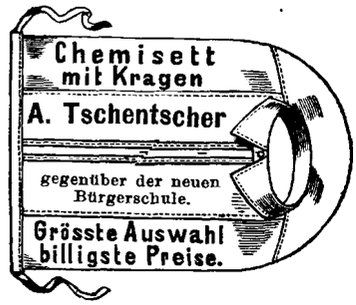

Khofej,

cźiſćze a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucża we wubjernej dobroſcźi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 ſchtuku po 2 np.
porucża wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Sa kermuſche

porucza

tykanzowu wyrzu

w paketach po 10 a 20 np.,

korjeńſki a zitronowy wolij

w bleſchach a wuważeny,

tykanzowu barbiczku (ſafran),

ff. korjenje, zyłe a tołczene,

czékazu ßól

(flüchtiges Salz) k pjeczenju wuroſczeneje pſchenizy

hrodowska haptyka.

Aromatiſku wiczny watu: 50 np. a 80 np.,

fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,

ſulzbergſke ſlußowe khrepki: bl. 56 np.,

bély bróſtſyrop: bl. 75 np.,

ſchmrękojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,

ſchwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**

w Budyſchinje.

Wupſchedawanje.

Sslědowaze wězy pſchedawam, dla doſpołneho rumowanja tych ßamych, po jara tunich płaczišnach:

50 ſchtuk

czišťowołmjane ßuknjowe tkaniny

łóhcź po 1 mk.,

100 ſchtuk

poßleſchczowe tkaniny

po kóždej móżnej płaczišnje,

50 ſchtuk

połwołmjane ßuknjowe tkaniny

łóhcź po 40 np.

M. G. Freyberg

na bohatej haßy.

W khlamach ßo **ßerbſki** rěczi.

We wudawarni „Serbſkich Nowin“ je na pſchedań: **Spěwna radoſcz;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Nowe! Njeſmylny, hnydom Nowe!

ſkutkowazy ſakitowanſki ßrědk pſche natykowaze żadławe, duch a cźełko ſaniczaze tajne khoroſcze. Przecź teho dla ſe wſchém njenaturſkim. Tale wažna kniha je dóſtacź ſa 50 np. liſtnych markow jenoż direktnje pola

G. Schmidtsdorff,

haptykař I. kl.

Berlin, Kaſtanien-Allee Nr. 1.

Czorne židźane ſtoffy,

kaž tež

njewjeſczinſku draſtu

kupujeſch najtuniſcho pola

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoſchcza.

Koſchlowy lama,

ſtary łóhcź po 30 np., dobra twora, **cźěmne lüſtre,**

porucza **H. Kayser** na žitnej haßy 10.

Konjaze deki,

we wſchěch wulkoſczach a najnowſchich muſtrach, porucza tunjo

Eduard Hartmann

na ſnutskownej lawſkej haßy.

Mězowy a pjelzotworowy ſklad

O. Rinke na žitnej haßy

porucza ßo ſ wubjerkom **ſymſkich mězow,** kaž tež rjanych **kožuchowych** a **pjelzowych tworow. Kožuchowe kuty** wot 28 mk. (Pjelzowe garnitury we wſchěch kožuchowych družinach.) **Tkhorjowe, mordarjowe** a **ſajecze kóžki** ßo po najwyſchſchich płaczišnach kupuja.

Mojim cźeſcźenym wotebjerarjam k nawjedźenju, ſo ßym nowe **ſymſke** a **naſymſke ſtoffy** dóſtał, duž proſchu wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Wilhelm Rohde, krawſki miſchtr,

na butrowych wikach,

w domje knjeſa pſchekupza Rämſcha.

Woſjewjenje.

S tutym ßebi dowolam k nawjedźenju dawacź, ſo ßym 1. oktobra moje pychowe a kwětkowe khlamy ſe žitnych wikow do **žitneje haßy,** do prjedawſchich Hermannez pychowych khlamow, ſ napſchecźa knjeſa pſchekupza Pahna, pſchepołożiła a poruczam ſa naſymſki a ſymſki cźaß **garnirowane** a **njegarnirowane kłobuki, kapuzy, kłobukowe** a **balſke kwětki, kravaty, pjera, agraſſy, židźane banty,** kaž tež wſchě druhe do tuteho rjada ßkuſchaze artikle w najwjetſchim wubjerku. **Żarowanſke kłobuki** ßo kóždy cźaß wudźěłaja, kaž tež ßo **pjera** myja, barbja a kudźerawja.

Sprawne poßłuženje. **Tunje płaczišny.**

S poczeſcźowanjom

Hana Rostowa, prjedy Hermannowa,

na žitnej haßy, ſ napſchecźa pſchekupza Pahna.

W khlamach ßo **ßerbſki** rěczi.

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo

Woßebita pschiłoha k cžißłu 42 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 15. oktobra 1881.

Wuswolerjam do khěžorstwoweho ßejma
w tsecźim sakskim wólbnym wokrjeßu,
w Budyskim, Kamjeńskim, Biskopskim a Połcžniskim wokrjeßu.

Dotalny sastupjeŕ tsecźeho wólbneho wokrjeßa

knjes rycźeŕkubleŕ

Theodor Reich

nad **Bělu** pola Kamjeńza

je ßo sa pschijecźe ßwojeho saßowuswolenja swólniwy wuprajił.

Hižom na wjazy naschich khěžorstwowych ßejmach je ßo knjes Reich sa ßwěrneho a horliweho sastupjerja konservativneho smyßlenja a konservativneho skutkowanja wopokasował.

Se ßwědomliwej ßwěrnoscźu je tam stajnje sa lěpsche **rataństwa, industrije, wikowanja, dźěłaństwa** a **rjemjeßła** wustupował a ßebi s tym tež w dalschich stronach pschipósnacźe a dowěrjenje dobył.

Po ßwojej ßwěrnej konservativnej myßli žada **ßwěrnoscź pschecźiwo khěžorej a khěžorstwu** a **ßwěrnoscź pschecźiwo naschemu kralej a naschemu sakskemu wótznemu krajej** jako taj stołpaj, na kotrymajž nasche statne a krajne sbože wotpocžuje, a kaž chze **němsku wojeŕsku móz** wobarnowanu widźicź, tak je pak tež pschecźiwo wschemu powyschenju dawkow na wojeŕstwo.

Nětko kaž prjedy je knjes Reich pschecźiwnik **tobakoweho monopola.** Schkódnu **wikowańsku ßwobodu,** kotraž je tak wjele njesboža na nasche kraje pschinjeßła, wón s wutrobu hidźi a dźerži wjele bóle sa sprawne a nusne, so ßo krajne rataństwo a rjemjeßło dźěłaństwo psched schkódnej wukrajnej konkurrenzu s někajkim złom wobarnujetej.

Wón dźerži sa zyle sdobne a nusne, so ßo dale pschepytaju a porjedźa **dźěłańske** a **ratańske** sakonje, kaž tež woßebje te sakonje, kotrež ßu **wschě mjesy pschecźahowanja** a **saßydlenja** sanicźiłe a pschißłuschnoscź gmejnskeho podpjeranja na krótki pschebytk swjasałe; w prěńschim nastupanju chze teho dla tež dale na to skutkowacź, so by ßo **rjemjeßnistwo w němskim khěžorstwje** psches dalsche srjadowanje naležnoscźow sa wucžomnych, sa towarischow a sa rjemjeßniske jednoty posběhnyło a rosßylniło.

Kaž je jeho skutkowanje na snutskomny měr słožene, tak wón s nadźiju a se žadanjom steji sa **sjednanjom** bjes **statom** a **zyrkwju** a wopokasuje wobydleŕstwu nascheho wokrjeßa, **bjes rosdźěla wěruwusnacźow, Němzam** a **Sserbam** a jich naležnoscźam jenak cźopłu wutrobu.

Teho dla podpißani

knjesa rycźeŕkublerja Theodora Reicha

nad **Bělu** pola Kamjeńza

sa

sapóßłanza do khěžorstwoweho ßejma

w tsecźim wólbnym wokrjeßu

wuswola a proscha, so bychu drusy, kiž ßu s nami jeneje myßle, tež tak cžinili a jeho sa sapóßłanza nascheho wólbneho wokrjeßa wuswolili.

Warnolcźizy pola Wjelecźina: G. E. May, gm. pr. s Prosch, rycźeŕkubleŕ. **Boschezy:** E. Wjela, gm. pr. **Budyschin:** F. Hellmuth Bleyl, filkirubański mischtr. Korla F. Bodinus, privatier. Bartko, pschekupz. P. Deckart, wucžeŕ. Hellmuth Droscha, twański mischtr. R. Dürbeck, wucžeŕ. F. R. Engelmann, schewski mischtr. Emil Flegel, kóžkaŕ. N. Gall, wosotwaŕz. E. Grützner, fabrikski wobßedźeŕ. Grüllich, seminarski wyschschi wucžeŕ. C. A. C. Hofer, schewski mischtr. M. Hornig, saraŕ. Jakob, rěcžnik. Wylem Jockusch, rataŕ. Prof. Dr. Kreußler, rektor. A. Klingst, pschedßyda pjekańskeje jednoty. Reinhard Leuner, ßedłański mischtr. E. T. Lehmann, tyscheŕski mischtr. Löhr, měschcźanosta. Gustav Lotze, cźěßliski mischtr. Julius Mehl, powjasaŕ. E. M. Monse, knihicźischcźeŕ. Julius Mattheis, pschekupz. Meusel, wyschschi hamtski ßudnik. G. Reinh. Naumann, schtrympaŕ. R. Pfeiffer, ajchowanski a draschleŕski mischtr. C. Ad. Peschke II., kowański mischtr. Hendrich Preu, direktaŕ. Adolf Rachlitz, klampnański mischtr. Rudolph Reinhardt, fabrikski wobßedźeŕ. Ed. Roesky, fabrikski direktaŕ. Albin Schirmer, pschekupz. Ad. Seydler, twański mischtr. J. G. Schneckenberg, jěrchaŕ. A. Schückel, schewski mischtr. Schmidt, seminarski wyschschi wucžeŕ a pschedßyda rjemjeßłniskeho towaństwa.

Seehaußen, krajny syndikus. Rěčznik Seyfert, konsistorialny asseßor. Schönherr, gymnasialny wyschschi wuczeŕ. Tajny radźiczel se Salza. O. Tauer, wyschschi wuczeŕ. Wlochatz, schulski direktaŕ. Franz Wölfer, pschekupz. Dr. Wiesand, krajny ßudniski direktaŕ. Wetzka, diakonuß. August Kschižan, rataŕ. A. Baldeweg, wobßedźeŕ fórbarka. Nicolai, kralowski dwórnischczowy inspektaŕ. E. J. Böhm, prawisnik. **Wurizy:** Handrij Rychtaŕ, gm. pr. **Welmsdorf:** Wemme, gm. pr. B. Päßler, ßejmski sapóßłanz. **Brěsow:** Heiber, rynczeŕkubleŕ. **Wiskopizy:** Sinz, měschczanosta. Manitius, hamtski ßudnik. Bohumił Born, schewski mischtr a měschczanski wukasanz. Emil Böhmer, pschekupz. Bjedrich Döring, hornczeŕski mischtr a měschczanski wukasanz. Richard Engelmann, fabrikski direktor a pschedßyda rjemjeßlniskeho towaŕstwa. Emil Fürstenau, approb. lěkaŕ. Ota Gigas, koprnikski mischtr. Louis Großmann=Herrmann, ßukelński fabrikant. E. Großmann=Herrmann, prem.=lieutenant reserwy a ßuk. fabrikant. August Grohmann, kóztarski mischtr. Gustav Händler, partikulier. Adolf Heinß, ßukelński fabrikant. Ernst Heinß, ßukelński fabrikant. Dr. Höcker, hamtski rěcznik. Kleßsch, měschczanski radźiczel. Korla Krug, wikowaŕ wurěsnych tworow. Küchler, hamtski ßudnik. Fischer, póstski direktaŕ b. ßk. Berger, měschczanski radź. a stawnik. F. W. Kind, měschczanski radźiczel. Robert Kind, schewski mischtr. Korla Lehmann, jastwowy inspektaŕ b. ßk., pschedßyda wojeŕskeho towaŕstwa. G. Langbein, pschekupz. Hendrich Lehmann, draschleŕski mischtr. Robert Löhnert, żelesowy wikowaŕ. Klemens Löhnert, pschekupz. Ad. Richter, barbjeŕ a měschczanski wukasanz. August Schmidt, hornczeŕski mischtr. Korla Schmidt, wikowaŕ galanterijowych tworow. Fr. Sporschuch, restawrateur. H. Schneider, dawkowy běrka. Adolf Täubrich, wikowaŕ produktow, měschczanski wukasanz a městopschedßyda rjemjeßlniskeho towaŕstwa. C. Wittig, dwórnischczowy inspektaŕ. B. Walther, czaßnikaŕ. Emil Großmann, wobßedźeŕ fabriki. **Bischheim:** ſ Bünau, rytmischtr. Herrmann, rynczeŕkubleŕ=najeńk. **Bobolzy:** Ernst Halka, gm. pr. **Brěsow:** Glätta, gm. pr. **Bolborzy:** Seyffarth, rynczeŕkubleŕ. **Boranezy:** Gießner, rynczeŕkubleŕ. **Brunow:** Hornuff, gm. pr. Schuster, rynczeŕkubleŕ=najeńk. **Bretnig:** E. Hartmann, gm. pr. Bohußław Gäbler, fabrikant. A. Schöne, fabrikant. Leb. Petzold, fabrikant. Gotthold Petzold, rentier. G. A. Petzold, fabrikant. **Brěsyna:** Handrik, gm. pr. **Bórk:** Muczera, gm. pr. **Czěski Bollung:** J. G. Garten, gm. pr. **Borchowy:** König, gm. pr. **Khanezy:** Łahoda, gm. pr. **Darin:** ſ Zenker, rynczeŕkubleŕ. **Drjeczin** pola Ziczenja: Ernst Wjela, gm. pr. **Khróscizy:** Herrmann, gm. pr. **Bělczezy:** Lorenz, gm. pr. **Semizy:** Rätza, gm. pr. J. P. Harnapp, restawrateur. **Dobruscha:** J. Wagner, gm. pr. **Dobroschizy:** Měrsch, gm. pr. **Debischkow:** se Sahr, rynczeŕkubleŕ. **Debßezy ſ Lejnom:** J. Freischlag, gm. pr. **Delany:** Handrij Nuczan, gm. pr. **Halschtrow:** Schurig, měschczanosta. Bewiloqua, měschczanski radźiczel. Zillich, měschczanski wukasanz. **Frankenthal:** Preusche, gm. pr. Korla Aug. Grohmann, kubleŕ. **Friedersdorf ſ Thiemendorfom:** A. Seifert, gm. pr. G. Seifert, wjeßny rychtaŕ. **Geißmannsdorf:** Thunig, gm. pr. **Gersdorf:** ſ Hartmann, rynczeŕkubleŕ. **Hlina:** P. Kral, gm. pr. Schwauß, rynczeŕkubleŕski najeńk. **Hnaschezy:** E. Wustmann, gm. pr. **Hodźij:** Imisch, faraŕ. **Goldbach:** J. G. Caspar, gm. pr. C. G. Hörnig, hamtski krajny ßudnik. **Wulki Wožyk** M. dź.: König, gm. pr. **Großgrabe:** Sieber, rynczeŕkubleŕ=najeńk. **Großnaundorf:** C. A. Brückner, gm. pr. **Großröhrsdorf:** C. Schöne, gm. pr. C. G. Großmann, fabrikant. G. B. Schöne, fabrikant. Bjedrich Seidel, wjeßny rychtaŕ. **Hrubocizy:** A. Pjech, gm. pr. **Hauswalde:** R. Körner, gm. pr. Bohuwěr Grundmann, gm. starschi. E. König, gm. starschi. **Harthau:** Richter, gm. pr. Böttcher, gm. starschi. **Jeńkezy:** Duczman, gm. pr. **Jeschizy:** Ehrt, ßwob. kubleŕ. **Jělza:** Möbius, rynczeŕkubleŕ=najeńk. **Kamjeńz:** Bjedrich Vogel, pschedßyda rjemjeßlniskeho towaŕstwa. Wobßedźeŕ zyhelnicze Leo, pschedßyda rataŕskeho towaŕstwa. Dr. med. Reinhard, kral. wokrjeßny lěkaŕ. A. Reißmann. Bjedrich Noßke, měschczanski radźiczel. Moritz Hesse. Hermann Nächster. Oertel, měschczanosta. **Kleindittmannsdorf:** Schäfer, gm. pr. A. M. Döbel, wjeßny rychtaŕ. **Maky Wjelkow** (kolonija): Büttner, gm. pr. **Klukſch:** Börner, rynczeŕkubleŕ. **Rakezy:** Zimmermann, gm. pr. **Kubschizy:** Wjela, gm. pr. **Kumschizy:** Guda, gm. pr. **Lichań:** Demuth, rynczeŕkubleŕ. **Lutyjezy:** Hermann, gm. pr. **Lichtenberg:** E. Leipold, gm. pr. **Lětoń:** Schpotka, gm. pr. **Łahow:** G. Leschawa, gm. pr. Höckner, rynczeŕkubleŕ. **Lutobcz:** ßw. kn. Uckermann, rynczeŕkubleŕ. **Maleschezy:** Güntz, rynczeŕkubleŕ=najeńk. **Měrkow:** P. Měscheŕ, gm. pr. **Mjeschizy:** Rychtaŕ, gm. pr. **Mittelbach:** A. Mager, gm. pr. **Nadźanezy:** Falke, rynczeŕkubleŕ. **Nowa Wjeß** nad Sprewju: J. Nowak, gm. pr. Pfannenstiel, rynczeŕkubleŕ a pschedßyda wokrjeßneho towaŕstwa. **Njeßwaczidło:** Hrabja Franz ſ Peralta Renaud Riesch. **Nowa Ssmilna:** Gnawk, gm. pr. **Delnja Kina:** Hetzer, rynczeŕkubleŕ. **Niederlichtenau:** G. Luntze, gm. pr. **Delnja Jasońza:** G. Heinrich, gm. pr. Korla Lehmann, gm. starschi. E. Berthold, fabrikski wobßedźeŕ. Korla Berthold, fabrikski wobßedźeŕ. C. G. Reitz, fabrikant. C. F. E. Lehmann. **Delni Pózkow:** H. Lehmann, gm. pr. **Niedersteina:** W. Günther, gm. pr. G. Guhr, gm. starschi. **Delni Hunjow:** P. Fröda, gm. pr. **Hněwßezy:** H. Jokusch, gm. pr. **Nuknizy ſ Kopschinom a Prawoczizami:** Wawrik, gm. pr. **Oberlichtenau:** C. Platzmann, rynczeŕkubleŕ a major b. ßk. F. W. Jenichen, gm. pr. **Hornja Jasońza:** ßw. k. ſ Oppen=Huldenberg, rynczeŕkubleŕ. A. Ehrig, rynczeŕkubleŕ=najeńk. F. T. Schossig, gm. pr. A. Richter, gm pr. E. Wobst, gm. starschi. Eckhold, fabrikski wobßedźeŕ. **Horni Pózkow:** H. Kühne, gm. pr. **Horni Hunjow:** Trautmann, rynczeŕkubleŕ. **Hownjow:** Lehmann, rynczeŕkubleŕ. **Ohorn:** A. Horn, gm. pr. H. Menzel, pschekupz. **Ossek:** Wehner, gm. pr. **Wóßlink:** Wanak, faraŕ. **Splósk:** Běbrach, gm. pr. **Banezy** a **Wutolczizy:** Tr. Jursch, gm. pr. **Plußnikezy:** Scheffel, gm. pr. **Poczaplizy:** K. Lehmann, gm. pr. **Polczniza:** ſ Posern, komornik. Dr. Krenckel, hamtski ßudnik. Schubert, měschczanosta. A. Hauffe, měschczanski radźiczel. A. Hempel, měschczanski radźiczel. A. Brückner, pschekupz. E. Schneider, krawski mischtr. R. Kuring, měschczanski wukasanz a pschekupz. H. Mütze senior, měschczanski radźiczel b. ßk. H. Mütze jun., fabrikant. R. Messerschmidt, posamentier. L. Resch, měschczanski wukasanz. H. Sperling, měschczanski wukasanz. H. Wiese, twarz. **Polczniza** M. dź.: C. Weitzmann, wjeßny rychtaŕ. H. Brückner, gm. st. **Porschizy:** Handrij Domschka, gm. pr. **Rachlow:** P. Dejka, gm. pr. **Rammenau:** Fichta, gm. pr. J. F. Hartmann, kubleŕ. Mor. Hanewald, wobßedźeŕ herbsk. grychty. Ernst Heinrich, kubleŕ. **Raschow:** Měto, gm. pr. **Sřeschin:** Schkleńczeŕ, gm. pr. **Ringenhain:** A. Thomas, gm. pr. **Czerwjene Noßlizy:** P. Stein, rynczeŕkubleŕ=najeńk. A. Schmuck, gm. pr. **Ssmilna:** C. A. Lehmann, gm. pr. O. A. Schmatz, rynczeŕkubleŕ. **Ssolschezy:** J. Zur, gm. pr. **Zidow:** Pjetrasch, gm. pr. Valten, khěżeŕ. **Spital** p. **Kamjeńza:** Rehmus, gm. pr. **Spytezy:** C. Rätza, gm. pr. Krósťak, wjeßny rychtaŕ. Kozor, kubleŕ. **Stachow:** Schreiber, gm. pr. **Sczijezy:** Rychtaŕ, gm. pr. J. O. Th. Wittig, kubleŕ. **Scheschow:** J. Michalk, gm. pr. **Tšelany:** Biesold, gm. pr. **Taschendorf:** G. Jordan, gm. pr. **Czjemjerzy:** Mlynk, gm. pr. **Trjechow:** A. Steglich, gm. pr. **Trupin:** A. Hartstein, gm. pr. **Wadezy:** J. Klóß, gm. pr. **Wuhanczizy:** Gnawk, gm. pr. **Wutolczizy:** Dr. Herrmann, rynczeŕkubleŕ. **Weißbach:** F. Mager, wiczeżny rychtaŕ. F. A. Gräfe, gm. pr. **Wujeźk:** Walde, wyschschi hajnik. Schokta, gm. pr. **Budyschink:** Frycza, gm. pr. **Kukow:** Delenczka, gm. pr. Schäfer, rataŕski inspektaŕ. **Łask:** Kummer, gm. pr. **Lejn:** Hauptmann, gm. pr. Běbrach, rynczeŕkubleŕ. **Lückersdorf:** Minckwitz, kubleŕ. Polak, gm. pr. **Jitro:** ſ Kanig, rynczeŕkubleŕ. **Njeßwaczidło:** J. Schokta, gm. pr. **Neustädtel:** Hustig, rynczeŕkubleŕ. **Trjebjenzy:** Tr. Schlemmer, gm. pr. **Rabozy:** Herrmann, gm. pr. **Pomorezy:** profeßor Dr. E. Heiden. **Rehnsdorf:** Obendorfer, rynczeŕkubleŕ. **Ssmochczizy:** Schokta, gm. pr. **Pihany Dol:** Hildebrand, ßejmski sapóßłanz. **Spytezy:** J. ſ Zenker, rynczeŕkubleŕ. **Wyßoka:** ſ Zehmen, rynczeŕkubleŕ. **Wohla:** Major ſ Wiedenbach, rynczeŕkubleŕ. **Weikersdorf:** gm. pr.

Druha wośebita pschiłoha k czišłu 42 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 15. oktobra 1881.

Dźěławy ludo, bjeŕ šo na kedźbu!

Tež bjes nasch cźichi a pokoj lubowazy šerbski lud rospółła liberalna strona, kotraž chze fabrikanta Weiganga sa sapółłanza do khěžorstwoweho šejma wuswolicź, jene wopišmo s napišmom „Arbeiter!“ S tym je wopokasała tale liberalna strona, kajke barby šu na jeje khorhoji. Bjes wscheje haniby, kniczomnje, kaž jenoż niski duch to móże cźinicź, nadpaduje konservativnu stronu, a s tym njemĕr a šwar chze bjes nami rosšbycź. Haj s runej njehanibitoscźu sozialdemokratow nadpaduje wyschnoscź a duchownych. To ma bycź ta jich šwoboda, jich liberalnoscź? Tajka šwoboda pschisteji tym, kiž chzedźa wschitke porjady podteptacź a dźiwej woli bjes wschitkich mjesow šwobodne wrota wotewricź.

So konservativni chzedźa šwobodu dźĕłacźerjam wobmjesowacź? Tón, kiž to praji a kiž tole konservativnym sa winu dawa, je scźekły njepschecźel porjada, je cźłowjek, kiž ludźi do lĕhwa kommunistow a nihilistow sawjescź chze. So tak mjenowanej „freizügigkeit“ šo mjesy stajicź dyrbja, schtó w tym namaka nĕschto wot wobmjesowanja šwobody? To šo knjesam liberalnym jenoż dźije, a chzedźa s teho scherjenje postajicź, kaž by s tym, so kóždeho dundaka sa šwojeho wobydlerja pschijecź njedyrbi, šwoboda wobmjesowana była! Njeje to prawo kóždeje wšy a kóždeho mĕsta, so by tajkich, kotrychž šu druhdźe wustorcźili, abo kotsiž psche šwoju njerodnoscź chzedźa na druhim mĕscźe, hdźež jich njesnaja, sašo sa widźenych ludźi płacźicź, so bychu tajkich pschijake abo njepschijake do šwojeho swjatka? Porjadny aródny muž ma wschudźom pschistup a porjadneho muža kóžda wješ a kóžde mĕsto rad pschijima. Tak šo sda, so liberalni chzedźa bycź sakitarjo njerodnych ludźi. To je liberalnoscź!

A te „innungen“ (jednoty), kajka hara! Wopraschejcźe šo jenoż porjadnych mischtrow, schto wam na to wotmolwja? Cźi, kiž šu šwoje rjemjeślo njedowukli, cźi, to šo wĕ, budźeja s wami dźerżecź, ale mischtr, kiž na šwoju rjemjeślnisku cźescź nĕschto dźerży, ženje niz.

A knjes dwórski prĕdaŕ Stöcker, tón wam, wy liberalni, w žołdku leži. To rad wĕrju. Dokelž je waschim lubym pschecźelam židam na porsty plaznył, a to waš tež boli. Nó, macźe to rjanych towarschow! Wjele šboža s tajkeho „geschäfta“. A so tón muž a jeho strona, to rĕka duchowni w schuli a zyrkwi, šwoju pschišłuschnoscź njecźinja? So njeprĕduja dobre poczinki, luboscź atd.? Wot kotreho cźaša šem scźe sapoczeli, lubi knježa liberalni, na jene dobo tak nabožni, tak fromni bycź? Je to wĕrno? Cźłowjek by to skoro ani wĕricź njechał, so ludźo, kiž žaneje wĕry nimaju, s najmjeńscha kscheścźijanskeje wĕry niz, tak rucźe sapoczachu prĕdowacź a k temu hischcźe duchownym? Njeje to nĕkajki „raptus religiosus“ (šwjaty wĕrywoheń)? Nĕ, lubi liberalni, tajke prĕdowanje s waschego erta tak klinczi, kaž hdy by rapak chzył se šokobikom na pschemo hicź!

Haj, potom kóžde prjódkwsacźe, kotreż chze wĕrne lĕpsche kraja a luda, dokelž wono njewukhadźa s wascheje hłowy, njemóže bycź dobre. Tak tež tón tak mjenowany „unfallversicherungsgesetz“. Wy to najradscho pschewostajicźe fabrikantam, so bychu šo cźi starali sa šwojich dźĕłacźerjow, tak kaž šo to jim spodoba. To je ždyn liberalnje, ale hacź to wužitk pschinješe, to je wulke praschenje? Myšlicźe, so s tym njebudźeja dźĕłacźerjo lĕpje sastarani, hdyž šo sa nich stat staracź budźe a jim jich pschichod wĕsty sczini?

Wam, liberalni knježikojo, je šo knježicź sechzeko; a dokelž wjerch Bismark s wami niczo mĕcź nochze, cźeho dla chzecźe na jeho hłowu, kotruž kóždy wótczinz cźesczicź dyrbi, njehanibicźe a se satanskej stóscźu wschitko sle swalicź! So je khlĕb drózschi, to je wón winje a konservativna strona šobu? Schto dha? njeje to tež jeho wina, so bĕchu poślenje lĕta njepkódne, so je lĕtša tak wjele mokroty a so bĕrny cźornja? Zkoniſtwo je teho wina? Kotre khěžorstwo nima zkoniſtwa? A myšlicźe, so po želesnizy pschekupzam jich žito darmo woža?

A tón tobakowy monopol! Tak šo sda, kaž bychu wschitzy liberalni fabriki na zigarrowe etikety mĕli. S najmjeńscha knjes Weigang njeje bjes wošebneho samoša tak sahorjeny njepschecźel tobakoweho monopola! Sa šwoje wulke samoženje ma šo wón jenoż zigarrowym etiketam dźakowacź. Ale njech šebi wón tež njemyšli, so je jenoż wón a jeho strona pschecźiwo temu, hacź runjež šameho šwojeho wužitka dla s tajkej hórkoscźu pschecźiwo temu njewustupuje. Knjes Reich, hacź runjež njeje žadyn fabrikanta zigarrowych etiketow, je šo tola s rosšudźenoscźu sjawnje pschecźiwo tobakowemu monopolej wuprajił, dokelž sawjedźenje monopola sa njesboże dźerži. A ani jedyn prawy konservativny njeńdźe teho dla do šejma, so by na kóžde šłowo, kotreż wjerch Bismark w šejmje rĕcźi, „haj“ prajił, a sa kóždy sakoń a sarjadowanje bjes šwĕrneho rospominanja a pschešwĕdcźenja hłošował. Nĕ, tajki ponižny wotroczk njeje žadyn konservativny, sa kajkichž wy liberalni naš dźerżicźe. Ale to wam khróble prajimy, so chzemy šwĕru pola króny a pola tróna stacź, njech šo wam to spodoba abo niz!

Tole nĕtko na to njehanibicźiwe napišmo liberalneje strony „Arbeiter!“ Haj šerbski dźĕłacźerjo! — wopomń, so masch šwjatu pschišłuschnoscź pola pschichodneje wólby, kotruž pschišłuschnoscź šwĕdomliwje dopjelnicź dyrbisch. Ale Bóh cźe swarnuj, so njeby dał šwój hłóš liberalnym, kiž chzedźa nasch kscheścźijanski lud na tajke njekniczomne waschnje do mozy židow a židow towarschow sawjescź a hanja twoju wyschnoscź a wĕru! *J. E.*

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 43. **Sobotu 22. oktobra 1881.** **Lětnik 40.**

Pjerschćeń we wrónjazym hnězdźe.

(Skónčenje.)

Wjeczor Josef pjerschćeń pilnje čzischćesche a se wschej kedźbliwosću na to hladasche, so ßo njeby niczo skamało. Skoro ßo pschezo bóle a bóle w ßwězy małeje lampki sybolowasche. Macź pak ßwojemu ßynej s hnujatym hłoßom ßlědowaze powjedanczko powjedasche:

„Moja njebocźiczka wowka s macźeŕneje strony ßłużesche dołhe lěta pschi hrabinskej ßwójbje. Tu ßo jej Bohu žel derje njeseńdźe. Hrabja drje bě dobrocźiwy a miły knjes, sa to pak bě knjeni hrabinka ska, wobužna žónska, kotraž ßłużobnych, hdźež bě jenož mózno, pschescźěhasche a krjudowasche. Moja wowka měješe najwjazy pod jejnymi skobami wustacź, dokelž dyrbjesche stajnje w jejnej bliskosczi pschebywacź a jej poßłużowacź. S wjeczora ras w lěcźe běsche hrabinka ßwój drohi pjerschćeń s porsta wotcźahnyła a jón na wokno pokoźika. Na to běsche wona do kuchiny schła a po khwilzy ßwoju ßłużobnizu dó jstwy po něschto póßłała. Ssama ßo po khwilzy do njeje wrócźiwschi, wona hnydom pytny, so tu pjerschćeń njeje. Nichtó druhi hacź moja wowka wó jstwje pobył njebě, duž hrabinka na měscźe na nju tukasche. Wokno drje běsche wotewrjene było, tola sa nikoho njeběsche mózno s nim nuts salěscź, dokelž hród na wyßokej skale stejesche. Hrabinka ßo naschu wowku woprascha, schto je s pjerschćenjom czinika. Ta ßo nad tajkim praschenju nastróża, w hrabinzy ßo psches to njedowěrjenje hischće powjetschi a wona nětko wowzy sjawnje winu paduchstwa dawasche. Wboha drje se ßylsami ßwoju njewinowatosću wobkrucźowasche, tola wona njemóżesche niczo dopokasacź. Jejnu kschinju a jejnu komoru hacź do poßlednjeho kucźika pschepytachu. Pjerschćeń pak njenadeńdźechu. Duž naschu wowku na pschikasnju hrabinki sajachu a ju do jastwa do Teschena wotwjedźechu. Tu ju krucźe pscheßkyschowachu a dokelž wona na ßwojej njewinowatosczi wobsta, ju po něhduschim hrosnym waschnju cźwilowachu, so bychu jej tak wusnacźe wunusowali. Palzowe schruby jej porsty rosmjecźechu, ale też na cźwilowarni wona k niczemu njestejesche. „Bóh je mój ßwědk“, wboha sawoła, „so ßym njewinowata, na to chzu wumrjecź.“ Ssudnikam běsche jeje žel, puschćicź pak ju njeßmědźachu. Wobskorženu s nowa do jastwa ßadźichu, so bychu ju posdźischo po sażiczu porstow s nowa s cźwilowanjom pscheßkyschowali.“

„Bjes tym pak“, powjedasche wudowa dale, „ßo hrabja, kotryž běsche dlěschi cźaß pschi khěžorskim dworje we Winje pschebywak, domoj wrócźi. Jeho mandźelska jemu wo shubjenju pjerschćenja spomni a so ßu ßłużobnizu Marju, dokelž maja ju sa paduschnizu, do jastwa wotwjedli. „Hdźe wona je?“ woprascha ßo hnydom hrabja, „ja chzu s njej rěcźecź.“ Jeho mandźelska jemu jastwo w Teschenje mjenowasche. Hrabja s roshněwanjom rjekny: „Cźeho dla njeßy s tym cźakała, doniž ßo domoj wrócźich. Ja holzu jara derje snaju, jej tajke skóstnistwo dowěricź njemóżu, dokelž ßym spósnał, so je wona ßwěrna a pobožna.“ Wón ßo hnydom na konja ßyže a do Teschena jěchasche. Do jastwa sastupiwschi, ßo wón naschu wowku woprascha: „Praj mi, moje dźěcźo, kaž by ty psched Bohom stało, wěsch ty něschto wo shubjenym pjerschćenju?“ — Wona se ßylsami ale twjerdźe wotmolwi: „Ně, knjes hrabja! Na woknu ßym jón leżazy widźała, tola s porstami ßo jeho dótknyła njeßym. Hdźe je wostał, njewěm; Bóh to jenož ßam snaje.“ — „Ja tu wěz wopschijecź njemóżu“, dźesche hrabja, „tola ja tebi wěrju!“ Na to wón k ßudnikam dźěsche a žadasche, so bychu jatu puschćili. Ssudnikojo skóncźnje po jeho woli czinjachu. Nascha wowka bu s jastwa puschćena. Posdźischo je ßo wona s jenym hrabinskim ßłużobnikom woženika a hrabja je jej tule khěžku, w kotrejž hischće dźenßa bydlimy, twaricź dał a jej kruch pola k temu darik. Wón chzyschе s tym kschiwdu, kotruž bě jeho mandźelska czinika, někak sarunacź. Tola dobre mjeno a cźesćź psched ludźimi jej wón saßo dacź njemóżesche. Ludźo tola wěrjachu a też tak prajachu, so je jenož dobrocźiwosću hrabje paduschnizu psched saßkuženym khostanjom wobarnowała. Nascha wowka měješe pode tymle wopacźnym měnjenjom wjele a hórko cźerpicź. A też na mojeju starscheju tale hańba a njecźesću pscheńdźe. Ty, luby, luby Josefo, ßy ßam shonił, kak ludźo wo naß rěcźa. Psches namakanje pjerschćenja je nětko wscha hańba wot naß wsata a nasche mjeno je saßo do cźesćze pschischko psched ludźimi: Bohu budź sa to dźak a khwalba.“

Josef běsche s kedźbliwosću a nutrnym dźělbracźom na powjedanczko ßwojeje macźerje poskhał. Wón bě wješeły, so bě ßo jeho straschne swaženje tak sbožownje radźiło a s radosću hakle sa dołhu khwilu wußny, tola też w sparju jemu tale wěz s myßlow njepschińdźe. Nasajtra rano Josef na hród doběža a žadasche ßebi, so bychu jemu s hrabju rěcźecź dali, dokelž ma jemu něschto jara ważne ßobudźělicź. Jako běchu jeho psched hrabju puschćili, pschepoda jemu wón pjerschćeń a rospowjeda jemu na proste, wutrobne waschnje, hdźe a kak je jón namakał. Hrabja njemóżesche na wěrnosći jeho rěcźe dwělowacź. Jemu ßylsy do wocźow stupichu a wón skóncźnje wuwoła: „We wrónjazym hnězdźe! Haj, nětko je mi wscho jaßne. S dźěcźazych lět hischće pomnju, so wróny s zyrkwinskeho tórma cźasto na wokno pschilecźachu, dokelž jim tam sorna a ßródki ßypachu. Tak je mój dźěd tola prawje měł, jako na njewinowatosczi ßłużobniży twjerdźe wobsteja a ju psched kóždym sakitowasche. Na wulke njesboże ßebi mojej starscheje ženje na wróny njemyßleschtaj. Bohu dźak, so je nětko njewinowatosću na jaßne pschischła! To je mi lubscho, dyžli zyły pjerschćeń, hacź runje je drohi kruch a też hódna dopomnjeńka nascheje ßwójby.“

Hrabja da ßwojej mandźelskej a wschěm ßwojim dźěcźom k ßebi pschińcź, pokasa jim pjerschćeń a poda jim jeho powjedanczko.

Wschitzy běchu hłuboko hnuczi. Potom dyrbjesche Josef rosestajecź, kak je ßo na ßwoje khróbłe swaženje pschihotował a je dokonjał. „Wo prawdźe", sawoła hrabja, „Boża ruka je tebje hładajzy schkitowała a sdźerżała."

„Tak je moja macźerka też prajiła", wotmolwi Josef, a to ßo hrabji lubjesche. Wón hólzej rołku s pjenjesami pschepoda a praji: „Donjeß to twojej lubej macźeri! Strow ju wote mnje a rjekń jej, so je to jenoż mały dźěl na wotpłacźenje a so budu posdźischo hischcźe wjazy cźinicź. Wona je po sdacźu prawje khora a khuda. Powjedaj mi, kak s njej khodźi, ale prawje na dróbne." Josef wscho wupowjeda, schtoż wjedźesche. Jako bě wón skóncził, ßebi hrabinka ßylsy s woczow wutrěwschi praji: „Strow też wote mnje twoju macź, a praj jej, so jej dźenßa pschipołdnju něschto k wobjedej pósćelu a ju posdźischo wopytam."

Josef s wjeßla poskakajo s hroda dele do ßwojeje khěžki běżesche. Kak ßo jeho macź dźiwasche a wjeßelesche, jako jeho nashonjenja saßłyscha a w ßobupschinjeßenej pjenjeżnej rołzy pok sta ßwětłych schéßnakow namaka! Nětko běchu se wscheje nusy, a khudobje a tradanju bě na dołhi cźaß wotpomhane. Tola s tym hischcźe njeběsche doscź. Pschipołdnju pschińdźe ßłużobniza s hroda se wschelakej jědźu, kotraż s najmjeńscha sa zyły tydźeń doßahasche. S dobom wona Josefej poruczi, so dyrbi jutsje rano saßo k hrabji pschińcź. Jako ßo wón s dypkom w postajenej hodźinje na hrodźe pokasa, bu wón hnydom do knjesoweje stwy dowjedźeny. Tu wón też fararja nadeńdźe. Tón jemu na hrabjowu pschikasnju cźěski a němski cźitacź da, pruhowasche jeho w Božich kasnjach a staji jemu wschelake praschenja s bibliskich stawisnow; na kónzu dyrbjesche też něschto liczicź a pißacź. Wón ßwoje pruhowanje jara derje wobsta. Woßebje běchu jemu kasnje a bibliske stawisny derje wědomne, schtoż ßo hrabji pschede wschém spodobasche. Na to jeho do pschedstwy won póßłachu, so by dalsche wotczakał, a wón ßebi wonka njemóżesche rosjaßnicź, schto ma zyke pruhowanje rěkacź. Jako běchu jeho saßo nuts sawołali, praji jemu hrabja: „Mój ßyno, ja ßym ßo rosßudźił, so masch ty něschto hódne nawuknycź. Knjes farař tebje pschichodnje wschědnje někotre hodźiny roswuczi. My wutrobnje derje s tobu měnimy, a ja ßo nadźijam, so budźesch pilny a budźesch nam s twojim sadźerżenjom wjeßele cźinicź."

Hrabja je ßwoje lubjenje sprawnje a ßwěrnje dźerżał a ßo też wo tym, schtoż wot hólza wotczakasche, molił njeje.

Josef pola fararja, dokelż běsche derje wobdarjeny a pilnje a kedźbliwje dźěłasche, we wědomosćach khwatajo do prědka krocźesche. Posdźischo da jemu farař gymnasij w Teschenje wopytacź a sapłacźi tam wscho, schtoż na schuli trjebasche. — Jako běsche Josef po derje wobstatym pruhowanju gymnasij wopuschcźił, jemu jeho dobrocźel na universitu da hicź, so by tam theologiju studował a ßo na prědarski hamt pschihotował. Po tsjóch lětach ßo Josef ßwoje studije dokonjawschi do domisny wrócźi. A jako po někotrym cźaßu farař, jeho něhduschi wucźeŕ, wumrje, bu wón na jeho město postajeny. Wón bu njewustawazy duschepastyŕ a ßwěrny wucźeŕ ßwojeje woßady, woßebje pak khudźi a bědni nad nim podpjerarja namakachu.

Nasche powjedanczko je wot sapoczatka hacź do kónza wěrne. Josef Haleczek je nětko też semrjeł a w jeho woßadźe hischcźe na njeho sabyli njejßu. Na farje bydli nětko jeho starschi ßyn, kotryż po ßwojim nanje do duchowneho hamta stupi. A tak cźasto hacź wón na zyrkwinski tórm pohlada, spomina wón kóżdy ras na khróbłe swaženje ßwojeho nana, kotreż jemu tehdom ßmjertny strach a posdźischo też sboże a cźesćź pschinjeßy.

Wußudźenja.

Khostanska komora 11., 12. a 14. oktobra.

Prjedawschi gmejnski prjódkstejeŕ a dźěłacźeŕ Handrij Berger s Holeschowa, nětko w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła, bě wobskorżeny, so je 22. měrza 1876 300 mk., holeschowsko-dubrawskej khudźinskej kaßy ßłuschaze, pschekschiwił, 26. januara 1880 swudowjenej Fähnrichowej w Nowym Lubolnju 30 mk. wurěczał a 5. februara 1880 holeschowsko-dubrawske khudźinske sjenocźeństwo wo 20 mk. sjebał. Dokelż ßo ßudnikojo wo winje wobskorżencho doscź pscheßwědczicź njemóżachu, bu wón sa njewinowateho wuprajeny.

Wumjeńkarka Luisa swudowjena Kruschwizowa se Sahorja, hižom wospjet khostana, bě wobskorżena, so je 1. augusta t. l. s pola żiwnosćerja Marschnera sa něhdźe 3 mk. wowßa kranyła a w kerkach, gmejnskemu prjódkstejerjej Dejej ßłuschazych, dźělbu liscźow wottorhała a ßobu wsała. Wobskorżena, kotraż k wschemu stejesche, ma sa tajke pakosćenje 3 měßazy 1 dźeń jastwa wotßedźicź a skórżbne khósty sapłacźicź.

Hosćeńzarja J. Grüllinga s Malescheż běchu 24. meje t. l. dla pschestupjenja wukasnjow, pschе rosschěrjenje jětrow wudate, k 1 měßazej jastwa wotßudźili. Pschi tymle wußudźenju mějesche to woßebitu ważnosćź, hacź je wobskorżenemu porucźenje, po kotrymż dyrbjesche ßo kóżde skhorjenje gmejnskemu prjódkstejerjej wosjewicź, snate było. Strażnik (wajchtaŕ) Fröda běsche mjenujzy na pschikasnju gmejnskeho prjódkstejerja prěnje dny januara każ k druhim wjeßnjanam tak też k wobskorżenemu pschischoł, běsche tuteho a jeho żonu w korczmarskej stwje nadeschoł a drje k jeho żonje wobrocźeny, tola tak, so dyrbjesche też wobskorżeny wscho srosymicź, wukasnju wosjewił. 24. meje, kotryż dźeń Grüllinga wotßudźichu, běsche tutón Frödźe w Maleschezach rjekł: „Praj ty, so ßy to mojej żonje w khěži prajił, schtoż je tebi gmejnski prjódkstejeŕ porucźił." A posdźischo je ßo w hosćeńzu w Budyschinje s nowa na Frödu wobrocźił a jemu spomnił: „Praj, każ ßym tebi ja prajił." Hacź runje wobskorżeny wscho prějesche, mějachu tola ßudnikojo jeho winu sa dopokasanu a wotßudźichu jeho dla wabjenja k wopaczнej pschißasy k sapłacźenju khóstow, 1 lětu jastwa a dwělětnemu shubjenju cźeßnych prawow.

Sawniski ßud 4. oktobra.

Schulska holza Hańża Zimmermannez s Kamjeneje, kotraż bě pjecźa kublerjej Schreierej w Kamjenej hachtl njesrakeho ßadu wsała, bu sa njewinowatu spósnata, a runje tak ßo dźěłacźeŕ J. Jazka w Makej Huszy, młynkowa H. Gruhlowa w Kocźizy a ßłużobna dźowka H. Henselez s Debrkez, kotrymż winu dawachu, so ßu s huscźanskeho knježeho lěßa drjewo wotewsali, khostanja sminychu.

Dźěłacźeŕ Handrij Michałk starschi s Mnischonza k temu stejesche, so je w juliju t. l. hosćeńzarjej Hobrakej w Mnischonzu s jeho khěże wotežku kranył. Wón dosta dwaj dnjej jastwa.

Dokelż běschtaj wotrocźkaj O. P. Neumann a August Ssykora s Dobrusche s knježeje sahrody w Dobruschi kórki a maleny kranyłoj a je potom sjědłoj, bu kóżdy wot njeju k tsjom dnjam arresta wotßudźeny.

Khěžkarski żiwnosćeŕ J. Schwurak w Klukschu ma 5 mk. khostanja płacźicź, dokelż je pschecźiwo sbytknej kubleŕzy Königowej w tej ßamej wßy kschiwdu cźinjaze ßkowa rěcźał.

Wojnaŕ J. A. Schramm běsche 1. haprleje w Dźěżnikezach pola Lehnertoweje dźěłaŕnju wotnajał a pschi tym ßebi wschelaki grat pożcźił. Město teho, so by nětko 1. julija, hdźeż ßebi na

druhim měsćze dźełarnju wotnaja, pschedewsaty grat Lehnertowej wróćo dał, wobkhowa ßebi wón nětotre wězy, něhdźe 14 mk. hódne, a je do ßwojeho noweho bydła ßobu wsa. Wobskorżeny ma ßo jenoż ßwojej dotalnej njenaßwarnosćzi a sjawnemu wusnaću dźakowacź, so jeho pschekschiwjenja dla jenoż k jenemu tydźenju jastwa wotßudźichu.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Doprědkowarska strona (fortschrittspartei) zyke hromady lećazych pißmow do ludu mjeta. My naschich cźitarjow na to kedźbliwych cźinimy, so ßo njebychu wot leßnych ßkowow tychle pißmow sawjesćź dali. Lědma dźeßaty dźěl je wot teho wěrno, schtoż liberalni doprědkowarjo nam lubja. K naschej schkodźe ßmy naschonili, so je ßo w lětach 1871—1878, w kotrymż cźaßu mějachu liberalni na khěžorstwowym ßejmje w Barlinje pschewahu, hromada tajkich sakonjow wudała, ſ kotrymiž buchu dawki njetrjebawschi powjetschene, kschesćźijanska wěra wohanibjena a potlóczena a kschesćźijanske pjenjesy do židowskich pasorow cźehnjene. Duż schtóż nochze, so by ßo tutón njesbożowny cźaß saßo wrócźił, w kotrymż bychu židźa, wodźerjo liberalneje doprědkowarskeje strony, nad kschesćźijanstwom knjeźili, a schtóż chze, so by porjad a kschesćźijanski duch w kraju knjeźił, wuswol konservatiwneho kandidatu Reicha nad Běłej. Kóždemu dźenßnischemu cźißku „Serb. Now." ßu wólbne papjerki ſ mjenom ryćźerkublerja Reicha pschidate; njech ßo tele papjerki bjes wolerjemi rosdawaja a pschi wólbje prawje pilnje trjebaja.

— Runje każ liberalna doprědkowarska strona (fortschrittspartei) też sozialdemokratojo bjes ludom lećaze pißma rosschěrjeja. Tak bu sańdźenu njedźelu knihićźischćźeŕ Simon w Pirnje runje w tym wokomiku hrabnjeny, jako wał sozialdemokratiskich pißmow na żelesnizu poda. Polizajstwo je wußłědźiło, so je Simon tón ßamy dźeń hižom tsi tajke wały wotpóßłał a so ßu ßo hižom dłeschi cźaß w jeho cźischćźerni sozialdemokratiske pißma dźełake. Po sdaćzu ßu też lećaze listy, w poßlednich dnjach w Draždźanach a wokolnosćzi rosschěrjene, niz każ na nich steji, w Zürichu w Schwajzarskej cźischćźane, ale se Simonez knihićźischćźerńje w Pirnje wuschłe.

Awstrija. W nastupanju seńdźenja awstriskeho khěžora ſ ruskim zarom wschelake nowiny pak te pak tamne město mjenuja, na kotrymż ßo wobej knjeżerjej seńdźetaj. Wschě tajke powjesćze ßu selżane, pschetoż je-li so chzetaj ßo khěžoraj wo prawdźe něhdźe parschonjszy powitacź, ßo to sawěsćze nikomu do cźaßa njepscheradźi. S tym by ßo jenoż sozialdemokratam a nihilistam witana składnosćź podała, na jeneho wot njeju mordarski nadpad cźinicź.

Franzowska. Franzowszy ministerjo ßu psches njerodne wjedźenje tuniskeje wójny njespokojnosćź zykeho franzowskeho luda na ßebje sćźahnyli. Duż budźa woni ſ lohka po powołanju deputirtskich komorow wotstupicź dyrbjecź. — Na wojownischcźu w Afriźy ßo niczo noweho podało njeje. Franzowske wójsko hischće pschezo ßwoje pschihotowanja k cźahej na město Kairuan skónczyło njeje. Do Kreidera w Algieru je 16. oktobra general Delebecque se ßwojim wotdźělenjom pschicźahnył a ßo na pucź do Kairuana nastajił. Njepschestawaze skórźby franzowskich nowinow dla hubjeneho sastaranja wojakow ſ zyrobu a drastu ßu skónczńje něschto pomhale. W Kreideru je ßo wulki magazin sa wójnske potrjeby sałożił, 4000 wjelbłudow ßu sa transport shotowane.

Jendźelska. Jendźelske knjeżerstwo je sćźerpliwosćź napschecźo irlandskim sběžkarjam shubiło a cźini nětko krótki prozeß ſ nimi. Minister Gladston je hłowneho sběžkarskeho wodźicźerja Parnella, kotryż ßo powschitkownje wizekral Irlandskeje mjenowasche, do jastwa cźißnył. Wón ßo nadźija, so tak sběžk skerje porasy a do Irlandskeje saßo měr a pokoj pschinjeßy. W tu khwilu cźinja hischće Irlandszy, każ bychu ßo chzyli dla sajecźa Parnella wjecźicź a sběžk po zykej Irlandskej rosnjesćź. Irlandszy burjo ßu na ßwojich shromadźisnach wobsankli, so prjedy żaneje danje njepłacźa, doniż ßo Parnell ſ jastwa njepuschcźi. W Limericku ßo 16. oktobra lud pschi powjescźi Parnelloweho sajecźa posběhny, polizajstwo a wojazy buchu wospjet wot rosnjemdrjeneho ludu nadpanjeni; 20 woßobow bu sajatych. — Wětr, kotryż 14. oktobra w Jendźelskej knjeżesche, je jara wulku schkodu nacźinił, wjele łódźow (schiffow) je ßo pschi brjohach ponuriło abo bu wot wětra na skały secźerjenych a tam roskamanych. Njemała liczba cźłowjekow je pschi tym w żołmach kónz wsała.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wichorojty wětr je pjatk tydźenja w měsćze a wokolnosćzi tójschto schkody na tšěchach a schtomach nacźinił. Pódła židowskeho papjernika je wón dołhi topoł (paplu) wot korjenjow wotwjertnył. Na wałke sboże schtom k połodnju po dołhosćzi gasoweje fabriki padże, je-li so pak budźische ßo wón k ranju walił, by na gasowu fabriku panył a tam ſ najmjeńscha dźěl twarjenjow rosbił a rospraskał. Wětr je tón ßamy dźeń po zykej Sakskej ſ tej ßamej njembrosćzu sakhadźał. Na wschěch schußejach buchu wot njeho schtomy każ schwabliczki roskamane. W Chemnitzy bu jedyn dźěłacźeŕ wot wuhenja, wot wětra powaleneho, saraženy.

— Naschi sozialdemokratojo, kotsiž chzychu ſ wopředka wschitzy kandidatu Weiganga na khěžorstwowy ßejm wuswolicź, ßu ßo w poßlednjej hodźinje w ßwojim měnjenju dźělili. Połojza wot sozialdemokratow chze mjenujzy sa Weiganga hłoßowacź, bjes tym so chze druha zigarnikej Kellerej se Shorjelza ßwoje hłoßy dacź.

S Bukez. S tsjóch fararjow, kotrychż běsche tachantstwo ßwj. Pětra w Budyschinje na wuswolenje k wobßadźenju naschcheho farskeho města postajiło, bu sańdźenu wutoru 18. oktobra k. farař Kubiza we Wjelecźinje jenohłóßnje wot prjódkstejeŕstwa sa noweho fararja wuswolený.

S Khwacźiz. Nasche pohrjebnischcźo je nowe a rjane debidło dostało. Njewożenjenej ßotsje Hana a Marja Kobanjez ſ Kschiweje Borschcźe běschtaj naschemu pohrjebnischcźu 600 mk. sa kupjenje swona darikej, ſ kotrymż by ßo pschi pohrjebanju a njedźelu a róczne cźaßy swoniło. Swón bu wot k. Wernera w Małym Wjelkowje laty, waži 3 zentnarje 60 puntow a płacźi 450 mk. K napowěßnjenju tuteho swona běsche nětko twarjenje tórma nusne, kotryż je k nowej natwarjenej koscźerni pschitwarjeny; wón je 20 łóhcźi wyßoki a wot murjerskeho mischtra Winklera w Njeßwacźidle wuwjedźeny. Runje każ sa swón, buchu też potrěby a pjenjesy sa tórm ſ wjetscha psches luboscźiwe dary nahromadźene, pschi cźimż ßo katholszy w Dalizach a Khwacźizach na pschecźelne waschnje wobdźělichu. Dokelż běsche nětko tórmowy twar dokonjany, bu njedźelu 9. oktobra swón na ßwjedźeńske waschnje ſ lijerńje w Małym Wjelkowje wjeseny. Swón bu na rjenje wupyscheny wós stajeny, kotremuż ßwjedźeński cźah, wobstejazy se schulskich dźěcźi khwacźanskeje schule a wotroscźeneje młodoscźe, ſ khorhojemi pod nastupom wjelecźanskeje hudźbneje kapelle a pod wjedźerstwom knjesa wucźerja Wicźasa hacź k libochowskim mjesam napschecźo cźehnjesche. Po

tym so běchu swón pod spěwanjom kherluschow na pohrjebnischczo dowjesli, jón na tórm napowjesli a s nim poswonili, dżerżesche knjes wucżeŕ Wiczas żwjedżeńsku rěcż. Spominajo na nastacże twara, pscheńdże wón na horny nastawk tórma, na kulu a kschiż a rosestajesche wożebje, kajki wosnam ma kschiż sa kschescżijana. Na kónzu bu sażo swonjene a k. wucżeŕ spěwasche se schulskimi dżěcżimi prěnjeje klaży někotre kherlusche. S tym běsche żwjedżeń skónczeny, na kotryż běsche żo wulka czŕjóda pschihladowarjow a pschecżelow wězy seschła.

S Njeżwaczidła. Dżeń 18. oktobra dawasche njeżwaczilskej schulskej wożadże witanu składnoscż, żwojemu lubemu druhemu wucżerjej, k. Hilbrigej, wutrobne poczescżowanje wopokasacż; pschetoż na tutym dnju żwjecżesche k. Hilbrig 25létny sastojnski jubilej. Rano w 9 hodż. bu w schulskej stwje, psches hrabinskeho sahrodnika rjenje wupyschenej, żwjatocżnoscż dżerżana, pschi kotrejż k. farař Jakub żwjedżeńsku rěcż dżerżesche, s pschepodacżom wulkeho wobrasa (wustajenje Bożeje wjecżerje), pschi kotrejż dale k. wokrjeżny schulski inspektaŕ dr. Wild pišmo pschipósnacża żwěrneho dżěkanja knjesa jubilara s pschecżelniwymi żkowami temu samemu pschepoda, na czoż knjes hrabja Peralta-Renaud-Riesch, kiż je też pschi tutej składnoscżi, psches rjane dary a wschelake podpjeranje żwjedżenja, żwoju wurjadnu luboscż k schuli wopokasaŕ, někotre żkowa pschipósnacża pschisankny. Knjes rentmischtr Bretschneider rěcżesche na to w mjenje schulskich prjódkstejerjow a pschinjeżesche k. Hilbrigej dary schulskeje wożady: drohi czażnik (regulator), teppich, lampu a někotre maliczkoscże. — Pschi tym bě żobu shromadżena schulska mkodoscż druheje klaży, kotraż pschi sapoczatku a k skónczenju żwjatocżnoscże żerbske kherlusche pod wjedżenjom naschelio prěnjeho wucżerja k. Frenzela spěwasche. Na tute dżěcżi wobrocżi żo nětko hischcże k. farař Jakub, rosestaja jim s krótkej żerbskej rěcżu ważnoscż tuteho dnja, a pschikasa prěnim, so bychu żwojeho knjesa wucżerja Hilbriga w mjenje wschitkich postrowili, schtoż żo na pschihódne waschnje sta. S modlitwu bu skónczene. Pschitomni knjeża sawostachu potom k żnědanju w domje k. jubilara, kiż pschecżelniwje dżěcżom s tykanzom a khofejom do prědka kermuschku pschihotowasche. Wjele listow a darow pschipósnacża je k. Hilbrig na tutym dnju hischcże dostaŕ, wożebje wot njeżwaczilskeje wucżeŕskeje konferenzy krażne wobrasy a rjany wobluk. — Tón Knjes żohnuj jeho a jeho dalsche skutkowanje.

Se Stróże. Hucżinjanske swony wokachu njedżelu w nozy w 11 hodżinach k wóhnju. Pola naż stejesche Heblez żiwnoscż pschi Rößlez zyhelniczi w płómjenjach. Kak je woheń nastaŕ, njewěmy.

S Panczig. Syndikużej klóschtra Marijneho Doła, prawisnikej Spannej tudy, kotryż bě wóndano pschi żwojim 50létnym sastojnskim jubileju titl dwórskeho radżicżela dostaŕ, je kral nětko hischcże rycżerski kschiż I. rjadownje spożczik. — We wokolnych wżach klóschtra Marijneho Doła je bjes dżěcżimi khoroscż difteritis wudyriła. Dżěcżom małe hriby schiju sahacża, tak so żo wone, dokelż psches to wjazy dychacż njemóża, saduscha. Pschistup do tajkich domow, w kotrychż khore dżěcżi leża, je polizajsży sakasany.

S Kamjenża. Tu je pjatk 14. oktobra wokrjeżny schulski inspektaŕ Flada w starobje wot 50 lět wumrjeł.

Někotre pokiwy k wólbam do khěżorstwoweho żejma.

Doprědkowarska strona (fortschrittspartei) je sa wobsanknjenje mandżelstwa psched stawnikom a wobara żo pschecżiwo sběhnjenju sakonja wo zywilnym mandżelstwje. K. Weigang żkuscha k liberalnej doprědkowarskej stronje. Móże kscheschcżijanszy smyżleny sa k. Weiganga khożowacż?

Psches pišma je doprědkowarska strona rosnjeżka, so je k. Reich dawki powyschicż pomhaŕ. To je tokśta kża. So je w Pruskej hižom lětża dawk 1/4 léta byŕ spuschczeny a so budże w Sakskej dokhodny dawk (einkommensteuer) w pschichodnym lécże wo 30 % poniżeny, to mamy żo konserwatiwnej stronje dżakowacż. Knjes Reich żkuscha k konserwatiwnej stronje. Duż wuswolmy konserwatiwneho k. Reicha a niz liberalneho k. Weiganga.

Doprědkowarska strona pomha żidam. Kak jara żidźi żo rosschěrja a żo wobohacża, bjes tym so kscheschcżijanski lud wokhudźi, kóżdy wě. Schtóż k. Weiganga wuswoli, pomha żidam! —

Schtó njeje żkyschaŕ wot k. dwórskeho prědarja Stöckera w Barlinje, kak wutrobicże sa kscheschcżijanstwo pschecżiwo żidam wustupuje. Ale kak jara doprědkowarska strona jeho pscheschcżěha a my móhli jeneho wuswolicż, kiż k doprědkowarskej stronje żkuscha? —

Kak wjele drje k. Weigang sa mišionstwo dawa??

Nimamy doscż srudoby psches liberalne sakonje a nětk móhli liberalneho k. Weiganga wuswolicż? Ně, ně, s najmjeńscha żadyn Sserb niz!

Pjecż ważnych, dożahażych samóżow,

czehoż dla żadyn rosomny kscheschcżijan Weiganga njemóże do khěżorstwoweho żejma wuswolicż.

1) Liberalna, doprědkowarska strona, do kotrejż Weigang żkuscha, na to dżěła, so by zywilne mandżelstwo a sazpicże żwjateje kschczenizy dale wobstało. Jej njeje na tym doscż, so je nětko hižom wjele tawsynt njekschczenych dżěcżi a mkodych ludźi. Tute nowe póhanstwo dyrbi żo po woli żidow, kotsiż żu nawjedowarjo liberalneje strony, też hischcże powjetschicż! A kajke njetrjebawsche wobcżežnoscże, pucże, skomdy a wudawki ma lud s tutym zywilnym mandżelstwom! To żu drohe wězy bje wscheho wużitka, drohe wězy k wulkej schkodże!

2) Liberalna, doprědkowarska strona żebi żada njewěrjaze schule, s kotrychż ma żo k luboscżi jich lubowanych knjesow żidow kscheschcżijanske wěruwusnacże sahnacż, każ je żo to liberalnej stronje hižom w Hollandskej a Belgiskej poradżiło, hdżež żadyn wucżeŕ pschi khostanju wotżadżenja dżěcżom wjazy Jesużowe mjeno njeżmě wuprajicż.

3) Liberalna, doprědkowarska strona chze dale te schkódne sakonje sdżerżecż, psches kotrejż dyrbja żo gmejny khude wudawacż na zusy njerodny lud.

4) Liberalna, doprědkowarska strona je s luboscże k żidam a k druhim wulkim pjenjeżnikam pschecżiwo börsowemu dawkej, kiż by wot khudeho luda wschě wobcżežne dawki wotewsaŕ. Hdy by żo tutón börsowy dawk sawjedŕ, kiż w Franzowskej na 150 hacż 160 millijonow hriwnow wunjeże, móhła żo naschemu khudemu ludej najwjetscha polóżnoscż skicżicż. Ale pschecżiwo temu je Weigangowa strona!

5) Liberalna, doprědkowarska strona żebi żada, so dyrbi żo jej knjejstwo dostacż. S tym by lud a kraj zyle do żidowskeje mozy pschischoł. Bóh to njedaj!

Hižom tutych pjecżich samóżow dla njewuswol nichtón Weiganga, ale konserwatiwneho **Reicha.**

Přilopk.

* W Ebersbachu pola Lubija drje mużska mkodoscż najpěknischa njeje, pschetoż tam żu schulerjo pokracżowanskeje schule tajke

njewuschnoscze pschecźiwo wucźerjam wobeschli, so ßu wucźerjam polizistow k pomozy pschidacź dyrbjeli.

* W Bornje je 16. oktobra małe dźěćźo jeneho wobydlerja, jako běsche ßame wó jstwě, blidowy krym shrabnyło a khanu horzeho khofeja na ßo dele storhnyło, psches cźoż ßo tak straschnje wopali, so po małej khwili wumrje.

* W hornich rudnych horach (erzgebirge) je wot póndźele popołdnju hacź do wutory wjecźor njepschestawajo ßněh schoł a posdźísche dny pak deschcźowało pak ßněh padał; thermometer steji tsi grady pod null, duž hižom krucźe mjersnje. Pschi tym leži tajka mhła na zyłej krajinje, so móža ludźo lědma dźeßacź krocźelow daloko widźecź. We wyschschich stronach je ßněh ležo wostał a ßo tam teho dla hižom ßanje město wosow trjebaja.

* Wutoru psched tydźenjom pjecźo młodźenzojo njedaloko Barlina na cźołmje po Wanskim jězorje jězdźachu. Wo ßrjedź jězora ßo cźołmik powróćźi a młodźi ludźo do wody panychu. Dweju wot nich ßu rybakojo, kotsiž na brjosy njesboże widźachu, żołmam wutorhnyli, bjes tym so tych tsjóch druhich wjazy namakacź njemóžachu.

* „To běsche żadławy dźeń", pišaja Hamburgske nowiny, „kotryž ßmy 15. oktobra měli. Wot lěta 1855 njebu Hamburg wot tajkeho wichorojteho wětra potrjecheny, kaž pjatk wjecźor, hdźež wětr a woda se sahubjenjom naschemu městu hrożeschtej. Njepschestawazy hrimot kanonow, pschehowrjeny wot schuma a schucźenja wětra a żołmow, warnowasche wobydlerjow khěžow, na niskich brjohach stejazych, so bychu s cźaßom cźěkali, dokelž wětr wodu s morja do Lóbja cźěri. Tola wbosy ludźo móżachu ßebi s wjetscha jenoż nahe żiwjenje sdźerżecź, pschetoż woda běsche sa pół hodźiny tak narostła, so buchu delnje schoßy wot njeje napjelnjene a möble, kschinje, blida, stoły atd. we wodźe wokoło płuwachu. Haßy a doliny běchu tak wyßoko powodźene, so móżachu po nich jenoż na cźołmach jězdźicź. W pschistawje je ßo wjele cźołmow ponuriło, teho runja też jena parna łódź. Na brjohach je woda hromady tworow ßobustorhnyła, jedyn pschekupz shubi 8000 petrolejowych ßudow. Měschcźanske hacźenja, pschecźiwo kotrymž żołmy s najwjetschej mozu storkachu a cźischcźachu, buchu jenoż psches to sdźerżane, so ßo na najstraschnischich městnach 10,000 měchow, s pěskom napjelnjenych, cźißny.

* Hrósbny podawk ßo we wokolnoscźi Ellwangena powjeda. Korczmař w Heilbergu, kotryž bě na někotre dny sapucźowany był, ßo domoj wróćźiwschi ßwoju żonu namakacź njemóżesche. Po dołhim pytanju ju wón morwu w khachlach nadeńdźe. Żonine cźěło běsche zyle spražene. Mordař je żonu po sdaczu pomałku do khachlow ßuwajo spalił. Njedocźinka hischcźe wußlědźili njejßu.

* We Winje ßu sańdźeny pjatk wojaka Franza Nußbauma, kotryž bě ßwojeho korporala, so by ßo nad nim wjecźił, skónzował, na schibjeńzy wobwěßnyli. Ssmjertne tschaßenje wotßudźeneho na pschitomnych tak żadławy sacźischcź cźinjesche, so ßo jenemu infanteristej a jenemu offizierej sezny.

* W Sangerhausenje je ßo spodźiwna wěz stała, so je pola jeneje kosy skaženoscź wudyrika. Psched měßazom bě ju skaženy poß kußnył.

* W nozy 3. oktobra ßu ßo w Tuli w Ruskej paduchojo do khlamow jeneho bohateho pschekupza nuts kamali a 120,000 rublow, brillanty a drohe kożuchi kranyli. Woni běchu psches płót slěsli, dwěmaj pßomaj s jědom sawdali a se żelesnymi żerdźemi wokna wusběhnyli.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Korla Bohuwěr Taffelt, dźěłacźer a wobydleŕ, s Hanu Auguſtu Vetterez. — Hermann Angelikus Mužik, murjeŕ a wobydleŕ, s Marju Madlenu Schmidtez.

Michalska zyrkej: Jan Ernst Kopacź, fabrikski dźěłacźeŕ a wobydleŕ pod hrodom, s Hańžu Mótkez s Luha. — Ernst Hermann Israel, wucźeŕ w Ober-Olbersdorfje, s Marju Amaliu Benschez na Židowje. — Handrij Bohuwěr Kóczka, pohonca w Małym Wjelkowje, s Auguſtu Marschnerez s Noweje Wßy pola Njeßwacźidła.

Katholska zyrkej: Wjazßław Cźaßlawski, murjeŕ w Raschowje, s Hanu Scholcźiz tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Korla Auguſt, Jana Auguſta Kobana, dźěłacźerja, ß. — Marja Auguſta, Ernſta Eduarda Błažija, dźěłacźerja, dź. — Hana Auguſta, Korle Auguſta Taffelta, dźěłacźerja a wobydlerja, dź. — Hana Emma, Jana Micźki, dźěłacźerja a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Ewald Georg, Oskara Klemenßa Klawßa, horncźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Wylem Hermann, Wylema Adolfa Gerhardta, samkarja a wobydlerja na Židowje, ß. — Hermann Auguſt, Jana Feiſtera, małeho sahrodnika w Dobruschi, ß. — Ernst Hermann, Jana Janascha, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Richard Max, Korle Auguſta Rjecźki, cźěßle a wobydlerja na Židowje, ß. — Emma Auguſta, Korle Hendricha Gräfa, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja w Dobruschi, dź. — Auguſta Alma, Jana Hendricha Glawscha, żiwnoscźerja w Ratarjezach, dź. — Marja Martha, Korle Ernſta Mühla, murjerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Bertha Marja, Jana Auguſta Nowaka, khěžerja a fabrikſkeho kowarja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 28. septembra: Marja Stübnerez, njebo Jurja Sodana, dźěłacźerja w Płußnikczach, sawostajena wudowa, 71 l. — 29. Hermann, njemandź. ß. na Židowje. — Michał Kilijan, dźěłacźeŕ s Radworſkeho Haja, 55 l. — 1. oktobra: Korla Gartnaŕ s Ketliz, 75 l. — 3. Njekschcźeny njemandź. ß. na Židowje, 12 hodźinow. — Madlena Kubaschez, Jana Ernſta Libascha, krawza a wobydlerja na Židowje, mandźelska, 47 l. 6 m. 16 d. — 6. Korla Hermann, Handrija Rjecźki, hejtmana, ß., 2 l. 6 m. — Marja Madlena Holanez, njebo Jana Michała Scholty, optikuża a wobydlerja na Židowje, wudowa, 72 l. 6 m. — 8. Marja Madlena, Jana Kozora, żiwnoscźerja w Howniowje, dź., 4 l. 3 m. 17 d. — 11. Korla Auguſt Młynk, sahrodnik, 38 l. 6 m. — 12. Richard Max, Korle Auguſta Rjecźki, cźěßle a wobydlerja na Židowje, ß., 16 d. — Helena Hilžbjeta, Jana Sarinka, krawza a wobydlerja pod hrodom, dź., 2 m. 13 d.

Proßata

ßu na pschedań na knjeżim dworje we **Wutolcźizach.**

Schlipßy a kravatty,

żidźane a **połżidźane mužſke schawlſke rubischcza, wołmjane spódnje kholowy** sa mužſkich, **gummijowe ßlě, ſwjerſchne koſchle, khornarje** a **manſchetty** porucza, so by s tym na cźiſte rumował, po nadpadnje tunich płacźiſnach

Paul Kriſteller na bohatej haßy 29.

Wowß

kupuje kóżdu dźělbu

Adolf Krüger.

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pschezo po najwyſchſchich płacźiſnach

Heinrich Lange

na żitnych wikach, pschi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 15. oktobra 1881.

Žitowy dowos: 2967 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	11	31	12	50	11	31	12	50
Rožka = =	9	49	10	—	9	49	10	—
Jeczmjeń = =	7	97	8	55	7	97	8	55
Wowß = =	7	20	7	70	7	20	7	70
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	14	50	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Bérny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	40	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	25	14	25	—	—	—	—
Sšyno = =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sšóma . . .	21	—	22	50	—	—	—	—
Proßata 212 scht., scht.	11	—	21	—	—	—	—	—

W Lichanju je **khěža** ſ tſjómi kórzami pola a ſ kórzom łuki, wscho w dobrym porjedže, hnydom na pschedań. Wscho dalſche je pola gmejnſkeho prjódkſtejerja Zawnika w Lichanju ſhonicź.

Kruſchwinowe drjewo

kupuje po najwyſchſchich płaczišnach mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach a w Budyſchinje.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutſkhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koſaze koże.

Howjaſe, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, ſajecze a karniklowe koże kupuju po najwyſchſchich płaczišnach. — Wſchě druzhiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež ſchórzuchowe koże ßu po najtuniſchich płaczišnach na pſchedań pola

Guſtav Naucki
na garbarſkej haßy.

Awkzija

dla puſchczenja wſchelakich artiklow **wutoru 25. oktobra** popołdnju w 1 hodźinje. Pſcheßadźowacź budźa ßo wſchelake **draſtne ſtoffy, poßleſchczowe zychi, lama, kattuny, piłkéj** a dźělba **ſtupnjow** atd.

J. Groſchk w Njeßwaczidle czišło 64.

Awkzija.

Pónděelu 31. oktobra, popołdnja w 10 hodźinach budźa ßo w **Gärtnerez** korczmje w Hermanezach pola Laſa möble, kſchinje, polzy, draſta, khlamarſka twora a wſchelaki grat ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź. **Tawſcha.**

Drjewowa awkzija.

W hoſczeńzu w Huſzy

ma ßo **wutoru 25. oktobra teho łeta,** dopołdnja wot 10 hodźin:

18 Rm. brěſowych ſchczěpow,
12 = mjehkich ſchczěpow,
21 = brěſowych kliplow,
55 = mjehkich kliplow,
2 = brěſowych pjeńkow,
411 = khójnowych pjeńkow,
2,7 ſtotnjow mjehkeje walczíny,
32 hromadow twjerdeje walczíny,
14 khójnowych dołhich hromadow,
40 ſchmrěkowych a khójnowych dołhich hromadow,
20 twjerdych pjeńkow

ſ drjewniſchczow we wowczeřnſkich kerkach a w huſczańſkim łěßu; ſ wětroſleńkow w łěßowych wotdźělenjach: w žiczeńſkim haju, w torfowych jamach, na nowym kerchowje; ſ wułěßowanjow w łěßowym wotdźělenju kleebuſch, bliſko wßy Kleebuſcha,

pod wuměnjenjom naßadźowanja a pod wuměnjenjemi, do awkzije woſjewjomnymi, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Schtóž chze ßebi drjewa prjedy wobhladacź, njech ßo na łěßnika w mjedźojſkim hajniſtwje a w huſczańſkim łěßnym domje wobroczi abo ßo też bjes dalſcheho ßam do tutych łěßowych wotdźělenjow poda.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.
Hugo Opelt.

Drjewowa awkzija

na drobjanſkim revieru.

Sſrjedu 26. oktobra t. l. ma ßo

55½ Rm. khójnowych ſchczěpow II. klaßy,
16,00 = = walczkow,
14½ = twjerdych ſchczěpow,
10½ = = kuleczkow,
93 ſtotnjow = walczkow

ſa hotowe pjenjeſy ſjawnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodźinach w Sſlinje pſchi kupjanſkim puczu.

W Minakale, 19. oktobra 1881.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Drjewowa awkzija.

Na **knježim koprczańſkim revieru** w drjewniſchczu wulkeho ſahona (na bukiczańſkich honach) ma ßo

wutoru 1. novembra (3. dźeń kermuſche) dopołdnja w 9 hodź.

něhdźe 400 mjehkich wužitkowych žerdźow, 5 hač 12 cm. tołſte,
= 70 Rm. mjehkich ßuchich ſchczěpow,
= 12 = = = kuleczkow a
= 3000 walczkow mjehkich ßuchich, 1 meter dołheje biteje walczíny

pod tu ſnatymi wuměnjenjemi na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Hajniſki dom w Koprzach, 22. oktobra 1881. **Hoffmann.**

Wolmjane konjaze deki

porucza po jara tunich płaczišnach

E. G. Leuner
na ſchulſkej haßy 122 B.

Najlěpſchu pſcheńczņu muku

ma na pſchedań

C. Kahrowe
w póſtſkej kowarni pſchi žitnych wikach.

Piwarſki jeczmjeń,

ſtrowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyſka piwarńja a ßłodźerńja
(akzijſke towarſtwo).

Emil Wehrle na jerjowej haßy

porucza sa woßebje płaczisny hódny **koschlowy barchent**, stary łóhcz po 25, 30, 40 a 45 np., **wulke hotowe barchentowe koschle**, schtuku po 1 mk. 80 np., **pißane barchenty**, stary łóhcz po 30 np., **mužski kachenez**, wot 20 np., **poßleschczowe tkaniny**, stary łóhcz wot 20 np., **lustry**, stary łóhcz wot 20 np., **kholowowe tkaniny, lama. pollama, podschiwski barchent (běły a módry), rubjany płat, czischczane schórzuchi, podschiwske stoffy, rubischcza** atd. po jara tunich płaczisnach.

Czorne židzane stoffy,

kaž tež

njewjesczinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoscheza.

Ludwig Kuhlmann

w Budyschinje, na Hoschiz haßy,

porucza po snatych tunich płaczisnach

puczowanske deki wot 7 mk.,

konjaze deki wot 3 mk.,

6/4 schěroke **kattunowe gardiny**, meter po 35 np., stary łóhcz po 20 np.,
7/4 = = **(köper)**, = = 60 = = = = 35 =

běle gardiny we wschěch wulkosczach, dale
möblowe stoffy, jako **rips, damast, kattun, kožowy płat,**
teppichi a **stwinske rubischcza,**
sofowe deki wot 1 mk. 75 np.,
blidowe deki, kommodowe deki.

Twjerde płaczisny. Wulki wubjerk.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym na **bohatej haßy czißło 19** tudy **mužske a žónske drastowe khlamy** wotewrił. S krucze sprawnym poßłuženjom, dobrej tworu a tunimi płaczisnami budu ßo stajnje prózowacz, ßebi dowěrjenje czesczenych Sserbow dobycz a sdzeržecz a proschu pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedzbowanje.

Wot ßwojeho derje srjadowaneho składa poruczam

sa mužskich:

symske nadwoblekarje s czistowołmjaneho diagonaloweho, flokonejoweho, eskimoweho a dubloweho stoffa;
dospołnu drastu po najnowschich mustrach, wulki wubjerk kholowow;
rjane spanske ßuknje.

sa žónske:

paletoty s kammgarnoweho, eskimoweho a dubloweho stoffa s plüschowymi, krimerowymi a druhimi wobßadkami;
žakety, jaki
a t. d.

K **schiczu po měrje** poruczam najnaležnischo ßwój skład nowych, dobrych stoffow.

Moritz Wassermann,
krawski mischtr.

Möblowy magazin

Augusta Jannascha,
tyscheřskeho mischtra
w Budyschinje na ßerbskej haßy 16,

porucza najwjetschi skład najwoßebnischich a wschědnych möblow. Dospołne wuhotowanja na składze ☛ po jara tunich płaczisnach.

Khofej,

czischcze a derje ßłodzazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobrosczi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 schtuku po 2 np.
porucza wulku dzělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Pschedkoschliki sady sapnycz porucza **A. Tschentscher** w Budyschinje.

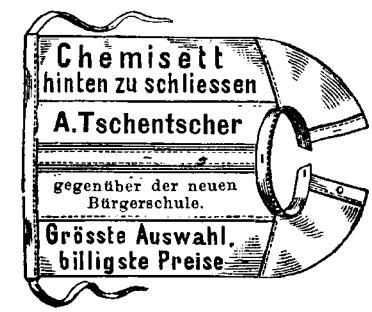

Sa kermusche

porucza
tykanzowu wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeński a zitronowy wolij
w bleschach a wuwaženy,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pscheńzy
hrodowska haptyka.

Nowe! Njesmylny, hnydom Nowe!

skutkowazy sakitowanski ßrědk psche natykowaze žadławe, duch a czěło saniczaze tajne khorosczе. Prjecz teho dla se wschěm njenaturskim. Tale ważna kniha je dostacz sa 50 np. listnych markow jenož direktnje pola

G. Schmidtsdorff,
haptykař I. kl.
Berlin, Kastanien-Allee Nr. 1.

Do Awstralije

sczele paßažirow
s direktnej parnej łódzu
s Hamburga
20. novembra a 15. dezembra

C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

K dobroczińwemu wobkedźbowanju!

Dokelž ßu nětko wschě nasymske nowoscze doschle, poruczam **klobuki,** wustojnje a rjenje garnirowane a njegarnirowane, **khapuzy, filzowe khapuzy, khapy, kravaty, ßekle, pjera** po mózno tunich płaczińnach. **Zarowanske klobuki** ßu stajnje na składze.

☛ W pschedawarni ßo **ßerbski** rěczi. ☚

Hana Rostowa, nětko na žitnej haßy czißło 6, w prjedawschich Hermannez khlamach.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy skład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołożił a proschu mi dowěrjenje, hacž dotal spožczene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój skład hotowych **žónskich** a **mužskich pjelzow, bowow, mußow,** wschě druzíny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po mózno tunich płaczińnach dobroczińwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kózkař

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**

ſ napschecza hoscźeńza „k ſlotej hwězdze".

Pschedawárnja

khěžorskeje

tobakoweje manufaktury w Straßburgu

na bohatej hasy 13 w Budyschinje na bohatej hasy 13

poruczа

zigarry, zigarrety, kurjerſki, schnupowanski a žwanski tobak

en gros a en détail

po fabrikſkich płaczińnach.

Barbunjepuschczate koschlowe barchenty, lama, barchent, biber a wschě **podschiwkowe stoffy,** wulki skład **drastowych stoffow, czorne židžane stoffy, módry, bělу** a **rubjany płat, poßleschczowe tkaniny, běle** a **pißane,** poruczа we wulkim wubjerku a jara tunjo

M. Th. Pech

na hlownym torhoschczu.

Mězowy a pjelzotworowy skład

O. Rinke na žitnej haßy

poruczа ßo ſ wubjerkom **ſymſkich mězow,** kaž tež rjanych **kožuchowych** a **pjelzowych tworow. Kožuchowe kuty** wot 28 mk. (Pjelzowe garnitury we wschěch kožuchowych družinach.) ☛ **Tkhorjowe, mordarjowe** a **ſajecze kózki** ßo po najwyschschich płaczińnach kupuja.

Džělbu **ſymſkich nawoblekarjow, hólczich paletotow** a **wobleczenjow** poruczam, ſo bych rucze w ßwojich khlamach pschetwarjenja dla rum dobył, po jara poniżenych płaczińnach.

Adolf Weiss, krawſki mischtr

na bohatej haßy w Budyschinje.

Paul Kriſteller

w Budyschinje na bohatej haßy

poruczа ßwój wulki skład trajnje dźełanych **schkórnjow** a **cžrijow** ſ kože, ſe ßukna a filza, ſa žónske a muſkich a dźeczi po jara tunich twjerdych płaczińnach.

Balſke a rejwanſke ſtupnje,

kaž tež **glaßejowe rukajzy** w bohatym wubjerku poruczа

Paul Kristeller na bohatej haßy 29.

Karl Noack

w Budyschinje na žitnej haßy

poruczа

khofej, derje a czińcze ßłodźazy, punt po 90, 100, 110, 120 a 160 np.,

zokor, drobny, punt po 44, 45, 46 a 48 np.,

rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30—44 np.,

ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 a 40 np.,

kompowy zokor k nutskładzenju ßadu, punt po 48 np., pschi wotewſaczu wot 5—10 puntow tuńscho,

najrjeńſche wulke nowe **jerje,** tunu po 49 mk.,

petrolej, najlěpschi amerikanſki, ſe ßudom po 14 mk., w bleschach wot 5 puntow punt po 14½ np.,

najlěpschi schleſynſki czińcźeny **ripikowy wolij,** pschi wotewſaczu 5 puntow pt. po 35 np.,

magdeburgſki kißały kał, punt po 8 np.,

jednore a ßłódke palenzy, w bleschach a piczelach, po tunich płaczińnach.

Saryczanſke ßerb. tow.

Dokelž schtwórta njedźela w měßazu, na kotrejž nasche towarſtwo ßwoje shromadźińny dźerži, runje na naschu kermuschu trjechi, dha smějе towarſtwo njedźelu **po** kermuschi ßwoje poßedźenje. **Pschedßydſtwo.**

Holza, kotraž chze schwadliſtwo, běloschicze a pschirěſowanje wuknycź, móže město dostacź pola **Mockoweje** pschi mjaßnych hětkach czißło 3, po 2 ſkhodomaj.

Saúdźenu ßobotu je ßo w mojej budźe jedyn korb pscheměnił. Tón, kotryž je tón lěpschi dostał, je proscheny, ſo by jón saßo ke mni pschinjeßł a jón ſe ßwojim wuměnił.

Jan Schołta, krawz.

Po Božim njewußlědźomnym rosßudźenju wumrje džeńßa wjeczor w 9 hodźinach po krótkim ale czežkim czerpjenju we wěrje do ßwojeho sbóžnika ſ czicha a Bohu poddaty mój drohi njeſapomnity mandźelſki, naſch ſtaroſcziwy nan a bratr, schewſki miſchtr

Jan August Knüppelholz,

w ßwojim 67. lěcze žiwjenja, schtož wschěm jeho pschecželam a ſnatym, wo czichu ßobuželniwoſcź proſcho, ſ tutym woſjewjamy.

W Budyſchinje, Pritzwalku, Boſchezach a Lipſku, 18. oktobra 1881.

Khłubokoſrudźeni ſawoſtajeni.

(K temu czißlu dwě wožebitej pſchiloſy ſa czitarjow w Saſkej.)

Druha woßebita pschiłoha k cžißłu 43 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 22. oktobra 1881.

Wuswolerjo w měscźe a na wßach
III. sakskeho wólbneho wokrjeßa.

Wólby sa rajchstag psched nami steja a maja tón ras **najwjetschu wažnoscź,** pschetož wot **rajchstaga, nětko wuswolomneho,** wotwißuje, hacž **konservativna wjetschina** ludowe prawa a ßwobodnoscź, ßamopostajenje, prawo a derjeměcźe jenej parschonskej woli wopruje, abo hacž ßo **ßwobodnje smyßlenej wjetschinje** radźi, tele najwyschsche narodne kubła wyßoko wažicź a sdźeržecź.

Němski lud je s najhłubscha roshorjeny psches **pschezo nowe dawki a dawkowe pschedmjety,** sa knjejstwo poßlednjeho rajchstaga roscźaze a psches wobstejnoscź, so je knježeŕstwo pschi tym nahlady a prawidła, po kotrychž ßo wone lětdźeßatk słožowasche a sa dobre spósnawasche, wopuschcźiwschi k runemu napschecźiwnemu pscheschła, a narodne derjeměcźe s intereßowej politiku traschi, kotraž jenož mjeńschinje, haj cžasto jenož jenotliwzam dobytk dawa na khósty powschitkomnoscźe.

Dawkowa cźežkoscź, tak pschiběraza, pschezo bóle **cźischcźi** a wubudźi, sjenocźena s poskutkowanjom, hischcźe niz s cžista wotstronjenymi, **njestroweje spekulazijouskeje epochi,** we wulkich wokrjeßach mjenje samožiteho, a s nowymi dawkami woßebje potrjecheneho luda njespokojnoscź a žedźenje po lěpschich wobstejnoscźach, s tym pak tež cžasto lóhkowěrliwoscź, kotraž pschecźiwnikam praweje ludoweje ßwobodnoscźe jara husto składnoscź poda, tón ßamy w błudźe wodźicź.

Reaktionarni, feudalni a **klerikalni,** kotsiž ßo wschitzy s wopacžnoscźu **konservativni** mjenuja, pytaja sjenocźeni s tutych wobstejnoscźow wužitk cźahnycź a ßwoje **kulturje njepschecźelne intereßy** spěchowacź.

Wěscźi statni sozialistojo cžinja po sozialistach, psches wurjadne sakonje wjasanych, a na pschemo **rjemjeßnikam a dźěłacźerjam lubjenja a nadźiju cžinja,** kotrež ßo ženje dopjelnicź njemóža, kotrež pak ßu tola, kaž **sakitanske zło** sa **wulku industriju** a **žitne zło** sa **ratarjow,** sa mnohotnych, wot politiskeho žiwjenja sdalenych, psche dobre wabjadła.

Reforma dawkow, s prawdu **powjetschenje dawkow** hischcźe njeje na kónzu, mnohotne nowe dawkowe pschedmjety ßo sběhaja. Hischcźe 100 millijonow nowych dawkow ma ßo dowolicź, **piwny dawk** dyrbi ßo podwojicź, **kwittoukowy dawk** hischcźe njeje wot knježeŕstwa na bok połoženy, **korcžmaŕski dawk** hrosy hoscźeńzarjam, a pschede wschěm je kcźějaza, woßebje sa Saksku wyßokowažna **tobakowa industrija,** kotraž ßo psches hischcźe junkróczne **powyschenje tobakoweho dawka** a psches **swjedźenje monopola** w stajnym njeměrje dźerži.

Prěnjosapocžany kharakter khěžorstwa ßo psches sjawnje a tajnje spěchowany khěžorstwowy želesnizowy projekt a druhe, ßamostatnoscźi jenotliwych statow schkodźaze prózowanja do praschenja staja.

Pod tajkimi wobstejnoscźemi trjebamy **jaßnych, krutych, njewotwißnych a ßwobodnjesmyßlenych** mužow w rajchstagu a teho dla **wschitkich wuswolerjow** III. wólbneho wokrjeßa, kotsiž **chzedźa ludowe prawa dźeržane a khěžorstwa ßylnoscź psches derjeměcźe jeho wobydlerjow powjetschenn widźecź,** namołwjamy, so bychu ßo nam pschisankli a ßwój hłóß knjesej

fabrikantej Eduardej Weigangej w Budyschinje

dali, kotryž jaßny a njewotwißny a po kharakteru kruty, kaž je ßo wón w žiwjenju lěta dołho w cžeßnym sastojnstwje měschcźanskeho wukasanza wopokasał, žanej wězy, pschecźiwo ludowemu derjeměcźu a ßwobodźe słoženej, njepschihłoßuje.

W Budyschinje, 21. septembra 1881.

Prjódkstejeŕstwo wólbneho towaŕstwa němskeje doprědkowaŕskeje strony w III. sakskim wólbnym wokrjeßu.

Ludwig Bauer w Großröhrsdorfje. **Wienhold Gebler** w Bretnigu. **W. A. Herb** w Połcžnizy.
Gustav Lehmann w Budyschinje. **Bjedrich Korla Lorenz** w Budyschinje.
Dr. med. Minckwitz w Großröhrsdorfje. **Max Minckwitz** w Kamjeńzu.

Dźewjeć přičinow,

čeho dla łužiski ratař njemóže konservativnje a čeho dla wosebje ryćeŕkublerja Reicha wuzwolić njemóže.

(Namołwjenje łužiskim ratarjam.)

Z prěnja konservativni **po** wólbach ženje to dźerželi njejsu, štož su **do** wólbow lubili. Samo wopalene dźěćo so wóhnja boji a nichtó so rad dwójcy za rózk njestorči. Konservativni a z nimi k. Reich su w poslednim khěžorstwowym sejmje

145 millijonow mk. dawkow dowolili.

Hdźe pak su slubjene dawkowe poniženja wostałe? Jenož 14 millijonow mk. je so w Pruskej spušćiło. Też to dyrbješe so wot doprědkowańskeje strony za trajne spušćenje sčinić. W Sakskej, wot nowych dawkow něhdźe 9 millijonow płaćace, hišće so **z cyła žane** dawkowe spušćenje **stało** njeje. Jenož **slubjene** je na nowe lěto spušćenje dokhodneho dawka z 2—3 millijonami, kotrež pak nic z nowych dawkow, ale z wulutowanjow a zasłužby při železnicy wukhadźa.

Z druha su konservativni **z nowym clonskim tarifom rataństwu škodźili,** dokelž nowe cła na petrolej, tobak, železo, drjewo, tkaniny, škleńcu, kožu atd. atd. ratarjej jeho potrěby podroža, bjez tym zo wukhwalene žitne cło wot 50 np. na centnař jenož wulkim ryćeŕkublerjam, druhim ratarjam pak ničo njepomha.

Z třeća chcedźa konservativni **tobakowy monopol zawjesć,** přez čož so tobakowe plahowanje po cyłej Němskej zniči a **tobakowa płaćizna, kaž w Francowskej, hač do pjeć markow po punće** powyšši.

Ze štwórtoh' chcedźa konservativni wunošk tobakoweho monopola **k přidawkam wulkoindustrije w městach** za njezbožezawěsćenje a zastaranje khorych fabrikskich dźěłaćerjow nałožić, bjez tym zo dyrbi rataństwo, kotrež dyrbjało k temu millijony přiwdać, za zastaranje dźěłaćerjow ze samnymi srědkami skutkować.

Z pjatoh' chcedźa konservativni **wekselowe prawo ratarjow přikrótšić** a přistup ratarjow požčeŕskim a druhim towarstwam poćežić.

Ze šestoh' chcedźa konservativni rjemjesło nuzować, so měšćanskim jednotam přizamknyć a so pruhowanjam podćisnyć, štož by **rjemjesłnikow z kraja wuhnało** a ratarja nuzowało, sebi wšo w měsće dźěłać a porjedźić dać.

Ze sedmoh' su konservativni přećiwo **přikrótšenju třilětneje wojeŕskeje służby,** přez čož najbóle ratař, kotryž swojim synam na wysoke šule w měsće khodźić a prawizna k jenolětnej służbje doścahnyć dać njemóže, škoduje.

Z wosmoh' chcedźa konservativni na khósty dawkowych płaćenjow kolonije w cuzych swětowych dźělach założić, štož by **ličbu wućahowarjow powjetšiło** a rataństwu dźěłańske mocy wotćahnyło, kaž też ličbu wotebjerarjow produktow pomjeńšiło.

Z dźewjatoh' je k. Reich we łužiskim provincialnym sejmje stajnje přećiwo ludowym prawam hłosował, zo bychu gmejny w stawskim direktoriju a bankowym zarjadnistwje abo we wužšim wubjerku zastupjeŕstwo dostałe a zo by swobodne prawo nad swojim zamoženju a dokhodach měłe. Konservativni ryćeŕkublerjo je sami zarjaduja.

Z tutych dźewjeć přičinow njewuzwoli žadyn łužiski ratař, so na swój wužitk wustejacy, konservativneho, k. Reicha, ale da swój hłós k zminjenju tajkeho škodowanja rataństwa **rozsudźenemu liberalnemu,**

doprědkowańskemu mužej,

knj. fabrikantej **Eduardej Weigangej** w **Budyšinje.**

Prěnja wosebita pschiloha k czißku 43 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 22. oktobra 1881.

Wuswolerjam 3. sakskeho wokrjeßa sa khěžorstwowy ßejm!

Konservatiwne wólbne towarstwo je pscheßwědczene, so wolerjo s wjetscha jeho saßadam pschihłoßuja. Nětko pak je doprědkowarska strona we wólbnym wojowanju ßrědki trjebała, kotrež na tych, kotrymž politiske sakhadzenje tuteje strony wědomne njeje, lóhko saczischcz czinja. Wona njeje jenož s rěczemi a s leczazymi pißmami **njepschehnała,** ale tež **njewěrnosczе** rossčěrila a hischcze w poßlednich dnjach woßobu konservatiwneho kandidata na **czeßczi** ranila. Duž ma konservatiwne towarstwo sa ßwoju pschißłuschnosczˊ, ßwój program a woßobu ßwojeho kandidata, knjesa **ryczerskublerja Reicha nad Wětej** pola Kamjenza, **sakitacz.** Skórżby, wot zigarroweho fabrikanta a pschedßydneho ßobustawa doprědkowarskeje strony Lorenza pschecziwo Reichej posběhnjene, ßu wot tuteho w sjawnej shromadzisnje a w nowinach hacz na tónle dypk pobite. Knjes Reich je mjenujzy k. Lorenzej pschi składnosczi w privatnym rosrěczowanju ßobudzelił, so je ßo jeho petizija, pschecziwo khěžorskej tobakowej dzełarni ßo měrjaza, khěžorskemu kanzlerjej wot kommißije k wobkedzbowanju pschepokasała, bjes teho so by pschisponmił, so je wón ßam a hischcze někotre druhe ßobustawy pschecziwo temu byli. Wschě druhe wuprajenja Lorenza ßu wopaczne a ßo s jeho njewědomnosczе parlamentariskeho wobkhada wukoża. Mjelczenje wo wothłoßowanju w kommißiji njeßměł jemu nichtó sa łżu wukożicz, najmjenje pak jedyn ßobustaw doprědkowarskeje strony, kotraż na czistu wěrnosczˊ jara czasto njehlada. Czeho dla njeje k. Lorenz ßwoje wobczežowanje **hnydom** po tamnym rosrěczowanju do sjawnosczе puschcził? Wón je sjawnje teho dla hacz dotal czakał, so by kandidatej Reichej, po zyłym wokrjeßu sa **czeßneho muża** snatemu, dowěrjenje jeho wolerjow rubił.

Tola konservatiwne towarstwo ßo nadzija, **so ßo jemu tónle kusk njeporadzi.** Knjes Reich ßebi po wjele ßwědczenjach dowěrjenje wuswolerjow saßkuži a s zyła je rosdzěl bjes liberalnej doprědkowarskej a konservatiwnej stronu tak wulki, so ma ßo pschi wólbje mjenje na woßobu hacz pschede wschěm na saßady dziwacz, kotrež sastupuja.

Doprědkowarjo praja, so chzemy my, konservatiwni, ludu jeho ßwobody wsacz. Haj, ßwobody chzemy my wsacz, ale jenož tajke, kotrež ßu ludowe samoženje do pasorow pjenježnych spekulantow pschinjeßke a kotrež ßu dobre ludowe myßle sanjerodźike. Tajka schkódna ßwoboda je **lichowanska ßwoboda, njewobmjesowana rjemjeßkniska ßwoboda,** każ wokołoczahaze sklady a awkzije hubjenych tworow, ta ßwoboda, kotruż ma **wukraj,** so by nasch kraj se ßwojimi tworami każ satepik, tak so **nascha** industrija a ratarstwo ßo s nim měricz njemóżetaj, ta **ßwoboda,** po kotrejż ßmědża ßwojim dżeczom jako póhanam wotroscz dacz, każ ßo to w njeschesczijanskich schulach czasto stanje, **ßwoboda,** po kotrejż ßmědża wuczomniży a wotroczży ßwojich mischtrow bjes pschiczˊiny wopuschczicz, so bychu ßo radscho na gmejnske khósty hacz se ßwojim ruczˊnym dżełom żiwili. Schtóż chze **tajku** ßwobodu **wobkhowacz,** dyrbi doprědkowarjow wuswolecz, schtóż pak chze na jich město **schkitowanje sakonjow, dobre poczinki** a **dobry porjad** měcz, dyrbi konservatiwnych wuswolecz.

Prawe ßwobody chzemy naschemu ludej rad sdżerżecz. Najprjedy ßwobodu, so khěžor a kral s **Bożeje hnady** knjeżerstwo dżerży, kotryż ma najlěpsche ßwojeho luda we woczomaj. My saczißnjemy doprědkowarske żadanja, so by ßo knjeżer nusował, ßo po nakhwilnej wjetschinje w khěžorstwowym ßejmje słożował a ßwojich ministrow s wodżerjow doprědkowarskeje strony, se żidami sjenoczeneje, brał; potom **ßwobodu,** kotruż móże ßebi **kschescziżijanski** lud żadacz, so pschi wschěch jeho sjawnych należnosczach tež duch kschescziżijanstwa ßwoje prawo dostanje; **ßwobodu,** kotraż kóżdemu nanej pschisteji, so maja ßo jeho dżeczi w schuli w jeho wěrje wuczicz a wotczahnycz, **ßwobodu,** kotrejež ßo **dobry dżełaczer** wjeßeli, so psches ßwoje dżełaczerske knizki dobre město namaka. To je **łża** we wopißmje „Arbeiter“, so chzedża konservatiwni dżełaczerjow nusowacz, so dyrbja ßo pschi woženjenju najprjedy policajstwo wo dowolenje praschecz, **hoke błady,** so chzedża jim wobaracz, ßo tam podacz, hdżež ßo jim najwjetscha saßkużba lubi, a so dyrbja **jednoty** prawisny dostacz, kotrychż dla ßo wotroczkow prascheli njejßu. W jednotach budże runje tak **prawo towarschow,** każ **prawo mischtrow,** a s dżełaczerskimi knizkami chzemy mischtrow psched **hubjenymi** dżełaczerjemi wobarnowacz a **dobrym** dżełaczerjam dżełarnje wotewricz.

So pak, schtoż **vagabundow** nastupa, njejßu konservatiwni tole njesboże wunamakali, ale so je **wo prawdże tu,** to gmejny jara derje snaja, a chzedża-li tutu czwilu ßwoje dla a dla vagabundow, husto njehańbiczˊiwych, wotstronicz, dyrbja **konservatiwnje** wuswolicz.

Tobakowy monopol, pschecziwo kotremuż je knjes Reich hłoßował a pschecziwo kotremuż budża wschitzy **sakszy** konservatiwni hłoßowacz, mózachu liberalni zyle stronu wostajicz. My konservatiwni to **tež njechamy.** Nětk czischcza dawki **ßnadne** tobaki; tele dawki pak ßu nowe, a tak rucże hacz ßo druhi pucz pokaże, so móżeja ßo **lěpsche** tobakowe drużiny **wyschscho** a **ßnadnische niżscho** s dawkami wobczežicz — budżeja konservatiwni prěni, kiż na tón pucz stupja. Hacz budże potom tež liberalna strona k temu hotowa, to je wulke praschenje, pschetoż **bursowe dawki,** kotrež budżichu pschede wschitkim jenož **bursowych spekulantow** potrjechiłe, kotsiż **millijony** k ludowemu schkodowanju warbuja, tele bursowe dawki liberalna strona **njeje dowolika.** Dyrbjałe-li tute dawki tak sarjadowane bycz, so budżeja **wulzy** spekulantojo **najbóle** wot nich trjecheni, dha **dyrbimy** tež konservatiwnje wuswolicz.

Tež tón tak mjenowany „Unfallversicherungsgesetz“ ßkuži liberalnym k temu, so nam wschelake njeczˊiste myßle pokładuja. My chzemy, so bychu dżełaczerjo, hdyż jich njesboże nadeńdże, sastarani byli, bjes teho so dyrbjeli, każ nětko jara husto, tole sastaranje ßebi hakle psched ßudnistwom wuskorżicz. Stat dyrbi tole sastaranje se sakonjom srjadowacz, ale żanych pjenjes **njedyrbi** k temu s naschej wolu dacz. Tak ßu to liberalni ßami s erta naschich kandidatow ßkyscheli. Czeho dla ßo nětko na naß tak **pschißkodżeja?** So bychu ludżom narěczecz móhli, jako chzyli my **millijony** nowych dawkow dowolicz. My to snajemy, so **kóżdy** dawk czischczi, najbóle pak **direktny** dawk, kotryż dyrbi w ßwojim postajenym czaßu w hotowych pjenjesach sapłaczeny bycz, a po kotryż stónczˊnje exekutor pschińdże. Teho dla bychmy město direktnych radscho sa indirektne dawki byli, kotrež etat psches zło s wukraja a psches te dawki bjerje, kotrež ßo sa pschetrjebanje wot fabrikantow a pschekupzow dobycz dyrbja. Shonjenje wuczi, so ßu tele dawki někotre tworу wo **zyle niczo,** druhe jenož wo **jara mało** drózsche sczˊiniłe. Hdżež je ßo pak, każ ßo to pschi kóżdym prěnim sarjadowanju jara lóhko stanje, zło pschewyßoke wopokasako, temu **konservatiwni** rad wotpomhaju. **Kłowna pschiczˊina,** so ßu płaczˊisny tak wyßoke, njeje złonistwo, ale na tym ßu wina **spekulantojo, lichomniży** a pschekupzy. Tute liberalne doprědkowarske schkody ßo s wjetscha psches zło sarunaja, krajna dżeławosczˊ ßo poßylni a warba ßo polěpschi. To je ßo wot sapoczatka noweje złonjskeje politiki wot 1879 hižom na někotrych hałosach industrije, na pschikład na **żelesu,** pokasako. Tež dyrbimy psches zło te ßrědki w rukomaj měcz, so móżemy **wukraj** na to nuczicz, so ßwoje **wyßoke zło** poniżi, pschetoż żadyn kraj, tež Jendżelska niz, njepuschczi w ßwojich kolonijach nasche płody a tworу bjes zła do kraja.

A hdyż je na pschikład palenz wyßoko s dawkami wobczeženy, dyrbimy to jako mjesu, kotraż dyrbi palenzpicże sadżewacz, s wjeßelom postrowicz. Psches tute **indirektne** dawki budżeja **direktne**

pomjeńschene. W Pruskej je ßo to hižom stako, a my snajemy s erta **naschesho krala,** so ßo to pola naschich dokhodnych dawkow stanje, tak rucže hacž krajny ßejm ßo shromadźi.

Dotalne sadźerženje liberalneje doprědkowarskeje strony, jejne pschemĕrne pschepinanje a jejne waschnje agitazije, kotrež ßo mako abo zyle niczo wot sozialdemokratow njerosdźĕluje, chzyko sa wschitkich wuswolerjow napominanje bycź, so dyrbimy konservativnu stronu podpjeracź.

Komuž sdźerženje khĕžorstwa, ßamostatnosćź khĕžora a wjerchow khĕžorstwa, kotraž ßo jara derje s prawej **ßwobodu** luda snjeße, na wutrobje leži, kiž to sa prawe a sdobne dźerži, so by narodne dźĕło ßo wobarnowako, so by saßo domach k mozy a **we wukraju** k czesczi pschischka, schtóž chze mjesy stajicź njehańbiczźiwemu czźischczej **židowskeho ducha** a **židowskich pjenjes** a **narodnosćź** w ludu poßylnicź, schtóž chze w **zyrkwi** a w **schuli** twarjenje a hajenje kschesczźijanskeho žiwjenja a płódne polo praweje sdźĕlanosćze sdźerżane mĕcź, tón dyrbi konservativnje wolicź a sa

knj. rycźerkublerja **Reicha** nad **Bĕlu** pola Kamjeńza hłoßowacź.

Konservativne wólbne towarstwo w 3. sakskim wokrjeßu do khĕžorstwoweho ßejma.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 44. **Sobotu 29. oktobra 1881.** **Lětnik 40.**

Na pustej kupje.

Daloko horka w połnóznej Amerizy a na kupach we wokolnosćži tamnych mórskich brjohow je wjele barow, wjelkow, lischkow, bobrow a wudrow, kotrež je Bóh psche žurowu symu s cžopłymi, rjanymi kožuchami wobdarił. Duž žo kóžde lěto kožuchowi honjerjo na pucź nastaja, so bychu w pustych a prósnych połnóznych krajinach sa swěrinu stejeli a ju stšeleli. Hdyž žu na tajke waschnje hromadu kožuchow dobyli, pschinježu je woni k pschekupzam. Cži je sažo dale pschedawaja. A tak žo na kónzu zyłe łódże s kožuchami nakhopja, kotrež žo pak do Ameriki pak do Europy pschinježu. Tu žo wone potom do symskeje drasty trjebaja, a bohaczi ludźo je rad kupuja.

Žane wjeżele wschak njeje, žo w tamnych symnych stronach tydźenje dołho ua hońtwje bědźicź. Ale někotryžkuli kožuchowy honjeŕ a wikowaŕ je žo s tym wobohacził. Duž žo pschezo doscź ludźi nadeńdże, kotsiž žo k temule straschnemu dźěku sważa. Tak jědźesche też w januaru 1814 amerikanski łódźny kapitan, s mjenom Barnard, na łojenje a kupowanje swěrinu. Wikowanje žo jemu derje schlachcźesche, jeho mała łódź žo pschezo bóle a bóle s drohimi kožuchami napjelni. So by hromadźenje skerje a lěpje stóncził, pschistaji wón łódź k brjoham kupy Noweho Islanda. Tu běsche wón sbožownje wutrjechił. Jenoż rědko běchu tu honjerjo pschikhadźeli a s cžornymi a běłymi barami, lischkami, zoblami, wudrami a druhimi kožuchowymi swěrjatami žo tu jenoż tak mjeŕwjesche. Kapitan kóžde ranje se wschěmi žwojimi matrosami, kotsiž na łódźi trěbni njeběchu, na hońtwu khodźesche, kotraž jara bohacże wupadowasche. Wjecžor žo honjerjo na žwoju łódź wrócźichu, so bychu w nozy pod cžopłym krywom wotpocžowali a nasajtra rano s nowa swěrinu tšeleli.

Tak žo jedyn dźeń sa druhim miny. Łódź bě na pošledk s kožuchami skoro napjelnjena a kapitan móżesche žebi skoro na domoj jědźenje myślicź. Něhdy rano, jako žo wón runje se žwojimi matrosami na hońtwu hotowasche, wuhladachu na brjosy pusteje, njewobydleneje kupy hromadu ludźi, kotsiž spěschnje k městnu khwatachu, hdźež běsche łódź pschistajena. Hižom nasdala běsche widźecź, so jim wjele prózy cžinjesche, dokelž běchu sprózni a mucžni. Kapitan hnydom shuda, so žu woni s ponurjeneje łódże, puschcźi cžołm do wody a žo žam k nim pschewjesy. Wón žo njebě molił. Běchu to 30 mužojo, k jendźelskej łódźi pschisłušachazy, kotraž běsche žo w bliskosćži Noweho Islanda na skałach rosbika. Tucźi ludźo běchu žmjercźi w žołmach wucźekli a pschebywachu hižom někotre njedźele na symnej žamotnej kupje. Woni běchu w tymle cžažu nusu, hłód, symu a tradanje cźerpili, dokelž ani zyroby a žiwnosćże ani žaneho krywa psche žurowu symu njemějachu. Woni bychu sawěsćże hłodu wumrjeli, je-li so kapitan Barnard w prawym cžažu njebudźische pschijěł. Kóždy móże žebi pschedstajecź, s kajkej wjeżełosćzu wbosy ludźo w sbožownej hodźinje s wjeŕschka jeneje hory pomoz dawazu łódź wuhladachu. Woni žwoje pošlednje žłabe mozy napinachu, so bychu łódź doscźahnyli, kotraž dyrbjesche jich se žadławeje žmjercże w pusćźinje wutorhnycź a jich do domisny wróczo pschinjesćź.

Běchu drje njelubosne sle wobstejnosćże, kotrež žo ani kapitanej, ani tym, kotrymž běsche žo łódź roskamała, njelubjachu. Barnard a jeho ludźo běchu Amerikanszy. Tamni tsizecźo pak, kotsiž k njemu pschińdźechu a wo jeho pomoz proschachu, běchu Jendźelcźenjo. Nětko pak bě w tymle cžažu bjes Jendźelsku a Ameriku wójna wudyrika. Kapitan dyrbjesche po prawom zusych mužow sa jatych do žwojeho wótzneho kraja wjesć a jich wyschnosćži pschepodacź. Žiwjenje wójnskich jatych je pak jara srudne. Duž Jendźelcźenjo kapitana na kolenach proschachu, so by jich tola psched tajkim hubjenstwom wobarnował. Jich próstwy a njesboże, kotrež běchu hižom cźerpili, smjehcźi wutrobu bohabojasneho a dobrocźiweho kapitana. Wón jich na žwoju łódź wsa a jim žlubi, so jich w jenym pschistawje połodnischeje Ameriki, do wójny njesaplecźeneho, na kraj puschcźi. Wot tam mózachu žo potom pschi dobrej składnosćži do žwojeje jendźelskeje domisny wrócźicź.

Cži tsizecźo mužojo žo žmilnemu kapitanej se žylsami sa jeho dobrocźiwosć dźakowachu. Pěkny muž mějesche pak žo nětko wo to staracź, so jemu a jeho ludźom na domojjěsbje zyroba njewuńdże, dokelž běsche žo tajka cžrjóda hłódnych hosczi k nim pschidała. Duž žebi wón schtyrjoch matrosow wubra, kotsiž běchu sa najlěpschich tšelzow snacźi. Woni žebi žwoje tšelby, doßahazy pólver, kulki a nusnu zyrobu žobu wsachu, so bychu hischcże někotre dny na kupje honili a woßebje bary a dźiwje žwinje stšeleli. Jenoż tak žmědźachu žo nadźecź, so žebi doscź zyroby wobstaraja, so njebychu trjebali na dołhim pucźu nusu tradacź. Někotsi matrosojo, kotsiž na łódźi wostachu, dostachu poruczność, so bychu nowych hosczi wothladali a s nimi pschecźelnje wobkhadźeli.

Hońtwa běsche wurjadnje sbožowna. Kapitan Barnard spraska se žwojimi towaŕschami tajku hromadu dźiwich žwini a barow, so běchu nětko wón a jeho ludźo a zusy hosczo psched hłodom wobarnowani. Cži pjecźo mužojo žo teho dla na druhi dźeń wjecžor s wjeżełej wutrobu domoj wrócźichu. Tola kak žo woni nastróżachu, jako s daloka a se schěroka žwoju łódź njewuhladachu. Woni na najwyschschu horu skałateho brjoha běża, so bychu wot tam morjo pschehladali. Tola łódź njeběsche nihdże widźecź. Wscho žłědźenje běsche podarmo. Łódź bě žo shubika a wosta shubjena. Cži pjecźo njesbožowni mužojo žu na pustej kupje sawostajeni, hdźež jich lód a žněh, žurowa kruta syma a dźiwje swěrjata wobdawachu a hdźež jenoż jara rědko někajka łódź sasta. Woni mějachu žo srudneho žadławeho pschichoda hladacź, so dyrbja tu wostacź a sa někotry cžaž, hdyž běsche jich zyroba na kónzu, hłodu wumrjecź abo w symje smjersnycź.

Hdże pak běsche łódź wostaka? Jedyn ſ tamnych tſizeczoch Jendżelczanow, kotſiž běchu ſ rosbiteje łódże pſchiſchli, njewěrjesche ſprawnemu, dobroczźiwemu kapitanej, ſo ßwoje ßlubjenje dźerži, a jeho kaž tež jeho towaŕſchow w pokodniſchej Amerizy na kraj puſchczi. Wón ßebi myßlesche, ſo nadobny muž jich ſjeba a jich tola ſa wójnſkich jatych amerikanſkej wyſchnoſczi pſchepoda. K temu pſchińdże, ſo hromada drohich kožuchow, we łódźi nakhopjenych, jeho nahrabnoſcź wubudźi. Cžert do jeho wutroby ſaje, kaž do pſcheradnika Judaſcha Iſchariotha. Je-li budźiſche ßo wón łódże mozowacź a kožuchi pſchedacź móhł, bychu ßo woni jako bohaczi ludźo domoj wróczili. Njekniczomny njedoczink ßwojim krajanam ßwoje myßle a wotpohlady roſeſtaja. Jich pſchesjenoſcź ßebi wón ſ lohka doby. Tuczi bjesbóżni ludźo ſabuchu na dźak, kotryž běchu ßwojemu dobroczźelej, ßmilnemu kapitanej, winojczi. Woni maku czrjódku amerikanſkich matroſow, na łódźi wot kapitana woſtajenych, pobichu a jich do rjeczźaſow ſaputanych do delnich komorow łódże cźißnychu. Na to woni kótwizu (anker) ſ wody wucźežechu. Dobry wětſik ſ kraja dujeſche. Kapitan běſche hakle někotre hodźiny ſe ßwojimi matroſami łódź wopuſchcził, jako njedźakowni ſłóſtnikojo, kotrymž běſche taiku ßmilnoſcź a luboſcź wopokaſał, ſ poknymi płachtami prjecź jědźechu a jeho a jeho towaŕſchow najwjetſchemu hubjenſtwu pſchewoſtajichu, ſ kotrehož běſche jich wón hakle pſched někotrymi dnjami wumohł. (Pokracźowanje.)

Wußudźenja.

Pſchißažny ßud 18. a 19. oktobra.

Pod wuſamknjenjom ſjawnoſcże bu 44 lět ſtary, dotal njekhoſtany, nježenjeny ſahrodniſki żiwnoſcźeŕ Korla Auguſt Běbrach ſ Hněwßez po § 176,1 khoſtanſkeho ſakonja k jenemu lětu jaſtwa a pjecźlětnemu ſhubjenju cźeßnych prawow wotßudźeny.

Dla § 177 teho ßameho ſakonja wobſkorżeny 18lětny, dotal njekhoſtany wotroczźk E. H. Rychtaŕ ſ Korſymja ſa winowateho ſpósnaty njebu.

Khoſtanſka komora 19., 21. a 22. oktobra.

Sahrodnik a murjeŕ Michał Schöbel ſ Njeßwaczidła běſche wobſkorżeny, ſo je 10. julija t. l. rózowym pjenczźkam na někotrych rowach tudomneho Tuchorja 1) 27 wóczźkow wureſał a kradnył a 2) tam poſtajeneho ſtrażnika Sturma ſ Budyſchina, kotryž jeho teho dla ſaja a na radnu khěżu wjedźeſche, proßył, ſo by jeho njepſcheradźił, a jemu ſa to dacź ßlubił, ſchtož tamón żada. Tež je wón Sturmej 1 mark tykał, po tajkim ſaſtojnika ſamoz chżył, ſo by tutón ßwoju ſaſtojnſku pſchißłuſchnoſcź ſanjechał. Wobſkorżeny praji, ſo je jenoż 4—5 wóczźkow ſ rózowych pjenczźkow ſ Pjechez herbſkeho pohrjebniſchcża wotreſał, k cźemuż mějeſche wón po ßwojim ſdacźu prawo, dokelż je ſ wobßedźerjom derje ſnaty. Druhe wóczźka ßu jemu ßłuſchake. Sturmej pak je wón, każ praji, mark podał, ſo by khoſtanje, kotrež ßnadź doſtanje, hnydom ſapłacźene było. Schöbel pak bu ſa winowateho ſpósnaty a doſta dla paduchſtwa a pſchekłócźa 2 njedźeli 4 dny jaſtwa a ma khóſty ſapłacźicź.

35 lět ſtary, hižom ßydom ras pokhoſtany wotroczźk Jan Korla Domaſchka mjenowany Döckert ſ Dobroſchiz pola Rakez pſchenozowaſche 28. auguſta t. l. w hoſcźeńzu „k ſchwonej“ na Żidowje a kradny na to w nozy maſchinu-wjedźerjej Koneczźnemu, kiž w tym ßamßnym hoſcźeńzu bydleſche, ſ komory, w kotrejž klucź tczeſche, draſtu, 38 mk. hódnu. Wobſkorżeny, kiž hakle je 3. junija t. l. khoſtarnju we Waldheimje wopuſchcził, bu k dwělětnej khoſtarni a 4lětnemu ſhubjenju cźeßnych prawow wotßudźeny; tež ßmě ßo pod polizajſke dohladowaŕſtwo ſtajicź.

26. měrza 1880 wotpali ßo ſahrodniſka żiwnoſcź Jana Muki w Hnaſchezach ſ dwěmaj ßußodnymaj khěżomaj. Sakoženja wóhnja dla drje ſ wopŕědka na Muku tukachu, ſa to pak ßo żane dopokaſma njenamakachu. Poſdźiſcho pak ßo wukopa, ſo je Muka, kotryž běſche ßwój mobiliar pola ſchleſynſkeho woheńſawěſcźazeho towaŕſtwa ſawěſcźił, we wobliczenju ſchkody, kotrež běſche 29. haprleje teho ßameho lěta tamnemu towaŕſtwu pſchepodał, wſchelake wěży pomjenował, kotrež pak ſ zyka wobßedźił njeběſche, pak běchu ßo płómjenjam wutorhnyłe. Wo 200 mk., kotrež Muka teho dla wjazy wupłacźene doſta, běſche wón po tajkim tamne towaŕſtwo ſjebał. Tehole jebanſtwa dla doſta Muka, kiž je 44 lět ſtary a dotal njekhoſtany, 3 měßazy jaſtwa.

Lawniſki ßud 11. a 14. oktobra.

Sſkužobna dźowka Johanna Winzerjez ſ Noweje Wßy běſche w meji t. l. ßwojemu knjeſej Lahdże w Lěſkej bje wſcheho prawa ſe ßkużby cźeknyła. Hdyż pak tamniſchi gmejnſki prjódkſtejeŕ k. Nowak pſchińdże, ſo by ju, każ mějeſche wot budyſkeho hamtſkeho hejtmanſtwa poruczene, ſaßo na jejnu ßkużbu dowjedł, wona, każ tež jeje macź, dźěłacźerka Auguſta Winzarka ſ Noweje Wßy, pſchecźiwo Nowakej a tež pſchecźiwo komorowſkemu żandarmej Hallgaſchej wſchelake cźeſcźranjaze a kſchiwduczinjaze ßkowa wużiwaſchtej. Sa to doſta dźowka 3 mk. khoſtanja abo dźeń jaſtwa, macź pak tydźeń jaſtwa.

Dotal njepokhoſtany E. W. Silza ſ Lichtenberga bu ſ 10 markami abo 3 dnjami jaſtwa pokhoſtany, dokelż běſche por ſchkórni, kholowy a ſtaru jaku, ſchtož běſche ßebi wot ßwojeho něhduſcheho knjeſa, kublerja Königa w Klukſchu, pożcził, ſ njeprawom ſa ßo ſkhował.

Hoſpodaŕſki pomoznik Wilhelm Suſchka w Hrubjelczizach, kotrehož běſche wotroczźk Wiener w Pſchiſchezach dla cźělneho wobſchkodźenja wobſkorżił, njebu ſa winowateho ſpósnaty.

Żiwnoſcźeŕka Johanna Wobſtowa ſwudowjena była Küttangowa rodź. Schneiderez w Banezach, kotraż běſche 26. auguſta t. l. ſ pola, knjeſej ryczźeŕkublerjej dr. Herrmannej w Banezach ßkuſchazeho, 6 ßnopow wowßa ſ woku kranyła, doſta ſa to 4 dny jaſtwa.

Dla paduchſtwa hižom pokhoſtana ßkużobna dźowka Marja Schołcźiz (Schulze) w Małych Debßezach běſche 5. auguſta t. l. w holczej komorje pola najeńka ßwobodneho kubła k. Seilerja w Bórku wſchelake, dźowzy Kritez ßkuſchaze wěży, każ jene pokſta nowych, rubiſchko, ſchórzuch a por ſchtrympow ſ jeje ſamknjeneje kſchinje a ſ jeje koża, dale dźowzy Schołcźiz tam jene rubiſchko, dźeń na to pak dźěłacźerſkej żonje Göbelowej w Hněwßezach, pola kotrejež wona pſchenozowaſche, ſ jeje wobydlenja ſchórzuch a dwě rubiſchcźi, a to wſchě wěży ſ wotpohladom, je wobkhowacź, wſaka. Wyſche teho běſche wona w běhu lěta ſ tym, ſo wudawaſche, jako budźiſche ßo pola nich pſchiſtajicź chżyła, ſawdawk jebańſzy wurěczźecź wjedźaka: knjeżſtwu w Cźichońzach 6. auguſta 2 markaj, ſahrodnikej Kubjeńzej w Rachlowje 9. ſeptembra 3 mk., gmejnſkemu prjódkſtejerjej Roſelej we Wyßokej 10. ſept. 3 mk., kublerjej Rynczźej w Bónjezach 11. ſept. 1 mk. 50 np., ryczźeŕkublerjej Schönje w Jaßeńzy tón ßamón dźeń 3 mk., kublerjej Pětſchej w Hrubocźizach tež tehdy 1 mk. 50 np. a ſahrodniſkemu żiwnoſcźerjej Nowakej w Torońzach 2 mk. Pola wſchěch mjenowanych ßo jej jebanſtwo radźi, mjes tym ſo wona to ßamo podarmo ſpyta pola kublerja Jannaſcha we Wyßokej. Tež běſche wobſkorżena w poßlednich

měßazach bjes dźěła a saßłužby w naschej wokolnoscźi wokoło dundaka a wospjet wo jakmožnu proßyła. Sa wscho w hromadźe dosta wona 2 měßazaj a 2 njedźeli jastwa.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Wußudźenja pschecźiwo lipscźanskim sozialdemokratam, dla knjeźerskeje pscherady wobskorźenym, ßu nětko na kónzu a ßn wobdźělenym někotre lěta khostarnje (zuchthaus) pschinjeßli.

— Kaž ßo s najlěpschich žórkow pische, chze italski kral Humbert kónz oktobra sakku kralowsku ßwójbu, s kotrejž wón we wuskim pscheczelstwje steji, na krótki czaß wopytacź.

Khěžor Wylem, kotryž w tu khwilu w Baden-Badenje pschebywa, je wot lóhkeho njestrowja skoro saßo wotkhorił, tola je dybawoscź hischcże wostała. Duž hischcże njeje wěste, hdy ßo wón do Barlina wróczi. Khěžor ma wotpohladanje, ßo na prjódkstejazych dwórskich hońtwach wobdźělicź.

— We wulkim strasche běsche sańdźenu njedźelu pschipołdnju želesnizowy kurirski czah, w kotrymž pruski krónprynz wot sastawnischcza Wildparka do Barlina jědźesche. Dwaj konjej, do ekwipaże sapschehnjenaj, ßo na dobo na drósy spłóschischtaj. K potsdamskej želesnizy pschihnajo, praßnyschtaj dźiwej konjej s tajkej mozu do žerdźe, psched pschekhodom dele puschczeneje, so ßo ta ßrjedźa roskama, konjej pak psches ßylne nadyrjenje na schěny panyschtaj. Jenož khwatajzy wotedatym depeschам do Wildparka ma ßo dźakowacź, so mózesche ßo czah krótku czaru psched spomnjenym pschekhodom sastajicź a krónprynz ßo psched wschej straschnoscźn wobaruowacź.

Awstrija. 27. oktobra je italski kral Humbert do Wina pschijěł, so by awstriskeho khěžora wopytał. Wón pjecza tři dny dołho w dwórskim hrodźe jako hóscź wostanje. Hacź budźe italski kral ßwoje puczowanje, kaž někotre nowiny pißaja, hacź do Petersburga wnpschestrěcź, hischcże niczo wěste postajeue njeje a sda ßo, so je tale powjescź wunamakana. — W Prasy mějesche ßo w tychle dujach wußudźenje pscheczíwo klampnarskim, kotříž ßu 12. augusta psches ßwoje njekedźbliwe wobkhadźenje spalenje wulkeho czěskeho narodneho dźiwadła sawinowali. Psches pschepytanje je dospołnje wujaßnjene, so woheń psches to nasta, so klampnarszy wuhlo, pschi zynowanju trjebane, njedospołnje wuhaschane, do tšeschueho žłoba czißnychu. Koprowa tšecha, kotraž ßo se žłobom dźerżesche, ßo roseschkrě a psches to ßo deski, pod njej nabite, sapalichu. Dwaj klampnarskaj, sa winowateju lohkosmyßleneho woheńsałożenja spósnataj, buschtaj k jenemu tydźenju jastwa wotßudźenaj.

Franzowska. Gambecze njedawno mordarski nadpad hrożesche. Jedyn tkalz s Rheimsa, smjenom Florion, bě teho dla do Ville d'Avrey (Gambettowe wohydlenje) pschischoł, so by jeho skónzował. Halekowaze rěcze, kotrež wón mějesche, wobroczichu kedźbliwoscź poliziſtow na njeho; wón bu sajaty a dokelž ßebi myßlachu, so jeho rosom zyle strowy njeje, wot ßudniskeho lěkarja pschepytany. Tutón hnydom w nim khoroscź, kotrnž wón žadliwoscź k morjenju bohatych mjenuje, namaka. Florion je hižom ras w ßwojim hidźenju bohaczkow wěsteho Meymera skónzowacź spytał, dokelž jeho mjersasche, so wón medaillu-na ßnkni noschesche. W ßwojim dźěle bě Florion hewak rosomny człowjek. — Sastaranje wojakow s zyrobn a druhej potrěbu je najßłabschi bok franzowskeho wójska. Wosebje pschikhadźeja stajnje skórźby, so ßo transport hubjenje sarjadnje. Snata wěz je, so ßo wóßły niże 5 lět k noschenjn njehodźa, a tola ßu skoro wschě wóßły młódsche. Na jenym marschn, kotryž psched krótkim general Philibert czinjesche, so by lěhwo pola Karthagowa někotre hodźiny dale pschepołożił, je skoro 100 wóßkow kónz wsako. Wosoł, kotryž dyrbjesche 100 puntow czežku kaßu njescź, ßo se satkóczenymi rjebłami w hromadu ßypny. Na drnhi dźeń dyrbjachu wotdźělenje wojakow nasad pósłacź, so bychu rosbrojenu zyrobu w hromadu sběrali.

— Kommunistojo, wot kotrychž běsche Gambetta dobry pschecźel, ßu ßo do jeho najwjetschich pscheczíwnikow pschewobroczili. Woni jenu shromadźisnu po drnhej wotdźerżuja a tam wobsankuja, so maja ßo nětczischi franzowszy ministerjo wotßadźicź a Gambetta dla ßwojeho ßamopaschneho wobkhadźenja s tunistej wójnu wobskorźicź. — Franzowske wójsko ßo pomakn k městu Kairnanej bliži a nadźija ßo, so budże 28. oktobra psched jeho wrotami stejecź. General Laroque je pola Kwedtaßy sběžkarsku kavalleriju nadpanył, wot kotrejež 200 muži padże, wjetschi dźěl wot njeje bu sajaty.

Rußowska. Nihilistojo ßo s nowa poczinaja hibacź. W poßlednim czaßu ßu woni tójschto ßwojich pißmow bjes ludom rosschěrili a je ßamo wojakam do kasernow ßkali. Polizija je wóndano spodźiwnu khowankn nihilistow pod jenym mostom w Petersburgu wußlědźika. Psched někotrymi dnjami bu wot rěczneje polizije mojkowy kanal pschepytany, kotryž hacź k „polizajskemu mostej" doßaha. Na dnje mosta nadeńdźechu dźěru, kotraž do jeneje khěže wjedźesche. Poliziſtojo stupachu po khodźe, psches dźěru pod wodu ßo namakazym, a pschińdźechn do wopnschczeneje pinzy, w kotrejž woda dwaj łóhczaj wyßoko stejesche. Tam wuhladachu na natwarjenych hrjadach schtyri koża, w tutych leżachu tsjo mnžojo a jena žona, kotsiž pschi sastupje poliziſtow twjerdźe spachu, dokelž pluskotanje wody sa kamjeńtne scźěny stnpanje poliziſtow pohłuschi. Tak ßo poliziſtam radźi, ßo hacź k lěhwam spodźiwnych pinzowych wobydlerjow pschibliżicź a ßo spanzow mozowacź, prjedy hacź czi prawje wjedźachu, schto ßo s nimi stanje. Schtyrjo człowjekojo buchu khwatajzy swjasani a pinza bliże wobhladana. Jenož we kožach ßo nihilistiske wosjewjenja a poßlednje czißko nihilistiskich nowinow „Narodneje wole" namakachu. Bróń, dynamit abo druhi rosbuchazy material pola sajatych njenadeńdźechu.

Ze Serbow.

S Hucźiny. Njesapomnity wostanje nam rjany ßwjedźeń sańdźeneje njedźele, kotryž pschikasnju naschego Knjesa a Sbóżnika Jesußa Khrystnßa: „Dźicże a wucźcże wschitkich póhanow a kschczicże jich w mjenje Wótza a Ssyna a ßwjateho Dncha" wosebje w naschich wutrobach powobnowjesche: ßwjecźachmy tola w naschim lubym Bożim domje lětuschi mißionski ßwjedźeń serbskeho wotdźělenja evang. luth. towarstwa sa swonkowne mißionstwo, na kotryž ßebi s krótka spominacź dowolamy. Hižom dołhi czaß do ßwjedźenja ßo zyła woßada na njón wjeßeleschе a husto ßo na poßledni ßwjedźeń spominasche, kotryž ßo w lěcze 1868 pola naß ßwjecźesche. Sbożowne hnncźa a sacźischcże tehdomnische njejßu ani hrnbe wětry slemicź ani hórke nashonjenja porasycź móhłe, a sacźujemy tola na mißiouskim ßwjedźenju bóle dyżli hewak: „Kak lubosne ßu twoje wobydlenja, Knjeże Zebaoth!" A kotry ert chzył wuprajicź, kotre pjero napißacź te žohnowanje, kotrež tajke mißionske ßwjedźenje sa naß maju! Sbóżne wětsiki s njebjeskeho kraja saduwaja a pschinjeßu sacźucźa do naschich wutrobow, kak Bóh po ßwojej ßmilnoscźi ßwoje ßlubjenja bóle a bóle dopjelnja a kak wón wulke ßyły póhanow, kotsiž tam hischcże ßedźa w nóznej cźěmnoscźi, bóle a bóle poczina ßem shromadźicź k kraßnej

ßwobodźe dźěćźi Božich. — K temule ßwjedźenju běchu mkode holzy naſcheje woßady naſch Boži dom pyſchnje wudebili, też běchu ßo pſched zyrkwju pſchi ſchuli cźeßne wrota natwarike. 1/2 2 hodźin ſrjadowa ßo ßwjedźeńſki cźah. Dźěl hucźanſkich ſchulſkich dźěćźi cźehnjeſche ſ khorhowjemi, w naſymſkim wětrje wjeßele ſmahowazymi, woßadnej mkodoſcźi napſcheczo, kotraż běſche ßo w Brěſynje a Hlinje ſhromadźika. Sso ſ njej ſjenocźiwſchi, poda ßo cźah do farſkeje ſahrody, hdźež kk. wyßokodoſtojni duchowni pſchiſtupichu. Woßebje ßebi ważimy, ſo běchu ßo mnoſy duchowni tak ſahe k nam ſeſchli, kotſiž běchu tola prjedy tſi krócź Božu ßkužbu wotdźerżecź dyrbjeli. Swažimy ßebi, jim ſa to woßebity dźak wuprajicź. — Jaßne ſwuki zyrkwinſkich ſwonow pſchewodźachu ßwjedźeńſki cźah do zyrkwje a tudy powitachu jón ßwjedźeńſke ſynki naſchich piſchcźelow. Sswjedźeńſke prědowanje dźerżeſche nam k. wyßokodoſtojny duchowny Dobruzky ſ Moſchowez w Sſkowakſkej, deſignowany farař ſa ſprejcźanſku woßadu pola Hródka na mjeſach pruſkeje Hornjeje Łužizy. Jeho ßerbſke ßkowa, kotreż jaßnje a derje ſroſymliwje k naſchim wutrobam rěcźachu, hłuboki ſacźiſchcź cźinjachu. Na podkožku ßwjateho tekſta, kotryž je napißany w ſcźenju ßw. Mateja na 9. ſtawje w 36.—38. ſchtuczźy, prědowaſche nam wyßokodoſtojny knjes, ſo je mißionſtwo žně kraleſtwa Božeho. Kaž naſch Knjes praji: 1) Žně ßu wulke a mało je dźěłacźerjow, teho dla 2) proſchcźe Knjeſa žnjow, ſo by dźěłacźerjow do ßwojich žnjow póßłał. S hańbu dyrbjachmy ßłyſchecź, kak mało ßmy hacź dotal naſchim póhanſkim bratram a ßotram pomhali; hewak njemóhło hiſchcźe 800 millionow póhanow na ſemi bycź a jenoż 300 millionow kſcheſcźijanow. Kak ßnadna liczba je po tajkim hiſchcźe, hdyž ßo wot mißionarow Lipſcźanſkeho mißionſkeho towarſtwa bjes Tamulami w narańſchej Indiſkej něhdźe 1500 ſtow dźěćźi roswucźuje. Hiſchcźe bóle buchu naſche wutroby poſběhnjene, jako mjes prědowanjom Boże ßłónczko, kotreż běſche ßo zyły dźeń ſady tołſtych mróczelow ſkhowało, ßwoje jaßne pruhi do zyrkwje ſcźeleſche. Němſke prědowanje mějeſche k. kapłan Rencź ſ Ketliz. Knjes Rencź prědowaſche na podkožku ßłowow: „Nětk pak woſtanje wěra, nadźija, luboſcź, te tſi; ale luboſcź je najwjetſcha mjes nimi“ (1. liſt na Kor. 13, 13.), ſo je mißionſtwo ſkutk wěry, nadźije a luboſcźe. 1) Wěra do Khryſta je to ßamo płodźika. 2) Nadźija jemu njeda ſpanycź. 3) Luboſcź je wožiwi. Woběmaj knjeſomaj wuprajimy naſch najwutrobniſchi dźak ſa jich luboſcźiwoſcź, ſo ßu nam Boże ßłowo prědowali. Po woběmaj kemſchenjomaj je ßo kollekta ſa mißionſtwo hromadźika.

— So bychu też dalozy cźeſcźeni Sserbjo, kotſiž jenoż porědko do Budyſchina pſchińdu, ßebi k ſabawje na dołhich ſymſkich wjecźorach ßerbſku knižku ſ rjanym powjedanczkom kupicź móhli, ßu roſpſchedawanje tajkich knižkow dobrocźiwje na ßo wſali knjeſaj pſchekupzaj Janke w Krjebi a Säuberlich we Łaſu, a knjeſaj knihikupzaj Rieſe w Hródku a Walda w Lubiju. Duž chźyli, lubi cźitarjo, ßebi pěknje pola tutych knježich ſa tuni pjenjes kupicź: Sejlerjowe baßnje, Genofefu, Sswěrneju ßußodow a t. d. a pilnje wužicź, ſchtož „Maćica Serbska“ Wam ſ nimi poſticźa!

— **Próſtwa na knjeſow pſchedßydow ßerbſkich towarſtwow a ſjenocźeńſtwow.** Ja najpodwolniſcho podpißany dowolam ßebi ſ tutym, wſchitkich wyßokocźeſcźenych pſchedßydow ßerbſkich towarſtwow a ſjenocźeńſtwow najnaležniſcho proßycź, ſo bychu tak dobrocźiwi byli a ſwólniwje napißali: 1) mjeno ßwojeho towarſtwa, 2) łěto jeho ſakoženja, 3) měſto abo wjeß, hdźež ßo wone ſkhadźuje, 4) wotpohladanje towarſtwa, 5) pokne mjeno a powołanje ſaſtojnikow a wubjerkownikow towarſtwa, 6) wyßokoſcź ßobuſtawſkich łětnych pſchinoſchkow, 7) liczbu ßobuſtawow, 8) kak wjele je mjes nimi teho abo druheho powołanja, jako n. p. duchownych, prawiſnikow, łěkarjow, wyſchſchich a ludowych wucźerjow, ratarjow, kupzow, rjemjeßnikow, ſtudentow, gymnaſijaſtow, ſeminariſtow atd. Pſchiſtajicź ma ßo też, hacź ßu žónſke w tym abo druhim towarſtwje ßobuſtawy a kak wjele jich je. Dale proſchu woßebje napißacź: 9) kak wjele ma žane towarſtwo ßobuſtawow niż jenoż ßerbſkeje, ale też pólſkeje, cźeſkeje, ruſkeje abo kajkeježkuli druheje ßłowjanſkeje narodnoſcźe, a kak wjele je jich němſkeje narodnoſcźe. Poßleńſchi njech ßo też po ßwojim powołanju naſpomnja. A je-li ſo ma žane towarſtwo ßobuſtawow we wukraju, kiž ßu Sserbja, dha njech ßo pſchiſtaji, w kajkim kraju ßu žiwi. — Njech też knježa pſchedßydy abo prjódſtejerjo mißionſkich towarſtwow a pobóžnych bratrſtwow wſcho, na cźož ßym hižom pokaſał, ſwóluiwje napißaja. — A ſchtož wupožczowanſke, wojerſke a pcźólne towarſtwa naſtupa, w kotrychž ßu też Sserbja ſaſtojniży, wubjerkowniży abo ßobuſtawy, dha chźyli knježa pſchedßydy abo hewak tajży, kiž wo tym wjedźa, też wſcho trěbne dobrocźiwje napißacź. — Wyſche teho proſchu tych ßerbſkich knjeſow, kiž ßu pſchedßydy rataŕſkich towarſtwow, ſo bychu napißacź chźyli, kak wjele maja jich towarſtwa ſ zyła ßobuſtawow a kak wjele je mjes nimi ßerbſkich. S tych rataŕſkich towarſtwow pak, kotrychž pſchedßydſtwo njeje ßerbſke, chźył jedyn abo druhi ßerbſki ßobuſtaw to ſwólniwje napißacź: ſchtó je mjes ſaſtojnikami abo wubjerkownikami Sserb, a kak wjele je hewak Sserbow w towarſtwje. — Knježa pſchedßydy tajkich towarſtwow, kotreż ßerbſke knihi wudawaja, chźyli też naſpomnicź, kak wjele knihi je towarſtwo hižom wudało a kak wjele exemplarow tutych knihi je wſchěch w hromadźe cźiſchcźanych. To płacźi też wo delnjołużiſkim wotrjedźe „M. S.“ — Wſchitke tajke ſapißy njech ßo hacź do 30. novembra t. l. we wudawarni „Serb. Nowin“ wotedadźa. — W nadźiji na dobrocźiwe dopjelnjenje mojeje najnaležniſcheje próſtwy — ſ najwjetſchim poczeſcźowanjom

J. E. Smoleŕ.

Pſchiſpomnjenje. W tychle dnjach cźitach pſchehlad wſchěch ßwětnych a nabóżniſkich towarſtwow, ſjenocźeńſtwow a bratrſtwow jeneho mjeńſcheho němſkeho kraja, a bě tón, kotryž bě tajki pſchehlad cźiſchcźecź dał, k temu to měnjenje pſchiwdał, ſo ßu pomjenowane towarſtwa ſjawne dopołaſma wyßokeje wědomnoſtneje, duchowneje a materialneje dźěławoſcźe němſkeho ludu. K temu bě wón też pſchiſtajił, ſo ma k woſjewjenju dopołaſmow tajkeje dźěławoſcźe cźim wjetſche prawo, dokelž wſchak też ßwjate pißmo praji, ſo nimamy ßwoju ßwěžu pod kórz ſtajicź, ale jej ſjawnje ßwěcźicź dacź, ſo bychu ludźo naſche dobre ſkutki widźeli. — Schtož pak je pola druhich ludow khwalobne, to budźe drje też w Sserbach khwalby hódne. — Duž njech mi też cźi, kotrychž ßym wo to proßył, ſapißy k tajkemu pſchehladej dobrocźiwje poſticźa. S.

Sahrodnika horjo.

S liczkami rjanej' Maruſchki
Na pſchemo kčejachu
Mi kwětki, róże w ſahrodźi
We mikym naležu.
Jej huſto wijach wonjeſchka,
Ras też wěnz rucźany,
Ssměwk ſ jeje rjanoh' woblicźa
Mi dźak bě wutrobny.
Nětk kwětki, róże ſwjadnyli,
Też wona wjazy njej'.
Ssej wupraju pod ßylſami:
Ach móhł ja cźahnycź ſ njej.

Drje ſaßo kčeje ſahroda,
Niż moja towarſchka.
Jej na row kładu wonjeſchka:
Spi derje, najlubſcha.
Cźi rucźany wěnczk nawiju
Na ſchižik, pomnik Twój,
A do njeho tak napiſchu:
Tu ſpinka jandźelk mój.
Też lilije a fijatki
Na tebje naßadźam.
Wſchak we njebju po nadźiji
Cźe ßaßo wuhladam.

Branibor.

Přilopk.

* W naſtupanju wólbow na khěžorſtwowy ßejm w 3. wólbnym wokrjeßu njemóžachmy hiſchcźe pjatk dopołdnja žanych doſpołnych powjeſcźow dostacź. Hacź dotal ßmy ſhonili, ſo je ryczerkubleŕ Reich

7049 a fabrikant Weigang 4049 hłoßow dostał. W Draždźanach w starym měsćze je po dotalnym liczenju sozialdemokrat Bebel wuswoleny, wón dosta 9079 hłoßow, sa draždźanskeho měschćanostu Stübela bu 8043 hłoßow wotedatych. Też w druhim draždźanskim wokrjeßu w nowym měsćze je nimale jedyn sozialdemokrat dobył. Sozialdemokrat Liebknecht dosta tam 3649 hłoßow, dr. se Schwarze pak 3971, po tajkim jenoż 322 hłoßow wjazy, dyžli sastupjeŕ sozialdemokratow. Sa pschekupza Susta ſ Budyschina hłoßowasche w tym ßamym wokrjeßu 258 wuswolerjow.

* W prěnich woßmich měßazach tuteho lěta bu w Barlinje na 24,000 ludźi prosćerſtwa dla sajatych. Bjes nimi běsche 800 dźěćźi.

* W Oberseifendorfje je 25. oktobra wjeczor w 7 hodźinach 30lětny kowaŕ Gutmann pschi domoj hiczu wot ßußoda do wjeßneje rěčźki panył a ßo tam satepił. Gutmann bě woženjeny a nan tſjoch njewoćzehnjenych dźěćźi.

* 24. oktobra skoczi něhduschi wyschschi lieutenant R. 46. inf.-regimenta, kotrehoż běchu dla cźeźkeho pschestupjenja ſ wójſka wustorczili a k wjazylětnemu twjerdźiſnowemu jaſtwu wotßudźili, njedaloko Menora ſe żeleſnizoweho wosa, w kotrymż jeho eſkorta, ſ jeneho podwyschka a dweju infanteriſtow wobſtejaza, wobſtražowasche. Eſkorta sa cźeknjeńzom tſěleſche; dla tſělenja lokomotiwowy wjedźeŕ cźah saſtaji, na cźoż ßo wojazy sa cźeknjeńzom puſchcźichu. Tola hacź ßu jeho doßahnyli, njeje hiſchcźe ſnate.

* Na pucźu wot Leſkaja do Dſchewzow w Cźechach bu pschi lěßu 23. oktobra pſched wjeczorom jena żona wot dweju mużow dźiweho napohlada nadpanjena, kotrajž jej korb, ſ zyrobu napjelnjeny, a 1 ſchěßnak a 40 krajzarjow prjecź wſaſchtaj. Se żadławym hroženjom, ſo tola njeby halekowała, bu wona wot njebolakow do lěßa wleczena, hdźeż jej wonaj ſ rubiſchczom hubu ſatykaſchtaj a ju potom wopuſchcźiſchtaj. Żona pschińdże, jako běsche ßebi rubiſchczo ſ huby spróżniwje wucźahnyła, pokna ſtracha domoj, ßwojeju nadpadnikow pak njemóżeſche bliże wopißacź, hacź ſo ſtaj dźiwej, ſ brodu ſaroſcźenaj mużaj bykoj.

* W Barpalocźe we Wuherſkej je ßo 22. oktobra żadławy nadpad na Goldez ßwójbu, ſe ßedmich ſtawow a dweju ßłużobneju holzow wobſtejazej, cźinił. Jako 23. oktobra wobydlenje ſ mozu wotewrichu a do njeho saſtupichu, nadeńdźechu w kuchinje dźowku Nemeſez a dójku Holoniczez w krwi leżazeju, jeju ruzy běſchtej na khribjet ſwjaſanej a wobej hiſchcźe ſtonaſchtej. W jenej ſtwě namakachu tſi cźěła: nan ßwójby, Kaſpar Gold, leżeſche ſ wobliczom na ſemi, ruzy teho runja na khribjet ſwjaſanej; jeho hłowa bě ſady roſſchcźěpjena a wobliczo ſ nożom roſkakane. Pódla njeho leżeſche jeho żona, kotrejež hłowa běſche hroſnje rosrubana; wurjadnje ßylna żona hiſchcźe wot ßo ſnamjenja żiwjenja dawaſche, lěkarjo pak ju sa ſhubjenu spósnachu. Na kożu namakachu cźěło ſchtyrnacźelětneje dźowki ſ zyle rosraženej hłowu. Pódla wokna ſtejeſche kolebka ßynka; dźěcźo běchu kannibaliſzy mordowali, cźělne ſtawy běchu wottorhane a hłowa ſe ßekeru rosdyrjena. Po iſtwje běchu drohe wěży rosmjetane a wſchě kaſchcźiki roſkamane. Rubjeźnikojo běchu wſchě bite pjenjeſy ßobu wſali, tola papjerjane pjenjeſy a ſkote pjerſchcźenje a druhe preziosy na blido w hromadu pokożili a leżo woſtajili. W druhej komorje ſpaſche w cźaßu nadpada 86lětny ſchědźiwz Moſes Gold, na jeho ſchiji namakachu ſnamjenja ſadajenja, jeho nop běſche rosbity. Jeho dźewjecźlětny wnuk (enkel) ſpaſche w tej ßamej komorje; wón bě hiſchcźe żiwy, tola jeho rany ßu na wěſte ßmjertne. Runje tam wuhladachu pódla khachli żadławje rosrubane cźěło jeneje pſchiwſateje dźowki. Tſi pſchi żiwjenju woſtate wopory ßo wobſtarniwje wothladuja, tola wſchitzy ßu bjes nadźije na ſdźerżenje żiwjenja. Dźewjecźlětnemu hólzej je hiſchcźe rěčźecź móżno. Dójka Holoniczez je tak cźeźko ſranjena, ſo móżeſche jenoż njeroſymliwe ſwuki wot ßo dawacź; popołdnju ßo jej myßle ſaßo wrócźichu, móżeſche pak jenoż tak wjele powjedacź, ſo ſtaj ßo wjeczor po woßmich hodźinach, jako běſche Goldez ßwójba lehnycź ſchła, dwaj ßylnaj mużaj, knjeźſzy ſwoblekanaj, ſ piſtolami a ßekerami wobronjenaj, do khěże dobywakoj. Wonaj ßkużobnymaj holzomaj piſtolu k wutrobje ſtajiſchtaj a daſchtaj ßo potom do żadławeho hróſbneho mordowanja. Rubjeźnikojo ßu po ſdacźu pſches murju ſlěſli a ßo potom do khěże kamali. W tej ßamej bydleſche wyſche Goldez ßwójby hiſchcźe jedyn pjekaŕſki miſchtr ſe ßwojimi towaŕſchemi, kotſiž pak do nóżneho dźěła ſpachu a żaneho njeměra njepytnychu. Hróſbny krawny njeſkutk je wſchu wokolnoſcź do ſtracha a do hroſy ſtajił. Hłowny mordaŕ, 25lětny Hoſter, je hižom w rukomaj wyſchnoſcźe. Wón po dokonjanym mordowanju ßwojich pomoznikow pola Stuhlweißenburga ſatſěli, ſo by rubjene pjenjeſy ßam wobkhował.

* Saßo je njeſbože na hońtwje pokaſako, ſo njeje pſchezo derje, hdyž tajzy, kotſiž wo tſělenju niczo njeroſymja, ſa ſwěrinu ſteja. Korczmaŕ Dotzauer ſ Hammer-Unterwieſenthala běſche 20. oktobra na hońtwje a dyrbjeſche tele wjeßele droho ſapłacźicź, pſchetoż tſělbina rołka ßo rospraßny a jemu bu pſchi tym ruka nimale wottorhnjena.

C. Thiermann w Budyſchinje,

wuhlowa, kalkowa a hnójnoßrědkowa pſchedawaŕnja,

porucza **cźěſku brunizu** ſ najlěpſchich ſnatych brunizowych podkopkow w Mariaſcheinje, kaž też **hornjoſchleſyńſke kamjeńtne wuhlo** a burgcźańſke **myte wuhlo** (kowaŕſke wuhlo) po najtuniſchich płaczińſnach pſchi krucźe ſprawnym a khwatnym poßłużenju.

Sklad pſchi privatnym tworowym dwórniſchczu (prjedy Barteldes), **komptoir na żitnych wikach cźißło 5.**

Oskar Butter, nożowy kowaŕ

w Budyſchinje pſchi theatrje

porucza ßwój ſklad ßamodźełanych **nożow, widliczkow, kizow, nożizow** atd. pſchi potrjebje dobroczińwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a tocźenje kóždeho waſchnja ßo derje a tunjo wobſtara.

Młyn na pſchedań.

Jedyn **wodowy młyn** ſ 2 franz. kamjenjomaj, ſ pjekaŕnju ſ mnohotnym wopytom, ſ nowymi twarjenjemi a doßahajej wodowej mozu, ſ wulkej ßadowej ſahrodu, 4 kórzami pola a ſe 6 kórzami łuki, ma ßo staroby dla pſchedacź. Wſcho dalſche je ſhonicź pola **H. Webera,** wobkhadneho agenta na bohatej haßy cźo. 20.

Rědkoſć.

Njewjazane lětniki „Łużičana“ 1860—1864, 1866, 1869, 1870 a na żadanje też lětn. 1871—1875 su tunjo na předań. Hdźe? je zhonić we wudawaŕni „S. Now.“ — Lětn. 1860—1870 na knihikupskim puću wjacy dostać njejsu, dokelž su rozpředate.

Symski jěsdny plan želesnizow,

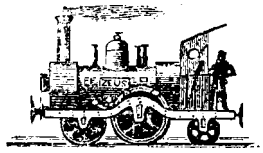

płaćazy wot 15. oktobra 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaša	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_0	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_7	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_3
Budyschina	2_{59}	4_5	6_6	9_{23}	12_{21}	4_1	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_5	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_7
Do Draždžan	4_4	5_{33}	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	3_0	5_0	8_{30}	11_{15}	12_{40}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{54}	9_7	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_0	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_2	—
Biskopiz	7_{21}	10_6	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_2	4_{54}	6_{48}	10_{28}	—	1_{54}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	—	2_{23}
Rychbacha	9_3	11_{43}	3_3	5_{54}	7_{47}	11_{32}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_6	3_{23}	6_{17}	8_9	11_{55}	—	2_{53}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaša	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_0	—	1_{13}	5_{36}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_4	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_0	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	—	11_{39}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klaša	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{25}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{39}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{35}	9_1	—	2_0	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	6_1	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{10}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{20}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{24}	9_{50}	11_{45}	3_4	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_0	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_0
Połčnizy	6_{23}	9_8	12_{27}	4_{27}	8_{23}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_3	9_0
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_6	2_6	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaša	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_0	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_7
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połčnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_8	11_9	2_{24}	7_{39}	10_{19}

☛ 4. wosowa klaša na njedźelach a ſwjatych dnjach wupanje. ☚

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 22. oktobra 1881.

Žitowy dowos: 2916 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńza 50 kilogr.	11	31	12	20	11	31	12	20
Rožka = =	9	37	9	81	9	37	9	81
Jeczmjeń = =	7	61	8	33	7	61	8	33
Wowß = =	7	—	7	60	7	—	7	60
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	30	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sslóma . . .	21	—	23	—	—	—	—	—
Proßata 192 schť., schť.	11	—	20	50	—	—	—	—

Awkzija.

Póndźelu 31. oktobra, dopołdnja w 10 hodźinach budźa ßo w **Gärtnerez** korczmje w Hermanezach pola Lasa möble, kschinje, polzy, drasta, khlamarska twora a wschelaki grat sa hotowe pjenjesy na pschešadźowanje pschedawacź. **Tawscha.**

Symske deki,

dospołnje wulke a twjerde, porucza we wulkim wubjerku a tunich płaczisnach

E. G. Leuner

na schulskej haßy czo. 122B.

Balske a rejwanske stupnje,

kaž tež **glaßejowe rukajzy** w bohatym wubjerku porucza

Paul Kristeller na bohatej haßy 29.

Drjewowa awkzija

na maleschczanskim revieru.

Wutoru 1. novembra, dopołdnja wot 10 hodźin, ma ßo w **hucźinjanskej hoti pola Lěskeje w blischkosczi mužakowskeho schußeja** w drjewnischczu pschi khoßlowskim hacźe

75 Rm. schczěpow,
147 = wschelakich pjeńkow,
34 stotnjow khójnowych walczkow

pod snatymi wuměnjenjemi na pschešadźowanje pschedawacź.

W Maleschczach, 22. oktobra 1881. **Sachßa,** wyschschi hajnik.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1880:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital: . . . . . schßnakow **5,250,000.** —.

Reserwy w { **hotowych pjenjesach:** . . . „ **21,236,440.** 92.
prämijach a dani pr. 1881: „ **11,560,359.** 89.

Dale:

W pósdnischich lětach dostajomne prämije: „ **13,676,187.** 60.

Hłowne summy **kapitala** a **reserwow** ßu na leżomnoscze **pupilarisy** napołożene.

W lěcze 1880 sa 27063 schkodowanjow wupłaczene 8,004,562 schßnakow 73 krz. a wot saloženja hacź do 31. dezembra 1880 do hromady 143,341,314 schßnakow 76 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) **twory, mobilije, žnjeńske sarady** a t. d., kaž tež, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch družinow** pschе **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskicźuje sawěscźenja na **žiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a polizy w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Julius Menzel w Kamjeńzu.

Ballhauserowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi, najstarschi domjazy ßrědk pschе hněw, mjersatoscź a jeju płód, mjenujzy pschе kólku, pschе satwjerdnjenje w žiwocze a ſ zyła k wucźischcźenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poruczene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je kóždej bleschi pschipołożene.

Jeniczki skład je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sygl a sakitanske znamjo dźiwa, dokelž ßo wschelako podražuje. 1 blescha płaczi 40 np.

Wutoru, ſrjedu a ſchtwórtk,

wot 1. hacž do 3. novembra t. l.,

doſpolne wupſchedawanje

hiſchcże woſtateho tworoweho ſkłada

Reinholda Hartmanna jun.

23 na ſerbſkej haſy 23.

Skład wobſteji hiſchcże w **drastnych stoffach, ſuknjanych** a druhich **jakach,** wſchelakich **rubiſchczach, parchentach** atd. atd., kotrychž płaczišny ſu tak tunjo, kaž hiſchcże ženje, poſtajene a ſo woſebje

k hodownym daram

hodža.

August Grützner w Budyſchinje

porucža najnowſche w **ſymſkich mantlach, deſchczowych mantlach,** kaž też **drastnych ſtoffach** a to wołmjanych, połžidžanych a židžanych.

Lüſter, wot 30 np., czišťowołmjany wot 50 np. ſtary łóhcž.

Wulke konjaze deki,

wot 3 mk. 50 np., porucža

August Grützner.

K dobroczživemu wobkedžbowanju.

W juliju t. l. ſkhori namaj tſilětny hólczež na žadławu bruninu (diftheritis) a hižom ſa ſchtyri dny bu namaj džěczo njedžiwajo ſpěſchneje pomozy ſnateho wuſtojneho lěkarja pſches ſmjercž wſate. Krótko po tym nadpadže ſamšna khoroſcž, ſkoro pſchezo k ſmjercži wjedžaza, też naju ſydomlětneho ſyna, runje tak ſlě kaž prěnjeho. W naſchej wulkej nuſy dopomnichmy ſo ſaſo na knjeſa **H. Brendela** w ſtarym měſcze w Draždžanach, na Ammonſtraße 80 delka, kotryž namaj hižom pſched nětkotrymi lětami ſe ſwojim hojazym waſchnjom jenu holzu, wot nětkotrych lěkarjow podarmo lěkowanu, haj czi ſami džěſczowu khoroſcž ſ zyła njeſpósnachu, wuſtrowi. S dobrym ſwědomnjom wobkruczamoj tu k. H. Brendelej ſ wjeſelom a bjes namołwjenja, ſo bu nam druhi hólz pſches njeho ſdžeržany a ſo pſches jeho dobre naturſke hojaze waſchnje na džěſczu niz najmjeńſche ſchkódne ſczěhwki pſchětrateje khoroſcze njewoſtachu.

W Dahlenje w Sakkej, w auguſtu 1881.

Heinrich Heinza, ſchewſki miſchtr, a mandželſka, na Wurzenſkej dróſy.

W prjódkſtejazym wopiſmje wot k. H. Heinzy wuprajenym podeńdženjam a kaž też wo prawdže wulkotnym wuſpěcham k. H. Brendela ſ Draždžan ſmjm ſam pſchihladowak, ſchtož ſ tutym wobſwědczam ſ pſchiſpomnjenjom, ſo ſwoje podpiſmo ſtajnje ſjawnje pſchipóſnaju.

W Dahlenje, w auguſtu 1881. **Robert Schumann,**
ekſpedient k. ſ. ſtatnych želeſnizow.

K wuhojenju dyskraſijow, wicze, rheumatiſma, ſproſczenjow, khorowatoſcze ſ lěkarſtwa, chroniſkeje žołdkoweje a delnjožiwotneje khoroſcze, nervoweho a khribjetomoſowzoweho czerpjenja, ſłaboſcze atd. po praktiſkich ſaſadach naturſkowjedženſkeho lěkowanja a živjenſkeho magnetiſma ſmjm ja ſa czeſczenych khorowatych **wſchědnje k rěczam w ſwojim wobydlenju w Draždžanach (ſtare město), Ammonſtraße 80, delka.** Sa dotalne, mi w Budyſchinje a we wokolnoſczi wopokaſane dowěrjenje najlěpſchi džak.

H. Brendel.

Wot najwjetſcheje ważnoſcze ſa

woczi kóždeho.

Tuta jenož ſama wěrnje prawdžiwa dr. Whitowa wodžiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ſwětoſławna.

Dóſtacz w ſlakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyſchinje.

Njech ſebi pak kóždy wěſcze jenož wo wěrnje prawdžiwu dr. Whitowu woczowu wodžiczku wot Traugotta Ehrhardta žada. Zanu druhu.

Wucżahi ſ liſtow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** Dokelž ſmjm Waſchu wſchudže ſnatu a poruczenu **prawdžiwu dr. Whitowu woczowu wodžiczku** hižom czaſto ſ dobrym wuſpěchom trjebał, duž (ſlěduje ſkaſanje). Rauenberg, 5./8. 80. Franz. Joſ. Ullrich, accíſor. Dale: Dokelž je mi Waſcha **prawdžiwa dr. Whitowa wodžiczka** jara dobru ſłužbu czinika, proſchu (ſlěduje ſkaſanje). Stollberg, 26./9. 80. Kopp. Dale: **Prawdžiwa dr. Whitowa woczowa wodžiczka,** mi póſłana, je pſchi tych woſobach, kotrež ju naložowachu, **jara derje** ſtutkowała (ſlěduje ſkaſanje). Oechſen, 30./9. 80. Weiſenborn.

Reformazionſke kulki

we woſebitej dobroſczi porucža njedželu 30. a ſa ſwjedženi 31. oktobra

W. ſwud. Herzogoweje konditarnja
pſchi mjaſnym torhoſchczu.

Schumowe a póſtne brazle

w ſnatej dobroſczi porucža ſaſo wſchědnje

W. ſwud. Herzogoweje konditarnja
pſchi mjaſnym torhoſchczu.

Ssuche droždże,

wſchědnje czerſtwe a pruhowane, punt po 95 np., porucža

W. ſwud. Herzogoweje pjekarnja
pſchi mjaſnym torhoſchczu.

Schtóž chze na prjódkstejazym hermanku **lampy** a druhe **blachowe twory** derje a tunjo kupowacź, tón njech njedaloko lawskeho tórma na schulsku haßu cźißko 1 do budy dźe, hdźež budźe tunje płaczisny a sprawne poßkuženje namakacź.

Eduard Röschenthaler, klampnarski mischtr.

Za symski potrěb

poruczam **najlěpsche Mariascheinske salonowe wuhlo.**

S dobom ßebi dowolam najpodwolnischo wosjewicź, so wuhlo — kaž pschi nutskupowanju — s wjetscha po wasy tež pschedawam, k czemuž ßym **ajchowanu zentesimalwahu** na ßwoje město pschi privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof) stajił, a je mi mózno, kóždy czaß rukowanje sa prawu wahu pschedewsacź.

A. Lorenz,
kontor na Hoschiz haßy cźißko. 23,
skład na privatnym tworowym dwórnischczu.

Pschispomnjenje. Dokelž ßu w poßlednim czaßu moje mjeno s podobnym druhim pscheměnili, proschu na moju firmu wěscze kedźbowacź.

Pscheměnjenje khlamow.

S tutym ßebi dowolam, czescźene Sserbowki na to kedźbliwe czinicź, so ßo wot dźenßnischeho dnja moje wobydlenje na **bohatej haßy cźißko 62,** w khěži k. pschekupza Brauna, po jenym skhodźe, namaka.

S dobom poruczam ßo k schiczu wschědneje a najwoßebnischeje drasty kaž tež k poczehnjenju kožuchow a rukuju sa dobre dźěło.

Lina Heurichowa, schwalcźa.

Moje wobydlenje njeje wot nětka wjazy na jerjowej haßy cźißko 10, ale na **žitnej haßy cźißko 14** po 1 skhodźe, w khěži knjesa czaßnikarja Köchlera.

W Budyschinje, 27. oktobra 1881.

Hana Richterez, włoßypleczerka.

Po tym, so je mój luby mandźelski, schewski mischtr **August Knüppelholz** tu, wumrjeł, dowolam ßebi, wschěm ßwojim wotebjerarjam wosjewicź, so schewstwo, wot njeho hacź dotal sastarane, pod wjedźenjom ßwojeho ßyna, kotryž je hižom pjatnacze lět dołho w telej dźěłarni pilnje ßobu skutkował, po njepscheměnjenym waschnju dale powjedu. Sso najpodwolnischo dźakujo sa dowěrjenje, mojemu njeboczicźkemu mužej spožczene, proschu, so by ßo to ßame dowěrjenje tež na mnje pschewjedło.

W Budyschinje, 25. oktobra 1881.

Madlena swud. **Knüppelholzowa** rodź. **Mosigez.**

Młode piwo.

Wutoru 1. novembra, rano wot 7 hodźin, budźe ßo w piwarni w **Stróži** młode piwo pjelnicź. **H. Michel.**

Kermuschne reje

njedźelu 30. oktobra w hoscźeńzu w Drožďžiju.

Kmoch.

Pjekarski wuczobnik ßo pyta wot **Rich. Droschütza,** pjekarskeho mischtra na horncźerskej haßy.

S tutym ja japoschtolsku irwingiansku gmejnu sjawnje namołwjam a napominam, so bychu mojeho mandźelskeho na pokoj wostajili. Pschede wschěm pak ßebi žadam, so ßo njebychu do nascheho domu nuts dobywali, njepokoj a pohorschenje do njeho noßyli a bjese mnu a mojim mužom mandźelski měr kasyli a mandźelstwo roskorili.

Hana Schmidtowa w Komorowje pola Rakez.

Dźěczaza holza ßo hnydom do ßkužby pyta na žitnej haßy 48, w pjekarni.

Jena wustojna schwalcźa pyta dźěło. Ta ßama tež na wßy khodźi. Wscho dalsche je shonicź na wyßokej haßy (hohengasse) cźißko 1 delka.

Wopomnik

na row

njebo **Handrija Hosarja**

w Nowych Błohaschezach.

O derje temu cźłowjekej,
Kiž sbóžnje psches ßmjercź wotßal cźehnje
K tom' ßwojom' lubom' sbóžnikej,
Tón wěscze njeb'dźe žadacź ženje
Ssej wjazy tudy do ßwěta,
Hdyž wón we njebju sbóžnoscź ma.
Tak ßy tež ty, mój Hosarjo,
Nětk hižom s teho ßwěta wuschoł
A kaž ßy ty ßej žadał to,
K tom' twojom' wumožnikej dóschoł;
Nětk twoja dusha wschitko ma,
Schtož je tu hdy ßej žadała.
Bjes dołhej' cźežkej' khorosczе,
Hdyž krótki cźaß tu ßłaby běsche,
Kaž ty ßej Boha proschesche,
Ty cźische s teho ßwěta dźěsche;
Tak cźicha sprawna wutroba
Ssy hižom pschischła do rowa.
Hdyž skoro ßydomdźeßacź lět
Bě ty tu živy na tym ßwěcze,
Dha pschindźe — móhł rjeż — nahle nět
Ta ßmjercź po tebje w lonschim lěcze,
Hdyž bě był w ßwjatym mandźelstwi
Tu nimale lět schtyrzeczi.
Hdyž też tu žane dźeczatka
Pschi twojim kaschczu njepłakachu,
Dha zuły ludźo nasdala
Wschak wo tebje tu žałosczachu,
Dokelž bě ty pschi živjenju
Jim cźinił wschelku dobrotu.
Ty sawostaji sa ßobu,
Hdyž ty tu psches ßmjercź wotßal dźěsche,
Tu jara srudnu mandźelsku,
Kiž cźi tak jara luba běsche;
Ta nětk h'schcze płacze wo tebje,
Hacź runje lěto sašchło je.
Jed'n luby bratr a ßotry tsi,
Cźi twoju ßmjercź też wopłakuja,
Też pschecźeljo we luboscźi
So wumrjeł ßy, jo wobžaruja,
A woßebje cźi, kotrymž ty
Ssy wopokasał dobroty.
Też wutrobny dźak prajicź mam
Tym wschěm, kiž s tobu w dźěle běchu,
Tom' spěwarjej a noscherjam
A wschěm, kiž ßobu k rowu dźěchu,
Też dźak tom' knjesej Heslerej
A jeho lubej mandźelskej.
O Božo, hladaj s luboscźu
Nětk s njebjeßow po twojej hnadźe
Na wbohu srudnu wudowu
A budź jej stajnje k troschtej — k radźe,
Daj jej tón troscht do wutroby:
Bóh njewopuschczi wudowy.
Ty wěsch, ta nima nikoho,
Je nětk kaž wopuschczena w ßwěczi,
Ta nima žanoh' mandźelskoh'
A też niz žane ßwoje dźeczi,
Hacź tebje, luboh' sbóžnika,
Toh' jej' najlěpschoh' troschtarja.
Tak spi nětk derje, Handrijo,
We Hodźiju tam na kerchowje,
Hacź junu budźe ßłyschecź ßo
Hłoß Boži też we twojim rowje,
Hdźež Bóh naß wschitkich wubudźi
A s hnady w njebju sjednoczi.

Na žadanje srudneje wudowy

Pětr Mlónk.

(K temu cźißku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 44 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 29. oktobra 1881.

Karl Noack

w Budyschinje na žitnej haßy

porucza

khosej, derje a czíscze ßkodźazy, punt po 90, 100, 110, 120 a 160 np.,

zokor, drobny, punt po 44, 45, 46 a 48 np.,

rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30—44 np.,

syrop, punt po 18, 20, 24, 30 a 40 np.,

kompowy zokor k nutskładźenju ßadu, punt po 48 np., pschi wotewsaczu wot 5—10 puntow tuńscho,

najrjeńsche wulke nowe **jerje,** tunu po 49 mk.,

petrolej, najlěpschi amerikanski, se ßudom po 14 mk., w bleschach wot 5 puntow punt po 14½ np.,

najlěpschi schlesynski czíscżeny **ripikowy wolij,** pschi wotewsaczu 5 puntow pt. po 35 np.,

magdeburgski kißaky kak, punt po 8 np.,

jednore a ßkódke palenzy, w bleschach a picżelach, po tunich płaczíßnach.

Paul Kristeller

w Budyschinje na bohatej haßy

porucza ßwój wulki skład trajnje dźěłanych **schkórnjow** a **czrijow** ſ koże, se ßukna a filza, ſa żónske a muſkich a dźěczi po jara tunich twjerdych płaczíßnach.

Dickowa konzeßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki.**

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlěpschich ſelow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kżizomaj wschědnje krumom abo wokam na prěnju pizu naßypany, pschiſporja wobżernoſcż, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcżik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowſkej haptyzy
w Budyschinje.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

każ tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kruſchwinowe drjewo

kupuje po najwyſchſchich płaczíßnach mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach a w Budyschinje.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **měżowy** a **pjelzotworowy ſkład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołożił a proſchu mi dowěrjenje, hacż dotal ſpożczene, wobkhowacż. S dobom poruczam ßwój ſkład hotowych **żónſkich** a **mużſkich pjelzow, bowow, muſow,** wſchě drużiny **kożow, pjelzowych** a **ßuknjanych měżow** po móżno tunich płaczíſnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóżkař

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**

ſ napſchecża hoſczeńza „k ſłotej hwězdże“.

M. Th. Pech

porucza ßwój wulki ſkład **wołmjanych, żidźanych** a **połżidźanych rubiſchczow** ſa mużſkich, żónſke a dźěczi każ

khapuzy wot 1 mk. 50 np. hacż 8 mk. 50 np.,
taillowe rubiſchcża wot 2 mk. hacż 9 mk.,
ſchawlowe rubiſchcża ſa mużſkich wot 20 np. hacż 9 mk.,
rubiſchcża wokolo ſchije ſa żónſke wot 20 np. hacż 6 mk.,
lamarubiſchcża wot rubiſchcża na hłowu hacż k ſawalenſkemu rubiſchczu wot 45 np. hacż 15 mk.,
wołmjane ſchawle wot 15 np. hacż 1 mk. 20 np.,
běle a **pißane dybſaeżne rubiſchka,**
cżorny a **pißany ßomot.**

Dokelż mam we wſchěm wulki wubjerk, je mi móżno, kóżdemu mje poczeſcżowazemu po żadanju poßkużecż. Płaczíſny ßym tak poſtajił, ſo móże kóżdy hižom ſa mały pjenjes něſchto rjane a hódne kupicż.

Krucże ſprawne poßkużenje.

Wo prawje bohaty wopyt proßy

M. Th. Pech
na hłownym torhoſchczu, pódla měſchczańſkeje haptyki.

Barbunjepuſchczate koſchłowe barchenty, lama, barchent, biber a wſchě **podſchiwkowe ſtoffy,** wulki ſkład **draſtowych ſtoffow, cżorne żidźane ſtoffy, módry, běły** a **rubjany płat, poßleſchczowe tkaniny, běle** a **pißane,** porucza we wulkim wubjerku a jara tunjo

M. Th. Pech
na hłownym torhoſchczu.

Pſchedawárnja

khěżorſkeje

tobakoweje manufaktury w Straßburgu

na bohatej hasy 13 **w Budyschinje** **na bohatej hasy 13**

porucza

zigarry, zigarrety, kurjerſki, ſchnupowanſki a **żwanſki tobak**
en gros a **en détail**
po fabrikſkich płaczíſnach.

Piwaŕski jeczmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyska piwaŕnja a ßłodźeŕnja
(akzijske towaŕstwo).

Wowß

kupuje kóždu dźělbu

Adolf Krüger.

Kosaze a nasymske kože

kupuje pschezo po najwyschschich płaczisnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Ludwig Kuhlmann

w Budyschinje, na Hoschiz haßy,

porucza po snatych tunich płaczisnach

puczowanske deki wot 7 mk.,

konjaze deki wot 3 mk.,

6/4 schěroke **kattnnowe gardiny,** meter po 35 np., stary łóhcź po 20 np.,
7/4 " " **(köper),** " " 60 " " " " 35 "
bele gardiny we wschěch wulkosczach, dale
möblowe stoffy, jako **rips, damast, kattun, kožowy płat,**
teppichi a **stwinske rubischcza,**
sofowe deki wot 1 mk. 75 np.,
blidowe deki, kommodowe deki.

Twjerde płaczisny. Wulki wubjerk.

Dźělbu **symskich nawoblekarjow, hólczich paletotow** a **wobleczenjow** poruczam, so bych rucze w ßwojich khlamach pschetwarjenja dla rum dobył, po jara poniženych płaczisnach.

Adolf Weiss, krawski mischtr
na bohatej haßy w Budyschinje.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Dokelž ßu nětko wschě nasymske nowoscze doschłe, poruczam **kłobuki,** wustojnje a rjenje garnirowane a njegarnirowane, **khapuzy, filzowe khapuzy, khapy, kravaty, ßekle, pjera** po móžno tunich płaczisnach. **Žarowanske kłobuki** ßu stajnje na składźe.

W pschedawaŕni ßo **ßerbski** rěczi.

Hana Rostowa, nětko na žitnej haßy cžißło 6,
w prjedawschich Hermannez khlamach.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Wschě družiny **tintow, pißne knihi, pjerowe kaschcziki, tafle, pißne worzelowe pjera, wołojniki, lineale, winkle, ryßowanske schěny** porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Albumy, zigarrowe etwije, pjenježne móschniczki, pißne mapy, notizknižki, žónske tosche w najnowschich mustrach a po najtunischich płaczisnach porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Sa bryle potrěbnych.

Carl Schulze, optikuß w Budyschinje

pschi butrowych wikach, njedaloko realneje schule czo. 1,

w khěži knjesa pschekupza Rämscha,

porucza ßwój skład **optiskich tworow** dobroczíwemu wobkedźbowanju: **bryle** sa mužskich a žónske, kotrež ßo jenož na wóczko pschiprawjene dawaja, **barometry, thermometry, alkoholmetry, dalokowidy, lupy** atd.

Porjedźenja ßo derje wobstaraja. Moja pschedawaŕnja hižom s lěta 1856 wobsteji; na moje kschczene mjeno proschu kedźbowacź.

Najlěpschu pscheńcznu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowaŕni pschi žitnych wikach.

Jerje

k marinirowanju,

kopu po 2 mk. a 2 mk. 50 np.,
schtuku po 4 a 5 np.,

porucza **Ernst Mittasch**
hewak Heinr. Jul. Lincke.

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Kosaze kože.

Howjase, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, sajecze a karniklowe kože kupuju po najwyschschich płaczisnach. — Wschě družiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe kože ßu po najtunischich płaczisnach na pschedań pola

Gustav Naucki
na garbaŕskej haßy.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 45. **Sobotu 5. novembra 1881.** **Lětnik 40.**

Na pustej kupje.

(Pokračowanje.)

Jako so teho dla kapitan se swojimi ludźimi wjecžor na brjóh wróćži, běsche łódź prjecž a płuwasche we wulkej dalokosći na mórskich žołmach.

Kapitan Barnard bórsy njeknicžomnu skósću tamnych tsizecžoch Jendźelcžanow shuda, so běchu jemu łódź wsali a jeho do srudneho hubjeństwa storcžili. Wón swoje myßle tym schtyrjom matrosam sdźěli, kotsiž běchu jeho na honćwje pschewodźeli. Wbosy mužojo sebi žaneje rady njewjedźachu a kapitanej hórke poroki cžinjachu, so je sebje a jich psches swoju dobrocźiwosću a njekedźbliwosću do njesboża pschinjeßk. Srudne wobstejnosćze wboheho muža móże sebi kóždy pschedstajecź. Łódź, kotraž njebě jeho wobßedźeństwo, bě shubjena. Drohe kožuchi, wot njeho s wulkej prózu nahromadźene, běchu shubjene. Wón a jeho schtyrjo matrosojo běchu na symnej pustej kupje skoro bje wscheje pomozy a bje wscheho krywa psched swurowej symu sawostajeni. Poroki jeho towarschow jeho ból a styск hischcźe powjetschichu. Wón spyta jich na pschecźelniwe waschnje směrowacź a jim pschedstajesche, so wschě poroki a skórźby jich nusu pomjeńschicź a polěpschicź njemóża. Skóncžnje tež to spósnachu. Duž se skorženjom pschestachu a wuradźowachu bjes sobu, kak bychu sebi w samotnosći najlěpje pomhali.

Jich wobstejnosćze jim skoro sadwělowacź dachu. Woni mějachu jenož drastu, kotruž na cźěle noschachu, a njewobßedźachu niczo, s cźimž bychu so psched hłoduwumrjecźom a smjersnjenjom wobarnowali, khiba něschto pólvera a kulkow a staru rybarsku sycź, w cžołmje namakanu, s kotrymž běchu so wot łódźe na kupu rano pschewjesli. Cžołm, pschi brjosy leżazy, běsche pschemoky, so bychu s nim jěsbu psches daloke, schěroke morjo spytacź móhli. Njeßwěrni a njedźakowni pscheradnikojo njeběchu ani tak smilni byli, so bychu swojim dobrocźelam něschto zyroby a druhu nusnu potrjebu wostajili. Na kupje so s dźiwimi swěrjatami, woßebje s barami, mjerwjesche, wot kotrychž njesbožownym mužam strach hrožesche. Na wulke sboże běsche kapitan swojeho psa sobu wsak, kotryž móżesche jemu nětko dobru skužbu wopokasacź. Woßebna dobrota tež běsche, so běsche na kupje doscź drjewa. Se sekeru, kotruž jedyn s matrosow pschi sebi noschesche, woni někotre schtomy porubachu a natwarichu sebi hubjenu hětu, kotraž jim tola k nusy kryw dawasche. Woni mózachu sebi woheń scžinicź a sebi pschi nim mjaßo wot stsělaneje swěriny pjez. S kožow a mocha, kotryž na schtomach, skałach a pod sněhom pytachu, sebi lěhwo pschihotowachu. So bychu pólver a kulki po mózhnosći lutowali, wobsanknychu woni, swěrinu jenož s pomozu psa honicź a se sycźu ryby łojicź. To so jim sa někotry cžaß lěpje a lěpje schlachcźesche. Sswoju lacžnosću se sněhom, wschón kraj pokrywazym, stajichu. Psched symu a dźiwimi swěrjatami namakachu kryw w swojej hěcźe. Tak běsche jim s najmjeńscha žiwjenje snjeßliwe scžinjene. Je-li so wěru a nadźiju na Boźu pomoz njeshubichu, mózachu se scźerpliwosću a s měrom hodźinu wotcźakacź, w kotrejž by jich nimopschijědźaza łódź s pusteje kupy a s hubjeństwa wumóhła. W nalěcźu so cžasto sta, so łódźe, kotrež na łojenje wjelrybow do poknózneho morja jěsdźachu, pschi telej kupje sastachu.

Bohabojasny kapitan tež nadźiju njespuschcźi a w Bohu swój troscht pytasche. Wón swojich towarschow w nusy napominasche, so bychu so tola na Boźu pomoz spuschcźeli. Ale tucźi dźiwi a hrubi matrosojo sazpichu jeho troscht. Woni pschecźiwo Bohu morkotachu a selachu na nadobneho muża, dokelž měnjachu, so je wón psches swoju dobrocźiwosću wscho hubjeństwo sawinowak. Woni jeho skowa sazpichu, a so bychu so napominanja a troschtowanja poboźneho Banarda sminyli a swojemu bjestroschtnemu hubjeństwu kónz scžinili, wobsanknychu, jeho potajnje wopuschcźicź. Woni chzychu w makym cžołmiku wotjěcź a nadźachu so, so snadź tola na kraj, wot cžłowjekow wobydleny, abo na morju k jenej łódźi pschińdu, kotraž by jich k sebi wsała. A je-li so bychu na pucźu kónz wsali — dha so s tym troschtowachu, so běsche potom jich dołho trajaze cźerpjenje na dobo skóncžene.

Jako běsche ras kapitan Barnard se swojim pßom na honćwu schoł, wopuschcźichu schtyrjo matrosojo hětu, stupichu do cžołma a jědźichu prjecź. Wbohi muž namaka pschi domojpschińdźenju hětu prósnu a cžołm bě so shubił. Wón hnydom spósna, schto su jeho towarschojo cžinili, so su jeho hanibnje wopuschcźili. Nětko běsche wón wschón lutki sam na pustej, njewobydlenej kupje. Hórke sylsy so po lizach njesbožowneho muża ronjachu. Jenož jeho swěrny poß, kotryž so majkotajo k njemu tłócźesche, bě pschi nim, jeho jenicźki pschecźel w dźiwej samotnosći, jeho schkitowar a troschtar. Tola wón so njeda struchlicź. Pschetoż wón na Boha njesapomni, do kotrehoż swój troscht a swoju nadźiju staji. Duž běsche wón pschezo dobreje nadźije na skóncžne wumóżenje, hdyž wo dnjo se swojim swěrnym pßom na sněhowej a lodowej puscźinje sa swěrinu stejesche abo hdyž s wjecźora sam lutki w swojej hěcźe pschi wohrěwazym wóhnju sedźo, na daloku, lubu domisnu spominasche.

Tak so jemu dźeń wob dźeń, měsaz wob měsaz, tydźeń wob tydźeń miny. Skóncžnje so dołha cźežka syma k kónzej bliżesche, kotraž w tamnych stronach skoro dźewjecź měsazow traje. Krótke, cźopke lěcźo so sapocźa. Lód a sněh pomałku tajesche a trawa so na pustej kupje pocźa selenicź. Nowa nadźija w kapitanje wotucźi. Kóždy dźeń wón na wyßoku skałatu horu pschi brjosy stupi a hladasche se žedźiwymaj wocźomaj na njewobmjesowane morjo, kotrež psched nim leżesche. Wón so nadźesche, so tola ras łódź wußlědźi, kotraž by pschi samotnej kupje sastała a jeho hubjeństwu wutorhnyła. Jedyn dźeń sa druhim sandźe, ale žana łódź nochzysche pschińcź. Stuleny a s cźežkej wutrobu so wón kóždy dźeń do

ßwojeje khuduſchkeje hěty wrócźi. Jemu pſchezo cźežo a cźežo padaſche, ßebi ſcźerpliwoſcź a nadźiju ſdźerżecź a na Bożej pomozy njeſadwělowacź. S wjecźora ras ßedźeſche wbohi kapitan ſprózny a mucźny pſched ßwojej hětu. Jeho ßwěrny poß jemu k nohoma leżeſche, a hladaſche ſ mudrymaj wocźomaj na ßwojeho knjeſa. Na dobo poß wuſkocźi a ſchcźowkaſche, kaž by chzył pſchibliżenje zuſych cźlowjekow ſ tym ſjewicź. Kapitan ßo w ßwojich cźežkich, cźmowych myßlach pſchetorhny, kotreż jemu we hkowje hrajachu. Wón wocźi ſběhny a wuhlada — ſo ſchtyrjo mużojo k jeho hěcźe pſchińdu. Radoſtna wjeßeloſcź jeho wutrobu pſcheje. Jeho nadźija bě ßo dopjelnika. Nětko pſchińdźechu wotcźakani wumóżerjo, kotſiż dyrbjachu jeho ſ njewobydleneje kupy do lubeje, horzo požadaneje domiſny pſchiwjeſcź. Ale ſchtó móże jeho dźiwanje a ſtróżele wopißacź, jako wón w nich tamnych ſchtyrjoch matroſow ſeſna, kotſiż běchu jeho pſched pok lětom wopuſchcźili. (Skónczenje pſchichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniſki ßud 18. a 21. oktobra.

Wotroczkaj Jan Funka a Jan Nycźa ſ Tſélan mataj 15 mk. khoſtanja płacźicź abo 5 dnjow jaſtwa wotßedźicź, dokelž ſtaj ßo 2. ſeptembra t. l. wjecźor do reſtawrateura Pětſcha w Budyſchinje, kotryž jeju dla kranjenja ßlowkow ßwarjeſche, ſ pukami dakoj, jeho dajikoj a tak ßylnje pſchebikoj, ſo bu tutón cźežko ſranjeny.

Skórżba murjerja Domaſchki w Komorowje pola Rakez pſchecźiwo żiwnoſcźerjej Janej Wukaſchej tam dla kſchiwduczinjenja bu na požadanje ſtórżbnika ſběhnjena.

Khěżerka M. E. Pětſchkowa rodź. Warnacźez w Trjebjeńzach bě 31. meje t. l. żiwnoſcźerjej Pfuhlej we Wadezach jenu kopacź, w kerkach pſchi jeho polu ſkhowanu, kranyka a 24. ſeptembra t. l. na tudomnej Wylemſkej dróſy w jenej khěži korbik ſ porzellanowej ſchalku wſaka. S dźiwanjom na jejnu dotalnu njenaßwarnoſcź a na niſku płacźiſnu kranjenych wężow bu wona jenoż k ſcheſcźim dnjam jaſtwa wotßudźena.

Żiwnoſcźeŕ Jan Frenzel w Drobach bě wobſkorżeny, ſo je 28. auguſta t. l. ßwoju macź, wumjeńkarku Hanu Frenzelowu rodź. Nowakez, pſchi jenej ſwadźe ſ pjaſcźomaj do woblicża a na hkowu bik, ju na ſemju cźißnyk a na cźěle cźwilowak a krjudowak. Dokelž pak pſcheſcźěhana żona na termiji ßwoju ſkórżbu wróczo ſcźeże, bu dalſche wußudźenje pſchecźiwo wobſkorżenemu ſkóncźene.

Schewz Ernſt Eduard Werner w Rakezach njebě w haprleji t. l., jako jeho żona na jětra ſkhori, tutu khoroſcź, kaž ßebi to jemu derje ſnate poruczenje hamtſkeho hejtmanſtwa pſche roſſchěrjenje jětrow żadaſche, w běhu 24 hodźin gmejnſkemu prjódkſtejerjej woſjewik. Dokelž pak ßo wobſkorżeny na to powoka, ſo wón khoroſcź ßwojeje żony, kotraž tehdom runje w njedźelach leżeſche, ſa jětra ſpósnak njeje, ale ju ſa lóhke, ſ njedźelemi w hromadźe ſwißowaze njeſtrowje měl, bu wón ſa njewinowateho ſpósnaty.

Teho runja wotroczka Handrija Libuſchu w Stróżiſchcźu ſa njewinowateho wuprajichu, kotremuż winu dawachu, ſo je wón ßwojej dźowzy ſe ſaraźenjom hroſyk. Wón ßo teho dla khoſtanja ſminy, dokelž jemu dopokaſacź njemóżachu, ſo je tute hroźenje a ſatraſchenje wot njeho khutnje měnjene było.

Na to ßamßne waſchnje ßo wußudźenje pſchecźiwo kublerjej Khr. B. Schwarzej we Lupjanſkej Dubrawzy ſkóncźi, kotryž běſche wobſkorżeny, ſo je w měrzu a haprleji t. l. khójnowe żerdźe, minakalſkemu knjejſtwu ßluſchaze, kranyk. Pſches ßwědczenje dźěkacźerja Schwarza w Ssmjeczkezach ßo mjenujzy dopokaſa, ſo je wón ſpomnjene drjewo wot Schwarza ſ jeho kerkow doſtał.

Swětne podawki.

Němſke khěżorſtwo. Strowje ſakſkeje kraloweje Karole, kotraż bě cźežko ſkhoriła, je ßo ſaßo polěpſchiło. Symiza drje je něſchto pſchibjeraka, tola je kralowa derje ſpaka.

— W khoroſcźi mkodeho prynza Alberta hiſchcźe żane polěpſchenje ſaſtupiło njeje. Pſcheßydlenje do Draźdźan je ſchkódne ſcźěhwki ſa njeho měko. Krawjenje pkuzow ßo pak wot kónza auguſta ſaßo wrócźiło njeje.

— Na ſakſkeho krala cźaka rědke wuſnamjenjenje. Jendźelſka kralowa Viktorija ma wotpohladanje, jemu rjad kholowoweho banta ſpożczicź. Tutón rjad doſtawaja jenoż najwyſchſchi jendźelſzy ſemjenjo, we wukraju pak jenoż wjerchojo. Hrabja Fiſe, kotryż ma poruczność, kralej rjad pſchepodacź, pſchijěde wokoło hód ſ Londona do Draźdźan.

S horzym wojowanjom bu 27. oktobra wólbna bitwa ſkóncźena. Wot 397 wólbnych wokrjeßow ßu něhdźe w 300 wokrjeßach wuſwoleni ſapóßłanzy nuſnu wjetſchinu hkoßow doſtali, w 97 wokrjeßach ſměja ßo w běhu 14 dnjow wukałanſke wólby (ſtichwahlen). Najwjazy ſapóßłanzow póſcźele na pſchichodny khěżorſtwowy ßejm zentrum (katholſka ſtrona). Konſerwatiwni ßu make poßylnjenje doſtali, teho runja też doprědkarjo. Nazijonalliberalni a ßwobodnje konſerwatiwni ßu worcźiſnu ſapłacźicź dyrbjeli, woni ßu tójſchto wokrjeßow ſhubili. W Elſaßu a Lothringſkej ßu ßo wſchudźom proteſtowarjo, pſchecźeljo Franzowſkeje, kotſiż chzedźa Elſaß a Lothringſku ſ Franzowſkej ſjenocźenu měcź, wuſwolili. Polakam je ßo ſ wólbami derje ſchlachcźiło. Woni ßu w 15 wokrjeßach dobyli a nadźija ßo, ſo ßnadź pſchi wukałanſkich wólbach hiſchcźe 4 ßwojich kandidatow pſchecźiſchcźa, w Frauenſtadtſkim wokrjeßu ma ßo miniſter Puttkamer ſ jenym Polakom we wukałanſkej wólbje měricź. Też Welſojo, ſaſtupjerjo ſtareho hannoverſkeho kraleſtwa, ßu maly dobytk ſcźinili. Wſcho w hromadźe ßu doſtali: konſerwatiwni 44, khěżorſtwowa ſtrona 22, zentrum (katholſzy) 100, nazijonalliberalni 31, liberalni 2, ſezeßijoniſtojo 24, doprědkarjo 35, južnoněmſzy demokratojo 3, Polakojo 15, pertikulariſtojo, welſojo a proteſtowarjo 17. We Wetzlarſkim wokrjeßu, hdźež je konſerwatiwny a liberalny kandidat jenak wjele hkoßow doſtał, ſměje lóß wólbu rosrěſnycź. Wot ſozialdemokratow njeje niz jedyn jenicźki wuſwoleny. Jich kandidatojo drje kaž w Draźdźanach a w Zwikawje bjes wólbnymi kandidatami najwjazy hkoßow doſtachu, tola żadyn wot nich abſolutnu wjetſchinu (jedyn a połojzu wotedatych hkoßow) njedoſcźeże. Je-li ſo pak ſtrony porjada pſchi wukałanſkich wólbach twjerdźe w hromadźe njedźerża, móże ßo hiſchcźe pſchezo na 10 ſozialdemokratow do khěżorſtwoweho ßejma wuſwolicź. Zentrum a konſerwatiwni ſměja po ſdacźu wjetſchinu, duż budźe ßo wjerch Bismark woßebje na nich ſkożowacź dyrbjecź.

Awſtrija. Italſki kral je ßo ſe ßwojej mandźelſkej wot ßwojeho wopyta pola awſtriſkeho khěżora we Winje ſaßo do Italſkeje domoj wrócźił. Italſki kral je jara ſpokojeny pſches wutrobne powitanje a cźeſcźowanje, kotreż je ßo jemu wot khěżorſkeje ßwójby a wobydlerjow we Winje doſtało. Schtoż je Italſka w Awſtriſkej pytała, je wona namakała; jeneho ßwěrneho pſchecźela ſa bliżſchi pſchichod. — Sa miniſtra ſwonkownych należnoſcźow ßo najſkerje hrabja Andraßy, kotryż hižom ras tuto měſtno ſaſtupowaſche, pomjenuje.

Franzowſka. Měſto Kairuan je ßo ſkóncźnje wot Franzowſow wobßadźiło. Franzowſke wójſko pod generalom Etiennom pobi pola Larje muhamedanſkich ſběžkarjow, kotſiż w telej bitwje

ſwojich hłownych nawjedowarjow ſhubichu. Na to cźehnichu Frauzowſojo bje wſcheho ſadźěwka na Kairuan. Jako běſche ſo franzowſke wójſko na dalokoſcź jeneje hodźiny k Kairuanej pſchibliźiło, wuhladachu běku khorhoj na wſchěch wěźach (tórmach) ſwjateho měſta. Wyſchk Muſu bu hnydom jako jednař ſe 100 huſarami do prědka póſłany. Kairuanſki guverněr, Si Madrel, jemu napſcheczo pſchińdźe a praji, ſo ſu ſběźkarjo chźyli měſto wurubicź a ſo ſu teho dla naſad do puſcźiny cźahnyli, dokelž je jich wójnſki roskaſowař, Ali Ben Amars, w bitwje panył, kotruž měješche general Etienne ſ nim na ſwojim marſchu wobſtacź. Jako běſche franzowſke wójſko k měſtu pſchicźahnyło, pſchepoda guverněr generalej Etiennej klucze měſta Kairuana. — Franzowſka deputirtſka komora je 28. oktobra w hromadu ſtupiła. Gambetta bu wot komory ſa nakhwilneho präſidentu wuſwoleny. Pſchi wólbje ſwonkowni lěwizarjo wulki ropot ſapocźachu a nochźychu Gambettu ſa präſidentu pſchipósnacź. Briſſon budźe Gambettowy naſłědnik w komorſkim pſchedſtydſtwje. Miniſterſtwo směje ſo dla tuniſkeje wójny pſched komoru ſamolwicź a potom hnydom wotſtupi.

Jendźelſka. W poſłednich dnjach je ſo w Irlandſkej mnohotna cźrjóda ludźi ſajała a do jaſtwa wotwjedła, na kotrychž knjeźerſtwo tuka, ſo ſu wjedźicźerjo iriſkeho revoluzijonarneho ſjenocźeńſtwa. — 26. oktobra ſu we wſchelakich bawmjanych wakach, ſ Liverpoola do Oldhama póſłanych, hromadu patronow namakali. Na wulke ſboże buchu wone wuſłědźene, prjedy hacź do maſchinow pſchińdźechu, jenoż jena patrona bu roſtłócźena, pſchi cźimž roſbuchazy ſrědk njedótknjeny woſta.

Ruſſowſka. Nihiliſtojo ſ nowa njewuſtawazu dźěławoſcź pokaſuja. W poſłednim měſazu ſu woni ſydom wſchelakich revoluzijonarnych woſjewjenjow a dwě cźiſłe ſwojich nowinow wudali. Jene tajke woſjewjenje běſche ſa offizierow ſpiſane a jim pſchipóſłane. Kaž ſo ſda, doſtawa nihiliſtiſke hibanje nowe mozy, duž ma ſo knjeźerſtwo pſched nihiliſtiſkimi ſtóſcźemi na kedźbu bracź. Pſched něktrymi dnjami ſu ważnu kojbu ſcźinili, něktſi nihiliſtojo buchu ſajecźi, pſchi cźimž dynamit a druhi roſbuchazy material nadeńdźechu.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kaž kóžde lěto, tak je ſo też lětſa Protyka na 1882 ſa Sſerbow wudała a je doſtacź pola k. Smolerja, k. pſchekupza Mjerwy a knihiwjaſarjow. So je ſajimawa kaž pſchezo, dopokaſuja pěkne powjedancźka ſ rjanymi wobraſami, kaž to naſhonjenje, ſo wjedro po njej lěpje trjechi, hacź po žanej druhej.

— W tſecźim ſakſkim wólbnym wokrjeſu ſu ſ wulkej wjetſchinu ryccźerkublerja Reicha nad Běkej wuſwolili, wón doſta 9292 hłoſow, ſa jeho pſchecźiwnika, liberalneho kandidatu Weiganga, ſo 5739 hłoſow woteda. Na ſozialdemokratu Hugo Kellera padźe 266 hłoſow a 23 hłoſow na wſchelake druhe woſoby, bjes nimi 3 na kublerja Wittiga w Scźijezach.

— Na miſſionſkim ſwjedźenju w Hucźinje ſmy ſo wſchitzy tam ſhromadźeni duchowni na tym ſ radoſcźu ſpodźiwali, kak je k. duchowny Dobruzki, rodźeny Sſkowak, ſa krótki cźaſ ſwojeho pſchebywanja pola naſcheho pſchedſtydy k. fararja Imiſcha w Hodźiju naſchu lubu ſerbſku rěcź tak derje a tak doſpołnje nawuknył, ſo móżeſche na žadanje a pſcheproſchenje ſ połnym prawom ſa ſerbſkeho ſwjedźeńſkeho prědarja wuſtupicź. To naſ ſ troſchtom a nadźiju napjelnjuje w pohladanju na wulku liczbu ſerbſkich woſtyrocźenych woſadow, kiž tón cźaſ žaneho ſwojeho ſerbſkeho duchowneho nimaju, kotraž liczba ſo Bohu žel w tutych dnjach pſches dwě ſakſkej wuprósnjenej farje hiſchcźe powjetſchi. Pſchi tutej wulkej duchownej nuſy je wotpohladanje towařſtwa „Pomozy ſtudowazych Sſerbow“ jara khwalobne, ſo chże pſchede wſchěm na duchownſtwo ſtudowazych ſerbſkich gymnaſijaſtow a ſtudentow podpjeracź. To njech też ju ſwěru cźini; pſchetoż hiſchcźe wjele ſerbſkich duchownych budźe poſdźiſcho trjebanych, dokelž je jich wjazy bjes nami, kiž hižom we wyſſokich lětach ſteja. Ale dokelž khód pſches gymnaſij a univerſitetu tójſchto lět traje, a dokelž nětcźiſche tradanje ſerbſkich woſtyrocźenych woſadow njemóże na jich wjelelětne dowuknjenje cźakacź, duž dyrbjako cźeſcźene pſchedſtydſtwo „pomozy ſtudowazych Sſerbow“ ſo nětko też wo to ſwěru ſtaracź, ſo by druhich wobdarjenych młodych duchownych na to namłowjało a podpjeralo, ſo bychu też, kaž k. Dobruzki, ſa krótki cźaſ ſerbſki nawukli a potom ſerbſke prědarſke ſaſtojnſtwo tu naſtupicź móhli. S tym by ſo nětcźiſchej nuſy ſa najkrótſchi cźaſ wotpomhało. My ſchprejcźanſkej woſadźe ſ wutroby popſchewamy, ſo k. Dobruzkeho ſa duchowneho doſtanje; my pak też wſchěm druhim woſtyrocźenym ſerbſkim woſadam runu dobrotu popſchewamy. Schtoż wěmy, je mužakowſke prinzowne knjejſtwo pſches ſwojeho ſaſtupnika k. Ziloffa, kiž ma kollaturu woſtyrocźeneje wochožanſkeje fary, a tamniſcha woſadźina zyrkwina rada w luboſcźiwej pſchesjenoſcźi k. kralowſkeho ſuperintendenty Wendta w Zybalinje ſo na k. fararja Imiſcha w Hodźiju ſ tej naležnej próſtwu wobrocźiło, ſo by k. duchowneho Hriwnaka ſ Pětrowaza w Banacźe w ſerbſkej rěcźi roswucźował, ſo móhł ſa krótki cźaſ ſ duchownym we wochožanſkej woſadźe bycź. Ssmy też ſwjeſeleni ſłyſcheli, ſo je k. Hriwnak hižom tak wjele ſerbſki nawuknył, ſo je hižom junkrócź w Hodźiju ſerbſki prědował. Bóh tón Knjes jeho dale w tym požohnuj! Bóh tón Knjes pak też dale naſchemu wyſſokodoſtojnemu k. fararjej Imiſchej ſdźerž ſtrowoſcź a móz pſchi jeho wobſchěrnym ſaſtojnſtwje kaž w ſerbſkim homiletſkim ſeminaru lipſcźanſkeje univerſity, tak też ſ tajkim woſebitym roswucźowanjom Božemu kraleſtwu bjes naſchim lubym ſerbſkim ludom bycź k wulkemu žohnowanju. Pſchi tym pak też wſchitkim ſwojim lubowanym Sſerbam, kiž njeſu ſymneje wutroby ſa Boże kraleſtwo, to na ſwědomnje a na wutrobu kładźemy, ſo bychu „towařſtwo pomozy ſtudowazych Sſerbow“ pſches to podpjerali, ſo bychu do teho towařſtwa ſaſtupili. Pſchinoſchk je na lěto jenoż 1 hriwna. Schtóž móże wjazy dacź, tón to ſ radoſcźu cźiń ſa Boże kraleſtwo bjes Sſerbami.

S Kamjeńza. Sa wokrjeſneho ſchulſkeho inſpektora ſa naſch wokrjeſ je k. ſeminarſki wyſchſchi wucźeř Schütza w Bornje pomjenowany. Sſwoje nowe ſaſtojnſtwo wón 1. januara 1881 naſtupi.

S Wojerez. W naſchim wólbnym wokrjeſu je ſo ſ nowa knjes wyſchſchi präſident ſe Seydewitz ſ wulkej wjetſchinu na khěžorſtwowy ſejm wuſwolił. Wón doſta wot 5006 wotedatych hłoſow 3351. W ſerbſkich ſtronach ſu jeho nimale jenohłóſnje wuſwolili. Sſerbjo ſu derje ſpóſnali, ſo ſebi žaneho lěpſcheho ſapóſłanza wubracź njemóžachu. Woni ſ džakom na to ſpominaja, ſchto je knjes ſe Seydewitz prjedy jako krajny ſtarſchi w Shorjelzu a nětko jako wyſchſchi präſidenta we Wrótſławju ſa lěpſche Sſerbowſtwa a jeho rěcźe ſkutkował a ſo je ſo ſwěru ſa wſchě naležnoſcźe naſcheho kraja prózował.

Přilopk.

* So je konſerwatiwny kandidat, dotalny ſapóſłanz Reich nad Běkej w naſchim budyſkim wokrjeſu ſwojich politiſkich pſchecźiwnikow pſchedobył, mamy ſo jenicźzy katholſkim Sſerbam podźakowacź, kotſiž ſu nam ſe ſwojim jenohłóſnym hłoſowanjom ſa

njeho prózu wuʒſcheje wólby ſalutowali. Liczby rěcza tak ſjawnje, ſo dyrbi ʒo kóʒdy wo tym pſcheʒwědcʒicʒ. Wotedako je ʒo ſ zyka 15,303 hłoʒow a to ſa Reicha 9290, ſa Weiganga 5741, ſa ſozialiſtu Kellera 266, ſa dra. Windthorſta 2, ſa Pětra Reichenſpergera 4. S teho je widʒecʒ, ſo je abſolutna wjetſchina 7657 hłoʒow, kotreʒ dyrbi dobyczk na ʒo ſjenocʒicʒ. Wocʒehnjemy-li wot Reichoweje liczby 9290 hłoʒow katholſkich Sſerbow, kotreʒ pſches 2000 wucʒinja, woſtanu jemu jenoʒ 7290; ſ druhimi ʒłowami, njebychu-li katholſzy Sſerbja ʒo pſchi prěnjej wólbje ſ nami evangelſkimi ſjenocʒili (w měſtach a na němſkich wſach ʒu bóle doprědkowarja Weiganga hłoʒowali), by k wukałanju abo wuʒſchej wólbje mjes Reichom a Weigangom pſchiſchło a tón ſ dobyczkom był, na kotruʒ ſtronu bychu ʒo katholſzy Sſerbja walili. My evangelſzy Sſerbja chzemy ʒebi to k wucʒbje bracʒ, ſo ʒo bjes ʒobu njeſchcʒěpimy, kaʒ ʒo to Bohu ʒel pſchi wólbach do ſakſkeho ʒejma w lěcʒe ſtany, ale, kaʒ woni njeʒebicʒnje a jenohłóʒnje ſa konſervatiwneho ratarja Reicha wuſtupichu, njepraſchejo ʒo ſa tym, hacʒ je katholſki, ale kedʒbujo na to, ſchto ſerbſkemu ludej wjetſcheho wuʒitka nieʒe, tak prózujmy ʒo teʒ my pſchi wſchitkich wólbach ſa tym, ſo by pſchesjenoſcʒ mjes nami knjeʒiła a njeſtróʒmy ʒo teho, ſo pſchi ſkładnoſcʒi katholſkeho Sſerba podpjeramy, widʒo, ſo je to ſ wuʒitkom ſa zyke Sſerbowſtwo.

* Sańdʒenu póndʒelu dopołdnja ʒu w młynſkej hrjebi ʒitawſkeho papjernika ʒonu wikowarja Kahlerta morwu namakali. Wona běſche ʒo hiʒom njedʒelu w nozy ſe ʒwojeho wobydlenja wotʒałiła. Dołholětna khoroſcʒ a domjazy njeměr je po ſdacʒu wina ʒamoſkónzowanja 58lětneje ʒony.

* Tyſcherſki Langer ſe Schönawa, kotryʒ w Turnje w Cʒechach dʒěła, dʒěſche 29. oktobra wjecʒor po pucʒu, pſches turnowſki park wjedʒazym, do Schönawa domoj. Wo ʒrjedʒ parka jeho tſjo muʒojo nadpadnychu a jemu cʒaʒnik a pjecʒ ſchěʒnakow rubichu. Wón drje wo pomoz wołaſche, tola nichtó njepſchińdʒe. Njedocʒinkojo pak po wuwjedʒenym rubjeʒniſtwje cʒeknychu.

* Sańdʒeny tydʒeń wjecʒor ſaʒłyſcha gmejnſki prjódkſtejeŕ Schubert we Wyʒokej pola Groʒenhajna w ʒwojej hródʒi ropot. Wón ʒo hnydom pſches dwór do hródʒe poda a nadeńdʒe tam zuſeho cʒłowjeka, kotryʒ ʒo runje na to hotuje, ſo by jene ʒwinjo ſe ʒekeru ſaraſył, tola jako tón widʒi, ſo ʒu jeho pytnyli, wobrocʒi ʒo ſe ʒekeru na Schuberta a ſrani jeho na ramjenju. Dokelʒ běſche bjes tym teʒ Schubertowy ʒyn pſchiběʒał, radʒi ʒo woběmaj po horzej bitwje njehańbicʒiweho paducha pſchemóʒ a jeho ʒandarmej pſchepodacʒ.

* W Gaſtewitzu pola Oſchatza ʒu 28. oktobra mordarſki nadpad na bratrow Klemichow w jich domje ſcʒinili. Jenemu bratrej ʒu na lěwym ſparju, druhemu na ſadnej hłowje ſ murjeŕſkim hamorom cʒeʒke rany nabili. Rubjeʒnikojo buchu wot ʒkuʒobneje dʒowki, kotraʒ wo pomoz wołaſche, ſeſcherjeni. Wobaj bratraj, kotrajʒ ſtaj njeʒenjenaj, ſtaj ſa bohacʒkow a ʒamotnikow ſnataj. Hacʒ pſchi ʒiwjenju woſtanjetaj, hiſchcʒe wěſte njeje. Ssudniſke pſchepytanje dla njeſkutka je w połnej dʒěławoſcʒi, mordarjo pak hiſchcʒe njejʒu wuʒlědʒeni.

* 13. oktobra pſchińdʒe k jenej dʒěłacʒeŕſkej ʒonje w Jeʒenje blěda ʒucha ʒónſka. Żona běſche ſe ʒwojimi dʒěcʒimi ʒama doma a zuſa ju proſcheſche, ſo by po khlěb a kołbaʒn póʒłała a pijeſche potom khoſej ʒobu. Tola ſadʒerʒenje zuſeje běſche jara ſtrachocʒiwe a ſkónczńje pytny dʒěłacʒeŕſka ʒona, ſo ma muʒa pſched ʒobu, wuhlada teʒ pakcʒik, w kotrymʒ piſtola a póver tcʒeſche. Nětko ʒona na polizajſtwo běʒeſche. Bjes tym pak bě ʒo ʒónſki muʒ ſhubił, běſche teʒ jenu brunu jaku a korb ʒobu wſał. Po wopiʒanju je to ſłóſtnik Franz Kirchberg był, kotryʒ je ſ jaſtwa w Lichtenburgu cʒeknył, poliziſtoju ſa nim pilnje ʒlědʒa.

* S Thüringſkeje piʒaja, ſo hiʒom tam ʒněh wot njedʒele rano pok kohcʒa wyʒoko leʒi. Wjele běrow je hiſchcʒe na polach.

* Njedaloko dwórniſchcʒa w Eſſenje praʒnyſchtej, ʒnadʒ pſches wopacʒne ſtajenje ſchěnow dwě lokomotiwje w hromadu, pſchi cʒimʒ buchu jenemu tepjerjej wobej ruzy a jena noha wotjědʒena.

* W hamorje w Tecʒenje pola Görkawy ʒebi ʒrjedu jedyn wucʒobnik na ſpodʒiwne waſchnje ʒiwjenje wſa. Hłowu na nakow pokoʒiwſchi, da wón 300 puntow cʒeʒkemu hamorej na nju panycʒ, tak ſo bu hłowa na cʒiſte rosmjecʒena. Pſchicʒina k ʒadławemu ʒamomordarſtwu bě njeſbożowna luboſcʒ.

* W Petersburgu je Něwa ſamjerſka, kruta ſyma je ſaſtupiła. Duʒ drje pola naʒ ſymne wjedro prjedy njewotmjaknje, doniʒ ʒo wětſik, kotryʒ ſtajnje wot ranja ſ Rußowſkeje duje, k połodnju abo k wjecʒoru njewobrocʒi.

* Něſnika Alberta Schmohla ʒu w tychle dnjach w Barlinje k ſchtyrjom měʒazam jaſtwa a k jenołětnemu ſhubjenju cʒeʒnych prawow wotʒudʒili, dokelʒ je wón do ʒwojich kołbaʒow ſtare ſhniłe konjaze mjaʒo, cʒerwi pólcʒ a płěʒniwu ſkaʒenu kołbaʒu pjelnił. Najſpodʒiwniſche pſchi tajkich podeńdʒenjach je, ſo ludʒo hiſchcʒe pſchezo tajke wěʒy kupuja.

* Rosrubane cʒěło. Njedaloko St. Johanna w Tirolſkej namakachu 28. oktobra wjecʒor na żeleſnizowych ſchěnach rosrubane muʒſke cʒěło. Cʒěło jako to wot korczmarja Pětra Hauſera ſ Odendorfa ſpóſnachu. Wuʒlecʒenje a rosrubanje Hauſeroweho cʒěła ſjawnje na to pokaſuje, ſo ʒu jeho ſkónzowali.

* W Papje njedaloko Varpaloty, hdʒeʒ ʒu njedawno ʒida Golda a jeho ʒwójbu na ʒadławe waſchnje ſkónzowali, namakachu 26. oktobra na haʒowych róʒkach pißma nalěpjene, w kotrychʒ ʒo lichownikojo namołwjachu, ſo bychu měſto wopuſchcʒili, je-li ſo nochzedʒa tu ʒamu ʒmjercʒ cʒerpicʒ kaʒ Goldez ʒwójba w Varpaiocʒe.

* Zadławe njeſbože je ʒo pjatk w nozy na barlinſko-potsdamſkej żeleſnizy, bjes Zehlendorfom a Lichterfeldom, ſtało. Żeleſnizowy dʒěłacʒeŕ Bölka chzyſche ʒebi w tym wokomiku, jako cʒah ſaſtawniſchcʒo Zehlendorf wopuſchcʒi, na ſpinadła ſtejo kożuch woblez. Pſchi tym wón wahu ſhubi a padʒe bjes ʒwój a ʒlědowazy wós. W ʒmjertnym ſtraſche wón woſowy rjecʒas ſhrabny a da ʒebje zyky pucʒ wot Zehlendorfa hacʒ do Lichterfelda po ſemi wlez, bjes tym ſo wón njewuſtawajo wo pomoz wołaſche. Pſched Lichterfeldom pak jeho mozy wopuſchcʒichu, wón na ſchěny padʒe a to tak njeſbożownje, ſo bu jemu lěwa noha hacʒ do kolen wſcha wotrěſnjena a prawa ruka roſtorhana. Jako cʒah do Barlina pſchijědʒe, pytnychu hakle, ſo je ʒo Bölka ſhubił. Po telegrafiſkim ʒobudʒělenju na wſchě ſtazije, bu hiſchcʒe w nozy na pſcheſtrjeni wot Barlina hacʒ do Zehledorfa ſa nim pytane, tola njeſbożowneho cʒłowjeka hakle ʒobotu rano w 4 hodʒinach, ſ boloſcʒu a dla ʒylneho wukrawjenja w njemozy leʒazeho, namakachu. Lěkarjo maja mało nadʒije, ſo Bölku pſchi ʒiwjenju ſdʒerʒa.

* W Jabłońzy běſche w tychle dnjach jena płókarńicza ʒwojeho ſchtyrilětneho ʒynka na wěko kótka, ſ horzej wodu napjelnjeneho, ſadʒiła, ſo by ʒo tam ſwohrěwał. Tale njemudroſcʒ k ſrudnemu njeſbożu wjedʒeſche. Wěko ʒo pſches to, ſo ʒo dʒěcʒo na nim cʒumpaſche, powrócʒi, tak ſo hólczeʒ do wody padʒe. Jeho macʒ drje jeho hnydom wucʒeʒe, wón pak běſche ʒo hiʒom tak ʒakoſtnje woparił, ſo hiſchcʒe tón ʒamy dʒeń wumrje.

* Nětotsi lubowarjo honitwy ſ měſtaczka Sachſy pola Nordhauſena mějachu pſched nětotrymi dnjami pſchi honjenju dźiwich ßwini ßlědowaze roshorjaze podeńdźenje. Jako běchu ßo tſělzy ſeſtupali, pſchińdźe korczmarjej S. cźrjóda wot 11 ßwini napſcheczo, ſ woprědka ßylny wulki kundroß, do kotrehoż ßo korczmař měrjeſche a jeho też trjechi. Skoczo, pſches to rosnjemdrjene, cźěri nětko ſ wotewrjenej khlamu na tſělza; tón ßebi njemóże hinak pomhacź a ſtorczi kundroßej tſělbowu rolu ſe wſchej mozu do khlamy a wutſěli druhu kulku. Skoczo ßo, na ßmjercź ranjene, na ſemju wali; tola też tſělbowa roka bě ßo rospraßka a korczmař bě ßo pſches mózne ſatorhnjenje k ſemi potorhnył, na wulke ſboże pak pſchi tym żaneje ſchkody njeje cźerpił.

* Dla njeczłowſkeje hruboſcze ſtejeſche w tychle dnjach kapitan Bergman pſched ßudniſtwom w Hamburgu. Wón běſche matroſu Schliſcha, kotryż běſche ßo pſchecźiwo njemu na kódźi (ſchiff) ſpjecźił, we wuſkej dźěrje, w kotrejż cźłowjek ani ſtejecź njemóże, do rjeczaſow ſanknycź dał a jemu jenoż tak wjele k jědźi dawał, ſo runje hłodu njewumrje. Skóncźnje matroſu w měſcze Monte Khryſto pſched ßudnika wjedźechu, ale kak: jedyn indijanſki ſwjaſa połnaheho matroſu ſa ßwojeho konja a cźěrjeſche ſ nim k ßudnikej. Próſtwy wboheho cźłowjeka, ſo bychu jeho na druhej kódźi do Hamburga dowjeſli, běchu podarmo, wón bu ſaßo kapitanej pſchepodaty a ſ nowa do rjeczaſow ſanknjeny, tak ſo buchu jemu ſhibadła krawe ſrybowane. Pod äkwatorom jemu kapitan niczo jěſcź a picź njeda; 4½ měßaza dyrbjeſche wón w tutej dźěrje leżecź a jako ſkóncźnje do Hamburga pſchijědźechu, běſche wón na cźěle a duſchi ſkamany. Druſy matroſojo tu kapitana ßudniſtwu pſcheradźichu a Schliſch bu do hoſpitala donjeßeny. Jako běſche ßo tam k nuſy ſhrabał, je hiſchcźe wón 14 měßazow w Hamburgſkej hojerni leżał a je nětko běđny cźłowjek, kotryż dla cźerpjenja w ſchižu żaneho dźěła wjazy wobſtaracź njemóże. Statny rěcźnik pokaſa ſ roshorjenymi ßłowami na njeczłowſke ſakhadźenje a poruczi 2½ lěta jaſtwa. Ssud pak kapitana k jenemu lětu jaſtwa a 1500 mk. wurunanja ſa matroſu wotßudźi.

* W Boßniji ßu po dołho trajazym deſchczu wſchě rěki wuſtupiłe. Póſtſki wós, kotryż ſ Banjakuki do Noweho Hrodźiſchcza jěſdźi, pſchińdźe dla wulkeje wody w bliſkoſczi rěki Wjerby ſ dróhi a ßo ſwróczi. Artilleriſki major Schönhaber a jedyn lieutenant, kotrajż we woſu ßedźeſchtaj a konduktěr, panychu do rěki a ßo w żołmach tepichu.

* W Pariſu mějeſche ßo njedawno pſched ßudniſtwom ßlědowazy podawk. Jedyn muż běſche wobſkorżeny, ſo je kholowy kranył. Ssudnik jeho dla njedoßahazych dopokaſmow ſa njewinowateho wupraji. Njedźiwajo teho ßo wobſkorżeny ſ ławki njehiba. Jeho ſakitanſki rěcźnik jeho na to kedźbliweho cźini, ſo je ßwobodny; wón pak ßedźo woſtanje, hižom je ſala ſ wjetſcheho dźěła próſna. Mjerſazy ßo jeho rěcźnik praſcha, cźeho dla ßo njewotßali. Nětko ßo wobſkorżeny k njemu ſkhili a jemu do wucha ſ cźicha praji: „Prjedy hacź ßwědkojo ſalu wopuſchcźili njeißu, njemóżu hicź! — „Ja mam kranjene kholowy wobleczene!“

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Nětkotremużkuliż ßo tola na żane waſchnje ſe żeńtwu ſchlachcźicź nochze.

Mots Tunka. To njebych wjedźał. Dźenßniſchi dźeń je tola holczkow doſcź, kotrež ſa mużom hladaja.

H. D. Haj wſchak haj, ale kóżdy jim też prawy njeje. Hlaj, wóndano mkodemu pachołej w Róſlach myßliczka hrajeſche, ſo by najlěpje ſ nim było, hdyż by ßo woženił. Jako njepſchecźel dołheho komdźenja, ßo wón hnydom ſ dwěmaj pſchecźelomaj na pucź do ßußodneje wßy naſtaji. Tam wón najprjódzy do korczmy ſtupi, ſo by ßwoju ſe ſtrachom pukotazu wutrobu nětkak ſměrował. A dokelż běſche dźenßa nawoženja, nochzyſche ßlěpzowſzy lutowacź a kupi na poßledk dwě bleſchi wina. Tak poßylnjeny a ſkhróbleny ßo wón na żeńtwu poda.

M. T. Kajke dha mějeſche ſboże pola wuſwoleneje holczki?

H. D. Ach, ty lubſcha hnada, jemu ßo ſlě ſeńdźe. Jeho ſ zyka do khěże njepuſchcźichu, dokelż běſche khětro ſkurjeny a njewjedźeſche, kak dyrbi ßwoju naležnoſcź wużwacź.

M. T. Dha drje njeſbożowny nawoženja prawje ſrudny domoj cźehnjeſche?

H. D. Haj, wón wſchón ſtuleny hłowu tak hłuboko pójſcheſche, ſo jemu měza do błóta padźe a ſo dyrbjeſche, dokelż ju pó cźmje namakacź njemóżeſche, ſ nahej hłowu domoj cźampacź. Rjenje wupikany běſche na żeńtwu ſchoł a błóczany a ſ próſnymi ſakami ßo domoj wróczi.

M. T. Aw, jaw, na tajkeho nawoženju!

H. D. Nětotry cźłowjek je tola każ żurk, wón żenje doſcź nima.

M. T. Na koho dha ſaßo ßwariſch?

H. D. Nó, hlej, wóndano běch na ßwjedźenju w Kornej Kórzy a tam běſche zyle ſchwarnje, pſchetoż jěſcź a picź a reje, wſcho běſche darmo. Wſcho ßo mi ſpodobaſche, jenoż jedyn mkody pachoł niz.

M. T. Schto dha běſche tón khadła ſworak, ſo ßo na njeho hórſchiſch?

H. D. Tón pachoł je hewak naſdaty cźłowjek, wupjera ßo ſe ßwojimi pjenjeſami a hlada ſ horda na druhich ludźi. Pſchi tym pak je wón żałoßnje nahrabny. Tak bě wón też, hacź runje jeho njeběchu pſcheproßyli, na ßwjedźeń pſchiſchoł a ßo k tafli pſchicźiſchcźał, ſo by darmo jědł a pił. To běſche jemu witana ſkładnoſcź. Wón ßo ſ tajkej mozu do piwa a palenza da, ſo běſche jemu ſkóncźnje pſchewjele a ſo pocza, runje każ to też żurki cźinja, ſpóżerane wězy na pſchichodny cźaß ſaßo wurumowacź a .....

M. T. Boże dla, budź ſ měrom ſ tajkim wonjatym mkodźenzom, to je mi leßny pachoł!

Dickowa konzeßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w żerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki.**

Po tym, ſo je mój luby mandźelſki, ſchewſki miſchtr **Auguſt Knüppelholz** tu, wumrjeł, dowolam ßebi, wſchěm ßwojim wotebjerarjam woſjewicź, ſo ſchewſtwo, wot njeho hacź dotal ſaſtarane, pod wjedźenjom ßwojeho ßyna, kotryż je hižom pjatnacze lět dołho w telej dźěłarni pilnje ßobu ſkutkował, po njepſcheměnjenym waſchnju dale powjedu. Sso najpodwolniſcho dźakujo ſa dowěrjenje, mojemu njebocźiczkemu mużej ſpożczene, proſchu, ſo by ßo to ßame dowěrjenje też na mnje pſchewjedło.

W Budyſchinje, 25. oktobra 1881.

Madlena ſwud. **Knüppelholzowa** rodź. **Moſigez.**

Symſki jěſdny plan želeſnizow,

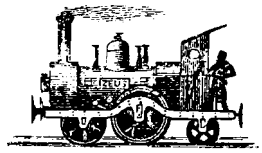

płaćazy wot 15. oktobra 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaſa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{0}	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{3}
Budyſchina	2_{59}	4_{5}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biſkopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{4}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaſa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{0}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{40}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_{2}	—
Biſkopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyſchina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{48}	10_{28}	—	1_{54}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	—	2_{23}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{23}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	—	2_{53}

S Budyſchina do Ebersbacha a Now. Měſta.

Wosowa klaſa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěſd ſ Budyſchina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěſd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jaſonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jaſonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pſchijěſd do Noweho Měſta	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěſd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pſchijěſd ſ Ebersbacha	—	—	11_{39}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Měſta do Budyſchina.

Wosowa klaſa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěſd do Ebersbacha	6_{25}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pſchijěſd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{39}	—	8_{47}
Wotjěſd ſ Noweho Měſta	5_{35}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jaſonzy	6_{1}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jaſonzy	6_{10}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pſchijěſd do Wjeleczina	6_{20}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěſd ſ Wjeleczina	6_{24}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budeſtez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pſchijěſd do Budyſchina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyſchinje** 29. oktobra 1881.

Žitowy dowos: 2861 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pſcheńza 50 kilogr.	11	13	12	2	11	13	12	2
Rožka = =	9	18	9	62	9	37	9	81
Jeczmjeń = =	7	61	8	33	7	61	8	33
Wowß = =	7	20	7	75	7	20	7	75
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	—	2	30	—	—	—	—
Pſcheńčna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sstóma . . .	21	50	23	—	—	—	—	—
Proßata 184 ſcht., ſcht.	11	50	23	—	—	—	—	—

Drjewowa awkzija.

Pónjelu 14. novembra 1881 ma ßo we **Wjeßelu** w Petrikez a Wyrgaczez holi
117 metrow kłójnowych ſchćěpow,
1600 kłójnowych walczkow
ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacź. Sapočzatk dopołdnja w 10 hodźinach.
Shromadźiſna pſchi hermanczanſkim puczu. **A. Wauer.**

Nowe! **Nowe!**

Běrnowe łopacže, kruwjaze rjeczaſy

w najnowſchim wudźěłanju po prjódkpißanju mojeho nana, k. hamtſkeho ſkótneho lěkarja **Walthera**, wſchě druźiny **hoſdžow** a **łopaczow, ff. Solingſke noże,** kaž tež wſchón grat ſa ratarſtwo a ſahrodnikow poruczam najtuniſcho.

Paul Walther na žitnych wikach čźißło 5.

Dźělbu **ſymſkich nawoblekarjow, hólczich paletotow** a **wobleczenjow** poruczam, ſo bych rucze w ßwojich łhlamach pſchetwarjenja dla rum dobył, po jara poniženych płaczišnach.

Adolf Weiss, krawſki miſchtr
na bohatej haßy w Budyſchinje.

Wo **P. Kneifelowej** **włoßowej tinkturje.**

Tuta woßebna pod lěkarſkej wuſtojnoſczu naſtata, ſaſtojnjſzy pruhowana tinktura ßłuži pſchede wſchitkim k temu, ſo by cźěrjazej mozy, najbóle jenož drěmazej, kaž tež mrějazym włoßowym koruſchkam nowe žiwjenje ſaßo dała a jim pobrachowazy žiwjazy wutk pſchiwodźała. Njech kóždy włoßobědny dowěrnje tutn tinkturu nałožuje, kiž niz jenož wupadowanje włoßow kaž tež płěch wěſcźe wotſtroni, ale tež, hdźež je jenož najmjeńſcha roſczenja kmanoſcź, ßamo dołholětnym płěchaczam jich włoßy ſaßo napołdźi, kaž to wjele, ßamo ſaſtojnſzy wobtwjerdźenych wopißmow wopokaże. Wolije, balſam a pomada ßu pſche horjejſche njeſpodobnoſcźe zyle bjes wužitka, hdyž tež je wukhwaluja.

Tuta tinktura je w bleſchach po 1, 2 a 3 mk. w Budyſchinje jenož prawdźiwa pola **Ernſta Mittaſcha** hewak **Heinr. Jul. Lincke** pſchi hrodowſkej haßy doſtacź.

Oskar Butter, nožowy kowař

w Budyſchinje pſchi theatrje

porucza ßwój ſkład ßamodźěłanych **nožow, widliczkow, kžizow, nožizow** atd. pſchi potrjebje dobroczźiwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a toczenje kóždeho waſchnja ßo derje a tunjo wobſtara.

Sa bryle potrěbnych.

Carl Schulze, optikuß w Budyſchinje

pſchi butrowych wikach, njedaloko realneje ſchule cźo. 1,

w khěži knjeſa pſchekupza Rämſcha,

porucza ßwój ſkład **optiskich tworow** dobroczźiwemu wobkedźbowanju: **bryle** ſa muźſkich a žónſke, kotrež ßo jenož na wóczko pſchiprawjene dawaja, **barometry, thermometry, alkoholmetry, dalokowidy, lupy** atd.

Porjedźenja ßo derje wobſtaraja. Moja pſchedawarnja hižom ſ lěta 1856 wobſteji; na moje kſchcźene mjeno proſchu kedźbowacź.

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pſchezo po najwyſchſchich płaczišnach

Heinrich Lange
na žitnych wikach, pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi.

Piwarſki jeczmjeń,

ſtrowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyſka piwarnja a ßłodźernja
(akzijſke towarſtwo).

Muschkotowy **schumel**, $2^1/_2$ lětny, $^{12}/_4$ wyßoki, je na pschedań w Konjezach cžißło 7 pola Kubschiz.

Awkzija.

Pschichodnu **wutoru, 8. novembra,** rano w 9 hodźinach ma ßo na **schuli** w **Klukschu** wschelaka domjaza nadoba, drasta, ratařski grat, dwě kruwje, něhdźe 60 zentnarjow běrnow, ßłóma atd. na pscheßadźowanje pschedawacź.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 8. novembra t. l., dopołdnja wot 10 hodźin, ma ßo na **nowowjesczanskim revieru** pschi subrniczanskim schußeju

170 Rm. dubowych kuleczkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Barcźe, 25. oktobra 1881.

C. Lange.

1000 toleř ßo s dźěla na prěnju, s dźěla na druhu dobru hypotheku požczicź pyta. Wot koho? je shonicź we wudawařni „Serb. Nowin".

Kruschwinowe drjewo

kupuje po najwyschschich płacźisnach mechaajiska dźěłopschadownja w Hajnizach n w Budyschinje.

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Kosaze kože.

Howjase, cźelaze, wowcźe, tkhórjowe, mordarjowe, sajecźe a karniklowe kože kupuju po najwyschschich płacźisnach. — Wschě družiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe kože ßu po najtunischich płacźisnach na pschedań pola

Gustav Naucki
na garbařskej haßy.

Jerje

k marinirowanju,
kopu po 2 mk. a 2 mk. 50 np.,
schtuku po 4 a 5 np.,

porucza **Ernst Mittasch**
hewak Heinr. Jul. Lincke.

K hodownemu kupowanju

porucza ßwój wulki skład **fotografijowych albumow, kožowych tworow, wobrasowych (bildowych) knihow a listnow, schulskich artiklow.**

Nasad stajene **pjenježne móschniczki, zigarrowe etwije** ßo po jara tunich płacźisnach pschedawaja.

Knihiwjasařnja
Ernsta Richtera na schulskej haßy,
njedaloko lawskeho tórma.

Cžorne židźane stoffy,

kaž tež

njewjescźinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na róžku mjaßoweho torhoschcźa.

Wołmjane konjaze deki

w kmanych wulkoscźach,

swonidła, swónczkowe banty

porucza we wulkim wubjerku po tunich płacźisnach

E. G. Leuner
w Budyschinje, na schulskej haßy 122 B.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy skład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołožił a proschu mi dowěrjenje, hacž dotal spožczene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój skład hotowych **žónskich** a **mužskich pjelzow, bowow, mufow,** wschě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóžkař

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**
s napschecźa hoscźeńza „k słotej hwěsdźe".

Sa symski potrěb

poruczam **najlěpsche Mariascheinske salonowe wuhlo.**

S dobom ßebi dowolam najpodwolnischo wosjewicź, so wuhlo — kaž pschi nutskupowanju — s wjetscha po wasy tež pschedawam, k cžemuž ßym **ajchowanu zentesimalwahu** na ßwoje město pschi privatnym tworowym dwórnischcźu (privatgüterbahnhof) stajił, a je mi móžno, kóždy cžaß rukowanje sa prawu wahu pschedewsacź.

A. Lorenz,
kontor na Hoschiz haßy cžißło 23,
skład na privatnym tworowym dwórnischcźu.

Pschispomnjenje. Dokelž ßu w poßlednim cžaßu moje mjeno s podobnym druhim pscheměnili, proschu na moju firmu wěscźe kedźbowacź.

Najlěpschu pscheńcznu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowařni pschi žitnych wikach.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Swój skład **želenych cžrjewow** w cžerstwej, wubjernej dobroscži po mózno tunich płacžisnach porucža pschi potrjebje

Gustav Römer w Budyschinje,
na žukelńskej haży nowe cžiżko 7.

Hotowe kaschcże

žu pschezo na skladże pola tyscherskeho mischtra **Emila Heinricha** w Borschcži.

Młode piwo.

Wutoru 8. novembra, rano wot 7 hodžin, budże žo w piwarni w **Stróži** młode piwo pjelnicž. **H. Michel.**

Wolij

budże 16. novembra t. l. a žlědowaze dny w młynje w **Slyczinje** bity.

A. Wawrich.

Ratarske towarstwo w Bukezach.

Póndželu 7. novembra t. l. popołdnju w 5 hodžinach: Pschednoschk knjesa Brabanta wo khorostnych snamjenjach domjazeho skotu atd. — Rosprawa wo wjedrowych depeschach. — Wustajenje jabłukoweho srjadowanja.

Do sapoczatka požedženja praktiske spytowanja s polepschenym juchurosdželerjom.

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske žerbske evang.-luth. misionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje sa tydzeń, 13. novembra, w Lehnertez domje w Zokowje, popołdnju w 2 hodž., **misionsku hodzinu.** **Pětr Młónk.**

Palma měra

na row

njebo **Marje, Augusta Kozora** w Budyschinje,

rodzenej **Jurenzez** s Běcžiz, mandželskeje.

Tak krawja dženža s noweho
Te wasche stare rany,
Hdyž konsche lěto poda žo,
So do njesboža pany
Ta luba dźowka Marija,
Ta Kozorowa mandželska,
Tu w měscże Budyschinje.
Haj srudnje ty tu dokonja
Te žiwjenje na žwěcži
Tón prěni dzeń októwera
We tym sańdženym lěcži,
Hdyž ty w Weigangez cžischcženi
Tam rano na pół dzewjeczi
Bu žmjertnje wobschkodžena.
Tak lěto, schtyri njedžele
Ssu hižom wotběžałe,
So je žo tute njesboże
Tak njenadźujzy stało.
A tak žy tehdy nasajtra
Na straschne rany wumrjeła
A žwój běh dokonjała.
Też twój nan psched schěscz lětami
Ssmjercz nahłu namakasche,
Hdyž, w knježim dworje na dźeli,
Wón žyno lodowasche,
Dha njesboże žo nahle sta,
So wbohi nan žo pschehlada
A s poknoh' wosa pany.
Hdyž nimale lět tsizeczi
Na žwěcże žiwa běsche
A dźesacz lět bě w mandželstwi,
Dha žmjercz cże wotdźělesche
Wot dweju žynow — maczerki —
Dwej' bratrow, žotry, wožebje
Wot žwojoh' mandželskeho.
Ach, ty žy mało wjeżela
We mandželstwje tu měła,
Hdyž ty a twoje dźěczatka
Ssy s wjetscha žama była;
Hdyž běsche mała sažłužba,
Dha ty a twoje dźěczatka
Sso njejscże najěscz móhli.

O hladaj Bożo na njebju
Na tute wbohe dźěczi,
Kiž shubiłe žu maczerku —
To najlubsche na žwěcži —
Kiž mrějo je se žylsami
Do Bożej' rukow poruczi:
Bóh chzył žo na nich žmilicz.
A tak žy, luba Marija,
Tu na tym hrěschnym žwěcże
Ty wschitko, wschitko pschětraka
A twoje lube dźěczi,
Kiž nětk po žwojej wowki žu,
Te žanej' nusy nimaju,
Ta wschak žo sa nje stara.
A na pośledk h'schcże mam ja też
Dźak prajicz we jich mjenje:
Tom' lubom' knjesej Weigangej
A druhim wschitkim rjenje,
Też wožebje knjes Koplanskom
A tyscherezom Heynizom,
Jej' towarschkam wschěm rjenje.
Ty pak, o luby sbóžniko,
Kiž da ju nahle wotacz,
So wona žnadź njej' móhła žo
K tej žmjercži pschihotowacz;
Ty chzył jej' duschu k hnadże wjacz,
Ji w njebju wěcznu sbóžnoscz dacz
Psches twoje krawne rany.
Sa naš wschitkich pak njech je
Twoja žmjercz to pschiwołanje:
Roskaž w domje cžłowjecże,
Kak žo druhdy nahle stanje,
So ta žmjercz, mój cžłowjecże,
Jara nahle shrabnje cże.
Kaž je žo s tutej stało.
Tak spi nětk derje, Marija,
We twojim khłódnym rowje,
Ta luba macz a dźěczatka
Ssu husto na kherchowje
Tam horze žylsy płakali
A dženža sažo wožebje
Tam žylsy pscheliwaju.

Haj, lubowana, spi nětk, spi
Te twoje žmjertne spanje
Na Tuchorju na kherchowi,
Hacz sažwita to ranje,
Hdyž Bóh cże sažo wubudźi
A na wěcżne wschěch sjednoczi
Tam s hnady w Božim raju.

Na žadanje wutrobnje srudżeneje maczerje
psches **Pětra Młónka.**

Serbski Hospodař

czo. 11 1881 je wuschoł.

Lipa Serbska čo. 9 1881 je wušła.

Wustojny wowczeŕ

žo na knježi dwór w **Jamnom** pola Klětneho k 1. januarej 1882 pyta.

Pjekarski wucžobnik žo pyta wot
Rich. Droschütza, pjekarskeho mischtra
na hornczerskej haży.

Hólczez,

kotryž chze **pjekarstwo** nawuknycz, móże do wucžby stupicz pola **M. Pahlitzscha** na Hoschiz haży.

Pytaja žo hosposy a kucharki na rycżerkubła, wulke, hródżne a khěżne dźowki sa dobru msdu wot pschistajazeje żony **Heynoldoweje** w Budyschinje.

Wotroczkojo a dźowki žo sa wyšoku msdu do tudomneje wokolnosczе a sa Draždżany do žkužby pytaja. Wscho dalsche je shonicz pola **Augusta Kerna** w **Porschizach** pola Budyschina.

Knjesej žejmskemu sapółkanzej **Keŕkej** prajimy sa jeho sajimawy a powuczazy pschednoschk, kotryž je wón 23. oktobra we Wehliz hosczeńzu w Maleschezach dżerżak, nasch najwutrobnischi dżak. Sskawa jemu!

Wjele pschipoškucharjow.

Korbik, kotryž je žo w Bakzerez korczmje w Budyschinje pscheměnił, njech žo tam sažo wuměni.

†

26. oktobra t. l. wumrje po krótkej khorosczi w starobje wot 68 lět

Marja Jenczowa w **Saryczu.**

Wona běsche nam žwěrna, pilna dźěkaczerka a wobstarasche dlěhe dyžli 30 lět nusne poželniske khody.

Njewusprózniwa w žwojim powołanju njemóżesche ju ani wětr ani hubjene wjedro wotdżerżecz, nasche poruczność hacz do kónza žiwjenja žwěru a žwědomliwje wobstaracz.

Wěscże budże žo jich hischcże wjele, w měscże a na wžach, druhdy makeje, pschecżelneje poželnicże se Saryczа dopomnicz a na nju s luboscżu spominacz.

Njech s měrom wotpocżuje!

Na knježim dworje w Saryczu 1. novembra 1881.

Žiedleŕ a mandželska.

Dżeń 30. oktobra t. l., $^1/_2$ hodżiny do pół nocy, je moja luba mandżelska, **Hańża Augusta Helena** rodż. Heidrichec, z Božej pomocu stroweho a čerstweho synka, naju druheho synka, porodźiła, štož z tutymi rynčkami wšitkim lubym přećelam w Hornjej Łužicy wozjewjam.

We Wjerbnje w D. Ł., 3. nov. 1881.

J. B. Kruschwica, farař.

(K temu cžišku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 45 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 5. novembra 1881.

August Grützner w Budyschinje

poruczа najnowsche w **symskich mantlach, deschczowych mantlach,** kaž tež **drastnych stoffach** a to wołmjanych, połždžanych a židžanych.

Lüster, wot 30 np., czistowołmjany wot 50 np. stary łóhcž.

Wulke konjaze deki,

wot 3 mk. 50 np., poruczа

August Grützner.

Ludwig Kuhlmann

w Budyschinje, na Hoschiz haßy,

poruczа po snatych tunich płaczišnach

puczowauske deki wot 7 mk.,

konjaze deki wot 3 mk.,

6/4 schěroke **kattnowe gardiny,** meter po 35 np., stary łóhcž po 20 np.,
7/4 = = **(köper),** = = 60 = = = = 35 =

bęle gardiny we wschěch wulkoszčach, dale
möblowe stoffy, jako **rips, damast, kattun, kožowy płat, teppichi** a **stwinske rubischcza,**
sosowe deki wot 1 mk. 75 np.,
blidowe deki, kommodowe deki.

Twjerde płaczišny. Wulki wubjerk.

50 np. **Hermankowy nawěschtk.** **50 np.**

Sswojim czeszenym wotebjerarjam Budyschina a wokolnoszče k nawjedženju, so ßym na tutón hermank s wulkotnym wubjerkom

50-nowopjenjezkowych wězow,

wobstejazych s **galantrijowych** a **krótkich tworow** a **hrajkadlow,** kaž tež se wschelakeje **hospodarskeje nadoby,** pschischok a proschu wo dobrocziwe wobkedžbowanje.

Carl Herbst se Shorjelza.

50 np. Stejnischczo w khěži knjesa pschekupza Pětschki, na serbskej haßy. **50 np.**

Wulke wupschedawanje pjerjow.

Jenož na czaß hermanka

pschińdu saßo s **1500 puntami wubjernje dobrymi nowymi, pod wobkedžbowanjom drětymi poßleschczowymi pjerjemi, s 200 puntami ßylneho móschka,** kaž tež se 6 pólßłami hotowych **nowych poßleschczow,** kotrež ßo jenotliwje a po zykych džělbach po **ßměschnje tunich płaczišnach** pschedawaja. Ja pschedawam poßleschczowe pjerje hižom wot 1 mk. Hotowe nowe **poßleschcza,** dospołne pólßko wot 24 mk., woßebje czinju kedžbliwe sa wuhotowanje na moje wubjerne dobre drěte pjerja a móschk. Moja pschedawarnja je saßo kaž hewak w hosczeńzu k **„Münchner Hof“** na hornczerskej haßy.

Wikowarjow czinju woßebje na to kedžbliwych. Poßleschczowe zychi ßu k pjelnjenju hnydom hotowe seschite.

J. Kirschberg
w Frankfurcze, Lipsku a Shorjelzu.

Wschě druziny **tintow, pißne knihi, pjerowe kaschczički, tasse, pißne worzełowe pjera, wołojniki, lineale, winkle, ryßowanske schěny** poruczа

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Albumy, zigarrowe etwije, pjenjezne móschniczki, pißne mapy, notizknižki, žónske tosche w najnowschich mustrach a po najtunischich płaczišnach poruczа

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Bajerske tóczniki,

woßebje kmane sa tocženje maschinskich nožow, poruczam pschi potrjebje we wulkim wubjerku po tunich płaczišnach. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

J. G. Müller w Budyschinje
na kamjeńtnej haßy 12,
bórnizarstwo a pschedawarnja tóczńikow.

Paul Kristeller

w Budyschinje na bohatej haßy

poruczа ßwój wulki skład trajnje džěłanych **schkórnjow** a **czrijow** s koże, se ßukna a filza, sa žónske a muskich a džěczi po jara tunich twjerdych płaczišnach.

Symske deki,

dospołnje wulke a twjerde, poruczа we wulkim wubjerku a tunich płaczišnach

E. G. Leuner
na schulskej haßy czo. 122 B.

Butrowy pólver, pakczik po 40 np.,
kólkowy pólver sa konje, schachtliczku po 75 np.,
wobžerny pólver sa ßwinje, pakczik 50 np.,
bróstsyrop a **fenchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, žiwjeńsku eßenzu** atd.

porucza **hrodowska haptyka.**

Sakitanska marka

deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna **prawdžiwa**
Ringelhardtsko-Glöcknerska
rany-hojaza a czehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje **poruczena** psche **wschitke swonkne schkody,** wicz a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu móz** po wschém ßwěcze khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudnischy wobtwjerdženych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołożenych.

* Dostacz we **wschitkich haptykach.**

Alphons Schauseil,

manufakturowe, modotworowe a draſtowe khlamy

67, na bohatej haßy 67,

najtuńſche žórko ſa nutskupowanje,

porucža ßwój wulkotny ſkład **draſtowych ſtoffow** w najnowſchich barbach a we wſchěch družinach.

Wulki wubjerk

žónſkich mantlow, paletotow, dollmannow a **jakow,** ſa kóždu woßobu ßo hodžazych, po ßměſchnje tunich płaćišnach.

Sprawne poßłuženje.

M. Th. Pech

porucža ßwój wulki ſkład **wolmjanych, židžanych** a **połžidžanych rubiſchćžow** ſa mužſkich, žónſke a dźěćzi kaž

khapuzy wot 1 mk. 50 np. hač 8 mk. 50 np.,
taillowe rubiſchćža wot 2 mk. hač 9 mk.,
ſchawlowe rubiſchćža ſa mužſkich wot 20 np. hač 9 mk.,
rubiſchćža wokolo ſchije ſa žónſke wot 20 np. hač 6 mk.,
lamarubiſchćža wot rubiſchćža na hłowu hač k ſawalenſkemu rubiſchćžu wot 45 np. hač 15 mk.,
wolmjane ſchawle wot 15 np. hač 1 mk. 20 np.,
běle a **pißane dybſačne rubiſchka,**
čzorny a **pißany ßomot.**

Dokelž mam we wſchěm wulki wubjerk, je mi móžno, kóždemu mje počžeſćowazemu po žadanju poßłužeć. Płaćišny ßym tak poſtajił, ſo móže kóždy hižom ſa mały pjenjes něſchto rjane a hódne kupić.

Krućze ſprawne poßłuženje.

Wo prawje bohaty wopyt proßy

M. Th. Pech
na hłownym torhoſchćžu, pódla měſchćanſkeje haptyki.

Barbunjepuſchćžate koſchlowe barchenty, lama, barchent, biber a wſchě **podſchiwkowe ſtoffy,** wulki ſkład **draſtowych ſtoffow, čzorne židžane ſtoffy, módry, běły** a **rubjany płat, poßleſchćžowe tkaniny, běle** a **pißane,** porucža we wulkim wubjerku a jara tunjo

M. Th. Pech
na hłownym torhoſchćžu.

Pſchedawárnja

khěžorſkeje

tobakoweje manufaktury w Straßburgu

na bohatej hasy 13 **w Budyſchinje** na bohatej hasy 13

porucža

zigarry, zigarrety, kurjerſki, ſchnupowanſki a **žwanſki tobak**
en gros a en détail
po fabrikſkich płaćišnach.

Karl Noack

w Budyſchinje na žitnej haßy

porucža

khofej, derje a čiſćže ßkodžazy, punt po 90, 100, 110, 120 a 160 np.,
zokor, drobny, punt po 44, 45, 46 a 48 np.,
rajß, punt po 16, 18, 20, 24, 30—44 np.,
ſyrop, punt po 18, 20, 24, 30 a 40 np.,
kompowy zokor k nutskładženju ßadu, punt po 48 np., pſchi wotewſaću wot 5—10 puntow tuńſcho,
najrjeńſche wulke nowe **jerje,** tunu po 49 mk.,
petrolej, najlěpſchi amerikanſki, ſe ßudom po 14 mk., w bleſchach wot 5 puntow punt po 14½ np.,
najlěpſchi ſchleſynſki čiſćeny **ripikowy wolij,** pſchi wotewſaću 5 puntow pt. po 35 np.,
magdeburgſki kißaky kał, punt po 8 np.,
jednore a **ßkłódke palenzy,** w bleſchach a picželach, po tunich płaćišnach.

Khofej,

njepaleny, punt po 80 np.,
paleny, = = 100 =
porucža ſa derje a čiſćže ßkodžazy

Th. Grumbt.

Zigarry.

Schtóž chce dobru, wotležanu a tunju **zigarru** kuricž, tón njech ju kupuje w zigarrowych ſpezialnych khlamach pola

Th. Grumbta
w Budyſchinje, na ſwonkownej lawſkej haßy.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźelbje a kóždy dźeń mechaniſka dźěłopſchadownja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grützneroj domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 46. **Sobotu 12. novembra 1881.** **Lětnik 40.**

Na pustej kupje.

(Skónčenje.)

Woni běchu tehdom se swojim čołmikom k druhej, teho runja njewobydlenej kupje, dojěli. Tu běchu so sabydlili a s najmjeńscha to sa wulke sboże měli, so njemějachu kapitana wjazy pschi sebi a so njetrjebachu na jeho předowanja dale poskhacź. Tola woni dyrbjachu so cźežko kacź, so běchu jeho wopuschćili. Jeho pilnoscź, jeho nasłonjenje a mudroscź jim pschi wschej składnoscźi pobrachowasche. Na jich kupje bě mało swěriny. Nusa a hłód so jim pschida. Jena khoroscź sa druhej psches tajke tradanje na nich pschińdźe. Nětko sabo sa swěrnym mužom žedźachu, kotryž běsche so tak lubosnje a swěru sa nich starał. A jako so lěcźo wrócźi a so morjo směrowa, stupichu do swojeho čołma, so bychu so na kupu wrócźili, kotruž běchu ras na ženjesabowidźenje wopuschćili. S hłubokej roseterjenoscźu pschińdźechu k pobožnemu kapitanej, proschachu jeho wo wodacźe sa hanibne wopuschćenje a słubichu, so chzedźa so wot nětko k jeho spokojnoscźi sadźerżecź.

Kapitanej Barnardej pschi wuhladanju tych schtyrjoch matrosow wscha nadźija, kotruž hischcźe mějesche, spany. To njeběchu wotcźakani wumóžerjo, kotsiž mózachu jeho s njewobydleneje kupy do lubeje domisny domoj wjesć. Ale tola běchu woni cźłowjekojo, kotsiž běchu jeho pomozy potrěbni a kotrychž napohlad jeho w samotnoscźi swjeseli. Wón jich pschecźelnje pschija a jim wscho ske woda, schtož běchu jemu cźinili. Wscho nětko w starym rjedźe kaž prjedy dźěsche. Hospodarstwo bě so powjetschiło, duž běsche też wjazy dźěła a staranja nusne. Teho runja dyrbjesche so sa pschichod wjazy zyroby nahromadźicź. Kapitan derje wjedźo, so je lěnjoscź sapočatk wscheho skeho, da schtyrjom matrosam sylnje dźěłacź, so by jich tak wot wopacźnych schkódnych myślow wotdźerżał. Woni dyrbjachu schtomy puschćecź a wulke hromady drjewa nakłascź, so bychu na symu, sa krótki cźaš so pschibližazu, pschihotowani byli. My bychmy sebi dyrbjeli myślicź, so bychu srudne nasłonjenja, kotrež běchu schtyrjo matrosojo na swojej jěsbje a daloko wot swojeho kapitana cźinili, jim njesapomnite wostałe. Ale Bohu žel temu tak njebě. Woni bórsy sabo sapočachu na cźežke dźěło skorżicź, kotrež dyrbjachu tola jenož k swojemu lěpschemu dokonjecź. Jich njespokojnoscź so s kóždym dnjom powjetschi a skónčnje do sjawneje njepośluschnoscźe a spjecźenja pscheńdźe. Haj, jedyn s nich, najhrubischi a dźiwischi bjes nimi, staji swojim towarscham namjet, so bychu kapitana sarasyli a tak jeho roskasowanje a předowanje na jene dobo wotbyli. Tola tutón namjet tych tsjoch druhich matrosow kaž ske njewjedro trjechi. Woni so psched tajkim cźertowym wotpohladom strózichu a spósnachu nětko cźežki hrěch, kotryž běchu psches swoje spjecźenje sawinowali. Rosnjemdrjeni woni k Barnardej khwatachu a sjewichu jemu njekniczomny worakawy plan słóstnika. Kapitan spósna, so je tu surowe khostanje nusne, je-li so dyrbjesche so potajnje žehlaza njespokojnoscź na cźiste wukorjenicź. Wón pschikasa njedocźinka swjasacź, do cźołma njesćź a jeho na jenu wot sušodnych kupow pschewjesćź. Se smilnoscźu hischcźe jemu spowjedźichu, so jeho kóždy tydźeń ras s nusnej zyrobu sastaraja. Tele krute wustupanje wjele k temu pomhasche, nahladnoscź kapitana pola sawostatych matrosow wobtwjerdźicź. Też słóstniski njebolak bu wot skeho swědomnja w samotnoscźi na pustej kupje tak smjehczeny, so skónčnje s rosetrjetej wutrobu wo wodacźe proschesche a wěste polěpschenje lubjesche. Duž dobrocźiwy Barnard dowoli, so smědźische so worakawy matrosa sa měsaz sabo wrócźicź a njetrjebasche wot teho cźasa ženje wjazy na njeho a teź na jeho tsjoch druhich towarschow skorżicź.

Tak běchu cźi pjecźo mužojo dwě lěcźe dołho tradanje w samotnoscźi a cźerpjenje stajneje symy njesli. Wscha jich nadźija bě snicźena. Skónčnje běchu tak struchli a njetroschtni, so so žaneho wumóženja wjazy njenadźachu. Jich cźělne a duchowne mozy běchu psches nusu, w puscźinje cźerpjenu, tak wustate, so so skoro wjazy dlěhe sdźerżecź njemózachu. Też kapitan Barnard widźesche, so, je-li pomoz bórsy njepschińdźe, na nich niczo druhe njecźakasche, dyžli hubjena smjercź w samotnoscźi. Duž pobožny muž swojich ludźi na to napominasche, so bychu so k Bohu wobrocźili a so na kónz pschihotowali. Pomałku, cźim bóle so jich wobstejnoscźe pohórschichu, dobychu so jeho słowa do spjecźiwych wutrobow. Matrosojo njesazpichu wjazy něhdy wusměschane předowanja swojeho kapitana. Woni s měrom a se scźerpliwoscźu smjercź wotcźakachu, jenicźkeho wumóžerja, kotryž móžesche jich, kaž měnjachu, hischcźe wumóz.

Tola wscho so hischcźe k lěpschemu wobrocźi.

Rano ras běsche jedyn matrosa prjedy wschěch druhich s hěty wuschoł. Na dobo wón s juskazym hłosom wołasche: Jena łódź! jena łódź! Barnard a jeho towarschojo k njemu pschiběžachu, hladachu se strachom a wjeselkoscźu tschepotajo na morjo. To njebě žane molenje. Łódź na žołmach płuwasche a bližesche so k kupje. Khwatajo cźi pjecźo mužojo na njedalokej hórzy žerdź stajichu a na nju jako khochoj barowe koże pschiwjasachu. Bórsy mějachu njewopisanu wjeselkoscź, so kanonowe wutsělenje na łódźi jim powjesćź da, so su so na njej jich snamjenja dohladali. Cźołm bu s łódźe puschćeny a někotsi mužojo k brjohej jědźichu. Něhdźe sa hodźinu běchu so Barnard a jeho matrosojo sbožownje na łódź pschewjesli. Teho runja běsche so mjaso a hromada kožuchow, wot nich nahromadźenych, sobu wsako. Spodźiwnje bě, so jich jendźelska łódź s pusteje kupy wumóh. Tón samy lud, kotremuž tamni tsizecźo pscheradnikojo pschisłuschachu, kotsiž běchu jich do njesboža storcźili, dyrbjesche jich s njeho wuswobodźicź. Kak sbožowni běchu cźi

pjecžo mužojo, jako łódź dale jědźesche a ßo pusta kupa, na kotrejž běchu cźežkej dwě lěcże žiwi byli, skónczńnje sady nich w dalokosczi ſhubi!

Kapitan zuſeje łódże wopokaſa ßwojim hoſczam wſchu móżnu pſchecźelniwoſcź a luboſcź. Wón jich ſ nuſnej draſtu ſaſtara, kotrejež běchu woni pſchede wſchěm potrjebni, dokelž běchu jenož do ßyrych kożow ſwoblekani. Ale rosnjemdrjeni a roshněwani ßkyſchachu Jendźelcźenjo powjeſcź wo njedźaku a njeſprawnoſczi ßwojich ßobukrajanow. Jěſba ſbożownje bje wſcheho ſadźěwka dale dźěſche. Barnard bu ſe ßwojimi ludźimi w jenym pſchiſtawje poknózneje Ameriki na kraj puſchcźeny a pſchińdźe ſtrowy do ßwojeje lubeje domiſny. Jendźelſki kapitan powjeſcź wo ſtóſczi ßwojich ßobukrajanow, kotſiž běchu kapitanej Barnardej łódź wſali, ſ njej wotjěli a ju potom pſchedali, do ßwojeje domiſny pſchinjeßy. Njewuſtawazym prózowanjam jendźelſkich ßudniſtwow ßo tež radźi, tamnych tſizecźoch njekniczomnikow wußlědźicź, kotſiž běchu dobrotnoſcź Barnarda ſ njedźakom ſapłacźili, jeho wo jeho wobßedźeńſtwo ſjebali a do cźežkeho cźerpjenja ſtorczili. Woni doſtachu ßwoje ſaßkužene a prawe khoſtanje. Jich ſamoženje bu jim wſate a tak ſ wjetſcheho dźěła ſchkoda wurunana, kotruž bě kapitan pſches kranjenje łódże a drohich kożuchow cźerpił.

Wußudźenja.

Powołanſke poßedźenje khoſtanſkeje komory 1. novembra.

Kubleŕ-najeńk Auguſt Senda a khěžeŕ Korla Auguſt Wawrik, wobaj ſ Lejna pola Pomorez, ßo pſchecźiwo wußudej, po kotrymž dyrbjeſchtaj dla drjewokranjenja ßydomnacźe dnjow jaſtwa wotßedźecź, ſ tym wuſpěchom powołaſchtaj, ſo bu po nowym pſchepytanju Senda ſa njewinowateho ſpósnaty, Wawrikowe khoſtanje pak na ſchtyrnacźe dnjow ponižene.

Lawniſki ßud 25. oktobra.

Michał Karlos ſe Scheſchowa, w tudomnej dwórniſchcźowej reſtawraziji ſa domownika ßkužazy, kotrehož ßu hižom woſpjet hrubych njewuſchnoſcźow dla khoſtali, bě 9. ſeptembra t. l. jenu wulku myſch, w paßlach popanjenu, na hłowu praßnył a prjedy hacž ſwěrjo ßwikny, je ſ petrolejom nalał a potom ſapalił, tak ſo cźwilowana myſch žadławu ßmjercź pſchecźerpi. Khoſtanje ſwěrjazeho cźwilowanja wobſteji w 30 mk. abo 6 dnjach arreſta.

Skórźba Jakuba Ducźmana w Krónźy pſchecźiwo cźěßli Janej Schołcźe tam dla cźeſcźranjenja bu na žadanje ſkórźbnika ſběhnjena a teho runja teho ßamßneho ſamóßa dla ſkórźba pjekarſkeho miſchtra Lukaſcha w Sſkonej Borſchcźi pſchecźiwo khěžerjej Janej Pilzej w Cźemjerźach.

Dźěłacźerka M. R. Micźkowa ſ Budyſchina k temu ſtejeſche, ſo je 9. ſeptembra t. l. ſ jeneho pola, měſchcźańſkej radźe ßłuſchazeho, 10 litrow běrnow wſała a ſo je jejna tſinacźelětna holza kranjene běrny ſ pola w korbiku domoj donjeßła. Dokelž ßo njehodźi prěcź, ſo je holzy njeprawo pakoſcźenja wědomne było, bu wona ſ poßwarjenjom, jejna macź pak ſ dwěmaj dnjomaj jaſtwa pokhoſtana.

Dla njedoßahazych dopokaſmow bu dźěłacźeŕ Jan Bradel, kotremuž winu dawachu, ſo je ßwoju mandźelſku ſ hrabjemi bił a ju pſchi tym cźežko wobſchkodźił, ſa njewinowateho wuprajeny.

Na to ßamßne waſchnje ßo ſkórźba žiwnoſcźerja Steglicha w Jatſobju pſchecźiwo tamniſchemu wikowarjej Schuſterej dla cźeſcźranjenja ſkónczi. Schuſter žaneho khoſtanja njedoſta.

Hana Petrikowa ſ Wjeßela bě něſchto wowßa kranyła a bu teho dla k jenemu dnjej jaſtwa wotßudźena.

Tudomny cźěßla P. J. Pětſch běſche, wudawajo, ſo je jemu žona w njedźelach wumrjeła, a dźěcźo bórſy po tym, a ſo žanych pjenjes k pohrjebej nima, w měſcźe po proſcheń khodźił a pſchi tym cźěßliſkemu miſchtrej Hołbjanej 1 mk., twarźej Schneiderej a pſchekupzej Jakubej kóždemu 50 np. wuklukał. Wón ma ſa to 5 dnjow w jaſtwje ßedźecź.

Khoſtanſka komora 5. novembra.

23. haprleje t. l. poſdźe wjecźor bě w Małßezach na wjeßnym pucźu žałoßne bicźe. Dźěłacźerja J. Kuntzu ſe Židowa běchu dwójzy ſ nožom do hłowy kłóli a pſchi tym jeho lěwe lizo a hornju hubu trjechili. Na wołanje ranjeneho khwatachu někotſi ſnacźi jemu na pomoz, wot kotrychž ßo jenemu radźi nadpadnika, wotrocźka Schöniga, po ſdacźu ſ nowa do Kuntzy ßo měrjazeho, pſchemóz a jeho k gmejnſkemu prjódſtejerjej dowjeſcź. 20lětny Schönig, ſ Wulkeho Radſchowa rodźeny, kotryž w Małßezach ſa wotrocźka ßłuži, drje prějeſche, ſo je Kuntzu ſ nožom ſranił, tola na podłožku pſchepytanja a dopokaſmow ßo ßud pſcheßwědcźi, ſo je wobſkorženy winowaty a wotßudźi jeho dla ſtraſchneho cźělneho ranjenja k ſcheſcźim měßazam jaſtwa.

W Farakej hoſcźeńzu w Pomorezach naſta 3. julija t. l. wjecźor někotrych maliczkoſcźow dla bjes 18lětnym wotrocźkom Janom Weickertom ſ Pomorez a ſtołarjom Khěžnikom ſ Bukez wótra ſwada, kotruž hoſcźeńzaŕ ſ tym ſkónczicź ſpyta, ſo wobeju halekowarjow ſe jſtwy wupokaſa. Tola taj ßo tež wonka ſměrowacź nochzyſchtaj a Weickert ſkónczńje Khěžnika ſ nožom do hłowy kłó. Dźiwajo na Weickertowu młodoſcź, na jeho tehdomniſchu roshorjenoſcź a na lóhke ſtrowotne ſchkodowanje ſranjeneho jeho jenož k jenemu měßazej jaſtwa wotßudźichu.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. W khoroſczi ſakſkeje kraloweje Karole, kotraž je pjecža na hłownizu (nervowu ſymnizu) ſkhoriła, hiſchcźe žane połěpſchenje ſaſtupiło njeje. Syma w poßlednich dnjach wotewſała njeje.

— Sozialdemokrat Bebel ſańdźenu ßobotu w poßedźenju ſakſkeje druheje komory pſchecźiwo położenju małeho woblehnjenja na měſto Lipſk rěcźeſche. W nimale $^5/_4$hodźinſkim pſchednoſchku ßo wón prózowaſche dopokaſacź, ſo knjeżeŕſtwo žanych woprawdźitych pſchicźinow ſa małe woblehnjenje na Lipſk měło njeje. Wotpohlad je jenicźzy tón byk, ſo bychu ßo pſchi wólbach ſozialdemokratam ſadźěwki napſchecźiwo ſtajiłe. Sozialdemokratojo, ſ Lipſka wupokaſani, ßu ſprawni ludźo, kotſiž niczo ſawinowali njejßu. Knjeżeŕſtwo je pſchecźiwo nim njeſakońſzy ſakhadźało, jich liſtowanje prjecź wſako a poliziſtam prawo dało, ſo ßmědźa kóždeho ſozialdemokratu hacž na draſtu pſchepytacź a ſ nimi hrubje wobkhadźecź. Se ßkowami, ſo je knjeżeŕſtwo ßamo na tym wina, hdyž bjes ſozialdemokratami wjecźiwoſcź a hidźenſtwo pſchecźiwo njemu roſcźe, wón ßwoju wótru rěcź ſkónczi. Miniſter ſ Noſtiz-Wallwitz, hacž runje wot Bebeloweho ſawołanja cźaſto moleny, tutemu jaßnje a měrnje wotmolwi a ſ dobycźeŕſkej rěcźniwoſcźu roſnjemdrjeny nadpad ſozialdemokratiſkeho wjedźicźerja poraſy. Wón Bebela najprjódzy na to dopomni, ſo ma ßo wón jenož ſakſkemu knjeżeŕſtwu džakowacź, hdyž ßmě tu na ßejmje jako ſapóßłanz rěcźecź, knjeżeŕſtwo njetrjebaſche Bebelowu wólbu płacźicź dacź, dokelž tutón ſa ſapóßłanza nuſny direktny dawk njedawa. Miniſter praji, ſo wón teho dla na Bebelowu rěcź njewotmolwi, ſo by jemu roſprawu dał, ale ſo by krajej pokaſał, na cźož ßo ſozialdemokratiſke prózowanja

měrja. Wón pokasa na powalerske wotpohlady sozialdemokratow a na sozialistiski kongreß we Wiedenje, po kotrymž chzedza sozialdemokratojo wschě žrědki, njech žu sakasane a njesakońske, nakožicz, s kotrymiž móža žwoje njekniczomne saměry dozpicz. Minister czitasche dale jedyn sozialdemokratiski list žobustawam komory, w kotrymž žu žamo wožoby pomjenowane, kotrež maja žo najprjedy wotstronicz! W tymle liscze, lipsczanskemu wokrjeżnemu hejtmanstwu pschipóżkanym, sozialdemokratojo kóždemu, kotryž pschecziwo nim něschto sapoczina, se sakkóczom a skónzowanjom hroża. W jenym wólbnym napominanju nowinow „Sozialdemokrat" žo sjawnje sozialdemokratojo k mordowanju a saražanju namołwja. Tam rěka: „My wolimy, so bychmy w ludu revoluziju wubudzili. Czaż je krótki, czińcze waschu winowatoscz, wobstarajcze bróń a muniziju!" To je waschnje poměrnych sozialdemokratow. Pak revoluziju pak gwaltne powalenje wobstejazeho porjada s pomozu revolvera a dynamita. Schkodowanje žwójbow wupokasanych sozialdemokratow maja czi samolwicz, kotsiž njewustawajo kraj s revoluziju do njeměra stajeja.

— W nastupanju wukakanskeje wólby (stichwahl) bjes Stübelom a Bebelom w Draždžanach je tamnischa liberalna doprědkowarska strona wosjewika, so kóždemu doprědkowarjej sawostaji, hacz Stübela abo Bebela wuswoli, so pak by skónczńje radscho widzała, hdyž by žo Bebel na khěžorstwowy žejm pósłał. S zyła ma žo spomnicz, so je pschi poślenich wólbach w Sakskej doprědkowarska strona do wuskeho sjenoczeństwa se sozialdemokratami stupika. Sozialdemokratojo, kotsiž wschě mozy napinachu, so by žo jedyn s jich sastupjerjow runje w Draždžanach, hdzež hród sakskeho krala steji, wuswolił, žu s liberalnej doprědkowarskej stronu jednali, so by jich ta žama tu pschi wukakanskej wólbje podpjeraka. Sa to sozialdemokratojo w döbelnskim a pirnaskim wokrjeżu sa doprědkowarskeho kandidatu kłożowachu a jim k dobyczu dopomhachu.

— **Pschi wukakanskej wólbje w Draždžanach w starym měsczе je sozialdemokrat Bebel pschepanył.** Wón dosta 10,856 kłożow, jeho pschecziwnik, konservatiwny kandidat, měschczanosta **Stübel** w Draždžanach pak 14,143 kłożow. Stübel je po tajkim s wjetschinu wot 3287 kłożow wuswoleny.

— Tež w Lipsku žu sozialdemokratojo pschěhrali. Jich sastupjeŕ Bebel dosta 2000 kłożow mjenje hacz liberalny Stephani.

Wjetch Bismark je s wunoschkom wólbow jara njespokojny a chze pjecza khěžora prożbycz, so by jeho s kanzlerstwa puschczik. Duž je lohko mózno, so žo khěžorstwowy žejm rospuschczi.

— Wot sozialdemokratiskich kandidatow, wot kotrychž žo pschi wólbach 27. oktobra niz jedyn jenicźki njewuswoli, žu pschi wukakanskich wólbach hižom we woźmjoch wokrjeżach dobyli a to we Wrótżkawju (Breslawje), hdzež žo sozialdemokrataj Hasenclever a Kräcker wuswolischtaj, dale w Mainzu, w Greizu, w Hanawje a w Nürnbergu.

Awstrija. Sa noweho naměstnika na Morawje je žo hrabja Schönborn pomjenował. Czechojo a Morawanjo žu na tym wulzy swjeżeleni, pschetoż hrabja Schönborn je stajnje sa rune prawo czěskeje rěcze s němskej w schulach a na žudnistwje wustupował. — Bożnija smeje nětko žwoje žamżne wójsko. Kschesczijenjo a muhamedanszy dyrbja bjes wuwsacza do měry hicz. Wójsko smeje sa pokrycze hłowy turkowski fes. Na muhamedanskich wojakow je žo wożebje dziwało. Woni žmědża bjes sadźěwka žwoje nabożniske waschnja dopjelnicz. Woni njetrjebaja žane žwinjaze mjażo jěsczа a wino picz, schtož je jim po jich wěrje sakasane.

Franzowska. Franzowske wójsko, kotrež w lěhwu pola Kairuana 20,000 muži žylne leži, njemóże tam dlěje sawostacz, dokelž žu nasymske sliwy zyku wokolnu krajinu do wulkeho jěsora pschewobrocźike. Strowje wojakow je hubjene, czeŕwjene žiwocźerěsanje je bjes nimi nastało. Duž dyrbja wojazy wotczahnycz, je-li so mrěcze pschibjeracz njeżmě. General Etienne je sa kommandantu w Kairuanje pomjenowany a sawostanje tam s někotrymi battaillonami sa wobżadźisnu. — Dotalne ministerstwo žnadź tola njewotstupi, dokelž žo jemu wina na njeporjedże w tuniskej wójnje dopokasacz njemóże. Jenoż njekmany minister wójny Farre žo njebudże móz sdźerżecz. Wo hłownej pschiczinje tuniskeje wójny, wo jebaŕskim wobkhadźenju w pjenjeżnych należnoscźach, hischcze nichtó rěczak nje je. Do tejele njeczisteje wěży je wjele wyżokostejazych mužow sapleczenych, kotsiž žo prózuja, so bychu tele hanibne podeńdźenja pokryte wostake.

Rußowska. Petersburgska polizija sańdźeny tydźeń jemu khěžu, kotrejež wobydlerjo běchu psches žwoje sadźerżenje tukanje policistow na žebje wobrocźili, w nozy wobstupi, roskama durje a sastupi. Wobydlerjej, muž a žónska, buschtaj sajataj, prjedy hacz bě jim mózno, žo wobaracz. Wonaj runje straschny rosbuchowazy material dźěkaschtaj. Nihilistiske leczaze pißma a wschelake druhe revoluzijonarne listy buchu namakane. Mużski jaty je student hórskeje akademije. — Dale žu policistojo w jenym hoscźeńzu tsjoch mkodych Franzowsow sajeli. Franzowsojo žo khróble wobarachu a s revolverami tsělachu, psches czoż bu jedyn policist ranjeny. Wo jstwje, wot nich wobydlenej, nadeńdźechu wschelake sozialistiske pißma. Woni běchu hakle někotre dny w měscze pschebywali a chzychu žo, kaž žo sda, pschi jenej nihilistiskej shromadźisnje wobdźělicz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Hdyž je w poślednim czißle „Serbskich Nowinow" na to khwalobnje spomnjene, so žu evangelszy a katholszy Sserbjo w pschesjenoscźi wolili a psches to konservatiwneho kandidatu k. Reicha pschecźischczeli, dha njech je tu tež na to pokasane, schto žu Sserbjo psches to dobyli a kajki je rosdźěl bjes skutkowanjom konservatiwneje a liberalneje strony. — Płody skutkowanja liberalneje strony žo najlěpje spósnaja, hdyž žebi s krótka wschelake sakonje wobhladamy, kotrež žu pod liberalnym knjejstwom wuschke. Tajkej sakonjej staj taj wo zwilnym mandźelstwje a žwobodnej kschczenizy, po kotrymajž žo nichtó njetrjeba zyrkwinszy wěrowacz a žwoje dźěczi kschczicz dacz. Něhduscha kschesczijanska pschiżaha, pschi kotrejž žo pschiżahaŕ na Khrystuża powołasche, je žo na žadanje liberalnych na tajke waschnje pscheměnika, so nětko kschesczijan a žid jenu a tu žamu pschiżahu wotpokoži, s kotrejež je žo Khrystużowe mjeno wotstroniko. Tež sakoń žwobodneho pschecźahowanja mamy žo liberalnym dźakowacz, psches kotryž žo wożebje města, wży a pschekupzy schkoduja, teho runja je sakoń podpjeranja krajnych khudych liberalny skutk. Psches tutón sakoń žu tawsynty k žwojemu žamżnemu wobżarowanju a schkodże žwoju staru domisnu shubili a žebi psches dwělětny pschebytk na druhim měscze nowu dobyli. K podpjeranju tajkich krajnych khudych, bjes kotrymiž je wulki dźěl s druhich němskich krajinow, trjeba sakske knjeżerstwo w tu khwilu lětnje 400,500 mk. W schulskich należnoscźach žo liberalni na to měrja, so bychu žo kschesczijanske schule do tajkich pschewobrocźike, w kotrychž drje žo hischcze něschto wo Bohu, ale niczo wo Khrystużu njewucźi, tak žo móże žo tež žid sa kóždu ludowu schulu sa wucźerja pomjenowacz. — Kajke hubje-

nosćze je sakoń ßwobodneho rjemjeßłnistwa pschinjeßł, sa to kóždy dobry sprawny rjemjeßłnik najlěpsche wukoženje dawa. Najwjetscha njeprawda tuteho sakonja w tym wobsteji, so ßo žanemu rjemjeßłnistemu towarschej do attesta napißacź njeßmě, kak je ßo sadźerżał, schto je dokonjał, a hacź je w dźěle kmany był, ale jenoż kak dołho a pola koho je dźěłał. Tajke postajenje je sa towarschow wo prawdźe wabjenje k njesprawnosćźi a njerodnosćźi. Wo njedospołnosćźi bursoweho dawka a schkódnosćźi słoteje płacźisny (goldwährung) móhł hischcźe wjele rěczećź, tola nochzu cźitarjow s liczbami wobcźežowacź. Njech ßebi na dalsche kóždy scźěhwki spomnjenych sakonjow, wot liberalnych nam pschinjeßenych, pschemyßli a njech potom rossudźi, hacź ßu Sserbjo derje hłoßowali, hdyž ßu konservatiwneho kandidatu wuswolili. *H. K.*

— Knjes farař dr. Kalich we Wujesdźe, nowowuswoleny diakonuß pschi tudomnej Michalskej zyrkwi, 10. dezembra ßwoje nowe sastojnstwo nastupi.

— Kaž je pscheð krótkim k. referendar Krügař w Budyschinje psches Lipscźansku prawisnisku fakultu sa Dr. jur. pomjenowany, tak je też nětk Jenaska filosofiska fakulta k. fararja Rencźa w Klětnjom sa Dr. phil. pomjenowała.

S Hrubocźiz. Sańdźenu njedźelu ßu tu žiwnosćźerku Hanu Möhnowu w jejnym domje morwu namakali. Kaž ßo sda, je wona s kubjoweho skhoda dele panyła a ßo pschi tym sarasyła.

S Wjelecźina. (Saposdźene.) 1. novembra wjecźor w 9 hodźinach ßu ßo twarjenja pollenka Jana Hantuscha, s domskeho, hródźe, bróžnje a kólnje wobstejaze, wotpalike. Woheń je po sdaću sałożeny.

S Wulkeje Dubrawy. Njedawno ßwjecźesche tu w Frenzelez hoscźeńzu towarstwo sa podpjeranje khorych ßwój prěni létny sałożeński ßwjedźeń. Se ßußodnych wßow běsche ßo na njón wjele ßobustawow kaž też pschecźelow towarstwa seschko. Městopschedßyda knjes G. Hattaß w dlěschej rěczi na to spomni, so bu towarstwo pscheð létom wot 13 ßobustawow sałożene a so je hižom na 60 ßobustawow narostko. Schtóž ma wotpohladanje do towarstwa sastupicź, njech ßo na pokkadnika a pißmawjedźerja towarstwa, J. Frenzela we Wulkej Dubrawje, wobrocźi, kotryž je kóždu prěnju njedźelu měßaza popołdnju k sapißanju a wudźělenju wustawkow k ßkužbam.

S Lubija. Sapóßkanz lubijskeho wokrjeßa na khěžorstwowy ßejm, Fährmann, njeje, kaž je ßo nětko rosjaßniło, rossudźeny pschiwißowař liberalneje strony. Wón chze njewotwißny wot liberalneje a konservatiwneje strony na khěžorstwowym ßejmje ßwój wokrjeß sastupowacź. Po tajkim ßo wón do rjadownje tak mjenowanych dźiwich liczi.

S Khocźebusa. Tu ßu liberalneho kandidata Hirschbergera wuswolili.

— Na Bramborskej provinzialnej synodźe ßu 8. novembra ważne wuradźenje sa naschich pruskich Sserbow w nastupanju wotpomhanja duchowneje nusy měli a my tu s wjeßekosćźu na to spomnimy, so je nětko nadźija, so ßo duchowne wobstejnosćze bjes pruskimi Sserbami w pschichodźe polěpscha. Knjes synodala superintendent Pank staji w synodźe w nastupanju podpjeranja ßerbski rěczazych studowazych ßłědowazy namjet: Wyßoko dostojna synoda dźyła wobsanknycź: Dźiwajo na to, so je w ßerbskich stronach nascheje provinzy psches nusnosćź, so dyrbjachu ßo farske městna s duchownymi, kotsiž ßerbskeje rěcźe mózni njejßu, wobßadźicź, woprawdźiwa a roscźaza duchowna nusa nastała, kotraž móže ßo jenoż psches pschijecźe ßerbskich studowazych theologije pomjeńschicź, proßy prowinzialna synoda, so by ßo wyßokodostojny kralowski konsistorij sa to starał, so by podpjeranje ßerbskich studowazych theologije skerje a lěpje móžno było. Po krótkim, ale jara sajimawym wukoženju namjeta psches knjesa Panka a po tym so bě kralowski kommißar Hegel jemu pschihłoßował, bu namjet knjesa Panka s wulkej wjetschinu pschijaty.

Wěża měrodwórska.

W Khwacźizach tam na kerchowje
Steji wěża měrodwórska,
S njej pschi Bożim ßłónczźka skhowje
Swón nam rjenje sastwonja,
Hdyž ßo bliži nasajtra
Róczny cźaß, też njedźela.

Też hdyž cźěła pschindu k spanju
K měrodwórskej runinje
Po wschěm ßwětnym prózowanju
Tu we cźaßnym sachodźe
K wotpocźinkej we Bosy
K tutej spańej komorzy.

Hdźež kźěw nětko rownych kwětkow
Rubi cźaßnosćź nasymska
A na hórkach ßmjertnych sbytkow,
W kotrychž naschi lubi spja,
Hdźež pak kwětka lubosćze
K nim wschak ženje njeswjadnje.

Też hdyž sechze pschibliżowacź
Sso nasch wjecźor žiwjenja,
Budźe swón naß domoj wołacź
S zusby naschoh' dróharstwa;
Hdyž też my ßmy nakhwilni
W kraju žiwych pobyli.

Tak tón swón nam cźini ßkužby
Tu na měrodwórnischcźu,
Doniž mózne hłoß tej' truby
Klincźi k horjestawanju,
Hdyž cźi morwi wotucźa
K bycźu wěcźnoh' žiwjenja.

My we duchu sradujemy
Hižom ßo na tamny cźaß,
Hdźež tych saßo wohladamy,
Kiž ßu wopuschcźili naß
Tu na dróhy žiwjenja,
Hdyž jich Bóh nam wotwoła.

Sjawny dźak nětk winowacźi
Ssmy my tymaj ßotromaj
Kobanez we Kschiwej Borschcźi,
Kiž nam swón stej daritej.
Sa dar wulkej' lubosćze
Bóh njech jeju žohnuje.

Runy dźak też wosjewjamy
Wschitkim ßmilnym khcescźanam,
Kotsiž ßu pschi wěże twarbje
Dary pschinoschęli nam.
Zohnuj Bóh waß shromadni
Tudy a we wěcźnosćźi.

J. L. psches **Gustu Hataßa.**

Přilopk.

* Bjes Ottendorsom a Delnjej Jasońzu bu sańdźenu njedźelu 63létny żelesnizowy nahladowař Müller wot budysko-schandawskeho cźaha pschejědźeny a hnydom morjeny.

* W skale w Belmsdorfje pola Biskopiz ßo dźěłacźerjej Meschzy pólver w kamjenju sapalicź nochzyschе. Hacź runje jeho warnowachu, wón tola spyta natykany pólver wucźahnycź. Tule khróbkosćź dyrbjesche wón cźežko sapłacźicź; pschetoż kamjeń rossbuchny, wottorże Meschzy lěwu ruku a jemu cźeleßno a sadnu hłowu rosbi. Hacź pschi žiwjenju wostanje, ßo jara dwěluje.

* Pjatk tydźenja pschi pschijědźenju shorjelskeho cźaha na schlesynskim dwórnischcźu w Draždźanach w jenym hewak prósnym kupeju II. klaßy zuseho mkodeho muża a holzu morweju namakachu. Wonaj běschtaj ßebi s jědom zyankalijom sawdałoj, wot kotrehoż hischcźe sbytk w jenej bleschzy stejesche. Mkodźenz bu posdźischo jako 24létny pschekupz spósnaty, žónska je jena 28létna ßkužobna holza s Cźech. Wobaj ßo lubowaschtaj a dokelž ßo wschelakich sadźěwkow dla woženicź njemóżeschtaj, wsaschtaj ßebi žiwjenje.

* Podawk, kotryž spodźiwnje sbožownje wotběža, ale wschěch pschihladowarjow do hrosy staji, ßo njedawno w Plawenje w Voigtlandźe sta. Jedyn pohoncź pytny w poßlednim wokomiku krótko pscheð ßwojim jědźazym wosom dwě makej dźěscźi. Wón pschiskocźi a chze jeju na bok storhnycź. Tola wón s dźěscźomaj panje a cźežki wós psches njeho jědźe. Jako jemu a dźěscźomaj ludźo na pomoz pschindźechu a jich sběhnychu, pscheßwědcźichu ßo s wjeßełym dźiwanjom, so nichtó ani najmjeńscheje schkody cźerpił njebě.

* 5. novembra wětrnikař Trobeljahr w Tschopachu pola Döbelna w gracźe něschto porjedźesche, jako na dobo wětsik kschidła sawjercźi. Njesbożowny cźłowjek bu wot grata tak žadławje rosmjecźeny, so bórsy ßwoju duschu wudychny.

* (Bitwa s hodlerjom.) Ssylny hodler 2. novembra, najskerje s hłodom cźerjeny, w lěßach pola Naklowa w pruskej

Schleſynſkej jeneho hajniſkeho wuczobnika ſ tajkej njembroſczu nadpadże, ſo dyrbjeſche tón wſchě mozy napinacź, ſo by ßo, ſe ßwojej tſélbu wokoło ßebje bijo, pſched móznym ptakom dowobarak. Hakle poſdźiſcho ßo mlodemu hajnikej radźi, hodlerja ſ dwěmaj kulkomaj ſatſélicź. Rubjeżny ptak měrjeſche ſ wupſcheſtrjenymaj kſchidkomaj 5 kóhczi w ſchěrokoſczi.

* Kanonowy kral Krupp w Eßenje je léta dołho, hdyż wſcho w ßwojim porjedże dźěſche, na 23,500 dźěłacźerjow w dźěle měł. W nowſchim cźaßu pak je ßo pola njeho tak wjele kanonow ſkaſako, ſo dyrbjeſche wón 8000 dźěłacźerjow ſ nowa ßebi pſchiſtajicź. Tak pola njeho nětko ſtajnje 30—35,000 muži dźěła.

* W tychle dnjach bu w Allenſteinje w narańſchej Pruſkej kódźnik Spanka ſ Kowalezka dla mordarſtwa k ßmjercźi wotßudźeny. Tutón njekraßnik běſche, dołhe léta ßwoju żonu cźwilowawſchi, ju ſkónczńje ſatepił a potom, ſo tola njeby ſaßo k żiwjenju wotucźiła, hiſchcże wobwěßnył.

* S Wunſtdorfa w Hannoverſkej pißaja, ſo ßu w nozy 1. novembra ſ twjerdźiſny Wilhelmſteina, w ſteinhuderſkim morju leżazeje, dwě ſtotej kanonje kranyli. Tutej ßłuſchatej k tamnym ſcheſcźim ſtotym kanonam, kotrež je hrabja Wylem ſe Schaumburg-Lippe w lécźe 1793 wot portugiſiſkeho knjeżerſtwa ſa wójnſku ßłużbu darjene dostał. — (Po nowſchich powjeſcźach ßu prawdźiwe ſtote kanony hižom dawno k pjenjeſam ſbite a kranjenej kanonje jenoż na dopomnjenje po prawdźiwych dźěłanej a ßylnje poſłocźenej. Duż ßu ßo paduſchi ßami ſjebali.)

* W klinizy we Winje pokaſowaſche wóndano univerſitetſki wucźeŕ doktor Mikulicź ßwój nowowunamakany brjuchowid, ſchtoż je inſtrument, ſ kotrymż ßo żołdk wobßwěcźuje a wobhladuje. Dr. Mikulicź tutón inſtrument ſ lóhkej prózu jenemu khoremu do żołdka puſchcźi a móżeſche jón 20 minutow w krku khoreho woſtajicź, tak ſo běſche móżno, żołdk we wſchěch dźělach na najdrobniſcho pſchepytacź. Żołdk ßo ſ wótrym elektriſkim ßwětkom wobßwěcźuje a je tak kóżde pſcheměnjenje w żołdku derje ſpóſnacź. Mikuliczowy inſtrument ſměje ſa hojenje żołdkowych khoroſczow wulku ważnoſcź.

* Bjes Pardanijom a Gyertyamoßom we Wuherſkej ßu rubjeżnikoju póſtſki wós nadpanyli; pohoncź bu ſaraženy a wopſchijecże woſa, ſchtyri měchi ſ pjenjeſami, rubjene.

* Bremenſka kódź (ſchiff) „Hugo" je ßo, każ ſ Londona pißaja, na morju ſpaliła. Matroſojo wóhnju na cźołmach wucźeknychu. Jedyn cźołm ſe ſcheſcźimi matroſami bu wot jeneje jendźelſkeje kódże pſchijaty. Kapitana ſe ſchěßnacźemi mużemi hiſchcże nadeſchli njejßu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hdyż je kermuſcha, mje ſ dźěłom na pokoj woſtaj.

Mots Tunka. Njebaj tola tak dźiwnje, kermuſchu wſchudże ke mſchi khodźa a wot dźěła wotpocźuja.

H. D. Druhdże drje, ale w Mężnikezach niz. Tam dyrbja pola jeneho hoſpodarja kermuſchu rano młócźicź, ſo jenoż tak zypy wotlétuja.

M. T. Tón mużik drje je prawje ſkupy a ßwojim ludźom niz kuſka wodychnjenja njepopſcheje?

H. D. Ně wſchak, ty jeho dobre wotpohlady njeſnajeſch. Wón praji, ſo je chżył ßwojim ludźom jenoż troſchku żołdk roſtſchaſcź, ſo bychu jim poſdźiſcho tykanzy lépje ßłodźiłe.

M. T. Njedaj ßebi tola narěcźecź. Temu njeběſche młócźenja trjeba, wſchak jim hewak pſchezo próſny żołdk hacź do koleń dele wiße.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Petzold, pißmikiſtajeŕ, ſ Marju Lahodźiz. — Jan Kulka, cźéßla, ſ Marju Hilżbjetu Ssworez. — Jan Richard Schwarz, měſchcźan a pekarſki miſchtr, ſ Jdu Johanu Bamborez. — Korla Hermann Frauenſtein, feldwebel w 4. inf.-reg. Nr. 103, ſ Marju Selmu Roßbergez.

Michalſka zyrkej: Bjedrich Auguſt Förſter, fabrikſki dźěłacźeŕ a wobydleŕ w Dobruſchi, ſ Marju Mikanjez ſ Dźěchorjez.

Katholſka zyrkej: Anton Kirſchner, dźěłacźeŕ w Splóſku, ſ Hanu Wjeńkez tam.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Pawoł Reinhold, Jana Ernſta Bamſcha, tyſcherja a wobydlerja, ß. — Marja Martha, Jana Petzolda, pißmikiſtajerja, dź. — Pawoł Willy, Jana Bohuwěra Rencźa, rěſniſkeho miſchtra a hoſcźeńzarja-wobſtedźerja, ß. — Ernſt, Jurja Nowotneho, pohoncźa a wobydlerja, ß. — Alma Lina, Jana Auguſta Schobera, cźéßle a wobydlerja, dź. — Bjedrich Auguſt, Handrija Wicźaſa, ſkakarja, ß. — Bruno Kurt, Jana Ernſta Rochera, ſahrodnika a wobydlerja, ß. — Ernſt Hermann, Korle Bjedricha Auguſta Kleczki, dźěłacźerja na żeleſniży, ß.

Michalſka zyrkej: Hermann Pawoł, Hendricha Oskara Hentſcha, ſamkarja a wobydlerja na Zidowje, ß. — Guſtav Hermann Bernhard a Martha Antonia Hedwiga, Korle Micźki, murjerja w Hněwßezach a kněżerja na Zidowje, dwójnikaj. — Auguſt, Auguſta Rencźa, dźěłacźerja a wobydlerja w Hrubjelczižach, ß. — Korla Auguſt, Ernſta Sahrodnika, dźěłacźerja a wobydlerja w Małym Wjelkowje, ß.

Katholſka zyrkej: Bjedrich Max, Pětra Pětſcha, cźéßle tu, ß. — Franz Joſef, Franza Macha, fabrikſkeho dźěłacźerja w Sahorju, ß. — Albert Felix, Ferdinanda Herolda, hoſcźeńzarja-najeńka w Hornjej Kinje, ß. — Jan Korla Hermann, njemandź. ß. na Zidowje. — Marja Amalia, Jana Ernſta Ducźmana, kublerja w Hněwßezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 16. oktobra: Hana Bjarez, wobydleŕka na Zidowje, 58 l. 3 m. — 17. Korla Auguſt Kalauch, dźěłacźeŕ a wobydleŕ, 58 l. 9 m. — Martha Hana, Jana Korle Bohuměra Gartnarja, knjeżeho wowcźerja w Hownjowje, dź., 3 l. 2 m. 11 d. — Jan Auguſt Knüppelholz, ſaßydleny měſchcźan a ſchewſki miſchtr, 66 l. 3 m. — Madlena Wjeliż, wobydleŕka w Dobruſchi, 51 l. 2 m. 15 d. — 20. Albert Felix, Ferdinanda Herolda, hoſcźeńzarja-najeńka w Hornjej Kinje, ß., 9 d. — Jda Margaretha Doris, Huberta Fiſchera, fabrikſkeho dźěłacźerja na Zidowje, dź., 6 m. 17 d. — 21. Emma Martha, njemandź. dź. pod hrodom, 1 m. 5 d. — Meta Melania, Jana Korle Bohuwěra Herrmanna, hamtſkeho ßłużobnika a wobydlerja na Zidowje, dź., 10 m. 13 d.

Wolij

budże 16. novembra t. l. a ßlédowaze dny w młynje w **Slyczinje** bity.

A. Wawrich.

Cigarry.

So bych ßwój ſkład 3- a 4-np.-zigarrow něſchto pomjeńſchił, pſchedawam wot tutych druźinow (pſchi wotewſacźu ſ najmjeńſcha 50 ſchtuk) we **wotłeżanej tworje** wjele pod dotalnej płacźiſnu.

Arno Möckel

na ßerbſkej haßy cźiſło 13.

Twarſka a möblowa tyſcherńja

Hermanna Hoffmanna

w Budyſchinje na taſchbarku cźiſło 2

porucża ßo k prjódkſtejazym hodam k dźěłanju wſchěch do jejneho rjada ßłuſchazych wězow, każ **kſchinjow, khamorow, blidow, łożow, komodow** atd. pſchi dobrym ſprawnym dźěle a tunich płacźiſnach.

Skótny pólver ſ cźerſtwych ſelow. **Korneuburgſki skótny pólver. Pólver** pſche **kólku. Pólver** pſche **pripotawu proßatow. Lockwitzſki balſam. Zſchankowy ſalſowy pólver**

porucża

hrodowska haptyka w **Budyšinje.**

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyšchinje** 5. nowembra 1881.

Žitowy dowos: 4176 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	11	31	12	50	11	31	12	50
Rožka = =	9	18	9	49	9	18	9	49
Jećmjeń = =	7	61	8	33	7	61	8	33
Wowš = =	7	—	7	60	7	—	7	60
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	10	2	50	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	50	3	—	—	—	—	—
Sklóma . . .	21	50	23	50	—	—	—	—
Proßata 161 scht., scht.	11	—	20	50	—	—	—	—

Bajerske tóčniki,

woßebje kmane sa točenje maschinskich nožow, poručam pschi potrjebje we wulkim wubjerku po tunich płaczišnach. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

J. G. Müller w Budyschinje
na kamjeńtnej haßy 12,
bórnizarstwo a pschedawarnja tóčnikow.

Möble

k wuhotowanju njewjestow, jako: khamory, łoža, sofy, stólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach poruča

W. Hübner, tyscherski mischtr
w Budyschinje, pod bórklinom 4/261.

Hotowe kaschče

ßu pschezo na składze pola tyscherskeho mischtra **Emila Heinricha** w Borschczi.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneree domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kruschwinowe drjewo

kupuje po najwyschschich płaczišnach mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach a w Budyschinje.

Kosaze koże.

Howjase, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, sajecze a karniklowe koże kupuju po najwyschschich płaczišnach. — Wschě druziny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe koże ßu po najtunischich płaczišnach na pschedań pola

Gustav Nauck
na garbarskej haßy.

Sa symski potrěb

poručam **najlěpsche Mariascheinske salonowe wuhlo.**

S dobom ßebi dowolam najpodwolnischo wosjewicź, so wuhlo — kaž pschi nutskupowanju — s wjetscha po wasy tež pschedawam, k czemuž ßym **ajchowanu zentesimalwahu** na ßwoje město pschi privatnym tworowym dwórnischczu (privatgüterbahnhof) stajił, a je mi mózno, kóždy czaß rukowanje sa prawu wahu pschedewsacź.

A. Lorenz,
kontor na Hoschiz haßy czišło 23,
skład na privatnym tworowym dwórischczu.

Pschispomnjenje. Dokelž ßu w poßlednim czaßu moje mjeno s podobnym druhim pschemenili, proschu na moju firmu wěscze kedźbowacź.

M. Th. Pech

poruča ßwój wulki skład **wolmjanych, židźanych** a **polžidźanych rubischczow** sa mužskich, žónske a dźěczi kaž

khapuzy wot 1 mk. 50 np. hacž 8 mk. 50 np.,
taillowe rubischcza wot 2 mk. hacž 9 mk.,
schawlowe rubischcza sa mužskich wot 20 np. hacž 9 mk.,
rubischcza wokolo schije sa žónske wot 20 np. hacž 6 mk.,
lamarubischcza wot rubischcza na hłowu hacž k sawalenskemu rubischczu wot 45 np. hacž 15 mk.,
wolmjane schawle wot 15 np. hacž 1 mk. 20 np.,
běle a **pißane dybsaczne rubischka,**
czorny a **pißany ßomot.**

Dokelž mam we wschěm wulki wubjerk, je mi mózno, kóždemu mje pocześcźowazemu po žadanju poßkužecź. Płaczišny ßym tak postajił, so móże kóždy hižom sa maly pjenjes něschto rjane a hódne kupicź.

Krucze sprawne poßkuženje.

Wo prawje bohaty wopyt proßy

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki.

Barbunjepuschczate koschlowe barchenty, lama, barchent, biber a wschě **podschiwkowe stoffy,** wulki skład **drastowych stoffow, czorne židźane stoffy, módry, běły** a **rubjany plat, poßleschczowe tkaniny, běle** a **pißane,** poruča we wulkim wubjerku a jara tunjo

M. Th. Pech
na hłownym torhoschczu.

Czorne židźane stoffy,

kaž tež

njewjesczinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Sa bryle potrěbnych.

Carl Schulze, optikuß w Budyschinje

pschi butrowych wikach, njedaloko realneje schule czo. 1,
w khěži knjesa pschekupza Rämscha,

poruča ßwój skład **optiskich worow** dobroczinemu wobkedźbowanju: **bryle** sa mužskich a žónske, kotrež ßo jenož na wóczko pschiprawjene dawaja, **barometry, thermometry, alkoholmetry, dalokowidy, lupy** atd.

Porjedźenja ßo derje wobstaraja. Moja pschedawarnja hižom s lěta 1856 wobsteji; na moje kschczene mjeno proschu kedźbowacź.

Na žitnych wikach 9. Na žitnych wikach 9.

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy skład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołožił a proschu mi dowěrjenje, hacž dotal spožczene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój skład hotowych **žónskich** a **mužskich pjelzow, bowow, mufow,** wschě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płaczisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóžkaŕ

na žitnych wikach 9, na žitnych wikach 9,

s napschecźa hoscźeńza „k słotej hwěsdźe".

Oskar Butter, nožowy kowaŕ

w Budyschinje pschi theatrje

porucza ßwój skład ßamodźěłanych **nožow, widliczkow, łžizow, nožizow** atd. pschi potrjebje dobrocźiwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a toczenje kóždeho waschnja ßo derje a tunjo wobstara.

Pschedawaŕnja

khěžorskeje

tobakoweje manufaktury w Straßburgu

na bohatej hasy 13 w **Budyschinje** na bohatej hasy 13

porucza

zigarry, zigarrety, kurjeŕski, schnupowanski a **žwanski tobak**

en gros a **en détail**

po fabrikskich płacźisnach.

Najlěpschu pscheńcžnu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowaŕni pschi žitnych wikach.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ryczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Kosaze a nasymske kože

kupuje pschezo po najwyschschich płacźisnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Piwaŕski jeczmjeń,

strowy a zyle bjes **wonjenja,** kupuje

Budyska piwaŕnja a ßłodźeŕnja

(akzijske towaŕstwo).

Kóslaze kóžki

kupuje

A. Trepera, rukajzaŕ

w Budyschinje, na seminarskej haßy cźißło 2.

Aromatisku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,

fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,

sulzbergske flußowe khrepki: bl. 56 np.,

běły bróstsyrop: bl. 75 np.,

schmrěkojehlinowy aether: bleschu 30 np.,

schwablowe mydło, ßmołomydło, glycerinomydło atd.

porucza **hrodowska haptyka**

w Budyschinje.

Jerje

k marinirowanju,

kopu po 2 mk. a 2 mk. 50 np.,

schtuku po 4 a 5 np.,

porucza **Ernst Mittasch**

hewak Heinr. Jul. Lincke.

Khofej,

njepaleny, punt po 80 np.,

paleny, „ „ 100 „

porucza sa derje a cźiscźe ßłodźazy

Th. Grumbt.

Zigarry.

Schtóž chze dobru, wotležanu a tunju **zigarru** kuricź, tón njech ju kupuje w zigarrowych spezialnych khlamach pola

Th. Grumbta

w Budyschinje, na swonkownej lawskej haßy.

Wschě družiny **tintow, pißne knihi, pjerowe kaschcźiki, tasle, pißne worzelowe pjera, wołojniki, lineale, winkle, ryßowanske schěny** porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Albumy, zigarrowe etwije, pjenježne móschniczki, pißne mapy, notizknižki, žónske tosche w najnowschich mustrach a po najtunischich płacźisnach porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Schlesynske schtrympy a soki

porucza tunjo

P. Mickel w Ketlizach.

Sserbske protyki

na lěto 1882 ßu dostacź pola

P. Mickela w Ketlizach.

Kedźbu!

Pschedawaŕnja cźrijow namaka ßo ßobotu w khěži k. pschekupza Brauna s napschecźa pósta.

S poczesczowanjom

Ernst Ahl, schewski mischtr.

Konditarńja a khofejownja,
běła, khlěbowa, tykanzowa a deßertowa pjekarńja
Berthy ſwudowjeneje Herzogoweje
w Budyſchinje pſchi mjaßnym torhoſchczu,

na rózku wulkeje bratrowſkeje haßy a hłownym khodze k kral. hamtſkemu ßudniſtwu,

porucza ßwoje rjenje wuhotowane lokale dobroczíwemu wobkedźbowanju. Wubjerne czopke picza, kaž **khofej, ſchokoladu, thej, grog, horze wino,** wſchelake **punſche** a **bowle.** Pſchedawarńja dobreho krajneho, rheinſkeho, moſeloweho, wuherſkeho, delikateßoweho a ſchampanſkeho **wina.** Franzowſke a němſke **likeury,** w ſchkleńzach, kaž tež po 1/2 litr-bleſchach, ſ rukowanjom wubjerneje dobroſcze ſ mojej firmu. Khofejowe, thejowe, winowe a deßertowe pjekwa we wulkim wubjerku a wubjernej dobroſczi. Dźełarńja a ſkład dobrych vanillowych a korjenjowych ſchokoladow, wſchelakich mjedowych a ſchokoladowych tykanzow. — Pjatnacze najbóle czitanych a nowſchich nowinow. — Skaſanja kóždeho waſchnja ßo na najßwěrniſcho wobſtaraja.

Optiſke khlamy F. A. Sturma
w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu czißło 2, w khěži k. ſłótnika Reicha pódla radneje khěže,

poruczeja czeſczenym Sserbam ßwój wulki ſkład **brylow, dalokowidow, thermometrow, dwójnych a jenotliwych barometrow, lorgnetow** atd. dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja ßo tunjo a khwatniwje wumjedu. Sa dobru tworu ßo rukuje.

Wupſchedawanje
w khlamach
Reinholda Hartmanna jun.
na ßerbſkej haßy 10
na rózku hauenſteinſkeje haßy

dale dże.

Khlamy ßu ſ wuwſaczom ßoboty wſchědnje wotewrjene. Składnoſcz ſa jara tunje **hodowne kupowanje.**

Dla rumowanja ßwojeho tworoweho ſkłada dopominam hiſchcze ras na

wupſchedawanje.

Ewald Braun
na hłownym torhoſchczu czißło 9.

Swój ſkład **ßelenych czrjewow** w czerſtwej, wubjernej dobroſczi po mózno tunich płaczíſnach porucza pſchi potrjebje

Gustav Römer w Budyſchinje,
na ßukelńſkej haßy nowe czißło 7.

Do Awſtralije
ſczele paßażirow
ſ direktnej parnej łódźu
ſ Hamburga
20. novembra a 15. dezembra
C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

Kedźbu.

Schtóż chze pſchi domjazym rěſanju derje a tunjo poßkuzeny bycz, njech ßo na **Oskara Lommatzſcha,** rěſnika na Hoſchiz haßy czo. 9, w dworje, wobroczi.

Na tuchorſkej haßy czißło 4 delka ſtej dwě ſtwě ſa dwě woßobje k nowemu lětu na pſchenajecze.

Dwaj krawſkaj doſtanjetaj wobſtajne dźełko pola **A. Schneidera** w Barcze.

Jeneho **krawſkeho** pyta hnydom
Jan Kranz w Spytezach.

Wuſtojny wowczeŕ
ßo na knježi dwór w **Jamnom** pola Klětneho k 1. januarej 1882 pyta.

Pjekarſki wuczobnik ßo pyta wot
Rich. Droſchütza, pjekarſkeho miſchtra
na hornczerſkej haßy.

K nowemu lětu 1882 pytam pilnu ródnu **ßkużobnu holzu** ſe wßy.
H. Měrſchowa w „ſłotej hwězdze".

K nowemu lětu ßo ródna a pilna **ßkużobna holza** ſe wßy pyta wot konditora **Guſtava Großmanna.**

Wyßoko czeſczenemu knjeſej
prof. dr. **Bohuwěrej Pfulej**
a jeho lubej knjeni mandźelſkej
Wijzy rodź. **Jakubez**
w Njeßwaczidle
na dźeń jeju ßlěborneho kwaßa
11. novembra 1881
ſ luboſczu a poczeſczowanjom poßwjeczene
wot **Auguſty Sobiz.**

Radoſcź budź ſ wjeßelom witana rjenje
Do czichej' ßrjedźiſny ſ dźenßniſchim dnjom:
Czeſczenoh' knjeſa a najlubſchej' knjenje
Sslěborny kwaßo, czi wocźinju dom.
Wutrobny, horzy dźak, Bożo, czi ßluſcha,
S pobóżnym knjejſtwom je ſpokojna duſcha;
Wulzyſchnje ſbożomna pſchi nimaj ßym!
Móżu czi ßłużicź, ßo hladacź pſched ſłym.
Dźakowna **mileju,** wótcze wſchej' hnady,
Na dalſche wutrobnje poruczam czi;
Pſchi nimaj była hſchcze dołho tak rady;
Wußłyſch, ſchtoż proſchu cze w poniżnoſczi.
Wobdaŕ dźenß **ßwjedźeńſtej'** ſ pſchichodom kraßnym,
Na ſbożu bohatym, w ſtrowoſczi jaßnym;
Pożohnuj **jeju** a ſwarnuj pſched ſłym:
Weſcze czi ja to też dźakowna ßym.
Czaßnje a wěczńje rad twoja bych była,
Hladaj ßej wowczicźku, paſtyrjo mój. —
Knjeże a **knjeni,** hdyż Bóh **waju** krywa,
Schkituje, wodźi, kak ſbożownaj **wój!**
Kaž ßo dźenß **waju** kwaß w ßlěborje jaßni,
Njech ßo też junu tak we ſłocze kraßni!
Sbóżnik budź ſ **wamaj** też wjeczorny czaß,
Pſcheproſch **waj'** junu na njebjeſki kwaß!

Pſches J. H.

Dźeń 26. oktobra je nam Bóh tón Knjez ſtroweho ſynka wobradźił.

W Malešecach, 6. novembra 1881.

Handrik, farař.

Dźak.

S tutym ja wſchitkim, kotſiż ßu mi pſchi wóhnjowym njeſbożu w haprleji t. l. k pomozy byli a mje pſchi nowotwarbje mojeje khěže ſ fórami podpjerali, ßwój najwutrobniſchi dźak praju. Wołzebje pak płaczi tutón dźak knjeſej ryczerkublerjej-najeńkej J. Güntzej w Maleſchezach, kotryż je mi, jako żaneho doma njemějach, darmotnu hoſpodu dał a twarbu mojeje khěże pſchede wſchěm ſpěchował. Bóh tón Knjes chzył mojim dobroczelam wſcho w bohatej měrje ſapłaczicź.

J. Peſchel w Maleſchezach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 47. **Sobotu 19. novembra 1881.** **Lětnik 40.**

Altona a schwedske khostanje.

Město Altona tak blisko města Hamburga leži, so móže ßebi cłowjek, kiž tu wěz lěpje njesnaje, s dobrym prawom myßlicz, so je to jene a to ßamo město. Psched dlěschim cząßom stejesche Altona pod schwedskim knjejstwom, potom pschińdże pod danske roskasowanje, a wot teho cząßa, so ßu Němzy danskemu kralej Schleswig-Holsteinsku wotdobyli, Altona k Němzam ßkuscha.

Je to dlěhe, dyžli sto lět, so tam pobóžny prědar bydlesche, kiž Saß rěkasche. Wón Boże ßkowo se wschej pilnosczu prědowasche a njebojesche ßo, woßebnym a niskim, bohatym a khudym wěrnosczu do wocząw prajicz. To nichtón lěpje njewjedźesche, khiba radny knjes Hofleben. Wón bě jara bohaty muž a mějesche teho dla w měscze wjele mozy. Wschě ßo psched nim khilachu a po jeho woli cźinjachu. Jenoż jedyn jeniczki cłowjek běsche tam, kiž mozy a bohatstwo teho radneho knjesa kedźbu njeměješe. A tutón jeniczki běsche prědar Saß.

Hofleben lubowasche pyschne ßwjedźenje, schumjaze wjeßele a ßwětne rospróschenja. Wón bě, kaž tamny bohaty muž, wschědnje w kraßnym wjeßelu žiwy. Pobóžny prědar, kotryž po Božim ßkowje tajke žiwjenje ani lubowacz ani khwalicz njemóže, to sa ßwoju pschißkuschnosczu dźerżesche, so temu bohatemu a woßebnemu knjesej tak cząsto, hacž ßo to jenoż hodźesche, prawdu a wěrnosczu rěczesche. Jako ßo to junu saßo sta, jemu radny knjes hněwnje wotmolwi: „Ja Wam, knjes duchowny, poßleni krócz praju, so ßebi ja s wonka zyrkwje žane prědowanje lubicz njedam. Prědujcze moje dla na klětzy tak wjele a tak dołho, kaž ßami chcecze, ale s tymi je też dosczi. Je-li so hinak cźinicze, Waß na prawy pucz dowjedźemy, a to tak, so smějecze dosczi na to spominacz.“

Prědar kahodnje, ale też njebojasnje wotmolwi: „To wschak hakle trjeba njeje, mje na prawy pucz dowjesczi. Dźakowano Bohu, ja ßym na tutym puczu. Mi pak jara žel cźini, so dyrbju Wam prajicz, kak Wy na wopaczným a schkódnym puczu khodźicze. Wy macze tudomnych měschczanow na pucz bohabojosczе, kschesczijanskeho porjadka a dobrych poczinkow wodźicz. Tola Wy ludźom sły pschikład dawacze a jim pokasujecze, kak ma ßo njedźela wotßwjeczicz, kak maja ßebi brjuch sa ßwojeho Boha wuswolicz a na ßwjaty evangelijon sapomnicz. K temu ja w tym sastojnstwje, kotreż je mi Bóh porucził, mjelczecz njemóžu. Ja chzu ßwój ert wotewricz, tak derje hacž móžu, a po Božim ßkowje wuczicz a schtrafowacz, warnowacz a troschtowacz, kaž ßo ßkuscha.“

Radny knjes jemu s hněwom khribjet pschiwobroczi a potom njemdry woteńdże. Hacž runje běsche jeho móz wulka, dha ßebi tola njeswaži, tuteho muża sjawnje nadpanycz, kiž pod sakitanjom Boha a sakonja stejesche a kotrehoż wschitzy sprawni altonszy měschczenjo lubowachu. Ale w ßwojej wutrobje ßebi pschißahasche, so budże ßo na nim wjeczicz.

Prědar Saß mějesche też ßwoje wjeßela, a radny knjes wobsankny, jemu tute do cźista skasycz.

Někotre krocżele wot zyrkwje, hdźež Saß prědowasche, běsche mała leżomnosczi, na kotrejż ßydom rospadanych khěżkow stejesche. Tuta leżomnosczi s khěżkami, na njej stejazymi, městu ßkuschesche. Dokelż te hubjene twarjenja nichtón wotnajecz a je měschczańska rada wuporjedźicz nochzysche, bě ßo hižom psched někotrymi lětami prědarjej Saßej dowoliko, so by je na mike wotpohladanje wužił. S dźěla na ßwoje ßamßne khósty, s dźěla psches pschinoschki ßwojich pschecżelow a wschelakich woßadnych, ßo jemu radźi, te khěżki wuporjedźicz a je s najnusnischej domjazej nadobu wuhotowacz. Jako bě ßo to stało, běsche wón khude, stare wudowy a wopuschczene ßyroty do nich saměscził. Tuta leżomnosczi běsche tak prawje jeho wutroby wjeßelosczi a radosczi. Tudy wón někotru sakraßnu hodźinku pscheby, s tymi khudymi žonami wo Bosy a wo Božim ßkowje rěczesche a s tymi ßyrotami spěwasche a hrajkasche. Hdyž Saßez nan pschińdże, ßo wulzy a maki wjeßelachu w tych khěżkach pódla zyrkwje. Tehdy tam schtyri wudowy bydlachu, dale stary, khudy invalida, kiž bě na bitwischczu jenu nohu shubił, a ßydomnacze ßyrotkow. Sežiwjenje tutych dwě a dwazyczi woßobow ßo s miłych darow płaczesche, kotrež Saß w Altonje hromadźesche. Tute pschinoschki drje druhdy njedoßahachu, ale tehdy wón ßam doßadźi, schtoż pobrachowasche. Jena s tych wudowow mějesche ßo wob tydźeń tak wo te ßyroty staracz, jako by jich macz byka. Tón stary invalida běsche jich wuczeř. Wón móżesche drje jenoż s nusu a prózu cźitacz a pißacz. Na biblisku geografiju ßo też wjele njewustejesche. Wón ßnadź ßwojim schulerjam wukkadowasche, kak wjele jězorow je w židowskim kraju byko. Wón powjedasche, so njeje tam jenoż „jězor Tiberias“, ale też „jězor Genezareth“ a wysche teho hischcze „galilejske morjo“ byko. Ale pschi wschitkich smylkach wjedźische tón stary muž bibliske stawisny se stareho a noweho testamenta tak pěknje a derje powjedacz, so mějesche prědar Saß ßwoje wutrobne wjeßele nad tym. Wón też teho dla druhdy praji: „Dajcze jenoż mojemu lubemu staremu wuczerjej powjedacz, kaž chze. Hdyž budźa dźěczi dorosczene, dha ßo wschě te tsi jězory do jeneho sjenocza. Najwoßebnische je to, so dźěczi sbóžnika sesnaja, kotryž na žołmach dźěsche a s wupschěstrjenjom ßwojeje ruki wodu a wětr směrowa.“

Tole wjeßele chzysche sły radny knjes Hofleben prědarjej skasycz a sanicżicz. Jedyn dźeń ßo prědarjej Saßej pißmo pschepoda, kotreż bě měschczańska rada na njeho pósłała. Wone je 17. februara 1711 pißane a w nim steji, so ma wón sa schtyri njedźele se ßwojimi wudowami a ßyrotami khěżki, jemu wot rady dotal dowolene, wurumowacz, dokelż ma ßo ta leżomnosczi hinak nałożicz. A k ßwojej srudobje wón shoni, so budże tam po namjecze radneho knjesa Hoflebena wulka rejwanska łubja twarjena. Wón teho dla hnydom

k měschczanoscze (burgemejstrej) dźěsche a proschesche jeho, so by tu pschikasnju nasad wsak. Ale tón jeho na knjesa Hoflebena pokasa, kiž měješe w tutej należnoszći rosprawu dawacź. Duž prědar Saß k tutemu do jeho krassneho a pyschneho domu khwatasche. Po dokhim czakanju bu psched njeho puschczeny. Radny knjes na wossebnym stólzu sedźesche, ale prědar dyrbjesche psched nim stacź. Jako běsche jeho tón wutrobnje prossyk, so by so tola nad tymi khudymi wudowami a syrotkami smilił a twarbu rejwanskeje kubje na stronje wostajił, jemu Hofleben wotmolwi: „Dobre! Ja chzu swój hłóß k Waschemu spodobanju wotedacź, hdyž chzecze te skowa nasad wsacź, kotrež mi wóndano prajeschcze, mjenujzy so ja altonskich měschczanow czertej do pasorow wodźu."

„Ja so njemóžu dopomnicź, so budźich tajke skowa k Wam prajił", prědar wotmolwi.

„Hdyž tež niz runje tele skowa, dha Wascha rěcź tola na to pokasowasche", radny knjes rjekny. „Wy po tajkim tele skowa nasad bjerjecze?"

„S wutrobu rad", Saß wotmolwi, „je-li so scze swoje žiwjenje a skutkowanje pscheměnili."

„Ja njejsym niczo pscheměnił a tež na to njemysslu, so bych něschto pscheměnił", bohaty Hofleben praji; „ale Wy macze a dyrbicze prajicź, so ja ludźi na wopaczne pucze njesawjeduju."

„Je-li Wam prawje rosymju", prědar dźesche, „dha chzecze wote mnje skyschecź, so Wy ludźi na pucź k njebjessam wodźicze?"

„K njebjessam? K njebjessam? To nochzu prajicź, ale s najmjeńscha tola tež niz na pucź k heli. Wy móżecze sebi mysslicź, schtož chzecze; ja se swojeje strony měnju na prawym puczu bycź a chzu na nim wostacź." (Pokraczowanje.)

Wußudźenja.

Powołanska komora 8. novembra.

Powołanje korczmarja Handrija Hobraka w Mnischońzu, kotrehoż běchu dla wotewsacza dweju žerdźow k scheseźim dnjam jastwa wotßudźili, tutemu tak wjele pomha, so bu jeho khostanje na schtyri dny ponižene.

Khostanska komora 9. a 11. novembra.

Dźěłaczeŕ Jan Hajnza s Nydeje pola Łasa bě wobskorżeny, so je 11. septembra t. l. wotroczkej Bjenadźe, pola kublerja Gudy w Porschizach skużazemu, dybsaczny czaßnik kranyk a jako bě pytnył, so na njeho paduchstwa dla tukaja, jón saßo do Gudźiz doma donjeßk a jón do jenych Bjenadowych kholowow tyknył. Hajnza drje paduchstwo prějesche, tola sub mějesche jeho winu sa dospoknje dopokasanu a wotßudźi jeho dla wospjetneho kranjenja k tsjom měßazam jastwa a k dwělětnemu shubjenju czeßnych prawow.

Jako 5. julija płatowy wikowaŕ Muka s Njeßwaczidła se swojim wosom na knjeźim dworje w Rakezach sasta a czeledź k kupowanju swojeje twory namołwjesche, wotewsa czěßła Kroschk s Niżeje Wßy jenož k żortej w pschitomnoszći nětkotrych woßobow kruch płatu, dźeßacź kóhczi wopschijazeho, s wosa. Kroschk płat ßobu dom wsa, sjewi to swojej żonje a poruczi, so by jeho syn wobßedźerjej płat nasad donjeßk. W Kroschkowej pak pschi napohladze płata żadliwoszć sa nim nasta a wona so njemóżesche sdźerżecź, wot njeho 5 kóhczi wotrěsnycź. Muka na měsce pytny, so kruch pobrachuje a żandarmej wo tym powjesćź da. Marja Kroschkowa, hižom paduchstwa dla ras khostana, k wschemu stejesche, a bu dla pschekschiwjenja k dwěnjedźelskemu jastwu wotßudźena.

Sawniski ßud 1. a 4. novembra.

Dla kschiwducźinjazych ßkowow, pschecźiwo żandarmej Klikej w Njeßwaczidle rěczanych, ma dźěłaczeŕ J. A. Rostok w Horje 5 mk. khostanja płaczicź abo 2 dnjej arresta wotßedźecź.

Dokelž bě M. A. Schubertowa w Noßaczizach schórzuch dźeczela s pola, bartskemu knjejstwu ßkuschazeho, wsaka, dosta wona jedyn dźeń jastwa.

Żonu kublerja Klugi w Zyżezach wotßudźichu k 30 mk. khostanja, abo je-li so płaczicź njemóże, k 6 dnjam jastwa, dokelž je wona, kaž jej to njedźiwajo jejneho prěcźa dopokasachu, swoju ßkużobnu dźowku, Marju Rychtarjez, s pjascźomaj bika a sa wuschomaj cźahaka.

Dla draczowanja skotu maja wobskorżeni: kubleŕ A. Meißner, khěżeŕ Jakub Łebsa a kubleŕ Jan Zyž w Radworju po tsjoch mk. khostanja płaczicź.

Dźěłaczeŕ a straźnik Pětr Schramm w Prěczezach, kotryž běsche wobskorżeny, so je swoju żonu s mjetlu do woblicza, na hkowu a na ramjo bił, bu sa njewinowateho spósnaty, dokelž pschescźěhana żona skórżbu wróczo wsa a so pschepytanje dla sapowjedźeneho swědczenja stacź njemóżesche.

Żiwnoscźeŕ a agent Michał Hizka w Radworju pschińdże ras wjeczor w meji t. l. k pjekarjej Schönje a proschesche teho żonu, so by jemu 30 mk. na dwě njedźeli pożczika, dokelž ma jenemu sawěscźanskemu towarstwu, kotrež jako agent sastupuje, 500 mk. płaczicź, so pak je so jeho żona na spomnjenych pjenjesach pschepschimała a so jemu nětko 30 mk. pobrachuje. Tele s czista wunamakane wudawanje Schönowu k wupożczenju żadaneje summy pohnu. Wobskorżeny bu wot suda sa winowateho jebanstwa spósnaty a k schtyrinjedźelskemu jastwu wotßudźeny.

Khěżerjej Jan Lehmann a Pětr Hanczka w Barcze k temu stejeschtaj, so staj 14. septembra t. l. s jeneje bróżnje na knjeźim dworje w Barcze, hdźež mějachu żito młócźicź, dwaj měchaj njeczisczeneho żita, 19 mk. 75 np. hódnaj, wsakoj s tym wotpohladom, so byschtaj kranjene żito k swojemu wużitkej pschetrjebakoj. Wonaj mataj sa to wobaj schtyri njedźele jastwa wotßedźicź.

Swětne podawki.

Němske khěżorstwo. W khorosczi sakskeje kraloweje hischcze so żane pscheměnjenje pokasako njeje.

— W Żitawje ma so po najnowschim wukasu ministerstwa kultusa realna schula wot gymnasija dźělicź. Sa gymnasijalneho direktora so najskerje profesor dr. Schnelle, hacź dotal poddirektor draždźanskeho nowoměschczanskeho gymnasija, pomjenuje.

Wjerch Bismark je sobotu wjeczor s Varzina do Barlina pschijeł a měješe njedźelu popołdnju w 4 hodźinach audijenzu pola khěżora. Bismark je pjecza khěżorej próstwu pschedpokożił, so by jeho dla wólbow, sa njeho hubjenje wupanjenych, se skużby puschcził. Tola so powschitkownje na tym njedwěluje, so Bismark w sastojnstwje wostanje.

— Badenski wulkowójwoda je czežko skhorił. Němski krónprynz, kotryž bě so k njemu do Karlsruhe podał, je so saßo do Barlina wrócźił, dokelž je polěpschenje sastupiło. Wón je, kaž je snate, swak skhorjeneho wulkowójwody. Tutón je swojemu synej, 24lětnemu herbskemu wulkowójwodze, sa czaß swojeje khorosczе knjeżerstwo pschepodał.

— W pschichodnym khěżorstwowym sejmje směja konserwatiwni 54, swobodni konserwatiwni 24, nazijonalliberalni 47, zentrum

(katholſzy) 98, Polakojo 18, Welfojo, pſchiwißowarjo ſtareho hannoverſkeho kraleſtwa 9, liberalni ſezeßijoniſtojo 45, doprědkowarjo 56, demokratojo 9, njewotwißni liberalni 5, proteſtowarjo ſ Elſaßa a Lothringſkeje, pſcheczeljo Franzowſkeje, 15, Dänojo 2, ſozialdemokratojo 13 ſaſtupjerjow. S tutych liczbow widźimy, ſo ßo konſervativni w tej ßamej ßylnoſczi kaž loni wrócza, ßwobodni konſervativni ßu wo pokojzu ßłabſchi. Zentrum (katholſzy) je 2 wokrjeßaj dobył, doprědkowarjo ßu 28 hłoßow wjazy doſtali. Sa wjetſchinu na kněžorſtwowym ßejmje je 198 hłoßow nuſnych. Žana jeniczka ſtrona tutu liczbu njedoſczehnje. Też ſjenoczenje wobeju konſervativneju ſtronow ſ zentrom (katholſkimi) hakle 180 hłoßow wuczini. Rosrißowanje budże po tajkim pola Polakow, kotſiž ſ wjetſcha ſ zentrom hłoßuja, leżecz. Tuczi běchu hacz dotal jenoż wot 12 abo 13 ſapóßłanzow na kněžorſtwowym ßejmje ſaſtupjeni, nětko wo 5—6 mužow ßylniſchi na njón pſchińdu. To je ſwjeßelazy dopokaz, ſo ßo bjes pólſkim ludom w Póſnanſkej narodna myßl móznje rosſchěrja. Po prěnich wólbach ßo pſcheczeljo porjada w Sakſkej nadźachu, ſo ſozialdemokratojo ſ naſcheho kraja niz jeneho jeniczkeho ſapóßłanza na ßejm njepóſczelu. Tola pſches lěnjoſcz konſervativnych, kotſiž běchu ßwojeho dobycza pſchejara pſcheßwědczeni, je móżno było, ſo ſozijaldemokratojo w ſchtyrjoch wokrjeßach, mjenujzy w Freibergu, Mittweidże, Chemnizu a Zwickawje ßwojich kandidatow ſ wulkej wjetſchinu pſcheczíſchczachu. Tola niz jenoż lěnjoſczi konſervativnych maja ſozialdemokratojo ßwoje dobycze dźakowacz. Woni ßu bjes dwěla wot liberalnych doprědkowarjow wulke podpjeranje doſtali. Wſchak je doſcz a na doſcz ſnate, ſo ßu w Sakſkej ſozialdemokratojo a liberalni doprědkowarjo pſchi wólbach do wuſkeho ſjenoczeńſtwa ſtupili. Sa to, ſo ſozialdemokratojo w Döbelnje a Pirnje ſa doprědkowarjow hłoßowachu, ſtejachu doprědkowarjo w Freibergu, Mittweidże, Chemnizy a Zwickawje ſa tym, ſo bychu ßo tam ſozialdemokratojo wuſwolili.

Awſtrija. Nětko je też awſtriſki kněžorſtwowy ßejm w hromadu ſtupił. Sapóßłanzy maja najprjódzy wo tym jednacz, na kajke waſchnje bychu ßo wudawki, kotrež dokhody wo 38 millionow ſchěßnakow pſchekrocza, wurunacz hodźiłe. Najſkerje to hinak njepóńdże, hacz ſo ßo dawk na petrolej, muku, khoſej atd. powyſchi.

Franzowſka. Gambetta je ſkónczńje pod ßwojim wodźiczerſtwom nowe miniſterſtwo tworił. Wone ſ wjetſcha ſ młodych ludźi wobſteji, ſ młodoſtnych doprědkarjow a Gambettowych pſcheczelow, tutemu ßlepje podatych. Naſhonjeni wězywuſtojni mužojo ßu Gambecze ſapowjedźili, do noweho miniſterſtwa ſaſtupicz. Präſident Grévy je wſchitkich miniſtrow, kotrychž jemu Gambetta namjetowaſche, ſa dobrych ſpóſnał ſ tym wuměnjenjom, ſo ma Gambettta miniſterſtwo ſwonkownych naležnoſczow na ßo wſacz. Gambettowe miniſterſtwo nihdże wjele ſpodobanja njenamaka. Naſhonjeni politikarjo jemu ſ njedowěrjenjom napſchecžo pſchińdu a poměrni republikanarjo ßo na tym ſtorkaja, ſo je ßo profeßor Pawoł Bert ſa miniſtra ſchulow a kultußa wubrał, kotryž Boha ſaprěwa a wóndano w jenej ludowej ſhromadźiſnje żadaſche, ſo by by ßo nabożina (religija) ſe ſchulow wucźißnyła, a dźěczi kaž póhanjo w njewěrje wotroſtke. Franzowſzy póßłanzy w Petersburgu, Barlinje a Winje chzedża, je-li ſo ſ Gambettowym miniſterſtwom pſches jene njepſchińdu, wotſtupicz. Najwjetſchi ſtrach pſched Gambettu a jeho miniſtrami ma turkowſki ſultan. Wón ßo boji, ſo ßo Gambetta w Afrizy ſ Tuniſom njeſpokoji a na poßledk też Tripolis a Egyptowſku wot Turkowſkeje wottorhnje. Duż ma ſultan wotpohladanje, ßylne wójſko na tuniſke mjeſy póßłacz. — W Tuniſu je ſańdźeny tydźeń wſcho ſ měrom było. Podczißnjene mohamedanſke narody ßu ſapoczeli ßwoju bróń franzowſkemu wójſku wotedawacz.

Rußowſka. Ruſke nowiny pißaja, ſo nihiliſtojo w poßlednim czaßu niczo wot ßo ßłyſchecz a widźecz dali njeßu. Powjeſcze wo wudaczu jich revoluzionarnych nowinow, wſchelakich nadpadow atd. ßu wot dopißowarjow ſa wukrajne nowiny wumyßlene a ſelżane. Jenoż tajnu nowinu ſ napißmom „Sorno“ je polizija njedawno nadeſchła. W tychle nowinach pak ßo jenoż pſcheměnjenje w hoſpodarſkich naležnoſczach żada, wo roswalenju politiſkich ruſkich wobſtejnoſczow pak tam ani ſpomnjene njeje. Duż też powjeſcz, kotruż w tychle dnjach jendźelſke nowiny „Daily News“ pſchinjeßychu, ſa wumyßlenu dźerżimy. Po njej ßu ſańdźeny tydźeń někotrych ßłużobnikow w hrodże Gaczinje ſajeli, wo kotrychž ßo powjeda, ſo ßu ßo wot nihiliſtow pokupicz dali, kotſiž chzychu zły kněžorſki hród rosbuchnycz.

— Generala Czernajewa, kotryž w lěcze 1875 pſchi ſapoczatku ßerbſko-turkowſkeje wójny ſ ruſkeho wójſka wuſtupi, ſo by ßerbſke wójſko pſchecziwo Turkam wjedł, chze pjecza ruſki kněžor ſ nowa ſa generala w ruſkim wójſku pomjenowacz.

Amerika. We Waſhingtonje ßu póndźelu wußudźenje pſchecziwo Guitowej, mordarjej präſidenta Garfielda, ſ nowa ſapoczeli. Guitowy ßwak a jedyn druhi rěczník ſtaj jeho ſakitowarjej. Wuſtupanje a ſadźerżenje Guitowa czinjeſche ſaczíſchcz, kaž ſo wón njeby ſtrowy roſom měł. Guitow chzyſche dołhe roſeſtajenje, wot njeho naſtajane, prjódkczitacz, dokelž pak jemu to ßudnik ſakaſa, pſchepoda wón rukopiß ßwojeje rěcze jenemu nowinſkemu dopißowarjej. Někotre nowiny ßu hižom tule rěcz woſjewili, w kotrejž wón praji, ſo je jemu Bóh pſchikaſał, na präſidenta Garfielda tſělicz, wón na to dopomina, ſo ßu hižom někotſi ſ jeho pſchiwuſnißtwa a pſcheczelſtwa wowrótnili a żada ſkónczńje pjenjeſy, ſo by móhł ßwoje ſakitanje wjeſcz.

Ze Serbow.

Se Židowa. Sańdźenu póndźelu 14. novembra pſchińdże cźeßła Jan Stober pſches to k njeſbożu, ſo ßo pſchi ſtajenju drjewowych ſtołpow w tudomnym papjerniku jedyn ſtołp na njeho wali a jeho tak ſtraſchnje wobſchkodźi, ſo hiſchcze wón tón ßamßny dźeń wjeczor wumrje.

S Cźichońz. Njedowno ßu ſ tudomneho hatka dźěłaczerja B. ſ K. morweho wucźahnyli. Wón je ſ najmjeńſcha hižom ſchtyri njedźele we wodże leżał. Kaž ßo powjeda, ßu na jeho cźěle ſnamjenja widźecz, kotrež na to pokaſuja, ſo ßu jeho ßnadź ſkónzowali a potom do wody cźißli. Morwy ſawoſtaji żonu a pjecz dźěczi.

Se Sserbſkich Paſliz. Wutoru tydźenja cźehnjeſche pſches naſchu wjeß ßylne njewjedro ſ krupobicźom. Pſchi tym błyſk do drjewjaneho Božeho kſchiża wo wßy trjechi a jón do małych kuſkow rosraſy.

S Komorowa pola Rakez. Póndźelu 13. novembra popołdnju je tu woheń maßivnu bróżeń khěžnika Pjelcha ſaniczik. Žně ßu ßo ſ wjetſcheho dźěła ßobu ſpalike. Kak je woheń naſtał, njeje ſnate.

— Kaž ßo na kóżdym ſakſkim ßejmje (landtag) ſliczbowanje wo wſchěch dokhodach a wudawkach hacz na poßledni pjenjezk pſchedpokoži, tak ßo to też pſchi wóhnjowej pokkadnizy (brandkaſſe) ſtanje. Rosprawa wóhnjoweje pokkadnizy wopſchija bjes druhim naſhonjenja, wot kommißije pſchi wſchelakich wóhnjach ſczinjene,

wot kotrychž ßo nam jenož tajke, kotreż bóle powschitkomnoscź naſtupaja, ſpomnjenja hódne bycź ſdadźa. Wóhnjowych njeſbožow je w létomaj 1879 a 1880 w Sakſkej wſcho w hromadźe 2857 byko, błyſk je w tym ßamym cźaßu 413 krócź do twarjenjow dyrik, na 367 měſtnach ſapalik, hewak pak ſchkodu a wſchelake rostorhanje naczinik. W ſpomnjenymaj létomaj je Boże njewjedro w pſcherěſku 154 krócź wjazy nuts dyriko hacź w druhich prjedawſchich létach. Trochu ſpomnjecźa hódne ßu dopokaſma wo naſtacźu wſchelakich wóhnjow. W lécźe 1880 bu wo 424 padach woheń ſe ſamyßkom ſakoženy, ſchtož je w 47 padach wuſnate a w druhich pak ſ wjetſcha dopokaſane. So ßo ſe ßwěžu a ſ wóhnjom khětro njerodnje wobkhadźuje, widźimy ſ teho, ſo je to ßamo léto na tajke waſchnje 212 wóhnjow wudyriko. Wſchě druhe palenja ßu pſches hubjene pſchiprawy pſchi tepjenju a pyrjenju khachlow a pjezow naſtake ſ wuwſacźom 11 padow, hdźež je ßo woheń pſches ſhrěcźe fabrikſkeho grata ſamiſchkrik. — Sa ſchkodowanje, ſa ſpomnjeny cźaß naſtate, je wóhnjowa pokkadniza 8,445,716 mk. ſarunaka. Dokhodow mějeſche wona w tym ßamym cźaßu něſchto pſches 9 millionow mk., tak ſo na 800,000 mk. w pokkadnizy woſta, w kotrejž ßo wyſche teho 9 millijonow mk. ſa wſchelake pady khowa. Se wſcheho teho je widźecź, ſo ßo wyſchſchich dawkow bojecź njetrjebamy. Próſtwow wo pomoz pſchi wottorhanju ſtarych twarjenjow, pſchi natwarjenju nowych twarjenjow a pſchi pſchikrycźu prěńſchich ſ twjerdej tſěchu je jich wſcho w hromadźe 400 doſchko, a bu wot nich jenož w 60 padach podpjera pſchiſwolena. W naſtupanju tejele wězy chzemy hiſchcźe poſdźiſcho raz rěcźecź. *H. K.*

Přilopk.

* Na žadkawe waſchnje je ſańdźenu ßobotu dźěkacźeŕ Lehmann w Greimerez papjerniku w Goldbachu pola Biſkopiz pſches to ßmjercź namakak, ſo do maſchiny pſchińdźe, kotraž jeho dwójzy wokoko kokwrota cźißny. Wutroba a jene wócźko bě jemu ſatkócźene a wot jeneje ruki mjaßo zyle dele ſtorhane. Na druhi dźeń njeſbožowneho cźlowjeka ßmjercź wot jeho boloſcźow wumóh.

* W Oberlößnizu pola Draždźan je ßebi jedyn murjeŕ, ſnaty palenzowy wopikź, na ſpodźiwne waſchnje žiwjenje wſak. Wón ßebi mjenujzy, kaž to japaneſojo cźinja, brjuch rosrěſny, ſo ßo jemu cźrjewa ſ njeho wukulichu.

* W Blaſewizach je jena ßkužobna holza jenu ßwójbu do hłubokeje ſrudoby pſchinjeßła. Tele njekniczomne holcźiſko je bje wſcheje pſchicźiny ſpytako, dwajměßacźnemu dźěſcźu ßwojich knježich ſ jědom a to ſ kißakowej kißalinu ſawdacź. Wbohe dźěcźo je drje hiſchcźe žiwe, ma pak, dokelž je ſ nutſka žakoßnje wopalene, žadkawe boloſcźe wutracź. Holza je k temu ſtała a bě po wuwjedźenej ſłóſcźi k ßwojimaj ſtarſchimaj cźekka. Na poruczenje ſtatneho rěcźnika ßu ju do jaſtwa wotwjedli.

* 12. novembra ßu dźěkacźerja Großmana ſe Sörmitz w koleßu jeneho mkyna njedaloko Döbelna wißazeho namakali. Jemu běſche na dompucźu pokruta khléba do rěki panyka. Dokelž ßebi myßleſche, ſo wona k hrabjam pſched mkynom pſchipkuwa, bě ju tam pytak a pſchi tym do wody panyk.

* W Oſchatzu ßu ſańdźeny tydźeń hólza, ßyna jeneho pſchekupza, wußlědźili, kotryž je trójzy w domje ßwojeho nana woheń ſakožowak. Po prěnim wóhnju hnydom wucźobnika, na kotrehož tukachu, do jaſtwa wotwjedźechu, dokelž pak jemu žanu winu dopokaſacź njemóžachu, dyrbjachu jeho ſaßo puſchcźicź. Pſchi druhim wóhnju pſchekupz wſchěch ßwojich ludźi, dokelž dyrbjeſche ßebi myßlicź, ſo něchtó w jeho domje pſchebywazy woheń ſakožowa, ſe ßkužby puſchcźi, ßamo ßkužobna holza dyrbjeſche hicź. Po poßlenim wóhnju też ſpomnjeneho hólza do wótreho pſcheßkyſchenja wſachu, a pſchi tym ßo tón wuſna, ſo je wſchě tſi raſy woheń ſapalik. Wón ma ßo něłko ßurowego khoſtanja hladacź.

* Žałoßne njeſboże je ßo ſańdźeny pjatk w Lipſku podako. W ſchtwórtym ſchoßu jeneje khěže rjedźeſche jena ßkužobna holza wokna, jako ßo wona pſches njeſbožowny pſchipad wußuže a ſ wulkeje wyßokoſcźe dele na pleſtr padźe. 19lětna holza, ſ Liebertwolkwiza rodźena, ßebi hkowu rosraſy a bě na měſcźe morwa.

* Jako wotroczk Hajniz w Löbſtädtu w tychle dnjach ſ woſom ßwojeho knjeſa jědźeſche, mějeſche wón wotežku wokoko jeneho porſta lěweje ruki wobwitu. Na dobo bu wotežka wot koła ſhrabnjena a Hajnizej pſchi prózowanju, ſo by ßo wobſchkodźenja ſminył, porſt ſ cźiſta wottorhnjeny.

* W Reichenawje pola Frauenſteina je ßo 5. novembra nózny ſtražnik, jako běſche hiſchcźe prjedy teho pſchipokdnju ſwonik, w tamniſchej ſchuli ſa ſwón wobwěßnył. Wón mějeſche khoſtanje dla pſchekſchiwjenja wotcźakacź.

* W Dommitſchu pola Torgawy je ßo pſched někotrymi njedźelemi ßlědowazy podawk ſtak. Jena 32lětna žona njejabzy wumrje, po ſdacźu wot Božeje ruczki ſajata. Dokelž běchu we wobliczu žony cźerwjene dypki widźecź, ßo ſ pohrjebom komdźachu a ſtajichu na ſdacźe morwu do koſcźerńje. A wo prawdźe, tſecźi dźeń klepaſche tale žona ſa wokeńzu rowarja, kotryž pódla koſcźerńje bydli, a tutón namaka, ſo je ſa morwu dźerżana žona wſcha ſtrowa a cźiła. Do ßwojeho wobydlenja dowjedźena, daſche ßebi wona jěść a picźe derje ßkodźicź, njemóžeſche pak ſ wopředka wužiwane pſchi ßebi wobkhowacź, tola bórſy polěpſchenje ſaſtupi a nětko je wot morwych wotucźena ſaßo wſcha ſtrowa.

* Ssobotu 5. novembra njedaloko Barlina we wokolnoſcźi Tempelhofa jenu ſanjerodźenu 14létnu, tola ſtrowu a ßylnu holzu ſajachu, kotraž běſche jenož k nuſy ſ lapami wodźeta. Holza pſchi pſcheßkyſchenju, jako ßo ſa jejneju ſtarſcheju praſchachu, praji, ſo jeju njeſnaje, ženje žaneho wobydlenja měła njeje, ženje do ſchule khodźiła njeje, a tak daloko hacź móže ßo dopomnicź, ſtajnje pod hołym njebjom nozowała. Ani ſ dobrotu, ani ſ hroženjom ju k druhemu wuprajenju nuſowacź njemóžachu. Jěſcź, jej podatu, wona ſ wjelcźim hłodom ſpózera.

* Kaž ſe Speyera pißaja, ßu pſched někotrymi dnjami pjecźo jecźi, kotſiž běchu w pſchepytowanju, ſ tamniſcheho jaſtwa twóchli. Woni murju ßwojeje klětki, w druhim ſchoßu leżazeje, roskłamachu, puſchcźichu ßo po w hromadźe ſwjaſanych kožowych płachtach na haßu dele a potom na ženjeſaßowidźenje cźeknychu.

* W bajerſkej armeji knježi w poßlednim cźaßu woprawdźita žadliwoſcź ſa ßamomordarſtwom. Po tym ſo je ßebi pſched ſchtwórcźletom rytmiſchtr ſ Pfetten w Nympfenburgu ſ piſtolu hkowu rostſělik, wſa ßebi pſched dwěmaj njedźelomaj kommandowazy wyſchk Caries w Ambergu žiwjenje pſches to, ſo ßebi do wutroby tſěli. Sańdźenu ßobotu ßo w Mnichowje wyſchſchi lieutenant Feller a póndźelu mkodoſtny nižſchi lieutenant Dieß w Nürnbergu ſkónzowaſchtaj. Wutoru ſkónczi ßwoje žiwjenje pſches ßamomordarſtwo major ſe Stetten. K temu pſchińdu hiſchcźe ßamomordarſtwa bjes podoffizierami a wojakami, w nowſchim cźaßu žakoßnje roſcźaze. Pſchedpoßleni tydźeń ßo dwaj nóznaj poſtenaj w tak mjenowanej turkowſkej kaſernje w Mnichowje a w ſapocźatku poßlednjeho tydźenja jedyn ßeržanta w Nürnbergu a teho runja jedyn w Landawje a Ingolſtadtu ſatſělichu.

* W Hamburgu je ßo 12. novembra rano we 8 hodźinach jena khěža pśches rosbuchnjenje gasa saßypka. Dwajschoßna khěža bě wot schtyrjoch ßwójbow wobydlena. Rosbuchnjenje bě tak mózne, so buchu w ßußodnych twarjenjach wschě wokna rosbite, durje wusběhnjene a schpundowanje wustorczene. Delka w spadanej khěži běchu khlamy, ſ kotrychž buchn měchi pokne muki, zokor atd. pśches mózne rosbuchnjenje sto krocželow daloko na haßu wrjeßnjene. Rosbuchnjenje je ßo najskerje pśches to stako, so jedyn pschekupski, kotryž w khlamach ßylne gasowe wonjenje saczu a też to wóhnjowej straži (wache) wosjewi, tola ßebi swaži, ßwězu saßwěczicź. Wón bu na haßu wrjeßnjeny a na ßmjercź sranjeny. Jedyn druhi pschekupski a schtyrjo drusy dźěłaczerjo buchn cźežko sranjeni. Jedyn pjekarski, kotryž chzyschе khlěb pschinjesecź, a tśjo hólzy buchu jenož ſ lohka wobschkodźeni.

* We Wuherskej je ßo 60 łóhczi dołhi móst pola Schandawskich haczenjow w hromadu ßypnył. Na mosćze bě runje cźrjóda 60 howjadow, jako ßo wón powali. Wjetschi dźěl skotu je ßo we wodźe satepił.

* We Winje měješche ßo w tychle dnjach srudny podawk. Rjemjenjeŕ Dworaczek cźißny ßwojej lubzy, spěwarzy Weißez, kotraž wo jeho luboscź wjazy njerodźesche, bleschku se schwablowej kißalinu na hłowu. Kißalina na měscźe po wobliczu wboheje holzy rosběža, kotraž hnydom wótsje wokajo na semju padźe. Dworaczek tón ßamy wokomik bleschu jěda, zyankalija, wupi, na cźoż ßo wón morwy na semju wali.

* S Dublina w Irlandskej pißaja: Ssrjedu wjeczor ßo na parnej łódźi „Severn", kotraž ſ Bristola do Glasgowa jědźesche, dynamitowe rosbuchnjenje sta. Pśches tele rosbuchnjenje bu dźewjecź cźłowjekow hnydom saraženych, tśi a schtyrzeczi ludźi bu cźežko sranjenych. Łódź bu ſ rostorhanym wukrywom do Kingstona wjedźena. Najskerje ßu iriszy sběžkarjo helsku maschinu do łódźe tykli.

* Wotßadźeny tunisti wulkovesir, general Mustafa Ben Ismael, kotryž hižom dléschi cźaß w Parisu pschebywa, chze ßo tam trajnje saßydlicź a je ßebi pjecź khěžow sa nimale 5 millijonow kupił. Dokelž ßo Mustafa Ben Ismael sa krótki cźaß se ßwojim zykym hospodarstwom do Parisa pscheßydli, pschiwjesy wón też ßwój harem ßobu, kotryž ſ pjeczich žonow wobsteji.

* Amerikanszy maja tola dźiwne waschnja. Statneho rěcźnika we Washingtonje je hižom wjele ludźi ſ próstwu nadběhało, so by jim dowolene było, Guitowa, mordarja präsidenta Garfielda, na schibjeńzu powěßnycź, tak rucże hacź jeho k ßmjercźi wotßudźa.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Niczo nowego?

Mots Tunka. Ně, nimam dźenßa khwile, tu dołho powjedacź.

H. D. Ale něschto dyrbisch rucże rjez.

M. T. Wóndano jeneho muża, kotryž bě ſ Modez do Wopriz na wopyt pschischoł, na knjezim dworje młócźachu a jeho skónczńje won cźißnychu.

H. D. Dha tam kulowszy ſ hoscźemi sakhadźeja.

M. T. To ſ dobrym prawom cźinja, pschetož tón khadla je woženjeny, a ßo tola k jenej starej holzy lischcźi, so je to phi a haniba.

H. D. Aw jaw na tajkeho bjesbóżneho njekraßnika! Chzemy ßo nadźecź, so dostate puki jeho polěpscha.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Juliuß Hermann Kirschka, tyscheŕ a wobydleŕ, ſ Marju Theresiju Kschižankez. — Jan Höhna, wotroczk we Wurizach, ſ Rosinu Nowakez. — Korla Ernst Miczka, tyscheŕski, ſ Johanu Karolinu Tempelez.

Michalska zyrkej: Jan August Förster, khěžkaŕ a krawz w Brěsowje, ſ Augustu Sokez ſ Koschle. — Hermann August Porscha, wobßedźeŕ bělinskeje leżownosćze tu, ſ Hanu Khrystianu Duczmanez ſ Jenkez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Martin, Korle Augusta Gliena, saßydleneho měschczana a żoltolijerja, ß. — Pawoł Hendrich, Ernsta Duba, dźěłaczerja a wobydlerja, ß. — Marja Augusta, Korle Augusta Kalicha, dźěłaczerja, dź. — Hendrich Walter William, Bjedricha Oty Bogacza, młynskeho wodźerja, ß.

Michalska zyrkej: Theresa, Jana Jenki, dźěłaczerja a wobydlerja na Zidowje, dź. — Zenny Hedwiga, Hendricha Ernsta Lorenza, salskeho mischtra a wobydlerja na Zidowje, dź. — August Luwij, njemandź. ß. na Zidowje. — Jan August, Matyja Rjeka, hospodarskeho pomoznika na Zidowje, ß. — Emma Ernestina, Augusta Dürrlicha, maleho sahrodnika w Jenkezach, dź. — Ernst Hermann, njemandź. ß. w Hrubocźizach. — Jan August, Jana Augusta Scholty, hospodarskeho pomoznika w Delnjej Kinje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 26. oktobra: August Max, Handrija Augusta Mitascha, cźeßle a wobydlerja na Zidowje, ß., 1 m. 13 d. — Emma Augusta, Korle Reinholda Klingsta, ßukelnskeho schewza tu, dź., 3 l. — Khrystian Kaschper, dźěłaczeŕ a khěžeŕ, 53 l. 5 m. — 28. Hermann, Franza Melichara, krawza pod hrodom, ß., 3 m. 21 d. — 29. Bjedrich Ernst, Korle Augusta Jurka, fabrikskeho dźěłaczerja a wobydlerja na Zidowje, ß., 6 m. 13 d. — 31. Marja Augusta, Jana Augusta Měrczinka, dźěłaczerja, dź., 1 l. 4 m. — 1. novembra: Gustav Richard, Korle Ernsta Petschki, cźeßle, ß., 4 m. — Jan Bohuwěr, Augusta Jeremiaßa, dźěłaczerja w Delnjej Kinje, ß., 3 m. — 3. Hana Janaschez, njebo Jana Nowaka, bywscheho dźěłaczerja, sawostajena wudowa, 49 l. 4 m. — 6. Luisa Melanija, Ernsta Pětra Bohuwěra Eberhardta, pjekarja a wobydlerja na Zidowje, dź., 5 m. — Jurij Helgest ſ pschimjenom Kubiza ſ Měrkowa, dźěłaczeŕ a khěžnik na Zidowje, 64 l. — 7. Madlena Schusterez, Jana Bebracha, měschczana a wobydlerja, mandźelska, 62 l. 10 m. — Khrystiana Karolina Kreczmarez, Jana Bohuwěra Häußlera, żiwnosczerja w Nadźanezach, mandźelska, 57 l. 8 m. 18 d. — 9. Ernst Wylem Klingst, bywschi ßudnistkohamtski ekspedient w Tawchu pola Lipska, 29 l. 5 m. 18 d.

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Po poruczńoscźi herbow njebo khěžkarskeho żiwnosczerja **Jana Pjetascha** w **Ssmochczizach** ma ßo k jeho sawostajeństwu ßłuschaza **khěžkarska żiwnosć** cźißko 13 palneho katastra a fol. 13 leżomnostnych a hypothekskich knihow sa Ssmochczizy, areal wot 1 hektara 80,04 arow (= 3 kórzy 46 □prutow) wopschijaza, se 70,25 dawkskimi jenosczemi napokożena a njedźiwajo dawkow a wobczeżenjow, na njej leżazych, wot wjeßnych grychtow na

6400 mk.

taksirowana, ſ namakazymi składami

29. novembra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

na městnje ßamym w Ssmochczizach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wuwěschtki, na tudomnym ßudnistwje a w ßmochczanskej korczmje wupowěßnjene, wopißanje leżownosćze a pscheßadźowanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu ßo na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje w Pjetaschez khěžkarskej żiwnosczi seschli, ßwoju płaczenja kmanosć dopokasali a dalsche wotczakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń po pscheßadźowanskej termiji, **30. novembra t. l.**, dopołdnja w 9 hodźinach k Pjetaschez sawostajeństwu ßłuschazy żiwy a morwy inventar ſ druhimi mobilijami, teho runja w sawostajenej khěži, sa hnydom hotowe pjenjesy pśches wjeßne grychty w Ssmochczizach na pscheßadźowanje pschedawacź a so je sapiß tychle wězow w spomnjenej korczmje wupowěßnjeny.

W Budyschinje, 11. novembra 1881.

Kralowski ßudniski hamt.
Meusel.

Trbr.

Płaczišna žitow a produktow
w **Budyschinje** 12. novembra 1881.

Žitowy dowos: 2874 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pšeńža 50 kilogr.	11	31	12	32	11	31	12	50
Rožka = =	9	37	9	81	9	37	9	81
Jeczmjeń = =	7	83	8	33	7	83	8	33
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Bérny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Pšeńčna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rža muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sslóma . . .	21	50	24	—	—	—	—	—
Proßata 104 schț., schț.	10	50	20	—	—	—	—	—

W Budyschinje je w snutskownym měsče jena **khěža** pod dobrymi wuměnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola hoscženzarja **Ledźbory** na rózowej haßy čźo. 1.

W Dobruschi pola Delnjeje Hórki je **žiwnosćź** cźißło 9 ſ 12 kórzami pschenčźneho pola a dobreje łuki, ſ nowymi maßiwnymi twarjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je tam shonicź.

W Holeschowskej Dubrawzy je **khěža** cźißło 18 se 4 kórzami pola, ſ 2 kruwomaj a ſ zykym hospodarskim gratom na pschedań. — Njedźelu 20. novembra popołdnju w 3 hodźinach ma ßo tam wschelaki grat na pschessadźowanje pschedawacź. **Herbja.**

Deski,
ſa cźeßliske a tyscherske dźełko, ßu na pschedań w **Jenczej młynje** w Semizach p. Biskopiz.

Bajerske tóčźniki,
woßebje kmane ſa tocźenje maschinskich nožow, poruczam pschi potrjebje we wulkim wubjerku po tunich płaczišnach. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

J. G. Müller w Budyschinje
na kamjeńtnej haßy 12,
bórnizarstwo a pschedawarnja tóčźnikow.

Cigarry.
So bych ßwój skład 3= a 4=np.=zigarrow něschto pomjeńschił, pschedawam wot tutych druźinow (pschi wotewsaczu ſ najmjeńscha 50 schtuk) we **wotležanej tworje** wjele pod dotalnej płaczišnu.

Arno Möckel
na ßerbskej haßy cźißło 13.

Zigarry.
Schtóž chże dobru, wotležanu a tunju **zigarru** kuricź, tón njech ju kupuje w zigarrowych spezialnych khlamach pola

Th. Grumbta
w Budyschinje, na swonkownej lawskej haßy.

Drjewowa awkzija
na łupjanskim revieru.

Schtwórtk 24. novembra t. l. ma ßo
$26^3/_4$ Rm. brěsowych schcźěpow,
18 = khójnowych pjeńkow a
491 khójnowych walczkow
ſa hnydom hotowe pjenjesy sjawnje na pschessadźowanje pschedawacź.

Sapočzatk popołdnja w 9 hodźinach pschi Horbez jězorje pola Rakez pschi puczu.

W Minakale, 16. novembra 1881.

Hrabinska Einsiedelska inspekzija.

Najlěpschu pschenčźnu muku
ma na pschedań

C. Kahrowe
w póstskej kowarni pschi žitnych wikach.

Wupschedawanje
w khlamach
Reinholda Hartmanna jun.
na ßerbskej haßy 10
na rózku hauensteinskeje haßy
dale dźe.

Khlamy ßu ſ wuwsaczom ßoboty wschědnje wotewrjene. Składnosćź ſa jara tunje **hodowne kupowanje.**

Dla rumowanja ßwojeho tworoweho składa dopominam hischcźe ras na

wupschedawanje.

Ewald Braun
na hłownym torhoschczu cźißło 9.

Oskar Butter, nožowy kowař
w Budyschinje pschi theatrje

porucza ßwój skład ßamodźěłanych **nožow, widliczkow, kžizow, nožizow** atd. pschi potrjebje dobroczźiwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a tocźenje kóždeho waschnja ßo derje a tunjo wobstara.

Twarska a möblowa tyscherńja
Hermanna Hoffmanna
w Budyschinje na taschbarku cźißło 2

porucza ßo k prjódkstejazym hodam k dźěłanju wschěch do jejneho rjada ßłuschazych wězow, kaž **kschinjow, khamorow, blidow, ložow, komodow** atd. pschi dobrym sprawnym dźěle a tunich płaczišnach.

Czorne židźane stoffy,
kaž tež
njewjesczinsku drastu
kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

M. Th. Pech

porucza ßwój wulki skład **wołmjanych, židźanych** a **połžidźanych rubischcźow** sa mužskich, žónske a dźěcźi kaž

khapuzy wot 1 mk. 50 np. hacž 8 mk. 50 np.,
taillowe rubischcźa wot 2 mk. hacž 9 mk.,
schawlowe rubischcźa sa mužskich wot 20 np. hacž 9 mk.,
rubischcźa wokolo schije sa žónske wot 20 np. hacž 6 mk.,
lamarubischcźa wot rubischcźa na hłowu hacž k sawalenskemu rubischcźu wot 45 np. hacž 15 mk.,
wołmjane schawle wot 15 np. hacž 1 mk. 20 np.,
běłe a **pißane dybsaczne rubischka,**
cźorny a **pißany ßomot.**

Dokelž mam we wschěm wulki wubjerk, je mi móžno, kóždemu mje pocžescźowazemu po žadanju poßłužecź. Płacźisny ßym tak postajił, so móže kóždy hižom sa mały pjenjes něschto rjane a hódne kupicź.

☛ **Krucźe sprawne poßłuženje.** ☚

Wo prawje bohaty wopyt proßy

M. Th. Pech
na hłownym torhoschcźu, pódla měschcźanskeje haptyki.

Barbunjepuschcźate koschlowe barchenty, lama, barchent, biber a wschě **podschiwkowe stoffy,** wulki skład **drastowych stoffow, cźorne židźane stoffy, módry, běły** a **rubjany płat, poßleschcźowe tkaniny, běłe** a **pißane,** porucza we wulkim wubjerku a jara tunjo

M. Th. Pech
na hłownym torhoschcźu.

Židźane, ßomocźane, žarowanske, kaž tež **filzowe** a **velpelowe kłobuki,** garnirowane a njegarnirowane, **khapuzy, nastawki, khapy, bantowe wěnzy** porucza tunjo

Otto Hauffe,
hewak **H. Herrmann,**
na ßerbskej haßy cźißło 1 (nowe).

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy skład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołožił a proschu mi dowěrjenje, hacž dotal spožcžene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój skład hotowych **žónskich** a **mužskich pjelzow, bowow, mufow,** wschě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóžkař
na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**
s napschecźa hoscźeńza „k słotej hwěsdźe".

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rěcźam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Khofej,

njepaleny, punt po 80 np.,
paleny, „ „ 100 „
porucza sa derje a cźiscźe ßłodźazy

Th. Grumbt.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa **Ringelhardtsko-Glöcknerska**

rany-hojaza a cźehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje **poruczena** psche **wschitke swonkne schkody, wicź** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu móz** po wschěm ßwěcźe khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudniszy wobtwjerdźenych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołoženych.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Wo **P. Kneifelowej**

włoßowej tinkturje.

Wschitkim tym, kiž na wupadowanje włoßow, kaž tež na njedostatk włoßow cźerpja, móžemy jenož wospjet a naležnje radźicź, so bychu horjejschu tinkturu, jako njedwělnje najlěpschi, je-li niz jeniczki wo prawdźe sprawny ßrědk psche to, nałožowali. Ma ju w bleschach po 1, 2 a 3 mk. w Budyschinje jenož prawdźiwu na pschedań **Ernst Mittasch** hewak **Heinr. Jul. Lincke.**

Hotowe kaschcźe

ßu pschezo na składźe pola tyscheŕskeho mischtra **Emila Heinricha** w Borschcźi.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len,** a to jenož ßobotu w Grütznerez domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kruschwinowe drjewo

kupuje po najwyschschich płacźisnach mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach a w Budyschinje.

Kosaze kože.

Howjase, cźelaze, wowcźe, tkhórjowe, mordarjowe, sajecźe a karniklowe kože kupuju po najwyschschich płacźisnach. — Wschě družiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe kože ßu po najtunischich płacźisnach na pschedań pola

Gustav Naucki
na garbaŕskej haßy.

Kóslaze kóžki

kupuje

A. Trepera, rukajzaŕ
w Budyschinje, na seminarskej haßy cźißło 2.

Ballhauſerowe cžorne žołcžowe a žołdkowe krepki

(Ballhauſers ſchwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebniſchi domjazy ßrědk pſche mjerſatoſcź a jeju płód, pſche kólku, pſche ſatwjerdnjenje w žiwocže a ſ zyła k wucžiſcźenju krwe, — wſchěm hoſpodarſtwam najlěpje a najnaležniſcho poručene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je pſchipokożene.

Jeniczki ſkład je **měſchczanſka haptyka w Budyſchinje.** Njech kóždy na ſakitanſke ſnamjo dźiwa. 1 bleſcha płacźi 40 np.

Swój ſkład **ßelenych cžrjewow** w cžerſtwej, wubjernej dobroſcźi po móžno tunich płacźiſnach porucža pſchi potrjebje

Gustav Römer w Budyſchinje,
na ßukelńſkej haßy nowe cžißko 7.

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pſchezo po najwyſchſchich płacźiſnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Piwarſki jecžmjeń,

ſtrowy a zyle **bjes wonjenja,** kupuje

Budyſka piwarńja a ßłodźerńja
(akzijſke towarſtwo).

Towarſtwo hornjołużiſkich młynkow a młynſkich intereßentow je wobſankło, ſhromadźiſny ſa tydźeńſki wicžny wobkhad, hacž dotal w **tudomnej měſchczańſkej pinzy** ßo mějaze, dla ſawrjenja teje ßameje do **Thiermannez kolonnady,** nutskhód w ſahrodze na lěwizy, pſchepołożicź.

Pſchedßyda.

Cžeßny wěnz

na row

njebo **Ernſta Adolfa,**

Korle Kwajcža w Cžornych Noßlizach mandźelſkeho ßyna.

Schtož Bóh cžini, dobre je,
Tak tón wěrny kſchesćan praji,
Hdyž pſches cžežke podacże
Bóh joh' do ſrudoby ſtaji,
Kaž ßo wam, wy ſtarſchi, ſta
Pſches ßmjercź luboh' Adolfa.

Boże pucże dźiwne ßu,
Njeſßu k wußlědźenju w ßwěcźi,
Stari braſchni njewumru,
Bjes tym ſo tu mrěja dźěcźi,
Kaž to w Cžornych Noßlizy
Pola Kwajcžez ſhonimy.

Schtyrnatoh' oktobera
Tutoh' nětcžiſcheho lěta
Bóh jim pſches ßmjercź wotwoła
Luboh' ßyna ſ teho ßwěta,
Kiž tu bě wot naroda
Strowy był cžaß žiwjenja.

Tola khoroſcź ſtraſchniwa,
Kiž nětk „diftheritis" rěka,
Hdźež ta pomoz lěkarſka
S wjetſcha pſched tej ßamej cźěka,
Ta, o luby ßynko, cźe
Sa dwaj dny žno morjeſche.

Pjecź lět bjes tſi njedźele
Ty tu na tym ßwěcźe běſche
Twojich ſtarſchich wjeßele;
O kak ty tak rady chžyſche
Pola lubych ſtarſchich tu
Dlěhe bycź pſchi žiwjenju.

Tola, luby ßynko ty,
Kiž ßy nětk we Božim raju,
Hdźež nětk Boži jandźelk ßy
Tam, hdźež wſchitzy ſbóžnoſcź maju,
Ty nětk, hdyž tam ſbóžnoſcź maſch,
Na ßwět k nam ßej njeżadaſch.

S njebjeß wón wam pſchiwoła:
Luby nano, luba macźe,
Wo mnje abo moje dla
Wy ßo rudźicź njetrjebacże;
Džědaj, wowzy, bratſiko,
Njeptlačžcże! mi derje jo.

Ja wěm wěſcże, hdy byſchcże
Mje nětk w njebju wohladali,
O, wy byſchcże ſawěſcże
Bohu džak a khwalbu dali
Sa tu kraßnoſcź, kotruž tu
Ja mam nětko we njebju.

Hdyž wy jeho draſcźicžku
Tu a tam nětk wohladacże,
O kak wy ſe ſrudobu
S nowa ßylſy poplakacże,
Dokelž jeho draſcźicžka
Na njeho waß dopomnja.

Hdyž ßo k blidu ßynjecże
A tam nětko pohladacże,
Hdźež waſch Adolf ßydaſche,
O dha ßo wam ſ nowa płacże,
Džecże hłódni wo prawdże
Saß' wot blida bjes jědże.

Tak nětk, luby ßynko, ſpi
W Hornjej Hórzy na kerchowje,
Hacž cże junu wubudźi
Boži hłoß we twojim rowje
A naß ſ nowa ſjednoczi
W njebju we tej ſbóžnoſcźi.

Kohož Bóh Knjes lubo ma,
Temu wón też ſchižik ſcżele;
Ty ßy, luba macżerka,
Wupłakała ßylſow wjele;
Pytaj, hdyž ßo ſtyſchcże cźi,
Troſcht we ßwjatej bibliji.

„Bóh je dał a Bóh je wſał",
Khwalcże, nano, Boże mjeno,
Nihdy njej' ßo nichtón kał,
Kiž je Bohu wěrił jeno,
So, ſchtož cźini, dobre je,
S tym ßo, nano, troſchtujcże.

Džědaj dwaj a wowzy dwě,
Pſchestańcże nětk wo njoh' płakacź;
Wón, kiž wam tak luby bě,
Wón b'dże w njebju na waß cžakacź,
Haj, wón junu wjeßele
Napſcheczo wam pſchiběhnje.

Jeho bratſik wobſtajnje
Też wo ujeho ſrudnje płacże
A ßo praſcha macźerje:
„Praj mi tola, luba macźe,
Hdże naſch luby Adolf je,
So wjaz' k nam dom njepſchińdże?"

Džak wſchěm, kotſiž ſ luboſcźu
Jeho cźěło wupyſchachu,
Kiž joh' k rowu njeßechu,
Też tym, kiž joh' pſchewodźachu,
Jeho nan a macźerka
Wutrobny džak wupraja.

W mjenje ſrudnych ſawoſtajenych
Pětr Młónk.

Schleſynſke ſchtrympy a ſoki

porucża tunjo

P. Mickel w Ketlizach.

Sserbſke protyki

na lěto 1882 ßu dostacź pola

P. Mickela w Ketlizach.

Dickowa konzeßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucża ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki.**

M. Weiſer na žitnej hoßy.

Sſunſtyne tołe, por po 80 np., ſtrużne ſchparty, gummijowe tworty a podołżki, ferdſke wobežerne knihi, biblije, ſpiewarſke knihi, protyki, modraſowe knihi, pochwy, ſtrabonowe hrěbjo we rumiſchowe tworty a podołżki, ſtrużne knihi we 200 barbinach, we 50 barbinach), wobſtajnje tunjo

---

Do Awſtralije

ſcźele paßažirow

ſ direktnej parnej łódźu

ſ Hamburga

20. novembra a 15. dezembra

C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

Na tuchoſtej haßy cžißko 4 delka ſtej dwě ſtwě ſa dwě woßobje k nowemu lětu na pſchenajecże.

Jeneho **krawſkeho** pyta hnydom

Jan Kranz w Spytezach.

Wuſtojny wowczeŕ

ßo na knježi dwór w **Jamnom** pola Klětneho k 1. januarej 1882 pyta.

Pjekarſki wucžobnik ßo pyta wot

Rich. Droſchütza, pjekarſkeho miſchtra na hornczerſkej haßy.

Rakečanske serbske towarſtwo „Lipa"

ma přichodnu njedźelu 20. novembra t. l. posedźenje. **Předsydstwo.**

Slub naju dźowkow **Marje** z knjezom duchownym **z Dobruckim** — a **Marše** z farskim vikarom knjezom cand. **Mětom** dowolamoj sebi z tutym najpodwolniſo wozjewić.

W Zdźarach, w novembrje 1881.

Bergan, duchowny,
Klara Berganowa
rodź. Kubicec.

Za wšu při naju slěbornym swjedźenju namaj wopokazanu lubosć a česć tudy swój najlubozniši a najpodwolniši dźak wuprajamoj.

Profesor **Pful** a **mandźelska.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 48. **Sobotu 26. novembra 1881.** **Lětnik 40.**

Dobrowólne pšeßadźowanje.

Po poručnoscźi herbow njebo kněžkarskeho žiwnoscźerja **Jana Pjetascha** w **Ssmochcźizach** ma ßo k jeho sawostajeństwu ßłuschaza **kněžkarska žiwnoscź** cźišćo 13 palneho katastra a sol. 13 leżomnostnych a hypothekskich knihow sa Ssmochcźizy, areal wot 1 hektara 80,04 arow (= 6 górzow 76 □prutow) wopschijaza, se 70,25 dawkskimi jenoscźemi napołożena a njedźiwajo dawkow a wobcźeżenjow, na njej leżazych, wot wjeßnych grychtow na

6400 mk.

taksirowana, s namakazymi składami

29. novembra 1881, dopołdnja w 11 hodźinach

na městnje ßamym w Ssmochcźizach na pšeßadźowanje pschedawacź.

Pokasujo na wuwěschtki, na tudomnym ßudnistwje a w ßmochczanskej korczmje wupowěßnjene, wopißanje leżownoscźe a pšeßadźowanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu ßo na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje w Pjetaschez kněžkarskej žiwnoscźi seschli, ßwoju płacźenja kmanoscź dopokasali a dalsche wotcźakali.

S dobom ßo k sjawnemu nawjedźenju dawa, so ma ßo dźeń po pšeßadźowanskej termiji, **30. novembra t. l.**, dopołdnja w 9 hodźinach k Pjetaschez sawostajeństwu ßłuschazy żiwy a morwy inventar s druhimi mobilijami, teho runja w sawostajenej kněži, sa hnydom hotowe pjenjesy pšches wjeßne grychty w Ssmochcźizach na pšeßadźowanje pschedawacź a so je sapiß tychle wězow w spomnjenej korczmje wupowěßnjeny.

W Budyschinje, 11. novembra 1881.

Kralowski ßudniski hamt.
Meusel.
Trbr.

Altona a schwedske khostanje.

(Pokračowanje.)

„Scźe Wy zyle wěsty“, ßo pobóžny prědar praschesche s hłuboko hnutym hłoßom, „so na prawym pucźu k njebjeßam dźecźe? Je-li Waß Bóh w tutej nozy wotwoła, wěcźe Wy zyle wěscźe, so budźe Wasche herbstwo pschi tych, kiž ßu w pobóžnoscźi temu Knjesej ßłužili?“

Bohaty knjes khwilu mjelcźesche. Jeho ßwědomnje tak wótsje rěcźesche, so ßebi njeswěri, na tuto praschenje „haj“ wotmolwicź. Skónczńje wón mjersazy rjekny: „Wy po tajkim myßlicźe, so ßym ja shubjeny a satamany?“

„Ně, na žane waschnje“, Saß wotmolwi. „Wy scźe hischcźe w hnadnym cźaßu. Krej Jesom Khrysta, ßyna Bożeho, kiž je hrěchi zykeho ßwěta noßył, móże tež Waß wucźischcźicź. Ale Wy dyrbicźe pokutu cźinicź, ßo wot ßwojich hrěchow wotwobrocźicź a ßo k sbóžnikej wobrocźicź. Je-li so to njescźinicźe, wěcźnemu skaženju napscheczźiwo dźecźe. Chzecźe to? Jesuß je hotowy, Wam wschitke Wasche hrěchi, kotrež scźe pschecźiwo Bohu a ludźom wobeschli, s hnady wodacź.“

„Ja, ja budźich měł hrěschicź pschecźiwo Bohu a cźłowjekam?“ radny knjes wschón njemdry sawoła. „To je tola psche wschu měru, mi tajke hanjenje do wocźow prajicź. Dźicźe, mój knjeże! Ja nochzu s Waschich prědowanjow niczo wjazy wjedźecź. Sa schtyri njedźele dyrbja te kněžki a ta zyła leżomnoscź na hamburgskej haßy wurum owane bycź.“

Wjele měschcźanow ßebi hischcźe prózu dawasche, so bychu radni knjeża ßwoje wobsanknjenje pscheměnili. Ale to niczo njepomhasche. Radny knjes Hofleben běsche ßebi twjerdźe wotmyßlił, prědarjej Saßej jeho wjeßele dospołnje skasycź. Běsche hižom 13. měrza 1711, schtyri dny psched tym cźaßom, hdźeż mějesche ta leżomnoscź wurumowana bycź. Saß běsche hižom pschihoty scźinił, so by te wudowy a ßyroty do ßwojeho domu wsał. Ale bohaty měschcźan, bětnarski mischtr Büchler, jemu dom a sahrodu poskicźi, kiž jemu ßłuscheschtej a běschtej něhdźe hodźinu wot Altony sdalenej. Tón dom ßo woßebje sa te wudowy a ßyroty hodźesche. Sahroda bě wulka doscź, so by móhła ßad a wschelake rostliny wobydlerjam k jědźi dawacź. Kruch trawnika móżesche k temu ßłužicź, so bychu tam dźěcźi hrajkacź móhłe. A mischtr Büchler nochzyschе niczo sa to měcź. „Ja bych dźě ßo bojecź měł“, wón dźesche, „so by mi Bóh tón Knjes wschě moje ßudy a dóńzy rospadacź dał, hdy bych ja jenoż jeneho kroschka brał.“

Dźeń 16. měrza 1711 dźiwny cźah spěwajo s altonskich wrotow cźehnjesche. W prědku prědar Saß dźésche. Wón tst a dwazyty psalm wótsje spěwasche: „Tón Knjes je mój pastyŕ; na niczim ja nusu njesměju“ a kaž dale rěka. Sa nim dźésche ta wudowa, kotraž mějesche tón tydźeń dźěcźi sastaracź. Najmjeńsche dźěcźo wona na ruzy njeßesche. Dwě druhej ßo sa jeje ßuknju dźerżeschtej a pódla njeje stupaschtej. Potom dźěchu te tsi druhe wudowy a kóżda jene dźěcźo sa ruku wjedźesche. Na to dźěchu po dwu wschě druhe ßyroty. Wucźeŕ-invalida pak na kónzu cźaha dźésche a s wulkej pilnoscźu na porjad mjes dźěcźimi dźerżesche. Wjele ludźi bě ßo sběžało, so bychu tón cźah widźeli. Tójschto s nich njemóżesche wutrobneho hnucźa dla ßobu spěwacź. Tola sa to drusy cźim bóle spěwachu, tak so pola a lěß wot spěwanja tuteho kraßneho psalma klinczesche. Dobrocźiwy Büchler prědarja Saßa na prohu doma witasche a jemu wschě klucźe pschepoda. Saß pak ruzy sběże a praji: „W mjenje Wótza, Ssyna a Sswjateho Ducha! Tuto městno njech Christiana rěka, pschetoż wone budźe

tempel Jesom Khrysta a wobydlenje jeho dźěćźi." — „Hamjeń" mischtr Büchler pschistaji; a „Hamjeń" wscha shromadźisna s hnutej wutrobu pschiwda. Dokelž bě mile ßkónczne nalětnje wjedro, Saß wschitkich na trawnik pscheproßy a k nim pschihódnu rěcź dźerżesche, potom pak tu leżomnoscź s modlitwu a khěrluschemi poßwjeczi. Mischtr Büchler pak pschitomnych s khosejom a zaktami wokschewi. Sbożomny duchowny a jeho pschecźeljo, wudowy a ßyroty, w hromadźe wjeßole a spokojne popoldnje ßwjeczichu.

Dokho njetrajesche a khěźki w hamburgskej haßy pódla zyrkwje buchu wottorhane. W sapoczatku lěta 1713 posběhny ßo tam rjana wulka rejwanska sala na tym ßamym měsczе, hdźež běchu psched krótkim czaßom hischcze wudowy a ßyroty pobożneho prědarja bydlike. Tu wobschěrnu a kraßnu salu radny knjes Hofleben ßam s wulkej pyschnoscźu pschi składnoscźi rjaneho bala wotewri. Piwo a wino mózachu tam w bohatej měrje picź a rejwarjo se ßwojimi rejwarkami tak pilnje rejwachu, so ßo wschě poczachu. Posdźischo tam khětro wótsje juskachu a harowachu. A tola njeběchu tam tak sbożomni, kaž běsche prědar Saß se ßwojimi wudowami a ßyrotami na tamnym dnju na trawniku był.

Mjenujzy jena wobstejnoscź ßo do prědka czischczesche, kotraż Hoflebenej a jeho pschecźelam wjeßele każesche. Schwedska tehdy s Rußowskej wójnu wjedźesche a město Altona s Rußami dźerżesche. Tež běsche powjescź pschischła, so schwedski general Steenbok s wulkim wójskom pschiczehnje, so by město woblehnył a sa to, so je wot schwedskeho krala wotpanyko, ßurowje khostał. Tuta powjescź ßo też sa někotre dny dopjelni. Schwedojo Altonu woblehnychu a měschczenjo, hacź runje ßo dwaj dnjej wobarachu, dyrbjachu ju pschepodacź. Wumënjenja, pod kotrymiż ßo to sta, běchu pschе wschu měru satraschne. Schwedski general drje wobydlerjam żiwjenje wostaji, wosjewi pak, so ma krutu pschikasnju, město Altona se wschěch tónzow sapalicź. Tajke wosjewjenje wschitkich do najwjetscheje sruboby staji. We wschěch domach a na wschěch haßach njebě niczo ßłyschecź, khiba żałoscźenje a płakanje. Najżałoßnischo běsche pak ko sa bohatych ludźi, kotrychż samóżenje woßebje w domach a leżomnoscźach w měsczе wobstejesche. K nim ßłuschesche też radny knjes Hofleben. Wón generalej Steenbokej wjele pjenjes poskiczi, hdy by tón město Altonu pschelutowacź a pschepuschczicź chzył. Ale Steenbok jeho s hrubymi ßłowami wotpokasa. Strach bu teho dla czim wjetschi mjes měschczanami. Jenoż jedyn ßrědk běsche hischcze, mjenujzy hdy by něchtón temu generalej tak do wutroby a ßwědomja rěcźał, so by jeho ßnadź na tajke waschnje k temu hnuł, so by město na pokoj wostajił. Wschitzy ßebi jenohłósßnje prajachu, schtó by sa to najkmanschi był, mjenujzy duchowny Saß. Zyła měschczańska rada ßo teho dla k prědarjej Saßej poda a jeho wutrobnje proschesche, so by chzył pschi tym njeßmilnym generalu wo ßmilnoscź sa město proßycź. Ssam Hofleben ßo w ßwojej styskноscźi tak poniżi, teho hewak tak hidźeneho prědarja se wschej mozu wo jeho pomoz proßycź, prajizy, so jemu jeho prjedawsche sadźerżenje jara żel czini. A měschczanosta pschistaji: „My ßo nadźijamy, wyßokodostojny knjeże, so sabudźecże, kak ßmy dla tych khěżow w hamburgskej haßy skutkowali. Wy nam to wěscze wodacże!"

„To ßo wě", prědar wotmolwi, kotremuż běchu ßylsy do woczow stupike. „Schtoż moje wudowy a ßyroty nastupa, dha mózu, każ Josef k ßwojim bratram, prajicź: Wy scże slě so mnu myßlili, ale Bóh je so mnu derje myßlił, so by czinił, schtoż dżenża widźicże, a pschi żiwjenju sdźerżał wulki lud. (1 Mójs. 50, 20.) Pschetoż njech ßo też městu seńdże każ chze — moje wudowy a ßyroty ßu wobarnowane. Ale ja ßo boju, so budże Bóh tón Knjes tutemu městu ßwój prut czuczź dacź, pschetoż Wy scże czeżko pschecźiwo njemu hrěschili. Wy scże ßo jeho woczow serniczki pschimali, hdyż ßwoju ruku pschecźiwo wudowam a ßyrotam posběhnyschcże, kiż bychu bjes wobydlenja a khlěba byle, hdy by jim hnadny Bóh njepomhał. A hdyż by chzył Bóh nětko Wasche domy skasycź a Wam wobydlenja a khlěb wsacź, dha byschcże ßo Wy dyrbjeli wusnacź, so scże jeho schtrafu saßkużili. Ale ja póńdu, so bych s njepschecźelom rěczał, pschetoż moja wutroba ßo mi kama, hdyż ßebi na Waß, na Wasche wbohe żony a dźěczi pomyßlu. Tola njemějcże wulkeje nadźije. Ja ßym jenoż próch a popjeł, a hewak powjeda ßo, so je schwedski general jara kruty muż, kiż ßo lědy naproßycź da. Hdyż budu ja s nim rěczecź, ßo bjes tym psched Bohom pokorjejcże a jeho proschcże, so by wutrobu tuteho muża hnuł a k lěpschemu wobrocził."

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Khostanska komora 15. a 21. novembra.

Kubleŕ Busch w Nowej Wßy pola Rakez ßo 8. junija t. l. bje wscheje pschiczinу do tamnischeho gmejnskeho prjódkstejerja s kschiwduczinjazymi ßłowami da a jeho wó ..... hólza mjenowasche, w nastupanju gmejnskeje rady pak wón spomni, so je wona zyku gmejnu sanjerjedźika. Tajkeho hanjenja dla bu Busch k 30 mk. khostanja saßudźeny a na czesczi ranjenym dowolnoscź pschiswolena, so ßmědźa tutón wußud psches wupowěßnjeneje wosjewicź.

30lětny dźěłaczeŕ Handrij Hennig s pschimjenom Tilscher w Maleschezach, hižom 10 ras khostany, bě wobskorżeny, so je ßo 20. februara t. l. s jebanstwom blesche palenza mozowak. Wón mjenujzy k Domaschkowej w Komorowje pschińdże a wudawasche, so je jemu kóń njedaloko wßy panył a so chze ludźom, kotsiż ßu jemu pomhali, jich prózu s palenzom sarunacź. S pożczenej prósnej bleschu ßo wón do korczmy poda, da ßebi ju tam s palenzom napjelnicź, pschi czimż korczmarjej tu ßamu bajku naba a praji skónczńje, so konja pola njeho do hródże staji a potom wscho sapłaczi. Na jeho rěczach, ßo rosymi, ani ßłowczka wěrneho njebě. Sapoczatk měrza ßo Hennig pola tyscherja Pětschmana w Hněwßezach saßybli a ßlubi, so chze kónz kóżdeho tydźenja płaczicź. Lědma pak bě ßo prěni tydźeń minył, dha wón czekny a wosta hospodarjej 2 mk. 34 np. sa hospodu a khofej a pożczonku wot 1 mk. winojty. Kónz septembra ßebi wón wot sahrodnika Juranza w Brěskowje jenu ßuknju a filzowy stupjeń pożczi; ßuknju wón pscheda, stupjeń pak prjecz czißny. Tajke pakoscźenje Hennigej 9 měßazow jastwa a tsilětne shubjenje czeßnych prawow pschinjeßy.

Sawniski ßud 8. a 11. novembra.

Korbaŕ O. Th. Kaufmann, w tu khwilu w Roßweinje pschebywazy, bě 23. junija t. l. wot żiwnoscźerja Krawczika w Koßlowje dźělbu běrnow s poruczноscźu dostał, so by je pola hoscźeńzarja Kruże w Trupinje wotedał, ßebi je sapłaczicź dał a dostate pjenjesy jemu, Krawczikej, wróczo pschinjeßł. Tola Kaufmann mějesche sa kmansche, 2 mk. 50 np., wot Kruże dostate, wobkhowacź a je sa ßwój ßamßny wużitk pschetrjebacź. Sa tele pschekschiwjenje ma wón schtyri njedźele jastwa wotßedźicź.

Na małßeczanskich leżomnoscźach běsche w nalěczu sańdżeneho lěta wojak J. J. Kral pjenjeżnu móscheń s něhdże 12 mk. shubił. To běsche ßo we wokolnoscźi rosnjeßko a też dźěłaczeŕ Pětr A. Hejduscha a jeho żona běschtaj wo tym shonikoj. W septembrje t. l. Hejduschowa żona spomnjenu móscheń namaka, město teho

pak, so by ju ſhubjerjej daka, ßebi wona a jejny muž ſa tele pjenjeſy wſchelake wězy nakupowaſchtaj. Tele pſchekſchiwjenje kóždemu wot njeju tydźeń jaſtwa pſchinjeßy.

Schulſkaj hólzaj Guſtav a Ernſt Pohlan w Minakale běſchtaj w nalěcže t. l. někotre kopy jeno- a dwajlětnych kharpow, minakakſkemu knjejſtwu ßkuſchazych, ſ jeneje hrjebje wukojikoj a je ßwojemu dźědej, wumjeńkarjej Zimmermannej, donjeßkoj. Hacž runje bě tutemu wědomne, ſo ßu ryby kranjene, ſo wón ſ nimi tola dwaj dnjej poſdźiſcho k ßwojemu ßynej do Brěmjenja poda, ſo by je jeho dźěcžom darik. 84 lět ſtary wobſkorženy, kotrehož hiſchcže ženje ſa cžaß jeho dolheho žiwjenja khoſtali njejßu, bu pſchekſchiwjenja dla k ſapłacženju 30 mk. wotßudźeny.

Sſłužobna dźowka Hańža Ssymankez ſ Rodez pola Pomorez doſta 3 dny jaſtwa, dokelž je pola ßwojeho něhduſcheho knjeſa, kublerja Tyſcherja w Meſchizach, dwójzy jeja a 15. ſeptembra t. l. 1/4 khany butry kranyła.

Dla cžeſcžranjenja żandarma Kliża w Njeßwacžidle ſaßudźichu wyſchſcheho hajnika Pelza w Rakezach k 15 mk. abo 3 dnjam jaſtwa.

Pſchi wußudźenju privatneje ſkórżby korcžmarja Jana Schimana w Komorowje pſchecžiwo hoſcženżarjej a rěſnikej Kſchižanej w Rakezach dla cžeſcžranjenja bu wobſkorženy ſa njewinowateho ſpósnaty.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Polěpſchenje w ſtrowoſcži ſakſkeje kraloweje na ſwjeßelaze waſchnje do prědka dźe. Syma je nimale zyle ſaſchła, duž je kralowa po ſdacžu najwjetſchu ſtraſchnoſcž khoroſcže pſchětraka. Tak bórſy hacž mozy kralowej dowola, ßo wona na někotre měßazy do pokodniſchich krajow poda.

— Na twjerdźiſnje Königſtajnje ßu pſches puknjenje ſkały tſi ſchoßy kaſemattow w hibanju. So ßo njebychu ſaßypke, je jich wottorhanje a nowotwarjenje nuſne. Wyſche teho ma ßo jena maſchina k woženju twarſkeho materiala na twjerdźiſnu kupicž. Khóſty ßu na 251,400 mk. wobliczene.

Schtwórtk 17. novembra popołdnju bu w běkej ſali khěžorſkeho hrodu khěžorſtwowy ßejm wot khěžorſkeho kanzlerja Bismarka ſ trónſkej rěcžu, kotraž ßo tón ras khěžorſke póßłanſtwo mjenuje, wotewrjeny. Khěžor běſche pſches njeſtrowoſcž ſadźěwany, trónſku rěcž cžitacž, kaž běſche to rano teho ßameho dnja jeho wotpohladanje. Sapóßłanzy na rěcž mjelcžo poſkhachu, žane ßława-wołanje njebě ßłyſchecž. Trónſka rěcž ßo wot prjedawſchich tajkich rěcžow pſches wutrobnoſcž a khutnoſcž wuſnamjeni. S njeje je widźecž, ſo Bismark na ßwojich wotpohladach w naſtupanju dawkowych reformow wobſteji a tobakowy monopol njepuſchcži. Tola nětcžiſchi khěžorſtwowy ßejm budże jeho ſ cžežka pſchi powyſchenju dawkow podpjeracž, tobakowy monopol pak ſ wěſtoſcžu ſacžißnje. S zyła też powyſchenych dawkow trjeba njeje. Pjenježne naležnoſcže němſkeho khěžorſtwa derje ſteja. Powyſchenje zła, burſowy a lotterijſki dawk je tak wjele pjenjes pſchinjeßko, ſo je lětßa 116 millijonow dokhodow wjazy, dyžli wudawkow. Wuſwolenje pſchedßydſtwa w khěžorſtwowym ßejmje pokaſa, ſo ßu ſjenocženi konſervatiwni, zentrum (katholſzy) a jeho pſchiwiſk we wulkej wjetſchinje. Sa prěnjeho pſchedßydu ßo konſervatiwny ſ Lewetzow, ſa druheho katholſki ſ Franckenſtein, ſa tſecžeho ſakſki konſervatiwny dwórſki radźicžel Ackermann wuſwoli. Khěžorſtwowy ßejm bě ßylnje wobßadźeny. Wot 397 ſapóßłanzow jenož 40 pſchitomni njeběchu. W 17 wokrjeßach ma ßo dla dwójnych wólbow hiſchcže ras wuſwolicž.

Awſtrija. Na měſto ſemrjeteho barona Haymerle je ßo dotalny póßłanz Awſtriſkeje pſchi peterburgſkim dworje, hrabja Kalnoky, pomjenował. Hrabji Kalnoky ſe wſchěch ſtron ſ dowěrjenjom napſchecžo pſchińdu. Němſko-awſtriſki ſwjaſk a wobtwjerdźenje pſchecželſtwa ſ Rußowſkej a Italſkej ſměje w nim po ſdacžu dobreho ſpěchowarja. — So by ßo wjetſchina liberalneje ſtrony w prěnjej komorje do mjeńſchiny pſcheměnika, je knjeżerſtwo 14 nowych ßobuſtawow ſa nju wubrało. — W někotrych krajinach Dalmatiſkeje a Herzegowiny ßo wobydlerjo ſpjecžuja, w awſtriſkim wójſku ßłužicž. Tutón ſběžk awſtriſkemu knjeżerſtwu wulki ſtrach cžini, dokelž ßo ſ kóždym dnjom bóle roſſchěrja. Kſchiwoſchcženjo pſchi katarſkim pſchiſtawje ßu ßo ſ brónju pſchecžiwo rekrutirowanju poſběhnyli, woni maja dobre tſělby, doſcž munizije a na ßwojich horach dobre khowanki, hdyž ßo pſched awſtriſkim wójſkom bojecž njetrjebaja. Woni awſtriſkich wojakow ſ namjeſnych ſtražnizow wucžěrichu a ßo do nich ſaßydlichu. Nowopomjenowany dalmatiſki naměſtnik Jovanowicž, ſ narodom Kroata, ſměje wjele dźěła, doniž ſběžk pocžißnje.

Franzowſka. Skoro wſchitzy franzowſzy póßłanzy ßu ſapowjedźili pod Gambettu ßłužicž. Gambetta je tajkeho njedowěrjenja dla hłuboko rosnjemdrjeny. Też wot ſaſtojnikow je wjele wot ßwojeho měſta wotſtupiło; woßebje ßo mnoſy nahladni univerſitetni profeßorjo ſa cžeſcž dźakuja, ßo po wukaſach noweho miniſterſtwa ſchulow, bohaſaprěwazeho Berta, ſkožowacž.

Jendźelſka. S Irlandſkeje pißaja wo wſchelakich ſtóſcžach iriſkich ſběžkarjow, kotrež dopokaſaja, ſo ßo njedźiwajo krutych potłóczowarſkich ſakonjow móz ſběžkarjow hiſchcže pſchewinyka njeje. Sańdźenu ßobotu wjecžor ſtupichu pjecžo pſchedraſcženi a ſ tſělbami wobrónjeni mužojo do khěže jeneho najeńka, ſ mjenom Kolvina, a praſchachu ßo jeho, hacž wón ßwojemu jendźelſkemu knjeſej dań płacži. Jako wón praji, ſo to cžini, dachu ßo jemu klaknycž a praſchachu ßo jeho, hacž je jemu lubſcho, hdyž jeho ſatſěła, abo hacž chze měcž wotrěſanej wuſchi. Tón wotmolwi, ſo chze radſcho wumrjecž hacž wohidźeny bycž. Stóſtnikojo na to do njeho tſělichu a jeho pſchi bjedrje ſranichu. Na to woni pocžachu ſ toporami tſělbow do njeho bicž a hakle ſ tym pſcheſtachu, jako ßo Kolvinowa macž na cžěło ßwojeho ßyna cžißny, ſo by jeho kryła. Powſchitkownje pak ßo tola ſda, ſo ſběžk wotebjera, ſchtož ßo mjenje pſches gwałt ſtawa, hacž wjele bóle pſches to, ſo je ßudniſtwo dań ſa najeńkow poniżiło. Najeńkojo na tajke waſchnje dowěrjenje k knjeżerſtwu dobudża a ſapocžinaja ßo k njemu wobrocžecž.

— Ludowa rada transvalſkich burow w pokodnej Afriży je wobſankka, jendźelſkich pſchekupzow a dźěłacžerjow wucžiſchcžecž a też jendźelſkim tworam pucž do kraja ſaracžicž, pſchetoż na jendźelſke twory je ßo wyßoke zło położiło, ſo ßo pſches to jich płacžiſna tak powyſchi, ſo je nichtó wjazy kupowacž njebudże.

Rußowſka. W Petersburgu ßu ruſkeho marinſkeho offiziera Ssuchanowa, kotremuž ßu dopokaſali, ſo je wón dynamit, pſchi mordarſkim nadpadże na ruſkeho zara Alexandra II. trjebany, ſe ſkłada khěžorſkeje mariny ſkradżu wotewſał, njedawno na ſchibjeńzy wobwěßnyli. To je prěnje wotprawjenje, kotrež je ßo w ſanknjenym rumje pſched ßwědkami ſtało.

Turkowſka. W Mekka, hdyž kóžde lěto wjele tawſyntow muhamedanſkich putnikow pſchikhadża, je kholera wudyrika. Duž je turkowſke knjeżerſtwo pſchikaſało, ſo maja putnikojo, ßo do Europy domoj wrócžazy, na pucžu w Elwedże ſchtyrnacže dnjow, w Tevuſu dźeßacž dnjow a w Ssmyrnje pak tſi dny pſchebywacž a ßo w tychle měſtach jich draſta wukadźicž, ſo ßo njeby ſ njej kho-

lera do Europy ßobu pschinjeßka. Njedźiwajo teho, so kóždy dźeń nĕkotre sta ludźi w Mekka na kholeru mrĕja, njedadźa ßo tola muhamedanszy wot wopyta tuteho ßwjateho mĕsta wottraschicź. Wjele wot nich ßo wjele bóle na to wjeßeli, so je jim spożczene, w Mekka ßwoje żiwjenje skónczicź. Wschelazy putnikojo ßo, tak rucze hacź snamjenja kholery na ßebi pytnu, do moscheje donjescź dadźa, so bychu pschi napohladźe ßwjateje Kaaby, kamjenja, kotryż je po muhamedanskej wĕrje s njebeß dele panył, wumrjecź móhli. Jedyn indiski wjerch, kotryż tam njedawno wumrje, je ßwjatemu mĕstu 90,000 frankow wotkasał. Sa dźeßacź njedźel je ßo płaczisna rowow w Mekka wo dwanacze ras powyschika, dokelż putnikojo żanych pjenjes njelutuja, so bychu na tamnischim pohrjebnischczu, najßwjeczischim zyłeho muhamedanstwa, khowani byli.

Amerika. S New-Yorka pißaja, so tam tu symu 5000 ruskich żidow wotczaka. 160 wot nich 15. novembra pschijeźdże a 250 druhich je na puczu. Pjenjesy k puczowanju do Ameriki jim żidowske towarstwo w Parisu dari. — Sajimawstwo pschi wußudźenju pschecźiwo Guitowej pschezo bóle roscze. Guitow ßo każ wrótny sadźerżesche, a dyrbjachu jeho skónczńje wotwjescź. Jako Guitowa do jastwa wróczo wjesechu, tśĕli młody człowjek, na konju jĕchazy, do njeho a jeho w rukowych shibadkach srani.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdźeny tydźeń mějesche towarstwo Lumir, kotreż ßo hižo psches lĕto wjazy skhadźowake njebě, dokelż bĕsche na jeho mĕsto Bjeßada stupika, ßwoju generalnu shromadźisnu a na tutej wobsankny ßo wot ßobustawow, dokelż widźachu, so je Lumir pódla Bjeßady njetrĕbny, so ma ßo Lumir roswjasacź a so jeho samożenje a nizsamożenje do wobßedźeństwa ßerbskeje Bjeßady pscheńdźe. Dokelż pak je też wużitne a witane, so mamy wjeczor, na kotrymż ßo jenoż knjeża skhadźuja, postaji ßo dale, so ma ßo pschi Bjeßadźe też tak mjenowany mużski wjeczor sarjadowacź. Tajki mużski wjeczor ma ßo mĕßacznje ras a to kóždy krócź ßobotu teho tydźenja, w kotrymż je pokny mĕßacźk, so móhli ßo też ßobustawy s kraja na nim lĕpje wobdźĕlicź. Wón smĕje ßo w hotelu „skoteje krony" a to wot wjeczor 7 hodźin ßem a wotewri ßo po mózhnoszczi s pschednoschkom jeneho ßobustawa; dalsche pschedmjety tutych mużskich wjeczorow budźa wĕdomnostne a narodnostne praschenja, mużski spĕw a wschelaka druha ßerbska sabawa. Prĕni tajki mużski wjeczor budźe po tajkim ßobotu 3. dezembra wjeczor w 7 hodźinach. Pschedßydstwo Bjeßady budźe ßo po mozach staracź, so bychu tajke wjeczory prawje sabawne a sajimawe byke a nadźija ßo też, so budźa prawje bohacze wopytane a so pschede wschĕm nĕtko też wjazy młodych ßwójbow a njeżenjenych młodych knjesow s kraja do towarstwa Bjeßady pschistupja, dokelż je jim wysche wscheje druheje sabawy, kotraż drje je wschudźom derje snata, też w tym dobra składnoszcź poskiczena. Schtóż chze do Bjeßady sastupicź, trjeba to jenoż pißmawjedźerjej towarstwa, k. pschekupzej Ernstej Mĕrschej (Kaufmann Ernst Miersch) tudy, psches liszczik wosjewicź. Lĕtny pschinoschk sa ßobustawow s kraja wuczini sa lĕto jenoż 4 hriwny.

— Redakziji „Łužičana" a „Lipy Serbskeje" staj, spósnawschi, so ßebi dwaj belletristiskej czaßopißaj schkódnu konkurrenzu czinitej, wobsankнyłoj, wobej czaßopißaj do jeneho sjenoczicź a wot noweho lĕta 1882 pod nowym mjenom wudawacź. Redakziju staj na ßo wsakoj k. gymnasijalny wyschschi wuczeŕ Dr. phil. Ernst Muka jako samolwity a k. cand. theol. Jakub Bart jako ßoburedaktor. Nowy czaßopiß ma dźiwacź na potrĕbnoscze wschĕch sdźĕłanych Sserbow, starych a młodych, a ma bycź organ wschitkich ßerbskich towarstwow, studentskich a nizstudentskich, mĕschczanskich a burskich, wĕdomnostnych a sabawnych. Czaßopiß ma wukhadźecź porjadnje kóždy mĕßaz w dotalnym formacze stareju czaßopißow, po potrĕbnoszi s pschikohami a płaczi lĕtnje 2,50 hriwnow. So pak by tutón czaßopiß ßwój programm, kotryż budźe ßo hischcze posdźischo wobschĕrnischo w tutych Nowinach a w pružnym czißle wosjewicź, móhł derje wuwjescź a pschezo w prawym czaßu wukhadźecź, je pschede wschĕm nusne a trĕbne, so bychu wschitzy, kiż ßo na pjero wusteja, jón psches prawje sajimawe a bohate nastawki, pĕßnje, dopißy atd. stajnje a bórsy podpjerali a so bychu dale wschitzy, kotrymż je ßerbska rĕcź a ßerbske pißmowstwo a khwalba ßerbskeje dźĕławoscze luba, ßebi tutón czaßopiß skasali. Duż je sa dobre wuwjedźenje khwalobneho wotpohlada pschede wschĕm nusne bohate a ßwĕrne ßobudźĕłacźerstwo a czitarstwo.

— Pschi wottorhanju tudomneje kupnizy (gewandhaus) buchu w sabytym samknjenym sczĕnskim khamorczku nĕkotre starożitne wĕzy namakane, mjenujzy tśi piczne schkleńzy s rjanym schkleńzowym molowanjom, kotreż budyski wopon s budyskim heßkom „Da Domine incrimentum (daj Bóh derjemĕcze)" a liczby 1695 a 1728 pokasuja. Dale nadeńdźechu tam tśi pißma s lĕtow 1609, 1663 a 1715 a jedyn pĕskowy czaßnik.

— Na farske mĕsto we Wjeleczinje ßu ßo schtyrjo a na farske mĕsto we Wujesdźe tśjo duchowni samolwili.

— Powjescź, so ßu dźĕłacźerja Brodu se Żidowa s czichonjanskeho hatka morweho wucźahnyli, njeje wĕrna. Czĕło tuteho człowjeka ßu hakle pjatk tydźenja niże żidowskeho papjernika w Sprewi namakali. Snamjenja pak, kotreż bychu na gwaltnu ßmjercź tepjeneho pokasałe, na jeho czĕle spósnacź njebĕchu. Tola spodźiwne pschezo wostanje, so powjedanje wo Brodowej ßmjercźi tydźeń do teho czaßa nasta, prjedy hacź jeho czĕło nadeńdźechu.

S Bukez. Jako bĕsche wyßokeje staroby a khorowatoscze dla nasch dotalny farar k. duchowny Lahoda ßwoje sastojnstwo słożił, bĕsche zyrkwine prjódkstejerstwo s tych, jemu wot kollaturknjejstwa nascheje zyrkwje, budyskeho tachantstwa, prjódkstajenych kk. duchownych dotalneho wjeleczanskeho fararja, k. Kubizu, jenohłóßnje sa nascheho noweho duchowneho wuswoliło. Dźeń 22. novembra bĕsche ßo potom sa pschiczehnjenje nascheho noweho knjesa fararja k nam do Bukez postajił. Czim bóle ßo czaß k tutemu dnjej pschibliżowasche, nasta wschudźom w naschej bukiczanskej woßadźe wulka hibicziwoscź a wscho ßo hotowasche, noweho fararja na ßwjedźeńske a dostojne waschnje witacź. Woßebje wotroscźena młodoscź a wojerske towarstwo wobsankny, k. fararjej w pyschnym czahu napschecźiwo czahnycź, a wotdźĕlenje jĕsdnych ßo srjadowa, jemu hacź do Budyschina napschecźiwo jĕchacź. Poßlednje dny psched wutoru sapoczachu ßo w naschej wßy czeßne wrota twaricź a bĕsche jich tych ßamych schtyri. Prĕnje stejachu pschi nutskhodźe do wßy pschi Israelez hoscźeńzu a bĕchu wot bukiczanskeje wotroscźeneje młodoscze stajene. Druhe, wot bukiczanskeje gmejny natwarjene, namakachu ßo pola Heimrichez hoscźeńza; tśecze, wot farskich ßußodnych wobydlerjow shotowane, prjedy schule a schwórte, wot zyrkwinskeho prjódkstejerstwa, psched faru. Wschitke bĕchu jara wulkotne a rjane, s pyschnymi pletwami a s wĕnzami wudebjene. Też na wjeczornych mjesach woßadźy a w Trjebjeńzach posbĕhowachu ßo pyschne czeßne wrota s napißmom „Wutrobnje witani", kotreż napißmo ßo też na wschĕch w Bukezach stejazych namaka, na tymaj pola teju hoscźeńzow bĕ hischcze widźecź: „Bóh krónuj Wasche dny" a „Bóh żohnuj Wasch nutskhód". Wschitke napißma,

hacz do jeneho, běchu pak jenoz w němſkej rěczi, hacz runje je tola bukiczanſka woßada ßerbſka, a jenoz ſ jara maleho dźěla němſka; jenoz cźeßne wrota pola ſchule mějachu ßerbſke napißmo. — Jako běſche nětko wutora pſchiſchka, ſhromadźowaſche ßo dopołdnja ſe wſchěch bokow wotroſcźena młodoſcź a wojerſke towarſtwo w Bukezach, tez ſchulerſke dźěczi prěnich rjadomnjow, kaz tez zyrkwinſke, ſchulſke a gmejnſke prjódkſtejerſtwo; tſi hudźbne khory napjelnichu wjeß ſ hudźbnymi ſynkami. Jěſdni běchu hizom w jědnatej hodźinje do Budyſchina wotjěchali, ſo bychu tam noweho k. ſararja witali a potom do Bukez pſchewodźeli. W dwanatej hodźinje ſrjadowa ßo nětko wulki ßwjedźeńſki cźah. Najprjódzy cźehnjeſche wojerſke towarſtwo, wot kotrehoz bě jena dźělba wobrónjena, potom pſchińdźechu ſchulſke holzy ſ wěnczkami na hłowach a ſ powěſchenymi wěnzami, na kijach njeßenych. Na to ßlědowachu ſchulſzy hólzy ſ wjele khorhojemi. Sa ſchulſkej młodoſcźu, wjedźenej wot ßwojich kk. wucźerjow, dźěchu holzy wotroſcźeneje młodoſcźe; te ßame, ſ wulkeho dźěla běłe ſdraſcźene, mějachu wěnczk abo rózu na hłowje a w běłych rukajzach wonjeſchka w rukomaj a njeßechu kraßne kótwizy (anker), kotrez běchu ſ dźěla zyle nowe abo tola wobnowjene. Sa nimi dźěchu wotroſcźeni hólzy w kłobukach a běłych rukajzach a ſ jara pyſchnymi khorhojemi a ſa nimi zyrkwinſke, ſchulſke a gmejnſke prjódkſtejerſtwo. S dypkom dwanacźich hodźin naſtaji ßo ßwjedźeńſki cźah, kotryz ſe ßwojimi mnohimi wěnzami, khorhojemi, kótwizami a ſ pyſchnym draſcźenjom wo prawdźe kraßny napohlad poſkicźowaſche, na budyſkej dróſy k wjecźornym ſtronam, ſ wotkal mějeſche nowy k. farař pſchińcź. (Skónczenje pſchichodnje.)

S Jitka. Jako tu wóndano w Paulikez korczmje kwaß ßwjecźachu, pſchijědźe w nozy kóń ſ woſom, ſ möblami naſtajenym. Dokelz nihdźe pohoncza wuhladacź njemózachu, myßlachu ßebi, ſo je ßo jemu njeſboze ſtako; duz póßłachu nózneho ſtraznika na pucź, ſo by jeho pytał. Tola tón ßo bjes pohoncza domoj wróczi, hacz runje bě daloko ſa nim ßlědźił. Naſajtra rano pſchińdźe ſkónczńje wěſty H. Pawlik ſe Scheſchowa do korczmy, kotryz powjedaſche, ſo je wczera wjecźor do Khołmza möble wjeſł a pſchi tym na woſu ßedźo khwilku podrěmał. Njedaloko Scheſchowa je ßo kóń na dobo pſched nězim ſpłóſchił a ſ tajkim khwatkom do prědka cźěrił, ſo je ßo wón ſ woſa walił a w prědku pſchi woju na wulke ſboze runje bjes kołami na ſemju panył, tak ſo drje wós pſches njeho jědźeſche, ale jemu żaneje ſchkody na cźěle njeſcźini.

Přilopk.

* Sańdźenu ßobotu w nozy běſche w Kopitzu pola Pirny jedyn paduch konja ſ hróźe kranył a běſche ſ nim do Draźdźan jěchał. Tu wón ſkocźo hoſcźeńzarjej, pola kotrehoz bě ſaſtupił, ſa tajku tunju płacźiſnu podtykowaſche, ſo tón paduchſtwo tukaſche a konjazeho wikowarja polizajſtwu pſchepoda.

* W Oſchatzu ßu njedawno jenu ßkużobnu holzu do jaſtwa ßadźili, kotraz je, ſo by ßo ſa poßwarjenje wjecźika, do khoſeja ßwojich knjezich ſosforowe hłojczki wot ſchwablczkow měſchaka. Jedyn hólczez, kotryz bě najprjedy wot khoſeja pił, dyrbjeſche hnydom ßylnje wróczecź.

* Jena 25lětna ßkużobna holza w Lipſku pſchińdźe 22. novembra pſches to k njeſbożu, ſo ßo pſchi pjelnjenju petroleja do palazeje lampy wolij ſapali, lampa ßo rosbuchny a palazy petrolej ßo na holzynu draſtu wuliny. Holza w tym ßamym wokomiku w płomjenjach ſtejeſche a ßo tak ſtraſchnje wopali, ſo dyrbjachu ju w korbje do hojerńje donjeſcź. Hacz ßo jej żiwjenje ſdźerżi, hiſchcźe ßo dwěluje. Njech tutón ſrudny podawk k wucźbje ßkuży, ſo ma ßo palaza lampa, prjedy hacz ßo do njeje nowy petrolej pjelni, kóżdy ras haßnycź.

* Pſchi kranjenju huß, kotrez wóndano barlinſzy paduſchi w Buchholzu pola jeneho bura ſpakoſcźichu, ßu tucźi ſ krydu na ſcźěnu hußazeho klěwa napißali: „My ßmy tu 22. novembra 1881 pobyli a 2. novembra 1882 ſaßo pſchińdźemy, ſtarajcźe pak ßo potom ſa to, ſo ßu hußy bóle wukormjene a tucźniſche.“

* Pſched 9 njedźelemi ßkyſcheſche njedaloko Luxemberga jedyn dźěkacźeř w lěßu ſchcźowkanje, kaz byſchtaj ßo dwaj wulkaj pßaj kußakoj; jako wón bliże ſtupi, wuhlada wón ſe ſpodźiwanjom, ſo běſchtaj to dwaj wjelkaj, kotrajź ßo wadźeſchtaj. Lědma pak tón jedyn wjelk muża pytny, dha ßo wón jachło na njeho wali. Ssylny muż pak ßo ſe wſchěmi mozami wobaraſche a ſa ſchtwórcźhodźinu jeho wjelk puſchcźi a dale cźěrjeſche. Na druhi dźeń dźiwje ſwěrjo pola Alzingena ſatſělichu. Muż, kotrehoz ruka bě żadkawje roskußana, bu wot lěkarja ßwěru wothladany. Pſched něktrymi dnjami pak ßo pola njeho ſnamjenja ſkażenoſcźe pokaſachu a wóndano je wón na ßwoje żadkawe cźerpjenje wumrjeł.

* Na kubłach wjerćha Schwarzenberga w pokodniſchich Cźechach běſche tydźenja wulka hońtwa. Wſcho do hromady běchu ſchtyri ſajazy ſpraſkane. Dokelz nětko lětne khóſty ſa hońtwu 8417 ſchěßnakow 20 krajzarjow wucźinja, pſchińdźe na kóźdeho ſajaza 2104 ſchěßnakow 30 krajzarjow. Tu je ſa teho, kotryz dyrbi ju płacźicź, droha pjecźeń.

* Direktor ſa zuſe mißionſtwo w Pariſu je wot mißionara Puginiera w Tonkinje w Chinje ßlědowazu powjeſcź doſtał: W Hongkonju, 8. novembra. Żadkawy wodowy wichor je runje wjecźorny Tonkin potrjechił. 200 zyrkwjow, 34 farow a ſchulow, 2000 kſcheſcźijanſkich wobydlenjow w roſpadankach leži. 6000 kſcheſcźijanow je ßwoje ſamóżenje ſhubiło a je bjes wobydlenja. Schkoda ßo wopißacź njehodźi, hubjenſtwo pſche wſchě mjeſy dźe. My wo khwatnu pomoz proßymy.

* (Wojerſke wobſtejnoſcźe w Schwajzarſkej.) W Kombieru ßu ßo w tamniſchej kaſernje wobżarujomne podeńdźenja měłe. Wojazy, na tſělenje kommandirowani, běchu ßo hizom na pucźu w żelesnizowych woſach njewuſchnje ſadźerżeli, ßylnje pjeni woni ſ wjetſcha do kaſerny cźehnjechu, druſy ßo hakle jara poſdźe wrócźichu. Straża (wacha) bu ſchtórmowana a ſtrażina khěżka powrócźena, haj offizieram ßamo hrożachu, ſo chzedźa jich ſkónzowacź. Pſchepytanje je w dźěle, ßurowe khoſtanje njewuſtanje, woßebje teho dla, dokelz je ßo podobne ſpjecźenje hizom woſpjet pſches ſchcźuwanje ſozialdemokratiſkich nowinow pokaſako.

* Do Liverpoola w Jendźelſkej je ſ Afriki powjeſcź pſchiſchka, ſo je aſchantiſki kral 200 młodych holzow ſkónzowacź dał, ſo by ſ jich krwju kalk, k porjedźenju kralowſkeho hroda trěbny, namacźał. Jena holza cźekny a Jendźelcźanam tuto hroſne podeńdźenje, na krawne njecźłowſke aſchantiſke waſchnje ßo ſkożowaze, powjedaſche.

* W Awſtraliji ßu we wokrjeßu Kimberley drohu běłu parlu kraßneho błyſchcźa a cźiſtoſcźe namakali. Wězywuſtojni praja, ſo je wona ſ najmjeńſcha 500,000 frankow hódna. Jedyn wot ſbożownych namakarjow je ßo do Jendźelſkeje podał, ſo by parlu kralowej Viktoriji k kupjenju pſchedpokożił.

W daloko a ſchěroko ſnatych deſtillazijſkich khlamach pſchekupza **Räunſcha** w Budyſchinje pſchi butrowych wikach ßo wyſche dobrych druźinow likörow tez tak mjenowane kwaßne a kſchcźiſnowe liköry, kaz anißowy, rózowy, khimjelczkowy likör atd. dźěłaja, kotrez ßo pſches ßłódkoſcź a wubjerny ßłód wuſnamjenja. Pſchi wotewſacźu 10 litrow płacźi liter 60 np., pſchi jenotliwych litrach 64 np. Komuż po tajkim tuta tunja nutskup ſnata njeje, njech ßo pſchi potrjebje tam poda. **A. N.**

Symski jěsdny plan železnizow,

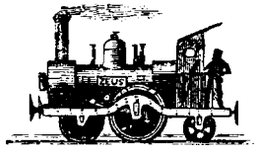

płaczazy wot 15. oktobra 1881.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.
Se Shorjelza	2_{0}	—	4_{43}	7_{56}	10_{50}	2_{30}	4_{25}	7_{10}
Rychbacha	—	—	5_{7}	8_{21}	11_{15}	2_{56}	4_{50}	7_{35}
Lubija	2_{30}	—	5_{29}	8_{45}	11_{41}	3_{22}	5_{12}	8_{3}
Budyschina	2_{59}	4_{5}	6_{6}	9_{23}	12_{21}	4_{1}	5_{49}	8_{49}
Biskopiz	—	4_{35}	6_{44}	9_{59}	12_{59}	4_{37}	6_{27}	9_{33}
Arnsdorfa	—	4_{55}	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	6_{50}	9_{57}
Radeberga	—	5_{5}	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	6_{59}	10_{7}
Do Draždžan	4_{4}	5_{33}	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	7_{30}	10_{35}

S Draždžan do Shorjelza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	3_{0}	5_{0}	8_{30}	11_{15}	12_{40}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	3_{37}	5_{34}	9_{7}	11_{50}	—
Arnsdorfa	6_{51}	9_{36}	1_{0}	3_{48}	5_{45}	9_{19}	12_{2}	—
Biskopiz	7_{21}	10_{6}	1_{26}	4_{15}	6_{14}	9_{49}	12_{32}	—
Budyschina	7_{58}	10_{44}	2_{2}	4_{54}	6_{48}	10_{28}	—	1_{54}
Lubija	8_{43}	11_{27}	2_{43}	5_{34}	7_{27}	11_{12}	—	2_{23}
Rychbacha	9_{3}	11_{43}	3_{3}	5_{54}	7_{47}	11_{32}	—	—
Do Shorjelza	9_{26}	12_{6}	3_{28}	6_{17}	8_{9}	11_{55}	—	2_{53}

S Budyschina do Ebersbacha a Now. Města.

Wosowa klaßa	1-3.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
Wotjěsd ſ Budyschina	7_{15}	10_{45}	12_{40}	4_{52}	9_{50}
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Roswodez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Wjeleczina	7_{55}	11_{18}	1_{11}	5_{33}	10_{23}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	8_{0}	—	1_{13}	5_{38}	10_{27}
Hornjeje Jasonzy	8_{16}	—	1_{24}	5_{53}	10_{38}
Delnjeje Jasonzy	8_{29}	—	1_{33}	6_{4}	10_{48}
Pschijěsd do Noweho Města	9_{0}	—	1_{54}	6_{34}	11_{11}
Wotjěsd do Ebersbacha	8_{11}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	—	11_{39}	5_{13}	8_{47}

S Ebersbacha a Now. Města do Budyschina.

Wosowa klaßa	1-4.	1-4.	1-3.	1-3.	1-3.
Wotjěsd do Ebersbacha	6_{25}	11_{26}	—	5_{36}	10_{36}
Pschijěsd ſ Ebersbacha	—	9_{10}	11_{39}	—	8_{47}
Wotjěsd ſ Noweho Města	5_{35}	9_{1}	—	2_{0}	7_{42}
Delnjeje Jasonzy	6_{1}	9_{27}	—	2_{33}	8_{17}
Hornjeje Jasonzy	6_{10}	9_{36}	—	2_{45}	8_{29}
Pschijěsd do Wjeleczina	6_{20}	9_{46}	—	2_{56}	8_{40}
Wotjěsd ſ Wjeleczina	6_{24}	9_{50}	11_{45}	3_{4}	8_{50}
Roswodez	*	*	*	*	*
Budestez	*	*	*	*	*
Dźěžnikez	*	*	*	*	*
Pschijěsd do Budyschina	6_{55}	10_{21}	12_{16}	3_{45}	9_{28}

S Kamjeńza do Draždžan.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-3.	1-4.
S Kamjeńza	6_{0}	8_{45}	11_{55}	3_{55}	8_{0}
Połcžnizy	6_{23}	9_{8}	12_{27}	4_{27}	8_{23}
Großröhrsdorfa	6_{33}	9_{18}	12_{41}	4_{41}	8_{33}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	5_{3}	9_{0}
Radeberga	7_{20}	10_{35}	1_{35}	5_{13}	9_{10}
Do Draždžan	7_{50}	11_{6}	2_{6}	5_{41}	9_{41}

S Draždžan do Kamjeńza.

Wosowa klaßa	1-4.	1-3.	1-4.	1-4.	1-3.
S Draždžan	6_{0}	8_{50}	12_{10}	5_{55}	8_{30}
Radeberga	6_{37}	9_{24}	12_{47}	6_{33}	9_{7}
Arnsdorfa	7_{10}	10_{25}	1_{25}	6_{55}	9_{20}
Großröhrsdorfa	7_{29}	10_{40}	1_{45}	7_{10}	9_{40}
Połcžnizy	7_{42}	10_{49}	1_{58}	7_{19}	9_{53}
Do Kamjeńza	8_{8}	11_{9}	2_{24}	7_{39}	10_{19}

☛ 4. wosowa klaßa na njedźelach a ßwjatych dnjach wupanje. ☚

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 19. novembra 1881.

Žitowy dowos: 2901 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	11	31	12	20	11	31	12	20
Rožka = =	9	49	9	87	9	37	9	81
Jeczmjeń = =	7	61	8	33	7	61	8	33
Wowß = =	7	—	7	60	7	—	7	60
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sstóma . . .	24	—	26	50	—	—	—	—
Proßata 296 scht., scht.	10	50	19	—	—	—	—	—

W Budyschinje je w snutskownym měsce jena **khěža** pod dobrymi wuměnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola hoscženzarja **Ledžbory** na rózowej haßy czo. 1.

W Holeschowskej Dubrawzy je **khěža** czißko 18 se 4 kórzami pola, ſ 2 kruwomaj a ſ zykym hospodarskim gratom na pschedań. — Njedźelu 20. novembra popołdnju w 3 hodźinach ma ßo tam wschelaki grat na pschesßadźowanje pschedawacz. **Herbja.**

Proßata

ßu na pschedań na knježim dworje we **Wutołczizach.**

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosc;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

W o ſ j e w j e n j e.

Na **połpiczanskim** hajnistim revieru maja ßo

póndźelu 28. novembra 1881

ßlědowaze k pucžam a schczežkam spokojene wulěßowane drjewa we wokrjeßu Baroschi, we wotdźělenjach 54, 56, 57 a 60, jako

4 Rmtr. khójnowych palnych schczěpow,
52 = = krutych knyplow,
20 = = walczkowych knyplow,
22 dołhich hromadow khójnoweje palneje walczizny

jenotliwje a po dźělbach **sa hotowe pjenjesy** pod wuměnjenjemi, do awkzije wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźišna dopołdnja w 9 hodźinach w **hajnistim dworje w Połpizach.**

Kralowske hajniske revierske sarjadnistwo w Połpizach, 15. nov. 1881.

Bruhm.

Awkzija ßłanja.

Póndźelu 28. novembra ßo na sderjanskim revieru něhdże **300 hromadow łěßneho ßłanja** sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawa.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodźinach w drjewnischczu pola Czelchowa.

Hajnistwo w Sderi, 20. novembra 1881.

G. Petrenz.

Drjewowa awkzija.

Póndźelu 5. dezembra t. l., dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo w **herbstim rychtarskim kublowym łěßu** na honach wot **Běłych Noßliz**

300 Rmtr. khójnowych schczěpow a kuleczkow,
60 - - pjenkow,
20 stotnjow - walczkow,
120 - žerdźow, ryhelow atd.

na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźišna w **Klingstez** restawraziji.

R. Klahre w Běłych Noßlizach.

Kosaze a nasymske koże

kupuje pschezo po najwyschschich płaczišnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pschi serbskej katholskej zyrkwi.

Swój skład **ßelenych czrjewow** w czerstwej, wubjernej dobroscži po mózno tunich płaczišnach porucza pschi potrjebje

Gustav Römer w Budyschinje,
na ßukelnskej haßy nowe czißko 7.

M. G. Freyberg

ſ napſchecza pósta na bohatej haßy **ſ napſchecza pósta**

dowola ßebi ſ tutym dóńdźenje ßwojich **nowoſczow** ſa **naſymu** a **ſymu** najpodwolniſcho woſjewicź.

Woßebje na to kedźbliwe cźinju, ſo ßym ßwój **tworowy ſkład** wulzy powjetſchik, duž je mi mózno, žadanja mojich cześcźenych wotebjerarjow bóle dyźli prjedy dopjelnicź.

Drastne stoffy

we wſchěch mózných barbach, łóhcź po 35 np., hacź k najlěpſchim wězam,

cźorne patentowe ßomoty,

9/4 **plüſch,** łóhcź po 225 np., 9/4 **aſtrachan,** łóhcź po 350 np.,

cźorny **dubel** ſa jaki, łóhcź po 350 np.,

lama,

kraßne muſtry, łóhcź po 100—300 np.

Cźiſtowolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 100—120 np.,
półwolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa jaki, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa podſchiwanje, łóhcź po 45 np.,
wupjerki, poßleſchczowe tkaniny, pikej, běły, ſchěry a **módry płat.**
Koſchlowy barchent, łóhcź po 30—40 np.

Najkraßniſche nowoſcze we **wolmjanych rubiſchczach** a **khapotach,** **wolmjane rubiſchcza** po 60 np., **kamarubiſchcza** po 75 np., **barchentowe rubiſchcza** po 40 np., **ździzane krawaty** po 25 np., **półzidźane ſchawlowe rubiſchcza** po 30 np., **ſtkzowe ßuknje,** tſiłóhcźowſke, **kamarubiſchcza** po 5 mk. 50 np., **błidowe krywy, kožowe płachty, moarejowe** a **mohárowe ſchórzuchi, möbłowe kattuny, gardinowe kattuny,** łóhcź po 20 np., **běłe gardiny, běły ſhirting** we wſchěch ſchěrokoſcźach, **běłe** a **pißane dybſacźne rubiſchka.**

Pſchi wjetſchich kupjach poſtajam **woßebite płacźiſny.** Sa ſchwalcźe a krawzow **najtuniſche źórło ſa kupowanje podſchiwſkich ſtoffow.**

en gros. **en détail.**

W khlamach ßo **ßerbſki** rěcźi.

Sa njewjeſcźinſku draſtu

poruczam

cźornu ripſowu źidu, łóhcź wot 2 mk. 75 np.,
cźorny kaſchemir, łóhcź wot 1 mk.,
półźidźane draſtne ſtoffy.

M. G. Freyberg
na bohatej haßy.

W khlamach ßo ßerbſki rěcźi.

Dr. Schrammowy bróſt- a laxirthej,

doſcź ſnaty jako woßebny ßrědk, cźiſcźi krej a ſkutkuje kahodnje wotwodźazy.
Prawdźiwy ma jón w pakcźikach po 25 a 40 np. na pſchedań
měſchczańſka haptyka w Budyſchinje.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je ſa 25 np. dostacź:

Pſchedźenak.

Protyka ſa Sserbow na lěto 1882. Wona je ßo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobraſow (bildow), hacź hdy prjedy.

Teho runja je we wudawarni „Serbſkich Nowin" ſa 25 np. na pſchedań:

Pratyja ſa dołojzno-łužyſkich Sserbow

na lěto 1882.

Sserbſke protyki

na lěto 1882 ßu dostacź pola
P. Mickela w Ketlizach.

Schleſynſke ſchtrympy a ſoki

porucza tunjo
P. Mickel w Ketlizach.

Wien! **Wien!**

Sſłyſch, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadniſtwo maßy fallitneje **„anglo-britiſkeje ßlěbroweje fabriki"** wupſchedawa wſchě twory hłuboko pod takſirowanej płacźiſnu. Sa ſapóßłanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme" dostanjeſch wubjernje dobry błidowy ſerwiß ſ najlěpſcheho anglo-britiſkeho ßlěbra (kotryž prjedy wjazy hacź 70 mk. płacźeſche) a dostanje kóždy kupz pißne rukowanje ſa běłowostacźe pſchedmjetow na 10 lět

6 błidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widliczkow,
6 maßiwnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łžizow,
6 nězných britannia-ßlěbrowych khoſejowych łžicźkow,
1 cźeźki britannia-ßlěbrowy ſopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbrowy mlókowy cźerpak,
6 woßebnych nóžnych ßlěbrowych podnožkow,
6 prawdź. jendźelſkich deßertnych ſchalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaſchcźik,
6 nězńje ziſellirowanych präſentirſkich ſchalkow,
6 nězných ßlěbrowych jejowych bjechańkow,
6 nězných anglo-brit. ßlěbr. jejowych łžicźkow,
4 kraßne nězne zokorowe ſchalki,
1 thejzhdźak, nězneje druźiny,
2 nahladnaj błidnaj ßwěcźnikaj.

64 ſchtuk.

Sa dopokaſmo, ſo ßo mój nawěſchtk

na žanu jebanku

njeſłožuje, tu ſjawnje lubju, ſo, je-li ßo twora njeſpodoba, tu ßamu bje wſcheho ſepjeranja nasad woſmu. Schtóž chze po tajkim dobru a ſolidnu tworu měcź a žanu braku ſa ßwoje pjenjeſy, tón njech ßo tak dołho hacź ſklad doßaha ſ dowěrnjom wobroczi na

J. A. Rabinowicz, Wien,
General-Depot der Anglo-Britiſchen Silberfabrik II.,
Schiffamtsgaſſe 20a.

Wubjernje dobry domjazy ßrědk je:
„Dr. Schleithnerowy Beatrice-likeur",
kotryž appetit wubudźi, żołdkowu kißalinu wotſtroni a pſchetkacźe ſpěchuje — a poßylnjuje. Teho dla najwubjerniſchi ßrědk pſche **żołdkowu ßłaboſcź, żołdkowe widliſchcza, żołdkowe cźerpjenje.** Se wſchěch ſtron pſchipóſnaty a na najlěpje ſpóſnaty. Płacźiſna ſa bleſchu 1 mk., ſa mału 50 np. Je dostacź w **Budyſchinje** pola **Otto Engerta.**

K ſchtryzlepjeczenju

porucza
tykanzowu wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeńſki a zitronowy wolij
w bleſchach a wuważeny,
tykanzowu barbiczku (ſafran),
ſſ. korjenje, zyłe a tołczene,
cźěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjecźenju wuroſcźeneje pſcheńzy
hrodowſka haptyka.

Pißne knihi

po prjódkpißanju
porucza jara tunjo
N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

ſa ratarſke knihiwjedźenje
w bohatym wubjerku porucza tunjo
N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Wšěch serbskich spisaćelow, starych a młodych, prošu z tutym najnaležnišo, zo bychu mi hač do srjedź decembra t. l. prawje wjele serbskich wudźěłkow we wjazanej a njewjazanej rěči za nowy časopis „Łužica“, kotrehož redakciju sym na so wzał, pósłać a też dale mje stajnje přez swěrne sobudźěłanje podpjerać chcyli.

Dr. phil. Ernst Muka.

Wotewrjenje hoscźeńza.

Cżescźenym Sserbam Budyschina a wokolnoscże dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicź, so ßym w ßwojej nowonatwarjenej kheži na **Hoschiz haßy cżißło 40**

hoscźeńz ſ wupschahanjom

wotewrił a proschu wo dobrocźiwe podpjeranje ßwojeho pschedewsacźa.

S pocześcźowanjom

Korla August Berger.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym ßebi dowolam wokolnoscźi wot **Nowych Porschiz** k nawjedźenju dacź, so ßym tam khlamy wotewrił, w kotrychž ßo wschě wězy ſa hospodarſtwo pschedawaja. Woßebje poruczam **khofej,** punt po 90 np., **dróbny zokor,** punt po 46—48 np. atd., teho runja **běły plat** ſa cżeledź po tunich płacźiſnach, wschě druźiny dobrych **paleńzow,** liter po 45—50 np.

Wo dobrocźiwe wobkedźbowanje proßy

Heinrich Dietrich,
hoscźeńzař w Nowych Porschizach.

Cżescźenym Sserbam k nawjedźenju dawam, so wot dźeńßniſcheho dnja kóhej běleho płatu ſchěrokeje ſchěry pschi wjetſchich dźělbach hižom wot 40 np. pschedawam. Woßebje też ßwój

plat ſ cżiſteho ruczneho pschedźena

najnaležniſcho poruczam. **J. Pech ſ Wjeleczina.**

Wſchě druźiny **tintow, pißne knihi, pjerowe kaſchcziki, taſſe, pißne worzełowe pjera, wołoźniki, lineale, winkle, ryßowanſke ſchěny** porucza

Gustav Rämsch na bohatej haßy.

Kanariſke ßanzy ſ Harza

(klukazych fifolakow) pschedawa ſ rukowanjom po 9 a 12 mk. ſa pschipóßłane pjenjesy abo „Nachnahme“

Rich. Zetsch, Chemnitz,
Marktgäßchen I.

Wot najwjetſcheje ważnoscże ſa

wocźi kóždeho.

Tuta jenoż ßama wěrnje prawdźiwa dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringſkej je wot lěta 1822 ßwětoßławna.

Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowſkej haptyzy knjeſa E. Menznera w Budyſchinje.

Njech ßebi pak kóždy wěscże jenoż wo wěrnje prawdźiwu dr. Whitowu wocźowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta żada. Zanu druhu.

Wucźahi ſ liſtow: Knjeſej **Dr. Ehrhardtej.** Ja ßym nětko ßam spósnał, ſo Wascha **prawdźiwa dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** jara dobru pomoz poſkicźuje, duž (ßlěduje ſkaſanje). Klein-Drenſen, 1./10. 80. Wudowa Baumgartowa. Dale: Ja pschezo na wocźomaj cźerpju a Wascha **prawdźiwa dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** mi **jara derje tyje** (ßlěduje ſkaſanje). Hauſen, 10./10. 80. Rödelowa.

Khofej.

w jenoż wubjernej cżiſtoßkodźazej dobroscźi, punt po **80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.** atd.,

paleny khofej,

punt po **120, 130, 140, 150, 160, 180, 200 np.** atd., poruczataj wobkedźbowanja hódny

bratraj Měrſchej
na żitnych wikach,
w hoscźeńzu „k ſłotej hwězdźe“.

Bjesada.

Přichodny **mużski wječor** je **sobotu 3. decembra** wječor wot 7 hodź. w **hótelu „k złotej krónje“.**

Łužičan čo. 13

1879—80 je wušoł.

Pjekarſki wucźobnik ßo pyta wot

Rich. Droſchütza, pjekarſkeho miſchtra na hornczerſkej haßy.

Na jene ryczerſkubło hodźinu ſa Draždźanami ßo 5—6 holzow pyta, kotrež móża derje dejicź. Wſcho dalſche je ſhonicź njedźelu 4. dezembra wot dopołdnja 11—4 hodźinow w reſtawraziji „k biertunnelej“.

Pytaja ßo ródny knježi pohoncź, nózny ſtrażnik (wajchtař), gratſki miſchtr, ßrěnkojo, wołazy, kheżne a hródźne dźowki wot pſchiſtajazeje żony **Heynoldoweje** w Budyſchinje na wyßokej haßy cżißło 12.

Naſpomnjenje.

Niże podpißany běſche w cź. 44 „Serb. Nowin“ wyßokocżeſcźenych knjeſow pſchedßydow ßerbſkich towarſtwow a ſjenocżeńſtwow naležnje proßył, ſo bychu chżyli kóždy wo ßwojim towarſtwje abo ſjenocżeńſtwje doßahazu rosprawu hacź do kónza novembra t. l. we wudawarni „Serb. Nowin“ dobrocźiwje wotedacź. Tutu próſtwu ſ tutym najpodwolniſcho wospjetuju, ſ tym pſchiſpomnjenjom, ſo budźa wſchitke tajke rosprawy ſkerje a lěpje wotcźiſchcźane.

J. E. Smoleř.

Sswojemu lubowanemu nanej, tyſcheŕſkemu miſchtrej **Mkynkej** w Saryczu, pſcheju k jeho 60lětnemu narodnemu dnju najwutrobniſche ßoże. Bóh njech jeho hiſchcże wjele lět ſtroweho a cżiſteho ſdźerži.

Bruno Mkynk w Saryczu.

Palma měra

na row

njebo **Korle Hanuſchki,**

rodź. 24. nalětnika 1857 w Scheſchowje,
wumrje 10. ßmažnika 1881 w Long Prairie
w Texaßu w Amerizy.

Ach, ja ßym luboh' bratra ſhubił!
Wy ßotry, ſo mnu płakajcże!
O macźerka, kiž nam ßo lubił —
Twój ßyn je wumrjeł w zuſobje!
So jeho njeßmy hladacź móhli
We khoroſcźi a w ßmjertnej bóli,
Mi dźe każ mjecź pſches wutrobu.
Hacź k jeho rowej njedóńdźemy,
A na nim żenje njemóżemy
Wuſpěwacź Knjeſa modlitwu.
Mój bratſje, ach! tak Tebje żenje
Na ßwěcże wjazy njewidźu?
Nětk njebjo maſch ſa wobydlenje
A paradis ſa wótcźinu.
O kak je Tebi tam tak derje,
Tam cźahnyli też bychmy ſkerje,
Hdźeż wużiwaſch měr Edena.
Tam ſpěwaſch ſ jandźelemi pſalmy,
Ssy doſtał ſ Bożej' ruki palmy
A krónu wěcżnoh' żiwjenja.
K nam ſ njebjeſkeho Kanaana
Ssej wěſcże wjazy njeżadaſch,
Tam namakał ßy luboh' nana;
Wſchi jehnjecźu nětk wſchitko maſch,
Wo cżoż ßy tudy Boha proßył,
Schtoż ſtajnje na wutrobje noßył
Ssy do poßlenjoh' ſdychnjenja.
Pſches ſbóżnika w tym Bożim měſcże
Bóh ſaßo ſjednocźi naß wěſcże,
Duż njeplacź, luba macźerka!
Haj njeplacź, macźe! wſchemu ſtemu
Naſch pſchedrohi je wucźeknył,
Wón dźěſche horje k njebjeſkemu,
Bóh chżyſche, ſo by pſchi nim był,
Też naſche żtyłły pſchelicżbuje,
Naß w njebju wěcżnje ſwjeżeluje
Po tutej krótkej ſrudobi.
O kajke ſbóżne ſacżuwanje
To lubych ſaßo wuhladanje
Tam w cżichej ſbóżnej wěcżnoſcźi!

Jan Hanuſchk
w mjenje wſchěch ſrudnych ſawoſtajenych
pſches J. H.

(K temu cżißłu jena pſchiłoha.)

Pschiloha k czišku 48 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 26. novembra 1881.

Zigarry.

Schtóž chze dobru, wotležanu a tunju **zigarru** kurićz, tón njech ju kupuje w zigarrowych spezialnych khlamach pola

Th. Grumbta

w Budyschinje, na swonkownej lawskej haßy.

Khosej,

njepaleny, punt po 80 np.,
paleny, = = 100 =

porucza sa derje a czišcze ßłodźazy

Th. Grumbt.

Winowy kiczowy měd,

sa dobry spósnaty ßrědk psche kaschelowy woskot a dybawosćz, porucza w bleschach po 60 np. **Hrodowska haptyka.**

Sporuschk,

punt hacz do 1 mk., kaz tez derje ßuschene

jechiběrny

kupuje

měschczańska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschczu 141.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje kóždy czaß po najwyschschej płaczišnje

Otto Engert.

Kruschwinowe drjewo

kupuje po najwyschschich płaczišnach mechanisка dźěłopschadownja w Hajnizach a w Budyschinje.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaz tez **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechanisка dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoz **trjeny len**, a to jenoz ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże.

Howjase, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, sajecze a karniklowe koże kupuju po najwyschschich płaczišnach. — Wschě druzinу pjelzowych kožow bjes molow, kaz tez schórzuchowe koże ßu po najtunischich płaczišnach na pschedań pola

Gustav Nauck

na garbarskej haßy.

Kóslaze kózki

kupuje

A. Trepera, rukajzař

w Budyschinje, na seminarskej haßy czišło 2.

Hotowe kaschcze

ßu pschezo na składze pola tyscherskeho mischtra **Emila Heinricha** w Borschczi.

Dla rumowanja ßwojeho tworoweho składa dopominam hischcze ras na

wupschedawanje.

Ewald Braun

na hłownym torhoschczu czišło 9.

Twarska a möblowa tyscherńja

Hermanna Hoffmanna

w Budyschinje na taschbarku czišło 2

porucza ßo k prjódkstejazym hodam k dźełanju wschěch do jejneho rjada ßłuschazych wězow, kaz **kschinjow, khamorow, blidow, kožow, komodow** atd. pschi dobrym sprawnym dźěle a tunich płaczišnach.

Najlěpschu pscheńczņu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowarni pschi žitnych wikach.

Oskar Butter, nožowy kowař

w Budyschinje pschi theatrje

porucza ßwój skład ßamodźełanych **nožow, widliczkow, kžizow, nožizow** atd. pschi potrjebje dobroczinemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a tocźenje kóždeho waschnja ßo derje a tunjo wobstara.

Czorne židźane stoffy,

kaz tez

njewjesczinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn

na rózku mjaßoweho torhoschcza.

M. Th. Pech

porucza ßwój wulki skład **wolmjanych, židźanych** a **polžidźanych rubischczow** sa mužskich, žónske a dźěczi kaz

khapuzy wot 1 mk. 50 np. hacz 8 mk. 50 np.,
taillowe rubischcza wot 2 mk. hacz 9 mk.,
schawlowe rubischcza sa mužskich wot 20 np. hacz 9 mk.,
rubischcza wokolo schije sa žónske wot 20 np. hacz 6 mk.,
lamarubischcza wot rubischcza na hłowu hacz k sawalenskemu rubischczu wot 45 np. hacz 15 mk.,
wolmjane schawle wot 15 np. hacz 1 mk. 20 np.,
běle a **pißane dybsaczne rubischka,**
czorny a **pißany ßomot.**

Dokelž mam we wschěm wulki wubjerk, je mi mózno, kóždemu mje poczeschczowazemu po žadanju poßłužecz. Płaczišny ßym tak postajił, so móże kóždy hižom sa mały pjenjes něschto rjane a hódne kupicz.

Krucze sprawne poßłuženje.

Wo prawje bohaty wopyt proßy

M. Th. Pech

na hłownym torhoschczu, pódla měschczańskeje haptyki.

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

S tuthym k nawjedźenju dawam, so je pola mje kóždy tydźeń jadriwe howjaše mjaßo, punt po 36 np., dostacź.

Rěsnik Beyer w Měrkowje.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, loža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaćiſnach porucza

W. Hübner, tyſcheŕſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

K hodownemu kupowanju

porucza ßwój wulki ſklad **fotografiſkowych albumow, kožowych tworow, wobraſowych (bildowych) knihow** a **liſtnow, ſchulſkich artiklow.**

Naſad ſtajene **pjenježne móſchniczki, zigarrowe etwije** ßo po jara tunich płaćiſnach pſchedawaja.

Knihiwjaſarnja
Ernſta Richtera na ſchulſkej haßy,
njedaloko lawſkeho tórma.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucza wulku dźělbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

cźiſcże a derje ßłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroſcźi **Gustav Poser.**

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cźaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łźizomaj wſchědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcź, płodźi wjele mlóka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płaćźi 40 np. a je k dóſtacźu

w hrodowſkej haptyzy
w Budyſchinje.

Salutowanje ſa hoſpoſy

poſkicźuje **rjanobarbjeŕnja, cźiſchcźeŕnja** a **chemiſka płokaŕnja Heinricha Hoppſtocka** w Wóſporku pſches dobre barbjenje roſpróteje a njeroſpróteje mužſkeje a žónſkeje draſty.

Skaſanja wobſtarataj darmo **H. Kayſer** na žitnej haßy w Budyſchinje a **Heinrich Hoppſtock** na budyſkej haßy w Biſkopizach.

K prjódkſtejazemu pjecżenju kołaczow (ſchtryzlow) poruczamy

muku khěžorſki a grieſlerſki wucźah

w ſnatej wubjernej dobroſcźi.

Budyſka ßukelnſka fabrika a khumſchtny mlyn

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

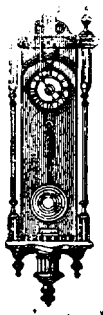

Franz Marſchner,

cźaßnikaŕ,

w Budyſchinje

64, na bohatej hasy 64,

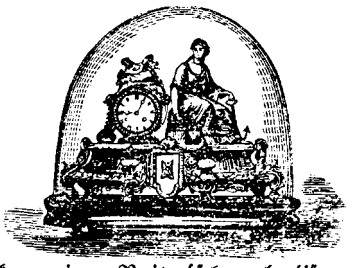

porucza ßwój derje ſrjadowany bohaty **ſklad cźaßnikow** (ſegerjow) dobroćźiwemu wobkedźbowanju. — Sprawne poßłużenje. Dwělětne rukowanje. Najtuńſche płaćiſny.

Porjedźenja wſchěch do mojeho rjada ßłuſchazych wězow khwatnje a tunjo wobſtaram a ſa dobre dźěło rukuju.

Sswojim wotebjerarjam woſjewjam, ſo ßo w mojich khlamach ßerbſki rěcźi.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy ſklad** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pſchepołožił a proſchu mi dowěrjenje, hacź dotal ſpožcźene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój ſkład hotowych **žónſkich** a **mužſkich pjelzow, bowow, muſow,** wſchě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płaćiſnach dobroćźiwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóžkaŕ

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**

ſ napſchecźa hoſcźeńza „k ſłotej hwězdźe".

Optiſke khlamy F. A. Sturma

w Budyſchinje na hłownym torhoſchcźu cźiſło 2, w khěži k. ſłótnika Reicha pódla radneje khěže,

poruczeja cźeſcźenym Serbam ßwój wulki ſklad **brylow, dalokowidow, thermometrow, dwójnych** a **jenotliwych barometrow, lorgnetow** atd. dobroćźiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja ßo tunjo a khwatniwje wuwjedu. Sa dobru tworu ßo rukuje.

Židźane, ßomocźane, žarowanſke, kaž tež **filzowe** a **velpelowe kłobuki,** garnirowane a njegarnirowane, **khapuzy, naſtawki, khapy, bantowe wěnzy** porucza tunjo

Otto Hauffe,
hewak *H. Herrmann,*
na ßerbſkej haßy cźiſło 1 (nowe).

P. Strobelowy atelier

ſa njebolosne ſaßadźenje khumſchtnych ſubow a plombirowanjow po najnowſchim ſyſtemje.

Wotſtronjenje ſubybolenja, ſubowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rěcźam wſchědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 49. **Sobotu 3. decembra 1881.** **Lětnik 40.**

Altona a schwedske khostanje.

(Skónčenje.)

Tak cźesće dostojny prědar rěcźesche. Potom so psched město do njepscheczelskeho lěhwa poda. Tam jeho psched generala dowjedźechu a wón k tutemu praji: „Njech wascha excellenza sa sto njewosmje, so so jako niski słužobnik Jesom Khrysta swažu, sa njesbožomne město Altonu dobroproschenje psched wami cźinicź.“ General so posběže, sejma klobuk a pokhili so psched słužobnikom evangelija. Wón běsche wo duchownym Sazu hižom słyschak a bě wulzy swjeselený, so móžesche jeho wohladacź a s nim porěcźecź. Wón dobrocźiwje wotmolwi: „Tajki słužobnik Jesom Khrysta, kaž Wy scźe, je mi stajnje witany. Ja budu sbožomny, hdyž chzecźe jako hóscź pola mje wostacź. Ale tola njeswěrne město chzu a dyrbju ja khostacź, dokelž je swojeho praweho knjesa wopuschczíko a so s jeho njepschecźelemi sjenocźiko. Město, kotrež je tak njeswěrne a pscheradne, dyrbi so do cźista wutupicź.“

„Ja Waš, hnadny knježe, najnaležnischo a najwutrobnischo proschu“, Saz rjekny, „so njebyschcźe wbohich měschcźanow sa winu jich wyschnoscźe schtrafowali. Wy scźe tak nadobny, so njebudźecźe njewinowatych s winowatymi khostacź chzycź.“

„Wotpad“, wotmolwi general, „je so s pschiswolenjom zyłeho měschcźanstwa stak. Duž maja so wschitzy khostacź. Žiwjenje ja wobydlerjam wostaju, ale ja wotsal njepóńdu, doniž budźe město Altona hromada popjeła.“

Duchowny spytowasche wschitko, schtož běsche jenož móžno, so by generalowu wutrobu hnuł. Ale jeho słowa wot generala jako wot skały wotlětowachu. Skónčnje wón psched tym sazatym mužom na swojej koleni padźe a dźesche: „Dla ranow Jesom Khrysta Waschn excellenzu proschu, so byschcźe město pschelutowali.“

„Žadyn njepschecźel njeje ženje žaneho schwedskeho wojaka pschelutował dla ranow Jesom Khrysta“, general wotmolwi.

„Dobre“, Saz praji, „tola, hnadny knježe, wopokažcźe, so scźe kschescźijan, so sko se słym njesapłacźicźe, ale so chzecźe swojemu bližschemu tak wodacź, kaž chze sbóžnik Wam wodacź.“

„Ja njemóžu město pschelutowacź“, general sawoła, „wyšoka pschikasnja mje nusuje, jo sanicźicź.“

„Dha so to jenicźzy s poślušnoscźe psched kralom stanje, so chzecźe město spalicź?“ so prědar prascheschе, wot poklaknjenja stawajo.

„Haj, jenicźzy s poślušnoscźe“, general wotmolwi — hacź runje hakle po krótkim komdźenju.

„W tajkim padźe dostańcźe Boże požohnowanje nad Waschej poślušnoscźu“, prědar sawoła. Wón swojej ruzy nad generalom wupschestrje a s hnutym hłosom praji: „Tón Knjes požohnuj tebje a swarnuj tebje; tón Knjes rossweźcź swoje wobliczo na tebi a budź tebi hnadny; tón Knjes posběhń swoje wobliczo na tebje a daj tebi swój měr!“

Po tutych słowach wón cźiische a srudnje wot generala dźěsche. Tón pak khwilu wschón sastróżeny stejesche. Běsche, jako bychu jemu prědarjowe słowa do wutroby a swědomja palike. Ale sły duch saso móz nad nim dobu a Steenbok pschikasa, so by so Altona sapalika. To so sta. Wschudźe płómjenja sapacź poczinachu. Wóhnjowe morjo so wot domu do domu, wot haby do haby rosschěrjesche. Nichtón njeswědźische płómjenjam wobaracź. Žałoscźo a płakajo běchu wbosy wobydlerjo, wostajschi wscheho swojeho wobsedźenstwa s města cźekli. Dwaj dnjej doźahaschtaj, so so generalowa pschikasnja w połnoscźi dopjelni. Běsche to 8. a 9. januara léta 1713. Altona so do prócha a popjeła pschewobrocźi. Zyke, psched krótkim cźasom tak kcźejate a bohate město njebě dale niczo, khiba hromada dymjazych rospadankow. Prědar Saz běsche pschi wudowach a syrotach swojeho sydlischcźa w Christianje wukhowanku namakał. Wójnske skaženje so tuteje městnoscźe njedótkny. Saz běsche tam tejko cźěkanzam, hacź běsche jenož móžno, wobydlenje spožcźił. Schwedojo so saso wotsalichu, jako běchu město a jeho wobydlerjow tak cźežko khostali. Tyšazy khudych a hubjenych tam nětko běchu. Mjes nimi bě tež radny knjes Hofleben. Wschě jeho twarjenja běchu so spalike a jeho bohatu domjazu nadobu běchu płómjenja póžrěke. Wón bě nětko khudy prosceŕ a spósna swěrnoscź słowa: „Njemolcźe so, Bóh so njeda sa směch měcź. Pschetož schtož cźlowjek syje, to budźe wón tež žnjecź. Schtóž na swoje cźěło syje, tón budźe wot cźěła skaženje žnjecź.“ Schtyrzycźi lět posdźischo je prědar Saz s měrom wumrjeł a k swojemu Sbóžnikej dóschoł. Nimale w tym samym cźasu tež schwedski general Steenbok wumrje, tola pak niz s měrom. Boże žohnowanje běsche so wot teho cźasa, hdźež běsche Altonu spalicź dał, wot njeho wotwobrocźiło. Wón jenu bitwu po druhej shubi a bu skónčnje wot njepschecźelow jaty. W jastwje do sadwělowanja sapadźe, kotrež so jenož s jeho smjercźu skónczi. „Njemóžecźe dha Khrystuzowy kschiž wobjecź?“ so jeho prědar w jastwje prascheschе. Mrějazy general tschepotajo wotmolwi: „Ně, to njemóžu. Poklecźa tych tyšazow, kotrychž sym do njesboža storcźił, moju duschu cźwěluja, ale požohnowanje prědarja moju duschu wjele bóle wobcźežuje, dyžli wschitko druhe. Ja budźich město Altonu pschelutowacź móhł, hdy budźich chcył. Nětko mrěju jako tajki, kiž je wopaki pschišahał, poklaty a satamany psches jeho požohnowanje.“

Tak radny knjes Hofleben jako proscheŕ wumrje, general Steenbok pak jako jaty a w sadwělowanju. Pišane steji: „Derje temu cźlowjekej, kiž njekhodźi po radźe bjesbóžnych a njesteji na drózy hrěschnikow a njesyda na stole wušměwzow, ale ma luboscź k sakonju teho Knjesa a myšli na jeho sakoń wo dnjo a w nozy. Tón je jako drjewo, płodźene pschi wódnych rěkach, kotrež swój płód dawa w swojim cźasu, a jeho liscźe njeswjadnje; a wschitko,

schtož wón cžini, to ßo derje radźi. Tajzy pak njejßu bjesbóžni, ale jako pluwy, kotrež wětr rosmjeta. Teho dla njewobsteja bjesbóžni w ßudźenju, ani hrěschnizy w shromadźisnje prawych. Pschetož tón Knjes snaje pucź prawych, ale pucź bjesbóžnych sahinje." W—a.

Wußudźenja.

Khostanska komora.

19lětny wotroczk E. A. Totka s pschimjenom Runar s Delnjeje Woleschnizy, kotrehož běchu hižom 18. junija t. l. dla wospjetneho paduchstwa k tsjom měßazam jastwa wotßudźili, bě dale wobskorženy, so je 9. haprleje korczmarjej Funfakej w Bukojnje s wobydlenja jenu jaku, 10 mk. hódnu, 18. meje ßwojemu towarschej Wawerej w Brěsynje kožanej rukajzy a 4. augusta klamarjej a korczmarjej Vogelej w Hucźinje s jeho korczmarskeje stwy pakcźik zigarrow, 3 mk. hódnych, kranył. Tajkeho pakoscźenja dla ßo jeho khostanje wo 6 měßazow powyschi.

Dźěłaczeŕ K. B. Mihan s Komorowa pola Hucźiny, hižom ras paduchstwa dla khostany, k temu stejesche, so je 27. augusta t. l. psches płót do sahrody khěžkarja Mlinka w Hucźinje salěsł a tam sa něhdże 2 mk. kórkow kranył. Někotre wězy, wot njeho w sahrodze ležo wostajene, jeho pscheradźichu. Jeho khostanje wobsteji w tsjoch měßazach jastwa.

Sawniski ßud 15. a 22. novembra.

Dźěłaczeŕ J. A. Dejka s Běłczez, kotrehož ßu hižom ras proscherstwa a kranjenja dla khostali, bě 7. junija t. l. s wobydlenja hoscźeńzarja Kempy w Małych Bobolzach por schkórnjow, něhdże 9 mk. hódnych, s tym wotpohladom wsak, so by w nich khodźił, dokelž pak jemu njepschistejachu, je wón sa 3 mk. pscheda. Wón dosta sa to 2 njedźeli jastwa.

Fabrikski dźěłaczeŕ Jan Firla bu k 4 dnjam jastwa wotßudźeny, dokelž bě wón, kaž jemu to dopokasachu, w nozy 22. septembra s pola młynka Meßlinga w Hornjej Hórzy 37 kakowych khojczkow a 6 kulrěpow s dźěła wurěsał, s dźěła wutorhał a je potom njedaloko w kerkach skhował, hdźež buchu posdźischo namakane.

Wotroczk E. H. Bär s Wuriz, kotryž bě 25. oktobra t. l. s wobydlenja ßwojeho prjedawscheho hospodarja, gmejnskeho prjódkstejerja Gudy, jedyn nawoblekaŕ, pohonczej Biehli ßłuschazy, kranył a restawratěrej Müllerej w Budyschinje, pola kotrehož mějesche hospodu, nakhał, so jeho wowka do Budyschina pschińdże a sa njeho wschón dołh sapłacźi, a s tym tuteho k dalschemu poskicźenju jědże a hospody pohnuł, wysche teho hischcże też wot Müllerowoje hosposy 80 np. wuklukał, ma dla kranjenja a wopacźneho wudawanja 6 njedźelow a 5 dnjow jastwa wotßedźicź.

Dokelž bě žiwnoscźeŕ Korla Penther s Wulkeje Dubrawy po zyrkwinskej schcźeżży, s Khaßowa na wojerowsku dróhu wjedźazej, kruwu wjedł, hacž runje je to na warnowazymaj taflomaj, na kónzomaj tuteje schcźeżki nastajenymaj, sakasane, ma sa tele pschestupjenje 5 mk. khostanja płacźicź abo dźeń arresta wotßedźicź.

Tyscheŕ K. B. Thonig w Hucźinje ßo 10. septembra w korczmje s zyhelskim mischtrom Seyfertom s Lichanja swadźi a tutemu w rosnjembrjenoscźi s piwowym karanczkom na hłowu dyri a jeho straschnje na cźele srani. Thonigej tele hrube sakhadźenje 100 mk. khostanja abo, je-li płacźicź njemóże, měßaz jastwa pschinjeße.

Wotroczk Jan August Hohlfeld s Dźěžnikez bě 12. julija wjeczor w bliskoscźi tamnischeje korczmy fabrikskemu dźěłaczerjej Valentinej s Hornjeje Hórki, pschi pucźu w pjanoscźi ležazemu, zylindrowy cžaßnik, 21 mk. hódny, se saka kranył. Wón dosta 3 njedźele jastwa.

Fórmanski poßelnik K. A. Micźka w Rakezach, kotryž bě wobskorženy, so je w běhu lěta 1881 wikowarjej Forkerej a khěžerjej Jurschikej s mjesow trawu kranył, sa njewinowateho spósnaty.

Rjemjenjerja Jana Wilhelma w Radworju wotßudźichu k tsjom dnjam jastwa, dokelž bě wón 13. augusta t. l. s pola žiwnoscźerja Schmidta tam dwaj pscheńcžnaj ßnopaj kranył.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Knihicźiscźerja Zumbuscha, kotryž bě pjatk tydźenja wóßom měßazow jastwa dla wotcźiscźenja jeneho sozialdemokratiskeho spěwa wotßedźał, ßu hnydom po wupuschcźenju s jastwa se sakskeho kralestwa wupokasali. Zumbusch je w rheinskej provinzy rodźeny, běsche w Draždźanach knihicźiscźerńju sałožił, njebě pak hischcże prawo na domisnu w Draždźanach dostał.

Němski khěžor ßo hischcże pschezo wustrowił njeje, pola njeho je ßo khoroscź, na kotruž bě hižom ras w lěcze 1863 skhorił, jěrcheńske cźerpjenje saßo wrócźiło. Dokelž ßo khoroscź runje na jara bolostne waschnje pola njeho pokasuje, je wón na cźele khětro woßłabił. Khěžor je nětko 84 lět stary a pschi tajkej starobje khoroscze ßylnje mozy pschimaja. Tola khěžor ma hewak strowu naturu, duž s dowěru wotcźakuja, so też nadpad tuteje khoroscze pschewinje.

— W bliščhich dnjach ßo najskerje general hrabja Walderšee na město generalneho pólneho marschalla hrabje Moltki pomjenuje. Hrabja Moltka drje hischcże swonkownje do wotpocźinka njestupi a wostanje jako wyschschi wobhladowaŕ we wschěch ßwojich sastojnstwach, tola dźěła generalneho staba hrabja s Walderšee ßam wobstara.

— W němskim khěžorstwowym ßejmje hacž dotal hischcże žane ważne wuradźenja měli njejßu. Pschi debacze wo postajenju pjenježnych dawkow doprědkowaŕ Richter, kaž je wón to hewak kóžde lěto cžinił, knježerstwo a jeho hospodarjenje s wótrymi ßkowami pschimasche. Konserwatiwni na jeho dwěhodźinsku rěcź niczo njewotmolwichu, woni nimaja prózy hódne, jemu na jeho stare a snate, pschi kóždym ßejmje wospjetowane rěcze něschto snapschecźiwicź. Liberalni na khěžorstwowym ßejmje žanych ßkowow njelutuja, so bychu Bismarka a jeho wotpohlady wußměschili. Woßebje žiwa bě debatta wo sastupje města Hamburga do němskeho zkonskeho swjaska. Tak wjele hacž ßu do nětka wujednali, Hamburg s cźežka do Bismarkoweho wotpohlada swoli a wostanje radscho s wonka zkonskeho swjaska. Schtož je ßo hewak hischcże rěcžało, njeßłuschesche k wuradźeńskim pschedmjetam. Běsche to jenož wadźenje bjes liberalnymi a Bismarkom, kotsiž tutemu sabycź njemóża, so ßo s nimi do knježenja dźělicź nochże. Pschi tychle debattach wschelake wótre ßkowa s wobeju bokow padachu.

— W nowinach ßo wjele wo tym pische, so je ßo bamž w Barlinje praschał, hacž by pruske knježerstwo jemu dowoliło, ßwoje ßydło s Roma do města Fuldy w Kurheßenskej pschepołożicź. Móżno drje je, so bamž Rom wopuschcźi, so pak chże ßo do jeneho města w němskim khěžorstwje pscheßydlicź, ßu blady, na kotrychž niczo wěrneho njeje.

Awstrija. Nowy dalmatinski naměstnik Jovanowicź je na wójnskej kódźi do Bokchi pschijeł, so by kraj saßo směrował. Bjes tym sběžkarjo tam a ßem cžahaja a pala žandarmske stazije, knježerske twarjenja a schule. Měschcźanoscze s Risana, kotryž jich

k měrej napominaſche, woni ſe ßmjercźu hrožachu, je-li ſo ßo hiſchcźe ras pſched nimi pokaſa. Sběžkarjo ßu ſe ßylnymi mozami hižom wjele ras ſ awſtriſkimi wojakami w hromadu trjechili. S Wina je ßo 2000 muži do južneje Dalmatinſkeje k poduſchenju ſběžka wotpóßłako.

— 29. novembra je w Leibachu ſnaty wjedźićeŕ Sslowjenow, dr. Jan Bleiweis, wumrjeł. Jako ßlowjenſki ſpißacźel wón woßebje pſchi wudawarſtwu ratarſkich nowin „Niwize" ſa wudokonjenje ßlowjenſkeje rěcźe ſkutkowaſche. Dr. Bleiweis ſtejeſche na wjerſchku narodneho hibanja Sslowjenow a bě ßwěrny wodźićeŕ ßwojeho luda a njewuſpróznitwy wojowaŕ ſa jeho prawa. Po krótkej khoroſcźi wón na ßwoje cźerpjenje wumrje. Se Sslowjenami wobžaruja wſchitzy druſy Sslowjenjo jeho ßmjercź.

— W rajchsrathu pſchi wuradźenju pjenježnych wudawkow ſa univerſity cźěſki ſapóßłanz Zeithammer miniſtra ſchulſkich naležnoſcźow na to pominaſche, ſo cźěſki lud hiſchcźe pſchezo univerſitu, kotruž je jemu knježerſtwo loni ßlubiło, doſtał njeje. Cźěſki lud ßebi ßwoje prawo žada a jeho ſapóßłanzy dyrbja na tym wobſtejecź. Duž njech ßo knježerſtwo wo to ſtara, ſo by ßo cźěſkemu ludej ſkónczńje k univerſicźe dopomhało.

Rußowſka. S Petersburga wo nowym politiſkim nadpadźe pißaja. 25. novembra pſchińdźe na khěžorſke polizajſtwo mkody, hubjenje ſdraſcźeny cźłowjek a žadaſche, ſo bychu jemu ſ generalom Cźerjewinom porěcźecź dali. Jako běchu jeho pſched njeho puſchcźili, wucźeže wón revolver a tſěli na generala. Tutón pak kulku pſches to wot ßebje wotwobrocźi, ſo nadpadnika ſa ruku ſhrabny. Wón bu hnydom ſajaty. Jenož generalowa uniforma je pſches tſělenje wobſchkodźena. Nadpadnik rěka Mikkawſch Schankowſki, je 28 lět ſtary a ma njeměrne žiwjenje po ßobu. Jako bohaty pólſki ſemjan běſche wón ßwoje ſamoženje rosbrojił, běſche pſched někotrymi lětami reſtawratěr w Morſchenſku a žiwjeſche ßo potom we wſchelakich wobſtejnoſcźach. Wón běſche dobrowólnik w ruſkim wójſku, wojowaſche w Herzegowinje a ſkónczńje bě pſchekupz we wſchelakich měſtach. W najwjetſchej khudobje wobſankny wón, ßwojemu žiwjenju kónz ſcźinicź. W poßlednim cźaßu ßo wón ſ wěſtym Melnikowom, kotryž je paduchſtwa dla cźeßne prawa ſhubił a pod polizajſkim wobkedźbowanjom ſteji, ſeſna. Tutón, po ſdacźu wot nihiliſtow nawabjeny, Schankowſkemu revolver da a jeho narěcźa, ſo by na generala Cźerjewina tſělił. — Dale ßo powjeda, ſchtož pak niz kuſka na wěrnoſcź podobne njeje, ſo ßu nihiliſtojo khěžorowy hród Gacźinu ſ loſtowym balonom, ſ dynamitom napjelnjenym, rosbuchnycź chzyli. W naſtatej měſcheńzy bychu potom ſpchißahanzy we woßebitej lecźazej maſchinje pſchijěli a khěžora ßameho do ßwojeje mozy pſchinjeßli. Pſches potajny liſt je ßo tutón nadpad pſcheradźił.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Ssobotu 26. novembra buſchtej w tudomnym pólverniku dwě pólverowej khěžy pſches rosbuchnjenje rostorhanej. Wobej twarjeni běſchtej ſ walzu ſjenocźenej. Rosbuchnjenje je ßo najſkerje pſchi ßypanju tak mjenowaneje noweje maßy do tolkacźow ſtako. Schtyrjo dźěłacźerjo: Jan Schmidt ſ Budyſchina, Jan Brauer a Bohuměr Eichler ſe Židowa a Jakub Bałzaŕ ſ podhroda, kotſiž tele dźěło wobſtarachu, buchu cźežko wobſchkodźeni. Dwaj wot nich, Jakub Bałzaŕ a Bohuměr Eichler, ſtaj hižom na ßwoje rany wumrjekoj. Eichler bě hižom tſi raſy pſchi pólverowym rosbuchnjenju ſe ßwojim žiwjenjom w ſtraſche był, tola kóždy ras ßo ſaßo wuſtrowił, hacź je nětko tola pſches to ßmjercź namakał. Też khoroſcź Schmidta a Brauera mało nadźije na ſdźerženje jeju žiwjenja dawa. Rany, kotreż je pólver wupalił, drje nimaja ſły napohlad, tola ßu cźim ſtraſchniſche a ßo cźežko dadźa hojicź, dokelž ßo hłuboko do mjaßa ſažeru a potom k ßmjercźi wjedu.

— S Prahi nam pißaja, ſo tamniſche literarſko-rěcźniſke towaŕſtwo „Slavia", w kotrymž ßo ſtudentojo wſchěch ßłowjanſkich narodow k wſajomnemu ſbliženju a k plahowanju wſchoßłowjanſkeho ſmyßlenja ſkhadźuja, 7. dezembra „ßłowjanſki wjecźor" wuhotuje a to k cźeſcźi kk. J. E. Smolerja a M. Hórnika jako tajkeju mužow, kotrajž mataj wo łužiſko-ſerbſke Sſłowjanſtwo wulzyważne ſaßłužby. — Sswjedźeń ßo w ſali na ſofijſkej kupje wotdźerži a wobſteji ſ woprědka ſ rjaneho ſpěwneho a hudźbneho konzerta a potom ſ pyſchneho bala. (My ßnadź poſdźiſcho wo ßwjedźenju ßamym rosprawu damy. Red.)

S Cźichońz. Sańdźenu njedźelu wjecźor w 7 hodźinach wudyri tu na njeſnate waſchnje w domje khěžkarja Zyža woheń. Wobydlerjo, kotſiž runje pſchi wjecźeri ßedźachu, ßo hakle płomjenjow dohladachu, jako ßo hižom tſěcha ßwětle paleſche. Duž wyſche poßleſchcźa a jeneho ßwinjecźa niczo ſ wóhnja wutorhnycź njemóžachu. Ssylny wětr płomjenja na ßußodne domſke a bróžeń žiwnoſtkarja Wojaka a na twarjenja žiwnoſcźerja Kudźele cźěrjeſche. Sa krótki cźaß ſ nich woheń móznje ßapaſche, kotryž běſche ßo też hižom ſa tſěchu žiwnoſcźerja Kubanje popanył. Tola tu ßo ßylnemu ßykanju cźichonjanſkeje ßykawy radźi, woheń podußycź. Bjes wotpalenymi je wot wóhnjoweho njeſboža najcźežſcho Kudźela potrjecheny. Schtož bě ßo jemu w lěcźe, jako błyſk do jeho domſkeho dyri, pſched ſaniczenjom ſdźerżako, je nětko wſcho do prócha a popjeła pſchewobrocźene. Na wulke njeſboże bě Kudźela ſe ßwojim ßynom, jako woheń jeho twarjenja ſkaſy, w Bukojnje na wopycźe. Duzy po pucźu wón w Bórku ſhoni, ſo je woheń w Cźichońzach. Jako domoj pſchińdźe, bě hižom wſcho ſpalene, ſ wóhnja ßo ſkoro niczo wutorhnyło njebě, też dwě ßwinjecźi ſtaj w nim kónz wſakoj. — Lědma běchu ßo w Nowych Cźichońzach płomjenja podußłe, jako w Cźichońzach po 8 hodźinach woheń ſ bróžnje žiwnoſcźerja Scholty wuńdźe. Tu běſche pſches to, ſo wulkowjelkowſka ßykawa khwatajży na pomoz pſchijědźe, móżno, woheń wot domſkeho wotwobrocźicź. Tola wſcho, ſchtož w bróżni wot žnjow leżeſche, bu do cźiſta saniczene.

S Bukez. (Pokracźowanje.) Jako běchu jěſdni, kotrychž běſche jich 38, do Budyſchina pſchiſchli, jěchachu woni pſches hornczerſku a ßerbſku haßu po torhoſchcźu na ſwonkownu lawſku haßu k hoſcźeńzej „k běłemu konjej", hdźež jich nowy k. farař wotczakowaſche. Hdyž běchu ßo tu pſched hoſcźeńzom ſeſtupali, witaſche k. kubleŕ Zimmer ſ Kolwſy, jako wjedźeŕ jěſdnych, k. fararja ſ pſchiſprawnymi ßkowami w mjenje jěſdnych a zykeje mkodoſcźe bukiczańſkeje woßady. Jako běſche ßo k. farař Kubiza wutrobnje podźakował, jěchaſche jěſdniſki cźah, kotremuž běſche ßo nětko nowy k. farař pſchiſankył, po bohatej a kamjeńtnej haßy ſaßo ſ Budyſchina k Bukezam. Jěſdni a woßebje też jich nawjedowaŕ běchu ßebi w Budyſchinje dobru khwalbu a pſchipóſnacźe wudobyli a ßo derje ſpodobali. Bjes tym, hacź ßo to w Budyſchinje ſta, běſche ßwjedźeńſki cźah ſ Bukez hacź na wjecźorne mjeſy bukiczańſkeje woßady pola Kubſchiz pſchicźahnył, hdźež nětk na noweho k. duchowneho wotczakowaſche. Po khwili też tutón, pſchewodźany wot jěſdnych, pſchijědźe. Hudźba hrajeſche khoral a na to wuſtupi k. zyrkwinſki prjódkſtejeŕ a ßejmſki ſapóßłanz Keŕk ſ Rodez a witaſche w dlěſchej ßerbſkej rěcźi noweho k. fararja pſchi ſaſtupje do bukiczańſkeje woßady, jako jeho noweho dźěłacźerſkeho pola. Wón

posakowasche noweho k. duchowneho na wschelakore a wobschěrne dźěła w jeho tudomnischim nowym sastojnstwje, wobkruczi jemu dowěrjenje a nadźiju zykeje wosady, s kotrymž jemu, swojemu nowemu duschowpastyrjej, na dźenšnischim dnju napscheczo pschińdźe a pschejesche jemu napośledk Boże žohnowanje, kaž pschi sastupje, tak tež w zykym dalischim skutkowanju. K. farař Kubiza wupraji najprjódzy wulki dźak sa wschitke wopokasma luboscże, s kotrymiž so jemu wot jeho noweje wosady dźenša napscheczo pschińdźe a praji potom, so w Božim mjenje do bukiczanskeje wosady sastupi a so chze w Božim mjenje stajnje swěru dale w tej samej skutkowacź. Czah czehnjesche nětko psched nowym knjesom fararjom nimo a potom w tym samym porjedźe, w kotrymž běsche hacź sem pschiczahnył, tež nětko saso naspjet do Bukez. K. farař Kubiza dźěsche wot tam w srjedźisnje zyrkwinskeho a schulskeho prjódkstejerstwa, jěsdni pak czehnjechu nětko na wjerschku czaha. Woni běchu na rjenje wupyschenych konjach, dołhich kłobukach, běłych rukajzach, s běło-selenymi sleklami na ramjenju a skiczachu rjany napohlad. Wschitkim pschihladowarjam so derje spodobachu, wosebje wusnamjenjesche so jich prjedy spomnjeny wjedźeŕ, kotryž běsche, kaž tež czi drusy czahowarjo, s rjanej twjelzu pyschený. Prěnje czesne wrota, psches kotrež swjedźeński czah s nowym duchownym pschińdźe, běchu pola Trjebjenz nastajene. Běsche to wo prawdze krasny twar, pschi kotrymž bě khumschtna ruka tamnischeho kowarskeho mischtra swoju wustojnosć pokasała. W rjanym wěnzu czitachmy tam postrowjenje „Herzlich willkommen". Tajke němske słowa dachu bjes zusymi měnjenje nastacź, so su Trjebjenzy němska wjes. Duž dyrbjachmy hakle jim rosestajecź, so tam jenož czisczi Sserbjo bydła. Jako běsche so czah saso wróczo do Bukez nastajił, saklinczachu swony na zyrkwi a pschipowjedachu zykej wosadze kaž tež dalischej wokolnosczi, so nětko bukiczanska wosada swojeho noweho fararja a duchowneho do jeho noweho statoka swjedźeńszy nutswjedze a pschewodźa. Bukezy pjelnjachu so s mnohim ludom s bliska a s daloka, kotryž po tysazach liczesche, s wjele khěžow smahowachu so tu tež khorhoje. Jako běsche czah do Bukez pschiczahnył, czehnjesche wón nimo zyrkwje a schule do farskeho dwora, do kotrehož běsche wot dźělby wojerskeho towarstwa sastup sa lud sawrjeny. Jěsdni wotstupichu do farskeje sahrody, wotroscźena mkodosć pak sestupa so w dworje, hdźež w swojej pyschnej drascze a s rjanymi khorhojemi a kótwizami, kotrež běchu tu wschitke bóle w hromadze widźecź, jara lubosny napohlad skiczesche. Hdyž běsche k. farař Kubiza do farskeho dwora sastupił, wuspěwachu schulske dźěczi prěnju schtuczku khěrluscha: „Budź czesć a khwalba wjerschnemu" a na to witasche jeho zyrkwinski prjódkstejeŕ k. ryczerkubleŕ s Rex-Thielau w němskej rěczi w mjenje zyrkwinskeho, schulskeho a gmejnskeho prjódkstejerstwa, wupraji jemu pokne dowěrjenje, kotrež so jemu wot wschitkich napscheczo njeße a pschejesche jemu na pośledk stajne sbožowne derjehicze w jeho nowym domje, do kotrehož chze nětko sastupicź. Nowy k. duchowny wotmolwi na to najprjódzy s dźakom k Bohu, kiž je jemu tajki dźeń kaž dźenša doczakacź dał a wupraji swoje wulke wjeßele na tym, so je na wschěch czeßnych wrotach widźał napißmo: „Wutrobnje witany", hacź runje je tola tu hischcze zusobnik. Wón proschesche, so by jemu tajke dowěrjenje, kajkeż je so jemu dźenša w tak bohatej měrje dostało, dale sdźerżane a wobkhowane było. Dale wobkruczi, so chze se wschěmi mozami sa lěpsche a sboże wosady w swojim nowym sastojnstwje skutkowacź, so pak by jeho tež wosada dźenša do swojich modlitwow wobsankła, so by jeho Boże žohnowanje w bohatej měrje w jeho tudomnym nowym sastojnstwje pschewodźało. Jako běsche so prěnja schtuczka khěrluscha „Njech Bohu dźakuje" wuspěwała, sastupi nowy k. farař do swojeho noweho farskeho wobydlenja a swjedźeński czah so roseńdźe. Wotroscźena mkodosć sabawjesche so potom hischcze wjeczor pschi hudźbnym konzercze. (Skónczenje pschichodnje.)

S Hucźiny. Tu je nětkajki pakoscźak swoju žadliwosć na nasch skót wobrocził. Ssobotu psched wjeczorom bu jena hußyza se stadła žiwnoscźerja Wutroby kranjena a njedźelu w nozy s hródze tudomneho korczmarja jeneho skopa wotwjedźichu. Paducha hischcze wußlědźili njejßu.

Se Stróże. W naschej wokolnoscźi paduchstwo s kóždym dnjom bóle pschiběra. Tak su so paduschi njedawno pola klamarja Ryczerja tu nuts dobywali a jemu butru, khleb, khosej, zokor atd. kranyli. Sa nutskamarjemi su hacź dotal podarmo słědźili.

S Noweje Wßy pola Hucźiny. Wot naschej wokolnoscźi paduchstwo s kóždym dnjom bóle pschiběra. Tak su so paduschi njedawno pola klamarja Ryczerja tu nuts dobywali a jemu butru, khleb, khosej, zokor atd. kranyli. Sa nutskamarjemi su hacź dotal podarmo słědźili.

S Kamjeńza. Tu je so 27. novembra w nozy wokoło 11 hodźin psched kinsbórkskimi wrotami bróżnja sukelnika Arnolda wotpalika. Woheń je snadź psches sakoženje nastał.

S Jěžowa. Póndźelu 28. novembra wudyri tu w njewobydlenej gmejnskej khěži woheń, kotryž twarjenje do prócha a popjeła pschewobroczi. Kaž so sda, je woheń sakoženy.

S Czorneho Khołmza. Czim bóle so dźeń 2. novembra, na kotrymž běsche pschiczehnjenje nascheho noweho duchowneho, knjesa Měta, postajene, pschibliżowasche, czim wjetscha běsche w naschej wosadze radosć a wjeselosć, so nětko po dołhim duchownym tradanju noweho duchowneho dostanjemy. Po zykej wosadze so pschihoty k swjedźeńskemu powitanju stawachu. Pschede wßu běchu schtyri krasne czesne wrota natwarjene, s wosebnymi wěnzami a napißmami wupyschene. W jenych wrotach běchu němske, w tsjóch druhich pak wscho serbske napißma, a to w prěnich „Budźcze wot nas s wutrobnej luboscźu witani", w druhich „Bóh daj, so byschcze dołhe lěta dźěłali w naschej wosadze a jich wjele dobyli sa Boże kraleństwo" a w schtwórtych „Bóh žohnuj Wasch nutskhód a wukhód." 2. novembra so zyła wosada wo wßy shromadźi a czehnjesche nowemu duchownemu hacź k brětnjanskim mjesam napschecźo. Na wjerschku czaha dźěsche schulska mkodosć se swojim wucźerjom, na to wotroscźena mkodosć, sa tutej pschińdźe wojerske a spěwarske towarstwo. Zyrkwinske a gmejnske prjódkstejerstwo se sylnym hudźbnym khorom, kotryž s móznymi synkami khěrluscha hrajesche, swjedźeński czah wobsankny. Psched duchownske wobydlenje pschiczahnywschi, so tu nowy duchowny s rjanej rěczu powita a schulska mkodosć spěwasche powitanski khěrlusch. Po tym so bě tež spěwarske towarstwo nětotre, powschitkownje so spodobaze spěwy sanjeßko, spěwasche k wobsankjenju zyła wosada s pschewodom hudźbneho khora dźakowny khěrlusch: „Njech Bohu dźakuje."

Přilopk.

* Póndźelu 5. dezembra smeje so wjeczor w 6 hodźinach saczmicze meßaza. Saczmicze so popołdnju 4 hodź. 22 minut. sapoczina. Wulkosć tuteho saczmicza je $11^3/_4$ zola, pschi czimž je meßazowy pscherešt s 12 zolami wobliczeny. Duž budźemy jenož jara wusku kromu meßaza, wot słonza wobßwěczenu, widźecź. W 7 hodź. 44 min. budze saczmicze nimo.

* W Großzschepa pola Grimmy pokasowasche 28. novembra

rentier Wiedemann nĕkotrym wotroczkam ßwój revolver. Jako bĕsche wón honacz naczahnył, ßo tutón jemu ſ porſtow wußuże. Kulka ßo pſches to ſ revolvera wutſĕli a trjechi 17lĕtneho wotroczka Kottu runje do wutroby, ſo wón hnydom morwy na ſemju padże. Wiedemann je ßo hiſchcże tón ßamy dżeń dobrowólnje ßudniſtwu ſtajił.

* Pola rĕſnika Lorenza w Heidelbergu w Sakſonſkej mĕjeſche w tychle dnjach jena kruwa młode, kotrež je na poł cżelo a na poł wowza. Młode je hiſchcże żiwe.

* Dżiwny a ſbożowny pad cżinjeſche njedawno jene dżĕcżo w Oederanje. Wone w druhim ſchoßu ſ woknom won na pleſtrowanu haßu padże a ßo niz najmjenje njewobſchkodżi.

* Dwaj młodaj pachołaj ſ Hohendorſa, ſchtrympaŕ E. Bachmann a ßyn kublerja Kuhna, nadpanyſchtaj 19. novembra w nozy w bliſkoſcżi Lichtenſteina wobſtarneho zigarroweho wikowarja Dörra a rubiſchtaj jemu jeho pjenjeſy a toſchu ſ lotterijowymi loßami. Żandarmam je ßo radżiło, njehańbicżiweju rubjeżnikow wußlĕdżicż a ßu jeju hižom do jaſtwa tykli.

* W Bohrsdorfu ßu ßo w nozy wot njedżele k póndżeli pola hoſcżeńzarki Schmidtoweje nutſkłamali. Schmidtoweje ßyn ßo hiſchcże cżaßa doſcż paduchow dohlada a jemu ßo radżi, jeneho wot njeju pſchimnycż. Pſches tuteho, jeneho handwjerſkeho, bu tež tón druhi namakany, kotryż ßo jako dżĕłacżeŕ ſ Volkmarsdorfa, hižom wjele ras dla paduchſtwa khoſtany, wupokaſa. Tutón cżłowjek bĕ k nutſkłamanju natykanu piſtolu ßobu pſchinjeßł a ßwojemu towarſchej wobkrucżił, ſo kóżdeho, kotryż jemu do pucża pſchińdże, ſatſĕli.

* Jedyn bohaty proſcheŕ pſched nĕkotrymi dnjami dla jebanja w korcżmach pſchi ſapkacżenju worcżiſny a dla dundanja pſched ßudniſtwom ſtejeſche, bu pak dla njedoßahazych dopokaſmow ſa njewinowateho ſpósnaty. Poſdżiſcho je ßo pokaſało, ſo tutón khadła 55,000 mk. ſamóżenja wobßedżi, kotrež mĕjeſche wón na nalutowarni w Offenbachu a Frankfurcże. Wón ßo na proſcheŕſtwo tak derje wuſteji, ſo ßebi ſ tym wſchĕdnje 20 mk. ſaßkuži. Sa jĕdż a picże wón niczo njewudawa, to wón wot ßkużobnych holzow doſtawa, kotrymż wón ſ pokaſanjom na ßwoje wulke ſamóżenje żeńtwu lubi a tak hłowu ſawjercżi. Pódła wón tež pſchi ſkładnoſcżi ſ braſchcżenjom pjenjeſy warbuje.

* S Würzburga pißaja: Reſtawratĕr Schokta, kotryż ma nĕmſku tĕleŕſku ſahrodu wotnajatu, dyri pſchi ſwadże ſ jenym hoſcżom, kotryż płacżicż nochżyſche, tuteho ſ hamorom ſ tajkej mozu na hłowu, ſo tón bjes myßlow na ſemju padże a bórſy na to wumrje.

* Wot ßudniſtwa w Jicżinje bu 23. novembra dżĕłacżeŕ Joſef Pawel ſ Noweho Byżdowa k ßmjercżi na ſchibjeńży wotßudżeny. Tutón żadławz ſaraſy 25. oktobra ſ motyku dżĕcżo dżĕłacżerja Habla, kotryż pola njeho na podruſtwje bydleſche. Jako pſchicżinu k ßwojemu njekniczomnemu njeſkutkej wón wudawa, ſo je dżĕcżo, jako chżyſche wón ſpacż, wokało. Na tym rosnjemdrjeny je wón motyku ſhrabnył a dżĕcżo, kotrehoż hłowa ſ poßleſchcżow kukaſche, do ſchije ſ njej praßnył, tak ſo bĕ na mĕſcże morwe.

* Wot pſchißażneho ßuda w Glatzu bu wudowa Bittnerowa k ßmjercżi wotßudżena, dokelż je ßwojemu prĕnjemu mużej 15 njedżel po kwaßu a druhemu mandżelſkemu 16 njedżel po kwaßu ſ jĕdom ſawdała.

* Poklądnikej Molnizkemu w Moſkwje ßu na pucżu k pſchekupſkemu bankej 300,000 rublow kranyli. Molnizki praji, ſo je duzy po pucżu do njemozy panył.

* Na wojeŕſke wuwucżowanje ſchulſkeje młodoſcże franzowſke knjeżeŕſtwo wjele pjenjes waži. Kóżdy tydżeń 2000 tſĕlbow ſe ſtatnych tſĕlbowych fabrikow pſchińdże, ſ kotrymiż maja ßo ſchuleŕſke bataillony wuhotowacż a wuwucżowacż.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndano ßy mi ſ kermuſchnym młócżenjom nĕſchto narĕcżał a njewinowatych ſchkrĕł. Tón hoſpodaŕ w Mĕżnikezach dżĕ ſ zyła doma njebĕ, jako ßebi kermuſchu pola njeho jena podružniza kuſk lenu wuklepa.

Mots Tunka. Haj wſchak, luby pſchecżelo, ßwĕt ma ſłu hubu a pſchißłodża ßo rad na dobrych cżłowjekow.

H. D. A ßwojej cżeledżi je tón hoſpodaŕ tež doſcż jĕſcż dawał, ſo jej żenje żołdk hacż do kolen wißał njeje.

M. T. Haj, tež to je wĕrno, ja ßym ßam ßo pſcheßwĕdcżił, ſo ßo jeho cżeledż ſ tukom jenoż tak ßwĕcżi a jenoż wo dobre kuſki rodżi.

Huntorjakez Mots cżehnje na wójnu.

Wón ßam powjeda:

Do młyna tam delekach w dole
Ja nihdy wjaz' njewjeſu!
Macż wjeſeſche bjes mojej' wole
Kórz rożki tam k ſemlĕcżu.
Móhł hnĕwacż ßo cżeŕwjeny — blĕdy,
Tež mazu je ſapkacżiła.
Pjecż pokrutow napjekła lĕdy —
Horſchcż wotrubow ſa koſu ma.
Młynk wſak je do khlĕba a ſchmałza
Dwej' ſchwiżneju wotroczkow.
Sſo njemolu: tkalża a krawża,
Doſcż wucżenej' paduchow.
Duż bjes dżiwa, ſo tam tak kranu,
Hdyż na to ſchtudir'wani ßu.
Dżenß na nich won do bitwy cżahnu —
Tym wujkam żno pokaſacż chżu.
Bych wſchitkich tſjóch ſchwiknył do mĕcha?
Drje wjele mi njepomha:
Bych nacżaßł ßej tola bjes hrĕcha
Saß' do ſwjeŕcha paducha.
Tež njecham ßo ſ tſjómi bicż khory. —
Nó, widża, ſo ſ hlebiju du
Krawż nóżkuje ſ tkalzom pſches hory
A młynka ßo njenaſtróżu.

Branibor.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pĕtrowſka żyrkej: Magda Gabriela Elſa, Guſtava Bohuwĕra Zimmera, mĕſchcżana a hoſcżeńzarja, dż.

Michalſka żyrkej: Ernſt Arthur, Korle Auguſta Pilża, pjekarja na Żidowje, ß. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Bräuera, dżĕłacżerja a wobydlerja na Żidowje, ß. — Jan Korla Auguſt, Pĕtra Bohuwĕra Hänſela, pohonczża na Żidowje, ß. — Bjedrich Bruno, Jana Adolfa Ducżmana, khĕżerja a cżĕßle na Żidowje, ß. — Jurij Willy, Korle Bohuwĕra Kſchiżana, zigarrnika a wobydlerja na Zidowje, ß. — Jan Auguſt, Ernſta Eduarda Heidy, fabrikſkeho dżĕłacżerja a wobydlerja na Żidowje, ß. — Emma, Jana Rjele, żiwnoſcżerja w Hnĕwßezach, dż.

Katholſka żyrkej: Hana Marja, njemandż. dż. na Żidowje.

Zemrjeli:

Dżeń 8. novembra: Auguſt Henka, rubaŕ ſ Budeſtez, 43 l. — 12. Hana, njebo Jana Pachtera, dżĕłacżerja we Łupoj, wudowa, 77 l. 26 d. — 13. Ottilia Ida, Handrija Miſnarja, krawża a wobydlerja pod hrodom, dż., 2 l. 1 m. 8 d. — 14. Jan Bohuwĕr Stober, cżĕßla a wobydleŕ pod hrodom, 26 l. 6 m., pſchińdże w żidowſkim papjerniku k njeſbożu. — 15. Bernhard Ota Wollmann, ſaßydleny mĕſchcżan a pſchekupz, 38 l. 10 m. — Auguſt Hermann Mulak, 55 l. — 17. Marja Martha, Korle Ernſta Mühda, murjerja a wobydlerja na Żidowje, dż., 1 m. 19 d. — 18. Handrij Bartho, mĕſchcżan a wobydleŕ, 68 l. 14 d. — Jurij Rychtaŕ ſ Mułkez, w tu khwilu w Jeńkezach, 70 l. 8 m. — 19. Pĕtr Schütza, dżĕłacżeŕ a wobydleŕ, 47 l. 5 m. — 21. Bjedrich Max, Korle Auguſta Bĕrki, fabrikſkeho dżĕłacżerja a wobydlerja pod hrodom, ß., 2 m. 14 d. — 22. Korla Bohuwĕr Kſchiżan, bywſchi tyſcheŕſki miſchtr we Wóſporku, 73 l. 8 m. — 23. Handrij Herzog, dżĕłacżeŕ a wobydleŕ, 57 l. 5 m.

Płaćizna žitow a produktow

w **Budyschinje** 26. novembra 1881.

Žitowy dowos: 3021 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hač mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hač mk.	np.
Pschenža 50 kilogr.	11	31	12	20	11	31	12	20
Rožka = =	9	49	9	81	9	49	9	81
Ječmjeń = =	7	68	8	33	7	61	8	33
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	20	2	50	—	—	—	—
Pschenčna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	50	14	—	—	—	—	—
Ssyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sslóma . . .	24	—	26	50	—	—	—	—
Proßata 304 scht., scht.	10	50	19	—	—	—	—	—

K hodam je **1500 mk.** na prěnju hypotheku **wupožčičź.** Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serbskich Nowin."

W Holeschowskej Dubrawzy je **khěža** cžißko 18 se 4 kórzami pola, ſ 2 kruwomaj a ſ zyłym hospodarskim gratom na pschedań. — Njedźelu 20. novembra popołdnju w 3 hodźinach ma ßo tam wschelaki grat na pscheßadźowanje pschedawacź. **Herbja.**

Twarske drjewo w kóždej schěrokoscźi a dołhoscźi, **ßylne klozy, plumpowe schtandy** ßu pschi dobrym wotwoženju na pschedań w Brěmjenju. Wscho dalsche je shonicź pola **J. Zura** w Delnim Hunjowje.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje kóždy cžaß po najwyschschej płacźisnje

Otto Engert.

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Kruschwinowe drjewo

kupuje po najwyschschich płacźisnach mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach a w Budyschinje.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneroz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Cžerſtwe

ßwinjaze pleza

kupuje kóždy cžaß a dawa najwyschsche płacźisny

E. Thiermannez restawrazija

na ſwonkownej lawſkej haßy cžißko 2.

Drjewowa awkzija.

Pónjedźelu 5. dezembra t. l., dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo w **herbſkim rychtarſkim kubłowym kěßu** na honach wot **Běłych Noßliz**

300 Rmtr. khójnowych schcźěpow a kuleczkow,
60 - - pjeńkow,
20 ſtotnjow - walczkow,
120 - žerdźow, ryhelow atd.

na pscheßadźowanje pschedawacź.

Shromadźisna w **Klingklez** restawraziji.

R. Klahre w Běłych Noßlizach.

Dospolne wupschedawanje.

Dokelž mam wotpohladanje, ßwoje **wurěsne twory** dospołnje wotedacź, pschedawam ja wschitke twory po kóždej mózhnej płacźisnje a poruczam te ßame woßebje k tunjemu hodownemu kupowanja.

Jan Kroschk w Njeßwaczidle.

Eduard Hartmann

w Budyschinje, na ſnutskownej lawſkej haßy,

porucza bohaty wubjerk po tunich płacźisnach

lama, pollama, barchenta,
rubischczow a draſtnych ſtoffow,
planoweho płata, kožaneho ßukna,
wóſkoweho barchenta,
gummijowych ſtoffow we wschej schěrje a najlěpscheje dobroscze,
ßanjaze a konjaze deki we wschěch wulkoscźach.

Kosaze a naſymſke kože

kupuje pschezo po najwyschschich płacźisnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pschi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Tabelle,

nastupace

wuprajenja wo cyrkwinskim žiwjenju w evangelsko-lutherskej krajnej cyrkwi sakskeho kralestwa,

wot kotrychž ma so lětnje jedyn wupjelnjeny eksemplar cyrkwinskej wyšnosći přepodać a druhi tajki eksemplar do farskeho archiva zapołožić, su za **30 np.** po **10 eksemplarach** w **Smolerjec knihićišćerni** w **Budyšinje** na předań. Čisty wunošk je za powšitkomny cyrkwinski fond postajeny.

Kóždu **ßobotu,** tež cžasto **ßrjedu,** maja **Kloß** ſ Wjeßela a Kamjeneje pola Rakez, pózelnik ſ Kumwałda, **Heinrich** ſ Barta, **Lehmann** ſ Klóschtra, **Allmer** ſe Sdźerja, **Nowak** ſ Hodźija, **Burgowa** ſ Huski a wjele druhich póßelnikow ßwój pschebytk

w měschczańskej haptyzy w Budyschinje,

6 na hłownym torhoschczu 6.

Kosaze kože.

Howjaſe, cželaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, ſajecze a karniklowe kože kupuju po najwyschschich płacźisnach. — Wschě druzyny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe kože ßu po najtunischich płacźisnach na pschedań pola

Guſtav Nauki

na garbarſkej haßy.

Drjewowa awkzija.

Pschichodnu **wutoru 7. dezembra t. l.** ma ßo w Knjeżkez khójnach na kamjenjanskich honach 24 hač 30 loßow klozow a twarſkeho drjewa ſa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna dopołdnja w 10 hodźinach na dubrawſkim pucźu w ronowach pschi pomniku.

Michał Raaſſe w Haju.

K hodownemu kupowanju

poruczam ßwój skład modernskich

drastnych tkaninow

w najnowschich a najrjeńschich barbach, kaž tež **wobßadki,** k temu ßo pschihodźaze

Cžistowołmjane cžorne kachemiry, 8/4 schěroke, stary łóhcź wot 1 mk.,
cžornu židu sa drastu, wurjadnje schěroku, stary łóhcź wot 1 mk. 60 np.,
wołmjany a **židźany plüsch** k jakam a pocźehnjenju kožuchow,
plüschowy lama, barchent k koschlam a jakam, pschi płókanju njepuschcźaty,
schórzuchi, woßebje s wulka rěsane, se **židy, kachemira, mohaira** a **moiréja,**
hłowowe wobalenja, zyle modernszy garnirowane,
filzowe ßuknje, woßebje schěroke,
žónske mantle, paletoty, žakety, jaki, tež sa dźěcźi, jenož w dobrych tkaninach a zyle derje dźěłane w ßamßnej fabrizy.

Jara dobra twora. Wurjadnje tunje płacźisny. Sprawne poßłuženje.

Jan Jurij Pahn

na torhoschcźu pódla hłowneje straže (hawptwachi).

W klamach ßo **ßerbski rěcźi!**

We wudawaŕni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. **Protyka sa Sserbow na lěto 1882.** Wona je ßo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobrasow (bildow), hacž hdy prjedy.

Teho runja je we wudawaŕni „Serbskich Nowin" sa 25 np. na pschedań:

Pratyja sa dolno-łužyskich Sserbow
na lěto 1882.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy skład** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołožił a proschu mi dowěrjenje, hacž dotal spožcźene, wobkhowacź. S dobom poruczam ßwój skład hotowych **žónskich** a **mužskich pjelzow, bowow, mufow,** wschě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płacźisnach dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóžkaŕ

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**
s napschecźa hoscźeńza „k słotej hwěsdźe".

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rěcźam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

Kóslaze kóžki

kupuje

A. Trepera, rukajzaŕ
w Budyschinje, na seminarskej haßy cźißło 2.

Hotowe kaschcźe

ßu pschezo na składźe pola tyscheŕskeho mischtra **Emila Heinricha** w Borschcźi.

Winowy kicźowy měd,

sa dobry spósnaty ßrědk psche kaschelowy woskot a dybawoscź, porucza w bleschach po 60 np. **Hrodowska haptyka.**

K hodownemu kupowanju

porucza ßwój wulki skład **fotografijowych albumow, kožowych tworow, wobrasowych (bildowych) knihow** a **listnow, schulskich artiklow.**

Nasad stajene **pjenježne móschniczki, zigarrowe etwije** ßo po jara tunich płacźisnach pschedawaja.

Knihiwjasaŕnja
Ernsta Richtera na schulskej haßy,
njedaloko lawskeho tórma.

Pletwa,

kaž tež **wschě włoßowe dźěła** ßo tunjo wudźěłaja w barbirowych a włoßowych khlamach

Ad. Herolda
na žitnych wikach.

Mojim lubym Sserbam

poruczam k prjódkstejazemu pjeczenju kołaczow (schtryzlow) swoju wubjernje k pjeczenju kmanu **pschenczny muku.** Ta sama je po najnowschim waschnju psches porzellanowe walzy wot rjaneje rußowskeje pschenzy dzełana a so psches woßebje pschipósnatu dobrotu wusnamjenja.

☛ Mukowa pschedawarnja w Budyschinje w hosczenzu „Münchner Hof".

Ernst Pfuhl,
parny młyn w Nadzanezach.

K prjódkstejazym hodam poruczam swój bohaty skład woßebnych

zónskich a holczich mantlow

w najnowschej faßonje po jara tunich płaczisnach.

Nawoblekarje

sa muzskich a hólzow.

Hotowe woblečenja, krasne spanske suknje (šlafroki),

k daram so hodzaze.

Wulki wubjerk **tu-** a **wukrajnych stoffow**

k schiczu po měrje.

Moritz Wassermann,

krawski mischtr, na bohatej haßy 19.

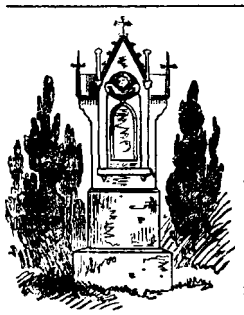

Heinrich Jordan

we Wojerezach

porucza dobrocziwemu wobkedzbowanju swoju

rěsbarnju a kamjenjerubarnju.

W tej samej su na składze abo so po ryßowankach a modellach, kaž tez we wudebjenskim a figuralnym waschnju wudźełaja

rowowe pomniki a pißne tafle

s rukowanjom woprawdziweho poskoczenja, **stare pomniki so ponowja** atd. **Rubarske dźěła pschi nowotwarbach** so pschiwosmu, wschě wězy s pěskowza, marmora a granita, kaž tez **marmorowe nastawki sa myjne blida, büffetowe, blidowe** a **konsolske płaty, billardske płaty s belgiskeho granita** so po najtunischich płaczisnach wobstaraja.

Kloßowy mlókowy, wužitkowy a skótny pólver,
paket po $1^1/_2$ punta po 1 mk. 25 np.,
porucza **měschczanska haptyka w Budyschinje,** 6 na hłownym torhoschczu 6.

Kedźbu!

Pschi potrjebje samodźełanych **schtrympowych tworow** proschu czesczenych Sserbow Budyschina a wokolnosce, so dobrocziwje na mnje dopomnicz. Tunje płaczisny, sprawne poßkuženje. Ssobotu a njedźelu je moja pschedawarnja w khěži Braunez żelesowych klamow, druhe dny sym w sadnej khěži. Nutskhód wot kotolskeje haßy czißko 1.

Albert Stephan.

Suby

so derje wucżahaja

pola

Ad. Herolda, barbira,
na žitnych wikach.

Bukičanske serbske towarstwo

zmeje přichodnu njedźelu 4. decembra t. l. popołdnju w 4 hodźinach zhromadźiznu w **Heimrichec** hosćeńcu.

Dźeński porjad: 1) „Pućowanje po Čechach", wot jeneho sobustawa. 2) Rozrěčenje w należnosćach towarstwa. 3) Zabawa. **Předsydstwo.**

Wosjewjenje.

Dźiwoczanske serbske evang.-luth. mißionske towarstwo smeje — da-li Bóh — jutsje za tydzeń, 11. dezembra t. l., popołdnju w dwěmaj hodź. w Lehnertez domje w Zokowje **mißionsku hodźinu.**

Pětr Mlónk.

Serbski Hospodař

czo. 12 1881 je wuschoł.

Pyta so

k 1. januarej 1882 **holza** do wjeßneje klamarnje a restawrazije. Ta sama dyrbi serbskeje a němskeje rěcze mózna być a tez w pißanju a liczenju nusnu wědomosć měcz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serbskich Nowin".

Ródna **holza** se wßy, 15 lět stara, so k prěnjemu januara do służby pyta wot

Ernsta Schustera, koiffeura,
na schulskich hrjebjach.

Naspomnjenje.

Niże podpißany běsche w cz. 44 „Serb. Nowin" wyßokoczesczenych knjesow pschedßydow serbskich towarstwow a sjenoczeństwow naležnje proßył, so bychu chzyli kózdy wo swojim towarstwje abo sjenoczeństwje doßahazu rosprawu hacz do kónza novembra t. l. we wudawarni „Serb. Nowin" dobroczíwje wotedacz. Tutu próstwu s tutym najpodwolnischo wospjetuju, s tym pschispomnjenjom, so budza wschitke tajke rosprawy skerje a lěpje wotczischczane.

J. E. Smoler.

Sjawny dźak.

Podpißani prajimy wschitkim tym, kotsiž su pschi žałoßnym wóhnjowym njesbožu, kotrez naß 27. novembra potrjechi, nasche wobßedźeństwo płomjenjam wutorhacz pomhali, swój najhorzischi dźak. Pschede wschěm płaczi pak tutón dźak czichońskemu knjejstwu a knjezemu skótnemu hospodarjej **Pětschzy** w Nowych Czichońzach. Wón je so woßebje prózował, so by nam tak wjele hacz mózno psched wóhnjowym saniczenjom sdźerzał.

Wotpaleni w Nowych Czichońzach.

Zyž, Wojak a **Kudźela.**

Sjawny dźak.

Po wóhnjowym njesbožu, kotrez je mje 27. novembra domapytało, czuju so nuczeny, wschitkim tym, kotsiž su moje domske psched wóhnjowym saniczenjom wobarnowali, swój wutrobny dźak wuprajicz. Prěnja bykawa, kotraz mi na pomoz pschijědze a kotrejž so radźi woheń na bróžeń wobmjesowacz, bě wulkowjelkowska pod wjedźerstwom wulkowjelkowskeho knjezeho inspektarja. Duz so tutemu pschede wschěm wutrobnje dźakuju.

Schołta w Czichońzach.

Sjawny dźak.

Wschitkim tym, kotsiž su 27. novembra mój dom psched wóhnjowym ujesbožom wobarnowali a mi pschi wurumowanju pomhali, tak so ma so wysche Bożeje hnady woßebje jich pomozy pschipißacz, so je mje wóhnjowe njesboże pschelutowako, praju s tutym swój najwutrobnischi dźak.

Jan Kubanja w Nowych Czichońzach.

(K temu czißku jena pschiłoha.)

Pschiloha k czišku 49 „Serbskich Nowin.“

Ssobotu 3. dezembra 1881.

Wien! Wien!

Ssłyšch, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadnistwo maßy fallitneje **„anglo-britiskeje ßlěbroweje fabriki“** wupschedawa wschě twory hluboko pod taksirowanej placźisnu. Sa sapóßlanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme“ dostanjesch wubjernje dobry blidowy serwiß s najlěpscheho anglo-britiskeho ßlěbra (kotryž prjedy wjazy hacž 70 mk. płaczesche) a dostanje kóždy kupz pißne rukowanje sa běłowostacze pschedmjetow na 10 lět

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widliczkow,
6 maßiwnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbrowych khosejowych łžiczkow,
1 czežki britannia-ßlěbrowy sopowy czerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbrowy mlókowy czerpak,
6 woßebnych nóžnych ßlěbrowych podnožkow,
6 prawdź. jendźelskich deßertnych schalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaschćik,
6 nježnje ziselirowanych präsentirskich schalkow,
6 nježnych ßlěbrowych jejowych bjecharkow,
6 nježnych anglo-brit. ßlěbr. jejowych łžiczkow,
4 kraßne nježne zokorowe schalki,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcznikaj.

64 schtuk.

Sa dopokasmo, so ßo mój nawěschk

na žanu jebanku

njesložuje, tu sjawnje lubju, so, je-li ßo twora njespodoba, tu ßamu bje wscheho sepjeranja nasad wosmu. Schtóż chze po tajkim dobru a solidnu tworu měcz a žanu braku sa ßwoje pjenjesy, tón njech ßo tak dołho hacž skład doßaha s dowěrjenjom wobroczi na

J. A. Rabinowicz, Wien,
General-Depot der Anglo-Britischen Silberfabrik II.,
Schiffamtsgasse 20a.

K schtryzlepjeczenju

porucza
tykanzowu wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeński a zitronowy wolij
w bleschach a wuważeny,
tykanzowu barbiczku (safran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wurosczeneje pschenizy
hrodowska haptyka.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa
Ringelhardtsko-Glöcknerska
rany-hojaza a czehnita žałba*
w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje porucžena psche **wschitke swonkne schkody,** wicź a drjenja atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu** móz po wschém ßwěcze khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudniszy wobtwjerdźenych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołożenych.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

K prjódkstejazemu pjeczenju kołaczow (schtryzlow) poruczamy
muku khěžorski a grieslerski wuczah
w snatej wubjernej dobroscźi.
Budyska ßukelnska fabrika a khumschtny mlyn
prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Najlěpschu pscheńczu muku
ma na pschedań
C. Kahrowe
w póstiskej kowarni pschi žitnych wikach.

Dla rumowanja ßwojeho tworoweho składa dopominam hischcze ras na
wupschedawanje.
Ewald Braun
na hłownym torhoschczu czišło 9.

Czorne židźane stoffy,
kaž tež
njewjesczinsku drastu
kupujesch najtunischo pola
Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßoweho torhoschcza.

Sa njewjesczinsku drastu
poruczam
czornu ripsowu židu, łóhcź wot 2 mk. 75 np.,
czorny kaschemir, łóhcź wot 1 mk.,
półžidźane drastne stoffy.
M. G. Freyberg
na bohatej haßy.
W khlamach ßo ßerbski rěczi.

Franz Marschner,
czaßnikař,
w Budyschinje
64, na bohatej hasy 64,

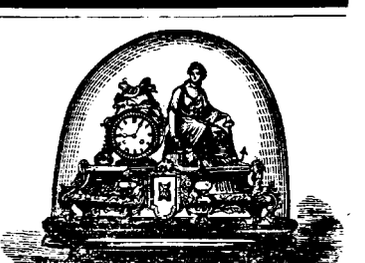

porucza ßwój derje srjadowany bohaty **skład czaßnikow** (segerjow) dobroczinemu wobkedźbowanju. — Sprawne poßkuženje. Dwělětne rukowanje. Najtunische płaczisny.

Porjedźenja wschěch do mojeho rjada ßkuschazych wězow khwatnje a unjo wobstaram a sa dobre dźěło rukuju.

Swojim wotebjerarjam wosjewjam, so ßo w mojich khlamach ßerbski rěczi.

Khofej,

w jenož wubjernej cžistoßkodžazej dobroscži, punt po 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np. atd.,

paleny khofej,

punt po 120, 130, 140, 150, 160, 180, 200 np. atd., poruczataj wobkedžbowanja hódny

bratraj Měrschej

na žitnych wikach,

w hoscženzu „k skotej hwězdže".

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 schtuku po 2 np.
porucža wulku dželbu

Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

cžiscže a derje ßkodžazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucža we wubjernej dobroscži **Gustav Poser.**

Cigarry.

So bych ßwój sklad 3- a 4-np.-zigarrow něschto pomjeńschik, pschedawam wot tutych druzinow (pschi wotewsaczu s najmjeńscha 50 schtuk) we **wotlezanej tworje** wjele pod dotalnej placžisnu.

Arno Möckel

na ßerbskej haßy cžißko 13.

Butrowy pólver, pakcžik po 40 np., **kólkowy pólver sa konje,** schachtliczku po 75 np., **wobzerny pólver** sa ßwinje, pakcžik 50 np., **bróstsyrop** a **senchlowy měd, universalny** a **winski balsam, Sulzbergerowu flißowu tinkturu, zywjeńsku eßenzu** atd.
porucža **hrodowska haptyka.**

Pißne knihi

po prjódkpißanju
porucža jara tunjo
N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

sa ratarske knihiwjedzenje
w bohatym wubjerku porucza tunjo
N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je na pschedań: **Spěwna radosc;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.**, do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

M. G. Freyberg

s napschecža pósta na bohatej haßy **s napschecža pósta**

dowola ßebi s tutym dóńdženje ßwojich **nowoscžow** sa **nasymu** a **symu** najpodwolnischo wosjewicž.

Woßebje na to kedžbliwe cžinju, so ßym ßwój **tworowy sklad** wulzy powjetschik, duž je mi mózno, zadanja mojich cžescženych wotebjerarjow bóle dyzli prjedy dopjelnicž.

Drastne stoffy

we wschěch mózných barbach, łóhcž po 35 np., hacž k najlěpschim wězam,

cžorne patentowe ßomoty,

9/4 **plüsch,** łóhcž po 225 np., 9/4 **astrachan,** łóhcž po 350 np.,
cžorny **dubel** sa jaki, łóhcž po 350 np.,
lama,
kraßne mustry, łóhcž po 100—300 np.

Cžistowolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcž po 100—120 np.,
półwolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcž po 40—50 np.,
barchent sa jaki, łóhcž po 40—50 np.,
barchent sa podschiwanje, łóhcž po 45 np.,
wupjerki, poßleschczowe tkaniny, pikej, běły, schěry a **módry płat.**
Koschlowy barchent, łóhcž po 30—40 np.

Najkraßnische nowoscže we wolmjanych rubischczach a khapotach,

wolmjane rubischcza po 60 np., **lamarubischcza** po 75 np., **barchentowe rubischcza** po 40 np., **zidzane krawaty** po 25 np., **półzidzane schawlowe rubischcza** po 30 np., **filzowe ßuknje,** tsiłóhczowske, **lamarubischcza** po 5 mk. 50 np., **blidowe krywy, kozowe płachty, moarejowe** a **mohärowe schórzuchi, möblowe kattuny, gardinowe kattuny,** łóhcž po 20 np., **běle gardiny, běły shirting** we wschěch schěrokoscžach, **běle** a **pißane dybsacżne rubischka.**

Pschi wjetschich kupjach postajam **woßebite placžisny.** Sa schwalcže a krawzow **najtunische zórko sa kupowanje podschiwskich stoffow.**

en gros. **en détail.**

W khlamach ßo **ßerbski** rěcži.

Zidzane, ßomocžane, zarowanske, kaž tež **filzowe** a **welpelowe klobuki,** garnirowane a njegarnirowane, **khapuzy, nastawki, khapy, bantowe wěnzy** porucža tunjo

Otto Hauffe,
hewak H. Herrmann,
na ßerbskej haßy cžißko 1 (nowe).

Oskar Butter, nožowy kowař

w Budyschinje pschi theatrje

porucža ßwój sklad ßamodžěłanych **nožow, widliczkow, kizow, nožizow** atd. pschi potrjebje dobrocžiwemu wobkedžbowanju. Porjedženje a tocženje kóždeho waschnja ßo derje a tunjo wobstara.

Cžescženym Serbam k nawjedženju dawam, so wot dženßnischeho dnja łóhcž běleho platu schěrokeje schěry pschi wjetschich dželbach hizom wot 40 np. pschedawam. Woßebje tež ßwój

plat s cžisteho ruczneho pschedženja

najnaleznischo poruczam. **J. Pech s Wjeleczina.**

Wotewrjenje khlamow.

S tutym ßebi dowolam wokolnoscži wot **Nowych Porschiz** k nawjedženju dacž, so ßym tam khlamy wotewrił, w kotrychž ßo wschě wězy sa hospodarstwo pschedawaja. Woßebje poruczam **khofej,** punt po 90 np., **dróbny zokor,** punt po 46—48 np. atd., teho runja **běły płat** sa czeledź po tunich placžisnach, wschě druzziny dobrych **palenzow,** liter po 45—50 np.

Wo dobrocžiwe wobkedžbowanje proßy **Heinrich Dietrich,**
hoscženzař w Nowych Porschizach.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 50. **Sobotu 10. decembra 1881.** **Lětnik 40.**

Schtyrikopjeschkaty dźeczel.

Husto so praji, so schtyrikopjeschkaty dźeczel temu, kotryž jón namaka, sboże pschinjeße. To je po prawym hłupa rěcz. Pschetoż schto maja ta maka rostlina a jeje schtyri kopjeschka se sbožom teho abo tamneho cłowjeka cźinicź? Nasche sboże wot zyle druhich wězow wotwißuje, dyžli wot namakanja tajkeho dźeczela. Ale hewak pak tež njeßměmy sabycź, so je Bohu Knjesej wscho jene, hacź nam pśches make abo wulke wězy pomha.

Bóh dobre pucźe wschudźe
A pomoz wudźěli,
Wón požohnuje ludźi,
Jim ßwětło saßwěcźi,
Joh' niczo njesamoli,
Sso jeho skutk ma stacź,
Wscho dźe po jeho woli,
Wón może sboże dacź.

To nam pokaże pěkny podawk, kotryž je so w lěcźe 1833 w měscźe Hamburgu stał.

Młody cłowjek, s mjenom Jurij, kiž běsche so w Hamburgu narodźił, chzysche tuto město wopuschcźicź a so do Ameriki pschesydlicź. Wón běsche so dotal w pocźe swojeho žiwjenja cźežko, tola pak swěru žiwił, ale jemu so tak prawje schlachcźicź nochzysche a na wobohacźenje ani najmjeńscha nadźija njeběsche. Tola, dokelž běsche wón jara słutniwy, běsche ßebi maku summu pjenjes wusbytkowacź móhł. S tymi chzysche drohi pucź do Ameriki sapłacźicź a sbytk na to nałožicź, so by w tym nowym kraju nowe dźěło sapocźał.

Wón so teho dla do pschistawa (hafen) poda a łódź pytasche, na kotrejž móhł so do Ameriki pschewjescź. Jeho pytanje njebě podarmo. W pschistawje leżesche rjana pschekupska łódź, „dobra nadźija“ pomjenowana, kotraž jenož na dobry wětr cźakasche, so by potom hnydom do Ameriki wotjěła. Jurij dźěsche k kapitanej łódźe a so woprascha, hacź je na njej hischcźe sa njeho žane město wysche. Kapitan wotmolwi, so może jemu hischcźe jene město dacź, ale wón ßebi žadasche, so by tón młody cłowjek pjenjesy sa pschewjesenje na měscźe sapłacźił. Tak je waschnje na tajkich łódźach, so by kapitan tež bórsy swoju wěstosć měł. Jurij sapłacźi, schtoż so žadasche, dosta na to kwitonku, a staji kaschcźik se swojimi smachami do korczmy njedaloko łódźe, na kotrejž chzysche so do Ameriki pschewjescź.

Prjedy hacź žana łódź wotjědźe, so s njeje hischcźe tsi krócź s kanonu wutsěli a kóžde wutsělenje so sa dźesacź minutow po rjadu stanje, so bychu pucźowarjo, kotsiž hischcźe na kraju pschebywaja, s tym shonili, so chze łódź wotjěcź, a teho dla hischcźe w prawym cźasu na łódź pschischli. Kapitan pak běsche Jurjej prajił, so łódź wěscźe do pjecźich hodźin po połdnju njewotjědźe a so so s njeje tež tsi krócź s kanony wutsěli, so by wón to sahe doscź shonił. Běsche to wokoło pschipołdnja, jako běsche tón młodźeńz swoje město na „dobrej nadźiji“ sapłacźił a wscho do rjadu stajił. Nětko jemu hischcźe pjecź hodźin wysche wosta, prjedy hacź móżesche wotjěcź.

Schto měješe w tutych pjecźich hodźinach sapocźecź? Sswojim snatym a pschecźelam běsche hižom bożemje prajił. Woni běchu jemu sboże na pucź pscheli, a wón njemějesche s nimi dale niczo cźinicź. Nan a macź, bratr a sotra hižom dawno w cźichim rowje spachu. Hewak budźišche wón tute poßlenje hodźinki s radoscźu w starschiskim domje pschebył. Ale pucź s Hamburga do Ameriki je wjele stow mil dołhi. Wón pak je tež straschny pucź, pschetoż wón pśches atlantiske morjo wjedźe. Wjele njedźel tajka łódź na wulkej hłubinje płówa. Hdyž torhaze wětry pschilecźa abo so ludźo na łódźi někak pschehladaja, móże so wona se wschěm, schtoż je na njej, do morja ponuricź. Duž njeje tajki pucź žana maliczkoscź. Schtóž chze so na njón podacź, temu wschak wokoło wutroby zyle lóhko bycź njemóże. A hdyž dyrbisch lube město a luby wótzny kraj wopuschcźicź, dha so cźi wěscźe srudne myßle pschibliża. To tež Jurij cźujesche, jako poßleni krócź po hamburgskich haßach khodźesche. Wón ßebi hischcźe junkrócź tón dom wobhlada, hdźež běsche so narodźił, tu zyrkej, w kotrejž běsche kschcźeny, a wopyta wschitke te městnoscźe, hdźež běsche jako wjeßoły khłópc tak někotry ras pohrajkał. Schtó wě, hacź je hdy saßo wohladasch! to běsche myßliczka, kiž pśches jeho duschu dźěsche. Jemu bu tak želniwje wokoło wutroby, jako tak městu swojeje młodoscźe, swojej lubej domowinje poßlenju dobru nóz dawasche.

Pschi tajkim pschekhadźowanju běsche so jemu jena hodźina po druhej minyła, a wón njebě teho dale kedźbu měł. Bě skoro cźaß, so by pucź k łódźi nastupił. Město Hamburg ma pak na naßypach (walach), kotrež k prjedawschej twjerdźišnje ßkuschachu, nětko rjane pschekhadźowanki. Najrjeńscha je tak mjenowana Lóbiny wyschina. S njeje je kraßny pohlad na to zyłe rjane město, na pschistaw s jeho łódźemi, na rěku Lóbjo, hdźež stajnje wjele ludźi po cźołmach abo łódźach jěsdźi, a na ßußodne město Altona a na brjohi, kiž so na lěwym boku Lóbja posběhuja. Na tule wyschinu młody pucźowar dźěsche, so by so hischcźe jedyn ras s tutym rjanym a lubosnym pohladom wokschewił. Wón so na jenu ławku ßyny a shladowasche srudnuschki pśches zyłu krajinu, kotruž mějesche nětko sa wschón cźaß wopuschcźicź. Hordźe so hamburgske tórmy k módrym njebjeßam posběhowachu. Wjeßołe žiwjenje na Lóbju k jeho nohomaj žołmjesche. Wutroba młodeho cłowjeka bu hłuboko hnuta. Wón spominasche na to, so nan a macź, bratr a sotra na kerchowje pod selenym trawnikom wotpocźuja a so je wón zyle ßam wysche wostał. Wón spominasche na to, so dyrbi nětko tež lubowanu domowinu wopuschcźicź a so pśches straschne wulke morjo pschewjescź dacź. Sshlsy jemu do wocźow stupachu. Wón

k njebju pohladny, swotkal wschón dobry a dokonjany dar dostawamy. Wón žo wutrobnje a nutrnje k Bohu modlesche a wokasche žo k njemu, so by jeho se žwojej mikosczu pschewodżak a na puczu pschede wschitkim strachom wukhował. A jako bě runje „hamjeń" prajił, dha s „dobreje nadżije" kanona prěni krócz k njemu horje sahrima. Je hižom czaž. Won khětsje s kawki stany, so by žo dele do pschistawa a na ródź podał. Pschi tym wón na trawnik k žwojimaj nohomaj pohlada a tam — schtyrikopjeschkaty dżeczel wuhlada. Wón žo požměwkny a na pschiwěru žwojeho dżěczatstwa pospomni, mjenujcy so tajki dżeczel temu, kotryž jón namaka, sboże pschinješe. Wón žo skhili, wuschczipny dżeczel a położi jón do žwojeje listownje. Wón chze jón jako lube wopomnjenczko na poslenju hodżinku w domowinje wobkhowacz a wón měł jemu jako dobre pschedsnamjo sa jeho mórski pucz a sa nowu domowinu bycz.

W Hamburgu je pak sakoń, so teho, kiž w tych rjanych pschekhadżowankach něschto wuschczipnje abo wotkama, hnydom jimaja, psched wyschnosczu dowjedu a tam s czežkej pjenježnej schtrafu pokhostaja. Teho dla tak mjenowani měschczanszy wojazy stajnje po tutych pschekhadżowankach khodża a sa wobkedżbowanjom tuteho sakonja žwěru hladaja. Jurij njeběsche žo na tónle sakoń dopomnił. Lědy běsche pak tón dżeczel wuschczipnył a jón do žwojeje listownje położił, dha też jedyn měschczanski wojak, kiž běsche njedaloko njeho stał a jeho wobkedżbował, k njemu pschistupi a jeho sa ruku pschimny. Jurij žo njemało stróži, pschetož nětko jemu hakle do myšlow pschińdże, so je snaty sakoń pschestupił. Tola schto to pomha? Wón teho dla móschniczku wucżahny a wojakej postajenu schtrafu sapkaczejo rjekny: „Tudy je moja schtrafa! Hlejcze, ja njejžym chzył niczo skasycz. Sa pok hodżiny do Ameriki wotjědu a chzych žebi tón dżeczel k wopomnjenju žobu wsacz!"

Wojak jemu na to wotmolwi: „To je mi wschitko jene, schto s nim chzecze, ale pjenjes nježměm bracz, te dyrbicze na hkownej straži (hawptwasche) sapkaczicz."

„Dha budżcze tak dobry a mje tam rucze dowjedżcze!" Jurij proschesche.

„To ja njemóżu", wojak wotmolwi; „pschetož ja nježměm prjedy woteńcz, hacz mój sastupnik pschińdże. Tak dołho dyrbicze czakacz."

„Bożo Knježe", mkodżeńz w žwojej wutrobnej stysknosczi sawoła, „ale pschi tym ja ródź skomdżu, a ja žym tola hižom pjenjesy sa pschewjesenje sapkaczik. Duž, luby pschecželo, tu schtrafu wsmicze a dajcze mi hicz!"

„Wy móżecze lohko rěczecz", dżesche měschczanski wojak, „ale pschižłuschnosczi mi hinak kaže. A ja snaju žwoju pschižłuschnosczi a njemóżu Wam pomhacz. Hdyž sakoń tak derje snajecze, so schtrafu hacz do pjenježka wěcze, dha budżischcze dyrbjeli make dżeczelowe stwjelzo s měrom stejo wostajicz. Dokelž pak to njejscze czinili, dha dyrbicze žebi też nětko wscho lubicz dacz, schtož je s teho nastało." (Pokraczowanje.)

Wužudżenja.

Khostanska komora.

Dżěkacżeŕ J. A. Förster s Radworja, hižom 15 ras khostany, bě wobskorżeny, so je 10. augusta t. l. pola korczmarja Kokle we Wbohowje s korczmarskeje stwy 1 mk. 20 np. a ½ khany schpaniskeho hórkeho palenza wotewsał. Dokelž žo Försterej kranjenje pjenjes dopokasacz njemóżesche, bu wón jenož dla wotewsacza žiwnoscze k schěsczniedżelskemn arrestej wotžudżeny.

Dla njekasanstwa s jenej woždobu niže 14 lět bu 61lětny hacz dotal njekhostany korczmaŕ J. K. G. Stiebitz w Bóschizach pod wusanknjenjom sjawneho wužudżenja k wóžom měžazam jastwa a dwělětnemu shubjenju czežnych prawow wotžudżeny.

Lawniski žud.

Dokelž rěsniski wucżobnik Libsch w Budyschinje žonje dżěkaczerja Miczki 3 mk. 50 np. sa plókanje schatow sapkaczicz njebě móhł, bě jeho tuta wobrěczaka, so by jej sa wurunanje žwojeho dołha kruch połcża dał. Libsch bě tele napominanje, kaž drje běsche Miczżyna też to měnika, tak srosymił, so dyrbi połcż žwojemu mischtrej kranycz, wón bě też po jejnej radże czinił, a mějesche sa to 2 dnjej jastwa wotžedżicz. Miczżynej buschtaj dla wabjenja k paduchstwu teho runja dwaj dnjej jastwa pschižudżenaj.

Murjeŕ K. E. B. Schierz s Budyschina bě 18. julija t. l. s drastoweje pschedawarnje J. Bergera tu wschelaku drastu, 11 mk. 50 np. hódnu, wotewsał a w nasymje t. l. 1 mk. 50 np., kotrež bě jemu dżěkacżeŕ Khaschpor s Bolborz k wotedaczu na schewza Helaža w Hodżiju pschepodał, wobkhował a w žwojim wužitku pschetrjebał. Tajke pakosczenje Schierzej 2 njedżeli jastwa pschinježy.

Skotowy wikowaŕ Michał Brenkacz, kotryž bě dla pschekhowanja a dla wabjenja k paduchstwu wobskorżeny, bu sa njewinowateho spósnaty.

Dokelž běschtaj wumjeńkaŕ Bartko w Minakale a kubleŕka Hana Lodnowa w Jatsobju w januarje t. l. wukas budyskeho hamtskeho hejtmanstwa, psche rosschěrjenje jětrow wudaty, s tym pschestupikoj, so wonaj khěžu, w kotrejž žona kublerja Bartka na jětra khora leżesche, wospjet wopuschczischtaj, dostaschtaj wobskorżenaj kóždy dżežacz dnjow jastwa.

Tkalz a dżěkacżeŕ J. Dieżner se Schönawy, hižom wospjet dla kranjenja, proschenja a dundanja khostany, bě wobskorżeny, so je 1. novembra t. l. w Kubschizach s njesanknjeneho wobydlenja žiwnoscżerja Wjele por schkórnjow wotewsał a je jenemu njesnatemu człowjekej sa 50 np. pschedał. Wysche teho bě wón po proschenju khodżił a bjes wěsteho saměra po kraju wokoło dundał. Ssud jemu sa to 4 njedżele arresta pschidżěli.

18lětnej žkužobnej dżowzy Hanje Madlenje Schołczig se Židowa, kotrejž winu dawachu, so je w oktobrje t. l. tši žuknje kranyła, njemóżachu paduchstwo dopokasacz, duž bu wona sa njewinowatu spósnata.

20. augusta posdże wjeczor pschińdże 18lětny dżěkacżeŕ F. A. R. Schožig na Židowje do khěže žwojeje žotry Kochoweje, hnajesche tam s halekowanjom a rejenjom njewuschnu haru a wrježny jenu kóczku, pohonczej Miczży žkuschazu, s tajkim wotmachom wosczěnu, so ta, žo storhowajo, žwitny. A jako jemu Miczka skocze dracżowanje wobarasche, staji wón tutemu nóż k wutrobje a jemu se saklóczom hrożesche. Schožigowe khostanje wobsteji w 4 njedżelach jastwa a 3 dnjach arresta.

Dżěkacżeŕka Khrystijana Wiczasowa s Noweje Wžy pola Njeżwacżidła njepřejesche, so je w czažu tuteho lěta rycżeŕkublerjejnajeńkej Gottlöberej w Holeschowje s jeho pola na pjecz ras 27 žnopow żita wsała a je w žwojim hospodarstwje pschetrjebała. Wona ma sa to 4 njedżele jastwa wotžedżicz.

Hana Ssemikowa w Lejnje k temu stejesche, so je žo s dwěmaj runjesmyšlenymaj pschecželnizomaj w nasymje t. l. do tachantskeho lěža podała a žebi tam s piku sa něhdże 1 mk. drjewa wurěsała. Dale bě wona 2 walczkaj drjewa, kotrajž bě, kaž wona wjedżesche,

jejny 11lětny žyn ſ lěža gmejnſkeho prjódkſtejerja Deja w Sahorju kranyk, w hospodarſtwje pſchetrjebaka. Wona bu lěžneho paduchſtwa a pſchekhowanja dla ſe 7 dnjami jaſtwa pokhoſtana. 13lětny Emil Lehmann w Sahorju, kotryž bě teho runja ſ Dejez lěža 2 walczkaj wſak, doſta jenoż poſwarjenje.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Sakſki kral Albert žo w bližſchim czaſu, kaž pruſke nowiny pišaja, do Barlina poda, ſo by žo na königs-wuſterhauſenſkich honſtwach wobdźělił.

— W ſtrowju ſakſkeje kraloweje žo žane pſcheměnjenje pokaſako njeje. Wuſtrowjenje jenoż jara pomalku do prědka krocži.

— W poſedźenju ſakſkeho žejma mějeſche žo ſańdźeny tydźeń tež wo namjecze knježerſtwa jednacz, kotryž dźeńſku mſdu ſpezialnych kommišarow ſa dźělenje abo hromadźekkadźenje gmejnſkich ležomnoſczow* naſtupa. Knježerſtwo bě namjetnyło, ſo bychu tucźi kommišarojo wyſche wudawkow ſa pucźowanje a druhich wukožkow wot gmejnow na kóždy dźeń něhdże 18 mk. ſa žwoje dźěło ſapłacźene doſtali. Präſident druheje komory běſche k. Kerka ſ Rodez a k. Maja ſa roſprawnikow (referentow) w telej naležnoſczi pomjenowak. Wobaj ſapóſłanzaj komorje radźiſchtaj, ſo by tajku mſdu ſa doſcz wyſoku ſpósnaka a wobkrucźiſchtaj žwój namjet pſchede wſchěm ſ tym, ſo žmědźa kommišarojo wyſche dźeńſkeje mſdy kóždy a tež najmjeńſchi wudawk woſebje wobliczicz. Jenoż něktorym ſapóſłanzam žo poſtajena dźeńſka mſda pſchemaka bycz ſdaſche a woni žo ſa tym prózowachu, ſo by žo kommišaram wyſchſchi pjenjes dowolił, woſebje wuſtupachu ſa to Kökert, Oehmichen a Mehnert. Tola žerbſki ſapóſłanz Kerk pſchecźiwo tutym ſapóſłanzam móžnje a wutrobicze wuſtupi a roſeſtaja, czeho dla trjeba njeje, ſo žo kommišaram wjetſcha mſda pſchiſwoli. Gmejny maja pſchi tajkim dźělenju, wotwjaſanju (ablöſung) a hromadźekkadźenju ležomnoſczow doſcz a na doſcz płacźicz, kaž to ſkórźby dopokaſaja, kotrež žu wſchudźom žłyſchecz, hdźež žu kommišarojo pobyli. Njedźiwajo ważnych pſchicźinow, wot k. Kerka wuſběhnjenych, ſtaji tola ſapóſłanz Kökert namjet, ſo by žo naležnoſcz deputaziji pſchewoſtajiła. Dokelž žebi Kökert njeſwěri, pſchecźiwo roſprawnikomaj Kerkej a Majej žwoju wolu pſchecźiſchcźecz, ſtajeſche wón žwoju nadźiju na to, ſo žnadź by deputazija komorje radu dała, kommišaram wyſchſchu mſdu dowolicz. Pſchecźiwo tajkemu namjetej k. Kerk ſ nowa poſtaže, dopokaſa na wuſtojne waſchnje, ſo Kökertowe pſchicźiny wobkedźbowanja hódne njejžu a wobrocźi žo ſkónczńje k ſapóſłanzam ſe žadanjom, ſo bychu Kökertowy namjet njepſchijeli, ale ſa tón wot roſprawnikow poſtajeny hłoſowali. Rěcz k. Kerka mějeſche tón wuſpěch, ſo bu pſchi wothłoſowanju namjet roſprawnikow Kerka a Maja ſ wulkej wjetſchinu pſchijaty a Kökertowy ſacźiſnjeny. Knjes Kerk je pſchi telej debacze, kaž hižom czaſto, ſaſo pokaſał, ſo wón derje roſymi gmejnow prawo a lěpſche ſaſtacz a ſ wuſpěchom pſchecźiwo powyſchenju gmejnſkich dawkow wuſtupicz.

Na poſlednich poſedźenjach němſkeho khěžorſtwoweho žejma žo Bismark wobdźělił njeje. Duž liberalni žaneje ſkładnoſcze njemějachu žo ſ nim wadźicz a czaž ſ hokymi rěczemi pſchecźinicz. Wuradźowanja teho dla bóle do prědka khwatachu. Woſebitu ſajimawoſcz mějeſche debatta wo wyſokich žudniſkich khóſtach. Sakſki konſerwatiwny ſapóſłanz, ſtatny rěcznik Hartmann ſ Plawena, knježerſtwo napominaſche, ſo njeby wjazy poniženje žudniſkich khóſtow na dołhu kawu žuwako. — Payer ſ Würtemberga žo praſcheſche, czeho dla knježerſtwo hiſchcze pſchezo nowy wojerſki prozeſowy porjad do ſkutka njeſtaji. W němſkim khěžorſtwje žo wojerſzy pſcheſtupnikoju ſ wuſanknjenjom ſjawnoſcze wot offizierow wotžudźa. Jenoż w Bajerſkej maja žo wojerſke wužudźenja ſjawnje. Duž lud wo wſchěm dracžowanju a pſcheſczěhanju wojakow w bajerſkim wójſku ſhoni, bjes tym ſo žo w druhim němſkim wójſku offizierojo a podoffizierojo, kotſiž žwojich wojakow pſcheſczěhaja, ani ſo nichtó wo tym niczo njepytnje, na twjerdźiſnu do jaſtwa ſczelu. Wužudźenje wojakow pſched ſjawnoſczu je w Bajerſkej k temu dopomhako, ſo žo tam na bóle człowſke waſchnje ſ wojakami wobkhadźa. Tajki pſcheſczěhar wojakow žebi ſ někotrych měžazow jaſtwa wjele njeſczini, jenoż to jeho wot njeczłowſkeho dracžowanja wottraſchi, hdyž žo jeho mjeno po zyłych Němzach ſe ſazpiczom mjenuje. — Dale žo wo porjedźenju akzijoweho ſakonja wuradźowaſche. W nowiſchim czaſu žo jebanje ſ akzijami ſaža ſapoczina, jebakojo žu ſe žudniſkich wužudźenjow nawukli, ſchto je dowolene a ſakaſane, a žo nětko czežſcho pſchimnycz dadźa. Duž žo w nětcziſchim czaſu pſchi ſakoženju akzijowych towarſtwow wjetſche wobſchudźenja ſtanu hacz w lěcze 1871. Po tajkim je najwjetſchi czaž, ſo žo akzijowy ſakoń porjedźi. — Wo nowym burſowym dawku žo hiſchcze niczo wobſankko njeje. Sa ſaſtupowanſku (erſatz) reſervu bu město 800,000 mk. jenoż 620,000 mk. dowolenych. 5 millijonow mk. k nowym kaſernſkim twaram bu wotpokaſanych. Bismark je žo na zentrum (katholſkich) jara rosnjemdrił, dokelž jeho pſchi ſakoženju ludoweje hoſpodarſkeje rady podpjerał njeje. S zyła je Bismark ſ khěžorſtwowym žejmom njeſpokojom, najradſcho by jón wón roswjaſał. Wón jón nima ſa prawy wuras ludoweje wole.

Awſtrija. Runje kaž w němſkim khěžorſtwowym žejmje, tak tež liberalni na awſtriſkim rajchsracze wuradźenja ſ njetrěbnym wadźenjom a huntorjenjom ſadźěwaja. Woni žo do teho nutsnamakacz njemóža, ſo žu dyrbjeli knjejſtwo konſerwatiwnym wotſtupicz a ſo njemóža wjazy kaž prjedy Sſkowjanow podczíſchczecz. — Krajina w Dalmiziſkej, hdźež je ſběžk dla wojerſkeje žłužby wudyrił, je wot wſchěch bokow wot awſtriſkich wojakow wobſtupana. Na czornohórſke mjeſy je czornohórſki wjerch na požadanje awſtriſkeho knježerſtwa wotdźělenje wojakow póſłał, ſo njebychu ſběžkarjo do jeho kraja twóchnycz móhli. Duž žnadź žo ſběžk bórſy poduży.

Franzowſka. Franzowſka deputirtſka komora je wſchě pjenjeſy dowolika, kotrež žebi Gambetta ſa ſtajne wobžadźenje Tuniža žadaſche.

— Franzowſki miniſter kultuža a ſchulow, bohaſaprěwazy Pawoł Bert, je wójnu pſchecźiwo katholſkej zyrkwi ſ tym ſapoczał, ſo je wukas wudał, ſo žo we wyſchſchich ſchulach žadyn ſchuler wjazy pſchi nabožniſkej wuczbje wobdźělicz njetrjeba. Katholſke duchownſtwo žo hiſchcze komdźi, na njepſchecźelſki wukas něſchto wotmolwicz, wone chze najprjedy ſpytacz, hacz by žo ſ dobrotu ſ knježerſtwom wujednacz móhło.

Rużowſka. Se ſapoczatkom ſymy žo nihiliſtojo ſ nowa hibaja. Njedawno žu w khěžorſkim hrodze w Gaczinje jeneho offiziera ſajeli, wo kotrymž běchu ſhonili, ſo ſ nihiliſtami w ſwjaſku ſteji. Wón je pjecza plan wumyžlił, po kotrymž dyrbjeſche žo gaczinſki hród ſ loſtowym balonom, ſ dynamitom napjelnjenym, rosbuchnycz. Po ſajecźu offiziera wužlědźi polizajſtwo tajnu ſhromadźiſnu nihiliſtow. Poliziſtojo po horzym wojowanju, pſchi czimž bu jedyn poliziſta ſatſělany a jedyn czežko ſranjeny, ſpſchižahanzow pſchemóchu a pola nich hromadu revoluzijonarnych pižmow a někotre pakczíki dynamita namakachu. — 8. dezembra žo pſchi khěžor-

* Kaž je žo to na pſchikład w Pſchiwczizach ſtało.

ſkim dworje ßwjedźeń ßwjateho Jurja ſ wulkej pychu ßwjeczi, na kotrymž ßo wſchitzy offizierojo wobdźěla, kotſiž ßu we wójnje kſchiž ßwjateho Jurja doſtali. Banda wot 15 nihiliſtow bě ßebi wumyßlika, pſchi telej ſkładnoſczi na kněžora nadpad ſczinicz. Nihiliſtojo ßebi offizierſku uniformu a kſchiže wudźělacz dachu a podachu ßo tak pſchedraſczeni do kněžorſkeho dwora. Tola tam jebakow hnydom ſpósnachu a jich ſajachu. — Polizajſtwo w Petersburgu je wſchěm wobßedźerjam kněžow napominanje pósłało, ſo bychu tych wobydlerjow pomjenowali, kotſiž bychu ſwólniwi byli, wobkedźbowanje druhich, w kněži bydlazych, wobſtaracz. Wobßedźerjam kněžow ßo kóždy wujéſd kněžora, kotryž ßo ßrjedź dezembra do Petersburga wróczi, woſjewi a jich winowatoſcz je, ßo ſa to ſtaracz, ſo ßo ſ jich kněže žadyn nadpad na kněžora njeſtanje.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu njedźelu tydźenja pſchińdźe jako kapłan k tudomnej ßerbſkej katholſkej zyrkwi k. Jakub Skala, dotal kapłan w Ralbizach, rodź. ſ Khróſczicz. Poßlenje ſchéſcz njedźel běſche k. Skala w Neuleutersdorfje wupomhał, dokelž je tamniſchi k. farař na wocži běbny. — W Ralbizach pak je nětko nowowußwjeczeny duchowny k. Michał Kummer, rodź. ſ Łaſka, ſ kapłanom.

— So do němſkeho wójſka wojazy ſaſtupja, kotſiž němſkeje rěcze ſ zyła mózni njejßu, drje ßo tu a tam ſtanje, woßebnje w pólſkich regimentach abo na franzowſkich mjeſach. Pola naß w Sakſkej je to rědkoſcz; někotry ßerbſki rekruta drje doſpołnje němſki njemóže, ale — pſchedacz ßo tola njeda. Mjes rekrutami pak, kotſiž ßu tule naſymu do tudomneho 103. regimenta ſaſtupili, je tež jedyn Rußa, Pětr Ryncz, kotryž, pſchiſchedſchi do měſta, ani ſłowczka němſki njeroſymjeſche a jenož ruſki rěczi. Wón je w Ruſkej rodźeny, a hižom jeho nan je ſ dźědom do Ruſkeje ſacźahnył, hdźež ma wokoło Eliſabetgrada (Hilžbjeczineho měſta) w južnej Ruſkej kubło.

S Hodźija. Kaž ßkyſchimy, chzedźa ßerbſzy ſeminariſtojo ſ budyſkeho krajnoſtawſkeho ſeminara druhi ßwjaty dźeń hodow w tudomnym Petzoldez hoſczeńzu ßerbſki konzert wuwjeſcz.

S Bukez. (Skónczenje.) Njedźelu 1. adventa mějeſche ßo ßwjedźeńſke ſapokaſanje naſcheho noweho k. fararja do jeho tudomniſcheho ſaſtojnſtwa ſtacz. Dźeń prjedy natwarichu ßo pſched wjeczornym nutſkhodom do zyrkwje rjane cźeßne wrota ſe ßerbſkim napißmom: „Cźeſcz budź Bohu we wyßokoſczi.“ Zyrkej bě na to waſchnje rjenje wudebjena, ſo ßo khorhoje a kótwizy ſchulſkeje a wotroſczeneje mkodoſcze w tejßamej ſeſtajachu. Pola woktarja a pſchi khodach žónſkich ławkow ſtajichu ßo wſchitke kótwizy, kaž tež khorhoje ſchulſkeje mkodoſcze a wot ſtopow pſchi kubjach ſmahowachu ßo khorhoje wotroſczeneje mkodoſcze; to wſchitko poſkiczowaſche ſhromadnje pyſchny a rjany napohlad. Njedźelu rano we woßmej hodźinje ſaſwonichu ſwony k ßwjedźenjej a po wotſwonjenju ſaſtupi naſch nowy k. farař, wjedźeny wot zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa, pod cźeßnymi wrotami do zyrkwje. Byrgle mózanje ſaklinczachu a někotre ſchtuczki kněrluſcha: „O ßwjaty Ducho, pój wſchak k nam“ ßo wuſpěwachu. Na to wuſtupi k. duchowny Guda, kotryž bě po emeritirowanju naſcheho prjedawſcheho k. duchowneho Łahody ſe wſchej ßwěrnoſczu duchowny hamt w naſchej woßadźe ßobu wobſtarał, na woktař a dźerżeſche wubjernu rěcz, w kotrejž woßebje nowemu k. fararjej pſchißłuſchnoſcze jeho noweho ſaſtojnſtwa w tudomnej woßadźe na wutrobu kładźeſche, jeho we wſchěch podeńdźenjach, prózach a cźeßnoſczi na Boha pokaſowaſche a ſkónczenje wo Božu pomoz k žohnowanemu ſkutkowanju proſcheſche. Jako bě potom hiſchcze žiwjenjoběh k. fararja Kubizy prjódkczitał, wuſpěwachu ſchulerſke dźěczi pod wuſtojnym wjedźenjom k. kantora Hatnika rjanu ariju: „Wſchitko, ſchtož wodych ma.“ Jako běchu ßo potom někotre ſchtuczki adventſkeho kněrluſcha: „Kak powitam ja tebje“ ſpěwali, poda ßo nětk nowy k. farař na klětku a dźerżeſche po njedźelnej epiſtoli: Rom. 13, 11—14 jara rjane a jadriwe naſtupne prědowanje. Wón w tym ßamym pſchednoſcheſche, kak chze w naſchej nětko jemu poruczenej a dowěrjenej woßadźe ßwój duchowny hamt ſaſtacz, mjenujzy ßwěru a njekhabłajzy ßwědczicz wo ßwojim ſbóżniku, Boże ßłowo ſe wſchej wěrnoſczu prědowacz, w duchownych potrjebnoſczach ßwojich woßadnych tutym ßwěru k ßłużbje ſtacz, ſhubjene duſche pytacz, w ſrudobje troſchtowacz, mrějazych ſ njebjeſkim poßylnjenjom k pſchеſtupej do tamneje wěczноſcze pſchihotowacz, na prawym měſcze ßo miły a luboſcziwy wopokaſacz, ale hdźež pak je nuſne tež khoſtacz. Po tutym prědowanju, kotrež je wěſcze hłuboki ſaczíſchcz do wutrobow poßłucharjow czíniże, wuſpěwa ßo hiſchcze jena ſchtuczka prjedy ſpomnjeneho kněrluſcha a ſ tutym ßo ßerbſka Boża ßłużba ſkónczi. — Na to mějeſche ßo němſka Boża ßłużba runje na te ßame waſchnje, jenož ſo pſchi tej ßamej k. zyrkwinſki radźicźel Schmidt ſ Budyſchina nowemu k. fararjej ſapokaſanſku rěcz na woktarju dźerżeſche, jeho woßadźe jako jejneho noweho duchowneho a duſchowpaſtyrja pſchedſtaji, jemu naſch Boži dom a woßebje klětku, woktař a dupu pſchepoda a jeho ſ hnujazymi ßłowami do ßwojeho noweho hamta ſapokaſa. Jako běſche k. farař Kubiza pſches ſjawne „haj“ ßłubik ßwój nowy hamt derje ſaſtacz a wſchitke pſchißłuſchnoſcze teho ßameho ßwěru dopjelnicz, dźerżeſche wón potom němſke prědowanje runje na te ßame waſchnje, kaž ßerbſke. Po dokonjanym němſkim kemſchenju ſta ßo nětko na ſarje ſapokaſanje k. fararja Kubizy tež jako krajneho ſaſtojnika pſches k. zyrkwinſkeho radźicźela, a na to mějeſche ßo potom hiſchcze ßwjedźeńſka hoſczina. — Bóh luby Knjes pak daj, ſo bychu ßo wſchitke pſchecźa a nadźije, kotrež ßu ßo pſchi pſchicźehnjenju a ſapokaſanju naſcheho noweho k. fararja wot woßady a wot njeho ßameho ſtake a wuprajike, w bohatej měrje dopjelnike a ſpożcz Bóh luby Knjes naſchemu nowemu k. duchownemu ſtrowoſcz, derjehicze a woßebje ßwoje njebjeſke žohnowanje, ſo by móhł dołhe lěta ßwój ważny hamt k ſbożu a žohnowanju naſcheje bukicźanſkeje woßady wjeſcz a ſaſtacz.

S Kotez. Sſrjedu tydźenja wjecźor wokoło 11 hodźin wudyri tu w kněži tkalza Schuſtera woheń a ju na cźiſte ſniczi. Naſtacze wóhnja njeje ſnate.

S Lichanja. Póndźelu 4. dezembra rano wokoło 3 hodźin je tu woheń twarjenja kněžkarſkeju žiwnoſczerjow Bałzarja a Domaſchki do prócha a popjeła pſchewobrocźik. Kak je woheń naſtał, hiſchcze ſnate njeje.

S Cźornez. Na měſto k. Hile, kotryž je ßo jako wucźeŕ do Scherachowa pſcheßydlił, ßmy, dokelž na ßerbſkich wucźerjach pobrachuje, jako ſchulſkeho vikara k. ſeminariſtu Haſchu, rodźeneho w Sajdowje, doſtali.

Se Sdźerje. Na měſto k. Cźocha, kotryž je ßo jako wucźeŕ do Blumberga pſcheßydlił, je do naſcheje, mjes tym wo jedyn poſkhód pſchitwarjeneje ſchule, jako ſchulſki vikar k. ſeminariſt Szymank, rodź. ſ Wotrowa, ſacźahnył.

S Khróſczicz. Naſche pſches ßmjercz naſcheho wjeleſaßkuženeho njebo fararja kanonika Jakuba Barta w ſańdźenym ſeptembrje wuprósnjene farſke měſto je ſaßo wobßadźene. Sapokaſanje noweho fararja, k. Jakuba Wernera, dotalneho adminiſtratora w Schpitalu, ſta ßo 19. novembra na jara ßwjatocźne waſchnje.

Luby ßerbſki hoſpodarjo!

Maſch=li ſtrowej woczi k widżenju a luboſcź k Sserbowſtwu, napjelni wěſcże twoju wutrobu ſ radoſcźu, hdyż widźiſch, kak ßo wuſtojni mużojo we Łużizy ſa tym prózuja, ſo by ßo k ßerbſkemu ludu we wſchelakich cżaßopißach też w ßerbſkej rěczi rěczako. Je dźě ſawěrno njemake dźěko, Němzowſtwu, kotrež naß ſe wſchěch ſtronow każ wulke morjo wobdawa, hacźicź a temu ſadźěwacź, ſo naſcha rjana rěcź a dobre waſchnje pod wſchědnym nadběhom mózneho ßußoda ßo njeſhubi. Njech je pſchezo ſprózny, njech cżežki nadawk, kotryż je ßerbſkemu pißmowſtwu poſtajeny: dźěko njeje bjesdźak. Rady pſchima lud ſa cżaßopißami w macźerſkej rěczi, a wſchelke towarſtwa ßrjedźa naß, to dyrbimy jim k cżeſcźi prajicź, nakożuja ßwoje mozy, ſo by ßo w ludu ßerbſki duch a cżucże wobkhowało. K ßwojej ſrudobje widźimy, ſo tam, hdźež ßerbſke towarſtwa njejßu, a ßerbſke cżaßopißy ßo njecżitaja, każ n. pſch. k polnozy wot Kamjeńza, Sserbowſtwo woßkabnje. Każ dołho ma żadyn lud ßamoſtatne pißmowſtwo, njeje ſa njón hiſchcże dżeń pſchiſchoł, ſo ßměł ßo ſ liczby żiwych ſplahow wuhaßycź. Prózowanje ſpißowarjow pak je podarmo, je=li lud jich njepodpjera. Teho dla je to cżeſtna winowatoſcź wſchěch ßerbſkich hoſpodarjow, ſo pſchede wſchitkim ßwój hoſpodny dom tajkim cżaßopißam wotewrjeja, kotrež k nim w macźeŕnej rěczi rěcża. Jako tajki cżaßopiß, kotryż ſe ßerbſkim ludom derje měni, ßu jim „Serbſke Nowiny" hižom dawno derje ſnate.

Dokelž ßo naſche „S. Now." ſ wjetſcha wot ratarjow cżitaja, ßmy wobſankli, ſo chcemy na ratarſke bycże naſcheho ludu wot noweho lěta 1882 ßwěru kedźbowacź, a ſjenocźimy ſ dotalnymi „S. Now." druhi mały cżaßopiß pod mjenom: „Serbſki Hoſpodaŕ." S tym pſchińdże tebi, luby hoſpodarjo, cżaßopiß pod woczi, kotryż drje je ßo hakle ſańdżene jutry narodźił, kotryż pak je ßebi ſa krótki cżaß ßwojeho wobſtacża tejko cżitarjow a pſchecźelow po Sserbach dobył, ſo ſ wjeßokej nadźiju do pſchichoda krocźi. Redaktor „S. Now." a wudawaŕ „S. Hoſp." ſtej ßo wo tym rosrěcżowałoj, ſo by nowy ratarſki cżaßopiß, po kotryż měješche cżitaŕ dotal traż daloki pucź do Budyſchina cżinicź, ßo wot nětka ßerbſkim hoſpodarjam ſa někotre pjenjeżki ſe „S. Now." do domu pſchinjeßł a tak wſchěm ratarjam ßo ſkładnoſcź poſkicźiła, ſo wot lěta 1882 na tutón wużitny każ ſajimawy cżaßopiß pſchedpłacża.

Wudawaŕ „S. Hoſpodarja" widźo, ſo ßo jeho cżaßopiß w mnohich domach wita, je prózſtwje cżitarjow rady k woli, hdyż tucźi wot noweho lěta cżaßopiß dwójży ſa měßaz požadaja.

Budź ſ tutym wſchěm ßerbſkim hoſpodarjam k nawjedżenju, ſo:

1) „S. Now." woſtanu, ſchtoż dotal běchu, politiſki cżaßopiß ſa ßerbſki lud, na kotryż njech ßo kóżdy ſa dotalny pjenjes na nowe pſchedpłacźi.

2) K „S. Now." pſchipołożimy tym cżitarjam, kotſiž to żadaja, prěnju a tſecźu ßobotu kóżdeho měßaza „S. Hoſpodarja", kotryż trjebaja ßebi jenoż w expedizijach „S. Now." abo na póſcże ſkaſacź, ſa cżoż ſměje cżitaŕ na ſchtwórcźlěta póſtej jenoż 5 np. wotwjeſcź.

3) Schtóż chcyk ßo jenoż na „S. Hoſp." pſchedpłacźicź, njemóże tutón cżaßopiß wot noweho lěta hinak doſtawacź, khiba=li pod kſchižnej wobalzy, junu ſa měßaz (dwě cżißle na dobo). Płacźiſna ſa powjetſcheneho „Hoſpodarja" je połlětnje na 38 np. poſtajena. Na póſcże móże ßo wón jenoż jako pſchikoha „Serbſkich Nowinow" ſkaſacź a płacźi tam 25 np. na ſchtwórcźlěto.

Luby hoſpodarjo! Schtoż je wſchědny khlěb k ſeżiwjenju ſa twoje cżěło, to je dobry cżaßopiß ſa ſbożomne roswicże a kcżěw twojeho hoſpodarſtwa. Schtóż w naſchich cżaßach cżitacź nochże a w dobrych cżaßopißach roswucźenje njepyta, njepſchińdże do prědka. Saklěcże ſawinjeneje khudoby je podźěł cżłowjeka na ſemi, kotryż ßo w ßwojim powołanju wudoſpołnicź nochze; cżaßne Boże żohnowanje pak pſchewodźa kóżdeho, kotryż ßwój roſom a ßwoje mozy k temu nakożuje, ſo by ßwoje hoſpodarſtwo derje ſrjadował.

Schtoż je „S. Hoſp." loni lubił, ſměje też dale pſched woczomaj: wón chże ßo ßwěru wo to poſtaracź, ſo ßerbſkich ratarjow wo wſchitkim polěpſchenju, pokrocźenju w domjazym hoſpodarſtwje a ratarſtwje roswucźuje, ſo w jich wutrobach luboſcź a wjeßokoſcź k narodnej bróſdże wubudźuje a na kóżde waſchnje jich cżaßne ſboże ſpěchuje.

Tak dha nadźijamy ßo, ſo budże po ßerbſkej Łużizy wot noweho lěta jenoż mało domow, hdźež ßo pódla „Serb. Now." też „Serb. Hoſpodaŕ" njecżita. To daj Bóh! —š.

Přilopk.

* Żadławe rubjeżniſke mordarſtwo je ßo w Gerje ſtało. pſchekupz Kühn, kotryż ma wobſchěrne wikowanje ſe żitom a hnójnymi ßrědkami, wobßedźi pſchi dwórniſchcżu wulki ſkład ſ kontorom, w kotrymż je jeho knihiwjednik Gebhard jeho ſkónzował. W jenej pinzy, ſ padazymi durcżkami ſacżinjenej, namakachu jeho hromadże ſtkóczene cżěło. Pok hkowy bě wotpacżene. Moſhy běchu w kłobuku ſkónzowaneho, kotryż běſche mordaŕ do papjeroweho korba cżißnył. Dokelž pola ſaraženeho ani klucże k pjenjeżnemu khamorej ani cżaßnik njenadeńdźechu, móże ßo ſ wěſtoſcźu prajicź, ſo je Gebhard mordaŕ a ſkónzowanje hižom pſched 9 dnjami wobeſchoł. Gebharda, kotryż běſche cżeknył, ßu w Erfurcże popanyli.

* W Bernje w Schwajcarſkej ſtaj ßo w juniju t. l. dwójnikaj żónſkeho roda narodźiłoj, kotrajż ſtaj ſe ſchiſchku, 8 zentimetrow dołhej a 25 zentimetrow tołſtej, hromadże ſroſcżenaj. Tak rucże hacż budżetej dźěſcźi doſcź ßylnej, budżetej ßo wonej po woli jeju macźerje dźělicź, ſchtoż je ſtraſchna operazija, pſches kotruż móże lohko jene dźěcżo abo też wobej ßwoju ßmjercź namakacź.

* Skórżby dla wojeńſkich tumultow w Mainzu w nowiſchim cżaßu pſchiběraja. Ropot ßo ſ wjetſcha na rejowych łubjach ſapocżina a ßo potom na haßu pſchenjeße. Poliziſtojo pſchecźiwo wojakam niczo wuſkutkowacź njemóża. Sańdżenu njedźelu w nozy wojazy ſaßo dźiwje po haßach cźěrjachu, cżißnychu kóżdeho, kotryż jim na pſchecźo pſchińdże, k ſemi, mjetachu żónſke wo ſahrodne płoty a dachu ßo do poliziſtow, wot ludźi na pomoz wołanych, ſe ßwětkym teßakom. Ssylnej cźrjódże poliziſtow radźi ßo, jeneho halekowarja ſajecź. Tute ſajecże pak wojakow roſſłobi, woni we wulkej hromadże polizajſku ſtražu (wachu) ſchtórmowachu a żadachu, ſo by ßo jaty towarſch puſchcźił. Sſłabe polizajſtwo ßo pſchecźiwo temu ſpjecźicź njemóżeſche a dyrbjeſche wojakej ſaßo běżecź dacź.

* Se ßrjedźneje Ameriki pißaja, ſo je żadławy wětr mórſke měſto Manſanillo na cźiſte ſaniczik. Wětr ßo 26. oktobra wjecźor ſapocża a ſakhadźeſche 24 hodźinow poſpochi ſ wulkej mozu. W pſchiſtawje běchu tſi łódże (ſchiff), wone ßu ßo wſchě we wětrje do morja ponuriłe. Měſto je zyle ſapuſcźene. Khěże a pſchekupſke klamy buchu ſpowalane. Wſchitke cżołmy, w pſchiſtawje leżaze, buchu k brjohej cźěrjene a tam roſkłamane. Schkoda ßo wyſche ſhubjenych łódżow na poł millijona dollarow licźi.

Cźi ßami cżeſcźeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow", kotſiž chzedża ſa nje na **1. ſtwórtlěto 1882** do prědka płacźicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow" wotedadża. Cźi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny" pſches póſt pſchinjeſcź dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacź. Na ſchtwórtlěto ſapłacźi ßo ſa „Serbſke Nowiny" na ſakſkich a pruſkich póſtach, każ też w druhich krajach němſkeho khěżorſtwa 1 marka, ſ pſchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np. — „Serbſke Nowiny" ſ pſchiłohu „Serbſki Hoſpodaŕ" płacża na póſtach 1 mk. 25 np., ſ pſchinjeßenjom do domu 1 mk. 40 np. **Redakzija.**

Dobrowólne pscheßadźowanje.

Na poruczenje njebo ſahrodniſkeho żiwnoſćerja **Jana Schneidera** w **Dźiwoczizach** matej ßo leżomnoſćі, k jeho ſawoſtajeńſtwu ßłuſchazej, jako

a) ſahrodniſka żiwnoſćź cźißko 13 palneho kataſtra a folium 12 leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa **Dźiwocźizy** a

b) khěžna leżomnoſćź cźißko 14 palneho kataſtra a folium 18 tych ßamych leżomnoſtnych a hypothekſkich knihow,

kotrejž w hromadźe areal wot 3 hektarow 96,6 arow (= 7 akrow 50 □prutow) wopſchijatej a ſtej ſe 137,79 dawkſkimi jenoſćemi napokoženej a njedźiwajo dawkow a wobćeżenjow, na nimaj leżazych, wot wjeßnych grychtow na

13,918 mk.

taksirowanej,

29. dezembra 1881 dopołdnja w 11 hodźinach

na tudomnym ßudniſkim hamtſkim měſtnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pokaſujo na wuwěſchtki, na tudomnym ßudniſtwje a w dźiwoczańſkej korczmje wupowěßnjene, wopißanje leżomnoſćе a pscheßadźowanſke wuměnjenja wopſchijaze, ßo na kupjenje ſmyßleni pſcheproſchuja, ſo bychu ßo na ſpomnjenym dnju w poſtajenej hodźinje na tudomnym hamtſkim měſtnje ſeſchli, ßo k ßadźenju ſamolwili, ßwoju płaćenjakmanoſćź dopokaſali a dalſche wotcźakali.

W Budyſchinje, 5. dezembra 1881.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Meuſel. Trbr.

W Holeſchowſkej Dubrawzy je **khěža** cźißko 18 ſe 4 kórzami pola, ſ 2 kruwomaj a ſ zyłym hoſpodarſkim gratom na pſchedań. — Njedźelu 20. novembra popołdnju w 3 hodźinach ma ßo tam wſchelaki grat na pscheßadźowanje pſchedawacź. **Herbja.**

W Měrkowje je **khěža** cźißko 10 ſ pok kórzom leżomnoſćе ſa 450 toler na pſchedań.

Nowy, lohki hoſpodarſki wós je na pſchedań w kowarni w Delnjej Kinje.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 13. dezembra ma ßo na łuhowſkim a khaßowſkim revieru

130 loßow brěſoweho a wólſchoweho drjewa na pjeńku,
20 brěſowych dołhich hromadow,
25 khójnowych wulěßowanych hromadow

pod woſjewjomnymi wuměnjenjemi na pscheßadźowanje pſchedawacź. Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w nowym hacźe na łuhowſkim revieru.

W Khaßowje, 3. dezembra 1881.
Behrens.

Schokoladu pſche hliſtwje
(wurmchocolade)

w tafliczkach po 25 np. a w małych płazkach porucza jara lóhko k nutsbranju

měſchczańſka haptyka

141 na hłownym torhoſchczu nětko cźißło 6.

K pjeczenju kołaczow

poruczam

wulke róſynki wot 46 np.,
małe róſynki,
mandle, ßłódke a hórke,
zyły zokor,
dróbny zokor,
korjenjowy a zitronowy wolij,
zymt, muſkatowe worjechi,
ſafran,
najlěpſchu pſcheńczną muku,

wſcho w dobrej tworje a po tunich płaczíſnach.

Th. Grumbt.

Drjewowa awkzija.

Wutoru 13. dezembra dopołdnja w 9 hodźinach ma ßo w **łibuchowſkim leßowym revieru**

10 wuleßowanych khójnowych hromadow,
40 hałoſowych = =
60 brěſowych dołhich hromadow

na pscheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna pſchi wulkich khójnach.

Hajnk.

Drjewowa awkzija
na drobjanſkim revieru.

Schtwórtk 15. dezembra t. ł. ma ßo

100 ßuchich dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pscheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja 1/2 10 hodźin pſchi hacźe na khróſcźańſko-kamjenjowſkim puczu.

W Minakale, 7. dezembra 1881.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzija.

Woſjewjenje.

Na **domswałdſkim** hajniſkim revieru, na dróſy wot Krebje do Klětneho, ſteji hiſchcźe něhdźe

160 Rmtr. khójnowych ſchcźěpow I. druźiny, meter po 4 mk. 67 np.,
690 = = = II. = = = 4 = — =
790 = pjeńkoweho drjewa, = = 2 = — =

na pſchedań. Kupzy njech ßo na leßneho nahładowarja **Wagnera** w Domswałdźe wobroczа.

W Klětnom, 6. dezembra 1881. **G. Birke.**

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pſchezo po najwyſchſchich płaczíſnach

Heinrich Lange

na żitnych wikach, pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

E. Rafeld w Budyſchinje
na kotolſkej haßy

porucza po tunich płaczíſnach w bohatym wubjerku: **bildkowe knihi, knihi ſa młodoſćź, hodowne bajki** po 15 np., **notiz-** a **kontoknižki, rjane pißanſke mapy, pißanſke a fotografiſke albumy** po 75 np. hacź 20 mk., **lampowe ſchkity,**

ſbožopſchejaze khartki,

portemonneje, zigarrowe etwije po 50 np. hacź 6 mk., **kannowawězy, barbowe kaſchcźiki** wot 3 np. hacź 11 mk., **pißanu papjeru, portemonnejowe protyki** darmo, wſchě **pißanſke** a **ryßowanſke artikle** atd. a proßy wo bohaty wopyt.

Wſchě knihiwjaſarſke dźěła ßo khwatnje wobſtaraja.

Najlěpschu pscheńczňu muku

ma na pschedań

C. Kahrowe

w póstskej kowaŕni pschi žitnych wikach.

M. Th. Pech

na torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki,

porucza

k hodownym daram

wulki wubjerk

rubischczow na taillu, hłowu a schiju

a to židźane, wołmjane a połwołmjane, wot 25 np. hacž 1 mk. 50 np.,

mužske schawlske rubischcza

se židy, połžidy a wołmy, we wjele stach mustrach, wot 20 np. hacž 12 mk.,

běłe a pißane dybsaczne rubischka

wot 8 np. hacž 1 mk.,

wschelake kattuny

po jara tunich płaczisnach,

drastne stoffy

se židy, wołmy a połwołmy, po jara poniženych płaczisnach,

plüsch, lama,

nowe mustry,

połwołmjane ßuknjowe tkaniny,
barchenty, koschlowe flanelle,
zychi, łožowe tkaniny,
běły, rubjany a módry płat,
cźischczane schórzuchi,
běłe a hrube trjenja, stwinske deki

a wschelake nasad stajene, k hodownym daram ßo derje hodźaze wězy.

So bych ßwojim cźesczenym wotebjerarjam napscheczo pschischoł, ßym płaczisny wurjadnje ponižił, tak so móže kóždy sa tuni pjenjes něschto dobre dostacź. Duž proschu wo bohaty wopyt.

M. Th. Pech

na torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki.

Krajnostawski bank.

Dańske kupony naschich sastawnych listow ßo **wot 15. tuteho měßaza ßem** w ßlědowazych płaczeŕnjach **bje wscheho wotczehnjenja** sa hotowe pjenjesy wuměnjeja:

w **Budyschinje** pola **krajnostawskeho banka,**
w **Draždźanach** pola **jeho filiale, na schulskej haßy 2,**
w **Lubiju** pola knjesa **G. E. Heydemann,**
w **Herrnhucźe** pola knjesa **C. F. Görlitz,**
w **Žitawje** pola knjesow **Bormann & Co.,**
w **Lipsku** pola knjesow **Becker & Co.,**
" " " " **Schirmer & Schlick,**
w **Chemnitzu** pola **chemnitzskeho měschczanskeho banka,**
w **Freibergu** pola knjesow **Ludwig & Co.,**
w **Plauenje i. V.** pola knjesa **G. Steinhäuser.**

W Budyschinje, w dezembru 1881.

Krajnostawski bank Kralowskeho Sakskeho markhrabinstwa Hornjeje Lužizy.

Zyły zokor

k pjecženju, punt po 45 np., porucza

Gustav Poser.

Khofej, punt po 80—150 np.,
khofej paleny, punt po 120, 140, 160 a 180 np.,
zokor w pokrutach, punt po 50, 56 np.,
drobny zokor, punt po 48 np.,
rósynki, punt po 50, 55, 60 np.,
sultania-rósynki, punt po 65 np.,
mandle, punt po 120 np.,
rajß, punt po 16—30 np.,
petrolej, punt po 15 np.,
ripikojty wolij, punt po 40 np.,
włóske worjechi, punt po 30 np.,
skład **warneje** a **skótneje ßele**
porucza

C. Hanske na žitnych wikach.

Heinrich Jordan

we Wojerezach

porucza dobroczíwemu wobkedźbowanju ßwoju

rěsbaŕnju a kamjenjerubaŕnju.

W tej ßamej ßu na składźe abo ßo po ryßowankach a modellach, kaž tež we wudebjeńskim a figuralnym waschnju wudźěłaja

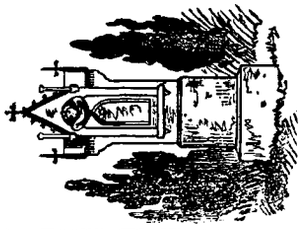

rowowe pomniki a pißne tafle

s rukowanjom woprawdźiweho posłoczenja, **stare pomniki ßo ponowja** atd. **Rubaŕske dźěła pschi nowotwarbach** ßo pschiwosmu, wschě wězy s pěskowza, marmora a granita, kaž tež **marmorowe nastawki sa myjne blida, büffetowe, blidowe a konsolske platy, billardske platy s belgiskeho granita** ßo po najtunischich płaczisnach wobstaraja.

Sswój po najnowschim waschnju sarjadowany

truhanski, frisěrski a włoßytsihanski salon,

kaž tež **chirurgisku pomoznu staziju** dowolam ßebi najpodwolnischo poruczecź. Kóžda do tuteho rjada ßłuschaza operazija a pomozne poßłuženje ßo wote mnje derje a wěscźe wuwjedźe.

H. Kleiber,

truhaŕ, frisěr a sakski pruh. hojeŕski pomoznik, na schulskich hrjebjach cźißło 9.

Truhanske nože k ßamßnemu truhanju ßo derje tocza.

K hodownemu kupowanju

poručam wulki wubjerk nasad stajenych **mantlow, žaketow,** kaž tež **drastnych stoffow,** stary łóhcž hižom wot 20 np.

August Grützner.

Wosjewjenje.

S prěnim dezembrom ßu ßo płaczišny sa nasche zigarry s dźěla **ponižike,** tež ßu **nowe družiny** na pschedań pschischke, kotrež ßu w dobrosczi a ßłodźe zyle wubjerne. W nastupanju płaczišny móża wschitke nasche družiny s druhimi fabrikatami bjes dwěla ßo měricz. Pschi wotewsaczu 500 schtuk wobliczamy jara **ponižene płaczišny.**

Sažopschedawarjo dostanu woßebity rabatt.

Wot tobakow poručamy:

kurjeńske tobaki po wschěch płaczišnach wot 12—50 np. sa 100grammski pakczik,
rjepikojty tobak po 10 a 12 np. sa 100grammski pakczik,
wschelake družiny **koloweho tobaka,**
aromatiski schnupowanski a **žwanski tobak.**

Dale činimy na rjany wubjerk **zigarrowych trubkow** kedźbliwe a poručamy prawdźiwe **schwedske schtrychowanczka,** paket po 24 a 25 np.

Pschedawarnja
khěžorskeje straßburgskeje tobakoweje manufaktury
w **Budyschinje,** na bohatej haßy 13.

E. G. Leuner w Budyschinje

na schulskej haßy 122 B.

poručza we wulkim wubjerku **po najtunischich płaczišnach:**

czumpaze, koleskate, gratowane, hrajerske a kijowe konje,	portemonneje a pjenjeżne móschniczki,
make hotowe spschahi,	zigarrowe etwije a listne tosche,
wosy, konjemzy,	visitne khartowe tosche,
dźěczaze kschudy,	tosche sa papjerjane pjenjesy,
hólcze a holcze ranzki,	koffry a tosche wschelakeje družiny,
płatowe a kožane schulske mapy,	honćwjerske artikle,
	potrjebu sa jěsdnych atd.

Poručamy s tutym serbskim hospodarjam nowy **ratarski czaßopiß:**

„Serbski Hospodar."

Wukhadża w Budyschinje **prěnju** a **tsečzu ßobotu** kóždeho měßaza a płaczi we wudawarni „Serbskich Nowin" polletnje **38 np.,** na póscze pak jako pschiłoha „Serbskich Nowin" schtwórczletnje **25 np.**

Tyßaz hriwnow

(1000 *M.*) je k. farar **P. Lahoda,** prjedy w Bukezach, nětko w Draždźanach, po poßlenjej woli ßwojeho njeboh bratra k. **Michala Lahody,** kublerja w Bosankezach, do pokładnizy **towarstwa Pomozy studowazych Serbow** dźenża wupłaczik, schtož s wulkim džakom wobßwědcza

W Budyschinje, 6. dezembra 1881. **A. Měrsch,** pokładnik.

500 markow

po wotkasanju njebo k. **Michala Lahody,** kublerja w Bosankezach, psches jeho bratra k. fararja **P. Lahodu,** prjedy w Bukezach, nětko w Draždźanach, ßym sa **Maćicu Serbsku** dźenża wupłaczene dostał, schtož s wulkim džakom tu wobßwědczuju.

W Budyschinje, 6. dezembra 1881. **M. Mjerwa,** pokładnik.

Kedźbu!

Tež lětßa mam w ßwojim domje **wustajeńzu** wschelakich **galantrijowych wězow** a proschu wo pschecźelnitwy wopyt.

Lehmann w Rakezach.

Ratarske towarstwo w Bukezach.

Pónjelu 12. dezembra t. l. smeje k. profeßor dr. **Heiden** pschednoschk wo **wobdźelanju role.**

Wustojna kuchařka poručza ßo czeszenym knjezom pschi wschěch ßwjedźenjach w Budyschinje na žitnych wikach czißko 12.

Naspomnjenje.

Niže podpißany běsche w cz. 44 „Serb. Nowin" wyßokoczeszenych knjesow pschedßydow serbskich towarstwow a sjenoczeństwow naležnje proßyk, so bychu chzyli kóždy wo ßwojim towarstwje abo sjenoczeństwje doßahazu rosprawu hacz do 15. dezembra t. l. we wudawarni „Serb. Nowin" dobroczinje wotedacz. Tutu prósstwu s tutym najpodwolnischo wospjetuju, s tym pschispomnjenjom, so budża wschitke tajke rosprawy skerje a lěpje wotczischczane.

J. E. Smolef.

Budyschin — Wjelcza jama — Draždźany.

Je-li by temu knjesej, kotryž schtwórtk 24. novembra popołdnju bjes 4—5 hodźin jenemu knjesej s dwěmaj knjeznomaj na wilsdrusskej drósy pucz do restawrazije k wjelczej jamje na pschecźelne waschnje pokasa, ßam ßobu sastupi, ßo sa blido ßobu ßyże, pschi rosrěczowanju spomni, so ma ßwoju domisnu pola Budyschina, so je dlěschi czaß we Winje pschebywak a czasto do Draždźan pschikhadża, ßo tež w Blasewizach snaje, saßowidźenje spodobne było, by jeho jena powjesc pod **G. R. 455** psches **Haasenstein & Vogler** w **Draždźanach** swjeßelika.

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 3. dezembra 1881.

Žitowy dowos: 3209 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacz mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacz mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	11	31	12	20	11	31	12	20
Rožka " "	9	18	9	49	9	18	9	49
Jecźmjeń " "	7	25	8	26	7	25	8	26
Wowß " "	7	—	7	30	7	—	7	30
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	18	—	19	—	—	—	—	—
Bérny " "	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 "	2	20	2	50	—	—	—	—
Pschenczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rjana muka 50 kilgr.	9	—	13	75	—	—	—	—
Ssyno " "	2	90	3	20	—	—	—	—
Sslóma . . .	24	50	26	50	—	—	—	—
Proßata 316 schk., schk.	10	—	18	—	—	—	—	—

(K temu czißlu jena pschiłoha.)

Pschiloha k czißku 50 „Serbskich Nowin.“
Ssobotu 10. dezembra 1881.

K hodownemu kupowanju

poručam ßwój ſkład modernſkich

draſtnych tkaninow

w najnowſchich a najrjeńſchich barbach, kaž tež **wobßadki,** k temu ßo pſchihodźaze.

Czißtowolmjane czorne kachemiry, 8/4 ſchěroke, ſtary łóhcź wot 1 mk.,
czornu židu ſa draſtu, wurjadnje ſchěroku, ſtary łóhcź wot 1 mk. 60 np.,
wolmjany a **židźany plüſch** k jakam a poczehnjenju kožuchow,
plüſchowy lama, barchent k koſchlam a jakam, pſchi płókanju njepuſchczaty,
ſchórzuchi, woßebje ſ wulka rěſane, ſe židy, **kachemira, mohaira** a **moiréja,**
hlowowe wobalenja, zyle modernſzy garnirowane,
filzowe ßuknje, woßebje ſchěroke,
žónſke mantle, paletoty, žakety, jaki, tež ſa dźěczi, jenož w dobrych tkaninach a zyle derje dźěłane w ßamßnej fabrizy.

Jara dobra twora. Wurjadnje tunje płaczißny. Sprawne poßłuženje.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraže (hawptwachi).

W klamach ßo **ßerbſki rěczi!**

K prjódkſtejazym hodam poručam ßwój bohaty ſkład woßebnych

žónſkich a holczich mantlow

w najnowſchej faßonje po jara tunich płaczißnach.

Nawoblekarje

ſa mužſkich a hólzow.

Hotowe woblečenja, krasne ſpanſke ſuknje (šlafroki),

k daram ßo hodźaze.

Wulki wubjerk **tu-** a **wukrajnych ſtoffow**
k ſchiczu po měrje.

Moritz Wassermann,
krawſki miſchtr, na bohatej haßy 19.

Czorne židźane ſtoffy,

kaž tež

njewjeſczińſku draſtu

kupujeſch najtuniſcho pola

Julius Hartmann Sohn
na rózku mjaßowcho torhoſchcza.

Khoſej,

w jenož wubjernej czißtoßłodźazej dobroſczi, punt po **80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.** atd.,

paleny khoſej,

punt po **120, 130, 140, 150, 160, 180, 200 np.** atd., poručataj wobkedźbowanja hódny **bratraj Měrſchej**
na žitnych wikach,
w hoſczeńzu „k ſłotej hwězdźe“.

K ſchtryzlepjeczenju

poruča
tykanzowu wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeńſki a zitronowy wolij
w bleſchach a wuwaženy,
tykanzowu barbiczku (ſafran),
ſſ. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wuroſczeneje pſcheńzy
hrodowska haptyka.

M. G. Freyberg

ſ napſchecza póſta na bohatej haßy **ſ napſchecza póſta**

dowola ßebi ſ tutym dóńdźenje ßwojich **nowoſczow** ſa **naſymu** a **ſymu** najpodwolniſcho woſjewicź.

Woßebje na to kedźbliwe cźinju, ſo ßym ßwój **tworowy ſkład** wulzy powjetſchik, duź je mi móźno, źadanja mojich cześćenych wotebjerarjow bóle dyźli prjedy dopjelnicź.

Drastne stoffy

we wſchěch móźnych barbach, łóhcź po 35 np., hacź k najlěpſchim wěźam,

cźorne patentowe ßomoty,

9/4 **plüſch,** łóhcź po 225 np., 9/4 **aſtrachan,** łóhcź po 350 np.,

cźorny **dubel** ſa jaki, łóhcź po 350 np.,

lama,

kraßne muſtry, łóhcź po 100—300 np.

Cźiſtowolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 100—120 np.,
półwolmjane ßuknjowe tkaniny, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa jaki, łóhcź po 40—50 np.,
barchent ſa podſchiwanje, łóhcź po 45 np.,
wupjerki, poßleſchczowe tkaniny, pikej, běły, ſchěry a **módry płat.**

Koſchlowy barchent, łóhcź po 30—40 np.

Najkraßniſche nowoſcze we **wolmjanych rubiſchczach** a **khapotach,**

wolmjane rubiſchcza po 60 np., **lamarubiſchcza** po 75 np., **barchentowe rubiſchcza** po 40 np., **źidźane krawaty** po 25 np., **półźidźane ſchawlowe rubiſchcza** po 30 np., **ſilzowe ßuknje,** tſiłóhcźowſke, **lamarubiſchcza** po 5 mk. 50 np., **błidowe krywy, kožowe płachty, moarejowe** a **moßárowe ſchórznchi, möblowe kattuny, gardinowe kattuny,** łóhcź po 20 np., **běłe gardiny, běły ſhirting** we wſchěch ſchěrokoſcźach, **běłe** a **pißane dybſaczne rubiſchka.**

Pſchi wjetſchich kupjach poſtajam **woßebite płaczíſny.** Sa ſchwalcźe a krawzow **najtuniſche źórko ſa kupowanje podſchiwſkich ſtoffow.**

en gros. **en détail.**

W khlamach ßo ßerbſki rěcźi.

Sa njewjeſcźinſku draſtu

poruczam

cźornu ripſowu źidu, łóhcź wot 2 mk. 75 np.,
cźorny kaſchemir, łóhcź wot 1 mk.,
półźidźane draſtne ſtoffy.

M. G. Freyberg
na bohatej haßy.

W khlamach ßo ßerbſki rěcźi.

K prjódkſtejazemu pjecźenju kołacźow (ſchtryzlow) poruczamy

muku khěźorſki a grieslerſki wucźah

w ſnatej wubjernej dobroſcźi.

Budyſka ßukelnſka fabrika a khumſchtny mlyn

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Oskar Butter, nožowy kowař

w Budyſchinje pſchi theatrje

poruca ßwój ſkład ßamodźěłanych **nožow, widliczkow, łizow, nožizow** atd. pſchi potrjebje dobroczźiwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a tocźenje kóždeho waſchnja ßo derje a tunjo wobſtara.

Wien! Wien!

Sſłyſch, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadniſtwo maßy ſallitneje **„anglo-britiſkeje ßlěbroweje fabriki“** wupſchedawa wſche twory hluboko pod taksirowanej płaczíſnu. Sa ſapóßłanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme“ doſtanjeſch wubjernje dobry błidowy ſerviß ſ najlěpſcheho anglo-britiſkeho ßlěbra (kotryż prjedy wjazy hacź 70 mk. płaczeſche) a doſtanje kóždy kupz pißne rukowanje ſa běkowoſtacze pſchedmjetow na 10 lět

6 błidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widliczkow,
6 maßivnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łizow,
6 nježnych britannia-ßlěbrowych khoſejowych łiczkow,
1 cźeźki britannia-ßlěbrowy ſopowy cźerpak,
1 maßivny britannia-ßlěbrowy mlókowy cźerpak,
6 woßebnych nóžnych ßlěbrowych podnožkow,
6 prawdź. jendźelſkich deßertnych ſchalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaſchcźik,
6 nježnje ziſellirowanych präſentirſkich ſchalkow,
6 nježnych ßlěbrowych jejowych bjechańkow,
6 nježnych anglo-brit. ßlěbr. jejowych łiczkow,
4 kraßne nježne zokorowe ſchalki,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj błidnaj ßwěcźnikaj.

64 ſchtuk.

Sa dopokaſmo, ſo ßo mój nawěſchtk

na źanu jebanku

njeſłožuje, tu ſjawnje lubju, ſo, je-li ßo twora njeſpodoba, tu ßamu bje wſcheho ſepjeranja naſad woſmu. Schtóż chze po tajkim dobru a ſolidnu tworu měcź a źanu braku ſa ßwoje pjenjeſy, tón njech ßo tak dołho hacź ſkład doßaha ſ dowěrjenjom wobroczźi na

J. A. Rabinowicz, Wien,
General-Depot der Anglo-Britiſchen Silberfabrik II.,
Schiffamtsgaſſe 20a.

Cigarry

Łasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
poruca wulku dźělbu

Guſtav Poſer na jerjowej haßy.

Khofej,

cźiſcźe a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., poruca we wubjernej dobroſcźi **Guſtav Poſer.**

Aromatiſku wicźnu watu: 50 np. a 80 np.,
fenchlomjedowy extrakt: bl. 50 np.,
ſulzbergſke ſłußowe khrepki: bl. 56 np.,
běły bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſchmrěkojehlinowy aether: bleſchu 30 np.,
ſchwablowe mydło, ßmolomydło, glycerinomydło atd.
poruca **hrodowska haptyka**
w Budyſchinje.

Wo P. Kneifelowej

wloßowej tinkturje,

dopósnaty najlěpſchi, **je-li niz jeniczki wo prawdźe ſprawny ßrědk** k ſdźerźenju wloßow (njech ßo cźitaja wopißma a wjetſche nawěſchtki). Tinkturu ma w Budyſchinje jenož **Ernſt Mittaſch** hewak **Heinr. Jul. Lincke** w bleſchach po 1, 2 a 3 mk.

Eduard Hartmann

w Budyschinje, na ſnutskownej lawſkej haßy,

porucza bohaty wubjerk po tunich płaczíſnach

lama, pollama, barchenta,
rubiſchczow a **draſtnych ſtoffow,**
planoweho plata, kožaneho ſzukna,
wóſkoweho barchenta,
gummijowych ſtoffow we wſchej ſchĕrje a najlĕpſcheje dobroſczе,
ſzanjaze a **konjaze deki** we wſchĕch wulkoſczach.

Dla rumowanja ſzwojeho tworoweho ſklada dopominam hiſchcze ras na

wupſchedawanje.

Ewald Braun

na hłownym torhoſchczu czíßło 9.

Franz Marſchner,

czaßnikař,

w Budyſchinje

64, na bohatej hasy 64,

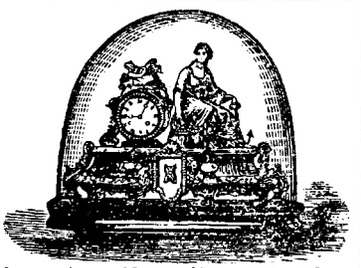

porucza ſzwój derje ſrjadowany bohaty **ſklad czaßnikow** (ſegerjow) dobroczíwemu wobkedźbowanju. — Sprawne poßkuženje. Dwĕlĕtne rukowanje. Najtuńſche płaczíſny.

Porjedźenja wſchĕch do mojeho rjada ßłuſchazych wĕzow khwatnje a u njo wobſtaram a ſa dobre dźĕło rukuju.

Sswojim wotebjerarjam woſjewjam, ſo ßo w mojich khlamach ßerbſki rĕczi.

Czeſczenym Sserbam k nawjedźenju dawam, ſo wot dźeńßniſcheho dnja kóhcz bĕleho płatu ſchĕrokeje ſchĕry pſchi wjetſchich dźĕlbach hižom wot 40 np. pſchedawam. Woßebje tez ſzwój

plat ſ czíſteho rueżneho pſchedźena

najnależniſcho poruczam.

J. Pech ſ Wjeleczina.

Na żitnych wikach 9. **Na żitnych wikach 9.**

Sswój **mĕżowy** a **pjelzotworowy ſklad** ſzym nĕtko do ſzwojeje khĕże

na żitnych wikach 9

pſchepołożił a proſchu mi dowĕrjenje, hacz dotal ſpożczene, wobkhowacz. S dobom poruczam ſzwój ſklad hotowych **żónſkich** a **mużſkich pjelzow, bowow, muſow,** wſchĕ drużiny **kožow, pjelzowych** a **ſzuknjanych mĕżow** po mózno tunich płaczíſnach dobroczíwemu wobkedźbowanju.

H. Lange, kóżkař

na żitnych wikach 9, **na żitnych wikach 9,**

ſ napſchecza hoſczeńza „k ſłotej hwĕſdze".

Piſzne knihi

po prjódkpiſzanju

porucza jara tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

ſa ratarſke knihiwjedźenje

w bohatym wubjerku porucza tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Winowy kiczowy mĕd,

ſa dobry ſpósnaty ßrĕdk pſche kaſchelowy woſkot a dybawoſcz, porucza w bleſchach po 60 np. **hrodowſka haptyka.**

Czerſtwe

ſzwinjaze pleza

kupuje kóżdy czaß a dawa najwyſchſche płaczíſny

E. Thiermannez reſtawrazija

na ſwonkownej lawſkej haßy czíßło 2.

Sporuſchk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Sporuſchk (mutterkorn)

kupuje kóżdy czaß po najwyſchſchej płaczíſnje

Otto Engert.

Roßowany ſtwjelzowy abo njetrjeny len,

każ tez **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźĕlbje a kóżdy dźeń mechaniſka dźĕłopſchadowńja w Hajnizach, tola w Budyſchinje ßo jenoż **trjeny len,** a to jenoż ßobotu w Grützneroj domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Koſaze kože.

Howjaſe, cźelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, ſajecze a karniklowe kože kupuju po najwyſchſchich płaczíſnach. — Wſchĕ drużiny pjelzowych kożow bjes molow, każ tez ſchórzuchowe kože ßu po najtuniſchich płaczíſnach na pſchedań pola

Guſtav Nauckі

na garbarſkej haßy.

Kedźbu!

K prjódkſtejazym hodam poruczam najnależniſcho ſzwój bohaty ſklad czrijowych tworow. Ssobotu w khĕži knjeſa pſchekupza Brauna ſ napſchecza pósta.

S poczeſczowanjom

E. Ahl,

ſchewſki miſchtr.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je sa 25 np. dostacź:

Pschedźenak. **Protyka sa Sserbow na lěto 1882.** Wona je so derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobrasow (bildow), hacź hdy prjedy.

Teho runja je we wudawarni „Serbskich Nowin“ sa 25 np. na pschedań:

Pratyja sa dolno-łužyskich Sserbow na lěto 1882.

K hodam

poruczam w bohatym wubjerku po najtunischich płaczisnach

spěwarske knihi w ßomoczanych a kożanych swjaskach, **biblije, schulske knihi, pißne knihi, schifrowe tafle, bildowe knihi, baßenkaze knihi, knihi sa młodosch, pjenjeżne móschnje, portemonneje, zigarrowe etwije, listowe tosche, notizknižki, papowe kaschcziki, schite, toaletowe** a **dźěłaczerske kaschcziki** s drjewa, **fotografijowe albumy** a **fotografijowe wobluki, pißne mapy, schulske tosche, ryßowanske mapy, pjerowe kaschcziki, wolojniki, worzelowe pjera, tinty, sbożopschejaze khartki, kmótsjaze listy, wobrasy, kwětki do wopomnjeńskich knihow, protyki, pißanu papjeru, wupyschenja sa bożedźěschczowy schtom atd.**

Wikowarjam ßo dobry rabatt dawa.

A. Schöncke,
knihiwjasarnja a papjerowa pschedawarnja
1 na hauensteinskej haßy 1.

Płatowe a wurěsnotworowe klamy
Emila Wehrle na jerjowej haßy

poruczeja k hodownemu kupowanju jara tunje **koschlowe barchenty,** stary łóhcź po 25, 30, 35, 40 a 45 np.; **podschiwske barchenty,** stary łóhcź po 20 np.; **pißane jakowe barchenty,** stary łóhcź po 30, 35, 40, 45, 50 a 60 np.; **poklama,** psches 6/4 schěroki, wot 40 np.; wschě druzinu **běłeho, módreho** a **rubjaneho płatu; pjelzowe** a **jakowe poczahi** s wołmy, połwołmy a bawmy; jara tunje **židźane, wołmjane, połzidźane** a **bawmjane rubischka** hižom wot 20 np.; běłe a pißane **sacżne rubischka** a wschelake **drastne tkaniny** pschedawam, so bych s tym rumował, po ßamej płaczisnje, każ ßym je nutskupował.

Wupschedawanje.

So bych kommißijonski skład, mi pschepodaty, rumował, sapoczinje ßo wot **njedźele 11. dezembra t. l. a ßłědowaze dny wupschedawanje ßłědowazych artiklow: wołmjaneho a połwołmjaneho lama, lüstra, pikéja, kattuna, módroczischcza, flanella, wschelakich barchentow, kholowowych tkaninow, dźěłaczerskeje drasty sa dźěczi a sroscżenych, spódnych ßukńjow, rubischczow se židy, wołmy a połwołmy, schórzuchow, schtrympow, czrijow, tosłow atd.** po najtunischich płaczisnach.

W Njeßwaczidle, 6. dezembra 1881. **Jan Kroschk.**

Saßopschedawarjam wyßoki rabatt.

Czeschczenym Sserbam Delnjeje Kiny a wokolnosczę k nawjedźenju dawam, so je **rjana, k pjeczenju kmana pschenczna mnka** pola mje dostacź.

Wschitko mlěczę ja na najlepje wobstaram a wuměnjam punt żita na punt khlěba. Sprawne a khwatne poßłużenje pschilubju.

H. Kober w Delnjej Kinje.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khnmschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rěczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je na pschedań: **Spěwna radosch;** sběrka schulskich spěwow. Do seleneje wobalki swjasana sa **50 np.,** do twjerdych deskow swjasana **70 np.**

K pjeczenju kołaczow

poruczam
korjenjowy wolij w bleschkach
po 20 a 30 np.,
najlepschi zitronowy wolij,
ßłódke a hórke mandle,
mazißowe kwětki,
zyłe a czischcze tołczene,
Ia. genueski zitronat,
safran,
czischcze mlěty,
jelenjorohowu ßól atd.

Otto Engert,
en gros. drogowe klamy. en détail.

Sloty a ßlěbrowy schum

porucza tunjo

Otto Engert.

Saßopschedawarjam wyßoki rabatt.

Prawdźiwe winske

ßuche droždże

wschědnje nowe porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy.

Portemonneje, zigarrowe etwije, listne tosche, pißanske mapy, nowolětne khartki we wulkim wubjerku, **worjechowe sloto** a **ßlěboro, notizknižki** porucza

M. Weiser.

Pupy

wot 20 np. — 9 mk., **fotografijowe albumy** wot 50 np., **1000 wobrasowych (bildkowych) knihow** wot 80 np. — 3 mk., **hrajki, schite kaschcziki** we **wschěch wulkosczach, gumijowe twory** we wschěch druzinach, **ßukńjane tosle** wot 80 np. atd. Pschi 50 np. rjany pschidawk. **M. Weiser** w Budyschinje.

Czaßnikowy skład

A. Scholtz
w Budyschinje na kamjentnej haßy
poruca ßo k hodam czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnosczę.

S dobom na to kedźbliwe czinju, so ßo czaßnikarstwo w dotalnym waschnju dale powjedźe a porjedźenja ßo tunjo a khwatnje wuwjedu.

Swudow. **A. Scholczina.**

Do Awstralije

sczele paßażirow
s direktnej parnej łódju
wot Hamburga
10. januara
C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoler.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 51. **Sobotu 17. decembra 1881.** **Lětnik 40.**

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedźa ſa nje na **1. ſtwórtlěto 1882** do prědka płaczicz, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadźa. Čzi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na ſchtwórtlěto ſapłaczi ßo ſa „Serbſke Nowiny“ na ſakſkich a pruſkich póſtach, kaž tez w druhich krajach němſkeho khěžorſtwa 1 marka, ſ pſchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np. — „Serbſke Nowiny“ ſ pſchiłohu „Serbſki Hoſpodar“ płacza na póſtach 1 mk. 25 np., ſ pſchinjeßenjom do domu 1 mk. 40 np. **Redakzija.**

Schtyrikopjeſchkaty džeczel.

(Pokraczowanje.)

Schto chzyſche Jurij czinicz? wojak njeda ßo na žane waſchnje naproßycz. A hacz runje ßo temu młodemu człowjekej ſe ſtyſknoſcze ßylſy po lizomaj ronichu, dha wojak tola njehnuty woſta. Tón ſnajeſche ßwoju pſchißłuſchnoſcz a wot njeje njewotſtupi. Hižom běſche na poł pjeczich wotbiło a wojakowy ſaſtupnik mějeſche ſa poł hodźiny pſchińcz. Ale kajki bě to dołhi a czežki czaß. Jurij ſtejeſche kaž na žahłym wuhlu. Druhi ras ſ łódże kanona hrimotajzy wutſěli. Ssnadź hiſchcze jenoż pjatnacze minutow (mjeńſchinow) pobrachowaſche, a wona bjes njeho wotjědże. Jemu njeby potom dale niczo wyſche woſtało, khiba ſo dyrbjeſche na jenym czołmje hacz do Kuxhavena ſa njej jěcz a hladacz, ſo by ju doſczahnył, prjedy hacz wona do ßewjerneho morja wujědże. To pak by jeho wulki pjenjes khoſchtowało. A je-li ßo jemu dóſczehnjenje njeradźi, bychu pjenjeſy, kotrez běſche wón ſa pſchewjeſenje ſapłacził, wſchě ſhubjene byke. A ſaſtupnik měſchczańſkeho wojaka dawaſche hiſchcze pſchezo na ßo czakacz.

Skónczńje wón pſchińdże. Jurij dźěſche ſ wojakom na hłownu ſtražu, kotraž pak daloko wot pſchiſtawa leżeſche. Runje jako ſ durjemi do njeje ſtupi, kanona tſeczi a poßleni ras ſ łódże ſahrima. Jurij hnydom wyſchka na ſtraži proſcheſche, ſo by jemu pjenjeſy khětſje rucze wotewſał, dokelž chze hiſchcze ßam ſ tej łódźu wotjěcz. Wyſchk jeho próſtwu na měſcze dopjelni, a Jurij po hamburgſkich haßach a haſkach k pſchiſtawej běžeſche. Ale to bě dołhi pucz. A jako tam pſchepoczeny a jachlazy pſchiběža, ſhoni wón, ſo je „dobra nadźija“ hižom pſched khwilu wujěła.

Jurij dyrbjeſche nětko hladacz, ſo by ju na czołmje doſczahnył. Wón teho dla khwataſche a czołm ſ dwěmaj wießłakomaj (ruderer) naja, ßwój kaſchczik ſe ſmachami khwatajzy na njón pſchinjeße a tymaj mužomaj wulke myto ßłubi, je-li ſo tak ſpěſchnje pojědźetaj, ſo wón łódź hiſchcze doſczehnje. Wjeßłakaj ßebi to dwójzy kaſacz njedaſchtaj. Wonaj ßo prózowaſchtaj ſchtoż móżeſchtaj a jeju czołm kaž wutſěleny po Łóbju dele leczeſche. Wonaj pſchijědżetaj do Altony a Jurij ßo tam ſa łódźu praſcha, ale „dobra nadźija“ je tam hižom pſched khwilu nimo wujěła. Wón teju mužow ſ nowym ßłubjenjom k nowej ſpěſchnoſczi napomina. Wonaj dźěłataj, ſchtoż móżetaj — a pſchijědżetaj k rybarſkej wßy Blankeneſe. Tez tudy ßo Jurij ſa „dobrej nadźiju“ wobhonjuje, ale tez tudy doſtanje tu ſrudnu powjeſcz, ſo je łódź hižom dawno nimo.

Nětko je jemu hiſchcze jena jeniczka nadźija wyſche woſtała. Pſchi wuliwu Łóbja do ßewjerneho morja leži Kuxhaven. Tudy je wulkotny pſchiſtaw, hdźež łódże pſched ßwojim pſchejěſdom ſ Łóbja do ßewjerneho morja najbóle khwilku ſaſtanu, ſo by ßo wot ludźi abo wot kapitana hiſchcze prjedy to abo druhe wobſtarało. Ssnadź tje am „dobra nadźija“ tez ſaſtała a Jurij ju hiſchcze doſczehnje. Wón ßwojimaj wjeßłakomaj hiſchcze junu bohate myto lubi, hdyž jeho tak rucze hacz móżno do Kuxhavena dowjeſetaj. Wonaj ßwoje mozy napinataj, tak jara hacz jeno móżetaj. Pſchezo bóle ßo brjohaj na woběmaj ſtronomaj Łóbja ſdalujetaj, wětr pſchezo bóle pſchibjera a żołmy ßo pſchezo wyſche poſběhuja. Mały czołm khwatajzy po nich ſlětuje. Ale ta wulka łódź, kotruž chze dóſczahnycz, je kmany wětr tez derje wužika. Se wſchěmi płachtami, pſched nim roſpuſchczenymi, je wona jěła. A jako Jurij ſe ßwojimaj wjeßłakomaj do Kuxhavena pſchijědże, je „dobra nadźija“ tez hižom tam nimo wujěła a płówa nětko na żołmach ßewjerneho morja. Wjeczorna mrokota ßo na kraj a morjo roſſchěrja. Wětr ßylnje wěje a żołmy wyßoko żołmja. Wot łódże tu ani ßłědu njeje. Tez poßlenja nadźija, ju doſczahnycz, je ſhubjena.

To pak bě ſa teho młodeho człowjeka jara ſrudne a boloſne. Rjane wuhlady, kotrez běſche rano měł, běchu do cziſta ſaniczene. Drohi czaß běſche ſhubjeny, kotryž běſche ſa wotjěſd najlěpſchi byk. Pſchezo bóle ßo czaß ſtraſchnych wichorow bliżeſche, kotrez tym, kiž ßu na pucu do Ameriki, na morju wulke ſtraſchnoſcze pſchihotuja. Pjenjeſy, ſa pſchewjeſenje do Ameriki ſapłaczene, běchu prjecz czißnjene. K nim mějeſche ſchtrafu ſa wuſchczipnjene džeczelowe ſtwjelzo a wudawki ſa jědźenje na czołmje hacz do Kuxhavena pſchiliczicz. A nětko by ßnadź hiſchcze wjele njedźel w Hamburgu pſchebycz a tam ßwoje dobre pjenjeſy pſchecżinicz dyrbjał, doniž ſaßo dobru ſkładnoſcz do Ameriki namaka. A na tym wſchitkim běſche jenoż tón ſchtyrikopjeſchkaty džeczel wina. Wbohi Jurij hórke ßylſy njeſpokojnoſcze płakaſche. Wón ßo na ßebje ßameho hněwaſche, ſo běſche tajku hłuposcz wobeſchoł. Haj, wón morkotaſche pſchecżiwo Bohu, jako budźiſche jeho tón pſche wſchu měru czežko pokhoſtał. Tak ßo wón ſrudny do Hamburga wróczi, ſ kotrehoż běſche, kaž bě ßo nadźijał, dženßa wotjěcz chzył.

Někotre dny ßo minychu a wón podarmo druhu łódź pytaſche. Hakle ſa tſi dny wón jenu namaka, kotraž chzyſche ßo bórſy na pucz do Ameriki podacz. Jurij dźěſche k kapitanej tuteje łódże a napraſchowaſche ßo, hacz móże ßobu jěcz. Kapitan jemu to

pschilubi, Jurij pak pjenjesy sa pschewjesenje radostnje sapkaczi a da ßebi ßwój kaschczik se smachami na kódź pschinjesczi. Tu wón kapitanej tón zyły srudny podawk se schtyrikopjeschkatym dźeczelom, a kak je ßo jemu s „dobrej nadźiju" seschko, wupowjeda. Kapitan pak bésche pobożny kscheszijan. Wón powjedanju a skórźbam mkodeho pucźowarja nutrnje pschipoßkuchowasche a jemu skónczńje rjekny: „Njeßwarcze a njeżakoszczże; schtó wě, k czemu je to dobre było. Boże pucze ßu spodźiwne a hinasche, hacź my mènimy. So pak njeby ßo Wam saßo tak seschko, dha radscho hnydom na kódźi wostańcze."

Tajka rada ßo temu mkodemu czlowjekej jara rosomna sdasche. Jemu ßo też nochzysche ßo s nowa po Hamburgu pschekhadźowacź a ßnadź s nowa do stracha sapanycź a wotjèd pschepaszcź. Dokelż bésche ßwoje mèsto w kapitanowej kajucze dostał, dha bě tam po ßwojej spodobnoszći żiwy. A hdyż ßo jemu druhdy pocża khwila dlicź, dha na krym kódże dźésche a ßo s tym sabawjesche, so żiwjenje na wodze a na brjohu wobhladowasche. Skónczńje bésche hodźinka wotjèsda pschischka. Kapitan ßo hischcze ras na kraj pschewjese, so by to a wono do rjadu stajił. Jako bě ßo wrócźił, khorhojczu na scżeżor (mast) horje scżahnychu a płachty rospuschczichu. S kanony ßo potom tsi krócź po rjadu wutsèli a kódź ßo po żokmach rèki wotsalesche.

Sa kódźu bě ßo rjany Hamburg pomaku minył, wobßwècżeny wot skotych pruhow ßkónza. Jurij hladasche wutrobnje hnuty na ßwoje narodne mèsto, kotrež bésche nètko najskerje na wschón czaß wopuschcził. Tak dołho hacź bésche ßwètko, wón na kódźinym krywje wosta. Brjohi ßo dale a bóle sdalowachu a pschezo wjazy do boka stupachu. Jako Jurij niczo wjazy widźecź njemóżesche, dźésche s krywa dele do kajuty a ßo tam spacź lehny. Bésche to prènja nóz, so na kódźi pschebywasche. Kak wjele nozow mèjesche hischcze na tutej kódźi a nad hkubinami morja pschebycź! Żokmy pluskachu wonka do kódźinych drjewjanych scżènow. Jenoż cżeńka deska jeho lèhwo wot straschnych żokmow dźèlesche. Wón ßwojej ruzy stykny a poruczi ßo do sakitowanja lubeho Boha, kiż też nad wodami knjeżi, a do rukow ßwojeho sbóżnika, kotremuż ßu też wètry a żokmy poßkuschne. Jako bésche ßo tak pomodlił, wón cżische wußny.

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud.

Dźèłacżeŕ Jan Bohuwèr Günzel w Delnjej Hórzy bě wobskorżeny, so je ßebi 8. novembra t. l. wot rożki, k wußywej jemu pschepodateje, 3 punty, nèhdże 30 np. hódnych, skhował a w ßwojim hospodarstwje pschetrjebał. Tele pschekschiwjenje jemu 2 dnjej jastwa pschinjeßy.

Dźèłacżeŕ Matyj Nèmz w Barcze, kotryż bě 21. oktobra konjazemu wotroczkej Krawzej w Rakojdach tobakowu trubku kranył, dosta dwaj dnjej jastwa.

15lètny dźèłacżeŕ G. A. Förster s Kumwałda bu k dwèmaj dnjomaj jastwa wotßudźeny, dokelż bě wón w sjenocżeństwje se ßwojim bratrom 4. junija t. l. w Pschiwczizach jedyn drjewjany mósł na kruchi słamał.

Żona dźèłacżerja Brüdermanna w Rakezach, hacź dotal njekhostana, k temu stejesche, so je s pola rycżeŕkublerja barona s Rabenawa dwaj ßnopaj wowßa wsała. Wona dosta sa to jedyn dżeń jastwa.

Rèsnik G. A. Bèhaŕ se Żidowa ßo 30. julija t. l. wo khèżi Scholczizi hoscżeńza w Delnjej Hórzy s jenym hoscżom schczèkasche. Pschi tym wón wot tuteho tak ßylny stork dosta, so wón do hoscżeńzarja Schokty, w durjach stejazeho, s tajkim wotmachom praßny, so tón na semju padże a ßebi ruku słama. Dokelż ßo Bèharjej sawinowanje tuteho njeszboża dopokasacź njemóżesche, bu wón sa njewinowateho spósnaty.

Murjeŕ Jurij Dürlich w Khwaczizach bě 16. oktobra t. l. khèżerja Jana Dawida „dźewjecź ras pokl ..... wósrjeweho hólza" mjenował. Wón ma sa to 6 mk. khostanja płaczicź abo 2 dnjej jastwa wotßedźicź.

Cżaßnikaŕ a gmejnski prjódkstejeŕ J. T. Wobeda w Hodźiju ma 30 mk. khostanja płaczicź, dokelż je ßwoju żonu, psches teje żarliwoscź rosnjemdrjeny, s ruku do khribjeta a do hłowy bił.

Dźèłacżeŕ J. Ssymank a jeho mandźelska w Hlinje bèschtaj w oktobrje t. l. tamnischemu rycżeŕkublerjej Schwawßej dwójzy drjewo a na pjecź wschelake rasy bèrny kranyłoj. Ssud Ssymankej dwajdźeński a jeho mandźelskej tsidźeńske jastwo pschißudźi.

Dokelż bě khèżeŕ a pjekaŕ Korla Schwarz w Hrodźischczu mkynkej Prostej wschelake cżeszczranjaze wudma nadawał, bu wón k 50 mk. khostanja wotßudźeny.

Teho runja ma żiwnoscżeŕ J. Lehmann w Delnjej Hórzy dla kschiwduczinjazych ßkowow, pschecżiwo mandźelskej Handrija Kobana w Plußnikezach rècżanych, 15 mk. khostanja płaczicź.

Khostanska komora.

Nèhduschi sarjadnik żidowskeje wokrjeßneje khudźinskeje dźèłacżerskeje khèże J. F. A. Dietrich se Schèrachowa bě wobskorżeny, so je se żónskimi, pod ßwojim nahladowanstwom stejazymi, njekasanstwo hnał a jich k temu nusował. Wußudźenje ßo s wusanknjenjom sjawnoszże sta. Dietrich bu w tsjoch padach dla njekasanstwa a nusowanja sa winowateho spósnaty a k dwèmaj lètomaj khostarnje (zuchthaus), s wotczehnjenjom tsjoch mèßazow pschepytowanskeho arresta, wotßudźeny.

Hacź runje 60lètny, hižom trójzy khostany wotroczk Jan Kulka w Subrniczzy wobstajnje prèjesche, ßo ßud tola pscheßwèdczi, so je Kulka 6. augusta t. l. s jeneho knjeżeho pola w Barcze ßnop wowßa a 6. novembra t. l. s njesanknjeneje kólnje khèżerki Bergmannoweje w Hucżinje piku kranył. Wón bu k schtyrjom mèßazam jastwa a jenolètnemu shubjenju cżeßnych prawow wotßudźeny.

W nozy 12. augusta t. l. bě 58lètny, hižom 13 ras khostany dźèłacżeŕ J. Hascha s Radworja s wotewrjeneje sahrody pjekarja Schöny w Radworju dwaj hachtlaj zyblow kranył. Jeho khostanje wobsteji dla wospjetneho paduchstwa w jenym lècze khostarnje (zuchthaus) a w shubjenju cżeßnych prawow na tsi lèta pod polizajskim wobkedźbowanjom.

24lètny, hižom pjecź ras khostany wotroczk J. A. Czech se Scheschowa, w tu khwilu w Kumwałdze ßkużazy, krany sapocżatk oktobra t. l. s Rekez korczmy w Schönburgu dybsaczny cżaßnik, sjawnje na scżènje wißazy. Wón dosta sa tajke pakoscżenje dźewjecź mèßazow jastwa a dwè lècze shubjenje cżeßnych prawow pschißudźene.

Swètne podawki.

Nèmske khèżorstwo. W nèmskim khèżorstwowym ßejmje ßo debatta wo wopomnjeńskim pißmje, nastupaze sozialistiski sakoń a make woblehnjenje w Barlinje, Hamburgu a Lipsku, s dwèhodźinskej rèczu sozialdemokrata Hasenclevera sapocża. Tutón na wschelake podeńdźenja spomni, w kotrychż bě ßo pjecża sakoń s njeprawdu nakożował a rosestaja, so sozialdemokratija psches sakoń woßłabika njeje, ale wjele bóle na mozach nadobyła. Tola sozialdemokratojo dyrbja pschecżiwo woblehnjenju wojowacź, dokelż to

ßamo niz ſozialdemokratiſku ſtronu, ale jenotliwzow a bjes nimi wjele njewinowatych cźežko potrjechi. Miniſter Puttkamer a ſakſki miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz pſchiprawy knježerſtwa ſakitaſchtaj. Prěńſchi Haſencleverowemu wobkrucźenju wo njeſtraſchnoſcźi ſozialdemokratow žaneje dowěry njemějeſche a wobßwědcźi, ſo wyſchnoſcź k wobarnowanju a ſdžerženju krajneho měra ſozialiſtiſki ſakoń parowacź njemóže. Sakſki miniſter Haſencleverowe wukoženja wo pſcheſcźěhanju jenotliwych ſozialdemokratow na prawu měru ſwjedže. Haſenclever bě na hnujaze waſchnje powjedał, kak bě jedyn ſ Lipſka wupokaſany ſozialdemokrat do Ameriki wucźahnył a tam na žoltu ſynu wumrjeł — nowy „wopor“ ſozialiſtiſkeho ſakonja. Tutón cźlowjek je po miniſtrowym wobkrucźenju hiſchcźe w Amerizy žiwy; ßwoje pſchißkuſchnoſcźe jako poddan wón ženje dopjelnił njeje; hacź runje bě ßobuſtaw gmejnſkeje rady, wón wobſtajnje dawki ſapowjedžeſche, wot ſapłacźenja dołha bě wón ſnaty njepſchecźeł, haj wón bě ßamo formindſke pjenjeſy pſchekſchiwił. — Rěcźnikojo doprědkowarſkeje ſtrony, kotraž je wupokaſanych ſozialdemokratow ſ pjenjeſami podpjerała, na wuwjedźenju ſakonja wſchelake ßurowoſcźe wuſtajachu. Liberalny Laſker knježerſtwu porokowaſche, ſo je pſches ſakoń ſozialdemokratam ßwobodne wolenje njemóžne cźinjene. Liberalna ſtrona budže ſa wotſtronjenje ſozialiſtiſkeho ſakonja hłoßowacź. — Khěžorſtwowy ßejm 20. dezembra poßedźenja nakhwilnje ſkónczi a je 4. januara ſaßo ſapocźnje. Ssrjedź januara budže ßejm najſkerje ſe ßwojimi džěłami hotowy.

Awſtrija. Žałkawe njeſboże, kotreż je ſ wotpalenjom ringtheatra we Winje 8. dezembra wjecźor w 7 hodźinach mnohe ßwójby cźežko domapytało, daloko pſches awſtriſke mjeſy wſchu kedźbliwoſcź a ßobuželenje na ßo cźehnje. Woheń w cźaßu wudyri, jako bě wjetſchi džěl wopytarjow woßebje na galerijach hižom na ßwojich měſtach. Woheń, na jewiſchcźu naſtaty, ſe ſpěſchnoſcźu wokoło ßebje hrabaſche a ßo ſa něktore minuty do pſchihladowanſkeho ruma da. Pſchitomni ludźo w ſtraſche a hroſy wſchitzy na dobo k durjam cźiſchcźachu. Pſches to pſched durjemi tajka tłocźenża naſta, ſo nichtó wjazy ani do prědka ani do ſady njemóžeſche. Wyſche teho ßo na wulke njeſboże ſ dobom gas wuhaßny. Duž na galerijach ſ zyka njebě móžno pó cźmje durje namakacź. Jenož něktrym w prěnim ſchoßu ßo radźi, balkony doſcźahnycź, ſwotkel ſe žałoßnymi kſchikami po pomoz wołachu. Bjes tym bě woheń tšěchu pſchedyrił, a wyßoke płomjenja k njebju ßapachu. Skónczńje po 10 kaž wěcźnoſcź trajazych minutach wóhnjowa wobora ſe ßykawami a wódnymi woſami pſchijědže. Wulki ßak bu pſched theatrom wupſcheſtrjeny, na kotryž ludźo, na balkonach ſtejazy, dele ſkakachu; džěcźi ſ bojaſnym płacźenjom dele hladachu a ßo komdźachu ſkocźenje ſwažicź, na poßledk pak jich tola płomjenja k temu nuſowachu. Wóhnjowa wobora bu ſ ſaklami do wſchěch rumow theatra póßkana, ſo by wot njeſboża potrjechenych wunoſchała. Arzywójwoda Wylem bě hnydom po wudyrjenju wóhnja na wopalniſchcźo pſchiſchoł a ßo do theatra wjeſcź dał. Dokelž chžyſche ßo arzywójwoda pſchepokaſacź, hacź ßu ludźo žiwjenje ſhubili, dyrbjachu ßo rumy, wot wóhnja hiſchcźe njedoſcźehnjene, pſchepytacź. S dychrubjazym kurom wojujo ßo hacź k ſkhodej bjes druhej a tſecźej galeriju dobywachu. Tu namakachu ſaſchmatanzu cźlowſkich cźěkow. Jene cźěko po druhim bu ſe ſchmatanzy wucźehnjene a dele njeßene. Njeſbožowni, kotrychž woblicźa, włoßy a draſta běchu wot žałkeho loſta ſeßmudźene, běchu ßo w džiwym cźěkanju do ſkhoda nuts ſatłocźili a ßo tam, dokelž ani do ſad ani do prědka njemóžachu, ſadußnyli. Pſchi dalſchim nutsdobywanju bu na 235 cźěkow, ſ džěła zykych, ſ džěła wobſchkodźenych, namakanych. Wſcho hromadźe je na 900 ludźi w theatrje kónz wſako. Wſchědnje ßo ſ roſpadankow ſpalene a ſwuhlene koſcźe wuhrjebaja. Theater je nětko puſty, próſny rum, wobſankњeny wot ſchtyrjoch cźornych murjow. Se žehlazeje hłubiny ſtupa grawocźiwa wóń ſpaleneho mjaßa. S roſpadazych murjow a rjadow hiſchcźe cźaſto cźłowcźe cźěła dele padaja. 11. dezembra buchu cźěła, wot wóhnjoweho njeſboża w ringtheatrje potrjechenych, pohrjebane. Hižom ſahe rano cźěkowe cźahi na zentralne winſke pohrjebniſchcźo cźahachu. Tam buchu wone wſchě hromadźe w jenym rowje ſkhowane, pſched kotrymž winſki měſchcźanoſta, jedyn biſkop, jedyn evangelſki duchowny a jedyn rabbinaŕ cźělne rěcźe džeržachu. Winſki rajchsrath je ſa ſawoſtajenych 50,000 ſchěßnakow dowolił, khěžor a khěžorka hnydom 10,000 ſchěßnakow dariſchtaj, a na burſy bu 40,000 ſchěßnakow nahromadźenych.

Italſka. Bamž Leo XIII. je 8. dezembra ſchtyrjach pobožnych mužow, na kotrychž próſtwy ßu ßo po wſchelakim wobßwědcźenju džiwy a wußłyſchenja ſtałe, ßwjatoprajił, to rěka, jich cźeſcźenje ſa zyku zyrkej ßwjatocźnje wuprajił a jich žiwjenje jako pſchikładne pſcheporucźił.

Jendźelſka. W Irlandſkej ſłóſcźe a pſcheſtupjenja bóle a bóle pſchiběraja. Njedaloko Rothdowneje bu njedźelu jedyn ekſekutor ſkónzowany. Jeho cźěło ſ roſraženym nopom na dróſy namakachu. Jeneho najeńka, kotryž bě ßwojemu jendźelſkemu knjeſej dań ſapłacźił, namakachu w jeho dworje ſaraženeho. Pódla cźěła leżeſche hamor a ßekera, ſ kotrymajž běſche ßo mordarſtwo wobeſchko. Też w Shannon Bridge bu pſched krótkim jedyn najeńk, kotryž bě dań płacźił, na hanibne waſchnje ſkónzowany. W Frankfordże ſapalichu iriſzy ſběžkarjo khěžu jeneho ekſekutora. Wobydlerjo lědma ſe žiwjenjom płomjenjam wucźeknychu a wſcho ßwoje kubło ſhubichu. S zyka ßo wóhnje, ſe ſamyßłom ſakožene, ſtajnje bóle roſſchěrjeja. K poduſchenju njeměra je jendźelſke knježerſtwo liczbu poliziſtow wo 1000 muži poßylniko. — Parnell, hłowny wjedźicźeŕ iriſkeho ſběžka, je pſches hubjenu jědź w jaſtwje ſkhorił, kotraž ßo tak hubjenje pſchihotuje, ſo dyrbi ßo najlěpſcha ſtrowoſcź pſches nju ſahubicź.

Bołharſka. Na turkowſkich mjeſach, w bliſkoſcźi wot Küſtendže, ßu Turkojo njeſkutk wurjadneje ßurowoſcźe a hroſnoſcźe wobeſchli. Wo wßy Łuzy bu jena bołharſka ßwójba, ſ 10 parſchonow wobſtejaza, wot Turkow nadpanjena a ſkónzowana. Woßebje dyrbi ßo ſpomnicź, ſo bu tutón njecźin wot turkowſkich regularnych wojakow, pod wjedźenjom jich kapitana, wuwjedźeny. Wbohim woporam buchu wot njecźłowjekow po rjadu hłowy wotrěſane, na cźož mordarjo khěžu wurubichu. Tuta powjeſcź je po wſchej Bołharſkej roshorjenje wubudźiła.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu tſecźu adventſku njedźelu bu nowowuſwoleny duchowny Ssw. Michalſkeje zyrkwje knjes farař dr. Kalich ſ Hornjeho Wujeſda do ßwojeho noweho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Jako bě ßo wokoło 1/2 9 hodźin němſka woßada w zyrkwi ſhromadźiła, bu k. dr. Kalich ſ hamtſkeho wobydlenja wot kł. zyrkwinſkeho radźicźela dr. Schmidta, wot ſaſtupjerja kollatury, měſchcźanſkeho radźicźela Heerklotza, fararja Wjazki, zyrkwinſkich prjódſtejerjow a prěnjeje rjadownje ſchule do Božeho doma pſchewodźeny. Po wuſpěwanju khěrluſcha ſtupi k. zyrkwinſki radźicźeł dr. Schmidt na woltař a džeržeſche ſapokaſanſku rěcź. Po njej bu nowemu diakonußej ſ krótkimi wutrobnymi ßkowami powołanje pſchepodate. Jako bě ßo modlitwa a něktore ſchtuczki wuſpěwałe, ſtupi knjes

diakonuß na klětku a dźerżeſche ßwoje jadriwe, k wutrobam rěczaze naſtupne prědowanje. — Wokoło 11 hodźin ßo ßerbſka woßada ſhromadźi. Nowy diakonuß bu ſaßo kaž pſched němſkej Bożej ßłužbu do zyrkwje pſchewodźany, hdźež knjes farař Wjazka pola woktarja pſched nim narěčž dźerżeſche. — Po ſkónczenych kemſchach bu nowy diakonuß wot wuczerjow Michalſkeje woßady powitany.

— Bjes tymi wuczerjemi, kotſiž ßu ſańdźenu ßrjedu pruhowanje wólbokmanoſcze wobſtali, ſtaj też dwaj Sserbaj, mjenujzy k. Rachlowz w Stróži a k. Lukaſch w Bukezach.

— Ssrjedu 14. dezembra je hawptman Zimmermann wot naſcheho regimenta 103 nahłu ßmjercź namakał. Jako chzychu ßo pſchipołdnju někotſi offizierojo a wojazy ſ tſělnika pola Delnjeje Kiny do měſta wrócźicź, ſaſtupi ßo kóń hawptmana Zimmermanna ſe ſadnymaj nohomaj a padźe, dokelž jeho jěchał ſa wuſdu torhaſche, ſady na ſemju a ßo pſchecźißny. Hawptman Zimmermann, kotrehoż pódlaſtejazy horny lieutnant Feller a podoffizier hnydom ſběhnyſchtaj, njemóżeſche wjazy rěczeć a ſhubi po někotrych minutach myßle. Na woſu, ſ kotrymž chzychu runje někotſi offizierojo domoj jěcź, bu Zimmermann hnydom do ßwojeho wobydlenja dowjeſeny. Hacž runje ßo hnydom lěkařſka pomoz nałoži, wumrje wón hižom $^1/_2$2 hadźin, po tajkim hodźinu poſdźiſcho, hacž bě ſ konja panył. Lěkařſke pſchepytanje doſpołne roſtorhanje jatrow dopokaſa, pſches czoż bě ſnutſkowne wukrawjenje ſaſtupiło. Njebocźiczki, hiſchcze njeżenjeny, běſche ßwojim towařſcham woßebnje luby towařſch a wyßoko ważeny wot wſchitkich, kotſiž jeho ſnajachu. Hawptman Zimmermann běſche woßebnje theoretiſki jara ſdźěłany; ſe wſchěmi najnowſchimi jewjenjemi na polu piſmowſtwa (literatury) běſche wón ſnaty, a runje teho dla ßu offizierojo naſcheho regimenta w nim towařſcha ſhubili, kotrehoż měſto budże ſ czeźka żadyn druhi zyle wupjelnicź móz.

— Petizija měſta Žitawy a wokolnoſcze dla ſakożenja noweho krajneho ßuda je ßo wot druheje komory ßejma ſacźißła.

Se Židowa. Sańdźenu ßobotu pſchińdże tu poßelnik Lorenz ſ Małeho Wjelkowa pſches to k njeſbożu, ſo ßo wón, jako chzyſche na khwatnje jědźazy wós ſtupicź, wußuże. Wón pod koła czeźko nałodowaneho woſa pſchińdże, kotreż jemu lěwu nohu niże kolena dwójzy ſłamachu.

S Hodźija. Wunoſchk ſ konzerta, kotryž chzedźa tu druhi ßwjaty dźeń ßerbſzy ſeminariſtojo ſ budyſkeho ſeminara wotdźerżecź, je, kaž hewak, też tón ras ſa wudacźe Sejlerjowych ſpißow poſtajeny. Duż pſchejemy, ſo żadyn dobry Sserb njeby ſkomdźił, konzert wopytacź, wſchak ßo wyſche wokſchewjenja na kraßnych ßerbſkich ſpěwach, kotreż ßo jemu tam poſkicźi, też ſ dobom dobry ſkutk ſa ßerbſki lud dopjelni.

S Radworja. Sańdźenu ßobotu rano w 4 hodźinach je ßo w bliſkoſcźi něhduſcheho wětrnika ſtejaza khěża pjekarja Schöny ſ pjezu a kólnju wotpaliła. Khěża bě ſ papu kryta a hižom wſcha wupalena, prjedy hacž ßykawy k haſchenju pſchińdźechu.

S Bukez. Njedźelu 4. dezembra mějeſche tudomne ßerbſke towařſtwo po dlěſchim cżaßu (dokelž ßo w lěcze a naſymu nuſnych ratařſkich dźěłow dla żane ſhromadźiſny njewotdźerża) ſaßo ſhromadźiſnu. Jako běſche ßo w pjatej hodźinje ſe ſpěwomaj: „Naſche Sserbſtwo ſ prócha ſtawa“ a „Hdźe ſtatok mój“ ſhromadźiſna wotewrika, powita najprjódzy k. wucźeŕ Wagner ſ krótkej rěczu wſchitkich pſchitomnych a napominaſche k dobremu wopytej wſchěch dalſchich ſhromadźiſnow, kaž też k ſtajnemu njeſpróżniwemu ſkutkowanju ſa lěpſche Sserbowſtwa. Na to dźerżeſche k. wucźeŕ Schuza ſ Rachlowa pſchednoſchk ſe ſwěriny a to wo wopizach. Tutón wo prawdże jara ſajimawy a wobſchěrny pſchednoſchk roſpſcheſczeraſche ßo wo twarbje, żiwjenju, waſchnjach a woßebnoſczach tutych ſwěrjatow a poſkicźeſche żiwy, jaßny wobras tych ßamych. Po tym ſczěhowaſche debatta, kotraž pak bě teho dla krótka, dokelž bě k. pſchednoſcheŕ hižom wſchitko tak na dróbne roſeſtajał, ſo ßo nimale niczo wjazy wo tym prajicź njehodźeſche, ſa czoż ßo jemu tu derje ſaßłużeny dźak towařſtwa wupraji. Jako běſche ßo hiſchcze to a druhe wo należnoſczach towařſtwa rěczako, ſkónczi ßo we woßmej hodźinje ſhromadźiſna ſe ſpěwom: „Hiſchcze Sserbſtwo njeſhubjene.“ Pſchiſpomnicź ßo hiſchcze ma, ſo ſaßo tſi nowe ßobuſtawy k towařſtwu pſchiſtupichu.

S Wjeleczina. Wumjeńkarja K. G. Knechta, kotryž běſche ßo hižom 30. novembra ſhubił, ßu 7. dezembra w Peſchelez keŕkach wobwěßnjeneho namakali. Czeźke myßle ßu pjecza 57lětneho muża k ßamomordařſtwu pohnuli.

— Sa tudomneho noweho fararja je knjes farař dr. M. Rjencź w Klětnom wuſwoleny.

S Plußnikez. Sańdźeny tydźeń buſchtaj njedaloko naſcheje wßy w tak mjenowanych Kowařkez keŕkach dwaj hólzaj, kotrajž pſchi ßebi butru a dwě pokrucźe khlěba njeßeſchtaj, wot jeneho handwjerſkeho nadpanjenaj. Kaž ßo ſda, je handwjerſkeho jenoż hłód k nadpadej cźěrił, pſchetoż wón ßebi wot khlěba cźwak wotrěſny, jón ſ butru pomaſa a potom dale khwataſche. Hólzomaj wón żaneje kſchiwdy cźinił njeje. Po wuprajenju hólzow je handwjerſki pſched dlěſchim cżaßom w naſchej korczmje ßłużił. Statne rěczniſtwo je hižom tu wěz pſchepytako.

S Hornjeho Wujeſda. Naſcha zyrkwinſka rada je knjeſa diakonußa Wjazku w Klukschu ſa noweho fararja wuſwoliła.

S Hory. (Saposdźene.) Njedawno, 23. novembra, ßwjecźeſche knjes ryczeŕkubleŕ Lindner nad Horu ßwój 25lětny jubilej jako pſchedßyda Lejnjanſkeho ratařſkeho ſjenoczeńſtwa, a pſchi tej ſkładnoſczi doſta wón wſchelake pſchecźelniwe a woßebne poczeſczenja. Pſchi tym móżemy pſchiſpomnicź a chzemy wuſběhnycź, ſo bě na ßwjedźenju też pěkna liczba nahladnych Sserbow a nahladnych Sserbowkow, kotreż poßledniſche běchu, kaž ßo ßamo roſymi, we ßwojej rjanej drascźe. Jena ßława pſchi hoſcźinje ßo ßerbſki wunjeße, a knjes jubilar Lindner je też ßerbſki wotmolwił. Karol Ž.

S Drěwka w Delnjej Łużizy. Tudomny někto emeritowany farař Broniſch je 12. dezembra w ſtarobje wot 93 lět wumrjeł.

Hoſpodař hoſpodarjam.

Ssym hižom ſtary hoſpodař. Pomnju rjane lěta! Widżu w duchu tamnu dobu, hdźež ßo naſcha Łużiza ſ dźěła bóle hołej puſczinje runaſche, hacž płódnej krajinje. Ładow bě wjazy, hacž role a po nich paßychu wot ſaźneho naléczża hacž do póſdneje naſymy ſtadła howjadow — ſo chzył ßo Bóh ßmilicź, tak miſerne běchu. W naléczu dyrbjeſche někotryżkuliż bur ßwój ſkót ſběhacź dacź, hdyż ßo polecze dawaſche, tak dele bě ſkót pſchiſchoł; njemóżeſche ßo cżaſto ani ßykanja najéſcź! Lěta běchu mokre; w żnjach dyrbjachmy deſki na mjeſy kłaſcź, ſo móhli po nich ſ woſom někak rożku wotwoſycź: pucze ſchpatne, ſo ßo ſkót a wós do nich ſareſa! — Wſcho to je hinak. Naſchi wótzojo njebychu ßo wjazy w ßwojej narodnej wßy ſeſnali, by-li ſ rowa ſtanyli. Wot lěta 1840 je ratařſtwo dźeń po druhim k lěpſchemu do prědka krocżiło. Roſomne a wobliczowaze hoſpodařſtwo je ſaſtařſke klanzanje pſchedobyłe: kóżdy brjóżk bjerje ßo k radże a njeße płód w ßwojim cżaßu. Scherjenje khudoby a hłodu, kotreż Sserbam w prjedawſchich cżaßach pſches wójny a njepłódne cżaßy hrożeſche, je, Bohu budź

dźak, sahnate. A ſ wotkel je tute pſcheměnjenje k lěpſchemu pſchiſchko? To wě kóždy hospodař ßam, kotryž rodźeny ſaſpanz njeje. Ssmy wot němſkich ßußodow wukli; wotczinichmy wocźi k widźenju a wuſchi k ßłyſchenju: ſakožichmy rataŕſke towaŕſtwa, a naſhonjenje jeneho wobohacźi zyku czŕjódu kedźbnych poſłucharjow. Sskyſchenje ßame pak je njeczźini, njehladajzy na to, ſo ßo jenoż mały dźěl hospodarjow na wopytu rataŕſkich towaŕſtwow wobdźěli. Hospodař, kotryž chze k něczemu pſchińcź, dyrbi pilnje w rataŕſkich cźaßopißach cźitacź a w nich roswucźenje pytacź.

W tutym naſtupanju ßym ſ zykej wutrobu w lětuſchim naleczje cźaßopiß powitał, kotryž ßo pod mjenom „Serbſki Hoſpodař“ do kraja puſchcźi. To, ſchtož tutón cźaßopiß najbóle porucźa, je proſta rěcź, tak, ſo też po duchu ßłabje wobdarjeny hospodař bjes wužitka jón ſ rukow njepokoji. Wostanje „S. Hoſp.“ na tutym pucźu, njetrjeba wo dalſche wobſtacźe ßo ſtrachowacź: czŕjóda cźitarjow naroſcźe w tej ßamßnej měrje, kaž hospodarjo je ſpósnaju, ſo w tutym cźaßopißu dobreho pſchecźela a mudreho radźicźela namakaja. Duź radźu po ßwojim naſhonjenju: Hospodarjo, pſchedpłacźcźe ßo na rataŕſki cźaßopiß „Serbſki Hospodař“. Nichtó ſ waß to njewobžělnoſcźi! K temu je pjenjes — 25 np. po póſcźe ſe „S. Now.“ a 38 np. na pół lěta w expedizijach „S. Now.“ — tak tuni, ſo móże ßo też najkrucźiſchi hospodař wobdźělicź. Tu je dołhe pſchekładźenje do ſchkody. Radźu tebi, luby krajano: Skaſaj ßebi „S. Hoſp.“ a bórſy ßo wo tym pſcheßwědczijſch, ſo ßy tu kaž tunju, tak dobru kup ſczinił.

W Hodźiju, 11./12. 81. *J. B. K.*

Wukaſy wyſchnoſcźe.

§ 22. dezembra 1881 dopołdnja w 11 hodźinach ma ßo ſahrodniſka žiwnoſcź njebo J. B. Marcźinka w Dobroſchizach pola Delnjeje Hórki, kotraž je na 10,300 mk. takſirowana, na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přilopk.

* W Połcźnizy je ßo 4. dezembra něhdźe 30létny kolijeſtajeŕ Richter w ßwojim wobydlenju ſatſělił. Bojoſcź pſched khoſtanjom dla wobeńdźeneho pſchestupjenja je ßnadź pſchicźina k tutemu ßamomordaŕſtwu była.

* Boloſtny kónz žiwjenja ſańdźenu wutoru w barbjeŕni w Gunnersdorfje dźěłacźeŕ Rotha, nan ſcheſcźich njewotcźehnjenych dźěcźi, namaka. Wón do kótka, ſ warjazej barbu napjelnjeneho, padźe, na jeho žałoßne wołanje drje jeho bórſy wucźahnychu, tola wón bě hižom tak ſtraſchnje woparjeny, ſo po někotrych hodźinach we wulkich boloſcźach wumrje. Draſtu dyrbjachu jemu, jako běchu jeho ſ kótka wucźahnyli, wot žiwota rěſacź, pſchetoż jako ſpytachu, tu ßamu dele ſcźahnycź, ßo hnydom koža ßleczeſche.

* W Głogawje je ßo njedawno ſpodźiwny podawk ſtał. Tam dyrbjeſche ßo jena 20létna holza, kotraž bě njejabzy na tyfuß wumrjeła, pohrjebacź. Jejnej ßotſje, kotrejž běſchtej na pohrjeb pſchijěłoj, ſpaſchtej pódła komory, hdźež morwa na marach leżeſche. Na dobo buſchtej wonej pſches ßylny ropot ſe ſpanja wubudźenej. Schtó wopißa hróſbny ſtrach wobeju žonow, jako wonej pſches ſchěroko wotczinjene durje w komorje, ſe ßwěžami poßwětlenej, měnjenu morwu w kaſchcźu ßedźo a ſ dźiwymaj wocźomaj wokoło ßebje hladajo widźeſchtej. Ropot bě pſches to naſtał, ſo bě holza pſchi ſtanjenju někotre kwětkowe nopy, pódła kaſchcźa na ławje ſtejaze, ſ ruku dele ſtorczika, kotrež nětko rosraženе na ſemi leżachu. Pſchihladowazymaj žonomaj ſe ſtróżelami ſkoro wutroba ſaſta, jako wonej nětko widźiſchtej, ſo holza, wot ßmjertneho ſparja wotucźaza, banty, wokoło ßebje ſwjaſane, rostorha a pomałku ſ kaſchcźa ßo ſběhaſche. S daloko wotewrjenymaj wocźomaj dźěſche wona ßo ſchmatajo k wulkemu ſchpihelej, wó jſtwje ſtejazemu, wottorże płachtu wot ßebje a padźe potom ſ wótrym ſakſchikom na ſemju. Wobydlerjo zyłeje khěže nětko pſchiběžachu, ſo bychu holzu, kotraž bě, pſches ßwój ßamßny napohlad naſtróżana, ſ nowa do womory panyła, do druheje ſtwy donjeßli a po lěkarja póßłali. Lěkarjowemu prózowanju ßo radźi, holzu, kotruž bychu bjes mała žiwu pohrjebali, ſaßo woživicź, tola hacź dotal hiſchcźe žaneho ßłowcźka wot ßo daka njeje. Lěkaŕ ßo nadźija, ſo ju pſchi žiwjenju ſdźerži a ſkóncźnje ſaßo wuſtrowi.

* Kholera je w Mekka žałoßnu wobſchěrnoſcź doſtała. Wobydlerjo a putnikojo do Jeddah a do puſcźiny cźěkaja. Wot putnikow nětko wulke cźrjódy do Egiptowſkeje pſchicźahuja, cźaſto ßo ſtanje, ſo woni morwi ſ kamelow dele panu. Strach ſa wobydlerjow Egiptowſkeje je wulki, pſchetoż ſa nětkotre dny hiſchcźe wjele tyßaz putnikow ſ Mekka pſchińdźe a potom budźe mrěcźe hiſchcźe wjetſche. Do Egiptowſkeje ßo žadyn putnik ſ Arabiſkeje nuts njepuſchcźi. Haßy w Mekka ßu pjecźa ſ hnijazymi cźěłami napjelnjene, kotrež njepohrjebane wokoło leża.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Nětkotry cźłowjek je wulki pſchecźeł ßwojeho ſkotu a ßo kóždy cźaß ſa njón ſtara. Hdyž tajkeho něhdźe widźu, mam pſchezo na nim ßwoje wjeßele.

Mots Tunka. Prawje maſch, ſchtóž ſe ßwojim ſkotom derje wobkhadźuje, je też ßmilny pſchecźiwo cźłowjekam.

H. D. Woßebje derje jedyn bur niže hór ßwój ſkót wothladuje. Ssamo njedźelu ßebi wón žaneho měra njepopſcheje. Kermuſchu dopołdnja wón ſ konjom hnój na pola woſy, ſo konjej njebychu nohi wotokſtnyłe a jemu njeby póndźelu khodźenje cźeźke było.

M. T. Wotpohlad wſchak je zyle dobry, ale njedźelu ßo tola dobremu kſcheſcźijanej njepſchiſteji, wjeß ſ hnojom ſaßmjerdźecź. Njemóżeſche dha radſcho ſtaroſcźiwy hospodař ſ konjom wokoło jěchacź?

H. D. To wón nětko na dołhich wjecźorach też cźini. Wóndano wón do ßußodneje wßy jěchaſche, ſo by tam tſi hodźiny dołho billard hrał. Najprjedy pak konjej, ſo njeby hłodu mrěł, ßeleneho jerja ſjěſcź da.

M. T. A ſchto dha kóń tak dołho pſched korcźmu cźinjeſche?

H. D. Dokelž wbohe ſkocźo wot ranja wyſche ßeleneho jerja niczo žracź doſtało njebě, padźe ſ hłodom a ßłaboſcźu na dróhu. Scheſcźo mužojo dyrbjachu jemu poſdźiſcho ſaßo na nohi pomhacź.

M. T. Hdźe dha tutón ſkótlubowazy hospodař bydli?

H. D. Tam, hdźež ßu njedawno nóznemu ſtražnikej hlebiju a trubu kranyli.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałſka zyrkej: Korla Ernſt Nucźan, žiwnoſcźeŕ we Wurizach, ſ Marju Thereſiju Roſtokez w Jeńkezach. — Korla Auguſt Ssykora, dźěłacźeŕ a wobydleŕ pod hrodom, ſ Hanu Thereſiju Domſchez ſ Krakez. — Guſtav Hendrich Becker, ſchtrympaŕ a wobydleŕ tudy, ſ Marju Amaliju Hauſerez ſe Židowa.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Marja Mathilda, Ernſta Bohuwěra Gudy, měſchczana a reſtawratéra, dź. — Thereſija Emma, Guſtava Adolfa Ramſcha, dźěłacźerja, dź. — Hermann, Jana Mikanje, ſahrodniſkeho dźěłacźerja, ß. — Auguſta Martha, Korle Auguſta Němza, pohonca a wobydlerja, dź. — Albert Nordmann, Korle Alberta Lißaka, tapezirarja, ß.

Michałſka zyrkej: Emma Berta, Jana Kſchižana, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Ernſt Adolf, Michała Bohuwěra Sswory, dźěłacźerja a wobydlerja na Ssokołzy, ß. — Richard Max, Korle Auguſta Ungera, fabrikſkeho dźěłacźerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Jan Ernſt, Jana Auguſta Schrammy, wojnarja a wobydlerja w Dźěžnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 23. novembra: Bohuwěr Korla August, Korle Augusta Riedela, małeho ſahrodnika w Hrubjelčźizach, ß., 4 m. 12 d. — 24. Michał Duczman, kowař w Jeńkezach, 55 l. 2 m. 6 d. (wumrje w Khelnje pola Mischna). — Korla Bohuwěr Leberecht Bär, wobydleŕ na Zidowje, 84 l. — 27. Gustav Hermann Bernhard, Korle Jana Miczki, w tu khwilu w Hněwßezach, dwójniſki ßynk, 1 m. 14 d. — 28. Thekla Elisa, Korle Božidara Wjazki, ſararja pſchi ßwj. Michalſkej zyrkwi, 35 l. 3 m. 12 d. — 1. dezembra: Jan Bohulub Brauer, pólverniſki dźełaczeŕ, 46 l. — Jan Michał Schmidt, pólverniſki dźełaczeŕ., 49 l. — Marja Martha, njebo Bjedricha Wylema Kloßa, bywſcheho dźełaczerja, ſawoſtajena dź., 11 l. 6 m. — 2. Hana Marja, Jana Ernſta Khólpy, dźełaczerja tu, dź., 6 l. 10 m. — Hana Hrochez, njebo Pětra Jórdana, małeho ſahrodnika we Wulkim Wjelkowje, wudowa, 68 l. 4 m. 25 d. — Marja Auguſta Schubertez, Korle Ernſta Helfera, khěžkarja we Wulkim Wjelkowje, mandźelſka, 52 l. 2 m. mjenje 3 d. — 3. Marja Madlena Mlynkez, Michała Bohuwěra Brody, měſchczana a žitneho wikowarja, mandźelſka, 54 l. 8 m. — Marja Madlena, njebo Pětra Siebarja, khěžkarja w Hrubjelčźizach, dź., 3 l. 11 m. — 4. Auguſta Alma, Jana Hendricha Klawſcha, žiwnoſczerja w Katarjezach, dź., 2 m. 6 d. — 7. Bjedrich Wylem Rudolf, Jana Ernſta Krebſa, dźełaczerſkeho miſchtra w papjerniku w Dobruſchi, ß., 2 l. 11 m. 5 d.

Dobrowólne pſcheßadźowanje.

Na poruczenje njebo ſahrodniſkeho žiwnoſczerja **Jana Schneidera** w **Džiwoczizach** matej ßo ležomnoſczi, k jeho ſawoſtajeńſtwu ßłuſchazej, jako

a) ſahrodniſka žiwnoſcź czišło 13 palneho kataſtra a folium 12 ležomnoſtnych a hypothekſkich knihow ſa **Džiwoczizy** a

b) khěžna ležomnoſcź czišło 14 palneho kataſtra a folium 18 tych ßamych ležomnoſtnych a hypothekſkich knihow,

kotrejž w hromadźe areal wot 3 hektarow 96,6 arow (= 7 akrow 50 □prutow) wopſchijatej a ſtej ſe 137,79 dawkſkimi jenoſczemi napoloženej a njedźiwajo dawkow a wobczeženjow, na nimaj ležazych, wot wjeßnych grychtow na

13,918 mk.

takſirowanej,

29. dezembra 1881 dopoldnja w 11 hodźinach

na tudominym ßudniſkim hamtſkim měſtnje na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Pokaſujo na wuwěſchtki, na tudomnym ßudniſtwje a w džiwoczanſkej korczmje wupowěßnjene, wopißanje ležomnoſcże a pſcheßadźowanſke wuměnjenja wopſchijaze, ßo na kupjenje ſmyßleni pſcheproſchuja, ſo bychu ßo na ſpomnjenym dnju w poſtajenej hodźinje na tudomnym hamtſkim měſtnje ſeſchli, ßo k ßadźenju ſamolwili, ßwoju płaczenjakmanoſcź dopokaſali a dalſche wotczakali.

W Budyſchinje, 5. dezembra 1881.

Kralowſki ßudniſki hamt.
Meuſel. Trbr.

Jena jenoſchoßna **khěža** ſ dwěmaj ſtwomaj k tepjenju, ſa rjemjeßnika, ßedłarja, kowarja, ſchewza atd. ßo hodźaza, je na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola wſtupnika **Neumeiſtera** we Wukranczizach pola Delnjeje Wólſchiny.

Nowy, lohki hoſpodaŕſki wós je na pſchedań w kowaŕni w Delnjej Kinje.

Proßata

pſchedawa knježi dwór w **Płußnikezach.**

Něhdże

150 zentnarjow

najlěpſcheho **kuczneho ßyna** a **wotawy** ßu na pſchedań na ſarje w Porſchizach.

Młody, ſkludny **jěž** ßo kupicź pyta. Hdże? je ſhonicź we wudawaŕni „Serbſk. Nowin."

Dwaj kuczowaj grataj

ſtaj tunjo na pſchedań pola

J. Zureka

na ſwonknej lawſkej haßy 15.

Möblowy magazin

Auguſta Jannaſcha

na ßerbſkej haßy czišło 16

porucza wſchě druzinu **möblow, khamorow, komodow, blidow** atd. w bohatym wubjerku po jara tunich płaczišnach. Njewjeſczinſke wuhotowanja ßu doſpołnje na ſkładźe.

Wołmjane ßuknje, barchent a **pollama, wołmjane koſchle** ſa mužow a žony porucza tunjo

Gotthelf Dietza

pola mjaßnych hětkow.

Awkzija.

Hotowe ſchewſke twory, k konkurſowej maßy ſchewza B. F. Herm. Ramotha w Budyſchinje ßłuſchaze, a to kožane a filzowe ſchkórnje, kožane, zajkowe, filzowe, ßuknjane, gummijowe ſtupnje a drjewjanzy, tofle, ſakkadźeńſke póduſche, maja ßo

ßobotu 17., wutoru 20. a ßrjedu 21. dezembra t. l.,

dopołdnja wot 9 hodźin, w dotalnych klamach na hłownym torhoſchczu czišło 9 ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Nakoleńzy a druhi material, 3 ſchijaze maſchiny, tworowe khamory a druha klamowa pſchiprawa, hoſpodaŕſka nadoba a draſta, bjes njej też rjany pjelz, budźa ßo wutoru 27. dezembra t. l. a ßlěbowaze dny na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Konkurſowe ſarjadniſtwo.

Woſjewjenje.

Na **domswałdſkim** hajniſkim revieru, na dróſy wot Krebje do Klětneho, ſteji hiſchcże něhdże

160 Rmtr. khójnowych ſchczěpow I. druziny, meter po 4 mk. 67 np.,
690 = = = II. = = = 4 = — =
790 = pjeńkoweho drjewa, = = 2 = — =

na pſchedań. Kupzy njech ßo na lěßneho nahladowarja **Wagnera** w Domswałdźe wobrocźa.

W Klětnom, 6. dezembra 1881. **G. Birke.**

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pſchezo po najwyſchſchich płaczišnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

Möble

k wuhotowanju njewjeſtow, jako: khamory, łoža, ſofy, ſtólzy, blida pod rukowanjom po jara tunich płaczišnach porucza

W. Hübner, tyſcheŕſki miſchtr w Budyſchinje, pod bórklinom 4/261.

We wudawaŕni „Serbſkich Nowin" je na pſchedań: **Spěwna radoſcź;** ſběrka ſchulſkich ſpěwow. Do ſeleneje wobalki ſwjaſana ſa **50 np.**, do twjerdych deſkow ſwjaſana **70 np.**

Portemonneje, zigarrowe etwije, liſtne toſche, pißanſke mapy, nowoſtne khartki we wulkim wubjerku, **worjechowe ſkoto** a **ßlěboro, notizknižki** porucza

M. Weiser.

K prjódkstejazemu pjeczenju kołaczow (schtryzlow) poruczamy

muku khěžorski a grieslerski wuczah

w snatej wubjernej dobrosczi.

Budyska ßukelnska fabrika a khumschtny młyn

prjedy **C. G. E. Mörbitz.**

Dursthoffske ßuche drožďźe

porucza pschi najtunischich płaczisnach wschědnje nowe

Schmißez pjekaŕnja w Budestezach.

K hodownemu pjeczenju poruczam ßwoju

wo prawdźe wubjernu pscheńcznu muku

dobroczíwemu wobkedźbowanju, tež wschě **warjenja,** woßebje dobru ßuchu **hejduschku** czesczenym Sserbam naležnje poruczam. S poczesczowanjom

E. Schmiß w Budestezach.

Czorne židźane stoffy,

kaž tež

njewjesczinsku drastu

kupujesch najtunischo pola

Julius Hartmann Sohn

na róžku mjaßoweho torhoschcza.

Dr. Schrammowy bróst- a laxirthej,

doscz snaty jako woßebny ßrědk, czisczi krej a skutkuje łahodnje wotwodźazy.

Prawdźiwy ma jón w pakczikach po 25 a 40 np. na pschedań

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Wusbytk sa hospodaŕstwo.

Jědźny žonopowy pólver (speise-senf-pulver) k ßamopschihotowanju pěkneho a czisteho jědźneho žonopa (mostricha) w buschkwjach po 50 np., 150 np. a 250 np., tak so ½ kilo hotoweho jědźneho žonopa jenož 50—60 np. khoschtuje maja prawdźiwy na pschedań **měschczanska haptyka** w Budyschinje na hłownym torhoschczu a knjesaj **bratraj Měrschej** na žitnych wikach.

☛ Wopißanje je kóždej buschkwi pschiwdate.

Skótny pólver s czerstwych selow. **Korneuburgski skótny pólver.**
Pólver psche **kólku. Pólver** psche **pripotawu proßatow.**
Lockwitzski balsam. Zischankowy salsowy pólver

porucza

hrodowska haptyka w **Budyšinje.**

Oskar Butter, nožowy kowaŕ

w Budyschinje pschi theatrje

porucza ßwój skład ßamodźěłanych **nožow, widliczkow, łžizow, nožizow** atd. pschi potrjebje dobroczíwemu wobkedźbowanju. Porjedźenje a toczenje kóždeho waschnja ßo derje a tunjo wobstara.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

☛ Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije. ☚

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K rěczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacž do 5 hodźin. Khudym darmo.

K pjeczenju

porucza:

derjeczisczeny **zokor,**
zokor w pokrutach,
rósynki, korinthy,
mandle, zitronat,
korjenjowy wolij, kaž tež
wschě družiny **korjenjow**

jenož w najlěpschej dobrosczi po najtunischich płaczisnach **Hermann Lemke.**

Najlěpsche, wschědnje nowe

ßuche drožďźe

ßu dostacz pola

Hermann Lemke.

Najrjeńsche rheinske

włóske worjechi

porucza tunjo

Hermann Lemke.

Tunje jerje,

schtuku po 4 a 5 np., kopu po 50 a 60 np. porucza

Hermann Lemke.

Rósynki, korinthy a **mandle, zokor** (měschany), **zitronat, zitronski wolij, korjeński wolij** porucza

Gustav Römer

na ßukelńskej haßy.

Božedźěsczowe ßwěczki, stearinowe a paraffin. ßwěczki

we wschelakich družinach porucza

Gustav Römer

na ßukelńskej haßy.

Sselene a ruske czrjewa

porucza po tunich płaczisnach

Gustav Römer

na ßukelńskej haßy.

Dickowa konzeßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 30 np. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki.**

Dr. Schürerowy

butrowy pólver

wusbytk powjetschi, butrowanje polóži a czini butru twjerdu a derjeßłodźazu. Dostacz pola

Ernsta Mittascha, hewak **Heinr. Jul. Lincke** pschi pětrowskej zyrkwi 5.

Jerje,

schtuku po 4 a 5 np., kopu po 2 mk. a 2 mk. 50 np., porucza

Ernst Mittasch, hewak **Heinr. Jul. Lincke** pschi pětrowskej zyrkwi 5.

Druhi ſwjaty dźeń hodow, 26. dezembra,
w Petroldez hoſćeńzu w Hodźiju

serbski koncert

wuwjedźeny wot **ſerbſkich ſeminariſtow budyſkeho ſeminara** ſa pſchichodny doſpołny wudawk ſpiżow ſławneho farara **Hejlerja.** — Sapoczatk ſ dypkom 6 hodźin.

Poruczamy ſ tutym ſerbſkim hoſpodarjam nowy **ratarſki czaſopiſ:**

„Serbski Hospodař."

Wukhadża w Budyſchinje **prěnju** a **tſeżu ſobotu** kóždeho měżaza a płaczi we wudawarni „Serbſkich Nowin" połlětnje **38 np.**, na póſcze pak jako pſchiłoha „Serbſkich Nowin" ſchtwórczlětnje **25 np.**

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je ſa 25 np. dostacź:

Pſchedźenak. **Protyka ſa Serbow na lěto 1882.** Wona je ſo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobraſow (bildow), hacź hdy prjedy.

Teho runja je we wudawarni „Serbſkich Nowin" ſa 25 np. na pſchedań:

Pratyja ſa dolno-łużyſkich Serbow
na lěto 1882.

Młode piwo!

Sobotu 17. dezembra,
pónđelu 19. „ a
wutoru 20. „
popołdnju w 5 hodźinach.

Budyſka piwarńja a ſłodźerńja,
akziiſke towarſtwo.

Friedrich Braun

w Budyſchinje, na bohatej haży,
porucza k hodam:

wſchě twory k pjeczenju we wubjernej dobroſczi po najtuniſchich płaczisnach,

wulki ſkład **khoſeja,** punt po 80—180 np.,

włóſke worjechi, italſke lěżniży, zitrony, ſigi, pjeczene ſłowki a **jablnka atd.** tunjo,

zigarry w bohatym wubjerku, elegantnje ſapakowane, po 25, 50 a 100 ſchtuk, jako dary jara tunjo,

ſchokoladu, jendźelſke biskwity, herrnhutſki póprjanz, 15 druźinow, po tunich fabrikſkich płaczisnach,

wina, czerwjene, běłe a ſłódke, ſa kotrychž dobroſcź a cziſtoſcź ſo rukuje, wulki ſkład najlěpſchich, jara tunjo nutskupowanych 1874ſkich a 75ſkich druźinow, 50 % pod nětcziſchej płaczisnu,

piwa w piczelach a bleſchach, 24 druźinow, bjes nimi wurjadnje dobre **czěſke** a **bajerſke exportſke** a **korczmarſke piwa, zerbſtſke hórke piwo, němſki malzporter atd.** tunjo.

Optiſke klamy F. A. Sturma

w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu czišło 2, w khěži k. ſłótnika Reicha pódla radneje khěże,

poruczeja czeſczenym Serbam ſwój wulki ſkład **brylow, dalokowidow, thermometrow, dwójnych** a **jenotliwych barometrow, lorgnetow** atd. dobroczinemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja ſo tunjo a khwatniwje wuwjedu. Sa dobru tworu ſo rukuje.

Zokor,
zyły a drobny, woſebje k pjeczenju ſo hodźazy,

rózynki,
wot 1881ſkich płodow,

korjenjowy a zitron. wolij
poruczataj
bratraj Měrſchej
na żitnych wikach w hoſcźeńzu „k ſłotej hwězdże".

Pola wucźerja **Braunera** w Schunowje (póſt Rakezy) je ſa 25 np. dostacź:

Kwodlibet, wſchelake ſerbſke ſpěwy do jeneho ſeſtajane.
Sa mużſki khor wobdźěłany wot Braunera.

Do Awstralije

ſcźele paßażirow
ſ direktnej parnej łódźu
wot Hamburga
10. januara
C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

Młode piwo.

Pónđelu 19. a ſrjedu 21. dezembra budźe ſo w piwarni w **Ajeßwaczidle** młode piwo pjelnicź.

Pjelnjenje młodeho piwa.

Wutoru 20. dezembra rano w 8 hodźinach budźe ſo w korczmje w **Stróži** młode piwo pjelnicź.

Hłowna zhromadźizna.

2. ſwjaty dźeń hodow zmeje Rakečanske ſerbſke towarſtwo **„Lipa"** popołdnju 1/2 4 h. w znatym hoſćeńcu zhromadźiznu. Přednoſuje młody ſtudowacy Serb. Prosy ſo nanajwutrobniſo wo bohaty wopyt.

Předſydſtwo.

Na tamón přećiwo **Dobrowskemu** piſany nastawk wotmolwi ſo na ſwojim měſće. **Dr. Pful.**

Płaczisna żitow a produktow

w **Budyſchinje** 10. dezembra 1881.

Żitowy dowos: 3361 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na burſy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pſchenża 50 kilogr.	11	31	12	8	11	31	12	8
Rożka = =	9	18	9	49	9	18	9	49
Jećźmjeń = =	7	25	8	11	7	10	7	25
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	70	—	—	—	—
Pſchenczna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	—	13	50	—	—	—	—
Ssyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sſłóma . . .	28	50	30	—	22	—	30	—
Prożata 292 ſcht., ſcht.	10	50	30	—	—	—	—	—

(K temu czišłu jena pſchiłoha.)

K hodownemu kupowanju

poruczam ßwój ßkład modernskich

draſtnych tkaninow

w najnowſchich a najrjeńſchich barbach, kaž tež **wobßadki,** k temu ßo pſchihodźaze.

Czißtowolmjane czorne kachemiry, 8/4 ſchěroke, ſtary łóhcź wot 1 mk.,
czornu židu ſa draſtu, wurjadnje ſchěroku, ſtary łóhcź wot 1 mk. 60 np.,
wolmjany a **židźany plüſch** k jakam a poczehnjenju kožuchow,
plüſchowy lama, barchent k koſchlam a jakam, pſchi płókanju njepuſchczaty,
ſchórzuchi, woßebje ſ wulka rěſane, ſe **židy, kachemira, mohaira** a **moiréja,**
hłowowe wobalenja, zyle modernſzy garnirowane,
filzowe ßuknje, woßebje ſchěroke,
žónſke mantle, paletoty, žakety, jaki, tež ſa dźěczi, jenož w dobrych tkaninach a zyle derje dźěłane w ßamßnej fabrizy.

Jara dobra twora. Wurjadnje tunje płaczißny. Sprawne poßłuženje.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraže (hawptwachi).

W klamach ßo **ßerbſki rěczi!**

K ſchtryzlepjeczenju

porucza
tykanzowu wyrzu
w paketach po 10 a 20 np.,
korjeńſki a zitronowy wolij
w bleſchach a wuważeny,
tykanzowu barbiczku (ſafran),
ff. korjenje, zyłe a tołczene,
czěkazu ßól
(flüchtiges Salz) k pjeczenju wuroſczeneje pſcheńzy
hrodowska haptyka.

Khofej,

w jenož wubjernej cziſtoßłodźazej dobroſczi, punt po 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np. atd.,

paleny khofej,

punt po 120, 130, 140, 150, 160, 180, 200 np. atd., poruczataj wobkedźbowanja hódny

bratraj Měrſchej
na žitnych wikach,
w hoſczeńzu „k ſłotej hwězdźe“.

Dla rumowanja ßwojeho tworoweho ſkłada dopominam hiſchcze ras na

wupſchedawanje.

Ewald Braun
na hłownym torhoſchczu czißło 9.

Eduard Hartmann

w Budyſchinje, na ſnutskownej lawſkej haßy,

porucza bohaty wubjerk po tunich płaczißnach

lama, pollama, barchenta,
rubiſchczow a **draſtnych ſtoffow,**
planoweho plata, kožaneho ßukna,
wóſkoweho barchenta,
gummijowych ſtoffow we wſchej ſchěrje a najlěpſcheje dobroſcze,
ßanjaze a **konjaze deki** we wſchěch wulkoſczach.

K pjeczenju kołaczow

poruczam
wulke rósynki wot 46 np.,
małe rósynki,
mandle, sklódke a hórke,
zykły zokor,
dróbny zokor,
korjenjowy a zitronowy wolij,
zymt, muskatowe worjechi,
safran,
najlepschu pscheńczną muku,
wscho w dobrej tworje a po tunich płaczisnach.

Th. Grumbt.

Zykły zokor

k pjeczenju, punt po 45 np., poruczа
Gustav Poser.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
" " 1 schtuku po 2 np.
poruczа wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haży.

Khofej,

czisćze a derje skłodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., poruczа we wubjernej dobrosći **Gustav Poser.**

Khofej, punt po 80—150 np.,
khofej paleny, punt po 120, 140, 160 a 180 np.,
zokor w pokrutach, punt po 50, 56 np.,
drobny zokor, punt po 48 np.,
rósynki, punt po 50, 55, 60 np.,
sułtania-rósynki, punt po 65 np.,
mandle, punt po 120 np.,
rajs, punt po 16—30 np.,
petrolej, punt po 15 np.,
ripikojty wolij, punt po 40 np.,
włóske worjechi, punt po 30 np.,
sklad **warneje** a **skótneje sele**
poruczа
C. Hanske na žitnych wikach.

K pjeczenju kołaczow

poruczam
korjenjowy wolij w bleschkach
po 20 a 30 np.,
najlepschi zitronowy wolij,
sklódke a hórke mandle,
mazisowe kwětki,
zyte a czisćze tołczene,
Ia. genueski zitronat,
safran,
czisćze mlěty,
jelenjorohowu sol atd.

Otto Engert,
en gros. drogowe klamy. en détail.

K hodownemu kupowanju

poruczam wulki wubjerk nasad stajenych **mantlow, zaketow,** kaž tež **drastnych stoffow,** stary łóhcź hižom wot 20 np.

August Grützner.

M. Th. Pech

na torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki,
poruczа

k hodownym daram

wulki wubjerk
rubischczow na taillu, hłowu a schiju
a to židźane, wołmjane a połwołmjane, wot 25 np. hacź 1 mk. 50 np.,
mužske schawlske rubischcza
se židy, połžidy a wołmy, we wjele stach mustrach, wot 20 np. hacź 12 mk.,
běle a pisane dybsaczne rubischka
wot 8 np. hacź 1 mk.,
wschelake kattuny
po jara tunich płaczisnach,
drastne stoffy
se židy, wołmy a połwołmy, po jara poniženych płaczisnach,
plüsch, lama,
nowe mustry,
połwołmjane suknjowe tkaniny,
barchenty, koschlowe flanelle,
zychi, łožowe tkaniny,
běły, rubjany a módry plat,
czischczane schórzuchi,
běle a hrube trjenja, stwinske deki
a wschelake nasad stajene, k hodownym daram so derje hodźaze wězy.

So bych swojim cześcźenym wotebjerarjam napschecźo pschischoł, swym płaczisny wurjadnje ponižił, tak so móže kóždy sa tuni pjenjes něschto dobre dostacź. Duž proschu wo bohaty wopyt.

M. Th. Pech
na torhoschczu, pódla měschczanskeje haptyki.

Platowe a wurěsnotworowe klamy
Emila Wehrle na jerjowej haży

poruczeja k hodownemu kupowanju jara tunje **koschlowe barchenty,** stary łóhcź po 25, 30, 35, 40 a 45 np.; **podschiwske barchenty,** stary łóhcź po 20 np.; **pisane jakowe barchenty,** stary łóhcź po 30, 35, 40, 45, 50 a 60 np.; **poklama,** psches $^6/_4$ schěroki, wot 40 np.; wschě druzziny **běleho, módreho** a **rubjaneho platu; pjelzowe** a **jakowe poczahi** s wołmy, połwołmy a bawmy; jara tunje **židźane, wołmjane, połžidźane** a **bawmjane rubischka** hižom wot 20 np.; běke a pisane **saczne rubischka** a wschelake **drastne tkaniny** pschedawam, so bych s tym rumował, po ssamej płaczisnje, kaž sym je nutskupował.

Najlěpschu pscheńczną muku

ma na pschedań
C. Kahrowe
w póstskej kowarni pschi žitnych wikach.

Słoty a ßlěbrowy schum

porucza tunjo

Otto Engert.

Saßopschedawarjam wyßoki rabatt.

Prawdźiwe winske

ßuche drożdźe

wschědnje nowe porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy.

Kedźbu!

K prjódkstejazym hodam poruczam najnaležnischo ßwój bohaty skład czrijowych tworow. Ssobotu w khěži knjesa pschekupza Brauna s napschecza pósta.

S poczesczowanjom

E. Ahl,

schewski mischtr.

Czerstwe

ßwinjaze pleza

kupuje kóżdy czaß a dawa najwyschsche płaczisny

E. Thiermannez restawrazija

na swonkownej lawskej haßy czißło 2.

Sporuschk,

punt hacz do 1 mk., kaž tež derje ßuschene

jechiběrny

kupuje

měschczanska haptyka w Budyschinje na hłownym torhoschczu 141.

Sporuschk (mutterkorn) kalmußowe korjenje

kupuje **hrodowska haptyka.**

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje kóżdy czaß po najwyschschej płaczisnje

Otto Engert.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóżdej dźělbje a kóżdy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenož **trjeny len**, a to jenož ßobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże.

Howjase, czelaze, wowcze, tkhórjowe, mordarjowe, sajecze a karniklowe koże kupuju po najwyschschich płaczisnach. — Wschě družiny pjelzowych kożow bjes molow, kaž tež schórzuchowe koże ßu po najtunischich płaczisnach na pschedań pola

Gustav Naucki

na garbarskej haßy.

Wupschedawanje.

So bych kommißijonski skład, mi pschepodaty, rumował, sapocza ßo wot **njedźele 11. dezembra t. l. a ßlědowaze dny wupschedawanje ßlědowazych artiklow: wołmjaneho a połwołmjaneho lama, lüstra, pikéja, kattuna, módroczischcza, flanella, wschelakich barchentow, kholowowych tkaninow, dźěłaczerskeje drasty sa dźěczi a srosczenych, spódnych ßuknjow, rubischczow se židy, wołmy a połwołmy, schórzuchow, schtrympow, czrijow, toflow atd.** po najtunischich płaczisnach.

W Njeßwaczidle, 6. dezembra 1881. **Jan Kroschk.**

Saßopschedawarjam wyßoki rabatt.

K hodam

poruczam w bohatym wubjerku po najtunischich płaczisnach

spěwarske knihi w ßomoczanych a kożanych swjaskach, **biblije, schulske knihi, pißne knihi, schifrowe tafle, bildowe knihi, baßenkaze knihi, knihi sa młodoscz, pjenjeżne móschnje, portemonneje, zigarrowe etwije, listowe tosche, notizknižki, papowe kaschcziki, schite, toaletowe** a **dźěłaczerske kaschcziki** s drjewa, **fotografijowe albumy** a **fotografijowe wobłuki, pißne mapy, schulske tosche, ryßowanske mapy, pjerowe kaschcziki, wołojniki, worzelowe pjera, tinty, sbożopschejaze khartki, kmótsjaze listy, wobrasy, kwětki do wopomnjeńskich knihow, protyki, pißanu papjeru, wupyschenja sa bożedźěsczowy schtom atd.**

Wikowarjam ßo dobry rabatt dawa.

A. Schöncke,

knihiwjasarnja a papjerowa pschedawarnja

1 na hauensteinskej haßy 1.

K prjódkstejazym hodam poruczam ßwój bohaty skład woßebnych

żónskich a holczich mantlow

w najnowschej faßonje po jara tunich płaczisnach.

Nawoblekarje

sa mužskich a hólzow.

Hotowe woblečenja, krasne spanske suknje (šlafroki),

k daram ßo hodźaze.

Wulki wubjerk tu- a wukrajnych stoffow

k schiczu po měrje.

Moritz Wassermann,

krawski mischtr, na bohatej haßy 19.

E. G. Leuner w Budyschinje

na schulskej haßy 122 B.

porucza we wulkim wubjerku **po najtunischich płaczisnach:**

czumpaze, koleskate, gratowane, hrajerske a kijowe konje,
małe hotowe spschahi,
wosy, konjemzy,
dźěczaze kschudy,
hólcze a holcze ranzki,
płatowe a kożane schulske mapy,
portemonneje a pjenjeżne móschniczki,
zigarrowe etwije a listne tosche,
visitne khartowe tosche,
tosche sa papjerjane pjenjesy,
koffry a tosche wschelakeje družiny,
hońtwjerske artikle,
potrjebu sa jěsdnych atd.

Wosjewjenje.

S prěnim dezembrom ßu ßo płaćišny ša nasche zigarry ſ dźěła **ponižike,** też ßu **nowe družiny** na pschedań pschischke, kotrež ßu w dobrosći a ßkodźe zyle wubjerne. W nastupanju płaćišny móža wschitke nasche družiny ſ druhimi fabrikatami bjes dwěla ßo měricź. Pschi wotewsaću 500 schtuk wobliczamy jara **ponižene płaćišny.**

Saßopschedawarjo dostanu woßebity rabatt.

Wot tobakow poruczamy:

kurjeńske tobaki po wschěch płaćišnach wot 12—50 np. ša 100grammski pakćik,
rjepikojty tobak po 10 a 12 np. ša 100grammski pakćik,
wschelake družiny **rokoweho tobaka,**
aromatiski schnupowanski a **žwanski tobak.**

Dale činimy na rjany wubjerk **zigarrowych trubkow** kedźbliwe a poruczamy prawdźiwe **schwedske schtrychowanćka,** paket po 24 a 25 np.

Pschedawarńja
khěžorskeje straßburgskeje tobakoweje manufaktury
w **Budyschinje,** na bohatej haßy 13.

E. Rafeld w Budyschinje

na kotolskej haßy

porucza po tunich płaćišnach w bohatym wubjerku: **bildkowe knihi, knihi ša mlodosću, hodowne bajki** po 15 np., **notiz-** a **kontoknižki, rjane pißanske mapy, pißanske** a **fotografiske albumy** po 75 np. hač 20 mk., **lampowe schkity,**

ſbožopschejaze khartki,

portemonneje, zigarrowe etwije po 50 np. hač 6 mk., **kannowawěžy, barbowe kaschćiki** wot 3 np. hač 11 mk., **pißanu papjeru, portemonnejowe protyki** darmo, wschě **pißanske** a **ryßowanske artikle** atd. a proßy wo bohaty wopyt.

Wschě knihiwjaśarske dźěła ßo khwatnje wobstaraja.

Franz Marschner,

czaßnikař,

w Budyschinje

64, na bohatej hasy 64,

porucza ßwój derje ſrjadowany bohaty **ſklad czaßnikow** (ſegerjow) dobroćiwemu wobkedźbowanju. — Sprawne poßkuženje. Dwělětne rukowanje. Najtuńſche płaćišny.

Porjedźenja wschěch do mojeho rjada ßkuſchazych wězow khwatnje a tunjo wobſtaram a ša dobre dźěło rukuju.

Sswojim wotebjerarjam wosjewjam, so ßo w mojich khlamach ßerbſki rěči.

Na žitnych wikach 9. **Na žitnych wikach 9.**

Sswój **mězowy** a **pjelzotworowy ſklad** ßym nětko do ßwojeje khěže

na žitnych wikach 9

pschepołožił a proschu mi dowěrjenje, hač dotal spožčene, wobkhować. S dobom poručam ßwój ſklad hotowych **žónſkich** a **mužſkich pjelzow, bowow, muſow,** wschě družiny **kožow, pjelzowych** a **ßuknjanych mězow** po móžno tunich płaćišnach dobroćiwemu, wobkedźbowanju.

H. Lange, kožkař

na žitnych wikach 9, **na žitnych wikach 9,**

ſ napschecża hoſčeńza „k ſlotej hwězdźe".

Wien! **Wien!**

Sslyſch, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadnistwo maßy fallitneje **„anglo-britiſkeje ßlěbroweje fabriki"** wupschedawa wschě twory hluboko pod taksirowanej płaćišnu. Sa ſapoßłanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme" dostanjeſch wubjernje dobry blidowy ſerwiß ſ najlěpſcheho anglo-britiſkeho ßlěbra (kotryž prjedy wjazy hač 70 mk. płaćeſche) a dostanje kóždy kupz pißne rukowanje ša běłowostaće pschedmjetow na 10 lět

6 blidnych nožow ſ wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widlicźkow,
6 maßiwnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbrowych khoſejowych łžiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbrowy ſopowy cžerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbrowy mlókowy cžerpak,
6 woßebnych nóžnych ßlěbrowych podnožkow,
6 prawdź. jendźelſkich deßertnych ſchalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaſchćik,
6 nježnje ziſellirowanych präſentirſkich ſchalkow,
6 nježnych ßlěbrowych jejowych bjechańkow,
6 nježnych anglo-brit. ßlěbr. jejowych łžiczkow,
4 kraßne nježne zokorowe ſchalki,
1 thejźydźak, nježneje družiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcžnikaj.

64 ſchtuk.

Sa dopokaſmo, ſo ßo mój nawěſchtk

na žanu jebanku

njeſłožuje, tu ſjawnje lubju, ſo, je-li ßo twora njeſpodoba, tu ßamu bje wscheho ſepjeranja nasad wosmu. Schtóž chze po tajtim dobru a ſolidnu tworu měcź a žanu braku ša ßwoje pjenjeſy, tón njech ßo tak dołho hač ſkład doßaha ſ dowěrjenjom wobroćži na

J. A. Rabinowicz, Wien,
General-Depot der Anglo-Britiſchen Silberfabrik II.,
Schiffamtsgaſſe 20a.

Kedźbu!

Też lětßa mam w ßwojim domje **wuſtajeńzu** wſchelakich **galantrijowych wězow** a proſchu wo pſcheczelniwy wopyt.

Lehmann w Rakezach.

Winowy kiczowy měd,

ša dobry ſpósnaty ßrědk pſche kaſchelowy woſkot a dybawoſcź, porucza w bleſchach po 60 np. **ßrodowſka haptyka.**

Pißne knihi

po prjódkpißanju

porucza jara tunjo

N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

ša ratarſke knihiwjedźenje

w bohatym wubjerku porucza tunjo

N. Bernhardt,
fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Czaßnikowy ſklad

A. Scholtz

w Budyschinje na kamjeńtnej haßy

porucza ßo k hodam czeſcźenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcźe.

S dobom na to kedźbliwe cźinju, ſo ßo czaßnikarſtwo w dotalnym waſchnju dale powjedźe a porjedźenja ßo tunjo a khwatnje wuwjedu.

Swudow. **A. Scholczina.**

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Ćišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 52. **Sobotu 24. decembra 1881.** **Lětnik 40.**

Čži ßami czeſczeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedźa ſa nje na **1. ſtwórtlěto 1882** do prědka płaczicź, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadźa. Čži, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcź dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacź. Na ſchtwórtlěto ſapłaczi ßo ſa „Serbſke Nowiny“ na ſakſkich a pruſkich póſtach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khěžorſtwa 1 marka, ſ pſchinjeßenjom do domu 1 marka 15 np. — „Serbſke Nowiny“ ſ pſchikłohu „Serbſki Hoſpodar“ płacza na póſtach 1 mk. 25 np., ſ pſchinjeßenjom do domu 1 mk. 40 np. **Redakzija.**

Schtyrikopjeſchkaty dźeczel.

(Skónczenje.)

Nóz ßo miny. Jako Jurij naſajtra na kryw ſtupi, mějeſche wón wulkotny wuhlad. Kraj bě ßo ſe wſchěch ſtron minył. Wyſche njeho wjelbowaſche ßo módre njebjo, a pod nim wſchudźe, hdźež jenoż pohladny, ſchěroke morjo ſchumjeſche, wot prómjenjow raniſcheho ßłónza poſkoczane. Se ſpodźiwanjom tón młody cźłowjek na tón kraßny wobras hladaſche, kotryż wſchehomóz a kraßnoſcź ßwojeho Boha prědowaſche, kotryż je tež wodu w hłubinje ſtworił, a kotrehoż niz jenoż njebjeßa a ſemja, ale tež mórſke żołmy khwala a ßławja. Wón ßo poßyny, ſo by ßebi to wſcho ſ měrom pſchemyßlił. Pſchi tym pak tež dopomnjenje na ßwój njeſbožomny dźeń pſched jeho duſchu ſtupaſche. Cźeźke ſchkodowanje, kotreż bě jeho tehdy potrjechiło, jemu dźenßniſchu radoſcź kaźeſche. Wſchak wón żadyn bohaczk njeběſche a do Ameriki wo ſto toleŕ khudſchi pſchińdźe. Schtó móhł ßo jemu dźiwacź, ſo ßebi ſtajnje na to myßleſche, kak by tule ſchkodu wurunacź móhł? Schtó móhł ßo jemu dźiwacź, ſo ßebi ßwojeho pſchekhwatanja dla hiſchcźe pſchezo poróki cźinjeſche. Tak tam wón ſamyßleny ßedźeſche a ſrudne myßliczki pſches jeho duſchu cźehnjechu.

Swón na łódźi ßo ſaſwoni, ſchtoż běſche ſnamjo, ſo maja ludźo k ßnědanju pſchińcź. Wón dźěſche dele do kajuty a ßo tam ſ kapitanom ſa blido ßyny. Cźicho a mjelczo wobaj ßedźeſchtaj a ßnědaſchtaj. Jako běſchtaj poßnědakoj, kapitan tójſchto nowin ſ dybſaka wucźahny, kotreż běſche hiſchcźe wczera pſched wotjěſdom łódźe doſtał, a pocźa je cźitacź. Jurij pak tam ſ měrom ßedźeſche, w ßwojich myßlach kaž ponurjeny.

Na jene dobo kapitan ſawoła: „Hlaj, Boże pucźe ßu ſpodźiwne!“

Jurij ſe ßwojich myßlow wotucźi a na kapitna ſe ſpodźiwanjom ſhladowaſche. Tón poſtany, Jurjej jene nowiny poda a ſ porſtom na jenu ſtronu pokaſawſchi rjekny: „To ßebi wſchak pſchecźitajcźe!“

A Jurij cźitaſche: „Łódź, kotraż je tu runje do Hamburga pſchijěła, powjeſcź pſchinjeße, ſo je pſchekupſka łódź „dobra nadźija“ pſchi wichorach ſańdźeneje nozy njeſboże měła. Wona je ßo nuriła a ßu ßo wſchitzy ludźo, kiž na njej běchu, tepili.“

Jako bě tute ßłowa pſchecźitał, wón ſe ſtróżelemi wſchón woblědny. Potom pak ßo horze ßylſy ſ jeho wocźow wulinychu a te rynczki womaczachu, kotreż běſche runje pſchecźitał. Wón ßwojej ruzy ſtykny, poklakny ßo a dźakowaſche ßo ſe wſcheje wutroby ßwěrnemu Bohu, kotryż běſche tak derje ſ nim měnił a jeho tak ſpodźiwnje pſched ßmjercźu wukhował.

Kapitan pſchi nim ſtejeſche a ſ cźicha na njeho ſhladowaſche. Jako bě Jurij ßwoju modlitwu ſkóncził, ßo jeho wón woprascha: „Macźe hiſchcźe to ſchtyrikopjeſchkate dźeczelowe ſtwjelzo?“

„Haj“, Jurij ſe rźenjom wotmolwi.

„Dha ßebi je khowajcźe, kaž najdróżſchi dejmant“, kapitan rjekny. „Wobhladujcźe ßebi je huſto a dopomńcźe ßo pódła kóždy ras, ſo drje Bóh naſche wotpohladanja druhdy pſcheměni, ſo by naß ſ nuſy a ſtrachoty wumóhł, a ſo je runje to, ſchtoż my ßłabi cźłowjekojo ſa njeſboże dźerźimy, naſche najwjetſche ſboże. Mějcźe Boha kóždy cźaß pſched wocźomaj a paddajcźe ßo ſtajnje jeho woli. Ta je wěcźnje dobra, tež tehdy, haj tehdy huſto najbóle, hdyż ju ſpósnacź a wopſchijecź njemóżemy.“

Jurij njeje tele ßłowa a tutón podawk ßwoje żiwe dny ſapomnił. Bóh je jeho na hłubinje morja wobarnował a ſbožomnje do Ameriki pſchewjedł. Schtyrikopjeſchkate dźeczelowe ſtwjelczko je pak Jurij khował kaž drohi kamjeń. Won njeběſche jemu jenoż droha wopomnjeńka na lubu domowinu, ale tež ſnamjo Božich dźiwnych pucźow. A hdyż běchu jemu hdy Boże pucźe cźěmne, — hdyż chzyſche ßo jeho ßłaba wutroba hdy ſtrachowacź a ſtaracź, tehdy ßebi te make, ſwjadke dźeczelowe kopjeſchka pſched wocźi dźerźeſche. Wone jemu kóżdy ras to rjane, ſpokojaze ßłowo prědowaſche: „Porucź temu Knjeſej ßwoje pucźe a měj nadźiju k njemu: wón budźe wſchitko derje cźinicź.“

W—a.

Boża nóz.

Dołho wotczakowany dźeń 24. dezembra bě pſchiſchoł, dźeń, na kotrymż dyrbjeſche ßo dopjelnicź, na cźoż bě tón a tamón cźakał a hdźež dyrbjeſche ßo k Božemu dźěſczu hodowny ſchtomik ſaßwěcźicź. Sbóżna hodowna radoſcź wutroby ſahrěwa, hacź runje wonka wyßoki ßněh leži a łódſymny raniſchi wětr na ſmjerſke wókna hwiſda.

Hižom bě wjeczor; w domach poczinachu ßwěcźicź, jeno wonka pſched měſtom we wulkim, wobkurjenym domje, hdźež ßo wo dnjo a w nozy ſ wyßokich wuhnjow kur wala a hdźež w fabrikach koleßa klepotaja, je hiſchcźe cźma. Dźěłacźerjo, kiž tam dźěłaja, hakle domoj dźeja, hdyż je ßo ßwjaty wjeczor wuſwonił.

Pſches ſmjerſke ſchkleńzy niſkeje ſadneje ſtwy ßo měßaczkowe pruhi pſchecźiſchcźa a pokaſuja nam ſrudny wobras. Pſchi blidźe mały wóßomlětny pachoł ßedźi; ſ ruczkomaj je ßebi bjeſwoczo

pschikryk; wón hórke ßylsy roni. Ach, wón wschak ma doscź winy płakacź; ßwoju macź wón ženje sesnak njeje, ale nan je jemu prajik, so je dobra, sprózniwa žona była, kotruž je jara lubo měk a so je nětko w njebjeßach. Kóždy sbóžny wjeczor, hdyž by nan s dźěła pschischok, by ßwojemu ßynkej wot macźerje powjedak. Junu Jank dołho na nana wjeczor czakasche, wón bě hłódny a sprózny, duž na dobo durje woczinichu, a zusy mužojo nana do jstwy morweho pschinjeßechu — wón bě do koleßow pschischok, maschina bě jeho morika. To bě ßo psched schtyrjomi lětami stako, ale Jank to wscho hischcźe derje wjedźische, kaž by ßo to dźenża stako było; pschezo jemu psched woczomaj krawe rostorhane nanowe bjeswoczo stejesche, pschezo jemu bě, kaž by lódsymnej nanowej ruzy w rukomaj dźerżak a hdyž by wjeczor pschischok, by ßo kóždy ras s nowa na wschu srudobu dopomnik, kotraž bě jemu s nanowej ßmjercźu pschischła, so jemu husto symny pót na czole stejesche. Nichtón jeho w tajkim horju njetroschtowasche a nichtón jemu njepraji, so je Knjes Jesuß stajnje pschi dźěcźoch a so ma je lubscho hacź nan abo macź a je pschede wschěm njesbožom wobarnuje. Jank mějesche czetu, kiž bě jeho k ßebi wsaka, niz dokelž mějesche s nim ßmilnosćź, ale tych toleŕ dla, kotreź gmejna sa njeho płacźesche. Bórsy bu tón wbohi hólz jej k wobcźeżnosćźi, so ženje pschecźelniwje s nim njerěcźesche. Wona jeho pschezo ßwarjesche, hdyž też to saßłužik njebě, Jank małe kuski dostawasche a jeho drasćźiczka bě jara hubjena a schpatna. Wona zyły dźeń w fabriży dźěłasche a hdyž by domoj pschischła a Jank ßwoje dźěło hotowe njeměł, kotreź bě jemu nawdaka, bě slě. Hdy by někak pytnyła, so je saßo płakał, potom jeho schkrějesche a jemu wudmow dawasche, do njeho pjerjesche a prajesche: Ty njekniczomny hólcze, khléb mi se saka kranjesch a ja na tebi wěscze doczakam, so cźe ras do jastwa tyknu. Wbohi hólz dyrbjesche husto wschón hłódny lehnycź hicź.

Dźenża bě Jank woßebje srudny, a hdyž pomyßli, so móhła czeta kóždy wokomik domoj pschińcź, jeho żałoßna bojosćź nadpadźe. Dźenża bě wo prawdźe něschto pschehladak, czeta mějesche winu jeho ßwaricź a khostacź a to runje dźenża — Boži wjeczor.

Wón bě se ßkómjanymi pletwami, kotreź bě s czetu na wjeczorach dźěłak, do města schok a je tam pschedawak. Dołho bě w symje wokoło běhak a bě husto njelubosnje wotpokasany byk; ludźo wschak mějachu wschě ruzy pokne dźěła, so bychu ßwojim dźěcźom wjeßoke hody pschihotowali. O kak żadosćźiwje bě Jank psches wotewrjene durje na wupyschene schtomiki a na blida, s hodownymi darami wuhotowane, pohladak. Wón bě ßkyschak, kak dźěcźi s njesćźerpliwosćźu na Boże dźěsćźowe wobradźenje wotczakowachu, ale wón jim to njesawidźesche, jeno to by ßebi popschak, so by też wón kusk luboscźe pytnyk a pschecźelniwe ßkowczko saßkyschak.

Na poßledk mějesche sboże. Kucharka we woßebnym domje, kiž runje rjany żołty tykanz s pjezy won czahasche, ßo na Janka dohlada, kiž psched durjemi stejesche. Ja njemóžu prajicź, hacź mějesche na tym ßwoje wjeßele, so bě ßo jej tykanz tak derje radźił, abo hacź mějesche s tym wbohim hólzom scźerpliwosćź, kiž tam wonka prosty stejesche, — wona jeho k ßebi sawoła, jemu schalku czopłeho khoseja a pomasku da a jemu jeho ßkomjane pletwa wotkupi. Nětk mějesche Jank wóßom ßlěbornych sa ßwoje pletwa. „Dokelž je Boži wjeczor", wona praji, „cźi to wotkupju, nětk dźi, hólczko, a daj ßebi doma něschto rjane wobradźicź."

Wschón pokny wjeßela Jank, kaž by kschidka měk, domoj leczesche. Jako na torhoschczo pschińdźe, ßebi te tam wustajene kraßnoscźe wobhladowasche. Tam zyłe rynki schtomikow stejachu, blida s póprjanzami a zokorowymi wězami, rósynkowi a ßlowkowi mužojo a druhe rjane wězy. Jank ßebi to ßwěru wobhladowasche, o kak kraßne bě to wscho; to bě, kaž by w paradisu byk. Schtó by jeno też tajke wězy měł, wón ßebi myßlesche, a jemu bě, kaž by spytował k njemu prajik: Wschak masch pjenjesy, jeno ßebi kup, wschak ßy je ßebi saßłužik! Ale jeho ßwědomnje jemu praji: Ně, to njeczin. Duž kaž nastróżany ruku se saka wucźahny a ßo w skoku ßo njewohladajo domoj nastaji.

(Skónczenje pschichodnje.)

Wußudźenja.

Lawniski ßud.

Schulski hólczeż J. E. Holcź s Budyschina bě w juniju t. l. pjekarskemu mischtrej Schołcźe na Židowje pokrutu khlěba kranyk a pjenjesy, kotreż bě k sapkacźenju khlěba wot ßwojeju starscheju dostak, pschecźinik. Dale běsche tutón mkodostny pakostnik s wobydlenja dźěłacźerja Dreßlera 5 mk. wsak a ßebi sa to wschelake ßłódkoscźe nakupik. Jeho khostanje wobsteji w 3 njedźelach jastwa.

Kubleŕ K. A. Wolfermann se Subrniczki, hižom wospjet khostany, wsa 3. oktobra t. l. w hucźinjanskim hoscźeńzu schcźětkarjej Böttcherjej s Kotez dwě tak mjenowanej kardecźi. Wón dosta sa tele paduchstwo 12 dnjow jastwa.

W oktobrje t. l. saléšy schewz Handrij Kral w Sdéri do sahrody khěžkarskeho žiwnoscźerja Schołty tam, nasběra ßebi něhdźe hachtel běrnow a je ßobu domoj wsa. Ssud jemu sa to dźeń jastwa pschißudźi.

Hana Wěhnerowa w Hněwßezach, kotraž bě tyscherjej Pětschmannej tam kruch drjewa s dwora kranyła, so by ßebi s tym stwu wutepika, bu k jenemu dnjej jastwa wotßudźena.

Dźěłacźeŕ J. A. Heczik w Porschizach, hacź dotal njenaßwarjeny, bě 12. oktobra t. l. hoscźeńzarzy Handrikowej pschi sapkacźenju ßwojeje worcźisny 1 mk. wsak. Wón ma sa to dwaj dnjej jastwa wotßedźicź.

Hospoża Marja Dreßlerez w Brěsynzy, hacź dotal njenaßwarjena, k temu stejesche, so je 16. novembra t. l. s wotewrjeneje sahrody žiwnoscźerja Juraka tam schórzuch pokny kakowych kopjenow, něhdźe 10 np. hódnych, kranyła, so by je skotej ßwojeho bratra podaka. Tale njesprawnosćź jej dźeń jastwa pschinjeßy.

Khostanska komora.

Wjeczor 7. augusta t. l. hrajachu w Lehmannez hoscźeńzu w Prěcźezach sakasanu hru „farao". Pschi napohladźe wulkeje hromady pjenjes, na blidźe leżazych, ßo w 20létnym, hižom dwójzy paduchstwa dla khostanym, wotroczku Handriju Bradlu s Móschez żadliwosćź sa nimi wubudźi. Spěschnje do pjenjes hrabnywschi, wón 48 mk. w ruzy mějo, prjecź cźerjesche. Na pucźu wón ßwojemu pschecźelej A. T. Buderej, 21létnemu hacź dotal njekhostanemu cźłowjekej, kotremuž bě wupowjedał, na kajke waschnje je ßo pjenjes mozowak, 5 mk. dari a jemu na druhi dźeń hischcźe 1 mk. pschepoda. Bradel bu dla wospjetneho paduchstwa k 4 měßazam jastwa a k jenolětnemu shubjenju cźeßnych prawow, Buder pak dla pschekhowanja k 4 dnjam jastwa wotßudźeny.

17létny, hižom schtyri ras khostany dźěłacźeŕ Kästner s Worzyna twóchny 11. novembra t. l. skradźu do njesanknjeneho wobydlenja dźěłacźerki Weicheltoweje we Worzynje a wsa tam s polzy 2 mk. Tśi dny posdźischo wón, ßebi nutskhód s njesanknjenej hródźu wuwuswoliwschi, murjerja Horschika se ßwojim wopytom poczeschi a jemu teho runja se jstwy 2 mk. krany. S tym hischcźe niz spokojom, wón na łubju slěšy, wupacźawschi tam jene durje, pschery

wón w komorje jenu kschinju, tola tam žanych pjenjes njenamaka. Dale Käſtner wo ſtrjedź novembra papjerku ſ podpißmom gmejnſkeho prjódkſtejerja Kalicha we Worzynje napißa, po kotrejź mějeſche jeje pſchinjeßeŕ poruczność, pola pſchekupza Käſtnera w Hrodźiſchczu palenz ſa Kalicha wotewſacź. Pomoznik pſchekupza Käſtnera pſchepoda teź, pſches papjerku moleny, dźěłacźerjej Käſtnerej žadany palenz. Wobſkorźeny doſta lohkeho a cźeźkeho paduchſtwa, urkundneho podražowanja a jebanſtwa dla ſchěſcź měßazow a tſi njedźele jaſtwa pſchißudźene.

Tkalſkemu wucźobnikej K. G. Cźaberej we Wjeleczinje, kotrehoź bě ſchěrachowſke ſtudniſtwo paduchſtwa dla k ſchtyrinjedźelſkemu jaſtwu wotßudźiło, bu khoſtanje na pjecź dnjow jaſtwa powyſchene, dokelź bě ſtebi wot ſchulſkeho hólza Pětſchmanna kranjeny nóź daricź dał, hacź runje bě wjedźak, ſo je nóź na njeſprawne waſchnje do Pětſchmannowych rukow pſchiſchoł.

Swětne podawki.

Němſke khěźorſtwo. Njedawno mějeſche ßo w Biſkopizach ſhromadźiſna dla ſałoženja židam njepſchecźelneho reformſkeho towaŕſtwa, pſchi cźimž dr. Förſter ſ Barlina pſchednoſchk dźerźeſche. Na telegram, wot ſhromadźiſny wjerchej Bismarkej pósłany, bórſy ßlědowaze wotmolwjenje pſchińdźe: „Sswěrnym wobydlerjam Biſkopiz a wokolnoſcźe ßo ſa pſchecźelny telegram dźakuju. Budźcźe pſcheßwědcźeni, ſo budu na pucźu, ſa prawy ſpósnatym a ßo hacź dotal ſa dobry wopokaſanym, dale krocźicź, tak daloko hacź moje mozy doßahaja. Ja njedwěluju, ſo ßo tak hladany ſaměr dóſcźehnje.

ſ Bismark."

— Sa twar noweje kaſerny, ſa druhi tſělzſki regiment Nr. 13, kotryź ma ßo ſ Miſchna do Draźdźan pſchepokoźicź, je ßo wot khěźorſtwoweho ßejma tſecźi a poßledni dźěl žadanych pjenjes we wyßokoſcźi wot 250,000 mk. doſwolił. Shromadne khósty ßu na 1,450,000 mk. wobliczene.

Němſki khěźorſtwowy ßejm je 17. dezembra ßwoje lětuſche dźěło wobſankny a hacź k 9. januarej na próſniny ſchoł. Pſchi napohladźe na jeho ſchtyrinjedźelſku dźěławoſcź ßo jemu žana wulka khwalba pſchipósnacź njemóże ani w naſtupanju wuradźenych pſchedmjetow, ani w naſtupanju waſchnja, ſ kotrymž ßo na nim wot liberalneje ſtrony ſakhadźeſche. Pſchede wſchěm ßo liberalni pſchi debacźe wo wólbnych njeprawoſcźach pſches hrube a njecźeßane rěcźe wuſnamjenjachu. Doprědkaŕ Virchow rěcźeſche wo „knježeŕſkich ßlěpzach", wo „knježeŕſkim błócźe", kotrež wón ſazpija. Pſchißłodźenja, łžě, njehanibicźiwoſcź atd. běchu hiſchcźe miłe wuraſy, kotrež ßo wot liberalnych trjebachu. Liberalni ßu wobſankli, pjenjeſy ſa knježeŕſke nowiny ſapowjedźicź; dale woni namjetuja, ſo by ßo dalſchemu ſtatnemu kupowanju żeleſnizow ſadźěwk ſtajił, dokelź ßo pſches nowe ſtatne żeleſnizy licźba wotwißnych ſaſtojnikow powjetſchi.

— Sańdźeny tydźeń běchu ßo ſkoro wſchitzy ſozialdemokratiſzy wjedźicźerjo do Majnza podali, ſo bychu Bebelej, najwuſtojniſchemu a najbóle ſ rěcźniwoſcźu wobdarjenemu ſozialdemokratej, ßedko ſa khěźorſtwowy ßejm wudobyli. Wſchě prózowanja běchu podarmo. Sapóßłanz Bebel je tón ras pſchi wólbach wot ſboża wopuſchcźeny. Schtyri krócź bě wón we wukakanſkej wólbje w Draźdźanach, Lipſku, Barlinje a Majnzu, a ſchtyri krócź bu wón poraźeny.

Awſtrija. Awſtriſki khěźor we Winje parſchonſzy ßwěru theatry wobhladuje. Sańdźenu póndźelu běſche wón w operſkim theatrje. Wón ßam wſchelake pſcheměnjenja w poßwěcźenju poruczi a pſchikaſa, hdźe maja ßo nowe wukhody twaricź. — Hróſbne dźěło maja nětko pſchi wurumowanju wupaleneho ringtheatra wobſtaracź. S delnjeho ſchoßa, ſ roſpadankami napjelnjeneho, ßo drobjas wunoſchuje a ßo pſches kſchidy ßypa a pſchepytuje. Teź tu ßo ſrudne wopomnjenja namakaja. Spinki wot wojeŕſkich teßakow a żónſkich paßow, jehły, kruchi żónſkeje pychi, ſpinkowzy żónſkich ſchtaktow a druhe ſbytki ßo ſ drobjaſa wurumuja. A kajki je to drobjas? S wjetſcha wón ſe ſpalenych a ſkhalkowanych koſcźow wobſteji. S wuſběranych ſbytkow budźa ßo ſ cźeźka mjena tych, kotſiź delka w parterru ßmjercź namakachu abo ſe ſpadowazymi galerijami do hłubiny dele panychu, wuwſacź móz. — Liberalne nowiny bychu najradſcho wſchu winu pſchi wóhnju ringtheatra na poliziju a knježeŕſtwo ßunyli, hacź runje je dopokaſane, ſo je polizija ßwoju pſchißkuſchnoſcź we wſchěm naſtupanju dopjelnika. Hakle pſched ſchtyrjomi njedźelemi je ßo wot njeje ringtheater wobhladowak. Polizija tehdom direktorej theatra, Jaunerej, wſchelaku njerodu porokowaſche, tola tón ſ hordymi ßłowami wotmolwi, ſo jemu poliźajſtwo niczo roskaſowacź nima, ale jenoź měſchcźanſki twarſki hamt a ſo niczo porjedźicź njeda, prjedy hacź wot tuteho pſchikaſnju k temu njedoſtanje. Tak najwjetſcha wina żadławego njeſboża na direktora Jaunera pada.

Franzowſka. W Pariſu je pſchißażny ßud wuprajił, ſo je ſnaty komuniſt Hendrich Rochefort wěrnoſcź rěcźał, hdyž je w ßwojich nowinach franzowſkemu póßłanzej w Tuniſu, Ruſtanej, winu dawał, ſo je jenoź ßwojeho ßamßneho pjenjeżneho dobytka dla wójnu ſ tuniſkim beyom ſapletk. Teź na Gambettu tukaja, ſo je chzył ßwoju móſcheń pſchi tuniſkej wójnje pjelnicź. Ruſtan je pola Gambetty wo puſchcźenje ſe ßłużby proßył, do cźoż pak tutón njeje ſwolił, ale jemu jako wopokas dowěrjenja knježeŕſtwa wyſchſche grichiſke póßłanſtwo ßlubił. Tele ſakitanje Ruſtana móże poſdźiſcho ſa Gambettu ſtraſchniſche bycź, hacź ßo w tu khwilu bycź ſda.

Jendźelſka. Polizija w Dublinje je 17. dezembra w dwěmaj khěźomaj hromadu brónje a munizije namakała, bjes kotrejź běchu nětkotre tyßazy patronow a wulka licźba revolverow. Schtyri woßoby buchu teho dla ſajate. Teź pißma buchu nadeńdźene, pſches kotrež je ßo wjele ludźi w Irlandſkej a Jendźelſkej, kotſiź ßu na ſběźku wobdźěleni, wußlědźiło. W nozy wot ßoboty k njedźeli irlandſzy ſběźkarjo poliźajſku kaſernu ſapalichu a ju do cźiſta ſniczichu. Poliziſtojo, kotſiź twjerdźe ſpachu, lědma pkómjenjam ſe żiwjenjom cźeknychu.

Rußowſka. W tu khwilu ßo bóle, dyžli hewak wo tym rěcźi, ſo ßo hrabja Ignatěv ſa miniſtra ſwonkownych naležnoſcźow pomjenuje a ſo titel vizekanzlera doſtanje, dokelź Gorcźakow titel kanzlera, kaž je ſnate, na cźaß żiwjenja wobkhowa. Hiſchcźe dokho ßem njeje, ſo by tajke poſtajenje hrabje Ignatěva pola europiſkich móznaŕſtwow njelubosny ſacźiſchcź cźiniło a ßo jako dobycźe praßłowjanſkeje ſtrony wobhladało. Dźenßa je tele měnjenje bóle wujaßnjene, woni wjedźa, ſo ruſki vizekanzler ßłowjanſtwo ſarjeknycź njemóże a ſo miniſterſtwo tak wyßoko njewaži, ſo by dyrbjał teho dla ßwoju narodnoſcź ſapěrcź. Naſhonjenje, ſo ßo nihiliſtiſke a revoluzijonarne měnjenja teź bjes ruſkim wójſkom a offizierami roſſchěrjeja, je ruſkeho khěźora pohnuło, ßwoju kedźbliwoſcź na politiſke ſmyßlenje we wójſku wobroczicź. So by khěźor wo ſmyßlenju wójſka a wo wſchěch podeńdźenjach, ſ tym ſwißowazych, powjeſcźe ſpěſchnje doſtawał, je wón porucził, ſo dyrbja ßo te ßame do jeho tajneje wojeŕſkeje rady ßłacź.

Amerika. Prozeß präſidentſkeho mordarja Guitowa ßo pomałku do prědka wlecźe. Guitow ßo jara njehańbicźiwje ſa-

dźerži. Ssud ßnadź teho dla mordarjej njewuschnje sakhadźecź da, so by lud spósnał, kajki njekniczomny człowjek wobskorżeny je. Dwaj lěkarjej błudnokhorych staj Guitowa pschepytałoj a namakałoj, so ma wón strowy rosom a so móże jara derje prawo wot njepraweho rosdźělicź. — Sjenoczene połnózno-amerikanske staty ßu ßo dla republiki Chile s Jendźelskej snjepschecźelike. Chile běsche ßo mjenujzy na Jendźelsku wobrocźika, so by wona wójnu bjes njej a Peru stónczika. Połnózne amerikanske staty pak měnja, so ßo do amerikanskich naležnosczow žane wukrajne móznarstwo měschecź njeßmě a ßu Chile rosestajake, so ma jenoż jich sa wujednarja wuswolicź. Tajke wustupanje je Jendźelsku, kotraż je wjetschi dźěl pjenjes sa chileski statny dołk pożczika a s tutym krajom we wulkotnym wikowanju steji, rosnjemdriko. Psches wójnu połnózneje Ameriki s Jendźelskej abo s jenym druhim europiskim móznarstwom by ßo politiske stejnischczo s dobom pscheměniko.

Boża nóz.

K Bethlehemej sabłudźeny
Shubjeny ßyn płaczo du —
W nozy srudny, wopuschczeny
Nadeńdźech w nim hródźiczku.
Njewérju ßo dale proha,
Kasyc ßwjatu cźischinu —
Pastyrjo tu khwala Boha,
Dźěczatko we żłobiku.
Bożo, kajke wjeßelenje!
Żadyn nima kedźbu mje,
Njej' dha sa mnje hnada żenje,
Wjazy żane wodacże?
Njeißym dha dosc troschta tradał,
Njeißym hódny ßmilenja? —
Knjeże! tu Cże njeißym hladał,
Witaj hwésda s Jakuba.
Pśches Tebje mi budźe hnada,
Ssmilnosc, troscht a wodacże.
Jesuß na mnje mile hlada,
Hréschnika mje lubuje.

Moje dla na ßynje — ßłómje
Leži Boże dźěczatko,
So móhł junu w Wótza domje
Widźecź jeho wobliczo.
Jehnjo Boże, Ty chżesch sa mnje
Moje hrěchi, stósce njesc;
Swoju krej chżesch ważicź na mnje,
Wěczńje bycź Czi dźak a czesc.
Jesu, nadźija, pój ke mni,
K Tebi wyska wutroba.
Wumożniko, bydź we mni,
Wostań mój, Twój bycź chzu ja.
Ducho czistosce a hnadu,
Wuczisc moju wutrobu;
Bjes hrěcha chzył měcź ju radu,
Napjelń ju se ßwjatosczu.
Moja duscha posběhuje
Teho Knjesa s radosczu,
Wjeßely mój duch ßo czuje
W Bohu, w ßwojim sbóżniku.

Ja ßym sało namakany,
Na prawy pucź wjedźeny;
Bohu s jandźelemi rjany
Khérlusch spěwam khwalobny.

J. H.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschißażny ßud ßo w nowym lěcze 9. januara sapoczńje. Pschißażni směja tón ras wurjadnje wjele poßedźenjow, dokelž je ßo wjazy stórżbow dyżli hewak nakhopiło, kotrež na wußudźenja czakaja.

— Dotalnaj měßaczńikaj „Łużičan" a „Lipa Serbska" budźetaj wot nětka sjenocźenaj jako „Łużica" porjadnje měßaczńje wukhadźecź. Redakzija żaneje prózy lutowacź njebudże, so by „Łużica" była hódny organ ßerbskeho luda, so by Sserbam skicźała sabawu a powuczenje we wuswolenej formje. My mózemy sa to czim bóle rukowacź, dokelž ßu nam wschitzy snacźischi ßerbszy spißacźeljo ßwoje ßobuskutkowanje ßlubili. Hdyž ßo naschi najlěpschi mużojo s wjele woporami na mozach a pjenjesach takle sa duchowne potrjebnosce ßwojeho ludu staraja, dha je na ludu, tele prózowanja pśches to pschipósnacź, so to, schtoż ßo jemu skicźa, rady wosmje a ßo ßnadneho pjenjeżneho wudawka njeboji. Duż my połnje pscheßwědczeni, so budże naß kóżdy, kiž ßo s prawom „dobry Sserb" mjenuje, po mozach podpjeracź a na „Łużicu" pschedpłacźicź. Wośebnje wocźakujemy wot wschěch ßerbskich towarstwow, kotrychż organ dźe „Łużica" budże, so ßo po mózności wo rosschěrjenje „Łużicy" mjes ßwojimi ßobustawami postaraja. „Łużica" je dostacź pola redaktora a we wudawarni „Serb. Nowin" sa létnju pschedpłatu w 2 hriwn. 50 np., na wschěch póstach, pola dotalnych agentow „Lipy Serbskeje" a s pschipóßłanjom do domu pod kschiżnym swjaskom w 2 hriwn. 90 np. Abonnement na „Łużicu" ßo hižom nětko wot redaktora a we wudawarni „Serb. Nowin" pschijima. So bychmy ßwojim wotebjerarjam skasanje „Łużicy" polózili, pschipokożimy dżeńßnischemu cźißku „Serb. Nowin" wotebjeranski liscźik, kotryż ma ßo redaktorej pod adreßu: „Herrn Dr. Mucke, Bautzen, Taucherstraße 5" abo we wudawarni „Serb. Nowin" pschipóßłacź. Napißacź ßo, każ je widźecź, na liscźik niczo nima, dyżli skasana liczba eksemplarow, kak ma ßo cźaßopiß pschipóßłacź a dospołna adreßa wotebjerarja.

Redakzija „Łużicy".

— Njedźelu 25. dezembra ßo póstske městne wunoschenje każ wschědny dźeń stanje. Póstske wunoschenje na wßach 25. dezembra wotpocźuje, wobstara pak ßo 26. dezembra.

— S najnowscheho sakonja, nastupazy sběranje dawkow w lěcze 1882, shonimy, so ßo dokhodny dawk wo 30 prozentow pschiběrka abo s zyła wo pjaty dźěl poniżi a so ma ßo wot ležomnostneho dawka 4 np. na kóżdu dawksku jenoscź płacźicź.

— Ssobotu 17. dezembra je ßo subrniczański omnibuß na tym městnje, hdźež pucź s mużakowskeje dróhi do Kiny wotwjedże, do hłubokeho pschěrowa swrócźik. Wot pschikryteho wosa wostachu jenoż koleßa a dno zyłe. Wscho druhe bu na cźiste roskłamane. Konjomaj, kotrajż běschtaj do grata saschmatanaj, ßo żana schkoda staka njeje. Wot 13 ludźi, we wosu ßedźazych, wosta jenoż jedyn njewobschkodźeny. Jedyn druhi, kotryż mějesche ßwoje městno pola pohoncza, ßo pśches to psched snjesboženjom wobarnowa, so cźaßa doscź s wosa skocźi. Dwě żonje stej ßebi schijowu wobrucźku skamałoj, jena druha żónska bě ßebi hłowu tak straschnje rosdyrika, so dyrbjachu po lěkarja póßłacź, so by ju saßo w hromadu schik. Druzy běchu mjenje a bóle stkóczeni a sranjeni. Kak je wós do pschěrowa sajěł, nichtó jaßnje rosestajecź njemóże.

Se Židowa. Pjatk tydźenja 16. dezembra je ßo w rěczźy pschi tudomnej zyhelniży dźěłacźeŕ Jan Sbjeschno tepił. Wón ßo pschi witkirěsanju s brjoha wußuże a to na tajke waschnje, so runje s wobliczom do niłkeje wody padże. Tu je ßo wón ßnadź saßrěbnył, abo móżno też je, so je jeho Boża rucźka sajała.

S Hnaschez. Wulka żadnosc je, hdyż ma krowa dwě cźelecźi na dobo. W naschej wßy pak je ßo wurjadny pad płódnosce stał, so je jena krowa bura Sswacźka tsi cźelata s dobom měła. Jene s nich morwe na ßwět pschińdże, tej dwě druhej pak stej strowej a wschědnje na cźěle a mozach pschiběratej.

S Hucźiny. W naschej wßy a wokolnosczi nam paduschi żaneho měra njewostaja. Sswoju żadliwosc ßu woni na skót a woßebje na nasche hußy wobrocźili. Tak ßu woni kónz tamneho tydźenja s jeneje krowarnje jenu hußezu wuwjedli a w nozy wot póndźele k wutorje naß njewitani hosczo hižom saßo wopytachu. Tón ras woni hródźny sank s gwaktom rosrasychu a ßebi potom tsi hußy ßobu wsachu. Schtó a s wotkel pakostnikojo ßu, hischcze pschezo nashonicź njemózemy.

S Mużakowa. Nasche knjeżstwo, kotrež 20 kwadratnych mil ležomnosczow wopschija, je sa 20 millijonow mk. na pschedań. Se wschelakich stron ßo to ßame jenoż na 13 millijonow mk. taksiruje.

Cźitarjow „Serbskich Nowinow" we Wojerezach a wokolnosczi na to kedźbliwych cźinimy, so ßu wot nětka „Serbske Nowiny" we Wojerezach jenoż pola k. pschekupza Valtina na pschedań.

Redakzija.

Wukasy wyschnosce.

§ 23. januara 1882 ma ßo khěżniska a wětnikska ležomnosczź cźißko 54 w Komorowje pola Rakez, Janej Schiemanzej, w tu

khwilu w Kamjenej bydlazemu, ßkuschaza, kotraž je na 2400 mk. taksirowana, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Přilopk.

* W Spitzkunnersdorfje je psches 40 ludźi na trichiny skhoriło. Psched schtyrjomi njedźelemi ßu tu mjenujzy ßwinjo sarešali, kotrež bě, kaž je nětko dopokasane, polne trichinow. Bjes khorymi staj tež dwaj młodaj mandźelskaj, kotrajž běschtaj ßo hakle psched dwěmaj njedźelomaj woženiłoj.

* Sańdźeny pjatk ßo pschecźiwo žonje jeneho skakarja w Eckartsbergu pola Zitawy, wot ßwojeho muża hižom nětkotre lěta dźělenej, tukanje nasta, so je wona ßwoje njemandźelske dźěcźo skónzowała. Pschepytanje jejnu winu na ßwětło pschinjeßy. Dźěcźo se schnórku wokoło schije w hnoju namakachu; lěkarske rosrěsanje tež poda, so je po narodźenju žiwe było. W tu khwilu žonu wotßudźicź njemóża, dokelž je hischcźe khora a ßłaba. Sa nana njemandźelskeho dźěscźa ßu jeneho dźěłacźerja w Eckartsbergskej skale wußlědźili.

* Dla wotpohladaneho porubjenja cźełow bu njedawno w Zwickawje 22lětny tkalz Nötzel k 9 měßazam jastwa wotßudźeny. Nötzel bě 8. novembra na pohrjebnischcźu w Meeranje do jeneho rownischcźa salěsł, tam kaschcźowe wěka wotsběhał a cźełam drastu wußlěkał. Dokelž wón ßam rownischcźo dla wulkeje hłubiny wopuschcźicź njemóżesche, khwatachu na jeho wokanje ludźo jemu na pomoz a jemu rěbl podachu, na kotrymž wón s rownischcźa wulěsy.

* Jedyn pschekupski w Zwickawje chzysche lětßa prawje bohate Boże dźěcźo wobradźene měcź. Duž je wón ßwojemu knjesej s pjenježnym listom, 2700 mk. wopschijazym, kotryž dyrbjesche na póst donjescź, czeknył.

* Wot ßuda w Gubinje bu swudowjena Löbderowa s Fürstenberga k ßmjercźi wotßudźena, dokelž bě wona kožo, w kotrymž jejny pjany muž leżesche, s petrolejom polała a je potom sapalika, tak so muž w płomjenjach ßmjercź namaka.

* Gasowe rosbuchnjenje w finanzowej straži na połnóznym dwórnischcźu we Winje je twarjenje rostorhało a sastojnikow, w nim pschebywazych, sarasyło. Nastaty woheń bu bórsy wuhascheny. Sastojnik Fischer bu s tajkim wotmachom s durjemi won sa napscheczną scźěnu wrjeßnjeny, so bu jemu hkowa rosmjeczena, a wón hnydom morwy wosta. Sskužobnik Hannold dosta cźežke rany, nahladowar Jeustin, kotryž runje po skhodże dźěsche, bu s tajkej mozu k durjam storcźeny, so wón te ßame pschestorcźiwschi, hacź do ßrjedź stwy slecźi a ßo cźežko srani. Wysche teho ßo wschě wjerchi saßypnychu a ßo mobiliar tójschto skónzowa. Rosbuchnjenje běsche jara ßylne; ludźo, w bliskoscźi bydlazy, žebi myßlachu, so je semjerżenje.

* W Jendźelskej je syma sastupiła; duž mamy tež my dleschu symu se ßněhom wotcźakowacź.

* Wóndano ßo w Nowogradźe Wolynsku w Rußowskej psches njekedźbliwe wobkhadźenje pschi wotkhłódźenju jeneje bomby rosbuchnjenje sta, psches kotrež buchu 3 offizierojo a 25 wojazy cźežko sranjeni. Twarjenje, w kotrymž ßo artillerieske potrěbnoscźe khowaja, bu na czíste rostorhane. Njeßožownym běchu hnydom lěkarjo k pomozy, tola na wustrowjenje mnohich s nich maja mało nadźije. Napohlad ranjenych je hrósbny a žałoßny. Někotsi ßu ruzy, drusy nohi shubili, pola druhich wuhladasch město woczow jenož cźornej dźerje; žadyn njeje, kotryž njeby mjenje abo bóle boloßtne rany dostał.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Pětrowska zyrkej: Korla Juliuß Emil Schuster, murjeŕ a wobydleŕ, s Madlenu Hoschkez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Ernst Arno, Ernsta Rjencźa, listynoscherja, ß. — Emma Augusta, Michala Měta, schewza a wobydlerja, dź. — Jurij Richard, Jurja Panascha, dźěłacźerja a wobydlerja, ß. — Hana Dora, Korle Božidara Pollenka, tkalza a wobydlerja, dź.

Michalska zyrkej: Robert Arthur, njemandź. ß. na Židowje. — Bjedrich Oskar, Korle Augusta Zuschki, murjerja a wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Martha Amalija, njemandź. dź. na Židowje. — Emma Alma, Jana Ernsta Lischki, žiwnoscźerja w Cźichonźach, dź. — Martha Marja, Korle Juliuża Augusta Keula, murjerja a wobydlerja na Židowje, dź. — Ida, Korle Bohuluba Weickerta, schewza a wobydlerja pod hrodom, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 8. dezembra: Hana Grafez, bywscha swudowjena Wicźasowa, njebo Pětra Dreßlera, bywscheho žiwnoscźerja w Małym Wjelkowje, sawostajena wudowa, 67 l. 1 m. — 10. Bjedrich Max, Jana Richtera, dźěłacźerja a wobydlerja pod hrodom, 9 m. — Ida, Korle Bohuluba Weickerta, schewza a wobydlerja pod hrodom, dź., 1 hodźinu. — 11. Marja Rohaczez, njebo Jana Rohacza, bywscheho dźěłacźerja a wobydlerja, sawostajena wudowa, 70 l. 1 m. — 13. Ota Oswald, Bjedricha Bohuluba Letawa, pansionirowaneho žandarma a domskeho sarjadnika we wokrjeßnej khudźinskej khěži na Židowje, ß., 21 l. 1 m. — Jan Seiler, nózny straźnik w Jaßońzy, 77 l. — 14. Jan Bohuwěr Schotta, měschcźan a pschekupz, 45 l. 11 m. 25 d. — Oswald Hermann, Bohuluba Hermanna Kschižana, cźeßle a wobydlerja na Židowje, ß., 2 m. 5 d.

Po ßudźenju a wuprajenju někotrych lěkarskich nowinow a mnohich praktiskich lěkarjow ßu ßo **schwajzarske pille**, wot haptykarja **Rich. Brandta** dźěłane, po wobschěrnym pschepytowanju jako najlěpschi hojazy ßrědk pschi skaženym pschetłacźu a pschi khoroscźach, s teho scźěhowazych, wopokasałe, kaž pschi: satykanju, nabubnjenju, bjesappetitnoscźi, hłowubolenju, wutrobupukotanju, jatrowych a žołcźowych cźerpjenjach, hämorrhoidach, krejkhudoscźi atd.; wone maja pschede wschěmi podobnymi ßrědkami tež to dobre, so mile skutkuja, khore organy njewoßłabja, ale poßylnja a so ßu njeschkódne. Tunja płaczisna cźini tež mjenje samożitym kupjenje tuteho wo prawdże ludoweho ßrědka mózno. Prawdźiwe schwajzarske pille ßu w blachowych tyschach, 50 pillow sa 1 mk., a w małych tyschach, 15 pillow sa 35 np., kotrež maja sa etikettu běły schwajzarski kschiż s rukopißom Rich. Brandta w cźerwjenym polu sapakowane a ßu dostacź w **hrodowskej haptyzy** w **Budyschinje**, hdźež ßu tež wuwjedźene prospekty s lěkarskimi nastawkami a roswucžowanjemi darmo dostacź.

W daloko a schěroko znatych destillazijskich klamach pschekupza **Rämscha** w Budyschinje pschi butrowych wikach ßo wysche dobrych družinow likörow tež tak mjenowane kwaßne a kschcźisnowe liköry, kaž anißowy, rózowy, khimjelcźkowy likör atd. dźěłaja, kotrež ßo psches ßłódkoscź a wubjerny ßłód wusnamjenja. Pschi wotewjacźu 10 litrow płacźi liter 60 np., pschi jenotliwych litrach 64 np. Komuž po tajkim tuta tunja nutskuź znata njeje, njech ßo pschi potrjebje tam poda. **A. N.**

Płaczisna žitow a produktow

w **Budyschinje** 17. dezembra 1881.

Žitowy dowos: 2976 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacź mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacź mk.	np.
Pschenża 50 kilogr.	11	1	12	8	11	1	12	8
Rožka = =	8	92	9	24	8	92	9	33
Jecźmjeń = =	7	39	8	4	7	39	8	4
Wowß = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	40	2	80	—	—	—	—
Pschenicźna muka 50 k.	9	50	18	50	—	—	—	—
Rżana muka 50 kilgr.	9	—	13	50	—	—	—	—
Sšyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sšlóma . . .	28	50	30	—	—	—	—	—
Prožata 304 scht., scht.	10	50	20	—	—	—	—	—

W Haßlowje je **khěža** cźo. 8 se sahrodu hnydom na pschedań abo na pschenajecźe. Něschto kupnych pjenjes móże stejo wostacź. Wscho dalsche je shonicź pola mischtra **Kowarja** tam.

Jena **khěža** s 81 □prutami sahrody a pola a jedyn **krumjazy wós** se żelesnymaj wóskomaj je na pschedań w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła. Wscho dalsche je pola wobßedźerja **Heinr. Hantscha** tam shonicź.

Khěža cźißko 100 w Cźornym Hodlerju je hnydom na pschenajecźe,

W Brěsynje pola Hucźiny je **khěžkarska žiwnoscź** cźißko 39 se 4 kórzami pola a 1 kórzom łuki s morwym a žiwym inwentarom hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola **Hanska** tam.

Dwaj ßylnaj

dźěłacźerskaj konjej

ßo do dobrych rukow tunjo pschedataj wot knjeżeho dwora w **Saryczu.**

Něhdże

150 zentnarjow

najlěpscheho **kucznego ßyna** a **wotawy** ßu na pschedań na farje w Porschizach.

Winowy kiczowy měd,

sa dobry spósnaty ßrědk psche kaschelowy woskot a dybawoscź, porucza w bleschach po 60 np. **hrodowska haptyka.**

Pola wucźerja **Braunera** w Schunowje (póst Rakezy) je sa 25 np. dostacź:

Kwodlibet, wschelake ßerbske spěwy do jeneho sestajane.

Sa mužski khor wobdźěłany wot Braunera.

Möblowy magazin

Augusta Jannascha

na ßerbskej haßy cźißło 16

porucza wschě druźiny **möblow, khamorow, komodow, blidow** atd. w bohatym wubjerku po jara tunich płaczisnach. Njewjesćźinske wuhotowanja ßu dospołnje na składźe.

Sselene a ruske cźrjewa

porucza po tunich płaczisnach

Gustav Römer

na ßukelńskej haßy.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje **hrodowska haptyka.**

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej dźělbje a kóždy dźeń mechaniska dźěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, ſ nutskhodom ſ jerjoweje haßy, kupuje.

Kosaze koże.

Howjaſe, cźelaze, wowcże, tkhórjowe, mordarjowe, ſajecże a karniklowe koże kupuju po najwyschschich płaczisnach. — Wschě druźiny pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe koże ßu po najtunischich płaczisnach na pschedań pola

Gustav Naucki

na garbarskej haßy.

Jerje,

schtuku po 4 a 5 np., kopu po 2 mk. a 2 mk. 50 np., porucza

Ernſt Mittaſch, hewak **Heinr. Jul. Lincke**

pschi pětrowskej zyrkwi 5.

Dr. Schürerowy

butrowy pólver

wusbytk powjetschi, butrowanje połóži a cźini butru twjerdu a derjeßkodźazu. Dostacź pola

Ernſta Mittascha, hewak **Heinr. Jul. Lincke**

pschi pětrowskej zyrkwi 5.

Pißne knihi

po prjódkpißanju

porucza jara tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

ſa ratarske knihiwjedźenje

w bohatym wubjerku porucza tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Wosjewjenje.

Na **domswałdſkim** hajniſkim revieru, na drósy wot Krebje do Klětneho, ſteji hischcźe něhdźe

160 Rmtr. khójnowych schcźěpow I. druźiny, meter po 4 mk. 67 np.,
690 = = = II. = = = 4 = — =
790 = pjeńkoweho drjewa, = = 2 = — =

na pschedań. Kupzy njech ßo na lěßneho nahladowarja **Wagnera** w Domswałdźe wobrocźa.

W Klětnom, 6. dezembra 1881. **G. Birke.**

Drjewowa awkzija.

Wutoru 27. dezembra t. l., dopołdnja w 10 hodźinach, ma ßo na **wowcźej horje w Barcźe**

35 Rm. khójnowych schcźěpow,
92 = = pjeńkow,
32 khójnowych dołhich hromadow

ſa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacź.

W Barcźe, 20. dezembra 1881. **Wiedemann,** wyschschi hajnik.

Drjewowa awkzija

na delnjohórcźanſkim revieru.

Wutoru 27. dezembra t. l. ma ßo

68 brěſowych dołhich hromadow, bjes nimi někotre hromady wužitkoweho drjewa, a
14 ßyrych khójnowych wuléßowanych hromadow

ſjawnje na pschedawanje pschedawacź.

Napłacźenje: jena tsecźina kupneje płaczisny. **Sbytk** ma ßo **do** wotwjesenja knjeżemu rentſkemu hamtej w **Delnjej Hórzy** ſapłacźicź.

Dalsche wumënjenja ßo do awkzije wosjewja.

Shromadźisna dopołdnja w 9 hodźinach w korczmje w **Cźelchowje.**

W Małej Dubrawje, 17. dezembra 1881.

Preuß, hajnik.

Drjewowa awkzija na ſderjanſkim revieru.

Sſrjedu 28. dezembra t. l. ma ßo

80 ßuchich dołhich hromadow,
450 ſtotnjow twjerdeje walczźiny

pschi ſapłacźenju jeneje tsecźiny ſjawnje na pschedawanje pschedawacź.

Sapoczatk rano w 9 hodźinach pschi schußeju pola Cźelchowa.

Hajniſtwo w Sderi, 20. dezembra 1881. **G. Petrenz.**

Sawoſtajeńſka awkzija.

Tsecźeho a ſchtwórteho januara 1882, jako wutoru a ßrjedu po nowym lěcźe, dopołdnja wot 9 hodźin ma ßo w **Dźiwocźizach** w źiwnoſcźi, **Janej Krawzej (Schneiderej)** ßłuſchazej, źiwy a morwy inventar, jako ſkót a grat, drasta, schaty, möble, drjewo, ßłóma, běrny, ßyno a źito-ſ zyłym inventarom a gratom, mjenujzy 3 krowy, 2 ßwinjecźi, 1 kosa, 3 kury, wscha mużſka drasta, poßleſchcźo, 2 koźi, kanapej, blido, ſtólzy, polza, wulki wós, płuh a bróny, źitna a ßykanjowa maſchina, dezimalna waha a wschě druhe domjaze, w źiwnoſcźi ßo trjebaze wězy ſa hnydom hotowe pjenjesy pſches wjeßne grychty na pschedawanje pschedawacź. **Pětr Mlónk,** wjeßny rychtař.

Wupschedawanje.

So bych kommißijonſki ſkład, mi pschepodaty, rumował, ſapocza ßo wot **njedźele 11. dezembra t. l. a ßlědowaze dny wupschedawanje ßlědowazych artiklow: wołmjaneho a połwołmjaneho ſama, lüſtra, pikéja, kattuna, módrocźiſchcźa, ſtanella, wſchelakich barchentow, kholowowych tkaninow, dźěłacźerſkeje drasty ſa dźěcźi a ſroſcźenych, ſpódnych ßuknjow, rubiſchcźow ſe źidy, wołmy a połwołmy, schórzuchow, schtrympow, cźrijow, toſſow atd.** po najtunischich płaczisnach.

W Njeßwacźidle, 6. dezembra 1881. **Jan Kroſchk.**

Saßopschedawarjam wyßoki rabatt.

Koſaze a naſymſke koże

kupuje pschezo po najwyschschich płaczisnach

Heinrich Lange

na źitnych wikach, pschi ßerbſkej katholſkej zyrkwi.

K hodam

poručam w bohatym wubjerku po najtunischich płaczisnach

spěwarske knihi w ßomoczanych a kožanych swjaskach, **biblije, schulske knihi, pißne knihi, schifrowe tafle, bildowe knihi, baßenkaze knihi, knihi sa mlodosć, pjenjeżne móschnje, portemonneje, zigarrowe etwije, listowe tosche, notizknižki, papowe kaschcziki, schite, toaletowe** a **dźełaczerske kaschcziki** s drjewa, **fotografijowe albumy** a **fotografijowe wobluki, pißne mapy, schulske tosche, ryßowanske mapy, pjerowe kaschcziki, wolojniki, worzelowe pjera, tinty, sbożopschejaze khartki, kmótsjaze listy, wobrasy, kwětki do wopomnjeńskich knihow, protyki, pißann papjeru, wupyschenja sa bożedźěsczowy schtom atd.**

Wikowarjam ßo dobry rabatt dawa.

A. Schöncke,
knihiwjasarnja a papjerowa pschedawarnja
1 na hauensteinskej haßy 1.

Ballhauserowe czorne žołczowe a žołdkowe krepki

(Ballhausers schwarze Gall- und Magentropfen),

najwoßebnischi domjazy ßrědk psche mjersatosczź a jeju płód, psche kólku, psche satwjerdnjenje w žiwocze a s zyła k wuczisczenju krwě, — wschěm hospodarstwam najlěpje a najnaležnischo poručene. Wukoženje, kak maja ßo trjebacź, je pschipokožene.

Jeniczki sklad je **měschczanska haptyka w Budyschinje.** Njech kóždy na sakitanske snamjo dźiwa. 1 blescha płaczi 40 np.

Koncentrirowany nervowy balsam,
wubjerny domjazy ßrědk psche
hkowubolenje, subybolenje, wicź, njemóz, rheumatismus
a podobne bolosczе,
1/2 bleschu sa 50 np., 1/1 bleschu sa 90 np.;
Wiczna wota, aromatiska; salicylkißlik,
w pakczikach po 40—60 np. Wopißanje je pschiwdate.
Otto Schimmelowy włoßowy balsam,
k pschisporjenju a poßylnjenju roscźenja włoßow. Blescha 75 np.

Jenož **prawdźiwe** je poručza **měšćanska haptyka** w **Budyšinje,** na hkownym torhoschczu 6.

Bajerske tóczniki,

woßebje kmane sa toczenje maschinskich nožow, poručam pschi potrjebje we wulkim wubjerku po tunich płaczisnach. Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

J. G. Müller w Budyschinje, na kamjentnej haßy 12,
bórnizarstwo a pschedawarnja tóczníkow.

P. Strobelowy atelier

sa njebolosne saßadźenje khumschtnych subow a plombirowanjow po najnowschim systemje.

Wotstronjenje subybolenja, subowe operazije.

Na bohatej hasy čo. 68, II. poskhód.

K ręczam wschědnje dopołdnja a popołdnju wot 8 hacź do 5 hodźin. Khudym darmo.

Poručamy s tutym ßerbskim hospodarjam nowy **ratarski czaßopiß:**

„Serbski Hospodar."

Wukhadźa w Budyschinje **prěnju** a **tsećzu ßobotu** kóždeho měßaza a płaczi we wudawarni „Serbskich Nowin" połlětnje **38 np.,** na pósczе pak jako pschiłoha „Serbskich Nowin" schtwórczlětnje **25 np.**

Wien! Wien!

Sslyschi, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadnistwo maßy fallitneje **„anglo-britiskeje ßlěbroweje fabriki"** wupschedawa wschě twory hluboko pod taksirowanej płaczisnu. Sa sapóßłanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme" dostanjesch wubjernje dobry blidowy serwiß s najlěpscheho anglo-britiskeho ßlěbra (kotryž prjedy wjazy hacź 70 mk. płaczesche) a dostanje kóždy kupz pißne rukowanje sa běłowostacze pschedmjetow na 10 lět

6 blidnych nožow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widliczkow,
6 maßiwnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łžizow,
6 nježnych britannia-ßlěbrowych khofejowych łžiczkow,
1 czežki britannia-ßlěbrowy sopowy czerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbrowy mlókowy czerpak,
6 woßebnych nóžnych ßlěbrowych podnožkow,
6 prawdź. jendźelskich deßertnych schalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaschczik,
6 nježnje zisellirowanych präsentirskich schalkow,
6 nježnych ßlěbrowych jejowych bjechakow,
6 nježnych anglo-brit. ßlěbr. jejowych łžiczkow,
4 kraßne nježne zokorowe schalki,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwěcznikaj.

64 schtuk.

Sa dopokasmo, so ßo mój nawěschtk

na žanu jebanku

njesložuje, tu sjawnje lubju, so, je-li ßo twora njespodoba, tu ßamu bje wscheho sepjeranja nasad wosmu. Schtóž chze po tajkim dobru a solidnu tworu měcź a žanu braku sa ßwoje pjenjesy, tón njech ßo tak dołho hacź skład doßaha s dowěrjenjom wobroczi na

J. A. Rabinowicz, Wien,
General-Depot der Anglo-Britischen Silberfabrik II.,
Schiffamtsgasse 20a.

Sakitanska marka deponirowana.

Hižom wjele lět ßławna prawdźiwa

Ringelhardtsko-Glöcknerska rany-hojaza a czehnita žałba*

w schachtliczkach po 25 a 50 np., woßebje **poručena** pschе **wschitke swonkne schkody, wicź** a **drjenja** atd., je ßebi psches ßwoju **wulku hojazu móz** po wschém ßwěcze khwalbu dobyła a leži wjele stow wschelako **ßudniszy wobtwjerdźenych wopißmow** we wschitkich haptykach wupołoženych.

* Dostacź we **wschitkich haptykach.**

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prenju pizu naßypany, pschisporja wobžernosć, płodźi wjele mlóka a sadźewa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 40 np. a je k dostaczu

w hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Wubjernje dobry domjazy ßrědk je:
„Dr. Schleithnerowy Beatrice-likeur",
kotryž appetit wubudźi, žołdkowu kißalinu wotstroni a pschetlacze spěchuje — a poßylnjuje. Teho dla najwubjernischi ßrědk pschе **žołdkowu ßkabosć, žołdkowe widlischcza, žołdkowe czerpjenje.** Se wschěch stron pschipósnaty a na najlěpje spósnaty. Płaczisna sa bleschu 1 mk., sa malu 50 np. Je dostacź w **Budyschinje** pola **Otto Engerta.**

Druhi ßwjaty dźeń hodow, 26. dezembra,
w Petzoldez hosćeńzu w Hodźiju

serbski koncert

wuwjedźeny wot **ßerbſkich ſeminariſtow budyſkeho ſeminara** ſa pſchichodny doſpokny wudawk ſpißow ßławneho fararja **Jejlerja.** — Sapoczatk ſ dypkom 6 hodźin.

Franz Marſchner,

czaßnikař,
w Budyſchinje
64, na bohatej hasy 64,

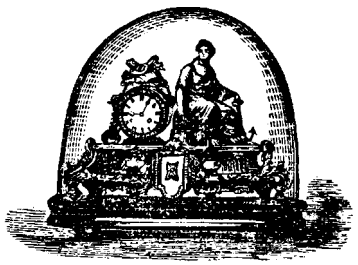

porucza ßwój derje ſrjadowany bohaty **ſklad czaßnikow** (jegerjow) dobrocźiwemu wobkedźbowanju. — Sprawne poßkuženje. Dwělětne rukowanje. Najtuńſche płaczíſny.

Porjedźenja wſchěch do mojeho rjada ßkuſchazych wězow khwatnje a tunjo wobſtaram a ſa dobre dźěło rukuju.

Sswojim wotebjerarjam woſjewjam, ſo ßo w mojich khlamach ßerbſki rěczi.

We wudawarni „Serbſkich Nowin" je ſa 25 np. dostacź:

Pſchedźenak. **Protyka ſa Sserbow na lěto 1882.** Wona je ßo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobraſow (bildow), hacź hdy prjedy.

Teho runja je we wudawarni „Serbſkich Nowin" ſa 25 np. na pſchedań:

Pratyja ſa dolno-łužyſkich Sserbow
na lěto 1882.

Cigarry

Lasdos Polomas 100 ſchtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 ſchtuku po 2 np.
porucza wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Khofej,

czíſcże a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucza we wubjernej dobroſczi **Gustav Poser.**

Nowolětne khartki,

rjane, kraßne, ſwjeßelaze,
kóždе wóczko wokſchewjaze,
najrjeńſche zykoh' ßwěta ma
a k nowom' létu porucza
M. Weiser.

Najnowſche
nowolětne khartki
w bohatym wubjerku ſa khutnoſcź a ßměch porucza **Gustav Rämsch**
na bohatej haßy.

Nowolětne khartki

we wulkim wubjerku porucza
Ernst Richter
na ſchulſkej haßy.

Druhi ßwjaty dźeń hodow
reje w Khasowje,
na czož pſcheczelnje pſcheproſchuje
Säuberlich.

Lipa Serbska čo. 10. 11. 12. 1881 je wušła.

Do Awſtralije

ſczele paßažirow
ſ direktnej parnej łódźu
wot Hamburga
10. januara
C. A. Mathei,
Hamburg, 57 Rödingsmarkt.

Hłowna zhromadźizna.

2. ſwjaty dźeń hodow změje Rakečanske serbske towarſtwo **„Lipa"** popołdnju 1/2 4 h. w znatym hoſćeńcu zhromadźiznu. Přednoſuje młody ſtudowacy Serb. Prosy ſo nanajwutrobniſo wo bohaty wopyt.
Předsydstwo.

Pytaja ßo pſchi dobrej muſdźe dwě wulkej dźowzy a někotre khěžne a hródźne dźowki wot pſchiſtajazeje żony **Heynoldoweje** na wyßokej haßy.

W Hrubocźizach cźißło 10 móże **młody cźłowjek,** kotryž burſke dźěło roſymi, k nowemu létu do ßłużby ſtupicź.

Jena **ſtara żona** ßo hnydom k dźěcźom pyta na tuchorſkej haßy cźißło 2 w Budyſchinje.

W běhu ſańdźeneho tydźenja je ßo mi jedyn **jamnik** (dakßowy poß) pſchiwdał.
Jan Pawoł w Hlinje.

Přeprošenje Braniborej.

Z tutym na hody ja přeprošu
Branibora k nam na wulku kołbasu.
K. we Ł.

Temu, kotremuž płaczi.

Tak bjes haněby ßy, Suwako?
Sſo njedaj wußmjecź — moliſch ßo,
Hdyž chzeſch ßo na mnje wottorhnyćź —:
Schtóž nochze żadyn ſchelma byćź,
Ma pěknje żónſkim ſ pucźa hicź,
Sſo w nozy wokoł' njebłudźicź.

To, to bě a je moja leſcź,
S njej hladach, hladam moju cźeſcź.
Schtož wobßwědczu dźeńß ſ pſchißahu,
Też było, Tebi k popſchecźu;
Sa Tebje móſcheń njetſchaßu,
Sa Twoju hłupoſcź njecźerpju.

Ssam Twoje brudy wutunkaj,
Też ſa wuſchi ßej napißaj:
Wſmi ßwoju hubu na wuſdu,
Pak pſchepodam Cźe ßudniſtwu. —
Naſch jedyn ſa to njemóże,
So woßoł panył na łodże.

W Budyſchinje, 21./12. 81.
Njeßwaczilſki.

Lětny dźeń pohrjeba

Khryſtle Schieberez
ſ Kobliz pola Wulkich Sdźarow.

Tak je dźeńß lěto dokonjane,
So Twoje cźěło w rowje ſpi,
Kiž ſe wſchej cźeſcźu pohrjebane
Je we Sdźarach na kerchowje
Pſched lětom we dezemberu
A to na wóßomnatym dnju.
Tak wo Tebje ßu żarowali
Nětk zyłe lěto ſ wutrobu
A cźaſto Twój row wopytali,
K njom' khwatali ßu ſ luboſcźu,
Też kwětki na njón ßadźeli
A ſe ßylſami krjepili.
Też dźeńßa ſ nowa pſchi nim ſteja
Tej ſtarſchej, bratraj, ßotry tſi,
Jich myßle k njebju horje dźeja
A ßu we wěſtej nadźiji,
So je Bóh Tebje k ßebi wſak,
Hdyž je Cźe tu prjecź wotwołał.'
Tych lětow liczba, kiž tu běſche,
Na ſchtyrnacźe ßo wobliczi;
Duž hižom pſches ßmjercź wotßał dźěſche
Tu we najrjeńſchej młodoſczi.
Bóh je Cźe ſtorhnył ſ njeſboża
A ſe wſchoh' ſleho towarſtwa.
Tak ſbożownje ßy ſahe wuſchła
Se wſcheho ßwětnoh' hubjenſtwa
A do rjeńſcheho raja dóſchła,
Hdźeż njeje żana ſrudoba.
Ně, tam je lute wjeßele,
Hdźeż Jeſuß ßam naſch ſbóżnik je.
Tam maſch nětk cźeßny wěnz na hłowje
A w rukach palmy dobycźa,
Kiž rjeńſche ßu hacź te we rowje
A ſ kraßnoſczu ßo ſybola.
Tam pola tróna jehnjecźa
Nětk ſtejiſch jako njewjeſta.
Duž wo nju wjazy njeplakajcźe,
Wój ſtarſchej' a wy pſchecźeljo,
Wſchej ſrudobje nětk měru ſtajcźe,
Wſchak wona w njebju ſbóżna jo,
Tam Bohu khwalbu ſaſpěwa
A kraßnu radoſcź wužiwa.
Tu na ßwěcźe ju hiſchcźe móhło
Ssnadź trjechicź wſchelke njeſboże
A ßnano njetrjeba tracź dołho,
Dha ſcźe tam ſaßo w hromadźe;
Duž wo nju wjazy njeplaczcźe,
Wſchak ſchtož Bóh cźini, dobre je.
Tak ſpi nětk twoje ßmjertne ſpanje
We khłódnej ſemi we rowi,
Hacź ſaßwita to ſbóżne ranje,
Hdźeż Bóh wſchěch mortwych wubudźi,
Pſches hnadu wſchitkich lubych ſaß'
Chże ſjednocźicź na wěcźny czaß.

Na żadanje ſrudneju ſtarſcheju
Hańża Scholcźiz.

„Serbske Nowiny“ wudawaja so kóždu sobotu. —Štwórtlětna předpłata we wudawarni 80 np. a na němskich póstach 1 mk., z přinjesenjom do domu 1 mk. 15 np. — Kóžde čisło płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Now.“ (na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 2) wotedać, płaći so wot rynčka 10 np. a maja so najpozdźišo štwórtk hač do 8 h. wječor wotedać.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleŕ.

Čišć Smolerjec knihićišćerńje w maćičnym domje w Budyšinje.

Čisło 53. **Sobotu 31. decembra 1881.** **Lětnik 40.**

K nowemu lětu 1882

pschejemy naschim lubym a cžeschcženym cžitarjam wscho strowje a sboże s wutrobnej próstwu k Bohu, so by wot nich wschu srudobu a wschu nusu psches zyke lěto wotwobrocžił. A hdy bychu ßnadź na nich tola tajke cžaßy pschischłe, kiž ßo jim njespodobaja, dha chzył jim wón se ßwojim njebjeskim troschtom a se ßwojej móznej pomozu blisko bycź a jich bórsy wote wscheho horja wumóz.

Redakcija „Serbskich Nowin.“

Boža nóz.

(Skónczenje.)

Domoj pschescheschi chze Jank ßwoje wóßom ßlěbornych do blidoweho kaschczika położicź, ale, o srudoba, jako do saka pomaßny, je njenamaka. Sak ma dźěru, pjenjes je ßo jemu wußunył. Schto nětk? Wón ßo hnydom wrócži, měßaczk jaßnje ßwěczi, ale Jank ßwój pjenjes podarmo pyta; wěscže je jón nichtón namakał abo ludźo ßu jón do ßněha poteptali. Duž wón płacže, ale nichtón jeho kedźbu nima. Wón ßo prascha, ale nichtón jemu žaneho wotmolwjenja njeda. Wschón srudny ßo domoj wrócži a w ßwojej srudobje a bojoscži tam nětk ßedźi. Na jene dobo hłowu sběhnje a poßłucha: po skhodźe nichtó horje dźe. Cžeczi napschecźiwo hicź — to je jemu njemóžna wěz: „tej dyrbju cžeknycź“, wón pschi ßebi praji, a pschi tym do komory skocži, ßo do kucźika stłóczi, hacž cžetu bórbotacź a ßwaricź ßłyschi, potom stupnje do horschcže shrabnje a s durjemi won po skhodźe dele s khěže won pschezo dale cžěri, hdźe, je jemu wscho jene, jeno prjecź!

Wón ßam njewě, kak je ßo stako, so s města won na kerchow běži, tam hdźež jeho starschej spitaj. Tele město je wón husto mjelczo wopytował a ßo tam troschtował a poßylnjował. Ale wón tam dźenßa ßamlutki won njeńdźe, zyke cžrjódy wotroscženych a dźěczi tam du do Božeho domczka, kiž ßrjedźa na pohrjebnischczu steji. A hlaj, ßwětke pruhi ßo psches wulke zyrkwine wókna pschecžischczuja a ßwjatocžne byrglowe synki s wotewrjenymi durjemi won klincža. Jank ßo dopomni, so je husto wysche durjow tele ßłowa cžitał: „W mojeho Wótza domje je wjele wubydlenjow. Pójcže ßem ke mni wschitzy, kiž scže sprózni a wobcženi!“ Wón ženje sa tym myßlik njebě, schto maja tele ßłowa na ßebi; tež wón ßmě do Božeho doma sastupicź, kaž druhe dźěczi a wón to tež cžini. Skoro wschě kawy ßu wobßadźene, a pschezo wjazy nutrnych ßo nutscžischczi. Jank ßo mězu w rukomaj do sady ßynje a wokoło ßo hlada. Wón tu hischcže ženje w tymle Božim domje njebě, a tola ßo tu zusy njesacžuwa, jemu je, kaž by ßo po dołhim cžaßu saßo do wótzneho doma wrócźił, hdźež měr a lubosczź bydli.

Nětk sapocžnu khěrlusch spěwacź: „Dženß khwalcže Boha kschescženjo, kiž ßwój stoł w njebju ma, so wottanknje ßwoje kraleſtwo, nam ßwojoh' ßyna da.“ Jankowej wocži ßo se ßylsami ßwěcžitaj. Potom duchowny na klětku stupiwschi tu wjeßeku powjescź pschipowjeda, so je ßo Jesuß narodźił. Tón njebjeski kral ßo jako khude dźěcžatko w Bethlehemje w hródźi narodźi, so bychmy dowěrjenje k njemu měli a jeho lubowali kaž nascheho bratra a pschecžela. Niczo jeho k temu nucźiło njeje, dyžli lubosczź, s kotrejž chze wón wulkich a małych, bohatych a khudych k ßebi do ßwojeho njebjeskeho kraleſtwa cžahnycź. Žane wot jeho dźěczi shubjene hicź njeßmě, teho dla wón hody woßebje k khudym a srudnym a wopuschczenym pschikhadźa a wón je tón bójski dźěczi pschecžel, kiž je prajił: „Njech dźěcžatka ke mni pschińdu“, wón nochze, so by na hody žane srudne było, wone dyrbja wschě troschtowane a swjeßelene bycź. So bychu tule Jesußowu pschikasnju dopjelnili, je wjele cžłowjekow wutroby a ruzy wotewriło, so ßu sa wjele khudych dźěczi božodźěscžowe schtomiki saßwěcźili; dyrbjałe pak něhdźe khude cžłowske dźěczo bycź, kotremuž ßo žadyn schtomik njeßwěcźi a kotremuž ßo žane dary njewobradźeja, temu chze to Boże dźěczo ßame ßwoje dary daricź a jeho wutrobu s njebjeskim wjeßelom napjelnicź.

„Duž ßo jemu pschibližujcže“, duchowny dale prědowasche, „pschibližujcže ßo, wy srudni, waschemu sbóžnikej, kiž jako dźěczo dźenßa k wam pschikhadźa, wußypajcže pscheđ nim waschu wutrobu a proschcže jeho s dźěcžazym dowěrjenjom wo jeho dary a wón waß wěscže wußkyschi.“

Jank se styknjenymaj ruczkomaj nutrnje na prědowanje kedźbowasche, wón drje wscho dorosymił njebě, ale to bě tola srosymił, so ma Jesuß dźěczi lubo a so ßo po nich horjebjerje. To bě jemu ßłódki troscht, wón ßo wjazy pscheđ cžetu njeboji, wón wě, so jeho Jesuß sakituje a so jemu se wscheje nusy wupomha. Te druhe dźěczi potom po prědowanju wschě domoj běža k wobradźenju,

Jank pak ſa nimi njeńdźe, wón niczo woczakacź nima. Wón na bok ſtupi a krocźi dale tam ſady, hdźež jeho ſtarſchej wotpocźujetaj. Tu ßo wón na kolenje klaknywſchi ßwojej ruzy ſtyknje a Knjeſej Jeſußej ßwoju ſrudobu a ßwoju nuſu ſkorźicź poczina.

„Luby ſbóźniko“, wón praji, „ja ßym tak ſrudny, mojej ſtarſchej ſtaj pola tebje w njebju, ja tu nikoho nimam, kiž mje lubuje, hacź jeno tebje, duž mi tola jeno pomhaj a wobradź mi twoje dary k Bożemu dźěſću. Ja wo žadyn ſchtom a wo žane draſty ani wo hrajki njerodźu, ale to chzył cźe proßycź, ſo by ty dokonjał, ſo by mje cźeta njebiła a njeßwariła, dokelž ßym te pjenjeſy ſhubił. Ty wſchak wſcho wěſch, ty tež wěſch, ſo ßym te pjenjeſy ſhubił a ſo njeßym niczo ſa nje kupił, abo móżeſch mi pokaſacź, hdźe wone leża? To bě tajki rjany ßlěborny pjenjes, ach hdy bych jón jeno ſaßo namakał a cźecźe pſchinjeſcź móhł! A potom, luby Knjeże, daj, ſo by mje cźeta kuſk lubo měka a druhdy ſo mnu rěcźała a mi powjedała, kaž to nan cźinjeſche.

Jako bě Jank takle wurěcźał, wjazy dale rěcźecź njemóżeſche, pſchetož ßylſy ßo jemu po lizomaj dele ronjachu. Ale bórſy bu jemu lóżſcho wokoło wutroby, kaž njebjeſki měr bě na njeho pſchiſchoł. Jeho hłojcźka jemu na ßněh padny, wſchón ſpróżny wón wócźzy ſańdźeli a wſchón ſbožomny, kaž junu pſchi ßwojim nanu bě, pſchi jeho rowje wußny.

Po wſchěm cźłowſkim ſhonjenju nichtón, kiž wonkach w ſymje a ßněſy wußnje, ſaßo njewotzucźi, ale Bóh mějeſche ſ naſchim Jankom hinajſche myßle. Jako Jank tam na rowje leżo ſpaſche, mějeſche dźiwny ßón. Jemu ßo dźijeſche, kaž bychu jandźeljo jeho daloko prjecź njeßli a jeho do rjaneho łóżka ſ miłymaj rukomaj położili. Po khwili jemu bě, kaž by wotzucźił. Wſchón ſpodźiwany wokoło ßo hladaſche a widźeſche, ſo w ßněhběłym łóżku we wulkej cźopkej jſtwje leżeſche, kotruž luboſny dym wot jědłow a palazych wóſkowych ßwězow pjelnjeſche. Hacź-teź-to ßměł ßo ſběhnycź a wohladacź? Ně, to ßo Jank njeſwaži, tón luboſny ßón móhł ßnadź potom k kónzej bycź a tónle ßón je tola tak luboſny a ſbóżny. Ale to pſchezo rjeńſcho wonja, lóſcht ßebi to wobhladacź, pſchezo bóle roſcźe a pſchiběra: wón ßo mjelczo kuſk ſběhnje, ßo na ruku ſlehnje a do kucźika pohladnje. Na jene dobo ßłyſchi cźiche ſcheptanje. O kajke to wjeßele! Ssón jemu njecźěła, na makym niſkim blidku bożodźěſcźowy ſchtomcźk ſteji a pódła nan a macź, kiž jón ſaßwěcźatej. „Nětk drje bórſy wotzucźi“, macź praji, „wón je ßo runje poczał hibacź.“

„Naſche wobradźenje je hotowe“, nan wotmolwi a lubje na macźeŕ pohladnje. A Jank widźi — ně, kak móże ßo tola cźłowjekej dźecź — widźi, ſo ßo nan a macź k njemu dele khilatej, luboſnje na njeho hladatej, wón cźuje, kak jeju ruzy jeho hładkujetej a majkatej a ßłyſchi luboſne ßłowa, duž jeho wjeßele pſchewoſmje. „O lube Boże dźěcźo“, wón ſawoła, „měj dźak, měj ſtokrócźny dźak ſa tónle luboſny ßón!“ Nan a macź pak mataj dołho rěcźecź, hacź jeho pſcheßwědcźitej, ſo to žadyn ßón njeje, ale ſo je to wěrnoſcź. Wonaj běſchtej po kemſchach k rowam ßwojich lubych dźěcźi ſchłoj, ſo byſchtaj tam ßwoju modlitwu wuſpěwałoj. Tam pak běſchtaj Jankowu modlitwu ßłyſchałoj a běſchtaj jeho tam kaž bjes žiwjenja a zyle proſteho w ßněſy namakałoj, běſchtaj jeho ßobu wſałoj a ſ Bożej pomozu ſaßo k žiwjenju pſchinjeßłoj. Nětk pak jeho ženje wjazy wot ßo puſchcźicź nochzyſchtaj, ale chzyſchtaj jeho jako ßwoje dźěcźo dźerżecź. Jako jemu tole wſcho powjedaſchtaj, bě Jankej, kaž by ßo jemu dźało, wón bě tak ſbożomny, wón wocźi pſchezo bóle a bóle wocźinjeſche, jako to ßłyſcheſche a potom, pſchewſaty wot Bożeje miłoſcźe, ßo ſe ßwojeho łóżka ſběże a nana a macźeŕ, wobeju wobjawſchi, praji: Nano, macźe, ja chzu wamaj ſtajnje poßłuſchny bycź, dobry ßyn bycź a waju pſchezo ſ zykej wutrobu lubowacź.“ —

To běchu ſbóżne hody ſa tych tſjóch. Lěkaŕ bě pſchikaſał, ſo bychu mjelczo a cźiſche ßwoje hody ßwjecźili, pſchetož lóhko móżeſche ßo hewak ſtacź, ſo by Janka cźežka khoroſcź nadpadnyła, dokelž bě ßo na pohrjebniſchcźu wſchón naſymnił. Jako pak wjecźor nan wſchón ſe ßněhom wobßaty domoj pſchińdźe a powjedaſche, ſo je pola cźety pobył a jej tón ſhubjeny pjenjes donjeßł, a ſo je wona prajiła, ſo na Janka wjazy ſła njeje a ſo jeho lubjerady jeho nětcźiſchimaj ſtarſchimaj pſchepodawa — bě hakle tu powſchitkomne wjeßele. Woni ſkoro trochu mako na palaty a ßwěcźazy ſchtomcźk hladachu: ßwěcźka po ßwěcźzy wuhaßny, ale we wutrobach ßo płómjo luboſcźe horjeſche a Boži jandźeljo ßwoje kſchidła nad tymle domom wupſchěſtrjewachu ſpěwajo: „Cźeſcź budź Bohu we wyßokoſcźi! Měr na ſemi a cźłowjekam dobre ſpodobanje!“

Wußudźenja.

Lawniſki ßud.

Pſchepytanje pſchecźiwo wikowarjej Janej Anguſtej Schlenkerjej w Splóſku dla pſchekſchiwjenja ßo ſ tym ſkónczi, ſo wobſkorżeneho ſa njewinowateho ſpósnachu.

Schewz J. A. Rachlowz ſ Boſchez k temu ſtejeſche, ſo je 2. dezembra ſ wobydlenja kublerja Lorenza w Dalizach por kožanych toſłow, 1 mk. hódnych, kranyk, ſo by ßebi je, dokelž dla ſproſtnjenych porſtow w ſchkórnjach khodźicź njemóżeſche, wobuk. Rachlowz bě tež w tamniſchej wokolnoſcźi wokoło dundak a po proſchenju khodźił. Jeho khoſtanje wobſteji w tſjoch dnjach jaſtwa a w jenym tydźenju arreſta.

Dokelž bě ßo hacź dotal njenaßwarjeny knježi ſchoßaŕ O. H. Paul w Makßezach do nětkotrych žonow, kotreż běchu ſ jeneho knjeżeho pola běrny kranyke, ſ kſchiwoducźinjazymi ßłowami dał, ma wón 6 mk. khoſtanja płacźicź.

Tſěchikryjeŕ K. A. Kulka ſ Wukrancźiz bě wobſkorżeny, ſo je 2. ſeptembra t. l. hoſcźeńzarjej Wjeli w Maleſchezach, pola kotrehoż wón tehdom w dźěle ſtejeſche, ſ njeſanknjeneho rejwanſkeho ſala por plüſchowych ſtupnjow, por kholowow a ſchtrympow kranyk. Jeho pakoſcźenje jemu 2 njedźeli jaſtwa pſchinjeßy.

Hacź dotal njenaßwarjena Madlena Trumplerowa w Hrodźiſchcźu bě kónz ſeptembra t. l. młynkej Proſtej w tej ßamej wßy ſ jeho pola něſchto hrócha ſa ſkót wſała. Ssud jej ſa to 1 dźeń jaſtwa pſchißudźi.

Dźěłacźerka Hana Henkowa ſ Noweje Wßy pola Njeßwacźidła běſche 21. novembra žonje khěžerja Kindermanna w Měrkowje ſ draſtoweje kſchinje por ſchtrympow, jedyn ſtary tombakowy cźaßnik, jedyn talmijowy rjecźas a jedyn portemonej ſe 70 np. kranyka. Jeje khoſtanje wobſteji w 6 njedźelach jaſtwa.

Powołanſka komora.

Lawniſki ßud w Schěrachowje bě mandźelſku klamarja Gruhla w Roswodezach k 30 mk. khoſtanja abo k 6 dnjam arreſta wotßudźił, dokelž bě wona na mandźelſku murjerja Gruhla w tej ßamej wßy wołała: „ſo wona w Budyſchinje kranjene ßyno pſchedawa a ſo ma kóžde dźěcźo wot jeneho druheho!“ Gruhlowa pſchecźiwo tutemu wußudźenju powołanje ſapokoži, tola bjes wuſpěcha; pſchetož wona ma wyſche ſtareho khoſtanja hiſchcźe tež khóſty druheje inſtanzy płacźicź.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Hacź runje dyrbi sakska kralowa hischcźe pschezo wó jstwje pschebywacź, a jejne wustrowjenje jenoź jara pomalku do prědka dźe, wona tola teź tute hody k temu wužiwasche, so by w kralowskim hrodźe wulku cźrjódu khudych dźěcźi s drazdźanskich schulow s bożedźěsćźowym wobradźenjom swjeselika.

— Pschi debacźe w druhej komorje na sakskim sejmje, w kotrejź so wo petiziji C. F. Eckhardta w Seifhennersdorfje dla wuhaschenja wumjeńkow jednasche, měješe nasch serbski sapóstkanz k. Kerk stlědowazu rěcź: Moji knježa! Wot někotrych rěcźnikow je so hižom na to pokasako, kak lohko je so w prěnjej komorje wo petiziji wuradźowako. Tola teź w prěnjej komorje su někotsi spósnali, s kajkimi sadźěwkami je wuhaschenje wumjeńkow saplecźene, schtoź je tam wosebje k. měschcźanosta Löhr na dróbne wobswědcźik. Tola schtoź je k. Löhr prajił, je lědma najwažnische wobstejazych njedostatkow. W kraju je tajka hromada njewuhaschanych wumjeńkow nakhopjena, so sebi nichtó wo tum žane pschedstajenje cźinicź njemóże, a to s teje pschicźiny, dokelź je wuhaschenje psche wschu měru wobcźežne. Wot k. referenta Specka drje je so na to pokasako, so su nastupazy wobsedźerjo sami na tym wina, tola teź na to je so spomniko, „so sebi ludźo cźasto mysla, so je se smjercźu wumjeńkarja abo mějecźela hospody wěz s zyka wuhaschana.“ S tym pak so tak nima, sapisy so wjele bóle wot wobsedźerja na wobsedźerja pschenoscheja, doniž skóncźnje něchtó ležomnoscź kupi, kotryž so na tym njemako dźiwa, so hischcźe na njej tajke sapisy steja. Wón by je rad wuhaschene měł, tola pschi tym so wobstejnoscźe pokaža, psched kotrymiž so nowy wobsedźeŕ stróži. Najnjelubosnischo pak tele njedostatki wustupja, hdyž tajka ležomnoscź, na kotrejž hischcźe wschelake sapisy leža, pod formindstwo pschińdźe. Potom wyschsche formindstwo na to cźěri, so so wuhaschenje bórzy stanje. Forminda so nětko tam a jow scźele a běha, so by napraschenja cźinił a podkožki k wuhaschenju wobstarał. Tola wón nikoho njenadeńdźe, kotryž by jemu wukoženje a podkožki dał. Njedźiwajo teho wyschsche formindstwo tola na jich wobstaranje tłóczi. Pod tajkimi wobstejnoscźemi su njedostatki tak wulke, so so cźasto pschewinycź njedadźa. Ja sym s wjeselosczu namjet nascheje deputazije powitał, kotraž chze s najmjeńscha petiziju kral. statnemu knježerstwu k rospomnjenju pschepodacź, ja kral. statne knježerstwo pschecźelnje proschu, so by tu należnoscź na drobne pschepytacź chzyko a waschnje wuhaschenja — so rosymi, je-li so prawa tajkich, sa kotrychž su so sapisy stake, njeschkoduja — pschichodnje po móžnoscźi polóžiko. — Jako běchu wo petiziji statny minister s Abeken a sapóstkanzaj Schreck a Klopfer, kotryž posledni s khwalbu rěcź k. Kerka wusběhasche, swoje měnjenje wuprajili, komora wobsanknje, so ma so petizija knježerstwu k rospomnjenju pschepodacź. Kaž „Lipscźanske Nowiny“ pisaja, je nětko knježerstwo sejmej namjet pschedpokožiko, po kotrymž ma so tsi léta po smjercźi wosoby, na wumjeńk prawo mějazeje, na žadanje wobsedźerja wumjeńk s ležomnoscźe wuhaschecź, je-li so so w tutym cźasu žane napschecźenje njestanje.

Awstrija. Awstriski khěžor je městno, hdźež wotpaleny ringtheater steji, kupił, so by na nim k wopomnjenju na srudny podawk twarjenje s khapaku natwaricź dał, w kotrejź směje so kóžde léto ras žarowanska Boža słužba. Wunoschk tehole twarjenja ma so na stajne cźasy winskim dobrocźelskim towarstwam dawacź — Wulke dźiwanje su bjes awstriskimi ludami słowa, kotreż je khěžor Franz Josef pschi pschijecźu wikowanskeje deputazije města Triesta rěcźał, wubudźike. Khěžor deputaziji slubi, so chze pschecźa Triesta podpjeracź, puschcźi pak deputaziju wot sebje s wažnymi słowami: „Ja jenoź wobžaruju, so so sapóstkanzy Triesta pschecźiwo mojemu knježerstwu spjecźuja.“ Dokelž so sapóstkanzy Triesta k liberalnej němskej stronje dźerža, so khěžorowe słowa teź na tule stronu pocźahuja. Khěžor je so na němskich liberalnych dla jich njehańbicźiweho sakhadźenja w rajchsrathu rosnjemdrik, tucźi mjenujzy njepschestawajo knježerstwu sadźěwki napschecźiwo stajeja, njedźiwajo na to, so so psches to wobstacźe khěžorstwa słabi. Liberalni žadyn srědk, njech je tak hubjeny kaž chze, njesazyja, s kotrymž bychu móhli shubjene knjejstwo saso dobycź.

Franzowska. Hacź runje na dotalneho franzowskeho póstkanza w Tunisu w prozesu pschecźiwo Rochefortej jara hanibne swětko pada, je jeho Gambetta tola na tymle městnje wostajił. Duž wschelake nowiny Gambettu wótrje pschimaja a jemu lóhke wobkhadźenje s narodnej cześcźu a se sastupjerstwom we wukraju porokuja. Teho runja so na tym pohórschuja, so je wón generala Miribela sa roskasowarja generalneho staba pomjenował a někotrym offizieram ważne městna we wójnskim ministerstwje dał, kotsiž drje so na wojerstwo derje wusteja, ale wo kotrychž je snate, so njesu žani pschecźeljo republiki. Jako wóndano Gambetta wo tajkim porokowanju słyschesche, praji wón: „Schto woni chzedźa! Bjes republikanskimi namakam jenoź tajkich, kotsiž niczo njerosymja abo rosymicź nochzedźa!“ To wschak je njelubosny rossud sa republikansku stronu. Gambetta směje dla tychle podeńdźenjow wótre pschimanje wot doprědkowarskich republikanskich wotczakowacź.

Jendźelska. S Irlandskeje pisaja wo dokhim rynku nowych stósczow a njeknicźomnoscźow, kotreż su sběžkarjo w poslednich dnjach wobeschli. Skoro kóždy wjecźor so njebjesa wot wóhnjow, psches stóstniske ruki sakoženych, cźerwjenja; pschezo hischcźe so skót cźasto wohidźi a pschezo so hischcźe tym, kotsiž sebi swaža jendźelskim knjesam dań płacźicź, do khěžow tsěla a se smjercźu hrosy. — W Amerizy so bjes iriskimi dźěłacźerjemi pjenjesy sa iriskich sběžkarjow hromadźa.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pschi pschestupowanju léta prajimy najlubosnischi dźak wschitkim tym, kotsiž su „Serbske Nowiny“ hacź dotal dobrocźiwje podpjerali. W dobo prosymy teź na pschichod wo jich swólnu pomoz. Dokelž maja „Serbske Nowiny“ po móžnoscźi se wschěch stronow Sserbowstwa powjesce podawacź, wobrocźimy so teź na kóždeho s ponowjenej próstwu wo podawanje powjescźow, hdyž je so něschto ważne a sapisanja hódne podało, kaž hdyž je so něhdźe jubilej swjecźik, hdyž je so sastojniske město s nowa wobsadźiło, hdyž je so něhdźe njesboże stało atd. atd. Wschitke tajke wosjewjenja móża so nam w listach abo na póstnych khartkach słacź, abo móża so nam w ekspediziji teź ertnje sobudźělicź. Listy prosymy frankowane póstacź, wukožki a prózu na žadanje rad sarunamy. Redakzija.

S Hodźija. Sserbski konzert, druhi swjaty dźeń hodow tu wot serbskich budyskich seminaristow pod wjedźenjom knjesa Rjelki wuwjedźeny, je so wubjernje spodobał. Powschitkowny je rossud, so ma so tutón konzert, do tych, wot serbskich seminaristow spěwanych, liczicź, kotreż su so najlepje radźike. Program nam s wjetscha bóle njesnate spěwy poskicza. Pschednoschene spěwy sebi psches eksaktnoscź, dobru harmoniju a cźiste wuprajenje sławu dobychu. Wosebitu khwalbu dostachu spěwy „Hdźe statok mój“, tenorsolo, wot k. Kerka spěwany, „Sastaniczko“, picźny khor s operety „Jakub a Khata“ a „Kwětka jow a kwětka tam“. Po wuspěwanju poslednjeho spěwa pschiplazanje pschestacź nochzysche, duž dyrbjachu

jón hischcźe ras wospjetowacź. Njedźiwajo deschcźikojteho wjedra bě sala ſ pschipoßkucharjemi napjelnjena. Wunoschk, kotryž je ſa wudaćze Sejlerjowych ſpěwow postajeny, wucźini na 60 mk.

M. Se Semiz. Tež lětßa dostachu tu na 25 dźěćźi w ſchuli wobradu w pjenjesach a w tajkich ſchulſkich wězach, kotrež pſchi wuknjenju, pißanju atd. trjebaja. Tuta wobrada pſchińdźe wot tudomneho „wuſtawa Jana Jurja Razy", kotryž ſtaj knjes a knjeni Pohlank w Draždźanach pſched lětami k dopomnjenju na prjedawſcheho herbſkeho rychtarja w Semizach ſakožikoj.

S Ketliz. Sakſke miniſterſtwo ſnutskownych należnoſćow je hoſpoſy Marji Hajnkez tu wulku ßlěbornu medaliju „ſa dołholětne ßwěrne ßłużby" ſpožćiło. Pomjenowana je 38 lět a to wot lěta 1844 njepſcheſtawajo w domje a ßwójbje k. fararja Rjencźa a prjedy dołhe lěta w ßwójbje k. fararja Fuhrmanna we Wóßlinku, dźěda naſcheho nětcźiſcheho fararja, ſe wſchej ßwěrnoſću a pilnoſću ßłużiła. Marja Hajnkez je rodźena Sserbowka a je ßo pſchezo w ßwojim žiwjenju k Sserbſtwu dźeržała. Po poručnoſći lubijſkeho hamtſkeho hejtmanſtwa je jej k. farař Rjencź ſańdźenu patorżizu medaliju ſ kraßnym diplomom pſchepodał.

§* S Njeßwacźidła. Na pohrjebniſchcźach, w zyrkwjach abo hewak na druhich měſtnach wulkich a małych měſtow kaž tež ßamo małych jednorych wßow, buchu ſ dźěła wulkotne a nahladne, ſ dźěła mjeńſche a ßnadniſche wopomniki ſtajane k dopomnjecźu na tych mužow, kiž ßu w cźěſkej, kaž tež w franzowſkej wójnje ßwoje žiwjenje ſhubili, abo tola na rany, w tutych bitwach dostate, wumrjeli. Tajkaj wopomnikaj namakataj ßo tež w naſchim Božim domje. Mjena tych ßamych, kiž ßu w cźěſkej wójnje ßwoje žiwjenje ſhubili, ßu ſe ſłotymi pißmikami ſapißane pod ſchkleńzu w ſłotym wobłuku. (Hladaj „Serb. Now." 1869 cźo. 37, ſtr. 300.) Tych ßamych mjena pak, kiž ßu w bitwach w franzowſkim kraju ßwoje žiwjenje woprowali, ßu tež ſe ſłotymi pißmikami ſaryte do marmoroweje tafle. Tónle rjany wopomnik je tehdom wutołcźanſke knjejſtwo dobrocźiwje postajicź dało. Mjena, prjedy pomjenowanych, do tuteje tafle saryte pak ßu: Herrmann Grünler ſ Luſcźa, Michał Miſchnaŕ (Meißner) ſ Banez, Reinhold Gnawk ſ Banez, Jan Korla Horſt ſe Scheſchowa, Jan Korla Nóla ſe Scheſchowa, Jan Leſchawa ſ Nowych Bóſchiz, Jurij Rosjaty ſ Lómſka, Jan Zyž ſ Mikkez, Ernſt Zimmermann ſ Njeßwacźidła a Michał Lißnaŕ ſ Jitka. — Dokelž pak tehdom pſchi postajenju tuteje tafle nichtón njewjedźeſche, hdźe je jedyn luby ßyn naſcheje woßady woſtał, hacź je hischcźe žiwy abo je morwy, dha tež jeho mjeno na tónle wopomnik pſchiſchło njebě. Běſche to Michał Jeſchka ſe Scheſchowa. Poſdźiſcho pak je ßo tón ßamy tež ſa morweho wuprajił. Wutołcźanſke knjejſtwo je ſaßo tak dobrocźiłe było, ſo je kruch marmoroweje tafle pſchidźěłacź a mjeno prjedy pomjenowaneho do njeje wurubacź dało. Schtwórtu njedźelu ßw. adventa bu nětko tuta pſchidźěłana taſla po Božej ßłużbje ßwjedźeńſzy poßwjecźena. Srudni ſawostajeni pak dachu na tutym dnju ßwojemu lubemu ßynej a bratrej ßmjertny kěrluſch wuſpěwacź. Pſchiſpomnicź ßo ma, ſo je tež łuhowſka knjeni prjedy naſpomnjeny ſłoty wobłuk wobnowicź a ſ noweho poſkocźicź dała.

S pomjeſow. „Bramborſke Nowiny" pod 22. dezembru bjes druhim tole pißaju: „W Drjowku, 13. dezembra. Wczera wjecźor na pok ſcheſcźich je Bóh ſ cźaßneho žiwjenja wotwołał a do wěcźnoſće pſcheßadźił naſcheho lubeho wuja, něhduſcheho hakle njedawno emeritowaneho Prizańſkeho fararja Khryſtiana Wylema Broniſcha. Bóh tón Knjes je jemu 93 lět a 7 dnjow k cźaßnemu žiwjenju wobradźił a woßebnu duchownu a cźělnu móz dał. Schto je wón ſa ßerbſki lud a ſa ßerbſku rěcź cźinił ſ pilnoſću, to kóždy wě, kiž ßerbſku rěcź lubuje. Bohu ßamemu budź cźeſcź. Srudźeni ſawoſtajeni." — — „Bramborſke Nowiny" wuprajeja tam tež ßwoje wjeßele na tym, ſo je ßo pola naß muž namakał, kiž je towaŕſtwu ſa ſtudowazych Sserbow dźeßacź ſtow hriwnow (markow) darił, kaž tež towaŕſtwu Macźizy Sserbſkeje pjecź ſtow hriwnow; a redaktor wurjekuje w dobo to wutrobne žadanje, ſo by w Delnich Łužizach muž podobneje darniwoſće wuſtupił, kajkuž je pola naß njebocźiczki kubleŕ Lahoda ſ Budyſchina na lěpſche a na tyće naſcheho lubeho Sſerbowſtwa wopokaſał. Ale ßmy dha my w Hornich Łužizach nětko hotowi? Wucźeni Sserbjo ßu ſa towaŕſtwo Macźizy Sserbſkeje a ſa towaŕſtwo ſtudowazych Sserbow hižom wjele pißali a tež wjele pjenjes ſwudawowali teho dla, ſo by naſcha luba ßerbſka rěcź a naſche dobre ßerbſke waſchnje ßo ſdźeržało Bohu k cźeſći a cźłowjekam k wužitku, t. r. nam Sserbam ßamym a naſchemu zyłemu krajej k wužitku. Wucźeni Sserbjo ßu, kaž praju, ſa tule należnoſcź hižom wjele dźěłali a tež wjele pjenjes płacźili; ale ſchto ßu druſy ludźo pſchi tym cźinili a pſchi tym pomhali, woßebje ratarjo? Ja pak ßebi myßlu, ſo ma něktryžkuli ßerbſki ratař tak wjele Božeho žohnowanja, ſo jemu njeby cźežko padało, hdy by wón na poſběhowanje ßwojeje ßerbſkeje rěcźe a na podpjeranje ſtudowazych młodych Sserbow něſchto darił, t. r. ſa tu wěz tajki pſchiſtojny pjenjes dał, kaž je to njeboh kubleŕ Lahoda cźinił. Pſcheczeljo, njeſabudźcźe na tu należnoſcź a porěcźcźe jeje dla cźim ſkerje cźim lěpje ſ Waſchim knjeſom fararjom abo ſ Waſchim knjeſom wucźerjom, kotrajž to wſchitko do dróbna ſnajetaj. Ale njeſabudźcźe! — Superintendent Pank, prěni farař pſchi zyrkwi ßwjateje trojizy w Barlinje, je, kaž ßmy ſhonili, ſa fararja pſchi zyrkwi ßw. Mikkawſcha w Lipſku wuſwoleny, a chze nałěto ßwoje nowe ſaſtojnſtwo w Lipſku naſtupicź. Knjes farař Pank je dobry a ßwěrny Sserb, kaž ßmy njedawno pſchi ſkładnoſći Brandenburgſkeje zyrkwinſkeje ſynody ßo ſ nowa pſcheßwědcźili; teho dla nam žel cźini, ſo wón ſ bliſkoſcźe delnjołużiſkich Sserbow prjecź pójdźe. W dobo pak ßo tola tež ſaßo wjeßelimy, ſo knjes farař Pank ßo runje do Lipſka pſcheßydli; pſchetož hdyž tež jeho ſaſtojnſtwo jeho direktnje ſ univerſitu w hromadu njewjedźe, dha móže wón Sserbowſtwu tola wulžy jara wužitny a ſpomožny bycź, je-li ſo tu naprawu ſcźini, ſo móża cźi młodźi Sserbjo, kotſiž runje w Lipſku ſtuduja, w jeho bydlenju a pod jeho wodźenjom theologiſke rosrěcźowanja w ßerbſkej rěcźi dźeržecź. Daj Bóh ſboże!

S Warſchawy

ßo nam piſche: Srudny, jara ſrudny podawk je tudy radoſcź ſkaſył, kotraž hewak prěni ßwjaty dźeń hodow we wſchěch kſcheſcźijanſkich domach a ßwójbach knježi. Hodownicźku wokoło ½12 hodźin dopołdnja ßo pſchi durjach tudomneje katholſkeje ßwjatokſchižneje zyrkwje* ſtraſchny ropot ſta. Wołanje „woheń" nětkotſi ſaßkyſchachu a to bě wina, ſo ßo na kamjeńtnych ſkhodach, ſ wonka zyrkwje pod hołym njebjom na haßu dele wjedźazych, njeroſomna cźiſchcźeńza ſapocźa. Mjenujemy ju njeroſomnu, dokelž ßo w tutej zyrkwi tola niczo palicź njemóże, khiba durje a žonjaze ławki — a hdy bychu ßo te tež nětkaſ ſapalike, dha by tajki woheń hižom jedyn jenicźki cźłowjek podußycź móhł. Ale njeſboże, kotrež je ßo we winſkim ringtheatru ſtało, běſche najſkerje nětkotrym kemſcherjam hłowu prjedy tak ſawjercźało, ſo kaž wrótni po ſkhodach dele khwatachu, ßami padajo druhich podtorhowachu, ſtorkachu a duſchachu,

* Sa tych cźitarjow, kiž ßnadź Watſchawu trochu ſnaja, chzemy na to pokaſacź, ſo je tuta zyrkej bliſko Koperniſkoweho pomnika a ta ßama, hdźež Khryſtußowa ſtatua ſ kſchižom na ramjenju wonka pſched jejnymi durjemi ſteji a to mjes dwěmaj kamjeńtnymaj ſkhodomaj, ſ njeje dele wjedźazymaj.

doniż bě tam tajka měšcheńza, so je ßo mało tych cźěkazych ludźi se ßamßnej mozu ſ njeje wudobycź móhło. Zónſke jena na druhu padachu a ſa někotre minuty běſche ßo tejko cźlowjekow, ßo nad ßobu walazych, na ſkhodach nakopiło, so ſkoro nichtó dale krocźicź njemóżeſche a njeběſche też nikomu móżno, ßo do zyrkwje ßameje wrócźicź. W njej nutſka ßo runje nabóżne ſpěwy ſ pſchewodom byrglow a wſchelakich hudźbnych inſtrumentow ſpěwachu, tak ſo kemſcherjo, kiž běchu tam woſtali, ani njepytnychu, ſchto ßo wonka ſtawa. A ſo niczo njepytnychu, to bě wulke ſboże, pſchetoż hewak budźichu ßo ßnadź też won cźiſchcźeli a budźiſche hiſchcźe wjele wjaz ludźi źiwjenje abo tola ſtrowe a cźiſte ſtawy ſhubiło. A jako w zyrkwi ſa tym pſchińdźechu, ſo ßo pſched durjemi něſchto wurjadne podawa, běchu ſ poboczńymi durjemi ßobuſtawy wóhnjoweje ſtraże ſaſtupili, kotſiž ſhromadźenym kemſcherjam prajachu, ſo ßo niczeho bojecź njetrjebaja, dokelž jim żadyn ſtrach njehroſy. Duż wſchitzy w zyrkwi woſtachu, doniż jich ſtrażnizy ſ njeje puſchcźichu.

Wſcha ſtrachota wonka mjes ſkhodomaj a na nimaj jenoż něhdźe 12 minutow trajeſche, ale tutón krótki cźaß k temu doßahaſche, ſo budźe wjele warſchawſkich ßwójbow dołho na njón ſpominacź. 42 ludźi je tam źiwjenje ſhubiło a 41 je mjenje a bóle ranjenych. Mjes morwymi je też hrabinka Alexandrowiczowa a jeje ßłużobnik. Hrabinka, na kotruż hewak ſ cźaßami wutrobny ſpink khodźeſche, jemu a ßwojej knjeżniczźy dźowzy w zyrkwi praji, ſo pak ju ſaßo tajki ſpink pſchimacź poczina, a ſo byſchtaj ju teho dla won na cźerſtwy powětr dowjedłoj. Wobaj to cźinjeſchtaj, ale hrabinka na ſkhodźe ſ boloſcźe padźe, a prjedy hacź móżeſchtaj ju ſběhnycź, ßo njejabzy tejko ludźi ſ zyrkwje wali, kiž też ßłużobnika powalichu a jeho ſ hrabinku ſateptachu. Hrabinki knjeżna dźowczicźka pak ſbożownje ſe ſkhoda cźekny a hnydom powjedaſche, kak je ßo ſe ßmjercźu macźerje a ßłużobnika mělo.

Hižom hodowniczku po połdnju ßo po wſchej Warſchawje powjeſcź rosnjeße, ſo ßu w ßwjatokſchižnej zyrkwi ſchtyrjoch żidowſkich paduchow doßahnyli, ſ kotrychž je pjecża jedyn jenej knjeni ſkoty cźaßnik (ſegeŕ) wutorhnył. Ta pak je wo pomoz wołała, na cźož je druhi żidowſki paduch, w zyrkwi pſchi durjach ſtejazy, „woheń“ ſawołał, ſo by kedźbnoſcź ludźi wot cźaßnikoweho paducha wotwobrocził — a ſo ßu po tajkim żidźi na tym njeſbożu wina. Tajka powjeſcź, njech je wěrna abo njewěrna, mějeſche pak ſa warſchawſkich żidow ſke ſcźěhi; mjenujzy bórſy ßo tójſchto njeměrnych ludźi ſebra a na někotre haßy bliſko rěki Wißły cźěrjeſche, hdźež woßebje żidźi bydła.* Tam najprjódzy wókna wubichu, potom pak durje do żidowſkich klamow a wobydlenjow wukamowachu a pſchekupſke twory a domjazu nadobu na pleſtr won mjetachu, tak ſo běſche tu a tam wot pjerja, ſ rosrěſanych poßleſchcźow wußypaneho, haßa zyle běła. Njeměrnizy hakle roſcźěkachu, jako ßo jim wójſko bliżeſche, kotrež potom hacź pſches półnóz po měſcźe wokoło cźahaſche. A też naſajtra ßo lud hiſchcźe njebě ſměrował, ale żidow, hdźež żanych w ſdalenoſcźi wojakow doßahny, njeßmilnje bijeſche a wyſche teho ſ nowa wſchelake żidowſke klamy ſaniczeſche. Prěni dźeń hodow bě ßo to na 10 haßach ſtało a druhi dźeń na dźewjecźoch haßach haru cźěrjachu a ſe żidowſkich klamow pſchekupſke twory na pleſtr mjetachu a ſaniczachu. Woßebje ßu też żidowſzy korczmarjo a cźaßnikarjo ſchkodowali, kaž też pſchekupzy, kiž palenz pſchedawaja. Wojazy drje ſtajnje po zykych bataillonach po měſcźe wokoło cźahachu, ale wſchudźe tola bycź njemóżachu, hdyż pomyßlimy, ſo ma Warſchawa pſches 400,000 wobydlerjow a po tajkim njemały kruch kraja ſajima. Wójſko je njedźelu a póndźelu něhdźe 1100 njeměrnikow arretirowało, kotrychž, dokelž we warſchawſkich jaſtwach ſa nich měſta doſcź njebě, ſ wjetſcha na twjerdźiſnu Pragu, pſched měſtom leżazu, wotwjedźechu.

Kſcheſcźijenjo ßo na to waſchnje ſchkodowanja ſminychu, ſo na khěżne a klamowe abo wjelbowe durje wulki kſchiž napißachu abo ßwjecźata wupojßnychu a wjecźor hiſchcźe wyſche teho ſaßwěcźenu ßwěcźku do wókna ſtajichu. Na někotrych durjach widźachmy też ßkowje „Sklep polski“ (to je: polſki wjelb).

Dźenßa — tſecźi dźeń hodow — budźe drje měrniſcho, dokelž deſchcźik dźe a je hiſchcźe wjazy wojakow na nohach. Cźi maja ßo po prawym doſcź hubjenje pſchi tej harje; pſchetoż wcźera dyrbjachu pſchi żałoßnym woſchkrocźe 'marſchirowacź a dźenßa w deſchcźu mokaja.

Dokelž je mjes tymi, kiž buchu pſched zyrkwju morjeni abo ranjeni, też tójſchto tajkich, kotrychž familije dyrbja nětko teho dla nuſu cźerpicź, dha ſa nje pjenjeſy hromadźa a ßu to woßebje żidźi, kiž je dawaja, ſo bychu ßebi pſches to pſcheczelow mjes kſcheſcźijanami dobyli. Woni ßu ſa dwaj dnjej nimale 4000 rublow nawdali; bohaty Bloch je ßam 1000 rublow dał.

* We Warſchawje drje něhdźe 120,000 żidow bydli.

Wotmolwjenje Braniborej.

Wóndano we Nowinach
Leßne ſchtuczki wuhladach:
Branibor nam napißa,
Schto ßo w mlynje podawa.
Wſak do khlěba, do ſchmalża
Mlynk ßej tkalza a krawza,
A ſo telej wobaj ſtaj
Wuwuczenaj paduchaj.
Bych rad teho ſeſnacź chżył,
Kiž by hiſchcźe prajicź měł,
So krawz a tkalz kranjetaj,
Schto też? khlěb, kiž kupitaj?
Hdźe płat hiſchcźe pſchinoſcha
Krawzej a jom' pſchikaża:
Tudy k khol'wam płatu maſch,
Rěſaj prjecź, ſchtoż potrjebaſch!
Schtóż dźenß trjeba kholowy,
Tón je kupi hotowe.
Hdyż krawz chże ßo ſeźiwicź,
Dyrbi też na wiki hicź.

Tak też, moji najlubſchi,
S tkalzom wěz je na ßwěcźi.
Hdźe nětk hiſchcźe pſchedźeja?
Burſke płaty tkajeja?
Len wſchón w lěcźe pſchedadża,
Płat ſ fabriki kupuja,
A hdyż tkalz chże źiwy bycź,
Dyrbi khodźicź ſemju rycź.
Prajcźe, hdźe taj hanjenaj
Tola kranycź wuknjetaj?
Krawz a tkalz je na ßwěcźi
Wěſcźe muż najſprawniſchi.
Ale cźaſto ßwarjenja,
Cźaſto cźěſke ſkorżenja
Wot ludźi tu ßłyſchimy,
Koho to też měnimy?!
Mlynko, chżeſch ty ſboże měcź,
Dyrbi maza derje kcźecź.
Njeſhladuj ßo po krawzu,
Ale woſtań pſchi mlynku.

Braniboro, poßłuchaj,
Sa wuſchi ßej ſapißaj:
Woſtaj, chżeſch bycź pſcheczel mój,
Krawza, tkalza na pokoj!

K. w L.

Přilopk.

* Na univerſitecźe w Prazy je w tu khwilu 2120 ſtudentow, bjes kotrymiž je 1313 Cźechow a 758 Němzow.

* Bjes Kikinda a Baßahid we Wuherſkej ßu 16. dezembra póſt nadpanyli. Poſtillon bu ſatſěleny. Pjenjeżne měchi wopſchijachu 1600 ſchěßnakow. To je hižom ſa krótki cźaß tſecźe porubjenje póſtow w tutej krajinje.

* Najſtarſcha hiſchcźe żiwa marketendarka ſ cźaßa napoleonſkich wójnow, 10. novembra 1790 rodźena wudowa Koberſchitzowa, je 7. dezembra wumrjeła. Nětko je hiſchcźe jenoż jena jenizka marketendarka ſ tamneho cźaßa w Barlinje żiwa.

* Żona doktora Auſtina we Waſhingtonje je w ßwojim 33lětnym mandźelſtwje 44 dźěcźi porodźiła, mjenujzy 13 ras dwójnikow a 6 ras trójnikow. Wona w tychle dnjach 58 lět ſtara wumrje.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: August Martin Richard, Auguſta Schletzy, ßaßydleneho měſchcźana a pjekarſkeho miſchtra, ß. — Emma Martha, Korle Ernſta Miczki, tyſcherja a wobydlerja, dź. — Max Hermann, Ernſta Michałka, cźěßle a wobydlerja, ß. — Hendrich Max, Korle Hendricha Löſcha, khěżneho ßłużobnika, ß.

Michalſka zyrkej: Martha Ida Thereſia, Korle Auguſta Petricha, fabrikſkeho dźěłaczerja a wobydlerja na Żidowje, dź. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Wróbla, żiwnoſcźerja w Delnjej Kinje, ß. — Ernſt Bjedrich, Bjedricha Ernſta Schülera, fabrikſkeho dźěłaczerja a wobydlerja na Żidowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 16. dezembra: Jan Sbjeſchno, dźěłaczeŕ a wobydleŕ na Żidowje, 66 l. 10 m. 17 d., padźe do żidowſkeje rěcźki a namaka tam ßwoju ßmjercź. — 17. Ernſt Bjedrich Auguſt, Handrija Buſche, dźěłaczerja a wobydlerja na Żidowje, ß., 4 l. 6 m. mjenje 4 d. — Martha Marja, Korle Auguſta Juliuża Keule, murjerja a wobydlerja na Żidowje, dź., 7 d. — 18. Korla Auguſt, Jana Bohuwěra Běrki, zyhelnika a wobydlerja pod hrodom, ß., 6 l. 9 m. — 19. Michał Struß, rěſnik ſ Holeſchowa, 38 l. — Helena Emmy, Pawoła Wylema Petzolda, cźěßle a wobydlerja na Żidowje, dź., 4 l. 7 m. 20 d. — 21. Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Běrki, zyhelnika a wobydlerja pod hrodom, ß., 2 l. 7 m. 3 d. — Hanża Mlynkez, njebo Handrija Reimanna, ratarja a wobydlerja na Żidowje, wudowa, 66 l. 7 m. 9 d. — Korla Ernſt Mötk na Żidowje, 12 l. 6 m. 12 d.

Porjedźenje. We wóndaniſchim dopißu ſ Hory dyrbi rěkacź: „— w ßwojej rjanej ßerbſkej draſcźe.“

Płaczišna žitow a produktow

w **Budyschinje** 24. dezembra 1881.

Žitowy dowos: 1897 měchow.	Na wikach wot mk.	np.	hacž mk.	np.	Na bursy wot mk.	np.	hacž mk.	np.
Pšeńca 50 kilogr.	10	95	12	8	10	36	12	8
Rožka = =	9	2	9	30	9	2	9	33
Jeczmjeń = =	7	39	7	97	7	43	7	97
Wowš = =	7	—	7	50	7	—	7	50
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	14	—	15	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	18	—	19	—	—	—	—	—
Běrny = =	2	—	2	50	—	—	—	—
Butra 1 =	2	30	2	50	—	—	—	—
Pšeńczna muka 50 k.	9	50	18	25	—	—	—	—
Ržana muka 50 kilgr.	9	—	13	25	—	—	—	—
Ssyno = =	2	90	3	50	—	—	—	—
Sstóma . . .	28	—	30	—	—	—	—	—
Proßata 144 scht., scht.	10	50	19	50	—	—	—	—

Sahrodniska žiwnosćź

se 14 kórzami wubjernje rjanych a blischich ležomnosćow mam poručnosćź sa 6300 mk. woßebitych wobstejnosćow dla hnydom pschedacź.

O. John w Rakezach.

Žiwnosćź na wßy abo tež korčmarstwo ßo pyta sa rentablisku měschčanisku ležomnosćź s pok kórzom pola, k temu ßkuschazym, wuměnicź. Poručenje pschijima **Pawoł Mühle** w Budyschinje na dwórnischćowej haßy (bahnhofsstraße) 11.

W Brěsynje pola Hučiny je **khěžkarska žiwnosćź** cžißło 39 se 4 kórzami pola a 1 kórzom łuki s morwym a žiwym inventarom hnydom na pschedań. Wscho dalsche je shonicź pola **Hanska** tam.

Jena **khěža** s 81 □prutami sahrody a pola a jedyn **krowjazy wós** se želesnymaj wóskomaj je na pschedań w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła. Wscho dalsche je pola wobßedžerja **Heinr. Hantscha** tam shonicź.

Jena **ßnproschna ranza** je na pschedań pola kowarja **Hüblera** w Rakezach.

Dwaj ßylnaj

džełaczerskaj konjej

ßo do dobrych rukow tunjo pschedataj wot knjeżeho dwora w **Saryczu.**

Jena **krowa,** cžorna schaka, kotraž směje sa dwě njedželi druhe cželo a je k cžehnjenju kmana, je w Plußnikezach pola sahrodnika **Pjekarja** na pschedań.

Sselene a ruske cžrjewa

porucza po tunich płaczišnach

Gustav Römer

na ßukelńskej haßy.

Roßowany stwjelzowy abo njetrjeny len,

kaž tež **wutrjeny len** kupuje po kóždej džělbje a kóždy dżeń mechanisка džěłopschadownja w Hajnizach, tola w Budyschinje ßo jenoż **trjeny len**, a to jenoż ßobotu w Grützneręz domje, s nutskhodom s jerjoweje haßy, kupuje.

Sawostajeńska awkzija.

Tśeczeho a schtwórteho januara 1882, jako wutoru a ßrjedu po nowym lěcze, dopołdnja wot 9 hodžin ma ßo w **Dźiwocźizach** w žiwnosćźi, **Janej Krawzej (Schneiderej)** ßkuschazej, žiwy a morwy inventar, jako skót a grat, drasta, schaty, möble, drjewo, ßkóma, běrny, ßyno a žito s zytym inventarom a gratom, mjenujzy 3 kruwy, 2 ßwinjeczi, 1 kosa, 3 kury, wscha muzska drasta, poßleschczo, 2 koži, kanapej, blido, stólzy, polza, wulki wós, pluh a bróny, žitna a ßykanjowa maschina, dezimalna waha a wschě druhe domjaze, w žiwnosćźi ßo trjebaze wězy sa hnydom hotowe pjenjesy psches wjeßne grychty na pschesadźowanje pschedawacź.

Pětr Mlónk, wjeßny rychtař.

Drjewowa awkzija

na Drobjanskim reviru.

Schtwórtk 12. januara 1882 ma ßo

166 loßow khójnoweho schtomoweho drjewa we wschelakej tokstosćźi, twarske a wuzitkowe drjewo wopschijazeho,

sa hotowe pjenjesy sjawnje na pschesadźowanje pschedawacź.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodžinach w **towaczu.**

Inspekzija.

Drjewowa awkzija.

Lětusche schtomowe ßuche drjewo w tudomnych knježich lěßnych revirach, bjes kotrymiž ßo tež wuzitkowe drjewa namakaja, maja ßo ßlědowaze dny dopołdnja wot 9 hodžin na pschesadźowanje pschedawacź:

wutoru 3. januara 1882 na Jenschecźanskim reviru,

sapoczatk pschi běłym ladże;

schtwórtk 5. jan. 1882 na ptaczischczu a Trupinjanskim reviru,

sapoczatk na ptaczischczu, pokraczowanje w cžornych wólschach a pschi starej drósy;

póndźelu 9. jan. 1882 na Jitkowskim a Koßlowskim reviru,

sapoczatk w kaßerebiji pola Jitka.

W Rakezach, 26. dezembra 1881.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Bajerske tóczniki,

woßebje kmane sa toczenje maschinikich nožow, poruczam pschi potrjebje we wulkim wubjerku po tunich płaczišnach. Saßowschedawarjo dostanu rabatt.

J. G. Müller w Budyschinje, na kamjeńtnej haßy 12,

bórnizarstwo a pschedawarnja tóczníkow.

We wudawarni „Serbskich Nowin" je sa 25 np. dostacź:

Pschedženak.

Protyka sa Sserbow na lěto 1882. Wona je ßo derje radźiła a je w njej wjele wjazy wobrasow (bildow), hacž hdy prjedy.

Teho runja je we wudawarni „Serbskich Nowin" sa 25 np. na pschedań:

Pratyja sa dolno-łužyskich Sserbow

na lěto 1882.

Kosaze a nasymske koże

kupuje pschezo po najwyschschich płaczišnach

Heinrich Lange

na žitnych wikach, pschi ßerbskej katholskej zyrkwi.

Kosaze koże.

Howjase, cželaze, wowcże, tkhórjowe, mordarjowe, sajecże a karniklowe koże kupuju po najwyschschich płaczišnach. — Wschě druzinu pjelzowych kožow bjes molow, kaž tež schórzuchowe koże ßu po najtunischich płaczišnach na pschedań pola

Gustav Naucki

na garbarskej haßy.

Sporuschk (mutterkorn)

kupuje **hrodowska haptyka.**

Pißne knihi

po prjódkpißanju

porucza jara tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Knihi

sa ratarske knihiwjedženje

w bohatym wubjerku porucza tunjo

N. Bernhardt,

fabrika kontoknihow 6 na bohatej haßy 6.

Powschitkomna assekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Salożena w lěcze 1831.

Rukowazy fond towarstwa wopschija po bilanzy wot 31. dezembra 1880:

Pschitomne wobstatki:

Sakładny kapital:	schěßnakow	**5,250,000.**	—.
Reserwy w hotowych pjenjesach: . . .	„	**21,236,440.**	92.
Reserwy w prämijach a dani pr. 1881:	„	**11,560,359.**	89.
Dale:			
W pósdnischich lětach dostajomne prämije:	„	**13,676,187.**	60.

Hlowne summy **kapitala** a **reservow** ßu na leżomnoscze **pupilarifzy** napoložene.

W lěcze 1880 sa 27063 schkodowanjow wuplaczene 8,004,562 schěßnakow 73 krz. a wot saloženja hacz do 31. dezembra 1880 do hromady 143,341,314 schěßnakow 76 krz.

Powschitkomna assekuranza sawěscźuje:

a) **twory, mobilije, żnjeńske sarady** a t. d., każ też, je-li to krajne sakony dowoleja, **twarjenja wschěch družinow** pschе **wohenjowu schkodu** a **parokótkowe rosbuchnjenje,**

b) poskiczuje sawěscźenja na **żiwjenje cźłowjekow** na jara wschelake waschnje sa **najtunische, twjerde prämije** a poliży w **němskich pjenjesach** wustaja.

K kóżdemu wukasanju a k wobstaranju sawěscźenjow poruczataj ßo agentaj:

hamtski skotołěkaŕ **Ernst Walther** w Budyschinje.
Julius Menzel w Kamjenzu.

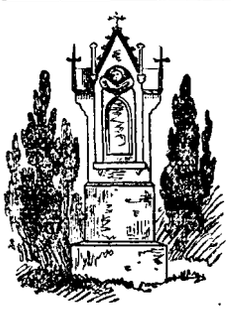

Heinrich Jordan

we Wojerezach

porucża dobroczźiwemu wobkedźbowanju ßwoju

rěsbaŕnju a kamjenjerubaŕnju.

W tej ßamej ßu na składze abo ßo po ryßowankach a modellach, każ też we wudebjeńskim a figuralnym waschnju wudźěłaja

rowowe pomniki a pißne tafle

s rukowanjom woprawdźiweho poskoczenja, **stare pomniki ßo ponowja** atd. **Rubaŕske dźěła pschi nowotwarbach** ßo pschiwosmu, wschě wězy s pěskowza, marmora a granita, każ też **marmorowe nastawki sa myjne blida, büffetowe, blidowe** a **konsolske płaty, billardske płaty s belgiskeho granita** ßo po najtunischich płaczisnach wobstaraja.

Na asthma (cźežki dych) cźerpjazym porucża jedyn wot tuteje khoroscze wschón wuhojeny, **bje wscheje spekulazije, hnydom połóżowazy, khwatnje hojazy, wot lěkarja poruczeny, zyle njeschkódny njepschetrjecheny** ßrědk a wobstara tón ßamy sa wurunanje ßamßnych wudawkow wot $3\frac{1}{2}$ mk.: wyschschi inspektaŕ **Schäfers** in Lindenau bei Leipzig. Pomoz bjes dwěla.

Poruczamy s tutym ßerbskim hospodarjam nowy **ratarski cźaßopiß:**

„Serbski Hospodaŕ.“

Wukhadźa w Budyschinje **prěnju** a **tsecźu ßobotu** kóżdeho měßaza a płaczi we wudawarni „Serbskich Nowin“ połlětnje **38 np.**, na póscze pak jako pschiłoha „Serbskich Nowin“ schtwórcźlětnje **25 np.**

Khofej,

czisćze a derje ßkodźazy, punt po 80, 90, 100, 110 a 160 np., paleny punt po 120, 140, 160 a 180 np., porucża we wubjernej dobroscźi **Gustav Poser.**

Cigarry

Lasdos Polomas 100 schtuk po 1 mk. 80 np.,
= = 1 schtuku po 2 np.
porucża wulku dźělbu
Gustav Poser na jerjowej haßy.

Wien! Wien!

Sslyschi, hladaj a wobdźiwaj!!!

Sarjadnistwo maßy fallitneje **„anglo-britiskeje ßlěbroweje fabriki“** wupschedawa wschě twory hluboko pod taksirowanej płaczisnu. Sa sapóßlanje 13 mk. abo „gegen Nachnahme“ dostanjesch wubjernje dobry blidowy serwiß s najlěpscheho anglo-britiskeho ßlěbra (kotryż prjedy wjazy hacz 70 mk. płaczesche) a dostanje kóżdy kupz pißne rukowanje sa běłowostacze pschedmjetow na 10 lět

6 blidnych nożow s wubjernymi worzl. brinkami,
6 prawdź. jendź. britannia-ßlěbrowych widliczkow,
6 maßiwnych britannia-ßlěbrowych jědźnych łżizow,
6 nježnych britannia-ßlěbrowych khofejowych łżiczkow,
1 cźežki britannia-ßlěbrowy sopowy cźerpak,
1 maßiwny britannia-ßlěbrowy mlókowy cźerpak,
6 woßebnych nóżnych ßlěbrowych podnożkow,
6 prawdź. jendźelskich deßertnych schalkow,
1 woßebny zokorowy abo popjerjowy kaschcźik,
6 nježnje ziselirowanych präsentirskich schalkow,
6 nježnych ßlěbrowych jejowych bjechakow,
6 nježnych anglo-brit. ßlěbr. jejowych łżiczkow,
4 kraßne nježne zokorowe schalki,
1 thejzydźak, nježneje druźiny,
2 nahladnaj blidnaj ßwecźnikaj.

64 schtuk.

Sa dopokasmo, so ßo mój nawěschk

na żanu jebanku

njesłożuje, tu sjawnje lubju, so, je-li ßo twora njespodoba, tu ßamu bje wscheho sepjeranja nasad wosmu. Schtóż chze po tajkim dobru a solidnu tworu měcź a żanu braku sa ßwoje pjenjesy, tón njech ßo tak dołho hacz skład doßaha s dowěrjenjom wobroczi na

J. A. Rabinowicz, Wien,

General-Depot der Anglo-Britischen Silberfabrik II., Schiffamtsgasse 20a.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

wocźi kóżdeho.

Tuta jenoż ßama wěrnje prawdźiwa dr. Whitowa wodźiczka wot Traugotta Ehrhardta w Großbreitenbachu w Thüringiskej je wot lěta 1822 ßwětoßławna.

Dostacź w flakonach po 1 marzy w hrodowskej haptyzy knjesa E. Menznera w Budyschinje.

Njech ßebi pak kóżdy wěscze jenoż wo wěrnje prawdźiwu dr. Whitowu wocźowu wodźiczku wot Traugotta Ehrhardta żada. Żanu druhu.

Wucźahi s listow: Knjesej **Tr. Ehrhardtej.** Dokelż Wascha **prawdźiwa dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** w naschej ßwójbje **wubjernu** pomoz dawa, proschu (ßlěduje skasanje). Aschersleben, 21./10. 80. Männache. Dale: Po tym, so je ßo mi Wascha **prawdźiwa dr. Whitowa wocźowa wodźiczka** sa **jara dobru** porucźała, proschu sdwórliwje (ßlěduje skasanje). Wörosegyhar (Wuherska), 1./11. 80. Levy Ignatz. Dale: Dokelż je mje psched 5 lětami Wascha **prawdźiwa dr. Whitowa wocźowa wodźiczka wustrowita**, proschu (ßlěduje skasanje). Büllesbach, 7./11. 80. Jos. Limbach.

Winowy kiczowy měd,

sa dobry spósnaty ßrědk psche kaschelowy woskot a dybawoscź, porucża w bleschach po 60 np. **Hrodowska haptyka.**

Nowolětne khartki,

rjane, kraßne, ßwjeßelaze,
kóżde wóczko wokschewjaze,
najrjeńsche zyłoh' ßwěta ma
a k nowom' lětu porucża

M. Weiser.

Wosjewjenje.

W sastupjenju hłowneje konferenzy ßerbskich duchownych knjesej diakonej emer. **Mrózej** sa jeho wjelelětnu prózu a ßwěru, ſ kotrejž je pokładnistwo nascheho ßerbskeho mißionskeho towarſtwa wjedł, ßo wutrobnje dźakujo, ßwojim sastójnskim bratram a wschitkim druhim mißionskim pschećelam tu wosjewjam, so je jeho sastójnski naßlědnik knjes Dr. **Kalich** pschi Michalskej zyrkwi w Budyschinje wot noweho lěta 1882 nasche mißionske pokładnistwo pschećelniwje na ßo wsał. Bóh daj, so by ßo jemu prawje wjele ßmilnych darow k wotstronjenju wulkeje nusy wbohich póhanow pschepodawało.

W Budyschinje, 23. dezembra 1881.

H. Imisch, farař w Hodźiju,
pschedßyda hłowneje konferenzy ßerbskich duchownych.

Realna ſchuła w Budyschinje.

K pschipowjedźenju hólzow, kotſiž chzedźa wot jutrow 1882 realnu schulu wopytacź, je podpißany w běhu měßazow **januara** a **februara** kóždu **wutoru** a **ßobotu wot 10—12 hodźin wo jſtwje No. 13 w realnej ſchuli k rěčam.** Pschi pschipowjedźenju maja ßo **na kóždy pad pschedpołożicź:** narodne abo kschćeńske wopißmo, wopißmo wo jětraschćěpjenju, wot tych, kotſiž ßu ßo do lěta 1870 narodźili, wopißmo saßoschćěpjenja, wopißmo wo schulskej wuczbje, hacź dotal dostatej, wot konfirmirowanych konfirmazijonske wopißmo. So ßo kóždy ßam pschedstaji, ßo rad widźi. Podpißany je rad ſwólniwy, kmane penſije (bydła) namjetowacź.

Mózne pschipowjedźenja, po februaru ßo ſtawaze, maja mało wuhlada na wobkedźbowanje.

W Budyſchinje, w dezembru 1881.

Direktař realneje ſchule.
Dr. Vollhering.

Łužica čo. 1

1882 je wušła.

Jutſje njedźelu

reje w Khasowje,

na czoż pschećelnje pscheproſchuje

E. Šänberkich.

Nataŕſke towaŕſtwo w Hornjej Hórzy.

Wutoru 3. januara wječor 1/2 6 hodźin pschednoſchk. **Pſchedßyda.**

Bukičanske serbske towařstwo

změje přichodny pjatk 6. januara popołdnju w 4 hodźinach zhromadźiznu.

Dźeńſki porjad: 1) Přednošk wot k. wučerja Błažija z Kotec. 2) Rozrěčenje wo założeńskim swjedźenju towařstwa. 3) Zabawa. **Předsydstwo.**

Wosjewjenje.

Dźiwoczanſke ßerbſke evang.-luth. mißionske towarſtwo ſměje — da-li Bóh — jutſje ſa tydźeń, 8. wulkeho rózka, jako njedźelu po tſjoch kralach, popołdnju w 2 hodźinomaj w Lehnertez domje w Zokowje mißionſku hodźinu. **Pětr Mlónk.**

Penſija.

Někotre holzy abo ſchulerjo móża dobru a tunju penſiju dostacź ſ wuźiwanjom pianoforta na ſchulſkich hrjebjach No. 10, I. etaža, na prawizy.

K nowemu lětu ßo **ßkužobna dźowka** ſ dobrymi wopißmami pyta. Hdźe? je ſhonicź we wudawařni „Serb. Nowin.“

Swojim cześćenym wotebjerarjam w Delnjej Hórzy a wokolnoſcźi pscheju k nowemu lětu wjele ſboża. Bóh luby Knjes njech kóždeho bohacźe žohnuje.

Sa dowěrjenje, mi hacź dotal ſpožčzene, praju ſ tutym ßwój najwutrobniſchi dźak a proſchu mje też pſchichodnje dale ſ nadawkami poczeſćowacź.

W Delnjohórczanſkim młynje, 30. dezembra 1881.

Handrij Schuba.

Boża hnada wobradźi namaj dźensa wječor 3/4 6 hodźin ſtroweho ſynka.

W Budeſtecach, 28. decembra 1881.

H. Mrózak, farař, a **mandźelska.**

Sjawny dźak.

S tutym praju wſchěm, kotſiž ßu mi 6. julija t. l. pſchi wóhnjowym njeſbožu pomozni byli a mje pſchi nowonatwarjenju mojeho doma ſ pjenjesami, fórami a darami podpjerali, ßwój najwutrobniſchi dźak. Woßebje dźakuju ßo Trupinjanſkej gmejnje ſa postaranje ſa mój ſkót a ſa draſtne dary. Mój najwjetſchi dźak ßkuſcha pak knjeſej J. Kucźankej, jeho mandźelſkej a jeho ſtarſchimaj w Trupinje, kotſiž ßu mje a moju ßwójbu dźeßacź njedźel darmotnje hoſpodowali a nam wſchu mózu prózu a luboſcź wopokaſali. Dale ßo też murjerſkemu miſchtrej knjeſej J. Jurkej we Wulkich Sdźarach a k. Mikławſchej Wicźaſej w Trupinje ſa ßwěrne a ſprawne wuwjedźenje mojeho twara dźakuju. Njech jim Bóh luby Knjes wſchu ßmilnoſcź w bohatej měrje ſaruna a pſchede wſchěm ſkym wobarnuje.

M. Kſchižank w Trupinje.

Palma iměra

na row

njebo **Jana Kmocha,**

w ßwojim cźaßu ſnateho braſchki,

rodźeneho 4. požnjeńza 1812 w Kolwaſy,

ſemrjeteho 4. hodownika 1881 w Khwacźizach.

Hłóß: Tak Khryſtuß praji, dajcźe.

Kak ßmjercź, tón žnjeńzař Boži,
S tej koßu wótſjenej
We kraju żiwych khodźi
Po drózy potajnej
Pſches cźaßnu njewěſtoſcź
A žněje cźłowſke dźěcźi
Tu wſchědnje na tym ßwěcźi
Na Božu poručznoſcź,
To wospjet ſpómnawamy
Na lubym ſemrjetym,
Hdyž na njoh' ſpominamy
We ſpěwje tudomnym,
Kak je wón pſches ßwět ſchol
W njeſpróznym ſkutkowanju
Pſchi tutym dróhowanju
Pſches tutón ßmjertny dol,
Hdyž je dwajtawſynkrócźnje
Pſchi ßwjatym woltarju
Pobył we pſchitomnoſcźi
Pſchi ſwjaſkach mandźelſtwa,
Wot kotrychž pſchewjele
Ssmjercź dźełeſche drje saßy
A tak ſa krótke cźaßy
Jich ßluby roſlama.
Też jeho ßydom dźěcźi
Ssu wulzy ſrudźene;
Dwazyćźi dźěcźidźěcźi
Ssu dźěda ſhubiłe,
Kiž ſa nim ſ luboſcźu
Do rowa pſchiwołaja:
Budź lohka Wam ta ſemja
Na měra dwórniſchcźu,
Hdźež ſpicźe w khłódnym ſkhowje
Nóz rownoh' drěmanja,
W Khwacźizach na kerchowje
Do tamnoh' naranja,
Hdźež Boża wſchehomóz
Waß junu budźe ſbudźicź
A pſchekraßnjenoh' ſtworicź
Sa khód do njebja nuts.
My, kotſiž pucźujemy
Tu hiſchcźe na ſemi,
Też napſchecźiwo dźemy
Wſchak ßmjertnej hodźinje,
Kiž pſchińdźe ſ potajnſtwa,
Hdźež my kaž podružnizy
Po tudybycźa khwilzy
Pónźdźemy ſe ßwěta.
Naſch duch po jaßnych honach
Njebjeſkoh' Ziona
Po hižom ſbóžnych ßonach
Won ſcźele žadanja,
Hdźež ßmjercź wja,' njeżněje
A hdźež ßu ſłote haßy
W tym měſcźe a te cźaßy
Wěcźneje ſbóžnoſcźe.

Cźi ſrudni ſawoſtajeni
pſches **Guſtu Hataßa.**

Po ßwojej dźiwnej radźe je ßo Bohu ſpodobało, naju jenicźku wutrobnje lubowanu dźowcźicźku **Leńku** dźenża rano do ßwojeho raja ſbóžnje k ßebi wſacź. Lubym pſchecźelam a ſnatym tuto ßobudźělitaj

W Bukezach, 28. dezbr. 1881.

hłuboko wurudźenaj ſtarſchej
kantor **E. Hatnik** a mandźelſka.